Tabule ad diuersas huius operis magistri Guilhelmi de ockam sup quattuor libros sniarū ānotatões et ad cētilogij theologici eiusdem cōclusiones facile reperiendas ap prime conducibiles.

Religiosissimo atq₃ doctissimo viro dño Johãni Tritemio Abbati spanhemeñ. decori atq₃ p̄sidio suo dulcissimo ꝛ in p̄mis venerãdo Jodoc⁹ Badi⁹ ascẽsius salutẽ dicit.

Quãdoquidẽ superiori ãno felici satis (vt se nũc tempestas habet) auspicio: dyalogos Magistri Guilhelmi de ockam: vir optimus ꝛ in arte impssoria solertissimus. M. Johes trechsel tuo nomini p̄ obseruãde destinauit: voluit eiusdẽ sup quattuor sniarũ argutissima (vt aiũt) scripta his diebus a se quãtũ fieri potuit tersissima atq₃ castigatissima eõ ipressa tue dignitati itidẽ destinare. scʒ eo pacto opeꝑciũ ꝛ rem gratissimã sese facturũ arbitratus oibus nõmodo cõgermanis (qui nũc plurimi sunt) verũetiã ceteris. vbicũq₃ christiani rat orti sint. litterarũ bonarũ cultoribus. Siquidẽ de oibus q̄optime meritus es. oĩsq₃ tue venerande humanitati odnoxios effecisti: qui eos a mortalitatis iugo taʒ egregie vindicasti noĩa eoꝝ atq₃ lucub:atões in laudatissimo tuo de ecclesiasticis scriptoribus opeꝯmemorãdo. Quocirca firmiter (nec inane q̄dẽ me iudice) sperauerit q̄plurimis litatis viris acceptissimũ fore quicq̄d tuo p̄sidio dicatũ tuoq₃ ductu haud indignũ emiserit. Cohortatus igit̃ est vt hac nostra epl̃a in p̄mã faciẽ operis imp̃mendã oibus significẽ: vt ex aio tue venerabili p̄initati bene velit: q̄rũq₃ laboris in hoc ope dirigẽdo exhaustũ sit. Quoꝝ alterũ quidem arbitror fore ꝑspicuũ oibus qui has opas ad tuã excellentiã destinatas intelligent: alterũ vero notissimũ ijs qui cũ bono iudicio hos codices ab eo impssos cũ alijs manu scriptis cõferent. Enĩuero (velati fidelissimũ atq₃ certissimũ testimoniũ exhibere possumus) quoniã complures sacre theologie studiosi hoc op⁹ experierũt: cũ maximis quidẽ impẽsis trãsferi ptum: cũ maioribus tñ multo corrigendũ viris quibusdã doctis ab hinc plusculos menses cõmisit: arctiore ꝑfecto lege: ac oli Tucca ꝛ Uarrus ab Octauio Augusto egregiũ illd̃ virgiliane Aeneidos poema emẽdare iussi sunt. Illi em̃ vt supflua demerẽt. nihil tñ adderẽt constricti sunt. hi vo qui hoc opus corrigẽdũ susceperũt. neq₃ demere quicq̄ neq₃ addere qd̃ in bonis exemplaribus nõ reperiat̃ ꝑmissi. sed quicq̄d seu ignorãtia scriptoꝝ deprauatum: seu vitio scioloꝝ inuersum: seu demũ humana fragilitate (que multa ẽ) errarũ offenderit id emẽdare: cõuertere atq₃ corrigere iussi sunt. Quapropter necessũ erat multa exẽpla non sine maturo iudicio reuisere: quo facto adhuc tñ nõnulla semiplena relicta oportuit. Neq₃ vero ob eã rem iuste quisq̄ succensuerit bonis illis viris si maluerũt defuncti manib⁹ integram auctoritatẽ ꝯseruare. q̄ suis etiã fortasse bonis additiũculis scripta ei⁹ imutare. Non aũt opeꝑciũ est recensere que ꝛ quãta ad studiosoꝝ ꝯmoditatẽ accesserũt ornamẽta. facile em̃ cuiq₃ hoc opus lecturo parebit. vt duplici reptorio optima queq₃ materia et scitu dignissima indicet̃: vt in singulis questionib⁹ argumẽtatiões solucẽde (sic em̃ loquunt̃) cum earũ solutõibus ꝯsignent̃: vtq₃ l̃ãrũ maiusculãrũ caracteres ad diuersas materias signandas: aut signatas facile reperiẽdas inscripti sint. Multa p̄terea alia id genus ornamẽta impssioni iãe dictus Johãnes Trechsel adijcere curauit: q̄ malim ex ope ipo: q̄ ex hac nr̃a ꝯmendatõe lectores agnoscant. Siquid tñ tantã diligentiã adhuc effugerit: sciãt et hoies sumus: atq₃ errare potuimus: ꝓinde nisi inhumani eẽ velint clemẽter ignoscant. Siquid aũt vel auctorẽ ip̃m fefellerit quo minus approbãda asseruerit: nõ nr̃m est iudicare. Nõ em̃ hec quo ea cõprobaremus impssa aut tuo nomini dedicata sunt. Scimus em̃ q̄ antiq̄s fideliter catholice eccl̃ie cohereas. Uerũ illud vnũ ip̃e mecum tacitus subinde demiror q̄ quo se auctor ip̃e receperit: etiã libris eius nõ aiaduertente directore destinari ꝯtingat. Ceterum vtcũq₃ est vir excellẽtissime boni cõsulas p̄camur atq₃ hanc destinatiõem amico sinu pro veteri tuo more suscipias: doctosq₃ istos coalemãnos nostros quos ꝛ ex tuo pꝛeconio ꝛ ex Arnoldi Bostij nostri carmelitarũ optimi ꝯmendatione iampd̃ẽ cognosco atq₃ deamo meo noie q̄plurima salute vbi cõuenire dabit̃ impertias. Hec sũma est. Uale dulce litterarũ dec⁹ atq₃ p̄sidiũ. Ex Lugduno galliarũ ad sextũ idus nouẽbrias ãni hui⁹. M.CCCC.xcv.

Tabula questionū ockā In quattuor lib. sniarū

T operis huius exq̄sitissimi facile quaz sibi q̄sq3 materiā desiderauerit offēdat: duos indices p̄posuim⁹. alterū quo q̄stiones gn̄ales i eo sane q̄ subtiliter disquisite: ⁊ ꝓctiones cētilogij nō minꝰ argute peractate suo ordine p̄notant. Alterū quo p ordinē lr̄arū seu alphabeticū vtilissima queq3 ⁊ scitu dignissima indicant.

Questiones secundi libri sententiarū que sunt. xxvi.

Libri secundi

Tabula questionũ Ockã In quattuor lib. sniarũ

Finis tabule questionũ Magistri Guilbelmi de ockã sup q̃ttuor libros sententiarũ.

Tabula conclusionum Centilogij. G. de ockā

Centilogij sen tentiarū q̄stio nib⁹ annexi.

Conclusiones cē tilogij vt nomen ꝛ inscriptio ipi us indicat centum sunt: quarum hec est p̄ma.

Cōclusio p̄ma — Deus est. Circa hanc cōclusionē disquirit̄ an deum esse sit demōstrabile ꝛ ꝑ se notū. an ꝓbabile tm̄. Et arguit̄ ad vtranqꝫ partē sicut ꝛ in plerisqꝫ alijs.

Cō. secunda — Non sunt plures dij accipiēdo deū ꝓ summo bono. que conclusio est a p̄ho demonstrata. disquirit̄ etiā de causis an plures possent eē an etiā demonstratū sit a p̄ho q̄ non possint esse plures mūdi et tenet q̄ non.

Cō. tertia — Deus est infinite v̄tutis intensiue

Cō. quarta — Deus est oīpotēs. Nota hic argumēta que in oppositum adducunt̄ ꝛ soluunt̄.

Cō. quinta — Deus potest facere om̄e qd̄ nō includit cōtradictionē. Ex hac multa inferunt̄

Cō. sexta — Deus potest assumere oēm creaturā siue om̄e aliud a se in vnitatē suppositi.

Cō. septima — Omnis ꝓpō mere affirmatiua ex t̄minis vl̄ibus composita in qua nulla ponit̄ negatio. cui⁹ termini supponūt ꝓ aliquo ꝛ que nō falsificatur ꝓ suppositis diuinis sine noua impositione terminoꝝ est possibilis.

Cō. octaua — Hec ꝓpō. Deus pr̄ est filius beate v̄ginis est possibilis sine noua impositōe terminoꝝ.

Cō. nona — Hec ꝓpō. Sp̄ūssanctus est homo: q̄ est filius beate virginis: est possibilis.

Cō. decima — Pater qui nunq̄ moriebat̄ potest esse mortu⁹

Cō. xi. — Filius qui moriebat̄ pōt nūq̄ fuisse mortuus.

Cō. xij — Deus est immutabilis.

Cō. xiij. — Partes christi cōicant ydeomata sic videlicꝫ q̄ hmōi ꝓpōnes sunt vere. Caput christi est pes christi. Oculus christi est manus christi et sic de consimilibus.

Cō. xiiij. — Homo assumpsit naturā humanā in vnitatē suppositi diuini.

Cō. xv. — Non om̄e aīal rōnale mortale est homo.

Cō. xvi. — Aliquid ꝑ se vnum nō est suppositū alicuius speciei specialissime.

Cō. xvij. — Aliquod ens ꝑ se vnū non est suppositū alicuius speciei specialissime.

Cō. xviij. — Aliqd̄ aīal rōnale ꝑ se vnū ꝛ ꝑ se exn̄s non est suppositū alicuius speciei humane.

Cō. xix. — Ex aggregatione siue ex assumptiōe humane nature in vnitatē suppositi diuini: animalia tria resultant: quoꝝ tm̄ est vnū suppositū alicuius simplicis speciei specialissime.

Cō. xx. — Unū ꝛ idem corpus numero est in vno loco extensiue: ꝛ in alio loco non extensiue consimili extensione.

Cō. xxi. — Aliquod corpus replet aliquē locū extensiue quod tm̄ nō est in loco extensiue.

Non est dare maximū locum quem corp⁹ christi non posset implere. — Cō. xxij.

Aliquod corp⁹ extensum potest moueri in aliquo loco pleno in aliquo corpore sine aliqua resistentia illius corporis. — Cō. xxiij.

Idem corpus numero cū eadē resistētia intrinseca potest eque velocit̄ moueri in loco pleno sicut pōt moueri in loco vacuo — Cō. xxiiij

Corpus christi pōt esse vbiqꝫ sicut de⁹ est vbiqꝫ — Cō. xxv.

Corpus christi ē in plurib⁹ locis discōtinuis. — Cō. xxvi.

Corpus christi pōt moueri motibus cōtrarijs — Cō. xxvij.

Idem corpus extensum potest extensiue esse in pluribus locis simul. — Cō. xxviij.

Idē corp⁹ nūero extensū pōt eē vbiqꝫ extēsiue — Cō. xxix.

Unū ꝛ idē corpus numero pōt esse i vno loco algidū vel calidū: dulce vel amarū: humidū vel siccū: ꝛ sic de alijs qualitatibus ꝛ in alio vbi idē corpus existit: non. — Cō. xxx.

Idem corpus numero exn̄s extensiue in pluribus locis simul potest eē albū in vno illoꝝ locoꝝ et nigrū in alio illoꝝ locorum. — Cō. xxxi.

Aliquod corpus per finitā albedinē intēsiue potest esse album in infinitum. — Cō. xxxij.

Idem corpus numero potest esse in infinitū albū intensiue in vno loco ꝛ intensiue in infinitum nigrū in alio loco. — Cō. xxxiij.

Aliquid pōt esse albū quod nō potest ab aliq̄ visione finite virtutis videri. — Cō. xxxiiij.

Aliquod totū fuit ab eterno cuius quelibet pars incepit esse. — Cō. xxxv.

Aliq̄s homo fuit ab eterno cuius humanitas incepit esse. — Cō. xxxvi.

Aliquod totum in aliquo instanti fuit: i quo nulla eius pars fuit. — Cō. xxxvij.

Homo christ⁹ fuit aliqd̄ qn̄ nihil fuit hō xp̄s. — Cō. xxxviij.

Ex nō substātijs potest fieri substantia. — Cō. xxxix.

Deus habet duas volūtates et duos intellectus ꝛ duas scientias ꝛc. — Cō. xl.

Deus vult aliquid quod deus nō vult. deus intelligit aliquid qd̄ deus nō itelligit. Et de⁹ scit aliquid quod deus nō scit. — Cō. xli.

Unica volitōe deus vult om̄e qd̄ vult: ꝛ itelligit om̄e quod intelligit: ꝛ scit om̄e qd̄ scit. — Cō. xlij.

Unico actu siue vna: ꝛ eadē volūtate de⁹ vult om̄e quod vult: intelligit om̄e qd̄ intelligit: et scit om̄e quod scit. — Cō. xliij.

Justitia diuina est misericordia diuina. — Cō. xliiij.

Quicquid deus facit ꝑ iustitiā diuinā facit ꝑ misericordiā diuinam. — Cō. xlv.

Deus nō fuit misericors ab eťno. qd̄ tm̄ debet intelligi iuxta sanū intellectū ibidē positū. — Cō. xlvi.

Deus in aliquo instanti nō fuit. id est deus in non instanti fuit. — Cō. xlvij.

De⁹ i aliquo istāti incepit eē: sane itelligēdo. — Cō. xlviij.

Deus desinet eē. iuxta sensum ibidē positum. — Cō. xlix.

Tabula conclusionum Centilogij. G. de ockã

Cõ.l. In a instãti h erit vera si tũc fuerit. de⁹ nõ erit

Cõ.li. Antequã deus fuit. deus potuisset esse.

Cõ.lij. Postquã deus nõ erit. deus poterit esse.

Cõ.liij. Dandũ est vltimũ instans rei pmanẽtis in eẽ

Cõ.liiij. Aliqua res incepit esse ꝛ desinet eẽ que est in generabilis ꝛ incorruptibilis:

Cõ.lv. Una eẽntia simplicissima ꝛ penit⁹ indiuisibił est tres psone realiter distincte.

Cõ.lvi. Nullus discursus quẽ aristoteles vel aliquis phorum posuit est formalis.

Cõ.lvij. Aliquod suppositum diuinũ est aliud suppositum a filio in diuinis. ꝛ tamẽ nõ est aliud a filio in diuinis.

Cõ.lviij. In aliquibus termis ab inferiori ad suũ supius affirmatiue sine distributiõe supioris respecũ eiusdẽ sbi et respectu eiusdẽ pdicati. consequentia penitus nihil valet.

Cõ.lix. In oi materia valet aliqs discursus formalis q ad aliquo phoꝝ antiquoꝝ ponebaf.

Cõ.lx. Quilibet catholicus ꝛ fideł christian⁹ facilif potest credere alicui cui nullo modo põt ex puris naturalibus assentire.

Cõ.lxi. Nullus termin⁹ significãs distinete aliquam oparationẽ in dinis: est verificabilis de aliquo termino cõi tribus personis.

Cõ.lxij. Christus fm existentiã diuinã nõ est fili⁹ dei: quis fm suã naturã humanã sibi in vnitatez suppositi assumptã sit filius dei.

Cõ.lxiij. Multa sunt vlia que non sunt verificabilia de aliquo particulari.

Cõ.lxiiij. Deus est quantitas.

Cõ.lxv. Unitas indiuisibilis est numerus ternatius.

Cõ.lxvi. Unitas indiuisibił est qttuoꝛ numeri disticti.

Cõ.lxvij. Aliqs nũerus nõ est plura vnitate numerali.

Cõ.lxviij. Aliqs est nũerus cui⁹ vnitas est equalis toti.

Cõ.lxix. Aliquis nũerus est par qui nõ potest diuidi i duo equalia.

Cõ.lxx. Alique due psone sic se habẽt q vna est equalis alteri ꝛ e conuerso. et tamen nõ sunt plures equales

Cõ.lxxi. Persone diuine non sunt eterne.

Cõ.lxxij. Alique psone sũt q ab eterno fuerũt ꝛ q nunq inceperũt eẽ: ꝛ tñ nõ sunt eterne.

Cõ.lxxiij. Plures sunt relationes in diuinis.

Cõ.lxxiiij. Non ois relatio in diuinis est psonalis. Ad sanũ intellectũ qui ibidẽ exprimitur.

Cõ.lxxv. Aliq relatio in dinis est q nõ facit distictõez.

Cõ.lxxvi. Quedã relatio in dinis est ppa vni psone tñ et quedã duab⁹: ꝛ quedã omnibus tribus.

Cõ.lxxvij. Non sũt plures relatõesin diuinis q tres scz paternitas filiatio ꝛ spiratio passiua.

Cõ.lxxviij. Aliquid naturaliter relatiuũ est naturalif et propꝛe absolutum.

Cõ.lxxix. Multe relationes verificanf nunc de deo: que non semp verificabanf de deo.

Aliquis creatoꝛ fuit ab eterno qui icepit esse creatoꝛ: et aliquis dñs ab eterno qui incepit esse dominus. ꝛ sic de consimilibus. Con.lxx.

Deus est sciẽtia cuiuslibet scibilis quod est Con.lxxi.

Scientia a scibilis que semp fuit incepit esse scientia a scibilis. Con.lxxij.

Deus aliquid qd nũc non scit nec vnq sciuit potest scire sine mutatione aliqua sui vel alicuius alterius a se Con.lxxiij.

Aliquid qd de⁹ scit et prius sciuit: potest nũq sciuisse ꝛ nunc non scire Con.lxxiiij

Aliquid quod deus nunq sciuit ꝛ qd nõ scit i instanti presenti: potuit prius sciuisse: ꝛ in instanti presenti scire Con.lxxv.

Aliquid qd deus asseruit cũ iuramẽto etiã sensibiliter (id est in presentia aliquoꝝ audientiũ) potest ipsum non asseruisse. Con.lxxvi.

De⁹ aliquid qd reuelauit potest nũq reuelasse Con.lxxvij.

Aliqua beatitudo siue gaudium celeste nõ est vltimus finis. Con.lxxviij.

Ad beatitudinẽ tanq ad vltimũ finem nulla virtus est ordinata. Con.lxxix.

Possibile est aliquez cõtinue operari propter beatitudinẽ habendã ꝛ ipm dãnari: ita q propter aliud non operetur vltimate. Con.xc.

Omnis merces vltĩata alicuius virtuose operationis est infinita non tñ duratiue: s etiaz intensiue. Con.xci.

In decuplo sanctioꝛ ꝛ melioꝛ nõ habebit maioꝛem mercedem Con.xcij.

Nullus potest per aliqua opera sua meritoria premiũ maius mereri. Con.xciij.

Propter virtutẽ nõ est finalif bene operãdũ. Con.xciiij.

Propter virtutẽ non est finalif mouendũ. Con.xcv.

Nullũ gaudiũ celeste est subiectiue in aia beati: nec est totũ vel ps vltimate mercedis. Con.xvi.

Quilibet saluatus siue beatus equaliter tenetur diligere deum. Ad istuz intellectũ q beatioꝛ non plus tenetur deũ diligere q minus beatus. Con.xcvij.

Non tñ beati tenẽtur equaliter deũ diligere, imo etiam quilibet viatoꝛ. Con.xcviij.

Dãnatus tenetur tantũ deũ diligere: quantũ tenetur beatus. Con.xcix.

Dãnatus tantuz tenetur deum diligere. quis ipsum dãnauit: sicut beatus: quia ipsum beatificauit. He sunt centuz conclusiones miro compẽdio multaq subtilitate a. M. Guilhelmo de Ockaz: ordinis fratrum minoꝝ in centilogio suo theologico discusse. veluti post opus sentẽtiarum qui volet comperiet. Con.C. ꝛ vltima.

Finis prioris tabule: sequitur Tabula alphabetica.

Iterũ indiciuȝ

veluti preditim⁹ est materiaruȝ exq̄sitarũ in h̄ ope sub ordine litterario seu alphabetico diligēs annotatio: ad quā plurimū cōducet opis in libros: distinctōes: ⁊ q̄stiōes: diuisio quā in frontibus singularũ chartarũ inscripsimus. Nec minus cōferēt lr̄e ip̄e maiuscule q̄s in marginibus ꝓ vniuscuiusq̄ q̄stionis facili distictiōe posuimus. In qua re nemo iuste nobis succēseat: q̄ plures lr̄as posuimus q̄ materias ānotauimus. noluim⁹ eñ p̄cludere studiosis ānotandi facultatē: verũ ne laboꝛosa sit hmōi annotatio indices passiȝ presignauimus. Illud etiam tacendũ nō est q̄ argumētationũ solutiones in qualibet questione vna cũ argumētationibus ip̄is lucide discreuim⁹. Pro huius tabule aũt facili cognitōe sciendũ est q̄ in p̄mo libro q̄druplices indices insc̄q̄ opoꝛtebit libri. distinctionis. questionis. ⁊ lr̄e. Nā illud opus ꝑ distinctōes discretũ inuenimus. In reliquis aũt tribus libris. cres dũtaxat sũt indices: libri. questionis ⁊ alphabeti. Pro libro autem breuitatis gratia scribet̃ interdũ li. interdum. lib. Pro distinctōne aliq̄n. di. aliq̄n dist. Pro questione vt plurimum. q. vt patebit ex sequentibus.

Abstractũ vt opponit̃ concreto.

A

Bstractum ⁊ cōcretũ an i absolut̃ sint synonima. vt deus deitas. hō hũanitas. ⁊ cōsimilia. lib. i. dist. ij. q. iij. F

Quō intelligendũ est. Eq̄nitas ē tm̄ eq̄nitas nec vna nec plures: nec vl̄is nec singularꝭ. li. i. dist. ij. q. vi. K K. ⁊ hi. v. q. i. M

Hec est vera sed cōtingēs hō est humanitas. li. i. dist. ij. q. vij. E E

Abstractũ ꝓ quo supponit. Et q̄ d̄ abstracto ꝓp̄e q̄rēdum nō est q̄d sit. s̄ q̄d significat eo q̄ nō habet quid rei sed q̄d nomis In ꝓlogo q. iij q̄ cōtinet̃ sub p̄ma p̄ncipali. Item dist. xiiij. li. p̄mo. q. i. C. Et eiusdeȝ libri, dist. xxxv. q. vi. post H. vbi de ꝑuatiuis.

An hec sit cōcedēda hō est humanitas. humanitas currit. hũanitas est alba. ⁊ consimiles. lib. i. dist. v. q. i. R. M hō est concretũ s̄ differenter q̄ ly albũ. ibidem Z

Abstractio vltima quō sit in substātijs ⁊ accidentibus s̄m opi. scoti. ibidem D.

Abstractio conceptuũ. vide in v̄bo Cōcept⁹.

Abstractiua notitia q̄ simul stat cũ intuitiua a quib⁹ caus̃et. li. ij. q. xvi. G G. Et q̄le iudiciũ habeat intellect⁹ mediāte illa. Ibidē I I

Abstractiua notitia n̄ req̄rit aliq̄d p̄uiũ p̄ter obiectũ ⁊ intellectũ. li. ij. q. xiiij. ⁊. xv. O

Abstractius a materia nō semp est pfectius. li. ij. q. vij. B

Abstractio intellect⁹ est duplex, libro secũdo, questionibus. xiiij. ⁊. xv. X X

Abstractũ ab omni materia ⁊ nō abstractum differũt specie. li. ij. q. xviij. T

Abstrahere cōceptus sapiētie ⁊ huiuscemodi a creaturis. ⁊ attribuere deo quō conningat declarat̃. lib. iij. q. ix. S

Acceptus deo e q̄ charus est deo. de h̄ vide in v̄bis char⁹ ⁊ charitas. Acceptabilitas ibid̄.

Acceptatio dīna nō cadit imediate sup aīam rōnalem sine charitate media. lib. iij. q. v. B Iuxta opi. ibidē recitatam.

Accidēs accipit̃ vel ꝓ forma inherēte nō faciente vnũ cũ subiecto cui inheret vel ꝓ p̄dicabili accñtaliter. li. i. dist. xxiiij. q. i. D

Accidētia solo nũero dīa pñt esse in eodē subiecto p̄ſe q̄n faciũt vnũ totũ aliis nō, lib. i. dist. xvij. q. vij. R. Uide forma.

Accidens d̄r dupl̄r. li. ij. q. xij. A A

Accidēs flexibile pōt recipi immediate i substantia. lib. ij. q. xxiiij. F F

Accidētia sepata vtrũ habeāt eādē actōem ⁊ passionē sicut q̄n erant cōiuncta. li. iiij. q. vij. A. Et sunt ibidē tria. C D E

Accidēs sepatũ vtrũ possit eē p̄ncipiũ generandi. ibidē. H. Et vtrũ possit corrūpe sbam ibidē I. Notandũ est etiā ibidē de illis accidentib⁹ vsq̄ ad finē q̄stionis q̄ pertractant̃ plurime difficultates circa ea.

Accidētale accipit̃ dupl̄r. li. iij. q. ix. E

Actuũ distinctio nō arguit distinctōem potētiarũ in ꝓlogo. q. i. L L. vbi plura de distictōne actuum per obiecta sua.

Actus idē nō pōt terminari p̄mo ad obiectũ p̄mariũ ⁊ secũdariũ: ⁊ post tm̄ ad p̄mariũ vel ecōuerso. li. i. dist. i. q. v. D

Actus seu actiōes q̄ sint suppositoꝝ nō h̄r in aristotele: s̄ q̄ actiones ⁊ opatōes reales sũt singulariũ. li. i. di. v. q. i. O

Quo intelligi debeat. Quātũ cōtingit eē in potentia: tm̄ conningit esse in actu. li. i. dist. xvij. q. viij. S

Actus etern⁹ ⁊ immutabilis pōt transire sup obiectũ de nouo sine alicuius forme noue ꝓductione. li. i. di. xvij. q. i. N

Actio potest tripl̄r accipi. lib. ij. questionibus iiij. ⁊. v. D. ⁊ ibidem T

Actio et passio quō fundant̃ in motu. libro. ij. questione. ix. Z

Actio dei quō sit cōtinua. li. ij. q. x. Z

Actio non dicit respectũ supadditũ, Et de q̄d

Agens impeditū nō opoꝛtet ꝙ semꝑ si pōt remoueat impedimentū. lib. i. dist. i. q. vi. G
Agens omē de necessitate agit ꝑ vltimū sue potētie quō debeat itelligi ibidē paulo añ K
Agēs necēriū qnq꞉ depēdet a cōtingēti. puta qn nō est simplr necessariū ibidem J
Agens naturale quō vere mutat ad relatōez lib. ij. q. ij. Q
Agens ꝛ patiēs sūt eiusdē generis. Quō hec ꝓpō habeat veritatē. vide li. ij. q. xvi. FF
Agens ꝛ patiens quō cōmunicāt in materia lib. ij. q. xvi. U
Agentia diuersificant ꝛ coutꝫ diuersitas assignatur. lib. ij. q. xviij. Y
Agens ē ꝑstātius passo. quō hec ꝓpositio habeat veritatē. lib. ij. q. xxv. B
Aggressio terribiliū in casu vtrū sit virtuosa et in foꝛti. lib. iij. q. xiiij. Z

Al.

Album: nigrū et hmōi termini quō hꝫ diuersā suppositionē sint i ꝑdicamēto. li. ij. q. ix. DD
Alteratio qnq꞉ est ꝓductio qnq꞉ sola mutatio sine ꝓductione. lib. i. dist. v. q. iij. M
Alteratio nō est formalr gñatio. ꝫ est formalr mutatio ibidē paulo ante N

Am.

Amoꝛ ꝓpꝛie est quoddā velle respectu incompleti. Silr odiū ꝓpꝛie est nolle respectu incōpleti. lib. i. dist. i. q. vi. O
Amoꝛ est duplex amicitie et concupiscentie Pꝛologi. q. penultima. D. Item libro ꝑmo distin. i. q. i. D
Amoꝛ siue dilectio ꝛ delectatio realr distigūli i. dist. i. q. iij. J. Item sunt a diuersis causis efficiētibus: q꞉ dilectio est effectiue a volūtate. sed delectatio est effectiue ab obiecto. ibidem K. Item actus amoꝛis est simplr nobilioꝛ ipa delectatōe idem U
Amoꝛ ꝯcupiscētie ꝑsupponit amoꝛē amicitie lib. i. dist. i. q. iiij. P. ꝛ li. ij. q. iij. BB
Aman pōt aliq res distinctiꝰ ꝙ cognosci. lib. i. dist. xxij. q. vnica. Z
Amoꝛis ꝑmus actus. Reqre Actꝰ amoꝛis.
Amoꝛ amicitie nō hꝫ cām finalē ꝑstitutā a voluntate creata. lib. ij. q. iij. AA et DD
Amoꝛ amatur seipo. quō hec ꝓpositio habeat veritatē. lib. ij. q. xxi. R

An.

Analoga ꝑdicatio nō est ponēda. li. iij. q. ix. E
Analogia accipit duplr ibidem R
Angelus nō hꝫ nisi duas quātitates scꝫ durationis ꝛ ꝑfectionis. lib. ij. q. xiij. FF ꝛ D
Angelus quō dr̄ inter dr̄ eternus respectu dei. Ibidē L. Et quō nō magis ꝓtendit eē āgeli ꝙ essentia eius ibidem M
Angelus vtrū intelligat alia a se ꝑ essentiam suā vel ꝑ spēz. lib. ij. q. xiiij. A. Et rñdet ibidē U. de quo plura ibidem KK
Angelus supioꝛ an intelligat ꝑ pauciores species ꝙ inferioꝛ ibidē B. Et rñdet ibidē X
Angelus vtrū accipiat cognitōem a rebꝰ spiritalibus an a coꝛpalibꝰ. li. ij. q. xvi. A. Et rñsdetur ꝙ sic ibidē G. Sꝫ aliter rñdet ꝫ vnā opi. ꝙ nullā cognitōnē recipit a rebꝰ ibidē B quā ibidē consequēter impugnat.
Angelus quō discurrit intelligendo. lib. ij. q. xvi. E et N et Y
Angelus potest accipe notitiā abstractiuā incomplexā a rebꝰ. ibidē D. ꝛ notitiā vliū ibidē J. ꝛ ꝓpōnū ꝯtingentiū. Ibidē K. ꝛ ꝓpōnuꝫ necessariarū ibidem M
Angelo quō ꝑ illapsū res sit pn̄s ibidē O
Angelꝰ quō intelligat ꝑ discursū. ꝛ quō fuerit impfectꝰ in ꝑma sui creatōe. ibidem Y
Angelꝰ malus vtrū semꝑ sit in actu malo. lib. ij. q. xix. A. Et rñdet ꝫm vnā opi. scoti. ibidē. ꝙ impugnat in vno eiꝰ dicto ibidem B
Angelus malꝰ necērio ē in aliquo actu volūtat ex natura sua ibidē C. ꝛ aliqs actus ē in ipo qui nō est in eiꝰ ꝑtāte ibidem D
Angeloꝝ bonoꝝ ꝯfirmatōis ꝛ maloꝝ obstinationis causa. lib. ij. q. xix. FF ꝛ G
Angeli boni vtrū sint inpeccabiles. ibidēꝫ L
Angelus an possit illabi. li. ij. q. xx. A. Et quō possit intuitiue videre aliquē actū interioꝛē creature rōnalis. Rñdet ꝫm vnā opionē ibidem B. Cōtra quā instat ibidē C. ꝛ ponit alia opi. ibidē D. ꝙ improbat ibidē E.
Angelus potest intuitiue videre affectōes ꝛ intellectōes creature rōnalis cuiuscūq꞉ si relinquat sue ꝓpꝛie nature ibidē FF. Et quō nō videat obiectū talis cognitōis. ibidem G
Angelus vnus quid possit facere circa aliū angelū ꝫm vnā opi. ibidē D. ꝙ impugnat et opposita opi. recitat ibidē J. Quid aūt faciat in parte sensitiua ibidē K. Et quō angelꝰ potest occultare cogitationē suā alij. Et qd faciat bonꝰ angelus hoiem custodiendo: et plura hmōi. ibidem Z
Angelus vnꝰ quō loquat alteri ibidē M. vbi impugnat modus dicēdi ipius scoti.
Angelus vnꝰ quō pōt causare aliqd in alio angelo. ibidē. i. lib. ij. q. xx. N. Et quo ꝫm diuersitatez cognitoꝝ pōt vnꝰ angelus in alio cāre cognitionē sue notitie. ibide O ꝛ P. Et quō angelus vidēs cogitatōnē alteriꝰ angeli: nō videt intuitiue singulare qd̄ est obiectū cogitationis illiꝰ ibidē Q. ꝛ talis manifestatō respectu singulariū quō fiat. ibidem T
Angeloꝝ locutio ꝫm viā ꝛ opinionē scoti quō fiat: ꝛ quō dictū eius cōtineat veritatē dicit lib. ij. ꝛ. q. xx. U. Et respōdet ibidēꝫ ad rōem eius ꝑncipalem X

Augmētata realitas. h est q̄ p augmētationē addit̄ est ūa q̄litas: licȝ ptialis. ibidē F. Itē illa realitas addita pt a deo per se fieri sicut illa cui addit̄. ibidē G. Itēȝ per potentiā dei pars addita pōt intuitiue videri sine ea cui additur. ⁊ ecōuerso: ſ non per potentiā naturalē. ibidem h. Item q̄ pars addita vnitur priori in augmētatione vnitate homogeneitatis. ibidē P. Itē q̄ q̄litas intēsior ⁊ remissior nō dn̄t specie. vn albedo ⁊ calor ⁊c̄. sunt spēs specialissime. ibidem T. Itēȝ quare ab albedinibus eiusdeȝ intēsionis: ⁊ p hoc plus inter se q̄ cū alijs conuenientib⁹ nō abstrahit̄ cōceptus specificus eisdē adeq̄tus. ibideȝ X

Augmētatio quomō fiat. li. iij. q. vi. E. Et quō in augmentatione substātie ⁊ qualitatis est queda generatio. ibidem N

Augmentatio q̄litatis ⁊ quātitatis quō sunt dissiles ⁊ quō siles. ibidem P. Et quō in augmentatione aiatoꝝ maior est dependētia ptium̄ q̄ in augmentatiōe iaiatoꝝ. ibideȝ T.

Augmentatio natural̄ ⁊ supnatural̄ quō dn̄t lib. iij. q. vij. G. Et quō in augmentatione forme nō est stat⁹. ibidē B. Vbi de ei⁹ distictōe

Augmētatio quō dn̄t a gn̄atione. li. iij. q. xi. D

Ba. **b** Aptismū recipiē ti. vtrū cuilibet imprimat̄ caracter li. iiij. q. ij. A. Et rn̄det̄ p opi. ibi. B. Cuius rōnes improbātur. ibideȝ E

Baptismus nō habet quid rei. ibidē E. Itē q̄ re ad baptismū suscipiendū requirit̄ ꝯsensus in adulto ⁊ nō in paruulo. ibidem O

Baptismus. an cuilibet eū digne recipiēti cōferat gratiā ⁊ oīes virtutes necessarias ad salute. lib. iiij. q. iij. A. Et vtrum tollat omnē culpā. ibideȝ B. Et vtrū in baptismo remittatur omnis pena. ibidem E

Baptismū tollere oēm culpā est solū creditū. ibidem F. Sed quō in baptismo tollat̄ pena ⁊ que pena dimittatur. ibidem G. Cur autē paruulus nō baptisatus obligetur ad penaȝ eternam ostendit. ibidem O

Be. Beatificus act⁹ an cōsistat in praxi an in speculatione. In prologo. q. vltima BB

Beatitudo cōsistit in duobus actibus intellectus scȝ ⁊ voluntatis: quoꝝ vterq̄ est a solo deo. li. i. dis. i. q. ij. K ⁊ L. Et in prologo. q. xij. que est vltima q̄stionis q̄rte pricipalis BB

Beatitudo quō quietat volūtatē: cū volūtas possit aliq̄d vltra appetere. li. i. dis. i. q. iiij. X

Beatitudo accipit̄ pro actu beatifico vel pro obiecto: ⁊ est vltimus finis. li. i. dist. i. q. v. T. Plura de btitudine dicētur i verbo fruitio.

Beatificus actus. require supra act⁹ btificus

Beatus intellectus vtrū possit videre infinita simul. lib. iiij. q. xiij. D

Bonū accipit̄ duplr̄. lib. i. dist. iij. q. iij. D. Et lib. iij. q. xiij. S

Bona mortificata redeūt p penitentiā. libro quarto questionib⁹. viij. ⁊ ix. AA

Bonitas actus moralis que sit. Et q̄ nō oīs defectus circūstantie requisite ad bonitatē actus moralis facit ipm̄ malū. sed tūc qn̄ eliciens actū illū obligat̄ ad hmōi circumstantiam. li. i. dist. i. q. i. Ante I

Bonū meritoꝝū. quere infra Meritū.

Ca. **c** Arū vel acceptū esse deo quid sit. lib. i. dist. xvij. q. i. F. et I. Et q̄ de potētia dei absoluta quis pōt esse carus ⁊ acceptus deo sine oi forma supnaturali sibi inherēte ibidem I Et q̄ actus potest esse meritoꝝ⁹ sine tali forma ibidem K.

Caritate in anima posita et quacūq̄ alia forma absoluta supnaturali pōt de⁹ adhuc eam nō acceptare de potētia sua absoluta ibideȝ K. Itē q̄ acceptatio dīna ad vitā eternā est mere naturalis ⁊ nō ꝯtingēs, pcedēs ex diuina misericordia. Et q̄ sicut ex puri naturalib⁹ mereri nemo pt. ita p nullā formā naturalem vel supnaturalē de⁹ necessitari potest ad acceptādū eū. ibidē M. Et q̄ hmōi modus dicendi maxime recedat ab errore pelagij heretici ibidem ante M. Item q̄ multiplex ē complacētia diuina ⁊ gn̄alis ⁊ special̄. ⁊ specialis accipit̄ tripl̄r. ibidem post N. Verum aūt aliquis possit esse charus vel oditus deo sine aliquo inherēte nūc vel p̄us ibidem O Et q̄ nō est necesse q̄ deus diligat ex aliquo inductiuo: sed mere liberaliter diligit quod diligit ibidem S. Quō aūt deus necessario diligat iustitiā castitateȝ ⁊ ceteras virtutes ibideȝ T. Et quo modo aliquis sine caritate absoluta formaliter inherēte potest esse charus deo ibidem Z

Carus ⁊ acceptus pōt eē actus ⁊ meritoꝝ⁹ sine omni caritate infusa ⁊c. lib. i. dist. xvij. q. ij. D Sine tn̄ caritate increata q̄ est spūssanctus nullus actus pōt esse meritorius aut deo acceptus. lib. i. dist. xvij. q. iij. B. Itē q̄ sine caritate infusa formal̄r inherēte de facto null⁹ actus est meritorius ibidem

Caritas quō intendit̄ ⁊ augmētat̄ habet̄ lib. pmo. dist. xvij. q. iiij. ⁊. v. p totas ferme q̄stiones. annotata sunt etiā supra Augmētatio.

Caritas creata nulla ē nec eē potest infinita tametsi quacunq̄ charitate creata data pōt in īfinitū maior creari. lib. i. dist. xvij. q. viij. F

Cognitio seu notitia intuitiua nõ p̄supponit aliã notitiã in eadẽ potẽtia sed aliq̃n in alia. In p̲lolo.q.i.VV in medio. Itez ꝙ nõ oim intelligibiliũ est notitia ituitiua p̲ statu isto etiã equaliter p̄ntiũ: quia est respectu actuũ et nõ respectu habituũ.ibidem. XX

Cognitio seu notitia intuitiua an realr distinguat a iudicio contingẽtis veritat̃ significãtis rem intuitiue cognitã esse ibidẽ. YY. Et ꝙ notitio intuitiua põt esse respectu rei non exñtis lz nõ naturaliter ibidẽ cõtinue. Per notitiã intuitiuã rei nõ exñtis iudicat̃ res nõ esse. sicut per notitiam rei existentis iudicat̃ res esse.ibidem. ZZ

Cognoscens intuitiue diuinã essentiã potest dubitare hãc p̲põnẽ. Deus est incarnat⁹. In p̲logo.q.vltima. N. Quicquid in se cognoscitur: cognoscitur intuitiue vel abstractiue lib. i.dist.ij.q.ix. O

Cognitio seu notitia abstractiua quid sit. In p̲logo.q.i. Z Et que sit d̄ra inter notitiam abstractiuã ꝛ intuitiuã ibidem. AA

Cognitio seu notitia abstractiua d̄r duplr vel quia fit respectu cuiuslibet abstracti a mult̃ singularibus. vel quia abstrahit ab exñtia ibidem. Z. Notitia abstractiua presuppõit intuitiuã eiusdẽ obiecti. libro p̄mo.dist.ij.q. ix. R. ꝛ in p̲lo.q.ix. F

Cognitio distincta et cognitio confusa quid differant. Et quid intersit inter cognoscere cõfusum ꝛ cognoscere cõfuse. Itẽ inter conceptũ compositu et simplicẽ.lib. p̄mo.dist.iij. q.v. N O P. Cõmunissimũ nõ est p̄mo cognitũ p̄mitate gñationis.ibidem. O. Singulare solum potest cognosci confuse ꝛ nõ vniuersale.ibidem. T

Cognitio supnaturalis d̄r duplr. vel quia non põt naturalr acquiri: vel q̲ est de veritatib⁹ que ex puris naturalibus nõ possunt euidenter sciri. In p̲logo.q.vij.ante P

Cognitiones seu notitie reflexe que sint. Et vbi est ponẽdus in eis status ne p̲cedatur i infinitũ. In p̲logo.q.i. VV

Cognitione seu notitia quidditatiua põt res cognosci: nulla alia re extrinseca cognita.lib. i.dist.iij.q.ij. N

Cognitionũ ordo pz.li.i.dist.iij.q.vi. D

Cognosci distincte potest singulare etiã ante cognitionẽ ẽtis ꝛ cuiuscũq̲ vniuersalis. lib. p̄mo.dist.iij. q. vij. B. Item ꝙ nõ est talis ordo notitiarum siue rationũ distictarum eiusdem rei qualis esset reruz si res sint distincte ꝛc. In p̲logo.q.ij..que con tinet̃ in prima p̄ncipali.post. D D. Plura de eadez revide ibidem consequẽter.

Cognitũ p̄mo a nobis ordine gñationis non est cõmunissimũ sed singulare. lib.i. disti.iij. q.v. O. Item primũ distincte cognitũ aliquãdo est singulare aliq̃n vniuersale .ibidez R.S. Non semp totus ordo cõfuse cog̃scẽdi precedit totum ordinẽ distincte cognoscẽdi.ibidem.V. Item quomodo ens ꝛ cetera transcendẽtia p̄mo imp̄munt̃ in intellectu. ibidem BB. Quomodo intelligenduz est ꝙ pueri p̄mo appellãt omnes viros patres ꝛc.et postea determinãt vnũquodq̲. li.p̄mo dist.iij.q.vi.G. Quãdo plura intelligunt̃ vna intellectiõe oĩno idistincte.vnũ illoruz nõ intelligit̃ p̲us alio,li.i.dist.xxxv.q.iij. R. ad quartum.

Cognitio dei.vide ĩfra deus.

Cognitione eadẽ põt cognosci essentia rei et haberi certitudo quãtitatis eius.li.ij.q.xi.Z

Cognitionũ quedã est intuitiua ꝛ q̃dã abstractiua.li.ij.q.xiiij.ꝛ.xv.E

Cognitio cõplexi nõ est intuitiua s̃ tm̃ incõplexi ibidẽ.Et quõ intuitiua põt supnaturalit̃ manere in absentia obiecti ibidem.FF

Cognitio intuitiua est duplex ibidẽ. B. Et ꝙ et nulla cognitiõe intuitiua potest generari habitus ibidem H. Et quomodo ex cognitiõne abstractiua generatur habit⁹ ibidẽ. I Et quõ ex ãctibus generat̃ habit⁹. ibidẽ. K ꝛ.L. ꝛ quõ ĩtuitiua dicat̃ abstractia.ibi. M

Cognitio intuitiua quomõ fit in quolibet sensu qui habet aliquam cognitionez.ibidẽ. P

Cognitionem materialẽ haberi potest dupliciter intelligi.ibidez.EE. Ubi nota quomõ cognitio intuitiua naturaliter potest conseruari a nonente.DD

Cognitio accipitur dupliciter li.ij.q.xxi. M

Cognitio in verbo ꝛ in proprio genere an sint cognitiones distincte.ibidem. I

Cognitio essentie diuine an nobis sit naturalis.lib.iiij.q.xiiij.L

Cognoscere scientiam potest aliquis non cognoscendo scibile.lib.iij.q.iiij.O

Cognitiuũ ꝛc. Immaterialitas non est causa quare aliquid est cognitiuum: sed, ipsa natura rei.lib.i.distin.xxx.q.i.E.

Color q̃n causat̃ in medio.et quãdo nõ.li.ij.q. xviij. D.ꝛ.EE.Et quõ ibi existat materialit̃ an ĩmaterialit̃.ibidẽ. R. Et quõ mouet dyaphanũ.ibi.O.Et ꝙ causatũ ĩ medio ẽ eiusdẽ rõnis cũ colore causante. Et quõ hz esse spirituale ibi.Q.ꝛ. R.Et ꝙ non hz duplex esse in ligno ꝛ lapide.ibi. S. Et quõ differẽter est ĩ medio ꝙ color.ibi.T. Et quõ color in medio ꝛ i pariete causant diuersa ꝛ causant̃ a diuersis ꝛ intẽdunt̃ a diuersis.ibidẽ.BB.ꝛ. DD

De deo cognoscimus cōceptus q̄ nō sūt deus realr. sed nec vnitatē dei: nec ƥmitatē: nec infinitā potentiā: nec bonitatē: nec ƥfectōem diuinā i se cognoscere possum⁹. li. i. dist. iij. q. ij. M. Unde. Quidditas dei nō cognoscit. s nobis ꝫ bene cōceptus q̄dditatiu⁹. ibidē Z. Quomodo aūt deus cognoscit in conceptu ibidē J. et in pluribus locis.

Dei esse nō plus cognoscim⁹ ꝙ eius essentiam seu quidditatē. O. Quomō aūt intelligitur ꝙ simplr simplex aut totalr intelligit aut totaliter ignorat. ibidem Y. Item ꝙ nō bene dictū est M intellectus nō potest totalit diuinam essentiā apprehēdere ꝛ ideo ƥticulati apƥhendit. qm̄ aut tota apprehenditur aut nihil eius. Sed bene potest vnū predicabile d deo apprehēdi sine alio. sed illa nō particulant nec diuidunt diuinam essentiam. libro ƥmo. dist. ij. q. ij. G

Deus vtrū possit diffiniri diffinitōne nō data ƥ additamentū. lib. i. dist. viij. q. v. B

De deo ƥdicabilia aut sunt res aut cōceptus absolut⁹ vel cōnotatiuus (si tn̄ res ƥdicari ƥnt) Uel sic. Predicabilia de deo aut sunt cōceptus disticti aut cōes. In ƥlo. q. i. OO

De deo seu in diuinis est aliq̄ ƥdicatio ƥ idētitatem que nec est formalis nec in quid. lib. i. di. ij. q. i. paulo ante R

De deo possunt haberi plures cōceptus q̄dditatiui nō cōuertibiles ꝫ nō plures cōuertibiles. lib. i. dist. iij. q. iij. C. Item ꝙ cōceptus infiniti nō est q̄dditatiuus nec ƥfectior oi alio conceptu possibili haberi de deo. ibidem ff Sed cōceptus bonitatis: intellectus: volūtatis diuine est q̄ddicatiuus: eo ꝙ inter intellectum: voluntatē et bonitatē in deo nulla penitus est distinctio. Nec cōceptus intellectus magis potest dici denoīatiuus ꝙ cōceptus essentie. In ƥlogo. q. ij. X

Quis aūt inter cōceptus q̄dditatiuos ƥdicabiles de deo sit ƥfectior disquirit satis abūde. lib. i. dist. iij. q. iij. ff

Cōcept⁹ aliq̄s cōcretus est q̄dditatiu⁹ respcū dei et cōnotatiuus respectu creature. vt declarat exemplatiter. ibidem O

Aliq̄s conceptus est vniuocus deo ꝛ creature et aliq̄s nō. lib. i. dist. ij. q. ix. P et U

Deus ꝛ creatura participant in conceptu cōi, ꝫ nō in re aliqua. ibidē ante D D

De deo est aliq̄d ƥdicabile quod nec est purū ēentiale nec purū notionale. sed equalr duobus simul. lib. i. dist. xij. q. i. O

Termini in diuinis multiplr distinguuntur q̄tum ad dici ꝫm substantiā vel ꝫm relatōez lib. i. dist. xxv. q. vnica, R

Deus nō est primū cognitū a nobis primitate generatiōis aut ƥfectionis. li. i. dist. iij. q. i. D

Deuz esse nō est per se notū. li. i. distin. iij. q. iij. per totam questionem.

De deo vtrum possit esse sciētia demōstratiua In prologo. q. ij. JJ. post mediuz. De ordine autem rationuz predicabiliū de deo ꝫm opinionē Johānis habetur. ibidem S

Deo nihil intrinsecū potest de diuina essentia demonstrari. Quia cognito aliquo distincte cognoscūtur oīa q̄ eadē sunt illi. ibi. Z. Cōceptus cōes q̄dditatiui de deo ƥdicabiles: ꝛ cōcept⁹ proprij cōnotatiui ꝛ negatiui nō ƥnt de diuina essentia demonstrari in se a priori. Secus de conceptibus cōnotatiuis cōibus deo ꝛ creaturis. ibidem BB. Que autez de deo demōstrari possunt. ibidem EE

Deus habz aliquā passionē secūdo mō dicēdi per se de eo predicabilē. ibidem in fine.

Deo ē aliq̄d pri⁹ ƥoritate ƥdicatiōis. ibi. K K

Diuinā eēntiā distincte cognoscētes hn̄t alios terminos ex quib⁹ format ƥpositis ƥ se nota per quam fit demōstratio de deo. ꝙ viatores de cōi lege habent. li. i. dis. iij. q. iiij. ff

De deo quā cognitionē habuerāt philosophi. lib. i. dis. i. q. v. J

Diuina essentia nō pōt cognosci: q̄n cognoscātur ƥsone. ibi. J M. Ad quē intellectū cōceditur trinitatē ex puris naturalib⁹ cognosci nō posse cū tn̄ sic cognoscit de⁹ q̄ ē trin⁹. ibi. N

De eēntia diuina ƥmo dicit quidā cōceptus q̄ nō dicitur ƥmo de ƥsona. ibidem D

Diuina eēntia est patnitas. est ƥ se nota hn̄ti distinctā terminoꝝ cognitionē, de qua ꝛ sili bus vide. In prologo. q. ij. Z

Diuina essentia nō pōt cognosci nō cognita ƥsona: nec vna ƥsona sine alia. Neq3 quis pōt frui vna sine alis. lib. i. dis. i. q. v. E ꝛ Y. Cum vna ƥsona sine alia posset termiare depēdētiā vnionis hūane: quare nō cognitiōis fruitionis aut creationis ꝛc. ibidem in fine.

Nomen dei

Dei nomē ꝛc. quō intelligit ꝙ Qui est: est ppriissimū nomē inter omnia noīa de deo dicta. li. i. dis. ij. q. i. R. Item ꝙ viator pōt imponere nomē ad significanduz deū distincte licet nō posset deū distincte cognoscere. li. i. di. xxij. per totam questionē.

Diuina essentia

Diuina essentia ꝛc. In diuinis nihil differt rōne ab eēntia. li. i. dis. xix. q. i. E

Diuina essentia nō est ƥor hijs q̄ sunt in deo ƥfectione vel origine. li. i. dis. xxxv. q. ij. C. Nō est bene dictū ꝙ omnia quasi fluunt a diuina essentia, ibidem, D. Uide plura ibidem

Diuina eēntia nec gn̄erat nec gn̄at: ꝫ ƥcedat ꝙ intelligit ꝛ creat ꝛc. li. i. dis. v. q. i. per totā,

Diuina essentia nō est materia vł q̄si materia filij.lib.i.dist.v.q.ij.D. Licet aūt psona constituat͛ ex eētia ꝛ relatōe: tn̄ eētia nō est potētia ꝛ relatio act' ꝑpe eētie. Est tn̄ eētia fundamentū relatōis.ibidez E ff G. Sz an sit concedēdū ꝙ tota eētia habeat eē ꝑpꝛiz sibi ꝑus origine ꝙ̄ sit in filio.ibidē J. De cob larius.li.i.dist.ix.q.iij.J.cōtinue.

Nullū absolutū in diuinis est genitū: ſ tm̄ psōa relatiua.lib.i.dist.xxvij.q.iij.B

An hec sit concedēda. Essentia est generare lib.i.dist.xxvij.q.i.E

Vnitas dei

Dei vnitas ꝛc. Examinant͛ rōnes scoti quib' ꝓbat vnū eē deū.lib.i.dist.ij.q.x.N

Dei vt pmi cōseruātis vnitas ꝓbat͛ ibidez O

Dei vnitas n̄ importat aliq̄d reale additū deo lib.i.dist.xxiij.q.i R. Item vtrū hec. Deus est vnus sit p se pmo modo.ibidē M

Deū esse in pdicamēto vtrū repugnet diuine simplicitati.lib.i.dist.viij.q.i.p totā

Deus est immutabilis.lib.i.dist.viij.q.vij.per totā. Quō cōcedēdus est numerus in diuinis et de termīs nūeralib' vidēdū ē.li.i.di.xxiiij.q.ij.p totā. Et infra in v̄bo Spiratio.

Principium

Deus pncipiū. Pater ꝛ filius sunt vnū pncipium spūssancti: vnus spirator et vn' spirans: et siles affirmatiue sunt concedēde. vt ostendit͛ lib.i.dist.xij.q.i.G. Itē que res formaliter sit illud pncipiū. Nō eētia nec psona: ſ constitutū ex eētia ꝛ spiratōe actiue ibidē ꝯñter. De negatiuis aūt scz ꝙ nō sunt duo pncipia ꝛ hmōi.vide ibidē V ꝛ J. Itez ꝙ quātum ad aliq̄d simile ē ꝛ q̄tum ad aliq̄d dissile. p̄rem et filiū esse vnū pncipiū spūssancti et hoc tres esse vnum principium creature. Ibidez K et L. De pncipio pductiuo habet͛ infra Productio.

Equalitas ꝛ similitudo

De personarum equalitate ꝛ silitudine.

Quō psone sunt i semuicē p circūinsessionez vide supra Circūinsessio. De psonarū equalitate ꝛ silitudie recitat͛ opi.tho. ꝛ scoti q̄trū ad modū ponēdi. lib.i.dist.xix.q.i. p totam.

Quō psone sūt eq̄les ſm magnitudinē.ibidē N. Silitudo. eq̄litas ꝛ idētitas nullam dicunt diuersitatē in deo nisi distinctōem psonarū ꝛ ꝓpetatū.ibidē P. Vtrū aūt aliq̄ magnitudo sit in vna psona diuina que nō ē in alia. Ibidem V

De psonarū diuinarū eq̄litate ſm potentiā ꝙ illa diuersimode intelligi pōt.li.i.dis.xx.B

Quid dicit͛ potētia ſm modū loquēdi scōꝝ ꝛ q̄d distribuit͛ in dictōe oipotētia.ibid L M

Quid sit eq̄litas i diuinis an absolutū an respectiū.ibi. K. Et ꝙ potētia gn̄andi n̄ ē potētia ꝛ tn̄ p̄rez n̄ posse gn̄are arguit ipotētiā.ibi.L

Vtrū idētitas: silitudo: equalitas sint relationes reales: an rōnis.li.i.dis.xxxi per totū.

Nō bene dictū est relationes oriri aut pullulare ex natura rei aut ex diuina eētia.ibi.D

Non est ꝓprie concedēdū ꝙ eq̄litas est in p̄re ad filiū: ſ ꝙ pat͛ est equalis filio.ibidem N

Ordo ꝛ signa originis in diuinis.

Ordo ꝛ signa originis.

Diuinarū psonarū ordo ꝛ origo. vide relatio.

Quomodo loquendū sit de signis originis et nature.li.i.dis.ix.q.iij.per totam

In diuinis nō est ordo pfectionis non plus q̄ durationis.li.i.dis.xxxv.q.iij.J. De hoc vide infra prioritas. Item ꝙ non semper est idez ordo qualit͛cunq̄ distinctoꝝ q̄ esset eoꝝ si distinguerētur realit͛. In prologo.q.ij.GG. Et lib.i.dis.xxxv.q.iij.N

Perfectio attributalis ꝛ Attributū.

Attributa

Perfectio attributalis accipitur vel pro pfectione q̄ est realit͛ deus: ꝛ sic est vna tm̄. Vel pro predicabili de deo: ꝛ sic est signū ꝛ nō realit͛ essentia. lib.i.dis.ij.q.ij.F

Vtrū pfectiōes attributales distinguātur ab essentia ꝛ inter se. vide opi.ibi. B ꝛ E

Q' perfectiones attributales nullo modo distinguātur ab essentia ex natura rei. declaratur.li.i.dis.ij.q.i.N

Sapiētia infinita nō includit bonitatē infinitā: sed est bonitas infinita. Et si eēnt diffinibiles haberēt idē quid rei: licet illi cōceptus habeāt diuersum quid nominis. ibidez M

Nominū attributaliū: quedā sunt absoluta: quedā cōnotatiua: quedā affirmatiua: ꝛ quedaz negatiua.li.i.dis.ij.q.ij.F. Itē attributa nō distinguūtur per cōnotata sic nec generaliter signa per significata. ibidem G in medio

Omia attributa vel connotāt aliqua realiter distincta vł sūt cōia aliq̄b' realr̄ distinct͛. ibi. D

Cōpatur opi. doctoris opinionib' alioꝝ. ibidē ante D. De hac require infra Perfectio.

Pater generans.

Pater

An concedendū sit ꝛ ſm quē intellectū ꝙ pat͛ beatificatur in filio. lib.i.dist.i.q.v. Circa S

De illa. Pater intelligit formalit͛ itellectu vt est in seipso nō vt est in filio. ibidem V. Itē Pater nō intelligit filio nec est sapiēs sapiā genita. ibidē. ꝛ. li.i.dis xxxij.q.i. B ꝛ C

De illa. Pater prinsq̄ genuit est pfecte beat' disquiritur. li.i.dis.i.q.v. C ꝛ R

Quomodo pater nihil recipit p productionē filij.li.i.dis.xix.q.ij.D

Ineptū est dicere ꝙ potētia generādi ptinet ad oipotentiā patris ꝛ nō ad oipotentiā filij lib.i.dis.xx.q.i.D

An ꝛ quomō illa cōcedi potest. Solus pater est deus.li.i.dis.xxi.per totam

Utrum innascibilitas sit ꝓpꝛietas cōstitutiua pr̄is. lib. i. dist. xxviij. per totum.

Pater dicit verbo. lib. i. dist. xxvij. q. i. D

Sapiētia ingenita dupl'r accipit negatiue ꝛ positiue vt dicit ꝓpꝛietatē soli patri conuenientē. ibidem B et C

Utrū pater genuit filiū natura an volūtate. Reprobat opi. thome quoad multa. lib. i. di. vi. p totā questionē q̄ vnica est.

Potētia gn̄andi in patre quid sit. lib. i. di. vij. q. i. B. et eadē dist. q. ij. G

Paternitas ꝛ gn̄are nō distinguunt: sed sunt oibus modis. idē. lib. i. dist. xxvij. q. i. E

Paternitas ꝛ spiratio actio in patre nō dn̄t realr: sed formalr nō sunt idē dicēde: sed sunt due relatōes. ib dem B et C

Filius

Filius Generatio.

Productio filij in diuinis vere ꝛ ꝓpꝛie est generatio. lib. i. dist. xiij. q. i. D et K

Quō gn̄atio passiua filij dn̄t a spiratōe actiōe Et quō gn̄atio passiua et spiratio passio differant: illa formalr ista realr. ibidem.

Filius nō est de nihilo ꝫ de sba pr̄is nō tanq̄ de materia vel q̄si materia: ꝫ tanq̄ de aliquo qd̄ est sibi cōsubstātiale. li. i. di. v. q. ij. p totā.

Qꝛ filius in diuinis nō gn̄at: plus ꝓpter auctoritatem sacre scripture tenet q̄ ꝓpter efficaciam rationū. Adducunt tamen ꝑsuasiones lib. i. dist. vij. q. iij. G

Filius est sapiens sapia genita ꝛ etiā sapiētia ingenita. lib i. dist. xxxij. q. i. C

Generatio filij ꝓpꝛie nec est vniuoca nec equiuoca. lib. i. dist. ix. q. ij. C

Gn̄atio filij est eterna. ꝛ tn̄ pater est prior filio origine. eadē distin. q. iij. B

Verbū in diuinis

Qꝛ solus filius in diuinis est verbū in diuinis. Et q̄ hoc nomen v̄bum cōnotat creaturaz: ꝫ h̄ nomē filiꝰ nō. li. i. di. xxvij. q. iij. GG ꝛ HH Item v̄bum qd̄ est filiꝰ nascit de oibꝰ q̄ sūt in scia patris. quō intelligendū est. ibidē. Et in eodē libro. dist. ix. q. iij. S

Quo intellectu cōcedit q̄ actus dicēdi ē actꝰ memorie ꝛ nō voluntatis. Et quō dr̄ deus intelligēte p intellectū et nō p volūtatē. tūz tn̄ idē sit intellectꝰ ꝛ volūtas. Itē q̄ illa nō cēnt concedēda circūscripta cōnotatiōe terminorum qui circūscribi nō possunt sine noua impositione terminorum disquiritur. lib. i. dist. ij. q. i. BB et CC

Spiritussanctus

Spūssanctus. Spiratio. Dilectio.

Spūssanctus vere pducit a pr̄e ꝛ filio cuiꝰ principium elicitiuū est absolutū scꝫ essentia. Similr et volūtas. qꝛ idē sunt oibus modis ēēntia ꝛ volūtas. Et quō intelligit q̄ intellectꝰ ē pncipiū elicitiuū filij ꝛ volūtas spūssancti. libro. i. distinctione decima. questione. i. I

An concedenduz sit q̄ spiritussctūs in aliquo priori cognoscitur in quo nō pducat. ibi. P

Quomō cōceditur q̄ volūtas est pꝛior spūscto. ibi. recitant opi. Scoti ꝛ alioꝝ q̄ spūssanctꝰ libere pducitur. ꝛ q̄ difficultas dm̄oi magis ꝯsistit i v̄bis q̄ in rebꝰ. iō eas resoluit auctor ad q̄d nois termioꝝ. li. i. dis. x. q. ij. B C D E

Proprie accipiēdo libertatē: nō alr spūssctūs libere producitur q̄ filius. ibidem D

Spiratio spiritussci quō dn̄at a gn̄atione filij ꝛ cur spiratio nō sit gn̄atio: cū tn̄ sit pductio viuentis s viuēte. li. i. dis. xiij. q. i. G

Spiratio passiua realiter distinguit a gn̄atōe tā actiua q̄ passiua: sed spiratio actiua ē eadē realr gn̄atōi tā actiue q̄ passiue. ibi. L ꝛ M

Spūssanctꝰ procedit a patre ꝛ filio. li. i. dis. xi. q. i. B ꝛ L. Et dis. xviij. q. vnica B

Reprobātur opiniones thome ad cōclusionē istaz adducte. dicta dis. xi. q. i. B ꝛ C. Silr insufficiētia rōnuz scoti onditur. ibidem F. Et conclusio alr ad auctore ꝑsuadetur. ibidēz L

Si spūssctūs n̄ ꝓcederz a filio nihilominꝰ distingueret a filio qd̄ ē ꝯ thomā. ea. dis. q. ij. p totā

Licet formalr sequeretur spūmsctm̄ nō distigui a filio si nō ꝓcederet ab eo propt̄ ipossibilitatē ꝯñtis nō tn̄ sequeretur euidēter. ididēz K

Pater ꝛ filiꝰ spirāt spūmsctm̄ vna: nō pluribus spirationibus. li. i. dis. xij. q. i. ante E

Concedendū est q̄ pater ꝛ filiꝰ sunt vnꝰ spirās vnus spirator: vnū principiū ꝛc. ibidem G

Differēter cōceditur q̄ pater ꝛ filiꝰ ꝛ spūssctūs sunt vnū principiū creature: ꝛ q̄ pat̄ ꝛ filius sunt vnū principiū spūssancti. ibidem K

Tā pr̄ q̄ filius spirat p se ꝫ nō p̄mo: imo cōstitutū et ēēntia ꝛ spiratione actiua ꝑcise p se ꝛ p̄mo spirat. ibidem D. Aliter autē illa verificatur: deus spirat: ꝛ illa: deꝰ generat. ibi. M

Quō intelligēda sunt dicta autoꝝ de cōcordi volūtate ꝛ mutua dilectione patris et filij q̄ spirāt spūmsctm̄. Et q̄ illa mutuitas nihil dicit distinctū ab essentia. voluntate ꝛ ꝑsonis lib. i. dis. xij. q. ij FG

Quare pater ꝛ filius diligendo se mutuo producūt spūmsctm̄. Et filius ꝛ spiritussanctꝰ diligēdo se mutuo nō producunt aliam ꝑsonā. Similiter nec pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus se mutuo diligēdo. ibidem H ꝛ I. Differitur etiam de amore impenso ꝛ repenso. lib. i. dis. xviij. q. i. D. Et dicta dis. xij. q. ij. G

Pater ꝛ filius: neq̄ in q̄tum vnū neq̄ in q̄tuz distincti ꝫm rigorē verboꝝ spirare ꝯceduntur Et quō ꝯcedit q̄ spirāt i q̄tū vnū. ibi L ꝛ M

Quō pater ꝛ filius vniformiter spirāt spiritūsanctū. li. i. dis. xij. q. iij. D

An concedendū sit q pr̄ prius origine spiret q filius. ibidē F. Quō pr̄ pncipaliter spirat mediate et immediate et filius tm̄ immediate. ibidē

Donum

Spūssanctū dici donū non rōne sed autoritate sola cōmunicat. lib. i. dist. xviij. q. i. B

Donū dupliciter accipitur. vel pro pducto vi amoris vel pro aliquo libere alicui collato. ibidē D

Quō spūssanctus datur patri et filio et econuerso et pro hoc impenditur et rependitur et est nexus cōis vtriusque ibidem consequēter. Item

Quō spūssanctus nō datur nisi rōnabili creature Et quō datur: an in dono tm̄ an in se. ibidē E Item in eodē lib. dist. xiiij. q. ij. E

Licet pr̄ nihil recipiat a filio: tm̄ spūssctūs datur patri et filio. dicta dist. xviij. E et F

Donū nō est ppetas spūssancti pprie loquēdo: sicut nec verbū ppetas filij: sed donū est ipsemet spūssanctus. Dari aūt et donati no aliter q tm̄ acceptū pōt cōcedi ppetas spūssancti. ibidē G. Item sm quā acceptiōem pt donū dici ppetas spūssancti. ibidē N. Et an plures sint ppzietates psonales in diuinis q tres. ibidē P. Item quō donū vel datuz attribuitur filio. ibidem O

Charitas Dilectio

Spūssanctus est illa charitas qua aliquis necrio ē charus et acceptus deo: nec sine eo pōt quis opus meritoriū facere. lib. i. dist. xvij. q. iij. B

Quō spūssanctus dr̄ amor cū sit pductus virtute amoris: et sit donū. lib. i. dist. xviij. F

Diligere ē aliqn̄ eēntiale aliqn̄ notionale. lib. pmo. dist. xxxij. q. ij. B. Quō hec sit ɔcedēda pater et filius diligūt se spūssctō: et quid p talē ppōnem denotatur. ibidē continue.

Processio Missio

Processio quot modis accipitur notatur lib. pmo dist. xiiij. q. i. B E

Processio. missio. datio. quō distinguūtur. eadē dist. q. ij. B E

De virtute smonis nō est cōcedendū q duplex est pcessio spūssancti. Et ad quē intellectū debeat cōcedi. Et q tempalis pcessio nō dicit quid vnū. eadē dist. q. i. E

An pcessio tēpalis sit realis: et an sit res aliq absoluta vel respectiua et an realiter differat ab eterna. ibidē consequēter.

Mittere cōuenit oībus tribus. Mitti autez solū duobus pductis. Itē quid sit quid nois vtriusque Et q nō dicūt relationes vl̄r oppositas. lib. i. dist. xv. per totam.

Missio visibilis quid sit et ad quid fiat: et qd significet. quales etiā fuerunt res iste in quibus dr̄ psona diuina mitti. Et q solū in tpe noue legis facta est h missio. li. i. di. xvi. p totam

Relatio tpalis

An relatio temporalis dei ad creaturas sit realis. recitatur et pbatur opinio scoti. libro. i. dist. xxx. q. v. B

Et nulle sunt relationes nō mutue. ibidem E
Relatio dei ad creaturas nō est relatio rōnis ibidez D. Sz quodāmō pōt dici realis. ibi. I

Quō deus dicitur tpaliter referri ad creaturas. ibidem P et O. Creans. conseruans. puniēs. premiās. dominus et similia nō dicūt respectū rationis. ibidem G

Causalitas dei

Potētia dei. Creatio dei. Causalitas dei.

Quid phi senserūt de causalitate dei satis late disputatur. li. i. dis. xlij. per totam

Potentia dei

Nō pōt probari naturali rōe deū imediate se solo posse producere oēm rem producibilem ibidem F. Hoc tamē probabiliter tenendū est. et nihilominus deus nō pōt peccare. ibi. G

Nō pōt probari naturaliter q deus causat cōtingēter et nō naturaliter. Et soluūtur rōnes Thome et scoti ad oppositū. li. i. dis. xlij. q. i. B E

Tenendū est q deus cōtingēter agit. ibi. M

Deus potest aliqua facere que nō facit: potest etiā producere aīas in infinitū: et tm̄ sic pducēdo nunq producet infinitas. ibidem N

Non valet ɔña. Aliquid pducitur cōtingenter ergo prima causa agit contingēter. ibidē O

Non prius cōuenit deo nō posse facere impossibile q cōueniat impossibili non posse fieri a deō. Nec affirmatiue prius conuenit deo posse facere possibile: q conueniat possibili posse fieri a deo: sed sunt simul natura. vt ondditur. li. i. dis. xlij. q. ij. F. Ubi etiam soluuntur rationes in oppositum.

An deus pōt facere mūdū meliorē isto: specie vel nūero distinctū. Et an possit facere spēz meliorē oīni specie creata. li. i. dis. xliiij. p totā

Deus pōt producere effectus eiusdē spēi. s. indiuidua in infinitū: sed tm̄ nō infinituz vel infinitos. ibidē M. Et dis. xvij. li. i. q. viij. F

Propriū esse dei est esse vbique p potentiā: presentiā et eēntiā: vt declarātur singula mēbra et pbātur inesse deo. li. i. dis. xxxvij. B

Esse vbique pōt nature cōpetere: sed nō eo modo quo cōpetit deo. ibi. E. Uide plura. Agere.

Intellectus dei

Intellectus dei. Sapiētia. Ydea. Sciā.

Intellectus diuinus et voluntas diuina: licet sint simpliciter idez et nullo modo distincti. Et ita quicquid illi rei que est intellectus diuinus cōuenit: cōuenit etiā illi rei que est voluntas diuina. Tamen aliquid potest vere pdicari de illo termino intellectus diuinus. quod vere negatur de illo termino voluntas diuina: propter diuersam terminorum ipsorum cōnotationē. li. i. dis. ij. q. i. B B

Intellectus diuinus est oībus modis diuina essentia: nec plus ab ea distinctus q eēntia ab essentia. li. i. dis. ii. q. ij. L. Ubi ponitur solutio argumenti in contrarium.

Ydee in mente diuina. an sint practice an spe culatiue. lib. i. dist. xxxv. q. vi. p totam.

Volũtas diuina

Voluntas et Volitio diuina.

Volitio diuina accipit vel pactu q̃ est diua essentia vel abstractiue. lib. i. di. xxxv. q. vi. ff

De diuine volũtatis terminatõe respectũ effectus futuri cõtigẽtis recitat̃ ꝛ iprobatur opi nio scoti. lib. i. dist. xxxviij. q. i. B E

Hec ꝓpõ. deũ volentẽ a fore possibile est velle a nõ fore: est distinguenda ẽm cõpositõem ꝛ diuisionẽ: et quõ debeat poni in esse. ibi. M

Voluntas recta diuina conformat̃ rõni recte sed nõ preuie. lib. i. dist. xli. q. vnica. I

Nõ magis voluntas diuina est cã creature q̃ eẽntia diuia nec ecõuerso. lib. i. di xlv. q. i. E

Volitio diuina nullo mõ distinguit̃ ab essentia diuina nec ab ab intellectu diuino. immo termini significãtes ista: absolute sine cõnotatione sũt penitus synonimi. ibidẽ. Volũtas diua est cã imediata oim q̃ fiũt. ibidẽ G

Et etiã cã ꝑma ꝑmitate ꝑfectionis illimitationis et durationis q̃tõ ad ꝓcedere ẽm naturam: sed nõ q̃tuz ad causare. ibidem H

Actus voluntatis diuine nõ est praxis. vt notatur. lib. i. dist. xxxv. q. vi ff

Creatio. gubernatõ. remũeratõ ꝛ cetera hmõi quia contingẽter fiũt a diuina volũtate sũt vere praxes. Et quilibet effectus a deo ꝓductus. Et ita quelibet creatura põt dici praxis diuina. ibidem consequẽter.

Volũtas dei est multiplex. scz beneplaciti et signi: añs et ꝯñs. Et volũtas signi est multiplex. Et quõ illa distinctio intelligenda est vt nõ sit distinctio alicui⁹. realr in deo existẽ: ꝫ illius signi volũtas. lib. i. di. xlvi. q. i. p totã

Quid nois volũtatis antecedẽtis. ibidem E

Deus nõ vult antecedẽter malum. lz vult antecedẽter meritũ. ibidem

Contra voluntatẽ beneplaciti nihil fit. ꝫ bñ contra volũtatẽ signi. ibidem D

Volũtas ꝯñs siue bñplaciti impediri nõ põt. Secus de volũtate signi. ibidem E

Deus vult oẽs homies saluos fieri volũtate antecedẽte. ibidem G

Quid est voluntatem alicuiusimpleri. lib. i. dist. xlvi. q. ij. B. Supposito aũt q̃ de⁹ velit alia a se põt ꝓbari rõne naturali q̃ volũtas dei impediri nõ põt ꝫ sp implet̃ ibid cõtinue

An concedendũ sit q̃ deus vult maluz: aut q̃ deus facit malũ vel ꝑcipit malum. lib. pmo dist. lxvij. per totam.

Hmõi ꝓpones deus intelligit malũ deus nõ vult malũ ꝯcedunt̃ nõ ꝓpter distinctionem a parte rei: sed ꝓpter noĩd ẽtitatẽ a pte creature. lib. i. dist. ij. q. i. E E

Tripliciter põt q̃s se cõformare diue voluntati. In volito. in eo q̃ vult quod deus eũ vult velle et in modo volẽdi. li. i. di. vltime. q. vltima B. Ista ꝯformitas põt eẽ actualis vel hitualis absoluta vel cõditionalis. ibidem.

Quõ ꝛ in quib⁹ tenet̃ volũtas viatoris se conformare diue volũtati beneplaciti vel signi: absolute vel cõditionalr ẽm varias distinctiones ibidem consequẽter Conuenire.

Conuenire

An quicquid cõuenit creature conueniat ei a deo. lib. i. dist. xxxvi. p totam.

Cõtinere omnia

Continere oĩa ꝛc. Vtrũ ꝑfectões creaturarũ contineant̃ a deo. lib. i. dist. xxxvi. p totam.

Multipliciter aliqua intelligunt̃ cõtineri in deo subiectiue. formalr. obiectiue. sicut obiectũ cognitũ v̄tualr. sicut effect⁹ in cã: eminẽt ꝛc. ꝛ q̃d intelligit̃ p q̃olibet illoꝝ. ibidem E

Que in deo cõtinent̃ eminẽter distinguunt̃ a deo. ibidem in medio. Exponunt̃ multe auctoritates sanctoꝝ ꝛ scripture quib⁹ dicunt̃ creature eẽ in deo. ibidẽ H. Vbi exponitur illud Johis ꝑmo. Qd factũ est in ipo vita erat ꝛc. Et illud Aug. Que hic varie queris ipe tibi oĩa erit ꝛc. ibidẽ I. Et illud eiusdem Ego ero q̃cũq ab hoib⁹ hõeste ꝯsiderat̃. ibi. K ꝛ illd ero. xxxiij. Ondã tibi oẽ bonũ. ibi. L

Vnitiue continent̃ oĩa in deo. ibidem M

Deus est viuentiũ vita: subsistentiũ substãtia ibidẽ N. Q: multa dicunt̃ de deo metaphorice ꝛ improꝑe ibidez O. Hec sũt p ꝑmo libro annota de hoc noie Deus.

Deus quõ sit cã immediata oim. Queritur libro. ij. q. iiij. et. v. A. Et rñdet̃ ibidem ff. Vbi notandum quõ potest ꝓducere multa.

Deus verũ sit cã oim ẽm intentionẽ phoꝝum disquirit̃ p diuersas opi. lib. ij. q. vi. A

Deus an sit agens liberũ an naturale. li. ij. q. iiij. et. v. B. et rñdet̃ ẽm quãdã opi. ibidẽ E

Item quõ potest aliq̃d de nouo creare sine mutatõe sui. ibidẽ I. Et quõ sit cã imediata ibidem K. de q̃re vide plura ibidem L

Deus quõ sit cã oim in rõne effect⁹. ibidez M

Sed nota q̃ fiunt creant̃ ꝛ q̃ nõ. ibidem N

Deus lz agat mediãtibus causis scđis. nõ tñ dicetur agere mediate. ibidem O

Deus non est mensura oim alioꝝ quo ad nos. lib. ij. q. xi. I: Et quõ sit mensura creature: in eodem libro. q. xij. K K

Deus nõ est mensura angeli: nec vn⁹ angelus alterius angeli. lib. ij q. xij. E

Deus immediate causat aliquem actuz ĩ volũtate angeli mali. lib. ij. q. xix. E

Deus non peccat. Et vnde est q̃ aliq̃s demo peccat. ibidem H

Deus nõ pot peccare. lib. iij. q. viij. et. ix. E

Di

Diuersum

Distinctio ⁊ diuisibilitas. Quō intelligēda ē h locutio. Qñ aliq̄d accipit multipl'r: si accipit sic est tale: si sic tūc est tale: accipiēdo diuersa p ly tale ⁊ tale. li. i. dis. iiij. q. i. ante G

Distingui p aliq̄ pōt multipl'r intelligi: vel tanq̄ p aliq̄ intrinseca vel tanq̄ p aliq̄ extrinseca. In plogo. q. xi. G. vbi plura videbis

Distincta formal'r oia sūt seipis oi alio circūscripto distincta. lib. i. dist. ij. q. ij. ff. Causalit aūt distinguūt entia tā realia q̄ rōnis. p illō a quo causant. ibidē post G

Quicquid habet aliquid real'r distinctum ab alio: distinguit real'r ab illo. vnde a quocūq̄ distinguūt partes componētes vel cōstituentes: ab eodē distinguit compositū vel constitutū. lib. i. dist. xi. q. ij. E

Eodē mō quo aliq̄d cōuenit cū aliq̄bus distinguit ab eisdē. lib. i. dist. ij. q. vi. MM

Nulla real'r distinguūt nisi res ⁊ res: nec rōne nisi rōnes. nec vt res et rō nisi res ⁊ rō: et p h possunt notare triplicē distinctiōez. li. i. dist. ij. q. ij. ante G. Et latius de hoc eadē dist. q. iij. per totam.

Oia diuersa sunt nūero diuersa nō tū eq̄liter q: quedā etiā specie: q̄dā etiā gñe distinguūt lib. i. dist. ij. q. vi. DD

Distinctio realis dupl'r accipit: vel p distinctione rerū quarū vna nō est alia. vl' p distinctiōe earūdem rerum formal'r distinctarū. lib. i. di. ij. q. xi. J. Inter distinctiōem realem ⁊ rationis dat mediū. ibidem.

Hec forma arguendi nō valet. Unum manet alio nō manēte. ergo distinguūt. de q̄ vide lib. i. dist. i. q iij. E

De oibus q̄litercūq̄ distinctis verificant aliq̄ cōtradictoria. lib. i. dist. ij. q. i. D

Dupl'r dicunt aliq̄ primo diuersa: vel q̄a nihil idem est in vtroq̄: vel q: vnū in alio negatur in ppōne imediata. lib. i. dist. ij. q. vi. FF. Et dist. ix. q. ij. H

Distinctio formalis quid sit et vbi ponēda sit Et solum tūc qñ eccl'ie autoritas compellit. libro pmo. dist. ij. q. i. ff. De hac re: vide supra Relatio diuina.

Hoc pncipium scoti deficit. Quecūq̄ ordinē haberent aliqua si essent realiter distincta: eūdem habēt quocūq̄ modo distinguantur. In prologo. q. ij. HH. Et libro primo. dist. xxxv. q. iij. L

Distinctio inter rē et modū rei qualis sit. li. iij. q. iiij. G. Distinctio dicit q̄ est tāta q̄ta actuū in eodē lib. q. xij. B

Dispositio corpoꝝ multū cōfert ad inclinationem q̄ fit p habitū. lib. iij. q. xi. L

Dictio aliqñ est rer'in res veras tanq̄ in suas partes: aliqñ alicui' tanq̄ signi in sua significata. lib. i. dist. ij. q. vij. V

Dolor qui pp̄e est qualitas ⁊ passio appetitus sensitiui vn causat. lib. iij. q. xiiij. A. Et q̄d nō causat dolores. ibidem B

Dolor ⁊ delectatio respcū cui' sunt cū fugit ⁊ appetit id qō absens est. ibidē C

Distinctio aūt inter illos actus p quam viam possit pbari. ibidem D

Donū quātum p pmo libro. require Deus in verbo spūssanctus.

Donū accipit dupl'r. lib. iij. q. v. M

Dona spūssancti quare sic vocantur. libro. iij. questione. viij. T

Duo in actu nō pñt facere vnū. quō hec ppō sit vera. lib. iij. q. vi. K

Duratio angeli vtrū differat ab essentia vel eēntia angeli. lib. ij. q. x. A. Rñdet p opi. B Contra quā instat ibidem C

Duratio nullā rez dicit vltra res pmanentes. ibidem D. Et cōnotat aliud ab eēntia āgeli ibidem E. Itē quō duratio angeli ⁊ eēntias differāt. ibidē ff. Et q̄ duratio angeli nō sit tota simul. ibidem J. Et quō posset destrui sine angelo. ibidem K

Effectus ois quō hēat cām finalē. lbi. ij. q. iij. NN

Effectū aliquē pduci a cā secūda demōstrari nō pt. l. ij. q. iiij. ⁊. v. R

Effectus formalis nō pp̄e dr sed effectus forme. vide supra Cā formalis. Et quo ad pmū librū. cetera vide supra Agere.

Effectus idem potest gñari et creari. lib. ij. q. iiij. ⁊. v. Z. Et nota quō h nō includat cōtradictionem. ibidem AA

Effectus eiusdē rōnis habēt causas eiusdem rōnis. lib. ij. q. xvi. X. Istud tñ nō est vl'r verū vt pbatur ibidem.

Effectuū subordinatio quō impbabit et quō nō. lib. ij. q. xviij. E. Et quare variantur effectus. ibidem X

Effectuū multoꝝ specie distinctoꝝ potest eē vna cā equoca immediata. li. iij. q. viij. O

Effectus determinat' quō determinat sibi certū agens. lib. iiij. q. x. H et J

Elicere actū cōformiter rōni recte q̄d sit. li. iij. q. xij. DDD. Electio. vide volūtas.

Energia. vide infra Praxis

Ens an sit pmū obiectū intellect' libro primo dist. i. q. iij. G

Ens pma sui diuisione diuidit in ens in aia ⁊ in ens extra aiaz. Siue in ens reale: ⁊ in ens rōnis. Et ens extra aiam in decē pdicamēta. lib. i. dist. ij q. viij. ff

Ens est vniuocū ad deū ⁊ ad creaturas: et ad om nia realr existētia: etiā ad differētias vltimas et suas passiones vt docetur libro pmo distin. ij. q. ix. D

Entis passiones nō sunt aliq̄ realia sed cōceptus importātes idē qȝ ens. ⁊ cōnotātes aliquid determinatū. ibidem BB

Ens quomodo se dicit' habere ad decem predicamenta. ibidem DD

Enti reali nihil debet attribui ,ppt' fabricatōnem intellect⁹ nisi pdicatū importaret actū intellectus. lib. i. dist. vij. q. i. N

Entis passiones sunt vnū: singulare ⁊c. lib. i. dist. xxiiij. q. i. N. vide obiectum.

Ens quō sit subiectū metaphisice notatur et disquirit'. lib. iij. q. ix. Z

Ens de q̄bus pdicat' vniuoce. ibidem Z

Enti in aīa ⁊ extra aīam est aliq̄d cōe vniuocū hoc est de ente in aīa ⁊ extra aīam pōt aliq̄d dici vniuoce. lib. ij. q. xij. YY

Eq. Equalitatis quadruplex distinctio. ⁊ quid sit equalitas fm rē. lib. i. di. xix. q. i. L. Quere cetera supra relatio diuina

Equiuocatio tm̄ est in voce ⁊ nō in conceptu lib. iij. q. ix. F

Equiuocatio quō cōtingat. ibidē V. ⁊ nō ibidē quō intelligendū sit hoc dictū. Qn̄ vox ē eadem ⁊ intētio diuersa ⁊c.

Equiuocum. quere infra Uniuocū.

Er. Errās circa aliquaȝ cōclusionē in particulari stante tali errore nō pōt scire seu credere se errare. lib. iij. q. xij. Y

Esse Esse. fuisse. fore. quō differāt ab angelo et deo lib. ij. q. x. G. Et quomodo distinguunt' in angelo. ibidem K

Esse in seu modus eēndi in: nō cōstituit predicamentum accidētis. lib. ij. q. ij. L

Esse multiplr accipit': et cum varijs casib⁹ cōstruit' in diuerso sensu. lib. i. dist. xxxvi. q. vnica. G. De esse repn̄tato: esse cognoscibili: esse cognito: quid sit: an. s. sic quoddam esse diminutū: eternū. An sit de⁹ an creatura ⁊c. ibidem O et P

Esse in dicitur realiter vel per predicationez. lib. i. dist. ij. q. ai. S

Inesse realiter dicitur tripliciter per cōtinentiam presentiam et consubstantialitatē. lib. pmo. dist xx. q. ij. B

Et Eternū accipit' duplr stricte et large. li. i. dist. xxxv. q. v. R. ad Aug.

Eternitas ⁊ duratio angeli quomō differunt lib. ij. q. x. F

Eu Euū nō est mēsura angelor. lib. ij. q. xiij. B. et G. Et argumentat' fm vnā opi. ibidem I Contra quā instat' ibidem K

Euidētia vel ineuidētia nihil facit ad distinctionē hituū p obiecta. In plo. q. xij. M

Euterogeniū. Quid requirit' ad esse euterogeneum. ibidem E

Ex Exclusiua ,ppō quō exponi dȝ. ⁊ signū exclusiuū quot modis capit'. li. i. dist. xxi. p to.

Extremi ad extremū nō sp est dare medium. Et est transeūdo de extremo ad extremū nō opȝ semp ire p media. li. ij. q. xvi. DD

Expulsio forme vni⁹ por est q̄ inductio forme contrarie. lib. iiij. q. ij. D

Fa F Acere require supra in v̄bo Agere.

Fātasiādi pm⁹ actus a quo causat'. lib. ij. q. xvij. O et P

Et vtrū sit cognitio intuitiua an abstractiua disquirit'. ibidē Q

Fi Fictum. quere infra in v̄bo Uniuersale.

Fidei habituȝ null⁹ pōt in se intuitiue cognoscere. In plogo. q. i. pnci. XX

Fides aliquor articulor pōt manere in pria. In plogo. q. vltima N ⁊ O

Fides infusa vtruȝ possit eē vna respectu oim articlor. lib. iij. q. viij. L. Et q̄ respcū cuiuslibet articuli est fides acq̄sita nūero distincta ab alia. ibidē K. Et vtrū fides infusa cū intellectione possit esse cā sufficiēs ad eliciendūȝ actū credēdi circa suū obiectū pmū. ibi. M. Et quō fides fuit vna in antiq̄s patrib⁹ que in nobis. ibidem N

Fidei hitus quō possit stare cū sciā. ibidē. hoc est. lib. iij. q. viij. P et Q. Et silr de alijs habitib⁹ oppositis quō se compatiunt'. ibi. R

Fidei actus vnde causet'. lib. ij. q. xxv. X

Filius in diuis. req̄re supra Deus. Sed vtruȝ solus sibi vniuit naturā humanā in vnitateȝ suppositi. lib. iij. q. i. A

Finis duplr accipit'. li. ij. q. iij. B. Et q̄libȝ subdiuidit' vt notandū est ibidem.

Finis siue cā finalis q̄d sit ,pp̄e accipiēdo. ibi. E. Finis est pncipiū in agibilibus. ibi. ZZ

Final' cā ē id p qȝ rndet' ad interrogatōeȝ factā p ,ppt' q̄d Quōd ,ppō pōt intelligi dupliciter ibi. E. Finē acq̄ri p motū ⁊ opatōneȝ pōt dupliciter itelligi. ibi. F. Que sit causatio finis ibidē G et V. vbi etiā arguit' contra dictum Auicenne. de quo nota ibidē p totum.

Finalis cause causatio est duplex. ibidē I. Et quō moueat agēs ad agendū ibidem L. Et alia resolutio dat' ibidem M et O

Final' cā quō aliq̄ amat' amore amicitie ⁊ aliq̄ amore cōcupiscētie. ibidē Q et S et X et Y et MM. De causalitate finis pstituti a voluntate mediāte actu volēdi seu odiēdi. ibi. T

Finis amatus duplex est. scʒ amatꝰ amore concupiscētie ⁊ amicitie. Primꝰ est ppter secūdū ⁊ frequēter innobilioꝛ. In ꝓlogo. q. xi. E

Finis sciētis ⁊ scie quō est ide. ibidē B et E

Finales cāe pñt esse plures respectu vniꝰ sic ⁊ plures efficiētes. ibidē G. vide infra Frui.

Fines immediati pñt eē duo respectu eiusdē. lib. ij. q. iiij. ⁊. v. V

Finis ꝯstitutus a volūtate quō diligaꝛ a volūtate vnico actu. lib. ij. q. iij. EE

Finis pōt dupłr intelligi. lib. iij. q. vij. I

Finalē cām babʒ oīs effectus. lib. ij. q. iij. NN

Fluxus forme q̄d dicat. lib. ij. q. ix. S

Fomes peccati q̄d sit. lib. iij. q. ij. B. Et q̄d opeꝛ in nobis et quō. nota ibidē ad longum.

Fomes ꝑ quid possit auferri. ibidem I

Forma ē simplex ⁊ inuariabilis eēntia ꝭm auctorē sex ꝑncipioꝝ. li. i. di. xxvij. q. vi. L ⁊ M

Forme quō se hñt vt nñ fieri. lib. i. dist. xxiiij. q. ij. S. Cetera ꝓ ꝑmo libro. vide Cā formalis

Formalr. vide etiā supra relatio in diuinis.

Forme aliq̄ue creanꝛ a deo et aliq̄ue nō. lib. ij. q. iiij. ⁊. v. N. Et ibidē nota ꝭm aliā rōnem φ forma nō creaꝛ sed ꝓducitur a deo i materia Et ibidem φ forma que nō potest eē sine subiecto nō creaꝛ a deo. ibidem P

In hoīe ꝑter formā seu aīam intellectiuā ē ponere vnam aliā formā. lib. ij. q. xxij. D. Et que forma sit ibi extensa. ibidem I

Forma nō dat actū ꝑmuʒ ꝭ ipa est actꝰ ꝑmus. lib. ij. questionibꝰ. iiij. ⁊. v. X. Et quō forma corrūpitꝛ q̄n opposita inducitꝛ. ibidē DD

Forma substantialis agit in fine alteratōnis et quomodo intelligitꝛ illa alteratio triplicitꝛ lib. ij. q. xxiij. G

Forma quāto est ꝑfectioꝛ tanto est actiuioꝛ. ꝭ ꝓpō nō est vł vera. lib. ij. q. xxv. D

Forma nulla ē ex natura rei q̄ informāte necē sit informatū acceptari. lib. iij. q. v. G

Forma quō sit augmētabilis. de hac re ponūtꝛ quattuoꝛ opiones cōcordātes in vna cōclusione. videlʒ φ forma nō augetꝛ ꝑ additōnem noue ptis. li. iij. q. vi. B. Cōtra tres ꝑmas arguitꝛ ibidē C. ⁊ q̄nta opi. ponitꝛ ibidē L

Forma precedens et forma adueniens et gradus aduenientes quid sint ⁊c. Et φ sint distincti. Ibidem O

Formā hēre summū gradū pōt dupłr intelligi lib. iij. q. vij. D. Et vtrum in formis sit ponere statū. Ibidē in ꝑncipia questionis.

Forme augmētatiue sunt duplices. ibidem D

Forme plures quomodo sunt in hoīe ostenditꝛ lib. iiij. q. vij. F

Forma bruti in augmētatione quō augetꝛ. lib. iiij. q. x. F. Expulsio forme. vide Expulsio.

Fortitudinis actus quō inclinat ad audaciā et timoꝛē. lib. iij. q. xi. O. Et quō ad neutrū inclinat. ibidem P

Frui est actus solꝰ volūtatis. li. ij. di. i. q. ij. B

Frui accipitꝛ large ꝓ actu quo aliquid diligitꝛ ꝯ summū siue illud sit habitū siue nō. Accipitur etiā stricte ꝓ actu beatifico tm̄modo ebidem E. Item φ volūtas ex puris naturalibus potest elicere actum fruitionis lʒ non meritoriū. obiecto fruibili ostenso clare vel obscure. et ita deum ex suis naturalibus sup omnia diligere. ibidem D. Itē φ respectu fruitionis beatifice voluntas se non habet actiue. quia a solo deo est. ibidem E. Probabile est φ videns diuinā essentiā habeat duos actus fruitionis in volūtate: vnū beatificū a solo deo creatū: aliū nō btificū naturałr illicitū. Potest etiā teneri φ sit vnꝰ solꝰ et ꝭ a deo creatos. ibidē G

Fruitio btifica est ꝑfectioꝛ visione. allegaꝛ ad hoc sanctꝰ Thomas lʒ alibi dicat contrariuʒ dicēs. li. i. dist. i. ⁊. q. ij. R

Fruitionū quedā est ordinata quedā est inordinata. lib. i. dist. i. q. iiij. E

Fruitionū ordinatarū q̄dā quietat. scʒ fruitio patrie: quedā nō quietat scʒ fruitio vie. ibidē Non potest aūt naturałr ꝓbari φ fruitio simpliciter quietans sit nobis possibilis. Neq; φ volūtas nō possit satiari i aliquo citra deum. immo nec φ sit quietabilis ꝑ quēcunq; actum. ꝭ hec oīa sunt fide credita. ibidem F Obiectū aūt fruitōis patrie ē deꝰ ⁊ nō visio dei. ibidem. N.

Fruitio patrie est amoꝛ amicitie succedēs nō desiderio. sed fruitioni vie ibidem P

Fruitionis vie ordinate est deꝰ obiectū. ꝭ inordinate pōt esse quecūq̄ voluntas pōt summe diligere. ibidē Q et R

Non pōt q̄s frui eēntia et nō ꝑsona. vel vna ꝑsona ⁊ nō alia. Nec in via nec in patria. lib. i. dist. i. q. v E. Opposito aūt admisso nō erit fruitio ordinata. ibidem O

Potest viatoꝛ scire se frui eēntia: et nō scire se frui ꝑsona. vel vna ꝑsona ⁊ nō alia. ibidem N

Volūtas cōtingēter fruitꝛ fine vltimo et pōt eū nolle tā in vł. q̄ in particulari ꝯnsuʒ clare vel obscure. immo potest nolle deum. libro. i. dist. i. q. vi. P. vsq; V

Beatitudine ꝭ est actu btifico nō pōt voluntas frui licite ꝭ tm̄ illicite. ibidē V

Fruitio quid sit ⁊ cuiꝰ sit. lib. iiij. q. xiiij. B. Notanda est aūt opi contra quam arguitꝛ et ad rōnes cuiꝰ respondetꝛ ibidē D Et vtrum necessario eliciaꝛ in patria a volūtate. ibidē D Nota etiā plura de fruitione ⁊ visione, ibidē

Ga. Ge.

Audiu quid sit

g vide supra in verbo delectatio.
Gnatio in diuinis. vide sup de
Gnare accipit coit p qli det productione alicui no de nibilo & sic distinguit cotra creatoem. Uel stricte p pductoe viuet a viuente. lib. i. dist. xiij. q. i. G
Gnatio tripl'r accipit aut p pductone alicui sm se totu. aut sm partem que pot ee termin formalis. vel general'r p pductione alicuius de nouo. lib. dist. xvij. q. vi. P
In omni genere pdicamentali absoluto e gnatio simpl'r sm phm. quia vera pductio alicuius illius generis. lib. i. dist. v. q. iij. M
Aliqd pot coicari p pductione3 quod non est termin illius pductionis. ibidem I
Terminus formalis pductonis quid sit: & qd materialis. ibide E. & dist. ix. q. ij. N
Non ome pductu vel genitu babet ee post no esse. lib. i. dist. ix. q. i. N
Differentia inter generatoem vniuoca et equiuocam. et de gradibus gnationis vniuoce: lib. i. dist. ix. q. ij. B.
Gnatio bomis no est simpl'r equoca et boc qr gnans & gnatu sunt eiusde speciei. Et an terminus formalis. sc3 aia intellectiua sit alterius ronis ab omni rone agendi. ibi. O
Gnatio vnius quomo est corruptio alterius. lib. i. dist. xvij. q. v. G. Item q pductiones passiue distinguunt sicut pducta. lib. i. dist. xiij. q. vnica Z
Generatonis naturalitas quo potest saluari lib. iij. q. iij. ff. Item q ide effectus pot gnari et creari. lib. ij. q. iiij. & v. Z
Genitor per putrefactione vtrum corpus celeste sit pncipiu. li. ij. q. xxij. R. Et respodet sm opi. scoti q non. Oppositu aut asseritur ab autore. ibidem Z

Genus logicale.

Genus no est res aliq vel realitas. Nec est de intraneitate rei cuius est gen. Nec est pars speciei nec indiuidui. sed bene est pars diffinitionis spei. lib. i. dist. viij. q. ij. per to.
Genus l3 sit supius et pdicet p se pmo mo de suo inferiori. no tn est de eius essentia nec includit in eo. lib. i. dist. ij. q. vij. X
Res potest intelligi distincte et pfecte nullo supiori intellecto. ibidem Y
Genus no est materia ppe: sed metaphorice. lib. i. dist. viij. q. ij. O. Item tres conditones requirunt ad hoc vt coceptus sit gen. sc3 q pdicet de pluribus plus q nuero dntib pportione ad seinuice sm pfectoes bnti b & q no sint ptes eentiales alicui p se vni. ibi. B
Genus sumit a tota re. Differetia vo a parte. Item q genus no sumit a materia vt qdam dicut. lib. i. dist. viij. q. iij. D
Genus importat totum esse specierum: non tamen eo modo quo species indiuiduoru. dicta. dist. viij. q. iij. M
Aliquid cotineri in genere intelligitur dupl'r vel qr gen de pnoie ipm demostrante verificatur. vel qr de ipo psonal'r accepto gen predicat scdo mo no pmo gna & spes sunt in genere. li. i. dist. ij. q. vij. BB
Generis coceptus no includit in 9ceptu spei nec coceptus determinatis in conceptu determinabilis. lib. i. dist. ij. q. ix. AA
Coceptus spei est ita simplex sicut coceptus generis. lib. i. dist. viij. q. iij. D
Simplicitas p carentia cuiuscuq3 9positiois non impedit aliquid esse in genere. libro. i. dist. viij. q. i. I. Et. q. ij. B
Non ome genus diuidit in suas spes p dras essentiales oppositas eade dist. q. iij. D
Genera accidentiu diuidunt per differentias accidentales. ibidem G
Genus quare pdicatur in quid & no differentia. lib. i. dist. viij. q. iij. ante E.
Non ome supius cotrabit ad suu inferius per dram essentiale inferiori. eade dist. q. iij. L
Interempto genere interimit spes & indiuidu lib. i. dist. ij. q. vij. X
Non o3 q o im coium siue generu diuersorum oia contenta sint diuersa. li. i. di. ij. q. i. P
Diuersor generu & no subalternatiz positoru diuerse sunt spes & dre quo intelligit ibide3.
Impossibile est alicui couenire roem spei cui no couenit ro generis. li. i. di. xix. q. i. E
Plura p pmo libro. vide infra Species
Genus et dra no sunt in genere ppe et p se. neq3 p reductione. lib. ij. q. ix. KK

Gr.

Gradus in additioe forme sut qda indiuidua. lib. iij. q. vi. D. & q distinguunt nuero. ibid I
Gratia que infundit in penitetia & alijs sacramentis vtrum sit eade. lib. iiij. q. viij. & ix. N. Item quo gra sit duplex. ibidem O. Et quo gratia infusa sit eade cu gra gratu faciente & gratia virtutu. ibidem BB

Ha.

Abit est duplex

b apphesiuus & iudicatiu. In plogo. q. i. pnci. P et SS
Habit null inclinat ad actus alteri bitus nisi mediate actu ppo. ibide Q
Nullus pot in se euidenter cognoscere bitu3. s bene actu ex bitu vt pbatur ib dem XX
Quo intelligendu est q sunt tm qnq3 habit veridici. In plogo. q. vij. ante R

Ie.
Ierarchiel tres actus quō significāt eandem rem. lib. ij. q. xx. R
Inherentia accidentis ad subiectū quō dicat respectū. lib. ij. q. i. ante I. Et q̄ non dicat nisi rem secūde intētionis. Cōtra quod arguit eodem lib. q. ij. R

Im.
Imperfectius pōt cāre pfectius. li. ij. q. vij. C
Impare executionē actus exterioris vtruz sit alius act⁹ ab illo quo q̄s vult efficacit dictatum a recta rōne. lib. iij. q. xij. RR

In.
Indiuidua eiusdem rōnis quō sunt silima et tn̄ alia magis q̄ alia. li. ij. q. vi. O
Indiuiduū. quere singulare et vl̄e.
Inesse. require supra Esse.
Infinitū. Require supra. Deus. Item
In infinitū pōt deus causare indiuidua eiusdē rōnis. lib. i. dist. xvij. q. viij. G. Plura require supra Augmētatio ꝛ caritas.
Inferius. quere genus. spēs. vniuersale.
Inirascibilitas. require supra deus.
Infinita nō oia sunt equalia. li. ij. q. vij. O
Incorruptibilitas et corruptibilitas nulli cōueniūt precise p materiā ꝛ formā. lib. ij. q. xxij. G. In celo non est causa intrinseca incorruptibilitatis. ibidem FF
Inclinās ad actū aut est potētia aut obiectū aut habitus quō sit verū. li. iij. q. ij. G
Incōpossibilia sicut ꝛ compossibilia aliq̄ esse contingit dupl̄r. lib. ij. q. xxiij. FF
Intellectus ꝛc. Qualis est pcessus rōnis i suis actibus. Primū eni est ostēsio finis ipsi voluntati. deinde volitio finis. hinc consilium intellect⁹ de his que sūt ad finem. sequit electio medij p sententiā dictatiuā. demū iperium executōnis. In plogo. q. x. G
Intellectus cognoscit etiā singlarit. Et pmo pmitate gn̄ationis simpl̄r cognoscit. In plo. q. pma pncipali ante VV. Et lib. i. dist. iij. q. v. X. ꝛ q. sexta per totam.
Intellect⁹ quō abstrahit ab hic ꝛ nūc. ꝛ sil̄r a materia et q̄ idem est pmū cognitū sensus ꝛ intellectus. In plogo. q. i. ante. VV
Intellect⁹ pōt hr̄e in se diuersos actus scz incompletoꝝ ꝛ pponia. li. i. dist. i. q. i. N
Intellect⁹ vnico actu potest intelligere ppōnes vel etiā totū discursum. Et lz intellect⁹ illo vnico actu intelligit cōclusionē ꝛ tmios eius: tn̄ scit tm̄ cōclusionē ꝛ nō terminos icōplexos. lib. i. dist. i. q. i. R
Intellect⁹ nr̄ habet vim factiuā silis ei quod intuitiue cognoscit: qd̄ fictū nō hz cē reale. sed tm̄ obiectiuū in intellectu. lib. i. dist. xiij. q. i. ante R. et dist. xxvij. q. ij. post R
In itellectu nō est ponēda spēs pus actui vl̄ que sine actu intelligēdi esse nō pōt. ibidē k
In itellectu que sint ponēda. ibidē cōsequēter. Cetera p pmo libro. vide supra Cognitō
Intellectus practicus ꝛ speculatiuus quō differant. li. ij. q. iij FF. Et nota ibidē de obiecto vtriusq̄ ꝛ plura alia in cōclusiōib⁹ sequētib⁹
Intellect⁹ pmo itelligit singulare. li. ij. q. xiiij. ꝛ xv. AA. Et quō sit silitudo obiecti. ibidez EE. Et quō sit locus specierū. ibidem. FF. Et q̄ ad itelligēduz est forma necessaria q̄ sit intra intellectū ꝛ sit principiū quo itelligat. ibidē. II. Itē intellect⁹ agēs quō ꝛ q̄d causet in intellectu possibili. ibi. RR. Et q̄d sit intellect⁹ possibilis s̄m cōmētatorē. ibi. VV
Intellect⁹ ois potēs apprehēdere pricipia sine cōclusionib⁹ pōt discurrere. li. ij. q. xvi. E
Intellectus quō possit hr̄e notitiā euidentez de contingētibus. ibidē. L. Et q̄ intellectus agēs nō depurat: illustrat ꝛc. nisi vt causa ptialis intellectionis. ibidem EE
Intelligētia est plena formis. quō hec ppositio sit intelligenda. li. ij. q. xvi. FF.
Intellectus nō potest habere infinitos act⁹ simul. li. ij. q. xxi. N
Intellectus agēs ꝛ possibilis quō distinguātur. li. ij. q. xxiiij. O. Et vtrū intellectus agēs habeat aliquā actionez in patria. Et que sit eius actio propria. ibidem R
Intellectū actiuū nō est necesse ponere nisi propter auctoritates doctoꝝ. li. ij. q. xxv. A
Intelligere: videre: ꝛ hmōi sunt vere passiōes denomināt tn̄ p modū actionū. ibidem FF
Intellectio quō possit dici propria opatio angeli ꝛ hoīs. li. ij. q. xxv. S
Intellectus videns diuinā essentiā. vtruz necessario comprehēdat illā ꝛ oēs creaturas. li. iiij. q. xiij. A. Et vtrū possit videre vnā creaturā non visa alia. ibidem C
Intensio ꝛ remissio conatus in intellectione quō ꝛ vnde causant. li. ij. q. xxv. T
Intensio qualitatū. vide supra Augmētatio.
Intētio pma ꝛ scda. vide ifra Signa ꝛ relatō
Insepabilitas nō arguit idētitatez inter aliq̄ li. ij. q. ij. I
Instans nō pōt dare esse pti pterite ꝛ future. li. ij. q. xij. S ꝛ T. Et quomodo non dicat aliquid absolutū distinctū a rebus permanētibus. ibidem CC. Et quid significet q̄tuz ad quid rei ꝛ quid nominis. ibidem DD. ꝛ EE. Et s̄m aliā opinionē quid significet. ibi. FF
Instās dicit indiuisibile. ibi. GG. Et quō cōtinuat ptes tpis. ibi. HH. Et quō dicitur distinguere inter ptetitū ꝛ futurū. ibi. MM
Instans quō possit manere: ꝛ plura instantia simul quomodo maneāt. ibidem LLL
In strumēto cōpetit duplex actio. li. iiij. q. i. D

Iustitia in q̄rto gradu cū nullo vitio stat. lib. iiij. q. xij. AA. Sz neq̄ in q̄nto ḡdu. ibi. BB
Iustificatio impij quō possit esse sine oī motu bonovolūtatis. lib. iiij. q. viij. et. ix. O

Libertas distin

guit cōtra coactionē vel contra fuitutē vel ɔ ncc̄itatē oppositaz contingentie. li. i. dist. i. q. vi. M
Libertas capit q̄nq̄ modis. lib. ij. q. xix. R
Libertas nō stat simplr cū indr̄ntia lib. iiij. q. xiiij. E. Cetera vide potētia. voluntas.
Lectio. Locutio ꝛc̄. Necessariū est oī legenti scōz dicta scire ꝛ attēdere qñ loquunt de virtute ꝑmonis ꝛ qñ nō. Et qñ importat actus exercitatus ꝛ qñ signatus. lib. i. dist. xxviij I
Locutio est auditio sed nō ecōtrario. ꝛ hoc in angelis. lib. ij. q. xx. S
Logica. Ad logicū nō ptinet scire ɔsequētias in particulari. ꝓ tm̄ naturā consequētiarū in vli. Et ideo oīs scia vtit logica tanq̄ instrumento quo cognoscit suas ɔñtias in pticulari. In ꝓlogo. q. vij. R. Ignorātia logice facit difficltates in sciētijs realib᷒. li. i. di. ij. q. iiij.
Logica est vere practica ꝛ silr grammatica et rhetorica. In ꝓlo. q. xi. q̄ est penultima N
Logicalis determīatio diminuēs ꝛ distrahēs que sit. et quō circa talē committat fallacia. lib. i. dist. ij. q. vij. O et P
Ludificatio. Require infra Sensus.

Magister senten

tiarū quō saluat in eo qd̄ dicit ꝙ charitas q̄ diligim᷒ deū ꝛ ꝓximū est spūssctūs. lib. i. di. xvij. q. iij. B
Magis et min᷒ suscipe est q̄dā passio q̄ inest cuicunq̄ materie ꝛc̄. lib. iij. q. vi. D. Cetera require supra in verbo Augmentatio.
Magnus dicit aliquis tripliciter, similiter ꝛ equalis. lib. i. dist. xix. q. i. R et Z
Magnum et paruū quō sunt passiones quātitatis. lib. ij. q. xiij. G
Malum accipit dupl'r. lib. iij. q. xiij. S
Malū quō est et non a deo. li. ij. q. iiij. et. v. D
Malus quō dicat ignorās. li. iiij. q. xiiij. G
Maria v̄go vtrū habuit in se fomitē peccati lib. iij. q. ij. A. Quō fuit impeccabilis. ibiđ. C
Maria virgo quō potuit mereri. ibidem D
Maria v̄go quō pōt saluari ab oī pctō omissionis. ibi. Et quō i tota vita sua meruit. ibi F
Maria v̄go vtrum debeat dici parēs xp̄i ꝑm naturam humanā. lib. iij. q. iij. A
Maria q̄d opabat in formatiōe corporis xp̄i. et que fuerūt ibi in illa formatōe. ibidem K
Et vtrum vere debeat dici mater. ibidem Z
Mater qualē habeat operationē in gñatiōe prolis disquiritur ad longū. li. iij. q. iiij. B. Et quid debeat ꝓprie dici mater. ibidem L
Materia celi quō sit in potētia ɔdictiōis ad oēm formā. ꝛ quō hoc dictū habeat veritatē lib. ij. q. xxij. K. Utrū autē in celo sit materia eiusdē rationis cū istis inferioribus. disquiritur ibidem a principio questionis vsq̄ E
Materia celi vtruz sit informata aīa intellectiua. Et dicitur ꝙ nō. ibi. E. Et quō ꝑm opi. phi materia celi non est distincta a forma et quātitate celi. ibidem M. Utrū aūt rō icorruptibilitatis celi sit ipi intrinseca. ibidez F
Materia vel forma nulli sunt causa corruptibilitatis vel incorruptibilitatis. ibidez G
Matia quō sibi deꝑmiet formā. li. iiij. q. xi. D
Mediū ꝓbatiuū vel est extrinsecū vel intrinsecū. In prologo. q. ij. R
Mediū demonstratiuū an pōt esse diffinitio indicās quid noīs. ibidem. q. v. N ꝛ O
Mediū debet esse cā proxima: sed non ꝓpria In prologo. q. v. D. Inter mediū ꝛ extrema requiritur aliq̄s alius ordo ꝙ positōis. ibi. I
Mediū ꝛ causa idem sunt extēdendo nomen cause. ibidem K Medium rei.
Medio nō concurrēte aliquo modo ex extremis nō fit vnū: vt notatur. li. i. dis. xij. q. i. N
Mediū nō est semꝑ transeundo ab extremo in extremum. lib. ij. q. xvi. DD
Mediū recipit aliq̄d a sensibili. quō hec ꝓpō sit vl'r vera notat. lib. ij. q. xviij. M. Et ꝙ ipz mediū pōt videri ꝑ extraneū colorē. ibidē P
Et quō aliquod mediū impedit actionem aliquorum et aliud non. ibidem CC
Memoria ꝑm augustinū accipit vel ꝓ habitu derelicto ex actu. vel ꝓ ꝓncipio actus intelligendi siue sit anima siue informās aīaz: siue cōplectēs vtrūq̄. lib. i. dist. xxvij. q. ij. R
Memoria tripl'r accipitur. lib. iiij. q. xij. B. de memoria ꝛ intellectōe aie sepate nota ibidē ad longū per totā questionē. et singularit de memoria. ibidē F. Et in qua parte sit ibiđ R
Mendaciū. An q̄s posset mēraliter ꝛ sciēter mentiri. lib. i. dist. xxvij. q. ij. Circa. O
Mensura. Quō intelligendū est ꝙ in omi genere sit aliq̄d ꝓmuz: q̄d sit metrū vel mēsura ceterorum. lib. i. dist. ij. q. vi. Y
Mensura vtrū sit semꝑ notior ꝛ nobilior mēsurato. lib. ij. q. xi. A. Mensura accipit multipliciter. ibidez B. Et quō ꝓmo conueniat vni. ibi. C. Et ꝙ mensura ꝛ mensuratū distiguunt realiter. Et qñ. ibidē D. Et qñ mensura est imꝑfectior mensurato. ibi. E. Et quō sunt vnigenia. ibidē F. Et quō idem potest esse mensura ꝛ mensuratū. ibidem K

Mensura est quadruplex. li. ij. q. xiij. A. Et nō est cā eius rei cui⁹ est mensura. ibidem O

Mensura pōt eē inobilior mēsurato: 7 tn̄ nobilior. lib. ij. q. xi. P. Et nota ꝙ mēsura 7 mēsuratū sunt aliqñ eiusdē spēi et aliqñ nō ibi. Q Alio modo est aliq̄d mēsura magnitudinis 7 alio modo multitudinis. lib. ij. q. xij. H

Meritū. Eiusdē est mereri actiue et premiari passiue. lib. i. dist. i. q. ij. J

Meritorius pōt eē actus volūtatis: sine omī habitu supnaturali formalr̄ inherente de potentia dei absoluta. lib. i. di. xvij. q. ij. CD

Neqꝫ ex puris naturalib⁹. neqꝫ ex q̄cūqꝫ causa creata pōt actus eē meritorius: ꝫ ex gr̄iosa voluntate dei actū libere acceptātis. ibi. D

Ad actuꝫ meritoriū sufficit ꝙ aliq̄d pceptum impleat̄ 7 nullū transgrediat̄: et nō est ncc̄e totam legem impleri. ibidem H et J

Metaphisica. require infra Scientia

Minimū naturale nō est habile qn̄ sēp possit diuidi in ptes mīores in infinitū. li. ij. q. viij.

Missio. vide supra deus in v̄bo spūssanctus.

Modus essendi in. require supra Esse in

Moralis scientia dupl̄r accipit̄. vel p ea que est precise de moribus put sunt in nr̄a ptāte 7 hec est practica. vel p toto tradito ab autoribus in sciētijs quas dicūt morales. 7 sic est aggregata ex scientijs practicis 7 ex speculatiuis. In plogo. q. vltima. Z

Mouens. Motor. Motus. Mutatio.

Motus est de cōtrario in cōtrariū put cōtrarietas includit oppositiōem puatiuā. li. i. di. xvij. q. iiij. H. Item ꝙ termini motus per se sunt incōpossibiles: 7 qui sunt termini per se motus. notat̄ questione sequenti ff

Quō ad relationē nō est motus vel mutatio. lib. i. dist. xxx. q. iij. paulo ante D

Non oportet ꝙ mouēs vel agens sint sil̄r cum moto vel passo. lib. i. dist. xxxvij. q. i. B

Mouēs sub rōe finis vtrū habeat vel nc̄rio concludat̄ ipm h̄re esse reale extra animam. lib. ij. q. iij. A. Et respondet̄ ibidem R

Motus vtrū sit vera res extra aiam differēs realiter a mobili 7 a termio. lib. ij. q. ix. A. Et respondet̄ ꝙ sic fm opi. recitatā. ibidem B

Motus alterationis nō dicit aliq̄d positiuū vltra res absolutas 7c̄. ibidem C. Neqꝫ motus augmentationis. ibidem D. Et idem pbatur de motu locali. ibidem E. Item.

Motus nō est aliq̄d absolutū exn̄s in genere p reductiōeꝫ. ibidē ff. Et general̄r ꝙ nō dicit aliq̄d absolutū sup oēs res pmanētes. ibi. G Et ꝙ nō dicit aliquid respectiuū vltra res pmanētes. ibidē H. vbi nota quid dicat mot⁹ et similiter quid dicat mutatio.

Motus concept⁹ vel q̄d noīs quid sit. Nota ibideꝫ 7 R. Et quō motus sit vnus notadis ibidem L. Et quomodo motus dicitur sensibile cōmune ibidem. Hoc est lib. ij. q. ix. M

Motus q̄tuꝫ ad suū totale significatū nō pt esse in instāti. ibi. V. Et quō sit mediū. ibi. X

Mot⁹ 7 mutatio q̄d dicant. ibi. EE. Et ibideꝫ nota ꝯsequēter differentiā terminoꝝ motus acquisitiui 7 deperditiui. ibidem ffff. Sꝫ q̄d mutatio cōnotet. ibideꝫ AA. Et quō descriptio motus data a pho cōpetat motui 7 mutationi. ibidem BB. Item quomodo mot⁹ sit in predicamēto 7 quō nō. ibidē JJ. Item negationes 7 affirmationes quō se cōpatiātur in motu. ibi. LL. Et quō mot⁹ 7 termin⁹ nō sint idē realr̄ nec differāt realr̄. ibi. MM. De q̄ re plura ibidē in rn̄sionib⁹ notāda sunt

Motus 7 terminus vt sint idem q̄d requirat̄ ibidē NN. Et quō motus localis ceteris cir cūscriptis est imperfectissimus. ibidē OO

Motus quō sit tēpus. li. ij. q. xij. Q

Mot⁹ quō sequatur q̄titatē spacij. ibi. RR

Mot⁹ prim⁹ si null⁹ esset nō eēt tp̄s. ibi. SS

Mouēs imediatū nō semp est simul cū moto sed potest distare. li. ij. q. xviij. D 7 J

Motus quō varietur. li. iij. q. x. M

Mutatio q̄d cōnotet 7 quō cōuenit cū motu li. ij. q. ix. AA 7 BB. sicut iam dictū est.

Mutatio subita nō mēsuratur instāti. li. ij. q. xij. JJ. Et quō sit mēsura mutatiōis. ibi. LL

Mutatio tripliciter accipit̄. Large pro eo q̄d accipit eē vel ecōuerso. Stricte pro eo q̄d recipit aliq̄d q̄d prius nō habuit. vel ecōuerso. Strictissime pro eo q̄d manēs ante 7 post recipit q̄d prius nō habuit: vel ecōuerso. lib. i. dis. viij. q. vij. B. Mundus substātiue.

Mūdus capitur multipl̄r. li. i. dis. xliij. q. i. B

Vtruꝫ deus posset facere mundū meliorē isto mundo. ibidem per totuꝫ. Si essent plures mundi nō oporteret terrā vnius mūdi moueri ad mediuꝫ alterius. ibidem ff. Vbi soluit quasdam obiectiones ex pho sumptas.

Mūd⁹ an potuit fuisse ab etno. li. ij. q. viij. A. Et ꝙ nō vtraqꝫ ps pbabiliter teneri potest ostenditur ibidē ad longū. vide totā q̄stionē

Mulier deuirginata seu deflorata non assentiēs per actū volendi si delectetur vn̄ causet̄ talis delectatio. li. iij. q. xiiij. P

Multiplicitas. quere infra Pluralitas.

Nature cuilibꝫ creare repugnat esse in multis.

Nature cuilibꝫ create repugnat esse in multis. Et similiter predicari de multis fm suppositionē personalē: 7 ita repugnat ei multitudo numeralis. lib. i. dis. ij. q. vi. T

Natura lapidis est in lapide ⁊c. nō est ꝓpria locutio. Secus tñ est de christo ⁊ de natura hūana. ibidē in fine q̄stionis. Plura de distictione reali int̄ naturā ⁊ suppositū. nota ibidem p totū: ⁊ latius in eade dist. q. xi. R

Naturā esse determinatā ad vnū quō habeat intelligi. lib. i. dist. xliij. q. i. D

Natura quid sit. lib. iij. q. i. E

Naturā humanā assumi in vnitatez suppositi pōt intelligi dupl̄r. ibidē G. Et vtrū possit fieri. ibidem H. Item ꝙ in natura vna numero possunt esse tres persone nō plus facit illimitatio q̄ limitatio. ibidem AA

Natura non incipit moueri ad id ad quod nō potest attingere quō hec ꝓpositio habeat veritatem disquirit̄. lib. iij. q. vij. ff

Naturale accipit̄ multis modis. li. iij. q. iij. ff vbi nota quō saluatur naturalitas gn̄atōis.

Nature ratio que sit. lib. iij. q. iij. O

Negatio. Quocūq3 intellectu circumscripto vna res nō est alia. lȝ h̄ ꝓpō: Hec res non est illa. nō sit vera nisi sit intellect⁹ formās eam lib. i. dist. xxiij. q. i. O

Negationes ⁊ ꝑuationes quō distinguunt̄ a rebus positiuis. lib. i. dist. ij. q. iij. ante P

Nihil multipl̄r accipit̄. lib. i. dist. xxxvi. q. i. P

Nobilitas. quere infra. Perfectio.

Notitio ꝯditionata quō causat tristitiā. li. iij. q. xiiij. S. Et q̄ sit i ꝑtāte volūtat̄. li. ij. q. iij. Z

Nomen. quere infra in verbo Significare.

Notitia ꝑmo libro. quere supra Cognitio.

Notitia quō diuersimode parit̄ a cognoscēte et cognito. lib. ij. q. xxv. G

Notitia est multiplex. lib. ij. q. xvi. E

Notitia practica non omnis dicenda est prudentia. lib. iij. q. xi. Y

Notitia ꝑncipij ⁊ quarūcūq3 cōclusionū dn̄t specie. quō hec ꝓpō habeat veritatē. Et quō tal' distinctio possit cognosci. li. iij. q. xij. DDD

Notionale. require supra Deus

Nugatio qn̄ et vbi cōmitti t̄. et vtrū hic Aial homo sit nugatio. lib. i. dist. viij. q. iiij. Z

Numerus nō est aliqua res absoluta per se in genere. distincta a rebus numeratis. libro. i. dist. xxiij. q. ij. E. et quasi per totam.

Quō intelligendū est: ꝙ idē est numer⁹ decez hoim et decem canū. ibi. X. et paulo ante.

Numer⁹ triplex assignari pōt. s. eēntialis. accidēralis. ⁊ mathematicus. ibidē paulo post

Numerus in diuinis. vide supra Deus.

Obiectuȝ formale

quid sit. In prologo. q. viij. que est secunda tertie ꝑncipalis E.

Obiectum idez formale potest esse diuersarū potentiarū ⁊ diuersa obiecta eiusdem potentie. ibidem.

Obiectum formale visus nō est color. ibidem.

Obiectū primū vel primitate generatōis vel adequatōis. dicitur dupliciter. vel q2 est cōissimū inter oīa apprehensibilia illius potētie. vel quia q̄libet inferius suū ꝫm suā propriam rationē est apprehensibile a tali potētia. lib. i. dis. i. q. iiij. G. Item in eodem libro. dis. iij. q. i. D

Si ponātur entia rationis nullū est primū obiectō intellect⁹. Si autē nō ponātur ens est primū obiectū intellectus: vt est vniuocū ad oīe creatū ⁊ increatū. Ad substātiā ⁊ ad accidēs. li. i. dis. iij. q. viij. D ⁊ E

Ens est obiectū primuȝ intellectus primitate cōitatis: ⁊ tñ illud cōe ens nō est motiuū intellectus. ibidem R ⁊ Z

Obiectū naturale dicit̄: vel illud ad q̄ potētia potest naturaliter attigere. vel ad q̄ naturaliter inclinatur. ibidē H. Itē obiectuȝ quō debet esse ꝓportionatū potētie. ibi. N

Obiectū adequatū potētie quid sit: ⁊ quō cōcedi potest ꝙ color sit obiectuȝ adequatū visus. li. i. dis. ij. q. iiij. R

Obiectū adequatū nō mouet potentiā. quod manifestū est i obiectis sensuū. li. i. dist. xxv. questione. iij. ff. ⁊ consequēter.

Supposito ꝙ ens sit obiectū adequatū intellectus: ad ipsum pōt intellectus naturaliter attingere: licet nō ad q̄libet sub eo cōtentū li. i. dis. iij. q. viij. R. in medio.

Obiectū motiuū intellectus est precise singulare: et oīe tale licet nō quodlibet pro statu isto. ibidem paulo ante.

Pro statu isto nihil est motiuuȝ intellect⁹ nisi p se sensibile: ⁊ quedā in aia ve act⁹ ⁊ passiones. ibidē M. Cōissimuȝ apprehēsibile a nobis pro statu isto est ens vniuocuȝ ad oē ens reale. ibidem E. Entia rationis sunt per se intelligibilia si pōnātur. Simil̄r ⁊ falsa ⁊ impossibilia que habēt esse obiectiuū tm̄: etiaȝ nullo ente reali intellecto. ibidē. D ⁊ ff

Obiectū vt sit presens quid requiratur. lib. ij. questionibus. xiiij. ⁊ xv. YY

Obiecta dn̄t spē. ḡ et act⁹. Hec ꝓpositio q̄n ⁊ quō habeat veritatē. li. ij. q. xxi. O

Obiectuȝ quodcūq3 nō p̄t cognosci ab aliquo cognitione intellectiua vel sensitiua: q̄n appetitus sequens talē potentiā possit habere actū circa idē obiectū. li. ij. q. xxiiij. U

Obiecta partialia actus ꝟtuosi qui ⁊ quales sint. li. iij. q. xij. LLL

Oditus eē a deo an q̄s posset sine aliquo inherente nūc vel prius. li. i. dis. xvij. q. i. B ⁊ P

Odium dei si causeꝛ a solo deo sēꝑ causatur ꝓpter bonū finem. lib. ij. q. xxi. O
Operatio vltima altiuis quō possit dici aliquo modo frui. lib. ij. q. iij. D
Operatōnes distincte qñq; requirūt ꝑncipia distincta: qñq; nō. lib. ij. q. xxiiij. S. Et qñ h fit et qñ non notatur ibidem T
Operatio vnde diciꝛ vitalis. lib. ij. q. xxv. E
Opposita q̄ ordine nature eidē cōueniūt non possunt simul duratiōe alicui conuenire. lib. ij. q. viij. S. vbi ad longū notabis de positiue et de negatiue oppositis.
Oppō. vide supra Cōtraria ⁊ Cōtradictoria.
Oratio exꝑmens quid significaꝛ ꝑ nomen est diffinitio. ⁊ hoc quō notaꝛ. lib. iij. q. i. J
Ordo essentialis inter causam scđam ⁊ ꝑmaꝫ lib. ij. questionibus. iij. et. v. S.
Ordo essentialis est duplex. lib. ij. q. xi. G
Ordo ꝓ primo libro. requir e supra cā et infra ꝑoritas ⁊ in alijs que ordinem notant.
Originale peccatum quid sit. lib. ij. in fine U
Organū. Utrū in organo seu potētia sensitiua causeꝛ aliq̄d seu aliqua spēs ꝓrerer actum sentiendi i preuiū naturalꝛ ipi actui sentiēdi. lib. ij. q. xvij. A. Et respondeꝛ ꝓm vnā opi. ꝙ sic. ibidē B. Et ꝙ i organo seu sensu exteriori est aliquid impressum. ibidem D

Panis in sacramē

to eucharistie nō ānihilaꝛ vt disputatur. lib. iiij. q. vi. R
Pacificari in al quo capiꝛ duplr. li. iij. q. ix. X
Partes in cōtinuo quō sunt in potētia, notaꝛ lib. ij. q. viij. E et ff
Partes multe coexistere possūt vni loco. lib. iiij. q. iiij. R
Paruulus non baptisatus cur obligeꝛ ad penam eternā: ostendiꝛ lib. iiij. q. iij. M
Passio realis ꝓ ꝑmo libro. vide supra Agere.
Passio realis capiꝛ duplr. lib. ij. q. ix. O. et in eodem lib. q. xij. YY. et. q. xxiiij. M
Passio capiꝛ triplr. lib. iij. q. xi V. ⁊. q. iij. P
Passiones quō indr̄nter se babeāt ad laudem et ad vituperium. lib. iij. q. xi. N
Passio an sit potētia. vide infra Potentia
Passio logicalis accipiꝛ vel ꝓ re alicui cōpetente vel ꝓ termino ꝑdicabili secūdo modo dicendi ꝑ se. Et vtroq; modo distinguitur a subiecto q: ꝑmo mō est accn̄s inherens. scđo mō est conceptus. In ꝓlogo. q. iij D
Passio secūdo modo accepta qlibꝫ importat aliquid distinctū realr a subiecto. ibidem ff
Passionū quadruplex distinctio quātū ad ea que important In ꝓlogo. q. iij. BE
Passio nō oīa potest demōstrari de subiecto: vt porc qñ cā cōuenire subiecto est ꝑ se notū vel ꝑ expientiā. In ꝓlogo. q. ij E
Passio importās accn̄s inherēs nō pōt demōstrari de suo subiecto. In ꝓlogo. q. iij. E
Passio que sit demōstrabilis de suo subiecto per diffinitionē subiecti. ibidem per totū
Passio nunq̄ demonstratur inesse subiecto: ſꝫ predicari de subiecto: ⁊ quō intelligi debeat passionē inesse subiecto. In prologo. q. iij. D
Passiones eque ꝑme possunt esse plures vni⁹ ⁊ eiusdē subiecti. In prologo. q. v. R
Passio non pōt demōstrari de subiecto ꝑ causam extrinsecā. li. ij. q. iij. ⁊. v. EE
Passio que includit affirmationē et negationem quō possit demonstrari. li. ij. q. ix. R
Passiuū mere quō nullā baber actionē in sua potestate. li. ij. q. xvi. M
Pater in diuinis. Require supra Deus
Paupertas que est virt⁹ quō gn̄atur. li. iij. q. x. J
Peccatū quō diciꝛ ꝑuario. li. ij. q. xij. RR
Peccatuꝫ omissionis est oino sepabile a petō cōmissionis. li. iij. q. xij P. Et ꝙ peccās peccato omissionis nō necrio peccat petō omissionis tāq̄ peccato disticto. notaꝛ. ibi. ⁊ etiā M. Et qñ q̄s peccat petō omissiōis ibi. R
Peccatū mortale an possit deleri sine pnia. q̄ritur. li. iiij q. viij. ⁊. ix. A. Rn̄detur aūt. ibi. E ⁊ R ⁊ L. Ubi nota quid nominis peccati
Per peccatuꝫ mortale nihil corrūpitur. ibi. D
Peccata quō possunt redire eadeꝫ nūetu. ibi. ff ⁊ Z. Et quid bicat petm̄ deleri. ibidem J
Peccatū mortale an sit priuatio alicui⁹ positiui. ibi. R. Et quid sit peccatū. ibidem S
Peccati detestatio vtrū sit babitus moralis. an theologicus. ibi. Y. Et ꝙ peccatuꝫ mortale nō dimittitur post hāc vitā: licet veniale post banc vitā dimittatur. ibidem AA
Peccatū originale. Uide originale peccatuꝫ.
Peccatū qōcunq; quō sit peccatū ⁊ malum ⁊ quō actus illi qui babēt de cōi lege circumstātiā malā annexā pn̄t fieri a deo sine circūstātia mala. et quō vnus peccat hmōi actus faciendo ⁊ alius nō. li. ij. q. xix. O
Peccatū quō repugnat gratie ⁊ quomō non. Similiter ⁊ pena. li. iij. q. iij. E
Peccatū potest esse sine om̄i actu positiuo. li. iij. q. x. J. Peccata grauiora aliqn̄do minus puniūtur q̄ minora ibidem Z
Pena est duplex. li. iij. q. iij. G
Penitēti cuilibet vtrū ꝑ sacramentū penitētie gratie ⁊ virtutes infundātur querꝛ. lib. iiij. q. ix. B. Et respondetur. ibidē P. Et vnde dicatur penitētia. ibi. G. Et quō multipliciter accipitur. ibi. V ⁊ T Et quis actus penitētie principalius expellat culpā. ibidē U

Perfectio simplr accipit vel p re ipa cui incõpossibilis est quis impfectio: vel p cõceptu ad quẽ nulla sequit ipfectio. li. i. di. ij. q. iij. P Item quõ fm pfectionez simplr in quolibet melius est ipm q̃ nõ ipm. ibidem

Perfectio simplr p re accipitur dupliciter lib. i. dist. vij. q. iij. D

Perfectio simplr quid sit. lib. i. di. xliij. q. i. O

Utrũ indiuidua eiusdẽ rõnis sint eiusdẽ pfectionis essentialr. lib. i. dist. xvij. q. vi. N

Perfectibile quõ inclinat ad suã pfectionez lib. i. dist. i. q. vi. in fine.

Quãdo posteriora generatione sunt priora perfectione. lib. i. dist. i. q. iij. Y

Perfectio vna simplr quõ z quãdo repugnat alteri. lib. i. dist. xlij. q. i. O

Perfectio creature est creatura. iõ idẽ ẽ dicere pfectionẽ creature vel ipam creaturã esse vel cõtineri in deo. lib. i. dist. xxxvi. q. i. E

Perfectiones creaturarũ nunq̃ fuerũt realit idem cũ deo. Nec ab eterno distinguebãtur q: nõ fuerunt ab eterno. ibidem et F

Perfectissimũ esse in omni genere q sit mẽsura oim alioꝝ an verum sit. lib. ij. q. xi. D

Perfectior vel impfectior cognitio arguit ex maiori vel minori ppinqtate: s talis maior vel minor ppinquitas nõ arguit q paucioribus vel pluribus egeat speciebus in cognoscendo. lib. ij. q. xiiij. et. xv. ZZ

Per se z pscitatis modos vide infra Propõ.

Persona quid sit: et quid suppositũ diffinitiue. lib. i. dist. xxiij. q. vnica E

Persona et suppositũ nõ sunt termini secũde intẽtionis. vt pbatur ibidem D et E

Persona significat pmo totũ constitutũ z nõ plus vnũ constituẽs q̃ aliud etiã in diuinis. lib. i. dist. xxv. q. vnica J

Persona quid sit. lib. iij. q. i. B

Persone in diuinis an omnes tres possint assumere vnã naturã: et sibi vnire. lib. iij. q. i. P

Persona põt accipi p quid rei vel p q̇d nois ibidem R. Et quõ sit in genere. Item quõ includat negationes. ibidem O. in rñsione ad argumentũ primã post dubium.

Personari põt creatura etiã irrõnalis. ibi. T

Philosophi quã cognitõem habuerũt de deo Et quõ verũ est q ignorauerũt diuinã essentiam. lib. i. dist. xlij. q. vnica p to.

Plenũ. hec nota siue dictio diuersimode sumitur. lib. ij. q. vij. E

Pluralitas. Contra errorẽ eoꝝ qui multiplicant res fm multitudinẽ signoꝝ. Et q̇ cuilibet abstracto volũt rem aliquã ab omnibus aliis distinctã assignare. lib. i. dist. xxxi. q. i. Z

Portio supior z iferior q̇d dĩnt. li. ij. q. xxiiij. O

Positio est dupl' et. li. iiij. q. iiij. D. fm opi. scoti Contra quam arguit ibidem E

Posterius z posterioritas. quere infra Prius

Potentia operatiua põt habere diuersos modos pncipiandi libere: et naturalr: cõtingẽter necessario respectu diuersoꝝ obiectorum. lib. i. dist. i. q. vi. E. Et etiã respectu eiusdem obiecti aliter z alit dispositi. ibidẽ. post G Itẽ an agẽs agat fz vltimũ sue potẽtie. ibi. J

Potentia posterior incipit ibi: vbi terminat prior. lib. i. dist. iij. q. v. O. circa finem.

In potẽtiis ordinatis in quodcũq; obiectum põt potẽtia inferior in id z sub eadẽ rõe põt supior. ibidẽ. et questione sequẽti G. p pmo libro. plura de potẽtia. require supra Actus. Cognitio. Intellectus et infra Sensus.

Potentia duplr accipit. lib. iiij. q. iij. et. v. G

Esse in potẽtia põt duplr itelligi. li. ij. q. vi. E

Potẽtia creãdi an det creature. li. ij. q. vij. A Et dr q non fm vnã opinionẽ ibidem pñter vbi nota rõnes et impugnationes earũ. Rñdetur aũt fm opi. doctoris. ibidem D

Potentia habens plures actus simul est perfectior. lib. ij. q. xxi. D

Potẽtie aie scz memoria. intellect' z volũtas vtruz sint distincte realr. lib. ij. q. xxiiij. A Et rñdet fm vnã opi. q̃ ponit q sint accidentia absoluta supaddita essentie aie. ibidem B

Potentia accipit multipliciter. ibidem E

Potentie aie nihil addũt supra eẽntiã anime nisi tm̃ respectus ad diuersa obiecta. z ẽ opi. secũda. ibidẽ G. Tertia aũt opi. põit q sint eedẽ inter se z ad eẽntiã aie realr s differant formaliter nõ sicut respect': s sicut absoluta. ibidẽ J Opi. secunda impugnat ibidem V. Et ponit opi. ppria doctoris. ibidez R

Potẽtia põt accipi p omni eo quod ponit in diffinitione q̇d nois potẽtie. ibidem Z

Potentia qñ sit passio et qñ nõ. ibidem M

Potentie sensitiue vtrũ dñant realiter ab ipsa aĩa sensitiua z inter se. lib. ij. q. xxvi. A. Et rñdet fm vnã opi. dicentẽ q sunt accidẽtia zc. ibidem B. Que impugnat ibidem E

Potentia anime accipit duplr. ibidem D

Aliquid est in potẽtia triplr. lib. iij. q. iij. G

Potẽtia nature ñ ẽ alia res ab ipa na. ibi. P

Potentia est duplex. lib. iij. q. iij. J

Potentia et habitus fm quid distinguuntur lib. iiij. q. ij. D

Potentia organica quid sit: et quid sit mouere organice. lib. iiij. q. v. F

Puer nõ baptisatus. require Paruulus.

Praxis z practicus. Quid sit praxis recitant due opi. In prologo. q. x. B et E

Q aliq intellectio sit praxis pbatur ibidẽ D

Pre

Quidditatiua pdicatio strictissime sumpta q̄ sit. ibidē b est lib. i. dist. viij. q. iij. E. in medio
Nō oē quo hz suū ppuz qd. lib. i. di. ix. q. ij. B
Mō 7 quo vbi inueniant 7 vbi nō. ibid. pātet.

Ra

Predicatio forme

in subiecto quō 7 qn̄ fiat: et quō 7 qn̄ nō. lib. iij. q. vi. M

Rarū 7 densum quō se habent in augmētatione. lib. iij. q. vi. S

Utrū in rarefactione 7 cōdensatiōe noua q̄ritas acq̄rat. Et an prior maneat cū sequēte sm opi. tenētiū q̄titatē distingui a sba 7 q̄litate Et quō fiat rarefactio 7 cōdensatio sm opi. oppositā disquirit. li. i. di. xvij. q. vij. K 7 L

Rarefactio quō fiat 7 qualis sit mot⁹: 7 multa alia de hac materia habet. li. iiij. q. viij. ab O vsq3 in finē q̄ōnis. Quō aūt rarefactio distinguit ad augmētatōe dicit ibidem R

Ratio prima indistinctōi est prima rō terminādi b ppō quō sit falsa. lib. iij. q. i. N

Ratio quo ad primū lib. reqre Intellectus.

Re

Realitas 7 res p primo libro. require Ens

Recordādi cā que sit. lib. iiij. q. xij. G. Et an sit actus cōplexus an incōplexus. ibi. D. Et a q̄ potentia eliciat. ibi. I. De eodē nota ibi. O Nota etiā de habitu gn̄ato ex illo actu. ibid P. Et verū sit intuitiuus an abstractiuus ibidem Q. cōtinue vsq3 R

Relatio in diuinis sup̄ Deus. Relatio in cōi.

De relationib⁹ late disputat. lib. i. dist. xxx. per totā, et p̄cipue q̄stione prima. Quid aūt ipor tet ad aliq̄d 7 q̄d relatio habet li. i. di. xxxi. q. vnica D et I. et dist. xxx. q. i. I

Quid intelligendū est p extrema relatōis. di eta dist. xxxi. q. vnica D. Sz q̄d importāt ab stracta relationū. lib. i. dist. xxx. q. ij. L. Item eadē dist. q. iij. K. Et in pluribus locis.

In quo differūt relatio realis et relatio rōnis lib. i. dist. xxx. q. v. K

Relatio rōnis dupl̄r accipit. Et q̄d sit relatio rōnis. habet lib. i. dist. xxxv. q. iij. E

Relatio nō multiplicat nisi ad m̄tiplicatōez fundamenti vel terminoꝝ: 7 nō ad solā m̄ltitudinē relatiuoꝝ. lib. i. dist. xij. q. i. L

In re nihil est nisi absolutū: 7 tn̄ dat cōceptus relatiu⁹ 7 vox relatiua. lib. i. di. xxx. q. i. an P

Precise seq̄uēs rōem naturalē 7 nō recipiens aliquā auc̄tē facil⁹ teneret q̄ nulla ē relatio distincta ab oībus absolut q̄ oppositū. ibi. N in r̄nsione autoris. Recitant aūt rōnes scoti in oppositū arguētis ibidē circa p̄nci. q̄ōnis Soluūtur aūt hmōi. ib. dē O continue.

Non fuit intētio phi ponere respect⁹ aliquos dist̄ictos a reb⁹ absolut. li. i. di. xxx. q. iij. p to.

Relatiua hoc ipm qd̄ sunt alioꝝ dicunt. Quō b debeat intelligi. ibid D. Qua diffinitione vnū relatiuoꝝ diffinit p reliquū. ibi. ante R Et eiusdē distinctōis. q. v. N

. Impropriē illud quod refert dicit fundamētuz relationis. ibidem ante R

Relatiua quō sunt q̄ua. ibi. M. Et quō suscipiūt magis et min⁹. ibi. N. Et quō oia sūt sil' natura. ibidez O. Et quō relatiua tertij modi distinguunt a relatiuis duorum primorum modorum. ibidem P. et q. quinta eiusdē distinctionis. xxx. E

Relatio si accipiat vt distinguit ab absolutis nō est p̄ncipiū opatōis. lib. i. dist. xxx. q. iij. T

Ratio prima fundādi identitatē. eq̄litatē: et silitudinē nō est vnitas: s res generis sbe: q̄titatis vel q̄litatis. li. i. dist. xix. q. i. D

Supdicte relatōes nō sunt trāscēdētes. ibi. I

Quō itelligēdū est dictū phi. Eadē sūt quorū sba est vna. Eq̄lia quoꝝ q̄titas est vna. Itē Silia quoꝝ q̄litas est vna. ibid. P Q R et S

De relatōnib⁹ extrinsecis sex p̄dicamētoꝝ nō pōt pbari naturalr̄ q̄ sint res aliq̄ supaddite fundamēto 7 termino. li. i. di. xxx. q. ij. p totā.

Respect⁹ extrinsec⁹ aduenientes nō sūt quid distinctū ab oībus absolut. li. i. di. xxx. q. iiij. E

Nec p̄initas nec filiatio. nec actio. nec passio nec qn̄. nec vbi 7c̄. cōsilr. ibid. Itē an inhesio vnio materie cū forma. vnio partiū. dicūt relatōem distinctā ab absolut ibidē continue

Dat modus quo simplr̄ negari pōt oīs distinctio relatiōis ab absolut in diuinis etiam in creaturis. ibi. F. Et hec p primo libro.

Relatio rōnis nihil positiuū dicit sicut nec relatio realis. lib. ij. q. i. D

Relatio q̄tū ad rē est eadē cū suo fundamēto s q̄tū ad modū p̄dicādi seu relatiōis differt et facit distinctū p̄dicamētū sm opi. henrici de gandauo. lib ij. q. ij. B. Que pbat m̄ltis rōnibus. Et quō sit alia res a fundamēto: et quō sit absolutū aliq̄d: ibidem C. Sz aliā opi. Et q̄ nō sit in fundamēto subiectiue sm t̄tiā opi. ibi. D. Et q̄ q̄dā relatio distinguit a fundamēto: q̄dā nō sm quartā opi. ibidez E. q̄ impugnat. ibi. F. Nota ad longum

Relatōes etiā si fundant in eodē fundamēto adhuc distinguunt. lib. ij. q. ij. M

Relatio nō est cā alicuius absoluti. ibi. P

Respect⁹ rōnis quō cōparant inter se sm opi. recitatā 7 improbatam. lib. ij. q. i. F

Respect⁹ qn̄ sūt ponēdi: et vbi. pp̄ter que 7 in q̄bus nō. ibi. D. Respect⁹ realis magis fundat in re i effectu q̄ rōnis i re cognita. ibi. N

Respect⁹ est posterior suo fūdamēto 7 t̄mīo. et q̄ respect⁹ mutui sūt sil' na 7 in itellcū. ibi. O

Sensus obiecta. Uide supra obiectum
Sensus quoq3 determinat sibi debitū sitū ab iecti vt pcipiatur. li. ij. q. xiiij. ⁊ xv. BB
In sensu interiori remanet aliquid post actuz senciendi. lib. ij. q. xvij. D J ⁊ K. Et quid sit illud. declaratur ibidem L ⁊ S
In sensu interiori est duplex qualitas. ibi. N
Sensibile vtrū imprimat speciē suā in medio distinctā ab eo realiter. li. ij. q. xviij. A. Et respōdet̄ sm̄ opi. q̄ sic. ibi. B. q̄ iprobat̄. ibi. E
Sensibile quō pōt agere i sensum. li. iij. q. i. L
Sensus nō est reflexiuus. li. iij. q. xij. K

Si

Signū. Significare. Uox.
Signuz aut vox quid significet primo li. i. bis. ij. q. iiij. P. Sed quid intelligitur per illud qd̄ terminus primo significat. Et quō aliqd̄ significat p̄mo ⁊ pro aliis supponit in terminis cōnotatiuis. lib. i. dis. viij. q. iiij. ante E. ⁊ post. Sed clarius. bis. xxij. q. i. E
Nō est vl̄r verū q̄ illud p voce p̄mo significat̄ qd̄ p vocē p̄mo apprehendit̄. dis. xxij G
Uox vere est vl̄is: q̄uis nō ex natura sua: s̄ tm̄ ad placitū p̄mi instituētis. Et est genus vel species. ppositio vera vel falsa ⁊c̄. li. i. dis. ij. q. viij. L. Eadez vox est genus ⁊ species. Et vox que est qualitas est gen⁹ subiecti. Et q̄ tota coordinatio predicamētalis terminorū vocaliū cōtinetur sub eodez genere subalterno. ibidem N ⁊ O ⁊ P ⁊ Q
Uox pōt imponi pluribus tripl̄r. ⁊ sm̄ hoc est equiuoca a casu: vel a cōsilio. vel vniuoca. li. i. dis. ij. q. iiij. P vsq3 Q
Nominū quedā sunt prime impositionis: q̄dā secūde ipositiōis. Et nominū sc̄de ipositiōis q̄dā sunt prime intētionis: ⁊ q̄dā sunt secūde intētionis. li. i. dis. xxij. L. ⁊ xxiij D
Quō autē differāt intētio p̄ma ⁊ intētio sc̄da ⁊ nomē prime intētionis ⁊ nomē secūde intētionis. ibidē. hoc est li. i. bis. xxiij. q. vnica D
In diffinitione quid nominis termini secūde intētionis: an ponatur terminus prime intētionis ⁊ ecōuerso. vt notatur ibidem J
Quō itelligitur auctoritas phi. Sunt ḡ ea q̄ sunt in voce ⁊c̄. li. i. dis. xxij. q. i. D
Nomen pōt rem distinctius significare q̄ res potest intelligi. ibidem ante K
Significare distīcte aliq̄d capit̄ tripl̄r. ibi. añ K. Et q̄ viator pōt iponere nomē ad significandū aliquid distincte: q̄uis ip̄m nō intelligat distincte. ibi. post J et ante K in medio. Uide supra de hace. Conceptus ⁊ Notitia
Signa originis: ⁊ Signa nature. Uide supra deus in verbo Relatio diuina
Singulare p̄ iduiduo. De⁹ pōt creare i infinitū iduidua eiusdē rōis. li. i. dis. xvij. q. viij. G

Individuum

Quicq̄d pōt cōuenire alicui indiuiduo cōsilr̄ pōt cōuenire oi iduiduo eiusdē rōnis. ibi. D
Quolibet indiuiduo creato pōt de⁹ aliō creare p̄ori nō destructo. ibidem F
Nullū est indiuidū vagū in re: s̄ ois res singlaris est singulare determinatū. li. i. di. xv. q. vnica M. Aliq̄s hō ⁊ hō nō differūt terminis acceptis psonal̄r s̄ material̄r. ibidem N
Hec caro et hec ossa nō sūt p̄ncipia indiuiduantia hoiem. ibidē G. Sb̄a nō indiuiduat̄ per accn̄tia. nec accn̄tia p s̄bam ibidem ante D
Cetera quere infra. Uide. et vnū numero.
Silitudo fundat̄ i vnitate. li. i. di. ij. q. vi. AA
Sincathegoreuma q̄d sit: ⁊ quō sit in mente: et a quo abstrahat̄. lib. i. dist. ij. q. viij. K
Synonima quot mōis dicāt̄. li. i. di. ij. q. iij F

Sp

Species. require Genus. Quō aūt species ē collectio multoꝝ in vnā naturaz. Et plures hoies sūt vnus homo participatōe spēi. li. i. dist. ij. q. iiij. Z. Et quō spēs dicunt̄ magis substantie q̄ gn̄a ibidem BB
Spēs intelligibilis seu q̄ sit rō intelligēdi in abstractiua notitia nō est ponēda. vt ʒ3 li. ij. q. xiiij. ⁊ xv. O. Itē spēs nō est illō derelictū ex actu intelligendi s̄ est habitus. ibi. R
Spēs sensibilis q̄ repn̄tat singulare sub rōe singularis. ibi. NN et OO. Et q̄ sola spēs i fantasia nō sufficit ad cognitionē. ibi. PP
Spēs diuers mode sumit̄ a pho. li. ij. q. xvi. R
Speculatiua notitia quot modis ʒ3. In plo. q. xij. BB. Ut aliq̄ speclatio sit praxis l3 non sit practicus. lib. i. dist. xxxv q. vi. ante G
Spes quō differat a fide ⁊ a charitate. lib. iij. q. viij F. Et q̄d sit obiectū spei ibidem G Et in qua potētia sit. ibi. D Et quō poss. ēē distincta ab aliis. ibidem J
Spūssanctus plus egit in formatōe corporis christi q̄ beata virgo. lib. iij. q iij. M
Spūssanct⁹ ⁊ charitas siue quodcūq3 donum distinctis donationib⁹ donat̄. lib. iij. q. v. F
Spūssanct⁹ datus rōnali creature sufficit ad acceptatiōez ad vitam eternā sine quocūq3 alio dono. ibi. L. Et q̄ pōt dari sine charitate. ibi. K. Et verū ipi sit ppriū esse donum et nulli alteri cōueniat. ibi. M. Uerūtn̄ de potentia dei ordinata nō pōt spūssc̄us dari sine charitate. ibidem. h est. lib. iij. q. v. N
Spirare ⁊ spūssanctus vide plura Deus

Su

Subiectū p p̄mo libro. reqre supra p̄dicatū ⁊ Scientia. Et vide infra Theologia. Item
Subiectū ⁊ p̄dicatū quō pīit p se intelligi. Et nullū h3 rōem neq3 subiecti: neq3 p̄dicati propter defectū alicui⁹ cōceptus sc3 est. libro. ij. q. i. K. Subiectū habēs passiones quō sit cū eis p se in genere. lib. ij. q. xij. BB

Substātia ꝑma q̄ nō est in genere pt includere aliq̄d qđ nō est formalr substātia. vt pz in supposito diuino. li. i. dis. xxvi. q. i. DD
Substātia creata nō agit nisi mediātibus accidētibus: quō hec sit vera. li. ij. q. xvi. P
Substātia corporis xpi pt ꝯtineri sub spēbus panis. lib. iiij. q. iiij. D
Substātia panis an trāssubstātietur in corp⁹ christi. lib. iiij. q. vi. A. Et habet questio tres articulos qui notātur. ibidē. B. Trāssubstātiatio aūt quid sit. vide ibidē C. Et quid sit termin⁹ formalis illi⁹ trāssubstātatōis. ibi. E
Item quō sit aliqua mutatio ⁊ ad q̄d terminetur. ibi. F. Et ꝙ possit esse in substātia ꝑexistēte. ibi. G. Et quō substātia manēs in esse reali possit trāssubstātiari. ibidem D. Et de eodem nota plurima per totā questionē
Substātia non suscipit magis et minus sicut qualitas. li. iij. q. vi. R
Successio. potētia. imediatio. quid dicāt. lib. ij. q. ix. T
Suppositū in diuinis. Require supra. Deus
Suppositū in creaturis. Require Creatura.
Suppositū agit ⁊ non natura. H ꝓpositio qn̄ habet veritatē ⁊ qn̄ nō. li. iij. q. i. L
Susceptio magis ⁊ min⁹. Reqre Augmētatio
Superius logicaliter. Require Genus.

Actus potest tripliciter sumi. li. iij. q. vij. G
Tantū ⁊ sol⁹ signa exclusiua quō expom debeāt ratione ipsius ꝓpositionis. lib. i. dis. xxi. q. vnica per totam
Tempus vtrū habeat esse reale extra animā. li. ij. q. xij. A. Et r̄ndetur ſm opinionē ꝑ triplicē distinctionē, ꝯtra quā instatur. ibi. B. Et respondet autor ad questionē. ibidem O
Tēpus nō est aliq̄d absolutū realiter distictū a rebus ꝑmanētibus ⁊ motu. ibidem C ⁊ R
Tempus nec quodcūq; aliud successiuū dicit aliquā rē absolutā vel respectiuā distinctā a rebus ꝑmanētibus. ibi. D. Et q̄d ē tps. ibi. E
Tēpus: motus: ⁊ oē cōtinuū tā successiuū ꝙ ꝑmanēs pōt dici cōtinuū ⁊ discretū. ibi. D
Tēpus quō potest quinq; modis accipi. ibi. Z
Et ꝙ tempus ſm quid rei nō differt a motu. sed solū ſm quid nois ibidez. Ubi etiā notat de duplici descriptōe eiusdē. Preterea de tota li significato tpis qđ ꝯnotat ꝑ nomē. ibi. P
Tēpus quō sit spēs q̄titatis ſm pħm. ibi. U.
Et quō dicat quātū. ibi. X. Itē quō tēpus sit notius motu. ibidē Z. Item ptes tēporis ⁊ motus (vt motus est tēpus) sunt eedē: siue sit motus velox siue tardus. ibidem NN
Tēpus accipit dupliciter. vt notat ibi. OO
Temp⁹ quō sit velox ⁊ tardū. ibidē ⁊ ē lib. ij. q. xij. PP. Et quō est passio motus. ibi. QQ
Temp⁹ est motus realr vel idē realr cū motu.
Tempus est passio motus quō hmōi ꝓpōnes sint verē. ibidem TT
Temp⁹ quō nō possit hēre ptes sil. ibidē XX
Tempa sunt tot quot sūt motus. ibidez ZZ
Non q̄libet res mēsurat tpe vel instanti. ibiđ AAA. Et quō nō sit in genere neq; motus. ibidem BBB. Et quō tpis esse completur et plura alia. ibidem DDD
Tempus vtrū sit mēsura āgeloꝝ. li. ij. q. xiij. A
Et respondet ꝙ sic. ibidem D
Temperātia ⁊ ꝯtinētia nō differūt nisi penes magis ⁊ minus. lib. iij. q. xi. T
Temperātia ⁊ cōtinētia quō continēt sub gradibus virtutū notat lib. iij. q. xij. III
Temperatus ⁊ tempātia dicunt dupl'r. lib. iij. q. xv. B. Et tēpantia ꝑmo mō accepta quō nō distinguit a cōtinentia. ibidem
Terminus cōis a parte ꝑdicati qn̄ supponat confuse. lib. ij. q. viij. N
Termin⁹ cōcretus in accn̄tibus pōt hr̄e q̄druplicem suppōnem. lib. ij. q. xij. UU
Terminus gn̄ationis q̄s sit. lib. iij. q. iij. O
Termin⁹ ꝑ dictōe sumpt⁹ q̄tū spectat ad primū librū. require supra Signum
Terminus ꝑductionis. vide supra Productio
Terribiliū aggressio in cāsu verū sit actus virtutis in forti. lib. iij. q. xiij. Z

Theologia.

Utrū notitia euidēs veritatū theologicarum sit scia ꝓprie dicta. disquirit in ꝓlogo. q. vij. vbi recitant q̄nq; opi. Tres ad prē affirmatiuā: ⁊ due ad prē negatiuā quā tenet auctor vt patet ibidem circa ꝑncipium questionis.
Credibilia q̄uis possint euidēter sciri: nō tn̄ a nobis ꝑ statu isto de cōi lege. ibidem R
Omnē notitiā actualē quā hz fidel ex studio theologie pōt hr̄e infidel ꝑter fidē. ibidez Z
Quid acq̄rat ergo fidelis ꝑ studiū theologie. et sic infidelis. ibidem O
Non derogat dignitati theologie nr̄e ꝙ conclusiones eius nō sciant euidēter. quia neq; ꝑncipia euidēter sciunt. ibidem Q
Alie artes quecūq; dicunt ancille theologie hz etiā theologia de aliis iudicare ꝓpter maiorē veritatē in cognit ⁊ firmiorē adhesionē vt ostendit ibidem consequēter.
Quō aliqui pollent fide qui nō pollēt sciētia theologica docet ibidem T
Esse diuinit⁹ reuelabile nō est rō formal' obiecti theologie. In ꝓlogo. q. viij. ante D
Theologia accepta ꝑ hitu fidei ifuso ē vna numero: sec⁹ ꝑ hitu acq̄sito seu fide acq̄sita. G

Theologia pro diuersis ptibus habet diuersa subiecta:taz in patria q̄ in via. Quia in aliq̄ pte est de⁹ pater subiectū. In aliqua fili⁹: in aliq̄ spūssanctus. In aliqua etiā creatura. vt notatur in prologo.q.ix.Z. De quibus autē sit theologia.ostenditur ibidem AA
Quō cōcordētur opiniones loquentiū de subiecto theologie.ostenditur ibidez BB
Theologia nō est vnus habitus numero. nec vna q̄litas eutherogenia. In ꝓlogo.q.xij.E
Theologia h̄z plures ⁊ distictos hitus.ibi.L
Aliquis habitus theologicus ptinet ad scientiā:aliq̄s ad prudentiā si fuerit euidēs. alioquin ad nullū positoꝝ.vi.ethicoꝝ.ibi.S
Quid sit veritas theologica. In ꝓlogo.q.i.F
Aliq̄ veritas naturalit̄ cognita est theologica aliqua tm̄ supnaturalit̄.ibidem ꝯsequēter
Aliq̄ v̄itas theologica pōt euidēter cognosci a viatore:aliq̄ nō.ibi.ante RR.⁊ post DDD
Plura p̄terea habent̄ de hoc ꝑ totā.q. ibidē
Theologia nō est simplr̄ speculatiua nec simpliciter practica. In prologo.q. vltima J. Vn alique ptes theologie sunt practice.aliq̄ autem speculatiue. vt declaratur ibidem
Tres virtutes theologie. Vide infra. Virtus
Tristitia vtruz possit stare cū actu volendi.li. iij.q.xiiij.E. Ad qd̄ respōdetur.ibidem F
Omnis tristitia in volūtate causatur mediāte nolitione.ibidem O

Velocitas et tarditas

[V]elocitas et tarditas quō sunt passiones motus lib.ij.q.ix.O. Et quō pñt saluari in motu. Et penes quid habēt attendi. Ostenditur ibidem ad longum
Verbū ⁊c. De rōe verbi est q̄ sit in mente notitia cognita ⁊ ymago rei.li.i.di.xxvij.q.ij.L
Verbū capitur quadrupliciter.ibidem M
Itē q̄ p̄ria notitia sit verbū:licet nō sit verbū verū.ostendit̄ ibidē V. Sed vtrū oē verbuz possit gigni ab habitu.ibidem Y
Item q̄ cogitatio: et ois hitus intelligēdi sit verbū.declaratur ibidem Z ⁊ AA
Verbū q̄n̄q̄ dicit duos actus. vnū itellectus ⁊ aliū volūtatis. Quoꝝ p̄mus tm̄ est verbuz licet sit cū secūdo. ibidē cōtinue vsq̄ ad EE
Vtrū omē verbū sit q̄litas mētis. ibidez EE
Verbū vocale nō significat pricipalit̄ verbuz mētale:s̄ illō qd̄ iportat v̄bū mētale.ibi.EE
Verbū in diuinis. Require supra. Deus
Veritas theologica. vide Theologia
Veritas eadem ptinet ad distinctas sciētias aggregatiuas. Potest etiā eē pncipiuz in vna scientia: ⁊ conclusio in alia: vt declarat̄. In prologo.q.i.ante J. vsq̄ post K
Viatoris intellect⁹ q̄s sit. In ꝓlogo.q.i.E
Viatori est notitia abstractiua possibilis:s̄ nō intuitiua. vt habet̄ ibidem PP
Via accipit̄ dupliciter. lib.ij.q.ix.Y
Videre visionē suā in v̄bo. Hec ꝓpositio pōt dupliciter intelligi.lib.ij.q.xxi.J
Videns diuinā essentiā. p̄mo videns deum ⁊ postea creaturaz alio actu videt vnū et alio alterā.lib.iiij.q.xiij.D. Et etiā ibidem E
Visio diuine essentie an sit actus simplex: an complexus.ibidem F
In visu quid relinquat̄.li.ij.q.xvij.E. Item ibidē dicit̄ quid sit illud: ⁊ quid nō.ibi.F. Et quō recipiat̄ in organo.ibidē G et M
Visibile nō causat aliq̄d in medio:alterius rōnis ab ipo:s̄ eiusdē rōnis.li.ij.q.xviij.F ⁊ G
Itez quō aliq̄d videt̄ s̄m lineā rectā:⁊ breuissimā ⁊ s̄m lineā reflexā. Et plura alia notātibidem que exponunt̄ clarius ibidem FF
Visio. q̄ntum ad p̄mū librum. req̄re Sensus.
Virtus moralis potest eē respectu intellectionis. In ꝓlogo.q.x.M
Scientia de v̄tute morali dupl̄r accipit̄ vel ꝓ ea q̄ p̄cise est de moribus q̄tenus sunt in nr̄a ptāte. vel ꝓ omni eo qd̄ tradit̄ ab autoribus in sciētijs quas appellant morales. Et sic est sciētia aggregata ex habitibus practicis et speculatiuis. In ꝓlogo.q.xij.Z
Virtutes tres theologice an necc̄rio sint ponēde in viatore que possint remanere in patria ostendit̄ lib.iij.q.viij.A
Virtutes theologice quō distinguant̄.ibi. E
De vnitate quarū habet̄.ibid. R. Et vtrū sint tm̄ tres acq̄site sicut sūt tm̄ tres infuse.ibid.
Virtutes vtrū insint nobis a natura: ⁊ r̄ndet̄ s̄m vnam opi.q̄ sic.lib.iij.q.xi.B. Que opi. impugnatur.ibidem E
Virtus moralis quō nō inclinat ad actus cōtrarios vt p̄ncipiū effectiuū.lib.iij.q.xi.O
Quō actus v̄tutis moralis in volūtate est cāpcialis passiōis in appetitu sensitiuo.ibi. R
Et q̄ v̄tutis est excitare passionē.ibi.S
Virtutes quō connectunt̄.ibid.X et Y et Z
Virtutes vtrum sint cōnexe.lib.iij q.xij.A
Virtutes morales hn̄t quelibet q̄nq̄ gradus de quoꝝ distinctione. Et de virtute heroica nota plurima ibidē h̄ est.li.iij.q.xij. R
Virt⁹ theologica accipit̄ large⁊ stricte.ibi.Z
Virtutes quō sūt cōnexe int̄ se. iterū disq̄rit̄ ⁊ r̄ndet̄ s̄m opi. q̄ est sancti Thome de q̄ttuor v̄tutib⁹ cardinalib⁹.ibidē h̄ est li.iij.q.xij. P
Cōtra quā argui̇t̄ ibidē Q. Et ponitur alia opi.henrici de gandauo.ibidem R. Contra quam cōsimiliter argui̇t̄.ibidem S. Deinde ponit̄ cōtinue snia ipius doctoris q̄ talis est

Un

Tabula alphabetica In quattuor lib. sniarū

Universalia nō solū rerū corporaliū: sed etiaȝ spiritualiū sunt. lib. i. dist. ij. q. vij ante D
Universalia nec sūt substāne nec accidentia. q: sunt entia rōnis. ibidem E
Universalia et secūde intentiones causantur naturaliter sine activitate intellectus. Et h quomodo docetur. lib. ij. q. xxv. O
Univocū disquirenduȝ est in oībus locis vbi facta est mentio de vlī. et hoc maxime. lib. i. distin. ij. q. iij. v. vi. vij. viij. et. ix. Sed vtrum generatio in divinis sit vniuoca an equiuoca lib. i. dist. ix. q. ij. per totam.
Univocatio est in voce: in conceptu: et in scripto. lib. iij. questione. ix. G
Univocum accipit multis modis. ibidem M
Univocus conceptus nō addit aliquid supra vniuocatum. vt ostendit ibidem. Y
Voluntas non cogit cum deus immediate in aliquo causat aliquem actum volendi. vt ad longum deducit. lib. ij. q. xix. N
Voluntas vult per intellectum. ꝛ intellectus intelligit per voluntatē ꝛ cōsimiles ꝓpōnes quādo et quomodo sunt vere. Et quid dicat hec prepositio per in huiuscemodi locutionibus. lib. ij. q. xxiiij. N
Voluntas an sit potētia nobilior ꝙ intellect9 an ecōuerso disquiritur. ibidem P
Volitio est causa respectu cognitionis. Et h quomodo. lib. ij. q. xxv. J
Volitio quomodo sit causa respectu cuiuscūqꝫ cognitionis siue sensitive siue intellective ibidem U
Voluntas respectu cuius actus sit libera et respectu cuius nō. lib. iij. q. iiij. O
Volūtas nō necessario conformat recte rōni in eliciendo actum. lib. iij. q. xij. OO
Voluntas humana nō semp est recta qn conformat se in volito voluntati divine. vt deducitur. lib. iij. q. xiij. O
Voluntas quomodo possit velle malū et quō non possit velle malum. ibidem S
Voluntas viatoris nō pōt mereri circa aliqd obiectū nisi circa illud potest etiā demereri. quō hec ꝓpō sit concedenda. ibidem T
Volūtas qn inclinat ad nolendū vel ad volēdum aliquod obiectū qd causat doloreȝ vel delectatōnē in appetitu sensitivo. vn causet tal' incl natio in volūtate notat ad longum ibidem U. qd est singulariter aīaduertēduȝ.
Volitio et nolitio est duplex. lib. iij. q. xiiij. O
Voluntas beata vtrū necessario fruatur deo libro. iiij. q. xiiij. A. Et quō moueat. ibideȝ ff
Et quō voluntas etiā viatoris posset moueri contra iuditium recte ratōnis et plura id genus alia notantur ibidem. G

Voluntas contingenter ne an libere fruatur fine vltimo. lib i. dist. i. q. vi. per totam.
Voluntate ne pater in divinis filium genuit an natura. lib. i. dist. vi q. vnica. per totam.
Voluntas vtrum sit ꝑncipium productiuum spiritussancti. lib. i. dist. x. q. i. A
Voluntatis actus aliquis an possit esse meritorius sine charitate aīam formalr informante. querit lib. i. dist. xvij. q. ij. A
Voluntas dei vtruȝ sit cā ꝑma et immediata oīm eoꝝ que fiunt. lib. i. dist xlv. per totam.
Volūtas divina vtrū p quācūqꝫ potētiā creature posset impediri. lib. i. dist. xlv. q. i. A
Volūtas dīna an semp impleat: ꝛ an possit ꝑ rōem naturalem ꝓbari. li. i. di. xlvi. q. ij. A
Voluntas creata an quelibet teneat se conformare divine volūtati. et quomodo. docet lib. i. dist. vltima. q. vltima per totam.
Plura vide supra deus in verbo voluntas. et silr in supradictis questionibus.
Vox vel conceptus aliqn significat vnum et connotat aliud. lib. iij. q. iiij. S
Plura require supra Signum.
Uti quid sit. quid differat a frui. et an deo sit vtendum. lib. i. dist. i. q. i. per totam.

Sequunt quedā que forte ex arte aliū sibi locū expeterēt: sed in hac materia maluimus commoditati et vsui ꝙ morositati inseruire.

x — **Xps ē fili' adoptiuus.** Quomodo hec ꝓpō pōt cōcedi. lib. iij. q. ix. BB
In xpo quō fuit tristitia. lib. iij. q. xiiij. S. Et vtrū fuit in ipo aliq rebellio int vires supiores ꝛ inferiores. ibidem T

y — **Ydea quid sit. et** quecūqꝫ de ea disquiri possūt late annutata sunt supra Deus in verbo ydea. reqre ibidē p omnia
Ymaginis noīe qd intelligat ꝛ in qbus cōueniat cū vestigio: ꝛ in qbus differat ab eodeȝ. vide lib. i. dist. iij. q ix. p totā. Disquirit enim ibidē vtrū creatura rōnalis sit ymago trinitatis. in principio questionis.
De ymagine aūt fictitia vlis in aīo. qre supra Universale in recitatione opi. quinte.

Hec sunt que in hoc ope ānotāda duximus pter que sibi quisqꝫ facile plura annotauerit ꝑ indices litterarios in marginibus positos.

Finis vtriusqꝫ tabule huius operis.
Deo gratie.

Argutissimi atq; ingeniosissimi tū philosophicarū ꝗ theologicarū difficultatū disqsitoris magri Guilhelmi de ockā anglici:sup quattuor libros sententiarū subtilissime questiões earūdēq; decisiones cū quātis maximis fieri potuit labore atq; solertia correcte: diuino ꝟe precor, auspicio incoant. Et pmo sup plogū dicto rum libror:vbi cōnumeratis tās pncipalibus qstionibus q̄ quattuor sūt ꝗ octo illis cōnexis duodecim mouet ꝛ dissoluit questiones. Questio pma feliciť incipit

A
Questio prima principalis.

C

Circa prologum primi libri sententiarum. Quero pmo. Utrum sit possibile itellectum viatoris habere notitiā euidētē de veritatibus theologicis.

Arguitur primo quod nō.

M: nō. quia euidēs notitia veritatis theologice nō pōt haberi sine distincta notitia deitatis sub ppria rōne deitatis. Sz talis est impossibilis intellectui viatoris:ergo. maior ptz. q: indistincta notitia non sufficit. q: si sic: cū illa sit nobis possibilis ex puris naturalibus. sequiť ꝙ nos ex puris naturalibus possemus habere notitiā euidentē de veritatib⁹ theologicis: quod est manifeste falsū: ergo ad euidentē notitiā veritatis theologice: reqritur distīcta notitia deitatis. minor ptz: q: notitia sub ppria rōne deitatis cū sit obiectū infiniti ꝛ btifici sub rōne btifici ē beatifica: ꝟ talis notitia est ipossibilis itellectui viatoris: ꝗ.

Secundo.

Scd̄o sic. si itellect⁹ viatoris haberet notitiā euidentē de veritatibus theologicis: aut ille ꝟitates essent sibi p se note: aut p alia sibi notiora. Nō primo mō: q: tūc cognosceret̄ cognitis terminis. Nā tales ppositiões q̄ sūt p se note cognosciūť ab omi apphendēti terminos: ꝛ ita essent cuilibet apprehēdenti terminos: naturaliť note qd̄ ē manifeste falsū. Nec scd̄o modo: q: illa notiora aut essent simpliciť notiora: aut tm̄ sibi. Nō pmo mō: q: nulla ē ps̄ oꝛ illa: deus ē trinus ꝛ vn⁹: cū nō sit mediū inť deū ꝛ tres psonas: cui pri⁹ possit illud p̄dicatū iesse. Nec scd̄o mō: q: nihil posterius pōt ducere i notitiā euidentē illius p̄ois: deus ē trinus ꝛ vn⁹.

Tertio.

Tertio sic. notitia euidēs de ꝟitatib⁹ theologicis ē pfectissima possibilis haberi de aliqua veritate: ꝟ talis notitia nō est possibilis viatori de illis veritatib⁹: q: tūc beatus nō haberet notitiā pfectiorē de eis ꝗ viator: qd̄ est falsū.

B
In oppositum.

In oppositū. potens apphendere determinate terminos alicuius ppositionis necessarie p se: pōt euidēter cognoscere illā ꝟitatē: q: si sit pma cognosciť cognitis terminis. si nō pma: cognosciť p pmā: ꝟ viator pōt determinate cognoscere (saltē abstractiue) terminos illius veritatis: deus ē trin⁹ et vnus: ergo pōt euidenter cognoscere illam veritatē: ꝛ eadē rōne alias ꝟitates theologicas nō pmas.

Circa istā q. pmo exponēdi sunt aliqui termini positi i qstione: ꝛ pmo qd importeť p itellectū viatoris. Scd̄o quid vocetur noie notitie euidētis. Tertio qd p ꝟitatē theologicā. Quarto ē pncipaliter ad qstionē respondendū.

C

Circa pmū ē sciendū: ꝙ intellectus viatoris ē ille: q̄ nō habet notitiā intuitiuā deitatis sibi possibilē de potentia dei ordinata. Per pmū ercludiť itellect⁹ beatorū: q̄ habēt notitiā ituitiuā deitatis. p scd̄z excludiť itellect⁹ dānatoꝝ: quib⁹ talis notitia nō ē possibilis de potētia dei ordinata: ꝗuis sit sibi possibilis de potētia absoluta.

D

Circa scd̄m sciendū q̄ sit notitia euidens. dico: ꝙ notitia euidēs ē notitia alicui⁹ veri cōplexi ex notitia terminoꝝ incōplexoꝝ mediate vel imediate nata sufficienter causari. ita scz: q̄n notitia incōplexa aliquoꝝ terminoꝝ: siue sint termini illi⁹ ppositiōis: siue alteri⁹: siue diuersarū ppositionū: i quocūq; itellectu habēti talē notitiā sufficienter causat vel ē nata causare: mediate vel imediate notitiā talis complexi: tūc illud cōplexū euidēter cognosciť. Ex isto sequiť ꝙ notitia euidēs ē i plus ꝗ sciētia itellectus vel sapiētia: q: ppositio aliqua contingēs pōt euidēter cognosci: ꝛ tm̄ talis notitia nō ē sciētia: nec itellectus: nec aliqs istoꝝ habituū quos pōit phs. vi. ethicoꝝ. Si dicať ꝙ notitia cōtingētis ꝟitatis nunꝗ sufficiēter causať ex notitia terminoꝝ icōplexoꝝ: q: tūc sciret̄ cognitis terminis: ꝛ omē tale est primū pncipiū ꝛ p se notū: sz pbm. i. posterioꝝ. ꝟ nulla veritas cōtingēs ē p se nota: ergo.

E

Dicēdū: ꝙ ppositio per se nota ē illa q̄ sciť euidenter ex quacūq; notitia teminoꝝ istī⁹ ppositionis: siue abstractiua: siue ituitiua. Sz de ppositione cōtingēti nō ē hoc possibile: q: aliqua notitia tminoꝝ sufficit ad causādū notitiā euidentez veritatis cōtingentis. s. ituitiua: sicut postea patebit. Aliq̄ aūt n̄ sufficit. s. abstractiua. Unde si aliqs videat ituitiue sortē ꝛ albedinē existentē i sorte: pōt euidēter scire ꝙ sortes est albus. Si aūt tm̄ cognoscit sortē ꝛ albedinē existentē i sorte abstractiue sicut pōt aliquis ymaginari i absentis eoꝝ: non sciret euidēter ꝙ sortes essz albus. ꝛ ideo nō ē ppositō p se nota.

F

Circa tertiū sciendū ē: ꝙ oēs veritates necessarie viatori ad eternā btitudinez habēdā: sunt ꝟitates theologice. hoc pz p beatū Aug. xiiij. de trinitate. c. i. sic dicētē. Non itaq; quicqd sciri pōt ab hoīe i hūanis rebus: vbi plurimū supuacue vanitatis et noxie curiositatis ē: huic sciētie tribuo: ꝟ id tm̄modo. vbi

fides saluberrima q̄ ad verā vitā ducit gignit: nutrit: defēdit: ꝛ roborat. Et isto sequit: ꝙ alique ỽitates naturalit note vel cognoscibiles sūt theologicales: sicut ꝙ deꝰ ē: ꝙ deꝰ ē sapiēs: ꝙ deus ē bonꝰ: ꝛ iste sūt necessarie ad salutē. Reliqne sūt supnaturaliter cognite: sicut deꝰ ē trinꝰ icarnatꝰ ꝛ hmōi.

G Arguitur primo

Sz ꝯ h̄ pōt argui. Quia ois ꝓpositio naturaliter cognoscibilis ptinet ad aliquā scientiā naturalit iuentā. Sz eadē ỽitas nō ptinet ad distīctas sciētias: ḡ nulla ỽitas naturaliter cognoscibilis ē theologica.

Scdo.

Preterea illa ỽitas q̄ pōt ꝓbari aliqḋ subiectū: i qḋ p̄dicatū habet resolui tāq̄ p mediū: ptinet ad scientiā de isto subiecto qḋ est mediū: et nō ad sciētiā q̄ ē de subiecto ỽitatis ꝓbande: ſ̄ tales ꝓpositiōes deꝰ ē sapiēs: bonꝰ: ꝛ hmōi: pn̄t ꝓbari p ens tāq̄ p mediū: sic arguēdo. oē ens ē bonū: deꝰ ē ens ḡ deus ē bonꝰ. ḡ ille ỽitates ptinēt ad sciētiā de ente: ꝛ nō ad scientiā de deo.

Confirmatio

Cōfirmat: qꝛ iste sūt passiōes entꝭ: ḡ ỽitates q̄ ex istis cōsequūtur ptinēt ad scientiā de ēte: ꝛ ad nullā aliā scientiā. ꝯña ptꝫ: qꝛ eiusdē scientie ē cōsiderare subiectū: ꝛ passiones eiꝰ: ḡ ad nullā scientiā ptinet cōsideratio de passionibꝰ nisi ad quā ptinet ꝯsideratio de subiecto.

Tertio.

Preterea. i. posteriorꝝ. Nō ꝯtingit demōstrātē descēdere de genere i genꝰ. Sz si eadē veritas ptinet ad distīctas sciētias: cōtinget p pricipia vnius scientie ꝓbare cōclusiones alterius: et hoc ē descēdere de genere i genꝰ: ḡ.

H Ad primū.

Ad primū istoꝝ ad p̄sens dico: ꝙ scientia dupliciter accipit. vno modo p collectiōe multoꝝ ptinētiū ad notitiā vniꝰ vel multoꝝ determinatuꝫ ordinē habentiū: sciētia isto modo dicta cōtinet tā notitiā icōplexā terminoꝝ: ꝙ notitiā cōplexā: ꝛ hoc principioꝝ ꝛ conclusionū: cōtinet etiā reprobatiōes errorꝫ: ꝛ solutiōes falsoꝝ argumentoꝝ. cōtinet etiā diuisiōes necessarias ꝛ diffinitiōes vt frequēter: ꝛ de sciētia illo mō dicta dī cōtēt ꝙ i ea ē triplex modꝰ ꝓcedendi. s. diuisiuꝰ: diffinitiuꝰ: ꝛ collatiꝰ: ꝙuis h̄ nō sit verū nisi qn̄ i ea determinat de aliquo habēte sub se multas sp̄ēs: illo mō accipit scientia p cōpilationibꝰ autoꝝ ꝛ phi. Sic accipit scia p̄mo phisicoꝝ qn̄ dī: ꝙ ad nullā sciētiā ptinet arguēte ꝯ negātē p̄ncipia: ꝛ. i. posteriorū vbi dī: ꝙ nulliꝰ sciētie ē ꝓbare sua p̄ncipia et. iiij. metaphisice. posterioꝝ iuestigatio p̄oꝝ ē solutio dubioꝝ. Sic etiā accipit scia qn̄ dī. liber metaphisice: vel liber posterioꝝ ē vna sciētia. ꝛ scia illo mō nō est vna numero: ſ̄ cōtinet multos habitꝰ nō tn̄ spē: ſ̄ etiā frequēter genere distīctos: ordinē tn̄ aliqualē iter se habētes ꝓpter quē ordinē specialē quē nō hn̄t ad alia scibilia ꝛ cognoscibilia pn̄t dici vna sciētia: ꝛ illo mō capiēdo sciam nō ē icōueniēs eādē ỽitatē ptinere ad distīctas scias. etiā naturalit iuentas: qꝛ eadē cōclusio i distinctis sciētijs p distīcta media pōt euidēter ꝓbari: siue possit demōstratione potissima ꝓbari i illis siue nō nō multū curo: qꝛ illa scia nō solū continet demōstratōes ꝓprie dictas: ſ̄ etiā alias ꝓbationes quascūq̄ euidentes. Potest etiā eadē ỽitas eē p̄ncipiū i vna scia: ꝛ cōclusio i alia: ꝛ h̄ maxime qn̄ aliquid qḋ determinat i vna scia cōtinet: sicut iferiꝰ sub aliquo determinato in alia scia: sicut ē de ente de quo determiat metaphisicꝰ: ꝛ de deo ꝺ quo determiat theologꝰ.

3

Q aūt eadē ỽitas possit ptinere ad distīctas sciētias. ptꝫ p cōmentatorē. i. phisicoꝝ cōmēto penultimo q̄ vult ꝙ phisicus ꝓbat substātias sepatas eē: ꝛ metaphisicus supponit eas eē. similiter ſm aliquos deū eē nō tn̄ ꝓbat i scia supnaturali: ſ̄ etiā i metaphisica. Similiter ponēdo ꝙ h̄ nō ē possibile de sciētijs naturaliter acq̄sitis: tn̄ eadē ỽitas pōt ptinere ad aliquā sciam ꝓprie dictā: et aliā sciam large dictā ꝓ firma adhesione: sicut theologia ē ꝓ maxima sui pte: sicut postea patebit. Aliter accipit scia ꝓ habitu existente i genere qualitatis distincto ꝯ alios habitꝰ itellectuales. s. ꝯ itellectū: sapientiā: artē: ꝛ prudentiā: ꝛ illo mō eadē veritas nō ptinet ad distinctas scias: quia vniꝰ cōclusionis nō ē nisi vna scia illo mō dicta: qꝛ quelibet talis scientia ē vna res numero: nō ꝯtinēs notitiā aliarū p̄missarū: nec plurimarū ꝯclusionū. Et si dicat ꝙ ſm p̄dicta eadē cōclusio pōt p diuersas p̄missas demōstrari saltē demōstratiōe qꝛ: ſ̄ distincte demōstrationes causant distīctas scias: ḡ eadē conclusio ptinet ad distīctas sciētias illo mō dictas. Dico ꝙ nō semp distīcte p̄misse causant distīctas sciētias: qꝛ sicut idē calor spē pōt ꝓduci a distinctis causis specie distīctis scꝫ ab igne et sole: ita eadē sciētia ſm spēm pōt causari a distīctis p̄ncipijs ꝛ p̄missis: sicut magis post patebit.

K Ad scdm.

Ad scdm dico ꝙ eadē ỽitas ptinere pōt ad vtrāq̄ sciētiā p̄mo mō dictā: ꝛ si dicat ꝙ tūc ille due scie eēnt vna scia: sic scia de aia: ꝛ scis de aia itellectiua sūt vna scia. Dico ꝙ nō opꝫ ꝙ ille due scie faciāt vnā sciam illo mō dictā nisi scie eēnt p̄cise de subiecto istius ỽitatis et nō cōsiderarēt nisi passiōes debito mō ordinatas. Si aūt iste scie ꝯsiderāt multa tā subiectū ꝙ passiōes nō habentia ordinē debitū requisitū ad vnitatē scie: tales nō faciūt vnā sciam: sicut ē de metaphisica ꝛ theologia qꝛ theo. cōsiderat multa tā subiecta ꝙ passiones q̄ nō ptinēt ad metaphisicā.

Ad confirm.

Ad ꝯfirma

tionē concedo q̃ iste sunt passiones entis: et ideo pertinent ad metaphisicā. Sed cū hoc stat q̃ pertinēt ad alias sciētias. Similiter dato q̃ tales veritates sic ꝓbātes passiōes ētis de deo pertinēt ꝑ se ad metaphisicā: tū oēs veritates enūciātes passiones ꝓprias de deo solo ⁊ sub ꝓpria ratiōe deitatis virtualiter ꝯtentas ſm modū loquendi sic arguentiū: pertinēt ad scientiā de deo sub ꝓpria rōne deitatis. sicut tales veritates deus est trinꝰ. deus est infinitus. deus est causa oīm ꝑma. deus est actꝰ primus. ⁊ sic de multis alijs veritatibꝰ enunciātibus de deo passiones soli deo cōuenictes ⁊ cōcētas in deo ſm rationē ꝓpriā deitatis ſm eos ergo ista ꝑtinēt ad scientiā de deo sub ꝓpria ratiōe deitatis. Si dicat q̃ ille passiones demonstrātur de deo in metaphisica. ⁊ ideo nō ꝑtinēt ad theologiā. Hoc nō valz: q: ille passiones nō demonstrātur in metaphisica: nisi demōstratione q: sed demōstratiōe ꝓpter q̄d demōstrāt de deo in theologia sub ꝓpria rōe deitatis mediate vel imediate. etiā ſm eos: ⁊ vltimo in rōes deitatis resoluūtur. Si ergo ꝓpter hoc q̃ demōstrātur de deo in metaphisica demonstratiōe q̄a: ꝑtinēt ad metaphisicā multo magis q: demōstrant de d̄o sub rōe ꝓpria deitatis demonstratiōe ꝓpter q̄d ſm eos pertinēt ad scientiā de deo sub ꝓpria ratione deitatis.

Si dicat: q̃ tūc idē habitus numero eēt metaphisicus ⁊ theologicus. Dico ſz ꝑdicta q̃ accipiēdo habitū metaphisicū ⁊ theologicū sicut cōiter accipitur. et quomō loquimur modo: neuter est vnus nūero: sed ꝯtinet multos numero specie ⁊ genere distinctos: ⁊ ideo habitꝰ iste quo cognoscit illa veritas deus est vnꝰ: q̃ ꝑtinet ad metaphisicā ⁊ ad theologiā: nec est metaphisicus nec theologicus: sicut nō est cōcedēdū q̃ hō est exercitus vel populꝰ: nec domus est ciuitas vel villa: ita habitus ille nec est metaphisicus nec theologicus. Si tn̄ ꝑ habitū esse metaphisicū vel theologicū intelligūt illū habitū pertinere ad metaphisicū: vel theologicū: pōt ꝯcedi q̃ idē habitus est metaphisicus ⁊ theologicus. Cōcedo eni: q̃ idē habitus numero est pars habitus metaphisici ⁊ etiā theologici: sicut homo est pars populi vel exercitus.

Ad tertium.

Ad tertiū dicendū q̃ phs loqtur de scientijs distinctis habētibus omīa distincta subiecta: et oēs passiōes distinctas. Et de talibus verū est q̃ non cōtingit per principia vnius sciētie demonstrari conclusionē alterꝰ sciētie. quādo autē subiectū vnius sciētie cōtinet sub subiecto alterius sciētie: tūc bene cōtingit: vt patet per ipm ibidē: quia scientias sic se habētes excipit ab illa regula vel conditione: sic aūt est in ꝓposito q̃ deus qui est subiectū partiale theologie ꝯtinetur sub ente: q̄d est subiectū alterius scientie. Si dicatur q̃ phs nō excipit nisi scientiā subalternātē ⁊ subalternatā: sicut pz ibidē. Dicēdū ē q̃ per hoc q̃ excipit scientiā subalternantē ⁊ subalternatā. etiā ītēdit excipere q̄uis nō exprimit quasdā alias aliter sibi subordinatas. Unde sciendū est q̃ nō est incōueniens theologiā quātū ad aliquā sui partē subalternari metaphisice vel ecōuerso ad modū quo medicina quo ad aliquā sui partē subalternat geometrie: sicut pz per phm ꝑmo posterioꝝ.

Resolutio q.

Dico ergo ad questionē q̃ precise nō intelligo questionē de notitia euidenti scientifica: sed de notitia euidenti in cōmuni: q: quedā veritates theologice supernaturaliter cognoscibiles sunt necessarie. et quedā cōtingentes: q̄ nec naturaliter nec supernaturaliter possunt sciētifice cognosci. Similiter intelligo. q. precise de veritatibus supernaturaliter cognoscibilibꝰ siue sint necessarie siue cōtingentes. His visis circa q̄stionē sic procedā. Primo ostendā q̃ intellectus noster etiā ꝓ statu isto: respectu eiusdem obiecti sub eadē rōne ꝑsentati pōt habere duas notitias incōplexas specie distinctas: quarū vna pōt dici intuitiua: et alia abstractiua.

Secūdo q̃ talis duplex notitia respectu dei sub ꝓpria rōne deitatis ē possibilis. Tertio q̃ vtraq; ē separabilis ab altera. Quarto ex hoc cōcludā q̃ notitia abstractiua deitatis ē viatori possibilis. Quinto respōdebo ad formā q̄stiōis. Sexto mouebo aliq̄ dubia ⁊ soluā ea. Ad demōstrationē ꝑme cōclusionis ꝑmo ꝑmittā aliq̄s distinctiōes ⁊ conclusiōes ꝑabulas. scđo ꝓbabo cōclusionē ꝑncipalē intētā. Est ḡ ꝑma distinctio. Inter actꝰ itellectus sunt duo actꝰ. quorū vnus ē apphensiuꝰ ⁊ ē respectu cuiusq; q̄d pōt termiare actū potētie itellectiue siue sit cōplexū: siue icōplexū q: nō solū apprehendimꝰ icōplexa. ſ; etiā ꝓpositiones: demōstratiōes: tā necessarias q̄ possibiles. ⁊ etiā vniuersaliter oia q̄ respiciūtur a potētia itellectiua. Alius actꝰ pōt dici actꝰ iudicatiuꝰ: quo itellectꝰ nō tm̄ apprehēdit obiectū: ſ; etiā illi assentit vel dissentit. ⁊ ille actꝰ tm̄ ē respectu cōplexi: q: nulli assentimꝰ ꝑ itellectū nisi q̄d verū existimamꝰ: nec alicui dissētimus: nisi q̄d falsum reputamꝰ. Et sic pz q̃ respectu cōplexi pōt eē duplex actꝰ. s. actus apprehēsiuꝰ: ⁊ iudicatiuꝰ. Hoc ꝓbatur: q: aliqs pōt apphēdere aliquā ꝓpositionē: ⁊ tn̄ ei nec assentire nec dissentire. sicut pz de ꝓpositionibus neutris: quibꝰ itellectꝰ nō assētit nec dissentit: q: aliter nō essent sibi neutre. Similiter

laicus nesciens latinū: multas pōt audire ꝓ-
positiones i latino: quib⁹ nec assentit nec dis-
sentit. ⁊ certū ē ꝙ intellect⁹ pōt assentire vni
ꝓpositioni ⁊ dissentire alteri: ergo. Scḋa
distinctio ē: ꝙ sicut respectu cōplexi est duplex
act⁹: ita respectu cōplexi ē duplex habit⁹ cor-
respondens: vn⁹ scꝫ iclinās ad actū apprehē-
siuū. alius iclinās ad actū iudicatiuū. Illa di-
stinctio ptꝫ: qꝛ aliquis post multas apprehen-
siones alicuius ꝓpositionis q̄ est neutra: ma-
gis sentit se inclinatū ad apprehendēdū ⁊ co-
gitandū de illa ꝓpositione ꝙ prius: ergo ha-
bet habitū inclinantē ad actū apprehensiuū.
Q aūt sit habit⁹ inclinans ad actū iudicati-
uum. patꝫ per phm. vi. ethicorū vbi pōnit itel-
lectū et scientiā ⁊c. Prima ergo conclusio
preambula est ista ꝙ actus iudicatiuus respe-
ctu alicui⁹ cōplexi presupponit actū apprehē-
siuū respectu eiusdē. Hec ꝓbatur: qꝛ null⁹ ha-
bitus inclinat ad act⁹ alterius habit⁹ nisi me-
diante actu ꝓprio: ad quē primo inclinat. ptꝫ
per exemplū: qꝛ habitus pricipij nūꝙ iclinat
ad actū sciendi aliquā cōclusionē nisi mediā-
te actu ꝓprio principij istius ad quē inclinat.
Sed habitus apprehensiuus iclinat ad actū
iudicatiuū: g̃ primo iclinat ad actū ꝓpriū ap-
prehensiuū: ⁊ ꝑ cōsequēs simul sunt illi actus
et actus talis apprehensiuus pōt esse sine iu-
dicatiuo: ꝫ nō ecōuerso. ⁊ ergo est prior natu-
raliter: et ita alius presupponit ipsum. minor
ptꝫ per experientiā: qꝛ ponat ꝙ aliquis primo
frequenter cogitet de aliqua ꝓpositione sibi
neutra: ita ꝙ prōpte inclinat ad cogitādū de
ista ꝓpositione sibi neutra. et postea incipiat
assentire illi ꝓpositioni: ille sentit se prōptum
ad assentiendū illi ꝓpositioni: post primū as-
sensum ⁊ ad cogitandū de ea: ꝫ istā prōptitu-
dinē non habet p̄cise ab aliquo habitu dereli-
cto ex isto vnico assensu: qꝛ si nunꝙ cogitasset
de ea prius: nō ita ꝓmpte inclinaret: ergo ha-
bet istā prōptitudinē saltē partialit ab habi-
tu p̄us acq̄sito ex actibus apprehēsiuis: ergo
nūc iclinat ad actū ꝓpriū. Cōtra istā ꝯclusi-
onē p̄c istari. p̄mo qꝛ nūc i eodē itellectu eēnt
simul duo actus intelligēdi. Similiter vr̄: ꝙ
minor p̄ncipalis rōnis sit falsa: qꝛ qñ aliq̄s ha-
bitus iclinat ad actū alteri⁹ habit⁹: act⁹ p̄mi
habit⁹ ē causa sufficiēs act⁹ secūdi. ptꝫ ꝑ exem-
plū. Nā qꝛ habit⁹ p̄ncipij iclinat ad act⁹ ꝯclu-
sionis: iō act⁹ p̄ncipij est cā sufficiēs ad sciēdū
cōclusionē. Si ergo habit⁹ apphēsiu⁹ iclinat
ad actū iudicatiuū mediāte actu ꝓprio: act⁹
appresiu⁹ ē sufficiēs cā ad actū iudicatiuū: et
ita q̄cūꝙ apprehēderet aliquā ꝓpositionē: sta-
tim assentiret eidē vel dissentiret: qḋ est ma-
nifeste falsum. Tertio. probatio illius minoris
nō valet: qꝛ talis qui primo cogitat frequēter
de aliqua ꝓpositiōe sibi neutra: ⁊ postea assen-
tit ei: virtute habitus p̄mo acquisiti ex actib⁹
apprehēsiuis nō assentit illi ꝓpositiōi. sed vir-
tute illius ꝓpositiōis virtute cui⁹ assentit pri-
mo illi ꝓpositioni: qꝛ nō habet aliquod princi-
piū: ex quo sequit illa ꝓpositio qḋ prius nō ha-
buit: vel aliquā auctoritatē: vel rōeꝫ: ꝓpt̄ quā
nūc p̄mo assentit. ⁊ ita iste habit⁹ p̄mo acq̄sit⁹
nō inclinat ad actū assentiēdi. qꝛ si talis nō re-
cordaret de p̄missis vel auctoritate ꝓpt̄ quaꝫ
nūc p̄mo assentit: nō inclinaret ad assentiēdū
sed tm̄ ad cogitandū de ea. Ad primū dico ⁊
cōcedo ꝙ in eodē itellectu sunt simul plures
actus intelligēdi. ⁊ hoc nō tm̄ est verū de acti-
bus ordinat: sicut se habēt act⁹ apprehēsiui et
iudicatiui: sed etiaꝫ de actib⁹ disparatis: sicut
post dicet. Illā cōclusionē generalē ꝓbo: q̄a
oīs act⁹ posterior naturalit actu amoris: disti-
guit realit ab actu priori naturalit eodeꝫ actu
amoris. Sed petrus pōt diligere sortē: ⁊ scire
se diligere sortē. ille act⁹ sciēdi terminatus ad il-
lud cōplexū. petrus diligit sortē. est naturalit
posterior isto actu amādi. qꝛ act⁹ amādi pōt eē
sine eo: ⁊ nō ecōuerso. g̃ est naturalit p̄or eo: et
iste act⁹ sciendi est simul cū actu amoris. Sed
iste act⁹ amādi p̄supponit notitiā incōplexaꝫ
sortis: vel aliquā aliā: ⁊ est simul cum ea: g̃ isti
tres act⁹ sunt simul: duo in itellectu ⁊ medius
in volūtate. ⁊ ideo cōcedo ꝙ duo act⁹ itellect⁹
possunt simul eē in itellectu. Ad scḋm. nego
maiorē: qꝛ nō sufficit ꝙ sit cā ꝑtialis ptꝫ: qꝛ ha-
bitus vni⁹ p̄misse mediāte actu ꝓprio iclinat
ad actū sciendi cōclusionē. ⁊ tñ ille act⁹ nō est
causa sufficiēs: ꝫ bene cū actu p̄misse alterius
neut tñ ꝑ se sufficit: ⁊ gñalit sufficit ꝙ sit causa
mediata saltēꝫ ꝑtialis. ptꝫ de habitu respectu
termini: ⁊ de actu cōclusiōis. Ad aliud dico
ꝙ talis habēs habitū acq̄sitū ex actib⁹ p̄cedē-
tib⁹ assensum. bene assentit hijs postea v̄tute
p̄ncipij vl auctātis. virtute cui⁹ p̄mo assentit
nō tñ totalit: ꝫ ꝑtialit: q̄a si talis eq̄lit se hēret
ad p̄ncipiū ⁊ ad auctātē: ⁊ nunꝙ p̄us cogitas-
set de ista ꝓpositiōe. manifestū est ꝙ nō ita fa-
cilit nec totiēs assentiret illi ꝓpositioni: sicut
post intēsum habitū acq̄situ ex actib⁹ p̄cedēti-
bus. g̃ hitus ille aliq̄d facit. Vn̄ sciēdū ꝙ itel-
lectū assentire cōclusiōi v̄tute alicui⁹ pōt esse
duplicit: vel qꝛ illud aliud est cā assensus. ⁊ sic
v̄tute talis act⁹ apprehēsiui intellect⁹ assentit
tali cōclusiōi etiā imediate. sicut itellect⁹ v̄tu-
te dei dicit assentire tali cōclusiōi: qꝛ de⁹ est cā
effectiua talis assensus: ⁊ ꝫm aliquos etiā itel-
lect⁹ est cā effectiua ipius. Alit itellect⁹ assen-

Margin notes:

Prima cōclusio.

Cōtra conclusionē arguitur p̄mo. Scḋo.

Tertio.

Ad primū argumentum.

Probat conclusio incidētalis.

Ad scḋm.

Ad tertium.

tit alicui cõclusioni virtute alterꝰ tãq̃ virtu-
te illꝰ cui magis assentit: ⁊ sic nõ assentit ṽtu-
te alicuiꝰ actꝰ appꝛhẽsiui: cũ hoc tñ stat ꝙ actꝰ
appꝛehẽsiuꝰ sit causa effectiua illius assensus.

Z
Scd̃a cõclusio.

Ex ista sequit̃ scd̃a cõclusio. Quod omis actꝰ
iudicatiuꝰ p̃supponit ĩ eadẽ potẽtia notitiã ĩ-
cõplexã terminoꝝ: q2 p̃supponit actũ appꝛhen-
siuũ: ⁊ actꝰ appꝛhensiuꝰ respectu alicuiꝰ cõple-
xi: p̃supponit notitiã incõplexã terminoꝝ: ẽm
cõmentatorẽ tertio de aĩa cõmẽto. xxi. vbi di-
stinguit duos actꝰ ĩtellectꝰ: sc3 formationẽ: ⁊
fidẽ. dicit ẽm sic. Res ĩ q̃bꝰ reperit̃ falsũ ⁊ ve-
rũ. i. ĩ quibꝰ inuenit̃ falsitas ⁊ ṽitas. ĩ eis ẽ aliq̃
cõpositio ab ĩtellectu materiali: q̃ p̃mo ĩtelli-
git simplicia. postea subdit. ĩtellectꝰ ẽm p̃mo
ĩtelligit illa simplicia: postea cõponit ea. Ex
ista aucto. p3 ꝙ ĩtellectꝰ nullã ꝓpositionẽ põt
formare vl' appꝛhẽdere: nisi p̃us ĩtelligeret sim-
plicia. i. ĩcõplexa Itẽ cõmẽto. xxij. dicit sic. Quod
facit hec simplicia ĩtellecta eẽ vnũ p cõpositi-
onẽ: postq̃ essent multa: ĩtellectꝰ ẽm materia-
lis ille ꝯsiderat ĩtellecta simplicia: ⁊ cõponit

U
Tertia conclusio

similia ⁊ diuidit diuersa. op3 ẽm vt ṽtus appꝛe-
hẽdẽs simplicia ⁊ cõposita sit eadẽ. Tertia
cõclusio. Quod nullꝰ actꝰ ptis sensitiue ẽ cã ĩme-
diata ⁊ ꝓxima nec ptialis nec totalis alicuiꝰ
actꝰ iudicatiui ipsiꝰ ĩtellectꝰ. H' ꝯclusio põt ꝑ-
suaderi: q2 q̃ rõe ad aliquẽ actũ iudicatiuũ suf-
ficiũt illa q̃ sũt ĩ ĩtellectu tãq̃ cãe ꝓxime ⁊ im-
mediate. eadẽ rõne ⁊ ad oẽm actũ iudicatiuũ
S3 respectu alicuiꝰ actꝰ iudicatiui sufficiunt
ea q̃ sũt ĩ ĩtellectu tanq̃ cãe ꝓxime. s. respectu
cõclusiõis: q2 si sit ĩ ĩtellectu actꝰ sciẽdi p̃miss-
sas statim scit̃ cõclusio omi alio circũscripto:
g̃ ad omnẽ actũ iudicatiuũ sufficiũt ea q̃ sũt ĩ
ĩtellectu tãq̃ cãe ꝓxime. Preťea. ex qua cãe
q̃ sũt ĩ pte ĩtellectiua sufficiunt: frustra ponũt̃

X
Probatur cõclu-
sio. videlicet ꝙ ĩ-
tellectꝰ nr̃ ꝓ statu
isto põt de eodem
habere duas no-
titias ĩcõplexas.

alie cãe. His p̃missis ꝓbo p̃mã cõclusionẽ
sic. ois notitia incõplexa aliquoꝝ terminoꝝ q̃
põt eẽ cã notitie euidẽtis respectu ꝓpositõis
cõposite ex terminis aliquibꝰ distiguit̃ s3 spe-
cie a notitia incõplexa istoꝝ terminoꝝ: q̃ noti-
tia quãtũcunq̃ intendat̃ nõ põt esse causa ta-
lis notitie euidẽtis respectu ꝓpositionis eius-
dem. H' pt3 q2 illa q̃ sunt eiusdẽ rõis ⁊ eq̃ pfecta
possunt in eodẽ passo equalit̃ disposito hr̃e ef-
fectꝰ eiusdẽ rõis. vij. thop. s3 certũ est ꝙ intel-
lectꝰ põt hr̃e notitiã incõplexam. tã de sorte: q̃
de albedine. cuiꝰ ṽtute nõ põt euident̃ cogno-
scere an sit albus vel nõ: sicut ꝑ experientiã pt3
⁊ p̃ter illã põt hr̃e notitiã intuitiuam. ṽtute cuiꝰ
põt euident̃ cognoscere ꝙ sortes sit albus (si
sit albus) ergo põt hr̃e de istis duas notitias
incõplexas. quarum vna põt esse causa notitie
euidẽtis istiꝰ ꝓpositiõis ꝯtingẽtis: ⁊ alia quã-
tũcunq̃ intẽdat̃ nõ: g̃ spẽ distingunt̃. Cõfir-
mat̃ ꝑ pħm. i. posterioꝝ. vbi dic: ꝙ nullũ sensi-
biliũ: cũ est extra sensum: scimꝰ. ⁊ vi. ethi. ca. x.
Cõtigẽtia aũt aliť se habere: cũ ex sensum fiũt
tũc latẽt si sunt vel nõ sunt. S3 nũc ex istis au-
ctoritatibꝰ p3: ꝙ de sensibili etiã pro statu isto
de quo loquit̃ phs: est possibilis alia notitia ĩ-
cõplexa. virtute cuiꝰ põt sciri euident̃ si sit vel
nõ sit. ⁊ tñ certũ est ꝙ de sensibili ⁊ cõtingenti
aliť se hr̃e: qñ est extra sensum: ⁊ extra specula-
ti est possibilis ĩtellectui aliq̃ notitia incõple-
xa: ṽtute cuiꝰ nõ põt euident̃ sciri an sit vel nõ
sit. Nec valet dicere ꝙ notitia incomplexa
istoꝝ nõ sufficit ad euidentẽ notitiã istiꝰ veri-
tatis ꝯtingẽtis: s; req̃rit̃ aliq̃ alia notitia. Quod
manifestũ est ꝙ ista ꝓpositio albedo est: nõ de-
pẽd3 nec p̃supponit aliã notitiã: nisi notionẽ
virtute cuiꝰ possum scire illã. q2 illa aut est noti-
tia necessaria: aut cõtingens: nõ necessaria. q2
ex necessario nõ sequit̃ ꝯtingẽs. Nec ꝯtingẽs
q2 eadẽ rõe illa depẽdet ex sola notitia termio-
rum: vel erit ꝓcessus in infinitũ. ideo oportet di-
cere ꝙ respectu alicuiꝰ ṽitatis ꝯtingẽtis suffi-
cit sola notitia incõplexa alicuiꝰ vel aliquorũ.
⁊ tñ manifestã est ꝙ de eisdẽ põt hr̃i notitia ĩ-
cõplexa: ⁊ tñ veritas illoꝝ ignorari. igit̃ respe-
ctu istorum est duplex notitia incõplexa spẽ di-
stincta. Cõtra illã ꝓbationẽ pt instari ꝙ nõ

Cõtra ꝓbationẽ

valet: q2 nõ ꝓbat nisi ꝙ de extremis ꝓpositio-
nis cõtingẽtis vel de aliq̃bꝰ ĩpoꝛtatis ꝑ extre-
ma põt a nobis hr̃i duplex notitia talis. sed ꝙ
vtraq̃ illarũ notitiarũ sit intellectiua: ⁊ subie-
ctiue in ĩtellectu nõ ꝓbat. q2 sufficit ꝙ vna sit
sensitiua ṽtute cuiꝰ põt sciri ṽitas talis cõtin-
gẽs. ⁊ alia sit in intellectu virtute cuiꝰ nõ põt
euident̃ sciri. Hoc pt3 q2 qñ extrema vel ĩpoꝛ-
tata seu significata per extrema sensibilit̃ co-
gnoscunt̃: tũc põt euident̃ cognosci talis veri-
tas cõtingẽs. qñ aũt nõ cognoscit̃ sensibiliter
s; tm̃ ꝑ ymaginationẽ vel intellectũ. nõ pt eui-
dent̃ cognosci. ⁊ de tali duplici notitia. quarũ
vna fit ꝑ sensũ exterioꝛẽ: ⁊ alia ꝑ ĩtellectũ vel
ymaginationẽ loquũt̃ auc. adducte. Hoc con-
firmat̃ ꝑ pħm. vi. metha. ⁊ cõmẽtatoꝛẽ ĩ cõmẽ-
to. xiij. vbi voluit ꝙ illa singularia nõ fiũt nobis
manifesta cũ a sẽsu recedũt. vñ dicit ibi cõmẽ-
tatoꝛ. Sensatũ cũ a sensu recesserit: remane-
bit sua sola ĩformatio ĩ aĩa: nec ita vt sit certꝰ
ipsũ eẽ qñ recesserit a sensu: ⁊ iõ sensibilia nõ
habẽt diffinitionẽ: q2 postq̃ recesserũt nõ hñt
nisi existimationẽ. Similit̃ cõmẽtatoꝛ. vi. ethi.
cõmẽto. xxiij. dič. Cõtingentia tũc eẽ suspica-
mar cũ ĩ potẽtia veniũt: ⁊ videmꝰ sensibiliter
vt p̃ntia. Ex istis p3 ꝙ sẽsibilia ꝑ solã notitiã
sensitiuã fiũt manifesta quãtũ ad ṽitatẽ cõti-

y

gētē de eis. Istud nō valet q: ad notitiā alicuius v̄itatꝫ cōtigētis nō sufficit notitia ītuitiua sēsitiua: s̄ opꝫ ponere p̄ter illā etiā notitiā ītuitiuā itellectiuā: ⁊ iō si itellect⁹ hꝫ notitiā icōplexā extremoꝝ vl̄ significatoꝝ p extrema ei⁹ v̄itatis assentit illi qñ extrema vel significata extremoꝝ sētiūt: ⁊ qñ nō sētiūt illi non assētit: q̄re opꝫ q aliā notitiā icōplexā hēat d̄ illis qñ sētiūt: q qñ nō sētiūt. Hoc pꝫ ex oib⁹ p̄ambulis. q: dictū ē p̄us: q formatio ꝓpositiōis i itellectu p̄supponit notitiā icōplexā termioꝝ s̄ꝫ cōmēta. g̃ eadē rōe notitia euidēs talis v̄itatis: p̄supponit notitiā ītuitiuā i se: ⁊ nō sufficit solū notitia ītuitiua sēsitiua. Sic ēt ad formationē. s. itellectiue ꝓpositiōis suf ficit sola notitia sēsitiua termioꝝ vl̄ significatoꝝ p termios. Silr̄ pꝫ: q null⁹ act⁹ potētie sēsitiue ē cā ꝓxima ⁊ imediata respectu act⁹ iudicatiui: g̃ si itellect⁹ pōt mō iudicare rē eē vl̄ nō eē qñ sēsibilir̄ sētit sēsibile ⁊ alr̄ nō pōt: opꝫ q aliq̄d i se hēat p̄uiū illi iudicio qđ p̄us non habuit: ⁊ illud nō pōt eē nisi notitia aliq̄ quā p̄us nō habuit ⁊ mō hꝫ: g̃. Cōfirmat̄ h̄ p cōmētatorē. iij. de aia cōmēto. xxi. i p̄ncipio vbi sic dicit. Si ista singularia itellecta fuerit rerū q̄ sūt nate eē sub tpe: i p̄terito. tpe vel futuro tpe: tūc itellect⁹ cū illis rebus itelligit tp̄s: i quo sūt. postea cōponit tpꝫ cū eis. ⁊ iudicat: q iste res erūt vel fuerūt: sic iudicat q dyamet̄ ē assimitri coste: ⁊ post subdit. ⁊ v̄itates ⁊ falsitates nō accedūt solū illis ꝓpositiōib⁹ i qb⁹ p̄dicatū ē nomē: s̄ etiā i qb⁹ p̄dicatū ē v̄bū. Ex istis aucto. pꝫ: q sola notitia ītuitiua itellectiua sufficit ad iudiciū tāq̄ cā ꝓxima: ita q itellect⁹ ita hꝫ cognoscere singularia. s. tp̄s hui⁹ ⁊ hui⁹: sic sēsus. ⁊ h̄ nō pōt eē sine notitia ītuitiua sicut alias declarabit̄: g̃. Per h̄ pꝫ ad oēs aucto. q tales v̄itates cōtigētes nō p̄nt sciri de istis sēsibilib⁹ nisi qñ sūt s̄b sēsu: q: notitia ītuitiua itellectiua corp̄ū sēsibiliū p statu isto nō pōt h̄ri sine notitia ītuitiua sēsitiua tpoꝝ: ⁊ iō sēsitiua ñ sup̄fluit q̄uis sola notitia ītuitiua itellecta sufficeret si eēt possibile eā naturalr̄ eē p statu isto sine notitia ītuitiua sēsitiua: sic ē i āgelis ⁊ aia separa. vbi ad notitiā euidētē talium v̄itatū nō req̄rit̄ alia notitia ītuitiua sēsitiua. sic post dicet̄. Si dicat̄ q notitia ītuitiua itellectiua nō desinit̄ ad cessationē alicui⁹ act⁹ sēsitiui: ⁊ p ɔ̄ns posse aliq̄ v̄itas ɔtigēs eē nota euident̄ de aliquo sēsibili sine sensatōe illi⁹ sēsibilis. Solutio: dico q sic nō ē incōueniēs ad aliquā trāsmutationē corꝑalē: puta ifirmitatē vel somnū itellectū cessare ab oi actu itellect⁹: ita ñ ē icōueniēs ad cessationē act⁹. s. sēsatiōis sensus exterioꝛis: cessare notitiā ītuitiuā itellectiuā eiusdē. Scđo arguo p̄ncipaliter sic. oē itelligibile a solo itellectu apph̄ēsibile ⁊ nullo mō sēsibile: cui⁹ aliq̄ notitia icōplexa sufficit ad notitiā euidētē alicui⁹ v̄itatꝫ cōtigētis de eo: ⁊ aliq̄ notitia icōplexa eiusdē ñ sufficit pōt cognosci ab itellectu duab⁹ cognitiōib⁹ sp̄ē distictis. Sꝫ affectiōes itellectiōes delectatiōes tristicie sūt itelligibiles ⁊ nullo mō sensibiles ⁊ aliq̄ notitia icōplexa earū sufficit ad notitiā earū euidētē: vtrū sint vel nō sint: ⁊ aliq̄ earū notitia nō sufficit: g̃ ⁊c. minor pꝫ q̄tū ad p̄mā ptē: q: q̄libꝫ experit̄ i se q itelligit. diligit. delectat̄. tristat̄. ⁊ illa notitia cū sit respectu ɔtigētis: nō pōt accipi ex ꝓpositionib⁹ necessarijs: g̃ opꝫ q accipiat̄ vel a notitia icōplexa termioꝝ vl̄ p termios iportatoꝝ vl̄ ab aliq̄ notitia cōplexa ɔtigēti: q̄ accipit̄ a notitia icōplexa termioꝝ vel rerū iportatarū vl̄ erit ꝓcessus i ifinitū i talib⁹ ɔtigētib⁹. Tertiū ē ipossibile: q: ē dare statū i talib⁹. Si det̄ scđm vl̄ g̃ illa cōtigēs hēbit aliquē terminū q̄ pōt accipi ab aliquo sēsibili vl̄ nullū. Primū nō pōt dari: q: nulla ē ꝓpositio de aliquo sēsibili ex q̄ seq̄t̄ necessario delectationē eē ivoluntate: sic alibi patebit: ⁊ p ɔ̄ns nulla ē talis ꝓpositio ɔtigēs v̄tute cui⁹ pōt euidēt̄ cognosci q ille diligit. Si det̄ scđm habetur ꝓpositū q sola notitia icōplexa termioꝝ mere itelligibiliū: sufficit ad notitiā euidētē talis v̄itatꝫ cōtigentis. Si det̄ p̄mū habet̄ ꝓpositū. Scđa ps ist⁹ minoris pꝫ: q: nō ē icōueniēs q aliq̄s de aliquo itelligibili ignoret: vtrū sit vl̄ nō sit ⁊ tñ hēat notitiā icōplexā de isto. nō pl⁹ q̄ de aliquo sēsibili. Tūn si itellect⁹ p̄mo videret delectationē alteri⁹: ⁊ ita cert⁹ eēt de delectatione alteri⁹: sic d̄ delectatōe ꝓpa: nō eēt dubiū qñ post delectatōnē eādē: hēret notitiā de ea ⁊ tñ dubitaret ipsā eē q̄uis eēt sic ē de aliquo sensibili p̄movisō ⁊ post itellecto. Ista rō ꝓbat q itellectui ē possibilis duplex notitia respectu mere itelligibilis. Prima aūt rō ꝓbat q de facto i statu isto itellect⁹ hꝫ istas notitias respectu sensibiliū. Ista scđa rō posset ɔfirmari p beatū Aug. xiij. de trini. c. i. vbi dicit fidē porro ipsā quā videt vnusq̄sq꞉ i corde suo eē si credit vl̄ nō eē si nō credit alit̄ nouim⁹: nō sicut corꝑa q̄ videmus oculis corꝑis: ⁊ p ipoꝝ ymagines q̄s memoria tenem⁹ ⁊ i absētia cogitam⁹: s̄ sic ea q̄ nō videm⁹. Ex ista aucto. pꝫ q ipa fides q̄ ad nullū sensū ptinet corꝑis: sic declarat. ij. c. pōt cognosci vna notitia q̄ sufficiēs ē ad iudicādū an sit vl̄ nō sit: ⁊ alia q̄ nō ē sufficiēs. g̃ due notitie icōplexe sp̄ē distincte sūt de ea possibiles. Dico g̃ q̄tū ad illū articulū: q icōplexi ē duplex notitia. q̄rū vna pōt

Scđo arguit̄

Respōsio ad articulum.

esse ituitiua: alia abstractiua. vtrū tn̄ aliq̄ velint vocare talē notitiā ītuitiuā nō curo: q2 h solū ītēdo pbare pncipaliter q̄ de eadē re itellectus pōt hr̄e duplicē notitiā icōplexā specie distictā. Sciendū aūt q̄ notitia abstractiua pōt accipi dupliciter vno mō q̄ sit respectu alicuius abstracti a multis singularib⁹: ₇ sic cognitio abstractiua nō ē nisi cognitio alicuius vniuersal' abstrahibilis a multis. De quo dicetur postea. ₇ si vniuersale sit vera qualitas existēs i aīa subiectiue: qd̄ pōt teneri pbabiliter cōcedēdū ē q̄ illud vniuersale possit videri ituitiue: ₇ q̄ eadē ē notitia ituitia ₇ abstractiua illo mō recipiēdo abstractiuā: ₇ sic non distinguit̄ ex opposito. Al'ter accipit̄ cognitio abstractiua fm̄ q̄ abstrahit ab existētia et nō existētia ₇ ab aliis cōditionib⁹ q̄ cōtingēt accidūt rei vel p̄dicāt̄ de re: nō q̄ cognoscit̄ aliqd p notitiā ituitiuā qd̄ nō cognoscat̄ p notitiā abstractiuā: s3 idē totaliter et sub eadē rōe cognoscit̄ vtraq3 notitia. S3 distiguūt̄ p illū modū: q̄ notitia ituitiua rei ē tal' notitia: virtute cui⁹ pōt sciri vtrū res sit vel nō. si sit q̄ sic res statim iudicat itellectus rē eē. et euidēter cōcludit eā eē: nisi forte ipediat̄ ppter impfectōnē illi⁹ notitie: ₇ eodē modo si esset pfecta talis notitia: p potentiā diuinā cōseruata de re nō existēte: virtute illi⁹ notitie icōplexe cognosceret euidēt̄ illā rē nō eē. Simili' notitia ituitiua ē talis: q̄ qn̄ aliqua cognoscūt̄ quorū vnū iheret alteri: vl' vnū distat ab altero loco vel alio mō se habet ad alterū: statim v̄tute illius notitie icōplexe illatō rerū: sciret si res iheret vel nō iheret. si distet vl' nō distet. ₇ sic de aliis veritatib⁹ cōtingētib⁹: nisi ista notitia sit nimis remissa vel sit aliquod ipedimētū. Sicut si sortes i rei v̄itate sit alb⁹: illa notitia sortis ₇ albedinis v̄tute cui⁹ pōt euidēt̄ cognosci q̄ sortes sit albus: dr̄ notitia ituitiua. Et vniuersalit̄ ois notitia incōplexa termini vel termīoꝝ seu rei vl' rerū: v̄tute cui⁹ pōt euidēter cognosci aliq̄ v̄itas ɔtigēs. maxime de p̄nti: ē notitia ituitiua. Abstractiua aūt ē ista v̄tute cui⁹ de re ɔtingēti nō pōt sciri euidēter vtrū sit vel nō sit. ₇ p illū modū notitia abstractiua: abstrahit ab existētia ₇ nō existētia: q̄a p ipam nō pōt euidēt̄ sciri de re existēte q̄ existit: ₇ de nō existēte q̄ nō existit. per oppositū ad notitiā ituitiuā. Simili' p notitiā abstractiuā nulla v̄itas cōtingēs maxie de p̄nti pōt euidēter cognosci: sic̄ de fcō pz: q̄ qn̄ cognoscit̄ sortes ₇ albedo sua i absentia sua: v̄tute illius icōplexe notitie nō pōt sciri: q̄ sortes ē vl' nō ē: q̄ ē alb⁹ vl' nō alb⁹: vl' q̄ distat realit̄ a tali loco vel nō: ₇ sic de aliis v̄itatib⁹ cōtingētib⁹

₇ tn̄ certū est q̄ ille veritates possunt euidēt̄ cognosci: ₇ ois notitia cōplexa terminoꝝ vel rerū signatarū: vltimate reducit̄ ad notitiā incōplexā terminoꝝ vel rerū significatarū: q̄ isti termini vel res vna alia notitia p̄nt cognosci q̄ sit illa virtute cui⁹ nō p̄nt euidēt̄ cognosci tales v̄itates cōtingētes. Et illa notitia est ituitiua: a q̄ icipit expimētalis notitia: q2 vl' ille q̄ pōt accipe de aliq̄ v̄itate ɔtingēti expimētū: ₇ mediātē illa de v̄itate nccāria h3 aliquā notitiā incōplexā de aliquo termino: vel de re quā nō h3 ille q̄ nō pōt sic expiri: ₇ io sic̄ h3 ph3 pmo metaphisice. ₇ .ii. posterioꝝ. scīa illoꝝ sensibiliū q̄ accipit̄ p expientiā de q̄ ipe loquit̄. icipit a sensu ₇ a notitia ituitiua sēsitiua istoꝝ sensibiliū: ita vl' notitia sciētifica istoꝝ pure irelligibiliū accepta p expientiā icipit a notitia ituitiua illoꝝ itelligibiliū. Est tn̄ sciēdū: q̄ aliqn̄ ppt̄ impfectōez notitie ituitiue: q2 ē valde ipfecta ₇ obscura. vl' ppt̄ alia ipedimēta ex pte obiecti. vel ppt̄ alia ipedimēta potētie cognitiue pt accidere q̄ nulle vel pauce v̄itates ɔtingētes de re sic ituitiue cognita possint cognosci. Ex istis p̄nt scq̄ aliq̄ cōclusiōes. Pria: q̄ abstractiua ₇ ituitiua notitia nō d'nt. q̄a abstractiua pt indifiter esse existētis ₇ nō existētis. p̄ntis ₇ nō p̄ntis. ituitiua aūt tn̄ p̄ntis ₇ existētis realr̄. quā d'ras ponūt aliq̄ q̄ loquūtur de illa materia. Nec scd̄o d'nt: q2 abstractiua nō attingit obiectū i se sub pfecta rōe. s3 tm̄ sub q̄dā diminuta silitudīe. Intuitiua aūt attingit obiectū in se sub pfecta rōe. sic̄ dic̄ q̄dā doctor quotlib3. q. vi. Nec t'tio d'nt p rōnes motiuas formales. q̄. s. in cognitiōe ituitiua res i ppria existētia est motiua p se obiectiue. in cognitiōe abstractiua est aliud motiuū in quo res h3 eē cognoscibile: siue sit cā v̄tualit̄ ɔtinēs ipā3 rē. vt cognoscibilē. siue sit effectus: puta spēs ₇ silitudo repsentatiue ɔtinēs ipam re3 cui⁹ est silitudo. sic̄ dicit idē quotlib3 .q. xii. Nec q̄rto d'nt: q2 notitia ituitiua nccārio h3 ānexā relationē realē ₇ actuale3 ad ipm obiectū. vt est p̄ns in ppria exn̄tia. Abstractiua aūt nō h3 admixtā talē relatōe3 ad ipm obiectū: q̄uis hēat relatiōe3 potētialē: s. mēsurabil' ₇ dependētie. non aūt vnionis: ₇ p̄ntie: sic̄ idē dicit ibidē. Nec q̄nto d'nt: q2 i cognitiōe ituitiua obiectū est p̄ns in ppa exn̄tia. In abstractiua āt obiectū est p̄ns i aliquo pfecte repsentāte ipm sub rōe ppa: ₇ p se cognoscibile sic̄ dic̄ idē i quotl3. q. iii. in li. iii. disti. x. q. viii. Primū pz p pricipia istoꝝ: q̄ credo esse v̄a in hac pte. Nā i li. iii. dis. ix q. i. pbat. q̄ nulla forma nccārio est p̄uia i itellectu p̄or ipā visione sic: q2 si aliq̄ forma est p̄uia ipā visiōe. aut se h3

AA
Pria cōclusio illata.
Pro primo.
Pro scd̄o.
Pro tertio.
Pro quarto.
Pro quinto.
BB
Primū patet.

ad visionē rōne cause efficientis: aut in rōne cause materialis. si primo mō: ḡ pōt fieri sine ea: qꝛ qcq̄d pōt deus p causā efficientē media tā. h pōt imediate. Si secūdo mō tūc ista forma si per se esset tūc p se posset recipere illā visionē. Ita arguēdo i pposito aut ista res existens ⁊ pñs hꝫ se i rōne cause efficiētis ad notitiā ītuitiuā vel in rōne cause materialis aut formalis vel finalis. Si pmū dcī: ḡ pōt fieri sine ea: qꝛ qcq̄d pōt deꝰ p causā efficientē mediatā pōt per se imediate. Nec scdo mō: qꝛ tūc re existēte ⁊ destructo ītellectu: posset recipere illā notitiā subiectiue. Similr̄ manifestuꝫ est q illa notitia ītuitiua nō ē subiectiue i re ītuita. Nec tertio mō manifestū ē: nec quarto mō qꝛ oīs notitia pōt eē quocūq fine excepto pmo destructo: qꝛ nulla res reqrit plus existentiā finis scdi: q efficiētis scdi. Si dicat q obiectū requirit i rōne obiecti terminātis. Contra. aut obiectū iquātū terminās hꝫ rōnē cause essentialis vl' nō. Si sic: arguo sic pꝰ. si nō tūc arguo sic arguūt isti alij. oīs effectꝰ sufficienter depēdꝫ ex suis causis essentialibꝰ: ita q illis positis oībus alijs circūscriptis pōt sufficiēter poni effectꝰ. Si ḡ obiectū inq̄tū terminās nō hꝫ rōnē cause essentialis respectu notitie ītuitiue: ḡ si obiectū inq̄tū terminās destruat fꝫ omnē suā existētiā realē: pōt poni notitia ītuitiua: ḡ ipā re destructa pōt poni ipsa notitia ītuitiā: ⁊ ita notia ītuitia p se ⁊ ner̄io nō plꝰ ē existis q nō existis. nec plꝰ respicit existētiā q nō existiā ⁊c. p modū prꝰ declaratū. Abstractia aūt nec respicit existiā nec nō existentiā: qꝛ p eā nō pōt hēri iudiciū q res existit vel nō existit.

EE Secūdū patet.

Scdm ptꝫ: qꝛ idē totaliter ⁊ sub eadē rōne ex pte obiecti ē obiectū ītuitiue ⁊ abstractiue. hoc pꝫ: qꝛ nulla ē res saltē i istis īferioribꝰ: nec aliq̄ alia rō sibi ppa: sub q̄ pōt res intuitiue cognosci: quin illa cognita pōt ītellectꝰ dubitare: vtrū sit vel non sit. ⁊ p ꝯñs quin possit cognosci abstractiue: ḡ omē illud ⁊ sub eadē rōne qd erit obiectū intuitiue pōt esse obiectū abstractiue. ⁊ manifestū ē q q̄cq̄d reale pōt cognosci abstractie: pōt etiā cognosci intuitiue. Similr̄ scdm istos alibi. deitas sub rōe deitatis pōt cognosci absolute: ꝟ ista est pfectissima rō dei. Similr̄ fm eos existentia pōt etiā cognosci abstractie.

DD Tertiū patet.

Tertiū pꝫ p argumēta ꝯ pmā dīam: qꝛ deꝰ pōt p idē totaliter causare vtrāq notitiā: nec opꝫ q res moueat i ppria existentia p se obiectiue sicut pbatū ē.

EE Quartū patet.

Quartū ptꝫ p illud q relatio realis fꝫ eos nō pōt terminari ad nōens: obiectū autē notitie ītuitiue pōt eē nōens. sicut pbatū ē: ⁊ post pbabit.

FF Quintū patet.

Quintū ptꝫ p idē: qꝛ ad notitiā ītuitiuā nō requirit q res sit pñs i ppa existentia: sicut pbatū est.

GG

Ideo dico q notitia ītuitiua ⁊ abstractiua seipīs differūt: ⁊ nō penes obiecta ⁊ penes causas suas quascūq: q̄uis naturaliter notitia ītuitiua nō possit eē sine existētia rei: q̄ est vna causa efficiens notitie ītuitiue vel mediata vel imediata: sicut alias dicet. Notitia aūt abstractiua pōt esse naturaliter ipā re simpliciter destructa. Et si sic itelligat ponēs pdictas differentias: veritatē videt habere q̄tū ad istā notitiā q̄uis in aliq̄bus q̄ spectāt ad alias difficultates non cōtineat veritatē de quibꝰ dicet in locis suis

DD

Ex istis sequit q ītuitiua notitia tā sensitiua q̄ ītellectiua pōt eē de re nō existēte. ⁊ hāc cōclusionē pbo alit q̄ pus sic. oīs res absoluta distincta loco ⁊ subiecto ab alia re absoluta: pōt p diuinā potētiā existere sine illa: q̄a non videt verisimile q si deus vult destruere vnā rē absolutā exñtē i celo: necessitat destruere vnā aliā rē exñtē in terra: ꝟ visio intuitiua tā sensitiua q̄ ītellectiua: ē res absoluta distincta loco ⁊ subiecto ab obiecto: sicut si videā ītuitiue stellā existentē i celo: ista visio intuitiua siue sit sensitiua siue itellectiua ē res absoluta distincta loco ⁊ subiecto ab obiecto viso: ḡ illa visio pōt manere: stella destructa. Patet etiā ex pdictis: q deꝰ hꝫ notitiā intuitiuā oīm siue sint siue nō sint: qꝛ ita cognoscit creaturas nō eē q̄n nō sūt: sicut cognoscit eē quādo sunt. Patet etiā q res nō existēs pōt cognosci ītuitiue quātūcūq obiectū illꝰ actus nō existat ꝯ opinionē aliox: qꝛ visio coloris sēsitiua pōt cōseruari a deo colore nō existēte: ⁊ tn̄ illa visio terminabit ad colorē tāq ad pmū obiectū: ⁊ eadē rōne visio itellectiua intuitiua. Patet etiā q intellectꝰ noster p statu isto nō tm̄ cognoscit sēsibilia ꝟ etiā i pticulari ⁊ ītuitiue cognoscit aliqua itelligibilia: q̄ nullo mō cadūt sub sensu: nō plus q̄ substantia sepata cadit sub sensu: cuiusmōi sunt ītellectiones: actꝰ volūtatis delectatio. tristicia ⁊ hmōi q̄ pōt hō experiri inesse sibi. q̄ tn̄ nō sunt sensibilia nobis: nec sub aliquo sēsu cadūt. Qm̄ alia cognoscātur a nobis i pticulari intuitiue. pꝫ qꝛ hec est mihi euidēter nota ego itelligo: vel ḡ hec est pma ⁊ accepta imediate ex notitia icōplexa terminox vel rerū: vel scitur p aliā notiorē pore. Si pmo mō: ergo cū sit cōtingēs opꝫ q aliquis terminꝰ vl' res iportata p terminū intuitiue videat. Quia si pcise itelligit abstractiue: cū talis notitia scdm omēs abstrahit ab hic ⁊ nūc. p talē nō possit sciri veritas cōtingens: q̄ cōcernit certā dīam tpis. ḡ ad hoc q euidenter cognoscat requirit alia

notitia intuitiua: ꝫ manifestum est ꝙ non sufficit notitia intuitiua rei: ergo requiritur notitia intuitiua intellectionis. Secundū non potest dari quia nulla est contingens ex qua necessario sequitur illa: ego intelligo. vel saltem propter libertatem voluntatis: nulla est contingens ex qua sequitur ego diligo sortez quia si sequeretur ex aliqua maxime sequeretur ex illa ego cognosco sortez sub ratione boni: vel scio sortez esse diligendū a me: sed quia voluntas potest libere velle oppositum illius quod est dictatū per intellectum. ideo ex nulla tali sequitur ego diligo sortem: et ita illa inter contingentes erit simpliciter prima: ꝛ ita nō pōt euidēter cognosci p aliā priorē. Preterea: sicut tactū ē notitia accepta p experientiā nō pōt eē sine notitia ītuitiua. Sꝫ de istis accipit̄ scientia p experientiā: q: ita exꝑimur illa in nobis: sicut quecūꝗ sensibilia nec plus dubitat aliquis ꝙ diligit vel nō: ꝙ ꝙ calefit. Hoc cōfirmat̄ per beatū Aug. xiij. de trini. c. i. vbi dicit. rerū absentiū p̄ns ē fides: et rerū q̄ foris sunt int⁹ est fides. ꝛ rerū etiā q̄ nō videt̄ etiā intus est fides. Ex illa aucto. ptꝫ ꝙ q̄uis res aliqua nō videt̄: ꝫ tm̄ cognoscit̄ abstractiue: ipa eñ fides q̄ credit̄ videt̄: ꝛ nō tm̄ cognoscit̄ abstractiue. Si dicat̄ ꝙ Aug. loquit̄ de supnaturalib⁹ q̄ nō cognoscūtur a nobis nisi in cōceptu generali. nō valꝫ: q: ꝫm ipm aliter cognoscit̄ res ꝛ ipa fides: g̃ si cognoscit̄ in generali ad hoc ꝙ fides cognoscat̄ oꝫ ꝙ cognoscatur ī pticulari. Similiter sicut pōt haberi fides de reb⁹ supernaturalibus: ita pōt fides hr̄i de reb⁹ pticularib⁹ p̄us sensatis: et postea absētib⁹ ꝛ remotis: ꝛ tūc rerū ēt pticulariū absentiū q̄ p̄us a sensu videbātur est fides: g̃ illa tūc tm̄ cognoscūtur abstractiue ꝛ fides intuitiue. Idē. ca. ij. pbat p̄mo ꝙ fides nō ptinet ad aliquē sensuꝫ corpis ꝛ post sequit̄: cordis ē res illa. nō corporis nec foris est a nobis: ꝫ intra nos. Nec eā vnusquisꝗ videt ī alio ꝫ vnusquisꝗ in se ipo: ꝛ sequit̄ sententialiter q̄sꝗ g̃ fidē videt in semetipso. In alio autem tm̄ credit eā esse non videt. Ex quo pꝫ ꝙ aliquā notitiā intuitiuā hꝫ de fide ꝓpa: p quā euidēt̄ scit eā eē: ꝛ aliā notitiā abstractiuā de fide aliena: p quā nō scit vtrū sit vl̄ nō sit. Si dicat̄ ꝙ aliā notitiā habet: q: de fide ꝓpria habet notitiā in particulari. de fide aliena tm̄ in generali.

Hoc verū est: quia fidē alterius nūc videre nō possumus nec eā intelligere: nisi cōceptu cōmuni. tamē posito ꝙ nūc intelligim⁹ fidem alterius in particulari: sicut nūc colorē intelligo in particulari quē p̄us vidi nō esset inconueniens dubitare me vtrū ille credit vel nō: sicut nō nescio: vtrū ille color quē p̄us vidi nō sit an nō: ꝛ p cōsequēs aliā notitiā ꝫm speciē haberē de fide alterius ꝛ de mea: q: si essent eiusdē speciei virtute illius notitie: possem videre illā fidē. si sit: sicut modo possum videre meā fidē quādo est per illā cōmunē ꝓpositionē. Cause eiusdē rationis: habēt effectus eiusdē rōnis. Idē dicit de voluntate. ca. iij. aliud est videre voluntatē suā. aliud alienā: q̄uis forsitan coniectura cōijcerē alienā. Nāꝗ cōdictam romā taꝫ certū habeo in rebus humanis ꝙ constantinopolum: cū romā oculis meis viderim. de illa vo nihil nouerim nisi ꝙ alijs testibus credidi: ergo sicut de rebus corporalib⁹ pōt haberi vna notitia qua pōt sciri aliqua veritas contingens: et alia qua nō pōt sciri: ita de rebus spiritualibus ꝛ ita vtraꝗ illarū notitiarū erit intellectiua. Preterea. ille veritates que inter omnes contingentes certius et euidētius cognoscuntur ab intellectu. habēt terminos vel res importatas maxime notas in particulari intuitiue. Nam notitia veritatis contingentis presupponit necessario intuitiuam in particulari. Sed veritates contingentes de istis mere intelligibilib⁹. inter omnes veritates contingentes certius et euidentius cognoscuntur ab intellectu a nobis: sicut ptꝫ per experientiā. et per beatuꝫ Aug. xv. de trini. ca. i. Ubi declarat diffuse ꝙ q̄uis possit dubitari de istis sensibilib⁹ nō tamē de talib⁹. scio me viuere. scio ꝙ volo esse beat⁹. et scio ꝙ nolo errare. Et post dicit sic: ꝙ duo sūt genera rerū que percipit anim⁹. vnū earū q̄s per sensus corporis sentimus animo manifesta. illi pbi scilicet achademici garrierunt cōtra corporis sensus. animi aūt quasdam firmissimas per seipsum perceptiones rerū verarū quale id quod dixi: scio me viuere. nequaꝗ̄ in dubiū vertere possunt. Ex ista aucto. patet ꝙ intellectus intelligit aliqua que prius erant sensata: aliqua non. Similiter patet ꝙ iste veritates contingentes de istis veritatibus intelligibilibus euidenter cognoscuntur: ita ꝙ de eis nō potest aliquis habens notitiā qualem habet de fide propria dubitare. Ergo omnes veritates cōtingentes scilicet iste de mere intelligibilibus sunt euidentes. et per consequens non presupponūt aliquas alias ex quibus cognoscuntur. Ex quibus sequitur vltetius: ꝙ ad earum notitiam euidentem requiritur notitia incuitiua alicuius mere intelligibilis. Ne autem ista opinio quātum ad notitiam sensibilium intuitiuam et aliorum mere intelligibilium tanꝗ̄ noua contemnatur.

Adduco verba doctoris subtilis libro. iiij.

33

RR

di.xlv.q.iij. vbi duas predictas conclusiones
expresse ponit videlz ꝙ itellect⁹ noster intui-
tiue cognoscit sensibilia: ⁊ etiā cognoscit me
re itelligibilia. Vñ dicit ꝙ q̄ a ps intellectiua
habet actū recordādi ꝓprie dictū: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ i
tuitiue cōtīgit actū: virtute cui⁹ postea recor
daꝛ tāq̄ obiecti primi. dicit sic de ꝟbo ad ver
bū. Dico ḡ quātū ad illū articulū ꝙ intelle
ctiuā est memoria: ⁊ act⁹ recordādi ꝓprie di-
ctus. supposito eñ ꝙ itellectus nō tm̄ cogno-
scat vniuersalia (qḋ q̄dē verū ē de itellectiōe
abstractīa de qua loquiꝛ phs: qꝛ sola ista ē sci-
entifica) ꝟ₃ etiā ītuitiue cognoscit illa q̄ sēsus
cognoscit: qꝛ pfectior ⁊ supior cognitiua in ea
dē cognoscit id qḋ iferior: ⁊ etiā ꝙ cognoscat
sensatiōes. et vtrūq₃ ꝓbaꝛ ꝑ hoc ꝙ cognoscit
ꝓpositiones cōtingētes veras. et ex eis sillo-
gisat. formare aūt ꝓpositōes ⁊ sillogisare ꝓpꝛiū
ē itellect⁹. illarū aūt ꝟitas ē de obiectis vt itu
itiue cogniꝛ sub rōne. s. exñtie: sub qua cogno
sciꝛ a sensu: sequiꝛ ꝙ itellectu pñt īueniri oēs
cōditiōes ꝓius dicte ptinētes ad recordatio-
nē. pōt eñ pcipere tps et hīc actū post tps et
sic de ceteris ⁊ pōt breuiꝛ etiā cuiuscūq₃ obie-
cti recordari cui⁹ pōt memoria sensus recorda
ri: qꝛ pōt illū actū q̄ ē ꝓprimū obiectū ītuitiue
cognoscere qñ ē ⁊ ita recordari ꝑt postq̄ fuit.
pōt etiā recordari multoꝝ obiectoꝝ ꝓprimoꝝ.
quoꝝ nō pōt sensitīa recordari: vt potē itelle-
ctiōis ꝑterite ⁊ volitiōis. Nã eñ taliū recorde
tur hō. ꝓbaꝛ qꝛ alias nō possꝫ penitere pudē
ter de malis volitōib⁹: nec pñtē ītētionē vt ꝑ-
teritā ad futurā cōferre. nec per ꝯñs ex illo ꝙ
ista speculat⁹ ē ordinare se ad speculādū alia
sequētia ex istis. ⁊ breuiꝛ destruimur si intelle
ctionū et volitionū ꝑteritarū nō recordamur
Istarū aūt nō pōt aliq̄s sēsus recordari: qꝛ nō
cadūt sub obiecto alicui⁹ sensus: ḡ recordatio
illa ē ꝓpꝛia itellectui. ⁊ hoc rōne obiecti ꝓprimi
Est etiā alia ꝓpꝛia nō solū respectu ꝓprimi obie
cti: ꝟ₃ remoti vt ē recordatio q̄ ītēdit ī necessa-
riū vt nō necessariū vt ī obiectū remotū cui⁹
mōi ē recordatio habēs ꝑ obiecto remotū tri
angulū hīc. iij. Nā obiectū ꝓprimū recordatio
nis cuiuslibet act⁹ tēdēs ī tale obiectū nō ꝑt
eē nisi act⁹ ptis itellectiue. Sic ḡ p₃ ꝙ aliqua
recordatio ē ꝓpꝛia itellectui ex rōne vtriusq₃ ob
iecti. s. tā ꝓprimi q̄ remoti etiā ī rōne obiecti ꝓ
ximi ē ita ꝓpꝛia itellectui: ꝙ non pōt cōuenire
sensui. aliqua aūt ex rōne obiecti ꝓprimi cōue
nit itellectui: ⁊ tm̄ pōt ꝯuenire sensui: vt puta
si itellect⁹ ītuitiue ītelligeret me videre albū
⁊ postea itelligit itellect⁹ vl' recordaꝛ me vidisse
albū. h̄ q̄dē obiectū ꝓprimū ⁊ remotū posset
eē obiectū recordatōis sensitiue: ꝟ₃ etiā pōt eē

obiectū recordatūis itellectiue. vt qñ collatō
fit ex tali recordatione ꝑ discursū ad aliqḋ syl
logistice ꝯcludendū alicui⁹ tm̄ sensitiue vt po
te suprema sensatio ꝑterita. Nā nō pōt eē ꝓpri
mū obiectū nisi recordatiōis itellectiue vt ta
ctū ē ī articulo ꝓcedēti: nec tm̄ recordatio pti-
net ad itellectū iq̄tū ꝓcise abstractiue ē itelli
gēs. Ex istis p₃ ꝙ iste doctor nō tm̄ senten-
tialiter: ꝟ₃ etiā ꝟbaliter ponit ꝙ itellect⁹ ītui-
tiue cognoscit sensibilia: ⁊ etiā aliq̄ mere itel-
ligibilia. Et si dicaꝛ ꝙ iste loquiꝛ de aīa sepa
ra: p₃ manifeste ꝙ nō solū loquiꝛ de aīa sepa-
ra: ꝟ₃ etiā ꝓ statu isto. Loquiꝛ eñ sic̄ ptꝫ ītuēti
de aīa q̄ pōt penitere ⁊ q̄ ꝑt se ordinare ad spe
culādū aliqua ex ꝑmis speculatis. Similiꝛ lo
quiꝛ de aīa recordāte de sensationib⁹ ⁊ hmōi
⁊ illa maxime ⁊ ꝓcise ꝯueniūt aīe ꝓ statu isto.

MM

Et si dicaꝛ ꝙ alibi ponat oppositū partū me
mouet: qꝛ ego nō allego eū tāq̄ autorē: nec di
co ꝓdictā opinionē: qꝛ ipe eā ponit: ꝟ₃ qꝛ repu
to verā: ⁊ iō si alibi dixit oppositū nō curo. h̄
tm̄ tenuit eā: iō seq̄ces sui nō debēt eā cōtēne-
re tanq̄ nouā. Circa scđm articulū dico: ꝙ
de⁹ ď potētia sua absoluta pōt tali duplici no
titia cognosci: ita ꝙ vna sit ītuitia: alia abstra
ctiua. tm̄ difficile ē h̄ ꝓbare: ꝑt tm̄ psuaderi: qꝛ

NN
Secundus articulus.

si nō pōt abstractiue cognosci. vl' h̄ ē ꝓpter idē
titatē ei⁹ cū sua existētia. aut qꝛ nō pōt appbē
di ī se nisi cognosceref actualiꝛ existere: aut qꝛ
sibi repugnat ꝙ ista ipfecta cognitio ad ipm
termineꝛ. ꝓmū nō īpedit: qꝛ ipamet exñtia pōt
ex natura sua abstractiue cognosci. Nec scđm
qꝛ forte talis posset dubitare rē ipam eē: ita ꝙ
nō cognosciꝛ eē nisi ꝑ discursū. Similiꝛ posi-
to ꝙ āgelus nō possit dubitare se eē: tm̄ posset
se cognoscere abstractiue sicut ⁊ alius āgelus
pōt cognoscere illū abstractiue ita ergo pōt co
gnoscere deū abstractiue q̄uis nō possit dubi
tate deū esse. Nec tertiū īpedit: qꝛ ipfecta no-
titia ī potētia īperfecta cognitiua nullā īper-
fectionē pōt ponere ī obiecto. Preterea oīa
ītelligibilia incōpleta pñt cōsimili cognitōe
cognosci: ḡ sicut creatura pōt intuitiue ⁊ ab-
stractiue cognosci ita ⁊ de⁹. Circa articulū

OO
Tertius articulus.

tertiū dico ꝙ vtraq₃ illarū cognitionū respe-
ctu dei ē ab altera sepabilis. Quia nō essētia-
liorē ordinē neq₃ cōnexiorē habēt iste notitie
respectu vnius obiecti q̄ respectu alteri⁹. Sꝫ
respectu creature ē vna ab alia sepabilis: ḡ et
respectu dei. Preterea si abstractiua nō possꝫ
eē sine ītuitiua dei: ḡ ītuitiua dei eēt causa es-
sentialis respectu abstractiue ꝟ₃ nō nisi extrin
seca. ⁊ q̄cq̄d pōt de⁹ mediāte cā extrīseca pōt
īmediate ꝑ se: ḡ pōt hēri abstractiua sine ītuiti
ua. Quarto ꝯcludo ex ꝓdcīs ꝙ notitia dei

PP
Quartus articulus.

distincta est viatori cōicabilis manēte viatore: q: sola notitia ītuitiua repugnat viatori: ergo si abstractiua pōt fieri sine ītuitiua sequit̄ ꝙ notitia abstractiua deitat̄ distīcta pōt eē ī viatore manēte viatore. Circa q̄ntū ad formā q̄stiōis dico ꝙ de⁹ de potētia sua absoluta pōt causare notitiā euidentē in itellectu viatoris aliq̄rū v̓itatū theologicarū. ⁊ forte aliq̄ruʒ nō.

QQ Quītus articul⁹.

Ad cui⁹ itellectū ē sciēdū. ꝙ p̄dicabiliū ð do aliq̄ð est vera res ex̄ aiaʒ ſm vnā opinionē: q: q̄cq̄d pōt intellect⁹ itelligere mediāte simplici notitia: pōt ꝯponere cū alio vel cū seipo. dicēdo ħ est hoc. Aliud p̄dicabile de ð est tm̄ cōcept⁹ habēs esse obiectiuū tm̄. ⁊ ſʒ vnā opinionē vere pōt p̄dicari de deo. nō q̄deʒ p se: ſʒ pro re ⁊ ille ꝯcept⁹ vel est simplicit̄ absolut⁹ vl' est cōnotatiu⁹: vel ſm alios respectiu⁹. Exemplū p̄mi. si in tali itellectu p̄dicat̄ pr̄ de deo: si tn̄ res possit p̄dicari: vel ecouerso. dicēdo de⁹ ē pr̄: ⁊ paternitas ē de⁹. Exemplū scd̄i. dicēdo de⁹ est ens: de⁹ est itellect⁹: ⁊ sic de alijs. Exemplū tertij. de⁹ est creator vel creatiu⁹. Scd̄o sciēdū est ꝙ v̓itatū theologicarū: q̄dā sūt mere cōtingētes: vt de⁹ creat. de⁹ b̄ificat. de⁹ est icarnat⁹. ⁊ sic de alijs. Alie sunt necessarie: ⁊ illaruʒ q̄dā habēt p̄dicata cōnotatiua: vt de⁹ est īcarnabil'. de⁹ est creatiu⁹. ⁊ sic ð alijs. Alia habēt p̄dicata nō cōnotatiua: ⁊ ħ vel res vel cōcept⁹ vniuocos vl' cōnotatiuos. Ad ꝓpositū ergo dico cū ſm p̄dicta nulla ꝓpositio cōtingēs pōt cognosci euident̄: nisi ex notitia intuitiua alicui⁹ extremi: vel significati p extremū. Si aūt talis ꝯtingēs nō possʒ euident̄ cognosci ex cognitiōe creature ītuitiua. ſn c̄cārio ad ħ ꝙ cognoscat̄: opʒ p̄supponere notitiā ītuitiuā deitat̄. ⁊ p ꝯn̄s talē v̓itatē ꝯtingētē viator nō possʒ euident̄ cognoscere. ⁊ iō ſi ista de⁹ est īcarnat⁹ nō pōt euident̄ cognosci: ex notitia ītuitiua nature h̄uane. ſʒ opʒ hr̄e notitiā deitatis ītuitiuā: quātūcunqʒ itellect⁹ cognosceret distincte deitatē abstractiue. tn̄ nullo mō v̓itate illi⁹ pōt euident̄ cognoscere deū esse icarnatū. Silit̄ hmōi v̓itatē. Resurrectio mortuorū erit futura: aīa beata ppetue beatificabit̄. Et hmōi v̓itates cōtingētes de futuro: cū sit māifestū eas nō posse euident̄ cognosci ex notitia ītuitiua alicui⁹ creature. nullo mō p̄nt cognosci a viatore euident̄. Utrū aūt aliq̄s ītuitiue cognoscēs diuinaʒ essentiā possit eas euident̄ cognoscere ē dubiū. Scd̄o dico. ꝙ si sunt alique v̓itates nc̄c̄arie habētes p̄dicata cōnotatiua. quarū notitia euidēs depēdet ex notitia euidēti alicui⁹ v̓itatis cōtingēt̄: q̄ nō pōt euident̄ cognosci a viatore. talis v̓itute notitie distincte deitatis abstractiue nō pōt euident̄ cognosci. Et forte ħ de⁹ ē icarnabilis est talis v̓itas: ⁊ q̄dā alie forte. Qualit̄ aūt notitia euidēs alicui⁹ v̓itat̄ nc̄c̄arie depēdet ex notitia euidēti veritat̄ cōtingēt̄. sequēti. q̄stiōe dicet̄. Tertio dico. ꝙ v̓itates nc̄c̄arie ī q̄b⁹ res p̄dicat̄: si res p̄dicari possit: vl' ī q̄bus p̄dicat̄ cōceptus simplicit̄ absolut⁹ sūt euidēter cognoscibiles v̓tute talis notitie: q: si res p̄dicat̄ nō pōt eē nisi res q̄ realit̄ ħe⁹ ē: ⁊ p ꝯn̄s ītellect⁹ distīcte ītelligēs diuinitatē: scit euidēt̄ ꝙ ħ res ē ista. Similit̄ si talis cōcept⁹ p̄dicat̄: opʒ ꝙ sit vniuocus deo ⁊ alijs: sicut alias dicet̄. ⁊ p ꝯn̄s ita pōt scire euidēt̄ ꝓpositionē talē: sicut cognoscēs euidēter albedinē: scit albedinē eē colorē vel qualitatē.

RR Sextus articul⁹. Primū dubiū.

Sexto mouēda sūt dubia aliqua ⁊ soluēda. Primū ē de actu app̄hēsiuo ⁊ iudicatiuo: q: n̄ videt̄ duo act⁹ ēē possibiles eidē: q: īpossibile ē aliquē ītellectū app̄hēdere aliquā ꝓpositionē nisi assentiat ei vl' dissentiat vl' dubitet: g̊ p̄ter actū assentiēdi dissentiendi vl' dubitādi: n̄ ē ali⁹ act⁹ ī ītellectu respectu cōplexi.

Scd̄m dubiū.

Scd̄ʒ dubiū ē q̄rō se habēt ad īuicē notitia icōplexa terminoꝝ et app̄hēsio cōplexi ⁊ iudiciū sequēs: an omia ista realiter distinguātur: ⁊ an quodlibet īdifferenter possit eē sine alio.

Tertiū dubiū.

Tertiū dubiū est de articulo p̄mo: q: nō videt̄ ꝙ est duplex notitia. Et arguūt p̄mo aliqui sic. eiusdē potētie respectu eiusdē obiecti ⁊ sub eadē rōne nō p̄nt eē distīcti act⁹ ſm speciē: tū q: actus cū nō depēdeāt essentialiter nisi a potētia vel obiecto. opʒ ꝙ habeāt distinctionē a potētia vel obiecto. tuʒ q: viij. metha. si agens sit vnū et materia vna effect⁹ erit vn⁹. tū q: ij. de generatōe. idē iq̄ntū idē semp facit idē. tū q: ij. de aīa. actus distinguūtur p obiecta: g̊ respectu eiusdē obiecti et sub eadē rōne nō p̄nt eē distincte notitie spē. Scd̄o videtur ꝙ ītellect⁹ nō habeat notitiaʒ ītuitiuā. Primo: q: notitia ītuitiua ē tm̄ respectu singularis. ītellectus aūt ītelligit tm̄ vniuersalit̄. scd̄o: q: ītellect⁹ abstrahit ab ħ ⁊ nūc nō aūt sic notitia ītuitiua.

Quartū dubiū.

Quartū dubiū ē respectu quoꝝ ē notitia ītuitiua ꝓ statu isto ⁊ ꝙ nō sit respectu aliquoꝝ alioꝝ q̄ respectu sensibiliū. P̄mo: q: act⁹ ītelligēdi ⁊ hmōi nō sūt ītelligibiles nisi reflexe: notitia aūt ītuitiua ē ītellectio recta nō reflexa. scd̄o: q: tūc ī ītellectu essent simul īfinite ītellectiōes. q: si p̄ima ītellectio ītuitiue videat̄ hoc nō ē: nisi q̄a sufficiēter ē p̄ns ītellectui: ⁊ q: sufficienter est p̄ns videt̄ ītuitiue: nō nisi p aliā notitiā ītuitiuā: ſʒ illa notitia ītuitiua p̄me ītellectōis est equaliter p̄ns: g̊ illa videbit̄ ētiā ītellectiōe ⁊ eadē r̄ōne ētiā cū sit sufficiēt̄ p̄ns q̄rta: ⁊ sic ī īfinitū. Si dicat̄ ꝙ possibile est sic ꝓcedere ī īfini-

tũ:nõ tñ de facto sunt ĩfinite ĩtellectiões. Cõtra. causa agẽte totali naturali sufficiẽter approximata passo sufficienter disposito si nõ agit ĩ tpe statim ponitꝛ effectus: ß causa totalis respectu ĩtellectiõis tertie est ĩtellectio scḋa cũ potẽtia ꝛ passum est sufficiẽter dispositũ: ğ statim ponitur intellectio tertia: ꝛ eadẽ rõne quarta ꝛ sic ĩ ĩfinitũ. Hoc etiã videꝛ eẽ ꝯ pħm tertio de aĩa vbi dicit ꝙ nõ sentiẽs nihil addiscit. ß cũ speculamur necessariũ ẽ simul fantasmata speculari. Ubi dicit cõmẽtator cõmẽto xxix. qꝛ ĩtellectio ĩtellecta est eadẽ cũ re quã sensus apphẽdit ĩ sensato necesse est vt nihil sentiens nihil addiscat ſm cognitionẽ ꝛ distictionẽ igiꝛ nihil ĩ pticulari ĩtelligit nisi singulare. Preꝛea ĩ de mẽo. ꝛ remĩs. Intelligere ñ ẽ sine fantasmate. Preꝛea ĩ de sensu. nihil ẽ ĩ ĩtellectu nisi ꝑus fuerit ĩ sensu. Preꝛea qḋ cognosciꝛ ĩtuitiue cognoscitur pfecte: ğ põt cognosci eẽ distictuꝫ ab oĩ alio maxime ĩtuitiue cognito: ğ posset euidẽter cognosci ꝙ act⁹ rectus ꝛ reflexus distĩguũꝛ si distinguanꝛ vel ꝙ amor ꝛ delectatio distĩguũꝛ realiꝛ q̃ tñ sũt dubia. Quintũ dubiũ ẽ respectu quarũ ĩtellectionũ ẽ cognitio ĩtuitiua: an. s. respectu habitus vel respectu act⁹: qꝛ nõ ẽ maioꝛ rõ de actibus q̃ de habitib⁹: cũ equaliꝛ sĩt pñtes habitus sicut act⁹.

Quintũ dubiũ.

Sextũ dubiũ ẽ de notitia ĩtuitiua. ꝛ de isto iudicio quo iudicaꝛ res eẽ vl' nõ eẽ: qꝛ aut distĩguiꝛ realiꝛ aut nõ: nõ põt dici ꝙ sic: qꝛ ĩpossibile ẽ aliq̃d eẽ realiꝛ idẽ cũ duobus oppositis: ß staute semꝑ eadẽ notitia ĩtuitiua ĩuariata ĩ re iudicat rẽ eẽ qñ est ꝛ post iudicat eã nõ eẽ qñ nõ ẽ: ğ neutrũ istoꝝ iudicioꝝ ẽ idẽ realiter notitie ĩtuitiue: qꝛ nõ est maioꝛ rõ de vno q̃ de alio. Similiter si ĩtellect⁹ ꝑmo videret ĩtuitiue albedinẽ et subiectõ suũ ꝛ stante semꝑ vna visiõe. ꝑmo albedo ĩnformaret subiectũ: ꝛ post ꝑ potẽtiã diuinaꝫ separeꝛ iste sic vidẽs iudicaret ꝑmo hoc ẽ albũ: ꝛ post hoc nõ ẽ albũ: ꝛ ita haberet opposita iudicia cõpossibilia eidẽ notitie ĩtuitiue ꝛc̃. ergo cuꝫ neutra ẽ eadẽ realiter. Nec põt dici ꝙ distĩguiꝛ realiꝛ ꝑmo qꝛ cũ notitia ẽ prioꝛ isto iudicio sequiꝛ ꝙ possit fieri ꝑ potẽtiaꝫ diuinã sine eo: ꝛ ita posset aliq̃s ĩtuitiue cognoscere rẽ existentẽ pfecte: ꝛ tñ ignorare an res ẽ vel nõ: et ita aliquis posset diligere ꝛ ignorare se diligere: qḋ videꝛ eẽ cõtra augustinũ. xv. de trini. c. xiij. sicut allegatũ ẽ ꝑus. Secũdo sequiꝛ ꝙ aliquis posset ĩtuitiue videre rẽ existentẽ pfecte ꝛ iudicare rẽ nõ eẽ: qꝛ qñ aliq̃d absolutũ ẽ alicui alteri absoluto cõpossibile si sit ab ipso separabile suũ oppositũ absolutũ ẽ cõpossibile eidẽ: qꝛ ſm pħm idẽ ẽ subiectũ cõtrarioꝝ. Similiter cõditiones subiecti sepabiles ab vtroq̃ cõtrarioꝝ sunt vtriq̃ cõpossibiles: ğ si cum notitia ĩtuitiua rei existẽtis stat iudiciũ qḋ ex tũc ẽ ab ea sepabile iudiciũ oppositũ quo res iudicabiꝛ nõ eẽ stabit cũ ea.

Septimũ dubiũ.

Septimuꝫ dubiũ ẽ: qꝛ nõ videꝛ per notitiã ĩtuitiuã de re nõ existente posse euidẽter cognosci rẽ nõ eẽ: q̃a quero a quo causaꝛ illud iudiciuꝫ quo iudicaꝛ res nõ eẽ quãdo nõ est. aut a tũta potẽtia ĩtellectiua: aut a notitia ĩtuitiua rei: aut a re ĩtuitiue nota. Nõ primũ: qꝛ illa manet ĩuariata siue res sit siue nõ sit. ğ tũ sit causa naturalis ĩ eodẽ passo nõ habebit oppositos effect⁹ etiã ĩ diuersis tẽporib⁹: ß qñ res ẽ tũc iudicat rẽ eẽ ğ siue res sit siue nõ sit: non erit causa totalis actus oppositi. Per idẽ pꝫ ꝙ non põt dici ꝙ notitia ĩtuitiua sit causa totalis illius iudicij. Nec põt dici tertiũ: qꝛ illa res nõ ẽ simpliciꝛ: ğ nullius effect⁹ põt eẽ cã efficiẽs.

Octauũ dubiũ.

Octauũ dubiũ: qꝛ nõ videꝛ ꝙ notitia ĩtuitiua põt esse rei nõ existẽtis: tũ qꝛ tũc deus posset beatificare ĩtellectũ ꝑ notitiã ĩtuitiuã: posito ꝙ de⁹ nõ eẽt.

Scḋa ps dubij.

Similiꝛ sequiꝛ ꝙ creatura posset eẽ tãca delectatiõe delectata in absentia delectabilis: quãta ĩ pñtia: qꝛ delectatio sufficiẽter põt poni: posita notitia ĩtuitiua rei.

Nonũ dubiũ.

Nonũ dubiũ est de eo qḋ dꝛ ꝙ deus põt abstractiue cognosci distincte: qꝛ aut de⁹ ẽ pñs ĩ se: aut ĩ alio. Si ĩ se: ergo illa ẽ notitia ĩtuitiua: qꝛ ẽ rei realiter pñtis. Nec põt dici ꝙ sit pñs ĩ alio: qꝛ illud aliud aut ẽ cognitũ aut tñ rõ cognoscẽdi non primũ: qꝛ nihil aliud a deo ducit ĩ notitiã distinctã deitatis. Nec scḋm: qꝛ nihil aliud a deo cũ sit in ĩfinitũ ĩperfectius deo representat distĩcte deũ sub rõne deitatis.

Decimũ dubiũ.

Decimũ dubiũ est de hoc ꝙ diciꝛ talis notitia cõmunicabilis viatori: qꝛ oĩs notitia abstractiua alicuius rei ꝑsupponit notitiã ĩtuitiuã eiusdẽ rei ß ĩtuitiua nõ est cõmunicabilis: ğ nec abstractiua.

Ad primũ dubium.

Ad ꝑmũ dubiũ dico ꝙ act⁹ apprehẽsiuus distinguiꝛ realiꝛ ab actu assentiẽdi: dissentiẽdi: ꝛ dubitandi. ꝛ est cõpossibilis cuilibet eoꝝ q̃uis forte vniuersaliter nõ possit fieri naturaliꝛ sine quolibet eoꝝ. et iõ stat simul ꝙ quicũq̃ apprehendit aliquã ꝑpositionẽ assentit dissentit vel dubitat de ea: ꝛ tñ act⁹ apprehensiu⁹ distinguiꝛ a quolibet eoꝝ. Qꝛ autẽ distĩguãꝛ realiꝛ pꝫ ꝑ argumẽtũ ꝑus factũ: qꝛ si aliquis frequẽter eliciat act⁹ dubitatiuos de aliquo cõplexo itaq̃ ꝙ ĩtellect⁹ ĩclineꝛ ad cogitãdũ de isto cõplexo mediante aliquo habitu acq̃sito ex actib⁹ ꝑcedentib⁹. si postea assentiret illi cõplexo ꝑpꝛ aliqḋ ꝑncipiũ vel auc. cui adhereret respectu cui⁹ haberet hitũ pfecte ĩclinãtẽ. iste post ꝑmũ actũ assentiẽdi facili⁹ ꝛ pm

prius apprehenderet idē cōplexū ꝛ assentiret eidē: q̄ si nūq̄ habuiss3 actus dubitatiuos: ergo aliquod acquisitū quādo eliciebatur act⁹ dubitatiu⁹ alicuius: prius iclinat aliquo modo ad primū actū assentiendi mediate vel immediate. Sed illud non pōt esse habitus dubitatiuus: quia iste imediate inclinaret ad actus dubitatiuos: ꝛ per cōsequēs minus inclinaret ad assensu3 q̄ si nunq̄ cogitasset de isto cuius oppositū experimur. ergo quādo acquirebatur habitus dubitatiu⁹. acquirebatꝛ etiā aliquis alius habitus qui adhuc manet ꝛ iclinat ad actū assentiendi: ergo sicut habitus distinguitur realiter ab habitu dubitatiuo: ita actus ex quibus generatur distinguūtur realiter ab actu dubitatiuo.

Ad secundū dubium.

Ad scđm dubiū potest dici probabiliter: ꝙ notitia incōplexa terminorū: ꝛ apprehensio complexi et iudiciū sequens differunt realiter: ꝛ quodlib3 eorū per potentiā diuinā est separabile ab alio. primū pz ꝑ ꝓdicta. scđm pōt psuaderi: q2 a nullo absoluto realiꝛ distīcto ab alio absoluto d3 negari quin possit fieri sine eo ꝑ potētiā diuinā nisi appareat euidēs ꝯdictio: ſ h nō appar3 euidēs ꝯdictio .s. ꝙ iudiciū sequēs apprehēsionē sit: ꝛ ꝙ apphēsio nō sit: et ꝙ apphēsio cōplexi sit: ꝛ notitia icōplexa terminoꝝ nō sit. Si dicaꝛ ꝙ euidēs ꝯdictio sit manifesta ꝙ aliq̄s assentiat alicui ꝓpositiōi: ꝛ tn̄ nō apphēdat eā ꝛ ꝙ aliq̄s apphēdat aliqđ cōplexū: ꝛ tn̄ nō apphēdat terminos ei⁹ cōplexi. pōt dici ꝙ nō ē ꝯdictio: ꝙ aliq̄s itellect⁹ assentiat alicui ꝓpositioni: ꝛ tn̄ nō apphēdat eā vna apphēsione distīcta realiꝛ ab illo assensu tn̄ ꝙ assentiret ꝛ nullo mō apphēderet: icludit ꝯdictionē. ꝛ iō pōt dici ꝙ assensus ē q̄dā apphēsio S3 ꝓter illā est q̄dā alia de q̄ ꝓus dictū ē. Eodē mō dꝛ ꝙ aliq̄s pōt apprehēdere aliqđ cōplexū: ꝛ tn̄ nō habere notitiā icōplexā terminoꝝ q̄uis hēat notitiā cōplexā q̄ cognoscatur etiā cōplexū ꝛ termini ei⁹. Si dicaꝛ ꝙ tunc simul ꝛ semel termini ꝛ cōplexū cognoscunꝛ duab⁹ notitijs. id posset ꝯcedi: q2 ꝓter notitiā cōplexā q̄ cognoscunꝛ termini ē vna notitia icōplexa cuiuscūq̄ termini ꝛ ista notitia icōplexa nō vi3 habere repugnātiā ad notitiā cōplexā: ꝛ ita cū nō habeaꝛ euidēs experimētū ꝙ illa corrūpaꝛ ꝑ aduētū notitie cōplexe nō d3 negari quin maneat ꝯueniēte notitia cōplexa: ꝛ eo mō ꝓportionabiliꝛ pōt dici de apphēsiōe ꝛ iudicio sequēti. Et si dicaꝛ quō iste notitie distinguūꝛ. dico ꝙ distiguūꝛ spē: nec ē icōueniēs ꝙ in eadē potētia respectu eiusdē obiecti sint act⁹ distīcti ſm spēm: sicut post diceꝛ. Quicq̄d sit de potētia dei absoluta. dico ꝙ naturaliꝛ ꝑma est separabilis a duab⁹ sequētib⁹: ꝛ scđa a tertia: ſ tertia nullo mō ē sepabilis a duab⁹ ꝑmis ꝓcedētib⁹: nec scđa a ꝑma. Et inter alias causas vna ē rō: q̄ncūq̄ eliciꝛ act⁹ apphensiu⁹ vel iudicatiu⁹ eliciꝛ ꝛ act⁹ respectu terminoꝝ: ꝛ per ꝯñs generaꝛ habit⁹: ꝛ iō mediātē habitu apphensiuo ꝛ iudicatiuo: nō eliciꝛ aliq̄s act⁹ nisi simul iclinet habit⁹ respectu notitie terminorū. Qui aūt vult dicere ꝙ nō oīe absolutū potest separari ab alio absoluto sic cōiter teneꝛ ꝙ volitio nō pōt fieri sine cognitiōe: pōt dicere eade3 facilitate ꝙ apphēsio cōplexi nō pōt fieri sine notitia icōplexa terminoꝝ nec iudiciū sequēs sine duab⁹ alijs ꝓcedētib⁹. Ad tertiū dico sic ꝓus ꝙ respectu eiusdē obiecti sub eadē rōne: pñt eē due notitie specifice distīcte. Ad argumētū i ꝯtrariū dico ꝙ i eadē potētia respectu eiusdē obiecti pñt eē tales distīcte cognitiōes. Ad ꝑmā ꝓbationē dico: ꝙ se ipsis distinguūꝛ formaliter: causaliꝛ tn̄ distinguūꝛ a suis causis essentialib⁹ a q̄b⁹ hñt eē: nō tn̄ sic ꝙ necessario requirāt distinctas causas essentiales: q2 ab eadē causa simpliciꝛ pñt fieri plura puta a deo: et iō dependēt essentialiꝛ ab alio q̄ ab obiecto ꝛ potētia: tn̄ loquēdo naturaliter iste notitie habēt distinctas causas effectiuas: q2 causa effectiua imediata notitie intuitiue ē ipa res nota: ſ causa notitie abstractiue effectiua ē ipamet notitia intuitiua vel ali⁹ habit⁹ iclināns ad notitiā abstractiuā: sicut alias diceꝛ. Similiter posito ꝙ iste act⁹ nō dependeret essentialiꝛ nisi ab obiecto ꝛ potētia adhuc possent illi act⁹ distigui specifice. q2 nō ē icōueniēs ꝙ idē agēs sit totaliꝛ illimitatū ꝛ simpliciꝛ vel ſm quid ꝓducat i eodē passo effectus specifice distīctos. Et ꝑ hoc pz ad secūdā ꝓbationē ꝙ agens pōt esse vnū ꝛ materia vna: et tn̄ effect⁹ plures specie distincti. Ad phm et cōmētatorē dico ꝙ itelligūt de agēte naturali ꝛ sufficiēti ꝛ de formis icōpossibilib⁹ quō se habent forme arche ꝛ scāni: de quibus exēplificat cōmētator. De itētiōe tn̄ eoꝝ patebit alias. Ad tertiā ꝓbationē dico ꝙ phs. ij. de generatiōe ꝛ corrup. loquiꝛ de agēte naturali qđ manēs idē sēp facit idē: q2 .s. q̄cq̄d facit vno tpe facit alio tpe nisi sit aliq̄ variatio ex parte passi vel ex parte agētis: vel aliqđ aliud ipedimētū: ita ꝙ si vno tpe facit vnū: toni tpe facit vnū: ꝛ si vno tpe facit cētū oīni tpe facit centū. ꝛ ita semꝑ idē: nō tn̄ op3 ꝙ faciat idē ꝑcise ſ pōt facere multa: sicut si sol ꝑ eādē virtutē ꝓducat i medio calorē et lumē suū. si eode3 mō approximaꝛ ꝛ mediū eq̄liter disponiꝛ: nec sit aliqđ aliud ipedimētū: sēp ꝓducit i medio calorem ꝛ lumē: ꝛ ita semꝑ idē ꝛ tamē multa.

Via naturali duobus modis iudicatiua non ... tum, est iudicium & nullomodo apprehensio,

Ad quartā ꝓbationē dico: ꝙ actus distinguūtur per obiecta: qꝛ semꝑ ex distinctiōe obiectorū quorū vnū illo actu apprehēdit̄: ⁊ non aliud sequit̄ distinctio specifica actuū: nō tñ ex idētitate obiectorū sequit̄ idētitas act⁹: qꝛ si.a. sit obiectū intellectionis: et.b. obiectū volitionis sequit̄ ꝙ intellectio.a. ⁊ volitio.b. distinguūtur. nō tñ sequit̄ si.a.⁊.b. sint simplicit̄ vnū ꝙ itellectio.a.⁊ volitio.b. sint vnus act⁹ et ideo quātūcūqꝫ obiectū est idē: tñ notitia abstractiua ⁊ intuitiua distinguuntur. Per hoc pꜫ ad aucto. tertio de aia: ꝙ sciētie secāt̄ quēadmodū ⁊ res: quia ad diuersitatē scibiliū sequitur diuersitas sciētiarū: ⁊ tñ de eodē cōplexo possunt esse distincti act⁹ ꝫ spēm: quia ſm phm.i.posterioꝝ. de eodē pōt esse scientia et opinio. similiter error et scientia: ⁊ tñ actus errandi ⁊ sciendi circa eandē conclusionē specie distinguūt̄. Sciendū tñ ꝙ ꝗuis de distinctis scibilib⁹ possunt esse distincte sciētie: tñ de distinctis scibilib⁹ pōt esse vnus habitus equiualēs vel equiualēter cōtinēs plures habit⁹ ꝓpositionū vel scibiliū: ita ꝙ neutrū istorū scibiliū pōt esse obiectū totale isti⁹ habitus: sed tñ partiale sicut notitia cōplexa que vna existens habet vtrūqꝫ terminū ꝓ obiecto partiali. Ad sextū argumentū ꝓbans ꝙ intellectus nō habꝫ notitiā intuitiuā: quia nō cognoscit singulariter. Dico ꝙ intellectus ꝓ statu isto cognoscit singulare: ⁊ primo sicut alias patebit ⁊ ē primū cognitū primitate generationis. Nec aristo. negat sed ponit ꝙ itellectus itelligit vniuersale. sensus autē cognoscit singulare ⁊ tales ꝓpositiones quasi semꝑ scribit ad iteligendū differentiā iter intellectū ⁊ sensum: nūc ergo ita est ꝙ si intellect⁹ itelligat nō tñ singulare sed ⁊ vniuersale ⁊ sensus sentit tñ singulare sequit̄ distinctio inter intellectū ⁊ sensū: ⁊ ita ad habendū distictionē iter sensū ⁊ itellectū quā intēdit ar. nō obstat quin itellectus intelligat singulare etiā primo licet non precise. Ad septimū dico ꝙ intellectus nō semꝑ abstrabit ab hic ⁊ nūc in oīm intellectiōe: ꝗuis in aliqua sic abstrabit: quia sicut intellectus habet notitiā per quā iudicare nō potest de hic et nūc: hoc est ꝙ res sit hic et nūc nō plus ꝙ̄ fantasia ⁊ illa erit notitia abstractiua: et ita habet aliā notitiā per quā cōcernit hic et nūc: qꝛ per eā nisi sit aliud impedimentū ita potest iudicare ꝙ est hic et ꝙ est nunc sicut potest ſm alios sensus: et illa est notitia intuitiua. Si dicitur ꝙ intellectus abstrabit a materia et a conditionibus materialibus. Dico ꝙ illa abstractio nō est intelligenda ex parte obiecti in omni intellectione quia dico sicut alias probabitur ꝙ idē totaliter et sub eadē ratione ex parte obiecti est primū obiectū sensus exterioris et itellectus primitate generatiōis: et hoc pro statu isto ⁊ ita obiectū intellectus in illa prima intellectiōe non est magis abstractū: ꝙ̄ obiectum sensus. Potest tñ intellectus postea abstrahere multa et conceptus cōmunes formare intelligendo vnū conceptorū in re non intelligendo reliquū: ⁊ hoc nō potest cōpetere sensui. Si aūt ista abstractio intelligitur vniuersaliter intelligenda est ex parte intellectiōis: quia illa est simpliciter īmaterialis non sic autē de cognitiōe sensitiua.

Ad quartū dubiū.

Ad quartū dubiū dico sicut probatū est prius ꝙ intellectus noster pro statu isto intelligit aliq̄d mere ītelligibile ī particulari et intuitiue. Ad primū ī cōtrariū dico ꝙ proprie loquendo et stricte nulla est ītellectio reflexa: quia reflexio stricte sumpta includit ad minus necessario duo: sicut pꜫ ī motu locali reflexo. Accipiendo tñ reflexionem large concedo ꝙ illa intellectio est reflexa cū hoc tamē stat ꝙ est intuitiua: sicut pꝫ ꝙ angelus ita bene se ipsuꝫ pōt intelligere intuitiue sicut aliū et cum intelligit se ipsum intuitiue habet intellectionē reflexā large. Ad secundū dico ꝙ illud argumentū est contra omneꝫ opinionē: qꝛ si cognosco aliquā rē qualitercūqꝫ possum scire me intelligere illā rē. et vlteri⁹ ſm beatū Augustinū.xv. de trini. c.xiii. possuꝫ me scire intelligere illā intellectionē et sic ad do.iiii.⁊.v.⁊ innumerabilia. tunc quero de causa secunde intellectionis quare illa intelligit̄ ⁊ quecūqꝫ datur consimilis pōt dari de tertia et quarta ⁊ sic de alijs: ⁊ erit cōsimile argumētū de notitia abstractiua quod est factū de intuitiua qua videt̄ intuitiue prima intellectio ideo dico pro omnibus: ꝙ standū est in primo qꝛ prima intellectio intuitiue videdit̄: et illa intellectio pro statu isto impedit secūdā ītuitionē non simpliciter sed quia presentialitas prime intellectionis non sufficit ad secundā ītellectionē. causa autē quare non sufficit non pōt dari nisi natura rei: quia iste intellectōes in nullo penitus sibi repugnant: sicut nec obiecta intelligibilia ꝙ tñ ita sit per experiētiā scimus: sed causaꝫ quare intellecta vna re impeditur intellectus alterius rei non pōt dari nisi natura rei quā per expientiā nouim⁹ Nec aliq̄d aliud scire possum⁹: sicut alias dicetur. Ad aucto. phi et cōmentatoris dico ꝙ ipsi loquūtur de itellectione prima primitate generationis: quia pro statu illo nihil intelligitur primo nisi sensibile. ⁊ hoc est quod dicit commētator ꝙ intellectio intuitiua eadem est cū

re quā sensus apprehendit in sensato vel itelligit de intellectione illorū que abstrahūtur ab illis que primo intelliguntur: et huiusmodi sunt sensibilia: et sic patet ad primā aucto. cōmētatoris. Ad auctoritatē de memoria et rem iniscētia Dico ꝙ nihil itelligere ē sine fantasmate: quia ois cognitio itellectiua presupponit necessario ꝓ statu isto ymaginationē sensitiuā: tā sensus exterioris ꝙ interioris. Si dicit ꝙ notitia intuitiua est pma: ergo nullā aliā ꝑsupponit: dico ꝙ nullā aliaꝫ ꝑsupponit eiusdē obiecti i eadē potētia. et tñ ꝑsupponit notitiā aliā in alia potētia: sicut notitia intuitiua albedinis intellectiua ꝑsupponit notitiā sensitiuā respectu eiusdē obiecti. similit notitia intuitiua intellectiōis vel affectiōis vel delectatiōis ꝑsupponit notitiā obiecti illius intellectionis: vel affectiōis: vel delectatiōis. et sic de aliis. Et tñ si esset possibile ꝙ esset amor in volūtate sine omi cognitiōe ꝑuia. notitia intuitiua illius amoris nullā aliā ꝑsupponeret: sed hoc nō est possibile pro statu isto Ad aliā auctoritatē de sensu et sensato dico: ꝙ nō est de intentione phi. ꝙ nihil intelligit ab intellectu nisi ꝑfuit ꝑus in sensu. sed ꝙ nullū sensibile extrinsecum intelligit ab intellectu nisi ꝑfuit sub sensu. Unde dicit Aristoteles sic. Amplius cū aliquid indicamus hec (scꝫ ptes ex quibus cōponit sensibile) cognoscēda nisi mēti: sed nō sunt itelligibilia: nec sentit que exterius sunt sine sensu. Ubi vult dicere ꝙ illoꝝ q̄ exterius sunt: scꝫ sensibiliū mēs nō sentit. i. intuitiue cognoscit sine sensu. hoc est sine preuia notitia sensitiua intuitiua eiusdē: ꝑ hoc innuens ꝙ mens potest sentire. i. intuitiue cognoscere aliqua que exterius sunt: et aliqua etiā que interius sunt: cuiusmodi sunt: actus: intellectus volūtatis delectatiōis sine notitia sensitiua ituitiua eorū: quāuis notitia sensitiua aliquoruꝫ necessario ꝑsupponitur. Ad aliud dico ꝙ forte quando aliquid cognoscitur intuitiue: clare et perfecte potest discerni ab alio distincto sm speciē intuitiue cognito perfecte et clare. tamē quādo aliquid cognoscitur intuitiue obscure et imperfecte forte nō oportet. Intellectus autē noster pro statu isto nihil cognoscit clare intuitiue et perfecte. et ideo nō pōt discernere hoc a quolꝫ alio: et ppter hoc nō pōt discernere int actuꝫ rectū et reflexū. et sic de aliis: quāuis possit discernere de aliq̄bus aliis. Hoc videt esse de intētione bti Augustini. qui videt dicere ꝙ mēs pōt seipam cernere et tñ nō pōt seipam ab aliis discernere Ubi de mēte dicit De tri. lib. x. c. iiij. Nō velut absentē q̄rat se cernere. sed p̄ntē se curet discernere: ne se q̄si ignorū noret: sed ab eo qd alteruꝫ nouit dinoscat. Hoc idē videt dicere ca. xviij.

Ad quintū dubiū dico ꝙ notitia intuitiua ꝓ statu isto: nō est respectu omniū intelligibiliū etiam equaliter ꝑsētiū intellectui. quia est respectu actuū: et nō respectu habituū. Qz autē ita sit scim ꝑ experientiā: quia quilibet experit se diligere: et delectari. nō sic autē se inclinari ad actus ꝑ habitū: quia tm inclinari posset potētia ꝑ deū agentē: sicut ꝑ habitū inclinantē. et ergo illa iclinatione quaꝫ quilibet experit i se nō pōt euidēter cognosci notitia ituitiua habitus iclinans: sed pōt tm cognosci illo modo: quo pōt cognosci aliq̄d ꝑ rōnē et discursū. Ex illo patet ꝙ nullus pōt ituitiue cognoscere si ue videre fidē et caritatē: q̄ sunt habitus i nobis quāuis pñt ituitiue cognosci actus q̄ eliciūtur ex istis habitibus q̄ sūt credere et amare.

xx Ad quintum dubium.

Ad sextū dubiū dico ꝙ illa notitia ituitiua et id iudiciū distinguūtur realit. quia illa notitia ituitiua ē respectu icōplexi illud aūt iudiciū ē respectu cōplexi. Et si q̄rat de iudicio sequēte ꝑcise notitiā ituitiuā sensitiuā: an distinguit ab ista. Potest dici ꝙ nō distinguit ab ista: sicut nec iudiciū intellectus qd precise stat in notitia incōplexa. et ideo nō ē iudiciū sequēs nec est ꝓprie iudiciuꝫ: quia nō est respectu cōplexi: sed tm ē iudiciū equiualēs sicut alias dicet. Ad primū argumentū i cōtrariū dico ꝙ pōt fieri illa notitia ituitiua sine iudicio cōsequēte: et ita pōt aliquis diligere: et tñ non iudicare se diligere. sicut nō est icōpossibile ꝙ aliq̄s cognoscat terminos alicuius ꝓpositionis per se note: et tñ nō sciat ꝓpositionē illā posito etiā ꝙ ipsā apprehendat. Si dicat ꝙ tūc nō ē ꝓpositio ꝑ se nota: quia talis cognoscit statim apprehensis terminis. dico ꝙ illa ꝓpositio ē ꝑ se nota ad cuius euidentē notitiā sufficiunt termini: cuꝫ tñ generali influentia dei. pōt tñ deus ipedire illā notitiā ituitiuā. sufficit autē ad notitiā euidētē ꝙ res sit nisi sit impedimētū vel nisi actiuitas illius notitie ituitiue ipediat. Ad scdm dico: ꝙ nō ē icōueniēs ꝙ res ituitiue videt: et tñ ꝙ itellectus iste credat rē nō esse: quāuis naturaliter hoc non potest fieri: et hoc sufficit ad notitiaꝫ intuitiuā ꝙ quātū est ex se sufficiens est ad faciendū iudiciū rectuꝫ: de existentia rei vel non existentia rei.

yy Ad sextum.

Ad septimū dubiū dico ꝙ per notitiā intuitiuam rei potest euidenter cognosci res nō esse quādo non est. Et quādo queritur a quo causatur istud iudiciū: dici potest ꝙ potest causari a notitia ituitiua rei Et qñ dicit ꝙ illa hꝫ causare effectū oppositū si res sit. pōt dici ꝙ nō ē incōueniēs ꝙ aliqua causa cuꝫ alia partiali causet aliquē effectum: et tamen ꝙ illa sola sine alia

zz Ad septimum dubium.

causa partiali causet oppositū effectū: et ideo notitia intuitiva rei ꝓpria et res causant iudiciū q̄d res ē q̄n est. quādo aūt ipsa res non est tūc noticia ītuitiva sine illa re causabit oppositū iudiciū: et ideo cōcedo q̄ nō est eadē causa illoꝝ iudicioꝝ: q: vni⁹ causa ē notitia sine re. alteri⁹ causa est notitia cū re tāq̄ cā causa partiali.

AAA Ad octauū.

Ad octauū dubiū dico q̄ cōtradictio est deū nō esse: et tn̄ notitiā intuitiuā dei eē: et ideo nō est mirū si sequit̄ incōueniens.

Ad secundam ptez.

Ad aliud dico q̄ nō videt̄ icōueniens quin posset delectatio eē tāta i absentia quāta i p̄sentia p potētiā diuinā. Quod cōfirmare possū p exemplū beati augustini de lib. r. e. vbi habetur maria delectatio mediāte sola nocitia abstractiua quāto maior⁹ posset eē mediāte notitia intuitiua.

BBB Ad nonū.

Ad .ix. dubiū dicendū ē q̄ deus est p̄ns i se ista p̄sentialitate q̄ requiritur ad notitiā ītuitiuā nec ex hoc sequit̄ q̄ sit notitia ītuitiua. Tamē si possibile eēt deū nō esse nō reqreretur q̄ deus esset p̄ns: nec in se: nec in alio presente sicut aliqua presētialitate preuia cognitiū: sicut modo deus pōt creare notitiā aliciuus nō existentis sine oīni premio.

CCC Ad decimū.

Ad vltimū dubiū dico: q̄ oīns notitia abstractiua oīs rei naturaliter scite presupponit notitiaz intuitiuā eiusdē: cuius rō est: quia nullus itellect⁹ pōt naturaliter acq̄rere notitiā alicu⁹ rei. nisi mediāte illa re: tanq̄ mediante causa partiali efficiēte: sed oīns notitia ad quā necessario coetigit̄ ex natura rei ē ītuitiua: ergo prima notitia rei est intuitiua: tamē deus pōt causare notitiā abstractiuā deitatis et aliarū rerū: sine notitia ītuitiua p̄uia: et illa notitia deitat̄ abstractiua est cōmunicabilis viatori

DDD Ad argumenta principalia. Ad primum.

Ad primū argumētū princi pale dico q̄ notitia distincta deitatis sub propria ratiōe deitatis est possibilis itellectui viatoris: ista tamen nō est beatifica: sed tn̄ intuitiua nec oīs notitia obiecti bt̄ifici ifiniti et beati sub ratione beatifica ē beatifica: sed tn̄ intuitiua q̄ nō est itellectui viatoris possibilis: sed tn̄ abstractiua.

Ad secundum.

Ad secundū dico q̄ aliq̄ veritates que essent theologice tali intellectui essent p se note: et aliq̄ forte per alia notiora sibi. verbi gratia si talis intellectus apprehēderet distincte in se ipsaz deitatē et ꝓprietates personales ex quibus fit propositio per se nota. sic dicēdo deus vel deitas est tres persone. talis eñ propositio propter idētitatē realem personarū cū diuina essentia: omni apprehendenti in se terminos istos est per se nota: nec posset plus dubitare de ista: q̄ de illa deus ē deitas preter istam propositionem posset iste intellectus formare illam eandez propositionē quā nos de facto habemus de deo. deus est tres p sone: que esset euidenter nota. et tamen non per se nota: sed per primaz propositionem: de qua dictum est que forte sibi est per se nota: et hoc q: illa secunda formaliter seq̄tur ex p̄ma. Q: autē iste sint distincte ꝓpositiones. patet ꝓpter distinctionē terminoꝝ: q: termini p̄me ꝓpositionis sunt res in se: si res possit p̄dicari vel alie intētiones aie: quas viator habere nō pōt. In secūda autē termini sunt ipsi cōcept⁹ quos de facto habem⁹: q: nec deū in se: nec aliquid q̄d est realit̄ deus possum⁹ cognoscere distincte in se. Et cuz dicit̄ si tales ꝓpositiones essent sibi per se note: cognoscerent̄ cognitis terminis. ꝯcedo q̄ quicūq̄ cognoscit illos terminos nō habēdo alios termios euident̄ scit tales ꝓpositiones: s̄ nō est nobis scd̄m statū cōem possibile. Et quando ꝓbat̄ q̄ illa de⁹ est trinus et vnus: nō pōt fieri nota per aliā ꝓpositionē priorē et notiorē. Dico q̄ sic: q: illud p̄dicatū p̄us cōpetit deo in se vel alicui intētioni ipossibili intellectui viatoris: q̄ isti cōceptui quē de facto habem⁹: et qui est subiectū in propositiōe habita de cōi lege.

Ad tertium.

Ad tertiū principale dico: q̄ posito q̄ noticia euidēs veritatis sit pfectissima s̄m speciē. hoc est q̄ nulla noticia specie distincta ab ista noticia euidēti est ita pfecta. tn̄ vna noticia euidēs eiusdem speciei pōt esse pfectior alia euidē. et ita est in ꝓposito q̄ noticia beati de eadez veritate est pfectior q̄ noticia alicu⁹ nō beati de eadē. et h̄ quia noticia intuitiua terminoꝝ causat perfectiorē noticiā q̄ noticia abstractiua eorūdē. Qui ergo vellet dicere q̄ noticia intuitiua et abstractiua respectu eiusdem distincte specie causabunt effect⁹ distinctos specie. Posset dicere: q̄ noticia euidēs talis veritatis causata a noticia intuitiua deitatis et triū psonarū est pfectior noticia euidēti causata a noticia abstractiua deitatis et triū personarū: et specie distincta: et tūc hec esset falsa quelz noticia euidēs veritatis theologice est pfectissima. s̄ aliqua esset pfectissima: puta causata a noticia intuitiua. Et alia nō esset pfectissima: puta illa que esset causata a notitia abstractiua. Sz cōtra illud est illa ꝓpositio q̄ pluralitas non est ponēda sine necessitate: ideo cū cause distincte specie possunt causare effect⁹ eiusdē speciei: ꝓpter distinctionē specificā inter noticiā intuitiuā et abstractiuā incōpleꝝorū nō est ponēda distinctio specifica inter noticias cōplexi causatas ab illis. Et ideo si iste noticie specie distinguerent̄ oporteret aliquā racionē aliā assignare: quod est difficile. Et in hoc finitur hec prima questio principalis.

A
Prime q̃stioni p̃ma connexa que in ordine est Questio II

Supposito ex questi-

one p̃cedenti: ꝙ ꝑ potentiã diuinã multe ṽitates pure theologice possint euident̃ cognosci

Quero. Utrũ noticia euidens illarũ veritatũ sit scĩa ꝓprie dicta.

Arguitur primo principaliter.

Et nõ probat̃ sic. oĩs scĩa ꝓp̃e dicta est ꝑ causam (q: scire est ꝑ causaʒ rẽ cognoscere p̃mo posterioꝝ) sed nihil p̃dicabile de ipso deo (cũ sit realit̃ ipse de⁹) habʒ causam. igit̃ nihil tale põt sciri de deo scĩa ꝓp̃e dicta.

Secundo.

Scd̃o sic. oĩs scĩa ꝓprie dicta est effect⁹ demõstratõis. demõstratio aũt est ꝑ diffinitionẽ tanq̃ ꝑ mediũ. ſ deus nõ habʒ diffinitionẽ cũ sit simplicit̃ simplex: g̃ nihil põt de deo demõstrari: ꝛ per consequẽs nec sciri scĩa ꝓprie dctã.

Tertio.

Tertio sic. oĩs ꝓpositio scita scĩe ꝓp̃e dctã est ꝑ se scd̃o mõ dicẽdi ꝑ se: q: p̃dicat̃ passio de subiecto: ſ nihil p̃dicat̃ de deo: scd̃o mõ dicẽdi ꝑ se (q: nõ habʒ passionẽ: cũ passio realit̃ distinguit̃ a subiecto) igit̃ nihil tale p̃dicatur de deo.

Ad oppositum

Ad oppositũ. si nõ hoc nõ est nisi ꝓpt̃ idẽtitatẽ p̃dicati ad subiectũ: ſ h̃ nõ obstat q: de ente est scĩa ꝓp̃e dicta: puta metha. et tñ nihil realit̃ differt ab ente: quia tũc esset nõens.

Tres articuli.

Circa illã q̃stionẽ p̃mo videndũ q̃ ꝓpositio est scita scĩa ꝓp̃e dctã. scd̃o q̃ est scĩa ꝓp̃e dicta. tertio ad q̃stionẽ.

B
Primus articul⁹ describẽs q̃d ꝓpositio scibil' scĩa ꝓprie dicta.

Circa primũ dico ꝙ ꝓpositio scibilis scĩa ꝓprie dicta est ꝓpositio nccãria: dubitabilis: nata fieri euidẽs ꝑ ꝓpositiões nccãrias. euident̃ ꝑ discursuʒ sillogisticũ applicatas ad ipm.

Prima cõditio.

Per p̃mã cõditionẽ ꝙ sit nccãria: excludit̃ ꝓpositio ꝯtigẽs q̃uis possit esse euident̃ nota: q: tñ nõ est necessaria: ſ põt esse falsa. nõ est scibilis scĩa proprie dicta.

Scd̃a cõditio.

Scd̃a ꝯditio: ꝙ sit ꝓpositio dubitalis. ptʒ: q: ꝑ h̃ excludit̃ ꝓpositio ꝑ se nota: q̃ q̃uis sit nccãria: ꝛ possit esse euidẽter nota. q: tñ nõ est dubitabilis. iõ nõ est scibilis scĩa proprie dctã. Hoc etiã ptʒ ꝑ liconi. i. posterioꝝ. c. i. Ubi dicit: scĩa p̃cipioꝝ nõ est acq̃sita ꝑ doctrinã q: nõ doccniur neq; addiscimus nisi id qd̃ cũ p̃mo cõcipim⁹ est nobis dubiũ: aut apparet nobis falsum: ꝛ post dubiũ. vel cõtrariã opinionẽ manifestat nobis veritas ei⁹. et ſm ꝙ patet ibidẽ ipse loquit̃ de cõclusione scibili ſm ꝙ distinguit̃ cõtra p̃cipia. igit̃ oĩs cõclusio scibilis est p̃mo dubia vel apparet falsa: et postea ꝑ p̃cipia manifestat̃ veritas ei⁹. Nõ est intelligendũ: ꝙ necessariũ est ꝓpositioneʒ ꝓprie scibilẽ p̃mo esse dubiã vel apparere falsam cuicunq; discẽti eã: ſ possibile est ꝙ sit dubitalis: vel ꝙ possit ad aliquo dubitari vel apparere falsa: ꝛ postea ꝑ discursum sillogisticuʒ possit fieri nota: ꝛ sic distinguit̃ a ꝓpositiõib⁹ ꝑ se not̃. ꝛ a p̃mis p̃cipijs. Itẽʒ. ij. posterioꝝ q̃stiones sunt eq̃les nũero hijs q̃ ṽe scim⁹. igit̃ oẽ scibile est q̃ribile. ſ oẽ q̃ribile est dubitabile: g̃ oẽ scibile scĩa ꝓp̃e dicta est dubitabile.

Tertia cõditio.

Tertia cõditio: ꝙ sit nata fieri euidẽs ꝑ ꝓpositiões euidẽtes applicatas ad ipam per discursuʒ sillogisticũ. q: ꝑ illã distinguit̃ ab aliq̃bus principijs p̃mis: q̃ nõ sunt simplicit̃ ꝑ se nota: ꝛ ꝑ ꝯsequẽs dubitabilia: ſ q: nõ possunt fieri nota ꝑ discursum sillogisticũ. iõ non sunt scibilia scĩa ꝓp̃e dicta. Uerbi gratia illa propositio. calor ẽ calefactiu⁹: est necessaria ꝛ dubitabilis: q̃a si aliq̃s actu app̃henderet calorẽ ĩtuitiue solũ ꝑ itellectũ. ꝛ nunq̃ sentiret calorẽ. nec sentiret calorẽ calefacere: puta si nullũ calefactibile esset calori intuitiue cognito approximatũ. posset dubitare an calor posset ꝓducere calorẽ. sic dubitat an albedo posset ꝓducere albedinẽ. ꝛ ꝑ ꝯñs illa ꝓpositio dubitabilis est: tñ illa ꝓpositio ꝑ nullas ꝓpositiões necessarias euident̃ applicabiles ad ipsam ꝑ discursum sillogisticũ põt de nõ euidenti fieri euidẽs. ſ tñ fit euidẽs ꝑ experientiã sumptaʒ ex noticia ĩtuitiua. ꝛ iõ nõ põt esse scibilis scĩa ꝓprie dicta.

C
Cõtra descriptionẽ quo ad scd̃am cõditionẽ Arguitur primo.

Sʒ cõtra illã descriptionẽ põt instari p̃io. videt̃ ꝙ scd̃a ꝯditio sit falsa. q: aliq̃ ꝓpositio ꝑ se nota est scibilis scĩa ꝓp̃e dicta q̃ est demõstrabilis. ꝛ tñ nõ dubitabilis: g̃ ꝛc. Maior: aliq̃ ꝓpositio ꝑ se nota sit demonstrabilis patet ꝑ algazel ĩ ꝑspectiua sua. li. i. c. iij. q: ista est demõstrabilis totũ est maius sua pte: et tñ h̃ est ꝑ se nota.

Secundo.

Scd̃o q: omis passio est demõstrabilis de suo subiecto: et aliq̃ tal' est ꝑ se nota: ꝛ ꝑ ꝯñs nõ est dubitabilis.

Scd̃a pars.

Silr̃ oẽ cõplexũ posteri⁹ prio p̃cipio est d̃mõstrabile ꝑ ipʒ q: sillogisando ex ipo erit sillogism⁹ ex p̃mis ꝛ imediatis ꝛc. Et ꝑ ꝯñs erit demonstratio. ꝛ ꝑ ꝯñs cõclusio erit scibilis scĩa ꝓprie dicta: ꝛ tñ aliqd̃ cõplexũ posteri⁹ prio p̃cipio est ꝑ se notũ: ꝛ ꝑ cõsequẽs nõ dubitabile.

Tertio.

Tertio arguitur põt: ꝙ illa ꝯditio sit falsa. q: si oĩs ꝓpositio scibilis scĩa ꝓp̃e dicta est dubitabilis. g̃ iste intellect⁹ q̃ nõ posset dubitare vel errare: nõ posset scire aliquã ꝓpositionẽ scĩa ꝓp̃e dicta. cõsequẽs est falsum. q: tũc itellect⁹ diuin⁹ nullã ꝓpositionẽ sciret scĩa ꝓp̃e dicta. qd̃ falsuʒ est q: scĩa ꝓp̃e dicta nullã imꝑfectionẽ dicit. g̃ nõ debʒ negari a diuino itellectu.

Contra tertiã cõditionem.

Cõtra tertiã cõditionẽ. videt̃ ꝙ sit sup̃flua. q: oĩs ꝓpositio nccãria: q̃ nõ est ꝑ se nota: est scibilis scĩa ꝓprie dicta. ꝛ solũ talis. ſ oĩs ꝓpositio nccãria: q̃ nõ est ꝑ se nota est dubitabilis. g̃ oĩs ꝓpositio dubitabilis est scibilis scĩa ꝓp̃e dicta. g̃ posito dubitabili sup̃fluit ponere aliud. Maior: ptʒ ꝑ p̃hm. i. posterioꝝ. vbi docet modũ accipiẽdi dicẽs. ꝙ p̃cipia cognoscim⁹ in q̃tũʒ terminos

cognoscim⁹: ꝗ oīa ꝑncipia cognoscim⁹ cogni
tis tminis: ꝗ nullū ꝑncipiū ē dubitabile. Sꝫ
oīs ꝓpositio necessaria ē ꝑncipiū vl' ꝯclusio ꝑ
ꝑ̃ſe ſcibilis. Idē ꝑhs voluit. i. thopicoꝝ di

Demōſtrati o q̄d ſit.

cēs demōſtratio ē ex ꝑmis ⁊ veris imediat' vl'
ex hijs q̄ ꝑ ꝑma ⁊ vera fidē ſūpſerūt: ꝗ in oī de
mōſtratiōe ꝯtīgit ſtare ad ꝑ ſe nota: ⁊ ꝑ ꝯñs
oīe ꝑncipiū demōſtratiōis q̄ð ita ē ꝑncipiū
q̄ ñ ꝯcluſio ē ꝑmo ⁊ ꝑ ſe notū: ⁊ ꝑ ꝯñs ñ ē du-
bitabile.

D
Ad primū. Demōſtratio capitur tripliciter.

Ad ꝑmū iſtoꝝ dico q̄ demonſtra
tio ꝑt accipi largiſſime ⁊ iꝑꝓꝑiſſime: ⁊ ſic ſyl
logiſm⁹ ex neceſſarijs pōt dici demōſtratio: ⁊
nō ſi ꝓpoſitio neceſſaria ⁊ per ſe nota ſillogiſa
tur ex ꝓpoſitionib⁹ neceſſarijs nō ꝑ ſe notis il
le ſyllogiſm⁹ pōt dici demōſtratio: q: nō eſt ſo
phiſtic⁹ nec dyalectic⁹ nec falſigꝑh⁹ ſtricte ac
cipiēdo: ⁊ ſic pōt reduci ad demōſtrationē ſꝫ
q̄ diuidit' ſyllogiſm⁹ ſufficiēt' i litigioſū dyale
cticū ⁊ demōſtratiuū. Alr' pōt dici ꝺmōſtratō
large ⁊ iꝑꝓꝑe. ⁊ ſic oīs ſyllogiſm⁹ ex neceſſa-
rijs ⁊ ꝑorib⁹ pōt dici demōſtratio: ſiue ꝯcluſ-
ſio ſit ꝑ ſe nota: ſiue nō. Tertio mō accipit' de-
mōſtratio ſtricte ⁊ ꝓꝑe ꝓ ſyllogiſmo faciēte
ſcire ex neceſſarijs: ita q̄ ꝑmiſſe ſint nate cau-
ſare notitiā ꝯcluſiōis: et iſto mō loq̄t' ꝑhs de
demōſtratiōe ⁊ loquunt' doctores ⁊ expoſito
res. Et ꝑ h̄ ad argumētū dico q̄ ꝓpoſitio ꝑ
ſe nota ē demōſtrabil' ꝑmo mō ⁊ ſcdo: ⁊ ſic for
te itellexerit ille auctor: ſ tertio mō dico q̄ ꝓ-
poſitio nō ē demōſtrabil': q: ꝓpoſitio ꝑ ſe no-
ta ꝑ̃ciſe cognoſcit' ex notitia terminoꝝ. Alr' eñ
nō cēt ꝑ ſe nota: ꝗ notitia ꝓpoſitōis ꝑ ſe note
nō ē nata cauſari ex notitia ꝑmiſſarū: ⁊ ꝑ ꝯñs
nō ē demōſtrabil'. nec ſcibil' ſciētia ꝓꝑe dicta

Si dicat' q̄ q̄uis tal' ꝓpoſitio ꝑ ſe nota ſuffi
ciēt' poſſꝫ ſciri ex notitia tmioꝝ: tñ ſi notitia
tmioꝝ ñ ſufficeret: adhuc ille ꝑmiſſe ex q̄b⁹ in
fert' cauſarēt notitiā illi⁹ ꝓpoſitōis: ⁊ ꝑ ꝯñs
notitia illarū ꝑmiſſaꝝ ē nata cauſare notitiā
illi⁹ ꝑ ſe noti: ⁊ ꝑ ꝯñs ē demōſtrabile. Hoc ñ
valet q: ꝑ iſtā rōnē ꝑmū ꝑncipiū poſſꝫ demō-
ſtrari: q: ſi notitia tmioꝝ ñ ſufficeret: poſſꝫ ſil-
logiſari ex aliq̄b⁹ nof' q̄ cārent notitiā ꝑncipij
ꝑmi. Si dicat' q̄ ꝑncipiū ꝑmū ſi nō cēt noti
nihil aliꝺ cēt noti. ⁊ iō ñ ē ſile. h̄ ñ valꝫ: q: etiā
aliq̄ñ ꝺ ſcō aliq̄d ē actual't notū: ⁊ tñ ꝑmū ꝑn
cipiū ñ ē actual't notū: ⁊ ita ſtat rō. Ideo dico
q̄ ꝺ rōe ꝓpoſitōis ſcibil' ē q̄ ei⁹ notitia poſſit
cāri ex notitia pꝛicipioꝝ: ⁊ ita q̄ hēat rōnē du
bitabil'. vñ ꝑ rōnē ꝑcedētē facta ꝑꝫ q̄ illo mō
quo ē ſcibil' ē dubitabil': q: ſi nō dicat' ſcibil': q:
nō ſufficeret notitia tmioꝝ: tūc poſſet cāri ei⁹
notitia ex ꝑmiſſis. ita dicet' dubitabil' q: ſi no-
titia tmioꝝ ñ ſufficeret poſſꝫ dubitari ꝺ ea. pu
ta ſi ꝓpō illa app̄hēderet' ſine ꝓpōib⁹ ex q̄b⁹
deberet ſciri.

E
Ad ſecūdū.

Ad aliā ꝓbationē dico: q̄ nō
oīs paſſio ē demōſtrabil' ꝺ ſuo ſubiecto: ſ aliq̄
paſſio ñ pōt ſciri ineē ſuo ſubiecto: niſi ꝑ̃ciſe ꝑ
expiētiā ⁊ nullo mō ꝑ demōſtratōnē: ⁊ h̄ ñ tm̄
ē verū ꝺ ꝓpoſitōe ꝑ ſe nota: i q̄ ꝑdicat' paſſio ꝺ
ſuo ſubiecto: ſ etiā ꝺ ꝓpoſitiōe frequēt' ñ ꝑ ſe
nota: ſic de iſta calor ē calefactiu⁹: et de ſilib⁹.

Ad ſecūdā ꝓ̃.

Ad aliā dico q̄ ñ ſꝑ ꝯplexū neceſſariū poſteri⁹
pōt demōſtrari ꝑ ꝑncipiū ꝑmū. etiā ſi ex ipſo
poſſꝫ iferri ſillogiſtice: ſ cū h̄ req̄rit' q̄ notitia
ꝑncipij poſſꝫ cāre notitiā poſterioris. ⁊ h̄ defi
cit i ꝓpoſito.

Ad tertiū.

Ad tertiū ꝯcedo q̄ intellect⁹
diuin⁹ ñ h̄ꝫ ſciētiā ſic ſtricte ſumptā: nec iſta
ſcia dicit' ꝑfectionē ſimpl'r: ſ icludit iꝑfectionē
ſcꝫ q̄ ſit nata ꝓduci ab alia notitia ꝯpleta.

Ad argumētū ꝯtra tertiā ꝯditionem.

Ad aliꝺ ꝯ tertiā ꝯditiōeꝫ dico q̄ illa nō ſup
fluit. Ad rōnē dico q̄ nō oīs ꝓpoſitio q̄ nō eſt
ꝑ ſe nota ē ſcibil' ſcia ꝓꝑe dcā: q: multa ſūt ꝑn
cipia ꝑma idemōſtrabilia ⁊ imediata. et cū h̄
nō ſūt ꝓpoſitiōes ꝑ ſe note.

F

Vñ ſciendū q̄
aliq̄ ꝯcluſio ē ꝺmōſtrabil' ꝑ ꝑncipia ꝑ ſe nota.
ita q̄ vltiata reſolutio ſtat ad ꝑncipia ꝑ ſe no
ta. Aliq̄ aūt ſtat ad ꝑncipia ñ ꝑ ſe nō: ſ ad ꝑn-
cipia nota tm̄ ꝑ expiētiā: ſic mlt'e ſūt paſſiōes
q̄ ñ ꝑñt cē note ꝺ ſuis ſubiectis niſi ꝑ expiētiā
tm̄: ſic q̄ calor ē calefactiu⁹: q̄ grauitas iclinat
deorſū: ⁊ tñ iſta ñ ſūt ꝑ ſe nota ſ dubitabilia ⁊
iō mlt'a ſūt ꝑncipia ꝑma i nulla ꝑora reſolubi
lia: h̄ ē q̄ ex nullis ꝑorib⁹ ꝑñt iferri ⁊ ſciri: ⁊ tñ
ñ ſūt ꝑ ſe nota. iſta ē itētō bti Augꝰ i. retracta.
c. viij. vbi declarat q̄ñ aīa aliq̄s artes attulit
ſecū ⁊ aliq̄s ñ: q: illas artes ꝺr attuliſſe ſecū: ꝺ
q̄b⁹ ordiate iterrogata: recte reſpōderet ſūi ex
piētia. ⁊ h̄ ꝯtigit q̄ñ vltiata reſolutio ſtat ad
ꝑncipia ꝑ ſe nota. tūc eñ ñ oꝫ niſi q̄ ordiate ꝓ
ponat' ꝯcluſiōes imediate ſequētes ex ꝓpoſi-
tionib⁹ ꝑ ſe not: ⁊ poſtea alie imediate ſequē-
tes ex ill': ⁊ ſic ſꝑ ꝓcedēdo vſq ad vltias. ali-
as aūt artes ñ attulit ſecū q̄. ſ. ñ reſoluūt' ad ꝑ-
ma ꝑncipia ꝑ ſe nota: ſ tm̄ ad ꝑncipia nota ꝑ
expiētiā. ſi eñ reſolutō ſtaret ad ꝑncipia ꝑ ſe
nota: tūc doctor hñs illā ſciaꝫ poſſet ꝓponere
diſciplo ꝑncipia ꝑ ſe nō: ad q̄ (vt certū ē) diſ-
ſcipul⁹ recte reſpōderet: deide poſſet ꝓpone-
re ꝯcluſiōes imediate ſequētes. ad q̄s diſcipu
lus recte reſpōderꝫ: q: videret eas ſeq̄ ad ꝓpo
ſitiōes ſibi ꝑ ſe notas. Tertio poſſꝫ ꝓponere ꝓ
poſitiōes imediate ſequētes ad illas ꝯcluſio-
nes ad q̄s ēt recte reſpōderꝫ ꝑ cādē rōnē: ⁊ ſic
ēt ꝓcedēdo vſq ad vltias: ſ manifeſtū ē q̄ h̄ ñ
ꝯtigit oīb⁹ ſciētijs: q: mlt'e ſūt q̄ ñ ꝑñt acq̄ri ſñ
expiētia: q̄uis opinio vel credulitas ꝺ ill' ſcibi
lib⁹ poſſit acq̄ri ꝑ doctrinā ꝑ̃ciſe: ꝗ ille ſcie nō
hñt ꝑncipia ꝑ ſe nō: alie hñt. Vñ augꝰ poſtq̄
explanauit q̄ñ aīa attulit artes ſecū: ſubiūgit

Nec sane oēs artes eo mō secū attulit. aut secū hz. nā de artib⁹ q̄ ad sensus corpis ptinēt. sicut mlte meditine: sic astrologia: nisi q̄ h̄ didicit nō p̄t dicere: ea ꝟo q̄ scia ⁊ itelligentia capit ꝑpt illud qđ dixi cui vel a seip̄o vel ab alio fuerit bn̄ introgata ⁊ recordata m̄ det. Eandē sniam ponit. iij. li. de trinitate. Hec etiā est intētio Aristotel' in diuersis locis. Un̄. i. metha. ⁊. ij. posterior. docēs quomō acquirit notitia p̄ncipior dic. q ex sensu fit mēoria. ex mēoria aūt fit expimētū. ⁊ ex expimēto accipit vlē: qđ ēst p̄ncipiū artis ⁊ scie. ⁊ tū manifestū est: q p̄ma ꝑpositio frequent accepta p experientiā est illa: in q̄ p̄dicat passio de suo subiecto. et q̄ est dubitabil: sic declarat ph̄s. i. metha. vn̄ dic experiētia q̄dē artē fecit sed inexpientia casuz: fit aūt ars cū ex mltis expimētalib⁹ cōceptib⁹ vna fit velut de silib⁹ acceptio. acceptōez q̄dē eni hr̄e: q callie ⁊ socrati hac egritudine laborātib⁹ h̄ cōtulit, ⁊ ita multis singulatiū expertū est. q aūt oib⁹ hmōi fm vnā speciē determinat, hac egritudine laborātib⁹ h̄ cōtulit vt fleumaticis. aut coleric. aut estu febricitātib⁹. artis est. Ex ista auctoritate habet. q talis expiētia est de dubitabil b⁹. ⁊ ita p̄ma pricipia in arte ⁊ scia acq̄sita p expientiā: sunt dubitabilia. et p ꝯn̄s nō sunt p se nota. Hoc etiā p3 p ph̄3. i. Ethicor. c. x. dicentē. Principior hec q̄dē inductōe cōtēplata sunt. h̄ vero sensu. h̄ aūt cōsuetudie q̄dā. ⁊ alia aūt alit. ⁊ ꝯmētator ibidē

G Ad primā ꝓbationē illi⁹ maioris de p̄mo posterior. p̄t dici dupliciť. Uno mō: q loq̄tur de pricipijs p se notis: q̄a illa cognoscunt cognit terminis. nō āt loquit de pricipijs alijs: q̄ p̄nt sciri tm̄ p expiētiā: ⁊ nullo mō p doctrinā. Alr pōt itelligi illud dictū vlr de oib⁹ pricipijs. q cognoscunt cognit terminis. excludēdo alias ꝓpositiōes ncc̄rias poxes eis. ex q̄b⁹ sillogistice p̄nt iferri: ⁊ p eas sciri. nō tn̄ sufficit q̄cūq3 notitia termior: sic e⁹ de notitia ꝓpositiōis p se note. q: ad illaz su..icit q̄cūq3 notitia termior siue ituitiua: siue abstractiua. s reqrit notitia intuitiua: saltē alicui⁹ termini. vel alicui⁹ iportati p terminū. ⁊ forte reqrunt frequent mlte notitie ituitiue. sic ponat: q h̄ sit primū pricipiū. ois herba tal' spēiei cōfert febricitāri. ista p nullas ꝓpositiōes notiores pōt sillogisari. s ei⁹ notitia accipit ex notitia intuitiua: ⁊ forte multarū. q̄a eni3 iste vidit q post comestionē tal' herbe seq̄bat sanitas in febricitāte. ⁊ amouit oēs alias causas sanitat illi⁹. sciuit euidēt q ista herba fuit cā sanitat. ⁊ tūc h3 experimētū de singulari. Est aūt sibi notū q oia indiuidua eiusdē rōis h̄nt in passo effect⁹ eiusdē rōis eq̄lit disposito, et iō euident accipit tanq̄ pricipiū: q ois talis herba ꝯfert febricitāti. Ad auctoritatē de p̄io topicor. d co. q dicit q demōstratio est ex p̄mis ⁊ veris: vel ex hijs q̄ p p̄ma ⁊ vera fidē sumpserūt: ⁊ h̄ ꝯcedo. Sed nō dicit. q est ex p se notis. vel q̄ ex hijs q̄ sunt per se nota fidē sumpserit: nec sunt idē sicut dictuz est pricipia p̄ria. ⁊ pricipia per se nota.

H
Scđm articulus.

Circa scđm q̄d est scia dico. q scia fm qđ distiguit cōtra alios hitus itellectuales. de q̄b⁹ loquit ph̄s. vi. ethicor. Est notitia euidēs veri necc̄rij nata causari per p̄missas applicatas ad ipsuz per discursum sillogisticū. Per primā cōditionez excludit: ⁊ opinio: ⁊ suspitio: ⁊ fides. ⁊ huiusmōi. q: nulla illarū est euidēs. Per secūdaz excludit euidens notitia cōtingentiū. q̄ nō est scia ꝑprie dicta: q: nō est veri necessarij. p tertiā conditionē excludit notitia euidēs p̄morū pricipior: q: illa nō p̄t h̄ri p discursum sillogisticū. Dico aūt nata causari. q: nō est necc̄rium q de facto causet per tales p̄missas. q: p̄t p experientiā cāri. p̄t eni aliq̄s sine sillogismo euident scire: q luna est eclipsabilis p solā expiētiā sine omi sillogismo. ponēdo q ista sit ꝯclusio demōstrabilis. Q aūt ista sit scia ꝑprie dicta pōt ꝓbari. q̄a ista scia est hitus veridic⁹. s fm ph̄m. vi. ethicor. nō sunt nisi quiq3 hit⁹ veridici. s. itellect⁹. sapiētia. scia. ars. et prudētia ⁊ certū est q nō est intellect⁹ nec sapiētia. nec ars nec prudētia. g̃ reliquit q sit scia.

Arguitur p̄mo.

Cōtra tn̄ istā vltimā cōditionē p̄t instari. Prio q: nō est silis modus acq̄rendi notitiā principior ⁊ cōclusionū. s notitia aliquor p̄ncipior sic dictū est accipit p expientiā sine demōstratiōe. g̃ notitia cōclusionū: q̄ est scia ꝑprie dicta: nō pōt accipi p experientiā sine demōstratione.

Scđo

Scđo aut ista notitia euidēs ē eiusdē speciei cū notitia acq̄sita p demōstrationē eiusdē cōclusiōis. aut alteri⁹: nō prio mō: q: pl⁹ drn̄t scia acq̄sita p d̄mōstrationē. ⁊ scia acq̄sita p expiētiā: q̄ scia q: ⁊ scia ꝑpt q̄d. s ille drn̄t spē. i. posterior. g̃ ⁊c.. Pōt cōfirmari. q: distincte cāe causāt disticros effectus. Sed scie quarū vna habet p expientiā. ⁊ alia p d̄mōstrationē. causāt p disticras causas spē. g̃ distigunt spē. maior p3. q: ad multitudinē p̄oris seq̄t mltiplicatio posterioris. q̄uis nō ecōuerso. nec pōt dari scđm. q: i eodē itellectu respectu eiusdē cōplexi nō p̄nt esse due notitie abstractiue disticte spē.

I
Ad primū.

Ad primū istor dicēdū. q p̄t esse cōsilis mod⁹ acquirendi notitiā aliquor pricipior ⁊ aliquarū cōclusionū. s p̄ter istū modū cōez est vn⁹ ꝑprius notitie cōclusionū. s. p demonstratiōez. q̄ nullo mō p̄t ꝯpetere notitie pricipior prior quorūcūq3.

K
Ad scđm

Ad scđm p̄t dici. q notitia ꝯclusiōis acq̄sita p expientiā. ⁊ notitia eiusdē

acq̄sita p demōstrationē sūt eiusdē spēi: q2 nō ē icōueniēs distinctas causas specie hr̄e eosdē effect⁹ specie: sicut sol ⁊ ignis p̄ducūt eūdē calorē specie: ⁊ vtraq3 sine altera ē cā sufficiēs respectu caloris. ita ē i p̄posito φ notitia intuitiua aliquor terminor vl̄ signator p̄missas: virtute cui⁹ accipit notitia euidēs alicui⁹ v̄itatis cōtingētis de aliquo singulari intuitiue cognito: ē cā saltē mediata ⁊ partialis respectu notitie alicui⁹ ꝯclusiōis demōstrabilis: sic si v̄tute notitie intuitiue accipiat notitia euidēs istius v̄itatis ꝯtingētis. ista herba sanat talē ifirmitatē. illa ē cā mediata partialis notitie isti⁹ ꝯclusionis demōstrabil'. s. ois talis herba sanat. est aūt ista notitia intuitia cā partialis tm̄: q2 ista notitia nō sufficit nisi euidēter sciat φ oia idiuidua eiusdē rōnis sūt nata hr̄e effect⁹ eiusdē rōnis i passo eiusdē rōnis ⁊ eq̄lit dispositō: et p̄ter istā causā notitia p̄missarū pōt eē cā sufficiēs: ad causandū notitiā eiusdē spēi respectu eiusdē ꝯclusiōis. ⁊ si p̄mo sciat ꝯclusio p experiētiā: ⁊ post eadē ꝯclusio sciat p demōstrationē non causabit noua scīa distincta specie: s; fiet vnū ex gradu p̄cedēte ⁊ seq̄ete: sic si p̄mo i ligno p̄ducat calor p solē: ⁊ post itēdat p ignē.

Instantia prima

Si dicat φ f̄m Aristotelē p̄mo posterior. Necessariū nō pōt sciri p veritatē ꝯtingētē φ nis possit isciri ex cōtingēte. g̃ ad acq̄sitionē scie p̄dicte nihil facit notitia v̄itatis ꝯtingētis.

Respōsio Z

Dico igit φ itētio Aristotelis ē φ necessariū n̄ pōt demōstrari p ꝯtigēs tāq̄ p aliquā p̄missā i demōstratiōe: p notitiā tm̄ euidēntē alicui⁹ cōtingētis ⁊ notitiā vni⁹ veritat' necessarie: nō ordinatis i mō ⁊ figura pōt accipi notitia euidēs ꝯclusiōis demōstrabilis: p modū declaratū: q2. s. sciret euidēter ꝯclusio ncīa p vnā ꝯtingētē euidēter notā ex q̄ ꝯtingēti sequit formalr̄ ꝯclusio illa demōstrabil': sic seq̄t formalr̄ h̄ herba sanat: g̃ ois herba eiusdē spēi sanat. ⁊ tenz ista ꝯn̄a nō p aliq̄d mediū intrisecū: quo adiūcto eēt syllogism⁹: s; tenet p mediū extrinsecū. s. p illō mediū oia agētia eiusdē spēi spālissime sūt effectiua effectuū eiusdē rōnis.

Obijcitur primo

Et si dicat isto mō dato sufficeret vnū experimētū ad habēdū p̄ncipiū art' ⁊ scie: q2 sufficeret scire d̄ vno singulari: φ ē p̄ductiuū talis effect⁹: si illa p̄pō sit v̄l'r vera.

Secūdo.

Silr̄ h̄ dato nūq̄ p experiētiā poss; sciri p̄ncipiū artis ⁊ scie: nisi de spē spālissima: ⁊ nō de genere. q2 ista p̄pō oia q̄ sūt eiusdē generi sūt p̄ductiua effectuū eiusdē rōnis vel generis ē simplr̄ falsa: q2 aliq̄ substātie p̄ducere p̄nt substātias: ⁊ aliq̄ accidentia tm̄.

Tertio.

Silr̄ ista ꝯn̄a nō valet. ista herba ē sanatiua: g̃ ois herba talis spēi est sanatiua: q2 pōt stare oppositū: φ aliq̄ tal' herba nō sit sanatia: s; magis ifirmatiua. q2 poterit hr̄e ꝯtrariū illi⁹ qd̄ ē sanatiuū: ⁊ qd̄ ē i hac herba.

Ad primū.

Ad p̄mū istor dico. φ aliq̄n sufficit vnū experimētū ad habēdū p̄ncipiū art' ⁊ scie. ⁊ aliq̄n reqrūtur multa experimēta. si em̄ i principio p̄mo artis ⁊ scie subijciat spēs spālissima: sufficit vnū experimētū: sic ad sciēdū istā p̄pōnem ois calor ē calefactiu⁹ q̄ ē p̄ncipiū p̄mū: sufficit euidēt' cognoscere φ iste calor calefacit vl' calefecit. ⁊ h̄ ppt' causā iā dictā. Si aūt subijciat aliq̄d cōe ad plures spēs tūc reqrūt plura experimēta. q2 reqrit experimētū de aliquo singulari cuiuscūq3 spēi. sic ad sciēdū euidēter φ ois act⁹ ē gn̄atiu⁹ habit⁹ requirit experimētū φ act⁹ p̄ncipij ē gn̄atiu⁹ hit⁹: ⁊ φ act⁹ ꝯclusiōis ē gn̄atiu⁹ habit⁹. ⁊ sic de alijs spēb⁹: ⁊ h̄ ē verū qn̄ tale p̄ncipiū accipit p experiētiā p̄cise. q2 si acciperet p rōnē nō oporteret. ⁊ tūc talis deductio nō tenebit p istā p̄pōnē: φ cāe eiusdē generis sūt effectiue effectuū eiusdē generis vel eiusdē rōnis vel p aliq̄d mediū cōsile. Puta p tale mediū. Quicq̄d cōpetit alicui alicui⁹ generis cōpetere pōt alteri eiusdē gener'. vel cōsimile S; tenebit p illō mediū. qn̄ aliq̄d cōpetit cuilibet spēi ꝯtēte sub aliquo genere cōpetit vl'r illi generi. ⁊ ita tale p̄ncipiū de genere vl' de al'quo cōi ad plā alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis. accipiet p experiētiā ⁊ aliquo mō p iductionē. s. inferēdo vnā vl'em de genere ex oib⁹ vl'ib⁹ de oib⁹ spēb⁹ cōtētis sub genere sic si arguerē sic ois hō ē augmētabil': ois asin⁹ ē augmētabil'. ois leo ē augmētabilis: ⁊ sic de singulis: g̃ oē aial ē augmētabile. et ppt' h̄ dic̄ phs: φ aliq̄n p̄ma p̄ncipia accipiūt p iductionē. Tūc ad argumētū dico: φ sufficit sciri de vno singulari ad habēdū talē p̄pōnē euident' notā de spē spālissima nō tm̄ de aliquo cōi ad plura diuersarū rōnū.

Ad secūdū.

Per idē p3 ad scd̄m. q2 p̄pō d̄ oi ad plura diuersarū rōnū nō accipiet p istā p̄positionē oēs cāe eiusdē generis vel eiusdē rōnis hn̄t effect⁹ eiusdē generis vl' eiusdē rōnis. nec p aliquā cōsimilem: s; p modū iā expositū.

Ad tertiū.

Ad tertiū dico: φ ista nō ē p̄ma p̄pō accepta p experientiā. ois talis herba ē sanatiua talis ifirmitat'. nec illa herba ē sanatiua tal' ifirmitat' nisi ipa h̄ba eēt rō p̄ducēdi ta ē sanitatē. Si em̄ aliq̄ q̄litas exn̄s i herba sit p̄ncipiū sanādi: tūc illa p̄pō i q̄ p̄dicat sanatiuū de cōi ad illā q̄litatē erit p̄ncipiū p̄mū: ⁊ ista. ois tal' herba ē sanatiua erit ꝯclusio demōstrabil': sic h̄ ē p̄mū p̄ncipiū: ois calor ē calefactiu⁹. ⁊ ista ē ꝯclusio. ois ignis ē calefactiu⁹: ⁊ etiā illō oē calidū ē calefactiuū. Verūtn̄ h̄ ē ꝯn̄a bona. h̄ herba ē sanatiua: g̃ ois tal' herba ē sanatia: φ̄uis ꝯn̄s h̄ illatū esset ꝯclusio ⁊ nō p̄ncipiū: q2

talis ꝯsequētia tenet p illud mediū necessariū 7 euident notū. q̄cq̄d absolutū: vel ꝓpetas cō sequés absolutū cōpetit alicui idiuiduo. cuilibet idiuiduo eiusdē rōis p̄t aliq̄d ꝯsilē cōpetere. 7 iō ex h̄ ipo ꝙ h̄ herba bȝ q̄litatē talē q̄ est pnciпiū sanādi talē ifirmitatē: q̄libȝ tal's herba potetit h̄ hr̄e. Et q̄n̄ d̄r ꝙ aliq̄ tal' herba nō est sanatia. s̄ magis iductia ifirmitat̄. Dico ꝙ tātū simk ꝙ sit iductia tal' infirmitat̄. 7 t̄n̄ sanatiua tal' infirmitat̄: 7 h̄ q: nō est icōueniēs ꝙ aliq̄d sit i potētia ad vtraq̄ꝫ q̄ sunt p̄ncipia cōtrarioꝝ. Istud de ista vltia cōsequētia est vetū fm theologiā 7 v̄itatē. q̄uis p̄hs 7 errātes hoc negarēt. Per h̄ ad p̄mā ꝯfirmationē dico. ꝙ nō sp distīcte cāe spē. hn̄t distinctos effectus spē. nec sp ad m̄ltiplicatiōem p̄oꝝ sequit̄ multiplicatio posterioꝝ. q̄a fm oēs multe cāe essentiales ꝯcurrūt ad eūdē effectū ꝓducēdū.

Ad aliā ꝓbatóez dico. ꝙ scia q: 7 ꝓpt q̄d dupliciť accipi pñt. Uno mō pro demōstratione q: 7 ꝓpt q̄d. Alio mō pro notitia causata a p̄missis istarū demōstrationū. Si p̄mo. sic dico ꝙ distiguūt spē respectu eiusdē cōclusiōis: sic ille demōstratiōes respectu eiusdē ꝯclusionis distiguūt spē. q: alie p̄misse sunt in vna demōstratiōe 7 in alia. 7 isto mō loquiť p̄hs. i. posterioꝝ. Scd̄o mō dico. ꝙ nō distiguūtur spē q̄ntūcunq̄ꝫ notitie p̄missarū: q̄ sunt cāe efficiētes notitie ꝯclusiōis distinguātur spē. Si dicať ꝙ fm p̄dicta in p̄oꝝ q̄stiōe: illa que nō pñt hr̄e eundē effectū spē distiguūtur spē. s̄ scia q: q̄ntūcunq̄ꝫ intēdať etiā i infinitū nunq̄ faciet scire ꝓpter quid. ḡ scia propter quid: et quia distinguūtur spē. 7 eodē mō p̄t argui de scia acq̄sita p demonstratiōez: 7 p experientiā. Rn̄deo ꝙ scia q: nūq̄ facit scire ꝓpt q̄d. q: ad hoc req̄riť vna alia cā. s. notitia p̄missarū demōstratiōis ꝓpt q̄d. 7 iō seq̄tur ꝙ distinguitur spē a notitia p̄missarū illi⁹ demōstratiōis. Predcā opinio de vnitate scie acq̄sita p experientiā 7 dmōstrationē: maxie ꝓbabilitatē bȝ. si scia ꝯclusionis distinguať realiť et totaliť a notitia p̄ncipioꝝ. si āt nō distingueret realiť 7 totaliť a notitia p̄ncipioꝝ nō haberet ꝓbabilitatē.

Tertius articul⁹

Circa tertiū articulū sciendū. ꝙ circa istā q̄stionē sūt diuerse opiniōes. Una ꝙ q̄ntūcūq̄ꝫ de talibus v̄itatib⁹ necessarijs theologicis posset eē notitia certa 7 euidēs. t̄n̄ illa nō erit scia ꝓpe dcā. Hoc ꝓbať. q̄a ois scia ꝓprie dicta acq̄riť p cām illi⁹: q̄d ꝯcludiť de subiecto. s̄ nihil p̄dicabile de deo bȝ cām. ḡ 7c̄. Maior p̄ȝ p p̄hm p̄mo posterioꝝ: q̄ dic̄ ꝙ scire arbitramur vnūq̄dq̄ꝫ cū cāꝫ arbitramur cognoscere: p quā res est. ḡ 7c̄. Si diciť ꝙ p̄hs accipit ibi cām nō p cā incōpleta: s̄ pro causa ꝯpleta. Cōtra. p̄hs ibi dicit expresse ꝙ cū arbitramur cognoscere cām: p quā res est nō: per quā ꝯpletū est. Siliť scd̄o posterioꝝ dic̄. scire opinamur: cū scimus cām. et imediate exēplificat de q̄ttuor caus̄: q̄ sunt cāe rerū. nō ꝯpletoꝝ. Idem videť sentire p̄mo phisicoꝝ i p̄ma ꝓpositiōe libri. Hoc etiā ꝓbať. tū q: oē subiectū scie est causatū 7 ꝯpositū: q: bȝ ꝯpositū ꝯceptū q̄dditatiū: 7 denoiatiuū. tū q: oē subiectū scie bȝ passionē differētē realiť a subiecto. tū q: oē subiectū scie habȝ passionē demōstrabilē de eo p diffinitiōez subiecti tanq̄ p mediū. illa nō cōpetūt deo. ḡ 7c̄. Dicit t̄n̄ ista opinio. ꝙ aliq̄d p̄ot ꝯcludi de deo a p̄ori. t̄n̄ nō erit scia ꝓprie dcā. q: nō est p cām realē. Cōtra istā opinionē. videť ꝙ primū et scd̄m repugnēt int̄ se. q: q̄n̄ aliq̄ cōclusio sciť a p̄ori respectu illi⁹ cōclusiōis est aliq̄s habitus veridic⁹. 7 n̄ itellect⁹. q: ille est p̄cise respectu p̄ncipioꝝ: q̄ sunt vel p se nota vel p̄cise cognoscibilia p experientiā. Nec sapia. q: illa est tā p̄ncipioꝝ q̄ cōclōn. vi. ethi. Nec ars. nec prudentia q: ille sūt respectu agibiliū 7 factibiliū t̄n̄. ḡ scia. Si dicať ꝙ talis notitia est sapia: sic metaphisica: q̄ ē de ente. q: nō est p cām est sapia. Cōtra. tal' ꝓpositio ꝯclusa p aliq̄d p̄us: nō t̄n̄ p cām realē priorē p̄t reperiri de istis iferiorib⁹. 7 p ꝯn̄s h̄ȝ istū hit⁹ tal' ꝯclusiōis nō erit sapia. q: nō est de caus̄ vlib⁹ 7 p̄mis. nec est itellect⁹ certū est: nec ars: nec prudētia. ḡ scia ꝓpe dctā 7 t̄n̄ nō erit per cām realē. Assumptū p̄ȝ p eos q: sic p ifinitatē dei p̄t ostēdi idiuisibilitas dei. ita p itellectualitatē aie intellectie p̄t ostēdi incorruptibilitas aie itellectiue vel simplicitas vel aliq̄d h̄mōi.

Scd̄a opinio.

Ideo est alia opinio: ꝙ de talib⁹ v̄itatib⁹ p̄t esse scia ꝓprie dcā: ꝓpt q̄d 7 a priori. 7 ista opinio p̄io declarat. ꝙ pfectiōes essentiales sūt demōstrabiles de essentia ꝓpť q̄d 7 a priori. Scd̄o ostēdit h̄ idē de notiōibus. Tertio de respectiuis ad ex̄.

Probatio primi

Primū declarāt q: ordo est int̄ rōes sub q̄b⁹ de⁹ est ꝯceptibilis. ita ꝙ rō essentie est oino pria: 7 alie rōes seq̄ntes sunt p̄ores aut posteriores: fm q̄d huic rōi sūt ꝓpinq̄ores: aut ab ipa remotiores. Hoc p̄ȝ q: quecūq̄ꝫ ordinē realē hn̄t aliq̄ si essent distīcta realr̄ ꝯsileꝫ ordinē hn̄t fm rōem vbi sūt distīcta fm rōem. nūc ḡ si essentialia essent distīcta realr̄ int̄ se hn̄t ordinē i ꝯn̄do ipam essentiā. ḡ si sint distīcta fm rōem hn̄t talē ordinē fm rōeꝫ. Minor p̄ȝ. q: si pfectōes essentiales realr̄ distiguerent: puta natura itellectual' pfecta. itellect⁹ pfect⁹. 7 illud p q̄d intellect⁹ bȝ obiectū ꝓportionatū sibi pn̄s. 7 ip̄e act⁹ itelligēdi. 7 vltra etiā esset ali⁹ act⁹ circa obiecta secūdaria v̄tualiť cōtēta i obiecto p̄mario. esset int̄ ista tal' real' ordo: ꝙ essentia itellectual' pfe

cta esset prior realiter in illa rone representante obiectum. et ro illa representas esset prior actu intelligendi obiectum. et actus intelligendi obiectum primarium esset prior actu intelligendi realiter obiectum secundarium. et ista ppo esset propter quid. Unus naturam imaterialem perfectam habens intellectualitatem perfectam. et hoc esset propter quid. Intellectuale perfectum potest habere ronem sibi representantem perfecte obiectum proportionatum sibi. Iterum hoc esset propter quid. Intellectus perfectus habens proportionatum obiectum sibi perfecte presens intelligit nisi impediatur: et hoc propter quid ad concludendum extremum de extremo. Consimiliter potest argui de ipsa volutate et actu volendi etc.

Probatio scdi. Scdm declaratur: quia si ista differrent realiter: memoria perfecta que scz includit intellectum et obiectum sibi presens. et actus intellectus vel intelligentie: et actus exprimendi notitiam declarativam ipsius obiecti que est dicere: et ipsa notitia producta per actum dicendi quod est verbum: esset ibi simpliciter ordo realis: ita quod memoria perfecta in actu esset ibi primum: dicere secundum: verbum tertium. Consimiliter potest argui de volutate et spiratione spussancti. et sic patet quod sp per priora tamquam per causas propter quid posset sciri posteriora: ergo nunc est huiusmodi ordo eorum secundum ronem qualis esset si realiter ut dictum est essent inter se distincta. Item per utramque conclusionem predicta arguitur secundo sic. In demonstrationibus quia et propter quid de eodem videtur esse ordo contrarius. Nam in demonstratione quia prius concluduntur que sunt propinquiora effectui a quo arguitur. et ista videntur esse remotiora a causa per se: econverso autem in demonstratione simpliciter et propter quid ubi prius concluduntur illa que sunt propinquiora ipsi cause: et ultimo concluditur de effectu remoto: ergo si aliqua conveniunt alicui cause que statim possunt concludi ex effectibus: et alia que non possunt. ista non videntur habere ordinem. eque immediatum ad talem causam: nunc autem aliqua possunt concludi de deo ex effectibus et aliqua non: ergo hoc et illa secundum ordinem nature insunt deo. Confirmatur quia aliqua possunt cognosci de deo confuso conceptu aliqua non nisi distincto conceptu.

Probatio tertij Tertium probatur alibi quotlibet. q. i. quia talis ppo necessaria puta deus est omnipotens. et eadem rone tales deus est creativus: beatificativus etc. est ppo demonstrabilis: quia necessarium mediatum. Hoc probatur: quia qualis est ordo realis inter aliqua si sint distincta realiter talis est ordo cognitionis inter eadem qualitercumque sint distincta in esse cognoscibili: nunc autem si esset distinctio realis inter naturam et intellectum et volutatem et potentiam ad extra. esset talis ordo realis. quod quia natura habet talem intellectum et volutatem ideo est sic potens respectu talium ad extra: ergo hoc qualitercumque sint distincta sp ex parte talis ordo cognoscibilitatis talis quod quia natura divina habet talem intellectum et talem volutatem: ideo habet talem potentiam que est omnipotentia. Similiter notionale immediatius convenit essentie quam illud quod dicit relationem ad extra: et de illo comparando ipm ad divinam psonam potest esse verum medium.

Preterea arguitur sic. de quidditate non contenta in aliquo priori composito habente per se diffinitionem et causam et passionem a se realiter distinctam. et habente plures conceptus denominativos per se scdo modo. de omni tali potest esse scientia propter quid tamquam de subiecto. sed hoc non est rone compositionis nec causationis nec distinctionis realis passionis a subiecto. patet de ente. ergo precise: quia habet plures conceptus ordinatos. sed huiusmodi est deus. ergo etc.

Contra scotum Contra istam opinionem: quantum ad aliqua dicta in ea arguo primo. quod attributa non possunt de deo demonstrari propter quid. et hoc de deo distincte cognito quomodo loquitur doctor iste. quia nullus conceptus communis quidditativus: potest demonstrari demonstratione propter quid de illo quod immediate continetur sub eo. quia talis ppo est immediata secundum phm. i. posteriorum. et per consequens illa non est altera prior. sed omnis talis conceptus est communis deo et creature: ut suppono nunc: quia postea probabitur. et est conceptus quidditativus. quia supposito ad presens: et postea probabitur: quod inter divinam essentiam et divinum intellectum vel volutatem nulla est distinctio: nec realis: nec ronis. ergo conceptus bonitatis vel quicumque talis est quidditativus. et per consequens nullus talis potest de deo demonstrari. Si dicatur quod omnino de eadem re sine omni distinctione possunt esse plures conceptus. s. quidditativus et denominativus. Contra. quandocumque aliquid omnino a parte rei exprimitur per unum conceptum etiam per alium. non est maior ro quare unus sit quidditativus: quam alius. sed si nulla penitus sit distinctio a parte rei inter divinam essentiam et intellectum et actum intelligendi. nihil ymaginabile potest exprimi per unum conceptum: quod non per alium. ergo uterque erit quidditativus: vel neuter. Si dicatur quod exprimitur idem non eodem modo. Contra. non potest assignari talis diversitas modorum: nisi aliquo modo propter aliquam non identitatem a parte rei. Confirmatur ista ro quia ille conceptus qui precise exprimit quidditatem: et nihil aliud: est quidditativus. non enim potest alia ro assignari quare aliquis conceptus est quidditativus. ergo omnis conceptus talis est quidditativus. Maior autem sit immediatus patet quia nihil est medium. quia nec deus certum est. nec aliquid creatum quia illud est alterum condividens. sicut quando dicitur sapientia quedam est creata: quedam increata. sapientia ibi immediate predicatur de sapientia increata que nullo modo distinguitur ab essentia divina. ergo nullus conceptus talis potest demonstrari a priori de deo distincte cognito. nisi forte demonstraretur passio alicuius entis in communi de deo per ens tamquam per medium. ita quod aliquis conceptus communis deo et creature sit medium in illa demonstratione. Scdo arguo. quod nullum notionale potest demonstrari de divina essentia per aliud notionale. quia nulla est distinctio ibi: nisi precise inter essentiam et relationem et relationes inter se. ita tamen quod in proprietatibus unius psone nulla est distinctio. ergo non potest ibi esse aliquod medium demonstrandi unum de reliquo. Per idem patet contra tertium. quia conceptus ad extra non potest demonstrari de divina essentia. quia nihil est tale medium etc. Arguo ergo sic.

si esse omnipotens vel aliq̄d sit demonstrabile de deo: ḡ aut de diuina essentia: aut de ꝑsona nō de diuina essentia in se: q: si sic. quero ꝑ q̄d mediū: aut per mediū q̄d ē vera res: aut ꝑ mediū quod est ens rōnis vel cōceptus rei. nō ꝑ primo: q: in deo nō sunt nisi essentia τ ꝑsone τ relatiōes ꝑm istos si nō ponať distinctio formalis attributoꝝ: sed nec ꝑ personā nec per relationē pōt hoc demonstrari de diuina essentia quia nō prius cōuenit persone vel relatiōi ꝙ̄ essentie: q: quacūq̧ persona accepta vel relatione cōuenit alicui alteri q̄d nō est illa persona vel relatio: ḡ prius cōuenit essentie ꝙ̄ cuicunq̧ q̄d nō est formaliť essentia: ḡ de essētia nō pōt demonstrari a priori per aliquā verā rē tāꝙ̄ per mediū. nec per ens rōnis: quia q̄n aliquid est ꝓpriū alicui rei per prius dicitur de illa re ꝙ̄ de quocūq̧ ente rōnis vel cōceptu: ſ esse oipotens est ꝓpriū vere rei: ḡ non prius dicitur de aliquo cōceptu. Nec pōt dici ꝙ demōstratur de ꝑsona de demōstratione a ꝑori: q: tūc posset aliq̄s scire ꝙ essentia i se esset oipotēs τ tm̄ dubitaret de persona: cui⁹ oppositū ostēdetur infra. Si dicitur ad oia ista ꝙ preter essentiā est distinctio formal' attributoꝝ. τ illa distinctio sufficit ad hoc ꝙ vnus cōcept⁹ sit q̄dditatiu⁹ τ alius denoiatiu⁹: τ ad hoc ꝙ aliq̄d demōstretur de aliquo demōstratiōe ꝓpa ꝓpť quid τ a ꝑori. Cōtra. hoc nō saluat istū doctorē. primo q: ponit ꝙ oia ista possunt saluari sine omi distictiōe formali ꝓpter solā distinctionē rōnis τ ꝓpter solā distictionē ꝑ relatiōes rōnis se mutuo respiciētes. Vn̄ dicit sic. Una res pōt virtualiter cōtinere cōcept⁹ quasi denoiatiuos q̄ possunt ab itellectu distigui a cōceptu quidditatiuo: et hoc ꝑcise si illi cōcept⁹ sint tm̄ distincti ꝑ relationes rōnis mutuo se respiciētes: forte tm̄ posset poni alia distictio maior illoꝝ conceptuū ꝙ̄ ꝑm relationē rōnis. Ex istis τ aliis ibidē dictis pꝫ ꝙ itērō sua ē ponere tales cōcept⁹. s. quidditatiuū τ denoiatiuū sine omi respectu ad extra. etiā si nō eēt distinctio formalis. Preterea posito ꝙ eēt distinctio formalis adhuc nō oporteret ꝙ vnus cōceptus esset q̄dditatiu⁹ τ alius denoiatiu⁹ q: si cōceptus intellectus dicitur denoiatiu⁹ et cōcept⁹ essentie q̄dditatiu⁹. quero: aut conceptus intellectus dicitur denoiatiu⁹ respectu essentie vel respectu vni⁹ rei icludētis essentialiter tā essentiā ꝙ̄ intellectū τ cetera talia distincta formaliter. scōm nō pōt dari q: ex quo illa res essentialiter includit intellectū τ essētiā: nō plus cōceptus vni⁹ est quidditatiu⁹ respectu illi⁹ ꝙ̄ cōceptus alterius: sicut nō plus cōcept⁹ materie est quidditatiu⁹ respectu cōpositi ꝙ̄ ꝯceptus forme nec ecōuerso. Nec potest dici primū. quia sicut quādo aliqua distinguntur realiť q̄ntūcunq̧ faciāt per se vnū: nō magis cōceptus vnius est denoiatiuus respectu alteri⁹ ꝙ̄ ecōuerso. sicut patet de materia τ forma. ita quādo aliqua distigunť tm̄ formaliter nō magis cōceptus vnius erit denoiatiuus respectu alterius ꝙ̄ ecōuerso. ḡ nō magis cōceptus itellectus est denoiatiuus respectu essentie: ꝙ̄ cōceptus essentie est denoiatiuus respectu intellectus. q: sicut itellectus nō includit formaliť essentiā: ita nec ecōuerso. Sꝫ ꝯceptus essentie nō est denoiatiuus respectu intellectus. quia tūc per rationē eoꝝ cōcept⁹ essentie posset cōcludi de intellectu ꝑ ꝯceptū istū q̄dditatiuū intellect⁹. nec cōceptus intellectus est denoiatiu⁹ respectu essentie. ḡ oportet dicere ꝙ ꝯceptus essentie est q̄dditatiuus respectu alicui⁹: q̄d nō est formaliter essentia respectu cuius ꝯceptus intellectus nō est q̄dditatiuus sed denoiatiuus. ſ hoc est ipossibile. q: probatū est ꝙ oē tale equaliť includit intellectū sicut essentiā τ ecōuerso. Si dicatur ꝙ nō est aliq̄d tale vnū q̄d essentialiť sic icludit τ itellectū τ essentiā. ſ ipa essentia est q̄dditas. τ ipa attributa sunt quasi passiōes τ proprietates eius. Cōtra. illa que sunt distincta realiť ꝓpter tm̄ cōpositionē faciūt ꝑ se vnū. sicut patet de materia τ forma. ḡ multo magis illa q̄ distingunť formaliť ꝓpter idētitatē realē faciēt ꝑ se vnū. ḡ essentia diuina τ intellect⁹ faciūt per se vnū. ḡ illud eq̄ essentialiť itellectū includit sicut essentiā τ ecōuerso. Cōfirmatur per pricipiū eoꝝ. q: qualē ordinē haberēt aliq̄ si essent distincta realiť. talē ordinē habebūt vbi distinguūtur tm̄ formaliť. ſ si essentia τ intellectus essent distincta realiť: haberēt istuꝫ ordinē ꝙ intellectus esset posterior. τ nō plus includeret essentialiť τ formaliť itellect⁹ essentiā ꝙ̄ ecōuerso. nec plus cōceptus essentie eēt q̄dditatiuus respectu intellectus ꝙ̄ ecōuerso. ḡ τ nūc nō erit magis cōceptus essentie q̄dditatiuus respectu intellect⁹ ꝙ̄ ecōuerso. nec est magis q̄dditatiuus respectu alteri⁹ q̄d nō est formaliť essentia nec intellect⁹. τ cōceptus intellectus est ita q̄dditatiuus respectu intellectus: sicut ꝯcept⁹ essentie est q̄dditatiu⁹ respectu essentie. ḡ nullo mō conceptus essentie est magis q̄dditatiu⁹ ꝙ̄ cōceptus itellectus. Si dicitur ꝙ cōceptus essentie est q̄dditatiu⁹ respectu ꝑsone. nō autē cōceptus itellectus: nec aliquis cōceptus attributalis. Cōtra. q̄ncunq̧ aliqua habēt ordinē ꝑ se inť se. ita ꝙ est primū scōm. τ tertiū. si primū τ tertiuꝫ faciūt aliq̄d ꝑ se vnuꝫ essentialiť includēs vtrūq̧. necessario

ꝑmũ scđm: ⁊ tertiũ faciũt tale vnũ: ſ per iſtos
oĩm notionali eſſentiale ẽ imediatius eſſẽtie
diuine: ⁊ hoc tã poſitiue ꝙ negatiue: ꝗ ſi eſſen
tia ⁊ relatio cõſtituant aliquid ꝑ ſe vnũ .ſ. pſo-
nã: neceſſe eſt ꝙ eſſentiale ⁊ relatio cõſtituãt
aliquid per ſe vnũ eſſentialiter includẽs qđli
bet illoꝝ: ſ illud nõ põt eẽ niſi pſona: ꝗ pſona
eſſentialiter icludit quodlibꝫ eſſentiale: ꝗ cõ-
ceptus talis eſſentialis erit ita q̃dditatiuꝰ re
ſpectu pſone ſicut cõceptꝰ eſſentie vel relatio
nis. Ideo dico aliter ad iſtã queſtionẽ. Cir
ca quã ſciendũ ꝑmo: ꝙ demõſtratio q̃dã eſt qꝛ
⁊ quedã ꝓpter q̃d. Scđo ſciendũ ꝙ illoꝝ q̃
ꝑdicanꝫ de deo: q̃dã ſũt res ſi res poſſit ꝑdica
ri: ⁊ q̃dã tm̃ cõceptus. Exẽplũ ꝑmi: qꝛ itelle-
ctus potẽs itelligere diuinã eſſentiã põt etiã
intelligere paternitatẽ. filiationẽ. ⁊ ſpiratio-
nẽ: et oĩa iſta põt de deo ꝑdicare: qꝛ nõ eſt ma
gis rõ ꝙ poſſit vnũ cognitũ ꝑdicare đ aliquo
cognito ꝙ aliud. ⁊ ita itellectꝰ oĩe cognitũ
ſiue ſit res ſiue cõceptꝰ põt ꝑdicare de oĩ co
gnito. ⁊ ſic põt ꝑdicare paternitatẽ ⁊ filiatio
nẽ ⁊ ſpirationẽ de diuina eſſẽtia: ꝗuis nobis
nõ ſit ꝓ ſtatu iſto talis ꝓpõ poſſibilis: qꝛ nos
ꝓ nũc de lege cõi ipam diuinã eſſentiã i ſe vel
paternitatẽ i ſe itelligere nõ poſſumꝰ: ſ tm̃ in
aliquo cõceptu. Exẽplũ ſcđi: ꝑdicãdo ꝯceptũ
entis vł ſapiẽ i cõi de deo: dicẽdo deꝰ eſt ens:
deꝰ eſt ſapiẽs: ⁊ ita de alijs. Tertio dico: ꝙ re
ſpectu ꝑdicabiliũ đ deo põt ſubijci vł res ipa
q̃ deus eſt. vł aliq̃s cõceptꝰ ꝑdicabilis de illa
re. Quid aũt ſit iſte cõceptꝰ: ⁊ quo mõ diſtin-
guaꝫ a re: alias diceꝫ. ſ ſuppono ad pñs ꝙ nõ
eſt realiꝫ nec formaliꝫ ipſa res cuiꝰ eſt. Totũ
qđ dĩ de ꝑdicatiõe rei i diuinis dꝫ itelligi ſm
illã opinionẽ q̃ ponit ꝙ itellectio ñ ẽ ſubiectũ
nec ꝑdicatũ ꝓpõis: ſ obiectũ itellectõis: quã
opinionẽ reputo ꝓbabilẽ. Scđꝫ aũt aliã opi
nionẽ quã reputo etiã ꝓbabilẽ .ſ. ꝙ oẽ ſbiectũ
ꝓpõis i mẽte ẽ itellectio vł aliq̃ q̃litas iherẽs
mẽti dꝫ dici ꝙ ꝓpõ illa quã format itellectus
de diuinitate diſtıcte nõ cõponiꝫ ex re: ſ intẽ-
tione diſticta diuinitatꝫ q̃ nõ ẽ nobis poſſibilꝫ
⁊ ſm h̃ ꝓportionabiliꝫ dicẽdũ ẽ de illa ꝓpõe
ſic diceretꝫ đ ꝓpõe ſi cõponeretꝫ ex re. Scđꝫ

F
Prima cõclusio.

h̃ ad iſtã q̃ſtionẽ ꝑma cõcluſio erit iſta. Q nĩ-
hil itrinſecũ deo põt de diuina eſſentia demõ
ſtrari: ita ꝙ diuina eſſentia i ſe ſubijciaꝫ ⁊ ali-
q̃d qđ ẽ realiꝫ diña eſſentia ꝑdiceꝫ in ſe. Hec
ꝯcluſio ſic põt pſuaderi. Impoſſibile ẽ ꝙ aliq̃
ſint idẽ realiꝫ ⁊ ituitiue vł abſtractiue diſtin-
cte itelligãꝫ ⁊ ꝙ dubiteꝫ de idẽtitate eoꝝ: q̃a
ſ aliq̃ ꝓpõ ſit ꝑ ſe nota: illa erit maxime i qua
ꝑdicaꝫ idẽ realiꝫ de eodẽ realiꝫ: ſ eſſentia di-
uina ẽ eadẽ realꝫ cũ quolibet qđ ẽ realꝫ deꝰ: ꝗ
nulla talis ꝓpõ ẽ dubitabilꝫ: nec ꝑ ꝯñs demõ
ſtrabilis. Scđo oĩe qđ demõſtraꝫ đ aliquo
ꝑ ꝑꝰs ꝑdicaꝫ đ illo ꝑ qđ demõſtraꝫ: ſ nihil re
aliꝫ idẽ cũ deo põt ꝑdicari ꝑꝰs de aliquo ꝙ di
uina eſſẽtia: qꝛ nihil tale ẽ (ſicut ſuppono ad
pñs ⁊ inferiꝰ declarabiꝫ) niſi pſona vł aliq̃ re
latio. Si dicaꝫ: h̃ videꝫ eẽ demõſtratio. pat̃ ẽ
paternitas: eſſentia ẽ pr̃: ꝗ eſſentia ẽ ꝑñitas.
Põt dici ꝙ ſi itellectui app̃hẽdẽti eſſentiã i
ſe ⁊ ꝑñitatẽ in ſe eẽt iſta dubitalis ⁊ poſſꝫ fie
ri nota ꝑ ꝑdictas ꝑmiſſas tũc eẽt ibi demon-
ſtratio: ſ nõ videꝫ ꝙ aliq̃s talis intellectꝰ poſ
ſit de illa dubitare. Si dicaꝫ ꝙ tũc eẽt ꝓpoſi
tio ꝑ ſe nota. ⁊ per ꝯñs eſſet euidẽter nota cui
libet intellectui ⁊ ita nobis. Reſpondeo ꝙ il-
la ꝓpoſitio quã põt habere ſic intelligens di
ſtincte deũ ſub rõne deitatis ⁊ paternitatẽ in
ſe eſt ꝓpoſitio ꝑ ſe nota: ⁊ ideo ẽ nota cuilibet
potenti illã ꝓpoſitionẽ formare. ſ nos ꝓ iſto
ſtatu nõ poſſumꝰ habere iſtã ꝓpoſitionẽ: ſicut
nec terminos eius: ſ habemꝰ vnã aliã. quia in
noſtra ꝓpoſitione nobis poſſibili de cõi lege
ꝉmini ſũt ꝯceptꝰ q̃dã cões fidelibꝰ: ⁊ ifidelibꝰ
i illa aũt ꝓpõne quã haberet talis intellectꝰ
vnus terminus eſt eſſentia ⁊ alius ꝑñitas. et
ꝓ iſtis ſupponũt termini ꝓpoſitionis noſtre
nõ ꝓ ſe. ⁊ iõ ſicut termini ſunt diſtincti ita ꝓ-
poſitiões ſunt diſtincte. ⁊ iõ põt vna illarũ ꝑ
ſe eſſe nota ⁊ alia dubitabilis ſimpliciꝫ et for-
te demonſtrabilis. Hoc põt declarari: qꝛ q̃ di-
ſtincte intelligeret diuinã eſſentiã ⁊ ꝑdicaret
eã de ſe ipſa nõ poſſet dubitare de illa ꝓpoſi-
tione: ſ eſſet ſibi nota ex terminis: ⁊ tñ iſta ꝓ-
poſitio quã nos habemꝰ: deus eſt deus. eſt du
bitabilis: qꝛ iſta equipollet iſti: ens ſummũ et
infinitũ eſt ens ſummũ ⁊ infinitũ. Hoc eñ di-
cimus eſſe quid nois dei vel aliquid cõſimile:
et tñ iſta i qua predicaꝫ idẽ de ſe eſt dubitabi-
lis ſicut vnio illoꝝ q̃ ponitur a parte ſubiecti
dubitabilis eſt: ſicut ſi vnio illorũ eſſet falſa to
ta ꝓpõ eſſꝫ falſa ꝓpꝫ falſã iplicationẽ: ſicut ſi
nullus hõ eſſet albꝰ: h̃ eſſꝫ falſa. hõ albꝰ eſt hõ
albus: ſicut ⁊ iſta. aliquid eſt hõ albꝰ: ꝗ ſi talis
ꝓpõ quã talis intellectꝰ haberet nõ eſt dubi-
tabilis: ⁊ noſtra eſt dubitabilis: ſũt diſtincte.

B A
Scđa cõclusio.

Scđa ꝯcluſio ſequẽs ex iſta eſt: ꝙ nihil ta-
le põt demõſtrari de pſona ꝓpter idẽtitatẽ re
alẽ pſone cũ quolibet tali qđ de ipa ꝑdicaꝫ: et
ꝑ ꝯñs nulla talis ꝓpõ põt eſſe dubia habenti
eã. Si dicaꝫ ꝙ ꝗuis talis ꝓpõ ſiue eſſentia
ſiue pſona ſubijciaꝫ nõ poſſit eẽ dubia cogno-
ſcẽti illos terminos diſtincte ⁊ intuitiue. põt
tñ eẽ dubia cognoſcẽti terminos cõfuſe ⁊ ab-
ſtractiue. Dico ꝙ nulli hñti illos ꝉmios põt eẽ
dubia: ſiue cognoſcaꝫ abſtractiue ſiue intuiti-

ne: q2 siue sic siue sic cognoscat diuina essetia: necessario disticte cognoscit diuina essentia. Unde ipa diuina essentia ꝓpter summā eius simplicitatē nullo mō pōt cognosci indistincte ⁊ ꝯfuse: q2 vnū cōfusū qḋ nō est ipa diuina essentia: p̄dicabile tm̄ de ea nō ꝑ se s ꝑ ipa diuina essentia possit cognosci: ⁊ tūc necessario est aliud cognitū ⁊ ali⁹ terminus. ⁊ hoc nō tm̄ dico de essentia diuina sed vlr de om̄i simplici re creata: sicut infra apparebit. Hoc debet intelligi qn̄ illa res simplex cognoscitur ⁊ nulla alia: ꝓpter vnā opinionē quā ꝓbabilē reputo illud tm̄ hic dicat s̄m aliā opinionē. Et ideo dico: ꝙ illi termini talis ꝓpōnis nullis alijs terminis cognitis nullo modo pn̄t cognosci ꝯfuse: sed tm̄ distincte. ⁊ iō ista ꝓpō in q̄ subijciuntur illi termini ⁊ nō alij: nulli intellectui pōt esse dubia: ⁊ ideo erit per se nota ⁊ principiū et nullo mō cōclusio. Tertia cōclusio ē

BB
Tertia conclusio.

ista. Q2 cōcept⁹ cōes p̄dicabiles in q̄d de deo ⁊ creaturis nō pn̄t de diuina essentia in se demōstrari a priori: nec de cōceptu ꝓprio sibi et simplici: si talis sit possibilis. Hoc pz: q2 quelibet talis est imediata: q2 om̄e cōe imediate p̄dicat de quolibet ꝯtēto in qḋ p̄mo diuidit: s q̄libet talis cōcept⁹ imediate diuidit in deuz ⁊ in creaturā: sicut prima diuisio sapie est: ꝙ q̄dā est creata ⁊ q̄dā increata. Similiter intellect⁹ quidā est creatus quidā increatus. ⁊ bonitas alia creata alia increata: ⁊ sic de alijs. ḡ nulla talis est demōstrabilis a p̄ori. Si instetur ꝙ hic ē demōstratio: om̄e ens ē bonū: de⁹ ē ens. ḡ de⁹ ē bon⁹. Dico ꝙ accipiēdo bonū s̄m ꝙ p̄dicat i q̄d de deo: nō ē h̄ demōstratō: q2 sic accipiēdo bonū ⁊ ens simplicit sūt synonima accipiēdo aūt bonū sz ꝙ connotat ens determinatū. q2 idē ē qḋ volibile: ⁊ ita ꝯnotat volūtatē: sic est demōstratio aliquo modo a p̄ori: s sic nō p̄dicat de deo i q̄d. Quarta cōclusio

CC
Quarta cōclusio

est ꝙ conceptus cōnotatiui ⁊ negatiui cōmunes deo et creaturis possunt de diuina essentia demōstrari: et hoc si aliqui tales sint de diuina essentia in se cognita dubitabiles. Hoc pz. quia om̄e cōmune predicabile adeq̄te de aliquo cōi pōt demōstrari de quolibet cōtento sub illo cōi ꝑ illud cōe tāq̄ ꝑ mediū: s tales cōcept⁹ p̄dicat ⁊ p̄mo et adeq̄te de aliquo cōi ad deū ⁊ ad creaturas: ḡ ꝑ illud tāq̄ ꝑ mediū pn̄t demonstrari de quolibz contento. et ideo forte hic est demonstratio ⁊ aliquo modo a p̄ori: omne ens est bonuz: deus est ens. ergo ⁊c̄.

Q2 autē tali syllogismo acquiratur scia ꝓhibita: et per ꝯsequens sit demōstratio. patet: quia est habitus verdicus: ⁊ non intellectus nec sapientia ⁊c̄, ergo est scientia. Confirmatur. quia nō minus videtur ꝙ ibi sit demōstratio q̄ in sillogismo ex simpliciter posterioribus. s talis concedit esse demōstratio q̄uis nō potissima. ḡ ⁊ multo fortius ista. Quinta

DD
Quinta cōclusio

ꝯclusio est ꝙ cōceptus cōnotatiui et negatiui ꝓprij deo nō sunt de diuīa essentia in se demōstrabiles a p̄ori. ⁊ ideo esse creatiuuz. esse op̄s. esse eternū. infinitū. imortale. ⁊ sic de alijs. nō sunt de diuina essentia in se demonstrabiles. Hoc ꝓbat. q2 oīs demōstratio a p̄ori est ꝑ mediū: cui p̄dicatū demōstrabile p̄us cōuenit q̄ sbiecto de quo demōstret. s talia p̄dicata nulli possunt cōpetere ꝑ p̄us q̄ deo: qḋ possit esse mediū. q2 illud mediū: aut erit res: aut ꝯcept⁹. nō res. q̄a nulla res est cui p̄us cōueniat posse creare q̄ d̄o. q2 de nulla alia re p̄dicat. Nec cōceptus. q2 oē p̄dicatū ꝓpriū alicui rei ꝑ pri⁹ cōpetit sibi q̄ cuicūq3 cōceptui. Si dicat ꝙ tales ꝯceptus pn̄t demōstrari de diuina eētia ꝑ suas diffinitiōes tanq̄ ꝑ media. sicut pōt sic argui. om̄e ꝓductiuū alicui⁹ de nihilo est creatiuū. s de⁹ est ꝓductiu⁹ alicui⁹ de nihilo. ḡ deus est creatiu⁹. Hec videt esse bona demōstratio q̄a sillogismus est bon⁹ ꝓcedēs ex necessarijs ⁊ notiorib⁹: ⁊ p̄oribus. Respōdeo ꝙ hic nō est demōstratio simplicit ⁊ a priori de q̄ modo est sermo. nec aliq̄s talis sillogismus: q̄ est ꝑ diffinitiōes exprimētes tm̄ quid nomis est simpliciter demōstratio. cui⁹ rō est. q2 in oī demōstratione simplicit ⁊ a p̄ori est p̄supponēdū q̄d nominis de oib⁹ terminis. s p̄supposito q̄d nois de oibus terminis nō pōt intellect⁹ dubitare de cōclusione: ⁊ tm̄ scire p̄missaz in qua p̄dicat diffinitio de subiecto ꝯclusionis. sicut scito ꝙ creatiuū est idē qḋ ꝓductiuū alicui⁹ de nihilo nō pt scire istā ꝓpositionē. deus est ꝓductiu⁹ alicui⁹ de nihilo. ⁊ dubitare illā. deus est creatiuus. ⁊ de tali diffinitiōe est verū: qḋ d̄ra diffinitiōe ad diffinitū: est fallacia petitiōis p̄ncipij. ⁊ iō tales sillogismi nō sunt demōstratiōes simplicit. de quib⁹ est modo s̄mo. Sexta con

EE
Sexta conclusio.

clusio est: ꝙ oia p̄dicabilia de deo in se: q̄ sunt dubitabilia de ꝯceptu cōposito ꝓprio deo q̄les habem⁹ nos de facto sunt de illo ꝯceptu demonstrabiles per diuinā essentiā in se: tanq̄ ꝑ mediū: vel cognitionē distinctā deitatis: vl ꝑ aliqḋ cōe tanq̄ per mediū. q2 oia talia p̄dicata p̄us cōueniūt: vel ipi diuine essentie: sicut relatiōes ⁊ notiones vel ꝑsone. ⁊ similit cōceptus negatiui ⁊ connotatiui ꝓprij deo. vel p̄mo ꝯueniūt alicui cōi d̄o ⁊ creaturis. sic eē. vnū bonū. verū. ⁊ sic d̄ alijs. ḡ respectu oiz taliū cōtigit inuēire mediū ꝑ qḋ pt sillogisari tlis ꝓpō. Aliq̄n tm̄ sufficit facere vnū solū sillogismū aliq̄n sillogismū. cū ꝓsillogismo vl ꝓsillogismis.

Uerbi gratia aliquis nō beatus pōt dubitare istam propositionem deus est. ⁊ postea potest deus causare notitiā abstractiuā in illo intellectu illo posito: iste poterit facere syllogismū demōstratiuū ī quo erit ista ꝯclusio deꝰ ē. quā p̄mo dubitauit: ita ꝙ in maiori p̄dicatū istiꝰ ꝓpositiōis quā d̄ facto habemꝰ p̄dicabit̄ de ipa diuina essentia in se vel de cognitōe distincta essentie diuine. ⁊ in scd̄a ipa diuina essentia ī se p̄dicabit̄ de isto subiecto istiꝰ ꝯclusionis. ac si argueret̄ sic. essentia diuina ē: deꝰ est essentia diuina. ḡ deus est. Uerū tn̄ ille due p̄misse nō sunt nobis possibiles: sed tm̄ pn̄t apprehendi ab intellectu ituitiue vel abstractiue intelligēte ipam diuinitatē in se. et iō soli tales sunt ille ꝯclusiones ī se demōstrabiles a priori q̄ nō pn̄t demōstrari de deo ꝑ aliquod cōe tanꝙ ꝑ mediū. Circa p̄dicta preter illa q̄ adducta sunt ꝑ primā opinionē sunt adhuc aliqua alia dubia.

Primū dubiū.

Primū dubiū est: q: nō videt̄ ꝙ aliq̄d possit de deo demōstrari: q: nihil qd̄ cōuenit deo pōt p̄us cōuenire alij a deo: q: tūc esset aliq̄d p̄us deo. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil pōt eē mediū demōstrādi aliq̄d de deo.

Secundū.

Scd̄m dubiū ē An de deo possint eē plures conceptꝰ. ꝙ sic videt̄ nō obstāte simplicitate dei. ens. vnū. verū. et bonū. dicūt distinctos cōceptꝰ: et tn̄ nō dicūt distincta entia. Silr̄ diffinitio et diffinitū dicūt distinctos cōceptꝰ: ⁊ tn̄ dicūt simpliciter eandē rē.

Ad primū ꝑ secūda opinione.

Ad p̄mū ꝑ scd̄a opinione dico: ꝙ sicut ꝓbatū est p̄us ꝙ tales cōceptꝰ q̄ dicunt̄ attributales nō sūt demōstrabiles de diuina essentia in se: ⁊ hoc intelligēdo ꝑ cōceptus attributales cōceptꝰ simplicit̄ absolutos scd̄m quod distingūtur cōtra connotatiuos ⁊ negatiuos: ꝓpter rōnē dictā in tertia cōclusiōe precedēte. Ad ꝓbationē p̄mā dico: ꝙ nō est talis ordo illoꝝ cōceptuū qualis requirit̄ ad demōstrationē simpliciter ⁊ a priori: q: ad talē demōstrationē semꝑ requirit̄ ordo aliquoꝝ se habētiū ſm superiꝰ ⁊ iferiꝰ. vel ſ3 ordinē totiꝰ ⁊ ꝑtis. vel ſm ordinē subiecti ⁊ accidētis. vl̄ vbi demōstrat̄ passio de subiecto ꝑ diffinitōnē exꝑmētē ꝑtes reales diffiniti. ⁊ hoc ad demonstrationē simplicit̄ vl̄em et cathegoricā. Exēplū p̄mi: sicut passio trianguli ī cōi pōt demōstrari de aliquo cōtēto sub triāgulo ꝑ triāgulū tāꝙ per mediū qd̄ est superiꝰ ad illud cōtētū. Sicut hic omis triāgulus h3 tres āgulos: ysocheles est triangulus: ḡ ysocheles h3 tres ⁊c. ⁊ voco hic demōstrationē vl̄em nō precise vbi demōstrat̄ passio de suo subiecto p̄mo: ſ3 vbi ꝯclusio simplicit̄ est de oī q̄nō loquit̄ p̄hs p̄mo posterioꝝ. ca. iiij. Exēplū scd̄i sicut h̄ pōt dici demōstratio. oīe h̄ns aiā3 itellectiuā est susceptiuū disciplinē: oīs hō h3 aiam itellectiuā: ḡ. ⁊c. Exēplū tertij. oīe calidū ē calefactiuū. oīs ignis ē calidꝰ: ḡ. ⁊c. Exēplū quarti. oīs figura tribꝰ lineis cōtenta h3 tres āgulos ⁊c. oīs triāgulus ē hmōi: ḡ. ⁊c. Scd̄s ⁊ tertiꝰ modus demōstrādi vltimate stāt ad demōstratōnē ex obliquis: ſ3 iter istos cōceptꝰ nō est talis ordo: q: nō se hn̄t sicut superiꝰ ⁊ ifeniꝰ: manifestū est. nec exꝑmūt totū ⁊ ꝑtē: manifestū est. ⁊ sic de alijs ꝓpter diuinā simplicitatē. Utrum autē sit aliquis aliꝰ ordo iter istos cōceptꝰ nō ē mō ad ꝓpositū: de hoc alias. Ad ꝓbationē3 assumpti ī illo argumēto q̄n accipit̄ ꝙ quēcūꝙ ordinē realē haberēt aliqua si essent distincta realit̄. cōsilem ordinē hn̄t vbi sunt distincta ſ3 rōnē. Dico primo ꝙ ſm cōem itellectū multoꝝ qui est iste: ꝙ cōsilem ordinē haberēt talia ſm rōnē vbi sunt distincta ſ3 rōnē: ⁊ tn̄ sunt vnū realiter. ista ꝓpositio ē impossibilis simpliciter ꝓpter falsā3 implicationē: q: iplicat̄ ꝙ aliqua pn̄t esse vnū realiter: ⁊ tn̄ distingui ſ3 rōnē: sicut alias patebit.

Distin. ij. q. iij.

Similiter ista ꝓpositio adhuc est falsa intelligendo ea3 sic. ꝙ qualē ordinē haberēt aliqua si essent distincta realiter: talē ordinē habēt rōnes vl̄ cōceptus correspondentes illis rebꝰ si essent: q̄ tn̄ cōceptus nō sunt vna res: q: nō est semꝑ consimilis ordo in rebꝰ ⁊ in cōceptibꝰ correspondentibꝰ. Exēplū homo ⁊ albedo ordināntur sicut subiectū ⁊ accidēs. nō tn̄ sic ordinātur cōceptus correspōdētes. Silr̄ hō ⁊ aīal si distinguerētur realiter vnū eēt potētia ⁊ aliud actꝰ ⁊ neutrū eēt de altero p̄dicabile p̄mo mō ꝑ se: ſ3 tm̄ scd̄o mō. nec vnū eēt de itellectu alteriꝰ ⁊ tn̄ vbi mō nō distinguūt̄ realiter ſ3 ratiōe nō habēt ordinē talē: q: vnū p̄dicat̄ de alio. nō secūdo mō: ſ3 p̄mo mō. Eodē mō est de ēte ⁊ deo ꝙ si distinguerētur realiter vere vnū eēt potētia ⁊ aliud actꝰ: et tn̄ nō est ita modo vbi distinguūtur ratione. Similiter si deus ⁊ deitas distinguerentur realiter vnū esset perfectius ⁊ aliud imperfectius. nec alterū d̄ altero predicaretur p̄dicatione dicente hoc esse hoc: et tn̄ isti conceptus nō sic ordinantur. et ideo ex ordine rerū vel de facto vel de possibili. non ex ordine rerū posita positione impossibili includente contradictionē: debet accipi ordo conceptuū: nō ḡ etiā in illo casu est semper consimilis ordo inter res et conceptus vel ratiōes patet etiā falsitas illius ꝓpositionis: q: si corpus animal homo: et iste homo distinguerentur realiter: inter ea non esset ordo ſm superiꝰ et inferius. quia sicut alias declarabitur: iter res non est ordo superioris ⁊ inferioris: ⁊ tn̄ inter istos cōceptꝰ est ordo ſm superius ⁊ iferiꝰ.

codē modo de ente ⁊ de deo qꝛ mō hn̄t ordinē isti cōceptꝰ ſm superiꝰ ⁊ iferiꝰ: ⁊ tñ tūc nō hērent talē ordinem: sic ergo patet ad maiorem. Ad minorē dico: ꝙ illo casu ipossibili posito natura itellectual' ꝑfecta et itellectꝰ ꝑfectꝰ se haberēt sic subiectū ⁊ accidēs: qꝛ cū illa positū icludit ꝯdictionē: iō nō opꝫ ꝙ sit cōsilis ordo nūc iter cōceptꝰ. nec opꝫ ꝙ nūc vnū possit eē mediū ꝯcludēdi aliq̄d de aliquo: sic si deꝰ ⁊ deitas distiguerēt realit' vel icluderēt distincta realr: vnū eēt ꝑs alteriꝰ vl' subiecꝫ alteriꝰ ⁊ ꝑ ꝯñs vnū posset esse mediū demōstrādi aliq̄d de reliquo: ⁊ tñ mō nō ē sic. Si dicat' ꝙ h̄ videt' eē demōstratio a ꝑori. ois natura itellectualis ē volitiua: essentia diuina ē natura intellectualis: ġ ē volitiua. Dico ꝙ accipiēdo voluntatē ⁊ volitiuū ſm qꝺ ē q̄dā cōceptꝰ absolutꝰ simpl'r nō conotatiuꝰ: sic nō ē demōstratio: qꝛ sic h̄ nō ē imediata. ois natura itellectualis ē volitiua: ꝫ ista est imediata: natura diuina ē volitiua: ⁊ vna alia i q̄ illud ꝑmū ꝑdicatū ꝑdicat' de alio ꝯdiuidēte. Accipiēdo aūt volitiuū ſm qꝺ ē cōnotatiuū: sic pōt demōstrari sicut dictū ē i. iiij. cōclusiōe. Vñ sic volitiuū idē est qꝺ potēs hr̄e actū volēdi. Eodē mō respōdeo ad illꝺ de ꝑsonalibꝰ: qꝛ nō hn̄t talē ordinē q̄ sufficiat ad demōstrationē ꝙuis forte hērēt talē ordinē si distiguerēt' realr. Silr posito ꝙ distiguerēt' realr ⁊ nō haberēt ordinē aliquē illoꝝ de q̄bꝰ dictū ē i ꝑncipio solutiōis istiꝰ argumētū: nō posset vnū eē mediū demōstrandi aliq̄d de reliquo: sic si albedo ⁊ dulcedo haberēt ordinē int' se: ita etiā ꝙ vnū eēt cā alterius dūmō nō haberēt aliquē ordinē ꝑdicatoꝝ: non posset vnū eē mediū demōstrādi demōstratione vl'i: de q̄ dictū ē aliq̄d de reliquo. Et si dicat' ꝙ ſm phm. ij. posterioꝝ: q̄libet cā pōt esse mediū demōstrādi. R̄ndeo ꝙ n̄ demōstratiōe vl'i: ⁊ quātū ad vl'itatē suppositoꝝ ⁊ quātū ad vl'itatē tp̄m: sicut i alia. q. dicet'. Ad aliā rōnē dico: ꝙ nō ē tal' ordo ꝯtrꝰ i demōstratiōe qꝛ ⁊ ꝓpt' q̄d sicut isti ymagināt': qꝛ idē ꝯcludit' i demōstratiōe qꝛ ⁊ ꝓpt' q̄d ꝙuis ꝑ diuersa media. Et sic respōsū ē ad scd̄m: codē mō pōt respōderi ad tertiū: ꝙ ꝙtūcūqꝫ natura diuina itellectꝰ ⁊ volūtas distiguerēt' realr: ꝙ tūc posset oipotētia demōstrari de diuina essētia ꝑ itellectū ⁊ volūtatē tāq̄ ꝑ mediū: tñ mō nō est tal' ordo istoꝝ ꝯceptuū ꝙ vnū possit eē mediū demōstrādi oipotētiā de reliquo: qꝛ tūc oipotētia nō cōpeteret ꝑmo diuine essentie ꝫ itellectui vel volūtati: nūc aūt ꝑmo cōpetit diuine essentie: qꝛ ꝑmū qꝺ cōpetit ꝑcise vni rei nō ꝑt cōpetere pꝛimū nisi illi rei. ⁊ iō omipotētia nō ꝑmo cōpetit diuine essentie: ⁊ ē ꝓpō imediata ꝑdicādo de essentia diuina oipotentiā. Ex hoc pꝫ falsitas istiꝰ ꝓpōnis q̄lis ē ordo realis ⁊c. qꝛ si sola natura diuina eēt itellectualis ⁊ volitiua: ⁊ natura diuina ⁊ itellectꝰ ⁊ volūtas essent disticta realr: tūc hērēt talē ordinē ꝙ q̄cq̄d ꝑdicaret' de vno ⁊ de alio. ⁊ tñ isti cōceptꝰ nō sic se hn̄t. Silr argut' de essentia diuina. itellectu. actu itelligēdi. habitu ⁊c. qꝛ nō ois actꝰ intelligēdi ē essentia diuina. Silr de facto nō est cōsimilis ordo rerū ⁊ cōceptuū correspōdētiū: qꝛ rerū correspōdētiū cōceptui aialis ⁊ cōceptui hois nō ē ordo supioris ⁊ iferioris: ꝫ aliꝰ ordo. ⁊ tñ istoꝝ cōceptuū ē tal' ordo ⁊ nō ille. ⁊ ita illa ꝓpō ꝓpter multas instātias ē simpl'r falsa. Ad vltimū ꝑ illa opiniōe ꝯcedo ꝙ de aliquo simplici nō habēte diffinitionē pōt eē scia ꝓꝑe dicta: qꝛ pōt eē subiectū accidētis qꝺ pōt eē mediū demōstrādi aliqꝺ de illo simplici. Silr forte si illꝺ simplex cōstituat' ex disticitis formal'r pōt aliq̄d demōstrari de isto ꝑ alterū ꝯstitutiuū tāq̄ ꝑ mediū ⁊ sic forte eēt h̄ demōstratio. essentia diuina ē creatiua: pr̄ ē essentia diuina: ġ pr̄ est creatiuꝰ. Et silr de simplici pōt aliq̄d demonstrari ꝑ aliqꝺ cōe sibi ⁊ alijs tāq̄ ꝑ mediū: ꝫ ꝑ diffinitiōnē tāq̄ ꝑ mediū nihil pōt de eo demōstrari. qn̄ ġ dr̄ ꝙ si nec rōne cōpositiōis ⁊c. de aliquo ē scia: ġ solū qꝛ hꝫ cōceptꝰ ordinatos. respōdeo ꝙ nō q̄cūqꝫ ordo cōceptuū sufficit ad h̄ ꝙ de aliquo sit scia ꝓꝑe dicta: ꝫ req̄rit' ordo ꝯceptuū se habētiū ſm superiꝰ ⁊ iferiꝰ. vl' exꝑmētiū ptē ⁊ totū. vel ꝯstituēs ⁊ ꝯstitutū. vl' ꝯceptuū exꝑmētiū subiectū ⁊ accn̄s. vl' diffinitiōeꝫ ⁊ diffinitū sic dictū ē ꝑus. Et iō posito ꝙ cōceptꝰ itellectus ⁊ volūtatis ꝑdicabiles de deo hēant ordinē iter se: qꝛ tñ nullū ordinē ꝑdicatoꝝ hn̄t. iō nō pōt vnū eē mediū demōstrādi aliq̄d de reliquo. Sicut si i creaturis itellectus ⁊ volūtas essent potētie realit' distincte q̄rū vtraqꝫ imediate ꝑficeret naturā itellectualē sic aliq̄ ponūt: vnū nō esse rō demonstrādi aliq̄d de reliquo tāq̄ ꝑ mediū. Si dicit' ꝙ h̄ est demōstratio oīe itellectuū ē volitiuū aia rōnalis ē intellectiua: ġ ⁊c. Respondeo ꝙ siue sit h̄ demōstratio ꝓpt' q̄d siue nō: nō ē h̄ demōstratio simplicit' ⁊ a ꝑori: qꝛ itellectꝰ nō est prius ipsa voluntate tanq̄ suū subiectū: ⁊ ita volūtas non cōpetit intellectui tāq̄ ꝑmo subiecto: sed cōpetit primo tanq̄ subiecto ipsi nature que est etiā itellectualis ⁊ volitiua. Si dicit' ꝙ ois demōstratio q̄ est per prius est a priori: dico ꝙ nō sufficit quecūqꝫ prioritas: sed prioritas subiecti requirit'. Si dr̄ ꝙ imo aliq̄ ē demōstratio a ꝑori ꝑ cām extrinsecā. Respondeo ꝙ ista demonstratio non est vl'is quātū ad vl'itatem

RR Ad primū dubiū.

ZZ Ad scḋm.

Achilles odi[illegible]

Distin. 2. q. 4.

MM Ad primū argumētū prīe opinionis.

NN Ad argumenta principalia.

Ad scḋm

Ad tertiū.

A Questioni prime principali. secūda icidentaliter ānexa que ē i ordine. Questio. III

tpis ꝛ suppositorꝫ. de hoc i alia q̄stiōe. Ad pmū dubiū dico ꝙ aliquid pōt de deo demonstrari. et ideo cōcedo ꝙ aliq̄d est pꝰ deo priori tate predicationis: et tale prius debet eē medium in demonstrādo aliquid de deo. Ad scḋm dico: ꝙ nunq̄ potest esse distinctio conceptuū nisi ꝓpꝰ aliquā distinctionē a pte rei. ꝛ hoc vel rerū i eadē re. vel rerū totalit̄ disparatarū: vel distīctarū formalit̄. ꝛ iō dico ꝙ de deo n̄ essēt distīcti cōceptꝰ nisi eēt aliq̄ distīctio dei a sapiētia creata: a volūtate creata: ꝛ ab itellectiōe ꝛ volitōe. ꝛ h̄ distīctio sufficit ad distīctionē istorꝫ cōceptuū p̄dicabiliū de deo. ꝛ iō oēs tales ꝯceptꝰ vel sūt cōes vni uoci deo ꝛ creaturis vel alicui creature vel ꝯntes ad illos. de h̄ alias. Qn̄ g̊ dr̄. Unū verū bonū ꝛc̄. hn̄t distīctos ꝯceptꝰ ꝛ tn̄ n̄ sūt distīcta ētia. dico ꝙ ꝯnotāt distīcta. q: verū cōnotat actū itelligendi. bonū actū volēdi ꝛc̄. ꝛ nisi cōnotarēt aliq̄ distīcta realit̄ nō essēt distīcti cōceptꝰ. Silr̄ cōceptꝰ supior ꝛ ifetior distīguūt̄. q: vnꝰ iportat plures res q̄ aliꝰ. Eodē mō ē de diffinitōe ꝛ diffinito ꝙ distīguūt̄ ꝓpt̄ distīctionē rerū iportatarū p diffinitionē. Ad pmū argumentū pme opinionis cū dr̄ ꝙ scire ē p causā. dico ꝙ phs nō p̄cise itēdit loq̄ de cā icōplexa reali et ꝓpe dicta. s3 o illo cui pmo ꝯpetit aliq̄d demōstrabile: ꝛ ita ē cā extēdēdo nomē cāe. q̄re illud cōpetit alijs: q: seq̄t̄ formalr̄ ꝙ si nō ꝯpetit sibi ꝙ nec cōpetit alijs ꝛ nō ecōuerso: ꝛ ita nō pōt cōpetere alicui nisi pꝰ cōpetat illi: et illō ē extēsiue cā q̄re cōpetit alijs. Si dr̄ ꝙ loquit̄ ꝓpe ibi de cā: q: dat diffinitionē ꝓpe dictā. dico ꝙ extēdit cāz ad oē subiectū pmū alicuiꝰ p̄dicati d̄mōstrabil̄: ꝛ tn̄ cū h̄ stat ꝙ sit ꝑ diffinitō ꝛ h̄ sufficit ad itētōēz phi. Ad aliō ꝙ nō oportet subiectū sciētie eē causatū: nec cōpositū: nec h̄re passionē realr̄ differētē nec diffinitionē: s3 de istis post. Ad argumēta pncipalia p3 ad pmū ꝙ n̄ oportet ꝙ sp demōstrabile hēat cām ꝓpe dictā: s3 sufficit ꝙ sit aliq̄d pꝰ cui pmo ꝯueniat saltē scḋm p̄dicationez. Ad scḋz dico. ꝙ nō ois demōstratio ē p diffinitionē tanq̄ p mediū. Ad tertiū dico. ꝙ aliq̄d p̄dicat̄ de deo scḋo mō dicēdi p se: ꝛ qō h3 passiōes sicut patebit: s3 nō oportet ꝙ differāt realiter ab ipo. Questio icidētalis.

Ad euidentiā aliquo-

rū dictorū i p̄cedēti q̄stione: q̄rā aliq̄s breues q̄stiones. Primo q̄ro. Utrū passio scibilis de aliquo scia ꝓpe dicta differt ab eo realr̄. Q: sic. vi. metha. substātie nō ē demōstratio: g̊ demōstrabile de aliquo nō ē idē realr̄ cū eo: g̊ distīguit̄ ab eo realr̄. Ad oppositū: tūc d̄ deo

B Prima opinio.

Probatur [illegible]

C Cōtra primā opinionem.

nō eēt scia ꝓpe dcā. Circa istā. q. ē vna opinio ꝙ passio q̄cūq3 ē eadē realr̄ cū sbiecto. Et arguūt sic. Illud qō scit̄ necēio ineē alicui sbiecto (ita ꝙ oppositū icludit ꝯdictionē) ē realit̄ idē cū illo subiecto: s3 i d̄mōstratōe simplr̄ necēria scit̄ p̄dicatū qō ē passio necēio ieē sbiecto: g̊ tal̄ passio nō distīguit̄ realit̄ a subiecto. ꝓbatio maioris. pꝰ naturalr̄ alio pōt eē sine eo absq3 ꝯdictiōe: ꝛ h̄ si distinguit̄ realr̄ ab illo. ꝛ p ꝯn̄s nō scit̄ necēio ineē illi subiecto. Jō dr̄ ꝙ aliq̄d eē scibile de aliquo subiecto pōt intelligi tripliciť. Primo: q: distīguit̄ formalr̄ a pte rei ab eo: ita tn̄ ꝙ nō sit de itellectu eiꝰ q̄dditatiuo. ꝛ iō dicat̄ passio eiꝰ: sicut ē de vnitate respectu ētis. Scḋo: ꝙ nō distīguat̄ nec realit̄ nec formalr̄: s3 tm̄ p itellectū: sic̄ creatiuū: ꝛ talia respectu dei q̄ iportāt respectꝰ rōnis q̄ p̄dicāt̄ de deo scḋo mō dicēdi p se: ꝛ p ꝯn̄s sūt ꝓpe scibilia. Tertio ꝙ nō distīguat̄ nec realr̄ nec formalr̄ nec p itellectū faciētē: sicut itellectus facit relatiōes rōnis: s3 pōt essentia diuina cāre in itellectu sibi ꝓportionato cōceptū suū q̄dditatiuū: ꝛ silr̄ ꝯceptū denoiatiuū ꝛ respectiuū sicut creatiuū: q̄ nō dicit aliud a diuinitate nec realr̄ nec formalr̄: nec dic̄ respectū rōnis. q: ex quo ē respectꝰ realis expressus ab alio naturalit̄ nō ē aliq̄d factū p itellectū cōperātē ꝛ negotiātē: et ita de eadē formalitate pōt hri cōceptꝰ realis q̄dditatiuꝰ: ꝛ aliꝰ cōceptus realis denoiatiuꝰ .s. respectiuꝰ nō q̄dditatiuꝰ. ꝛ idē in re h3 aliū: ꝛ aliū cōceptū habz rōnē subiecti ꝛ passiōis. h̄ p3: q: risibilitas: vt dicit aptitudinez ad ridēdū necēio inē hoi vt subiecto: ꝛ nō dicit aliā rē absolutā nec respectū accidētalē: nec respectū rōnis: q: hō exprimēs cōceptū suū in itellectu: pōt exprimere cōceptū risibilitat̄ anq̄ negociat̄. silr̄ relatio rōnis nō ē passio realis. Cōtra istā opinionē arguo: ꝙ passio demōstrabilis de subiecto nō sit idē realr̄ cū subiecto ꝛ distīcta formalit̄. tū q: sicut ꝓbabit̄ post: nō ē distīctio talis nisi inter essentiā diuinā ꝛ relatiōes: vbi vnū nō est passio alterius. tū. q: si h̄ esset possibile adhuc vnū nō demōstraret̄ de reliquo: q: ꝓpō cōposita ex eis eēt imediata: ꝛ silr̄ illa eēt p se nota itellectui apphendēti terminos i pticulari ꝓpt̄ idētitatē realē. Tū q: q̄cūq3 sūt vnū ꝛ idē realit̄ faciūt p se vnū. ꝛ p ꝯn̄s vtrūq3 ē de p se itellectu alicuiꝰ vniꝰ p se: ꝛ ita vnū nō ē passio alteriꝰ nō plꝰ q̄ coloritas est passio albedinis h3 istos vel relatio i diuinis ē passio diuine essentie: q: tūc psona cōponeret̄ ex sbiecto ꝛ passiōe. Si dr̄ sic̄ dicūt ꝙ coloritas ē de p se itellectu albedis. iō n̄ ē sua passio. Cōtra. si coloritas ē d̄ p se itellectu albedis: et tn̄ distīguit̄ ab ea forma-

liter:oꝫ ꝙ i albedine sit aliq̄d de cui⁹ itellectu nō ē coloꝛtas. ꝑ ꝯñs coloꝛtas erit passio illi⁹ vl' ecōuerso: qḋ manifeste falsū est ⁊ cōtra eos. Cōfirmat: q: nō ē maioꝛ rō ꝙ aliq̄ distincta formalit̄ ⁊ vnū realit̄ quoꝝ neutrū ē de itellectu alteri⁹ se hēant sicut subiectū ⁊ passio. vel nō faciāt ꝑ se vnū ꝙ alia: cū eq̄lit̄ distinguāt̄: et iō rōnabilit̄ loquēdo: h̄ est ponēdū de oib⁹ vel de nullis sic distictis. Cōtra scōm modū alias patebit qñ ꝓbabitur ꝙ creatiuū oꝑa et hm̄oi nō ipoꝛtāt respectū rōis. Cōtra tertiū ꝓmū vr̄ repugnare. scōo: q: omis ꝯcept⁹ respectiu⁹ ncīario ipoꝛtat aliquē respectū: sic cōceptus absolut⁹ ipoꝛtat aliq̄d absolutū: ḡ si creatiuū ē ꝯcept⁹ respectiu⁹: ipoꝛtat respectū aliquē ꝫ nō realē ꝫ eos: ḡ respectū rōnis. añs pꝫ q: si creatiuū dic̄ ꝯceptū respectiuū: ḡ hec vox creatiuū est respectiua: ḡ ipoꝛtat aliquē respectū: ḡ ⁊ ꝯcept⁹. Preterea ꝓbatū ē ꝓus: ꝙ de eadē re simplici: sine omi distictiōe nō pñt eē duo cōcept⁹. s. q̄dditatiu⁹ ⁊ denoiatiu⁹ ipoꝛtātes ꝑcise eadē rē: ⁊ ita vna res añ oēm ꝯceptū alteri⁹ rei nullo mō pōt exꝓmere tales duplices ꝯcept⁹. Ideo ad. q. dico ꝙ passio pōt accipi multipliciť. vno mō ꝓ aliq̄ re q̄ dē alicui rei cōpetere. Alio mō accipit̄ ꝓ illo qḋ ꝑdicatur ď aliquo scōo mō dicēdi ꝑ se. Pmo mō dico ꝙ passio vniuersalr̄ distiguit̄ realit̄ a subiecto: q: sic nihil ē passio nisi aliqḋ accidēs vl' aliq̄ forma alicui iherēs realit̄ tāꝙ subiecto. ꝫ isto mō nō accipit̄ cōiter passio i sciētijs. Scōo mō dico ꝙ vniuersalr̄ passio nō ē idē realit̄ cū subiecto: q: passio isto mō tm̄ ē q̄dā ꝯceptus ꝑdicabilis de aliquo ꝑ re: nō ꝑ se. ⁊ vniuersalit̄ ꝯcept⁹ nūꝙ ē idē realr̄ cū illo cui⁹ est. Qᵒ aūt passio ꝑdicabilis scōo mō sit q̄dā cōceptus pꝫ. q: passio nō pōt eē res ex̄ aīam: cū nihil sit ex̄ aīaꝫ nisi tm̄ res singularis: sic̄ post patebit. ꝫ res singular̄ nulla ꝑdicat̄ i tali ꝓpōe. Verbi grā. i ista. ois hō ē risibilis nō pōt ꝑdicari res singularis: q: nō ē maioꝛ rō de vna ꝙ de alia: ⁊ ꝑ ꝯñs q̄libet ibi ꝑdicaret̄ qḋ ē manifeste falsū. q: nihil ꝑdicat̄ i ꝓpōe nisi qḋ ē cognitū ab habēte ꝓpōnē: ꝫ nō qḋlibet risibile cognoscit̄ a tali: ḡ ꝑcise ꝑdicat̄ ꝯcept⁹ ⁊ ñ res. Preterea ꝫm boetiū libro piar ꝓpō hꝫ triplex eē. s. i mēte: i voce: ⁊ i scripto: ḡ sꝫ distinct̄ ꝓpōib⁹ i voce correspōderēt distícte ꝓpōnes i mēte: ḡ sic̄ iste ꝓpōnes: soꝛtes ē risibilis: plo: est risibilis: distiguūt̄ i voce: ita ꝓpōnabilr̄ in mēte: ꝫ i voce hñt idē ꝑdicatū simplr̄: ḡ ⁊ i mēte: ꝫ nulla eadē res idistincta ꝑdicat̄ de soꝛte ⁊ platone: ḡ nulla res talis ꝑdicat̄ i illis ꝓpōnib⁹ i mente: ḡ cōcept⁹ q̄ ꝑdicat̄: i vna verificat̄ ꝓ vna re: ⁊ i alia ꝓ alia. Sciendū tm̄ ꝙ

D
Rñsio auctoris ad questionē.

E
Triplex ē ꝓpō.

F
Passio realr̄ distinguitur a subiecto.

q̄uis passio nō sit eadē realr̄ cū subiecto: ⁊ ꝫ vnā opinionē ponentē ꝙ ꝯcept⁹ tm̄ hꝫ eē obiectiuū ñ distiguit̄ realr̄ a subiecto: tm̄ nō pñt aliq̄ se hēre sic̄ subiectū ⁊ passio real' nisi ꝓpter distictionē realē aliquo mō ipoꝛtatā ꝑ illa: q: lꝫ passio q̄uis posset supponere ꝓ subiecto: tm̄ aliquo mō ipoꝛtat aliā rē a subiecto. Verbi grā. q̄uis risibile supponat ꝓ hoie i ista ꝓpōe. ois hō ē risibil'. tm̄ ipoꝛtat aliquo mō actū ridēdi. siue ꝓmario siue secūdario nō curo ad pñs ⁊ ꝓpt̄ h̄ pōt vnū eē passio alteri⁹. Eodē mō ē dicēdū de creatiuo respectu dei. ⁊ vlr̄ de oib⁹ talib⁹ q̄ ꝫ vnā opinionē dicūt̄ passiōes respectiue ⁊ de oib⁹ ꝯcretis q̄b⁹ correspōdēt abstracta alias res ipoꝛtātia: sic̄ de calido ⁊ frigido ⁊ hm̄oi ꝫm itentionē phi. Si dicit̄ ꝙ corruptibile ē passio s̄be cōposite: ⁊ tm̄ nō importat aliā rem. Silr̄ eternū ifinitū imoꝛtale ⁊ hm̄oi sūt passiōes dei. Ad ꝓmū istoꝝ dico: ꝙ corruptibile ipoꝛtat aliā rē: q: saltem ꝑtē rei q̄ est alia a toto cui⁹ est illa passio. nolo tm̄ dicere ꝙ talis distictio ꝑtis et toti⁹ sufficit ad h̄ ꝙ vnū sit passio ⁊ aliḋ subiectū: ꝫ tūc qñ etiā ipoꝛtat̄ negatio vni⁹ ꝑtis ab alia: vel i actu: vl' i potētia sic̄ pꝫ ď corruptibili ꝑ qḋ ipoꝛtat̄ ꝙ vna ꝑs pōt ab alia separi: ⁊ ꝑ ꝯñs negari. tūc est possibile ꝙ ꝯcept⁹ ipoꝛtās illā ꝑtē sit passio illi⁹ qḋ ipoꝛtat totū. Ad aliḋ ꝙ eternū ꝯnotat tēpꝰ qḋ ipoꝛtat aliā rē distictā realr̄ a deo. qūo aūt h̄ sit declarabit̄ i scōo. Silr̄ ifinitū. imoꝛtale ⁊ hm̄oi q̄ sūt negatiua. ⁊ vlr̄ ois ꝯcept⁹ negatiu⁹ aliquo mō distictionē rerū ipoꝛtat: sicut alias hꝫ declarari. Ad ꝓmū alterius opinionis. qñ dī ꝙ si passio nō sit idē realr̄ cū subiecto: pōt ab eo separi. Rñdeo ꝙ si passio q̄ ē aliqua res pōt separi a subiecto: ⁊ iō nō necario inē subiecto: ꝫ illa passio nō ē demōstrabil' de subiecto: ⁊ iō nihil ad ꝓpositū de passiōe illa. De passiōe aūt loquēdo scōo mō dicta. illa nō ē eadē realr̄ ⁊ ꝫ vnā opinionē nec est distícta realr̄: q: nō ē res. ⁊ illa nō demōstrat̄ iesse subiecto realit̄: ꝫ tm̄ demōstrat̄ ꝑdicari de subiecto nō ꝑ se ꝫ ꝑ re. ⁊ h̄ ē possibile siue passio ꝓmo mō dicta qñ ipoꝛtat̄ ꝑ passionē scōo dictā ihereat suo subiecto siue nō. ꝫ h̄ nō erit ꝑ ꝓpōnē pure de pñti. ꝫ ꝑ ꝓpōnē de possibili: vl' eq̄ualētē ꝓpōi de possibili. ⁊ sic ē de istis. ois hō est risibilis. luna ē eclipsabilis. ⁊ hm̄oi: q: iste eq̄ualēt istis: ois hō pōt ridere. luna pōt eclipsari ḡ sēꝑ vere sūt siue res sint i actu siue nō. ⁊ iō cōcedo ꝙ q̄ncūꝙ passio ipoꝛtat aliquā rē natā inherere subiecto. ꝙ nulla ꝓpō pure de inesse et de presenti est simpliciter necessaria. Tunc ad formā arguendi quando accipit̄ ꝙ id qḋ scit̄ necessario inesse alicui subiecto

Instantia prima

Scōa.

G
Ad primā.

H
Ad secūdā.

Ad primū prime opinionis.

I
Ad formaꝫ argumenti.

ita ꝙ oppositū icludit ꝯdictōnē ē realr idē cū illo subiecto. dico ꝙ illa ꝑpō ē distiguēda: qꝛ ē eē vno mō idē ē qḋ iherere realr sic accñs inē sbiecto et forma materie. Alio mō idē ē qḋ ꝑ-dicari. pmo mō ē ꝑpō ipossibil' ꝑpt falsā iplicatōnē qꝛ iplicat aliqḋ tale icē sic alicui sbiecto nccrio ⁊ tn̄ ꝙ sit idē realr: ḡ formalr repugnāt qꝛ ex h̄ ꝙ sic inest distiguit realr ab illo. scdo mō dico ꝙ pt eē tal' ꝑdicatio ita ꝙ vtcꝫ tmin⁹ supponat ꝑ se: ⁊ tūc ꝑpositio pria ē vā. ꝯ minor tūc ē falsa: qꝛ illo mō passio nūꝙ inē subiecto. Si tn̄ i ista ꝑpositōe. ois hō ē risibil' vtcꝫ termin⁹ supponeret ꝑ se ipa eēt simplr ipossibilis: qꝛ tūc denotaret ꝙ iste cōcept⁹ eēt ille. ⁊ ꝙ passio eēt subiectū: qḋ ē ipossibile. Alr pt vtercꝫ termin⁹ supponere n̄ ꝑ se ꝯ ꝑ re. ⁊ tūc ē minor vā: ⁊ maior falsa: qꝛ tūc nō oꝫ ꝙ illḋ qḋ ꝑdicat nccario de aliquo sit illḋ realr nec formalit. et qn̄ dr̄ ꝙ ꝑus naturalr alio pt eē sn̄ eo absqꝫ ꝯdictōe. de ista ꝑpōe dico ꝙ ē vā ḋ reb⁹ ex aia: ꝯ siue sit vā siue falsa de eētib⁹ i aia nō ē ad ꝑpositū: qꝛ ad ꝯclusiōis demōstrationē sufficit cū alijs cōditōib⁹ ꝙ illa ꝯclusio sit nccaria: ita ꝙ nullo mō possit eē falsa. ꝯ si ꝑpositio sit: ꝙ ipa sit nccario vā: siue aūt subiectū possit eē sine ꝑdicato vl' ecōuerso siue nō nihil ad ꝑpositū. Ad aliud qḋ inuit ꝙ risibilitas n̄ distiguit realr ab hoie nec formalr: nec dic̄ respectū rōnis nec realē: ⁊ tn̄ ē passio. R̄ndeo ꝙ risibilitas dic̄ aliquā rē distictā realit ab hoie qꝛ risibilitas: ridere: risus: risibile et hmōi hn̄t aliqḋ idē significatū qḋ ꝑmario vl' secūdario p oia ista iportat: ⁊ ꝑpt h̄ pōt eē passio. Et si q̄rat ḋ ipa risibilitate q̄ ē a pte rei: quo mō illa distiguit ab hoie: an realr an formalit. dico ꝙ oēs tales ꝑpōes de cōnotatiuis ꝓcedūt ex falsa ymaginatiōe q̄ ymagināt ꝙ talia hēant qd rei: cū tn̄ hēant qd nois tn̄: ymagināt eī ꝙ risibilitas sit aliq̄d vnū simplr a pte rei ⁊ iō dr̄ risibilitas real' sic hō vl' albedo ē aliq̄d vnū a pte rei: ita ymagināt de alijs cōnotatiuis: ꝯ ista imaginatio ē falsa: n̄ eī risibilitas nec aptitudo: nec aliq̄d tale dic̄ aliq̄d vnū a pte rei: nec p se: nec p accidēs: nisi forte ex ꝯsequēti: ꝯ dic̄ multa simplr aliquo mō equalēt cōplexo cōposito ex illis: qꝛ equalēt alicui cōplexo: vt risibile equalet isti aliquo mō: aliq̄d potēs ridere: ita dealbabile: aliquo mō equalꝫ isti aliq̄d potēs albari: ita ꝙ q̄cq̄d iportat p h̄ cōplexū iportat etiā aliquo mō p illḋ icōplexū: ⁊ qꝛ i talib⁹ q̄cq̄d iportat p ꝯcretū iportat ēt p abstractū: iō tale cōplexū ⁊ q̄cq̄d iportat p quācūqꝫ ptē illi⁹ cōplexi: aliquo mō iportat p illud abstractū: et iō nō dꝫ pl⁹ q̄ri qd rei de illo abstracto q̄ de illo cōplexo: ꝯ tn̄ q̄rēdū est qd nois: ⁊ iō nō q̄rēdū ē qd ē risibilitas a pte rei ꝯ tn̄ q̄d risibilitas significat. ⁊ ē r̄ndēdū ꝙ significat ꝙ aliq̄d pōt ridere. ⁊ iō ꝑpe loquēdo de ꝟtute ꝯmōis nihil qḋ precise significat aliq̄d vnū: ⁊ n̄ significat mlta ē ḋ aliquo tali abstracto ꝑdicabile: ꝯ tn̄ ꝯsimilia abstracta sic ē de cecitate de qua nihil ꝑcise significās vnū pōt ꝑdicari a quocūqꝫ tn̄ ḋmōstrato. h̄ ē falsa. h̄ ē cecitas. Si dr̄ ꝙ h̄ nō ē positiuū ꝯ tn̄ ꝑuatio r̄ndeo ꝙ ꝑuatio ⁊ vniuersalr negatio dic̄ ꝑcise aliq̄s res vl' rōnes: ⁊ ita nō ē ymaginādū ꝙ ꝑuatio vl' negatio sit aliq̄d ꝯceptibile distictū a reb⁹ positiuis: vl' rōnib⁹: ꝯ dic̄ illas: sic nō hō dic̄ aliq̄d qḋ nō ē hō: eodē mō cecitas dic̄ oculū nō potēte videre. ⁊ iō sat' sit ē de istis: ⁊ de alijs. Pōt tn̄ poni exemplū i alijs: qꝛ creatiuitas ꝑpe de nulla re vna ꝑdicat. nō eī pt dici ꝙ de⁹ sit creatiuitas nec creatura: qꝛ creatiuitas nō dic̄ aliq̄d vnū: ꝯ dic̄ h̄ totū qḋ est aliq̄d qḋ pt ḋ nihilo aliq̄d ꝑducere. eodē mō ē ḋ potētialitate materie: qꝛ potētialitas materie n̄ dic̄ aliq̄d vnū: qꝛ nec rē absolutā nec respectiuā realē: nec respectū rōnis: qꝛ vē materia ē i potētia oi actu itellect⁹ circūscripto: ⁊ p ꝯns sn̄ oi respectu rōis: ꝯ dic̄ ꝙ materia pt hr̄e formā quā mō nō hꝫ. ⁊ iō i mult' argumēt' ē fallacia figure dictōis sub noie simplr absoluto accipiendo nomē ꝯnotatiuū: sic sic arguēdo. q̄cq̄d pōt de⁹ mediāte cā scda pōt imediate p se ꝯ actū meritoriū pt ꝑducere mediāte actu volūtat: ḡ sine eo. ⁊ sic de alijs mult' i qb⁹ sp ē fallacia figure dictiōis: qꝛ cōmutat q̄d i aliq̄d secūdū vnū modū loquēdi vl' i ꝯnotatiuū ꝯm aliū modū loquēdi. Tn̄ sciēdū ꝙ risibilitas. aptitudo: et hmōi abstracta mlta apud phm equoce accipiūt. nā aliqn̄ accipiunt ⁊ supponūt ꝑ eodē: ꝑ quo supponūt sua cōcreta: ⁊ sic eēt ꝯcedēdū ꝙ risibilitas est hō. aliqn̄ supponūt ꝑ vno aggregato ex oib⁹ q̄ iportāt siue ꝑmo siue scdario p ipm. i. aliqn̄ supponūt ꝑcise p ipis ꝯcret'. Ex istis pꝫ ꝯsequēt ꝙ ꝯcept⁹ tal' denoiatiu⁹ ꝑdicabilis scdo mō n̄ causat ꝑcise a re de q̄ ꝑdicat an̄ oēm ꝯceptū alteri⁹: ꝯ ꝑsupponit ꝯceptū cuiuscūqꝫ qḋ iportat p ipꝫ ⁊ iō iste ꝯcept⁹ creatiuū nō pōt hr̄i nisi cogitato aliquo qḋ nō ē de⁹. pꝫ etiā ꝙ nō ē dicēdū ꝙ eadē res sub vno cōceptu ē subiectū: sub alio ꝯceptu ē passio: qꝛ ipa res nec sub vno ꝯceptu nec sub alio ē passio: ꝯ ipe ꝯcept⁹ ē passio. Cōtra tn̄ ꝑdicta vr̄ eē aristoteles. i. thop. qꝛ p eū ꝑpriū distiguit a diffinitiōe p h̄ ꝙ diffinitio dic̄ q̄d ⁊ ꝑpriū accñs. Sil'r ꝯm linconiēsē. i. poste. ca. de p se i ꝑmo mō q̄dditas subiecti egrediet a q̄dditate ꝑdicati i secūdo ecōuerso: ergo in ꝑmo mō subiectū distiguit realr a ꝑdicato

Nota.

Ad secdm.

Queritur.

Respondetur.

Notandum.

Cōfirmat̄: q: ſm eū ibidē nō ē aliq̄s mod⁹ p̄dicādi p ſe niſi ſubiectū ſit cā p̄dicati vl̄ ecō uerſo. Ad primū iſtoꝝ dico ꝙ p̄hs intelligit p accidēs om̄e extrinſecū rei. ⁊ iō ꝓpꝛiū q: ipoꝛtat ſemꝑ aliq̄d qđ ē extrinſecū rei. iō dz̄ dicere accidēs tale: ita tn̄ ꝙ ꝯuertibile ſit: q: accipit ibi accidēs vt diſtiguit̄ ꝯ̄ qd. ⁊ iō n̄ ꝯ poſſum⁹ dicere ꝙ creatiuū ē ꝓpꝛiū deo q: ꝯuertit̄ cū deo ⁊ ipoꝛtat creaturā q̄ realiter diſtiguit̄ a deo ꝙ̄uis nō dicat aliqđ accidēs dei. Ad ſcđm dico ꝙ non opoꝛtet ꝙ p̄dicatū diſtinguat̄ a ſubiecto: nec ꝙ ſit effect⁹ realis ſubiecti: ſ; ſufficit ꝙ ſit cauſa alicui⁹ qđ ipoꝛtat̄ p ſubiectū: ⁊ vt cōmuni⁹ vel ſēꝑ qn̄ ꝓpoſitio ē vere affirmatiua ⁊ p̄dicatio ꝓp̄a ⁊ p ſe ſcđo mō ſubiectū vel aliq̄d ipoꝛtatū p ſubiectū ē cauſa alicui⁹ ipoꝛtati p p̄dicatū: ⁊ h̄ extēdēdo cauſā ad ptes itegrales q̄ aliquo mō dicūt̄ cauſe toti⁹. p h̄ patz ad cōfirmationē. Ad p̄mū p̄ncipale: nego iſtā ꝯ̄nam: demōſtrabile de aliquo nō ē idē realit̄ cū eo: ḡ diſtinguit̄ realit̄ ab eo. p; iſta iſtātia: q: ens rōnis nec ē idē cū re nec diſtinguit̄ realit̄. ⁊ h̄ ſm opinionē q̄ ponit ētia rōnis obiectiue i aīa. Queſtio ſecunda p̄ncipalis.

Ecūdo quero

Utrū oīs paſſio ſit demōſtrabilis de ſuo ſubiecto primo ꝯ p̄oꝛi. Ꝙ ſic: q: n̄ ē maioꝛ rō ꝙ vna ſit demōſtrabilis ꝙ̄ alia ⁊ aliq̄ ē demōſtrabilis: certū ē: ḡ oīs. Ad oppoſitū dictū eſt p̄us ꝙ eē creatiuū et h̄mōi nō p̄nt demōſtrari de deo. Ad q̄ſtionē illā diſtiguo p̄mo de paſſionib⁹: q: q̄dā ſūt q̄ ipoꝛtant aliq̄s res abſolutas realit̄ diſtictas a ſuis ſubiectis ⁊ eiſdē formalit̄ īherētes: ſicut ſe h̄ñt ſuſceptibile diſciplie: calefactibile ⁊ h̄mōi. Aliq̄ aūt ipoꝛtāt motū vl̄ mutationē: ſicut viſibile mobile alterabile. Aliq̄ aūt ſūt cōnotatiue ſc; q̄ cōnotāt aliqđ extrinſecū rei. vt creatiuū calefactiuū: ⁊ aliq̄ negatiue vl̄ p̄uatiue.

B
Multiplices ſūt paſſiones.

C
Prima cōcluſio.

Eſt ḡ p̄ma ꝯcluſio Ꝙ nulla paſſio ipoꝛtās aliquā rē abſolutā formalit̄ īherētē ē demōſtrabil̄ de ſuo ſubiectu p̄mo. Et voco ſubiectū p̄mū illđ cui pōt cōpetere om̄i alio circūſcripto ⁊ nulli ipo circūſcripto. Verbi gr̄a aīa itellectiua eſt p̄mū ſubiectū reſpectu ſuſceptibilis diſciplie q: om̄i alio circūſcripto adhuc pōt aīa ſuſcipe diſciplinā ⁊ circūſcripta aīa itellectiua nihil pōt ſuſcipere diſciplinā. ſ; homo eſt ſubiectū illi⁹ paſſiōis: tn̄ nō primū ſ; magis ſecūdariū q: hoīe deſtructo: adhuc pōt aīa itellectiua ſuſcipere diſciplinā: ita ē de alijs accidētibus q̄ cōpetūt toti mediāte aliq̄ parte. Hec cōcluſio ꝓbat̄. q: ꝓpoſitio īmediata nō pōt demōſtrari: ſ; h̄ ē īmediata: ḡ iſta nō pōt demōſtrari. Si dicat̄ imediata imediatiōe ſubiecti pōt demōſtrari: q: n̄ erit īmediata imediatōe cāe: ſic iſta oīs triāgul⁹ h; tres ⁊c̄. ē imediata īmediatiōe ſubiecti: ⁊ tn̄ demōſtrabil̄: ita pōt eē i ꝓpoſito. Hoc nō valet: q: nulla ꝓpoſitio īmediata pōt demōſtrari: q: ſ; p̄hm ꝓpoſitō īmediata ē illa q̄ nō p̄ceē altera p̄oꝛ: ⁊ p ꝯ̄ns n̄ pōt demōſtrari a p̄oꝛi. ⁊ qn̄ dz̄ ꝙ pōt eē imediata imediatōe ſubiecti ꝙ̄uis nō imediata imeditiōe cāe. dico ꝙ ſubiectū accipit̄ dupliciter Uno mō ꝓ aliquo vno termīo đ quo natū eſt aliq̄d p̄dicari. Alio mō ꝓ oī illo de quo natū ē aliq̄d p̄dicari. Primo mō poſſibile ē ꝙ aliq̄ ꝓpoſitio imediata imediatiōe ſubiecti: ſit dmōſtrabilis: ſic iſta. oīs triāgul⁹ ⁊c̄. Scđo mō nō ē poſſibile: q: om̄e demōſtrabile de aliquo neceſſario pri⁹ cōuenit medio: qđ nō tn̄ erit cā ſ; ſubiectū. ⁊ iō dico ꝙ diffinitō triāguli ſi ſit mediū ad demōſtrādū iſtā. oīs triāgulus h; tres ⁊c̄. Eſt p̄mū ſubiectū illi⁹ paſſionis vno mō ⁊ triāgul⁹ alio mō. Alio mō pōt dici ad iſtanā ꝙ talis ꝓpoſitio īmediata imediatione ſubiecti: nūꝙ̄ ē demōſtrabilis niſi p diffinitionē exp̄merē determiatas ptes vl̄ quo ad numerū: vel quo ad eſſentiā tāꝙ̄ p mediū cui noti⁹ ieſt paſſio ꝙ̄ ſubiecto: q: nullo mō ineēt ſubiecto q̄cūq; illarū ptiū circūſcripta: ⁊ ita q̄liber eſt aliquo mō cā q̄re illa paſſio ineſt illi ſubiecto. Verbi gr̄a ſi đ triāgulo demōſtraret̄ h̄re tres ⁊c̄. h̄ erit p diffinitōnē exprimētē diſtictas et determinatas ptes quo ad numerū: puta tres lineas ex q̄b⁹ cōponit̄ triāgul⁹. Silr̄ coꝛruptibile eē ē demōſtrabile de ſubiecto vel de ſubſtātia cōpoſita: p diffinitionē exp̄mētē ptes determiatas quo ad eſſentiā. ſ. materiā et foꝛmā: ita ꝙ q̄cunq; illarū circūſcripta nullo mō eēt ſubſtāña coꝛruptibilis. ſ; tal̄ paſſio q̄ ipoꝛtat rē abſolutā alteri īherētē n̄ ē demōſtrabil̄ p diffinititionē aliquā: q: illa diffinitio aut exp̄meret ptes eiuſdē rōis: aut alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis. nō p̄mū: q: tūc opoꝛteret ꝙ exp̄meret ptes eiuſdē rōnis determiatas quo ad numerū: ſ; h̄ nō ē poſſibile: q: talis paſſio poſſ; poni q̄cūq; illarū circūſcripta. Verbi gr̄a eē calefactibile nō pt̄ demōſtrari đ quocūq; p tale mediū. q: q̄cūq; pte illi⁹ circūſcripta adhuc reſiduū ē calefactibile. Nec ſcđz. q: om̄e accidēs abſolutū h; ſubiectū eque ſimplex: ḡ tāta ſimplicitas ē i ſubiecto prio q̄nta i accīte: ḡ ſubiectū nō pl⁹ icludit talē diſtictionē ptiū ꝙ̄ accidēs: ⁊ p ꝯ̄ns nō h; talē diffinitōnē ⁊ h̄ poſſ; eē ſcđa rō ꝓ ꝯcluſiōe. Tertio pt̄ h̄ argui: q: illa ꝓpoſitio cui⁹ pria notitia: n̄ pt̄ accipi niſi p expiētiā mediāte aliq̄ ꝓpoſitōe ꝯtigēti n̄ ē de

monstrabilis: sꝫ qlibꝫ talis ꝓpositio ē hmōi: ergo
ꝛc. maior ē manifesta: qꝛ respectu omis cōclu
sionis demōstrabilis sufficit notitia aliquarū
pmissarū: ergo non requirit aliq̄ alia causa nisi q̄
reqrit ad notitiā premissarū. minor ꝓbat idu
ctiue: qꝛ q̄ntūcūqꝫ habeat notitia abstractiua
tā de subiecto q̄ de passione tali: nisi ītuitiue
videat aliq̄d cōtētū sub subiecto ꝛ aliq̄d ipor
tatū p talē passionē virtute cui⁹ cognoscit̄ eui
denter q̄ hoc inest huic nūq̄ euidēter scietur
talis ꝓpositio vniuersalis: sicut si aliq̄s ītuiti
ue vel abstractiue cognosceret aīam itellecti
uā ꝛ similiter abstractiue vl' ītuitiue cognosce
ret disciplinā vl' scientiā. nisi euidēter cogno
sceret aliquā talē singularē. hec aīa habet di
sciplinā vel scientiā. nūq̄ cognosceret euider
talē ꝓpositionē vniuersalē. vel si cognosceret
cognosceret cognitis terminis: ꝛ p ꝯ̄ns esset
pncipiū ꝛ nō cōclusio. eodē mō est de aliis: sic
q̄ ignis pōt eē calidus: ꝛ q̄ terra pōt eē frigi
da: qđ nō pōt sciri nisi p experiētiā: ergo nulla ta
lis ē demōstrabilis. Scđa cōclusio ē q̄ ta
lis passio pōt demōstrari de suo subiecto non
pmo. Sꝫ subiectū nō pmū pōt itelligi multi
pliciter. Uno mō qꝛ nō ē sibi adequatū sm p
dicationē: ꝛ hoc vel qꝛ excedit sicut superius
ad subiectū pmū. vl' qꝛ excedit sicut quoddā
cōtētū sub pmo subiecto. Primo mō se habēt
figura ꝛ triāgulus. Scđo mō ysocheles ꝛ tri
angulus respectu hre. iii. Alio mō qꝛ ē totū re
spectu pmi subiecti. vel qꝛ iportat totū respe
ctu illi⁹ qđ iportat̄ p pmū subiectū: sicut hō re
spectu aīe itellectiue ad eē susceptiuū discipli
ne. Tertio mō qꝛ ē subiectū sustētās pmū sub
iectū: sic passiōes forme ꝛ accn̄a aliquo mō cō
ueniūt subiecto. Un̄ ꝛ ignis dr̄ calefactiu⁹. Et
forte aliis modis pōt ɔtigere. Primo mō sēp
talis passio ē demōstrabil' de suo subiecto nō
pmo excedente. Et demōstratio erit pticularis
qꝛ sēp iferi⁹ ē mediū concludendi aliq̄d de suo
supiori pticularit̄. Uerbi grā. ois triāgul⁹ ha
bet. iii. aliq̄ figura ē triangulus: ergo aliq̄ figura
hꝫ tres. Sꝫ si subiectū nō pmū excedat a pas
sione, adhuc p subiectū pmū pōt demōstrari:
sic sic arguēdo. ois triāgul⁹ hꝫ tres. ysocheles
ē triāgul⁹: ergo ꝛc. scđo mō sp talis passio ē demō
strabilis đ subiecto nō pmo p pmū subiectū
tāq̄ p mediū. Silr̄ dico de tertio mō. Exēplū
pmi. oēe hn̄s aīam itellectiuā est susceptiuū
discipline. ois hō ē hmōi: ergo ꝛc. Exemplū scđi
oēe hn̄s calorē ē calefactiuū (ponat̄ q̄ calor
sit pmū subiectū calefactiōis) ignis ē hmōi:
ergo ꝛc. Tertia cōclusio. Ꝙ passiōes cōnota
tiue q̄ nō requirūt determinatā distinctionē
partiū: aliq̄ nō sūt demōstrabiles: alie aūt sūt
demōstrabiles: qꝛ iste nō pn̄t sciri nisi p expiē
tiā: ille aūt pn̄t sciri sine experiētia. Exēplū
pmi. sic q̄ calor sit calefactiu⁹ vl' q̄ sol possit p
ducere vermē: nō pōt sciri nisi per experiētiā.
Exēplū scđi: sic q̄ ois triāgul⁹ hꝫ. iii. ꝛc. Ois
substātia cōposita ē corruptibil': ꝛ sic de aliis.

Sciēdū ēm̄ q̄ in istis duob⁹ modis: si fiat
demōstratio ex ꝓpositionib⁹ simplicit̄ pmis:
opꝫ q̄ pmisse sumātur i obliquo ꝛ nō in recto.
Uerbi grā sic arguēdo. in quotūqꝫ ē aīa itelle
ctiua illud ē susceptiuū discipline. i hoīe ē aīa
itellectiua: ergo ꝛc. Eodē mō i aliis opꝫ arguere
p tales ꝓpositiōes i obliquo: qꝛ arguēdo p p
positiones simplicit̄ i recto: oporteret q̄ vl' ab
stractū iportās illā rē vel accidēs vel cōcretū
esset mediū. Si pmo mō tūc altera pmissarū
eēt falsa. Uerbi grā sic arguēdo. ois aīa intel
lectiua ē susceptiua discipline. ois hō ē aīa in
tellectiua: ergo ꝛc. Ecce q̄ minor ē falsa: ꝛ ita est
de aliis. Si aūt cōcretū fuerit mediū: tūc alte
ra pmissarū nō erit simpliciter pma. Uerbi
grā. sic arguēdo oēe itellectiuū ē susceptiuū
discipline: omis hō ē itellectiu⁹: ergo ꝛc. Hic ma
ior nō ē simplicit̄ pma: qꝛ ista ē porois aīa ē su
sceptiua discipline. Si dicit̄ q̄ sicut ista. oēe
itellectiuū ē susceptiuū discipline nō ē simpli
citer pma: ita nec ista i quocūqꝫ ē aīa itellecti
ua ē susceptiuū discipline. Respondeo q̄uis
ista ꝓpositio nō sit simplicit̄ pma: qꝛ ē altera
porꝫ ista icludit p se tāq̄ ɔ̄tētū illā q̄ ē simpli
citer pma: ꝛ hoc sufficit ad talē demonstratio
nē. Et iō ad hoc q̄ talis ɔclusio demōstret̄ ex p
positionib⁹ simplr̄ pmis: opꝫ q̄ altera pmissa
rū sit ypothetica: ꝛ nō simplr̄ cathegorica. Et
i illa ypothetica dꝫ aliq̄ pceē illa ꝓpositō sim
plicit̄ pma: vel poterit eē talis vltimate: quia
ois aīa ē susceptia discipline. si i aliquo sit aīa
illud ē susceptiuū discipline. Et cōsimilit̄ ē de
aliis. Quarta ɔclusio ē ista: q̄ ois passio ne
gatiua cui⁹ oppasitū pōt euidēter sciri demō
stratiue đ aliquo pdicari tāq̄ de subiecto suo
pmo pt demōstrari. Sꝫ de aliis nō ē facile ha
re certā regulā: q̄ sūt demōstrabiles ꝛ que nō.
Hec cōclusio pꝫ: qꝛ tūc p suū subiectū pmū tā
q̄ p mediū pōt demōstrari talis conclusio: et
erit syllogism⁹ i scđa figura: sic si sciat̄ q̄ triā
gulus ē pmū subiectū isti⁹ passiōis hre tres ā
glos: tūc pt sic argui: oē hn̄s tres āgulos ꝛc. ē
triāgul⁹. null⁹ q̄drāgul⁹ ē triāgul⁹: ergo null⁹ q̄
drāgul⁹ hꝫ. iii. ꝛc. Nō aūt ɔtigit đmōstrare ta
les cōclusiōes pcise p talia subiecta tāq̄ p me
dia: sꝫ frequēter ɔtigit p diffinitionē expmētē
ptea diffiniri tales cōclusiōes demōstrare et
hoc maxie cōtigit i mathe. Sic ergo pꝫ ad qōnē
q̄ nō ois passio ē demōstrabil' a porꝫ đ suo sub

Scđa cōclusio.

Triplex subiectū nō pmū.

Tertia conclusio.

Quarta cōclusio.

Responsio ad qōnē.

Cōtra cōclusiōes arguitur primo.

iecto pmo. Sed ꝯ istā ꝯclusionē pōt obijci
pmo. ꝙ videt̄ ꝯ itētionē phi. q: fm phm pmo
poste. ca. de vli. Uniuersale aūt tūc ē cū i quo
libet ⁊ pmo demōstrat̄. ģ semꝑ vle demōstrat̄
de suo subiecto pmo: sic exemplificat ibi phs.

Secūdo.

Itē ibidē subdit phs. Cū ģ quodlibȝ pmū
mōstrat̄ duos bic rectos: aut quodcūqȝ aliud
huic pmo inē vle: ⁊ demōstratio ꝑ se hui⁹ vlr ē
alioꝝ aūt quodāmō nō ꝑ se. Ex h̄ ⁊ ex toto illo
caplo vi bū ꝙ vle sēp est demōstrabile ꝑ se de
suo subiecto pmo: de alijs secūdario.

Tertio.

Itē. c.
ix. Omis demōstratiua scia circa tria. h̄ autē
sūt gen⁹ tps ꝑ se passionū specularitiua ē: ģ pas
siones cōsiderāt i demōstratiua scia. Idē dic
ca. vij.

Quarto.
Quinto.

Itē phs vbiqȝ exēplificat de talib⁹
passionib⁹ sicut de eclipsi. de tonitruo. Itē
ij. posterioꝝ docet phs demōstrare ꝑ oīe ge
nus cause: ģ oīe qd̄ hȝ cām q̄re inē alicui sub
iecto ē demōstrabile de eo ꝑ illaȝ cām: ß tales
sunt hmōi (vt manifestū est) ģ ⁊c.

Sexto.

Itē. ij.
poste. sciētes q: est querūt ꝓpter q̄d: ß qstio ꝓ
pter q̄d sicut ⁊ alie: q̄rit de medio fm phm. ij.
poste. c. ij.

Respōdetur ad primum.

Ad pmū istoꝝ dico ꝙ phs loqui
tur de vli quod primo cōpetit alicui subiecto
siue sit demōstrabile siue nō: ß qn̄ ē demōstra
bile tūc pmo demōstrat̄ de subiecto suo pmo:
hoc est cui adeq̄te cōuenit fm p̄dicationē: q̄a
scȝ nulli cōuenit nisi de quo p̄dicat̄. ⁊ oīm cō
uenit d̄ quo p̄dicat̄. De alijs aūt demōstratur
secūdario sicut p̄dicat̄ q̄si secundario.

Ad scdm
Ad tertiū.

Hoc
idē dico de toto illo capitulo. Ad aliud di
co ꝙ phs accipit demōstratiuā sciētiā stricte
ꝓ demōstratōe. ⁊ dico ꝙ demōstratio accipit
passiones: siue sint demōstrabiles siue nō: q̄a
pn̄t eē pncipia i demōstratōe. vel media ali
quo mō.

Ad quartum.

Silr pōt dici ꝙ demōstratio ē pas
sionū ß nō seq̄t̄: ģ oīm. Un̄ i oī scia aliq̄ passio
nes sūt demōstrabiles ⁊ aliq̄ nō.

Ad quintum.

Ad aliud
dico: ꝙ ꝑ oīe gen⁹ cause fit demōstratio pti
cularis nō vlis. Ad cui⁹ intellectū sciēdū: ꝙ
demōstratō dī pticularis. Uno mō: q: nō ē de
pmo subiecto: et sic accipit phs pmo poste. c.
.i. vbi cōpat demōstrationē vleȝ ad pticularē
Alit̄ dī demōstratio pticularis: q: ꝯclusio nō
est de oīm: ⁊ hoc vel q̄tū ad vlitatē supposito
rū vel singularū: vel q̄tū ad vlitatē tpis. Un
de demōstratio dī particularis: vl̄ q: p̄dicatū
nō cōcludit̄ de oīb⁹ cōtentis sub subiecto: sic
si d̄mōstraret̄ ꝙ aliqua figura hȝ tres āgulos
⁊c. Uel q: q̄tū est ex forma cōclusiōis: nō con
cludit̄ p̄dicatū ꝓ sēp inesse: ß ꝓ aliquo tpe de
terminato. Et cōiter tales demonstratiōes si
sint ex simplicit̄ necessarijs: sunt ypothetice
cōditionales vel tpales nō cathegorice. Uer
bi gratia. ꝑ nullā demōstrationē concludit̄ ꝙ
luna est eclipsabilis. q: ista non pōt sciri nisi ꝑ
experientiā. sicut nec illa. ꝙ luna est illumina
bilis a sole. Et postq̄ ista est scita ꝑ expientiā
demōstrat̄ ꝙ tali tpe vel tali vl̄ tali eclipsabit̄
sic arguēdo. Quādocūqȝ terra interponit̄ inť so
lē ⁊ lunā: tūc luna eclipsat̄. ß qn̄cunqȝ sol est in
tali situ ⁊ luna in tali: tūc terra interponit̄ inter
solē ⁊ lunā. ģ tūc luna eclipsat̄. Et isto modo
fit demōstratio ꝑ cām extrinsecā. ⁊ sicut patet
ꝯsideranti oīa exēpla: phs vbiqȝ tm̄ exēplificat
de demōstratiōibus pticularib⁹. Un̄ exēplifi
cat ibi de ꝓpositiōib⁹ de pn̄ti ⁊ de p̄terito ⁊ de
futuro. Et ad hoc est rō: q: cā extrinseca rei est
tm̄ cā rei in esse in effectu. ģ nō pōt esse mediū
demōstrādi nō ꝯcludēdo aliquā differētiā tē
poris. Silr alit̄ possent oīa demonstrari ꝑ deū
tanq̄ ꝑ mediū. q: est cā extrīseca tā efficiens q̄
finalis oīm. ß h̄ est incōueniēs. Et ideo dico ꝙ
demōstratione vli scdo mō dicta ⁊ a priori nul
la tal̄ passio demōstrabilis est de suo subiecto
pmo. Uerūtm̄ intelligendū: q: est aliq̄ passio
q̄ nō tm̄ iportat talē rem absolutā alteri inhe
rentē. ß simul cū h̄ connotat aliquā cām deter
minatā: cū tm̄ illa res absoluta possit a diuers̄
causis causari in suo subiecto. tūc nō est incō
ueniēs: qn̄ talis passio demōstret̄ de suo subie
cto pmo. Uerbi gr̄a. ponat̄ ꝙ luna esse illumi
nabilis a sole: ⁊ ab alio planeta. tūc istā cōclu
sionē luna est illumiabilis ipossibile est demō
strare. ß tm̄ pōt ꝑ expientiā euidēter cognosci
ß si poneret̄ aliqd̄ nomē qd̄ iportaret illumia
tionē lune: ⁊ cōnotaret determiate solē. ita ꝙ
si lumē causaret̄ in luna ab alio planeta: ⁊ nō a
sole ꝙ tunc nō denoiaret̄ lun̄ tali noīe. tale p̄
dicabile bene posset de luna demōstrari: q: co
gnito pmo ꝑ expientiā ꝙ sol est corpus lumio
suȝ a quo pōt aliud lumiari. et postea cognito
ꝙ ille sol possȝ directe opponi lune tali aliquo
tpe quo sibi directe nō opponit̄ planeta alius
q̄uis h̄ nunq̄ esset visum posset demōstratiue
cōcludi ꝙ luna esset illuminabilis a sole.

Ad sextum.

Ad
aliud dicit̄ ꝙ sciētes q: est pticularit̄ nō vlr. q̄
rūt ꝓpt̄ q̄d: ⁊ iō querūt de medio in demōstra
tione pticulari. Un̄ dicit phs. Cuȝ aūt sciam⁹
ipm q: ipm ꝓpter q̄d q̄rimus. vt sciētes q: de
ficit. ⁊ q: mouet̄ terra: ꝓpt̄ q̄d deficit. ⁊ ꝓpter
q̄d terra mouet̄ q̄rim⁹. Ecce ꝙ iste q̄stiōes sūt
de existētia rei. Et si dicat̄ ꝙ notitia sciētifi
ca nō est de re existente nisi ꝯtingēter: q: acci
dit sibi ꝙ sit in actu. Silr oēs iste ꝓpositiōes
sunt ꝯtingētes. ģ nō ptinēt ad demōstratiōeȝ
Ad primū dico. ꝙ nō est necessariū ꝙ subie
ctū scie sit in actu. tm̄ in multis vel in oīb⁹ opȝ
ꝙ possit esse in actu: et fȝ intētionē phi reqrit̄
ꝙ aliqn̄ ponat̄ in actu. ⁊ iō nō est ista cōclusio

luna deficit: ꝫ luna deficit qn̄ sic opponit̄ soli ꝛ ista ē nec̄cria ꝫ intētionē phi: quis nō ꝫ vitatē loquēdo d̄ potētia dei absoluta: ꝛ ista ꝫ eū ē ꝯclusio demōstrabil̄. Et h̄ ē qd̄ dic̄ lico .i. post. ꝙ illa q̄ frequēter fiūt ꝫm ꝙ veniūt in demōstratione nec̄cria sūt: h̄ ē de ꝯtingētib⁹ formāt ꝓpōes nec̄cne ypothetice .s. ꝯditionales vel tpales. Per h̄ pꝫ ad scd̄m ꝙ phs ꝑ illas ꝓpositiōes ꝯtingētes itelligit ꝓpōes nec̄cias formatas de eisdē t̄mīs.

Z Ad principale argumentum.

Ad argumentū ꝑncipale ptꝫ ꝙ ē maior: rō ꝙ vna passio sit demōstrabil̄ ꝙ̄ alia q: aliq̄ passio ꝑsupponit subiectū suū h̄re ptes realr̄ distictas sine q̄b⁹ nullo mō posset sibi cōpetere: ꝛ ꝑ distictā notitiā illarū ptiū deuenit̄ i notitiā passiōis de subiecto. ꝛ iō illa ē demōstrabil̄ ꝑ diffinitionē exprimētē illas ptes tāq̄ ꝑ mediū. Aliq̄ aūt passio quātū ē ex se nullā ꝑsupponit distīctionē ptiū q̄n simplr̄ pōt poni q̄cūq3 illarū ptiū circūscripta. Et iō nihil ē exꝑmēs q̄cūq3 intrinseca suo subiecto cui ꝑus vel noti⁹ ꝯueniat ꝙ̄ subiecto ꝛ iō tal̄ nō ē demōstrabil̄. Alia qō ānexa scd̄e.

B Questioni secunde principali alia ānexa q̄ est ordie Questio. V

Preterea quero vtrum

in oīm demōstratōe diffinitio sit mediū demōstrādi. Cū sic .ij. posterioꝝ: oīs q̄stio ē qd̄ medij mediū aūt ꝛ cā idē sūt ibidē: ꝫ oīs .q. ē .q. d̄ diffinitiōe tāq̄ de medio: ꝫ oīs ꝯclusio demōstrabilis ē q̄ribil̄: ꝫ hꝫ terminari ꝑ diffinitionē tāq̄ ꝑ mediū. Ad oppositū dictū ē ꝑus ꝙ aliq̄ passio demōstrat̄ de deo: ꝛ tn̄ nō ꝑ diffinitiōeꝫ Silr̄ aliq̄d demōstrat̄ de ente: ꝛ tn̄ nō ꝑ diffinitōnē: ꝫ.

B Prima opinio.

Ad istā .q. ē opinio cōis ꝙ i oī demōstratiōe mediū ē diffinitio. Sꝫ d̄ medio demōstratiōis potissime sūt diuerse opiniones. Una opinio ē ꝙ mediū in tali demōstratiōe ē diffinitio passiōis nō s̄biecti. Et circa istā opinionē ꝑmo declarat̄ q̄ d̄mōstratō ē potissima scd̄o ꝙ mediū i ea nō ē diffinitio s̄biecti ꝫ passionis.

Probatio primi

Pzimū declarat̄ q: ꝫm phm ꝑmo posterioꝝ. quicq3 sūt ꝯditiōes demōstratiōis potissime .s. ꝙ sit ꝓpt̄ q̄d. i ꝑma figura. vl̄is. affirmatia. ꝛ ostēsiua. Sꝫ i scd̄o libro ponit aliā cōditionē: ꝙ mediū i ea sit diffinitio formal̄. Et ē illa diffinitio q̄ sumit̄ a forma rei: vel a fine. Alie aūt diffinitiōes sumūt̄ a materia vl̄ ab efficiēte.

Probatio scd̄i.

Scd̄z ꝓbat̄: ꝑmo ꝙ nō diffinitio subiecti. ꝑmo sic. q̄n demōstratiōes dāt̄ ꝑ aliq̄ genera causarū: semꝑ dantur per causas inherētie puta ꝑ causaꝫ efficiētē inherētie vel ꝑ cām materialē vl̄ finalē iherētie: ꝫ silr̄ q̄n dāt̄ ꝑ cāꝫ formalē: dāt̄ ꝑ cām iherētie passiōis: ꝫ diffinitio formal̄ subiecti nō ē cā formal̄ iherētie passionis: ꝫ maḡ efficiēs vl̄ material̄: ꝫ ꝛc̄. Itē mediū demōstrādi potissime dꝫ eē cā ꝓꝑa ꝛ ꝑxima iherētie passiōis: ꝫ diffinitio formal̄ subiecti nō ē h̄mōi: q: si sic nō esset cā nisi ei⁹: nūc aūt ē cā ꝓꝑa exēplaria ꝛ ꝑxima s̄biecti: ꝫ ꝛc̄.

Itē mediū demōstrādi potissime nō ē mediū positiōe tm̄: sicut i quolibꝫ sillogismo ꝫ dꝫ ꝙ sit mediū ꝫm naturā. q: si eēt eq̄ ꝑmo ꝫ naturā aut posterior passiōe nō eēt cā. Et si esset ꝑor subiecto. nō eēt cā ꝓxima: ꝫ diffinitio formalis subiecti ē ꝑor s̄biecto dat̄ eīn ꝑ ꝑora ꝫm naturā. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō mediat ꝫm naturā int̄ subiectū ꝛ ꝑdicatū. Q aūt diffinitio formal̄ sumpta a forma sit mediū in demōstratiōe potissima: declarat̄ ꝑ phm .ij. posterioꝝ. q: demōstratio demōstrās tm̄ ē potior d̄mōstratōe demōstrata. Demōstratio eīn ē sillogism⁹ ꝫ quē scimus in habēdo ipm: absq3 h̄ ꝙ indigeam⁹ aliquo alio. Sꝫ sola demōstratio ꝑ cām formalē ē h̄mōi: ꝫ ꝛc̄. minorē ari. ostēdit ꝑ multa exēpla q̄ oīa sumūt robur ꝫm hn. ex h̄ ꝙ finis cāt efficientē ꝛ forma materiā. Si dicat̄ ꝙ cāe inuicē sūt cāe scd̄o phisicoꝝ. ꝛ ꝫm cōmē .i. phisicorū. Dicēdū ꝫ istā opinionē: ꝙ lꝫ cāe sint cāe inuicē: tn̄ h̄ ē mō ignobiliori. Uerbi grā finis in intētiōe causat efficiētē ꝛ tūc ꝑmo efficiēs inducit finē. Uñ pꝫ ꝙ efficiēs nō causat nisi inq̄tū causat⁹ a fine. Sꝫ finis causat et nō causat̄ ab eo. Efficiēs etiā nō causat formā inq̄tū ipa causat formalr̄ causat etiā formalr̄ cessante efficiēte. Uñ efficiēs nō ē cā nisi fieri ei⁹. Efficiens etiā nō dat materie eē ꝫ fieri tm̄. Materia vero nō causat cōpositū nisi ꝑus ꝫm naturaꝫ causata ꝛ ꝯstituta ꝑ formā nec tūc causat nisi sic̄ occasio tm̄. Sꝫ forma sic causat rē formalr̄ ꝙ ipa ē formalr̄ q̄cq̄d res ē ꝓꝑe ꝑ se: i tm̄ ꝙ illa posita ꝛ oī alia cā amota ꝑ ipossibile: res eēt i specie ꝛ genere et i effectu. Unde ipa est potissima cā rei. Et ideo diffinitio sumpta ex ea ē potissimū mediū demōstrādi. Scd̄o ꝙ diffinitio passionis demōstrāde sit mediū declarat̄: q: ipa ē cā formalis exēplaris ei⁹ ꝛ ꝓꝑa ꝛ ꝓxima in nullo genere cause. Est etiā posterior subiecto ꝫm naturā ꝛ prior passione sic̄ mēsura mēsurato: ꝛ ꝑ ꝯn̄s mediat ꝫm naturā int̄ subiectū ꝛ ꝑdicatū.

E Contra istā opinionem.

Cōtra istā opinionē ꝑmo ostendo ꝙ diffinitio passionis nō ē mediū q: si sic: aut diffinitio ꝓꝑe dicta ꝑ ꝑncipia itrīseca: aut data ꝑ additamētū. Nō ꝑmo mō: q: multe sūt passiones q̄ talē diffinitionē nō habēt: sicut oēs passiones iportātes res absolutas simplices: sic alias patebit. Nec scd̄o mō q: illa diffinitio icludit ipꝫ subiectū vl̄ aliquā aliā cāꝫ extrinsecā. Si ꝑmo mō nō pōt eē mediū: q: mediū nūq̄ dꝫ ꝯtinere alterū terminū: scꝫ nec maiorē extremitatē nec minorē. Si i secūdo mō: ꝫ nō erit demōstratio simplr̄ vl̄is: q:

declaratū ē i pori q̄stōe q̄ p cāz extrinsecā nō sit demōstratio vlis. Preterea demōstratio potissima ē ex idemōstrabilib⁹ a pori. Sz diffinitio passiōis ē demōstrabilis de subiecto a pori: ꝛ p ꝯñs nō est pnicipiū i demōstratōe potissima. Assumptū pz: q: bz cāz iherētie sue ad subiectū: q: subiectū ē cā passiōis ꝛ forme sue fm eos: ꝛ p ꝯñs fm eos erit cā i cognitiōe diffinitōis exp̄mētis illā formā. Omis aūt cā fz eos pōt eē mediū i demōstratiōe a pori: q̄uis nō sēp potissima. Preterea diffinitio passiōis nō differt realiter a diffinito: ꝛ p ꝯñs nō ē cā ei⁹ realiter: s p te demōstratio potissima ē p cām: g̃ ꝛc̄. Ad istud respōdet q̄ diffinitio ꝛ diffinitū nō differūt tm̄ fm vocē: s bz rē rōnis q̄ ptinet ad signatū vni⁹ ꝛ nō ad signatū alterius. Nomē em̄ signat totū quoddā ꝯfusuz vt circul⁹: s diffinitio diuidit in singula. Un̄ illa explicatio quā nomē scz diffiniti nō signat: ptinet ad signatū diffinitiōis. Diffinitio em̄ indicat ꝛ explicat diffinitū: nō sic nomē ꝛ iō diffinitio ē mēsura ꝛ exēplar diffiniti: nō aūt nomē. Cōtra. siue diffinitio differt a diffinito siue nō: sēp tm̄ explicat cām realē illi⁹ qd̄ iportatur p diffinitū: maxime fm istos ponētes q̄ ōis demōstratio a priori ē p cām. Sz rei absolute iportate p passionē nō est aliq̄ cā real' nisi extriseca ppter simplicitatē ipsi⁹: g̃ diffinitio q̄ ē mediū sumit a cā extrinseca: ꝛ p ꝯñs nō est diffinitio formalis: de q̄ iste loquit. Cōtra dicta ꝛ modū ponēdi pmo videt male intelligere distinctionē phi inter diffinitionē formalē ꝛ materialē: q: ōis diffinitio alicui⁹ habentis cām materialē ꝛ formalē explicat tā materiā q̄ formā: q: aliter nō esset couertibilis cū diffinito. Illud em̄ qd̄ p̄cise dicit formaz ꝛ nullo mō iportat materiā p̄dicat ð forma in abstracto: ꝛ p ꝯñs nō ꝯuertit cū toto habente materiā ꝛ formā. Preterea q̄ dicit q̄ finis causat efficientē: ꝛ forma informat materiā. Ista sūt v̄ba vel methaphorica ꝛ iprop̄ a vl' simpl'r falsa: q: sequeret q̄ aliq̄d causaret deū: cū sit causa efficiēs. Sequeret etiaz q̄ sol q̄ncūq̄ cāret aliquē effectū ppter finē: q̄ tūc cāret. Et tūc aīa intellectiua faciēs aliq̄d ppter malū finē cāret ab illo malo fine. Qualiter aūt ista v̄ba methaphorica sint itelligenda alias patebit. Sil'r dicit q̄ forma causat formaliter cessante efficiēte nō est verū: q̄uis h̄ sit verū de efficiēte scd̄o: nō de pmo: g̃ efficiēs pmū ē potissime mediū demōstrādi. Sil'r q̄ dicit q̄ materia nō causat cōpositum nisi pus fm naturā cāta et ꝯstituta p formā. includit ꝯdictionē: q: materia nō causat p formā: nisi q: iformat a forma: s ipossibile ē q̄ iformet a forma nisi causet cōpositū totū. Totū etiā qd̄ seq̄t i illa declaratione ē falsū: q: materia ē de essentia rei cōposite: aliter em̄ aīa itellectiua vel alia forma substātialis eēt p se i spē ꝛ genere: qd̄ ē manifeste falsū. Ideo dico ad istā. q. pmo q̄ demōstratio potissima ē illa: q̄ ē ppter q̄d. vlis. vtraq̄ vlitate de q̄ dictū ē pus: ꝛ affirmatiua. Et ex h̄ sequit q̄ sit i pma figura coīo q̄ ē vlis affirmatiua. Et q: ē ppt q̄d: sequit q̄ sit p cām. Similit q: ē affirmatiua p̄cise sequit q̄ sit ostēsiua.

D

Respōsio auctoris ad questionē.

Scd̄o dico q̄ demōstratiōis aliq̄n mediū ē diffinitio: ꝛ aliq̄n non. Exēplū pmi sicut hr̄e tres āgulos ꝛc̄. demōstrat de triāgulo: ꝛ esse corruptibile ð sba cōposita. Exēplū scd̄i eē susceptiuū discipline demōstrat de hoīe: nō p diffinitionē hoīs. s p aīaz intellectiuā: posito q̄ cōueniat soli aīe intellectiue.

E

Istud scd̄m pbat: q: demōstratio potissima est ex ppoīb⁹ simplicit idemōstrabilib⁹: maxime a pori. Sz ppō i q̄ p̄dicat ista passio de diffinitiōe hoīs nō ē simpl'r idemōstrabil': imediata ꝛ pma. q̄a illa ē pori i q̄ p̄dicat de subiecto suo pmo. puta de aīa itellectiua: g̃ ꝛc̄. Itē i medio tal' demōstratōis nihil dz poni ni siqd̄ hz rōnē cāe respectu illi⁹: q: pōt simpl'r poni i eē oi alio p̄ter formā circūscripto ꝛ tm̄ aliq̄d aliud ponit i illa diffinitōe. Un̄ i tali sillogismo eē vt nō cā vt cā: q: illud qd̄ exp̄mit aliā ptē hoīs nihil facit ad h̄ q̄ sibi isit illa passio.

F

Tertio dico q̄ q̄n mediū est diffinitio: talis diffinitio est diffinitio subiecti nō passiōis. Hoc pz: q: talis diffinitō dz exp̄mere cāz ꝛ aliq̄d nc̄c̄io req̄situ ad hoc q̄ passio p̄dicet de subiecto: s tale ē diffinitio subiecti: q: exp̄mit ptes subiecti sine q̄b⁹ ipossibile eēt passionē illi subiecto cōpetere. Hoc pz p exēpla: q: diffinitio exp̄mēs ptes triāguli ē mediū ꝛ cā q̄re sibi cōpetit ista passio: sic ptes sbe cōposite sunt cāe q̄re sibi cōpetit corruptibilitas: q: nisi vna ps eēt ab alia sepabil' nō posset dici corruptibilis. Hmōi aūt demōstratōes fiūt i mathematic̄. Et q: ille obtinēt locū pmū i demōstratiōib⁹ seu int demōstrationes: iō phs multas ꝯditōes frequēter attribuit demōstratōi q̄ cōpetūt mathe. demōstrationib⁹: vel sp: vel p maiori pte.

G

Ad primā prime opinionis.

Ad rōnes alteri⁹ opinionis. Ad pmā q̄ illa pcedit ex falsa ymaginatōe: q: ymaginat q̄ ihercētia passionis ad subiectū: vel ipa passio hēat cām formalē: qd̄ est simpl'r falsū: q: forma simplex nō pōt hr̄e cām nisi efficientē vel finalē. Nō materialē: q: illa nō eēt nisi materia vel suū receptiuū: s materia nō ē cā forme s toti⁹. Nec formalē: q: ipamet ē forma alicui⁹ alteri⁹ ꝛ iō nullā pōt hr̄e diffinitionē sumptā a sua forma: cū nullā hēat. ꝛ iō tales demōstratiōes nō fiūt p

causaʒ formalē. ⁊ ita argumentū est ad opposi tū. Si aūt intelligit ꝙ mediū debet esse cā inherētie. aut cā inherētie. aut cā passionis. Si ꝓmo modo. ꝗ cū cā inherētie sit tā subiectū ꝙ passio. q₂ respect⁹ causat ⁊ depēdet essentialit̄ tā a fundamēto ꝙ a termino. nō pl⁹ vnū est cā formalis respect⁹ ꝙ aliud. sequit̄ ꝙ si mediū dʒ accipere cām. ꝙ tā diffinitio subiecti ꝙ passionis debet esse mediū demōstrādi. Si scd̄o mō ⁊ nihil est hic cā passiōis nisi subiectuʒ. sequit̄ ꝙ diffinitio subiecti erit mediū.

D Ad scd̄m.

Ad scd̄m dico. ꝙ mediū demonstrādi dʒ esse cā ꝓxima aliquomō. h̄ est exprimēs cām ꝓximā. ⁊ h̄ potissime in genere cause materialis. q₂ debet eē subiectū passiōis. ⁊ h̄ vel primū. sic qñ demōstrat̄ de subiecto suo nō ꝓmo. vel exprimēs ptes aliquas essentiales subiecti. ꝓpt̄ quas tal' passio cōuenit sibi. ⁊ hmōi nō est diffinitio passiōis. q₂ illa nō ꝑcise cāʒ passiōis exꝑmit. ꝗ ipaʒ passionē. Sʒ nō oportʒ ꝙ sit cā ꝓpria. ita ꝙ nō sit cā alicui⁹ alteri⁹. ꝗ stat simul ꝙ sit cā alteri⁹. ⁊ in eodē genere cāe: ⁊ etiā in alio genere cause. Sic aīa intellectiua pōt esse mediū demōstrādi. ⁊ ꝙ homo est intellectiu⁹. ⁊ ꝙ est volitiu⁹. ⁊ sic de alijs. ⁊ aīa in eodē genere cāe est cā itellectiōis ⁊ volitiōis. q̄a est subiectū imediatuʒ vtriusq₃. et ita passio vtraq₃ imediate de ea ꝑdicat̄. ⁊ ꝑ ꝯñs pōt esse principiū demonstrādi vtrūq₃ de alio i alio genere cause. q₂ aīa est sbiectū itellectiōis ⁊ volitiōis. ⁊ cā formal' hoīs.

F Ad tertium

Ad tertiū dico. ꝙ int̄ mediū ⁊ extrema reqrit̄ aliqs alius ordo realit̄ ꝙ positiōe tm̄. et in illo ordine aliqñ mediū est simplicit̄ ꝓmū. Sicut si aīa itellectiua sit mediuʒ demōstrādi esse susceptibile discipline de hoīe est primū in ordine nature. q̄ est int̄ ista. q₂ semꝑ pars est ꝓor natura suo toto. q₂ pōt esse sine eo. ⁊ nō ecōuerso. ⁊ totū subiectū aliquo mō est pri⁹ natura accidēte. ꝗuis nō ita stricte loquendo: sic ps est ꝓor toto ꝑm naturaʒ. ⁊ ex hoc ipo ꝙ ps ipa est ꝓor in isto ordine pōt esse mediuʒ in demōstratiōe. Forte tñ in ordine ꝑfectōis: vel in aliquo alio pōt esse simpl'r mediū. q̄a i ꝓposito hō est ꝑfectior aīa intellectiua. et aīa itellectiua est ꝑfectior actu intelligēdi ⁊ volēdi.

Obiectio.

Si dicat̄ ꝙ vni⁹ sbiecti nō pñt esse plures passiōes eq̄ prime. ꝗ sp vna est prior ⁊ rō demonstrādi vnā de alia.

R Responsio.

Rñdeo ꝙ vnius subiecti pñt esse plures passiōes eq̄ ꝓme. ita ꝙ neutra sit rō demōstrādi aliā de sbiecto. ꝗuis aliqñ vna sit rō demōstrādi aliaʒ de subiecto nō demōstratiōe vl'i ⁊ simpl'r. ꝗ demōstratōe pticulari ⁊ ꝑʒ q̄d. Aliqñ aūt sic ordinant̄: ꝙ vna est rō demōstrādi aliā de sbiecto demōstratiōe vl'i. ꝗ h̄ nō est verū: nisi qñ vna iportat subiectū alteri⁹. vel prima dicit aliq̄d subiectiue existēs in subiecto: et sibi ꝓmo pōt cōpetere alia passio scd̄a. Exēplū ꝓmi. si quantitas sit alia res a substantia. et sit subiectū q̄litat̄: tūc q̄ntitas q̄ iportat̄ ꝑ passionē sbe erit mediū demōstrādi passionē iportantē qualitatē de substātia. Exēplū scd̄i. sic calorē mediū demōstrādi calefactiuū de igne

Ad illā declaratōnē ꝙ diffinitio formalis ē mediū demōstrādi. Dico: ꝙ verū est qñ diffinitio est mediū in demōstratiōe vl'i: tunc diffinitio formalis subiecti ē mediū: ꝗ illa diffinitio nō includit ꝑcise formā rei: ꝗ dr̄ formalis q₂ includit ꝓncipia rei essentialia.

Z

Vn̄ ꝓ intellectōe ꝓhi est sciendū: ꝙ diffinitōnū q̄dā est indicās q̄d rei: q̄dā q̄d nois. Scd̄o sciendū: ꝙ diffinitio pt̄ cōparari ad diffinitū ⁊ ad illud de quo diffinitū ꝑdicat̄. Sil'r diffinitio aliqñ datur ꝑ ꝓncipia essentialia: ⁊ illa ē formal'. Aliqñ aūt dat̄ ꝑ ꝓncipia alicui⁹ rei extriseca: ⁊ illa ē materialis. Prima nō pōt cōpetere nisi sbe cōposite: ⁊ h̄ strictissime accipiēdo diffinitionē formalē. Large tñ accipiēdo pōt cōpetere alicui habēti distinctas ptes eiusdē rōis: ⁊ tali diffinitiōe diffiniūt̄ multa mathematica: sic triāgulus q̄drāgul⁹: ⁊ sic de alijs. Vn̄ triāgul⁹ dif finit̄ ꝙ est figura trib⁹ lineis ꝯtenta ⁊c̄. iste linee nō sunt alteri⁹ rōnis inter se. Et sic large accipit ꝓhs diffinitionē formalē. Alie aūt diffinitiones date ꝑ alias cās sunt diffinitiones materiales: ⁊ h̄ q₂ vt frequēter dat̄ tales diffinitiones ꝑ materiā: extēdēdo materiā ad oē receptiuū. Et iste diffinitōes vt i plurib⁹ sunt diffinitiōes exꝑmētes q̄d nois: nō exꝑmētes q̄d rei. Hoc pōt ꝑsuaderi: q₂ ꝑm ꝓhm eclipsis ē ꝓuatio luminis in luna ꝑ obiectū terre. Ista diffinitio exꝑmit q̄d nois: q₂ si i luna causaret̄ defect⁹ luminis ꝑ aliā cām: ꝑm intētionē ꝓhi nō diceret̄ eclipsis. Sil'r ponat̄ ꝙ tonitruuʒ causet̄ ex extinctiōe ignis i nube: ⁊ tūc vocat̄ tonitruū: ⁊ tñ si son⁹ eiusdē spēi causaret̄ i nube ex alia cā nō diceret̄ tonitruū. Et semꝑ ita qñ diffinitio dat̄ ꝑ aliquā cām extrinsecā illa diffinitio est exꝑmēs q̄d nois tm̄. Hoc ꝓbat̄. q₂ diffinitio ⁊ diffinitū cōuertunt̄: ita ꝙ semꝑ ꝯña formali ꝯtingit iferre diffinitū ex diffinitione: ⁊ ecōuerso: ꝗ si talis diffinitio exꝑmeret q̄d rei: nō inferret̄ formal'r diffinitio ex diffinito: nec ecōuerso. q₂ simpl'r possʒ illa res fieri sine illa cā extrinseca: salt̄ ꝑ potētiā diuinā: et ꝑ ꝯñs nō ꝯtingeret arguere ab illa re ad diffinitionē: nec ecōuerso. Verbi grā. si tonitruuʒ causaret̄ ex extinctiōe ignis i nube tāq̄ ex cā extrinseca: oīs res q̄ ē alia ab illa cā extriseca pōt fieri a deo sine illa extinctiōe: ꝗ nō seq̄ret̄ tūc diffinitio ista ex illo diffinito: q̄a ponat̄ ꝙ

Resolutio doctoris.

illa res significet p a. tūc nō sequit. a est. igr so nus ex extinctiōe ignis in nube est. q: illo posito añs est verū: ⁊ ꝯñs falsuz. Dico g. ꝙ diffinitio formalis sp daf p intrīseca et essentialia. h' est p cōceptus exprimētes pricipia intrinseca Diffinitio aūt materialis daf p extrinseca rei cui ꝑmo cōpetit diffinitio. Et ꝙ h sit intētio phi ptz. q: dicit ꝙ cā aut est eadē aut alia. hoc nō pōt itelligi ꝙ aliqñ cā sit disticta realr. aliqñ nō. q: ipossibile est ꝙ cā ⁊ effect⁹ sūt idē realit. g p cām eandē intelligit cām intrinsecā. q̄ pōt dici eadē. q̄a nō simplicit diuersa: sic̄ dicit cōmētator. i. phisicoꝝ. ꝙ ps nō est simpliciter alia a toto. Et p cām aliā intelligit cām extrinsecaz. ſ nūc est ita ꝙ materia ita est intrinseca rei cōposite: sicut ipa forma. ⁊ p ꝯñs ita eadez q̄uis forma sit ps pricipalior. sed nūc est ita ꝙ phs vocat diffinitiōes factas ſm speciez q̄ nō dātur p aliā cām. illas aūt q̄ danf p alias causas vocat materiales. g formales dātur p cās intrinsecas. alie p extrinsecas. Assumptū ptz. Nā dicit aristoteles sic. est aūt quoꝝundā q̄dē quedā altera cā. quoꝝūdā nō est. s. altera causa q̄ debebit poni in diffinitiōe exprimēte q̄d rei Diffinitiōes q̄dē ſm specīe nullū habēt mediū quo demōstranf. ſ diffinitiōes ſm materiā facte pñt hr̄e mediuz. ⁊ sequif. habentiū mediuz quoꝝūdā est q̄daz altera cā ſbē ⁊ ipius esse ⁊c̄.

Conclusio prima

Ex h ptz. ꝙ diffinitiōes materiales vocat datas p alteras cās. quarū aliq̄ est demōstrabil. ⁊ aliq̄ nō. et diffinitiōes ſm specīe vocat illas q̄ nō danf p alias cās. Quomō ergo se habēt iste diffinitiōes ad demōstrationē ſm intētionē phi. Dico ꝙ diffinitio exprimēs q̄d rei nūq̄ pōt demōstrari de diffinito. q: semp illa ꝓpositio est imediata. Scd̄o ꝙ si esset aliq̄ diffinitio exprimēs q̄d rei simplicī. illa nō esset demōstrabilis de diffinito. ſ de illo eodē de quo diffinitū esset demōstrabile. Et iō si calor haberet diffinitionē datā p pricipia itrinseca. esset demōstrabilis de eodē de quo calor. ⁊ p idez mediū. et ita ista diffinitio eēt demōstrabilis sine cōclusio demōstratiōis. hoc est. esset de aliquo demōstrabile.

Scd̄a conclusio.

Sz loquēdo de diffinitiōe exprimēte q̄d nominis. distinguo de ea. q: dupliciter accipif. vel ꝓ aliq̄ orōne qua oēs loquētes de nomie intelligāt p nomē. vel pro orōe cui⁹ veritas sequif ex veritate ꝑoris orōnis. Prima diffinitio nō pōt demōstrari de diffinito q̄uis posset demōstrari de subiecto. ⁊ ita est pricipiū demōstratiōis. Scd̄a diffinitio pōt demōstrari. Verbi gr̄a. oēs p domū intelligūt q̄d ꝓhibēs nos a frigore ⁊c̄. et illa diffinitio nō pōt demōstrari de domo. ſ est principiū demōstratiōis. Seq̄f aūt. ꝓhibet nos a talib⁹ tēpestatibus ⁊c̄. g cōponif ex corporib⁹ solidis: ſ non nisi ex lignis ⁊ lapidib⁹. Ponaf ꝙ non essent aliq̄ alia corpora potētia nos defendere vl' ꝓhibere: ⁊ ita scd̄a ista diffinitio q̄ nō exprimit q̄d rei alicui⁹ pōt demōstrari p ꝑorē ⁊ eē cōclusio demōstratiōis. Ex istis aūt cōponif vna diffinitio cōpleta exprimēs oēs cās ei⁹ necr̄ias q: exprimit finē ⁊ materiā: cām aūt efficiētē nō exprimit: q: nihil refert ad hoc ꝙ de ipo verificef ꝑncipale q̄d nois: a quo efficiēte causef: sicut refert de q̄ materia fiat. Ita oēs p demonstrationē intelligūt syllogismū faciētē scire: ſ hoc nō pōt fieri nisi p ꝓpōes necr̄ias ⁊c̄. et iō di: ꝙ demōstratio est syllogismus ex veris ⁊c̄.

Tñ ē aduertēdū ꝙ ista demōstratio nō ē simpliciter demōstratio vl'is. ⁊ iō dic̄ phs: ꝙ q̄uis aliq̄ tā altera sit demōstrabil: ⁊ aliq̄ nō: ⁊ vnā demōstrat: ⁊ aliud nō demōstrat ſ demōstraf Dicif h q̄dē mod⁹ ꝙ nō sit demōstratio dictū est ꝑus: ſ ē logic⁹ syllogism⁹ ipsi⁹ q̄d est. Silr pōt dici ꝙ aliquo mō q̄d rei ē demōstrabile p q̄d nois. Supposito em̄ ꝙ p hoiem intelligaf substātia cōposita potēs itelligere ⁊ velle: pt cōcludi ꝙ cōponif ex corpe ⁊ aīa itellectiua: ſ iste demōstratōes nō sūt simplr vl'es. q: nō faciūt scire: ſ tm̄ inferūt ꝯclusionē ex ꝑmissis: q: ſm Ari. ij. poste. ipossibile ē cognoscere q̄d est nisi cognoscēdo si ē.

Instatur.

Si dicaf ꝙ tūc q̄ nesciret eclipsim eē: nesciret q̄d essz eclipsis.

Respōdef

Dico ꝙ nō pt sciri q̄d ē sine si ē. h ē: nō pt sciri q̄d ē sine notitia q̄ scif h eē vl' fuisse vl' futurū esse: q: alr naturalr nō pōt sciri eē possibile i reruz natura. et ꝙ q̄d nois nō icludit ꝯdictionē. Et sic loquēdo d' si ē: verū ē q̄d dic̄ ari. ꝙ idē ē scire ꝙ q̄d est: ⁊ scire cām ipsi⁹ si ē: q: circūscribēdo notitiā ituitiuā et notitiā cāta īmediote a notitia ituitia ipossibile ē naturalr scire d' aliq̄ passiōe si ē vl' erit: nisi sciēdo ꝙ cā sua est vel erit. Et ita sine q̄d ē h ē sine diffinitōe exꝑmēte aliquo mō q̄d: mediāte notitia ituitiua: pōt sciri d' luna ꝙ deficit: nesciēdo cām ipsi⁹. ⁊ ita nesciēdo diffinitōnē datā p illa cāz: tm̄ abstractiue nō pōt sciri: nisi sciēdo cām. puta ꝙ deficit vl' deficiet: nisi sciēdo ꝙ terra iterponif vl' iterponef.

Instatur primo.

Si dicaf ꝙ notitia abstractiua abstrahit ab existētia.

Secundo.

Et silr n̄ pt eē cā notitie ꝯtīgēt ꝯtigēt.

Tertio.

Silr h ꝓpō: luna deficit vl' deficiet ē ꝯtigēs.

Respōdetur primo.

Ad ꝑmū istoꝝ dico: ꝙ notitia adstractia abstrahit ab existētia: q: nō ē sufficiēs ad sciēdū existētiā i eē determiato tpe: tm̄ cū aliq̄ notitia pt eē sufficiēs: sic̄ hz viā phi pt sciri ꝙ luna determiato tpe eclipsabif: q: scif ꝙ sol sic mouebif: ⁊ ꝙ luna silr. ⁊ p ꝯñs ꝙ iterponef tra ⁊ p ꝯñs luna eclipsabit: ⁊ ita tal' notitia nūq̄ pt sciri nisi p cāz.

Secundo.

Ad scd̄z: ꝙ eodē

Tertio.

R
Ad principale.

mō mediātib⁹ talib⁹ veritatib⁹ pōt sciri veritas ꝯtingēs: ⁊ iō sola notitia abstractiua tmīni vel termīoꝝ nō sufficit. Ad tertiū: ꝙ pōt formari ꝓpō nccīa de terminis illis: ⁊ ita sciretur scīa ꝓpe dicta: tñ illa ꝯtingēs pōt euidēter cognosci: ꝙuis ñ sciri scīa ꝓpe dcā. Ad argumētū pncipale dico ꝙ cā ⁊ mediū sūt idē extēdēdo nomē cāe ad om̄e illō cui pmo cōpetit: ⁊ sine quo ñ pc ssit alteri cōpetere: ⁊ h i demōstratiōe vl'i ⁊ ꝑpt q̄d. Et qñ dī ꝙ ꝑpt q̄d ⁊ qō q̄d ē idē sūt. Dico ꝙ h nō ē itelligēdū: ꝙ ꝓpter q̄d .i. cā: et qō q̄d ē: h ē tota diffinitio simplicit sunt idē: ꝫ q: ꝑpt q̄d .i. cā ponit i diffinitiōe. Et ita ad itētionē pħi sufficit ꝙ cā sit ps diffinitiōis. h p3 ꝑ pħm .ij. poste. In oībus manifestū ē ꝙ idez sit: qō q̄d ē: ⁊ ꝑpt q̄d ē. Ut q̄d est defect⁹ lune: ꝓuatio luminis a luna a terre obiectu. Propt q̄d ē defect⁹ aut ꝑpt q̄d deficit luna ꝓpter defectū luminis obiecta terra Nūc manifestū ē ꝙ cā h .s. obiectio terre nō ē nisi ps illi⁹ diffinitōis. defect⁹ ē ꝓuatio lumīs a lūa a tre obiectu. Seq̄r alia qō ānexa scōe.

A
Questioni. II principali alia annexa q̄ ē i ordine.
Questio. VI
Argumētū principale.

Item quero vtrū sola

ꝓpositio p se scōo mō dicēdi p se sit scibil' scia ꝓpe dicta. Q̄ nō: q: ꝫm Aristotelē pmo posterioꝝ; vbi aliqua p̄dicata ordināt essentialr pmū pōt ostēdi de infimo p mediū: sicut si corpus ⁊ substātia de hoie p aial: ꝫ talia ꝓpō ē p se pmo: ꝑ ⁊c.

In oppositū.

Cōtra. ꝯclusio demōstratiōis ē p se ⁊ nō pmo mō: q: .vi. metha. ñ ē demōstratio substātie: nec ei⁹ qō q̄d est: ꝫ om̄e p̄dicabile pmo mō dic substātiā reꝝ ꝑ talis nō ē demōstratio.

B
Notātur duo:

De primo.

Circa .q. pmo vidēdū q̄ ꝓpositio ē p se scōo mō. Scōo. Utrū ois ꝓpō demōstrabilis sit p se scōo mō. Circa pmū dico ꝙ omīs ꝓpō necessaria est p se pmo mō vl' scōo modo. Hoc p3: q: ois ꝓpō simplr necessaria (qō dico ꝓpter ꝓpōnes nccrias p accñs cuiusmodi sunt ꝓpōnes multe de pterito: ⁊ tales sunt necessarie p accñs: q: ꝯtingēs fuit ꝙ eēnt nccrie nec semp fuerūt nccrie) ois alia ꝓpō nccria pōt eē euidēter nota: ⁊ p ꝯñs ē aliqs habitus veridic⁹ respectu cuiuslibet ꝓpōnis simplicit nccrie: ꝫ null⁹ talis habit⁹ respectu necessarij ē nisi respectu ꝓpōis p se: q: tā pncipiū ꝙ cōclusio ē p se: ꝑ ⁊c. Preterea pmo poste. c. d p se dicit phs ꝙ q̄ neutralr insūt: h ē nec pmo mō nec scōo mō accñā sūt: vt musicū: aut albū aiali. Quero quō itelligit ꝙ sūt accñā aut ꝙ ꝯtingēt p̄dicant. ⁊ bz ꝓpositū: ꝙ ois ꝓpō q̄ nec ē p se pmo mō nec scōo mō ē ꝯtigēs: h ē n nccria simplr ⁊ p se. ⁊ h ē verū qñ ē p̄dicatio ꝓpa: ita ꝙ subijcit qō natū ē subijci: ⁊ p̄dicat qō natū ē p̄dicari. Si p accidētia itelligat ꝫa acciden-

tia realia h ñ est verū. q̄a talia pñt p̄dicari p se scōo mō: saltē i ꝓpositōe de possibili vl' equalēti: sic ꝙ luna ē illumiabil' a sole: ⁊ hmōi. Preterea .c. vi. dic pħs ꝙ oē .s. p̄dicabile d aliquo. aut sic est p̄dicabile pmo mō: aut scōo mō: aut ꝫm accñs. Accñā aut ñ nccria sūt. ꝑ oē p̄dicabile nccrio de aliquo. aut p̄dicat p se pmo mō: aut scōo mō. Si dicat ꝙ tūc esset h p se: matia ē i potētia ad formā: aut ꝑ p se pmo mō: ⁊ h nō est verū: q: nō p̄dicat diffinitio d diffinito: nec ps diffinitiōis: aut scōo mō: et tūc forma ess3 passio matie. ꝫ ꝯñs est fl3. q: sbiectū est pfecti⁹ sua passiōe. ⁊ nō ecōuerso. Pōt dici ꝙ h ē p se. q: ptinet ad dmōstratōez tāꝙ pncipiū. vel tanꝙ ꝯclō. ꝑ est p se. Et eodē mō pt argui de oi ꝓpositōe simplr nccaria ꝙ sit p se. q: ois tal' ptinet ad demōstratōez. Si dr ꝙ tūc h esset p se. ois hō pt eē alb⁹. ois ignis est calid⁹. ois calor est calefactiu⁹. ꝯñs flm. q: ꝯtria nō pñt p se p̄dicari de eodē. ꝫ q̄ rōe h ess3 p se ois hō pt esse alb⁹. eadē rōe ⁊ ista ois hō pt esse niger. ⁊ ita ꝯtria d eodē Pōt dici: ꝙ ois tal' est p se. nec est icōueniēs ꝯtria p se p̄dicari de eodē i ꝓpositiōib⁹ de possibili. vel equalentib⁹. ⁊ ita est in ꝓposito.

Queritur.
C
Respondetur.

S3 ad quē modū dz reduci ista. matia est i potētia ad formā Pōt dici ꝙ p se pmo mō: ⁊ p se scōo mō accipiūt duplr. Uno mō qñ p̄dicatū nō dic aliq̄d totalr distictū ab iportato p sbiectū. ⁊ tūc dr p se pmo mō. qñ nihil iportatū p p̄dicatū tāꝙ p̄dicabile de illo p̄dicato vlr ⁊ nō solū ptic'arit est totalr extrisecū sbiecto. ⁊ sic nihil p̄dicat p se pmo mō: nisi p se supiora. et ptes itrisece rei. vl' iportātia pcise ptes rei. Per se āt scōo mō dr illō qō iportat aliq̄d distictū realr ab iportato p sbiectū. sic d ois hō est risibil'. de⁹ ē creatiu⁹. ⁊ sic de alijs. ⁊ isto mō h esset p se scōo mō. matia est i potētia ad formā. Alr videt lico. distiguere dicēs. ꝙ qñcūq3 p̄dicatū est cā sbiecti. tūc ē p se pmo mō. siue sit cā extrīseca: siue itrīseca. qñ āūt ecōuerso. est scōo mō. Et ita videt ꝙ h sit p se pmo mō. matia est i potētia ad formā. vl' nl'lo mō est p se. ⁊ si sit p se pmo mō. ead rōe erit ecōuerso. formā pt iformare materiā. q: nō est magi forma cā matie ꝙ ecōuerso. Silr sequeret ꝙ h ess3 p se pmo mō. q: p̄dicatū ē cā sbiecti. ⁊ et p se scōo mō. q: sbiectū ē cā p̄dicati. eo ꝙ forma ⁊ matia nccrio sunt sibi iuicē cāe. Et itelligēdū: ꝙ siue teneat pm⁹ mod⁹ distiguēdi istos mōs: siue scōs mod⁹. qō dcm̄ est itelligēdū ē de ꝓpōe pure affirmatiua q: ꝓpō negatia ē p se pmo mō. ⁊ tñ nec p̄dicatū dic eēntiā sbiecti. nec ē cā sbiecti. h ē p se nl' hō ē asin⁹. Circa scōz dico: ꝙ ꝓpō dmōstrabil' pc accipi stricte vl' iarge. Scōo mō nō ois ꝓpō dmrabil' ē p se scōo mō. q: sic ois ꝓpō du-

D
De secundo

bitabiľ nata fieri euidēs ꝑ q̄scūq̄ ꝓpōnes eui dētes necc̄rias dispositas in mō ⁊ figura est de mōstrabiľ. ⁊ isto mō scia distinguiť ꝯ itellectū ⁊ ēcōe ad sciaȝ q̃ ⁊ ꝓpť q̄d. Sȝ aliq̄ ꝓpō ꝑ se p̄rio mō ē dubitabiľ ⁊ necc̄ria. et p̄t fieri euidēs ꝑ ꝓpōes necc̄rias ⁊c̄. Sic h̄ ē dubitabiľ alicui itellectui. ois asin⁹ est aial et ꝑ se p̄rio mō. ⁊ p̄t fieri euidēs ꝑ aliq̄d mediū. s. ꝑ opatōes ⁊ h̃mōi sic arguēdo. oē q̄d mouet se ē aial. ois asin⁹ est h̃mōi. g̃ ⁊c̄. Sȝ ꝯ h̄ videť eē ph̄s. i. posterioꝝ. ꝓbās φ nō oē q̄d sillogisať ex veris ⁊ idemr̄abilib⁹ ⁊ imediať demōstrať.

Instatur

Respondetur.

Dico φ nō d̄mr̄atur demr̄atōe potissima. sic nec d̄mr̄atio q̃ est demr̄atio potissima. taľ rn̄ ꝓpō sciť scia ꝓp̄rie dcā. f̄m φ scia distiguiť ꝯ intellectū. P̄rio mō forte nūq̄ sciť ꝓpō euidēt i q̄ p̄dicať gen⁹ sbalternū de gn̄e sbalt̄no. nisi cognoscāť oēs spēs ꝯtēte sb gn̄e iferioꝝ. sic forte nō p̄t h̄ri ꝯcept⁹ ꝑ se ⁊ simpleꝝ: nisi cognoscāť oēs spēs. ⁊ tūc nlla ꝓpō taľ possȝ demr̄ari.

Ad p̄ncipale

Ad argumētū p̄ncipale. φ ph̄s ibi extēdit demr̄atiōeȝ ad oēȝ sillogismū ex necc̄riis ⁊ p̄orib⁹. ȝ nō ois taľ sillogism⁹ ē demr̄atio. q: si ꝯclo n̄ sit dubitabiľ: n̄ ē demr̄atio. Sic ei nūq̄ ē demr̄atō mihi: nisi q̄n scio cōclusionē ꝑ p̄missas. aľr eīn scirē demr̄are m̄ra q̄ credo eē f̄la. ita nūq̄ est demr̄atio simpľr nisi q̄n ꝯclo p̄t sciri ꝑ p̄missas. ⁊ iō dicit ph̄s φ demr̄atio est ex cauſ ꝯclōis. ⁊ idō si p̄misse fuerit vere ⁊ p̄rie ⁊ immediate ⁊ notiores ⁊ p̄ores. ⁊ tn̄ nō fuerit cāe ꝯclōnis. h̄ ē. notitia p̄missarū nō fuerit cā notitie ꝯclōnis. nō erit demōstratio.

Ad argumentum in oppositum.

Ad argumētū i oppositū dico. φ demr̄atio a p̄oꝝ nō est ip̄ius sbe. Questio tr̄ia p̄ricipalis

Questio III principalis q̄ est in ordine. Questio VII

Tertio principaliter q̄ro.

Utrū theologia q̄ de cōi lege h̄eť a theologꝭ sit scia ꝓp̄rie dcā.

Primū argumētū principale.

Q ꝫ sic. Ois hit⁹ itellectualis vendic⁹ respectu ꝟitať necc̄rie. est itellect⁹. vel sapia. vel scia. vi. ethi. ȝ theologia nō est itellect⁹. q: tūc theologia essȝ ꝑ se nota. nec sapiētia. q: sapia est itellect⁹ ⁊ scia. vi. ethi. g̃ est scia ꝓp̄e dcā.

Secūdū.

Scd̄o sic. theolog⁹ h̄ȝ ꝑfectiorē hituȝ q̄ layc⁹. ȝ layc⁹ habȝ fidē respectu istarū ꝟitatū theologicarū necc̄riarū. g̃ theolog⁹ h̄ȝ ꝑfectiorē hitū fide. ȝ respectu ꝟitať necc̄rie n̄ est aliq̄s hit⁹ ꝑfecior fide. nisi itellect⁹. sapia. vľ scia. g̃ ⁊c̄.

Tertiū

Tertio sic. i. ad Corit. xij. alij dať s̄mo sapie. alij s̄mo scie ⁊c̄. ȝ ista scia cū sit donū sup̄naturale nō p̄t eē nisi respectu ꝟitatuȝ theologicarū necc̄riarū. g̃ ⁊c̄. Ad oppositū. ille hitus q̄ p̄ se initir̄atur. nō est scia ꝓp̄e dcā: ȝ theologia ē h̃mōi. g̃ ⁊c̄.

P̄ma opinio quā tenet Thomas ꝑte p̄ma articulo secundo.

Circa istā q̄ōneȝ sūt diuerse opiniōes. q̄dā tenēt ꝑtē affirmatiuā. q̄dā negatiuā. Tenētiū ꝑtē affirmatiaȝ q̄dā dicūt. φ habita fide p̄ncipioꝝ theologie respectu quoꝝ nō ē scia ꝓp̄rie dicta: nec cognitio euidēs. in nobis acquiriť scia ꝯclusionū sequētiū ex ill' p̄nis p̄ncipijs: ita φ ꝯclusiones sciūtur scia ꝓp̄re dicta q̄uis p̄ncipia nō sūt euidēter nota. Ideo dr̄ φ duplex ē gen⁹ sciarū. q̄dā eīn ꝓcedūt ex p̄ncipijs notis lumine naturali itellect⁹: sicut geometria. q̄dā ꝓcedūt ex p̄ncipijs notis lumine sup̄ioris scie: sicut perspectiua ꝓcedit ex p̄ncipijs notificatis ꝑ geometriā. Et hoc mō theologia ē scia q̄ ꝓcedit ex p̄ncipijs notis lumine sup̄ioris scie. q̄. s. ē dei ⁊ beatoꝝ. Un̄ sicut musica credit p̄ncipia tradita sibi ab arithmetico ita doctrina sacra credit p̄ncipia reuelata a deo. Irē arguiť ab alijs: q: dicere oppositum derogat dignitati theologie. ⁊ siľr ꝯriatur veritati. P̄mū ꝓbať: q: theologia excellit oēs alias scias. ⁊ q̄ tū ad certitudinē ⁊ q̄tū ad dignitatē materie: φ p̄mo mō p̄ȝ. q: initiť lumini sup̄naturali q̄d n̄ p̄ōt fallere nec falli. Alie aūt scie inituť lumini naturali q̄d p̄ōt fallere ⁊ falli. Q scd̄o mō p̄ȝ: q: ē de hijs q̄ excedūt rōnē humanā. Cōfirmať. q: alie scie dicūtur ei⁹ ācille. siľr hȝ de alijs iudicare. Scd̄ȝ ꝓbať tū q: oīs ei⁹ tractatores vocāt eā sciam. Un̄ sapiētie p̄mo. dedit illi sciam sctoꝝ. Siľr p̄me ad Cori. xij. Alij dať sermo sapiētie ⁊c̄. Similiť Aug. xiiij. de trini. ca. i. Huic scie tribuo. Tū q: certū ē φ habit⁹ itellectiui veridici sūt tm̄. v. sexto ethi. sicut argutū est ad p̄ncipale.

Opinio scd̄a quā tenet Franciscus de marchia.

Alia ē opinio tenēs ꝑtē affirmatiuā φ theologia ē vera scia: nō solū q̄tū ad ꝯclusiōes: sed q̄tū ad p̄ncipia: ita φ habita fide principioꝝ virtute illi⁹ fidei ⁊ luminis itellect⁹ agētis: acq̄riť scia illoꝝ eorūdē. Hoc p̄t declarari. q: theologia nec ē intellect⁹: nec prudētia: nec ars: certū ē. nec fides: q: theologia ⁊ fides sūt habit⁹ distincti f̄m Aug. xiiij. de trini. ca. i. Hac scia nō pollēt plurimi q̄uis polleant ip̄a fide plurimi. Siľr isti sunt distincti habit⁹ quoꝝ sūt distincti act⁹: ȝ fidei ⁊ theologie sūt distincti act⁹: q: act⁹ fidei ē assentire sine euidentia ex iperio volūtatis. act⁹ theologie ē defendere ⁊ roborare. f̄m Aug. xiiij. de trini. ca. ij. Q autē theologia sit scia ꝓbať. q: illud p̄ōt sciri de quo sciť φ ad ip̄m nō seq̄ť ipossibile: sed de quolibet theologico p̄ōt sciri φ ad ip̄m nō sequiť ipossibile: q: vel erit peccatū in forma: et p̄ōt solui: vel i materia ⁊ p̄ōt negari. q: ex hoc ip̄o φ ē falsa nō ē ꝑ se nota. Scd̄o sic. Intellectus potēs cognoscere aliq̄d sbiectū sub illa rōne sub q̄ icludit oēs veritates scibiles: p̄ōt euidēť cognoscere illas veritates: ȝ deus sub rōne deitať icludit oīs ꝟitates theologicas ⁊ p̄ōt sub illa rōne abstractiue cognosci a nob

Tũ q: intellect⁹ discurrit ad cognitionẽ dei: aut ꝙ de⁹ in fine discursus cognoscit: ⁊ habet ꝓpositũ: aut aliqd aliud ⁊ tũc nõ ẽ i fine discursus. Tũ q: intellect⁹ distinguit deũ a creaturis: ꝙ vtrũq; cognoscit sub ꝓpria rõne. Tertiõ q: p̄mũ in omni genere est maxime tale: ſ inter oẽs sciẽtias vel habit⁹ intellectuales theologia ẽ p̄ma. ꝙ ⁊c̃. Quarto. q: alr theolog⁹ nõ haberet pfectiorẽ habitũ ꝙ vna vetula: qd videt incõueniẽs. Alia ẽ opinio tenẽs eandẽ partẽ: ꝙ ⁊ p̄ncipia ⁊ cõclusiones sciũtur i theologia: sed hoc est impossibile in fidei lumine ⁊ in lumine naturali: ſ i lumine superiori qd ẽ mediũ inter lumẽ fidei ⁊ lumẽ glorie qd ẽ i patria. Hoc ꝓbat. q: alr nõ clariorẽ notitiã haberet vn⁹ d credibilib⁹ ꝙ alius licet firmiorẽ: qd ẽ ꝯ Aug. vbi dicit: ꝙ scia nõ pollet ⁊c̃. Sz illud pollere ꝯsistit i cognitõis claritate. Si dr̃ ꝙ fides recipit augmẽtũ Cõtra. tunc semp fides ⁊ ista scia cõpparent: vt ꝙ̃to qs polleret fide: tãto polleret hac scia: qd ẽ ꝯ beatũ Aug.

Cõtra ꝯclusionẽ p̄ncipalẽ in q oẽs iste opiniones ꝯcordãt arguo p̄mo. Qr quãtũcũq; de potẽtia dei absoluta posset eẽ scia ꝓp̄e dicta de veritatib⁹ theologicis: ⁊ forte in aliqb⁹ ita sit de facto ꝙ̃tũ ad aliquas veritates: tñ ꝙ sic nõ sit ſm cõmunẽ cursũ. arguo p̄mo sic. Omne qd ẽ euidẽter notũ: aut ẽ p se notũ: aut non significatũ est p p se nota: aut p experiẽtiã mediate notitia intuitiua: ⁊ ħ mediate vel immediate Sz nullo istoꝝ modoꝝ p̄nt ista credibilia esse nota: q: nõ sunt per se nota. manifestũ est: tũc eñ essent nota infidelibus. Nec notificantur per p se nota. q: tunc q̃cũq; infidelis ordinate interrogatus de eis assentiret: ſm beatũ Augustinũ. i. retract. c. viij. Nec sunt nota p experientiã notitia intuitiua mediate vel imediate q: omnẽ notitiã ituitiuã quã habz fidelis: habet infidelis: ⁊ p ꝯñs quicq̃d põt fidelis scire euidenter mediate notitia intuitiua: ⁊ infidelis. Et ita infidelis posset euidenter scire ista credibilia Preterea nõ ẽ maior rõ ꝙ necessaria credibilia sunt scita scia ꝓprie dicta: ꝙ̃ ꝙ veritates ꝯtingẽtes credibiles sint euidẽter note modo suo: ſ ille nõ sũt euidẽter note: tũc eñ posset q̃libet scire se eẽ in caritate: ⁊ ꝙ corpus xp̄i ẽ in altari q videnẽ simplr falsa: ꝙ necessaria theologica nõ sunt scita scia ꝓp̄e dicta Scd̃o arguo ꝯ hoc ꝙ dicũt ꝙ fides p̄supponit illi scie. Primo sic. nũq̃ duo habitus inclinatiui circa idẽ obiectũ sic ordinãtur ꝙ vn⁹ necessario p̄supponit aliũ. Ptz inductiue: ꝙ̃ius habit⁹ respectu vnius obiecti p̄supponit habitũ respectu alteri⁹ obiecti. ſ ista fides et ista scientia forent circa idẽ obiectũ ſz opiniones duas vltimas. ꝙ ⁊c̃. Cõfirmat: q: ꝙ rõne vnus habit⁹ respectu vni⁹ obiecti p̄supponeret aliũ habitũ respectu eiusdẽ obiecti: eadẽ rõne ita esset de omĩb⁹ alijs: qd nõ ẽ verũ. Itẽ ꝙ nõ necessario presupponit fides infusa. ꝓbo: q: q̃ñ aliqs habit⁹ nihil facit nec disponit ad aliũ habitũ nisi mediãte actu suo: ois habitus q inclinat ad eũdẽ actũ videt sufficere ad aliũ habitũ acq̃rẽdũ: ſ nihil facit fides infusa ad habitũ scientialẽ acq̃rendũ nisi mediante actu fidei q: sicut dictũ est i p̄ma. q. nũq̃ habitus inclinat ad actũ nõ ꝓpriũ ⁊ p ꝯñs ad aliũ habitũ nisi mediãte actu ꝓprio ad quẽ p̄mo inclinat: ſ fides acq̃sita inclinat ad eundẽ actũ fidei ad quẽ inclinat fides ifusa: q: sicut patebit alias habitus infusi nõ inclinant ad alios actus ꝙ acquisiti: ꝙ posset aliquis mediãte fide acquisita acq̃rere habitũ sciẽtialẽ: ꝙ fides infusa nõ p̄supponit. Tertio arguo ꝯ istas opiniones in speciali. p̄mo ꝯtra p̄mã. Primo sic. habitus p̄ncipioꝝ est notior et euidentior habitu cõclusionũ: ꝙ impossibile ẽ ꝙ p̄ncipia tñ credant ⁊ cõclusiones sciãtur. ans ptz. q: vnũquodq; ꝓpter qd aliud scit: magis scit. ħ est euidẽti⁹ cognoscit: ꝙ p̄ncipia euidenti⁹ cognoscũt ꝙ cõclusiones. Preterea sicut se hz opinio p̄ncipioꝝ ad opinionẽ cõclusionũ: ita se hz notitia euidens p̄ncipioꝝ ad notitiã euidentẽ ꝯclusionũ: sed impossibile ẽ aliquẽ opinari cõclusionẽ ꝓpter p̄missas nisi opinet premissas: ꝙ impossibile ẽ ꝙ aliqs sciat euidẽter cõclusiones p p̄ncipia nisi sciat hoc ẽ cognoscat euidẽter p̄ncipia. Preterea q̃cũq; scit euidẽter aliquã cõclusionẽ ꝓpt p̄ncipia: scit euidẽter eã seq̃ ex necessarijs. ꝙ scit euidẽter illa p̄ncipia Cõtra secũdã opinionẽ p̄mo. quia nõ ꝓbat ꝙ theologia sit habit⁹ distinct⁹ siue scia ꝓp̄e dicta: q: ex illa distinctiõe actuũ nõ põt ꝓbari ꝙ theologia sit scia ꝓp̄e dicta: q̃a omnẽ actũ quẽ hz fidelis posset hr̃e infidelis exercitat⁹ in theologia: ita cũ posset talis ifidelis defendere ⁊ roborare fidẽ. silr psuadere fidelib⁹ ⁊ infidelib⁹. respõdere rõnib⁹ hereticoꝝ ⁊ infideliũ sicut aliquis fidelis. ⁊ tñ manifestũ est ꝙ talis nõ haberet sciã ꝓp̄e dictã. ꝙ ex talib⁹ actib⁹ nõ põt ꝓbari ꝙ theologia sit scia ꝓp̄e dicta Preterea sequeret ꝙ aliqs ex puris naturalib⁹ posset ista scire euidẽter. q̃a sicut acceptuz est p⁹us: null⁹ habit⁹ iclinat ad actuz alteri⁹ habit⁹ nisi mediãte actu ꝓp̄o: ꝙ q̃cq̃d põt sciri mediãte tali habitu: põt sciri sine eo. si actus ꝓpri⁹ ei⁹ possz elici sine eo: ꝙ cũ actus fidei posset haberi sine fide ifusa ex puris naturalib⁹: possz illa scia acquiri mediãte fide acq̃sita sine habitu infuso. Cõtra tertiam

D Opinio scia quã tenet henricus de gandauo.

E Contra conclusionẽ principalem

F Cõtra opinionẽ primã.

G Cõtra opinionẽ scdam.

H Cõtra opinionẽ tertiam.

tiã opinionẽ. ois habit⁹ infusus habz actũ naturalẽ elici ab aliquo habitu acquisito: ſꝫ nullus ẽ habitus acquisitus naturaliter inclinans ad actũ sciendi credibilia. qꝛ omnẽ habitũ naturaliter acquisitũ quẽ põt hr̃e fidelis põt etiaꝫ habere infidelis: ĝ. maioꝛ ptꝫ inductiue de caritate fide ⁊ spe ⁊ hmõi. nec ẽ maioꝛ rõ de vno ꝙ̄ de alio. Preterea omĩs actus intellectus est sibi euidenter notus: ĝ iste actus sciẽdi eẽt euidenter notus intellectui: qꝛ intuitiue. et ꝑ ꝯñs null⁹ theologus studẽs in theologia posset dubitare se habere talẽ actũ: quod est manifeste falsum: qꝛ multi ꝑmagni negant se habere talẽ actũ. Cõfirmatur. non est maioꝛ rõ ꝙ̄ aliquis credens aliquod credibile sit cert⁹ se credere: ꝙ̄ ꝙ sciens tale credibile sit certus se scire. sed nullus põt credere aliquod credibile nisi sit cert⁹ se credere: ĝ nec scire nisi certus sit se scire. Si dicat̃ ꝙ ſm̃ dicta in prima questione aliquid põt esse intuitiue cognituꝫ et tñ veritates contingentes non possunt sciri euidenter virtute illius notitie: ĝ non est inconueniẽs ꝙ iste actus sciendi sit intuitiue cognitus ab alio: et tamẽ dubitet vtrum credat vel sciat. Hoc non valet: qꝛ ꝙ̄uis aliquis posset intuitiue cognoscere actum suũ: ⁊ tñ nesciret discernere illum ab alio: tamen posset scire se habere illũ actũ si ille act⁹ sit intẽsus. Verbi gratia Si aliquis habeat amorẽ intensum et delectationẽ intensam: bene põt dubitare an amoꝛ distinguatur realiter a delectatione: tamen certus est ꝙ amat ⁊ delectatur: ergo si aliquis credat credibilia ⁊ sciat ea: ꝙ̄uis posset dubitare an istud credere ⁊ scire distinguãtur realiter: tamen opoꝛtet ꝙ sit certus ꝙ credat et ꝙ sciat: ⁊ ita quilibet theologus posset scire hoc est euidenter cognoscere se scire credibilia. Preterea quicunq̄ scit euidẽter aliquod cõplexuꝫ non põt dissentire illi complexo solo imperio voluntatis: ſꝫ opoꝛtet ꝙ psuadeat per rationẽ foꝛtius mouentẽ intellectuꝫ suũ ad dissentiendum vel opoꝛtet ꝙ obliuiscatur alicuius euidẽter noti. sed theologus quãtũcũq̄ studuerit in theologia solo imperio voluntatis põt dissentire credibilibus. etiam sine rõne foꝛti⁹ mouente. quia nulla ratio ex falsis põt foꝛtius mouere ꝙ̄ rõ ex veris euidẽter notis. nec opꝫ ꝙ obliuiscat̃ alicui⁹ ad h̃ ꝙ dissentiat: ĝ nõ hꝫ notitiã euidentẽ alicui⁹ talis

J
Opinio quarta.

Alij tenẽt ptẽ negatiuã: ⁊ h̃ dupl̃r. q̇dã sic phi tenent: ꝙ ad omnẽ sciam nobis possibilẽ possumus naturaliter attingere. ⁊ ideo nihil est credibile mere quin potest sciri euidenter Sꝫ ista opinio nõ põt improbari ꝑ rões naturales: sed tñ per aucto. sicut alias patebit.

K
Opinio quinta q̄ est scoti.

Alia est opinio que ponit: ꝙ ꝙ̄uis credibilia possint euidẽter sciri. non tñ a nobis pro statu isto de cõi lege. ⁊ iõ theologia ſm̃ ꝙ cõiter addiscim⁹ eã nõ est scia ꝓprie deã respectu taliũ credibiliũ. ꝙ̄uis aliquoꝝ posset esse scia. ⁊ istã opinionẽ reputo verã. Ideo circa istã opinionẽ ꝑmo ostendã: ꝙ omnẽ habitũ ꝑter fidẽ quẽ acq̇rit theologus fidelis respectu credibiliuꝫ põt acq̇rere etiã infidelis. Scd̃o est videndũ q̄lis habitus acq̇rit̃ in theologo ꝑter fidẽ.

L
Resoluẽdo questionẽ autoꝛ duo ostendit.

Primum.

Primũ ꝓbat̃. qꝛ null⁹ habitus ponẽdus est in nobis nisi q̇ põt cõuinci ex aliquo actu nobis manifesto. vel ex auctoꝛitate scripture. sed nec ꝑ aliquẽ actũ nobis manifestũ nec per auctoꝛitatẽ scripture põt cõuinci talis habitus. ĝ ⁊c̃. Prima ps minoꝛis ptꝫ. qꝛ oẽm actũ ꝑter actũ credendi quẽ habꝫ fidelis põt hr̃e ĩfidelis. si esset nutritus int̃ xp̄ianos: vel exercitat⁹ i theologia. ptꝫ inductiue. Scd̃a ps pꝫ. qꝛ nõ iuenit̃ in scriptura ꝙ respectu credibiliũ sit nisi fides. Ideo dico ꝙ oẽm notitiã actualẽ tã ꝯplexã ꝙ̄ incõplexã ꝑter solã fidẽ quã pt hr̃e fidelis. ꝑt hr̃e ĩfidelis.

M
Circa scd̃ꝫ recitatur opi. aureoli in ꝓlogo.

Circa scd̃m est vna opinio. ꝙ theologi ex studio acq̇runt aliquẽ habitũ vltra fidẽ. ſꝫ ille habitus nõ est adhesiu⁹ nec aliquẽ assensuꝫ causãs in itellectu respectu credibiliũ. ſꝫ est tm̃mõ declaratiu⁹. ⁊ hꝫ rõem sapie v̾tutis itellectualis de q̄ tractat̃. vi. ethicoꝝ. ⁊ est lumẽ ⁊ intelligẽtia de q̄ sci faciũt mentionẽ: ⁊ ad quã conant̃ ꝑuenire suis disputationib⁹ ⁊ tractatib⁹ quos ꝯponũt. Q: em̃ ali⁹ habitus vltra fidẽ acq̇rit̃. ꝓbat̃ prio. qꝛ intellect⁹ agẽs tanq̄ agẽs pricipale: ⁊ ꝓpões vt instrumẽta cãnt aliquẽ habitũ intellectualẽ: ſꝫ nõ fidẽ. qꝛ ꝑus de illa v̾itate fidẽ habebat. ĝ aliũ. Scd̃o ꝙ talis hꝫ aliquẽ actũ aliũ a credere circa credibile. qꝛ scit rõem reddere: ⁊ ꝯtra ipsos defendere: ⁊ in mẽtib⁹ pioꝝ roboꝛare: et loq̇ sapiam int̃ ꝑfectos. Preterea. ex tali studio aliq̇d acq̇rit̃. alr̃ eẽt vanũ. ĝ act⁹ vel habitus: et siue sic siue sic. acq̇rit̃ habitus. Q: aũt nõ sit adhesiu⁹. ptꝫ: qꝛ tũc eẽt opinio. qꝛ nõ posset esse scia vel sapiẽ respectu credibiliũ. ⁊ ꝑ ꝯñs faceret fidelẽ foꝛmidare circa veritates theologicas. Q: aũt sit declaratiu⁹. ptꝫ: qꝛ habitus. q̇ facit aliq̇d ymaginari meli⁹ ꝑ intellectũ absq̄ oi adhesione est habitus declaratiuus. facit em̃ terminoꝝ explicationẽ. rationũ inuolutũ dissolutionẽ. exẽpla ⁊ manuductões. rationuꝫ ꝓbabiliuꝫ adminicula ⁊ inductiões. Q: habeat aũt rõem sapie. ptꝫ: qꝛ metha. habꝫ rõnẽ sapie. ⁊ tñ ꝙ̄tuꝫ ad aliquos suos actus est tm̃ declaratiua.

N
Improbatur opinio aureoli.

Sꝫ ista opinio falsa est vt videtur. quia ꝙ̄uis aliquis habitus acquiritur. tamẽ ille habitus non habet rationẽ sapiẽtie. quia sicut ex dictis patet. omnẽ habitũ quem

pōt ex tali studio acq̄rere fideł: posst; etiā acq̄rere ꝯsiłi studio ifideł; ꝫ manifestū ē ꝙ ifidelis nō hꝫ de theologicis verā sapientiā. ergo ⁊c̄.
Preterea sapiētia nō est sine itellectu ⁊ scia ꝫm Aristotelē. vi. ethi. vbi dicit. Manifestū ē qm̄ sapiētia ē ⁊ scia ⁊ itellect⁹: honorabiliorū natura: ꝫ talis habit⁹ declaratiu⁹ pōt eē sine intellectu ⁊ scia. tū q: pōt stare cū sola fide ꝫm istū. tū q: sicut dictū ē pōt eē in infideli ptꝫ ꝑ rōnē istī⁹: q: oēs act⁹ quos expiꝉ fidelis ꝑter actū credēdi pt experiri ifidelis: q: sciret rōnē reddere de fide eādē quā fidelis: ⁊ ꝯ impios defendere: ⁊ i mētib⁹ pioꝝ roborare: ⁊ sapiētiā loq̄ inꝉ ꝑfectos: eodē modo quo fidelis. Cōfirmaꝉ: q: sapientia nō stat cū errore circa idē: ꝫ iste habit⁹ stat cū errore circa credibilia ideo tal' habit⁹ nō ē sapiētia.

Decisio autoris.

Ideo dico ad istū articulū: ꝙ theolog⁹ respectu credibiliū augmētat habitū fidei acq̄site: qn̄ fides acq̄sita ꝑcedit studiū suū. qn̄ aūt nō ꝑcedit tūc acq̄rit fide acq̄sitā si sit fidelis. ⁊ talis habit⁹ nō est in ifideli. Preter aūt istū habitū de facto ⁊ in maiori pte studēs in theologia: siue sit fidelis: siue hereticus: siue ifidelis acq̄rit multos habit⁹ sciētiales q̄ in alijs sciētijs possent acq̄ri. ⁊ ꝑter istos acq̄rit multos habit⁹ sciētiales ꝯnarū: q̄ ad nullas scias naturales ꝑtinēt respectu aūt oīm siue sint icōplexa siue cōplexa ⁊ h̄ siue sint ꝓpōnes siue sint ꝯn̄e q̄cūq̄: siue sint scibilia siue credibilia tm̄: q̄lib; studēs in theologia pōt acq̄rere habitū appꝫhensiuū Et mediantib⁹ istis habitib⁹. s. respectu scibiliū naturaliꝉ: ⁊ ꝯnarū ꝓpriarū theologie: ⁊ mediātib⁹ habitib⁹ appꝫhēsiuis pn̄t hr̄i oēs act⁹ possibiles theologo de cōi lege: ꝑter solū actū credendi: q: mediātib⁹ illis pt ꝑdicare: docere: roborare: ⁊ oīa talia. Qꝫ aūt tal' habit⁹ preter fidē ⁊ habit⁹ ꝯnales q̄ pn̄t naturaliꝉ acq̄ri nō sit scia ꝓpꝛe dicta. pꝫ: nihil sciꝉ euidēter ad cui⁹ assensū req̄riꝉ fides. q: habit⁹ iclinās ad notitiā euidentē nō pl⁹ depēdet a fide ꝙ ecōuerso: ꝫ ꝫm oīs sāctos ⁊ oīs opinātes ꝯrariū sine fide null⁹ pōt assentire ṽitatib⁹ credibilibus: ꝗ respectu illarū nō ē scia ꝓpꝛe dicta. Si dicaꝉ ꝙ tūc ꝑter fidē nulla eēt cognitō supnaturalis: qꝺ nō vꝫ verū. Respōdeo ꝙ cognitio supnaturalis dupliꝉ accipiꝉ. Uno mō. q: nō pt naturaliꝉ acq̄ri: ⁊ isto mō nulla cognitō supnaturalis de cōi lege ꝑter fidē infusam est nobis ncc̄ria. Alio mō dꝛ cognitio supnaturalis q: ē de veritatib⁹ q̄ nō ex puris naturalib⁹ ꝫ supnaturaliꝉ pn̄t euidēter cognosci: ⁊ isto mō cognitio supernaturalis ē ncc̄ria nobis ꝑter fidem

Ad primū argumentū aureoli.

Ad ꝑmū argumētū vltime opinionis dicu mediāte intellectu agēte ⁊ aliquib⁹ ꝓpōnib⁹ aliq̄n augmētaꝉ fides acquisita. aliq̄n aūt fides acq̄sita acq̄riꝉ nō ifusa: nec opꝫ ꝙ de tali ꝑhabeat fidē sēp. Alia duo argumeta ꝓbāt ꝙ aliq̄s ali⁹ hit⁹ a fide acq̄riꝉ: qꝺ ꝯcedo. Ad argumētū qꝺ ꝓbat ꝙ nō acq̄riꝉ habit⁹ adhesiu⁹: dico ꝙ talis habit⁹ adhesiu⁹ acq̄situs nō erit opinio: distinguēdo opinionē ꝯ fidē. et iō null⁹ habit⁹ adhesiu⁹ a fide ifusa ⁊ acq̄sita acquiriꝉ respectu credibiliū. Ad aliud cōcedo ꝙ pōt vocari declaratiu⁹. Ad vltimū dico: ꝙ ille habit⁹ respectu credibiliū ali⁹ a fide nō hꝫ rōnē sapiētie: q: pōt stare cū errore ⁊ eē sine itellectu ⁊ scia naturaliꝉ. ⁊ qn̄ dꝛ ꝙ metha. hꝫ rōnē sapiētie. distiguo d' metha. sicut i prima. q. distinxi de scia: ꝙ pōt accipi: vł ꝓ notitia multorū ordinatoꝝ: vel ꝓ notitia imediate inclināte ad aliqꝺ cōplexū. Et ꝑmo mō dico: ꝙ nō q̄lib; ps metha. ē sapiētia: q: respōdere rōib⁹ sophisticis nō ē formaliꝉ sapiētia ꝗuis ad h̄ ꝙ aliq̄s sciat euidēter respōdere ꝑsupponaꝉ scientia: ⁊ ita i ꝓposito. Si theolog⁹ sciret euidēter defendere fidē ⁊ roborare eā: necc̄rio hēret sapiētiā: ꝫ h̄ n̄ ē possibile naturaliꝉ. Scꝺo mō metha. pt dici sapiētia: q̄liꝉ aūt h̄ sit itelligēdū in sequēti q̄stiōe patebit.

Ad argumēta prime opinionis.

Ad ꝑmū argumētū ꝓ ꝑma opinione. qn̄ ꝑmo dꝛ ꝙ duplex ē genus sciarū. vnū qꝺ ꝓcedit ex ꝑncipijs ꝑ se notis lumine superioris sciētie ⁊c̄. Dico ꝙ q̄uis hoc sit verū i scia subalternata: tn̄ nūq̄ aliq̄s scit illas ꝯclusiones euidēꝉ: nisi sciat ꝑ experiētiā vł ꝑ aliq̄s ꝑmissas euidēꝉ notas. Un̄ nihil ē dicere: ꝙ ego scio cōclusiōes aliq̄s: q̄a tu scis ꝑncipia q̄b⁹ ego credo q: tu dicis ea. Et eodē mō puerile ē dicere ꝙ ego scio ꝯclusiōes theologie: q: de⁹ scit ꝑncipia q̄b⁹ ego credo ꝙ ipse reuelat ea. Ad aliud dico ꝙ nō derogat dignitati theologie nostre: ꝙ ꝯclusiōes nō sciuntur euidēter: sic nec derogat dignitati notitie ꝑncipioꝝ theologie: ꝙ ipa nō sciūꝉ euidēꝉ Et iō sic sine derogatiōe ꝑncipia nō sciūꝉ euidenꝉ: ita nec cōclusiones. Et qn̄ dꝛ ꝙ excedit alias: ⁊ ꝫm dignitatē materie: ⁊ ꝫm certitudinē: dico ꝙ istud argumētū eq̄liꝉ ꝓbat ꝙ ꝑncipia sciūꝉ euidēter: q: illa excedūt ⁊ ꝫm certitudinē: q: nō subdūtur rōni humane. ⁊ ꝫm dignitatē materie: et ita bene sicut ꝯclusiones.
Ideo dico ꝙ certitudo accipiꝉ vel ꝓ adhesione vel ꝓ euidētia. Primo mō excedūt: nō secūdo mō. ꝗ ⁊c̄. Ad ꝯfirmatōnē dico ꝙ alie artes dicūꝉ ei⁹ ācille: ⁊ ꝙ d' alijs hꝫ iudicare ꝓpꝉ maiorē veritatē in cognitis: et ꝓpter firmiorē adhesionē. Ad aliud dico ꝙ oīs sācti vocāt eā scientiā: extendēdo nomē scientie ad notitiā certā: ⁊ habitū appꝫhēsiuū illoꝝ quoꝝ quātū est ex se nata esset esse scientia et sapientia

Ad aliud qñ dr̄ q habit⁹ intellectuales veridici sunt tm̄ quinq;. Dico q habituū veridicoꝝ naturalr̄ acq̄sitoꝝ sūt tm̄ quinq; genera: q̄ enumerat pħs. vi. ethi. q: fm pħm fides fm totū ābitū suū nō ē habit⁹ veridic⁹: q: pōt eē respectu falsoꝝ sic̄ veroꝝ fm eū. tm̄ p̄ter illū habitū ē aliq̄s habit⁹ veridic⁹ q: sibi nō pōt subeē falsū: ⁊ hmōi ē fides respectu credibiliū theologicoꝝ: siue sit īfusa siue acq̄sita. Alr̄ pōt dici q pħs tm̄ loquit̄ de habitib⁹ euidētib⁹ ⁊ certis: q̄lis nō est theologia respectu credibiliū: q: nō ē euidēs: q̄uis sit certus. Per h̄ p3 ad argumentū p̄miū scd̄e opinionis: q theologia q̄tū ad oēm habitū iudicatiuū ē scia vl' fides ⁊c̄. Et qñ dr̄ q fidei ⁊ theologie sunt distincti act⁹. Dico q ad oēs illos act⁹ p̄ter credere: sufficiūt habit⁹ app̄hensiui: cū notitia ɔ̄nañ: sic̄ p experiētiā p3. Et si dicat̄ q talis habit⁹ est habit⁹ logicalis. Dico q ad logicā3 nō ptinet scire ɔ̄nas i pticulari: ꝫ tm̄ naturā ɔ̄sequētiaꝝ in generali: ⁊ ĩō oīa scīa vtit̄ logica tāq̄ istrumēto quo mediāte cognoscit suas ɔ̄nas i pticulari: sicut logic⁹ nō h3 cognoscere istā ɔ̄na3 esse bonā: terra iterponit̄ iter solē ⁊ lunā: ḡ luna eclipsat̄: sed hoc ptinet ad astrologū. Ad aliud dico: q illud scit̄ euidēt̄: de quo scit̄ euident̄ q ad ip3 nō seq̄t̄ ipossibile. Hoc aūt nō scit̄ i ꝓposito de aliq̄ ꝓpōne credibili. Ūn̄ nō scitur euidēter q credibile nō ē añs in ɔ̄na i q̄ infert̄ im possibile. Et qñ dr̄: q oē argumētū peccat i materia vl' in forma. ɔcedo q̄uis hoc nō possit sciri euidēter. Ūn̄ illud argumētū: essentia diuina ē pater: essentia diuina ē fili⁹: ḡ filius ē pater: peccat i forma: ⁊ tm̄ null⁹ de cōi lege pōt euidēter scire q illud argumētū peccat in forma: sic̄ null⁹ pōt euidēter cognoscere de cōi lege: q vna res absoluta ē plures psone relatiue distīcte realr̄. Silr̄ istud argumētū peccat in materia. Deus est imortalis. nullus homo ē de⁹: ḡ nullus hō ē imortalis: q: accipit minorē falsā. ⁊ tm̄ nullus theolog⁹ de cōi lege pōt euidēter scire q illa minor est falsa: ꝫ tm̄ credit q est falsa. Ad scd̄m: nego maiorē De qua patebit in alia q̄stione. Dico etiā q minor ē falsa. q: deus nō pōt cognosci a nobis i via sub ꝓpria rōne deitatis: ita q illa cognitione simplici ipsa sola cognoscat̄. Ad p̄mā ꝓbationē dico: q in fine discursus statur ad vnū cōplexū qđ fit notū p discursū ⁊ prius erat ignotū: cui⁹ tm̄ oēs termini p̄us essent nati notitia incōplexa. Ūn̄ cū discursus sit p̄cise īter cōplexa: p discursum nullo mō acq̄rit̄ notitia incōplexa cuiuscūq; termini. q: q̄libet talis p̄supponit̄ añ finē discursus: nec etiā notitia app̄hensiua cōplexi acq̄rit̄: q: illa pōt p̄ehaberi: ꝫ p̄cise p discursum acq̄rit̄ notitia iudicatiua. Ūerbi grā: q̄ vult discurrere a creaturis ad deū fm eoꝝ modū loquēdi p̄supponit notitiā incōplexā ⁊ dei ⁊ creature: q̄d significat̄ p vtrūq; terminū. Pōt etiā q̄libet cōplexio formari añ discursū: ⁊ ita oīs notitia incōplexi. etiā oīs act⁹ app̄hēsiu⁹ pōt p̄cedere: ⁊ nō acq̄ritur: ꝫ acq̄rit̄ notitia qua assentit̄ huic cōplexo: deus est ens infinitū: vel aliq̄d est ens summū: vel alicui tali. Ad scd̄a3 ꝓbationē dico: q intellect⁹ distinguit int̄ deū ⁊ creaturas. q: h3 vnū conceptū cōpositū ꝓpriū: ⁊ ab illo negat omnē creaturā. Ūerbi grā: intellect⁹ p discursum cōcludit aliqđ ens eē finitū p̄mū ⁊ summū: et tūc h3 cōceptū istū ꝓpriū deo: ens infinitū et summū. ⁊ scit q nulla creatura ē hmōi. ĩō distinguit istud ens ab oīm alio. Et si q̄rat̄: quare tūc pl⁹ itelligit̄ de⁹ q̄ añ: ex quo nō h3 nisi vnū cōceptū cōpositū: q̄ nō ē de⁹ realr̄.

Respōdeo: q tūc de⁹ itelligit̄. q: habet̄ vn⁹ cōcept⁹ ꝓpri⁹: nat⁹ ꝓ solo deo supponere: nec est nat⁹ alit̄ cognosci a nobis i via ex puris naturalib⁹. ⁊ de⁹ nō terminat imediate actū itelligēdi nostrū ꝓ statu isto: ꝫ tm̄ ille ɔcept⁹ imediate termiat. Et h̄ ē qđ dic̄ beat⁹ Greg⁹. sup ezechielē. Quātūcūq; mēs nostra i cōtēplatione dei ꝓfecerit: nō ad illud qđ ipse ē ꝫ ad aliq̄d qđ sub ipo ē attinget. Et istud ē dicēdu3 si teneat̄ q cōcept⁹ nō ē itellectio vl' cognitio ꝫ aliq̄d fictū p actū itelligēdi: habēs tale esse obiectiuū q̄le h3 res in esse subiectiuo. Scd̄m aūt opinionē q̄ ponit q ɔcept⁹ p̄dicabil' de re nō ꝓ se ꝫ ꝓ re est ipa intellectio: ⁊ q vl'ia omia sunt q̄dā itellectiōes inherētes menti. videt̄ eē dicēdū: q qñ intellect⁹ sic distinguit vt cognoscat deū ⁊ nō aliud: puenit ad vnū cōpositū ex multis itellectiōib⁹: q̄rū q̄libet sepatim ita itelligit̄ aliqđ aliud a deo: sic̄ ipe de⁹. tm̄ illo toto cōposito ex omib⁹ illis itellectiōib⁹ sil' iūctis nō itelligit̄ nisi de⁹: et ita tūc illi⁹ toti⁹ solus de⁹ ē obiectū: ⁊ nihil aliud. Et tali itellectiōe cōposita q̄rū q̄lib3 ē cōis deo ⁊ alijs. nō ē icōueniēs deo qñ sol⁹ de⁹ intelligat̄ ea: ꝫ tal' itellectio ñ sufficit ad v̾itates theologicas habēdas. Sz ɔ̄ illud vr̄ aucto. beati Greg. p̄allegata: q: fm istū modū mēs tm̄ posset i cōtēplatiōe ꝓficere: q ad ipsā deitatē attingeret: ⁊ p ɔ̄ns nō solū attigeret ad illud qđ sub deo ē. Pōt dici fm istā opinionē: q itētio btī gregorii est: q mēs nūq̄ de cōi lege tm̄ pōt ꝓficere qñ sēp deueniet ad illđ qđ sub deo est: q: nullā cognitionē pōt hr̄e ƌ cōi lege i via qñ illa cognitione vel p̄te ipsi⁹ intelligat̄ ita aliud a deo sicut deus: et ita nunq̄ attingit ad illud quod deus est precise: ꝫ etiā ad illud qđ sub deo est.

Marginalia: R / Ad argumēta secūde opinionis — Queritur. — Respondetur.

Ad tertiū dico: ꝙ theologia quo ad aliquā sui partē inter scientias proprie dictas: nec ē prima: nec infima: nec media: quia non est scientia proprie dicta quo ad illam partē. Ad quartum ꝙ theologus cognoscit multa que nō cognoscit vetula: tñ respectu vnius aliqñ ita pfectā notitiā hꝫ vna vetula sicut theologus ꝫ multis aliis caret.

T — Ad argumentum tertie opinionis

Ad argumētū pro tertia opinione qñ dr̄ ꝙ nō clariorē notitiā haberet vnus ꝙ alius: cōcedo ꝙ nō clariorē. itelligēdo p clariorē euidētiorē. qꝛ nullus hꝫ euidētē de credibilibus. nec hoc est cōtra beatū Aug. qꝛ beatus Augustinus extēdit nomē scie. Et iō cōcedo ꝙ multi polleāt fide qui nō polleāt hac scia. q scꝫ sciāt exponere scripturā: defendere eā etiā ꝛc. ꝛ iō maioritas in cognitiōe eiusdē credibilis nō cōsistit in cognitiōis claritate. Et qñ dr̄ ꝙ tūc fides ꝛ scia equipararent. pꝫ ꝙ nō: qꝛ ꝫ scia vltra fidē dicit multos alios habitus qui nō sunt habitus fidei vt dictū est.

V — Ad principale

Ad primū principale dico: ꝙ omis habitus veridicus euidēs respectu veritatis necessarie est sapiētia vel scia ꝛc. tñ habitus veridicus ineuidēs pōt esse fides: ꝛ talis ē theologia pro magna sui parte. Similiter respectu talis veritatis est aliqs habitus q nō est proprie veridicus. qꝛ nō est iudicatiuus ꝫ tm̄ apphēsiuus: et talis est theologia pro aliqua sui parte.

Ad secundum.

Ad secūdū pꝫ: ꝙ habitus totalis theologi ē pfectior habitu vnius layci: tñ respectu aliquorū credibiliū nō ē sp pfectior.

Ad tertium.

Ad tertiū: ꝙ apostolus extēdit nomē sapiētie ꝛ nomē scie ad habitus quibuscūq quo scriptura dꝫ exponi. defendi. roborari ꝛc.

Y — Queritur.

Et si queratur: quid faciunt rōnes pbabiles adducte pro credibilibus. aut inducūt fidē. aut opinionē. aut sciam aut nihil.

Z — Respondetur.

Pōt dici ꝙ augmentāt fidē acqsitā: ꝙuis nō augmentēt fidē infusā. Vñ etiā tales rōnes aliqñ generāt ipam: ꝛ hoc est qd dr̄: ꝙ aliqui firmiter quicq opinātur: sicut alij q sciunt. ista opinio ē fides ꝛ nō opinio ꝫ qd distinguitur ꝫ fidē ꝛc. Alia q̄stio tertie principali annexa.

A — Questioni tertie principali questio annexa omni ordine ē. Questio. VIII

Cōsimiliter quero vtrū

habitus theologie sit realiter vnus ꝫm numerū.

Quod sic. decimo metaphisice. Primū in oi genere ē maxime vnū ꝛ simplicissimū: ꝫ habitus theologie ē primus i genere habituū itellectualiū. qꝛ ꝫm ordinē subiectorū habituū ē ordo ipsorū habituū: ꝫ subiectū theologie qd est ipse deus est primū subiectū inter oia subiecta. ergo habitus theologie est maxime vnus ꝛ simplicissimus: ꝫ aliqs alius habitus ē vnus ꝫm numerū: ergo ꝛ theologia. Secūdo. vnius generis subiecti est vna scia: ꝫ subiectū est vnū numero. s. ipse deus: ergo ꝛ habitus est vnus numero. Tertio, qꝛ tanta est vnitas theologie quāta cuiuscūq scie naturaliter acqsite: ꝫ aliq scia naturaliter acqsita est vna ꝫm numerū: ergo ꝛ theologia. Ad oppositū. actus distincti causant habitus distinctos: ꝫ respectu distinctarū veritatū theologicarū sunt actus distincti: ergo ꝛ habitus distincti.

B — Opinio prima.

Ad q. dicitur ꝙ theologia est vna: qꝛ vnitas scie est cōsideranda ꝫm vnitatē potētie ꝛ habitus ꝫm obiectū nō quidē materialiter: ꝫ ꝫ rōnē formalē obiecti. Sꝫ theologia cōsiderat aliqua vel oīa ꝫm ꝙ sunt diuinitus reuelata. ꝛ oia ista diuinitus reuelata cōmunicāt in vna rōne formali obiecti huius sciētie: ꝛ iō ē vna scientia.

C — Cōtra opinionem primam.

Sꝫ ista rō sicut sonat intellecta peccat multipliciter. Primo qꝛ nec ex rōne vnitatis formalis obiecti pōt cōcludi vnitas potētie vel habitus: nec ex distinctiōe formali obiecti pōt cōcludi distinctio habitus vel potentie.

Primū pꝫ. tū qꝛ idē sub eadē rōne formali ē obiectū sensus ꝛ intellectus: qꝛ nihil est sensibile: quin potentia superior pōt in illud sub eadē rōne. Similiter nisi idē sub eadē rōne esset obiectū sensus et intellectus: nō est maior rō ꝙ actus vnius potentie psupponeret actū alterius potentie: ꝙ ecōuerso. Similiter in re nō sunt tales distincte rōnes: qꝛ tūc essent res distincte: sicut alias patebit. ergo cū ipa res sit apprehensibilis ꝛ a sensu ꝛ ab intellectu: oportꝫ ꝙ sub eadē rōne. Tū qꝛ idē est obiectū sub eadē rōne notitie intuitiue ꝛ abstractiue. Tū qꝛ idē est obiectū intellectus ꝛ volūtatis: qꝛ impossibile est ꝙ aliquid sub aliq rōne ignoratū sit volitū. Tū qꝛ idē est obiectū scie ꝛ erroris ꝛ opinionis. Potest enim vnus circa eādē cōclusionē errare vel opinari: ꝛ alius scire eā ꝫm phm primo poste. in fine.

Secūdū pꝫ: qꝛ ipsius visus sunt distincta obiecta formalia: puta albedo ꝛ nigredo: et tñ potentia est vna. Quod autē ista sint obiecta formalia pꝫ: qꝛ nihil pōt apprehēdi ab aliq potētia nisi obiectū ipsius formale apphendatur: ꝫ albedo pōt apphēdi a visu nullo alio apphēso a visu ꝛ eodē mō nigredo: ergo ꝛc. Si dr̄ ꝙ ista sunt obiecta materialia: color autē ē obiectū formale. similiter ꝙ nihil pōt apphēdi a visu nisi sub rōne coloris. Cōtra quero quid itelligis p rōnē materialē: aut subiectū rōnis formalis: aut aliquid cōtētū sub rōne formali. Si primo mō sicut ipse exēplificat de hoie asino et ligno respectu coloris: tūc albedo ꝛ nigredo nō sunt obiecta materialia: qꝛ nō sunt subiecta coloris: ꝫ sunt colores: ergo formalia. et p ꝯñs eadē potētia habet distincta obiecta formalia. Si scdo mō sic nihil ē tale respectu habitus cōpleti. Similiter tūc nō ē aliud ꝙ dicere: ꝙ si sint distincta obiecta adeqta tūc sunt distincte potētie: ꝫ ꝫ tali nō ē hic ꝫmo

Preterea q̄n dr̄ φ nihil apprehēdit a visu nisi sub rōe coloris: aut intelligit φ nihil pōt videri nisi coloratū: aut φ nihil p̄t videri nisi ipsa rō coloris: h₃ φ distiguit cōtra alias rōnes inferiores videat. Si p̄mo mō sic stat argumētū: q₂ albedo pōt videri nullo alio apphēso: ḡ nihil est obiectuȝ formale nisi sola albedo. Si scd̄o mō Cōtra. ipa rō coloris f̄m φ distinguitur ɔ̄ alias rōnes inferiores: est vlis ꝛ in intellectu: ꝛ per ɔ̄ns nullo mō pōt apphendi a sensu. Preterea q̄n dr̄ albedo sub rōne coloris: q̄ro aut est aliqua rō pticularis: aut aliq̄ rō vlis. Si p̄mo mō ꝛ nō est nisi hec albedo: q₂ in ista albedine nō sunt aliq̄ rōnes distincte pticulares: q₂ tūc essent distincte res h₃ istū negantē omnē distinctionē formaleȝ: ḡ hec albedo sub ppa rōne videt. Si scd̄o mō tūc aliqd̄ vl'e apprehenderet a visu. Preterea aliq̄s habitus respecit aliqd̄ cōplexū: ꝛ tn̄ q̄lib₃ termin⁹ sub rōne ppa est obiectū. Preterea minor sua ē falsa: q₂ eē diuinitus reuelabile nō ē rō formalis obiecti theologie: tū q₂ tūc q̄'ibet ɔclusio geometrica ptineret ad theologiā: cū q̄libet tal' sit diuinit⁹ reuelabilis: tū q₂ f̄m ipm deus sub rōe deitatis ē subiectū theologie.

D Opinio scd̄a. Alia est opinio tenens eādē ɔclusionē: q₂ scīa q̄ cōsiderat q̄tūcūq₃ m̄lta attributa ad vnū subiectū f̄m vnā rōnē formalē ɔsiderādi: tāta simplicitate ē vn⁹ hit⁹ h₃ nūerū: quāta q̄cūq₃ habit⁹ affectiu⁹ ita φ nō est minor simplicitas i habitu metha. i quocūq₃ gradu q̄s habeat eū q̄ in habitu tēperantie: vl' q̄ in albedine. Vn̄ p p̄mū actū generatiuū habit⁹ hēt tota realitas habit⁹ q̄uis in gradu ipfectissimo. Nec ē differētia int' habit⁹ cognitiuos et affectiuos nisi φ affectiui generāt ꝛ augmētāt ex actib⁹ cōformib⁹ eiusdē spēi. cognitiui aūt augmētantur aut generāt ex actib⁹ differētib⁹ et alteri⁹ spēi: ꝛ ad illos actus p̄cise inclināt ꝛ ita q̄n habit⁹ generat ex actib⁹ p̄ncipij: dr̄ habit⁹ p̄ncipij: q̄n ex actib⁹ cōclusiōis dr̄ habit⁹ ɔclusiōis ꝛ tūc p̄mo inclinat ad act⁹ ɔclusiōis.

Probatio prima. Pro ista opinione inueniūtur aliq̄ rōnes. Primo: q₂ cū ex p̄ncipijs cognoscūt ɔclusiōes: ipa p̄ncipalia pfectius cognoscūt. Sil'r vna ɔclusio cognita iuuat alterā pfecti⁹ cognoscit: qd̄ n̄ eēt veruȝ nisi idē eēt habitus respectu oim̄ istoꝝ.

Secūda. Preterea p̄mo poste. Vni⁹ icptū vnū: vna est scīa.

Tertia. Preterea aliter metha. nō eēt vna nisi vnitate aggregatiōis. Sil'r tūc nō esset vnitas maior in metha. q̄ inter mathe. et metha.

Quarta. Preterea in essentialr' ordinat' necesse ē stare ad aliqd̄ vnū p̄mū: ḡ int' scīas ē vna prima: ꝛ p ɔ̄ns vna nūero.

E Cōtra scd̄am opinionē. Cōtra istā opinionē. Primo, q₂ dic̄ φ ē vna ppter vnā rōnē formalē ɔsiderādi. Cōtra isti modi ɔsiderādi aut se tenēt a pte itellect⁹: aut a pte obiecti. Nō p̄mo mō: q₂ de eadē ɔclusiōe totalr' pn̄t eē tales diuersi modi ɔsiderādi i itelligēte: et tn̄ nō erūt distincte scie de ea f̄m istū: q₂ f̄m istuȝ nō pōt eadē ɔclusio eē mathe. ꝛ metha. Nec scd̄o mō q₂ iste rōnes nō pn̄t distigui in obiecto: q₂ tūc essent distincte: qd̄ ē manifeste falsuȝ: q₂ ex natura rei non est talis distinctio f̄m eos. Preterea: φ p̄ncipij ꝛ ɔclusionis ꝛ diuersatū ɔclusionū sunt distincti habit⁹. Arguo p̄mo sic: q̄cūq₃ sunt eiusdē rōnis ꝛ eq̄ pfecte in passo eq̄liter disposito: hn̄t effect⁹ eiusdē rōnis: s₃ habitus pfect⁹ ꝛ intensus generat⁹ ex multis actibus respectu p̄ncipij p̄cise: ꝛ habit⁹ generat⁹ ex actibus ɔclusiōis nō magis intēsus nō habēt eosdē effect⁹ f̄m istos: q₂ habit⁹ generat⁹ ex actib⁹ circa ɔclusionē inclinat ad actū consimilē ad quē nūq̄ inclinat habit⁹ p̄cise generat⁹ ex actib⁹ circa p̄ncipiū f̄m istos: ꝛ p₃ p experientiā: ḡ isti habit⁹ nō sūt eiusdē rōis. Si dr̄ φ iste habit⁹ si pficiat pōt iclinare ad actū ɔclusionis: s₃ nō nisi q̄n generat vel augmētatur ex actib⁹ circa ɔclusionē. Cōtra. ad h̄ φ aliq̄ cā habeat effectū suū nihil refert a q̄ cā pducat: dūmō sit eiusdē rōnis ꝛ eque perfecta. Sicut ad h̄ φ calor calefaciat nihil refert an pducat ab igne: vl' a sole: vl' a solo deo: dūmō sit eq̄ intēsus i se: et maxime nihil refert a q̄ cā pducat: a qua nō depēdet in esse: s₃ habit⁹ nō depender in esse nec ab istis actib⁹ nec ab illis: ḡ siue pducat ab istis siue ab illis. si sit eq̄ pfectus poterit in eundē effectū h₃ spēm. S₃ habitus generat⁹ p̄cise ex mille actib⁹ respectu p̄ncipij nō pōt in eundē effectū in quē pōt habitus generat⁹ ex duob⁹ actib⁹ respectu ɔclusionis: ḡ nō sunt eiusdē spēi. Cōfirmat': quia cā totali efficiente approximata passo sufficienter disposito: potent sequi actio: s₃ respectu istius cōclusiōis posito habitu elicito ex actibus circa p̄ncipiū: ponitur cā totalis efficiēs q₂ act⁹ nō requirit' cū nō sit: et passum eē sufficienter dispositū: ḡ ꝛc̄. Si dr̄ φ in tali gradu erit inclināns ad p̄ncipiū: in alio ad ɔclusionē. Cōtra. illi grad⁹ nō plus distinguūtur q̄n generātur ex actib⁹ circa p̄ncipiū ꝛ ɔclusionē: q̄ gradus q̄ generāt ex diuersis actib⁹ circa p̄ncipiū: q₂ illa que sunt eiusdē rōnis: nō plus distinguūtur q̄ alia eiusdē rōnis: nisi ppter maiorē excessuȝ in intēsione: sicut due albedines puta. a. ꝛ. b. non plus distinguunt' q̄ alie due: puta. c. et. d. nisi. a. plus excedat. b. in intensione q̄. c. excedit. d. Sed habitus generatus ex mille actibus circa principiū: plus excedit in intensione habitum generatū ex vno actu

circa principiũ ꝙ̃ habitus ꝑncipij ꝛ ꝯclusiõis
generati ex mĺtis actib⁹. ğ isti gradus minus
differunt. ꝛ per ꝯsequẽs effectus nõ minus di
stinguẽtur. ğ si duo gradus generati ex talib⁹
circa principiũ nõ possint in tales act⁹ distin-
ctos specie. nec habitus geniti ex actibus cir-
ca principiũ ꝛ circa cõclusionẽ: qḋ est ꝯtra ex-
periẽtiã. Cõfirmaṫ q̃a q̃cq̃d repugnat alicui
forme remisse sicut ꝯtrariũ: multo magis repu
gnat forme eiusdẽ rõis intẽse. ergo si error cir-
ca aliquã ꝯclusionẽ repugnat habitui remisso
generato ex actib⁹ diuersis sciẽdi illã cõclusio
nez. multo magis repugnabit habitui multuz
in tẽso generato ex multis respectu principij si
illi habitus sint eiusdẽ rõnis. sed cõsequẽs est
manifeste falsuz. ğ ꝛ ãtecedẽs. Preťea. semꝑ
stat argumentũ: ꝙ si gradus sint eiusdẽ rõnis
effect⁹ erit eiusdẽ rõis. Scḋo arguo sic. sicut
arguit quidã doctoꝛ. cũ intellectu principioꝝ
aliquoꝝ: ꝛ sciẽtia aliquarũ conclusionũ in geo
metria: stat ignoꝛãtia dispositiõis respectu al
terius cõclusionis. sed respectu eiusdẽ cõpleti
nõ pñt in eodez simul esse habitus oppositi. ğ
habit⁹ illoꝝ ꝑncipioꝝ ꝛ illarũ conclusionũ: nõ
est habit⁹ illius cõclusionis respectu cui⁹ est er
roꝛ. Si diciť ꝙ cõtraria cõpatiunť se in acti-
bus remissis: vel si vnũ sit in gradu infimo: et
aliud in sũmo: ꝛ ita est in ꝓposito. q꞉ habit⁹ in
clinãs ad intelligendũ vnũ ꝑncipiũ tantũ est
remissus ꝛ imꝑfectus. ꝛ iõ stat cũ errore circa
cõclusionẽ. Sed habit⁹ inclinãs ad intelligẽ-
duz principiũ ꝛ ꝯclusionẽ simul est ꝑfectus: et
ille nõ cõpatitur secũ ignoꝛantiã cõclusionis.
Cõtra. Pono ꝙ habitus inclinãs ad cogno
scendũ principiũ tantũ sit in sũmo. puta ꝙ au-
gmẽteť ꝑ multa milia actuũ circa illud princi
piũ tm̃. ꝛ habitus inclinãs ad cognoscẽdũ cõ-
clusionẽ genereť ex paucis actib⁹ ꝛ circa ꝑnci
piũ ꝛ circa ꝯclusionẽ. Hoc posito nulli dubiũ
est q̃n habit⁹ prim⁹ sit ꝑfectioꝛ ꝙ̃ secũdus. ꝛ tñ
h̄ posito ignoꝛãtia dispositiõis respectu cõclu
siõis stat cũ habitu ꝑmo: ꝛ nõ cuz scḋo. ğ h̄ nõ
est ꝓpť imꝑfectionẽ habit⁹ ꝑmi. Si diciť aľr
ad argumentũ: ꝙ ꝓbat distinctionẽ illoꝝ gra
duũ. ꝫ nõ ꝓbat distinctionẽ specificã. Cõtra
Quñcunq꞉ cũ vno ꝯtrioꝝ stat aliq̃d in gradu ꝑ-
fecto. ꝛ aliud in gradu ꝑfecto nõ stat cũ ei⁹ cõ-
trario. illa duo ꝑfecta distinguũtur spẽ. Uerbi
gratia. Si dulcedo in lacte stat cũ albedĩe. et
nigredo nõ stat cũ albedine. necessario dulce-
do ꝛ nigredo distinguũtur spẽ. Pꝫ etiã ꝑ rõ-
nez. q꞉ q̃ñ aliq̃ sunt eiusdẽ speciei: ꝛ sunt ꝑfctã
cũ quocunq꞉ stat vnũ ꝛ reliquũ ei ꝯsiľe. Et q̃c-
q̃s repugnat vni. et alteri ei consiľe. sic q̃cq̃d
stat cũ vna albedine: ꝛ cũ altera albedine stat
ꝛ qḋ repugnat vni: ꝛ alteri. Patet ergo ꝓpo-
sitio assumpta. Sꝫ nũc ẽ ita ꝙ cũ errore circa
aliquã ꝯclusionẽ stat notitia ꝑfecta alicui⁹ al
teri⁹ ꝑncipij: ꝛ etiã alicui⁹ alteri⁹ ꝯclusiõis: et
cũ illo errore ñ stat notitia ꝑfecta eiusdẽ ꝯclu-
sionis: ğ iste due notitie ꝑfecte distinguũť spẽ
Cõfirmať ista rõ: q꞉ q̃cũq꞉ ꝯrianť ꝑmo disti-
ctis spẽ: ipa inť se distinguũť spẽ: sic q꞉ caloꝛ ꝛ
humiditas ꝯrianť ꝑmo frigiditati ꝛ siccitati
q̃ distinguũť spẽ: iõ distinguũtur specie. Sed
duo errores circa duas ꝯclusiones vľes quarũ
vtraq꞉ ẽ falsa distinguũť spẽ: q꞉ repugnãt for-
maliť: sicut iste ꝓpõnes repugnãt formaliť: ğ
sciẽ ꝯrie istis erroꝛib⁹ distinguũť specie: ꝛ per
ꝯñs eadẽ rõe alie sciẽ diuersarũ ꝯclusionũ di-
stinguũtur spẽ. Alia argumẽta ꝛ ꝯfirmatio-
nes tenẽt virtute istoꝝ duoꝝ ꝑmoꝝ argumen
toꝝ. Preterea ꝙ dr̃ de theologia ꝙ ipa ẽ vna
videť simpliciť falsũ: q꞉ notitia euidẽs alicui⁹
necessarij: ꝛ notitia alicui⁹ cõtingẽtis: siue sit
euidẽs siue ineuidẽs: nõ sunt idẽ habit⁹ nume
ro. Sꝫ in theologia est aliqua notitia euidẽs
alicui⁹ necessarij sicut declaratũ est in ꝑma q̃
stione: sicut euidẽter sciť ꝙ de⁹ ẽ: ꝛ he⁹ ẽ bon⁹
vn⁹ sapiẽs ꝛ respectu alicui⁹ alteri⁹ necessarij
est notitia ineuidens: sicut ꝙ de⁹ est trinus et
vn⁹. Siľr veritates cõtingentes cognoscunť
in theologia: sicut ꝙ deus est incarnat⁹: deus
beatificat aiam: ꝛ sic de alijs. ğ oẽs isti habit⁹
nõ sũt vn⁹ numero. Ideo ad q̃stionẽ respõ
deo: ꝑmo de habitu ĩ generali. scḋo in spãli de
theologia. Quantũ ad ꝑmũ dico primo ꝙ
habit⁹ acquisit⁹ ex actu circa ꝑncipiũ tm̃: est
ali⁹ ab habitu ꝯclusiõis. Probo: q꞉ semꝑ cau-
sa distiguiť a suo effectu: siue sit cã per se: siue
cã sine q̃ nõ: ꝫ aliquo istoꝝ modoꝝ habit⁹ ꝑn-
cipij est cã respectu habitus ꝯclusionis. Pro-
batio isti⁹: q꞉ posito ꝙ aliq̃s acquirat habituz
ex actib⁹ circa ꝑncipiũ tm̃: ꝛ post cũ altero ꝑn
cipio qḋ simul erat altera ꝑmissa applicet ad
ꝯclusionẽ: sciet ipsam euidenter: ꝛ nõ sine ha-
bitu principij: ğ habit⁹ ille est aliquo modo cã
notitie cõclusionis: mediata vľ ĩmediata: ꝑ se
vel per accidens. Preterea notitia principi-
orũ est ꝑfectioꝛ notitia cõclusiõis. ꝑmo poste.
ꝫ nihil est ꝑfectius se: ğ ꝛc̃. Scḋo dico ꝙ dis-
stinctarũ ꝯclusionũ sunt distincti habit⁹. tũ q꞉
demõstratio vľis ꝛ ꝑticularis differũt spẽ. pri
mo poste. ğ opꝫ ꝙ vel notitia ꝑmissarũ distin-
guať spẽ: vel notitia cõclusionũ: ꝫ siue sic siue
sic: habeť ꝓpositũ. q꞉ opꝫ ꝙ vel habit⁹ ꝑncipi
orũ spẽ distinguantur vel conclusionũ. ꝛ non
est maioꝛ ratio quare habitus principioꝛuz di
stinguantur specie ꝙ̃ conclusionum: ergo sem
per notitie conclusionũ distinguuntur specie

Respõsio auctoris ad questionem duo ostendens. Primũ.

Tertio dico: q̄ p̄ncipioꝝ aliquoꝝ et ꝯclusio-
nū pōt eē idē habit⁹. Hoc ꝓbaṫ. respectu quo
rūcūq̄ ē nat⁹ eē aliq̄s hit⁹ respectu quoꝝ ē vn⁹
act⁹: respectu eoꝝdē pōt eē vn⁹ habit⁹: ſ3 respe
ctu p̄missaꝝ ⁊ ꝯclusiōis pōt eē vn⁹ act⁹: q2 nō
pl⁹ repugnat sillogismo cōposito ex multis ꝓ
positionib⁹ intelligi vno actu q̄ ꝓpositiōi cō-
posite ex multis ṫminis. ſ3 ꝓpositio intelligiṫ
vno actu. ğ ⁊c. Ideo dico vniformiṫ de habi-
tibus ⁊ actib⁹. q̄ semp ꝓportionātur ſm idēti
tatē ⁊ diuersitatē: q2 semp est tanta idētitas ⁊
diuersitas in habitib⁹ quāta est in actib⁹: ex q̄
bus generaṫ habit⁹ vel augmētaṫ. Hoc p̄t de-
clarari. q2 habitus nō respicit obiectū: nec i rō
ne obiecti: nec in rōe cause: nisi mediāte actu.
Qḋ nō in rōe obiecti. patet. q2 nō aliṫ inclinat
ad obiectū: nisi q2 inclinat ad actū. Nec causa
tur ab obiecto: nisi mediāte actu. ğ ex idētita-
te obiecti vel diuersitate nō deb3 argui diuer
sitas vel idētitas habit⁹: nisi mediāte diuersi
tate vel idētitate actus. ğ habitus ⁊ act⁹ in di
uersitate ⁊ idētitate sp̄ ꝓportionātur. Verū
tn̄ pro intētione ph̄i. p̄mo dico. q̄ ph̄s accipit
sciam vnā: vel pro collectiōe multoꝝ ordinē3
determinatū habentiū: vel pro multis cōclu-
sionib⁹ scitis habētibus ordinē determinatū.
Possunt aūt cōclusiones hr̄e multiplicē ordi-
nē. vel penes p̄dicata tm̄. vel subiecta tm̄. vel
penes vtraq̄. Exemplū p̄mi. si de eodē subie-
cto p̄dicenṫ multe passiōes ordinate ſm supe
rius et inferius. sicut de figura possunt ostēdi
passiōes magnitudinis. ⁊ siṁr passiones sue ꝑ
tie. et similiṫ passiōes suoꝝ inferioꝝ. ſ3 tūc est
cōclusio ꝑticularis. Exemplū scđi. si passiōes
cōes demōstrenṫ de p̄mis suis subiectis et de
inferioribus. sicut si passiones aīalis ostendā-
tur nō tm̄ de aīali. ſ3 etiā de inferioribus. Exē-
plū tertij. si passiones aīalis p̄dicētur de aīali.
⁊ passiones specierū ꝯtētarū3 predicētur de il
lis specieb⁹. Et ita propṫ talē ordinē vel etia3
cōsimilē potest dici scia vna qualiṫ alia nō po
test que caret ordine ꝯsimili. ⁊ sic accipit ph̄s
sciam vna3 ⁊ alij ph̄i ⁊ doctores. Circa scđm
principale. dico q̄ theologia vno modo inclu
dit fidē infusam. ⁊ theologia ſm istā partē est
vna vnitate numerali. q̄a fides infusa est vna
numero: sed de hoc patebit in tertio. Alio mō
theologia icludit fidē acquisitā: ⁊ aliquos ha
bitus euidētes tā ꝓpositionū q̄ ꝯsequētiarū.
⁊ hit⁹ apph̄ēsiuos oī3 siue cōplexoꝝ siue incō
plexoꝝ: ⁊ isto mō nō ē vna nūero. Qḋ eni fides
acq̄sita non sit vera numero: patet ex p̄dictis
quia actus credendi distinguūtur specie. ergo
habitus generati ex illis actibus. Sicut here
ticus habet fidē acquisitā circa vnū articulū,
⁊ errorē circa aliū. circa quē3 tn̄ potest habere
fidē acquisitā. Similiṫ habitus apprehēsiui
sunt distincti. q̄a vnus potest separari ab alio
potest eni aliquis esse inclinatus multū ad co
gitandu3 de vno articulo ⁊ nō de alio. Circa
p̄dicta sunt aliqua dubia. Primu3 quomō ha-
bit⁹ p̄ncipij ⁊ ꝯclusionis se hn̄t ſm ꝑfectionē
⁊ iꝑfectionē q̄s. s. eoꝝ sit ꝑfectior. Scđ3 an
habit⁹ p̄ncipioꝝ sit cā hit⁹ ꝯclusiōis. Ter-
tiū q̄ sit necessitas ponēdi habitū respectu p̄n
cipioꝝ: maxime cū intellect⁹ sit determiat⁹ ad
p̄ncipia: ⁊ maxime p se nota: ⁊ potētia determi-
nata nō idiget habitu determināte. Quar
tū. q̄lis ē ille habit⁹ q̄ poniṫ vn⁹ respectu p̄mis
sarū et ꝯclusiōis. Ad p̄mū istoꝝ pōt dici q̄
habit⁹ p̄ncipioꝝ ē ꝑfectior habitu ꝯclusionū:
q2 nobilitas habit⁹ ꝯsistit: vel q2 euidētior: vl
q2 de nobiliori obiecto: ſ3 nūc est ita q̄ ꝯclusio
nō ē d̄ nobiliori obiecto: tū q2 q̄cq̄d ē obiectū
ꝯclusiōis ꝑtiale ē ⁊ obiectū alicui⁹ p̄ncipij ꝑ-
tiale: nec notitia ꝯclusiōis ē euidētior notitia
p̄missarū ſ3 ecōuerso: ğ notitia p̄missarū est no
bilior notitia cōclusiōis. Ad scđm dico: q̄
notitia p̄ncipioꝝ ē cā effectiua notitie cōclu-
sionis: ⁊ h̄ verū ē ad illū itellectū: q2 acq̄riṫ no
titia ꝯclusiōis p notitiā p̄ncipioꝝ. Contra tn̄
istā ꝯclusionē arguiṫ: q2 necessarij ⁊ ꝑpetui nō
p̄t eē aliq̄ cā: ſ3 ꝯclusio ē nccīa: ğ ⁊c. Pretea
oīs cā effectiua scđa pōt poni in effectu q̄uis
nō ponaṫ ei⁹ effect⁹: q2 de⁹ pōt suspēdere cāli-
tatē cuiuscūq̄ cāe scđe ſ3 ipossibile ē q̄ p̄misse
sint necessarie nisi ꝯclusio sit nccīa. Ad ista
dico q̄ notitia p̄missarū ē cā notitie ꝯclusiōis
q̄uis p̄misse nō sint cāe ꝯclusiōis. Primū p3
q2 illud vere ē cā alicui⁹ ad cui⁹ eē seq̄ṫ aliud:
ita q̄ illō aliō ñ pōt poni sine illo: ſ3 i tali itel-
lectu posita notitia p̄missaꝝ seq̄ṫ notitia ꝯclu
sionis: et ipa nō posita nō ꝓduceṫ notitia cō-
clusiōis. Scđ3 declaraṫ: q2 siue p̄misse ponaṫ
siue nō: intellect⁹ hn̄s ṫminos pōt formare cō
clusionē. Per h̄ p3 ad p̄mū: q̄ p̄misse ñ sūt cāe
ꝯclusiōis: tn̄ q̄ ē ꝯclusio nccīa: ñ ē itelligēdū
q̄ sit nccīa: q2 sp̄ actualiter illo mō quo nata
ē eē in actu sp̄ sit vera: nisi forte in itellectu di
uino: ſ3 ē nccīa: q2 ē vera et nūq̄ pōt esse falsa.
Ad aliud ꝯcedo q̄ pōt poni notitia p̄missa-
rū sine notitia ꝯclusiōis ⁊ iō notitia ꝯclusiōis
ē ꝯtigēs: q2 ē creatura: q̄uis sit de obiecto ne-
cessario mō exposito. Ad tertiū dubiū pate
bit i libro ṫtio. Ad quartū pōt dici q̄ iste ha
bit⁹ q̄ est vn⁹ respectu p̄missarū ⁊ respectu cō
clusiōis ē sapiētia: ē tn̄ itellect⁹ ⁊ scia equaliṫ
q2 ē respectu illi⁹ respectu cui⁹ ē tā itellect⁹ q̄
scia: ⁊ ita sapiētia ñ ē respectu alicui⁹ vni⁹ ṫti:
ſ3 respectu multorū. Hoc pōt ꝑsuaderi: q2 oīs

Marginal notes: G Secūdū. — P Primū dubiū. — Secūdū. — Tertiū. — Quartū. — I Ad primū dubiū — Ad scđm. — Ad tertiū. — Ad quartū.

ꝓpositio necessaria. aut ē pncipiū aut ꝯclusio si sit pncipiū respectu illi⁹ est intellect⁹. si conclusio respectu illi⁹ est scīa: ǧ si sapiētia eēt respectu alicui⁹ vni⁹ sicut ē itellect⁹ ⁊ scīa. sapientia nō destigueret ab itellectu ⁊ scīa. Cōfirmaṫ ꝑ pħm. vi. ethi. Sapiētis em̄ de quolibet hr̄e demōstrationē ē: ǧ sapiētia ē vera demōstratio vel notitia demōstratiōis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s est tā respectu pncipioꝝ q̄ respectu cōclusionis. Silr̄. c. vij. manifestū q̄ certissima sciētiarū est sapiētia: opꝫ ǧ sapiētē nō solū q̄ ex pricipijs scire: ſ etiā circa pncipia verū dicere: q̄re erit vtiq̄ sapiētia itellect⁹ ⁊ scia. Ex aucto. ista pꝫ q̄ sapiētia est respectu pncipioꝝ: et respectu cōclusionū ⁊ q̄ ē scīa ⁊ itellect⁹: ſ nō ē realiter ⁊ formalr̄ scia ⁊ itellect⁹: q̄r tūc nō eēt habit⁹ distinct⁹ ab eis: ǧ erit scia ⁊ itellectus eq̄ualēter: q̄r ē respectu illoꝝ quoꝝ ē scia ⁊ intellect⁹. Si dr̄: q̄ tūc respectu oim̄ necessarioꝝ eēt sapiētia. Silr̄ tūc sapiētia ⁊ dmōstratio essent idē: q̄r demōstratio includit tā pncipia q̄ cōclusiōes. Ad pmū istoꝝ dico q̄ sapiētia dupl'r accipiṫ: stricte et large. Prio mō nō est nisi respectu nobilissimoꝝ: ꝓpṫ q̄d dic pħs. vi. ethi. c. vij. Ex dictis vtiq̄ manifestū: q̄m est sapiētia ⁊ scia ⁊ intellect⁹ honorabilissimoꝝ natura. Et sic loq̄ṫ pħs de sapiētia primo metha. Scḋo mō accipiṫ ꝓ omi habitu respectu pncipioꝝ pmoꝝ et ꝯclusionū sequētū ex illis: ⁊ isto mō sapiētia iueniṫ etiā in artib⁹ mechanicis: ꝓpṫ q̄d dic pħs: sapiētiā i artib⁹ certissimis. Artes assigna⁹ puta phidiā latomū sapiētē ⁊ politicū statua sic ē ⁊c. ⁊ ē. c. vij. vbi exp̄sse iuuit istā distictōnē. Ad scḋz q̄ n̄ oīs demōstratōis est sapiētia: ſ ois demōstrationis ꝓpṫ q̄d ē sapiētia large accepta. Vn̄ in nulla arte sciēs q̄r tm̄ dr̄ sapiēs: ſ sciēs ꝓpter q̄d. Ad pmū argumētū ꝓ scḋa opinioe. dico q̄ q̄n ꝯclusiōes cog̃scūṫ ex pncipijs tūc pncipia ꝑfecti⁹ cognoscūṫ: q̄r tūc eliciṫ vn⁹ act⁹ respectu pncipioꝝ: ⁊ intēdiṫ habit⁹ pncipiorū. ꝓpṫ idē q̄n vna cōclusio cognosciṫ iuṫ aliā ꝑfecti⁹ cognosciṫ. Sꝫ si act⁹ sciēdi eliciaṫ circa vnā ꝯclusionē ⁊ nō circa aliā: nō ꝓpṫ h̄ ꝑfectius cognosciṫ alia. Ad scḋm dico: q̄ vni⁹ subiecti est vna scia nō vnitate numerali: sed vnitate ciusdē ordinis. Sicut exercit⁹ dr̄ vn⁹ vel ciuitas dr̄ vna: ⁊ ita accipiēdo vnitatē aggregatiōis ꝓ oi vnitate q̄ nō est alicui⁹ vnius numero: cōcedo q̄ talis sciētia ē vna vnitate aggregatiōis. Sꝫ illa sciētia ē vna vnitate numerali q̄ ē vni⁹ ꝯclusiōis: vel q̄ iclinat ad actū vnū sciēdi ꝯclusionē ꝓpṫ pncipia: et ita quot sūt ꝯclusiōes etiā habētes idē sbiectū ⁊ tn̄ diuersa p̄dicata: tot sūt scie. ⁊ nō pl⁹ variaṫ scia

ſm numerū ad variationē subiecti: q̄ ad variatōnē p̄dicati: q̄r scia ita respicit p̄dicatū sicut subiectū: q̄r pmo respicit ipam ꝯclusionē cui⁹ subiectū et p̄dicatū sūt ptes. Ad aliud pꝫ q̄uō scia methaphisical' ē vna vnitate aggregatiōis. Si dr̄ q̄ tūc deficerēt nob m̄re methaphisice ⁊ m̄re naturales scie: ꝯcedo q̄ cuilibet ꝓ statu isto deficiūt m̄re scie partiales. Ad aliḋ ꝯcedo q̄ ē stare ad vnū pmū: et illud pmū ē scia vni⁹ ꝯclusiōis pmc: vl' vn⁹ hit⁹ iclināś ad actū sciēdi ꝯclusionē pmā: ꝓpṫ pncipia p̄oꝛa. Per hoc ad pmū pncipale q̄ habit⁹ theologie icludit m̄ltos hit⁹ ⁊ iter illos ē aliq̄s p̄us: q̄cūq̄ sit ille. Ad scḋz pꝫ: q̄ vni⁹ generis sbiecti ē vna scia: si passio sit vna vl' erit vna vnitate ordis. Ad triū etiā pꝫ: q̄ metha. ꝓvt dic totū librū metha. n̄ ē vna nisi tali vnitate ordinis. Alia q̄ō. ī tie pncipali āñexa.

Insuper quero vtrum

de⁹ sub ꝓpa rōne deitaṫ sit sbiectū theologie. M̄ nō. q̄r deo sub rōne deitaṫ n̄ ꝯueniūt pmo oēs passiōes illi⁹ scie: tū q̄r m̄re p̄us ꝯueniūt aliq̄b⁹ creaturis: sic q̄ aīa rōnal' btificabiṫ in visiōe ⁊ fruitiōe dei: q̄ resurrectio erit futura ⁊ hmōi: tū q̄r aliq̄ pmo ꝯueniūt psonis sic paṫ generat ⁊c. ſ illḋ ē pmū subiectū cui pmo ꝯueniūt oēs passiōes illi⁹ scie: ǧ ⁊c. Scḋo: q̄r oē subiectū scie p̄t cognosci distiete ⁊ idistincte: q̄r ei⁹ notitia idistincta p̄supponiṫ: et distīcta acq̄riṫ. Sꝫ de⁹ nō p̄ōt cognosci distīcte ⁊ idistīcte. q̄r. vij. metha. simplex aut totalr̄ cognosciṫ aut totalr̄ ignosciṫ: de⁹ aūt ē ifinite simplicitaṫ: ǧ ⁊c. Tertio. q̄r de⁹ ē subiectū alicuius scie naturalr̄ acq̄site: nō ǧ theologie. aīs pꝫ. q̄r i metha. ꝓbāṫ de deo m̄re passiōes. ꝯn̄a pꝫ q̄r idē sub eadē rōe nō ē subiectū diuersarū scientiarū. Cōfirmaṫ: ꝓbatū i scīa iferiori n̄ p̄t eē subiectū i scia supiori. Sꝫ deū eē ꝓbaṫ i scia naturali ⁊ metha. ǧ nō p̄ōt eē sbiectū i theologia. aīs pꝫ. q̄r subiectū ē simpl'r pmū i scia. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eēt aliq̄d p̄us subiecto supioris scie. Ad oppositū. nobilissim⁹ hit⁹ hꝫ nobilissimū subiectū sub nobilissima rōe. theo. ē nobilissimus hit⁹: ǧ ⁊c. In ista q̄stiōe ē vna difficultas: q̄d ē de rōe subiecti pmi alicui⁹ scie. iō pmo vidēdū ē ꝺ ea. scḋo ad q̄stionē. Circa pmū ē vna opinio: q̄ rō pmi subiecti ē ꝯtinere i se v̄tualr̄ pmo oēs v̄itates illi⁹ hit⁹. Mō ꝓbaṫ pmo sic q̄r subiectū pmū ꝯtinet ꝓpōes imediatas. q̄r subiectū earū ꝯtinet p̄dicatū: ⁊ ita euidentiā toti⁹ ꝓpōnis: ꝓpōes aūt imediate ꝯtinēt cōclusiōes: ǧ sbiectū ꝓpōnū imediatarū ꝯtinet oēs veritates illi⁹ habit⁹. Probaṫ scḋo sic q̄r primitas accipiṫ pmo poste, ex diffinitione

Instatur primo. Secdo
R Respōdet prīo.
Respōdet scdo.
Z Ad primā secunde opinionis probatione.
Ad scdam.
Ad tertiā.
Ad quartā.
M Ad argumenta principalia.
A Questio in principali annexa qui ordine. Questio. II
B Opinio scoti theologo. Probatur primo
Secundo

vniuersalis ſm ꝙ dicit adequationē.obiectū aūt ſe habet ad habitū ſicut cā ad effectū: nō eſt aūt cā adequata niſi ꝯtineat virtualr totū effectū.ġ ⁊c. Exponit aūt pmo virtualr: ꝙ pmū eſt illud qḋ nō depēdet ab alio ſ alia ab ipo:ġ virtualr ꝯtinere ē nō depēdere ab aliis in ꝯtinēdo ſ alia ab ipo:ħ ē q2 ꝑ ipoſſibile cir-cūſcripto oīu alio manēte itellectu ei⁹ adhuc cōtineret. nihil aliud aūt cōtinet niſi prōnez eius. Itē alibi declarat ħ idē ſic. in eſſentialit ordinat neceſſe ē ſtare ad aliqḋ ſimplicit pmū:ſ cognoſcibilia alicui⁹ ſciebit eſſentialr ordinē inter ſe ⁊ cognoſcibilitatē: q2 ꝯcluſiones cognoſcunt ex pncipiis:⁊ pncipia tādē ſi ſint īmediata cognoſcūtur ex terminis.termi nus etiā pdicati pncipii cognoſcit ex rōe ſubiecti.q2 principia cōiter ſūt ꝑ ſe ꝓ̄ra ſcḋo mō ġ ſubiectū cadit in diffinitiōe pdicati .ex. vii. metha. In iſto ġ ordie tādē ē deuenire ad aliqḋ ſubiectū ſimplex qḋ ē ſubiectū pncipii. ex cui⁹ notitia cognoſcūt oīa ꝑtinētia ad ſciam ⁊ ipa nō cognoſcit ex aliis.

Tertia.

Cōtra hāc opinionem.

Cōtra iſtā opinionē: ꝓbo ꝙ nō ſit de rōne ſubiecti cōtinere virtualr notitiā paſſiōis. Scḋo ꝙ nec ē de rōne ſubiecti ꝯtinere virtualr paſſionē. Primū ꝓbo ſic. nō min⁹ virtualr nec min⁹ pfecte cōtinet cā efficiēs effectū ſuū ꝙ̄ ſubiectū ſuā paſſionē:ſ nō obſtāte tali cōtinētia: notitia cauſe nō cōtinet virtualr notitiā ſui effect⁹:ġ nō obſtāte ꝙ ſubiectū cōtineret ſuā paſſionē: notitia ſubiecti nō ꝯtineret notitiā paſſiōis ſue maior ē manifeſta. q2 int omēs cōtinētias qn̄ res ꝯtēta totalr ⁊ realr diſtinguit a ꝯtinēte: illa ē pfectior q̄ ē cauſe efficiētis reſpectu effectus: vel cōtinētia cāe finalis.q2 illa q̄ ē materialis eſt īpfectior. ſilr illa ſola cōpetit deo. minor eſt manifeſta: q2 ſm iſtū ad diſtinctas q̄dditates cognoſcēdas reqrūt diſtincte rōnes cognoſcēdi.ġ notitia diſtīcta vni⁹ q̄dditatis ſiue rōne cognoſcēdi ꝓpa reſpectu alteri⁹ q̄dditatis:nō ſufficit ad cognoſcendū aliā q̄dditatē. Si dr̄ ꝙ tūc requirunt diſtincte rōnes cognoſcēdi reſpectu diſtīctatū q̄dditatuz.qn̄ vna nō cōtinet virtualr in alia. Cōtra. tunc ad diſtincte cognoſcēdū oēs q̄dditates īferiores ſufficeret diſtīcta rō cognoſcēdi ipm ſolē. q2 ſol cōtinet virtualr oēs iſtas quidditates. Si dicat ꝙ nō ſufficit: q̄a ſol nō ē cā totalis iſtoꝝ inferioꝝ. Cōtra ſi ſic.ġ reqrit alia cauſa ad hoc ꝙ diſtincte cognoſcat effectus:cū ġ eodē mō ſubiectū nō ſp ſit cā totalis paſſiōis nō ſufficit diſtīcta notitia ſubiecti ad habendū diſtinctā notitiā paſſiōis. Si dicat alr: ꝙ paſſiōis ad ſubiectū ſūt plēs depēdētie ⁊ intimores ꝙ̄ effect⁹ ad ſuā cām: ⁊ iō notitia ſubiecti ſufficit:nō notitia ſue cauſe. Cōtra. aliqn̄ paſſio nō depēdet niſi ſicut accn̄s a ſuo ſubiecto:ſ illa ē īpfectior ꝙ̄ depēdētia effectus ad cām efficientē. Preterea ſm iſtū doctorē i reportorio pariſienſi.q.1. qn̄ aliq̄ reſpiciūt ab aliq̄ potētia vl ab habitu: ita ꝙ quodlibz illoꝝ per ſuā rōnē formalē natuz ē reſpici a potētia tali vl habitu.ibi nullū eoꝝ ē pmū obiectū potentie pmitate virtutis:ġ ibi notitia vni⁹ nō ꝯtinet notitiā alteri⁹:ſ ſubiectū ⁊ paſſio frequēt ſic ſe hn̄t ꝙ ſūt diſtīcte res ħz eū. qḋ pz: q2 alibi ꝓbat iſte doctor ꝙ ſubiectū ē cā efficiēs ſue paſſiōis.alr eni ꝓpō nō eēt neccria:ſ q̄lībz res abſoluta diſtīcta ꝑ rōnē ſuā formalē ē motiua intellect⁹: q2 qn̄ aliqḋ ē pmū obiectū adeq̄tuz potētie qḋlibet cōtētū ē motiuū illi⁹ potētie: ſ obiectū adeq̄tū intellect⁹ ē ens:ġ q̄libet res ē ꝑ ſe motiua itellect⁹:ġ nulla res ē pmū obiectū pmitate ꝟtut reſpectu alteri⁹. Cōfirmat q2 qḋ ē motiuū ſenſ⁹ hz ꝟtutē mouēdi itellectū q2 ē i potētia ad itellectionē: ſ accidēs ē motiuū ꝟtute ꝓpa ipſi⁹ ſenſus:ġ ⁊c. Silr illa res abſoluta poſſet fieri ſine ſubiecto: ⁊ ꝑ ꝯñs poſſet ītuitiue videri: ⁊ cū tūc nō haberet notitia ſubiecti.ġ illa paſſio ē ꝑ ſe motiua itellect⁹: et ꝑ ꝯñs notitia vni⁹ nō cōtinet notitiā alteri⁹.

Iſta rō ꝯfirmat ꝑ phm pmo poſte. ꝙ deficiēte ſenſu deficit ſcia ſm illū ſenſū: ſ aliqn̄ obiectū vni⁹ ſenſus ē cā obiecti alteri⁹ ſenſus: ſicꝫ ſm multos ⁊ vi itētio phi q̄litates tāgibiles q̄ ſūt obiecta ſenſus tact⁹ ſūt cāe coloꝝ ⁊ saporū:ġ ꝙ̄tūcūq3 haberet pfecta notitia de tāgibilib⁹. ſi deficeret ſenſus viſus non poſſet hrī notitia ꝺ colorib⁹.ġ notitia cāe nō ꝯtinet ꝟtualr notitiā ſui effect⁹. Et eodē mō ꝙ̄uis iſte q̄litates tāgibiles eēnt ſubiecta aliarū q̄litatū ⁊ ille eēnt paſſiōes eaꝝ: adhuc deficiēte ſenſu viſus nō cognoſcerēt: ġ notitia ſubiecti nō ē ſufficiēs ad cognoſcēdū paſſionē. Scḋo arguo ſic. ſm pncipia iſti⁹: qḋ ꝯtinet pfectā notitiā alicui⁹ ꝯtinz ei⁹ notitiā ipfectā:ſ notitia ſubiecti nō ꝯtinet notitiā ipfectiſſimā ipſius paſſiōis: q2 nō ꝯtinet q̄d nois: q2 tūc nō eēt ꝑs cognitio:ġ nullā notitiā paſſiōis cōtinet ſubiectū virtualr. Tertio arguo ſic. cōtinētia virtual notitie ꝯcluſiōis marie attribuēda ē medio:ſ ſubiectū nō ē mediū.ġ ſubiectū nō cōtinet pmo ꝟtualr notitiā ꝯcluſiōis. maior ē manifeſta: q2 mediū ⁊ cā idē ſūt ii. poſte. ſ ꝯtinētia virtual marie attribuit cāe. Silr poſſibile ē hr̄e diſtīctā notitiā ſbiecti: ⁊ tn̄ ignorare paſſionē ſibi inēē ꝓpt ignorātiā ſue cāe extrinſece puta poſſibile ē itelligere abſtractiue lunā. ⁊ tn̄ ignorare an eclipſet: q2 neſcit an terra iterponat. Si dicat ꝙ mediū ē diffinitio ſubie-

cti. ꝛ ꝑ ꝯñs est subiectū realr̄: ꝛ ita. si ꝯtinētia virtualr̄ attribuit medio attribuēda eēt etiā sbiecto. Cōtra. mediū eēt cā inherētie passionis ad subiectū ſm istos. ſ; cā illiꝰ inherētie est frequent̄ cā extrinseca q̄ distinguit̄ realr̄ a subiecto. p; in exēplo adducto. g̊ ꝯtinētia virtualis magis attribuit̄ alteri q̄ subiecto. Cōfirmat̄. q: ſm pħm. i. phisicoꝝ. ꝛ libro posterioꝝ i diuersis locis. notitia rei dependet ex notitia oīm suaꝝ causarū. qualit̄ tñ hoc sit intelligēdū patebit postea. g̊ notitia passionis nō tm̄ depēdet ex notitia subiecti: ſ; ex notitia aliarū causarū. igr̄ subiectū nō ꝑmo ꝯtinet passionē.

Quarto arguo sic. ſm istū doctorē: nihil ducit in cognitionē alterius nisi q̄d ꝯtinet ip̄m virtualr̄ vel essentialr̄. ſ; multe sunt passiones respectiue vel cōnotatiue ſm aliū modū loquēdi: q̄ nullo mō p̄nt cognosci nisi prius cognito aliquo q̄d nō cōtinet̄ in subiecto nec virtualr̄ nec essentialr̄. g̊ notitia subiecti nō ꝯtinet notitiā illarū passionū. q: nō ꝯtinet virtualr̄ notitiā illoꝝ que ꝓsupponūtur notitie passionū. Minor p;. q: esse btificabile est passio creature rōnalis. ꝛ illa passio nullo mō p̄ōt cognosci nisi cognita beatitudie: q̄a si sit respectiua cuꝫ notitia illiꝰ respectus depēdeat ex notitia sui termini. oportet q̄ terminꝰ ꝓcognoscat̄. eodē mō si sit cōnotatiua. Silr̄ esse creabile est passio creature. Similr̄ posse hr̄e caritatē est passio creature rōnalis. ꝛ silr̄ esse informabile est passio materie. ꝛ tñ forma caritas. btitudo. et hmōi q̄ sunt vel termini illarū passionū vel cōnotant̄ ꝑ istas passiōes. nō cōtinent̄ in istis sbiectis. nec ꝟtualr̄ nec essentialr̄. ꝛ ꝑ ꝯñs notitia ipoꝝ non causat̄ a notitia subiecti. nec ꝑ ꝯñs istarū passionū q̄bꝰ notitia ipoꝝ ꝓsupponit̄. Si instet̄ ꝯ istā rōem. q̄ iste nō sūt passiones ꝓprie loquēdo. q: sp̄ subiectū est ꝑfectius sua passiōe. ita nō est hic. Silr̄ subiectuꝫ est cā sue passiōis efficiēs. ita nō est h̄. Hoc nō valet q: ille ꝓpōes cū sint necēti eoꝫ q̄ sint ꝑ se p̄mo mō: vel sc̄do mō. sic fuit declaratū in vna q̄ōe. ſ; nō sunt ꝑ se ꝑmo mō. g̊ sc̄do mō. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑdicatū est passio sbiecti. nō tñ opꝫ q̄ sp̄ sit ꝓpria passio. Et q̄n d̄r q̄ sbiectū nō est imperfectiꝰ sua passiōe. dico q̄ siue passio in se sit ꝑfectior siue imꝑfectior. aliq̄n aliq̄d iportatū ꝑ passionē est ꝑfectiꝰ ip̄o subiecto. sic est in ꝓposito. ꝛ ita cū notitia imꝑfectioris nō cōtineat ꝟtualr̄ notitiā ꝑfectioris. ſm istos. sequit̄ q̄ sbiectū nō cōtinet ꝟtualr̄ notitiā illius iportati ꝑ passionē. nec ꝑ ꝯñs notitiā passiōis. Et q̄n dicit̄ q̄ sbiectū ē cā efficiēs sue passiōis. ꝛ̄ ondet̄ postea eē f̄lm. Si dicat̄ alr̄ q̄ sufficit cognoscere illud iportatū ꝑ passionē i cōi cōceptu sibi ꝛ aliis. ꝛ talē notitiā cōfusam illā continet virtualiter ip̄m subiectū: ꝛ ita notitiā passiōis. Contra. nō tm̄ sūt iste passiōes vt iportāt aliq̄d i cōi: ſ; vt iportāt aliq̄d i pticulari: sicut eē creabile a tribꝰ suppositis subsistētibꝰ i vna natura: ꝛ tñ iste passiōes nūq̄ p̄nt cognosci ꝟtute subiecti.

Euasio.

D Impugnatio.

Quīto arguo sic. si subiectū sic ꝯtineret ꝑdicatū ꝛc̄. seq̄t̄ q̄ cognito aliquo subiecto q̄libꝫ passio posset de eo euidēt̄ cognosci: cōclusio ē simplr̄ falsa. ꝯñā p;. q: posset haberi notitia passiōis ꝟtute notitie subiecti: ꝛ his habitis posset haberi notitia ꝑmissarū: ꝛ tādē notitia cōclusionis. Falsitas ꝯsequēt̄ p;: q: si sic oēs tales eēnt euidēt̄ cognoscibiles. aīa itellectiua ē beatificabil̄: hō p̄t videre diuinā essentiā p̄ōt hr̄e caritatē q̄ tñ nō p̄nt cognosci naturaliter: ſ; tm̄ supnaturalr̄. Si d̄r sic dic̄ iste doctor: q̄ aīa vl̄ potētia itellectiua nō ē nob̄ naturalr̄ cognoscibil̄ sub illa rōe ꝓpria ꝛ spāli sub q̄ ad talē finē ordinat̄: ꝛ sub q̄ ē g̊re capax ꝯfirmate. ꝛ sic d̄ aliis. n̄ eñ cognoscit̄ a nobis aīa nec natura nr̄a ꝓ statu isto nisi sub rōe aliq̄ generali abstrahibili a sensibilibꝰ sub q̄ nō ordinat̄ ad beatitudinē: nec ad visionē diuine essētie. ꝛ iō iste passiōes nō p̄nt a nobis cognosci ꝟtute notitie subiecti nobis possibil̄ ꝓ statu isto. Cōtra. aīa nr̄a sub illa rōe ē naturalr̄ cognoscibilis vl̄ a se vl̄ ab aliq̄ alia natura itellectuali: ꝛ tñ ille finis a nulla natura itellectuali ē naturalr̄ cog̊scibil̄. Silr̄ eē ꝑpetuabile in infinitū: ē passio istoꝝ iferioꝝ: ꝛ tñ nō p̄ōt euidēter cognosci q̄ntūcūq̄ subiecta distincte cognoscāt̄. Preterea illa accidētia ſm istū distīcte cognoscūt̄ a nobis ꝓ statu isto. ꝛ tñ depēdētia sui ad substātiā nō p̄ōt cognosci i pticulari sic nec substātia ip̄a a q̄ depēdet ſ; istū doctorē. Silr̄ ex istis accidētibꝰ q̄ntūcūq̄ cognoscāt̄ distīcte ꝛ i pticulari: nō p̄nt i pticulari cognosci oēs sue cāe: ꝛ ita vr̄ sat̄ manifestū q̄ multe sūt passiōes creaturarū q̄ n̄ p̄nt naturalr̄ cognosci q̄ntūcūq̄ subiecta eaꝝ cognoscātur. Sexto arguo. si sic. g̊ q̄libet passio ētis ē ꝑ se nota de ente. ꝯñs falsū: ꝓbatio ꝯsequētie q: si subiectū sic ꝯtinet ꝑdicatū: g̊ q̄libet ꝓpō tal̄ enūtiās passiōes ent̄ de ēte eēt nota ex notitia t̄mioꝝ: q: cognito subiecto distīcte et ꝑdicato statim scit̄ ꝓpō. ꝑ te: ſ; ens nō p̄ōt cognosci nisi distincte: q: ē simplr̄ simplex. ꝑ te: g̊ q̄libet tal̄ ꝓpō eēt ꝑ se nota. Silr̄ accipio vnā talē ꝓpōnē: aut ip̄a ē nota ex t̄minis aut nō. Si sic hēt̄ ꝓpositū. Si nō: g̊ notitia distincta subiecti nō ꝯtinet ꝟtualr̄ ꝑmo notitiā passiōis: ſ; req̄rit̄ aliq̄d aliud q̄d ꝯtinet illā notitiā saltē ꝑticularit̄. Si dicat̄ q̄ ē vna passio ꝑ quā ꝯtinet̄ ens ꝟtualr̄. ꝛ illa ꝯtinet passionē poste

Euasio

¶ Improbatio.

riorē. ⁊ iō sine ea nō pōt alia cognosci virtute
notitie entis. Cōtra. tu exponis ꝙ cōtinet ṽ
tualiṫ oĩ alio ꝑ impossibile circūscripto. ḡ cir-
cūscripta illa passiōe quā ponis priorē adhuc
cōtinebit ṽtualiṫ. Preterea. saltē sequiṫ illud
ꝙ a nobis pro statu isto oēs passiones entꝭ pñt
euidēter cognosci de ente. q̄a bitꝭ notitia entꝭ
q̄ nō pōt esse nisi distincta s̄z istos. stati habeṫ
notitia p̄me passiōis. ⁊ ꝑ ꝯñs notitia scđe pas
sionis ⁊ t̄tie ⁊ q̄rte. ⁊ sic de oibus alijs. s̄ illud
est manifeste f̄l̄m. q̄a nō pōt a nobis euidēter
cognosci ꝙ oē ens est a nobis cognoscibile in
tuitiue. ⁊ sic de multis. etiā s̄m istū doctorē. ḡ
⁊c̄. Si dicaṫ ad oĩa illa ꝙ nō itelligit ista opi
nio ꝙ notitia icōpleta subiecti sit cā notitie
icōplete passiōis. s̄ intelligit de notitia ꝯple
xa. Cōtra. h̄ nō videṫ esse intētio sua. q: i pria
rōe sua dicit ꝙ ꝯclusiōes ꝯtinētur in pricipijs
⁊ certū est ꝙ illa sola ꝯtinētia est illa q̄ est iter
cōplexa. postea aūt dicit ꝙ ꝓpōes ꝯtineṫ in
terminis. ⁊ ꝙ termin⁹ p̄dicat⁹ in subiecto. ḡ in
isto ꝓcessu intelligit ꝙ notitia icōplexa ꝯti-
net notitiā icōplexā. Silr̄ hoc p̄z ꝑ expositio
nē ip̄ius de p̄mo ꝯtinere. q: dicit illud prio cō-
tinere qđ sic cōtinet ꝙ ab alijs nō depēdet in
cōtinēdo. s̄ oĩa alia ab ip̄o. s̄ h̄ nō posset verū
esse nisi ip̄m subiectū cōtinet notitiā icōple-
xā passiōis. Preterea. h̄ p̄z ꝑ scđam rōem suā
q: ibi accipit ꝙ subiectū est cā adequata toti⁹
habit⁹. ḡ est cā notitie icōplexe passiōis. Si
militer arguo ꝑ rōem suā aliā. q: in eēntialr̄ ordi
natis cōtingit stare ad vnū p̄mū. s̄ notitie iste
icōplexe ordinanṫ eēntialr̄ s̄m eū. ḡ est p̄ma
ꝯtinēs aliā. Silr̄ h̄ p̄z ꝑ exemplū suū ibidē. q:
dic̄ ꝙ ysocheles cōtinet oēs passiōes triāguli
ḡ triāgulus qđ est qđdā icōplexū cōtinet ṽ-
tualiṫ suas passiōes. Preterea. i diuersis locis
accipit istā ꝓpōem. ꝙ obiectū qđcūq; cū itel-
lectu agēte vel possibili coopāte s̄z vltimū ṽ-
tutis sue facit sicut effectū adequatū cōceptū
suū ꝓpriū. ⁊ cōceptū oim eēntialr̄ vel ṽtualiṫ
inclusoꝝ in eo: s̄ nō facit cōceptū alioꝝ inclu-
soꝝ essentialr̄ ꝑ discursuz q̄lis est iter ꝯplexa. ḡ
nec alioꝝ ṽtualr̄ inclusoꝝ. Et ꝙ intelligat de
notitia icōplexa respectu notitie icōplexe: ⁊
nō respectu cōplexe p̄z. q: tal' ꝯtinentia sp̄ est
ꝑ discursuz vel ꝑ ꝯñam aliquā. s̄ ip̄e vult ibidē
ꝙ ṽtualr̄ inclusa i aliquo sbiecto nō cognoscū
tur ex illo subiecto ꝑ discursuz. Vñ dicit ibidē
sic. ꝓter cōceptū suū ꝓpriū adequatū ⁊ inclusa
in ip̄o altero dictoꝝ modoꝝ nihil p̄t cognosci
ex sbiecto nisi ꝑ discursuz. s̄ discursus p̄suppo-
nit cognitionē simplicē ad qđ discurriṫ. Preter
ea. ibidē imediate accipit istaz ꝓpōem. nullū
subiectū facit in aliquo itellectu cōceptū sim-
plicē ꝓpriū sibi: ⁊ cōceptū simplicē alteri⁹ ob
iecti: nisi ꝯtineat illud aliud obiectū essētialr̄
vel virtualr̄. ḡ s̄m eū subiectū facit conceptū
simplicē illi⁹ qđ ṽtualr̄ icludit i eo: s̄ cōcept⁹
simplex vl' ē notitia icōplexa vel cognoscit no
titia icōplexa. Cōtra scđm ꝙ subiectū nō sem
per icludat ṽtualr̄ ip̄am passionē: q: si sic: hoc
nō ē nisi vl' q: causat aliquā rē realr̄ distictā si
bi inherētē vl' q: causat cōceptū isti⁹ rei. Non
pōt dici scđo mō: q: nūq̄ pōt cāre cōceptū rei
nisi causet notitiā rei s̄ nō ē cā notitie sic̄ pba
tū ē ḡ nec ꝯcept⁹. nec p̄t dici prio mō q: sp̄ pas
siones ille nō sūt res absolute realr̄ distīcte s̄z
istos: q: creatiuū: verū bonū: ⁊ hmōi sūt passio
nes aliquoꝝ: ⁊ tñ nō sunt res ab eis distincte.

Preterea aliq̄n passio iportat aliq̄d pfecti⁹
subiecto: sic̄ eē i potētia ad formā: q̄ ē pfectior
ip̄a materia: s̄ pfecti⁹ isto mō nō cōtineṫ in ip
fectiori: tūc eñ notitia imꝑfectioris cōtineret
virtualr̄ notitiā pfectioris ꝯ eos. Ideo q̄ᵗ
tū ad istū articulū dico p̄mo ꝙ vl'r nūq̄ noti
tia vni⁹ rei extra icōplexa ē cā sufficiēs etiā
cū intellectu respectu p̄me notitie icōplexe
alteri⁹ rei. Scđo ꝙ subiectū nō sp̄ continet
virtualr̄ suā passionē. Tertio ꝙ non sp̄ noti
tia distīcta subiecti icōplexa ⁊ notitia distin
cta passiōis sufficiūt ad notitiā ꝓpōnis cōpo
site ex illo subiecto et ista passione. Quarto
ostēdā q̄d sit de rōe subiecti p̄mi. Primū de-
claraṫ ꝑ expiētiā: q: q̄libet experiṫ in se ꝙ quā
tūcūq; cognoscat intuitiue ⁊ pfecte aliquā rē
nūq̄ ꝑ hoc cognoscit aliā rē nisi prehēat noti
tiā illi⁹ alteri⁹ rei. Verbi gr̄a si cognoscā ista i-
feriora: ⁊ nūq̄ vidissez corpa supiora: nullā no
titiā haberē de sole ⁊ luna ⁊ stellis ⁊ hmōi cor
porib⁹. Et rō est: q: ois notitia abstractiua ali
cui⁹ rei i se: vl' notitia simplex ꝓpa alicui⁹ rei
naturalr̄ loquēdo p̄supponit notitiā ituitiuā
eiusdē rei. s̄ notitia ituitiua alicui⁹ rei nūq̄ p̄t
hr̄i naturalr̄ nisi effectiue vl' mediate vl' imedi
ate ab illa re: ḡ nec notitia abstractiua eiusdē
⁊ ꝑ ꝯñs nulla. maior p̄z ⁊ maxie de notitia ac-
q̄sita q̄uis alr̄ posset fieri ꝑ diuinā potētiā: q:
sic argutū ē. inter cām ⁊ effectū ē ordo ⁊ depē-
dētia maxime essētialr̄: ⁊ tñ ibi notitia icōple-
xa vni⁹ rei nō cōtinet notitiā icōplexā alteri⁹
rei: ⁊ h̄ etiā q̄libet i se expiṫ: q: quātūcūq; pfe-
cte cognoscat aliquā rez nūq̄ cogitabit cogi-
tatione simplici ⁊ ꝓpria de alia re: quā nūq̄
p̄us apphēdit nec ꝑ sensū nec ꝑ itellectū. sic̄ si
aliq̄s ituitiue videret substātiā: nūq̄ ꝑ h̄ disti
cte cognosceret aliqđ accidēs i pticulari. Si
dr̄ ꝙ si subiectū cognosceret s̄m oĩe suū eē ꝙ
tūc cognosceret oms passiōes: puta si cogno-
sceret s̄m eē s̄m qđ ē subiectū isti⁹ passiōis co

¶ Prima cōclusio.

gnosceret̄ ista passio. et sic de aliis. Similit̄ si cognosceret̄ causa sub rõne cãe etiã cognosceret̄ effectus. Primuz istoꝝ nihil valet. q2 q̃ro de illis rõnib9. aut dicũt aliq̃d a pte rei. aut nihil. si nihil. g̃ sine illis põt subiectũ distincte ꝛ pfecte cognosci. si aliq̃d. aut ergo dicũt q̃ddi-tatē rei. aut ptē q̃dditatis. aut aliq̃d sibi accidētale. Si pmo mõ habet̄ ppositũ. q2 tota q̃dditas rei põt cognosci sine notitia cuiuscũq3 passionis. Si scdo mõ dicat̄ illa esse vel rõnes erũt quedã passiones illi9 rei. ꝛ p ɔñs dicere. ꝙ si cognosceret̄ fm oĩa sua esse: vel oẽs suas rõnes. est dicere. ꝙ si cognosceret̄ subiectuz cuz suis passionib9 cognoscerētur passiões. Silr̄ cognoscere aliq̃d inquãtũ est subiectũ passionis nccr̄io psupponit notitiã passiõis. g̃ sic cognoscere subiectuz nõ est cã notitie passiõis. s; magis effect9. Ex isto p3. ꝙ idē subiectũ sub eadē rõe a parte subiecti. q̃ rõ debet psupponi passioni. põt esse subiectũ diuersarũ passionuz sicut idē sub eadē rõe a pte subiecti põt eē subiectũ diuersoꝝ accidētiũ. q̃uis ppt̄ diuersitatē accidētiũ ɔsequãtur diuerse denoiatiões. s; illa sic denoiantia magis habebũt rõez passionũ ꝙ subiectoꝝ. Verbi gr̄a. sub eadē rõe a pte subiecti est infrigidabile et calefactibile. ita ꝙ istis rõnib9 q̃ sunt calefactibile ꝛ infrigidabile nulla distinctio psupponit̄ a pte subiecti. ꝛ sic declaratũ est in alia q̃stione calefactibile ꝛ infrigidabile ꝛ hmõi cuz pdicētur nccr̄io de eodē. ꝛ p ɔñs pmo mõ vel scdo mõ dicēdi p se. ꝛ nõ pmo modo: s; scdo mõ. o3 ꝙ sint passiões. ꝛ ita est de mobili. de quãto. ꝛ oibus hmõi respectu substãtie. q2 ille rões sunt ppt̄ q̃s multi ponũt ꝙ de eodē subiecto sub aliis ꝛ aliis rõe sunt distincte scie illi9 subiecti. sicut de corpore inquãtũ est mobile est scia naturalis. de corpore inquãtũ est quãtuz est mathe. q2 iste rões sc3 esse mobile. ꝛ esse q̃tuz sunt passiones corporis. Et ex isto sequit̄. ꝙ ppter distinctionē passionuz sine oi distinctõe a pte subiecti pñt esse distincte scie de eodē subiecto. ꝛ p ɔñs scia illa depēdet eq̃lr̄ a passiõe sic a subiecto. ꝛ ita ɔtinet̄ ṽtualit̄ modo suo in passione sic in subiecto suo. ꝛ ita subiectũ nõ pmo cõtinet sciam q2 depēdet in ɔtinēdo a passiõe. Scd̃z nõ valet. q2 cognoscere cãz sub rõe cause psupponit notitiã illi9 rei q̃ est effect9. q2 s3 eos cã inq̃tuz cã dicit respectũ. s; respect9 psupponit notitiã tãz fundamēti ꝙ tmini. g̃ illa notitia nõ est cã notitie effect9. s; magis ecõuerso. Silr̄ sicut q̃ cognoscit cãm sub rone cãe cognoscit effectũ. ita q̃ cognoscit effectũ sub rõne effect9 cognoscit cãm. g̃ ppt̄ hoc nõ pl9 ɔtinet ṽtualit̄ notitia cãe notitiã effect9 ꝙ ecõuerso. Silr̄ q̃lib3 res h3 tales rõnes respectu oĩm rerũ: q2 nõ est aliq̃ res ad quã nõ habeat certũ excessuz i pfectiõe. ita ꝙ excedat vl̄ excedat̄. ꝛ p ɔñs nõ põt cognosci sub talib9 eē nisi oĩa cognoscãt̄: ꝛ ita q̃libet res notitiã oĩ3 ṽtualr̄ ɔtineret. Si dicat̄ sic aliq̃ dicũt: ꝙ cognitionē pprietatis ɔtineri virtualr̄ i aliquo põt itelligi triplicit̄. vel tm̃ sic i cã efficiēte: vl̄ sic i obiecto repñtãte: vel sic in subiecto imediate cõtinēte talē passionē q̃ de illo subiecto nccr̄io dr̄. Illud qđ cõtinet̄ duob9 modis pmis virtualr̄ i aliquo nõ ptinet nccr̄io ad sciaz de illo: s; illđ qđ ɔtinet̄ tertio mõ. S3 istud nõ vi esse ad ppositũ: q2 tũc subiectũ ɔtinere virtualr̄ notitiã passiõis nõ ē aliud ꝙ subiectũ ɔtinere virtualr̄ passionē: s; subiectũ põt ɔtinere virtualit̄ passionez q̃uis nõ possit causare notitiã passiõis: g̃ ꝛc.

G *Scd'a cõclusio.*

Scd̃o dico ꝙ subiectũ nõ ɔtinet sp virtualiter passionē: q2 frequēt̄ passiões sũt q̃dã ɔceptus respectiui fm aliquos: vel cõnotatiui s3 alios. ꝛ importãt aliq̃ q̃ nõ cõtinēt̄ ṽtualr̄ sub subiecto.

H *Tertia cõclusio.*

Tertio dico. ꝙ etiaz nõ sp notitia distincta subiecti ꝛ notitia disticta passionis imediate cõtinēt virtualr̄ notitiã illi9 ppõis imediate: q2 s3 istũ doctorē ista ē imediata: calor ē calefactiuus. Nec q̃renda ē alia cã q̃re calor ē calefactiuus nisi q2 calor est calor. ꝛ tñ põt cognosci subiectũ distincte. ꝛ silr̄ passio distincte: ꝛ ñ ista ppõ calor ē calefactiu9: g̃ ꝛc. Assũptũ p3. q2 si aliq̃s videret calorē ītuitiue p itellectũ: ꝛ cognosceret disticte ꝙ sol calefaceret ista inferiora. si nũq̃ cognosceret p experiētiã ꝙ calor pduceret calorē: q2 nullũ calefactibile cēr sibi approximatũ talis nõ pl9 cognosceret euidēter ꝙ calor ē calefactiu9: ꝙ ꝙ albedo ē pductiua albedinis. Et ita notitia disticta subiecti ꝛ passiõis nõ sufficiũt ad notitiã talis ppõnis imediate. Ideo dico ꝙ ad notitiaz talium veritatũ frequēter req̃rit̄ notitia intuitiua mediãte q̃ accipit̄ notitia euidēs ppõnis cõtingētis sine q̃ notitia euidēs tal' vlis et nccr̄ie hr̄i nõ põt sic declaratũ ē superi9. Eodē mõ ē de hoie ꝛ risibili: q2 si nũq̃ aliq̃s p experiētiã cognosceret hoiem ridere: nesciret vtrũ hõ esset risibilis an nõ.

I *Quarta cõclusio.*

Circa quartũ dico: ꝙ nõ ē de rõne subiecti cõtinere virtualr̄ passiões sicut d̃claratũ ē. nec etiã ꝙ ab ipo denominet̄ ꝛ specificet̄ scia: q2 subiectũ pt eē idē simplicit̄: idē re ꝛ rõne: ꝛ tñ scie eē distincte ppt̄ distinctionē passionũ. nec ē de rõe subiecti ꝙ a subiecto scia habeat suã dignitatē. q2 subiecto existēte eodē. ppt̄ maiorē nobilitatē vni9 passionis ꝙ alteri9 põt vna scia eē nobilior ꝙ alia: sicut sciētia q̃ scio ꝙ ois hõ ē beatificabilis ē nobilior illa q̃ scio ꝙ ois hõ ē risibilis. ꝛ tñ subiectũ est

idē. ꝗ vna passio est nobilior alia. Similiꝫ no-
bilior est scia qua scio ꝙ aīa itellectiua est bri-
ficabilis. supposito ꝙ hꝫ sciret euidēter ꝙ illa
qua scio ꝙ aīa intellectiua est peccabilis. posi
to etiā ꝙ hec eēt scita scia ꝓprie dicta. Nec de
rōe subiecti est ꝙ sit primū qḋ occurrit intelle
ctui i illa scia ⁊ alia sub rōe ei⁹. qꝛ aliqñ ⁊ ꝑus
ꝑmitate generatiōis: ⁊ ꝑus ꝑmitate pfectōis
occurrit passio ꝙ subiectū. qꝛ aliqñ passiōes ⁊
sunt notiores. ⁊ sunt pfectiores. Uerbi gratia
passiōes īportātes accñtia sunt notiores ipis
subiectis. ⁊ fere vlꝛ. actus ⁊ opatōes ex quib⁹
sumūtur passiōes sunt notiores ꝙ sbiecta. Si
militꝛ forma q̄ iportaꝛ ꝑ passionē materie est ꝑ
fectior ipa materia. Et ex hꝫ sequiꝛ ꝙ nō est de
rōe subiecti ꝙ sit primū mouēs. nec ꝙ sit ꝑma
rō mouēdi intellectū ad oēm notitiā ad quaꝫ
inclinat talis habit⁹. Nec est de rōne subiecti
ꝙ ci⁹ notitia principalꝛ intēdaꝛ in scia. qꝛ prin
cipalꝛ intēdiꝛ notitia toti⁹ ꝓpōis. Silꝛ aliqñ
subiectū eq̄ pfecte ꝑcognosciꝛ. sic luna nō pfe
cti⁹ cognosciꝛ qꝛ sciꝛ ꝙ eclipsaꝛ. ꝗ aliq̄d aliud
cognosciꝛ de ea qḋ ꝑus ñ cognoscebaꝛ. Ideo
dico ꝙ de rōne subiecti scie nō est aliud nisi ꝙ
subijciaꝛ respectu ꝑdicati in ꝓpōe scita scia ꝓ
prie dicta. ita ꝙ vlꝛ idē ⁊ sub eadē rōe est sbie-
ctū scie ⁊ subiectū ꝯclūnis scite. Hoc ꝺclara-
tur. qꝛ aut subiectū scie ⁊ subiectū conclōnis
sūt idē simplꝛ. ⁊ habeꝛ ꝓpositū. aut nō sūt idē
sed hꝫ est ipossibile. qꝛ ipossibile est sciam hñi si
ne notitia subiecti illi⁹ scie. ꝗ scia pōt hñi sine
notitia cuiuscūq; qḋ nō est aliq̄ ꝑmissaruꝫ. nec
ꝯclusio. nec sbiectū ꝯclōnis. nec ꝑdicatū. nec
mediū. ergo relinquiꝛ ꝙ sit subiectū cōclusionis.
Cōfirmaꝛ. qꝛ oē subiectū alicui⁹ scie aliqḋ in
cōplexū est. ꝗ ꝑter subiectū cōclōnis ⁊ ꝑdica-
tū nullū est incōplexū nisi mediū. ⁊ nō ē ꝑdica
tū cōclōnis nec mediū. ergo ⁊c. Si dicaꝛ ꝙ ista
rō nō ꝓcedit nisi de scia vni⁹ ꝯclōnis habita
ꝑ vnā demōstrationē. nūc autē q̄riꝛ de sbiecto
scie ꝑ quā sciūtur multe cōclusiōes. Ista instā
tia nō valet. qꝛ qñ sunt distīcte scie ptiales. sic
subiectū cuiuslibet scie ptialis se habꝫ ad quā
libet sciam ptialē. ita ⁊ subiectū toti⁹ scie iclu
dētis oēs illas scias ptiales: siue formalꝛ: siue
equalenꝛ. si sit vnū se habet ad totā illā sciam
ergo sic subiectū scie ptialis ⁊ subiectū ꝯclusiōis
sunt simplꝛ ideꝫ. ita subiectū toti⁹ scie ⁊ subie-
ctū oīm ꝯclusionū erūt simplꝛ idē. Preterea
ꝭm eos subiectū est illud de quo considerātur
ꝓprietates ⁊ passiones. ꝗ tale est sꝑ subiectuꝫ
ꝯclōnis vel cōclōnū. ergo de rōne subiecti est ꝙ
sit subiectū cōclusiōis vel ꝯclusionū. Preterea
illa est ꝑma ratio subiecti. q̄ posita oi alio cir-
cūscripto aliq̄d pōt esse subiectū. ⁊ qua nō po
sita quocūq; alio posito nō pōt eē subiectuꝫ: ꝗ
hoc solo posito ꝙ aliq̄d sit subiectū cōclusiōis
scite scia ꝓpē dicta vl' cōclusionū. oīm alio cir
cūscripto. puta ꝙ nō cōtineat virtualꝛ: ⁊ sic ꝺ
alijs cōditionib⁹ vere erit subiectū: qꝛ ista scia
vere habebit aliqḋ subiectū. ⁊ certū ē ꝙ nullū
pōt dari nisi subiectū cōclusiōis. Silꝛ. q̄cūq;
alia ꝯditiōe posita: si nō sit subiectū i ꝯclusiōe
nō pōt eē subiectū in scia. Eodeꝫ mō dico: ꝙ
rō subiecti vel est ipm subiectū cōclusionis: et
tūc rō subiecti ⁊ subiectū sūt simplꝛ idē. vl' est
ps subiecti. Hoc pꝫ. qꝛ ipossibile est hñe sciam
ignorata rōne subiecti: ꝗ scia pōt hñi ignorato
illo qḋ nō ē aliqḋ cōplexū i demōstratiōe: nec
termin⁹: nec ps termini illi⁹ demōstratiōis: ergo
opꝫ ꝙ rō subiecti vel sit cōplexū aliqḋ vl' incō-
plexū. vl' ps icōplexi: ⁊ nō pōt eē cōplexū nec
mediū nec ꝑdicatū. ergo ē subiectū vl' ps subiecti.
Cōfirmaꝛ. qꝛ sicut rō cognoscēdi se hꝫ ad co-
gnitionē: ita aliquo mō rō subiecti se hꝫ ad sci
entiā: ꝗ ad cognitionē semꝑ ꝯcurrit rō cogno
scendi: ergo eodē mō ad sciam sꝑ cōcurrit rō sub-
iecti: ergo ignorata vl' nō expssa rōne subiecti: nō
pōt hñi scia. Si dicaꝛ ꝙ qñ sciꝛ ista cōclusio.
ois hō ē susceptibilꝛ disciplīne. ibi rō subiecti
ē aīa itellectiua: qꝛ ꝑ eā cōpetit homini hꝫ pas-
sio: ⁊ tñ aīa itellectiua ibi nō est subiectū nec
ps subiecti. Hoc nō valet: qꝛ rō subiecti hꝫ ꝙ
mō loq̄mur distinguiꝛ: ⁊ a ꝑdicato ⁊ a medio.
Et iō qꝛ aīa ē illud ꝑ qḋ ꝯuenit hꝫ passio homi-
ni: erit mediū demōstrādi illā passionē de ho-
mine. ⁊ nō rō subiecti hꝫ ꝙ loq̄mur de rōe sub
iecti. Sꝫ ꝯ ꝑdicta ocurrūt aliq̄ obiectiōes.
Prima: qꝛ vꝫ ꝙ notitia subiecti ꝯtineat virtu-
alꝛ notitiā passiōis: qꝛ sicut aliq̄ se hñt in enti
tate ita se i cognoscibilitate hñt: ꝗ subiectū ē
cā entitatis passiōis. ergo notitia subiecti est cā
notitie passiōis. Preterea ꝑ diffinitionē subie
cti sciuntꝛ oēs ꝓꝑetates ⁊ passiōes ipsi⁹. hꝫ cō
mē. i. de aīa. ⁊. iiij. phi. Un dicꝛ. iiij. phi. cōmēto
xxxi. Diffinitio q̄ dat q̄dditatē loco dꝫ hñe tria
quoꝝ vnū est vt dissoluāꝛ q̄stiōes accidētes i
eo. Scḋo vero vt ꝑ illā appareat cā eē rerū exi
stentiū in eo ꝑ sensum. .s. cā oim accidētiū sen-
sibiliū in eo. Diffinitiōes eñ cōplete. nate sūt
reddere cām oīꝫ accidētiū existentiū i re. Ex
ista aucto. pꝫ: ꝙ qñ aliq̄d cognosciꝛ distincte
⁊ diffinitiue: pōt cognosci virtute illi⁹ notitie
oēs accidēs illi⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs multoforti⁹ oēs pas
siones. Preterea. notitia ꝑncipioꝝ cōtinet
virtualꝛ notitiā ꝯclusiōis. silꝛ notitia inferio-
ris ꝯtinet notitiā supioris: ergo nō est incōuenies
vnā notitiā ꝯtinere aliā. Preterea notitia sili-
tudinis sicut statue cāꝛ notitiā illi⁹ cui⁹ est si-
militudo. Scḋꝫ dubiū: qꝛ vꝫ ꝙ notitia cārū

Primū dubium.

Secundū.

est sufficiēs ad causandū notitiā effect⁹: vt vī velle phs pmo phisicoꝝ: ⁊ ī alijs locis. ~~Tertiū~~ Tertiū dubiū ē: q: n̄ vī ꝙ idē sit subiectū scie ⁊ subiectū ꝯclusiōis. q: cuiuslibet scie sic metha. et natural' phie ē vnū pmū subiectū: et tn̄ nō est vnū subiectū ꝯclusiōis: ꝫ sunt multa subiecta multarū ꝯclusionū. Preterea sic se hꝫ obiectū ad potētiā ita subiectū ad sciam: ꝫ obiectū pmū potētie ē aliqd cōe ad oia alia obiecta: ergo subiectū pmū scie ē aliqd cōe ad omia alia. Preterea cōme. iij. metha. sic vna scia ꝯsiderat de oib⁹ reb⁹ attributis sanitati. s. medicia ita vna scia hꝫ ꝯsiderare de oib⁹ reb⁹ attributis enti: ergo vī ꝙ ens ē pmū subiectū oim ꝯclusionū.

Quartū dubiū est: qd ē subiectū illi⁹ habitus quo sciūt pncipia ⁊ ꝯclusio. Quītū dubiū est: qūo de eodē sub eadē rōne pnt eē distīcte scie. Ad pmū istoꝝ dico: ꝙ posito ꝙ subiectū cōtineret virtualr passionē adhuc notitia subiecti nō cōtineret virtualr notitiā passionis. Et qn̄ dī: sic aliqd se hꝫ ad entitatē ⁊c. Dico ꝙ quātū ad aliqd est sile ⁊ qūtū ad aliqd nō. Quātū em̄ ad h̄ ē sile: ꝙ sic entitas vni⁹ est nobilior entitate alteri⁹: ita cognoscibilitas vni⁹ ē nobilior cognoscibilitate alteri⁹: ⁊ notitia vni⁹ nobilior notitia alteri⁹. Quātū aūt ad cālitatē nō ē sic. q: si ita eēt: tūc sic notitia effect⁹ saltē cōpleta pōt eē cā notitie cōplete ipsi⁹ cāe: ita ipe effect⁹ posset eē cā ipsi⁹ cāe qd falsū ē. Silr sol ē cā virtual' vermis ⁊ cā caloris ⁊ tn̄ notitia īcōpleta sol' nō ē cā notitie incōplete vermis ⁊ caloris. Et iō nō obstāte ꝙ entitas vni⁹ eēt cā entitatis alteri⁹. nō tn̄ oporteret ꝙ notitia eēt cā notitie. Ad aliud pōt dici: ꝙ diffinitio ē cāo im ⁊c. q: in acqrēdo cōpletā notitiā passiōis vl' passionū ⁊ accidētiū subiecti alicui⁹ cōcurrit diffinitio subiecti sic causa ptialis: ⁊ h̄ ipa vl' aliq ps eius: q: aliqn̄ vna ps est rō demōstrādi aliqs passiōēs de subiecto. aliqn̄ alia ps ē rō demōstrādi alias passiones de ipo. Sicut de hoie p aiam rōnalē tāq̄ p mediū demōstrāt: ꝙ pōt discernere. syllogisare. peccare. ⁊ hmōi. et de hoie p corp⁹ tāq̄ p mediū demōstrāt: ꝙ ē visibil'. alterabilis. et sic de alijs. Et sic apparet cā oim accidētiū p diffinitionē: ⁊ h̄ vl' p se ipsā vl' p aliquā sui partē. Nō tn̄ pnt talia sciri sine omni expientia: ⁊ ita diffinitō sbiecti nō ē cā total'. Alr dī ꝙ cōmē. loquit de diffinitiōe data p additamētū. qlis diffinitio solū pōt cōpetere loco. ⁊ illa si sit cōpleta dꝫ exprimere illa p q̄ distiguit. vl' pōt nobis innotescere eius distinctio ab alijs. ⁊ ita p diffinitionē ei⁹ tāq̄ p cāꝫ partialē sciūtur illa q̄ cōpetūt sibi ⁊ soluūtur qōnes difficiles circa naturā ipsi⁹: nō tn̄ p h̄ excludit notitia aliarū. Ad aliud ꝯcedo ꝙ notitia vni⁹ obiecti cōtinet notitiā alteri⁹ obiecti. ⁊ h̄ ꝯtingit p illationē. Sicut qn̄ ꝯclusio infert ex pmissis. Vel p cōpositionē: sicut qn̄ ex notitia termini vel terminoꝝ cognoscit euidēt aliq ppō siue cōtingēs siue necēria. Vel p abstractionē: sic cognito aliquo singulari virtute illi⁹ notitie pt abstrahi aliqd cōe ⁊ sic cognosci. ⁊ tn̄ sine omi notitia pcia cuiuslibet singularis nō pōt cognosci. Et iō notitia illi⁹ singularis erit cā notitie illi⁹ cōis. tn̄ notitia vni⁹ singularis nūq̄ ē cā sufficiēs cū intellectu notitie alterius rei singularis q̄ nō est cōis sibi. Ad aliud. ꝙ qn̄ notitia silitudinis cāt notitiā illi⁹ cui⁹ est silitudo. illa nō ē cā suffitiēs cū intellectu: ꝫ necēario requirit notitia habitualis illi⁹ cui⁹ ē silitudo. Vn̄ si aliqs videret statuā hercul: ⁊ nullā notitiā penit⁹ haberet de hercule. nō pl⁹ p h̄ cogitaret de hercule q̄ de achille: ꝫ qa pus nouit herculē ⁊ remanet in eo notitia habitualis herculis. iō postea qn̄ videt silitudinē suā virtute illius notitie habitual' herculis ⁊ isti⁹ visiōis silis. ducit in actū rememorādi de hercule. ⁊ nō in notitiā pmā ipsi⁹ herculis. Et iō dictū ē pus: ꝙ notitia vni⁹ rei extra nō duc sufficienter cū intellectu in notitiā pmā incōpletā alteri⁹ rei in se. Et voco notitiā rei in se: qn̄ illa cognitōe nec aliq pre ipsi⁹ aliqd aliud ab illa re intelligit. Per quod excludit instantia p quā pbat ꝙ cognosco papā quē nūq̄ vidi. Et si qratur. q̄ est cā istoꝝ dictoꝝ. Dico ꝙ natura rei. ꝫ hoc cōstat nobis p experientiā. oia em̄ pdicta experimur in nobis. ~~M~~ Ad scdꝫ dubiū dico. ꝙ notitia oim cārū sic non sufficit ad causandū notitiā incōpletā ipsi⁹ effect⁹: ꝯcurrūt tn̄ notitie cārū saltē sic cāe ptiales ad notitiā cōpletā de effectu. Et h̄ intelligit phs q: loquit de notitia discursiua qlis solū ē iter cōpleta. ~~N~~ Ad tertiū dico ꝙ metha. ⁊ mathe. nō est vnū subiectū loquēdo de virtute sermonis ꝫ quot sūt subiecta ꝯclusionū tot sūt subiecta sciarū. Verūtn̄ iter illa subiecta pōt eē multiplex ordo: sicut aliqn̄ est ordo pdicatiōis. q: in illa scia demōstrāt aliq passiōes de cōi. aliqn̄ de inferiorib⁹ suis. Pōt aūt eē ordo pfectiōis q: vnū est nobili⁹ ⁊ aliud ignobili⁹. Pōt etiā eē ordo totalitatis. q: vnū vel importatū p vnū subiectū est totū: ⁊ aliud est pars essential' vel itegralis. Et freqūēter pmū subiectū iter ois subiecta assignat pmū subiectū illi⁹ toti⁹ scie quod tn̄ sm varietatē nō est verū: q: sicut ipa scia nō est vna ita nec habet vnū subiectū. Inter tn̄ oia illa subiecta pōt est aliqd pmū pmitate aliq. Sicut in libro phi. pmū subiectū pmitate pdicatiōis respectu aliquoꝝ: ⁊ pmita

te perfectōis respectu alioꝝ ⁊ pͥmitate totali respectu alioꝝ. s. respectu materie ⁊ forme: ponit a multis corpus naturale. Et tn̄ fm rei veritatē nō est subiectū toti⁹ libꝛi phicoꝝ: ſ tm̄ illius ptis in qua demōstrāt passiones de ipso corpe naturali ⁊ nō de ei⁹ cōtētis: nec de eius ptibus: nec de quocūq alio. Hoc pȝ: q: idē ponit subiectū libꝛi phi. ⁊ totius philosophie naturalis. q: in libꝛo phi. determinat de illo i cōi ⁊ in alijs libꝛis de ei⁹ cōtētis. Silr idē ponit subiectū libri poꝝ. ⁊ toti⁹ logice: q: in libꝛo poꝝ determinat de sillogismo in cōi. ⁊ in alijs libꝛis de ei⁹ ꝯtētis: sicut i libꝛo posterioꝝ ⁊c. vł de ei⁹ partibus. sicut in libꝛo pͥdicamētoꝝ et piar. Et tn̄ hoc nō obstāte: distinctoꝝ libroꝝ ponūt ab eis distincta subiecta: ⁊ ꝑ ꝯñs nō hȝ tm̄ vnū subiectū: ſ multa subiecta fm multitudinē ꝯclusionū hn̄tiū distincta subiecta: inter q̄ tn̄ est vnū pͥmū vna pͥmitate pͥdicatiōis respectu diversoꝝ. Et aliqn̄ vnū ē pͥmū vna pͥmitate. ⁊ aliud pͥmū pͥmitate alia. Et ista forte ē cā: q̄re aliq̄ posuerūt ꝙ ens ē subiectū metha. ⁊ alij ꝙ deus: q: inter oia subiecta de⁹ est pͥmū pͥmitate pfectiōis: ⁊ ens pͥmū pͥmitate pͥdicatiōis. Et iō dico: ꝙ sicut fm oēs phīa naturalis est vna scia extēdēdo vnitatē: ⁊ silr mathe. ⁊ tn̄ qlibȝ istarū hȝ distinctas ptes habētes distincta subiecta ⁊ ꝑ ꝯñs nō habēt tm̄ vnū sbiectū: ita libꝛi phi. ⁊ geometria. ⁊ hmōi ptes pͥdictarū sciarū habēt distinctas partes habētes distincta subiecta. inter q̄ tn̄ est ordo sicut declaratū est. Et ita nec libꝛi phi. nec libꝛi de aia est tm̄ vnū subiectū: ſ sūt distincta subiecta distinctarū ptiū illarū: in q̄bus de distinctis aliq̄ passiones ostēdūt. Et ita aliud ē subiectū illius ptis in q̄ determinat de aia in cōi: ⁊ aliud in illa in q̄ determinat de aia sensitiua. et aliud illi⁹ ptis in q̄ determinat de aia intellectiua: ⁊ sic de alijs. Et h̄ ꝓbat. q: talē ordinē habēt fm supius ⁊ inferius aia ⁊ aia intellectiua ⁊ aia sēsitiua: qualē hn̄t corp⁹ ⁊ corpus celeste. ⁊ gn̄abile ⁊ corruptibile. Sȝ ista corp⁹ ⁊ celeste corp⁹. ⁊ corp⁹ generabile ⁊ corruptibile ponūt subiecta distincta distinctarū ptiū phie naturalis: ḡ eodē mō aia ⁊ aia sensitiua ⁊ aia itellectiua pn̄t poni distincta subiecta illarū partiū illi⁹ scie in qua de eis determinat. Silr. sicut aliud ē subiectū libꝛi pͥdicamētoꝝ in quo determinat de incōplexis q̄ sūt ptes cōplexoꝝ. ⁊ aliud li. piar. in quo determinat de cōplexis q̄ sūt ptes sillogismoꝝ. ⁊ aliud libꝛi poꝝ. i quo determinat de sillogismo i cōi cui⁹ pͥdicta sunt partes: ita dico eq̄ rōnabilit ꝙ aliud est subiectū illi⁹ ptis in qua determinat de materia pͥma. ⁊ aliud illi⁹ in qua determinat de cōposito. Ad aliud dico: ꝙ non sic se hȝ subiectū ad sciam sicut obiectū ad potētiā. q: obiectū ē illud qd̄ terminat actū potentie. subiectū aūt nō ē illud qd̄ scit. nec terminat actū scie nisi partialr: ⁊ iō nō est sile. Ad aliud dico: ꝙ cōmē. accipit ibi sciaȝ vnā large et subiectū pͥmū ꝓ illo qd̄ est pͥmū inter omia subiecta aliqua pͥmitate. ⁊ isto mō ens est subiectū pͥmū metha. q: est pͥmū iter oia subiecta pͥmitate pͥdicationis. Et tn̄ cū hoc stat ꝙ distīctarū partiū sint distincta subiecta. Et ita de virtute sermonis dictū cōmē. est falsū qn̄ dic ꝙ ens est subiectū metha. q: cū ens nō sit subiectū omniū partiū metha. sed vni⁹ vel aliquarū certarū partiū nō pōt dici subiectū totius de virtute sermonis: tn̄ fȝ intentionē suā ens est subiectū metha. q: ꝑ istā ꝓpōnē ens est subiectū metha. intelligit istā ꝓpōnē. inter omia subiecta diuersarū partiū metha. ens est pͥmū pͥmitate pͥdicatōis. Et tunc est sile de. q. q̄ q̄ritur: q̄d est subiectū metha. vel li. pͥdicamētoꝝ ⁊ de. q. qua q̄rerēt: q̄s est rex mundi: vel q̄s est rex toti⁹ xp̄ianitatis. q: sicut diuersa regna habēt diuersos reges: ⁊ nullus est rex toti⁹. et tn̄ aliqn̄ hij reges pn̄t habere ordinē inter se. q: scilicet vnus est potior alio vel ditior: ita nihil est subiectū toti⁹ metha. ſ diuersarū ptiū sunt diuersa subiecta. ⁊ tn̄ illa subiecta pn̄t hie ordinē inter se: sicut dictū est pͥus. Ad quartū dubiū dico: ꝙ ille habit⁹ q̄ est equalēter intellect⁹ pͥncipioꝝ ⁊ scia ꝯclusiōis. ꝓ subiecto hȝ subiectū ꝯclusiōis. q: opȝ ꝙ subiectū sit aliqd̄ incōplexū. ⁊ pͥter subiectū cōclusiōis nō ē aliquod incōplexū nisi pͥdicatū vel mediū quoꝝ neutrū ponit subiectū scie. Silr dico: ꝙ si sit possibile ꝙ sit aliq̄s habit⁹ vn⁹ respectu pͥncipioꝝ ⁊ ꝯclusionū habētiū distīcta subiecta. illius habit⁹ nō est aliqd̄ vnū subiectū: ſ habet multa subiecta. s. oia illa q̄ sunt subiecta distīcta sciarū q̄b⁹ equalet iste vn⁹ habit⁹. Ad vltimū dubiū pȝ pͥus: ꝙ de eodē subiecto ꝓpͥ diuersitatē predicatoꝝ pn̄t esse distincte scie.

D Ad quartum dubium.

P Ad vltimū dubiū

Et si dicat ꝙ ens cōsiderat in metha. inq̄tū ens: ⁊ in alia scia inq̄tū subiectū aliquarū passionū determinatarū. ⁊ tn̄ hic nō sūt distincte passiones ſ tn̄ distincti modi cōsiderādi: ḡ solus modus cōsiderādi diuersus causat diuersitatē in scientijs. Respōdeo ꝙ illud qd̄ consideraf in metha. ⁊ in alia scia de ente sunt distincte passiōes: ita ꝙ sunt distincte scie de illo ꝓpͥter distīctionē passionū. q: in metha. de illo ostēdūtur passiōes entis: ⁊ hoc est cōsiderare de illo inq̄tū est ens. in alia aūt scia cōsiderāt de illo speciales ꝓpͥe passiones: ⁊ ita est diuersitas illarū sciarū habentiū idē subiectū

propter diuersas passiones ostensas. ⁊ ideo mo-
dus diuersus cōsiderādi nihil facit ad diuersi
tatē sciētie. Hoc pꝫ. qꝛ aut ista diuersitas mo
di cōsiderādi se tenet a pte obiecti: ita ꝙ i ipso
obiecto est aliqua diuersitas. aut se tenet pci-
se a pte itellect⁹ ꝯsiderātis. Si pmo mō cū a p
te obiecti nō sit nisi vel incōplexū vel cōplexū
opꝫ ꝙ sit aliqđ cōplexū vl' incōplexū. ſ nō pōt
eē variatio incōpleti nisi sequať variatio cō-
pleti. ğ opꝫ ꝙ sit ibi aliud ⁊ aliud cōplexū: vel
ğ erit alia cōclusio vel alia pmissa. Si sit alia
pmissa adhuc erit eadē scia. qa declaratū ē p-
us ꝙ eadē est scia eiusdē ꝯclusionis pbate per
diuersa pncipia. Si aūt sit alia cōclusio: habe-
tur ppositū. qꝛ cū subiectū sit idē opꝫ ꝙ passio
sit alia: si sit cōclusio distincta. Si dr̄ scđo mō
hoc nō pōt eē nisi ppter variationē act⁹ intel
ligēdi. Sed nō vr̄ possibile ꝙ respectu eiusdē
cōclusionis simplicit pn̄t esse act⁹ sciendi di-
stincti specie. ⁊ ita nō ē ppe dictū ꝙ diuersus
mod⁹ cōsiderādi causat diuersitatē sciētiarū
et ꝙ idē modus cōsiderādi causat idētitatem
sciētiarū: ſ semp distinctio sciarū reqrit distin-
ctionē subiectoꝝ vel pdicatoꝝ. Et hoc pꝫ per
illos sic loquētes. qꝛ dicūt ꝙ naturalis philo-
sophia ꝯsiderat aliqđ iqtū mobile. et metha.
ꝯsiderat idē inqtū ens. Sꝫ hoc nō est possibi
le nisi qꝛ cōsiderat de aliquo qđ est mobile. et
quod est ens ⁊ sic de aliis. ⁊ manifestū ē ꝙ ista
sunt distincta pdicata. Hoc etiā cōfirmať. ꝙ
semp scientia est respectu alicui⁹ cōplexi: ğ stā
do pcise i subiecto codeꝫ nō habebiť distinctio
sciētie. Et hoc est qđ dicit cōmē. expsse pmo đ
aia cōmēto. xvij. vbi declarat qūo metha. ⁊ sci
entia naturalis diuersas passiōes cōsiderant
⁊ p illa distinguūťur: sicut pꝫ inspiciēti. Et iđ

¶Resolutio auctoris.

dico vlr ꝙ de codeꝫ subiecto nō pn̄t eē plures
scie pꝓe dicte nisi ppter diuersitatē passionū

Q
Ad primū prime opinionis.

Ad rōnes pme opiniōis. Ad pmū cū dr̄: ꝙ
subiectū pmū cōtinet ppōnes immediatas:
qꝛ subiectū earū cōtinet predicatū. Dico sicut
pbatum est pus ꝙ nec subiectū cōtinet pmo
pdicatū. nec notitia subiecti cōtinet pmo no-
titiā pdicati. ſm ꝙ ipse exponit pmo cōtinere
quia ad ista habēda reqruntur distincte rōes
cognoscēdi ſm istū doctorē. Silr aliqñ predi
catū pfectius est ꝙ subiectū: sicut declaratū ē
ideo ⁊c̄. Dico etiā sicut declaratū est ꝙ nō sep
cōtinent virtualiter notitiā pncipij immedia
ti. quia declaratuꝫ ē pus ꝙ aliqua pncipia im
mediata nō cognoscunť ex terminis cogniť.

R
Ad scđm.

Ad scđm: ꝙ subiectum non est causa adeq
ta totius habitus: sed ipsa notitia subiecti se
habet ad habituꝫ sicut causa partialis ad effe
ctum: qꝛ respectu pncipioꝝ per se notoꝝ noti

tia subiecti ⁊ notitia predicati sunt due cause
partiales quarum neutra sufficit sine alia. Et
si dicit: ꝙ iste due cause nō sunt accidētaliter
ordinate ğ essentialiter. ⁊ per ꝯn̄s vna virtua-
liter cōtinet aliā. Respondeo ſꝫ pncipia isti⁹
doctoris q̄ in hac parte reputo vera: ꝙ respe-
ctu alicuius effectus possunt concurrere due
cause partiales quarū neutra recipit virtutē
ab alia. ⁊ per ꝯn̄s neutra cōtineť in alia virtu
aliter: nec moueť ab alia: sicut ipse ptēdit de
intellectu et obiecto respectu intellectionis.
Ita dico in pposito: ꝙ notitia subiecti ⁊ pdi-
cati sunt due cause partiales: ⁊ tn̄ neutra con
tinetur virtualiter in alia: ſ vtraqꝫ cōtinet rō
nē ppriā: ⁊ ideo subiectum nō primo virtuali
ter cōtinet: qꝛ ita depēdet in cōtinēdo a predi
cato sicut ecōuerso. ⁊ aliqñ plus depēdet sub-
iectum a predicato in ꝯtinēdo ꝙ ecōuerso: eo
ꝙ pdicatuꝫ aliquādo perfecti⁹ cōtinet. Tn̄ in
telligēduꝫ ꝙ in istis sciētiis naturaliter inuē-
tis pprie loquēdo nec subiectuꝫ nec pdicatū
ꝯtinet sed notitie ipsoꝝ. Et hoc ſm opinionē
q̄ ponit ꝙ vlia nō habēt nisi esse obiectiuum.

S
Ad tertiū.

Ad tertium dico ꝙ in essentialiter ordina-
tis cōtingit stare ad aliquod pmum: sed non
opꝫ ꝙ semp sit cōsilis ordo illi⁹ pmi ad scđm.
qualis est scđi ad tertium vl' tertij ad quartuꝫ
Verbi grā. obiectum intellect⁹ et intellectio
⁊ volitio aliquo mō aliquē ordinē habēt: ⁊ tn̄
ponēdo ꝙ obiectum sit pmum: tunc nō est cō
similis ordo obiecti ad intellectionē: ⁊ itelle-
ctionis ad volitionē: qꝛ volitio nō pōt esse sine
intellectione: ⁊ causatur ab ea. Nō sic autē sp
intellectio ab obiecto. qꝛ abstractiua intelle-
ctio pōt eē sine obiecto. Silr aliqñ amor est p
fectior ꝙ cognitio: ⁊ tn̄ cognitio est iperfecti-
or obiecto. Silr ista habēt aliquē ordinē essen
tialē. cōpositū. forma. ⁊ materia. nā materia
est pus natura ꝙ forma: ⁊ forma est por natu-
ra ꝙ cōpositum: ⁊ tn̄ forma est causa cōpositi:
⁊ materia nō est causa forme. Silr ista ordinā
tur. materia. forma. et accidēs forme: ⁊ forma
est perfectior ⁊ causa accidentis sui. ⁊ tn̄ ma-
teria nec est perfectior nec causa forme Et ita
pꝫ ꝙ nō est semper consimilis ordo primi ad
scđm ⁊ scđi ad tertium. Et ideo q̄uis notitia
pncipioꝝ contineat virtualiter notitiā ꝯclu-
sionis: tn̄ non oportet ꝙ semper eodem modo
notitia terminoꝝ contineat virtualiter pmo
notitiā principioꝝ: nec ꝙ notitia vni⁹ termi-
ni cōtineat notitiā alterius termi: q̄uis aliq
alia prioritate sit prior eo. Similiter nō omis
ordo est ordo causalitatis: ⁊ matie causalitať
effectiue. nā genera ⁊ species ordināťur ⁊ nō
ſꝫ ordinē causalitatis effectiue. Et ideo pōt

concedi: ꝙ subiectum est primum inter omia
cognoscibilia aliqua primitate: non tamē pri
mitate causalitatis. et ideo non oportet ꝙ cō
tineat virtualiter predicatū. Similiter ꝙ ac
cipitur: ꝙ principiū si sit ꝓpositio immediata
cognoscit̃ ex terminis. dictum est prius: ꝙ nō
omne principium primū vel propositio imme
diata est per se nota. Similiter quando acci
pitur terminus predicatus cognoscit̃ ex rōne
subiecti: falsum est. Et qñ dicit̃ ꝙ subiectū ca
dit in diffinitione ꝑdicati ꝯcedat̃: cōiter acci
piēdo diffinitionē ad quid rei ⁊ q̄d nois. Sed
diffinitio nō tm̄ dependet ab vna parte ẜ etiā
ab alia. g̊ ad notitiā ꝑdicati nō tm̄ debet suffi
cere subiectū quod nō est nisi pars diffinitio
nis: sed pōt requirit̃ alia pars. ⁊ ita notitia sub
iecti nō est sufficiens.

T
Decisio q̄stionis

His visis respōden
dū est ad .q. Circa quā. Primo ꝑmittēda sunt
aliqua necc̃ria ad propositū. Secundo ad for
mā .q. Circa ꝑmum Primo distinguo de sub
iecto qḋ accipit̃ dupliciter. vel prout se tenet
a parte obiecti: ⁊ de illo subiectu dictū ē ꝑus.
Et sic querit .q. Vel accipitur pro illo quod in
formatur ipsa scientia et sic est aīa: sed de hoc
non intelligitur .q. Secundo dico: ꝙ subie
ctū ꝑmo modo dictū pōt accipi dupliciẗ. vel
pro isto quod supponit in ꝯclusione: vel pro il
lo ꝓ quo supponitur: ⁊ tunc accipit̃ subiectū
improprie. Nā nō semp est idē quod suppon it
et pro quo supponit̃. Hoc pꝫ. Nā in ista ꝓpo
sitiōe. oīs homo est risibilis. illud quod suppo
nit est aliquod cōe ad omēs homines: siue sit
conceptus siue nō. Sed illud ꝓ quo supponit̃
est aliquod singulare: q2 per istā nō plus deno
tatur nisi ꝙ omne singulare contentū sub ho
mine pōt ridere: et nō denotat̃ ꝙ aliquod cōe
pōt ridere. Silr̃ in ista. omne ens est creatū vl̃
increatū. illud quod supponit est aliquod cōe
deo ⁊ creature: siue sit in voce siue in cōceptu
nō curo mō. ⁊ tm̄ illud nō supponit nisi pro ali
quo ente singulari. Unde sciendū ꝙ aliqñ idē
est qḋ supponit: ⁊ ꝓ quo supponit̃: sicut i ista.
ens est vniuocū deo ⁊ creature: idē ē. Ex isto
sequit̃ tertiū ꝙ dr̃a est inter subiectū scie: ⁊ ob
iectū scie. Quia subiectū sciētie est subiectū
cōclusionis. Sed obiectū scientie est illud qḋ
scit̃ ⁊ terminat actū sciendi. hmōi aūt est ipa
cōclusio scita. Et ita subiectū est pars obiecti
⁊ si sit obiectum non est nisi obiectū partiale.

B

Quarto dico: ꝙ deus ⁊ vl̃r omne ens reale
pōt intelligi vel in se: ita ꝙ nihil aliud termi
nat actum intelligendi: sicut nihil aliud ꝙ̄ al
bedo terminat actum videndi: ⁊ isto mō non
est possibile nobis intelligere deum pro statu
isto: quia nunꝙ̄ pro statu isto pōt intelligi de⁹
a nobis ita i pticulari: sicut hec albedo pōt vi
deri. Vel pōt deus intelligi in aliquo alio: pu
ta conceptu. vel ẜm aliam opinionē pōt intel
ligi aliqua cognitiōe cōi sibi ⁊ alijs. vel ẜm se
totā vel ẜm suas partes. Et tunc si debeat in
telligi oportet ꝙ ille cōceptus sibi sit ꝓprius
⁊ respectu dei nō pōt esse nisi compositus. Et
isto modo intelligim⁹ deum pro statu isto. nō
eñ intelligimus nisi totum istud ens primum
et summū ⁊ infinitum vel aliquod tale. Et ita
hic est aliquid quod terminat actū intelligē
di preter deū in se: et illud non est realiter de⁹
ꝙ̄uis veraciter predicat̃ de deo: quia tunc nō
supponeret pro se sed pro deo. Secundū opi
nionē que ponit ꝙ conceptus seu intentio ꝑ
dicabilis de re pro re est realiter ipsa intelle
ctio: potest dici sicut prius tactū est: ꝙ deus
non potest intelligi quin aliquid aliud intelli
gatur. vel tota intellectione vel partibus. Et
tunc aliquid potest a nobis intelligi dupliciẗ
vel ꝙ ipsum solum aliqua intellectione intel
ligatur. vel saltem intellectione equiualenti
tali intellectioni respectu illius solius. Et sic
deus non potest intelligi a nobis de commu
ni lege. Vel ꝙ intelligatur aliqua intellectio
ne communi tam ẜꝫ se ꝙ̄ ẜm partes suas que
nec sit propria simpliciter tāꝫ ẜm se ꝙ̄ ẜm par
tes suas: nec per equiualentiā. Et sic deus in
telligitur a nobis tam intellectione simplici
ꝙ̄ composita ẜꝫ istō modū ponendi. Quin

X

to distinguo de scientia: que aliquādo est vna
vnitate numerali: aliqñ nō. Et si nō: h̄ cōtigit
dupl̃r: vel q2 est respectu diuersarū ꝯclusionū
habētiū idē subiectū. Verbi gr̃a. Si eē susce
ptibile discipline. eē peccabile. eē risibile ⁊ sic
de alijs ostēdat̃ de hoīe. Vel ē respectu diuer
sarū ꝯclusionū nō habētiū idē subiectū: sicut
si aliq̄ passiōes ostēdāt̃ de aīali: ⁊ aliq̄ de hoīe
⁊ aliq̄ de asino. Sexto distiguo de theologia
nr̃a possibili ꝓ statu isto: ⁊ de theologia possi
bili nobis ꝑ diuinā potētiā i itellectu viatoꝝ.
Et illa potest accipi dupliciter: vel ꝙ sit tota
liter respectu eorundem respectu quorum est
theologia nostra: vel ꝙ sit veritatum in qui
bus ipse deus i se subijcitur vel predicatur ⁊c̄.
vel cognitio simpler propria deo. Ex predi

Y
Responsio ad que
stionē istā.

ctis et dictis in priori .q. respondeo ad formā
.q. et dico.

Prima cōclusio.

Primo: ꝙ accipiendo subiectū
pro illo quod supponit: ꝙ deus sub ratiōe dei
tatis non est subiectū theologie nostre. Hoc
patet: quia subiectum isto modo dictum est
terminus conclusionis: sed deus non est ter
minus conclusionis: quia illud est terminus
conclusionis: quod immediate terminat a
ctum intelligendi vel est actus intelligendi.

sed deus in se nō imediate terminat actuz in-
telligēdi:sed mediāte aliquo cōceptu ibi ppo
nec est ɔcept⁹.ḡ ille cōcept⁹.nō deus.erit sub-
iectū theologie nre.

Z
Scdā conclusio.

Scđo dico.ꝙ accipiēdo
subiectū p illo pro quo supponit.sic respectu
alicui⁹ ptis deus sub rōe deitatis est subiectū.
ꝛ respectu alicui⁹ ptis paṫ vel fili⁹ vel spūssan-
ctus.ꝛ respectu alicui⁹ alteri⁹ creatura. Hoc
pꝫ.qꝛ in aliquib⁹ veritatib⁹ termin⁹ pmo sup-
ponit pro ipō deo in se.sicͭ in ista de⁹ creat.de⁹
est paṫ ꝛ filius ꝛ spūsscūs.ꝛ sic de alijs.In ali-
quib⁹ veritatib⁹ termin⁹ pmo supponit p pře.
sicut in istis.paṫ generat.pater ɔstituiṫ ex paṫ
nitate.ꝛ sic de filio ꝛ spūscō ꝛ creatura.ꝟ illud
pro quo supponiṫ est subiectū isto mō dictū i-
pprie loquēdo.ḡ ꝛc̄. Ex istis sequiṫ ꝙ diuersa-
rū partiū theologie sunt diuersa subiecta.ꝛ ꝙ
theologie nō est vnū subiectū.ꝛ hoc intelligo
tā de scia pprie dicta.ꝙ̄ de fide.ꝙ̄ de hitu ap-
prehēsiuo.qꝛ theologia pfcā ꝟm pfectōeꝫ theo
logie nobis possibile in via cōtinet oēs hitus
supradictos.

AA
Tertia conclusio.

Tertio dico.ꝙ theologia beato
rūꝫ si sit respectu eorundeꝫ cōplexoꝝ respectu
quoꝝ est theologia nrā.sic dico pportionabi-
liṫ eodē mō ꝛ de subiecto illi⁹ theo.ꝛ subiecto
theo.nre.Sed illa theo.eoꝝ q̄ est respectu ali-
quarū veritatū in quib⁹ ipe deus in se subijciṫ
qꝛ in se intelligiṫ ꝛ nō tm̄ in aliquo ɔceptu, in
illis pt de⁹ sub rōe deitaṫ esse subiectū vtroqꝫ
modo.qꝛ ꝛ supponit ꝛ p ipō supponiṫ. Sup-
ponit em̄ pro seipō. Respectu aūt aliquarū ve
ritatū ipe paṫ in se erit subiectū.ꝛ sic de alijs.
Et eodeꝫ mō dico de itellecto abstractiue co-
gnoscente diuinā essentiā ꝛ psonas in se. Si
aūt teneaṫ opinio q̄ ponit ꝙ pdicabilia sunt i
tellectiōes aīe.q̄ sunt realr ipe cognitōes itel-
lect⁹.tūc de⁹ nec in theo.beatoꝝ nec i theo.no
stra erit sbiectuꝫ tanq̄ illud qđ supponit.sed i
theo. btōꝝ respectu veritatū aliquarū erit co-
gnitio simplex ppria dō solo subiectū.ꝛ respe-
ctu aliquarū cognitio nō simplex ꝟ cōis vl̄ cō-
posita ex cōib⁹.tm̄ ppria deo. Et ista supradcā
nō tm̄ itelligo de theologia nccrioꝝ.ꝟ etiā de
theo.ɔtingentiū.qꝛ nō alr accipiendū est sbie
ctū in theo.nccrioꝝ ꝛ theo.cōtingentiū.qꝛ sb-
iectū ppositiōis scite.siue sciaṫ ppaie ꝛ sciēti-
fice siue nō sciētifice erit subiectū scie:q̄lis est
respectu talis ppositiōis. et ꝟ siue pdicatū sit
pmo notū de illo siue de alio.nihil refert. Ex
isto sequiṫ.ꝙ subiectū veritatū cōtingētiū nō
est sp illud cui pdicatū pmo iest.ꝟ illud qđ est
subiectū i illa ppōe.siue sibi pmo insit siue nō
Et si illud cui pmo inest sit aliud.tūc illarū ve
ritatū erūt distīcta subiecta.

BB
Cōcordat omēs opiniones.

Per pdcā pnt
aliquo mō ꝟificari fere oēs opiniones de sub-
iecto theologie.licet forte nō ad intētiōeꝫ po-
nentiū eas.

Scoti.

Nā opinio ꝙ deus sub rōe deita-
tis est subiectū theo. pōt verificari. intelligē-
do subiectū illud pro quo supponiṫ.ꝛ qđ est p-
muꝫ aliqua pmitate. Nā int oīa pro quo subie
cta ppositionū theologicaruꝫ pnt supponere
ipe de⁹ habet aliquā pmitatē. Respectu crea-
turarū est pmū pmitate nature ꝛ causalitaṫ.
Respectu etiā psonaruꝫ est aliquo mō por. sic
post diceṫ. Nō tn̄ est sic pmū sbiectū notitia
eius in itellectu creato ꝙ ɔtineat virtualr no
titiā oīm ꝟitatū.nec est subiectū pmū cuiuſ-
libet ptis theologie. ꝙ nō illi⁹ ptis in qua pdi
cātur passiōes.vel pdicata de pře vel filio.vel
spūscō. vel de creatura.Et hui⁹ rō est.qꝛ illud
est pmū subiectū alicui⁹ notitie cui pmo ɔue
nit pdicatū.ꝛ est subiectū in illa ppositiōe no
ta.sed hic.pater generat.pdicatū pmo ɔuenit
patri ꝛ est subiectū.ḡ est pmū subiectū. ꝛ ita
de alijs.

Ut bonauētu.

Pōt etiā ꝟificari aliquo mō opinio
ponēs xp̄m esse subiectū theo. qꝛ est pmū int
oīa subiecta aliqua pmitate.ɔtinet em̄ diuinā
naturā ꝛ creatā.Et qꝛ cōtinet diuinā naturaꝫ
aliquā vnitatē habꝫ cū oībus psonis diuinis.
Et qꝛ ɔtinet creatā naturā aliquā vnitatē hꝫ
cū creaturis.ꝛ ita valde iproprie pt dici pmuꝫ
subiectū.

Ut magister sententiarum.

Silr pt dici vel poni.ꝙ res ꝛ signa
sunt subiectuꝫ theo.qꝛ in theologia determinaṫ
ꝛ de rebus ꝛ de signis.ꝛ aliq̄ res sunt subiecta
puta de⁹ ꝛ creatura.ꝛ aliq̄ signa sunt subiecta
sicut sacramēta tā noue q̄ veteris legis. Non
tn̄ oēs res nec oīa signa sunt sbiecta theo. nec
nostre nec beatoꝝ. Sed illa opinio de rōnib⁹
puta ꝙ deus est subiectū theo. sub rōe glorifi-
catoris videṫ oīno irratiōabiṫ.qꝛ oīa talia sūt
quedā pdicata attributa subiecto.Vn̄ ista est
ppositio theologica.de⁹ est glorificator.deus
est redēptor.deus est reparator. et sic de alijs.
ꝛ ita talia nō sunt rō subiecti. ꝟ pdicata attri-
buta ipi subiecto.

CC
Dubitatur

Sed tūc est dubiū de q̄b⁹
est theo.an sꝫ sit de oīb⁹.vel de aliquib⁹. ꝛ ali
quib⁹ nō.

Respondetur.

Ad hoc pōt dici.ꝙ theo.pōt accipi
dupliciṫ.Vel pro habitu qui est nobis necessa
rius pro statu isto ad vitā eternā ɔsequendaꝫ.
Et isto modo loquiṫ Aug⁹.xiiij.de tri.ca.i. Nō
vtiqꝫ q̄cq̄d sciri ab hoīe potest ꝛc̄. Alr accipiṫ
theo.p omi habitu simplr theologico.siue sit
nobis necessarius p statu isto ꝛ inuestigādus
siue nō. Secūdo modo dico.ꝙ theo. est de oī
bus incōplexis.sed nō de oībus cōplexis. Pri
muꝫ patet.quia nō est aliquod incōplexum de
quo non pdicetur aliqua passio theo.sed de oī
illo de quo pdicatur passio theo. potest theo.
suā passionem predicare.ergo de omni tali po
test considerare. Assumptum patet, quia iste

passiões. creabile. ãnichilabile. ppetuabile. ꝛ sepabile. ab omi alio absoluto: factibile sine omi cã scdã extrīseca: sunt passiões theologie ꝛ multe alie: ꝛ iste passiões vl' oẽs vl' multe de omi incõplexo pdicãt: et ī nulla alia scia ostẽdūtur nec cõsiderãtur: ſ tm̃ in theo. ꝯsiderãt. Ũn sicut metha. q̃ ꝯsiderat de ente põt ostendere oẽs passiões entis de quolibet cõtento. Et q̃tū ad tales passiões cões metha. ẽ de q̃libet q̃dditate in pticulari: qꝛ ille passiões ī nulla scia pticulari cõsiderãt. ita ꝛ deꝰ q̃ ꝯsiderat in theo. est cõmunissimū p cãlitatẽ. Sũt autẽ aliq̃ passiões cões theologice q̃ cõpetũt omi effectui: sic ẽ ille de q̃bꝰ exemplificatū est. Ideo q̃tū ad tales passiões bꝫ theo. de quolibet ente in pticulari ꝯsiderare. Et ita pꝫ ꝙ theo. isto mõ est de oībꝰ rebꝰ incõplexis. Scõm pꝫ: qꝛ multa sũt cõplexa q̃ i nullo penitꝰ sũt theologica: sic ẽ ois triangulus bꝫ tres ꝛc̃. ꝛ hmõi. Et iõ de istis nõ ẽ theologia tãq̃ de aliquibꝰ scit̃ in theo. nisi pdicãdo forte aliquã passionẽ theologicã ð istis. Sꝫ loquẽdo de theo. pmo mõ dico ꝙ theologia nr̃a nõ est de oībꝰ. nec cõplexis. nec incõplexis: qꝛ intellectꝰ vix sufficit ad illa q̃ sũt necr̃ia ad salutẽ. Ideo alia nõ dꝫ hõ p statu isto investigare vel nõ opꝫ maxime in pticulari. Ad pmū argumẽtū pncipale pꝫ: ꝙ deꝰ nõ est subiectū cuiuslibet ptis theo: sed alicuiꝰ ptis ẽ vna psona subiectū: et alteriꝰ ptis alia psona: ꝛ alteriꝰ ptis aliq̃ creatura. ſm ꝙ diverse passiões de istis ꝯsiderãt. Ad scõm cõcedo ꝙ simplr̃ simplex si cognoscat̃ in se sine oī alio obiecto medio ꝙ totalit̃ cognoscit̃. vl' si nõ sic cognoscit̃: totalr̃ ignorat̃. Sꝫ deus nõ põt sic a nobis cognosci: ſ tm̃ mediãte aliquo ꝯceptu medio q̃ ẽ pmū obiectū illiꝰ cognitiõis. vl' mediãte cognitiõe cõi deo ꝛ alijs ſm se totã vl' ſm suas ptes. Et qñ dr̃ omẽ subiectū põt cognosci distincte ꝛ indistincte. istã nego ſ sufficit pmo ꝙ cognoscat̃ subiectū sine omi alio ꝛ ꝙ postea acq̃rat̃ cognitio alicuiꝰ alteriꝰ de illo. ꝛ h̃ põt fieri hñ ð ipo simplici. Ad tertiū pꝫ in pma. q. ꝙ nõ est icõueniẽs idẽ eẽ subiectū i aliq̃ veritate ptinẽte ad diversas scias ppt̃ diversa pncipia p q̃ ꝯcludit̃ eadẽ ꝯclusio. Silr̃ pꝫ pꝰ: ꝙ ñ ẽ icõueniẽs idẽ eẽ subiectū diversaꝝ sciaꝝ ppt̃ diversitatẽ passionū. Ita ẽ i ppposito. qꝛ istã vitas: deꝰ est pma cã ptinet ad metha. ꝛ theo. qꝛ forte ex diversis pncipijs cõcludit istã vnꝰ ꝛ aliꝰ. Silr̃ theo. ꝯsiderat istas vitates: deꝰ ẽ trinꝰ ꝛ vnꝰ ꝛ creator. et metha. istas: deꝰ ẽ bonꝰ ꝛ sapiẽs ꝛ hmõi.

DD Ad ar. principalia

Questio. IIII principalis que in ordine est. Questio. X

q

Quarto et ultimo

querẽdū esset. An theo. sit practica vel speculativa. Sꝫ ad evidentiã istiꝰ. q. q̃rã pmo de ipsa praxi respectu cuiꝰ dr̃ aliq̃ notitia practica. Scdo q̃lr̃ distinguit̃ notitia speculativa a practica. Tertio de pncipali intento. Circa pmū q̃ro. Utrū sola opatio potẽtie sensitive sit praxis. Qꝛ sic Cõme. pmo ethi. Praxis quã ꝯsueverũt trãsferre ī actū ẽ ſm electionẽ hõis energia. i. opatio: g̃ vĩ hꝫ istã auctor. ꝙ sola opatio sequẽs electionẽ est praxis: ſ sola opatio potẽtie sensitive seq̃tur electionẽ. q̃a opatio intellectꝰ pcedit: ꝛ ipa electio ẽ opatõ voluntatis: g̃ ꝛc̃. Ad oppositū. Virtꝰ moralis nõ acquirit sine praxi: ſ vtus moral' põt eẽ ī voluntate sine oī opatiõe potẽtie sensitive: g̃ praxis põt eẽ sine oī opatiõe potẽtie sensitive ꝛc̃.

B Questio. X

Circa istã. q. sũt due opiniões. Una opinio est ꝙ solū opatio exterior: vl' opatio potẽtie inferioris ītellectu ꝛ voluntate est praxis. Hoc declarat̃. qꝛ ītellectꝰ practicꝰ respicit ꝯtigẽtia opabilia a nobis. opꝰ aũt hmõi q̃ð ītellectꝰ hꝫ p fine necr̃io ẽ opꝰ circa ꝯtigẽtia. Sic eñi acceperũt oẽs autores actionẽ. s. put trãsit super agibile vl' factibile: q̃ sunt subiecta ītellectui practico ꝛ electiõi. Et penes h̃ distinguũt̃ vita activa ꝛ cõteplativa. Preterea q̃libet praxis ẽ opatio ſm virtutẽ moralẽ. g̃ circa illud ẽ pprie actio vl' praxis circa q̃ð ẽ electio. electio aũt ẽ eoꝝ q̃ sũt ad finẽ ꝛ ꝯtigẽtiū ꝛc̃. Preterea. vi. ethi. c. iij. dĩc phs. Actus q̃dẽ g̃ pncipiū electio vñ morꝰ. electiõis aũt pncipiū appetitus ꝛ rõ q̃ gr̃a alicuiꝰ. i. actiõis seq̃ntis electionẽ quã appetibile cõseq̃t̃. Preterea grego. sup ezech. Virtus opis est sub volatu cõtẽplationis: g̃ vĩ ꝙ praxis est sp̃ sub cõtẽplatõe: vl' sub actu ītellectꝰ. ꝛ p ꝯñs sub actu voluntatis: ſ talis actꝰ est pcise actꝰ potẽtie īferioris. Dicit̃ g̃ ꝙ iste ẽ ordo rectꝰ: ꝙ ītellectꝰ practicꝰ q̃ v̄sa tur circa ꝯtingentia inq̃rit: q̃d ꝓsequẽdū: q̃d fugiẽdū: q̃d diligẽdū: ꝛ q̃d respuẽdū. Quo facto sequit̃ electio voluntatis eligentis bonū ppositū a suo ꝯrio. s. a malo. Electio aũt ẽ pncipiū actiõis effectivũ. ꝛ h̃ actio est formalr̃ praxis. qꝛ postq̃ voluntas pretulerit vnū alteri de ostensis sibi ab intellectu practico: tũc impat virib' inferiorib'. ꝛ etiã ītellectui practico. vt adinveniat media p q̃ illud q̃ð eligit cõseq̃t̃ ꝛ impat alijs virib' inferiorib' vt obediãt ꝛ exeq̃ãtur. Et illud imperiũ voluntatis ẽ actio trãsiens in vires inferiores. et est praxis formalit̃ sive actio ſm virtutẽ moralẽ q̃ aliq̃s moderat̃ suas passiões. Et illa actio ẽ finis ītellectꝰ practici: ñ aũt amor q̃ aliq̃s diligit finẽ p voluntatẽ. Illa eñi opatio: nec ẽ actio: nec factio: ſ opatio ꝯñs speculationẽ rei. h̃ ꝯfirmat̃ p Ari. vi. metha. q̃ dĩc ꝙ agibile ꝛ eligibile idẽ. ergo ꝛc̃.

B Opinio prima.

Probatio prima

Secunda.

Tertia.

Cōtra opiniōes primā.

Sed ista opinio vr̄ falsa. Primo: qꝛ oīs opatio cui⁹ notitia directiua ē practica: ē praxis. Uel sic. oīs opatio q̄ ē obiectū notitie practice ē praxis. ſ opatiōes interiores sūt obiecta notitie practice: ḡ ⁊c. maior vr̄ manifesta. qꝛ si eēt pure speculabil' nullo mō praxis ipsi⁹ esset notitia speculatiua nō practica. minor p3: qꝛ oēs distinguūt notitiā practicā a speculatiua qꝛ practica ē de opatōib⁹ nr̄is: nō aūt speculatiua. Unā phs distinguit. vi. metha. speculatiuā a practica: qꝛ practica ē illoꝝ quoꝝ pncipiū ē i faciēte. speculatiua ē eorū quorū pncipiū nō ē i faciēte: ſ opationū iterioꝝ pncipiū ē i nob ḡ scia illarū ē practica. Preterea oīs act⁹ q̄ ē i potestate nr̄a ē speculatiu⁹ vel practicus vel praxis. ſ opatio volūtatis ē in potestate nr̄a. ⁊ nō ē speculatiua nec practica: qꝛ iste sūt cōditiōes actuū itellect⁹. ḡ ē praxis.

C Opinio scd'a.

Ideo ē alia opinio: q̄ praxis ē act⁹ alteri⁹ potētie q̄ itellectus. naturalr̄ posterior itellectiōe. nat⁹ elici cōformit' rōni recte. ad h̄ vt sit rect⁹.

Prima conditio.

Pria cōditio p3. qꝛ stādo pcise in actib⁹ intellectus nulla ē extēsio intellect⁹ qꝛ extra se nō extēdit nisi vt act⁹ eius respicit actū alterius potētie. Et si dicat' vnū actū extēdi ad aliū directū p illū. nō ppter h̄ sequit' q̄ scd'us act⁹ tal' sit praxis vt mō loq̄mur de prax. nec pm⁹ ē cognitio practica. qꝛ tūc logica eēt practica. qꝛ dirigit i actib⁹ discurrēdi.

Secūda cōditio.

Scd'a ɔditio p3. qꝛ actus nō hn̄tes ordinē ad intellectū cuiusmodi sūt act⁹ vegetatiui. aut naturalr̄ pcedētes itellectionē vt act⁹ sentiēdi. nō dicūt' praxes. nec ad eos extendit' notitia practica vt sūt pores intellectiōe. Silr̄ act⁹ potētie appetitiue sensitiue. quaten⁹ pcedit actū intellect⁹ nō est praxis. Hoc em̄ mō cōis ē nobis ⁊ brutis. Nec respectu istoꝝ actuū ē cognitio practica. nisi q̄a aliquomō moderatiua actuū istoꝝ: et isti act⁹ sequūtur itellectionē moderatiuā vt sūt p ipsam moderati.

Tertia cōditio.

Tertia cōditio p3 ex. vi. ethi. q̄ electō recta nēctio reqrit rōnē rectā: qd̄ nō tm̄ verū ē de electiōe stricte sūpta: ſ pari rōe de quacūq3 volitiōe recta: q̄ ipa reqrit rōnē rectā cui cōformit' eliciat'. Omis ḡ praxis vel est volitio vel seq̄ns volitionē: ḡ ⁊c.

D Cōtra scd'am opinionē quo ad primā cōditionē.

Cōtra istā opinionē. Primo ɔ pmā cōditionē ostēdo: q̄ itellectio pōt eē praxis: sicut argutū ē ɔ pmā opinionē sic. Ois opatio d̄ qua sic de obiecto ē notitia est praxis. qꝛ sm̄ istū doctorē: notitia practica dr̄ in extēsiōe ad praxim. ſ de speculatiōe ⁊ actu intelligēdi ē notitia practica: qꝛ de opib⁹ nr̄is ē notitia practica: ⁊ h̄ ē itelligēdū de opib⁹ q̄ sūt i potestate nr̄a: ḡ ipa itellectio cū sit op⁹ exn̄s i potestate nr̄a ē praxis. Preterea oīs opatio seq̄ns electionē est praxis: ſ act⁹ intelligēdi sequit' electionē ⁊ ɔsiliū. Pōt em̄ aliq̄s ɔsiliari an dēat studere an nō: ⁊ postea eligere studere. ḡ istud studiū seq̄ns ɔsiliū ⁊ electionē ē vere praxis. Preterea oīs act⁹ intellect⁹ q̄ ē directiu⁹ alterius act⁹ mediāte actu volūtatis ē act⁹ practic⁹: ⁊ act⁹ direct⁹ est praxis. ſ vn⁹ act⁹ itellect⁹ vere dirigit aliū actū mediāte actu volūtatis. ḡ pm⁹ dirigēs vere erit practic⁹: ⁊ ali⁹ direct⁹ vere erit praxis. maior ē manifesta: qꝛ talis act⁹ vere extēdit' ad aliū dirigēdū p ipm̄. minor p3. qꝛ dictamē quo dictatur p loco ⁊ tpe ē studēdū i theo. vel alia facultate vere dirigit mediāte actu volūtatis i actū studēdi. Pōt em̄ volūtas cōformit' imparare illud studiū: sic dictat' pus p itellectū: ḡ ⁊c. Si dr̄ q̄ nō extēdit' sic mō loq̄mur de extēsione: qꝛ nō extēdit' extra se. Hoc nō sufficit: qꝛ bn̄ verū ē q̄ sic posset artari significatio illi⁹ vocabuli. Et eadē facilitate poss3 artari significatio vocabuli: q̄ vocaret' praxis: qn̄ solū ē extensio ad actū exteriorē. S3 ncut' artatio videt' vsitata a phis. qꝛ qn̄ distinguūt istas scias: dicunt: q̄ vna ē de opib⁹ nr̄is: ⁊ alia nō. ḡ sufficit ad notitiā practicā q̄cūq3 extēsio ad op⁹ nr̄3 tāq̄ ad obiectū. ⁊ p ɔns quodcūq3 op⁹ nr̄m ē praxis vel obiectū praxis. Et ita q̄libet itellectio q̄ ē nr̄a hoc est i potestate nostra: vere erit praxis vel obiectū praxis: ſ nō obiectū praxis. ḡ erit praxis ipa. Et si dicat': q̄ tūc q̄libet habit⁹ itellectualis eēt practic⁹: qꝛ q̄libet extēdit' ad actū q̄ est opus nr̄m. Ista instātia nō valet. qꝛ extēsio habit⁹ itellectual' practici ad op⁹ nr̄m ē sic ad obiectū sm̄ vsū phoꝝ ⁊ doctoꝝ. qꝛ dicūt q̄ ē de opib⁹ nr̄is ita tāq̄ de obiectis. Nō sic q̄libet act⁹ itellectual' extēdit' ad actū: qꝛ nō q̄libet h3 actū p obiecto: ſ q̄libet habit⁹ h3 actū p actu elicito ab illo habitu. Preterea arguo sicut ipe arguit ad pbādū q̄ electio finis sit praxis. qꝛ illa opatio ē vere praxis ad quā iclinat virt⁹ appetitiua: qꝛ q̄libet tal' virt⁹ ē habitus electiu⁹. ij. ethi. ⁊ electio ē praxis sm̄ istū: ſ ad cognitionē ⁊ studiū iclinat habit⁹ seu virtus appetitiua. Pōt em̄ aliq̄s inclinari ad virtuose studēdū ⁊ ad speculādū p loco ⁊ tpe: et sm̄ alias circūstātias debitas sm̄ impiū volūtatis: sic ad orādū ⁊ ad alia opa exteriora: ḡ illa cognitio vere erit praxis. Preterea oīs act⁹ impat⁹ a volūtate ē praxis: ſ aliq̄ itellect⁹o imperat' a volūtate sic act⁹ alteri⁹ potētie: ḡ ⁊c.

Ad istud respōdet pdict⁹ doctor q̄ l3 speculatio sit q̄dā opatio: ⁊ ita praxis extēdēdo nomē. tn̄ vt praxis dr̄ sola opatio ad quā itellect⁹ pt extēdi: nulla itellectio ē praxis. Et h̄ mō accipit': qn̄ ad praxi3 dr̄ cognitio practica extēdi. Cū ḡ arguit'. intellectio ē ipata a volūtate: ḡ

ē praxis. nō sequit᷑. Sȝ seq̄t ḡ ē practica. Ipa em̄ nata ē denoiari accidētalr a praxi ad quā ē extēsibilis. nō aūt est termīn᷒ tal' extēsionis.

Contra istā respōsionez argutū ē prius. q᷑ ipa intellectio ē termin᷒ extēsionis ⁊ ad eā alia itellectio vere extēdit᷑. q᷑ vna dictat de alia elicīēda. ⁊ talis itellectio nō pōt eē recta i genere moris: nisi eliciat᷑ ꝯformit᷑ rōni recte. Sic em̄ null᷒ act᷒ exterior: nec aliq̄s act᷒ cuiuscūq̧ potētie sensitiue vl' motiue vl' etiā volūtatis: pōt eē moral'r bon᷒ nisi cōformit᷑ eliciat᷑ rōni recte ⁊ si eliciat᷑ cōformit᷑ q̄cūq̧ istoꝝ: ip̄e erit rect᷒ i genere moris: ita itellectio nō pōt eē recta i genere moris nisi eliciat᷑ ꝯformit᷑ rōni recte. ⁊ si eliciat᷑ ꝯformit᷑ rōni recte: erit recta. ḡ tal' itellectio vere pōt esse praxis. Preterea q̄ dr̄ q̄ nō sequit᷑: itellectio ē impata a volūtate: ḡ ē praxis. sicut ḡ ē practica. Hoc nō ē veꝝ: q᷑ bn̄ seq̄t᷑: ē impata a volūtate. ḡ ē praxis. q᷑ fm̄ istū doctorē. actus potētie sensitiue nō dr̄ praxis nisi q᷑ impat᷑ a volūtate: ḡ eadē rōne si eq̄ pfecte impet᷑ ipa itellectio: ipa eq̄lit᷑ dicet᷑ praxis. Cōfirmat᷑: q᷑ q̄n act᷒ impans est praxis. act᷒ impat᷒ etia ē praxis. Sȝ nō seq̄t᷑. intellectio ē impata: ḡ ē practicta. q᷑ pura speculatō q̄ nullo mō pōt eē practica pōt eē impata a volūtate. ⁊ tn̄ nō pōt eē practica.

Contra secūdam conditionem.

Cōtra scd̄aȝ cōditionē. si itelligat q̄ ē posterior itellectiōe cui pōt ꝯformari: sic nō ē vera. q᷑ sola notitia icōplexa sufficit ad praxim fm̄ pncipia isti᷒ doctoris ⁊ fm̄ veritatē. Et si intelligat q̄ p̄supponit᷑ aliq̄ intellectio. verū dicit: q᷑ nūq̄ ē aliq̄s act᷒ praxis nisi sit act᷒ elicit᷒ volūtatis impat᷒: ⁊ q̄libet talis p̄supponit itellectionē.

Cōtra tertiam.

Cōtra tertiā cōditionē. Aliq̄ opatio ē praxis q̄ nullo mō pōt elici cōformit᷑ rōni recte: sicut illa q̄ elicit᷑ ꝯformit᷑ opposite rōni recte necessarie. Un̄ sic ē aliqđ dictamē de necc̄rio: ita ē aliqđ de suo opposito qđ est ipossibile: ⁊ illi pōt elici ꝯformit᷑ aliq̄ praxis: ⁊ tn̄ nō pōt elici ꝯformit᷑ rōni recte: nec ad h̄ vt sit rect᷒ nec ad h̄ vt nō sit rect᷒. Cōfirmat᷑. q᷑ q̄ rōne act᷒ elicit᷒ cōformit᷑ rōni recte ē praxis: eadē rōe act᷒ elicit᷒ cōformit᷑ rōni false erit praxis. ḡ nō ois praxis ē nata elici ꝯformit᷑ rōni recte

Resolutio auctoris.

Ideo ad istā. q. dico: q̄ difficultas mag' cōsistit i noīe q̄ i re. Omēs em̄ vel fere oēs ponūt ista q̄ ē ibi itellectio ostēdēs finē et ea q̄ sūt ad finē: ⁊ q̄ ē ibi volitio finis: ⁊ etiā ꝯsiliū de hys q̄ sūt ad finē. Post qđ ꝯsiliū vel inq̄sitionē seq̄t᷑ vel seq̄ pōt sniā q̄ dictat᷑ de hys q̄ sunt ad finē ipsi᷒: ⁊ post istā sniam q̄ dictat᷑ q̄ vnū ē eligēdū ⁊ aliud nō: seq̄t᷑ vel seq̄ pōt electio q̄ dictatū vl' sentētiatū eē eligēdū p̄ponit᷑ illi qđ nō ē sic sētētiatū eē eligēdū Post aūt istā electōeȝ seq̄t᷑ illud qđ ē sic dictatū ⁊ sētētiatū: si nō sit aliqđ ipedimētū Uerbi grā. alicui ifirmo ostēdit᷑ p itellectū q̄ sanitas ē acq̄rēda: ⁊ hȝ tūc itellect᷒ vnū pncipiū practicū respectu finis. quo dictat q̄ sanitas ē acquirēda. Post istud aūt dictamē seq̄t᷑ volitio i volūtate: q̄ desiderat sanitatē: cui᷒ is forte nō necc̄rio. Istā aūt volitionē seq̄t᷑ ꝯsiliū itellect᷒: vel inq̄sitio q̄ inq̄rit p q̄d meli᷒ pōt attigere istā sanitatē: vtrū p ambulationē: vel potiōem: vel cocturā: vl' aliquā aliā viā. Et post illud ꝯsiliū vl' inq̄sitiōeȝ seq̄t᷑ snia: q̄ determinate sentētiat᷑ q̄ sanitas meli᷒ attingit᷑ p istā viā determinate vl' p aliā determinate. Et istā sniam vl' dictamē sequit᷑ electio volūtatis vl' seq̄ pōt: q̄ detimnate vult ābulare: vl' potiōeȝ accipe: ⁊ sic de alys. Postea aūt sequit᷑ si nō sit ipedimētū determinate vl' ipa ādulatio vl' aliqd aliud. Et ista ꝓcessio fere ab oib᷒ etiā diuersimode opinātib᷒ ō praxi ꝯcedit᷑ ⁊ ita discrepāt pauci i re. Sȝ qđ istoru dēat vocari praxis: ⁊ qđ nō. de h̄ sut opiniones. Et iō q᷑ vtēdū ē vocabul' sic vtūt᷑ autores ⁊ int᷑ autores q̄ loq̄bāt᷑ de isto vocabulo. cōmētator eust cius sup ii. ethi. frequēti᷒ vsus ē eo. iō fm̄ intētionē sua dicā: qd ē praxis. q᷑ etiā ipse cōcordit᷑ vtebat᷑ h̄ vocabulo Ari. ⁊ Cōmē. suo Auer. ⁊ alys phis

Responsio auctoris.

Dico ḡ q̄ fȝ istū cōmē. pmo ethi. Praxis q̄druplr̄ accipi pt̄. s. large. strīcte. stricti᷒. strictissime. Pmo mō praxis idē ē qđ opatio cuiuscūq̧ virtutis: siue libere: siue naturalis. Hoc pȝ: q᷑ energia ⁊ praxis isto mō dicta sūt idē: s energia ē opatio cuiuscūq̧ v̇tutis: ḡ ⁊ c. maior pȝ p Cōmē. dicētē: lȝ itaq̧ praxis ⁊ energia id ē act᷒ ⁊ opatio hȝ appropatas significatiōes distinguāt᷑: cōiter tn̄ acceptis ronib᷒ praxis ꝓ energia: ⁊ ecōuerso indifferēt᷑ ponit᷑: ḡ ois energia ē praxis. minor pȝ p eūdē dicētē Energia siue opatio ē natural' vniuscuiusq̧ substātie virt᷒ ⁊ mot᷒. Et rursus: energia est natural' ois substātie innat᷒ mot᷒. Ex ista aucto. pȝ q̄ energia vnis mō dicta ē mot᷒ vel actio vel act᷒ cuiuscūq̧ v̇tutis siue potētie siue substātie Scd̄o mō praxis siue energia dr̄ ois opatio cognitiua siue passio ꝯsequēs cognoscētē inq̄tū cognoscēs ē. h̄ ē seq̄t᷑ cognitionē. Et isto mō ipa cognitio: ois etiā act᷒ potētie cuiuscūq̧ q̄ ē cognitiua vl' appetitiua ⁊ passiōes scȝ delectatiōes: tristicie: ⁊ hmōi pn̄t dici energie siue praxes. Un̄ dic̄ ibi cōmē. energia ē naturalis ⁊ pma sp mobil' virt᷒ itellectiue aie. h̄ ē sp mobil' ipsi᷒ rōnis naturalr̄ ex ipa sp irrigata. Istō pt̄ itelligi d̄ actu cognitio ipsi᷒ itellectus. pro alys autē opationibus elicitis a potētia appetiua sequitur. Dicitur etiā energie id ē opatiōes. praxes id est actus. vel actiōes

vt loqui:ambulare:comedere: bibere ⁊ hmōi
Pro passiōib⁹ aūt seqꝛ:passiōes q̄ꝫ naturales
multotiēs energie siue rōnes dicūt vt fames
sitis:⁊ hmōi.⁊ eadē rōne ⁊ alie passiōes. puta
delectatiōes ⁊ tristitie:pñt dici energie. Ter
tio mō accipit praxis stricti⁹:⁊ praxis isto mō
dcā idē ē qd̄ opatio extās ī nr̄a potestate.ħ pꝫ:
q2 oīs opatio extās ī nr̄a potestate ē op⁹ ṽtutꝭ
vl' vicij : q2 oīs tal' opatio extās ī nr̄a potestate
pōt eē ṽtuosa vl' viciosa:ꝟ praxis ē op⁹ ṽtutis
⁊ vicij:ḡ ⁊c̄.minor pꝫ p cōmē.vbi supra dicētē
Dicit rursus energia op⁹ ṽtutꝭ:id ē qd̄ a ṽtute
opatū ē: ꝟ q̄ rōne op⁹ ṽtutꝭ ē praxis eadē rōne
op⁹ vicij erit praxis. Quarto accipit strictis-
sime:p opatiōe ꝯformit elicita dictamini rō-
nis ⁊ electiōis volūtatis:⁊ isto mō praxis ē sp
ꝯformit elicita itellectui ꝯsiliatiuo ⁊ p ꝯn̄s cō
formit elicita electiōi volūtatis.q2 ꝟꝫ phm cō
siliabile et eligibile idē.Q2 aūt praxis sic acci
piat.pꝫ p cōmē.vbi p̄us dicētē. Praxis autē
quā ꝯsueuerūt trāsferre i actū:⁊ ꝟm electionē
hoīs energia id ē opatio.Q2 aūt p praxim itel
ligat actū sequētē electionē. pꝫ p illd̄ qd̄ q̄bus
dā iterpositis subdit. electio vero ē duob⁹ p-
positis iudiciū hoīs ħ præaltero p̄ponēs. Se
quit aūt post electionē mot⁹ ⁊ ipetus ad actū
deinde seqꝛ vsus ⁊ sic cessat apperit⁹ post vsū
motū aūt ⁊ imperiū ad actū vocat praxim stri-
ctissime sumptā:quā p̄dixit eē ꝟꝫ hoīs electio
nē opationē.vsū aūt vocat cōsecutionē finꝭ:
q2 añ ꝯsecutionē finis nō cessat appetit⁹. Ad
ppositū dico:q̄ p̄mo mō ⁊ scd̄o nō loquūt do
ctores de praxi.i tractādo q̄ scia ē speculatiua
⁊ q̄ practica.q2 p extēsionē ad illā ñ dr̄ notitia
practica:ꝟ tertio mō ⁊ quarto mō loquūt do
ctores de praxi. q2 ad praxim tertio mō dictā
saltē aliquā extēdit itellect⁹ practic⁹ respectu
aūt praxis quarto mō dicte sp ē itellect⁹ cōsi-
liatiu⁹. Et iō ad solutionē isti⁹.q. p̄mo vidē-
dū ē q̄liter distiguit itellect⁹ practic⁹ ⁊ itelle-
ctus cōsiliatiu⁹. Scd̄o vidēdū ē:q̄ opatio est
praxis tertio mō dicta. Tertio.q̄ opatio ē pra-
xis vltimo mō dcā. Circa p̄mū dico:q̄ itel-
lect⁹ practic⁹ ē respectu practicoꝝ p̄ncipioꝝ
⁊ etiā respectu ꝯclusionū practicaꝝ:⁊ iō itel-
lect⁹ practic⁹ ē respectu finis q̄n.s.de aliquo fi
ne iudicat q̄ est appetēdus vl' ꝓsequēd⁹ : ⁊ ħ
ē itelligēdū.q2 ē respectu vni⁹ cōplexi:qd̄ affir
mat aliquē finē eē appetēdū:⁊ istud ē p̄mū p̄n
cipiū practicū i opādo. Et ħ mō dic p̄bs q̄ sic
p̄ncipiū i speculabilib⁹:ita finis in agibilib⁹.
Et rō hui⁹ est:q2 volūtas nihil agit nisi ꝓpt fi
nē.⁊ ħ vel ꝓpt finē dictatū a rōne:vel ꝓpt fi-
nē quē ex libertate sua sibi p̄stituit.⁊ ita oīs
actio volūtat:⁊ p ꝯn̄s oīs praxis q̄ nō ē respe-

Ponūtur tres ar
ticuli.

Primus articul⁹

ctu finis:necīo p̄supponit volitōnē finis. Et
itellect⁹ practic⁹ ē respectu p̄ncipioꝝ practi-
coꝝ sumptoꝝ a fine.et nō tm̄ ē respectu p̄nci-
pioꝝ:ꝟ etiā respectu cōclusionū:q2 oīs ṽitas
confesse se hn̄s appetitui recto ē practica: ⁊ p
ꝯn̄s notitia ṽitatis ē practica: ꝟ itellect⁹ cōsi
liatiu⁹ ē tm̄ respectu cōclusionū practicarum
Dictato em̄ p itellectū sine oī cōsilio p̄uio ali-
quē finē eē appetēdū.⁊ voluntate appetente
istū finē itellect⁹ ꝯsiliat p qd̄ mediū illū finē
meli⁹ pōt attigere.⁊ habita īuestigatōe:ꝯclu
dit tādē q̄ p tale mediū determinatū est finis
attigēd⁹. Verbi grā.itellect⁹ dictat ifirmo q̄
sanitas ē appetēda:post volūtas appetit illā
sanitatē:ꝟ q2 sanitas pōt acq̄ri p multa media
⁊ ignorat p qd̄ meli⁹. itellect⁹ ꝯsiliat ⁊ inq̄rit
p qd̄ mediū pt facili⁹ ⁊ meli⁹ acq̄ri.⁊ post mul
tā iuestigationē ꝯcludit:q̄ p aliqd̄ mediū de-
terminatū:⁊ respectu illi⁹ ꝯclusiōis dr̄ intelle
ctus ꝯsiliatiu⁹. Et ita pꝫ q̄ respectu quoꝝcūq̄
q̄ ē itellect⁹ ꝯsiliatiu⁹:respectu eoꝝdē ē intel
lect⁹ practic⁹. Vñ sciēdū: q̄ idē itellect⁹ nūe
ro ē practic⁹ ⁊ speculatiu⁹ ⁊ cōsiliatiu⁹: tñ isti
termini distinguūt ⁊ hñt distīcras diffinitio-
nes exp̄mētes q̄d noīs. Et ita ē itelligēdū di-
ctū autoꝝ:q̄n distiguūt īter itellectū specula-
tiuū ⁊ practicū ⁊c̄.q2 hñt distīctas diffinitōes
exp̄mētes q̄d noīs eoꝝ. Vñ si diffiniat intelle
ctus speculatiu⁹: ħ ē iste termin⁹ itellect⁹ spe
culatiu⁹:dꝫ sic dici. Intellect⁹ speculatiu⁹ ē i-
tellect⁹ potēs ꝯsiderare illa q̄ nō sūt i potesta
te nr̄a.itellect⁹ practic⁹ sic. Intellect⁹ practi-
cus ē itellect⁹ potēs ꝯsiderare vl' hr̄e sciam il-
loꝝ q̄ sūt i potestate nr̄a:⁊ sic de alijs. Cir-
ca scd̄m dico sic dcm̄ ē: q̄ oīs opatio q̄ ē i pote
state nr̄a,ē praxis:⁊ iō cū tā volitio q̄ cognitio
q̄ alij act⁹ extiores sint ī potestate nr̄a:seqꝛ q̄
q̄libet istoꝝ vere potent dici praxis.tñ praxis
p̄mo dr̄ d̄ actu volūtat:cū ipa sit prio i potesta
te nr̄a ⁊ nulla alia sit i potestate nr̄a nisi medi
ante ea:⁊ iō nulla alia dr̄ praxis p̄mo Q2 aūt
oīs tal' opatō possit dici praxis vꝫ:q2 oīs actio
q̄ ē i potestate nr̄a pōt eē ṽtuosa vel viciosa:ꝟ
oīs tal' ē praxis.ḡ ⁊c̄. Sic ḡ ista pōt dici descri
ptio praxis i cōi Ista aūt praxis diuidit i pra
xim ṽtuosā ⁊ viciosā : q2 vtraq̄ illarū ē i pote-
state nr̄a. Praxis aūt ṽtuosa pōt sic describi.
Praxis ṽtuosa ē opatio extistēs i potestate vo
lūtatis:nata elici ꝯformiter rōni recte ad ħ q̄
sit recta. Prima cōditio patꝫ:q2 nulla opera-
tio que non est existens in potestate volunta-
tis est virtuosa:sed magis naturalis. Secun-
da conditio patet ꝟm p̄hm. vi.ethi.electio re-
cta : ⁊ p ꝯn̄s nec alia opatio recta ē sine recta
rōne. q2 nō est maior rō de vna opatione q̄ de

Secundus arti
culus.

alia. Praxis aūt viciosa ē opatio existēs ī potestate volūtatis nata elici difformiter rōi recte: vl' cōformiter rōni erronee ⁊ false. Prima pditio pz: q: alr nō eēt īputabilis. q: illud qđ nō ē in potestate volūtatis nullo mō ē imputabile. Scđa pditio pz. q: oīe malū elicitū pōt eē dictatū nō eē eligēdū. Ex istis sequūtur aliq̄ pclusiones. vna q nō ē respectu cuiuslibet praxis scia practica: cui notitie dēat cōformari: vel magis pp̄e cui sit nata elici pformiter ad hoc q sit recta. ⁊ hoc: q: quātūcūq̄ đ omī praxi posset eē aliqđ dictamē verū qđ dz elici vel nō elici: ⁊ ita aliquo mō sibi cōformaret̃ tñ aliqua est praxis mala q̄ nullo mō pōt pformiter elici rōni recte: q: nulla rō recta pōt dictare eā eliciendā: sicut nulla rō recta pōt dictare q inimicus ē odiēdus p̄ diuinū p̄ceptū.

Z — Prima pclusio

Alia pclusio sequit̃ q ē aliqua praxis q̄ nec cōformit̃ nec difformit̃ ē elicita rōni recte: sic illa q̄ elicit̃ posita sola ostensione obiecti p intellectū sine omī dictamie v̄o vl' falso. Tertia pclusio sequit̃ q praxis nō dicit formalr̃ p̄cise aliquē actū: s̃ dicit actū cōnotādo volūtatē a q̄ effectiue ⁊ libere pducat̃: sicut ē de actu meritorio. Et ex hoc sequit̃: q eadē opatio specie vel forte numero pōt eē pmo praxis ⁊ postea nō praxis: q: si volūtas libere et pstingēter aliquā operatōnē eliciat: tūc illa opatio dicit̃ praxis ⁊ si post deus illā eādē cōtinuaret sine omī causatiōe vl' pseruatiōe volūtatis: respectu illi⁹ tūc vere diceret̃ nō praxis. q: nō eēt ī sua potestate.

M — Scđa pclusio.

N — Tertia pclusio.

Circa tertiū dico: q praxis vltimo mō dicta ē ois opatio existēs ī potestate volūtatis: cōsiliata ab itellectu: respectu cui⁹ ē electio volūtatis. Et isto mō praxis đi vl' pt bici: tā de actiōe volūtatis q̄ de opatiōe itellect⁹: q̄ etiā de opatione exteriori. Nā em̄ possit dici de opatōe volūtatis pz. q: appetitu existēre respectu sanitat̃ tāq̄ respectu finis acq̄rendi pōt eē dubitatio: an ista sanitas possz acq̄ri meli⁹ p opationē exteriorē: vel p amorē vel p odiū volūtatis: vl' etiā p studiū ⁊ exercitiū intillect⁹. q: s̃m medicos: ⁊ expiētia docet q qđlibet istoꝝ pōt eē cā ifirmitatis saltē ptialis: ⁊ etiā cā ptialis sanitat̃. ḡ de istis pōt eē inq̄sitio: p qđ istoꝝ meli⁹ ē sanitas acq̄rēda: ⁊ p pñs quodlibet eoꝝ ē psiliabile: et p pñs eligibile. ⁊ p pñs cū quodlibet istoꝝ sit opatio ⁊ act⁹ intellect⁹: ⁊ qđlibet istoꝝ poterit eē opatio sequēs electionē volūtat̃: ⁊ p pñs erit praxis vltimo mō dicta. q: s̃m Cōmen. vi. ethi. ex electione act⁹ generat̃. Eligētes em̄ qđ a mēte demōstratū ē eē bonū: amore ipsi⁹ opamur ⁊ agim⁹ vt attingam⁹ ipm. Et ita concedo q pura speculatio pōt eē praxis isto mō dicta: q: de ipa pōt eē cōsiliū: ⁊ respectu ipsi⁹ pōt eē electio. Ex isto seq̄t̃ etiā q opatio exterior ipata a volūtate: nō ē semp praxis isto mō dicta: q̄a q̄n opatio ē p̄stituta a volūtate tāq̄ finis: tūc nō est cōsiliabilis neq̄ eligibilis. ⁊ p pñs nec ē praxis isto mō dicta s̃m Ari. dicētē. iij. ethi. Cōsiliamur aūt nō de finib⁹: s̃ de hijs q̄ ad fines. Neq̄ em̄ medic⁹ psiliabit̃ si sanabit: nec rethor si suadebit: neq̄ politic⁹ si pacē faciat: neq̄ reliquoꝝ aliq̄s de fine: s̃ ponētes finē aliquē. ⁊ h̃ siue s̃z rōnē rectā: siue s̃z p̄stitutionē volūtatis q̄liter ⁊ p que erūt intēdūt. Verūtñ q̄uis nō quelibet opatio exterior impata a volūtate sit semp praxis isto vltimo mō: q: tñ poterit ordinari ad finē vlteriorē vere poterit eē praxis.

O — Tertius articul⁹

Sic ḡ pz ad. q. q nō solū opatio potētie sensitiue vel iferioris ē praxis: s̃ etiā opatio intellect⁹ ⁊ volūtatis pōt eē praxis pprijssime dicta. Ad p̄mū argumētū p̄me opiōis respōdeo: q hñ inuenit̃: q notitia practica est circa opa nostra: ⁊ circa pstingētia opabilia a nobis: s̃ nūq̄ inuenit̃ q praxis siue op⁹ de quo est notitia practica sit circa pstingēs alr̃ se hr̃e nec circa aliq̄d qđ ē in potestate nr̃a: q̄uis ipa opatio q̄ est ipa praxis sit pstingēs alr̃ se hr̃e ⁊ opabil'a nobis. Et iō pura speculatio ⁊ sil'r dilectio q̄ sunt opabiles a nobis: q̄uis nō habeant talia p obiectis: vere sūt praxes. ⁊ de ipis vere erit notitia practica.

P — Ad rōnes p̄mā p̄me opinionis que ē henrici de ganda [?] tonis.

Si dicat̃ q omīs notitia practica ē respectu actiōis vl' factiōis s̃ actio ē circa agibile: ⁊ factio circa factibile: ḡ actio ⁊ factio q̄ sūt praxes hñt aliq̄d pstingēs alr̃ se hr̃e p obiecto.

Replicatio.

Respōdeo q nūq̄ inuenitur a p̄ho dictū q habit⁹ practici sunt circa actionē ⁊ factionē. ⁊ actio ⁊ factio circa agibile et factibile: s̃ dic̃ q artes practice sūt circa agibile ⁊ factibile: ⁊ tūc accipit ista p actiōe ⁊ factiōe. Vñ dic̃. vi. ethi. Cōtigēs aūt alr̃ hr̃e sc: ē aliq̄d ⁊ agibile ⁊ factibile. alterū aūt ē actio ⁊ factio. Vide cōmē. i cōmēto sequēti litterā a'legatā. vbi dic̃ q aliud ē practica actiua. ⁊ aliud praxis id ē actio. ⁊ aliđ factiua id ē factio. Ex quo pz: q respectu soli⁹ actiōis ⁊ solius factiōis v̄e dicet̃ actiua vl' factiua q̄tūcū q nihil sit ibi pstingēs alr̃ se hr̃e nisi sola actio vl' factio. Hoc pz q: multe sūt artes mechanice q̄ sūt factiue: quaꝝ aliq̄ nihil pstingēs a nobis opabile respiciūt nisi ipsā factionē ⁊ tñ vere sūt practice: sic ars cytharisandi: cātādi: et sic de hmōi ⁊ illa circa q̄ sunt iste opatiōes nō sūt opabilia a nobis: ḡ q tūcūq̄ speculatio ipsa sit circa obiectū nō opabile a nobis: dūz tñ ipa v̄e sit opabilis a nob: v̄e poterit dici praxis. Hoc etiā pz per p̄hm p̄mo ethicoꝝ. ⁊ nono metha. q q̄dā sunt opatiōes p̄ter quas sūt

Responsio.

al⁊ q̄ opa et q̄dā nō: et tñ de vtrisq; pōt eē noti tia practica: sic declarat ph̄s. i. ethi. Unn̄ dicit Cōmentator ibidē. Musico q̄dē operāte ſm musicā. id ē cantāte: vel ſm musicā vtēte orga no ⁊ operāte ꝑ illud: deinde quiescente. nullū opus ip̄ius restat aut relinquit̄. ꝫ musica ē pra ctica vere. ⁊ tñ nihil est ibi opabile a nobis ni si ip̄a opatio. q̄uis instrumētū musicū sit opa bile a nobis per aliā artē nō per musicā. Ad aliud cōcedo. ꝙ praxis strictissime sumpta est opatio ſm virtutē moralē. et concedo ꝙ circa ip̄am est electio. ⁊ iō ip̄a est ꝯtingēs alit̄ se hr̄e ⁊ opabilis a nobis. nō tñ (sicut declaratū ē) oportet ꝙ obiectū ip̄ius praxis sit ꝯtingēs alit̄ se hr̄e. ⁊ iō q̄r ip̄a pura speculatio est opabilis a nobis ⁊ nō suū obiectū, ideo ip̄a potent dici praxis. sed nō potent dici practica. Si dicat̄ ꝙ tūc moralis virtus esset respectu intellectio nis. q̄r habit⁹ electiuus ⁊ ꝑ ꝯn̄s virtus moralis esset in intellectu. qđ est ꝯtra ph̄m. i. ⁊. vi ethi.

Respōdeo. ꝙ accipiēdo virtutē moralē pro habitu cōi virtuoso qui nō est itellectualis. ꝙ aliq̄s hitus moralis est respectu itellectōis. q̄r sicut pōt aliq̄s hr̄e actū bonū ⁊ malū circa in tellectionē. ita ⁊ habitū. Unn̄ sicut aliq̄s peccat studēdo tēpore ⁊ loco nō debito. ita meritorie agit studēdo pro loco ⁊ tēpore: ⁊ ſm alias cir cūstātias req̄sitas. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vn⁹ istoꝝ actuū est meritorius. ⁊ alius demeritorius. Ita nō est i ꝯueniēs tales habit⁹ corresp̄ōdētes actib⁹ ge nerari. nec tñ ꝓpt̄ hoc habit⁹ moralis erit i in tellectu ꝓprie loquēdo. q̄a ꝓprie loquēdo ōis hit⁹ moralis est in volūtate: sic̄ patebit i tertio. Unn̄ sicut hitus volūtatis generat⁹ ex volitōi bus q̄b⁹ vult ꝓ loco ⁊ tp̄e: ⁊ ſm alias circūstā tias vti necc̄riis ad salutē est moralit̄ v̄tuosus subiectiue exn̄s in volūtate. q̄ etiā nō est itelle ctualis: ita ex volitiōib⁹ q̄bus volūtas vult stu dere ⁊ intellectualit̄ ꝯsiderare ſm debitas cir cūstātias generabit̄ hitus moralit̄ virtuosus. subiectie exn̄s in volūtate. q̄ etiā nō est itelle ctualis. q̄uis ex actib⁹ intellect⁹ iparis a volū tate gn̄etur vn⁹ ali⁹ hitus intellectualis. Ad aliud ꝯcedo. ꝙ praxis strictissime sūpte ſpe lectio ē cā eff. etia. ꝫ dico ꝙ ista est electio respe ctu itellectiōis q̄ est pura speculatio. sic̄ respe ctu cuiuscūq; opatiōis exterioris. ⁊ ita ip̄a effi cit̄ ab electōe volūtatis sicut opatio exterior.

Ita eīn possum dubitare ⁊ cōsiderare an de beā cōsiderare aliq̄d pure speculabile. sic̄ pos sū dubitare ⁊ cōsiderare an debeā comedere vel nō. ⁊ ita possū sentētiari ⁊ ꝯcludere ꝙ de beā ꝯsiderare tale speculabile. ⁊ post istā sen tentiā possū eligere velle ꝯsiderare. ⁊ intelle ctio pōt sequi electionē: sicut opatio exterior.

Ad auctoritatē bti Gregorij. Dico ꝙ accipit opus pro ope exteriori. ⁊ ita frequent̄ accipiūt sancti: q̄r respectu multoꝝ taliū ē ꝯsiliū ⁊ ele ctio: q̄uis possit eē etiā respectu cōtēplatiōis Unn̄ frequēt̄ ꝓpter vitā eternā ꝯsequēdā aliq̄ multū sollicite inq̄rūt ⁊ deliberāt: an sit vacā dū cōtēplatiōi vel p̄dicationi aut alijs opib⁹ exteriorib⁹: ⁊ ita ip̄a cōtēplatio vere ē post ele ctionē. aliq̄n eīn cōcludūt ⁊ sentētiāt̄ sancti ꝙ vacādū ē cōtēplatiōi. ⁊ iō ꝯtēplatio ē vere pra xis. Per p̄dicta pꝫ: ꝙ ꝓcessus iste cōcludit ꝙ speculatio ē vere praxis: q̄r itellect⁹ practic⁹ ñ solū inq̄rit qđ op⁹ exterius ē fugiēdū: qđ ꝓse quēdū. ꝫ etiā ista ōia inq̄rit đ opib⁹ iterioib⁹ ⁊ post seq̄t̄ electio: et post sequit̄ ꝓsecutio eli gibilis. etiā q̄tū ad ip̄m itellectū et volūtatē: iō ⁊c̄. Ad vltimā autē. ꝙ agibile ⁊ eligibile ē idē. Et iō sic̄ ista operatio iterior. s. specula tio ⁊ etiā volitio ē agibilis: ita eligibilis. ⁊ iō vere erit praxis. Ad p̄mū alteri⁹ opinionis ꝙ nō ē de rōne intellect⁹ practici ꝙ se extēdat extra totā partē rōnalē. ꝫ sufficit ꝙ se extēdat ad volūtatē: ⁊ ad quēcūq; actū mediāte actu volūtatis. ⁊ iō sufficiēter vn⁹ act⁹ intellect⁹ se extēdit ad aliū actū itellect⁹ tāq; ad obiectū. Et q̄n dr̄: tūc logica eēt practica: ista ꝯclusio ē cōcedēda: sicut post patebit. Argumentū pro sc̄da ꝯditiōe cōcludit qđ ꝓbat ꝙ praxis ē posterior intellectiōe: q̄r omnē praxim p̄cedit aliq̄ intellectio: sicut omnē actū volūtatis p̄ cedit aliqua intellectio: nō tñ requirit̄ intelle ctio dictatiua: nec aliqua intellectio cōplexa ꝓor. Ad argumētū ꝓ tertia cōditiōe: ꝙ illa ē cōditio praxis bone quā ph̄s vocat. ij. phi. ⁊ vi. ethi. ca. iij. et cōmētator cōmē. l viij. eupra xiā. nō ē aūt ꝯditio praxis i cōi. ⁊ ōis praxis re cta req̄rit rationē rectā ꝫ nō ōis praxis ē recta nec eē pōt: sic̄ nec ōis volitio. iō ⁊c̄. Ad pri mū p̄ncipale pꝫ ꝙ sola operatio sequēs electi onē ē praxis quarto mō dicta: ꝫ nō solū opatō potētie isterioris seq̄t̄ electionē. ꝫ ip̄am sequit̄ tā intellectio (q̄uis vna alia p̄cedat) q̄ etiā operatio volūtatis. Pōt eīn q̄s cōsiliari ⁊ de liberare: vtrū debeat deliberare. ⁊ vtrū debe at ꝯsiderare vel nō. iō ⁊c̄. Sꝫ praxis tertio mō dicta respectu cui⁹ dicit̄ notitia practica non sequit̄ semp electionē: ꝫ ip̄amet electio ⁊ voli tio p̄cedēs est praxis: cū sit op⁹ nostrū de quo ē notitia practica. Sꝫ cōmē. i aucto. allegata accipit praxim quarto modo: ⁊ non tm̄ tertio modo. Alia questio quarte p̄ncipali cōnexa.

Deinde quero vtrum

notitia practica et speculatiua distinguūtur ꝑ fines an ꝑ obiecta. Qꝫ ꝑ fines ꝓbat̄: q̄r sc̄do

Q
Ad sc̄daꝫ.

Contra replicatio

Responsio.

R
Ad tertiū

D
Ad rōnes sc̄de opi. que ē in p̄ prima cōclu

Pro secūdā cōditione.

Pro tertia cōditione.
Eupraxia.

E
Ad principale argumētū.

A
Questioni quarte principali annectitur hec que in ordine est. Questio. 5.

B
Prima opinio Henrici de gādano

methaphisice. Finis speculatiue veritas. practice aūt opus. ergo ꝛc. Cōtra Auicēna. i. methaphisice dicit ꝙ scie practice sunt de operibus nostris nō aūt speculatiue. Ad istā q̄stionē dicūt aliqui ꝙ scia speculatiua ꝛ practica distinguunt penes fines suos. Distinguit tn̄ de fine. quia quidā est finis scie. ꝛ quidā sciētis. Finis sciētie est ille ad quē ordinat scientia. Finis sciētis est ille ad quē sciens ordinat scientiam. Silr finis sciētie est duplex scʒ per se et p accidēs. pncipalis et secūdarius. Finis p se scie est ad quē ex natura sua habet ordinari. Finis per accidēs sciētie siue nō pncipalis est ille ad quē nō ordinat per se. sed potest ordinari ex intētione sciētis. A fine sciētis quē scʒ ipse sciēs intendit. nō dr̄ scia nec speculatiua nec practica. sed a fine scie per se ꝛ pncipali: et nō a fine nō principali dr̄ sciētia speculatiua vl practica. quia illa sciētia que ex se ordinat ad cognitionē veri est speculatiua. illa q̄ ordinat ad operationē boni est practica. Dicitur igit ꝙ sciētia practica distiguit a speculatiua penes finē sciētie per se ꝛ pncipalem. quia finis practice est opus. Finis aūt speculatiue est veritas.

Probat pmo

Hoc pbat. qr vnusq̄sq; effectus distinguit per suā cām nobiliorē: sed int omnes causas. causa finalis est nobilissima cū sit causa causarū ꝓm auicennā. ergo notitia practica habet distingui ab alia penes finē suū.

Scd̄o

Preterea vna sciētia distinguit ab alia. vel p subiectum vel p finē. sed notitia practica nō distiguit a speculatiua p subiectū. qr de eodē subiecto possunt esse et scia speculatiua ꝛ practica. ergo penes fines.

Tertio

Preterea sicut pncipiū in speculabilibus. ita finis in opabilibus. ij. phisicoꝝ. sed scia speculatiua distinguit ab alia p sua pncipia. ergo ꝛc. Hoc patet p phm. ij. methaphisice. ꝛ. iij. de aīa. Ubi dicit. Differt aūt a speculatiua fine. Silr dicit intellectus q̄ ppter aliquid ratiocinat practicus est.

C
Cōtra pmā opi.

Cōtra istam opinionē ondo ꝙ practica nō distinguit a speculatiua fine. i. p cām finalē. ita scʒ ꝙ habeat distinctā cām finalē a cā finali speculatiue: ꝙ idē simplr pōt eē cā finalis vtriusq;. Hoc pbo. ꝓmo sic. idē est finis scie ꝛ sciētis: ꝙ idē pōt eē finis sciēt. ppt quē acq̄rit sciam tā speculatiuā ꝙ practicā. ergo ꝛc. minor pʒ. qr idē est finis agent. ꝙ est intētus ab agente. ꝛ actiōis sue. seu forme facte. qr ois finis cuiuscūq; actōis est finis intētus ab isto agēte. aut supiore dirigēte illud agēs inferius sicut in naturalibus idē ē finis agētiū inferioꝝ ꝛ itelligētie dirigētis. ꝛ a quocūq; intēdat. sequit ꝙ idem sit finis agētis. ꝙ est intētus ab agēte ꝛ actōis sue. Preterea finis nūq; respicit formā nec materiā nisi mediāte agente: in q̄tuʒ. s. mouet efficiēs ad agendū. ꝙ est inq̄tū itendit ab agēte: ergo nō est cā finalis nisi qr itendit ab agēte: ergo idē est finis agent. s. intētus ꝛ forme. Propterea illud nō est cā essentialis alicuius rei a quo nō dependet. nec in esse nec i fieri. ꝙ a tali qd̄ nō mouet efficiēs ad agēdū nō dependet res quocūq; mō. Qr nō in esse ptʒ: qr sine illo est res in rerū natura. ꝙ nō i fieri. ptʒ qr nihilominus erit res. Propterea illd̄ a quo res dependet essentialr: ita ꝙ sine illo res nō haberet esse reale. videt esse cā essentialis illius rei. ꝙ a fine sciēt dependet ipa scia realit ꝛ essentialr: qr sine illo simplicit nō foret. sic ponat: ꝙ aliq̄s nō addisceret sciam speculatiuā nisi ppt lucrū: vel ppt aliq̄d tale: nisi ille tūc hoc intenderet. simplicit nihil foret illa scia: ergo illud hʒ rōem cause: ꝛ nō nisi rōem cause final. ergo ꝛc. Propterea p qd̄ cōtingit respōdere ad q̄stionē factā ppt q̄d hʒ rōem cause finalis: ꝙ p finē sciētis ꝯtigit respōdere ad q̄stionē factā ppt q̄d. sic si q̄rat ppt q̄d est ista scia. ꝯtingit respōdere p finē sciēt. ergo ꝛc.

D
Circa q̄stionē dicit auct.

Ideo aliter dico ad q̄stionē. ꝛ pmo distinguo de fine: qr accipit vno mō p aliquo acq̄rendo p aliquā opatiōē sic sanitas est finis deambulationis. ꝛ iste finis est amatus ꝛ desideratus amore concupiscentie. Alius est finis amatus amore amicitie: ppt quē finis pmus pducit: qr enī hō diligit seipm cōcupiscit sibi ipi sanitatē. ꝛ iō ad illā habēdā opatur. Silr: qr aliq̄s diligit deū sūme ppt se. iō oia agit ppt deū. ꝛ ita deus est finis oīm actuū suoꝝ. pmus finis est prior in itentiōe. ꝛ vltimus in executiōe: qr realit est effectus: ꝛ cōiter ignobilior illo fine: ad quē est saltem agēte q̄ itendit eū. sed scd̄s finis vt cōiter est prexistēs ipi opatiōi. ꝛ si ꝓm rectā opatōē itendat nō est ignobilior illo qd̄ est ad finē. nec est effectus: nec acq̄rit ppie loquēdo p ipam opatōē.

E

Scd̄o dico. ꝙ finis scie ppie loquendo est illud qd̄ est amatū ab addiscente. siue amore amicitie siue amore cōcupiscētie: ꝓm diuersos modos accipiendi finē ipm q̄ mouet ad discendū: ꝛ ita ad acq̄rendū sciam. Et iō idē est simplicit finis q̄ est cā finalis sciētis ꝛ scie. nō tn̄ ita: ꝙ cā finalis scie sit cā final sciēt. ꝙ qd̄ illud qd̄ efficiēs itēdit ꝛ amat: ppt qd̄ agit ad acq̄rendū sciā est cā finalis ipius scie. Nō tn̄ est cā final sciētis: ꝙ est itentū ꝛ amatū a sciente. Uerbi gratia. Aliq̄s addiscit sciam ppt amorē amicitie ad seipm: ꝛ cōcupiscit ipam sciam sibi ppt aliqd̄ lucrū acq̄sibile p ipā sciam. tūc dico ꝙ ipemet est cā finalis illius scie: q̄a est amatus amore amicitie. ꝛ realr ipa scia nō pduceret i effectū ꝛ ita ipemet amatus a seipo est cā final scie. q̄a ipe solus est ad cuius esse sic amatū seq̄t scia: ꝛ ita

c

ipsemet hʒ rōem alicui⁹ cause. q᷑ est ad cui⁹ esse sequit᷑ aliud. ⁊ tñ ipsemet nō est causa sui ipi⁹. et ipsemet non depēdet sic a seipso. Silr̄ ipm̄ lucrū vl' aliq̄d tale est cā finalis aliquo modo ipius scie. q᷑ est p quod r̄ndet᷑ ad questionē factam ꝑpter q̄d. Si em̄ aliq̄s q̄rat. q̄re addiscit vel quare scia ꝑducit᷑. cōueniēter respōdet᷑ ꝑpter lucrū p ipm̄ acquirendū. et tñ illud lucrū nō est cā finalis ipius sciētis. q᷑ ipe sciens nō depēdet ab eo essentialr̄. sed tm̄ desideratū et cōcupitū a sciēte ꝑpter quòd agit ad acq̄rendum sciam. Hoc poterit declarari. q᷑ sicut in agētibus naturalr̄ illud est causa finalis qꝺ intendit᷑ a natura. ita in volūtarijs illud est causa finalis quod intēdit᷑ a volūtate. sed lucrum vel aliq̄d tale est intentū a voluntate. ꝑpt᷑ qꝺ ꝑducit᷑ scia. g̊ illud vere erit cā finalis sciētie et nō sciētis. Preterea illud quod intēditur a volūtate diuina in causando vere hʒ rōnem cause finalis. nō dei sed scie vel effectus. g̊ eadēʒ rōne illud quod intēdit᷑ a volūtate create.

F

Et per istū modū pōt poni ꝙ deus est causa finalis oim. q᷑ ipe semp amat᷑. Et ꝑpter ipsuʒ oia fiūt saltē seipo. ⁊ etiā in naturalib⁹ idē est simplr̄ finis agētis naturalis et agētis supm̄ dirigētis. Propter tñ cōia dicta pōt distigui de fine scie. vnus est qui simplr̄ potest esse causa finalis ꝑprie dicta. ꝑpter quē ipa scia acq̄ritur. ⁊ qui mouet agēs ad agendū. ⁊ de illo locutus sum ꝑus. Alius est finis scie qui ꝺm rectam rationē debet intēdi ab agente qꝺ libere agit. ⁊ isto modo finis scie practice est opus vel opan. ⁊ finis speculatiue est ꝯsiderare. q̄a rōnabilr̄ addiscēs vel in maiori parte vel semper debet istos fines intēdere. si tñ de facto n̄ faciat nō erūt cause finales. q᷑ ipe scie i nullo dependebūt ab eis. sed alia intēta erūt cause finales.

Euasio.
Reprehēsio

Si dr̄ ꝙ non est de rōne cause final' actualr̄ intēdi sed ꝙ sit apta nata intēdi. hoc nō valet. q᷑ de rōne eius est causare actualr̄ si effectus erit. ⁊ ita cū nō possit actualr̄ causare nisi actualr̄ intēdat᷑ nō est causa finalis vel finis nisi actualr̄ intendat᷑.

Instantia

Si dicat᷑ ꝙ hoc est ꝯ phm̄. iij. de anima. ⁊ vi. methaph. ⁊ i. metaphisice. Preterea vni⁹ rei est vna cā final' essētial'. sed si oīe tale intentū esset causa finalis essent plures cause finales. cū talia plura possint intēdi.

G
Respondetur.

Ad oīs auctes r̄ndeo ꝙ ꝓcedūt de fine qui ꝺm rectā rōem saltē vt in pluribus debet intēdi si oia essent cōueniēter ordinata ⁊ ideo quasi ex natura sua hʒ ꝙ sit ordinabilis ad talem finē. si tñ nō actualr̄ intendat᷑ nō est vere ⁊ ꝑprie causa finalis. Ad aliud respondeo ꝙ sicut nō est incōueniēs. q᷑ eiusdē rei sint plures cause efficiētes ꝑprie dicte. quatū quelibet est sufficiēs inter causas scꝺas sicut calor pōt ꝑduci ab igne sine sole: ⁊ a sole sine igne. ita nō est incōueniēs ꝙ eiusdeʒ rei sint plures cause finales. ita ꝙ q̄libet illarū sit sufficiens in illo ordine causandi. Et ideo eiusdē sciētie ꝺm spēm possunt esse plures cause finales. Et eodē modo sicut aliquod efficiēs pōt esse effectiuū plurīū effectuū specie distinctoꝝ. ita eadem causa finalis pōt esse cā finalis plurium sciarū ⁊ plurīū effectuuʒ specie distinctorum.

Tertio dico ꝙ aliqua distingui p aliqua pōt intelligi multiplr̄. vel tanꝗ̄ p aliqua intrinseca vel tanꝗ̄ p aliq̄ extrinseca. Exemplū p̄mi. sicut aliqua puta homo ⁊ asinus distinguūt᷑ p suas formas substātiales. Scꝺo modo ꝯtingit dupliciter. vel tanꝗ̄ p aliqua q̄ sūt cā distinctōnis ipoꝝ. q᷑ sunt cause ipoꝝ q̄ sunt distincta. ⁊ tūc distinctiuū vel est limitatū ⁊ ꝑpriū vel illimitatū ⁊ cōe. sicut aliq̄d est cā illimitata ⁊ aliq̄d limitata. vel tanꝗ̄ p aliq̄ sibi ꝑpria. sicut aliq̄ distinguunt᷑ p suas ꝑprietates. vel p sua subiecta. s. q᷑ necessario est aliud subiectū vnius. et aliud alterius. vel p effectus sibi ꝑpos. Ex his r̄ndeo ad questionē ꝙ iste scie seipis distinguūtur intrinsece ⁊ formalr̄. sed p fines vel p finē distinguunt᷑ causaliter. sicut causalr̄ distiguūtur p cām efficiētē. Sed p subiecta scie nullo p̄dictoꝝ modoꝝ distinguunt᷑ necessario. quia nec formalr̄ ⁊ intrisece nec causalr̄ nec t̄rio. nec tanꝗ̄ p aliq̄ sibi ꝑpa. s; isto vltio mō distiguūt᷑ p obiecta. h̄ est p ꝯclusiones scitas.

M
Respōsio ad questionē ponentis quattuor cōclusiones
Prima cōclusio
Sꝫꝺa conclusio
Tertia cōclusio
Quarta cōclusio
Probat o primē cōclusionis

Primū pʒ q᷑ iste scie sūt forme simplices. sicut als declarabit᷑ de oib⁹ accidētib⁹: s; forme simplices nō p̄nt distingui intrinsece ⁊ formalr̄ nisi seipsis g̊ ⁊c.

I
Probatio secunde cōclusionis

Scꝺm pʒ. q᷑ ab eodē causalr̄ hʒ res esse ⁊ distinctū esse a quolibet alio. g̊ cū q̄libʒ scia sic q̄libet alia res hēat eē suū a cā finali sua. sequit᷑ ꝙ ab ea hʒ esse distinctū. Et iō dico ꝙ posito ꝙ scia speculatiua ⁊ practica habeāt eandem cām finalē p illā distinguūt᷑ causalr̄. q᷑ illa in illo genere causandi est cā distinctōis earū. Et isto mō oēs res create distinguūt᷑ p deū q̄ est cā distinctōis oim. Et si dr̄ ꝙ nulla distinguunt᷑ p illud in quo ꝯueniūt. R̄ndeo ꝙ verū est tanꝗ̄ p sibi ꝑpriū. tñ causalr̄ q̄n cā ē illimitata vel simplr̄ vel ꝺm q̄d. nō est incōueniens q̄n p illud distinguant᷑ in quo ꝯueniūt illo mō quo ꝯueniūt in illo. Verūtñ sciendū ꝙ accipiendo finē ꝑ illo q̄ ꝺm rectā rōnē dʒ eē finis mō exposito sic distinguunt᷑ p fines tanꝗ̄ per aliqua ꝑpa. q᷑ ali⁹ est finis vni⁹ ⁊ alteri⁹. Isto mō intelligit phs. iij. de aīa ⁊. ij. metaphisice. et vbiq; vbi dicit eas distingui p fines. tñ sic dictū est. iste nō sunt semp cause finales ꝑprie dicte.

K
Probatio tertie cōclusionis

Tertiū pʒ. ꝙ eīn nō distinguant᷑ p sub

iectũ formal'r ⁊ intrinsece manifestũ est. quia subiectũ nec est ip̃a scĩa. nec de essentia eius. ¶ Nec distinguunt' causal'r ꝑ illa p₃. q₂ aliq̃n et fere semꝑ pro statu isto ip̃m subiectũ cu₃ sit ens rõnis fm vnã opinionẽ in nullo gñe cãe ẽ cã scie. vel saltẽ possibile est ꝙ deus sit cã ꝑci-se scie. ⁊ ꝑ ꝯñs subiectũ nullo modo causabit. ¶ Nec distinguant' ꝑ subiecta tanq̃ ꝑ aliqua sibi ꝓp̃a p₃. q₂ idẽ simpl'r põt esse subiectum notitie speculatiue ⁊ notitie practice. Nã de subiecto quod h₃ aliq̃s passiones q̃ sunt in potestate nostra ⁊ aliq̃s que nõ sũt in ptãte nr̃a põt esse notiti's speclatiua qua sciunt' ille passiones que nõ sunt in ptãte nr̃a ð illo subiecto ⁊ etiã notitia practica qua sciunt' alie passiones que sunt in ptãte nostra de illo eode₃ subiecto. sed aliqð subiectũ est hmõi sicut p₃: q̃a terra multas h₃ passiões q̃ nõ sũt in ptãte nr̃a sicut terra est rotũda. frigida. sicca. gũis. ⁊ huiusmodi. ita ꝙ oẽs ille ꝯclusiones si tamẽ sint demõstrabiles sunt simpl'r speculatiue ⁊ sciũtur sci a naturali. Sil'r h₃ aliquas passiones q̃ sunt in pcãte nr̃a. vel signata illarũ passionu₃ sunt in ptãte nostra. sicut ꝙ terra est arabilis. põt sic vel sic coli ⁊ sic de alijs. ⁊ de istis est notitia practica sicut agricultura ⁊ vniuersal'r ex hoc ipso ꝙ ens naturale est materia formaru₃ artificialiũ. idem est subiectũ notitie speculatiue q₂ est ens naturale. ⁊ notitie practice. q̃a materia formarũ artificialiũ. ⁊ isto mõ de homine ⁊ de anima intellectiua ⁊ de mult' talib⁹ potest eẽ notitia speculatiua ⁊ practica. g̃ pe-nes subiecta tanq̃ per aliqua sibi ꝓp̃ia nõ distinguunt'. Si ð₂ ꝙ ꝯclusiones practice nõ resoluunt' in ꝑncipia speculatiua. ergo de eodẽ nõ p̃nt esse iste due notitie. Rñdeo ꝙ nõ est inconueniẽs ꝯclusiones practicas saltẽ mediate vel particularit' deduci ex ꝑncipijs speculabilibus. Verbi grã. ex isto pure speculabili. s. terra est dura accipiunt' multa practica. ꝓpter h̃ eñi op₃ ꝙ aret' vel frangat' aliquo duro ad hoc ꝙ sit apta ad actiões q̃s agricultor h₃ exercere circa eã. Sil'r q₂ homo est tal' vel talis cõditionis. op₃ ꝙ ad ꝯseruatõem sanitat' talis vel talis adhibeat' medicina. Et vl'r ex hoc ip̃o ꝙ in ptãte nostra est hr̃e opatões etiã circa pure speculabilia. ⁊ circa rectã rõnẽ fm variatõe₃ ipoꝝ entiũ ⁊ ꝯditionũ suarũ sunt opatões nostre diuersimode eligẽde. iõ ex ꝑncipijs pure speculabilib⁹ ꝯtingit inferre multas ꝯclusiones simpl'r practicas. Potest tñ dici ꝙ illa ꝑncipia sũt aliquo modo practica ꝟtual'r. tñ fm modũ cõem loquẽdi sunt simpl'r speculatiua. q₂ al'r nullũ ꝑncipiũ esset pure speculatiuũ. q₂ nullũ penitus est ꝑncipiũ q̃n aliquo mõ possit se hr̃e ad praxim. Unde ex isto. oĩs triãgul⁹ h₃ tres in artibus mechanicis p̃nt haberi diuerse notitie practice. Unde etiã inuenitur aliquãdo ꝙ scĩa practica subalt'nat' speculatiue scie sicut musica arithmetice ⁊ sic de alijs. quod ñ esset verũ nisi ꝯtingeret resoluere ꝯclusiones practicas in ꝑncipia speculatiua.

L
Probatio q̃rte

Quartu₃ sc₃ ꝙ iste notitie distinguunt' ꝑ ꝯclusiones scitas tanq̃ ꝑ ꝓp̃ia sibi. ita sc₃ ꝙ ncẽrio est alia ꝯclusio scita notitia practica. ⁊ alia scita notitia speculatiua. p₃ q₂ in illa cõclusiõe q̃ scit' notitia speclatiua nihil ponit' opabile a nob cu₃ notitia speculatiua nõ sit de opib⁹ nr̃is. In illa aũt ꝯclusione que scit' notitia practica ponitur aliq̃d opabile a nobis. vel aliq̃d importãs opabile a nobis. cũ notitia practica sit de opibus nr̃is. hoc est de illis q̃ significãt opera nr̃a. g̃ alia est ꝯclusio scita vna scĩa ⁊ alia alia. Ideo dico ꝙ cũ notitia practica sit directiua alicui⁹ praxis. op₃ ꝙ semꝑ notitia practica habeat praxim vel significãs praxim: vel opabile a nobis ꝑ obiecto saltẽ partiali. ⁊ cu₃ notitia practica sit respectu alicui⁹ ꝯplexi. op₃ ꝙ illa notitia sit magi directiua opis q̃ notitia incõpleta cuiuscũq₃ termini illi⁹ ꝯplexi. Et q̃n sic ẽ tũc est notitia practica al'r nõ.

M
Primũ correla.

Ex isto sequitur aliq̃. Unũ ꝙ de opibus nr̃is. h̃ est de terminis vel ꝯplexis iportantibus opa nr̃a põt esse scĩa speculatiua. q₂ de opibus nr̃is p̃nt aliqua sciri aliq̃ notitia q̃ nõ magi dirigit q̃ notitia incompleta. sicut si sciã ꝙ dilectio est q̃litas. ꝙ est a deo dependẽs. ⁊ sic de alijs. ille eñi notitie nõ magis dirigũt q̃ notitia incõpleta dilectõis. Et isto modu põt liber de aĩa ꝯtineri sub scĩa speculatiua. q̃uis quo ad prẽ magna₃ sit de opib⁹ nr̃is.

N
Scðm correlariũ.

Aliud sequit' ꝙ logica. rethorica. ⁊ grãmatica sunt vere notitie practice ⁊ nõ speculatiue. q₂ vere dirigũt intellectum in opationib⁹ suis. q̃ sunt mediãte volũtate i sua ptãte. sicut logica dirigit intellectũ in sillogisando: discurrẽdo ⁊ sic de alijs. Potest tamẽ distingui de practica. q₂ q̃dã est dictatiua. et quedã tñ oñsiua. Prima est illa q̃ determinate dictat aliq̃d esse faciẽdũ vel nõ faciendũ. ⁊ sic loquit' ph's. vi. ethicoꝝ. ⁊. iij. de aĩa. Ex isto mõ nec logica nec rethorica est practica. nec etiã ars quecũq₃ mechanica. q₂ nulla istarũ dictat ꝙ dom⁹ est faciẽda. sed h̃ ꝑtinet ad prudentiã qua scit' q̃n est faciẽda ⁊ q̃n nõ. ⁊ q̃n ẽ opandũ et q̃n nõ. Scðs notitia practica est tñ oñsiua q₂ nõ dictat aliq̃d fugiendũ aut ꝓsequẽdu₃. s₃ tñ oñdit opus quõ fieri põt. ꝟtute cui⁹ notitie si intellect⁹ dictet id est faciẽdũ ⁊ volũtas velit. stati₃ põt recte opari. sicut ars edificatoria oñdit ꝙ dom⁹ ꝯponit' ex lignis ⁊ lapidib⁹ ⁊ ex

fundamẽto tali. ꝛ talibꝰ parietibꝰ ꝛ tali tecto. et sic de alijs. ꝛ nõ dicto ꝙ domꝰ est facienda nec qñ ẽ faciẽda. ſ ad prudẽtiã ptinet dictare ꝙ tali tpe est faciẽda. vl' sic est agendũ vel sic. Et eodẽ mõ logica ꝛ alie artes sũt tm̃ ostẽsiue ꝛ nõ dictatiue. sũt tm̃ directiue. hñtq́ꝫ tales artes frequẽter: nõ praxim p obiecto: ſ obiectuꝫ praxis. sicut ars edificatoria hꝫ ipam domũ p obiecto ꝛ nõ praxim vl' opatõeꝫ ipaꝫ que est in pñte rña.

Primũ dubium

Sꝫ tũc est h' vnũ dubiũ. q: ſm p̃dicta seq̃ref ꝙ ois bitꝰ practicꝰ p̃ter istas artes eẽt prudẽtia. ɔñs est falsum. ꝛ falsitas eius pꝫ q: tũc liber ethicoꝝ eẽt prudẽtia. ɔñs ẽ falsuꝫ cũ sit de vl'ibꝰ ꝛ prudẽtia de ptic'laribꝰ. ɔña pꝫ q: ois bitus dictatiuꝰ ẽ prudẽtia. q: ois tal' habitus dictatiuꝰ est cuꝫ v̈a rõne actiuꝰ. ꝛ p ɔñs prudẽtia.

Rñsio scoti

Ad istud dicit scotus ꝙ diffinitio prudentie debet intelligi de bitu actiuo p'rio qual' est bitus acq̃sitꝰ ex actibus. Vñ sic ars se hꝫ circa factibilia singl'aria ad bitũ expimẽtalem. ita circa agibilia se hꝫ scĩa moral' ad bitũ prudẽtie q: bitus artꝭ ꝛ scie moral' sunt remoti ad dirigendũ: q: vl'es. ſ bitus prudẽtie ꝛ expimẽti. q: gñati sũt ex actibꝰ sũt ptic'lares ꝛ p'pinqui ad dirigẽdũ. Ista expositio est necẽia. alioq̃n nulla eẽt scĩa practica. q: q̃cũq́ꝫ est habitꝰ actiuus vl' factiuꝰ.

Improbat rñsio scoti

Sed istud q̃tũ ad hoc ꝙ dicit ꝙ habitꝰ tal' nõ est p'ximꝰ ad dirigẽdũ nõ videf verũ. q: sicut se videf hre i speclabilibꝰ ita in agibilibꝰ. ſ q̃cũq́ꝫ hñs ppositõeꝫ vl'eꝫ. si subsumat quãcũq́ꝫ singl'arẽ. statim scif ɔclõ. g eodẽ mõ hñs ppositõeꝫ vl'em. ꝙ sic est agẽdũ p tali tpe ꝛ tali loco. ꝛ sic ſm alias circũstantias. nõ oꝫ nisi ꝙ oñdat aliq̃d hñs tales ɔditõnes. ꝛ statim v'tute ppositõis vl'is poterit operari. Et si dr̃ ꝙ ex h' ipo ꝙ req̃rif tal' oñsio. nõ sufficit cognitio vl'is. h' nõ valet. q: eẽt bitꝰ prudẽtie q̃cũq́ꝫ sine tali oñsione nõ sufficit. et ita equaliter diriget bitus vl'is respectu actus. ꝙ uis nõ respectu oim. sicut q̃cũq́ꝫ alius. Preterea sicut pꝫ in alia questione ista vl'ia nõ possũt euidẽter cognosci nisi p experiẽtiã. ꝛ p ɔñs p̃supponif experiẽtia. ꝛ ita immediate diriget respectu alicuiꝰ.

Rñsio auctoris

Ideo dico ꝙ bitus vl'is aliq̃s ita poterit pfecte dirigere respectu alicuiꝰ actus q̃tũ est ex parte sui. sicut quicũq́ꝫ alius ꝛ frequẽter põt hri sine experiẽtia singl'arium et posito ꝙ posset adhuc pfecte diriget respectu actus. Sed istud videf ɔ phm̃ .i. metaph. vbi vult ꝙ ars põt eẽ sine expimẽto. ꝛ ꝙ experti certius operanf. Pro intẽtõne phi dico ꝙ dupl'r põt ɔtingere ꝙ experti certius opanf. aliq̃n ppter exercitiũ organoꝝ exterioꝝ. q: ppter talẽ experientiã ꝛ exercitiuꝫ. aliq̃n hõ acq̃rit habitũ in organis. ppter quẽ meliꝰ opaf. sicut aliquis ad discẽs musicã vel artẽ citharisandi p exercitiũ actuale meliꝰ opabif ꝙ aliꝰ q̃ forte oẽꝫ habitũ intellectualẽ circa vl'ia ꝛ circa particularia hꝫ meliorẽ. q: organa alteriꝰ ppf defectũ exercitij nõ sunt apta sicut aliq̃s tm̃ audiendo cantũ ꝛ hmõi põt acq̃rere habitũ intelligibilẽ. ꝛ eodẽ modo ɔtingere põt in medicina ꝛ in alijs. ad quoꝝ opa req̃runf op'a exteriora. Aliq̃n põt h' ɔtingere. q: experti hñt notitiã aliquoꝝ singulariũ et aliquoꝝ vl'ium quorum alij nõ hñt euidentẽ notitiã. Vnde expertus in expiendo acq̃rit notitiã multarũ ppositionuꝫ vl'ium q̃s alius hre nõ potest. q̃uis expertus nesciat eas p cãꝫ. sed tm̃ q: ꝛ aliud scꝫ artifex aliquo modo nouit cãm in vl'i vel p'ticulari. sicut aliq̃n ɔtingit in scĩa subaltn̄ãte. et iõ q: tales ppositiões vl'es magis immediate dirigũt ꝙ alie vl'iores. ꝛ iõ experti certius opanf.

Aliud dubium

Sꝫ tunc est dubiũ quõ artifices hñt notitiã euidẽteꝫ si talia nõ pñt sciri nisi p expientiã. Respondeo ꝙ sicut in alijs aliq̃ p̃ncipia pñt sciri p̃cise per expientiã. ꝛ aliq̃ sunt p̃ncipia p se nota. ita in practicis. Aliq̃n sũt p̃ncipia p se nota. ꝛ aliq̃n tm̃ nota p expientiã. De p̃mis ꝛ de ɔclõnibꝰ sequẽtibus ex illis hꝫ artifex notitiã euidẽtẽ. et silr studẽs in morali phia sine exercitio. freq̃nter tñ taliũ nõ hñt experti notitiã euidentẽ: sed ignorãt ea: vel saltẽ multa eoꝝ. Alia aũt sunt p̃ncipia p expientiã nota. ꝛ aliq̃n illoꝝ habẽt artifices notitiã euidẽtẽ ꝛ nõ experti. ꝛ tñ aliq̃n notitiã ɔclõnũ q̃ pñt p expientiã sciri hñt experti ꝛ nõ artifices. Et ita pꝫ quõ possibile est ꝙ artifex sit magꝭ sciẽs ꝙ expertus. ꝛ ꝙ expertus certius operef. ꝛ tñ notitia vl'is nõ quecũq́ꝫ: ſ respectu mĩni vl'is. ita pfecte dirigat respectu alicuiꝰ actus. sicut quicũq́ꝫ alius bitus. Et iõ dico ꝙ si aliq̃s studẽs in morali phia sine omni actu prudẽtie vel morali posset acq̃rere notitiam oim ppositionũ vl'ium q̃s acq̃rit aliꝰ exercitatus. ꝙ ita pfectũ habitũ ꝛ ita pfecte directiuũ haberet ipe sicut aliꝰ. ſ de facto vel hoc nõ est possibile vel cũ maxima difficultate. et ppter istã rõnem sicut patebit in tertio. ñ põt prudẽtia separi (in acq̃sitõne ipius) a v'tute morali. Sꝫ quõ tũc distinguunf scĩa moral' ꝛ prudẽtia. Dico ꝙ distinguunf sicut bitꝰ magꝭ vl'is ꝛ minꝰ vl'is. q: scĩa moral' est de magꝭ vl'ibꝰ et prudẽtia de minꝰ vl'ibus q̃ cognoscunf p̃cise p expientiã ꝛ nõ p deductionẽ ex magꝭ vl'ibꝰ Sed quõ est tũc prudẽtia circa particularia. Dico ꝙ est circa partic'laria in acq̃rẽdo de scõ ꝛ v'tual'r: ſ de h' ꝛ de m'tiplicatõe prudẽtie patebit in tertio.

Rñsio ad formã questionis

Ex p̃dictꝭ r̃ndeo ad formã q̃stionis ꝙ scĩa speculatiua ꝛ practica distinguunf p fines vel p finẽ causal'r. q: sp fines vel finis

est cā distinctiōis istarū sciarū sicut est cā sciarū istarū. accipiēdo aūt finē ꝓpe ꝑ ꝑ illo qḋ ꝑ3 rectā rōem d3 eē finis. sic distinguunť ꝑ fines tanq̄ ꝑ aliq̄ sibi ꝓpa. h̄ est distinctarū sciarum fine distincti tales fines. ꝑ scie neutro mō distinguunť ꝑ subiecta. ꝑ scdo mō distinguūť ꝑ obiecta. Ad rōnes alteri⁹ opinōis p3 ꝑ dicta

Z — Ad pmā ratōes alteri⁹ opinionis

Ad pmā p3 q̄ scia speclatiua distinguiť a practica causalr ꝑ finē tanq̄ ꝑ cāz. ꝛ h̄ siue sit idē finis siue ali⁹. ꝑ ꝑ distinctū finē scdo mō bētm̄ distinguiť tanq̄ ꝑ aliq̄d sibi ꝓpriū.

Ad scdaz — Ad scdaz p3 q̄ scia speculatiua ꝛ practica distinguūť ꝑ obiecta. h̄ ē ꝑ ꝯclones scitas.

Ad tertiā — Ad tertiā q̄ scie speclatiue distiguūť ꝑ seipas. tm̄ ꝑ pncipia sua distinguunť tanq̄ ꝑ ꝓpa. ꝛ q̄tū ad h̄ nō ē sile de pncipijs respectu ꝯclonū speclabiliū. et de fine respectu ꝯclusionū practicarū. ꝛ h̄ maxime accipiēdo finē ꝓ cā finali ꝓprie dicta. Ad auctoritatē aristotel' p3 q̄ pus q̄ phs loquiť de fine qui ꝑ3 rectā rōnē debet intēdi: ꝛ tūc sciaz practicā distingui a speculatiua fine nō ē aliḋ nisi q̄ scia practica h3 aliū finē talē q̄ scia speculatiua.

a — Unde sciendū est q̄ ꝓpe loquēdo nihil distinguiť ab alio nisi ꝑ seip3 vel ꝑ aliq̄d sibi intrinsecū. q: sicut vnūquodq; seipō ē vnuz ꝛ non per aliquod sibi additum. nec per aliq̄d sibi extrinsecum. ita vnūquodq; seipō vel per sibi intrisecum distinguitur a quocūq; distinguiť. tm̄ ḋr distigui per aliq̄d ab aliquo: q̄ādo illud est ꝓpriū vni ꝛ nō pōt ꝯpetere alteri. ita ꝑ. q̄ ex distinctōe aliquoꝝ ꝯtingit inferre distinctionē alioꝝ. sicut sequiť. q̄litas corporalis et spūalis distiguunť. ḡ subiecta earū distiguūť et ita nō sequiť. albedo ꝛ dulcedo distinguūť ḡ subiecta earū distiguunť. ꝛ ita improꝑe potest dici q̄ sba spūal' distinguiť a sba corpea ꝑ q̄litatē suā. ꝛ tm̄ lac nō distinguiť a cigno ꝑ albedinē.

X — Ad pricipale argumentū.

Ad pmū pncipale p3. q̄ finis practice q̄ ꝑm rectā rōnē d3 intēdi ē op⁹ natū dirigi ꝑ sciam practicā. nō tm̄ sp tale op⁹ ē cā final' ꝓprie dcā. Tn̄ ꝓ intēcōe phi sciēdū q̄ finis q̄ d3 ꝑm rectā rōnē intēdi scie practice nō ē v̄itas sicut est finis scie speclatiue. sed finis vltim⁹ scie speculatiue est v̄itas. finis aūt vltim⁹ scie practice nō est v̄itas: sed opus.

A — Quarte q̄stionis pncipalis⁹ plog̃ āneccīť h̄ vltima q̄ in ordine ē Questio XII

Demū quero vtrū habit⁹ theologic⁹ sit practic⁹: an speculatiu⁹.

Videť q̄ sit speculatiu⁹. q: ꝑm phm. vi. ethicorū ps aīe sciētifica (ꝑ quā itelligit speclatiuā) ē circa nc̄cia. Rōcinatiua aūt (ꝑ quā intelligit practicā) ē circa ꝯtingētia: ꝑ theologia ē circa nc̄cia. ḡ theologia est speculatiua. Preterea ois notitia speclatiua ē nobilior oi practica. ꝑ nulla speclatiua ē nobilior theologia. ḡ theologia nō ē ꝓtica. maior p3 q: q̄n aliqḋ cōe diuidiť ꝑ aliq̄ inferiora oē ꝯtētū sb nobiliori ē nobili⁹ oi ꝯtēto sb ignobiliori. ꝑ scia diuidiť in speclatiuā ꝛ practicā. ꝛ speculatiua ē nobilior ꝑ3 ph3. i. meta. ḡ q̄lib3 speclatiua ē nobilior oi practica. Pretea multe v̄itates theologice sunt etiā meta. sed v̄itas meta. ē speculatiua. ḡ ꝛc. Ad oppositū illa notitia q̄ est directiua opatiōis volūtarie est practica: theo. est hmōi q: viator idiget aliquo directiuo i diuinis mādatis iplendis. ꝑ tle directiuū nō est nisi theo. igiť ꝛc.

B — Pria opinio henrici de gādauo.

Circa istā q̄stionē sūt diuerse opiniones. Una est q̄ ponit q̄ est simplr speculatiua q: sic moralis l3 speculeť verū: q̄a tm̄ nō nisi ad operādū bonū. ꝛ iō nō ḋr speculatiua ꝑ practica: sic ista. q: nō est i ea labor opis nisi ꝓpť speculationē: sic oēs practice ordināť ad speculatiuā. ꝛ vita actiā ad cōtēplatiuā. iō d3 dici pure speculatiua, nō practica. licet vt in plurib⁹ possit dici practica ꝓpť cōsideratione opabiliū. tm̄ simplr d3 dici scia speculatiā.

C — Ut a beō thoma

Hec cōclusio ꝓbať ab alijs. prīo sic. Dilectio vel act⁹ amoris quo volūtas se vnit deo nō est praxis. ḡ ꝓpť extensiōez ad illū actū amoris nō diceť aliq̄ notitia practica. ꝑ ad illū actū solū extēditur theo. igiť ꝛc.

Probatio prima — Q̄ aūt ille act⁹ nō sit praxis ꝓbať prīo auctoritate phi. xij. metha. vbi dič q̄ pmū mouēs mouet sič amatū ꝛ desideratū. ḡ celū moueť: sič amās ꝛ desiderās: ve sic assimileť pmo mouēti. ꝛ accipit celū ꝓut sibi ꝯiūgiť intelligētia mouēs ip3: ꝑ assimilatio maxie fit ꝑ actū btificū q̄ est diligere. ꝑ ꝑm ip3 btitudo cōsistit i speculatiōe. ḡ act⁹ amoris erit speculatio: ꝛ nō praxis. sič actus btific⁹ est speclatio ꝛ nō praxis.

Scdo — Itē ꝑm cōmē. x. ethi. felix ꝑ itellectū est cognat⁹ deo ꝑ extēsionē ad ei⁹ dilectionē. ꝑ felicitas cōsistit i speculatione. ḡ ꝛc.

Tertio — Itē felicitas vltiā est speculatiā ꝛ nō practica. ꝛ tm̄ ꝯphēdit tā actū volūtať q̄ itellectus.

Quarto. — Itē Augu. xij. de tri. c. iij. ꝛ iiij. distiguit inť diuersas portiōes aīe. q̄ruz vna ḋr portio supior. in q̄ poniť sapiētia ꝛ ymago trinitať ꝑ3 ipm. ꝛ tm̄ est ps cōtēplatiā ꝑm eū. Ex quo arguiť sic. portio supior ꝑm Augustinū. est ps ꝯtēplatiā ꝑ i ipa portōe est mēoria ꝛ itellect⁹ ꝛ volūtas q̄ sunt ptes ymagis. igiť fruitio ꝛ dilectio ptinēt ad ptē ꝯtēplatiuā.

Quinto. — Pretea si dilectio dei esset praxis. ḡ metha.. esset practica. q: rō tminādi dilectōez i deo: est rō essential: ꝛ n̄ psonal' ꝑ metha. mag' cōsiderat eēntialia q̄ theo. nr̄a notionalia. ḡ si theo. nr̄a sit practica. multo magis metha.

Sexto. — Itē metha. cōsiderat de deo rōez bonitať ꝛ ꝑ ꝯn̄s rōez diligibilitať. ḡ si extēsione ad dilectionez sit scia practica. metha erit practica.

Septima. — Itē de⁹ iueniť in triplici gn̄e cāe. s.

formal'.efficiēt.⁊ final'. ꝑ mouet sic amatū.ꝑ fi
nis metha.nō sic mouet. ꝑ metha.est practica

Octaua.

Itē sic theo.nr̄a est directiua circa dilectionē
dei ꝑ aliq̄d supnaturale.ita possibile est hoīe3
acq̄rere scia3 circa dilectionē dei nālr: q̄lē ha
buerūt pħi.illa nō p̄t esse practica. q̄a tūc aliq̄
scīa practica naturalr acq̄sita esset nobilior oī
speculatīa scīa acq̄sita naturalr.q̄d est ꝯ pħm
i.⁊.x.ethi.⁊.i.meta.ꝯn̄tia p3. q: sicut dilectio
dei supnatural' est nobilior ꝙ̄ cognitio dei sup
natural'.sic caritas ē nobilior fide. ita⁊ dilectō
natural' ē nobilior ꝙ̄ cognitio naturalis. et ꝑ
ꝯn̄s habitus q̄ dirigit circa dilectōe3 dei erit no
bilior speculatiuo habitu. Itē theologia nō est

Nona
Decima.

de obiecto agibili nec factibili.ꝑ ⁊c. Itē oīs
habitus practic⁹ ꝑficit intellectū practicū.ſ intel
lect⁹ practic⁹ est tm̄ ꝯtigētiū a liī se hr̄e. theo.
aūt nō ē hmōi.ꝑ ⁊c. Cōtra istā opinionē. De

D
Cōtra thomā et alios

ꝟitate simplr practica pōt esse notitia simplr
practica.sed mlte ꝟitates mere theologice sūt
simplr practice. ꝑ de eis pōt eē notitia simplr
practica ſ nō nisi theo.ꝑ theo.ē simplr practi
ca. Maior p3 q: sic se h3 notitia speculatīa ad
ꝟitatē speclatiuā.ita notitia practica ad veri
tatē practicā.ſ respectu cuiuslib3 ꝟitat' specla
tiue pōt eē notitia speclatia.ꝑ respectu cuiusl
libet ꝟitat' practice pōt esse notitia practica.
Silr ſm istos notitia ꝺ͛ practica vel ab obie
cto vel a fine.ſ siue sic siue sic.seq̄r ꝙ respectu
ꝟitat' practice pōt eē notitia practica.q: si di
cit' practica ab obiecto.sequit' ꝙ respectu veri
tat' practice pōt eē notitia practica.ex quo ob
iectū est practicū.si a fine sequit' idē. q: respe
ctu ꝟitat' practice pōt eē aliq̄ notitia directia
praxis ꝑ ⁊c. Minor p3 q: ista est ꝟitas practi
ca.de⁹ ē tali mō colēd⁹ vel subueniēdū ē ꝓximo
ꝓpt' deū.⁊ sic de mult' aliis q̄ sūt pure theolo
gice.ꝑ de istis pōt eē notitia practica.et nō ni
si theologica.q: nulla scia naturalit' inuēta po
test eē de ill'.ꝑ ⁊c. Si dicat' ꝙ ista ꝯsideratio

Rn̄sio thome

de talib⁹ opib⁹ nō est nisi ꝓpt' ꝯtēplationē etet
nor̄.ad quā ista ordinat'.⁊ ita cū illa sit specu
latiua.ista erit speclatiua matie cū theologia

E
Improbat'.

sit vna scia. Cōtra.ꝓbo ꝙ nō est vna scia.q̄a
(sicut argumētatū ē prius) respectu distictarū
ꝟitatū q̄rū vna pōt sciri alia ignrata sūt distin
cte scie.sed possibile ē (⁊ ita ē freq̄nt') ꝙ aliq̄s
sciat aliquā veritatē theologicā.⁊ tm̄ nūq̄ co
gitauerit de alia.ꝑ sūt distincte notitie. Si di
cat' ꝙ tal' hit⁹ theologic⁹ ē vn⁹ nūero.nō tm̄ est
vna q̄litas nūero omogenia. ſ eutherogenia:
⁊ de tali nō ē incōueniēs ꝙ vna acq̄rat' an altā
vel ꝙ aliq̄d stet cū vna pte ⁊ repugnet alteri.
ſ nō val3.q: nūq̄ ē aliq̄d eutherogēnū nisi vbi
ē distictio specifica.vel saltē sūt aliq̄ alteri⁹ et

alteri⁹ rōis. De p̄mo p3 exēplu3 i hoīe ⁊ aliis
aialib⁹:ꝙ nō dicunt' eutherogenia:nisi ꝓpt' di
stinctionē accidētiū specificā i diuersis ptib⁹
⁊ h̄ si organa nō distinguant' per diuersas for
mas substātiales alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōis.Exēplū
scd̄i p3. accipiēdo ꝯpositū ex materia ⁊ forma
sbali nō vltia.illud nō ꝓprie dicit' eutheroge
niū.sic ignis:q: cōtinet ptes alteri⁹ rōis.q̄uis
illa materia ⁊ illa forma nō distinguant' spē ꝓ
prie.q: nō sunt ꝓpe ⁊ ꝑ se nec i gn̄e nec i spē.ſ
tale vere est omogeniū ſm pħ3. Aliud exēplū.
verū esset de hoīe si organa disti[n]guerent' ꝑ for
mas sbales alteri⁹ rōis. Si ꝑ illa scia sit q̄li
tas vna numero eutherogenia.aut ꝑ p̄mo mō
aut scd̄o. Nō p̄mo mō.q: tūc i formaret' aliq̄b⁹
accidētib⁹ distinct' spē:sicut aial informat' ac
cidētib⁹ distict' specie in distinct' organis. ſ h̄
est i possibile.q: illa accidētia nō p̄nt eē respe
ctiua.q: nō eēnt nisi q̄dā respect⁹ ad distictas
cōclusiōes.ſ h̄ nō est possibile.tū q: ad cōclu
sionē:tū nō sit nisi ens rōis ſm eos:q̄a verū et
falsu3 sunt i aīa. vi.metha.ad ipas nō p̄t eē re
spect⁹ real'.Tū q: respect⁹ real' nō p̄t acq̄ri ali
cui de nouo.nisi ꝑ acq̄sitionē alicui⁹ absoluti.
vl' ꝑ motū localē.ſ nulliū tale p̄t dici i ꝓposito
p3 discurrēdo.Tū q: error respectu alicui⁹ cō
clusiōis est aliq̄d absolutū.ꝑ illud q̄d sibi ꝯ̄pe
ꝯriat' est absolutū.q: ꝯria sunt i eodē gn̄e.ꝑ il
la distincta spē nō sunt p̄cise q̄dā respectus. ꝑ
sunt aliq̄ absoluta. Aut ꝑ habitus. aut act⁹. No
act⁹.q: manēt destruct' actib⁹.ꝑ sunt habitus.et
ꝑ ꝯn̄s habet' ꝓpositū:ꝙ respectu distictarū ꝟi
tatū sunt distīcti hit⁹ specie. Si sit eutheroge
niū scd̄o mō. seq̄ret' ꝙ q̄litas ꝟe cōponeret' ex
materia ⁊ forma. Q: q̄n sunt aliq̄ faciētia ꝑ se
vnū alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōis.vere vnū est actus:⁊
aliud potētia.ſ h̄ est incōueniēs. q̄a accidētia
nō hn̄t materiā ex q̄:ſ tm̄ in q̄.ſ3 pħm.viij. me
tha. Si dicit':ꝙ ille ptes distingunt' spē.⁊ tm̄
faciūt vnā scia3 nūero. Cōtra.illud q̄d est ꝑ se
indiuiduū alicui⁹ spēi nō p̄t esse ps essentialis
alteri⁹ spēi. P3 inductiue. Silr si eēt ps.esset
potētia vel act⁹ respectu alteri⁹ ptis alteri⁹ rō
nis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō esset i[n]diuiduū ꝑ se in gn̄e ꝑ ta
lia disticta spē nō faciūt vnū nūero. nisi sic mlt
ti hoīes faciūt vnū regnū vl' vnū exercitū nūe
ro. Et si h̄ habet' ꝓpositū. Preterea eadē rōne
posset dici.ꝙ oēs rōnes scie essent vna q̄litas
numero eutherogenia. Preterea nunq̄ est ali
quod eutherogeniū:nisi q̄n sunt alteri⁹ ⁊ alte
rius rōis.loco ⁊ situ disticta. ⁊ h̄ ſm cōem cur
su3 nature. ⁊ i ptib⁹ determiat' i nūero detmia
to ſm cōem cursu3. Exēplū de aialibus ⁊ plāt'.
Et iō ignis ꝙuis ꝯponat' ex materia ⁊ forma.
non est eutherogeniū. Silr q̄n aliq̄s lapis ha

beret distīcta accñia i distīcť ptib⁹. nō esset eu therogēiū. ꝫ iste ptes illi⁹ ꝗlitať ñ pñt distīgui loco ⁊ situ. ꝗ nō faciūt vnū eutherogēiū. silr tře torū ñ pť de pte. ⁊ p ꝯñs posito bitu vni⁹ ꝯclonis ñ hř vnā sciā nisi forte mōstruosā. sicˀ si nascereť hō cū vnā māu tm̄. Scđo ex ħ arguo ꝯ̄ dcāz rnſiōez. q: ordo taľ ad ꝯtēplatōez ñ faċ illā sciaz eē speculatiuā. q: cū ꝫ eā. oīs notitia respcū vīraľ ṗctice ṗmo respitiat op⁹. ꝙcūcū ꝙ op⁹ possit ordiari ad aliō ñ min⁹ diceť ṗctica. ꝗ illa notitia ṽe diceť ṗctica. ñ obstāte tm̄ ordiatōe ad ꝯtēplatōz. Cōfirmaľ. q: ꝫ eū sciē ṗctice ordināť ad scīas speculatiuas. ⁊ tm̄ ille sciē ṽe sūt ṗctice. ꝗ eodē mō ista scia erit ṗctica. ꝙuis ordiareť ad ꝯtēplatōez eīnoꝝ. Scđo ꝓbo ꝙ theo. nō sit simplr specľatia. q: oīs notitia q̄ ē de opib⁹ nīis. vľ de illˀ q̄ sigñt opa nīa ē ṗctica. ꝫ i theo. ꝯsideraťˀ opa nīa q̄ sūt i ptāte nīa. ꝗ ⁊c. Jtē p⁹ ē ꝓbatū ꝙ dilectio finis ē ṗxis ꝗ notitia q̄ extēdiť ad dilectōez dei ē ṗctica. taľ ē theo. ꝫ eos. ꝗ ⁊c. Pretea de illo obiecto circa qď pōt volūtas rcē ⁊ male agere pōt esse notitia ṗctica. ꝫ circa deū pōt volūtas se bře bñ ⁊ mľe. ꝗ de deo pōt eē notitia ṗctica. ꝫ ñ nisi theo. ꝙtū ad act⁹ meritorios ⁊ demeritorios ꝗ ⁊c.

Alia opinio
Primū argumētum
Probatio ṗma

Jđō ē alia opio q̄ pōit ꝙ ē simplr ṗctica. ħ declaraľ ṗmo a ṗori ex obiecto i ordie ad sciēntē. Jlle naq̧ bit⁹ ē pure ṗctic⁹ q̄ ē ď obiecto attigibili a sciēte excelleñorib⁹ opatiōib⁹ ⁊ p nobiliores act⁹ ꝙ sint act⁹ illi⁹ bit⁹. ħ pꝫ. tū q̄a tale obiectū ꝯpaľ ad sciētē nō vt spaculabile. tm̄ ṽt opabile. ħ ē opaōib⁹ attigibile.

Scđa

Tū q: mediciā ⁊ oēs practice ex ħ ṗctice sūt. q: obiectū earū ē ab hoie opabile ⁊ nobiliori mō attigibile ꝙ p solū scire. Meli⁹ ē ci igrare sanitatē ⁊ eē sanū. ꝙ scire sāitatē ⁊ eē egrū. Et meli⁹ ē bře ṽtutes ꝙ scire q̄d ē ṽt⁹. ꝫ pꝫ. ii. eth. sed bit⁹ theo. hꝫ deū p obiecto qď ē a nob̄ attingibile excellēñorib⁹ opatōib⁹ ⁊ p nobiliores act⁹ ꝙ sit intelligere credita. si illi adhereaľ p fidē ⁊ i cū assurgaľ p spez. ⁊ diligaľ p charitatē. ⁊ si ei⁹ obediaľ ꝯsilijs ⁊ ṗcepť nobiliorib⁹ opatōnib⁹ attigiť. ꝗ iste bit⁹ ṽe erit ṗctic⁹.

Confirmatio

Cōfirmaľ q: qñ obiectū ē opabile bit⁹ trāsiēs sr ipꝫ q̄ matie negociaľ circa opa ⁊ docet opib⁹ ipm attigere ē ṗctic⁹ theo. ē hmōi.

Scđz argumētū.

Scđo declaraľ ħ a posteriori ex fine. q: ille bit⁹ q̄ nō solū hꝫ p fine actū quē elicit. imo ēt actū quez dirigit ē pure ṗctic⁹. theo. est hmōi. q: hꝫ actū quē dirigit q̄ ē credere ꝫ aug. ix. de trini. Per istū nā ꝙ bitū fides defēdiť ꝗ ⁊c.

Opinio scoti.
Argumentaz.

Alia ē opio ꝯcordās in ꝯclōne ꝙ ē pure practica. Hoc declaraľ. q: extēsio ṗctice cognitōis ꝯsistit i ꝯformitate ad ṗxi ⁊ ṗoritate naturali. ꝫ theo. ē ꝯformis aptitudialiť ṗxi. q: dilectōi dei ⁊ ē ṗor ea naturaliť ꝗ ⁊c. mior pꝫ. q: ṗmū obiectū theo. ē ꝯforme volitōi rcē. q: a rōe ei⁹ sumūť ṗncipia rctitudis i volitōe. ipꝫ āt defmiat itellectū creatū ad notitiā rectitudis defmiate ipi⁹ ṗxis quo ad oīa theo. ncc̄ria ṗus naturaliť ꝙ volūtas creata velit. als nō essꝫ ncc̄ria. ꝗ ex ṗmo obiecto sequiť tā ꝯformitas ꝙ ṗoritas theo. ad volitōez. ⁊ ita extēsio ad ṗxi. a q̄ extēsione cognitio dicenda sit ṗctica.

Cōfirmatio

Cōfirmaľ ista rō q: cū ṗmū obiectū the. sit finis vltim⁹ ⁊ ṗncipia sūpta a fine vltīo sint ṗctica. ꝗ ṗncipia theo. sūt ṗncipia ṗctica ꝗ ꝯcloes sūt ṗctice.

M
Cōtra opi. scoti.

Cōtra istā opi. q̄ pōit the. eē ṗcise ṗcticā arguo. q: oīs notitia practica ē ď aliquo ope nīo qď ē i ptāte nīa. q: ꝫ pħꝫ. vi. meth. ⁊ aucť. i. meth. p ħ distiguiť scia ṗctica a specľatia scia. ꝫ notitie respcū taliū ꝓpōnū. de⁹ ē trin⁹ ⁊ vn⁹. de⁹ ē oipotēs. de⁹ gñat nō sūt de opib⁹ nīis nec de aliq̄ qď ē i ptāte nīa. ꝗ ñ sūt ṗctice. ⁊ tm̄ sūt theo. ꝗ theo. nō ē ṗcise ṗctica. Ad istud ď: ꝙ iste ṽitates sūt ṗctice. q: ista de⁹ ē trin⁹ icludit ṽtualr notitiā rcitudis dilectōis tendēť i tres ṗsōas. ita ꝙ si act⁹ eliceret circa vnā solā excludēdo aliā. sic ifidel eliceret ect act⁹ nō rctūs. silr ista. pr gñat. icludit notitiā rcitudis act⁹ q̄ ē circa duas ṗsōas ꝙtū vna ē sic ab alia. Cōtra. si taľ ṽtualr ꝯtinētia sufficit ad ħ ꝙ notitia de aliq̄ sit ṗctica cū de eodē sbiecto ꝫ istū doctorē nō possit eē scia specľatia ⁊ ṗctica. seq̄ť ꝙ q̄lꝫ notitia erit ṗctica. q: qďlibet obiectū sic icludit notitiā rcitudis volitōnis. pꝫ iductiue. q: hō ex ħ ꝙ ē ad imaginē dei est mag̣ diligēd⁹ ꝙ asin⁹. ꝗ ista ṽitas hō est ad imaginē dei. erit ṗctica. Et eaď rōe ista. āgel⁹ ē ad imaginē dei ē practica. Silr. ista. aurū est q̄d iaiatū erit ṗctica. q: ex ħ ipo ē min⁹ diligēdū. ⁊ sic de oib⁹ alijs. ⁊ p ꝯñs q̄lꝫ ṽitas erit practica. Cōfirmaľ. q: si ista sit ṗctica. homo ē ad imaginē dei. p dcā. ergo ď hoie pōt eē notitia practica. ergo de eo non pōt esse notitia specľatiua ꝫ istū doctorē. ⁊ eadē rōe de aīa intellectiā ⁊ de sbijs sepaťˀ nō pōt eē notitia specľatiua. ⁊ ita scia de aīa erit ṗctica. ⁊ silr metha. saltē ꝙtū ad aliquā ptē. s. illā q̄ ē ď sbijs sepaťˀ erit ṗctica. ⁊ p ꝯña tota erit ṗctica. Preťea q̄ rōe ista ē ṗctica. de⁹ ē trin⁹. ⁊ pr gñat. eadē rōe ista erit ṗctica. de⁹ ē vn⁹. q: icludit notitiā rctitudis dilectōis tēdēť i vnū deū ⁊ nō i ṗles. sic ista de⁹ ē trin⁹ icludit notitiā rcitudis dilectōnis tēdēť i tres ṗsōas ꝫ istū. ꝗ simplr erit practica. Et eadē rōe ista. de⁹ ē ens ifinitū. sūmuz bonū. ṗmū mouēs erit practica. ꝫ iste sūt ꝯclones meth. ꝗ ꝯclones meth. sūt ṗctice. ꝗ ṗncipia sūt ṗctica. q: ꝫ istū ꝯclones ṗctice nō resoluūť in ṗncipia specľatiua. ꝫ tm̄ practica. ꝗ meth. ⁊ ꝙtū ad ṗncipia ⁊ ꝙtū ad ꝯclones erit

practica. Si dr̄ alit̄ ꝙ deus ē aliq̄d opabile. q̄r attigibile p opatōes nr̄as. sic dic̄ ꝑus opinās Cōtra. isto mō āgel' ē operabil' a nob. ⁊ silr̄ au rū ⁊ oia intelligibilia. ḡ de istis erit notitia pr̄ cise practica. ⁊ vlr̄ ois notitia erit practica. q̄a oē obiectū ē atingibile a nob̄ p actū amori. Iō

J Opinio autoris

alr̄ dico ad q̄onē ꝙ theo. nō est vna notitia vel scia. ſ hʒ vl' ɔtinet pl'es notitias realr̄ disticta ſ q̄rū aliq̄ sūt practice simplr̄ ⁊ aliq̄ specl'atiue. h declarat̄. q̄r ois notitia q̄ nō hʒ p obiecto ip ſā prari. nec aliq̄d opatū p prari ē specl'atia. ⁊ ois notitia q̄ hʒ p obiecto totali vl' ꝑtiali ipaʒ prari vel opatū p prari. h est tminū iportātem prari vel opatū p prari. q̄d ꝺ nouo hʒ ēē p ipaʒ prari q̄ est mag' directiua oper'. siue dictatiue siue ɔsiue solū ꝙ sit notitia icōpleta praris ē ꝑctica. q̄r p h distiguit̄ notitia specl'aria a pr̄ ctica. sic declaratū ē. ſ aliq̄ notitie theo. sunt tales sic iste sūt specl'atie. de' creat mūdū. de' est trin' ⁊ vn'. pr̄ ḡnat ⁊ hmōi. de q̄b' tiō pōt ēē nisi notitia specl'atiua. ⁊ aliq̄ v̄itates sūt ꝑcti ce. sic de' ē dilīgēd' ex toto corde ⁊c. sabbatū ē scificādū. orādū est p loco ⁊ tpe ⁊ hmōi. Dico ḡ ꝙ aliq̄ ps theo. ē practica. q̄r ē de opib' nr̄is. ac cipiēdo opa tr̄a p oib' q̄ sūt in p̄tāte nr̄a. siue sint opatōes siue opata. ⁊ aliq̄ specl'atiua: q̄r tī est ꝺ talib'. Hoc ɔfirmat̄: q̄r ois notitia q̄ ē cō feſſe se hn̄s appetitui rcō ē practica. ⁊ illa sola ē practica. ſ notitia hui'. de' ē sūme dilīgēd' a tiob ē hmōi. ⁊ ista de' ē trin' nō ē hmōi ḡ ⁊c. ſ sūt h aliq̄ dubia. Primū. q̄r nō vr̄ ꝙ theo. ꝑtie

K Primū dubiū

at disticros hit'. q̄r hit' nō hn̄s euidētiā ex ob iecto nō distiguit̄ ſʒ distictōeʒ obiectoꝝ. tūc .n. oporteʒ pōcre duas fides ifusas. ſ iste hit' tiō hʒ euidētiā ex obiecto. ḡ nō distinguit̄ ſm distictōeʒ obiectoꝝ. ḡ nō est duo hitus ꝑpter distictōeʒ specul abiliū ⁊ opabiliū. Preterea lʒ h ꝑbabilit̄ possʒ dici de thc. vt trad ta ē i scri ptura. tū de theo. in se cui' obiectū ē dina ēēti tia vt ē h ēētia. nō vr̄ ꝑbabile. nā de illo obie cto cū v̄issime sit vnū cog̃scibile nata ē hr̄i pri mo aliq̄ notitia v̄c vna. ſ si illa detminat de illis q̄ nō sint de ipo ſ de alio ꝑmo. illa alia nō erit theo. in se. Theologia ḡ ē vn' hit' simplr̄. lʒ fo te cū ipa i scriptura possit ēē alia notitia q̄ sit de alio subiecto. Itē ordo sciarū ſʒ euidentiā stat ad vnū tm̄. q̄r n̄ pn̄t ēē due eq̄ ꝑme simplr̄. Illā vnā euidētiā ⁊ solā dico theo. q̄ sola ꝑmo ē de ꝑmo subiecto theo. Scd'ʒ dubiū ē q̄n ꝑ

Scdm

bat̄ aliq̄ ɔcl'o practica p ꝑncipia speculatiua. ibi respcrū toti' demōstratōis p̄t ēē vn' hit' sic ⁊ vn' act'. tūc dubiū ē. an ille hit' sit speculati u' an practic'. Tertiū dubiū ē de isto hitu pra

Tertium

ctico. an ꝑtieat ad aliq̄d gen' hituū itellectua liū. de q̄b' loq̄t̄ phs. vi. ethi. Quartū dubiū ē

Quartū

an debeat poni iste hitus practic' in itellectu

speculatiuo an practico. Quītū ē. q̄s istoꝝ hi tuū quoꝝ vn' ē speculatiu' ⁊ ali' practic' sit no

Quintū

biliōꝝ. Ad ꝑmū istoꝝ dico ꝙ sūt disticti hit' q̄r sic pʒ p experiētiā vn' acq̄rit̄ añ aliū. silr̄ tāta est distictio hituū theo. nūc de fcō inviatore. q̄ta eēt si sine oi fide infusa acq̄reret̄ hitus iti theo. q̄r illo posito eēnt distincti hitus respcū distictoꝝ scibiliū ⁊ respcū distinctoꝝ creditoꝝ tū. sic sūt distincti act' respcū distinctarū ɔcl'o tū ſʒ illū doctorē q̄ fac̄ ꝑdicta arguīnta. ḡ mō de fcō sūt distincti hitus acq̄siti de q̄b' dcm̄ ē

L Ad ꝑmū dubiū

Pretea hit' fidei ⁊ hit' scie distiguūt̄. ſ theo. sic declaratū ē ꝑus respcū vni' hʒ hitū scialē. ⁊ respcū alteri' tm̄ hitū fidei. ḡ ⁊c. Ad ꝑmū in ɔ tīū dico. ꝙ ita distinguit̄ hitus nō hn̄s euiden tiā ex obiecto ſm distinctōeʒ obiectoꝝ. sic hi tus hn̄s euidētiā ex obiecto. Vn̄ hr̄e euidētiā

M

ex obiecto vel nō hr̄e euidētiā ex obiecto nihil fac̄ ad distinctōeʒ hit' vel nō distictōeʒ. Hoc pʒ. q̄r heretic' ꝑmo credēs fide acq̄sita vni ar ticulo ⁊ postea alteri. postea tiō hʒ distinctos hitus respcū illoꝝ distictoꝝ articuloꝝ. Mō pʒ q̄r error respcū vni' articuli n̄ stat cū fide circa illū articulū ⁊ tm̄ stat cū fide respcū alteri' ar ticuli. Alit̄ nō possʒ hr̄e heretic' fidē acq̄sitam respcū vni' articuli nisi hr̄et fidē respectu alte ri'. cui' oppositū p experiētiā ē manifestū. ḡ he retic' respectu distinctoꝝ articuloꝝ hʒ distin ctos hitus. ⁊ tm̄ ille hitus q̄ ē fides acq̄sita tiō plus hʒ euidētiā ex obiecto ꝙ fides acq̄sita in fideli. Silr̄ si illa ꝑpō ēēt v̄a. seq̄ret̄ ꝙ idē esset hitus fidei oīʒ articuloꝝ ⁊ oīʒ histoꝛiarū. ⁊ oīʒ gestoꝝ q̄ aliq̄s credit ꝺ q̄buscūq̄. q̄r iste hitus tiō hʒ euidētiā ex obiecto. ḡ nō distinguit̄ ſm distictōeʒ obiectoꝝ. ſ h ē maīfeste falsū. ḡ hr̄e euidētiā ex obiecto nihil fac̄ ad distinctōeʒ hi tus vel nō distictōeʒ. Ad ꝑbatōeʒ q̄ñ dr̄: ꝙ tūc oporteret ēē duas fides ifusas. Dico ꝙ n̄ seq̄t̄ ſ hn̄ seq̄t̄ ꝙ opʒ pōere duas fides acq̄sitas. et cā istī' dicet̄ i tcio. Ad scd'ʒ dico ꝙ nulla ē theo. in se ita ꝙ n̄ sit in aliq̄ itellectu. si tn̄ loq̄t̄ vocā do theologiā i se illā q̄ hʒ euidētiā ex obiecto. sic ē in hr̄o. Dico ꝙ ibi sūt hitus distincti. vel saltē pn̄t ēē. ⁊ h suffic̄ mihi. vn̄ nō ē ɔ̄dictio. ꝙ

N

aliq̄s hr̄ūs vidēs eēntiā dinā nō cog̃scat istaʒ deus ē icarnat'. vel de' ē in sac̄mēto altari colēd'. Et ita si postea sciat vel credat istam. poterit hr̄e aliquē hitū quē ꝑus nō habuit. sic poterit hr̄e aliquē actū quē ꝑus n̄ habuit. ⁊ ita ɔcedo ꝙ pn̄t ibi ēē distincti hitus. Et q̄n dr̄ ꝙ theo. i se sbiectū ē eēntia dina (vel h eēntia) ɔcedo. Sʒ dico ꝙ de eodeʒ subiecto pn̄t nē distincte notitie ꝑpt̄ distictōeʒ ꝑdicatoꝝ. sic ꝺclaratū ē in ꝑcedēti q̄one. q̄r de tra ɔsiderat nāl' passio nes nāles. ⁊ de eadē tra ɔsiderat agricola pas siōes q̄ iportāt aliq̄ q̄ sūt i p̄tāte nr̄a. ita ꝺ deo

pūt sciri diuerse passiōes. ꝛ p ꝯñs poterūt hīi diuersi hit⁹. Et qñ dr ꝙ de eēntia diuina nata ē hīi pmo aliq̄ notitia ꝟe vna. ista pt ꝯcedi si sit aliq̄ passio q̄ pmo ꝯpetit eēntie diuine. ꝟ h ꝯcesso. nihil ad ꝓpositū. q: post illā pmā notitiā si sit aliq̄ pma. poterit hīi vna alia q̄ erit theo. q: est de deo sic de sbiecto. Verbi grā. De tra hēt prio ista notitia. s. ꝙ tra ē dura: vel aliq̄ cōsilis Ista posita pt adhuc hīi vna alia. s. ꝙ tra pōt arari ferro duro. ꝛ vtraq3 ptinet ad notitiā de tra. ꝛ tn̄ vna pōr alia. ꝛ vna est practica: ꝛ alia specłatiua. ita poterit eē i ꝓposito. Si dicat ꝯ istā rńsionē. ꝙ tūc seq̄ret ꝙ fides respectu articulor aliquor ꝟe posset manere i pria. ꝛ q̄tuz ad hitū: ꝛ q̄ntū ad actū. Q: cū q̄cunq3 notitia stat ignorātia respectu alteri⁹. cū eadē stat fides respectu eiusdē. ḡ si aliq̄s posset videre diuinā eēntiā: ꝛ ignorare drū eē icarnatū posset videre diuinā eēntiā ꝛ hīe actū fidei respectu isti⁹ articłi. de⁹ est icarnat⁹. Pretea h posito theo. nō erit scia practica. q̄a hñs cognoscēs ꝙ de⁹ ē sūme diligēd⁹ a viatore nō hz sciaz practicā. q: tūc eadē rōe. ego cognoscēs ꝙ celuz ē mouēdū ab āgelo haberē sciaz practicā. Pretea. illa notitia ñ ē theologica q̄ nō ē de dō: sic de sbiecto. ꝟ ista notitia. de⁹ ē sūme diligēdus de⁹ ē colēd⁹. deo ē obediēdū. nō ē de deo sic de sbiecto. Q: illō dr sbiectū alicui⁹ passiōis. cui⁹ sigtuz ꝟe recipit illud qd̄ iportat p passiōez. ꝟ hō ꝟe ꝛ sbiectiue recipit dilectiōez: q̄ iportat p istā passionē. de⁹ ē sūme diligēdus. ꝛ sic ð aliis ḡ ipe hō ꝟe erit sbiectū taliū ꝟitatū. ꝛ p ꝯñs ptinēt ad sciaz de hoie: ꝛ ñ ad sciaz de dō. Ad pmū istor cōcedo. ꝙ nō ē ꝯdictio ꝙ vidēs diuinā eēntiā hēat fidē respectu isti⁹ articłi. de⁹ ē icarnat⁹. sine oi notitia euidēti respectu eiusdē. ꝛ ñ pl⁹ sciat eu'dēt: ꝙ de⁹ ē icarnat⁹: q̄ nos mō scim⁹. Cui⁹ rō ē. q̄a vidēs eēntia diuinā pt carere notitia ītuitia nature assūpte. et p ꝯñs nō poterit scire euidēt an sit vel nō sit. ꝛ per consequēs an sit vnita vel non: ꝛ per ꝯñs simplicit posit credere ꝙ ē vnita. Sz an fides maneat i pria de scō respectu aliquor articłor ꝛ an cū notitia euidēti possit stare fides. siue q̄ntū ad hitū: siue q̄ntū ad actū. de h dicet in tertio. Ad scōm supposito ꝙ hñs cognoscēs ꝙ de⁹ est sūme diligēd⁹ a viatore nō hēt sciaz practicā. tn̄ dico ꝙ hñs cognoscēs ꝙ de⁹ ē sūme diligēd⁹ ab ipō hrō hz notitiā practicā. ꝛ illa erit theologica. ꝛ h suffic i ꝓposito. Ad triū dico ꝙ posito ꝙ taliū ꝟitatū. de⁹ ē sūme diligēdus de⁹ ē colēd⁹. deo ē obediēdū. ꝛ sic de hmōi. de⁹ nō essz sbiectū strictissime sūpto sbiecto q̄a. s. nō hēnt sbiectū: q: s. nō eēnt ꝓpe. q: nō subiceret qd̄ natū essz sbiici. nec pdicaret qd̄ natū eēt pdicari. Sz deberēt accipi tales. hō dz diligere deū ex toto corde suo ꝛc. hō dz obedire dō. ꝛ sic de aliis. tn̄ adhuc oēs iste erūt theologice. Q: sic declaratū ē pri⁹. scia nō tn̄ req̄rit sbiectū: ꝟ et pdicatū. Et ideo siue de⁹ ponat a pte sbiecti: siue a pte pdicati: tal ꝟitas erit theologica. maxie cū ñ possit hīi naturalr. Et qñ dr ꝙ ptinebūt ad sciaz de hoie ex quo hō ē subiectū in eis. Dico ꝙ poterūt ptinere ꝛ ad sciaz de hoie ꝛ ad sciam de deo. ex quo vnū ponit a pte sbiecti ꝛ aliō a pte pdicati. sic ista. ois hō ē risibilis ptinet ꝛ ad sciam de hoie ꝛ ad sciaz de risibili. nō tamē ꝙ risibile sit sbiectū i ista ꝟ pdicatū. ita ē in ꝓposito. ꝛ ita erit ꝟitas theo. Ad tertiū argumētū doctoris dico ꝙ posito ꝙ sit status ad vnā sciaz simplr. s. ad notitiā prime ꝯclonis. adhuc erūt alii hitus theo. q: non sola illa ē the. sic nec sola pria ꝯclo geometrie ē geometrica. Ad scōz dubiū dico ꝙ qñ ē vn⁹ hitus respectu pricipii specłatiui ꝛ ꝯclois practice. ille formalr nō erit specłatiu⁹ nec practicus ꝟm ꝙ iste sūt dre opposite. ꝟ erit equalēt ꝛ specłatiu⁹ ꝛ practic⁹. Sicut dc̄tū est supra ꝙ hitus exñs vn⁹ respectu pncipior ꝛ ꝯclonis nec ē intellect⁹ nec scia nisi equalēter. ꝟ est ꝓprie sapia. ita iste hitus vn⁹ formalr nec est specłatiu⁹ nec practicus nisi equaleter ꝟ nō habem⁹ vocabulū impositū ꝓpriū tali hitui. Si dicat ꝟm pdicta. ois notitia q̄ est de ope nro tanq̄ de obiecto totali vel ptiali ē practica. sed tal notitia ē de ope nro saltē tanq̄ de obiecto ptiali. ḡ simplr erit practica. Pretea ois notitia q̄ pfecte ꝛ imediate ē directiua opis ē practica. ꝟ h ē hmōi. ḡ ꝛc. Pretea. ista ē imediata diuisio scie ita ꝙ nihil sit mediū q̄n ois scia sit specłatiua vel practica. Ad primū istor dico ꝙ ois notitia hñs tn̄ vnū cōplexū ꝓ obiecto. cui⁹ aliq̄ ps ē opus ꝛ ē directiua operł. est notitia practica formalr. Si aūt hēat plura cōplexa ꝓ obiecto totali tūc ꝓprie nō est practica. ꝟ tn̄ equalēt. q: s. tn̄ vz ad op⁹ exeq̄ndū. ꝛ ita pfecte cogscit illa notitia. sic notitia ꝓprie practica. si tñ accipiat notitia practica ꝓ oi notitia q̄ ē de ope nro ꝛ ē directiua operł. sic ē pctica. ꝟ tūc specłatiuū ꝛ pcticū ñ sūt dre opposite ꝟ pñt eidē simplr ꝯpetē. nec alr tē opponūt q̄ ꝓductiuū herbe ꝛ ꝓductiuū ꝟmis. ꝛ iō sic idē sol p eandē ꝟtutē ē ꝓductiu⁹ ꝟmis ꝛ ꝓductiu⁹ plāte. ita eadē scia totalr erit specłatia. q: ē notitia q̄ cogscit pricipiū speculabile vł et ꝯclo specłabil. Et erit pctica. q: ē notitia q̄ cogscit ꝯclo simplr practica. Et isto mōnō loq̄t phs de scia speculatiua ꝛ practica. ꝟ tn̄ prio modo Per h pz ad scōm. ꝙ ois notitia q̄ pfecte ꝛ imediate est directia opis est practica equalēt

Margin notes (left column): Instatur primo. — Scdo — Tertia. — Respōdet primo. — Respōdet scdo. — Tertio

Margin notes (right column): Ad scōz dubiū. — Instātia prima — Scda — Tertia — Ad primā — Ad scdas

Ad tertium.

istto scdo mo: τ nō prio mō. Per idē ad tertiū ꝙ ē aliqđ mediū inť sciam specłatiuā τ practicā. q: nō sūt dře opposite. qđ ē equalenť vtrūq3 Sic ē aliqđ mediū inť itellectū q̃ ē bitus pancipioꝝ. τ sciā3 q̃ est bitus ꝯclonū: qđ ē equaleter vtrūq3 .s. sapia.

ꝯ Ad tertiū dubiū.

Ad tertiū dubiū dico. disti guēdo de bitu theo. practico: sic τ de theo. speculatio. Ut sic dictū ē in vna q̃stiōe. q̃dā bitus theo. ē notitia euidēs. τ q̃da3 nō ē euidēs. Ita est i ꝓposito. ꝙ bitus practic⁹. q̃dā est euidēs. sic ille quo euidenť cognoscit ꝙ vnicuiq3 reddēdū ē qđ suū est. nulli est ꝓ bono malū reddēdū. Ali⁹ est nō euidēs. sic ille quo cognoscit ꝙ corp⁹ xpi i sacramēto altaris ē adorādū. τ sic de alijs. Scđs nō ptinet ad aliquē bituū. de q̃b⁹ loqť pħs. vi. ethi. q: tm̄ loq̃ť de bitib⁹ sci: nātibus ad act⁹ euidētes. Sz pm⁹ bitus ptinet ad aliquē illoꝝ bituū .s. vel ad sciā3: si sub scia ibi ꝯpbēdať tā specłatia q̄ practica. vł ad prudētiā si sub scia nō ꝯpbēdať nisi scia specłatiua. Sz h̄ magis declarabiť i tťio.

ꝯ Ad q̃rtū dubiū.

Ad q̃rtū dubiū dicit. ꝙ bitus theo. practic⁹ dz poni i itellectu specłatio: n̄ i itellectu practico. Hoc ꝓbať. q̃a null⁹ bitus ꝓcedēs ex vlib⁹ τ acq̃sit⁹ p rōe3 vlcimā ē subiectiue i itellectu practico. cui⁹ obiectū sūt singularia τ mod⁹ expimētal'. Illi nāq3 bitus q̃ i itellectu practico subiectiue acq̃runť sūt expimētales τ circa pticularia. vt mechanici expti absq3 arte. de q̃b⁹ loqť pħs .i. metha. bn̄t bicū p expientiā absq3 rōe. ß iste bitus nō ē expimētatiu⁹. nec circa singłatia. ß est cū rōe τ ex vlib⁹. g̃ n̄ est i itellectu practico subiectiue.

Ad cui⁹ itellectū dicit esse sciēdū. ꝙ itellect⁹ practic⁹ τ rō pticłaris sūt idē. itellect⁹ aūt speculatiu⁹ τ rō vlis sunt idē. Est aūt sciēdū. ꝙ respectu cuiuscūq3 obiecti opabil' negociať pticulacis rō τ rō vlis. τ h̄3 h̄ bitus sūt acq̃sibiles circa qđcūq3 opabile. Un⁹ q̃dē p expiētiā τ assuefactionē actuū in rōe pticłari. Ali⁹ ṽo p demōstrationē vliū i rōe vli. siue i itellectu cōtēplatio. Omē nāq3 opabile bijs duob⁹ modis ē attigibile p itellectū. Et bic est. ꝙ ōis scia q̃ ē de opabili diuidiť i practicā τ speculatia3. Sicut i medicia. Appellať aūt practica illa q̃ est expimētalis. τ in itellectu practico subiectiue Theorica ṽo ē illa q̃ est rōcinatiua ex vlib⁹. τ ē i itellectu ꝯtēplatiuo. Et q: opatōes sūt circa singłaria. iō expti absq3 rōe. q̃ bn̄t pmū bitu3 meli⁹ opanť sciētib⁹: τ bitū scđm bn̄tib⁹. vt p3 .i. metha. Un̄ medici bn̄tes scđ3 babitū nō bn̄

ꝯ Resolutio auto.

opať. dōec p expiētiā acq̃sierť sibi pmū. Sed istā opi. q̃tū ad ꝯclonē pncipalē pl⁹ ē i ṽbis q̄ i re: q: voces sūt ad placitū: τ iō vocādo itellectū ṽeti cū pcise itellectū respiciētē singłaria poss3 dici ꝙ bit⁹ aliq̃s p̃etic⁹ ē sbiectiue in itellectu specłatiuo. τ eodē mō posset ꝓcedi ꝙ i itellectu p̃etico ē aliq̃s bit⁹ specłatiu⁹. τ h̄ h3 ista opi. ꝓcedere. Probo. q: h̄3 cū itellect⁹ specłatiu⁹ τ rō vlis sūt simpł'r idē. sic itellect⁹ p̃etic⁹ et rō pticłaris sūt simpł'r idē. ß itellect⁹ pōt bře bitū aliquē respcū alicui⁹ singłaris pure specłabił' sic ꝙ ista lūa tali tpe eclipsabiť. g̃ iste bit⁹ acq̃sit⁹ ē i itellectu p̃etico. Pretea. p re. bit⁹ acq̃situs p expiētiā ē i itellectu p̃etico. ß aliq̃s bit⁹ vliū tā specłatiu⁹ q̄ p̃etic⁹ acq̃riť p expetiētiā g̃ aliq̃s bit⁹ vliū tā specłatiu⁹ q̄ p̃etic⁹ erit in itellectu p̃etico. Assūptu3 p3. q: p pħ3 .i. meth. τ .ij. poste. p expiētiā acq̃riť vlē. qđ est p̃ncipiū artis τ scie. Hoc ēt p3 p expientiā. q: sic declaratū ē p⁹ i alijs q̃oib⁹ mlta sť vlia q̃ nullo mō pn̄t sciri nisi p expiētiā sensu n̄ τ itellect⁹. p h̄ p3 ꝙ dře ꝙ rō pticłaris τ itellect⁹ p̃etic⁹ sūt ide3. τ ꝙ itellect⁹ specłatiu⁹ τ rō vliū sūt ide3. nō est nisi instituere vocabula ad placitū. Pretea rō sua p quā ꝓbat nibil valz. q: q̃n dr null⁹ bit⁹ ꝓcedēs ex vlib⁹ τ acq̃sit⁹ p rōe3 ē subiectiue i itellectu p̃etico. ista est simpł'r falsa. ß bit⁹ ꝓcedēs ex vlib⁹ vel singłarib⁹ q̃ nō est directiu⁹ opis ē in itellectu specłatio. si aūt sit directiu⁹ operis erit in itellectu p̃etico. Si dicať ꝙ pħs dic ꝙ obiectū intellect⁹ p̃etici est singłare τ aliq̃d ꝯtigēs aliť se bře. h̄ n̄ valz. q: ibi pħs accipit pticłare τ ꝯtigēs aliť se bře n̄ i sua gn̄alitate. q: tlia sūt mlta naturalia q̃ nō respicit itellect⁹ p̃etic⁹. ß accipit ibi ꝯtigēs alr se bře ꝓ aliq̃ qđ ē i ptāte nr̄a. τ dic ꝙ itellect⁹ ꝯsiliatiu⁹ est respcū taliū. Un̄. vi. ethi. c. ij. nō loquiť de itellectu p̃etico i cōi. ß de itellectu ꝯsiliatio quē vocat rōcinatiuū. vn̄ dic ꝯsiliari τ rōciari idē. iō dico aliť. ꝙ cū itellect⁹ nullo mō distiguať ß sit simpł'r idē respcū oi3 bituū τ oi3 actuū itellect⁹ speculatiu⁹ τ itellect⁹ p̃etic⁹ nullā ponūt distierōe3 a pte itellect⁹. ß sūt diuerse denoiatōes acceptę a diuersis bitib⁹ q̃ adduť ipi itellectui. τ iō q: itellect⁹ p̃etic⁹ nō ē nisi itellect⁹ bn̄s bitū p̃eticū vel actū p̃eticū vel saltē nat⁹ bře. τ itellect⁹ specłatiu⁹ ē q̃ h3 bitū specłatiuū vł actū specłatiuū vł saltē nat⁹ ē bře. de vi h̄mōis pōt ꝓcedi ꝙ bit⁹ p̃etic⁹ ē i itellectu specłatiuo. τ bit⁹ specłatiu⁹ ē i itellcū p̃etico. q: sipł'r idē ē q̃ ē itellctūs specłatiu⁹ τ p̃etic⁹. τ ita ex h̄ ipo ꝙ aliq̃s bit⁹ ē in intellectu specłatiuo ē in practico intellectu. τ ec ōuerso. tm̄ acciptēdo intellectū specłatiuū τ practicū h̄3 ꝙ dicūt bitū vł actū τ nō potētiā tm̄. si sic dicerē. lac albū τ lac dulce. τ nō lac dealbabłe τ lac dulcorabłe. sic loq̃ndo. posito babitu practico sequiť ꝙ ille babit⁹ est in intellectu practico. τ non sequiť necessario ꝙ sit in intellectu speculatiuo. Et eodem modo posito babitu speculatiuo o3 ꝙ hec sit ṽa. iste

ꝯ Rn̄sio auctoris

bit⁹ ē i itellectu specłatiuo. ⁊ nō oꝫ ꝙ h̄ sit v̄a iste bitus ē in itellectu practico. Uerbi gratia Ponat ꝙ aliq̄s h̄ns bitū speculatiuū nō h̄eat aliquē bitū practicū. h̄ posito. h̄ ē v̄a. iste bitus ē in itellectu specłatiuo. q: valꝫ istā. iste bitus est in itellectu h̄nte bitū speculatiuū. ⁊ tn̄ h̄ ē falsa illo posito. iste bit⁹ ē in itellectu practico ꝓpt̄ falsā iplicatōeꝫ. q: valꝫ istā. iste bit⁹ est in intellectu h̄nte bitū practicū. ⁊ eodē mō si tm̄ h̄ret bitū practicū quēcūq: ⁊ nō bitū speculatiuū. h̄ essꝫ v̄a iste bitus ē in itellectu practico et h̄ falsa. iste bitus ē in itellectu speculatio ꝓpter falsā iplicatōeꝫ. ꝫ qn̄ intellect⁹ hꝫ ⁊ bituꝫ speculatiuū ⁊ bitū practicū. tūc q̄cūq: bit⁹ est in itellectu specłatiuo est in itellectu practico ⁊ ecōuerso. sic qn̄ idē lac est albū ⁊ dulce. tūc q̄cūq: albedo ē in lacte albo. ē in lacte dulci: et q̄cūq: dulcedo ē in lacte dulci. ē i lacte albo. ⁊ vl̄r q̄cūq: q̄litas ē i lacte albo ēt ē i dulci ⁊ ecōuerso. Si tn̄ lac esset albū ⁊ nō dulce. tūc albedo essꝫ in lacte albo ⁊ nō in lacte dulci. ⁊ si essꝫ dulce ⁊ nō albū. dulcedo essꝫ in lacte dulci ⁊ n̄ in lacte albo. vn̄ dico ꝙ intellect⁹ specłatiu⁹ ⁊ practic⁹ se h̄nt respectu bit⁹ vel act⁹ practici ⁊ specłatiui. sic lac albū ⁊ lac dulce respectu albedis ⁊ dulcedis. vel saltē se h̄nt sicut lac dealbabile ⁊ lac dulcorabile. ⁊ accipio h̄ dealbabile ⁊ dulcorabile ꝓ illo quod est idē qd̄ aliq̄d cui nō repugnat h̄re albedinē ⁊ dulcedinē. Et tunc sicut q̄cq̄d ē in lacte dealbabili ē in lacte dulcorabili. ⁊ ecōuerso. ita q̄cq̄d ē in itellectu speculatiuo ē in itellectu practico ⁊ ecōuerso. tn̄ h̄ tūc erit vera ꝑ se. bitus specłatiu⁹ ē i itellectu specłatiuo. nō ꝑ se p̄mo mō nec secūdo de q̄b⁹ loquit pħs p̄mo posterioꝝ. q: n̄ ē nccīa. Sꝫ dꝫ ꝑ se. q: nihil h̄ iportat ꝑ p̄dicatū qd̄ nec ē sbiectū nec accn̄s receptū in subiecto illo. ꝫ ista ē ꝑ accn̄s. bitus practic⁹ ē in itellectu speculatiuo. q: h̄ iportat aliq̄d ꝑ p̄dicatū. qd̄ nec ē subiectū notitie practice nec ipa notitia practica. ꝫ ē aliq̄d sine quo ita pōt eē notitia practica in itellectu sic cū illo. q: p̄dicatū iportat notitiā specłatiuā q̄ in nullo req̄rit ad notitiā practicā. saltē sic subiectū. q̄uis aliq̄n sit cā effectiua ipi⁹. ⁊ ita sicut h̄ ē ꝑ se illo mō quo pħs loquit de p̄dicatōe ꝑ se p̄mo poste. in p̄n.c. de statu p̄dicatoꝝ ꝑ se. lignū albū est albū. q: illi qd̄ iportat ꝑ subiectū inest īmediate albedo. ⁊ h̄ ꝑ accn̄s. lignū durū vel lignū siccū ē albū. q: siccitas vel durities iportata ꝑ pteꝫ sbiecti nō ē subiectū albedis. ⁊ tn̄ h̄ ē v̄a. lignū duruꝫ vl̄ lignū siccū ē albū. Ita h̄ ē ꝑ se. in intellectu practico ē bit⁹ practic⁹. ⁊ h̄ simr̄. in itellectu speculatiuo ē bit⁹ specłatiu⁹. sic h̄ ē ꝑ se illo mō. i ligno albo ē albedo, illo mō loquēdo de ꝑ se. ⁊ h̄ ē ꝑ accn̄s. lignū siccū ē albū ⁊ tn̄ v̄a. Ad rōeꝫ alteri⁹ q̄n accipit. null⁹ habitus ꝓcedēs ex vl̄i b⁹ ⁊ acq̄sit⁹ ꝑ rōeꝫ ē subiectiue in itellectu practico. Dico ꝙ h̄ ē simplr̄ falsa. q: ois bitus practic⁹ ē i itellectu practico. Et qn̄ dꝫ ꝙ obiectū intellect⁹ practici ē singlare. Dico ꝙ obiectuꝫ intellect⁹ practici aliqd̄ ē singlare ⁊ aliqd̄ vl̄e. Et si dicat. h̄ dic̄ pħs ꝙ itellect⁹ practic⁹ ē cōtingētiū alr̄ se h̄re. Dico ꝙ de ītēte ꝑmōis dꝫ ↄcedi ꝙ itellect⁹ practic⁹ ē nccīoꝝ ⁊ pure specłabiliū ⁊ intellect⁹ specłatiu⁹ opabiliū. q: idē ē intellect⁹ ⁊ ꝓ eodē supponūt illa sbiecta. Tn̄ ītētio pħi ē ꝙ qn̄ ē itellect⁹ practic⁹. ita ꝙ imediate dirigat aliquod opabile tūc ē singlarꝭ ⁊ alicui⁹ ↄtingēt alr̄ se h̄re. Et rō est. q: tūc illud opabile hꝫ cognosci si dꝫ dirigi ꝑ intellectuꝫ. ⁊ ꝑ ↄns tūc intellect⁹ practic⁹ ē respectu alicuius singlarꝭ: ꝫ nō ꝑ se respectu singlarꝭ. ꝫ frequēt et vt in plurib⁹ ē tūc ēt respectu vl̄is. Sic aūt nō ē de intellectu specłatiuo. q: pōt eē simplr̄ factu suo vl̄rio sine intellectōe alicui⁹ singlarꝭ ꝫ ꝓpter ꝑ se intellect⁹ practic⁹ ē respectu opabil a nob: siue in vl̄i siue in ptīclari. Nō sic aūt intellect⁹ specłatiu⁹ mediāte illo bitu rōe cui⁹ denoiat intellect⁹ specłatiu⁹. Ultra: qn̄ dicit ꝙ ois bitus exn̄s in itellectu practico est experimētał. Hoc pōt intelligi duplr̄. vł ꝙ sit bitus alicui⁹ ↄpleti īmediate accepti a notitia ītuitiua ⁊ sic ē fł̄a. Uł ꝙ sit bit⁹ alic⁹ ↄpleti. siue mediate siue imediate accepti a notitia intuitiua. Et certe talei bit⁹ mł̄ti sūt vl̄es. q: mł̄ti vl̄es mediate accipiūt a notitia ītuitiua fꝫ ꝙ docꝫ pħs.i. meta. ⁊ .ij. posterioꝝ. ⁊ isto mō aliq̄ experimētales sūt vl̄es. ꝫ sic nō loq̄t ibidē. q: ibideꝫ nō vocat talē bitū experimētalē. q̄uis dicat euꝫ gn̄ati ex notitia ītuitiua mediāte experimēto. Alit accipit bit⁹ experimētał ꝓ bitu q̄ imediate accipit a notitia itutiua. ⁊ ille ē respectu singlarꝭ ↄtingēt. Uerūtn̄ siue accipiat bit⁹ experimentał vno mō siue alio. h̄ ē falsa. ois bit⁹ exn̄s i itellectu practico ē experimētał. q: p̄ter illos p̄nt eē aliq̄ bit⁹ deducti ex p̄ncipijs ꝑ se notꝭ q̄ erūt ī itellectu practico ex h̄ ipo ꝙ sūt practici. Si dicat ꝙ bit⁹ p̄ctic⁹ imediate dirigit circa op⁹. ḡ si bit⁹ vl̄is nō imediate ē directiu⁹ n̄ erit simpliciter practic⁹. Dico ꝙ bit⁹ vl̄is imediate dirigit. n̄ tn̄ totalr̄ ꝫ partialiter tm̄. q: p̄ter bitus vl̄es requirit notitia rei singularis q̄ dꝫ dirigi vel circa quā debet aliq̄ potentia opari. Et io tq̄ imediate dirigit bitus vl̄is sic bit⁹ experimētalis q̄ est respectu singlarꝭ. ptꝫ i arte ꝙ aliq̄s frequēter faciēs domū. ibi derelinquūt quidā bitus gn̄ati ex actib⁹ singularīū. Ille bit⁹ non est cā efficiēs ad dirigendū circa domū faciēdā q: nisi h̄eat notitiā lignoꝝ ⁊ lapidū ⁊ hmōi

ex q̄b⁹ dʒ fieri bom⁹. iste nō possʒ artificialr̄ fa
cere. sed bita notitia illoꝝ statiʒ v̄tute bitus p̄
cedētis pōt artificialr̄ opari. Ita bito babitu
vli. ⁊ bita cognitōe rei singlar̄ circa quā dʒ eē
praxis. pōt exire in actū opandi. Ex istis pʒ ꝙ
tota illa deductio de idētitate itellect⁹ specu-
latiui ⁊ rōnis vl̄is, ⁊ de idētitate intellectus
practici ⁊ rōis particular̄ est simplr̄ falsa. Sʒ
de h̄ ꝙ d͛ ꝙ expti certius opanᷓ ꝙ̄ artificiātes
pʒ quō dʒ itelligi in p̄cedēti q̄one. Vn̄ breuiᷓ
dico ꝙ si artifex nihil igret quod sit exptus: ꝟ
scit siue q2. siue ꝑpᷓ q̄d omē illud quod scit ex-
ptus. ⁊ ad opus nō req̄riᷓ bitus aliq̄s ex̄ns in
organis corpalib⁹. ꝙ ita pfecte ⁊ ita certitudi
nalr̄ opabiᷓ artifex sic̄ expt⁹. Ex insuᷓ de me-
dicina ꝙ est speculatiua ⁊ practica. ⁊ ꝙ p̄mo
hr̄ speclatiua ⁊ postea practica. Dico ꝙ medi-
cina ꝯtinet aliquā ptē q̄ est pure speculatiua.
⁊ illa speculabilia ꝑ magna pte sunt p̄ncipia
ꝯclonū practicarū. Si aūt medicina aliquoꝝ
vl̄iū practicoꝝ vocetᷓ speclatiua. q2 illa nō est
sufficiēs ad opandū sine alijs. ꝯcedaᷓ. q2 voces
sūt ad placitū. Ad q̄ntū dubiū dico. ꝙ cū vn⁹
bit⁹ nō sit nobilioꝝ alio. nisi vel ꝑpᷓ nobilitatē
subiectiuᷓ ꝑpᷓ certitudinē vl̄ euidētiā hʒ phʒ
⁊ Cō mē. i. de aia. bitus speculatiu⁹ theologic⁹
si sit eq̄ euidens erit nobilioꝝ bitu practico. sic̄
scire euidēᷓ ꝙ deus est infinit⁹. sūmū donū. et
hmōi ē pfecti⁹ ꝙ̄ scire ꝙ de⁹ est diligēd⁹ a noh̄
Et ita pōt ꝯcedi ꝙ aliq̄s bitus theologic⁹ spe
culatiu⁹ ē nobilioꝝ aliquo bitu theologico pra
ctico. Et si dicaᷓ ꝙ bit⁹ practic⁹ ē nobilioꝝ. q2
quāto plura intelligūᷓ aliqua actu creato. tā-
to ille act⁹ est pfectioꝝ ꝟ q̄n p̄mo intelligiᷓ. de⁹
est trin⁹ ⁊ vn⁹. ⁊ p⁹ intelligiᷓ ista ꝑpō. de⁹ est sū
me diligēd⁹ a creatura rōali. ita ꝙ de⁹ in se in
telligatᷓ ⁊ nō tm̄ in alio ꝯceptu sicut mō itelli
gim⁹ deū. q̄ cq̄d intelligiᷓ in p̄mo actu intelli
giᷓ in scd̄o actu. q2 eēntia dina nō pōt intelli-
gi sine trib⁹ ꝑsonis. ⁊ i scd̄o actu intelligiᷓ ali
q̄d plus. s. creatura. ḡ scd̄s act⁹ erit simplr̄ no-
bilioꝝ ꝙ̄ p̄m⁹. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cadē rōe bitus ē nobili-
oꝝ p̄mo bitu quo sciᷓ ꝙ deus ē trin⁹ ⁊ vn⁹. Sed
secūd⁹ bit⁹ est practic⁹ ꝟm p̄dicta. ⁊ p̄m⁹ ē spe-
latiu⁹. ḡ practic⁹ est nobilioꝝ. Ad illō pōt dici
ꝙ ex nobilitate obiecti matīe icōpleti n̄ pōt
ꝯcludi maioꝝ nobilitas in bitu speculatiuo re
spectu alicui⁹ ꝯpleti. in quo aliq̄d nō opabile
a noh̄ de deo p̄dicaᷓ ꝙ̄ in bitu practico respe-
ctu alicui⁹ ꝯpleti in quo aliq̄d opabile a nobis
p̄dicaᷓ de deo. Sed forte maioꝝ nobilitas ē ꝑ
pᷓ maiorē certitudinē ꝑpōis. h̄ ē ꝑpᷓ maiorez
ncētatē ꝑpōis. Vn̄ cū in ꝑpōnib⁹ ncc̄rijs sūt
ḡdus. ista ē magis ncc̄ria de⁹ ē trin⁹ ⁊ vn⁹. q2 hic
nō p̄dicaᷓ aliq̄d ipoꝛtās aliud a deo de deo. ꝙ̄

y
Ad q̄ntū dubiū.

sit ista. de⁹ est sūme diligēd⁹ a creatura rōnali
⁊ ꝑpᷓ istā maiorē ncētatē dici pōt notitia no
bilioꝝ. Ad p̄mū argumētū p̄me opiniōis dico
ꝙ scia moral̄ dupl̄r accipiᷓ. Uno mō ꝑ scia q̄ ē
p̄cise de morib⁹ q̄ sūt in ptāte nr̄a. ita ꝙ i oi sci
to ponaᷓ aliq̄d ipoꝛtās aliq̄d qd̄ ē i ptāte nr̄a.
Aliᷓ accipiᷓ ꝑ illa scia ꟝m ꝙ ē tradita ab Ari
sto. ⁊ a phis ⁊ a scis. Prio mō scia moral̄ ē sim-
pl̄r practica ⁊ nullā ptez hʒ speculatiuā. q2 sic
nullū ꝯplexū hʒ nisi qd̄ includit aliq̄d ipoꝛtās
aliq̄d opabile a noh̄ cui⁹ notitia est directiua
maḡ ꝙ̄ notitia icōpleta illi⁹ opabiᷓ. ⁊ sic scia
moral̄ nō speculaᷓ aliqd̄ verū nisi simplr̄ p̄cti-
cū. vn̄ isto mō accipiēdo sciaz moralē. iste v̄ita
tes. oē qd̄ est i aia vel ē passio vel potētia ⁊c. ⁊
aia diuidiᷓ in intellectū practicū ⁊c. ⁊ hmōi q̄
ponūᷓ i libris ethi. nō ptinēt ad sciaz moralē.
Scd̄o mō tales v̄itates ptinēt ad sciaz mora-
lem. ⁊ sic vna ps scie moral̄ ē simplr̄ speculati
ua ⁊ alia simplr̄ practica. Et rō ē. q2 sic dictū ē
p̄us. multe ꝯclōnes practice depēdēt ex p̄nci
pijs speculabilib⁹ ⁊ sciunᷓ ꝑ ea. ⁊ iō volēs tra
dere notitiā taliū ꝯclonū practicaꝝ. oʒ ꝙ vtaᷓ
principijs speculabilib⁹ ex q̄b⁹ ꝯclōnes ille se-
qūnᷓ. ⁊ ꝑpᷓ h̄ in scia morali tradita a pho ⁊ a
scis inueniūᷓ multe v̄itates simplr̄ speclatiue
꟝ vocāt eaz sciam moralē. q2 ꝯclōnes practice
morales sūt vltia acq̄sita in illa scia. Si dicitᷓ
scia q̄ ē vt boni fiam⁹ est simplr̄ practica. ꝟ no-
titia taliū v̄itatū ex q̄b⁹ sequūᷓ ꝯclōnes practi
ce est vt boni fiam⁹. Silr̄ illa notitia q̄ ordiaᷓ
ad op⁹ ē practica: ꝟ oia q̄ ponunᷓ i scia illa or-
dinanᷓ ad op⁹. Ad primū istoꝝ dico ꙙ illa no
titia q̄ ē vt boī fiam⁹ ita ꝙ respiciat ꝑ obiecto
aliq̄d quo formalr̄ sum⁹ boni moralr̄ ē practi-
ca. Si aūt sit cā alicui⁹ notitie imediate diri-
gēᷓ nos circa aliq̄d quo sum⁹ moralr̄ boni nō
oʒ. q2 isto mō q̄libet notitia pōt se hr̄e ad boni
tatē moralē. vel saltē ad aliqd̄ op⁹. sic dictū
est in alia q̄one de ista. ois triāgul⁹ hʒ tres ⁊c.
Primo mō talis notitia nō ē vt boni fiam⁹. ꝟ
tm̄ secūdo modo. ⁊ iō ē simpliciᷓ speculatiua.
Ad secūdū. ordinari ad op⁹ ē dupliciᷓ vel sic̄ i
mediate directiuū. vel sicut aliqd̄ ex quo seq̄ᷓ
tale imediate directiuū vel qd̄ ē cā final̄. Pri-
mū ē p̄cticū. scd̄ʒ nō oʒ ꙙ sit p̄cticū. q2 isto mō
geometria ordiaᷓ ad op⁹. Vn̄ geometria illo
mō mltū dirigit latomos i opib⁹ suis. ⁊ cā est.
q2 sic̄ dictū ē ⁊ alias forte pōsit declarari aliq̄
scia p̄ctica ē ꟝ alīnā alicui speclatiue. verūtm̄
q̄ntū ad ꝑpositū: n̄ codē mō ordināᷓ talia vera
speculabilia ad opatiōes. quō actiōes exterio
res ordinanᷓ ad ꝯtēplationē. Q2 illa ordināᷓ
sic̄ p̄ncipia: ex q̄b⁹ depēdēt ꝯclusiōes practice
Opatiōes aūt exteriores ordinanᷓ ad ꝯtēpla

x
Ad argumenta p̄me partis

Instātie due

AA
Ad primū

Ad scd̄m.

tionē. Vel p modū meriti: vt. s. q̄s mereaꝛ sibi
īfundi talē cōtēplationē. ꝛ tūc est respectu cō
tēplatiōis future. vel p modū remouētis ꝓhi
bēs. Unde multa vicia ipediūt cōtēplationē
sic̄ gula. luxuria. iracūdia. ꝛ iō opposite virtu
tes aliquomō ordinanꝛ ad speculatiōez. Tn̄ h̄
nō obstāte notitia de talib⁹ erit pure practica
aliꝛ scia q̄cūqꝫ moralis esset pure speculatiua.
qḋ est absurdū. Et ista respōsio ꝯfirmaꝛ. q̄a hi
tus pncipioꝝ ordinatur aliquomō ad notitiā
cōclusionū. ꝛ tn̄ ꝓpter talē ordinē nō dr̄ scia. ꝙ
q̄ntū cūqꝫ aliq̄ practica ordinenꝛ ad speculatio
nē. nō ꝓpt h̄ dicenꝛ speculatiua: nec ecōuerso
Ideo dico. ꝙ ordinari ad aliā notitiā: vel nō
ordinari nihil facit. sed cōsiderādū est obiectū
ꝛ totale ꝛ ptiale. ꝛ ſm h̄ dicēda est notitia spe
culatiua vl practica. Ad aliud dico. ꝙ actus
amoris quo volūtas vnit se deo. si sit in ptāte
volūtaꝛ est praxis. Si aūt nō sit in ptāte volū
tatis. sic̄ est de itelligētia mouēte celū ſꝫ phs.
ꝛ sic̄ est de actu btifico. sic̄ alias patebit: nō est
praxis. Et iō notitia respiciēs illū actū: nō est
practica. q: nō est directiua illi⁹. cū totaliꝛ sit
ab extrīseco. Si tn̄ teneretꝛ ꝙ act⁹ ille amoris
btific⁹: quē nos ponim⁹ esset i ptāte volūtatis
ꝛ p ꝯñs praxis. Adhuc argumētū nō valꝫ. q:
diceretꝛ ꝙ btitudo cōsistit i speculatōe: ꝛ etiā i
praxi. q̄a cōsisteret i actu itellect⁹: q̄ est specu
latio: ꝛ actu volūtaꝛ: q̄ est praxis. si eēt i ptāte
volūtaꝛ. ꝛ ille act⁹ amoris nō esset speculatio.
Sic̄ act⁹ volēdi nō est act⁹ itelligēdi. Si dr̄. ꝙ
si ille act⁹ amoris esset praxis. tūc notitia p̄ce
dēs eēt practica. q̄a esset notitia cui cōformiꝛ
eliceretꝛ praxis. Rn̄deo. ꝙ ille act⁹ ē praxis. nō
tn̄ notitia p̄cedēs est practica. Cuius rō est. q:
ad habēdū actū volūtatꝭ: q̄ est in ptāte sua. ꝛ p
ꝯñs q̄ est praxis sufficit notitia incōpleta illi⁹
obiecti: qḋ dꝫ amari. ꝛ p ꝯñs nō reqritꝛ notitia
cōpleta. nec p ꝯñs notitia practica. cū oīs no
titia practica sit cōpleta. Et ita est ibi praxis
sine oī notitia practica. Et qn̄ dr̄ ꝙ illi non tñe
eliciꝛ cōformiꝛ praxis. Rn̄deo. ꝙ nō eliciꝛ con
formiꝛ illi notitie: q̄a tūc aliq̄s act⁹ eliciꝛ ꝯfor
miꝛ notitie. qn̄ eliciꝛ sic̄ dictaꝛ eliciēdus. vl sic̄
ondiꝛ posse elici. Sꝫ h̄ nō pōt esse nisi ipe act⁹
termiet illū actū: saltē p̄tialiꝛ. Sed i ꝓposito
illa incōpleta notitia alicui⁹ obiecti diligibiꝛ
p̄cedit actū amoris. Et iō ipe act⁹ amoris nō tmiat
illū actū itelligēdi: nec totaliꝛ: nec p̄tialiꝛ. ꝛ iō
nō eliciꝛ sibi ꝯformiꝛ. ꝛ tn̄ est praxis. q: ē i ptā
te volūtaꝛ. Per h̄ ad aliud ꝙ felicitas cōsistit
in speculatōe q̄tum ad actū intellectus. ꝛ in
vno actu q̄ nec ē speculatio nec praxis si act⁹
fruitōis sit a solo deo. q: ille act⁹ nec est actus
volūtaꝛ nec ē act⁹ intellect⁹. ꝛ iō nō ē specula

BB
Ad secundam.

tio nec est in ptāte volūtaꝛ. ꝛ iō nō est praxis.
Si tn̄ ille act⁹ eēt in ptāte volūtaꝛ: ꝯsisterꝫ fe
licitas in speculatōe ꝛ in praxi. Ad aliud dico
ꝙ felicitas vltima q̄ ē actus intelligēdi ē spe
culatiua. ſꝫ illa nō rephēdit actū volūtatis nō
plus q̄ actus volūtaꝛ ꝯphēdit actū intellect⁹
Tn̄ sciēdū ꝙ notitia spec̄latiua dupliꝛ accipiꝛ.
Uno mō ꝓ oī notitia q̄ nō est practica siue sit
ꝯpleta siue incōpleta. ꝛ sic̄ felicitas ē notitia
speculatiua. q: notitia incōpleta ītuitiua dici
taꝛ. Aliter accipiꝛ notitia spec̄latiua ꝓ scia q̄
sciꝛ aliqḋ verū pure spec̄labile. ꝛ sic̄ felicitas
nō ē notitia speculatiua. Ad aliud ꝙ beatus
aug⁹ nō accipit ptē ꝯtēplatiuā nisi ꝓ actu itel
ligēdi eꝛna ad quā tn̄ ptinet volūtas. nō sicut
eēntialiꝛ inclusa. ſꝫ sicut vna ps ptinet ad aliā
cū q̄ facit vnū. ſꝫ quō h̄ sit intelligēdū alias pate
bit. Ad aliud rn̄deo ꝙ metaphisica nō ē pra
tica. q: q̄uis de deo sint aliq̄ vitates practice
ēt naturaliꝛ inuēte. illas tn̄ nō ꝯsiderat meta
phisica. q: metaphisica nō ꝯsiderat aliq̄d d̄ deo
qḋ sit i ptāte nr̄a. ſꝫ tm̄ illa q̄ nō sūt i ptāte nr̄a.
sic̄ ꝙ de⁹ ē incorruptibiꝛ. simplex. ꝑpetu⁹ tā oiꝫ
ꝛ sic̄ de alijs. ꝛ iō metaphisica ē simpliꝛ spec̄la
tiua. Illa tn̄ q̄ ꝯsideranꝛ a metaphisica pn̄t esse
pncipia ad ꝓbādū ꝯclōnes practicas de deo.
sic̄ ex h̄ ꝙ de⁹ ē cā oīm ē sūme diligibiꝛ vel ho
norād⁹ vl aliq̄d hmōi. ſꝫ ille ꝯclōnes practice nō
ptinēt ad metaphisicā. ſꝫ ad aliquā aliā sciam
moralē q̄ erit practica. Si dr̄ q̄ rōne q̄ vitas spe
c̄latiua de deo supnaturaliꝛ ꝛ vitas practica de
deo supnaturaliꝛ ptinēt ad theologiā supnatu
ralē. eadē rōe vitas spec̄latiua de deo naturaliꝛ
et vitas practica de deo naturaliꝛ ptinebūt ad
theoligiā naturalē. i. ad metaphisicā. ꝛ ita me
taphisica saltē ſꝫ aliquā sui ptē erit practica.
Rn̄deo ꝙ extēdēdo nomē theologie naturaliꝛ
et nomē metaphisice. pōt ꝯcedi ꝙ metaphisi
ca ſꝫ aliquā sui ptē est practica. q: sic vocando
metaphisicā. metaphisica ſm aliquā sui ptē ē
moraliꝛ. sic̄ theologia nr̄a ſꝫ aliquā sui ptē ē mo
raliꝛ. sꝫ ꝓpe accipiꝛ metaphisica ſꝫ ꝙ distiguiꝛ
ꝯtrā phiaꝫ moralē. ꝛ sic ille vitates nō ptinēt
ad theologiā naturalē nec ad metaphisicā. et
sic loquūꝛ phi ꝛ sci de metaphisica. Ad aliud
ꝙ accipiēdo rōeꝫ bōitaꝛ ꝓ aliquo ꝯceptu ab
soluto cōi deo ꝛ creaturi. i. bonitati creature q̄
distiguiꝛ a creatura sic ꝯsideraꝛ a metaphisi
ca. Sꝫ ſm ꝙ ꝯuertiꝛ cū ēte. sic nō cōsideraꝛ a
metaphisica. nisi qn̄ cōcludit cōclōnē p̄ticaꝫ
et pncipijs speculatiuis. ſꝫ als declarabiꝛ ista
distinctio. Ad aliud ꝙ siue deus sit finis siue
non hoc habet metaphisica cōsiderare sed nō
habet considerare ꝙ mouet cām rationalem
habentē actū in sua ptāte. q: nō hꝫ cōsiderare

ochamus hic videtur relinquere sub dubio an actus beatificus sit in potestate voluntatis, an a solo deo communicetur,

Ad tertiam

Ad quartam.

Ad quintam.

Ad sextam

Ad septimā

an aliq̄ creatura hēat actū i sua ptāte vel nō. ß hptinet ad sciam de aia: vel ad sciam moralē.

Ad octauā.

Ad aliud cōcedo. ꝙ scīa naturalr̄ acq̄sita circa dilectōez dei est practica. ß ex h̄ nō sequit̄ꝙ sit nobilior hitu speculatio. Tū q: poterit esse ignobilior ꝑpt miorē necessitatē sciti: q: .s. notū notitia practica est conclusio: ⁊ notuz notitia speculatia est pricipiū: ⁊ ita se habēt sic hitus pricipij: ⁊ hitus ꝯclusiōis. ß hitu s pricipij est notior ꝫ ⁊c. Tū q: aliqn̄ i noto notitia speculatiua est aliq̄s termin⁹ nobilior ṗter terminū cōem: ꝙ̄ sit termin⁹ ꝑ quē distinguit̄ ab illo qd̄ scitur notitia practica. Sic pꝫ de istis duabus. de⁹ est cā efficiēs sbarum separatū. de⁹ est ab hoie adorādus.

Ad nonā.

Ad aliud pꝫ ꝑ ṗdicta. ꝙ aliq̄ ps theologie n̄ est de obiecto agibili nec factibili. ⁊ ið illa ps non est practica ß speculatiua. Aliq̄ aūt ps est de obiecto agibili ptiali. sic illa q̄ est respectu ꝟitatū in q̄b⁹ attribuūtur deo aliq̄ ṗdicata q̄ iportāt aliq̄ opa nr̄a. et ið illa est practica.

Ad decimā.

Ad aliud dico. ꝙ theologia q̄tū ad aliquā sui partē est de illis q̄ iportāt cōtingētia alit̄ se hīe. h̄ est illa q̄ sunt i ptāte nr̄a. ⁊ ið illa ps est practica.

Ad primū scōe opinionis.

Ad primū ꝓ scōa opiniōe rn̄deo. ꝙ hitus q̄ est de obiecto a sciēte attigibili ꝑ opationē exn̄tez i ptāte sua. siue nobiliorē: siue ignobiliorem nihil refert. ⁊ hꝫ illā opationē ꝓ obiecto: saltē ptiali. est vere practic⁹. Si aūt aliq̄s hitus sit de obiecto sic attigibili. ⁊ nō hꝫ aliquā talē opatiōez pro obiecto nō est practic⁹. ⁊ q: aliq̄ ps theologie est de deo sic attigibili: nō tn̄ hꝫ illā opationē pro obiecto. ið illa erit speculatiua ⁊ nō practica. Et ið notitia q̄ scit̄ vel cognoscit̄ ꝙ de⁹ generat. vel ꝙ de⁹ creat mundū: nō est practica sed speculatiua. Sꝫ illa q̄ hꝫ deū ꝓ obiecto. ⁊ etiā talē opationē exn̄tē i ptāte opātis seu sciētis. siue sit nobilior ꝙ act⁹ sciēdi: siue nō. est simplicit̄ practica notitia. Et ið notitia q̄ cognoscitur ꝙ deo est obediendū. de⁹ est diligēdus. est practica. Et q̄ cognoscit̄ ꝙ nō est mechanduz ꝙ parētes sūt honorādi ꝑpt deū. ⁊ sic de alijs.

Ad pmā pbationē.

Ad pmā ꝓbationē ꝯcedo. ꝙ tale obiectū cōparat̄ ad sciētē: nō tm̄ vt speculabile: ß etiā vt attigibile. ß nō vt opabile. Et ið sciēs pōt hīe de illo obiecto: nō tm̄ notitiā speculatiuā. ß et practicā. Sic de auro pōt hri notitia speculatiua. q: est res naturalis nō opabilis a nobis. ⁊ de auro habet aurifaber notitiā practicā. q: aurū est attingibile mediātib⁹ opatiōib⁹ nr̄is.

Ad scōam ꝓbationē dico. ꝙ nō ex h̄ solū medicina ⁊ oēs practice dicunt̄ practice. q: obiectū est attigibile mediātib⁹ opatiōib⁹ excellētiorib⁹: ß ex h̄ ꝙ nō tm̄ cōsiderāt talia attingibilia. ß q: etiā ꝯsiderāt ipas opatōes q̄b⁹ attingūtur. Sꝫ ꝙ opatōes sint nobiliores ꝙ̄ actus sciēdi vel ignobiliores nihil refert. q: artifices mechanici habēt notitias practicas de rebus naturalib⁹. q̄rū ille opatōes sūt ignobiliores ꝙ̄ act⁹ illoꝝ sciēdi.

Ad ꝯfirmationē.

Ad cōfirmatōez ꝯcedo ꝙ habitus trāsiēs sup obiectū. ⁊ q̄ negociat̄ circa opa ⁊c. ꝙ ille est practicus. Et ið ꝯcedo ꝙ illa ps theologie q̄ docet deū attingi opatōib⁹ et negociat̄ circa opa nr̄a est practica. ß aliq̄ ps theologie nō est tal̄. ⁊ ið illa ps nō ē practica. Tū ꝙ accipit̄ ꝙ deus est opabil̄. nō est verum q: deus nō est op⁹. ß attingit̄ a nob̄ mediante ope nr̄o.

Ad scōꝫ argu.

Ad scōꝫ ꝙ ille habit⁹ q̄ hꝫ actū quē elicit ⁊ quē dirigit tanq̄ obiectū saltē ptiale ē practic⁹. ið aliq̄ ps theologie est practica. q: aliq̄ hꝫ talē actū ꝓ obiecto. aliq̄ nō.

Ad argumentū scoti.

Ad argumentū subtil' doctor' ꝑ eadē ꝯclusione dico ꝙ nō q̄libet ps theologie est ꝯformis dilectioni dei. q: sicut dictū est ṗus. tūc dr̄ notitia cōformis praxi. qn̄ ip̄a praxis elicit̄ vel pōt elici. sic dictat̄ eē eliciēda si illa notitia sit dictatiua. Si aūt sit ꝯsiua tm̄. oꝫ ꝙ saltē praxis vl̄ timinue praxis sit obiectū illi⁹ notitie. Sꝫ aliq̄ est ps theologie q̄ nihil opabile hꝫ ꝓ obiecto. Si eīm omnis notitia q̄ aliquo mō pōt valere ad praxim eēt practica. q̄libꝫ ꝟitas eēt practica. Uñ ista ignis ē calid⁹ eēt practica. q: eīm ignis ē calid⁹. ið valꝫ ad m̄ltas opatōes hūanas exercēdas. nec hō m̄ltas opatōnes sciret facere nisi ṗus sciret ꝙ ignis ē calid⁹. Eodē mō h̄ eēt practica. sol ē calefactiuus. q: eīm sol est calefactiu⁹. ið hō se volēs calefacere vadit ad solez. qd̄ nō faceret nisi sciret solē eē calefactiuū. et ita a sole. auro. igne. ⁊c. ⁊ ab alijs reb⁹ naturalib⁹ sumunt̄ m̄lta ṗncipia ad recte opandū et ad praxes recte eligēdas. ⁊ tn̄ de istis nō ē tm̄ notitia practica: ß et speclatiua. ita de deo nō obstāte ꝙ sit lꝫ improṗe ꝯformis volitōi recte de eo poterit eē n̄ tm̄ notitia practica: ß et speculatiua.

Ad cōfirmatōeꝫ.

Per h̄ pꝫ ad ꝯfirmatōez. q: ab illo qd̄ ē finis sumūt̄ nō tm̄ ṗncipia practica: ß et speclatiua. ⁊ freq̄nt̄ ṗncipia speclatiua sūt ṗora ṗncipijs practicā. ⁊ ṗncipia ṗma int̄ practica sūt ꝯclōnes deducte ex speclatis.

Ad ṗncipale.

Ad ṗmū ṗncipale ꝯcedo ꝙ theologia q̄tū ad aliquam sui ptē ē speclatiua. Ad scōꝫ dico ꝙ aliq̄ speclatiua est nobilior aliq̄ practica ⁊ aliq̄ ṗctica ē nobilior aliq̄ speclatiua. ⁊ ið sic nū cōe sit nobili⁹ alio. illo mō quo vnū cōe pōt eē nobili⁹ n̄ oꝫ ꝙ oē ꝯtētū sb̄ nobiliori sit nobili⁹ oi cōtēto sb̄ ignobiliori. ß suffic̄ ꝙ nobilissimū ꝯtētū sb̄ vno sit nobili⁹ nobilissimo sb̄ alio. ⁊ sic ē i ꝓposito. Ad argumētū i oppositū ꝯcedo ꝙ illa ps theologie q̄ ē directiua opatōis volūtatie ē ṗctica.

Finis questionū Prologi.

Questio prima. distinctionis prime.

Questio I

Primū principale

Circa primā distinctionē: i qua magister tractat de frui ꝛ vti. Quero primo de vti. Utrū tm̄ omi alio a deo sit vtendū. Et nō. arguo dupliciter via. Primo ꝙ non omi alio a deo sit vtendū. primo sic. Ipso actu vtendi nō est vtendū: ergo nō omi alio a deo est vtendū. consequētia patet. Añs probo. q: si sit vtendum ipso actu vtendi. aut ergo eodez actu. aut alio. Nō eodē actu. q: nō est idez actus rectus ꝛ reflexus. Nec alio. q: tūc duo actus essent simul in volūtate.

Secundum.

Scđo sic. quocūqꝫ cōuenit vti eodē cōuenit abuti. ſ aliqua sunt quibꝰ nō cōuenit abuti. ergo aliqua sunt q̄bus nō cōuenit vti. maior ptz: q: opposita habent fieri circa idem. ſ vti ꝛ abuti sunt ꝯtraria. ergo circa qđ cōtingit vti: ꝯtingit abuti. minor patet. q: virtutibus nō cōtingit abuti. q: ꝑm magistrū virtutibus nemo male vtit̃: ergo nemo eis abutit̃.

Tertium.

Tertio sic. illo est vtendū: qđ est in deuz referibile: ſ multa sunt q̄ nō cōuenit referre in deū: ergo ꝛc̄. Maior patet. q: hoc est vti. diligere aliq̄d propē aliud. ꝛ ꝑ consequēs oē illud quo est vtenduz pōt diligi ꝑpter aliud. ſ vnū qđqꝫ ꝑpter deū est maxie diligendū. ergo oē illud quo est vtendū est in deū referibile. minor ptz Tū q: intētiones secūde: cū nō possint fundare relationē realē ad deū. nō sunt in deū referibiles: silr nō sūt diligēde cū nō sint res. Tū q̄a mala: q̄ nec ꝑpter se: nec ꝑpē aliud sunt amāda. nō sunt in deū referibilia.

B Probat̃ ꝙ deo sit vtendum.

Scđo ostendo ꝙ deo sit vtendū. q̄a omi illo qđ pōt esse licite obiectū amoris cōcupiscētie est vtendū. ſ deꝰ licite pōt amari amore concupiscētie. igit̃ deo est vtendū. Maior ptz. q: illud qđ amat̃ amore ꝯcupiscētie: amat̃ ꝑpter aliud amatū amore amicitie. Hoc est eni amari amore concupiscētie. amari ꝑpter aliud amatū amore amicitie. q: amari amore concupiscētie. est esse cōcupitū vel desideratū alteri. ſ q̄ diligit aliq̄d ꝑpter aliud vtit̃ illo. Minor ptz. q: illud qđ est vtile alicui amato amore amicitie. pōt sibi cōcupisci. ꝛ ꝑ consequēs amari amore cōcupiscētie. ſ deꝰ est vtilis alicui creature rōnali amate amore amicitie. igit̃ pōt licite cōcupisci sibi. igit̃ illa creatura pt licite vti deo.

In oppositum.

Ad oppositū. solo illo est vtendū qđ est ad aliud ordinabile ꝛ omi illo. ſ quodlibz aliud a deo est ordinabile ad deū: q̄ est finis oim. ꝛ deus nō est ad aliud ordinabil̃. ergo ꝛc̄.

C Circa questionē duo facit.

Circa istā q̄stionē ꝑmo exponēdus est itellectꝰ. q. scđo. ad. q.

Primum

Circa primū est sciendū ꝙ nō intelligit̃ q̄o de vsu q̄ est operatio cuiuscūqꝫ potētie: quō accipitur vsus q̄n dicit̃. cuiꝰ vsus bonꝰ: ipm ꝙ̄ bonū ꝛc̄. Nec de vsu quo dicimur vti potētijs ad eliciendū actus potētiarū. Nec de vsu quo dicimur vti habitibꝰ q̄n volumꝰ. ſ de vsu quo dicimur vti aliquo tanꝙ̄ obiecto. Et sic intelligēdo questionē. dico ꝙ vti dupl̃r accipit̃ scz large et stricte. Large est oīs actus volūtat̃ ꝑm brm̄ augustinū. x. de trin. c. xi. Stricte aūt accipit̃ ꝑm ꝙ est aliq̄s actus volūtat̃ distinctus cōtra frui. et sic magis in particl̃ari intelligit̃ questio. Circa quod ꝑmo videndū est quō distinguit̃ actus vtēdi ab actu fruēdi. Secūdo quod est obiectū actus vtēdi. Circa ꝑmū sciendū ꝙ aliq̄s pōt assumere aliq̄d in facultatē volūtatis dupl̃r. vel ꝑpter se vel ꝑpter aliud. Primo modo aliq̄d assumit̃ in facultatē volūtatis. q̄n aliq̄d p̄ntatū volūtati ꝑ intellectum etiā si sine oi alio p̄ntaret̃: assumeret̃ in facultatez volūtatis. Secūdo mō assumit̃ in facultatem volūtat̃. q̄n aliq̄d assumit̃ in facultatez volūtat̃ alio p̄ntato. ita ꝙ si illud aliud nō presentaret̃ volūtati vel nō assumeret̃ in facultatez volūtatis. illud nō assumeret̃ in facultatē volūtatis. Primus actus est nō referibil̃. q̄n s. volūtas elicit aliquez actū circa illud. ita ꝙ eūdem actū eliceeret etiā posito ꝙ nihil aliud ōnderet̃. sicut si alicui ōnderet̃ deꝰ: appeteret deū nullo alio sibi ostēso. Scđs actus est referibil̃ q̄n nō eliceret̃ actꝰ circa illud si nihil aliđ sibi ōnderet̃. vl̃ si nihil aliud assumeret̃ i facultatē volūtat̃. sicut q̄n aliq̄s appetit potionez amarā. q̄uā nō appeteret si nō appeteret sanitatē. Sed ꝙ aliq̄s actꝰ sit nō referibil̃ pōt esse dupl̃r. vel ꝙ obiectū accepit̃ tanꝙ̄ sūmū sibi possibile p̄ntari. h̄ ē tanꝙ̄ sūme diligēdū ab ea. vl̃ absolute ꝙ accepit̃ ꝛ absolute assumat̃ in facultatē volūtatis nec vt summū nec vt non summū. Primꝰ actus est actꝰ fruēdi. q̄n aliq̄d acceptat̃ tanꝙ̄ simpl̃r summū. Secūdus actꝰ nō est ꝑprie frui nec ꝑprie vti. sed tertiꝰ actus est ꝑprijssime vti.

D Circa scđm ꝑma cōclusio

Circa secundū dico ꝙ obiectū vsus i cōi q̄ ē cōis ad vsuz ordinatū ꝛ ad vsū iordiatū ē quodlibet siue creatū siue icreatū. Hoc pz. q: quodlibet quod pōt volūtas referre ad aliud est obiectū vsus. ſ volūtas ex libertate sua pōt quodcūqꝫ referre ad aliud. ergo pōt vti quocūqꝫ. maior ē mātfesta. minor pz: q: quocūqꝫ sibi ōnso pōt aliq̄d aliđ magꝰ diligere: ꝛ ꝑ ꝯn̄s pōt diligere ipz ꝑp aliud.

E Scđa cōclusio

Scđa cōclusio ē ꝙ deꝰ nō ē obiectū vsus ordiati. q: si sic aut eēt obiectū volitōis ordiate aut nolitōis. nō nolitōis. q: nullꝰ pōt ordiate odire deū. nec volitōis. q: tūc posset aliq̄d plꝰ amari ordiate

ꝙ deus. Sꝫ finis vltimus nõ est ad aliquid aliud referibilis. sed deus ē simplr finis vltim⁹

F Tertia cõclusio

Tertia cõclusio est ꝙ om̃e aliud a deo potest esse obiectũ visus ordinati. Hoc pbat. q2 om̃e aliud a sũme acceptato põt assumi in facultatem volũtatis ꝓpter summe acceptatum. sed deus ordiate summe acceptat. ꝰ om̃e aliud a deo põt ordinate assumi in facultatẽ volũtatis ꝓpter deũ. ⁊ ꝑ consequẽs oĩ alio a deo ꝯtigit ordinate vti. maior pꝫ. q2 om̃e aliud a sũme acceptato aut est bonũ aut malũ. Si bonũ põt esse amatũ ꝓpter sũme acceptatũ. Si sit malum põt ordinate esse nolitũ a volũtate ꝓpter summe acceptatũ. ꝰ om̃e aliud a summo acceptato põt ordinate assumi in facultatẽ voluntatis ꝓpter ipm̃. ꝰ ⁊c. Sed circa p̃dicta sũt tres difficultates.

G Primũ dubium.

Pria est de illo medio actu an talis act⁹ sit possibilis. ⁊ an ille act⁹ sit necessario malus vel bon⁹.

Scdm

Scda difficultas ē de actu vtẽdi ꝓprijssime dicto. an sit simpliciter vn⁹ actus numero. vel includat plures actus distinctos numero. quoꝝ vn⁹ sit p̃cise respectu finis ⁊ alius respectu illi⁹ quod est ad finem.

Tertium

Tertia difficultas est tacta in p̃mo argumẽto p̃ncipali. an actus vtẽdi quo q̃s vtit actu suo ꝓprio vtẽdi sit idem actus numero vel alius.

H Ad p̃mũ dubiũ

Ad primã dico ꝙ est actus talis medius quo aliq̃d amat. nec tanꝙ finis simplr vel vltim⁹. nec actualr refert in aliud. Et si dr. si nõ amat ꝓpter aliud. ergo amat ꝓpter se. sed om̃e tale amat tanꝙ finis vltimus. Respondeo ꝙ tale amat ꝓpter se. q2 scꝫ si nihil aliud õnderet volũtati adhuc amaret. ⁊ tñ nõ tanꝙ finis vltimus. saltẽ positiue. Quia tũc aliq̃d amat tanꝙ finis vltimus. qñ acceptat aliq̃d tanꝙ magis amandũ omni alio. vel tanꝙ magis amatũ oĩ alio quodcũqꝫ õnderet sibi amandũ. sed isto modo nõ om̃e amatũ ꝓpter se est amatum tanꝙ finis vltim⁹. q2 aliq̃s apprehẽdẽs ꝟtutẽ et nõ cogitãs de felicitate ꝟtutem appetit. et tñ nõ ꝓpter felicitatẽ. nõ tñ appetit virtutem tanꝙ aliq̃d magis appetẽdũ ꝙ quodcũqꝫ aliud si sibi ostẽderet. nec tanꝙ min⁹ appetẽduꝫ et ita est de amato. ⁊ ita est aliq̃s act⁹ medius vt dictũ est. Hoc declarat ꝑ pħm. i. ethicoꝝ. vbi vult ꝙ aliq̃ sunt eligibilia ꝓpter alia. aliquid aũt p̃cise ꝓpter se ⁊ nullo mõ ꝓpter aliõ. aliquid autem et propter se et propter aliud. Unde dicit sic. i. ethicoꝝ. c. vij. Perfecti⁹ autẽ dicimus quod ſm se ipm̃ est ꝓseq̃bile eo quod ꝓpter alterũ. Et quod nunꝙ ꝓpter aliud eligibile his q̃ ſm se ipa ⁊ ꝓpter hoc eligibilius Et simplr vtiqꝫ pfectũ quod ſm seipm̃ eligibile semꝑ ⁊ nunꝙ ꝓpter aliõ. tale vtiqꝫ felicitas maxime videt esse. hanc eñ eligim⁹ semꝑ ꝓpt seipam et nunꝙ ꝓpter aliud. Honorẽ vero et voluptatẽ ⁊ intellectũ ⁊ oẽm ꝟtutẽ eligimus quidẽ ⁊ ꝓpter seipam. nullo eñ adueniẽte eligerem⁹ vtiqꝫ vnũquodqꝫ ipoꝝ. eligimus aũt ⁊ felicitatis gratia ꝑ h̃ su spicãtes felices fore. Felicitatẽ aũt null⁹ eligit hoꝝ grã. neqꝫ oĩno ꝓpter aliõ. Ex quo pꝫ ꝙ aliq̃d est volibile nullo alio p̃ntato volũtati. ⁊ ita tũc nõ eligit positiue ꝓpter aliud. ⁊ tñ nõ est finis vltim⁹. sed ꝓpter aliuꝫ finẽ est eligibile. Et si dicit ꝙ ille actus est malus qñ diligit aliq̃d qd ē ad fineꝫ et nõ ꝓpter finem. Respõdeo ꝙ actus respectu alicuius ad finẽ potest eẽ nõ malus. q̃uis nõ diligat vel nõ referat positiue ad finẽ. ⁊ h̃ maxime si nõ apprehendat finis. Et si dicit. ꝙ ois defectus circũstãtie req̃site ad actũ bonũ facit actũ malũ. sed circũstãtia finis est requisita ad actũ moralr bonuꝫ. ꝰ qñcunqꝫ deficit. actus erit malus. sed in ꝓposito deficit. ꝰ ⁊c. Respõdeo ꝙ nõ ois defectus circũstãtie req̃site ad actũ moralr bonũ facit actũ eẽ malum vel pctm̃. tunc eñ ignorãtia nunꝙ excusaret. cum tñ ſm doctores ⁊ scõs ignorãtia aliqñ excuset a toto. sed qñ deficit aliqua circũstãtia ad quã eliciẽs actũ ꝑ tũc obligat. tũc est act⁹ malus. si aũt nõ obliget tunc ad illã circũstantiam nõ est actus malus. Ita est in ꝓposito. q2 in tali casu nõ est iste obligat⁹ ad volẽdũ h̃ ꝓpter finẽ. si tñ eliceret actũ circa hoc p̃stituendo illud tanꝙ finẽ sibi respectu oim aliorũ peccaret.

I Ad scdꝫ dubiũ Rñsio alicui

Circa scdaꝫ difficultatẽ posset alicui videri ꝙ sit alius act⁹ numero ⁊ specie. ita ꝙ talis actus vtẽdi nõ põt esse sine distinctis actib⁹ realr differẽtibus. Et ꝓpter hoc potest argui p̃mo sic.

Primũ argumentum

Qñ illud qd est ad finẽ diligit ꝓpter finẽ: ⁊ finis ⁊ illõ qd est ad finẽ diligit sed finis ⁊ illud qd est ad finẽ nõ possũt diligi vno actu. ꝰ sunt ibi plures act⁹. Maior pꝫ. q2 illud quod est ad finẽ certũ est ꝙ diligit. Aliter eñ nõ eẽt ibi actus vtẽdi. cũ nõ sit ibi nolitio ipius. Et etiã finis diligat pꝫ. q2 ꝓpter quod vnũquodqꝫ tale ⁊ ipm̃ magis. ꝰ si illud qd est ad finẽ diligat ꝓpter finẽ. oportet ꝙ finis magis diligat. Minor pbat. q2 finis diligit actu fruẽdi. q2 diligit ꝓpter se. illud qd est ad fineꝫ diligit actu vtendi. igit si essent vn⁹ actus numero. idẽ act⁹ numero esset actus vtẽdi ⁊ act⁹ fruẽdi. ꝯsequẽs est falsuꝫ q2 iste sũt spẽs opposite.

Scdm

Scdo põt argui sic. si esset tm̃ vn⁹ actus numero. actus vtẽdi esset pfectior actu fruẽdi ꝯsequẽs est falsum ꝰ ⁊ añcedẽs. ⁊ ꝯsequentia pꝫ. q2 eẽt aliq̃s actus volũtat pfectior fruitõe diuine essentie. ⁊ ꝑ ꝯsequẽs beatitudine. cõsequẽtia pꝫ. q2 qñ aliquo actu respiciunt plura obiecta ab aliq̃ potẽtia ⁊ eque pfecte. ille act⁹

est pfectior: q̄ ille actus q̄ respicit pauciora. ꝫ
isto posito fruitio: seu actus fruēdi esset tm̄ re-
spectu finis. actus vtēdi esset respectu finis: ꝛ
respectu illius qḋ est ad finē: ꝛ eque pfecte re-
spectu finis: sic actus fruēdi. q: p hoc q̄ aliq̄s
diligit aliquā creaturā ꝑpꝫ deū. nō minus di-
ligit deū. ḡ actus vtēdi creatura esset pfectior
actu fruēdi deo. Tertio sic. volūtas nō pōt si-

Tertium.

mul ꝛ semel hr̄e duos actus pfectos respectu
eiusdē obiecti. ꝫ posito actu meritorio in volū-
tate quo aliq̄s diligit deū ꝑpter se. pōt offerri
volūtati per intellectū aliq̄d ordinabile ꝛ di-
ligibile ꝑpter deū: qḋ pōt volūtas diligere ꝑ-
pter deū. ꝛ nō opꝫ q̄ voluntas dimittat actū
primū meritoriū. ḡ tūc ille actus scḋs elicitus
ꝑcise termiabiꝫ ad creaturā. Aliꝫ essent simul
in volūtate duo actus respectu dei. Quarto

Quartū.

sic. sicut aliq̄s pōt diligere aliq̄d ꝑpter aliud
dilectū: ita pōt detestari aliq̄d ꝑpter aliud di-
lectū. ḡ qua rōne act⁹ diligēdi aliq̄d ꝑpꝫ aliud
est vnus act⁹ nūero habēs vtrūq̧ pro obiecto
eadē rōe actus detestādi aliq̄d ꝑpꝫ aliud: seu
propꝫ amorē alterius: est vnus habens vtrūq̧
ꝓ obiecto. ꝫ hoc est ipossibile. q: tūc act⁹ amā-
di: ꝛ act⁹ odiēdi essent vn⁹ act⁹ nūero. Ista vl-
tima ꝯsequētia pꝫ. q: si ille act⁹ terminaꝫ ad fi-
nē. Aut illo actu amaꝫ finis. aut odiꝫ. Nō odi-
tur: ḡ amaꝫ. ḡ ille act⁹ est act⁹ amādi: ꝛ est act⁹
odiēdi: q: aliq̄d illo odiꝫ: ḡ ꝛc̄. Quīto sic. idē

Quintum.

act⁹ nūero nō pōt esse intēsus ꝛ remissus. pfe-
ctus ꝛ impfect⁹. ꝫ quicūq̧ diligit aliq̄d ꝑpter
aliud. s. ꝑpter finē intēsius ꝛ pfecti⁹ diligit fi-
nē. ꝛ remissius ꝛ impfecti⁹ diligit illud qḋ est
ad finē. ḡ nō eodē actu diligit vtrūq̧. Cōfir-

Confirmatio.

maꝫ. q: si eodē actu diligeret vtrūq̧. ḡ ita pfe-
cto actu diligit aliq̄s meritorie creaturam sic
deū. ꝛ p ꝯñs tm̄ diligeret. ꝛ ita de⁹ nō eēt sūme
diligēdus ꝛ sup oīa: qḋ ē absurdū. Sexto sic

Sextū.

ꝫm eth. electio nō est voluntas. q: electio est
eoꝝ q̄ sunt ad finē. ꝛ volūtas est ipius finis. ꝫ
si esset vn⁹ ꝛ idē act⁹ electio ex hꝫ ipo q̄ essꝫ ali-

Septimū.

cui⁹ ꝑpꝫ finē esset ipius finis. Preterea. sic itel-
lect⁹ nō pōt intelligere plura: ita nec volūtas
pōt velle plura. ḡ nec est vnus actus. nec est si-
mul vtriusq̧ voliti. Sed istis rōibus nō ob-

R Resolutio doctoris.

stātibus videꝫ ꝓbabile q̄ possint esse duo act⁹
ꝛ q̄ pōt esse vnus act⁹. Hoc pōt declarari: q̄a
sicut intellect⁹ se habet ad pricipia ꝛ cōclusio
nes: ita se habꝫ volūtas ad finē: ꝛ ad ea q̄ sunt
ad finē. ꝫ intellect⁹ pōt scire cōclusionē distin
cto actu ab actu quo cognosciꝫ pricipiū. ꝛ pōt
vnico actu cognoscere vtrūq̧. ḡ eodē mō volū-
tas pōt hr̄e distinctos act⁹ respectu finis ꝛ il-
li⁹ qḋ est ad finē. ꝛ vnū actū respectu vtriusq̧.
Maior pꝫ de se. q: nō min⁹ pōt voluntas sup
obiecta sua q̄ intellect⁹ sup obiecta sua. mior
pꝫ quo ad pmā ptē. q: notitia pncipij ē causa
notitie ꝯclonis. sed cā distinguiꝫ realr ab effe
ctu suo. ḡ pōt eē alius act⁹ quo cognosciꝫ pnci
piū ꝛ quo cognosciꝫ ꝯclo. Scḋa ps minoris pꝫ
q: nō magis repugnat intellectui itelligere vni
co actu vnū discursum vel vnā ꝯñam q̄ vnā ꝓ
positionē. ꝫ vnico actu pōt intelligere vnā ꝓ-
positionē. pꝫ p phm. iij. de aīa. vbi diuidit opa
tionē intellect⁹ in opationē simpliciū ꝛ ꝯposi
toꝝ. ḡ si diuisio sit ꝓpria. ita erit vna itellectio
ꝯplexi sicut incomplexi. Preterea si nō sit vnus
actus. ḡ sunt duo actus distinctoꝝ obiectoꝝ.
sed hoc est falsū. q: tūc ꝯponere vel diuidere n̄
esset nisi hr̄e diuersos actus respectu diuerso-
rum obiectoꝝ. sed hoc est manifeste falsum. q:
tūc ita bene posset sensus ꝯponere ꝛ diuidere
sic intellect⁹. q: sensus pōt hr̄e distinctos act⁹
distinctoꝝ obiectoꝝ. pōt em̄ visus simꝫ videre
diuersa alba vel nigrū ꝛ album. Preterea. iij. de
aīa. sensus cōis cognoscit dr̄am diuersoꝝ sen-
sibiliū eiusdē sensus. aut ḡ vnico actu aut disti
ctis. si vno actu. ḡ multo fortius tā intellect⁹
q̄ volūtas vnico actu pōt in multa obiecta. si
distincꝫ hꝫ pōt sensus particularis. ḡ ꝑpꝫ illam
opationē nō oꝫ ponere sensuꝫ cōem. Preterea i
tellectus in pria vnico actu intelligit pl̄a. q̄a
ꝫm dū ꝛ res i ꝫm do ꝫm cōiꝫ loq̄ntes. Silr ꝫꝫ cōiꝫ
loq̄ntes vnico actu diligit deū ꝛ creaturā. ḡ hꝫ
n̄ ē negādū ab istis i via. ex q̄ n̄ appet euidēs rō
i ꝯñū. nec expientia nec auctas scripture. Si
dr̄ q̄ sunt distincti act⁹. tūc n̄ erit erit act⁹ vten
di. nō pmus vt manifestū est nec scḋs ꝓbo. q̄a
qñ aliq̄s actus sine alio a quo pōt separi nō ē
actus vtēdi. ille idē ꝯiūct⁹ cū illo nō erit act⁹
vtēdi. q: actus ali⁹ nō facit actū eundē nūero
eē actū vtēdi q̄ nō erat pus actus vtendi. nec
ecōuerso. sed ille actus q̄ ꝑcise ꝫminaꝫ ad illḋ
qḋ est ad finē. posset eē sine oī actu respectu fi
nis. q: volūtas libere pōt ferri in qḋcūq̧ obie-
ctū sibi ōnsum nullo alio oblato. sed hꝫ posito
nō erit actus vtēdi. q: nō diligiꝫ ꝑpter aliud.
nec ḡ qñ silꝫ est cū actu respectu finis erit act⁹
vtēdi. Cōfirmaꝫ. q: actus q̄ ꝑcise terminaꝫ ad
vnū ꝛ pōt eē sine oī alio nō tēdit in aliq̄d ꝑpꝫ
aliud. ḡ nō est act⁹ vtēdi q̄ tēdit in aliq̄d ꝑpꝫ
aliud. quō em̄ tēdit in aliq̄d ꝑpter aliud. si nō
tendit in illḋ aliḋ. Ad istud pōt dici q̄ stricte
loquēdo de actu vtēdi talis actus q̄ ꝑcise ter
minaꝫ ad aliq̄d nō sūme acceptatū hꝫ ē nō ac-
ceptatuꝫ tanq̄ summū nō est actus vtēdi. Et
ideo pōt distingui de actu vtēdi q̄ tripꝫr acci
piꝫ. Uno mō ꝓ omi actu q̄ nō est fruitio. Alio
mō ꝓ actu ꝫminato ad aliquod obiectū cāto ex
actu fruēdi respectu alicui⁹. Tertio accipiꝫ ꝓ

actu q̄ eorũ vnus tẽdit in aliq̄d ꝓpter aliud. Primo mõ iste actus est actus vtẽdi. ⁊ h̄ siue sit piũctus cũ alio actu siue nõ. Scd̄o mõ act⁹ iste nõ ē act⁹ vtẽdi. nisi qñ causat̄ ex alio actu sibi piũcto. ⁊ isto mõ accipiẽdo actũ vtẽdi idẽ actus nũero p̄ōt eẽ p̄mo actus vtẽdi. ⁊ postea etiã manẽs p̄ōt nõ esse actus vtẽdi. q꞉ potest p̄mo causari ab aliquo actu respectu finis vel ab aliquo actu fruẽdi. et postea destructo illo actu fruendi p̄ōt volũtas illũ actum numero ꝯtinuare. sicut si aliq̄s diligat p̄mo potionez simplr̄ q꞉ diligit sanitatẽ. tũc illa dilectio potionis erit actus vtẽdi. q꞉ causat̄ ab alio actu et si ꝯtinuet̄ ex libertate volũtat̄ etiã qñ sanitas actualr̄ nõ diligit̄. tũc nõ erit act⁹ vtendi q꞉ tũc nõ causat̄ ab alio. nec ꝯseruatur ab illo actu respectu sanitatis. Et tertio mõ strictissime accipit̄ actus vtẽdi. ⁊ ille semp est idez respectu diuersoꝝ. Et ita dico. ꝙ nõ est inconueniẽs eundẽ actũ numero esse respectu finis vltimi. ⁊ illoꝝ que sunt ad finẽ. Ad primũ argumentũ in ꝯ̄m dico. ꝙ qñ aliq̄ significãt vnũ ⁊ ꝯnotãt diuersa illa q̄uis s̄m nomẽ videantur diuersa vel opposita. ⁊ respectu eiusdẽ inferrẽt oppositiõem. tñ p̄nt eidẽ ꝯpetere respectu diuersoꝝ. sicut est de naturali ⁊ libero ⁊ de cõtingẽti ⁊ necẽrio ꝙ nõ possũt ꝯpetere eidez respectu eiusdẽ. tñ nõ est incõueniẽs ꝙ cõpetãt eidẽ respectu diuersoꝝ sicut volũtas diuia s̄z oĩs est p̄ncipiũ ꝓducẽdi scilz sp̄m sanctũ necessario. ⁊ tamẽ ē p̄ncipiũ ꝓducẽdi creaturaz ꝯtingẽter. Et ita est in ꝓposito ꝙ idẽ act⁹ potest esse actus fruẽdi respectu finis vltimi. et tamẽ esse actus vtendi respectu illi⁹ q̄d est ad finẽ. Hoc p꞉z. q꞉ actus diligẽdi deũ est fruitio respectu diuine eẽntie. ⁊ tamẽ diligẽs deũ nõ fruit̄ illo actu. sed vtit̄ eo. Ita poterit dici i ꝓposito. Silr̄ intellectus vno actu scit ꝯclonẽ. ⁊ p ꝯñs nõ tñ intelligit ꝯclonẽ illo actu. s̄ etiam terminos illius ꝯclonis. ⁊ tñ illo actu scit ꝯclonẽ ⁊ illo actu nõ scit aliq̄d incõplexũ illi⁹ ꝯclonis. Et ita idẽ actus respectu ꝯclonis d꞉ scia. ⁊ respectu termini nõ d꞉ scia. s̄ p̄ōt aliter denoiari. igit̄ ñ ē incõueniẽs eundẽ actũ volũtatis sortiri diuersas denoĩatões ꝓpter diuersitatẽ obiectoꝝ. vt isto actu dicat̄ volũtas frui vno obiecto ⁊ vti alio obiecto. silr̄ aliqñ ē act⁹ vtendi sine oi actu fruẽdi. Ad scd̄m ꝯcedo ꝙ nõ est incõueniẽs aliquẽ actũ vtendi esse pfectiorẽ aliquo fruẽdi actu qñ ille actus vtendi est etiã actus fruẽdi aliquo obiecto. Unde nõ videt̄ ꝙ actus quo diligit̄ creatura p̄cise ꝓpt deũ. sit impfectior q̄ actus quo diligit̄ p̄cise deus ⁊ h̄ si sit act⁹ eq̄ intẽsus. q̄d nõ semp cõtingit. Tñ forte fruitio btã i pña erit p̄cise a solo deo ⁊ respectu soli⁹ dei꞉ et tñ erit pfectior q̄ q̄cunq꞉ q̄ p̄ōt esse simul respectu dei꞉ ⁊ respectu creature. Naz il'a q̄ p̄ōt esse respectu dei ⁊ respectu creature potest elici a volũtate creata. alia aũt nõ. Ad tertiũ ꝯcedo꞉ ꝙ volũtas p̄t simul habere duos act⁹ pfectos respectu eiusdẽ obiecti. maxĩe qñ illud obiectũ est obiectũ totale respectu vni⁹ actus꞉ ⁊ ptiale tñ respectu alterius. Et ita est in ꝓposito. ꝙ qñ diligit̄ finis p̄cise ꝓpt̄ se. tũc finis ē obiectũ totale illi⁹ act⁹꞉ qñ nihil termiat illũ actũ nisi finis. qñ aũt diligit illd̄ q̄d est ad finẽ ꝓpter finẽ. est tñ obiectũ ptiale. Isto modo dictũ fuit p̄us. ꝙ qñ p̄mo itelligit̄ aliq̄d incõplexũ꞉ ⁊ postea ꝯplexũ. poterit p̄ma notitia remanere cũ scd̄a. alit̄ eñ apprehẽsis terminis intellect⁹ nõ posset stati in eodẽ instãti formare ex illis ꝓpositionẽ. ⁊ p ꝯñs app̄hẽsio termioꝝ ñ p̄supponeret̄ p se cõpositiõi ⁊ diuisioni. q꞉ nihil p se p̄supponit̄ alicui effectui꞉ nisi q̄d p̄ōt manere cũ illo effectu. ꝓpt̄ h̄ eñi ponit ph̄s priuationẽ esse p̄ncipiuz tñ p accidẽs. Qualit̄ tñ h̄ sit intelligendũ alibi ostẽdet̄. Ad q̄rtum p̄ōt ꝯcedi. ꝙ idẽ actus nũero respectu vni⁹ p̄t denoiari detestatio seu actus detestãdi. ⁊ respectu alteri⁹ act⁹ amãdi. qñ vnico actu detestor aliq̄d ꝓpt̄ aliud amatũ eodẽ actu. Si dicat̄ isti sunt act⁹ oppositi scz detestari ⁊ amare. q꞉ nolle ⁊ velle sunt act⁹ oppositi. s̄ detestari est nolle. amare est quoddaz velle. g̃ ⁊c̄. Potest dici ꝙ sicut act⁹ amandi꞉ ⁊ act⁹ odiẽdi nõ opponũt̄꞉ nisi qñ idẽ est amatũ ⁊ oditũ. q꞉ qñ vnũ est amatũ꞉ ⁊ aliud oditũ nõ opponũtur. Ita dicendũ est de velle ⁊ nolle. ⁊ frui ⁊ vti. Et iõ illa respectu eiusdez nõ p̄nt eidẽ ꝯpetere s̄m ꝙ sunt q̄dã cõnotatiua. q̄uis p̄nt cõpetere eidẽ respectu diuersoꝝ. Ad q̄ntuz concedo. ꝙ idẽ act⁹ nõ p̄t esse intẽsus ⁊ remissus. tñ eodẽ actu p̄t aliq̄d diligi itẽse꞉ ⁊ aliq̄d remisse. sic de⁹ intensissime diligit seip̄m. ⁊ tñ ñ intẽsissime diligit quãcũq꞉ creaturã. Ad cõfirmationẽ nego istã cõsequẽtiã. diligit illd̄ q̄d est ad finẽ actu eq̄ intẽso. g̃ ita intẽse. Et rõ oim istoꝝ est ista. q꞉ diligere eq̄ intẽse plus cõnotat q̄ act⁹ eq̄ intẽsus. de quo alias quomõ d꞉ itelligi patebit. Ista rñsio ꝯfirmat̄. q꞉ de⁹ vno actu remisso pl⁹ acceptat̄ q̄ oia alia. ⁊ tñ h̄ posito possibile est ꝙ vn⁹ act⁹ creature sit intẽsioꝝ. ⁊ ita nõ sequit̄. diligit̄ actu ita intẽso. g̃ tñ diligit̄. Ad sextũ dico ꝙ electio nõ est volũtas s̄z intẽtionẽ ph̄i. q꞉ volũtas est respectu alicui⁹ respectu cui⁹꞉ sic̄ respectu obiecti total' nõ est electio. Silr̄ volũtas ē ipossibiliũ. respectu quoꝝ nõ ē electio. Uñ volũtas vocat̄ q̄ est respectu vni⁹ tñ꞉ ⁊ nõ vni⁹ ꝓpt̄ aliud. Electio aũt q̄ est respectu alicui⁹ ꝓpt̄ aliud prio volitũ.

Z Ad primũ argumẽtum aliorũ

AA Ad scd̄m

N Ad tertiũ

O Ad quartum

P Ad quintum

Ad cõfirmatiões

Q Ad sextum

Ad septimū

Ad septimū d̄r cōiter ꝙ intellect⁹ nō pōt sīl intelligere plura vt plura. ſꝫ plura vt vnū. eodē mō volūtas nō pōt ferri in plura vt plura. sed in plura vt vnū. Unde ſpāliṫ d̄r in ꝓposito. ꝙ volūtas pōt ferri in ea q̄ sūt ad finē vel ſm ꝙ i finē ordinanṫ: ꝛ sic ē idē actus volūtatꝭ respectū finis ꝛ respectu eoꝝ q̄ sunt ad finē. vel pōt ferri in ea ſm ꝙ sunt res quedā p se desiderabl'es ꝛ sic ferṫ in ea distincto actu. Tn̄ d̄r ꝙ in p̄mo mō ferēdi in ista finis est obiectū formale ꝛ rō ferēdi in ista. ꝛ illud qđ est ad finē est obiectū materiale. ꝛ sūt vnū obiectū sicut lumē ꝛ color sunt vnū obiectū. Sed ista rn̄sio nō valꝫ. q: ita distincte intelligiṫ aliqđ qn̄ intelligiṫ cū alio sicut qn̄ intelligiṫ sine alio. et ita sub ꝓpa rōne intelligiṫ. q: pōt intelligi sub ꝓpa rōe diffinitiua. ꝛ ita nō intelligiṫ inq̄tū vnū. ſꝫ frequēṫ mag⁹ inq̄tū diuersū. Preterea si finis eēt obiectū formale. ꝛ illđ qđ est ad finē obiectū materiale. igiṫ ꝓpter variationē illi⁹ qđ est ad finē nō variareṫ actus. q: ad variatōez obiecti materialꝭ nō variaṫ actus. ſꝫ h̄ est falsū. q: tūc idem actus numero eēt diligere deū ꝓpter se ꝛ diligere creaturā ꝓpter deū. Ideo dico ad argumentū ꝙ sicut alias patebit intellect⁹ pōt intelligere plura vno actu ꝛ distinctꝭ actib⁹. Et si queraṫ. aut illa intelligit inq̄tū sunt plura. aut vt vnū. Dico ꝙ nec vt plura nec vt vnum Unde neutra illarū est cū nota reduplicatōis

Tertiū dubiū

De tertia difficultate patebit i vna alia questione. iō differaṫ vsq̄ tūc.

Ad p̄mū p̄nci.

Ad argumētū primuꝫ p̄ncipale dico sic post declarabiṫ ꝙ actu alio vtendū est obiecto aliquo. ꝛ ipo actu vtēdi. ꝛ ꝯcedo ꝯclōnē ꝙ in volūtate p̄nt eē simul duo actus volēdi.

Ad scd̄m

Ad scd̄z dico ꝙ vti aliquo vl' abuti ꝯtingit dupl'r. vel tanq̄ obiecto act⁹ volūtaṫ. vl' tanq̄ aliquo hītu inclināte ad actū sibi ꝓpriū. Et alijs modis ꝯtingit vti vel abuti. sed illi nō sūt ad ꝓpositum. P̄mo mō dico ꝙ quocūq̄ ꝯuenit vti: ꝯuenit abuti: ſꝫ nō ecōuerso. q: sic vti ſm ꝙ distinguiṫ ꝯ abuti ē ordiate vti. Nūc aūt deo ꝯuenit abuti. ſꝫ nullo mō cōuenit eo vti. q: null⁹ pōt eo ordinate vti. tamē quocūq̄ ꝯuenit ordinate vti: ꝯuenit abuti. q: q: quicq̄d pōt eē obiectū vsus ordinati pōt eē obiectū abusus. Et qn̄ d̄r ꝙ v̄tutib⁹ nō ꝯtigit abuti. Dico ꝙ v̄tutib⁹ ꝯtingit abuti sic̄ obiecto q̄ cū desideraret caritatē ꝓpter se tanq̄ ꝓpē finē vltimū sūme amatū abutereṫ caritate. et sic de alijs v̄tutib⁹. Unde isto mō ſm aliquos p̄m⁹ āgel⁹ abutebaṫ btitudine. q: appetebat eā sibi inordinate. ꝛ ꝓpē se tanq̄ ꝓpē finē vltimū. scd̄o mō ipa caritate nō ꝯtingit abuti. q̄a ipa nō iclinat ad actū malū. ꝛ sic itelligit magister ꝛ aug⁹. Tn̄ accipiēdo oīe absolutū in quacūq̄ v̄tute qđ distinguiṫ a caritate illo cōuenit abuti. sic̄ declarabiṫ in t̄tio lib̄ro. Et qn̄ d̄r ꝙ ꝯ̄ria h̄nt fieri circa idē. Dico ꝙ ꝯ̄ria h̄ūt fieri circa idē s̄biectū. ꝛ iō i quocūq̄ s̄biecto pōt eē vsus. ꝛ abusus sibi ꝯ̄ri⁹ ꝛ ecōuerso. ſꝫ nō h̄ūt fieri circa eundē effectū: nec sp̄ circa idē obiectū. Et iō q̄tūcūq̄ abusus possit esse circa deū nō tn̄ opꝫ ꝙ vsus sibi ꝯ̄ri⁹ possit esse circa eūdē Silr̄ q̄uia ꝯtigat vti aliquo hītu respectu alicui⁹ effect⁹. nō tn̄ opꝫ ꝙ possim⁹ abuti eodē hītu respectu alicui⁹ effect⁹. q: ille hīt⁹ nō hꝫ aliquē aliū effectū. Si d̄r ꝙ ex h̄ sequiṫ ꝙ cōtingat ordiate vti deo. q: vsus ordinat⁹ ꝛ abusus ꝯ̄riātur. ſꝫ respectu dei i volūtate poterit eē abusus. ḡ respectu dei p̄t eē vsus ordinat⁹ ex quo in quocūq̄ pōt esse vnum ꝯ̄rioꝝ subiectie. reliquū pōt eē in eodē s̄biectie. R̄ndeo ꝙ ille abusus respectu dei nō hꝫ aliquē vsuꝫ ordinatū sibi ꝯ̄riū. q: oīs vsus respectu dei est iordinatus ꝛ ita abusus. Et iō nō opꝫ ꝙ possit eē in eodeꝫ s̄biecto. q̄a non sunt possibiles in rerū natura. Tn̄ ꝯcedēdū est ꝙ aliq̄ vsus respectu dei ꝯ̄riātur. ſꝫ vterq̄ illoꝝ erit abusus.

Ad tertiū

Ad t̄tiuꝫ dico ꝙ oīa sunt in deū referibilia. q: oīa sūt assumēda in facultatē volūtatis ꝓpṫ deū. Ad p̄mā ꝓbationē dico ꝙ intētōes scd̄e sunt in deū referibiles. q: aliq̄s p̄t velle eas esse illo mō quo sunt. ꝛ itelligi ad honoreꝫ dei. Et qn̄ d̄r nō p̄nt fūdare relationē realē. ꝯcedo: ſꝫ ex h̄ nō seq̄ṫ ꝙ nō sunt in deū referibiles. Tn̄ qn̄ aliq̄s desiderat potionē futurā ꝓpṫ sanitatē. vel sanitateꝫ ꝓpṫ deū. illa referūṫ. q: desideranṫ ꝓpṫ alia. ꝛ tn̄ nō fundāt relatōeꝫ realē. q: nō sunt. Ita p̄t dici i ꝓposito. Et qn̄ d̄r. vltra. nō sūt res. ḡ nō referunṫ in deū. nego ꝯn̄am. ſꝫ opinionē q̄ ponit ꝙ tn̄ h̄nt esse obiectiuū. q: ēt̄a rōis p̄nt referri i deū: ex h̄ ipo ꝙ p̄nt acceptari eē illo mō quo sūt ꝓpṫ deū. Ad scd̄aꝫ ꝓbationē dico. ꝙ aliq̄d ordīari vel referri i deū p̄t itelligi dupl'r vl' tanq̄ volitū ꝓpṫ deū. vel tanq̄ nolitū ꝓpṫ deū. P̄mo mō nō est vtēdū malo culpe. q: nō est volēdū ꝓpṫ deū. Scd̄o mō est vtēdū malo culpe: q: est detestādū ꝓpṫ deū. Unđ respectu cuiuscūq̄ p̄t volūtas h̄re aliquē actū. vel volēdi: vel nolēdi: vel acceptādi: detestādi: vel tolerādi. quē nō haberet nisi đo ostēso p itellectū volūtati illo ē vtēdū. Si dicaṫ obiectū act⁹ vtēdi ē vtile. ſꝫ nō oīa alia a deo sunt vtilia. sic̄ mala ꝛ intētōes scd̄e ꝛ h'mōi. ḡ nō oīa sunt obiecta act⁹ vtēdi. R̄ndeo. ꝙ nō oē obiectū act⁹ vtēdi ē vtile. q: vtile ꝓp̄e est illud qđ est appetēdū ꝓpṫ aliq̄d ꝯsequēdū. vel ꝓpṫ aliq̄d ꝯseruādū. ſꝫ obiectū act⁹ vtēdi ē oē illud qđ p̄t assumi i facultatē volūtatis p quēcunq̄ actū ꝓpṫ aliđ. ita. s. ꝙ volūtas talē actū circa illud. siue

actum volēdi. siue actū nolēdi. siue detestādi. siue patiēdi. siue quēcunqʒ aliū nō eliceret circa illud. nisi sibi aliud pñtaret̃ ⁊ assumeret̃ in facultatē volūtatis. circa q̄d etiā hʒ actū aliquē.

Ad quartum

Ad quartū dico q̄ nō semꝑ volūtas vtitur illo q̄d amat amore ꝯcupiſc. sed q̄n precise diligit illō amore ꝯcupiſc ⁊ nō amore amicitie tūc vtit̃ illo. Nūc aūt volūtas nō diligit deuʒ p̄cise amore ꝯcupiſc: ſʒ etiā amore amicitie. Et q̄n d̄r: h̄ est vti aliquo diligere ipʒ ꝓpter aliud. Dico q̄ h̄ est verū q̄n dilgit̃ p̄cise ꝓpt̃ aliū. et h̄ est q̄d dictū est p̄ius. q̄ vti aliquo ꝓp̄e est q̄n volūtas elicit aliquē actū circa aliq̄d. quē nō eliceret nisi aliq̄d aliud sibi pñtaret̃. circa q̄d habet actum suum.

Questio secūda.

A Questio II

Secūdo quero de

Arguit̃ p̄mo:

frui. ⁊ primo Utrū frui sit act⁹ solius volūtat̃. Et nō. q̄ act⁹ optim⁹ et delectabilissim⁹ est in potentia nobilissima. ſʒ iste act⁹ est optim⁹ ⁊ delectabilissim⁹. ⁊ intellect⁹ est potētia nobilissima ſm phm. x. ethi. q̄ in ea ponit felicitatē. ḡ fruitio est in potētia intellectiua.

Secūdo

Secūdo sic. fruitio est formalr̃ btitudo q̄ d̄r a fructu q̄d ē vltimū cuiusmodi est btitudo. ſʒ btitudo ē opatio intellectus ſm phm x. ethi. ḡ fruitio erit opatio intellect⁹.

Confirmatio

Cōfirmat̃. q̄ in eadē potētia dʒ pōi btitudo natural̄ ⁊ supnatural̄. ſʒ btitudo naturalis ponit̃ in intellectu ſm phm. x. ethi. ḡ et btitudo supnatural̄. Ad oppositū ſm beatuʒ augustinū. Frui est amore inherere alicui ꝓpt̃ se. sed solius volūtatis est amare. ḡ ⁊c.

B Circa questionē duo facit

Circa istā questionē p̄mo videndū est q̄ frui est act⁹ solius volūtat̃. Secūdo videdū est quō volūtas se hʒ ad actū istū.

Primum

Primū ꝓbari sufficiēter nō pōt. cū voces sint ad placitū. ⁊ iō vtenduʒ est eis sicut vtunt̃ autores ſʒ autores volūt q̄ frui sit act⁹ solius volūtat̃. h̄ pʒ. q̄ ſm eos frui d̄r a fructu. ſʒ fruct⁹ est vltimuʒ. ḡ frui erit vltimus actus. ſʒ act⁹ volūtat̃ est vltim⁹. Itē act⁹ soli⁹ volūtatis est maxime quietatiuus. sed frui est actus maxime quietatiuus. ḡ ⁊c. Maior pʒ q̄ ille actus q̄ est vel delectatio vel īmediata cā delectatōis maxie q̄etat. ſʒ hmōi est act⁹ volūtat̃ solius. q̄ si delectatio esſʒ i alia potētia vel sine actu volūtat̃. ḡ stāre eq̄lr actu alteri⁹ potētie staret eq̄lis delectatio. vl̄ saltē staret aliq̄ delectatio. ꝯñs ē falsū pʒ ꝑ expiētiā. q̄ si aliq̄s intēse intelligat aliq̄d si nō diligat illō nō delectat̃ in illo. ⁊ si odit mag̃ tristat̃. Confirmat̃. q̄ si tristitia est soli⁹ volūtat̃. q̄ ſʒ btm̄ augustinū est de his reb⁹ q̄ nob̄ nolētib⁹ accidūt. igit̃ delectatio sibi ꝯ̄ria erit soli⁹ volūtat̃. cū ꝯ̄ria sint in eodē subiecto. ḡ ⁊c. Hoc pʒ ēt ꝑ btm̄ augustinū. i. de doctrina xp̄iana. Frui est alicui amore iherere ꝓpt̃ se. ſʒ ad solā volūtatē ꝑtinet alicui inherere ꝑ amorē. ḡ ⁊c. Itē. x. de tri. c. x. Fruimur cognit̃ in q̄bus volūtas delectata ꝯquiescit. Tn̄ intelligēdū est q̄ q̄n d̄r q̄ fruitio est act⁹ soli⁹ volūtat̃ nō intēdo negare q̄ ꝓprie⁊ bꝫ̄ vtute ſmonis loquēdo. fruitio nō sit act⁹ itellect⁹. q̄ sicut alias ōndet̃ intellect⁹ ⁊ volūtas sūt oīno idē. ⁊ nō q̄cq̄d ē in itellectu est in volūtate. ⁊ ecōuerso. ⁊ ita fruitio est i intellectu ⁊ est act⁹ intellect⁹ ex quo ē actus volūtat̃. ſʒ intēdo dicere q̄ fruitio nō ē intelligere nec scire. ⁊ sic de alijs actib⁹ q̄ dicunt̃ actus quocūqʒ mō cognitiui. Et isto mō cōformādo me mō loq̄ndi alioꝝ itelligo q̄n dico fruitiōeʒ esse actū nō intellect⁹ ſʒ volūtat̃ ⁊ silia.

C Secūdum

Circa secūdʒ dico q̄ frui accipit̃ multiplr̃. Uno mō large ꝑ oī actu quo aliq̄d assumit̃ in facultatē volūtat̃ ꝓpt̃ se tanq̄ summū. ⁊ h̄ siue sit p̄ns siue abs̄ns siue sit hitū siue nō hitū. ⁊ h̄ mō dicimur nos frui mō in via q̄n diligim⁹ deū ꝓpt̃ se tanq̄ summū ⁊ sup oīa. Alio mō accipit̃ stricte ꝑ actu vltimo btifico. sicut bti hn̄r frui in pr̄ia. ⁊ illo mō nō dicimur mō frui deo. Ista distinctione p̄missa dico p̄mo q̄ obiecto fruibili ōnso volūtati ꝑ intellectū siue clare. siue obscure. siue in particulari. siue in vl̄i. pōt volūtas actiue elicere actū fruitōis. ⁊ h̄ ex pur̃ naturalib⁹ circa illud obiectū. Secūdo q̄ respectu act⁹ beatifici volūtas nullo mō se hʒ actiue ſʒ tantū passiue.

D Prima conclusio

Prima ꝯclō pʒ q̄ntū ad p̄mā ptē. scʒ q̄ si obiectū ōndat̃ obscure ⁊ in vl̄i pōt volūtas elicere actū fruitōis. h̄ est sūme diligere illō ⁊ vl̄r oīa pʒ. q̄ volūtas pōt se ꝯformare rctō dictamini rōnis sed intellect⁹ pōt recte dictare tale obiectū eē sic diligendū. ḡ volūtas pōt cōformit̃ talē actū elicere. Alia ps videlʒ q̄ possit i actū fruitōis obiecto clare viso pʒ. q̄ nō min⁹ pōt volūtas i obiectū pfecti⁹ cognitū q̄ i obiectū ipfecti⁹ cognitū. ſʒ volūtas pōt talē actū elicere circa obiectū obscure cognitū ḡ mlt̃o mag̃ circa obiectū clare cognitū. Hoc ꝯfirmat̃ per rōem p̄cedētē. q̄ volūtas pōt se ꝯformare dictamini rōnis. ſʒ obiecto clare viso dictat̃ vel pōt dictari illō obiectū eē summe diligēdū. ḡ ⁊c. Preterea oīs potētia libera pōt hr̄e aliqueʒ actū circa obiectū sibi ōnsū. ḡ volūtas pōt hr̄e aliquē actū circa deū clare visū ⁊ nō hʒ necētio actū inordiatū. igit̃ ex pur̃ naturalib⁹ pōt hr̄e actū ordiatū q̄uis n̄ meritoriū. igit̃ ⁊c.

E Secūda conclusio

Secūda ꝯclō. q̄ act⁹ fruitiōis q̄ est btific⁹ nō sit actiue a volūtate pōt ꝑsuaderi p̄mo sic. Q̄n aliq̄ sūt ordiata eēntialr̃ ⁊ sūt in eodē gn̄e. si p̄mū ⁊ ipfecti⁹ nō sit actiue ab aliqua creatura. nec totalr̃ nec ꝑtialr̃ ſʒ a solo deo, supmū ⁊ vltimum

erit a solo deo actiue. ꝗ visio diuine eẽntie ꝛ frui tio q̄ est act⁹ btific⁹ hñt talē ordinē. ꝛ sūt in eo dē gñe. q: vtrunqȝ ē supnaturale. ꝗ cū visio nuda sit a solo deo actiue. fruitio illa erit a solo deo actiue. Oꝛ tñ ꝗ possꝫ negari de vtroqȝ. Jdeo arguo pmo sic. qn aliq̄ duo sūt supnaturalia. si ipfecti⁹ ppꝫ sui pfectiōeꝫ sit a solo deo creabile. ꝛ pfecti⁹ erit a solo deo creabile. sed btit⁹ catitatꝭ ꝛ lumē glie si ponāꝭ sūt supnālia ꝛ ipfectiores q̄ act⁹ supnāles eis corrñdētes. ꝛ sūt a solo deo actiue ꝫ cōit loq̄ntes ꝗ mlto magis et act⁹. igiꝭ ꝛc. Pꝛetea spālr de actu volūtatꝭ arguo sic. ois potētia libere agēs ꝛ ꝯtingēter pt de sua potētia absoluta cessare ab actu suo ꝛ ꝗ mediate vl' imediate. qd dico ppꝫ vnā istā rōnē adducēdā i alia q̄one ꝯ vnā opionē. sed volūtas respectu cuiuscūqȝ obiecti libere ꝛ ꝯtingēter agit. ꝗ simplr d potētia sua absoluta pt cessare ab actu suo ꝗ volūtas possꝫ simplr facere se nō beatā. ꝛ ita volūtas bti nō pōt eē ꝯsūmata i bono. sic nec volūtas viatoris. maior ē māifesta. mior pꝫ. q: volūtas nō pōt ncītari respcū cuiuscūqȝ. Pꝛetea. nō min⁹ repugt volūtati bti recipe actū btificū a solo deo q̄ volūtati dānati recipe aliquē actū voluntatꝭ a solo deo. sed dānat⁹ nō hꝫ se actiue respcū alicuius act⁹ volūtatꝭ. q: si sic posset se facere sine illo actu. ꝛ p ꝯñs sine tristitia. ꝛ p ꝯñs sine pēa. De illa rōe patebit in scdo. Jstas rōnes nō adduco tāq̄ isolubiles. q: postea i diuersis q̄stionib⁹ dabiꝭ via rñdēdi ad eas. teneo tñ istā pñtē tāq̄ pbabiliorē. q: respcū btitudis siue itellect⁹ siue volūtatꝭ sol⁹ de⁹ ē cā effectiua: ꝛ ꝗ ppꝫ nobilitatē ipius btitudis. (Instatur pmo.) Sꝫ ꝯ pdicta pōt argui pmo sic. ois act⁹ volūtatꝭ respcū dti clare visi ē btific⁹. q: ois tal' sūme q̄etat. sꝫ ꝯcessū ē q̄ obiecto clare viso pt volūtas frui deo actiue. ꝗ actiue poterit se hñe respcū illi⁹ fruitiōis. q̄ erit btifica. (Scdo) Pꝛetea nobili⁹ ē agere q̄ pati ꝗ ꝗ pōt ꝯpetere volūtati respcū illi⁹ p qd maxime pficiꝭ. ꝗ respcū illi⁹ dꝫ se hñe actiue. (Tertio) Pꝛeterea pmiū corrñdꝫ merito. ꝗ eiusdē ꝛ eod mō ē pmiari cui⁹ ē mereri. sꝫ volūtas mereꝭ ꝛ actiue mereꝭ. ꝗ ipa pmiabiꝭ ꝛ actiue pmiabitur.

(Ad pmu) Ad pmū istoꝝ dico. q̄ tal' vidēs diuinā eēntiā pt elicere aliquē actū diligēdi deū. sꝫ ille act⁹ nō erit btific⁹ nec erit maxie q̄etatiu⁹. q: vn⁹ ali⁹ pfectior magis q̄etabit. Et si dr q̄ tūc btus hñet duos act⁹ fruēdi deo. vnū a solo deo. ꝛ aliū actiue a seipo. ꝯñs videꝭ incōueniēs. ꝯña pꝫ q: volūtas bti teneꝭ diligere deū q̄tū pōt. ꝛ oib⁹ modis q̄b⁹ pōt. ꝗ si pōt actiue se hñe ad aliquam fruitionem elicit eā nisi impediatur: sed nō impediꝭ p actū beatificū. q: cū illi act⁹ distinguāꝭ spē ꝛ nō ꝯtrarieꝭ vn⁹ nō ipediet aliū.

Ad illud pōt dici. ꝯcedēdo: q̄ ꝯsequēs nō est icōueniēs. q̄ dcat⁹ hēat duos act⁹ respectu dti. vnū a solo deo. ꝛ aliū a deo ꝛ seipo. q̄ āt vlt negare: pt dicere q̄ ille act⁹ nō eliciꝭ a volūtate. q: de⁹ nō vult si di coagere ad actū illū. (Ad scdm) Ad secūdū dico. q̄ q̄uis agere in cōi sit nobili⁹ q̄ pati in cōi. q: nobilissimū agēs est nobili⁹ nobilissimo passo. tñ aliqd pati est nobili⁹ aliquo agere. ꝛ respectu eiusdeꝫ ꝛ respectu diuersoꝝ. Respectu eiusdē pꝫ. q: si itellect⁹ ꝛ sensus eēnt pcise passiui. adhuc pati illas cognitiones esset nobili⁹ q̄ agere eas. Vñ potētia recipiēs esset nobilior q̄ obiectū efficiēs. q: illa itellectō eēt nobilior. Respectu ēt diuersoꝝ pꝫ. q: nobili⁹ est recipe itellectiōeꝫ q̄ pducere vnū caloreꝫ. id dico q̄ i nullo repugnat nobilitati volūtatꝭ q̄ sit pcise passiua respectu act⁹ btifici. Si dicaꝭ q̄ saltē sequiꝭ volūtatē esse impfectā. Rñdeo q̄ volūtas nō est simplr pfecta. q̄n hēat i perfectionē aliquā. (Ad tertiu) Ad tertiū dico. q̄ argumētū est magis ad oppositū. q: meritū ꝛ pmiū dñt se hñe opposito mō ad actiuitatē merētis ꝛ pmiātis. q: de rōe meriti est q̄ sit actiue a merēte ꝗ de rōe pmij est q̄ sit passiue i pmiato magis q: pmiuꝫ dꝫ eē actiue a pmiāte. Qꝫ āt sit actiue a pmiato ꝗ accidit: imo in ꝗ nō hꝫ rōem pmij in tm. q̄ si esset a pmiato totalir nō haberet rōeꝫ pmij. Et id dico q̄ eiusdē est mereri ꝛ pmiari. ꝗ merebiꝭ actiue ꝛ pmiabiꝭ magis passiue. ꝛ premiū erit actiue ab illo a quo mereꝭ. s. a pmiāte.

(Ad primu principale.) Ad pmū pncipale cōcedo: q̄ frui est i potētia nobilissima. Et qñ dr. intellect⁹ est potētia nobilissima. cōcedo. ꝛ silr volūtas est potētia nobilissima. q: illa potētia q̄ est itellect⁹ ꝛ illa q̄ est volūtas nullo mō distiguntꝭ a pꝛeterea. nec a pre rōis. sic alias declarabiꝭ pꝫ. q: illa sunt noia significātia, idē ꝯnotādo pcise distictos act⁹. s. itelligēdi ꝛ volēdi. Si tñ distiguerentꝭ. dicerē. q̄ potētia volitiua esset nobilior. ꝛ ꝗ dicit Thomas. q̄uis ali di dixerit oppositū. Vñ in lib. i. distictiōe. i. q. i. dicit sic. Supma ps hꝫ intellectū ꝛ volūtateꝫ. quoꝝ itellect⁹ est altior ꝫm ordinē ꝛ volūtas ꝫ pfectionē. ꝛ silis ordo est in habitib⁹ ꝛ etiā in actib⁹. s. visione ꝛ amore. Fruitio aūt noiat altissimā opationē q̄tuꝫ ad sui pfectionē. Et ita iste tanq̄ a vitate coactus dicit ꝗ fruitionē q̄ est act⁹ volūtatis esse nobiliorē actu itellect⁹. licet alibi in multꝭ locis dicat oppositū. (Ad scdm.) Ad scdm dico. q̄ vna ps btitudinis est in itellectu. alia in volūtate. de ꝗ alias. (Ad cōfirmatões.) Ad cōfirmationē dico. q̄ btitudo naturalꝭ si eēt aliq̄ tal' eēt in volūtate sic in itellectu. nec phs ponēs eā esse in intellectu negat felicitatē esse in volūtate. q̄ non ꝯsistit pcise in vno actu. sed in duob⁹. Questio tertia.

Questio III

Argumentū pn̄ncipale

Tercio quero vtrū fruitio sit q̄litas realr̄ distīcta a delectatōe. Et nō. q2 volūtas p fruitōez vltiate q̄etat: s volūtas nō pōt vltiate q̄etari nisi p delectatōez. g̃ delectatio ē fruitio. Maior pz. q2 fruitio est vltimū. g̃ vltiate q̄etat. mior pz. q2 q̄etatio volūtat dicit quādā delectatōnē. igit illō q̄d vltiate q̄etat ē delectatio. silr̄ q̄eq̄d bēat voluntas adhuc q̄rit delectationē si careat ea. igit nūq̄ vltiate q̄etat nisi p delectatōez.

Scd̄m

Scd̄o sic. si distiguūt realr̄. āt d̄lectatio ē pfectio: fruitōe āt ecōuerso. si p̄mo nō igit felicitas p̄ncipalr̄ pōeret i delectatiōe. ɔn̄s ē falsū. igit añs. ɔn̄a pz. q2 felicitas ē pfectissimū accn̄s q̄d pōt cōpetere creature rōnali. falsitas ɔn̄tis pz. q2 fz phz ₇ fz oēs felicitas ɔsistit in opatōe. d̄lectatio aūt nō ē opatio sed supueniēs opationi. x. ethi. Si d̄: q̄ fruitio est pfectior ɔ. x. metha. q̄ sūt p̄ora gn̄atōe: sūt posteriora pfectōe. igitur fruitio si distiguit realr̄ a delectatiōe erit prior ea gn̄atōe. igit erit posterior pfectōe.

Tercium

Tercio sic. si fruitio eēt aliq̄ res prior delectatōe. ₇ oē pri⁹ pōt fieri sine posteriori. igit posset esse fruitio sine delectatiōe. ɔn̄s ē falsū. q2 oē q̄d ē ɔpossibile vni ɔtrior ē ɔpossibile alteri ɔtrio. g̃ si fruitio ē ɔpossibil d̄lectatōi. ₇ pōt eē sine ea ergo ē ɔpossibil tristitie. et p ɔn̄s aliq̄s posset frui deo ₇ eē mis. ₇ ita btūs ₇ mis sil. Ad oppositū fruitio ē act⁹ elicit⁹. s delectatio nō est act⁹ elicit⁹. s supueniēs opatōi. x. ethi. g̃ fruitio nō ē d̄lectatio.

B

Opinio p̄ma q̄ est aureoli

Ad istā q̄onē dicūt aliq̄. q̄ ois act⁹ volūtat affirmatiu⁹ est desideriū vel delectatio. sic ois aōr ē aōr desiderij vl̄ delectatōis ₇ p oppositū oē odiū dīdit p fugā ₇ tristitiaz. sic q̄ oē odire vl̄ ē aboiari vel fugere vl̄. tristari ₇ displicē. ₇ fz h̄ ois act⁹ volūtat put ē ɔcupiscibil q̄ q̄dē act⁹ sūt nolle ₇ velle sc. iiij. videlz velle desiderij ₇ velle d̄lectatōis. nolle fuge ₇ nolle displicētie.

Probatio p̄ma

H pbat p̄mo sic. sic se hz appetit⁹ nāl i entib⁹ sensu carētib⁹. sic se hz aiāl i sensibilib⁹ ₇ volūtas i itellectualib⁹. s appetit⁹ nāl nō hz nisi duos act⁹ positiuos ₇ duos priuatiuos. Positiuos q̄d moueri i finē ₇ q̄escere i ip̄o. priuatiuos aūt fugere ab opposito ₇ iq̄etari dū est sb ip̄o. g̃ silr̄ appetit⁹ sensitiu⁹ ₇ volūtas hn̄t duos act⁹ positiuos. s. desideriū ₇ p secutiōez ₇ q̄etez i obiecto. s. delectati. ₇ duos negatiuos. quoꝝ prim⁹ corr̄ndz fuge ₇ resilitōi videlicet abomiatio seu detestatio et fuga a malo. Secūdus vero inquietationi scilicz displicētia ₇ ɔtristatio.

Secunda

Secūdo sic si aliquis amor esset alius a desiderio et delectatione esset vtiq̄ ille amor q̄ icitat desideriū ₇ fac̄ delectari. s ille nō ē aliud q̄ delectari ₇ ɔplacere i obiecto ₇ cōditiōib⁹ ei⁹. vt ex t̄minis pz. ic ē eñ ē dcm̄: tale q̄d amo. ₇ tale q̄d ē ɔplacēs mihi ₇ delectabile g̃ est delectatio p̄ueniēs desideriū. ₇ delectatio obiecti p̄ntis subseq̄uēs desideriū.

Tertia.

Tertio. q2 ois amor ē amor ɔcupiscētie vel amicitie. s ois amor cōcupiscētie ē desideriū. ₇ ois amor amicitie. vel ē delectatio absent vel p̄ntis.

Quarta.

Quarto. ois amor ē desideriū vel ɔplacētia. s ois ɔplacētia ē delectatio. pz ex termis. cōplaces mihi. i. delectabil es mihi

Quinta.

Quito si sic h̄ ess3 vt vniret obiecto. ₇ trāsformaret i ip̄m. ₇ q̄esceret i amato. ₇ amato se cōdonaret. s h̄ oia ɔpetūt delectatiōi.

Sexta.

Preterea. Aug⁹. xiiij. d̄ ciui. dei. c. vij. Amor inhiās. i. desiderās hr̄e q̄d d̄sideratr cupiditas ē. Amor aūt habēs illō q̄d amat: eoq3 fruēs. letitia est seu d̄lectatio. Amor v̄o fugiēs q̄d ei aduersat timor est. Et sequit. illō q̄ si acciderit sentiēs tristitia est. Cū g̃ ip̄e diuidat h̄ amorē i amorē ih̄yārē q̄ est desideriuz. ₇ amorē fruentē eo q̄d amat q̄ est delectatio. odiū aūt in fugaz ei⁹ q̄d aduersat. q̄ est timor. et in abominationē mali q̄d p̄ns ē: q̄ ē tristitia. māifeste apparet q̄ fuit ei⁹ itētio oē odiū diuidi i fugā ₇ tristitiā. Amorē v̄o i delectationē ₇ desideriuz. Sic g̃ pcnit opinio ista. q̄ aliq̄s amor ē realit delectatio. ₇ aliq̄s nō. Et io argumēta aliquoꝝ pbantiū q̄ delectatio ₇ dilectō distinguūt realr̄. nō ɔcludūt ɔ istā opinionē: nec ēt ɔ illā ɔ quā arguūt sic patebit.

C

Instatur primo

Ideo arguo ɔ istā opinionē sic. qn̄ aliq̄ sic se hn̄t q̄ vnū manet alio nō manēte illa distinguūt realr̄. s pōt manere dilectio destructo desiderio. ₇ ēt destructa delectatiōe. g̃ distinguit realr̄ ab vtroq3. Sciēdū est q̄ ista forma arguēdi nō valet sic sonat. qn̄ aliq̄ sic se hn̄t q̄ vnuz manet alio nō manēte. illa distinguūt realr̄. s possibile ē q̄ maneat dilectio ₇ n̄ maneat delectatio nec tristitia. g̃ dilectio distiguit realr̄ a delectatiōe ₇ tristitia. s ē fallacia accidētis. sic alibi est declaratū. s seq̄t ista cōclusio. g̃ h̄ ē possibil. dilectio distiguit realr̄ a tristitia ₇ delectatōe. ₇ h̄ suffic̄ ɔ p̄dictā opinionē. Maior ē māifesta mior pz. Nā dyabolus tēptās aliquē hoiez ₇ pducēs eū ad pctm̄ vult eū eē i illo petō: ₇ tūc hz aliquē actū volūtat respectu illi⁹ pcti. q2 detinet eū in illo petō q̄ntuz pōt. q̄d nō faceret sine oi actu volūtatis respectu illi⁹ pcti. ₇ tn̄ nō hz desideriū. q2 desideriū fm istū ē respectu n̄ hiti. Nec hz delectatiōez. q2 dānat⁹ nullā delectationē hz. Et h̄ pt pbari. q2 sic beat⁹ se hz ad tristitiā. ita dānat⁹ ad d̄lectatiōez. s beat⁹ nullā penit⁹ hz tristitiā g̃ nec dānat⁹ hz aliquā delectationē. Hoc cōfirmat. q2 fm oēs dānat⁹ p⁹ iudiciū nullā hē

bit delectatōez. s p⁹ iudiciū hēbūt dānati m̄l tos act⁹ volūtat respcū pn̄tiū. sic diabol⁹ volz alios secū puniri. igit̄ pter desideriū ꝛ delectatōez habebūt aliquez actū volūtat. Preterea nō oē odiū est fuga vel tristitia. g̃ cadē rōe nō oīs āoꝛ ē desideriū vl̄ delectatio. ꝯn̄a pz. q: oi odio opponit̄ aliq̄s amoꝛ. g̃ distīcto odio distinctus amoꝛ. ꝛ ita illi odio qđ nec ē fuga nec tristitia opponit̄ vn⁹ amoꝛ. q̄ nec est desideriū qđ opponit̄ fuge. nec delectatio q̄ opponit̄ tristitie. an̄s pbo. Nā sic oē desideriū fm istū ꝓsuppoit amorē ex quo cāt: ita oīs fuga ꝓsuppōit odiū a quo cāt. s fuga nō nc̄rio ꝓsuppōit tristitiā. g̃ illud odiū ꝓsuppositū nec ē fuga nec tristitia. Assūptū ꝙ fuga nō nc̄rio ꝓsuppōit tristitiā pz. q: btūs fugit aliq̄d. q: vult aliq̄d nō eē qđ adhuc est. sic desiderat aliq̄d esse qđ nōdū ē. g̃ tūc hz vnū actū oppositū desiderio. ꝛ p ꝯn̄s fugā ꝛ p ꝯn̄s vnū odiū a quo cāt fuga s nullā hz tristitiā fz oēs. g̃ illud odiū ꝓsuppositū nec est fuga nec tristitia. Preterea fz ph̄z x. ethi. sūma tristitia excludit delectatōnē nō solū n̄ oppositā s ꝛ oppositā sibi. sic q̄ summe tristat̄ d amissione rei tpal. nō delectat̄ d ꝯsideratiōe alicui⁹ rei tpal. s illa tristitia nō excludit oēm amorē illi⁹ ꝯsideratōis. pz q: h posito adhuc poterit laborare ad acq̄rendū illā ꝯsiderationē. Preterea rōes sue nō ꝯcludūt. s

D
Ad argumentum aureoli.

magis ad oppositū. Prima nō ꝯcludit. q: n̄ sic se hz appetit⁹ nāl in sensu carētib⁹ sic aīalis i sensibilib⁹. ꝛ volūtas i itellectualib⁹. q: appetit⁹ nāl in actualr̄ appetēdo nullū absolutū sibi formalr̄ inherēs acq̄rit. Appetit⁹ aīal ꝛ etiā itellectual acq̄rit i appetēdo aliqđ absolutū sibi formalr̄ inherēs q: actū appetēdi q̄ ē vna q̄litas absoluta sicut act⁹ cognoscēdi ē vna qualitas absoluta. ꝛ ita si cēt bōa silitudo. seq̄ret̄ ꝙ sic appetit⁹ nal nō hz duos act⁹ absolutos sibi formalr̄ iherētes. ita nec appetit⁹ aīal nec rōnal qđ ē māifeste falsū. Et silr qn̄ accipit̄ ꝙ appetit⁹ nāl nō hz nisi duos act⁹ positiuos et duos ꝑuatiuos. illđ est māifeste falsū. q: nō hz duos act⁹ positiuos. q: qn̄ g̃ue est in cētro nullū actū positiuū hz. q: si sic. q̄ro de illo actu. āt ē realr̄ ipa g̃uitas. aut distiguit̄ realr̄. nō ꝑmo mō. q: tūc illū actū hret qn̄ cēt ex cētro. sic hz g̃uitatē ex cētrū. Nec distiguit̄ realr̄. q: nec ē absolutū māifestū ē. nec respctū. q: ibi nō ē respect⁹ nisi de g̃n̄e vbi. s ille nō ē act⁹ appetit⁹ nāl. Eodē mō pz ꝙ nō hz tales duos act⁹ ꝑuatiuos. nā qn̄ g̃ue est ex cētrū nullū actū hz nisi i ꝓhibēs. q: frāgit trabē si pōt. ꝛ ita agit i r̄hē vn̄ si ꝓhibēs nō cēt passibile. g̃ue nullū actū hret.

E
Ad primā pbo.

Dico g̃ ad rōez ꝙ nō est silr. q: appetit⁹ nāl nō hz tales act⁹ elicitos sic hz appetit⁹ rōnal ꝛ appetit⁹ aīal. Silr appetit⁹ nāl sp̄ ē actiuus respectu act⁹ quē elicit. Vn̄ graue nūq̄ appetit nisi actiue agat. vl̄ mouēdo localr̄: vl̄ destruēdo aliq̄d repugnās. Appetit⁹ aūt aīal: ꝛ silr rōnal pōt hr̄e actū q̄tūcūq̄ pure passiue se hēat. ꝛ io nō est silr.

F
Ad scđm.

Scđa rō nō ꝯcludit. q: deberet ꝓbare ꝙ idē est dicere. āo aliq̄d: ꝛ illđ dlectat me. ꝛ ita narrat fl̄m qđ n̄ ꝓbat. Mꝫ eīn sit fl̄m ꝓbatū ē: ꝛ pz. q: dyabol⁹ ꝛ q̄lib; dānat⁹ itēse diligit se. ꝛ tn̄ nl̄lā delectatōez hz respectu suipi⁹. Silr desiderat btitudinē. ꝛ m̄ltes ꝛ tn̄ i illo n̄ dlectat̄. Tūc ei cū itēse ꝯsideraret aliqua. itēse delectaret̄ i illis. qđ ē manifeste fl̄m. Silr iracūd⁹ n̄ delectat̄ i vidcā quā itēse desiderat. q̄uis delectaret̄ si poneret̄ i eē. g̃ nō oē desideriū cāt ex delectatōe. Cōfirmat̄. q: aliq̄s iracūd⁹ credēs se nō posse vindicare tristat̄ ꝛ n̄ delectat̄. g̃ illđ desideriū nō cāt ex delectatōe ꝛ tn̄ cāt ex āoꝛe suipi⁹. vl̄ ex āoꝛe amici quē desiderat vidicare. g̃ nō oīs āoꝛ ē desideriū vl̄ delectatio. Et ita argumētū ē ad oppositū sic arguēdo. oē desideriū cāt ab aliquo āoꝛe q̄ nō ē desideriū. s nō oē ꝯsideriū cāt ex delectatōe g̃ ē aliq̄s āoꝛ q̄ nec ē desideriū nec delectatio. Maioꝛ hēt̄ ab eo. Minoꝛ ꝓbata ē de desiderio iracūdi ꝛ desiderio dyaboli respectu btitudinis ꝛ multoꝝ alioꝝ. Ideo dico ad argumētū: ꝙ nō oīs āoꝛ icitās desideriū ē delectatio. Tn̄ ꝯplacētia pt accipi duplr̄: vel ꝓ oi velle respectu alicui⁹ biti. ꝛ sic nō oē ꝯplacēs dlectat. Alr̄ idē ē qđ delectari. ꝛ sic nō oē amatū ꝯplacet. pz d dyabolo q̄ vult istū peccare q̄ peccat ꝛ tn̄ n̄ delectat̄ i pcō ipi⁹.

Ad tertiā.

Tertia ēt rō nō ꝯcludit. deberet ei ꝓbare: ꝙ oīs āoꝛ amicitie est delectatio. q: oppositū ꝓbatū est: ꝙ aliq̄s diligit se āoꝛe amicitie: ꝛ tn̄ n̄ delectat̄.

Ad quartā.

Ad q̄rtā pz ꝑus q̄ ꝯplacētia ē dlectatō: ꝛ q̄ nō.

Ad quintā.

Ad q̄ntā pz. p idē. q: stricte loq̄ndo aliq̄ illoꝝ q̄ttuoꝛ noiatoꝝ sūt mag̃ effect⁹ āoꝛis ꝙ ipe āoꝛ. ꝛ aliqui sūt effect⁹ sepabiles. sic declaratū ē ꝑus.

Ad sextū.

Ad augustinū lcuit̄ d̄r ꝙ ē ibi ꝑdicatio cāl. q: āoꝛ freq̄ēs ē cā delectatiōis ꝛ leticie. nisi ipediat̄ Et q̄lit̄ pōt ipediri. declarabit̄ i scđo.

G
Scoti opinio.

Alia ē opio scoti. q̄ pōit ꝙ vl̄ oīs āoꝛ realr̄ distiguit̄ a delectatōe. Hec ꝯclo ꝓbat̄ multiplr̄.

Probat̄ ꝑmo.

Pīo sic. act⁹ volūtat ē i ptāte nr̄a. s delectatio nō ē i ptāte volūtat. q: tūc tristicia esst̄ i volūtatis ptāte. ꝯn̄s ē fl̄z. q: v. metha. oē triste ē inolūtariū. g̃ tristitia nō ē volūtaria. g̃ nec ē i ptāte volūtat.

Scđo

Preterea. q: odiū ꝛ tristitia dn̄t realr̄. g̃ āoꝛ ꝛ delectatio. an̄s pz q: odiū nō req̄rit obiectū apphēsuz sb rōe exn̄t. s tristitia req̄rit obiectū apphēsuz sb rōe exn̄tis: q: nūq̄ ꝯtristoꝛ nisi cū nolitū eueīt vl̄ timet̄ euenire. Alias rōnes. quaꝝ aliq̄ ꝯcludūt aliq̄ nō. require

H
Circa qonē po-nunt quatuor arti-culi

in Job. Re. por. parisieñ. d. i. q. iij. Jō alr dicē dū ad qonē circa qm ī sic ē pcededū. Primo vidē dū ē quō se hñt int se dilectio ⁊ delcātio fʒ idē titatē ⁊ diuersitatē. Scdo quō se hñt fʒ efficiē tiā ⁊ effectiuitatē. Tertio quō se hñt qm̄tū ad sb iectū recipiēs ea. Quarto quō fʒ nobilitatē qd illoꝝ ē nobilius.

J
De pmo articulo

Quātū ad pmū dico ꝙ amor ⁊ delectatio distinguunt realiter. quia si aliqs amor essʒ realr delectatio maxie eēt ille q̄ ē i ꝯsecutōe pus desiderati. s ille nō ē realr delectatio g nullꝰ ē realr delectatio. Assūptū pbatū ē arguēdo ꝯ pcedētē opi.

K
De scdo articulo.

Circa scdm dr ꝙ dilectio ⁊ delectatio sunt a diuersis cāis efficiētibꝰ. qr dilectio ē effectiue a volūtate. s delectatio ē effectiue ab obiecto: qr sic obiectū sēsibile ē cā delectatōis i appetitu sēsitiuo. ita obiectū itellectuale ē cā delectatōis i appetitu itellectiuo. Hoc et pbat. qr ꝙ actꝰ diligēdi sit effectiue a volūtate pʒ. qr actꝰ odiēdi ē effectiue a volūtate. g ⁊ actꝰ volēdi vl diligēdi. ꝯña pʒ. qr sūt actꝰ oppositi g sūt eiusdē potētie. silr vt ꝙ actꝰ ē eq liber. Ans pʒ. qr sic actꝰ diligēdi est respcū boni inq̄ntū bonū. ita actꝰ odiēdi est respectu mali inq̄ntū malū. q̄ro g. an actꝰ volēdi est a volūtate an ab obiecto. si a volūtate hēt ppositū. nō ab obiecto. qr puatiuū inq̄ntū tale nō ē cā positiui. malū aūt inq̄ntū tale ē puatiuū. ⁊ actꝰ est aliqd positiuū g nō cāt ab obiecto. g a volūtate s actꝰ delectatōis nō cāt a volūtate: s ab obiecto. Dic. n. p. x. ethi. c. iiij. ꝙ obiecto sensibili sensato sp ē delectatōis actꝰ. ⁊ pmo rethō. dic ꝙ delectabile ē cā delectatōis. silr tristitia q̄ opponit delectatōi ē ab obiecto et nō a volūtate. qr nihil tristat seipʒ. g nec delectatio ē a volūtate.

L
Improbat opio

Sʒ h opio nō ē v̄a. qr qn̄ aliqd eq̄lr pōt eē sine alio sic cū alio ⁊ illo posito nō pōt eē nisi aliud ponat. nō ē cā effectiua ipius. sʒ posito actu volūtat eq̄lr pōt eē delectio sine obiecto sic cū obiecto. ⁊ ipo obiecto posito destruēdo actū volūtat nullo mō pt eē delectatio g obiectū nō ē cā delectatōis saltē imediā. Pretea pl'alitas nō ē ponēda sin necitate vl certa expiētia. sʒ posito actu volūtatis solo v̄r hri cā sufficiēs dlectatōis. g v̄r obiectū supfluē. Pretea illud qd nō ē nē cā positiua alicuiꝰ. sʒ obiectū pōt eē nōēs. vn̄ respcū multoꝝ q nō sūt est delectatio. Si dr ꝙ sūt i cognitōe itellectꝰ ⁊ h suffic ad h ꝙ sint cā delectatōis. Cont si h. g ipa cognitio erit cā delectatōis. qr h nō ē aliqd exñs realr nisi ipa cognitio vel volitio. g alterū istoꝝ ē cā sʒ neutrū istoꝝ ē obiectū. g obiectū nō est cā.

M
Snia auctoris.

Jō dico q̄ntū ad istū articulū ꝙ obiectū nō ē cā imediata delectatōis: sʒ cā imediata delectatōis ē ipe actꝰ volūtat. Et rō ē qr posito actu volūtat eq̄lr. siue obiectū sit siue nō sit. seq̄t eq̄l delectatio. ⁊ sine actu volūtat nullo mō pōt seq delectatio. g solꝰ actus volūtat erit cā imediata.

Instatur pmo

Si dicat ꝙ illa rō nō sufficit. qr respcū eiusdez effectꝰ pnt eē plres cāe q̄ntū qlʒ sit sufficiēs. g q̄ntūcūq volitio sit cā sufficiēs delectatiōis. ex h nō seq̄t ꝙ obiectū nō sit cā.

Scdo

Silr ex h ꝙ sine volitōe nō pt eē delectatio nō seq̄t ꝙ volitō sit cā. qr aliq aliqn ordināt quoꝝ neutrū ē cā alteriꝰ. ita ꝙ ē ordo effectuū respcū eiusd cāe: q tn̄ nō ordināt int se fm ordinē cālitat. exēplū si sol illūinaret aliquā ptē sibi ppiquā ⁊ ps sibi rēotior nō eēt illūinabil nisi a sole ppt eiꝰ opacitatē. sol illūinaret illā ptē rēotā. nō aūt p̄s pma illuminata eēt tūc ordo int ptē ppiquā ⁊ rēotā. sic ordo effectuū eiusdē cāe. nō tn̄ ordo cāe ad effectū. g silr i pposito poterit volitio nccia presupponi delectatōi ⁊ nō eē cā illiꝰ. Pretea p eādē rōez seq̄ret ꝙ nō eēt effectiue a volūtate

N
Ad pmā

Ad pmū istoꝝ rn̄deo ꝙ q̄uis respcū eiusd effectꝰ possint eē plres cāe. h tn̄ nō ē ponēdū sine necessitate. puta nisi p expiētiā possʒ ꝯuici. ita. s. ꝙ ipo posito alio destructo seq̄t effectꝰ. vl ꝙ ipso nō posito quocūq alio posito nō seq̄t effectꝰ. Exēplū pmi pbat ꝙ ignis ē cā calori. qr igne ipo posito oibꝰ alijs amot. seq̄t calor in calefactibili approxiato. eodē mō pbat de sole ꝙ est cā calori. qr igne amoto ⁊ sole approxiato seq̄t calefactio. Exēplū scdi pbat ꝙ obiectū ē cā itellectōis ituitiue. qr oibꝰ alijs posit ipo solo amoto nō seq̄t notitia ituitia g obiectū ē cā notitie ituitiue. ⁊ tʒ tn̄ argumtū p talē ppōez. ꝙ qcūq res absoluta reqrit i eē reali ad eē alicuius: ē cā illiꝰ i aliq gnē cāe. Pmū argumtū tʒ p istā ppōez. Oē illud quo posito sequit aliud ē cā illiꝰ. Alr. aliqd eē cāz alteriꝰ pt pbari fm tn̄ expiētia p rōez. ⁊ isto mō pbat ꝙ volūtas ē cā effectia actꝰ sui. qr ois potētia libera q nō pōt nccitari ē cā effectia sui actꝰ ⁊ forte ista rō sola ē ꝯuicēs volūtatē eē cāz effectiuā aliċꝰ actꝰ sui. Alie aūt rōes. puta fūdate sup tria media. qd ꝯpetit nē isteriori: nō dʒ sine ncē'tate negari a supiori. cāvlis scda ꝯcurrit pticlr imediate ad pducēdū effcm cāe pticlari. g cā pma simplr. Silr corpꝰ nō ē cā totl aliċꝰ spual. ⁊ hmōi magis sūt psuasiōes q rōes demrātiue vl ncco ꝯuicētes. Cn̄ g nlla talvia pʒ ad pbādū delcātōem cāri ab obiecto. nō dʒ pōi ꝙ cāet ab eo. Nec ei possʒ pbari p expiētiā pʒ nō ei pmo mō. qr ipʒ obiectū quocūq mō poat nō seq̄t delcātio amota cognitōe ipiꝰ vl aōta ē volitōne. nec scdo mō pʒ. qr obiecto destructo pōt eē delectatio. Et si possʒ pbari ꝙ posito aliq actu volūtat ⁊ destructo obiecto nō seq̄ret delcātio: tē possʒ pbari ꝙ obiectū ē cā illiꝰ delcātōis. ⁊ iō si possʒ pbari ꝙ posita notitia ituitiua p diuinā potētiā sin obiecto nō seq̄ret tāta delcātio

q̃ta obiecto realr' ex̄ire. tē posse pbari q obiectū eēt cā illi' delcātōis vl' saltē volitōis p̄cedēt' dlcātōez. Silr n̄ p̄t pbari p rōez p3. q n̄ p p̄mā. q2 obiectū nl' fac̄ ad liberā pductōez alicui'. g p libtat̄ nō p̄ot pbari ee cā cuiuscūq3. Silr p alias rōes n̄ p̄t pbari. matie. q2 obiectū p̄ōt nō existere posita dlcātōe. Ex isto seq̄t q n̄ p̄t sufficiēt pbari q itellect' ē cā effectiua cognitōis s sufficit ad saluādū oia q sit sbiectū cognitōis. de h alias.

Ad scdm.

Ad scd3 dico q ex tli ordie sp oueīt iferre cālitatē i p̄ori respcū posterioris. matie si p̄us p̄t eē sīn posteriori. 7 nō econuerso n̄ 7 h p illā ppōez quā iste doctor pcedit q nl' absolutū neccio exigit ad eē alicui'. nisi qd ē cā illi' i aliq' gn̄e cāe. g si p̄us exigit ad eē scdi. q2 scd3 nō p̄t eē sīn p̄ori. p̄us erit cā illi' i aliq' gn̄e cāe. Si d2 q q̄uis sit p̄us n̄ tn̄ neccio exigit ad esse secūdi. Contra: quia si sit p̄ius quero qua p̄oritate aut p̄ioritate pfectionis 7 h nihil est ad ppositū. q2 posteri' p̄t simplr' eē sine tali p̄ori. aut p̄oritate tp̄is aut nature. aut cālitatis 7 qdcūq3 istoꝝ dec̄ si sit p̄' essentialr' 7 nō accidētalr'. p̄us erit cā posterioris. De p̄ia p̄oritate p3. q2 si sit p̄us tp̄e: 7 nō p accidēs tn̄ s p se. g posteri' nō p̄t esse sine p̄ore. g cāt' ab eo p p̄dcā. 7 p̄ncipia isti' doctoris de qb' mō dictū ē. 7 ēt i p̄ia. q. plogi. si sit p̄oritas nature. hēt ppositū p eadē p̄ncipia. Si sit p̄oritas cē hēt ppositū. Nec videt' q aliq' alia p̄oritas sit ad ppositū. p3 inductiē. Et qn̄ d2 q est ordo effectuū respectu eiusdez cāe. q2 tn̄ nō ordinant' it se s'm ordinē cālitat'. Dico q h nō est possibile nisi forte ordie pfectiōis. 7 cu3 tli ordie stat nō solū q p̄us n̄ sit cā posterioris. s eqlit' q posteri' sit cā real' effectiua p̄oris. 7 vlr null' p̄t esse ordo effectuū respectu eiusdē cāe sine ordie cālitat' p̄oris ad posteri'. nisi q̄ q̄tū ē ex natura sua cōpatit' secū q posteri' i tli ordie sit simplr' cā real' p̄oris i tli ordie. 7 ita si volitio sit p̄or natura vl' tp̄e vl' aliquo tli ordie. 7 h p se: 7 nō tm̄ p accidēs. ōtigit iferre q volitio ē cā delectatōis.

Instantia.

Si istet' adhuc: q n̄ est pbatū sufficiēt: q volitio sit cā dlectatōis. q2 qn̄ aliq' sūt isepabilia adiuicē. de neutro illoꝝ p̄t pbari q vnū ē cā alteri'. s act' volēdi 7 dlectatō sūt isepabiles ab iuicē naturalr'. g nō pl' p̄t pbari q act' volēdi est cā dlectatōis q̄ ecōuerso. s suffic̄ q causet' ab vna 7 eadē cā. q2 nō est icōueniēs eandez causa3 habere distictos effectus specie simul. sine tali ordine. nisi forte cum ordine perfectionis.

Responsio.

Ad istud respōdeo. q si sit possibile pbari q p potētiā dinā vnū esse sepabile ab alio: 7 nō ecōuerso posse forte pbari cālitas i vno respectu alteri' 7 nō ecōuerso. 7 ita si n̄ posse esse delectatio sine actu volēdi. cū sit pbatū p' q p̄t esse act' volēdi sine delectatiōe. seq̄t' q act' volēdi sit cā delectatōis. Tn̄ dico q naturalit' sunt sepabiles. ita q act' volēdi p̄t esse sine delectatōe: 7 nō ecōuerso. p3 q2 aliqs hn̄s sūmā tristitiā p̄t aliqd velle 7 illd ōseq̄. 7 tn̄ nō delectabit' i illo. g naturalr' p̄t eē act' volēdi sine dlectatōe. 7 nō ecōuerso. g ē cā illi'. Ad tertiū ocedo: q n̄ p̄t sufficiēt' pbari q delectatio ē effectiue a volūtate.

Ad primā3 pbationez opinionis scoti.

Ad p̄mū argumētū alteri' opinōis dico. q obiectū sēsibile n̄ ē cā imediata dlectatōis i appetitu sensitiuo. s ipa cognitio mag' est cā imediata: s'm ph3. x. ethi. vbi videt' attribuere ipi opatōi cālitatē respectu delectatōis. Si d2 q q̄ rōe cognitō sēsitiua ē cā imediata dlectatōis i appetitu sēsitio. eadē rōe cognitō itellectiua erit cā imediata dlectatōis i appetitu itellectio. Rn̄deo negādo ōn̄am. 7 cā ē. q2 p̄t notitiā itellectiua3 7 dlectatōez ē vn' act' volūtat' medi'. 7 iō erit ille cā: s p̄t cognitōes sēsitiuā 7 delcātōez i appetitu sēsitio n̄ ē tal' act' medi'. 7 iō cognitō sēsitia erit cā imediā. d h forte alias.

Ad scdam.

Ad scd3 argumētū ocedo q delectatio 7 dilectio sūt a diuersis agētibus s illa diuersa agētia n̄ sūt volūtas 7 obiectū. s sūt volūtas 7 act' volūtat'. Ad pba. ōcedo q act' volēdi ē a volūtate q̄uis rō nō valeat. q2 ēt dilectio nō ē a volūtate sic a cā tōli cū sit et ab ipa cognitōne effectiue sic alias declabit'. S3 dico q delcātio nō ē ab obiecto q2 id ē obiectū act' 7 delcātōis ōn̄tis. g a quocūq3 obiecto nō p̄t eē act' volūtat'. q2 ip3 obiectū nō est ēs positiuū ab eod pp cādē rōez nō erit delcātio. cū delcātio sit ēs positiuū. 7 ita si malū in q̄tū malū sit pure p̄uatiuū. nō pl' poterit esse delcātio effectiue a malo i q̄tū malū. q act'. Et ita vna p3 illi' rōis māifeste d̄struit aliā. 7 qn̄ pbat' p. p. q obiecto sēsato seq̄t' delcātio ocedo. 7 ita ipa sēsatio ē cā illi' delcātōis 7 eodē mō q2 obiecto volito seq̄t' delcātio. iō ipa volitio erit cā. Ad aliā auctē dico q delcābl'e ē cā delcātōis mediā. 7 h qn̄ delcābile necio ē p̄us nal'r loq̄ndo sic ē de delcābilib' sēsuū ptiēlati u3. nūq̄ tn̄ ē cā imedia.

Ad tertiam

Ad tertiā pba. dico. q tristitia nō ē a b obiecto nisi forte aliqn̄ mediate: s imediate ē ab ipo actu volūtat'. Si d2 ō'ia ista. q tē sp posito actu volūtat' seq̄ret' delectatio vl' tristitia. q2 act' volūtat' nō ē cā libera s nāl'. Rn̄deo q sp seq̄t' delcātio vl' tristitia nisi sit ipedimētū. s aliqn̄ ē ipedimētū. sic qn̄ ē sūma tristitia ipedit' act' volūtat' a dlcātōe q̄ deberz seq̄ pp ipa3 tristitiā.

De tio articulo.

Circa tr̄ciū ē difficultas. an delcātō sit sbiectiue i ipa volūtate vl' i ipo actu volūtat'. dico q n̄ ē sbiectie i actu volūtat' s i ipa volūtate. Cui' rō ē. q2 oē subiectū receptiuū alic' ōrij ē receptiuū alteri' ōrij. g si actus volūtat' eēt receptiuus delectatōis idē actus eēt receptiuus tristitie sibi cōtrarie

sed hoc est incõueniens. ⁊ forte impossibile ꝙ aliq̃s sũme diligat aliq̃d ⁊ tñ tristet̃ de illo nisi forte ꝓpt̃ aliquẽ aliũ actũ. Si dicat̃ ꝙ ista rõ nõ valȝ. q2 ignis ẽ receptiu⁹ calor̃. nõ tñ frigiditat̃. Ad istud põt dici ꝙ ignis de potẽtia dei absoluta põt recipe frigiditatẽ. Si dicat̃ ꝙ codẽ mõ vr̃ ꝙ de potentia dei obsoluta põt stare act⁹ amor̃ cũ tristitia. q2 sic oẽ subiectum receptiuũ vni⁹ ɔ̃rij est receptiuũ alteri⁹. ita q̃c q̃d absolutũ est ɔpossibile vni ɔ̃rioꝝ ẽ ɔpossibile reliquo de potẽtia dei absoluta. pȝ inductiue. q2 q̃cq̃d stat cũ albedine: stare põt cum nigredie. Cõfirmat̃. q2 act⁹ aõr̃ intẽsus stat cũ tristitia de obiecto codẽ. s. cũ aliq̃s timet pdere illud qd̃ diligit. Ad istud põt dici ꝙ talis act⁹ amor̃ nõ stat cũ tristitia opposita ɔ̃rie illi delectatõni cui⁹ nat⁹ est ẽẽ cã. Si dicat̃ vnũ vni est ɔ̃rũ. ğ si delectatio illa ɔ̃riaret̃ illi tristitie. ille act⁹ volũtat̃ nõ ɔ̃riabit̃. ğ poterit stare cũ ea. Põt dici ꝙ q̃uis act⁹ ille volũtat̃ nõ ɔ̃ret̃ ꝓpe illi tristitie tñ sibi repugt. Vñ sic in formis sbalib⁹ ẽ incõpossibilitas aliquarũ formarũ. q̃uis nõ ꝓpe ɔ̃rient̃. ita poterit dici ꝙ i formis accñtalib⁹ est aliq̃ incõpossibilitas. q̃uis nõ ꝓpe ɔ̃rient̃. ⁊ ita oȝ negare illã ꝓpõem ꝙ cuicũq3 ɔ̃rioꝝ ẽẽt aliq̃d absolutũ ɔpossibile ꝙ est cõpossibile alteri ɔ̃rioꝝ. Et iõ q̃uis act⁹ volũtat̃ q̃ est amor sit ɔpossibil̃ delectationi. nõ tñ oȝ ꝙ sit ɔpossibil̃ tristitie sibi opposite.

Si dicat̃ ꝙ in formis sbalib⁹. q̃ncũq3 aliq̃d ẽ ɔpossibile vni illarũ formarũ repugnãtiũ. ⁊ reliq̃. ğ ⁊ in formis accñtalib⁹ repugnãtib⁹ q̃cq̃d absolutũ ẽ ɔpossibile vni ⁊ reliq̃. Põt dici ꝙ forma sbalis ẽ ɔpossibil̃ vni forme specifice et nõ reliq̃: sic forma sensitiua in hoie q̃ distiguit̃ realr̃ ab intellectiua ẽ ɔpossibil̃ forme intellectiue ⁊ nõ forme asini. Silr̃ in accñtalib⁹. albedo ⁊ intellectio sũt forme repugnãtes. q2 ĩpossibile ẽ ꝙ sint ĩ codẽ subiecto p̃mo. ⁊ tñ aliq̃d est ɔpossibile albedini ⁊ nõ intellectõi. ita poterit dici i ꝓposito. Ad ɔfirmatõeȝ r̃ñdeo ꝙ illa tristitia q̃ ẽ de timore amissiõis boni amati. ⁊ q̃cũq3 alia nõ opponit̃ delectatõi q̃ est in illo obiecto. Et iõ poterit act⁹ amor̃ stare cũ tali tristitia. Qui autẽ vult ɔcedere illã ꝓpositõeȝ ꝙ q̃cq̃d absolutũ stat cũ vno ɔ̃rioꝝ stat cũ reliquo. saltẽ de potẽtia dei absoluta. et ɔcedit cũ h̃ ꝙ vnũ est vni ɔ̃rũ hȝ dicere ɔñt ꝙ d̃ potẽtia dei absoluta act⁹ amor̃ põt stare cũ tristitia. Dico ğ q̃tũ ad istũ articlȝ. ꝙ ꝓbabili⁹ est dicere ꝙ delectatio sit sbiectiue in volũtate ⁊ nõ in actu volũtat̃. q̃uis forte h̃ sufficiẽter ꝓbari nõ possit. q̃n rões possent euadi. Dico tñ ꝙ p p̃ncipia Ari. põt h̃ ꝓbari sufficiẽt Nã sicẽ pȝ i li. ꝓdica. sbe marie ꝓpriũ ẽ. ꝙ est susceptiua ɔ̃rioꝝ. ita ꝙ nulli alij põt h̃ ɔpetere. ğ cũ delectatio ⁊ tristitia sint ɔ̃ria. erũt immediate in aliq̃ sba ⁊ p ɔñs neutrũ imediate erit in aliquo accñte. ⁊ ita neutrũ erit subiectiue i actu volũtat̃. s i ipa volũtate q̃ ẽ ipa aia rõnal̃ Si dicat̃ ꝙ quãtitas ẽ receptiua ɔ̃rioꝝ. Dico ꝙ intẽtio aristotel̃ fuit ꝙ q̃titas nõ ẽ alia res a sba. ⁊ ita stat sil̃ s̃m ari. ꝙ sola sba suscipit cõtria. ⁊ ꝙ q̃titas suscipit ɔ̃ria.

Circa q̃rtũ articulũ dico ad pñs. ꝙ act⁹ amor̃ ẽ simplr̃ nobilior ipa delectatõe. Hoc põt ꝑsuaderi p̃mo sic cui⁹ ɔ̃rũ ẽ peius ⁊ ipfecti⁹ illd̃ ẽ nobili⁹. s odiũ dei ẽ peius tristitia. ğ dilectio ẽ nobilior delectatõe. maior vr̃ mãifesta. mĩor pȝ q2 ex q̃ vtrũq3 est accñs. illd̃ qd̃ ẽ mag̃ fugiẽdũ ẽ peius: sed odiũ dei ẽ mag̃ fugiẽdũ q̃ tristitia. Scd̃o sic creatura rõnal̃ ẽ ꝑfectior oi creatura irrõnali. ğ illd̃ accñs p qd̃ distinguit̃ matie a creatura irrõnali erit ꝑfectius. s vr̃ ꝙ creatura rõnalis mag̃ distinguit̃ p volitionẽ q̃ p quãcũq3 delectatõeȝ. Assumptũ pȝ. q2 matie distiguit̃ p libertatẽ q̃ est p̃ncipiũ volitõis. Preterea vr̃ ꝙ aõr amicitie ẽ ꝑfectissimũ accñs qd̃ põt alicui ɔpetere. ğ ẽ ꝑfectior delectatõe. Añs pȝ. q2 ille matie acceptat̃ a deo. Preterea aõr vie ẽ ꝑfectior delectatõne vie. ğ amor ꝑfie ẽ ꝑfectior delectatõe ꝑfie. ⁊ p ɔñs tõsr aõr ẽ ꝑfectior delectatõe. Preterea sicut se hȝ opatio sensitiua ad delectatõeȝ sensitiuã ɔ̃ñtẽ. sic se hȝ opatio ĩtellectiua ad delectatõeȝ ɔ̃ñtẽ. s opatio sẽsitiua ẽ ꝑfectior delectatõe. ğ ⁊c. Assũptũ ptȝ p ɔmẽ. x. ethi. Cõmẽto. xij. dicẽtẽ. q̃tũ aũt mag̃ delectatõeȝ ꝓpt̃ opatõcs ⁊ ꝓpt̃ viuere ꝓsequimur. ex his magis vtiq3 aliq̃s credet ⁊ p̃mũ ex his. q2 s̃m v̓tutes opatõib⁹. si eñi ĩnq̃tũ matie delectabiles sũt ipe s nõ delectatõis grã studiose agunt̃. mltas eñi carũ q̃ s̃m v̓tutes opatõcs eligim⁹. q̃uis tristitie ⁊ labor seu doloꝝ eãs ɔ̃mites vt i his q̃ s̃m fortitudinẽ opatõib⁹ Ex ista auctẽ p tȝ ꝙ opatões nõ sũt eligibiles ꝓpter delectatõeȝ. s ecõuerso vt declarat ibi Cõmẽ. ğ delectatio nõ ẽ ꝑfectior opatõe. Sõz ꝙ ista auctas nõ ẽ ad ꝓpositũ. q2 nõ hȝ nisi ꝙ aliq̃ opatões ñ sũt eligibiles ꝓpt̃ delectatõeȝ s ecõuerso. sic pȝ i opatõib⁹ v̓tutũ q̃ nõ sũt perfectiores ꝓpt̃ ipas opatões sẽsitiuas. q2 ille ñ sũt ꝓpe opatões v̓tutũ elicitiue. s ꝓpt̃ operatõcs volũtat̃ ipãt̃ illas opatões q̃ ꝓpe ⁊ p̃mo sunt v̓tuose. Verũ ẽ ꝙ ille sũt ꝑfectiores delectatõe sensitiua. q̃uis opatões sensitiue ẽẽnt ĩꝑfectiores delectatõe. h̃ nõ valȝ. q2 s̃m cõmẽ. ibid̃. ñ eñi i hoib⁹ s ẽt in brut̃ delectatio ẽ ꝓpt̃ opatõeȝ ⁊ ñ opatio ꝓpt̃ delectatõeȝ. vñ dic̃ sic dicam⁹ itaq3 notũ ẽẽ delectatiõeȝ aĩalib⁹ ꝓpt̃ opationẽ a natura datã ẽẽ. s in brut̃ aĩalibus

nō est nisi opatio sensitiua. ergo delectatio ē ppt
opationē sensitiuā et nō econuerso. igit ē ipfecti
or. Circa pdicta sūt mlta dubia de qbus mō p
trāseo. q2 in. iiij li. ca. iij dissoluent.

E — Ad argumenta principalia. Ad pmū

Ad pmū
pncipale dico q aliqd qetare volūtatē vltia
te pōt intelligi dupli. vel q2 ē vltimū eligibile
ppter se et nō ppt aliō. vl q2 est aliqd p9 qō nō
est aliō qetatiuū. pmo dico q fruitio qetat vo
lūtatē. q2 ipsa ppter se est eligibil nō ppt aliō
acquirēdū. scdo mō delectatio vltio qetat. q2
post delectationē nihil aduēit volūtati qetās
ipsaz. Et ita pz q in argumto ē fallacia equo
catōis.

F — Ad scdm

Ad scdm dico q fruitio ē pfectio: de
lectatōe. sic declaratū est. Et qn d: q q sūt po
steriora gnatōe sūt piora pfectōe. dico q hoc ē
verū qn illa sūt eiusdē generis et vnū eēntialr or
dinat ad aliud et est ppt aliō sicē sperma ē ppt
hoiem. de quo ponit phs exemplū. et puer ordi
nat ex itētōe nature vt fiat vir. n sic aūt fruitō
est ppt delectationē. ergo et c.

G — Ad tertiū

Ad tertiū pcedūt
aliqui q deus de potētia absoluta pōt facere
fruitōez sine delectatiōe pnte. et qn vlteri9 in
fert. ergo pōt esse cū tristitia pz supius qd pōt
dici ad hoc.

Questio qrta distictōis pme

A — Questio IIII

Refeq quero vtrū

Pmū argumētū q nō solo deo est fruēdū.

p solus de9 sit debitū obiectū fruitōis
Et nō. Illud cui9 actus pōt satiare
appetitū pōt eē obiectū debitū fru
itōis. sed act9 alteri9 obiecti pōt satiare volūta
tē. ergo obiectū aliud a deo pōt esse obiectū debi
tū fruitōis. maior ē māifesta. mior pbat. q2 qn
aliq act9 alicui9 potētie sic se hnt q vn9 ē sim
plr impfectior et alt9 pfectior: si act9 impfectior
pōt satiare potētiaz. multo mag act9 pfectior
satiabit eandē. sed possibile ē q aliqs act9 volū
tat respcū alicui9 creature sit pfectior et itēsior
q act9 volūtat respcū dei. q2 cū act9 respcū dei
sit finit9. et p pns hēat certā pportōez i pfectō
ne ad alios act9 nō vr includere pdictōnem q
fiat aliqs actus pfectior illo actu finito. igit si
iste act9 finit9 ipfectior satiat, mlto mag alius
act9 pfectior satiabit.

Cōfirmatio

Cōfirmat ista ratō. q2 si
vn9 act9 volūtat respcū dei pōt satiare volun
tatē. igit act9 mltiplicati itm q excedāt actū
volūtat respcū dei in pfectōe poterūt satiare
volūtatē. igit et c..

Scdm argumētū

Scdo sic. illo ē fruēdū qō
est sūme diligēdū. sed aliō a deo ē hmōi. ergo et c. p
bo minorē. q2 vnusqsq magis dz diligere se q
qōcūqz aliō sm phz. ix. eth1.

Confirmatio

Cōfirmat ista rō
q2 si de9 ē sūme diligēd9 hō nō eēt nisi q2 sūmuz
bonū ē sūme diligēdū. sed hz. p. iij. rho. sicē sūmuz
ad sūmū et mag ad mag et simplr ad simplr. ergo si sū
mū ē sūme diligēdū. mag bonū ē mag diligē
dum. et p pns angel9 ē mag diligēd9 ab hoie q
ipsemet qō ē ptra phm et scōs.

Tertiū

Tertio sic. illo est
fruēdū qō ē ppt se diligēdū. sed aliqd aliō a deo
ē ppt se diligedū ergo et c. maior pz q2 oē bonū hōe
stū est ppt se diligēdū. q2 ē diligēdū oi alio cir
cūscripto. sed multa sūt bōa hōesta. vt virtutes
et hmōi. ergo et c.

B — Quartū pbās q deo nō ē fruēdū.

Secundo pncipalr q deo
nō sit fruēdū q2 isto nō ē fruēdū qō nō pōt ca
pacitatē volūtat satiare: nec qetare capacita
tē volūtat. sed de9 ē hmōi. ergo deo nō est fruenduz
maior vr mānifesta. q2 fruitio ē qetatio volūtat
m ior pbat q2 qn capacitas alicui9 potētie sa
tiat. illa potētia nō pōt aliqd vlr appetere. sed
volūtas hns actū respctū diuie eēntie pōt ali
qd vlr appetē. q2 pōt appetē actū respcū crea
ture. ergo et c nō satiat.

Ad oppositū. illo solo ē fru
endū ad qō oia alia ordināt: et ipm ad nl aliō
ordiat hmōi ē sol9 de9.

Duo facit

Circa istā qonē sic pce
dā. pmo distiguēdū ē de fruitōe. scdo rñdeduz
ad qonē.

C — De pmo

Circa pmū ē sciēdū q fruitio ē du
plex. s. ordiata et inordinata. Ordiata ē illa qn
aliqd sūme diligēdū sūme diligit. Fruitio inor
diata ē illa q sūme diligit et ppt se qō minus et
pp aliō ē diligēdū. sed fruitio ordinata ē duplex
q2 qdā ē qetās simplr volūtatē. ql dr eē fruitō
pñe. Alia nō simplr qetat. sed patit secū ct nālr
āxietatē et tristitiā. ql ē fruitio vie.

Circa scdm qnqz pbat articulos.

Circa scdz
pmo videndū ē. Utrū nālr possit pbari q aliq
fruitio qetās et satiās volūtatē sit nob possibil
Scdo vtrū tal dō fcō sit ponēda. Tertio qō sit
obiectū illi9 fruitōis. Quarto vidēdū ē de frui
tōe nō qetāte nec satiāte. Quito vidēdū ē de
fruitōe inordiata.

Prim9 articul9.

Circa pmū ē vna op'o que
pōit q pōt pbari nālr q tal fruitō ē nob possi
bil.

Prima opinio. Probano pma.

Sed pbat pmo sic. Cognita potētia aliq di
stincte et pfeē pōt cogsci ois act9 ad quē nālr or
diat. sed nā hūana pōt nālr cogsci distincte et pfe
cte. ergo et c. ergo cū act9 tal hz reuitatē sit nob possi
bil ita q volūtas ē i potētia nāli ad talē actū.
seqt q pōt nālr pbari q ē nob possibil.

Scdā

Pret
ea oi cāto cognito pōt cogsci eā a q nālr depē
det. sed tal fruitio ē finis volūtat ergo cognita nā
volūtat pōt cognosci ille finis.

Tertia

Pretea nālr ē
cogscibile q ēs ē pmū obiectū itellect9 ergo nā
lit ē cogscibile q qōlz ptētū sb ēte ē distincte
cogscibile ab itellectu. ergo nālr pōt cogsci q di
uia eēntia pōt nude et pfeē videri ab itellectu.
et p pns eadē rōe q fruitio diue eēntie est volū
tati possibil.

Quarta

Pretea obiectū volūtat ē ens. ergo
nō qetat nisi i pfcissimo ptēto sb ēte.

Quinta.

Pretea
qn potētia respicit mlta n qetat nisi i pfctissi
mo ptēto. ergo volūtas nō qetat nisi i deo.

Sexta

Pret
ea qōcūqz bonū pt appeti a volūtate. ergo sūmū
bonū pt appeti a volūtate. et p pns n pt qetari
nisi i sūmo bono.

D — Cōtra opi.

Cont. q tal fruitio est ne his
possibilis nō pōt naturalr pbari, vr. q2 pbr ine

stigātes diligēter q̄s sit finis vltim⁹ operū hu manoꝝ: nō potuerūt ad illū finē attingere. ǵ nō est verisile q̄ h̄ possit naturalr̄ pbari. Pre terea oēs rōes adducte ad pbādū h̄ sūt solubi les. ǵ nō pōt illa ꝯclō naturalr̄ pbari. Preterea fz oēs scōs ad tenēdū talē finē nob eē possibi lē reqrit̄ fides. ꝭ si possꝫ nālr̄ necēt fides necc̄ia.

Ad primū articu lum. Rn̄sio autoris

Ad q̄tum ad istū articlꝫ dico pmo q̄ nō pōt nālr̄ demr̄ari q̄ tal̄ fruitio diuine eēntie est nob possibil̄. q: istud est mere creditū. ⁊ ita nō pōt dm̄ari nālr̄. Scd̄o dico q̄ n̄ pōt nālr̄ demr̄ari q̄ volūtas nō pōt satiari nec q̄etari in aliq̄ ci tra deū. Cui⁹ rō ē: q: si possꝫ nālr̄ pbari q̄ volū tas nō pōt q̄etari in aliq̄ finito. aut h̄ eēt p lib tatē volūtat̄. q: s. volūtas ex h̄ ipo q̄ ē libera pōt appetere qd̄cūq3 volibile. ⁊ illa nūq̄ satia ri pōt nisi in vltio. āt p vlitatē obiecti volūtat̄ q: s. obiectū suū ē ens in cōi. ⁊ p ꝯn̄s qd̄lꝫ ꝯtē tū. ⁊ p ꝯn̄s nō pōt q̄etari nisi i sūmo. āt p capa citatē volūtat̄. q: s. ē capax boni infiniti. pmo mō nō pōt pbari. q: nō pōt nālr̄ demr̄ari q̄ vo lūtas ꝯtingēter ferat̄ in qd̄libꝫ volitū. sic oñ dei ivltia q̄one isti⁹ di. ǵ nō pōt naturalr̄ pba ri q̄ volūtate hn̄te actū respcū cuiuscūq3 finiti poterit appetit⁹ seu volūtas appetere pfect⁹ bonū. nec scd̄o mō pbari. q: nō pōt naturalr̄ cognosci q̄ q̄ncūq3 aliq̄d cōe est appbensibile ab aliq̄ potētia. q: qd̄lꝫ ꝯtētū ē pfecte cogno scibile a tali potētia. q: pōt eē ipedimētū ppt̄ iproporcōēꝫ alicui⁹ ꝯtēti. vl̄ ppt̄ defectū alicu ius alteri⁹ cāe. Exēplū pmi fz pbꝫ ēs pmū ē ꝯn proporcōatū ad cāndū imediate aliquē effcm̄ i istis inferiorib⁹. ⁊ iō si itellect⁹ nō pōt aliq̄d cognoscere intuitiue ⁊ in pticlari. nisi moueat̄ imediate ab obiecto vl̄ cāet̄ aliq̄s effect⁹ ncu⁹ imediate ab obiecto. iō nō pt̄ cognoscere deū ituitie ⁊ i pticlari. Exēplū scd̄i. si eēt aliqd̄ ob iectū qd̄ nullo mō possꝫ appbedi ab itellectu nisi pus appbēderet̄ a sensu si eēt aliq̄ natura intelligibil̄ cui repugn̄ret ille sensus. tal̄ intelle ct⁹ q̄uis possꝫ appbēdere vnū cōe ad oīa ista. nō tn̄ possꝫ in pticlari appbēdere qd̄lꝫ ꝯtētuꝫ Cōfirmat̄. intellect⁹ nr̄ p statu isto pt̄ appben dere vnū cōe ad sbam ⁊ accn̄s. ⁊ tn̄ nō sbaꝫ fm̄ istos. Nec pōt tertio mō pbari. q: nō pt̄ pbari q̄ volūtas ē capax tal̄ boni. cū h̄ sit solū supna turale ⁊ nō naturale. Jō dico q̄ nō pōt nālr̄ demr̄ari q̄n volūtas possit recipe vnū actū ab aliq̄ ente creato. sic a cā tōli imediata q̄ satiet totū appetitū volūtat̄ sic n̄ pōt pbari. q̄ nullū dlectabile sensibl̄e pōt q̄etare appetitū sēsiti uū q̄diu sensus retinet oēꝫ dispositōeꝫ pmā il li delectatiōi. Tertio dico q̄ nō pōt nālr̄ pba ri q̄ volūtas sit p quēcūq3 actū q̄etabil̄. q̄n quo cūq3 actu possibili posito i ipa volūtate possit

libere velle aliq̄d alīd. ⁊ tristari si careat illo. Et ita nec pōt pbari q̄ volūtas ē satiabilis ⁊ q̄etabil̄ fruitōe quā de scō ponim⁹. nec q̄ n̄ pt̄ q̄etari aliq̄ alia respcū alicui⁹ creature. nec q̄ pōt p quācūq3 q̄etari. nec rōnes alioꝝ aliquaꝫ istarū ꝯclonū pbāt sufficiēt̄. Ad pmaꝫ. maior ē falsa sic pus dictū ē in q̄one de sbiecto theo. q: ibi declaratū ē q̄ pōt subiectū distiete ⁊ pse cte cognosci q̄tūcūq3 ex illo nō possit hr̄i noti tia de q̄cūq3 alia re.

Ad primā rōnem pme opi. que est scoti.

Ad scd̄am dico q̄ quo cūq3 causato cognito pōt cognosci q̄libꝫ cā in vli. puta q̄ hꝫ finē ⁊ efficiētē. ⁊ mlt̄e ꝯditiōes illarū causatū pn̄t ex illa re cog̃sci. ꝭ illud qd̄ ē cā nō pōt ex quocūq3 causato i pticlari cog̃sci. vel cognitōe ꝓpa siue eq̄ualēti.

Ad scd̄am.

Ad tr̄iā dico q̄ aliq̄d eē obiectū pmū alicui⁹ potētie. ⁊ hoc loquēdo de obiecto pmo pmitate adeq̄tōnis pōt intelligi dupl̄r. vl̄ q: ē illd̄ cui⁹ qd̄libꝫ ꝯtē tū in pticlari. ⁊ sub ꝓpa rōne ē appbēsibile ab illa potētia. ⁊ nihil ē sic appbēsibile a potētia nisi de quo illd̄ p̄dicat̄. vl̄ q: ē cōissimū int̄ oīa q̄ pn̄t appbēdi ab aliq̄ potētia: nec pōt aliq̄d appbēdi ab illa potētia nisi de quo ipꝫ p̄dica tur. pmo mō dico q̄ nō pōt nālr̄ cog̃sci q̄ ens e st pmū obiectū intellect⁹. q: nō pōt cog̃sci q̄ qd̄libꝫ ꝯtētū sub ēte est sic cog̃scibile ab intel lectu. scd̄o mō ē possibile. ꝭ tūc nō est nālr̄ no tū q̄ oē ꝯtētū sub tali pmo obiecto ē naturalr̄ cog̃scibile distiete ⁊ in pticlari a tali potētia.

Ad tertiam

Ad aliud. q̄ deberet pbari q̄ potētia nō q̄e tat̄ nisi in pfectissimo ꝯtēto sb obiecto cōi. q̄a si sensus pōt hr̄e delectatiōnē respctū pluriuꝫ sensibiliū. si eēt aliqd̄ sensibile min⁹ pfectū qd̄ sp approxiaret̄ illi sēsui. nec̄rio sp q̄etaret illū sensū. q: excluderet oēm tristitiā ꝯriā illi dele ctatōi. ⁊ tn̄ nō eēt pfectissimū ꝯtentū sub illo cōi. Silr̄ q̄n nō qd̄libꝫ ꝯtētū est distiete ⁊ in p ticlari cog̃scibile ab illa potētia nō oporteret q̄ nō possꝫ q̄etari nisi in sūmo.

Ad quartum.

Per idem ad alīd. q̄ nō pbat̄ sufficiēt̄ q̄ potētia tal̄ nō pōt q̄etari nisi in pfectissimo.

Ad quintum.

Ad vltimū nō pōt pbari sufficiēt̄ q̄ oē bonū qd̄ pōt appeti a vo lūtate pōt ab ea alr̄ hn̄ q̄ hr̄. Et ita n̄ videt̄ q̄ opīo Auicēne q̄ ponit q̄ intelligētia inferior btificat̄ i itelligētia supiori: possit p rōes nāles sufficiēt̄ iprobari.

Ad sextū

Si dicat̄ q̄ itelligētia ife rior vidēs supiorē. āt videt eā eē finitā. āt vidꝫ eā eē ifinitā. āt n̄ vidꝫ ei⁹ finitatē nec ifinitatē ꝭ credit eā eē ifinitā. si pmo vl̄ t̄rio mō. ǵ n̄ bei ficat̄ i ea q: stulti⁹ nl̄ dici pōt q̄ q̄ sua opiōe sit aīa btā fz aug. iiij. d̄ ci. dei. si aūt nec vidꝫ ei⁹ fi nitatē nec ifinitatē. n̄ vidꝫ eā pfecte nec p ꝯn̄s ē btā: si āt vidꝫ eā eē finitā. ǵ pt̄ itelligē aliq̄d posse eā excede. ita ēt expimur in nob q̄ possu mus vltra appetere quodcūq3 bonū aliud qd̄

Instātia pma

ostẽderet maius bonuꝫ. ⁊ ꝑ ꝯñs pōt appetere ⁊ amare illud maius bonū. ⁊ ita nō quietaꝛ in ista intelligẽtia. Pꝛeterea rō Auicẽne ē ad oppositū. qꝛ scd̄a intelligẽtia si causat tertiā. nō causat eā in ꝟtute ꝓpa ſ aliena. ⁊ ꝑ ꝯñs nō finit eā ꝟtute ꝓpria ſ aliena: qd̄ aūt finit rōe finis alteriꝰ nō q̄etat illd̄. ḡ ⁊c̄. Ad pmū istoꝝ posset dici leuiꝛ. ꝙ intelligẽtia videt illaꝛ itelligentiā i q̄ btificaꝛ esse finitā. ⁊ ꝙ est aliq̄d ꝑfectiꝰ ea. Et qñ ðꝛ. ḡ pōt appetere illud ꝑfectiꝰ posset dici leuiꝛ ꝙ nō sequiꝛ. qꝛ itelligẽtia iferioꝛ nō pōt appetere aliq̄d ꝯ rectā rōem. Nūc aūt diceret aliq̄. ꝙ ipossibile esset ꝙ illa pma intelligẽtia aliꝛ habeaꝛ ab itelligẽtia infima ꝙ habeꝛ. ⁊ ita nō pōt aliꝛ appeti. vel posset dici ꝙ illa itelligẽtia iferioꝛ nō cognosci t illaꝛ itelligẽtiā supiorē. Et ꝑ h̄ ptꝫ. ꝙ expimentū qd̄ nos habemꝰ nō cogeret sic opinātē. qꝛ volūtas nostra pōt velle ipossibile. ⁊ nō sic volūtas illa. ⁊ ita nō est siꝛe. Ad scd̄m illi negarēt illā ꝯñaꝫ itelligẽtia finit rōem alteriꝰ finis. ḡ nō q̄etat. sic diceret sensibile nō delectat nisi i ꝟtute alteriꝰ. qd̄ tm̄ nō ðlectat. ⁊ tm̄ q̄erat appetitū sensitiuū. Circa scd̄m dico. ꝙ de facto talis fruitio est ponẽda. ſ h̄ tm̄ est creditū et nō ꝑ rōem naturalē. notū est. Circa t̄tiū est vna opinio q̄ ponit ꝙ imediatū obiectū fruitionis nō est deus ipe. ſ visio btifica ipius essentie diuine.

Hoc ꝓbaꝛ multiplr̄. pmo sic. qñcūq; volūtas vtiꝛ rebus mediāte aliquo actu alio. ita ꝙ iste actꝰ est obiectū formale illiꝰ actꝰ vtendi q̄ seq̄ꝛ desideriū. ḡ qñ aliq̄s fruiꝛ aliq̄ re fruitōe seq̄nte actū desiderij. fruetꝛ mediāte aliquo actu q̄ erit obiectū formale illiꝰ fruitiōis. Añs ptꝫ inductiue. qñ aliq̄s pmo desiderat domū. ⁊ postea ꝯseq̄tur eā ⁊ vtiꝛ ea. vtiꝛ mediāte ihitatōe vl̄ aliquo tali. Pꝛeterea. Amoꝛ ꝯcupiscẽtie nō ferꝛ imediate sup rē ſ sup actū quo habeꝛ res: ſ fruitio est amoꝛ concupiscẽtie. ḡ nō ferꝛ imediate sup deū ipm ſ sup visionē btificā: q̄ ipse deꝰ habeꝛ. Maioꝛ ptꝫ inductiē. qꝛ q̄ diligit cibū ⁊ cōcupiscit ipm̄ obiectuꝫ ibi imediatū nō est ipe cibꝰ: ſ actꝰ quo habeꝛ cibꝰ. s. actꝰ ipe cōedēdi. Minoꝛ ꝓbaꝛ. q̄a fruitio est respectu dei habiti. ḡ respectu actꝰ quo habeꝛ. ⁊ ꝑ ꝯñs est amoꝛ ꝯcupiscẽtie. Pꝛeterea. fruitio succedit desiderio. ḡ idē obiectū desiderij ⁊ fruitiōis. ſ desideriū est respectu actus quo postea habeꝛ deꝰ ⁊ nō respectu dei absolute. nō eñ desideramus deū nisi qꝛ desideramꝰ videre eū. ḡ fruitio nō est de deo absolute. ſ de btifica visiōe ipiꝰ.

Pꝛeterea. fruitio est respectu alicuiꝰ cōplexi. qꝛ est respectu eiusdē respectu cuiꝰ est desideriū. ſ desideriū est respectu alicuiꝰ cōplexi. ḡ ⁊ fruitio. ſ deꝰ est q̄d incōplexū. Pꝛeterea. illd̄ est obiectū fruitiōis qd̄ est maxīe desideratū. ſ h̄ est actus quo videꝛ deus. Pꝛeterea pōt argui sic. idē est obiectū fruitōis ⁊ delectatōis ꝯñtis. ſ obiectū delectatōis est ipa visio qꝛ de ea btūs sūme gaudebit. siꝛr delectatio ꝓuenit ex cōiūctōe ꝯueniēꝛ cū ꝯueniēti. ḡ est de ipa ꝯiūctōe ḡ de actu quo fit ipsa ꝯiūctio. Sꝫ illa opīo vr̄ eē simplr̄ falsa. qꝛ frui aliquo ē aōre inherere illi ꝓpter se. sed nihil ē amādū ꝓpꝛ se nisi solus deꝰ ḡ solo deo est fruendū. Pꝛeterea illo solo est fruendū qd̄ nō est ad aliud ordinabile. ſ oē aliud a deo est ad deū tanq̄ ad finē ordinabile. ḡ nullo alio a deo est fruēdū. Pꝛeterea augꝰ. i. de doctrīa xp̄iana. Res q̄bꝰ fruēdū est sūt pr̄ ⁊ filius ⁊ sp̄ūsſcūs. Jō dico ꝙ obiectū fruitōis patrie est ipemet deus. qꝛ amoꝛ amicitie respctū cuiuscūq; obiecti est ꝑfectissimꝰ. ḡ fruitio est amoꝛ amicitie. ſ aōr amicitie ꝟminaꝛ ad ipsuꝫ deū in se. ḡ fruitio. Confirmaꝛ qꝛ deꝰ pōt imediate diligi a btō. h̄ eñ ē possibile respcū creature. ꝙ vna immediate diligat aliā. ſ illa dilectio q̄ hꝫ ꝑfectiꝰ obiectuꝫ ē ꝑfectioꝛ. ḡ dilectio q̄ deus imediate diligiꝛ est nobilioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ ꝙ illa q̄ ipa visio diue eēntie diligiꝛ. ſ fruitio ē amoꝛ nobilissimꝰ ḡ fruitio ꝟminaꝛ imediate ad deū i se. Pꝛeterea nō minꝰ pōt btūs hr̄e actū respcū diue eēntie ꝑ se ꝑter actū respcū visiōis diue eēntie ꝙ viatoꝛ. ſ viatoꝛ pꝛ illū actū quo desiderat deū videre ⁊ hr̄e hꝫ actū diligēdi deuꝫ i se. ⁊ ille ē nobilioꝛ ⁊ magꝭ meritoriꝰ. ḡ btūs ꝑter illū actū quo diligit ipam visiōeꝫ dei ⁊ habitōeꝫ dei. hꝫ vnū aliū ꝑfectiorē ꝟminatū primo ad ipꝫ deū i se. Assūptū pꝫ qꝛ posito ꝙ deꝰ nūq̄ eēt hñdꝰ alr̄ ꝙ hr̄ i via adhuc eēt sūme diligēdꝰ ⁊ tm̄ nō actu desiderādi illo posito. ḡ alio actu q̄ nō ē desideriū. ⁊ ꝑ ꝯñs eadē rōe mō i se est diligendꝰ. ⁊ nō tm̄ desiderādꝰ. Ex isto arguiꝛ sic. ꝑfectiori actui caritatꝭ corñdet ꝑfectioꝛ actus i pr̄ia. ſ actꝰ volūtatꝭ de hitōe dei corñdet actui desiderij vie. igiꝛ vnꝰ actꝰ ꝑfectioꝛ corñdebit illi actui vie quo deꝰ i se diligiꝛ. ille ñ pōt eē nisi respcū dei i se ⁊ ille ē ꝑfectissimꝰ ḡ fruitio. Pꝛeterea illo q̄ ē vtēdū nō ē fruēdū. ſ illo actu visiōis dei ē vtēdū. ḡ ñ ē fruēdū eo. ꝓbatō assūpti. qꝛ obiecta eiusdē rōis hñt ꝟminare actꝰ eiusdē rōis. ſ visio vniꝰ bti ⁊ alteriꝰ sūt eiusdē rōis ḡ vtrūq; ē vtēdū vl̄ vtrūq; ē fruēdū. ſ nō ē fruēdū vtrūq; qꝛ btūs nō hꝫ frui actu alteriꝰ bti: ſ vti eo. ḡ vtrūq; ē vtēdū. Pꝛeterea illd̄ qd̄ ſꝫ rectā rōeꝫ pōt eē nolitū nō ē obiectū fruitiōis. ſ ista visio pꝛ eē nolita. qꝛ vnusq̄sq; ſꝫ rectā rōeꝫ pōt se ꝯformare diuine volūtati. sed ista visio creata pōt eē nolita a deo. ḡ pōt eē nolita a volūtate creata. ḡ nō ē obiectū fruitōis. Pꝛeterea idē est obiectū fruitōis vie ⁊ patrie. vel saltē

Secunda.
I Ad primā.
Ad scd̄am.
K Scd̄s articulus.
L Tertiꝰ articulꝰ recitat opi. durādi.
Pꝛobaꝛ primo.
Scd̄o
Tertio.
Quarto.
Quinto.
Sexto
M Jmprobaꝛ opīo
N Rñsio auctoris

nō est obiectū nobilius fruitōis vie ꝙ pr̄ie. sed obiectū fruitōis vie est ipemet deus ⁊ nō ipa visio creata dei. ergo ⁊c. Assumptū pꝫ. q2 si visio illa eēt obiectū fruitōis vie. ergo desideriū illius visiōis eēt fruitio vie. ꝯñs ē falsum. q2 tūc q̄cūꝗ desideraret illā visionē frueret deo. ꝯñs est falsum. q2 ex̄ñs in pctō mortali desiderat illaꝫ visionē sed nō fruit deo. Silr dānatus desiderat illā visionē ⁊ tñ nō fruit deo. Silr aliq̄s ex puris naturalib⁹ sine fide pōt frui deo. q2 summe diligere cū sup oīa. ⁊ tñ ppt h̄ nō oꝫ ꝙ desideret illā visionē. q2 pōt ignorare an tal' visio sit sibi possibilis.

Ad rōes durādi. Ad primā.

Ad rōnes alteri⁹ opiniōis. Ad primā dico ꝙ q̄uis vsus qui sequit desideriū sit mediāte aliquo actu. tn̄ act⁹ vtēdi q̄ nō sequit desideriū nec est desideriū. est respectu rei in se. Verbi gr̄a. ex p̄cepto dīno pōt aliquis teneri diligere p̄ximū. et posito ꝙ nihil debe-ret exercere circa eū p̄ter solū actū amoris. et tūc ille vteret p̄ximo. ⁊ tñ nihil t̄minaret illū actū vtēdi nisi ipa res. ⁊ nō aliq̄s actus. ergo eo-dē mō deus diligēdus ē sūme nō mediāte ali-quo tali actu terminānte ipam dilectionē. Verūtamē sicut vsus sequēs desideriū ē mediāte aliquo actu. ita ille actus bti q̄ sequit desideriū quo deus desiderat in via fit mediāte ali-quo actu. q2 mediāte ipa visiōe ⁊ mediāte frui-tione. ⁊ ita poterūt eē tres act⁹ in pr̄ia. s. visio ⁊ fruitio. ⁊ actus respiciēs deū mediātib⁹ duo-bus actib⁹ intellect⁹ ⁊ volūtat.

Ad scd̄m.

Ad scd̄aꝫ di-co ꝙ fruitio nō ē amor ꝯcupiscētie. nō pl⁹ frui-tio pr̄ie ꝙ̄ fruitio vie. Cui⁹ rō est. q2 omis amor ꝯcupie q̄ est p̄cise amor ꝯcupiscētie p̄supponit amoreꝫ amicitie. ita ꝙ qñ aliq̄d diligit amore concupie est aliq̄d magis dilectū amore amicitie igit si de⁹ precise diligeret amore ꝯcupie eēt aliq̄d mag' dilectū ꝙ̄ de⁹. qđ est incōueniēs Ideo dico ꝙ fruitio est amor amicitie. Et qñ dr ꝙ fruitio est respectu dei bti dico ꝙ verū ē. q2 deus est bt⁹. nō tñ est p̄mo respcū illi⁹ btitōis. nec respcū act⁹ quo habet. s3 respcū deitat i se.

Ad tertiam

Ad t̄tiā dico ꝙ fruitio nō succedit desiderio nisi q2 est post ipm quō succedit fidei. s3 succe-dit amori vie quo deus diligit in se ⁊ ppter se. q̄ est ali⁹ ab actu desiderādi: sic declaratū est. Et istarū duarū fruitionū est idē obiectuꝫ. scꝫ deus ipe.

Ad quartam.

Ad quartā pꝫ p idē. q2 q̄uis desideriū eēt respcū alicui⁹ ꝯpleri. nō tñ fruitio. quia nō est idē obiectū p̄mū desiderij et fruitionis.

Ad quintam.

Ad q̄ntā dico. ꝙ desideriū ꝓprie ē respcū alicuius futuri. ⁊ q2 actus btificus est futurus et nō deus. Ideo ꝯcesso ꝙ actus beatificus ē sūme desiderat⁹. debet dici ꝙ sūme desideratuꝫ nō est obiectū fruitiōis. sed obiectū illi⁹ sūme desiderati est obiectū fruitōis.

Ad sextā

Ad sextā pōt dici ꝙ ꝓprie delectatō nō hꝫ obiectū cū nō sit act⁹. Hoc tñ ꝯcesso dico ꝙ obiectū delectationis ꝯñtis fruitionē est ipemet deus ⁊ nō act⁹ aliq̄s. Et qñ dr ꝙ btūs summe gaudebit de visione. Dico ꝙ sūme gaudebit de ipso deo in se viso sicut ipꝫ sūme diligit. Et qñ dr ꝙ delectatio ꝓuenit ex ꝯiūctōe ꝯueniēns cū ꝯueniente ergo est de ipa ꝯiūctōe. Nego ꝯñam sed erit d' obiecto illius ꝯiūctōis.

Quart⁹ articul⁹

Circa quartū dico ꝙ obiectū fruitōis nō quietātis q̄lis est fruitio vie. est deus ipe. q2 illud est obiectū fruitōis ordiate qđ est ꝓpter se diligendū. s3 tale est sol⁹ deus ergo ⁊c.

Quint⁹ articul⁹.

Circa q̄ntū dico ꝙ obiectū fruitōis inordinate pōt esse aliđ a deo. q2 scꝫ omē qđ apparet intellectum errāti eē summū bonū. ⁊ etiam illud qđ nō apparet. q2 pōt volūtas et libertate sua summe diligere quodcūꝗ sibi oblatū et ita frui eo.

Ad primū p̄n

Ad p̄mū p̄ncipale dico. ꝙ nullum aliud obiectū a deo pōt satiare voluntateꝫ. q2 null⁹ actus respectu cuiuscūꝗ alteri⁹ a deo excludit oēm anxietateꝫ ⁊ tristitiā. q2 qn quocumꝗ obiecto creato habito pōt volūtas aliq̄d aliđ cū anxietate ⁊ tristitia appetere. Ad ꝓbatōeꝫ dico ꝙ act⁹ fruitōis respectu eēntie dīne est p-fectissim⁹. ⁊ iō ille solus q̄etabit. Et qñ dr iste est finit⁹. verū ē. ⁊ tñ nō poterit attigi ab alio actu. q2 distinguit spē ab illo alio actu. ⁊ argumentū hꝫ locū qñ talia quoꝝ vnū est pfectius ⁊ aliud impfectius sūt eiusdē rōnis. nō aūt qñ sunt alterius rōnis. Silr iste act⁹ excludit oēꝫ anxietatē ⁊ tristitiā. ⁊ h̄ dico naturalr loq̄ndo q̄uis forte de potētia dei absoluta possit ꝯpati secū tristitiā ⁊ anxietatē. sicut fuit in xp̄o s3 aliquos: s3 de h̄ patebit in tertio.

Ad ꝯfirmatōē

Per idē ad ol̄ā ꝯfirmationeꝫ ꝙ oīs alij actus ꝯpatiunt secū tristitiā ⁊ anxietatē.

Ad scd̄ꝫ.

Ad scd̄m dico ꝙ solus de⁹ ē sūme diligēdus. q2 est summū bonuꝫ.

Ad ꝯfirmatōē

Et qñ dr ꝙ sicut maximū ad maximū ⁊c. Dico ꝙ illa ꝓpō nō est vl'r vera. pꝫ tm̄ q2 summū ens ē ꝓductiuū pfectissimi effectus. ⁊ tñ nō sēp pfectius ens est ꝓductiuū pfectioris effectus. q2 angelus est pfectius ens ꝙ̄ quodcūꝗ hic inferius. et tm̄ nō pōt ꝓducere nisi accidēs. cum tamē multa hic inferiora possint producere substantias. Sed quādo illa ꝓpositio habet veritatem alias dicet.

Ad tertiū

Ad tertiū pꝫ p̄us ꝙ illo ē fruendū quod est ꝓpter se diligendū. ⁊ nō propter aliud. Nunc autē bona honesta sicut virtutes et hmōi. nō tm̄ ꝓpter se sunt diligenda. sed etiam ꝓpter aliud. ⁊ ideo illis nō est fruendum.

Ad quartū

Ad vltimū dico ꝙ volūtas in fruitōne beatifica quietat. Et quādo dicitur ꝙ potest aliquid vltra appetere. Dico ꝙ verum est. sed non potest aliquid vltra appetere cum anxietate et tristitia.

Questio quīta distinctionis prime.

Questio V

Quinto quero vtrū voluntas possit frui aliquo quod est realiter deus nō habēdo fruitōem respectu alicui⁹ qđ est realr̄ deus. Hoc est. Utrū possit frui eēntia nō fruēdo sapia vl' volūtate vl' psona siue frui vna psona nō fruēdo alia.

Primū pncipale.

Q' sic. q: qđ pōt distīcte intelligi pōt distincte diligi. sed eēntia diuina pōt intelligi nō intellecta psona. ḡ pōt diligi nō dilecta psona. maiorē manifesta. q: iste potētie sūt eq̄l' abstractōis. mior p3. q: eq̄ pfecta ē fruitio patris sicut fruitio vic. ŝ in via ptingit intelligere eēntiā nō intelligēdo psonā. ḡ ꝛ in pr̄ia.

Scđo

Se cūdo oīe pus pōt intelligi ñ intellecto posteriori. ŝ eēntia est prior psona. ḡ pōt intelligi eēntia nō intellecta psona. ꝛ p pñs voluntas pōt frui eēntia nō fruēdo psona.

Confirmatio

Cōfirmat'. q: intellectus pōt pūncta in esse diuidere intelligēdo vnū ꝛ nō intelligēdo reliquū. igit' ꝗtūcūq3 essentia sit psona poterit intellect⁹ intelligere eēntiā nō itelligēdo psonā.

Tertiū.

Tertio qđ h3 distinctā bonitatē pōt distincte t'minare actū volūtatis. ŝ relatio h3 distinctā bonitate sic distinctā entitatē. ḡ ꝛc.

Quartū

Pretea vna res pōt itelligi nō intellecta alia re realr̄ distincta. ḡ pōt itelligi vna psona nō intellecta alia psona. igit' cōtingit frui vna psona nō fruēdo alia.

Quintū.

Quito nō mag' repugnat eēntie t'minare actū fruēdi sine psona ꝗ repugnat psōe diuine t'miare depēdētiā nature assūpte sine eēntia vl' sine alia psona. ŝ cū psōa t'miat depēdētiā nature assumpte ꝛ ñ eēntia nec alia psōa t'miare actū fruēdi sine psona.

In oppositū.

Ad oppositū. Fruitio nō ē nisi respcū vni⁹ fruibil'. q: q̄cq̄d est obiectū fruitōis est obiectū cuiuslib3 fruitōis. ḡ nō ptingit frui aliq̄ nisi fruēdo oī fruibili. ḡ ꝛc.

B

Rūsionis pme que est scđm Pium⁹ articulus

Ad q̄onē dr̄ ꝗ nec in via nec i pr̄ia icludit pdictionē. ꝗ volūtas fruat' eēntia nō fruēdo psona. ꝛ ꝗ fruat' vna psona nō fruēdo alia. Dicit' igit' pmo ꝗ possibile est viatorē frui eēntia nō fruēdo psona. ꝛ hoc fruitiōe ordiata.

Probatio pma

Qđ pbat'. q: f'm aug. vij. de tri. c. ij. si eēntia relatiue dr̄ nō ē eēntia. q: ois eēntia q̄ relatie dr̄ ē aliq̄d excepto relatio. Ex quo pcludit li. iij. c. vij. q̄ ppt' si pr̄ nō ē aliq̄d ad se nō ē aliq̄d qđ ad alterū dicat'. ē ḡ eēntia diuina aliqđ obiectū pceptibile. in cui⁹ pceptu nō inclu'dit' relatio. igit' sic pōt pcipi a viatore. ŝ eēntia diuina si sit sic pcepta h3 rōem sūmi boni. ḡ ꝛ pfectā rōem fruibilitat'. ḡ ptigit ea frui ordinate.

Cōfirmatio

Ista rō pfirmat'. q: possibile ē pcludi ex pur' naturalib⁹ ē vnū sūmū bonū: ꝛ cū ex naturalib⁹ nō cog̃scim⁹ deū vt trin⁹ est. igitur circa sūmū bonū sic cognitū pōt volūtas hre aliquē actū ꝛ nō ncērio inordiatū. ḡ habebit actū fruitōis ordinatū circa eēntiā ꝛ nō circa psonā. vt nos pcipim⁹ psonā. E cōuerso aūt ñ est possibile s. ꝗ ordinate fruamur psona non fruēdo eēntia q: psona in rōne sui includit essentiā.

Probatio scđa

Scđo dr̄ ꝗ viator pōt frui vna psōa ordinate nō fruēdo alia. Qđ pbat'. q: respcū triū psonarū sūt tres distincti articuli fidei. ḡ pōt pcipi psona vna cui corr̄ndet vn⁹ articul⁹ nō pcipiēdo aliā cui corr̄ndet ali⁹ articul⁹. ꝛ tūc in illa psona pcipit' rō sūmi boni. ḡ possibile ē frui vna psona sic accepta nō fruēdo alia.

C

Scđs articulus

Scđo pncipalr̄ dr̄ ꝗ nō includit pdictionē. q̄n possit eē ex pte intellect⁹ ꝛ ex pte volūtatis ꝗ vtriusq3 actū terminet eēntia ꝛ nulla psōa. vel vna psona ꝛ nō alia. puta ꝗ intellectus videat eēntiā ꝛ nō psonā. vel psonā vnā ꝛ ñ aliā et ꝗ volūtas fruat' eēntia ꝛ nō psona. vel vna psona ꝛ nō alia.

Rō psuadēs

Hoc psuadet' sic. pr̄ pus origine ꝗ genuit filiū pfecte est btūs. q: nullā pfectionē sibi intrinsecā h3 a psona pducta. beatitudo est pfectio intrinseca psone btē. ŝ i illo prori est beat⁹. ḡ in illo prori h3 obiectū pfecte btificās. nō aūt videt' in illo prore hre essentiā cō catā tribus. vt obiectū. ŝ vel eēntiā absolute: vel vt ē eēntia in vna psona tm̄. ḡ pcise non est de rōe eēntie vt est obiectū btificū. vt ipsa btificet inq̄tū cōicata trib⁹. ꝛ ita nō videtur pdictio siue q̄tū ad visionē siue q̄tū ad fruitionē. ḡ simpl'r pmū obiectū btificū ē ipsa diuina eēntia. absolute. ḡ pparādo ad intellectū creatū est possibile obiectū pmū poni sine scđo ḡ ꝛc.

Modus ponēdi est iste ois actus h3 obiectū primū a quo eēntialr̄ depēdet. ꝛ h3 obiectū secūdariū a quo eēntialr̄ nō depēdet. ŝ tēdit in illud v'tute primi obiecti. licz ergo non possit mācre idem actus nisi habeat habitudinez ad primū obiectū. potest tm̄ manere idē sine habitudine ad scđm obiectū. q: ab eo nō depēdet. Exemplū idē est act⁹ visiōis diuine eēntie ꝛ aliarū rerū in eēntia. ŝ eēntia ē primū obiectū res vise sūt scđariū obiectū. Nō poss3 aūt manere visio eadē nisi ess3 eiusdē essentie posset tm̄ manere eadē absq3 h̄ ꝗ eēt rerū visarū i ea. ḡ sic de⁹ pōt sine pdictōe coopari ad actū pmū iq̄tū tēdit i pmū obiectū ñ iq̄tū tēdit i scđ3. ꝛ tm̄ erit act⁹ idē. ita sine pdictōe pōt coopari ad visiōez eēntie. q: eēntia h3 q̄si rōez p'mi obiecti ñ coopādo eidē actui visiōis vl' fruitōis iq̄tū tēdit i psonā ꝛ pari rōe iq̄tū tēd t i vnā psonā ꝛ ñ i aliā.

D

Cōtra opi. pme Primū articulū.

Cōt' istā opi. q̄tū ad pmū articl3 si itelligat ꝗ aliq̄s viator pōt ordinate diligere eēntiā ꝛ ñ psonā. q: s. pōt scire se diligere eēntiā. ꝛ nō scire se diligere psonā. sic h3 veritatē ꝛ hoc pbant argumēta sua. Si autez

intelligat φ aliqs pōt ordinate diligere ipaz eēntiā diuinā. ita φ simplr nō diligat psonaz. nō videt verū. cui⁹ rō est. q: qlibet obligat ad diligendū illud qd est sūme diligēdū. s3 psona diuina ē sūme diligēda. ⁊ ita pfecte diligibil' sicut ipa eēntia. g nō est licitū frui eēntia diuina nō fruēdo psona diuina. Preterea p idē pōt pbari φ null⁹ viator pōt ordiate frui vna psona nō fruēdo alia. q: qlibet psona est eq fruibilis sicut alia ⁊ eq diligibilis. g qlibet eqlr obligatur ad fruitionē ⁊ dilectōez cuiuscūq3 persone.

Cōtra scdm

Cōtra modū ponēdi pclonē ostendo φ nō ē actus pmo terminat⁹ ad obiectū pmarium et scdariū. ⁊ post ad obiectū pmariū tm vel ecōuerso. pmo. q: impossibile est trāsire a pdictorio ad pdictoriū sine oi mutatōe nisi forte ppt solā transmutationē tpis in actu vel q foret si tps coexisteret vtriq3 pdictorior. de quo patebit in. ij. li. g si pmo intelligat obiectū scdariū isto actu. ⁊ postea nō intelligat. vel ecōuerso. cū ad verificādū illa pdictoria nō sufficiat sola transitio tpis. o3 φ sit aliq mutatio. g cum sit manifestū φ nō sit aliq mutatio localis h. op3 φ sit mutatio aliq acqsitiua vel depditiua alicui⁹ formalr inherēt. et quo nō pōt eē pductio nec destructio alicui⁹ p se etnīa. Et tūc quero aut est mutatio ad aliquod absolutum aut ad aliquod respectiuum. non ad absolutuz. quia non posset poni nisi habitus: vel actus: vel spēs vel passio. sed manifestū est φ illd acqsituz vel depditū nec est hitus nec spēs nec passio. g o3 φ sit actus. ⁊ p pñs hr ppositū φ nō ē semp idē actus numero. nec pot dici φ est mutatio ad aliqd respectiuū. q: null⁹ respect⁹ acqrit de nouo nisi p pductionē vel destructōez absoluti alicui⁹. vel p motū localē. ⁊ h naturalit. g cū nō sit h mot⁹ localis o3 φ aliqd absolutū vel destruat vel pducat ⁊ hr ppositū. Silr si sit mutatio ad relationē. aut ad relōez realē aut ad relationē rōnis. nō pmo mō. q: relatio realis fm istū doctorē nō pōt eē respcū nō ent3 s3 possibile est illud obiectū qd ponit scdariuz φ sit simplr nōens. q: ponit φ creature etiā nō exn̄tes videt in vbo tāq obiecta scdaria. g ille act⁹ nō h3 respectū realē ad illa obiecta scdaria. ⁊ p pñs nō erit h mutatio ad respectū realez. Nō pōt esse mutatio ad respectū rōnis. q: cū talis nō sit d nouo nisi p nouū actū. oporteret φ eēt h aliqs act⁹ nou⁹.

E Rñsio auctoris

Jō dico a licet ad qonē pmo φ nec licite nec illicite pringit frui eēntia nō fruēdo psona. nec in via nec in pña Cui⁹ rō est. q: nūq de eadē re debent concedi pdictoria nisi habeat in scriptura sacra. vl' ex determinatōe ecclie vel euidēter ⁊ pña formaliter ex talibus inferant. s3 manifestū est φ illa nec habent ex scriptura sacra: nec ex determinatiōe ecclie nec sequūtur euidēt ⁊ formalr ex talib⁹ g ista nō sūt pcedēda. sc3 φ aliqs fruat eēntia ⁊ nō psona. Maior videt satis manifesta. q: sicut declarabit dist. se. Difficillimū ē intelligere aliq pdictoria verificari de eadez re. nec est h ponendū nisi ppt solā fidē. g h nō ē ponēdū nisi vbi fides pcellit. sed fides non pcellit ad aliqd ponendū nisi qd hr ex scriptura sacra vl' ex determinatōe ecclie vel euidēter ⁊ formalr inferat ex talib⁹. Jdeo dico vlr φ quicqd verificat de diuina eēntia verificat de psona ⁊ ecōuerso. nisi oppositū habeat ex fide mō supradicto. Et iō dico φ eēntia diuina nō pōt intelligi. nec intuitiue nec abstractiue nisi itellecta diuina psona.

F Instatur pmo.

Sed pistā rōem pōt argui pmo qn vnu3 nō est de intellectu alteri⁹. nō ē pdictio vnū intelligi sine alio. s3 psona diuina nō est de intellectu qdditatiuo eēntie. g nō ē pdicio φ intelligat eēntia nō intellecta psona.

Scdo

Preterea alius est pcept⁹ eēntie ⁊ ali⁹ ipius psone. g est aliqs pcept⁹ eēntie q nō est pcept⁹ psone. ⁊ ita ista pdictoria verificant de eēntia ⁊ de psona. non obstāte φ sint vna res.

Tertio

Preterea pbi habuerūt aliquā cognitionē de deo. s3 penit⁹ nullā habuerūt cognitōez de qcūq3 psona diuina. g nō obstante idētitate dei ⁊ psone diuine pōt aliquod pdicatū vere affirmari de deo et negari d diuina psona.

Quarto

Preterea qm̄uis idē nō possit affirmari ⁊ negari de eadē re. tm̄ non est incōueniens aliquid vere affirmari de vna re ⁊ vere negari ab alia. g qm̄uis cogsci nō posset affirmari de eēntia ⁊ vere negari a psona. q: psona ⁊ eēntia sunt eedē res. possibile tm̄ erit φ affirmet de vna psona ⁊ neget de alia ex quo sunt distincte res.

G Rñdet ad pñi

Ad pmū istor dico φ qn aliqd nō ē d itellectu alterius nec idē realr cū illo pōt ipm intelligi alio nō intellecto. Nūc aūt ita est φ qm̄uis relatio nō sit de intellectu diuine eēntie. q: nō pdicat formalr de diuina eēntia. ē tm̄ eadē realiter cū diuina eēntia. ⁊ iō nō pōt intelligi eēntia nō intellecta psona. tm̄ aliqd eē de intellectu alicui⁹ pōt duplr intelligi. vel q: nō pōt itelligi: nisi illo intellecto. ⁊ sic relatio ē de intellectu eēntie ⁊ ecōuerso. vel q: est ps vel pstituēs ip3 ⁊ sic relatio nō ē de intellectu eēntie. nō tm̄ potest intelligi eēntia sine relatōe. ppt idētitatē realē inter eēntiā ⁊ relatōez. silr dicēdū est de eēntia ⁊ psona.

H Ad scdam

Ad scdm pōt pcedi. φ ois conceptus eēntie est pcept⁹ psone ⁊ ecōuerso ois pcept⁹ psone ē pcept⁹ eēntie. tm̄ aliqs pcept⁹ pmo dr de eēntie ⁊ nō pmo de psona. Et rō est q: est aliqs pcept⁹ q vere dr de oi illo de quo dr eēntia diuina ⁊ de nullo alio. ⁊ tm̄ nō sic respicit aliquā psonā diuinā. q: dr d aliquo de quo nō

dicit illa psona. sicut esse sapiés. esse creatiuū ⁊ hmōi pmo ɔpetūt diue eēntie ⁊ nō alicui psone pmo. nō eīn creatiuū pmo cōpetit pr̄i. qꝛ ɔpetit etiā filio q̄ nō est pr̄. Si dicat. ista ratio inficit rōem primā: qꝛ hᷣ aliq̄d vere affirmatur de eēntia diuina. qđ cū vere negat a diuina psona. sicut ve dꝛ q̄ eēntie diuine pmo cōpetit iste ɔceptus. ⁊ pr̄i nō ɔpetit iste ɔcept⁹ pmo. Respōdeo q̄ ista affirmatio ⁊ negatio debet ɔcedi. qꝛ sequūt ex illꝭ q̄ fide tenem⁹. ex hᷣ eīn ipo q̄ fide tenemus q̄ deus est creatiu⁹. ⁊ quicq̄d vere p̄dicat de deo ē creatiuū. qꝛ scꝫ q̄libet psona diuina. et cū hᷣ tenemus q̄ pr̄ nō est filius. sequit euidēter ⁊ formalr̄ q̄ iste conceptus pmo ɔpetit eēntie. ⁊ nō pmo patri. qꝛ pmo ɔpetere alicui est ɔpetere illi ⁊ nulli nisi de quo ipꝫ verificat. ɔpetere alicui nō primo est ɔpetere alicui ⁊ tamē cū hᷣ ɔpetere alicui alij de quo ipm nō vere p̄dicat. ⁊ ita si esse cōceptū alicuius est repn̄tare vel significare aliq̄d ⁊ nō aliud. ɔcedo q̄ est aliq̄s ɔceptus psone qui nō est eēntie. qꝛ est aliq̄s ɔcept⁹ psone qui p̄cise ɔpetit vni psone ⁊ nō alteri. ⁊ p consequēs nō est cōceptus eēntie. ex quo nō vere ɔpetit oī illi de quo dꝛ eēntia.

Ad tertiuꝫ q̄ quācūqꝫ cognitionē habuerūt phi de diuina essentia. habuerūt de psona. qꝛ phi nō habuerunt cognitōnē de diuina eēntia: nisi habēdo aliquos ɔceptus simplices cōes deo ⁊ creaturis. vel ɔpositos pprios ⁊ negatiuos. vel cōnotatiuos pprios. sed oēs tales ɔcept⁹ ad quos potuerūt phi deuenire. e que veraciter ɔpetūt cuilibꝫ psone diuine sicut deo vel diue eēntie ⁊ ita in talib⁹ ɔceptibus nō plus cognoscitur diuia eēntia vel deus q̄ psona diuina. Si aūt sint aliq̄ cōceptus naturalr̄ cognoscibiles de deo qui sint ppꝛij diuine eēntie. ⁊ qui nō ɔpetant diuine psone q̄tum ad illos pōt ɔcedi q̄ phi habuerūt cognitionē aliquā de diua eēntia quaꝫ nō habuerūt de diuina psona. qꝛ se q̄r euidēter ex creditis. Et iō q̄tū ad oēs instantias tales est ppꝛtōabilr̄ dicēdū. sicut dictū est in solutōe p̄cedēti. Tn̄ de talib⁹ ɔceptibus phi nō multū se intromiserūt. hᷣ p̄cise de illis q̄ ita verificant de psona sicut de eēntia: ⁊ econuerso. cuiusmodi sūt tales. imateriale. sūmuꝫ. eternū. ⁊ hmōi. q̄ ɔueniūt tam eēntie q̄ psone diue. Jō rōne taliū ɔceptuū nō plus cogueft phi diuā eēntiā q̄ psonaꝫ. tn̄ hᷣ nō obstāte phi potuerūt scire istā ppōnē. deus vel diua eēntia est incorruptibil. ens sūmū. bonuꝫ. ⁊ sic de alijs. ⁊ nō potuerūt scire istas ppōnes. pr̄ vel aliq̄ psona diua ē pmū ens incorruptibile ⁊ sic d alijs. Et isto mō dicūt hoies q̄ potuerūt cognoscere deū ⁊ nō trinitatē psonarū. Et rō ē.

q̄a ad cognoscēdū istā ppositionē de⁹ est imortalis: vel pmū ens sufficiūt creature. Ad cognoscendū aūt istā. psona diuia est pmū ens reqrit distincta notitia deitat: q̄ nō pōt hn̄ in via. Quātūcūqꝫ eīn tmini ppositionū oim pro eodē supponāt. qꝛ tn̄ sunt distincti tmini et nō synonimi. pōt vna ppositio sciri alia ignota.

Exemplū pōt poni ad hᷣ. ponēdo q̄ sapia diuina ⁊ oipotētia diuia dicāt in deo simplr̄ eādē rē. tūc illa res q̄ est sapia diuia nō pt̄ cognosci quocunqꝫ mō: nisi eodē mō cognoscat oipotētia diuia. ⁊ tn̄ hᷣ nō obstāte. ista ppō pōt esse nota. de⁹ est sapiens. ⁊ ista ignota. de⁹ est oipotēs. Silr̄ ponēdo q̄ intellect⁹ diuin⁹ nullo mō distinguit a volūtate. nō pōt intellect⁹ diuin⁹ cognosci: nisi cognita volūtate diuia. ⁊ tn̄ possibile est q̄ ista sit nota. de⁹ est intellect⁹. ⁊ hec ignota. de⁹ est volūtas. Silr̄ ꝯm rei veritatē sicut post declarabit. paternitas in diuinis nullo mō distinguit a gn̄atiōe actiua. et p ɔn̄s nullo mō a fideli pt̄ cognosci pn̄itas nisi cognoscatur eodeꝫ mō gn̄atio actiua. ⁊ cū multi credūt ista esse verā. pn̄itas cōstituit diuinā psonā. ⁊ n̄ istā. gn̄atio ɔstituit psonā. Et iō frequēter ppter solā variationē tminoꝝ pt̄ vna ppositio esse nota: ⁊ alia ignota. q̄ntucunqꝫ tmini p eisdē simplr̄ supponāt. ⁊ p ɔn̄s significatuꝫ vni⁹ tmini nō plus cognosceret q̄ significatū alterius. Et ita est i pposito. q̄ diuia essentia ⁊ ēt psona cognoscit a phis ꝯm tales cōcept⁹ q̄ cōueniūt eēntie ⁊ psone. q̄uis oēm ppositioneꝫ ignorauerūt: in q̄ p̄dicat aliq̄d de hᷣ termino diuina psona.

Ad aliud dico. q̄ nō est ɔcedēdū aliq̄d vere affirmari de aliq̄ re: ⁊ v̇e negari ab alia re. q̄ tn̄ sunt vna res nūero. ⁊ vna res nūero singlarissima ⁊ simplicissima est vtraqꝫ illarū rerū. nisi vbi fides modo p̄dicto ɔpellit. Et ita est in pposito. q̄ q̄uis pr̄ ⁊ fili⁹ distiguātur realr̄. tn̄ vna res simplicissima est pr̄ ⁊ fili⁹. s. diuina eēntia. Et iō q̄cq̄d cōpetit vni psone. cōpetit alteri. vbi nō obuiat relatiōis oppositio vel vbi nō dclaratū est ɔtrū in scriptura sacra vel ab eccl̄ia. vel sequit formalit ex talib⁹: saltē mediātib⁹ ppositiōib⁹ p se notis. Et pꝫ per rōeꝫ priorē. qꝛ si intelligat pr̄. intelligit eēntia qꝛ sunt vna res. g̃ si intelligat pr̄. intelligit filius. Et hec est intētio bti Augustini. i. de trinita. ca. x. vbi dicit sic. siue audiamus ostende nobis filiū. siue audiamus ostēde nobis patrē tātūdeꝫ vꝫ. qꝛ neut sine altero pōt ostēdi. vnū q̄ppe sunt. sicut ait. ego ⁊ pater vnū sum⁹. Ex ista auctoritate ptꝫ. q̄ ex vnitate patris ⁊ filij ostēdit q̄ neuter sine altero pt̄ ostēdi. g̃ ex vnitate coꝝ eadē rōe pt̄ ostēdi q̄ neut sine altero pōt itelligi. Preterea in diuersis locis ex vnita

te cor. ostēdit ꝙ neuter creat sine alio. ergo eadē rōne potest ex eodē medio ostēdi ꝙ neuter itelligit sine alio. Ad primū argumentū alteri⁹ opinionis dico ꝙ eēntia est aliqđ obiectū cōceptibile. in cui⁹ cōceptu nō est relatio. q: scʒ relatio nō ꝑdicat ꝑ se pmo mō de essentia. Si aūt intelligat ꝙ eēntia est aliquod obiectum ꝯceptibile in cui⁹ ꝯceptu nō includit relatio. sed est aliqđ sibi extrinsecū ⁊ differēs realiter ab eēntia. sic est negandū. sed pmo mō ꝯcedo ꝙ sic pōt concipi. q: illa eēntia in cui⁹ ꝯceptu nō includit relatio modo exposito potest concipi a viatore. nō in se ſ in cōceptu aliquo cōi vel ꝓprio. ⁊ ideo ꝯtingit ea frui ordinate. Sʒ arguēdo. ergo ꝯtingit ea frui sine ꝑsona. est fallacia consequētis. Unde cōcedo ꝙ ꝯtingit frui eēntia qualitcūqʒ eētia accipiat etiā abstractiue. sed nō sequit vltra. ergo couenit ea frui nō fruēdo ꝑsona. Si dr. si ꝯtingit frui eēntia qlitercūqʒ accipiat. ergo cōtingit ea frui vt ē in vna ꝑsona tm̄. ergo ꝯuenit ea frui sine alia ꝑsona. Rñdeo negando primā ꝯñam. q: in añcedēte nō est aliqua falsa implicatio. sed in ꝯñte ē falsa implicatio. qm̄ implicat ꝙ ꝯtingit eam accipere vt est in vna ꝑsona tm̄. ⁊ hoc est māifeste falsum. q: cū illa sit affirmatiua simplr. seqret ꝙ esset in vna ꝑsona tm̄. quod est māifeste falsum. Si dicat ꝙ aliqs potest credere eā esse in vna ꝑsona tm̄. ⁊ tamen talis pōt frui ea. ergo talis fruet ⁊ vt est in vna ꝑsona tm̄. Respōdeo negando ꝯñam. q: qūis aliqs credat eā esse in vna ꝑsona tm̄. ⁊ fruat ea. ⁊ ideo credat frui ea vt est in vna ꝑsona tm̄. hoc est. credit istā ꝓpōem esse verā. fruit ea vt est in vna ꝑsona tm̄. nō tn̄ sequit ꝙ fruit ea vt est in vna persona tm̄ ꝓpter falsam implicationē. q: in consequēte implicat ꝙ est in vna ꝑsona tm̄. quod tn̄ nō implicat in ista. credit eā esse in vna persona tm̄. ⁊ ideo ꝯña nō valet. sicut nō sequit. aliqs credit aliquod corpus eē in loco vbi nō est ⁊ cognoscit illud corpus. ergo cognoscit ipm vt est in loco vbi nō est. Silr nō sequit sortes credit platonē nō esse et cognoscit ipm. ergo cognoscit ipm vt non est. ſ bene sequit ꝙ credit istam ꝓpōem esse verā. cognoscit sortē q nō ē.

Ad argumenta scoti · *Ad primā ꝓba.*

M *Ad cōfirmatiōēʒ*

Ad ꝯfirmationē ꝯcedo. ꝙ ex puris naturalib⁹ possumus cognoscere istā ꝓpōem deus ē summum bonū. ⁊ tn̄ ipa eēntia diuina nō plus cognoscit fʒ tales ꝯceptus q̄ trinitas ꝑsonarū q: illud quod cognoscim⁹ ita vere cōpetit trinitati ꝑsonarū sicut diuine eēntie. ita cm̄ realiter ⁊ ita vere trinitas ꝑsonarū est summū bonum. sicut diuina eēntia est summū bonū. qūis ista ꝓpositio sit nobis nota. eēntia diuina est summū bonū. ⁊ hec nō: trinitas ꝑsonarum est summū bonū. ⁊ hoc q: subiectum pro eisdē supponēt. qūis hoc nesciat a nobis. Et ita nō plus cognoscit diuia essentia q̄ trinitas ꝑsonarūʒ. Sicut posito ꝙ itellect⁹ sit realit ipa sbā aīe. nec aliquo mō distinguat. sicut post ostendet. tunc impossibile est ꝙ sbā aīe cognoscat nisi itellect⁹ cognoscat. q: ipossibile est ꝙ idē de eodē vere affirmet: ⁊ vere neget ab eodē. ergo nō pōt cognosci sbā aīe nisi eodē mō cognoscat intellect⁹. ⁊ tn̄ multi ista ꝓpō est nota. sbā aīe est sbā. ⁊ hec ignorata. intellect⁹ est sbā. Et rō est. q: nescit a tali pro quo supponit iste t̄min⁹ itellect⁹. Ita est i ꝓposito. q: nescit pro quo supponit iste t̄mi⁹ summū bonū. qn̄ dr: de⁹ est summū bonū. vtrū scʒ ꝑ vno supposito absoluto. vel pro trib⁹ suppositis respectiuis. qūis aliq credāt se scire ꝙ supponit ꝑ supposito absoluto. ⁊ nō ꝑ tribus suppositis relatiuis. nō potent h esse nota. de⁹ est summū bonū. ⁊ h ignota. de⁹ est tria supposita relatiua. et tn̄ nō plus tūc itelligit eētia diuia q̄ trinitas ꝑsonarū. et sicut nō pōt itelligi essentia diuia. nisi itelligat trinitas ꝑsonarūʒ ita nō pōt volūtas frui eētia: nisi fruat trinitate ꝑsonarū.

N *Obiectio.*

Si dicat. ꝙ tūc posset trinitas ꝑsonarū cognosci ex puris naturalib⁹. sicut eēntia diuia pōt cognosci ex puris naturalib⁹.

Responsio.

Rñdeo ꝙ de v̄tute sermonis h debʒ cōcedi. ex puris naturalib⁹ pōt ita bene cognosci trinitas ꝑsonarū sicut eēntia diuia. Et rō est. q: a q̄cūq pt cognosci ex puris naturalib⁹ q̄tuʒ ad cōcept⁹ quos cōit ꝯcludebāt phi de deo. ita vere ꝯpetit trinitati ꝑsonarū sicut eēntie diuie. Tn̄ ex puris naturalib⁹ pōt ista ꝓpō esse nota. eēntia diuina est. in q̄ nō subijcit illa eēntia q̄ de⁹ est. ſ vn⁹ cōcept⁹ q̄ nō est diuia eēntia nec est deus. Et ista ꝓpō trinitas ꝑsonarū ē. in q̄ nō subijcitur illa trinitas q̄ ē in deo. ſ vn⁹ concept⁹ q̄ nō est de⁹. nō pōt eē nota ex puris naturalib⁹. Et sic intelligūt scti ⁊ doctores. qn̄ dicūt ꝙ ex puris naturalib⁹ nō pōt cognosci trinitas ꝑsonarū. h est ex puris naturalibus nō pōt cognosci euidēter ista ꝓpositio eē vera. trinitas ꝑsonarū est de⁹: vel de⁹ ē tres ꝑsone. Et pōt esse cāplʒ ad h. q: ista debʒ ꝯcedi de v̄tute sermōis res creabilis pt cognosci ab itellectu naturali. ⁊ tn̄ h nō pōt esse nota euident ex puris naturalib⁹. res creabilis est. Et rō ē. q: q̄uis aliq res possit cognosci in aliquo cōceptu simplici vel ꝯposito ꝓprio. tn̄ multa pīt de illa re ignorari. q tn̄ eq essentialr sibi couenīūt. Si dicat ꝙ si ꝑsone cognoscunt ab intellectu. ergo intellectus est cert⁹ se cognoscere tres ꝑsonas. Dico ꝙ ꝯña nō valʒ. q: q̄uis iste ꝑsone cognoscant in cōceptu tali cōposito ꝓprio. nō tn̄ euidēter cognoscit se cognoscere tres ꝑsonas. ſ euidē-

ter cognoscit se cognoscere aliqd. Utrū tñ illud sit tres ꝑsone vel vna non pōt euidēter cognoscere. ⁊ tñ in re ꝟitate tres ꝑsonas cognosceret nō in se sed in cōceptu aliquo ꝓprio. sed cognitio in tali ꝯceptu nō est aliud ꝙ̄ habere talē conceptū ⁊ scire ꝙ vere ꝑdicaṫ de aliquo ente. Et ideo cognoscere tres ꝑsonas nō ē aliud ꝙ̄ cognoscere vnū conceptū ꝓpriū tribus ꝑsonis. ⁊ scire euidēter ꝙ ille ꝯceptus de aliquo ente ꝑdicaṫ. sicut cognoscere tres ꝑsonas nō est nisi cognoscere ꝙ aliquod ens est summū bonū. ens ꝑmū actus purus. q2 oīa ista verissime competūt diuinis ꝑsonis. Et ita patet ad argumentū ꝙ ꝯtingit habere actū ordinatum circa eēntiā nō tñ sine ꝑsona. Si dicaṫ ille qui credit tres ꝑsonas nō esse. et vult eas nō esse. nō fruiṫ ꝑsonis sed magis odit. sed aliquis infidelis credit tres ꝑsonas nō eē ⁊ vult eas nō esse. ḡ nō fruiṫ eis. ⁊ tñ tal' pōt frui eēntia diuina. q2 multi tales vellēt mori ꝓ deo. qḋ n̄ eēt nisi diligerēt deū sup oīa. ⁊ ꝑ ꝯñs fruiṫ deo. Respōdeo ꝙ tal' fruēs eēntia diuina ꝙ̄uis forte ꝓpter errorē in intellectu ⁊ ꝑsumptōēz in voluntate nō ordinate: fruiṫ ēt diuinis ꝑsonis ꝙ̄uis ignoranter. q2 nescit se frui illis ꝑsonis. Et qñ dr̄. vult eas nō esse. Dico ꝙ nō vult eas nō eē. ꝙ̄uis credit se velle eas nō esse. ꝟ vult eas esse ex hoc ipō ꝙ vult rem illā esse que est ille ꝑsoē. et ita decipiṫ credēdo se velle illud nō esse qḋ tñ vult eē. ⁊ ita nunꝙ̄ fruiṫ eēntia nisi fruēdo ꝑsona. ꝙ̄uis ignorāter. Si dicaṫ ꝙ nō ignoranter fruiṫ deo vel diuina eēntia. ⁊ ignoranṫ fruiṫ ꝑsona diuina. ergo aliquo modo cognoscitur ab eo diuina eēntia quo nō cognoscitur ab eo diuina ꝑsona. ⁊ ita habeṫ ꝓpositū. Rñdeo ꝙ ꝯñā nō valet. sed ad hoc ꝙ ignoranter fruaṫ diuina ꝑsona et sciēter eēntia. sufficit ꝙ hec sit sibi nota. iste fruiṫ diuīa eēntia. Et isto modo cōcedo ꝙ ignorāter fruiṫ ꝑsona. ⁊ scienter deo. ⁊ tñ fruiṫ ꝑsona ⁊ nunꝙ̄ deo sine ꝑsōa cū deus realr̄ sit ꝑsona. Concesso tñ ꝙ aliqs possit frui eēntia nō fruēdo ꝑsona. ⁊ ꝙ aliquis possit intelligere eēntiā nō intelligēdo ꝑsonā quod tñ vt credo difficile est videre. argumētū nō cōcludit ꝙ aliqs possit ordiate frui eēntia nō fruēdo ꝑsona. Cuius rō est. q2 sicut ꝟm istū doctorē aliqd potest distinctius significari ꝙ̄ possit intelligi. ita pōt distinctius diligi ꝙ̄ intelligi. sicut em̄ ꝯcludēdo ꝙ est aliq̄ substātia que est subiectū multoꝝ accidentiū ⁊ distincta ab illis. pōt imponi nomē quod sit ꝓpriū signū illius distincti ab oībus accñtibus. ita cōcludendo. ꝙ est aliquod ens distinctū realiter ab omni ente finito quod est causa cuiuslibz entꝭ finiti ⁊ ꝑncipiū nostre beatificatōis future. ⁊ sic de aliis cōditionibus. potest volūtas sūme diligere illud. ⁊ quodlibet qḋ est idē realr̄ cuz illo. ⁊ ad hoc obligaṫ. Ex quo intellectus pōt euidēter cognoscere ꝙ illud ⁊ quodlibz quod est realr̄ ipm est summe diligibile. ⁊ ꝑ ꝯñs cuz quelibet ꝑsona sit realr̄ illud ēs summū qḋ est causa oīm. potest volūtas ⁊ debet quālibz ꝑsonam summe diligere. ⁊ tñ nō pōt intellect' distincte intelligere ⁊ in particulari. nec eēntiā nec ꝑsonā. Et ideo qui frueret eēntia ⁊ nō ꝑsona. si tñ hoc eēt possibile nō ordinate frueretur. Et iō infideles ⁊ heretici q̄cūq3. q̄ credūt se frui deo. ⁊ credūt se nō frui diuinis ꝑsonis. nō ordinate fruunṫ. Ad aliud nego istā ꝯsequentiā. sūt tres distincti articuli respectu ꝑsonarū. ḡ vna ꝑsona pōt ꝯcipi sine alia. Sz tñ pōt credi cōcipi vna ꝑsona sine alia. Et rō est q2 ad distinctōēz articuloꝝ sufficit distinctio signoꝝ. siue ꝯceptuū. siue vocū et iō possūt eē tres articuli respectu triū ꝑsonarū. ex quo ipe ꝑsone distinguūṫ realr̄. nō tñ pōt vna intelligi alia nō intellecta. sicut ꝟm istos correlatōnes distinguūṫ realr̄. ⁊ ideo potest vna significari vno signo ⁊ alia alio. ⁊ sūt distincte ꝟitates de distinctis correlatōnib'. ⁊ tñ ꝟm istos nō pōt vna relatio intelligi sine alia. ḡ multo fortius ꝑsone diuine (que ꝙ̄uis distinguanṫ realr̄ tñ vna res simplicissima est iste ꝑsone) sic se habebūt ꝙ vna nō pōt intelligi sine alia. quāuis possit significari sine alia. Si dicaṫ ꝙ rñsio inficit rōem positionis. q2 sic idē affirmaṫ de vna ꝑsona ⁊ negaṫ ab alia. ḡ nō est incōueniens ꝙ idez affirmaṫ de vna ꝑsona ⁊ negaṫ ab alia. Assumptū pz. nā hec est vera. ꝑsona ꝑma significaṫ hoc noīe pr̄. ⁊ hec silr̄ est vera. scḋa ꝑsona nō significaṫ hoc noīe pr̄. ḡ eodē modo poterit hec esse vera. pr̄ intelligiṫ. ⁊ hec similr̄ filius nō intelligiṫ. Rñdeo ꝙ vnū sequiṫ ex sacra scriptura ⁊ determinatōe ecclie ⁊ aliud n̄. Nam aliqd significari aliquo noīe vel ꝯceptu ad ꝯñs est esse illud de quo verificaṫ illud nomen vel ꝯceptus ꝓ quo supponit. Nūc aūt h̄ nomē pater vere ꝑdicaṫ de ꝑma ꝑsona ⁊ nō de scḋa. ⁊ ideo ꝑma ꝑsona significaṫ hoc noīe et nō scḋa. Sed ex parte alia nō ita formalr̄ seqṫ ex credins ꝙ hec sit possibilis. ꝑma ꝑsona intelligiṫ sine scḋa. Et ideo vl'r ꝯcedo ꝙ de oīb' talib'. intelligi nō intelligi. frui nō frui. significari nō significari. ⁊ de hmōi. debet ꝯcedi ꝙ vnū pōt ꝯpetere eēntie ⁊ nō ꝑsone. si sit expssum in scriptura sacra. vl' ex determiatōe ecclie vel formalr̄ sequiṫ ex illis: ⁊ alr̄ nō. Ad argumentuz ꝑ scḋo articulo qñ accipiṫ. pater ꝑus origine ꝙ̄ generet filiū est ꝑfecte btūs. si intelligat ꝙ in aliquo signo vel instanti pr̄ est btūs

P Ad scḋaz ꝓba.

Replica

Q Respondetur

R Ad rōes ꝑsonas scḋi articuli

in quo nō generat filiū. est ppō simplr falsa. et sic pcedit argumentū. qr tūc aliqd btificaret patrē in aliquo signo vl instāti sine filio. Ūn in quocūq3 signo vl instāti imaginabili est pr btūs. in eodē gnat filiū et spirat spūmsanctū et ideo in eodē est filius et spūssanctus. Si aūt intelligat q sicut inueniť pōritas i diuīs. sic pr pus origine est btūs q generet filiū. tūc cum nō sit ibi alia pōritas originis nisi a quo alius et qui ab alio. iste est intellect ppōnis. pater ex se est btūs. negatiue. h est. est beat et nō ē ab alio btūs pncipiatiue. sed nō ex se gnat filium. sed ab alio pncipiatiue h3 q generet filium. sic adhuc est ppō simplr falsa. qr pater nihil h3 a filio. nec q sit btūs. nec q genera3. nec q sit pater. sed ex se h3 q generat filium. sicut q sit btūs. Unde nec pfectionē intrinsecam: nec nō intrinsecā h3 a psona pducta. Si aūt itelligat sic. q pr est pus btūs q generet filiū qr est btūs filio nō gnato et nō est pr filio non gnato. sic adhuc est simplr falsa. qr qncūq3 pr est btūs. filius est gnatus. Nec videť posse illa ppositio aliter intelligi. si tn dimittat pōritatē originis. et accipiat istā ppōe3. pater pus aliq pōritate est btūs q generet filiū. Dico q ista ppō pōt hre bonū sensum. intelligēdo q beatitudo pris est aliq pōritate por gnatōne qua pduciť filius et etiā ipo filio. Et hoc pōt cōcedi qr ibi ē pōritas cuiusdā ꝯcōitatis et ꝯñe. qa sequiť formalr. a est pater g a est btūs. et nō sequiť ecōuerso. a est btūs g a est pater. nā filius est btūs. et tn filius nō est pr. nec etiā spūssanctus. Et sub isto itellectu pōt cōcedi ista ppō Uel forte sub isto intellectu btitudo est pncipiū generādi filiū. et ita por origine filio aliq modo. et p ꝯñs gnatione p quā pduciť. Et cōcessa illa ppōne sub aliquo bono intellectu.

Rñdeo vlterius ad rōem qn d3. in illo pori est pfecte btūs. g in illo pori h3 obiectū pfecte beatificans. Dico q si isti ablatiuo adiectiuo. pori corrñdeat aliqd substātiuū aliud q pater vl eēntia diuina. vel filius. vel spūsscūs. vel aliqd tale. puta intelligēdo q in illo pori signo vel istanti sit pfecte btūs. aīs est simplr falsū. nec sequiť ex ppōne priori sub licito intellectu cōcessa. Si aūt suū substantiuū sit eēntia vel pr. tūc est iste sensus in illo priori. h est in illa priori eēntia. vl in illo priori patre. est pfecte btūs Et tūc si intelligať sic. in illa priori eēntia est pfecte btūs. h est. est pfecte btūs i eēntia q est por oī creatura. et aliq prioritate sc3 prioritate ꝯñtie. est prior etiā qlibet psona. sic pōt ꝯcedi q in illo priori ē pfecte btūs. Siliť in priori patre. h est in patre q est prior oi ente creato. et q est prior origine filio ē pfectē btūs, et sic siliť in priori filio. h est in filio q est prior oi ente creato. et spūsctō. et est pfecte beatus. et sic de aliis. qliber talis vt substātiuū illius adiectiui intelligiť: vel essentia diuia vel psona. vel pductio seu relatio. pōt ꝯcedi sub conuenienti itellectu h nō sp sub eodē vt pt3. Et qn vlterius inferť. g i illo priori h3 obiectū pfecte btificās. Ista pōt cōcedi sub vno itellectu. qr sub vno intellectu pōt cōcedi q in filio h3 obiectū pfecte beatificās. qr .s. qcqd btificat patre3. vel est in filio p idētitatē formalē. vel p idētitatē realē. vel circumsessionē. vel p aliquē aliū modū. Ūn etia3 aliquo mō accipiēdo esse in. posset ꝯcedi q pr nitas est in filio. quis ille modus eēndi in nō sit forte vsitatus. Intelligēdo eni p esse i aliquo. oē illud qd est alia eadē res nūero cū alio posset cōcedi q pnitas est in filio. qa vna res nūero est pnitas et filius. Si dicať q h nō videť vera. pať btificať in filio. Rñdeo q nō est magis incōueniēs q pať btificeť in filio. q q sit in filio. h scri ꝯcedunt q pr est in filio. g ita poterit btificari in filio. Et forte sic intellexit Aug qn dicit q pať oia videt in vbo. Sz de h alias. Dico g q stant simul. q pr btificať in essentia vt est por filio aliq pōritate. et tn q btificeť in essentia inquātu3 cōicata trib. qr eadē est. et ex hoc ipo q est cōicata trib est prior tali prioritate ꝯñe. Ista tn ppō. pr btificať in essentia vt ē por filio. pōt hre intellectū verū et fl̄m. qr si fiat reduplicatio. vt denoteť eē ꝯuertibilitas inť pdicatū pricipale et illud sup qd cadit reduplicatio. sic est fl̄a qr tūc iferret istā q pr btificareť in oī filio. et pcise in priori filio et h est fl̄m. qr btificať in filio q nō est por filio Si aūt itelligať q pdicatū pricipale insit vl̄r illi sup qd cadit reduplicatio. sic ē vera. qr ī oī priori filio pr pfecte btificať. qr et in essentia et in seipo. Sz ꝯ istā rñsionē videť arguere iste doctor. qr qlib3 psona itelligit formalr intellectu vt ē in ipa. nō vt ē in alia. nec vt in tribus ex. xv. de trini. Videť g q qlib3 itelligit pfectē itelligēdo eēntiā vt ē in se formalr. g pfecta intellectio q est btifica nō necrio reqrit eēntiā itelligi vt i trib. Probatio pme ꝯñe. qr nō minus reqriť itelligibile q itellect. g in pfecte itelligēte ex se. nō min reqriť q hēat obiectū in se vt formalr itelligibile. q q hēat itellectū in se vt quo intelligat. Cōfirmať. qr si pr itelligēdo diuinitate3 indiget essentia vt in filio. ergo aliqd reciperet a filio. vel ab aliquo vt in filio. ꝯña pt3 p argumentū phi. xii. metha. qui pbat deū nō intelligere aliud a se. qr vilesceret intellectus eius. qr tūc pfectione3 reciperet ab intelligibili. g ita hic. imo qd est magis incōueniēs perfectionē simpliciť. puta visione3

S Resolutio aūc.

T Instatur

Confirmatio

beatificã quã reciperet pr̃ a tribus psonis vl' ab aliquo vt in trib⁹. Et quo videt̃ seq̃ duo absurda. Primũ φ nõ oẽm pfectionẽ hʒ pr̃ a se. Aliud φ nõ ois pfectio simplex vel eẽnnal' sit aliquo mõ prior ppietatib⁹. sed aliq̃ quasi posterior ipis psonis. puta illa q̃ est ab obiectu vt i trib⁹. si em̃ intelligibile vt in aliquo pducẽdo eẽt principiũ btitudis pr̃is. pater nõ eẽt btũs a se. xv. de trinit. c. vij. g̃ si eentia vt in pducero sit p se obiectũ btitudinis patris. pat̃ nõ erit btũs a se. 9ña pbat̃. q: obiectũ vt est obiectuʒ nõ min⁹ requirit̃ ad btitudinẽ φ̃ intellectus.

V Ridet̃

Ad istud rñdeo qñ accipit̃. q̃libet psona intelligit formal'r intellectu vt est in ipa. nõ vt ẽ in alia nec vt in tribus. Hoc põt intelligi dupliciẗ. Uno mõ φ psona intelligat intellectu vt in alia psona. ita φ intelligat illa psona. et tũc eẽt illa psona. Et isto mõ intelligit beat⁹ Aug⁹. xv. de trini. c. vij. In illa trinitate q̃s audeat dicere prẽm nec seipm nec filiũ nec spm̃ sanctũ intelligere nisi p filiũ. nec diligere nisi p spm̃ sanctũ. aut meminisse tm̃mõ vel sui vel filij vel spũssancti. Et sequit̃. Si em̃ sol⁹ sibi filius intelligit. vt intelligẽtia sit. ⁊ sibi. ⁊ patri. et spũisco. ad illã redit̃ absurditatẽ vt pr̃ non sit sapiẽs de seipo sed de filio. Hoc est sicut expresse ibidẽ exponit btũs augustin⁹. φ fili⁹ nõ est intelligẽtia nec sapia ipi pr̃i. vt ipo sapiat vel intelligat. q̃si ipe ex seipo nõ bẽat intelligentiã vel sapiam. Et codẽ mõ filius non est btitudo pr̃i. quasi pater nõ babeat btitudinẽ a seipo. Et isto mõ nõ btificat̃ eẽntia vt i filio quasi pcise bẽat btitudinẽ a filio vel a tribus psonis ⁊ nõ a seipo. Si aũt intelligat φ q̃libʒ psona intelligit formal'r intellectu vt ẽ in ipa nõ vt in alia. quasi possit btificari vel intelligere sine alia psona. h̃ est impossibile ⁊ cõtra btm̃ augustinũ. xv. de trini. c. xv. vbi dicit. Nouit oia deus pr̃ in seipo. nouit ⁊ in filio. s̃ in seipo tanq̃ seipm. in filio tanq̃ v̄bum suũ. quod v̄bum natum est de oibus bis que sũt in seipo. Oia sil'r nouit ⁊ filius in se. scʒ tanq̃ ea q̃ nata sũt de bis que pr̃ nouit in seipo. in pr̃e autẽ tanq̃ ea de q̃bus nata sunt q̃ ipe filius nouit in seipo. Sciũt g̃ inuicẽ pater ⁊ fili⁹. sed ille gignẽdo. iste nascẽdo. Ex qua auctẽ pʒ φ q̃libet psona nouit oia in q̃libet psona. ⁊ eadẽ rõe beatificat̃ in q̃libet psona. q̃uis pr̃ nõ sit beatus qualibet psona. sicut nec est sapiẽs qualibʒ psona fm btm̃ Augustinũ. Sic g̃ pʒ quõ intelligenda est illa ppõ. q̃libet psona intelligit formal'r intellectu vt est in ipa nõ vt in alia. q: scʒ nõ babeat ab alia psona φ intelligat intellectu. ⁊ hoc loquẽdo de pma psona. Sed cum h̃ stat φ intelligit ⁊ eẽntiã in alia psona et aliaʒ psonã ⁊ φ non possit intelligere seipam nec essentiã diuinã. nisi intelligẽdo quãcunq; psonã. Et qñ vltra accipit̃. nõ min⁹ req̃rit̃ ad intellectionẽ intelligibile φ̃ itellect⁹. g̃ i pfecte intelligẽte se nõ min⁹ req̃rit̃ φ babeat in se obiectũ vt formal'r intelligibile. φ̃ φ babeat itellectũ in se quo intelligat. Rñdeo φ nõ min⁹ requirit̃ itelligibile φ̃ itellect⁹. tñ alit̃ req̃rit̃ aliq̃d qđ est itelligibile. ⁊ al'r intellect⁹. q: itellectus req̃rit̃ vt real'r ⁊ formal'r idẽ cũ itellectione. ⁊ vt real'r idẽ cũ intelligẽte. q̃uis nõ vt formal'r idẽ. s̃ aliq̃d qđ ẽ itelligibile nõ req̃rit̃ vt formal'r idẽ cũ itellectõe. ⁊ põt real'r distingui ab intelligẽte. Et iõ nõ opʒ φ oi eodẽ mõ itelligẽs bẽat itelligibile quo hʒ intellectũ. Et iõ q̃uis bẽat formal'r ex se intellectuʒ. nõ tñ oʒ φ bẽat quãlibʒ psonã intellectã. Hoc pʒ etiã fʒ eos. q: ipi ponũt φ pr̃ simpl'r ⁊ real'r intelligat filiũ. ⁊ φ itelligit eẽntiã in filio. ⁊ eadẽ rõne φ btificat̃ in filio. ⁊ tñ nõ eodẽ mõ hʒ intellectũ ⁊ filiũ fm eos. Sʒ cõtra. visio q̃ pr̃ videt eẽntiã vt est in pr̃e est pfecta. q: btifica. g̃ nõ req̃rit eẽntiã intelligi vt est in trib⁹. Respõdeo φ hec 9sequẽtia nõ valet. q: eodẽ modo est indistincta re ⁊ rõe. q̃ videt̃ eẽntia vt in patre. ⁊ vt in trib⁹ psonis. nec plus põt visio essentie vt in patre sepatia visione essentie vt in trib⁹. φ̃ visio essentie vt in patre põt sepati a visiõe eẽntie vt in patre. Et p hoc ptʒ. φ dictũ doctoris nõ valet fm ppria sua pricipia. Nã visio q̃ pr̃ videt essentiã vt in patre. nõ distinguit̃ realit̃ nec formalit̃ a visione qua videt essentiã vt in tribus. sed non btificat̃ nisi visione qua videt essentiã. g̃ non btificat̃ nisi visione qua videt essentiã vt in tribus. g̃ nõ prius btificat̃ φ̃ videt essentiã vt in tribus. Ad cõfirmationẽ p dicti argumẽti dico. φ ista 9ña nõ valʒ. pater intelligit btifica visione essentiã vt in filio. g̃ aliq̃d recipit a filio vel ab aliquo. Et hoc q: filius nec aliq̃d in filio est causa illi⁹ visionis nõ plus φ̃ est causa deitat̃. q: in nullo distinguit̃ visio a deitate. Ad pbationẽ dico. φ phs pbat deũ nõ itelligere aliud a se tanq̃ recipiẽs intellectionẽ ab alio. q: tũc vilesceret intellectus eius. Et isto modo dico φ pr̃ nõ itelligit essentiã vt in filio. nec in pmo instãti originis nec in aliquo: imo nunq̃ in ppetuũ sic intelligeret essentiã vt in filio. q̃a nunq̃ reciperet aliq̃d a filio. Et ita argumentũ pbat. φ pr̃ nunq̃ intelligit essentiã vt in filio. Et hoc veruʒ est. recipiẽdo intellectionẽ a filio: vl' ab aliquo in filio. tñ vere intelligit essentiã in filio nõ recipiẽdo intellectionẽ a filio. Et ita ptʒ φ nõ seq̃tur primũ incõuenies ad qđ deducit̃. q: pr̃ nibil recipit a filo. q̃uis itelligat filiũ ⁊ essentiã

X Ad cõfirmatõeʒ

in filio. Adliud etiã inconueniẽs nõ sequitur q̄ eẽntia vt in filio est prior: aliq̃ prioritate etiã ipo. scz prioritate cuiusdã cõitatis. Nã eẽntia que est in filio est filius. ⁊ tñ pater nõ est filius. Tñ de ista ppõne reduplicatiua. eẽntia vt i filio est prior ppãetate. põt dici q̄ ipa est falsa. q: infert istã. oĩe quod est in filio est prior p̄prietate p̃ris. qd̄ est falsum de filiatõe. Et ĩdo q̃stuz ad tales ppões reduplicatiuas. an sint vere vel false. reducendũ est ad regulas q̄ dicẽtur infra. dist. xij. q. iij. de ppõnibus reduplicatiuis. Et qñ d: q̄ si intelligibile vt in aliquo producẽdo eẽt principiũ btitudinis p̃ris. pof nõ eẽt btũs a se. ḡ si sit obiectũ vt i aliquo producẽdo nõ est pater btũs a se. Dico q̄ producẽdũ põt dupl'r accipi. vel pro iã producto. qd̄ eñ producit. ⁊ sic ꝯña est bona. ß tũc est añs falsũ qd̄ sumit. scz q̄ filius est producẽdus. Nã isto mõ accipiẽdo producẽdũ. nũq̃ filius fuit producẽd⁹ nec vnq̃ erit producẽdus. Alr' põt accipi producẽdũ pro producto qd̄ ⁊ vere producit. sicut fili⁹ semp producit ⁊ semp producit. ⁊ sic ꝯña nõ valet. nã obiectũ nõ est principiũ intellectõis. ⁊ iõ nõ sequit. btificat aliquo qd̄ est vel erit in producẽdo. ḡ nõ est btũs a se. q̄a illa visio est eadẽ totalr' in producẽte ⁊ producẽdo. Si dicat q̄ tũc in primo signo originis in patre non est filius. q: in primo signo filius nõ est. Dico q̄ signũ si ꝯcedat in deo nõ põt eẽ nisi eẽntia vel psonal' relatio. Et ideo idẽ erit dicere. in primo signo originis fili⁹ nõ est. ⁊ dicere. filius nõ est in p̃re. vel nõ est in eẽntia. vl' filius nõ est in p̃nitate. Et de istis p̃z p' predicta q̃d est dicendũ.

y Ad formã q̃onis

Ex p̃dictis r̃ndeo ad formã q̃stionis q̄ nõ est possibile frui aliquo qd̄ ẽ realr' deus. seu hr̃e fruitõem respectũ alicui⁹ qd̄ est realr' deus. nõ habẽdo fruitionẽ alicui⁹ qd̄ est realr' deus. ppter idẽtitatẽ realẽ eẽntie ad psonas ⁊ relatões diuinas. Et si dicat q̄ ßm predicta põt haberi ꝯceptus pprius eẽntie diuine. sicut põt haberi nomẽ ppriũ diuine eẽntie puta tale nomẽ qd̄ significet idẽ qd̄ neq; ẽ generans neq; gn̄atũ. ⁊ p ꝯñs cũ tante abstractõis sit volũtas sicut intellectus. poterit voluntas frui eẽntia nõ fruẽdo psõa. Dico q̄ q̃uis intellectio illa eẽt aliquo mõ ppria diue eẽntie. sic nomẽ tale eẽt ppriũ. ⁊ ita tũc intelligeret eẽntia ⁊ nõ psona illa intellectõe: tamẽ fruitio nõ eẽt ppria. imo talis tũc frueret tam essentia q̄ psona. ppter identitatẽ realẽ eẽntie ⁊ psone: ⁊ h. q: expssum est q̄ eẽntia neq; est generãs neq; pducta. ⁊ q̄ q̃libet psona est generãs vel pducta. ⁊ p ꝯñs talis ꝯceptus est pprius eẽntie et sibi cõueniẽs p p̃dicationẽ: ⁊ nõ p̃dicat de aliqua psona. nec de pnoie demõstrãte p̃cise psonã. ⁊ hoc est tũc cõuertibile cũ hoc q̄ dico eẽntiã intelligi illa intellectõe ⁊ psonã nõ intelligi illa intellectõe. Non tñ debet absolute negari psonã intelligi illa intellectõe. et hoc: q: q̃uis ille ꝯceptus nõ respiciat psonã tanq̃ subiicibilẽ respectu illius ꝯceptus. tñ dat itelligere vel ꝯnotat. vel alio mõ significat psonã. Et iõ illa intellectõe aliquo mõ psona intelligit. q̃uis nõ eodẽ modo. sicut nec eodẽ modo significat. Et ita p̃z quõ põt saluari qd̄ dictuz est prius. scz q̄ nunq̃ nec abstractiue nec ituitiue põt intelligi eẽntia nisi intelligat psona. q̃uis possit hr̃i aliq̃s ꝯceptus pprius diue eẽntie. qui eñ aliquo mõ importabit psonã. ⁊ eodẽ mõ aliquo mõ intelligit psona. Et ita p̃z quõ sub vno sensu põt cõcedi. q̄ põt intelligi essentia nõ intellecta psona. q: sequit ex creditis i scriptura vel ex determinatõe ecclie. Sed nõ d3 cõcedi q̄ aliq̃s põt frui eẽntia nõ fruẽdo psona. q: hec nõ sequit euidẽter ex creditis. Et ideo qñ aliq̃ sunt idẽ realr'. nõ est tanta abstractio volũtatis sicut intellectus. scz q̄ sicut intellect⁹ põt intelligere vnũ sine alio mõ sup'i⁹ declarato. q̄ eodẽ mõ volũtas põt frui vno nõ fruẽdo alio ppter rõem dictã.

z Ad p̃mũ p̃ni.

Ad p̃mũ argumentũ p̃ncipale p̃z p iaz dicta. quõ equoce ꝯcipiẽdo. põt eẽntia intelligi sine psona. ⁊ quõ nõ.

Ad scd̃m

Ad scd̃m ꝯcedo q̄ oĩe p̃us causalitate ⁊ tp̃e ⁊ pfectõe põt intelligi a nobis sine posteriori. q̃uis nõ a deo: sed p̃us p̃oritate cuiusdaz cõitatis. cũ quo eñ est vnũ realr'. nõ põt intelligi sine illo. hmõi est eẽntia respectu psone. Et ppter calumniãtes expono me ⁊ dico. q̄ nihil aliud intelligo p eẽntiã esse priorem psona. nisi q̄ eẽntia est tres psone ⁊ tres relatões. ⁊ nulla psona est tres psone.

Ad cõfirmatiõ

Ad ꝯfirmationẽ dico q̄ intellectus põt ꝯiũcta in re diuisim intelligere. ß si sint vna res. vel si aliqua vna res simplex est illa. nõ põt intellectus intelligere diuisim. Ita est in pposito q̄ eẽntia ⁊ psona non sunt ꝯiũcta in se. sicut paries ⁊ albedo ꝯiũgũt immo sũt vna res. ⁊ iõ nõ põt intelligi eẽntia nisi intelligat psona. q̃uis albedo possit itelligi nõ intellecto pariete.

Ad tertiũ

Ad tertiũ dicẽdũ q̄ relatio nõ h3 distinctã bonitatẽ. nec h3 etiam distinctã entitatẽ ab entitate eẽntie. q: relatio ⁊ eẽntia nõ sũt due entitates. Et si dicat q̄ est distincta entitas ab alia relatõe. põt ꝯcedi q̄ est distincta entitas relatiua. q: tñ iste due entitates relatiue sũt vna simplex entitas absoluta. iõ non põt vna intelligi sine alia.

Ad quartũ

Ad quartũ per idẽ dicendũ est. q̄ vna res põt itelligi nõ intellecta alia re. qñ ille due res nõ sũt vna res simplex. qñ aũt sũt vna res simplex nõ oportet. Ita est in pposito. q: due psone sunt

Ad quintū

realr vna simplex eēntia. Ad vltimū dico. φ plus repugnat eentie diuine terminare actuz intelligēdi sine psona. φ repugnat vni psone terminare nature assumpte depēdētiam sine alia. sic̄ fz btm aug. pl⁹ repugnt vni psone creare sine alia φ icarnari sine alia. s vn̄ bē notū Dico φ vnū est notū per scripturā. ⁊ aliud nō. et ideo debet vnū cōcedi ⁊ nō reliquū. Unde per rōne;z etiā supponēdo articulū fidei de trinitate nō pōt plus pbari φ vna psona pōt incarnari sine alia. φ φ vna pōt creare sine alia nec pōt pbari plus φ relatō pōt esse rō terminādi dependētiā nature assūpte. φ φ pōt esse rō terminādi depēdētiā rei create. Unū tn̄ est tenendū ⁊ nō aliud. ppter rōem dictam.

Questio sexta distinctionis prime.

A
Questio VI

Sexto quero vtrū

voluntas ɔtingēter ⁊ libere fruat fine vltimo. Q nō. qz voluntas naturaliter inclinat ad volēdū finē vltimū. sic̄ vnūqdq; nālr inclinat in suā pfectōnē g nō pōt in oppositū. qz i quocūq; fuerit oppositū illu⁹ ad qd nālr inclinat violētat. s voluntas nō pōt violētari. g ⁊c. Ad oppositū. voluntas ē receptia volitōis ⁊ nolitōis respcū cuiuscūq; obiecti. s nullu⁹ ē receptiua nisi cu⁹ ē actiua. g actiue pōt i volitōez respcū cuiuscūq; obiecti et etiā in nolitionē. g libere ⁊ ɔtingēter. Ad qōnē d; φ voluntas nō nccrio fruit fine vltimo ōnso in vli. Scdo φ nec fine vltimo ōnso i porticlari s obscure. Tertio φ nec fine vltio ōnso clate in pticulari. Primū pbat pmo sic. Necessitas nalr n̄ stat cū libertate. qz nā ⁊ voluntas sunt pncipia actiua hn̄tia oppositū modū pncipiādi. g cū mō pncipiādi voluntat nō stat mod⁹ pncipiādi nature. s voluntas libere vult finē g n̄ pt nccitate nāli velle finē. nec p ɔn̄s aliq mō nccria. Assūptū scz φ voluntas libere velit finē pbat. qz eadē est potētia q vult finē ⁊ illō qd est ad finē. g eūdē modū agēdi hz. qz diuersi modi operādi arguūt diuersas potētias. libere aūt opat circa ea q sūt ad finē. g circa finē. Preterea sm btm augustinū. i. retracta. c. ix. nihil ē tā in ptāte voluntat φ ipa voluntas qd nō intelligit nisi φtū ad actū elicitum s g actus voluntatis sit in ptāte voluntat mediante actu alter⁹ potētie. m̄tofortı⁹ ē in ptāte voluntatis immediate. s in ptāte voluntatis est velle vel nō velle finē mediāte actu intellect⁹. qz in ptāte voluntatis est auertere intellectū a ɔside ratōne finis. g ⁊c. Confirmat ista ratio. quia illud quod nō impeditū necessitat ad agendū de necessitate remouet pbibēs actōez si pōt. ergo si voluntas nō impedita. necessitata ex natura sua ad agēdū de necessitate. remouet necessario oē pbibens illā volitionē si pōt. pbibēs aūt hac volitionē est nō cōsideratio finis. ⁊ hāc pōt voluntas remouere faciēdo itellectū stare in ɔsideratiōe finis. g voluntas de necessitate faciet intellectū stare i cōsideratiōe finis Maior ptz. qz qd ex se necessitat ad agenduz nūφ pbibet: nisi p aliqd repugnās vincēs virtute eius actiuā. sic̄ ptz de graui. pbibet eni a descēsu ppter aliqd repugnās vincēs eius inclinatōez. ⁊ pari necessitate remouet īpedimētuz si pōt. Itē arguit scdo sic. oē agens de necessitate. agit sm vltimū potētie sue. qz sic̄ nō est in ptate eius actio. ita nec modus agēdi. s. intēse vl̄ nō intēse agere. g voluntas de necessitate volet sp finē intēsissime. ⁊ φtū pōt cuius oppositu;z experimur. Tertio sic. potētia libera p pticipatione nō magis tēdit in obiectū pfectū φ in aliud obiectū. g nec potētia libera p essentiā. Non est aūt dr̄a int finē volitū ⁊ alia volita. nisi ex pte obiecti pfections. Ans ptz. qz visus q est potētia libera p pticipationē. qtinus actus eius subest iperio voluntatis. nō magis nccrio videt pulcrū φ min⁹ pulcrū. ⁊ iō ab vtroq; eqliter auertit. ⁊ vtrūq; eq cōtingēter videt. Scdo φ dicit φ nō nccrio fruit fine i pticulari obscure apprebēso. p;z ex pbatione tertij. Tertiū pbat scz φ voluntas etiā eleuata p caritatē non necessario fruit vltio fine clate viso. Primo sic. qn̄ pncipiū elicitiuū nō necessario elicit. babēs illud principiuz nō necessario agit. s pncipiuz elicitiuū eodē mō se babēs quo prius qn̄ eliciebat ɔtingēter actuz nullo mō elicit necessario. g nec agens babēs illud pncipiū necessario aget. Voluntas aūt babēs eandē caritatē quā modo hz. ɔtingent prius eliciebat actū fruendi. g modo nō nccrio elicit actū illū. cū nulla talis sit facta mutatio ex pte eius. Hoc ptz in raptu pauli. si prius babuit eqlē caritatē cū ea quā babuit in raptu illo. nulla erat mutatio ex pte voluntatis: nec pncipij elicitiui. nlla g necessitas eliciēdi tūc magis φ tūc. nec p consequēs necessitas agendi Vel format sic rō. necessitas agēdi nō pōt eē nisi p aliqd intrinsecū actio pncipio. Per hoc aūt φ intellect⁹ mō videt obiectū. nibil nouū est intrinsecuz pncipio actio in fruitiōe. g nec noua necessitas agēdi. Maior pbat. alioquī necessitas agēdi nō esset p rōez pncipij actiui. ⁊ ita p nichil. vel p pricipiū extrinsecū. ⁊ p cōsequēs p illud esset agere. Minor ptz. qz visio vel nō est cā fruitiōis vel nō pncipalis. s necessitas agēdi nō est nisi p aliqd pncipio actiuo pncipali intrinsecū. Nā scdarii nō dat actiuitatē pricipali. sic̄ nec determinat ipm ad agē

B
Rāño scoti tenētia

Probat pmo

Retracto.

Confirmatio

Tertio.

C
Scdm probabit

D
Tertiū pbabitur

dū.sed ecōuerso pricipale agēs et se ſm modū ſm vtrū ſcðario.ita q̄ ſi nihil in pricipali excludat cōcingentiā.tota actio erit ꝯtingēs. Itē aut finis mouet. aut potētia mouet. Si finis pꝫ.q̄ nō est necessitas. q̄a ille finis ad nulluꝫ actū creatū neēcio mouet.Si voluntas.ꝛ illa nō hꝫ d͞iam ex pte obiecti niſi approximatōeꝫ maiorē vel minorē. tūc arguo. Diuersa approximacio paſſi ad agēs nō causat necessitatē: ſ tm̄ intēsiorē actionē. ſicut pꝫ de calido respectu calefactibiliū plus ꝛ min⁹ approximatoꝝ. Diuersa aūt p̄ntia obiecti. puta visi ꝛ nō visi. nō videt̄ esse niſi diuersa approximacio ei⁹ circa qð hꝫ esse act⁹ volūtatis ad volūtatē.q̄ illō nō diuersificat necitatē:ꝛ n̄ necitatē. ſ tm̄ facit intensiorē ꝛ min⁹ intēsuꝫ actū. Cuius ꝯclusiones vt credo ſint tenēde.tm̄ rōnes nō videt̄ ꝓbare sufficient̄. Ideo arguo ꝯtra eas. Cōtra p̄mā cui⁹ virt⁹ ſtat in hoc q̄ eadē potētia nō hꝫ diuersuꝫ modū ꝑncipiādi. Arguo.q: iſta ꝓpoſitio ſi itelligat q̄ eadē res opatiua indiſtincta oī modo ex pte rei.nō habꝫ respectu diſtinctoꝝ diſtinctos modos principiādi.eſt ſimplr̄ falſa q: volūtas diuina neēcio eſt pncipiū ſpirādi ſpūſſctī ſm iſtos. ꝛ ipa eadē eſt pncipiū creādi creaturas ꝯtigent̄. Ita dicerēt illi de alia opinione.q̄ eadē volūtas eſt ꝑncipiū naturale ꝛ neēriuꝫ volēdi finē vltimū.ꝛ eadē eſt pncipiū cōtingēs ꝛ liberū volēdi ea q̄ ſunt ad finē. Si dicat̄. q̄ pricipiare cōtigent̄ ꝛ neēcio pōt ꝯpetere eidē respectu diuersoꝝ.nō aūt ꝑncipiare naturalr̄ ꝛ libere. Hoc nō valet.q: nō plus repugnāt pricipiare naturalr̄ ꝛ libere diuersa q̄ pricipiare neērio ꝛ ꝯtingent̄ diuersa. Silr̄ h dato hēt̄ ꝓpoſitū q̄ nō eſt incōueniēs q̄n volūtas neērio ferat̄ i finē.ꝛ tm̄ ꝯtingent̄ i illō qð ē ad finē.ita q̄ ex talib⁹ mōis pricipiādi diuersis nō pōt oppoſitū probaci. q̄uis ſm iſtos in vtrūq̄ ferret̄ libere. Pretea.ſic poſtea declarabit̄ itellect⁹ ꝛ volūtas nullo mō diſtinguūtur ex parte rei. ꝛ tm̄ ſm iſtū intellect⁹ neērio causat intellectioneꝫ.ꝛ cōtingent̄ ꝛ libere volūtas causat volitionē. Pretea.q̄ nō tm̄ idē pncipiū poſſit esse causa diuersoꝝ ſpē ita q̄ aliquoꝝ ſit cā naturalis ꝛ aliquoꝝ libera.ſ q̄ respectu eoꝝdeꝫ ſpē pōt esse cā naturalis ꝛ libera videt̄.q: volūtas ſm iſtū doctoreꝫ ꝯtingent̄ ꝛ libere causat dilectionē ſuipſius i ſeipa. ꝛ ipa eadeꝫ voluntas naturalr̄ ꝛ neērio causat dilectōeꝫ ſuipſius in alia volūtate. Aſſumptū pꝫ q: ſm iſtū doctorē.obiectū eſt cā ꝑtialis:nō tm̄ act⁹ itelligēdi:ſ etiā act⁹ volēdi. ſ obiectū diſtinctū a volūtate mō nō causat illū actū illi⁹ volūtat̄ ꝯtingent̄ ꝛ libere.q: tūc ille act⁹ eſſet i ptāte ſua.ꝛ p ꝯñs poſſet nō diligi

Cui⁹ ē beat⁹ Thomas .i.ij.q.x.argumēto.i.ꝛ ij.ꝛ henric⁹ de gandauo q̄dlibet quarto.

ab illa volūtate ſm liberū ſuū. qð eſt maīfeſte falſū.g̊ neceſſario cauſat̄ ab ea.Si dicat̄ q̄ volūtas nō cauſat volitionē in alia volūtate immediate ſ tm̄ mediāte actu cognoſcēdi. Hoc nō ſufficit.q: nō videt̄ de intentōe iſti⁹ doctoris q̄ actus intelligēdi ſit preciſe cauſa effectiua actus volendi.et cū aliq̄d aliō a voluntate eſt cauſa actiua partialis actus volendi.ergo illa cā ptialis erit obiectū.ſilr̄ h dato . ſaltem hr̄ ꝓpoſitū q̄ volūtas eſt cā cōtingēs ꝛ libera actus diligēdi ſeipam.ꝛ q̄ eadē volūtas eſt cā naturalr̄ ꝛ neēria.vel actus volēdi in alia volūtate: vel actus intelligēdi vel ſpēi intelligibil̄ ſi reqrit̄ ante intellectionē. Et qðcūq̄ iſtoꝝ detur.hr̄ ꝓpoſitū q̄ ideꝫ reſpectu vni⁹ pōt eſſe ꝑncipiū nāle.ꝛ reſpectu alterius liberuꝫ. Si dicat̄ q̄ obiectū nō eſt cā effectiua ꝓprie ꝛ p ſe ſed quodā ſpāli mō cāndi. Iſta reſpōſio ē ꝯtra ꝑncipia iſtius doctoris q̄ ꝓbat q̄ obiectuꝫ eſt ptialis cā intellectōis p hoc q̄ nō pōt poni intellcō ſine obiecto. g̊ videt̄ ponere q̄ obiectū eſt ꝓprie cā. Silr̄ eque facilr̄ poſſet poni q̄ calor nō cauſat effectiue ꝓprie. ſ quodā ſpeciali mō cāndi. Pretea ſcða rō nō ꝯcludit.q: dicerēt leuit̄ ad btm̄ auguſtinū q̄ intelligit ð actu volūtatis reſpcū coꝝ que ſūt ad finē.nō auteꝫ de actu volendi reſptū finis. Pretea ꝯfirmacio illa nō videt̄ ꝯcludere. q: nō eſt incōueniēs q̄ aliq̄d ſit in ptāte volūtat̄ mediāte actu aliquo.ꝛ tm̄ q̄ immediate non ſit in ſua ptāte.q̄n ſi illud aliud ponat̄ neērio tēdat in illū actuꝫ Aſſumptū pꝫ.q: volūtate tēdēte in aliqð aīs neērio tendit in ꝯñs ſcitū eſſe ꝯñs.ita q̄ ſtāte ꝑma volitōe ꝛ actu illo intellect⁹. volūtas neceſſitat̄ ad ſcðam.nec pōt nō elicere ſcðam niſi deſtruat ꝑmā. Et ita dicerēt alij.q̄ ſtāte itellectōe finis volūtas neceſſitat̄ ad volendū finem.ita q̄ nō pōt nō velle finē niſi deſtruat itellectōneꝫ finis. Si dicat̄ q̄ q̄uis ſtante vna voliciōe neērio ſequat̄ alia volicio.tm̄ h nō eſt poſſibile de intellectōe.q: nō eſt ſilis ordo volitōis ad intellectōes ſeu intellectōis ad volitionē.q̄lis eſt vni⁹ volitōis ad aliā. Cōtra. h nō ſufficit.q: volūtas poterit ſic diſponi q̄ hꝫ aliquē actū in ſua ptāte.q̄ nulla fcā variacōe ꝑuia illi actui.pōt libere illū actū elicere vel n̄ elicere.ꝛ ſola intellectiōe de nouo ſupueniēte volūtas neērio eliciet illū actū.g̊ nō eſt inconueniēs q̄ aliq̄s actus ſit in ptāte volūtat̄ mediāte actu intellect⁹ poſito in eſſe cuꝫ ceteris diſpōnib⁹.ꝛ tm̄ ꝓpt intellectionē de nouo ſupuenictē nō ſit ſimplr̄ in ptāte volūtat̄. Aſſumptū pꝫ.q̄ ponat̄ q̄ aliq̄s velit effi cacit̄ ſanitatem.ſed ignoret an poclo amara ſit neērio req̄ſita ad ſanitateꝫ ꝯſequēdā vel nō. Hoc poſito

ille poterit libere velle hr̄e potionē amarā & nō velle. ideo aūt incipiēte credere q nullo mō poterit hr̄e sanitatē sine potiōe amara. stante illa credulitate & volitiōe efficaci poni sanitat. necc̄rio sequit̄ volitio potionis amare. & ita necessario. sicut ad p̄ntiā ignis sequit̄ calor in ligno. Ex isto pz q illa ppō. q illud qđ nō impeditū necessitat̄ ad agendū de nec̄itate remouet ꝓhibēs actionē si potest. nō est vl'r v̄a. q̄a sicut declaratuz est. volūtas hn̄s certamen. q nullo modo pōt ↄsequi sanitatē sine potione amara. & hn̄s volitionē efficacē sanitat̄. necessitat̄ ad volendū potionē amarā. ita q illis stātibus nō potest nō velle potionē amarā. et tn̄ nō necessitat̄ ad amouendū oīe ꝓhibēs. q: ꝓhibens illā volitionē est nolitio sanitat̄. et tn̄ illā pōt libere amouere vel nō amouere. Ideo dico q illa ppō v̄a ē de cā tōli. q̄l'cā tutal' p̄t eē creatura. ita q si aliq̄ creatura oi alia creatura circūscripta nc̄itat̄ ad agēdū. rēouet oē ꝓhibēs si pōt. nō aūt ē v̄a de cā ptiali. ita q vna creatura ↄuēit cū alia ad causandū. q̄uis aliq̄n sit ppō v̄a. Per h̄ pz ad ꝓbationē illi⁹ ppōnis q̄n accipit̄ q illud qđ ex se necessitatur ad agendū nūq̄ ꝓhibet̄ nisi p aliqđ repugnās virtutē eius actiuā. ista ppō nō est v̄a nisi đ cā totali. ita q vna creatura sufficit sine alia. sicut pz p exemplū de graui. Vn̄ sic cā ptialis impedit̄ p solā nō assistētiā alteri⁹ cāe ptialis ita aliq̄n cā vna ptial' alia sibi assistēte nc̄rio cāt. nc̄itate tn̄ ↄditōata. videlz si nō velit destruere aliā cām ↄcurrētē. & eadē amota aliq̄n ↄtingēt̄ causat. Ex isto pz q nō tm̄ idē respectū diuersoꝝ pōt hr̄e diuersos mōs cāndi. sed idez respcū eiusdē diuersis tp̄ib⁹ & al'r dispositū. potest hr̄e diuersos modos cāndi. sic volūtas carēs volitiōne efficaci sanitat̄. vel carēs opione firma q̄ opinat̄ se non posse ↄseq̄ sanitatē sine potiōe amara. ↄtingēter appetit potionē amarā. & tn̄ posita volitiōe efficaci sanitat̄. & firma opione itellect⁹ q nō pōt al'r ↄseq̄ sanitatē. nō simpl'r ↄtingēter vult potionē amarā s nc̄rio tali sez necessitate. q nō pōt nō velle nisi velit destruere vel volitionē efficacē sanitat̄. vl' illā opinionē intellect⁹. Sed ↄ p̄dicta pōt instari sic īstāt isti ↄ alios. q: ipossibile est extremū respicere aliđ extremū q̄cūq3 nc̄itate. q̄n tanta nc̄itate respiciat quodcūq3 nc̄rio req̄situ inter illa extrema. alioq̄n nc̄riū depēderet nc̄rio a nō nc̄rio. ḡ qua nc̄itate volūtas tendit in potionē amarā. ea nc̄itate tendit i volitionē sanitat̄. sine q̄ nō tendit in potionē amarā. Preterea. q̄cq̄d nc̄rio q̄escit in aliquo sibi p̄nte. nc̄rio tenet illud sibi p̄ns. si habz & pōt. ḡ si volūtas nc̄rio tendit in potionē amaram & quiescit in ea. necessario tenet eā si pōt. sed nō sine volitiōe sanitat̄. ḡ nc̄rio tenet volitionē sanitat̄.

Ad p̄mū istoꝝ dico q aūs est verū q̄n illđ extremū est cā vtriusq3. & extremi. & req̄siti. & nc̄itate absoluta respicit extremū ita q nāl'r nō pōt poni nisi ponat̄ illud aliđ extremū. q̄n aūt nō est cā vtriusq3. tūc nō est ꝓpe extremū ita q illđ req̄situ sit mediū. vl' si sit cā vtriusq3 et pōt simpl'r ex puris naturalib⁹ pōt sine illo alio extremo. tūc nō oporteret. Et ita est in ꝓposito q volūtas est cā. & volitōis sanitatis. & volitōis potōis amare. & ex puris naturalibus pōt fieri sine vtraq3. Et q̄n đr. nc̄riū n̄ dependet a nō nc̄rio. Dico q nc̄riūz simpl'r nō pōt dependere a nō nc̄rio. s illo mō nulla creatura est nc̄ria. nec aliq̄s effect⁹ sic nc̄rio depēdet a quacūq3 cā. Nō est tn̄ incōueniens aliquē effectū nc̄rio elici ab aliq̄ cā. ita q nō sit p tūc simpl'r in sua ptāte nisi mediante alio nō nc̄rio. qđ scz est in sua ptāte.

Ad scđz dico q q̄n aliq̄d nc̄rio tendit vl' q̄escit i aliquo nc̄rio tenet se in illo si pōt. q̄n nulla alia cā q̄ est in sua ptāte ↄcurrit. q̄n aūt ↄcurrit aliq̄ cā que est in sua ptāte nō opz. Per p̄dicta respōderēt alij ad aliā rōem. ↄcedēdo q ↄsideratōe finis exn̄te eq̄li. semꝑ equal'r volūtas appeteret finē. sicut volitōe sanitat̄ exn̄te eq̄li equaliter appetit̄ potio amara. si opinio firma sit eq̄lis. Unde illa ꝓpositio. omne agens de necessitate agit s̄m vltimū sue potētie. est vera de causa agēte necessario omni alio circūscripto et de causa agente necessario nullo cōcurrēte quod sit in sua potestate. nō aūt de agente necessario quādo concurrit aliq̄đ quod est i sua potestate.

Ad aliud argumentū dicerent faciliter. q nō est simile. q: potētia libera p participationē equal'r s̄m indifferentiā & contingentiam respicit omnis sua obiecta. q: si nō. nō tn̄ esset libera per participationē. s respectu alicuius esset libera per essentiā. sed potētia libera per essentiā nō sic equaliter s̄m īdifferentiam & contingentiā respicit omnia sua obiecta. sed aliqua cōtingenter et aliqua necessario.

Per predicta patet q rationes pro tertio articulo nō sufficiēter ↄcludūt. q: possz dici q visio diuine eēntie est cā ptialis fruitionis. q̄ posita necessario volūtas elicit fruitōez et sine ea tn̄ ↄtingēter. Et ita q q̄tū ad p̄mā rōem diceret̄. q hn̄s idē p̄ncipiū elicitiuū sēꝑ eodē mō elicit. nisi ↄcurrat aliqđ aliud elicitiuū in vno tp̄e & nō in alio. Si aūt aliđ p̄ncipiū elicitiuū ↄcurrat. nō opz. Sicut voluntas nc̄rio elicit actū appetēdi potōez amarā cōcurrētib⁹ volitōe efficaci sanitat̄ & opione firma se nō posse cōsequi sanitatez sine potione

Ratio ad primū

Ad scđm

Thomas & Herueus dens

Johannes scotus

Scotus

R

amara. et illis nō concurrētibus. non necessario elicit. Per idē ad aliud. ꝙ necessitas agendi pōt eē ꝑ aliō principiū actiuū concurrēs. Et si dicat ꝙ vnū principiū actiuū nō tribuit alteri modū agēdi. sicut nec tribuit sibi actiuitatē. ergo idē principiū actiuū respectu eiusdē semꝑ hēbit eūdē modū agēdi. Dico ꝙ sicut vna cā ptialis nō tribuit alteri actiuitatē q̄si vna recipiat aliq̄d ab alia et tn̄ sine illa nō pōt agere. ita aliq̄n vna cā ptialis nō tribuit alteri modū agēdi. q̄si illa aliq̄d recipiat ab ea. et tn̄ cū illa pōt agere vno mō et sine alia alio mō. nec est cā alia q̄rēda. nisi q̄ natura illarū cārū ptialiū ē tal. Sz vn̄ ꝯstat nob ꝙ natura illarū est tal. hoc est ꝑ expientiā. q̄ expimur ꝙ libere et ꝯtingēter aū volitōez efficacē sanitat possum⁹ appetere potionē amaraz vel nō appetere. n̄ aūt stante illa volitōe cū firma opiōne alr̄ nō posse ꝯseq̄. Si tn̄ ꝯcederet ꝙ idē principiū actiuū respcū effect⁹ eiusdē spēi. semꝑ hēret eūdez modū agendi. adhuc argumēta p̄dicta nō ꝯcluderēt. q̄ tūc oporteret dicere ꝙ cū sit manifestū ꝑ expientiā ꝙ aliq̄n ad actuz aliquē intellect⁹ et actū volūtat. sequit necessario et nālr aliq̄s act⁹ volūtat. et ꝙ ille act⁹ cāt sufficiēter ab illis actib⁹ p̄cedētib⁹ sine actiuitate volūtat. et ita eēt ibi noua necessitas agendi. nō in principio actiuo qd̄ p̄us ꝯtingēter agebat. sed vno nouo principio actiuo qd̄ est cā sufficiēs effect⁹ act⁹ ponēdi sine necessitate illi⁹ principij p̄cedētis ꝯtingēter agent. Per p̄dicta posset dici ad vltimū q̄uis nō sm̄ intētionē illoꝝ ꝯ quos arguit ꝙ diuersa tal p̄ntia obiecti cogniti. puta visi et nō visi. nō est tm̄ diuersa approximatio. sed est p̄ntia vni⁹ cāe ptial. cū q̄ volūtas est nata agere necessario. et sine illa vel nihil agere vel ꝯtingent. vel est p̄ntia vni⁹ cāe sufficiēt sine actiuitate veritat. sicut credo sm̄ veritatē ponēdū ē altero dictoꝝ modoꝝ. de volitōe sanitat et opinione firma. ꝙ nō pōt hri sanitas sine potōne amara. respectu volitōis potōis amare. Ad q̄one p̄mo p̄mittā aliq̄s distictōes. Scd̄o ponā ꝯclōnes. Prima distinctio est de ꝯtingēti ꝙ duplr accipit ad p̄ns frui aliquo ꝯtingēter sicut et ꝓducere aliq̄d ꝯtigēter. Uno modo ꝙ simplr pōt frui et nō frui. vel ꝓducere et nō ꝓducere. Isto mō quicq̄d ꝓducit quecūq3 effectuz ꝓducit cōtingēter. q̄ pōt deus facere ꝙ nō ꝓducat. Alio mō accipit ꝓ illo qd̄ ꝓduc aliquē effectū. et nullu variato ex pte sua. nec ex parte cuiusliber alteri⁹. bz in ptāte sua ita nō ꝓducere sic ꝓducere. ita ꝙ ex natura sua ad neutruz determinat. et eodē mō dicendū est de ꝯtingēter frui. et isto scd̄o mō intelligit q̄o. Scd̄a distictio est de libere frui. q̄ libertas vno modo distinguit a coactōe. et sic accipit impropriissime. q̄ isto mō libertas pōt ꝯpetere itellectui. Alio mō opponit suituti creature rōnal. et hoc vel suituti culpe. vel suituti pene. Et hoc modo beati sunt liberiores q̄ viatores. q̄ mag̃ liberi a suitute culpe et pene. Alio mō opponit necessitati sm̄ ꝙ necessitas opponit ꝯtingēti scd̄o mō dicto in p̄ori dis. et sic libertas est q̄dā indifferētia et ꝯtingētia. et distiguit ꝯ principiū actiuū naturale. et sic vtūt pℎi libertate et volūtate. et isto mō distinguūt principia actiua .ij. pℎi. et .ix. metℎ. Hoc et ā pz ꝑ damas. q̄ pbat ꝙ bruta n̄ hn̄t liberū arbitrium. q̄ mag̃ agunt q̄ agūt. aut ḡ intelligit ꝙ agunt sm̄ spēs coꝝ. et nihil ad ꝓpositū. q̄ illo mō hoies et angeli nō hn̄t liberū arbitriū. q̄ agunt illo mō. aut intelligit de actib⁹ coꝝ. et tūc ꝙ agunt. aut q̄ act⁹ eoꝝ sūt ab extrinseco et nō ab intrinseco. et hoc nō. q̄ poterit pōi ꝙ appetit⁹ sensitiu⁹ causat i seipo effectiue act⁹ suos sicut ponit de intellectu vl de graui. vel quocūq3 alio mouēte se. Aut intelligit ꝙ ideo nō hn̄t liberū arbitriū. q̄ agūt. i. q̄ nō hn̄t actus in sua ptāte. nec dn̄ium super act⁹ suos sed hoc nō est sine indifferētia et ꝯtingētia. i. ꝯc. Tertia distinctio est. ꝙ sic sm̄ anselmū est quedā affectio ꝯmodi. et quedā affectō iusti. ita est quoddā nolle incōmodi. et quoddā nolle iniusti. et hoc verū q̄n velle et nolle elicit sz dictamē rōnis. Quarta distictio est. ꝙ sicut q̄dā est velle respcū incōplexi. et hoc ꝓprie vocatur amor. et quoddā est respcū ꝯplexi large accipiēdo cōplexū. sicut velle hr̄e btitudinē. vel velle esse. vel aliq̄d tale. Ita est quoddā nolle respcū incōplexi et pōt vocari odiū vel detestatio. et est quoddā nolle respcū ꝯplexi. sicut nolle esse vl nolle hr̄e diuitias. vel nolle hr̄e honores et tn̄ nō odit ꝓpter hoc diuitias nec honores. nisi accipiēdo large odire. Prima ḡ ꝯclō erit ꝙ volūtas ꝯtingent et libere mō exposito fruit fine vltimo ostēso in vlī. q̄ scz diligere btitudinem potest et nō diligere. et pōt appetere sibi btitudinē et nō appetere. Ista ꝯclō ꝑsuadetur p̄mo sic. Illō potest esse nolitū a volūtate. qd̄ potest intellect⁹ dictare esse nolendū. sed itellectus potest credere nullā btitudinē possibilē. q̄ potest credere tm̄ statū quē de facto videm⁹ esse sibi possibilez. ḡ potest nolle oē illud qd̄ isti statui quē videm⁹ repugnat. et ꝑ ꝯn̄s potest nolle beatitudinē. Maior est manifesta. q̄ q̄uis sicut alias declarabit volūtas nō necessario ꝯformet iudicio rōnis. potest tn̄ ꝯformari iudicio rōnis tam recto q̄ erroneo. Cōfirmat ista ratio. q̄ potest nolle illud in quo credit se nō posse q̄etari. sed potest credere nō posse q̄etari in quocūq3 sibi possibili. ḡ pōt nolle oē sibi possibile. et certum est ꝙ potest nolle omne

Z Circa q̄onē p̄̄ost distinctiones.

AA Scd̄a distinctio.

N Tertia distinctio.

O Quarta distinctio.

P Prima cōclusio.

sibi ipossibile.ğ qȯlibʒ pōt nolle. Pretea.q̄cūq̄ p̄t efficacit̃ velle añs. pōt velle ꝯn̄s scitū vel opinatū eē ꝯn̄s. ſ aliq̄s pōt efficacit̃ velle nō esse. ⁊ pōt scire euidēter.ꝙ nō eē btīn̄ ē ꝯn̄s ad nō eē.ğ pōt velle nō eē beatꝰ.⁊ ꝑ ꝯn̄s nolle btitudinē. Assumptū p̄ʒ.q꞉ multi vtētes rōe tā fideles credētes vitā futurā.q̄ īfideles nullā vitā futurā credētes:iterfecerūt seip̄os.⁊ exposuerūt se morti.ğ volebāt nō esse. Confirmaꝛ rō.q꞉ aliq̄ fideles credentes se posse ꝯseq̄ btitudinē si nō peccarēt.elegerūt peccare.sciētes se vel credētes,ꝓpt̃ tale pctīn penā eternā habituros.qȯ nō essʒ nisi tūc habuissent nolle respectu btitudinis.nō in cōi tm̄. ſ etiā in pticulari.

Q Scda conclusio. Scđa ꝯclȯ est.ꝙ aliq̄s p̄t nolle btitudinē in pticlari. Et pōt ꝓbari ꝑ rōes p̄cedētes.

R Tertia conclusio. Tertia cōclusio ē ꝙ aliq̄s p̄t nolle btitudinē in pticlari creditā esse possibilē.ita ꝙ p̄t nolle hīc btitudinē. Hec cōclusio ꝑsuadeꝛ. q̄a q̄cq̄d pōt eē dictatū a recta rōe.pōt cadere sub actu volūtatis. ſ recta rō p̄t dictare ꝙ iste carebit sp btitudine.ğ pōt velle carere sp btitudie.ğ p̄t nolle eā. Cōfirmaꝛ.q꞉ dānatꝰ tā pena sensus q̄ pena dāni posset si relinq̄reꝛ sc cōformare diuie volūtati tā scite q̄ credite in volito. ſ volūtas diuina vult istuʒ sp carere btitudie.ğ pōt h̄ esse volitū a volūtate tali. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eadē rōe a volūtate viatoris. Pretea quicūq̄ vult efficacit̃ aliq̄d. vult oē illȯ sine quo credit nullo mō se posse ꝯseq̄ illud volitū. ſ aliq̄s fidelis credit se nllo mō posse ꝯseq̄ btitudinē sine bona vita.⁊ tm̄ nō vult bonā vitā ⁊ sanctā seruare.ğ nō vult efficacit̃ btitudinē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eadē rōe p̄t nolle eā.

S Quarta cōclusio. Quarta cōclȯ est.ꝙ vidēs diuinā essentiā:⁊ carēs fruitiōe btifica. pōt nolle illā fruitionē. Hoc ꝓbaꝛ.q꞉ sic p̄us dictū est q̄libet volūtas p̄t se ꝯformare volūtati diuie in volito. ſ deꝰ pōt velle ip̄m sp ⁊ pro sp carere fruitiōe btifica.ğ ⁊c̄. Pretea.q̄cq̄d p̄t eē volitū vel nolitū pro vno tp̄e.⁊ pro sp. ſ volūtas talis p̄t nolle hīc btitudinē pro aliquo tp̄e determiato.puta q̄diu deꝰ vult eā nō hīc fruitionē btificā.ğ p̄t nolle eā simplr̃.

T Quinta conclusio. Quita ꝯclȯ est.ꝙ talis vidēs diuinā essentiā.carēs ꝑ potētiā diuinā absolutā dilectiōe dei de quo patebit in.iiij.p̄t nolle deū. Hoc ꝓbaꝛ vel ꝑsuadeꝛ sic.oē incōmodū p̄t esse obiectū nolitōis. siue sit vere icōmodū siue estimatū. sic oē cōmodū siue verū siue estimatū p̄t esse obiectū volitionis. ſ deꝰ pōt esse tale incōmodū saltē estimatū.ğ deꝰ p̄t eē obiectū nolitiōis. Assumptū pʒ q꞉ talis posset puniri a deo tā pena dāni q̄ pena sensus. Confirmaꝛ.q꞉ xp̄us nō obstāte ꝙ fuerit beatꝰ:fuit punitꝰ et suscepit penas corporales. ſ oē punitiuū vel afflictiuū alicuꝰ p̄t esse incōmodū illi.vel verū vel estimatū.ğ deꝰ pōt hīc rōem incōmodi veri vel estimati. Cōtra p̄dicta sunt multa dubia de quibꝰ patebit in quarto libro in materia de btitudine. ideo transeo ꝑ nūc.

V Ad formā q̄onis. Ex p̄dictis pōt r̄nderi ad formā q̄stionis ꝙ finis vltimus pōt accipi duplr̃ vel ꝑ btitudine creata possibili volūtati. vl̃ ꝑ obiecto illius btitudis Primo mō nō est licitū volūtati frui vltimo fine,ꝓprie loquēdo de frui.pōt tm̄ ꝯtingēter ⁊ libere frui. q꞉ pōt non frui ex hoc ip̄o ꝙ ē illicitū:⁊ pōt frui.q꞉ si volūtas pōt frui aliquo creato minꝰ bono.mlt̃o fortius bono summo creato sibi possibili. Si aūt accipiaꝛ frui large,ꝑ actu appetēdi. sic dico ꝙ finē vltimū siue ōndaꝛ in gn̄ali siue in pticlari siue in via siue in patria.pōt absolute volūtas cū velle vel nō velle vel nolle. Et sub h̄ sensu posite sūt cōclōnes p̄cedētes.loquēdo de fine scđo mō.sic dico ꝙ in via pōt eē obiectū volitionis ⁊ nolitōis. Si aūt ostendaꝛ nude ⁊ clare.⁊ deus suspēdat actiuitatē volūtaꝛ respctū volitōis pōt nō eē obiectū volitōis. Si autē nō suspēdat actiuitatē volūtaꝛ. ſ relinq̄t eam sue nature.sic est magꝭ dubitandū.de quo dicetur in.iiij.li.

X Ad argumentum p̄ncipale. Ad argumentū p̄ncipale dico ꝙ volūtas n̄ naturalr̃ inclinaꝛ i finē nisi accipiēdo inclinatōeʒ naturalē ꝙ sit f̄m cōeʒ cursuʒ. Et de tali inclinatōe nō est verū.ꝙ q̄cq̄d fit ꝯ̄ inclinatōnē violētaꝛ.Et q̄n̄ d꞉ ꝙ vnū q̄dq̄ naturalr̃ inclinaꝛ in ꝓpriā pfectionē. Ista est negāda stricte accipiēdo incliatiōnē.nisi q̄n̄ illȯ pfectibile est actiuū naturale.cuiusmodi non est voluntas.Et hec de p̄ma distinctōe.

Questio prima distin.scđe.

Distinctio II.

Circa distictōeʒ

scđam i qua magr̃ tractat de vnitate diuie eēntie ⁊ trinitate ꝑsōarū.Querā p̄mo de vnitate diuie eēntie.Ad cuius euidētiā ⁊ ꝓptmira q̄ diceꝛ etiā i isto libro ⁊ i libris sequētibꝰ Querā p̄mo de vnitate diuie eēntie ad pfectōnes attributales.scđo de idētitate ⁊ diuersitate diuie eēntie ad creaturas. Et tertio de vnitate dei.

Y Questio I. Circa p̄mū q̄ro p̄mo. Utrū tanta sit idētitas diuie eēntie ⁊ oibꝰ modis idētitatis ex natura rei ad pfectōes attributales ⁊ ip̄atum pfectionū attributaliū inter se q̄lis ē diuie eēntie ad diuā eēntiā.

Arguiꝛ p̄mo. Et videꝛ ꝙ nō Primo sic ꝯ̄dictoria v̄ificanꝛ ex natura rei de diua essentia ⁊ de pfectōibꝰ attributalibꝰ.ğ nō sūt idem oibus modis ex natura rei. Añs pʒ.q꞉ h̄ est vera,pfectōnes attributales demonstrantur de diuina eēntia.⁊ hec est vera. diuina eēntia nō demīaꝛ de diua essentia.ğ ⁊c. Pretea eēntia

diuina est fundamētū oīm pfectionū attributaliū. nulla aūt pfectio attributal' est fūdamē tum oīm pfectionū attributaliū. q̄ nō sim̄pli' ꝗ ꝛc. Ad oppositū ē Anselm⁹ i mono. c. xvij. Quēadmodū itaq̄ vnū est quicq̄d ēentialr' d̄ sūma sbā d̄r. ita vno mō vna cōsideratōe ē. ꝗc quid est ēentialr. ꝗ ēentia diuina nullo mō distiguit' ex natura rei a pfectōibus attributalib⁹

B Riūsio opi. p̄ue

Ad q̄onē d̄r. ꝙ inter diuinā ēentiā ꝛ inter pfectiones attributales nō est tm̄ d̄ra rōnis. ꝓ est modoꝝ ꝯsiderādi idē obiectū formale. talis distinctio est inter sapiēs ꝛ sapiam. ꝛ vtiq̄ maior inter sapiam ꝛ v̄itatē. Nec est ibi tm̄ distinctio obiectoꝝ formaliū in intellectu. q̄ ista nū ꝙ est in cognitōe intuitiua nisi sit in obiecto intuitiue cognito. sed est ibi tertia distinctio p̄cedēs intellectū oī mō. ꝛ est ista ꝙ sapia est in re ꝛ ex natura rei. ꝛ bonitas est in re ꝛ ex natura rei. Sapia aūt in rē formalr̄ nō ē bonitas in re. Quod ꝓbat. q̄ si infinita sapia eēt formalr̄ infinita bonitas. sapia in cōi esset formalr̄ bonitas in cōi. ꝯñ̄a. q̄ infinitas nō destruit rōem formalē illius cui addit'. q̄ in quocūq̄ ꝗdu intelligit' eē aliq̄ pfectio. q̄ tn̄ est ꝗd⁹ illius pfectōis. nō intelligit' destrui rō formal' illius pfectōis ꝓpter istū ꝗdū. ꝛ ita si nō icludit formalr̄ vt in cōi. nec vt infinitū.

Probat' p̄mo

Scḋo.

Hoc declarat' q̄ includere formalr̄. est includere aliq̄d in sua rōe ēentiali. ita ꝙ si diffinitō icludēt' assignet' inclusū eēt diffinitio vel ps diffinitōis. sic aūt diffinitō bonitat' in cōi nō h̄z in se sapiam. ita nec ifinite infinitā. Est ꝗ aliq̄ nōidētitas formalis inter sapiam ꝛ bonitatē. inq̄tū eēnt earū diffinitōes distinguēde si eēnt diffinibiles. Diffinitio aūt nō tm̄ indicat rōem causatā ab intellectu. sed q̄dditatē rei. est ergo nōidentitas formal' ex pte rei. Et intelligūt sic ꝙ intellectus ꝯponēs istā. sapia nō est formalr̄ bonitas nō causat actu collatiuo v̄itatē ill⁹ ꝯpōis ꝫ in obiecto inuenit extrema. ex quoꝝ ꝯpōne fit act⁹ verus.

Tertio.

Et idē argumētū de nōidentitate formali dixerūt antiq̄ doctores. ponētes in diuinis eē aliquā p̄dicatōez verā p identitatē vt v̄itatē eē bonitatē. nō tn̄ v̄itatē eē bōitatez formalr̄.

Quarto.

Ista opinio ꝯfirmat' auctē damasceni. c. iiij. li. i. vbi vult ꝙ inter oīa noīa dicta de deo ꝓpriissimū est. q̄ est. q̄ eē dicit quoddā pelagus infinite sbe. cetera aūt vt dicit. c. iiij. dicūt illa q̄ circūstant naturā. Illud nō eēt nisi eēt aliq̄ distinctio ex parte rei. nō eīm ē pelag⁹ infinite sbe. ꝓpt' h̄ ꝙ multe relatōes rōnis pōssunt cāri circa ipm. ita eīm p actuz intellectus possunt causari circa quodlibet.

Quinto.

Cōfirmat'. p Augustinū. viij. de tri. c. ij. vbi ꝓbat ꝙ i diuinis nō est aliq̄d maius due psone ꝙ vna. q̄ nō aliq̄d verius. q̄ rō nō valeret si tm̄ eēt distinctio rōnis inter v̄itatē sapiam et magnitudinē q̄ nō videt' aliud argumentū ꝙ si ꝓbaret' sapia. ꝗ sapiēs ꝛ ecōuerso.

Sexto.

Ad q̄d etiā doctores qui tenēt oppositā opiniōez implerēt tot q̄ternos ostēdēdo vnū attributū ex alio. si nō est inter ea nisi tm̄mō diuersus respect⁹ rōnis. Sic eīm eq̄ pfecte cognosceret' deus q̄tū ad oēm ꝯceptū realē tn̄ cognoscit' sub vno attributo. sic si cognosceret' sub rōne oīm attributoꝝ. q̄ cognitio pluriū relationū rōnis nō facit pfectiorez cognitionē. nec aliq̄d fac' ad pfectiorē cognitionē realē habēdā de aliquo. Silr̄ iuxt auctez dama. p̄dictā ad q̄d assignāt ordinez attributoꝝ quasi ēentia sit fūdamētū. ꝛ q̄dā sint ꝓpinq̄ora ēentie. ꝛ q̄dā ꝓpinq̄ora emanatōib⁹ si tn̄ sint relatōes rōnis. Silr̄ aug. ꝯ maximū. Si potēs deū p̄rem intelligere simplicē. ꝛ tn̄ sapientē ꝛ bonū. ꝛ ēnumerat ibi multas pfectōes tales. q̄tomag' vn⁹ deus pōt eē simplex ꝛ tn̄ trinitas. ita ꝙ tres psone nō sūt ptes vnius dei. Arguit etiā. Si intelligi sine ꝯpositōe ꝛ p̄ualitate p̄nt multe pfectōes simplr̄. multomagis p̄nt eē tres psone in diuinitate sine ꝯpōne ꝛ p̄ualitate. Nō argumētū eēt istō si attributa tm̄ differrēt relatōe rōnis. ꝛ psone distinguerent' realr̄. Nō ei seq̄ret'. si relatōes rōnis nō faciūt ꝯpōez in aliquo. ꝗ nec relatōes reales.

Septima.

Silr̄ aug. xv. d̄ tri. c. i. dicit oīa ista eē equalia, nihil aūt ꝓpe ē sibi equale. Quid eīm ē dicere ꝙ aliq̄d sub vna relatōe sibipsi ē equale sub alia relatōe rōis.

Probat' opinio alijs argumētis. Primo

Ista opi. ꝓbat' multiplr̄. Primo sic. distītō emanatōnū diuinaꝝ necc̄e p̄supponit distictōez p̄ncipioꝝ elicitiuoꝝ. ꝫ nō p̄supponūt distinctiōez rōnis. ꝗ p̄ncipia elicitiua distiguūt' ex nā rei.

Scḋo

Preterea si illa distictio ex nā rei p̄cedit distictōez emanatōnū psonatū. ꝗ nō ē vna ꝓductō i diuinis p modū itellect⁹ factiue ꝛ alia p modū librat'. q̄ nullū p̄ncipiuz p̄cedit qḋ ex se alr̄ se hēat ad hāc ꝓductōez ꝙ ad illā. ꝛ iste ꝓductōes in q̄b⁹ ē p̄ma distictio oino vniformes sr̄ i nālitate vt iā posite sr̄ i eē.

Tertio

Preterea arguit' sic. q̄cq̄d vnū ꝛ idē formalr̄ ēs ē principiū ꝓducēdi plā supposita eiusdē nature. ipm nō determiat' ex se ad certā plalitatē ꝓducēdoꝝ. Hoc p̄z iductiue tā i agēte cq̄uoco ꝙ vniuoco ꝗ si ēentia diuina pur ē itellect⁹ ꝛ volūtas ē vna ꝛ eadē formalr̄. ꝛ ē principiū ꝓducēdi plā supposita i nā diuina. ipa n̄ detmiat' ex se ad certaz plalitatē ꝓducēdoꝝ. Assūptū patz. q̄ si aliq̄d vnū ꝛ idē formal' ēns sit pricipiū producēdi plura supposita vni⁹ nature. v̄tus sua productiua nō ē adeq̄ta p vnā productōez nec p vnū ꝓductiuū. q̄ pricipiū ꝓductiuū qḋ est vnū formalr̄. si hēat vnā ꝓductōez adeq̄tā n̄ pōt sil' in

aliā ꝑductionē eque pfectā. qꝛ tale ꝑncipium ꝑducit ꝑductū toto conamine suo. ⁊ ꝑm oēm gradū actiuitatꝭ sue. ergo ꝑncipiū ꝑductiuū sibi adequatū nō pōt in aliā ꝑductionē. ⁊ p ꝯñs si pōt in aliā ꝑductōnē. ṽtus sua ꝑductiua nō ē adequata p primā ꝑductionē. Sꝫ cuiuscunqꝫ ꝑncipij vni⁹ rōnis formalr ṽtus nō est adeq̄ta p vnū ꝑductū. nec erit adeq̄ta p aliud ꝑductū eiusdē rōnis. nec p tertiū. ⁊ sic in infinitū. cū eodē mō se habeat in se ⁊ ad illud principiū ꝑductiuū. ergo ꝯ̄trum est ex se pōt in infinita. Cōfirmatꝭ. qꝛ si illud ꝑncipiū ꝑducat duo ꝑducta ordine quodā. aut eadē ṽtute. aut alia. si alia. habetꝭ ꝓpositū. si eadē. ergo ṽtus illa non fuit totalr exhausta in ꝑma ꝑductōe. nec p ꝯñs ꝑductio fuit adeq̄ta. Preterea si aliqđ ꝑncipium ꝑducat distincta ꝑducta pluribꝰ ꝑductōibꝰ eiusdē rōnis. nullū illoꝝ adeqbit ṽtutem ꝑductiui ꝑncipij. ergo si ꝑducet plā plibꝰ ꝑductōibꝰ alterius rōnis. nullū illoꝝ adeqbit ṽtutē ꝑncipij ꝑductiui. ꝯñā pꝫ. qꝛ nō maior ṽtus requiritur ad ꝑducendū aliq̄ alteri⁹ rōnis. q̄ ad ꝑducendū illa ꝑductionibꝰ eiusdē rōnis. si neutra ꝑductionū eiusdē rōnis sit imꝑfectior aliis ꝑductōibus. ergo si ṽtus ꝑncipij ꝑducētꝭ aliq̄ supposita ꝑductōibꝰ eiusdē rōnis nō sit adeq̄ta p aliqđ illoꝝ. sequitꝭ q nec erit adeq̄ta. ⁊ si ꝑducantꝭ ꝑductōibꝰ alterius rōnis. Arguitꝭ ergo sic nullū ꝑducēs eodē ꝑncipio formalr vno. pōt silr ꝑducere plura ꝑducta in pfectōe sibi adeq̄ta. qꝛ oē ꝑductū adeq̄tū ꝑducēti in pfectōe entitatꝭ adequatꝭ sibi in pfectōe sue actiuitatꝭ. et p ꝯñs sua actiuitas nō pōt silr se extēdere in aliū terminū eq̄ pfectū. Sed deus pr silr ꝑducit filiū ⁊ spm̄sanctū. quoꝝ vterqꝫ adequatꝭ pri i pfectōe. ergo pr nō eodē ꝑncipio formalr vno ꝑducit filiū ⁊ spm̄sanctū. Producit aūt filiū sīue ṽbū p intellectū. spm̄ aūt sanctū producit p volūtatē. ergo intellect⁹ ⁊ volūtas in deo pre nō sūt formalr idē. Cōfirmatꝭ. qꝛ volūtas vt est potētia dei opatiua. nō pōt hr̄e duo obiecta sibi adeq̄ta. q̄uis possit hr̄e vnū obiectū ꝑmariū sibi adeq̄tū. ⁊ aliud scđariū ṽtualr inclusū in ꝑmario. ergo volūtas vt ꝑductiua potētia nō hꝫ duo ꝑducta sibi adeq̄ta. Itē ad pricipale arguitꝭ. Fili⁹ dei nō libere ſ nālr ꝑducitꝭ. e cōuerso aūt spūssctūs nō nālr sed libere spiratꝭ. Vn̄ aug. v. de tri. c. iij. spūssctūs iō nō est fili⁹. qꝛ exit nō quō nat⁹ ſ quō dat⁹. Sed spūssanct⁹ n̄ pōt dici libere ꝑduct⁹ ꝓpter libertatē intrinsecā in ꝑductōe sua. q̄ nō est in ꝑductōe filij. tū q̄a ꝑductōes q̄ tminātꝭ ad spiratū ⁊ natū sunt eq̄nāles ⁊ eq̄ nālr respiciūt oppositas relatōes. tū qꝛ actus volūtatꝭ create nō est liber formaliter ſ solū denoiatiue a libertate volūtatꝭ, ergo

Questio I

spūssanct⁹ ꝑducitꝭ libere ⁊ nō nālr. ⁊ fili⁹ e conuerso. qꝛ volūtas dina est formalr libera et nō intellect⁹. Preterea productōes nō pn̄t eē diuerse rōnis. nisi principia earū nō sint idē formalr vel tmini formales nō sint idē formalr. ſ eēntia q̄ est tmin⁹ formalꝭ vtriusqꝫ ē vna formalr. ergo ⁊c. Cōfirmatꝭ. qꝛ q̄uis productōes i deo seipis formalr distinguūtꝭ. oꝫ tn̄ vt earū distinctio reducatꝭ ad modū aliquē nō idētitatꝭ i principijs productiuis: aut tmis formalibꝰ productionū. tū qꝛ circūscriptꝭ earū tmis formalibꝰ ⁊ pricipijs nō distiguūtꝭ. tū qꝛ ille productōes sūt hitudies ⁊ relatōes: q̄ nō distinguūtꝭ nisi penes termios. aut penes fūdamēta. aut penes vtrūqꝫ. Itē si eēntia dina tm̄ pōt i duas ꝑductōes. aut detmiatꝭ ad eas ex se. prout ē eadē realr ⁊ formalr. aut p ꝓprietates relatiuas. ät p aliq̄ in eēntia q̄ nō sūt idē formalr. nō primo mō. qꝛ illđ qđ ē oino idē realr ⁊ formalr ex se nō detmiatꝭ ad diuersa. qꝛ ex se n̄ hꝫ q magꝭ dtminatꝭ ad vnū q̄ ad aliđ. cū hꝫ se vniformitꝭ se hēat ad vtrūqꝫ. Nec scđo mō. qꝛ proprietates relatiue origis vel nō dn̄t ab origibꝰ. vł sequūtꝭ act⁹ origis. sic sua fūdamēta. si tertio mō hr̄ propositū. Cōfirmatꝭ. qꝛ q̄cq̄d vni⁹ rōnis formalr ē ꝑncipiū diuersarū ꝑductōnū. nō detmiatꝭ ex se ad detmiatū ordinē illarū productionū. ſ vel ex ordine passoꝝ. vel ex ordine passi in recipiēdo formā. Exēplū primi. si idē obiectū moueat itellectū prior ⁊ scđario volūtatē. Exēplū scđi. si idē ignis calefaciat ⁊ rarefaciat aerem. Preterea. viij. meth. si mā fuerit vna ⁊ agēs vnū effect⁹ erit vn⁹: ſ productōes dine sūt diuerse. et passa nō sūt disticta. ergo ē aliq̄ distictio i principijs productis. Preterea si aliq̄ sint idē realr ⁊ formalr. q̄cq̄d p se ꝯuēit vni sine ꝯnotatōe ⁊ respcū ad extrisecū p se ꝯuēit alteri. qꝛ eidē i q̄tū eidē realr ⁊ formalr nō ꝯueniūt opposita ſ aliq̄d ꝯuēit itellectui dino. qđ nō ꝯuenit formalr volūtati. Tū qꝛ act⁹ dicēdi ṽbū est actus mēoīe. ſ act⁹ dicēdi ṽbū nō ē act⁹ volūtatꝭ sub rōe volūtatꝭ. qꝛ p actū volūtatꝭ ꝑducitꝭ spūssctūs Tū qꝛ ṽbū ꝑducitꝭ p actū itelligēdi nō p actū volūtatꝭ. ⁊ spūssctūs spiratꝭ p actū volūtatꝭ. nō p actū itellect⁹. Tū qꝛ de⁹ ex nā rei intelligit p itellectū. nō p volūtatē ⁊ vult p volūtatē nō p intellectū. qꝛ si vellꝫ p itellectū. seqretꝭ q nālr vellꝫ q̄cq̄d vellꝫ. sic nālr itelligit q̄cq̄d intelligit. Tū qꝛ volūtas ex se detmiatꝭ ad volēdū aliqđ obiectū eē. Intellect⁹ ex se nō detmiatꝭ ad intelligēdū illud obiectū eē. Tū qꝛ intellect⁹ diuinus intelligit mala. volūtas dina nō vult mala. ergo ista nō sūt idē formalr. Cōtra istā opinionē Arguo q vnū argumentū quod est equalr contra distinctionē vel nō identitatē

Probatio

Confirmatio

Quarto

Quinto

Cōfirmatio

Sexto

Confirmatio

Septimo

Octauo

D

Inβatꝭ opi.

formalē vbicūqȝ ponit. Et arguo sic. Ubicūqȝ
est aliq̄ distinctio vel nōidētitas. ibi pñt aliq̄
ꝯdictoria de illis verificari. sed ipossibile est ꝯ
dictoria verificari de quocūqȝ. nisi illa vel illa
pro quib⁹. s. supponūt sint distincte res. vel di
stincte rōes. siue entia rōnis. vl' res ꝛ rō. Sed
si oia illa sunt ex natura rei. nō sunt disticte rō
nes. nec res ꝛ rō. ḡ erūt disticte res. Maiorē
manifesta. q: si a. ꝛ b. nō sunt idē oibus modis
tūc sunt iste ābe vere. a est idē a oibus modis.
ꝛ b nō est idē a oibus modis. ita ꝙ esse idē a oi
bus modis. ꝛ nō esse idē a oibus modis verifi
cāt' de a ꝛ b. Et ita ipi cōcedūt ꝙ sapia diuia ē
formalit' sapia diuina: ꝛ bonitas diuina nō est
formalr' sapia diuina. ita ꝙ esse formalr' sapiaȝ
diuinā verificat' de sapia diuina. ꝛ vere negat'
de bonitate diuina. ꝛ ita vl'r. vbicūqȝ ē aliq̄ di
stinctio vel nōidētitas. ibi vere ꝯtingit aliq̄d
vere affirmari de vno. ꝛ vere negari d' reliquo
Minorē ꝓbo. q: oīa ꝯdictoria bñt eq̄lē repu-
gnātiā int' se. Tāta em̄ ē repugnātia iter aiam
ꝛ nōaiam. asinū ꝛ nōasinū. q̄ta ē int' deū ꝛ nō-
deū. siue ens ꝛ nōens. Nisi forte dicat' esse ma
ior repugnātia int' ista q̄ illa. ꝑpt' maiorē ꝑfe
ctionē alicu⁹ ptis in vna ꝯdictione q̄ in alia.
Sed h̄ nō ē ad ꝓpositū. Nūc aūt ex aliq̄b⁹ ꝯdi
ctorijs ꝯtigit inferre. ꝙ illa de quib⁹ verificat'
sunt disticte res. vel disticte rōes. vel res ꝛ rō.
ḡ vl'r nūq̄ idē vere affirmat' ꝛ vere negat'. nisi
ꝑpt' distinctionē rerū vel rōnū. vel rei ꝛ rōis.
Assumptū p3. q: sequit' formalr'. A est. ꝛ b nō ē
ḡ ibi ē aliq̄ distinctio rerū vel rōis. vel rei ꝛ rō
nis. Exēplū pmi. Ut si sba ē. ꝛ accñs nō ē. seq̄t'
ꝙ nō sunt vna res. s3 distincte res in actu vl' in
potētia. Silr' si vnū ens rōis itelligit'. puta A
ꝛ b. qd̄ ē ens rōis nō intelligit'. seq̄t' ꝙ sunt di-
stincta entia rōia. Silr' si a ē extra aiaȝ. ꝛ b nō
est ex' aiaȝ s3 obiectiue tm̄ in aia. seq̄t' ꝙ a ꝛ b di-
stingunt'. sic' ens reale ꝛ ens rōnis. ḡ vt videt'.
ex affirmatiōe ꝛ negatiōe eiusdē de entib⁹ rea
lib⁹ ꝯtingit inferre nōidētitatē realē. ḡ si esse
idē formalr' sapie: ῡe affirmat' de sapia: ꝛ ῡe ne
gat' a bonitate. oportet ꝙ sapia diuina ꝛ boni
tas diuina iporter aliq̄ q̄ nō sunt idē realiter.

Confirmat' ista rō. q: qua rōe tu dicis. aliq̄d
p̄t vere negari de sapia diuina. ꝛ vere affirma
ri de bonitate diuina. nō obstāte reali idētita
te ꝓpter solā distinctionē formalē. eadē facili
tate dicā vl'r ꝙ esse ꝛ nō esse verificātur de a ꝛ
b ꝑpt' distinctionē formalē. nō obstāte ꝙ sint
idē realit'. ꝛ ita perit ois via ꝓbandi aliquā di
stinctionē vel nōidētitatē realē int' quecunqȝ
Si em̄ dicas. ꝙ asinus nō est rōnalis ꝛ hō ē rō
nalis. ḡ distinguūt' realr' hō ꝛ asinus. Dicā ꝙ
nō sequit'. s3 sufficit ꝙ distinguūt' formaliter.

Ad istud argumētū posset dici ꝙ qñ aliq̄d
idem vere affirmat' ꝛ vere negat' simpliciter ꝛ
absolute sine additiōe alicu⁹ modi. tūc ꝯtigit
inferre nōidentitatē realē. ꝛ ideo bene sequit'
simplr'. A nō est ꝛ b est. ergo est ibi nōidenti-
tas realis. Silr' sequit'. sapiētia diuina est sa-
pientia diuina. ꝛ bonitas diuina nō est sapia
diuina. ḡ distinguūt' realr'. vel nō sunt idem
realr'. Sed qñ aliquid cū aliquo modo sincate
goreumatico affirmat' ꝛ negat' nō requirit' nō
idētitas realis. sed sufficit nōidētitas formal'.
ita est i ꝓposito. Nam h̄ est ῡa. sapia diuina ē
formalr' sapia diuina. ꝛ hec silr' bonitas diuia
nō est formalr' sapia diuina. Sed hoc nō suffi-
cit. quia ita sunt ista ꝯdictoria. esse formaliter
sapiam diuinā. ꝛ nō esse formalr' sapiam diuā.
sicut illa. esse sapiam diuinā ꝛ nō esse sapiētiā
diuinā. ḡ ita ex illa ꝯdictione ꝯtingit inferre
nōidentitatē realeȝ sicut ex illa. vel q̄ rōne tu
dicis. ꝙ ex ista nō ꝯtingit inferre nōidētitatē
realē. eadē rōne dicā ego ꝙ nec ex illa. Ideo
ꝓpter istaȝ rōem dico ꝙ sapia diuina oib⁹ mo
dis est eadē eēntie diuine quib⁹ eēntia diuia
est eadē eēntie diuine: ꝛ sic de bonitate diuia
et iustitia. nec est penitus aliq̄ distictio ex na
tura rei. vl' etiā nōidētitas. Cuius rō est. q: q̄-
uis talis distinctio vel nōidentitas formalis
possit poni eque facilr' inter eēntiā diuinaȝ et
sapiam diuinā. sicut inter eēntiā ꝛ relationeȝ
q: tm̄ est difficillima ad ponēdū vbicūqȝ pona
tur. nō credo eam esse faciliorē ad tenendam.
q̄ trinitatē ꝑsonarū cum vnitate essentie. ideo
nō debet poni nisi vbi euidēter sequit' ex tra-
ditis in scriptura sacra vel determiatōe eccle
sie. ꝓpter cuius auctoritatē d3 ois rō captiua
ri. Et ideo cū oia tradita in scriptura sacra. ꝛ
determiatōe eccl'ie ꝛ dictis scōꝝ pñt saluari nō
ponēdo eaȝ inter eēntiā ꝛ sapiam. ideo simplr'
nego talē distinctōeȝ ibi possibilē. ꝛ eā vl'r ne-
go in creaturis. q̄uis posset teneri in creaturis
sic' in deo. Ita em̄ credo facile ē tenere trinita
tē ꝑsonarū cū vnitate eēntie in creaturis. sic' in
deo. nec difficili⁹ est ꝓpt' q̄scūqȝ rōes i opposi-
tū. Et credo ꝙ ꝓ statu isto eq̄ posset satisfieri
rōnib⁹ ꝓbātib⁹ nō esse tres ꝑsonas in vna eēn
tia in creaturis. sic' in deo. nec pōt euidēter cog
sci ꝙ pl⁹ fac' infinitas ad h̄ ꝙ sint ples ꝑsone i
vna eēntia q̄ finitas. q: tm̄ vnū est expressū in
scriptura. ꝛ aliḋ nō ꝛ vr' repugnāre rōni. io vnū ē
ponēdū ꝛ aliud negandū. Ita dico in ꝓposito
ꝙ q: ex tradit' i sa' scriptura euidēter sequit'.
ꝙ eēntia diuina nō est formalr' relatio. sic' p⁹ pa-
tebit. ꝛ nō sequit' ex istis. nec ex determinatōe
eccl'ie. nec ex dict' scōꝝ. ꝙ eēntia nō est forma-
liter sapia. nec rō h̄ ꝯcludit. iō simplr' dico ꝙ

Rūsio ad ista

Rūsio autē

eēntia est formalr sapiā. ⁊ oībus modis sapiā
bonitas ⁊c. q: nulla talis distinctio media est
ponēda nisi ꝑcise ꝓpter tradita in scriptura.

G

Unde vlr dico ꝙ nūꝙ de aliquo verificatur
distingui formalr nisi ꝓpter distinctionē rea-
lem. qn̄ scȝ de vno illoꝝ vere ḋr ꝙ ē aliq̄ res. et
de reliquo vere ḋr ꝙ nō est illa res. sic relatio ⁊
eēntia distinguūr formalr. puta eēntia ⁊ pat-
nitas. q: videlicȝ eēntia est filiatio. ⁊ p̄nitas
nō est filiatio. Sic silr eēntia ⁊ filius distiguūr
formalr. q: eēntia est pr̄. ⁊ filius nō est pr̄. imo
distingui formalr nō est aliud sicut ego teneo
distinctionē formalē. ⁊ hoc est q̄d nois ipius
scȝ ꝙ vnū illoꝝ est aliq̄ res absoluta vel relati-
ua. ⁊ alterū nō est illa res. sicut eēntia est fili⁹
et pr̄ nō est filius. ideo eēntia ⁊ pr̄ distinguūr
formalr. et quo sunt vna res. q: eēntia est pr̄. ⁊
qn̄ hoc possibile est inuenire: tūc est ponenda
distinctio formalis. q: nihil aliud voco distin-
gui formalr. ⁊ qn̄ nō est possibile. tūc nō est po
nēda. ⁊ iō cū oīs res q̄ est eēntia siue illa sit ab
soluta siue relatiua. est etiā sapiā ⁊ bonitas di
uina: ⁊ iustitia diuina. iō eēntia diuina ⁊ boni
tas diuina vel sapiā nullo mō distinguūr. nec
formalr nec quocūꝙ mō. Nec aliq̄d dȝ cōcedi
de vno ⁊ negari ab alio nec cū determinatōe
quacūꝙ nec sine determinatōe. nisi mod⁹ grā
maticalis aut logicalis impediat. ꝓpter hoc
etiā nō debȝ poni distinctio formal in creatu-
ris. q: in nulla vna res simplex ē plures res di
stincte realr. ⁊ quelȝ earū. sicut eēntia diuina
est plures ꝑsone. ⁊ q̄libȝ earū ꝑsonarū. Et ista
est causa quare est hic fallacia accntis. eēntia
est pr̄. eēntia est filius. ḡ filius est pr̄. q: scȝ eēn
tia vnica est plures res realr distincte. sicut h̄
est fallacia accntis. hō est sortes. ⁊ hō ē plato.
ḡ plato est sortes. ꝓpter h̄ ꝙ hō vere ꝑdicaṙ ḋ
plibus reb⁹ realr distinctiṡ. Uerū tn̄ ꝓpṫ ꝓter
uētes est sciēduȝ ꝙ nō intēdo dicere ꝙ illa sit
cā ꝑcisa ⁊ total. ſ est eā cū aliis. de q̄bus tn̄ nō

D Instatur primo.

est ad p̄ns discutiendū. q: nec totā naturā fal-
lacie accn̄tis intēdo nūc declarare. Contra tn̄
tōem ꝑdictā instari pōt ꝙ ꝯdictio possit veri-
ficari sine nōidētitate reali. q: sortes ⁊ hō sūt
idē realr. ⁊ tn̄ hec est vera. sortes nō est plato.

Secundo

⁊ hec est v̇a hō est plato. Silr hō ⁊ aial sūt idē
realr. ⁊ tn̄ hec est v̇a. homo est spēs. ⁊ h̄ similr.

Tertio

aial nō est spēs. Silr ens est subiectū metha
phisice. vnū nō ē subiectū metaphisice. ſ pas-

Quarto,

sio. et tn̄ sunt vna res. iiii. metaphisice. Silr

Quinto

homo et risibile sunt vna res. et tn̄ risibile est
passio. ⁊ hō nō est passio hoīs. Silr res vt in

Sexto,

deo est ydea vt postea diceṫ. ⁊ eadē res vt pro
ducta extra nō est ydea. ⁊ tn̄ est eadē res. Si
militer eēntia vt in pr̄e ꝯstituit p̄rem. et eēntia
vt in filio nō ꝯstituit p̄rem ⁊ tn̄ est vna eēntia

Z Rn̄r ad primū

Ad primū illoꝝ dico. ꝙ vlr i creaturis talia ꝯ-
dictoria vel affirmatio ⁊ negatio eiusdē. nūꝙ
verificanṫ. nisi ꝓpter nōidētitatē realē. vnde
ista verificaṫ. sortes nō est plato hō est plato.
q: iste termin⁹ sortes ꝑcise supponit ꝓ sorte. et
iste termin⁹ homo supponere pōt ꝓ platone ⁊
manifestum est ꝙ sortes ⁊ plato sūt distincte
res. Unde sicut hec est v̇a. sortes ⁊ hō sunt idē
realr. ita hec est v̇a. sortes ⁊ hō nō sūt idē realr
nā p̄ma v̇ificaṫ. q: hō supponit ꝓ sorte. Scd̄a
q: hō supponit ꝓ platone. Si dicaṫ ꝙ sortes
et hō sūt idē realr. nō accipiēdo hoiem ꝓ sorte
ſ ꝓ aliquo cōi ad sortē ⁊ platonē ⁊ sic de aliis.
hoībus. ⁊ tn̄ aliq̄d v̇ificaṫ de sorte ⁊ v̇e negaṫ
ab hoīe. ⁊ ecōuerso. Rn̄deo ꝙ si in illa ꝓpōne.
sortes ⁊ hō sūt idē realr. ly hō supponit ꝓ aliq̄
cōi ad sortē ⁊ ad alios hoīes ⁊ nō ꝓ sorte: ꝙ h̄ ē
simplr falsa sicut post patebit. Ad scd̄ȝ p illō

R Ad scd̄m

ꝙ si in illa ꝓpōe. homo ⁊ aial sūt idē realr. tam
hō ꝙ aial supponūt ꝑsonalr ꝙ h̄ est simplr v̇a
⁊ tn̄ de istis etiā supponētib⁹ ꝑsonalr p̄nt ꝯdi
ctoria v̇ificari. scȝ ꝙ hō nō est asin⁹. et ꝙ aial ē
asin⁹. q: sic h̄ est v̇a. hō et aial sūt idȝ realr. sic
h̄ ē v̇a hō ⁊ aial nō sūt idē realr. sic etiā illa est
v̇a hō ⁊ hō non sūt idē realr. q: scȝ ille hō ⁊ ille
hō nō sūt idē realr. ⁊ iō aliq̄d vere affirmaṫ de
hoīe. et vere negaṫ ab hoīe. Tn̄ vtraꝙ istaruȝ
est vera. homo currit hō nō currit. Si aūt hō ⁊
aial supponūt simplr vel vn⁹ t̄min⁹ simplr sup
poneret. ⁊ alius ꝑsonalr. h̄ est simplr falsa. hō
et aial sunt idē realr. ⁊ ideo nō est incōueniēs
de ipis supponētib⁹ simplr. vl' vno supponēte

Z Ad terciū

simplr ⁊ alio ꝑsonalr ꝯdictoria v̇ificari. Ad
aliud ꝙ ens est subiectū metaphisice. ⁊ ꝙ vnū
nō est subiectū metaphisice ḋr ꝙ nō sūt idem
realr. q: sic sunt distincti ꝯcept⁹. quoꝝ vn⁹ nō
est ali⁹. Nec est intētiōis phi. iiii. metaphisice
ꝓbare ꝙ isti ꝯcept⁹ sunt vna res. ſ ꝙ vnū nō
significat aliā rē supuenientē enti de qua ens
nō ꝑdiceṫ eēntialr ⁊ in q̄d. nūꝙ tn̄ posset ꝯdi-
ctoria v̇ificari de ente ⁊ vno. nisi eēnt distincte
res que aliter importarēṫ p vnū conceptū. et
aliter p aliū. ita ꝙ habeāt distinctum q̄d noīs
vel ꝙ vnū habeat q̄d nois ⁊ aliud nō. sic ē de
ente ⁊ vno. ꝙ ens vel nō hȝ q̄d nois. vel habet
aliud q̄d nois ꝙ vnū. Unde q̄d nois vni⁹ est.
ꝙ est ens indiuisū in se. et ab aliis diuisū vl' di
stinctū. id aūt nō ē q̄d nois entiṡ. ⁊ pȝ ꝙ p illō q̄d
nois importaṫ aliq̄ nōidētitas real. ⁊ ideo isti
ꝯcept⁹ nō sūt synonimi ⁊ pōt aliq̄d ꝑdicari de
vno eoꝝ ⁊ negari ḋ reliq̄. Ita ē de vno ⁊ bono ⁊
sic ḋ aliis. ꝙ nō iportāt distinctas res supueni
entes enti. de q̄b⁹ ēs nō ꝑdiceṫ eēntialr ⁊ i q̄d
ſ q̄ȝlibȝ hoꝝ iportat determiato mō aliqḋ ens

determinatū. quod nō importat aliqd̄ aliud ens ens añe importat eodē mō illud ens. et oē aliud et iō in q̄d nois ralis cōceptus dz poni ēs i rcō et illud ens determinatū in obliquo. vt q̄d nomis veri sic h̄ ens cognoscibile ab intellectu. quid nois boni sit. ens appetibile a volūtate. et sic de aliis. et ita vnū importatur in rcō et aliud in obliquo. Et ex illo sequitur q̄ nō est idētitas realis inter aliqd̄ importatū p rectū. et illud qd̄ importatur p obliquū. et ista nō idētitas realis sufficit ad hoc q̄ illi cōcept9 vel noia nō sint synonimi. et q̄ aliqd̄ p̄dicetur de vno cōceptu supponēte simplr. et vere negetur de reliquo. q̄uis aliqn̄ quicq̄d vere p̄dicatur de vno illoꝝ supponēte psonalr. vere etiā p̄dicetur d̄ alio psonalr supponēte. sicut in pposito de ente et vno et vero et bono. Vn̄ si isti ṫmini supponāt psonalr nihil pōt vere affirmari de ente et negari ab vno. et iō sic accipiēdo ṫminos. h̄ est falsa. ens est subiectū metaphisice. et h̄ silr. Vnū est passio vel vnū est posten9 ēnte et sic de aliis. Aliqn̄ autē talis nō idētitas realis sufficit ad hoc q̄ vnū vere negetur ab alio. et q̄ aliqd̄ vere p̄dicetur de vno et vere negetur ab alio. etiā vtroq; supponēte psonalr. et p illū modū verificantur tales ppositiōes homo nō est hois. homo nō est homies. Vnde p hois nō tm̄ importatur illud qd̄ importatur p homo. sed etiā importatur aliqd̄ qd̄ habet dn̄ium sup illud qd̄ importatur p hō. Silr p homines nō importatur q̄libet res eodē mō quo importatur p hō. et vlr tales modi grāmaticales cōuenientes cōceptui et nō i falsificāt ppōes. et frequēter reddūt eas incōgruas et nō intelligibiles. Et de talibus ad videndū distinctiōes insigta coꝝ. accipiēde sūt diffinitiōes exprimentes q̄d nois coꝝ. et tūt erit satis clarū. sed q̄liter tales modi grāmaticales p̄nt cōuenire cōceptui postea patebit. Ad aliud p idē d̄r q̄ h̄ ē vera hō et risibile sunt vna res cū ipe supponūt psonaliter. et ita qn̄ supponūt psonalr. nihil v̄ificatur de hoie qd̄ nō verificatur de risibili. et ecōuerso. sed si supponūt simplr: sic h̄ est falsa homo et risibile sunt vna res. q2 sunt distincti cōceptus. quoꝝ vnus nō est alius. et isto mō v̄ificantur iste risibile est passio hois. homo nō est passio hominis. Ad aliud cōcedo q̄ eadē res est ydea. et pducta ex̄. et ideo dico q̄ h̄ est simplr falsa. res vt pducta ex̄ nō est ydea. q2 ex ista sequitur. q̄ res nō est idea. que est simpliciter falsa. Si dicatur q̄ res aut vt pducta ex̄ est ydea. aut vt producta extra non est ydea. Dico q̄ neutrū est cōcedēda. Per idē ad vltimū dico. q̄ h̄ est simplr falsa. ēētia vt in filio nō cōstituit p̄rē; q2 ex quo reduplicatio ibi q̄ est determinatio nō distrahēs nec diminuēs manet affirmata. cōtingit simplr inferri q̄ ēētia nō cōstituit p̄rē; que est simplr falsa. Ex p̄dictis ad formā questionis r̄ndeo q̄ pfectiōnes attributales nullo mō ex natura rei distinguūtur ab ēētia diuina. Qualiter aūt distinguātur patebit ex q̄one sequēti. Ad p̄mā rōem p̄me opinionis r̄ndeo. q̄ ista cōn̄a nō valet. Infinita sapia est formaliter infinita bonitas. ḡ sapia in cōi est formaliter bonitas in cōi. q2 fm istos ens dicit conceptū cōem deo et creaturis. et tm̄ h̄ est vera. sapiētia infinita est formalr ens infinitū. et tm̄ h̄ nō est vera. sapia in cōi est formalr ens in cōi. Silr hec est vera. sapia infinita est realr ens infinitū. et tm̄ sapia in cōi nō est realr ens i cōi quia ista cōmunia en ā fm istos nō sunt nisi q̄dam cōceptus. et cōceptus fm istos. vel tm̄ ē ēs rōnis. q2 aliter aliqua res esset cōis deo et creaturis. et certū est q̄ vnū ens rōnis nō est aliud ens rōnis vel cōceptus est realr actus intelligēdi. et certū est q̄ vn9 actus intelligēdi nō est realr alius actus intelligēdi. ḡ q̄uis sapiētia infinita sit formalr ens infinitū. nō oportet q̄ sapia in cōi sic ens in cōi. Ad pbationē qn̄ d̄r infinitas nō destruit rōnē formalē illi9 cui additur. concedo. et ideo q2 ifinitas p̄ se additur cōceptib9. et nō additur alicui rei sic dicēdo. sapientia infinita est formalr bonitas infinita. iō cōcedo q̄ illi cōceptus simplr distinguuntur nec sūt vn9. Ista tm̄ diuersitate nō obstāte. h̄ ē v̄a. sapia infinita est formalr bonitas infinita. q2 in illa ṫmini nō supponūt p cōceptib9 diuersis quib9 adderetur infinitas. s p ipa re q̄ diuinitas ē cui nulla infinitas nec aliqd̄ additur. s seipsa ē infinita et nō p aliq̄d additū. et iō si i illa sapia ifinita est bonitas infinita ṫmini supponunt p seipis. sicut in ista. sapia in cōi est bonitas ē cōi. ita eēt vna falsa sicut reliq̄ ē falsa. Si dicatur q̄ qn̄ aliq̄ cōia distinguūtur. quodlibet contentū sub vno a quolibz cōtēto sub alio aliquo mō distinguitur. ḡ omē concentū sub sapia i cōi aliquo modo distinguitur ab oi cōtēto sub bonitate. Confirmatur. q2 in libro predicamētoꝝ d̄r. diuersoꝝ generū et nō subalternati positorum diuerse sūt spēs et dr̄e. ḡ eadē rōne. diuersoꝝ generū in cōi et nō subalternatum positorum diuersa sūt concēta. sed sapia in cōi et bonitas in cōi sunt diuersa cōia. ḡ h̄nt distincta contēta. nec valet dicere. q̄ sufficit q̄ aliq̄ cōtenta sint diuersa q̄uis nō oia. q2 diuersoꝝ generū et cōmuniū subalternati positoꝝ aliq̄ cōtenta sunt diuersa et nō oia. Ad istud r̄ndeo q̄ nō opz si sint aliq̄ diuersa cōia q̄ quodlibet cōtentū sub vno ab oi cōtento sub alio aliq̄ mō distinguatur. q2 idē ōibus modis pōt esse cōtētū sub vtroq; fm p̄hm libro thopicoꝝ. Ad con-

Ad quartū

Ad quintum.

Ad vltimū

Ad formā q̄one

Ad rōes p̄me opinionis

Ad p̄mā

Instantia

Cōfirmatio

R̄nsio ad instan

Ad cōfirmatio

firmationē dico ꝙ phs intēdit de diuersis generib⁹ ordinat̄ in eadē p̄dicamētali coordinatione. ita ꝙ p̄mo vnū p̄mū diuidat̄ in aliq̄ inferiora quorum quodlibet imediate negat̄ de alio. et vnū eorum. vel quodlibet eodē mō diuidat̄ in alia. quorum vnū vl'r negetur a reliquo. ⁊ sic semp ꝓcedēdo. sicut s̄ba diuidit̄ p̄mo in s̄baʒ corporeā ⁊ icorpeā. ⁊ h̄ est diuisio immediata. nulla s̄ba corpea est s̄ba incorpea ⁊ ecōuerso. Ulterius s̄ba corpea diuidit̄ eodē mō i corpus aiatū ⁊ corp⁹ inaiatū. ita ꝙ negatio vni⁹ ad alio est imediata. ⁊ sic vlteri⁹ ꝓcedēdo. Consili modo si s̄ba incorpea ꝯtinet multa gn̄a sub se. potest fieri cōsilis diuisio. ⁊ iō in talib⁹ generib⁹ verū est. ꝙ quodlibʒ ꝯtentū sub vno distinguitur a quolibet ꝯtēto sub alio. qd̄ ꝯtingit ꝓbare per illā ꝓpōeʒ immediatā. in q̄ negat̄ vnū diuidētiū gen⁹ p̄mo. de alio diuidētiū. qn̄ aūt genus p̄mū nō diuidit̄ ꝓprie ꝑ aliq̄ duo. quorum vnum vl'r negat̄ ab alio. nō oʒ ꝙ omē ꝯtentū sub vno vere distinguat̄ ab oī ꝯtento sub alio. ⁊ h̄ ē qd̄ dicit phs. iiij. thopi. ꝙ qn̄ aliq̄d ꝯtinet̄ sub diuersis generib⁹. oʒ ꝙ vnū istorum generū ꝯtineatur sub altero. vel ambo duo sub tertio. sic̄ ponit exemplū de prudētia q̄ ꝯtinet̄ sub scia ⁊ v̄tute tanq̄ sub diuersis generib⁹ quorum neutrū ꝯtinet̄ sub alio. s̄ ambo ꝯtinent̄ sub t̄rio. puta sub bitu ⁊ dispōne. Hec etiā est in tērio phi. ij. poste. vbi docet vnū modū diffiniēdi ꝑ diuersa cōia. quorum quodlibʒ ē in pl⁹ q̄ diffinitū ⁊ tn̄ totū aggregatū est eq̄le diffinito. qd̄ non esset possibile, nisi aliq̄d idē ꝯtineret̄ sub differentijs cōibus nō subalt̄nis. Jō dico ꝙ aliq̄d vnū pōt ꝯtineri sub diuersis cōibus nō subalt̄nis. et illa deitas pōt ꝯtineri sub diuersis cōib⁹ in cōi. vt s̄b sapia in cōi. ⁊ sub bōitate in cōi tanq̄ sub cōibus q̄dditatis sic̄ post patebit. q̄uis illa cōia nō sūt subalt̄na. q̄ ābo ꝯtinent̄ s̄b ēte.

Ad scd̄am.

Ad scd̄am dico. ꝙ nō dʒ ꝓprie ꝯcedi ꝙ sapia infinita includit formal'r bonitatē infinitā. s̄ ꝓprie dʒ dici ⁊ ꝯcedit̄ ꝙ sapia infinita ē formal'r bonitas infinita. Et iō dico ꝙ si sapia infinita q̄ deus est diffiniret̄. nō poneret̄ in sua diffinitōe bonitas ifinita q̄ de⁹ est: s̄ eēt oībus modis ip̄a sapia infinita. Et qn̄ d̄r ꝙ si sapia infinita eēt diffinibil'. ⁊ sil'r bōitas ifinita ꝙ eēnt diffinitōes distincte. h̄ est simpl'r falsū. sed tm̄ eēt vna diffinitio q̄ ꝯp̄bēderet sapiam in cōi ⁊ bonitatē in cōi. cui⁹ q̄libʒ ps eēt in plus ⁊ totū eq̄le. Et si ꝓteruiat̄. ꝙ aliud est q̄d nois sapie ifinite. ⁊ aliud bonitat̄ infinite. sicut aliud est q̄d nois sapie in cōi ⁊ bonitat̄ in cōi. ḡ si sapia infinita ⁊ bonitas infinita h̄ent q̄d rei. aliud eēt q̄d rei sapie infinite. ⁊ aliud bōitat̄ ifinite. Dico ꝙ nō sequit̄. q: ꝓprie q̄d nois non est nisi cōceptus vel vocis vel signi. Et iō q: hic sunt cōceptus distincti ⁊ distincte voces. sapia infinita. bonitas infinita. q: hic ponūtur conceptus cōes vl' voces cōes quib⁹ addit̄ infinitū Jdeo p̄nt esse distincta q̄d nois. Sʒ nec talis distinctio. nec aliq̄ ꝯsilis repit̄ int̄ sapiam infinitā q̄ haberet q̄d rei. ⁊ bonitateʒ infinitā q̄ haberet q̄d rei. iō nō sunt ibi distincta q̄d rei. s̄ tm̄ vnū.

Ad tertiā.

Ad aliud cōcedo cū doctorib⁹ atiq̄s ꝙ de deo est aliq̄ p̄dicatio ꝑ idētitatē q̄ nō est formalis nec in q̄d. cuiusmōi est ista p̄dicatio. essentia est p̄initas. essentia est creatiua. ⁊ sic de alijs. Quelibet aūt talis essentia est itellectus. volūtas. sapia. bonitas. vno mō accipiēdo p̄dicata. est p̄dicatio formalis ⁊ i q̄d.

Ad quartā.

Ad aliud de damasceno. Dico ꝙ nō intelligit ꝙ h̄ nomē q̄ est dicat̄ de diuia eēntia in q̄d. ⁊ nō h̄ nomē sapia. ⁊ tn̄ ꝙ sapia dicat̄ in q̄d de sapia diuina. q: vtrūq3 dicit̄ in q̄d de eēntia diuina. Sʒ intelligit ꝙ s̄m ꝓprietatē vocis. mag' dicit̄ in q̄d. q̄ sapiens. iustū. ⁊ sic de alijs. q: q̄ est nō iportat aliqd̄ accn̄s cuicūq3 alt̄i aduenies. etiā qn̄ accipit̄ in cōi. Sapiēs aūt. iustū. ⁊ sic de alijs in cōi accepta. iportāt aliqd̄ accn̄s alicui alteri aduenies. q: dicūtur de sapiēte ⁊ iusto creato. q̄ nō pōt eē iustus nec sapiēs nisi ꝑ aliqd̄ accn̄s aduenies. Et qn̄ dicit̄ vltra. ꝙ eē dicit quoddā pelagus infinite s̄be. Hoc itelligi debʒ intrāsitiue. id ē ꝙ est quoddā pelagus qd̄ est ifinita s̄ba. nō ꝙ sit quoddā pelagus cōtinēs vel includēs infinitā s̄bam. vel infinitā ꝑfectionē. vel infinitas ꝑfectiōes. sed est infinita s̄ba ⁊ infinita ꝑfectio. Et ꝓprie loquēdo nec est ifinite ꝑfectiōes real'r nec formal'r. nec includit vel cōtinet infinitas ꝑfectiones: nisi forte creabiles. si infinite sint creabiles. q̄s cōtinet virtual'r tanq̄ res distinctas saltē in potētia. q: pōt eas ꝓducere. Et qn̄ dicit̄ vltra. ꝙ alia noia nō dicūt s̄bam. s̄ que circūstāt s̄bam. Dico ꝙ intētio damas. est ꝙ vl'r nullū nomē dictū de deo dicit imediate ip̄am s̄baʒ dei. ita. s. ꝙ apprehēdēdo nomē possim⁹ imediate app̄hēdere ip̄am s̄bam dei. vel habere cognitiōeʒ ꝓpriā dei vel equiualentē. Sed dicūt imediate ꝯceptus aliquos p̄dicabiles de deo. qui nō sunt ip̄e deus sed circūstāt naturā dei. nō ꝑ inherentiā vel informationē. sed ꝑ p̄dicationeʒ. Et p̄cise a nobis pōt talis cōceptus apprehēdi imediate pro statu isto. ⁊ nullo modo ip̄a diuina essentia s̄m vnā opinionē. vel nō pōt haberi cognitio ꝓpria deo vl' equiualēs s̄m aliā opinionē. Et ꝙ hec sit intētio sua pʒ per ip̄m ca. iiij. vbi dicit sic. Jn d̄o q̄d est. ipossibile est dicere s̄m s̄bam. Et post subdit. Quecūq3 aūt dicimus affirmatiue in deo. non naturā ip̄ius.

sed ea que sunt circa naturã eius ostendũt. Et si em̃ bonũ ⁊ si iustũ ⁊ si sapiẽs. ⁊ si quodcunq̃ aliud dixeris. nõ naturã dicis dei. sed ea q̃ sũt circa naturã. Ex ista auctẽ p₃ q̃ vl'r negat q̃d cunq̃ nomẽ dicere naturã dei. q꞉ quocunq̃ nomine dicto: nõ possumus apprehẽdere diuinã eẽntiã. sed tm̃modo ꝯceptũ qui circũstat diuinã essentiã p pdicationẽ. Uel nõ possum⁹ habere cognitionẽ ppriã de deo vel equiualentez. Et ideo ꝯcedo q̃ diuina essentia nõ d꞉ pelag⁹ ĩfinite substãtie. ppter hoc. q̃ multe relatiões rõnis circa ipsam possunt causari. ꝑ ppter cãm dictã.

Ad quintam.

Ad aliud aug. viij. de tri. Dico q̃ cõtingit pbare q̃ nõ est maius due psone q̃ vna. q꞉ nõ est verius ppter solã distinctiões ꝯceptuũ q̃tuncũq̃ in deo nulla sit distinctio. tñ ista distinctio est alia. q̃ inter sapiam ⁊ sapiẽs. sicut post patebit.

Ad sextam.

Ad aliud q̃ nõ distinguũt̃ s̃m respect⁹ rõnis. ꝑ tm̃ distinguunt̃ rõne: ⁊ illa distinctio sufficit ad pbandũ vnũ p aliud. Et qñ d꞉ q̃ tũc eque pfecte cognosceret̃ deus. cognoscendo ipm sub vno attributo. sicut sub ratiõe oim attributoꝝ. Dico q̃ p̄ña nõ val₃. quia s̃m istos etiã deus nõ potest cognosci nisi sub aliquo cõceptu. ⁊ tñ pfectius cognosci t̃ qñ cog̃scit̃ sub pluribus q̃ sub vno. Ultra dico q̃ nõ est talis ordo ita q̃ vnũ realr̃ sit ppinquus essentie q̃ aliud. vnũ tñ põt nobis esse prius notuz pdicari de deo. vel de pnoĩe demõstrãte deuz q̃ aliud. ⁊ ad hoc sufficit distictio tal'r ꝯceptuũ

Ad septimã

Ad vltimã auc̃tẽ dico. q̃ nõ accipit eq̃litatẽ pprie. sed p nõ ieq̃litate. Nec tñ dico q̃ aliq̃d sub vna relatõe rõnis est sibi eq̃le sub alia relatione rõnis. nec etiã aliq̃d sub vno ꝯceptu est sibi equale sub alio pprie. sed illud est sibi ipsi equale improprie. hoc est nõ ineq̃le.

Ad pmã pbã.

Ad primã rõem p illa opione. Dico q̃ distinctio emanationũ diuinarũ nõ p̄supponit distinctionẽ principioꝝ electiuoꝝ. nec ex natura rei. nec distinctionẽ rõnis. Sed sicut videmus in creaturis q̃ idẽ principiũ total'r est principiũ elicitiuũ diuersoꝝ. ita est in diuinis.

Ad scdas pba.

Ad aliã dico. q̃ pprie accipiẽdo libertatẽ ⁊ stricte s̃m q̃ distinguit̃ contra principiũ actiuũ vel pductiuũ naturale. nõ est concedẽduz q̃ vna emanatio est p modũ intellect⁹ siue nature. ⁊ alia p modum volũtatis siue libertatis. q꞉ hoc esset dicere q̃ vna psona pduceret̃ natural'r. et alia nõ pduceretur natural'r sed libere. Sed hoc est ĩpossibile. q꞉ pprie loquẽdo nihil pducit̃ libere ⁊ nõ naturalit̃. nisi quod pducit̃ contingẽter. ⁊ potest pduci ⁊ nõ pduci. sed q̃libet psona necessario ⁊ natural'r pducit̃. Nam ita ex natura habet pater pducere spm̃sanctũ sicut filiũ. et ita necessario pducit̃ spũssanct⁹ sicut filius. Tamen methaphorice loquẽdo ⁊ large põt aliquo mõ concedi q̃ vna psona pducit̃ p moduz nature siue intellectus. ⁊ alia p modũ volũtatis siue libere. Et hoc sic intelligẽdo. q̃ intellectus et volũtas vno modo put vsitant̃ a sanctis connotant actũ generãdi ⁊ actũ spirãdi. ita q̃ intellectus dicit ipsam diuinã essentiã elicitiuaz actus generãdi. ⁊ voluntas dicit ipsam diuinã essentiã elicitiuã actus spirãdi. Et isto modo ꝯcedi põt q̃ filius pducit̃ p modũ intellectus et spũssanctus p modũ volũtatis. Alius tñ intellectus põt hñi sicut p⁹ declarabit̃. Cõcesso etiã cũ eis q̃ filius pducit̃ natural'r. ⁊ spũssanctus libere. ⁊ q̃ p̄ncipiũ elicitiuũ al'r se habet ad pductionẽ filij. ⁊ ad pductionẽ spũssancti. Dico q̃ nõ op₃ ppter istã diuersitatez ponere talẽ distinctionẽ inter p̄ncipia elicitiua. q꞉ sic dictũ est distinctiõe p̄cedẽti. idẽ total'r indistinctũ re ⁊ rõne. põt eẽ p̄ncipiũ naturale respectũ vni⁹ ⁊ p̄ncipiũ liberũ respectu alterius. ⁊ idez p̄ncipiũ põt se al'r hẽe ad vnũ ⁊ al'r ad aliud. Et ita ois talis alietas vel diuersitas ita põt saluari p vnũ p̄ncipiũ elicitiuũ. sicut p plura. Et si dicat̃ q̃ oppositi modi p̄ncipiãdi nõ possũt cõuenire eidẽ formal'r. Dico q̃ tales modi p̄ncipiãdi. s. natural'r ⁊ libere nõ p̄nt sil' cõpetere eidẽ respectu eiusdẽ. Qr̃ tñ cõueniat eidem respectu diuersoꝝ nõ est incõueniẽs. ⁊ forte nõ est incõueniẽs. q̃ ꝯpetat eidẽ diuersis tpibus aliter ⁊ alit̃ disposito etiã respectu eiusdez. sic tactũ est in dist. p̄ced.

Ad tertiam

Ad aliã rõem qñ accipit̃. quicq̃d vnũ ⁊ idẽ formal'r ens est p̄ncipiuz pducẽdi plura supposita eiusdẽ nature. nõ determinat̃ ex se ad certã pluralitatẽ pducẽdoꝝ. Dico q̃ hec ppõ nõ est vl'r v̄a. si tñ accipiat̃ q̃ sit principiũ pducẽdi plura supposita eiusdez nature numero. nõ põt inueniri instantia nisi in pposito. q꞉ nusq̃ alibi p̄nt esse plura supposita in certo numero possibili eiusdez nature. Si aũt accipiat q̃ sit principiũ pducẽdi plura supposita eiusdẽ nature specie ⁊ nõ nũero. sic potest ppõ ꝯcedi. q꞉ in nulla specie possũt a quocũq̃ agẽte pduci tot supposita. qñ possint plura pduci. Si aũt pducta sũt eiusdem generis ⁊ nõ eiusdẽ spẽi. põt tale principiũ ex se determinari ad certã pluralitatẽ s̃m spẽm. sicut sol est principiũ pducẽdi plures effectus s̃m spẽm. ⁊ ex se determinat̃ ad istos. ita q̃ alios s̃m spẽm nõ potest pducere. Ita dico in pposito. q̃ q꞉ ista supposita nõ sunt oĩno eiusdẽ rõnis. qñ sit maior distictio inter prẽm ⁊ filiũ ⁊ spm̃sctm̃ q̃ eẽt int' istas psonas si q̃libz earũ eẽt pr̃. vel q̃libet filius. vel q̃libet spũssanct⁹. sicut post dicet̃. iõ idẽ principiũ põt determinari ex se ad certã pluralitatẽ, sicut s̃m opinionez

Ex auicenne. eadē intelligētia est principiū immediate pducēdi aliā intelligentiā. τ corpus celeste τ determinatꝛ ex se ad certā istā pluralitatē Jta in eēntia diuina. vnica existēs est principiū pducēdi filiū τ spm̄sctm̄. τ ex se determinatꝛ ad istā pluralitatē.

Ad probationem.

Ad pbationē qn̄ accipitꝛ ꝙ talis principij ꝟtus pductiua nō est adeq̄ta p vnā pductionē nec p vnū pductū. Dico ꝙ ꝟtutē pductiuā adeq̄ri p aliquā pductꝛ ōꝫ pōt intelligi multiplr̄. Uno mō ꝙ pductū sibi adequatꝛ ſm pfectionē. ita ꝙ sit eq̄ pfectum. Alio mō ꝙ pductū sit pfectissimū pductū in quod pōt. Et h̄ pōt intelligi duplr̄. vel positiue. q: ē pfectius oī alio. vel negatiue. q: nihil est illo pfectius pducibile ab illo principio. Alio mō accipitꝛ: ꝙ pducatꝛ ſm totā ꝟtutē. τ ſm vltimā potētie τ toto conamine illius ꝟtutꝛ. Quarto mō pōt intelligi ista adeq̄tio. q̄si extēsiua. q̄a pōt in istā pductionē τ in nullā aliā. Primo mō dico ꝙ talis ꝟtus pductiua potest adequari p primā pductionē. q: primū pductū potest esse equale sibi in pfectione. Et quādo dicitꝛ. ergo nō potest in aliā eque pfectā. nego ꝯseq̄ntiā Ponatꝛ eīm ꝙ sit aliq̄s calor q̄ in aliquo passo possit pducere caliditatē sibi eq̄lē. Jste calor sitꝛ τ semel in alio passo eq̄liter disposito. τ eq̄liter sibi approximato. pducet aliū calorē eq̄lem sibi τ aliū calori. Ca'rō est. q: ꝟtus pductiua caloris p h̄ ꝙ pducit istū calorē in nullo penit' impeditꝛ a pducēdo aliā calorē eq̄ pfectuꝫ nisi forte p accns. q: in agēdo diminꝛ a re agēte. Et qn̄ dꝛ ꝙ tale principiū pductiuā pducit toto conamine. τ ſm oēm gradū actiuitatꝛ sue pcedo q: calor pducēdo hūc calorē pducit toto conamine τ ſm oēm gradū. Sed et hoc nō sequitꝛ. ꝙ nō pōt aliū eq̄ pfectū pducere. ita etiā sol ſm totū conamē suū. τ ſm oēm graduꝫ pfectōis sue: τ ſm oēm gradū actiuitatꝛ sue pducit aliq̄d impfecti'. τ tm̄ p eandē ꝟtutē totalitꝛ pōt pducere aliud nō tm̄ eq̄ pfectū. ſ etiaꝫ aliq̄d multo pfecti'. Jta dico in pposito. ꝙ prīm ſm oēm gradū pfectōis sue τ tota conamie pducit filiū. τ eadē ꝟtute τ pfectōe pducit spm̄ sanctū eq̄ pfectum. Et ita isto mō intelligēdo adeq̄tionē. ꝟtus pductiua est p quālibet adequata. ita p p̄mā sic p scd̄am. Scd̄o mō intelligēdo adeq̄tionē τ h̄ positiue. Dico ꝙ ꝟtus pductiua adeq̄ta p vnū pductū. nō pōt in aliud eq̄ pfectū. ſ isto mō ꝟtus diuīa nō adeq̄tꝛ p aliquā vnā pductionē. q: nec p p̄mā nec p scd̄am Sed p illas duas sitꝛ. q: scꝫ illa duo pducta sꝫ pfectiora oībus alijs pducibilib' a deo. τ ibi ē status. nec est possibilꝛ tertia. Et hoc est ex natura rei q̄ ex se determinatꝛ ad istas. Si aūt intelligatꝛ illa pductio negatiue. sic dico sic pus ꝙ virtus pductiua adequata p vnū pductuꝫ pōt in aliud eq̄ pfectū. sic declaratū est de calore. Si. d. ꝙ hoc est pter diuersa passa. hoc nihil refert q̄tum ad adequationē. q̄a equalitꝛ adequatꝛ si pducatꝛ p se. sic si pduceretꝛ in passo. τ econuerso. Et ita sp habet ista ppositio ꝙ ꝟtus pductiua adeq̄ta p vnā pductū. pōt in aliud eq̄ pfectū. Tertio mō dico. ꝙ ꝟt' adeq̄ta p vnū productū nō tm̄ pōt in eq̄ pfectū sed etiā pōt i pfectius. Sicut sol in pducēdo calorē virt' sua adequatꝛ. q: pducit ſm vltimū sue potētie τ toto conamie. τ tm̄ pōt pducere vermē qui est multo pfectior calore. Si dicas ꝙ hoc est ppꝛ diuersitatē passi. Dico ꝙ nihil refert q̄n sp sit illa ppositio vera. ꝙ virtus adeq̄ta isto mō pōt in pfectius. Silr̄ si esset aliq̄ volūtas q̄ posset ꝯtingēter pducere diuersas volitōes diuersarū spēruꝫ p se subsistētes. illa voluntas ſm vltimā sue potētie posset pducere vnā indiuidū spēi ipfectioris. τ p ꝯñs virt' sua pductiua esset adeq̄ta. τ tm̄ posset pducere aliud pfectius. Quarto mō dico. ꝙ virt' pductiua adeq̄ta p vnū pductū. nō pōt in aliud eq̄ pfectū. Sꝫ isto mō virt' pductiā diuina nō est adequata p vnā pductionꝫ nec p aliā. ſ p ambas simul. τ iō in nullā aliā intrinsecā pōt.

Ad cōfirmatões

Ad cōfirmationē dico. ꝙ eadē virtute pducūtur ista duo supposita ex ordine quodā. q: s. primuꝫ productū est pductiuā scd̄i producti. Et qn̄ dicitꝛ. g̃ in p̄ma productiōe virt' illa nō fuit exhausta. cōcedo ꝙ nec in p̄ma nec scd̄a est exhausta. Sic nihil exhauritꝛ de sole p hoc ꝙ pducit vnū effectū vel aliā. Un̄ illud est verbū metaphoricā τ ipꝓpe dictū. Et qn̄ dicitꝛ. si nō est exhausta g̃ nō est adequata. Pꝫ quō ē adequata τ quō nō. Per p̄dicta pꝫ. quō virt' pductiua si pducat plurib' pductiōib' eiusdeꝫ rōnis vel alteri' rōis. quō vnā illoꝝ pductoꝝ adequat virtutē pductiuā. τ quō nō adequat τ quō idē pōt pducere plura pducta adequata sibi i pfectiōe. Et qn̄ dicitꝛ. Omne productuꝫ adequatū producēti in pfectiōe entitatꝛ adeq̄tur sibi in pfectiōe sue actiuitatis Dico ꝙ aliq̄d adequari alicui in pfectiōe sue actiuitatis pōt itelligi duplr̄. Uel q: est eq̄ pfectū cuꝫ illo pricipio actiuo. τ sic cōcedo q: idē est. Uel q̄a est oē pductū vel pducibile ab illo principio actiuo. τ h̄ est nihil aliud posse correspōdere illi principio actiuo. τ sic dico ꝙ aliq̄d adequatꝛ alicui in pfectōe entitatis. τ tm̄ nō in pfectiōe sue actiuitatꝛ. Et ita est i pposito. sic pꝫ d̄ vno calore pducēte duos calores sibi equales i pfectiōe. quoꝝ tm̄ neutꝛ est sibi eq̄lis i pfcōe actiuitatꝛ sue isto scd̄o mō. Primo mō. si vnū pductū adeq̄t ꝟtutē pductiuā in pfctōe actiuitatꝛ

sue: illa v̄tus poterit se extēdere in aliū termi-nū eque ꝑfectū. ⁊ sic est in diuinis. scđo mō nō

Ad ꝯfirmationē dico ꝙ pater hȝ filiū tanꝗ̄ obiectū ꝓmariū ⁊ adequatū. ⁊ silr spūssanctū et seipm̄. et ita sunt ibi duo producta. quoꝝ vtrūqȝ est obiectū adequatū volūtatis diuie. Et si dicaꝛ ergo sunt duo obiecta ꝓmaria. nō sequiꝛ. Sicut nō sequiꝛ. Pater est ens īfinitū filius est ens infinitū. ergo sunt duo entia īfinita tn̄ sunt duo supposita quoꝝ vtrūqȝ ē obiectuȝ ꝓmariū ⁊ adequatū vno mō. igiꝛ sunt duo producta adeq̄ta vno modo.

Ad quartā. Ad aliā rōeȝ pȝ. ꝙ ois libertas respectu spūssancti q̄ nō ē respcū filij. etiā si ꝑ impossibile esset ibi libertas ꝯdictionis ⁊ ꝯtingētie siue indifferētie posset saluari ꝑ vnū ꝓncipiū formalr. qđ respctū vnius esset naturale ⁊ respectu alterius liberū. sicut per duo. quoꝝ vnū esset naturale ⁊ aliđ liberū

Ad quintam. Ad aliud đr ꝙ productōes sunt seipis distincte. ⁊ si requirāt aliquā distinctōnē. sufficit distinctio terminoꝝ productoꝝ.

Ad ꝯfirmatōeȝ Ad ꝯfirmatōnem dico. ꝙ nō opȝ ꝙ distinctio productionū reducaꝛ ad aliquā distinctionē. nec in principijs productiuis nec in terminis formalibus. Et qn̄ đr ꝙ circūscriptis earū ꝓncipijs productiuis ⁊ terminis formalib⁹ nō distinguuntur Dico ꝙ si circūscribanꝛ realr veruȝ est. ex hoc tamen nō sequiꝛ ꝙ distinctio earū reducaꝛ ad illam distinctionē tanꝗ̄ primā. Si aūt circūscribanꝛ ꝑ intellectum. remanebūt distincte. Unde si ꝑ impossibile vel possibile viderētur intuitiue productiōes ille. nō visa aliq̄ ꝑsona. nec visa eēntia. dico ꝙ talis intellectus videret illas productiōes distingui. Et qn̄ dicit ꝙ relatiōes nō distinguntꝛ nisi penes fundamēta vel terminos ⁊c. Dico ꝙ seipis distinguntꝛ formalr. nunꝗ̄ tn̄ sine distinctiōe fundamentoꝝ vel terminoꝝ. nō tn̄ tanꝗ̄ preuia. ⁊ hoc saltē verū est qn̄ ipe relatōes sunt ꝯstitutiue ⁊ essentiales ipsis. sicut in proposito vt post dicetur.

Ad sextam. Ad aliud ꝙ aliq̄d determiari ex se ad diuersa pōt intelligi dupl̄r. Uel ꝙ determineꝛ ad vnū. ita ꝙ respiciat vnū ⁊ nō aliud ⁊ fiat ꝓpriuȝ vni. ⁊ isto modo eēntia diuina nec ex se nec ex alio. nec quocūqȝ modo pōt determiari ad duas productōes. q: includit ꝯdictionē. scȝ ꝙ eēntia sit ꝓpria vtriqȝ et neutri. Aliter potest ītelligi ꝙ detmiaꝛ ex se ad diuersa. q: ex se respicit illa diuersa ⁊ qđ libȝ illoꝝ. illo mō quo natū est respicere. ⁊ sic eēntia dina ex se determiaꝛ ad duas productōes. ⁊ cū h̄ staret ꝙ vniformiter se h̄ret ad vtrūqȝ. Isto mō ei calor approximat⁹ eq̄liter diuersis passis eq̄ dispositis ex se determinaꝛ ad producēdū diuersos calores. ⁊ tamē ad q̄mlibet se habet vniformiter.

Ad ꝯfir... Ad ꝯfirmatiōnē dico. ꝙ nō plus pn̄t diuersa principia formalr determiati ad determiatū ordinē ꝓductiuū q̄ idē principiū formalr. q: iter productiōes vel ꝓducta nō pōt esse ordo. nisi q: vnū est ps vel eā alteri⁹ vel ꝑfectius alio. Sȝ oia illa poterūt ꝯtingere. si ꝓducanꝛ ab vno ꝓncipio formalr: sicut si producātur a duob⁹. Ita eīn poterit idē ꝓncipiū formalr ꝓducere. ꝓmo ptē. scđo totū sicut eadē virt⁹ generatiua ꝓmo ꝓducit ptē corpis hūani. ⁊ scđo totū. sic̄ si essent distincta pricipia productiua Sic̄ sol eadē v̄tute formalr illuminat ptē aeris ⁊ totū aerē. Silr eadē cā potent ꝓmo ꝓducere aliquē effectū. ⁊ postea cū illo tanꝗ̄ cā ptiali potent producere aliū effectū. Ita est in ꝓposito. ꝙ pat ꝓducit filiū. ⁊ pater ⁊ fili⁹ producunt spiritūsctm̄ ꝑ eandē virtutē. Et si q̄raꝛ. q̄ est causa. Dico ꝙ ita est. sed sola fide est hoc tenēdū. nec est possibile aliquē in via ista scire q̄re ita est.

Ad septimā. Ad aliud. ꝙ auctoritas phi ⁊ cōmētatoris est intelligēda de formis incōpossibilibus ⁊ agētib⁹ naturalib⁹.

Ad octauā. Ad aliud cōcedo maiorē. ⁊ iō ꝯcedo ꝙ q̄cq̄d cōuenit illi rei q̄ est intellect⁹ diuin⁹ cōuenit illi rei q̄ ē volūtas diuina ⁊ ecōuerso. tn̄ aliq̄ termini pn̄t eandē reȝ ꝓncipalr iportare. ⁊ alia distincta cōnotare ꝓpter q̄ distincta cōnotata. pōt aliq̄d vere ꝑdicari de vno: ⁊ vere negari de reliquo. sic̄ dictū est ꝓus. Et ita est in ꝓposito. ꝙ intellect⁹ diuinus ⁊ volūtas diuina. h̄ est isti t'mini cōnotāt determinato mō grāmaticali vel logicali aliq̄ distīcta sm̄ vsuȝ sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ. iō pōt aliq̄d cōuenire vni ⁊ nō alteri. Per h̄ ad primā ꝓbationē si debeat ꝯcedi ꝙ act⁹ dicēdi ē act⁹ memorie ⁊ nō act⁹ volūtatis. debet cōcedi sub isto itellectu ꝙ act⁹ dicēdi est actus memorie. Hoc est act⁹ elicitus ab essentia diuina tanꝗ̄ actus generādi. ita ꝙ memoria totū istud iportat. s. essentiā diuinā elicitantē actū generādi ⁊ volūtas totū illud. s. essentiā ꝓductiuā act⁹ spirādi. ⁊ ita ex mō significādi sm̄ vsum loquētiū sequereꝛ. ꝙ si act⁹ generādi esset act⁹ volūtatis ꝙ esset ille act⁹ quo essentia est elicitiua actus spirādi. ⁊ ita esset act⁹ spirādi. q: act⁹ spirādi est ꝓncipiū spirādi spiritussctī. Silr dico ꝙ deus intelligit ꝑ intellectū. ⁊ ꝑ illā rem que est realr ⁊ formalr volūtas. diciꝛ tn̄ nō intelligere ꝑ voluntatē. q: nō oē qđ intelligit intelligit vl̄r ꝑ voluntatē. ⁊ q̄ sit causa isti⁹ post diceꝛ. Si dicis ꝙ circūscribēdo oia talia cōnotata. ⁊ loquēdo ꝑcise de ipa re. hec est v̄a act⁹ dicēdi est actus memorie ⁊ nō actus volūtatis ⁊ similr deus intelligit per intellectū. ⁊ nō ꝑ volūtatē ergo in ipa re est aliqua distīctio vel nō idētitas. Dico ꝙ circūscribēdo oia cōnota-

ta.ita q̄ p ista noīa.intellectus.volūtas.itelli
gere.velle.nihil ɔnotatur.sed p̄cise significetur
hoc noīe intellectus.illa res q̄ est formaliter itel
lectus.et hoc noīe volūtas.p̄cise illa res abso-
luta q̄ est formaliter volūtas.et sic de aliis noīb9
et nō plus.hac institutōe noua vocabuli f̄cta.
ita hec erit vera.actus dicēdi est act9 volūtatis
et deus intelligit p volūtatē.sicut hō itelligit
p intellectū.q2 tūc termini de nouo instituūtur
ad significandū.et ideo nō est mirū si illa ppō
est v̄a que p̄us falsa erat. Si dicis volo circū-
scribere oīa ɔnotata sine noua institutiōe vo-
cabuli. R̄ndeo q̄ hoc nō est possibile. Unde si
ista vox hoīes p̄cise significaret illud quod hoc
nomē homo significat.et nō h̄ret aliū modum
grammaticalē.puta q̄ nō plus esset pluralis
numeri q̄ homo.et sic de aliis grāmaticalibus
quod n̄ esset hū possibile nisi de nouo instituē
do ad significandū.qua institutōe facta.ita h̄
esset vera.homo est hoīes.sicut h̄ homo est hō.

Si dicas.nolo loqui de vocib9 s̄ tm̄ de rebus
Dico q̄ quāuis velis loqui tm̄ de rebus.tm̄ h̄ nō
est possibile nisi mediātibus vocib9 vel ɔcep-
tibus vel aliis signis.et iō s̄m q̄ illa signa q̄cū
q̄ fuerint alr̄ significāt et ɔnotāt vel nō cōno-
tant.Aliter ad ppōnes r̄ndendū erit mō p̄di-
cto. Per idem patet ad aliā pbationē.q̄ de9
intelligit mala et nō vult.nō ppter aliquaȝ di-
stinctionē vel nōidentitatē a parte dei.s̄ ppter
nōidentitatē a parte creature sicut deus bea-
tificat petrū et nō dānat petrū.h̄ nō est ppter
aliquā distinctionē formalē inter v̄tutē diuaȝ
beatificantē et dānantē.s̄ ppter distinctōeȝ
inter penā eternā et vitam eternā.q2 per istaȝ
deus beatificat petrū.importatur totum istud.
deus dat petro vitā eternā.et per istā deus nō
dānat petrū.denotatur totū istud.deus nō pu
nit petrū pena eterna.Et ita p̄nt v̄ificari sine
oī distinctōe a parte dei ppter nōidentitateȝ
vel varietatē a parte creature.q2 deus p eādē
v̄tutē omnibus modis dat petro vitā eternaȝ
et n̄ dat sibi penā eternā. Similr̄ deus potest
creare aliqua et nō creat illa.ex hoc nō sequitur
q̄ posse creare et nō creare distinguuntur forma
liter in deo. Ita in pposito.deus vult a.p istaȝ
importatur q̄ a sit.hoc aūt nō importatur p istam
deus intelligit a.et ideo ista possunt verificari
sine omni nōidentitate dei.sicut et ista.de9 po
test creare a.deus nō creat a. Silr̄ per istam
deus vult malū nihil importatur nisi q̄ deus fa-
cit aliquid quod facere nō debet.et p ɔsequēs
eoip̄o importatur q̄ sit creatura.ita q̄ p faciens
malum importatur res faciens aliquid quod nō
debet.quod potest soli creature cōuenire.per
istam aūt deus intelligit malū nō importatur

nisi q̄ deus facit vel pmittit aliq̄d fieri ab ali
quo creato.qd̄ non deberet illud facere.et ita
aliud cōnotatur per vnū et per aliud.et ppter hoc
sine omi nōidētitate a p̄te dei p̄nt ista verifi-
cari. Per idē p3 quō sine oī nōidētitate a p̄-
te dei p̄nt ista verificari.q̄cq̄d deus intelligit
naturalr̄ intelligit nō q̄cq̄d deus vult natura
liter vult.q2 q̄cq̄d deus itelligit nc̄c̄rio est aliq̄d
siue ens reale siue ens rōis:qd̄ mō sibi ɔueniē-
ti vel est vel pōt esse.et tm̄ non q̄cq̄d deus vult
nc̄c̄rio pōt inesse.et iō nō necessario nec natu-
raliter vult. Eodē modo p̄nt alie ɔsimiles ppo-
sitiones q̄ videntur ɔtradictorie cōcedi.que tm̄
s̄m rei veritatē nō sunt ɔtradictorie ppter taleȝ
ɔnotationē.et h̄ est qd̄ dicit magister li.i.dist.
xxxv.q̄ deus ppter diuersos effectus sortitur di
uersa vocabula.sicut puidentiā.p̄destinatio-
neȝ.p̄scientiā et sic de aliis..Et ppter talē diuer
saȝ cōnotationē cōceditur.q̄ deus aliquos p̄de-
stinat:et alios p̄scit et non predestinat.et sic de
aliis sine oī nōidētitate a p̄te dei.Et iō si ista
noīa.itelligere.velle.et sic de aliis nō essent cō
notatiua.sed p̄cise quodlibȝ istoꝝ iportaret il
lā reȝ absolutā q̄ deus est sine omi cōnotatiōe
nō plus esset vera.deus intelligit mala q̄ illa
deus vult mala. Ad argumētū principale di-

DD
Ad argumentuȝ principale.

co.q̄ pfectōes attributales que demōstrātur
de diuina essentia nō sunt realr̄ ipa diuia eēn-
tia.sicut in sequēti questione patebit. Ad se-
cundū dico.q̄ essentia diuina nō est fundamē
tuȝ perfectionū attributaliū que sunt realiter
ipsa diuina essentia. Questio sc̄da dist.ij.

Upposito q̄ per

s

fectiōes attributales nō distinguā
tur ex natura rei a diuia essentia cū
qua sunt idē realr̄. Quero.vtrū sint realr̄ ipsa
essentia diuina. Videtur q̄ sic.q2 intellect9 est
realr̄ ipa diuina essentia.et similiter voluntas.et
iste sunt pfectiōes attributales.ergo etc̄. Ma
ior est manifesta.q2 aliter deus nō esset realiter in-
telligēs et volēs.qd̄ est māifeste f̄lm. Minor
p3.q2 ista attribuūtur deo et creaturis. Ad
oppositū.pfectiōes attributales sunt plures.
g̃ si nullo mō distinguātur ex natura rei a diui
na essentia et sunt realiter ipa diuina eēntia seq̄-
tur q̄ diuia eēntia sit plurificabilis. Ad istā

A
Questio. II

B
Prima opinio

questionē est opinio multoꝝ et oīȝ p̄ter illos q̄
ponūt distinctionē ex natura rei.q̄ pfectiōes
attributales sunt ipa diuina essentia realiter
sed inter se et ab essentia diuina distinguuntur solū
rōne. Aliqui aūt ponūt q̄ hoc nō est possibile
nisi s̄m q̄ intellect9 cōparat ipam diuinā eēn-
tiā ad aliqua realiter distincta in creaturis.Un̄
dicūt q̄ ois pluralitas s̄m rationē reqrit tria.

sez rez circa quã est talis pluralitas. vt funda mentũ taliũ rõnũ. ne intellectus apphẽdẽ na talia sit van⁹. Scđo q̄ talis diuersitas nõ cõ uenit rei in suo esse reali. sed ſm q̄ cadit in ap prehẽsione intellectus. ideo requirit̃ apphen sio eius ab intellectu. ⁊ tertio requirit̃ aliq̃ rea lis diuersitas ad quã illud vnũ compareť. q̄a rõ vnius ſm q̄ considerať in se nõ est nisi vna Unde lz ista differentia attributoꝝ contineatur v̄tualr̃ in ẽẽntia diuina oim perfectiones comphẽdente. nõ tñ potest reduci in aliquam operationẽ intellectus. nisi accipiať in com paratiõe ad diuersa. nõ aũt accipiunť attribu ta ſm talẽ operationẽ ꝓpter habitudinez cause agẽtis. sed ſm habitudinẽ eminẽtie. Qȝ aũt nõ possint ideo plura distingui rõne nisi p cõ parationẽ ad plura extra se. ꝓbatur sic primo

Probať p̄mo

Illud qđ ſm se est vnũ simplicissimũ si ꝯside retur per se tñ. sicut est vnũ simplicissimũ. ita hz ꝯsiderari ſm vnã simplicissimã rõnem. g̃ si debeãt ꝯsiderari in eo plura rõne hoc erit illđ ꝯsiderãdo in comparationẽ ad plura extra se.

Scđo

Scđo q̄ ista distinctio attributoꝝ. aut acci piť ex parte ipoꝝ attributoꝝ ſz se ⁊ absolute acceptoꝝ. aut ex ꝯpatiõe itellect⁹ ea ad inuicez ꝯpãt. p̄mũ ñ p̄t dari q̄ q̄ ex seipis ⁊ ſz nãz suã absolute sumptã sũt diuersa realr̃ ⁊ nã sua sũt diuersa. talis aũt diuersitas nõ p̄ot esse in deo inter absoluta qualia sũt attributa. ergo nec scđm potest dari. q̄ illud qđ p̄supponit distin ctionẽ attributoꝝ ſm rõnem nõ potest esse rõ talis distinctõis. q̄ causa nõ p̄supponit illud cuius est causa. sed ecõuerso. Sed comparatõ attributoꝝ ad inuicẽ per operationẽ intellect⁹ ea ad inuicẽ comparãtis p̄supponit distictio nem attributoꝝ que comparanť. g̃ distinctio attributoꝝ ſm rõnẽ nõ potest ꝓuenire ex eoꝝ comparatõe ad inuicẽ.

Tertio,

Tertio q̄ in creaturis rõ generis ⁊ rõ differẽtie que solũ rõne differt accipiunť a diuersis rebus in comparatõe ad diuersas res. g̃ a simili differẽtia rõnis inť at tributa accipiť ex cõparatõe ad diuersas res.

Quarto,

Quarto q̄ sicut attributa differũt in deo so la rõne. ita ⁊ ydee. nec differũt nisi in h̃ q̄ idee dicũt formas rerũ extra repñtatiuas ſm quẽ dam gradũ limitatuz ⁊ determinatũ ſm q̄ in deo ꝯsideranť diuerse imitabilitates quo ẽẽn tia dĩna a creaturis est imitabil. attributa ṽo importãt pfectiones oim entiũ absolute ⁊ sine limitatõne. sed in hoc conueniũt. q̄ hinc inde nõ est nisi differẽtia rõnis: sed differẽtia rõnis inter ydeas accipiť ex comparatiõe ad diuer sas creaturas ſm diuersos gradus imitabili tatis. igiť ⁊ differẽtia ratõnis inter attributa accipieť ex comparatõe dei ad diuersas perfe ctiões in creaturis repertas. ꝓut accipiũtur absolute ⁊ absq̄ limitatiõe. sicut est iustitia et sapiẽtia. ⁊ sic de alijs.

C
Scđa opinio h̃ij heinrici de gãdauo

Alij aũt ponũt eandez ꝯclusionẽ. q̄ attributa sunt ipa diuina ẽẽntia realiť sola rõe distincta. Sed illa distictio nõ accipiť ex cõparatiõe ad aliqua diuersa realiť in creaturis. Sicut distinctio rõis ydeatũ nõ p̄ot poni nisi ex cõparatiõe ad diuersa in crea turis.

Probatio p̄ma,

Quia sicut ratio ydealis nõ est in deo nisi q̄ sit in creatura aliq̃d correspõdẽs. ita nõ diceť esse in deo bonitas vel sapiẽtia. nisi quia est bonitas vel sapiẽtia in creatura. qđ est ma nifeste falsuz.

Secunda,

Preterea. eque absolutũ q̃d a re spectu ad creaturas est bonitas vel sapiẽtia. si cut ipa substãtia vel spirit⁹. ergo sic nõ est sba vel spirit⁹ ex respectu ad creaturas. ita nec sa piẽs vel bonus. Dicũt ergo q̄ attributa hñt p solos respect⁹ rõis nõ ad extra. sed ad intra sicut psone diuine distinguũtur p relatões rea les nõ ad extra sed ad intra.

D
Cõtra opiniões

Cõtra istas opi niones p̄mo arguã in generali cõtra cõclusio nem quã tenẽt. q̄ attributa diuina sunt realiť ipa diuia essentia ⁊ sola rõe distiguũť. Scđo arguo cõtra eas in speciali.

Cõtra primã,

Cõtra primũ ar guo sic. si iste rões attributales sunt distincte in deo. aut sunt i deo formaliť ⁊ subiectiue. aut sunt in deo tñ obiectiue. Si p̄mo mõ. ⁊ oĩ ta le est p̄ter operationẽ itellect⁹. ⁊ ex natura rei ergo iste distincte rões attributales sunt ex na tura rei in deo. ⁊ p ꝯñs sunt distincte ex natu ra rei. qđ negãt. Si scđo mõ. ⁊ illud qđ tñ ha bet esse obiectiuũ nõ est realiť diuina essentia igiť ille disti cte rões nõ sunt ipa diuia ẽẽntia. Silr̃ isto mõ sunt p̄cise in ipo itellectu. ⁊ nõ i essentia. q̄ ſm eos itellect⁹ est hñs aliq̃d i esse obiectiuo. ⁊ nõ essentie nisi sub rõe itellect⁹. g̃ ſm istos magis debz dici q̄ itellectus format istas rões circa seipm q̄ circa essentiã. Simi liter isto mõ ipemet creature sunt in deo. silr̃ tũc nõ esset in deo ex natura rei. nec sapia nec bonitas ⁊c̃. Confirmať ista rõ. q̄ illa q̃ conti nẽtur sub p̄mis diuidẽtibus aliqđ cõe. magis distinguunť q̄ que ꝯtinẽtur sub scđis diuidẽti bus. sed ens p̄io diuidiť in ens reale. ⁊ ens rõ nis ſm istos. ergo ens reale ⁊ ens rõis magis distinguũtur q̄ duo entia realia. ergo nihil qđ est p̄cise habẽs esse obiectiuuz ẽ realr̃ aliqđ ẽs reale. ⁊ p ꝯñs si ista attributa hñt tñ esse obie ctiuũ. ⁊ p ꝯñs sunt entia rõis. nõ p̄nt esse realr̃ ipa essentia diuina. Preterea. aut itellect⁹ for mat istas rões attributales. aut iuenit eas in re. si p̄mo mõ. ⁊ nõ format eas in esse reali. q̄a tũc essent realr̃ ꝓducte. g̃ format eas p̄cise in esse rõnis. ergo sunt p̄cise entia rõis g̃ nõ sunt aliq̃ res extra aĩam. si iuenit eas in re. g̃ itelle

ctus nihil plus facit ad rõnes attributales. ꝙ ad ipam diuinã eẽntiã. Tertio sic. qñ dr alia est rõ sapie ⁊ alia est rõ bõitatis. aut ratio ibi supponit ꝑ re extra aiam. aut ꝑ aliquo ente rõnis. Si ꝑmo mõ. ḡ si sit alia rõ sapie ⁊ alia ratõ bonitatis. esset nceño alia res sapie ⁊ alia res bonitatis. ⁊ ita erũt distincte res. Si scđo mõ ergo rõ sapie nõ est realr in deo. nec est realit deus. ḡ ista attributa nõ sũt realr ipa diua essentia. Si dr ad istas rõnes ꝙ ille rões attributales sunt in deo ex natura rei. sed non sunt distincte nisi ꝑ opationẽ intellectꝰ. ⁊ ideo sũt realr ipa diuina eẽntia. ꝟ solũ ꝑ operationẽ intellectꝰ distinguũt. Unde in deo ex natura rei est bonitas ⁊ sapia. ꝟ bõitas illa nõ distinguitur a sapia ex natura rei. sed tm̃ ꝑ opationẽ intellectus. ita ꝙ intellectꝰ causat istã distinctõnem. ⁊ reducit eã de potẽtia ad actũ. Cõtra qñ aliqua oĩmode vniformiter se hñt añ actuz intellectꝰ ⁊ post. vel semꝑ distinguũt vel nũꝗ̃ sed sapia diuina ⁊ bonitas semꝑ vniformiter se hñt añ actũ intellectꝰ ⁊ post. nulla em̃ variatio causat in eis ex hoc solo ꝙ intelligunt. ḡ si nullo mõ distinguunt ante opationẽ intellectus nec post. Si dr ꝙ ꝗuis realr vniformit se habeãt. nõ tñ sm rõez. qr aduenit eis ꝑ opationẽ intellectꝰ respectꝰ rõnis. ⁊ ꝑ illos respectus rõnis distinguũt. Cõtra sicut põt respectus rõnis aduenire ex ꝯparatõe sapie ad bonitatẽ. ita põt aduenire respectus rõnis ex cõparatõe eẽntie ad eẽntiã. ⁊ ita nõ aliter distingueret sapia a bõitate ꝑ actũ intellectꝰ. ꝙ eẽntia ab eẽntia. vel sapia a sapia. Preterea aut isti respectus rõnis sũt oĩno eiusdẽ rõnis. aut nõ. si sic. ḡ non plus distinguit rõ sapie a rõne bonitatis ꝙ a rõne sapie. qr ipius sapie erunt duo respectus. vel plures respectꝰ rõnis. imo rõ bonitatis erit rõ sapie. qr nõ est maior rõ ꝙ vnus respectus facit rõnẽ sapie ꝙ aliꝰ: ex quo respectus sunt oĩno eiusdẽ rõnis. ⁊ añ istos respectus inter sapiam ⁊ bonitatẽ nulla penitꝰ est distinctio si nõ sint oĩno eiusdẽ rõnis. ergo in fundamẽtis nõ est oĩno idẽtitas. vel in terminis. qr diuersitas relatõnis rõnis nõ potest aliũde consurgere. Ista est directe ꝯ scđaz opinionẽ. ꝗuis nõ ita directe ꝯ pmã. Preterea isti respectus rõnis siue sint ad itra siue ad ex. nullã faciẽt distinctionez rõnis circa sapiam et bõitatẽ. sicut nec relatões reales circa eẽntiam diuinã faciũt aliquã distinctionẽ realez in eẽntia diuina. qr ipa realr nõ distinguit. ḡ sicut sole relatiões reales diuine vel psone cõstituũt ꝑ eas distinguũtur realit ⁊ nõ ipa diuia essentia. sole relatiões rõnis vel aggregata ex ipis ⁊ sapia diuina ⁊ diuia volũtate distinguũtur sm rõem. ⁊ nõ illa bonitas ⁊ sapia q̃ precedũt oẽm actũ itellectus. Sed illi respectꝰ rõis nõ sunt realit deꝰ. qr quicq̃d est realr deus. est vna res. ⁊ ꝑ ꝯñs illi respectꝰ essent re ⁊ nõ respectꝰ rõis. Silr eadẽ rõne aggregata ex illis relatiõibus rõis ⁊ sapia q̃ deus est ⁊ bonitate q̃ deus est. nõ sunt realit deꝰ. ḡ nihil qđ est realit deus distinguit sm rõez ab aliquo qđ ẽ realit deꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs attributa nõ sunt realr diuina essentia. ⁊ tñ distincta int̃ se sm rõem. Preterea. q̃ro q̃d est itellectũ cãre distinctionẽ illarũ rõnũ. Aut h̃ est ꝑcise itelligere illã rẽ. siue vno actu siue plurib⁹ ita ꝙ nihil intelligat nisi res ipa. Aut hoc ẽ ꝯpare eandẽ rẽ ad seipam. Aut ꝯpare eandẽ rez ad aliã vel alias res. Aut formare aliq̃d vel aliq̃ q̃ nõ sunt ibi ex natura rei s3 tm̃ ꝑ opus itellectꝰ. Nõ ꝑmo mõ. qr ꝑ h̃ sp ꝙ eadẽ res pcise. ⁊ nihil aliud intelligeret. nulla multitudo ibi causat nisi forte ꝗtuz ad actũ itelligẽdi si plurib⁹ actibus itelligat. ḡ in deo nũꝗ̃ erit mltitudo attributoꝝ q̃ sint plura attributa ⁊ tñ realr ipe deꝰ. Silr eadẽ rõe i forte ⁊ in q̃libz re quã possũz itelligere possum causare talia multa. qđ est absurdũ. Nec scđo mõ qr ꝑ talẽ ꝯparationẽ nõ causat nisi forte respectus rõis sm istos. ꝟ respectꝰ rõis nõ est realit ipe deꝰ. Nec tertio mõ ꝓpr idẽ. Silr eodẽ mõ põt cõpari q̃libet res ad seipaz ⁊ ad alias res sic eẽntia diuina. ḡ oẽm talẽ distinctionẽ quã põt itellectꝰ facere circa diuinã eẽntiã. põt facere circa oẽm rẽ equalit. Si dicit q̃rto mõ habet ꝓpositũ ꝙ sunt ibi mlta: quoꝝ nullũ est ex natura rei. ⁊ ꝑ ꝯñs nullũ illoꝝ est realr ipe deꝰ.

Preterea. accipio istas distictas rões attributales sm ꝓpriã rõem sapie ⁊ ꝓpriã rõem bonitatis. ⁊ q̃ro. aut rõ sapie aliquo mõ distinguit ab ipa sapia q̃ ẽ ibi ex natura rei. aut nullo mõ si sic. ⁊ nõ nisi rõe. ḡ alia est ratio sapie. ⁊ alia ẽ rõ illius rõis ⁊ erit ꝓcessus in infinitũ. Silr si aliquo mõ distinguit. aut illa rõ est ibi ex natura rei. ⁊ ita erit distinctio ex natura rei. aut nõ ẽ ibi ex natura rei. et ꝑ ꝯñs rõ attributalis nõ est in deo ex natura rei. et ꝑ ꝯñs nõ ẽ realr deꝰ si nullo mõ distiguit. ḡ idẽ ẽ dicere. alia ẽ rõ sapiẽtie a rõe bonitatis ⁊ dicere. alia est sapia a bonitate qđ ẽ absurdũ. Cõtra primaz opinionẽ qñ aliq̃ distinguunt solũ ꝑ respectũ ad extra impossibile ẽ itelligere illa sine illis extra. p3. q̃a nõ põt itelligi pũctꝰ ꝙ sit ꝑncipiũ ⁊ finis nisi itelligant iste medietates rerũ. quarũ rerũ est ꝑncipiũ ⁊ finis. ꝟ põt dici ꝙ deꝰ ẽ sapiẽs sine sapientia creature. ḡ ⁊c. Preterea sm omnem habitudinẽ causalitatis ⁊ eminẽtie. põt essentia diuina comparari ad albedinẽ. qr contin3 albedinẽ causaliter ⁊ eminẽter sicut sapiẽtiã.

Cõtra primã opinionẽ.

et ita albedo pficit̃ in eē suo ꝛ bñ'eē sicut ꝛ sapiētia. ğ ꝓpter talē ꝯpationē nō plus dicetur deus sapiā ꝙ albedo.

Cōtra scđaʒ opi.

Cōtra scđam opiniōeʒ q: oīa sua argumēta equalit̃ ꝓbant ꝙ attributa nō distinguant̃ ꝑ opationē intellect⁹. sicut ꝑ respectus ad extra. pʒ inducriue. Sicut eñ in deo nō est bonitas vel sapiā ꝑ respectuʒ ad creaturā. ita nec ꝑ opationē itellectus nō pl⁹ ꝙ deitas vel eēntia. Cōfirmat̃. q: oīs pfectio simpl'r est indepēdens ab opatione intellect⁹ sicut a respectu ad creaturā ꝙcūqꝫ. ꝭ sapiā dīna est pfectio simpl'r. ğ nō depēdet ab opatōe intellectus. Preterea. eq̄ absolutū q̄d est sapiā q̄ est in deo ꝛ sil'r bonitas. sicut illa q̄ ē in creatura. ꝭ ista que est in creatura nō includit aliquos respect⁹. ğ nec illa que est real'r ip̄e deus

Preterea distinctio rōnis nō preexigit̃ distinctioni reali ꝑsonarū. ꝭ ꝫ istos distinctio attributoꝝ est fundamētū ꝛ presupponit̃ distinctioni ꝑsonarū. ğ nō distinguunt̃ sola rōne.

Rñsio auctoris

Ideo dico aliter ad questionē ꝙ pfectio attributal' pōt accipi dupl'r. Uno mō ꝓ aliq̄ pfectiōe simpliciter q̄ ē ipse deus real'r. Alio mō ꝓ aliquo p̄dicabili vere de deo ꝛ de oībus trib⁹ ꝑsonis ꝯiūctim ꝛ diuisim. Primo mō dico ꝙ nō sunt plures pfectiones attributales. ꝭ tm̄ ē ibi vna pfectio indistincta re ꝛ rōne. q̄ ꝓprie ꝛ de vītute sermonis nō debet dici eē in deo vl' in dīna eēntia sed est oībus modis ip̄a diuina eēntia. Scđo modo dico ꝙ non sūt nisi ꝯcept⁹ quidā vel signa q̄ p̄nt p̄dicari vere de deo ꝛ magis ꝓprie debēt dici ꝯcept⁹ attributales vel nomīa attributalia ꝙ pfectiones attributales. q: ꝓprie pfectio non ē nisi res aliq̄. ꝛ tales ꝯcept⁹ non sūt ꝓp̄e res. vel non sūt pfectio. vel saltē nō sunt pfectiones simpl'r. Isti aūt ꝯcept⁹ attributales vel noīa attributalia quedā important ip̄am diuinā essentiā absolute ꝛ affirmatiue. quedā ꝯnotatiue ꝯnotādo aliq̄d aliud. ꝛ quedā negatiue. P̄ma sunt sicut intellectus et volūtas ꝛc̃. Scđa sunt sicut p̄destināns creāns vel creatiuū. tertia sunt sicut incorruptibile ꝛ īmortale. Et isto mō sūt pl'a attributa p̄dicabilia de dīna eēntia. Et sic intelligēdo q̄onē dico ꝙ pfectiones attributales q̄ p̄nt īꝓprie dici pfectiones attributales q: importāt pfectionē simpl'r. scʒ ip̄am diuinā eēntiā. non sūt tm̄ real'r ip̄a diuina eēntia. q: sunt p̄cise vel ꝯceptus vel noīa. Sed nec ꝯcept⁹ pl'es nec nomina sunt diuina eēntia. ğ talia attributa nō sunt real'r ip̄a diuina eēntia. Qꝫ aūt noīa non sint diuina eēntia est manifestū. ꝙ nec etiā ꝯceptus pʒ. q: ꝯceptus nō hʒ eē sine actu itellectus. ꝭ quicq̄d est real'r eēntia dīna nō depēdet real'r ab actu intellectus. sicut nec ip̄a diuina eēntia. ğ nullus talis ꝯcept⁹ est real'r dīna eēntia. Pretea vbicūqꝫ est al'q̄ multitudo. ibi est aliq̄ distinctio. ꝭ attributa ꝭm oēs sūt pl'a. ğ aliq⁹ mō distinguūt̃ int̃ se ꝛ etiā ab eēntia cū eēntia nō ponat̃ attributū ꝭm eos. aut ğ distinguunt̃ ex natura rei. aut sola rōne. si ex natura rei. aut igit̃ formal'r ꝛ h̄ iprobatuʒ est p̄us. aut sicut res distincte ꝛ h̄ negāt oēs. Sil'r tūc haberet̃ ꝓpositū. ꝙ attributa nō sūt real'r eēntia dīna. Nec pōt dici scđo mō. ꝙ distinguūt̃ iter se ꝛ ab eēntia dīna sola rōne sicut ꝓbatū est ꝯ p̄cedēres opiones. Et adhuc ꝓbo sic. nihil q̄đ real'r est dīna eēntia distiguit̃ rōne a quocūqꝫ q̄đ est real'r eēntia diuina. ğ attributa nō distiguunt̃ rōe inter se ꝛ a dīna eēntia si sint real'r dīna eēntia. ꝯñā est manifesta. Añs ꝓbat̃ primo sic. Idem vl' distinctū sūt passiones immediate ꝯuenietes illi cui ꝯueniūt ꝛ ꝑ ꝯñs sibi ꝯueniūt oī alio circūscripto. ğ si aliq̄d quocūqꝫ mō distinguat̃ ab aliquo. vtroqꝫ illoꝝ existēte mō sibi ꝯueniēte. semꝑ distiguit̃ ab eo oī alio circūscripto ꝛ ꝭm se. ğ si vnū attributū distinguit̃ rōne ab alio vtroqꝫ illoꝝ posito. circūscripto oī opatōe intellectus distinguit̃. ꝭ si vtrūqꝫ illoꝝ sit dīna eēntia real'r vtrūqꝫ illoꝝ erit mō sibi ꝯueniēti oī opatōe intellect⁹ circūscripta ꝛ ꝑ ꝯñs distinguit̃ ex natura rei ꝛ nō sola rōne. Añs pʒ. q: sicut vnūq̄đqꝫ se hʒ ad eē. ita se hʒ ad vnū. ꝛ ꝑ ꝯñs ad eē distinctū vel indistictuʒ ğ sicut vnūq̄đqꝫ q̄đ est real'r ex aiaʒ est seip̄o immediate formal'r ens. ꝛ nō ꝑ aliq̄đ extrinsecū. ita erit vnuʒ ꝛ seip̄o ꝛ immediate ꝛ formal'r distinctum a quocūqꝫ existēte ꝯsil'r extra aīam a quo distinguit̃ quoquo mō. ꝛ nō ꝑ aliud extrinsecū. ꝛ ꝑ ꝯñs circūscripta oī opatōe intellect⁹

Tertio sic. idētitas vel distinctio ꝯsequit̃ ip̄a extrema ip̄is posit̃ in eē. ğ si extrema illa in nullo penit⁹ variant̃ ꝑ opationē intellect⁹ ꝛ post semꝑ vniformiter distinguūt̃. ꝭ sapiā ꝛ bōitas dīna in nullo penit⁹ variant̃ ꝑ opatōeʒ intellectus. ğ ip̄a ꝑ intellectū nō distinguūt̃. Si dr ꝙ aliquo mō variant̃. q: ꝭm eē intellectum. q: mō sūt intellecta ꝛ p̄us nō. Cōtra illo mō possent variari real'r. q: act⁹ intelligēdi real'r distincti p̄nt ad ip̄os terminari. ꝛ tm̄ ꝓpter h̄ non dicerent̃ distingui real'r. Pretea nihil distiguit̃ real'r ab aliquo nisi sit res ꝛ nō rō vel saltē alterum distinctoꝝ dʒ eē res. ğ nihil distinguit̃ ab aliquo ꝭm rōem nisi sit rō vel alterū sit ratio. ğ saltē alterū attributoꝝ erit rō. ꝛ ꝑ ꝯñs illud nō est real'r dīna eēntia. Cōfirmat̃. q: nihil reale est idē sibiip̄i vel alteri rei ꝭm rōeʒ. q: nihil est dictū ꝙ hō ꝛ asin⁹ sūt idē ꝭm rōem ꝛ nō realit̃. vel ꝙ hō et hō sūt idē ꝭm rationē. ğ eodem mō nihil reale est distinctū ꝭm rōeʒ ab aliquo

reali. 2ña est plana. q2 quicq̃d est idẽ ẽm rõem potest esse distinctũ ẽm rõez. ⁊ ecõuerso. Assũ ptũ p3. q2 sicut nullu3 ens rõnis est idem realr̃ cuicũq3 enti rõnis. ita nihil reale põt esse ide3 ẽm ratõem cuicũq3 enti reali. Cõfirmatᷣ. q2 sicut ens rõnis se h3 ad esse idẽ vel distinctu3 realr̃. ita ens reale se h3 ad eẽ idẽ vel distictu3 ẽm rõem. g̃ sicut nullũ ens rõnis est idẽ vel distinctũ realr̃ a quocũq3 ente rõnis. ita nihil reale est idẽ vel distinctũ ẽm rõem a quocũq3 reali. ergo essentia diuina nec est eadẽ nec distincta ẽm rationẽ a quocũq3 reali. ⁊ ꝑ cõsequẽs a nullo quod est realiter ipa diuina essentia. Et eodẽ modo sapia q̃ realr̃ deus est nõ distiguitᷣ ẽm rõem a bonitate q̃ deus est. Et iõ dico. ꝙ attributa diuina q̃ sunt plura. non sunt realitᷣ essentia diuina. Sed attributa q̃ sunt cõcept⁹ si cõceptus sint tñ̃ entia rõis. tũc illa attributa distingũtur inter se sola rõne. q2 sunt plura entia rõis. sic plura entia realia distigũtᷣ realiter. sed ab eẽntia diuina distinguũtᷣ sicͤ entia rõis ab ente reali. ⁊ iõ nõ sunt realr̃ nec formaliter ipa essentia diuina. ꝑdicãtᷣ tñ̃ vere de ipa essentia diuina. q2 pro ipsa vere supponũt. Si aũt 2ceptus sint aliq̃ entia. sicut aliqui ponũt ꝙ sint quedã q̃litates mẽtis. tũc attributa distingũtur re. ⁊ intᷣ se. ⁊ ab essentia diuina. q̃ tñ̃ vere ꝑdicãtur de ipa essentia diuina. q2 ꝓ ipa vere supponũt. sicut voces vere ꝑdicantur de aliis a quib⁹ distingũtur realitᷣ. Et esset q̃tum ad hoc dicendu3 ꝑ oĩa eodẽ mõ de cõceptib⁹ ⁊ de vocib3. Si aũt attributa dñr q̃da3 noĩa attributalia. tũc distingũtur realitᷣ inter se ⁊ ab essentia. Si queritᷣ ꝑ q̃d distinguntur. Respõdeo. ꝙ siue sint entia rõis siue realia seip̃is formalitᷣ distingũtur. causalitᷣ autẽ distingũtur ꝑ illud a quo causantᷣ illo mõ quo nata sunt causari. Et ex ħ pt3 ꝙ nõ est bene dictũ. ꝙ attributa distingũtur ꝑ respectus rõis. Tum q2 sicͤ alias patebit. tales respectus rõis nõ sunt ponẽdi. tũ q2 si ponerentᷣ nõ distinguerẽt ipa attributa. q2 essent q̃dã totalitᷣ accidẽtalia attributis. ⁊ nullo mõ de essentia attributoᷣ3. ⁊ ꝑ 2ñs. nec ꝑ illos distingũtᷣ formalitᷣ. q2 essent q̃dã extriseca. nec etiã caũlitᷣ. q2 nõ sũt cãe attributoᷣ. Scdõ p3. q2 nõ est bene dictũ ꝙ attributa distinguntᷣ. q2 intellect⁹ nõ põt totalr̃ diuinã eẽntiã apphẽdere. ⁊ iõ pticulari eã apphẽdit. q2 diuina essentia nõ est sic pticulari apprehẽsibilis sed vel totalitᷣ apprehẽditᷣ vel nihil. Nec põt apprehẽdi sub vna rõe reali q̃ sit realitᷣ de⁹ ⁊ nõ sub alia. ꝟ ꝑcise apprehẽduntᷣ q̃da3 ꝑdicabilia de diuina eẽntia q̃ nõ pticularitᷣ nec realitᷣ sunt ipa diuina eẽntia. ꝟ ꝓptᷣ illa apprehẽsa dicitᷣ diuina eẽntia apprehẽdi nõ imediate ꝟ q̃si mediate. Uel ẽm aliã opinionẽ iõ attributa sunt q̃dã intẽtiões cões deo ⁊ aliis.

Tertio pt3. ꝙ nõ est bene dictu3 ꝙ attributa distinguntᷣ ꝑ cõnotata. Tu3 q2 nõ oĩa attributa sunt 2notatiua. sic patebit i. q. de vniuocatiõe entis. Tũ q2 attributa cõnotatiua nõ distinguntᷣ ꝑ cõnotata. q2 illa cõnotata nõ sunt nisi q̃dã significata ꝑ ipa cõnotatiua. S3 nũc est ita. ꝙ signa nõ distinguntᷣ ꝑ signata sua. q2 siue significẽt siue nõ. semꝑ equalitᷣ remanẽt distincta. tãta eñ ⁊ equalis distinctio eẽt intᷣ hãc vocẽ hõ: ⁊ hanc vocẽ aĩal. supposito ꝙ nihil significarẽt vel ꝙ significarẽt idẽ qđ substãtia ⁊ accñs quãta est mõ. Et ita nõ est bñ dictum ꝙ distinguũtᷣ ꝑ sua significata. ꝟ seip̃is distinguuntᷣ. eodẽ modo est de cõnotatiuis siue sint 2ceptus siue voces ꝙ nõ distinguũtᷣ ꝑ sua connotata. q2 supposito ꝙ nõ cõnotarẽt equalr̃ distinguerentᷣ. sicut si cõnotarẽt. Ista opinio cõcordat cũ dictis tam antiquoᷣ. q̃ modernoᷣ. q̃uis eã negẽt in diuersis locis. Ipi eñ dicũt in diuersis locis ꝙ talia diuersa rõne q̃ tñ̃ sunt vna res distinguuntᷣ. q2 vnũ dicit aliq̃d in recto ⁊ aliud in obliquo. ita ꝙ importãt diuersa ĩ obliquo. ⁊ tñ̃ ide3 in recto. Et illo mõ pñt oĩa distingui. ⁊ silr̃ ponũt aliq̃ ꝙ attributa distinstinguũtᷣ. q2 sapia vel iustitia aliq̃d cõnotat in obliquo. qđ aliud attributũ nõ 2notat. ꝟ cõnotat aliq̃d aliud. Ista autẽ nõ pñt verificari de aliquo qđ est diña eẽtia. q2 ipsa nõ importat aliq̃d in obliquo vel in recto ꝟ magis importatᷣ Sed nec significat in rcõ vl̃ in obliquo ꝟ magis significatᷣ. Eodẽ mõ iustitia q̃ est ipa diña eẽntia. ipa nõ 2notat. q2 rei ex nõ est cõnotare nisi forte ex institutõne. g̃ est aliq̃d aliud a diuina essentia. ⁊ a diuina sapiẽtia. vel a diuina bonitate quod vocatᷣ attributum importãs vel significans vel connotãs aliquid aliud. et illa sic importãtia vel significantia vel connotantia que ex hoc ipso nõ sint diuina eẽntia vocantᷣ attributa. Ad primã rõnem pro ꝑmo modo ponendi dico. ꝙ illđ qđ est vnũ simplicissimũ ẽm se potest cõsiderari sub diuersis rationib⁹ q̃uis iste ratõnes nõ sint respectiue vl̃ connotatiue. sicut sunt ratio ꝑncipij ⁊ finis que conueniũt puncto ⁊ dextrum ⁊ sinistrũ que cõueniunt colũne. quia possunt esse quedã 2ceptus cõmunes ꝑdicabiles in quid de illo vno simplicissimo Si tamẽ intelligeret illa opinio ꝙ nõ essent aliqua distincta realiter ad q̃ diuina essentia posset comparari. vel quib⁹ ⁊ diuine eẽntie possent esse aliqua cõmunia. nullo modo possent attributa distingui ⁊ eẽ attributa. nec seip̃is nec quibuscũq3 aliis. sic concedo. q2 sicut dictũ est alias. a re simplici nõ possũt for

D
Ad primã pricipalẽ opinionis.

mari diuersi conceptus simplices et proprii pdicabiles in qd. Per idē ad aliud dico q ista distinctio attributoȝ ppter loquēdo et de virtute ſmonis. accipit ex pte ipoȝ attributoȝ absolute et ſʒ se. nec ex hoc sequit q distinguunt realit qȝ nō sūt realr in deo. et ita ex distinctiōe illoȝ nulla sequit distinctio realis in deo. cōcedo tn q si nō eēnt aliq distincta realr vel in deo vel extra nō possent attributa dici distincta. Sʒ si eēnt et importarēt aliqd qd ē realr dina eēntia essent pure synonima. Et ita cōcedo q oia attributa. vel cōnotāt aliq distincta realr. vl sunt cōia aliquib' distinctis realr.

Ad tertiū.

Ad tertiū cōcedo q sicut rō gener' et differētie nō possunt distingui nisi eēnt diuerse res. q tn rōnes non dicūt respectus ad illas. ita attributa nō distinguerent et manerēt attributa distincta nisi alique res distincte importarent. nō tn opʒ q importent respect' ad res illas. Sicut aial non importat respectū ad hoiem nec ad asinuʒ. q̄ uis importat tam asinū q hoiem.

Ad quartū.

Ad quartū dico sicut alias potebit. q ydee nō distinguūt in deo sicut attributa. qȝ ydee sunt ipe res pducibiles a deo nec pdicant de deo sic ipa attributa vere de deo pdicātur.

I Ad pmā secūde opi.

Ad pmā rōnem alterius modi penēdi dico q ipa sapia nō que est attributū. sed importata p attributū. vere et realr sine oi cōparatōne ad extra sine oi opatione intellect' diuina est ipe deus. Sapia tn q est attributū nō est realr in deo et illa q ē attributū nō posset eē. nisi esset aliq alia res distincta realr. Supposito tn q illud attributū sapiētia nec eēt nec esse posset. nihilomin' deus eēt vere sapiēs. et eadē sapia q nūc est sapiens. Ista tn ppō quā mō formam'. scʒ deus ē sapiens nō esset vera si illa ppō in qua pdicat illa sapiētia que deus est illa eēt tūc vera sicut nūc. sic supposito p impossibile. q nullū aial eēt possibile nec videret etiā a dino itellectu nisi sol' hō. B posito illa realr eēt tūc hō aial sic nūc est qȝ natura hois in hoc in nullo variat. et tn illa ppō hō est aial in q pdicaret gen' de specie n eēt vera. qȝ tūc aial nō eēt gen' ad hoiem. Si tn pdicaret illud aial qd est hō ō ſcō illa tūc eēt ita vera sic nūc est. B eēt alia ppō ppter alietatē ſmini. qȝ in vna pdicat vnū cōius in alia min' cōe. et iō dico q deus nō est sapiēs. qȝ ē cā sapie create. nec qȝ cōtinet eminēter sapiaʒ cteatā. B seipo oi alio circūscripto simplr est sapiens et ipa sapia. Ista tn ppō de' est sapiēs i q pdicat vnū attribu' ū nō eēt vera. nisi eēt aliq sapia creata vel in re vel in intellectu dino. et ita illd attributū nō eēt si nō esset aliq distinctio realis possibilis. illa tn sapia q de' ē nihil min' esset.

K Ad scdm.

Ad scdm cōcedo q sapia est qd ita absolutuȝ respcū ad creaturas sicut ipa deitas vl eēntia. et ideo nō plus est sapiens vel minus ex respectu ad creaturas q est de respectu ad creaturas. Ista tamen attributa que non sunt de' ipe. B quedā vere pdicabilia de deo nō eēnt nisi eēnt aliq creature vel i actu vel in potentia. sicut si nulla eēt creatura nec in re nec i cognitione dina. deus vere eēt ens. et tn B cōe ens tūc nō eēt. qȝ nihil est cōe. nisi vel in re vl in cognitione dina sint aliq plā qbus sit cōe.

Z Ad argumentum principale

Ad argumentū pncipale dicu q intellect' realr est de' et silr volūtas realr est de'. qȝ in istis de virtute ſmonis. intellect' et voluntas nō pnt hre nisi supponē psonalē. B qn accipit intellect' et volūtas vt sūt attributa. dico q illa est distinguēda. eo q itellect' et volūtas pnt hre suppositionē psonalē vel simplicē vel materialē. Si psoalē. sic ē simplr falsa. qȝ null' intellect' nec diuin' nec creat' est attributū. B itellect' din' est oibus mōis ipa eēntia dina nec pl' distinctus ab eēntia q eēntia ab eēntia. Silr qlibʒ itellect' creat' realr distinguit ab eēntia dina nec sibi cōpetere pōt. scdo mō et tcio ista est vera itellect' et volūtas sūt attributa. qȝ tūc fit suppositio p ipis cōceptib' vel noib' et tā cōceptus q noia sunt attributa. qȝ de deo pdicabiles et pdicabilia de oib' psonis cōiūctiʒ et diuisiʒ. Et si eodē mō supponerēt in ista ppōne itellect' et volūtas sūt realr dina eēntia. s. si suppōerēt simplr vl materialr illa eēt simplr falsa. qȝ nec illi cōceptus nec illa noia sūt realr dina eēntia q̄uis supponāt p ea.

Questio .iij.

A Questio III

De euidētiā predi

a

ctoȝ q̄ro. Utrū aliqd reale possit distingui ſʒ rōeʒ ab aliq reali. M sic ſʒ phʒ pmo phi. et i diuersis loc aliq sūt idē ſbctō et tn n sūt idē rōe. aliq aūt sūt idē et ſbctō et rōe. g aliq quoȝ qdlibʒ ē reale sūt id rōe. et p cōns eadē rōe aliq realia pnt distigui rōe. Ad oppositū pbatū ē pus. q sic nlla rō pt distigui realr ab alia rōe. ita nihil reale pt distigui rōe ab aliq reali.

B Rndet

Ad q̄onē tn deo ſʒ pdicta in pced. q. q nihil reale pt distigui nec eē idē rōe cū aliq reali. ita q sic distictō rōnis et idētitas rōis se hʒ ad ētia rōis. ita dīa realr et idētitas realr se hʒ ad ētia realia et B forte nō excludēdo distictioneʒ formalē et idētitatē vbi dʒ pōi.

Conclusio

Jō dico q nlla res nec a seipa nec a qcūqʒ alia potit distigui vl eē eadē rōe. Hoc pbo sic. si aliq eadē res a seipsa vl ab alia re differat rōe B n eēt nisi pp diuersas rōes fabricatas circa eādē rē vl easdē res vl qȝ alr cōcipit eadē res ab itellectū: B pmū n suffic qȝ sic intellect' pōt formare diuersas rōes circa eandē rē. ita cā realis pōt formare diuersas

res realiter distinctas circa eandē rē. s; nō obstante φ circa eandē rem ⁊ in eadē re fiāt res diuerse realiṫ distincte nunꝙ̄ diceṫ φ illa res realṙ distinguiṫ a seipā. Sed φ precise ille res facte vel aggregate et illa vna ⁊ duabus reb⁹ factis distinguunṫ realṙ. sic si in lacte fiāt albedo ⁊ dulcedo. nunꝙ̄ ꝓpter hoc diceṫ φ lac distinguatṫ realṙ a seipō. sed φ albedo distinguiṫ realṙ a dulcedine. ⁊ aggregatū ex lacte ⁊ albedine distinguiṫ realṙ ab aggregato ex lacte ⁊ dulcedie. sicut vnū compositū ex hac materia et hac forma distiguiṫ realṙ ab vno ꝯposito ex eadē materia ⁊ vila alia forma. ⁊ nunꝙ̄ diceretur ꝓ̄c φ hec materia distinguiṫ a seipā realṙ. ḡ q̄ñcūq; intellect⁹ fabricet diuersas rōes circa eandē rem nunꝙ̄ diceṫ φ hec res distinguiṫ rōne a seipā. sed φ hec rō distinguiṫ rōne ab illa rōne. ⁊ φ aggregatū ex hac re ⁊ hac rōe distinguitur aliquo mō rōne ab aggregato ex hac re ⁊ illa rōne. Et ita nunꝙ̄ aliq̄ res distinguiṫ a seipā rōne ꝓpter diuersitatē rationum que nō sunt ipā. sicut nec distinguiṫ realiter a seipā ꝓpter diuersitatē rerū q̄ñcūq; q̄ nō sūt ipā. Nec scdm sufficit. q2 si aliqua res sit alṙ ⁊ aliter cōceptibilis. aut illud quod ꝯcipitur est idem oībus modis. siue accipiaṫ vno mō siue alio mō. ita φ illud qḋ est obiectū nullo modo nec ꝫm rem nec ꝫm rōnem multiplicaṫ. q̄uis ipi modi cōcipiēdi q̄ nō sunt ipa res concepta multiplicenṫ. aut ipm obiectū aliquo mō multiplicet saltē ꝫm rōnem. ita φ sint plura obiecta formalia ꝫm modū loquēdi aliquoꝝ. si primo mō arguo sicut prius. φ ipa res nō distinguiṫ rōne a seipā. s; φ illi modi cōcipiēdi sic distinguunṫ re vel rōe. ⁊ ipa res nullo mō. Hoc ꝯfirmo. q2 sicut idē multiplicatiōe a parte obiecti pōt alṙ ⁊ alṙ ꝯcipi ab intellectu ita idē sine oi multiplicatōe a parte obiecti pōt aliter et aliter videri oculo corꝑali. ⁊ alṙ ⁊ alṙ audiri et vlṙ a quocūq; sensu sentiri. eodē mō pōt eadem res inaiata alteri rei inaiare aliter et alṙ approximari. ⁊ tū ꝓpter istā alietatē nō diceṫ res distingui a seipā nec re nec rōne. Nō re certum est. Nec rōne. q2 etiaz ꝫm istos distinctio rōnis nō causaṫ nisi ab intellectu. ḡ nō a sensu Nec ab aliq̄ re inaiata. ḡ eodez mō ꝓpter h̄ φ res aliter ⁊ alṙ cōcipiṫ. nō diceṫ ipa res distingui nec re nec rōne. Si dr φ obiectū ipm aliquo modo mlṫiplicaṫ ita φ sint plura obiecta formalia. Aut illa multiplicatio est ex natura rei aut tm̄ p act⁹ intellect⁹. Si pmo mō ḡ nō distinguiṫ rōe s; ex natura rei. Si scdo mō arguo sicut prius. φ p nullā opatiōnē quā intellectus facit quocūq; siue in rōne siue in re pōt eadez res distingui rōne a seipā. Ideo dico φ excepta distinctōe vel idētitate formali. ⁊ que ē ex natura rei. ⁊ q̄ est difficillima ad intelligendū et q̄ nō est ponēda nisi vbi fides ꝯpellit. nihil distinguiṫ ab aliquo nisi sicut ens reale ab ēte reali. ⁊ oīs talˀ distinctio est distinctō realˀ. nec plus depēdet ab intellectu φ ipa entitas depēdet ad intellectu. vel distinguiṫ sicut ēs rōnis ab ente rōnis. ⁊ oīs talˀ distinctio est distinctio rōnis. q̄ idētitatē realē simplṙ excludit. sicut ens rōnis nō pōt eē ens reale. Vel distinguiṫ sicut ens reale ab ēte rōnis. vel ecōuerso. ⁊ illa distinctio stricte ⁊ ꝓprie nec est realˀ nec rōnis. sic⁊ ipa distincta nec sūt ētia realia nec entia rōnis. sed ē quasi media. q2 vnū extremū est ens reale ⁊ aliud est ens rōnis q̄lṙ aūt debeat vocari nō curo ad pn̄s. q2 hoc est i volūtate loquētiū. vel distinguiṫ sicut aggregatū ex re ⁊ rōne. ab ente reali vel ente rōnis vel a cōsilī aggregato. ⁊ illa distinctio sicut nec p̄cedēs. nec est ꝓprie ⁊ stricte realis nec rōnis. propter eandē rōem. Et sicut dico de distinctōe reali ⁊ rōnis. eodē mō ꝓportionabilṙ dico de idētitate reali ⁊ rōnis eodē mō ꝓportionabilṙ sibi opposita. Sed ꝯ̄ p̄dicta pōt argui multiplṙ. φ aliq̄ pn̄t eē eadē res ⁊ tū distingui rōne. ⁊ hoc ꝓbaṫ multiplṙ. pmo sic ꝫm ꝯmē. xij. meth. commen. xxx. in eis q̄ sunt forma nō in materia dispositio ⁊ dispositū reduciṫ ad vnū in esse. et in duo in ꝯsideratiōe. ḡ dispositio ⁊ dispositū sūt vnū in eē. ⁊ p ꝯn̄s sunt vna res. ⁊ tū sūt duo in ꝯsideratōe. ⁊ p ꝯn̄s si sunt duo sunt distincta. et nō nisi rōne aliqua. ḡ duo distincta rōne sūt vna res. Preterea cōmē. ibidē intellectus ē nat⁹ diuidere adunata in esse in ea ex quib⁹ cōponiṫ. ḡ aliq̄ sūt vnū in re. ⁊ tū intellect⁹ diuidit ea qḋ nō ē possibile sine distictōe rōnis. ḡ ⁊c. Itē ibidē mlṫiplicitas in deo nō ē nisi in intellectu nō in eē. ḡ in deo sūt mlṫa q̄ sūt vnū in eē. ⁊ tū mlṫa in intellectu. Preterea. iiij. metha. ens ⁊ vnū dicūṫ eandē rē. ⁊ tū distinguūṫ aliquo mō ⁊ nō nisi rōne. Eodē mō pōt argui de vō ⁊ bono. ꝯ subiecto ⁊ passiōe. Silṙ p̄ncipiū ⁊ finis i pūcto aliq̄ distiguūṫ ⁊ sūt vna res Silṙ currere ⁊ cursus sūt vna res. Silṙ. iij. phi. actio ⁊ passio sūt vn⁹ mot⁹. ⁊ tū aliquo mō distiguūṫ. Silṙ ꝫm Ari. ⁊ ꝯmē. p̄mo phi. Materia ē eaḋ s; sbaz. ⁊ plā ꝫm eē. Preterea y dee i mēte dīna realṙ sūt ipa dīna eēntia. ⁊ tū distiguūṫ. q2 alṙ nō eēnt plēs y dee. nō magˀ φ plēs eēntie. Preterea φ iḋ possit differre a seipō vr̄ sortes i foro distiguiṫ aliquo mō a seipō i theatro. Silṙ s; porph. sortes puer differt a seipso sene. ḡ eoḋ mō eaḋ res ꝯcepta s; vna rōe dift a seipā ꝯcepta sub alia rōne ⁊ nō nisi rōne. ḡ ⁊c. Preterea. iiij. vr̄ φ aliq̄d distiguiṫ ab aliquo

Instatur pmo.
Scdo.
Tertio.
Quarto.
Quinto.
Sexto.
Septimo
Octauo.
Nono
Decimo.
Undecimo

nec sicut res a re. nec sicut ens rōnis ab ēte rōnis ⁊c̄. q꞉ tenebra distiguit̄ a luce ⁊ ab alijs rebus. ⁊ tñ nullo p̄dictoꝝ modoꝝ. Siliṫ negatio differt ab affirmatōe. ⁊ tñ nl̄lo p̄dictoꝝ moꝝ.

Duodecimo — Quarto videt̄ ꝙ attributa dīna sint ipa eētia diuīa. ⁊ tñ ꝑ p̄dicta distinguūt̄ rōne. q꞉ aliqua est ꝑfectio simpl̄r que in quolibȝ meli⁹ est ipm ꝙ nō ipm. tūc quero. aut ipa ꝑfectio simpl̄r que in quolibet est meli⁹ ipm ꝙ nō ipm est oībus modis dīna eētia. aut nō. si sic. ḡ ñ eēt nisi tm̄ vna ꝑfectio simpl̄r. Siliṫ tūc nihil aliḋ eēt dicere ꝙ sapiā ē ꝑfectio simplex. ꝙ ꝙ sapiētia est dīna eētia. Si aūt nō sūt idē oīb⁹ modis ⁊ nō pōt esse nisi dīna eētia realṙ. q꞉ tunc esset aliq̄ ꝑfectio simplex q̄ nō esset realṙ dīna eētia. ḡ aliq̄d qḋ est realṙ dīna eētia. ⁊ tñ ñ est oībus modis dīna eētia. ḡ distiguit̄ saltē rōne.

D Rñr ad primū — Ad primū istoꝝ dico. ꝙ intētio cōmē. est ꝙ pñt esse aliq̄ noīa vel ꝯceptus q̄ distinguūt subiectū ⁊ p̄dicatū. q̄ nata sunt eē in itellectu obiectiue. q꞉ solus intellectus potest facere ꝓpositionē. preter ꝓpositionē ꝓlatā ⁊ scriptam ⁊ alia hmōi. ⁊ ita in intellectu distinguuntur. que tamen reducunt̄ ad vnū in esse. sicut duo signa reducunt̄ ad aliquod vnū signatuȝ. que tamen nō sunt realṙ illud vnū signatum. Ita in ꝓposito omnia posteriora de deo nō significant nisi p̄cise vnū in deo oībus modis idem. que tamē nō sunt synonima. q꞉ habēt distīcta significata non in deo sed extra deū. Et ꝙ hec sit intētio commē. patet ꝑ illud quod dicit ibidēȝ. sicut est intelligendū cū dicis ipm scilicȝ deum esse viuū ⁊ habentē vitā sūt ideȝ in subiecto. ⁊ duo ſm modū. nō q꞉ significāt idē omnibus modis. sicut significāt noīa synonima. neq̄ sicut p̄ncipale ⁊ secūdariū aliaa supposi tum. q꞉ suppositū significat illud quod significat p̄ncipale ⁊ aliq̄d magis. vita eī significat aliquid nō in subiecto. viuū aūt significat aliquid in subiecto. scȝ formā in materia ⁊ hītum in subiecto. he ḡ sunt dispōnes significationū noīȝ in eis que sunt forma in materia. Ex ista auc̄te patet ꝙ loquit̄ de distinctōe noīm significantiū ⁊ identitate significati. Et vult dicere ꝙ noīa significātia quedā sunt noīa synonima qualiṫ nō se habēt noīa dicta de deo. quorum vnū p̄dicat̄ de alio. quedā sunt noīa se habentia sicut abstractū ⁊ concretū. que si verificent̄ in rebus ꝯpositis. cōcretū significat illuḋ quod significat abstractū ⁊ aliq̄d aliud realiṫ differēs. sicut ponit ibidē exempla. Si aūt p̄dicant̄ de deo nō significāt aliq̄d distinctū in deo. ⁊ hoc est quod subdit ibidē dicēs. qn̄ aūt fuerit ꝯsiderata dispositio ⁊ dispositū in eis q̄ nō sunt in materia reducit̄ ad vnā intētioneȝ oībus modis. et nullus modus est quo p̄dicatum distinguit̄ a subiecto extra intellectū. scȝ et natura rei. Ex ista auc̄te patet ꝙ nō intelligit aliā distinctionē nisi inter p̄dicatū ⁊ subiectum. sed p̄dicatū ⁊ subiectū sunt nomina vel cōceptus quidā qui nō sunt realṙ deus. ḡ nulla q̄ sunt realṙ ipe deus sunt distincta in itellectu. Et ideo dicit signāter. ꝙ reducit̄ ad vnaȝ intentionē oībus modis. ita sicut signa reducunt̄ ad vnū signatū oībus modis ꝙ nec distiguunt̄ re nec rōne. Et ita per dispositionem ⁊ dispositū nō intendit commētator aliquid in deo realṙ. sed predicatū ⁊ subiectū que supponunt vere ⁊ ꝓprie ꝓ deo.

Replica prima — Si dr̄ ꝙ ſm commētatorem ibidē. dispositio ⁊ dispositū nō sūt nomina synonima. ḡ ꝑuis hec noīa viuū ⁊ vita ⁊ hmōi. q̄ sūt cōmunia rebus creatis in quibus est distinctio realis importata per concretū ⁊ abstractū. ꝓpter talē distinctionē nō eēnt nomina synonima. tamē ista noīa deus ⁊ deitas essent synonima. q꞉ nulla penitus distinctio importat̄ per ista noīa nisi sit aliq̄ nō identitas ī deo.

Secunda — Preterea. ibidē eētia si fuerit accepta ſm ꝙ est posita ⁊ fuerit disposita aliq̄ dispositione. tūc dispositio ⁊ dispositū vnū erit in predicatione ⁊ duo in intētione. put p̄dicatū differt a subiecto. sed tñ ſm euȝ ibidē aliter est in deo ⁊ aliter in rebus compositis. Et cum predicatum equaliter differt a subiecto in vna ꝓpositione ⁊ in alia. si predicatum ⁊ subiectum sunt precise nomina vel cōceptus. ergo oportet ſm eum ꝙ in re ipa aliter sit distinctio ī rebus separatis a materia. ⁊ in rebus composit̄ ita ꝙ in separatis sit tm̄ distinctio rationis in alijs distinctio realis.

Tertia — Preteres ibidem cuȝ intellectus componit aliquā ꝓpositionem ex dispositione ⁊ disposito in talibus rebus. scilȝ separatis a materia. tūc nō intelligit ex eis nomina synonima. ita ꝙ ꝓpositio sit ſȝ nomē nō ſm intentionē. sed intelligit ea esse diuersa ſȝ assimilationē ſm ꝙ intellect⁹ accipit duo. quotum ꝓportio ad inuicē alterius ad alteruȝ sit. sicut p̄dicati ad subiectū.

Ad primā — Ad primū istoꝝ potest dici dupliciter. Uno modo ꝙ illa nomina que habemus de deo scilicȝ deus et deitas nō sunt synonima. quia nomina aliqua sunt quibus correspondent aliqui conceptus simplices. vel aliquis conceptus simplex. Et si ideȝ conceptus simplex correspondeat illis possūt dici nomina synonima. Aliquibus autem nominibus non correspondent ideȝ conceptus compositi. et talia nomina non oportet ꝙ sint synonima. et hoc propter distinctionē repertam in illis conceptibus compositis. cuȝ vna pars potest alicui competere cui alia pars nō

competit. Ita est de deo et deitate. ſm enim
ꝙ a nobis imponunt͛ eis corr̄ndet vn⁹ ꝯcept⁹
ꝓpri⁹ deo. q2 null⁹ simplex ꝓprius deo ē nob
possibil͛. ⁊ vna pars illi⁹ ꝯceptus ꝯpetit alicui
cui alia ps nō pōt ꝯpetere. Sicut deus dicit ali
quod ens intellectuale vel intelligēs ⁊ sic de
alijs que ꝯpetūt deo. ita ꝙ quodlibꝫ est in pl⁹
⁊ totū est eq̄le. deitas aūt dicit oia illa mag' in
absoluto. ⁊ de ill' aliqd abstractū ꝯpetit alicui
cui nō ꝯpetit ꝯcretū et ecōuerso. vt descriptio
exp̄mēs quid nois deitatis sit ista. ens qd est
sapia volūtas ⁊ hmōi. Alr pōt dici ſm vltiaꝫ
auctē allegataꝫ. ꝙ talia noia q̄ imponunt͛ ſm
assilatione abstractī ⁊ cōcreti vbi signt realr̄
distincta nō sūt synonima. q2 p̄cise imponunt͛
ſm assilatione istoꝝ q̄ nō sunt noia synonima
Et h̄ est qd dicit. ꝙ in talib⁹ accipiunt͛ duo. s.
noia quoꝝ ꝓportio ad inuicē alteri⁹ ad alterū
est sicut ꝓportio p̄dicati ad subiectū. Et quō
h̄ sit intelligendū subdit dicēs. Intellect⁹ em̄
nō pōt intelligere idē his duob⁹ mōis ſm silis
tudinē ad ꝓpōnē cathegoricā in reb⁹ ꝯpositis
sicut intelligit mlta ſm silitudinē. h̄ ē intelle-
ctus pōt formare duos ꝯceptus in q̄b⁹ quasi i
telligit͛ deus q2 alr̄ nō pōt intellig͛ ⁊ h̄ ſm sili
tudinē ad duos ꝯceptus. quoꝝ vn⁹ est ꝯcret⁹ ⁊
ali⁹ absolut⁹ formatos de re ꝯposita. ita ꝙ nisi
inueniret in reb⁹ ꝯposit͛ ꝯcretū ⁊ abstractū di
stingui quo ad signatū. nō formaret tales con
cept⁹ de deo nec imponeret talia noia. ⁊ talia
noia nō sūt noia synonima. ⁊ rō hui⁹ pōt eē. q2
aliq̄s pōt scire signatū vtriusq3 vocabuli. et tn̄
ignorare verū vnū p̄dicet͛ de reliquo sic aliq̄s
ignorās verū ens simplr̄ p̄mū sit simplex vl' cō
positū. pōt scire q̄d intelligit͛ p h̄ nomē deitas
⁊ etiā q̄d intelligit͛ p h̄ nomē deus. ⁊ tn̄ dubi-
tare an deitas sit deus. sic pōt dubitare an al-
bedo sit albꝫ. sic ēt pōt aliq̄s scire q̄d iportat͛
p h̄ nomē intellectio āgelica ⁊ q̄d importat͛ p
h̄ nomē intelligētia. ⁊ cū h̄ tn̄ igrare an intelli
gētia sit intellectio q2 p̄hi posuerūt ꝙ sic. qd
tn̄ ſm rei veritatē est simplr̄ falsum. Et ideo ta
lia noia talit͛ disposita nō sūt noia synonima.
q2 de noibus synonimis nō pōt sciri q̄d signt
⁊ tn̄ ignorare verū vnū vere p̄dicat͛ de reliquo
pꝫ inductiue. Veruntn̄ sciendū ꝙ synonima
sūt duplicia. quedā sūt synonima. q2 simplr̄ id
significāt ⁊ cōnotāt. ita ꝙ nihil significat͛ nec
conotat͛ p vnū q̄n eodē mō significat͛ ⁊ ꝯnota-
tur seu ꝯsignificat͛ p reliquū. ⁊ sic deitas ⁊ de⁹
hō ⁊ humanitas. ⁊ multa talia sunt synonima
⁊ sic nō accipio h̄ synonima. q̄uis alibi sic ac-
cipiā. Alr̄ dnr̄ aliq̄ synonima q̄ significant vt
p̄mo mō. ⁊ p̄ter h̄ tā imponētes ꝙ vtētes oēs
p ea intelligūt ꝙ simplr̄ idē significāt ⁊ cōno-

Synonima sunt duplicia.

tant modo p̄dicto. ⁊ isto mō hō ⁊ humanitas.
deus ⁊ deitas nō sūt synonima. ⁊ h̄ q2 relique
rūt in dubio q̄ntum est ex impositōe istoꝝ noiꝫ
an hec sit v̄a. hō est hūanitas. vel falsa. ⁊ ita d̄
alijs. Ad scōm pꝫ. ꝙ illa cētia nō pōt aliter
disponi. nisi sicut illud de quo aliq̄d predicat͛
disponit͛ ipo p̄dicato. Et tūc dico ꝙ dispositō
et dispositū erūt vnū in p̄dicatōe. h̄ est dictuꝫ
p eodē simplr̄ suppon̄t. ⁊ tn̄ erūt duo in intē
tione. q2 illa sei p̄is erūt duo formalr̄. quō subie
ctum ⁊ p̄dicatū sunt duo. ita ꝙ nunq̄ formalr̄
et realr̄ sunt vnū sed supponūt p vno. sicut hec
vox homo ⁊ hec vox aial sunt vnū in p̄dicatio
ne. hoc est nō sunt vna res realr̄. sed in illa p̄di
catione supponūt p vna re realr̄. Et qn̄ d2 ſm
ipm. q2 aliter est in rebus abstractis ⁊ compo
sitis. Dico ꝙ verū est q̄ntum ad illud p quo ter
mini supponūt. Ad aliud pꝫ quō talis ꝓpō ē
nō tn̄ ſm nomen scꝫ synonimū. sed dico h̄ꝫ in
tentionē ⁊ assimulationē mō declarato. Ad
scōm dico ꝙ adunata in re sunt aliqua multa
distincta realr̄ facientia tn̄ vnū in re. sicut se hꝫ
materia ⁊ forma subiectū ⁊ accidēs ⁊ hmōi. d̄
talibus verū est ꝙ intellect⁹ pōt separare vel
diuidere ea. h̄ est pōt intelligere vnū nō intel-
ligēdo reliquū. q̄uis vnū nō sit in re sine reliq̄
vel ſm intentionē cōmē. aliq̄n vnū non possit
esse sine reliquo. ⁊ de talibus loquit͛ commen-
tator. Unde dicit intellect⁹ natus est diuidere
adunata in esse. i. que faciūt vnū in esse ex qui-
bus componit͛. q̄uis nō diuidant͛ in esse. sicut
diuidit materiā a forma. ⁊ formā a composito
ex materia ⁊ forma. Intelligit͛ g̃ tn̄ de rebus
distinctis ⁊ hoc est bene possibile. Cū tn̄ a ⁊ b
sint vna res ⁊ a nō distinguat͛ realr̄ a b. ⁊ tn̄ ꝙ
intellectus diuidat a: a b intelligēdo a et non
intelligēdo b. vel ecōuerso est ipossibile. Ad
tertiū dico ꝙ multiplicitatē esse in deo potest
intelligi multiplr̄. vel ꝙ sit in deo realr̄ ⁊ sub-
iectiue aliqua multiplicitas. ⁊ h̄ ē impossibile
ſm intētionē commēta. aut ꝙ sit multiplicitas
in deo p predicationē. q2 esse in vno modo ſm
Damascenū in logica sua est dici de re. et isto
modo multiplicitas est in deo. hoc est sūt mul
ta predicabilia de deo. Et ideo sunt tantuꝫ in
intellectu. scilicet obiectiue ſm vnam opinio
nem. vel subiectiue ſm aliam et non in deo.
scilicet realiter et subiectiue. Ad aliud ꝙ ēs
et vnum si supponant personaliter poti⁹ sunt
vna res et vna natura q̄ dicant eandem natu
rā. et si sic supponant non aliter distinguūtur
ens et vnum. q̄ ens et ens. et vnum et vnum.
Si aūt supponāt simplr̄ vel materialr̄. sic nō
sūt vna res nec vna nā. Sꝫ dicūt eādē naturā
et distiguūt͛ inter se. sicut duo cōceptus vl' duo

G Ad scōm.

Ad tertiū

H Ad scōꝫ argt.

I Ad tertiū

K Ad quartū

noīa que nō sunt synonima. quia aliter et alit significāt eandē rē ꝛ naturā mō p̄us exposito Et h̄ est qd̄ dicit cōmē. iiij. metb. cōmēto. iij. ꝙ necesse est vt ens ꝛ vnū significēt eandē naturā nō diuersas naturas. Et post subdit dicēs. ꝙ significāt vnā eēntiā ſ modis diuersis. Et post subdit dicēs. iste homo significat vnū hominē p ꝯsignificationē. ꝛ tūc ꝑpalat̄ h̄ nomē vnū. Et iō nō erit dr̄a iter duas significatōes nisi qꝛ in illo significat̄ vnū p ꝯsignificatōem ꝛ in hoc p ꝑpalanonē. Ecce ꝙ itelligit de nominibus ꝙ significāt eandē naturā. nō ꝙ sint eadē natura. qualr̄ aūt nō sint noīa synonima pōt patere ex p̄dict̄ in p̄cedētibus q̄stionibus ꝛ partim ex ista q̄one. Per idē dico sic prius ad illud de bono ꝛ vero. ꝙ si in ista ꝑpōne. bonū ꝛ verū sunt idē realr̄ termini supponūt personalr̄. est ꝑpō v̄a. si supponūt simplr̄. ē simplr̄ falsa. Per idē ad illud de p̄ncipio ꝛ fine i pūcto ꝙ p̄ncipiū ꝛ finis si supponāt ꝑsonalr̄. hoc est p illo qd̄ est realr̄ p̄ncipiū ꝛ finis. nullo mō distinguunt̄ in re nec rōne. si aūt supponūt pro ꝯceptibus vel noībus. hoc est simplr̄ vel materialr̄. sic distinguūt̄ nec sūt vna res sic accepta sed ita significāt eandē rem. iō de eadē re verificant̄. ꝯnotant tñ distinctas medietates hoc dictū sit si pūctus sit alia res a linea. sicut cōiter ponit̄. de quo alias. Ad aliud de currere ꝛ cursu p idez. ꝙ si supponūt ꝑsonalr̄ potest aliquo mō ꝯcedi ꝙ sunt vna res. nec rōne distiguūt̄. nec aliquo modo distinguūt̄. nō plus q̄ currere ꝛ currere. vel cursus ꝛ cursus. Si aūt supponāt simplr̄ vel materialr̄. sic nō sūt vna res sed significāt eandē rem ꝛ distinguūt̄ int se. nec vnū realr̄ nec ſm rōnē est idē alteri non plus q̄ sortes est idē platoni. Ad aliō de actione ꝛ passione alias patebit. Ad aliud dico sicut patebit alias. ꝙ ydee in mēte diuina nō sunt realr̄ ipa diuina essentia. Ad aliud dico ꝙ nihil differt a seipo. ꝛ iō de vi ſmonis nō dz ꝯcedi ꝙ sortes in foro differt a seipo in theatro vel in choro: qꝛ siue sortes sit in choro siue i foro cuz nō sit sit̄ in vtroqꝫ est falsa implicatio si vtrūqꝫ remaneat affirmatū. si aūt scdꝫ negatum tūc si sortes sit in foro erit v̄a. Sortes in foro differt a sorte in choro. qꝛ valet istā sortes in foro nō est sortes in choro. qꝛ nō erit i choro. Et verū est tūc ꝙ sortes in foro nō est realr̄ sortes in choro. sed ex hoc nō sequit̄ ꝙ idē differt a seipo. nisi idē eēt sortes in foro ꝛ sortes i choro. Eodē mō nō est dicendū ꝙ lac albū differt a lacte dulci. tñ p intētōe loq̄ētiū dico. ꝙ intendebāt nō ꝙ tales ꝑpōnes de vi ſmonis sūt vere. sed qꝛ p ista noīa importāt̄ aliqua diuersa. Et certū est ꝙ chorus ꝛ forū distinguūt̄ realr̄. Et eodē mō si autores dixerūt ꝙ tales ꝑpositiones lac albū ꝛ lac dulce distinguunt̄. intelligendū est ꝙ intelligūt ꝙ ista noīa importāt aliqua distincta. qꝛ importāt albedinē ꝛ dulcedinē. Etiā aliter possunt intelligere ꝙ illa aggregata distinguunt̄. ſ hoc nō est de vi sermonis. qꝛ de vi ſmonis. hic lac albū ꝛ maxime in tali ꝑpōne nō hꝫ suppositōēz p aggregato tali. sed p̄cise p subiecto. Et si dicit̄ ꝙ pro eodez supponerēt lac ꝛ lac albū. ꝛ p ꝯñs idē esset dicere. lac est substātia. ꝛ lac albū est substantia Preterea h̄ est v̄a. lac albū est aggregatūz p accidēs. aut g̃ ly lac habet suppositionē simplicem. aut ꝑsonalē aut materialē. Non simplicē nec materialē. qꝛ nec conceptus nec illa vox est aggregatū p accidēs ex subiecto ꝛ accidente. g̃ habet suppositionē personalē. ergo quādo supponit ꝑsonalr̄ supponit pro tali aggregato. Ad p̄mū istoꝝ dico. ꝙ q̄uis supponant pro eodē. qꝛ tñ nō necessario supponūt pro omni eodē. ꝛ qꝛ aliq̄d importat̄ per vnum q̄uis pro illo nō supponāt quod nō importat̄ per reliquū. ergo magna est diuersitas ponendo vnū vel reliquū. Ad scdm̄ respōdeo ꝙ hec propositio. lac albū est aggregatū p accidens ex subiecto ꝛ accidēte. nō est v̄a de ꝟtute ſmonis. qꝛ talia nō habent de ꝟtute vocis supponere. nisi p̄cise pro subiecto qꝛ si possent supponere pro aggregato. tunc sequeret̄ ꝙ lac albū est aggregatū per accidēs. g̃ lac est aggregatū p accñs. qꝛ oē lac albū est lac. ꝛ tūc arguat̄ in tertia figura sic lac albū est aggregatū per accidens. oē lac albū est lac. g̃ lac est aggregatum per accidēs. ꝯclō ē falsa. ꝛ nō minor. g̃ maior. Item qñ supponit terminus ꝑsonalr̄. particularr̄ ꝛ indiffinita ꝯuertunt̄. g̃ illa cōuertunt̄ aliquod lac albū est aggregatū p accñs. et lac album est aggregatū p accidēs. sed ista est falsa. aliquod lac albū est aggregatū p accidens. ergo ꝛ reliqua. Ex isto patet ꝙ talium terminoꝝ. homo albus. lac albū. ꝛ huiusmodi nō sunt aliqua supposita per se. puta talia. iste homo albus. hoc lac albū ꝛ hmōi. ꝛ aliqua per accidēs. puta sortes ꝛ plato ꝛ hmōi. qꝛ terminus supponēs ꝑsonalr̄ si sit cōmunis suppōit pro suis supposit̄. sed iste termin⁹ homo alb⁹ nō supponit nisi pro sorte ꝛ platone ꝛ hmōi. g̃ nō habet alia supposita. Sciendū est tamen ꝙ per se suppositū dupl'r accipit̄. Vno modo pro aliquo p se contēto sub aliquo cōmuni. qd̄ cōmune vere p̄dicat̄ de pronoīe demōstrāte p̄cise illud suppositum. Sicut sortes continetur sub homine. ꝛ de pronomine demōstrāte p̄cise sortem verificatur homo. Nam hec est vera. hoc est homo demonstrando sortem.

Ad quintū

Ad sextum

Ad septimū

Ad octauū

Ad nonū

Ad decimum

Instātia pma

Scda.

Ad primā

Ad scdam

Et isto modo talis termin⁹ homo alb⁹ siue al-
bū ⁊ hmōi nō habent supposita nisi ip̄a subie-
cta: ⁊ nō habēt talia duplicia supposita scʒ ali
qua p se: ⁊ aliqua p accidēs. ⁊ sic loquor hic de
supposito p se ⁊ p accidēs. Alit̄ dicit̄ supposi-
tum p se alicuius. qn̄ scʒ de tali supponēte p̄so
nalit̄ verificat̄ illud cōe. ⁊ illud inferius signi
ficat aliq̄d de significatis illi⁹ cōis ⁊ nō oia si
illud cōe significet plura. ⁊ etiā ꝯnotat aliq̄d
cōnotatū p illud cōe si illud cōe ꝯnotat plura
diuersis modis. qd̄ pōt sciri p diffinitionē exp̄
mentē q̄d nois ip̄ius. ꝙ illd̄ inferi⁹ eisdē mōis
cōnotet illa plura cōnotata. Quis nō sp̄ opor-
teat ꝙ cōnotet alia ꝯnotata. ⁊ tn̄ de ꝓnoie de
mōstrāte illud nō predicat̄ illd̄ cōe. Et sic iste
terminus hoc albū est p se suppositū albi. ⁊ nō
iste termin⁹ sortes. q: hoc albū cōnotat ⁊ signi
ficat sicut iste termin⁹ albū. ⁊ tn̄ hec est falsa. h̄
est albū demōstrādo istū terminū hoc albū. q:
iste termin⁹ nō est albus. Et isto mō dicta alias
posse saluari p se p̄mo mō in multis ꝓpositiōi-
bus. Et sic pōt ꝯcedi ꝙ termin⁹ cōis hʒ aliqua
supposita p se: ⁊ aliq̄ p accn̄s. s; h̄ nihil est ad ꝓ
positū nostrū h̄. Silr̄ seq̄ret̄ homo alb⁹ est ag-
gregatū p accidēs. g̃ hō est aggregatū p acci-
dēs. p illa regulā. a determiabili sumpto cū de
terminatōne nō distrahēte nec diminuēte. ad
ip̄ʒ determiabile p se sumptū est ꝯsequētia bo
na. ⁊ h̄ qn̄ termini habēt suppositionē p̄sona-
lē ⁊ arguit̄ affirmatiue. q: si habeat aliā suppo-
sitionē: vel arguat̄ negatiue. nō oportet ꝙ seq̄
tur. Dico tn̄ pro intētione loquētiū ꝙ tales cō
cedūtur nō de vi sermōis. s; q: termini ip̄ortāt
aliqua duo q̄ p accidēs aggregātur. ⁊ ex vsu lo
quentiū supponūt pro tali b⁹ aggregatis p ac-
cidēs. Quis nō de vi sermonis. Et isto mō itel
ligēdo p̄nt tales cōcedi. lac albū distinguit̄ a
lacte dulci. lac albū nō est dulce: imo lac albū
nō est dulce nec lac. Et ita p;ʒ manifeste ꝙ ta
libus cōcessis sub illo intellectu nunq̄ sequit̄
idē differre a se: s; ꝙ duo diuersa realr̄ distingū
tur. Et sub illo itellectu intelligit porphirius
ꝙ sortes puer differret a se sene. quia aliquā di
uersitatē habet qn̄ est puer ⁊ qn̄ est senex. ⁊ ita
tota res aggregata distiguit̄. ⁊ nō idē a seip̄o.
Eodeʒ modo dico. ꝙ oēs tales ꝓpōnes. eadē
res ꝯcepta sub vna rōe distinguit̄ a seip̄a alit̄
ꝯcepta. ⁊ vlr̄ oēs tales. simplr̄ false sunt de vi
s̄mōis. Ad aliud p;ʒ. sup ꝓlogū quō tenebra

Ad vndecimū.

⁊ p̄uatio. ⁊ vlr̄ negatio distinguūtur a reb⁹ posi
tiuis. q: scʒ sunt ꝯceptus distincti. tn̄ amet po

D
Ad duodecimū.

sitiua ⁊ nihil aliud ip̄ortātes. Ad vltimū di-
co. ꝙ p̄fectio simplicit̄ dupliciter accipit̄. Uno
modo ꝓprie pro aliqua re vna p̄fecta: nullā in
cludentē imp̄fectionēʒ essentialit̄, nec nc̄rio
aliquā imp̄fectionē annexā habētē. ⁊ isto mo-
do nulla est p̄fectio simplr̄ nisi eēntia diuina.
Nec sic p̄fectio simplr̄ pōt cōpetere alicui cre
ature. q: talis p̄fectō simplr̄ vocata est oi crea
ture repugnās. Aliter accipit̄ p̄fectio simplr̄
large ⁊ improprie p omni ꝯceptu ad quē ꝯn̄a
formali nō sequit̄ illud esse imp̄fectuʒ de quo
verificat̄. sicut nō sequit̄ formalr̄. a est sapiēs.
g̃ a est imp̄fectū. Nec sequit̄. a est bonū. g̃ a est
imp̄fectū. ⁊ sic de multis talibus. Et tales p̄-
fectōes simplr̄ sunt multe ⁊ sunt attributa di
uina. ⁊ possunt competere creature. q: sūt con
ceptus quidā cōes deo ⁊ creature. Et sic itelli
git anselmus. ꝙ in quolibet est melius ip̄m q̄
nō ip̄ʒ. scʒ q: ex tali nō sequit̄ formalr̄ illud eē
imp̄fectū de quo verificat̄. ⁊ ex quolibet sibi i
compossibili sequit̄ formalr̄ ip̄m esse ip̄fectuʒ
Sicut ex hoc ꝙ a est sapiēs nō sequit̄ formalr̄
ꝙ a est imp̄fectū ⁊ ex quolibet cui repugt̄ for-
maliter esse sapiēs sequit̄ formalr̄ ip̄m esse im-
p̄fectum de quo verificat̄. ⁊ ita aliquid esse eē
melius. Ad argum̄tū p̄ncipale dico ꝙ p̄hs

E
Ad argumētum p̄ncipale

nō accipit esse vnū rōne vel distingui ratōne
sicut modo loq̄mur in ꝓposito. sed illa dicit eē
vnū rōne. que habent vnā rōem. hoc est vnaʒ
diffinitionē exp̄mentē quid nois. ⁊ illa disti-
gui rōne que nō hn̄t vnā diffinitionē. ⁊ ita ta-
lia v̄ba nihil sunt ad ꝓpositū Questio. iiij.

Questio IIII
Hui⁹ distinctōis cōtinet septē q̄o-
nes circa: dē vertentes.

C

Irca identitatē

et distinctionē dei a creatura est q̄
rēdum. An deo ⁊ creature sit ali-
quid cōmune vniuoce predicabilē
essentialr̄ de vtroq;. Quia ista questio ⁊ multa
dicta ⁊ dicēda in questionib⁹ sequētib⁹ depē-
det ex notitia nature vniuoci ⁊ vlis. iō ad eui-
dentiā dictoꝝ ⁊ dicendoꝝ querā p̄mo aliquas
questiōes de natura vlis ⁊ vniuoci. Circa qd̄
p̄rimo quero. Utrū illud qd̄ immediate et p̄

A
Questio hui⁹ ꝑte p̄ma

p̄rime denoiat̄ ab intentione vlis ⁊ vniuoci sit
aliqua vera res extra aiam. intrinseca ⁊ essen
tialis illis q̄b⁹ est cōis ⁊ vniuoca distincta rea

Primo argui̅t.

liter ab illis. Primo ꝙ sit v̄a res eēntialis et
intrinseca illis q̄bus est cōe. q: ꝑ Commē. v.
meth. cōmē. vij. Isti duo hoies vlis ⁊ particu
laris scilicet cui accidit vniuocatio sunt vnuʒ
essentialiter. sed illud quod est vnum essentia
liter cum aliquo ente reali extra animā est ve-
ra res ⁊ eēntialis alicui rei. ergo homo vniuer
salis est vera res extra animā ⁊ essentialis ill̄
quibus est cōmunis. Secūdo ꝙ sit res distin

Scdō

cta realr̄ videt̄. q: impossibile est eandē reʒ eē
corruptibilē ⁊ incorruptibilē. sed vlia sunt in-
corruptibilia. et illa quibus sunt communia
sunt corruptibilia, ergo non sunt eedem res

In oppositū

cum singularibꝰ. Ad oppositū. Cōmentator xij. metḣ. cōmēto. xxij. Unū ⁊ ens sunt ex rebꝰ vlibus q̄ nō hn̄t esse ex̄ aiam. g̃ sm̄ eū vlia nō hn̄t esse ex̄ aiam. s nihil qḋ nō hꝫ esse ex̄ aiaꝫ ē idē realr̄ cū ente ex̄ aiam. g̃ ⁊c.

B. Opinio p̄ma

Ad istā q̄onē ē vna opio ꝙ q̄ḋlibet vl̄e vniuocū est quedā res exn̄s extra aiam realr̄ in quolibꝫ singulari. et de eē̄ntia cuiuslibet singular̄ distincta realr̄ a quolibꝫ singulari. ⁊ a quolibꝫ alio vl̄i. ita ꝙ hō vl̄is est vna ꝟa res ex̄ aiam exn̄s realr̄ in quolibet hoīe. ⁊ distinguit̄ realr̄ a quolibꝫ homīe. ⁊ ab aīali vl̄i. ⁊ a sb̄a vl̄i. ⁊ sic de oibus generibꝰ ⁊ spēbus siue subalternis siue nō subalternis. Et ita sm̄ istā opinionē. quot sūt vl̄ia p̄dicabilia in q̄d p se p̄mo mō de aliquo singulari p se in gn̄e. tot sūt in eo res realr̄ distincte. quaꝵ q̄libet realr̄ distinguit̄ ab alia ⁊ ab illo singulari. ⁊ oēs iste res in se nullo mō multiplicantur q̄ntūcūq̄ꝫ singularia multiplicent̄ que sunt in quolibꝫ īdiuiduo eiusdē spēi.

C. Pro prima opione p̄mo arguit̄

Pro illa opinione arguūt multipl'r. Primo p rōes. primo sic. Diffinitio p̄mo est substātie. scd̄ario accn̄t sm̄ phꝫ. vij. metha. Sed diffinitio nō est p̄mo substātie singular̄ sm̄ ip̄m ibidē. g̃ est alia sb̄a a singulari q̄ est p̄mo diffinibil̄. s illa nō ē separa a singularibꝰ. q2 talis nō est diffinibilis sm̄ ip̄m phꝫ ibidē. g̃ est de eē̄ntia singular̄.

Cōfirmatio p̄us

Hec ꝯfirmo. q2 aliq̄d in gn̄e substātie est diffinibl'e sm̄ oēs. s indiuiduū nō est diffinibile. q2 si sic. quero q̄d pōeret̄ in eius diffinitōe. nō nisi sb̄a sm̄ phm̄. vij. metḣ. g̃ aliq̄ sb̄a poneret̄ in eius diffinitōe. s nō sb̄a singlar̄. q2 aut ip̄amet sb̄a singlar̄is q̄ diffinibil̄ est. qḋ est impossibile. q2 idē nō diffinit se. Nec alia. q2 nulla sb̄a singlar̄ p̄dicat̄ vere de alia sb̄a singulari. g̃ opꝫ ꝙ aliq̄ sb̄a vl̄is ponat̄ in eius diffinitōe. ⁊ p ꝯn̄s hr̄ p̄positū.

Secūda

Confirmat̄. q2 sb̄a diffinit̄ diffinitōe p̄prie dicta q̄ est data p genus ⁊ dr̄aꝫ. tūc q̄ro. aut genꝰ est res: aut intētio. Si res ⁊ nō singularis res. q2 nullū singulare est genꝰ. g̃ est res vl̄is. ⁊ est de eē̄ntia spēi diffinite. q2 al'r illa species diffiniret̄ p additamētū. q2 p aliq̄d qḋ eēt ex̄ essentiā suā. g̃ p̄ter rē singularē est aliq̄ alia res vl̄is de eē̄ntia ip̄ius rei singular̄. Si autē dr̄ genus ⁊ dr̄a sūt quedā intētōes. Cōtra sb̄a nō diffinit̄ nisi p sb̄as p phm̄. vij. metḣ. g̃ genꝰ et dr̄a sūt sb̄e. Si sic tūc sb̄a diffiniret̄ p additamentū. q2 p intētōnes q̄ nō sūt de essentia rei.

Tertia.

Tertio ꝯfirmat̄. q2 diffinitio ꝟe p̄dicat̄ p̄mo de diffinito. s nō p̄mo de aliquo indiuiduo. q2 tūc de nullo alio ab indiuiduo p̄dicaret̄. Nec p̄dicat̄ p̄mo de aliquo extrinseco ip̄i īdiuiduo q2 nihil tale est aīal rōnale. g̃ p̄dicat̄ p se p̄mo de aliquo quod nō est aliqḋ indiuiduū. est tn̄ intrinsecū cuilibꝫ indiuiduo. s nihil est tale nisi res vl̄is distincta realr̄ ab indiuiduo ⁊ intrinseca sibi.

Scd̄o argui't

Scd̄o arguit̄ sic. Scia realis ē d̄ veris rebus ex̄ aiam. q2 p hoc distinguit̄ scia realis a scia rōnali. sed nulla scia est p̄mo de rebꝰ singularibus. g̃ sunt aliq̄ res extra aiam p̄ter res singlares. minor est manifesta sm̄ phm̄ p̄mo poste. ⁊ vij. metḣ.

Tertio argui't

Tertio sic. h̄ vox homo p̄mo significat aliquaꝫ rem extra aiam. q2 oīs vox vniuoca hꝫ p̄mo vnū significatū. q2 p hoc differt a voce eq̄uoca. q̄ eque p̄mo plura significat. sed nō p̄mo significat aliquā intentōem q2 tūc esset nomen scd̄e intētōis. Sil'r tūc hec esset ꝟa sine oī distinctiōe. intētio scd̄a est hō. q2 vox semp ex institutiōe sua hꝫ supponere p suo significato. Sed manifestū est q2 ista vel ē simpl'r falsa vl' distinguēda. g̃ h̄ vox hō n̄ significat p̄mo intentionē. g̃ significat aliquā rem extra aiam ⁊ nō p̄mo rem singularē. q2 nō plus significat vnā ꝙ aliā a singlari. ⁊ nō extriseca illi singulari. g̃ ⁊c.

Quarto.

Quarto sic. Intellectꝰ pōt intelligere hoieꝫ nō intelligēdo aliquē hoieꝫ singularē. sed intelligēdo hoieꝫ intelligit vnā rem. ergo est aliq̄ vna res tūc intellecta distincta a quolibꝫ hoīe singulari.

Quinto.

Quinto sic. Primū obiectū adequatū potētie realis ē ꝟa res. Sed p̄mū obiectū adequatū cuiuscūq̄ꝫ potentie siue sensitiue siue intellectiue nō est aliqua res singular̄. q2 tunc nihil app̄hēderet̄ ab illa potētia nisi illa res singular̄. vel sub rōne illiꝰ singular̄. quoꝵ vtrūq̄ꝫ est manifeste falsū. ergo aliqua alia res a re singulari est p̄mū obiectuꝫ adequatū potētie realis. Maior est manifesta maxime de potētia sensitiua. q2 nihil est app̄hēsibile a potētia sēsitiua. nisi ꝟa res. g̃ nihil ē obiectū nec adeq̄tū nec n̄ adeq̄tū nisi ꝟa res.

Sexto.

Sexto sic. Primū subiectū passionis realis est vna res. s nulla res singularis est p̄mū subiectū cuiuscūq̄ꝫ passiōis. q2 tūc illa passio nulli ꝯpeteret nisi illi de quo dr̄ illa res singular̄ sꝫ phm̄ p̄mo poste. ⁊ p consequēs nō competeret alicui alteri rei singulari eiusdē rōnis quod ē manifeste falsuꝫ. g̃ passio realis p̄mo competit alteri rei a re singulari. Maior pꝫ. q2 tunc subiectū esset imp̄fectius sua passione. ergo si passio sit realis. subiectū erit reale.

Cōfirmatio p̄

Cōfirmatur p phm̄. ij. de aīa. dyapboneitas inest aque et aeri nō p rōem aque tm̄. nec rōne aeris tm̄. sed rōne nature cōmunis. ergo illa natura ē in vtroq̄ꝫ. ergo est aliqua natura cōmunis ī vtroq̄ꝫ differens ab vtroq̄ꝫ.

Scd̄o

Scd̄o ꝯfirmat̄ idem. quia primo de generatōe quādo ex aere fit aq̄ manet eadem dyapboneitas sm̄ numeruꝫ. et nō rōne materie. quia tūc semp moneret sicut materia semp manet. nec rōne forme singlar̄. quia nulla talis est eadem. ergo ratōne forme

cõis. ğ est aliq̃ forma cõis differẽs a q̃libz for-
ma singulari. Septimo sic. Agẽs naturale i
agẽdo intẽdit vnã rem. ⁊ nõ intẽdit re singlã-
rez. q: qua rõne intẽderet vnã intẽderet ⁊ aliã
cũ equalr̃ respiciat quãlibz aliã singularẽ rem
eiusdẽ rõnis sicut illã. ⁊ p̃ ꝯñs intẽderet ĩfini-
ta. ⁊ ita frustrarek̃ intẽtõe sua. cũ nunq̃ possit
ꝓducere infinita. ğ intẽdit aliquã rem distin-
ctam a singularib⁹. Octauo sic. Aut genus
gñalissimũ est vna res. aut tm̃ ꝯceptus mẽtis
Si sit vna res. ⁊ certũ est ꝙ nulla res singlar̃
est genus gñalissimũ. q: nulla tal' res singular̃
p̃dicak̃ de oĩbus cõtentis sub gñe gñalissimo.
de quo tm̃ ipm genus gñalissimũ vere p̃dicak̃.
ğ est alia res. Si sit ꝯcept⁹ mẽtis. ğ cũ ꝯcept⁹
possint esse plꝰes. sequerek̃ ꝙ plura possent esse
gña gñalissima substãtie. Item nono scđm
porphiriũ collectiuũ multoꝝ est spẽs in vnã
naturã. ğ spẽs dicit vnã naturã p̃ter illa mlta
collecta. Silr̃ ibidẽ participatiõe spẽi plures
hoĩes sunt vn⁹ homo. sed nõ sunt vn⁹ hõ singu-
laris. ğ est aliq̃s vlis p̃ter pticulares. Item
decimo s̃m p̃hm in p̃dicamẽtis. Eoꝝque sunt
quedã dicunk̃ de subiecto ⁊ nõ sũt in subiecto
⁊ talia nõ sunt accidẽtia. q: s̃m ipz ibidẽ. acci-
dẽtia sunt in subiecto. ğ cũ sint substãtie ⁊ nõ
substãtie singulares. q: s̃m ipm ibidẽ ille nec
sunt in subiecto nec dicunk̃ de subiecto. ğ ⁊c̃.
Itẽ vndecimo ibidẽ. ca. de s̃ba. q̃dã est s̃ba pri-
ma quedã scđa. s̃be p̃me sunt s̃be singlãres. er-
go p̃ter s̃bam singularẽ est alia s̃ba q̃ est s̃ba se-
cũda. s. gen⁹ vel spẽs. Et ꝯfirmak̃. q: ibidẽ dic̃
ꝙ scđarũ s̃barũ mag' est s̃ba spẽs q̃ gen⁹. ergo
gña ⁊ spẽs sunt s̃be ⁊ nõ s̃be singlãres. q: tunc
eẽnt s̃be p̃me. ğ sunt alie a singlãrib⁹. Preterea
duodecimo. p̃mo piarmenias. rerũ. quedã sũt
vlẽs quedã particulares. s̃ vnã diuidẽtiũ non
est reliquũ. ğ res vlẽs nõ sũt res particulares.
nec ecõuerso. ğ sũt alie. Tredecimo sic. primo
thopicoꝝ. idẽ d: tripl'r. idẽ genere. idẽ specie.
idẽ numero. ex h̃ arguik̃. Hec triplex idẽtitas
est realis. s̃ idẽtitas specifica nõ ꝯuenit p̃mo i-
diuiduo. nec idẽtitas generi. ğ aliq̃b⁹ aliis re-
bus. Ista opinio ẽ simplr̃ falsa ⁊ absurda. ĩdo
arguo ꝯ eã p̃mo sic. Nulla vna res numero nõ
variata nec multiplicata est in pluribus sup-
positis vel singularib⁹. nec etiã q̃buscũq3 indi-
uiduis creak̃ simul ⁊ semel. s̃ talis res si ponе-
rek̃ esset vna numero. ğ nõ eẽt in plurib⁹ singu-
laribus nec de eẽntia illoꝝ. Maior est mani-
festa. q: hoc est ꝓpriũ soli dĩne eẽntie. ꝙ sine oĩ
diuisione ⁊ multiplicatõe est in plurib⁹ suppo-
sitis distinctis realr̃. minorẽ scz ꝙ talis res est
vna numero ꝓbo sic. q̃cunq3 sunt due res eq̃
simplices realr̃ distĩcte. quarũ neutra maiorẽ
pluralitatẽ rerum sibi intrinsecam includit q̃
alia. vel vtraq3 illarũ est vna nũero vel neutra
q: nõ est maior rõ ꝙ vna illarũ sit vna nũero q̃
alia. Vel si vna illarũ includit maiorẽ plurali-
tatẽ q̃ alia. ita ꝙ nõ sint eq̃ simplices. si illa q̃
maiorẽ pluralitatẽ includit ⁊ est min⁹ simplex
est vna nũero illa q̃ minorẽ pluralitatẽ icludit
⁊ est magis simplex erit vna nũero. Sz res sin-
gularis ⁊ vlis p̃ se sunt due res distincte realr̃
⁊ eq̃ simplices. vel res vlis est magis simplex.
nec maiorẽ pluralitatẽ rerũ intrinsecã icludit
vna q̃ alia. scz res vlis q̃ singularis. igr̃ si res
singularis est vna nũero. res vlis erit vna nu-
mero. Prima ps istius sillogismi. s. ꝙ res vlis et
singularis sunt due res distincte realr̃ est cõ-
cessa ab ipis. Scđam ptẽ. s. ꝙ res vlis nõ iclu-
dit maiorẽ pluralitatẽ reruz q̃ res singularis.
ꝓbo. q: si vlis res includit maiorẽ pluralitatẽ
rerũ sibi intrinsecã. aut ğ maiorẽ pluralitatez
rerũ vliuz. vel rerũ singulariũ. nõ rerũ vliũ. q:
accipio vnã illarũ rerũ vliuz iclusarũ. ⁊ q̃ro an
includit maiorẽ pluralitatez q̃ res singularis
aut non. Si sic. q̃ro de vna illarũ inclusarũ sic̃
p̃us. ⁊ ita vel stabik̃ ꝙ aliqua res vlis nõ iclu-
dit maiorẽ pluralitatẽ reruz q̃ res singularis
vel erit ꝓcessus i infinitũ. Si nõ. ergo illa res
vlis que nõ includit maiorẽ pluralitatẽ q̃ re3
singularis. erit vna nũero sicut res singularis
et p̃ ꝯñs eadẽ rõe q̃libet alia res vlis erit vna
nũero. Nec põt includere maiorẽ pluralitatez
rerũ singulariũ. q: tũc nõ distinguerek̃ a rebus
singularib⁹. nisi sic̃ totũ a pte. q̃d est ipossibile
⁊ s̃m istos singulare includit eẽntialr̃ ipm vlẽ
⁊ aliq̃d plus. ⁊ p̃ ꝯñs singulare est totuz. ⁊ vlẽ
ps s̃m istos. Silr̃ ex hoc sequik̃ ꝓpositũ. q: si q̃-
libz ps sit vna nũero. totũ erit vnũ nũero. Cõ-
firmak̃. q: s̃m istos. q̃cq̃d includik̃ in vli. inclu-
dik̃ i quolibz ꝯtẽto p̃ se sub illo vli. ğ q̃cq̃d in-
cludik̃ eẽntialr̃ in hoĩe. ĩcludik̃ i sorte eẽntialr̃.
q: q̃cq̃d est de eẽntia hoĩs est de eẽntia sortis.
ğ nũq̃ vlẽ icludit maiorẽ pluralitatẽ rerũ sin-
gulariũ nec vliũ. q̃ singulare. ⁊ p̃ ꝯñs est eque
simplex. ⁊ p̃ ꝯñs vna nũero. si singlãre sit vnũ
nũero. Silr̃ s̃z illos vlẽ nõ icludit singulare. s̃
ecõuerso. Si d: ꝙ icludit multas res nõ tanq̃
sibi intrinsecas. ⁊ ꝓpt̃ h̃ nõ est vna nũero. Cõ-
tra. talis ĩclusio vel cõtinẽtia nõ excludit vni-
tatẽ nũeralez. Sic eñ deus ⁊ materia ⁊ q̃libz
cã ꝯtinet multas res realr̃ distinctas. ⁊ tñ q̃li-
bet talis res est vna nũero. Si dicik̃ ꝙ illa res
vlis est realit̃ cõicabilis multis. ⁊ est realit̃ in
multis nõ sic aũt res singularis. et iõ q̃uis nõ
includat ĩtrinsece maiorẽ pluralitatẽ rerũ. nõ
tñ est vna nũero sic̃ res singularis. Cõtra. q̃ro
quomõ est cõicabilis mltis. ⁊ quõ est in mult̃.

Septimo argu.

Octauo.

Nono

Decimo

Undecimo

Duodecimo

Tredecimo

D
Contra opi.

aut p idētitatē cū multis p sui realē multiplicationē ad multiplicationē illoꝝ in qbus est. Aut ipa in se nō multiplicata nec variata cōicat multis. ⁊ est in eis a qbus sp remanet realiter distincta. Si pmo mō. g nō est distīcta a singularib⁹ s dicit ipas res singulares. si cōicat eis p idētitatē. Silr hic est oppositū in adiecto. q cōicet eis p idētitatē. qz hoc est idē dicere. q ipēmet res cōicant sibiipis. Silr si multiplicātur p multiplicatōez indiuiduoꝝ. g tealit tot essent vlia quot singularia. et ita nullū coꝝ ess3 vle. oppositū etiā isti⁹ dicūt dicēdo q est simplicit alia res nō variata in se. exūs tn̄ i mult realr. Si dicit scdo mō. s. q ipsa nō variata in se nec multiplicata cōicat mult. et distincta remanet realit ab illis. talis cōicabilitas vel existētia i mult n̄ excludit vnitatē nūe ralē. tn̄ qz materia vna nūero est successiue i diuersis realiter. nec magis est vna nūero. qz successiue exūs in diuersis: q si simul sine varietate sin existeret in eisdē. tn̄ qz si forma eadē3 psisteret simul plures materias nō min⁹ esset vna nūero. tn̄ qz sm fictionē cōmē. q̄uis intellect⁹ possibilis sit in multis hoībus nihilomin⁹ est vn⁹ nūero. qz distinguit realit a quocūqꝫ illoꝝ nec mltiplicat in se: q̄uis hoīes qbus vnitur multiplicent. g eodē mō q̄uis ille hō cōis qui ponit distingui realit sit in mltis hoībus singularibus. a quoꝝ quolib3 distinguit realit. si tn̄ in se nō multiplicet s solū hoīes singulares in qb⁹ est multiplicent. erit simplicit vn⁹ nūero. tn̄ qz eēntia diuina: q̄uis cōicet suppositis etiā p idētitatē. qz tn̄ ipa in se non multiplicat s sola supposita quib⁹ cōicat multiplicant est vna nūero. g forti⁹ si ille hō cōis cōicet multis vt sit in mult. a quoꝝ quolib3 realit distiguat si ipē tn̄ in se nō multiplicet. s solū multiplicētur hoīes singulares in quib⁹ est. erit simplicit vn⁹ nūero. Cōfirmat ista rō. qz oīs res faciēs cū alia re numerū. ita q sit verū dicere q sunt multe res. vel erit vna res nūero. vel mlte res nūero. qz īpossibile ē hr̄e duas res: vel tres res nisi sint multa. quoꝝ qd̄lib3 sit vnū nūero. Sz p te res singularis ⁊ res vl̄is sunt multe res ⁊ plures. igit res vl̄is est vna res nūero vel multe res nūero. ⁊ qd̄cūqꝫ det hētur ppositū. Si dr̄ q mior nō est vl̄r v̄a. qz vnum nūero sic nec nūerus nō inuenit i oībus reb⁹ s tm̄ i cōtinuis.

Cōtra ista rn̄sio pcedit ppositū. qz ita vere ⁊ pprie, pt dici mō suo. q illa res vl̄is ē vna nūero sic eēntia diuīa est vna nūero. et sic itellectus possibilis q̄ fingit a cōmētatore est vn⁹ nūero ⁊ sic q̄cūqꝫ āgel⁹ est vn⁹ nūero. et aīa itellectia sm rei v̄itatē est vna nūero. ⁊ ita p ɔ̄n̄s cū oīs res vna nūero sit v̄a res singular. oīs res vl̄is erit vere res singular. Tota rō pcedēs confirmat sic. oīs res faciēs numerū cū alia realr distincta est vna res numero vel plēs res nūero s talis res vl̄is si ponat vere facit numerū cū re singulari. g ipa est vna res numero vel plēs res numero. s nō est plēs numero. qz tūc esset plura singularia. qz sm istos ⁊ sm veritatē. oīs res vna numero est singulari. g plēs res nūero sunt plura singl̄aria. s nulla vl̄is est pl̄a singularia sm istos. qz sm istos distigut realr ab oībus singularib⁹. g est vna nūero. Maior isti⁹ rōnis est manifesta. qz oēs res faciētes nūerū sunt nūerate. ⁊ p ɔ̄n̄s q̄libet illarū est vna sm numerū. Minor est etiā manifesta. qz p istas res singular et res vl̄is sunt plēs res realr distincte. sicut sūt sortes ⁊ illa res vl̄is quā significat hō sūt plēs res ⁊ nō infinite. g finite. igit vel sūt due vel tres vel q̄ttuor vl̄ in aliquo certo numero. ⁊ nō pn̄t dici nisi due. certū ē. vt p3 inductiue. g h sunt due res tm̄. g ita v̄e erit hic binari⁹ sicut ille homo ⁊ iste āgel⁹ faciūt binariū. g ita vere vtraqꝫ illarū rerū demrāndo istā rem vl̄em. ⁊ istā rē singularē est vna numero. sicut tā ille homo q ille āgel⁹ est vn⁹ numero. Item ɔfirmat q ista duo vl̄ia. s3 hō vl̄is ⁊ āgel⁹ vl̄is sunt seipis vel p aliq̄ intrinseca sibi due res realr distincte ⁊ nō sūt plures q due. g vtraqꝫ illarū vere est vna res ⁊ nō plēs. ⁊ p cōseques vtraqꝫ illarū est vna numero. Cōfirmat oīa pdicta. qz q̄ro significatū istius vocabuli vnū numero. ⁊ o3 dicere q vel significat illō qd̄ est vnū ⁊ nō pl̄a. ⁊ tūc hr̄ ppositū. qz q̄libet res vl̄is ē vna ⁊ nō plēs. vel significat illō qd̄ est vnū ⁊ nō plura. nec est in plib⁹. ⁊ tūc intellect⁹ q̄tūcūqꝫ eēt vn⁹ ⁊ nō plēs. si tn̄ esset in plurib⁹ n̄ eēt vn⁹ nūero. ⁊ silr eēntia dīna, cū sit in plurib⁹ nō eēt vna numero. Et eode3 modo si h forma eēt in plurib⁹ ɔposit. p potētiā dīnā nō eēt vna nūero. q̄ oīa falsa sūt. Uel o3 dicere q significat illō qd̄ est vnū ɔtinuū ⁊ nō pl̄a cōtinua. ⁊ tūc āgel⁹ nō eēt vn⁹ numero. nec dīna eēntia nec aliq̄ aīa intellectiua. nec aliqua res simplex. q̄ absurda sūt. Et ita ex oīb⁹ pdict p3 manifeste. q talis res vl̄is ipa erit vna nūero. sic āgel⁹ vel aīa vel aliq̄ res nō ɔtinua. Scdo arguo. oīs res prior alia realr distīcta ab illa pt eē sine ea. s p re ipa est prior ⁊ realr distincta. ergo pōt eē sine re singlari. Alr arguo sic. qn̄ aliqua res realr distincta ab aliis reb⁹ pōt esse si ne q̄libet earū diuisim. ⁊ h p naturā ⁊ nō depēdet eēntialr ab aliqua illarū. pōt eē sine q̄lib3 illarū3 coniūctim. ⁊ hoc p potētiā diuinā. sed sine quolib3 hoīe singulari sm istos pōt realr existere illā res vl̄is q significat p hoīe3. ergo p potētiā dīnā posset eē illa res vl̄is sine oī re

singulari. De ista rōne et de illa ppōne in q̄ fū-
dat alias patebit. Cōfirmat ista rō. q: indiui-
duū aliq̄d addit supra naturā ɓm istos. et hec
aliq̄d faciēs p se vnū cū illa re vli. q: si nō. tunc
eēt aliq̄d q̄ð nec eēt sba nec accn̄s. ergo nō vr
includere ɔdictionē. q illud additū ɔseruet a
deo sine oī nā vli aduenīēte. q̄ð videt absurdū
Tertio sic. īdiuiduū alicu⁹ spēi pōt creari de
nouo. q̄trūcūq̓ maneāt alia indiuidua eiusdē
spēi p̄us creata vl pducta. ʒ creatio est simplr
de nihilo. ita q nihil eēntiale vel intrinsecum
rei simplr p̄cedat in eē reali. ergo nulla res nō
variata p̄existēs in quocūq̓ īdiuiduo ē de eēn
tia isti⁹ indiuidui de nouo creati: q: si sic aliq̄d
eēntiale isti rei p̄cederet. et p ɔn̄s nō crearetur
ergo nō est aliq̄ res vlis de eēntia istoꝝ indiui
duoꝝ. q: si sic. illa p̄exīsteret oī indiuiduo post
p̄muꝫ pductū. et p ɔn̄s oīa pducta post p̄mum
pductum nō crearent. q: nō essent de nihilo.
Preterea oīs res singularis pōt ānihilari sine an
nihilatōe vel destructōe alteri⁹ rei singularis. a
q̄ in nullo depēdet. ergo pōt iste hō ānihilari
a deo nullo alio hoīe ānihilato vel destructo.
Sed in ānihilatōe vel intrinsecū rei remanet
nec in se nec i alio q̄ in eē reali. ergo nō ē aliq̄
tal res cōis vtriq̓. q: tūc illa ānihilaret. et per
ɔn̄s null⁹ alius hō remaneret ɓm eēntiā suam
et q̄libꝫ hō salte corrūpet. q: ānihilata q̄cūq̓
parte destruit totū. Si p̄teruiat ɔ̄ istas rōes
q aliq̄d creat vel annihilat q̄n q̄ðlibet in illo
q̄ð est vnū numero in illo creat vel annihilat.
nō tn̄ oꝫ q natura cōis sibi et aliis creet tūc vel
ānihilaret. Cōtra creatio est simplr ð nihilo
ita q nihil intrinsecū et eēntiale rei p̄cedat. si
milr in ānihilatōe nihil rēanet. g̃ si aliq̄d eēn-
tiale rei creabili vl ānihilabili p̄cedat et rēanꝫ
nō ānihilabit. Cōfirmat. q: ita eēntialis ē in-
diuiduo illa res vlis sicut q̄cunq̓ res pticularis.
ita eñ eēntialr ɓm eos sortes est hō. sicut hꝫ hāc
materiā et hāc formā. g̃ sicut sor nō pōt ānihilari
nec creari. nisi tā h̄ materia q h̄ forma crearet
vel annihilaret. ita sortes nō poterit creari vl
annihilari nisi h̄ res sibi eēntialis simplr p̄us
sit nihil. vl postea sit simplr nihil. Siłr ista nā
cōis est mag eēntialis et intrinseca isti indiui-
duo. q̄ q̄cūq̓ materia vel potētia materie for-
me materiali. ʒ si forma materialis pducat i ma
teria p̄ma de potētia materie. non creat vel si
remaneat materia vl potētia materie. nō āni
hilat ɓm istos. g̃ multo forti⁹ si h̄ res intrinseca
isti indiuiduo p̄cedat vel sequat. nō creat vel
nō ānihilat. Siłr eadem facilitate dicā q ista
res poterit creari. si illud additū nature prius
nō sit purū nihil. dū tn̄ ipsa natura p̄us sit pu-
rum nihil. cū vtrūq̓ sit sibi eēntiale. Quinto
arguo sic. Aut iste hō vlis seu cōis ē de eēntia
sor. aut nō: si nō. et certuꝫ est ɓm istos. q sor nō
est de essentia isti⁹ hoīs cōis. q: tūc iste hō cōis
nō maneret sine sorte. q̄ð negāt. g̃ sūt duo quo-
rū neutrū est de eēntia alteri⁹. tūc q̄ro. aut fa-
ciūt aliq̄d p se vnū. et si sic. g̃ sor nō ē īdiuiduꝫ
ʒ erit ps alicui⁹ p se vni⁹. Siłr tūc nō pl⁹ essen-
tialit essꝫ hō. q̄ materia aut forma cū q̄ facit p
se vnū. Si nō faciāt p se vnū. et vnū nō est acci
dēs alteri⁹. g̃ vtrūq̓ erit p se subsistēs et ɔn̄s cū
multis. q̄ð negāt. et mlta alia absurda q̄ null⁹
sane mētis caperet sequunt. si illa res vlis nō
est de eēntia sortis. nec fac cū aliquo p se vnū.
Si dicit q illa res vlis est de eēntia sortis et
nō tota essentia sortis. q: tūc nō esset res alia a
sorte. g̃ est ps essentialr sortis. Ex illo sequunt
multa absurda. Primū q: tūc sortes nō magis
esset res singularis q̄ vlis. q: totū nō mag de-
noīatur ab vna sua pte essentiali q̄ a balia. sicut
ɔpositū nō dicit magis esse forma q̄ materia.
nec ecōuerso. q̄uis forma sit pars p̄ncipalior.
Scōm q: tūc res singularis vere essꝫ materia
rei vlis. et res vlis esset forma. vel ecōuerso. q̄a
aut illa res singularis addita et vlis sunt eius-
dē rōis aut alteri⁹. nō eiusdē. q̄a tūc nō magis
esset vna vlis q̄ alia. Si alteri⁹. et oīa q̄ sunt al
teri⁹ rōis si faciāt p se vnū. se habeāt sicut forma
et materia. g̃ res vlis et singularis se hn̄t sicut ma
teria et forma. Si dicit q h̄ nō est verum. nisi
q̄n vtraq̓ illarū rerū est singularis. h̄ nō valet
q: eadē facilitate dicā. q q̄n vtraq̓ rerū est sin
gularis. nō opꝫ q sic se habeat q vna sit mate
ria et alia forma. Tertio sequit q q̄ðlibꝫ accn̄s
esset vere et realr cōpositū ex diuersis reb⁹ rea
lit distinctis. s. ex natura vli tali. et ex aliquo sibi
addito. Et vlr seq̄ret q tot essent res realr di
stincte i quolibꝫ singulari. quot sunt vlia p̄di-
cabilia vniuoce de eodē. Itē tūc sor esset alte-
rius rōis a platone. q: illa addita pluri b⁹ eēnt
diuersatū rōm. Sexto sic arguo. oīa res ex
aiaꝫ in gn̄e sbe est susceptiua ɔ̄rioꝝ. g̃ si sit ali-
qua sba vlis ipe erit susceptiua ɔ̄rioꝝ. ʒ nullū
vle est susceptiuū ɔ̄rioꝝ. g̃ nullū tale vle ē res
real i gn̄e sbe. Ain̄s pꝫ. p pbm i p̄dicamētis di-
cētē. q h̄ est p̄pe p̄prium sbe. M aūt nullūꝫ tale
sit susceptiuū ɔ̄rioꝝ. pbo. q: sicut ɔ̄ria possunt eē
in diuersis īdiuiduis eiusdē spēi specialissime
ita ista ɔ̄ria essent i eodē vli simul q̄ð est ipossi
bile. ɔn̄a pꝫ. q: illa īdiuidua ɔ̄ria nō pn̄t existe
re. nisi sua cōia vlia existāt. g̃ opꝫ q illa cōia ɔ̄
ria sint i aliquo susceptiuo p̄mo. ʒ nō sunt p̓io
in aliquo singulari. nec i aliq̄b⁹ singularib⁹. g̃
sunt p̄mo i aliquo vli. vl i aliq̄b⁹ vlib⁹. ʒ n̄ opꝫ
q sint sil i aliq̄b⁹ vlib⁹. g̃ poterunt esse sil in ali
quo vli vno. q: possibile est q illa singlaria in

qb⁹ sūt accn̄tia singlaria sint eiusdē spēi specia-
lissime. Verbi gr̄a. ista aīa intellectiua respcū
alicu⁹ ꝯclonis h₃ sciam. ⁊ alia aīa itellectiua
respcū eiusdē h₃ errorē. tūc scia in cōi. q₃ pcise
respicit ꝯclonē hāc. ⁊ error in cōi sibi ꝯrı⁹. nō
sūt subiectiue in diuersis vlibus ad istas aīas
intellectiuas. ergo erūt subiectiue in eodē vli.
⁊ p ꝯn̄s aliq̄ ꝯria sūt sil' in eodē subiecto pmo.
Cōfirmat' sm istos. ꝯrietas pmo reperit' inter
vlia. g̃ ⁊ repugnātia ⁊ oppō. ergo ꝯria vlia nllo
mō poterūt eē in eodē subiecto pmo. Silr seq̄
ret' q̄ res vlis eēt pmo ⁊ p se trāsmutabilis. q₃
illō qd pmo ⁊ p se recipit aliquā rē subiectiue
vere trāsmutat'. ꝫ sm istaȝ opinionē ponit' q̄
natura vlis pmo recipit ⁊ p se accn̄s vle. q₃ est
pmū subiectū suuȝ. igit' pmo trāsmutat'. ꝯn̄s ē
falsū. q₃ sm oēs. act⁹ opatōes ⁊ trāsmutatōes
pmo sunt singularium ⁊ nō vliū. Silr sequeret'
quoddā absurdū in theologia. q̄ aliqd intrin-
secū ⁊ eētiale in xpo eēt dānatū ⁊ miserū. taȝ
miseria culpe q̄ miseria pene. q₃ illa natura cō
munis xpo ⁊ aliis hoibus informaret' btitudi
ne in cōi ⁊ miseria cōi tam culpe q̄ pene. Silr
tūc eadē res esset sil' in diuersis locis. multa alia
absurda sequūt' ad istā opinionē q̄ n̄ sicut nec
pdicta ppter suā irrōnabilitatē ⁊ absurditatē
eēnt ꝯ eā adducēda. nisi q₃ fuit opio multoꝝ ⁊
adhuc forte ponit' a mult̄is. Cōfirmat' istud vl
timū. q₃ q̄n sūt duo realr̄ distīcta informata ꝯ-
riis. totū nō pl⁹ denoiat' ab vno illoꝝ ꝯrioꝝ. q̄
a reliq̄. g̃ si nā hūana vlis eēn̄s de eētia xpi.
informaret' miseria tā culpe q̄ pene. et certū ē
q̄ aliqd qd ē de eētia xpi informat' btitudie.
g̃ xps nō mag̃ denoiabit' formalr̄ btūs q̄ mi-
qd ē absurdū. Cōfirmat'. q₃ oē eētiale in xpo
ē vnitū vbo dīno. ꝫ nihil vnitū vbo dīno est dā
natū vl' miserū. g̃ nulla tal' nā vlis q̄ sit recepti
ua ꝯrioꝝ puta btitudinis ⁊ miserie est in xpo.
Si dr̄ q̄ nō ē intētio phi q̄ ois sba est suscepti
ua ꝯrioꝝ. ꝫ tm̄ pria sba. Cōtra. sic sūt vlia sub
stātiarū. ita sūt vlia accn̄tiū. g̃ albedo ⁊ nigre-
do in cōi sūt in aliquo subiecto prio vl' i aliqb⁹
ꝫ nō sūt prio in singularib⁹. g̃ sūt pris in vlib⁹.
g̃ ⁊c̄. Assumptū p₃. q₃ sicut se h₃ accn̄s singla-
re ab subiecto singulare. sic accn̄s cōe ad sub-
iectū cōe. g̃ sic accn̄s singlare ē in subiecto sin
gulari. ita cōe in cōi. ⁊ p ꝯn̄s sic singulare ē sus-
ceptiuuȝ ꝯrioꝝ sic spēs spēalissima erit susce-
ptiua ꝯrioꝝ. Jō dico alr̄ ad q̄onē. q̄ nulla res
realr̄ distīcta a singlarib⁹ reb⁹ ⁊ itrīseca eis ē
vlis vl' cōis eis. q₃ tal' res n̄ eēt ponēda. nisi ad
saluādā talē pdicationē eētialē vni⁹ d̄ altero
Vel ad saluādā sciam de reb⁹. ⁊ diffinitōes re-
rū quas oēs inuenit arguētes p opinione pla-
tonis. Sȝ primū nō valet. q₃ eo ipo q̄ ponit' i-
trinseca ibi ⁊ distīcta a re singulari realr̄. opȝ
q̄ sit ps rei. ꝫ ps nō pt̄ pdicari eētialr̄ de re: si-
cut nec materia nec forma pdicat' eētialr̄ de
ꝯposito. g̃ si pdicat' eētialit' de re opȝ q̄ n̄ sup
ponat p se: ꝫ p re singulari. ꝫ talis suppositio
pōt saluari ponendo q̄ pdicet' aliqd qd nō est
tota res. nec ps rei. g̃ ppt' talē pdicationē sal-
uādā. nō opȝ ponere tale pdicatū eē aliquā rē
aliā tm̄ itrinsecā rei. Verbi gr̄a. q̄ ista ppō hō
est aial. vl' sortes est aial sit eētial'. ⁊ p se pmo
mō ⁊ in q̄d. ita pt̄ saluari. ponēdo pdicatū nec
esse subiectū realr̄ nec p̄tē subiecti realit'. sicut
ponēdo q̄ pdicatū sit ps eētialis subiecti. q₃
si ponat' q̄ pdicatū sit ps eētialis subiecti. q̄
ro q̄d denotat' p positionē aut q̄ subiectuȝ sit
essentialr̄ pdicatū ipm. ⁊ h̄ est ipossibile. q₃ to-
tū nūq̄ est essentialit' nec realit' sua ps. Aut de
notat' q̄ illud qd est vere hō. est aliqd qd ē ꝟe
aial. h̄ est dicere. q̄ illud p quo supponit hō ē
illud idē p quo supponit aial. q̄ tūc n̄q̄ pdica-
tū qd supponit. nō sit illud p quo supponit i il-
la ppōe. Sȝ h̄ totū pōt eq̄ bene saluari. ponē-
do q̄ pdicatū nō sit subiectū nec ps sua. sic po
nēdo q̄ sit ps sua. q₃ eq̄ possibile est q̄ aliqd ex
trīsecū alicui supponat p illo sic̄ q̄ ps sua sup
ponat p eo. g̃ ppt' istā pdicationē saluādā nō
opȝ ponere pdicabile cōe de aliquo. esse sibi i-
trinsecū. Cōfirmat'. q̄ in ista ppōe hō est aial
aut t'mini supponūt p seipsis aut nō. si sic: tūc
esset h̄ ppositio f'la. q₃ t'mini isti sunt distincti.
nec vn⁹ est ali⁹. ⁊ sm opinionē recitatā pus. ⁊
sm ꝟitatē. si nō supponūt p seipsis. g̃ p aliis a
se. ⁊ ita pōt ꝯpetere alicui extrīseco supponē-
re p alio a se. sic itrīseco. g̃ ⁊c̄. Nec ppt' scōm
opȝ ponere ppt' idē. q₃ ad habēdū sciam realē
suffic̄ h̄re ppōes p se pmo mō ⁊ scdo mō. q̄ pn̄t
h̄ri sine tali alia re. sic declarabit' i respōdēdo
ad argumēta. ⁊ pbatū est i pori rōe. g̃ ⁊c̄. Nec
opȝ talē rē ponere ppt' tertiū ppt' idē. sic post
ea patebit. Hoc pōt psuaderi aliqb⁹ rōib⁹ lo-
gicalib⁹. Prio sic. q̄ illud a quo aliqd gen⁹ vlr̄
negat'. nō est res p se ꝯtēta sub isto gn̄e. sic si h̄
sit vera nullū aial est a. a nō erit p se ꝯtētū sub
aiali. ꝫ a tali gn̄e. puta a gn̄e gn̄alissio sbe qdȝ
tale vle vlr̄ negat'. Nā h̄ ē simplr̄ ꝟa. nulla sba
est a. sit a illud vle qd significat' p aial. vel sup
ponat p illo vli. ⁊ ita de quocūq̄ alio. q̄ nullū
vle ē aliq̄ res realit' ꝯtēta sub gn̄e sbe. Maior
p₃. q₃ gen⁹ vere pdicat' de oi ꝯtēto p se sub illo
gn̄e. Minor p₃. q̄ a accipio rē iportatā p aial
sm te. ⁊ sit a. tūc h̄ est ꝟa. nulla sba est a. q₃ nul
la sba icorporea ē a. silr̄ nulla sba corporea ē a.
Hec vltima p₃. q₃ nullū corpus inaiatū est a.
silr̄ nullū corpus aiatū est a. Hec vltima p₃. q₃
nullū corpus aiatū insensibile est a. silr̄ nulluȝ

corpus aiacu sensibile est a. Hec vltima p3. qr null9 hō est a. null9 asin9 est a. & sic de oib9 spēb9 ɔtētis sub corpe aiata sensibili. g nullū corp9 sensibile ē a. & t3 h argumētū p illā regla3 pbi & thopicā. A quocūq negat qlib3 spēs alicui9 gener. ab eodē negat illud gen9. g si h sit vera nulla sba ē a. a nō ē p se res ɔtēta sub illo gnē gnalissimo. Pretea ab inferiori ad supi9 p se est bōa ɔña. qn sc3 supius & inferi9 supponūt p reb9 ɔtētis ḡuis nō sequit qn supponunt p se ipis. g sequit hō est spēs. g aial est spēs. qro g quō supponit ly aial. aut psonalr. & tūc hec est falsa etia3 fm istos. qr nullū aial est spēs. aut simplr. & tūc est falsa. qr tūc aial suppōit p illo cōi fz istos. & illa res cōis n ē spēs spēalissima s gen9. Pretea sequit. oē aial est corruptibile p se & gnābile p se. ergo h res demrando re3 vlem ipotatā p hoiem est p se corruptibil. et eodē mō de oibus vlib9 spēb9 spēalissimis ɔtētis sub aiali. ɔñs ē falsū. g añs. & p ɔñs hec eēt falsa. oē aial est p se corruptibile. qua3 m null9 negat. qr eadē rōne h est negāda. oē corpus ē mobile. & p ɔñs h. ois hō ē p se risibil. & vlr ois ppō in q pdicat passio d suo subiecto cū nō p seitatis eēt falsa. qd est absurdū. Prima ɔña p3. qr a supiori distributo ad qdlib3 p se inferi9 qd est res ɔtēta sub illo est bona ɔña. Si d2 q supius nō distribuit p oibus p se inferiorib9. s solū p singlarib9 nō p vlibus. Cōtra oē supi9 p se distribuit p illis ad q imediati9 se h3. g cū illa vlia p se sint imediata supiori p eis pmo distribuerent. Pretea gen9 vniuoce pdicat de re vli. & re singulari. qr si nō pdicat de eis equiuoce. qd negāt. g eqlr distribuit p vna re & pro alia. qr sine rōe d2 q distribuit p vna re p se cōtēta. & tn nō p alia eadē. Eadē ei facilitate dicā q distribuit pcise p reb9 vlibus tāq p illis q imediate ɔtinent sub gnē. & nō pro singularibus. Silr q rōne vnū vle nō distribuit p talib9 ɔtēt. nec aliud. g ens nō distribuit p alijs vlibus. s tm p singlarib9. & p ɔñs de vtute sermonis h eēt falsa. aliqd ens est vle. qd negat.

Pretea si h sit va. spēs spālissima est sba. aut sba supponit simplr aut psonalr. Si simplr. tūc h est falsa. qr tūc spēs spālissima eēt gen9 gnalissimū. Si psonalr. adhuc est falsa. qr tūc supponit p suppositis & p singularibus. & p ɔñs spēs spēalissima eēt aliqd singulare. Jo dico q nulla talis res est q sit vlis & intrinseca illis quib9 est cōis.

Ad argumenta huc op. Ad primū

Ad pmū argumētū alteri9 opinionis qn accipit q diffinitio est pmo sbe. Dico q diffinitionē eē alicui9 pmo. pōt intelligi duplr. Vel q sit illi9 de quo diffinitio primo & adeqte pdicat. ita q diffinitio & diffinitū conuertant. & isto mō diffinitio nō est pmo sbe. qa de nulla sba talis diffinitio pmo & adeqte pdicat. S3 diffinitio isto mō pmo ē alicui9 tmini vni9 ɔuertibil cū diffinitōe. qūuis tmi9 nō sit realr illa diffinitio. Quid aūt sit ille tmin9 post dicet. Alit pōt intelligi diffinitionē ee alicuius pmo. qr sc3 aliqd est illd cui9 ptes pmo p talē diffinitionē exp̄munt. Et h pōt intelligi duplr. qr pmo sic qlibet suplatiu9 pōt teneri positiue vel negatiue. Si pmo mō. adhuc dico q diffinitio nulli9 est pmo. qr nullū est pmo diffinibile qr nihil est cui9 ptes debeāt exp̄mi. nisi ptes alicui9 singular. & ptes hui9 singular nō pus exp̄munt p diffinitōnē q alterius. Scdo mō dico q diffinitio pmo est substātie qr ptes substātie pmo p diffinitionē exp̄mūt. Qn d2 q diffinitio nō est prio sbe singular. Dico q h est verū pmo mō. qr de nulla sba singulari diffinitio pmo vel adeqte pdicat. m isto vltio mō dico q diffinitio pmo est sbe singular. qr eius ptes pmo p diffinitionē exp̄munt. nec talis diffinitio de aliquo alio supposito p se vere pdicat. Verbi gra. h ē vna diffinitio. aial rōale. Ista diffinitio prio est isti9 tmini hō. qr de isto tmio prio & adeqte pdicat. qr de nullo pdicat nisi de quo pdicat iste termin9 hō. & de oi de q pdicat iste termin9 hō qn h3 suppositionē psonalē vere pdicat ista diffinitio si suppōat psonalr. & io h diffinitio & diffinitū ɔuertunt. qr h est eē aliq ɔuertibilia. q de quocūq pdicatur vnū & reliquū. & ecōuerso. si supponāt psonalr qr de ɔuertibilib9 semp est nccē q aliqd pdicetur de vno supposito alr q psonalr. qd nō pdicat de reliquo & ecōuerso. Verbi gra. hō & risibile ɔuertunt. & tn risibile est passio bois & hō nō est passio bois. Sic g h diffinitio aial rōnale est pmo isti9 tmini hō. cui9 m ptes nō exp̄munt p diffinitionē3. Scdo mō ista diffinitio nulli9 ē prio. qr p istā diffinitionē nō exp̄mūt nisi partes sort & platonis. s ē ēm nihil est aial rōnale nisi sortes vel plato. & sic de alijs singularib9. ita nulli9 alteri9 ptes p istā diffinitionē exp̄mūt. & tn nō plus exp̄munt ptes sort q platonis. nec ecōuerso. g nulli9 ptes pmo exp̄munt. ita sc3 q alicui9 ptes exp̄mant pri9 q ptes cuiuscūq alteri9. Tertio mō ptes sort pmo p istā diffinitionē exp̄mūt & silr ptes platonis. qr nulli9 alteri9 ptes pri9 exp̄mūt. Et io sic intelligēdo pmū diffinitū dico q sortes ē pmū diffinitū. & silr plato. & sic de qlib3 hoīe qr de quolib3 tali vere pdicat h diffinitio. nec de aliquo alio supponēte p se vere pdicat s tm de illis q supponūt p hoibus singularib9. Vn si in ista ppōne hō est aial rōnale. hō supponeret p aliquo alio q p hoīe singulari. ista eēt simplr falsa. & nihil ymaginabile ē aial rōnale

nisi iste hō vel ille. ⁊ sic de alijs singularib⁹. et ꝑ ꝯñs eadē rōe. nulli⁹ ptes reales ꝑ istā diffinitionē exprimūtur nisi ptes istius hoīs ⁊ illi⁹. ⁊ sic de alijs singularib⁹.

E — Instantia prima

Si diceres. diffinitio ⁊ diffinitū sūt eadē res. ſ iste termin⁹ hō nō est eadē res cū ista diffinitiōe. ḡ iste termin⁹ nō ꝑ⁊mo diffinit.

Secunda.

Preterea. nulli⁹ singularis ptes exprimūtur. ꝑ̄ꝰo ꝑ diffinitionē. q̄z diffinitio ē pncipiū cognoscēdi ꝑfecte illud cui⁹ ptes ꝑ̄ꝰo ꝑ diffinitionē exprimunt. ſ nulli⁹ singularis ptes ꝑfecte cognoscunt ꝑ diffinitōēz. q̄z nō pl⁹ vni⁹ q̄ alteri⁹. ⁊ ita vel nulli⁹ vel cuiuslibet. ſ certū est ꝙ nō cuiuslibz. ḡ nulli⁹.

Tertia

Preterea. ꝑ̄hs ꝑ̄mo posterioꝝ. dicit ꝙ diffinitio ꝑ̄ꝰo est sbe. ⁊ dicit ꝙ sba singularis nō diffinit.

F — Ad primū.

Ad primū istoꝝ dico. ꝙ nunq̄ diffinitio ⁊ diffinitū sunt eadē res sic eñ nō sūt idē termin⁹: ita nō sunt eadē res hoc nō obstāte ꝓ eadē re supponūt. et ꝑ̄cise ꝓ eadē re. nec alia res significat ꝑ̄mo ⁊ pricipalit ꝑ vnū. q̄n significet ꝑ reliquū. nec aliq̄d extrinsecū ꝯnotat ꝑ alterū coꝝ. Et isto mō itelligūt auctores. si dicant ꝙ diffinitio ⁊ diffinitū sunt vna res. q̄z scz hñt vnū significatū. quā intentionē autoris ⁊ etiā aliq̄ moderni q̄uis aliqui coꝝ nō aduertāt tñ satis exprimūt. q̄n dicūt frequent ꝙ diffinitio ⁊ diffinitū importāt eādem rem: ⁊ ꝙ significāt eādē rē. et ꝑ ꝯñs nō sunt eadez res. sic nec duo signa. vel duo iportātia sunt vnū significatū vel iportatū.

G — Ad scđm

Ad scđm dico. ꝙ nō semp est diffinitio pricipiū ꝑfecte cognoscēdi q̄dlibz cuius est diffinitio. q̄z aliq̄n sic post declarabit. illud cui⁹ est diffinitio ꝑfecte pōt cognosci sine omi diffinitōne. ſ hō verū est ꝙ habita diffinitiōe ptes alicui⁹ cui⁹ est diffinitio pñt cognosci esse i illo cui⁹ est diffinitio. Verbi gr̄a. cognit diuersis hoīb⁹. ⁊ diuersis eos circūstātib⁹ cognitis. tādez accipit hec diffinitio aīal rōnale sciēdo. s. ꝙ oīs hō est aīal rōale. qua diffinitiōe hita ab aliquo. si illi p̄ntet aliq̄s hō cui⁹ nullā notitiā ꝑ̄us habuit. ꝟtute notitie ꝑ̄dicte diffinitiōis talis cognoscit ꝙ iste hō quē in se nō cognouit nisi cōfuse q̄z nō appzehēdit distincte quālibet ptē ei⁹. hz ptes realr distīctas. s. corp⁹ ⁊ aīaz intellectiuā ⁊ hō nō cognosceret nisi haberet ⁊ sciret. ꝙ dicta diffinitio est diffinitio cōis oī hoī. ⁊ ita diffinitio isto mō ducit i notitiā aliquo mō distīctaz rei singularis. cui⁹ est ꝑ̄mo. vltio mō sup⁹ declarato. ſ nō nisi coexistēte notitia ꝯfusa illius rei singularis. Nō tñ ꝓprie cognoscit illa res singularis distincte ꝑ illā diffinitionē: sed iꝓprie. scz q̄z cognoscunt de eo ꝑ̄dicabilia q̄ significāt ptes distinctas illi⁹ rei singularis. ſ qualit. postea dicet.

D — Ad tertium

Ad tertiū dico. ꝙ nō est incōueniēs ꝑ̄hm terminū eq̄uocare i diuersis locis. maxime q̄n in vno loco satis exprimit se eq̄uocare. Vel pōt dici ad intētionē ꝑ̄hi ⁊ cōmē. vij. meth. ⁊ in diuersis locis ꝙ freq̄nter accipiāt sbaz ꝓ noīe vel termino significāte substantiā. ⁊ tūc dico ꝙ diffinitio est ꝑ̄mo sbe. hō ē ꝑ̄mo ⁊ adeq̄te ꝑ̄dicat de noīe vel termino cōi importāte ꝑ̄cise sbam singularez. ⁊ isto mō sic dictuz est. diffinitio nō est ꝓꝑe sbe singularis.

I — Ad primā cōfirmationē scz primā quꝰ ꝑ̄me opi.

Ad ꝑ̄mā ꝯfirmationē dico. ꝙ nulla res in genere sbe est diffinibil ꝑ̄mo mō. ⁊ dico. ꝙ in ei⁹ diffinitiōe nō dz poni sba q̄cūq̄. ſ debēt poni t̄mini ꝑ̄cise significātes sbas. ⁊ isto mō dicūt ꝑ̄dicabilia sbalia. scz ꝑ̄dicabilia solas sbas importātia. ⁊ sic vocat ꝯmē. predicabilia sbalia. vij. meth. ꝯmē. v. vbi dicit ꝙ tm̄ sūt tria sbalia ꝑ̄dicabilia. scz gen⁹ dr̄a ⁊ diffinitio. hō est q̄cq̄d est ꝑ̄dicabile de sba ⁊ nō iportat nisi sbam. vel est gen⁹. vel dr̄a. vel diffinitio. q̄ tñ scz genua ⁊ diffinitio ⁊ dr̄a nō sūt sbe. ſ tm̄ sūt signa importātia sbas. ⁊ ista ponunt in diffinitōe. ti n̄ sbe iportate ꝑ gen⁹ ⁊ dr̄a. q̄z nulla sba importat ꝑ hoc gen⁹ aīal. nisi tm̄ aliq̄d singulare. ⁊ tñ nullū tale ponit in diffinitōe.

K — Ad scđam.

Ad scđam ꝯfirmationē dicu ꝑ idē ꝙ gen⁹ ⁊ dr̄a q̄ ponūt in diffinitōe spēi nō sūt sbe. ſ ꝑ̄cise importāt sbas nullū accn̄s ꝯnotādo. nec tñ sunt de eēntia spēi. ſ ꝓpter hō nō sequit ꝙ diffinitio tal sit ꝑ additamentū. q̄z nō dr̄ diffinitio ꝑ additamētū. q̄z aliquid ponit in illa diffinitōne q̄d nō est de eēntia diffiniti. ſ q̄z ponit ibi aliq̄d. q̄d importat ⁊ significat aliq̄d ex̄ eēntiā diffiniti. sicut ista diffinitio. albedo est color disgregatiu⁹ visus ē ꝑ additamentū. q̄z iste t̄min⁹ visus hō posit⁹ est ex̄ totā eēntiā albedis. i. iportat aliq̄d ex̄ totā eēntiā albedis. Et q̄n dr̄ ꝙ ſm ꝑ̄hm ꝑ̄mo ꝑ̄hi. sba nō diffinit nisi ꝑ sbas. Dico ꝙ hō est sic intelligendū. sba nō diffinit nisi ꝑ ꝑ̄dicabilia iportātia ꝑ̄cise sbas ⁊ nō aliq̄d accn̄s.

L — Ad tertiam

Ad tertiā ꝯfirmationē dico. ꝙ diffinitio ꝑ̄dicatur de diffinito ꝑ̄mo mō dcō nō ꝑ se ſ ꝓ diffinito tercio mō dcō. q̄z in illa ꝓpōne oīs hō est aīal rōnale. subiectū ē diffinitū ꝑ̄mo mō ⁊ nō supponit ꝓ se sed ꝓ singulari q̄d est diffinitū t̄rio mō

M — Ad scđz argumē opi.

Ad scđm ꝑ̄ncipale dico. ꝙ scia realis nō ē ꝓ de rebus tanq̄ de ill q̄ imediate sciunt. sed de alijs ꝓ reb⁹ tm̄ supponētib⁹. Ad cui⁹ itellectū ⁊ ꝓpter multa ꝑ̄us dicta ⁊ dicēda ꝓpt aliquos inexercitatos in logica. Sciendū ꝙ scia q̄libet siue sit realis siue rōnalis est tm̄ de ꝓpōnibus tanq̄ de illis q̄ sciunt. q̄z sole ꝓpōnes sciuntur Propō aūt ſm boeti. i. ꝑ̄iar. hz triplex esse. scz in mēte. in voce. ⁊ i scripto. hō ē dictū aliq̄ ꝓpō est tm̄ ꝯcepta ⁊ intellecta. aliqua est ꝓlata. et aliq̄ est scripta. ⁊ ita si eēnt aliq̄ alia signa eodē modo instituta ad significandū. sicut voces ⁊

littere in illis eēt ꝓpō sicut in istis. ⁊ ideo sicut ꝓpō ꝓlata vere ꝯponit̄ ex vocibus. ⁊ ꝓpositō scripta vere ꝯponit̄ ex scriptur̄. ita ꝓpō tm̄ cōcepta tm̄ ꝯponit̄ ex intellectōibus vel ꝯcepti bus seu intētionibus aīe. ⁊ ideo sicut oīa vox pōt eē ps ꝓpōnis ī voce. ita ois intellectio potest esse ps ꝓpōnis in mēte ꝓm vnā opinionē vel ꝯcept⁹ ꝓm aliā opinionē. Sicut aūt vox q̄ est ps ꝓpōnis ꝓlate pōt hr̄e multiplicē suppositionē. scʒ materialē ⁊ ꝑsonalē ⁊ simplicē. sicē pʒ in istis ꝓpōnib⁹ ꝓlatis ⁊ audit̄ auribus. scʒ homo est vox dissillaba. in q̄ illa vox tenet̄ materialr̄. q: illa vox ibi ꝓm q ꝓpō est vera stat ⁊ supponit ꝓ seipā. Silr̄ hō currit. ibi stat ꝑsonaliter. q: supponit ꝓ ipis hoibus nō ꝓ voce. q̄a illa vox nō pōt currere. In ista aūt hō est spēs illa vox supponit simplr̄ ꝓ aliquo cōi. eodē mō ps ꝓpōnis cōsilis in mēte etiā circūscribēdo oēʒ vocē. q: si oīno nulli⁹ lingue est. quēadmodum dicit Augu. li. xv. de tri. q est aliqd̄ v̄bum qd̄ nulli⁹ lingue est ista inquā ps talis ꝓpōis pōt hr̄e suppositionē ꝑsonalē. ⁊ tūc stat ⁊ supponit ꝓ ipis reb⁹ significat̄. si significaret res vel potest habere supositionem simplicem. ⁊ tūc stat ⁊ supponit ꝓ seipā. Per hoc ad argumētū dico sicut ista ꝓpō ꝓlata ois homo est risibilis scit̄. sicut em̄ ipa est v̄a. ita vere scit̄. q̄a oē verū pt̄ sciri. null⁹ aūt nisi furiosus pt̄ negare q̄n aliq̄ ꝓpōnes ꝓlate sint v̄e ⁊ aliq̄ false. q̄s em̄ diceret se nunq̄ audiuisse aurib⁹ corꝑalib⁹ aliqd̄ mēdaciū. Nihil pōt audiri auribus nisi vox vel sonus. sicut nihil pōt videri oculis corporalib⁹ nisi color vel lux. ḡ aliq̄ ꝓpōnes ꝑcise ꝯposite ex vocib⁹ sūt vere. sicut iste. ois hō ē aīal. ois homo est risibilis. spēs p̄dicat̄ de pluribus dr̄ntib⁹ numero in eo q qd̄. gen⁹ p̄dicat̄ de plurib⁹ dr̄ntib⁹ specie. ⁊ sic de aliis que pn̄t sciri. ita ꝓpō in mēte que nulli⁹ lingue est vere scit̄. Nūc aūt ita est. q scia aliquarū taliū ꝓpositionū ꝓlatarū est realis. ⁊ aliq̄ rōnalis. et tm̄ illa scita ⁊ oēs ptes istoꝝ vere sunt voces. q̄a cū partes aliquarū supponūt ⁊ stant nō ꝓ seipsis vocibus. ꝫ ꝓ rebus ex̄. puta ꝓ subiect̄. ideo illarū ꝓpōnū scia dr̄ realis. Alie aūt ptes aliarum ꝓpōnū stant ꝓ ipis ꝯceptib⁹ mētis. ideo scia illarū pōt dici rōnalis vel logical̄. ⁊ istarū ꝓpōnū ꝓlatarū hō est vox dissillaba. aīal ē vox trissillaba. scia pōt dici grāmatica. ⁊ tm̄ oēs ꝓpōnes tales ⁊ ptes earū sunt voces. ⁊ solū dicunt̄ ad diuersas scias ptiere. q: ptes dictarū ꝓpōnū ꝓ diuersis supponūt. q: aliq̄ supponūt ꝓ rebus alique ꝓ cōceptibus mētis. ⁊ alique ꝓ ipis vocibus. ergo eodē modo ꝓportionabiliter de ꝓpōnibus in mēte. que vere pn̄t sciri a nobis ꝓ statu isto. q: oēs termini illarū ꝓpositionū sunt tm̄ cōceptus ⁊ nō sunt ipe substātie extra. q: tm̄ termini aliquarū ꝓpōnū stant ⁊ supponūt ꝑsonalr̄. scʒ ꝓ ipis rebus extra. sicut in talib⁹. oē mobile partim est in termino a quo ⁊c̄. ois hō est risibilis vel ois triāgulus hʒ tres ⁊c̄. ⁊ sic de aliis. ideo taliū ꝓpōnū dr̄ esse scia realis. Termini aūt aliarū ꝓpōnū supponūt simplr̄. scʒ ꝓ ipis ꝯceptibus. sicut in istis. ois demōstratio est ex ꝑmis ⁊ veris ⁊c̄. homo est spēs ⁊ sic de aliis. ideo taliū dr̄ eē scia rōnalis Nihil ḡ refert ad sciam realē. an termini ꝓpōnis scite sint res ex̄ aīam vel tm̄ sint in aīa. dūmodo stent ⁊ supponāt ꝓ ipis rebus ex̄. et ita ꝓpter sciam realē nō oʒ ponere tales res vl̄es distictas realr̄ a rebus singularib⁹. Per hoc ad formā argumēti dico. q sciam esse de rebus pōt intelligi triplr̄. Uel q: ipsa res est scita. et sic nulla scia est de reb⁹ substātialib⁹. maxime q: nihil scit̄ nisi ꝯplexū. ꝯplexū aūt nō ē extra aīam. nisi forte in voce vel in ꝯsili signo. Alit̄ q res sint ptes illius qd̄ scit̄. ⁊ sic no oʒ sciam realē esse de rebus ex̄. Tertio mō q res sint illa pro quib⁹ ptes sciti supponūt. ⁊ sic scia real̄ est de rebus. ꝫ nō de rebus vl̄ibus. q: pro illis nō fit suppō. Nām in ista propositiōe in mente oē corpus ꝯponit̄ ex materia ⁊ forma sinḡla ri. nō fit suppō pro aliquo corpe vl̄i q: nullum tale corpus est. etiā si eēt nō ꝯpōeret̄ ex materia ⁊ forma singulari. Sed scia isto mō ē de rebus singularib⁹. q: pro ipis singularib⁹ t̄mini supponūt. Et isto mō nō negat phs esse sciam de singularib⁹. ꝫ scdo mō. q: termini propōnū scitarū nō sunt res singulares. ꝫ sūt vl̄ia de q̄bus est scia scdo mō. q: vl̄ia sūt termini propositionū scitarū. Et si aliq̄n inueniat̄ q scia est de reb⁹ vl̄ibus dʒ intelligi q est de vl̄ib⁹ p̄dicabilibus de rebus. Breuiter ḡ ad intētionem phi est sciendū q scia realis nō ꝑ hoc distiguitur a rōnali. q: scia realis est de reb⁹. ita q ipe res sint propōnes scite vel ptes illarū propositionū scitarū. ⁊ rōnalis no est sic de reb⁹. ꝫ ꝑ hoc q ptes scʒ termini propositionū scitarum scia reali stant ⁊ supponūt pro reb⁹. nō sic aūt termini propositionū scitarū scia rōnali. ꝫ illi termini stant ⁊ supponūt pro aliis. Exemplū pʒ de istis. hō est risibilis. ois hō ē susceptibil̄ disciplinē. ⁊ sic de aliis que sciunt̄ scia reali. ⁊ de istis gen⁹ p̄dicat̄ in qd de dr̄ntibus specie. spēs specialissima tm̄ p̄dicat̄ de indiuiduis ⁊ sic de aliis. Ad tertiū dico q hec vox homo non significat ꝑmo aliquā rem. si ly ꝑmo teneatur positiue. si aūt teneat̄ negatiue. tūc dico q significat aliquā rem ꝑmo. q: significat primo quālibet rem singularē de qua p̄dicat̄. Et si diceres q tūc eēt vox equoca. q: vox equiuoca

Ad tertiū

ē illa q̄ eq̄ p̄mo p̄la sig̃t. Rn̄deo ꝙ aliquā vocē p̄la p̄mo sig̃re ꝯtigit tripl̄r. Uel q: ita impōit̄ vni ac si nō ipōeret̄ alteri. ⁊ duob⁹ duab⁹ iposi sitionib⁹ imponit̄. sicut est de h̄ noie sortes im posito duob⁹ hoibus. q: vn⁹ imponēs h̄ nomē sortes isti homini nihil cogitauit de alio. ⁊ eo dem mō imponēs alij nihil cogitauit de isto ⁊ talis vox est eq̄uoca. ⁊ dicunt̄ equiuoca a casu Scd̄o mō ꝯtingit aliquā rem p̄la significare eque p̄mo. q: multis equal̄r imponit̄. ƀ vna im positiōe. ita ꝙ imponēs nō plus intēdebat ꝙ significaret plus istā rez q̄ aliā. ⁊ si nihil plus fiat. pōt dici vox eq̄uoca. nō t̄n a casu ƀ aliquo modo a ꝯsilio. Sicut si aliq̄s imponat hoc no men petrus p̄cise istis tribus hoibus. ⁊ ƀ vna imposiōe q̄ t̄n equalet plurib⁹ impositionib⁹ tūc h̄ nomē nō est equiuocū a casu. ⁊ nec ē vni vocū p̄ṗe. q: cuilibet voci vniuoce corr̄ndet vn⁹ cōceptus secū ꝯuertibilis. null⁹ aūt est cō ceptus ꝯuertibilis cū ista voce. q: vltim⁹ con ceptus vel est specificus. ⁊ p ꝯn̄s cōis oib⁹ in diuiduis eiusdē rōnis. vel est ꝯcept⁹ propriꝰ alicui indiuiduo. ⁊ p ꝯn̄s null⁹ est medius qui sit p̄cise cōis istis indiuiduis ⁊ non alijs. Et ita illa vox nō est p̄ṗe vniuoca sed eq̄uoca. ⁊ hoc a ꝯsilio. h̄ est q: ex deliberatōe certa impo nit̄ sic̄ istis. Tertio mō ꝯtingit aliquā vocē eq̄ p̄mo p̄la significare. q: vna impositiōe im ponit̄ oibus q̄bus cōceptus determinat⁹ ditus ab imponēte est cōis. ita ꝙ sint signa q̄si ordi nata. nō ꝙ vox p̄mo significet illū ꝯceptū. sed q: imponit̄ ad significandū p̄mo ⁊ p̄cise oē illud de quo ꝯceptus p̄dicat̄. ita ꝙ si ꝯceptus de aliq̄bus p̄dicet̄ vno tp̄e. ⁊ de alijs alio tp̄e. vox codē mō importat significata sua. Et tal̄ vox tali mō eq̄ p̄mo p̄la significās est simpli citer vniuoca. Et talis vox est h̄ vox hō. q: im ponēs hanc vocē hō intēdebat ꝙ significaret oēm rem de q̄ ꝯcept⁹ mētis determinat⁹ p̄dicat̄. ita ꝙ q̄n ille ꝯceptus p̄dicat̄ de re. ꝙ tunc vox illā significaret. ⁊ q̄n nō: nō. Ad q̄rtū dico. ꝙ ƀm vnā opinionē intellect⁹ intelligēdo hoiez nō intelligēdo aliquē hoiem singularē nō in telligit rem vnā de gn̄e substātie. ƀ t̄n intelli git quendā ꝯceptū mētis. Quid aūt sit ille cō ceptus. post dicet̄. Sed ƀz aliā opinionē vere intelligit̄ q̄libet hō singularis. nō cognitōe pro pria nec equalēti. ƀ cōi t̄n. Ad q̄ntū dico. ꝙ aliq̄d esse obiectū adeq̄tū pōt intelligi dupl̄r. Uel q: est aliq̄d app̄hēsibile a potētia p̄mo. ita ꝙ nihil apprehēdit̄ sub rōne eius. Et sic di co ꝙ nihil est obiectū adequatū alicui⁹ poten tie ⁊ maxime sensitiue. q: eq̄ p̄mo app̄hendit̄ a visu iste color sicut ille ⁊ nihil p̄us apprehen ditur q̄ iste color vel ille. ⁊ sic de alijs potētijs

Ad quartū arg.

Ad quintū

sensitiuis. Scd̄o mō dico ꝙ pōt aliq̄d esse ob iectū adequatū alicui⁹ potētie. nō de v̄tute ser monis: ƀ ƀm ꝙ equalet vni actui signato qui erit iste. aliq̄d est de quo p̄mo ⁊ adeq̄te p̄di cat̄ esse obiectū talis potētie. vel eē apprehēsi bile a tali potētia. Isto mō cuiuslibet potētie sensitiue est aliq̄d obiectū adequatū. q: est ali quod tale de quo adeq̄te ⁊ p̄mo p̄dicat̄ eē ob iectū talis potētie. ⁊ t̄n in rei veritate non est obiectū talis potētie. nec pōt apprehēdi. nec p se nec p accn̄s a tali potētia. Uerbi gr̄a. illd̄ cōe color est illud de quo p̄mo ⁊ adeq̄te p̄dica tur apprehēsibile a potētia visiua. q̄a istō cōe color p̄dicat̄ de oī illo q̄d ē apprehēsibile a po tētia visiua. ⁊ solo tali. ⁊ hoc ƀz opinionē que ponit ꝙ lux nō apprehendit̄ p se. de q̄ opione siue sit vera siue falsa nihil refert ad ꝓpositū. ⁊ t̄n hoc cōe color nec p se nec p accn̄s pōt app̄ hendi a potētia visiua. q: potētia visiua nō est apprehēsiua nisi rei singularis vel saltē non est apprehēsiua generis. Et q̄n d̄r ꝙ nec est obie ctum potētie sensitiue nisi v̄a res. Dicendū ꝙ ista v̄a est de v̄tute ƀmonis. sed t̄n q̄n equalet isti actui signato. de nullo p̄dicat̄ eē obiectū potētie sensitiue nisi de v̄a re q̄ scz est ex̄ aiam. est simpl̄r falsa. q: de isto cōi color pōt esse ob iectū potētie visiue. sic dicēdo. oīs color est vi sibilis. ⁊ t̄n illud cōe nō est v̄a res extra aiam. et cā. q: esse obiectū potētie visiue nō p̄dicat̄ de illo cōi p se. ƀ p suis inferiorib⁹. ⁊ ideo in ta li ꝓpōne h̄z suppōnē ꝑsonalē nō simplicē. ista em̄. color est visibilis nō est v̄a nisi p colore sin gulari. Ad sextū dico ꝙ passio realis duplici ter accipit̄. Uno mō improp̄e p aliquo q̄d sit v̄a res ⁊ accn̄s alterius rei. Alio modo dicitur passio realis ꝓp̄ie. Proprie em̄ d̄r passio. q: p̄ dicabil̄ scd̄o mō dicēdi p se. ⁊ d̄r realis. q: ē pas sio importās vnā rē ex̄ aiaz. nō t̄n est res extra aiam. Primo mō dico ꝙ subiectū passionis re alis est v̄a ⁊ vna res singularis. ⁊ sic passio non plus p̄dicat̄ de plurib⁹ q̄ eius subiectū q̄d est res singularis. Scd̄o mō subiectū passiōis real̄ nō est res ex̄ aiam. ƀ est quidā ꝯceptus mētis supponēs p rebus ex̄ aiam. sicut p̄z in ista pro positiōe oīs hō est risibilis. subiectū nō est ali qua res extra aiam. sed est quidā ꝯcept⁹ men tis supponēs p̄cise p ipis hoibus singularib⁹ q: ad v̄itatē istius ꝓpōnis p̄cise sufficit ꝙ risi sibile v̄e p̄dicat̄ de quolibet hoie particulari. nec requirit̄ ꝙ p̄dicet̄ de aliqua re v̄li. q: tunc nunq̄ talis v̄lis posset sufficiēter induci ex su is singularib⁹ q̄d est ꝯ̄ verā logicā. Et ex isto pōt fieri argumētū p ꝯclōne p̄ncipali. q: oēs ꝓpōnes v̄les equal̄r inducunt̄ ex suis singula ribus. sed aliqua est v̄lis ꝓpō q̄ sufficiēter idu

Ad sextū

citur ex singularibus suis. ita q̄ pdicatū repugnat cuilibet alteri a singlarib⁹. sicut ista. oīs homo est singularis vn⁹ numero. ḡ eodē modo erit de vnō quolibet. qd simplr erit verū si pdicatū repugnat cuilibet alteri a singularibus. ḡ ad verificandū tales ppōnes vīcs a parte rei sufficiūt singularia. ⁊ ita tales res vniuersales oīno frustra ponunt. Et tota cā est. q: in talibus ppōnibus termini supponūt psonalr et nō simplr. h est supponūt p singularibus et nō p seipis. Et si d: ista ppō est vera homo ē pmo risibilis. aut ḡ sm q̄ homo hz supponem psonalē. ⁊ tūc est simplr falsa. q: null⁹ hō pmo est risibilis. aut sm q̄ supponit p conceptu ⁊ tūc etiā est falsa. q: tūc denotat q̄ ille cōcept⁹ sit pmo risibilis. qd est manifeste falsū. q: iste cōceptus nec pmo nec scdario pōt ridere. ergo oz q̄ sit vā sm q̄ supponit p aliquo medio int rem singularē ⁊ conceptū. Rñdeo q̄ sicut dictū est ad q̄rtū argumentū q̄ hec est falsa de virtute smōis. homo est pmo risibil' sicut ⁊ ista. aliqd est pmū obiectū ⁊ adequatū alicui⁹ potentie. h est vā sm intellectū recte loquētium. q: per ipam intelligūt vnū actū signatū. scilz istū. de hoīe pdicat pmo risibile. ⁊ in isto actu signato homo hz suppōnē simplicē. ⁊ suppōit p conceptu. q: de isto cōceptu pdicat pmo risibile nō p se sed p rebus singularib⁹. ⁊ iō in actu exercitato corñdente qui erit. aliqs homo est risibilis. homo hz suppōnē psonalē. Sicut in isto actu signato. genus pdicat de specie. genus supponit p cōceptu. q: cōceptus generis predicatur de cōceptu spēi nō pro se h pro reb⁹. Et ita in actu exercitato corñdēte qui non dz sic exerceri. spēs est gen⁹. h sic. homo est animal: hui⁹ habebit suppōnē psonalē. Ad pmā cōfirmationē dico q̄ aliqua passio inest mltis p naturam cōem extra aīam. q: est aliqd idē in illis manēs in eis successiue. Aliqn aūt d: ineē illis p naturā cōem. nō p informationē h p pdicationez. q: pdicatur pmo de natura cōmuni. hoc est de aliquo cōi ad naturas illoꝝ p pdicatōez et alteruz duoꝝ modoꝝ intelligit pbs de quo alias. Per idez ad scdam cōfirmationē. q̄ nō manet eadē dyaphoneitas numero. nisi idem subiectū numero maneat. q: sm istos etiā vnū accñs numero est pmo in vno subiecto nūero.

Ad septimū dico. q̄ agens naturale in agēdo intēdit verā rem singularē. q: illud intēdit quod p se et pmo pducit. sed res singularis p se et pmo producit. ergo ⁊c. Et qn̄ d: q̄ non plus intēdit vnā rem singularē q̄ aliam cum equalr respiciat oēs. Rñdeo q̄ vnā determinate intēdit eam scz que determinate producet. Unde quia idem est intentū ab agente prius et posteriori. ideo q: agēs pmū intēdit aliquid vnū determinate. illud vnū intēdit ab agēte naturali. nec equalr respicit quodlibet singlare ab agēte naturali. sicut nec quodlibet idifferēter pducit. De isto tñ magis dicet in q̄rto

Et si proteruiat cōtra hoc ⁊ cōtra alia predicta. q̄ hec est vera aliqs promittit se daturum alteri aliquē equū. tunc quero. aut iste promittit alteri rē aliquā singularē. aut vlem. aut cōceptū. Non rem singularē. q: nō plus vnaz q̄ aliā. ⁊ ita vel nullū equū promittit. ⁊ ita possz tenere promissū nullū equū dādo. Uel promittit quēlibet equū. ⁊ ita nō posset tenere promissū nisi dando quēlibet equū. Si promittat rem vlem. habet propositū. Si cōceptū hoc nō est verū. q: promittit verā rem. Silr tūc possz adimplere promissū nō dando aliquem equū realem. sed tñ quendā cōceptū. Ista caullatio nō esset hic ponēda. nisi quia aliqui putantes se scire logicaz ponderarēt talia puerilia. propter que ponūt mlta absurda circa suppositionē terminoꝝ. sed hoc tractare foret nimis prolixū ⁊ tediosum. ideo dimitto ⁊ dico q̄ iste promittit verā rem singularē. q: in ista propositione. iste promittit alteri equū. ly equū supponit psonalr pro equis singularib⁹. Unde talis nunq̄ impleret promissū. si daret aliqd vniuersale. nisi daret aliquē equū particularem. Unde sicut iste sic dicēdo. promitto tibi vnuz equū particularē promittit singlarē. ita sic dicendo promitto tibi equū. Et qn̄ d: q̄ nō plus promittit vnā rem singularē q̄ aliā. ḡ vel nullam promittit vel quālibet. Nō sequit. sed est fallacia figure dictiōis. commutādo vnū modum supponēdi in aliuz. sicut sic arguēdo. omnis homo est homo singularis. sed nō plus est vnus homo singularis q̄ alius ergo omnis homo est quilibet homo singularis vel nullus. quia in prima homo singularis supponit confuse tantum. et in secunda supponit cōfuse ⁊ distributiue. Ita est in proposito. in ista propositione promitto tibi equum. ly equū supponit confuse tantum. vel aliquo modo consimili. quia non supponit confuse et distributiue. et cōtingit inferre quodlibet singulare sub disiunctione. ita q̄ consequēs sit de disiuncto predicato et non disiunctiua. Quia bene sequitur. promitto tibi equum. igitur promitto tibi istum equū illum vel illū. ⁊ sic de omnib⁹ presentibus et futuris. Sed disiūctiua non sequitur. non enim sequitur promitto tibi equū ergo promitto tibi equum istum vel promitto tibi illum equum. et sic de alijs. Sicut bene sequit. oīs homo est animal. ergo oīs homo est hoc animal vel illud animal. et sic de singulis

Replica
Z
Rñio
V
Ad pmā cōfirmatiōez septi arg.
Ad scdaz cōfir.
X
Ad septimū
Caullatio
Y
Responsio

sed nõ sequit̃ disiunctiua. ois homo est aial. g ois hõ est hoc aial. vł ois hõ est illud aial. ⁊ sic de alijs multis talib⁹. Quia sepe termin⁹ p̃dicatus habz supposit̃ionẽ ↄfusaz tm̃. vel aliquã ↄtrã ad p̃dicata ↄsilr̃ cũ signo distributiuo p̃cedẽti. Uerũtñ vtrũ de vi s̃monis hẽat suppositionẽ ↄfusaz tm̃ vel nõ. ad p̃ns nõ curo. Et iõ ista omittant̃. q2 ptinent ad logicos. Ignorãtia tñ istoꝝ facit multa difficilia. ⁊ i theologia ⁊ in alijs sciẽtijs realib⁹. q̃ si ista ⁊ ↄsilia puerilis' eẽnt pfecte scita. eẽnt valde facilia: vel nullã penit⁹ haberent difficultatẽ. Ad. viij. dico q2 gen⁹ g̃nalissimũ est ↄcept⁹ mẽtis. q̃lit̃ eñ est vnuz gen⁹. patebit in sequẽtib⁹. Ad. ix. dico. q2 porphiri⁹ vult q2 spẽs est vnũ collectiuũ multoꝝ. in vnã naturã nõ realẽ. s3 i vnũ qd̃ iportat naturas multoꝝ. ⁊ iõ dicit̃ vna natura p significationẽ. q2 est vnũ importãs multa. Et eodẽ mõ plures hoies pticipatiõe spẽi sunt vn⁹ hõ. nõ vn⁹ hõ nũero. nec ois homo cõis. q̃a etiã s3 istos null⁹ hõ est talis hõ cõis. s3 vult q2 de pluribus hoibus ↄtẽt sub vna spẽ p̃dicet̃. q̃a alia pticipatio nõ est possibilis vn⁹ hõ h est vn⁹ termin⁹ de quo p̃dicat̃ hõ. q̃n hõ supponit simplr̃ si tñ p̃dicet̃ de plurib⁹ hoibus. supponit psonalit̃. Ad decimũ dicẽdũ. q2 q2 phs in libro p̃dicamẽtoꝝ tractat p̃ncipalr̃ de noib⁹ et t̃minis ppositionũ. ⁊ iõ illud frequent̃ attribuit̃ t̃mino ppõnis qd̃ attribuit̃ rei. et aliq̃n ecõuerso. Et rõ est. q2 purus logic⁹ nõ h3 disputare vtrũ vlia q̃ sunt termi ppõnuz sint res ex̃ aiam vel tm̃ in aia. vel in voce vel in scripto. ⁊ iõ nõ distiguũt. s3 aliq̃n attribuit rei qd̃ ↄuenit vł t̃rmino ppõis. ⁊ aliq̃n ecõuerso. Dico ergo q2 intellect⁹ suus ibidẽ est iste. q2 eoꝝ q̃ sũt. i. nominuz vel terminoꝝ iportãtiũ ea q̃ sunt ṽe ex̃ aiaz ⁊ vere res. q̃dã dicunt̃ de subiecto. h est de s̃ba p̃ma. q2 ipĩ inet termi dicunt̃ de s̃ba p̃ma. nõ p se s3 p ip̃a s̃ba p̃ma. ⁊ nõ sunt in subiecto. h est nõ iportãt rẽ aliquã exñtẽ i subiecto. ⁊ ecõuerso mũ. q̃dã dicunt̃ de subiecto nõ pro se s3 p re. ⁊ sunt in subiecto. h est iportãt rez in subiecto exñtẽ. Et ita in actu signato t̃mini⁹ h3 eãdẽ suppositionẽ sp̃. ⁊ tñ in duob⁹ actib⁹ exercitat̃ correspõdẽtib⁹ h3 variã suppositiõez. q2 i vno simplicẽ vel materialẽ. ⁊ in alio psonalẽ. Ad vndecimũ dico. q2 ibi nõ ẽ diuisio in res disticitas q̃n s̃ba diuidit̃ i s̃bam p̃mã ⁊ s̃c̃daz. s3 est diuisio in illa q̃ ponũtur in linea p̃dicamẽtali. quoꝝ aliq̃ pñt esse vere res. ⁊ aliq̃ simplr̃ nõ sunt res q̃ sũt s̃be. Et cã est. q2 s̃ba q̃ est gen⁹ g̃nalissimũ de oibus talib⁹ p se ⁊ in q̃d p̃dicat̃. q̃uis de aliquib⁹ p̃dicet̃ p se. puta de rebus. si res p̃dicet̃. Predicat̃ aũt de aliq̃bus. puta de ↄceptibus. nõ p se s3 pro reb⁹. q2 in talib⁹ ppõibus termini nõ supponũt p se ⁊ simplr̃. s3 p ip̃is singlarib⁹ et psonalr̃. Uerbi g̃ra. in ista propõne. ois hõ ẽ aial. ⁊ in ista. oẽ aial est corpus. ⁊ in ista oẽ corpus est substãtia. termini nõ supponũt pro seip̃is ⁊ simplr̃. s3 pro ip̃is singularib⁹ ⁊ psonaliter. ⁊ tñ q̃libet istarũ est p se p̃mo mõ. ⁊ silr̃ d̃ quolibet istoꝝ p̃dicat̃ iste termin⁹ s̃ba. Eodem mõ ⁊ propt̃ hoc isti termini ponunt̃ in linea p̃dicamẽtali. Et isti soli t̃mini vel ↄsil̃es se hñt s̃m supius ⁊ inferius. Et ita diuisio substãne que est gen⁹ g̃nalissimũ. est in illa q̃ p̃dicantur de mltis. ⁊ i illa q̃ nõ predicant̃ de mult̃. Ad ↄfirmationẽ. q2 spẽs dicunt̃ mag̃ s̃be q̃ gen⁹. q2 aliq̃ impfectiora importãt̃ p genus q̃ per spẽm. s3 itẽ aliqualr̃. etiã q2 sunt propinq̃ora in linea p̃dicamẽtali ip̃i indiuiduo quod solũ est res in illo g̃ne. ⁊ propt̃ rõnes ph̃i q̃s põit ibid̃. Et si d̃r q2 ph̃s assignat aliq̃s properates esse cões substãne p̃me ⁊ s̃c̃de. que nõ possũt competere nisi rei. sicut esse susceptiuũ cõtrarioꝝ. Dicendũ q2 dicit illas esse cões. nõ per realez inherentiã. s3 per verã p̃dicationẽ. q2 vere pñt p̃dicari de ↄceptibus. nõ pro se s3 pro reb⁹. sic ẽ aial. vere p̃dicat̃ de hac voce hõ. q̃n propõ profert̃ hõ est aial ⁊ p̃dicat̃ de hac voce homo nõ pro se s3 pro re singulari pro q̃ h vox hõ supponit. Uñ nõ denotat̃ q2 h vox hõ sit aial. s3 q2 illa res quã hec vox significat ṽe est aial. Ad duodecimũ p idẽ. q2 illa diuisio est terminoꝝ importãtiũ ṽeras res. q2 quidã sũt vl̃es. q̃dam singlares. ⁊ vocant̃ res. q2 sũt importãtes veras res. Ad decimũtertiũ r̃ndeo q2 triplex est idẽtitas real̃ q̃ ↄuenit ip̃is rebus. s3 idẽtitas nũeralis ↄuenit vni soli rei. idẽtitas aũt specifica nõ ↄuenit vni soli indiuiduo s3 ↄuenit pluribus indiuiduis. ita q2 nõ p̃dicat̃ de quocũq3 vno s3 de plibus. Et q2 hec sit intẽtio ph̃i pat3. q2 dicit idẽ numero q̃dẽ. s. sunt. quoꝝ noia plares ṽo vna vt tunica ⁊ vestis. Specie aũt. quecũq3 sunt plura indistincta s̃m spẽm vt homo homini. ⁊ equus equo. Nam hec dicunt̃ specie eadem. quecũq3 sub eadem specie sunt. Similiter autem genere eadez. quecunq3 sub eodem genere sunt. vt homo ⁊ equus. Ex quo p3 q2 idem specie vel idem genere non dicuntur de aliquo quod non est indiuiduum. sed dicũtur de ip̃is met indiuiduis. ita q2 sortes et plato sunt idem specie. et iste homo est idem genere cum isto equo. Hoc est dictum sicut exponit Aristoteles q2 sortes et plato continentur sub eadem specie. et iste homo continetur sub eodez genere sub quo cõtinet̃ iste equ⁹. Et ita ↄcedo q2 aliq̃ est idẽtitas minor vnitate. s. idẽtitate numerali. s3 talis idẽtitas nõ est alicui⁹ vniuersalis. sed est ipsorum singularũ vel sup

Ad octauum
Z
Ad nonum
AA
Ad decimum
BB
Ad vndecimum
Ad cõfir
EE
Ad duode
DD
Ad decim

EE
Ad primū pncī.

positoꝝ. sicut fortes et plato sunt vnū specie. Ad primū principale respōdeo. φ hec ē falsa de vtute ſmonis. homo vlis ⁊ homo particlaris sunt vnū eēntialr. nec hoc intēdit cōmē. sed intendit φ sunt vnū eēntialr. q2 vnū eēntialiter pdicaꝫ de reliquo ⁊ importat eēntiaꝫ alterius nec tn̄ est realr de eēntia alteri⁹.

Ad scđm

Ad secūduꝫ dicendū φ vlia siue sint incorruptibilia siue n̄ sint res incorruptibiles. pñt tn̄ dici incorruptibilia. q2 ſm intentionē phi de eis semp pdicaꝫ esse. ita φ hmōi semp est vā. homo ē si ppō illa formareꝫ. nō sic aūt esse semp pdicatur de aliquo singulari sensibili ſm intētionē phi. q2 quocūqꝫ singulari demōstrato. hec est contingens: hoc est.

Questio. v.

A
Questio V
q̄ est q̄rte qonis scđa

f

Similiter circa idē

quero scđo. Utrū vle ⁊ vniuocum sit ꝟa res ex aiam realr distincta ab indiuiduo. in eo tn̄ realr exn̄s. realr multiplicata ⁊ variata.

Probaꝫ φ sic

Q2 sic. Primo φ sit res extra aiam realr distincta ab indiuiduo q2 ſm ꝯmē. vij. meth. cōmē. xlvi. vle nō significat sbam nisi sbam quā significat ps. ḡ res significata p vle est ps. ſ ps realiter distinguiꝫ a toto. ḡ ⁊c. Q2 aūt sit multiplicata ⁊ variata. pꝫ p idē. q2 ps variaꝫ ad variationē toti⁹ cuius est ps. et h̄ si simul sit ps multoꝝ totoꝝ.

In oppositū

Ad oppositū. ois res extra aiam distincta ab indiuiduo. in eo tn̄ realr exn̄s. realr multiplicata et variata est ps eius eēntialis vel accn̄s eius. ſ inter totū ⁊ partē. silr inter subiectū ex suum accn̄s est talis pportio. φ si vnū sit singulare. reliquū erit singulare. ḡ ois talis res ē vere singularis. ⁊ p ꝯns nō est vlis.

B
Opinio pma q̄ est scoti

Ad qonē est vna opinio q̄ imponiꝫ doctori subtili a q̄busdā. sic ab alijs. opinio recitata ⁊ improbata in precedente qone sibi imponiꝫ. Et est opio φ vle est vera res ex aiam distincta realiter ab vna dr̄a ꝯhente. realr tn̄ multiplicata ⁊ variata p talē dr̄am ꝯhentē.

Improbaꝫ

Sed ista opinio videꝫ esse simpliciť falsa. q2 res realr distincta ab alia re. se ipa vel p aliq̄d sibi intrinsecuꝫ distinguiꝫ ab eadā re. ſ humanitas q̄ est in forte ſm istā opinionē realr distinguiꝫ ab hūanitate que ē in platone. ḡ seipa vel p aliq̄d intrinsecū distinguiꝫ ab ea. ḡ circūscripꝫ differētijs ꝯhētibus iste hūanitates distinguūꝫ. ſ nō distinguunꝫ specie. ḡ numeraliꝫ. ḡ vtraqꝫ ipaꝝ se ipa sine dr̄a ꝯhēte est vna numero ⁊ singularis. Et si dr̄ φ iste hūanitates nō sūt p se in specie. q2 pcise indiuidua nō sunt p se in specie. ⁊ iō seipis nō distinguūꝫ numeralr. h̄ nihil ē. q2 q̄uis forme nō sint p se in specie. ſ tn̄ ꝯposita. tn̄ vere due forme etiaꝫ materijs circūscriptis distinguūꝫ numeralr. Unde due aīe separate numeraliꝫ distinguūꝫ. ḡ nō obstāte φ iste humanitates fortis ⁊ platonis nō sint p se in specie. tn̄ nūeralr distinguūꝫ circūscriptis q̄buscūqꝫ realiꝫ differētibus.

Replicatio
E
Reprobatio

Et si dr̄ φ iste humanitates nō distinguunꝫ nisi p dr̄as ꝯhentes. Cōtra hūanitas forꝫ p te realis distinguiꝫ a dr̄a ꝯhente illā humanitatē. aut ergo seipa realr distiguiꝫ aut p illud ꝯhens. Non p ipm cōtrahēs. q2 nihil distinguiꝫ ab a p ipm a. sed magis est idem ipi a p a. ergo humanitas seipa distinguitur a differētia contrahēte. ergo sunt hic due res realiter distiere seipis. ſ hoc nō est possibile. nisi vtraqꝫ sit vna numero. ḡ humanitas illa distincta realr ab illa differētia contrahēte est vna nūero. ergo ⁊ numeralr distincta. ergo nō est hec vna numero p illaꝫ dr̄am ꝯhentē. sed p seipaꝫ. Silr qn̄ aliq̄d seipo realr distinguitur ab aliquo sibi extrinseco. eadē rōne distinguitur seipo ab alio sibi extrinseco. ḡ si hūanitas fortis seipa realr distinguiꝫ a differētia cōtrahente. eadē rōne seipa distinguiꝫ realr ab humanitate platonis. Cōfirmo. q2 nō videꝫ contradictio φ humanitas fortis separeꝫ a differētia contrahēte. ⁊ silr humanitas platonis. Tūc quero. aut illa humanitas nō variata que fuit fortis realr distinguiꝫ ab illa hūanitate q̄ fuit platonis. aut nō. Si sic. habeꝫ ppositū φ distinguūꝫ realr seipis. quia p differētias ꝯtrahentes nō distinguunꝫ. cū ille nō sint. Si non distinguunꝫ realr. Contra. impossibile est duas res nō facientes per se vnū facere vel esse p se vnū. nisi per realē compositionē. ḡ iste hūanitates realr componunꝫ ⁊ p consequēs hꝫ ꝯpositum φ seipis distinguūtur. q2 partes eiusdem ꝯpositi semp seipis vel p aliq̄ sibi intrinseca realr distinguunꝫ. Preterea nō est incōueniēs. qn̄ saltē p potentiā diuinā quelibꝫ res absoluta intuitiue videaꝫ absqꝫ visione alterius rei absolute. ergo humanitas q̄ est in forte potest intuitiue videri sine dr̄a contrahēte. et humanitas q̄ est in platone eodē modo. sed talis videbit eas distingui loco ⁊ situ siue p quātitateꝫ siue nō. nō curo. quia nihil refert. ergo videbit eas distingui. sed nullus cognoscit in particulari ⁊ distincte aliqua distingui essentialiꝫ nisi cognoscat i particulari pncipia distincta intrinseca. ergo iste hūanitates seipis distinguunꝫ. ⁊ per consequēs sunt seipis. Secundo arguo. quia si humanitas sit alia ⁊ alia ergo tot erūt spēs specialissime quot sūt indiuidua. consequēs est falsum. q2 tunc tot essent gn̄a gn̄alissima necessario quot sūt indiuidua qđ videtur absurdū. ꝯn̄a pꝫ. q2 si humanitas dicat spēm specialissimā. aut humanitas forꝫ

et platonis aut alia que nõ est hec nec illa. Si primum et nõ plus vna ꝙ alia. ergo sunt due humanitates hic. quarũ vtraqꝫ est spẽs specialissima. ⁊ ꝑ ꝯñs sũt due spẽs specialissime. Si detur scđm. q̃ro de illa hũanitate q̃ nec est hec nec illa. aut est vera res extra aĩaꝫ. ⁊ redit opinio iprobata in q̃stione p̄cedenti. aut est tm̃ in aĩa. ⁊ tũc nullũ vl̃e est ex aĩam. Eodeꝫ mõ põt argui. Si hõ sit species. q̃ro pro quo ly hõ supponit. aut pro re extra aĩam aut ꝓ re in aĩa. Si scđo mõ. habeť ꝓpositũ. Si p̄mo mõ. aut illa res est soř. vel plato. vel in sorte ⁊ platone non variata nec multiplicata. ⁊ tũc redit p̄ma opinio p̄cedẽtis q̃stionis. Aut variata ⁊ multiplicata ⁊ tũc habeť ꝓpositũ. ꝙ tot sunt spẽs specialissime quot indiuidua. Et ex hoc sequiť. ꝙ nulla res est spẽs. qꝛ tunc nulla res est cõis. qꝛ nec illa q̃ est in sorte nec illa q̃ est in platone. ⁊ nulla ꝓpositũ est p̄ter istas. g̃ ⁊c̃. Preterea. tertio illa res q̃ est determiata ad vnũ nec est indifferẽs ad multa. nõ est vl̃is. ſ hũanitas q̃ est in sorte. ꝑ re est determiata ad vnũ nec põt in alio iueniri. Et ſm istã opi. nulla est hũanitas nisi q̃ est in soř. ⁊ pla. g̃ nulla res ex aĩaꝫ ẽ vl̃is.

Si dicať ꝙ isti hũanitati q̃ est in soř. nõ repugnat ex se esse cuꝫ alia dr̃a ꝯhente. sed ꝑ aliq̃d extrinsecũ determiatur ad hoc indiuiduũ ⁊ iõ ꝙtum est ex se. est indifferẽs ⁊ cõis. Cõtra illud qđ ꝑ nullã potentiaꝫ põt pluribꝰ cõuenire nõ est realiť et positiue cõe. g̃ si illa res q̃ est in sorte ꝑ nullã potẽtiã põt esse in alio. nõ est realiť positiue cõis. nec cõior ꝙ hec forma vel hec materia. qꝛ vtraqꝫ istarũ p̄t ꝑ potentiã diuinã esse in pluribꝰ: saltẽ successiue. Preterea. sicut nature de se nõ repugnat ꝙ sit cũ alio gradu. ita etiã illi gradui nõ repugnat ex se eẽ cũ alia natura. ergo tãta cõitas erit in illo gradu indiuiduali ꝯhente. quãta in natura ꝯtracta. Hoc cõfirmať. qꝛ ſm istã opinionẽ. iste gradus indiuidualis ꝯhens realiť est cũ pluribus naturis cõtractis. seꝫ cũ natura oĩꝫ generũ ⁊ specierũ p̄dicabiliũ de illo idiuiduo. ergo realiť iste gradus magis erit cõis ad diuersas naturas vl̃es ꝙ quecũꝫ natura ad diuersa indiuidua. Et si dicas ꝙ hic nõ est cõitas ꝑ p̄dicationẽ: sed cõitas coexistẽtie. Hoc nõ valet. qꝛ cõsilis cõitas p̄cise põt esse nature cõis ad indiuidua. qꝛ ſm istã opinionẽ. illa natura vl̃is est realiť distincta ab isto indiuiduo. g̃ nõ est cõis ꝑ p̄dicationeꝫ talẽ. sed tm̃ ꝑ quãdã coexistentiã. vel sicut ps est cõis toti.

D
Rñsio ad q̃onẽ

Ideo dico ad q̃stionẽ. ꝙ in indiuiduo nõ est aliqua natura vl̃is realiť distincta a dr̃a ꝯhente. qꝛ nõ posset ibi poni talis natura nisi esset ps essentialis ipius indiuidui. ſ semꝑ inter totũ et pt̃ẽ est ꝓportio. ꝙ si totũ sit singulare nõ cõe. quelibet ps eodẽ mõ est singularis ꝓportionabiliť. nec põt vna ps plus esse singular ꝙ alia. ergo vel nulla ps indiuidui est singularis. vel q̃libet. sed nõ nulla. g̃ q̃libet. Siliť si in indiuiduo essent talia duo realiter distincta. nõ videť includere ꝯdictioneꝫ q̃n vnũ istoꝝ posset esse sine altero. ⁊ tũc posseꝫ esse gradus indiuidualis sine natura cõtracta vel ecõuerso. quoꝝ vtrunqꝫ est absurdũ. Siliť ꝙ nõ sit talis natura. ꝓbant fere oẽs rationes posite in priori q̃stione cõtra opinionẽ ibi iprobataꝫ.

E
Ad argumentum principale

Ad argumentũ principale dico. ꝙ vniuersale aliquo mõ significat partẽ. qñ illud vl̃e est genus ad multa cõposita distincta formis specificis. Cuius rõ est. qꝛ in quolibet suo significato necẽrio inueniť vna pars eiusdem rõnis. nõ sic aũt alia pars. ⁊ ideo magis diciť significare illã partẽ ꝙ aliã. Qualiter aũt hec sit intelligendũ patebit in sequẽtibꝰ. Et ideo vl̃e nõ est realiť ps. ⁊ iõ nõ oꝫ ꝙ realiter multiplicetur.

Questio. vi.

A
Questio vi q̃ ẽ q̃rta q̃stionũ tertia

Circa ideꝫ quero

C

tertio. Utrũ aliq̃d quod est vl̃e ⁊ vniuocũ sit realiť extra aĩaꝫ ex natura rei distinctũ ab indiuiduo. q̃uis nõ realiť. Uideť ꝙ sic. qꝛ natura hoĩs est hẽc et tm̃ nõ est de se hec. qꝛ tũc nõ posset eẽ in alio ergo ꝑ aliq̃d sibi additũ. ⁊ nõ ꝑ distinctũ realiť qꝛ eadẽ rõne natura albedinis eẽt hec ꝑ aliq̃d additũ distinctuꝫ realiť. ⁊ tũc hec albedo esset realiť ꝯposita. qđ videť falsuꝫ. ergo natura est hec ꝑ aliq̃d distinctũ formaliť additũ. Ad oppositum. nulla natura que est realiť indiuiduũ est realiť vniuersale. ergo si ista natura sit realiť istud indiuiduũ nõ est realiť vniuersale.

B
Rñsio scoti

Ad istam questionẽ dr̃. ꝙ in re extra aĩam est natura eadẽ realiť cũ differẽtia cõtrahẽte ad determinatũ indiuiduũ. distincta tamen formaliť. q̃ de se nec est vniuersalis nec particularis. sed incomplete est vniuersalis in re: ⁊ complete ſm esse in intellectu. Et qꝛ ista opinio est vt credo opinio subtilis doctoris qui alios in subtilitate iudicij excellebat. Ideo volo totam istam opinionẽ quã sparsim ipe ponit in diuersis locis hic recitare distincte v̾ba sua que ponit in diuersis locis nõ mutãdo. Et est de intẽtione istius doctoris ꝙ p̄ter vnitatẽ numeralem est vnitas realis minor vnitate numerali. que cõuenit ipi nature que est aliquo modo vl̃is. Et ideo potest natura cõtrahibilis p̄mo comparari ad ipm singulare. Scđo potest cõparari ad vnitatẽ numeralẽ. Tertio potest cõparari ad esse vl̃e. Quarto ad vnitatẽ minorẽ vnitate numerali. Si ꝯpareť ad ipꝫ singulare. sicut

ponit ista opinio primo φ natura nõ est de se hec. sed p aliquid additũ. Et scđo ponit φ illđ additũ nõ est negatio. li. ij. dist. iij. q. ij. Nec aliquod accñs. q. iiij. nec accñtal' entitas. q. iij. nec materia. q. v. Tertio φ illud additũ est ĩ genere substãtie ⁊ intrinsecũ indiuiduo. Quarto φ natura est pꝰr naturalr illo ɔbẽte. Vñ dicit ois entitas siue totalis siue prtialis alicuiꝰ generis est de se indifferẽs ad hãc entitatẽ vel illã ita φ vt entitas q̇dditatiua est prior naturalr illa entitate vt h̃ est. Et vt pꝰr est naturalr. sic nõ ɔuẽit sibi ex se φ sit h̃. ita nõ repugnat sibi ex rõne sua suũ oppositũ. Et sicut ɔpositũ non ĩcludit illã entitatẽ q̃ est h̃ compositũ. ita materia inq̃tum materia nõ includit illã entitatem q̃ est h̃ materia. eodẽ modo de forma. Nõ est ergo ista entitas materia vel forma vel cõpositũ inq̃tũ quodlibet istoꝶ est natura. ſ est vltima realitas entis qđ ẽ materia. ⁊ entis qđ ẽ forma. ⁊ entis qđ est compositũ. ita φ qđlibet cõe ⁊ tñ determinabile. Adhuc põt distingui q̃tũcũq; sit vna res ĩ plures realitates formaliter distinctas. quarũ h̃ formalr nõ est illa. et hec formalr est entitas singulari. ⁊ illa formaliter est entitas nature cõis. Nec pñt iste entitates esse res ⁊ res. sicut possunt esse realitas. vnde accipit̃ genus. ⁊ realitas vñ accipit̃ dña ex quibꝰ realitas specifica accipit̃ q̃ñq;. sed sp in eodẽ. siue in parte. siue in toto sumpte sunt realitates eiusdẽ rei formalr distĩcte. Ex isto pꝫ φ circa istã dñam ɔbẽtẽ põit iste. Primo φ dña indiuidualis nõ est q̇dditatiua. Scđo φ natura est pꝰr naturalr ista dña ɔbẽte. Tertio φ nature de se nõ repugnat oppositũ istiꝰ dñe indiuidualis. sicut nec sibi ɔuenit ex se ista dña indiuidualis. Quarto φ h̃ est verũ vlr taꝫ in toto q̃ in partibꝰ suis. et silr φ dña indiuidual' ⁊ natura nõ distinguunt̃ realr. sicut res ⁊ res. Quito φ tñ distinguũt̃ formalr. Sexto ponit alibi. vij. q. i. in fine dist. iij. li. ij. φ natura ẽ realiter alia ⁊ alia. cũ alio et alio ɔbẽte. Vñ dicit sic. Ois sb̃a p se exñs est ppria illi cuiꝰ est. hoc est. vel est ex seipã vel p aliq̇d ɔbens facta propria. quo ɔbẽte posito nõ põt ineẽ alteri. lꝫ nõ repugnat sibi ex se ineẽ alteri. Vñ ppter h̃ dicit ipe φ ydea q̃ imponit̃ platoni nõ est sb̃a sort̃. Vnd sequit̃ ibidem. ydea nõ erit sb̃a sortis. qꝛ nec natura sortis. qꝛ nec ex se ppria nec ɔpara sorti vt tñ sit in eo. sed etiã est in alio ẽm ipm. scꝫ in platone. Consiles sñias ponit alibi ĩ diuersis locis. Si aũt ista natura comparet̃ ad vnitatẽ numeralẽ. silr ponit φ natura ex se nõ habet numeralẽ. nec est illđ qđ immediate denoiat̃ quacũq; vnitate reali. Est tñ realr vna numero. nec est realr aliqđ vnũ q̃cũq; vnitate reali in duobꝰ indiuiduis. ſ in vno tñ. Vnde dicit sic φ vnitas realis nõ est alicuiꝰ existenꝭ in duobus indiuiduis ſ in vno. Et cũ obijcis quicq̇d est in vno numero. est idẽ numero. Rñdeo primo in alio iñi manifestiori. q̃cq̇d est in vna specie est vnũ specie. color ḡ in albedine ẽ vnũ specie. ḡ nõ hꝫ vnitatẽ miorẽ vnitate spẽi Nõ sequit̃. nã sicut alias dictũ ẽ aliq̇d põt dici aiatũ denoiatiue. sicut corpus. vel p se pmo mõ vt hõ. ⁊ ita supficies đr alba denoiatiue. ⁊ supficies alba đr alba p se pmo mõ qꝛ sbiectũ includit pdicatum. ita dico φ potẽtionale qđ ɔbit̃ p actuale informat̃ ab illo actuali. et p h̃ informat̃ ab illa vnitate ɔñte illã actualitatẽ siue illũ actũ. Et ita est vnũ vnitate ppa illius actualis. ſ denoiatiue est sic vnũ. nõ aũt est de se sic vnũ. neq; pmo neq; p partẽ essentialem. Color ḡ in albedine est vnꝰ spẽ. ſ nõ de se. nec p se. nec pmo. ſ denoiatiue tñ. Dña aũt specifica est vna pmo. qꝛ sibi pmo repugnat diuidi ĩ pl'a specie. Albedo aũt est vna specie p se. sed nõ primo. qꝛ p aliq̇d intrinsecũ sibi vt p illam dñam. Ita ɔcedo φ quicq̇d est in hoc lapide ẽ vnũ numero. vel pmo vel p se. vel denoiatiue. Primo forte vt illud p qđ vnitas talis ɔuenit huic ɔposito. Per se vt h̃ lapis cuiꝰ illđ qđ est primo vnũ hac vnitate est ps. Denoiatiue tñ illud potẽtiale qđ pficit̃ isto actuali. qđ quasi denoiatiue respicit actualitatẽ eius ⁊ vnitatẽ Si aũt tertio mõ natura ɔparet̃ ad eẽ vl'e. sic ponit φ de se nõ est ɔplete vl'e. ſ ẽm φ hꝫ esse in intellectu. Scđo φ de se ɔuenit sibi cõitas nõ singl'aritas. Vñ dicit sic. Vl'e in actu est illud qđ hꝫ aliquã vnitatẽ indifferẽtẽ ẽm quaꝫ ipm est in potẽtia pxima vt dicat̃ de quolibet supposito. qꝛ ẽm phm primo posterioꝶ. vl'e est qđ est vnũ in mult̃ ⁊ de mult̃. nihil aũt hꝫ quãcũq; vnitatẽ in re est tale. qđ ẽm illã vnitateꝫ pcise sit in potẽtia pxima ad quodlibꝫ suppositũ pdicatõe dicẽte. hoc est hoc. qꝛ lꝫ alicui exñte in re nõ repugnat ex se esse in alia singularitate ab illa in qua est. nõ tamen illud vere potest dici de quolibet iferioꝶ. videlicet q̃ qđlibet est ipm. Hoc enim solum est possibile de eodem obiecto numero. cõsideratu actu ab intellectu. quod quidẽ vt intellectũ habet vnitatẽ etiã numeralẽ obiecti ẽm quã ipm id in est pdicabile đ oi singulari. dicẽdo h̃ est h̃. Et subdit φ in re est cõmune quod nõ est de se h̃. et per consequẽs de se ei nõ repugnat nõ hoc. sed tale cõmune nõ est vniuersale ĩ actu. quia deficit illa indifferentia ẽm quaꝫ vniuersale completiue est vl'e. ẽm quã scꝫ ipꝫ ideꝫ aliqua idẽtitate est pdicabile de quolꝫ idiuiduo. ita φ qđlibet sit ipm. Itẽ ibidẽ subdit. φ non ita

E
Conclusio

se hñt cõitas ꝛ singlaritas ad naturã. sicut eẽ in intellectu et esse verũ extra aiam qꝛ cõitas cõuenit nature extra intellectũ. ꝛ silr singularitas. ꝛ cõitas cõuenit ex se nature. singularitas aũt cõuenit nature ꝑ aliqd in re cõtrahẽs ipam. sed vlitas nõ cõuenit rei ex se. ꝛ iõ concedo ꝙ querẽda est cã vlitatis. nõ tñ querẽda est causa cõitatis alia ab ipa natura. Et posita cõitate in ipsa natura ꝑm ꝑpriã entitatẽ et vnitatẽ. necessario oꝫ querere cãm singlaritatis q̃ supaddit aliqd ipi nature cuius est. Si quarto comparet natura ad vnitatẽ minorem vnitate numerali. sic põit ꝙ ista vlitas nõ est infra rõem quidditatiuã nature. sed ꝑdicatur de ea scđo modo dicẽdi ꝑ se. Vñ dicit sic. Hoc modo intelligẽdo naturã hñe vnitatẽ realem minorẽ vnitate numerali. lꝫ nõ habeat eaꝫ de se. ita ꝙ sit intra rõem nature. qꝛ eq̃nitas ẽ tm̃ eq̃nitas ꝑm auicẽ. v. metha. tñ illa vnitas ẽ ꝑpria passio nature ꝑm entitatẽ suã ꝑpriã ꝛ primã. Pro ꝯclõne ꝑncipali isti⁹ opinionis arguit multiplr. Primo sic. Quicq̃d inest alicui ex sua rõne ꝑ se. inest ei in quocũq;. g̃ si natura hois de se eẽt hec. in quocũq; eẽt natura hois illud esset h homo. Scđo. qꝛ cui de se ꝯuenit vnũ oppositũ. eidẽ de se repugnat aliud oppositũ. g̃ si natura de se est vna numero. ex se sibi repugnat multitudo numeralis. Tertio sic. obiectũ inq̃tũ obiectũ est ꝑus naturalr actu. et in isto ꝑori ꝑte. obiectũ est de se singlare qꝛ hoc semꝑ ꝯuenit nature nõ accepte ꝑm quid. siue hꝫ eẽ qđ hꝫ in aia. g̃ intellectus intelligẽs illud obiectũ sub rõne vlis. intelligit ipm sub rõne opposita sue rõni. nõ g̃ inq̃tũ est obiectũ vt ꝑcedẽs actũ determinat ex se ad oppositũ illius rõnis scꝫ vlis. Quarto sic. cuiuscũq; vnitas realis ꝑpria ꝛ sufficiens est minor vnitate numerali. illud nõ est de se vnũ vnitate numerali. siue non est de se h. ꝫ nature exñtis in isto lapide vnitas ꝑpria realis siue sufficiẽs ẽ vnitas minor vnitate numerali. g̃ ꝛc. Maior de se pꝫ. qꝛ nihil est de se vnũ vnitate maiore vnitate minori sibi sufficiẽte. Nam si ꝑpria vnitas q̃ debet alicui de se. sit minor vnitate nũerali. vnitas nũeralis nõ cõuenit sibi ex natura sua et ꝑm se. alr ꝑcise ex natura sua hꝫ maiorem et minorẽ vnitatẽ. q̃ circa idẽ ꝛ ꝑm idem sunt opposita. qꝛ cũ vnitate minori põt stare multitudo opposita vnitati maiori sine ꝯdictiõe. que multitudo nõ põt stare cũ maiore vnitate. q̃a sibi repugnat. g̃ ꝛc. Probatio minoris. quia si nulla est vnitas nature realis minor singularitate. ꝛ ois vnitas alia ab vnitate singularitatis. etiã nature specifice est minor vnitate reali nũerali. g̃ nulla erit vnitas realis minor vnitate numerali. ꝯñs est falsuꝫ sicut ꝑbabo. v. vl vi. viis. g̃ ꝛc. Prima via est ralis ꝑm phꝫ. x. metha. In oi gñe est vnũ ꝑmũ qđ est metrũ ꝛ mẽsura oim q̃ sunt istius generis. Ista vnitas ꝑmi mẽsurãtis est realis. qꝛ phs ꝑbat ꝙ vni cõueñt ꝑma rõ mẽsurãdi. ꝛ declarat ꝑ ordinẽ quõ illõ est vnũ cui cõuenit rõ mẽsurãdi in omni genere. Ista etiã vnitas est alicui⁹ inq̃tũ est ꝑmũ in genere. qꝛ mẽsurata sũt realia ꝛ realr mẽsurata. ens aũt reale nõ põt realr mẽsurari ab ente rõnis. g̃. Ista aũt realis vnitas nõ est singlaritis. qꝛ nullũ est singulare in gñe qđ sit mẽsura oim illoꝝ que sũt in gñe. Nam ꝑm phm. iij. metha. In indiuiduis eiusdẽ spẽi nõ est hoc ꝑus et illud posterius. qđ ꝑus eẽntialr ordinat ad posterius. Sed cõmẽ. aliter exponit de priore ꝯstituẽte posterius. tñ nihil ad phm. qꝛ intentio phi. est ibi ꝯcordare cũ platone. qꝛ in indiuiduis eiusdeꝫ spẽi nõ est ordo eẽntialis. g̃ ꝛc. Nullũ ergo indiuiduũ est ꝑ se mẽsura coꝝ que sunt in specie sua. g̃ nec vnitas numeralis siue indiuidualis. Preterea scđo ꝑbo ꝙ idem ꝯñs falsũ sit ꝑm phm. vij. phi. in specie athoma fit ꝯparatio. qꝛ est vna natura. nõ aũt i gñe. qꝛ genus nõ hꝫ talẽ vnitatẽ. Ista dña nõ est vnitas ꝑm rõem. qꝛ ꝯcept⁹ generis est nũero vn⁹ apđ intellectũ. sicut ꝯcept⁹ spẽi. alioq̃n null⁹ ꝯcept⁹ diceret in q̃d de multis spẽbus. ꝛ ita null⁹ ꝯcept⁹ eẽt genus. ꝫ tot eẽnt ꝯceptus dicti de spẽbus. quot sunt ꝯcept⁹ spẽrũ. ꝛ tũc in singularibus ꝑdicabilib⁹ idẽ ꝑdicaret de se. Silr vnitas cõcept⁹ vel nõ cõcept⁹ nihil ad intẽtionẽ phi ibi scꝫ ad ꝯparationẽ vel nõ. g̃ intẽdit ibi naturã specificã eẽ vnã vnitate nature specifice. non aũt intẽdit ipam eẽ sic vnã vnitate numerali. qꝛ in illa nõ fit ꝯparatio. g̃ ꝛc. Preterea ꝫ phꝫ v. metha. ca. de ad aliq̃d. idẽ sile. ꝛ eq̃le fũdant sup vnũ. ꝫ relatio nõ est realis nisi hẽat fundamẽtũ reale ꝛ rõem fundãdi realẽ. ergo vnitas q̃ requirit in fundamẽto relatõis silitudis est realis ꝛ nõ nũeral. qꝛ nihil vnũ ꝛ idẽ est sile vel eq̃le sibiipi. Preterea q̃rto. vni⁹ oppõnis real sunt duo ꝑma extrema realia. ꝫ ꝯrietas est oppositio real. qđ pꝫ. qꝛ vnũ eoꝝ realr corrũpit alterũ circũscripto oi ope intellect⁹. ꝛ nõ nisi qꝛ sunt ꝯria. ergo vtrũq; ꝑmũ extremoꝝ huius oppositionis est reale. vt aũt est extremuꝫ. est vnum aliqua vnitate reali et non numerali. quia tũc precise hoc albuꝫ vel precise illud album esset pmum contrarius nigro. quod est inconueniẽs. tunc eniꝫ essent tot contrarietates prime quot indiuidua. Preterea quinto. vnius actionis sensus est obiectum vnum ꝑm aliquam vnitatem realem. sed non numeralem. ergo est aliqua alia vnitas realis.

Pro ꝯclusione pme opi. Arguitur pmo

Scđo.

Tertio

Quarto

Probat ꝑma [illegible] vijs falsitas [illegible] ꝯñtum [illegible]

Secũdum

Tertiũ

Quartũ

Quintũ

Probatio maioris. q2 potētia cognoscēs obiectuz suū. inq̄tū videlz hac vnitate vnū. cognosceret ipm inq̄tum distinctū a quolibet qd non est vnū illa vnitate. sed sensus non cognoscit obiectū inq̄tum est distinctū a quolibz quod nō est vnū illa vnitate numerali. q2 null9 sensus distinguit hūc radiū solis differre numeraliter ab alio radio. cū tn̄ sint diuersi ꝑpter motum solis. ꝟ circūscribant oia sensibilia cōia. puta diuersitas loci vel scitus. ⁊ si ponerentur duo quāta sil' esse ꝑ potentiā diuinā que etiaz essent oino similia ⁊ eq̄lia in albedie. visus nō distingueret ibi esse duo alba. Si tn̄ cognosceret alterū eoꝝ inq̄tum est vnū vnitate numerali. cognosceret ipm inq̄tū est vnū distinctū vnitate numerali. Possz etiā iuxta hoc argui de pmo obiecto sensus. qd est vnā in se aliqua vnitate reali. saltē de obiecto vnius actus sentiendi. q2 sicut obiectū hui9 potētie inq̄ntuz obiectū p̄cedit intellectū. ⁊ ita etiā ꝟz vnitatē suam realē p̄cedit oēm actuz intellect9.

Sextum — Preterea sexto. q2 si ois vnitas realis ē numeralis ergo ois diuersitas realis est numeralis. ꝯns est falsum. q2 diuersitas numeralis inq̄tū numeralis est eq̄lis. ⁊ ita oīa eēnt eq̄ distincta. et tūc nō plus possz intellect9 abstrahere a sorte et platone aliq̄d cōe q̄ a sorte ⁊ linea. ⁊ eēt qd libet vl'e purū figmentū intellect9.

Prima pars probatur duplr — Pria ꝯña dupli'r pbat'. Primo q2 vnū ⁊ multa. idem ⁊ diuersum sunt opposita. ex. x. meth. c. v. quotiēs aūt dr̄ vnū oppositoꝝ totiēs dr̄ ⁊ reliquā ex pmo thopi. ergo cuilibet vnitati corr̄ndet sua ꝑpria diuersitas.

Scdo — Probat' scdo. q2 cuiuslibet diuersitatis vtrūq3 extremū est in se vnū ⁊ eo mō quo est vnū in se. videt' esse diuersūz a reliquo extremo. ita q̄ vnitas extremi vni9 videt' esse ꝑ se rō diuersitatis alteri9 extremi.

Confirmatio prima — Cōfirmat' etiā alit'. q2 si tm̄ est in hac re vnitas realis numeralis. q̄cūq3 vnitas ē in re illa. ē ex se vna numero. ergo istud ⁊ illud ꝟm oēz entitatē in eis sūt pmo diuersa. q2 in nullo vno aliquo modo ꝯueniētia.

Confirmatio scda — Confirmat' etiā ꝑ hoc. q2 diuersitas numeralis est ꝟ singulare nō esse illud singulare. supposita tn̄ entitate vtriusq3 extremi ꝟ talis vnitas ē n̄cc'rio alteri9 extremi.

Septimū — Preterea nullo ex̄nte intellectu. ignis generaret ignē ⁊ corrumperet aquā. g̃ est aliq̄ vnitas real' gn̄antis ad gn̄atū ꝟm formā ꝑpter quam esset gn̄atio vniuoca. Intellect9 n̄o ꝯsiderās. nō facit gn̄ationē esse vniuocā.

Octauū — Preterea Auicē. v. meth. dicit q̄ eq̄nitas est tm̄ eq̄nitas. ⁊ q̄ nec est vna nec plēs. nec vl'is nec particular'. g̃ ⁊c.

Nonum — Preterea. impossibile est idē eodē a pte rei realiter differre ab aliquo ⁊ real'r ꝯuenire cū eodē ꝟ sortes real'r differt a platone ⁊ real'r cōuenit cū eodē. g̃ ⁊c. ⁊ sic hr̄ ꝑpositū.

Contra scotum — Cōtra istā opinionē potest argui duplici via. Primo q2 impossibile est in creaturis aliq̄ differre formal'r nisi distinguant' real'r. g̃ si natura distiguit' aliquo mō ab illa dr̄a ꝯhente. oz q̄ distinguātur sicut res ⁊ res. vel sicut ens rōnis ⁊ ens rōnis vel sicut ens reale ⁊ rōnis. Sed pmū negatur ab isto. ⁊ sil'r scdm. g̃ opz dari tertiū. g̃ natura quocūq3 mō distinguit' ab indiuiduo nō est nisi ens rōnis. Añs pz. q2 si natura ⁊ illa dr̄a contrahens nō sunt idē oibus modis. g̃ aliq̄d pōt vere affirmari de vno et negari a reliquo. ꝟ de eadē re in creatur'. nō pōt idē vere affirmari ⁊ vere negari. g̃ nō sunt vna res. Minor pz q2 si sic. periret oia via ꝑbandi distinctionē rerū in creaturis. q2 ꝯdictio est via potissima ad ꝑbandā distinctionē rerū. si igit' in creatur' ab eadē re. nihil ab eodē ꝑ eadē re pōt oino idez vere negari et vere affirmari. nulla distinctio realis potest ꝑbari in eis. Confirmat'. q2 omnia ꝯdictoria hn̄t equalē repugnantiā. ꝟ tanta est repugnātia inter eē ⁊ nō esse. q̄ si a est. ⁊ b nō est. sequit' q̄ b nō est a. g̃ sic est de quibuscunq3 ꝯdictorijs. Si dr̄ de pmis ꝯdictorijs est ꝟ verū q2 per illa ꝯtingit ꝑbare nōidentitatē realez. nō aūt cōtingit hoc per alia ꝯtradictoria. Cōtra. forma sillogistica equal'r tenet i omni materia. ergo hic est bonus sillogismus. omne a est b. c nō est b g̃. c nō est a. ⁊ ꝑ consequens ita de a ⁊ nō a est verum q̄ si hoc est a. ⁊ hoc non a. q̄ hoc nō est hoc. Sicut si hoc est ⁊ hoc non est. ergo hoc nō est hoc. ergo cōsimil'r in ꝑposito. si ois differētia indiuidualis est de se ꝑpria alicui indiuiduo. ⁊ natura nō est de se propria cuicūq3 indiuiduo. sequit' q̄ natura nō est dr̄a indiuidualis ⁊ hoc real'r. Si dicat' q̄ ꝟ argumentū nō valet. q2 essentia diuina est filius. et tamē pater nō est filius. ⁊ tamē pater est essentia. Hec respōsio nō sufficit. q2 sicut est singulare in deo. q̄ tres res sunt vna res numero. ⁊ tn̄ illa res vna numero est quelibet illarū triū rerum. ⁊ tamen vna illarū triuz non est reliqua ita est singulare et excedēs omnem intellectū q̄ non sequit'. essentia vna numero est filius. pater non est filius. ergo pater nō est essentia. Et illud singulare nō debet poni. nisi vbi auctoritas sacre scripture compellit. Et ideo talis consequētia nunq̄ debet negari in creaturis. quia ibi nulla auctas sacre scripture compellit. cum in creaturis nulla vna res sit plēs res. et quelibet earū. Si dicit' q̄ talis ꝯsequētia est bona. si ambe pmisse sumant' sine omni determinatōne. Et ideo bene sequit'. ois differentia indiuidualis est propria alicui indiuiduo. natura nō est ꝑpria. ergo natura non est

differētia indiuidualis realr. Sed si sumat sine determinatōe. tūc est minor falsa. nō autē tenet vlr. si pmisse accipiāt sb aliq̄ determiatōe certa sincatbegorcumatica. cuiusmodi ē de p se. Hoc nō valet. q: sicut est forma sillogistica vniformis. tā in illis de in eē q̄ in illr de modo. ⁊ silr ē forma sillogistica tā vniformis q̄ mixta in aliis ppōnibus sumptis cū aliis determinationib⁹. sicut sunt p se. incōtū. ⁊ hmōi. ⁊ p 9ns ita est forma sillogistica h. ōis homo p se ē animal. nullus lapis p se est aial. g̃ nullus lapis p se est homo. ⁊ p 9ns vltra null⁹ lapis est homo Sicut est hic. ōme aial de nccitate est substantia. nullū accidēs de nccitate est substantia. g̃ nullū accidēs de necessitate est aial. Similit hic est bonus sillogism⁹ mixtus. ōis homo per se est aial. nullū albū est animal. ergo nullū album est homo. ergo eodē modo hic erit bonus sillogismus. ōis differētia indiuidualis est de p se ppria alicui indiuiduo. natura nō est de p se ppa. ergo natura nō est differētia indiuidualis. Et silr hic erit bon⁹ sillogismus. nulla differētia realis est realr cōis. natura est realr cōmunis. ergo natura nō est differētia indiuidualis realr. ⁊ pmisse sunt vere ergo ⁊ conclusio.

Confirmat. q: sicut semp ex ppōnibus de necessario sequit cōclusio de in esse. ita ex ppositionibus cū nota pseitat sequeret cōclusio de inesse. ⁊ hoc. q: p se est necessariū. ergo sicut sequit formalr ⁊ sillogistice natura necessario ē cōmunicabilis. differētia contrahēs nō necessario est cōmunicabilis. ergo differētia 9hens nō est natura. ita sequit. natura p se est cōmunicabilis mult. differētia 9hens de se nō est cōmunicabilis multis. ergo differētia 9hēs nō est natura. Nec valet dicere q̄ 9clusio est vera puta q̄ differētia 9hens nō est natura. quātus nō distinguant realr ab inuicē. q: sequit. non distinguunt realr. ⁊ vtrūq; est res ergo sūt idē realiter. ergo sunt vnū realr. ⁊ vltra. ergo vnū est aliud. ⁊ p 9ns pdicatio vnius de alio est vā Penultima 9ña patet. q: realr nō est determinatō distrahēs nec diminuēs. sicut nec formaliter. ⁊ p 9ns ab aliquo sumpto cū tali determinatione ad ipm p se sumptū est formalis 9ña fz phi regulā scdo Periar. Tota rō precedēs confirmat. Naz sicut iste sillogismus regulat p dici de nullo. nulla differētia est cōis. natura est cōis. ergo natura nō ē differētia. ita iste regulat p dici de nullo. nulla differētia est de se cōis. natura est de se cōis. ergo natura nō est differētia. Scda via potest argui 9 pdictam opinionē q̄ nō est vera. etiā posito q̄ cēt talis distinctio. Primo sic. q̄ncunq; cōuenit alicui realr vnū oppositoꝝ. ita q̄ vere ⁊ realr denoia

Scda via

tur ab illo. siue cōueniant sibi ex se. siue p aliud hoc stante ⁊ nō mutato. reliquū oppositoꝝ sibi nō 9uenit realr. immo simplr ab eo negabitur. Sed per te ōis res extra aiam est realiter singlaris vna numero. q̄uis aliqua de se sit singularis. ⁊ aliqua tm̄ p aliq̄d additū. ergo nulla res extra aiaz est realr cōmunis nec vna vnitate opposita vnitate singularitat. ergo realr nō est aliqua vnitas nisi vnitas singular. Si dicit q̄ iste due vnitates nō sunt opposite realiter. ⁊ eodē modo singularitas et cōmunitas nō opponunt realr. Contra si nō opponūtur realiter. ergo ex nulla oppositōe pōt concludi q̄n a parte rei possūt eidē pmo cōuenire. ergo nō potest sufficiēter cōcludi. q̄n idem ⁊ p idem oībus modis sit vnū ista vnitate ⁊ illa. ⁊ quin idem ⁊ p idem oībus modis sit cōmune ⁊ singulare. Preterea q̄n 9sequētia repugnāt. etiā antecedētia repugnabūt. s; sequit. a est cōmune vel vnū vnitate minori. ergo cū a stat multitudo opposita vnitati maiori. scz multitudo numeralis. Et sequit. a est vnum vnitate maiori ergo cū a nō stat multitudo opposita. scz multitudo numeralis. sed ista repugnāt. cū a stat multitudo numeral. ⁊ tamē cum a nō stat multitudo numeralis. ergo ista repugnāt. a ē vnū vnitate minori. a est vnū vnitate maiori. s; ista est vera p te. a est vnū vnitate maiori. q: tu dicis q̄ natura est vna numero. ergo ista ē falsa. a est vnū vnitate minori. accipiēdo a p ipa natura quā dicis semp vnā vnitate minori. ⁊ si natura nō sit vna vnitate minori. multo forti⁹ nec aliq̄d aliud. Assumptū p3 p istū. q. ista. q̄ de ista materia dicit sic in tertio argumēto 9 vnā opinionē q̄ cū vnitate minori pōt stare multitudo sine 9dictōe maioris vnitatis. q̄ multitudo nō pōt stare cū maiori vnitate. q: sibi repugt. Si dr q̄ ista forma arguēdi nō valet. q: cū homie stat nigredo. ⁊ cum albo nō stat nigredo. ⁊ tn̄ hō ē alb⁹. ⁊ a est hō. g̃ a est albū. Hoc nō valet q: accipiēdo vniformit stare. altera illaruz est falsa. q: accipiēdo stare actualr. tūc h est falsa q̄ cū sorte stat nigredo. si sortes sit alb⁹. Accipiendo aūt potētialr. tūc hec est falsa. cū albo nō stat nigredo. q: cū albo pōt stare nigredo. sicut albū pōt esse nigrū vel habere nigredinē Vn̄ q̄uis nigredo repugnet albedini. nō tn̄ repugt illi qd ē albū. ⁊ p 9ns nō repugnat albo q: isti duo termini albū. ⁊ illud qd ē albū conuertunt. Preterea qd dic q̄ cū vnitate minori pōt stare sine 9dictōe multitudo opposita vnitati maiori. videt repugnare alteri dicto. quo dicit q̄ natura ⁊ dīa indiuidualis nō dīnt realiter. q: quando aliqua duo sunt idem realiter quicq̄d potest p diuinā potentiam esse vnum

illoꝝ realit̄.pōt esse reliquū. sed ista differētia indiuidualis nō pōt esse plura nūero realit̄ di-sticta.ꝗ nec natura q̄ est eadē realr̄ cū ista dr̄a cōtrahēte pōt esse plura realit̄. nec ꝑ ꝯñs pōt esse aliq̄ alia res ab ista dr̄a cōtrahēte.ꝛ ita natura sine ꝯdictiōe nō cōpatit̄ secū multitudi-nē nūeralez. Cōfirmat̄ ista rō.q2 om̄e vl̄e realr̄ siue sit ꝯplete vl̄e siue nō: est realr̄ cōe plurib⁹ vel saltē pōt esse realr̄ cōe plurib⁹. ſ nulla res est realr̄ cōis plurib⁹. ꝗ nulla res est vl̄is quo-cūq̄ modo. Maior ē manifesta.q2 ꝑ hoc distī-guit̄ vl̄e a singulari. q2 singulare est determia-tuz ad vnū. vl̄e autē est indifferēs ad multa il-lo modo quo est vl̄e. Minor est manifesta.q2 nulla res singularis realit̄ ē cōis plurib⁹.ſ oīs res ſm istos ē realr̄ singl̄aris.ꝗ ꝛc. Silr̄ si aliq̄ res iportata ꝑ hoiem est cōis plurib⁹. aut natura q̄ ē in sorte.aut natura q̄ ē in platone.aut alia tertia ab istis.non natura sortis.q2 illa ex quo est realr̄ singularis nō pōt esse in platone nec natura platonis: ꝓpt̄ idē. nec natura ter-tia.q2 nulla talis est extra aiam. q2 ſm eū3.oīs res extra aiam.est realr̄ singularis. Cōfirma-tur idē scd̄o.q2 illud qđ nec ꝑ potentiā diuinā pōt cōicari plurib⁹.nō est realr̄ cōe:ſ quacūq̄ re demonstrata:illa ꝑ potentiā diuinā nō pōt cōicari plurib⁹. q2 est realr̄ singularis. ꝗ nulla res est realr̄ ꝛ positiue cōis. Si dicit̄.ꝙ ꝙuis repugnat isti nature eē in plurib⁹. nō tñ repu-gnat sibi de se:sed ꝓpter additamentū cū quo est vnū per realē idētitatē. Cōtra. ista nōre-pugnātia de se nō est positiua. ꝛ ꝑ ꝯñs ista cōi-tas non est positiua.ita ꝙ sit aliqđ cōe.sed tm̄ negatiua.ꝛ ꝑ ꝯñs nō est aliqua vnitas positi-ua nisi tm̄ nūeralis vnitas. Preterea.talē vni-tatē numeralē negatiuā possuz attribuere illi gradui indiuiduali. q̄ certe non est ex se et ꝑ se ꝓmo modo dicēdi ꝑ se vnus nūero. ꝛ ita acci-piēdo nō repugnare ex se vel ꝑ se. ſm ꝙ oppo-nit̄ huic qđ est cōuenire alicui ꝑ se ꝓmo mō di-cēdi ꝑ se.hec erit vera. isti dr̄e īdiuiduali nō re-pugnat ex se esse in plurib⁹.vl̄ nō repugnat si-bi ex se eē vnū vnitate minore vnitate nūera-li.q2 sua opposita est falsa.s. ꝙ dr̄a ista indiui-dualis ꝑ se ꝓmo mō est vna numero ſm istos.

G Scd̄o argūe prīcipale.

Scd̄o pricipalit̄ iuxta istā viā arguo sic.q2 si natura esset isto mō cōis sequeret̄ ꝙ tot essent spēs ꝛ genera quot sunt indiuidua.q2 natura sortis est spēs:ꝛ eadē rōe natura platōis. Tūc arguo.qñcunq̄ aliq̄ sunt realr̄ distincta:quoꝝ vtrūq̄ pōt dici spēs.tūc sunt plures spēs.ſ sic est in ꝓposito.ꝗ ꝛc. Confirmat̄. q2 ad multi-tudinē subiecti ꝓmi sequit̄ multitudo pas-sionis.sed ſm istū.ista vnitas minor est passio nature. ergo sicut natura realr̄ multiplicat̄. ita passio cū sit realis realit̄ multiplicabit̄. ꝛ ꝑ cō-sequēs sicut realr̄ sunt due nature i sorte ꝛ pla-tone.ita erūt realr̄ due vnitates minores. sed ista vnitas mior vel est cōitas vel insepabilis a cōitate.ꝛ ꝑ ꝯñs insepabilis a cōi. ꝗ sunt duo cōia in sorte ꝛ platone. ꝛ ꝑ ꝯñs due spēs.ꝛ per ꝯñs sortes esset sub vno cōi.ꝛ plato sub alio. ꝛ ita tot essent cōia ꝛ generalissima quot sunt i-diuidua.q̄ videntur absurda. Si dicat̄ ꝙ res nō est cōplete vl̄is. sed solū h3 ꝙ est ꝯsiderata ab intellectu. Cōtra.q̄ro de illo qđ imediate denoiatur vl̄e. Aut est ꝓcise vna res ex̄ animā Aut erit ꝓcise ens rōnis. aut est aggregatū ex ente reali ꝛ ente rōnis. Si detur primū hētur ꝓpositū ꝙ res singl̄aris est simpl̄r cōplete vl̄e cōtra dictū ꝓpriū. q2 extra aiam ſm eos nulla est res q̄n sit realr̄ singularis. ꝛ ꝑ ꝯñs eadē res q̄ est realr̄ singularis est cōis. ꝛ nō plus vna q̄ alia. ergo quot sunt singularia:tot sunt cōple-tiue vl̄ia. Si detur ſm.sequitur ꝙ nulla res est vl̄is.nec ꝯpletiue.nec inchoatiue. nec in actu nec in potētia.q2 illud qđ per potētiā diuinā3 nō pōt reduci ad cōpletū actuz vt sit actuale nō est tale.nec in potētia: nec inchoatiue. ꝛ h̄ est verū. vbi non ex hoc ipō ꝙ reducit̄ ad vnū actū remanet potētia ad aliū actū sic est in di-uisione cōtinui in infinitū.ꝛ qñ aliq̄d est in po-tētia ad cōtradictoria. qualit̄ nō est in ꝓposi-to.ꝗ si ꝓcise ens rōis est cōpletiue vl̄e. ꝛ i actu ꝛ nullo mō res extra aiam sequit̄ ꝙ res ex̄ aia3 nullo mō est vl̄is.non plus vna q̄ alia. Si det̄ tertiū habet̄ ꝓpositū.q2 semꝑ ad multiplica-tionē cuiuscūq̄ ꝑtis sequit̄ m̄tiplicatio toti⁹ vel aggregati. ergo si cōpletiue vl̄e est aggre-gatū ex re ꝛ ente rōis. quot sunt res ex̄ animā quarū q̄libet est ꝑs totius aggregati.tot erūt talia aggregata.ꝛ ita stabit.ꝙ quot sunt indi-uidua tot erūt generagñalissima. Preterea.sic vl̄e est vnū in multis ꝛ predicabile de eis. ita cōe est vnū in multis ꝛ de multis.ꝛ ꝓdicabile de eis. sed hoc sufficit ad hoc ꝙ aliq̄d sit ꝯple-tiue vl̄e.ſm eos. igit̄ oē cōe habet q̄cquid req̄-ritur ad hoc ꝙ aliquid sit cōpletiue vl̄e. et per ꝯsequēs ad hoc ꝙ aliquid sit ꝯpletiue spēs vl̄ genus.sed ſm eos sicut probatū est cōitas cō-uenit nature ex se extra intellectū. ergo ꝛ esse cōpletiue vl̄e. ꝛ ꝑ ꝯsequēs ex quo sicut ꝓbatū est.quot sunt indiuidua tot sunt cōia.sequitur quot sunt iduidua tot sunt generagñalissima Confirmat̄. quia si illa natura que est in sor-te vere est cōis.ergo cū ꝯstructo sorte destrua-tur quodlibet eēntiale sibi.sequit̄ ꝙ aliqđ cōe vere destruat̄ ꝛ anihilletur.ꝛ certū est ꝙ rema-net aliqđ cōe. ex quo remanet iduiduū. Et ex tali ꝯtradictiōe cōtingit inferre distinctionē

Euasio

D Reprehēsio

realr̃ sꝫ eos: ergo vnū illoꝝ cōiuꝫ nō ē realr̃ aliō
ꝛ ꝑ ꝯñs qn̄ sunt: sūt plura. Si dicit̃: ꝙ illa na
tura ē cōis ex se ipso ꝙ ē appropriata sorti ꝑ dr̃aꝫ
ꝯtrahentē. Cōtra ꝑ te. nature extra itellectū ꝯue
nit aliq̄ cōitas. quero ergo ꝓ quo supponit ibi natu
ra. aut ꝓ ente reali. aut ꝓ ente rōnis. scđm nō
pōt dari. q2 se icladeret ꝯdictionē. Si suppo-
nat ꝓ ente reali. aut ꝓ ēte reali qđ ē singulare
realr̃. aut ꝓ aliquo ente reali qđ nō ē singula-
re realr̃. Si pmū. ergo nō ē cōe. et ꝑ ꝯñs nō ē ex se
cōe. Si dēt scđꝫ: ergo ē aliqua res extra aīaꝫ q̄ nō
ē realiter singularis: qđ tn̄ negāt q2 dicūt ꝙ na-
tura ē realiter vna nūero ꝛ singularis. Ter-

Tertio arguitur.

tio arguo sic. hūanitas in sorte ꝛ humanitas i
platone realr̃ distinguūt. ergo vtraq3 illarū ē re-
alr̃ vna nūero. ꝛ ꝑ ꝯñs neutra ē cōis. Si dr̃:
ꝙ iste nature nō sūt distincte nisi ꝑ istas dr̃as
additas. sicut nec aliq̄ earū ē vna numero nisi
ꝑ dr̃aꝫ additā. ꝛ iō neutra ē de se singularis: sꝫ
ē de se cōis. Cōtra. ois res seipa vl ꝑ aliq̄d sibi
intrinsecū distinguit̃ essentialr̃ ab oni alia re
a qua essentialiter distiguit̃. sꝫ humanitas q̄ ē
in sorte essentialr̃ distinguit̃ ab humanitate
q̄ ē in platone. ergo seipsa vel ꝑ aliq̄d intrinsecuꝫ
sibi ab ea distinguit̃. Nō ergo ꝑ aliq̄d extrinsecū
additū illi. maior ptꝫ. q2 nihil ē dictū: ꝙ sortes
distinguit̃ ab isto asino ꝑ platonē essentialr̃.
Silr̃ eē idē ꝛ diuersū ꝯsequit̃ ens imediate: ergo
nihil ē idē vl diuersū ab aliquo ꝑ aliqđ extrin-
secū. Silr̃ sm̄ phm ꝛ cōme. iiij. metha. Omne
ens ē vnū ꝑ essentiā ꝛ nō ꝑ additū: ergo nihil est
vnū numero ꝑ aliq̄d additū. ergo natura q̄ ē i sor-
te: si sit vna nūero. seipa vl aliquo sibi essentia
li erit vna numero. Similr̃ si natura sit vna. ergo
nō ē cōis. ꝛ ꝑ ꝯñs nō ē de se cōis. q2 ista deter-
minatio: de se: nō ē determīatio distrahēs nec
diminuēs: ergo a negatiōe determinabilis abso-
lute: ad negationē determinabilis cū ista der-
minatiōe ē bona ꝯña. ergo sicut sequit̃: sortes nō
ē homo: ergo nō ē necrio hō. ita sequit̃: hūanitas
sortis q̄ ē i sorte nō ē cōis: ergo nō ē đ se cōis. Cō-
firmat̃. q2 q̄ncūq3 aliq̄d debet cōuenire alicui
de se nō positiue sꝫ negatiue: sicut dr̃ ꝙ creatu-
ra de se nō est ens. ꝛ ꝙ materia de se est ꝑuata:
q̄ ꝛ cōsimilia falsa sunt de vi sermonis. sꝫ vera
sunt sꝫ ꝙ equipollēt q̄busdā negatiuis. puta
talib9 materia nō ē de se formata. creatura nō
est de se ens tale. q̄uis nō oporteat ꝙ aliq̄d in
sit illi cui dr̄ ex se ꝯuenire. tn̄ illud simpliciter:
saltē ꝑ potētiā diuinā pōt sibi inesse: sicut cre
atura simpliciter pōt eē n̄ ens. et materia pōt
ꝑuari vel eē ꝑuata. ergo similr̃ humanitas q̄ ē in
sorte: pōt eē cōis plurib9 hoib9. ꝯñs ē impossi-
bile: ergo ꝛ añs. ꝓbo falsitatē ꝯsequētis. q2 q̄n̄ ali-
qua sūt idē realr̃ impossibile est ꝙ vnū sit idē
realr̃ cū aliquo q̄n aliud sit idē realr̃ cū eodē
ꝛ hoc est verū in creaturis. ꝛ etiā aliquo mō est
verū in deo. q2 q̄uis nō sit veruꝫ dicere ꝙ pr̃
est filius. nō obstāte idētitate tā patris ꝙ filij
cū essentia diuina. tn̄ verū est dicere ꝙ pr̃ est
illa res q̄ est filius. ergo humanitas q̄ est in sor-
te cū sit eadē realr̃ cū differētia ꝯtrahēte. si hu-
manitas q̄ est in sorte pōt esse realr̃ cuꝫ differē-
tia contrahēte in platone. sequit̃ ꝙ differētia
ista cōtrahēs. et illa cōtrahēs possent esse vna
res. ꝛ ꝑ ꝯñs aliqua vna res posset esse sortes ꝛ
plato. qđ includit cōtradictionē. Preterea. qñ

Quarto argu.

quid a ꝑte rei distinguit̃ ab alio qđ nō est de in-
tellectu suo formali pōt ītuitiue videri sine il-
lo alio. sm̄ istū doctorē: qui etiā ponit ꝙ essen-
tia diuina pt̄ intuitiue videri sine ꝑsona. ergo
humanitas que est in sorte. pōt intuitiue vide-
ri sine aliqua dr̃a ꝯtrahēte. ꝛ ꝑ ꝯñs cū iste hu-
manitates distinguātur loco ꝛ subiecto. ꝑ ta-
lis intellect9 distinguere vnā ab alia sine oni
dr̃a ꝯhente. qđ nō esset possibile si ꝑcise distin-
guerētur ꝑ suas dr̃as ꝯhentes. ergo seipis distin-
gūtur nūeralr̃. Cōfirmat̃. q2 talis intellect9
pōt formare talē ꝓpositionē negatiuā dicēdo
hoc non est hoc. ꝛ pōt scire istā esse verā. ergo ista
res seipa nō est alia res. Cōfirmat̃. q2 sm̄ istū
doctorē formalr̃ cōpossibilia vel repugnātia
suis rōibus formalib9 sunt cōpossibilia vel re-
pugnātia. igit̃ eadē rōe. q̄cūq3 distinguūt̃ vel
sunt eadē suis rōibus formalib9 distinguunt̃ vel
sunt eadē. ergo si iste humanitates. puta sortis et
platonis distingūtur realr̃ suis ꝓprijs rōnib9
formalib9: ꝛ ꝑ nulla addita distingūtur. et ꝑ
ꝯñs q̄libet istarū de se. sine oī addito distigui-
tur realr̃ ab illa. Assumptū pꝫ. q2 dicit sic. No-
tandū ꝙ sic repugnāt ex ꝓprijs rōibus. ita nō
repugnātia siue ꝯpossibilitas est ex ꝓprijs rō-
nibus cōpossibiliū. Si dicat̃ ꝙ ex hoc ip̄o ꝙ
dicis. iste humanitates distinguūt̃ realr̃. inclu-
dis istas dr̃as ꝯhentes. q2 nō sunt iste nisi ꝑ
istas dr̃as ꝯhentes. ꝛ iō suis rōnib9 formalib9
distinguūtur. q2 iste differētie sunt de rōne for-
mali istarū humanitatū. ita ꝙ istis differētijs
circūscriptis non remanet nisi hūanitas indi-
stincta. Cōtra. q̄ncunq3 aliqua distinguūtur
quocūq3 modo a ꝑte rei: pōt iponi termin9 q̄ ꝑ-
cise stet pro vno ꝛ nō pro reliquo. Alit̃ eīm nō
posset eē aliqua ꝓpositio vera. denotās distin-
ctionē vni9 ab alio. Impono ergo istū t̃minuꝫ
a. q̄ ꝑcise stet pro illo qđ in sorte distinguit̃ for-
malr̃ ꝛ nō realr̃ a dr̃a ꝯhente. q2 ꝑ te aliqđ est
in sorte qđ distinguit̃ formalr̃ a dr̃a ꝯhēte. qđ
tn̄ est idē realr̃ cū illa dr̃a. ꝛ iō est realr̃ singu-
lare. Impono etiā istū terminuꝫ b. q̄ ꝑcise stet
pro illo qđ formalr̃ distinguit̃ a dr̃a ꝯtrahēte

in platone. ꝛ tñ ē idē realiter cū illa dr̃a ꝯben-
te: tūc quero. Aut. a. ꝛ. b. sunt idē realit̃. aut nō
Si sic. ꝑ ipsis nō variatis nullo mō distinguū
tur realiter. ꝛ ꝑ ꝯñs est aliqd indistinctū reali
ter in sorte ꝛ platone. qđ isti negāt: qꝛ ponunt
ꝙ nihil idē realit̃ indistinctū est in sorte ꝛ pla
tone. si nō sūt idē realit̃. ꝑ distinguūt̃ realit̃. ꝑ
ꝑ suas rōnes ꝓpinquas formales. ꝫ iste nō in
cludūt illas dr̃as ꝯbentes ꝑpositū. Et ita ha-
bet̃ ꝓpositū ꝙ seipsis distinguūt̃. Et ꝓpterea
ꝫ est vera ꝑ te a formalit̃ repugnat dr̃e ꝯbenti
ipsi⁹ platonis. ꝑ ꝑ ꝓpriā rōnē sibi repugnat. ꝑ
ꝑ ꝓpriā rōnē ab ea distinguit̃ realit̃. ꝑ seipsa di
stinguit̃ realit̃. ꝛ nō nisi nūeralit̃. qꝛ nō distin-
guit̃ specie nec genere. ꝑ seipsa ē vna numero.

Si dr̃ ꝙ qcūq₃ repugnāt: vel sunt cōpossibi-
lia suis ꝓprijs rōnib⁹. vel ꝑ aliq̄ eadē realiter
cū illis repugnāt. vel sūt cōpossibilia. Hoc nō
valet. qꝛ sicut ꝫm istū doctorē pꝫ ibi. nō tm̄ lo
quit̃ de repugnātia ꝛ cōpossibilitate rerū rea
liter distinctarū: ꝫ etiā de repugnātia ꝛ cōpos-
sibilitate illoꝝ q̄ formalit̃ distinguūt̃. vel sunt
cōpossibilia: sicut pꝫ de essentia diuina. ꝑ. a. ꝛ
b. seipsis distinguūt̃. vel erūt idē realit̃. etiā cir
cūscriptis illis differentijs. ꝛ nō sūt idē realit̃
qꝛ si sic. nūꝙ̄ possent distingui realit̃: ꝑ seipsis
distinguūt̃.

K
Quarto arguitur

Quarto arguo sic. si natura ꝯ-
cta esset realit̃ distincta a b oī gradu ꝯbente.
natura ex se esset vna numero sicut ꝓbatū est in
ꝑma q̄stiōe. ꝑ cū ista natura ꝓpt̃ identitatem
realē₃ cū dr̃a ꝯbente nō sit min⁹ vna sequit̃ ꝙ
ipa erit ex se vna numero. Cōfirmatur. qꝛ na
tura nihil vnitatis ꝑdit ꝑ ꝫ ꝙ ē eadē₃ realiter
cū illo qđ ē sūme vnū. ꝑ nō min⁹ erit de se vna
ꝑ hoc ꝙ ē eadē realit̃ cū dr̃a idiuiduali: ꝙ̄ si di-
stingueret̃ realit̃ a dr̃a indiuiduali. Cōfirma
tur. qꝛ ꝫm istū doc. quēcūq₃ ordinē haberēt ali
qua si essent distincta realiter. eūdē ordinē ha
bent vbi distinguūt̃ aliquo mō. nō tm̄ realiter
sed si differentia cōtrahēs ꝛ natura distingue
rentur realiter haberēt ordinē sicut duo: quo-
rū vtrūq₃ esset vnū numero. ꝛ vnum esset ex se
potētia ꝛ aliud actus. ꝛ ꝑ consimilē ordinē ha
habunt vbi distinguūtur formaliter. Ista cō-
firmatio magis est manifesta de natura gene
ris respectu dr̃arū specificarū. qꝛ si natura co-
loris nō esset realiter eadē cū₃ differentia spe-
cifica albedinis nec natura coloris eēt eadē₃
realiter cū dr̃a nigredinis. ꝛ cū distinguerent̃
iste nature seipsis. haberent ordinē perfectio-
nis et imperfectionis. ꝑ vbi mō nō distinguūt̃
realiter a differētijs specificis. sed inter se di-
stinguuntur realiter seipsis: habebūt eundē or-
dinē. quod non esset possibile nisi seipsis distī
guerētur: quia cōtradictio est ꝙ aliqua seipsis

se habeant sicut perfectius ꝛ imperfectius. ni
si seipsis distinguātur. cū ꝑfectū ꝛ imꝑfectū ne
cessario distinguātur. ꝑ si mō iste nature speci
fice seipsis habeāt ordinē perfectionis ꝛ imꝑfe
ctionis. seipsis distinguūtur.

L
Quīto arguitur

Quinto sequeret̃
ꝙ ille gradus est cōicabilis cū natura. imo de
factō cōicat̃ plurib⁹ vniuersalib⁹. qđ repugnat
nature respectu differentiarū indiuidualiū. ꝑ
nō minus cōicabilis ē gradus indiuidualis ꝙ̄
natura.

M
Sexto arguitur

Sexto. q̄a illa dr̃a ꝛ illa natura. aut
sunt eiusdē rōis. aut alterius. Si eiusdē rōnis
ergo nō plus est vnū singulare de se ꝙ̄ reliquū
Si alterius rōis. Cōtra. illa q̄ sunt vna res in
creaturis. nō sunt alterius ꝛ alteri⁹ rōnis. sed
dr̃a idiuidualis ꝛ natura ꝯtracta sunt vna res
ergo ꝛc̄.

Hic probat trib⁹ medijs ꝙ natura et dr̃a idiuidual̃ nō sunt alteri⁹ rō nis Primo

Similit̃ maior est similitudo ꝛ cōue
nientia vel eq̄litas int̃ illa q̄ sunt vna res. ꝙ̄ int̃
illa q̄ distinguūtur realr̃. ergo magis vel eq̄lit̃
ꝑñt cōuenire in ꝓprietatib⁹ ꝛ passionibus. dū
mō tñ oīa sint essentialr̃ simplicia vel ꝯposita
ergo si gradus indiuiduales cōtrahētes natu
rā asini. cōueniūt in hac passione. qꝛ vterq₃ est
de se hoc. eque poterit gradus indiuidualis ꝛ
natura q̄ est eadē realit̃ cū illo gradu in eadē₃
passione cōuenire.

Secundo.

Similit̃ nō sunt min⁹ eius
dē₃ rōnis. a ꝛ b q̄ sunt idē realr̃. ꝙ̄ a ꝛ d. si disti
guātur realr̃. ꝫ natura q̄ est in sorte. ꝛ natura q̄
est in platone q̄ distinguūtur realr̃. sunt eiusđ
rōnis. ergo multo forti⁹ natura sortis ꝛ dr̃a cō
trahens erūt eiusdē rōis.

Tertio

Silr̃ tūc sortes in-
cluderet aliq̄d alteri⁹ rōis ab illo qđ est in pla
tone. qđ falsū₃ ē. qꝛ tūc sortes ꝛ plato nō eēnt
simplicit̃ eiusdē rōis.

N
Septio arguit̃.

Septio. si natura sic ꝯ
beret̃ ꝑ se per drām ꝯbentē distinctā solū for
malit̃. equalit̃ poss₃ poni vniuocatio realis. ꝫ
est alicui⁹ realis a p̄te rei vniuoci deo ꝛ creatu
ris. sic pōt poni talis vniuocatio respectu idi-
uiduoꝝ quorūcunq₃ in creaturis. cōsequēs est
cōtra eos qui ponūt ꝑ se ꝙ est aliq̄s cōcept⁹
vniuocus deo ꝛ creature. ꝛ nō aliq̄d a p̄te rei
sicut ponūt ex p̄te alia. ꝯña pꝫ. qꝛ nō debet ne
gari talis vniuocatio. nisi qꝛ sequeret̃ cōposi-
tio in deo ex aliquo cōtracto. ꝛ aliquo ꝯtrahē-
te. sed ponēdo distinctionē formalē: nō sequit̃
aliqua ꝯpositio. qꝛ illa q̄ tm̄ formalit̃ distinguū-
tur nō cōponūt. sicut pꝫ de diuina essentia et
relatione. ergo talis vniuocatio nō repugnat
simplicitati diuine. Confirmat̃. qꝛ nō est ma
ior ratio. ꝙ ista distincta formalr̃ cōponant ꝙ̄
alia. ꝙ̄uis ista magis distīgātur ꝙ̄ alia. qꝛ qua
rōe ponūtur gradus in distinctiōe formali. ea
dē₃ rōe ponūtur gradus in cōpositiōe ex distī-
ctis formalit̃. Cōfirmat̃. qꝛ sicut q̄n aliqua di
stingūtur realit̃. siue magis siue min⁹. si faciāt
ꝑ se vnū. nō est maior rō ꝙ ista cōponāt ꝙ̄ illa.

ꝗuis ista min⁹ ꝗ illa. Ita si aliqua distinguā-tur formaliter et faciant per se vnū nō est ma-ior ratio ꝙ ista cōponant ꝗ illa. ergo vel oīa di-stincta formaliter facientia vel constituētia ꝑ se vnū: cōponunt. vel nulla. Item discurrē-do per dicta. in modo ponendi videntur mul-ta nō bene dicta. Primū qđ dicit: ꝙ natura ē prior naturaliter hac entitate vt hec est. hoc nō ē verū. tū q2 eadē ratiōe cū sit distictio forma-lis inter essentiā ⁊ relationē. essentia esset pri-or naturaliter relatione qđ falsum est. tū q2 ꝑ3 dicta sua alibi. omne prius natura alio: pōt ꝑ potentiā diuinā fieri sine posteriori. sed hoc ē impossibile de natura: cū sit eadē realiter cū3 differentia contrahente. Assumptū ꝑ3. q2 po-nit ꝙ om̄e prius alio: pōt esse sine eo: ⁊ nō cō-uerso. Scđo nō videt̄ bene dictū: ꝙ differen-tia indiuidualis nō est quidditatiua. q2 omne quod est de essentia alicuius per se in genere: est de quidditate ipsius: ⁊ per ꝯn̄s est entitas ꝗdditatiua. sed hec differentia indiuidualis est de essentia indiuidui qđ est per se in genere. ergo ⁊c̄. Si dicat̄ ꝙ reqrit̄ ꝙ sit entitas cōicabil: q2 omis quidditas ē cōicabilis. Hoc videt̄ di-ctū sine rōne. q2 sicut tu ponis ꝙ oīs ꝗdditas est cōicabilis: ita eade3 facilitate ponā ꝙ oīs ꝗdditas realis ē cōicabilis distinctis specie: et ita entitas specifica: non erit entitas ꝗddi-tatiua. Videt̄ ergo dicendū: ꝙ oīs entitas q̄ ē de essentia alicu⁹ rei ꝑ se vnı⁹ ⁊ existentis ꝑ se in genere: est entitas quidditatiua. ita ꝙ siue sit cōicabilis siue sit icōicabilis: nihil refert. imo veri⁹ debet dici sicut patebit: ꝙ nulla entitas ꝗdditatiua realis est cōicabilis: nisi sicut for-ma cōicatur materie vel tali modo quo res di-stincta cōicatur rei distincte. Tertio nō vide-tur bene dictū: ꝙ natura sit indifferens de se. ⁊ tñ ꝙ realiter sit differentia cōtrahens. q2 sic̄ arguū est illud qđ est de se indifferens est in-differens. sed indifferens nō est idē realiter: cu3 nō indifferenti realr̄. ergo natura ⁊ dr̄a cōtrahēs nō sunt idē realiter. Cōfirmat̄. q2 si sit de se i-differens aut est realiter de se indifferens: aut nō. si non: ergo nihil facit ad ꝓpositū. si sic. ergo pōt cōicari: qđ prius improbatū est. Ex isto sequi-tur: ꝙ nō videt̄ bene dictū: ꝙ natura sit de se i-differens. ⁊ tñ appropriata per idētitatē. q2 si sit realiter in hoc: repugnat sibi esse in alio. ergo nō est de se cōis nisi forte negatiue. Quarto non videtur bene dictū: ꝙ natura est realiter vna numero: ꝗuis sit de se cōis. ⁊ sit vna nūe-ro tñ denominatiue. q2 ꝗñ aliq̄ faciunt vel cō-stituūt vnū per se. qua ratione passio vel ꝓpe-tas forme predicatur denominatiue de mate-ria: eadem ratiōe ꝓprietas vel passio materie predicat̄ denoīatiue de forma. ergo cū natura ⁊ dr̄a cōtrahēs faciāt vnū ꝑ se. qua rōe vnitas vniūsalis predicat̄ denoīatiue de natura. ita ꝙ natura est vna nūero realr̄. eadē rōne vnitas minor q̄ est passio ipius nature predicabit̄ de-noīatiue de differētia iduiduali. ita ꝙ dr̄a in-diuidualis realr̄ erit cōis: ⁊ vna vnitate mio-re. ⁊ per ꝯn̄s totū singulare eadē rōne denoia-bit̄ ab vtraq3 vnitate. ⁊ ita singulare nō plus erit vnū nūero ꝗ cōe vel vnū vnitate minore.

Per illud ꝑ3. ꝙ illud simile est ad oppositū. q2 sicut dr̄a specifica nō debet dici vna vnita-te minore ꝗ sit vnitas specifica. ita vnitas ge-neris nō pt dici vna vnitate maiore ꝗ sit vni-tas generis. Quito nō videt̄ bene dictu3 qđ dicit̄. ꝙ vl̄e in actu est illud qđ habet aliqua3 vnitate indifferentē ⁊c̄. Quia cum coporteret ꝙ vl̄e in actu esset vnū in multis ⁊ de multis. Modo q̄ro. Aut illud vl̄e est ens rōnis. ⁊ per ꝯn̄s nō est vnū in multis singularib⁹ extra aīa3 nisi ꝑ ꝑdicationē. qđ est dici de multis. ergo disti-guēdo esse in multis a dici de multis. nō ē ve-rū. Si aūt illud vl̄e sit extra aīa3. ergo est in re ꝑm aliquā vnitatē. Sexto nō videt̄ bene di-ctu3. ꝙ cōitas ⁊ simılr̄ singularitas cōueniūt nature extra itellectū. q2 nihil ex̄ itellectū est cōe. cū ex̄ itellectū sit qđlibet realr̄ singulare.

Ideo dico alr̄ ad q̄stionē. ⁊ prio ōndā cōclu-sionē. ꝙ q̄libz res singularis seipa est singula-ris. Et h̄ ꝑsuadeo sic. q2 singl̄aritas imediate cōuenit illi cui⁹ ē. ergo nō pt sibi ꝯuenire ꝑ aliqđ aliud. ergo si aliq̄d sit singulare. seipo est singl̄are

Preterea. sic̄ illud qđ est singulare se h3 ad esse singulare. ita qđ ē vl̄e se h3 ad eē vl̄e. ergo sic̄ illud qđ ē singulare. nō pt ꝑ aliqđ additu3 sibi fieri vl̄e vel cōe. ita illud qđ est cōe. nō pt ꝑ aliq̄d si-bi additū fieri singulare. ergo q̄cq̄d est singu-lare per nihil additū: est singulare seipo. Se-cunda cōclusio. ꝙ oīs res extra aīam est realr̄ singularis ⁊ vna numero. q2 oīs res extra aīa3 vel est simplex vel cōposita. Si sit simplex. nō includit multas res. sed oīs res nō includens multas res est vna numero. q2 oīs talis res. ⁊ vna alia res cōsimilis ꝑcise sunt due res. ergo vtraq3 illarū est vna numero. ergo oīs res sim-plex est vna nūero. Si sit cōposita. taudē op3 deuenire ad certū numerū ꝑtiū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s totu3 cōpositū ex eis erit vnū nūero. vel erit vnū ag-gregatiue. Et hoc etia3 pōt argui sub ista for-ma. Accipio illā rem quā nō ponis rem singu-larē. ⁊ quero. Aut includit plures res. aut nō. si nō Accipio vnā cōsimilē distinctā realr̄. ⁊ ar-guo sic. Iste res sunt distincte realr̄. ⁊ nō sunt in numero infinito. ergo i numero finito. ⁊ nō nisi in dualitate manifestū est. ergo sunt ꝑcise

Marginal notes:

D
Cōtra dicta scoti

P
Cōclusio pria in q̄stionis auctoris ꝓbatur Primo.

Secundo

Q
Scđa conclusio

due. et per cōsequēs vtraq; illarū erit vna numero. Si autē includit plures res ⁊ non infinitas. ergo finitas ⁊ per ꝯñs ibi erit numerus rerū. ⁊ ita quelibȝ illarū inclusarū erit vna numero et singularis. Ex istis sequitur: ꝙ quelibet res extra animā seipsa est singularis: ita ꝙ ipsa sine omni addito est illud quod immediate denominatur ab intētione singular. nec sūt possibilia quecunq; a parte rei qualitercunq; distincta: quorū vnū sit magis indifferens ꝙ̄ reliquū. vel quorū vnū sit magis vnū numero ꝙ̄ reliquū: nisi forte vnū sit perfectius alio. sicut iste angelus est perfectior isto asino. ⁊ ita quelibet res extra aiam seipsa erit hec. nec est querenda aliqua causa indiuiduationis: nisi forte cause extrīsece et intrinsece quādo indiuiduū est compositū: sed magis esset querenda causa quomodo possibile est aliquid esse cōmune et vniuersale.

R Responsio auctoris ad formam questionis.

Respondeo ḡ ad formā questionis: ꝙ illud quod est vniuersale ⁊ vniuocū non est aliquid realiter ex parte rei distinctū formaliter ab indiuiduo. Nā eī nō sit distinctum formaliter tm̄ patet. quia tunc quandocunq; predicaretur superius de inferiori: p̄dicaretur idem de se: quia superi⁹ et inferius essent eedem res. ꝯñs est falsum. Item tunc nū ꝙ̄ idē genus predicaretur de diuersis speciebus: sed esset aliud et aliud predicatū: quod videtur inconueniens

S Ad primū argumentum prime opinionis.

Ad primū argumentū alterius opinionis dico: ꝙ inesse alicui pōt eē dupliciter. vel realiter. vel ꝑm predicationem quomodo dicit̃ predicatum inesse subiecto de quo dicitur. Primo modo verū est: ꝙ cuicūq; inest aliquid: inest sibi in quocūq;. Secundo modo non oportet: si subiectū sit terminus cōmunis. Et ideo non sequit̃. si natura hominis de se sit hec: ꝙ in quocūq; est natura hominis ꝙ est hic homo: tm̄ ista ꝑpositio. natura hominis de se est hec. est distinguēda ꝙ̄uis forte nō de virtute vocis seu sermonis: eo ꝙ natura hominis pōt supponere simpliciter vel personaliter. hoc est eo ꝙ pōt stare pro re extra aiaȝ vl̃ pro se: si scd̄o modo. hec est falsa. natura lapidis de se est hec. quia tunc denotatur ꝙ conceptus mentis qui est vniuersalis de se sit hic lapis. et hoc est falsum. quia iste conceptus nec de se nec per quācūq; potentiā pōt esse hic lapis: ꝙ̄uis possit vere predicari de eo: nō pro se sed ꝑ re extra. Si accipiatur primo modo. sic hec est vera. natura hominis de se est hic homo: et tm̄ cū hoc stat ꝙ natura hominis ꝺ se sit ille homo ⁊ ille homo: imo ꝙ natura hominis de se nō est hic homo: quia cū natura hominis sit terminus cōis. ille poterunt esse vere sicut due subcontrarie: quarū vtraq; verificatur ꝑ aliquo alio singulari. q: tūc equipollēt istis ꝑticularibus. aliqua natura de se est hic homo. que verificat̃ pro hac natura. ⁊ aliqua natura de se nō est hic homo. que verificat̃ pro alia natura q̄ nō est hec natura. Et eodeȝ modo sicut iste stant simul. homo est sortes. homo est plato. ita iste stant simul. natura hois de se est hic homo. natura hois de se est iste homo. Et qn̄ dicitur. si natura hois de se ē hic hō. ḡ in quocūq; est natura hois. illud est hic hō. Respondeo ꝙ nō sequit̃ formalit̃ de vi sermonis: ꝗ est fallacia figure dictionis. eo ꝙ mutat̃ vn⁹ modus supponēdi in aliū. Nā in ista. natura hois de se est hic homo. ibi natura homis supponit determiate. in ꝯñte aūt magis supponit ꝯfuse tm̄. Tamē quicq̄d sit de hoc. hec est vera. Natura hois in quocūq; est illud est hic homo. q: habȝ vnā singularē verā. scȝ hec natura hois ī quocūq; est illud est hic homo. Et tūc arguēdo sic. Natura hois in quocūq; est illud ē. hic homo. natura hois est in illo hoīe. ergo iste homo est hic homo. est fallacia ꝯsequēt̃. q: arguitur ex oibus indiffinitis. Sed quātū ad diuersitatē illarū ꝑpositionū. quarū vna negat̃: ⁊ alia cōcedit̃ est dicendū vniformit̃ sic de istis cuiuslibȝ hois asinus currit. Asinus cuiuslibȝ hois currit. Sciendū tm̄ ꝙ qn̄ dicitur natura hois de se est hic homo. debet itelligi vt sit cōstructio intrāsitiua. hoc est. natura que est homo est de se hic homo.

T Ad scd̄m

Ad scd̄m ꝯcedo. ꝙ cui ꝯuenit de se vnū oppositorū. ei de se repugnat aliud oppositū. ⁊ iō q: natura de se est hec. ꝑm ꝙ natura supponit ꝑsonaliter. iō cōcedo vniformiter ꝙ nature repugnat multitudo numeralis. hoc est nature repugnat esse in alio: ⁊ nature repugnat esse in multis. Prima istarū verificat̃ pro vna singulari. q: huic nature repugnat esse in alio. cū hoc tm̄ stat ꝙ nature nō repugnat esse in alio. imo nature de se conuenit esse in alio. hoc est nature cōuenit esse aliud. q: verificat̃ pro alio singulari. q: sicut dictuȝ est. iste due sunt indiffinite. ⁊ per ꝯñs cū subiectū in eis supponat ꝑsonaliter. equipollēt duab⁹ ꝑticularibus. quarū vtraq; habȝ aliquā singularē verā. ⁊ per ꝯñs vtraq; est simplicit̃ vera. Ista aūt. nature repugnat esse in multis est vera pro qualibet singulari. q: cuilibet nature repugnat esse in multis. Si dicat̃. nature non repugnat p̄dicari de multis. ergo nec nature repugnat esse in multis. Respōdeo ꝙ aūs est distinguendū. eo ꝙ subiectū pōt supponere ꝑsonalit̃. ⁊ sic est simplicit̃ falsuȝ. q: q̄libȝ singularis est falsa. scȝ isti nature nō repugnat. ⁊ illi nature nō repugnat ⁊c̃. ⁊ sic de singulis. Uel pōt subiectū supponere simplicit̃. ⁊ sic est aūs

verũ. quia tũc denotatur ꝙ istud cõe natura q̃d nõ ẽ in re. sed tm̃ in mente põt p̃dicari de multis nõ ꝑ se sed ꝑ reb⁹. Primo modo ꝯña ẽ bona. q2 tã i añte ꝙ in ꝯñte supponit subiectũ ꝑsonalr̃. ⁊ sicut ꝯñs ita ⁊ añs ẽ falsũ. scḋo modo ꝯña nõ valet q2 in añte subiectũ supponit simpliciter. ⁊ in ꝯñte ꝑsonalr̃. et ita ẽ fallacia equiuocatiõis penes tertiũ modũ. Si tñ subiectũ cõsequẽtis posset habere suppositionẽ simplicẽ. ꝯñs esset negandũ. ⁊ ꝯña negãda: accipiẽdo esse in ꝓ esse in aliquo realiter ⁊ subiectiue q2 sic natura in nullo singulari ẽ: hoc est dictũ istud cõe in nullo singulari est subiectiue. Si dicit̃ ꝙ aliquid cõe nõ est hoc aliq̃d: ⁊ distinguit̃ ab omĩ alio hoc aliquo. ergo natura de se nõ distĩguit̃ ab omĩ alio hoc aliquo: tũc enĩ nõ esset il e lapis: lapis. ergo de se nõ est hic lapis. Respondeo sicut prius ꝙ hec est vera. natura lapidis de se distinguit̃ ab omĩ alio hoc aliquo. ꝓ vna singulari: ergo ꝙ subiectũ supponit ꝑsonalr̃ et hec sĩlr̃ est vera ꝓ alia singulari. natura lapidis de se est ali⁹ lapis ab isto. ⁊ ideo nõ seq̃t̃ ꝙ ali⁹ lapis nõ sit lapis: sicut nõ sequit̃. homo distinguit̃ a sorte. vel homo nõ est sortes. ⁊ hõ est sortes. ergo sortes nõ est sortes vel distinguit̃ a sorte. Est etiã illud argumẽtũ p̃ncipale ad oppositũ. q2 sicut q̃n alicui cõuenit de se vnuz oppositũ: ei de se repugnat aliud oppositũ ita q̃n alicui cõuenit vnũ oppositũ: eidẽ dum sibi cõuenit illud oppositum repugnat aliud oppositũ: sicut si sorti cõuenit eẽ albũ. dũ sortes est albus: nõ põt sibi cõuenire aliud oppositũ scz ꝙ sit niger. ergo si natura lapidis est hec natura lapis. dũ est hec nõ põt eẽ in alio. et ita dũ est hic lapis: nõ põt eẽ aliquis lapis quin sit iste. ⁊ ita p3 ꝙ argumẽtũ est contra seipsuz. Et ideo pro eo ⁊ pro me respondendum est: sicut dictũ est.

Ad tertiũ. Ad tertium dicendum ꝙ aliquod obiectuz est prius naturaliter ipso actu et aliquod non. et ideo vniuersale nũq̃ est prius naturaliter vniuersaliter ipso actu. nec est ista ꝓpria ratio obiecti intellect⁹: scz vniuersale in actu quia sicut patebit alias primum obiectum intellectus primitate generationis est ipsuz singulare. et hoc sub propria ratione: et non sub ratione vniuersalis.

Ad quartũ. Ad quartũ dico. ꝙ nulla est vnitas nature existentis in isto lapide: quin eque primo sit istius lapidis. Tamen distinguo de vnitate. Uno mõ dicit̃ vnitas s̃m ꝙ denominat precise aliquid vnũ et non plura. nec vnum in comparatiõe ad aliud distinctum ab eo realiter: et isto modo dico ꝙ omis vnitas realis est vnitas numeralis. Aliter dicitur vnitas s̃m ꝙ denominat plura. vel vnuz in comparatione ad aliud distinctuz realiter. ⁊ isto modo vnitas specifica denoĩat ipm̃ sortem ⁊ platonẽ. et vnitas generis denoĩat istũ hoiem ⁊ istũ asinũ. nõ aliq̃d quocũq3 modo distinctuz ab ipis indiuiduis. ergo denoĩat imediate ipa indiuidua. Unde sicut vere dicit̃. ꝙ sortes ⁊ plato sunt vnũ vel idẽ specie ⁊ sortes est idẽ spẽ cũ platone: ⁊ ꝙ ille hõ est idẽ vel vnus cũ isto spẽ. ita vere dicit̃ ꝙ ille homo ⁊ iste asinus sunt vere vnũ genere. hoc est dictũ. ꝙ ista sub eadẽ specie vel sub eodẽ genere cõtinẽtur quã expositionẽ expresse ponit phs. i. tho. c. de eodẽ: sicut dictũ est in p̃ma q̃stione istius materie. ⁊ isto modo cõcedo ꝙ nõ ois vnitas vel idẽtitas realis est nũeralis. sed ista vnitas nõ cõuenit nature quocũq3 modo distincte ab indiuiduis. sed cõuenit imediate ipis iDiuiduis vel vni in cõparatiõe ad reliquũ. quod idẽ est.

Respõdetur ad argumenta probãtia falsitatẽ primi. Ad primum. Sed q2 argumẽta vadũt cõtra primũ intellectũ. ideo respõdeo ad illa. Ad primũ q̃n dicit̃ s̃m phm̃. ꝙ in oi genere est vnuz primũ q̃d est metrũ ⁊ mensura oim aliorũ illius generis. Dico ꝙ sicut patebit in scḋo libro. ꝙ mensura aliquãdo est vera res extra aiam. sicut ꝑ vlnã mẽsurat̃ pãnus. Aliq̃n mensura est tm̃ quidã ꝯceptus in mente. Prima mensura dicit̃ esse vna vnitate numerali. sed hec est falsa. ꝙ in oi genere est tm̃ vnũ q̃d est mensura oim aliorũ. ergo si habeat veritatẽ deb3 intelligi. ꝙ in oi genere est aliq̃d q̃d est mẽsura oim aliorũ specie distinctorũ. nõ aũt oportet ꝙ sit mensura oim aliorũ. siue distinguãtur specie siue nõ. ⁊ isto mõ sunt plura quorũ q̃dlibet est mensura oim aliorũ spẽ distinctorũ. ⁊ q̃dlibet illorũ est vnũ vnitate numerali. Et q̃n dicit̃ vnitas p̃mi mẽsurãtis est realis. Dico ꝙ si ly p̃mi teneat̃ positiue. sic h̃ ẽ falsa ꝓpter falsaz implicationẽ. q2 nihil est sic primũ mensurãs. Si aũt teneat̃ negatiue. ꝯcedo eã. q2 talia p̃ma sunt multa. scz q̃dlib3 indiuiduũ illius speciei. maxime si q̃dlib3 sit eque simplex. Et q̃n dicit̃. ꝙ nullũ singulare est mẽsura oim illorũ que sunt in illo genere. cõcedo ꝙ nõ indiuiduorũ eiusdẽ speciei. sed est mẽsura oim spẽ distinctorũ. ⁊ hoc sufficit ad ꝓpositũ.

Uerũtñ sciendũ ꝙ phs vel principaliter vel solũ loquit̃ de illis que sunt eiusdez speciei. sic p3 per exempla sua ibidẽ. ⁊ de illis que habẽt indiuidua. quorũ aliqua sunt maiora: ⁊ aliqua minora. ⁊ vult ꝙ illud q̃d est minus aliis sit mẽsura aliorũ. nõ tñ oim indiuiduorũ illius speciei sed tm̃ illorũ que nõ sunt ita parua.

Ad scḋm. Ad scḋm dico. ꝙ in specie albo. fit cõparatio: nõ ꝓpt̃ vnitatẽ cõceptus: nec p̃cise ꝓpter vnitatẽ numeralẽ: nec p̃cise ꝓpter vnitatẽ specificã. siue ponat̃ sicut positũ est in p̃ncipio solutiõis istius argumẽti. siue ponat̃ s̃3 modũ aliquorũ falsuz

ymaginandi. qꝛ tūc in omni specie albo.esset comparatio. sed propter hoc est comparatio: quia plura idiuidua eiusdē speciei possunt facere vnū indiuiduū.et ideo vbi multa indistīcta loco et subiecto possunt facere vnū ibi ponenda est talis comparatio et nō alibi. Et qa hoc est possibile de indiuiduis eiusdē speciei. et non de indiuiduis diuersarū specierū. ideo in specie athoma.ponit̄ cōparatio ꝛ nō in genere. Verbi gratia.hoc albū dicit̄ albius alio albo.quia habet plures partes albedinis i eodē subiecto primo.et si isto mō plures ptes albedinis ꝛ nigredinis concurrunt simul ad faciendū per se vnū colorē:illud posset dici coloratius alio. Et quando dicitur: ꝙ ista comparatio nō fit s̄m vnitatem numeralē. veruꝫ est primo modo loquendo de vnitate numerali.ꝛ ideo fit s̄m vnitatem specificam. quia fit s̄m duo quorū vtrūqꝫ est vnum numero.nec requiritur aliquod tertiū quocūqꝫ modo distinctuꝫ ab istis duobus.

Ad 3m / Ad tertiū. Ad tertiū dico: ꝙ ponēdo similitudinem relationū distinctā realiter ab extremis.tunc dicendū: ꝙ sunt hic due similitudines habētes duo fundamēta realia. quorum vtrunqꝫ est vnū numero.et ideo illud vnū non est ratio fundādi similitudinem eiusdem ad se.sed est ratio similitudinem fundandi ad aliud. Nō autem intelligat p̄hs de vno numero parꝫ. quia postꝙ dixit quomodo simile idē et equale dicuntur s̄m vnū:postea subdit. vnū autē numero principiū et metrū: ergo non intelligit de aliqua vnitate alicuius quod nō est vnū numero. Sed nunquid est concedenduꝫ: ꝙ ista vnitas est ratio fundandi istā relationē Dicendū ꝙ s̄m istos qui ponunt istas relationes realiter distingui.non est plus ponenduꝫ ꝙ vnitas est proxima ratio fundandi similitudinem.ꝙ relationes alterius modi. Sed differētia est in hoc:ꝙ ad istas relationes requiritur aliqua vnitas realis scd̄o modo dicta in principio solutionis istius argumenti qualis non requiritur ad alias relationes alterius modi. quia ad illas requiritur saltem vnitas specifica:qualis non necessario requiritur ad alias: ꝙuis aliquādo sit ibi talis vnitas

Ad 4m / Ad quartū. Ad quartum dico: ꝙ aliq̄ eē prima extrema oppositionis realis est dupliciter. Vel quia sunt illa de quibus primo positiue predicatur opponi realiter.non eñ predicatur de eis pro se:s̄m ꝙ habent suppositionē simplicē:sed pro rebus singularibus s̄m ꝙ habēt suppositionē personalem Vel quia in re sūt realiter cōtraria. Primo modo extrema oppositionis realis nō sūt realia. qꝛ iste terminus oppositio realis:non predicatur primo et adequate de quibuscūqꝫ rebus. sed tm̄ de cōceptibus pro rebus:vel de vocibus si predicatio sit in voce.ꝛ sic de alijs. Nec tñ debe concedi de virtute sermonis ꝙ sunt ꝯtraria.sed dicendū est vniformiter sicut dictū est p̄us de p̄mo obiecto adequato potētie sensitiue.ꝛ de subiecto p̄mo passiōis realis Scd̄o mō nō sunt tm̄ duo extrema oppositionis realis.sed sunt multa.si sint multe oppositiones reales. Vnd̄ hec albedo ꝛ hec nigredo opponūtur realit̄. similiter illa nigredo ꝛ illa albedo opponūtur realiter. Et de istis est p̄ci se verum.ꝙ vnū cōtrarioꝝ corrūpit reliquū:ꝛ vtrūqꝫ illoꝝ est vnū numero. Et q̄n dicit̄. hoc albū est primū ꝯtrariū nigro. Dico ꝙ ꝓprie albū nō cōtrariat̄ nigro.sed albedo nigredini.ꝛ cōcedo ꝙ hec albedo p̄mo ꝯtrariat̄ nigredini s̄m ꝙ ly p̄mo tenet̄ negatiue. qꝛ contrariat̄ nigredini ꝛ nihil plus.s̄m aūt ꝙ ly p̄mo tenetur positiue sic nihil primo ꝯtrariatur nigredini.

Instantia prima. Si dicat̄ ꝙ vnū vni est cōtrariū.ergo multa nō cōtrariātur nigredini.

Secunda. Sil'r cōtraria p̄nt esse in eodē nō sic aūt duo indiuidua.

Tertia. Sil'r cōtraria maxime distāt.sed duo idiuidua nō maxime distant.

Ad primā. Ad primuꝫ dico.ꝙ p̄hs loquit̄ de vno s̄m speciē.non de vno s̄m numerū. Et quomō vnitas specifica est real' ꝛ a pte rei. dictū est.qꝛ hoc nihil aliud est ꝙ a pte rei esse aliqua plura.que sub eadē specie continētur.s̄m p̄hm.i.tho.

Ad scd̄am. Ad scd̄m cōcedo. ꝙ cōtraria p̄nt esse in eodē.saltem successiue. Et iō dico.ꝙ nō est cōtradictio ꝙ aqua sit calida etiā in sūmo. sicut nec est cōtradictio ꝙ sit summe frigida. si sit status in talibus formis.

Ad tertiam. Ad tertiū dicitur ꝙ cōtraria maxime distant. distātia illa q̄ pōt esse inter indiuidua diuersarū specierum. Cuius tñ maxima distantia specifica requirit̄ ad contrarietatē ꝛ cuius nō. alias dicet̄.

Ad quintū argumentum. Ad quintū dico.ꝙ obiectuꝫ vnius sensationis est vnū vnitate numerali. Et q̄n dicit̄ ꝙ potētia cognoscēs obiectū suū inquātū scꝫ hac vnitate vnū.cognoscit ip̄m inquantuꝫ distinctū ab omi alio. Dico ꝙ cognoscit illud qd̄ est distinctū ab omi alio ꝛ cognoscit illud sub illa rōne per quā distinguit̄ ab omi alio. q̄a illa rō q̄ est ip̄amet res terminat īmediate actū cognoscēdi. nō tñ oportet ꝓpter hoc ꝙ possit discernere vel distinguere ip̄m ab oi alio. qꝛ ad cognitionē discretiuā plus requirit̄ ꝙ ad cognitōeꝫ apprehensiuaꝫ. q̄a cognitio discretiua in actu nunꝙ est nisi respectu distinctoꝝ. nec ad h̄ sufficit ꝙ distincta apprehendātur.nisi ipsa in se sint dissimilia.vel loco ꝛ situ differentia. Et h̄ est verū. quādo subiecta talia apprehēsa nata sunt facere vnū per se.sicut de qualitatibus sensibilibus ꝛ nō de quibuscūqꝫ intellectionibus

vel amoribus voluntatis: neq̃ de intelligentijs vel animabus. Et ideo quantumcunq̃ talia apprehendantur: non oportet ꝙ possint discerni propter maximam similitudinem inter illa. tamen si sit potentia intellectiua: potest cognoscere ipsum esse distinctũ ab omni alio aliquo tamen certo demonstrato: nõ oportet ꝙ possit cognoscere ipsum esse distinctum ab omni alio vel ab hoc. quia aliqua vniuersalis potest sciri: et tamen multe singulares ignorari. et tamen sensus proprie nõ potest cognoscere ipsum distinctũ a quocunq̃. quia hoc ptinet ad noticiaz complexam. quia scitur hoc non esse hoc. Potest tamen sensus discernere hoc ab aliquibus: et ab aliquo non. et aliquando discernere hoc ab hoc: et aliquando non. ppter aliquam variationez a parte rei. Et ista responsio cõfirmat: quia sensus discernit magis album a minus albo. Tunc quero: aut apprehendit aliquod istoꝝ precise sub ratione cõmuni: aut sub ratione singularis. Si primũ et in illa conueniunt. ergo per illã non discernit. Si secundum: habetur propositum ꝙ apprehenditur sub ratione singularis. nõ ꝙ ista intẽtio singularis sit ratio terminandi: sed ꝙ illud qđ immediate denominatur ab hac itẽtione sit immediate terminans. Et ad cõfirmationem concedo: ꝙ primũ obiectum intellectus primitate generationis est vnum vnitate numerali et illud precedit. Sed primum obiectum primitate adequationis: si tñ aliqđ sit tale nõ est vnum vnitate numerali precise quin sit cõmune: nec precedit sicut post dicet.

DD
Ad sextum

Ad sextũ ꝯcedo ꝙ illo modo quo oĩs vnitas realis est numeralis ꝙ illo mõ oĩs diuersitas realis est numeralis. etiã diuersitas specifica est numeralis. cũ sm phm quecũq̃ sunt diuersa genere: sunt diuersa specie. ꝛ quecũq̃ sunt diuersa specie: sunt diuersa numero. Unde diuersitas numeralis est in plus ad diuersitatẽ specificã et generis. quia sequitur sunt diuersa genere vel specie. ergo sunt diuersa numero: et nõ econuerso. Et qñ dicitur ꝙ oĩs diuersitas inquãtũ numeralis est equalis. Dico: ꝙ hec est simpliciter falsa. quia tunc sequeretur ꝙ oĩs diuersitas esset equalis: cũ inq̃tũ non sit determinatio distrahens. Si tñ sic intelligatur ꝯñs ꝙ oĩa que solũ differunt numeralit sunt equaliter diuersa põt cõcedi in hijs que nõ suscipiunt magis ꝛ minus. Et si dicatur: ꝙ oĩs vnitas numeralis est equalis. ergo oĩs diuersitas numeralis est equalis. Dico ꝙ non sequitur sub illo intellectu quo añs est verũ. sicut non sequitur: quecũq̃ sunt equalia sunt equaliter equalia, quia equalitas nõ suscipit magis ꝛ minus. ergo quecũq̃ sunt inequalia: sunt equaliter inequalia. ita ẽ de talib⁹ quãdo vnũ oppositũ suscipit magis ꝛ minus. et nõ reliquũ: et ita est in proposito.

Ad duo que inuuntur.

Ad illud quod innuitur in illo argumẽto: ꝙ si oĩs diuersitas eẽt numeralis: nõ plus posset intellectus abstrahere a sorte ꝛ platone aliquid cõmune: q̃ a sorte ꝛ linea. ꝛ quodlibet vniuersale esset purum figmentũ intellectus.

EE
Ad primum

Dico ad primũ: ꝙ ex hoc ipso ꝙ sortes et plato seipsis differunt solo numero et sortes p substãtiã suã ẽ similim⁹ platoni: oĩ alio circũscripto. põt intellectus abstrahere aliquid cõe sorti et platoni: qđ nõ erit cõe sorti et albedini. nec est alia causa q̃re da nisi q: sortes ẽ sortes. ꝛ plato ẽ plato. ꝛ vterq̃ ẽ hõ. Si dicat ꝙ sortes ꝛ plato pl⁹ cõueniũt realr q̃ sortes ꝛ asin⁹. ergo sortes ꝛ plato i aliquo reali ꝯueniũt i quo nõ cõueniũt realr sortes ꝛ asin⁹: sed nõ i sorte nec i platone. ergo i aliquo alio aliquo modo dicto. ꝛ illud est cõe vtriq̃. Respondeo ꝙ de virtute sermonis nõ deberet concedi: ꝙ sortes et plato in aliquo cõueniũt. nec in aliquibus. sed ꝙ conueniunt aliquib⁹. quia seipsis. et ꝙ sortes cõuenit cũ platone. non in aliquo. sed aliquo. quia seipso. Si tũc dicat ꝙ sortes ꝛ plato cõueniunt in hõie. Dico ꝙ ly homine põt supponere vel simpliciter vel psonaliter. Primo modo põt concedi quia hoc nõ est aliud dicere: q̃ ꝙ homo est quoddã cõe predicabile de sorte ꝛ platone. Si autẽ ly homine supponit personaliter pro alia re: sic est simpliciter falsum. quia in nullo hõie cõi. nec in alia re cõueniũt. sed cõueniunt rebus. q: hõibus. q: seipsis. Ad formaz ergo dico: q̃ sortes ꝛ plato plus cõueniũt seipsis realiter: q̃ sortes et asinus. nõ tñ in aliquo reali.

Ad aliud

Ad aliud de figmento patet: quomodo ẽ figmentũ: ꝛ quomodo non

FF
Ad primam confirmationem

Ad primã confirmationẽ istius argumenti dico: ꝙ aliqua esse primo diuersa põt intelligi dupliciter. Uel quia nõ est vnuz et idem in vtroq̃. sed quicquid est in vno simpliciter et absolute de se nõ est aliquid quod ẽ in alio: ꝛ sic concedo ꝙ oĩa indiuidua sunt seipsis primo diuersa: nisi forte aliter sit de indiuiduis et quorũ vno generat aliud. propter idẽtitatẽ numeralẽ materie in vtroq̃. Aliter autẽ dicuntur aliqua scđo mõ eẽ primo diuersa. qñ vnũ immediate ꝛ primo negatur ab alio. ꝛ iõ qñ vnuz nõ immediate negatur ab aliquo: ita ꝙ negatiua cõposita ex eis nõ sit immediata. tunc sunt differentia: ꝛ nõ tñ diuersa. Et isto modo oĩa indiuidua eiusdẽ spẽi sunt primo diuersa. q̃a ex eis cõponitur ꝓpositio ĩmediata negatiua. Similiter oẽs species cõtente immediate sub aliquo genere sunt primo diuerse, q:

ex eis cõponitur ꝓpõ imediata. et ideo sortes et plato sũt pmo diuersa isto modo. ꝫ sortes et iste asinus nõ sũt pmo diuersa. q: hec est imediata. sortes nõ est plato hec aũt nõ est imediata. sortes nõ est iste asinus. q: hec est imediatior. nullus homo est iste asinus. ꝫ nõ est bene dictũ quod cõiter dicitur: ꝙ pmo diuersa sũt illa que in nullo cõueniunt. ⁊ differentia sũt illa que in aliquo cõueniũt. Sed pmo diuersa sunt illa quorũ neutrum differt ab alio per aliquod cõmune: a quo alterũ prius negetur. Differentia autẽ sunt illa quorũ vnũ negatur ab aliquo. q: aliquid cõmune eo prius negatur ab eodẽ. hoc est pmo diuersa sũt illa. q: nihil cõmune altero illorũ est mediũ cõcludendi negatiuã vnius de altero. Differẽtia sunt illa. qñ aliqd cõmunius altero est mediũ cõcludendi negatiuã i qua vnũ negatur ab altero. sicut iste homo ⁊ iste asinus differunt. q: homo est mediũ tale. ⁊ similiter asinus. Nã iste sillogismus est bonus. Nullus homo est asinus. iste homo est homo. ꝫ iste homo nõ est iste asin9. Et hec sit intentio phi pꝫ per phm. x. metha. vbi dicit sic. Differentia vero ⁊ diuersitas aliud. diuersum enim etiã a quo est diuersũ nõ necesse aliquo diuersũ eẽ hoc ẽ nõ necesse ꝙ sit aliqd cõmune illo quod est diuersũ a quo pus imediate negat' illud a quo est diuersũ. sicut ad hoc ꝙ sortes sit diuersus a platone: nõ opꝫ ꝙ sit aliquid cõmune sorte a quo immediate negatur plato. et a sorte tñ mediate. sed ista est imediata. sortes nõ est plato. Et ponit phs rationẽ omne autẽ aut diuersũ aut idẽ quodcũqꝫ ẽ ens. Hoc est: omne ens siue habeat cõmune a quo aliud negatur siue non. hoc ens est idẽ vl' diuersũ ab alio ente quocũqꝫ demõstrato. Differens vero ab aliquo: aliquo differẽs. hoc est. omne differens ab aliquo differt per aliquid prius ⁊ cõmune. a quo aliud imediate negatur. ⁊ ab isto tñ negatur mediate. ꝫ iste hõ differt ab asino per hominẽ a quo asinus imediate negatur. et ab isto homine tñ mediate. Sciendũ: ꝙ quãdo dico istũ hominẽ differre ab asino per hominẽ accipio differre per aliquid: sicut expono i diffinitione differentie. quando expono ꝙ aliqd differt ab alio per differentiam essentialẽ. Et iõ differre per aliquid: equoce accipitur in diuersis differentibus. Unde aliquid esse quo differt hoc nõ debet intelligi ꝙ sit aliquid idem quo vtrunqꝫ differt ab altero. quia hoc est impossibile: quia tunc magis conuenirent ꝙ differrent isto. sed debet intelligi ꝙ est aliqd idẽ quo tãꝙ per mediũ ostẽditur hoc differẽs differre ab illo: sicut per substantiã tãꝙ p mediũ ostenditur ꝙ homo nõ est quantitas. sic dicẽdo: nulla substantia est quantitas. omnis homo est substantia. ergo nullus homo est quantitas. ⁊ ita illud medium communius est ꝙ sit homo differens quia semper est genus illius vel species. Et hoc ẽ quod dicit philosophus Hoc autem ipsum idem (quo supple: differens differt ab aliquo) aut genus aut species: supple est ad illud differens. et non est differentia illius. omne namqꝫ differens differt genere vel specie. Et ita nihil est dictum: ꝙ illa que sunt differentia: differunt suis differentijs. et conueniunt in genere si sint in genere: sed debet poni ꝙ differunt suis generibus vel suis speciebus. non a parte rei. sed in negatione vnius ab altero: mediata vel imediata. Et ponit philosophus exempla dicens. Genere autem (supple sunt aliqua differentia) quibus nõ est communis materia nec generatio adinuicem: vt quorumcunqꝫ est alia figura cathegorie. Ecce ꝙ illa que sunt in diuersis predicamẽtis genere differunt. et per consequẽs differunt. Specie vero quorum idem est genus. et tamen species sunt diuerse. Unde dico: ꝙ homo et albedo differunt suis generibus: quia vtrunqꝫ habet genus superius per quod potest fieri negatio vnius de alio ꝫm artem quam tradit phs primo posterioꝝ. Albedo autem ⁊ substantia differunt genere: et ꝙuis albedo habeat genus per quod põt ostendi negatiua in qua negatur albedo a substantia. vel econuerso tñ substantia nõ habet tale genus. sed ista cõia. substantia et qualitas nõ differunt genere nec specie. Et eodẽ modo ꝓportionabiliter dicendum est de differentib9 specie. Et ita cum phs dicat: ꝙ omnia differẽtia ꝫ ꝙ distinguntur contra diuersa differũt genere vel specie. et sortes et plato nec differunt genere ne specie. manifestum est ꝙ non differunt. sed sortes et iste asinus differunt. q: differunt specie. Si dicatur ꝙ hoc est contra intentionem phi. quia immediate subdit Dicitur autem genus quo ambo idem dicuntur ꝫm substantiam differentia. ergo videtur ꝫm ipsum ꝙ illa que immediate continentur sub genere: sunt differentia. Similiter Commentator ibidem commento. xij. Illa que differunt per differentias formales. sunt illa quorum genus est vnum. Item. v. metha. Differẽtia dicuntur quecũqꝫ diuersa sunt aliquid idẽ entia. et non solum numero. sed specie. aut genere. aut proportione. Amplius quorũ diuersum genus contraria. et quecunqꝫ habent in substantia diuersitatem Ad primum istoꝝ dicitur. ꝙ illud est genus quod predicatur de aliquibus ꝫm speciem differentibus: q: omne

[Margin notes:] 66 · Instatur primo · Secundo. · Tertio. · Respondetur ad primum

Ad scdm

genus pdicat de plurib' differentib' specie. nō tn̄ oia illa differūt de quib' pdicat. qr ex ali quib' de quib' pdicat cōpenit pp̄o imediata et ex aliquib' nō. Ad scdz dico q aliq q dif ferūt p formales dias hnt idē gen'. z vltr oms res ex aiam q realr differunt p dias formales babēt aliquod idē gen'. qr talia nō sūt nisi in diuidua diuersatū spērū nō tn̄ opz q oia q ba bent idē gen' differāt p dias formales. sic pa tebit alias.

Ad tertiū

Ad tertiuz dico: q phs accipit differentia ibi p vt pcise cōueniūt reb': z tūc oēs res qcūqz sunt diuerse. z fm aliqd idē en tia. nō p idētitatē: s p essentialē pdicationē h est: aliqd idē vere z in quid de eis pdicat. z nō solū nūero. h ē z iste res nō sūt solū diuerse fm numerū: sicut sunt indiuidua eiusdez spēi. aut genere aut pportione supple sunt diuerse. Et talia ingr diuersa sūt dia. nō tn̄ oia diuersa sūt dia. qr ens reale z ens rōnis sunt diuersa: non tn̄ sunt dia. qr nihil idē pdicat de eis in qd. fz opinionē q ponit ens rōnis tm̄ habere eē obie ctiuū. Scdz aliā: aliqd pdicat de eis i qd. Si dicas q si illa q sunt dia plus ꝯueniūt q q tn̄ sunt diuersa: g plus ꝯuenirēt iste hō z iste asi nus: q iste hō z ille homo. Dico: q accipiendo dia sicut accepit phs. x. metha. sic nō semp dif ferentia plus cōueniūt q pmo diuersa: s suffi cit q plurib' differāt. h est: q a plurib' q dicū tur vere de vno illoꝝ. alia vere negent: sicut a plurib' q dicūtur de isto hōie: vere negat iste lapis: q iste homo.

Ad scdam cōfir.

Ad aliā cōfirmationē p idē.

II Ad septimū

Ad aliud dico: q nullo existēte itellectu esset aliqua vnitas realis ignis generātis ad ignē genitū: ppt quā diceret generatio vni uoca: s illa vnitas n̄ diceret d aliquo vno: s di ceret de plurib' realiter distinctis: sic dictū ē ideo zc.

KK Ad octauum

Ad aucto. auicēne dico: q nō debz intelligi q eqnitas est tn̄ eqnitas: ita q eqni tas nō sit vna nec plures. nec in itellectu nec in effectu. qr realr eqnitas est in effectu. z rea liter est singularis: sic em̄ eqnitas realr ē cāta a deo. z eqnitas ē distincta realir a deo: ita eq nitas ē realir: z veracit singularis. s intelligit Auicenn a q ista nō cōueniūt eqnitati p se p mo mō nec aliqd istoꝝ ponit in eius diffinitio ne: sicut ipsemet exprimit

Instantia.

Si dicat fm auicē nā z fm alios phos eqnitas ē de se indifferēs vt sit singularis z vt sit vlis qro quō ista ē va Aut fz q eqnitas supponit simplr. aut psona liter. Si simplr: z iste ꝯcept' nō est indifferēs q: nullo mō pōt esse singularis. g nō ē supposi tio simplex. qn̄ termin' supponit p ꝯceptu qd est cōtra pdicta. Si supponit psonalr: tūc est falsum. qr tūc supponit p singularib': s nihil singulare est sic indifferēs. g videt q pter sup positionē p cōceptu z re singulari opz pone re tertiā qn̄ termin' supponit p ipa qdditate absolute indifferenti ad vtrūqz.

ZZ Responsio

Respōdeo vniformiter ad alia pdicta: q hec nō est va eq nitas nō est de se vlis nec pticularis. scz indif ferens ad eē vle z ad eē singulare: nisi fm q p eē intelligit vnus act' signat': q est iste: q de eqnitate pōt indifferēter pdicari esse vle z eē singulare. z in isto actu signato eqnitas habz suppositionē simplicē. s in duob' actib' exer citatis veris correspondētib'. eqnitas hz di uersam suppositionē. q: in vno habebit suppo sitionē simplicē. s. in isto: eqnitas est vlis. z in alio psonalē. scz in isto. eqnitas est singularis. Verbi gra. hec ē vera: de hōie pdicat vox z cur rere. z in ista ly hō hz suppositionē materialē. qr de ista voce hō pdicat vtrunqz. Et isti actui signato correspondēt duo act' exercitati veri scz iste hō ē vox in quo ly homo supponit ma terialr. z iste hō currit. in quo hō supponit pso nalr.

MM Ad nonū

Ad vltimū dico: q qn̄ cōuenientia et differentia cōpatiūtur se: nō ē incōueniens q cōueniant eidē p idē. z iō q aliqua cōueniant specifice et differāt nūeralr nō ē incōueniens ptz p exēplū ppriū. qr certū est q natura ꝯcta cōuenit realr cū differētia indiuiduali. qr ē ea dez res realr cū dia. z tn̄ natura differt aliquo mō a cōtrahente tūc qro. Aut eodē cōuenit z differt. aut alio et alio. si eodē: habeo ppositū q idē eodē indistincto cōuenit realiter cū eo dē z distinguit formaliter. z eadē facilitate di cā ego: q sortes eodē spē ꝯuenit cū pla. z disti guit numeralr. z ita vlr de oib' talib'. Si alio z alio conuenit z distinguit: quero de illis: qa illa aliquo modo distinguūtur: z tn̄ cōueniūt. qr sunt vna res. Aut g eodē cōueniūt z distin guūtur. aut alio et alio. z ita vel erit pcessus i infinitū. vel dabit q idē eodē cōuenit sec cum aliquo z distinguit sic ab eodē. Et eadē facili tate dicā: q idē eodē cōuenit specie cū aliquo z distinguitur numeraliter ab eodē.

Instātia prima

Si di cat. om̄i intellectu circūscripto: maior est ꝯue nientia ex natura rei est inter sortē et platonē q inter sortez z asinū. g ex natura rei sortes et plato conueniunt in aliqua natura: in qua nō conueniunt sortes z iste asinus.

Secūda

Similiter nisi maior esset conuenientia inter sortē z pla tonē q inter sortem et istū asinū: non plus pos set abstrahi cōceptus specificus a sorte z pla tone: q a sorte et isto asino.

NN Respōdetur ad primam.

Ad primū istoꝝ dico: q consequētia facta non valet: sicut non sequitur: magis conuenit natura intellectua lis cum deo: ex hoc q est ymago dei: q natura insensibilis que non est ymago dei: et tamen in nullo reali conueniunt quod sit aliquo mo

do distinctũ ab istis. etiã ſm eos: ſ ſeipsis plꝰ cõueniũt. Ita in ꝓposito: ꝙ sortes ⁊ pla. ſeipsis plus conueniũt: ꝙ̃ sortes ⁊ iste asinus: cum omni alio circũſcripto. Siĉ ens reale plus cõuenit cũ deo ꝙ̃ ens rõnis. et tñ deus nõ in aliquo conuenit cũ vlla creatura: nisi forte in cõceptu. Per hoc pꝫ ad ſc̃dũ: ꝙ eſt maior cõuenietia inter sortẽ ⁊ pla. ꝙ̃ inter sortẽ ⁊ istũ asinũ. nõ ꝓpter aliq̃d aliquo mõ distinctũ: ſed ſeipsis plus conueniũt. Confirmatur iſta responsio per dicta cõtra: q꞉ accipio duas differẽtias indiuiduales contrahentes naturã hõis iſte differentie plus cõueniũt ꝙ̃ vna differentia indiuidualis cõtrahẽs naturã hõis. ⁊ alia differentia indiuidualis cõtrahens naturam albedinis Probo. q꞉ differentia indiuidualis contrahens naturã hõis conuenit cũ natura cõtracta q̃ eſt eadẽ res realr cũ illa ſed illa natura cõtracta: puta natura sortis. plus conuenit cũ natura platõis: ꝙ̃ cũ natura albedinis ẽ plus ꝯuenit cũ differentia indiuiduali ꝯhẽte. ⁊ p ꝯñs a pmo ad vltimũ differentia idiuidualis sortis plus cõuenit cũ differẽtia idiuiduali pla. ꝙ̃ cũ differẽtia idiuiduali huiꝰ albedinis ⁊ certũ eſt ꝙ distinguit realiter ab ipsa Aut ẽ eodẽ plꝰ cõuenit cũ vna ꝙ̃ cũ alia. ⁊ distinguitur realiter ab illa. aut alio. ſi eodẽ conuenit cũ vna ⁊ distinguit realiter ab illa. habetur propositũ: ꝙ aliquid eodẽ põt cõuenire cũ aliquo: ⁊ distingui ab eodem. ſi alio et alio. ergo differentia indiuidualis includeret multa et eſſet processus in infinitũ: quorũ vtrũq; eſt inconueniens. Si dicatur ꝙ iſta differentia indiuidualis puta sortis: nõ ex ſe vel per ſe: ſed p naturã ꝯtractã plus cõuenit cũ natura platonis. ⁊ cũ differentia idiuiduali platonis: ꝙ̃ cũ natura huiꝰ albedinis. Cõtra. ſiĉ indiuidualis differẽtia sortis cõuenit cũ natura platonis: ita ecõuerſo natura platonis plus conuenit cũ dĩa indiuiduali sortis ꝙ̃ cũ dĩa indiuiduali huiꝰ albedinis. ẽ aut ex ſe plꝰ cõuenit aut p dĩam indiuidualẽ ꝯhentẽ. aut p naturã sortis. Si pmũ ⁊ certũ eſt ꝙ distinguit ex ſe. ẽ idẽ eodẽ cõuenit ⁊ distinguit ab eodẽ. Scdm nõ põt dari. q꞉ tũc illa dĩa indiuidualis plꝰ cõueniret cũ vna dĩa indiuiduali ꝙ̃ cũ alia. Nec põt dari tertiũ. q꞉ nũꝙ̃ eſt aliq̃d idẽ realr cũ aliquo p aliq̃d ſibi extrinſecũ ⁊ realr distinctũ ab eo. Si dicat ꝙ q̃uis ex ſe cõueniat cum iſta dĩa idiuiduali: nõ tñ distinguit ab ea niſi p aliquã dĩam indiuidualẽ. Cõtra. natura et ſe distiguit ab omi dĩa idiuiduali. q꞉ ſꝫ eos nõ repugnat ſibi eſſe ſine q̃cũq; dĩa idiuiduali. Preterea due dĩe idiuiduales ex hoc ipso ꝙ vtraq; ẽ creatura. plus ꝯueniũt ꝙ̃ iſta creatura ⁊ deꝰ ⁊ certũ ẽ ꝙ distinguũt. ẽ opꝫ ꝙ idẽ eodẽ mõ distinguit ⁊ cõuenit vel opꝫ ponere ꝓceſſum in infinitũ. Ad argumẽtũ pncipale pꝫ: ꝙ natura lapidis de ſe e h. ⁊ iõ natura lapidis nõ põt eẽ in alio. ⁊ tñ cũ h ſtat ꝙ natura lapidis nõ ſit de ſe h: ſ illa. ⁊ in alio. q꞉ ſũt due indiffinite verificate p diuerſis ſingularibus Tamẽ ſciendũ ẽ ꝙ de vtute ſermonis h ẽ falſa natura lapidis ẽ in lapide. ſ dꝫ ꝯcedi ꝙ natura lapidis ẽ lapis. tñ de xp̃o põt ꝯcedi ꝙ natura hũana ẽ in xp̃o. cõtr tñ ꝯcedit. Sꝫ ſi itelligat: ꝙ natura lapidis vere ſit in lapide tãꝙ̃ i aliquo quocũq; mõ dicto: ẽ ſimplr falſum. Si aũt itelligat ꝙ illa natura ẽ lapis. verũ eſt.

RR Ad principale

Preterea circa idẽ

p quarto quero. Vtrũ illõ qð ẽ vlẽ ⁊ cõe vniuocũ ſit q̃ñocũq; realr a pte rei ex aĩam.

A Questio. VII que est quarta questionis quarta

M ſic. ſꝫ cõmẽ. vij. metha. cõmẽ. xi. Diffinitio ẽ idẽ cũ ſba rei. ẽ eſt aliquo mõ ex aĩam. ⁊ p ꝯñs omẽs ptes ſue ſũt aliquo mõ ex aĩaꝫ ſ diffinitio cõponit ex vlibus. ẽ ⁊c. Ad oppoſitũ. Oppoſita non pñt cõpetere eidẽ: ſ ois res ex aĩaꝫ ẽ ſimplr ſingulari. ẽ nulla res ẽ aliquo mõ vlis. In concluſiõe iſtiꝰ. q. omẽs quos vidi ꝯcordãt. dicẽtes: ꝙ natura q̃ eſt aliquo mõ vlis: ſaltẽ i potẽtia ⁊ icõplete. ẽ realr in idiuiduo: q̃uis aliq̃ dicãt ꝙ distinguit realiter. Aliq̃ ꝙ tñ formalr. Aliq̃ ꝙ nullo mõ ex natura rei: ſ tñ ſm rõnẽ. vel p cõſiderationeꝫ itellectꝰ.

B Opinio ꝓmã ratõis

Vñ dicũt aliq̃ ꝙ i creaturis ẽ q̃dã forma: que ſm rem et naturam nullam vnitatẽ hꝫ i ſe oino. ſ in ſe ẽ naturalr diuiſa. ⁊ hꝫ ſolũ vnitatẽ ſm intellectũ rõnis: ita ꝙ i pmitate illiꝰ vnitat abſq; formali alicuiꝰ poſitiui adiectõe. i nullo idiuiduo ſubſiſtit: vt ẽ forma generis: q̃ ẽ in rerũ natura nõ ẽ niſi diuiſa per formas ſpẽrũ. Alia eſt forma q̃ ſm rẽ ⁊ naturã in ſe ſic ẽ vna ⁊ indiuiſa. ⁊ ab alia diuiſa: vt ĩ ſuppoſit nullo formali ſibi addito ſbſiſtat vt ẽ forma cuiuſlibet ſpẽi ſpãliſſime: cuiꝰ vnitas ẽ nõ niſi ſꝫ rõnẽ idiuiſa. quãtũ ẽ ex ſe quo ad ptes ſubiectias. Vult ẽ iſta opinio: ꝙ forma generis nõ eſt vna ſimplex ex ſe: ſ ex ſe ẽ diuiſa: ſ forma ſpẽi ex ſe ẽ vna ſimpler: ⁊ vt ſic ẽ vlis: ſ ipa forma vt ſignata in h ſuppoſito ẽ pticulari Ita ꝙ iſta opinio ponit ꝙ tã forma generis ꝙ̃ ſpẽi ſubſiſtit i ipis ſingularibꝰ: q̃uis alit ⁊ alr

C Opinio ſcda

Alij aũt ponũt ꝙ res ſm eẽ ſuũ i effectu eſt ſingularis. ⁊ eadẽ res ſm eẽ ſuũ i itellectu eſt vlis: ita ꝙ eadẽ res ſm vnũ eẽ. vl ſm vnã cõſideratonẽ ẽ vlis. ⁊ ſm aliõ eẽ. vl ſm aliã ꝯſiderationem eſt ſingularis.

D Opinio tertia q̃ ẽ thome ⁊ ſcoti

Alij autem moderni ponunt ꝙ eadem res ſub vno conceptu eſt vniuerſalis. et ſub alio cõceptu. eſt ſingularis.

E Opinio quarta

OO Ad ſecundum

Inſtan.

PP Improbatur

Inſtan.

QQ Improbatur

Unde dicitur q superioritas et inferioritas cõuenit tñ rei in cõparatione ad intellectũ. Nã ſm auic.e.i.metha. vna et eadẽ res ſub vno intellectu vel conceptu eſt ſingularis: ⁊ ſub alio eſt vlis.

Reſolutio doctoris.

Hoc modo dico: q omnis res poſitiua extra aiam eo ipſo eſt ſingularis. ⁊ hec res ſic ſingularis eſt apta natu mouere intellectũ ad cõcipiẽdũ ipſã cõfuſe. ⁊ ad cõcipiẽdũ ipſa3 diſtincte. Et voco cõceptũ cõfuſũ: quo intellectus nõ diſtinguit vnã rem ab alia ⁊ ſic ſortes mouet intellectũ ad cõcipiendũ hoĩem. ⁊ per illũ intellectus nõ diſtinguit nec diſtincte cognoſcit ſortẽ a platone. Modo dico: q ſupius ad ſortẽ puta hõ vel aĩal nõ ſignificat aliã re3 niſi rẽ q̃ eſt ſortes: vt tñ cõcipit᷑ cõfuſe. Etiam mouet intellectũ ad concipiendũ ipm mõ nõ cõfuſo. Et ſic dico q hic. ſortes eſt hõ: eſt pdicatio ſuperioris de inferiori qḋ nõ eſt aliud niſi q ſortes eſt: ⁊ q ſortes eſt ſortes abſolute vt diſtincte conceptus: ſortes eſt ſortes. ⁊ ſortes eſt abſolute hõ vt cõfuſe cõceptus. Unde in rei veritate ſortes eſt hõ: aĩal corp⁹ iſta oĩa ſũt vnũ realiter. nec eſt ſuperi⁹ nec inferi⁹. niſi ſm itellectũ ↄſiderãtẽ modo dicto.

Concluſio opinionum.

Sic ergo oẽs iſte opiniones ponũt q vle ⁊ ſingulare ſũt eadẽ res realr: nec differũt niſi ſm rõnẽ. Et in h diſcrepãt a trib⁹ opinionib⁹ recitat᷑ i trib⁹.q. pcedẽtib⁹: oẽs tñ cõueniũt i h q vlia ſũt aliquo mõ a pte rei: ita q vlia ſũt realr in ipis ſingularib⁹.

Probatur eorum cõcluſio primo

Pro iſta cõcluſiõe põt argui multiplr. Primo ſic. illud qḋ realr diuidit᷑ i veras res ẽ vera res. ſ forma generis et ſilr forma ſpẽi diuidũt᷑ i veras res tãq̃ in ptes ſuas ſubiectiuas ⁊ eodẽ mõ vle oẽ diuidit᷑ i ptes ſuas ſubiectiuas. ergo oẽ tale ẽ vera res extra aiam.

Secundo.

Secũdo ſic. oẽ qḋ eſt de eſſentia alicui⁹ rei. ⁊ includit᷑ eſſentialr in intellectu q̃dditatiuo alicui⁹ rei ex᷑ aiam: ẽ vera res ex᷑ aiam. ſ oẽ gen⁹ oĩs ſpẽs: ⁊ vlr oẽ vle pdicabile i q̃d de vera re ex᷑ aiam: ẽ de eſſentia inferioris ⁊ includit᷑ i intellectu q̃dditatiuo cuiuſlibet p ſe iferioris. ergo ⁊c.

Confirmatur

Cõfirmat᷑. q: oĩs res ex᷑ aiam põt vere ⁊ pfecte ⁊ diſtincte intelligi ſine illo qḋ nõ ẽ aliquo mõ vera res nec intrinſeca ſibi. ſ nullũ indiuiduũ põt vere intelligi nec diſtincte nõ intellecto p ſe ſupiori: ſic ſortes nõ põt itelligi nõ itellecto aĩali vl hoĩe vl quocũq ſupiori. ergo qḋ cũq ſuperi⁹ ſortis ẽ de eſſentia ſortis. ⁊ p ↄñs vera res ex᷑ aiam. q: nullũ ens rõnis ẽ de eſſentia rei exñtis ex᷑ aia3.

Tertio.

Tertio ſic. i rerũ natura ẽ aliq̃d p idẽtitatẽ cõicabile plib⁹. ſ tale nõ ẽ niſi vle. ergo vle ẽ aliq̃d realr exñs i rerũ natura

Quarto.

Quarto. q: oĩa q̃ ſũt i linea predicamẽtali ſũt vere res: ⁊ nõ tñ entia rõis. ſ i linea pdicamẽtali ponũt᷑ tã gña q̃ ſpẽs. ergo ſũt vere res ex᷑ aiam.

Probatio maioris.

Maior ptz. tũ q: gen⁹ pdicat᷑ i q̃d et vniuoce de oĩb⁹ p ſe cõtentis ſub illo. ſ nihil pdicat᷑ vniuoce de ente reali ⁊ ente rõis. ergo oĩa q̃ ſunt p ſe in genere pdicamẽtali: vel ſunt entia realia vel entia rõnis. ⁊ certũ ẽ q nõ omnia ſunt entia rõnis. ergo oĩa ſũt entia realia.

Secũda.

Tũ. q: nihil cõtẽtũ ſub aliquo imediate diuidẽtiu3 aliq̃d cõe p ſe: cõtinet᷑ ſub aliquo cõtento ſub altero diuidẽtiũ. ſic ſi ſba diuidat᷑ p ſubſtãtiã corporeã ⁊ incorporeã. ⁊ nihil contẽtũ p ſe ſub ſba corporea: contineat᷑ p ſe ſub aliquo cõtento ſub ſba incorporea. ſ ens pma diuiſione diuidit᷑ in ens extra aĩam ⁊ ens rõnis. ⁊ ens reale extra aĩam: diuidit᷑ in decẽ pdicamẽta. ergo cũ genera ⁊ ſpecies contineant᷑ ſub ſubſtantia q̃ eſt vnũ pdicamẽtũ: nõ poterunt cõtineri ſub ente rõnis. ⁊ p ↄñs nõ ſunt entia rõis ſ realia

Tertia

Tũ. q: ſi genera et ſpecies eſſent entia rõis ergo cũ entia rõnis varient᷑ ad variationẽ intellectuũ. ſequitur q quot ſũt intellect⁹: tot erũt generaliſſima ſubſtantie.

Quinto arguitur

Preterea aliqua diſtinctio eſt inter ſuppoſitũ ⁊ naturã. alioq̃n ita eſſet hec vera. homo eſt humanitas ſicut h homo eſt homo. ſ ſuppoſitũ eſt a parte rei ⁊ ſimilit᷑ natura. q: alit᷑ nulla eſſet diſtinctio in re ergo vle eſt aliquo modo a parte rei.

Sexto.

Preterea p aucto. boeti⁹ eñ dic: q ſpẽs ẽ totũ eſſe idiuiduoꝝ. ergo ſpẽs eſt eadẽ res cũ indiuiduis: ergo eſt a pte rei

Septimo.

Preterea auctor. vi. principioꝝ q̃rit vtrũ vlia fiant a natura vel ab arte. ⁊ reſpondet q fiãt a natura. ſ natura opatur occulte i vlib⁹. nã ꝑducẽdo ſingularia ꝑducit vlia. oĩs cõitas vt dicit a ſingularitate ꝓcedit. Ex h arguit᷑ ſic. illud qḋ fit a natura hab3 eſſe extra aiã3. ſ vle fit ⁊c.

Octauo

Itẽ. iiij. Tho. interẽpto genere: interimit᷑ ſpẽs ⁊ indiuiduũ: ſed nũq̃ ad iteremptionẽ entis i aĩa ſequit᷑ interẽptio entis extra aĩam. ergo gen⁹ ẽ extra aiam.

Nono.

Itẽ phs. i. poſte. demõſtratiões ſunt de ppetuis ⁊ incorruptibilib⁹. Et linco. dicit ibidẽ: q manifeſtũ ẽ q demõſtratio ſit de vlib⁹ reptis in ſingularib⁹. ergo vlia ſunt vere extra aiam.

Decimo.

Itẽ phs. i. poſte. vle ſp ⁊ vbiq ẽ: ⁊ linco. ibidẽ dicit ſic intelligim⁹ vlia p modũ ariſtotelis formas reptas i quidditatib⁹ ſingulariũ ſiue pticulariu3 a q̃b⁹ ſunt res pticulares id qḋ ſũt. tũc vle eẽ vbiq nihil aliud ẽ q̃ ipm eẽ in quolibet pticulari. Unũ eñ eẽ ẽ eſſe in quolibet ſuoꝝ locorũ. Loca aũt ipoꝝ vniuerſaliũ ſũt ipa ſingularia in quibus ſunt ipa vlia.

Undecimo.

Itẽ phs pmo phi. dicit: q ↄfuſa ſũt nobis magis nota q̃ vlia nõ ſũt pciſe entia in aĩa.

Duodecimo

Itẽ Cõmen. i. phi. cõmen. iiij. intelligit per vniuerſalia vniuerſaliſſima que poſſunt inueniri in iſtis rebus reru3 materialiũ. ergo vniuerſalia ſunt in ſingularib⁹.

Decimotertio

Itē ibidē Cōmē.xiij. Intētiones de quib⁹ dicit̄ hoc nomē ens.s. vle ⁊ indiuiduū multū differunt.g̊ vle est vere ens.

Decimoquarto

Itē ibidē Cōmē.xv.hoc nomē ens dicit̄ de intentiōe vli et pticulari.s.īdiuiduo.

Decimoquinto

Itē.iij.metha.dicim⁹ singulare vnū nūero.vle vero qd̓ ī hijs.

Decimosexto

Itē v.metha.c.de eodē socrates nō in multis.propter qd̓ nō omīs socrates est.

Decimoseptimo

Itē.vij.metha.ens significat qd̓ q̇d est.⁊ indiuiduū h̄ aliq̇d.g̊ vtrūq₃ est ens reale

Cōmentator

Et silr̄ idē Cōmē.cōmē.i. Manifestū ē ꝙ p̄mū de quo dr̄ h̄ ens p̄ncipalr̄ ⁊ simplr̄.ē illud qd̓ dr̄ in respōsiōe ad q̇d ē h̄ indiuiduū demōstratū extͣ̄s ꝑ se.⁊ ista interrogatio ē d̓ substātia.Ex h̄ pt argui sic.illd̓ qd̓ ē p̄ncipalr̄ ens ꝙ aliqd̓ accidēs est ens ex̄ aiam.s₃ vle est hmōi s̄m cōmē.

Decimooctauo

Silr̄ illud ꝑ qd̓ respondet̄ ad q̇d est de substātia:nō est tm̄ res ī aia.q₂ illud nō ē d̓ q̇dditate rei ex̄.s₃ ꝑ vle substātie respōdet̄ ad q̇d ē indiuiduū.nō ꝑ indiuiduū.g̊ ⁊c̄.Silr̄ dicit ꝙ ista interrogatio ē de sudstātia.s₃ ista interrogatio ē de vli:sic̄ et respōsio est ꝑ vle.g̊ ⁊c̄.

Decimonono

Itē Comen.iij.q̇ddita tes sūt substātie.q₂ sūt ptes substātiarū q̄ sunt substātie in rei veritate.i.pticulariū.

Itē Cōmē.iiij.signū ei⁹ ꝙ substātia apd̓ nos manifestior accidentib⁹.i.vlia substātie ꝙ vlia accidentiū ē ꝙ scire indiuiduū substātie per sua vlia substātialia:est pfecti⁹ ꝙ scire illud ꝑ vlia accidētiū.

Uicesimo

Itē Cōmē.x.Cōsiderem⁹ de hac substātia quā significat:methaphisic⁹ cōsiderat de substātia quā significat diffinitio:s₃ nō cōsiderat de aliquo idiuiduo.g̊ ⁊c̄.

Uicesimoprimo

Itē Cōmē.xxi.in p̄ncipio. Sba rei ē illud qd̓ dr̄ in respōsiōe ad q̇d ē h̄ indiuiduū substātie.⁊ iō descripsim⁹ illā substātiā descriptiōe dyaletica: ꝙ ē illud qd̓ significat sermo:q̄ dicit essentiā rei q̄ ē diffinitio ⁊ ē illud qd̓ dr̄ ꝑ se.i.qd̓ p̄dicatur essentialr̄.⁊ inuit ip̄m modū p̄dicabiliū essētialiū.s.diffinitionē.Ex ista auc.p₃:ꝙ diffinitio significat substātiā q̄ p̄dicat̄ essētialr̄ et p̄mo mō.s₃ tale p̄dicatū nō p̄dicat̄ nisi de pluribus.g̊ ⁊c̄.

Uicesimosecūdo

Itē Cōmē.xl.declaratū ē ibi q̇d ē sudstātia q̄ ē q̇dditas.et ista substātia ē p̄dicabilis de illo qd̓ ē subiectū:⁊ ꝙ h̄ ē ei⁹ s̄m ꝙ vlis.g̊ aliq̄ substātia ē p̄dicabilis s̄m ꝙ vlis.

G
Cōtra opiniones et cōclusionē.

Cōtra istā opinionē. Primo ꝯ cōclusionē nō v.det̄ ꝙ aliq̄ res ex̄ aiam sit sudstātia vlis nisi forte ꝑ voluntariā institutionē. p̄mo q₂ illa q̄ sūt opposita req̄rūt distincta q̄b⁹ p̄mo ꝯuenāt.s₃ vlitas ⁊ singularitas sūt hmōi: s̄m oēs istos.g̊ q̄ p̄mo ⁊ imediate denoīant̄ ab illis distinguūt̄.Aut g̊ distinguūt̄ formalr̄: qd̓ ē p̄us īp̄obatū.Aut distiguūt̄ sic̄ res ⁊ res. ⁊ ꝑ ꝯn̄s redit p̄ma vel scd̓a opinio īp̄obata ī p̄mis.q. Aut distinguūt̄ sic̄ ens rōis ⁊ ens rōis,aut sic̄ ens reale ⁊ ens rōis.⁊ certū ē ꝙ illud qd̓ ē singulare p̄mo ⁊ imediate nō ē ens rōnis.g̊ illud qd̓ p̄mo ⁊ imediate denoīat̄ vle:ē tm̄ ens ī aia ⁊ sic nō ē in re.

Scd̓o sic. Aut cadē res realr̄ ē vlis ⁊ singularis.aut nō. Nō pōt pōt dici ꝙ nō:sic̄ ꝓbatū ē ī trib⁹.q.p̄cedētib⁹. Si sic. Cōtra illa res q̄ ē singular̄ nō ē p̄dicabil̄ de pluribus.s₃ qd̓ ē vle ē p̄dicabile de plib⁹.g̊ nō ē idē. Et h̄ ē sic arguere. Impossibile ē ꝯdictoria p̄mo de eodē verificari.s₃ p̄dicabile d̓ plurib⁹ et nō p̄dicabile de plurib⁹ verificat̄ de vli ⁊ singulari s̄m eos.g̊ nō sūt idē

Euasio.

Si dicas ꝙ vle nō p̄dicat̄ de plib⁹ nisi ꝑ actū intellect⁹ cōponētis.⁊ iō qd̓ de se nō p̄dicat̄ de plurib⁹ pōt ꝑ actū itellect⁹ p̄dicari d̓ plib⁹

D
Improbatio.

Hoc nō v₃.q₂ nō tm̄ p̄dicari de plib⁹ ⁊ nō p̄dicari de plib⁹ ꝯdicūt.s₃ p̄dicabile de plib⁹ et nō p̄dicabile de plib⁹ ꝯdicūt. Silr̄ posse p̄dicari de plib⁹ ⁊ nō posse p̄dicari de plib⁹ ꝯdicūt s₃ aūt actū itellect⁹ vle pōt p̄dicari de plib⁹:⁊ singulare nō ē p̄dicabile:nec pōt p̄dicari de plib⁹ s̄m eos. g̊ sine oī actu itellect⁹ singulare nō ē vle.

Preterea arguo ꝑ rōes phi ꝑ q̄s nitit̄ ꝓbare ⁊ demōstrare istā ꝯclusionē ꝙ nullū vle ē substātia sic̄ substātia rei ē ꝓpa illi⁹ cui⁹ ē substātia.s₃ vle n̄ ē alicui ꝓp̄ū s₃ cōe. g̊ vle nō ē substātia.

Instantia.

Si dicat̄ ꝙ phs itēdit ꝓbare ꝙ vle nō ē substātia p̄dicabil̄ ꝓpa. Un̄ cōmē.arguit sic.cōmē.xlv. sba cuiuslibet rei demōstrate ē ei ꝓpria. Ule aūt ē cōe plib⁹.g̊ nō ē sba ꝓpa.et ita nō ꝓbat̄ absolute ꝙ nō ē sba.s₃ ꝙ nō ē sba ꝓpa.

F
Improbatio.

Hec rn̄sio nō v₃.q₂ itētio phi ē arguere ꝯ eos:q̇ posuerūt vlia eē sbas:sic̄ fuerūt platonici.ipi aūt sic̄ ipe iponit eis n̄ posuerūt vlia eē ꝓpas sbas s₃ cōes.Un̄ dixerūt q̄sdā sbas eē pticulares:⁊ q̄sdā cōes. g̊ nō sufficit sibi ꝓbare ꝯ eos ꝙ nō sūt sbe ꝓpe.nisi ꝓbet ꝙ nō sūt sbe. Un̄ arguit sic. Si vle qd̓ ē cōe plib⁹ est sba.aut ē oīm.aut vni⁹.nō aūt ē possibile ꝙ sit oī₃.g̊ erit sba vni⁹ ⁊ ꝑ ꝯn̄s oīa q̄b⁹ ē cōe erūt illd̓ vnū qd̓ ē ipossibile.

Itē arguit̄ sic Ule ē qd̓ p̄dicat̄ de aliquo subiecto s₃ sba nō p̄dicat̄ de subiecto aliquo.g̊ vle nō ē sba.

Tertio argnit̄ sic.ipossibile ē indiuiduū sbe cōponi ex q̄litatib⁹. q₂ tūc q̄litas eēt p̄or idiuiduo.ita ipossibile ē indiuiduū cōponi ex n̄ h̄ aliq̄d.g̊ nullū vle ē ps sbe. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cū n̄ sit ꝑ se ex̄n̄s.n̄ erit sba aliquo mō.

Quarto.q₂ nihil fit ex duob⁹ ī actu.g̊ q̄n aliq̄ distinguūt̄ ⁊ faciūt vnū ꝑ se:o₃ ꝙ vnū sit potētia et aliud act⁹.⁊ ꝑ ꝯn̄s si vle eēt sba:⁊ si aliq̄d eēt sibi additū.oporteret ꝙ se hērēt sic̄ act⁹ ⁊ potētia qd̓ ē icōueniēs.

Quito.q₂ tūc eēt tertius hō. Itē.x.metha.dic̄ phs ꝙ ipossibile ē aliqd̓ vliū eē sba₃. Ubi dic̄ Cōmē.cōmē.vij.cū sit declaratū in tractatu de sba ⁊ de generibus entis:

qm̄ impossibile ē vt aliqđ vniuersaliū sit substātia. manifestū ē q̄ vnū vl'e n̄ ē substātia. Et sequit̄. 7 cū vl'ia nō sint sb̄e. manifestū ē q̄ ens cōe nō ē sb̄a existēs ex̄ aiam queadmodū vnū cōe nō ē sb̄a. Et sequit̄. vnū 7 ens p̄dicata sūt vl'ia q̄ nō h̄nt eē nisi in aia. Et sequit̄. cū vl'ia n̄ sint sb̄e. ḡ neq̄ gn̄a sūt sb̄e. Et seq̄t̄ neq̄ substātie sūt gn̄a: q̄ gn̄a sūt vl'ia. Ex quo p3 q̄ vl'e nō h3 eē nisi in aia tm̄. ḡ nō ē res ex̄ aia3. Silr̄ p̄ h̄ q̄ ens 7 vnū sūt vl'ia. p̄bat q̄ nō sūt sb̄e: ḡ nullū vl'e est sb̄a. Itē Cōmē. xij. metha. cōmē. xxij. vnū 7 ens sunt ex reb⁹ vl'ib⁹. q̄ nō habent esse extra aiam: ḡ vl'e nō ē extra aiam. Itē Cōmē. xxiij. p̄ncipiū 7 vl'e: nō existit extra aiam. ꝑ in diuidua. Et sequit̄ nullū vl'e generat vel generat̄: ḡ nō est in re. Itē Cōmē. xxix. de p̄ticulari nō fit demōstratio q̄uis ip̄m tm̄ sit ens in rei veritate: ḡ vl'e in rei v̄itate nō ē substātia. nec ens extra aia3. hoc idē vult. vij. metha. Cōmē. xx. xxi. xxx. 7 in alijs locis quasi īfinitis.

Cōtra p̄mū modū ponēdi quere doctor

Cōtra p̄mū modū ponēdi quero q̄uō distinguūt̄ natura et designatio nature. si nullo mō. ḡ nō plus est natura vl'is q̄ natura designata. Si aliquo mō. Aut ꝑm rē aut ꝑ3 rōnē p̄mū ē p̄us īprobatū. Si scđo mō seq̄t̄ q̄ vnū illoꝝ sit tm̄ rō: sicut dictū ē in. q. đ attributis: q̄ nō sit dīa media in creaturis patebat ibidem.

Cōtra secūdū arguit.

Cōtra scđ3 modū ponēdi arguo sic. qm̄ aliq̄d p̄cise denoiat aliud p̄p̄t extrinsecū aliq̄d: cuicūq̄ pōt p̄uenire illud extrīsecū. et illud denominās ei p̄portionabilr̄ poterit p̄uenire. ḡ si illa q̄ realiter ē singularis ē vl'is ꝑm eē suū ī itellectu: qđ nō ē possibile nisi p̄p̄t ītellectionē. ḡ q̄lib3 res q̄ pōt ītelligi cōsilr̄ pōt eē vl'is eodē mō. 7 ita sortes pōt eē vl'is 7 cōis platoni: ꝑm eē suū in intellectu. Silr̄ essentia diuina ꝑm eē suū i intellectu poterit eē vl'is: q̄uis ip̄a ꝑm eē suū reale in effectu sit singularissima. q̄ sūt oīa absurda. Et cōfirmat̄. q̄ qm̄ aliq̄d repugnat ex natura sua alicui p̄ nihil extrinsecū pōt sibi competere: ꝑ cuilibet rei repugnat ex se q̄ sit cōis alteri rei. ḡ p̄ extrinsecū nō pōt sibi illa cōitas p̄uenire. 7 ita siue ītelligat̄ siue nō illa res q̄ ē singularis ꝑm vnū eē suū poterit esse cōis seu vl'is.

Cōtra tertiū modum.

Per idē p3 q̄ terti⁹ mod⁹ ē silr̄ falsus 7 nō ītelligibil̄: q̄ ponit q̄ eadē res cōfuse cōcepta ē vl'is. 7 distincte p̄cepta sit singularis: q̄ si res cōfuse cōcepta ē vl'is. q̄to q̄ ē illa res 7 sit a. ḡ a. cōfuse cōceptū ē vl'e. 7 p̄ p̄n̄s. a. confuse cōceptū ē cōe ip̄i. b. ḡ h̄ ē p̄dicatio superioris de īferiori. b. ē. a. cōfuse p̄ceptū. 7 ista sortes ē plato. cōfuse cōcept⁹. 7 de⁹ ē creatura cōfuse concepta.

Euasio.

Dicit̄ ad istud q̄ nō seq̄t̄. q̄ ista p̄n̄a nō v3. aial ē sortes cōfuse cōcept⁹. plato ē aial. ḡ plato ē sortes cōfuse cōcept⁹: p̄p̄t variationē medij: q̄ de alio aiali ē sermo in maiore et minore. et i re nihil ē cōe eis. sicut em̄ aial significat sortē cōfuse cōceptū ita significat platonē cōfuse cōceptū.

Improbatio.

S3 illud nō ē v̄e nec logice dictū. q̄ qm̄ dī aial ē sortes p̄fuse cōcept⁹ aut aial supponit simplr̄: aut p̄sonalit̄. ꝑ p̄sonaliter aial nō tm̄ est sortes cōfuse p̄cept⁹. sed aial est sortes distincte cōcept⁹. q̄ cūc ē vna indiffinita h̄n̄s vnā singularē verā. s. istā h̄ aial est sortes distincte p̄cept⁹ demōstrādo sortes. Si aūt aial supponit simplicit̄. aut supponit p̄ aliq̄ vera re. aut p̄ ente tm̄ in aia. aut p̄ aggregato. Si p̄ re: ḡ aliqua vna res ē cōis. et p̄ p̄n̄s vna res p̄dicat̄ v̄e de alia re. 7 ita sic h̄ est v̄a simplicit̄ hō ē aial. vel asin⁹ ē aial. ita erit h̄ vera. asin⁹ ē sortes p̄fuse p̄cept⁹. q̄ p̄ re illud cōe p̄ quo supponit aial i ista. aial ē sortes cōfuse p̄cept⁹. est sortes p̄cept⁹. 7 nullo mō distiguit̄ a sorte p̄cepto. ḡ de quocūq̄ p̄dicat̄ vnū: 7 reliquū. Si vtrūq̄ supponat p̄sonalr̄: ḡ sic h̄ est v̄a. asin⁹ ē aial: ꝑm q̄ supponit aial p̄sonaliter: ita h̄ erit v̄a. asin⁹ ē sortes p̄fuse p̄cept⁹: ꝑm q̄ p̄dicatū supponit p̄sonalr̄.

Preterea cū dic̄ q̄ superioritas 7 inferioritas p̄uenit rei p̄ cōparatiōnē ad intellectū. illud ē simplr̄ falsu3: q̄ nulla res quātūcūq̄ p̄siderēt̄ ē superior: sicut nulla res qualitercūq̄ p̄siderēt̄ ē indifferens. Cōfirmat̄. q̄ si aliq̄d extrinsecū faciat hoīe3 esse albū. aliq̄d in re v̄e ē albū: q̄uis nō ex se: ꝑ tm̄ p̄ cām extrinsecā. ḡ silr̄ si itellect⁹ faciat rē superiorē: v̄e res erit superior 7 indifferēs: q̄uis nō ex se ꝑ tm̄ p̄ intellectū p̄fuse rē p̄cipientē. 7 ita dicit̄ p̄dictoria. dicēdo q̄ eadē res ē superior 7 inferior. 7 q̄ nihil in re ē cōe vl' idifferēs. Preterea falsū est qđ dī q̄ res sub vno p̄ceptu ē singularis: 7 sub alio est vl'is. q̄ res de se singularis nullo mō nec sub aliquo p̄ceptu est vl'is. Et rō est q̄ semp̄ a determinabili sumpto cū aliqua determinatiōe nō distrahēte nec diminuente ad ip̄m absolute sumptū est formal' p̄n̄a. 7 ita seq̄t̄ formal'r res sub tali p̄ceptu est vl'is. ḡ res est vl'is. p̄n̄s falsū est sicut ista est falsa. res est indifferens ꝑm istos. ḡ 7 an̄s est simplr̄ falsu3

Euasio prima.

Si dicat̄ q̄ hic ē determinatio distrahēs: q̄ esse intellectū 7 esse cognitū 7 hm̄oi sūt determinatiōes distrahētes vel diminuētes. Et ideo sicut nō sequit̄. cesar opinat⁹ est. ḡ cesar est. ita nō sequit̄. res sub tali cōceptu ē vl'is vl' idifferēs. ḡ res est vl'is vl' indifferens.

Secūda.

Silr̄ ꝑm te nō sequit̄. homo in cōi vel hō cōis est cōcept⁹ mentis. ḡ hō est cōcept⁹ mētis.

Ad primā.

Primū istoꝝ nō val3. q̄a iste nō sūt determinatiōes distrahētes nec diminuētes cui⁹ rō ē q̄ determinatio diminuens est cū pars alicuius toti⁹ exprimitur denominata sub illa determinatiōe:

sicut p3 dicẽdo: ethyops ẽ albus ẞm dentes. ibi eñi exprimit̃ ps denoiata. ⁊ si denoiatio tal' ptis nõ sufficit ad denoiationẽ toti⁹: tũc ẽ determinatio diminuẽs. Et tũc ẽ fallacia ẞm q̇d ⁊ simpl'r. nõ arguẽdo ad determinabile absolute sumptũ: ß arguẽdo ad determinationẽ absolute sumptã: sic̃ sic arguẽdo. Ethiops ẽ alb⁹ ẞm dẽtes ß ẽ habẽs albos dẽtes: g̊ ethiops ẽ alb⁹. ẽ fallacia ẞm q̇d ⁊ simpl'r. nõ ẽ tñ fallacia iferẽdo determinabile absolute sumptũ. sic g̊ ethiops ẽ habẽs dẽtes. ß i ,ppositonõ exprimit̃ talis ps: cũ dĩ vl'e ẽ sortes ↄfuse cõcept⁹. ⁊ iõ ñ ẽ h determinatio diminuẽs. Silr si eẽt diminuẽs: cõtingeret iferre determinabile absolute sũptu3. iferẽdo g̊ vl'e est sortes: ß eẽt fallacia ẞm q̇d ⁊ simpl'r iferẽdo determinationẽ absolutã. sic iferẽdo: g̊ vl'e ẽ ↄfuse cõceptũ. ⁊ ita haberet̃ ,ppositũ. Silr iste determinatões ñ sũt distrahẽtes. q: determinatio distrahẽs est qñ absolute repugnat rei. vl' saltẽ existẽtie ei⁹ cui addit̃. ß denoiat ipm: q: denoiat ṙ̃e ⁊ ,p̃pe aliq̇d qȯ fuit ps illi⁹. sicut p3 de mortuo cũ dĩ hõ mortu⁹. q: ipossibile est ꝙ hõ sit: ⁊ tñ ꝙ sit mortuus. Dicit̃ tñ ẞm cõem vsũ loquẽdi hõ ẽ mortuus. q: corp⁹ qȯ fuit ps ei⁹ ẽ ṽe mortuũ. S3 p3 ꝙ nõ põt sic dici i ,pposito. iõ nõ sũt iste determinatões distrahẽtes. Per h p3 ad scðam: ꝙ h nõ ẽ determinatio distrahẽs nec diminuẽs cesar itellect⁹: et iõ absolute seq̇t̃. cesar itellectus ẽ: g̊ cesar ẽ. Silr cesar i opiniõe ẽ: g̊ cesar ẽ

Si dicat̃ ꝙ ẞm phm. i. elen. h ẽ fallacia ẞm q̇d ⁊ simplicit̃ ß talis fallacia est sp qñ arguit̃ ab aliquo sũpto ẞ3 q̇d ad ipm sũptũ simplicit̃. vel ecõuerso. Dico ꝙ hic nõ ẽ fallacia ẞ3 q̇d ⁊ simplicit̃ ẞm Ari. cesar ẽ in opinione: g̊ cesar ẽ. ß formalis ↄña. S3 hic est fallacia ẞm q̇d et simpl'r phs ẽ cesar in opinione: g̊ phs ẽ cesar. Nec solũ ẽ fallacia ẞm q̇d ⁊ simpl'r arguẽdo a determinabili sũpto cũ determinatiõe diminuẽte ad ipm sũptũ absolute: ß ille modus arguẽdi ẽ tñ vn⁹ mod⁹ illi⁹ fallacie. Et ali⁹ modus ẽ: qñ arguit̃ ab aliq̇ ,ppõne habẽte p̃dicatũ. ad ẽ scðm adiacẽs sic̃ sic arguẽdo. sortes ẽ i opinione: g̊ sortes ẽ. Silr h rosa nõ exñte rosa ẽ intellecta: g̊ rosa ẽ. Et silr hic ẞm phm ibidẽ Albũ nõ ẽ hõ: g̊ albũ nõ ẽ. ꝙ h sit fallacia manifestũ ẽ. q: certũ est ꝙ ↄña nõ v3: g̊ peccat penes aliquã fallaciã ß p3 iductiue ꝙ penes nullã aliã. q: marie videret̃ ꝙ peccaret penes fallaciã ↄñtis: qȯ tñ nõ est verũ. q: nec sequit̃ sic. nec ecõuerso. Et idẽ p3 de scðo exẽplo. et iõ sp qñ ẽ aliqȯ p̃dicatũ qȯ põt eq̇lit̃ cõpetere enti ⁊ nõ enti. siue arguat̃ affirmatiue siue negatiue: ẽ sp fallacia ẞm q̇d ⁊ simpl'r. Et h ẽ qȯ dicit phs ꝙ nõ ẽ idẽ eẽ q̇d ⁊ eẽ simpl'r: sic̃ nõ ẽ idẽ eẽ i opinione: ⁊ eẽ. Silr nõ ẽ idẽ. nõ eẽ q̇d: ⁊ ñ eẽ simpl'r. sicut nõ ẽ idẽ: nõ eẽ hõ. ⁊ nõ eẽ simpl'r. ⁊ tñ eẽ in opiniõe nõ ẽ determinatio diminuẽs vel distrahẽs: sic̃ nõ eẽ hõ. vl' eẽ hõ. t3 g̊ illȯ argumẽtũ: q: qñ arguit̃ a determinabili sũpto cu3 determinatõe nõ diminuẽte nec distrahẽte mõ p̃dicto ad determinabile absolute sũptũ. ẽ bona ↄña. ⁊ hoc si determinatio sit affirmata nõ negata sic̃ seq̇t̃: sortes ẽ hõ alb⁹: g̊ sortes ẽ hõ. Nõ tñ sequit̃ negatiue sortes nõ est hõ alb⁹: g̊ sortes nõ ẽ hõ. Et vl'r nõ seq̇t̃ formalit̃ nisi affirmatiue. Ad scðam dico ꝙ nõ v3. q: i isto ↄsequẽte hõ ẽ cõcept⁹ mẽtis. põt subiectũ hr̃e suppositionẽ simplicẽ vel p̃sonalẽ. si simplicẽ: ẽ ↄña bona. si p̃sonalẽ nõ v3: ,ppter variationẽ suppositiõis. q: i p̃ma supponit simplicit̃. ⁊ in scða p̃sonalit̃: et ita ẽ fallacia equocatiõis penes tertiũ modũ. ⁊ iõ sic̃ h est simplicit̃ negãda: aliq̇s hõ ẽ spẽs vel vl'e. q: in ista ly hõ nõ põt hr̃e suppositionẽ nisi p̃sonalẽ ,ppt signu3 p̃ticulare additũ: ita codẽ mõ ista est negãda simplicit̃. aliq̇ res ↄfuse ↄcepta ẽ vl'is. ⁊ ita impossibile ẽ ꝙ eadẽ res sub vno ↄceptu sit vl'is ⁊ sub alio sit singularis. Ex istis p3: ꝙ nõ bene dicũt̃ talia cõia ꝙ eadẽ res sub vna itẽtiõe sit singularis ⁊ sub alia vl's. vel ꝙ ẞm tale eẽ est hõ ⁊ ẞm aliud eẽ nõ ẽ hõ ⁊ multa talia cõsilia. puta si res sic cõsideret̃ tũc ẽ hõ. Si alit̃ cõsideret̃ vel sub alia ↄsideratõe tũc ẽ aliud. q: tales ,ppões accipiẽtes tales determinatões iferũt ,ppões absolute sine illis determinatõibus. Alit̃ eñi eadẽ facilitate possem dicere: ꝙ hõ ẞm vnũ eẽ vel sub vna ↄsideratiõe vel itẽtiõe ẽ vn⁹ asin⁹: ⁊ sub alia vn⁹ bos: et sub alia vn⁹ leo: qȯ est absurdũ. Et iõ tales sunt nimis improprij modi loquẽdi. et abijciẽdi ab oĩ mõ loquẽdi sciẽtifico. Ideo aliter ad. q. ꝙ nulla res extra aiam. nec p se nec p aliqȯ additu3 reale vel rõnis. nec q̃litercũq3 ↄsideret̃ vel intelligat̃ ẽ vl'is. q: tãta ẽ ipossibilitas ꝙ aliqua res sit extra aiam quocũq3 mõ vl'is. nisi forte p istitutõnẽ voluntariã. qño ista vox hõ q̇ ẽ singularis ẽ vl'is. quãta ipossibilitas ẽ ꝙ hõ p quãcũq3 ↄsiderationẽ. vel ẞm qȯcunq3 eẽ sit asin⁹. q: qñ aliq̇d ↄpetit alicui tñ denoiatiue. siue p aliq̇d iformãs siue p aliq̇d extrinsecũ. silr omĩ illi ad qȯ illud iformãs vel extrinsecũ se h3 vniformiter. illi tale denoiãs eq̇lit̃ ↄuenit. Uerbi grã. si aliq̇d sit disgregatiuu3 visus p̃eise ,ppt albedinẽ informãtẽ q̇cq̇d est albũ equalit̃ disgregabit: g̊ si res p cõsiderationẽ intellect⁹ q̇ est aliq̇d totaliter extrinsecũ illi rei est vl'is q̇cq̇d eq̇liter itelligit̃: erit vniuersale. ⁊ ita omne itellectũ erit vl'e. Si dicat̃ ꝙ res nõ ẽ vl'is quocunq3 modo itellecta: ß tñ confuse intellecta

Obiectio

Responsio

Ad secũdam

Responsio ad questionẽ istã.

⁊ iō n̄ oīs res ē vlis. Ista ē opinio tertia sup⁹ recitata. Ħ respōsio nō vȝ: q꞉ re ꝑ se intellecta distincte pōt formari ꝓpō in q̄ ꝑdicat̄ sup⁹ d̄ inferiori: sicut si sortes intuitiue videat̄. saltē ꝑ potētiā diuinā. adhuc pōt talis itellect⁹ scire ꝙ sortes ē hō. ꝙ ē aial: ꝗ sine om̄i itellectiōe ꝯfusā ꝓpa alicui hȝ sup⁹: ⁊ ꝑ ꝯn̄s vl̄e sine cōe.
Preterea tūc de⁹ n̄ eēt vl̄e: q꞉ de⁹ ꝑ te itelligitur ꝯfuse: ꝗ si vl̄e sit res intellecta ꝯfuse: deus erit vl̄e. vel de⁹ intellect⁹ ꝯfuse vere erit vlis.
Preterea visus pōt videre aliq̄d cōfuse: ꝗ q̄ rōne re intellecta cōfuse habet̄ vl̄e eadē rōne re visa ꝯfuse hȝ vl̄e qđ est absurdū. Preterea nulla res simplex pōt itelligi ꝯfuse. si itelligatur: ⁊ tn̄ respectu simpliciū vere ē vl̄e. Dico ꝗ ꝙ ꝑ nullā ꝯsiderationē vl̄ intētionē pōt rei aliq̄d cōpetere: nisi denoiatōe tm̄ extrinseca ⁊ ħ ꝑ se talia q̄ cōpetūt itellectui vl̄ cōsideratiōi ꝑmo ⁊ iō pōt dici res itellecta pōt etiā dici ꝙ res cōcipit̄: ⁊ res ē subiectū ⁊ res ē ꝑdicatū ꝯ̄ȝ vnā opinionē. q꞉ ħ nō ē aliud q̄ꝑ ꝙ res tali itellectōe itelligit̄. ⁊ qđ pōt itellectōe itelligi: pt dici vere subiectū ⁊ vere ꝑdicatū: ⁊ ps ꝓpōis ꝯm illā opinionē: et sic de alijs q̄ oīa ita pn̄t ꝑdicari de diuina essentia sic̄ de creatura. Et iō si aliqua res sic vlis ⁊ nō alia ħ nō fac̄ itellect⁹ q̄ pōt vniformit̄ oēs respicere. ꝭ erit ex natura rei. ⁊ ꝓpt̄ aliquā diuersitatē ī re ita ꝙ vnū qđ ē ī re ex se alit̄ se hȝ ad eē vl̄e q̄ꝑ aliud. ⁊ ꝑ ꝯn̄s inter illud qđ denoiat̄ ab ītētiōe vl̄itatis et illđ qđ denoiat̄ ab ītētiōe singularitatis ē ī re aliqua distinctio vel nōidētitas: cui⁹ oppositū ꝓbatū ē ī ꝑcedētib⁹. q. Preterea arguo sic. sortes ꝯm nullū eē vl̄ ꝯm nullā cōsiderationē est vlis: nec plato: nec iste asinus: nec ille: ⁊ sic de singulis demōstrādo om̄s singulares: ꝗ nulla res ꝯm vllū eē vl̄ cōsiderationē ē vlis. ꝯn̄a pȝ arguēdo a b oīb⁹ singularibus ad vniuersalē.
Añs pȝ. q̄a nō ē maior rō ꝙ vna singularis sit ꝯ̄a q̄ꝑ alia: ꝭ ħ ē ꝯ̄a sortes ꝯm nullū eē vl̄ cōsiderationē vel modū ē vlis. q꞉ si sic: eadē rōne dicā ꝙ sortes aliquo mō est plō: ⁊ hō sub aliquo mō ē asin⁹. ⁊ lapis ⁊ albedo q̄ oīa sūt absurda. Silr̄ si eadē res eēt realr̄ vlis ⁊ singularis: ī oī ꝑdicatōe supioris de iferiori eēt ꝑdicatio eiusdē de se. q꞉ ꝑdicaret̄ vl̄e de pticulari: q̄ sunt eadē res ꝑ se qđ ē absurdū. Ideo dico ꝙ vl̄e n̄ ē ī re: nec realr̄: nec subiectiue. nō pl⁹ q̄ꝑ ħ vox hō q̄ ē vna vera q̄litas est ī sorte vl̄ ī illo qđ significat. Nec vl̄e ē ps singular̄ respectu cui⁹ ē vl̄e: nō pl⁹ q̄ꝑ vox ē ps sui significati: sic tn̄ ipa vox vere et sine om̄i distinctiōe ꝑdicat̄ de suo significato: nō ꝓ se ꝭ ꝓ suo significato. ita vl̄e vere ꝑdicat̄ de singulari suo: nō ꝓ se ꝭ ꝓ singulari. Et ista ē itētio pħi. ⁊ cōmē. imo oīȝ pħoꝝ recte sentientiū de vli. Vn̄ Cōmē. vij. metha. cōmē. xlvij. cū declarauerit scȝ Ari. ꝙ illa q̄ significāt diffinitiōes sūt substātie rerū. ⁊ diffinitiōes cōponūt̄ ex vlib⁹ q̄ ꝑdicāt̄ de pticularib⁹: icepit ꝑscrutari de vlib⁹. verū sint substātie rerū: ꝭ tn̄ sūt substātie pticularia de q̄bus ꝑdicāt̄ illa vl̄ia: ⁊ ħ ē necc̄ariū in declarādo: ꝙ forme indiuiduoꝝ substātie sūt substātie. et ꝙ in īdiuiduo nō sit substātia: nisi materia ⁊ forma pticularis ex q̄b⁹ cōponit̄. Ex hac aucto. habēt̄ aliqua dicta ī hac. q. ⁊ ī ꝑcedētib⁹ ꝑmo ꝙ diffinitiōes nō sūt substātie rerū. ꝭ ꝙ significāt substātias rerū: q꞉ dicit illa sunt substantie rerū q̄ significāt diffinitōes rerū: ita ꝙ diffinitiōes sūt signa: ⁊ substātie reꝝ sūt signata ⁊ signū nō ē signatū. scđo ꝙ diffinitiōes nō significāt vl̄ia. ⁊ ita cū significēt substātias rerū singulariū: significāt aliqua singularia: q̄a dic̄ ꝙ diffinitiōes cōponūt̄ ex vlib⁹: ꝗ ipa vl̄ia nō sūt significata ꝑ ipas diffinitiōes ꝭ sunt signa ⁊ ptes diffinitiōis significātes ipa pticularia. q꞉ int̄ vl̄e ⁊ pticulare nō ē mediū. tertio hȝ ꝙ vl̄ia n̄ ꝑdicat̄ de pticularib⁹: nō tn̄ sūt ī pticularib⁹. q꞉ ī pticulari īdiuiduo nō sūt nisi materia ⁊ forma pticular̄. Et si dicat̄ ꝙ nō ē aliq̄ substātia ꝑma nisi materia ⁊ forma pticularis: ē tn̄ ī īdiuiduo substātia scđa q̄ nec ē materia nec forma pticular̄. Hoc ē ꝯ̄ itētionē pħi ⁊ cōmē. q꞉ eadē rōe deberet dici ꝙ ī īdiuiduo nō ē nisi vl̄e: q꞉ nulla ē substātia scđa nisi vlis. Silr̄ si pħs ⁊ cōmē. tm̄ ꝓbāt ꝙ vl̄ia nō sūt substātie ꝑme. ⁊ iō ꝓbāt ꝙ nō sūt substātie. eadē rōe deberēt ꝓbare ꝙ pticlaria nō sūt sb̄e: q꞉ n̄ sūt sb̄e scđe si eīn̄ aial diuidit̄ ꝑ hoiem ⁊ asinū eq̄lit̄ dēret ꝓbari ꝙ hō n̄ ē aial: q꞉ nō ē asin⁹ q̄ rōe ꝓbaret̄ ꝙ asin⁹ n̄ ē aial q꞉ n̄ ē hō. q̄rto hȝ ꝙ vl̄ia n̄ sūt sb̄e. nec ex eis ꝯponūt̄ pticlaria. Itē ꝯmē. xlv. Dica⁹ ꝗ ꝙ ipossibile ē vt aliqđ eoꝝ q̄ dicūt̄ vl̄ia sit sb̄a alicui⁹ rei. et si declarēt sb̄as rerū, ꝗ vl̄ia n̄ sūt sb̄e: nec de sb̄a alicui⁹. ꝭ tn̄ declarant sb̄as rerū sic̄ signa. Itē cōmē. xlvij. cū sit declaratū ꝙ vl̄ia sūt dispositiōes sb̄aꝝ: ⁊ vocat dispositōes sb̄arū: sic ī ꝑcedēti cōmēto. ꝑdicabilia đ sb̄ijs. etiā ipossibile ē vt ista sint ptes sb̄atū eꝯn̄tiū ꝑ se. Et si dicat̄ ꝙ pħs ⁊ cōmē. n̄ ꝓbāt ꝙ vl̄ia n̄ sūt sb̄e absolute: ꝭ ꝙ n̄ sūt sb̄e sepate a sēsib⁹ sic̄ posūt plato. Cōtra ħ ē ꝓcessus pħi. q꞉ ꝑmo ꝓbat ꝙ vl̄ia nō sūt sb̄e. Secūdo ꝙ nō sūt talia exēplaria q̄lia posuit plō. Itē Cōmē. vij. metha. cōmē. ij. ⁊. x. dic̄ sic. determinatū ē ꝙ forma et ps ei⁹ sunt substātie. ⁊ ꝙ vl̄e nō ē substātia neq̄ȝ gen⁹ q꞉ ē aliquod vl̄e. Deinde dixit de exēplarib⁹ ⁊c. et intēdit ꝙ de hoc nō est ꝑscrutatus in tractatu ꝑcedēti: sed post ꝑscrutabit̄ de ħ ꝙ dicunt q̄dā ꝙ sunt sb̄e

sepate alie a substātijs sensibilibus. ergo de in
tētiōe cōmē. est ꝙ p̄bs. vij. metha. pbat sim-
pliciṫ ꝙ vlia nō sunt sbe. ⁊ post ōndit ꝙ nō sūt
tales sbe separate.

V
Ad primū alteriꝰ opinionis

Ad primū alteriꝰ. o. dico ꝙ il
lud qd̄ diuidiṫ in veras res. sic vere cōpositū i
suas ptes eētialiṫ iclusas in illo est ṽa res. il-
lo mō corpꝰ diuidiṫ in suas ptes eētiales ⁊ tu
tū in suas ptes itegrales ⁊ fit talis diuisio rea
liter ex aiaꝫ. Sꝫ qñ aliq̄d diuidiṫ in veras res
tanq̄ signū i sua signata. nō opꝫ. nō plꝰ q̄ ꝙ il-
lud qd̄ diuidiṫ in sbam sit sba. quomō aliq̄ vox
diuidiṫ in sbas. tanq̄ signū i sua signata. Isto
scđo mō diuidiṫ spēs ⁊ silr genꝰ. q: in nullo va
riaṫ spēs vel genꝰ vl̄ qd̄cūq: vl̄e ppī talē diui-
sionē. nec illa in q̄bꝰ diuidiṫ plꝰ sunt ptes realr
q̄ plura significata sunt ptes vocis significā-
tis.

X
Ad scđm.

Ad scđm dico. ꝙ vlr nunq̄ supius est de
eētia iferioꝝ. nec includiṫ eētialiṫ i iferio-
ri. nec i itellectu eiꝰ q̄dditatiuo p̄dicaṫ tñ eēn-
tialiṫ de iferioꝝ. q: declarat essentiā inferioꝝ
vel declarat ip̄mmet inferiꝰ. vel rē ipoꝛtatā p
iferiꝰ. ⁊ h̄ ē p̄dicari i q̄d. vel p se p̄mo mō ⁊ eēn-
tialiṫ. Vñ sic sꝫ aliquos ens dicit vnū ↄceptū
q̄ nō est de eētia dei vt ps sua eētialꝶ. q̄a tūc
aliq̄d reale eēt vniuocū deo ⁊ creature. qd̄ ne-
gāt. ⁊ tñ p̄dicaꝶ in q̄d ⁊ p se p̄mo mō de deo et
creatura. Ita dico in pposito ꝙ nihil a pte rei
ē vniuocū q̄buscūq: indiuiduis. ⁊ tñ est aliq̄d
p̄dicabile in q̄d de indiuiduis. Silr sic ipi di-
cūt. ꝙ vl̄e qd̄ est vnū obiectū nūero p̄dicabile
de quolibꝫ supposito p̄dicatiōe dicēte. h̄ est h̄
nō est in re. q: nihil in re est sic p̄dicabile. et tñ
ipa p̄dicatio vocaṫ eētialis ⁊ i q̄d: ⁊ p se. Ita
dico. ꝙ vlr p̄dicatio supioꝝ de iferiore. nō ē p̄
dicatio alicuiꝰ qd̄ quocūq: mō sit in re ex aiam
et p ↄñs illud qd̄ p̄dicaṫ nō est ps rei. nec ē de
eētia rei. ⁊ tñ p̄dicaṫ in q̄d de rebꝰ. ⁊ cā est. q:
nō p̄dicaṫ p se Sꝫ p rebꝰ ipis de q̄bꝰ p̄dicaṫ. Et
si dicaṫ ꝙ tūc essꝫ idē dicere sortes est hō. ⁊ sor-
tes est sortes. Rñdeo ꝙ ñ seqꝶ q: q̄uis hō in p̄
ma supponat p sorte. nec possit ṽificari nisi p
sorte. Aliud ē tñ illud qd̄ p̄dicaṫ. ⁊ iō q̄uis ali-
q̄d idē sit p quo fit p̄dicatio i vtraq: tñ aliud
est qd̄ p̄dicaṫ. ⁊ iō nō est eadē ppō. Silr q̄uis in
ista sor est hō ly hō supponat p sorte. nō tñ p̄ci
se p sorte. q: potētionalr s̄m modū loquēdi lo-
gicoꝝ supponit p quolibꝫ hoīe. q: iferṫ ex quo
libet. ⁊ tminꝰ sp̄ i talibꝰ supponit p eisdē. q: p
oībꝰ de q̄bꝰ ṽificaṫ. nō tñ ṽificaṫ ista. sor est hō
nisi p sorte. ⁊ iō nō ē idē dicere. sor est hō. ⁊ sor
est sor.

Y
Ad ↄfirmatiōes

Ad ↄfirmationē dico. ⁊ cōcedo ꝙ res
p̄t itelligi. nō tñ ↄfuse Sꝫ etiā pfecte ⁊ distincte
nullo supioꝝ itellecto. Et qñ dr̄. ꝙ sor nō p̄t in
telligi nisi itellecto aiali. Dico ꝙ ista p̄t distin
gui, siue de ṽtute s̄mōis siue nō, nō curo, q̄a ly
aiali pōt supponere simplr. ⁊ tūc est fña. q: tūc
denotaꝶ ꝙ sortes nō p̄t itelligi nisi itellecto h̄
cōi aial. ⁊ h̄ est simplr fkm. vel pōt supponere
pro re ⁊ psonaliṫ. ⁊ sic cōcedo. Isto eñ mō sor
nō pōt currere nisi aiali currēte. q: necrio seqꝶ
sortes currit. ḡ aial currit. nō tñ opꝫ ꝙ illud
cōe currat. Isto modo hō nō pōt itelligi ente
nō itellecto. ⁊ tñ hō pōt intelligi hoc cōi ente
nō itellecto. Sꝫ cos maxie si illud cōe nō sit ali
q̄d reale. sic ipi dicūt.

Z
Ad tertium

Ad tertiū dico. ꝙ nihil
cōicabile est rebꝰ p idētitatē. nisi sola essentia
diuina tribꝰ suppositis q̄bꝰ est eadē realr. ⁊ iō
nō debꝫ pprie ↄcedi ꝙ natura cōicaꝶ supposi-
to nisi forte dicaꝶ ꝙ natura hūana cōicaꝶ ṽbo
⁊ tūc nō cōicaꝶ sibi p idētitatē. Sꝫ debꝫ magꝰ p
pue dici ꝙ naturalr est suppositū sic post ostē-
deꝶ. Vñ sic ipi hñt dicere. ꝙ ens qd̄ est cōe deo
⁊ creature nō est cōicabile cuilibꝫ p idētitatē.
q: tūc aliq̄d reale essꝫ vniuocū deo ⁊ creature
sic s̄m eos aliq̄d reale est vniuocū sorti ⁊ pla-
toni. sic dico vlr ꝙ nullū vniuocū ē cōicabile
vniuocaꝶ p idētitatē.

AA
Ad quartum

Ad quartū dico. ꝙ nō
oīa q̄ sunt i linea p̄dicamētali p se ordinata sꝫ
superiꝰ ⁊ inferiꝰ sunt ṽa res extra aiam. Sꝫ aliq̄
talia entia sunt tñ in aia.

Ad primaꝫ pbationem

Ad p̄mā pbatiōeꝫ
ↄcedo. ꝙ genꝰ p̄dicaꝶ in q̄d ⁊ vniuoce ⁊ p se p̄-
mo nō de ente reali. siue de pnoie demōstrāte
ens reale. ⁊ de ente rōis. nō tñ pro ente rōis. Sꝫ
pro re. q: illud ens rōis nō habebit suppositio
neꝫ simplicē Sꝫ psonalē. ⁊ iō genꝰ p̄dicaꝶ de spē
nō p spē Sꝫ pro re. Et iō dꝫ sic exerceri iste actꝰ
signatꝰ. hō est aial. ita ꝙ vterq: terminꝰ stet p
re ⁊ psonalr. ita hñt alij dicere ꝙ de sapia i cōi
p̄dicaꝶ p se p̄mo mō ens. ⁊ simil̄r de ente reali
⁊ tñ sapia in cōi nō est aliq̄d reale extra aiam.
q: tūc essꝫ aliq̄d reale vniuocū deo ⁊ creature.
ḡ ens qd̄ ē pcise vniuocū entibꝰ realibꝰ vniuo-
ce p̄dicaꝶ de ente reali et ente rōis. Sꝫ tūc illud
ens rōis nō supponit pro se Sꝫ pro re. Vñ qñ dr̄
sic. oīs sapia est ens reale. hec est p̄dicatō i q̄d
⁊ ad h̄ nō requiriꝶ nisi ꝙ hec sapia q̄ deꝰ est sit
ens reale. et nō requirit ꝙ illd̄ cōe vniuocū sit
ens reale. Ita dico ꝙ ad veritateꝫ istiꝰ. oīs hō
est aial. sufficit ꝙ iste hō sit aial. et ꝙ ille hō sit
aial. ⁊ sic de alijs rebꝰ singularibꝰ. ⁊ nō reqriꝶ
ꝙ illud cōe vniuocū istis hoībus sit aial. Et
sic de istis oē aial est sba. oē corpꝰ est sba. oīs co
lor est q̄litas. oīs intētio est qualitas et hmōi.

BB
Ad scđam pbationem

Ad scđam pbationē p idē. ꝙ pcedit de diui-
dētibus de quoꝝ vtroq: supponēte pro re ṽifi
caꝶ diuisuꝫ. Sꝫ qñ illud diuisum nō stat pro re. Sꝫ
pro aliquo alio nō opꝫ. Vñ si gñā ⁊ spēs essent
sbe. nullo mō possent esse entia rōis. Sꝫ in rei ṽi
tate nō sunt sbe. Dico ḡ ꝙ aliq̄d esse vel ↄtine
ri sub aliquo genere potest itelligi dupliciter.

Uel q: est illud de quo ꝓ se ipso. vel de ꝓnoīe demōstrante ipm gen⁹ verificat̃. ⁊ isto mō tm̄ singularia ꝯtinētur in genere. q: sola singularia sūt substātie. ⁊ sola singularia sūt q̄litates ⁊ nec spēs nec gn̄a cōtinētur isto mō sub genere substātie. Alio mō ē aliq̄d in genere. q: ē illud de quo nō ꝓ se. ſ ꝓ re vere ipm genus p̄dicatur. ⁊ isto modo genera ⁊ spēs sūt in genere De cōtētis p̄mo mō ē ꝓpō accepta vera non de scd̄o modo cōtētis.

CC Ad tertiā proba. — Ad tertiā ꝓbationē patebit in sequēti. q.

Ad quintū ar. — Ad quintū dico ꝙ inť naturā ⁊ suppositū aliq̄n est distinctio realis: sicut inter suppositū verbi ⁊ naturā assumptā Aliq̄n aūt penitus nulla ē distinctio a pte rei tm̄ isti cōcept⁹ suppositū ⁊ natura distinguūť ⁊ iō pōt de aliquo verificari ꝙ sit natura. non tm̄ suppositū. qd̄ tm̄ p̄us fuit suppositū. ſ h̄ nūq̄ est possibile nisi ꝑ corruptionē. vł ꝑ realē assumptionē. Et q̄n dr̄ ꝙ tūc hec esset vera. hō ē hūanitas. Dico ꝙ nisi aliq̄s mod⁹ sincathegoreumatic⁹ importat⁹ ſm vsū loquēntiū i h̄ noīe humanitas impediat. ꝙ hec ē ꝯcedēda de virtute sermonis. hec tm̄ ē cōtingēs. hō est humanitas etiā sine corruptōe humanitatis.

Ad sextum — Ad sextū dico: ꝙ nō ē intētōis boetij. ꝙ spēs sit totū eē individuoꝝ: ſ ꝙ significat totū eē individuoꝝ: sicut q̄dāmō signū qd̄ nō ē signatū. et h̄ ē vł verū de spē sp̄alissima. nō aūt vł verū d̄ genere. Qualiter aūt h̄ sit intelligēdū bi. viij. patebit.

Ad septimū — Ad septimū dico: ꝙ natura occulte opať in vlib⁹: nō ꝙ ꝓducat ipa vlia ex aīaꝫ tāꝙ aliq̄ realia. ſ q: ꝓducēdo cognitionē suā in aīa: quasi occulte saltē imediate vł mediate ꝓducit illo mō quo nata sūt ꝓduci. ⁊ iō omis cōita sisto mō ē naturalis. ⁊ a singularitate ꝓcedit. nec opꝫ illud qd̄ isto mō fit a natura eē ex aīam: ſ pōt eē in aīa.

Ad octauum — Ad octauū dico: ꝙ interēpto genere ⁊c̄. Hoc ē sic itelligēdū: ꝙ a quocūq; vere negať gen⁹: ab eodē vere negať spēs ⁊ individuū. puta si lapis nō ē aīal: nec ē hō nec asin⁹. Nō tm̄ opꝫ ꝙ si ꝑ possibile vel impossibile qd̄ ē gen⁹ nō eēt ꝙ individuū nō essꝫ.

Ad nonum — Ad nonū dico. ꝙ ph̄s itelligit ꝙ demōstratio est de ꝑpetuis ⁊ incorruptibilib⁹. ſ ē de ꝓpōib⁹ necessarijs. Ad linco. q̄ vult saluare eū pōtes dicere: ꝙ itelligit ꝙ demōstratio est de vlib⁹ reptis in singularib⁹. q: ipsa vlia sunt in singularib⁹ ꝑ p̄dicationē. q: sūt p̄dicabilia de singularib⁹.

Ad decimū — Ad decimū: ꝙ vlē nō est vbiq; ⁊ semꝑ. nisi q: eē alicubi p̄dicať de vli. nō ꝓ se sed ꝓ re q̄ncūq; p̄dicať de singulari. et vł: q̄c q̄d p̄dicať de singulari. siue de ꝓnoīe demōstrāte singulare. p̄dicať de vli sumpto ꝑticulariter. Ad linco. ꝙ ipe itelligit h̄ idē. si nō recedit a snīa ph̄i ⁊ a v̄itate.

Ad vndecimum — Ad. xi. ꝙ vlia dicūť magis nota ꝙ singularia. nō q̄a sint p̄us nota ꝙ singularia non tā incōplexa. ſ q: cōius ⁊ in plurib⁹ sciūť ꝓprietates cōes de cōib⁹ suppositibus. nō ꝑ se ſ ꝓ reb⁹: ꝙ sciāť ꝓprietates sp̄āles de sp̄ālibus. sic̄ postea dicet̃.

Ad duodecimum — Ad. xij. ꝙ ſꝫ damascenū. esse i vno mō idē est qd̄ dici de ⁊ sic ꝯcedit ibi. Cōmē. ꝙ sunt i reb⁹. q: dicūť de reb⁹ ꝑticularib⁹.

Ad decimūtertium ⁊ decimūquartum — Ad. xiij. ⁊. xiiij. dico. ꝙ ēs reale dicit̃ de individuo ⁊ vli. nō ſm ꝙ vlē supponit vel stat pro se: sed ꝓ ꝑticulari.

Ad decimūquintum — Ad. xv. dicim⁹ ꝙ vlē i hijs est ꝑ p̄dicatiōem.

Ad decimūsextum — Ad. xvi. ꝑ idē ꝙ socrates nō est i multis. h̄ ē nō dr̄ de multis.

Ad decimūseptimum — Ad. xvij. qd̄ significat ꝙ q̄d est. ſm ꝙ q̄d ē dr̄ vlē. sic̄ supius significat oīa iferiora q̄litercūq; sint inferiora. siue p̄io mō siue scd̄o. ⁊ h̄ ordine quodā de quo supia dictū est.

DD Ad cōmentatorem — Ad ꝯmē. ꝑ idē ꝙ ista vlia vere dicūť p̄ncipali⁹ ens. q: de eis v̄ificať ens digni⁹ ⁊ nobili⁹ ⁊ p̄us. nō ſꝫ ꝙ supponūt simplr̄. ſ ſm ꝙ supponūt ꝑsonalit̃. ⁊ ita ꝑ tales ꝓpōes intelligūť act⁹ signati. Eodē mō r̄ndeo ad oēs illas auctoritates. Si dicať ꝙ illud qd̄ declarat q̄ dditatē individui sbē est sba. ſ illud est vlē. g̃ ⁊c̄. Dico ꝙ ibi itelligit ꝑ illā ꝓpōeꝫ vnū actū signatū. s. ꝙ de tali spē p̄dicať sba. ⁊ tm̄ spēs nō est gen⁹. Alibi aūt vbi dicit ꝙ talia nō sūt sbe itelligit de v̄tute s̄mōis ⁊ ita ibi. q: nō ꝯ̄dicit sibi ipi exponit quō ꝓpōnes p̄ores q̄ videnť ꝯ̄dicere itellexit.

Ad decimūoctauum — Ad aliud dico. ꝙ ph̄s ⁊ ꝯmētator ꝑ q̄dditatē sbarū itelligūt formā q̄ est altera ps cōpositi. sic̄ pꝫ ꝯmēto. ij. et cōmē. ix. vel. vij. ⁊ cōmē. xxiiij. et i multis alijs locis. ⁊ sic ꝯcedo ꝙ q̄dditates sbarū sunt sbe. ⁊ iō q̄dditates sunt ꝑticulares ꝑtes ꝑticulariūꝫ.

Ad vndeuicesimum — Ad. xix. ꝙ ꝑfecti⁹ est scire ꝑ vlia sbalia ⁊c̄. q: ista sunt p̄dicabilia in q̄d. alia autē non.

Ad vicesimum — Ad. xx. ꝙ metha. ꝯsiderat de sba quā significat diffinitio. q: illa sba est illud ꝓ quo v̄ificātur multe ꝓpōes.

Ad vicesimūprimum — Ad aliud. ꝙ diffinitō significat sbam q̄ p̄dicať. nō ꝙ ipamet p̄diceť in se. ſ ꝙ signū ei⁹ p̄dicať. ⁊ illud ē ipamet diffinitō.

Ad vicesimūsecundum — Ad vltimū ꝑ idē. ꝙ ipa q̄dditas realis nō p̄dicať in se. ſ tm̄ ſm ꝙ est vlis. h̄ est suū vlē p̄dicať. ⁊ hic est modus loquēdi cōis q̄ nō est ver⁹ de v̄tute s̄monis. sic̄ nec multi alij q̄b⁹ vtimur q̄uis sensus eoꝝ verus sit. queꝫ i alijs locis explicať.

EE Ad principale — Ad argumentū p̄ncipale dico. ꝙ de v̄tute s̄mōis nō debꝫ ꝯcedi ꝙ diffinitio est ideꝫ cū sba rei. nec realit̃ nec formalit̃. sed ꝑ ipam itelligit vnū actū signatū. ꝙ de diffinitiōe predicať eē idē realit̃ ⁊ oībus modis cū diffinito. ⁊ sic debꝫ exerceri. aīal rōale est idē oīb⁹ mōis cū hōie ⁊ ista est vera. Si dicať ꝙ isto mō hec esset vera. gen⁹ ē idē om̄ib⁹ modis cū spē et ꝙ passio est idē oībus modis cū subiecto. q: hec est vera. aīal est idē om̄ib⁹ modis cū hōie. et h̄

silr risibile ẽ idẽ omib⁹ modis cũ hõie. Respõdeo q̃ cõ mẽ. plus adhuc intelligit p illã ppositionẽ. s. talẽ actũ signatũ. q̃ ds pdicto mõ exercen. ⁊ pter hoc istã ppõnẽ q̃ nihil significatur p diffinitionẽ qd nõ significat p diffinitũ. ⁊ ecõuerso. q̃uis aliter ⁊ alr. ⁊ illud scdm deficit instantijs adductis. Questio. viij.

A
Questio VIII an ĩ quarto que ho. ij.

Tem circa dictã materiã quinto q̃ro. Utrũ vl̃e vniuocũ sit aliq̃d reale existens alicubi subiectiue. Q sic. q: vl̃e pmo mouet itellectũ. s illud qd pmo mouet itellectũ ẽ aliq̃d reale. g̃ ⁊c̃. Ad oppositũ. omẽ reale ẽ singulare s vl̃e nõ ẽ singulare. g̃ ⁊c̃. Ad istã. q. possent eẽ diuerse opinões quarũ multas reputo simplr falsas. q̃rũ tñ quãlibz aĩi ponerẽ q̃ aliquã improbatã in pcedẽtib⁹. q.

B
Opinio prima

Prima opinio posset eẽ: q̃ vl̃e ẽ cõcept⁹ mẽtis. ⁊ q̃ iste cõceptus est realiter ipa itellectio: ita q̃ tũc vl̃e nõ esset nisi intellectio cõfusa rei. q̃ intellectio q: ipa nõ plus itelligit vnũ singulare q̃ reliquũ. ipa esset indiffa ⁊ cõia ad oĩa singularia: ⁊ ita sm q̃ eẽt magis cõfusa ⁊ min⁹ cõfusa eẽt magis vl̃e ⁊ minus vl̃e.

Cõtra opi. primã

Contra istã opinionez põt argui. q: omĩ intellectiõe aliq̃d itelligit. ⁊ nõ aliq̃d singulare ex̃ aĩam. q: nõ pl⁹ vnũ q̃ alterũ. nec pl⁹ illud qd ẽ q̃ qd nõ ẽ. g̃ vl̃ nihil tale. vl̃ qdlibet tale itelligit illa itellectõe. ⁊ nõ qdlibet. q: tũc isinita intelligũt illa itellectione. g̃ ⁊c̃. Preterea h̃ sm oẽs vocat cõcept⁹ qd terminat actũ intelligẽdi. s talis itellectio nõ terminat seipaz pmo. q: nõ ẽ maior rõ q̃ vna itellectio terminet seipsã q̃ alia: ⁊ ita cũ itellectio sort nõ terminet seipsã pmo nulla terminat seipsaz pmo. g̃ cõcept⁹ nõ ẽ ipa itellectio.

C
Opinio scda.

Scda opinio põt eẽ: q̃ vl̃e ẽ spẽs aliq̃. q̃ q: equalr respicit omẽ singulare. ⁊ ĩ vl̃e. ⁊ ita ẽ vl̃e i repñtãdo: ⁊ tñ singulare i essendo.

Cõtra scdam opinionẽ.

Sed ista opinio vĩ eẽ falsa. q: sic alias declarabit. talis spẽs nõ ẽ neccria. Scdo. q: vl̃e ponit illd qd itelligit p abstractõnẽ itellect⁹. s illa spẽs nõ sic itelligit q: aut itelligit i se. ⁊ tũc necrio pmo itelligit ituitiue. aut i alio. et p ẽns illud aliud ẽ vl̃e respectu illi⁹. ⁊ tũc quero de illo sic pus. ⁊ ita vel erit pcessus in infinitũ. vel species nõ erit vlis. Preterea tale nõ abstrahit s vere generat. q: esset vera qualitas generata in intellectu.

D
Opinio tertia

Alia posset eẽ opinio q̃ aliqua est vera res sequens actũ intellect⁹: q̃ eẽt similitudo rei: ⁊ ppter h̃ esset vlis. quia equaliter oĩa respiceret.

Arguitur contra opinionẽ tertiã

Sed hec opinio nõ videtur vera. q: nulla talis est ponẽda. q: omẽ qd ẽ in intellectu; vel ẽ actus vel passio vel habit⁹ s nullũ istoꝝ posset poni ista res. Iste opiniones cõcordarẽt in hac cõclusione. q̃ vl̃e esset in se vera res ⁊ singularis ⁊ nõ vna nũero. respectu rerũ extra esset vlis ⁊ cõis ⁊ indifferẽs ad res singulares. ⁊ quasi naturalis silitudo illaruz rerũ. ⁊ ppr̃ hoc posset supponere pro re ex̃ ⁊ esset aliquo mõ de isto vl̃i sicut de statua respectu similiũ. illa eñi eẽt in se singlaris ⁊ vna nũero. ⁊ tñ indifferẽs ad illa similia. nec plus duceret in notitiã vnius q̃ alterius. Silr sm hoc q̃ poneret q̃ pter intellectionez esset spẽs in aĩa vel habitus. nõ plus haberet q̃ intellectio esset realit̃ vl̃e q̃ spẽs vel habit⁹: nec ecõuerso. q: qdlibet istoꝝ esset indifferens ad oĩa singularia. Iste opiniones nõ pñt facilit̃ pbari. nec sunt ita iprobabiles. nec ita euident̃ falsitatẽ cõtinẽt. sicut opiniones iprobate in alijs q̃stionib⁹.

E
Opinio quarta

Quarta posset esse opinio. q̃ nihil est vl̃e ex natura sua sed tñ ex institutõne. illo mõ quo vox est vlis. q: nulla res habz ex natura sua supponere p alia re. nec vere pdicari de alia re. sicut nec vox. sed tñ ex institutione voluntaria. ⁊ iõ sicut voces sunt vl̃es p institutionẽ ⁊ pdicabiles de rebus. ita oĩa vlia. Sz hec nõ videt vera q: tunc nihil ex natura sua esset spẽs vel gen⁹ nec ecõuerso. ⁊ tũc equalit̃ possz deus ⁊ sba extra aĩam esse vl̃e sicut quicq̃d qd est in aĩa. qd nõ videt verũ. Ideo põt alit̃ dici pbabilit̃. q̃ vl̃e nõ est aliq̃d reale habẽs esse subiectiuũ. nec in aĩa nec extra aĩaz. sed tñ hz esse obiectiuũ in aĩa. ⁊ est quoddã fictũ habẽs esse tale in esse obiectiuo quale habz res extra in esse subiectiuo. ⁊ hoc p istũ modũ. q̃ intellectus vidẽs aliquã rẽ extra aĩam: fingit cõsilem rem in mente. ita q̃ si haberet virtutẽ pductiuã. talẽ rez in esse subiectiuo nũero distinctã a priori pduceret extra. ⁊ esset cõsimiliter ⁊ pportionabilit̃ sicut est de artifice. sicut eñi artifex vidẽs domũ vel edificiũ aliqd extra. fingit in aĩa sua cõsimilẽ domũ vel edificiũ. ⁊ postea cõsimilẽ pducit extra. ⁊ est solo nũero distincta a priori. Ita in pposito illud fictũ in mẽte ex visione alicui⁹ rei extra esset vnũ exẽplar. ita eñi sicut domus facta. si fingẽs haberet v̓tutẽ pductiuã realẽ ẽ exẽplar ipius artificiati. ita illud fictũ esset exẽplar respectu singulariũ. ⁊ illud pt vocari vl̃e. qd est exẽplar ⁊ indifferẽter respiciẽs omĩa singularia extra. ⁊ ppter illã similitudinẽ in esse obiectiuo põt supponere p rebus extra habẽtibus cõsimile esse extra itellectũ. et ita isto mõ vl̃e nõ est per generationẽ sed per abstractionẽ q̃ nõ est nisi fictio quedã.

F
Cõclusio prima

Primo igit̃ faciã aliqua argumẽta ad pbandũ q̃ est aliq̃d in aĩa. habẽs tñ esse obiectiuũ sine esse subiectiuo. Hoc pmo ptz. q̃a sm phm ens pmaria diuisione diuidit in ens i aĩa et in.

ens extra aiam. et ens extra aiaȝ diuidit in de
cem predicamēta. Tunc quero. quomodo hic
accipitur ens in aīa. aut ꝓ illo qḋ tm̄ habȝ eē
obiectiuū. ⁊ habetur ꝓpositū. aut ꝓ illo quod
habet esse subiectiuū. ⁊ hoc nō est possibile. q̄
illud quod habet verū eē subiectiuū in aīa cō-
tinetur sub ente: quod ꝑ se diuidit in decem
ꝑdicamēta. q̄ sub qualitate. intellectio em̄ et
vl̄r oīs accidens informās aiam est vera qua
litas: sicut calor vel albedo. et ita nō contine-
tur sub illo mēbro quod diuidit cōtra ens: qḋ
diuidit in decē predicamēta. Preterea figmē-
ta habent esse in aīa ⁊ nō subiectiuū. q̄ tūc es-
sent vere res. ⁊ ita chymera et hircocervus et
hmōi eēnt vere res. g̃ sunt aliqua q̄ tm̄ hn̄t eē
obiectiuū. Similiter ꝓpositiones. sillogismi.
⁊ hmōi de quib⁹ est logica non habēt esse sub-
iectiuū. g̃ tm̄ habent esse obiectiuū. ita q̄ eorū
eē ē eorū cognosci. g̃ sūt talia entia habētia tm̄ eē
obiectiuū. Item artificialia in mēte artificis
nō videntur habere esse subiectiuuȝ: sicut nec
creature in mente diuina ante creationē. Si-
militer respectus rōnis cōmuniter ponūtur a
doctoribus. Tunc quero. aut tm̄ habēt eē sub-
iectiuū. ⁊ tunc erunt vere res ⁊ reales. Aut tm̄
esse obiectiuū. ⁊ habet ꝓpositū. Similiter ꝑȝ
istos aliter opinantes. ens dicit conceptū vni
uocū. ⁊ tm̄ nullā aliā rē. Similiter omnes qua
si distinguūt intentiones scḋas ab intētioni-
bus ꝑmis. non vocando intentiōes scḋas ali
quas reales qualitates in aīa. g̃ cū nō sint rea
liter extra: nō possunt esse nisi obiectiue i aīa.
Secundo diceret ista opinio: q̄ illud fictū qḋ
ꝑmo et immediate denominat ab intentione
vl̄itatis ⁊ habet rōnē obiecti. ē illud quod im
mediate terminat actū intelligendi. q̄ nullū
singulare intelligitur. qḋ q̄dē qm̄ est tale ī eē
obiectiuo quale est singulare in esse subiecti-
uo. iō ex natura sua pōt supponere ꝓ ipsis sin
gularibus quorū est aliquo modo similitudo.

De illo etiā verificantur aliqua ꝑdicata ve-
ras res importantia. nō ꝓ se sed pro rebus. Et
illud est vnū quod predicatur de pluribus. ita
q̄ ipsuȝ nō est variatū. alioquin nullū gen⁹ ve
re ꝑdicaret de plurib⁹ spēb⁹. ſ necessario esset
aliud et aliud. ⁊ eēnt tot genera quot sūt spēs
ſm̄ nullo modo posset differre gen⁹ a specie.
nec genus esset in plus q̄ species. Quia si sic.
quero quomodo gen⁹ differt a specie. aut a p-
te rei. ⁊ hoc est ꝑus improbatū Similiter hoc
dato q̄ a parte rei distinguitur. tūc quero. aut
idē genus non variatū predicatur de plurib⁹
speciebus. aut nō. Si sic. habeo ꝓpositū q̄ ali
quid nec variatū nec multiplicatū ꝑdicat de
pluribus: ⁊ nō in re, nisi ſm opinionē recitatā
in ꝑma q̄stione. ergo tm̄ in mēte. Si aūt nihil
variatū nec multiplicatū ꝑdicat de pluribus
ergo gen⁹ nō est in plus q̄ spēs vel indiuiduū.
q̄ certa species variata ꝑdicat de pluribus. ⁊
indiuiduū variatū ⁊ multiplicatū predicat ve
re de pluribus. Si aūt genus distinguit a spē
in cōceptu mētis. aut idē cōceptus ꝑdicat de
plurib⁹. aut nō. sed tm̄ cōceptus multiplicat⁹
⁊ variatus. Si sic. habeo ꝓpositū q̄ idē cōce-
ptus non variatus nec multiplicatus ꝑdicat
de plurib⁹. sed nō ꝓ se. q̄a tūc illa plura essent
vnū nō variatū. qḋ est īpossibile. Si nō. nō pt
dari distīctio inť genus ⁊ speciē. ⁊ maxie q̄tū
ad maiorē cōtratē ⁊ minorē. Sic ergo aliquid
idē nō variatū nec mltiplicatū ꝑdicat de plu
ribus. ⁊ illud voco ꝯceptū sic fictū mō ꝑdicto

Silr idē est subiectū in ꝓpositiōe vl̄i ⁊ ꝑticu
lari. nō tm̄ in ꝓpositiōibus in voce. sed etiā in
ꝓpositiōibus in mēte q̄ nullius lingue sunt. ⁊
in illis nō subijcit aliqua res. ergo tm̄ ꝯcept⁹.
Posset ergo dici q̄ sicut vox est vl̄is: ⁊ gen⁹ et
spēs. ⁊ tm̄ ꝑ institutionē. ita cōceptus sic fict⁹
⁊ abstractus a rebus singularibus ꝑcognitis
est vl̄is ex natura sua. Et pōt aliq̄s vti isto mō
loquēdi. vocādo cōceptū ⁊ vl̄e sic fictū. q̄ iste
videt modus loquēdi bti Augustini. ⁊ posset
alicui videri esse intētio sua qui multa scripsit
de ista materia. Hoc pꝫ per ipm̄. viij. de trini
tate. ca. vi. vbi dicit sic. Necesse est cum aiata
corpora lecta vel audita q̄ nō videm⁹ credim⁹
fingit sibi anim⁹ aliq̄d in lineamētis formisq̄
corpoꝝ. sicut occurrit cogitāti: qḋ verū nō sit.
aut etiā qḋ verū est. qḋ rarissime accidere pōt
Subdit. Quis em̄ legētiū aut audientiū que
scribit aplus Paulus. s. q̄ de illo scripta sunt.
nō signat aio ⁊ ipius apli faciē ⁊ oīȝ quoꝝ ibi
noia cōmemorātur. Et post. ⁊ ipius facies do-
minice carnis in mirabiliū cogitationū diuer
sitate variat ⁊ fingit. que tamē vna erat. Ex
ista auctoritate pōt argui sic. nō minus ītelle-
ctus ex aliquo viso aliq̄d rōabilit cōsimile fin
gere pōt. q̄ ex visis aliq̄d cōsile ꝑius nō viso. ſ
aliq̄s ex multis faciebus visis pōt fingere ali
q̄d ꝯsimile faciei apli vel xp̄i. vl̄ alicui⁹ alteri⁹
quē nunq̄ vidit. ergo nō est incōueniēs: q̄n de
aliquo idiuiduo viso vel intuitiue cognito fin
gat animus aliq̄d ꝯsile ⁊ illud sic fictū nō erit
ens reale ſ tm̄ cognitū. ⁊ ſm Augustinū ꝑ ra-
le fictū aliq̄d aliud insinuat. ita ꝑ fictū ex ali-
quo viso insinuātur ⁊ significātur: quasi omīa
ꝯsimilia illi ꝑius viso. et hoc nō est aliud q̄ ali-
quid affirmare ⁊ negare de aliquo sic ficto. nō
pro se sed pro re ex qua fingit vel fingi potest.
Verbi grā. aliquis vidēs albedinē singularē.
fingit ꝯsimilē in aīa sua. sicut artifex ex domo

visa vel pictura fingit consimilē in mente sua et de illa albedine pdicat tales passiones. albedo est color. albedo est disgregatiua visus 7 sic de aliis. et non intendit q illud sic fictū sit color vel disgregatiuū visus: s q quelibet albedo ex qua pōt fingi sit color vel disgregatiua visus. Unde quia nō pōt omnē albedinē extra cogitare vtit illo ficto ꝓ omni albedine

Preterea augustinus ca. viii. dicit sic. Neq in fide nostra quā de dn̄o iesu xp̄o habemus illō salubre est: quod animus sibi fingit longe fortasse aliter q res se habet sed illud qd sm speciem de homine cogitamus. Habemus enim q si regulariter infixam nature humane notitiā sm quā quicquid tale aspicim?. statim hominē esse cognoscimus. Ex hoc p3: q q̄uis propter diuersitatē figure 7 coloꝝ 7 aliquoꝝ accidentiū in diuersis hoībus. possumus fingere diuersa que nō sunt similia cuilib3 homini. vl forte nulli tn̄ possum? habere notitiā alicui? ficti quod equaliter se habet ad omēs hoīes. s3 q nos possumus iudicare de quolibet si ē homo vel nō. Et etiā possim fingere aliquid consimile prius viso: q si haberē virtutē ꝓductiuā nō tm̄ fictiuā: possē3 tale realiter ꝓducere. p3 per Augustinū eodē li. ca. x. vbi dicit sic. Cum audissem a multis 7 credidissem magnā eē illam vrbē sic mihi narrare potuit. fixi aio imaginē eius quā potui. 7 postq imaginē si ex animo meo proferre possem ad oculos hominū q alexandriam nouerunt. ꝑfecto aūt omēs dicerent. nō est ipsa. aut si dicerēt. ipsa est miraret multū. atq ipsā intuens in aio meo ymaginē quasi picturā eius. ipsā tn̄ esse nescire3. Ex ista aucto. p3 primo q talia possunt fingi. et multo fortius ex visis in se sicut declarat imediate ante litterā allegatā: q ex nō visis in se. sed in aliis imperfecte cōsimilib?. Scdo q sic fictū vocat silitudo vel ymago vel pictura rei et sicut dicit ibidē: vocat verbū rei. Tertio p3 q illud sic fictū vere est obiectū cognitū ab intellectu. et propter ista pōt esse terminus propositionis. 7 supponere ꝓ omib? illis quoꝝ ē ymago vel silitudo. 7 hoc est esse vle 7 cōmune ad illa. Itē libro. ix. ca. vi. tractans illud. quomodo ex rebus visis diuersa finguntur. 7 quomodo propter diuersitatē rerū corporaliū aliqua sic ficta sunt similia illis de quibus fingūtur. et per cōsequens sic fingens vtitur fictis infert in fine ca: dicens. Itaq de istis sm illā iudicamus. et illā cernimus rōnalis mētis intuitu. ista vero aut p̄ntia sensib? corporis tangimus. aut ymagines absentiū fixas ī memoria recordamur. aut ex ea silitudine talia finguntur. qualia nosipsi si vellem? aut possem? imoliremur. Ex quo p3 q talia ficta sunt i esse obiectiuo qualia sunt alia in esse subiectiuo. Propt qd 7 si intellect? haberet virtutē ꝓductiuā. faceret ea esse similia in esse subiectiuo.

Preterea. q talia mens fingat ex ꝑus notis. 7 q ipa sint cognita sm q itellectus pōt iudicare de aliis. expresse dicit Augustin?. x. de trinitate. ca. ii. vbi dicit sic. Fingit aio ymaginē forma qua excitet in amore. nō autē fingit nisi ex his que iā nouerat. cui? tn̄ forme in aio signate. atq in cogitatiōe notissime. si eā que laudabat dissimilē fortasse nō amabat. Et imediate declarat. quomō ꝓpter talē similitudinē ipsa singularia in ipa cognoscūtur. 7 in ipa aliquō amātur. que oīa nō essent vera nisi talia ficta cōitatē quādā haberēt ad illa 7 sibi ꝯsimilia ex qbus fingūtur. Et talē cōitatē voco vlitatē sm illā opinionē. nec aliā ponit ista opinio nisi forte ex institutione. quomō vox vel aliqd signū ad placitū ipositū dicit vle. Et si dicat ad oia ista. q nō est possibile talia fingere nisi de istis corporalib? ꝯpositis. ex hoc sc3 q ptes eoꝝ diuersimode cognoscunt ꝑ intellectū. nō aūt est hoc possibile de spūalibus vel simplicibus talē diuersitatē ptiū nō habētibus. Contra. hoc est ipsemet. iii. de trinitate. vbi vult q etiā aīa de se ipa pt ꝯsimilē fingere: qd qdē figmentū nō erit ipa aīa. s ips3 vere erit cognitū ab itellectu. Vn̄ hic sic. Forte. g nō se amat supprimēs. sed quod de se fingit hoc amat. lōge fortasse aliud q ipa est. aut si mēs similē sui fingit. 7 iō cū hoc figmētū amat. se amat āteq nouerit. q illud qd sui simile est intuet. Nouit ergo alias mentes ex quib? se fingat. 7 genere ipo sibi nota esse. Ex hoc p3. q etiā tale fictu3 pōt hri de aīa q simplex est. 7 hoc q fictū ē cognitū. 7 genus hoc est cōe. 7 hoc est ꝓpositu3. Vn̄ sm istā opinionē est sciendū. q illud fictū vocat ab Augustino. ymago. silitudo. fantasma. species. Et dicūtur ista ficta ab Augustino in memoria remanere i absentia sensibiliū ꝓpter habitū imediate inclinātē ad illa itelligēda. 7 ita sunt ibi quasi in potētia ꝓpiqua pro q̄nto intellect? pōt facere ea in esse sibi cōuenienti mediāte illo derelicto. nō sic aūt mediāte habitu pōt facere corpora extra in eē cōuenienti sibi, quia esse sibi cōueniēs est esse reale.

D Cōtra pdctā mouetur dubia

Primum

Sed cōtra pdicta sunt aliqua dubia. Primu3 quia nō videt q aliqd possit habere esse obiectiuū: qn alicubi habeat esse subiectiuū. g talia ficta vere habebūt esse subiectiuū. saltez in mēte. Confirmat. quia oē qd est: ē substātia vel accidēs.

Secundū

Scdm dubiū. q videt q talia nō sunt similia rebus. q nulli accidēs pōt assimilari substātie, s illud fictū plus distaret

Tertium.

a substantia q̄ quodcūq; accidens. ḡ non pōt esse similitudo rei extra aiaz. Tertiū. q: nō videtur q̄ talia ficta sint vlia quia dictū est q̄ si intellectus haberet virtutē ꝓductiuā: non tm̄ fictiuā produceret consimilia extra. Et si ꝓducerentur silia in esse. illa ꝓducta nō plus essent vlia q̄ quecūq; alia. quia oīa essent eiusdē rationis numero distincta. sicut ptz de domo ꝓducta ex tali similitudine. ⁊ domo prius nota. et qua tale sile fingebatur. ḡ eodez mō ista ficta nō sunt vlia in esse ficto.

Quartū

Quartū dubiū est de conceptibus sincathegoreumaticis ⁊ cōnotatiuis ⁊ negatiuis. vn̄ possūt sumi vel abstrahi. quia si precise a reb⁹ nō videtur quomodo possunt distingui ab alijs conceptibus. Qr aūt sint tales cōceptus ptz. quia oīni propositioni in voce pōt correspondere cōsilis in mente. ḡ isti propositioni oīs homo est aial. ⁊ isti aliquis homo est aial correspōdēt distincte ꝓpositiones in mente. ḡ aliquid correspōdent signo in vna ꝓpositione quod nō est alia

Quintū

Pmū inconueniens.

Dubiū quintū est de hoc q̄ dicitur: q̄ vox ē vlis. hoc videtur falsum. q: tunc vox eēt gen⁹ ⁊ species. ⁊ per consequēs tota vna coordinatio p̄dicamētalis est i vno genere subalterno ipsius qualitatis.

Secūdū

Similiter tūc vnū accidēs numero eēt genus ad multas substantias. q: vna vox numero.

Tertiū

Similiter tūc essent innumerabilia genera generalissima: sicut sunt innumerabiles voces: que oīa sūt absurda. ⁊ multa alia absurda videntur sequi.

E

Ad primuz dubium

Ad primum istoꝝ dicerent sic opinantes q̄ aliqua sunt entia rationis q̄ nullū esse subiectiuum habent: nec habere possunt. sicut eīm ante creationem creature nullū esse habebant subiectiuū. et tm̄ fuerūt a deo cognite. ita etiā ab intellectu creato pōt aliquid fingi: quod nullū esse subiectiuum habet. Et quando dicit̄. quicquid est: est substantia vel accidens illud est verū q̄ quicquid est extra aiam: est substantia vel accidēs nō tm̄ quicquid est in aia obiectiue: est substātia vel accidens.

F

Ad scōm

Ad secundum dicerent q̄ talia ficta nō sunt realiter similia: sed magis dissimilantur et distant a substantia plusq̄ accidentia tm̄ sunt talia in esse obiectiuo qualia sunt alia in esse subiectiuo. ⁊ hoc habet intellectus ex natura sua talia fingere: qualia cognoscit extra. Unde sicut pōt fingere qualia non cognoscit: et tm̄ cognoscit multa ꝓpter q̄ pōt talia fingere qualia cognoscit

G

Ad tertiū.

Ad tertiū dicerent q̄ talia sunt vlia: si tm̄ producerentur i esse reali non essent vlia. quia tunc essent simpliciter eiusdē rationis cū alijs. nec est maior ratio q̄ vnū esset vle q̄ reliquū: sed quia de facto ista nō sunt eiusdē rōnis. q: illud fictū simpliciter nō est aial. nec homo. iō diceret̄ vnū magis vle q̄ reliquuz.

Instantia prima

Secunda.

Si dicat̄. q̄ ħm linco. vle nō est figmentū. Similit̄ tūc tot eēnt vlia quot intellectus.

H

Ad Primā.

Ad p: mū. q̄ vle non est figmentū tale cui nō correspōdet aliquid cōsile in esse subiectiuo. quale illud fingit̄ in esse obiectiuo. sicut est de chymera. q̄a chymera fingit̄ aliq̄d esse cōpositū ex diuersis aialibus. et tale non pōt esse aliq̄d in rerū natura. sed tale vle est figmentuz cui correspōdet aliq̄d ꝯsile i rerū natura. sicut qn̄ fingit̄ aliq̄d cōpositum ex corpe ⁊ aia. illud fictū est vle. Silr̄ si fingatur domus in mēte anteq̄ ꝓducat̄. illud sic fictuz nō est figmentū: sicut chymera vel aliq̄d tale.

I

Ad scđam

Ad scđm. siue ꝯceptus siue figmentū variet̄ ad variationē itelligibiliū. siue nō. nō curo ad p̄sens. Dico q̄ gen⁹ gn̄alissimuz substātie. vel est vnū simplicit̄ nō variatū. vel est vnū p eq̄ualentiā. Per quē modū dicūt alij. q̄ idē p̄dicat̄ in istis ꝓpositionib⁹ platis sortes est homo. plato est homo. q̄uis realr̄ est alia vox. sed tm̄ est eadē per equalentiā. vt dicūt ⁊ bene. q: ad oia habēda. tm̄ valeret si ꝓferret̄ eadē vox nūero q̄ pus. sicut si ꝓferat̄ illa alia q̄ de facto ꝓfert̄. ⁊ ecōuerso. ita est in ꝓposito. q̄ sunt tm̄ decē genera gn̄alissima p equiualētiā. siue simplicit̄ sint tm̄ decē. siue nō. siue etiā predicatū variet̄. siue genus variet̄. siue nō.

K

Ad q̄rtū dubiū

Ad quartū dubiū dicerēt. q̄ ꝯceptus sincathegoreumatici ⁊ cōnotatiui ⁊ negatiui nō sunt cōcept⁹ abstracti a rebus. ex natura sua supponētes pro rebus. vel ipsas modo distincto ab alijs cōceptibus significātes. ⁊ iō dicerēt q̄ nullus cōceptus sincathegoreumaticus vel ꝯnotatiu⁹ nec negatiuus. nisi tm̄ ex institutiōe. p quē moduz omia talia per institutionē de ipa voce et alijs p̄dicātur. ⁊ vniuersalit̄. nec modi grāmaticales. nec logicales. possunt plus ex se cōpetere istis ꝯceptibus q̄ illis. sed tm̄ ad placitū Uerūtm̄ possunt tales cōceptus iponi. vel cōceptus abstrahi a vocibus. et ita fit de facto. vel semp vel cōiter. Uerbi grā. isti voci homo ꝯpetit talis modus grāmaticalis. q̄ est singularis nūeri. noīatiui casus. cōis generis. et sic de alijs. ⁊ isti voci hois cōpetūt alij modi grāmaticales. Silr̄ isti voci homo ꝯpetit q̄ significet determiate rem per se. Isti voci omis sic nō cōpetit. sed q̄ significet tm̄ cum alio. Silr̄ est de ista voce nō. ⁊ de istis. per se. inq̄tum. si. ⁊ hmōi sincathegoreumaticis. tūc ab istis vocibus sic significātibus. abstrahit intellectus cōcept⁹ cōes p̄dicabiles de eis. ⁊ iponit istos cōceptus ad significandū illa eadē que significāt ipe voces extra. ⁊ eodē modo. ⁊ de talib⁹ format ꝓpositiones cōsimiles. ⁊ habētes ꝯsi-

miles proprietates quales habēt ꝓpositiōes prolate. Et sicut pōt instituere tales cōceptus ad sic significandū. ita pōt instituere ipos cō- ceptus abstractos a rebus ad significādū sub eisdem modis grāmaticalib⁹ sub quib⁹ signi- ficant ipse voces. Hoc tm̄ fit cōuenientius p conceptus abstractos a vocibus ꝓpter equi- uocationē vitandā. quia illi cōceptus sunt di stincti sicut ipse voces: q̃uis non omnes sint distincte. conceptus aūt aliquādo nō sunt di- stincti. Et ita quelibet ꝓpositio talis esset di- stinguēda. puta ꝓpō correspondens tali pro- positioni. homo est homines. ꝛ sic de alijs. ꝛ si cut dictū est de istis. sic dicendū est proporcio nabiliter de omnibus cōnotatiuis negatiuis sinicathegoreumaticis: qualia sunt verba. est. currit. ꝛ sic de alijs.

Z
Ad quintū

Ad quintū dico ꝙ ipsa vox vere est vl̄is: q̃uis non ex natura sua: ꝫ tm̄ ad placitū instituentis. Et similiter concede- rent ꝙ vox est genus et species. ꝛ genus gene ralissimū: ꝛ sic de alijs. nec ē plus incōueniēs talia attribuere voci propter placitū institué tis: q̃ attribuere voci prolate complexe. ꝙ sit vera ꝛ falsa necessaria et impossibilis. ꝛ tm̄ de dicitur ꝙ ipsa vox est vera: ꝛ ꝙ ipsa vox est fal sa. quia null⁹ nisi insan⁹ pōt negare quin mul- ta falsa et mendacia dicantur. ꝛ similiter mul ta vera ꝛ necessaria narrantur. Et eodem mo do hec est vera per se pmo modo. homo ē ani mal. et similiter ista est vera per se scđo modo etiā in voce. homo est risibilis. ꝛ hec ꝓpositio prolata homo est asinus est impossibilis. ꝛ eo dem modo in ista. homo est aial. subijcitur ter minus cōis ꝛ ꝑdicatur silr̄. similiter gen⁹ pre- dicatur de specie.

Instantia pria.

Si dicatur ꝙ propositio ꝓlata nō est vera nec falsa: nisi quia ē signū ꝓ positionis in mēte vere vel false. ḡ silr̄ nō erit aliqua vox ꝓlata genus vel spēs. nisi quia si- gnū generis vel speciei.

Secundo.

Silr̄ sic idē termi- nus posset esse genus ꝛ spēs. q: vnus pōt im- ponere eandē vocez ad significandū oia talia indiuidua. et alius ad significandū alia. ḡ ꝛc.

M
Ad pmū

Ad primū istoꝝ dico ꝙ pōt concedi ꝙ aliq̃ ꝓpositio est vera in voce: q̃uis nō sit signum alicui⁹ ꝓpōnis in mente de facto: q̃uis queli bet pōt esse signū ꝓpōnis in mente. Et eodez modo concedo ꝙ quelibet vox que est genus vel species pōt esse signum generis vel speci- ei in mente. ꝛ est etiā signū subordinatū cuiuslibet talis de facto.

N
Ad scđm

Scđz est puerile. tm̄ de virtute sermonis debet cōcedi. ꝙ ꝓpter diuer sas impositiones eadē vox numero est genus et spēs. Nec hoc est plus inconueniens q̃ cō- cedere ꝙ eadē vox numero est equiuoca ꝛ vni uoca. ꝛ ꝙ eadem ꝓpō numero sit necessaria ꝛ impossibilis. q̃ oia debēt cōcedi nisi vocef ꝓ- positio vera precise illa q̃ significat verū et nō falsum. ꝛ sic de alijs. Naz hec vox homo apud latinos est simpliciť vniuoca. ꝛ eadē vox pos- set a grecis vel alijs imponi ad significanduz plura eque ꝑmo. et apud eos esset simpliciter equiuoca. Eodez modo est hec simpliciť vera. omis canis est aial. ꝛ est falsa simpliciter. quia habet vnū sensum verū ꝛ aliū falsum. ꝛ iō ista eadē numero significat verū ꝛ falsuz. ꝛ hoc est eandē ꝓpositionē esse verā ꝛ falsaz.

O
Ad scđm inconue- niēs quinti dubij

Ad scđz inconuenientēs dico. ꝙ nō est inconueniēs totaz vnā coordinationē predicamētalē. que ꝯtinet predicabilia per se ꝑmo modo. q̃tum ad omia cōia esse in vno genere subalterno. nec est hoc inconueniēs. nec negatur nisi a nō intelligēti bus.

P
Ad tertium

Ad tertiū per idē ꝙ nō est incōueniens vnā vocē esse genus ad substātiā. sicut nec est inconueniēs aliquā vocez ꝑdicari per se ꝑmo modo de substātia. Uñ reputātes ista ꝛ simi- lia falsa. deberēt cōcedere ꝯsequēter ꝙ nullus potest loqui neqꝫ verū neqꝫ falsuz. nec vnq̃ ali quis audiuit mēdacia nec aliqua vera. ꝛ eodē modo ꝙ nec vera nec falsa possūt scribi. ꝛ alia absurda. que horret oīs cōitas humana.

Q
Alia opi. aucto.

Cui nō placet ista opinio de talib⁹ fictis in esse ob iectiuo. potest tenere ꝙ conceptus et q̇libet vle est aliqua qualitas existēs subiectiue i mē te. que ex natura sua est signū rei extra. sic vox est signū rei ad placitū instituentis. ꝛ tūc pōt dici ꝙ per oēm modū sicut voces ꝛ signa volū tarie instituta. quedā significāt rem extra pro prie ꝛ per se. cuiusmodi sunt cathegoreumata ꝛ quedam sunt que non significāt sed tm̄ cōsi- gnificāt cū alijs. cuiusmōi sunt sincathegoreu mata. ꝛ quedam significāt vno mō. ꝛ quedam alio. ꝑm ꝙ sunt diuersa accidentia partiū grā- maticaliū. ita sunt quedam q̃litates existētes in mēte subiectiue. quib⁹ ex natura sua ꝯpetūt talia qualia ꝯpetūt vocibus per voluntariaz institutionē. Nec videť hoc magis incōueniēs in intellectu posse elicere aliquas qualitates que sunt naturaliter signa rerū. q̃ ꝙ bruta aia lia ꝛ hoīes aliquos sonos naturaliter emittūt quib⁹ naturaliter cōpetit aliqua alia significa re. Est tm̄ in hoc differētia. ꝙ bruta ꝛ hoīes ta- les sonos nō emittūt nisi ad significādū aliq̃s passiōes vel aliqua accidētia in ipis existētia. Intellectus aūt quia est maioris ꝟtutis q̃tuz ad hoc. potest elicere qualitates ad quecunqꝫ naturaliter significādū. Et ꝑm istā opinionez debet cōcedi ꝙ q̇dlibet vle ꝛ gen⁹ ḡnalissimū est vere res singularis. existēs res determinati generis. est tm̄ vle per predicationē. nō pro se sed pro rebus quas significat. ꝛ ita ordo predi-

camentalis. substantie est vnū cōpositum siue
aggregatū ex multis qualitatibus. naturalit̄
se habentibus sm̄ superius et inferius. Hoc ē
q̄ vnū in illo ordine ex natura sua est pluriam
signū: τ aliud paucorū. Sicut si fieret talis co
ordinatio ex vocibus. esset tn̄ in hoc differētia
q̄ voces coordinate sm̄ superius et inferi⁹ nō
significant illa que significant nisi per volun
tariā institutionē. Alia aūt significant natu-
raliter. τ sunt ex natura sua genera et species
Nec talia argumenta valent contra istā opi-
nionē q̄ qualitas non predicatur de substan-
tia. Et vnū predicamentū remouetur ab omī
contento sub alio predicamēto. Nam tales re
plice ee alie multe que possent adduci. habēt
veritatē. quādo termini supponūt personalit̄
Sicut hec est vera. substātia non est qualitas
si termini supponant personaliter. τ tn̄ si sub-
iectū supponat simpliciter. τ predicatū perso
naliter ipsa est concedenda sm̄ istā opinionē
Et ita multa talia cōtra istā opinionē nō va-
lent. Uerūtamē ista opinio posset diuersimo
de poni. Uno modo q̄ ipsa qualitas existens
subiectiue in aīa esset ipsamet intellectio. Et
posset ista opinio declarari: et possent argumē
ta solui contra eā: sicut alibi declaraui. Aliter
posset poni q̄ ista qualitas esset aliquid aliud
ab intellectione et posterius ipsa. Et tūc pos-
set responderi ad motiua pro opinione illa de
fictis in esse obiectiuo sicut tactū ē alibi. vbi
magis expressi istā opinionem de intentione
aīe siue conceptu: ponendo q̄ sit qualitas mē
tis. Quālibet istarū triū opinionū reputo ꝓ
babilē: sed que illarū sit verior relinquo iudici
orā aliorū. Hoc tn̄ teneo: q̄ nullū vl'e. nisi forte
sit vl'e per voluntariā institutionē est aliquid
existens quocunq; modo extra aīam. sed omē
illud quod est vl'e predicabile de pluribus ex
natura sua: est in mente vel subiectiue vel ob
iectiue. et q̄ nullū tale est de essentia seu quid
ditate cuiuslibet substantie. et sic de alijs con
clusionib⁹ negatis: quas dixi in .q. precedenti
bus. Ad argumentū principale dico. q̄ il-
lud quod mouet intellectum primo: non ē vl'e
sed singulare. et ideo singulare intelligitur ꝓ-
mo primitate generationis. sicut post patebit.

R
Ad principale

Q
Questio. IX
que ē quarte que
stionis. vi.

Iterū circa hanc

materiā quero. Utrū aliquod vl'e
sit vniuocū deo τ creature. Et nō
quia illa que sunt primo distincta in nullo vni
uocantur. sed deus et creatura sunt huiusmo-
di. ergo τc̄. maior pz. quia illa que in aliquo cō
ueniunt et in aliquo distinguūtur: magis con
ueniunt q̄ illa q̄ in nullo conueniunt. s̄ primo
distincta in nullo cōueniūt. minor pz. quia ni-
hil magis distinguit̄ ab aliquo q̄ deus a crea
tura. Preterea tale vniuocū predicaretur de
pluribus differentibus specie sed omē tale est
genus. ergo deus esset in genere. In oppo-
sitū. in equiuocis non est contradictio. s̄ hic ē
cōtradictio: nullum ens est deus: aliquod ens
est deus. ergo termini sunt vniuoci. In ista
.q. respondetur a multis: q̄ nullus conceptus
nec aliquod vl'e est cōe vniuocū deo τ creatu-
re. Aliqui autē tenent: q̄ est aliquis conce-
ptus vniuocus deo et creature: puta cōcept⁹
entis. Et primo probant: q̄ ens est vniuocum
deo τ creature. Et secundo ostēdūt ad que est
vniuocū. Primo ergo dicunt: q̄ est aliquis cō
ceptus vniuocus deo et creature. et ne fiat cō
tentio de nomine vniuocationis. conceptum
vniuocū dicūt: qui ita est vnus q̄ eius vnitas
sufficit ad contradictionem. affirmando τ ne
gando ipsum de eodem. sufficit etiā ꝓ medio
syllogistico: vt extrema vnita ī medio sic vno
sine fallacia equiuocationis concludātur in-
ter se vniri. Et vniuocationē sic acceptam ꝓ-
bant expliciter. Primo sic. omīs intellect⁹
certus de vno cōceptu: et dubius de diuersis.
habet conceptū de quo est certus: alium a cō-
ceptibus de quibus est dubius. subiectum in
cludit predicatum. sed intellect⁹ viatoris pōt
esse certus de deo q̄ est: dubitando de ente fi-
nito vel infinito. creato vel increato. ergo cō-
ceptus entis de deo est alius a cōceptu isto et
illo. τ ita neuter ex se τ in vtroq; illorū icludit̄
ergo est vniuoc⁹. Probatio maioris. quia nul
lus idem cōceptus est dubius et certus. ergo
vel alius. quod est propositū. vel nullus τc̄. et
tūc nō est certitudo de aliquo cōceptu. Se
cundo arguit̄ sic. nullus cōceptus realis cau-
satur in intellectu viatoris: nisi ab hijs que na
turaliter sunt motiua intellectus nostri. s̄ illa
sunt fantasmata: vel obiectum relucens in fā
tasmate: τ intellectus agens. ergo nullus cō-
ceptus simplex naturalis fit in intellectu no-
stro modo: nisi qui pōt fieri virtute istorū. sed
conceptus qui non est vniuocus alicui relucē
ti in fantasmate sed omino alius prior ad quē
iste haberet analogiam. nō potest fieri virtu-
te intellectus agentis τ fantasmatis: ergo ta
lis conceptus alius analogus: qui ponitur na
turaliter in intellectu viatoris nūq̄ erit. τ ita
non poterit aliquis conceptus de deo natura
liter haberi: quod falsum est. Probatio assum
pti: obiectum quodcunq; siue relucens in se. si
ue in specie intelligibili: cū intellectu agente
vel possibili cooperante. sm̄ vltimū sue virtu-
tis facit sicut effectū sibi adequatū conceptū

In opposi

Opinio prima

Opinio scda que est scoti

Scotus arguit primo

Scdo

suū propriū. et conceptū omniuz essentialiter
vel virtualiter inclusoꝝ in eo: sed ille alius cō
ceptus qui ponitur analogus. nō est essentia-
liter nec virtualiter inclusus in isto. nec etiaz
est iste. ergo iste non fiet ab aliquo tali mouente.

Tertio

Tertio argu tur sic. oīs inquisitio media
ta de deo sic procedit. considerando rōnē for-
malē alicuius: ꝛ auferendo ab illa ratione for
mali imperfectionē quā habet in creaturis. ꝛ
reseruando illā rationē formalē: ꝛ attribuēdo
sibi omn no summā perfectionē. ꝛ sic attribu
endo illud deo. Exemplū de formali rōe sapie
vel intellectus vel voluntatis. considerat eñ
in se. et ſm se. ꝛ ex hoc ꝙ ista rō nō includit for
maliter imperfectionez aliquā: nec limitatio
nē: remouentur ab ea imperfectiones q̄ cōco-
mitantur eā in creaturis. et reseruata eadē rō
ne sapientie et bonitatis. attribuitur ista deo
perfectissime. ergo oīs inquisitio de deo suppo
nit intellectū habere eūdem conceptū vniuo-
cū: quē accepit ex creaturis.

Scdo dicit Scot⁹

Secūdo dicūt
ꝙ ens non est vniuocū dictū in quid de diffe-
rentijs vltimis: nec de passionib⁹ proprijs en-
tis.

De differentijs pri
mo arguitur

Q non de differentijs. probatur primo
sic. si differentie includunt ens vniuoce dictū
de eis: et non sunt omnino idē. ergo sunt diuer-
sa aliquid idē entia. talia aūt sunt proprie dif-
ferentie ex. v. ꝛ. x. metha. ergo differentie ille vlti-
me erunt proprie differentes. ergo alijs differen-
tijs differunt. Q si ille alie includunt ens q̄d-
ditatiue. arguitur de eis sicut de priorib⁹ ꝛ erit
processus in infinituz in differentijs. vel stabit
ad aliquas q̄ nō includūt ens q̄dditatiue q̄d
est propositum.

Secundo

Scdo sic. sicut ens cōposi-
tū cōponitur ex actu ꝛ potētia in re: ita conce
ptus cōposit⁹ per se vn⁹ cōponit ex cōceptu po-
tentionali ꝛ actuali: siue ex cōceptu determi-
nabili et determināte. sicut ergo resolutio entiū
cōpositoꝝ stat vltimo ad simpliciter simplicia.
scz ad actū vltimū ꝛ potentiā vltimā. q̄ sūt pri-
mo diuersa: ita ꝙ nihil vni⁹ includit aliq̄d alte
rius. alioquin nō hoc primo esset act⁹. nec illud
primo esset potentia. q̄d eñ includit aliq̄d por-
tionalitatis. nō est primo actus. ita opz in con-
ceptib⁹ omnē cōceptū nō simpliciter simpli-
cē ꝛ tñ per se vnū. resolui in cōceptū determina
bilē ꝛ determinantē: ita ꝙ resolutio stet ad cō
ceptus simpliciter simplices. videlicet ad cōce
ptū determinabilē tm̄. ita ꝙ nihil determinās i
cludat. et ad cōceptū determinantē tm̄: q̄ nō
includat conceptū determinabilē. ille conce-
ptus tm̄ determinabilis. est conceptus entis
ꝛ determinans tm̄. est conceptus vltime dif-
ferentie. ergo isti erūt primo diuersi: ita ꝙ vnū
nihil includat alterius.

De passionib⁹ ar
guitur. Pmo

De passionibus en
tis probant idem dupliciter. Primo modo sic
Passio per se scdo modo predicatur de subie-
cto primo posterioꝝ. ergo subiectuz ponitur in
diffinitione passionis. sicut additum ex eodez
primo ꝛ septimo metha. ergo ens in ratione sue
passionis cadit vt additum. habet eñ passio-
nes proprias. vt patet. iiij. metha. ca. ij. Si ca
dit vt additum. ergo non est per se primo mo-
do in ratione quidditatiua eoꝝ.

Secundo

Secūdo
sic. ens videtur sufficienter diuidi tanꝗ in il-
la que includunt ipsum quidditatiue. in ens
interminatum. ꝛ in. x. genera. et in partes esse
tiales. x. generū. sed passio entis non est aliq̄d
x. generū. patet nec ex se est ens interminatuz
quia conuenit entibus creatis. ergo esset spe-
cies in aliquo genere vel principium essentia-
le alicuius generis. sed hoc est falsū. quia oīs
pars essentialis in quocunqꝫ genere ꝛ omnes
species cuiuscunqꝫ generis includunt limita-
tionem. ꝛ ita quodcunqꝫ transcendēs esset de
se finitum. et sic repugnaret enti infinito. nec
posset dici de ipso formaliter: quod falsum est
quia omnia transcendentia dicunt perfectio
nes simpliciter. et conueniunt deo in summo.

Tertio

Tertio argui pōt. et in hoc cōfirmatur pri-
ma ratio ad istam conclusionem. quia si vnuz
includat ens quidditatiue: nō includit preci-
se ens. quia tunc ens esset passio sui ipsius. er-
go includit ens ꝛ aliquid aliud. Sit illō aliud
a. aut ergo. a. includit ens aut nō. Si sic. vnuz
ois includeret ens. et sic esset processus in in-
finitum. vel vbicunqꝫ stabit illud vltimū q̄d
est de ratione vnius ꝛ non includit ens. voce
tur. a. vnum ratione entis inclusi non est pas-
sio. quia idem non est passio sui. et per conse-
quens illud aliud inclusum quod est. a. est pri-
mo passio. et etiam tale quod nō includit ens
quidditatiue. et ita quicquid est primo passio
entis. et hoc non includit ens quidditatiue.

E
Defectus opi.

Quāuis ista opinio quantum ad conclu-
sionem principalem quā tenet sit vera. vide-
tur tamen in duobus deficere. Primo. quia il-
le rationes illo modo quo nunc fiunt non vi-
dentur concludere saltem earuz alique. Se-
cūdo est falsū quod dicit: ꝙ ens aliquib⁹ ē cō-
mune vniuocū. et non omnibus existentibus a
parte rei.

Contra primā ra
tionem

Dico ergo ꝙ prima ratio nisi aliter
facta non concludit. nisi enī supponatur vel
probetur: ꝙ sicut aliquis potest habere tres
propositiones in voce habentes distincta pre
dicata: ita ꝙ nullum predicatum includatur
in alio. scilicet ꝙ deus est ens: et ꝙ est ens cre-
atum: et ens increatum. vel tales consimiles
et vnam scire. et duas dubitare: ꝙ ita potest
habere tres propositiōes in mente cōsimiles

habẽtes distĩcta p̃dicata. aliť rõ nõ cõcludit. Et ideo quãtũ ad istud argumentũ nisi reducatur per tertium argumẽtũ suũ bene intellectũ. Respondendo dico ꝙ intellectus nõ est certus de vno cõceptu: sed de duobus sub disiũctione est sufficiẽter certus. q: dicerent alij: ꝙ formando ꝓpositiones in mente: nõ et quibuscunq̃ signis institutis ad placitũ saltẽ ca theboreumancis talis intellectus nõ format nisi duas ꝓpositiones. in quatũ vna predicať substantia: et in alia accidens. dicẽdo. a. ẽ substantia. et. a. est accidens. et tertiaз format de disiũcto predicato: dicẽdo ꝙ. a. est substantia: vel accidens. ⁊ ideo talis nõ possз formare ꝓpositionẽ correspondentẽ isti in voce. a. ẽ ens nisi distincte. apprehendendo ⁊ conceptũ substantie ⁊ conceptũ accidentis. Et ideo rationes ille de imperceptibilitate cõceptuũ ꝓpter eorũ propinquitatẽ. vel ꝙ alia est ratio substãtie: ⁊ alia accidentis. ⁊ consĩles nõ valent. Similiter cõtra scd̃am rationẽ. Scd̃a ratio illo modo quo fit nõ videtur valere. q: fundať in ista ꝓpositione: ꝙ obiectũ facit in aliquo intellectu conceptũ simplicẽ propriũ sibi: ⁊ conceptũ alterius obiecti. si cõtineat ipsuз essentialiter vel virtualiter. que ꝓpositio videtur esse simpliciter falsa: sicut declaratũ ẽ in prologo. in. q. de subiectu theo. Tertia etiã ratio posset male intelligi. si eñ intelligat ꝙ aliqua rõ formalis inuenta in creatura. siue auferendo ab ea aliquid siue nõ. posset deo attribui ⁊ esse in eo. accipit simpliciter falsũ. q: nihil qd̃ ẽ in creatura realr̃ qualitercũq̃ spolietur: põt deo attribui. Hoc etiã est cõsonũ dictis suis. quia ipse ponit ꝙ nihil reale est vniuocũ deo ⁊ creature. ⁊ per cõsequẽs nihil qd̃ est realiter i creatura extra aiam: nisi forte vox. per nullã separationẽ vel ablationeз põt deo attribui: s̃ tñ attribuitur sibi ⁊ creature vnus concept⁹: qui nec ẽ in deo nec i creatura extra. q̃uis de vtroq̃ p̃dicatur vel pro vtroq̃. Sic g̃ videť ꝙ iste rõnes nisi melius exp̃mãtur: possũt impediri.

Contra scd̃am

Contra tertiã

D Contra scd̃m de differentijs

Contra scd̃m quod dicit: ꝙ nõ est vniuocũ differentijs vltimis nec passionib⁹. illo modo quo ipse intelligit differentias vltimas ⁊ passiones arguo sic. ⁊ ostẽdo ꝙ ens nõ plus ẽ vniuocũ differentijs nõ vltimis q̃ vltimis. q: ois res vel est per se in genere. vl' pars essentialis alicuius existentis per se in genere. sed per te differentia vltima est aliquid reale extra aiaз g̃ opз ꝙ per se sit in genere. vl' ꝙ sit pars essentialis cõponens cũ alia parte ab ea realiť distincta. sed siue sic siue sic. ens s̃m eos predicatur in quid. ⁊ p̃ ɔ̃ns vniuoce. maior probata ẽ prius vbi probatũ est: ꝙ nulla est distinctio a parte rei i creaturis nisi distinctio rerũ. Preterea maior est conuenientia vnius differẽtie cũ alia: q̃ cũ deo. ⁊ iste differentie vltime realiter distinguũtur. g̃ s̃m pncipia istoꝝ p aliquid distinguũtur et in aliquo cõueniũt sed illud in quo cõueniunt predicatur de eis i quid g̃ est aliquid vniuocũ eis. ⁊ ita habetur propositũ. maior ꝓbatur. quia omnis res creata pl⁹ distinguitur a deo: q̃ a quacũq̃ re creata. g̃ cũ conueniat cũ deo aliquo modo sequitur ꝙ pl⁹ cõuenit cũ quacũq̃ re creata. et eadẽ ratione cũ quacũq̃ realitate creata. Ex h̃ põt argui sic. quelibet creatura plus distinguitur a deo: q̃ ista realitas creata a quacũq̃ realitate creata. sed non obstante distinctione creature a deo: deo ⁊ creature est aliquid cõe vniuocũ. g̃ istis realitatib⁹ duabus nõ obstantibus ⁊ cantũ distinctione: põt esse aliquod cõmune vniuocũ. Preterea arguo sicut ipse arguit. ois intellectus certus de vno conceptu: et dubi⁹ de duobus: habet aliũ conceptuз neutrũ ab illis duobus: sed aliquis põt esse certus de. a. ꝙ est ens: dubitando an sit differentia vltima vl' nõ vltima. g̃ est aliquis cõceptus cõmunis differentijs vltimis ⁊ nõ vltimis.

E Rñsio scoti

Ad istã rationẽ respondet tripliciter. Primo ꝙ talis intellectus q̃uis sit certus de tali ꝙ sit ens: non tñ est certus ꝙ ẽ ens quidditatiue: sed quasi p accidens. Scd̃o: ꝙ talis cõceptus est simpl'r simplex. et ideo nõ põt s̃m aliquid concipi. et s̃m aliquid ignorari. et ideo circa ip̃m non est deceptio. vel eñ totaliter attingitur vel non attingitur. ⁊ tunc omĩno de nullo simpl'r simplici põt esse certitudo s̃m aliq̃d eius: ⁊ dubitatio s̃m aliud. ⁊ ideo tale simpl'r simplex ẽ oĩno ignoratũ: nisi s̃з se totũ cõcipiať. Tertio mõ respõdet ꝙ ille cõceptus de quo ẽ certitudo: est alius ab illis de quib⁹ est dubitatio. et si ille certus saluať cũ alterutro illoꝝ dubioꝝ: vere est vniuocus: s̃ nõ opз ꝙ insit vtriq̃ illoꝝ in quid: sed vt sit vniuocus cũ eis. vel vt determinabilis ad determinãs vel vt denoiabilis ad denominãs. Vñ dicũt ꝙ omĩb⁹ cõceptib⁹ nõ simpliciter simplicib⁹ est vniuocũ in quid dictũ de eis: simpl'r vero simplicib⁹ ẽ vniuocũ sed vl' vt determinabile vel vt denoiabile. nõ aũt vt dicũt dicit de eis in quid: q: hoc includeret cõtradictionẽ.

Secunda

Tertia

F Contra responsiones

Iste responsiones nõ videntur sufficere. Prima non. tuз quia sicut dicis ꝙ intellectus non põt esse certus de tali differentia ꝙ est ens quidditatiue: q̃uis sit certus ꝙ est ens: ita dicerent alij ꝙ nullus intellectus põt esse certus de deo: ꝙ est ens q̃dditatiue. hoc ẽ: ꝙ iste cõceptus p̃diceť de deo q̃dditatiue. q: poneret ꝙ null⁹ ɔcept⁹ possibiľ

nobis p̄dicaꝛ de deo nisi denoīatiue eo modo quo conceptus negatiui ꝛ ꝯnotatiui p̄dicantur de deo. Tum quia talis differentia est ens quidditatiue. ꝛ per cōsequens pōt esse certus ꝙ est ens quidditatiue. Assumptū pꝫ. qꝛ quādo aliqua cōponunt tertiū: qua ratione vnum illoꝝ est vera res ꝛ essentialiter extra aīam. ꝛ reliquū. g̃ si illud cui additur differentia vltima quidditatiue et essentialiter est ens. eadē ratiōe et differētia vltima addita sibi.

G
Contra scdam

Preterea scd̄a responsio nō videꝛ sufficere. qꝛ tanta simplicitas vel maior est in deo: quanta est in quacunqꝫ differentia vltima. sed non obstāte tali simplicitate dei: de⁹ pōt cognosci in aliquo conceptu vniuoco sibi: ꝙuis ignoretur in se. g̃ eadē ratiōe realitas quecūqꝫ vltima pōt cognosci in aliquo cōceptu vniuoco sibi: ꝙuis in se ignoretur

D
Contra tertiā

Tertia etiā responsio nō sufficit. quia sicut dicit: ꝙ opꝫ ꝙ ens sit vniuocū differentijs: nō tn̄ de eis dicitur in quid: ita dicerent alij ꝙ nullus ꝯceptus possibilis nobis ꝓ statu isto p̄dicatur in quid de deo. Unde dicerent ꝙ nihil predicatur de deo nisi tale: puta quod est cā omniū. immortalis. incorruptibilꝭ. separatus a materia. que omia nō predicātur de deo in quid. Preterea: ꝙ simplicitas non impediat p̄dicationē in quid entis de tali differentia. videtur: quia accipio humanitatē vl aiam intellectiuā cui additur differentia vltima. et quero. aut sit simplr̄ simplex. aut nō. Si sic. ergo de illa nō predicatur ens in quid. quod negant. Si non. enim accipio illa componentia. sint. a. ꝛ. b. ita ꝙ. a. sit differentia: ꝛ. b. illud cui addiꝛ differentia. Et quero. aut. a. sit simpliciter simplex. aut non. Si nō. quero de cōponentibus sicut prius. Si sit simplex simpliciter. Contra. per te omīs realitas cōicabilis est quidditatiua ꝛ ecōuerso. sed ista realitas ē de se cōicabilis. quia non est de se hec. g̃ est cōmunicabilis. ꝛ certū est ꝙ nō nisi differentijs vltimis indiuiduantibus. g̃ de differentijs vltimis indiuiduātibus p̄dicatur aliquid in q̄d et vniuoce: quod negas. Si dicatur ꝙ differentia vltima aīe intellectiue nō cōicatur differentijs indiuiduātibus. Cōtra. oīs realitas que nō est de se hec. ē de se cōicabilis plurib⁹. sed nihil qd̄ est de se cōicabile plurib⁹: cōicatur p̄mo nisi per se suis inferiorib⁹. g̃ dīa vltia aīe intellectiue cōicatur p̄mo suis ꝑ se inferiorib⁹ ꝛ p̄mo cōtentis sub ea. Et tunc quero. q̄ sūt illa p̄mo cōtenta sub dīa vltima aīe intellectiue. aut sunt aīe distincte numero. aut dīe indiuiduales illarū aīarū intellectiuarū. Nō aīe intellectiue. quia ille p̄mo continentur sub aīa intellectiua que cōprehendit dīam vltimā aīe et aliq̄d cui additur. g̃ p̄mo cōicatur illis differentijs indiuiduantibus. et per ꝯn̄s de illis predicatur i quid ꝛ vniuoce. Et si dicaꝛ ꝙ differentia vltima aīe intellectiue est indiuidualis ꝛ de se hec. Contra. accipio hoc cōe hō: ꝛ q̄ro. an hoc ē simplicitꝛ simplex. et tūc de eo non p̄dicatur ens in q̄d. Aut nō est simplr̄ simplex ꝛ tūc accipio vnā ptē eiusdē cōis cū illo toto cui⁹ est pars. ꝛ quero. aut ē simplr̄ simplex. ꝛ ꝑ ꝯn̄s de ea nō p̄dicaꝛ in q̄d. ꝛ nō est de se hec. ꝛ ita erit cōicabile ꝛ habeꝛ ꝓpositū. Aut nō est simplicitꝛ simplex. ꝛ q̄ro tūc de cōponentib⁹. ꝛ arguo sicut p̄us. ꝛ ita vel erit processus in infinitū. vel stabiꝛ ad aliq̄d simplicitꝛ simplex: qd̄ nō ē de se hec ꝛ ꝑ ꝯn̄s ē de se cōicabile plurib⁹ ꝛ habeꝛ ꝓpositū. qꝛ illud non poterit esse nisi differentia vltima: cū nō sit passio. Per consimilia argumēta pōt ꝓbari ꝙ ens dicitur vniuoce de passionibus: si passiones sint aliqua ex parte rei. sicut iste doctor imaginaꝛ.

I
Ad questionē respondet doctor ꝑ quatuor articulos

Ad questionē ergo dico: ꝙ deo ꝛ creature est aliquid cōmune vniuocū. Circa qd̄ sic ꝓcedā. Primo videndū est de vniuoco quid sit vniuocū qꝛ quid sit vl̄e dictū ē. Scd̄o quomō vniuocū se habet ad sua vniuocata. Tertio ꝙ deo ꝛ creature est aliquid vniuocū. Quarto ꝙ quibuscūqꝫ existētibus quomodocūqꝫ extra aīaꝫ: est aliquid cōmune vniuocū.

K
Primus articulus continet duo

Circa p̄mū dico: ꝙ vniuocū ꝓprie accipiꝛ ꝓ voce vniuoca. quia accipitur s̄m ꝙ distinguiꝛ ꝯ equiuocū vel denoiatiuū. ꝛ isto mō nihil est q̄rere: an ens dicat conceptū vniuocū deo ꝛ creature. ꝫ debet q̄ri. an sit aliquis vnus cōcept⁹ alicui⁹ p̄dicabilis in q̄d de deo ꝛ creaturis. ꝛ ita extendēdo nomē vniuoci: pōt improprie dici ꝙ aliquis cōcept⁹ ē vniuocus. qꝛ aliquis cōceptus est vnus. ꝫ nec proprie nec improprie debꝫ dici: ꝙ aliquis cōcept⁹ est equiuocus. Primo g̃ vidēdū ē de vniuoco s̄m ꝙ improprie dicitur de conceptu. Scd̄o s̄m ꝙ proprie dicitur de voce vel de signo quocūqꝫ ad placitū instituto

L
De p̄mo.

Circa p̄mū dico: ꝙ conceptus vniuocus vno mō pōt intelligi distingui cōtra cōceptū ꝓpriū. Alio modo pōt intelligi distingui cōtra ꝯceptū denoiatiuū. Primo mō nullus conceptus vnus p̄dicabilis de plurib⁹. siue ꝑ se primo modo. siue scd̄o modo. siue per accidens. siue necessario. siue contingenter est cōceptus vniuoc⁹. qꝛ nullus conceptus p̄dicabilis de plurib⁹ est cōcept⁹ ꝓprius vni rei: de illa p̄dicabilis ꝛ nō de alio. Et dico s̄m aliquas opiniones: puta s̄m illā que ponit cōceptum quoddam fictum habens tm̄ esse obiectiuum. vel s̄m illam que ponit conceptum esse aliq̄d causatū p̄ter itellectionē: null⁹ ꝯcept⁹ nisi forte institut⁹ ad placitū pōt eē tal. scꝫ

propriꝰ vni rei. q2 oĩs ↄceptꝰ abstractꝰ a re eq̃liter respicit oĩe sibi simillimũ. ⁊ nihil põt esse in re: quin saltẽ ꝑ potentiã diuinã aliquid possit fieri sibi simillimũ. et iõ respectu creature cuiuscũq3 nullus põt esse cõceptus propriꝰ naturaliter abstractus quin sit cõis vel possit p̃dicari de pluribus. Tamẽ s̃m opinionẽ q̃ ponit cõceptũ siue intentionẽ esse intellectionẽ aliter posset poni. s. q̃ aliquis cõceptꝰ põt esse ꝓprius vni rei. Alio modo cõceptꝰ vniuocus distinguitur cõtra denoĩatiuũ. et tũc oĩs conceptus abstractus ab illis quibꝰ est cõis. non cõnotãs aliq̃d: ẽ cis vniuocus. ⁊ cõceptus institutus ad significandũ aliq̃d. et ad aliud cõsignificandũ põt esse denoĩatiuꝰ vel cõnotatiuus positiue. vel cõnotatiuꝰ negatiue. et iõ in illa ꝓpõne q̃ est in mẽte nõ inuenit᷑ aliqua tal' p̃dicatio analoga q̃n cõceptꝰ abstractꝰ ab illis quibus est cõis p̃dicat᷑. Sc̃do dico: q̃ vniuocũ s̃m q̃ inuenit᷑ in voce: et eodẽ mõ ꝓportionabiliter s̃m q̃ inuenit᷑ in scriptu. vel in aliis signis quomodocũq3 ad placitũ institut᷑ sic distinguit᷑ vno mõ cõtra equiuocũ precise. Alio mõ cõtra equiuocũ et denoĩatiuũ. Primo modo oĩe signũ institutũ vna impositiõe ad significandũ plura ꝓpter vnũ conceptũ cõez p̃dicabilẽ de pluribꝰ ita q̃ cõceptus talis ⁊ illud signũ sint quasi signa ordinata: est signũ vniuocũ. et isto modo aĩal est vniuocũ ad hominẽ et asinũ. et aĩal p̃dicat᷑ vniuoce de hõie ⁊ de asino. ⁊ sic de aliis. Sc̃do mõ accipit᷑ vniuocũ in libro p̃dicamẽtoꝝ. et tunc accipit᷑ distictio isto mõ: q̃ denoĩatiuũ põt accipi dupl'r. Uno mõ large ꝓ oĩ eo q̃d p̃dicat᷑ de alio: ad cuius verificationẽ requirit᷑ aliq̃d aliud ex rõne modificandi. q̃d de ipo h3 aliã habitudinẽ grãmaticalẽ p̃dicat᷑. Uerbi gr̃a. ad h̃ q̃ h̃ sit vera hõ est albꝰ: requirit᷑ q̃ hec sit vera. hõi inest albedo. ita q̃ albedo aliquo mõ significat᷑ ꝑ albũ: q̃ albedo p̃dicat᷑ de hoĩe h3 aliũ modũ grãmaticalẽ. q2 op3 q̃ alterũ illoꝝ sumat᷑ in recto ita q̃ sempꝛ ad talẽ ꝓpõnẽ verificandã req̃rũt᷑ due ꝓpões. in quaꝝ vna aliq̃d p̃dicet᷑ in recto de subiecto. et in alia p̃dicet᷑ aliq̃d de altero extremoꝝ sumpto in obliquo. Alio mõ accipitur p̃dicatio denoĩatiua q̃n aliq̃d p̃dicat᷑ de aliquo in obliquo: sic hic. hõ ꝓducit᷑ a deo. deꝰ ẽ cã rerũ. hõi inest albedo. hõ h3 albedinẽ. Accipit᷑ aũt vniuocũ a pħo s̃m q̃ distinguit᷑ contra eq̃uocũ ⁊ denoĩatiuũ. quocũq3 mõ p̃dictorũ sit denoĩatiuũ. Et isto mõ accipit᷑ distictio q2 oĩe p̃dicatũ de alio aut supponit ꝓ re de q̃ p̃dicat᷑. nihil aliud cõsignificãdo sibi attribui s̃m aliquã determinatã attributionẽ. aut nõ. Si nõ. tũc est p̃dicatio denoĩatiua, q2 in p̃dicatione denoĩatiua: aut terminus subiectꝰ et p̃dicatus nõ supponũt ꝓ eodez: sicut q̃n alter eoꝝ sumit᷑ in obliquo: ⁊ alter in recto: sicut p3 in ista. hõi inest albedo. forma ẽ ĩ materia. materia ẽ pars hõis. Aut si supponãt ꝓ eodẽ. tñ ꝑ illã ꝓpositionẽ signat᷑ aliqua ꝓpositio esse vera: in qua termini nõ supponũt ꝓ eodẽ: sic ĩ ista. homo est albꝰ. vel albũ est homo. in q̃ subiectũ ⁊ p̃dicatũ supponũt pro eodẽ. tñ ad veritatẽ istius requirit᷑ veritas talis: hõi inest albedo vl' aliqua equiualẽs: in qua ponit᷑ aliq̃d in obliquo quod nõ supponit pro eodẽ ꝓ quo supponit terminꝰ alius. Si supponat ꝓ eodẽ nec aliq̃ talis ꝓpõ in obliquo requirat᷑ ad veritatẽ illius ꝓpõis: tũc vterq3 terminꝰ imponitur ad significãdũ plura. ꝓpter aliquẽ cõceptum cõmunẽ illis pluribꝰ ab illis abstrahibilem. et tũc ẽ p̃dicatio simpliciter vniuoca. aut nõ sic vterq3 terminus vna impositione imponitur. ⁊ tunc est p̃dicatio equiuoca. Et ita large accipiẽdo p̃dicationẽ denoĩatiuã. oĩs p̃dicatio vbi subiicit᷑ quod natũ est subiici ⁊ p̃dicatur quod natũ est predicari. vl' est equiuoca vel vniuoca vel denoĩatiua. Sc̃do distinguo de vniuoco: siue dicat᷑ improprie de cõceptu siue ꝓprie de voce vel quocunq3 signo ad placitũ instituto: q̃d tripliciter accipit᷑. Uno modo s̃m q̃ p̃cise p̃dicat᷑ de pluribus realiter distictis: q̃ nõ sunt vna res realr. ⁊ sũt simillima ⁊ isto mõ nõ inuenitur vniuocatio nisi in specie specialissima. q2 sola indiuidua spẽi specialissime sunt sibi simillima. ⁊ ꝓpter hoc forte aliqui antiqui doctores dixerunt q̃ species specialissima dicit vnã formam. nõ autẽ genꝰ quia in aliquibus species specialissima predicatur de pluribꝰ indiuiduis: q̃ possunt facere simpliciter vnã formã: ita q̃ totũ resultans ex eis vere erit vnũ numero. et indiuiduũ eiusdẽ rationis cũ quolibet indiuiduorũ constituentiũ. et quodlibet eoꝝ tam pars q̃ totum põt esse vnũ indiuiduũ eiusdem speciei. non ẽ aũt hoc possibile de quibuscunq3 cõpositis cõtentis sub eodem genere precise. quia talia cõtẽta sub eodez genere et distincta specie. nõ possunt facere per se vnũ eiusdez generis cũ illis. Et ita dico vl'r: q̃ illa q̃ sunt vniuoca q̃ sunt simillima: si per impossibile vel possibile possũt facere vnũ per se: illud vnũ erit eiusdẽ speciei cũ illis. ⁊ nõ plus esset illud totũ ꝑ se cõtentũ sub spẽ q̃ reliquũ. Sc̃do mõ dr̃ vniuocũ omne p̃dicabile de pluribus differentibꝰ realiter q̃ nõ sunt vna res. nec etiã sunt simillima: ita q̃ cõceptus vnꝰ in quid p̃dicet᷑ de eis. et isto mõ genus est vniuocũ. Tertio mõ dr̃ vniuocũ predicabile de pluribus que tamẽ sunt vna res,

et hoc mō relatio dī vniuoce de relatiōib⁹ diuinis: q̄ tñ sūt vna res. q: sūt vna essētia nūero

Circa scōm ar.

Circa scōm dico φ nullū vniuocū est de essentia vniuocatorū suorū. nec ponit in eis aliquid realiter. nec facit cōpositionē cū eis. nec cū aliquo quod est in eis. q: omne vniuocū est vlē. vel saltē cōe p̄dicabile de illis de quibus predicatur cōiūctim acceptis in numero plurali. sicut sortes et plato sūt hōies. homo ⁊ asinus sunt aīalia. per quod excludit̄ essentia diuina. q: nō predicatur pluraliter. hec eñ ē falsa. pater et filius sūt plures essentie. sed declaratū est in. q. precedentibus φ nullū vlē est de essentia vel quidditate suoꝝ inferiorū. nec facit cōpositōnē cū aliquo singulari. nec aliquo existente in singulari.

Circa terciū, quīn q̄ ostenduntur

Circa tertiū dico: φ deo et creature est conceptus vnus cōis: p̄dicabilis de eis i quid ⁊ per se primo mō. Circa quod ostēdēdū ē primo φ deus nō pōt cognosci i se. ita φ ipsamet diuina essentia terminet immediate actū intelligendi nullo alio cōcurrente in rōne obiecti.

Primum

Secundū.

Secdo φ nō pōt cōcipi a nobis p̄ statu isto in aliquo cōceptu simplici ꝓprio sibi.

Terciū.

Tertio φ pōt concipi a nobis in aliquo cōceptu cōi. p̄dicabili de eo ⁊ de alijs.

Quartū

Quintum

Quarto: φ aliquis talis i quo pōt sic cōcipi a nobis sit sibi quidditatiu⁹. Et quinto ex hijs seq̄t̄ φ aliq̄s cōcept⁹ vn⁹ ē p̄dicabilis de deo: et de alijs i q̄d p se p̄mo mō.

Q

Primū ostenditur

Primū ostendo sic. omis intellectus cognoscens aliquā naturā in se, nullo alio cōcurrente i rōne obiecti: pōt vere cognoscere illā rē esse: i re vel nō includere ꝯtradictionē. imo nō pōt dubitare illud obiectū includere cōtradictionē. sed viator intelligens deū notitia incōplexa: quātū est possibile viatori. pōt dubitare an includat cōtradictionē. q: pōt dubitare an icludat ꝯtradictionē deū esse. etiā posito φ firmiter credat φ nihil est impossibile esse nisi icludens cōtradictionē. ḡ talis nō cognoscit deū in se modo exposito. maior p₃. q: hoc est euidēter notū φ nūq̄ cōcipitur aliquid includēs cōtradictionē sine plurib⁹ obiectis conceptis. ḡ concipiēs tm̄ vnā rē sine pluralitate obiectorū: nō pōt dubitare illā rem includere contradictionē. minor p₃. q: multi dubitant deū eē. et vtrū sit possibile deū esse. Preterea. omis res cognita i se. aut cognoscitur intuitiue aut abstractiue. ergo si essentia diuina i se cognoscitur. aut cognoscitur a nobis intuitiue. aut abstractiue. Non intuitiue p₃. q: illa ē beatifica: que ex puris naturalib⁹ nō est possibilis nobis. Nec abstractiue. q: sicut declaratū est i prologo. nulla res pōt cognosci abstractiue in se a nobis ex puris naturalibus nisi ipsa cognoscatur intuitiue. q: si cognoscatur abstractiue. aut hoc erit p notitiā intuitiuā eiusdē. ⁊ habetur ꝓpositū. aut p spēm rei. ⁊ hoc ē incōueniens: tū q: talis spēs vt post ꝓbabitur nō est ponēda: tū q: in alijs p₃: φ spēs nō sufficit ad notitiā abstractiuā sine notitia intuitiua preuia. Aut cognoscitur abstractiue per notitiam intuitiuā alicui⁹ alterius rei. ⁊ hoc est impossibile. q: sicut probatū est in prologo. nulla notitia incomplexa: vnius rei pōt esse cā sufficiens notitie alterius rei.

R

Scōm ostēditur

Scōm ostēdo. q: nihil pōt cognosci a nobis ex puris naturalibus in cōceptu simplici sibi ꝓprio. nisi ipm̄ in se p̄cognoscat̄. ista p₃ iductiue. Aliter eñ posset dici φ color cognosci posset a ceco nato in conceptu proprio coloribus. q̄a non est maior rō φ deus cognoscatur in conceptu sibi ꝓpo. sine p̄cognitione ipsius in se q̄ᵖ color. s₃ p₃ φ a tali non pōt concipi color in conceptu sibi ꝓprio. ḡ nec deus. Et ista ratio equaliter ꝓbat cōclusionē priorē et qua sequitur ista.

S

Terciū ostēditur

Tertiū ostendo. q: oīe cognoscibile a nobis. aut cognoscitur in se. aut in conceptu simplici sibi proprio. aut conceptu composito proprio. aut in cōceptu cōi sibi ⁊ alijs. sed deus aliquo modo cognoscitur a nobis. et nō primis duobus modis. ḡ tertio mō vel quarto mō. si tertio op₃ φ cognoscatur quarto mō. q: cōcept⁹ cōpositus proprius. ex quo nō pōt cōponi ex cōceptibus simplicib⁹ ꝓprijs: op₃ φ cōponatur ex simplicib⁹ ⁊ cōibus.

T

Quartū ostēdit̄

Quartū ostendā p vnā rōnē quā facit doctor iste subtilis: q̄ mihi concludit: ⁊ arguo sic. Si deus cognoscat̄ in aliquo cōceptu cōi sibi ⁊ alijs. q̄ro aut ille conceptus est q̄dditatiu⁹. aut denoīatiu⁹. si q̄dditatiu⁹: habet̄ ꝓpositū. si denoīatiuus: tūc q̄ro de illo cui attribuis istū conceptū denominatiuū. aut est denoīatiu⁹ ⁊ sic est ꝓcessus in infinitū. aut q̄dditatiu⁹. ⁊ habet̄ ꝓpositū. Verbi gratia. habeo istū cōceptū. puta esse creatiuum. quē scio esse denoīatiuū. ⁊ ideo op₃ p̄habere vnū conceptū cui istū attribuo. puta dicendo: φ aliquod ens est creatiuū. ⁊ certū ē φ iste conceptus cui iste attribuit̄ non est denominatiuus. vel si sit erit processus in infinitū. vel stabitur ad aliquem conceptum quidditatiuū. Et tunc quero. de illo vltimo conceptu quidditatiuo. aut est cōis deo ⁊ creature ⁊ habetur propositū. Aut est proprius deo. et hoc est improbatū. aut proprius creature. et hoc ē impossibile. quia tunc nō posset supponere nisi pro creatura. et tunc hec esset falsa. aliquod ens creatiuū est deus. Ista ratio cōfirmatur. q: ois cōcept⁹ denoīatiu⁹ h₃ diffinitionē exp̄mentē quid nois. in qua ponit̄ aliq̄d in recto:

⁊ aliquid in obliquo. Tunc q̄ro de vna parte il lius diffinitionis. aut habet diffinitionem cō similem exprimentē q̄d nominis. aut nō. si nō habetur ꝓpositū: ꝙ talis necessario ē quiddi tatiu⁹. Aut habet. ⁊ q̄ro tūc de partib⁹ sic ꝑus ⁊ ita vel erit ꝓcessus in infinitū: vel stabit ad aliquē conceptū q̄dditatiuū p̄dicabilē de illo de quo p̄mus cōceptus denominatiu⁹ p̄dica batur.

V Quintū ostēditur

Ex isto sequitur: ꝙ est aliq̄s cōcept⁹ vnus predicabilis in q̄d ꝑ se p̄mo mō de deo ⁊ creatura. Ex quo seq̄tur vltra. ꝙ vox correspō dens illi cōceptui est simpl̄r vniuoca. Et ideo dico: ꝙ sine omi cōpositiōe ex parte dei. aliq̄d est vniuocū sibi ⁊ creature. q: sicut vniuocū q̄ buscūq; indiuiduis: cuiuscūq; spēi sp̄alissime. nō facit cōpositionē cū ip̄is idiuiduis. nec cū quibuscūq; existentibus in indiuiduis ita nec vniuocum deo ⁊ creature facit aliquā compo sitionē in deo. ⁊ cā est. q: vl̄r nihil q̄d est a par te rei est vniuocū quibuscūq;. Dicit tn̄ ꝙ nihil est vniuocū deo ⁊ creature. accipiendo vniuo cū stricte. q: nihil est in creatura nec essentia le nec accidentale q̄d habeat perfectā simili tudinē cū aliquo q̄d realiter est in deo. et istā vniuocationē sancti et aucto. negāt respectu dei ⁊ creature. ⁊ nullā aliā.

X Circa quartū ar.

Circa quartum p̄ncipale dico: ꝙ q̄buscūq; existentib⁹ ex aiā ens est cōe vniuocū ⁊ p̄dicabile de eis in q̄d. ⁊ ꝑ se p̄mo mō. Cui⁹ rō ē. q: omnia q̄ sunt ex aiam saltē i creaturis. si sint aliquo modo distincta sunt res realiter distincte. ꝫ omib⁹ reb⁹ ens est cōe vniuocū: eadē rōne qua ē vniuocū deo et creaturis. g̃ ⁊c̄. Hoc etiā pōt ꝑsuaderi ꝑ rōnē factā in p̄ori articulo: q̄ est realiter rō negan tiū vniuocationem entis ad differentias vlti mas. q̄a certū est ꝙ differentie vltime aliquo modo cognoscuntur a nobis. Tūc quero. Aut cognoscuntur in se. ⁊ hoc est falsum ꝫm eos. ⁊ ptz etiā de differentijs substantiarū. Aut i cō ceptu ꝓprio et hoc est falsū etiā ꝫm eos. q: vt dicunt. etiā substātie quarū sunt nō cognoscū tur in conceptu ꝓprio simplici aut cognoscū tur in cōceptu simplici cōi. ⁊ tunc quero. Aut in cōceptu q̄dditatiuo. ⁊ habet̄ ꝓpositū. Aut in conceptu denominatiuo. ⁊ ꝑ cōsequēs opꝫ p̄intelligere aliquē cōceptū quidditatiuū cui ille concept⁹ denominatiu⁹ attribuitur. ⁊ ha betur ꝓpositū.

Euasio.

Si dicat̄ ꝙ p̄intelligit̄ con ceptus quidditatiu⁹. nō tn̄ q̄dditatiu⁹ differē tijs vltimis. ꝫ tn̄ q̄dditatiu⁹ respectu aliorū

Y Impugnatur

Cōtra opꝫ p̄intelligere aliquē ꝯceptū q̄ddi tatiuū cui cōuenit ille cōcept⁹ denominatiu⁹ pro ipsis differentijs vltimis. ⁊ nō pro alijs et per cōsequens oportet ꝙ p̄mo supponat ꝑ dif ferentijs vltimis: q̄d nō esset possibile nisi esꝫ quidditatiu⁹ respectu differentiarū vltimarū.

Eodē modo pōt argui de passionib⁹ si passio nes sint aliq̄ talia a parte rei: sicut iste doctor imaginatur. q: omne reale sic intellectū. vel i telligitur in se. vel intelligit̄ p̄mo i aliquo cō ceptu sibi quidditatiuo. et ita si passio sit ali quid reale et simplex ⁊ nō intelligitur in se vl̄ saltē nō est necessariū. oportet ꝙ intelligat̄ in aliquo cōceptu sibi quidditatiuo.

Ad rōnes alterius opinionis. P̄rimas tres cōcedo gra tia cōclusionis ꝗuis aliqua dubia accipiāt. ⁊ forte falsa.

Z Ad p̄imā de differentijs.

Ad p̄imā q̄ ꝓbat ꝙ ens nō ē vni uocū differentijs vltimis. Dico ꝙ ꝓprie nō de bet cōcedi ꝙ differentie vltime includūt ens nec aliq̄d inferius includit suū superi⁹ nec ali qua res includit q̄dcunq; sibi vniuocū. Dico ḡ ꝙ ita bene de differentijs vltimis p̄dicatur in q̄d ⁊ vniuoce ipsum ens. sicut de quibuscū q; alijs differentijs. Et qn̄ dr̄: ꝙ tūc alie essent ꝓprie differentes. cōcedo ꝫm vnū modū: quē ponit p̄hs. v. metha. Sꝫ ex hoc nō sequitur ꝙ erūt differētes alijs differētijs: ꝫ seipsis diffe rūt. q: declarabit̄ dis. viij. ꝙ aliq̄ spēs nō diffe rūt alijs differētijs ꝫ seipsis. Unde nō opꝫ oia cōtenta ꝑ se sub aliquo cōi alijs differētijs dif ferre. q: idē seipso totaliter cōuenit cū aliquo ꝓpter quā cōueniētiā pōt abstrahi cōceptus cōis. ⁊ seipso differt ab eodē vna dīa q̄ nō op ponit̄ illi cōueniētie: sicut idē seipso differt ab alio numeraliter. ⁊ ꝯuenit cū eodē specie. Si militer ꝑ idē deus totaliter ꝯuenit aliquo mō ex natura rei cū creatura. ⁊ ex natura rei ꝑ idē totaliter distinguitur a creatura. Et si dicat̄ ꝙ opposita nō possunt cōuenire eidē per idē sed cōuenientia et differentia sunt opposita. Respondeo ꝙ opposita nec per idem realiter nec per idem formaliter possunt conuenire ei dem in creaturis: sic ꝙ denominent ipsum. et ideo conuenientia illa ⁊ differentia illa q̄ op ponūtur. nulli eidē. nec per idem. nec ꝑ aliud possunt conuenire. ita ꝙ denominent ipsum. Sed dico ꝙ conuenire specie ⁊ differre nume ro. et eodem modo conuenire genere ⁊ differ re specie in nullo penitus opponuntur. Et eo dem modo est de alijs conuenientibus ⁊ diffe rentibus Et ideo eidem per idem possunt cō petere: sicut ponunt alij ꝙ competunt eidem per aliud ⁊ aliud.

AA Ad secūdam

Ad scd̄m concedo ꝙ opꝫ omnē conceptum non simpliciter simplicem: tn̄ per se vnum. resolui. ad aliquos conceptus simpliciter simplices: quorū vnus non inclu dit aliū. et ideo cōcedo ꝙ conceptus determi nabilis non includit conceptum determinā tem: nec ecōuerso. et cōcedo vl̄r ꝙ conceptus differentie cuiuscunq; non includit cōceptū

entis nec aliquē cōceptum determinabilem. Sed ex hoc nō sequitur nisi aliud impediat φ vnus nō dī de alio p se ⁊ vniuoce ⁊ quidditatiue illo mō quo vn⁹ cōcept⁹ dī de alio vniuoce p se et q̇dditatiue. Unī dico φ cōcept⁹ spēi nō icludit cōceptū generis. nec cōceptū ētis. et tñ vterq; predicatur de eo vniuoce et in q̇d. Unde omēs iste rōnes procedūt ex falsa imaginatione. s. φ semp cōcept⁹ inferior includit superiorē p̄dicabilē de eo p se ⁊ q̇dditatiue et vniuoce. q: cōceptus inferior est vl̄r cōpositior cōceptu supiori. ita φ includit superiorez et aliq̇d plus. q̄ ⁊ oīa cōsimilia sunt simplicit̄ falsa. sicut eñi est de noibus: φ nomē cōius nō est inclusum in noie min⁹ cōi nec est simplici⁹ eo ita ē frequēt̄ i ɔceptib⁹: φ eq̄ simplex est cōceptus spēi spālissime sicut cōcept⁹ entis: q̄uis forte n̄ sēp sit ita: sicut post declarabit̄. Ad rōes pb̄ntes φ ens nō dī vniuoce de passionib⁹. Dico φ pcedūt ex falsa imaginatōe. imaginat̄ eñi ac si passio eēt aliq̇d simplex a parte rei. aliquo mō distinctū ab ētitate. ⁊ nec entitas includeret bonitatē. nec esset formal̄r bonitas. nec ecōuerso. Et hoc simpl̄r reputo falsum. q̄a nulla tal̄ distinctio ē ponēda in creaturis. Ideo dico: φ passiōes entis nō sūt aliquo talia a pte rei ꝫ tñ sūt q̇dā cōcept⁹ importātes illud idē. ⁊ oia illa q̄ iportat cōcept⁹ entis cōnotādo aliq̇d ens detminatū in aliquo et iō ens dꝫ poni in diffinitiōe indicāte q̇d nominis cuiuscūq; passionis ipius: vt si exp̄mat̄ q̇d noīs boni. dꝫ dici φ bonū est ens appetibile a volūtate: vel aliq̇d tale. vel bonū ē ens appetibile ꝫ rectā rōnē. vel aliq̄ talis oīo debꝫ exp̄mi. in qua ponit̄ ens in recto ⁊ aliq̇d aliud in obliquo. Et eodē mō bonitas bꝫ dici entitas sic vel sic appetibilis a volūtate. vl̄ aliq̇d cōsil̄e. Et ppter istā rōnē de illo cōceptu nō p̄dicat̄ forte ens q̇dditatiue. nec p se p̄mo mō. imo nec ens p̄dicat̄ q̇dditatiue. ⁊ p se de albo vl̄ calido vel itelligēte. ⁊ tñ nihil ē importatū a pte rei p albū quin de illo p̄dicat̄ ens p se p̄mo mō ⁊ q̇dditatiue. Per h̄ pꝫ ad p̄mū argumētū φ pōt cōcedi: φ ens nō p̄dicat̄ q̇dditatiue de suis passiōib⁹. pptēr causā iā dictā ⁊ iō cōcedēdū ē φ ens nō ē vniuocū p̄dicabile in q̇d de oib⁹ ɔceptib⁹. tñ de oñi cōceptu simplici nō cōnotatiuo. ꝫ p̄ se importāte aliq̄ res alia: sicut hō iportat oēa hoiea ē ens p̄dicabile in q̇d ⁊ p se p̄mo mō. Ad scdꝫ dico: φ ens sufficiēter diuidit̄ p ens creatū ⁊ increatū tā q̄ in illa de q̇b⁹ p̄dicat̄. ⁊ iō cōcedo φ de passiōibus suis nō p̄dicat̄ in q̇d ⁊ p se p̄mo mō pptēr causā dictā. nō q: sunt aliq̄ talia simplicia a parte rei. de quib⁹ nō p̄dicat̄ ens in q̇d. Ad tertiū dico φ pcedit ex falso itellectu. q: imaginat̄ φ oñe q̇d p̄dicat̄ de aliquo q̇dditatiue: includit̄ i illo d̄ quo p̄dicat̄: q̇d nō ē verū. q: etiā illa q̄ nō includūt ens recipiūt p̄dicationē entis in q̇d. ⁊ iō illa rō nō impedit quin ens possit q̇dditatiue p̄dicari de suis passiōib⁹ Sꝫ circa p̄dicta sūt aliqua dubia.

BB Ad rōnes de passionibus.

CC Ad primū argumētū adductū de passionibus

Ad scdm

Ad tertiū

DD Primū dubium. Arguitur primo

Primo. q: videtur φ sit aliq̄ p̄dicatio analoga: q̄ nec sit equiuoca nec vniuoca nec denominatiua. q: aliq̄ ē p̄dicatio analoga ꝫ pħm. i. poste. versus finē. Ubi dicit: φ si passio sit eq̄uoca mediū erit eq̄uocum. ⁊ si passio fuerit analoga mediuꝫ erit analogū.

Secundo. Itē. iiij. metha. ens nō dī vniuoce nec eq̄uoce ꝫ medio mō ⁊ certū ē φ n̄ dī d̄noiatiue. g̃ ⁊c̄.

Confirmatur Cōfirmat̄. q: ibidē sanū n̄ dī nec eq̄uoce nec vniuoce ⁊c̄. g̃ analogice.

Scdm dubium Arguitur primo. Scdꝫ dubiū ē. q: nō vī φ sit bene dictū de p̄dicatiōe denoiatiua. q: ꝫm pħm in p̄dicamētis. denominatiuū dr̄ ab abstracto solo casu. g̃ hec nō est p̄dicatio denoiatiua. hō i inest albedo nec hec. forma est i materia. g̃ talis p̄dicatio i obliquo nō ē denoīatiua.

Scdo Itē in p̄dicamētis. c. de qualitate vult pħs φ q̄litas nō sēp p̄dicat̄ denoiatiue de suis subiectis. ⁊ h̄ cōtingit duplicit̄. Uel q: nō sunt noīa iposita ipis q̄litatibus: sicut aliq̄s dī pugilator. nō tñ denoiatiue q: n̄ ē aliq̇d nomē ipositū illi q̄litati a q̄ dī pugilator. Uel q: si sint noia iposita. nō tñ cōcretū ⁊ abstractū hn̄t adinuicē cōueniētiā i p̄ncipio: sicut aliq̄s dī studiosus a virtute. g̃ nō oīs tal̄ p̄dicatio est denoiatiua.

Tertiū dubiū est de princ pali conclusione. Tertiū dubiū est de p̄ncipali cōclusiōe. q: nō vī φ deo ⁊ creature sit aliq̇d cōe vniuocū. nec etiā oib⁹ creaturis. ⁊ h̄ pbat̄ a diuersis multiplicit̄.

Arguitur primo. Primo sic. oñi vniuoco correspōdet aliq̇d vnū a parte rei. nihil aūt vnū a pte rei correspōdet enti. g̃ ⁊c̄.

Secundo. Scdo oñe vniuocū ē p̄us ⁊ simplici⁹ illia quib⁹ ē vniuocū. ꝫ deo nihil ē p̄us nec simplicius. g̃.

Confirmatur Cōfirmat̄. q: oñe iferi⁹ addit aliquā pfectionē sup supi⁹ vniuocū. Deus aūt nihil addit supra ens. q: tūc essent plura in deo.

Tertio. Tertio. oñe q̇d ē p se superi⁹ ad aliud et sibi vniuocū ponit̄ in eius diffinitione. ꝫ ens in nullius diffinitiōe ponit̄. q: cū p̄dicat̄ de quolibꝫ p se p̄mo modo sicut dictū est: sequeretur φ in q̄libet diffinitione eēt nugatio.

Quarto. Quarto q̄ñ aliqua vniuocantur in aliquo pificātur in illo nomine et in re significata per illud nomen. sed deus ⁊ creatura in nullo parificātur nec in entitate. nec in bonitate. nec in quocūq; genere

Quinto Quīto. quia ꝫm pħm. iiij. metha. ens dicitur de decē predicamentis sicut sanū dicitur de sanis. sed sanū non dicitur vniuoce ⁊ i quid de sanis. g̃ nec ens de decem predicamētis. Idē ꝫ videtur dicere. vij. methaphisice

Sexto.

Sexto sic. ꝭm pħm. i. phi. ꝑncipiū ꝯ melliſſum ꝛ permenidē eſt: ꝙ ens ꝛ vnū multipliciť dicūtur. ꝗ non dicūtur de omnibus vniuoce.

Septimo.

Septimo ꝭꝫ auicēnā. i. metha. c. vi. ens. aliquid ꝛ hmōi ſunt multiplicata ex nō vniuoca.

Octauo

Octauo Boeti⁹ ſup ꝑdicamēta. neceſſe eſt. x. generibꝰ multitudinē cōuenire. neqꝫ em̄ aliqua natura ē eis cōis. ſꝫ ꝭm nomē tm̄ ꝛ omne tale eſt equocū. ꝗ ꝛc.

Nono

Nono linco. ſup angelicā bierar. pte. v. c. iij. nihil poſitiue dictū pōt de deo ꝛ creatura vniuoce dici.

Decimo.

Decimo. damaſ. in logica ſua. c. ij. ſubſtātia nō accipit totā naturā enťis nec accidens ꝭ vtrūqꝫ accipit medietatē eiꝰ. ꝗ ens dicit vtrunqꝫ actualiť: ſic totū dicit vtrāqꝫ partē actualiť. Itē vniuoca ſunt illa quoꝝ nomē eſt cōe ꝛ rō eadeꝫ. Siliť ibidē. ens diuidiť in ſubſtāᷓ ꝛ accidēs. nō ſicut genꝰ in ſpēs. ſꝫ ſicut vox equoca in ea q̄ ab vno ꝛ ad vnū.

Ad primum dubij reſpōdetur

Ad ꝑmū iſtoꝝ dubioꝝ dico: ꝙ nō eſt aliq̄ ꝑdicatio analoga diſtincta ꝯ ꝑdicationē vniuocā equocā ꝛ denoiatiuam largiſſime ſumptā. tm̄ ꝓpter ſactoꝝ intētionē diſtinguo tā de equoco ꝙ̄ de analogo. De equoco ꝙ ſicut dictū eſt ꝑus. equocū accipiť dupliť: q: ꝑ equoco a caſu: vel a cōſilio. A caſu ē illud nomē: qȯ imponiť multis et cuilibet ꝑmo. et ita vni ac ſi nō imponereť alteri: vt h̄ nomen ſortes impoſitū multis a diuerſis. ꝛ accidit ꝙ h̄ nomē iponať a diuerſis iponētibꝰ diuerſis. vľ ab vno diuerſis ipoſitioibꝰ ꝛ taľ vox ſi vna ipoſitiōe iponať pluribꝰ poſſet eſſe aliqbꝰ vniuoca et aliqbꝰ equoca. Uerbi gr̄a. ſi h̄ vox canis imponereť in vna lingua vel ab vno ad ſignificādū aial latrabile. ꝛ in alia lingua vľ ab alio iponereť ad ſignificādū ſidus celeſte. iſta vox ſciēti tm̄ vnā linguā eēť vniuoca. ꝛ tm̄ ſciēti vtrāqꝫ ipoſitionē vel vtrāqꝫ linguā eſſet equoca et ita nō ē incōueniēs ꝙ eadē vox ſit equoca ꝛ vniuoca diuerſis. ꝛ tūc eſſꝫ h̄ vox equoca a caſu. Equiuocū a cōſilio dupliť pōt accipi vno mō qn̄ ꝓpter aliquā ſimilitudinē vľ ꝓportionē diuerſoꝝ inter ſe. vľ ꝓpter aliquā talē cōueniētiā. idē nomē diuerſis imponiť ſine vnitate cōceptꝰ. Alio mō qn̄ ſola volūtate idē nomē diuerſis impoſitionibꝰ. nō ꝓpter idētitatē cōceptꝰ: diuerſis iponiť. Exēplū ſcōi poſitū ꝑus. ſi aliqs ex deliberatōe iponeret h̄ nomē ſortes ad ſignificādū tres hoies determinatos. Primū mēbrū pōt ſubdiuidi multipliť. Uno mō dr̄ tale equocū qn̄ idem ſub eiſdē modis grāmaticalibꝰ ſignificat diuerſa. vt hō eſt equocū ad hoiem viuū ꝛ pictū. Alio mō qn̄ ſignificat diuerſa diuerſis modis. q̄a reſpectu vniꝰ ſignificati ē nomē ꝯnotatiuū. ꝛ reſpectu alteriꝰ nō eſt ꝯnotatiuū. Exēplū de ſano. q: ſanitas qn̄ ſignificat q̄litatē formaliter exiſtentē i aiali. nō eſt nomē ꝯnotatiuū. qn̄ aūt ſignificat vrinā vel dietā. tūc ē nomē cōnotatiuū. q: ſic ſignificat vnū in recto. ꝛ ꝑmū ſignificatū ſuū in obliquo. q: ſi deberet exꝑmi q̄d noīs aliqȯ illoꝝ deberet poni in recto. ꝛ ſanitas in obliquo. q: ſanū qȯ dr̄ de dieta: hꝫ iſtud q̄d nominis ſanū ē dieta effectiua ſanitať ꝭꝫ aūt qȯ diciť de vrina hꝫ iſtud q̄d noīs. ſanū eſt vrina ſignificās ſanitatē. Sꝫ de analogo pōt diſtingui. Uno mō accipiť ꝭꝫ ꝙ ē cōe nomē ipoſitū multis. ꝓpter cōſimilē ꝓportionē quā hn̄t diuerſa ad illa. ſicut ponit phs exēplū ꝙ ſicut ſe hꝫ color ad colorē ita figura ad figurā. de quibus ſiľe dr̄ analogice. q: ſicut color ſiľis ē colori: ita figura ſiľis ē figure. Alio mō ꝭm intētionē multoꝝ loquētiū dr̄ analogū. qn̄ aliq̄ denominať eodē noie nō ꝓpter vnitatē cōceptus cōis eis. ſꝫ ꝓpter idētitatē aliciuꝰ alteriꝰ qȯ ꝑmo ſignificať iſto noie: ad qȯ ipſa hn̄t aliqualē attributionē. ꝛ h̄ ꝭꝫ ꝙ in diffinitiōe exꝑmēte q̄d noīs. ꝭm qȯ diciť de illis poniť illud ꝑmū ſignificatū in obliquo ꝛ aliq̄d aliud in recto. ſicut exēplificat de ſano reſpectu aialis ꝛ reſpectu dicte ꝛ vrine. Ad ꝓpoſitū dico ꝙ analogū ꝑmo mō ē equocū ſimpľr. nō tm̄ a caſu ſꝫ a cōſilio. ꝛ h̄ dicit phs. ij. poſte. ꝙ ſiľe qȯ dicitur de colore reſpectu coloris. ꝛ ȯ figura reſpectu figure eſt equiuocū. ꝛ ꝭm analogiā dictū. Un̄ dicit ſic phs ſiľem eē colorē colori et figurā figure aliā cāꝫ opꝫ eē. equiuocū em̄ ē ſiľe in oibꝰ. Hoc q̄dē em̄ fortaſſis ē ꝭꝫ analogiā habere latera et eq̄les angulos. in coloribꝰ aūt ꝭm vnū eē aut aliqȯ aliud hmōi. ꝭꝫ aūt analogiā hec eedeꝫ ſūt. mediū ſe hꝫ ꝭꝫ analogiā. Ex quo pꝫ ꝙ illud analogū ē equocū. ꝛ ita pꝫ ad ꝑmā aucto.

Ad ſecundum [illegible]

Ad ſcōm ꝙ ſanū nō dr̄ vniuoce vľ equiuoce equocatiōe a caſu. vľ taliq̄ eſt eiuſdē nominis nō eodē nō plura ſignificāť: ita ꝙ ī nullo ſignificato vel in nulla diffinitione exꝑmēte quid nois ponitur aliud ſignificatū. nec in ſe nec in ſuo cōceptu vel ſuo noie. qualiter tm̄ ens dicať nec vniuoce nec equoce. ȯ iſto poſtea patebiť.

Ad ſcōm [illegible]

Ad ſcōm dubiū dico: ꝙ predicatū denominatiuū multipliciter accipiť. Uno modo largiſſime pro omni predicato quod nō ex forma ꝑdicādi ſupponit ꝓ eodē ꝓ quo ſubiectū ſupponit. vel ſi ex forma ꝑdicādi ſupponat pro eodē. tm̄ ꝯnotat aliquā ꝑdicationē de ſubiecto. in qua termini nō ſupponūt pro eodē et iſto modo omnis predicatio q̄ nō eſt vniuoca et in quid nec equiuoca: eſt denominatiua. Sub iſta contineñť omēs predicationes ī obliquo. et omnes equipollentes. ſed ſic nō loquitur phs in libro predicamētoꝝ. Aliter ac-

cipitur pdicatio denoiatiua magis pprie. qñ pdicatur aliqd pcretũ deriuatũ ab aliquo ab-stracto. cõueniẽs tñ abstracto illo in pricipio & tñ differẽs in casu. Et isto modo est hec pdi-catio denoiatiua materia est formata pposituũ est materiale. Tertio mõ dicit magis pprie p-dicatio denoiatiua qñ pdicat de subiecto ali-qd accidẽs in pcreto. hoc est pcretũ accidẽtis cui correspõdet aliqd abstractũ. siue dñs solo casu siue nõ. & isto mõ est hec pdicatio denoia-tiua. hõ est pugilator. & hõ ẽ studiosus. Quar-to mõ dicit pdicatio denoiatiua strictissime. qñ pdicat aliqd cõcretũ dñs solo casu ab ab-stracto significante aliqd accidẽs realit infor-mãs illud de quo pdicat. sic aliqs dicit albus ab albedie. & grãmaticus a grãmatica. Per hoc ptz ad instãtias adductas.

GG Ad tertium dubium

Ad tertiũ dubiũ dico sic. pus q aliqd est vniuocũ deo & creatu-re. et vlr quibuscũq existẽtibus ex aiam.

Ad primum argu.

Ad primuz argumentuz dico. q vlr nulli vniuoco correspõdet aliqd vnũ a parte rei. illo mõ quo isti imaginãtur. q scz pter pticularia sit aliqd vnũ qcũq vnitate reali tali vniuoco correspõ-dẽs. Et si dicat q tũc illud vniuocũ esset ficti-tium. Dico q nõ sequit. qz qũuis tale vnũ nõ si-bi correspondeat pmo. tñ multa realia sibi cor-respõdent: de qbus pdicat in qd. Vñ pceptui hois nõ correspõdet pmo aliqd vnũ. s oẽs ho-mies sibi correspõdẽt. et ideo nõ est fictitius.

Ad 2m

Ad scdm dico q nullũ vniuocũ est pus realr tpe vel natura illis qb est vniuocũ. s tñ ẽ pri-oritate pñe. qz scz ab vniuoco ad vniuocatuz est bona pña. & nõ conuertit. & q aliqd sit pri-oritate tali ipi deo nõ est incõueniẽs. Isto eẽ mõ põt dici q aliq vox plata est por deo. qz in voce etiã ista est bona pña. A est deus. g a est ens. & nõ ecõuerso. g illa vox cõior est q deus. Et qñ dicit q vniuocũ est simplicius vniuoca-tis. ptz q hec est simplr fla.

Ad cõfirmatões

Ad cõfirmatõez ptz q inferi nõ nccrio addit aliqd sup supius nec etiã includit supius. Vñ oĩa talia argumẽ-ta pcedũt ex falsa imaginatiõe. q scz vniuocũ vel supius sit aliqd intrinsecũ vel eẽntiale rei cui est vniuocũ.

Ad tertium

Ad tertiũ dico q nõ dẽ supi poni in diffinitiõe inferioris sui. Cui causaz assignat aristo. vij. tho. qz opz ipm diffinitũ di-stingui ab aliquo p quãlibet pticulã positã in diffinitiõe. & iõ qz nulla res distinguit ab alia p pceptuz entis hoc est. a nulla re vere negat cõceptus entis. iõ ens in nullius diffinitõe de-bet poni.

Ad quartum

Ad quartũ dico. q aliqua parifica-ti intelligit dupliciter. Vel q aliqd existens in vno parificet alicui existẽti in alio. & sic de ex creatura in nullo parificant. qz nihil qd est in creatura habz paritatẽ cũ aliquo qd est i deo. Alio modo. qz scz est aliqd vnũ qd equalit re-spicit illa. & isto modo dico q deus & creatura in aliquo parificãtur. illud tñ vnũ nõ est intri-secũ deo nec creature. Vñ sicut nõ est aliqd in cõueniẽs deũ & creaturas parificari in aliqua voce eque pmo deũ & creaturã significãte. qa illa vox nõ est aliqd de essentia dei vel creatu-re. ita nõ est incõueniẽs deũ & creaturã parifi-cari in aliquo pceptu vniuoco. qz ille pceptus vniuocus nõ est de essentia dei nec creature.

HH Ad quintum

Ad quintũ dico. q si illa opinio esset vera q ponit q alia pdicamenta nõ dicũt alias res a substãtia & qualitate. tũc nõ diceret ens vni-uoce nec equoce a casu de decẽ pdicamẽtis. s diceret de substãtia & aliquib pdicamẽtis. re-cte isto modo quo sanũ dicit de sanis. qa sicut sanũ qñ dicit de aiali significat illã qualitatẽ absolute. nihil aliud nisi forte subiectũ pnotã-do: & qñ dicit de alijs. pnotat pmũ significatũ ita esset de ente. q qñ dicit de substãtia nihil aliud connotat. quando autem de qtitate cõ-notat ipam substantiã. qa aliqd qtum eẽ ens nõ est aliud q aliquã substantiã esse extensam vel coexistentez pluribus int que põt eẽ mot localis. vel aliqd aliud deberet esse qd nomis qnti in quo poneret ipa substãtia q pmo signi-ficat p ens. & codẽ modo posset dici de relatio-ne & de qbusdã alijs pdicamẽtis.

Instãtia duplex.

Et si dicat q saltẽ illo modo nõ significabit ens qualita-tẽ. qz illa nõ sic includit substantiã sicut alia p-dicamẽta sm istã opinionẽ. Siliť ista opinio posita. alia pdicamẽta ita dicerent entia p at-tributionẽ ad qualitatẽ. sicut p attributionez ad substãtiã. qd negat phs.

II Responsio.

Ad vtrũq istoz posset dici q phs hoc spãliter dicit de substã-tia & nõ de qualitate. qz est magis notũ q alia pdicamẽta habẽt attributionẽ ad substantiã q ad qlitatẽ. et qz apud aliquos equalit pone-bat q alia pdicamẽta dicunt res distinctas a substãtia sicut pdicamentuz qualitatis. Ideo phs pformãdo se alijs dixit vniformit de oib pdicamẽtis. Aliter põt dici q in aliquo est si-mile de hoc noie sanũ & de hoc nomie ens & in aliquo dissimile. Est eñ in hoc simile q sic illa de quib dicit sanuz habẽt attributionẽ int se & ad vnuz ita etiã significata p hoc nomẽ ens habẽt attributionẽ ad vnuz. Est tñ dissimile i hoc q hoc nomẽ sanũ nõ vniformit nec codez modo significat illa de quib predicat. hoc au-tẽ nomẽ ens omi modo psimili grãmaticali si-gnificat omĩa entia pro quib predicat. et hoc sufficit ad intentionẽ phi. qz intẽtio sua est p-bare q de ente est vna sciẽtia. nõ obstãte q de pluribus predicat que habẽt attributionẽ ad aliqd vnũ. sicut vna scientia est de sano qd de

RR Ad sextum

pluribus p̄dicatur q̄ attributionē habent ad vnū. Ad sextū dico q̄ sufficit ad intētionē phi cōtra parmenidē et mellissum q̄ ens de pluribus p̄dicatur. siue equiuoce siue vniuoce. q̄a ipi negabāt omnē pluralitatē rerū. et ita arguere cōtra eos nihil refert siue vnū ens dicatur multipliciter vniuoce siue equiuoce. quia quocū illorū posito. sēp cōtingit inferre pluralitatē rerū quā ipi negabāt.

ZZ Ad septimū et ad alia

Ad septimū et ad oēs alios dico q̄ nō ē aliqd vniuocū. sic q̄ aliquid essentiale creature vel accidentale hēat pfectā similitudinē cū aliquo qd̄ est realiter i deo. et talē vniuocationē negāt oēs sancti respectu dei et creature. nō tñ negāt vniuocationē conceptus p̄dicabilis de deo et creatura i qd̄ per se pmo mō. Et si dicat̄ fm phm in p̄dicamentis: vniuoca sunt quorū nomē cōe est et rō substātialis eadē. s; ens nō habet aliquā rōnē substātialē eandē. q̄ nō habet diffinitionē. ḡ nō est vniuocū. Respondeo q̄ phs ibidē accipit rōnē substantialē p cōceptu vno abstrahibili ab oīb' illis de quib' dr̄ illud nomē. nō aūt p diffinitione pprie dicta. et cōcedo q̄ fm talē rōnē substantialē eandē dicit̄ ens de oībus de quib' p̄dicat̄.

MM Ad argumentū principale

Ad ad argumētū principale ptz q̄ quātūcū de' et creatura sint realiter distincta. tñ possunt habere aliquē cōceptū vniuocū p̄dicabilē d' eis. Questio .x. dis. ij.

A Questio. X et vltia hui' questionis quatre

Circa istā partē

c istius distin. vltimo quero. Utrū tm̄ sit vn' deus. Q. nō. q̄ ens simpliciter pmū ē deus. s; nō ē tm̄ vnū ens simpliciter pmū. ḡ nō est tm̄ vn' deus. maior ptz. minor pbo. q̄ nō magis est vnū simplr̄ pmū in toto ordine entiū q̄ i aliquo ordine entiū determinato. s; in multis ordinibus entiū. nō est aliquod vnū pmū: s; ē pcessus in infinitū. sicut ptz in numeris et figuris et intellectionib'. ḡ et cē. Ad oppositū. Exodi. iij. Audi israel dñs de' tuus vnus est.

B Circa .q. duo disquiruntur

Circa istā .q. quia oēs intelligunt deū eē ens simpliciter pmū. ideo pmo videndū est. Utrū sit aliquod ens simpliciter pmū: ita q̄ nihil sit pri' eo. Scdo an tale ens pmū sit precise vnū sine talium pluralitate.

Prima ppō siue primus articulus

Circa pmū dicit̄: q̄ pōt pbari q̄ ē aliquod ens pmū pmitate causalitatis effectiue et finalis et pmitate eminentie. Primū pbatur sic: aliquod ē effectibile. aut ḡ a se. aut a nullo. aut ab aliquo alio. Nō a se. nec ē a nullo. ptz. ḡ ab alio. sit illud. a. tūc quero. aut. a. est simpliciter pmū. et habetur ppositū. Aut non et tūc est ab alio effectibile. sit illud. b. et quero de. b. sicut prius. et ita vel erit pcessus i infinitū. vel stabitur ad aliquid simpliciter pmū. sed ipossibile est ponere pcessuz in infinitū. ḡ est status ad aliqd simplr̄ pmū. Et si instet̄ q̄ fm phm in generatiōibus est ponere pcessum in infinitū. dicit̄ q̄ ista instantia nō valet q̄ phi nō posuerūt pcessum in infinitū in causis ēntialr̄ ordinatis. sed tm̄ in accidētaliter ordinatis. Circa qd̄ dicūt esse sciendū q̄ aliud est loqui de causis p se et p accidēs. et aliud est loqui de causis p se siue essentialr̄ et accidētaliter ordinatis. Nā in pmo tm̄ est cōparatio vni' ad vnū. cause scz ad effectū. Et est cā p se q̄ fm naturā ppriā et nō fm aliqd sibi accidēs causat. et causa per accidēs e cōuerso. In scdo aūt est cōparatio duarū causarū int̄ se inq̄tum est ab eis causatū.

C

Et differūt cāe p se siue essentialr̄ ordinate et p accidēs siue accidētalr̄ ordinate in trib'. Prima dr̄a est. in p se ordinatis. Secūda inq̄tum causa depēdet a pma. in p accidēs nō: licet in esse vel in aliquo alio depēdeat Scda dr̄a est. q̄ in p se ordinat̄ est causalitas alterius rōnis. q̄a superior est pfectior. in accidētalr̄ ordinatis nō. Hec sequitur ex pma. nā nulla cā a causa eiusdē rōis depēdet eēntialit̄ in causando. et in causatiōe alicui' sufficit vnū vnius rōis. Tertia dr̄a est. q̄ oēs cause essentialr̄ ordinate necīo simul requirunt̄ ad causandū. alioq̄n aliqua per se causalitas deesset effectui. In accidētaliter aūt ordinatis nō est sic. q̄ nō requirit̄ simultas carū in causando.

D Ostendunt

Ex istis ostēditur. q̄ infinitas causatū essentialr̄ ordinatarū est ipossibilis. Scdo q̄ infinitas accidētaliter ordinatarū est ipossibilis nisi ponat̄ status in essentialr̄ ordinatis.

Primum

Primuz pbat̄ pmo. q̄ vniuersitas causatorū essentialr̄ ordinatorū ē causata. ergo ab aliqua causa que nō est aliqd vniuersitatis. q̄a tūc eēt cā sui ip̄ius. tota em̄ vniuersitas dependentiū depēdet et a nullo illius vniuersitatis. Scdo q̄ cause infinite essent simul in actu ex tertia differētia. Tertio. q̄ prius est qd̄ est pricipio ppinqui'. ex. v. metha. ergo vbi nō est pricipiū nihil est essentialr̄ pri'. Quarto. q̄ causa superior est pfectior in causando. ex tertia dr̄a. ḡ in infinitū supior est in infinitū pfectior. et ita erit infinite pfectiōis in causando. et per cōns nihil causabit in virtute alterius. Quito. q̄a effectiuū nullā impfectionē ponit necessario. ergo pōt esse in aliquo sine impfectiōe. ergo sine dependētia ad aliqd prius. ergo et cē.

E Secundū

Cōsimiliter pbat̄ q̄ est aliquid pmū pmitate causalitatis finalis et emmnētie. et q̄ ista triplex pmitas in eodē inuenit̄.

F Ad secūdū Respondet

Ex istis respondet ad scdm articulū q̄ tale pricipiū est tm̄ vnū. Circa qd̄ pbandū pmo pbat̄ q̄ tale principiū est necesse esse. Scdo ex hoc arguit̄ q̄ est tm̄ vnū.

Prima rō scoti

Primū sic. qr si due nature sint necesse esse aliquib⁹ ppriis realitatib⁹ vel rōnib⁹ realib⁹ distinguūtur: ꝛ dicant̄ a. ꝛ b. Tunc arguo sic. iste rōnes reales scʒ. a. ꝛ. b. aut sunt rōnes formaliter necessario essendi. Aut nō. si sic. ꝛ preter hoc ista duo p illud in quo cōueniūt sūt necesse eē formaliter. ḡ vtrūqʒ duab⁹ rōnib⁹ formalib⁹ erit necesse eē quod est impossibile. qr cū neutra illarū rationū includat alterā. vtraqʒ illarū circūscripta erit necesse eē per aliā. ꝛ ita erit aliqd necesse eē p aliqd. quo circūscripto: nihil minus eēt necesse eē. Si vero per illas rōnes qbus differūt. neutrū sit formaliter necesse eē. ḡ ille rōnes nō sūt rōnes necessario essendi. ꝛ ita sequit̄: q neutra includitur in necesse eē. qr qcūqʒ entitas nō est necesse esse est de se possibilis. ſ nihil possibile includitur in necesse eē. qr necesse eē nihil īcludit qd nō sit necesse eē. vel rō necessario essendi.

Scda ratio

Scdo pbat̄ idē. qr due nature eminētissime nō pūt eē i vniuerso. ḡ nec duo effectiua. pbatio aūt. qr spēs se habet sicut numeri. ex. viij. metha. ꝛ p ɔ̄ns due nō possunt eē in eodē ordine. ḡ nec due pme pūt esse nec due eminētissime.

Tertia ratio

Hoc etiā pbat̄ tertio per rōnē de rōne finis. qr due species vltime si essēt haberēt duas coordinationes entiū ad se. ita q ista entia ad illa nullū ordinē haberent: qr nec ad finē illoꝝ. nā q ordinarētur ad vnū finē vltimū nō possent ordinari ad aliū. qr eiusdē causati duas eē causas totales vel perfectas in eodē ordine ē impossibile. tūc eñ aliquid eēt in aliquo ordine causa quo nō posito. nihil min⁹ eēt causatū perfecte ordinata ḡ ad vnū finē vltimū nullo modo ordinarentur ad aliū. ꝛ ita ex hijs et ex illis nullo modo fieret vnū vniuersū.

Confirmatur

Hoc cōfirmatur in eōi. qr nulla duo termināria pūt terminare totaliter depēdētiā alicu⁹ vni⁹ eiusdē qr tūc illud terminaret depēdētiā quo subtracto nihil min⁹ terminaret̄ illa dependentia. ꝛ ita nō eēt dependētia ad illud. ſ ad efficiēs et eminēs ꝛ finē dependēt alia essentialit̄. ḡ nulle due nature pūt eē primo terminātes alia entia ſm istā dependētiā triplicē pcise. est ḡ aliqua vna natura terminās entia ſm illā triplicē dependentiā. ꝛ ita habens istā triplicē primitatē.

Contra predicta sūt aliqua dubia. Primum

Sed cōtra pdicta sunt aliqua dubia. Primū quod dr̄ de causa p se ꝛ causa p accidens. si eñ intelligat sicut cōiter intelligit̄: q hec sit vera. calidū per se calefacit. ꝛ hec nō albū p se calefacit. ſ q hec sit vera. albū p accidens calefacit. hoc nō est verū. qr qñcūqʒ alicui quod pdicatū inest illi p quo subiectū supponit. vel pnomini demōstrāti pcise illud p quo subiectū supponit. ꝛ tali mō quo denotat̄ sibi inesse: illa ppositio est simpliciter vera. sed in istis duabus ppositionib⁹. calidū p se calefacit ꝛ albū p se calefacit si idē sit albū et calidū subiecta supponūt pro eodē. ergo si vna sit vera. reliqua erit vera.

Si dicat̄ q tunc ita esset hec per se albū calefacit. sicut hec est per se. calidū calefacit. Dico q siue aliqua istaruʒ sit p se siue nō. ɔ̄ña nō valet. qr possibile est aliqd pdicatū inesse aliquib⁹ cū nota pseitatis: ita q vtraqʒ illaruʒ ppositionū sumat̄ in sensu diuiso. vel vtraqʒ ppositio sit eqpollēs sensui diuiso. ꝛ tñ q vna ppositio pdicās pdicatū de subiecto sit possibil' et alia ipossibilis. Verbi grā ponat̄ q idē hō sit grāmaticus et albus. tunc vtraqʒ istarū est vera. grāmaticū pōt eē nigrū ꝛ albū pōt esse nigrū. Et cā est. qr p istā ppositionē albū pōt esse nigrū. nō denotat̄ plus nisi q de subiecto vel de pnoie demonstrāte illud pro quo subiectuʒ supponit possit pdicari pdicatū. et hoc nihil aliud est. nisi q ppositio in qua pdicatū pdicat̄ de illo p quo mō albuʒ supponit sit possibilis. ꝛ nō denotat̄ q ppositio in qua pdicat̄ hoc pdicatū de isto subiecto sit possibilis. ꝛ bene stāt simul. q ppositio in qua pdicatū pdicatur de subiecto sit ipossibilis. ꝛ tñ q ppositio in qua idē pdicatū pdicat̄ de illo pro quo hoc subiectū supponit vel de pnoie demonstrāte illud sit possibilis. Et rō est qr subiectū ɔtingent̄ supponit pro quo supponit. qr in ista ppositione. albū pōt esse nigrum subiectuʒ supponit pro sorte: si sor. sit albus. si aūt fiat niger: tūc hoc subiectū nō supponit p sorte. qr hoc subiectū albū nō supponit in propositiōe mere de inesse. mere de pūti. nisi p illis q sunt alba: ꝛ pcise dū sunt alba. ꝛ ita est in pposito. q si hec sit vera. calidū p se calefacit. hec erit etiā vera. albū p se calefacit: si ideʒ sit calidū ꝛ albū. ꝛ tñ ex hoc nō sequit̄ ɔ̄ña formali q si hec sit p se. calidum calefacit. q hec sit p se albū calefacit. Nec credo alit̄ istū doctoreʒ sensisse. ppter magnaʒ notitiā quā habuit in logica. Et iō pōt dici q causa p accidēs est illud qd agit p aliqd aliud ab eo. sed tale nō est nisi subiectū. vel totū habēs ptē qua agit. Et isto modo pt dici q ignis p accidēs calefacit. ꝛ eodē mō q calidū p accidēs calefacit. Et illo modo pōt dici q homo p accidēs ratiocinatur. et silr totū p accidēs agit qñ actio sibi nō couenit nisi mediāte pte sua. ꝛ rō huius est. qa illud dr̄ f p accidēs alicui cōpetere. quo amoto nihil min⁹ pōt esse. sed igne destructo ꝛ reseruatu caloꝛe nihilomin⁹ poterit seq̄ calefactio. qr sicut ostēdetur i quarto. accidēs actu separatū ita pōt agere sicut coniūctū. Eodē modo illa actio q ɔpetit hōi mediāte aīa itellectiua

poterit ita elici ab aīa separata sicut a ꝯiūcta. ⁊ ideo q: p̄mo cōuenit parti. dicitur ꝯuenire toti per accidēs. q: cōuenit sibi ꝑ aliud Similiť actio p̄mo cōpetēs accidenti dicif conuenire suo subiecto ꝑ accidens. q: per aliud. ⁊ ita large accipiēdo ꝑ accidens: ſm ꝙ est idē qđ per aliud realiť distinctū. sic pōt cōcedi tā de subiecto accidentis q̄ de toto cuiꝰ parti p̄mo cōuenit actio. ꝙ est actio ꝑ accidens. ⁊ codē mō ꝙ est causa ꝑ accidens. Sꝫ cā per se est illud qđ causat nō per aliqđ aliud realiť distinctū: sed per se: ita ꝙ ipso posito. alio circunscripto qđ nō est cā in aliquo genere cause. poterit sequi effectus. ⁊ isto mō calor est ꝑ se causa caloris. q: ipso posito ⁊ oī̄ alio amoto qđ non habet rōnē cause. poterit sequi calor in passo disposito et approximato. et ita calor ꝑ se causat calorē. q: nō per aliud. Et illo modo aīa intellectiua ꝑ se causat intellectionē ⁊ volitionem q: nō per aliud nisi hꝫ ꝙ ly ꝑ notat circūstātiā cause partialis cōcurrentis. Si dicať ꝙ ari. ꝭ. phi. dicit ꝙ edificator ꝑ se edificat et albū ꝑ accidens. Similiter ꝙ policletꝰ est causa statue ꝑ accidens. ħ statuā faciēs ē cā per se. ğ eodē mō q̄uis lignū per accidens calefaciat. tñ calidū per se calefacit. Dico ꝙ intētio phi. est dicere: ꝙ de aliquo p̄dicať ꝑ se p̄dicatū aliquod. qñ oppositū p̄dicati sibi non pōt inesse. Et ideo q: hec pōt eē vera. policletus nō facit statuā posita etiā cōstātia subiecti ⁊ hꝫ nō pōt eē vera posita cōstantia subiecti statuā faciēs nō facit statuā. Similiter quātū ē ex forma ꝓpositionis: hec pōt eē ỽa posita cōstātia subiecti. ignis nō calefacit. ⁊ hec nō: calefaciēs nō calefacit. Siliť q: in aliqua ꝓpositiōe semper exprimiť causa rei ⁊ in aliqua nō. ⁊ ideo dicit phs: ꝙ causa per se p̄dicatur de vno ⁊ non de alio. Unde per istā calidū calefacit expresse significatur calor. q̄ est cā per se ⁊ nō ꝑ aliud. et nō ꝑ istā ignis calefacit. vel siccū calefacit. et sic de cōsimilibus. ideo dicit phs vnā esse ꝑ se et aliā per accidēs. ⁊ hoc large accipiēdo per se nō stricte quomodo distinguit phs. i. poste. duos modos dicendi per se. Nunc aūt ita ē ꝙ ista stant siľ. albū per se calefacit. ⁊ hec est per accidens albū calefacit. sicut ista stant siľ. album pōt esse nigrū. ⁊ hec ē impossibilis: albū est nigrū. ⁊ ideo vult phs: ꝙ hec est per se. statuā faciens est causa statue. ⁊ hec per accidēs policletus ē causa statue. ⁊ cū hoc stat ꝙ vtraqꝫ istarū sit vera. statuaꝫ faciens per se est causa statue. et policletus per se ē causa statue accipiendo vno modo per se. et accipiendo alio modo per accidens: cū predictis stāt iste due. statuā faciens per accidens ē causa statue. et policletus per accidēs est causa statue. ⁊ tñ ꝙ vna illarū de in esse sit ꝑ se et alia per accidēs.

Scđo non est bene dictū de differētijs inter causas eēntialiť ordinatas ⁊ accidētaliť ordinatas. Prima differētia nō est bene data. q̄a q̄ro quid est causam secundā depēdere a p̄ma in causando. aut hoc est req̄rere cām primā ad hoc ꝙ causet. q: sine ea causare nō pōt. aut q̄a in suo esse depēdet a p̄ma. vel q: recipit virtutē actiuā. vel aliquā influētiā a p̄ma. sic cīm arguit iste doctor cōtra vnū aliū. ostendēs ꝙ intelligētia scđa si mouet sicut scđm mouēs causať a p̄ma intelligētia. Primū nō pōt dari. q̄a in multis sicut causa scđa nō pōt causare sine p̄ma. ita nec ecōuerso. ergo nō plus isto mō depēdet causa secūda a p̄ma in causando q̄ ecōuerso. Assumptū ptꝫ. q: sicut in istis īferioribꝰ multa agētia ꝑticularia non pñt causare effectus suos sine sole. ita sol nō p̄t in multos effectus sine causis scđis. Nec pōt dari scđm. tūꝫ q: ita ꝯtingit in causis accidētaliť ordinatis. tū q: tunc vľr q̄cquid est causa cause. erit causa per se ⁊ essentialis causati. qđ negat iste doctor ⁊ bene. cuiꝰ ratio est. q: aliqñ causa depēdet i esse ⁊ ꝯseruari ab aliquo alio. sine quo tñ si causa cōseruareť a deo sine eo. nihilominus posset effectus esse. ⁊ ip̄o posito et alio amoto nō posset esse effectus. ergo illud nō habet rationē cause respectu illiꝰ effectus. Nec pōt dari tertiū. q: talis influētia vel motio nō posset ēē. nisi sit vel motꝰ localis. vľ ad aliquā formā substantialē vel accidētaleꝫ. sed ptꝫ ꝙ frequēter causa secūda i agēdo. nec motū localē. nec formā absolutā aliquā recipit a prima. Preterea. ſm istū doctorē alibi. obiectū ⁊ intellectus sunt due cause ꝑtiales respectu intellectionis ⁊ tñ ſm eundē neutra depēdet ab alia in causando. sed vtraqꝫ agit virtute ꝓpria. Tūc q̄ro Aut iste sunt cause essentialiť ordinate. aut accidētaliter. si eēntialiť. habeo ꝓpositū ꝙ nō ſp scđa depēdet a p̄ma in causando. q: vtraqꝫ virtute ꝓpria causat. si sint accidētaliť ordinate ergo vna posset agere sine alia. qđ negat ⁊ est manifeste falsum. Confirmať. q: ſm eū alibi intellectꝰ respectu intellectionis est causa principalis ⁊ plis ⁊ illimitata. ⁊ tñ obiectū in causando nō depēdet ab eo. Cōtra secūdā differētiaꝫ. qñ accipit ꝙ cāe eēntialiť ordinate sunt alterius rōnis ⁊ alterius ordinis. q̄a superior est ꝑfectior. Aut accipiť superioritas pro prioritate ſm perfectionē. aut pro prioritate ſm illimitationē. si p̄mo modo hoc est petere principiū ꝙ cause essent alterius ordinis. q̄a ꝑfectior est ꝑfectior. ergo oportet ꝙ accipiat scđo modo. et dicat ꝙ omis causa illimitatior est perfectior

R Cōtra primā differentiam

Z Cōtra scđm

causa magis limitata. hoc est simpliciter falsum. q2 aliqñ causa illimitatior est simpliciter imperfectior: 7 aliqñ perfectior. Exemplū primi sm istū doctorē corpus celeste q2 nō ē viuū est imperfecti⁹ aiali pfecto viuo. 7 tñ cū asino 7 alio aiali cōcurrit sicut causa illimitatior ad pducendū aliud aial. ergo ibi causa illimitatior est imperfectior. Similiter si intellect⁹ humanus intelligat essentiā angeli: causa illimitatior illi⁹ intellectiōis est intellect⁹ humanus. et causa limitatior est essentia angeli. 7 tñ intellectus human⁹ est imperfectior essentia angeli. Similiter calor cū aia vegetatiua cōcurrit sicut cā illimitatior ad aliquē effectū pducendū: sicut post ostendet. et tñ calor est imperfectior. Exemplū secundi celū sicut causa illimitatior cōcurrit cū elemētis ad aliquos effect⁹ pducēdos. 7 volūtas sicut causa illimitatior cōcurrit cū sensibilib⁹. vel cū intelligibilibus ad producendū volitiones. 7 volūtas est causa perfectior. et similiter celū est perfecti⁹ elementis.

Contra tertiā differentiā.

Cōtra tertiā differentiā. si intelligat q nūq̄ in causis essentialit ordinatis pōt vna agere sine alia. hoc nō videt verū. tū q2 hz eū 7 sm veritatē aliqua aialia generata p propagationē. vbi ɔcurrūt corpus celeste 7 agēs particulare: possunt produci per putrefactionē. vbi agens pducens particulare nō cōcurrit. ergo ibi agit causa vlis sine particulari. Et si dicat q tunc cā ptīcularis supflueret. Dico q nō: hic causa quare nō supfluit di in. ij. lib. Tū q2 sm istū doc. alibi: idē fili⁹ potuit habuisse diuersos patres. ergo multo forti⁹ diuersas causas equiuocas: ita q sine vlla illarū posset pduci.

Contra dicta in secundo articulo

Contra primā rōnem scoti

Cōtra dicta in scdo articulo: q̄uis ɔclusio sit cōcedenda. 7 tres vltime rōnes sint pbabiles tñ prima rō simpliciter nō valz. q2 fundatur in ista ppositione. q̄cūq3 aliqua cōueniūt et differūt: p aliud cōueniūt: 7 per aliud differūt 7 p ɔñs vtrūq3 includit rōnē cōem in qua conueniūt. 7 ppriā p quā distinguūtur. 7 ista ppositio ostensa est simpliciter falsa. quia duo indiuidua simplicia: se ipis sine oñi distinctiōe cōueniūt et differūt. Preterea sicut illi duo dij ɔuenirēt in necesse esse 7 differrēt suis ppriis rōnib⁹: eodē modo quo hoc cōcedit cōcedendū est q deus 7 creatura cōueniūt in entitate et differūt suis ppriis rōnib⁹ realiter. 7 p ɔñs si illa rō sit bona deus includeret duas rōnes et quero sicut ipse querit: aut vtraq3 illarū est rō formaliter necessario essendi: aut nō. 7 procedo sicut ipse pcedit. Preterea si opz talia includere duo: aut necē est q illa sint distincta realiter aut formaliter: aut tñ sm rōnē. Non primo modo. q2 ipse dicit q natura cōtracta p differentiā realē nō distinguit realit a differētia ɔhente. si scdo mō. hoc modo de facto reperitur in deo q sunt ibi aliq̄ distincta formalit tñ Vñ 7 tūc quero 7 arguo sicut ipe arguit. Aut vtraq3 illa rū est rō necessario essendi. aut nō.

Ad istud respōdet q qñ aliq̄d diuidit. tūc ex se nō habet vltimā actualitatē essendi. sed expectat eā ab illis in que diuidit. 7 ideo si eēnt plura necesse esse: tūc necesse esse diuideret p rōnes pprias illis necesse esse: 7 ita esset in potētia. 7 non haberet ex se vltimaz actualitatē essendi. Nō sic aūt est in diuinis. q2 eēntia nō diuidit. nec est in potētia ad alias rōes pprias psonis. 7 ita essentia ex se habet vltimā actualitatē necessario essendi. q2 iste rōes pprie nō sunt formalit rōes necessario essendi. Cōtra hoc arguit dupl'r. Primo q2 aliq̄d pōt esse cōe ad multa: qd nō diuidit in illo: imo vl'r nullū cōe diuidit in illo quib⁹ est cōe. q2 nec est in illis. sed ipm manēs vnū nihil penitus recipiēs nec aliquo sibi addito diuidit in illa quib⁹ est cōe proportionalit voci que diuidit in sua significata: q tñ vox nō est in suis significatis diuisa. nec aliq̄d sibi aduenit ppter hoc q diuidit 7 ita q̄tūcunq3 eēnt plura necesse eē: nō oporteret q vnū illoꝝ includeret aliqua distincta siue realit siue formalit. Preterea. nō est maior rō. q ista formalit distincta cōponāt q̄ illa. 7 ideo vel oia distincta formalit cōstituētia p se vnū cōponūt vel nulla. sicut oēs res facientes p se vnū cōponūt essentialr vel nulle. ergo eadē rōne omia distincta formalr. quoꝝ vnū est aliquo mō pri⁹ alio. sic se habēt q vnū illoꝝ est in potētia ad reliquū. vel nullū. ergo si essent plura necesse vtrūq3 includeret rōnes distinctas quarū vna esset in potētia ad aliā distictā tñ formaliter. eadē rōne rū de facto in deo ponamus essentiā 7 relationē distingui formaliter. 7 eēntia est aliqua prīoritate prior relatiōe. seq̄tur q essentia sit in potētia ad relationē.

Cōtra scdaz rōnem scoti

Cōtra scdam rōem q̄uis non accipiat ita manifeste falsum sicut ista. tñ oporteret pbare q oēs forme se habēt sicut nūeri. ita scz q semp vna esset pfectior 7 alia impfectior. qd nō sufficiēter pbatur. Nec illa ppositio q̄ accipit in istis duabus rōibus est vl'r vera. s. q nulla duo pñt esse totalit terminātia depēdētiā alicui⁹ vni⁹.

Resolutio doc. Ad primuz articl'z

Dico ergo q q̄tuz ad primū articulū. q ratio pbās primitatē efficiētis est sufficiēs. 7 est rō oim phioꝝ. Videt tñ q euidētius posset pbari primitas efficiētis. per cōseruationē rei a sua causa q̄ per pductionē. sm qd dicit rem accipere esse imediate post nō esse. Cuius ratio est q2 difficile est vel ipossibile pbare cōtra phos q nō sit processus in infinitū in causis eiusdez

rationis: quarū vna pōt esse sine alia. sicut po-
suerūt hominē generantē ante hominē gene-
ratū in infinitū. ⁊ difficile ē ꝓbare ꝑ ꝓductio-
nē q̄ vnꝰ homo nō possit ꝓduci ab alio sicut a
causa totali. Et si ista duo essent vera diffici-
le esset ꝓbare: q̄ iste ꝓcessus nō esset possibil'
nisi esset vnū semꝑ manēs: a quo tota infinitas
dependeret. Et ideo argumētū pōt sic forma-
ri. quicq̄d realiter ꝓducitur: ab aliquo conser-
uatur q̄diu manet in esse reali. ſ iste effectus
ꝓducitur. g̃ ab aliquo ꝯseruatur q̄diu manet
De illo cōseruante quero. aut ꝓducit' ab alio.
aut non. si nō est efficiens primū: sicut est ꝯser-
uans primū. q: om̄e cōseruās est efficiēs. sicut
patebit in scdo. Si aūt ꝓducitur ab aliquo. g̃
cōseruat' ab alio. ⁊ de illo alio quero sicut p̄us
⁊ ita vel oportet ponere ꝓcessum in infinituz
vel stare ad aliq̄d primū: quod est conseruans
⁊ nullo modo cōseruatū. ⁊ tale erit primū effi-
ciens: sed nō est ꝓcessus in infinitū in cōseruā-
tibus: q: tūc aliqua infinita essent in actu: q̄d
est impossibile. sicut ptz ꝑ rōnes phi. ⁊ aliorū
q̄ sunt satis rationabiles. sic g̃ videt' per istaz
rōnē: q̄ est dare p̄mū cōseruans. ⁊ ꝑ ꝯn̄s p̄mū
efficiens. Et differt ista rō ab illa ratione fa-
cta sub forma priori. q: ista accipit cōseruās. ⁊
semꝑ om̄e cōseruās aliud siue mediate siue im-
mediate est cū cōseruato. nō aūt om̄e ꝓductū
ab alio requirit om̄e ꝓducens esse mediate vl'
immediate cū ꝓducto. ⁊ ideo q̄uis posset po-
ni ꝓcessus in infinitū in ꝓducentibꝰ sine infi-
nitate actuali. nō tm̄ in cōseruātibꝰ cuz actua-
li. De causis essētialit' ⁊ accidētalit' ordinatis
alias patebit. Quātū ad scdm articulū di-
co. q̄ est tm̄ vnū ens simpliciter primū. ⁊ ꝓbo
per rationē istiꝰ doc. ad hanc cōclusionē. Q:
quandocūq3 est aliquod cōe habēs plura con-
tenta. aut illa cōtēta distinguūtur specie: aut
solo numero. ⁊ ita si essent duo dij. sic distigue-
rentur sed non specie. q: tunc esset verisimile.
q: vnus esset perfectior alio. ⁊ per cōsequens
nō esset ille deus Si aūt distinguerentur solo
numero. hoc nō videtur ꝓbabile. q: q̄n sūt plu-
ra indiuidua distincta solo numero. nō videt' i-
cludere cōtradictionē quin sint plura q̄ duo.
nec pōt dari certus numerus taliū indiuiduo-
rū. ⁊ per ꝯn̄s possent esse plures dij q̄ sint. ⁊ ꝑ
cōsequens essent plures q: nihil pōt esse deus
quin necessario sit deus. Hec ratio est ꝓbabi-
lis: q̄uis nō demōstret sufficienter. Ad ar-
gumentū principale dico. q̄ q̄uis non est sta-
tus in aliquo determinato ordine: sicut in itel-
lectiōibus ⁊ volitionibꝰ. tm̄ in toto ordine en-
tiū opz ponere statū. q: aliter vt ꝓbatū est eēt
infinitas in actu: nō aūt si poneret' alius ꝓces-

p — Ad secūdū arti.

q — Ad p̄ncipale

sus in infinitū. oporteret ponere infinitatem
actualē. q̄a vna species posset esse sine alia. tm̄
in p̄missis suppositū est q̄ p̄mū efficiēs est sim-
pliciter primū ens. circa quod sunt opiniones
diuerse. Questio .xi.

c

Irca secundā p-

tem istiꝰ distinctionis q̄ro. Utrū
cū vnitate numerali diuine eēn-
tie. stet pluralitas ꝑsonarū realr
distinctarū. Q: nō. q: esse dicit' ab essentia f'm
Augustinū. g̃ vbi sunt disticta esse ibi sunt di-
stincte essentie. sed vbi sunt distincta supposi-
ta. ibi sunt distincta esse. q: sunt distincte sub-
sistētie. g̃ ⁊c̃. Scdo sic. maior est idētitas na-
ture ad suppositū in deo: q̄ in creatura. ſ ꝓpt'
idētitatez nature ⁊ suppositi in creaturis vbi
sunt plura supposita ibi sūt plures nature cre-
ate. igit' eodez modo ⁊ multo fortius vbi sunt
plura supposita increata. ibi sunt plures natu-
re increate. g̃ cū vna natura increata non stat
pluralitas suppositoꝝ. Cōfirmat'. q: q̄n aliq̄
sunt vnū realiter. multiplicato vno realr. mul-
tiplicat' ⁊ reliquū realit'. sed natura ⁊ supposi-
tū diuinū sunt vnū realit' g̃ si sunt plura suppo-
sita. sūt plures nature. Tertio sic. vij. metha.
in separatis a materia idē est q̄d q̄d est cuz eo
cuiꝰ est. nō aūt in cōiūctis cū materia. Aut in-
telligit q̄ est idez realit' sed nō formalit'. tūc in
cōiūctis cū materia idē est q̄d q̄d est realr cuz
eo cuiꝰ est. sicut in sepatis a materia. Aut intel-
ligit q̄ est idē realr ⁊ formalr. et ꝑ ꝯn̄s impossi-
bile est q̄ sint plura supposita realiter disticta
nisi sint plures essentie realit' disticte. In op-
positū est illud iohis p̄me canonice. c. v. Tres
sunt qui testimoniū dāt ⁊c̃. ⁊ hij tres vnū sunt
Difficultas istius q̄stionis oritur ex idētitate
diuine essentie cū relatiōe ⁊ ꝑsona. q: si eēntia
et relatio ⁊ ꝑsona sint simplr vna res numero
indisticta. difficile est videre quomō sunt plu-
res relationes. ⁊ plures persone: ⁊ non plures
essentie. Ad hoc saluādū dicūt quidā. q̄ suffi-
cit sola distinctio rationis inter essentiā ⁊ per-
sonā ⁊ relationē. Unde dicunt q̄ relatio in di-
uinis pōt dupliciter cōsiderari. Uno modo ꝑ
comparationē ad essentiam: ⁊ sic est ratio tm̄.
Uel per cōparationez ad illud ad q̄d refertur
⁊ sic est res. ⁊ sic per propriā rationē relatiōis
relatio realiter distinguitur ab opposito ⁊ nō
ab essentia. ⁊ ita erit ibi pluralitas realis ⁊ nō
rationis tm̄. Contra istum modū ponēdi ar-
guo. Uidetur eñ iste modus loquendi impro-
prissimus ⁊ de virtute sermonis includēs cō-
tradictionē. quia q̄ aliq̄d idē comparatū vni
sit ratio tm̄. ⁊ comparatuz alteri sit res. simile.

a — Questio .xi. q̄ est circa sc[...] partē scd[...] distinctionis — Arguitur p[...]

Secundo

Confirmatio

Tertio

In opposi[...]

b — Circa q[...] opi.

Opinio [...]

c — Cōtra [...]

est ac si dicerē ꝙ hō cōparatus boni sit asinus ⁊ comparatus lapidi sit vna qualitas: ⁊ cōparatus igni sit vnus dyabolus. Et rō est. qꝛ talia predicata cōpetūt illis de quib⁹ predicantur: siue omni operatione intellect⁹: et ideo ꝙ homo sit asinus: vel qualitas: vl' dyabolus nō habet ex hoc ꝙ intellectus cōparat hoc ad hō vel ad illud. et eodē mō ꝙ alquid sit res. nō hꝫ ex hoc ꝙ intellectus cōparat ipm ad quodcūqꝫ. sed ad quodcūqꝫ comparetur. nisi ꝑ talē cōparationē destrueretur remanebit vera res. ḡ relatio siue cōparetur ad essentiā per intellectū: siue ad relationē oppositā. cū per talē cōparationē nō destruatur remanebit vera res. sicut si nō cōparet. ḡ relatio etiā cōparata ad essentiā erit vera res. et eadē q̄ erit si cōparet ad relationē oppositā. Cōfirmat. qꝛ aut relatio cōparata ad relationē est essentia diuina aut non. Si nō. ḡ ꝑ aliquā cōparationē pōt fieri ꝙ relatio nō sit essentia. ⁊ eadē rōne ꝙ pat nō sit essentia. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ paꝛ nō sit deus. qđ ē hereticū. Si sic. ḡ ꝑ rōnē istius nō plus distingueret relatio cōparata ad relationē: ꝙ essentia cōparata ad relationē cū relatio cōparata ad relationē sit essentia ꝺm eū. Preterea impossibile est eidē rei indistincte ꝓpter diuersas cōparatiōes intellect⁹ opposita cōuenire: sic essentia diuina vel deus. nō pōt esse pater et nō pater. eodē modo pater ꝓpter nullas comparatiōes pōt esse deus ⁊ nō deus. nec filius ⁊ nō filius. ḡ eodē modo relatiōi. ꝓpter diuersas cōparatiōes nō possunt opposita cōuenire. ⁊ per cōsequens propter nullas cōparationes pōt esse res et nō res. ratio ⁊ nō ratio. nec per cōsequēs pōt esse ratio tm̄ ⁊ nō res. Preterea q̄ro. aut ante omnē cōparationē relatio realiter distinguit et essentia non distinguit. aut non. Si sic. ḡ ad hoc ꝙ relatio distinguat ⁊ per ꝯñs ꝙ persone distinguantur nihil facit cōparatio intellectus. Si dicat ꝙ nō. ḡ vl' cōparatio intellect⁹ facit ꝙ essentia est eadē in omib⁹. vel ꝙ relatio distinguit quoꝝ vtrūqꝫ ē absurdū.

D Opinio scd'a. Alia ē opinio q̄ ponit ꝙ essētia et relatio realiter distinguuntur. Nec inuenit in sacra scriptura ꝺm istos ꝙ hec sit cōcedenda paternitas est deitas. Posset aūt ista opinio aliquo modo declarari. qꝛ sicut ꝺm fidē tenendū est ꝙ sūt tres ꝑsone in vnitate nature simplicissime. ita cū vnitate simplicissime nature diuine staret distinctio realis inter essentiā et relationē. sicut stat distinctio realis inter ꝑsonas. Sꝫ ista opinio nō ē rōnabil'. qꝛ q̄ro. aut relatio ⁊ essentia sunt aliqua vna res. aut non. si sic. q̄ro de illa re vna q̄ ē essentia et relatio. aut est eadē oīb⁹ modis. cū essentia. aut nō. si sic ergo sicut illa res nō distinguit' real'r a relatione. ita eēntia nō distinguit' real'r a relatione. ⁊ ꝑ ꝯñs essentia ⁊ relatio nō distinguūtur realit' qđ est oppositū positi. Si aūt illa vna res nō est eadē oībus modis cū diuina essentia. ḡ aliquomō distinguit'. Tūc q̄ro. aut distinguit' realiter. aut aliquo alio mō. Si real'r. q̄ro sicut prius aut illa res ⁊ diuina eēntia sunt vna res. ita ꝙ vna res indistincta sit illa res ⁊ eēntia diuina aut non. Et arguo sicut prius. Et ita vel oportet ponere ꝓcessum in infinitū. vel oꝫ dare aliquā vnā rem q̄ est illa res ⁊ essentia diuina. Et ita eadē rōe standū fuit in ꝑmo. ꝙ essentia ⁊ relatio sunt vna res. ⁊ tm̄ nō sunt eadeꝫ oībus modis. Et ita remanet difficultas q̄stionis.

E Tertia opinio Tertia est opinio. ꝙ relatio ⁊ essentia sunt vna res realiter. nec tm̄ sunt eadē oīb⁹ modis ex natura rei. sed ex natura rei habēt aliquē modū nō idētitatis. ⁊ ista nō idētitas sufficit ad distinctionē realē inter supposita diuina. Qꝛ aūt sit aliqua talis distinctio ⁊ nō idētitas int' relationē ⁊ eēntiā. ꝓbat' sic. nec credo. ꝙ sit aliud argumētū efficax ad istā ꝯclusionē. Arguit' ḡ sic

Argu. pro opi. Pmū suppositū habet real'r entitatē cōicabilē. alioq̄n nō posset eā cōicare. haꝫ etiā realiter entitatē incōicabilē. ergo est ibi aliq̄ entitas incōicabilis ⁊ aliqua cōicabilis. sed ꝯtradictoria nō pn̄t verificari de eodē nisi ꝓpt' aliquā distinctionē vel nō idētitatē. ergo int' eēntiā diuinā q̄ est cōicabilis. ⁊ relationē q̄ ex natura rei non est cōicabilis: oportet ponere aliquē modū non idētitatis.

Ad argumentum Ad istā rōem dicit' ꝙ eēntia ⁊ paternitas dñt tm̄ ꝺm rationē. qꝛ in rōe essentie nō cadit respectus. et iō est cōicabilis. in rōe tm̄ ꝑnitatis cadit respect⁹. ⁊ iō est incōicabilis.

Improbatur Responsio. Cōtra. hec responsio ꝯcedit ꝓpositū. qꝛ si in rōe eēntie ex natura rei nō cadit respectus. ⁊ in ratione pat'nitatis ex natura rei cadit respectus. igr̄ ex natura rei int' eēntiā ⁊ relationē est aliq̄s modus nō idētitatis. ⁊ habet' ꝓpositū.

F Rñsio ad q̄onem Et ideo dico cū ista opinione q̄ videt' mihi ꝓbabilior. ꝙ est aliq̄s modus nō idētitatis inter naturā diuinā ⁊ suppositū. ⁊ potest dici ꝺm bonū intellectū ꝙ distinguūtur formaliter. q̄uis nō distinguūtur realiter. Hoc cōfirmo sic. q̄ñcunqꝫ aliqua sunt idē omibus modis ex natura rei. quicquid ꝯpetit vni cōpetit alteri. nisi aliq̄s modus grāmaticalis vel logicalis impediat. sed posito ꝙ pater habeat oēs modos grāmaticales ⁊ logicales cōsimiles: quales habet hoc nomen essentia. adhuc hec est vera: eēntia est filius. ⁊ hec fisl't est vera: pater nō est filius. ergo illud idē negaretur de patre ⁊ affirmaret' de eēntia. nec pōt hꝯ cōtingere ꝓpter aliquā diuersitatē modoꝝ lo

gicalium vel grāmaticalium. ergo precise hoc erit ratiōe alicuius modi nonidētitatis inter illud quod significatur per essentiam. et inter illud quod significatur per patrē. ergo inter patrē et essentiā est ex natura rei aliquis modus nonidētitatis. Confirmatur ista ratio. quia quandocunqꝫ predicatū alicuius propositionis verificatur de illo pro quo subiectuꝫ supponit. et illo modo grammaticali vel logicali quo denotatur predicatū inesse subiecto. illa propositio est vera. sicut si dicatur sic. albuꝫ est homo. si illud pro quo subiectū supponit vere sit homo. hec erit vera: album est homo Similiter si dicatur sic. album potest esse nigrum. si illud predicatum vere cum modo possibilitatis inest illi pro quo subiectuꝫ supponit: ita ꝙ sit verū dicere: ꝙ illud pro quo subiectū supponit pōt esse nigrum. hec erit vera. albū pōt ēē nigrum Tunc quero sic dicendo. essentia ē pater. filius est pater. aut subiectū in vtraqꝫ omnibus modis a parte rei pro eodē supponit. aut non. si sic. ergo vtraqꝫ erit vera vel neutra. Unde si hec sit vera essentia est pater. predicatuꝫ vere inest illi pro quo subiectū supponit. ergo cū in ista filius est pater subiectuꝫ supponat pro eodem omnibus modis. hec erit vera. filius est pater. Secūdo confirmatur. quia quādo aliqua nomina significant idē omnibus modis: ita ꝙ in significato nulla penitus sit distinctio vel nonidētitas. ⁊ habent omnes consimiles modos significandi vere sūt synonima. ergo si ista nomina essentia ⁊ paternitas significēt idem oībus modis ⁊ habent omnes cōsimiles modos significandi. vel si nō habent quod tñ nō pōt assignari. volo ꝙ habeant omēs modos significandi cōsimiles. et per consequēs erunt nomina synonima. Tunc arguo. quādo cūqꝫ aliqua noīa sunt synonima: quicquid verificatur de vno sumpto significatiue ⁊ personaliter: verificatur de reliquo sumpto eodem modo. ergo si hec sit vera. essentia est filius. hec erit vera. paternitas est filius: quod est falsuꝫ.

Sed contra pdicta occurrunt aliqua dubia

Primū dubium

Primū est. an propter distinctionē formalem sit cōcedendū ꝙ sint plures formalitates in diuinis. Et videtur ꝙ sic. quia sicut quecūqꝫ sunt distincta realiter sunt plures res. ita q̄cūqꝫ distinguūt formaliter sunt plures formalitates.

Secūdū dubium

Secundum dubiū est. quia non videtur ꝙ talis distictio sit possibilis. sed ꝙ oīs distinctio sit realis vel rationis. et probat multipliciter.

Primū argu.

Primo sic. omnis res est ens reale: vel ens rationis ergo omnis distinctio vel est realis vel rationis. ergo essentia diuina et relatio vel distinguūtur realiter vel tñ ratione.

Secundū

Preterea omnis distinctio materialis ē realis. ergo multo fortius distinctio formalis ē realis. quia distinctio formalis ē maior ꝙ materialis. quia forma magis distinguit ꝙ materia.

Confirmatur

Confirmatur. distinctio realis est distinctio rerum et distinctio rationis distinctio rationū. ⁊ distinctio materialis ē distinctio conditionū materialiū. ergo distinctio formalis ē distinctio conditionū formaliū vel distinctio formarū.

Tertiū

Preterea sicut distinctio realis se habet ad distincta realiter. et distinctio rationis ad distīcta rōne. ita distīctio formalis ad distincta formaliter. sed quādo aliqua distinguūtur realiter vel rōne. nō tm̄ contingit dicere ꝙ vnū nō est realiter aliud vel nō est sm̄ rationeꝫ aliud. sed etiā contingit vere dicere ꝙ vnū nō ē aliud. ergo si essentia ⁊ relatio distinguūtur formaliter. non tm̄ est verū dicere ꝙ essentia non est formaliter relatio. sed etiā ꝙ essentia nō est relatio.

Tertiū dubium

Tertiū dubiū est. quia posita tali distinctione formali: non pōt haberi distictio realis personarū: sicut ex distinctione rationis inter aliqua nō pōt haberi distictio quecūqꝫ ex natura rei. ergo sicut aliqui arguūt ex distinctiōe ex natura rei ipsarū personarū distinctionē ex parte rei inter essentiam ⁊ relationē: ita ex distinctiōe reali personaruꝫ contingeret arguere distinctionē realē inter essentiā ⁊ relationē.

Secundū argu.

Preterea sicut de eodē formaliter nō pñt verificari cōtradictoria formaliter. ita de eodem realiter nō possunt verificari cōtradictoria realiter. ergo ad hoc ꝙ essentia sit realiter cōicabilis ⁊ relatio nō sit realr cōicabilis: non sufficit ꝙ essentia ⁊ relatio nō sunt idē formalr sed requiritur ꝙ nō sint ideꝫ realiter.

Ad primū

Ad primā istorū dico: ꝙ nō est magis cōcedendā ꝙ sint plures formalitates in deo vel plures rōnes reales: ꝙ plures realitates vel plures res. Et ita vlr de essentia ⁊ relatione: nō plus debet cōcedi pluralitas quorū cūqꝫ quorū quodlibꝫ sit realiter in deo quocūqꝫ noīe noīetur: ꝙ pluralitas rerū. et ita non sunt ibi plures modi reales. nec plures formalitates. Causa rō est. q: accipio realitatē essentie ⁊ relationis que vna est. si nō sūt plures realitates. ⁊ accipio formalitatē essentie que distincta est a formalitate relationis vt ē formalitas relationis per te. Et tunc q̄ro. aut realitas essentie et formalitas essentie distinguūtr aliquo modo scꝫ formaliter. aut nullo modo. si nullo modo. ergo quicquid negatur a formalitate essentie negatur a realitate essentie. ⁊ tunc sicut hec ē vera per te. formalitas essentie nō ē formalitas relationis. ita hec erit vera. realitas essentie nō est formalitas relationis. ⁊ ita

esset aliquid in deo quod nõ esset diuina essentia. quod est impossibile. Si autẽ realitas essẽtie nõ sit eadẽ oĩbus modis ex natura rei formalitati essentie. q2 distinguitur formaliter. ⁊ tñ est eadẽ realiter. ergo alia est formalitas illius formalitatis ⁊ illius realitatis. Et tunc quero de formalitate illius realitatis. aut distinguitur realiter ab illa realitate. aut non. ⁊ ita vel erit processus in infinitũ. vel dabitur ꝙ aliqua distinguũtur formaliter. et tñ nõ sunt plures formalitates. sicut nec plures realitates. et eadẽ ratione fuit standũ in primo: ꝙ essentia ⁊ relatio distinguũtur formaliter. ⁊ tñ ꝙ non dicũt plures realitates nec plures formalitates Et eodẽ modo sicut arguitur de pluralitate formalitatũ. ita põt argui de pluralitate modorũ realiũ: quorũ quilibet sit realiter ipsa diuina essentia et de pluralitate rationũ realiũ. ⁊ pluralitate quidditatũ vel esse quidditatiuorũ. Si dicatur ꝙ relatio est eadẽ realiter cũ diuina essentia: ⁊ distinguitur formaliter. ergo alio cõuenit. ⁊ alio differt. q2 nihil idẽ formaliter põt esse causa cõuenientie ⁊ differentie. Dico ꝙ frequenter dictũ est prius ꝙ illud principiũ aliquorũ. ꝙ nihil cõuenit realiter cũ aliquo. ⁊ differt formaliter ab eodẽ per idẽ. sed per aliud ⁊ aliud aliquo modo distinctũ. est falsissimũ in deo ⁊ in creaturis. Et ideo dico ꝙ essentia seipsa sine omni distinctione a parte sui est eadẽ realiter cũ relatiõe. et distinguitur formaliter. ⁊ eodẽ modo est de relatiõe. Si dicatur ꝙ si sint idẽ. ergo cõueniũt in aliquo vel sunt idẽ in aliquo ⁊ nõ in essentia. nec in relatiõe. ergo in aliqua formalitate que est vtriusq2: cũ tñ formalitatib9 distinctis. Respondeo ꝙ proprie loquẽdo de cõuenientib9: nõ debet dici ꝙ cõueniunt in aliquo. sicut nec proprie dr ꝙ distincta distinguũtur in aliquo: sed distinguuntur aliquibus. ita debet dici ꝙ cõueniũt aliquibus Unde sicut oĩa distincta distinguuntur vel seipsis vel aliquib9 sibi intrinsecis. ita oĩa cõuenientia in quib9 nõ est aliquod idẽ omnib9 modis. vel cõueniũt seipsis vel aliquibus sibi intrinsecis. Unde sortes ⁊ plato cõueniũt seipsis specie. ⁊ seipsis distinguũtur numero. ⁊ nõ dz proprie cõcedi ꝙ cõueniũt in aliquo sed aliquib9. q2 seipsis Ita in proposito essentia ⁊ relatio cõueniunt seipsis. ⁊ sũt idẽ realiter seipsis. et seipsis distinguuntur formaliter.

D
Ad sc̄dm dubiũ

Ad secundum dico sine assertione temeraria et preiudicio: ꝙ talis distinctio est ponenda. Qualiter autem sit ponenda declaratum est prius. sed non est ponenda nisi vbi credita ad hoc compellunt.

I
Ad primũ argumentum

Ad primum in contrariũ dico: ꝙ aliqua est distinctio que stricte nec est realis nec rationis. sicut quãdo res distinguitur a ratione. tamen quãtum ad propositum. dico ꝙ distinctio realis est duplex. Una qua est distinctio rerum. Alia est distinctio qua vnum puta. b. non est formaliter. a. et dicitur distinctio realis quia est ex natura rei sed primo modo nõ est realis. Ideo nego istã consequentiã. omnis res est ens reale vel ens rationis. ergo omnis distinctio vel est realis vel rationis. Est enim distinctio media: quãuis inter ens reale et ens rationis non sit medium.

K
Ad sc̄dũ ar.

Ad secundum nego consequentiam. quia distinctio materialis est distinctio materiarũ: ⁊ ideo est realis. distinctio aũt formalis nõ est formarũ. sed est aliquorũ quorũ vnũ nõ est formaliter reliquũ. hoc est: de quorũ vno vere dr ꝙ est aliqua res absoluta vel respectiua: ⁊ de reliquo dr vere ꝙ nõ est illa res. sicut essentia vere est filius: ⁊ tñ pater nõ est filius. Unde si in materia esset aliquid cõtrahẽs ⁊ aliquid cõtractũ que nõ realiter distinguerentur: sicut aliqui ponũt. tũc ista nõ distinguerentur materialiter. sed tñ formaliter. et tñ nihil hic esset forma. sed tñ materia. Unde est aduertendũ: ꝙ distinctio formalis vocatur. quũ vnũ est de per se in intellectu alterius. et aliquid competit vni aliquo modo quo nõ alteri. siue hoc sit in materia siue in forma. hoc tñ in solo deo est possibile.

Ad cõfirmatiões

Per hoc ad confirmationẽ: ꝙ non sic se habet distinctio realis ad res ⁊c̃. et distinctio formalis ad distincta formaliter.

Ad tertiũ

Per hoc patet ad tertiũ: ꝙ non est simile. q2 distinctio formalis presupponit idẽtitatem realem. distinctio autẽ realis nullã idẽtitatẽ presupponit. ⁊ ideo quãuis in aliis distinctionibus contingat vere negare vnũ ab alio. nõ tñ in distinctione formali.

Z
Ad tertiũ dubiũ
Ad primũ argu.

Ad tertiũ dubium cõcedo ꝙ ex sola distinctiõe formali nõ cõtingit inferre distinctionẽ realẽ personarũ a priori. et ideo ex sola distinctione formali relationis et essentie: non concluditur a priori distinctio realis personarũ. sed econuerso. ex distinctione reali personarũ et idẽtitate essentie cũ personis et relationibus cõtingit inferre distinctionẽ formalẽ relationis ⁊ essentie. et ita distinctio realis personarum non est: quia essentia et relatio distinguuntur formaliter. sed quia due relationes realiter distinguuntur. et ideo paternitas et spiratio actiua in patre: quãuis distinguantur formaliter. quia tamen nõ distinguuntur realiter nec inter se: nec distinguuntur realiter a patre. sicut paternitas a filiatione et spiratione passiua: et spiratio actiua a spiratione passiua: ideo non constituũt distincta supposita: sed tñ vnum distinctum realiter a filio et spiritu sancto.

Ad sc̄dm

Ad aliud dico ꝙ nõ est simile. q2 idẽtitas formalis nullã cõpatitur secũ nõ idẽtitatẽ vel distinctionẽ. ⁊ ideo

nullo modo permittit verificationē cōtradictoriorum quocunq; modo sed idētitas realis cōpatitur aliquā nō idētitatē. vt negationem alicui⁹ modi idētitatis. ꝛ iō aliquo mō cū aliquib⁹ determinationib⁹ saltē pmittit talē verificationē.

M
Prima dubitatio

Etsi queraꝶ. An debeat concedi ꝙ distinguūtur formaliter. ꝛ videꝶ ꝙ nō. q̄a cū formaliter nō sit determinatio distrahens nec diminuens: seq̄tur formalr: essentia ꝛ relatio distinguūtur formalr̄ ꝑ distinguūtur. ꝯñs est falsū. ꝑ ꝛ añs.

Secunda.

Silr̄ ꝓus argutū est: ꝙ cōtradictio est via potissima ad ꝓbandū distinctionē realē. ꝑ si cōtradictoria pñt verificari de essentia ꝛ relatione. sequitur ꝙ distinguūtur realiter.

Tertia

Silr̄ sicut realitas est in plus ꝙ formalitas. ita realiter est in plus ꝙ formaliter. ꝑ b̄ arguitur ab inferiori ad superi⁹. distinguūtur formaliter. ꝑ realiter. Sicut hic. a. est formalitas. ꝑ a. est realitas

N
Ad primā dubitationem

Ad primū istoꝝ dico: ꝙ si distingui importaret purā negationē: tunc hec esset bona cōsequētia essentia ꝛ relatio nō sūt idē formalr̄. ꝑ distinguūtur formalr̄. Si tn̄ nō importet precise negationē ꝫ etiā affirmationē: pōt cōcedi ꝙ essentia ꝛ relatio distiguūtur formaliter. Nec valet. ꝑ distinguūꝶ. q: i negatiuis. siue sint precise negatiue. siue sil̄ importent negationē ꝛ affirmationē: nō opꝫ a determinabili sumpto cū determinatiōe: ad determinabile absolute sumptū: eē cōsequētiā formalē. Quid tn̄ debeat absolute dici de virtute sermonis: nolo ad pñs immorari.

O
Cōtra scōam

Ad scōm dico ꝙ cōtradictio est via potissima ad ꝓbandū distinctionē realē. qñ ita est ꝙ est negatio simplr̄: ita ꝙ p nullā circūlocutionē pōt alteꝝ cōtradictorioꝝ verificari de illo a quo negaꝶ. ꝫ qñ p talē circūlocutionē cōtingit alterū cōtradictorioꝝ verificari de illo a quo negatur: tunc em̄ erit vna via ad ꝓbandū distinctionē formalē. ꝛ sic est in ꝓposito. q: ꝙuis hec sit vera paternitas nō est cōicabilis. hec tn̄ ē vera paternitas est illa res q̄ est cōicabilis. Silr̄ ꝙuis hec nō sit vera. pater ē fili⁹. tn̄ hec ē vera. paꝶ est illa res q̄ est fili⁹. q: paꝶ ē illa essentia q̄ ē filius. Et vlr̄. qñ ita ē tūc est illa distinctio possibilis. ꝫ nūꝙ ita ē nisi i deo. ꝛ iō ē i solo deo ponenda. Vn̄ dico ꝙ nō pōt eē distinctio formalis nec talis ꝯtradictio verificari: nisi vbi sūt distincte res realiter. q̄ tn̄ sunt vna res realiꝶ. qd̄ solū est possibile de ꝑsonis diuinis. q: sunt tres ꝑsone realiter distincte: ꝛ tn̄ sūt vna res. q: sunt vna essentia numero. Et ita cū non sit possibile in creaturis: ꝙ plures res distīcte realiter sint vna res. iō in creaturis nō est talis distinctio ponēda. nec vnꝙ ē ponēda vbi credita nō cōpellūt. imo nūꝙ est ponēda iter aliqua: nisi qñ aliqua sunt idē realr̄: ꝛ vnū illoꝝ ē aliqua res absoluta vel relatiua: ꝛ alterū nō ē illa res absoluta vl̄ relatiua: sicut dictū ē ꝓus

P
Ad tertium

Ad aliud dico: ꝙ nec formalr̄ est inferi⁹ ad realiter nec formalitas est inferi⁹ ad realitatē ꝫm ꝙ formalitas ꝛ formaliter differūt solū penes modos grāmaticales. sicut nomē ꝛ aduerbiū sibi correspondēs. q: qñ dr̄ ꝙ essentia ꝛ relatio distiguūtur formalr̄: ly formalr̄ ē ibi vnū purū sincathegoreuma: sicut ē p se: vel necessario: vel cōtingenter: vel omīs vel aliqd̄ tale sincathegoreuma. ꝛ iō nō pl⁹ ē formalr̄ inferi⁹ ad realiter. nec formalitas ad realitatē: ꝙ per se ad realiter. ꝛ ꝑseitas ad realitatē. ꝛ iō nō sequiꝶ: distinguūꝶ formalr̄. ꝑ realiter Et si dicatur siue formalitas sit inferi⁹ ad realitatē siue nō. tn̄ hec est vera. oīs formalitas ē realitas. ꝑ eodē mō oīa distincta formaliter sūt distincta realiꝶ. Respōdeo ꝙ hec nō dꝫ concedi. oīs formalitas ē realitas Et rō ē. q: formalitas ꝫm ꝙ mō loquimur ē quasi cōditio toti⁹ ꝓpōnis q̄ nō est entia reale. ꝛ iō formalitas cōsequēs q̄si ꝓpōnē. nō ē realis. Unde silr̄ ē de formalitate respectu realitaꝶ. et de necessitate respectu realitatis. ꝛ hoc loquēdo de necessitate q̄ correspōdet necessario: qñ sic dr̄. hō necessario nō est asin⁹. hic em̄ ē qdā necessitas. ꝛ tn̄ nulla est hic necessitas q̄ sit vera realitas. q: tūc eēt aliqua necessitas realis alia a deo. et ita aliq̄ res alia a deo esset necessaria vel necesse eē. ꝫ ista necessitas est toti⁹ ꝓpōnis. ꝛ dico ita hic. sic̄ h̄ homo necessario ē risibilis ē vna necessitas. ꝛ eodē modo ē de formalitate: ꝙ formalitas est cōditio ꝓpōnis. Et iō nūꝙ opꝫ dicere plures formalitates. ꝫ erit vna formalitas: si formalr̄ affirmetur. ꝛ illa formalitas nō erit nec essentia nec relatio nec ꝑsona nec aliquid reale. et si negeꝶ. tūc erit negatio formalitatis. ꝛ nulla erit ibi formalitas Et ideo qñ dicitur essentia ꝛ relatio nō sunt idē formalr̄. nō oportet ponere plures formalitates. sed negetur ibi formalitas. Sicut quādo diciꝶ sic. homo nō necessario est asinus. nō oportet ponere plures necessitates. sed negetur ibi necessitas. Et si dicaꝶ ꝙ nō loquimur de ꝓpositiōe sed de re. ꝛ de formaliter ꝛ de formalitate que sunt a parte rei. Respondeo ꝙ ꝙuis loquimur de re: tn̄ loquimur de ea mediante ꝓpositione. et mediantibus terminis. ꝛ ideo alique possunt esse cōditiones ꝓpōnis et terminoꝝ ꝓpōnis mediantibus quibus loquimur: que non sunt ipsi⁹ rei de qua loquimur. Et ideo concedo ꝙ ex natura rei: essentia non est formaliter relatio hoc ē essentia est aliqua res absoluta vel relatiua. ꝛ relatio nō ē illa res: sicut essētia ē paternitas.

⁊ filiatio nõ est paternitas: et tñ illa formalitas
nõ est i re ex natura rei: sicut homo necessario
est risibilis. ⁊ tñ illi⁹ necessitas nõ est in re: ꝙ
nis in re ⁊ ex natura rei hõ sit risibilis.

Q
Ad rõnes princi pales.
Ad pmã

Ad
pmã argumẽtũ pncipale dico ꝙ supposita ha
bent distincta eẽ subsistentie. ß ex hoc nõ seqꝛ
ꝙ habẽt distincta eẽ maxime absoluta. qꝛ esse
absolutũ dr̃ ab essentia.

R
Ad scdam

Ad scõz dr̃ ꝙ aliqͩ
dicit̃ cõicabile dupliciť Uel p idẽtitatẽ. ita ꝙ
illud cui cõicat̃ sit ipm. Uel p informationez.
ita ꝙ illud cui cõicat̃ sit in ipo nõ ipz. Primo
vl̃e cõicatur singulari. ⁊ scdo mõ forma mate
rie. Natura ĝ ꝗcũꝗ: ꝙ tñ ẽ ex se ⁊ de rõne natu
re est cõicabilis vtroqꝫ modo. scꝫ p lurib⁹ sup
positis quorũ quodlibet sit ipm. ⁊ etiã vt quo
tanꝗ̃ forma quo singulare suppositũ sit quid
ditatiue ens siue habens naturã. Suppositũ
aũt est incõicabile duplici incõicabilitate op
posita. Per hoc pꝫ ꝙ nõ est omnimoda idẽti
tas iter naturã ⁊ suppositũ. ⁊ ideo natura nõ
multiplicatur ß cõicatur. et suppositũ nõ cõi
catur sed multiplicat̃. Sed ista respõsio quã
tũ ad declarationẽ nõ valet. qꝛ nũꝗ̃ natura in
creaturis cõicat̃ supposito. ita ꝙ sit ipm: imo
natura nulli cõicatur. nisi forte in assumptiõe
supposito diuino. ⁊ nũꝗ̃ est ipm. Nec vl̃e etiã
cõicatur singulari. sicut pri⁹ ostensũ est.

Resolutio docto ris.

Ideo
dico ꝙ distinctio aliqualis est inter essentiã ⁊
suppositum: ꝑpter quã põt suppositũ realiter
multiplicari. non multiplicata natura. Et qñ
dr̃ maior est idẽtitas ⁊c̃. Dico ꝙ est aliqͥs mo
dus nonidẽtitatis inter naturã diuinã ⁊ sup
positũ diuinũ. qualis nõ est in creaturis inter
naturã ⁊ suppositũ. tñ aliqñ est maior nõidẽti
tas. qꝛ aliqñ est nõidẽtitas realis inter suppo
sitũ ⁊ naturã creatã. Primũ pꝫ. qꝛ dictũ est ꝙ
suppositũ diuinũ nõ est idẽ formaliť cũ diuina
essentia. ß in creaturis ipamet natura indistin
cta omnino ẽ suppositũ: ꝗuis cõtigẽter sit sup
positũ. ⁊ ideo ꝗuis aliqͩ ꝯnotatũ p h̃ nomen
suppositũ ñ sit idẽ cũ natura creata: tñ ipa na
tura ꝗdiu est suppositũ: et nõ est assumpta ab
alio supposito realiter distincto: nõ plus dif
fert a supposito ꝗ̃ a seipsa. Et ideo ꝗuis sup
positũ creatũ nõ possit multiplicari. nisi natu
ra multiplicet̃. ꝓpť omnimodã idẽtitatẽ inter
naturã ⁊ suppositũ tale tñ natura diuina non
multiplicabiť: ꝗuis suppositũ diuinũ multi
plicet̃. Per dicta pꝫ ad cõfirmationẽ.

S
Ad tertiã

Ad
tertiũ dico ꝙ phs frequẽter libro metha. acci
pit qͦ qͩ ⁊ qͩditatẽ ꝓ ipa forma rei. Et iõ in
ꝯiũctis cũ materia nõ ẽ idẽ qͦ qͩ cũ eo cui⁹ ẽ
⁊ qͦ qͩ est ps realis ⁊ essentialis illi⁹ cui⁹ est.
nec sic est in sepatis a materia. qꝛ illa sunt sim
pliciť simplicia. nõ hñtia ptes realť distinctas.

Distinctionis tertie. Questio prima.

Distinctio. III

C

Irca distin
ctionẽ tertiã in qua magi
ster tractat quomodo vni
tas diuine essentie ⁊ trini
tas personarũ cognoscun
tur ex creaturis. Quero p
mo. Utrũ pmũ cognitũ ab intellectu nr̃o
sit diuina essentia.

A
Questio. I
Arguitur primo

Et sic. qꝛ vnũqͦdqꝫ intel
ligitur fm ꝙ ẽ sepatũ a materia. ĝ illud qͦd p
mo ⁊ maxime sepatur a materia pmo itelligi
tur: sed diuina essentia maxime sepatur a ma
teria. ĝ pmo intelligitur.

In oppositũ

Ad oppositũ. oĩs
nostra cognitio ortũ habet a sensu: ergo sensi
bile vel aliquid relucens in sensibili primo in
telligitur.

B
Opinio prima

Ad. q. dicitur: ꝙ cognitio dei ex
creaturis duplex est. scꝫ naturalis et rationał
Prima est cognitio dei cũ primis intentioni
bus entis concepta statim ⁊ naturaliter. Se
cunda est via ratio natiue deductionis ãnad
uersio. Loquendo de ista scđa cognitione dici
tur ꝙ deus non est primũ quod homo cogno
scit ex creaturis sed vltimũ. Loquendo primo
modo. dicitur ꝙ deus est primã cognitũ a no
bis naturaliter.

Prima ꝓpõ
Prima rõ

Hoc probatur. quia omis
cognitio accepta a sensu procedit ab indeter
minato ad determinatum: sicut sensus de ve
niente a longe prius cognoscit ꝙ sit corpus ꝗ̃
ꝙ sit animal. ⁊ prius ꝙ sit aial ꝗ̃ ꝙ sit homo. ⁊
prius ꝙ est homo ꝗ̃ ꝙ est hic homo Ergo simi
liter intellectus prius de quocunqꝫ cognoscit
ꝙ sit ens ꝗ̃ ꝙ sit hoc ens. ⁊ prius ꝙ sit bonum
ꝗ̃ ꝙ sit hoc bonũ. ⁊ prius ꝙ sit ens ꝗ̃ ꝙ sit sub
stantia. ergo semp quãto intelligibile est ma
gis indeterminatuz. tanto intellectus noster
prius intelligit. Sed ideterminatio ẽ duplex
scꝫ quedaz priuatiue dicta. ⁊ quedã negatiue
dicta. Cũ eñ dicitur hoc bonũ vel illud. intel
ligitur summe determinatũ per naturã ⁊ sup
positũ. Indeterminatũ priuatiue est cũ intel
ligitur vniuersale quod est vnũ in multis ⁊ de
multis. ⁊ huius et illius. Indeterminatio ne
gatiua est qua itelligitur bonũ simpliciter ⁊ e
bonũ subsistens. nõ vt hoc vel vt illud. ⁊ hoc ẽ
summe indeterminatũ. ĝ pmum intelligibile

Scđa ratio

Item inuit alias rõnes ad hoc. qꝛ deus est
principiũ ⁊ finis rerũ i esse nature. ĝ similiter
est finis ⁊ pncipiũ eorũ in esse cognito. ĝ sicut
est finis nostre cognitionis quo ad clarã eius
visionẽ ita erit principiũ quo ad cognitionez
ei⁹ gñalẽ.

Tertia

Preterea nihil pfecte põt cognosci
nisi deo pfecte cognito. ĝ nihil põt qͥlitercũqꝫ
impfecte cognosci: nisi deo aliqͥliť ipfecte co
gnito.

Quarta

Preterea nihil põt cogñsci nisi cogñsceñ

tur p̄me intētiões entis. sic̄ intētio entis vni⁹
et hmōi. q2 ista p̄ma ip̄ssiōe imp̄minē in aia
saltē poītate nature. s̄ nō pōt cōcipi bonū ni
si cōcipiaē bonū qd̄ dei ē. ḡ 7c. Scd̄o dicit

Scd̄a ppō

q̄ q̄cq̄d est in deo cognitū nō sub rōe essentie
7 nature in paeticulari. s̄ sub rōe alicu⁹ attri
buti in vl̄i. est rō cognoscēdi q̄cq̄d ē in creatu
tis. Sicut em̄ ens determinatū p naturā aut p
suppositū singulare: nō habet esse nisi p formā
q̄ in eo determinaē: q̄ de natura essentie sue in
se nō dicit aliq̄d determinatū. sic nec hab3 co
gnosci esse tale ens: nisi ex cognitione ipsi⁹ for
me in se rōne nature vl̄ essentie diuine. q2 vnū
qd̄q3 sicut se habet ad eē. ita ad cognitionē. et
sicut hoc bonū nō pōt cognosci nisi per bonū
et ens simpliciter. sic nec bonū et ens p̄ticipa
tū p̄nt eē nec cognosci nisi per bonū et ens nō
p̄ticipatū. s̄m Aug. viij. de trini. Tertio po

Tertia ppō

nit q̄ q̄uis ita sit: q̄ q̄cquid est de⁹ cognoscaē
p̄mo 7 intelligaē. nō em̄ discerniē ista cognitio
ne q̄d ē dei: ab eo q̄ q̄d est creature. q2 sub nul
la rōne appropriātē aut determinātē attribu
tū illud deo cōcipitur: imo si hoc modo cōcipi
tur sub rōne entis: nō distinguiē esse ei⁹ ab eē
creature. Si sub rōne boni. nō distinguiē s̄m
intellectū bonū in deo ab eo qd̄ est in creatu
ra. 7 ita cōcept⁹ dei sub ꝓpria rōne entis. aut
boni simpliciter. aut alicu⁹ hmōi intentiōis
generalis: est primus. q̄m nō discerniē ꝓpter
eius simplicitatē ab intentionib⁹ hmōi cōue
nientib⁹ creaturis. 7 ita est de aliis cōceptib⁹
p̄ticularib⁹ respectu cōcept⁹ entis. Cōtra

Cōtra opiniones

istā opinionē p̄mo arguo q̄ de⁹ nō sit p̄mū co
gnitu3 a nobis. q2 si sic. aut illud qd̄ imediate
terminat actū ē p̄cise ens reale extra aia3. aut
est p̄cise ens rōnis in aia. puta ꝯcept⁹ generā
lis vel aliq̄d tale. Si deē p̄mū. 7 nō est creatu
ra. q2 tunc creatura p̄mo cognosceretur. ḡ ipsa
diuina natura in se 7 in paeticulari cognosce
reē qd̄ ē falsū 7 īpossibile. etiā s̄m eos. Si aūt
illud qd̄ īmediate terminat actu3 intelligēdi
7 totaliter: sit q̄dā cōcept⁹ hn̄s tm̄ eē obiecti
uum in aia. vel aliq̄ rō fabricata p intellectu3
sit p̄mo cognitū: 7 q̄ in illo cognosciē de⁹. Cō
tra. obiectū p̄mū alicu⁹ potētie p̄mitate gn̄a
tionis p̄cedit omnē actū intellect⁹. ḡ nullū ta
le ē p̄mū obiectū intellect⁹ p̄mitate gn̄atiōis
Si dicaē q̄ illud qd̄ imediate et totalr̄ termi
nat actū intelligēdi p̄mū sit ip̄e de⁹. nō tm̄ illo
actu cognosciē in p̄ticulari. s̄ sub rōne alicu⁹
intētiōis gn̄alis. Contra q̄ro. aut illa intētio
gn̄alis distinguiē ab essentia diuina. aut nul
lo modo. Si nullo mō. ḡ itelligere deū sub rō
ne talis intētōis gn̄alis. ē intelligere deū sub
rōne sue nature in p̄ticulari. Sic̄ illa intētio

q̄ est ꝓprium soli singularissimo 7 simplicissi
mo: nō ē gn̄alis nisi gn̄alitate cāitatis vl̄ vir
tutis. q̄m ipsa diuina essentia p̄ticularissima
7 singularissima ē gn̄alis. ḡ si illa intētio sub q̄
cōcipiē de⁹ a nobis: nullo mō distinguiē a di
uina essentia nullo mō erit gn̄alis. 7 ita de⁹ in
p̄ticulari ꝯcipieē a nobis. Si deē scd̄m q̄ illa
intētio aliquo mō distinguiē a diuina essētia
7 nō ex p̄te rei s̄m istos. ḡ tm̄ p opationē itelle
ctus. s̄ s̄m istos alibi p̄ma opatōe intellectus
nō cāuē distinctio rōnis. nec app̄hēdim̄ur di
stincta rōne. ḡ ē aliq̄ opatio itellect⁹ p̄cedens
istā opationē: q̄ app̄hēdiē sub ista disticta rōe.
Preterea ostēsu3 ē p̄us: q̄ncūq3 aliq̄ distiguūē
rōne: alterū illo2 erit ens rōnis. ḡ si attributū
sub quo app̄hendiē de⁹: vel etia3 talis intētio
gn̄alis distiguiē rōe a diuina essentia. ḡ attri
butū vl̄ talis intētio gn̄alis erit ens rōnis tm̄.
Probatio cōsequētie. q2 alterū illo2 erit ens
rōnis tm̄: 7 nō diuina essentia. ḡ attributū vel
talis intētio gn̄alis erit ens rōnis. ḡ nō erit p̄
mū obiectū intellect⁹: cū p̄mū obiectū intelle
ctus p̄mitate gn̄atōis p̄supponiē actui. Pre
terea q̄n p̄mo itelligiē de⁹ itelligētia natura
li 7 simplici. 7 post itelligiē ens rōnis in cōi. 7
tertio creatura 7 q̄rto postea itelligiē de⁹ via
deductōis. q̄ro: aut sp̄ ē idē obiectū nec distin
ctū re. nec rōe s̄ p̄cise de⁹ 7 creatura. aut n̄. Si
sic. nihil est in re nisi p̄ticulare vl̄ vl̄e s̄m eos. s̄
nō pōt dari aliqd̄ vl̄e nec aliqd̄ p̄ticulare. p3
inductiue Si nō itelligiē aliud. ḡ nō ē talis or
do. 7 ita op3 dare rōnē ordinis talis iter ipsas
cognitōes sine oi ordine a p̄te obiecto2. Pre
terea vnūqd̄q3 p̄us mouet ad cōceptū ꝓpriu3
q̄ ad cōceptū vl̄ cognitionē cuiuscūq3 alteri⁹
s̄ creatura est p̄cise motiua itellect⁹ nr̄i ꝓ sta
tu isto. ḡ p̄us mouebit ad cognitionē sui ipsi⁹
q̄ cuiuscūq3 alteri⁹. Cōtra scd̄m q̄ q̄d ē dei

Cōtra scd̄am positionē

nō sit rō cognoscēdi qd̄ q̄d ē creature. ꝓbo p̄
mo sic. Aut qd̄ q̄d ē dei est rō cognoscēdi crea
turā p se. aut p suā notitia3. Si p se. hoc negat
q2 illo mō de⁹ nō cognosciē ex creaturis. Si se
cūdo mō Cōtra. illa notitia ē pura creatura 7
īpfecta. ḡ nō pōt eē cā oīm notitiarū quarū
cūq3. ḡ nec eadē rōe d3 poni q̄ notitia ipfecta
dei sit cā notitie ipfecte creature. aūs ꝓbatu3
ē p̄us: q̄ nūq̄ notitia icōpleta vni⁹ rei ē cā p̄
me notitie icōplete alteri⁹ rei. Preterea stuīs
bile vl̄ mediate vl̄ imediate sine notitia cuius
cūq3 alteri⁹ p̄uia pōt cāre notitiā sui ipsi⁹. ḡ ea
dē rōe itelligibile sine oī notitia p̄uia cuiuscū
q3 alteri⁹ poterit cāre sui ipsi⁹ intellectionē. ḡ
ipsa sine tali notitia p̄uia ē rō cognoscēdi. Cō

Cōtra tertiā

tra tertiū ondo q̄ itellect⁹ pt̄ discernere qd̄ q̄d ē
dei a qd̄ q̄d ē creature q2 itellectō pt̄ eē p̄cepta

ḡ pmū obiectū pōt esse perceptū. Aut ḡ illud obiectū est simplr vnū ꝛ nō creatura. ḡ qđ qđ ē dei ꝛ tūc qđ qđ ē dei poterit eē pceptū. Aut nō est vnū sed multa: ꝛ p ɔ̄ns q̄ rōne vna pars poterit esse pcepta: ꝛ alia. añs ptꝫ. q: aliter nū q̄ aliq̄s pciperet se hr̄e talē cognitionē. et ita irrationabiliter ponit̄ eē talis: q: soluꝫ fingit̄ esse talis. Preterea qñ sūt aliq̄ cōcept⁹ maxie dissiles ꝛ max ie distātes. vnus pōt discerni ab alio. ſ₃ cōceptus ꝓprius deo: ꝛ cōcept⁹ proprius creature sūt maxime dissiles: ꝛ maxime distātes. ḡ si q̄cūq₃ cōcept⁹ magis silis pōt discerni: mlto magis vnā illoꝝ pōt discerni ab altero. Preterea ois potētia pfecta ꝛ nō impedita pōt habere pfectā opationē. cū ḡ intellectus in pma cognitiōe sit potētia pfecta. et nō est impedit⁹. poterit tūc in cognitionē perfectā ꝛ itēsaꝫ ꝛ p ɔ̄ns perceptibilē. Cōfirmatur. q: q̄uis aliq̄s actus aliqñ ꝓpter suā imperfectionē nō sit perceptibilis. vel aliquo modo nō pcipiatur. tn̄ ita poterit intendi q̄ pcipietur: sicut ptꝫ in exemplo coꝝ: q̄ q̄uis aliqñ distract⁹ et aliis intent⁹ nō pcipiat se videre qđ tn̄ in rei veritate videt. si tn̄ illa visio cōtinuet̄ vel augmentet̄ ꝛ impedimēta amoueant̄. percipiet se videre. ḡ posset aliq̄s ita diu stare in cognitōe pma pcise: q̄ pciperet se cognoscere illud obiectū. ḡ ꝛc̄. Cōfirmat̄ scđo. q: ñ ē maior rō: q̄ vnus actus intelligendi sit perceptibilis ab intellectu q̄ ali⁹ nisi forte p accidens qđ pōt cōtingere circa quācūq₃ cognitionem.

D Responsio ad questionem

Ideo dico alit̄ ad questionē. Et pmo distiguo de pmo obiecto intellect⁹ nostri. q: quodda pōt intelligi eē obiectū pmū intellect⁹. vel pmitate generationis ꝛ est illud qđ terminat pmū actū intelligēdi. Vel pōt eē pmū pmitate adeq̄tionis: ꝛ tunc eēt illud qđ pdicaret̄ de omnib⁹ p se intelligibilib⁹. q̄liter tn̄ h̄ eēt intelligendū dictū est pus. Vel pōt eē pmū pmitate pfectiōis. ꝛ ē pfectissimū: intelligibile ab intellectu. Scđo dico q̄ de⁹ nō ē pmū cognitū a nobis. nec pmitate generatōis nec adeq̄tionis. ſ₃ ē pmū pmitate pfectiōis. Pmū ptꝫ. q: omis res si cognoscat̄: vel cognoscit̄ in se: vel cognitiōe ꝓpa sibi vel equalēti: vel in aliquo cōceptu. ſ₃ deus nō cognoscit̄ pmo a nobis in se ꝓ statu isto. Tū q: deus nō cognoscit̄ a nob in particulari ꝛ in natura ꝓpia. Tū q: omnis notitia rei in se abstractiua naturaliter acq̄sita p̄supponit intuitiuā. Ista argumēta ꝓcedūt ſm opinionē q̄ ponit q̄ cōceptus mentis distingui̇t ab intellectione. Si aūt ponat̄ cōceptus mētis seu intētio aīe esse realit̄ intellectio. tūc debet ꝓbari q̄ deus nō cognoscit̄ cognitiōe ꝓpa sibi nec equiualēti. ꝛ hoc sic ꝓbatū est. q: tūc nō posset talis dubitare deū eē: sicut alibi ostensū ē. Si ūo de⁹ cognoscat̄ in aliquo cōceptu distincto ab intellectiōe. ḡ ille cōcept⁹ est pmū obiectū illi⁹ cognitiōis. et p ɔ̄ns de⁹ nō erit pmū obiectū pmitate generationis. Scđm ptꝫ. q: de⁹ nō pdicat̄ de omnibus p se intelligibilib⁹. Si dicat̄ q̄ ad hoc q̄ sit obiectū adequatū alicuius potētie. nō opꝫ ponere q̄ pdicet̄ de quolibet cognoscibili ab illa potētia. ſ₃ sufficit q̄ pdicet̄ vl̄ cōtineat virtualiter omē cognoscibile a tali potētia. Cōtra. q̄ talis ɔtinētia nō sufficiat. q: eadē rōne possum dicere q̄ persona diuina ꝓducta esset obiectū adequatū. vel termin⁹ adequat⁹ potētie ꝓductiue patris. q: omē ꝓductū vel ꝓducibile. vel ē psona diuina ꝓducta. vel cōtentū virtualiter in psona diuina ꝓducta. ſ₃ de hoc alias patebit. Tertiū ptꝫ. q: de⁹ est ens pfectissimū. ḡ cū sit aliquo mō cognoscibilis a nobis sicut patebit in sequēti. q. ḡ est intelligibile pfectissimū.

E Ad rōnē primā opinōis

Ad rōnes alteri⁹ opinionis. Ad pmā dico q̄ sicut patebit q̄ intellect⁹ nō ꝓcedit ad indeterminato ad determinatū. ſ₃ incipit a determinato. q̄a a singulari. Silr̄ posito q̄ inciperet ab indeterminato. argumentū nō valet. ſ₃ vel peccat in materia. vel peccat p fallaciā equiuocatiōis. q: indeterminatuꝫ nō pōt accipi nisi duplr̄. sicut vl̄e duplr̄ accipit̄. s. p vli vlitate pdicatiōis. et p vli vlitate cāsalitatis. Ita indeterminatū pōt eē duplex. vl̄ q̄a de nullo determinato pcise pdicat̄. ſ₃ de mult̄. Vel dr̄ indeterminatū. q: nō pōt esse cā ꝓpa. dans eē vni tm̄ ꝛ nō alteri. ſ₃ multis. Tūc quero. aut accipit̄ indeterminatū vniformiter sp ꝛ tūc esset altera pmissarū falsa. q: si accipiat indeterminatū pmo modo: tūc hec est simplr̄ falsa. deus est indeterminatū. si scđo modo. sic est altera falsa. scꝫ q̄ ens est indeterminatum. Si dicat̄ q̄ accipit̄ indeterminatū ꝓut ē cōmune ad illos duos modos. Contra. tunc ē fallacia cōsequētis in argumēto. intellect⁹ ꝓcedit ab indeterminato. ḡ ꝓcedit ab hoc indeterminato. Si autē accipiat̄ indeterminatū alio modo in vna propositione ꝛ in alia: tunc ē fallacia equiuocationis. Si dicatur q̄ arguitur isto modo. intellectus procedit ab indeterminato. ergo incipit ab indeterminatissimo. q̄a si non inciperet ab indeterminatissimo. ꝓcederet ad indeterminatissimū. ꝛ ita aliquando procederet a determinato ad interminatum. Dico q̄ accipiendo indeterminatuꝫ scđo modo: ista est simpliciter falsa. intellect⁹ incipit ad indeterminato. etiam posito q̄ esset vera accipiendo indeterminatum primo modo.

Ad scđam

Ad scđꝫ dico q̄ deus est pncipiū nostre co

gnitionis: tanquam causa efficiens. non tanquam obiectum cognitum. Et si dicatur quod est finis nostre cognitionis. tanquam obiectum cognitum. ergo eadem ratione est principium nostre cognitionis tanquam obiectum cognitum. Dico quod consequentia non valet. quia ultima perfectio nostra et perfectissima est respectu dei in se. non autem prima cognitio nostra est respectu dei in se. vel saltem potest cognitio nostra non esse propria deo. et ideo non est simile.

Ad tertium

Ad tertium dico quod creatura potest perfecte cognosci. deo non perfecte cognito. sicut aliqualiter dictum est prius: et post dicetur. Tamen hoc posito adhuc non valet. quia totum non potest perfecte cognosci nisi quelibet pars eius cognoscatur perfecte. et tamen totum potest cognosci confuse: quamvis non quelibet pars eius cognoscatur confuse.

Ad quartum

Ad ultimum dico quod aliquod ens particulare potest cognosci: quamvis ille intentiones generales entis et unius non cognoscantur quia ille intentiones non sunt nisi quedam entia rationis. vel saltem non sunt de essentia rei. et ideo cum quodlibet reale potest cognosci non cognito aliquo ente rationis. vel non cognito aliquo sibi extrinseco. ideo possunt res cognosci talibus intentionibus non cognitis. Unde si sensibile potest sentiri talibus non sensatis: eadem ratione potest intelligi talibus non intellectis. Et quando dicitur quod ens rationis et res et huiusmodi. prima impressione imprimuntur in anima. Dico quod verum est inter omnia universalia communia multis non solum numero differentibus: sicut post patebit.

F

Ad principale

Ad argumentum principale dico quod coniunctum cum materia ita potest intelligi a nobis. sicut separatum a materia: immo coniunctum cum materia est illud quod primo intelligitur a nobis.

Questio secunda.

A

Questio. II

Arguitur primo.

Secundo quero

Utrum divina essentia sit a nobis cognoscibilis. Quod sic. omne simplex aut totaliter cognoscitur. aut totaliter ignoratur. sed deus non totaliter ignoratur a nobis. ergo totaliter cognoscitur. et per consequens ipsa divina essentia secundum suam quidditatem a nobis cognoscitur.

Secundo

Preterea quanto aliquid est magis visibile: tanto in minori lumine videtur a visu qui non debilitatur ex aspectu talis visibilis. sed deus est maxime visibile et intellectus noster quia immaterialis non debilitatur ab illo visibili. ergo potest videri in minori lumine quam quodcunque visibile creatum. sed aliquod creatum potest videri a nobis in lumine naturali. ergo et deus ipse.

Ad oppositum

Ad oppositum. cognitio quidditativa divine essentie sicut alterius rei est perfecta. sed deus non potest perfecte cognosci a nobis. ergo et cetera.

B

Opinio henrici de gandavo

Ad questionem dicitur quod cognoscere quid est contingit dupliciter. scilicet determinate et in particulari. vel indeterminate et in universali. Primo modo non potest deus cognosci a nobis: quia perfecta cognitio non procedit nisi ex perfecta assimilatione cognoscentis ad cognitum quod non potest fieri per creaturam que est inferioris ordinis. Est tamen creatura quo ad aliqua attributa substantialia divine nature conformis. et hoc non ut sunt ipsa divina essentia in esse particulari considerata. sed ut sunt quasi quedam dispositiones universales: et quasi in eis communicat aliquo modo creature. Ita in aliquo conceptu analogo scilicet attributo aliquo universali potest deus cognosci quid est et creaturis ut cognoscendo bonum hoc quod est in creatura sensibili. abstrahimus bonum simpliciter. ut est commune quoddam et universale. non ut hoc vel illud: sed tamen ut participatum existens in creaturis. Secundo abstrahimus per intellectum ab alio omnino: et consideramus ipsum ut bonum simpliciter. non ut hoc vel illud: neque huius vel illius sed ut nullius omnino: quod est bonum in se subsistens. solius creatoris. et sic est de omnibus attributis deo et creature convenientibus. Et isto modo potest intelligi generaliter. generalius. et generalissime. In modo intelligendi generalissimo tres sunt gradus. Primus. intelligendo hoc bonum. intelligis quid est ipsius creature et bonum. et si subtraxeris hoc: intelliges bonum minus contractum. quod est analogum deo creatori et creature. Et est secundus modus generalissime. et est de primis intentionibus. Et licet secundum se faciat diversos intellectus. scilicet bonum creatoris. et bonum creature. quia tamen proxime sunt. intellectus noster concipit modo confuso utrunque ut unum. Si autem distinxeris et intellexeris bonum ut subsistens. et non in altero existens tanquam alterum: a bonis que sunt participative bona. est tertius modus intelligendi deum generalissime. et tunc magis de prope perspicitur deus secundum beatum Augustinum. Secundo intelligitur deus generalius quando intelligitur in suis generalibus attributis. non simpliciter et absolute. sed sub quadam preeminentia. ut scilicet est quedam natura excellentissima. et sic cognoscitur ex eminentia conditionum laudabilium in creaturis. et ex amotione omnium defectuum. Tertio cognoscitur generaliter: reducendo divina attributa nobilitatis et dignitatis in unum principium simplicissimum. ut quod eius essentia nihil omnino sit aliud realiter intensive quam existentia.

C

Contra opinionem henrici de gandavo

Contra istam opinionem probo primo quod deus non cognoscitur in conceptu analogo. quia quero de isto conceptu analogo. aut est per se unus conceptus sine omni multitudine conceptuum aut est simpliciter plures conceptus. Si detur primum. ergo est simpliciter univocus. quia omnis conceptus simpliciter unus predicabilis de multis est univocus illo modo quo conceptus potest esse univocus. Sed hoc est contra dicta sua in precedenti questione quia tunc ille conceptus non esset de quidditate rei. sed tamen ens rationis. et per consequens non posset esse primum cognitum a nobis. Si dicitur quod ille conceptus analogus est simpliciter plures. tunc oportet quod unus sit proprius deo. et alius sit proprius creature. Sed hoc est inconveniens. primo quia quando aliquid cognoscitur in conceptu sibi proprio tunc cognoscitur in particulari. ergo quidditas divina in particulari cognosceretur a nobis. Si dicatur quod non est cognitum in conceptu proprio: cognoscitur

in particulari nisi cognoscatur distincte. nūc
nūq̄ de⁹ in tali cōceptu nō cognoscit̄ distīcte.
Cōtra totū aliquod qn̄ videt̄ a longe cogno-
scit̄ in particulari. ⁊ tn̄ cōfuse. q2 nō q̄libet ps
discernit̄ ab alia. imo nec etiā q̄libet pars co-
gnoscit̄. ḡ multo magis qn̄ aliquod simplicit̄
simplex cognoscitur in conceptu simplici sibi
ꝓprio: cognoscitur in particulari. Scd̄o q̄-
ro de illo conceptu ꝓprio deo. ⁊ simplici. aut ē
realiter diuina essentia: aut nō. Si sic ḡ aliq̄d
q̄d est realit̄. diuina essentia cognosceret̄ a no
bis in particulari. q2 certū est ꝙ ille cōceptus
cognoscitur a nobis in particulari. ꝫ impossi-
bile est aliq̄d quod est diuina essentia a nobis
cognosci in particulari. Si ille cōceptus nō ē
realiter diuina essentia. Tūc q̄ro. q̄d ē: aut est
ens reale. ⁊ sic tūc ē creatura. aut ens rōnis. et
tūc nō erit p̄mū cognitū Silr̄ tūc nō pōt dari
q̄uo pōt h̄ri ex creaturis Si nihil. nihil v3 opi.
nec aliq̄d q̄d dicit iste ad q. Si dicat̄ ꝙ ille
cōcept⁹ nō cognoscitur a nobis in particulari
ꝫ tm̄ in conceptu analogo. Cōtra iste cōcept⁹
est actualiter in ꝯceptu analogo. ḡ i se ⁊ actua
liter intellectus: ⁊ nō confuse. ḡ in particulari
Confirmatur. q2 si ille solus cōceptus habe-
tur sine cōceptu creature. qui integrabūt s̄m
istū opinionē cōceptū analogū. ille cōceptus
vere intelligitur in particulari. q2 tūc nō intel
ligeret̄ in aliquo cōi vniuoco ꝑ te. nec i aliquo
analogo. q2 ꝑ positū nō ess3 in mente cōcept⁹
analogus. Ex hoc arguo. qn̄ aliquid intelligi-
tur cū alio: nō min⁹ intelligit̄ in particulari ꝙ
si ip̄m solū intelligeret̄. sicut si. a. ⁊ b. sil̄ intel-
ligunt̄: nō min⁹ intelligit̄. a. in particulari ꝙ
si intelligeret̄ sine. b. S3 sicut declaratū ē. si il-
le cōceptus simplex ꝓpri⁹ deo intelligeret̄ si-
ne omni cōceptu alio. intelligeretur in parti-
culari. ḡ nō min⁹ intelligitur in particulari si
intelligatur cū ꝯceptu creature. Si dicatur
ꝙ cōceptus nō intelligitur. ꝫ est illud quo ob-
iectū intelligit̄. Hoc nō v3. q2 si ponas plures
cōceptus ⁊ potētias sil̄ cū hoc ꝙ cōcept⁹ ē il-
lud quo obiectū intelligit̄. ḡ erūt hic plures i-
tellectiones. Et tūc arguo. qn̄ aliqua intelle-
ctiōe respectu alicui⁹ obiecti cōcipit̄ illud ob
iectū. ⁊ sil̄ alia intellectiōe intelligit̄ seu cōci-
pitur aliud obiectū. nō minus intelligit̄ illud
obiectū in particulari illa itellectiōe. ꝙ si nul-
la alia esset sil̄ cū ea cōcepta. ꝫ si p̄cise cōcipet̄
de⁹ ⁊ nihil aliud. nec distinctū re nec rōe tūc itel
ligeret̄ in particulari. ḡ si illud idē ꝯcipiat̄: ꝙ
ms ꝯcipiat̄ sil̄ cū eo aliud nihil min⁹ intellige
ret̄ i particulari. Preterea qn̄cūq3 oīs res quo
cūq3 mō correspondens cōceptui est simplicit̄
vna ⁊ indistincta. cōcept⁹ erit vniuoc⁹ ⁊ eius-
dē rōnis. ḡ si illa res q̄ correspōdet cōceptib⁹
attributalib⁹ sit vna ⁊ oīmodo idistincta. oīs
cōceptus erit eiusdē rōnis. ⁊ ita nō erūt plura
attributa. quod iste negat. Preterea posito ꝙ
possent eē plures ꝯcept⁹ vn⁹ tn̄ nō magis eēt
q̄ddıtatiuus ꝙ ali⁹ q2 ex quo nihil imaginabi
le posset representari ꝑ vnū quin representare
tur ꝑ aliū. nō plus posset dici cōcept⁹ iste q̄d-
ditatiu⁹ ꝙ ille. Preterea si ille cōcept⁹ ana-
logus eēt plures cōcept⁹. ḡ nō posset p̄dicari
de deo nec de creatura. ⁊ ita nec deus nec cre
atura eēt ens nec bonū. Si dicat̄ ꝙ p̄dicat̄
disiūctiue. sic dicēdo. deus ē ens creatū vel in
creatū. Cōtra. disiunctū nō pōt h̄ri sine vtraq3
parte. ḡ vtraq3 ps disiūcti illi⁹ distincte perci-
peret̄. ⁊ ita redit idē q̄d prius. Preterea. qn̄ di
cit ꝙ cognoscēdo bonū hoc in substātia sensi-
bili. abstrahim⁹ bonū quod est quoddā vl̄e. et
postea abstrahim⁹ bonū i se subsistēs ⁊c. Que
ro. q̄d est illud abstractū. aut est ens reale. aut
nō. Si nō. ḡ nō est in illis reb⁹ nec ꝑticipat̄ ab
eis. nec facit ad cognitōnē illoꝝ. nec necessa-
rio cōcipit̄ ill̄ ꝯceptis: quoꝝ quodlibet ip̄e ne-
gat. Silr̄ si sit ens rōnis. ⁊ ē ꝯcept⁹ analogus
⁊ dicit vtrūq3 cōceptū. ⁊ dei ⁊ creature. ḡ non
abstrahit̄. ꝫ h̄r illud idē q̄d p̄us. q2 p̄us intelli-
gebat̄ creatura ⁊ silr̄ de⁹ ꝑ te: eo ꝙ itelligebat̄
creatura. ḡ nō habes aliq̄d q̄d p̄us nō habui-
sti. et ita nō ē aliq̄d abstractū pl⁹ mō ꝙ prius.
Silr̄ in scd̄a abstractōe q̄ro. an aliq̄d cōcipit̄
q̄d p̄us nō erat ꝯceptū. aut nō Si nō. ḡ nō ma
gis abstrahit̄ nūc ꝙ p̄us Si sic. q̄ro quomodo
habet̄. aut naturaliter aut via rōcinatiue de-
ductionis. Non naturaliter. q2 per te cōcept⁹
entis ⁊ ētis primi naturaliter imprimit̄. ḡ nō
habetur scd̄o ꝑ abstractionē Si scd̄o modo. ⁊
oīs tal̄ ꝓcessus ē discursiu⁹. ḡ illud abstractu3
nō habetur nisi ꝑ discursum. ꝫ oīs discursus
est inter cōplexa: ⁊ presupponit notitiā incō-
plexā terminoꝝ. ḡ oīs cōceptus incōpletus
habetur sine tali abstractiōe. Si dicat̄ ꝙ cō-
ceptus completus habet̄ per talē abstractio-
nē. ḡ talis discursus pōt fieri de quocūq3 sin
gulari. ḡ nō plus deus ꝙ sor. cognoscitur ꝑ ta-
lem abstractionē. Per hoc pt3 ꝙ totū quod
dicitur de illo triplici modo cognoscendi deū
generaliter. generalius. et generalissime. non
valet. q2 sicut patet inspicienti nihil ꝓbat: ni-
si ꝙ habitis multis cōceptibus incōpletis fit
per intellectū componentē ⁊ diuidentē affir-
matio ⁊ negatio. ⁊ inter illos ⁊ tales proposi-
tiones ex notitia vnius deuenitur in notitia3
alterius. Hoc pt3. q2 qn̄ intelligo hoc bonū. ꝫ
totū. ibi sunt duo cōceptus quoꝝ vnus est pro
prius sorti. q2 ꝓnomē demōstrat sortē. ⁊ alius

conceptus est cōis sibi ⁊ aliis. nec plus tūc intelligitur de⁹ ꝙ asinus. Similiter si postea distinxeris. intelligendo bonū in se subsistens: et non in altero existens. nō aliud facis nisi facis vnā ꝓpōnē ex incōpletis ꝑcognitis et sic p3 de scđo mō ⁊ tertio. q̄r intelligendo bonū vt rē quādā excellentissimā: formas talē ꝓpositionē. Silr intelligēdo bonitatē entitatē eē eandē cū esse et existentia: formas tales ꝓpōnes. ⁊ hoc nihil est penit⁹ ad ꝓpositū. Preterea ꝙ dicit ꝙ illi cōcept⁹ sunt ꝓximi. ⁊ iō intellectus concipit vtrūq; modo cōfuso vt vnū. Cōtra illi cōcept⁹ q̄ sunt simplices ⁊ ꝓprii rebus maxime distantib⁹ ⁊ maxime dissimilib⁹ maxime sūt dissimiles. et maxie distātes ⁊ nō ꝓximi: s3 p te cōcept⁹ dei ⁊ concept⁹ creature sūt simplices. ⁊ sūt ꝓprii deo ⁊ creature q̄ maxime distāt. g̊ isti nō sunt ꝓximi. Ideo dico aliter ad .q. ꝙ aliq̄ res pōt cognosci in se: ita ꝙ nihil aliud nec distinctū rōne nec distinctū ex natura rei terminet actū3 intelligēdi nisi ipsamet res. ⁊ h̄ siue cognoscat̄ abstractiue siue intuitiue. Aliter pōt aliq̄d intelligi nō in se. s3 in aliquo conceptu sibi ꝓprio. ⁊ hoc maxime est verū: qn̄ cognoscit̄ ille cōcept⁹ d aliquo ente verificari. Et sic intelligēdū ē dictū pħi .ii. posterioꝝ. vbi vult ꝙ aliqn̄ sit h̄re cognitio d̄ re q̄r est ⁊ q̄d est. q̄r ipsa nō pōt cognosci: nisi ipa q̄dditas vel saltē aliqua ps q̄dditatis i se cognoscat̄. De hoc tn̄ alias erit sermo. Qn̄ aūt tn̄ cognoscit̄ in aliquo cōceptu sibi ꝓprio: ꝑus cognoscit̄ q̄r est ꝙ q̄d ē hoc est: an̄ ꝙ q̄dditas vel q̄cūq; ps q̄dditatis vel quecūq; simplex sibi ꝓpriū cognoscat̄ cognitiōe sibi ꝓpria vel equalēti: sicut videndo ignē cognoscit̄ q̄r ē ignis ⁊ q̄d ē ignis. ⁊ hoc si ignis in se cognosceret̄. s3 d̄ facto n̄ cognoscit̄ i se nisi accidēs ignis. tn̄ ipe calor: sic cognoscit̄ ⁊ q̄r ē ⁊ q̄d ē. ⁊ ita ē de oīb⁹ accidētib⁹: q̄ imediate termināt actū itelligēdi. s3 de aliis q̄ nō sic cognoscūt̄ ꝑus cognoscit̄ q̄r ē ꝙ q̄d ē: sic ꝑus cognoscat̄ ꝙ aliq̄d interponit̄ inter solē ⁊ lunā ꝙ cognoscat̄ q̄d interponit̄. Per h̄ dico ad .q. ꝙ nec diuina essentia nec diuina q̄dditas: nec aliq̄d intrinsecū deo: nec aliq̄d q̄d ē realit̄ de⁹ pōt h̄ cognosci a nobis: ita ꝙ nihil aliud a deo cōcurrat i rōne obiecti. Scđo dico ꝙ essentia diuina vel q̄dditas diuina pōt cognosci a nobis i aliquo cōceptu sibi ꝓpo cōposito tn̄: ⁊ hoc in conceptu cui⁹ ptes sūt abstrahibiles naturaliter a reb⁹. Tertio dico ꝙ ē cognoscibilis a nobis i cōceptu aliquo mō simplici ad placitū istituto ad significandū. ⁊ hoc in conceptu cōnotatiuo ⁊ negatiuo sibi ꝓpo. Primū p3. q̄r nihil pōt naturaliter cognosci in se nisi cognoscat̄ intuitiue. s3 de⁹ nō pōt cognosci a nobis intuitiue ex puris naturalib⁹. ⁊ cē. minor p3. maior p3 ꝓbo. q̄r nō est maior rō ꝙ vna res possit a nobis cognosci i se sine notitia intuitiua preuia ꝙ alia. s3 multe res nō sūt cognoscibiles nisi p̄euia notitia intuitiua. q̄r s̄m pħm cecus a natiuitate nō pōt habere scientiā de colorib⁹. nec pōt cognoscere colorē in se. q̄r non pōt cognoscere colorē intuitiue. g̊ nulla res pōt vlr cognosci nisi p̄cognoscat̄ intuitiue. et si creatura nō pōt cognosci in se nisi p̄cognoscat̄ intuitiue. multo magis nec de⁹. Scđm p3. q̄r sicut creatura pōt cognosci in cōceptu aliquo cōi simplici: ita pōt de⁹. q̄r aliter nullo mō eēt a nobis cognoscibilis. s3 qn̄ sūt cōia multa habentia aliq̄d idē cōtentū. oia illa cōia sil̄ accepta faciunt vnū ꝓpriū illi. q̄r ex quo sūt distincta cōia. op3 ꝙ aliq̄d cōtineat̄ sub singulo q̄d sub nullo alioꝝ cōtinet̄. g̊ oia illa cōia sil̄ accepta nulli alii possunt cōuenire. s3 multi sunt cōceptus simplices naturalr̄ abstrahibiles quorū quilibet est cōis deo ⁊ alicui alteri. g̊ omēs illi sil̄ accepti faciēt vnū conceptū ꝓpriū deo. ⁊ ita tn̄ possit cognosci ꝙ ille conceptus de aliquo verificatur. de⁹ in illo conceptu cognoscet̄. Verbi gratia. Ab entib⁹ pōt abstrahi cōceptus entis q̄ ē cōis deo ⁊ omnib⁹ aliis entib⁹. similiter pōt abstrahi cōceptus sapiētie q̄ est p̄cise cōis sapientie create ⁊ increate. similiter pōt abstrahi cōceptus bonitatis q̄ ē precise cōis bonitati diuine ⁊ create. ⁊ hoc p3 ꝙ bonitas distinguitur a sapientia. ⁊ oēs isti cōceptus sil̄ nō poterūt verificari nisi de solo deo. ex quo ꝑpositū. nulla sapientia creata est bonitas creata nec ecōuerso. ⁊ ita tn̄ possit cōcludi ꝙ aliq̄d ens est bonitas ⁊ sapiētia. ⁊ sic de aliis q̄ vocātur attributa. sequitur ꝙ deus isto modo cognoscitur in conceptu cōposito sibi ꝓprio. ⁊ hoc nō ē aliud nisi a creaturis abstrahere multos cōceptus cōmunes deo ⁊ creaturis. ⁊ cōcludere particulariter de vno conceptu simplici cōi sibi ⁊ aliis vnū cōceptū cōpositum deo proprium. sicut contingit abstrahere cōceptū entis. conceptū bonitatis. sapiētie ⁊ caritatis ⁊ sic de aliis. ⁊ cōtingit de ente particulariter sumpto concludere ꝙ est bonitas sapientia. dilectio. iusticia. ⁊ sic de aliis. ⁊ hoc est cognoscere deū in cōceptu cōi sibi ꝓprio. ⁊ tn̄ deus in se nō cognoscitur. q̄r aliquid aliud a deo hic cognoscitur. quia omēs termini istius ꝓpositionis. aliquod ens est sapiētia. iusticia. caritas. ⁊ sic de aliis. sunt quidā cōceptus quoꝝ nullus est realiter de⁹. ⁊ tn̄ oēs isti termini cognoscūt̄. g̊ aliq̄d aliud a deo ipis cognoscit̄. ex quo ipa ꝓpō cognoscit̄. Et sic ē de

E Ad questionem responsio auctoris

F Prima ꝓpō

Secunda

Tertia

Prima probatur

G Secunda probatur

ista ꝓpõe. ita est de oībus aliis nobis possibilibus. Tertio dico. ꝙ de⁹ pōt cognosci a nobis in cõceptu simplici cõnotatiuo ꝛ negatiuo sibi ꝓprio. ꝛ hoc nõ est aliud nisi cognoscere talē ꝯceptū simplicē de eo ꝛ particularit̄ sumpto. sicut pōt scire ꝙ aliqđ ens est simplicit̄ primū ꝙ aliqđ ens ē creatiuū vel cā pma. vel purus actus. vel ꝙ aliqđ ens est imortale. est incorruptibile. ingn̄abile. incausabile. ꝛ sic de aliis. ꝛ iste ꝯceptus est simplex. qui⁹ distincta significet: siue p̄ncipalit̄ siue scđario. hoc ē vel in recto vel in obliquo. de quo dictū est dist. p̄cedē ti. Sed cõtra p̄dicta sunt aliqua dubia. Primuz dubiū, q: nõ videt̄ ꝙ res possit cognosci ī alio. q: denominãs aliqđ totalit̄ extrinsecū alteri: nõ ꝓpt̄ hoc denoīat illud alterū. ergo ex hoc ꝙ ꝯceptus cognoscit̄: nõ sequit̄ ꝙ vera res cognoscat̄. Scđm dubiū est de ꝓbatiõe p̄me cõclusionis. q: nõ videt̄ ꝙ oīa notitia abstractiua rei in se presupponat notitiā intuitiuā eiusdē. Tū q: āgelus habuit notitiā abstractiuā qđditatiuā āte rerū ꝓductionē. ꝫ nec tūc. nec ante habuit notitiā intuitiuā earūdē ꝛc. Tū quia agn⁹ cognoscit inimicitiā lupi. ꝛ tñ nõ p se ꝫ p speciē alienā. ꝛ p ꝯñs nõ ītuitiue. Tū q: substātia a nobis cognoscit̄ in se. ꝛ tñ nõ ītuitiue. Tertiū dubiū est ꝙ videt̄ ꝙ q̄dditas possit ī se a nobis cognosci ꝛ aliq̄ nitūtur hoc ꝓbare. Primo sic. Quicūq; p aliqđ mediū pōt de aliquo cognosci aliqđ qđ ita est ꝓpriū sibi: ꝙ oī alii repugnat. si illud sit idē qđ ēentia ipi⁹: cognoscēdo illud cognoscit̄ essentia ipius in particulari. hʒ ꝙ ab alia eētia differt; ꝫ hoc ē possibile de đo. q: possum⁹ demõstratiue cognoscere vnitatē đei. ꝛ ꝙ ipossibile est eē plures đos ꝛ ꝙ est īfinite potētie. et possum⁹ scire ꝙ ꝫ oīa sunt idē qđ ipe. Itē ph's. ii. metha. arguit sic. Si fines eēnt infiniti: nullū esset agēs p itellectū. hec ꝯñā nõ valeret: nisi agēs p itellectū itēderet nõ solū primū finē: ꝫ oēs essentialr̄ ordinatos. ꝛ ita vltimū. ergo si non possit illud vltimū cognoscere qđ est; cū cognitio qđ finis proximi depēdeat ex cognitiõe ipius. nõ esset aliqđ ens agēs p itellectū qđ finē aliquē q̄dditatiue cognosceret. Itē ibidē, si cāe eēnt infinite: nihil esset cognoscibile. ꝛ ꝯsilem ꝯñam facit .i. phi. cõtra anaxagorā. Hec ꝯñā non valeret nisi ad cognitionē ꝑfectā cuiuscūq; oporteret cognoscere oēs causas. Itē ꝯmē. i. de aīa. cõmēto. viii. Si idee platonis eēnt separate a sensibus ꝛ cause earū. vt posuit plato nõ possem⁹ intelligere q̄ddas rerū sensibiliū: nisi postq̄ itelligeremus illas ideas. sicut est de aliis existētiis rerū existentiū in eis. s. de forma ꝛ materia hoc nõ esset, nisi ad cognitionē q̄dditatiuā rei requireret̄ cognitio oīm causarū. Itē esse est de ꝑse itellectu dei: sed nos cognoscimus esse inesse q̄dditati dei. et nõ possumus cognoscere cõpositionē nisi cognitis extremis. ergo possumus cognoscere q̄dditatē dei. Item. iiii. metha. ratio quā significat nomē est diffinitio: ꝫ diffinitio exprimit qđ est res. ergo iponēs nomē intelligit diffinitionē. ꝛ p ꝯñs quid est res. Itē. ii. de aīa. non pōt sciri đīa aliquoꝝ nisi cognoscat̄ vtrūq; extremū. ergo si sciā ꝙ deus nõ est creatura: scio qđ est deus. Aliter nõ distinguerē ipm a creatura. nisi p aliquā rõem particularē distinctā ab omī rõe creature cognoscerē eū. oīs aūt rõ ꝓpria dei dicit̄ ēentiā dei. Quartuz dubiū est, q̄a videt̄ ꝙ deus pōt cognosci in aliquo cõceptu simplici sibi ꝓprio q̄ nec sit ꝯnotatiuus nec negatiu⁹, sicut ꝙ deus est summū bonū, summū no est ꝯnotatiuū nec negatiuū. Quintū dubiū. q: nõ tñ concludimus ꝙ aliqđ ens est sapiētia. bonitas. vl' creatiuū. vel cā p̄ma. sed ꝙ deus est summū ēs. ens ꝑfectissimū. ergo est aliq̄s cõceptus de quo cõcludit̄ ens: vel cõceptus entis. ꝛ ille nõ pōt eē aliq̄s cõis ꝛ cõuertibilis cū ente. ergo erit aliq̄s inferior. ꝛ nõ cõpositus ergo simplex. Sextū dubiū est de substātia. an possit cognosci ī aliquo cõceptu cõposito ꝓprio sibi. Ad primuz istoꝝ dico ꝙ denoīatione extrinseca pōt dici aliqđ cognosci ex hoc ꝙ aliđ imediate cognoscat̄ qđ est ꝓpriū sibi. ꝛ habet stare ꝛ supponere pro eo. ꝛ no sequit̄ cõceptus nõ est deus. ergo p hoc ꝙ cõceptus cognoscit nõ cognoscit̄ deus nec mediate nec imediate. sed sequit̄ ꝙ ꝓpter hoc nõ cognoscit̄ imediate et in se. ꝫ in alio pt̄ bene cognosci. ꝛ hoc nõ est aliud. nisi ꝙ q̄a nõ possum⁹ deū in se cognoscere. vtimur p eo vno cõceptu ꝓprio. attribuēdo sibi q̄cq̄d pōt deo attribui. nõ pro se ꝫ pro deo. ꝛ illū ꝯceptū p̄dicamus nõ pro se ꝫ pro deo de oī illo de quo posset de⁹ ipe in se cognit⁹ p̄dicari. siue p̄dicatiõe ꝓpria: siue īpropria. nõ curo mõ. Ista rñsio ꝯfirmat̄ p ph'm. i. poste. Ubi vult ꝙ conclusio vno modo est p̄cognita. ꝛ alio modo ignota. q: precognoscit̄ in vl'i ꝓpõne. ꝛ hoc nõ est aliud q̄ p̄cognoscere vnā ꝓpositionē vl'em ex qua infert̄ ꝯclusio. ꝛ tñ nihil imediate terminat illū actū cognoscēdi: nisi illa ꝓpositio vl'is. dicit̄ tñ cõclusio q̄ nõ est illa vl'is cognosci in illa vl'i. q̄a sequit̄ ex illa vl'i. Ita potest dici in ꝓposito. ꝙ q̄uis nihil terminet actuz intelligēdi nisi vn⁹ ꝯceptus q̄ nõ est deus. q: tñ ille ꝯceptus est ꝓprius deo: ꝛ q̄cq̄d pōt p̄dicari de đo: p̄dicatur vere de illo ꝯceptu: q̄uis nõ pro se sed pro deo ideo dicit̄ deus cognosci illo ꝯceptu. ꝛ hec est intētio oīm scrõꝝ frequēter inuentiū ꝙ null⁹

Marginalia: D — Tertio probatur — Cõtra p̄dictā mouetur dubia — Primum — Scđm dubium — Probat̄ primo — Secundo — Tertio — Tertiū dubiū — Probat̄ primo — Secundo — Tertio — Quarto — Quinto — Sexto — Septimo — Quartū dubiū — Quintū dubium — Sextū dubium — Ad primū dubiū

in hac vita potest deū cognoscere. ⁊ hoc esset verum in se ita ꝙ nihil aliud cōcurrat in rōne obiecti respectu actus nr̄i cognoscēdi. Verūtn̄ si tenet opinio ꝙ ꝯceptus seu intētio aīe est ipamet intellectio tūc posset dici ꝙ deꝰ nō cognoscitur in se. qꝛ nō cognoscit cognitiōe ꝓpria. sꝫ cōi sibi ⁊ alijs. ⁊ ideo nō dr̄ in se cognosci. quia aliud concurrit in rōne obiecti. ⁊ tn̄ sm̄ istam opinionē immediate terminaret actū cognoscendi.

R Ad scdm dubiuꝫ

Ad scdm dubiū dico ꝙ nullus potest naturalr̄ cognoscere abstractiue aliquaꝫ rem in se. nisi p̄ cognoscat eandē intuitiue. qꝛ alit ita possꝫ abstractiue cecus natus cognoscere colores sicut q̄cūqꝫ alius. quod est falsuꝫ.

Ad p̄mā ꝓba.

Ad primā ꝓbationē dico ꝙ angelus si habuit notitiam q̄dditatū. hoc est conceptuū cōmuniū q̄dditatiuoꝝ ante ꝓductionē rerū. nō habuit talem notitiā ex puris naturalibus acquisitā. sed a deo infusam.

Ad scdam

Ad scdam ꝓbationē dico ꝙ agnus nō cognoscit talē inimicitiā sub speciebus sensatis nisi equiualēter. qꝛ scꝫ ita per notitiā sensibiliū exterioꝝ causat in appetitu sensitiuo ipius agni. appetitus fugiēdi lupuꝫ. sicut si per intellectū cognosceret inimicitia. causaret in appetitu intellectiuo actus nolēdi vel fugiendi vel aliq̄s correspōdens actui timoris i appetitu sensitiuo. Et hoc modo ponēda est estimatiua p equiualētiā. si bene ponatur. Nec enī esset cognitio taliū nō sensatoꝝ in brutis nō posset conijci nisi ex fuga vel tali actu cōsimili. qn̄ lupus videt. ergo si hꝫ posset saluari sine cognitōe alia a cognitōe sensibilium exterioꝝ pōt talis appetitus saluari. eo ꝙ diuersa sensibilia sensata hn̄t diuersos actus appetitiuos causare. ⁊ nō solū hoc. sed etiā in diuersis eadē sensibilia causant actus appetitiuos oppositos. g̊ frustra talis cognitio ponitur. Cōfirmat. qꝛ si per potentiā diuinā ouis haberet oia accidētia cōsimilia exteriora sensibilia accidētibus sensibilibꝰ exterioribꝰ ipiꝰ lupi. ⁊ retineret oia alia accidēna eadem. hoc posito. agnus ita fugeret matrē sicut luptum. Tūc quero a quo causaret ille actus appetitꝰ fugiēdi: nō ab inimicitia. qꝛ nulla est ibi ⁊ non ens nullius potest esse causa. g̊ causat a cognitione sensibiliū exterioꝝ. ergo eadē rōne sensibilia exteriora ipsius lupi immediate poterūt causare taleꝫ actū in appetitu sensitiuo agni. Si dicat ꝙ illa accidētia causant immediate vnā cognitionē respcū inimicitie. ita respectu matris quādo habet cōsimilia accidētia. sicut respectu lupi. Contra qua rōne possent causare notitiā respectu inimicitie eadē rōne possent causare actū appetitiuū immediate. Et hoc cōfirmat. qꝛ nullius cognitio p̄suppo nitur actui appetitiuo. nisi illiꝰ qđ deberet determinare actū appetēdi. sed inimicitia illo posito nō terminat actū appetitiuū. qꝛ nulla est. sꝫ simplicit illa accidētia exteriora q̄ sentit. ergo cognitio inimicitie non p̄supponit. Preterea. nulla notitia sensitiua pōt causare notitiā alicuiꝰ pure intelligibilis. sed possibile est ꝙ talis inimicitia sit purū intelligibile. si tn̄ possit esse aliq̄d. g̊ notitia illius nō poterit causari a notitia sensitiua brutali. Preterea. inimicitia lupi nō dicit aliq̄d absolutū nisi actū appetēdi nocere. vel potentiā vel naturā in potētia ad talē actū appetēdi siue actiue siue passiue. sed nō videt ꝙ tale absolutū possit cognosci a bruto. Si aūt inimicitia dicat respectū. nō videt ꝙ brutū respectus apprehēdat cū vix itellectus eos capere possit.

Ad tertiam

Ad aliā ꝓbationeꝫ dico ꝙ nulla substātia corporea exterior pōt a nobis in se naturalit cognosci. q̄cq̄d sit de aīa intellectiua vel quacūqꝫ substātia q̄ est de eēntia cognoscētis.

Z Ad tertiū du

Ad tertiū dubiū dico. ꝙ nec q̄dditas diuina nec essentia diuina. nec aliq̄d qđ est intrinsecū deo. pōt a nobis cognosci in se ⁊ in ꝑticulari. ita scꝫ ꝙ nihil aliud cōcurrat in rōe obiecti. nec debꝫ hoc plus negari a deo vel a voluntate diuina. vel sapiētia. vel a quocūqꝫ alio. ꝙ a q̄dditate diuina vel eēntia. et iō nihil intrinsecū deo: siue vocet attributū: siue ꝑfectio simplicit: siue quocūqꝫ nomie: poterit plus cognosci ꝙ essentia diuina vel q̄dditas diuina.

Ad primā ꝓbationem

Ad primā ꝓbationē dico ꝙ nec vnitatē dei nec ꝑmitatē nec infinitā potētiā. nec bonitatē nec ꝑfectionē diuinā possumus in se cognoscere. sed illa que imediate cognoscimꝰ sunt aliqui cōceptus qui nō sūt deus realiter quibus tn̄ vtimur in ꝓpositionibꝰ pro deo. vel cognoscimus cognitiōe cōi plura ꝙ deū. et iō illa entitas que est deus vel potētia: vel perfectio simplicit que est deus nō pōt a nobis cognosci in se. Si dicat nos demōstramus vnitatē de deo ⁊ ꝑfectiōeꝫ simplicit: sed nō demōstramus nisi cognoscimus q̄d demōstramꝰ. ergo cognoscimꝰ vnitatē dei ꝑfectioneꝫ simplr ⁊ hmōi. Dico ꝙ si ista supponat personaliter. assumptū est simplr fl̄m. qꝛ illā vnitatē q̄ deus est nō demōstramus nec illā ꝑfectionē simplr que deus est demōstramus. Si aūt supponat simplr. Assumptū est verū. qꝛ istos ꝯceptus q̄ nō sunt deus ꝙuis stent pro deo demōstramꝰ de aliquo ꝯceptu. ⁊ ideo istos ꝯceptus in se cognoscimꝰ. vel ipis cognoscimꝰ deū ⁊ alia. sꝫ nō ipm deū in se. sꝫ tn̄ in istis ꝯceptibus q̄ eū supponūt ꝓ ipo deo in se ꝙuis ipꝫ in se nō cognoscamꝰ.

N Ad scdam

Ad scdm dico ꝙ peccat multiplr. ꝑmo ꝑ fallaciā equocatōis. qꝛ cognoscere aliq̄d q̄d

est vel quidditatiue pōt intelligi dupl'r. Vel φ ipa q̊dditas rei vel aliq̄ pars q̊dditatis cognoscat' in se. ꝛ sic nō est possibile deū cognoscere q̊dditatiue. Vel φ aliq̊s ꝯceptus quidditatiuus cognoscitur. ꝛ sic pōt deus cognosci a nobis q̊d est ꝛ q̊dditatiue. Scdo peccat q꞉ accipit φ finis primus nō pōt cognosci q̊dditatiue. nisi cognoscatur finis vltim⁹ q̊dditatiue. ꝛ ista est simpl'r falsa. q꞉ q̊libet res pōt cognosci q̊dditatiue nulla alia re extrīseca cognita nec q̊dditatiue. nec aliquo modo. tm̄ q̄n agens p intellectū agit cognoscit finē vltimū nō semp illū finē vltimū q̊ deus est. sed qui est ꝯstitutus a volūtate siue ꝑm rectā rōnem siue ꝯ rectā rōem.

O Ad tertium. Ad aliud dico φ ad ꝑfectā notitiā incōpletā. nō requirit' notitia oim cāuz nisi intrinsecarū. tm̄ ad notitiā completā de re ꝑfectā bene requirit' notitia oim causarū. q̊r aūt hoc sit intelligēdā patebit alias.

P Ad quartum. Ad cōmē. dico φ loquit' ꝯ platonē q̊ posuit ydeas rerū sensibiliū. ꝛ iō cū nihil possit ꝑfecte cogsci. nisi cognito aliquo q̊d est de sua q̊dditate. iō oporteret cognoscere illas q̊dditates siue ideas. cause aūt extrinsece scꝫ efficiēs ꝛ finis non sunt de q̊dditate causatoꝝ. ꝛ iō nihil ad ꝓpositum.

Q Ad quintum. Ad aliud dico φ nō plus cognoscimus esse dei φ q̊dditatē dei. Vnde sicut scim⁹ istā ꝓpōnē deus est. ita scimus istā deus est eēntia vel deus est q̊dditas. ꝛ ita cognoscim⁹ t'minos vnius ꝓpōnis sicut alteri⁹. ꝛ ꝓpter hoc nō pl⁹ cognoscimus esse dei φ eēntiā dei. Vn̄ est aduertendū φ q̄n dicim⁹ deus est. ibi nō accipit' ipꝫ esse diuinū. s vn⁹ ꝯceptus siue sit sincathegoreumaticus siue cathegoreumatic⁹ q̊ modo suo hꝫ supponere ꝓ esse diuino. ꝟ est ꝓ diuina eēntia.

R Ad sextum. Ad aliud dico φ nō ois diffinitio exꝑmit q̊d est res. q꞉ ꝑm phm. ij. poste. ꝛc. Diffinitio quedā indicat q̊d rei. ꝛ quedā q̊d nois. tūc dico φ imponēs nomē hꝫ q̊d nois ꝛ cogscit illud cui imponit nomē. nō in se s in aliquo conceptu.

S Ad septimum. Ad aliud φ nō pōt sciri dr̄na aliquorū nisi sciat' vtrūq꞉ extremū vel i se vel in ꝯceptu sibi ꝓprio. ꝛ ideo tā deus φ creatura scit' in cōceptu ꝓprio sibi. Et ideo q̄n scio φ deus nō est creatura cognosco deū i ꝯceptu. ꝛ illū ꝯceptū cognosco in se ꝛ imediate. ꝛ ipo cognosco deū

T Ad quartum du. Ad quartū dubiū dico. φ summū dicit ꝯceptū connotatiuū vel negatiuū ꝛ equiualēter dicit vtrunq꞉. q꞉ summū est aliq̊d q̊d est nobilius oi alio. vel q̊d nō hꝫ nobilius ea.

U Ad quintum. Ad q̊ntū dico φ sicut de ente particulariter sumpto possunt cōcludi multi ꝯceptus ꝯpositi ꝓprij. ita de aliquibus ꝯcepcibus pn̄t ꝯcludi alij ꝯceptus cōpositi. in p̄mo ꝯcluso cōcludet' cōceptus cōpositus vel ꝯceptus cōnotatiu⁹ vel negatiu⁹ de ente particularit' sumpto sicut scito primo φ aliq̊d ens est nobilissimū ens. postea de ēte nobilissimo ꝯcludit' φ est intelligēs ꝛ volens intellectōe ꝛ volitōe que nō sunt nisi ipa diuina eēntia. ꝛ sic de alijs.

X Ad sextum. Ad sextū pōt dici φ sba nō pōt cognosci a nobis in aliquo ꝯceptu cōposito ꝓprio substācijs. ita φ q̊libet illoꝝ parcialiū ꝯceptuū sit natural'r abstrahibilis ab inferioribus suis. Et rō est. q̊a nō videt' φ aliq̊s cōceptus sit cōis substātie ꝛ alijs. q̊n sit cōmunis oibus alijs. nisi forte aliq̊s contentus p se sub ꝯceptu entis. ꝛ hoc verū est de ꝯceptu cōposito cōi oibus substātijs. q̊licq̊d sit de cōceptu cōi precise vt contēto sub gn̄e gn̄alissimo substātia. ꝛ ideo substātia cognoscit' in conceptibus connotatiuis ꝛ negatiuis. sicut in talibus. ens p se subsistēs. ens nō in alio. ens q̊d ē subiectū oim accidētiū ꝛ sic de alijs.

Y Ad primum principale. Ad primū p̄ncipale dico. φ illud q̊d simpl'r cognoscitur in se. aut total'r cognoscit' aut total'r ignoratur. q꞉ nihil pōt illius latere q̄n totū lateat. sed sicut dictū est. deus nō cognoscit' in se. Verūtm̄ de simplici pōt aliq̊d ꝑdicatū conueniēs sibi cognosci sibi cōuenire. hoc est conceptui cōi particulariter sumpto ꝛ aliud ignorari. ꝛ ita est in ꝓposito.

Z Ad secundum. Ad aliud dico φ illud argumentū ꝓbaret φ deus posset a nob intuitiue videri. Ideo dico φ hoc est verū de natural'r visibili a potētia q̊ nata est q̊libet illorū videre. ꝛ alia q̊ ad vidēda requirūt'. sic lumina eiusdē rationis.

Questio tertia.

A Questio III

Trū de deo possimus hr̄e pl'es ꝯcept⁹ q̊dditatiuos

Q nō. quia eiusdē rei simplicis non pn̄t esse plures ꝯceptus q̊dditatiui. sed deus est res simplicissima. ḡ ꝛc. mior pꝫ. Maiorē ꝓbo. q꞉ cōceptus est similitudo rei. s eiusdē rei simplicis nō pn̄t esse multe silitudines. ḡ ꝛc. Ad oppositū. ois ꝯceptus indicās sbam dei est simpl'r q̊dditatiuus. s ꝑm augustinū. xv. de trini. deus d꞉ sapiēs. bonus iust⁹. ꝑm substantiā. sicut d꞉ spūs ꝑm substantiā. ḡ oēs isti ꝯceptus sunt q̊dditatiui.

B Opinio prima. Ad questionez videt' eē opinio φ de deo nō pōt hr̄i nisi vnus ꝯceptus q̊dditatiuus. ꝛ alij cōceptus sunt denoiatiui

Probatio opi. hoc potest ꝑsuaderi. Quia oē cōe ad multa si ꝑdicat' de vno denoiatiue ꝑdicabitur de reliquo denoiatiue. sed sapiēs est vnum cōe ad deū ꝛ creaturā. et predicat' de creatura denoiatiue ḡ ꝛ de deo

Contra opi. Sed ista opinio nō est vera. cui⁹ rō est. q꞉ ois ꝯcept⁹ n̄ ꝯnotatiuus est q̊dditatiuus respectu illoꝝ a quib⁹ immediate abstrahit'. sed ꝯceptus sapiētie immediate abstrahit' a deitate ꝛ a sapia creata. ḡ est q̊ddi

tatiuus respectu vtriusq;. maior est manifesta
q2 nõ est maior rõ q sit q̃dditatiuus respectu
vnius q̄ respectu alterius. Minor etiã pbat.
q2 sapia dicit conceptũ cõem deo 7 creaturis.
g̃ immediate abstrahit ab aliquo alio q̄ a cre

Conclusio pma

atura. 7 nõ nisi a deo. g̃ 7c. Jdeo dico q respe
ctu dei possint esse plẽs cõceptus q̃dditatiui
non tamen erunt plures pceptus q̃dditatiui.
pertibiles. Primũ dico q oĩs ille cõcept⁹ est
q̃dditatiuus respectu alicuius q̄ pmo suppõit
p ipsa q̃dditate. 7 nõ p aliquo alio subiecto vl
denoiato ab illa q̃dditate. sed in ista deus est
sapia. supponit sapia p ipsa deitate que nõ est
subiectũ. nec quocũq; modo denoiatur ab ali-
quo pncipalr significato p sapiam. g̃ 7c. quia
omnis pceptus qui pcise exp̃mit illud idez qd
exp̃mit alius pceptus q̃dditatiuus. et nõ di-
uerso modo grãmaticali vel logicali est conce
tus q̃dditatiuus. q2 nõ est maior rõ q iste cõce
ceptus sit q̃dditatiuus q̄ ille. sed pcept⁹ sapie
a parte dei pcise exp̃mit illud quod exp̃mit cõ
ceptus entis. 7 nõ hz diuersum modũ grãma-
ticalẽ nec logicalẽ patet inductiue. ergo vtq;
istoꝝ est q̃dditatiuus. vel neuter. 7 nõ neuter.
patet. g̃ vterq;. Scd̃m patet q2 illi cõceptus
qui pcise idem exprimũt q̄tum ad quodlibet
contentũ. 7 sub eodẽ modo grãmaticali et lo-
gicali sunt eiusdẽ rõnis. sed q̃dditatiui pcept⁹
pertibiles si ponant. idem exp̃mũt q̄tum ad
omne contentũ. 7 cũ eodẽ modo grãmaticali.
7 logicali. q2 sunt q̃dditatiui. g̃ sunt pceptus
eiusdẽ rõnis. 7 p pñs sunt vnus pceptus. Jsta
pcedit d̃ pceptibus respectu rei simplicis cu-
iusmodi est deus. q2 de re composita pter di-
uersitatẽ partiũ possunt formari diuersi cõce-
ceptus cõuertibiles. q̄ erũt q̃dditatiui respe-
ctu partiũ 7 aliquo modo q̃dditatiui respectu
totius p q̄to pdicabunt de toto p se pmo mõ.

D

Primũ dubiũ

Sed hic sunt aliqua dubia. Primũ. qs istoꝝ
conceptuũ q̃dditatiuoꝝ sit simplicior 7 per-
fectior. Utrum scz cõceptus entis vel aliquis

Scd̃m dubiũ

alius. Scd̃m dubiũ est q videt q possint eẽ
plures cõceptus q̃dditatiui conuertibiles re-

Probat pmo

spectu dei 7 simplices. Quia cõceptus veri
boni 7 entis sũt cõuertibiles 7 sunt simplices

Scd̃o

et q̃dditatiui respectu dei. g̃ 7c. Preterea quẽ
cũq; ordinẽ realẽ haberẽt aliqua si essent disti
cta realiter. eundẽ habẽt vbi distinguunt rõe
sed si essentia diuina 7 intellectus diuinus et
bonitas diuina distinguerent realiter. istoꝝ
essent distincti cõceptus ordinati 7 essent cõ-
uertibiles. ergo vbi ista distinguunt ratione
habebũt consimilẽ distinctionẽ 7 consimilem

E

Ad primũ dubiũ
Rũsio scoti

ordinẽ. 7 tñ erũt simplices 7 pertibiles 7 q̃d
ditatiui p dicta. Ad primũ istoꝝ d̃r q pcept⁹
pfectior simul 7 simplicior nobis possibilis est
cõceptus entis infiniti. Jlle eñ est simplicior
q̄ pceptus entis boni. entis veri. vel aliquoꝝ
similiũ. q2 infinitũ nõ est quasi attributuz vel
passio entis. siue eius de quo d̃r. s3 dicit moduz
intrinsecũ illius entis. ita q cũ dico infinituz
ens nõ habeo pceptũ quasi p accidẽs ex subie
cto 7 passione. sed pceptũ p se subiecti in cer-
to gradu pfectiõis scilz infinitatis. sic albedo
intẽsa nõ dicit conceptũ p accidẽs sicut albe-
do visibilis. immo intensio dicit gradũ intrin
secũ albedinis in se. ita pz simplicitas hui⁹ cõ-

Probatio pme

ceptus entis infiniti. Probat pfectio huius
pceptus multiplr. tñ q2 ille pceptus inter oẽs

Scd̃o

a nobis pceptibiles v̄tualr plura includit. Si
cut eñ ens includit v̄tualr verum 7 bonũ in se
ita ens infinitũ includit verũ infinitũ. bonuz
infinitũ. 7 oẽm pfectionẽ simplr sub rõne infi

Tertia

niti. Tum q2 demõstratõe q2. vltimo pcludit
eẽ de ente infinito. illa aũt sunt pfectiora que
vltimo cognoscunt demõstratõe q2 ex creatu-
ris. q2 pter eoꝝ remotionẽ a creaturis difficil-

E

Contra dic. sco

limũ est ea ex creaturis pcludere. Cõtra istũ
modũ dicẽdi ostendo q pceptus entis infini-
ti nõ sit formalr in se pfectior pceptus oĩ cõce
ptu possibili haberi de deo. q2 nullus pceptus
negatiuus est formalr pfectior pceptu positi-
uo sed pceptus entis infiniti est includẽs vl-
tra pceptũ entis aliq̃d negatiuũ. g̃ 7c. Maior
patet. Minor pbat. q2 iste pceptus ens infi-
nitũ est cpositus. q2 si esset simplex cũ sit q̃ddi
tatiuus. et quo pceptus entis est q̃dditatiu⁹:
aliq̃s pceptus simplex q̃dditatiuus eẽt cõuer
tibilis cũ deo. quod isti negãt g̃ nõ est simplex
g̃ est composit⁹. Tũc quero de scd̃o conceptu
partiali. aut est pceptus negatiu⁹. aut positi-
uus. si negatiu⁹ hr̃ ppositũ. si positiu⁹. 7 nõ est
cõceptus cpositus. pz inductiue. q2 nõ possũt
dari pceptus partiales ex quib⁹ cponat. g̃ est
simplex. 7 est pertibilis certũ est cũ deo. quia
nihil aliud a deo est infinitũ. g̃ aliq̃s pceptus
simplex pprius deo 7 positiu⁹ eẽt nobis possi-
bilis. quod ipi negant. Pretea si ens infini-
tum dicit pceptũ pfectiorẽ q̄ ens summũ. vel
ens summũ bonũ. aut hoc ẽ rõe entis. 7 hoc nõ est
possibile. q2 idẽ est vtrobiq;. aut rõne infiniti.
et hoc nõ. q2 nõ dicit nisi negationẽ. Pretea
q dicit q est pceptus simplicior nõ est veruz.
q2 cõceptus cpositus ex pceptu positiuo 7 ne
gatiuo nõ est simplicior conceptu cõposito ex
duobus positiuis. sed iste cponit ex conceptu
positiuo 7 negatiuo. g̃ 7c. Preterea q dicit q
infinitũ nõ est quasi passio nec attributuz dei.
sicut bonũ verũ 7c. Contra. q2 oẽ qd demon
strat de aliquo quod nõ pdicat de eo pmo mo

do dicendi p se. est passio illius. sed infinitum est hmōi respectu dei. qꝛ nihil negatiuum vel includens negationē pdicaꝛ de positiuo p se pmo modo. ergo infinitū est passio illius. ergo infinitum est passio dei. sicut eē immortale incorruptibile ⁊ hmōi. Ex isto patet ꝙ infinitū non dicit gradū intrinsecū p se ⁊ pmo. sed magis ex eōsequēti. Ideo pōt dici ꝙ inter cōceptus qdditatiuos dei simplices. ponēdo ꝙ cōceptus pfectior sit aliquo modo pfectior sceptu magis cōi. sicut ille cōceptus qui est pcise cōis deo ⁊ maxime pfectioni. ⁊ minus cōis vel eque cōis cū minimo cōi ē pfectior formalr. illo mō quo est maior pfectio vel minor inter cōceptus. tn̄ inter sceptus nō qdditatiuos pprios. ille qui componiꝛ ex cōceptu entis ⁊ tali cōceptu perfectissimo simplici. vl ex scdo cōceptu minus cōi pfectiori erit pfectior. tn̄ totalis cōpositus ex oibus erit p fectissimus. sed inter cōceptus nō qdditatiuos. totalr saltē cōceptus entꝛ infiniti expssius significat maximā pfectionem esse deo.

G
Ad pbationē pri. scoti

Ad primā rōem aliorum dico ꝙ conceptus entis infiniti nō est simplicior. Et qn̄ dr ꝙ infinitū nō est attributū nec passio eius de quo dr. Dico ꝙ est passio nō illud quod est infinitum. qꝛ illud est diuina essentia. ꝫ iste conceptus infinitū est passio ⁊ demōstrabiꝛ de deo. sm sic ponētes. quis nō sm veritatē nisi forte a posteriori.

Ad scdm

Ad aliud ꝙ nō cōcludit illo modo quo isti imagināꝛ. sed bene infert ista ⁊ formalius vel eminētius quo ad nos. ꝫ ex hoc nō sequiꝛ ꝙ sit pfectior.

Ad tertium

Ad tertiā ꝙ nō oia illa que cōcludunꝛ de aliquo demōstratiōe qꝛ sunt pfectiora. quia negatōes aliqn̄ posterius scludunꝛ.

H
Ad scdz dubium

Ad scdm dubiū dico. ꝙ eiusdē rei pnt esse plures cōceptus simplices denoiatiui. et hoc ppter diuersitatē cōnotatorum. sed quidditatiui simplices nō possunt eē plures.

Ad primū pbationem

Ad pbationē dico ꝙ quicqd sit de vero. donū dupliciter accipiꝛ. Uno modo sm ꝙ est connotatiuum. Alio modo sm ꝙ est pfectio scda. vel aliqua res spālis distincta cōtra sapiam. et isto modo nō est cōceptus qdditatiuus dei. Primo modo potest esse cōceptus qdditatiuus respectu dei. Ita est de sapia ⁊ dilectōe. ꝙ a sapientia creata ⁊ a deitate potest abstrahi vnus cōceptus pdicabilis in quid de vtraqꝫ. ⁊ erit cōceptus qdditatiuus. Silr a dilectōe creata ⁊ a deitate potest abstrahi vn⁹ alius cōceptus ⁊ erit pdicabilis in quid de vtraqꝫ. ⁊ ita eiusdē rei ppter diuersitatē rerū extrinsecarū possūt esse plures cōceptus qdditatiui ⁊ simplices. ꝫ nō erunt cōuertibiles. qꝛ semp aliqd continetꝛ sub vno quod nō sub alio.

I
Ad scdm

Ad scdm argumentum ppter idem concediꝛ ꝙ de codē possunt esse plures cōceptus. sed vnus erit qdditatiuus et ceteri denoiatiui. Unde dr sic. ꝙ de deo possunt eē plures sceptus. ⁊ ꝙ illis pōt corridere vna res q potest vrtualr cōtinere tales plēs cōceptus. ⁊ p ꝯns de ipa p intellectū actualiꝛ possunt explicari. Et si dicaꝛ ꝙ vna res habꝫ vnū conceptū adequatū. cōcedo vnū sceptuz qdditatiuū qui est ei oino idem sm se sed pter hūc pōt vrtualiter cōtinere cōceptus plēs ōsi denoiatiuos sicut ipa essentia ex natura rei vrtualr stinet plures vel multas ppetates cōsequētes ipam. si possent distingui realr ab ipsa. ita eēntia ista potest vrtualr stinere plures sceptus quasi denoiatiuos qui possunt ab intellectu distingui a cōceptu qdditatiuo ⁊ hoc pcipue si illi cōceptus sint tn̄ distincti sm relatōes rōnis mutuo se respicientes.

K

Ex istis verbis patet ꝙ iste cōcedit ꝙ de deo pnt eē plēs cōceptus. scꝫ cōceptus qdditatiuus ⁊ plures denoiatiui. etiā posito ꝙ in deo nulla eēt distinctio ex natura rei corrndēs illis distinctis sceptibus. qꝛ dicit ꝙ distinguerentꝛ p relatōes rōnis mutuo se respicientes. Uñ imediate subdit inuēs pꝛ istū modū aliū modū distiguēdi tales cōceptus. scꝫ p distinctōez ex natura rei corrndentē. quā ponit inter diuina attributa dicēs sic. Forte tn̄ posset poni aliq distinctio maior illorum cōceptuū ꝙ per relatōes rōnis mutuas. ⁊ adhuc possēt vrtualr cōtineri in illa essentia et per intellectū actualr explicari. Sꝫ dꝫ ħ alias sicut ipemet pmittit dicēꝛ in qone de attributis.

L

Ex quo pꝫ sm eū ꝙ eiusdē rei simplicis pnt esse distincti cōceptus scꝫ qdditatiuus ⁊ denominatiu⁹. ⁊ sine oi distinctiōe a pte rei. ⁊ p distinctōem formalē a parte rei. ⁊ sine reali distinctione.

M

Patet etiā ꝙ vult ponere ꝙ isti cōceptus erunt cōuertibiles sine distinctōne reali extrinseca correspōdēte. tn̄ qꝛ ponit ꝙ scept⁹ qdditatiuus adeqtus est tn̄ vnus nō sic denominatiui. sed certe sicut declaratū est cōcept⁹ qdditatiui nō suertibiles pnt esse plures etiā sm eū. ergo intelligit de cōuertibilibus. Silr rō sua pbat ꝙ tales cōcept⁹ cōuertibiles sine distinctiōe extrinseca possunt esse plures. si eniꝫ ista distinguerenꝛ realr natura immaterialis pfecta. intellectus pfectus. actus intelligēdi. obiectū primariū. de istis possent formari sceptus plures ⁊ cōuertibiles. ⁊ sine distinctōne extrinseca corrndēte. ergo codē modo p rōnez suā. vbi ista distinguunꝛ sola rōne. possent formari plures cōceptus ⁊ cōuertibiles. etiam sine distinctōe extrinseca corrndente. Similiꝛ dicit ꝙ tales plures cōcept⁹ pnt explicari precipue si sint distincti p relatiōes rōnis mutuo se respicientes. ꝫ si requirerēt aliquā distinctio

neni extrinsecā.nō distinguerent̄ p relatōnes
rōnis mutuo se respicientes.sed p relatōnes rō
nis illa extrīseca respicientes ꝭm eū.Et ita prꝫ
ꝙ nō intelligit de talibus.esse creatiuum.esse
beatificatiuū.esse gubernatiuū. ꝛ sic de alijs.
quia isti sunt plures ꝛ denoīatiui ꝛ cōuertibi-
les.sed ꝭm istū nō distinguunt̄ nisi ꝭm relatio
nes rōnis ad diuersas creaturas.sicut dr̄ crea-
tiuus inq̄tum pōt oīm creaturā de nihilo pro
ducere. beatificatiuus in quātū potest nature
intellectuali dare vitā eternā.ꝛ sic de alijs im
portantibus ꝭm eū tm̄ respectuꝫ rōnis Sed
istud nō est verū.ꝙ cū de eadē re simplicr̄ sine
omni distinctōe intrinseca ꝛ extrinseca habe-
ant̄ plures cōceptus.quoꝝ vnus sit q̄dditati-
uus ꝛ alius denoīatiuꝰ est impossibile.ꝗ sicut
dictū est ꝯceptus est aliq̄d tale i eē obiectiuo
intelligibili q̄le est ipa res extra. ita ꝙ si possꝫ
ꝓduci realr̄ sicut pōt fingi intellectualr̄ esset
realr̄ silr̄ rei singulari ꝓus note. ꝭ impossibile
est a pte rei respectu rei simplicis.inuenire duo
silia vni rei. ita ꝙ neutrū sit silr̄ nec possit esse
simile nisi illi rei vel alteri similiū.qn eq̄lr̄ vnū
illoꝝ sit silr̄ illi rei sicut alterū.Uerbi grā si b.
et c.ꝑcise possunt eē silia ipi a.qd̄ est simplicr̄
simplex sine oī distinctōe partiū eiusdē rōnis
et alterius rōnis. ꝛ sine omni distinctōe a pte
rei. ncēe est ꝙ vtrūqꝫ illoꝝ essentialr̄ assimilet̄
ipi.ꝛ hoc si vtrūqꝫ illoꝝ sit eq̄ simplex.ḡ eodēꝫ
modo est de ꝯceptibus.ꝙ si sint duo cōceptus
simplr̄ simplices.ꝛ sint vniꝰ ꝛ simplicꝭ sine omī
distinctōe correspōdente.ncēe est ꝙ vterqꝫ illorū
eque assimilet̄ sibi.ꝛ p ꝯn̄s si vnꝰ sit q̄dditati-
uus ꝛ reliquus. Nec est maior rō de vno q̄ de
alio. Preterea qn̄ tota q̄dditas rei ꝛ nihil ex
tra q̄dditatē rei exprimit̄ p aliquē conceptuꝫ
simplr̄ absolutū q̄ nec est cōnotatiuus nec re-
spectiuus nec negatiuꝰ.tūc ille ꝯceptꝰ est q̄d-
ditatiuus. ꝗ nihil plus requirit̄ ad h̄ ꝙ aliq̄s
ꝯceptus sit q̄dditatiuus.ꝭ sic est in ꝓposito p
positū.ḡ ꝛc. Si dicat̄ ꝙ respicit idēꝫ.ꝭ alio
modo. Cōtra quero de illo modo.nō potest eē
a parte rei.ꝗ tūc a parte rei eēt aliqua nōidē-
titas.ḡ est tm̄ in intellectu.ꝛ tūc nō erit nisi q̄
dam cōceptus.Et quero de illo sicut prius.et
erit ꝓcessus in infinitū.vel dabit̄ ꝙ ille conce
ptus sit q̄dditatiuus.ꝛ p ꝯn̄s nō facit aliū cō-
ceptū nō q̄dditatiuū. Dico ḡ ad rōnē ꝙ posi-
to ꝙ maior esset vera.ꝛ ꝙ talia distinguerent̄
Dico ꝙ impossibile est hr̄e tales cōceptus cō-
uertibiles nō cōnotatiuos distinctoꝝ.et ideo
nulla erit distinctio rōnis.sicut nec ē distictio
ex natura rei.ꝛ ita nullus ordo rōnis.Et si di-
cat̄ ꝙ bonitas diuina ꝭm cōceptū distinguit̄
a scientia diuina.Silr̄ hic sunt distincti cōce-
ptus intellectꝰ diuinus ꝛ volūtas diuīa. Dico
ꝙ hic sunt distincti cōceptus ꝓpter distictio-
nem cōceptuū partialiū.qui vel sunt oīs q̄d-
ditatiui ꝛ eis correspōdēt res alique distincte.vl̄
sunt cōnotatiui cōnotātes res distinctas. Un̄
dicēdo intellectꝰ diuinꝰ ꝛ voluntas diuina.isti
cōceptus totales sunt cōuertibiles ꝛ cōuenien
tes deo.ꝛ tn̄ isti cōceptus partiales intellectꝰ
et volūtas. vel habēt aliqua distincta cōtēta
ꝭm ponētes potētias anime distingui realr̄.
vel cōnotant res distinctas. puta actū intelli
gendi ꝛ actū volendi ꝭm vnā opinionē q̄ pōit
ꝙ nulla est talis distinctio.nec rei nec ratōis.
puta in aīa ipsis actibus distinctis. sicut post
ostendet̄. Ad argumētū ꝓme opiniōis dico
ꝙ cōmune ad multa potest ꝑdicari vel in con
creto vl̄ in abstracto.si in abstracto.ꝑdicabit̄
de quolibet q̄dditatiue.ꝛ ideo sapia ꝑdicatur
in quid.ꝛ de sapia increata ꝛ d̄ creata. Si aūt
ꝑdicet̄ in ꝯcreto poterit ꝑdicari de vno in q̄d
et de alio denoīatiue. lꝫ ex forma ꝑdicandi nō
sequat̄ ipm ꝑdicari in q̄d de quocūqꝫ. Quare
aūt ꝑdicat̄ de vno in quid ꝛ de alio denomina
tiue. Ratio est ꝗ vnū cōtētū habet aliquod
subiectū natū ab ipo denoīari. Ab alio autem
cōtēto nō est natū aliq̄d denoīari. Et ideo qn̄
ꝑdicat̄ de vno ꝑdicat̄ denoīatiue.ꝛ de alio in
quid. Ad ꝓncipale patet ꝙ eiusdē rei possūt
esse plures silitudines. vna impfecta ꝛ cōmu
nis alicui cui ꝓpria silitudo nō ē cōmunis. Ad
argumentū in oppositū.ꝗ aut ibi ita exprimit
cōceptus cōnotatiuos dei.sicut absolutos. iō
dico ꝙ omnia dicunt̄ ꝭm substantiā. quia ipa
substātia dei est illud de quo immediate ꝛ pri-
mo dicuntur

Questio quarta.

V ppositio ꝙ de-
us sit aliquo modo a nobis cogno
scibilis.Queri. Utrū deū esse sit
p se notū.ꝛ naturalr̄ notū. Qꝫ sic.
quia ꝓpositio necessaria in qua ꝑdicat̄ idē de
se est p se nota.sed in ista.deitas est ꝑdicat̄ idē
de se.ꝗ esse dei ꝛ deitas in nullo distinguunt̄.
ḡ ꝛc. Ad oppositū.ꝓpō dubitabilis nō est p
nota.sed hec deus est :ē hmōi.ḡ ꝛc. In ista q̄
stiōe cōiter tenet̄ ꝙ deū eē nō ē p se notū.Unꝰ
tn̄ subtilis hoc declarat assignādo ꝓmo rōem
ꝓpōnis p se note. ꝗ illa nō excludit notitiam
terminoꝝ. sed excludit notitiā alterius ꝟitat̄
complexe in rōne cause. ita ꝙ soli termini illi-
us ꝓpōnis sufficiūt ad notitiā euidentē illius
ꝓpōnis. Uerūtn̄ dr̄ esse intelligendū ꝙ alius
terminus est diffinitio ꝛ alius diffinitū. quod
sufficiēter ꝓbat p duas rōnes. ex q̄bus infert̄
ꝙ ꝓpō nō est p se nota de quidditate confuse

D
Ad argumentum prime opi.

P
Ad argumentum principale

A
Questio IIII

B
Resolutio questionis

Cõcepta que nõ est nota nisi eadẽ p diffinitio-nem distincte cõcipiatur. (Cõtra scotum) Et ex his rñdet ad q̃-stionẽ dicẽdo q̧ ppõ illa est p se nota. q̃ cõiugit ista extrema. esse et eẽntiã diuinã vt est h̃ essen-tia et esse sibi ꝓpriũ q̃uõ deus videt sez eẽntiã et esse sub ꝓprijssima rõne qua est in deo h̃ eẽ. quõ nec esse intelligit a nobis nec eẽntia. sed a deo et a beatis. qz ppõ ista ex ꝓprijs tmĩs ha-bet euidentẽ veritatez intrĩ q̧ ppõ ista nõ est p se scd̃o modo. ita q̧ p̃dicatũ sit extra rõnem subiecti. sed est p se p̃mo modo et immediata. et ex terminis euidẽs. quia est immediatissima ad quã resoluunt oẽs ꝓpõnes enũciãtes ali-quid de deo. qualitercũq̧ cõcepte. g̃ ista deus est siue eẽntia est. est p se nota. qz ista extrema nata sunt facere euidentiã de ista ꝓpositione cuilibet apprehẽdẽti pfecte extrema istius com-plexionis. qz esse nulli pfectius cõuenit q̃ hu-ic essentie. Sic ergo intelligẽdo p nomen dei aliq̃d quod nos nõ pfecte cognoscimus nec con cipimus vt hãc eẽntiã diuinã. sic est p se nota deus est. Sed si queratur an eẽ insit alicui cõce ptui quẽ nos cõcipimus de deo. ita q̧ sit ppõ p se nota in qua enũciatur esse de tali conceptu. puta ncc̃e esse vt de ꝓpõne cuius extrema pñt a nobis cõcipi. puta aliq̃s cõceptus deo conue niens. nõ tñ cõis sibi et creature. puta necesse esse. vel ens infinitũ vel summũ bonuz. Dicit q̧ nulla talis est p se nota ꝓpter tres ratões

(Prima ratio) Primo. qz quelibet talis est cõclusio demon strabilis etiã ꝓpter quid. Probatur. quicq̃d pri mo et immediate cõuenit alicui. de quolibz qd̃ est in eo põt demonstrari ꝓpter q̃d p illud cui p̃mo cõuenit tanq̃ p mediũ. Exemplũ si trian gulus p̃mo habet tres et c. de quolibet cõtento sub et in triãgulo potest demõstrari ꝓpter q̃d q̧ habet tres angulos. p mediũ qd̃ est triãgu-lus. puta q̧ aliqua figura hz tres et c. (Scd̃a) De qua-libet etiã specie triãguli q̧ hz tres. licz ñ p̃mo.

(Tertia) Esse aũt p̃mo cõuenit huic essentie vt hec. g̃ de quolibet quod est in hac essentia qd̃ potest a nobis cõcipi. siue sit supius quali passio põt demõstrari esse p hanc essentiã sicut p mediuz demõstratõr ꝓpter quid. et p cõñs nulla talis est p se nota. Scd̃a rõ est efficax si bene intelliga tur. et silr̃ tertia. (Primũ dubiũ) Tñ sunt hic duo dubia. Pri-mũ est qz videtur dicere q̧ aliq̃d est p se notum de diffinitõe. quod tñ nõ est p se notũ de diffi-nito. quod nõ est verũ. sicut nõ est possibile q̧ h̃ sit p se nota. oĩs figura plana et c. hz tres an-gulos et c. et tñ q̧ hec nõ sit p se nota. oĩs trian-gulus hz tres et c. vel q̧ hec sit p se nota. omne aĩal rõnale est risibile. et non hec. oĩs homo est risibilis. (Prima ratio) Cuius ratio est. quia sicut ipe acci-pit nunq̃ predicatuz est p se notum de aliquo subiecto ꝯposito: nisi sit per se notũ ptes suas vniri. sed de nulla diffinitõe põt esse p se notũ ptes illius vniri. g̃ nulla talis põt esse p se no-ta. Maior ptz. et ipe ꝯcedit eã. Minorẽ ꝓbo. q̃a omis diffinitio vel est ꝓprie dicta vel data p additamentũ. si per additamentũ nõ est per se notũ q̧ habeat habitudinẽ ad aliq̃d extrin-secũ. ptz inductiue. sicut nõ põt esse p se notuz q̧ aĩa est actus corporis. vel q̧ color est disgre gatiuus visus. et sic de alijs. Si aũt sit diffini-tio ꝓprie dicta oportet q̧ detur p ptes exp̃mẽ-tes ptes realit̃ distinctas diffiniti. sicut in dis. viij. patebit. sed tales ptes pñt cognosci q̃uis nõ sit p se notũ illas vniri. (Scd̃a ratio) Preterea. quelibet talis vnio est contingẽs. g̃ nulla est p se nota. Añs pz inductiue. sicut vnio materie et forme est ꝯtingẽs. silr̃ vnio substãtie et accidẽtis. Si militer depẽdẽtia ad cãm est cõtingẽs. et vnio ptiũ integraliũ est cõtingẽs. et ita ptz de oĩbus que sunt nata vniri ad habendũ diffinitionez

(Euasio.) Si dicatur q̧ q̃libet vnio talis actualis est cõ-tingẽs. nõ tñ potẽtionalis. (Responsio.) Contra. per diffi nitionẽ nõ exp̃mitur vnio potẽtionalis s̃ actua lis. sicut dicimus q̧ homo est aĩal rõnale. non q̧ potest esse aĩal rõnale. et sic de alijs. Similr̃ posito q̧ nõ deberet exp̃mi vnio actualis. ad-huc nõ videtur q̧ sit p se nota talis vnio. qz quã do aliqua vnio actualis est ꝯtingẽs: nõ videtur q̃n aliq̃s possit dubitare de vnione etiã potẽ-tionali. sicut aliq̃s cognoscendo tã materiã q̃ formã. põt dubitare an forma possit vniri ma-terie. et ita nõ esset ipossibile. qui si aliq̃s semp videret intuitiue illud qd̃ est subiectũ accidẽ-tis: et similit̃ ipm accidẽs separatũ. ita q̧ nũq̃ videret ea cõiuncta. non esset possibile q̃n ta-lis posset dubitare an vnũ possit alteri vniri.

(Tertia ratio) Preterea. si aliqd̃ predicatũ essz per se notũ de diffinitione et nõ de diffinito. maxĩe ipm diffi-nitũ esset per se notũ de diffinitione. sed vide-mus q̧ ipmmet diffinitũ nõ est per se notũ de diffinitiõe. g̃ et c. (Scd̃m dubium) Scd̃m dubiũ. qz videtur dice-re q̧ esse qd̃ est per se notuz de diuina essentia sit aliquomõ distinctũ a diuina essentia. qz vi-detur dicere q̧ in tali ꝓpositione sunt distin-cta extrema. et predicatũ nulli prius et pfectius cõuenit q̃ huic essentie. si sic intelligatur et acci piat aliqd̃ esse ꝓprius deo quod prius cõpetit deo q̃ aliqd̃ aliud p̃dicatũ. q̃a si nõ est aliq̃ di-stinctio inter diuinã essentiã et bonitatẽ illaz vel sapientiã illã que est realiter diuina essen tia. multomagis vel eque nõ est aliqua distin-ctio inter essentiã diuinã et esse quod est reali-ter ipa diuina essentia. Secunda pars illius solutionis vera ẽ. sed p̃ma ratio nõ valet. nec est cõsona ꝓprijs dictis. qz accipit maiorẽ falsaz

scilicet q quicqd pmo et imediate conuenit alicui: de quolibet qd est in eo et contentuz sub co pot demonstrari ppter quid p illud cui pmo conuenit tanq per mediu. Cuius ratio est. q nulla ppositio per se nota est demonstrabilis nec a priori nec a posteriori etia sm eu. q ex hoc q talis ppositio est demonstrabilis probat q no est p se nota. sed nuc est ita q aliqn sicut ppositio in qua pdicatur aliqd pdicatuz de subiecto cui primo conuenit est nota ex terminis. ita ppositio in qua pdicatur ide pdicatu de contento sub illo coi est nota ex terminis. sicut eniz hec est nota ex terminis sm eu. oe totu est maius sua pte. ita est hec nota ex terminis. oe continuuz est maius sua pte. Silr sicut hec est nota ex terminis. si ab equalib equalia demas q relinquutur sunt eqlia. ita hec est p se nota ex terminis. si a diuersis qternarijs eqlia demas q relinquutur sunt equalia. et vlr vel frequent qn aliqd pdicatu est p se notu de suo pmo subiecto. est p se notu de quolibet ptento sub eo in se cognito.

D
Responsio aut.

Ideo dico ad qstione pmo qd ppositio p se nota. et dico q p ly p se no excludit notitia termiorz. nec notitia terminoz est causa sufficies respectu talis notitie. s cu notitia terminoz requirit formatio ppois ex illis terminis. et ita cu formatio ppois no possit fieri nisi mediate volutate. Ad notitia ppois p se note requirit ipa volutas tanq efficies causa salte mediata. no tn vlr qn notitia incopleta terminoz et formatio ppois ad notitia euidete talis ppois sufficiut. est ppo p se nota. s sic dictu est in pma qoe plogi. aliqn notitia itutiua terminoz cu formatioe ppois sufficit ad notitia euidetez veritatis ptingetis. et tn illa veritas ptinges no est p se nota. s ad hoc q ppositio sit p se nota. oportet q qcunq notitia termioz siue sit pfecta siue impfecta. siue pfusa siue distieta. dumodo illi ide termini q pus apphendutur et no alij. siue intuitiua siue abstractiua. sit sufficies cu formatioe ppois ad causandu notitia euidente ppositiois.

Questio
E
Responsio

Et si querat. an notitia termioz in vli sufficiat. Dico q no. q tuc est aliquis terminus apprehensus qui no est in tali ppositione p se nota. Intelligendu est tn q iproprie aliqn ab auctoribus dicit aliqua ppositio p se nota. ad cui tn notitia no sufficit notitia termioz incopleta cu formatioe ppositiois: sed requirit aliquid aliud. q tn no requirit syllogismus nec expientia aliqua alia alicui termini scz realis. dicitur esse ppositio p se nota. q sufficit sola exemplificatio alicui inferioris. sic q ex duabus ppositoibus vlibus dispositis in mo et in figura: pcipue in pma. sequit ppositio vlis. potest dici aliquo modo p se notu. q no oz nisi exemplificare in terminis. et statim intellect assentit. Et ita est in alijs scietijs. q pncipia aliq cartuz dicunt esse p se nota. qruis no qlibet notitia terminoz sit causa efficies notitie euidetis illarum veritatu.

F
Scdo dic.

Secudo dico q alius termin est vniuersale et quodlibet contentu sub eo siue contentu dicat res siue coceptus. et eodem modo alius termin est diffinitio et diffinitu. Et sm hoc dico q alij termini sunt in ista ppositone: deus est: qua nos habem mo de facto. et alij termini sunt in illa ppone quam videns essentia diuina pot formare. pdicado illud qd quod est diuina ecntia de ipamet diuina essentia. et aliqs alius termin est in illa ppone qua pot talis formare pdicando illud idez qd nos pdicamus de aliqua ecntia. ita q sunt ibi due ppones ad minus possibiles. q nobis no sunt possibiles. Scdm hoc ditu. q illa ppo qua de facto habemus no est p se nota. s ppo vtraq qua format beat. siue pdicado esse qd e deus de diuina ecntia. siue illud qd nos pdicamus est p se notu. Primu pz. q illa ppo que est dubitabilis no est p se nota. sed ista ppo qua nos habem est dubitabil. manifestuz est. ergo et c. Scdm patet. q apprehedes illos terminos et formas ppone necessario assentit. De prima patet. q ibi pdicat ide de se scz ecntia de ecntia. s de re simplici no pot intellect apprehedes illa te dubitare. qn pdicatio eiusdez de se sit vera. g et c. De scda etia ppone patet q intellectus btus videns illa essentia no pot dubitare eam esse. nec etia apprehedens ea obstractiue. quecuq sit ratio istius dicti. Per altera istaru pponu est illa ppo qua nos habem de facto demonstrabilis. pdicando in pma ppone illud pdicatu quod nos habem. scdo pdicando de illo subiecto quod nos habemus ipaz diuinam essentia in se et ex his pponibus concludendo pdicatu quod non habem de subiecto quod nos habemus. Et si querat. cui est ista ppositio demonstrabilis. Dico q est demonstrabilis vel ipi videnti essentia diuina in se vel cognoscenti abstractiue ipaz diuina essentia in se. Et si dicat q talis ppo no e sibi dubitabil. Dico q posito q talis manes talis no posset illaz ppone dubitare. tn est demonstrabilis. q ad hoc q aliqua ppo sit demonstrabil. sufficit q possit dubitari a quocuq. et postea p sillogismuz accipiente ppones necessarias possit fieri nota. et ita est in pposito q aliqs potest ista ppositione dubitare. et postea si videat diuinaz essentia pot cande formare qua prius. et virtute notitie pmissaru ea euideter cognoscere.

G
Ad argu.
principale

Ad argumentu pncipale dico q in ista ppositioe

deitas est. nõ p̄dicat̄ idem de se. q2 hic p̄dicat̄ vnũ cõmune ad deũ ꝛ ad alia. ꝛ nullũ cõmune est idē cũ suo inferiori. nec est ps sui inferioris. nisi qñ plures cõceptus cõiungunt̄. sicut est de diffinitõe ꝛ parte diffinitionis. q2 ibi vna pars est in plus ꝙ̄ tota diffinitio. nec in aliquo alio casu inferius includit suũ supius. ꝛ ideo in tali ppõne nõ predicat̄ idē de se: nec ps de toto: nisi vt dictũ est. nec aliquid intrinsecuʒ illi de quo p̄dicatur. Questio. v.

Questio V

Upposito ꝙ de:

f

us nõ sit p̄muũ cognitũ a nobis. q̄ritur. Utrũ vl'e cõissimũ sit p̄num cognitũ a nobis. Q2 sic videt̄. Auicēna p̄mo metħ. vult ꝙ ens ꝛ hmõi p̄ma impssione imprimunt̄ in aia. ḡ talia cõissima sũt p̄ma cognita a nobis. Ad oppositũ vniuersaliora sunt difficillima ad cognoscendũ. quia sunt a sensu remotiora. i. metħ. ḡ que sunt ppinquiora sensui sunt notiora. ꝛ p ɔ̃ns p̄us cognita. s huiusmodi sũt singularia sensibilia. ḡ ꝛc. Ad q̄stionē d2 ꝙ cõmunissimũ nõ est p̄us notuʒ. sed spēs spēalissima illius singular̄ quod fortius mouet sensum. Intelligit̄ aũt questio de p̄mo obiecto p̄mitate gñationis. ꝛ sic intelligendo questionē ista opinio p̄mittit duo. Primũ est ꝙ conceptũ simplr̄ simplicē vocat qui non est resolubilis in plures cõceptus. vt cõcept⁹ entis vel vltime dr̄e. Cõceptus vo simplex lʒ nõ simpliciter simplex ē quicũqȝ potest accipi ab intellectu actu simplicis intelligētie. licʒ possit resolui in p̄les cõceptus seorsum ɔceptibiles. Secũdo p̄mittit ꝙ aliud est intelligere ɔfusũ et aliud cõfuse intelligere. Confusũ eñ idē est quod indistinctũ. Et sicut duplex est indistinguibilitas ad ppositũ. scʒ totius ēentialis in partes ēentiales. ꝛ totius vl'is in partes subiectiuas. ita est duplex distinctio duplici toti⁹ p̄dicti ad ptes suas. Confusũ aũt intelligitur qñ intelligit̄ aliq̄d indistinctũ altero p̄dictoꝝ modoꝝ. Sed cõfuse d̄r aliquid cõcipi quando concipit̄ sicut exprimit̄ p nomē. Distincte. qñ concipit̄ sicut exprimit̄ p diffinitionē. His p̄intellectis p̄mo ponit̄ ordo originis in cognitione actuali que ɔfuse cognoscunt̄. ꝛ quo ad hoc dicit̄ ꝙ primũ actual'r cognitũ confuse est spēa spēalissima. cuius singulare efficacius et fortius p̄mo mouet sensum. ꝛ hoc supposito ꝙ singl'are nõ põt sub rõne ppria intelligi. quia s̄m eum modo loquit̄ de his que certũ est posse intelligi s̄m vnam opinionē. Conclusio ꝓposita ꝓbatur. causa naturalis agit ad effectũ suũ s̄m vltimũ potētie sue quãdo nõ est impedita. ergo ad effectũ pfectissimũ quem potest ꝓducere p̄mo agit. sed omnia concurrētia ad istuʒ actuʒ primũ intellectus sunt cause mere naturales. quia p̄cedunt oēm actũ volũtatis. et nõ sunt impedite. vt pʒ. ergo ꝓducunt effectum pfectissimũ in quē possunt. Ille aũt non est nisi cõceptus spēi spēalissime. Si eñ aliq̄s alius esset. puta cõceptus alicuius cõmunior̄ esset pfectissimus. in quē ista possent cũ cõceptus superior vel cõmunior istius sit imperfectior cõceptu spēi specialissime. sicut pars ē imperfectior toto. sequeret̄ ꝙ illa nõ possent i cõceptum illius spēi. ꝛ ita nunq̄ causarēt conceptum illius. Secũdo sic. Auicēna p̄mo metaphisice. ca. iij. Metaphisica est vltima i ordine doctrine. ḡ p̄ncipia oim aliaruʒ sciarum possunt cõcipi. ꝛ termini illoꝝ ante principia metħa. sed hoc nõ esset si oporteret p̄mo actualiter concipi cõceptus cõmuniores ꝙ̄ conceptus specierũ specialissimarũ. tunc eñ oporteret ens et hmõi p̄mo concipi. ꝛ ita magis seq̄retur metaphisica esse primã in ordine doctrine. ḡ. Tertio sic. q2 si oporteret p̄cõcipere cõceptus vniuersaliores ante conceptum talis speciei. nũc sensu posito in actu de singl'ari mouente sensum ꝛ intellectu exñte soluto. oporteret ponere magnũ tp̄s anteq̄ spēs huius singularis p̄mo sensati conciperet̄. q2 p̄us oporteret intelligere p̄dicata cõmunia ꝛ oia dicta in quid de illa specie s̄ʒ ordinē. Dicũt secũdo isti ꝙ ordine originis ens est primuʒ distincte cognitũ. ꝛ consequēter semp prius sibi ppinq̄ora ꝛ posterius remotiora. quia ex secũdo premisso nihil concipit̄ distincte nisi quãdo concipiunt̄ omnia que sunt de rõne ēentiali eius sed ens includit̄ in oibus cõceptibus inferioribus q̄dditatiuis. ergo nullus cõceptus inferior distincte cõcipit̄ nisi cõcepto ente. ens aũt nõ potest concipi nisi distincte q̄a habet conceptũ simplr̄ simplicē. Potest ḡ distincte cõcipi sine aliis ꝛ nõ ecõuerso. ḡ ens est p̄mus cõceptus distincte ɔceptibilis. Dicũt etiã ꝙ totus ordo cõfuse concipiēdi p̄cedit totũ ordinem distincte cõcipiēdi. qđ ꝓbat̄ auēte predicta Auicē. de ordine metħ. ad alias scias speciales. Tertio dicũt ꝙ notitia hituali sũt cõi ora pri⁹ nota via gñatõis. ꝛ h̄ ꝓbãt p exēpluʒ a sili. de diuersis form's pficiētib⁹ idē pfectibil'e ordine quodã. scilʒ mediatius ꝛ immediatius. Et cõsil'r de eadē forma. si v̄tual'r cõtineat i se pfectionē illarũ formarũ ordinatarũ cõsimili ordine pficientē. Eodē modo de diuersis cõceptibus vel vno equiualēte virtualiter in perficiendo intellectũ. Cõtra opinionē p̄missã ꝙ ponit de cõceptu simplr̄ simplici et nõ simpl'r simplici. innuēs ꝙ nullus cõceptus speciei vl'

Margin notes: B Questio V; B Opinio p̄ma q̄ ē scoti; Conclusio scoti; Conclusio scđo pri.; Cõclio scđa scoti; Tertia conclusio scoti; C Cõtra opiniones

generis est simplr simplex. nõ est verũ q: de re simplr simplici nõ est impossibile habere ꝯceptũ simplr simplicẽ. sed aliq̃ res est simplr simplex. sicut alias declarabit. ꝑ ꝛc. Preterea illud quod nõ est simplr simplex. vl includit cõpositionẽ vel est cũ altero cõponibile. ergo si cõceptus spẽi spẽalissime vel generis nõ sit simpliciter simplex. vel hoc est q: ꝯponit ex pluribus cõceptibus vel q: est ꝯponibilis. Primũ nõ est verũ. q: qñ aliq̃d componit ex pluribus partes sunt modo sibi cõuenienti. si totũ sit realiter. partes sunt realr. si totũ sit ens rõnis et habẽs actualr esse ꝯpositũ ꝛ esse obiectiuum. partes ꝓportõabilr erũt. ꝑ ꝯcept⁹ spẽi spẽalissime nõ põt esse sine partib⁹ suis. ꝛ ita cũ ipse ponat ꝙ ꝯceptus entis est ps nõ põt esse cõceptus spẽi spẽalissime sine cõceptu entis qđ ipse negat. Si dicat ꝙ cõcept⁹ entis est ibi virtualr vel potẽtõalr. ꝛ hoc sufficit ad rõez ptis. Cõtra. pars est prior naturalr suo toto. ꝭ illud quod est tm̃ potẽtionalr vel v̾tualr nõ est ꝑus natura alio. ꝑ oꝫ ꝙ pars actualr sit ꝑor actualitate sibi ꝯuenienti. ita ꝙ sicut ps realis ẽ ꝑor simplr ꝛ vere actualr est. ita ps rõnis est prior in esse cõcepto vel cognito. Preterea qñ aliq̃ hñt oẽs partes simplr easdeꝫ illa sunt simplr idẽ. nec in aliquo distinguunt. ꝑ si ꝯcept⁹ spẽi nõ sit simplex sed cõpositus. oꝫ ꝙ hẽat oẽs ptes easdeꝫ q̃s hꝫ diffinitio. q: alie ptes nõ pñt dari. q: ꝑter ꝯceptũ spẽi nõ sunt ꝯcept⁹ ẽentiales spẽi nisi tm̃ ꝯceptus generis ꝛ dr̃ie que sunt partes diffinitõis. ꝛ nõ est maior rõ ꝙ vna ps diffinitõis sit ps ꝯceptus spẽi ꝙ alia. ꝑ diffinitio ꝛ diffinituꝫ nõ ẽẽnt distincti termini qđ alibi negat. Si dicat ꝙ alr cõponãt cõceptũ spẽi ꝛ ꝯceptũ diffinitõis. q: in diffinitiõe sunt in actu. in ꝯceptu aũt spẽi sunt tm̃ potẽtõnalr vel v̾tualr. Contra. qñcũqꝫ aliq̃d est in potẽtia vel v̾tualr ſm ꝙ ista distinguũt ꝯ eẽ i actu illud nullã facit cõpositionẽ in illo in quo est. Exemplũ. q: forma est in materia in potẽtia ꝛ nõ in actu. ideo nõ facit materiã cõpositã. sic alias patebit. Silr. q: oĩa sunt in deo v̾tualr. ideo nõ faciũt in deo ꝯpositionẽ. ꝑ si ꝯceptus generis ꝛ dr̃ie sint tm̃ potẽtionalr vel v̾tualr in ꝯceptu spẽi. nullã faciẽt ꝯpositionẽ in specie. Nec põt dici scđm ꝙ ꝯceptus spẽi nõ est simpliciter simplex. q: est ꝯponibilis. Tũ q: nõ est ꝯponibilis nisi forte cũ cõceptu actuali. Tum q: cõceptus vltime dr̃ie ꝛ silr ꝯceptus ent̃ est componibil̃. ꝛ tñ vterqꝫ est simplr simplex ſm eum. Contra scđm ꝑmissuꝫ. q: ipse dicit ꝙ cõfuse concipit aliq̃d. qñ ꝯcipit sicut exprimit ꝑ nomen. ꝛ distincte qñ cõcipit sicut exprimit ꝑ diffinitionẽ. inuẽs ꝙ diffinibile nõ põt distincte cognosci sine diffinitõe. Contra hoc. oẽ quod concipit ſm totũ ꝛ ſm quãlibet parteꝫ distincte cõcipit. ꝭ ꝯceptus alicui⁹ spẽi potest cõcipi ſm se totũ ꝛ ſm quãlibet partẽ sine diffinitõe. ꝑ ꝛc. Minor pꝫ. Tũ q: sicut post patebit aliqua spẽs nõ hꝫ diffinitionẽ ꝓprie dictã. Tum q: sicut dictũ est ꝯceptus alicui⁹ spẽi est simplr simplex. Tum q: sicut post patebit. cõmunissimũ nõ est semp ꝑmũ distincte cognituꝫ nec etiã cõmunis semp ꝑus distincte cognoscitur.

Contra ꝑncipalẽ cõclusionẽ ꝑmi articuli ꝙ spẽs spẽalissima nõ primo intelligat ꝑmitate originis. q: ſm multos ꝑmũ obiectũ potẽtie maxime ꝑmitate originis ꝑcedit actũ potẽtie ſm illã rõnẽ ſm quã terminat actũ potẽtie. ꝭ spẽs spẽalissima sub rõne spẽi spẽalissime non ꝑcedit oẽm actũ intelligẽdi. sicut declarauĩ ẽ ꝑus. ꝑ ꝛc. Preterea aut singlare itelligit a nob aliquo mõ. ꝛ hoc sub rõne ꝓpa singularitatis. aut nullo modo. Nõ nullo mõ certũ est. q: tũc nunq̃ de eo possemus inq̃rere aliquã veritatẽ ꝛ ita nõ possem⁹ inq̃rere an sit ponẽda vel nõ. Si sit aliquo modo cognscibile a nobis ꝛ nõ in ꝯceptu ꝓprio. ꝑ in ꝯceptu cõi sibi ꝛ alijs. ꝛ oĩs ꝯceptus nõ q̃dditatiu⁹ ꝯueniẽs alteri ꝑsupponit ꝯceptũ q̃dditatiuũ illi cõueniẽtẽ ſm euꝫ alibi. ergo esset aliq̃d ꝑdicabile in q̃d de dr̃ia indiuiduali. ergo ipa dr̃ia indiuidualis i se cognoscit ꝑmo. ꝛ tũc ꝑ rõnẽ suã causa naturalis agit ad ꝑfectissimũ conceptũ in quẽ põt. ergo ipm singulare ꝑmo intelligit. Preterea rõnes sue nõ cõcludũt. Prima nõ. q: qñ accipit ꝙ cã naturalis ꝛc. aut intelligit ꝙ ꝓducit effectum ſm spẽm aut ſm numerũ. si scđo modo hoc est falsum. q: ignis in calefaciẽdo nõ ꝓducit ꝑfectissimũ calorẽ in quẽ potest. ꝭ successiue ꝓducit quousqꝫ ꝑueniat ad ꝑfectũ calorẽ. Si itelligat ꝑmo modo. aut intelligit de causa totali illo modo quo causa naturalis põt eẽ cã total̃ aut v̾r de oĩ cã. siue sit totalis siue ptial̃. Si scđo modo hoc est falsuꝫ. q: aliqñ cã partialis ꝓducit vnũ effectũ ꝛ postea illa causa ptialis et effectus ꝓductus cõcurrũt sicut due cause partiales ad ꝓducendũ effectũ perfeciorẽ. pꝫ quia ipa substãtia anime ꝑmo causat cognitionem. ꝛ postea ista cognitio ꝛ substãtia anime poterũt ꝓducere vnã volitionẽ. q̃ est ꝑfectior cognitõe ꝑmo ꝓducta in naturalib⁹. etiã pñt adhuc multa exempla inueniri. Si intelligat ꝑmo mõ. tũc si sit nata ꝓducere plẽs effectus nullus eoꝝ ꝑus ꝓducet nisi forte ꝑoritate tẽporis. q: vnus potest ꝓduci in instãti. et alius tantũ successiue. ꝛ tũc ille qui ꝓducetur in instanti siue sit perfectior siue imperfectior ꝑus producetur. Et hoc si productio instantanea

Cõtra scđꝫ dictũ

D Contra ꝑncipalẽ conclusionẽ

E Cõtra ꝑmi in

nō sit finis nec intrinsecus nec extrinsecus ꝓductōis successiue. Que aūt sit cā illi⁹. post dicet. Cōfirmat. ꝑ phm. ix. metha. ꝙ q̄ sunt ꝑora via generationis sunt imꝑfectiora. illud nō pōt itelligi de distictis effectib⁹ ꝓductis a distinctis ⁊ disparatis causis. q̄a illi vel nō hñt talē ordinē originis. vel indifferent̄ pōt pri⁹ ꝓduci pfectius aut impfectius ⁊ ecōuerso. Sic ꝑꝫ ſm eū ꝙ itelligit de cā habēre plures effectus. Preterea. ſm eū visibile distās pri⁹ itelligit̄ sub rōe cōloꝝ q̄ min⁹ cōi. ḡ nō sp ꝓducitur pmo effectus pfectissim⁹. Si dicat̄. ꝙ cause iste sunt ipedite ꝓpt̄ iproportionē mediȷ. Cōtra. qñ est aliqua cā ꝓductiua minoꝝ effectuū ita ꝙ q̄cunq̄ sufficiūt ad ꝓductionē vni⁹ effectus. puta a. ⁊ nō alterius puta b. tūc a ⁊ b si simul ꝓducātur. prius natura ꝓducit̄ b q̄ a. q̄a ꝑus natura ſm phm. v. metha. et scđm eos est illud qđ pōt esse sine alio ⁊ nō ecōuerso. sed q̄cūq̄ sufficiūt ad causandū ꝯceptū min⁹ cōem sufficiūt ad causandū effectū cōloꝝ. sicut isti habēt ꝯcedere. ⁊ nō ecōuerso. ḡ nō pōt ꝓduci ꝯceptus spēi spālissime. nisi ꝓducat̄ ꝯceptus cōloꝝ. sed ecōuerso pōt ſꝫ eos. qñ obiectū iproportionabilit̄ distat. ḡ pri⁹ natura ꝓducit̄ ꝯceptus cōloꝝ. Si dicat̄ ꝙ ꝯceptus spēi spālissime pōt ꝓduci sine ꝯceptu cōloꝝ. Cōtra. q̄ro q̄ req̄runt̄ ad causandū ꝯceptū entis. videt̄ ꝙ intellectus agens ⁊ fantasma cuiuscūq̄ singularis vel spēs intelligibilis sufficiūt. q: ſm istos nihil agit in itellectuꝫ possibilē nisi intellect⁹ agēs. vel ipe intellect⁹ possibilis ⁊ spēs itelligibilis vel habit⁹ vel essentia rei pñtis. ſꝫ intellectus agēs ⁊ possibilis semꝑ se habēt vniformiter. ḡ si nō ꝓducat̄ ꝯceptus entis qñ ꝓducitur ꝯceptus spēi spālissime. opꝫ ꝙ hoc sit ꝓpt̄ defectū habit⁹. ⁊ hoc nō est verū. q̄a habit⁹ ſꝑ sequit̄ actū. vel ꝓpter defectū spēi. vel ꝓpter defectū essentie rei pñtis. Nō ꝓpter defectuꝫ spēi. q: nō ꝓpter defectū alicui⁹ spēi singular̄. q: nō pt dari cui⁹. nec plus vnius q̄ alteri⁹. et ita vel nullius vel cuiuslibet. Nec ꝓpter defectū spēi cuiuscūq̄ vlis. q: q̄ro a quo causaret̄ illa spēs illi⁹ vlis. ⁊ nō pōt dari nisi intellectus agēs ⁊ singulare vel spēs singularis vel natura cōis. q̄ oīa sunt pñtia ⁊ sufficiēter approximata q̄ncūq̄ generat̄ spēs rei singularis. Hoc cōfirmat̄. q: si pmo nō habetur ꝯceptus entis ⁊ postea habet̄. tūc erit tp̄s mediū iter ꝓductionē ꝯceptus spēi spālissime ⁊ ꝓductionē ꝯceptus entis. Et quero de illo tp̄e. aut facta aliq̄ mutatione. aut nulla. Si nulla nō est maior rō ꝙ ageret post illud tēpus mediū q̄ i illo tēpore medio. Si sit facta aliq̄ mutatio. nō pōt dari termin⁹ talis mutationis. q̄a nec species nec actus intelligēdi nec hitus. ꝑꝫ inductiue. nec ꝓducit̄ ꝯceptus entis ꝓpter defectū presentie rei realis. patet inductiue. Preterea qñ accipit̄ in minore ꝙ cōceptus ꝑfectissimus inquē possūt est cōceptus spēi spēalissime. hꝫ nō debet cōcedi ſm istos. q: illud idē ē intellectū qđ est sensatū. ſꝫ sensatū est singulare. ḡ singulare est intellectū. ⁊ ꝯceptus singular̄ est perfectior ꝯceptu spēi spēalissime. ḡ si maior eoꝝ sit vera singulare pmo intelliget̄. ⁊ pmo ꝯceptus eius ꝓducet̄. Cōfirmat̄ ista rō. q: singl̄are sub rōne singular̄ est sensatuꝫ a sensu. ḡ singulare sub rōne singular̄ est intellectū ab intellectu. ꝯña ꝑꝫ. q: in quodcūq̄ obiectū pōt sensus in illud idem sub eadē rōne pōt intellectus. maxime ſm istos. Añs ꝑꝫ. q: sensus nō est apphēsiuus vliū. ḡ tm̄ singulariū. Si dicat̄ singl̄are sub rōne sue singularitat̄ nō sentit̄. sed tm̄ sub rōne nature. Contra. ipe ponit ꝙ nō intelligitur pmo singulare. sed spēs spēalissima cuius singulare fortius mouet sensū. Tūc quero. aut idē sub rōne eadē reali est obiectū sensus ⁊ intellectus aut nō sub eadē rōne a parte rei. Si sic. nō debet dicere ꝙ spēs spēalissima pmo intelligit̄. cuius indiuiduū fortius mouet sensū. ſꝫ ꝙ illa spēs spēalissima pmo intelligit̄ q̄ primo mouet. ex quo idē sub eadē rōe a parte rei est obiectū vtriusq̄. ⁊ tā obiectū q̄ rō obiecti debet pcedere actū pmū tam potētie sensitiue q̄ intellectiue ſm eū. Si aūt idē sed nō sub eadē rōne est obiectū sensus pmū ⁊ pmū obiectū intellect⁹. Et certū est ꝙ in re añ oēm actū intellect⁹ nō est nisi natura vel dña indiuidual̄ ꝯhēs naturā ſm eos. ḡ si rōne nature sit pma rō obiectiua itellect⁹. oꝫ ꝙ dña ꝯhēs sit rō motiua ⁊ terminatiua ipius act⁹ sensitiui. Cōfirmat̄ q: ſm eū obiectū pmū intellect⁹ precedit actū pmū intellect⁹. ſꝫ ſm cuꝫ nihil est añ oēm actū intellect⁹ nisi qđ est realr̄ singulare. ergo pmū obiectū intellect⁹ est realr̄ singl̄are. ḡ nisi sub alia rōne apphēdat̄ ab intellectu. puta sub rōne nature. ⁊ sub alia apphēdat̄ a sensu. puta sub rōe nature indiuidualis. nō plus erit obiectū sensus ipm singulare q̄ obiectū intellectus. Si dicat̄ ꝙ natura est alr̄ motiua vel rō mouēdi sensuꝫ ⁊ intellectū. q: vt ē rō mouēdi sensū. necrio est sub singl̄aritate. vt autē rō mouēdi intellectū abstrahit̄ a singl̄aritate. lꝫ actualr̄ ꝯiūgit̄ singl̄aritati. Cōtra. q̄uis forte sensus ꝑticular̄ n̄ possit eē alicui⁹ obiecti. nisi qñ nā ꝯiūgit̄ dñe idiuduali ſꝫ istos. ⁊ hꝫ natr̄. tamē sensus interior q̄ hꝫ actū suū in absentia rei. ⁊ ꝑ ꝯseq̄ns eadē rōne re destructa nō est magis respectu nature ꝯiūcte differētie indiuiduali q̄ intellectus. ⁊ ita nō plus apprehenderetur

F
Cōtra scōas rōes

singulare a fantasia ꝙ ab itellectu qd est ꝯtra eos. Scōa etiã rō nō valet. q: scia nō est tm̄ ex incōplexis sed est respectu ꝯplexoꝝ. ꝛ aliqñ ꝯplexa sunt ignotiora ꝙtūcunq; termini sint noti vel etiã notiores. ergo ꝙtūcunq; termini metaphisicales essent pri⁹ noti ꝙ termi aliarū sciarum. nō oporteret cōplexa metaphisicalia esse notiora. ꝛ ita nō oporteret metaphisicā eē priorē ordine doctrine. Exēplū. isti sunt termi noti. corp⁹ celeste. astra. ꝛ hmōi. ꝛ paritas ꝛ imparitas. ꝛ tm̄ istud ꝯplexū. astra sunt paria nō pōt euidēter cognosci. nec etiã ei⁹ obiectū. et tm̄ multa alia ꝯplexa quoꝝ termi sunt posteri⁹ noti pñt euidēter cognosci. Et ita ꝙuis termi metaphisicales essent pri⁹ noti ꝙ aliȷ̄ termini aliarū sciarū pticularū. nō oporteret cōplexa ex illis termis esse notiora. Pretea. ſm phm .i. phi. ꝛ. vij. metha. ꝛ. i. posterioꝝ. scia de vlioribus est prior ordine doctrine. ꝛ tm̄ ſm istū termi cōlores nō sunt pri⁹ noti. g̊ nec sp̄ priorītas noticie incōplexe termioꝝ ſm istos arguit prioritatē scie ordine doctrīe. Pretea. metha. nō tm̄ est de cōpositis: ſ; etiã est de sbīs sepatis q̄ sūt posteri⁹ note ſm istos. g̊ ꝙtūcunq; metha. non esset vltia ordine doctrine ꝙtum ad illã ptē q̄ est de cōplexis cōpositis ex termis cōibus. tñ posset esse vltia ꝙtum ad illã ptē q̄ est de sbīs sepatis. Pretea scie pticulares nō soluz sunt de spēb⁹ spālissimis istoꝝ sensibiliū. q̄ sole ſm istos sunt pma cognita ab itellectu primitate originis. q: illa singularia efficaci⁹ mouēt sensuz. ſ; etiã sunt de multis aliȷ̄s. puta de substātiis. de ꝙtitatib⁹. ſm eos. ꝛ de respectibus ſm eos. ꝛ de multis aliȷ̄s q̄ non sunt pmo cognita ab itellectu. ſ; aliq̄ illoꝝ sic sbe nō pñt cognosci nisi in ꝯceptu cōi sibi ꝛ accidētib⁹. ꝛ p ꝯñs nō pñt cognosci nisi phabito cōceptu entis. ꝛ aliȷ̄s cōceptib⁹ cōissimis. g̊ si rō sua esset bona metha. esset prior ordine doctrie respectu taliū sciatuz pticulatiū. ꝙuis nō esset prior ordie doctrine respectu sciarū de spēb⁹ spālissimis istoruz sensibiliū. Pretea. si rō sit bona sequit ꝙ scia de spē spālissima sit pma ordine doctrine. cui⁹ tm̄ oppositū docēt auc. ꝛ expientia. Pretea. tertia rō nō valet. Tū q: eq̄ ꝯcluderet si cōceptus spēi spālissime pmo ꝓduceret ꝙ erit magnū tps āteq̄ deuenirer ad ꝯceptū entis: sicut si ens cōcipiat. pmo oporteret ponere magnū tps āteq̄ deuenirer ad ꝯceptū spēi spālissime q: q̄ rōne oporteret trāsire oia media descēdēdo a cōissimo vsq; ad spēz spālissimã. eadē rōne oporteret trāsire p oia media ascendēdo a spē spālissima vsq; ad ꝯceptū entis cōissimū Tū q: diceret aliȷ̄ ꝙ simul: saltē tpe ꝙuis nō natura ꝓducerent ꝯcept⁹ entis cōissimi ꝛ cōcept⁹ spēi specialissime. Cōtra scōm articulum. in

D
Contra scōm

quo ponit ꝙ ens necessario est pmū distincte cognitū primitate originis. ħ est simplr falsuz q: omē obiectū potest distincte cognosci. non cognito illo qd nō est de ratione eius eēntiali nec includit eēntialr in eo. sed ꝯceptus entis nec includit in specie spēalissima nec i aliquo iferiori reali. g̊ vnūquodq; illoꝝ pōt cognosci distincte sine cognitōe entis cōissimi. Maior pz. q: ad cognitōnē distinctã rei sufficit cognitio oim essentialiū ꝛ intrinsecoꝝ sibi. Minor pz ſm eū. q: cōceptus entis cōissimi nō est aliquod reale. g̊ tm̄ est in itellectu. ſ; illud qd tm̄ est in intellectu nō est de eēntia cuiuscunq; rei existentis extra aiam. Preterea qñcūq; sub aliq̄ cōi continent plura p se ꝯtēta. si vnū illorum potest distincte cognosci sine cognitōe superioris. ꝛ aliud ꝯtentū pōt distincte cognosci sine cognitōe eiusdē superioris. ſ; ens pdicat in q̄d d̄ deo ꝛ creatura. ꝛ deus pōt cognosci distincte sine cognitōe talis superioris. ergo et creatura. Maior pz. q: nō est maior ratio ꝙ ad cognitōnē distinctã vni⁹ inferioris requirat cognitio superioris ꝙ ad cognitionē alteri⁹ inferioris cū eque eēntialit ꝛ in q̄d pdicat de vtroq;. Minor pbat. q: simplr simplex in re. aut totalr cognoscit. aut totalr ignorat. ꝛ hoc est intelligēdum de noticia intuitiua. q̄ pcise ſm istos rez respicit extra aiam ꝛ nō ꝯceptū mētis. ergo si deus intuitiue cognoscit. necẽrio distincte cognoscit. ſ; noticia intuitiua nō est respectu alicuius cōceptus. g̊ erit ibi noticia intuitiua distincta sine cognitōe talis ꝯceptus. ꝛ per ꝯñs sine cognitōe superioris. cū nihil sit superius ad deū ſm eū nisi cōceptus ꝛ nihil reale. Pretea quicq̄d distincte pōt cognosci a sensu sine cognitiōe cuiuscūq; alterius. illud idē potest distincte cognosci ab intellectu sine cognitōne cuiuscūq; alteri⁹. ſ; aliqd sensibile pōt distincte cognosci sine cognitōe eius cōissimi. g̊ sine cognitōe tal' cōissimi pōt distincte cog̊sci ab intellectu. Cōtra aliud qd dicit ꝙ totus ordo ꝯfuse ꝯcipiēdi pcedit totū ordinē distincte cōcipiēdi. Hoc nō est verū. q: qd distincte cognoscit a sensu. illd idē pōt distincte cog̊sci ab itellectu. ꝛ maxie ab intellectu nō ipedito. q: non minori potētie ē itellect⁹ nō ipedit⁹ ad cognoscendū sua obiecta ꝙ sensus ad sua. g̊ distincta cognitio pōt hñ in pmo instāti. et tm̄ nō oporteret tūc ꝙ habeat tot⁹ ordo ꝯfuse cōcipiēdi. q̄a cōceptus multoꝝ generū nō potest haberi sine noticia pluriū singulariū diuersarum specierum. Contra tertiū articulū in quo ponit ꝙ noticia habituali et ꝟtuali sunt cōmuniora prius nota. Contra. vnūquodq; passiuum non

Cōtra alid

3
Cōtra [...]culum

impeditū sic agit sicut actiuū natū est agere. sed obiectū p se qđ est actiuū respectu intellectionis: prius natū est agere ad ↄceptū cōiorē ꝙ ad min⁹ cōem. ergo tali ordine fierent illi cōceptus in intellectu qñ ꝓducūtur in eo. Si dicat ꝙ quis obiectū natū sit pri⁹ agere ↄceptū cōiorē. nō tñ intellect⁹ agēs est natus pri⁹ facere ↄceptū cōiorem. ⁊ iō nō primo fit ↄceptus cōior. Cōtra. qñ due cause ꝑtiales reqsite cōcurrūt ad aliquē effectū ꝓducendū. neutra illarū tollit ab alia modū suū agēdi. ergo si obiectū natū sit agere ↄceptū cōiorem. hoc nō pōt tolli per actiuitatē intellectus agētis. ergo prius natura ꝓducet ↄceptus cōior. Preterea. istud dictū repugnat prime rōni sue ad primā ↄclusionem. qꝛ ibi dictū est ꝙ causa naturalis nō impedita primo agit ad effectū pfectissimū quē pōt sed qñ obiectū est sic p̄sens intellectui in rōne actualis intelligibilis. vt itellectus possit habere statim actū elicitū circa illud. tūc illud obiectū natū est agere in itellectu. ergo tūc primo aget ad ↄceptū pfectissimū. sed hoc est obiectuꝫ cognosci cognitiōe habituali sm eū. ergo noticia habituali ↄceptus pfectissimus primo habet. ⁊ ille est ↄceptus spēi spālissime sm euꝫ. ergo ⁊c̄. Preterea. p te. illud intelligit habitualiter qđ sic est p̄sens itellectui in rōne itelligibilis actu ꝙ intellect⁹ pōt habere statim actū elicitū circa illud. sed sm istos ista p̄ntia est p spēciē intelligibilē. ergo illud cui⁹ spēs itelligibilis primo imprimitur itellectui. illud primo sntelligit noticia habituali. sed spēs itelligibilis speciei spālissime primo imprimitur intellectui ergo ⁊c̄. Assumptū ptꝫ p eū qui vult ꝙ siue magis vlia intelligātur p eandē rōem p quā intelligit minus vle. siue p aliā. tñ illud qđ pt imprimere speciē min⁹ vlis pōt etiā causare spēm cuiuslibet vlioris. Tūc arguo p argumentū suū. ꝙ cā naturalis primo agit ad effectū pfectissimū i queꝫ pōt. ergo imprimēs spēm min⁹ vlis. pri⁹ natura imprimet speciē magis vlis. cū illa sit perfectior si sit alia. Uel si ñ sit alia. Adhuc arguo p rationē suā ꝙ sicut forme diuerse pfitientes idē pfectibile ordine quodā nate sunt imediatius ⁊ mediatius pficere illud. ita si eadeꝫ forma cōtineat in se ṽtualit pfectionē illarū formarū ordinatarū. simili ordine nature pficiet illud pfectibile. ergo si vna spēs cōtineat virtualit speciē magis vlis ⁊ speciē min⁹ vlis. cō simili ordine pficiet intellectū. quo ordine pficerēt ille spēs si essent distincte. sicut probatū est p eū. si iste species essent distincte. spēs minus vlis prius pficeret. ergo ⁊c̄. Per idē argumentū ptꝫ. ꝙ nō semp cōius intelligit pri⁹ ordine originis noticia virtuali. Preterea. ↄtra vtrūqꝫ arguo per rōeꝫ suā. sicut diuerse forme pficiētes ⁊c. que ē maior. ⁊ accipio istā minoreꝫ ꝙ si ista intelligant de distinctis noticiis. noticia minus cōis est prior via ḡnatōis. ergo si cōi⁹ et minus cōmue intelligant vna noticia habituali ⁊ ṽtuali. illa vnica noticia cōsimili ordine pficiet intellectū. ergo prius pficiet vt est noticia minus cōis ꝙ vt magis cōis. Preterea i minore rōnis sue accipit falsum sm euꝫ. quia accipit ꝙ ↄceptus plures cōmuniores ⁊ min⁹ cōes habituales vel ṽtuales nati sunt pficere intellectū via ḡnationis. ita ꝙ impfectior sep prius. qꝛ p idem potest ꝓbari oppositū istius. p quod ꝓbat ꝙ ↄceptus minus cōis actual' presupponit ↄceptui magis cōi actuali. Nec opꝫ ꝙ in isto ordine intellectus plus ꝓcedat a potētia ad actū. ꝙ in ordine cognitōis actualis. sed si sint tales duo ordines. ꝓcessus erūt consimiles. Alia est opinio ꝙ de intelligibilib⁹ ab intellectu semp cōius prius cognoscit. et p ↄñs cōmunissimū erit primo cognitū. Probatur p phm primo phi. ꝙ vlia sunt magis nota nobis. Et ꝓbat p hoc ꝙ pueri appellant oēs viros patres ⁊ oēs femias matres. ergo prius cognoscūt sub rōne magis vlis ꝙ particulari. Dicit ergo ꝙ intellectus noster ꝓcedit de potentia ad actū. sꝫ oē tale prius puenit ad actū incompletū ꝙ ad completū. qui est medi⁹ iter potentiā ⁊ actū pfectū. Actus aūt perfect⁹ intellectus est scia cōpleta p quā cōplete ⁊ distincte res cognoscit. Actus aūt incōpletus ē scientia impfecta p quā sciunt res indistīcte sub quadā cōfusione. Unde dicit phs primo poste. ꝙ sunt manifesta ⁊ certa cōfusa magis. posterius aūt cognoscim⁹ distinguēdo distincte principia ⁊ elemēta. sed cogscere aliqđ in quo plā continent sine hoc ꝙ habeat ꝓpriaꝫ noticiam vniuscuiusqꝫ eoꝝ q̄ cōtinēt in illo: ē cognoscere illud idē sub cōfusione quadā. ergo prius occurrit magis vle. Et qꝛ sensus exit de potentia in actum. idem ordo cognitionis est in sensu. Nā primo per sensum dijudicamus magis cōmune et sm locū ⁊ sm tempus. sm locū sicut quādo aliqđ videt a remotis. ⁊ sm tempus sicut pueri primo distinguūt hoiem a nō hoie ꝙ istuꝫ hominē ab illo. i. phi. Ratio huius est. qꝛ qui scit aliquid indistincte: adhuc est in potētia vt sciat distinctionis principiuꝫ. ergo qui scit genus est in potentia vt sciat differentiā. Et sic pꝫ ꝙ cognitio indistincta est media inter potentiā et actū. ergo cognitio singulariū est prior quo ad nos ꝙ vniuersaliū. sicut cognitio sensitiua ꝙ intellectiua. ergo tam sm sensum ꝙ intellectum cognitio magis cōmunis est prior ꝙ minus cōmunis. Sed ista opinio non est vera

R Opinio scd̄a
Ratio opi.
Z Cōtra opi. scd̄aꝫ

Primo quia si semper vniuersalius esset ꝓus
notū minus vli. ꝗ nō posset haberi notitia mi
nus vlis nisi ꝓuia notitia oim vniuersaliū ꝑ se
superioꝝ. ꝯn̄s est falsum. ꝗ an̄s. ꝯn̄a pꝫ. quia si
posset cognosci minus vle aliquo magis vli nō
cognito ꝗ illud magis vle nō esset ꝓus notuꝫ.
Falsitas ꝯn̄tis pꝫ. qꝛ multa sunt gn̄a que sūt
nobis ignota. ⁊ saltē laycis ꝗ paruā vel nullā
habēt de eis cognitionē. ⁊ tn̄ multe spēs spe-
cialissime ꝑ se contēte sub eis nō sūt eis igno-
te. saltē cognitione cōfusa. Pretea ſm istos
vlia nō sunt aliqua distincta a parte rei ab ip-
sis singularibus. ergo nihil vnū reale pōt co-
gnosci ab intellectu, nisi singulare vel multa
singularia cognoscant. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō vle. Con
firmat. qꝛ accipio primū actū intellect⁹. ⁊ q̄ro
an obiectū terminans actū intelligēdi sit res
extra aīam. an ens rōnis. an aliquid aggrega-
tum ex vtroqꝫ. Scd̄m et tertiū nō possūt dari.
qꝛ primū obiectū ꝓmi actus intelligēdi prece
dit actuꝫ potētie. Silr actus ꝓmus intelligē
di maxime refert relatōe reali ad obiectum. si
aliq̄s refert realr. Silr actus intelligēdi ꝓm⁹
depēdet a suo obiecto ꝓmo. nullū illoꝝ ꝯpetit
enti rōnis. nec aggregato ex ente reali et ente
rōnis. cum illa sint posteriora ꝓmo actu intel-
ligēdi. Si detur primū. aut intelligit vna res
vera vl plures. ⁊ siue sic siue sic. cū ſm istos ni
hil sit in re nisi singlare. vel aliqd̄ vnū singula
re ꝓmo intelliget vel multa. Preterea ratio
sua nihil valet. qꝛ qn̄ accipit ꝙ intellectus nr̄
ꝓcedit de potētia ad actū aut intelligit sicut
debet intelligi ꝙ intellectus nr̄ ꝓus intelligit
potētia anteꝙ̄ intelligat actu. et hoc nihil est
ad ꝓpositū. qꝛ si verum est ꝙ ꝓcedit de poten
tia ad actū. ⁊ cū hoc stat ꝙ prim⁹ actus sit per
fectior respectu singularis. qꝛ si ꝓmo itelligat
singulare vel min⁹ cōe. adhuc ꝓus fuit in potē
tia ad intelligendū illud anteꝙ̄ actu illud in-
tellexit. Aut itelligit metaphorice ⁊ īproprie.
ꝙ prio ꝓcedit de potētia. hoc est de imꝑfectio
ri notitia ad ꝑfectiorē. ⁊ hoc deberet ꝓbare. ⁊
ita facit fallaciā petitionis ꝓncipij. Silr vni-
uersalit loquēdo. hoc est flm. qꝛ aliqn̄ prior co-
gnitio est ꝑfectior. patet qn̄ ꝓcedit a notitia ꝑ
missarū ad notitiā ꝯclusionis. patet ꝙ illa no-
titia ꝓor est ꝑfectior. Silr aliqn̄ ꝓcedit a noti
tia cause ad notitiā effectus. ⁊ tūc ꝓor notitia
est ꝑfectior secūda. Pretea. qd̄ dicit in mīore
ꝙ oē qd̄ ꝓcedit de potētia ad actū prius pue-
nit ad actū incōpletuꝫ. qui est medius int po-
tentiā ⁊ actū ꝙ̄ ad actū ꝑfectū. Si intelligat
vlr. ista est simplicit falsa. qa qn̄ aliqd̄ ꝓcedit
ab aliquo ad actū ꝯpletū: ꝓcedit de potentia
ad actū. tūc ꝙ̄uis nō ꝓmo ꝑueniat ad actū me

diū. tn̄ tūc vere ꝓcedit de potētia ad actū. Si
milit qn̄ volūtas de nō diligēte fit diligēs. ꝓ-
cedit de potētia ad actū. ⁊ tn̄ nō oportet ꝙ an̄
illū habeat aliquē aliū actū ꝯpletuꝫ. Silr qn̄
aer illuminat a sole. est ꝓcessus de potētia ad
actū. ⁊ tn̄ nullus actus incōpletus ꝑsupponi-
tur haberi. ⁊ ita propositio habet infinitas in
stantias. Si aūt intelligat ꝙ qn̄ aliqd̄ recipit
multa. ꝙ prius recipit actū imꝑfectiorē ꝙ̄ ꝑfe
ctiorē. hec ꝓpositio adhuc est falsa. sicut osten
sum est ꝓus. Similit volūtas frequēter ex di-
lectiōe dei habet dilectionē proximi. ⁊ tn̄ dile
ctio ꝓximi non est ꝑfectior. Silr potētia reci-
pit ꝓus actū ꝙ̄ habitū. ⁊ tn̄ actus est ꝑfectior.
Similit si esset vera oporteret ꝙ intelligeret
de actibus ordinatis. nūc aūt nō ꝓbat ꝙ itel-
lectus intelligit vlia ordine quodā essentiali.
nisi forte accidētaliter. imo aliqn̄ vnū pri⁹ itel
ligit aliqn̄ posterius. etiā naturalit. Pretea.
ꝙ dicit ꝙ actus ꝯpletus est scia ꝑfctā ⁊c. hoc
est cōtra phm. i. posterioꝝ. q̄ dicit ꝙ demōstra
tio vlis est potior ꝑticulari. ergo notitia q̄ sci-
tur ꝙ ois triāgulus habet tres ⁊c. est ꝑfectior
ꝙ̄ notitia qua scitur ꝙ omnis ysocheles hꝫ tres
⁊ tn̄ ꝓma est de vniuersaliori. scd̄a de min⁹ vli.
Et qn̄ dicit. ꝙ illud qd̄ sic cognoscit hꝫ qd̄. co-
gnoscit in actu ⁊ quodāmō in potētia. Veruꝫ
est ꝙ ipa cōclusio ꝑticularis sic cognoscit ſm
qd̄ ⁊ quodāmodo in potētia. sed ex hoc nō seq̄
tur ꝙ illa scia sit imꝑfecta. sed sequit ꝙ cōclu-
sio ꝑticularis imꝑfecte scitur tali notitia. imo
de virtute ſmonis deberet cōcedi ꝙ nō scitur
tali notitia. qꝛ tn̄ ipa ꝯclusio vlis ꝑferē ⁊ actu
simplicit scit tali scia. iō illa scia est perfecta.
Pretea. ꝙ dicit ꝙ cognoscere aliquid i quo
plura ꝯueniūt ⁊c. Veruꝫ est ꝙ illa ꝑticularia
confuse cognoscunt vel non cognoscunt ipm
tamen vniuersale distincte cognoscitur. Si-
militer verum est de intrīsecis nō extrīsecis,
patet de causa et effectibus contentis. Pre-
terea dicit ꝙ idem ordo cognitionis apparet
in sensu. Contra. sensus non est cognitiuus
nisi singularis. ergo non cognoscit magis cō-
mune ⁊ minus. immo nullum cōmune cogno-
scit. Preterea ꝙ̄uis vniuersale possit aliquo
modo poni (licet falso) precedere actum in-
tellectus possibilis virtute intellectus agen-
tis. tamen non potest precedere sensationem.
ergo cū nihil est ante actū sentiendi nisi parti
culare ⁊ singulare ſm eos. ergo non sentit ma
gis cōmune et minus cōmune. Preterea aut
sentit magis cōmune et minus cōmune vna
sensatione. aut pluribus. Non vna. quia tu
ponis ꝙ ideo prius sentit magis commune:
quia prius dijudicamus ꝙ aliqd̄ visuꝫ e remo

cis sit aial ꝙ homo. sed hoc est possibile ꝙ pri⁹ ꝑcepe sit. ꝗ ſm ipm tūc prius ꝑcipe sentit magis cōe ꝙ̄ minus cōmune. ⁊ per ꝯñs nō eadē sentiatōe ꝭ duabus. hoc videt̄ falsū. q: tu ponis ꝙ potentia nō pōt simul in duos actus sentiendi.

Confirmat̄. q: quero quō magis cōe ⁊ minus cōmune distinguunt̄. aut distinguunt̄ realit̄. aut formalr̄. aut tm̄ ſm rōnem. Nō realiter. q: albedo nō est ꝯposita ex partibus realr̄ distinctis ſm istum. Nec formaliter. q: negat talem distinctionē formalē. nec ſm rōnem. q: illa distinctio nō est nisi ꝑ opationē intellect⁹. ergo nō ē añ actū sentiēdi. ſ distictio int̄ magis cōe ⁊ min⁹ cōe ꝑcedit actū sētiēdi q: pōt apphēdi magis cōmune nō appzehēso minus cōmuni. quod nō ēēt possibile. nisi tūc magis cōmune aliquo modo distingueret̄ a min⁹ cōi. Preterea ꝓbatū est ꝑus ꝙ nunꝗ̄ est distinctio ratōnis. nisi saltem alterū extremū sit ens rōnis. ergo illud quodcūꝗ fuerit nullo modo cadit sub sensu. Per idez patet ꝙ nō potest dici ꝙ singulare magis cōis ꝑapprehēdat̄ a sensu ꝙ̄ singulare minus cōis. q: hec albedo ⁊ hic color nullo modo possunt distingui. ⁊ eodē modo ē de oibus talibus. Preterea ipse dicit ꝙ cognitio singulariū est prior. ⁊ tñ ſm sensuz cognitio magis cōis est ꝑor ꝙ̄ cognitio minus cōis. hoc repugnat ꝑoribus dictis. q: prius dicit ꝙ ois potētia que ꝓcedit de potētia ad actū. ꝑus puēit ad actū qui est medius inter potētiā ⁊ actum ꝙ̄ ad actum completū. sed potētia sensitiua ꝓcedit de potētia ad actū. ꝗ prius peruenit ad actum incompletū. scz ad cognitionez cōis ꝙ̄ singularis. q: qñ aliquid intelligit̄ sub ratōne cōmunis. intelligit̄ sub quadā cōfusione. ergo si cognitio cōis sit media. ꝑus causabit̄ ꝙ̄ singularis. Vel si nō. eadem facilitate pōt dici ꝙ ꝑus cognoscet̄ minus cōe ꝙ̄ magis cōmune. Et ita videt̄ ꝙ in eadē q̄one dicat ꝯdictoria.

Ideo dico aliter ad questionē. Supposita distinctione de ꝑmo obiecto potētie. ꝑmitto duas alias distinctiōes. Prima est ꝙ quedā est cognitio ꝯfusa ⁊ quedā distincta. Cognitio rei distincta est illa. qua q̄cq̄d est cognito ēentiale pz potētie. ita ꝙ nihil de essentia. nec intraneitate obiecti lateat potentiā. q: h est diuidere in singularia singula. hoc est quodlibz ēentiale rei apprehēdere. Cognitio confusa obiecti ē illa. qua aliq̄d patet potētie. ⁊ aliq̄d latet illā potentiā illius obiecti. sicut diffinita. vel in ēentijs suis. vel ſm figuras. vel ſm maioritatē ⁊ minoritatē. ⁊ tñ ꝙ nō possint discerni.

Scd̄a distinctio est. ꝙ aliud est cognoscere confusum. ⁊ aliud cognoscere cōfuse. Cōfusū enī cognoscit̄. qñ aliqd̄ totū hñs ꝑtes intrinsecas sibi cognoscit̄. vel qñ aliquod vl̄e cōmune ad multa cognoscit̄. ⁊ tñ vtrunꝗ istoꝝ pōt distincte cognosci. Sed cognoscere cōfuse accipit̄ dupl̄r. scz ꝑprie qñ aliq̄d cognoscit̄. ⁊ tñ nō quodlibet intrīsecū sibi patet potētie. Et isto modo solū totū includēs partes distinctas cōfuse cognoscit̄ aut ꝑprie. qñ aliquid dr̄ cogsci. q: aliquid aliud quod est sibi cōe cognoscitur. vl̄ aliquid ꝑpriū cognoscit̄ includēs aliquod cōe. vel connotās aliq̄d quod nō est ipz quod dr̄ cognosci cōfuse. Vel qñ aliquid cognoscit̄. nec cognitōe simplici ꝑpria nec equalēti. Tñ in pñti questione intēdo loqui de cognoscere confuse ſm ꝙ accipit̄ in ꝑma distinctione premissa. q: sic est magis ad ꝑpositū. Tertio distinguo de ꝯceptu ⁊ dico ꝙ quidā est simplex qui nō includit plures cōceptus. quidā cōpositus qui nō est simplex ⁊ includit ples ꝯcept⁹ suo modo sicut compositū actualr̄ plures res reales scz materiā ⁊ formā includit. ⁊ magis in actu suo modo includit ꝯceptus nō simplicit̄ simplex ꝙ̄ compositū materiā ⁊ formā. ꝑ ꝙ̄ tominus faciāt vnū suo modo qñ sunt vni⁹ rōis ꝙ̄ materia ⁊ forma. His vl̄is dico ad q̄stionē ⁊ ꝑmo ꝙ cōissimū nō est ꝑmo cognitū a nobis ꝑmitate ḡnatōis. Circa quod ꝑmo ostendam istam ꝯclusionē ꝙ primū cognitū ꝑmitate generatōis est singulare. Hanc ꝓbo. q: illō qd̄ ꝑmo cognoscit̄ ab aliqua potētia sub aliq̄ rōe sub illa rōne ꝑcedit actū illius potētie. ſ solū singulare sub rōne illi⁹ qd̄ est singlare ꝑcedit actū potētie ꝗ ⁊c. Maior ptz ⁊ ꝯcedit̄ ab aduersarijs. Et ꝓbat̄. q: nulla potētia facit obiectū suū primū. nec rōnem onsiuā sui obiecti. ꝗ ꝑsupponit obiectū ⁊ rōnē obiectiuā. Preterea singulare aliquo mō intelligit̄. aut ergo per se aut ꝑ accñs. nō ꝑ accñs. Tū q: qñ aliq̄d intelligit̄ vl̄ apprehēdit̄ ab aliq̄ potētia ꝑ accñs. nō apphēdit̄ distincto actu quo apprehēdit̄ obiectū ꝑ se. ⁊ ꝑ ꝯñs nūꝗ̄ posset intelligi singlare nisi intellecto vl̄i. Si ꝑ se. aut ꝗ ꝑsupponit cognitionē vl̄is aut nō. Si nō habeo ꝓpositū. si sic. ita ꝙ cognito vl̄i pōt intelligi singlare. Cōtra. qñcūꝗ intellectus hz aliq̄ req̄sita ad intellectionē multoꝝ. si q̄libet illoꝝ respiciat eq̄lit̄ oia illa mlta. intellect⁹ cū sit potētia naturalis vel intelliget quodlibet illorū vel nullū. Et ita cum omnia preuia intellectioni vniuersalis equaliter respiciant omnia singularia. ⁊ manifestuz est ꝙ intellectio vniuersalis equaliter respicit omnia singularia. vel quodlibet singulare intelligetur vel nullum. quia nō est maior ratio ꝙ intellectio vniuersalis faciat h singulare intelligi ꝙ̄ aliud. Preterea hoc potest ꝑsuaderi. quia vbi potētia prior terminat

Nō contra ad q̄stionē

Prima distictio

Scd̄a distin.

Tertia distīc.

Conclusio ꝑmissa

Probat̄ ꝯclo

ibi incipit potētia posterior. sed potētia sensi-
tiua in cognitione singularis terminat. ergo
ibi incipit cognitiōe intellectiua. Preterea in
potētijs ordiatis in quodcūq; obiectū potest
potētia inferior. in idē potest et sub eadē rōne
potētia superior. Patet de intellectu ꝛ volun-
tate ꝛ de potētijs sensitiuis exterioribus ꝛ in-
terioribꝰ. ergo in omē obiectū in qd potest sensus
in illud idē pōt intellectus. sed sensus pōt pmo
in singlāre. ergo ꝛ intellectus.

R — Scda cōclusio.

Scda ɔclo ē ista
ꝙ pmū distincte cognitū pōt esse singulare.
Hoc ꝓbatur. q2 omē distincte cognitū a sen-
su potest esse pmū distincte cognitū ab intel-
lectu. sed singulare pōt esse distincte cognitū
a sensu. ergo ꝛc. Minor pꝫ. Maior ꝓbat. q2 qua
rōne pmū cognitū a sensu pōt eē pmū cogni-
tum ab intellectu. eadē rōne pmū cognitum
distincte a sensu pōt esse pmū distincte cogni-
tum ab intellectu. Preterea sicut argutū est
cōtra pmā opinionē ois res pōt distincte co-
gnosci ab intellectu. nullo qd nō est de eēntia
eius cognito. sed vle (sicut declaratū est prius)
nō ē de eēntia cuiuscūq; rei singularis. ergo potest
distincte cognosci nullo vli cognito.

S — Tertia conclusio

Tertia
cōclusio est ꝙ aliqd aliud a singulari pōt esse
pmū distincte cognitū. Hoc pꝫ. quia stāte co-
gnitione ɔfusa alicuiꝰ sensibilis pōt eē cogni-
tio cōfusa intellectiua eiusdē sensibilis. sed il-
la cognitōe cōfusa intellectiua stante. potest i-
tellectus abstrahere aliquē ɔceptū simplicit
simplicē ante cognitionē cuiuscūq; alteriꝰ rei
singularis. ergo illud cognitū post cognitionem
singularis ɔfusā erit ille cōceptus simplex. sed
simplex nō pōt cognosci nisi distincte. q2 non
est possibile coꝛꝑo ꝙ est simplex ꝙ aliqd eiꝰ la-
teat ꝛ aliqd pateat. ergo pmū cognitū tūc disti-
cte erit aliqd vle qd nō est singulare.

T — Quarta cōclo

Quar-
ta ɔclo est. ꝙ solū singulare pōt cognosci cōfu-
se. q2 solū cōpositū cuiꝰ aliqd latet pōt cogsci
confuse. sed hmōi est ꝑcise singulare includens
multas partes. ergo ꝛc. Maior pꝫ p pmā distin-
ctionē pmissam. q2 nō est possibile ꝙ aliqd la-
teat, ꝛ tn̄ ꝙ in se apprehēdat. ꝛ nō tn̄ in cōce-
ptu aliquo qui nō est de eēntia ipiꝰ. nisi sit ali-
qua distinctio in eo. ꝛ p ɔ̄ns ɔpositio vl realis
vel rōnis. ꝛ hoc loquēdo de oībus alijs a deo.
Minor pꝫ. q2 si aliqd cognoscit qd nō est sin-
gulare reale. aut cognoscit cōceptus simplex.
aut compositus. Si simplex. ꝛ simplex nō pōt
cognosci cōfuse. ergo cognoscit distincte. Si aūt
ille ɔceptus sit compositus includēs multos
cōceptus. ꝛ esse cōceptus nō est nisi cogsci. vl
nō est sine cognitōe. ergo quilibet illoꝝ ɔceptuū
cognoscit. ꝛ p ɔ̄ns nihil totius ɔceptus latet
ergo totus ille conceptus distincte cognoscitur.

V — Quīta cōclo

Quīta cōclusio sequit ex pdictis. ꝙ nō semꝑ
totus ordo cōfuse cognoscēdi pcedit totuꝫ or-
dinē distincte cognoscēdi. q2 aliqn pmā co-
gnitū pmitate originis est distincte cognituꝫ
sicut qn aliqd est distincte sensatū. illud idem
pōt esse pmū distincte cognitū ab intellectu.

X — Ad rōnes pri. op. / Ad primā

Ad rōnes pme opiniōis dico ꝙ spēs specia-
lissima nō est pmā cognitū. Ad pmā ꝓba-
tionē dico ꝙ ꝓbat ꝙ singulare pmo intelligi-
tur. Et qn̄ dr. causa naturalr pmo agit ad per-
fectissimū effectū in quē pōt. ꝛ cū cognitio su-
perioris sit pfectissima cognitio. illa prio cau
sabit. Dico ꝙ rō nō ɔcludit nec vnū nec aliud
q2 accipit falsum. ꝙ vlr cā naturalis agit prio
ad pfectissimū effectū in quē pōt. q2 aīa prius
agit ad cognitionē ꝙ ad dilectionē q tn̄ dile-
ctio ē pfectior. Silr aliqn prius elicit dilectio i
pfectior ꝛ postea pfectior. Silr minorē tn̄a q2 cō
ceptꝰ spēi spēalissime nō ē pfectissimꝰ effectꝰ i
quē pnt iste cause naturales. sed cognitio sin-
gularis est pfectior.

Ad scōm

Ad scdaꝫ dico ꝙ metha.
est vltima in ordine doctrine q̄tū ad magnaꝫ
partē metaphisice. sicut q̄tum ad illā partem
que est de substātijs separatis. ꝛ q̄tum etiam
ad multas alias partes. Forte tn̄ q̄tum ad ali
quā partē nō oꝫ ꝙ sit vltima ordine doctrine.
Unde pmā pncipiū est simplr metha. ꝛ tn̄ est
notissimū. ꝛ ita forte est de quibusdā alijs que
sūt notiora ꝙ multa q sunt aliarū sciarū. Silr
hoc posito argumentū nō cōcluderet. q2 sicut
dictuꝫ est termini pnt esse notiores. q̄uis ipsa
ɔplexa nō sint notiora. hoc est euidētiora. Si-
militer in alio deficit argumentū. q2 sic dictū
est. termini cōissimi nō sunt prius noti. sed ipsa
singularia sunt prius nota.

Ad tertiū

Ad tertiā patet ꝙ
cōissima nō sunt prius nota. sed ipa singlāria. Si
milr posito ꝙ cōissima eēnt pmo nota pmita-
te nature. nō tn̄ oporteret ponere tps ad habē-
dū ɔceptū spēi spēalissime. q2 in eodē obiecto
et ab eodē agente pnt causari distincti effectꝰ
ꝛ tn̄ prius natura vnꝰ ꝙ alius. ergo nō eēt incōue-
niens nisi aliud obstaret ꝙ in pmo instāti cau
saret cognitio ꝛ cōissimi et spēi specialissime.
Prius tn̄ natura ɔceptus cōissimꝰ. q2 paucio-
ra sufficiūt ad illā ɔceptū ꝙ ad ɔceptum spēi
spēalissime. ꝛ ita tale posset causari sine alio ꝛ
nō ecōuerso. ꝛ p ɔ̄ns prius natura.

Y — Ad primū

Ad primū
ɔ scdo articulo dico ꝙ nō semꝑ ens est pmū
distincte cognitū. nec sibi ꝓpinqora sūt sēp prius
distincte cognita. Et ɔcedo maiorē illiꝰ rōnis
et nego minorē. q2 dico ꝙ ens nō includit q̄d
ditatiue in oībus inferioribꝰ. ꝛ h dico h cōmu
ne ens. q2 dictū est supius ꝙ nullā supius iclu
ditur eēntialr in quocūq; iferiori. Et ita argu-
mentū est ad oppositū. sicut arguēdo ɔ pmā

opinionē. Et qñ dr̄ q cognitio rei distincta hr̄ p diffinitionē ꝛc. Dico q ista ꝓpō nō ē vl'r ṽa. q2 aliqñ añ omnē diffinitionē habet cognitio rei distincta. Hoc patet. q2 notitia rei intuitiua pōt esse distincta. & talis pōt hri ante oēm notitiā diffinitiuā ꝛc. Maior est mãifesta. tū q2 res simplex intuitiue cognita nc̄rio distincte cognoscit. sed aliq̄ res simplex pōt intuitiue cognosci g ꝛc. Tū q2 qñ aliq̄d includit plā quoꝝ quodlibet pōt intuitiue cognosci. qua rōne pōt vnū illoꝝ intuitiue cognosci ꝛ quodlibet. sed aliq̄d intuitiue cogscibile ab intellectu est hmōi. g aliq̄d tale pōt intuitiue ꝛ distincte cognosci ab intellectu. Minor pz. q2 ois diffinitio dat p aliq̄ cōia que nō sunt de essentia rei. g ante illa potest ipa res distincte et intuitiue cognosci. q notitia intuitiua respicit ipsam eēntiā rei distincte cognite. Si dicat. si res pōt distincte cognosci sine diffinitiōe. tūc diffinitio nihil facit ad notitiā. q2 nō ad distinctam. sicut dictū est. nec ad indistinctā. q2 illa pōt haberi ante diffinitionē. Rñdeo q diffinitio aliqñ parū facit ad notitiā rei nisi sic passiones. q2 he faciūt saltē partialr q aliq̄ cognoscunt de subiecto etiā aliqñ prius distincte cognito. sic diffinitiō facit q aliq̄ p̄dicata cognoscunt d re prius distincte cognita. Silr aliqñ res nō est cognita in se. sed tm̄ in cōceptu aliquo simplici ꝛ cōi. vel ꝯposito ꝓprio. ꝛ tūc aliqñ diffinitio fac̄ ad notitiā rei. q2 tūc nō ē aliud cognoscere rē q cognoscere diffinitionē rei illo modo quo dictū est p̄us deū cognosci in aliquo cōceptu ꝯpositu sibi ꝓprio. Aliqñ aūt fac̄ diffinitio ad notitiā alicui' rei. q2 inuestigata diffinitiōe ꝛ aliq̄ re singulari oblata. cognoscit intellectus illā rē habere tales ptes vel tales quod nō faceret si ignoraret illā diffinitiōem. ꝛ ita istis modis facit diffinitio ad notitiā rei ꝛ q̄libet istoꝝ modoꝝ sufficit ad saluādū auctez phi ꝛ alioꝝ. Ad scd̄m dico q Auicēna nō dicit q metaphisica est p̄ma in ordine distincte cognoscēdi & in ordine certificādi. q2 ē certissima oīm aliarū sciarū. et cū hoc stat q termini sui essent notissimi ꝛ magis q eius oppositū p dicta istiua doctoris. q2 illud qd̄ est noti' potest magis certificare. ꝛ ita si p̄ncipia metaphisice eēnt notissima maxime certificarēt. tamē dictū est p̄us q q̄uis termini eēnt notissimi. nō tm̄ oporteret ꝯplexa esse euidētiora aliis cōplexis. sed q̄uis aliqua p̄ncipia metaphisice eēnt p̄us nota. nō tm̄ oporteret q oia eēnt p̄us nota. ꝛ ideo iste est ꝯcessiua q geometer cognoscit de linea q est lōgitudo ꝛc. ꝛ sic de aliis. ad quod aūt genus ptineāt nō cognoscit. nec etiam cognoscit si sit res aliqua simplr distincta ab alia vt qualitate vel nō. sed ista ptinent ad metaphisicā. ꝛ ita multa sciunt in metaphisica de quolibet ente particulari que nō possūt sciri in quacūq alia scia. ꝛ sunt aliq̄ prioritate priora illis aliis scitis in scia particulari. ꝛ iō scita de subiectis sciarū sensibiliū sunt adhuc posteriora ꝯplexis multis ex cōibus q ad solā metaphisicā ptinēt. ꝛ ꝓpter talē p̄oritatē dicitur metaphisica esse certificatiua p̄ncipioꝝ aliarū sciarū. ꝛ cū isto staret q t̄mini sui eēnt p̄mo noti. Ad rōem ꝓ tertio articulo dico q maior est falsa. q2 si sit precise vna forma nullo ordine pficiet suū pfectibile. q2 ordo nō potest esse sine distinctōe inter ordinata. ꝛ iō dico q si eadē forma sit forma corporis ꝛ substātie. nō pficiet aliquo ordine suū pfectibile. Silr nō ē ꝓprie dictū q talis vna forma includat plēs formas ṽtualr. q2 includere aliq̄d ṽtualiter est posse ꝓducere illud. talis aūt forma nō potest ꝓducere tales formas. sed magis ꝓprie posset dici includere eas equiualēter. Silr data minore. nō oz q cōceptus imperfectior esse prior. & posset esse posterior.

AA
Ad primū p scd̄a opinione

Ad primū p secūda opinione dico q intellectus ꝓcedit de potētia ad actū. sed tale puenit aliqñ p̄us ad actū pfectū et scd̄o ad actum impfectū. ꝛ ita est i ꝓposito q prim' actus ad quē puenit intellectus ē notitia intuitiua illius singularis sensati. Ad auctoritatē pz. Et ad exemplū patebit in seq̄nti questione.

BB
Ad argumentū p̄ncipale

Ad argumentū p̄ncipale dico q talia p̄ma impssione imp̄munt in a sa. q2 talia in qualibet cognitōe imp̄munt saltē in potētia ꝓpinqua si forte nō actualit imp̄mant. Unde nō est aliq̄s qui intelligat aliquam rez singularē quācūq q̄n statim intelligat vl' possit intelligere ens cōmunissimū. et ita nō est d quocūq alio cōi contēto. Et p tantū dr̄ imprimi p̄ma impssiōe. q2 p̄us natura quocūq alio cōi sub eo cōtēto. q2 potest imp̄mi sine quocūq alio determinatu. ita q sit potētia ꝓpiqua ad imp̄mendū ꝛ nō e cōuerso. Et hoc est veruz loquēdo de omnibus intelligibilib'. de q̄bus nate sunt esse sciētie phice cuiusmodi sūt vlia nō singularia.

Questio. vi.

A
Questio VI

Utrum prima notitia intellectus p̄mitate gnatōis

sit notitia intuitiua alicui' singularis. Q2 nō. singulare sub ꝓpria rōne singularis nō intelligit. g eius notitia intuitiua nō est p̄ma. Antecedēs pz per phz. q2 intellect' est vniuersaliū. ꝛ sensus singulariū.

Ad oppositū dictū est prius q oēm notitiā vniuersalē singulare p̄cedit. ꝛ q omnis notitia rei abstractiua presupponit intuitiuam.

B

Opinio prima q̄ est tho. lxxxv. q. ar. 1. Ratio prima

Ad questionē dr̄ q̄ singulare in reb⁹ materialibus intellect⁹ nr̄ directe ⁊ primo cog̃scere nō potest. Cui⁹ rō est. q̄ principiū singularitat̄ in rebus materialib⁹ est materia indiuidualis intellectus aūt intelligit abstrahēdo speciem intelligibilē ab hmōi materia. quod aūt a materia indiuiduali abstrahit est vl̄e. ḡ intellect⁹ directe nō est cognoscitiu⁹ nisi vl̄ium. Indirecte aūt ⁊ p̱ quandā reflexionē potest cog̃scere singulare. q̄ etiam postq̄ spēs intelligibiles abstraxerit. nō pōt eas itelligere actu nisi cōuertēdo se ad fantasmata in quib⁹ spēs intelligibiles intelligit. vt dr̄. iij. de aīa.

Cōclusio sua alio modo ponit

Alii ponit eadē ↄclio q̄ scꝫ intellectus linea recta nō potest intelligere singulare. sed tm̄ linea reflexa. p̱ hunc modū. q̄ primo a singulari in fantasmate abstrahit vl̄e. ⁊ ē quasi linea recta. puta ab a in b. ⁊ ab illo vl̄i vlterius ꝓtendit in intellectū. vt a b in c. ⁊ tūc qn̄ intellect⁹ immutat ad actū intelligēdi. ꝓtrahit quasi linea recta ab a in c. vt sit a b c vna linea recta. Deinde postq̄ intellect⁹ immutat⁹ est ad actū intelligēdi ab vl̄i existēte in fantasmate. actu suo intelligēdi terminato in illud vl̄e vt in obiectū. ꝓtrahitur quasi quedā linea reflexa a c ī b. postq̄ aūt vlteri⁹ illā spēꝫ primo intellectā in fantasmate s̄m rōem vl̄is intelligit s̄m rōem sue designationis ⁊ singularitat̄ quā hꝫ in ipo fantasmate ꝓtrahit quasi quedaꝫ linea reflexa a b in a. vt sit totū hoc quasi vna linea reflexa c b a. vt si lineā hanc ↄponamus linee p̄cedēti. tūc illa erit linea vna circūflexa. ↄplens actū intelligendi reuertentē in illud a quo incepit. Sic ḡ dicunt isti q̄ singulare nō intelligit primo ⁊ directe.

Probat ↄclio multipliciter Primo

Hec cōclusio ꝓbat multiplr̄. Primo. i. phi. Pueri appellāt primo oēs hoies pr̄es ⁊c. qd̄ nō eēt verū nisi vl̄e eēt primo intellectū.

Scd̄o

Itē primo phi. Vl̄e quidē s̄m rōeꝫ est notius. singulare v̄o s̄m sensum. Et assignat cām dicēs. rō vero vl̄ium est. sensus aūt singulariū. ergo s̄m phm intellect⁹ nō est nisi vl̄ium. ⁊ h̄ intelligēdo primo ⁊ directe.

Tertio

Iteꝫ ↄmē. ibidē cōmē. xlix. Comp̄hēsibile ab intellectu est vl̄e. ⁊ ↄp̄hensibile a sensu est particulare.

Quarto

Idē dicit cōmē. xlviij. Item. ij. de aīa. cōmē. i. Cognitio vl̄is dꝫ p̄cedere semp̱ cognitionē ꝓpriā. ḡ cognitō vl̄is est prior omni alia.

Quinto

Item ↄmē. lx. cā diuersitatis inter sensum ⁊ intellectū acquirēdo vltimā p̱fectionē est in hoc q̄ motor in sensu est extrinsecus. ⁊ ī itellectu intrinsecus qm̄ sensus in actū nō mouet nisi motu qui dr̄ ↄp̄hensio a rebus particularib⁹ sensibilibus. ⁊ iste sunt ex aīam. intellectus aūt mouet ad vltimā perfectionē a rebus vl̄ibus. ⁊ iste sūt in aīa. Ex ista auc̄te patet q̄ vltima p̱fectio sensus q̄ ē actus sensus elicitus est respectū particulariū. ⁊ act⁹ scd̄s intellect⁹ quē vocat cōmē. vltimā perfectionē intellectus est respectu vl̄ium. ergo illa primo intelligit. Idem videt dicere cōmē. lij.

Sexto

Item. iij. de aīa. cōmē. v. Intellect⁹ materialis differt a materia prima in hoc q̄ iste est i potentia oīs intellectiōes formarū vl̄ium. Prima aūt materia est in potentia oīs iste forme sensibiles. Et sequit. Causa aūt ꝓpter quā iste intellectus est distinguēs ⁊ cognoscēs. prima aūt materia neq̄ distinguēs neq̄ cognoscēs. q̄ materia prima recipit formas diuersas scꝫ indiuiduales. intellect⁹ aūt recipit formas vl̄es. ergo ex ista auc̄te patet q̄ intellect⁹ nō recipit a materia formā indiuidualē sic̄ materia facit q̄ tunc nō esset distinguēs neq̄ cognoscens.

Septimo

Item ↄmē. ix. Intellect⁹ comp̄hendit formaꝫ p̱ se ⁊ comp̄hendit indiuiduū mediāte sensu. ergo indiuiduū nō est primū app̄hēsum ab intellectu.

Octauo.

Item ↄmē. cōmē. x. dicit q̄ in mente est ꝓportio q̄ est intētōis ad intentionē. scꝫ indiuidualis ad vl̄em sicut ꝓportio v̄tutis comprehendētis alterā illarū ad v̄tutē comp̄hendentē alterā. ḡ sicut intellectus nō est sensus. nec ecōuerso. ita intētio comp̄hensa ab intellectu nō est intētio comp̄hensa a sensu nec ecōuerso.

Nono

Item phs ibidē. ⁊ Cōmē vident ponere q̄ indiuiduū nō intelligit nisi p̱ lineā sphe ralē vel reflexā.

Decimo

Item ↄmē. xxxvi. q̄dditas intellecti nō est q̄dditas indiuidui singlari. nec sp̄ualis nec corp̱alis. Preterea phs. iij. d̄ aīa oīa q̄ sunt quodāmodo est aīa. aut eīm que sūt. sunt sensibilia aut intelligibilia. ē aūt sciētia quodāmodo sensibilia sensus aūt sensibilia. ḡ si intellectus intelligeret singularia primo. ita esset sensibilia sicut intelligibilia.

Undecimo

Itē ↄmē. Si res essent separate sicut posuit plato nō indigeremus intellectu agēte. ḡ si singularia intelligeremus nō indigerem⁹ intellectu agēte

Duodecimo

Item prius ordine natur· est color q̄ h̄ color. lꝫ in rerū existētia color nō possit separi a colore singulari. ḡ prius ordine nature similitudo huius coloris rep̄ntat colorē q̄ hunc colorē. ergo prius intelligit.

E Contra cō

Cōtra ↄclionē p̄ncipalē isti⁹ opinionis argutū est prius ⁊ maxime ↄ̄ra primū modū dicēdi cum ipi ponāt q̄ nihil est in rerū natura extra aīam nisi singulare. Preterea rō sua nō valet. q̄ nō plus intellectus intelligit abstrahēdo spēꝫ intelligibilē a materia. q̄ abstrahendo spēm intelligibilē a forma extra. q̄ ita repugnat intellectui recipe aliq̄d tali mō. quo est forma sicut repugnat sibi recipe aliq̄d materialr̄. Preterea quero de illo abstracto qn̄ intellect⁹ debet intelligere terrā vel asinū. aut est aliqua vera res extra aīam aut tm̄ ens

in anima. Si sit vera res extra aīam. sic est il la terra vel illa. ergo est vere singulare. et per ꝯñs vere singulare intelligit. Si sit tm̄ ens in anima. aut ergo p̄cedit actū intelligēdi. aut nō. si nō. ḡ nō est primū intellectū qḋ iste negat.

Instantia

Si dicat ꝙ illud abstractū est aliqḋ repn̄tatum p speciem intelligibilē p̄cedentē actū intelligendi.

Improbatio

Contra. isto mō posset dici ꝙ p speciem sensibilē haberet vl'e. Probo. qꝛ si p spēm intelligibilē repn̄taret aliqḋ vl'e. aut hoc ē. qa illa spēs est silitudo p̄cise ipoꝝ singulariū inter se similiū. aut qꝛ est aliqḋ aliud a parte rei cui⁹ illa spēs est p̄mo silitudo. Si dicat p̄mo mō. sic ipa spēs sensibilis est silitudo oim̄ singularium. ꝛ p ꝯñs ita poterit repn̄tare vl'e sic spēs intelligibilis. Scḋm nō pōt dari. qꝛ nihil fm̄ eum est a parte rei nisi singulare.

Instantia

Si dicatur ꝙ spēs sensibilis est p̄cise silitudo vni⁹ singl'aris ꝛ nō alterius. nō sic spēs intelligibil'.

Improbatio

Contra. qñcunqꝫ aliq̄ sunt sillima. quicqḋ assimilatur vni illoꝝ equal'r assimilat' alteri. sed alique albedines possunt esse vl' sunt simillime. ergo spēs sensibil' equal'r assimilatur vni ꝛ alteri. ꝛ ita erit vna silitudo vnius sicut alterius. Preterea. ꝙ dicit ꝙ illud quod abstrahit' a materia individuali est vniuersale. quero quam abstractionē intelligit. aut scꝫ intelligēdo vnuꝫ nō intelligēdo aliud. aut intelligēdo vnuꝫ cōmune ad multa. Si p̄mo modo. sic est manifeste fl'm. qꝛ hec albedo singularissima abstrahitur a materia individuali. qꝛ hec albedo intelligitur non intellecta materia. Simil'r sensus isto modo abstrahit a materia. qꝛ sentit hanc albedinem nō sentiēdo materiā. ergo sentiret et abstraheret vniuersale. Si secūdo modo et abstractū tali modo est vniuersale ꝛ p se cōmune ad illa a quibus abstrahitur. sequit' ꝙ nihil intelligit nisi vnū cōmune ad oīs materias. ꝛ ita vniuersale ad aliquas formas vl' ad aliqua composita nō intelligeret vl' saltē non p̄mo. sed tm̄ per quandā reflexionē. Preterea. ꝙ dicit ꝙ intellectus p̄cise cognoscit singl'are p quandā reflexionē. Contra. aut habet actū distinctū ab actu quo intelligit ipm̄ vniuersale. aut nō. si nō. Contra. actus quo intelligit vniuersale precedit actū quo intelligit singl'are. p te. ergo est alius. Si sic. quero a quo causat'. aut p̄cise a fantasmate. vel aliquo in p te sensitiua vel a specie intelligibili. vel ab actu quo intelligit' vl'e. Si p̄mo modo. et posit' causis sufficiētibus pōt poni effectus. ḡ circūscribendo intellectionē vl'is posset poni cognitō singularis. ꝛ ita nō repugnaret intellectui qn notitia singularis esset prima. Si det' scḋm et nihil causat nisi quādo est. ita ꝙ semp causa ꝛ effectus pro aliquo instāti sunt simul. ḡ simul eēnt iste due intētiones: qḋ alibi negat.

D
Cōtra scḋm modum

Cōtra scḋm modū ponēdi prio. qꝛ tūc sequeret' ꝙ etiā singulare sentit' p lineā reflexā. qꝛ p̄mo p̄tendit' quedā linea recta: a sensibili ad speciē sensibilē. q̄si ab a in b. et postea imutat' sensus ad cognoscendū singulare. et reflectit' quasi a b in a. ꝛ ita tales reflexiones nihil valent nisi idē eēt bis cognitū. Preterea. hoc repugnat dictis ꝓp̄ꝭs. qꝛ qñ dicit' ꝙ a singulari in fantasmate abstrahit' vl'e. ꝛ deinde imutat' intellectus ad actū intelligēdi. postea reflectit' intelligēdo vl'e illud. q̄ro aut qñ abstrahit' vl'e a singulari in fantasmate est aliqua imutatio a p te sensus vel intellectus. vel nulla. si nulla. ḡ nō plus mō abstrahit' q̄ prius. ꝛ ita nulla est ibi talis linea recta. cū linea nūq̄ sit sine distinctione ptiū ꝛ pūctoꝝ fm̄ euꝫ. Aut si sit aliq̄ mutatio. ꝛ nō a p te sensus. qꝛ tūc vl'e esset in sensu ꝛ in p te sensitiua. Sil'r quero ad quaꝫ formā est talis mutatio in p te sensitiua. ꝛ pꝫ inductiue ꝙ nulla pōt dari. Si aūt sit aliq̄ mutatio a p te intellect⁹ ꝛ nō ad actū intelligēdi. qꝛ ponis ꝙ ista mutatio sequit' nec p ꝯñs ad habituꝫ. ḡ ad aliqḋ preuiū vtrīqꝫ ꝛ illud vocat' spēs. ergo vere habes ponere speciē intelligibilē preuiā actui qḋ tu negas. Preterea. ꝙ dicis ꝙ postq̄ itellectus imutatus est ad actuꝫ itelligēdi ab vl'i existēte in fantasmate. actu suo itelligēdi termiato in illud vl'e vt in obiectū. ꝓtrahitur quasi q̄dā linea reflexa. a c in b. Ex isto sequit' ꝙ vl'e nunq̄ intelligit' nisi p reflexionē. qꝛ nūq̄ intelligit' vl'e nisi qñ sic termiatur actus intelligēdi in illud sicut in obiectū. s p'te qñ sic terminat' act⁹ intelligēdi in vl'e sicut in obiectuꝫ est quedā linea reflexa. ḡ nunq̄ intelligit' vl'e nisi p lineā reflexā. qḋ negat'. Ideo dico aliē ad questionē. Et p̄mo ꝙ singl'are intelligitur. Scḋo ꝙ p̄ma notitia singularis est intuitiua. Tertio ꝙ singulare p̄mo intelligit'.

E
Rn̄sio ad q̄onem
Prima cōclusio
Secūda cōclusio
Tertia conclusio
Probat' p̄ma cōclusio ꝙ singulare intelligitur

Primū pꝫ. qꝛ si singulare nō posset intelligi. aut hoc esset rōe pfectiōis intellect⁹. aut impfectiōis. Non rōe impfectionis. qꝛ sensus est impfectior itellectu ꝛ tm̄ apprehēdit singl'are. Nec rōne pfectionis. qꝛ si sic. aut hoc esset. qꝛ nō pōt intelligere aliqḋ ita impfectū sicut est singulare materiale. aut qꝛ nō pōt imutari ab aliquo materiali. aut qꝛ nihil recipit material'r. Primū nō īpedit. qꝛ vl'e abstractū a materialib⁹ nō est pfectius ipo singl'ari. Nec scḋꝫ īpedit. qꝛ ab eodē pōt poni imutari ad cognitioneꝫ singl'aris sicut ad cognitionē vl'is. si eñ imutetur p̄cise ab intellectu agēte ad cognitionē vl'is. ita pt eq̄ facilit' poni ꝙ imutatur p̄cise ab intellectu agēte ad cognitionē singl'aris. ꝛ si pōt determi

nati p spēm intelligibilē vl p fantasma ad intelligendū determinate hvlē ꝛ non aliud. ita poterit poni determinati p spēm intelligibilē. et p fantasma ad intelligendū hoc singlare et nō illud. sicut etiā post intellectionē vniuersal determinat ad intelligendū hoc singlare ꝛ nō aliud. cum tn̄ ipsa cognitio illius vniuersalis equalr respiciat omnia singlaria. Nec tertiuȝ impedit. tū qꝛ nō plus repugnat huic singlari immaterialr recipi in intellectu ꝙ vniuersali. Tum qꝛ cognitio singlaris seques post cognitionē vlis recipit immaterialr. ergo nō repugnat sibi pmo recipi immaterialr.

Cōfirmatio pria

Confirmat. qꝛ vle recipit immaterialr. qꝛ spēs intelligibilis vl cognitio p quā recipit est immaterial. quia nihil est realr in intellectu nisi spēs intelligibil. vl actus intelligēdi vl habitus fm istos. ꝛ fm cōmuniter loquētes. ergo nihil recipit in intellectu nisi qꝛ aliquod istoꝝ quod est aliquo modo repntatiuū illius recipit. sicut obiectuȝ dr̄ recipi in intellectu. qꝛ actus intelligendi q est illius obiecti dr̄ recipi in intellectu. et per ɔ̄ns nō recipit immaterialr in intellectu. nisi qꝛ aliquod illoꝝ est immateriale. sed ipa cognitio singularis ita poterit eē immaterial. sicut cognitio vlis. ergo pter hoc nō repugnat sibi pmo recipi vel cognosci ab intellectu.

Cōfirmatio scda

Confirmatur scdo. qꝛ no plus repugnat singlari materiali immaterialr recipi ꝙ vli recipi singlariter. sed vle recipit singulariter in intellectu qꝛ intellectio sua ꝛ etia spēs intelligibilis per quā recipit est simplr singular. Preterea aia separata pōt intelligere singulare. ergo eadeȝ rōne coniūcta.

Scda ɔ̄clō pbat

Scdm pbo. qꝛ notitia singularis aliqua pōt esse intuitiua. qꝛ aliter nulla veritas ɔ̄tingēs posset euidēter cogsci ab intellectu. sed notitia intuitiua rei no est posterior notitia abstractiua. ergo notitia intuitiua rei singularis est simplr pma.

Tertia conclusio pbatur

Tertiū pbo ꝙ notitia singularis sensibil est simplr pma in intellectu p statu isto. ita ꝙ illud ideȝ singulare qd pmo sentitur a sensu. illud idē ꝛ sub eadē rōne pmo intelligit intuitiue ab intellectu. quia d rōne potētiarū ordinatarū est ꝙ quicqd ꝛ sub eadē rōne potest potētia inferior potest et superior. patet qꝛ ideȝ sub eade rōne est sensatū sensu particulari ꝛ ymaginatū sensu interiori Similr idem sub eadē rone est cognitū a sensu ꝛ appetitū a potētia appetitiua ita ꝙ idem sub eadē rōne est cognitū ab intellectu ꝛ volitum a volūtate. ergo illud idem quod est pmo sensatū a sensu erit intellectū ab intellectu. ꝛ sub eadē rōne. Si dr̄ ꝙ virtus superior potest in illud in quod potest virtus inferior sed eminētiori modo. qꝛ illud quod cognoscit sensus materialiter ꝛ ɔ̄crete. qd est cognoscere singulare directe. hoc cognoscit intellectus immaterialiter ꝛ i abstracto. qd est cognoscere vle.

Improbatio

Contra. qn cognituȝ a potētia supiori est simpliciter simplectius cognito a potētia inferiori. tūc superior potētia nō cognoscit modo eminētiori illud qd cognoscit a potētia inferiori. sed vle est simpliciter simplectius ꝛ posterius ipo singulari. ergo itellectus nō cognoscit obiectū sensus mō eminētiori. Preterea. sensus nō tm̄ cognoscit albū qd est ɔ̄cretū. sed albedine. qꝛ fꝫ pbm scdo de aia. color est per se visibilis. ergo si cognoscere aliqd in abstracto est cognoscere vle. sensus cognosceret vle. Preterea. cognoscere hāc albedine que significat noie abstracto. nō est plus cognoscere vle: ꝙ cognoscere hoc albū qd significat in noie ɔ̄creto. Et ido ille est absurdus ꝛ fatuus modus loquēdi. dicere qd cognoscere aliqd ɔ̄crete est cognoscere singulare. ꝛ cognoscere i abstracto est cognoscere vle. qꝛ ɔ̄cretū ꝛ abstractū sunt cōditiōes ꝛ ɔ̄prietates vocū vel signoꝝ. vel forte cōceptuū. quoꝝ cognitio nō ptinet ad multos sensus pticulares. nisi valde per accidēs ꝛ nō ad omes. ꝛ tn̄ omes habēt cognoscere singularia Et ideo iste nō est itelligibilis modus loquēdi. cognoscere aliqd vt significat noie ɔ̄creto ꝛ cognoscere idē vt significat noie abstracto. nisi intelligedo ꝙ cōtingit aliquid significari vtroqꝫ noie. ꝛ hoc pcise ptinet ad intellectuȝ.

Preterea. pbatū est prius ꝙ nō repugnat singulari itelligi imaterialit. qa nō est iposibile ꝙ cognitio illi⁹ singularis sit imaterialis. Et hoc cōfirmat. qꝛ sicut materia idiuidualis repugnat intellectui. ita materia vlis q est cōis ad materias induiduales istoꝝ generabiliuȝ ꝛ corruptibiliū repugnat itellectui. ergo repugnat itellectui cognoscere materialr quocūqꝫ istoꝝ modoꝝ. ergo qua rōe singulare materiale no pōt pmo cognosci ab intellectu. nec vle materiale qd est cōe ad materialia singularia poterit prio cognosci ab itellectu.

Ad pmū arg

Ad pmuȝ argumentū alteri⁹ opinionis dico. ꝙ argumētuȝ est cōtra opinionē oim. qꝛ ɔ̄bat ꝙ vle pri⁹ sentit ꝙ singulare. qꝛ sicut pueri primo appellāt oēs viros patres ꝛ postea determinant vnū qdqꝫ. ita videmus expimētaliter. ꝙ agnus vidēs ouē sequit oēm ouē tanꝙ matrē. et postea discernit hāc ouē ab illa. ꝛ sequit hāc determinatā. ergo q rōe puer ppt hoc cognosceret vle āte singulare. eadē rōe agn⁹ prio cognosceret vle ꝙ singulare. Preterea. pueri vt coiter prio appellāt oēs viros patres. et sic oēs feminas matres. posteri⁹ aūt determināt vnūqdqꝫ horū. etiā anteꝙ habeāt vsuȝ rōis. ꝛ p ɔ̄ns āteꝙ

habeant notitiā intellectualē. ꝗ tñ satiūt talia p notitiā sensitiuā. ꝗ notitia sensitiua pmo esset vlis. Siłr idem experimentū est de furiosis ⁊ fatuis ⁊ alijs carētibus vsu rōnis. ꝙ eodem modo pcedūt in tali cognitōe sicut pueri ⁊ tñ nō cognoscūt vle. Siłr idem patet de habētibus notitiā intellectualē taz vniuersalis ꝗ singularis. q2 frequēter aliquis intelligens hoiem in cōi. ⁊ post intelligēdo hunc hominē siue p reflexionem. siue alio modo nō curo mō vocat multos hoies eodē noie. posterius aūt determinat vnū ab alio. ⁊ tñ tunc cogscit singulare. ꝗ causa istius diuersitaṫ nō ē. quia pmo intelligit vle ⁊ postea singulare. sed aliq

D
Triplex est notitia sensitiua
Prima

alia erit causa. Ideo dico ꝙ pmo intelligitur singulare sicut pmo sentiṫ singlare. tñ aliqua cognitio singlarꝭ tam sensitiua ꝗ intellectiua siue partialr siue totalr ē sufficiēs ad discernēdum apphensū ab alio.

Scda

Et aliqua nō est sufficiens ad discernendū. nisi forte a paucis. ⁊ alis qñ vna res potest discerni a paucioribꝰ et alia a pluribus. Verbi gra. Agnus p notitiā sensitiuam discernit ouem a lupo ⁊ a boue ⁊ asino. ⁊ tñ nō discernit hāc ouez ab illa.

Tertia

Siłr aliqñ statim discernit ouē albaz a nigra. ⁊ tñ vnam ouem albā nō discernit ab alia oue alba. ⁊ tandem vltimo discernit matrē ab oī alia. Omnia illa nobis innotescūt p effectus. q2 videmꝰ ꝙ agnus pmo sequiṫ omnē ouem ⁊ nō bouē nec asinū. postea ꝙ sequiṫ oēz ouē talꝭ vel talis coloris. postea ꝙ sequiṫ ouē hanc determinataz. hoc aūt nō ɔtigeret nisi variareṫ ipius cognitio sensitiua. cū cognitio sensitiua sit pncipiū motus pgressiui in talibus. Et rō huius est. q2 potētia apphensiua creata nō pōt discernere vnā ab alia. nisi pter aliquā dissilitudinē aliquoꝝ dissimiliū apprehēsoꝝ. siue sit dissimilitudo in qualitatibꝰ siue in figuris. siue in situ inter aliqua talia inter q est talis dissilitudo. Et ideo q2 nō statim cognoscit distincte oia talia nō potest statim discernere vnū ab alio. Siłr ꝗuis aliqñ habeat distinctā notitiam de vno singulari. tñ de alio singulari quo debet pmuz singulare discernere nō hꝫ distinctā notitiam ⁊ ideo poterit esse tanta silitudo multis inter illa ꝙ notitia distincta vniꝰ ⁊ notitia confusa alterius nō est sufficiēs ad discernendū vnuz singulare ad alio. ⁊ tñ semp cognosciṫ singlare. Qualiṫ aūt notitia ista differt a notitia apprehēsiua. vel an sit eadē simplr alias patebit

Dicitur ꝙ pbum
Prima
Scda
Tertia

Si dicaṫ ꝙ hoc est ɔ pcessum phi. i. phi. q dicit ꝙ nobis manifestissima sunt ⁊ certa cōfusa magis. Scđo dicit ꝙ ex vlibus in singulare oportet deuenire. Siłr ad hoc videṫ cē ratio sua. Videṫ eñ sic arguere. sicut totuz se habet ad sensum. ita vle est quoddā totum se hñs ad intellectū. sed totū est notius fm sensuz. ꝗ vle fm intellectū. Siłr comme. pmē. x. dicit ꝙ oz nos pcedere de rebus vlibus ad particulares Siłr ibidem. necesse est vt vle intelligibile vlr sit notius particulari qđ est sub illo.

y
Respondet

Ad ista dico ꝙ equiuocatio est de cōmunibus. ⁊ similr ē equiuocatio de notitia magis vlis. Vñ dico ꝙ cōe est duplex. Quoddā est cōe p pdicationem essentialē. q2 scz de pluribus predicaṫ in quid ⁊ p se pmo modo ꝗ aliud. ⁊ isto mō aial ē cōius ꝗ homo. ⁊ corpus ꝗ aial. Aliud est communius nō per pdicationē in quid ⁊ p se pmo modo. sed per pdicationē denoiatiuā et quasi p se scđo modo. ⁊ isto modo motus localis est quid cōius ꝗ color vel coloratuz. q2 in pluribꝰ inueniṫ motus localis ꝗ color. q2 oē coloratum pōt moueri localr. ⁊ nō oē mobile localiter ē coloratū. Sic etiā potest dici ꝙ lucidū est cōius ꝗ coloratū. q2 in pluribus inuenitur Siłr equiuocatio est de notitia vlioris. q2 quedam est notitia cōplexa ⁊ quedā incompleta. Siłr aliquod incompletū esse pus notū alio potest intelligi duplr. vel q2 hoc pōt esse pus notū. q2 est potētia ppinqua ad notitiā alterius. vel q2 necessario est notū ante notitiā alterius. ita ꝙ sequaṫ. aliquid est notū. ergo hoc ē notū ⁊ nō ecōuerso.

R
Ad argumentum phi

Per hoc rñdendo ad argumēta dico ꝙ intētio phi ⁊ cōmē. ibidem est dare ordinē libri phi. ad alios libros naturales q2 scz illa cōplexa de qbus tractaṫ in libro phicoꝝ sunt de vlibus vel primo modo vel scđo modo. ⁊ talia vlia sunt pus nota. ꝗuis sint aliqua ppria. ⁊ hoc loquēdo đ pus noto pmo mō ⁊ ideo vt in pluribus ⁊ cōitati hoim sunt faciliꝰ nota. ⁊ ideo q2 in tradēdo sciam aliquam pcedendū est eo ordine quo cōmunitas auditoꝝ facilius ⁊ melius pōt eā addiscere. Ideo in scia naturali incipiendū est ordine doctrine ab vlioribus tam pmo modo ꝗ scđo ꝗuis aliquibus vel forte multis aliq particularia sūt faciliora ⁊ notiora ꝗ magis vlia. Verbi gratia. quicūq3 pōt apphendere aliquid sensibile potest habere aliquā notitiam de motu. quia cognitio cuiuscūq3 sensibilis sufficit ad notitiaz motus. Siłr cognitio albedinis ⁊ nigredinis sufficit ad notitiā coloris. ⁊ vlr qcūq3 due spēs coloris sufficiūt ad notitiā coloris. ⁊ ita qcūq3 apphendit aliqs duas spēs coloris est in potētia ppinqua ad habendū notitiā de colore. et tñ a multis potest haberi notitia coloris. sine potētia ppinqua ad notitiā istarū specierum determinatarū vel illarū. sicut pz in alijs. quia omnes hoīes habēt notitiā de aiali ⁊ de pprietatibus animali cōmunibꝰ. et tamen de mult

animalibus nõ habẽt potẽtiã ꝓpinquã vt co gnoscãt ea. Sicut hoies in vna ꝓcise regione morãtes nullã notitiã scientificã possunt hr̃e de aialibus que ꝓcise inueniunt in alia regiõe et ita est de alijs in alia regiõe respectu anima lium que ꝓcise inueniunt in ista regione. ⁊ illa cõmunitas hoim potest habere notitiã ꝓprie tatũ animalis. ⁊ tñ nullus vel cũ maxima dif ficultate potest habere notitiã ꝓpriã de mult aialibus spẽalibus. et tñ vnus homo vel plẽs ita facilit̃ possũt scire ꝓpetates alicui⁹ speciei aialis. cui⁹ indiuidua ⁊ act⁹ eoꝝ tota die vidẽt sicut possunt hr̃e notitiã de aiali ⁊ de suis cõ munibus ꝓpetatibus. Patet ẽm ꝙ homo ita potest habere notitiã alicuius determinati ani malis ꝙ̃tum ad multa sibi ꝓpria. sicut ꝙ̃tũ ad cõmunia aiali. ⁊ ideo scia ista q̃ est de vniuer salibus siue vno modo siue alio. ꝙ̃tũ ad multa est facilior cõitati ꝙ̃ scia specialiũ. ⁊ tñ vtraqȝ notitia incipit a notitia singulariũ. ꝟ notitia vniuersaliũ in diuersis hoibus incipit a noti tia diuersoꝝ singulariũ. sicut studentiũ in ale mania. notitia vniuersaliũ icipit a notitia sin gulariũ que ibi inueniunt. ⁊ forte multa eoꝝ nõ inueniunt in italia. ⁊ ecõuerso est de studẽ te in italia vel francia. ⁊ sic de alijs regionib⁹ sed notitia de hoie vel de asino oꝫ ꝙ incipiat a notitia singulariũ spẽi humane vel asinine. et multi possunt attingere ad notitiã scienti ficã ꝓprietatũ aialis qui nõ possunt attingere ad notitiã ꝓprietatũ specialiũ leonis vel vrsi ⁊ sic de alijs. Et ideo ordine doctrine ꝙ̃tuꝫ ad cõmunitatẽ hoiꝫ ꝓus incipiendũ est a notitis animalis ⁊ suarũ ꝓpetatũ. ꝙ̃ a notitia leonis vel vrsi. ⁊ sic de alijs. ⁊ tñ in quolibet hoie no titia cuiuscũqȝ vlis ꝓsupponit notitiã alicuius singularis vel aliquoꝝ singulariũ. sed in diuer sis hoibus aliq̃n nõ precedũt notitie eorundẽ singulariũ sed diuersoꝝ. ꝙ̃uis vle ꝓncipiũ sci tum sit idẽ. Et hec est intẽtio Cõmẽ. cõmẽ. v. ꝓmi phi. vbi dicit sic. Indiuiduũ ꝯpositum lꝫ nõ sit ꝓncipium in doctrina demõstratiua. tñ est ꝓncipiũ acquisitiõis vlis qḋ est principiuꝫ doctrine demõstratiue. qꝛ ꝯplexũ de singulari nõ est ꝓncipiũ dmõstrãdi. ⁊ tñ sine illo nõ pos set haberi demõstratio. ⁊ ita semꝑ notitia sin gularis ꝓsupponit ꝙ̃uis notitia diuersoꝝ in diuersis. Dico ḡ ad ꝓmã auctoritatẽ ꝙ sicut pꝫ p Cõmmẽ. ꝑ cõfusa intelligit ꝯposita ⁊ h̃ siue sint composita ꝓprie ex partibus eẽntialibus realiter distinctis facietibus vnũ. siue sint cõ posita illo modo quo diffinitũ ex partibus dif finiẽtibus siue illo modo quo vle ꝯponitur ex suis ꝯtentis. quos tres modos ꝯpositiõis põit ꝯmen. ꝯmẽ. v. ꝙ̃uis tñ ꝓmus modus ꝯpositio nis sit ꝓprie compositio. ⁊ duo alij sunt modi ꝯpositiõis tñ metaphorice loquẽdo. ⁊ de tali bus ꝯfusis dico. ꝙ sunt notiora ⁊ certa magis ꝓmo modo loquẽdo de notiore ⁊ hoc loquẽdo vel de notitia ꝯplexa vel incõplexa. nõ tñ opꝫ ꝙ sint notiora scḋo modo qꝛ possibile ẽ ꝙ ꝓma appꝛ̃hẽsio etiaꝫ sensitiua sit distincta respectu partiũ distincte ⁊ nõ tñ respectu totius ꝯfuse.

Z
Ad primã aucto.

Ad scḋam auctẽ dico ꝙ sit̃ opꝫ ex vlibus in singularia ꝓuenire. qꝛ vlia facilius cogscũtur modo exposito. ⁊ hoc dupl̃r. qꝛ facilius cogno scunt ꝓprietates vles de vlibus. ꝙ̃ eedẽ ꝓprie tates vles de ꝯtẽtis sub illis vlibus. Simil̃r facilius cognoscũtur ꝓpetates vles de vlib⁹ ꝙ̃ ꝓprietates ꝓprie de ꝯtentis. ⁊ hoc modo ex posito. ⁊ frequẽter notitia ꝓprietatũ vliuꝫ de vlibus. iuuat ad notitiã ꝓpretatũ de ꝯtentis sub illis vlibus.

Ad scḋam au.

Ad tertiã auctẽ dico ꝑ ideꝫ ꝙ sicut totũ ꝟm sensuꝫ est notius. qꝛ pauciora sufficiũt ad notitiã toti⁹ vt totũ discernat ab alio toto. ꝙ̃ ad discernendũ vnã partẽ vnius ab alia. sicut aliq̃n minor ꝓpinq̃tas sufficit. et sic est de quibusdã alijs. ita est de vlioribus ꝙ multa sunt q̃ diuisim sufficiũt ad notitiã vlior̃ et tñ nõ sufficiũt. vel nulla vel aliq̃ ad notitiã minus vlis.

Ad tertiam.

Per ꝓdicta rñdeo ad oẽs aucto ritates ꝯmẽ. ꝙ intelligit ꝙ vlia a cõitate facis lius cognoscunt.

Ad scḋm auc.

Ad scḋm dico ꝙ vle est no tius ꝟm rõem. qꝛ sola rõ põt appꝛ̃hendere vle ⁊ nullo modo sensus. ꝟ singulare est noti⁹ apud sensum. qꝛ singulare ꝓus cognoscit a sensu ꝙ̃ ab intellectu ⁊ hoc intelligẽdo de singulari se sibili. qꝛ secus est de singl̃ari ꝓcise intelligibi li de quo dictũ est in ꝓma q̃one ꝓlogi.

Ad tertiã.

Per idem ad aliud cõcedo ꝙ vle est ꝯpꝛ̃hẽsibile ab intellectu ⁊ singulare a sensu. ⁊ cũ hoc stat ꝙ nõ tñ vle sit ꝯpꝛ̃hensibile ab intellectu. sed et singulare. Propter qḋ aduertendũ ꝙ pħs ⁊ ꝯmẽ. frequẽter dicũt ꝙ sensus est ꝑticulariuꝫ. ⁊ intellectus vliũm. vt innuãt drãꝫ int̃ sensuꝫ et intellectũ. Nũc aũt ita est ꝙ ita ꝯtingit at guere intellectũ differre a sensu. si sensus sit ꝓ cise appꝛ̃hensiuus singl̃ariũ ⁊ intellect⁹ sit appꝛ̃ hensiuus ⁊ singulariũ ⁊ vliũm. sicut si intelle ctus eẽt ꝓcise appꝛ̃hensiuus vliũm ⁊ nõ singu larium. sicut sensus est singularium nõ vliũm.

Ad quartã.
Ad quintã.

Ad aliud dico ꝙ cognitio vlis debꝫ ꝓcedere ꝓpriã ꝓpter cãm iam dictã. Ad aliud dico ꝙ Commẽtator intelligit de vltima ꝑfectiõe in tellectus que est notitia ꝯplexa ⁊ veruꝫ est ꝙ illa nõ est immediate a motore extrinseco. sed est immediate a motore intrinseco. qꝛ ad istaꝫ notitiã causandã concurrũt ꝓcise immediate notitia incomplexa terminoꝝ. vel formatio ꝓ positionis. vel habit⁹ intelligibilis acq̃situs

et actibus pcedētibus que oīa sūt intrinseca. vel etiā potest cōcurrere notitia alicu⁹ cōplexi que etiā erit in intellectu. Unde dicit cōmē. ibidem cām esse istius depositōis in nobis. in scīa sensibiliū est eadē causa in esse solū in sensibilibus ipīs. Et sīr est intelligendū q̄ dispositio existēs in nobis in scīa vniuersaliū est in nobis. q2 est in v̄tute rōnali. Ex qua auctoritate patet q̄ intelligit de scīa q̄ est notitia cōplexa. vel si intelligat tam de pfectiōe cōplexa q̄ incōplexa. patet q̄ nō intelligit vīr de omi notitia incōplexa. sed tm̄ de illa q̄ potest haberi in abūtia intelligibilis. qñcunq3 sc3 placet volūtati. Unde dicit ibi. mouētia v̄tute rōnalē sunt intra aīam ⁊ habita a nobis semper in actu. ideo homo in eis potest intelligere cū voluerit. ⁊ ita patet q̄ nō intelligit de notitia intuitiua singularis. q2 illā nō potest hr̄e cum voluerit. s3 requirit existētia rei q̄ d3 cognosci.

Obiectio

Et si dicat q̄ ipe intelligit q̄ solū intētōnes vniuersales possunt mouere intellectū. et per cōsequēs iste sole pmo intelliguntur. quia dicit sic. intellectus mouet ad vltimā pfectionem a rebus vlībus ⁊ illa sunt in aīa. Responsio q̄ p vlīa intelligit habitus de vlībus. q̄ mouent ad vltimā pfectionē ad notitiā scientificam que est de solis vlībus. que notitie incomplexe mouent intellectū ad sciam ppōnū vniuersaliū. Nec est ista intētio extorta. sed satis posset pbari p phm ⁊ cōmē. in diuersis locis. q2 satis videt esse de intētōe eo4 q̄ nihil reale ē in anima. nisi vel habitus. vel actus. vl passio vel si s̄m aliquos ponat spēs. nō plus poterit spēs dici vlis q̄ actus vel habitus. g̃ sic dicit Commē. vle est in anima ⁊ mouet ⁊ nihil mouet nisi reale. o3 q̄ illud vle quod hic noiat sit actus vel habitus. passio vel spēa si ponatur spēs. ⁊ eque bene poterit dici q̄ habit⁹ sit vle sicut q̄ spēs ⁊ sic intelligit Commē. cōmen. lix. vbi dicit q̄ mouēs scientē de pma pfectiōe in scdam. est aliq̄d copulatū cū anima copulatōne in esse. Ex quo p3 q̄ illud quod mouet aīa3 ad actu3 scdm est aliq̄d reale exñs in anima et sicut p3 in eodē commē. ipe intelligit de actu scdo qui est notitia sciētifica. ad quam mouet ipe habitus. ⁊ tm̄ postea dicit. q̄ illa q̄ mouent vlīa sunt. ergo nō est incōueniēs dicere q̄ ille p vlīa intelligit habitus intellectuales. et ita etiā per vlīa pōt intelligere quosdā act⁹ quo4 vtriq3 possūt dici vles. q2 sūt respcū obiecto4 vliūm.

Ad sextum

Ad aliud dico q̄ Commē. p formas indiuiduales intelligit formas eiosdē rōnis cu3 formis exñtibus in ipīs sensibilib⁹. ⁊ ideo materia. q2 recipit tales formas nō est distinguēs neq3 cognoscens. ⁊ ideo nō pōt recipe formas vles. nec subiectiue ⁊ pprie. nec impropē ⁊ obiectiue. Si dicat s̄m Commē. cōme. vi. q̄ v̄tus rōnalis distinguit intētōes vles nō indiuiduales. Dico q̄ h̄ est intelligēdū pcise q2 nō distinguūt intellectōes vles pcise s̄z vles ⁊ indiuiduales.

Ad septimum

Ad aliud dico q̄ intētio Commē. ibidē nō est dicere quō intellect⁹ intelligit singulare ⁊ vniuersale diuersimode. sed quomodo intellectus diuersimode intelligit indiuiduu3 ⁊ formā substantialē indiuidui. Un̄ dicit ibide3 hoc indiuiduū est aliq̄d ⁊ intētio p quam hoc indiuiduū est ens sc3 q̄dditas ⁊ forma eius est aliud. Et sequit. q̄ hoc accidit in oībus cōpositis ex materia et forma. sed nō in omnibus ad excipiendū res abstractas ⁊ vl'r res simplices et nō compositas. sed nūc est ita q̄ in reb⁹ simplicibus inuenit singulare ⁊ vle. ⁊ magis cōe et minus cōe. sicut patet in mathematicis. de quib⁹ intelligit Commē. ⁊ in alijs actibus et substātijs simplicib⁹. ergo patet q̄ intētionis sue est dicere quomodo diuersimode itellect⁹ intelligit indiuiduū compositū ex materia et forma. ⁊ ipam formā que est ps sua. ⁊ ita ē singular sicut ipm indiuiduū. Ideo dico q̄ intētio phi. ⁊ Commē. est loqui de duobus obiectis apprehēsibilibus ab eadē potētia. quo4 vnū regulariter potest pfecte apphēdi ab illa potentia. ⁊ altō nō potest etiā sufficiēter approximato. q̄tum est ex parte sua. nisi aliud concurrat p̄ter ista q̄ sunt sufficiētia ad p̄mā apphensionem alterius obiecti. vel apphensio vnius necessario p̄supponit apprehensionē alteri⁹. q̄d nec est pars sua. nec ecōuerso. Exemplū p̄mi ē de sensu cōi q̄ potest in diuersa obiecta diuersorum sensuū particularīū. ⁊ tm̄ potest aliqñ in vnū obiectū vnius sensus ⁊ nō in aliud pp̄ter defectū alterius sensus. ⁊ ideo oportet necessario q̄ sensus cōmunis ferat in illa obiecta per diuersas potētias. ita q̄ diuersas v̄tutes dicat ⁊ diuersas potētias. vl q̄ ferat i ea p diuersas dispōnes. Et hoc potest intelligi dupl'r. vel q̄ illa diuersa dispositio sit diuersus act⁹ cognoscendi. ita q̄ habeat diuersos actus cog̃scedi. respectu illo4 a diuersis causatos. vel q̄ illa diuersa dispositio sit aliq̄d aliud p̄ter obiectū cognoscendū ⁊ potentiā cognoscēdā. Uerbi gratia. sensus cōis cognoscedu vnū obiectu3 nō est sufficiēs ad cognoscendū aliud obiectū etiam q̄tūcūq3 aliud obiectū sit in se sufficiēs et approximatū omni approximatōne req̄sita a parte obiecti. Sed p̄ter ista requirit actus cognoscēdi sensus particularis. q̄ nec est obiectu3 nec potētia cognoscēs que habet cognoscere alietatē isto4 obiecto4. et tūc quādo dic commē. q̄ cognoscit aliqua v̄tute vel p dispo

sitionē diuersam. ly per nō dicit circūstantiā alicuius informātis illam potentiā vl' alicu⁹ existētis in ea. sed magis dicit circūstantiam cause extrinsece. Et ita dicit Commē. q̄ dispositio diuersa est p quā intellig t. queadmoduz sensus cōis aprehēdit alietatē inter sensibilia p dispōnē diuersam scʒ p sensus pticulares. h̄ est p actus cognoscēdi ipoꝝ sensuū particularium. qui sunt vere cause efficiētes actus illius sensus cōis. p istam ꝓpōnē om̄e absolutū necessario requisitū ad esse alicu⁹ habet rōnem cause respectu illius in aliquo gn̄e cause. vel ē causa cause. Et de ista diuersa dispōne intelligit Commē. ꝛ phs. ꝛ nō de p̄ma. nisi qn̄ p̄supponit istā scdam. Exemplū scdi est de vniuersali ꝛ singulari sensibili. q: sic̄ frequēter dictū est. nec vl'e est de eēntia singularis. nec econuerso. ꝛ tn̄ vl'e nō potest itelligi nisi presupposita cognitōe singularis sensitiua. ꝛ ido intelligit vl'e ꝛ singulare ꝛ alietatē inter illa p aliā ꝟtutem vel dispōnē diuersam. ꝛ illa dispositio diuersa est sensus ꝛ actus cognoscendi sensus p quē intelligit singulare sensibile et per seipm intelligit vl'e. ꝛ eodē modo est de indiuiduo et de forma q̄ est pars eius substātialis. q: forma sbalis nullo modo pōt cognosci. nisi p̄supposita notitia singularis. quod tn̄ indiuiduū non est pars forme. ideo necesse est q̄ intellect⁹ comp̄hendat ista. vel p diuersas ꝟtutes. vel p dispositionē diuersam. et illa dispositio diuersa erit actus sentiēdi. p quē tanq̄ per cām respicientē illud idē p obiecto intellect⁹ intelligit ipm indiuiduū. ꝛ postea p seipm nullo alio actu cognoscēdi respectu illi⁹ forme ꝯcurrēte cognoscit ipam formā. Et h̄ expresse innuit commē. dicens sic. Cū determinatū fuerit q̄ entia sensibilia diuidunt in duplex esse. scʒ in h̄ singlare ꝛ in suam formā. necesse est vt ꝟtus experimētatiua. i. comp̄hensiua comp̄hēdat ea. aut p duas ꝟtutes aut p vnā. s duabus dispōnib⁹ diuersis. Cū duabus aūt ꝟtutibus erit cū comp̄hendent vtrūq; istoꝝ p se scʒ formā singlarem ꝛ indiuiduū singulare p vnā vero ꝟtutem et dispositionē diuersam erit. qn̄ comp̄hendent alietatē que est inter has duas intentiōes. Et sequit. Comp̄hendit eīm semp intellectus formā p se. ꝛ cōp̄hendit indiuiduuʒ mediante sensu. ergo p illā dispōneʒ diuersam intelligit ipm actū sentiēdi. p quā tanq̄ p cām efficiētē intelligit ipm indiuiduū ꝛ hoc est intelligēdū de p̄ma apprehensione ipius indiuidui sensibil'.

Obiectio primo

Si dicat q̄ hec auctas est ad oppositū. p̄mo q: dicit q̄ sensibile diuidit in duplex esse. scilʒ in singlare ꝛ suā formā. s nihil diuidit in seipʒ g̃ p singulare ꝛ suā formā nō intelligit totū indiuiduū ꝛ suā partē. s intelligit vl'e ꝛ singlar

Scdo

Preterea dicit q̄ qn̄ comp̄hēdit vtrūq; istoruʒ p se. tūc ꝯp̄hendit ea duabus ꝟtutibus. s certum est q̄ ꝯp̄hēdit formā p intellectū. g̃ qn̄ cōprehēdit p seipm singulare ꝯp̄hendit ipm precise p sensum. ꝛ p ꝯn̄s nō ꝯp̄hendit singulare ante vl'e vl' ante formā. s iste videt eē ꝓcessus q̄ p̄mo aia comp̄hendit singulare p sensum. ꝛ postea vl'e p intellectū ꝛ deinde ꝯp̄hendit per intellectū alietatē inter singulare ꝛ suā formā vel vl'e. Vn̄ dicit ꝯmē. necesse est vt aia comp̄hendat has duas intētiones p ꝟtutē diuersaʒ ꝛ comp̄hendit alietateʒ eē p vnicam ꝟtutem.

Ad primum

Ad p̄mū istoꝝ dico q̄ ista sensibilia nō ꝓpriē diuidunt in tale duplex eē. s itelligit q̄ entia sensibilia sunt quedā singularia ꝛ nō tm̄ sunt singularia sed etiā hn̄t formā sbaleʒ ꝛ accn̄tia sensibilia p se. p que intelligit ipam materiaʒ. vel potius p indiuiduū ꝛ p materiā intelligit ꝯmē. ꝛ etiam phs ipamet accn̄tia sensibilia. ꝛ tunc intelligēdū est q̄ entia itelligibilia q̄ sūt vere indiuidua ꝛ singularia in gn̄e sbe hn̄t accidētia p se sensibilia. ꝓpter q̄ ipa subiecta dicunt sentiri saltē p accn̄s ꝛ hn̄t formas substātiales ꝛ ille forme sbales nō pn̄t cognosci nisi p̄supposita notitia sensibilis inq̄tū sensibile est. et tamen neutrum est pars alterius. nec essentiale alteri. Et ideo necesse est q̄ anima comprehendat has duas intentiones, vel per duas virtutes vel per dispositioneʒ diuersam mō exposito. Et q̄ ista sit eoꝝ intētio videt satis euidēs. q̄s nisi loquātur de p se sensibili nihil valet ad ꝓpositū eoꝝ loqui de sensu. Silit ipa materia sbalis nō plus est sensibilis q̄ forma sbalis. ergo nō cognoscit sensu. nec fac ad notitiā forme. s magis ecōuerso. Silr hoc dic phs. q: dicit q̄ sensitiuo calidū ꝛ frigidū iudicat sup aia. quoꝝ rō quidē est caro. ergo intelligit de p se sensibilib⁹.

Replicatio

Si dicat q̄ phs vult q̄ illa forma quaʒ iudicat itellectus est h̄ in h̄. ergo per illa duo opposita obiecta. quoꝝ alietas debet apprehēdi ab itellectu itelligit formā ꝛ illud in quo est forma. s forma non est in accidētibus sed in materia substātiali.

Responde

Rn̄deo q̄ loquit de forma substātiali q̄ vere est in materia sbali. s p̄ter illā materiā sunt accidētia p se sensibilia a sensu. quoꝝ cognitio p̄supponit cognitioni ipius forme sbalis. ꝛ int illa p̄mo iudicat itellectus alietatē. Et si diceret q̄ oīa accidētia sensibilia sunt in forma sic̄ in subiecto p̄mo. tūc ꝓpē hec p materiā itelligeret ipa accidētia ipius materie q̄ sunt p se sensibilia.

Ad secundum

Ad scdm dico q̄ cōmē. itelligit de p̄mis cognitiōibus ipoꝝ sensibiliū et ipius forme. q: qn̄ aia p̄mo ꝯprehēdit sensibile singulare. cōprehēdit illud p sensuʒ ꝛ postea cōprehēdit formā p intellectū. Sed qn̄ ꝯprehēdit alie

taté. tūc necessario iudicat per vnā virtutē. q2 sola vna virtus est iudicatiua illi⁹ alietatis. q2 sola vna virt⁹ cōprehēdit vtrūq3 extremū illi⁹ alietatis. sc3 itellectus ꝛ nō sensus. ꝛ iō nō est talis ꝓcessus. ꝙ p²io singulare sentit̃. ꝛ postea intelligit̃ forma. ꝛ tertio iudicat̃ alietas eē inter illa. q2 oīs ṽtus cognitiua alietatis int̃ aliqua. ita p̄supponit notitiā vnius sicut alteri⁹. ꝛ ita est cognitiua vni⁹ sicut alteri⁹. ergo si intellectus nō iudicaret alietatē int̃ sensibile. ꝛ formā nisi p̄supposita notitia forme. opʒ ꝙ eodē modo p̄supponat notitiā ip̄ius singularis. Similit̃ qua rōe intellect⁹ posset iudicare illā alietatē int̃ vl̄e ꝛ singulare. q2 habʒ notitiā forme. eadē rōne sensus possʒ iudicare illā alietatē. q̇a habet notitiā alterius extremi. qḋ est manifeste falsū. Est ergo iste ꝓcessus ꝙ sensus p̄mo sentit singulare sensibile. Scḋo itellectus itelligit illud idem singulare sensibile. Tertio intellectus intelligit formā vel vl̄e ꝛ differentiā. Quarto iudicat int̃ illa. q2 precognouit vtrūq3. sensus aūt. q̇a nō precognoscat vtrūq3 ꝫ alterū tm̄. ideo n̄ iudicat illā alietatē.

AA Ad secūdū argumentū theme.

Ad aliud principale dico ꝙ ꝓportio est q̄rū ad aliqua. q̇a sicut sensus nō est intellect⁹. nec ecōuerso. ita in tētio vniuersalis non est particularis. nec ecōuerso in m̄tis alijs est dissimile.

BB Ad tertium

Ad aliḋ dico ꝙ magis est in tētio ph̄i ꝛ cōmē. ꝙ vl̄e intelligat̃ ꝛ silr̃ forma linea sphericali vel reflexa ꝙ singl̄are. de ph̄o pʒ q2 dicit sic̄ sensitiuo eī calidū et frigidū iudicat sup aīa quoꝝ rō quedā est caro hmō. itelligit de cognitōe sensibilis extra. in cuius materia est forma de notitia illius forme vel vniuersalis. alio autē aut etiam abstractiue. aut sicut circūflexa se habʒ ad seip̄aʒ. cū extēsa fuerit carnis esse discernit ꝫ vult ꝙ qn̄ iudicat vel discernit carnis eē. ꝫ facit quasi linea circūflexa. Silr̃ ḋ ꝯmētatore ꝫ pʒ q̇ dicit. necē est vt forma experimentet̃ per aliā ṽtutē a specie a sensu. ꝛ hoc erit ex hac virtute aut ꝑ dispōnē sphericalē linee ꝛ recte. sc3 cū intellexerit formā p̄mā existētē in hac re singulari. aut dispōnē ꝫm silitudinē linee spherical̃. sc3 qn̄ fuerit reuersa. querēdo intelligere et q̇dditatē illius formare. Deinde q̇dditatē3 illius q̇dditatis. ꝛ ꝫ erit cū inuenit q̇dditatē in q̇dditate. ꝛ nō cessabit quousq3 ꝑueniat ad simplicē q̇dditatē in illa ꝛc. ꝫ pʒ manifeste ꝙ vult intellectū intelligere tali linea sphericali. qn̄ intelligit illḋ obiectū qḋ nō est obiectuʒ sensus. Vn̄ immediate ante illā auc̄tem dicit determinatū est ꝙ comp̄hensum virtut̃ ymaginatiue ꝛ sensibil̃ idē est. Deinde dic̄ silr̃ ph̄s et experimentat̃ ꝑ aliud ꝛc. Ex quo pʒ ꝙ in lr̄a sequēti loquit̃ de obiecto intellect⁹ qḋ nō est obiectū sensus. ꝛ illi attribuūt intelligi aliq.

linea sphericali. Et ꝫ ista coꝝ intētio. ꝙ intellectus p̄mo intelligit singulare sc3 illḋ idē qḋ p̄mo est sensatū a sensu dicēte Cōmētatore cōmēto. xxxix. intētio intellecta eadē ē cū re quā sensus ꝯp̄hendit cū sensato. ꝛ sic intelligendū est cōe dictū Cōmētatoris ꝛ ph̄i. ꝙ sicut sensibilia ad sensum. sic fantasmata ad intellectuʒ vocās fantasmata sic̄ patebit in scḋo. ip̄a met singl̄aria sensibilia fantasiata. ꝛ sic sensibilia sunt p̄mo app̄hēsa ab intellectu ꝛ habita ista app̄hēsione rei singl̄aris intellectus q̄si linea recta abstrahit ꝛ intelligit vnū ꝯceptū cōem q̇dditatiuū. nō ꝙ sit de q̇dditate rei ꝫ iudicat q̇dditatē ꝛ est hic q̄si linea recta. q2 nō aliq̇d ē his intellectū. postea inuestigādo inq̄rit an illud singl̄are sensibile. vel in quo est illḋ singulare sic̄ accn̄s i subiecto habeat aliquā formā s̄balē. ꝛ ꝯcl̄udit ꝙ sic. q̄si linea reflexa q2 iā illḋ idem. quod p̄mo fuit cognitum. est mō scḋo cognitum in ista notitia ꝯplexa. ꝛ ita q̄si intellectus redit ad illud idem qḋ p̄mo intellexerit. postea adhuc inq̄rit intellect⁹ an illa forma sit simplex an ꝯposita. ꝛ si s̄ba ꝯposita adhuc inq̄rit de forma sua. ꝛ sic quousq3 ꝑueniat ad formā simplicē ꝛ q̇dditatē simplicē q2 ꝯmē. in isto cōmento. ꝛ ꝯmēto p̄cedēte. ꝑ q̇dditatē. formā in mā intelligit s̄balē seu eēntialē. q̇ est ps rei. et ꝫ idē intelligit in. vij. meth. in diuersis ꝯmētis. Verbi gr̄a. Intect⁹ intelligit p̄mo hāc albedinē3 p̄mo sensatā. ꝛ silr̃ hūc colorē. ꝛ sic de alijs accn̄tib⁹ hois postea abstrahit m̄tos ꝯceptus sic̄ ꝯceptū entis ꝯceptū q̄litat̃ ꝛ hʒ m̄tos conceptus cōnotatiuos. sic̄ depēdere eē in alio substare alij. ꝛ sic de alijs mult̃. deīde incipit inq̄rere. an hō ꝯponat̃ ex materia ꝛ forma ꝛ ꝯcludit ꝙ sic. ꝛ ꝙ ē i hoīe aliq̄ forma vl̄ q̇dditas informās materiā. ꝛ ita illḋ idē itelligit qḋ p̄us. postea inq̄rit vtrū illa forma informās materiā sit simplex ꝛ vnica. vl̄ habeat q̇dditatē ꝫ ē formā. ꝛ si inueniat ꝙ in illa forma vel q̇dditate est q̇dditas vel forma. puta ꝙ circūscribendo māʒ p̄mā adhuc i residuo ē vna aīa informās corporeitatē si sunt t̄les scḋe forme. adhuc iq̄rit an illa aīa ꝯtineat duas. q̄rū vna sit i alia. puta ꝙ adhuc ē aīa itellectiua i sēsitiua vl̄ i aliq̄ alia. iq̄rit sic ꝯtinue ꝓcedēdo quousq3 ꝑueniat ad q̇dditatē ꝛ formā simplicē q̇ p̄cise est in materia extendendo nomē materie ad formā substantialem suscipientē aliam formā substantialeʒ ꝛ non est receptiua alicui⁹ alti⁹ forme. nec cōponit̃ ex diuersis ꝛ ꝫ est qḋ dicit commētator ꝙ p̄mo intelligit quidditatem carnis. hoc est intelligendū post p̄mam comp̄hēsionem que est respectu eiusdem respcū cui⁹ ē sensus ꝛ intelligit q̇dditatē carnis nō in se ꝫ in cōceptu cōi. vel ꝓprio cōposito vel cōnotatiuo. Deide

q̄rit intelligere q̄dditatē illi⁹ q̄dditatis. ⁊ hoc erit dū inueniat quidditatē in q̄dditate. et nō cessabit quousq₃ ꝑueniat ad formaz simplicez. Et ita dico ꝙ per q̄dditatē intelligit formā q̄ vere est pars rei que intelligit̄ nō in se pro statu isto sed in aliquo ꝯceptu. Ad aliud dico ꝙ aīa pōt dici quoddāmō omnia per intellectū. ſ nō ꝑcise. q2 est quoddāmō sensibilia non tm̄ ꝑ intellectū sed etiā per sensum. Simr̄ dico ꝙ frequēter p̄hs accipit intellectū pro scīa q̄ ꝑ se est vlīum. ⁊ etiā frequēter exp̄mit ipm nomie scie. Ad aliud dico ꝙ duplici de cā ponit̄ intellectus agēs. ponit̄ eñ vt sit cā effectiua intellectionis cuiuscūq₃. q2 sic̄ teneo intellectus agēs nullo modo distinguit̄ ab itellectu possibili. sed idē itellectus habet diuersas denoīationēs. ponit̄ etiā itellectus agēs nō tm̄ vt causet intentionē. ſ etiā vt causet aliquomō ipropꝛie ipā vlīa abstracta: illo mō quo habēt causari sed hoc nō est realit̄. nisi causando intētionez taliū abstractoꝝ. ſm vnā opinionē. modo dico ꝙ si q̄dditates essent sepate sic̄ ponit plato. nō indigerem⁹ intellectu agēte ꝓpter istā secundā cām. indigerem⁹ tm̄ ꝓpter primā cām. Ad vltimū dico ꝙ color nō est ꝑor ordine nature ꝙ hm̄ōi color ſm ꝙ color supponit pro illo cōi. q2 ille non est in rerū natura. Ad argumentū principale pꝫ ꝙ intellectus est vlīum sed non precise. Questio. vij.

Similiter quero

Utrū singulare posset distincte cognosci āte cognitionē ent⁹ vel cuiuscūq₃ vlīs. Et non. q2 nihil diffinibile pōt cognosci distincte sine rōne ei⁹ diffinitiua. ergo eadē rōne nec aliqd̄ cōtentuz. Ad oppositū nec ens nec aliqd̄ vlē est d̄ ēēntia singularis. ergo non requirit̄ ad notitiā distinctā ipius. Dico ad q̄stionez sic̄ ꝑus. ꝙ notitia distincta singularis nō req̄rit notitiā distinctā necessario cuiuscūq₃ vlīs ꝓpter rōnes prius additas. Sed ꝯtra hec pōt argui p̄mo q2 si sic hoc non esset nisi q2 qd̄libet pōt distincte cognosci sine illo qd̄ nō est de eius essentia sed oīe tale distincte cognitū est apprehēsuz si nihil rei lateat qd̄ requirit̄ ad notitiā ei⁹ distinctā. ergo deus posset cōprehēdi ab intellectu creato. Preterea. ipossibile est intelligere hoīem nō intelligēdo aīal. ergo eadē rōe nō intelligēdo ens. ḡ nō pōt res distincte cognosci nisi cognito vlī substātiali. Ad primū istoruz dico. ꝙ ꝯprehēsio accipit̄ mltiplicit̄. Uno modo pro omī cognitiōe. ⁊ sic est idē ꝙ app̄hēsio. ⁊ sic accipit cōmē. iij. de aīa in diuersis locis. Aliter accipit̄ ꝑ app̄hēsione cuiuslibꝫ essentialis ip̄ius rei cognite. ⁊ sic est idē ꝙ notitia distincta rei q̄n nihil latet. ſ q̄cq̄d est intrinsecuz rei pꝫ. Tertio mō accipit̄ ꝑ limpidissima notitia vel ꝑfectissima q̄ potest esse ipsius rei. Quarto mō accipit̄ ꝑ notitia rei sub oībus p̄dicabilibus de re. Quito mō accipit̄ ꝑ notitia rei distincte. ⁊ tāta ꝑfectōe in actu cognoscendi. q̄ta est in ipo obiecto cognito. Primo mō ⁊ scd̄o. deus ⁊ creatura ꝯp̄hendunt̄ ab intellectu. tertio mō ⁊ quarto nec de⁹ nec creatura pōt cōmp̄hēdi a creatura. Quito mō creatura pōt ꝯprehēdi a creatura ſ nō de⁹. Ad scd̄z dico ꝙ hec pōt distingui. impossibile ē intelligere hoīem nō intelligēdo aīal. q2 vt vtq₃ termin⁹ stat ꝑ repsonalr̄ sic est vera. nā isto mō h̄ est vā impossibile ē videre oculo corꝑali albedinē. ñ vidēdo ens. q2 ista ꝯña est formal̄. albedo videt̄: ḡ ens videt̄. si ens in ꝯñte stet ꝑsonalr̄. ſ accipiēdo vtrūq₃ terminū simplr̄ vel alteruz. nō est verū. q̄n pōt intelligi hō. nō intellecto aīali. sic̄ color videt̄. ⁊ tm̄ h̄ cōe ēs ñ videt̄. et tm̄ nc̄c̄rio si color videt̄ aliquod ens videt̄. Ad argumentū p̄ncipale dico. ꝙ res potest distincte cognosci sine rōne eius diffinitiua. sicut patet ꝑus. Questio octaua.

Iterū quero vtrū

ens qd̄ cōe est ad decē p̄dicamēta. ⁊ ad deū ⁊ creaturā sit obiectū p̄mū et adequatū intellect⁹ nr̄i. Et nō. q2 si sic idē eēt obiectū adequatū intellect⁹ hūani ⁊ itellectus āgelici. ꝯñs est falsū. ḡ ⁊ añs. ꝯña pꝫ. q2 nec inferi⁹ ad ens pōt eē obiectū adeq̄tū itellectus angelici. si ens sit obiectū adeq̄tū intellectus nr̄i. cū oīe cognoscibile ad itellectu humano sit cognoscibile ab intellectu angelico. Falsitas ꝯñtis pꝫ. q2 potētie distincte hn̄t obiecta distincta. ſ intellect⁹ angelicus ⁊ humanus sunt potētie distincte. Ad oppositū. q̄n aliqua obiecta alicuius potētie se habēt sicut suꝑius ⁊ inferius ad illud qd̄ est cōissimū iter illa est obiectū adeq̄tū ipi⁹. sed cōmunissimuz inter omnia apprehensibilia ab intellectu est ēs. ergo ⁊c. Ad questionē dicitur ꝙ obiectū ꝓportionatur potentie cognitiue. Est autez triplex gradus cognitiue veritatis. nā quidā est actus organi corporalis. et ideo eius obiectuz est forma ꝓut in materia corporali existit. quedā est separata omino. sicut intellect⁹ angelicus. et ideo illius obiectum est forma sine materia subsistens. angeli enim et si cognoscāt materialia. nō tm̄ nisi vt eas in imaterialibus intuent̄. scꝫ vl̄ in seipis vl̄ i deo. Intellect⁹ aūt hūan⁹ medio mō se hꝫ. q2 nō est act⁹ alicui⁹ organi. ē tm̄ ꝟt⁹ aīe que est forma corporis

EE Ad decimū
DD Ad vndecimum
EE Ad duodecimum
FF Ad principale
B Questio VII
Argu. principale
D Rñsio ad q̄ōem
Arguitur Primo
Scd̄o
E Ad primum
D Ad scd̄z
E Ad
B Questio VII
D Rñsio quest.

et ideo cognoscit formaʒ existentē in materia corpali idiuidualiť. nō tm̄ put est in tali materia. cognoscere vero illud qđ est ī materia indiuiduali. nō put est ī tali materia. est abstrahere formā a materia idiuiduali. quaʒ repsentāt fantasmata. Cōtra istā opinionē. Arguiť p̄mo ꝙ repugnat dicť ꝓprijs. q̄a alibi ponit ꝙ potētie distinguūtur ꝑ actus. ꝛ ꝙ cuiuslibʒ potētie est vnū obiectū p̄mū ꝛ adeq̄tū. sub cui⁹ rōe oīa alia apphēdunť ab eadē potētia. Sʒ h̄ posito nihil esset obiectū adequatū itellect⁹ nostri. Probatio. q꞉ q̄ncūqʒ aliq̄d est p̄mū obiectū ꝛ adequatū rōe alicui⁹ potētie. oīe ꝑ se ꝯtētuʒ sub illo obiecto est ꝑ se obiectū illi⁹ potētie. licet nō p̄mū. ptʒ inductiue. ꝙ q̄a color est p̄mū ꝛ adequatū obiectū visus. iō ōis color ꝑ se visibilis licet nō p̄mo. Idē ptʒ de alijs potētijs. ꝫ ista forma existēs in materia indiuiduali q̄ est singularis nō est ꝑ se obiectū. ergo nihil cōe sibi est p̄mū obiectū. et certuʒ est ꝙ nullū aliud cōe est p̄mū obiectū et adequatū ītellectus nostri. ergo nullū. Preterea ꝙ dicit ꝙ obiectuʒ virtutis sensitiue est forma put in materia corpali existit q̄ro qualiť h̄ intelligit aut ꝙ sensus nihil apphēdit nisi formā q̄ existit in materia. aut q꞉ existētia forme in materia est necessario cōiūcta forme sensibili. Aut ꝙ illa existētia in materia est rō terminādi illū actū sentiēdi. Si p̄io mō. ḡ eodē modo idē est obiectū sensus ꝛ itellectus. q꞉ ipe dicit ꝙ itellectus cognoscit formā in materia corporali idiuidualiť existentē. ergo illud qđ est obiectū ītellectus existit idiuidualiť in materia corpali. Si scđo mō. Cōtra. forma separata a materia pōt sentiri. ptʒ in sacramēto altaria. ꝛ si dicať ꝙ existit in q̄titate. Cōtra. ꝭm istū. q̄titas nō existit ī aliquo subiecto. ꝛ tm̄ ꝭʒ istū q̄titas ista videť. Siľr fantasia pōt hr̄e actū ī absentia rei. ꝛ ꝑ ꝯn̄s eadē rōe q̄n res nō existit. et sic obiectū suū nō erit ī materia. ꝛ tm̄ fantasia est potētia sensitiua. Si dicať tertio mō. Cōtra q̄litas sensibilis est forma absoluta. ꝛ illa est ꝑ se sensibilis. ꝛ nihil nisi sub rōne illi⁹ nisi forte sensibile cōe. ꝫ illa inexistētia nō est formaliť illa q̄litas. Siľr q̄cunqʒ potētia cognoscit aliq̄d sub rōe inexistētie alicui⁹ in aliquo. cognoscit illud aliud etiā p̄us ꝙ illā inexistētiā. ergo sensus cognoscit materiā corpalē qđ est absurdū. Preterea ꝙ dicit. ꝙ obiectū ꝓportionatur potētie cognitiue. hoc icludit eq̄ faciliť oppositū principaliť intēti. q꞉ si obiectū ꝓportionatur potētie. ḡ potētia singularis et vna nūero habebit obiectū singulare ꝛ vnū nūero. ḡ abstractū nō erit p̄mū obiectū. Si dicať ꝙ nō ꝓportionať in hoc. sed in alijs. Cōtra. eadē facilitate dicetur ꝙ nō ꝓportionať in hoc ꝙ sicut intellectus est ꝭʒ eū v̄tus forme corpis. ꝛ tm̄ nō est actus alicuius organi. ꝙ ita obiectū d꞉ eē tale ꝛ ita cū ipe hoc tm̄ narret ꝛ nō ꝓbet. opinio sua est ꝯ rōem manifeste. Preterea ꝙ dicit ꝙ intellectus angelicus nō est respectu materialium nisi put intueť ea in imaterialib⁹. hoc est manifeste falsum. q꞉ sicut patebit in scđo. n̄ est incōueniens angeluʒ intuitiue videre ista materialia. Preterea dictū est p̄us ꝙ nulla res nec notitia alicui⁹ rei incōpleta est causa notitie incōplete alterius rei extra aīaʒ. Preterea quecūqʒ potētia intelligit ipam formā que est indiuidualiť in materia. siue intelligit put est in materia siue nō intelligit vere illud quod ē indiuiduū ꝛ singulare. ꝛ p̄mo. ꝫ intellect⁹ ꝑ te intelligit formā exn̄tē indiuidualiť in materia corpali. ḡ ita v̄e intelligit singulare sicut sensus ꝛ nō aliud a singulari sensibili. ḡ idem erit obiectuʒ sensus ꝛ intellect⁹ ꝭm ipm̄. qđ negat et ita cōiter ꝓcedit vnā partē ꝯdictōis post aliā.

Confirmať si forma illa q̄ est indiuidualiter in materia sit p̄ncipiū agēdi siue put est ī materia siue nō. ꝙ eē in materia nō sit rō formaľ agendi. vere forma singularis est p̄ncipiū agēdi. ḡ si forma indiuidualiť existens in materia intelligiť. ꝯuis eē in materia nō sit sed rō terminandi intellectionē. vere forma indiuidualis ꝛ singularis intelligeť. Preterea aliqua nullo modo sensibilia intelliguť. sicut ōnsuʒ est in ꝓlogo. Preterea ꝙ dicit itelligere formā nō put est in materia est abstrahere formā a materia indiuiduali. hoc est falsum. hoc em̄ nō est abstrahere formā a materia idiuiduali. nisi tali abstractione q̄lis pōt ꝯpetere sensui. Nā sensus visus videt albedinē nō put est in subiecto. et tm̄ ꝓprie non abstrahit a subiecto.

Aliľ d꞉ ad q̄onē ꝙ p̄mū obiectū intellect⁹ nři est ens. q꞉ in ipo ꝯcurrit duplex p̄mitas scʒ cōitatis ꝛ v̄tutis. Nā oīe ꝑ se intelligibile aut icludit eēntialiť rōem entis. sic oīa gn̄a ꝛ spēs ꝛ īdiuidua ꝛ oēs ptes eēntiales eoꝝ. aut ꝯtineť v̄tualiť aut eēntialiť in includēte eēntialiť rōeʒ entis. sic d̄ře vltime includūť in aliquo istoꝝ eēntialiter ꝛ passiones v̄tualiter. Et ꝙ ista duplex p̄mitas continētie sufficiat ad hoc ꝙ ipsum sit p̄mum obiectum intellectus. licet neutra se habeat precise ad omnia per se intelligibilia.

Declaratur per exemplum. quia si visus eēt per se cognitiuus omnis coloris. et omnium passionum et differentiarum corporis in communi et omnium specierum ꝛ indiuiduorum. et tamen color non includeretur quidditatiue in differentijs et passionibus corporis. adhuc visus haberet idē obiectum p̄mum. quod

Secundo
Tertio
Quarto
Quinto
Sexto
Cōfirmatio
Septimus
Octauus
Scđa opinio

nūc habet. q2 discurrēdo p oīa nihil aliud ess3
sibi adequatū. ergo tūc includeret primū obie
ctū in oībus p se obiectis. Sʒ qōlibet p se ob-
iectū vel includeret primū essentialiť. vel īclu
deret in aliquo essentialiť vel virtualiť inclu-
dēte ipm̄. ⁊ ita in ipō cōcurreret duplex primi
tas. scʒ cōitatis et ptē sui. et p̄mitas virtutē in
se vel i inferiorib⁹. Et ita duplex p̄mitas suffi-
ceret. Cōtra istā opinionē arguo p̄mo sic. ēs

Instatur Primo

nō habet aliquā p̄mitatē respectu alicui⁹ p se
ītelligibilis. ergo nō est primū obiectū ⁊ adeq̄
tum. ꝯsequētia ptʒ p eā. aīs pbo. q2 ens rōnis
⁊ respectus rōis ⁊ intellectiōes scðe sunt p se
intelligibiles. ⁊ tn̄ ens neutrā p̄mitatē hʒ re
spectu taliū. Qȝ nō habeat p̄mitatē cōitatis
ptʒ. Qȝ nihil est cōe vniuocū enti reali ⁊ enti
rōnis. ꝙ nō p̄mitatē virtutis ptʒ. q2 illa p̄mi
tas nō est nisi respectu entiū realiū. Confir-
mať. q2 illud qð pōt cognosci ab ītellectu nul
lo alio cognito. p se continet sub p̄mo obiecto
adequato illius potētie. ⁊ nō sufficit ꝙ ꝯtinea
tur in illo virtualiter. sʒ ens rōnis pōt cogno-
sci nullo ente reali cognito. ergo p se continet
sub p̄mo obiecto ītellectus. ⁊ nō sufficit ꝙ cō-
tineať in illo virtualiť. sed nō cōtineť p se sub
ēte vniuoco. ergo ens vniuocū nō est obiectū
adequatū intellectus. Preťea. ꝙ ista duplex

Scðo

p̄mitas nō sufficit pbo. q2 istā duplicē p̄mita-
tē habet deus. naʒ de quolibet ītelligibili p se
ab ītellectu p se p̄dicať. vel includit illud vir-
tualiť vel eēntialiť. ⁊ tn̄ nō poniť obiectū ade
quatū ītellectus. Si dicať ꝙ nō includit vir
tualiť sic. q̄n creatura pōt virtute ꝓpria moue
re intellectū. ⁊ silr̄ de accidēte respectu subie-
cti. ⁊ iō illa ꝯtinētia v̄tualis qua deus ꝯtinet
creaturā. vel substātia cōtinet accidēs. nō fa-
cit nec deū nec substātiā esse obiectū adequa-
tuʒ ītellectus. Cōtra. quia rōe genus pōt v̄tu
te ꝓpria mouere ītellectū. eadē rōe dīna vlti-
ma pt mouere ītellectū v̄tute ꝓpria. q2 nō est
maior rō de isto quā de illo. ergo illa cōtinētia
v̄tualis qua aliq̄d includēs eēntialr̄ rōeʒ enť.
includit essentialr̄ vel v̄tualr̄ dīam vel passio
neʒ. nō facit ad h̄ ꝙ ens sit primū obiectū ade
quatū ītellectus. ḡ ad h̄ ꝙ aliq̄d sit p̄mū obie-
ctū ⁊ adeq̄tū ītellect⁹. oʒ ꝙ p se p̄diceť de quo
libʒ p se ītelligibili ab ītellectu. Preťea. si p-

Tertio

tes eēntiales essent p se sensibiles ⁊ v̄tute p-
pria q̄tūcunqʒ ꝯtinerenť eēntialr̄ in toto. illō
totū nō diceret obiectū adeq̄tū. q̄uis essʒ p se
p̄dicabile de alijs p se ītelligibilib⁹. ḡ q̄uis ēs
p̄dicať p se d aliq̄b⁹ ītelligibilib⁹ ⁊ īcludat ali
qua alia eēntialr̄ vel v̄tualr̄ nō diceť ꝓpť h̄ p
muʒ obiectū ītellect⁹. Argumentū pʒ. q2 sp ex
oī p se appħēsibili ab aliq̄ potētia. ꝯtigit īfer-
re p̄mū obiectū adequatū. sicut sequiť iste co-
lor videť. ḡ color videť. ⁊ vlr̄ sequiť etiā de vi-
sibili p accñs h̄ videť. ḡ color videť. ḡ eodē mō
est de alijs. Sed si q̄libet ps eēntialis eēt per
se sensibilis. non sequereť. hec ps videť. ergo
totū videť. ḡ tūc totū nō eēt obiectū adeq̄tuʒ
illi⁹ potētie. Per h̄ pʒ ꝙ exemplū nō valet. q2 a
deberet pbari ꝙ illo posito color eēt p̄mum et
adeq̄tū obiectū. qð tn̄ nō ꝓdať. Preťea pba

Quarto

tū est p̄us ꝙ ens nō hʒ talē p̄mitatē ad q̄cūqʒ
entia realia p̄ter p̄mitatē cōitatis. Ad dico

Responsio ad q̄onem

ad q̄onē aliť. Primo ꝙ nihil est obiectū adeq̄
tū intellect⁹. Cui⁹ rō est. q2 obiectū adeq̄tū ē

Prima [conclusio]

illud qð est p se cōe ad oīa p se appħēsibilia ab
illa potētia. h̄ nihil est tale respectu oīm ītelli
gibiliū. ḡ nihil est obiectū adeq̄tū. Maior pʒ
q2 nec ꝯtinētia v̄tualis nec etiā eēntialr̄ suffic.
sicut declaratū est. Minor est manifesta. q2 ī-
tentiōes scðe. falsa. impossibilia. ⁊ vlr̄ oīa ꝯple-
xa sūt p se appħēsibilia ab ītellectu. ⁊ tn̄ nihil
est eis vniuocuʒ. ⁊ p ꝯñs nihil est eis p se cōe.

Istam ꝯclusionē dico recitatiue s̄m opinionē
q̄ ponit ꝙ ꝯcept⁹ siue intētiōes aīe h̄nt tm̄ esse
obiectiuū. ⁊ nullū eē subiectiuū. Qȝ h̄ʒ opinio
nē q̄ ponit ꝙ ꝯceptus siue intētiōes aīe sūt v̄e
q̄litates. i. subiectiue exn̄tes in aīa. est dicēdū
ꝙ ens est obiectū adeq̄tū intellect⁹ nr̄i. q2 cōe
vniuocū oī p se intelligibili. Et isto modo s̄m
istā opinionē dico ꝙ intētiōes scðe. falsa. īpos-
sibilia. ꝯplexa ⁊ h̄mōi sūt v̄e res subiectiue exi
stētes in aīa. nec est aliq̄d quocūqʒ mō appħē-
sibile ab intellectu q̄n de eo ens p se p̄dicatur

Et si dicať ꝙ dictū est p̄us. ꝙ ens nō p̄dicať

Obijcitur et Responditur

p se ⁊ p̄mo mō in q̄d de passionib⁹. ⁊ tn̄ sūt in-
telligibiles. Dico ꝙ ī ꝓpōnibus in q̄b⁹ passio-
nes supponūt simplr̄ vere p̄dicať ens de eis p
se p̄mo mō. nō q̄n supponunt psonalr̄. Scðo
dico ꝙ cōissimū qð pōt appħēdi a nob. est ēs
qð est vniuocū oī enti reali. aliť nō possem⁹ hr̄e

Primū dubiū

aliquā cognitōeʒ nec de deo nec d̄ sba. Sed
h̄ sūt aliq̄ dubia. Primū q2 n̄ videť ꝙ aliq̄d sit
p se intelligibile nisi ꝯtentū sub ente vniuoco
⁊ sub ente reali. Tū q2 obiectū potētie est mē-
sura ipi⁹ act⁹. Tū q2 obiectū est cā act⁹. Tū q2 a
act⁹ potētie d̄pēdet ab obiectū. Tū q2 obiectū
p̄cedit actū. Tū q2 act⁹ referť relatōe reali ad

Scðm dubiū

obiectū. Scðm dubiū est. quia nō videtur ꝙ
ens cōmunissimū sit appħensibile ab intelle-
ctu. q2 quādo aliquod cōe potest apprehendi
ab aliqua potētia naturalr̄. quodlibet p se cō-
tentum potest naturaliť apprehēdi ab illa po
tentia. ḡ posset intellectus naturaliť appħen

Tertiū dubiū

dere deū ⁊ oēs substātias īmateriales. Terti
um dubium. an sit aliquod obiectum mouuʒ

Quartū

intellectus adeq̄tū. ⁊ quod est illud. Quartū

de obiecto intellectus p statu isto. Argumenta pro primo dubio no sunt cotra opinionez q ponit conceptus sive intentoes anime veras esse qualitates. sed sunt contra aliam de esse obiectivo. et ideo sm illam opinionem rndebo ad ea. sive opinio illa sit vera sive falsa. Unde ad primum illorum dico q entia ronis sunt p se intelligibilia. immo intantum sunt p se intelligibilia. q non est impossibile ea intelligi nullo ente reali intellecto et tunc erit actus cognoscendi realis. et tamen nullum obiectum habebit preter ens ronis. ergo ens ronis erit p se cognoscibile illo actu. Sed hoc non potest fieri naturalr nisi mediante habitu pus apprehensionem alicuius entis realr. Ad illa in contrarium ad primum pot aliquo modo concedi q obiectum est mesura actus. saltem alicuius actus. vel potest dici q oia illa si sint vera sunt attribuenda obiecto illi. cuius existentia neccrio exigitur ante actum cognoscendi et huiusmodi. est tamen singulare reale. Hoc pz. qr in notitia abstractiva illud qd non est ens. sed ens destructum pot esse obiectum intellectus. et tamen non habebit tales conditiones. Similr scia est respectu complexi. et tamen complexo non sunt tales conditiones attribuende. Ad scdm distinguitur de obiecto naturali. qr quoddam dr naturale obiectum quod est naturalr attingibile. Quia ad illud naturalr potentia inclinatur sive potentia naturalr poterit illud attingere sive non primo modo ens coissimum qd est primum obiectum adequatum intellectus. non est naturale obiectum intellectus. Sz scdo modo. et ideo non oz q intellectus poterit naturalr attingere ad oe contentum. Contra. illud est primum obiectum intellectus qd predicatur de oibus p se intelligibilibus ab intellectu. sed tale est naturalr attingibile qr est subiectum in scia naturalr acquisita per se. scz in metaphisica. ergo est naturalr attingibile. ergo p te primum obiectum adequatum intellectus est naturalr attingibile. Ad illud dr q hoc e fallacia figure dictionis. lz ens vt est quoddam intelligibile vno actu. sicut homo est quoddam intelligibile vnica intentione sit naturalr attingibile. Illa enim vnica intellectio entis vt vnius obiecti est naturalr. non tamen ens pot poni primum attingibile. qr est primum obiectum vt includitur in oibus p se obiectis. vt sic non est naturalr attingibile nisi quodlibet illorum sit naturalr attingibile. Commutatur ergo hoc aliquid in quale quid: cum arguitur. ens e naturalr intelligibile. ergo ens vt est primum obiectum intellectus. i. adequatum est naturalr attingibile. qr ans est verum vt ens est vnum intelligibile singulare sicut album. conclusio concludit de ente vt includitur in oi intelligibili. non vt seorsum ab aliis intellectum. Sed ista rnsio nisi melius intelligatur videtur includere contradictionem. tenendo illud qd dicit iste frequenter. q ens quod est vniuocum ad oia. scz ad ens creatum et increatum in quolibz includitur. qr tunc illud idem qd est vnum intelligibile vnica intellectione includitur in oibus. ergo si illud vnum intelligitur naturalr hoc est naturalr attingitur sequitur q illud ens qd includitur in oibus est naturalr attingibile. Preterea. qn dr ens vt includitur in oibus non est naturalr attingibile. et tamen ad ipsum potentia naturalr inclinatur. Quero. aut ens stat ibi pro illo coi vniuoco qd est vnum intelligibile. aut pro aliquo contento p se sub illo coi vniuoco. Si primo modo. et illud est naturalr attingibile. ergo ens qd includitur in oibus p se obiectis e naturalr attingibile. Si scdo mo. Contra p quocunqz stet siue copulatiue distributiue. siue determinate semper est falsum. ens includitur in oibus. qr quolibz singulare e falsa. Silr de quolz contento false predicatur esse primum obiectum adequatum intellectus. Silr magis deberet dici q ens qd est oia sit primum obiectum. quam ens qd includitur in oibus. Si dicatur q ens qd includitur in oibus est p se intelligibile. et naturalr attingibile. non tamen vt includitur in oibus. Contra. isto modo obiectum visus non esset naturalr attingibile qr non vt includitur in oibus. qr sic non esset attingibile nisi oia attingerentur. sed nullus visus pot naturalr attingere oia visibilia. ergo etc. Ideo dico q posito q ens esset obiectum adequatum intellectus ad hoc obiectum adequatum posset naturalr attingi. non tamen oz q omne contentum posset naturalr attingi. Cuius ro est. qr tunc ad intelligendum naturalr obiectum adequatum intellectus. sufficeret quolibz p se contentum sub obiecto adequato. Non tamen sufficeret ad intelligendum vnum aliud contentum. Nec hoc est inconueniens. sicut non est inconueniens q aliquid quolibet p se contentum sub illo. qd coiter vocatur obiectum adequatum non sit apprehensibile ab illa potentia. nec p se nec p accns. sicut prius dictum est de obiecto adequato sensus. ita aliquid non est inconueniens q illud qd vocatur obiectum adequatum sit naturalr apprehensibile ab illa potentia. et tamen non quolibet contentum sit naturalr apprehensibile ab eadem. Dico ergo q si poneretur ens vniuocum esset primum obiectum adequatum intellectus. qr illud solum haberet tale duplicem primitatem de qua dicit iste doctor. Tunc primum obiectum adequatum intellectus esset naturalr attingibile. et tamen naturalr attingibile non predicaretur primo de illo ente qd est obiectum adequatum. de quo tamen primo predicaretur esse obiectum potentie. ad qd potentia naturalr ordinatur sm istum doctorem. qr hoc est falsa oe ens e naturalr attingibile ab intellectu. et hoc est vera et primo vera sm principia istius doctoris. oe ens est illud ad cuius intellectionem intellectus naturalr ordinatur. Et si sic intellexit iste doctor non recessit a principiis suis. Si autem alr intellexit contradicit sibiipsi. quia vere illud de quo predicatur esse primum obiectum intellectus sm

istum. ꝛ quod ꝑdicatur de oibus ꝑ se intelligibilibus. et includitur in oibus ꝑ se intelligibilibus ſm modū loquēdi istius doctoris. vere ꝛ naturaliter attingitur ab intellectu.

Z — Ad tertiū dubiū

Ad tertiū dico ꝙ obiectum motiuum intellectus est precise singulare et dico ꝙ omne singulare est motiuū intellectus. quia omne singulare potest itelligi notitia intuitiua. q̄tum est ex natura anime ꝛ intellectus nostri. Sed ad notitiā intuitiuā requiritur ꝙ ipsa res cognita intuitiue causet intellectionem. quia aliter nō posset illa res naturaliter cognosci intuitiue. ergo quodlibet singulare est motiuū ipsius intellectus. ad suppositus notitiā intuitiuam et ideo isto modo loquēdo de obiecto motiuo itellectus. Dico ꝙ ens vniuocū cōmunissimū est ꝑmū obiectū intellectus. nō ꝑpter talē duplicem ꝑmitatē. sed ꝑpter ꝑmitatē cōmunitatis. quia est ꝑdicabile in quid ꝛ cōmune vniuocū ad oia intelligibilia. motiua intellectus. ꝛ tamen ipsummet nō potest mouere intellectū. nec causare quocūq; modo intellectionē ſm primam opinionē. Unde de ente tali sumpto ꝑsonaliter predicatur esse motiuū intellectus. ꝛ tamen hec est simpliciter falsa. ens cōe ad oia motiua intellectus est motiuū ſm opinionē predictam.

M — Ad quartū

Ad quartū dico ꝙ ꝑ statu isto vndecūq; sit. nihil ē motiuū intellectus ad cognitionē suippius. nisi sensibilis qualitas extra. vel saltē ꝑ se sensibile. ꝛ aliqua infra aiam. scz actus ꝛ passiões. ꝛ forte ipsamet aia intellectiua. ꝛ hoc si ipsa intuitiue videatur a seipsa ꝑ statu isto. Utrū autem sit aliquod cōmune ꝑdicabile i q̄d ꝑcise de istis que sūt motiua intellectus ꝑ statu isto est dubium.

N — Ad argumētum ꝑme opi.

Ad argumentū ꝑme opinionis dico. ꝙ obiectū ꝑportionatur potētie. sed nō tali mō. ꝙ eundē modū essendi habeāt obiectū ꝛ potentia. Unde obiectū omne reale sufficiēter ꝑportionatur potētie intellectiue q̄tum est natura eorum. quia vnū q̄tum est ex se est actiuū. et aliud passiuū. ꝛ forte actiuū saltē respectu aliquorum.

O — Ad argumentū alterius opi.

Ad argumentū alterius opinionis dico. sicut patet dist. ij. nō est talis duplex ꝑmitas in ēte respectu oium. Ad exemplū dico ꝙ illo posito color nō esset primū obiectū adequatum sensus visus. Et si dicatur ꝙ nullum aliud potest poni eius obiectū. Dico ꝙ vel nullū obiectū haberet adequatū si nihil esset cōe vniuocū ad oia ꝑ se visibilia. vel aliquod cōe ꝑ se ad omnia illa esset eius obiectū adequatū. Nam tūc haberet idem obiectū adequatū quod modo habet.

P — Ad argumētum ꝑncipale

Ad argumentū ꝑncipale patet ꝙ nec itellectus angelicus nec humanus habet obiectum adequatū ſm vnā opinionē. Scōm aliā habet tamen loquēdo de obiecto motiuo dico ꝙ idem obiectū est vtriusq; adequatū. Nec valet sunt potētie distincte. ergo habēt obiecta adequata distincta. quia diuerse potētie ꝑnt habere idem obiectū adequatū. sicut idem pōt agere in diuersa passa.

Q — Ad argumentū in oppositum

Ad argumentū in oppositū dico ꝙ cōmunissimū inter talia est obiectū adeq̄tū quando est cōmune ad oia ꝑ se intelligibilia. aliter nō oportet. nūc autē ens vniuocū ſm vnam opinionē nō est cōmune ad oia ꝑ se intelligibilia. quia nō ad entia rōnis. que tamē sunt per se intelligibilia.

Questio nona.

A — Questio IX

Utrum in oi creatura sit vestigiū trinitatis.

Primo — Et nō quia in illo quod est vestigiū trinitatis inueniuntur tria. sicut in trinitate sunt tres ꝑsone. sed aliqua est creatura simpliciter simplex. quia aliter esset ꝑcessus in infinitum. ergo in illa creatura nulla pluralitas inuenitur. et ꝑ ꝯñs in ipsa nō est vestigiū trinitatis.

Secundo — Preterea vestigiū in hoc distinguitur ab ymagine. ꝙ ymago est totius. ꝛ vestigiū est partis. sed in deo nō est pars. ergo nihil est vestigiū eius.

Tertio — Preterea vestigium ducit in notitiā illius cuius est. sed nihil in creatura ducit in notitiā trinitatis.

Ad oppositum — Ad oppositum. Augustinus. vi. de tri. ca. vltimo. oportet vt creatorē ꝑ ea q̄ facta sunt intellectū cōspicientes trinitatē intelligamus. cuius in creatura quō dignū est. apparet vestigiū.

Circa questionem facit auctor — Circa istā questionē ꝑmo videndū est q̄d sit vestigium in creaturis. in q̄bus ꝑpe inuenitur. Scōo quomō transfertur respectu dei.

B — Primū

Circa primū dico ꝙ vestigiū ꝛ ymago dupliciter accipiuntur vel ꝑ toto q̄d nois ipsorum. q̄uis forte nō de ꝟtute ſmonis. sic dicūt aliqua absoluta aliq̄d aliud cōnotando. Aliter accipiuntur ꝑ illo quod ꝑmo denoīatur vestigiū vel ymago. Et sic intelligo questionē. scz q̄d ē illud quod est vestigiū. Et dico ꝙ vestigium ꝛ ymago habēt aliquas cōditiones vel ꝑprietates cōes ꝛ aliquas ꝑprias. Una cōditio cōmunis ꝙ tam vestigium q̄ ymago distinguitur ab illo cuius est. Alia cōditio ꝙ tam vestigium q̄ ymago ducit in notitiā illius cuius ē ymago vel vestigium. Sed tamen aliquid ducere in notitiā alicuius potest intelligi dupliciter. vel tanq̄ causatiuū notitie alterius mediāte sua notitia. ita ꝙ notitia ipsius sit causa notitie alterius. Uel immediate sine notitia. sicut intellectus ducit tanq̄ causa in notitiam cuiuslibet intelligibilis. Primo modo contingit dupliciter. quia vel ducit in primam talem notitiam vel cognitionē. vel tantū facit rememorationē de aliquo habitualiter noto. Primo modo notitia singularis est causa notitie vniuersalis. ꝛ notitia premissarum est causa notitie conclusionis.

Sed isto modo nunq̄ notitia vnius rei in-

cōpleta est causa notitie ꝑme alteri⁹ in cōplete. sicut dictū fuit in ꝓlogo. et maxie nō est cā sufficiēs tū intellectu. ⁊ alijs q̄ requirūtur a ꝑte potētie. siue sit causa ꝑtialis cū obiecto siue nō. Scđo mō vna res incōpleta mediāte notitia sua. potest eē causa ꝑtialis rememoratiōnis alterius rei habitualiť note. ita ꝙ notitia habitualis necessario ꝯcurrit in rōe cāe ꝑtialis. Et tale sic cognitū pōt vocari repñtatiuū alterius. nec est aliqđ aliud ꝓpṫe repsentatiuū. ⁊ isto modo tā vestigiū quā ymago repñtāt illud cui⁹ sunt vestigiū. vel ymago. Per experientiā enī pꝫ. ꝙ aliq̄s nullā penit⁹ habeat cognitiōēꝫ de hercule. si videat statuā herculis. nō pl⁹ cogitabit de hercule ꝙ̄ de sorte. Si aūt ꝑmo videat herculē. ⁊ retineat notitiā herculis. ⁊ postea videat statuā sibi similē q̄ntuꝫ ad aliqua accidētia exteriora. virtute illius visionis statue. etiā posito ꝙ nūq̄ prius eaꝫ vidisset recordabiť de hercule. q̄uis nō ꝑpter imꝑfectionē silitudinis. vel ꝑpter aliquē aliuꝫ defectū. ⁊ ita est de vestigio. ꝙ si aliquis videat vestigiū bouis. recordabiť de boue habitualiter cognito. Sed si ꝑus nūq̄ habuisset aliquā notitiā de boue. nō plus recordaretur de boue ꝙ̄ de asino. Ex isto sequiť ꝙ aliqua pñt se mutuo repñtare. q̄a vtrūq3 poterit indifferēter causare recordationē alteri⁹. Pꝫ si sint duo hoies multū similes. q̄ sint noti aliquib⁹ hoibus. per experientiā pꝫ. ꝙ quocunq3 illoꝝ viso ab aliquo habēte notitiā vtriusq3. statī poterit cogitare de alio ⁊ ita mutuo se representabūt tali habenti notitiā vtriusq3. Similiter. si alter illoꝝ puta sor. esset habitualiter notus iohāni. ⁊ inciperet videre platonē multū similē sorti. inciperet cogitare de sorte. ꝑpter similitudinē platonis modo ꝑmo visi a Johāne. qđ tunc nō faceret nisi videret platonē. Et eodē modo esset ecōuerso. Si aliq̄s haberet habitualē notitiā de platone. et inciperet primo videre sortē. ⁊ ita sortes ⁊ plato mutuo se repñsentarēt. Tertio cōueniūt in hoc. ꝙ vestigiū ⁊ ymago ex natura sua nō plus repñsentāt vnū īdiuiduū. ꝙ̄ aliud indiuiduū sibi simillimū. ꝙ aūt aliq̄n representāt vnū indiuiduū. ⁊ aliq̄n aliud. Hoc est ꝑpter hoc. ꝙ nō inueniť aliqđ indiuiduum sibi simillimū. Et ita pꝫ falsitas illius opinionis q̄ dicit. ꝙ ymago repñtat sub rōe indiuidui. ⁊ vestigiū sub rōne vlis. Cui⁹ rō est. q̄a ymago Jouis nō repñtat cesarē. q2 illa ymago non eq̄liť assimilať Joui sicut cesari. Si tñ iupiť ⁊ cesar eēnt simillimi. ita ꝙ aliquis nō posset discernere vnū ab alio sicut vidi de aliquib⁹. tūc illa ymago nō plus repñsentaret Jouē ꝙ̄ cesarē. Qz eq̄liť assimilaretur illis. Unde sicut vnus habens notitiaꝫ habitualē cesaris. visa illa ymagine recordaretur de cesare. ita alius hñs notitiā hitualeꝫ Jouis. visa illa ymagine recordareť de Joue. et eodē modo est de vestigio. ꝙ si vnus bos haberet pedes oīno dissimiles ab alijs pedibus alioꝝ boum. vestigiū derelictū ita distincte representaret cog̃scēti distinctionē illius pedis ab alijs pedibus hūc bouē. sicut modo de fcō ymago herculis repñtat habēti notitiā distinctā de hercule ipm herculē ⁊ nō iouē. In istis ergo ⁊ in quibusdā alijs cōueniūt vestigium ⁊ ymago. Sed differūt vestigiū ⁊ ymago. q2 de rōne vestigij est. ꝙ sit causatū ab illo cuius est vestigiū. sicut pꝫ inductiue. q2 dꝫ eē derelictuꝫ ex alio. De rōne aūt ymaginis nō est ꝙ sit causata ab illo cuius est ymago. sicut ymago herculis sufficit ꝙ causetur ab alio ꝙ̄ ab hercule. Ex ista dña sequiť ꝙ vestigium nisi sit impedimentū ducit nō tm̄ in notitiā recordatiuā illius cuius est. sed etiā ducit in notitiā complexam alicuius ṽitatis ꝯtingētis de ipō. Verbi gr̃a vestigiū bouis nō tm̄ facit recordari ď boue habitualť noto. sed etiā ducit ꝯñter in notitiam vel in credulitatē istius ꝯtingētis. quia bos hac trāsiuit. q̄uis posset errare. q2 posset impñi pes amputatus. Ex isto patet falsitas opiniōis dicētis ꝙ vestigiū nō ducit in cognitionē totius nisi arguitiue. q2 facit particulariter recordationē tam de pte ꝙ̄ de toto. q2 aliquis nec cogitās de pede nec de boue toto. vidēs vestigiū pedis. statim incipit recordari tā de boue ꝙ̄ de pede. et statim incipit assentire huic ꝙ bos hac transiuit. ⁊ ita recordatio incomplexa bouis. nō habetur arguitiue. q̄uis illa veritas ꝯtīgēs nō crederet nisi arguitiue. Ymago aūt q2 nō est necessario causata ab illo cuius est ymago. iō nō ducit regulariter in notitiam alicuius veritať ꝯtingētis de illo cuius est ymago. nisi forte recordatiuaꝫ de q̄ non est modo ꝑmo. Scđo dico ꝙ vestigium ꝑut vna creatura dꝫ vestigiū alterius tripliť accipitur. Uno mō large ⁊ sic vestigiū est effectus derelictus ex aliqua causa determinate speciei. vľ saltem determinati generi. rememoratiua ipi⁹ ducens ex cōmuni lege in adhesionē alicuius ꝓpositionis contingētis enūciantis esse vľ fuisse. vľ aliquid tale de illa causa. Et isto modo fumus derelictus ex igne vľ combustio vľ adustio derelicta potest dici vestigiū ignis. Similiter odor aliquādo derelictus ex animali trāseunte diciť vestigium illius animalis. Et sic ē vna qualitas causata siue vniuoce siue equiuoce non est cura. siue etiam quodcunq3 derelictum siue sit ꝓpṫe causatuꝫ siue nō. ex cuius

Vestigiū ⁊ ymago differūt

Vestigiū capitur tripliť

Primo

notitia causat recordatio illius ex quo dereli-quitur. potest dici vestigiū. Scḋo modo dicit vestigiū magis stricte. ꝓ impssione alicuius i aliq̇d sibi cedens remanēte in absentia ipius ꝛ isto modo in cera relinquit vestigiū sigilli. quod tñ vestigiū vocat aliqñ ymago. ꝗuis nō sit strictissime ymago. Tertio modo accipit strictissime vestigiū. ꝛ sic est impssio alicuius partis alicu⁹ totius in aliq̇d sibi cedēs dere-licta in abñtia. et ducēs in recordationem ꝛc.

Scḋm principale. Circa scḋz ꝓncipale dico. ꝙ qlibet creatura potest aliquo mō dici vestigiū trinitat. inq̄tū appropata creature pñt aliquo mō ducere in notitiā appropriatoꝝ ipis diuinis psonis. Et hoc potest eē duplr. vel in notitiā incōpletaz primā. ꝛ hoc nō ptinet ad rōem vestigij. vel in notitiā incōplexā recordatiuaz. Verbi gratia postq̄ ex specie in creatura concludit vel ab-strahit pulchritudo q̄ est vnū appropriatū di-uine psone. postea occurrēte aliq̄ pulcra crea-tura. incipit intellectus recordari de pulcritu-dine bina. tūc illa creatura ducit in notitiam recordatiuā ipius. ꝛ hꝫ rōem vestigij. ꝛ in hoc cōuenit cū vestigio corpali. Scḋo cōuenit cū vestigio corpali. qꝛ sicut vestigiū corporale est causatū ab illo cuius est vestigiū. ita creatura est creata a deo cu⁹ est vestigiū. Ex hoc autē sequit alia cōueniētia. ꝙ sicut vestigiū corpo-rale ducit in notitiā ꝯplexā veritat ꝯtingent de vestigiato. ita creatura ducit in notitiā cō-plexā ꝯtingentē de deo. scꝫ ꝙ de⁹ cāuit ꝛ hmōi. Quarto cōueniūt. qꝛ sicut vestigiū conuenit cū vestigiato q̄tū ad aliq̄ accñtia ꝛ nunq̄ q̄tū ad oīa. ita creatura vniuocat cū deo in aliqb⁹ ꝯceptibus cōibus ꝛ in aliq̄bus nō. Quinto qꝛ sicut vestigiū corpale est silitudo aliquo mō ꝛ nō simplr expressa. ita creatura respectu dei. Sed in q̄bus q̄ sūt in creatura cōsistit vestigi-um. Dico ꝙ aliqñ vestigiū ꝯsistit in distinctis realr. qꝛ aliqñ ipa sba repñtat aliquo mō spāli aliq̄d approbatū pri. ꝛ vna q̄litas vel actio re-psentat aliquo mō spēali aliq̄d approbatū fi-lio. ꝛ aliud accñs repñtat aliq̄d appropriatuz spūi scō. ꝛ tūc vestigiū ꝯsistit in sba ꝛ diuersis accñtib⁹. Hoc pꝫ p btm augustinū. vi. de tri. ca. vltimo. vbi assignās quō reperit vestigiuz trinitatis. dicit oīa q̄ arte diuina facta sunt et vnitatē quādā in se ostendūt ꝛ spēm ꝛ ordinē. Quicq̄d eīn bonum est. ꝛ vnū aliquid est. sicut sunt nature corpoꝝ. ingeniaq̄ animarū. Hoc dicit pro substantia que substat suis acciden-tibus. Et p diuersis partibus scilꝫ p duabus alijs partibus vestigij. de diuersis accidētib⁹ subdit. ꝛ aliqua specie formatū supple sub stan-tia. sicut sunt figure et qualitates corporum. atq̄ doctrine vel artes aīarū. quo ad secūdaz partē ꝛ quo ad tertia ptēz sequit. ꝛ ordine ali-quē petit aut tenet. supple substātia sic sūt pō-dera vel collationes corporū. ꝛ amores aut de-lectatiōes aīatuz. Ecce ꝙ in ista assignatione ptes vestigij realr distinguitur. Aliqñ autez nō distinguūtur realr. sed est vnicū qḋ sortit di-uersas denoiationes vel cōtentū sub diuersis cōibus. ex quo pñt haberi diuersa appropria-ta in deo. ꝛ tunc in illo qḋ est vestigiū nō sunt multa. sed tñ vnuz. sed pñt haberi in recorda-tione diuersa p̄dicabilia de deo. appropata di-uersis psonis diuinis. Primo mō nō oīs crea-tura est vestigiū trinitatis. qꝛ nō oīs creatura est habēs diuersa accidētia. Scḋo modo. oīs creatura est vestigiū trinitatis.

Ad primū principale. Ad p̄mū ꝓn-cipale ptꝫ. ꝙ nō oportet in oī vestigio trinita-tis scḋo modo inueniri aliqua tria. sed sufficit ꝙ ex illo possit haberi notitia triū appropato-ruz modo exposito.

Ad scḋm. Ad scḋm ptꝫ. ꝙ vestigiū vlr acceptū. nō per hec distiguit ab ymagine. sed vestigiū strictissime sumptū. qḋ tñ aliquo modo cōpetit creature respectu dei. licet val-de impropē. qꝛ in deo nō est totū ꝛ pars. Pro q̄ꝝ to tñ aliqḋ p̄dicabile eēntiale siue p̄mo mō dicēdi p se. potest haberi ex creatura modo su-pra exposito. ꝛ ipa res in se nō pōt cognosci ex creatura notitia recordatiua. potest aliquō: ꝫ improp̄e ꝛ metaphorice dici vestigiū pris.

Ad tertium. Ad aliud ptꝫ. ꝙ vestigiū nūq̄ ducit in notitiā illi⁹ cui⁹ est. nisi p̄supposita notitia habituali illi⁹. ꝛ ideo trinitas psonarū cū nō p̄cognoscat cre-ature. q̄uis creatura nō duceret in notitiā tri-nitatis de facto. adhuc posset dici vestigiū tri-nitatis.

Questio decima.

Questio X. [illegible]

Ultimo circa istā distinctionē q̄ro. Vtruz creatura rōnalis sit ymago trinitat. Et nō q̄a tāta est distinctio in ymagine. q̄nta est in illo cu⁹ est ymago. Sed tres psone diuine realr distinguūtur. ergo in ymagine sunt ptes realr distincte. sed creatura rōnalis est simplex. nō habēs ptes realr distinctas. g̃ nō est ymago. Ad oppositū beat⁹ Augustin⁹ ponit duas assignationes ymaginis. quatum vtraq̄ est ꝓpria creature rōnali.

Circa q̄onē duo. Circa istam q̄stionē p̄mo videndū est quō accipit ymago Ṗm ꝙ inuenitur vel dicitur de vna creatura re-spectu alteri⁹. Scḋo quō aliq̄d est ymago dei

Primū. Circa primū dico. ꝙ ymago tripliciter accipit Vno modo strictissime. ꝛ sic ymago est substā-tia formata ab artifice. ad silitudinē alterius Ṗm aliqua accidētia ꝯformia et eiusdē spēi cū accidētibus illi⁹ ad cu⁹ silitudinē facit ipꝫ di-

stincte ab alijs in aliquib⁹ accñtibus suis sibi dissimilib⁹ repñtãs. Verbi gr̃a. quãdo lignũ formaẽ ad silitudinẽ herculis vt hẽat ɔ̃similẽ figurã. qualẽ h̃z hercules et colores cõsimiles eiusdẽ spẽi. ꝓpter q̃ facit cognoscẽtẽ venire in recordationẽ ip̃ius herculis. ſm qđ est ali⁹ ab alijs hoĩbus qui non h̃nt ɔ̃similia accñtia. Et isto modo ymago nõ est p̃mo silitudo totius. sed est p̃mo silitudo accñtis. q2 accñtia sunt eiusdẽ rõnis in eis. ſ substãtia nõ est eiusdem rõnis. sed distincta specie. Unde hercules et statua h̃nt ɔ̃similia accñtia. ſ nõ h̃nt consiles substãtias ſ specie distinctas. Et sic accipiẽdo ymaginẽ. de rõne ymagis est ꝙ fiat ad imitationẽ illius cui⁹ est ymago. h̃ tñ nõ ɔ̃petit sibi ex natura sua. ſ tm̃ ex intentiõe agentẽ. quia possz simplr̃ fieri nõ ad imitatõez ip̃ius. Alio modo accipiẽ ymago ꝓ tali formato siue fiat ad imitatõez alterius siue nõ. Tertio mõ accipitur ꝓ omni vniuoce ꝓducto ab alio. quod h̃z rõez siue ꝓductõis ꝓducĩ vt sil̃e. ꝛ isto mõ filius põt dici ymago p̃ris. Circa p̃mũ p̃ncipale videndũ est p̃mo. in quo ɔ̃sistat ymago creata. Scđo quõ se h̃z ad trinitatẽ increatã cuius est ymago. Quãtũ ad p̃mũ est opĩo cõis. ꝙ ptes ymaginis sunt ip̃e potentie aĩe. ita ꝙ ymago ɔ̃sistit in mẽoria intelligẽtia ꝛ volũtate. vel saltẽ illa est euidẽtior assignatio ymaginis ꝛ nõ est in actibus secũdis. saltẽ p̃ncipalr̃ Hoc põt ꝓbari. q2 vbi est maior ɔ̃substãtialitas ꝛ maior ꝑpetuitas ꝛ maior ɔ̃formitas ibi ponẽda est ymago. ſ in potẽtijs est maior consubstãtialit as. q2 siue sint accñtia siue nõ. immediatius se h̃nt ad eẽntiã aĩe. Est etiã maior ꝑpetuit as. q2 semꝑ manẽt. nõ sicut act⁹ nec habitus quicũq3. Silr̃ est in eis maior ɔ̃formitas q2 est ibi distinctio ꝛ ordo. fine ꝓductõe de potentia ad actũ. Sed ista opinio nõ videẽ eẽ vera. q2 nõ sunt in aĩa tales tres potẽtie. q2 sic declarabiẽ in scđo. nulla est distinctio p̃uia in ip̃a substãtia aĩe. ante distinctionẽ actuũ secũdoꝝ ꝓductoꝝ. ergo non sunt ibi talia tria q̃ repñtãt diuinas ꝑsonas. Preterea. q̃n aliquid poniẽ ymago alicui⁹ ꝓpter distinctõnẽ i ymagine corñdẽtẽ distinctioni in illo cui⁹ ẽ ymago tãta d3 eẽ distictio iter ptes ymagis q̃ta ẽ i illo c⁹ ymago. ſ int̃ ꝑsõas diuias est distictio realr̃. nõ int̃ potẽtias aĩe. g̃ ꝓpt̃ distictionẽ potentiarũ nõ est ponẽda in aĩa ymago. Ideo dico aliter ad questionẽ. P̃mo em̃ quõ aĩa vl̃ creatura rõnalis plus d̃r ymago dei ꝙ̃ aliqua alia creatura. Scđo rõne cui⁹ vl̃ quoꝝ est ymago. Circa p̃mũ dico ꝙ cũ pateat ex predictis qđ ymago ſm qđ inueniẽ in creaturis d̃r ꝓpt̃ ɔ̃formitatẽ alicui⁹ eiusdẽ rõnis in illo cui⁹ est ymago. ꝛ in ymagine. ꝙ natũ est ducere in recordatione illius cui⁹ est ymago. illa creatura maxime ꝓprie diceẽ ymago dei. q̃ hab3 aliq̃d deo simillimũ. ita ꝙ eit p̃cise cõe vniuocũ deo. ꝛ illi creature. ꝛ q̃a creatura rõnalis est hmõi. iõ ip̃a sola diceẽ ymago dei. ꝙ autẽ ip̃a sola sit talis. P̃z. q2 nihil est cõe vniuocu3 deo ꝛ cuicũq3 creature. siue etiã sit ꝓprie vniuocu3. siue nõ. q̃n põt cõpetere creature rõali. P̃3 em̃ ꝙ entitas nõ diciẽ vniuoce de deo ꝛ creatura irrationali q̃cũq3 tm̃. ſ etiã de creatura rõnali. ꝛ ita est vl̃iter de oĩbus q̃ dicũẽ ſm ꝓprietatẽ. ꝛ nõ tm̃ ſm silitudinẽ. ꝛ h̃ loquẽdo de illis q̃ cõnotãt aliquẽ effectũ ꝑticularez. P̃z em̃ ꝙ sicut forma. pulchritudo et bonitas. veritas. causatiuũ. ꝑfectio. ɔ̃petunt deo ꝛ q̃busdã creaturis irrõnabilib⁹. ita ɔ̃petũt creaturis rõnabilib⁹. multa aũt ɔ̃ueniẽtia deo nõ tm̃ ſm silitudinẽ. ſ etiã ſm ꝓprietatẽ. sunt p̃cise cõia deo ꝛ creaturis rõabilib⁹. sicut est esse itellectuale. posse intelligere. posse velle. misericordia. iustitia. sapiẽtia. et sic de alijs multis. Et iõ sic creatura rõalis maxie assimilaẽ deo. Uñ si ꝑ ipossibile sapiẽtia. verbũ. dilectio. ꝛ hmõi essent accidẽtia tã in deo ꝙ̃ in creaturis. tũc s̃ba rõalis creata. ꝓducta ꝛ formata h̃z talia accñtia ad ymaginẽ vel silitudinẽ dei. ſm sua accidentia. sicut mõ artifex format statuã figura colorib⁹ ꝛ ceteris accidẽtib⁹ ad silitudinẽ herculis ꝛ accidẽtiũ herculis. illa inquã s̃ba creata haberet accidẽtia eiusdẽ rõnis cũ accidẽtib⁹ dei. et ita vere esset ymago ducens in recordationẽ dei. sicut mõ statua ducit in recordationẽ herculis. Et iđo. q̃a ita vere ꝛ eminẽtius ꝛ ita ꝓprie de⁹ est sapiẽtia. ꝑsona. verbũ. dilectio. misericordia ꝛ veritas. ꝛ sic de alijs. sicut si ista essent accñtia in deo. ꝛ ita vere sicut in creatura rõnali sola. iõ creatura rõnalis sola p̃t dici aliquo mõ ymago dei. q̃uis nõ ita ꝑfecte: sicut si essent accñtia ta3 in deo ꝙ̃ in creatura. Circa scđm dico ꝙ ymago dei imꝑfecta ꝛ q̃si radicalr̃ ꝛ originalr̃ consistit in ip̃a aĩa. ſm suaz s̃bam. Uerũtñ ꝑfectio ymaginis cõpletiue cõsistit in ip̃a s̃ba aĩe ꝛ duob⁹ actib⁹ ꝓductis. P̃rimũ p3. q2 ſm Augustinũ. xiiij. de trinitate. c. viij. eo est aĩa ymago dei. quo capax eius ẽ. ꝑticepsq3 esse põt. ita ꝙ de quocũq3 verificaẽ hoc qđ ẽ capax dei. ꝛ posse ei⁹ eẽ ꝑticeps. de eo verificaẽ ymago. g̃ sicut hec est vera aĩa ſm suã s̃ba3 est capax dei ꝛ p̃t esse ꝑticeps ei⁹. ita hec est vera. aĩa ſm suã s̃ba3 est ymago dei. Si dicaẽ ꝙ aĩa nõ est capax dei nisi per act⁹ intelligẽdi ꝛ volẽdi. g̃ nec est ymago dei. nisi ꝑ act⁹ tales. R̃ndeo ꝙ per põt dicere circũstãtias subiecti vel denoĩati tali denoĩatõe vel põt dicere circũstantiã cõnotati sine quo

Marginal notes (left): Circa primum articulum sunt duo dubia. Ad primum. — Instantia primo — Scdo — D Rndet ad questionem duo — Primum

Marginal notes (right): E Secundum — Instantia — F Responsio

nō sic denoiatur. Prio mō aia scd̄m suā sbam est capax dei et ymago eius. q2 aia est illud qd̄ capit deū vel cape pōt. Et ido est vere ymago s̄m suā sbam. Scd̄o modo est capax dei ꝛ ymago eius ꝑ actus suos. q2 sine actib⁹ nō pōt hr̄e deum. ꝛ ideo sine actibus vl' in actu vel in potentia nō est capax dei. Scd̄m p3. q2 illud quo aia capax dei est. ꝑtinet ad ymaginē ꝑfectam hoc est ad ꝑfectione ymaginis. s actꝰ intelligendi ꝛ volēdi sunt hmōi. g̃ ꝛc. Hoc p3 p btm̄ Augustinū in quodā s̄mōe dicentē q̄ si homo huasset in se bonū qd̄ in illo creauit deus. id ē ymaginē suā semꝑ laudaret deū ꝛc. g̃ s̄m btm̄ augustinū. creata sunt i hoie ymago dei quā n̄ seruauit. h nō pōt intelligi de sba aie g̃ intelligit de aliquo acc̄nte creato in aīa. qd̄ homo ꝑdidit ꝑ pctm̄. talis nō pōt dici nisi actus itelligendi. vel volēdi. vel hitus. ꝛ si hitus acc̄ntales ꝑtineāt ad ymaginē. multomagis actus. g̃ ꝛc. Pretea ocs ponūt ymaginē in tribus ꝯsistere habētibus ordinē originis inter se. s potentie nō originant̃ nec ipa sba aie originatur. g̃ o3 ponere aliq̄ acc̄ntia aie originata ꝑtinere ad ymaginē. Ideo dico q̄ ꝯpleta rō ymaginis ꝯsistit in ipa sba aie ꝛ duobus actibꝰ. sc3 actu intelligēdi. ꝛ volēdi. ꝛ etiā pōt ꝯsistere in ipsa sba aie. ꝛ duobus habitibꝰ corndētibus ipsis actibus. Et tūc loquēdo de actibus naturalibus. iste est ordo q̄ sicut pr̄ in diuinis h3 fecūditatē ad ꝑducendū tā filiū q̄ spm̄sc̄m. ꝛ cōicat filio fecūditatē ꝑducendi spm̄sc̄m. ita ipa sba aie est fecūda ꝛ ꝑductiua tā actus intelligēdi q̄ volendi. ꝛ ꝑducit ꝑmo actū intelligēdi. qui etiā est ꝑductiuus actus volēdi. ꝛ tūc ille due cāe sc3 sba aie ꝛ actus intelligēdi p̄nt ꝑducere actū volēdi. ita q̄ sicut filiꝰ in diuinis est tm̄ ab vno sc3 pr̄e. ꝛ spūssanctꝰ est a pr̄e ꝑducēte et a filio ꝑducto. ita actꝰ intelligēdi est a sola sba aie. ꝛ actus volēdi est a sba aie ꝛ ab actu itelligendi ꝑducto. ꝛ sic ymago pōt aliquo mō repn̄tare distinctas ꝑsonas. ꝛ ordinē ad originē earū. Qz aūt actus volēdi sit effectiue ab actu intelligēdi. ondo ꝑ illud cōe vbū. q̄ omē absolutū necc̄rio ꝑsuppositū alteri: h3 rōem cause i aliquo gn̄e cāe. sed actꝰ intelligēdi necc̄rio tanq̄ aliquid absolutū ꝑsupponit̃ actui volēdi. g̃ h3 rōem cause respectu illiꝰ. Sed circa predicta occurrūt aliq̄ dubia. Primū q̄ si illa cēt rō q̄re creatura rōnalis est ymago dei. et nō alia cā seq̄ret̃ q̄ ymago ꝯsisteret nō tm̄ in tribus. s etiā i pluribꝰ. q2 talia acc̄ntia sūt in creatura multa. sicut iusticia misericordia dilectio volitio. scia. intellectꝰ. ars. prudētia. ꝛ sic de multis alijs. g̃ erūt plures ptes ymaginis q̄ tres. Scd̄3 q2 nō videt̃ q̄ ymago quocūq3 mō dicta ꝯsistit

Primū dubiū

Scd̄m dubiū

precise in ipa sba aie. q2 ymago necessario req̄ret distinctionē aliquā. sed in ipa sba aie nulla est distictio. g̃ nullo mō h3 rōem ymaginis. Tertiū. q2 nō videt̃ q̄ ymago cōsistat in ipsa sba anie ꝛ duobꝰ actibꝰ. q̄a int̃ ptes ymaginis debet esse cōsbalitas. sed int̃ sbam aie et illos actus. nulla est cōsbalitas. Pretea. nō deb3 esse maior distinctio int̃ ptes ymaginis: q̄ int̃ ptes vestigij. s iter ptes vestigij nō est distinctio realis. g̃ nec iter ptes ymaginis. Pretea in actu ꝑmo et duobꝰ actibus secūdis cōsistit vestigiū s̄m beatū Augustinū. vi. de trinitate ca. vltimo. ꝛ est auctoritas allegata in p̄cedēti q̄stione. Preterea. ymago dei est immortalis ꝛ icorruptibilis s̄m Augustinū. xiiij. de tri. ca iiij. vbi dicit sic. Ea iuestigāda est in aio hominis. i. rōnali siue itellectuali ymago creatoris. q̄ imortaliter imortalitatis eius est mēsura. sed isti actus scd̄i nō sunt imortales. ꝛ icorruptibiles. g̃ nō sunt ptes ymaginis. Quartū dubiū est. q2 nō videt̃ q̄ actus volēdi sit effectiue ab actu intelligēdi. hoc probāt aliqui sic. notitia generata est acc̄ns quoddā. cui nō cōicatur fecūditas ꝑducēdi actū dilectionis tale eñ accidēs nō est natū esse formalr̃ intelligēs vel volēs. ergo memoria nō cōicat ꝑducto illā fecunditatē quā ipa prius habuit. q̄a n̄ cōicat sibi naturā eādē sed aliā. Pretea. Augustinꝰ. ix. de trini. ca. viij. verbū amore ꝯcipitur ergo amor est cā effectiua verbi magis q̄ ecōuerso. Quītū dubiū est respectu cuiꝰ obiecti sit ymago. Sextū q̄re in ꝑte sensitiua nō est ymago. Ad primū dico. q̄uis sint tales multi actꝰ ꝛ habitꝰ. tm̄ oia reducūtur ad duo genera. ꝛ iō ponit̃ ymago in duobꝰ. Ad scd̄m dico. q̄ ad ꝑfectionē ymaginis req̄rit̃ aliq̄ distictio. cū ad imꝑfectā ymaginē nō req̄rit̃: et tūc ipa sba aie ꝑpt̃ silitudinē. q̄uis lōginqua3. tm̄ maiorē q̄ sit int̃ deū ꝛ quācūq3 creaturā irrōnalē. est aliquo mō ymago diuine ēēntie. ꝛ etia3 aliquo mō ꝑsonarū. q2 q̄uis sit distictio realis int̃ diuinas ꝑsonas: cū tāta est idētitas inter ēēntiā ꝛ ꝑsonā q̄uis ibi deficiat aliq̄s modus idēt rat̃. q̄ta est int̃ sbam aie ꝛ sbam aie. Nec pōt aliquo mō ēēntia diuina intelligi nisi nō itellecta ꝑsona diuina. Ideo si ꝑmo itelligeret̃ diuina ēēntia. ꝛ postea itelligeret̃ ipa sba aie. ipa faceret aliquo mō recordari de ēēntia diuīa. ꝛ de ꝑsonis diuīs. Et si dicat̃ q̄ sp beatus Augustinꝰ exꝑssit ymaginē ꝑ aliq̄ distīcta sic. ix. de trini. Per mētē notitiā ꝛ amorē. ꝛ iō deiceps ꝑ memoriā intelligētiā ꝛ volūtatē. Dico q̄ beatꝰ Augustinꝰ itēdebat exꝑmere ymaginē ꝑfectā. tm̄ ad habendū aliquā cōformitatē int̃ ptes ymaginis. ꝛ diuīas ꝑsonas. exꝑssit

Tertiū Argumē Primo

Scd̄o

Tertio

Quarto

Quartū dubiū Argumē Primo

Scd̄o

Quintū

Sextū

Ad primū

Ad secundū

eā per nomīa significātia ipam sbam aīe. q̄ vere pdicātur de ipa sba aīe. cōnotādo illos act⁹ secūdos. Propt̄ qđ nō erāt nomia synonima. Et iō. ix. de trini. assignat ymaginē p mētē. notitiā ⁊ amorē. vbi p mentē itelligit ipam sbā aīe. cōnotādo verbū. qđ est act⁹ scđs pducibilis ad ipa sba aīe. per amorē itelligit ipam eādem sbam aīe cōnotādo actū volēdi pducibilē ab ipa substātia aīe ⁊ verbo pducto. ⁊ sic itelligit btūs Aug⁹. ix. de trini. ca. iij. si aliq̄ sba est amor. nō vtiq̄ corpus sed spūs. Nec mens corp⁹ est ꝭ spūs. neque tñ aīa ⁊ mens duo spūs sed vnus spūs. nec essentie due. ꝭ vna. ⁊ sequit̄ Hic quidē duo relatiue adinuicē dicunt̄. Un vult ꝙ amās mēs ⁊ amor importāt vnā sbam aīe. q2 tñ amās ⁊ amor relatiue. hoc est cōnotatiue dicūtur adinuicē. iō cōnotāt aliq̄d aliud ꝙ mentē. eodē mō intelligit. ca. v. vbi pbat ꝙ cognitio ⁊ amor nō sunt in mēte tanq̄ accidentia in suo subiecto. per hoc ꝙ accidēa nō excedit suū subiectū. mens aūt amore quo se amat potest amare ⁊ aliud p̄ter se. Itē nō se solā cognoscit mēs sed ⁊ alia multa. ergo amor ⁊ notitia nō sunt accidētia ipius mētis. illud autē argumentū nō valeret de amore ⁊ cognitiōe qui sunt act⁹ eliciti. q2 sicut hic color q̄ est in corpore non pōt esse alteri⁹ corpis. ita hmōi amor quo mēs amat se. nō pōt esse alterius. sed vno alio amore amabit̄. ⁊ eodē modo est de cognitione. Intelligit ergo de amore et notitia habituali. nō quidē de habitib⁹ acq̄sitis. ꝭ de habitu qui est ipa mēs q̄ pōt vocari habitus. q2 est principiū actiuū cognitionis et amoris sui ipius. in tantū ꝙ nisi esset impedimentū statī cognosceret se. ⁊ ita p̄ropte ⁊ ita facilit̄ sicut habēa habitū quēcunq̄ respectu alicui⁹ act⁹ pōt illud cognoscere. ⁊ eodē mō posset se diligere. ⁊ isto mō itelligendū est dictū bti Augustini quo dicit. ꝙ mens semp nouit se. semp diligit se. ⁊ tñ nō semp se cogitat. Si dicat̄ ꝙ ꝭm pdicta eadē esset assignatio ymaginis. quā ponit Aug⁹. ix. de trini. p mente notitiā ⁊ amorē. et quā ponit postea p memoriā itelligentiā ⁊ voluntatē. ⁊ per ꝯñs vna nō esset euidētior alia. cuius oppositū dicit. xv. đ trini. ca. iij. Ubi dicit̄ sic in nono scz libro ad ymaginē dei qđ est homo ꝭm mentē puenit disputatio. ⁊ in ea trinitas inuenit̄ mens ⁊ notitia q̄ se nouit et amor quo se ⁊ notitiā suā diligit. Et sequit̄ i. x. Hoc idē diligētius subtiliusq̄ et scrutatū est atq̄ ad illud pductū: vt inuenirēt in mente euidētior trinitas. in memoria scz intelligētia ⁊ volūtate. Respondeo ꝙ iste due assignatōes q̄ sunt respectu eiusdē nō differūt. nisi ꝭm nomia diuersimode ea exprimētia. ⁊ sic scđa assignatio est aliquo modo euidētior ꝙ p̄ma. q2 intentio beati Augustini est inuestigare quō tres psone possunt distingui inter se. ⁊ tamē esse vnus deus. q2 ꝭm vsum loquēdi magis đr ꝙ eadem res est memoria intelligētia ⁊ volūtas. ꝙ ꝙ sit eadē res mens amor ⁊ notitia. iō q̄tū ad h̄ est euidētior. Quia euidētius est notum ista tria p̄dicari de eadē re. ꝙ illa que nō oino sunt eadē. Aliter potest dici ꝙ sicut patet ex pcessu beati Augu. ipe in nono intēdit de mēte notitia et amore respectu sui. Ubi quedā trinitas est. nō tñ est ymago ibi. vel nō ita exp̄ssa sicut in aliis. memoria aūt intelligētia et volūtas sūt respectu etiā dei. respectu cuius nō tm̄ est trinitas. sed etiā ymago. ⁊ ita est euidētior q̄tū ad ymaginē. Ad tertiū dico ꝙ ymago cōplete consistit in substātia. ⁊ in actibus secūdis.

K
Ad tertiū dubiū

Ad argumētum p̄mum

Ad p̄mū in ꝯtriū dico ꝙ inter partes reales ymaginis nō debet esse cōsubstātialitas. in h̄ em̄ deficit a trinitate psonarū diuinarū inter quas est ꝯsubstātialitas. sed ad intentionem beati Augustini sufficit. ꝙ illa que exprimūt illas partes illo modo exp̄mant. ꝙ possint de eadē substātia p̄dicari. vt posset dici ꝙ eadem substātia est memoria intelligētia ⁊ volūtas. que tñ cōnotāt aliq̄ distincta. q2 alr̄ nō posset relatiue dici ad inuicem. ita illa cōnotata nō sunt substātia aīe.

Ad scđm ar.

Ad scđm dico ꝙ aliq̄n inter partes vestigij est distinctio realis. sicut pz in p̄cedēti questione. Silr̄ nō est incōueniēs. aliquādo ꝙ sit maior distinctio real' in ymagine ꝙ in vestigio. q2 distinctius representat.

Ad tertium

Ad tertiū dico. ꝙ vno modo vestigiū est in plus ꝙ ymago. et isto modo loquit̄ Augustin⁹. vi. de trinitate. vbi allegat̄. Alio modo distinguit̄ ꝯ ymaginē. ⁊ sic ponit Augustinus vestigiū in anima ⁊ atribus doctrinis affectibus delectabilibus. nō respectu dei. sed respectu aliorū a deo.

Ad quartū

Ad quartū dico ꝙ ymago est immortal'. q2 illa p que exp̄munt̄ ptes ymaginis. necessario et semp p̄dicant̄ de ipa aīa. Unde h̄ est vera semp ⁊ necr̄ia. aīa est memoria intelligētia ⁊ voluntas. ⁊ iste modus loquēdi est apđ mltos scđos ⁊ phos qđ illđ est immortale vel insitū necr̄ie illi ⁊ hmōi qñ talia noia ⁊ ꝯceptus necessario p̄dicant̄ de illo. saltē si sint. ⁊ ita frequēter accipit̄ esse ibi p p̄dicari. ⁊ ita ꝯcedo ꝙ vario mō accipit Augustin⁹ memoriā intellectū ⁊ volūtatē. ⁊ eodē modo mentē notitiā et amorē. qñ dicit ꝙ sunt vna substātia vel vnus spūs. Et qñ dicit ꝙ sunt multa q̄ relatiue dicunt̄. ⁊ hoc intelligendū est vt p plures ꝓpōnes itelligat actū signatū. cui corrñdent diuersi actus exercitati ad modū quo p̄us dictū est in aliis.

Z
Ad quartū du.

Ad quartū dubiū dico ꝙ act⁹ volēdi est effectiue

ab actu intelligēdi. et qñ dr quod est accidens qd nō est natū esse intelligēs et volens. ɔcedo. sed ex hoc nō sequit quod nō sit cā volitōis. qr sm istos aliqd pōt esse cā intellectōis et volitōis qd nō potest esse intelligēs nec volēs. qr obiectū est tale. Silr visibile est cā visionis sm eos. et tñ nō est natū esse vidēs. ita est in proposito. Ad bm̄ Augustinū dico quod sicut pz ex pcessu. per verbum intelligit notitiā complexā elicitam ex habitu. et quantum ad illud verbum ɔcurrit volūtas. qr sicut dictū est prius verbum complexū qd est determinate affirmatiuū vel negatiuū. nō fit nisi mediāte volūtate. respectu tamē illius actus volūtatis est vna alia notitia. scz incōplexa termini vel terminoꝝ q est causa ipius. Silr qñ verbum hr habitualr frequēter ad eliciendū ipm distincte et pfecte et ad cōseruandū pcise cōcurrit volūtas. qr intelligim9 cū volumus qd est intelligendū post notitiā hitualē acqsitā.

M Ad quintum dū.

Ad qntū dico quod ymago est pprijssime respectu dei vt obiecti. qr illi act9 cognoscendi et volēdi sunt silitudines dei. sm beatū Augustinū. ix. trinit. Et iō ponit dñs Augustinus ymaginē trinitatē illā. q est respectu eiꝰ. Et ideo alias trinitates nō pōit eē ymagines.

N Ad sextum.

Ad sextū dico quod ex pte sensitiua non est ymago. qr hoet aliquē actū respectu dei.

O Ad argumentū pncipale

Ad argumentū pncipale pz quod nec in anima nec in creatura rōnali pure spūali est distīctō realis intrinseca et essentialis. est tñ ibi distinctio extrinseca et accidētalis.

Distinctio IIII

Distinctio quarta. Questio prima.

Iste **Post hec quar**ta querit magister. an deus genuit deū. Scdo inquirit an hec sit ɔcedēda. De9 est pr et filius et spūsscūs. Circa primū quero. Utrū hec sit cōcedēda de vtute smonis. deus gñat deum.

d

A Questio I

Arguit primo quod non Primo

Qd nō. qr sua ɔdictoria est vera. deus nō gñat deū. pz qr nec filius nec spūssanct9 gñat deū. et filius est deus. et silr spūssauctus. Qd sit sua ɔdictoria pz. qr in singularib9 nō refert pponere vel postponere negationē.

Scdo

Scdo sic. seqr ɔña formali. pater generat filiū. ergo pater distinguit a filio. ergo silr sequit deus generat deuz. ergo deus distinguit a deo. ɔñs est falsum. ergo et añs.

Tertio

Preterea sequit formalr deus generat deū. ergo gñat se vel aliū deū. sed ista disiunctiua ē falsa. ergo et añs.

In oppositum

Ad oppositū. pater gñat filium et taz pater quod filius est deus. ergo deus generat deū.

B Ad questionē

In ista questione supponēda est veritas. quod sunt tres psone in vna essentia. que est realr eadez cū qualibet illarū psonarū. Et quod pater vere generat filiuz. Sed difficultas quantum ad istā questionē est de pprietate locutiōis. an sicut ista cōcedit de virtute sermonis. pater generat filiū. ita sit hec ɔcedēda de virtute smonis. Deus generat deū. Et iō difficultas est de suppositiōe istius termini de9.

E Opinio p... est q̄one

Et dicūt aliq quod hoc nomē deus ex suo mō significādi hz. vt pprie possit pro psona supponere. Et iō qñqz hoc nomē deus supponit pro essentia. vt cū dicit de9 creat. Qñqz pro psona vt cuz dicit de9 generat. Et iō hec est cōcedēda deus generat deū. qr terminus vtrobiqz supponit pro psona.

Circa opi.

Ista opinio vera est. sed ipe in eadez qstione eā negat. qr in respōsione ad tertiū argumētū dicit. quod qa forma q significat p hoc nomē de9 est vna. et cōis sm rez. Ideo p se supponit pro natura cōi. sed ex adiūcto terminat eius suppositio ad suppositū et psonā. Un̄ cū dicit de9 generat. rōe actus notionalis supponit hoc nomē deus pro psona patris. Ex hoc arguo quādo aliqd supponit pro aliquo pcise rōe adiūcti nō supponit pro eo ex modo suo significādi et ita in eadez qstione nō tm̄ realit: sed etiā vocalitet idē cōcedit et negat. Un̄ in pricipio solutōis qstionis illud idē recitat qd modo asserit. dicēs sic. quidā dixerunt quod hoc nomē deus et similia pprie sm suā naturā supponūt p essentia. sed ex adiūcto notionali trahit ad supponēdū pro psona. Et sequit. hic in pprietatib9 locutionū nō tm̄ attēdenda est res significata sed etiā modus significādi. iō qr hoc nomē deus significat diuinā essentiā vt in habente ipam sicut hoc nomē homo significat humanitatez in supposito. iō alij meli9 dixerūt quod hoc nomē deus ex modo significādi habet vt possit supponere p psona. Ecce quod manifeste idē negat et cōcedit. Un̄ etiā postea dicit quod hoc nomē homo nō supponit pro natura cōi nisi ppt exigētiā alicui9 additi: nō sic aūt iste terminus de9 et ita dicta sua sibiipis ɔtradicūt.

D Opinio ... gādauo

Aliter dicitur quod hoc nomē de9 significat pncipalit eēntiā diuinā. et pro illa supponit. tñ rōe adiuncti pōt supponere pro supposito. et iō qñcumqz aliquid conuenit diuine essentie siue in se siue in supposito: negatiua negās illud a deo est falsa.

Contra opi.

Sed contra. omis termin9 cōcretus habz supponere pro illo in quo sua forma repitur. sicut pz quod albū non supponit pro albedine sed pro subiecto illius albedinis. eodē mō qñ sic dicit homo est fili9 dei nō supponit pro natura diuina: sed pro supposito sustētante naturā diuinā. ergo eodē modo deus quantū est ex primo modo significādi nō supponit pro ipa deitate sed pro supposito deitatis. Preterea. qd innuit quod pro alio supponit in affirmatiua aliqn et in ne

gatiua. hoc nō est verū. q: terminus ꝓpter solā negationē additā nō mutat suppōnē. Aliter enī posset facil'r dici ꝙ hec eēt falsa. aial nō est homo. ꝗ eodē modo supponit hoc nomē deus in istis. deus gñat. deus nō gñat. ergo sicut r in vna supponit ꝑ supposito. ita ꝛ in alia. Ad questionē. Jōo dico al'r ad questionē. Et ꝑmo videndū est ali quid de suppositōe in cōi. Primum. Scđo in speciali ð suppōne huius termini deus. Circa ꝑmū di co ꝙ suppō termini variaꝫ dupl'r. Uel q: sup ponit ꝑ alio ꝛ alio. vel q: aliter ꝛ al'r supponit. Primo modo diuidiꝫ suppō in suppōnē sim plicem ꝑsonalē ꝛ materialē. Suppō simplex est qñ termin⁹ supponit ꝑ ꝯceptu. sicut hic hō est spēs. Materialis qñ supponit ꝑ ipsomet termino. sicut h. hō est nomē. Personalis qñ supponit ꝑ aliquo supposito. h est ꝑ aliq̄ re de qua vere ꝑdicaꝫ. immo gñal'r suppō ꝑsonalis est qñ terminus supponit ꝑ suo significato. si cut h. homo est aial. Tn est aduertendū ꝙ q̄ dam termin⁹ est ꝯcretus ꝛ q̄dam abstractus. Duplex ē t'mīn⁹ Termin⁹ abstractus semꝑ hꝫ supponere ꝗtuꝫ est. ex institutiōe instituētis ꝑ suo significato. ideo humanitas ꝗtum est ex se semꝑ suppōit ꝑ hac humanitate ꝛ ꝑ illa. ꝛ sic de alijs signi ficatis ꝑ istū terminū. Contra hōīe. ꝛ ali os reales Et iō falsa est opinio que dicit ꝙ suppositio simplex est qñ t'minus suppon't ꝑ suo significato. ꝛ suppositio perso nalis qñ supponit ꝑ aliquo ꝯtento sub vno si gnificato. q: intentio instituētis est ꝑncipalit' vti voce ꝑ significato ad quod significanduꝫ ipsam vocem instituit. Et ideo ex institutione habet ꝑ suo significato semꝑ supponere. quis tamen ꝯceptus est ꝑmū signū. ideo rōne adiū cti potest supponere ꝑ ꝯceptu isto. sed t'minus ꝯcretus q: nō significat ꝑcise vnū. sed signifi cat vnū in recto ꝛ aliud in obliquo. quia si de beret exꝑmi quid nois ipius concreti. vnū po nereꝫ in recto ꝛ aliud in obliquo. ideo concre tum nō supponit ꝑ quolibet suo significato. ſ ꝑcise ꝑ illo quod poniꝫ in recto in ipsa diffini tione exꝑmenti q̄d nois ipius. ꝛ ideo albū ca lidum ꝛ frigidū ꝛ hmōi supponūt ꝑ ipis obie ctis. ꝛ nō ꝑ ipis formis. ita est de talibus con cretis. homo aial ꝛc. ꝙ supponūt ꝑ illis q̄ po nunꝫ in eorum diffinitionibus exꝑmentibus quid nois in recto. Si aūt suppositio termini varieꝫ. quia supponit aliter ꝛ aliter ꝑ eodem. sic accipiꝫ illa distinctio suppōnis. ꝙ quedaꝫ est confusa ꝛ distributiua. ꝛ quedā cōfusa tm̄. Nihil hic regulā et cetera. de quo nō est modo dicendū. Hic tn̄ est aduertendū. ꝙ qñcūqꝫ termin⁹ ex se ꝛ ex in tentione instituētis ꝛ ex natura institutionis hꝫ supponere ꝑ aliquo ꝛ rōne adiuncti ꝑ alio vbicūqꝫ poniꝫ ille termin⁹ semꝑ hꝫ supponere pro ꝑmo. sed rōe adiūcti pōt supponere pro se cūdo ꝑcise. ꝛ tūc semꝑ est ꝑpositio distinguē da penes tertiū modū equocatiōis. ꝙ pōt sup ponere pro tali vel pro tali. ꝛ qñcūqꝫ nō poniꝫ respectu talis ptinētis ad tale adiunctū. ꝑpo sitio non est distinguēda. sed ꝑcise supponit ꝑ sonalit'. Uerbi grā ista ꝑpositio est distinguē da. homo est spēs. eo ꝙ iste termin⁹ hō pōt sup ponere ꝑsonalit'. et tūc supponit ꝑ illis hoīb⁹ ad quos significanduꝫ instituiꝫ. ꝛ tūc denota tur ꝙ iste homo vel ille hō est spēs. sic ꝛ q̄libet istarū est falsa. iō si ly homo supponat ꝑsonal'r ista. hō est spēs est simpl'r falsa. pōt etiā suppo nere simpl'r: ꝛ tūc supponit ꝑ ipo cōceptu. nō quē significat sed q̄ est primū signū. ꝛ ista vox qñ est signū ꝑ supponit illū ꝯceptū esse signuꝫ oīm hoīm. ꝛ tūc est hec vera. homo est spēs. q: denotaꝫ ꝙ iste ꝯceptus sit spēs. ꝛ h est veruꝫ. q̄a iste cōceptus ꝑdicatur in quid de plurib⁹. Et eodē modo est hec distinguēda. hō est vox dissyllaba. eo ꝙ ly hō pōt supponere ꝑsonalit' et tūc est simpl'r falsa. q: denotaꝫ ꝙ iste hō vel ille hō. ꝛ sic de alijs. sit vox dissyllaba. quod est simpl'r falsuꝫ. vel pōt supponere materialit': et tūc est vera. q: tunc denotaꝫ ꝙ hec vox homo sit vox dissyllaba. ꝛ hoc est veruꝫ. Sꝫ iste ꝑpo sitiōes hō est aial. hō currit. hō ꝯponiꝫ ex cor pore ꝛ aīa. ꝛ sic de alijs. q: nihil ponitur in eis qđ ptinet ad ꝯceptū vel vocē. iō nō sunt disti guēde: ſ absolute ꝑcise homo in eis supponit ꝑsonalit'. et pro indiuiduis. vel pro suppositis. ꝛ denotaꝫ ꝙ de ipis hoīb⁹ talia ꝑdicata ve rificātur. Et istis p3 quomō talia q̄ dixi ꝛ q̄ dicā. scꝫ ꝙ hoc pōt accipi dupliciꝫ vel triplici ter. vel ꝙ pōt accipi sic vel sic. et si accipiꝫ sic. tūc est tale. ꝛ si accipiꝫ aliꝫ tūc est tale: sunt in telligēda. ꝙ nō est intelligendū ꝙ aliqđ idē ꝑ pter acceptionē meā vel cōsiderationē. vel si accipiꝫ sic vel sic ꝙ sit tale vel tale sicut alij di cūt. sed est intelligendū sic intelligit aristo. de ipo termino. ꝙ de eodē ſm ꝙ pro diuerso ꝛ di uerso supponit aliđ ꝛ aliđ verificaꝫ. imo idē affir maꝫ ꝛ negaꝫ. sicut si in ista ꝑpositione hō est nomē. ly hō supponit materialit'. tunc est sim pliciter vera. si vero supponit ꝑsonalit' est sim pliciꝫ falsa ꝛ suū oppositū verū. hō non est no mē. ꝛ ita nō est ꝯcedendū ꝙ idē est nomē ꝛ nō est nomē ꝑpter diuersam ꝯsiderationē vel ac ceptionē. ſ ꝙ de eodē termio pro vno vere af firmaꝫ esse nomē ꝛ de eodē termino ꝑ alio ve re negaꝫ esse nomē: et ita nō est idē qđ ē nomē ꝛ qđ nō est nomē sed de eodē termino ꝑpꝫ va riā suppositionē vere affirmaꝫ et negatur idē.

Circa scđm dico ꝙ iste termin⁹ deus ꝗtū est ex modo significādi hꝫ supponere ꝑcise pro

De suppōe hui⁹ termini deus

supposito. intm̄ ꝙ si suppositū differret realr̄ a diuina eēntia. sic modo supposicꝰ vbi dr̄ realiter a natura humana assumpta. iste terminꝰ nunq̄ supponeret ex natura modi significandi nisi ꝓ supposito. ⁊ nō ꝓ natura ⁊ si ex vsu loquentiū aliqn̄ supponeret ꝓ natura. h̄ nō esset ꝯcedendū nisi rōne adiūcti. et tūc qn̄ poneret respectu talis adiūcti talis ꝓpō eēt distinguēda. eo ꝙ ille terminꝰ deus posset supponere ꝓ supposito vel ꝓ natura. In alijs aūt ꝓpōnibꝰ simplr̄ supponeret ꝓ supposito ⁊ nō ꝓ natura qꝛ tn̄ natura diuina ⁊ suppositū sunt vnū realiter. ideo ex vsu loquēdi scōꝝ ⁊ maxime ꝓpter hereticos ne det occasio errādi et decipiendi simplices qui nesciūt v̓tutē sermonis. nec sciunt qd̄ est ꝯcedendū de v̓tute s̄monis et quid negandū. iste terminꝰ deus supponit ⁊ ꝓ natura ⁊ ꝓ supposito respectu omīa p̄dicati qd̄ potest ꝯpetere tam nature q̄ supposito ⁊ h̄ rōnabilr̄ ꝓpter maximā identitatē nature ⁊ suppositi. vt loco istius termini licitū sit. respcū ōis talis p̄dicati ponere tam naturā q̄ suppositū respectu aūt p̄dicati qd̄ p̄cise potest ꝯpetere supposito p̄cise supponit ꝓ supposito. siue autem hoc sit ex natura modi significādi cōmuni isti termino ⁊ alijs. siue ex vsu loquentiū in quoꝝ beneplacito et ptāte est vti t̄mis sic vel sic. nō curo ad p̄ns. Rōnabilr̄ enī possumus sic vti. tn̄ ꝓpter hereticos. qꝛ si terminꝰ supponeret p̄cise ꝓ supposito. multe ꝓpōnes essent de v̓tute s̄monis ꝯcedēde. q̄s hereᵗici proponentes simplicibus facerēt eos credere pluralitatem deoꝝ ⁊ multitudinē diuine eēntie. tn̄ propter identitatē dei ⁊ diuinitat̄. qꝛ enī deꝰ ⁊ deitas sunt simplr̄ idez. iō quicq̄d p̄dicat̄ de deo p̄dicat̄ ⁊ de deitate ⁊ ecōuerso. cuiꝰ oppositū nō habet̄ ex scripturꝭ ⁊c. sicut alias fuit dictū. Et ideo nisi aliq̄d tale obstet. sequit̄. iste t̄minus deus supponit pro deo vel pro supposito ḡ supponit pro deitate ⁊ ecōuerso.

M
Ad q̄stionē

Ex istis dico ad q̄onē ꝙ ista est simplr̄ ꝯcedēda de v̓tute s̄monis. deus gn̄at deū. qꝛ ei h̄ ponit̄ aliq̄d qd̄ p̄cise pōt ꝯpetere supposito. ideo supponit pro supposito. ⁊ ideo sicut h̄ est vera. pr̄ gn̄at filiū. ita h̄ est vera. deus gn̄at deū.

I
Ad p̄mū pn.

Ad primū p̄ncipale ꝯcedit̄ ab aliq̄bus ꝙ h̄ē vera de virtute s̄monis. deus nō gn̄at deū. qꝛ filius nō generat deū. Et ista respōsio videt̄ esse magis formalis ⁊ s̄m artē logicā. ꝙ scz terminꝰ nō habeat aliā ⁊ aliā supp̄onē in affirmatiua ⁊ negatiua. h̄ ē nō supponit pro alio ⁊ alio. q̄uis possit verificari pro alio. ⁊ ideo sicut ista. deus generat deū verificat̄ pro p̄re. ita ista deus nō generat deū verificat̄ pro filio ⁊ pro sp̄ū sancto. et tn̄ vere est gn̄atio in diuinis. ⁊ vere deus generat deū. Et s̄z hoc illa respōsio in re nō differt ab alijs. qꝛ nihil ponit nec negat in re. nisi sic alij. tamē propt̄ hereticos vt talit̄ nō decipiēt simplices inferētes ꝙ si deus nō gn̄aret deuz. ꝙ nō eēt ibi aliq̄s filius genitus. pōt dici ꝙ h̄ est falsa. deus nō generat deū. Et eodez modo q̄libet talia eēt falsa. deus nō est pr̄. deus nō ē filius. ⁊ sic de alijs. qꝛ ex vsu loquentiuz ꝓpter idētitatē dei cū quolibet qd̄ est in diuinis denotaret̄ ꝙ nihil qd̄ est realr̄ deus gn̄aret vel esset pater vel filius. ⁊ sic de alijs q̄ omia falsa sunt.

K
Ad scđm

Ad scđm dico ꝙ ꝯn̄a formalis est duplex. aliqn̄ tenet rōne ꝯplexoꝝ. ⁊ talis ꝯn̄a est sillogismus. qꝛ vbicūq̄ ⁊ ex q̄buscūq̄ terminis fiat sillogismꝰ h̄ns tales p̄missas sic dispositas. ibi ē bonus sillogismꝰ. Silr̄ ab exclusiua ad vl̄es d̄ terminis trāsposit̄ est bona ꝯn̄a. Silr̄ a copulatiua ad alterā partē est bona ꝯn̄a. quecūq̄ pars accipiat̄. ⁊ talis ꝯn̄a tenet in oībus t̄minis. Aliqn̄ ꝯn̄a est formalis p̄cise rōne t̄mioꝝ. qꝛ scz termini ipī se hn̄t ad inuicē sic vel sic. et isto modo ab vl̄i ad singularē est bona ꝯn̄a. nō ad quācūq̄. sed qꝛ terminꝰ vnꝰ ꝯtinet̄ ab alio. Unde bene sequit̄. oīs hō currit. ḡ iste hō currit. demōstrato sorte q̄ vere est homo. sed nō sequit̄ omis homo currit. ḡ iste homo currit demōstrādo asinū. Et rō est. qꝛ oīs ꝯn̄a formal̄ tenet ꝑ mediū vnū intrinsecū. in quo vnꝰ terminus verificat̄ vel negat̄ ab alio. ⁊ ideo quādo talis ꝓpō ꝑ quā ꝯn̄a deberet reduci in sillogismū est vera. tūc est bona ꝯn̄a ⁊ qn̄ nō est vera tūc nō valet ita est in ꝓposito. Nam ista ꝯn̄a nō valet. pr̄ gn̄at filiū. ḡ distinguit̄ a filio. nisi forte rōne terminoꝝ. Unde bene sequit̄ pater gn̄at filiū. ḡ pr̄ nō est filius. ⁊ tn̄ non sequit̄ hō gn̄at hoīem ḡ homo nō est homo. ⁊ iō nō seq̄t̄ deus gn̄at deū. ḡ deus distinguit̄ a deo. qꝛ ista ꝯn̄a est formalis. pr̄ gn̄at filiū. ḡ pr̄ distinguit̄ a filio. ꝓpter illud mediū. idē nō pōt eē pater et filius. tn̄ idē potest eē deus ⁊ deus.

L
Ad tertiū

Ad tertiū ꝯcedo ꝙ sequit̄. deus gn̄at ḡ se vel aliū generat. nō tn̄ eodē addito vtrobiq̄ est bōa ꝯn̄a qꝛ illa regula in mult̄ deficit. sequit̄ enī. homo currit ḡ aīal currit. ⁊ tamē addēdo vtrobiq̄ signū vl̄e nō sequit̄. nō enī sequit̄ oīs hō currit. ḡ omē aīal currit. Silr̄ sequit̄ homo est albus ḡ homo est ens. ⁊ tn̄ nō sequit̄ formalr̄. hō ꝯtingēter est albus ḡ hō ꝯtingēter est ens. sic seq̄t̄ deus creat. ḡ deus est. ⁊ tn̄ nō sequit̄. deus ꝯtingēter creat. ḡ deus cōtingēter est. ⁊ ideo dico ꝙ illa regula est bona de addito tali qd̄ importat aliquā rē absolutā additaz alijs sic sequit̄. hō currit. ḡ aīal currit. ⁊ ideo bene sequit̄. homo albus currit. ḡ aīal albū currit quando cū additū est sincathegoreuma nō seq̄t̄. nec etiaz

vniuersalr̄ in omnibus alijs sequit̄. Quis aliqñ gr̄a materie vel v̄tute alterius sequat̄. et ideo nō sequit̄. deus gñat deū. ḡ se deū vel aliū deū q: ly deū nō importat rē additā alteri rei. quia deus nulli addit̄. sed tm̄ est hmōi additio termini ad terminū. ꝛ tamē in aliq̄bus quādo est p̄cise additio termini ad terminū est ꝯña bōa et aliquādo nō. Et si dicat̄ ꝙ in illa pr̄ est deus. filius est deus. ly deus supponit ꝓ supposito. ergo ꝑpter additū nō variat suppōnē. ḡ in ista. pr̄ est alius deus a filio. ly deus supponit ꝓ supposito. sed h̄ est vera. pr̄ est aliud suppositū a filio. ergo h̄ silr̄ est vera pr̄ est alius de⁹ a filio. ꝛ ꝑ ꝯñs filius est alius deus a pr̄e. et per ꝯñs pater generat aliū deū. ex quo gñat filiū.

Instantia — *Ad* — *Rōsio*

Respōdeo ꝙ in ista. pr̄ est deus. fili⁹ est deus ly deus supponit ꝛ ꝓ eēntia ꝛ ꝓ supposito. et ideo ꝑ istā. pr̄ est alius deus denotat̄ ꝙ pater sit aliud suppositū ꝛ alia eēntia. ꝛ ideo hec est simplr̄ falsa. Si dicat̄ ꝙ in ista pr̄ gñat deū. ly deū p̄cise supponit ꝓ supposito. ergo silr̄ in ista. pr̄ generat aliū deū. ꝛ ꝑ ꝯñs. hec ē simplr̄ vera. sicut hec est simplr̄ vera. pat̄ gñat aliud suppositū ex quo gñat filiū.

Replica — *Rōsio*

Respōdeo ꝙ ly aliū siue de v̄tute s̄monis siue ex vsu loquentium ꝑpter hereticos denotat alietatē tam in supposito q̄ in natura que est eadē realr̄ cum supposito.

Questio scd̄a.

A — Questio II

Secundo quero.

Argumentū pn̄.

Vtrū hec sit ꝯcedēda. deus ē pater ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanctus. Et nō q: qñ aliq̄d negat̄ a quolibꝫ supposito alicuius termini p̄dicabil̄ de pluribus supponētis. negat̄ ab illo cōi. sicut eē angelū. negat̄ ab isto hōie ꝛ ab illo. ꝛ sic de singul̄. ideo negat̄ ab oī hōie. sed nullū suppositū diuinū est pr̄ ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanct⁹. ḡ deus nō est pat̄ ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanctus. Ad oppositū est magr̄ i lr̄a.

B — Opinio scoti

Ad q̄stionē d̄r ꝙ sic. Cui⁹ rō assignat̄. q̄a significatū istius t̄mini deus est natura diuina. q̄ est eadē tribus. ꝛ hec est p̄dicatio formalis. deus est pr̄ ꝛ filius et sp̄ūssanctus. et h̄ tm̄ per identitatē. deitas est pr̄ et filius et sp̄ūssanct⁹. Et si dicat̄ ꝓ quo supponit deus intelligēdo ipam eē verā q̄si p̄dicatōe formali. R̄ndet̄ ꝙ vnicuiqꝫ quo corr̄ndet ꝑpriū q̄d vel q̄s. ꝛ ideo deitati vt deitas est corr̄ndet ꝑpriū q̄d vel q̄s q̄d p̄mo est ens deitate. vt deitas est. et sicut deitas de se est hec. ita deus q̄ deus est deitate est de se hic. ꝛ in isto hmōi ꝯceptu nō includitur incōicabilitas. nec rō persone. q: deitas cōicabilis est. ꝛ ideo deus vt est deitate deus non includit aliquod incōicabile formalr̄. isti sic intellecto absqꝫ ꝯceptu ꝑsonatū siue ꝑsonalium vere possunt ꝯpetere aliq̄ p̄dicata realia q̄ videlꝫ nō ꝯpetūt nature vt exn̄tı in rōe suppositi quantū exn̄s in ea. Hoc modo forte ista est vera deus creat ꝛ silr̄s. intelligendo subiectum ꝓ hoc deo exn̄te in natura diuina. nō intelligendo aliquod suppositū. videlꝫ aliq̄d incōmunicabile in hac natura. q: incōicabilitas n̄ est rō actuū taliū. Et ita pōt poni ꝙ ista. deus est pater ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanctus sit vera. q̄ten⁹ deus stat ꝓ hoc deo inq̄tum est ꝑ se ens deitate. nō aūt ꝓ aliquo supposito ꝑp̄e dicto in quo est natura diuina. q: qñ est veritas ꝓ p̄imis significatis terminoꝝ. nō oꝫ querere veritatē ꝓ alijs ꝓ quibus inq̄runt̄ ista significata. sic qñ ꝯñs hꝫ ꝑpriam veritatē. nō oꝫ querere veritatem eius p̄cise ꝓ aliquo an̄te. Exemplū huius. color hic singularis exn̄s nō determinat sibi rōem suppositi. q: rō suppositi ꝑp̄e nō est in accidētibus. ꝛ lꝫ sit in supposito substātie. tm̄ inq̄tum intelligit̄ absqꝫ ista subsistentia in supposito. vt hic color exn̄s pōt esse p̄ncipiū opationis realis. sicut si eadē albedo esset in tribus suꝑficiebus. hr̄et vnū actū realem. scꝫ vnam actionē disgregādi. Et si querat̄ de veritate illius ꝑpōnis. hic color disgregat ꝓ quo supponit ibi color. Dicit ꝙ ꝓ p̄mo significato suo. puta ꝓ hoc colore exn̄te. non aūt ꝓ aliquo colore inferiori ad hūc colorē. puta ꝓ hoc colore in hac suꝑficie. vel illa. q: ista ꝯhentia colorem nō sunt cā veritatis ꝑpōnis istius. sed h̄ ē vera ꝑpter p̄ma extrema. multomagis esset h̄ verū si hic color vt hic eēt ꝑ se exn̄s. deitas aūt est ex se eē. ꝛ ideo deus inq̄tum est deus deitate est ꝑ se ens. ꝛ ita huic deo nō itelligēdo aliquā rōnē suppositi vel ꝑsone. imo rōni hui⁹ dei pōt attribui pr̄ ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanct⁹.

C — Instātia ꝯ p̄dı.

Contra quādocūqꝫ aliqua sunt idē oībus modis. ipossibile est aliq̄d suppōere ꝓ vno ꝛ nō ꝓ reliquo et q̄n eodē modo supponat ꝓ vno et ꝓ reliquo sed circūscribēdo ꝑsonas ꝛ relationē. nihil est in deo q̄n sit formalr̄ ꝛ oībus modis ex pte rei diuina eēntia vel aliquod attributū absolutū ḡ deus nō pōt supponere ꝓ hoc deo. accipiendo hūc deū s̄m ꝙ nō est formalr̄ nec pater. nec filius. nec sp̄ūssanctus. nisi supponat ꝓ eēntia diuina vel ꝓ aliqua ꝑfectiōe attributali absoluta. ꝛ certū est ꝙ si supponat ꝓ aliquo absoluto maxime supponit ꝓ eēntia diuina. ḡ h̄ deus est pr̄ ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanctus supponit ꝓ eēntia ꝛ ita nihil aliud denotat̄ nisi ꝙ eēntia diuina est pr̄ ꝛ filius ꝛ sp̄ūssanctus. Minor pꝫ. q: ita est impossibile ꝙ de eodē oībus modis verificētur ꝯdictoria intētionalia sicut realia. ergo sicut de eodē nō potest v̄ificari ꝙ eēntia diuina cōicat̄ ꝛ nō cōicat̄. ita nō pōt esse possibile ꝙ

ꝓ eodem oībus modis idē termin⁹ suppōat et nō supponat. vel ꝙ nō supponat ꝓ eo ṗmo et ꝙ supponat pro eo ṗmo. ḡ si h deus ⁊ essentia diuina sunt idē formalr̄ oībus modis ex natura rei. si termin⁹ supponat pro h deo supponet et pro eēntia. Confirmaṫ. q2 in ista deus ē pr̄ ⁊c. termin⁹ supponit pro aliq̄ vera re ex̄ aiam. ſ extra in re nibil est nisi essentia vel relatio vel suppositū. vel aliq̄ pfectio absoluta attributalis ſm eos. ḡ termin⁹ supponit pro aliquo istorum ⁊ nō pōt dari ꝓprijssime nisi dīna eēntia ergo supponit pro dīna eēntia. Ex isto pꝫ ꝙ nō plus est deus deitate de⁹. si ly deus supponit pro aliquo absoluto ⁊ nō pro aliquo supposito. ꝙ deitas est deitate deitas. ſ si deus supponat pro psona. tūc deus ē deitate deus. q2 pr̄ est deitate deus. ⁊ paṫ nō est deitate pr̄. ſm brm̄ Augustinū. Preterea q̄ro. qδ est primum significatū hui⁹ termini deus. nō aliq̄ psona pr̄e. ergo essentia vel relatio. ⁊ non relatio: ergo eēntia. ſ ꝑ te ista propō deus est pr̄ ⁊ filius ⁊c. verificaṫ pro psonis significaṫ. ergo ista verificaṫ. q2 hec eentia est pr̄ et filius ⁊c. Et non q2 h deus. nō intelligēdo ꝑ hūc deū hāc essentiam. Preterea qδ dicit ꝙ eēntie dīne vt quo corrīdet propriū qδ vel q̄s. sc3 ens deitate. puta h deus. Contra. hic de⁹ ⁊ deitas nullo mō distinguunṫ ex natura rei. ergo nō plus ē hec deitas quo ꝙ h deus. Si dicaṫ ꝙ distinguṫ formalr̄ deitas ⁊ h deus. Cōtra ꝑ te in creaturis nibil est in indiuiduo nisi natura et dīa indiuidual̄ ⁊ ꝓprietates absolute forte. ergo silr̄ in psona patris vel filij nibil ē nisi eēntia ⁊ ꝓprietas et pfectio absoluta attributal̄. ergo et eentia ⁊ h deus nullo mō distinguūṫ ex natura rei. Preterea qδ dr̄ ꝙ vnicuiq3 quo correspondet propriū qδ nō est verū. qδ pꝫ si vna albedo eēt in pluribus subiectis. h albedo esset quo respectu disgregatōis. ⁊ tn̄ nō hr̄et propriū quod. q2 qδ nō pōt dici nisi subiectū. ⁊ nō pōt dici ꝙ vnū subiectū vel etiā ꝯpositū ex subiecto ⁊ hac albedine magis sit qδ ꝙ aliud. Silr̄ ꝙ aīa separata est qδ et quo. q2 nō est ibi distinctio aliquoꝝ quoꝝ vnū possit dici quod ⁊ aliud quo. Silr̄ accidēs ṗmo ꝯiunctū ⁊ postea separatū nō hꝫ idem qδ. ⁊ tn̄ est idē quo. Preterea eēntia dīna est quo respectu spiratōis. ⁊ tn̄ nō est idē ꝓpriū quod. q2 nec eēntia nec psona aliqua. Ex istis pꝫ ꝙ exemplū est ad oppositū. q2 si hic color eēt in trib⁹ supficiebus. hic color eēt ṗncipiū disgregatōis. ⁊ nō aliq̄d medium inter istam colorē ⁊ ipm suppositū. ⁊ ita essentia diuina erit tres psone ⁊ nō aliquid medium inter eēntiā ⁊ psonas. q2 nullū est tale medium

D

Rñsio ad questionem

Ideo aliter dico ad questionē ꝙ in ista de⁹ est pr̄ ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹. ly deus supponit ꝓ ipsamet dīna eēntia. ⁊ iō q2 ipsa eēntia ē tres psōe. iō deus est tres psone. Et si dicaṫ ꝙ omē predicatū quod ꝯuenit pluribus. opꝫ ꝙ ꝯueniat alicui ṗmo. ſ creare cōuenit tribus psonis. et nulli earū ṗmo. q2 tūc alia nō posset creare. et cōuenit cuilibet earū tanꝙ illi qδ est qδ. ḡ est aliquid cui ṗmo cōuenit. illud nō est essentia. q2 eēntia est quo respectu creatōis. ḡ hic deus est qδ cui ṗmo ꝯuenit creare.

Obijcitur

Rñdetur

Rndeo ꝙ aliquid ṗmo ꝯpetere alicui pōt esse dupl̄r vel in re vl̄ in p̄dicatōe. Primo mō maior est simpl̄r falsa tam in deo ꝙ in creaturis pꝫ. q2 posse ridere ꝯuenit sorti ⁊ platoni. ⁊ sic de alijs. ⁊ tn̄ in re nibil est cui ṗmo ꝯuenit posse ridere. quia in re nibil est qδ pōt ridere nisi sortes vel plato. ⁊ sic de alijs hoībus. et ita est in diuinis illa maior simpl̄r falsa. Nā posse creare ⁊ sic de talibus nulli ꝯuenit nisi alicui psone ⁊ eēntie diuine. nisi forte relationi. Scdo mō pōt illa maior ꝯcedi. saltē vt in plurib⁹. sicut in p̄dicatōe posse ridere ṗmo ꝯpetit isti termino cōi homo nō ꝑ se sed ꝑ singularib⁹. q2 h est ṗmo vera. oīs hō pōt ridere. ⁊ tn̄ iste terminus cōis hō nō potest ridere. nec denotaṫ h ꝑ illā ꝓpōnē. sed precise denotaṫ ꝙ q̄libet homo singular̄ pōt ridere. ita in ꝓposito posse creare. sicut ꝙ ṗmo cōuenit isti termīo cōi deus. ⁊ de quocūq3 p̄dicatur iste termin⁹ deus. de eodē p̄dicaṫ illud p̄dicatū. ⁊ tn̄ nullo modo p̄dicaṫ de h t̄mino deus ꝑ se sed ꝑ psonis dīnis.

E

Ad argumentum principale

Ad argumentū ṗncipale dico ꝙ maior est v̄a qn̄ illud p̄cise supponit ꝑ supposit̄ ⁊ nō ꝑ aliquo formal̄r distincto a supposit̄. modo iste terminus deus nō p̄cise supponit ꝑ tribus psonis. ſ etiā supponit ꝑ ipsa diuina eēntia. ideo hec ē vera. deus est tres psone. q2 eēntia dīna est tres psone.

Distinctionis q̄nte. Questio prima.

Distinctio V

A

Questio I

Circa distictio

nem q̄ntā q̄ro ṗmo. Utrum eēntia dīna generet vel generet.

C

Probaṫ primo

Et sic. ṗmo sic. eēntia diuina est res gn̄ans vel pr̄ generās. ⁊ vltra. ḡ eēntia dīna ē generās. ⁊ vltra. ḡ eēntia diuina generat. aña verū. ḡ ⁊ ꝯñs. Prima ꝯña pꝫ ꝑ illā reglā₃ ṗus acceptā. ꝙ a det̄minabili sumpto cū det̄minatōe nō distrahēte nec diminuēte ad det̄minabile absolute sumptū est bona ꝯña. ḡ sequitur eēntia dīna est res generās. ergo est generās. Scda ꝯña pꝫ. q2 de quocūq3 p̄dicaṫ pricipium alicuius v̄bi. ipm v̄bum p̄dicaṫ de eodē. Aña patet. q2 eēntia est pr̄. ⁊ nō est pr̄ nō generans ergo est pater generās. ⁊ vltra. ḡ est res gene-

Scdo

rans. Scdo sic. nō minus est diuina essentiā ratio gñandi ꝙ forma i creaturis est rō agēdi. sed qꝛ forma in creaturis est rō agendi: vere dꝛ forma esse agēs. ergo eodē modo qꝛ eēntia diuina est rō gñandi. vere dꝛ generans. Maior videt̄ manifesta. qꝛ nihil est quod possit vere eē ratio gñandi nisi eēntia diuina. Probatio minoris. tū qꝛ illud quo posito pōt poni actio. et quo nō posito nō pōt poni actio est vere agēs sed posita forma pōt poni actio. et ipa amota quocūq; alio posito nō potest poni actio. ergo ipa forma vere est agēs. Tum qꝛ agere ꝯuenit alicui ꝑmo ⁊ nō cōuenit ꝑmo subiecto. nec aggregato ex forma et subiecto. quia tunc nihil posset agere nisi subiectū. vt tale aggregatū. quod est manifeste falsū. quia ipa forma separata poterit agere. Tum qꝛ accidēs separatū vere agit. ḡ qñ est coniūctum vere aget. Tū qꝛ agere cōuenit subiecto ꝑ formā. ergo veri⁹ cōpetet ipi forme. Tum qꝛ intellectus intelligit s̄m btm̄ augustinū. ergo eadē rōne forma agit. Tū qꝛ aliter pars nō dicet̄ moueri. quia nihil posset agere. nec ꝑ ꝯña pati nisi subiectum vel compositū. Tertio sic. qñcūq; aliqua sūt idē oībus modis ex natura rei. de quibuscūq; dꝛ vnū ⁊ reliquū. sed generare ⁊ ꝑnitas sūt idē oībus modis ex natura rei. ḡ si essentia dei est ꝑnitas. essentia diuina vere gñat. Quarto sic. eēntia diuina est pr̄. ergo eēntia dīna generat. Añs patet ꝑ ꝑcedentē questionē. ꝯña ptꝫ quia omnis pater gñat vel genuit. ergo si eēntia diuina est pater. vere generat vel genuit. Silr̄ si est pr̄. ergo est filij pater. s̄ nō est pr̄ filij nisi quē gñat. ergo generat filiū. Ad oppositum est magister in lr̄a. Cōclusio. in ista questione est certa ꝙ eēntia dīna nō generat nec generatur. ⁊ est determiata per ecclesiam extra de summa trini. ⁊ fide catholica. c. damnamus. Sed diuerse rōnes a diuersis assignant̄. Unde dicūt aliqui ꝙ essentia nō generat nec generat̄. quia essentia nō potest supponere ꝓ supposito. ⁊ ideo ea que sunt ꝓpria ꝑsonatum qb⁹ ab inuicē distinguunt̄. nō possūt essentie attribui. significaret̄ eīn ꝙ eēt distinctio in essentia diuina sicut est in suppositis. Contra si ista ratio esset bona. hec essꝫ falsa. eēntia est paternitas. qꝛ paternitas est ita ꝓpa ipsi supposito sicut ipm̄ generare. ⁊ ꝑ consequens ita significaret̄ distinctio in ipa eēntia dīna sicut i suppositis nisi aliud obstaret. Alit̄ dꝛ ꝙ h̄ nō est ꝯcedēda ꝙ eēntia gñat. et ratio logicalis assignat̄ ista. qñcūq; subiectū est abstractum vltimata abstractōe ⁊ ꝑdicatū ex ratōne sua nō potest predicari nisi formaliter. nō potest esse vera propositio nisi sit per se pꝛimo modo subiectū est hic abstractū vltiata abstractiōe ⁊ h̄ ꝑdicatū de rōne sua nō pōt ꝑdicari nisi formalit̄. ⁊ mō inherentis. ḡ ꝓpositio nō pōt esse vera nisi ꝑ se pꝛio mō. sed hec nō est vera ꝑmo mō. qꝛ ꝑdicatū nō est de ꝑ se itellectu subiecti. oīe eīn qd̄ dicit̄ ad aliud est aliqd̄ ꝑter relatiōnē. vij. Tho. ⁊ ita relatio nō est infra ꝯceptū illi⁹ absoluti. Maior declaratur. in substātijs est tm̄ vna abstractio. scꝫ qdditatis a supposito ꝓpꝛie nature. qꝛ s̄be nō sunt nate cōcernere aliqd̄ alteri⁹ nature sic hūanitas abstrahit̄. et iō illud vt sic ꝯsideratū est ꝑcise ipꝫ. qꝛ cuilibꝫ alij extraneū. sicut dicit Auicēna. v. metha. eqnitas est tm̄ eqnitas ⁊ nihil aliud: s̄ in accidētibus est abstractio a suppositis alteri⁹ nature ꝑmo dicēdo albedo. Scda ab īdiuiduis. dicēdo qdditas albedinis. In relatiuis sūt plures abstractōes. ⁊ sic patet ꝙ vltia abstractio est qdditatis absolutissime sumpte ab omi eo qd̄ est quocūq; mō extra rōeꝫ qdditatis. Circa aliū terminū eiusdē maioris. scꝫ ꝙ ꝑdicatū de quocūq; ꝑdicat̄ de necessitate formalr̄ ꝑdicet̄. dicit̄ esse notādū ꝙ substātiua pñt dupliciter ꝑdicari i diuinis qñq; formalit̄. qñq; per idētitatē. Sꝫ adiectiua si ꝑdicātur. de necessitate ꝑdicātur formalit̄. ⁊ hoc qꝛ sunt adiectiua.

Naꝫ ex hoc ꝙ adiectiua sūt. significāt formā ꝑ modū informātis illud de quo videlicet formalit̄ dicūtur. talia nō sunt tm̄ noīa adiectiua s̄ etiaꝫ oīa ꝑticipia ⁊ v̄ba. Ex istis patet illa maior. qꝛ illud ꝑdicatū ꝑcise natū est ꝑdicari formalit̄. iō non pōt saluari veritas ꝓpt̄ idētitatē tm̄. ⁊ qꝛ subiectū summa abstractione abstractū nō pōt stare pro aliquo qlitercūq; alio a se. sed ꝑcise pro se formalr̄. ⁊ iō oportet ꝙ sua ratio ꝑcise formalit̄ essꝫ idē illi ꝑdicato. quod nō posset esse nisi ista rō ꝑcise includeret illud ꝑdicatū. ptꝫ ḡ maior ⁊ minor. est manifesta. iō ⁊c̄. Cōtra istā opinionē arguo ꝙ maior assūpta sit simplicit̄ falsa. Nā ista est vera s̄m istū essentia diuina cōicat̄ filio. et hoc ꝑdicatū est verbū vel ꝑticipiū qd̄ nō est natū ꝑdicari nisi formalit̄. ⁊ tn̄ nō est ꝑ se ꝑmo modo. Preterea. hec est vera. essentia diuina videt̄ ab intellectu creato. ⁊ subiectū est abstractū vltiata abstractiōe. ⁊ ꝑdicatū nō est natū predicari nisi tm̄ formaliter. ⁊ tn̄ nō est ꝑ se ꝑmo mō etiā s̄m eos. Ad ista dicit̄ ꝙ cōicari et similit̄ videri ab intellectu creato dicit ꝑcise relationē rōis sup essentiā. ⁊ iō nō ponūt aliqd̄ reale in essentia. ⁊ ꝓpt̄ h̄ nō sunt ꝑdicata distinctiua essentie. s̄ gñare est aliqd̄ reale in eēntia. ⁊ reale ꝑdicatū distinctiuū illi⁹ cui cōuenit ab alio. Et iō illa minor itelligit̄ qñ ꝑdicatū est aliqd̄ reale distinctiuū illi⁹ cui addit̄ nō ēs rōis tm̄. tūc

Tertio

Quarto

B
Conclusio

E
Opinio tho.

Impugnatur

D
Opinio scoti

E
Cōtra opi. scōꝫ.

arguitur sic. Nullũ p̄dicatũ qđ necessario p̄dicatur formalr̃ ⁊ est distinctiuũ illius cui additur põt p̄dicari de eẽntia in abstracto. sed generare tm̃ p̄dicat̃ formalr̃. et est distinctiuũ illi⁹ cui addit̃. ergo non põt p̄dicari de essentia in abstracto. Cõtra. abstractũ vltiata abstractiõe non magis abstrahit̃ ab ente reali. ꝙ ab ente rõis. q̃a ita repugnat sibi ꝙ sit ens rõnis sicut ꝙ sit qđcũq₃ ens reale sibi extraneũ. ergo tale abstractuz nõ magis recipit predicationẽ entis rõnis ꝙ entis realis. ergo si ꝓpt̃ talez abstractionez hec esset falsa. essentia generat multo magis hec esset falsa. essentia cõicat̃. essentia videtur ab intellectu creatu. si ista dicũt p̄cise relationẽ rõnis. q₂ iste relatiões rõis ita erũt extranee sibi sicut generare reale. Cõfirmatur q₂ ꝫm auicennã quez allegat. sicut eq̃nitas inq̃ãtuz eq̃nitas nõ est vna nec plures: ita nec est in effectu nec in intellectu nec vl̃e nec ptĩculare. ⁊ tñ aliq̃ istoꝝ tñ dicũt vltra eq̃nitatẽ entia rõnis. ergo a tali abstracto nõ magis remouet̃ aliq̃d reale sibi extraneũ ꝙ ens rõis cuius esse est sibi extraneũ. Preterea. supposito ꝙ cõicari ⁊ videri ab intellectu creato dicũt precise relatiões rõis. tñ intelligere ⁊ velle eẽ bonum ⁊ esse sapientẽ ⁊ hmõi dicũt aliq̃d reale. sicut et generare. sed oẽs iste sunt vere eẽntia diuina intelligit. eẽntia diuina vult. eẽntia est bona. est sapiens. ⁊ sic de alijs. ⁊ tñ sunt vere p̄mo modo dicẽdi ꝑ se ꝫm istũ. q₂ oĩa ista p̄dicata distinguũtur formalr̃ ab essentia diuina ꝫm eos. Preterea. hec est vera essentia diuina creat. eẽntia diuia distinguit̃ a creatura. ⁊ tñ predicata sunt distinctiua. q₂ nec ẽtio inferũt eẽntiã diuinã distigui ab aliquo. Preterea. rõ sua nõ ꝯcludit: q₂ hui⁹ deberet assignari rõ q̃re tale p̄dicatũ reale distinctũ non p̄dicat̃ de essentia. ⁊ assignat rõem. q̃a subiectũ est abstractũ vltiata abstractiõe. ⁊ p̄dicatũ nõ est natũ p̄dicari nisi formalr̃. sed ista cã est cõis siue p̄dicat̃ p̄dicatũ distinctiuũ siue aliud. Preterea. semꝑ stat ꝙ nõ oportet istã ꝓpõem eẽntia generat esse verã ꝑ se p̄mo mõ. ⁊ iõ nõ est negãda. q₂ ex forma p̄dicatiõis seq̃ret̃ ipam esse verã ꝑ se p̄mo mõ. ⁊ tũc ꝫm eos eodẽ mõ essent iste negã de eẽntia est bona. itelligẽs. volẽs. ⁊ hmõi. q̃a nõ sunt ꝑ se p̄mo mõ etiã ꝫm eos. Sed iõ est ista negãda eẽntia generat. q₂ inferret essentiã distigui a genito. ⁊ h̃ est rõ magistri q̃ melior est ꝙ alia. Scđo arguo cõtra p̄dictaz maiorẽ. q₂ nõ mi⁹ abstrahit̃ subiectũ ab accidẽte. ꝙ abstractuz vltiata abstractiõe a talib⁹ p̄dicatis cuiusmõi sunt gñare ⁊ spirare ⁊c. sed nõ obstãte tali abstractiõe aliqđ accidẽtale qđ nõ ẽ natũ p̄dicari nisi formalr̃ p̄dicat̃ de subiecto. ⁊ non ꝑ se p̄mo modo. sicut ꝙ homo est albus music⁹ ⁊c. ergo nõ obstãte tali abstractiõe poterũt aliq̃ p̄dicari q̃ nõ sũt nata p̄dicari. nisi formalr̃ de tali abstracto. ⁊ tñ nõ ꝑ se p̄mo mõ. Cõfirmat̃ ista rõ. q₂ abstractio tal̃ nõ facit ꝙ ꝓpõ sit v̈a p̄mo mõ vel scđo. sed p̄cise facit ꝙ illđ abstractũ nõ põt supponere ꝓ illo a quo abstrahit̃. ergo ꝗ̄uis eẽntia sit abstractũ vltimata abstractiõe ex h̃ nõ sequit̃ ꝙ nihil qđ nõ est natuz p̄dicari de ea nisi ꝑ se p̄mo mõ. sed facit ꝙ eẽntia nõ põt supponere ꝓ ꝑsona vel supposito ⁊ de h̃ est qõ p̄ncipalis an illa eẽntia generet. Tertio maior sua est falsa in creaturis. q₂ h̃ est v̈a. eq̃nitas distinguit̃ a deo. eq̃nitas est creata. ⁊ tñ predicata nõ sunt nata p̄dicari nisi formalr̃. ⁊ tamẽ sunt vere ꝑ se p̄mo mõ. Silr̃ h̃ est v̈a. hũanitas est vna. ⁊ tñ nõ est ꝑ se p̄mo mõ. Assumptũ pꝫ q₂ sequit̃. h̃ hũanitas ẽ vna. ergo hũanitas ẽ vna ab inferiori ad supius. ⁊ ãns est verũ. ergo ⁊ ꝯñs. Preterea qđ dicit ꝙ in substãtijs nõ est abstractio nisi a supposit̃is ꝓp̄e nature. nõ est verum ꝫm eũ. q₂ illud qđ p̄dicat̃ de alio ⁊ nõ i abstracto. p̄dicat̃ de illo ꝯcretiue. sed sba p̄dicatur de aliquo supposito alteri⁹ nature. ⁊ nõ in abstracto. sicut h̃ est vera fili⁹ dei est hõ. ⁊ h̃ est falsa fili⁹ dei est hũanitas. ergo sba ꝯcernit aliqđ suppositũ alteri⁹ nature. Preterea sic albedo p̄dicat̃ de albedib⁹ singularib⁹. ꝗ̄uis a supposito alteri⁹ nature abstrahat̃. ita hũanitas p̄dicat̃ de hũanitatibus singl̃arib⁹. Naz h̃ est vera. h̃ hũanitas est hũanitas. ꝗ̄uis nõ p̄dicat̃ đ supposito alteri⁹ nature. ergo hũanitas ñ ẽ abstractũ vltiata abstractiõe. sicut nec albedo. Preterea qđ dic̃ ꝙ q̇dditas albedis abstrahit̃ a ꝓprijs singl̃arib⁹ nõ ẽ verũ. q₂ sic ꝯñsũ ẽ in scđa distinctiõe nõ ẽ tal̃ dña in albedie. ꝙ sit quidditas vel aliq̃d p̄ter q̇dditatẽ. qđ tñ req̃reret̃ ad talẽ abstractiõez. Preterea qđ dicit de scđo t̃mio nõ est ad ꝓpositũ. q₂ ꝗ̄uis nõ possit p̄dicari nisi formalr̃. tñ ex h̃ nõ sequit̃. ꝙ si p̄dicat̃ de aliquo ꝙ nõ põt stare ꝓ quocũq₃ alio nisi p̄cise ꝓ seipo. ⁊ ꝓpter h̃ predicat̃ p̄mo mõ. q₂ albũ musicũ ⁊ hmõi ꝫm rõnem suã nõ pñt p̄dicari nisi formalr̃. ⁊ homo nõ põt stare nisi ꝓ seipo. Vn nullo modo põt homo stare ꝓ quocũq₃ accñte ⁊ tñ iste sũt vere hõ ẽ albus hõ est musicus. hõ currit. ⁊ sic de alijs. Et hui⁹ rõ ẽ. q₂ ꝗ̄uis homo nõ possit stare nisi ꝓ hoie. q₂ tñ albũ currẽs. et sic de alijs adiectiuis v̈bis ⁊ pticipijs. pñt stare ꝓ hoie. iõ ꝓpõnes verificant̃. ꝗ̄uis nõ sint ꝑ se p̄mo mõ. ⁊ eodẽ mõ q₂ in talib⁹ ꝓpõnib⁹ eq̃nitas creat̃. eq̃nitas distinguit̃ a deo. ⁊ sic de alijs. ipa p̄dicata pñt supponere ꝓ ipa eq̃nitate. iõ tales sũt v̈e q₂ subiectũ ⁊ p̄dicatũ ꝓ eisdẽ supponũt. ergo eodẽ mõ si gñare vel generãs

posset supponere pro ipa essentia adhuc esset vera. essentia generat. quis nõ esset p se pmo modo sic hec est vera. eẽntia diuina est bona. qa pdicatũ supponit pro ipsa eẽntia. quis nõ sit p se. prio modo. Un̄ de rõne taliũ pdicatorũ scʒ adiectiuorũ. pticipiorũ rc̃. est supponere p aliis q̃ pro significatis suorũ abstractorũ. et iõ de aliis pdicanẽ. imo q̃si sp pdicãtur de aliis. scʒ de illis q̃ abstrahuntur ab eis. Ideo dico aliter ad q̃stionẽ q eẽntia diuina nec generat nec generaẽ. qꝛ si aliq̃ talis esset vera sequereẽ vere essentiã distingui ab illo qd generat vel generaẽ. sed essentia diuina ꝫ neutro distiguitur. r iõ nõ generat nec generaẽ. Sʒ q̃ est rõ istius quare nõ põt dici q essentia generat sic cõcediẽ q essentia est pater cẽntia est paternitas. Respõdeo q aliqua sunt predicata que de nullo pñt pdicari: nisi de illo de quo pmo r imediate pdicãtur. vel saltẽ nõ de aliquo nisi p aliquid intrinsecũ sibi. r qd sit de rõe eius. sicut patet q esse idẽ r diuersum r hmõi de nullo pdicanẽ nisi de quo imediate dicuntur. vel saltẽ per aliq̃d intrinsecũ illi de quo pdicãtur Und ipossibile est q aliq̃d distinguaẽ ab alio nisi vel seipo vel p aliq̃d sibi intrinsecũ. Und dicere q sortes distinguaẽ a platone p iohãnẽ nihil est. Uel dicere q materia distinguaẽ ab ãgelo p formã: nihil est s materia seipa distinguiẽ r a forma r ab aliis. r ꝯpositũ distinguiẽ a materia p formã q̃ est aliq̃d sibi intrinsecũ: r ita est de multis aliis pdicatis. Aliqua autẽ pdicata predicãtur de aliquo mediãte aliquo sibi extrinseco. sicut ponẽdo q̃titatẽ esse aliã rem a sba r a corpore. tũc homo diceręẽ esse albus. qꝛ q̃titas sua esset alba. Similiẽ ignis diciẽ calefacere. qꝛ calor calefacit. Nõ sic aũt pt dici q homo est in subiecto. qꝛ albedo hois est in subiecto. Et ita est q multa pdicata q̃ pdicãtur de accidẽte pmo. scdario pdicãtur de subiecto accidẽtis. r multa q̃ pmo pdicãtur de accidẽte nullo mõ pdicãtur de subiecto. Silr multa pdicata q̃ pdicãtur prĩo de natura assũpta pdicãtur de verbo assumẽte. sic pati mori cõmedere bibere. r sic de aliis. r aliq̃ q̃ pdicãtur de illa natura. nõ pdicãtur de verbo. Un̄ esse aliud a deo pdicaẽ de natura. nõ tñ de verbo assumẽte. r ita est de multis. Nũc autẽ siue ex ꝓprietate istorũ pdicatorũ. siue ex vsu loquẽtiũ ista pdicata nõ pñt in diuinis de aliquo pdicari. nisi de quo primo r imediate pdicãtur Et quia non pdicãtur prĩo r imediate nisi de supposito. iõ de solo supposito et nõ de eẽntia pdicãtur. r iõ hec nõ est vera. essentia generat nec eẽntia generaẽ. Si aũt hoc sit ex vsu scõrũ et loquẽtiũ. rõnabiliẽ poterũt ad hoc moueri. ne cõcedereẽ q diuina eẽntia distingueręẽ ab aliquo qd est in diuinis. cũ sit notũ apud oẽs generans distingui a genito. et ecõuerso. r ideo eẽntia nõ põt gñare nec gñari. qꝛ nõ põt distingui a quocũq3 supposito i diuinis. Et ita abstractio nõ est cã q̃re tales nõ ꝯceduntẽ. qꝛ abstractio nihil facit nisi q abstractũ non põt p illo supponere a quo abstrahiẽ. Nec qꝛ pdicatum nõ põt pdicari nisi formaliẽ. cũ tale pdicatum possit pdicari nõ tñ pmo modo. Nec qꝛ tunc sequereẽ q pdicatio eẽt p se pmo modo. sicut ostensum est ꝯ aliã opinionẽ. s qꝛ ista pdicata nõ possunt pdicari in diuinis. nisi de illis de quibus pmo r immediate pdicanẽ. r hoc qꝛ illa pmo distinguũẽ r sola illa. Contra pdicta põt obiici. pmo ꝯ hoc qd innuiẽ in arguẽdo cõtra pmã opinionẽ q d tali abstracto põt aliquid pdicari. quis nõ p se pmo modo. Cõtra. tũc posset h cõcedi. humanitas est homo. r similiẽ ista humanitas est alba q̃ tñ nõ conceduntur.

Preterea. pñitas r gñare sunt simpliẽ idem. g de quo pdicatur vnũ r reliquũ. s eẽntia est paternitas. g eẽntia gñat. Preterea in creaturis gñare r gñari pdicanẽ de aliq̃bus mediantibus aliis. g eadẽ rõne in diuinis. Ad pmũ posset respõderi leuiter fm ꝯmẽ. vii. meth. cõmẽ. xxi. q q̃dditas hois vno mõ est hõ r alio modo nõ. qꝛ est homo q̃ est forma. r nõ est hõ qui ẽ cõpositus ex materia r forma. Aliẽ dico q põt h simpliẽ negari. humanitas est homo. r silr ista. humanitas currit. hũanitas est alba. Ad cuius intellectũ sciendũ q sicut aliq̃ sincathegoreumata includũt ex vsu loquentiũ aliqua cathegoreumata. sicut pʒ de h signo q̃libʒ quod includit suũ distributiuibile p equalẽtiã. Aliter eñi hec nõ eẽt ꝓpa quodlibet est ens. sicut nec ista. ois est ens. vel ista oẽe est ens r tamen h conceditẽ. qꝛ valet istã. oẽ ẽs est ens. r ita istd signũ q̃libet equiualet signo distributiuo r distributiuibili scʒ huic qd dico oẽe ens. Similiẽ dicẽdo. totus sortes fm q tot9 teneẽ sincathegoreumatice. ly totus includit suũ distributiuibile. qꝛ valet h totũ q̃libet ps sortis. r ita est dicẽdũ i mlẽ aliis. Eod mõ ex cõi vsu loq̃ndi aliq̃ cathegoreumata icludũt sincathegoreumata r h pp breuitatẽ loq̃ndi. r ita ẽ i ꝓposito q talia abstracta ex vsu aliquorũ auctorũ icludũt aliq̃ sincathegoreumã sic nccĩo vl p se vl fʒ q̃d r hmõi. r ita ista hũanitas ẽ hõ vl hõ ẽ hũanitas vʒ istã. hõ nccĩo ẽ hũanitas. vl hõ p se ẽ hũanitas. r ista hũanitas ẽ alba. vl hũanitas currit. valʒ istã. hũanitas nccĩo est alba. vel necessario currit. q̃ oẽs false sunt. r iõ oẽs tales hũanitas est hõ. hũanitas ẽ alba. humanitas currit. eẽnt vere de virtute fmonis si hũanitas

D Responsio ad q̃oem

Contra predicta Arguiẽ

Primo

Scdo

Tertio

R Ad primũ

precise supponeret p aliqua re. sicut albedo vel homo vel hmoi. et supponit pcise p rebus. q2 no est aliq res p qua pot supponere cui n attribuunt pdicata oi modo expsso in ppone. et h maxime debet cocedi ab illis q negat vnitate minore numerali et distinctione formale. qmuis alij possent facilius hoc saluare p fundametu eorum simplr falsum. de quo dictu est dist. ij. Verumtn si intelligant mo pdicto debet negari. q2 pdicata no attribuunt illi n cerrio p quo humanitas supponit. et iste mod9 sincathegoreumaticus ncerio intelligit in illo qd supponit. Unde accipiedo humanitate fm q pcise supponit p re et no icludit aliqu modu sincathegoreumaticu. tuc oes iste essent vere. humanitas est homo. humanitas currit. humanitas e alba. et sic de alijs. tn quelibet istaru esset contingens. De vltimis pz q forent zingetes. sic iste sunt zingetes. homo currit homo est albus. et sic de alijs. sed de ista humanitas est homo. humanitas est aial et de hmoi dubiu eet magis. De quo tn dico q sunt zingetes. q2 manetib9 rebus pnt ee false. Unde si no eet nisi vna humanitas in mudo. et illa eet assumpta a verbo hec eet falsa simplr. humanitas est ho. sicut h eet falsa simplr. homo est humanitas. Cuius ro est. q2 ho concretu supponeret nisi p supposito sustentate natura humana seu humanitatem. et tn suppositu simplr no est humanitas.

Si dicat q tuc homo no supponeret p eode quod significat. et ita videret ee concretu. sic albu qd no est veru. Silr tuc hec eet vera humanitas est in intellectu. est in effectu. que tn oia negat Auicena. Rndeo q homo est zcretum aliquo modo. no tn sicut albu et hmoi cocreta accntalia. Cui9 ro e. q2 albu semp supponit p re alia ab albedie. nisi forte supponat p ipa albedine. qd no est de ratione fmonis. et ido nunq potest zcedi q albedo est alba. q2 diffinitio exprimens qd nois ipi9 albi est ista. aliqd informatu albedine. et q2 albedo nunq informat albedine. ideo albedo nunq est alba. Ho aut et hmoi sunt cocreta. et aliqn supponit p re alia q sit importata p abstractu. et aliqn p illa eade re importata p abstractu. q2 diffinitio exprimes qd nois est talis q homo est res humanitate sustentas. vel humanitas nulli alteri innitens. et io supponit p omni sustetate humanitate. et tuc supponit p re alia ab humanitate. et io pdicatio humanitatis de hoie p tali e simplr falsa. Supponit etia p hanitate nulli alteri innitete et solu p tali. et si nulla humanitas innitat alteri. tuc supponit pcise p humanitate. et tuc ois homo eet humanitas. nisi includeret aliqd spale sincathegoreuma modo exposito. et tn illa esset zinges. q2 homo nuq supponit p humanitate nisi qn alteri n innit.

Ad scdm dico q sicut humanitas ex vsu loquetiu includit aliqn h sincathegoreuma necessario vel p se. ita aliqn icludit h sincathegoreuma p se pmo modo qd satis innuit Auicena assignas roem quare humanitas vel equnitas. nec est vna nec plures. nec in effectu. nec in intellectu. nec in actu. nec in potetia. q scz nullu istorum ponit in eius diffinitioe. et io nulla istorum pdicat de ea pmo modo dicedi p se. et io intelligit q equnitas nec est in actu nec in potentia p se pmo modo quecuq tn res importetur p equinitate. illa veraciter vel est in actu vel in potetia. et eode modo no poss3 negari q equnitas eet aialitas. q2 no adequate. Et ita p tali a sincathegoreumata de vsu loquentiu intellecta in talibus abstractis pnt saluari oms auctes negates aliqua pdicata a talibus abstractis. que tn vere dicunt de zcretis. Et hoc posset cofirmari p Auicena q ita dicit. q aial fm q aial. nec est in actu nec in potentia. nec vnu nec plura. sicut dicit q equnitas fm q equnitas nec est in actu nec in potetia 7c. Et ita oia talia vere negant a cocretis cu reduplicatioib9 negatis vel alijs sincathegoreumatib9 negatis sicut abstract. Ad scdm dico. qmuis gnare et paternitas sic sint simplr idem. fm q gnare accipit noialr. sicut eentia et pnitas. et io sicut h est zcededa eentia est pnitas. ita et illa. eentia est gnare. tn illud vbu no pdicat d eentia. dicedo eentia gnat. ppt cam p9 dicta.

Ad vltimu dico q qmuis in creaturis gnare et gnari pdicent de aliqbus mediatibus alijs sicut dr q ignis gnat. qmuis forte no sit verum nisi q2 h est vera. calor gnat. vel aliq talia in q affirmat gnans de forma. q est pncipiu agedi. tn coiter loquetes no sic recipiut tale predicatione in diuis. et h ronabilr. q2 in creaturis illud qd sic denoiat mediate gnare. q2 aliud primo denoiat gnare e realr distinctu a gnato et pus eo. no sic aut in diuis. et io eentia no dr gnare. q2 tuc distingueret eu fm oms oe generans distinguit a genito. Ad pmu pncipale dico q eentia no e res gnans. si ly generans tenet pure pticipialr et adiectiue. h e res no generas q2 eentia n gnans. Et qn dr q eentia e pr zcedo. Et qn dr q e pr gnans vl pr n gnans. Pot dici q si ly gnans tenet pure adiectiue q neut e zcededa. Cui9 ro e. q2 aliqn ad h q determinabile sumptu cu aliq determinatioe pdicet de aliquo. reqrit q determinatio vere pdicet d determinabili. et q tam determinatio q determinabile pdicetur de pncipali subiecto sicut ad veritate istius. fortes est homo alb9. reqrit

veritas istarũ triũ. q fortes est homo. fortes ẽ albus. ⁊ hõ est albus. ⁊ tũc eẽt hᷓ falsa. eẽntia ẽ pr̃ generãs. q: hᷓ est falsa. eẽntia est generãs. ⁊ hᷓ esset falsa. eẽntia est pr̃ nõ generãs. q: hec ẽ falsa. pr̃ est nõ generãs. ⁊ ita in talib⁹ ꝯpositis nõ oꝫ q a quo negat̃ aliqd tale ꝯpositũ. q vna pars sumpta cũ opposita ꝯdictõe alterius verificet̃ de eodẽ. sicut nõ sequit̃. asinus non est lignũ albũ. g̃ est lignũ nõ albũ. ⁊ tñ nõ est omnino sile. q: nusq̃ inuenit̃ nisi in deo q aliquid p̄dicat̃ de aliquo. ⁊ de p̄dicato sumpto vniformiter. ⁊ fm eandẽ supponeꝫ aliqd p̄dicet̃. qn p̄dicet̃ de subiecto. ⁊ ita talis modus arguẽdi oĩs pater generat. eẽntia est pr̃. g̃ essentia generat. vbi pr̃ eodẽ modo supponit in vtraqꝫ ꝓpõne. semp tenet. p̄terq̃ in ꝓposito in diuinis Et tota cã est. q: nusq̃ alibi p̄nt tres res. quarum nulla est alta res eẽ vna res numero. ⁊ ita ibi solũ põt aliquid vere affirmari de vna illarũ rerũ. ⁊ tñ negari ab illa re q̃ est ille tres res ꝓpter identitatẽ illius rei cũ illis tribus reb⁹ et ꝓpter distinctionẽ illarũ triũ rerũ inter se. Si tñ posset haberi talis sensus illi⁹ ꝓpõnis. essentia est pr̃. ⁊ ille pr̃ est generãs. tũc eẽt concedendũ q essentia est pater generãs. sed tũc nõ valet ꝯña. g̃ essentia est gñans. sicut nõ seq̃tur. pr̃ est generãs. essentia est pr̃. g̃ essentia ẽ generãs. Ad scõm dico q posito q essentia diuina sit rõ agendi vel gñandi. et ita vere rõ generãdi sicut forma in creaturis est rõ agẽdi tñ nõ debet ꝯcedi q eẽntia gñat. sicut bꝫ cõcedi in creaturis q forma agit vel gñat. Et ratõ dicta est. q: essentia diuina nõ distinguit̃ a generato. sicut forma creata distinguitur a generato. Et rõ illas ꝓbatiões q̃ ꝓbant q forma creata que est rõ agendi vel gñandi vere agit ⁊ gñat. cõcedo. nisi forte auctores intelligant illud nõ agit quod est in alto. ⁊ tũc nõ ẽ disputatio nisi de modo loquẽdi de quo nõ est cura ad p̄ns. sed intelligẽdo sicut intelligit phs. v. meth. q illud est causa ad cui⁹ esse sequit̃ effectus. ⁊ quo posito potest poni effectus. et quo nõ posito nõ ponit̃ effectus. ⁊ eodem modo ꝓportionabilr̃ de agente ⁊ generãte. sic dico q forma creata vere agit ⁊ vere gñat et per se et suppositũ vel etiã compositũ nõ generat̃ nec agit nisi per accidẽs. Secus tñ est de gñato. q: compositũ p̄ se generat̃. ⁊ nec forma generatur nec materia ꝓprie loquendo. sicut alias patebit. Et si dicatur q actiones sunt suppositorum. Dico q hec ꝓpositio non inuenitur in philosophia. sed dicit̃ q actiones et operationes reales sunt singulariũ. q: nihil est reale nisi singulare. Ad tertiũ argumẽtũ ⁊ quartum pꝫ ꝑ predicta. Questio scd̃a.

Questio II

Questio II

Ecũdo circa eandem distinctõnẽ q̃ro. Utrũ filius gñat̃ de substãtia pr̃is. Q nõ. q: illud de quo aliqd gñat̃ est subiectum gñationis. sed essentia diuina nõ est subiectum gñationis diuine. q: subiectũ gñationis est in potẽtia ad terminũ formalẽ illi⁹ gñationis. sꝫ eẽntia nõ est in potẽtia ad aliquẽ terminũ formalẽ. g̃ ⁊c. Ad oppositũ est magister in līa dicens. q filius generat̃ nõ de nihilo. sꝫ de substãtia pr̃is. In ista q̄one oĩs q̄si ꝯcordãt in re. sed in modo loquẽdi discordãt. Ponunt eñ oĩs q eẽntia diuina est cõis tribus suppositis. ⁊ q cõmunicat̃ filio ⁊ spũi sancto a patre et q iste ꝑsone constituunt̃ ex ꝓpetatibus et ipa diuina essentia. ⁊ q suppositũ p̄ se ꝓducit ⁊ ꝓducitur. sꝫ an ipa essentia diuina debeat dici subiectũ vel materia. vel q̄si materia isti⁹ generatõis. ibi discordãt. Aliqui dicũt q eẽntia diuina est quasi materia in ista generatõe Unde dicit̃ q sicut in generatõe creature est aliquid possibile. quod p̄supponit̃ generatiõi vt materia. et aliquis termin⁹ formalis inductus per generationẽ qui est forma ⁊ ex eis cõstituit̃ essentialr̃ ipm ꝓductuꝫ. ita quasi ꝓportionabiliter in diuinis essentia diuina q̄ p̄supponit̃ in patre est quasi materia ⁊ relatio est q̄si forma ⁊ ꝑsona est quid constitutuꝫ ex eẽntia et relatione. tanq̃ aliquid ꝓductũ ex quadam materia ⁊ quadã forma. Ista opinio ab aliq̄bus declarat̃ sic. circa materiã istoꝝ generabilium ⁊ corruptibiliũ est inuenire aliquas perfectõnis. sed plura ipfectionis. Primũ imperfectionis est q materia est alia fm essentiam in genito ⁊ generãte. Scõm q est in potẽtia ad actum q̃tum est ex se ad formã realr̃ differẽtẽ. Tertiuꝫ q ꝑ realem transmutationẽ vadit de potentia ad actum. sed ꝑfectionis est. Primũ q materia est eiusdẽ rõnis in generãte ⁊ generato. Secundũ q cũ termino formali ꝯstituit per se vnum. licet sit impfectionis q cum termino formali realiter componit. Tertiũ q materia est illud de quo cõstitutũ generat̃. ne sit de nihilo. Circũscribẽdo ergo oĩs istas impfectiones. scꝫ diuersitatẽ materie in generãte et generato. et potentialitatẽ ipius ad diuersas formas ⁊ transmutationẽ per quam vadit de potentia ad actum realiter differentẽ. considerando solam materiam vt est communis gignenti et generato. et vt est de quo est aliq̄d ne fit de nihilo. ⁊ vt cum aliquo formali cõstituit suppositũ ꝑfectũ ꝓductum. Dicitur q sic materia ponẽda est in diuinis ne sit de nihilo vel de substãtia alienã. ⁊ ita ab ista materia fm

A Ad argumẽtum p̄ncipale

In oppositum

B Circa q̄onẽ nota

Opĩo henrici de gãdauo q̄l. viij. q. ix.

Declarat̃ opinio

primū opinantē remouet̄ potētialitas materie in generatōe substantie. Itez potētialitas subiecti in alteratōe. Item potētialitas generationis respectu dn̄e. ⁊ ita oēm imperfectionē remouet a materia. Hoc pbat̄ p rōnes. Pmo sic. illud q̄d est p se ꝯstitutiuū suppositi pducti et p̄supponit̄ ipi generationi. magis ꝯuenit cū materia in gn̄atōe naturali q̄ cū forma sbali. Sed eēntia hz totū esse sibi ppriū in pr̄e prius origine q̄ sit in filio. igit̄ filiatio magꝰ hz rōem termini formalis q̄ eentia. Item illud quod p generationē naturalē recipit supra se ppriaz formā geniti ad ꝯstituendū vnū p se pductuz suppositiue hz aliquā silitudinē cuz materia. eēntia est hmōi. q: vel est primū fundamentū relationis. vel est fundamētum mediāte actu passiue generatōis. s relatio est vt forma fundamēti. q̄uis eñ in pposito non sit vere informans. tn̄ sicut materia supportat formam. sic fundamentū supportat relationē. ḡ q̄tū ad h̄ q̄ pfectōis est eēntia hz aliquā silitudinē cum materia. Item sicut suppositū in diuinis q̄d generat est p̄us origine ipo genito. ita generari est p̄us origine ipo generato esse. q: filiatio et quo est formale ꝯstitutiuū filij est prior filio sicut forma in ꝯpositis est p̄or ꝯposito. sic p̄ncipiū p̄ncipiato. Filiatio aūt p̄supponit fūdamentū ppriū fundamentū autem filiatōis est essentia mediāte actu passiuo originis. scz mediante generari. sicut est fundamētū p̄nitat̄ mediāte generare actiue. sicut ḡ generatio est p̄or filio. ita fundamentū filiationis est prius filio. in illo p̄ori generari respicit eēntiā. sicut dispositio eius in fundādo filiationē. igit̄ generari est in essentia in illo p̄ori. sed nō est i ea sicut in generabili quod natū est eē p se generatū. ḡ est in ea sicut in subiecto gn̄atōnis. sed subiectū hz silitudinē cū materia. ḡ eēntia hz aliquā silitudinē materie filij gn̄andi. q̄uis eñ sit ibi simultas nature ⁊ intellectus. tamē est ibi p̄oritas originis de qua est modo sermo.

Istam opinionē. q: magis ꝯsistit in abusiuo modo loquēdi q̄ in re difficile est improbare. nō eñ pōt improbari p hoc q̄ eēntia est tminꝰ formalis gn̄ationis. q: sicut in sequēti q̄stione patebit. eēntia nō est terminus formalis gn̄ationis diuine. Nec pōt facilr̄ improbari per h̄ q̄ potētia effectiua p̄ma sola causat. q: causalitas materialis nō dicit pfectiōem. q: dicerent abutēdo vocabulo q̄ cā material̄ vt materia vel quasi materia nō distinguit̄ realr̄ a forma. nō dicit aliq̄d imperfectiōis. Unde dicerent sic metaphorice loquēdo q̄ causa materialis dic̄ pfectionē simplr̄ ⁊ ponēda est respectu filij. q: nō est de nihilo. q̄uis nō sic in creatōe q: creatio est de nihilo. Nec potest improbari facilr̄ q: p̄or est respectus realis actiui ad passiuū q̄ ad pductū. quia dicerēt q̄ h̄ nō ē verū. nisi q̄n materia ⁊ forma realr̄ distinguunt̄ vel s̄m intētionē. Silr̄ dicerēt q̄ spūssanctꝰ est de eēntia sicut de q̄si materia. sic dicerēt de alijs q̄ oēs ppōnes intelligēde sunt q̄n materia ⁊ forma distinguunt̄ intētione vel realr̄. Multa alia argumēta cōtra p̄dicta minus valēt. q: multa eoꝝ accipiūt simplr̄ falsa. Ideo arguo cōtra p̄dictā opinionez ⁊ quero. aut essentia diuina dicit̄ ppie materia. aut p silitudinē tm̄. et non per pprietatē. Non p̄mo modo. q: materia ita dr̄ p̄cise de materia que vere est in potētia ad formā aliquā differentē. sicut forma dr̄ precise de altera parte pficiēte materiā differentem. Silr̄ nō plus dr̄ deus esse materia q̄ asinꝰ vel capra. Silr̄ tūc saneti errarēt negando materiam in deo. q: nihil quod dr̄ de deo p pprietatem debet aliquo modo negari a deo. Similr̄ si materia ppie diceret̄ de deo. q̄ro an aliquo modo distinguat̄ ab essentia saltē rōne vel nō. si nō. tunc sicut essentia esset ppie materia filij. ita erit ppie materia pr̄is. ⁊ ita h̄ret pater materiā. Si aūt distinguit̄ s̄m rōez ab eēntia s̄m modū eoꝝ loquendi. ⁊ nihil in diuinis pprie distinguit̄ s̄m rōem ab eēntia nisi aliquod attributū absolutū. vel aliqua pfectio p̄dicalis. vel aliqua relatio. ḡ illa materia esset aliquod absolutū. ⁊ tunc esset cōe tribus. immo p̄dicaretur de tribus. ⁊ ita vere pr̄ esset materia filij ⁊ filius eēt materia patris. Nec potest dicere aliquod respectiuū. pater discurrēdo per oēs respectus. sic ḡ essentia diuina nō dr̄ pp̄e materia. q: eadē facilitate diceret̄ pp̄e asinus ⁊ pprie bos. ptz q: q̄n aliquod cōmune diuidit̄ in sua inferiora. quoꝝ vtrūq: vniuersalr̄ negat̄ ab illo alio. nullū ꝯtētū sub quocūq: illoꝝ potest vere ⁊ pprie verificari de reliquo ꝯtento. s ens p̄mo diuidit̄ in ens creatū ⁊ in ens increatuz et vniuersalr̄ nullū ens creatū est increatum. nec ecōuerso. ergo nullū ꝯtentū sub ente creato dr̄ pprie de ente increato. sed ens creatum diuiditur in substantiā ⁊ accidens. ⁊ vltra substantia in materiā ⁊ formā ⁊ compositū. ergo nec materia nec forma pprie dicitur de ente increato nec etiam compositū. Si dicatur q̄ materia dicitur tm̄ per similitudinē nō per pprietatem. hoc nō potest esse nisi per aliquas conditiones cōmunes deo ⁊ materie ex alijs. vel pp̄ter conditiones pprias deo et materie. Non pp̄ter primū. q: tunc ita diceret̄ q̄ essentia diuina esset asinus vel lapis. que oīa dicuntur de deo per similitudinez. non per proprietatem. Nec propter secundum. quia sicut

Rō pma hērici

Scda

Tertia

Contra

aliquę ꝓprietates conueniūt in deo ꝫ materie ꝑcise ſm eos. ita aliq̄ ꝯueniūt ꝑcise deo et forme. ꝫ ita ꝑ ꝯñs eēntia diuina diceret̃ forma ſic materia. Probatio assumpti. qꝛ vna conditio forme in gñatōe vniuoca est ꝙ forma est eiuſdē rōnis in generāte ꝫ generato. lȝ imꝑfectionis sit ꝙ numeret̃ in eis. Hec aūt cōditio cōpetit diuine essentie. q̄ est eiuſdē rōnis inumerata in pr̄e ꝫ filio. Et sil'r ꝑfectōis est in forma ꝙ cū alio constituit vnū lȝ sit imꝑfectōis ꝙ ꝯponit̃ ḡ illud attribuit̃ diuine essentie qđ ꝑfectōnis est remouēdo illud qđ est imꝑfectōis. Preterea nihil ꝑfectionis ꝯpetit ipsi materie. quin illđ idem ꝯpetit forme. pȝ inductiue. qꝛ illa forma est eiuſdē rōnis in generāte et generato. sicut materia. Sil'r ita cū alio ꝯstituit vnū sicut materia. Sil'r ita potest forma eē illud de quo cōstitutū ꝓducit̃ ne sit de nihilo sicut materia. Probatio istius. Si aīa itellectiua ꝑcederet materiā ꝫ deus crearet materiā sub aīa intellectiua illud totū nō eēt de nihilo. qꝛ tūc crearet̃ qđ falsum est. cū aliq̄d ipsius ꝑsuppōat̃. ḡ ē de forma ne sit de nihilo. Sil'r ꝑfectionis ē facere ꝯstitutū esse in actu. ſ hoc verius cōpetit forme q̄ꝫ materie. Sil'r ꝑfectionis est esse p̄ncipiū agendi. ꝫ hoc ꝑcise vel ꝯuenit forme vel verius q̄ꝫ materie. igit̃ veriꝰ poterit dici ꝙ eēntia diuina sit forma filij q̄ꝫ materia. Preterea q̄n aliq̄d est materia in generatōne. vel illud vel aliud eiuſdē rōnis est materia in ꝓducēte. si talia duo sint in ꝓducente q̄lia sint in ꝓducto. ḡ cū essentia sit in pr̄e ꝫ p̄nitas ꝫ ꝯstituūt pr̄em sicut essentia ꝫ filiatio ꝯstituūt filiū. sequit̃ ꝙ essentia erit materia respectu p̄nitatis quod erit absurdū.

Ideo dico ad q̄ſtionē cum vno doctore q̄ subtilius istā ꝯclonē declarauit. ꝙ filius est de substātia pr̄is nō sicut de materia nec q̄ſi materia. sed sicut de aliquo qđ est sibi ꝯsubstātiale. ꝫ ita est de patris substātia. ſ est de pr̄e q̄ est filio ꝯsubstātialis. ꝫ ita nō est filiꝰ de nihilo. nō qꝛ sit de aliq̄ materia ꝑsupposita sed quia est de patre in quo est substātia filij.

Istaȝ positionē ꝫ modū ponēdi q̄ vult expsse videre. videat subtilē doctorē. cuiꝰ opinionē ꝫ modū ponēdi teneo q̄ꝫtū ad ꝯclonē p̄ncipalē q̄uis in aliq̄bus lateralibus nō credā eū dicere verū. qꝛ sunt cōtra p̄ncipia aliqua que p̄us dixi in aliq̄bus p̄cedētibꝰ q̄onibꝰ.

Sed tunc sunt hic aliq̄ dubitatōes quas tangit idem doctor. Prima. quō ꝑsona cōstituit̃ ex essentia et relatōe. nisi eēntia sit potētia respectu relationis cū nō possit esse actus relatōis. qꝛ q̄cunq̄ alterius rōnis ꝯcurrūt ad ꝯstitutōnē alicuiꝰ sic se habēt ꝙ vnū est potētia ꝫ aliud actꝰ. Secūdo quō relatō distinguit ꝑsonā si nō sit actꝰ ꝓprius ipsius essentie q̄ est cōis. cū omē ꝓpriū dicat actū respectu cōis. Tertio quō essentia potest esse fundamentū relatōis nisi sit potētia respectu illius. Quarto quō essentia communicat̃ filio. si nec eēntia sit actꝰ relationis. nec ecōuerso.

Ad istas difficultates rn̄detur. Quo ad p̄mā dr̄ ꝙ q̄dditas creata est illđ quo aliq̄d est ens q̄dditatiue. ꝫ hoc nō est imꝑfectionis. Scđo contrahit̃ ꝑ drām indiuidualē et actuat̃ aliquo mō ꝑ eā. Tertio ipa natura ē actus. lȝ ꝓprietates īdiuiduales sint magis ꝓprie actus. sic accipiēdo illud qđ est ꝑfectōis. relinquēdo illud qđ est imꝑfectionis ē aliquo modo vniformiter in diuis. qꝛ eēntia est illud quo ꝑsona est deus. ſ ꝓpetas distiguēs nō est forma nec actus. ꝫ q̄ꝫtum ad tertiū est sile. ꝙ lȝ eēntia sit actus. nō tn̄ est ꝓpius actꝰ.

Quātū ad scđam dr̄ ꝙ ꝓpetas ista nō distinguit q̄dditatiue. ſ tn̄ ꝑsonalr̄. nō tn̄ est actus. qꝛ nō ꝯtrahit naturā.

Quātū ad tertiā dr̄ ꝙ in creaturis ordo generatōis ꝫ ꝑfectōis sunt ꝯrij. qꝛ illđ qđ est p̄ncipiū in vno est vltimū in alio. In diuis aūt simul ꝯcurrūt ordo generatōis ꝫ ꝑfectōis ꝫ ideo sicut in creaturis si ꝯcurrerēt. p̄mo querēmus formā q̄ꝫ materiaȝ. ita est in diuis omino p̄mo occurrit ipa eēntia. ꝫ postea occurrit vt q̄dditas cōicata supposito. nō vt materia informata. Et ita relatio pullulat. nō vt forma informans materiā. ſ vt nata eē deus ipa deitate ꝫ vt exn̄te eadē sibi ꝑfectissima identitate.

Sed isti accipiūt multa nō vera. Nā cū dr̄ ꝙ q̄dditas creata est illud quo aliq̄d est ens q̄dditatiue. ꝫ actuat̃ ꝑ drām indiuidualē. hoc nō est verū sicut ꝓbatū est p̄us. tū qꝛ nō est ibi differētia talis indiuidualis addita. tū qꝛ si esset nō eēt ibi compositio. ex quꝫ solū distinguere tur formalr̄. Tum qꝛ si esset actus quidditatis eēt ꝑfectior ipa natura. ꝫ natura nō eēt ꝑfectior ipa actualitate. ꝯñs est falsum ſm eū. falsitas ꝯñtis pȝ. qꝛ dicit sic. natura est aliquo mō potētia respectu illius scȝ ꝓpetat̃ indiuidual'. Unde ꝫ natura ꝯhit̃ ꝫ determinat̃ per ipm a et tn̄ humanitas in sorte est actus aliq̄s. ꝫ precise ꝑfectior actus q̄ꝫ sit ipm a. lȝ a sit magis ꝓprius actus nature inq̄ꝫtū determiat ipam. ꝯña pȝ. qꝛ ſm eū in creaturis ordo generatōis ꝫ ꝑfectionis sūt ꝯrij. qꝛ ſm ph'm. ix. meth. illa q̄ sunt p̄ora generatōe sunt posteriora ꝑfectōe. ſ ipa natura ꝯcta est p̄or generatōe ipa drn̄a indiuiduali ꝯhente. ḡ posterior ꝑfectione ꝫ per ꝯñs drn̄a īdiuidualis erit ꝑfectior. Si dicatur ꝙ ꝓpō ph'i nō est vl'r vera. sed in aliquibus et in aliq̄bus nō. Contra. si non sit vl'r vera. ḡ nihil valet ad intentū suū ꝓbandū. quia et indiffinita non sequitur aliqua singularis. Preterea

si ꝓpō sit vera ꝫm intentū phi. ħ maxime erit qn̄ ꝓcedit de potētia ad actuȝ in eodē gn̄e. qꝛ qn̄ actus est alterius generis. pȝ ꝙ prius generatione est prius pfectōe. Naȝ subiectū est prius accn̄te tam gn̄atōe ꝙ pfectiōe. ꝫ in ꝓposito in genere itur de potētia ad actū. ergo potētia erit posterior pfectōe. cū sit prior gn̄atōe. Si dicat ꝙ tenet ꝓpō qn̄ illa ordīata distinguunt realr. et sunt in eodē gn̄e. Contra. tūc ꝓpō illa nō valeret ad ꝓpositū. qꝛ accipit ꝙ ordo gn̄atōis et pfectōis sunt oppositi in creaturis. in diuis autē ocurrūt isti duo ordines. sed in diuinis nō ē talis ordo distinctoꝝ realr. ergo intelligit de ordie ita nō distinctuꝝ realr sicut distinctoꝝ realr. Per aliqua pdicta pȝ ꝙ r̄nsio ad scōam difficultatē accipit vnū falsum. ꝙ ꝓpetas indiuidualis distinguit naturā. qꝛ nulla talis est ponenda. Contra r̄nsionē ad tertiā difficultatē pȝ primo ꝙ nō semp ordo gn̄atōis ꝛ pfectionis in creaturis sunt oppositi. ꝛ ergo alibi dixit ꝙ causa naturalis nō impedita primo ꝓducit effectū pfectissimū in quē potest. ꝛ ꝫm eū alibi eadeȝ causa potest hr̄e effectus ordinatos. ergo in illis effectib⁹ idē erit primū ordine pfectōis ꝛ ordie gn̄atōnis. Confirmat istud. qꝛ nō est incōueniēs qn̄ eadē causa naturalis ꝓductiua forme sbalis sit cā naturalis tam forme vltime ꝙ prime in habēn h⁹ plures formas sbales. ergo illa cā naturalis primo ꝓducet formā pfectiorē et per ꝯn̄s formā vltimā. ꝛ ita illa forma erit prima in vtroqȝ ordine. Et ex isto sequit ꝙ creature nō semp ꝓcedūt de potētia ad actū. qꝛ tūc via generatōis fieret ꝓcessus a forma vltima ad formā priorē que est in potētia ad formā vltimam saltē magis ꝙ ecōuerso. Silr qd̄ dicit ꝙ creature ꝓcedūt de potētia ad actū. hoc videt ipe negare eo modo quo intelligit ħ cū dicit. ꝙ cā naturalis ꝓducit primo effectū pfectissimuȝ in quē potest. Preterea qd̄ dicit ꝙ in diuis ocurrūt silr ordo originis ꝛ pfectōis. nō est veruȝ. qꝛ in deo nullus est ordo pfectōis. Silr pater est prior filio origine. ꝛ tn̄ nō est prior filio pfectōne.

R̄nsio auctoris ad difficultates

Ideo ꝙtum ad istas difficultates dico ꝙ potētia ꝛ actus nō pn̄t ꝯpetere nisi rebus realr distinctis. ꝛ iō sicut in deo ꝫm oēs nō est ponēda compositio. nec quasi cōpositio. ideo eodē modo nō est ponēdū ibi ꝙ aliq̄d sit potentia vel actus respectu alterius. ꝛ ħ ꝓpt idētitatē realē eēntie ꝛ relatōis in diuis. Sed q̄cq̄d attribuit eēntie. attribuit ꝛ relationi. ꝛ ecōuerso. nisi oppositū sit creditū vel sequat ex talibus. sicut dictū alias est.

Ad primā

Ad primā ergo dico ꝙ quecūqȝ ꝯcurrūt ad ꝯstitutionē alicuius et distinguunt realr. oȝ ꝙ vnū sit potētia ꝛ aliud act⁹ nisi sint ptes integrales. ħ relatio et eēntia sunt vna res. ꝛ ideo neutrū est potētia respectū alti⁹

Ad scōam

Ad scōam dico ꝙ oīe ꝓpriū distinctū realr pōt dici actus illius cōis. ꝙuis nō tale cōe sic isti ymaginant. ħ est aliquo mō cōe. Nūc autē essentia ꝛ relatio nō distinguunt realr. ideo ꝛc.

Ad tertiā

Ad tertiā p idē ꝙ fundamentū in ꝓposito nō est potētia respectu relatōis. qꝛ nō distinguit realr.

Ad quartā

Ad quartā dico ꝙ essentia nō cōicat filio tanꝙ p̄exn̄ti. ꝫ cōicat filio. qꝛ filius p ꝓductionē hȝ eādē eēntiā cū patre.

Ad primū

Ad primū argumentū p prima opinione dico ꝙ ꝙuis in creaturis in actōe ꝛ ꝓductōe causarū naturaliū materia p̄supponat. tn̄ ꝙtum ad actionē dei nō plus p̄supponit materia ꝙ forma. qn̄ sicut deus creat formā in materia p̄exn̄te. ita possȝ creare materiā sub forma naturali p̄existente. et qn̄ aliq̄d p̄dicat de aliquo quod nō est distinctum realr. tūc illud nō est materia. nec forma nec quasi materia. nec q̄si forma. nec video qn̄ posset poni in deo q̄si ꝯpositio. sicut q̄si materia. Sicut eīn dicis ꝙ essentia est q̄si materia. qꝛ p̄supponit in patre. amouēdo q̄cq̄d est impfectionis. ꝛ reseruādo quicq̄d est pfectionis ita posset dici ꝙ eēntia ē q̄si materia ꝛ relatio quasi forma. ꝙ ideo q̄si ꝯponūt. accipiēdo q̄cquid est pfectōis in ꝯpositōe. ꝛ relinquēdo q̄cquid est impfectiōis. in ꝯpositōe eīn pfectōnis est ꝙ illa q̄ ꝯponūt faciūt pse vnū. ꝙ aūt sunt realiter distincta. ħ est impfectōis. Similiter pfectionis est ꝙ ꝯstitutū est pfectū. ꝙ aūt illa que componūt sunt impfecta. ħ est impfectionis. ꝛ sic de alijs. Relinquendo ergo illud qd̄ impfectionis est ꝛ reseruādo illa que sunt perfectionis. diceret ꝙ in deo est cōpositio vl̄ q̄si ꝯpositio. sicut dicis ꝙ in deo est materia vel q̄si materia. attribuēdo deo quecūqȝ pfectōnis sunt in materia. et relinquēdo quecūqȝ impfectionis sunt in ea.

Instan.

Si dicat ꝙ illa que sūt imperfectōnis in ꝯpositione sunt inseparabilia a ꝯpositōne. ꝛ ideo nō potest attribui alicui cōpositio nisi illi attribuant illa q̄ impfectionis sunt.

Improbatio

Hoc nō valet. qꝛ eodē modo dicā ꝙ illa q̄ impfectionis sunt in materia sunt inseparabilia a materia. ꝛ ideo nulli pōt attribui materia. nisi cui possent attribui ille impfectiones materie. ꝛ ideo sicut nō est dicendū ꝙ essentia est quasi impfectio. ita nec dicendū est ꝙ est q̄si materia.

Ad argu. primum

Sed ad argumentū dico ꝙ essentiaȝ habere totū esse sibi ꝓpriū prius origine ꝙ sit in filio pōt intelligi dupl̄r. Uel ꝙ sit in patre tota. q̄ est prior origine filio. ꝛ sic est cōcedendū ꝫ ex hoc nō sequit ꝙ sit plus materia ꝙ forma ꝛ iō talis prioritas nihil facit ad ħ ꝙ aliquid sit materia vel forma. Aliter pōt intelligi ꝙ ipsamet essentia sit prior origine filio. et hoc dico eē

simplr falsum. qr tūc filius esset ab eēntia & producere ad essentia. quod est simplr falsum. cū illa potras si eēt ibi nihil faceret ad h qp esset materia. Ad scdm ꝯcedo maiorē. sed dico qp relatio nō est forma eēntie. nec q̄si forma. nec relatio supportat ꝓpter ꝑ fundamētū. s magis debet dici qp est idē realr cū fundamēto. & ista idētitas realis facit oīa talia negari a relatōe et eēntia. Ad tertiū dico qp gn̄ari nō prius est origine gn̄ato esse. qr genitū esse nō est aliud a gn̄ari. nec etiā filiatio q̄tuncūqȝ sit ꝯstitutiuū formale filij est prior origine filio. Nec est sile d forma in cōpositis. & de filiatōe respectu filij. qr forma est prior cōposito prioritate nature. et h nō est aliud q̄ formā posse esse sine ꝯposito. et nō ecōuerso. Silr forma est prior prioritate simplicitatis. est etiā prior prioritate cāitatr intrinsece. Nulla aūt talis prioritas pōt inueniri in filiatione respectu filij ꝓpter identitatē realē filiationis cū filio. Et eodē modo nō est cōcedendū qp filiatio ꝑsupponit eēntiā. vel est posterior essentia. nisi forte prioritate ꝯñe aliquo modo. qr sequitr. a est filiatio. g a est essentia. & nō ecōuerso. qr paternitas est eēntia. & tamen nō est filiatio. Silr ꝯcesso qp gn̄ari eēt in essentia. Dico qp nec est in eēntia sicut in gn̄abili. nec sicut in subiecto gn̄ationis. sed est ibi per identitatē realē cū nōidētitate formali. Ad argumentū principale dico qp h est falsa. illud de quo aliqd gn̄atr est subiectū gn̄ationis. Et si dicatr ſm ambrosiū. de nō pōt dicere nisi circunstantiā cause efficiētis vel materialis. sed nō est de sba pr̄is sicut de cā efficiēte. g sicut d cā materiali. Dico qp de pōt dicere circūstantiā cāe originis. nō in suo ꝓprio casuali. sed in alio qd regitr a suo casuali. & ita est in ꝓposito. qp filius est de pr̄e principalissime. q̄ ē eadē eēntia cū eēntia filij. Questio tertia.

Ertio quero vtrū

eēntia sit termin⁹ formalis gn̄ationis. Vr sic. termin⁹ formalis nō est ꝑsona tū ꝑsona sit res totalis. nec est relatio. qr tūc nō eēt gn̄atio. relinquitr g qp sit eēntia. Ad oppositū. termin⁹ formalis gn̄atōis non ꝑsupponitr in gn̄ante. sed eēntia ꝑsupponitur in gn̄ante. g &c. Ad istam questionē dr qp eēntia diuina est termin⁹ formalis gn̄ationis in diuinis Job. iiij. qd pr̄ inquit dedit mihi. maius omnibus est. Maius aūt omnibus nō est nisi aliquid infinitū. hoc nō est nisi essentia. illam ergo dedit. Hoc etiā vult Augustinus. xv. de trinitate. c. xvi. sicut naturā ꝑstat filio sine initio generatio. ita etiā spūi sancto prestat essentiam sine initio spūsancti ꝓcessio. Nūc autem nō cōceditr aliquā formā dari ꝓducto vel cōicari vel ꝑstari per generationē. nisi illa forma cōicata sit formalis terminus talis ꝓductōis. Probatr etiā illud añs. qa aliaa ista generatio nō esset vniuoca. qr ratio formalis termini eius nō esset ratio cōueniētie generātis cū genito. ꝯñs est incōueniēs. sicut tāgetur dis. vij. Similiter aliter nō esset ista ꝓductio generatio. sed magis esset mutatio ad relationē. qr ꝓductio ponitr in specie vel genere ex suo termino formali. Sicut ptȝ ꝑ pħm. v. phisicorū. ergo si formalis terminus huius ꝓductionis esset relatio ista ꝓductio poneretr in genere relationis. & nō esset generatio. Cōtra istā opinionē arguo. sicut de rōne termini totalis alicuius ꝓductiōis est nō habere esse totale nisi per ꝓductionē. ita de rōe termini formalis est nō habere esse formale nisi ꝑ ꝓductionē. s eēntia nō habet esse formale per generationē. ergo nō est termin⁹ formalis generatiōis. Maior videtr manifesta. ꝓpter hoc enī nō dicitur materia esse nec termin⁹ totalis nec formalis alicuius ꝓductionis. qr nō habet esse per istā ꝓductionē. ergo oīs terminus siue totalis siue formalis habet esse sibi cōueniens per productionē. Minor est manifesta etiā ſm eos. qr essentia ſm totū esse suū est in patre. Preterea. nō est idē elicitiuū alicuius ꝓductionis & terminus formalis eiusdē. qr idē nō est prius & posterius seipso. sed ſm istos principiū elicitiuū est prius origine. termin⁹ aūt formalis est posterius origine. maxime ſm eos. sed eēntia ſm istos est principiū elicitiuū generatiōis. g nō est terminus formalis eiusdē. Confirmatr qr ſm istos vna ꝑsona tm̄ vno modo habendi habet essentiā. si ergo filius habeat eēntiā vt terminū formalē generatiōis. nō habet eā vt principiū elicitiuū. cuius oppositū dicit. Si dicatr qp filius nō habet essentiā vt principium elicitiuū sed patr. hoc nō sufficit. qr saltē filius haberet essentiā vt principiū elicitiuū ꝓcessionis spūsseti. & ita duob⁹ modis habendi. Hoc argumētū est tm̄ cōtra hoiem. Preterea. si eēntia sit termin⁹ formalis gn̄ationis. aut hoc est qr simplr habȝ esse ꝑ ꝓductionē. aut qr habet esse in ꝓducto per ꝓductionē. Nō ꝓptr primū qr eēntia cū sit in patre. nō habet esse simplr ꝑ quācūqȝ ꝓductionē. Nec ꝓptr scdm. qr si aīa intellectiua esset primo creata. & postea crearetr materia sub aīa itellectiua. nō diceretr qp aīa intellectiua esset termin⁹ formalis illi⁹ ꝓductionis. & tm̄ caperet esse in hoc ꝑ illā ꝓductionē. Proptr ista patet qp nō est idē cōicari et esse terminū formalē alicui⁹ ꝓductiōis. qr illa aīa itellectiua esset cōicata materie. et tn̄ nō esset

Secdo

Tertio

Quarto

Quinto

Instatur pmo.

Secundo

Tertio

Resolutio

Questio III

E
Pro rñsiõe dicit Primo

terminꝰ formalis productõis. Ideo dico aliṫ ad questionē. Primo φ aliud est cõicari p productionē aliqua. ⁊ aliud est eē terminū formalem illius productõis. pȝ q: aspiratio actiua cõicaṫ filio p generatione. q: quicq̄d hȝ filius a prē nascēdo hȝ a prē. ḡ spirationē actiuā nascendo hȝ a prē. ⁊ p ɔ̃ñs cõicatur sibi p gñationem. ⁊ tñ spiratio actiua nõ est terminꝰ formalis ipsius productõis.

D
Scḋo dicit

Scḋo dico φ cõicari p productionē accipiṫ multipl'r. Primo strictissime. ⁊ sic illud cõicaṫ quod habes eē in generante: capit eē in genito p productionē et isto modo tā eēntia φ̃ spiratio actiua cõicaṫ filio p generationē. Aliter accipiṫ large. ⁊ sic omne quod hȝ eē in producto p ipam productionē. et nõ est idē oībus modis cū productiõe et producto cõicaṫ. ⁊ isto mõ tā materia φ̃ forma cõmunicaṫ producta. Aliter accipiṫ largissime pro omni illo quod quocūq; modo nõ habȝ eē sine illa productõe. ⁊ isto modo tam productū φ̃ productio. φ̃ quodlibet qḋ est in producto cõicaṫ. ḃ iste ē impropriissimꝰ modus loquēdi.

E
Tertio dicit

Tertio dico φ terminꝰ formalis productõis est illud qḋ capit eē simpl'r p illā productionē. Unde qñ terminꝰ formalis et terminꝰ totalis distinguunṫ. terminꝰ formalis est aliq̄d ipsius termini totalis capiēs simpl'r esse p illā productionē. ⁊ p hoc φ terminꝰ formal' capit simpl'r esse per illā productionē. terminus totalis capit esse simpl'r p ipam productionē. Et ex isto sequiṫ φ nõ ḋr aliq̄d terminꝰ formalis quia est forma. Nam si deus crearet ipam materiā per se existentē. ista materia eēt terminꝰ formalis et tñ nõ eēt forma. Sil'r si deus crearet materiam sub forma p̄existēte. forma nõ eēt terminꝰ formalis. ḃ ipsa materia.

Instaṫ

Si dicaṫ nihil põt esse terminus materialis nisi materia. ḡ nihil potest eē terminꝰ formalis nisi forma.

Rñdetur

Respõdeo φ equocatio est de formali. quia formale. Uno modo est concretū ipius forme ⁊ ḃm vocem ⁊ ḃm significationē. ⁊ sic nõ loquunṫ cõmuniter vtētes isto vocabulo. qñ dicūt φ hoc vel illud est terminꝰ formalis. Alio mõ ḋr terminus formalis illud qḋ primo ⁊ ḃm se totum habet eē tali pductione. ⁊ isto modo materia põt eē terminus formalis. ⁊ ideo nõ est simile. q: loquētes nõ vtunṫ termino materiali. sicut termino formali. Unde nõ est cõis modus loquēdi. materia est terminus materialis. sed si materia p̄cise intelligaṫ aliquo actu intellectꝰ. nõ dicimus φ materia est obiectū materiale. sed dicimus φ materia est obiectum formale. Sil'r si aliquod totū intelligaṫ. ⁊ rõ terminandi illā intellectionē nõ sit plus forma φ̃ materia. adhuc diceremus est obiectū formale non materiale. Ex istis sequiṫ φ qñ aliqḋ ɔpositū creaṫ ḃm se totū nõ plus diceṫ forma esse terminus formalis illius creatõis φ̃ materia. nisi forte. q: forma est pfectior ⁊ p̄ncipalior. ḃ illa p̄ncipalitas sicut pȝ p̄us nõ facit ad h̄ φ magis ꝓprie dicaṫ terminus φ̃ materia.

Rñsio ad materia primi

Ex istis respõdeo ad questionē p̄mo φ eēntia nõ est terminus formalis gñationis.

Scḋm

Scḋo φ nec relatio est formalis terminꝰ.

Tertium

Tertio φ ipa psona põt dici terminꝰ formalis. nõ tñ distinguendo terminū formalē ɔ̃ terminū totalē.

Primū patet

Primum pȝ p argumēta facta ɔ̃ priorē opinionē. q: terminus formalis est ille q̄ simpl'r hȝ esse p pductionē. ḃ eēntia nõ est h'mõi. ḡ ⁊c.

S
Scḋm

Scḋm ordo q: nihil vnū ⁊ idē potest esse terminꝰ sumpsius. sed ipsa pductio est relatio real'r ⁊ formal'r. sicut post patebit. ḡ relatio nõ põt eē terminus formalis ipiꝰ pductõis.

Instatur

Si dicaṫ φ lȝ pductio et relatio sit idē real'r. distinguṫ tñ ḃm moduȝ nostrū intelligēdi. q: ḃm modū nřm intelligēdi ipa pductio est p̄or ipa relatõe. ⁊ ꝓpter talem p̄oritatē poterit ipa relatio eē terminus ipius pductionis.

Reprobat

Contra. qñ ḋr φ pductio est prior ḃm modum nřm intelligēdi. aut attribuiṫ p̄oritas rei q̄ real'r est deus. aut tñ conceptui mētis. si rei. ḡ eēt ipa res p̄or ipa relatõne si ipi ɔceptui. ḡ pductio q̄ est in deo nõ erit prior. et de illa p̄tise est ḃmo. ḡ p̄oritas cõceptus nihil facit ad h̄ φ relatio sit terminus vel nõ sit terminꝰ.

Euasio.

Si dicaṫ φ ipa res est p̄or. sed nõ real'r sed tñ ḃm modū nostrū intelligēdi. ⁊ ita nunq̄ est prior nisi qñ intelligiṫ.

Impugnatio

Cõtra si nõ sit prior nisi ḃm modū nřm intelligēdi. ḡ modꝰ intelligēdi nř facit p̄cise illā p̄oritatē. ḡ p̄cise facit φ relatio est terminꝰ illius productõis. qḋ est absurdū. Sil'r eo φ res est vel nõ ē. oro est v̄a vel falsa. ḡ si in re nõ sit p̄or. ⁊ intellectꝰ intelligit illam pductionē eē p̄orē iste intellectus erit simpl'r falsus. ⁊ ita nõ plus erit pductio diuina p̄or relatione. φ̃ erit vnus asinus: q: intellectus põt intelligere vtrūq;.

D
Tertium

Tertiū pȝ. q: illud põt dici terminꝰ formalis alicuius ꝓductionis qḋ simpl'r hȝ eē p ꝓductionem. et nõ est formal'r ipsa ꝓductio. ḃ psona hȝ simpl'r esse p gñationē. ⁊ nõ est formal'r ipa gñatio. ḡ põt dici terminꝰ formalis ipiꝰ. nõ tñ distinguēdo ɔ̃ terminū totalem. Minor est manifesta. maxime qñ nihil aliud est qḋ hēat illas ɔditiones. ⁊ ita est minor vera. q: sola psona hȝ illas cõditiones: eēntia eñ q̄uis nõ sit formal'r ipa gñatio. nõ tñ habet eē simpl'r per gñationem. Sil'r relatio q̄uis aliquo modo habeat eē per generationē. sicut idem est secum. tñ nullo modo distinguṫ a gñatione. ḡ ⁊c.

g
Ad primū

Ad p̄mū alterius opinionis ɔcedo istas auctes. sed dico φ

potest forma dari cōicari siue pstari producto ꝗuis nō sit termin⁹ formalis tal' productiōis. sicut si deus crearet materiā sub forma p̄existē illa forma cōicaret tali cōposito ꝑ illā productionē. ⁊ tñ nō esset termin⁹ formalis talis productionis.

Ad scōm

Ad scōm dico ꝙ talis vniuocatio qualis est in gñatione diuina stat cum hoc ꝙ eēntia nō sit termin⁹ formalis. q: ad illā vnionem que est ibi sufficit ꝙ gñans ⁊ generatum sint vna substātia. ⁊ ꝙ illa substātia nō differat nec a generāte nec a gñato.

Ad tertiū

Ad tertiū qđ procedit ac si poneret ꝙ relatio esset termin⁹ formal'. Nūc aūt hoc nō est ponendū. ſ ipa ꝑsōa est termin⁹. nec est ibi alius. ⁊ q: ꝑsona ista est simplr substātia ꝑ idētitatez ꝑfectissimā. ideo ista productio nisi aliđ impediat vere poterit dici gñatio.

Ad quartū

Ad quartū dico ꝙ maior ē falsa. p3 in exēplo. Si deus crearet materiā sub forma p̄existēte. quia illa forma nec eēt terminus formalis. nec cōtenta vl'r in termino formali. Ideo dico ꝙ ad hoc ꝙ forma sit dita ꝑ aliquā ꝓductionē sufficit ꝙ sit terminus formalis. vel ꝙ preexistat ⁊ cōmunicet alicui de nouo ꝓducto. vel ꝙ sit idem realiter cum ipsa productione. ꝗuis nō formaliter. sicut est in ꝓposito

Ad quintum

Ad q̇ntum dico ꝙ phs intelligit qn̄ t'minus formalis distiguit a subiecto recipiēte formā. nō est sic in ꝓposito. ⁊ ideo ista đ gñatio. quia vna res est eadē realr cū substātia ipius generātis.

Z
Primū dubiū

Sed circa p̄dicta occurrūt aliq̄ dubia Primū q: nō videt q̇n eēntia possit eē terminus formalis. ꝗuis nō habeat eē simplr per ꝓductōnē. q: sicut terminus alteratōis se habz ad alterationē. ita terminus ꝓductionis se hz ad ꝓductionē. sed aliq̇d pōt esse formalis terminus alteratōis. ꝗuis nō habeat eē simplr ꝑ illaz alterationē. sicut si aliqua q̄litas separata vniret de nouo subiecto. illđ subiectū diceret alterari. ⁊ t'min⁹ illi⁹ alt'atōis eēt qualitas. ⁊ tñ illa qualitas nō caperet eē simplr ꝑ illā alterationem. ḡ silr eēntia poterit eē termin⁹ formalis generationis. ꝗuis nō caperet eē simpliciter per illā generationē.

Cōfirmatio

Confirmat. q: ſm phm p̄mo phisicoꝝ. ad oēm rem cuiuscūq3 predicamēti. vel saltē absoluti est gñatio. ⁊ ꝑ ꝯñs productio. sed ad q̄litatē nō est nisi alteratio. ḡ illa est gñatio. ⁊ tñ sicut ꝓbaeñ est termin⁹ illi⁹ nō semp capit eē simplr.

Scōm dubiū

Scōm dubiū. quia videt ꝙ relatio sit termin⁹ formalis. q: illđ qđ capit eē simplr ꝑ ꝓductionē est termin⁹ ipius. relatio est hmōi. ḡ ⁊c.

Tertiū dubiū
Probat' pmo

Tertiū q: videt ꝙ ꝑsona nō sit termin⁹ formalis gñationis. Hoc ꝓbant aliqui sic. ꝑsona cōstituit formalr ꝑ generationē. nullū aūt formale actingit ꝯstitutū originatiue ⁊ p̄ncipiatiue. alioq̇n idem principiaret se. cū sit quasi ꝑ se illi⁹ ꝯstituti.

Scđo

Preterea gñatio est via in ens. vt dicit phs. iiij. metha. ſ in filio nō est aliq̇d ad qđ posset eē via passiua gñationis. non eñ filiatio. q: est idē cū ea. nec eēntia. q: p̄existebat. nec ꝑsona. q: distingueretur realiter ab ea. via eñ est a termino ⁊ in terminū. ⁊ ita ꝑsona eēt via in seipam. cū gñatio sit aliq̇d eius. Nam ꝑsona constituit formalr ꝑ generationem. Unde ꝯñs est ꝙ nō sit ab ea originalr et p̄ncipiatiue. q: impossibile ē ꝙ sit formalis termin⁹ acq̇situs in filio. in quem sit via passiua generatio.

Tertio

Preterea non pōt negari a vbo diuino quod est ꝑfectōis ⁊ cōcedit de vbo nostro. sed in vbo mētis nostre non est aliq̇a formalis terminus acq̇situs ꝑ formationem passiuā ipius. sed immediate ex formare sequit formari. qđ p3 si accipiat rosa apparēs ex appatitōe eñ formali que est imediate act⁹ intelligēdi. ont' appatitio obiectiua rose. que quidē appatitōe nihil facit circa rosam. nisi ꝙ incipit esse apparēs formalr ꝑ ipam appatitionem passiuā. nō aūt effectiue aut p̄ncipiatiue et sic resultat vnū ꝓductū constitutuz ex ipsa passiua ꝓductiōe. que est appatitio obiectiua et ex ipa realitate indistincta ab ipa appatitione quod quidē constitutū est rose simplr quā intellectus intuet. Unde nō ꝓducit aliq̄ res sed res ⁊ appatitio constituūt vnū simplex apparens qđ in esse apparēti ꝓductū est passiua appatitōe formalr nō originalr aut p̄ncipiatiue. ergo multo facilius i vbo diuino ad dicere et generare p̄ris. infert dici ⁊ generari filij. sed ex ipo generari vna cū diuina eēntia resultabit vnus gñatus ⁊ ꝓductus formalr. nō ꝑ modus termini originati.

Quarto

Preterea de rōe passiōis nō est nisi ꝙ sit effectus illatioq3 actōis. ergo i filio infert gñari ex gñare p̄ris. ⁊ sic totus filius dicet gñatus gñatione passiua illata a p̄re absq3 hoc ꝙ aliq̇d aliud acquirat. Est ergo in concusse tenendū. ꝙ filius verissime generat tanꝗ ꝯstitutus ex passiua generatōe ⁊ ex eēntia. nō aūt ꝙ eēntia acquirat ꝑ passiuā generationē. aut filiatio. aut ꝑsona. aut aliquis alius. termin⁹ formalis. ⁊ in hoc decipiunt oēs opināntes qui querūt ibi aliq̇d formale. nō est eñ aliquid aliud nisi ipsamet filiatio siue generatio passiua.

Quartū dubium

Quartū dubiū est. q: nō videt ꝙ persona capiat esse simplr ꝑ generationē. q: illud quod nō est ꝑ generationē nō capit esse ꝑ gñationez. sed ꝑsona nō est ꝑ generationē. sed per essentiā ſm btm̄ Augustinū. q: filius eo ē quo est deus. sed est deus eēntia. ḡ ⁊c.

R
Ad p̄mū dubiū

Ad p̄mū dico ꝙ aliqn̄ in alteratōe ē ꝓductio ⁊ mutatio et aliqn̄ sola mutatio. ⁊ ideo concedo ꝙ qn̄ cū alteratōe est ꝓductio. tūc illud qđ est termin⁹

illius ꝓductõis hab; simplr esse p illã. nõ aũt oportet ꝙ illud quod est termin⁹ alterationis sc; mutationis capiat esse p illã alterationẽ. sed sufficit ꝙ p̃us ceperit esse p aliã ꝓductionem. et ideo nõ est sile q̃tum ad cape esse simpliciter. sed est sile q̃tum ad hoc ꝙ sicut terminus alterationis h; eẽ in hoc p ipã alterationem. ita termin⁹ formalis ꝓductõis hab; esse simplr p ipam ꝓductionẽ. Et ideo concedo ꝙ qñ qualitas p̃existẽs de nouo vnit subiecto. n capit esse p illam alterationẽ. q2 tũc est ibi mutatio sola sine ꝓductiõe saltẽ noua. Et si oĩno velis ibi habere ꝓductionẽ. Dicendũ ꝙ terminus formalis illius ꝓductõis nec est qualitas nec subiectũ. sed vnũ aggregatũ ex subiecto ꝛ qualitate. q2 de solo tali vere nũc p̃mo d2 ꝙ h̃ ẽ ꝛ ita idem est termin⁹ totalis ꝛ formal.

Ad cõfirmatõe3

Per hoc ad cõfirmationẽ dico ꝙ ꝯm p̃hm in omni genere p̃dicamẽtali absoluto ẽ gñatio simplr q2 vera ꝓductio alicui⁹ illius generis. nõ tñ ꝯ3 veritatẽ o3 ꝙ qñcũq3 aliq̃d de nouo mutat ꝙ aliquod accidẽs de nouo ꝓducat. q̃uis p̃hs h̃ diceret. q2 ip̃e nõ poneret ꝙ accidẽs p̃us tẽpe posset ꝓduci. ꝛ postea vniri subiecto. Si dicatur alteratio est formalr gñatio. Dico ꝙ nõ. sed alteratio est formalr mutatio. et ideo non põt esse generatio qualitatis sine alteratõe ꝛ ecõuerso põt esse alteratio sine gñatione vl ꝓductione noua q̃litat.

n Ad scõm dubiu3

Ad scõ3 dico ꝙ ad terminũ formalẽ requirit aliqua nonidẽtitas ad ipam ꝓductionẽ. qñ ꝓductio est vera res. h̃ est ꝙ nõ sit idem formalr. Nũc aũt in ꝓposito generatio ꝛ filiatio sunt idẽ formalr. ꝛ ideo filiatio nõ est termin⁹ formalis gñationis. q̃uis extensiue loquẽdo sei̇̃p̃o capiat esse. nũc autem in ꝓposito gñatio ꝛ filiatio sunt idem.

o Ad tertiũ dubiu3

Ad triũ dico ꝙ p̃sona est termin⁹ formalis nõ quidem distinguẽdo ꝯ terminũ totalẽ. q2 ibi nõ distinguit termin⁹ formalis a totali. Utrum autem debeat ꝓprie vocari termin⁹ formalis vel totalis vel neutro modo est magis difficultas vocalis q̃ realis. ideo nõ est illi insistendũ. Sed dico ꝙ p̃sona vere est termin⁹ originatus ꝛ est terminus illius ꝓductionis saltẽ actiue. Hoc p3. q2 illud d2 termin⁹ alicui⁹ respectu cui⁹ aliq̃d denoiat ab illo respectu. sed pater vere d2 generãs in habitudine ad filiu3. q2 pater vere d2 gñans filiũ. sicut dñs vere d2 dñs serui. ꝛ sile similiter simile. g̃ sicut s̃uus est termin⁹ illi⁹ respectiua. sc3 dñij. ita filius vere dicet termin⁹ illi⁹ gñationis. P̃reterea illud q̃d vere refert h3 ꝑ se terminũ t̃minantẽ respectũ illũ. s3 p̃r vere refert ad filiũ. g̃ filius vere t̃minat relationẽ.

Ad argumẽtum p̃mum

Ad p̃mũ argumentũ in ꝯ̃riũ dico ꝙ gñatio passiua constituit p̃sonã. Et qñ d2 ꝙ nullum formale attingit illud cõstitutũ origine ꝛ p̃ricipiatiue. Dico ꝙ verũ est. ita ꝙ sit p̃ricipiãs ꝛ originãs ꝛ isto modo generatio passiua nõ p̃ricipiat filiũ. sed solus pater. ꝛ iõ idẽ nõ p̃ricipiat sei̇̃p̃m tñ formale cõstitutiuũ sit intrinsece illud quo aliq̃d dicit principiari. nõ est incõueniẽs. et h̃ qñ ipa p̃ricipiatio vel ꝓductio cu3 aliquo p se cõstituit vnũ suppositũ. sicut est in proposito.

Si tñ querit an p̃sona genita sit termin⁹ generatõis passiue: põt dici ꝙ nõ. sed est magis illud q̃d refert illa generatõe passiua. ꝛ terminus illius generatiõis est ip̃emet pater. nõ tñ pater dicit generari illa generatiõe. sed dicit esse ille a quo filius generat. sicut eñi pater refertur paternitate vel generatiõe ad filiũ. et nõ est termin⁹ generatõis actiue. sed filius est terminus generatiõis actiue. ita ecõuerso filius generatõe passiua refert ad patrẽ. ꝛ nõ est terminus generatiõis passiue. sed pater. Et ideo sicut pater dicit generare filiũ tanq̃ terminũ generatiõis actiue. ita filius dicit generari a patre tanq̃ a termino generatiõis passiue. nõ eñi generatio ipa actiua vel passiua generat filiũ ꝓp̃e loquẽdo. sed ip̃emet pater.

Ad contra ar

Et iõ argumẽta p̃dicti doctoris (de cuius tñ dictis pauca vidi) que probãt ꝙ generatio passiua nõ habet pro termino originato ip̃3 filiũ sunt ꝯcedẽda gratia ꝯclusionis. q2 filius nõ est terminus originat⁹ ip̃ius generatiõis passiue sed est relatiuũ relatũ generatiõe passiua. ꝛ iõ est vere terminus originatus. ip̃ius generatiõis actiue nõ passiue: nec est q̃stio de termino formali originato ip̃ius generationis passiue sed actiue.

p Ad q̃rtũ

Ad quartũ dico. ꝙ qñ dicit p̃sona capit esse per generationẽ. ly p põt dicere circũstantiã illius cui p̃mo cõpetit habere esse vel nõ esse. ꝛ hoc est essentia. Uel circũstantiã ꝓductiõis qua aliq̃d producit ab alio. ꝛ qua accipit esse ab alio. ꝛ sic intelligit Augustin⁹ qñ dicit ꝙ filius quicq̃d habet nascendo habet a patre. et sic filius capit esse per generatione3.

q Ad argumẽtum principale

Ad argumentu3 p̃ncipale p3. ꝙ p̃sona est termin⁹ ꝛ formalis ꝛ totalis. eo modo quo est ibi terminus totalis ꝛ formalis. Argumẽtu3 ad oppositũ ꝯcedo gratia conclusionis. q̃uis accipiat vnũ falsum nisi melius intelligatur.

Distinctio. vi. Questio vnica.

Distinctio vi

a Questio

Circa distictionem sextã quero. Utrum pater genuit filiũ natura an voluntate. Et videtur ꝙ volũtate. quia oĩe productũ ꝯm rationẽ exẽplaris ꝓducit volũtate. filius est huiusmõi. ergo ꝛc. Maior p3.

quia exemplar nō hȝ rōem pncipij. nisi ɔcurrē
te volūtate. Minor pȝ. qꝛ filius est pcognitus
ꝛ puolitus sed oē tale producit̃ ſm ratōneȝ
exemplaris. Assumptū pȝ. qꝛ in pmo signo ori
ginis pater intelligit ꝛ diligit oē qd est sum
me diligendū. ergo filiū. Ad oppositū quod pro
ducitur volūtate producit̃ ɔtingēter deus nō

B Filio quo: idā me ponēs [illegible]

producit̃ ɔtingēter. ergo ꝛc. Ad questionē dꝛ ꝙ
pr̄ naturalr̄ genuit filiū nō volūtate. Primū
declarat̃. qꝛ dīna eēntia est pncipiū oīm actu
um diuinoꝝ. lȝ eēntia sub rōe eēntie nō dicat
pncipiū actus qui est opatio sed qui est eē. sed
cū in eēntia sit diuersa ɔsiderare attributa. q
sunt in ipa realiter vnū. rōne tn̄ distīcta. Actꝰ
refertur ad eēntiā ſm hoc attributū vel illud.
ſȝ ꝙ exigit cōditio actus. sicut itelligere ē ab
eēntia dīna inqn̄tum ipa est intellectus et res
volite que possūt eē vel nō esse producunt̃ ab
eēntia inqn̄tum ipa est volūtas. Et qꝛ de rōne
gn̄atōnis est vt producat̃ genitū in silitudinē
generātis. ꝛ hoc productōnis pncipiū ptinet
ad naturā cuius est ex silibus silia producere.
ideo dꝛ ꝙ pr̄ natura gn̄at filiū.

Scdm

Scdm declarat̃ ꝙ aliqd esse vl' fieri volūtate dupl'r potest
intelligi. Uno modo vt ablatiuꝰ designat cō
comitantiā tn̄. sicut ego possum dicere ꝙ ego
sum homo mea volūtate. qꝛ scȝ volo me eē ho
minē. ꝛ hoc modo pōt dici ꝙ pr̄ generat filiuȝ
volūtate. sicut est deus volūtate. qꝛ vult se eē
deum. ꝛ vult se gn̄are. Alio mō sic ꝙ ablatiuꝰ
iportat habitudinē pncipij ſm ꝙ artifex ope
ratur volūtate. qꝛ volūtas est pncipiū opatio
nis. ꝛ ſm hūc modū dicimus ꝙ deus pater nō
genuit filiū voluntate. sed volūtate produxit
creaturā. Unde in libro de synodis dꝛ. Si qs
volūtate dei tanqꝫ vnū aliqd de creaturis fili
um factū dicat. anathema sit. Cuiꝰ rō est. quia
volūtas ꝛ natura hȝ hoc differūt in causando
qꝛ natura determinata est ad vnū. ſꝫ voluntas
nō. Cuiꝰ est rō. qꝛ effectus assimilat̃ forme agē
tis p quā agit. manifestū aūt est ꝙ vniꝰ rei non
est nisi vna forma naturalis p quā res hȝ eē.
Unde quale ipȝ est tale facit. sed forma p quā
volūtas agit nō est vna tn̄. sed sunt plures rōes
intellecte. Unde quod volūtate agit̃ nō tale
est quale est agens. sed quale agēs vult ꝛ intē
dit illud eē. ergo volūtas est pncipiū eoꝝ que pn̄t
sic vel aliter eē. eoꝝ aūt que nō pn̄t nisi sic esse
natura est pncipiū. quod aūt pōt sic vel aliter
eē longe est a natura diuina. sed hoc ptinet ad
rōem creature. ideo dicendū ꝙ pr̄ genuit filiū
nō volūtate sed natura. Unde hylarius dicit
li. de synodis. oībus creaturis substantiā vo
luntas dei attulit. sed naturā filio dedit. ex im
passibili aūt nō nata substātia pfecta natītas
talia efficit cū vita creata sunt qualia deꝰ esse vo
luit. filius aūt natus ex deo talis subsistit qua
lis est deus.

C Reprobat̃ opi. Primo

Iste modus ponēdi qcqd sit de
cōclusione cōtinet multa falsa ꝛ absurda. Pri
mo falsum est qd dicit. ꝙ eēntia sub rōe eēntie
nō dicit principiū actus q est opatio. sed q est
esse. qꝛ qn̄ aliqua sunt vnuȝ ꝛ idē oībus modis
ex pte rei. vnū nō est principiū alterius. ſꝫ eēn
tia ꝛ esse ſm istū sunt vnū in deo oībus modis
ex natura rei. ergo eēntia nō est principiū esse
plus ꝙ ecōuerso. Si dicat̃ ꝙ differūt rōe. Cō
tra hoc argutuȝ est pus. qꝛ sic nulla res differt
ab aliquo reali. ergo dīa rōnis quecūqꝫ nō fa
cit ꝙ eēntia q est infinita in pfectiōe. sit princi
piū esse qd est infinitū. Preterea. qn̄ aliq dn̄t
sola rōne ꝛ nullo mō ex pte rei. nec quecūqꝫ di
stinctio ex pte rei illis correspōdet. non est plꝰ
vnū principiū alterius ꝙ ecōuerso. qꝛ ista prin
cipiatio in vno respectu alteriꝰ ex nullo in re
exurgere pōt. nec ex seipis. manifestū est. ergo ꝛ cē
nullo igit̃ modo eēntia diuina est pncipiū esse
qd est realit̃ ipe deꝰ.

D Scdo

Scdo est simpliciter fal
sum qd dicit. ꝙ in eēntia sunt diuersa attribu
ta que sunt vnū real'r, ꝛ distincta rōe. qꝛ ipossi
bile est ꝙ aliqua q sunt vnū real'r distinguant̃
rōe sicut ostensum est priꝰ. Et si ɔtenuat̃ ꝙ ex
hoc ipo ꝙ cōcedit̃ ꝙ aliqua sunt vnū realit̃ se
quat̃. ꝙ aliquo mō distigūtur. ꝛ nō real'r. ergo
rōe. Assumptū pȝ. qꝛ ex h ipo ꝙ dicit̃ aliq esse
vnū real'r cōcedit̃ illa esse aliquo mō plura. qa
alit̃ non posset dici ꝙ eēnt aliq. ꝛ nō sunt plu
ra realit̃. ergo sunt plura ſm rōem. ergo distingū
tur ſm rōeȝ. Ista ɔtenua nihil valet. qꝛ qn̄ di
cit̃ ꝙ aliq sunt vnū realit̃. nō deȝ itelligi ꝙ il
la ɔpositio sit vnꝰ actꝰ exercitatus. qꝛ tūc esset
ɔpositio simplicit̃ falsa. qꝛ nulla sunt vnū rea
liter. Ista vl'is pȝ inductiue. qbuscūqꝫ demō
stratis ꝙ ista nō sunt vnū real'r. Et si ɔtenuas
ꝙ demōstro sortē ꝛ sortē albū. ꝛ dico ꝙ ista sūt
vnū realit̃. Hoc nō valet. qꝛ demōstrādo sortē
ꝛ sortē albū. ista est fl'a hȝ ꝙ est actꝰ exercitatꝰ.
ista sunt vnū. ɔpter falsuȝ iplicitū: qꝛ nō sunt
aliq. ſꝫ vnū ꝛ aliqd vnū. Si dicat̃. sortes ꝛ sor
tes albus sunt ꝛ sunt aliqd p te. ſꝫ de nullo vno
pōt verbū pluralis nūeri verificari. ergo oportet
ꝙ sortes ꝛ sortes albus sint aliquo mō plura.
Hoc nō valet. qꝛ ad hoc ꝙ verbū pluralis nu
meri maxie qn̄ est copulatiā ꝛ aliqd sequit̃ ve
rificet̃. sufficit ꝙ a pte subiecti ponātur plura.
vel saltē sufficit vnū copulatū. ꝛ tūc pōt ɔpo
sitio esse vera. si copulatiua sit vera. ꝛ iō pt cō
cedi sortes ꝛ sortes albus sunt aliqd. qꝛ sortes
est aliqd. ꝛ similiter sortes albus est aliquid. ꝛ
ita est falsa ista demōstrādo sortē ꝛ sortē albū
sunt plura vel sunt aliq. ſm ꝙ est actus exerci

tatus. tñ ſm ꝙ per eſſe intelligit̃ vnus actus ſignatus ſic eſt vera ⁊ eſt iſta ꝓpō de iſtis terminis ſortes ⁊ ſortes albus vere ꝑdicatur eſſe vnū realr̃. et tūc actus exercitatus corrn̄dens erit iſte. ſortes ⁊ ſortes albus ſunt vnū realr̃. ⁊ hoc ſatis inſinuat phs ꝑmo tho. docēs q̄ ſunt idē ⁊ vnū numero. dicit ſic. numero q̄d. ſ. ſunt idem quoꝝ noia plura. res aūt vna. vt tunica et vestis. hoc eſt dictū de illis noībus vere predicat̃ eſſe idem numero. que lꝫ ſint diuerſa nomina. ⁊ ꝓ ꝯñs illa noia nō ſunt idem numero. tñ res importata eſt vna numero. ⁊ ideo ē hec vera. tunica et veſtis ſunt vnū numero ſm ꝙ tunica ⁊ veſtis ſumunt̃ ſignificatiue. ⁊ iſta eſt vera. tunica ⁊ veſtis ſunt plura noia ⁊ nō plures ſed vna res ſm ꝙ ſumunt̃ materialr̃. et ita de eis noībus ꝑdicant̃ ꝯdictoria ꝑpr̄ diuerſitatem ſuppōnis. ⁊ hoc eſt poſſibile ⁊ aliter nō. Et eodē modo ꝓportionabilr̃ eſt de ꝯceptibꝰ ꝙ de ipis diſtinctis ⁊ qui nō ſunt vna res vere ꝑdicatur eſſe vnū. nō ꝑ ſe ſꝫ ꝑ eadē re. Et iſto modo de attribut̃ diuinis vere ꝑdicat̃ eēntia et vnitas realis. q̄tūcūqꝫ ipa attributa nō ſūt realr̃ diuina eēntia. q: ſunt quidā cōceptus q̄ nō ſunt ipe deus. ⁊ ideo actus exercitatus correſpondēſ nō debet eē iſte. attributa ſunt vnū realr̃. ſed iſte: intellectus diuinus et ſapiētia diuina ⁊ volūtas diuina ſunt realr̃ ⁊ formalit̃ ⁊ oimodo ipa diuina eēntia. ita ꝙ eſt hec vera intellectus diuinus eſt diuina eēntia. ⁊ tamē illud quod ſubijcit̃ hoc nō eſt diuina eſſentia.

Tertio

Ex iſtis ſequit̃ ꝙ illud quod tertio dicit ē falſumꝰ. ſcꝫ ꝙ actus refert̃ ad eſſentiā ſm h̄ attributū vel illud. q: nullū attributū eſt illud cui ꝑmo vel nō ꝑmo cōuenit actus diuinꝰ q̄cunqꝫ q: ipm attributū nō eſt niſi rō tm̄. ⁊ nō eſt realiter deus. q: intellectus diuinꝰ q̄ nō eſt attributum. ſed ipſamet eēntia realr̃ ⁊ formalr̃ ille eſt ꝑncipiū actus notionalis ⁊ nō eſt illud attributū.

Quarto

Quarto falſum eſt qd̄ dicit. ꝙ intelligere eſt ab eēntia diuina inq̄tum ipa eſt intellectus. q: intelligere nullo modo ē ab eēntia. cum ſit ipa diuina eēntia oībus modis ex natura rei. ⁊ ita nō pꝰus eſt intelligere diuinū ab eſſentia diuina, q̄ eēntia diuina ab intelligere diuo. Si dicat̃ ꝙ intelligere eſt actus ſecūdus. ergo ſaltem ſm modū noſtrū intelligendi eſt ab eēntia ſicut q̄ ab actu ꝑmo. Dico ꝙ intelligere diuinū nō eſt actus ſecūdus plꝰ q̄ eſſentia diuina. et ideo nō eſt ab eēntia diuina. niſi ſm modum intelligendi falſuꝫ. quia attribuit rei illud quod ſibi repugnat. Unde intelligere quod eſt deus ſi ipe ſimplr̃ repugnat eſſe a quocūqꝫ. ſm quēcūqꝫ modū intelligēdi. q̄uis aliq̄s circa hoc habuerit falſum moduꝫ intelligēdi.

Quinto

Quinto dicit falſum in ſecūdo articulo. Ubi dicit ꝙ volūtas ⁊ natura differūt in cauſando. q: natura eſt determiata ad vnū nō ſic volūtas q: hoc nō pt̄ habere niſi duplicē intellectū. Uel ꝙ natura nō pōt agere niſi vnū. voluntas aūt plura. Uel ꝙ natura nō habet in ptāte ſua agere vel nō agere ⁊ volūtas habet. Primus intellectꝰ eſt falſus. q: ſol ꝓducit plures effectus ⁊ in eodē ſicut ptꝫ. q: calefacit ⁊ illumiuat. ⁊ in diuerſis. ſicut patet manifeſte. Preterea. ſi volūtas tm̄ poſſet in vnuꝫ tm̄ ꝯtingent̃ ſic ꝙ haberet in ptāte ſua ferri in illud vel nō ferri in illud. adhuc ſufficiēter diſtingueret̃ a natura in cauſando. ergo q: natura poſſit tm̄ in vnū. ⁊ voluntas in plura. nō facit ꝑ ſe ad hoc ꝙ diſtinguātur in modo cauſandi. Similiter ſi dicas ꝙ voluntas pōt in plura nō aūt natura. Aut intelligis ꝙ pōt in plures volitiōes. vel in plures actus ſequētes volitionē. Nō ꝑmo modo. q: reſpectu iſtaruꝫ ſm iſtos volūtas eſt tm̄ paſſiua nō actiua. ſꝫ natura pōt in multa paſſiue. q: a diuerſis pōt recipere diuerſa. ſicut volūtas a diuerſis obiectis recipit volitiones. ergo ꝑ hoc nō diſtinguit̃ a natura in modo cauſandi. Si ſcd̄o mō. ⁊ in illos actus exteriores nō fertur volūtas niſi mediāte actu iteriori. ergo volūtas nō pōt in plura niſi ꝑ diuerſa in ea recepta. ſed ſic pōt natura in plura. q: idē ſubiectū habēs diuerſa principia actiua pōt in diuerſa. Si dicit̃ ꝙ volitio nō eſt principiū elicieñdi actū exteriorē ſed ſola volūtas. Contra. ſicut frequēter eſt acceptū. oē abſolutū neceſſario ſm curſuꝫ nature ꝑſuppoſitū effectui. eſt cauſa illius i aliquo genere cauſe. ſꝫ iſta volitio neceſſario ꝑſupponitur effectui ſm curſuꝫ nature. ergo eſt cauſa in aliquo genere. Aut pōt illa dr̄a inter naturā ⁊ volūtatē intelligi ſcd̄o mō ſm iſtū. q: ſm eū volūtas nō pōt in aliq̄d niſi iudicatū ab intellectu. ita ꝙ ſm veritatē iudicioꝝ in intellectu eſt varietas in voluntate. ergo ꝑma indr̄a nō eſt in volūtate ſed in itellectu. ⁊ itaqꝫ ꝓbaret ꝙ itellectus nō eſſet pncipiū ꝓducēdi uuꝫ ſicut ꝙ volūtas. Preterea. voluntas eſt principiū ꝓducēdi ſpm̄ſcm̄. ⁊ tm̄ neceſſario. ḡ ita poterit eſſe principiū ꝓducēdi filiū. q̄uis necc̄rio ergo volūtas nō eſt tm̄ principiū eoꝝ que pn̄t ſic ⁊ aliter eſſe. ſed etiā alicuiꝰ qd̄ necc̄rio eſt. ḡ ꝑ hoc nō pōt plus ꝓbari ꝙ volūtas nō eſt ꝑncipiū producēdi filiū q̄ ſpm̄ſcm̄. Preterea. volūtas ſm eū reſpectu finis necc̄rio determinat̃ ergo illa dr̄a nō valet.

Sexto

Sexto. falſuꝫ eſt qd̄ dicit vel nō eſt ad ꝓpoſitū. ſcꝫ ꝙ effectus aſſilat̃ tur forme agentis per quā agit. q: quero. Aut iſta aſſilatio eſt in genere aut in ſpecie. aut in-

fenior siue sit analogū siue nō. Primo mō nō qꝛ sol agit naturalr̄ multos effectus q̄ nō hn̄t forma eiusdē rōnis cū forma solis. Similiter nec scd̄o modo. qꝛ substātia est cā accn̄tis et similr̄ ſm eū ecōuerso accidēs est cā substantie nō tn̄ cā accidētalis sed ꝑ se cā ꝑ illā ꝓpōnem oīe abso. utū nec tio ꝑsuppositū effectū est ꝑ se cā illius in aliquo gn̄e cause. Si intelligat tertio modo. ita effect⁹ assimilat̄ forme ꝑ quaꝫ volūtas agit. sicut forme agētis naturalis. qꝛ certū est ꝙ tam forma q̄ volūtas agit. quāuis effectus est ens reale ⁊ ꝑ se in aliquo gn̄e saltē q̄tum ad multos effectus. Hoc etiā patꝫ. vii. meth. vbi ꝓbat phs. ꝙ in gn̄atōe artis e ꝓductio aliquo modo vniuoca. Preterea quod ꝙ vnius rei nō est nisi vna forma naturalr̄. aut intelligit de forma accidētali aut substātiali. Nō de forma substātiali. Tū qꝛ ille multe sūt. Tum qꝛ respectu multarū opationū illa nō est ꝑncipiū ⁊ rō agendi. sed accn̄talis. Nec de accidētali. Tum qꝛ multe sunt forme accn̄tales vnius rei. Tum qꝛ illi forme frequēter nō assimilat̄ effectus sed magis ꝑncipalit̄ ipī forme substātiali. Preterea qd̄ dicit ꝙ agēs naturale facit quale ipm̄ est. si dicat̄ ſm formā specificam. h̄ est simplr̄ falsum. qꝛ tūc sol nō faceret nisi solē. Si ſm gen⁹ vl̄ ſm aliqd̄ supius h̄ est certū ꝙ agens naturale facit rem naturalē. et hoc pōt cocedi. sed nihil ad ꝓpositū. qꝛ ita voluntas facit vnā rem realē. Preterea qd̄ dicit ꝙ forma ꝑ quā volūtas agit no est tm̄ vna. sed plēs rōnes intellecte. ⁊ ideo nō determinat̄ ad vnū. Contra rōnes aut sūt plura entia realia. aut plura entia rōnis. si sint plura ētia realia. et oīe ens reale aliud a volūtate naturaliter respicit eē ꝓducibile ab illo alio cui⁹ est ratō ꝓducendi. ḡ illa que fiūt a volūtate mediātibus illis rōnibus ita naturalr̄ fierēt sicut queeūqꝫ alia. Silr̄ tūc volūtas nō eēt magis indeterminata q̄ quodcūqꝫ qd̄ pōt recipe diuersa ꝑncipia agēdi vel q̄ sol qui pōt cū diuersis causis particlarit̄ ꝯcurrere ad diuersos effect⁹. ⁊ cuꝫ diuersis materijs concurrit ad effectus ꝯrios. Silr̄ si volūtas hr̄et tm̄ vnā rōem intellectiuā posset agere ⁊ nō agere. ad hoc ḡ nō facit pluralitas rōnū. Añs pꝫ. qꝛ aliter non eēt maior indifferētia in volūtate q̄ in appetitu sensitiuo. qꝛ appetitus sensitiuus ſm diuersas dispositiones corporis potest in diuersa. Unde illō idem quod ꝓsequit̄ qn̄ est in vna dispositōne. fugit qn̄ est in alia. ⁊ ecōuerso. Si dicatur ꝙ ille rōnes intellecte sunt diuersa entia rōnis. Contra. ens rōnis nō est ꝑncipiū entis realis q̄uis aliquādo requirit̄ ꝙ sit cognitum. ⁊ tūc ipa cognitio est ꝑncipiū agendi et non ipsum cognitū. Similiter ens rōis si princip atis naturaliter est ratio principiādi sicut qd̄cūqꝫ ens reale. ḡ illa indiīa nō pōt eē ꝓpter diuersas rōnes qꝯcūqꝫ itellectas. sed est pmo ipius volūtatis. que absqꝫ habitis quibuscūqꝫ rōnibus pōt hoc ⁊ suū oppositū. Ideo dico ꝯnter ad ꝑcedētia. ꝙ sic dicendo pat̄ genuit filiū volūtate. ly volātate pōt teneri aduerbialr̄. ⁊ h̄ dupliciter vel ſm ꝙ est idē ꝙ volūtarie. Uel ſm ꝙ est idē qd̄ cōtingēter. Primo modo idē est. deus genuit filiū volātate. ⁊ volēs genuit vel voluit generare. ⁊ sic est cōcedendū ꝙ de⁹ genuit filiū voluntate. Scd̄o mō dico. ꝙ pat̄ nō genuit filiū volūtate. qꝛ nō genuit filiū cōtingēter. ⁊ sub illo itellectu tractat magister sententiarū istā questionē. An pater genuit filiū volūtate. hoc pꝫ per magistrū li. i. distinctiōe q̄nta. Ubi dicit sic. Uerba quibus dictū est ꝙ deus pater nec volēs nec nolēs est de⁹. nec nolens nec volēs genuit filiuꝫ. sine volūtate vel necessitate ex tali sensu mihi vidētur accipiēda. ve voluntatē precedētē vel accedentē supple patri de nouo intelligam⁹. qualiter eunomius intelligebat. nō eīn ipe est deus volūtate. volūtate precedēte vel efficiēte. vel volens ꝑus q̄ deus. nec volūtate ꝑcedēte vel accedēte genuit filiū. Nec ꝑus volens q̄ generās genuit filiū. Uolēs tn̄ genuit sicut potēs genuit ⁊ sapiēs genuit. ⁊ bonus genuit. ⁊ hmōi. Sic intētio q̄stionis ſm ꝙ eā sancti contra hereticos acceperūt est querere. An pater cōtingēter ita ꝙ prius fuit volēs ⁊ deliberauit an deberet generare genuit filium. Uel ꝙ de nouo habuit voluntatē generādi. ⁊ tūc genuit ⁊ nō ante. qꝛ ante nō habuit talē volūtatē. ⁊ sic dico cū magistro ⁊ sanctis ꝙ pater nō genuit filiū volūtate. Uolēs tn̄ genuit. Scd̄o dico. ꝙ ly volātate pōt teneri noīaliter. ⁊ hoc dupliciter. qꝛ iste ablatiuus pōt cōstrui in rōe alicui⁹ formalit̄ denominātis. sicut dicimus ꝙ hic est albus albedine. ⁊ calor calefacit calefactione ⁊ pōt cōstrui in rōe alicuius principij. sicut dicimus ꝙ ignis calefacit calore et visibile aliquod disgregat albedine. qꝛ calor est ꝑncipiū elicitiuū calefactionis ⁊ albedo disgregatiōis Primo modo dico ꝙ pater nō genuit filiū volūtate. nec ītellectu. nec natura sed generatione. Nō eīn dicit̄ deus denoīatiue generans a volūtate. sicut dicit̄ aliquis a fortitudine fortis. ⁊ a calore calidus. sed dicit̄ a generatione generās. sicut dicit̄ a calefactione calefaciēs. Scd̄o modo sic tractare questionē magis spectat ad sequentē distinctionē. ideo relinquat̄ vsqꝫ alias. Ad argumentū pncipale dico ꝙ filius nō est ꝑuolitus. nec ꝑcognitus ante pro

Marginal notes: 3 Septimo — K Octavo — L Nono — M Rn̄sio auctoris — N Scd̄o — O Ad principale

ductionez et maxime tali precognitione et preuolitione qualis requirit ad hoc quod aliquid producatur secundum exemplar. Argumentum in oppositum procedit de volutate secundum quod est idem quod contingeret vel de volutate includere nouitatez

P — Ad illud in oppo.

Distinctionis septime. Questio prima.

Distinctio VII — A — Questio I

Circa distinctionem septimam quero. Utrum

C — Primo

potentia generandi in patre sit aliquid absolutum vel respectiuuz. Et quod non absolutum videtur quia in quocunque inuenitur potentia generandi non impedita illud potest generare. sed in filio est omne absolutum quod in patre. ergo potentia generandi esset in filio. et non potest impediri. quia omne impedimentum sonat imperfectionem. ergo filius posset generare. quod est manifeste falsum.

Secundo

Preterea omnis productio est ab aliquo principio distinctiuo generantis a generato. quia aliter posset idem producere se. sed nihil absolutuz in diuinis est distinctiuum patris et filii. ergo etc.

In oppositum

Ad oppositum secundum damascenum. generatio est opus nature et non nisi elicitiue. ergo natura que est absoluta est principium et potentia generandi.

B — Opinio prima

Ad questionem dicitur quod potentia generandi non est relatio. sed natura diuina. Nam illud proprie dicitur potentia in quocunque agente. quo agens agit. omne autem producens aliquid per suam actionem producit sibi simile quantum ad formam qua agit. sicut homo genitus est filius hominis generantis in natura humana. cuius virtute pater potest generare hominem. illud ergo est potentia generatiua in aliquo generato in quo genitum assimilatur generanti. filius autem dei assimilatur patri gignenti in natura diuina. Dicitur ergo quod potentia generandi principaliter significat essentiam diuinam. non autez tantum relationem nec etiam essentiam inquantum est idez relationi ut significet ex quo vtrunque. Licet enim paternitas ut forma patris significetur. est tamen proprietas personalis habens se ad personam patris ut forma indiuidualis ad aliquod indiuiduum creatum. forma indiuidualis in rebus creatis constituit personaz generantem. non est autem quo generans generat. alioqui sortes generaret sortem. Unde nec paternitas potest intelligi ut quo pater generat. sed ut constituens personam generantis. alioquin pater generaret patrem sed illud quo pater generat est natura diuina in qua sibi filius similatur secundum damascenum: et ideo potentia generandi in recto significat naturam diuinaz sed in obliquo relationez.

Sed iste opinans multipliciter deficit. Primo. quia contradicit sibiipsi. Dicit enim alibi quod proprietas realiter sit ipsa essentia. essentia secundum quod est paternitas est principiuz huius actus qui est generare. non sicut agens. sed sicut quo agitur. Sed ex isto arguo primo sic.

E — Contra opi.

Illud quo agitur est principiuz illius actus. sed paternitas patre est illud quo agitur. ergo etc. Preterea sapientia est principium illius actus qui egreditur ab essentia secundum quod essentia est sapientia et voluntas est principium illius actus qui egreditur ab essentia secundum quod essentia est volutas. ergo paternitas est principium illius actus qui egreditur ab essentia secundum quod essentia est paternitas. sed patre essentia secundum quod est paternitas est principium illius actus qui est generare. ergo simpliciter est principium illius actus. Preterea alibi dicit quod principium elicitiuum generationis includit vtrunque. sed nihil includit vtrunque nisi persona. ergo est persona principium elicitiuum generationis.

D — Contra aliud

Secundo deficit. quia ratio sua non valet. quia quando dicitur quod agens producit sibi simile quantum ad formam qua agit quero quomodo accipit ibi simile aut secundum speciem specialissimam. et hoc est simpliciter falsum. Tum quia sol producit hominem et similiter calorem et asinus mulum. Tum quia secundum eum accidens est ratio agendi in productione forme substantialis. Et si dicatur quod accidens non agit nisi in virtute substantie. Eadem facilitate nisi aliud obstaret posset dici quod relatio esset principium elicitiuuz tamen in virtute essentie. ergo non omne agens producit sibi simile quantum ad similitudinem specificam. Nec potest dici secundum genus vel secundum proportionem. quia isto modo filiatio assimilatur paternitati. nec minus assimilatur sibi quam forma vermis assimilatur forme solis qua agit. Preterea si propter hoc essentia est principium generandi. quia est illud in quo assimilantur generans et generatum. ergo illud in quo genitum et genitum assimilantur maxime. maxime esset ratio agendi. sed in creaturis frequenter generans et generatum magis assimilantur in materia. que est eiusdem rationis in eis quam in formis que sunt alterius rationis. ergo ibi materia esset magis ratio agendi quam forma specifica. Preterea exemplum suum de homine generante hominem est ad oppositum. quia ibi non quelibet natura in qua assimilantur est ratio agendi. quia tunc anima intellectiua esset ratio generandi

E — Contra aliud

Preterea falsum dicit quando postea dicit quod forma indiuidualis non est illud quo generans generat. quia preter istum nihil est in actu extra animam nisi indiuiduuz sed secundum istos vnumquodque agit secundum quod est in actu ergo illud per quod maxime est in actu maxime aget. sed maxime vnumquodque est in actu per formam indiuidualem. ergo per formam indiuidualem maxime agit. Hoc confirmatur per philosophum. v. phisicorum. et. v. metaphysice. Sicut causa vniuersalis ad effectum vniuersalem. ita causa particularis ad effectum particularem. sed vnumquodque generatur secundum quod distinguitur a generante. quia aliter idem posset causare se. ergo agens per illud agit in quo distinguitur a generato. et hoc est verum vniuersaliter in creaturis. Preterea. aut forma indiuidualis est forma substantialis. aut forma ac-

eidētalis. Si fbalis. ⁊ illa est rō agendi: saltē principalis. ergo forma indiuidualis est illud quo generās generat. Si sic forma accidētal' ⁊ illa p te est ratio agendi saltē instrumētalis ergo forma indiuidualis est illud quo generās generat. Preterea qđ dicit· ꝙ si forma idiuidual' esset illud quo generās generat. ꝙ tunc sortes generaret sortē. Hoc nō valet qꝛ forma solis est illud quo sol pducit. ⁊ cū nō sequit. igit sol pducit solē. Silr diuinitas vel aliqđ intrinsecū deo est illud quo de⁹ creat. ergo de⁹ creat deuꝫ vel diuinitatē vel aliqđ intrinsecū deo nō sequit. Preterea. nihil est rō generādi nisi hec forma. ergo hec forma esset rō generādi hanc formā. Preterea. quecūqꝫ forma sit rō generādi illa est simplr distiera a forma generati in creaturis. ergo distinctū principiū est rō pducēdi distinctū. ergo q̄tūcunqꝫ forma indiuidualis sit rō agēdi. nō opꝫ ꝙ sit ratio generādi eandē formā indiuidualē. sed sufficit ꝙ sit rō generādi aliā formā indiuidualē vel aliud aliqđ indiuiduū. ⁊ ita sortes q̄uis agat p formā suā indiuidualē. non oportet ꝙ generet sortē. sed sufficit ꝙ generet vnū aliud indiuiduū. Et eodeꝫ mō q̄uis paternitas esset ratio generādi. nō ppter ea oporteret ꝙ pater generaret patrē. sed sufficeret nisi aliud obstaret ꝙ pr̄ generaret aliā psonā scꝫ filiū. Hoc ɔfirmat per phm. vij. vel q̄nto metha. Ubi vult ꝙ hoc indiuiduū sit ab hoc idiuiduo. ⁊ ꝙ talia vlia nihil faciūt ad generationē. cū generatiōes ⁊ opatiōes sint singulariū. Aliter dicit ꝙ in diuinis vltra p̄mā essentiā deitatis nihil aliud dicit. neqꝫ ſm reꝫ neqꝫ ſm rōem veridicaꝫ intelligēdi nisi respectus. siue in attributis sbalib⁹. siue in rōib⁹ pfectionū aut ydearuꝫ. siue in ipis notionib⁹ ⁊ pprietatibus psonarū. Respect⁹ aūt ſm phm q̄nto phi. nec est p se principiū actiōis nec est terminus. sed illo quo agens formalit' agit est principiū p se elicitiuū actionis ⁊ est aliqđ positiuū reale. ergo eētia est principiū eliciēdi oēs diuinas opatiōes vel actiōes. q̄uis respectu nulli⁹ sit qđ h quo tñ. qꝛ cū hmōi actiōes sunt differētes inł se. ⁊ non est dr̄a in actionib⁹ nisi ex dr̄a ex pte principij elicitiui. ⁊ non est dr̄a in eētia dei nisi pp̄ter respectus aduenientes. ergo oportet eētiā differre in se p tales respectus. qui circa eētiā duo faciūt. vnū vt p ipos eētia respiciat actus. ⁊ q̄si inclinationē habeat ad ipos actus eliciēdos. q̄a ex hoc ꝙ ſm se est aliqđ absolutū. nullū ſm se respicit actū eliciēdūꝫ. ⁊ nullo modo pōt est esse ratio agēdi it' in vetū nisi aliquo modo ipꝫ respiceret ⁊ ad ipm ordinaret. Aliud vero faciūt p̄dicti respectus circa essentiā. vt penes differentiā ipoꝝ ipi essentie determinent actus differētes. cum se nullū omnino sibi determinet. et ideo nullum determinate eliceret nisi ab aliquo determinaretur. sic ergo diuina essentia est ratio eliciēdi omnes actiones. sed respect⁹ diuersoꝝ modorum potētie sunt rōnes determinandi. Unde sicut materia nullum ordinē habet ad formā ⁊ ad pati recipiēdo aliquid in se nisi per rōnem potētie passiue. i nuda tamē substātia sua formas recipit. ⁊ illa potētia materie nō est alia res absoluta ab ipa potētia materie ſm Commen. de substantia orbis. sed ipa materia ex se et ſm suam substantiā subintrat rationem respectus sic essentia diuina nullum ordinē habet ad actum qui est agere simplr. nisi per rationem potētie actiue pure. tamen substantia sua est ratio eliciendi omnē actum. ⁊ ideo ista potentia in essentia diuina fundata nō est aliud aliquid realiter ab ipa essentia. sed est solū respectus sumptus in ipa diuina essentia. In speciali ergo dicit ꝙ actum intelligēdi elicit ipa diuina essentia in q̄tum habet in se respectum importatū per rōnem veri. nō tamen ꝙ respectus veritatis sit obiectum intellectus. Actum autem volēdi elicit diuina essentia in quātum habet respectuꝫ importatū per rationem boni cogniti. Similiter actum generādi filium elicit diuina essentia. vt habꝫ esse in patre. sub ratione respect⁹ importati nomine potentie generandi actiue. et sic de actu spirandi et actu creationis elicit cōmuniter in trib⁹ personis. vt habet esse in ipis sub ratione respectus importati nomine voluntatis libere voluntatis ad opposita. Contra istum modum ponendi arguo primo per dicta sua alibi ꝙ contradicat sibiipi. quia alibi expōnēs se dicit sic. cum queritur vtrum ratio generandi in patre tanq̄ principium quo agit pater in generando sit ipa diuina essentia vel proprietas persone aliqua. vel paternitas non intelligit questio ista. Utrum ratio illa sit ipsa essentia tanq̄ aliquid seorsum ab essentia quod nō est ipa essentia. sed intelligitur vtrum essentia ipsa sub ratione qua essentia. vel sub ratiōe qua pprietas aliqua sit principium quo pater generat. Hoc supposito respondet ad questionē dicendo totum contrariuꝫ illi quod modo dictum est et vt patebit euidenter retrātādo verba sua. Unde dicit sic. Dicendum est ergo ad questionem ꝙ pater nō generat nisi sibi similem. vt deus deum. et hoc non nisi distinctum a se. quia nullus assimilatur sibiipi. ratio ergo generandi qua pater generat in se debet complecti geminam rationem. et rationem qua similant. et rōnem qua distinguit. ita ꝙ principa

Margin: f Forma aliud. — G Opinio secunda — H Cōtra scđꝫ opi. Primo

lis et completiua ratio generandi sit illa qua distinguit similata. rõ aūt qua assimilat ē eēntia. ꝛ hoc nō simplr̃ vt eēntia. sed vt habet esse in supposito singulari vt in p̃re. Rõ aūt q̃ distinguit est p̃ria ꝓprietas p̃ris cōstitutiua. illa scʒ que fm rõem intelligēdi p̃mo est cōstitutiua. ꝛ deinde p̃ncipiū eliciēdi actū gñationis. et sequit᷑. sub rõne qua est p̃ncipiū elicitiuum actus gñandi. ꝛ innoiata est. et circūloquitur ꝑ potentiā generatiuā. Item post dicit ꝙ eēntia nō est rō gñandi. nisi vt induit rōem ꝓprietatis. Item post. ꝛ qꝛ quod attribuit᷑ ipi essentie rōne qua induit. rōem ꝓprietatis. p̃ncipali⁹ attribuit᷑ ꝓprietati vt ꝓprietas. q̃ ipi essentie vt eēntia. Idcirco absolute dicendū ꝙ rō generandi in patre potius est ꝓprietas ꝙ essentia. Item post dicit ꝙ pr̃ p̃ncipalr̃ generat ꝑ paternam ꝓprietatē qua distinguit a se genitū. Ecce ꝙ expsse dicit oppositū illius quod est p̃mo recitatū. scʒ ꝙ ꝓprietas est p̃ncipalis rō generandi. qꝛ est p̃ncipiū elicitiuū actus generādi. Qꝛ eēntia nō est rō generādi. nisi vt induit rationeʒ ꝓprietatis. Qꝛ rō gñandi principalius attribuit᷑ ꝓprietati ꝙ essentie. Qꝛ pater p̃ncipaliter genuit ꝓprietate. Nullū istorū potest competere rōni tm̃ determinatiue. ergo p̃ter eēntiā que est elicitiua est ponere aliquid aliō elicitiuū. Scd̃o arguo ꝯ dicta ex pōne predicta. Primo ꝙ dicit ꝙ respectus nec est principium actionis nec terminus. hoc est falsū fm eum. tam in creaturis ꝙ in deo. In creaturis pʒ ꝙ hʒ ꝓcedere ꝙ solus respectus de genere vbi acquirit᷑ ꝑ motū localē. Silr̃ si deus vniret sibi de nouo naturā meā vel tuā illi⁹ incarnatōnis terminus esset solus respect⁹. qꝛ nihil essʒ de nouo nisi respect⁹. Silr̃ hʒ ipe hoc negare i deo. qꝛ vbicūqʒ ad gñationē cōcurrit q̃si materia ibidem cōcurrit aliq̃d qđ est forma. ꝛ illud erit termin⁹ formal̃. si materia vel q̃si materia nō sit termin⁹ formal̃. sed ꝑ te in gñatiōe diuina est eēntia quasi materia ꝛ relatio q̃si forma. et eēntia nō est termin⁹ formalis. g̃ ipa relatio ē termin⁹ formal̃. g̃ fm euʒ respectus potest esse termin⁹ alicuius actōis. Tertio ośdo ꝙ nullus respect⁹ est sic requisitus ad hoc ꝙ act⁹ diuersi eliciāt᷑. p̃mo qꝛ sol causat diuersa sine tali variatōe. ꝓbo. qꝛ si sint tales respect⁹ in sole ad diuersa causabilia. aut sunt respectus reales aut tm̃ rōnis. Si reales aut manēt ante ꝓductionē effectuū aut nō. Si sic h̃ est impossibile. quia termini illoꝝ respectuū nō possunt esse nisi illi effectus sint. sed respectu nō existētis nullus est respect⁹ realis. ergo sol nō habʒ diuersos respectus respectu diuersoꝝ effectuū ꝓducibilium qui nōdum sunt. Si nō sunt nisi dum sunt effectus. ergo effectus sunt priores naturalr̃. ergo isti respectus nō sunt primi ipis effectibus determināntes agēs ad istos effectus. qꝛ p̃us naturalr̃ est illud quod pōt esse alio nō exnte ꝛ nō ecōuerso. sed isti effect⁹ cum possunt manere sine isto agente scd̃o. possunt manere sine illis respectibus illius agentis. ꝛ ipi respectus nō possūt manere sine illis effectibus. g̃ isti respectus sunt posteriores naturalr̃. g̃ nō determinat agēs ad istos effectus. Si aūt respectus sint entia rōnis. ꝛ ad actionem agētis naturalis quod agit sine cognitiōe nihil facit ens rōnis. g̃ isti respectus in nullo determināt solē ad effectus suos. si g̃ sol sine talibus respectib⁹ pōt in plēs oparōes multo fortius ꝛ deus. Preterea quero de istis respectib⁹ aut sunt formalr̃ ꝛ subiectiue in deo aūt tm̃ obiectiue. si p̃mo modo. ergo essent plures respectus reales ꝙ ibi ponūt cōiter. puta respect⁹ eēntie ad intelligere ꝛ velle. ꝛ sic de alijs. Si sint ibi tm̃ obiectiue. g̃ nihil faciunt ad actum realem. Preterea si p̃ncipiū elicitiuū operationis realis. ita p̃ncipium determinatiuū ad actum realeʒ est aliq̃d reale. sed isti respectus ad intelligere ꝛ velle ꝛ ad creaturā nō sunt reales. g̃ nō determināt ad actus reales. Ex istis patet ꝙ falsum est ꝙ eēntia ꝑ istos respectus respicit actōes diuersas. nec ꝑ eos hʒ inclinationem ad eas eliciēdas. qꝛ nullū ens reale respicit aliud tanq̃ p̃ncipiuʒ eius reale ꝑ aliq̃d rōnis. nec multo magis inclinat᷑ ꝑ ens rōnis. q̃uis p̃dicte cōditōes possint ꝯpetere notitie entis rōis aliq̃n. Preterea quod dicit de materia ꝙ materia hʒ tales respect⁹ est simplicit᷑ falsum. qꝛ materia nō habet tales respect⁹ reales sicut nec actiuū naturale. qꝛ termini q̃ ponerent᷑ respectuum sunt simplr̃ nō existentes. Nec respectus rōnis facit aliquid ad hoc ꝙ materia recipiat vel nō recipiat. Preterea quod dicit ꝙ essentia diuina elicit actū intelligendi ꝛc. Hic dicunt᷑ tria falsa. Primum ꝙ intelligere diuinū elicitur ab essentia. quia illō quod est idē omnibus modis ex natura rei cū essentia non potest elici ab essentia. tunc eniʒ idem eliceret᷑ a se quod est impossibile. Sʒ fm veritatem. et fm istum intelligere diuinū nullo modo a parte rei distinguitur ab essentia diuina. ergo non elicitur ab ea. Si dicatur ꝙ quāuis sunt realiter idem. tamen differūt fm rationem ꝛ fm modum significandi. ꝛ ꝓpter hoc potest vnū esse elicitiuū alterius. Hoc nō valet. quia si tm̃ differant ratione. non est maior ratio ꝙ hoc eliciatur ab hoc ꝙ e conuerso. Similiter quero pro quo stat hic intelligere. quādo dicitur ꝙ intelligere elicit᷑ ab essentia

[Left margin: Scd̃o Y; Tertio K. Right margin: Z Quarto; AA Quinto; Euasio; BB Impugnatio]

dūina aut ꝑ re. aut ꝑ aliquo ente rōnis. si ꝑ re falsa est. q2 nulla res ibi elicit᷑. si ꝑ ente rōnis. nihil est ad ꝓpositū. Preterea nihil deb3 attribui enti reali ꝓpter fabricationē intellectus. nisi p̄dicata importātia tales fabricatōes vel operationes intellect⁹ vel aliqua sequētia ex talibus operationibus intellectus. Uerbi gratia. q̄uis ꝓpter operationē3 intellectus circa aliq̄d obiectū vel aliq̄ obiecta possit dici ꝙ ista res intelligit᷑. vel est p̄dicatū vel subiectū vel estimatū. ⁊ sic de alijs p̄dicatis importātib⁹ actu3 intelligēdi. vel aliq̄d denoiabile. vl̄ presupponens vel vario modo respiciēs actū intelligēdi. tamē ꝙ ꝓpter quācūq3 operationē intellect⁹ circa hoiem et albedinē vel alias res. homo dicatur albus vel niger vel calidus vel musicus et sic de alijs p̄dicatis nō importātibus actus intelligēdi est impossibile. Nūc aūt elici cāṅ mouere vel moueri p̄us posterius ⁊ sic d̄ alijs. nō importāt actus intelligēdi nec aliq̄ respicientia actus intelligēdi. sicut intētiōes logice importāt. ḡ ꝓpter nullū actū intelligēdi circa aliq̄d debet dici ip3 mouere. nisi forte ad actū intelligendi vel elici ab aliquo. vel causari ab aliquo nisi falso intellectu. ⁊ eadē rōne ꝓpter distinctionē rōnis nunq̄ debēt talia p̄dicata attribui rei. respectu cuiuscūq3 rei. ergo ꝓpter nullā distinctionē rōnis deb3 dici ꝙ intellige re elicit᷑ ab ēētia diuina. nisi eliceret᷑ sine omni distinctōne rōnis. itaq3 distinctio rōnis nihil faciet ad h̄. Et isto p3 ꝙ aliud falsu3 d̄r ibidē q̄uis nō sit recitatū. s. ꝙ aliq̄d mouet intellectum vel volūtatē diuinā. q2 hoc simpl̄r repugnat intellectui diuino ⁊ volūtati moueri a quocūq3 obiecto. q2 h̄ sonaret i impfectōe3. Etiā falsum est q̄d d̄r. ꝙ respectus veritatis vel boni nō est cognit⁹ ab intellectu. q̄uis ⁊c. q̄a ille respectus veritat᷑ cū sit respectus rōnis h3 eū nō pōt habere nisi eē obiectiuū sed nihil h3 eē obiectiuū nisi cognitū vel volitū. ḡ si sit q̄cūq3 talis respect⁹ o3 ꝙ terminet actū intelligendi vel volūtat᷑. Ideo dico al̄r ad q̄onē ꝙ generatio pōt accipi actiue vel passiue. ⁊ ideo p̄mo ostendā ꝙ ꝓprietas ꝑsonalis nō est p̄ncipium elicitiuū ḡnationis actiue. Scd̄o ꝙ nec ḡnationis passiue. Tertio ꝙ nullus respectus est p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuū. nec ḡnationis actiue nec passiue. Quarto quid est illō quod ē p̄ncipiū elicitiuū ḡnatōis ⁊ quō ponendum est p̄ncipiū elicitiuū. Primū ꝓbo sic. q2 nihil est p̄ncipiū elicitiuū sui ip̄ius. s3 ꝓprietas ꝑsonalis ip̄ius p̄ris ⁊ ip̄a ḡnatō actiua sūt idē oib⁹ modis ex natura rei. q̄d alias ōndet᷑. ḡ ⁊c. Potest tn̄ hoc modo ꝑsuaderi. q2 nihil ponendum est esse nō idem in diuinis cū aliquo nisi q̄d

[margin:] Sexto

[margin:] Septimo

[margin:] Vltio circa ad q̄ones ꝓbat. iiij.

[margin:] Primo

[margin:] Scdo

[margin:] Tertium

[margin:] Quartū

[margin:] Primū ꝓbat᷑

potest esse in alia q̄dā ꝑsona in qua nō est illō vel ecōuerso. ꝓpter h̄ eñ ꝙ eētia est in filio ⁊ nō p̄nitas. vel q2 eētia est filius ⁊ p̄r non est filius. iō nō sūt idem formal̄r eētia ⁊ p̄r. Ide3 argumentū est de spiratōe actiua ⁊ de p̄nitate. s3 nihil est ꝓprietas ꝑsonalis p̄ris q̄n sit ḡnatio actiua. nec ecōuerso. nec in alia ꝑsona ē ꝓprietas ꝑsonalis p̄ris q̄n in eadē sit ḡnatio actiua ⁊ ecōuerso. ḡ sūt idē oibus modis et natura rei ꝓpter identitatē realē cū eētia. ḡ vnū nō est p̄ncipiū elicitiuū alterius. Preterea vbi nata est h̄ri vel esse relatio origis. ibi illa relatio origis fundat᷑ sup p̄ncipiū elicitiuū origis. s3 i p̄re est relatio origis. ḡ illa fundat᷑ sup p̄ncipium elicitiuū. s3 illa nō fundat᷑ sup ꝓprietatē ꝑsonalē. Tū q2 ip̄a ꝓprietas ꝑsonal̄r ē relatio origis Tū q2 fundamētū talis respect⁹ o3 eē absolutū ḡ illa ꝓprietas ꝑsonal̄ nō est p̄ncipiū elicitiuu3

[margin:] Secundū

Scd̄m ꝓbo. q2 idē est p̄ncipiū elicitiuū ḡnationis actiue ⁊ passiue. s3 ꝓprietas ꝑsonal̄ nō est p̄ncipiū elicitiuū ḡnatōis actiue. ḡ nec ḡnatōnis passiue. Tertiū ꝓbo. q2 null⁹ respect⁹ rōis pōt eē p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuū alicuius actōis realis. sic nec ens aliq̄d rōnis. et h̄ marie est verū. q̄n agēs nō p̄cognoscit illud quod debet operari. qual̄r est in diuinis. q2 p̄r non añ cognoscit filiū q̄ ꝓducit eū. nec etiā respectus realis pōt eē p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuū. sicut p̄us ꝓbatū est. ḡ null⁹ respect⁹ est ibi p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuum.

[margin:] Tertiū

[margin:] Quartū

Circa quartū dico ꝙ sicut rō causandi ē illō q̄d exñs in aliquo vel in se pōt esse cā effectus omni illo q̄d nō est cā eiusdē effect⁹ circumscripto. vel q̄d requirit᷑ ad eē alteri⁹. q̄d nō ꝯstituitur ex ip̄a causatōe seu causato. ita p̄ncipium elicitiuū alicui⁹ actiōis vel passionis vel ꝓductōis est illud q̄d necc̄rio ⁊ ꝑ se requirit᷑ ad illā ꝓductionē. ⁊ nō ꝯstituit᷑ nec ex ꝓductōe nec ex ꝓducto. Et q2 sola eētia diuina requirit᷑ ad ḡnationē actiuā ⁊ passiuā ⁊ spiratōe3 actiua3 et passiuā vel saltē solū aliq̄d absolutū isto mō iō p̄cise aliq̄d absolutū ē rō eliciēdi istas ꝓductiones tam actiuas q̄ passiuas. Sed q̄a ista eētia a nulla istarū real̄r distinguit᷑. ⁊ sp̄ inter p̄ncipiū ⁊ p̄ncipiatū est realis distinctio. ideo eētia nō ē q̄d agit. s3 est quo agit. Et q2 nō obstāte idētitate reali int᷑ eētiā ⁊ istas ꝓductiones. eñ ꝓpt᷑ distinctōe3 realē istarū ꝓductōnū int᷑ se ꝯstituūt cū ip̄is supposita distincta real̄r. ⁊ iō vnū illoꝝ erit ꝓducēs ⁊ aliud ꝓductū. absolutū tn̄ ē rō eliciēdi. q2 nihil ē ibi nisi absolutū p̄ter istas ꝓductōes. Circa p̄dicta sūt aliqua dubia. Primū. q2 videt᷑ ꝙ ista ꝓductio nō sit elicita. Hoc ꝓbat᷑ sic. realitas p̄nitat᷑ nō potest esse res q̄ capiat suā realitatē aliunde.

[margin:] Primū dubiū

[margin:] Probat᷑ p̄mo

si enim caperet: tunc pater constitueretur formaliter per rem productam vel elicitam accipientem aliunde originaliter entitatem. et per consequens pater erit aliquid originatum et productum cum sua forma sit producta et originata. quod omnino erroneum est et absurdum.

Secundo

Preterea si generare sit aliquid elicitum aut elicitur ab essentia. aut a patre. non a patre. quia nulla res elicit suum formale constitutivum. Nec ab essentia. quia tunc distingueretur realiter ab ipsa divinitate. idem enim non elicit se. nec est causa sibi ut sit. Alie rationes fiunt ad eandem conclusionem. quia tamen habent eandem difficultatem dimitto eas.

Secundum dubium
Probatur primo

Secundum dubium an possit vere concedi quod generatio passiva est producta. potest enim videri quod sic. quia habet simpliciter esse et non a se. quia tunc filius haberet aliquid a se nec est in aliquo nisi in filio. ergo est vere producta.

Secundo

Similiter sicut essentia se habet ad tres personas. ita generatio passiva ad filium. quicquid convenit tribus personis simul. convenit essentie. ergo quicquid convenit filio convenit generationi passive. ergo sicut filius producitur. ita generatio passiva producitur.

Tertium dubium
Probatur primo

Tertium dubium. quia videtur quod essentia non sit principium elicitivum sed persona primo. quia ratio agendi potest agere omni alio circumscripto. ergo sibi verissime competit quod sit agens. ergo essentie si sit principium elicitivum verissime convenit quod sit generans. sed hoc est manifeste falsum ergo etc.

Secundo

Preterea terminus formalis productionis et principium elicitivum proportionantur inter se. ergo sicut persona secundum predicta est terminus formalis. ita erit principium elicitivum. et per consequens non absolutum

Quartum dubium
Probatur primo

Quartum dubium est. quia videtur quod relatio sit principium elicitivum et non absolutum. Primo. quia omni forme debetur aliqua operatio. ergo relationi debetur aliqua operatio et non nisi productio ad intra. ergo etc.

Confirmatio

Confirmatur. quia propria operatio est a propria forma. ergo generatio que est propria ipsi patri est a propria forma ipsius patris.

Quintum dubium
Probatur primo

Quintum dubium. quia videtur quod relatio sit principium determinativum saltem. Hoc probatur. quia illud quod est quoquomodo indeterminatum eo modo quo est indeterminatum ad hoc quod exeat in actum requirit super se aliquam determinationem. sed essentia divina est indeterminata respectu diversorum actuum eliciendorum. ergo requirit aliquam determinationem sed per nihil potest determinari nisi per respectum. ergo etc.

Secundo

Preterea quod non est principium formale nisi per hoc quod est aliquid suppositi. nec tamen si ex se non determinat se ut sit suppositum recipit aliquam determinationem a supposito ad hoc quod sit principium formale. sed essentia divina non est principium formale elicitivum generationis nisi ex hoc quod est aliquid suppositi patris. et non determinat se ex se ut sit suppositum patris. quia tunc non esset suppositum filii. ergo a patre recipit aliquam determinationem.

Tertio

Preterea quod non potest exire in actum alio circumscripto seipsum non potest determinare ad actionem. sed essentia non potest exire in actum generationis circumscripto omni respectu. ergo per respectum determinatur.

Quarto

Preterea omne principium productivum sive elicitivum inquantum est illud quo aliquid producit active. est incompossibile producto. ergo essentia inquantum pater ea producit active est incompossibilis filio producto. sed ipsa absolute accepta non est incompossibilis filio. ergo ipsa ut principium elicitivum dicit aliquem respectum saltem determinantem incompossibilem filio.

Ad primum

Ad primum dico quod equivocatio est de elicitivo vel elicito. Aliquid enim dicitur elicitum. quia est aliquid vere productum ab aliquo. et sic dicimus quod calor est elicitus ab igne. quamvis hoc non sit communiter dictum. Unde non dicimus communiter quod ignis elicit ignem sed producit ignem et elicit actum producendi ignem. Similiter calor in igne est principium producendi calorem in ligno. et est principium eliciendi calefactionem qua calefacit lignum. Aliter dicitur aliquid esse elicitum. illud quod denominat aliquid producere aliud. sicut calefactio dicitur elicita ab igne. quia ignis calefactione denominatur calefacere lignum. et quia pater generatione activa dicitur generare filium. ideo dicitur generatio activa elicita isto secundo modo. sed non primo modo. quia generatio activa non est realitas producta. sed est simpliciter improducta. est tamen illud quo formaliter aliquid dicitur generare. et hoc est eam esse elicitam. quia tamen preter eam nihil est nisi essentia. quamvis ipsam essentiam non denominet ut essentia dicatur ea generare. Dicitur tamen elici ab ipsa essentia. quia nihil aliud ibi concurrit preter essentiam et personam constitutam per ipsum generare. Ista responsio maxime posset confirmari. si una opinio esset vera de qua dicetur in secundo. scilicet quod actio creature non est aliquid quasi medium inter causam et causatum. et tunc maxime si actio esset in agente. semper agens mutaretur ad aliquam relationem tunc. numquam diceretur illa actio elicita. et tamen preter terminum absolutum nihil esset productum. Similiter dicimus quod actus creationis elicitur a divina essentia. et tamen nihil est productum nisi ipsa creatura absoluta. ergo eodem modo potest dici quod generatio activa est elicita. quamvis non sit producta. Per hoc patet ad argumenta recitata. Et eodem modo dicendum est ad alia que fiunt quod procedunt ac si poneretur quod paternitas vel generatio activa esset producta vel originata. quod tamen non ponitur. sed dicitur actio elicita modo exposito.

Ad secundum

Ad secundum dico quod generatio est elicita ab essentia. nec ex hoc sequitur quod distinguitur realiter ab essentia. sicut ex hoc quod fundatur in essentia: non sequitur quod distinguitur realiter ab essentia. Unde cum ista relatio sit productio et econverso. Istam productionem elici ab essentia. non est aliud quod istam relationem fundari in essentia. Et

qm̄ dr̄ idem nō elicit se. verū est idē formaliter. qm̄ tamē nō sunt idem formalr̄ nō est incōuenie(n)s vnū esse elicitiuū ⁊ aliud eē elicitū. sic nō est inconuenie(n)s vnū esse absolutū ⁊ fundamētum. ⁊ aliud esse relationē. nō est tm̄ aliud nisi natura. sed nō est idē formalr̄. Et si queratur quid sit dicendū de ꝟtute ꝟmonis. Dico ꝙ illō vocabulū elicitū sicut vsitatur in q̄one raro vl' nunq̄ inuenit᷑ in p̄bis vel sanctis. ⁊ ideo vtendum est eo sicut homīes cōiter vtunt᷑. ⁊ si vario modo vtant᷑. sicut iste doctor alit᷑ q̄ alij vtit᷑. q̄tum mihi videt᷑ ex dictis suis hic. q̄uis certitudinē de eis nō habeā, ꝓ eo ꝙ in respiciē do dicta sua nunq̄ ad spaciū vni᷒ diei expendi distinguēdū est. ⁊ tūc ꝟm varias significatiões potest de ꝟtute ꝟmonis vtrūq; concedi. et tm̄ iste q̄tum mihi apparet ex dictis suis hic non discordat ab alijs nisi in voce. que tm̄ fuerit in tentio sua nescio.

AA Ad scōm dubiū

Ad scōm dubiū videt᷑ difficultas magis consistere in verbis q̄ in re. Si eīm illud ꝓcise dicat᷑ esse ꝓductū qd̄ est terminus ꝓductionis. ⁊ denoīat᷑ a ꝓductione. sic ipsa gn̄atio passiua nō est ꝓducta. si autē illud dicat᷑ ꝓductū quod est idem realr̄ cū termino ꝓducto ⁊ h₃ diuersitatē realē ad ꝓducēs qualiter nō habet eēntia diuina. ⁊ iō nō potest dici nec ꝓducens nec ꝓducta. Si tn̄ q̄ ita sit. tūc potest dici ꝙ filiatio ⁊ generatio passiua est ꝓducta. q2 est eadē realr̄ cū filio ꝓducto ⁊ distinguitur realr̄ a patre. ⁊ ita nō videt᷑ incōueniēs attribuere filiationi vel generatōi passiue q̄cquid attribuit᷑ filio ꝓpter identitatē realē cū filio. ⁊ ꝓpter distinctionē ipius realē a quocū q; realr̄ distinguit᷑ filius. Et si dicat᷑ ꝙ tūc spiratio actiua poss₃ dici ꝓducta in filio. Dico ꝙ nō. q2 q̄uis sit eadē realr̄ cū filio. est tm̄ realit᷑ eadē cū patre. ⁊ ideo ab eo nō ꝓducit᷑ sicut nec essentia. Per ista siue dicat᷑ vno mō siue alio potest respōderi ad argumēta. tenendo enim scōm modū concedēda est cōclusio illoꝝ argumentoꝝ. Et posset cōfirmari iste modus. q̄a si ꝑ impossibile filius de nouo ꝓduceret᷑. ita tm̄ ꝙ essentia nō de nouo caperet esse. sicut nec aīa intellectiua si sub ea de nouo crearet᷑ materia. ⁊ ipsa filiatio eēt vere ꝓducta. quia oīe nouum est vere ꝓductū. ḡ eodē modo qd̄ est in producto ⁊ nō in ꝓducēte. nec in aliquo nisi in ꝓducto. q̄uis nō de nouo ꝓducat᷑ poterit dici productū. ḡ cū filiatio sit hmōi. vere poterit dici producta. Et si dicat᷑ ꝙ si ꝓducit᷑. ergo aliq̄ ꝓductione producit᷑. ḡ eēnt hmōi due ꝓductiones. Potest dici ꝙ nō ꝓducit᷑ aliqua ꝓductōe que sit aliq̄d vnū a parte rei quocūq; mō distinctum ab illa ꝓductōe. sed sic creatura crearet᷑ creatōe que nō est aliq̄d vnū a parte rei mediū inter creatorē et creaturā. ⁊ tamē realiter creat᷑. sed est h̄ vnus ꝯceptus significās diuersimode ip̄m deū ⁊ rem que creat᷑. connotando diuersa sicut patebit in scđo. ita ista filiatio ꝓduceret᷑. ⁊ tm̄ sine omni productōe media q̄ dicat respectū siue realem siue rōnis. ⁊ tūc filiationē produci nō est aliud q̄ eē idem realr̄ cū filio. ⁊ distingui realr̄ a quocūq; distinguit᷑ filius realr̄ ⁊ filiū habere esse ad eē patris. ⁊ tūc nō eodē modo accipet᷑ productio cū dr̄ generatio passiua producit᷑. Et cum dr̄ filius producitur gn̄atōne passiua. q2 in p̄mo nō accipitur productio pro aliquo vno. sed est nomē vel cōceptus cōnotatiuus ⁊ nō respectiuus ꝟ₃ ꝙ distinguit᷑ a cōnotatiuo. ⁊ in scđo dicit vnū rem que est realr̄ ⁊ formalr̄ filiatio. ⁊ sic accipiunt modo cōiter doc. generare vel generationem actiuam vel passiuā. ⁊ sic intellexi quicq̄d p̄us dixi de gn̄atione ⁊ p̄ncipio elicitiuo ipius. Tenendo p̄mū modū pōt dici ꝙ q̄uis habeat eē simplr̄ in filio. q2 tm̄ nō est termin᷒ talis productiōis. relatio nō pōt dici producta.

Ad scōm argu.

Per idē ad scōm ꝙ aliq̄d cōuenit ꝑsonis qd̄ nō cōuenit eēntie. sicut esse formalr̄ suppositū cōuenit ꝑsonis qd̄ nō cōuenit essentie. ⁊ ita posset dici i proposito. q̄a filiatio nō est formalr̄ terminus productus. sed q̄ sit cā istius locutionis. difficile est assignare.

BB Ad tertiū du.

Ad tertiū dubiū dicendū ꝙ loquēdo de gn̄atione sicut cōiter loquunt᷑ doctores. sc₃ de aliq̄ re q̄ distinguit᷑ realr̄ ab alia in diuinis. sic p̄ncipium elicitiuū ipius est precise eēntia. nō tm̄ potest dici generās propter identitatē realē cū producto.

Scđo dicit᷑

Ad scōm ꝙ p̄ncipiū elicitiuū ⁊ termin᷒ formal' proportionat᷑ q2 vtrūq; est res. q̄uis hoc nō semꝑ sufficiat. ꝟ nō o₃ ꝙ oēm modū eēndi habeat vnū quē₃ h₃ reliquū.

CC Ad quartū du.

Ad quartū dico ꝙ q̄uis euidēter appareat ꝙ relatio nō est p̄ncipiū elicitiuū generationis. accipiēdo gn̄ationē pro aliq̄ vna re. sicut cōiter accipiūt doctores. tm̄ accipiendo generationē illo modo quo accipiēda est creatio. difficile est probare quin gn̄atio actiua sit p̄ncipiū elicitiuū gn̄ationis illo modo dicte. et q̄n gn̄atio passiua sit ꝟmin᷒ formalis eiusdē sed sic non sum locutus de termino formali generatōnis p̄us. distin. v. sed p̄mo modo tm̄.

Qꝫ relatio ⁊c. Probat᷑ p̄mo

Verūtamē probatur ꝙ relatio nullo modo sit principium elicitiuū generationis. P̄mo sic omnis relatio videtur eque naturaliter respicere suum proprium correlatiuum. ergo relatio spirandi ita naturaliter respicit suum proprium correlatiuum. sicut relatio generantis suum. non distinguunt᷑ autē in diuinis productiones per modū nature et volūtatis. nisi q̄a principium quo productionis aliter se habet

ad ꝓductionē ꝛ ad productū. q: hoc naturalr̄ hoc libere. ergo nō essent tūc due productiões ꝑ modū nature ꝛ voluntatis. Scd̄o. q: tūc ea-dē relatio esset principiū sumptius. qa in patre nō est nisi vnica relatio ad filiū. Tertio. quia tūc paternitas esset simplicit̄ pfectior filiatiōe. ꝯña dupliciter probat̄. Primo. q: illud quo ꝓducēs producit. si nō est eiusdē rōnis cū forma producti, cōtinet eā virtualit̄ ꝛ est pfectior ea. ergo si paternitas est quo pat̄ agit. ꝛ nō est eiusdem rationis cū filiatione. cōtinet filiationē virtualit̄ ꝛ erit pfectior ea. Scd̄o. q̇a filiatio nō dat filio ꝙ agat. nihil eniꝫ nec ad intra nec ad extra ꝓducit fili⁹ filiatiōe. g̊ si pater pat̄nitate agit formalr̄. paternitas est aliq̇d pfectius filiatiōe. Itē essentia est principiū vel potētia generādi. ergo nō relatio agēs. probat̄ primo sic. qd̄ est pfectiōis in principio ꝓductiuo nō tollit ab aliquo rōem principij ꝓductiui. s̄ cōicare se i idētitate numerali ꝛ adeq̄ta cōicatiue ponit pfectionē in principio ꝓductiuo. g̊ hoc nō tollit ab aliquo rōeꝫ ꝑncipij ꝓductiui. sed si deus ꝑ ipossibile generaret aliū deū. ꝛ ille alius tertiū. deitas poneret̄ principiū ꝓductiuū alterius ꝛ nō relatio. q: tūc nec cōicaret se in idētitate nūerali nec cōicaret se cōicatiōe adequata sibi in rōe pricipij ꝓductiui. q: diuinitas posset esse principiū alterius cōicatōis puta facte ꝑ ipossibile scd̄o dō. ergo cū modo deitas cōicet̄ i idētitate nūerali ꝛ cōicatiōe adeq̄ta sibi. ita ꝙ in deitate nō pōt eē alia cōicatio nūero eiusdē rōis cū ista. sequit̄ ꝙ multo magis poneret̄ nūc absolutū esse principiū ꝓductiuū ꝙ̄ tūc poneret̄. Scd̄o sic. aliqd̄ absolutū est termin⁹ formalis. g̊ aliqd̄ absolutū est rō formalis qua agēs agit. ꝓbatio ꝯñe. q: impossibile ē agēs cotinere i minū formalē ꝓductōis. nisi agat forma eq̄ pfecta si vniuoce vel pfectiori si equoce. i diuinis aūt nihil ē pfecti⁹ absoluto. q: absolutū est formalit̄ infinituꝫ. relatio aūt nō. g̊ ꝛc̄. Itē arguit̄ sic. relatio non est principiū nec termin⁹ actiōis. v. phisicorū.

Sed q̇cq̇d sit de ꝯclusione. rōes iste nō ꝯcludūt. Prima nō. q: ꝯcedēdū est ꝙ eq̄ naturalit̄ ꝛ eque neccrio producit̄ spūssanct⁹ sicut filius. Nec ꝓpt̄ hoc dicit̄ spūssanct⁹ ꝓduci magis ꝑ modū voluntatis ꝙ̄ fili⁹. q: spūssanct⁹ nō ꝓducet̄ naturalit̄. Ad scd̄m argumētū pꝫ. ꝙ illa gñatio nō esset aliq̄ relatio in patre ad filiū. sicut nec creatio est aliq̄ relatio dei ad creaturā. s̄ illa relatio diceret pricipalit̄ p̄nitatē ꝛ p̄reꝫ cōnotādo ipm filiū. sic̄ creans dicit pricipalit̄ ipm deū ꝯnotādo creaturā. cu⁹ esse sequit̄ ad esse dei. Tertiū min⁹ valet iter oīa. q: q̄ncūq̄ aliq̄ sūt alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rōis. nō min⁹ se hñt sic pfectius et impfectius. ꝙ̄ si vnū eēt ꝓductiuū alterius. q: sicut ꝯñsuꝫ est ꝓ̄us. de rōne producētis. nec est ꝙ sit pfectius nec impfectius ipso ꝓducto. ꝛ ita si paternitas ꝛ filiatio nō sint eiusdē rōnis. sequit̄ ꝑ illā rōem ꝙ vnū sit perfectius alio. Similr̄ sequeret̄ ꝙ essentia eēt perfectior relatōe quod est manifeste falsuꝫ. quia tūc relatio esset impfectior eēntia. qd̄ ē falsuꝫ. q: nihil est impfectius in deo. ꝯña pꝫ. q: q̄ rōe qñ ꝑncipiū ꝓductiuū nō est eiusdē rōnis cum forma ꝓducti. illud quo agēs agit est pfectius et cōtinet formā ꝓducti ꝟtualr̄. eadem ratōne erit pfectius omni eo. ꝛ cōtinebit ꝟtualr̄ oīne illud qd̄ nō est eiusdē rōnis cum rōne ꝓducendi. nec est termin⁹ formalis. Hoc pꝫ per ipsuꝫ alibi. vbi accipit istaꝫ ꝓpōnem nulla entitas simpler̄ habet̄ ꝑ generationeꝫ nisi sit termin⁹ formalis eius. vel saltē contenta sub termino formali. g̊ si essentia sit terminus formal̄ et nō relatio sic contēta. silr̄ in essentia. ꝛ ꝑ ꝯñs erit impfectior ea si ꝓ̄dicta rō sit bona. Dico g̊ ꝙ siue p̄nitas sit ꝑncipiū eliciciuū generatiōis siue nō. nō est pfectior filatione ꝓpter idētitatem realē vtriusq̄ cū eadē eēntia nūero. Si dicat̄ ꝙ si nō sit eiusdē rōnis. ꝛ sit ꝑncipiū elicitiuū. cōtinebit ꝟtualr̄ filiationē. Dico ꝙ cōtinere ꝟtualr̄ aliq̇d potest ꝯpetere impfectiori. quia cōtinere aliquid ꝟtualr̄ nō est aliud ꝙ̄ hoc esse ꝑncipiū elicitiuū ꝓductōis. ꝛ illud eē terminū. ꝛ h̄ potest ꝯpetere eque perfecto. et ideo concedendū est ꝙ causa vniuoca ita continet ꝟtualr̄ effectuꝫ suū sicut causa equiuoca.

Ad scd̄am ꝓbationē in illo argumento dico ꝙ ꝙ̄uis filiatione. nihil ageret. nō sequeret̄ ꝙ filiatio esset impfectior p̄nitate. sic̄ nō sequit̄ filius nō gñat. g̊ ē impfectior p̄re ꝛ h̄ vtrobiq̄ ꝓpter identitatē realē oīm cū eadē eēntia numero. Ad aliud dō: breuiter ꝙ si vn⁹ deus gñaret aliū deū. tūc deitas esset ratio generandi. q: nulla foret relatio talis que posset eē ratio generādi. si tñ esset ibi relatio eadem realiter cum essentia. posset cōcedi ꝙ tam eēntia ꝙ̄ relatio foret ratio gñandi. Ad aliud patꝫ ꝑ̄us. dist. v. si tñ teneat̄ ꝙ nullo modo relatio sit ꝑncipium elicitiuū potest respōderi ad rationē q: nō quelibet forma habet operationē taleꝫ. nec oportet ꝙ ꝓpria opatio sit a ꝓpria forma maxime qñ ipamet opatio est ꝓpria forma. ita eēt i ꝓposito. q: illa opatio eēt ꝓpa forma suppositi illo mō q̄ ē ibi ꝓpa forma. Ad vltimū argu. ꝓ illa opiniōe diceret̄ leuit̄ ꝙ aliq̄ relatio pōt eē ꝑncipiū ꝛ termin⁹ actōis. sic̄ pꝫ. q: relatio pōt esse ꝑncipiū mouēs ad intellectōeꝫ sumptius. ꝛ ad volitionē sumptius. q̇s tñ sit intellect⁹ pbi alias patebit. Ad q̇ntum dubium dico.

ꝙ siue relatio sit principium elicitiuū siue nō nō est principiū determinatiuū. qa vane ⁊ supflue ponūtur tales respectus determināles. si eñ tales respectus ponātur adhuc essentia est indeterminata ad illos respectus. cuꝫ illa fm se ⁊ absolute sit vnica et respectus sint plures. ḡ oportet ꝙ determinet ad alios respectus per alios respectus. ⁊ sic in infinitū vel si pōt ex se determinati ad plures respectus eadē rōe poterit ex se determian ad illos actus. et ita supflue ponūtur tales respect⁹.

DD
Ad primū argu.

Ad primū in cōtrariū dico. ꝙ ideterminatū est duplex. qdaꝫ est indeterminatū qd est illimitatuꝫ ⁊ cōe: qddā est indeterminatū. qꝛ nō est ex se sufficiens Primo modo indeterminatū nō recipit aliquā determinationē. qꝛ nūꝙ debet esse determiatū. sed semper debet esse illimitatū ⁊ cōe. sicut sol est indeterminat⁹ ad ꝓducēdū plures effectus. ⁊ per hoc ꝙ ꝓducit vnū effectū nō limitatur ad illū. nec sibi appropriat sed essentialiter manet indetermiat⁹. ⁊ isto modo est eēntia indeterminata. Aliter dicit indeterminatuꝫ. qꝛ nō est ex se sufficiēs ad aliqd sed cū vno facit determiate vnū. vel determinat ad vnū ⁊ per aliud: aliud. sicut voluntas ante actuꝫ eēm volēdi est indetermiata: ad mouendū corpus tali motu vel tali. qꝛ ex se sine volitiōe determiata nō exit. nec pōt esse sufficiēs ad exeūduꝫ in istū actū vel illū. ⁊ ideo p istā volitiōnē determiatur ad istū effectū. ⁊ per aliā volitionē determiatur ad aliū effectū. ⁊ tūc bene reqritur aliqd determinatū. ḡ nō oportet ꝙ semp illud determinatiuuꝫ sit receptū in aliquo determiato. sed aliquādo pōt esse aliquid extrinsecuꝫ. puta alia causa partialis extrinseca necessario requisita. sed isto modo nō est essentia indeterminata. sed tm̄ pmo modo.

II
Ad secundū.

Ad scd̄m dico. ꝙ posito ꝙ essentia nō esset principiū formale. nisi ex hoc ꝙ est aliqd supposin. bene reqreretur aliquid aliud ad hoc ꝙ essentia esset principiū formale. nō tanꝙ determinatiuū et preuiū generationi. sed tanꝙ actio vel productio cui⁹ illud principiuꝫ formale deberet esse principiū elicitiuū. qꝛ nihil est in supposito nisi essentia: ⁊ illa generatio cuius est principiū elicitiuū. ⁊ ideo qn̄ dicit ꝙ essentia nō est principiū formale. nisi vt est aliquid suppositi. ista ꝓpositio pōt intelligi ⁊ bene ⁊ male. si eñ intelligat ꝙ requiritur aliquid suppositi tāꝙ p̄uiuꝫ supposito vel generationi. sic est simpliciter falsa. qa nihil est preuiū nec aliqd quocūꝙ modo distinctū a supposito ⁊ a generatiōe illa nisi essentia ꝑcise. Si aūt intelligatur ꝙ nō est principiū elicitiuū sine supposito. verū est. sic eñ nihil est causa sine causato. non tm̄ illud causatū est determinatiuū cause ad illō causatum. Unde sicut nihil pōt eē causans formalr sine causato. ⁊ tm̄ causatū nō est elicitiuꝫ nec determinatiuū sed est effectus productus. ita eēntia nō pōt eē ꝑncipiū elicitiuꝫ sine generatione. ⁊ ideo sine supposito. ⁊ tm̄ nec suppositum nec gn̄atio nec aliquis respectus est elicitiuū nec determinatiuū. sed generatio ē actio elicita modo ꝑdicto. ⁊ suppositū est ꝯstitutuꝫ p illam generationē.

Ad tertiū

Ad tertiū dico. ꝙ illud quod nō pōt exire in actū omni alio circūscripto qd nō est actus. nec constitutū per actum nō potest se determinare ad actū. nūc aūt eēntia potest eē ꝑncipiū elicitiuū circūscripto respectu qui nō est actus intelligēdi. nō tm̄ sine actu gn̄andi.

Ad quartū

Ad vltimū dico ꝙ singulare ē in deo ꝙ ꝑncipiū ꝓductiuū nec inꝗtum principiū nec aliquo modo est incōpossibile ꝓducto. sed est ipꝫ productū. ꝗu⁹s nō formalr. Un̄ hec est falsa. eēntia vt in p̄re est incōpossibilis filio producto. vel eēntia sub respectu p̄nitatis est incōpossibilis filio. qꝛ oēs tales sūpte cū talibus reduplicationib⁹ sicut alias est dictum inferiꝰ ꝙ absolute eēntia est incōpossibilis filio. ideo sunt simplr̄ false.

KK
Ad pmū pn.

Ad primum ꝑncipale dico ꝙ eēntia est in filio. ⁊ nō est impedita. ⁊ tm̄ nō sequit ꝙ pōt gn̄are. qꝛ ipa eēntia constituit cū actu generādi ipm patrem. nec valet. est in filio. ḡ pōt in actū gn̄andi. ita ꝙ filius possit postea gn̄are propter distinctionem realē p̄nitatis ⁊ filiationis. ⁊ qꝛ cū ipsis eēntia ꝯstituit distincta supposita.

Ad scd̄m

Ad scd̄ꝫ dico ꝙ ois productio est a ꝑncipio distinctiuo tanꝙ ab ipo quod producit. non tanꝙ ab illo quo producit. Questio scd̄a.

A
Questio II

Secundo quero

f

Utrū absolutū sub rōne eēntie. an sub ratiōe aliq attributali sit potētia gn̄andi ꝙ sub rōne attributali videt. qꝛ ois actus dicēdi ē ab aliquo sub rōe intellect⁹ ⁊ elicitēs actū dicēdi ē aliqd sub rōne intellect⁹. ḡ fili⁹ producit actu dicendi. ḡ ⁊c.

In oppositum

Ad oppositū nihil ē absolutū in diuinis nisi eēntia. ḡ potētia gn̄andi si sit absolutū erit eēntia sub rōe eēntie.

B
Opinio pma
Primo videt

Ad istā qōnē dicūt aliq ꝙ eēntia sub rōe eēntie nō est imediatū ⁊ proximū ꝑncipiū elicitiuū gn̄atōis vl potētia gn̄andi.

Scd̄o

Scd̄o ꝙ itellect⁹ ē imediatū ⁊ proximū ꝑncipiū elicitiuū.

Tertio

Tertio ꝙ volūtas nō.

Quarto

Quarto ꝙ n̄ itelligere nec act⁹ itellig̃di.

Primū ꝓbat

Primū probat sic. vt pōt elici ex dict suis qꝛ si eēntia eēt imediatū ⁊ proximū ⁊ ꝑcise sub rōe essentie principiū elicitiuū gn̄ationis. eadem ratione ⁊ spiratōnis. ⁊ ꝑ ꝯsequēs in principiu

elicitiuo istarũ duarũ ꝓductõnũ nulla penit⁹ eẽt distinctio. ꝯñs est falsũ. ergo ⁊ añs. falsitas cõsequẽtis pz ⁊ ꝓbant aliqui sic. oĩs pl̃alitas reducit̃ ad vnitatẽ vel ad paucitatẽ tantam ad quantã potest reduci. ergo pluralitas actiuorum ṗncipiorum reducet̃ ad vnitatẽ vel ad tantã paucitatẽ ad quantã reduci potest. sed nõ põt reduci ad aliquod vnũ ṗncipiũ ꝓductiuũ. quia ṗncipia ꝓductiua que sunt natura et volũtas hñt oppositos modo sṗncipiãdi. qꝛ alterũ inclinat̃ ex se ad agendũ natural̃r alterũ libere in sua potestate hꝫ ꝓducere ita ꝙ ad hoc ex se nõ natural̃r iclinat̃. si aũt reduceret̃ ad aliqḋ vnũ ṗncipiũ ꝓductiuũ illud haberet determinate alterũ modũ ṗncipiãdi. vel eñ esset ex se ꝓductiuũ determinate ꝑ modũ nature vel nõ ex se determinate. sed libere ⁊ ita ꝑ modũ voluntatis. ergo nõ possũt reduci ad paucitatẽ minorẽ ꝙ ad dualitatẽ ṗncipiȷ̃ scꝫ ꝓductiui ꝑ modũ nature ⁊ ṗncipiȷ̃ ꝓductiui ꝑ modũ volũtatis. Scḋo ponit. qꝛ eẽntia ⁊ intellect⁹ sunt totale ṗncipiũ. dicẽs sic. Hoc totũ intellectus habẽs obiectũ actu intelligibile sibi p̃ñs. habet rõem memorie ꝑfecte in actu ṗmo qui scꝫ est immediatũ ṗncipiũ actus secũdi ⁊ notitie genite. In hoc aũt ṗncipio quod est memoria concurrũt duo que vnũ ṗncipiũ constituũt totale. videlꝫ eẽntia in rõe obiecti ⁊ intellectus quorum vtrũqꝫ est quasi partiale ṗncipiũ respectu ꝓductionis adeq̃te huic totali ṗncipio. sic ergo ṗncipiũ ꝓductiuũ est tam eẽntia ꝙ intellectus. Tertiũ ꝓbat̃. qꝛ ṗncipiũ ꝓductiuũ vni⁹ rõnis in diuinis nõ potest habere duas ꝓductiones. nulla eñ ꝓductio est ibi nisi vni⁹ rationis. qꝛ adequata. ergo cũ spũssanctus ꝓducat̃ ꝑ modũ volũtatis. vt ꝑ ṗncipiũ ꝓductiuũ filius nõ sic ꝓducetur. Quartũ declarat̃. qꝛ memoria in patre est ṗncipiũ opatiuũ p̃ñs. quo scꝫ vt actu ṗmo pater formal̃r intelligit. est ẽt eadẽ memoria p̃ñ ṗncipiũ ꝓductiuũ quo pater eñs in actu ṗmo ꝓducit vt est in actu secũdo notitiã genitã. ⁊ actus ṗmus ṗor est scḋo ṗoritate originis. ⁊ ideo nõ fundat̃ actus ꝓductiuus sup actũ eẽntialẽ qui ꝯsistit in actu scḋo. videlꝫ qui est opatio quasi sup rõem formalẽ eliciendi illũ actũ. sed quodãmodo ꝑtigit illum actũ. qꝛ actus ṗmu⁹ q̃ est opatiuus ⁊ ꝓductiuus est rõ ꝑficiẽdi in actu scḋo suppositum in quo est quodã ordine ṗus ꝙ intelligit̃ ꝓductio illud quod ꝓducit̃. operãs eñ ⁊ ꝓducẽs per illud ṗncipiũ ṗus est opans ꝙ ꝓducens. Exemplũ si lucere poneret̃ aliqua opatio in luminoso. et illuminatio poneret̃ ꝓductio luminis a luminoso. lux in luminoso est ṗncipiũ quo. et respectu opationis que est lucere. ⁊ respectũ ꝓductõis que est illuminare. nec tamẽ lucere que esset opatio esset rõ formal̃ illuminatiõis que est ꝓductio. sed eẽt ibi ordo quasi effectuũ ordinatorum ad eandẽ cãm cõem amborum. a q̄ immediatius ꝓcedit vn⁹ effectus ꝙ alius. Ita in ꝓposito ad eundẽ actũ ṗmũ q̃ est memoria p̃ñs ordinẽ quẽdã intelligunt̃ hr̃e intelligere quod est opatio p̃ñs. et dicere qḋ est ꝓducere p̃ñs respectu notitie gñate. nõ talẽ ordinẽ. ꝙ intelligere p̃ñs sit causa vel ṗncipiũ elicitiuũ dicere ꝟbi. scꝫ ꝙ immediatius intelligere sit ꝓductũ a memoria p̃ñs. ꝙ dicere vel verbũ sit ꝓductũ ab eodẽ. Cõtra istã opinionẽ posset argui ꝑ dicta in. ij. dist. vbi ꝓbatũ est ꝙ nulla ẽ talis distinctio inter eẽntiã ⁊ quodcũqꝫ absolutũ i dẽo. ⁊ ꝑ ꝯñs vt aliq̃d absolutũ sit rõ generandi. et ꝙ illa eẽntia ⁊ nihil absolutũ quocũqꝫ modo ab eẽntia sit ṗma rõ gñandi. Cõtra etiã rõem argutũ est ṗus. vbi ꝓbatũ est ꝙ tales oppositi modi ṗncipiãdi possunt ꝯpetere eidẽ respectu diuersorũ. Scḋo posset argui. qꝛ sicut ꝓbabit̃ postea spũssanctus ꝓducit̃ naturaliter ⁊ nõ libere. distinguẽdo libere cõtra natural̃r. Preterea. posito ꝙ tales oppositi modi ṗncipiãdi nõ possent cõpetere eidẽ. adhuc nõ ꝓbaret̃ intẽtũ. scꝫ ꝙ in diuinis eẽnt due ꝓductiones. qꝛ nõ est incõueniẽs ꝙ vnum oppositorum reducat̃ ad reliquũ. ergo q̃tũcũqꝫ essent oppositi modi ṗncipiãdi ⁊ nõ possent competere eidẽ. nõ esset incõueniẽs ꝙ modus vnus reduceret̃ tali reductõe ad reliquũ. et ita non obstante illa rõne. possꝫ poni in deo tñ vna ꝓductio. Contra scḋꝫ etiã argutũ est ṗus. ꝙ nõ est talis distinctio ibi inter intellectũ ⁊ obiectũ tanꝙ inter absoluta. sed oẽ absolutum est ibi formal̃r intellectus ⁊ voluntas ⁊ hmõi.

Cõtra etiã sequẽtia argutum est ṗus. ideo transeo modo. Cõtra istũ modũ ponẽdi patebit infra. dis. x. Contra tertiũ vnũ ꝓductiuũ vnius rõnis põt habere plura ꝓducta ⁊ vnius rõnis ⁊ alterius rõnis. ergo nõ obstante ꝙ volũtas sit vnica. poterit eẽ ꝓductiua plurium suppositorum in diuinis. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙuis sit productiua spũssancti poterit esse productiua filij. nisi aliud obstaret. Pretea nõ magis est incõueniẽs aliq̃d ꝓducẽs libere cõcurrere ad ꝓductionẽ alicuius natural̃r ꝓducti. ꝙ aliq̃d ꝓducens natural̃r cõcurrere ad ꝓductionẽ alicui⁹ libere ꝓducti. sed ꝛm istos ad ꝓductionẽ spiritussancti ꝯcurrit natura. q̃ nõ agit nisi mõ nature. ⁊ spũssanctus libere ꝓducit̃. ergo. assumptũ patet ꝑ istos. qꝛ ipi dicũt ꝙ sicut intellect⁹ habens obiectũ intelligibile sibi p̃ñs est ꝓductiuus ꝟbi. ita volũtas hñs obiectũ cognitũ sibi p̃ñs est ṗncipiũ cõicãdi spũi sancto naturã.

Scḋm ꝓbat
Tertiũ ꝓbatur
Quartũ ꝓbat
C Oppugnat op
D Contra scḋm
E Cõtra tertiũ

ergo qua rõe ponũt φ obiectũ pñs in mẽoria
cõcurrit ad pductionẽ ṽbi.sicut partiale pnci
pium.eadẽ rõne ponẽt φ obiectũ cognitũ cõ-
currit tanq̃ partiale ad pductionẽ spũssancti
Preterea volũtas si nõ cõcurrat tanq̃ pnci
pium partiale.aut hoc est pprer sufficientiã ꝛ
pfectionẽ intellectus . qua sufficiẽs est sine oĩ
alio ad pducendũ ṽbum.aut pprer posteriori
tatem ipsius volũtatis vel actus sui respectus
actus ipsius intellectus. aut q꞉ actus itellect⁹
nõ est natus eẽ a volũtate. Non pprer pmũ.
q꞉ eadẽ rõne deberet poni φ solus intellect⁹
vel sola eẽntia esset pncipiũ pductiuũ ṽbi.q̃a
neutrũ põt esse pncipiũ insufficiẽs nec impfe
ctum.ꝛ tñ ipse ponit φ ad pductionẽ ṽbi con-
currit tam natura q̃ intellect⁹ . g̃ nõ obstante
ipsa pfectione intellect⁹ posset cõcurrere ipa
volũtas. Nec pprer scdm q꞉ ẽm eũ tam volun
tas q̃ actus su⁹ pcedit origine actũ pducendi
ṽbum. Si dicatur φ sicut actus volẽdi pre-
supponit actũ dicẽdi.ita actus pducẽdi ipius
volũtatis psupponit actũ pducẽdi ipius itel-
lectus.ꝛ ita volũtas nullũ actũ pducẽdi põt
habere nisi post actũ dicẽdi.ꝛ ita nõ põt ante
eẽ pncipiũ pductiuũ cuiuscũq̃. Cõtra q̃tũcũ
q̃ aliq̃s actus pducendi ipius volũtatis pre-
supponeret aliquẽ actũ ip ius intellectus.q̃a
tñ ẽm istos idem potest eẽ pncipiũ plurũ or-
dine quodã.nõ est incõueniẽs q̃n volũtas cõ
currat pmo cũ intellectu ad actum dicendi.ꝛ
post intellectus ɔcurrat cũ volũtate ad actuꝫ
spirandi.ꝛ ita saltẽ nulla posterioritas ipsius
volũtatis ꝛ actus sui eẽntialis impedit q̃n vo
luntas sit pncipiũ pducendi ṽbũ. Nec terciũ
impedit.q꞉ saltẽ actus intellect⁹ aliq̃s natus
est esse a voluntate.ꝛ maxime qui psupponit
vnũ actũ intellect⁹ ꝛ etiã vnũ actũ volũtatis
Patet hoc in nobis manifeste.ꝛ ẽm istos et ẽm
veritatẽ.sed ẽm istos actus dicẽdi psupponit
tam actũ volũtatis q̃ actũ intellectus eẽntia
lem.g̃ nõ est incõueniẽs φ sit a volũtate tãq̃
a pncipio elicitiuo.q̃uis alius actus volũtatꝭ
sequeret illũ actũ dicẽdi. Contra quartũ,vi-
delꝫ φ actus intelligẽdi sit pncipiũ quo.sicut
ipe intellectus vel eẽntia. Primo.q꞉ sicut in
creaturis nihil absolutũ necẽrio ꝛ eẽntialr psup-
ponat alteri absoluto nisi sit eius cã in aliquo
gñe cause ẽm istos. ita in diuinis nihil psuppo-
nitur actui pductiuo.nisi habeat rõeꝫ pncipij
respectu illius.g̃ cum ẽm istũ actus intelligẽ-
di psupponit actui dicẽdi ẽm eos opꝫ φ habe
at respectu illius aliquã rõem pncipij. ꝛ ideo
sic alias pbatũ est.q̃ncũq̃ aliq̃ effect⁹ eẽntialr
ordinant.semp posterior effectus hꝫ rõem cause re-
spectu posterioris. Preterea arguo p argu-

Contra quartum

mentũ istius sic . quicq̃d de rõne sua formali ẽ
pncipiũ pductiuũ in quocũq̃ ẽ sine impfectiõ
ne.in eo est pncipiũ pductiuũ.sed actus intel-
ligendi ex rõne sua formali est pncipiũ pducti
uum habitus.g̃ in quocũq̃ ponat sine impfe-
ctione in eo erit pncipiũ pductiuũ.sed in deo
est sine impfectiõe.g̃ in eo erit pncipiũ pducti
uum.ꝛ nõ nisi ṽbi.g̃ ꝛc. Istud argumentũ erit
bonũ.si argumentũ suũ valet p quod pbat φ
intellectus hñs actu obiectuꝫ intelligibile si-
bi pñs est pncipium pductiuũ notitie genite.
Ideo aliter rñdeo ad questionẽ ɔ̃iter ad pre

Rñsio auctoris

cedẽtia φ tñ in diuinis sit pcise eẽntia. ita φ
nõ est ibi aliquod absolutũ quocũq̃ mõ ex na-
tura rei distinctũ.vel nõ idẽ cũ eẽntia ꝛ dictũ
est in pcedenti questione φ aliqd absolutuꝫ ẽ
pncipiũ elicitiuũ. Ideo dico φ eẽntia sub rõe
essentie est pncipiũ elicitiuũ g̃nationis verbi.
Tñ p dictis aliq̃bus cõibus q̃bus dr̃ φ filius
pcedit p modũ intellectus nõ p modũ volũta
tis.ꝛ spũssanctus ecõuerso p modũ volũtatis
et nõ p modũ intellectus. Dico φ intellectus
et volũtas multiplr̃ accipiunt. Uno modo φ
intellectus dicat pcise aliq̃d absolutũ in deo.
nihil notionale determinate cõnotãdo . ꝛ eodẽ
modo volũtas dicat ꝛc. Alio mõ φ dicat ali-
quid absolutũ aliqd determinatuꝫ notionale
ɔnotãdo. Et eodẽ mõ põt distingui de intelli
gere ꝛ velle ꝛ ceteris attributis. Et nõ est ista di-
stinctio alicui⁹ qd est in deo quasi aliq̃d i deo
possit sic ꝛ alr̃ accipi.sed est distinctio pdicabi-
liuꝫ de deo q̃ nõ sunt deus. Primo mõ dico φ
intellect⁹ est pncipiũ cuiuslibet pductionis ꝛ
silr̃ volũtas.q꞉ ipa volũtas est simplr̃ indistin-
cta ꝛ ab eẽntia ꝛ ab intellectu.et ideo quicq̃d
attribuit vni ꝛ alteri.si tñ intellectus ꝛ volun
tas distinguerent in creaturis.nõ eẽnt noĩa sy-
nonima pprer cãm prius dictã.sed isto mõ non
loquunt de intellectu ꝛ volũtate recte loquẽ-
tes de eis.q̃n attribuũt aliq̃d volũtati ꝛ nõ in
tellectui ꝛ ecõuerso.ꝛ isto mõ ɔcedo φ eẽntia
est pncipiũ elicitiuũ.ꝛ silr̃ itellectus ꝛ volũtas
et actus intelligẽdi ꝛ actus volẽdi ꝛ sic de oĩ-
bus talibus attributis dico.φ de quolibꝫ istorꝫ
verificat eẽ pncipiũ elicitiuũ nõ p se sed p re.
puta p diuĩa eẽntia. Scdo mõ intellectus con
notat ipam g̃nationẽ.ꝛ volũtas ipam spiratiõ
nem.tũc q̃n dr̃ φ filius pcedit p modũ intelle-
ctus.ꝛ spũssanct⁹ p modũ volũtatis.vel intelle-
ctus est pncipiũ pducẽdi ṽbũ.ꝛ volũtas ẽ pn
cipiũ pducẽdi spũmsanctũ.Uel pr̃ pducit filiũ
p intellectũ . ꝛ spũmsanctũ p volũtatẽ.ita φ sp
in hmõi ꝛ in talib⁹ ɔ̃silibus q̃ simplr̃ sũt eq̃pol
lẽtes.si hñ intelligant pdicata attributi itelle
ctui ꝛ volũtati tãq̃ pncipio elicitiuo.tũc dico

ꝙ ex vsu loquentiū.cū dr.intellectus est ꝓnci-
piū ꝓducēdi vbū.ista pōt distīgui ꝙuis forte nō
de vtute sermonis.eo ꝙ pōt implicari ꝑscitas
aliqua vel nulla.si nulla. tūc debet concedi ꝙ
intellect⁹ ē ꝓncipiū ꝓducēdi ⁊ vbū ⁊ spm̄sctū
⁊ sil'r volūtas.q2 tūc equalet isti ꝓncipiū
ꝓductiuū verbi est ꝓncipiū ꝓductiuū et verbi
et spūssancti.Et alia valet istaꝫ ꝓncipiū ꝓdu-
ctiuū s.s.est ꝓncipiū ꝓductiuū vtriusꝗ. Si au
tem implicet aliq̄ ꝑscitas.ita tn̄ ꝙ sit eōdē mō
totius ꝓpōnis.tūc vel implicat ꝑscitas p'mo
mō dicēdi ꝑ se vel scdo mō. Si ꝓmo mō.tūc ē
h falsa.intellect⁹ est ꝓncipiū ꝓducēdi s.s et h
vera.intellect⁹ est ꝓncipiū ꝓducendi verbuꝫ.
et ecōuerso est de volūtate ꝙ volūtas est prin
cipiū ꝓducendi spm̄sanctū.⁊ nō ꝓducēdi ver-
bum.q2 h est vera ꝑ se ꝓmo mō ꝓductiuū vbi
est ꝓncipiū ꝓductiuū vbi. illo mō quo ꝓdica-
tio eiusdē de se est ꝑ se ꝓmo mō.⁊ isto eodē mō
est h vera. ꝓncipiū ꝓductiuū vbi est ꝓncipiuꝫ
ꝓductiuū s.s.⁊ iste due valēt istas duas.intel
lectus est principium ꝓducendi vbuꝫ.intelle-
lectus est ꝓncipiū ꝓducēdi s.s.iō vna est vera ⁊
alia est falsa.⁊ isto mō accipiūt oīa tales pro
positōes q̄ aliq̄d negant de volūtate respectu
vbi.⁊ ꝯcedūt de intellectu respectu vbi.⁊ ecō
uerso de volūtate si bene loquunt.q2 al'r dice-
rent simpl'r falsuꝫ.Si aūt implicet ꝑscitas se-
cūdo modo sic pōt aliquo mō negari ⁊ cōcedi
sicut ꝓus.q2 h nō est ꝓprie ꝑ se scdo mō princi
pium ꝓductiuū verbi est ꝓncipiū ꝓductiuum
spūssancti. Nec est h ꝓprie ꝑ se scdo mō ꝓnci-
pium ꝓductiuū verbi est ꝓncipiū ꝓductiuum
spūssancti vel verbi.⁊ ita oīa talia negant ab
istis terminis.scꝫ intellectu ⁊ volūtate.possēt
tn̄ cōcedi extēsiue loquēdo de eēntia. Exem-
plum istoꝝ ptꝫ in creaturis. supposito enī ꝙ sol
sit ꝓductiuus ⁊ vmis ⁊ plante.⁊ impono duo
noīa q̄ simpl'r sint synonima. cū hoc ꝙ ego di
co vis ꝓductiua plante ⁊ vis ꝓductiua vmis.
scꝫ a b.ita ꝙ iste ducōnes vis ꝓductiua plā
te ⁊ vis ꝓductiua vermis sint diffinitōes exp-
mentes q̄d nois ipius a ⁊ b.tūc h posito cōce-
ditur ꝙ a producit plantā ⁊ nō vermē. ⁊ econ
uerso de b.⁊ sil'r ꝙ sol ꝑ a producit plantā ⁊ nō
vermē.⁊ ecōuerso de b.⁊ tn̄ cōcedit ꝙ sol pro-
ducit ⁊ plantā ⁊ vermē.⁊ h sic est intelligēdū
ꝙ producere plantā vel posse producere plan
tam ⁊ vermē ꝓdicat de sole ꝑ se scdo mō.⁊ nec
de a nec de b.ꝓdicat ꝑ se scdo modo.Sil'r pos
se producere plantā ꝓdicat per se ꝓmo modo.
de a.et nec de b nec de sole.ecōuerso ē de b re-
spectu posse producere vermē. Ista forte non
possent dici de virtute sermonis.sed auctores
q̄b⁹ cā breuitat' licitū est vti mult' vocabul' al'r

ꝙ vulgus vtat.sic in diuersis dict' vtebantur.
Et iō breuit' dico ꝙ q̄cq̄d est absolutū in diui-
nis est principiū elicitiuū tā ḡnatiōis verbi ꝙ
spiratōis spūssctī. nec aliq̄ distinctio penitus
alia a ꝯ̄ ipis ꝓductōib⁹ vel ꝑsonis ꝯstitutis re
quirit' ad distictionē istarū emanationū.⁊ iō
oēs opi.dicētes ꝙ distincte emanatiōes ꝑsup
ponūt aliquā distinctōeꝫ i p'cipijs elicitiuis
siue ex natura rei siue ex opatiōe itellect⁹. siue
quocūꝗ mō.sunt simpl'r fīe.⁊ ipossibiles. Iō
q̄ dicūt ꝙ iste ꝓductōes fundātur i actib⁹ eēn
tialib⁹ simpl'r fīm dicūt.q2 nulli sunt ibi actus
eēntiales.s3 tn̄ est ibi vna eēntia. q̄ realr' ⁊ for
malit' oīb⁹ modis est itellectus ⁊ volūtas.⁊ in
telligere ⁊ velle sic̄ dictū est p'i⁹.⁊ iō q̄cq̄d ne-
gat ab h termio itellect⁹.⁊ cōcedit de h tmio
volūtas vel ecōuerso.et sil'r q̄cq̄d ꝯcedit de h
termio eēntia ⁊ negat ab alijs vel ecōuerso.to
tū debet itelligi ꝓpt' diuersa cōnotata ꝑ istos
termios.vel ꝓpt' diuersos modos sincathego
reumaticos in talib⁹ ex vsu loquētiū subintel-
lectos. Per h rn̄deo ad formā q̄stiōis.ꝙ eēn-
tia sub rōe eēntie est ꝓncipiū elicitiuū. ⁊ nō sb
rōe alicui⁹ attributi.q̄si aliqd attributū sit ꝓn
cipiū elicitiuū.q2 sic̄ dictū est ꝓus.nullū attri-
butū est diuīa eēntia.nec aliq̄d reale i diuinis
tn̄ de aliquo attributo ꝓdicat esse p'cipiū eli-
citiuū ꝑ se p'io mō.nō ꝓdicat de eēntia sic̄ de-
claratū est.⁊ h q2 iste termin⁹ intellect⁹ vel vo
lūtas aliq̄d ꝯnotat qd nō ꝯnotat iste termin⁹
eēntia. Ad rōes alterius opi.dico.ꝙ plurali
tas ꝓncipioꝝ elicitiuoꝝ reducit ad vnitatē.s.
ad dictā essentiā. Et qn̄ dicit.ꝙ sunt oppositi
modi ꝓncipiādi. Rn̄deo ꝓmo.ꝙ ꝙuis eēnt op
positi modi principiādi respectu eiusdē: nō tn̄
respectu diuersoꝝ.⁊ ita ꝙuis eēntia diuia vni
ca exn̄s ⁊ oīb⁹ modis indistīcta. nō posset hre
illos oppositos modos principiandi respectu
eiusdē.possꝫ tn̄ respectu diuersoꝝ. Scdo dico
ꝙ deficit argumentū.q2 ꝙuis essent oppositi
modi principiādi.vn⁹ tn̄ posset reduci ad aliū
hoc ptꝫ.q2 semp vnū oppositoꝝ q̄ nō pñt ꝯpe-
tere eidē vnū est ꝑfectiōia ⁊ aliud impfectōis
⁊ de talib⁹ semp impfectius reducit ad ꝑfecti⁹
ḡ si isti modi ꝓncipiādi sint oppositi ⁊ nō pñt
cōpetere eidē. vn⁹ illoꝝ erit impfectior alio et
reducet ad ꝑfectiorē. Tertio deficit argumē-
tū.q2 ita naturalit' ꝓducit' spūssctūs.sicut fili⁹
et nō magis libere.nisi nimis extēdēdo nomē
libertatis. Ad aliud argumētū pro alia ꝯclu
sione dico.ꝙ volūtas nō fm ꝙ accipit' cōnota
tiue erit p'cipiū ꝓducēdi verbū. Nec est incō
uenies ꝙ vnū p'cipiū vni⁹ rōis sit ꝓncipiū eli
citiuū diuersarū ꝓductionū. Ad primū prin-
cipale ptꝫ, quo mō act⁹ dicēdi est act⁹ intelle-

D
Ad rōnes opi.

Ad secundū

3
Ad principale

ctus et nō est act⁹ volūtatis. q2 aliquo mō p se ꝑdicat̄ de intellectu, quō nō ꝑdicat̄ de volūtate, accipiēdo istos terminos cōnotatiue.

A
Questio III

Questio tertia.

Tertio quero vtrū

potētia gn̄andi possit cōicari filio a patre. Et videt̄ φ sic. ōis pfectio simplr̄ cōicatur filio a pr̄e. sed gn̄atio est pfectio simplr̄. ḡ 7c. Maior est manifesta. q2 alit̄ eēt aliq̄ pfectio simplr̄ in pr̄e que nō eēt i filio. Minor p3. q2 agere est pfectio smplr̄. ḡ mlto fortius gn̄are erit pfectio simplr̄. cu3 agere sit cōe deo 7 creaturis, et gn̄are sit ꝓpriū soli deo.

B
Solutio

Ad questionē dr̄ φ potētia gn̄andi non pōt cōicari filio. ita φ generet aliū filiū. q2 nō pn̄t esse plures filij in diuinis. Et ꝓbat̄ h̄ p q̄ttuor rōnes. quarū p̄ma sumit̄ ex parte relationum quib⁹ ꝑsone distingunt̄. q2 nō possunt eē plures filiatiōes nisi b̄m materialē earū distinctionē q2 forme vni⁹ spēi nō multiplicant̄ nisi b̄m materia3 q̄ nō est in diuinis. ideo in diuinis nō potest eē nisi tm̄ vna filiatio. 7 filiatio subsistēs non posset eē nisi vna.

Prima ratio

Scd̄a rō sumit̄ ex parte ꝓcessionū. q2 deus oīa intelligit et vult vno simplici actu. Unde nō pōt eē nisi vna ꝑsona ꝓcedens p modū v̄bi qd̄ est fili⁹. 7 vna tm̄ p modū amoris q̄ ē sp̄us sanct⁹.

Secunda

Tertia sumit̄ ex modo ꝓcedēdi. q2 ꝑsōe ꝓcedūt naturalr̄. natura aūt determinat̄ ad vnū.

Tertia

Quarta sumit̄ ex pfectōe diuinarū ꝑsonarū. ex h̄ em̄ est pfectus fili⁹. q2 tota filiatio diuīa in eo ꝯtinet̄.

Quarta

C
Improbat rōnes primas

Sz iste rōnes nō valēt. Prima nō. q2 arguit ex falsis. Hec ei falsa est. φ forme vnius spēi nō multiplicātur nisi b̄m materiā. p3 em̄ h̄ esse falsu3 de multis intellectōib⁹ in eodē angelo saltē successiue. 7 etiā d̄ mult̄ habitib⁹ volūtat̄ obiectoꝝ eiusdē spēi sil̄. nā volūtas sit in diuersis habitib⁹ afficitur ad diuersa obiecta eiusdē spēi. Pretea sicut patebit in scd̄o plures angeli sūt in ead̄ specie vel saltē eē pn̄t p diuinā potentiā. 7 tn̄ carēt materia etiā b̄m eos. Pretea si forme multiplicant̄ vel distinguūt̄ b̄m materiā. aut tanq̄ p p̄ncipiū distinctiuū intrinsecū aut extrinsecū nō p̄mo mō certū est. q2 materia nō ē intrinseca ipi forme. Si tāq̄ p p̄ncipiū distinctiuū extrinsecū. ḡ ex multiplicatōe numerali formarū nō pōt arguere mltiplicationē numeralē materie. q2 cū vnitate p̄ncipij distinctōis extrinseci stat multiplicitas distinctoꝝ. 7 maxime nūeral s. q̄uis aliq̄n tale extrinsecū nō possit eē vnū 7 alia plā. Pretea b̄z istos p̄mū p̄ncipiū īdiduatōis ē q̄titas. ḡ q̄titates p̄mo distinguūt̄ nūeralr̄ 7 seipis distiguūt̄. s3 q̄titates sūt forme. ḡ aliq̄ forme seipis 7 ñ p materiā distinguūtur. Ex hoc arguo vltra. q̄ncunq̄ aliq̄ forme seipis p̄rio distingunt̄. ille forme pn̄t distingui circūscripto oī eo qd̄ nō est intrinsecū alicui earū. 7 matie a quo pn̄t separi: s3 q̄titates seipis distingunt̄ nūeraliter 7 pn̄t separi a materia. ḡ oi materia circūscripta adhuc distinguerent. ḡ nō distingunt̄ p materiā. Preterea. forma exn̄s in actu. aut est de se hec aut nō. si sic. ḡ nō īdiuidua p materiā. et p ꝯn̄s nec multiplicat̄ p materiā si nō sit de se hec. 7 cetū est φ est vna. ḡ est de se vna aliq̄ vnitate minori q̄ sit vnitas nūeralis. qd̄ isti negāt. Cōfirmat̄. q2 forma nō est in actu p materiā. s3 magis ecōuerso b̄m istos. ḡ nec h3 vnitatē realē3 a materia. 7 tn̄ aliq̄ vnitas imediate seq̄t̄ formā in actu. 7 nō vnitas numeralis. q2 p te vnitas nūeralis nō est nisi p materiā. ḡ est aliqua alia vnitas realis p̄ter vnitatē nūeralē. Prīa ꝯn̄a p3 b̄m istos. q2 vnūqd̄q3 sic se h3 ad vnitatē sic ad entitatē. ḡ sic forma nō est ens actu p materiā. ita nec est vna p materiā. Si dicat̄ φ forma est aliquo mō i actu p materiā inq̄tū materia sustetat formā. 7 ita aliquo mō forma īdiuiduat̄ p materiā. Cōtra. verius materia est in actu p formā q̄ ecōuerso. Silr̄ b̄m cōmē. .i. phi. etia forma sustētat materiā. ḡ nō pl⁹ indiuiduat̄ forma p materia q̄ ecōuerso. Similiter vtrūq3 est in actu p agēs extrinsecu3 tanq̄ p cām q̄ est cā vtriusq3. 7 tn̄ q̄a ē extrinsecū. nō dicit̄ φ ē cā indiuiduās. illo mō quo nūc loquimur de cā indiuiduatiōis. ḡ eodē mō cū materia sit extrinseca forme. nullo mō forma ē indiuidual̄ p materiā. Si dicat̄ φ q̄uis sit extrinseca forme sic efficiēs tn̄ determinata forma req̄rit determinatā materiā. nō sic reqrit determinatū agēs. Hoc nō valet. tū q2 determinata forma pōt esse in diuersis materijs. saltē p diuinā potentiā. ḡ nō est ex natura forme φ determinata forma sit in determiata materia. s3 ex limitatione vel impfectiōe agētis vel alicui⁹ alteri⁹. tū q2 aīa itellectiua in nutritiōe informat diuersas materias. ḡ nō pl⁹ ex natura forme vel materie. determinata forma reqrit determinatā materiā. q̄ determinata materia determinatā formā.

D
Scd̄a rō īprobat̄

Scd̄a rō nō valet. q̄asi ꝓpt̄ h̄ φ de⁹ itelligit vno actu simplici 7 oīa vult vno actu simplici nō pōt esse nisi vna ꝑsona ꝓcedēs p modū verbi 7c. eadē rōe. q2 oīa itelligit 7 vult vno actu simplici. ita sc3 φ act⁹ itelligēdi 7 act⁹ volēdi est vn⁹ act⁹ simplex 7 indistinct⁹. nō p̄t eē nisi vna ꝑsona ꝓcedēs p modū illi⁹ act⁹. Si dicatur φ q̄uis sint vn⁹ act⁹. q2 tn̄ act⁹ itelligēdi 7 act⁹ volēdi distigunt̄ rōe. iō erūt due ꝑsone ꝓcedētes. Cōtra. ex distictōe p̄ncipij elicitiui nō formalr̄ arguit̄ maior distinctio in p̄ncipia

tis q̄ sit in ꝓncipio. q̄uis aliq̄n sit maior. ergo ex distinctiōe rōnis inter actū intelligēdi ⁊ volēdi nō pōt argui nisi distinctio rōnis inter psonam ꝓcedentē p modū vbi ⁊ psonā ꝓcedērē p modū amoris. Preterea sicut ꝓm istos actus intelligendi ⁊ volendi distinguunt rōe. ita natura ⁊ actus intelligendi distinguunt rōe. ergo si ꝓpter distinctiōes rōnis et vna pte oꝫ pōere distinctas psonas ita ꝓpter distīctiōes ex alia pte oporteret ponere distinctas.

E
Tertia rō i ꝓbat

Tertia rō ñ valet. qꝛ ex determinatiōe nature nō pōt argui nisi nccitas in ꝓducendo. si ꝓncipiū sit simplr immutabile nō depēdēs in ꝓducēdo. nō aūt pōt argui vnitas ꝓducti. ergo nō pōt argui ex illo medio. nisi q̄ fili⁹ ncc̄rio ꝓducit. nō q̄ plēs filij ñ ꝓducunt. Preterea alias ꝓbatū ē q̄ natura nō determinat ad vnū plus q̄ volūtas. imo minus q̄ volūtas creata. qꝛ natura sine oi diuersitate pōt in plura. volūtas aūt respectu actuum exterioꝝ nō pōt plura nisi ꝓuia aliq̄ diuersitate.

F
Quarta rō i ꝓba.

Quarta rō nō valet. qꝛ illo posito non eēnt magi ꝑfecte duo filij q̄ vn⁹ filius. sed nec plures psone maiorē ꝑfectionē icludūt q̄ vna

G
Rūsio auc.

Aliter dico ad q̄onē q̄ magi tenendū est ꝓpt auctē sacre scripture q̄ fili⁹ nō pōt gn̄are. q̄ ꝓpter rōem. Ad hēc adduco aliq̄s psuasiones. Primo sic. Impossibile est in eodē fundamēto esse plēs relatiōes oino eiusdē rōis nisi ꝓpter diuersitatē absolutoꝝ in termis. pꝫ inductiue sed in diuinis non sunt diuersa absoluta. ergo nec diuerse relationes scilicet diuerse filiationes vel diuerse paternitates. Preterea idem agens vel ꝓducēs naturale ⁊ totale nō potest ꝓducere de eodeꝫ nisi vnū vni⁹ rōnis. nec esse ꝓncipiū ꝓductiuū nisi vni⁹ oino eiusdē rōnis. ḡ eēntia nō pōt eē tale ꝓncipiū ꝓductiuū pluriū filioꝝ. Preterea qn̄ aliq̄ sūt oino eiusdē rōnis nihil est ꝯpossibile vni q̄n aliq̄d sile sit cōpossibile alteri. sicut nihil est ꝯpossibile isti calori vel asino. q̄n aliq̄d sile sit vel fuerit ꝯpossibile alteri oino eiusdeꝫ rōnis. ꝫ si fili⁹ gn̄aret. et illi tūc ꝑnitati esset ꝯpossibilis filiatio. ḡ aliq̄ filiatio esset ꝯpossibilis ꝑmo pr̄i vel ꝑme ꝑnitati ⁊ p ꝯn̄s ꝑm⁹ pr̄ esset fili⁹. qđ est ipossibile. qꝛ nō esset tūc ꝑm⁹ pr̄. Multa alia dubia ⁊ instantie multe parebūt postea. de q̄bus trāseo modo.

H
Ad argumētum ꝑncipale

Ad argumentū ꝑncipale dico q̄ ꝑfectio simplr accipit. vel p al. q̄ ꝑfectiōe q̄ est simplr summa ⁊ infinita carens ⁊ ipossibilis oi ipfectioni. et isto mō gn̄atio est ꝑfectio simplr. Uel qꝛ est in quolibet simplr ꝑfecto. vel vere ꝯpetit cuilibet simplr ꝑfecto. ꝫ est oi supposito simplr ꝑfecto. ⁊ isto mō nulla relatio in diuinis ē ꝑfectiō simplr. Et si dicat q̄ ꝓm ꝑmū modū aliq̄ ꝑfectio simplr esset in pr̄e q̄ nō esset in filio. Rn̄deo duplicitor. Uno mō cōcedo sic accipiēdo ꝑfectionē simplr nec est incōueniens. Aliter pōt dici q̄ nō sequit. paternitas est ꝑfectio simplr ⁊ paternitas nō est i filio. ergo aliqua ꝑfectio simpliciter nō est in filio. sicut nō sequit. paternitas nō est in filio. paternitas est eēntia vel deus. ergo essentia vel deus nō est in filio.

Distinctio. octaue. Questio ꝑma

Distinctio VIII duo principaliter discutit ⁊ tractat mouentur principales questiones quinque

C

Circa distinctiōnē octauā querā ꝑmo de simplicitate diuina. Scđo de eius imutabilitate. Circa ꝑmū q̄ro. Utrū simplicitati diuine repugnat eē in aliquo genere ꝑdicamentali.

A
Questio I principalis. Primo

Q nō. q̄ si sibi repugnaret. hoc nō esset nisi ꝓpter simplicitatē ipius. ꝫ angelus est simplicit simplex. ⁊ tn̄ est per se in genere.

Scđo

Preterea. q̄ncūq̄ aliq̄d est ꝯtentū sub pluri⁹ cōibus. vnū illoꝝ cōiuꝫ est per se supius ad reliquū. sed sapiētia humana ꝯtinetur sub sapiētia ⁊ sub qualitate. ergo vel q̄litas est p se supius ad sapientiā. vel e cōuerso. ꝫ certū est q̄ sapientia nō est p se supius ad qualitateꝫ. ḡ qualitas est p se supius ad sapientiā. ⁊ p ꝯn̄s ad oē cōtentū sub sapiētia. et p ꝯn̄s ad deū cū deus p se ꝯtineat sub sapiā. et p ꝯn̄s deus est in genere q̄litatis.

Tertio

Tertio sic. vnitas generis est cū vnitas cōceptus. ꝫ deo nō repugnat q̄n sibi sit aliq̄s conceptus cōis. ergo ⁊c̄. Ad oppositū est magister in littera.

B
Circa questioñ

In ista q̄stione cōiter cōcedit q̄ deus nō est in genere. ꝫ hoc diuersimode ponit a diuersis.

Opinio prima

Uñ dicūt aliqui q̄ aliq̄d est in genere dupliciter. vno mō simpliciter ⁊ ꝓprie. sicut spēs et que sub eis cōtinētur. Alio mō per reductiōeꝫ sicut pricipia ⁊ ꝑuatiōes. sicut punctus ⁊ vnitas reducūtur ad genus q̄titatis sicut principia. cecitas aūt et ois ꝑuatio reducit ad gen⁹ sui habitus. sed neutro mō deus est in genere. Q eū nō possit eē species alicui⁹ generis. tripliciter ostēdit.

Primo.

Primo. qꝛ species cōstituit ex genere ⁊ dr̄ia. semp aūt illud a quo sumit dr̄ia cōstituēs speciē. se habet ad illud a quo sumit genus sicut actus ad potentiā. aial eū sumit a natura sensitiua p modū ꝯcretiōis. Hoc eū dicit aial qđ habꝫ naturā sensitiuā. rōale aūt sumit a natura intellectiua. qꝛ rōale est qđ habet naturā intellectiuā. sed intellectiuū ꝯpat ad sensitiuū sicut actus ad potentiā. ⁊ silr manifestū est in alijs. sed in deo nō adiūgit potētia actui. ḡ deus nō est in genere tāq̄ species.

Secundo

Scđo. q̄a esse dei est eius essentia. ergo si de⁹ sit in genere. genus eius erit ens. qꝛ gen⁹ significat essentiā cū predicet de ea in quid. sed ꝓm p̄hm. iij. metha. ens nō pōt eē gen⁹ alicui⁹ dr̄c.

omne enim genus hz dr̃as q̃ nõ participãt eẽntiã generis. nulla aũt dr̃a põt inueniri q̃ sit ex ẽs. qr nõ ens nõ põt eẽ dr̃a. Unde relinquit̃ q̃ deus nõ sit in gñe. Tertio qr oĩa que sũt in gñe vno. cõicant in q̃ddirate vel eẽntia generi. qd̃ p̃dicat̃ de eis in eo q̃ q̃d est. Differũt autẽ ſm esse. nõ enim idẽ est eẽ hois ⁊ equi. ⁊ hu⁹ hois et illius hois. Uel sic. op3 q̃ quecũq3 sunt in genere q̃ dr̃ant in eis esse et q̃ q̃d est. i. eẽntia. in deo aũt nõ dr̃nt. g̃ deus nõ est in gñe sic sp̃es. Ex hoc p3 q̃ deus neq3 hz genus neq3 differẽtias. neq3 est diffinitio ip̃ius. neq3 demõstratõ nisi p effectũ. qr diffinitio est ex genere et dr̃a.

Qd̃ aũt dico deus nõ sit in genere p reductionem vt p̃ncipiũ. ostendit̃ ex eo q̃ p̃ncipiũ cuz reducit̃ in aliqd̃ gen⁹ nõ se extẽdit vltra gen⁹ illud sicut p̃ctus nõ est p̃ncipiũ nisi q̃titatis ptinue. ⁊ vnitas q̃titatis discrete. de⁹ autẽ est p̃ncipiũ toti⁹ eẽ. g̃ nõ ptinet̃ in aliquo genere sicut p̃ncipiũ. Pretea arguit sic. gen⁹ est p̃us ſm intellectũ. eo q̃ ptinet̃ in gñe. sed nihil est p̃us deo. nec ſm rem nec ſm intellectũ. g̃ non est in aliquo gñe. Sed quicq̃d sit de p̃clone iste rõnes nihil valẽt. Primo g̃ ondo q̃ cõtradicat sibip̃si. Scd̃o q̃ rõnes accipiũt multa falsa. Primũ p̃bo qr alibi ponit q̃ in angelis generi ⁊ dr̃e nõ corr̃ndent aliq̃ distincta realr̃ in ãgelo. ⁊ nõ ponit aliquã distinctionẽ mediam inter distinctionẽ realẽ ⁊ distictõez rõnis g̃ põt aliq̃d eẽ in gñe nõ obstãte q̃ nõ p̃ponat̃ ex realr̃ distinctis corr̃ndẽtibus generi ⁊ dr̃e. Assumptũ p3. qr alibi dicit sic. in reb⁹ materialibus aliud est qd̃ detr̃miat ad sp̃ealẽ gradũ. s. forma. ⁊ aliud qd̃ detr̃minat̃. sc3 materia. Un̄ ab alio sumit̃ gen⁹ ⁊ ab alio dr̃a. s3 in rebus immaterialibus nõ est aliud detr̃minãs ⁊ detr̃minatũ. s3 vnaqueq3 carũ ſm seip̃am tenet determinatũ gradũ in entibus. ⁊ iõ gen⁹ ⁊ dr̃a non accipiunt̃ in eis ſm aliud ⁊ aliud. s3 ſm vnũ et idẽ qd̃ tñ differt s3 p̃siderationẽ nr̃az. Inq̃tũ enĩ intellect⁹ p̃siderat illã rez vt indetr̃minatã accipit̃ in ea rõ generis. inq̃tũ ṽo cõsiderat̃ vt detr̃miata accipit̃ rõ dr̃e. Ex istis p3 q̃ simplr̃ simplex põt eẽ in gñe nõ obstãte sua simplicitate p̃pter diuersam p̃sideratõem intellect⁹. sed deus ſm istos põt p̃siderari a nob̃ diuersimode. g̃ sua simplicitas nõ impedit q̃n de⁹ sit in gñe. Si dicat̃ q̃ q̃uis angelus nõ sit cõpositus ex materia ⁊ forma. tñ p̃ponit̃ ex essentia et eẽ. ⁊ p̃pter illã põt eẽ in gñe. Hoc nõ valet. qr si p̃ponit̃ ex eẽntia et eẽ. q̃ro in quo gñe ẽ eẽ suũ. aut in gñe substãne. aut in gñe accidẽtis. Si in gñe acẽn̄tis. tũc dr̃a substãtie accipitur ab aliquo acc̃ntẽ. qd̃ est manifeste falsum. q̃a dr̃a dicit substantiã rei ſm p̃hm. vij. meth. aliõ aũt quod dicit substãtiã rei nõ accipit̃ ab aliquo acc̃ntẽ. Silr̃ nõ magis debet accipi differentia angeli ab acc̃ntẽ q̃ dr̃a hois vel asini. sed dr̃a hois accipit̃ a forma specifica substantiali hois. ⁊ nõ ab acc̃ntẽ. g̃ nec dr̃a angeli accipit̃ ab acc̃ntẽ quocũq3. Silr̃ cũ per te vn⁹ angelus nõ differat ab alio nisi p suã dr̃am. qr in gñe p te coueniũt. g̃ vn⁹ angelus nõ differt ab alio nisi acc̃ntalr̃. si eẽ a quo accipit̃ differẽtia sit acc̃ns. Si dicat̃ q̃ eẽ ẽ i gñe s̃be aut g̃ p se aut p reductõnẽ. Si p se. g̃ eẽt sp̃es vl̃ indiuiduũ qd̃ ẽ manifeste falsuz. ⁊ tũc p̃cedit qd̃ ẽ fl̃m. Si sit in gñe p reductionẽ. g̃ vel est principiũ substantie vel p̃uatio ſm eũ. qr ponit q̃ illa q̃ sũt in gñe p reductionẽ sunt p̃ncipia vel p̃uatões co⁊ que sunt p se in gñe. ⁊ certũ est q̃ nõ ẽ p̃uatio. g̃ est p̃ncipiũ angeli. Tũc arguo. q̃ncũq3 aliq̃d p se vnũ p̃ponit̃ ex aliq̃bus p̃ncipijs alterius ⁊ alterius rõnis. vnũ illo⁊ est forma et aliud materia. g̃ si eẽntia ⁊ eẽ in angelo distinguit̃ realr̃. op3 q̃ eẽntia sit vere actus ⁊ eẽ potentia vel ecõuerso. et p p̃ñs vnũ erit materia et aliud forma. Si dicas q̃ nõ omne p̃positũ ex potẽtia et actu substãtiali est compositũ ex materia ⁊ forma. Cõtra. nõ maior est rõ q̃ ista potẽtia ⁊ iste actus substãtialia sint materia et forma substãtialis. q̃ iste actus ⁊ ista potentia. ex quo oĩa equalr̃ sunt in gñe p reductõez. et equalr̃ sunt p̃ncipia alicui⁹ p se in genere et equalr̃ realr̃ distincta. Si dicat̃ q̃ iste actus nõ est forma substãtialis. qr potẽtia sua nõ recipit eã p transmutationẽ naturalẽ sc3: nec est sua potẽtia in potẽtia ad quẽcunq3 aliuz actũ q̃ ad istũ. Cõtra. q̃uis ita eẽt. ex hoc nõ sequeret̃ q̃ in angelis nõ eẽt materia. s3 q̃ in eis nõ eẽt materia eiusdẽ rõnis cũ materia isto⁊ inferio⁊ generabiliũ ⁊ corruptibiliũ. et ip̃e nõ tñ p̃bat q̃ nõ est materia eiusdẽ rõnis in angel. et in istis gñabilibus ⁊ corruptibilib⁹. s3 q̃ nec etiã in eis est materia alteri⁹ rõnis. Pretea semp sequit̃ q̃ si hoc sit verũ q̃ ab alio sumet̃ genus ⁊ dr̃a in angel. qr ita poterit accipi dr̃a angeli ab actu suo substãtiali. sicut differẽtia in rebus materialib⁹ accipi a forma sua substãtiali. Si dicat̃ q̃ nõ est silr̃. qr angeli differũt p suas essentias ⁊ p sua eẽ. res aũt materiales dr̃nt p suas formas substãtiales ⁊ nõ p materias. ⁊ ideo in eis accipit̃ dr̃a a forma. nõ aũt in angelis. Contra p te in tertia rõne supra posita. oĩa q̃ sunt in gñe cõicant in essentia et q̃dditate generis. ⁊ dr̃nt ſm se. ⁊ ideo in eis dr̃nt essentia ⁊ eẽ. ergo p te angeli cũ sint in genere ſm sua esse differũt ⁊ nõ ſm eẽntiam. ergo cuz cõicant in essentia generis. genus in eis accipit̃ ab eẽntia ⁊ dr̃a ab esse. ⁊ ita ab alio quod

D Improbantur rōnes ⁊ dicta eius

negas. Preterea falsū est qḋ accipit ꝙ omnis spēs constituit̄ ex genere ⁊ dr̄a. Primo. qꝛ simplicia nō hñt dr̄as eēntiales sicut angeli ⁊ accidētia. Probo qꝛ si haberēt dr̄as ⁊ certū ē ꝙ hñt genus ḡ possent ꝓpe diffiniri. ꝯn̄s ē falsū. et cōtra Ari. vij. meth. qui ponit ꝙ accidentia nō possunt diffin ri nisi ꝑ additamētū. Preterea aut genus ⁊ dr̄a accipit̄ a reb⁹ distinct̄. et hoc improbaeū est. aut nō. sed distinguitur sola rōne. sed h̄ ꝑ te potest cōpetere deo. ḡ de⁹ pōt esse in gñe nisi aliud obstet. Preterea exēplum suū est ad oppositū. qꝛ natura sensitiua nō est in potētia ad naturā intellectiuā. qꝛ qñ aliq̇d est in potētia ad aliud ꝭm istū distinguit̄ ab illo real̄r. sed ꝭm istū natura sensitiua nō distinguit̄ real̄r a natura intellectiua quia tunc in hoīe essent plures forme substātiales. quod ipi negāt. Preterea si sensitiuū sit i potentia ad intellectiuū aut est in potētia passiua aut actiua. aut tm̄ logica. si passiua vel actiua. ḡ distinguit̄ real̄r. qꝛ nihil patit̄ a se. nec recipit se. nec agit se. ḡ semꝑ tam potētia actiua ꝙ passiua distinguit̄ real̄r ab actu. Si autē sit potētia logica. isto mō pōt cōcedi ꝙ deus ē in potētia ad seipm̄. ⁊ ꝙ in deo est potētia ⁊ act⁹ sed h̄ nihil est ad ꝓpositū. ḡ loquēdo sicut iste loquit̄ de potētia ⁊ actu. potētia ⁊ actus distinguunt̄ re[aliter] ꝑ ꝯn̄a intellectiuū ⁊ sensitiuum nō se hñt [sicut] potētia ⁊ actus. cū nō distiguātur ꝭm eū alibi. ⁊ ita idē cōcedit ⁊ negat. Preterea vbi ꝑus dicit ꝙ gen⁹ ⁊ dr̄a in rebus materialibus accipit̄ ab a io ⁊ alio. ḡ accipitur a real̄r diuersis. sed ꝑ ipm̄ intellectiuū ⁊ sensitiuum nō sūt diuersa real̄r. ḡ ab eis nō accipitur genus ⁊ dr̄a. puta aīal ⁊ rōnale. cui⁹ oppositū dicit h̄. ⁊ ita dicit ꝯdictoria.

E Scd̄a rō impro.

Preterea scd̄a rō sua nō valet. qꝛ si ꝓpter hoc eēt eius genus dei si deus eēt in gñe. qꝛ eēntia diuina est eē eius. ḡ eodē modo eū eēntia angeli sit sua entitas. si angelus sit in genere. ḡ ens erit gen⁹ angeli. Preterea h̄ esse (demōstrando eē creatū) est esse. ⁊ est in gñe ꝑ reductōnē. ḡ ens erit genus si argumentū suū valeat. qꝛ nō plus ꝯtingit ꝓbare ꝙ ens est genus ꝑ h̄ ꝙ vnū esse ē in gñe ꝑ se. ꝙ̄ ꝑ hoc ꝙ vnū aliud esse eēt in gñe ꝑ reductionē. sicut nō plus ꝯt ngit ꝓbare. ꝙ substantia est genus ꝑ hoc ꝙ h̄ substātia (demōstrando sortē) ē i gñe ꝑ se. ꝙ̄ ꝑ h̄ ꝙ h̄ (demōstrando formā substantialē) est in gñe ꝑ reductōnē.

F Tertia rō impro.

Tertia rō nō valet. qꝛ illa q̄ sunt ꝑ se in gñe non plus cōueniūt in essentia ꝙ̄ in esse. qꝛ sicut duo āgeli differūt ꝭm sua eē. ita differūt ꝭm suas q̇dditates q̇alia est q̇dditas ⁊ eēntia vni⁹ angeli ⁊ alterius. Si dicat̄ ꝙ differūt ꝭm suas quidditates specificas. ꝯueniūt tm̄ in q̇dditate generis. Contra. sicut cōueniūt in q̇dditate generis ita conueniūt in esse ꝯn̄te illaꝫ q̇dditatē ⁊ eēntiam. ⁊ sicut differūt ꝭm suas q̇dditates specificas. ita differūt ꝭm sua esse specifica. ḡ ꝓportionabil̄r ꝭm istos ꝯueniūt ⁊ dr̄nt in essentia ⁊ q̇dditate ⁊ ꝭm esse. Cōfirmat̄ qꝛ ꝭm btm̄ augustinū vt magr̄ in l̄ra allegat eū. sicut a sapiētia d̄r sape. ita ab eēntia d̄r esse. ⁊ ita distincta essentia hꝫ distinctū esse. ⁊ distincto eē correspōdet distincta eēntia. Preterea rō ꝑ quaꝫ ꝓbat ꝙ deus nō est in gñe ꝑ reductionē nihil valet. qꝛ illud qḋ est in gñe ꝑ reductionē nō se extendit vltra illud genus tanꝙ̄ ꝑncipium alterius intrinsecū. quod eū sit ꝑncipiū extrinsecū effectiuū alioꝝ. nō est incōueniēs. sicut forma substantialis q̄ est in gñe substātie ꝑ reductionē. qꝛ est ꝑncipiū illius intrinsecū qḋ est in genere substātie. ⁊ est ꝑncipiū extrinsecū accidentiū. Nūc aūt deus si poneret̄ in gñe substātie ꝑ reductionē. nō poneret̄ ꝑncipiū intrinsecū entis entis. sed poneret̄ ꝑncipiū extrinsecū effectiuum tm̄ ipoꝝ accidentiū.

F Rō vltima repro.

Vltima rō non valet. qꝛ nō est incōueniens al'iq̇d eē ꝑncipiuꝫ ꝑus deū ꝑoritate ꝯn̄e. qꝛ scilꝫ est cōis deo. et isto mō ꝑcise deus est ꝑus illis q̄ sunt in gñe. n̄ ꝭm rem nec ꝭm ꝑfectionē.

G Opinio scda

Alij tenēdo eādeꝫ cōclusionē dicūt ꝙ tū simplicitate dei stat ꝙ aliq̇s sit ꝯceptus cōis deo ⁊ creature. nō tamē ꝯceptus aliq̇s cōis vt generis.

Probat̄ scd̄a ps Primo

Scd̄a ps ꝓbat̄ ꝑ augustinū. vij. de tri. c. vij. Manifestū mq̄t deū abusiue dici substantiā. Nō sua est ibi. q̄a substātia d̄r q̄ substat accn̄tibus. absurdū ē ꝯo ꝙ deus alicui accn̄ti subster. Hec rō sic tenet. nō intēdit ꝙ rō substātie sit substare accn̄tib⁹ vt substātia gen⁹ est. s ꝙ ois substātia q̄ est in gñe pōt substare accn̄tibus.

Scdo

Sic̄r auicenna viij. meth. c. iiij. deus nō est in gñe. qꝛ gen⁹ ē ꝑs deus aūt simplex nō hñs partē. Probatur ḡ ꝓpositū duobus medijs ⁊ declarant̄ ex his ꝓpria deo. Primo ex rōne infinitatis. Scd̄o ex rōne necesse esse.

Primuꝫ ꝑhatur primo

Ex ꝑmo arguit̄. d̄r ꝑmo sic cōceptus habēs indifferētiā ad aliq̄ ad q̄ nō potest ꝯceptus generis esse indifferēs. non pōt eē ꝯceptus generis. sed quicq̇d d̄r cōiter de deo et creatura. est indiffer ēs ad finitū ⁊ infinitū et nullū gen⁹ pōt esse indifferēs ad finitū ⁊ infinitū ḡ ⁊c. Prima pars minoris est māifesta. Scd̄a pars pꝫ. qꝛ gen⁹ sumit̄ ab aliq̄ realitate q̄ ꝭm se est potētialis ad realitateꝫ a q̄ accipit̄ differētia. nullū aūt infinitū est potentiale ad aliq̇d. ḡ. Assumptū pꝫ ꝑ Aristo. viij. meth. opꝫ terminū. i. diffinitionē eē orōnē longā. eo ꝙ significat aliq̇d de aliquo qḋ oꝫ eē materiaꝫ vel formā. Patet etiā ꝑ rōnem. qꝛ si ista realitas a qua accipit̄ genus esset vere tota q̇dditas rei

solum genus complete diffiniret rē etiaȝ sine differētia. qꝛ rō ex eis nō indicaret p̄mo idem diffinito. vnaq̄ꝙ ēm res est solū ipa. ⁊ ideo illa tū que bis exp̄meret eā. nō indicaret p̄mo idē q̄dditati illius rei. Hāc rōem intelligūt sic. ꝙ ī aliq̄bus creaturis gen⁹ ⁊ dr̄a accipit̄ ab alia et alia re. sicut ponēdo plures formas in hoīe aīal accipit̄ a sensitiua. ⁊ rōnale ab intellectiua. ⁊ tūc ista res a q̄ accipit̄ genus vere est potētionalis ⁊ pfectibilis ab illa re a qua accipitur dr̄a. Alibi aūt qn̄ nō sunt ibi res ⁊ res sicut in accidētibus. saltē in vna re est aliq̄ pp̄a realitas a qua sumit̄ gen⁹ ⁊ alia realitas a q̄ sumitur dr̄a. Dicat̄ p̄ma a. et scd̄a b. a est potētiale ad b. ita ꝙ p̄cise intelligēdo a. et p̄cise intelligendo b. a vt intelligit̄ in p̄mo instāti nature in quo p̄cise est. ipm̄ est pfectibile p b. sic̄ si eēt res alia. sed ꝙ nō pfcit̄ realr̄ p b. h̄ est pp̄t idētitatē a ⁊ b ad aliquod totū. cui realr̄ p̄mo sūt eadē. qd̄ q̄dem p̄mo pducit̄. et in ipo toto ābe ille realitates pducunt̄. si tm̄ altera illarū sine altera pduceret̄: vere eēt potētionalis ad eaȝ. vel vna eēt pfecta sine alia. Ista ꝯpositio realr̄ potētionalis ⁊ acc̄ntalis minima est. q̄ suffic̄ ad rōem generis ⁊ dr̄e. ⁊ nō stat ista cū hoc ꝙ quelibȝ realitas in aliquo sit infinita. realitas ēm vna si eēt de se infinita. q̄ntūcūꝙ p̄cise sumpta, nō eēt in potētia ad aliā realitatē. ergo tūȝ in deo q̄libet realitas eēntialis sit formalr̄ infinita. nulla est a q̄ possit accipi formalr̄ rō generis.

Scd̄o ex eodē medio arguit̄ sic. concept⁹ speciei nō est tm̄ cōceptus realitat̄ et modi intrinseci eiusdē realitatis. qꝛ tūc albedo posset esse genus ⁊ g̃dus intrinseci albedinis possēt esse dr̄e specifice. illa aūt p que cōe aliq̄d cōtrahit̄ ad deū ⁊ creaturā sunt. finitū ⁊ infinitū que dicūt gradus intrinsecos ipoꝝ. g̃ ista ꝯtētia nō p̄nt eē dr̄e. nec cū ꝯtracto ꝯstituūt ꝯceptū ita ꝯpositū. sicut oȝ cōceptū spēi esse ꝯpositū. imo ꝯceptus ex tali ꝯcto ⁊ ꝯtēnte est simplicior q̄ possit esse ꝯceptus spēi. Ex istis mediis de infinitate hȝ euidētiā rō aug. sup̄ tacta d̄ subst̄ā nā substāte accn̄tibus. hȝ etiā euidentiā rat̄ō Auicēne supra tacta d̄ pt̄ialitate generis. q̄a nunq̄ est genus sine aliqua partiali realitate in specie que nō potest eē in vere simplici.

Secundo arguit̄ ex ratōne necesse esse ⁊ est argumentū Auicēne. viij. metȟ. c. iiij. si necesse esse habet genus. ergo in rōne generis vel erit ex se necesse esse vel nō. Si p̄mo modo. tunc non cessabit quousꝙ sit ibi differētia. Hoc intelligitur sic. genus includet tūc dr̄am. qꝛ sine ipo nō est in actu vltimo. Si aūt genus includit totam differentiā tūc nō est genus. Si detur scd̄m membrū. sequit̄ ꝙ necesse esse ē ꝯstitutū ex eo qd̄ nō est necesse esse.

Cōtra istā opinionē. p̄mo quod dicit. in oī specie sunt due realitates. a quarū vna accipit̄ gen⁹. ⁊ ab alia dr̄a Hoc est simpliciter falsū. qꝛ aliqd̄ indiuiduū est simplex simplicit̄. g̃ nō includit tales duas realitates. Cōfirmat̄. qꝛ sicut pbatū est p̄us in creaturis nulla est distictio a pte rei nisi sit distinctio rerū. sed s̄m istos multa sunt indiuidua que non includūt distinctas res. g̃ multo fortius nec species includit diuersas res. et pꝯsequēs nec īcludit tales diuersas realitates.

Preterea. sicut species se habet ad indiuidua s̄m istos. ita genus ad spēs. sed indiuiduuȝ nō includit tales realitates duas. g̃ ⁊c̄. Minor pbatur. qꝛ quero de illis realitatib⁹ ppriis diuersoꝝ indiuiduoꝝ. aut sunt eiusdeȝ rōnis aut nō. Nō pōt dici ꝙ sic. qꝛ tunc ab eis posset abstrahi aliquis cōceptus cōis vniuocus. qd̄ negant isti. Si sunt alterius rōnis. g̃ indiuidua nō sunt eiusdeȝ rōnis sed alterius rōnis. ⁊ ita nō erūt indiuidua eiusdē speciei. Si dicat̄ ꝙ q̄uis iste dr̄e sint alterius rōnis: nō tm̄ indiuidua cōstituta essent alterius rōnis. qꝛ cōstituta minus dn̄t q̄ constituētia. Cōtra. qn̄ aliqua tota nata sunt denomiari a nominibus ptium. illa que conueniūt ptibus conueniūt totis. sed nūc est ita ꝙ indiuidua distinguūtur p dr̄as indiuiduales. ergo ille denomiationes q̄ conueniūt ipis differentiis indiuiduali bus: cōueniēt ipis indiuiduis. g̃ sicut ipe dr̄e sunt alterius rōnis. ita ipa indiuidua erūt alteri⁹ rōnis.

Preterea. qua rōne dicit̄ nō obstāte ꝙ dr̄e indiuiduoꝝ sunt alterius rōnis. tm̄ ipa indiuidua nō sunt alterius rōnis: eadē rōne ⁊ facilitate dicet̄. ꝙ q̄uis dr̄e specifice sint alteri⁹ rōnis: nō tm̄ ipe species cōstitute erunt alteri⁹ rōnis. cū sicut natura specifica nō distinguit̄ nisi per dr̄as indiuiduales. ita ipa natura generis nō distinguit̄ nec diuiditur nisi per dr̄as specificas s̄m eos. Si dicat̄ ꝙ non est simile q̄a illa dr̄a indiuidual̄ nō est q̄dditatiua. sicut dr̄a specifica est. Cōtra. hoc nō est nisi vocabulis vti ad placitū. cū ita sit de essentia indiuidui dr̄a indiuidualis. sicut de natura speciei est differētia specifica, nec magis sit intrinseca ipi spēi dr̄a specifica. q̄ differētia indiuidualis ipi indiuiduo.

Preterea. dicit ꝙ illa natura specifica est potētionalis ⁊ pfectibilis ab illo actuali. hoc nō est verū. quia nulla res est in potētia ad seipam. ergo si a ⁊ b non distinguātur realit̄. a nō est in potentia ad b. nec econuerso. Si dicat̄ ꝙ sufficit distictio formalis. h̄ nō sufficit. qꝛ eadē rōne dicā ꝙ essentia diuina est ī potētia ⁊ pfectibilis p relationē. vel ecōuerso pp̄ter distinctionē formalē int̄ eēntiā ⁊ re

Scd̄o

m

Cōtra scd̄aȝ opi.

lationē. Confirmat̄. q2 qn̄ aliqua sunt realr̄ vnū. vnū nō est imꝑfectius alio. quia idem nō potest esse ꝑfectius seipso. ḡ cū in ꝓposito potē tionale ⁊ actuale sint vnū realr̄. ex hoc ꝙ vnū est potētionale respectu alterius. nō potest ar gui ꝙ potētōnale sit imꝑfectius actuali. ergo si illud actuale esset infinitū ex hoc ꝙ aliud esset potētionale. nō posset argui minor ꝑfectio in potētionali. nec ꝑ ꝯñs aliqua imꝑfectio. ergo sine omni imꝑfectōe ꝓpter essentiā infinitam possꝫ stare in deo aliq̄d potētionale respectu alterius. dūmodo vnū distinguit̄ formalr̄ ab alio. ergo cū infinitate diuine eēntie stat potē tionalitas alicuꝰ in deo sine omni imꝑfectōe sed vbi est potētia ⁊ actus ibi est aliqua ꝯpo sitō. ergo cū infinitate diuine eēntie sine oī imꝑ fectōe stat ꝯpositio qđ ē absurdū. Preterea auctās ph̄i est ad oppositū. q2 sicut patet ex ꝓ cessu ph̄i. oꝫ diffinitionē esse orōnem longam. ita ꝙ vna pars significet materiā ⁊ aliā formā qualiter tn̄ hoc sit intelligendū post patebit.

Preterea scđa rō nō ꝯcludit. Primo q2 ꝑ illā rōem. cū indiuidua nō distinguant̄ tantū per gradus intrinsecos. sed ꝑ differētias simplici ter alterius ⁊ alterius rōnis. ⁊ tanta sit ꝯpo sitio in indiuiduo. q̄nta requirit̄ ad compositū spēi. sequeret̄ ꝙ ille differētie eēnt specifice. ⁊ oīa indiuidua distinguerent̄ specie. Si dica tur ꝙ ille drē nō sint q̄dditatiue. ⁊ ideo nō ꝯ stituūt spēs quātūcūq3 sint alterius rōnis. Cō tra hoc frequēter est argutū. q2 eađ facilitate dicet̄ ꝙ drē hoīs ⁊ asini nō sunt q̄dditatiue. ⁊ ideo homo ⁊ asinus nō sunt alterius rationis

Preterea arguit̄ sic. ꝯceptus spēi nō est tātū ꝯceptus realitatis ⁊ modi intrinseci. q2 tunc albedo posset eē genus ⁊ ḡdus intrinseci albe dinis possunt eē drē specifice. Eodē modo ar guo ego sic. ꝯceptus spēi nō est tm̄ ꝯceptus realitatis ⁊ drē ꝯtentis ⁊ ꝯponētis cū illa re alitate. q2 tūc albedo posset esse genus. ⁊ diffe rētie ꝯtentes ⁊ ꝯponētes cū ea possent eē dif ferētie specifice. ḡ sicut dicis ꝓpter h̄ ꝙ modi intrinseci nō constituūt ꝯceptū ita ꝯpositū sicut est ꝯceptus spēi. ita habes dicere ꝙ diffe rentie que distinguunt̄ formalr̄ ab illa realita te nō constituūt conceptū ita ꝯpositū sicut ē ꝯceptꝰ spēi. ḡ ad ꝯstitutionē spēi requirit̄ drā realis inter drāꝫ ⁊ realitatē a qua sumit̄ genꝰ quod tn̄ ipe negat. Preterea quero đ alijs mo dis intrinsecis. aut aliquo mō distinguunt̄ vl̄ nō sunt oībus modis idē ex natura rei cū illis quoꝝ sunt modi. aut nō. Si aliquo mō distin guunt̄. vel nō sūt ideꝫ oībus modis. ergo erit ita aliquid reale vniuocū deo ⁊ creature. sicut creaturis inter se. qđ tn̄ ipi negāt. ꝯña patꝫ. q2

vbicūq3 est aliq̄d reale contractū ꝑ aliq̄ realia qualitercūq3 illa ꝯtentia distinguant̄ a ꝯcto. ibi ē aliq̄d reale vniuocū hoc ptꝫ. q2 nō potest alia rō assignari quare est aliq̄d reale vniuocū quibuscūq3 creaturis. q2 oīe reale vniuocum vel est vnū ⁊ idem nō variatū nec multiplica tuꝫ in vniuocatis. ⁊ tale nullū est etiā ꝫꝫ istos Uel ð2 reale vniuocū. q2 est ꝯctū ꝑ aliq̄ realia. et multiplicatū ⁊ variatū ꝑ ea. ⁊ tūc qua rōne vnū tale est reale ⁊ reliquū. ḡ si cōe deo ⁊ crea turis sit ꝯctum ꝑ quoscūq3 modos reales. illđ cōe erit aliq̄d reale. sicut aliud cōmune reale.

Confirmat̄. q2 q̄ñtumcūq3 sit minor distinctio inter naturā specificā et drās indiuiduales q̄ inter naturā generis ⁊ differētias specificas. tn̄ tanta vniuocatio est spēi ad sua indiuidua. quāta est generis ad suas spēs. immo eoipso ē maior vniuocatio ⁊ magis realis ad iduidua q̄ ad spēs. ḡ si cōmune vniuocū deo ⁊ creaturꝭ sit realr̄ ꝯctum ꝑ modos intrinsecos reales. q̄ minus distinguant̄ a cōtracto q̄ drē specifice distinguunt̄ a natura generꝭ. sequit̄ ꝙ eque vl̄ magis erit aliq̄d reale vniuocū deo ⁊ creaturꝭ. q̄ diuersis spēbus eiusdē generis. Preterea ꝫm eū. albedo est aliq̄d reale vniuocū diuersis albedinibꝰ. nō obstāte ꝙ ꝯhat̄ ꝑ diuersos mo dos intrinsecos. ḡ eadē rōne si aliq̄d cōe deo ⁊ creaturis ꝯhat̄ ꝑ diuersos modos intrinsecos reales deo et creature. erit aliquid vniuocum reale. Preterea quero de illo ꝯcto ꝑ illū modū intrinsecū. aut est aliq̄d reale. aut tm̄ ēs rōnis. Non pōt dici ꝙ sit ens rōnis. q2 nullū ens rō nis ꝯhit̄ ꝑ ens reale. ḡ opꝫ ꝙ sit ens reale. tunc arguo. Nullū ꝯctū est de se illud ad qđ ꝯhitur q2 oīe tale est cōe. ḡ tale ꝯctū ꝑ modū intrin secum diuine eēntie est cōe ⁊ est reale. ḡ aliq̄d reale est cōe vniuocū deo ⁊ creature. Si autē dicat̄ ꝙ ille modus intrinsecꝰ nullo mō distin guat̄ ex natura rei ab illo cuꝰ est modus. ergo infinitas nō plus ē modus diuine eēntie q̄ ecō uerso. ⁊ ꝑ ꝯñs nō plus modus est ꝯhēs q̄ diui na eēntia. ⁊ ita nō erit ibi ꝯhens ⁊ ꝯctū. cuius oppositū ipe dicit. Preterea rō nō concludit. q2 supponit vnū falsum. scꝫ ꝙ in tērio generꝭ ē aliq̄d intrinsecū spēi. ꝯstitutiuū ipius. cuꝰ op positū ꝓbatū est ꝑus. Ideo dico ad q̄stionē Primo ꝙ simplicitas ꝑ carentiā cuiuscūq3 ꝯpo sitionis intrinsece. nō impedit aliq̄d eē in gñe q2 āgelus est simplr̄ simplex ꝑ carētiā cuiuscū q3 ꝯpositiōis intrinsece. ⁊ tn̄ angelꝰ est in gene re. Assumptū pꝫ aliq̄lr̄ ꝑus. q2 i āgelo nō possꝫ eē ꝯpositio nisi ipe ꝯponeret̄ ex materia et for ma sbali. sed sicut ꝓbat̄ in scđo. angelus nō cō ponit̄ ex materia ⁊ forma. Scđo dico ꝙ ꝯpossi bilitas alicuꝰ cū aliquo alio nō facit ꝑ se aliq̄d

Primo dicit

Scđo dicit

esse in genere. quãuis sit cõditio sequẽs omne existens p se in genere. cui9 rõ est. q2 qñtũcunq3 aliqua res nõ sit in genere nisi p cõparationẽ ad alias res eiusdẽ generis. sicut nullo modo homo posset esse spẽs cõtẽta sub hoc genere aial. nisi esset aliqua alia spẽs cõtẽta sub eodẽ genere. tñ posito per impossibile q nulla esset alia res ab hoĩe 7 asino 7 ceteris aialib9. adhuc aial esset genus 7 homo esset spẽs. g p cõparationez ad res alteri9 generis. non est homo in genere aialis. g cõpossibilitas hoĩs cũ aliis rebus ab aialibus: cũ quib9 nõ est cõpossibilis. nõ facit p se hoĩem esse in genere animalis. nec partialiter nec totaliter. Preterea. sicut indiuidua se habẽt ad speciẽ. sic species ad gen9. sed posito q sint duo hoĩes s̃m suas eẽntias absolutas. posito p ĩpossibile q cũ nullo essent cõpossibiles adhuc illi hoĩes essent eiusdẽ speciei. ergo posito p ipossibile q essent homo 7 asinus. 7 cetera aialia. sine omi cõpossibilitate cũ alia re. adhuc essent in eodez genere. igit cõpossibilitas nõ facit p se aliq̃d esse in genere. hoc tñ nõ obstãte est cõditio cõueniẽs omi existenti p se in genere.

Tertio dicit

Tertio dico. q deus nõ est in genere. Hoc tñ difficile est probare. Uerũtñ psuadeo magis per viã narrationis q̃ per viã pbationis.

Probatur primo.

Primo sic. si deus esset in genere. aliq̃d esset genus respectu dei 7 alioꝝ. cõñs est falsuz. q2 si sic. illud eẽt ens vel aliq̃d aliud cõe deo 7 creaturis. sed ens nõ est genus cui9 ratio est. q2 oẽ genus separat illud cui9 est gen9 ab alio. Hoc pz. vij. tho. Ubi vult q oẽ genus positũ in diffinitione siue sit diffinitio p additamentuz siue per se. separat diffinitũ ab aliquo. Hoc intelligo sic. q aliqua negatiua negãs aliq̃d ab illo genere est imediata. et negatiua negãs illud idez a specie est mediata. s nihil põt negari ab ente i negatiua imediata. cũ ens pdicet de quolibz. g ens nõ est gen9. et isto modo põt intelligi phs. tertio metha. q oẽ gen9 vere negat ab aliqua dr̃a. sed ens a nulla vere negat. g ens nõ est genus. Similit aliud ab ente cõe deo et alicui certe creature nõ est gen9. q2 genus qđ pdicat de magis differẽtib9 pdicat de rebus min9 differẽtib9. s tale cõe nõ pdicat de oi illa. g 7c.

Secundo

Scd̃o declaro hoc idez sic. q2 oia q̃ sunt in genere habẽt certã pportionẽ 7 pfectionẽ int se. s de9 in infinitũ excedit oẽ aliud a deo. g in nullo genere est cũ quocunq3 alio a deo. Et p istã rõem põt ĩtelligi ratio Augustini. 7 Auicen. Uñ aug9. vij de trini. c. xij. pbat q diña essentia nõ est spẽs neq3 gen9. q2 semp plura cõtẽta sub specie vel genere dicũt plus pfectionis: q̃ vnũ solũ. s hoc nõ posset esse nisi omnia contenta sub genere haberent certã proportionem ad inuicẽ s̃m perfectionez. Si eñ aliquid contẽtũ in genere in infinitũ excederet oia alia contẽta in gñe. nõ plus pfectionis dicerẽt illud vnũ 7 oia alia q̃ illud vnum solum. Sic etiã posset intelligi ratio eiusdem quã adducit scd̃a opinio recitata. ita q p illaz quasi pbat vnã pponẽ istius rõnis pncipalis. sic arguẽdo. oẽ p se in gñe minus pfectionis icludit p se sũptũ q̃ cũ alio s sol9 de9 nõ min9 pfectõis icludit p se q̃ cũ alio. g sol9 de9 nõ ẽ i gñe. Minor pbat. q2 oẽ quod põt substare accidenti. minus pfectõis dicit p se q̃ cum alio. q2 oẽ tale pficit ipo accidẽte recepto. sed solus deus est qui nõ est accñs nec pficit accidente g solus deus est qui nõ min9 pfectionis includit p se q̃ cũ alio.

Ad augustinum

Quãuis g sic posset exponi beatus augustin9 ad pbandum q deus nõ est in genere. tñ sciendũ q nõ est intẽtio beati augustini pbare q deus nõ ẽ in gñe. sed est intẽtio sua pbare q eẽntia diuina nõ est species. 7 ipe psone indiuidua. q2 tũc sicut cõceditur q pater 7 filius 7 spũs sanctus sunt tres psone. ita oporteret cõcedere q sunt tres eẽntie. Similiter si eẽntia esset genus. 7 tres psone spẽs oporteret idem cõcedere. q2 de quocũq3 predicant indiuidua in plurali. vt dicant plura indiuidua. de eisdẽ pdicat in plurali tam nomẽ spẽi q̃ nomen generis. Unde dr̃ sic. Si genus est essentia. species autẽ psona. opz appellari tres essentias 7c. Et sequit. Neq3 eñ spẽs pluraliter dicta est. 7 singulariter genus. et sequitur. sicut dicũt abraham ysaac et iacob tria indiuidua. ita tres hoĩes et tres anime 7c. Ex istis patet q nõ intẽdit ibidem Augustin9 pbare aliud nisi q essentia nec est spẽs nec genus psonarũ.

Ad auicennã

Per pdictuz etiã modũ potest intelligi Auicẽna. q p partẽ nõ intelligit pprie ptẽ. sed intelligit q illud quod importat p genus sit pars. nõ quidẽ pars pprie dicta. s dicit pars. q2 plus pfectõis est in illo cũ alio q̃ in illo solo. sicut dicim9 q vna spẽs vl celũ est pars vniuersi. q2 scz plus pfectionis est in vniuerso q̃ in celo vel quocũq3 alio vno per se sumpto. Non sic aũt possumus dicere q deus est pars vniuersi. q2 nõ plus pfectionis est in deo 7 vniuerso q̃ in deo solo.

Ad Quarto dicit

Quarto dico q nõ põt p rõnem sufficiẽter pbari deũ nõ esse in genere. q2 nec p simplicitatẽ dei sicut ostẽsum est. nec p necessitatẽ dei. q2 nõ plus potest pbari deum non habere conceptum generis per necessitatem dei. q̃ deum nõ habere conceptum cõem vniuocũ. cum vterq3 sit equaliter extrinsecus et ex eẽntiã dei 7 nõ ppt cõcepcũ talez in nullo derogat necitati diñe. nec ẽt põt sufficiẽt pbari p ĩfinitatẽ dei q2 q̃tũcũq3 de9 ĩfinitũ excedat

oēm creaturaȝ. quia tamen creature non sunt equales in pfectiōe plus assimilat̄ vna creatura deo q̄ alia. ⁊ ppter illā assimilatōeȝ. nec potest pbari q̄n aliq̄d vniuocū deo ⁊ illi creature esset vnū genus contentū sub ente. qđ postea diuideret in deū ⁊ illam creaturā. Et ideo ad argumēta in oppositum qui teneret aliā opinionē faciliter responderet.

N. Ad argumenta — Ad pmū pme o.

Ad pmū pme opinionis diceret breuiter q̄ nō ois spēs componit̄ ex genere ⁊ dr̄ia essentiali. q̄z etiā s̄m veritateȝ nō omnis spēs habet genus ⁊ dr̄iam eēntialeȝ.

O. Ad scđm

Ad scđm diceret leuiter. q̄ nō obstāte idētitate diuine essentie ⁊ esse dei. ens nō erit gen⁹ sicut nō obstante identitate q̄dditatis ⁊ entitatis angeli. ens nō est genus angeli.

P. Ad tertiū

Ad tertium diceret q̄ nō oīa q̄ sunt in gn̄e cōueniūt in essentia ⁊ q̄dditate generis ⁊ dr̄nt s̄m esse. nō plus q̄ ecōuerso. Unde oīa q̄ sūt in genere differūt ⁊ s̄m esse ⁊ s̄m q̄dditates. Illud autē argumentū quod pbat deū nō eē in genere p reductionē cōcludit verū. nec tn̄ valet. q̄z peccat p fallaciaȝ equocationis sicut ostēsuȝ est prius.

Q. Ad vltimū

Nec etiā vltimū argumentū nō ɔcludit patet. q̄z nō est incōueniens aliq̄d esse prius deo s̄m prioritatē cōitatis et gn̄e.

R. Add ar. scđe op. — Ad pmū

Argumēta etiā alterius doctoris. nō cōcludūt pmū nō. q̄z supponit falsum. scȝ q̄ ois spēs sit ɔposita ex realitatibus. quarū vna sit potētōnalis respectu alterius. vel q̄ genus ⁊ dr̄a accipiunt̄ a talib⁹ realitatibus sicut cōponētibus. nec h̄ pbat̄.

Ad scđm

Secūda etiā rō nō valet. q̄z cōceptus spēi nō semp est sic compositus. sicut isti ymaginant̄.

Ad tertiū

Tertia etiā rō nō valet. q̄z gen⁹ nō est de eēntia nec de q̄dditate illius cui⁹ est genus.

Ad quartū

Nec vltima rō valet sicut declaratuȝ est prius.

Ad pmū p̄n.

Ad pmū pncipale pȝ q̄ simplr̄ simplex potest esse in genere. etiā posito p impossibile q̄ nō est cū altero ɔponibile. sed tn̄ h̄ȝ certā pportionem cū alijs ideo pōt esse in gn̄e.

Ad scđm

Ad aliud pȝ prius. q̄ aliq̄d pōt ɔtineri sub plurib⁹ cōibus nō subordinatis.

Ad tertium

Ad tertium q̄ non omnis vnitas conceptus sufficit ad hoc q̄ aliquid sit per se i genere.

Questio scđa.

A. Questio II q̄ ē pma ānexa p̄.

D declarationē

predictoꝝ querā istas breues questiones. Primo ḡ quero. Utrū aliquod simplr̄ simplex possit esse in genere.

Arguit̄ pmo

Et nō. q̄z genus significat partē rei. p Commē. vij. metħ. ɔmē. iij. Genus dr̄ ps forme. ⁊ ideo dr̄ q̄ genus est ps formarū spērum Hoc idem etiā dicit phus. ibidē q̄ genus ē ps forme.

Secundo

Preterea s̄m phm. v. metħ. c. de genere Genus est materia. ḡ illud in quo nō est materia nō ē in genere. sed simplr̄ simplex nō h̄ȝ materiā.

Tertio

Preterea Commē. ibidē cōmē. xxxiij. dicit q̄ tertius modus generis dr̄ de materia. genus enī est illud qđ recipit differētias ⁊ q̄litates. ⁊ tale est materia. sed nec in āgelis. nec in accn̄tibus est materia. ergo talia ppter suā simplicitatē nō sunt in genere.

Quarto

Preterea. qđ est simplr̄ simplex in nullo vniuocat̄ cū alio. q̄z se toto differt a quolibet. sed tale nō est in genere. ḡ nullū simplr̄ simplex pōt eē in genere. Ad oppositū. angeli sunt in genere substātie. et tn̄ simplices.

B. Rn̄sio ad ques.

Ad questionē dico q̄ simplr̄ simplex est in gn̄e. ita scȝ q̄ est simplex p carentiā cuiuslibet ɔpositōis intrinsece. Cui⁹ rō est quia omnis cōceptus pdicabilis in q̄d de pluribus differētibus plus q̄ solo numero. habētibus certā pportionē s̄m pfectioneȝ inter se. quoꝝ nullū est pars eēntialis alicuius p se vni⁹ est cōceptus gener̄. sed de simplicibus. puta de angelis pdicat̄ aliq̄s cōceptus in quid ⁊ angeli plus differūt q̄ solo numero. supponēdo q̄ nō oēs sint simplr̄ eiusdē rōnis. hoc est simuliū. et nullus eoꝝ natus est eē pars essentialis cuiuscūq̄ p se vnius. ⁊ habent certam pportionē s̄m pfectionē inter se. ḡ ⁊c. Maiorē declaro. Ad cuius euidentiā sciendū q̄ sicut declaratū est q̄uis aliq̄s cōceptus. puta conceptus entis pdicat̄ de deo ⁊ aliqua creatura in quid. q̄z tn̄ ista contēta nō habēt certam pportionē s̄m pfectionē inter se. ideo nō est genus. Silr̄ q̄uis aīa pdicet̄ in q̄d de multis aīabus ⁊ silr̄ forma de oībus formis substātialib⁹ et materia de oībus materialibus. q̄z tn̄ oīa ista sunt nata esse ptes eēntiales aliquo quoꝝ quodlibet est p se vnū. ideo illi cōceptus nō sunt gn̄a nec etiā spēs. Silr̄ q̄uis aliq̄d predicat̄ i quid de aīa intellectiua ⁊ de angelo. illud non esset genus ppter eandē rōem. sed q̄n oēs iste cōditiones cōcurrūt. tunc tale pdicabile ē genus. q̄z ista rōe circūscripta. nō pōt assignari quare plus vn⁹ talis ɔceptus sit gen⁹ q̄ alius Per primū distinguit̄ a cōceptu spēi ⁊ ɔceptu denomīatiuo. Per scđm a cōceptu entis. ⁊ a quolibet cōceptu pdicabili de deo et de creatura. ⁊ per tertium a conceptu predicabili de quacunq̄ parte essentiali cuiuscunq̄ creature et per hoc conceptus predicabilis in quid de deo et anima intellectiua non est genus quāuis sit etiam vniuocum deo et anime intellectiue Et hec etiam esset ratio q̄ nullus conceptus predicabilis de eo in quid est conceptus generis. Minor est manifesta. quia non plus repugnat angelis habere conceptum predicabilē de eis in quid q̄ deo et creaturis. immo aliquis est conceptus communis predicabilis in quid de deo et creaturis, non pro se. sed

pro deo. ⁊ pro āgelis. ⁊ sic p3 minor quātum ad primā partē. alie ptes sunt manifeste. Cōtra istā rationē pōt instari. qa ſm hoc qualitati ⁊ q̄ntitati esset aliqd genus cōe. q2 de ipīs pdicatur aliqd in quid. ⁊ dīr plus q̄ solo nūero ⁊c̄. ergo ille cōceptus sic de eis pdicabilis erit cōceptus generis. Preterea. sequit q̄ quelibet due spēs habēt vnū genus pcise cōe eis: pbatio. q2 causa quare ab istis spēbus quibuscūq3 demonstratis abstrahit vnū genus. qd nō abstrahitur ab istis spēb9 et ab alijs specieb9. qa iste spēs vel magis pprie loquēdo indiuidua istarū specierū. habēt certā pportionē vel cōuenientiā inter se. qualē nō habēt cū alijs speciebus. vel indiuiduis aliarū specierū. ſ demōstratis indiuiduis duarū specierū quarūcūq3 illa indiuidua habent aliquā determinatā cōuenientiā vel pportionē inter se. qualē nō habēt cū quibuscūq3 indiuiduis aliarū specierū. ergo est aliquis cōceptus abstrahibilis pcise ab istis. et eadē rōne a quibuscūq3 indiuiduis quarūcunq3 duarū specierū. ⁊ ex hoc vltra sequitur q̄ respectu substātie ⁊ q̄ntitatis pōt abstrahi 9ceptus generis. q2 habēt certā cōueniētiā inter se. qualē nō habēt cū qualitate. g ab eis aliqs cōceptus determinat9 abstrahi pōt. Ad primū istorū posset dici. si vna opinio q̄ recitabitur in quarto ess3 vera q̄ genus est in dupli ci dfa. qdā3 em̄ sunt genera que significāt res simplicit et absolute sine oī 9notatiōe. ⁊ si ita esset. tūc posset dici q̄ sunt tm̄ tria genera generalissima. puta sba q̄litas ⁊ respect9. ſm ponētes respect9 alios q2 oīs res alia a d̄o: vel est sba: vel est q̄litas: vel est respect9. Alio mō dicitur genus oē pdicabile pmo modo dicēdi per se ⁊ in abstracto de alio. ⁊ isto mō pūt dici decē genera gnālissima. s. tria p̄ia ⁊ septē alia que tm̄ sunt conotatiua. sc3 q̄titas ⁊ relatio. et sic de alijs. Nec illud debet reputari ita absurdū. cū etiā multi doctores dicant q̄ respectus nūq̄ distinguit a fundamēto realr. ⁊ ita nō sic sunt decē gn̄a distinctas res iportācia. quomō gen9 sbe ⁊ q̄litatis iportāt distictas res. Sz tūc est dubiū. q2 nō videt q̄ respect9 q̄ poneretur distinctū pdicamētū tanq̄ iportās simplr rem distinctā sit aliqd illorū decē generū gnālissimorū. q̄ ponit pbus ⁊ auctores ⁊ doctores. Ad istud posset dici. q̄ ille nūerus pdicamētorū est cōcessus tanq̄ famosus. q̄uis tunc ſm rei veritatē nō esset verus nūerus pdicamētorū. Posset tm̄ dici q̄ per genus relacionis intelligit illud genus gnālissimū. ita q̄ cōiter loquēdo genus relationis cōprehendit ppter similē modū predicādi: ⁊ illud gen9 gnālissimū ⁊ alia que ponūtur in genere relatiōis. Et ita sub genere relatōis comphendet vnū genus gnālissimū. accipiēdo gen9 gnālissimū p cōissimo aliquo iportāte pcise res distinctas ab oībus importatis p alia gn̄a gnālissima. Ad secundū posset dici multiplr. Vno mō 9cedēdo conclusionē. Videt tm̄ argumentū valere magis 9 opinātes 9trium. q̄ 9 me. q2 sicut ſm eos idē nō pōt cōuenire cū aliquo realr et differre ab eodē realr nisi p aliud ⁊ aliud. eadem rōne idem nō pōt differre realr ab vno plus ⁊ min9 q̄ ab alio nisi p aliud ⁊ aliud. sicut hō non pōt plus distingui a boue q̄ ab asino. nisi propter aliud ⁊ aliud vel ppter aliā ⁊ aliā realitatem. Probatio istius. q2 min9 differret ab asino q̄ a boue. g p principia eorū magis cōuenit cū asino q̄ cū boue. g in aliquo cōuenit cū asino in quo nō cōuenit cu3 boue. tūc quero. aut magis cōuenit cū asino q̄ cū boue seipo. ⁊ hoc non est possibile. q2 tūc eadē rōne seipo cōueniret cu3 asino. ⁊ qua rōne seipo cōueniret cū asino eadē rōne cū distinguat ab asino seipso distinguit ab asino q2 si p aliud distinguit. ergo nō seipo cōueniret pmo. sed p aliud p quod nō distiguitur. ergo nō potest seipo pmo plus conuenire cum asino q̄ cū boue. Si aūt cōueniūt in aliquo magis homo ⁊ asin9. vl' homo ⁊ equ9 (nō curo de terminis) q̄ homo ⁊ bos. quero de illo aut est aīalitas vel realitas a qua accipitur genus vel a qua accipit dfa. Nō realitas a q̄ gen9 accipit. q2 p illā nō distinguit a boue. sed in illa cōuenit cū boue ⁊ cū equo ⁊ cū alijs. Si autē sit realitas a qua accipit dfa. aut g illa q̄ homo distinguit ab omni aīali. puta a boue et ab equo. vel aliqua qua distinguit a boue ⁊ nō ab equo. Si pmo modo. ergo in illa realitate homo ⁊ equus nō cōueniūt. sicut nec in illa cōueniūt homo ⁊ bos cū homo distinguat p illā ab vtroq3 ⁊ p 9ns ab equo. ⁊ p idem nō possūt aliq̄ cōuenire ⁊ distingui. si scdo mō g alia est realitas pter realitatē a qua accipit genus. ⁊ realitatē a qua accipit dfa q̄ hō differret a boue. in qua cōueniūt hō ⁊ equus. ⁊ ita erūt tres Eodē mō arguo q̄ homo plus cōuenit cū boue q̄ cu3 capra. g in aliqua realitate alia sicut p9. Et vlt pl9 9ueīt cū capra q̄ cū musca. ⁊ sic pcedēdo p oēs spēs aīal' ⁊ oī3 q̄ sūt i gn̄e sbe. sequitur q̄ erūt tot realitates i q̄libȝ spē. quot sunt spēs i gn̄e sbe. qd ē sat absurdū. Et vltra h' etiā seq̄t q̄ tot sūt gn̄a supiora ad quālibȝ spē3 sbe. quot sūt spēs in genere substātie. minus ergo esset absurdū 9cedere conclusionē q̄ eēnt tot genera ppter solos cōceptus distinctos. q̄ cōcedere tot genera cum tot realitatib9 in quolibet indiuiduo ⁊ in qualibet specie. quia parum inconueniēs videtur. respectiue q̄ aliqs

vidēs ꝑcise boues ⁊ asinos. abstrahit vnū ꝯce
ptū cōem eis: predicabilē in quid de eis. ⁊ ali⁹
vidēs ꝑcise boues ⁊ equos abstrahit vnū aliū
conceptū cōsimilē. ⁊ alius vidēs ꝑcise boues
et capras abstrahit adhuc vnū aliū conceptū
cōsimilē. ⁊ sic de mille apprehēdētibus diuer-
sa indiuidua. ita ꝙ quilibet ꝑcise apprehēdat
aliqua indiuidua bouis. ⁊ null⁹ ꝯprehēdit ali-
qđ īdiuiduū eiusdē spēi ꝓpōsitissime: cū quocūqꝫ
indiuiduo apprehenso ab alio. excepto indiui
duo bouis. tūc cū q̇libꝫ illoꝝ posset abstrahe-
re aliquē ꝯceptū cōem oībus appꝛhensis ab eo
⁊ ꝑ ꝯñs q̇libꝫ illoꝝ esset cōis bobus. cū boues
apprehēdātur a quolibet illoꝝ. et nō videt̃ in-
cōueniēs q̇n quilibet illoꝝ abstrahit cōceptū
distinctū. sicut apprehēsa a quib⁹ debꝫ abstra
here sunt distincta. ⁊ ꝑ ꝯñs tot erūt cōceptus
distincti quot sunt abstrahētes. ⁊ ita erūt mil
le ꝯceptus cōes ⁊ p̄dicabiles in quid de bob⁹
⁊ tñ quilibet illoꝝ continebit̃ sub aīali. nec tñ
erūt cōceptus subalterni. et hoc minus est in-
cōueniēs ꝙ̄ ponere tot realitates in quolibet
indiuiduo. ⁊ sil̄r simul cū hoc tot genera quot
sunt spēs. Et si istud esset verū possꝫ dici pro
intētione. aristotelis ⁊ alioꝝ pħoꝝ ⁊ auctorū.
Uno mō ꝙ ipsi loquūtur de illis generib⁹ quo-
rum diuisio est necessaria ad inuestigandū dif
finitōez alicui⁹ spēi. q꞉ illa genera sunt pauca
⁊ sunt subalterna. ⁊ sic nō a quibuscūqꝫ spēb⁹
ꝓpter determinatā conueniētiā pōt abstrahi
cōceptus generis sic dictus. sicut ad habendū
diffinitionē hominis nō oportet diuidere aīal
in oīa genera quocūqꝫ modo contēta. ſꝫ q꞉ dr̄a
hominis qua distinguit̃ ab omī aīali nota est.
sufficeret diuidere aīal ꝑ dr̄am hominis ⁊ ne-
gationē vel ꝑ priuationē illius dr̄e. dicēdo oē
aīal aut est rationale aut est irrationale. Hic
enī ꝑ hoc nō habet̃ aliqua dr̄a positiua nisi so-
la dr̄a hominis. sed habet̃ dr̄a positiua homis
ex vna pte. ⁊ negatiua vel priuatiua eiusdē ex
alia pte. Ex isto modo diuidit̃ gen⁹ substantie
in substantiā corporeā ⁊ incorporeā. cū tñ for-
te ſm rei veritatē illius que est incorporea nō
sit aliqua differētia positiua et eēntialis. ꝓpt̄
simplicitatē ipius. Aliter posset dici sic innuit

Secundo

doct. in li. diuisionū. Multe diuisiones ma-
gis sunt a necessitate ꝙ̄ a natura. ⁊ eodem mō
multa dicūtur genera magis a necessitate ꝙ̄
a natura. qđ sic pōt intelligi. q꞉ multe species
hoc est multa indiuidua specierū sunt nobis
ignota. nec nobis innotescūt nisi in ꝯceptib⁹
cōibus transcendētibus que sunt cōes substā-
tiis ⁊ accidētibus: quoꝝ aliqui sunt cōes ⁊ ab
soluti. ⁊ aliqui cōnotatiui. ⁊ in cōceptibus ne
gatiuis ⁊ cōnotatiuis ꝓprijs. et tūc q꞉ iste res

a quibus deberēt abstrahi cōceptus generū
nō sunt note in se. sed aliq̄ accñtia earum. vel
aliqua alia ad ipas ꝑtinētia sunt in se nota. ideo
genera earū dicunt̃ aliqui cōceptus cōnotati-
ui illoꝝ accidentiū ⁊ ꝓprietatū. ⁊ q꞉ multorū
indiuiduoꝝ diuersarū spērum nō cognoscim⁹
in se diuersa accñtia ⁊ ꝓprietates ꝓpter q̄s pos
semus sic abstrahere cōceptus distinctos. ideo
dicimus multa eē eiusdē generis ⁊ nō diuerso
rum generū. ⁊ aliq̄ alia esse diuersoꝝ generū.
Uerbi grā. nullā sbam incorpeā nec corpeam
inaīatā. nec aīal aliqđ cognoscimus in se vel
cognitōe ꝓpa. tñ accidētia illoꝝ cognoscim⁹.
sicut q̄litates sensibiles. opatōes earū ⁊ mot⁹
et hmōi. ideo ſm ista accipimus genera ⁊ diui
dimus. q꞉ oīa habētia q̄ntitatē ponim⁹ ex vna
parte ⁊ dicim⁹ esse in eodē gñe subalt̄no. ⁊ oīa
nō habētia q̄ntitatē ponim⁹ ex alia pte. ⁊ dici-
mus nō esse in eodē gñe subalt̄no cū p̄mis. sed
tñ eiusdē gener̄ gñalissimi. Postea habentiū
q̄ntitatē videmus aliq̄ habere motū aliquē ex
ꝑncipio intrinseco quē nō hñt alia. ⁊ illa poni
mus ex vna parte. ⁊ alia ex alia pte. Postea vi
demus aliq̄ moueri aliquo motu locali ad pre
sentiā alicui⁹ ad modū quo nos possum⁹ moue
ri ad p̄ntiam taliū. ⁊ alia nō ⁊ illa ponimus ex
vna parte. et alia ex alia. et sic semꝑ ꝑ diuersa
accñtia q̄ appꝛhendimus dicim⁹ aliqua esse in
eodē genere ⁊ nō in alio. ⁊ si cognosceremꝰ mł-
ta q̄ntacūqꝫ diuersa tñ spērū. ⁊ plus differētiū
ꝙ̄ multa q̄ dicim⁹ differre gñe ⁊ nō appꝛhēdere
mus diuersa accñtia in eis. sed omnia accñtia
eēnt silīa in eis. nō diceremus illa eē in diuer-
sis generib⁹. ſꝫ magis diceremꝰ ꝙ eēnt eiusdē
generis. ⁊ ita gñia q̄ nos habemus sunt magis a

D

necessitate. ꝓpter defectū veroꝝ generū q̄ nō
habemus ꝙ̄ a natura. hꝫ est ꝙ̄ sunt veraciter. si
cut a natura rerū possent accipi. si ipe res pos-
sent in se a nobis appꝛhēdi. Aliter forte dice-
rent aliqui ꝙ nō ab omnibus determinatā

Tertio

conuenientiā habētibus potest abstrahi cō-
ceptus distinctus. sed aliq̄ cōueniētia sufficit.
⁊ aliq̄ nō. ⁊ ideo nō est tanta cōueniētia inter
sbas ⁊ qualitates ꝙ possit abstrahi ab eis vn⁹
cōceptus qui sit cōis oībus. ⁊ eodē mō de qui
buscūqꝫ accñtibus distinctoꝝ generū gñera
lissimoꝝ. Sil̄r inter istas duas spēs vel indiui
dua istarū spērū aliq̄bus demōstrat̃ nō ē talis
conueniētia ꝙ possit abstrahi ab eis aliq̄s cō-
ceptus precise cōmunis illis. Pro isto tamen
modo dicēdi nulla potest ratio assignari. ſꝫ si
verus est tantū erit notus per experientiam ⁊
nullo alio modo. Aliter posset dici ꝙ nullus

Quarto

ꝯcept⁹ nisi ad placitū institutus pōt abstrahi
nisi ꝑcise ꝯceptus spēi spēalissime. ⁊ ꝯceptus

entis. et ita conceptus generis nõ erit vnus naturalr abstractus. sicut est conceptus entis et cõceptus spẽi spẽalissime sed semp erũt equocationes in gñe nisi imponat aliqs cõcept⁹ connotatiuus aliquor accñtiũ eiusdẽ spẽi in illis qbus debet ee gen⁹. Aliter posset dici sicut tactũ est in pcedẽti qone q ab indiuiduis diuersarũ specierũ plus dñtib⁹ nõ põt abstrahi aliqs cõceptus pdicabilis in quid. nisi etiam pdicet in qd de indiuiduis mag⁹ cõuenietib⁹ cũ illis q̃ ipe conueniũt inter se. sicut si homo. et musca plus differunt q̃ homo et bos et equus et capra et plusq̃ bos et equus et capra et musca nullus conceptus cõis qdditatiu⁹ põt abstrahi ab hoie et musca. qn erit qdditatiu⁹ boui equo et capre. et sic de alijs. Et sic p3 maxime q nõ a qbuscũq3 indiuiduis diuersarũ spẽrũ potest abstrahi gen⁹ distinctũ. Oia pdicta in ista qstione dico nõ asserẽdo. s recitãdo tm̃. et h vera vt vera. falsa vt falsa. erronea vt erronea. et absurda vt absurda. que tamen sint vera. et que falsa. et que erronea. et que absurda. relinquo eis discutiendum. Hoc solum assero q nihil est in re nec res nec realitas q̃ sit quocũq3 mõ genus vel cõe p pdicationẽ ex natura rei plus q̃ aliud. et q gen⁹ nõ est de eẽntia et intraneita te rei cui⁹ est genus. Ad pmũ pncipale dico q gen⁹ nõ est ps rei cuiuscũq3 pprie loquẽdo. s p tanto dicũt auctores et phs q est ps. qz ẽ ps diffinitõis. et h vel diffinitõis pprie dicte. vel diffinitõis date p additamẽtũ. Et q h sit intẽtio phi. et cõmẽ. p3 p ipsos vbi allegat. Unde phs in noua translatõe dicit sic. Amplius autẽ q̃ sunt rõne. h est ps dr de illis q̃ sũt in diffinitione. qz vnũquodq3 eor est ps diffinitõis. et h est qd dicit in antiq translatõe. etiã est pars et etiã in illa q̃ sunt in diffinitõe. Et si dicat q phs vult in antiq trãslatõe. q illa que sunt in diffinitõe sũt ptes spẽi et diffiniti. et nõ tm̃ diffinitõis. Unde dicit in noua translatõe. Amplius q̃ sunt in rõne. vnũquodq3 et h ptes totius pper qd genus spẽi. et pars dr. Siñr in alia translatõe dicit. est etiã ps. etiã et illa que sũt in diffinitõe q̃ significãt vnãquãq3 rerũ sũt in ptes totius. Et iõ dr q gen⁹ est ps forme. Ex istis videt q illa q̃ sunt in diffinitõe nõ tm̃ sũt ptes diffinitiõis. sed etiã sunt ptes spẽi et forme et totius. Rñdeo q phs improprie loquit de pte et extẽsiue. intelligẽdo p parte illud qd vere est ps diffinitõis. et significat vnã partẽ rei cui cõpetit diffinitio. vel significat totam rem habentẽ partẽ signif cãtiuã p alĩã partẽ diffinitiõis. si sit diffinitio pprie dicta. vel significat rem illã cui cõpetit diffinitio. q̃ tamẽ res aliquo mõ cõponit cũ alio si sit diffinitio pprie dicta. Ista tñ magis patebũt in questione sequenti. Unde dicit phs. q gen⁹ est ps speciei. Aliter aũt spẽs e ps gener. h nõ põt esse verum accipiẽdo pprie partẽ. s accipit partẽ improprie. sed q rõne dr q spẽs est ps generis improprie. eadẽ rõne genus erit ps spẽi improprie. Eodẽ mõ dico q gen⁹ est ps toti⁹ improprie h ẽ ps diffiniti vel alicui⁹ rei extra. est tñ pprie ps diffinitõis. nec ppter aliud dr pars speciei vl totius rei vel forme. Eodẽ mõ accipiendũ est dictũ commẽ. qñ dicit ibidẽ. Illa ex qbus cõponimus diffinitões significãtes qdditatem cuiuslibet rei. Dicunt etiã partes diffiniti et diffinitõnis. qz scz sunt pprie partes diffinitõis et dicunt improprie et metaphorice ptes diffiniti. qz significãt ptes q̃s significat diffinitũ. qñ est diffinitio pprie dicta. et ideo subdit dicẽs. et ideo gen⁹ dr ps forme. i. ideo dr q gen⁹ ẽ pars formarũ spẽrũ. et h põt exponi intelligendo p formas spẽrũ ipas diffinitões. q possunt dici improprie forme ppter pdicatõnẽ. qz pdicatũ quodãmodo h3 rõem forme respectu subiecti. Qd aũt nec diffinitio nec gen⁹ nec dña sit pprie forma satis innuit Cõmen. ibidẽ. Unde dicit sic forma spẽi diuidit in gen⁹ et dñam. hic est autẽ qntus modus supple. quo aliqd dr ps alteri⁹. qz forma sm q est genus et dña differt a formis sm q sunt forme. illas eñi esse gen⁹ aut dñam ẽ accidẽs qd accidit eis. Ex h p3 q alr dr forma de illis q̃ vere sunt forme. et de genere et dña. et ita improprie et equoce dr forma de genere et dña et eadẽ rõne cũ gen⁹ et dña nõ dicant partes. nisi qz sunt forme. sequit q improprie et equoce dr pars de eis. et h satis p3. qz sicut ostensũ est prius. dist. ij. Cõmen. expsse dicit in. vij. meth. q nullũ vliũm est ps substantie. nec p ons aliqd genus est pars substãtie. Et si querat de qbus formis intelligit cõmẽ. qñ dicit q illas semp formas esse genus aut dñam est accidẽs quod accidit eis. Potest dici p ista auctte et multis alijs auctoritatib⁹. et maxime ipius cõmẽ. per duas ppões. quarũ vna dicta est frequenter prius. scz q commen. et phs et alij frequẽter per ppositiones que sm se sunt actus exercitati intelligũt actus signatos. sicut dictũ est de istis homo primo est risibilis. color est obiectũ adequatum visus. et sic de cõsimilibus. Secũda ppositio est q frequenter in talibus per illas intelligũt nomina rerũ. et hec aliqñ abstracta vel cõcreta. et aliqñ determinate hec vel illa. vel intelligũt cõceptus correspõdentes. sicut si dicat q qualitas accñtalr pdicat de subiecto. hoc est concretum significãs qualitatem accidentaliter predicat de subiecto. quia hec est per accidens. homo est qualis. vel homo

K Contra

L Responsio

Obiectio

M Responsio

N Scda ppositio

est albus. et ita de aliis. Per hoc respondeo ad commē. q̄ de cōcretis significātibus formas vel res accntalr̄ p̄dicat eē genus vel dr̄as. ita q̄ hec sit p accn̄s. aial est gen⁹. et hec sil'r. rōnale dr̄a. et si ita eēt de abstractis nō eēt ꝯ p̄dicta.

Ad scd̄m p̄n.

Ad scd̄m p̄ncipale dico q̄ genus nō est p̄p̄e materia sed dr̄ materia metaphorice. q̄ sic materie p̄existēti aduenit forma et facit vnū cū ea. ita generi aduenit dr̄a siue eēntialis siue accidētal. nō curo ad p̄ns. et facit vnā diffinitionē cū ea p̄p̄ie dictā vel p additamētū.

Ad tertiū

Per idē p3 ad ꝯmē. q̄ genus dr̄ materia, q̄ in diffinitōe q̄si recipit dr̄as. s. eēntiales et q̄litates.

Ad quartū

vel dr̄as accntales. Ad vltimū p3 p⁹ q̄ simplr̄ simplex pōt vniuocari ī aliquo, nō obstāte sua simplicitate.

Questio tertia.

A Questio III q̄ ē scd̄a ānexa p̄.

Circa idē secūdo

c quero Utrū om̄e genus diuidat̄ in suas spēs p dr̄as ꝯstitutiuas specierū et diuisiuas ipsius generis.

Argu p̄n.

Et sic. ois spēs est diffinibilis. s3 ois diffinitio ꝯstat ex gn̄e et dr̄a. ḡ ois spēs cōstituit̄ p dr̄am in genere.

In oppositum

Ad oppositū. simplr̄ simplex nō h3 dr̄am. sed seipso differt a quocūq3 differt. s3 multa simplicia sūt in gn̄e ex p̄ori q̄one. ḡ et c.

B Opinio p̄ma

Ad istā questionē est cōis opīo modernoꝝ. q̄ ois spēs ꝯponit̄ ex gn̄e et dr̄a. et q̄ oē gen⁹ diuidit̄ p dr̄as in suas spēs. Pro ista opiniōe nō vidi multas rōes. q̄ ab oibus supponit̄ tāq̄ certa.

Probat̄ p̄ma rō.

Pro ista opiōne pōt argui et p rōes et p auc̄res p rōem p̄mo sic. Si nō ois spes h̄ret differētiā eēntialē. sequeret̄ q̄ cōceptus spēi eēt ita simplex sicut cōceptus generis. ꝯn̄s est falsum. ḡ et an̄s. falsitas ꝯn̄tis p3. q̄ quāto aliq̄d est cōius tanto est simplici⁹. Aliter eīn posset ꝯcept⁹ spēi eē ita simplex sicut cōceptus entis. quod videt̄ absurdū. ꝯn̄a p3. q̄ cōceptus spēi nō potest eē ꝯpositior cōceptu generis. nisi q̄ icludit ꝯceptū generis et aliq̄d plus. sed illud nō pōt eē nisi dr̄a. ḡ ꝯceptus spēi includit dr̄am.

Scd̄o

Scd̄o sic. si spēs aliq̄ nō h̄ret dr̄am. h̄ nō eēt nisi p̄p̄t simplicitatē ipsius. sed aliqd̄ simplex h3 dr̄am. ḡ simplicitas nō impedit. et ita q̄lib3 habebit dr̄am. Assumptū p3. q̄ om̄e genus descēdens in aliquā spēm. p dr̄am descēdit in spēm cōdiuidentē p dr̄am oppositā. sed aliquod genus descēdit immediate in spēm simplicē et ꝯpositam. sicut p3 de substātia q̄ immediate descendit in corporeā q̄ est cōposita et in incorporeā q̄ est simplex. et in s̄bam corporeā descēdit per dr̄am manifestū est. ḡ in s̄bam incorpeā descēdet p dr̄am. ḡ et c. Maior p̄ncipalis p3. q̄ ois dr̄a h3 aliquā dr̄am sibi oppositā. sicut omnis spēs h3 aliquā spēm sibi corr̄ndētē.

Tertio

Tertio sic. om̄e cōe contrahit̄ ad suū inferius. ḡ gen⁹ contrahit̄ ad spēm. et nō p seipsam. ḡ per aliquam dr̄am additā.

Probat̄ p̄ma

Per auc̄tes p̄mo sic. s̄m boeti. spēs dicit totū esse indiuiduoꝝ. nō aūt genus hoc nō posset eē nisi indiuidua in que diuiditur spēs n̄ haberēt dr̄as nō importatas p spēm. et spēs h̄ret dr̄am nō importatā p genus. Cōfirmat̄ h̄. q̄ aut genus dicit totā eēntiā spēi aut partē. si totā. ḡ sicut spēs dicit totū eē indiuiduoꝝ. ita genus diceret totū eē spērū. Si dicit̄ partē. ḡ est aliq̄d in specie nō importatū p genus. et illud nō pōt eē nisi dr̄a. ergo et c. Si autē dicis q̄ genus non dicit totā essentiā spēi nec partē. ergo nō est p̄dicatū substātiale respectū spēi. q̄d est ꝯ ꝯmē. vij. metb.

Scd̄o

Preterea s̄m porphi. dr̄a est qua abūdat spēs a gn̄e. ergo om̄is spēs h3 dr̄am q̄ abūdat a gn̄e. ergo et c.

Tertio

Item auicē. v. metb. c. vi. ꝯstat q̄ ois spēs discrepat ab aliis secū ꝯuenientibus in gn̄e p dr̄am.

Quarto

Itē ibidem dico q̄ genus p̄dicat̄ de specie. ita q̄ sit pars q̄dditatis eius. et p̄dicat̄ de differētia ita q̄ est cōcomitās eā.

Quinto

Item. iij. metb. ēs nō est genus. q̄ caret dr̄a. ergo om̄e gen⁹ diuidit̄ p dr̄as.

Sexto

Itē om̄s auctores docēt inuestigare diffinitiōes rerū p diuisiōes. attribuēdo semp alterū diuidētiū diffinito. quousq3 ꝯueniat̄ ad vltimū. sed illa diuidētia nō p̄nt eē spēs. quia tūc semp in ra lib⁹ diffinitionib⁹ esset nugatio ponēdo spēm sub genere. ergo illa diuidentia erūt dr̄e et habet̄ ꝯpositū.

Septimo

Preterea ois diffinitio ꝯponit̄ ex gn̄e et dr̄a s̄m p̄hm et commē. vij. metb. cōmē. xliij. Sed accn̄tia sūt diffinibilia diffinitōe p̄p̄ie dicta. et certū est q̄ substantie sunt diffinibiles diffinitōne p̄p̄e dicta et oia q̄ sunt in genere sunt substātie vel accn̄tia. ergo oia que sunt in genere sunt diffinibilia diffinitione p̄p̄ie dicta. et p ꝯn̄s componunt̄ ex genere et differētia.

Octauo

Et aūt accn̄tia sint diffinibilia. p̄bat̄ p p̄hm. vij metb. q̄ vnūq̄dq3 sicut se habet ad q̄dditatē. ita ad diffinitionē. s3 accidētia habēt p̄p̄iā q̄dditatē ibidē sine extrinseco. ergo habēt diffinitionē datam precise p intrinseca. et talis est diffinitio proprie dicta. ergo et c.

E Cōtra op. Primo

Contra opinionē arguo primo sic. omnis species est habēs genus et differentiā aliquā secum conuertibilē. ergo species q̄ precise est cōmunis rebus simplicibus habet aliquam differentiā secum conuertibilē. ꝯn̄s est falsum. ergo et antecedēs. consequētia patet. quia aliqua est species precise cōmunis rebus simplicibus. sicut patet de speciebus accidentium et angelorum. Falsitas consequētis patet. quia quero. aut illa species et illa differētia distinguunt̄ tantum in conceptu. ita q̄ nulla distinctio eis in re corr̄ndeat. aut eis corr̄ndet

aliqua distinctio a parte rei. Si p̄mo modo vr̄ sunt ɔceptus synonimi. vel simplr̄ vnꝰ ɔceptꝰ quoꝝ. vtrūq̄ destruit naturā dr̄e ⁊ spēi. q̄d p3 q꞉ ex quo ɔceptus est quasi silitudo rei. nō pōt eē distinctio in ɔceptibus nisi ꝓpter aliquam distinctionē a parte rei. Silr̄ si tales duo conceptus possunt eē eiusdē rei simplicis omino sine oī distinctiōe corr̄ndēte. nō videt̄ possibile dare certū numerū taliū ɔceptuū. ⁊ ita erit infinite dr̄e tales. q̄d est absurdū. Si aūt aliq̄ distinctio rei corr̄ndeat. ⁊ ꝓbatū est ꝑus q̄ oīs distinctio a parte rei in creaturis est realis. ḡ illa spēs nō erit ꝑ se ɔīs rebus simplicibꝰ sed etiā rebus ɔpositis. Pretea oīs ɔceptus importās p̄mo ⁊ p̄ncipalr̄ q̄dditatē rei ⁊ totā q̄dditatē rei p̄dicat̄ de illa. q̄dditate in q̄d strictissime sumpta p̄dicatōe in q̄d. ista est manifesta. q꞉ nō pōt dari aliq̄ rō alia quare aliquid strictissime p̄dicat̄ de re in q̄d. sed spēs p̄dicatur de indiuiduo in q̄d. ⁊ dr̄a nō p̄dicat̄ de indiuiduo in q̄d. sed in q̄le f̄m oēs. ḡ dr̄a nō importat totā q̄dditatē ipsius indiuidui p̄mo ⁊ p̄ncipalr̄ ergo tm̄ importat p̄tē indiuidui p̄mo ⁊ p̄ncipalr̄. ⁊ ꝑ ɔ̄ns illud indiuiduū erit ɔpositū.

Preterea oīs spēs h̄ns genus ⁊ dr̄am ē diffinibilis diffinitōe ꝓprie dicta. ſ3 spēs accn̄tium nō sunt diffinibiles diffinitōe ꝓprie dicta. ḡ n̄ h̄nt ꝓprie genus ⁊ dr̄am eēntialē. Maior p3 de se. q꞉ ad diffinitionē ꝓprie dictam sufficiūt genus ⁊ differētia. Minor patet ꝑ ph̄m. vij. metha. qui vult q̄ tm̄ diffiniunt̄ ꝑ additamentum. Si dr̄ q̄ accidēs depēdet essentialr̄ ad subiectū. ⁊ ideo n̄ potest diffiniri sine subiecto ⁊ ꝓpter hoc diffinitio sua data ꝑ genꝰ ⁊ dr̄am nō est cōpleta. Cōtra nō magis eēntialr̄ depēdet accidēs ad suū subiectū q̄ substātia composita ad suas causas essentiales. ⁊ maxie ad primā cām simplr̄. sed nō obstāte tali depēdētia. substantia diffinit̄ diffinitōne completa ꝑ suū genus ⁊ dr̄am. ḡ talis depēdentia nō impedit q̄n accn̄s diffiniet̄ ɔplete ꝑ genꝰ ⁊ dr̄iā si habet illa. Si dicat̄ q̄ differētie accidētuū essentiales sunt nobis ignote. et ideo nō possumus diffinire illa ꝑ suas dr̄ias essentiales. Contra. sicut dr̄e accidētiū sunt nobis ignote f̄m istos. ita f̄m eosdem et f̄m veritatē dr̄e substantiarū sunt nobis ignote. immo magis sunt nobis ignote q̄ accidētia. cum nobis nō innotescant nisi ꝑ accidētia. ḡ non possumus plus distinguere substātias ꝑ differētias eēntiales q̄ accidētia. ⁊ tm̄ ph̄s dicit q̄ diffinitio ꝓprie est substantiarū ⁊ nō accidentiū. ḡ non intelligit ꝑ respectū ad nos. sed q̄ ex natura rei substantia est diffinibilis. q̄uis nō a nobis forte. ⁊ accidēs ex natura rei nō est diffinibile nisi per additamentū. ḡ nō habet genꝰ ⁊ differentiam. Si dicat̄ aliter q̄ accidēs non pōt complete intelligi sine subiecto. ⁊ iō non pōt sine eo diffiniri. Contra. accidēs pōt cōplere sentiri sine subiecto. ḡ ⁊ complete intelligi sine subiecto. ɔ̄ña pa3. q꞉ nō plus repugnat intellectui complete intelligere aliq̄d sine alio. q̄ sensui sentire sine alio. cum f̄m istos intellectus magis possit separe vnita q̄ sensus. Cōfirmat̄. q꞉ accidēs potest complete eē sine subiecto. ḡ ⁊ intelligi. Si dicat̄ q̄ accn̄s nō pōt complete diffiniri sine subiecto ꝓpter suā imperfectionē. Contra minꝰ excedit̄ in ꝑfectōne accidēs a subiecto q̄ substātia a deo. et tm̄ nō obstante imꝑfectiōe substātie potest diffiniri sine deo. q꞉ habet genus ⁊ dr̄am essentialem. ergo eodē modo si accidēs haberet genus et differentiā essentialē nō obstante eius imꝑfectione. posset complete diffiniri sine subiecto

D
Rn̄sio ad q̄ōem

Ideo dico aliter ad questionē. q̄ nō oīe genus diuidit̄ ꝑ dr̄as essentiales constitutiuas specierū ⁊ diuisiuas ipsius generis. Hoc pa3. q꞉ nullius rei simplicis possunt esse duo cōceptꝰ cōuertibiles ⁊ simplices. q꞉ sicut nomina importantia simplr̄ eandē rem. ⁊ eodē modo sūt nomina synonima. ita ɔceptus eodē modo importantes oīno eandē rem sūt vnus cōceptus hoc est eiusdē rōnis vel synonimi. ḡ cū alique res simplices sunt in genere non possunt esse duo cōceptus simplices ⁊ cōuertibiles eode3 modo importātes illas res nisi sint eiusdē rōis vel synonimi. Et si hoc nō erit magꝰ vnus ɔceptus spēi ⁊ alius dr̄e. q̄ econuerso. ⁊ ꝑ ɔ̄ns nō erunt ibi genꝰ ⁊ dr̄a. Si dicat̄ q̄ isti conceptus q̄uis importēt eandē rem. nō tm̄ eodem modo. ⁊ iō nō sunt ɔceptus eiusde3 rōnis. nec etiā synonimi. Patet de hoīe ⁊ rōnali. q꞉ quicquid importat̄ ꝑ vnū ⁊ reliquū. ⁊ tamē vnū est spēs et aliud differētia. Hoc nō valet. q꞉ inductiue patet q̄ nunq̄ alius modus significādi facit nō synonimitatē. nisi q꞉ aliq̄d cōsignificat̄ ꝑ vnū quod nō per reliquū. ita q̄ semper in significatis vel in cōsignificatis requiritur aliqua distinctio. vnde q̄uis quicquid significatur per hominē significatur vel consignificet̄ per rationale. tamen essent conceptus simpliciter synonimi. nisi aliq̄d reale cōsignificaret̄ ꝑ rationale. puta totus homo vel pars. q̄d non eodem modo significat̄ per hominē. et ita necessario requirit̄ huiusmodi distinctio realis totius a parte vel partiū. ergo vbi tantū vna est res nō potest esse aliquid significatū ⁊ consignificatum. et per consequēs non diuersus modus significandi. Unde etiam nominatiuus casus et genitiuus essent synonimi. nisi

aliq̄d cõnotaret et significaret per vnũ casũ ⁊ nõ per aliũ. ⁊ ita inductiue p̄z. ꝙ nunq̄ diuersus modus significãdi excusat synonimitatẽ. nisi ꝓ diuersum significatũ vel cõsignificatũ. sed talis diuersitas nõ põt assignari in proposito. ergo ⁊c. Ex ista rõe ⁊ ex rõibus ꝯtra p̄mã opinionẽ sequit̃. ꝙ nullũ simplex põt diffiniri diffinitiõe ꝓpue dicta. que sit data ex genere ⁊ dr̃a eẽntiali. q̃a cũ nullũ simplex põt habere dr̃am essentialẽ. nullũ simplex põt diffiniri tali diffinitiõe. ⁊ ista est causa phi. quare nullũ accidẽs põt diffiniri diffinitione ꝓpue dicta. Vñ nec dependẽtia accidẽtis ad substantiã nec imꝑfectio accidentis. nec aliquid tale est causa quare accidẽs nõ põt diffiniri ꝓpue. sed sola simplicitas ꝓpter quã caret dr̃a eẽntiali. Et ꝓpter eandẽ rõem. forma s̄balis et ãgelus ⁊ materia s̄balis et cetera simplicia quecunq̄ sint illa nõ p̄nt diffiniri diffinitiõe ꝓpue dicta.

Et hec sit intẽtio phi ⁊ cõmẽ. p̄z p̄mo ꝑ phm vij. metha. Et omĩs diffinitio habet p̄tes. ⁊ sicut se habet rõ. i. diffinit. o ad rem. ita p̄s rõis ad p̄tẽ rei. ergo sicut oĩs diffinitio h̄z p̄tes. ita oĩs res cui⁹ est diffinitio hab̄z p̄tes. Et loquit̃ ibi de diffinitiõe ꝓpue dicta. Silr̃ ꝯmẽ. ibidẽ cõmẽ. xxxiij. ꝙ diffinitio est sermo. ⁊ oĩs sermo habet suas p̄tes significãtes p̄tes rei. ⁊ apparet ꝙ sicut est ꝓportio diffinitiõis ad rem. ita est ꝓportio p̄tis diffinitiõis ad p̄tẽ rei. i. quẽadmodũ diffinitio declarat q̇dditatẽ rei. ita p̄s diffinitiõis declarat p̄tẽ q̇dditat̃ rei. Ex istis auc. p̄z expresse ꝙ oĩs diffinitio habet p̄tes significãtes p̄tes a p̄te rei cui cõpetit diffinitio sed hoc nõ ꝯtingit reꝑire in aliquo simplici. ergo nullũ simplex h̄z diffinitionẽ ꝓpue dictã. Itẽ s̄m phm in eodẽ. si s̄ba esset incõposita. nulli⁹ s̄be esset diffinitio. ergo sola s̄ba ꝯposita hab̄z diffinitionẽ. Vñ dicit phs. Si neq̄ ex vlibus possibile est esse nec vnã s̄bam ꝓpter tale. sed nõ hic aliq̄d singulare. nec ex substãtijs ꝯtigit actu esse. neq̄ vnã s̄bam. incõposita vtiq̄ erit oĩs s̄ba. quare nõ ratio vtiq̄ erit neq̄ vni⁹ s̄be. Ecce ꝙ ex positiõe ponentiũ vlia esse s̄bas arguit s̄bam esse simplicẽ ⁊ incõpositã. ⁊ ex simplicitate substãtie arguit ipam nõ habere diffinitionẽ. Cõfirmat̃ per ꝯmẽ. ibidẽ cõmẽ. l. qr ip̄e dicit ꝙ oẽs estimãt ꝙ substãtie sunt cõposite et hoc ꝙ ꝯcedũt ꝙ diffinitiones significãt ꝯpositũ. Et subdit q̇d sequit̃ ex p̄mo s̄mone. scꝫ ꝙ si substãtie nõ ꝯponũtur ꝙ nulla substantia habebit diffinitionẽ. nisi dicat ꝙ quodã modo cõpositionis erũt diffinitiões ⁊ quodã mõ nõ. Et seq̄t̃ ⁊ post declarabit̃ cuiusmõi ꝯpositoꝝ sunt diffinitiões ⁊ cuiusmõi nõ. Et est intẽtio phi ⁊ cõmẽ. ꝙ diffinitiones sunt cõpositoꝝ ex partibus realiter distinctis que faciunt per se vnũ. et ideo sunt in potẽtia ⁊ non ex partibus nõ faciẽtibus ꝑ se vnũ. sed quarũ quelibet sit in actu. Unde subdit. diffinitiões significãt plures substãtias in potẽtia ⁊ vnã in actu. ⁊ hoc iam declarauerũt. sed vult complere ꝑ scrutationẽ de illo post. ⁊ sunt composita ex partibus que sunt s̄m qualitatẽ ⁊ vocat composita ex partibus s̄m qualitatẽ illa q̄ cõponunt̃ ex partibus alterius ⁊ alterius rõnis.

Item Commẽ. lx. Illud quod est simplex in rei veritate nõ habet diffinitionẽ. neq̄ querit̃ quid ꝑ quid. Hoc etiã confirmat̃. qr omẽ diffinibile potest s̄m aliquid cognosci ⁊ s̄m aliq̄d ignorari. sed simplex aut totaliter cognoscit̃ aut totaliter ignorat̃ s̄m phm. vij. meth. et cõmen. ergo nullũ simplex est diffinibile diffinitione ꝓpue dicta. Item commẽ. viij meth. cõmen. ix. Impossibile est vt forme vltime i diffinitionibus habeãt diffinitionẽ. quoniã forme vltime sunt simplices. ⁊ diffinitiões sunt compositorum. diffinitiones enĩ sunt rerum ex materijs ⁊ formis. Et sequit̃. ipossibile ẽ vt materia aut forma habeat diffinitionẽ. Diffinitio enĩ est sermo in quo disponit̃ aliq̄d per aliq̄d. Forma enĩ ⁊ materia vtraq̄ significat idem. ⁊ neutra diuidit̃ in disponentẽ et dispositũ. Et sequit̃. in diffinitiõe oportet vt sit aliq̄d quod significat formã. ⁊ aliud significãs quod est q̄si materia. Ex ista auc̃te p̄z ꝙ intẽtio commẽtatoris est. ꝙ nulla simplicia sunt diffinibilia ⁊ nõ enĩ intelligit de realitatibus simplicib⁹. quas aliqui ponũt. sed intelligit de reb⁹ nõ habẽtibus partes realr̃ distinctas. cuiusmõi sũt forme ⁊ materie. Ex quo sequit̃ ꝙ angeli ⁊ intelligentie vel corpora celestia. si careãt materia s̄m intentionẽ commẽ. cũ omnia ista sint eque simplicia sicut forme ⁊ materie. ꝙ ista nõ diffiniunt̃ diffinitione ꝓpue dicta. et eadẽ rõne nec accidẽtia si nõ habeãt materiã ex qua. sed tñ in qua. Secũdo patet ꝙ qñ aliquid significat aliq̄d simplex. tũc nõ possunt ibi esse distincti ꝯceptus nec distincta noĩa nisi synonima. dũmodo vtrũq̄ illoꝝ ꝑ se illam rẽ significet ⁊ nihil extrinsecũ illi rei. Vñ dicit forma et materia vtraq̄ significat idẽ. Hoc est ꝙ lꝫ nomẽ significãs materiã ⁊ nihil nisi materiã hoc est nihil extrinsecũ materie. nec etiã cõsignificãs aliq̄d extrinsecum materie simplr̃ significat idẽ. ⁊ ita vnũ illoꝝ noĩm nõ plus est dispositio et aliud dispositũ q̄ ecõuerso. quod tñ necessario requirit̃ ad diffinitionẽ. et eodẽ modo de quolibet nomine significãte formã. Et ita simplex nunq̄ habet distincta nomina conuertibilia. quorum neutrum significet nec

Correlariũ p̄mũ

Correlariũ secũ

cõnotet vel ɔsignificet aliq̇d distinctũ ab illa re simplici. ⁊ mlto magis nec habꝫ tales duos cõceptus simplices ⁊ cõuertibiles ⁊ proprios

G
Corollariũ tertiũ

Tertio ptꝫ. que est intẽtio phi ꝭm expositionẽ cõmẽ. qñ dicit. opꝫ terminũ esse rationẽ lõgaꝫ. ⁊ ꝙ aliq̇d de aliquo significat rõ diffinitiua. Et oportet hoc quidẽ vt materiã esse. hoc aũt formã. q: nõ est de intẽtione phi. ꝙ vna ps diffinitiõis sit vt materia ⁊ alia vt forma. ꝭ ꝙ vna ps significat materiaꝫ ⁊ alia formã. nõ tñ est forma. Ex oibus p̄dictis patet manifeste fuisse de intẽtione phi ⁊ cõmẽ. ꝙ nulla res simplex põt diffiniri diffinitiõe ꝓprie dicta. ⁊ ꝓpt eãdeꝫ rationẽ fuit intẽtionis eoꝝ. ꝙ nullũ simplex habet genus ⁊ differentiã eẽntialẽ: ꝗuis ꝭm eos possit habere differentiã accidentalẽ. Et illo mõ genera accidẽtiũ diuidũtur ꝑ differẽtias accidẽtales. ⁊ nõ ꝑ differẽtias essentiales. simplicia aũt in genere substãtie distinguũtur a cõpositis nõ ꝑ differẽtias essentiales positiuas. sed seipis positiue distinguũtur. ⁊ tñ ꝑ differẽtias aliquo mõ nõ positiuas. sed magis p̄uatiuas vel magis negatiuas. sicut itelligẽtia distinguit̄ a substãtia cõposita ꝑ hoc ꝙ est imaterialis. q: scꝫ caret materia. Et huiꝰ ratio est. q̇a vnũqđqꝫ p̄us aliquo mõ vel notius negatur a suo opposito ꝙ̄ ab aliquo alio. et ita ꝭ est aliquo mõ imediatior vel notior. imateriale nõ est materiale. vel imateriale non est substãtia ɔposita ꝙ̄ ista. Angelꝰ nõ est materialis vel substãtia cõposita. ⁊ ita aliquo mõ distinguit̄ ãgelus a substãtia cõposita ꝑ imaterialitatẽ. Si dicat̄. ꝙ ꝭ est ɔtra p̄us dicta vbi dicebat̄. ꝙ qñ aliq̇ spẽs imediate diuidũt aliqđ genꝰ. ꝙ negatiua in q̇ negat̄ vna a d alia est imediata. g̃ talis spẽs a nullo p̄us negat̄. ita ꝭ erit imediata. nulla sba imaterialis est sba cõposita ⁊c̃. Dico ꝙ tal' est imediata. q: nihil est supius ad illud de quo illud p̄us negat̄. ⁊ q: nihil est positiuũ a quo p̄us neget̄. sic aũt nõ est in ꝓposito. g̃ ⁊c̃.

P
Ad primũ argum p̄ ima opi.

Ad primũ argumẽtũ ꝓpria opinione cõcedo. ꝙ aliq̇s ɔceptus spẽi est ita simplex sicut ɔceptus generis. q: sic̃ vox p̄cise cõis talibꝰ indiuiduis: põt esse ita simplex sic̃ vox significãs ista eadẽ idiuidua ⁊ multa alia ita põt esse de ɔceptu spẽi et generis. Verũtñ dubiũ est. an hoc sit possibile de quolibet ɔceptu spẽi. Et dico. ꝙ ɔceptus spẽi iportãtis reꝫ ɔpositã si sit abstractus naturalit̄ imediate a re. non est hoc possibile. cuiꝰ rõ est. q: talis res aut imediate apph̄ẽditur. ita ꝙ tota sit icathegorematice. aut tñ aliqua ps illius. Si p̄mo modo. g̃ cũ ɔceptus nõ sit nisi tale in esse obiectiuo quale est ipm apprehensuꝫ pncipiũ in esse subiectiuo. oportet ꝙ sicut a parte rei sunt distincta. ita itellectꝰ fingat talia distincta correspondẽtia ptibus. ⁊ ꝑ ɔñs erũt plures cõceptus ptiales. Si aũt tñ ps apprehẽdat̄. ergo ille cõceptus nõ erit ɔceptus totius: ꝭ tñ erit ɔceptus ptis. Dico tñ ꝙ vnus ɔceptus institutus põt esse ita simplex sicut ɔceptus generis. sic̃ est dictũ de vocibꝰ. Totũ istud dico recitatiue ꝭm opinionẽ q̇ ponit̄ de fictis habẽtibus esse obiectiuũ tñ: secus possꝫ dici ꝭm opinionẽ q̇ ponit cõceptũ esse realit̄ intentioneꝫ vel aliqua alia q̇litas subiectiue existẽs in itellectu. q: illa posset ponere ꝙ talis cõceptꝰ vl̃r abstractus a re ɔposita esset eq̇ simplex sic̃ cõceptus generis vel entis.

Instãtia
I
Improbatur

Et qñ dicit̄ ꝙ ꝙ̄to aliq̇d est cõius tãto ẽ simplicius. Dico ꝙ nõ est verũ. sed frequẽter est simplr̃ falsum. imo sicut hoc frequẽter est simplr̃ falsum in vocibꝰ ita etiã in ɔceptibus.

K
Ad scđam rõem

Ad scđm dico. ꝙ nullũ simplex habet differẽtiã eẽntialẽ. Et qñ dicit̄ ꝙ om̄e genus descendẽs in vnã speciẽ ꝑ dr̃am essentialẽ. descẽdit in aliã spẽm imediate ɔdiuidentẽ per dr̃am oppositã. Dico ꝙ hoc nõ est vl̃r verũ loquẽdo de dr̃a eẽntiali positiua: sed frequẽter illud cõdiuidẽs nõ habet dr̃am nisi forte accidẽtalẽ vel negatiuã. ⁊ ita est in ꝓposito. q̇a substãtia descẽdit i substãtiã corporeã ꝑ dr̃am eẽntialẽ. ⁊ in substãtiã incorporeã ꝑ negationẽ dr̃e talis essentialis alteri. Tñ qñ aliqđ genus descẽdit in vnã spẽm ꝑ aliquã dr̃aꝫ ꝑ quã distinguit̄ ab alia spẽ imediate cõdiuidẽte. ⁊ ꝑ aliã nõ distinguit̄. tũc oportet ꝙ alia spẽs imediate cõdiuidẽs habeat dr̃am aliquã sed nõ est ita in ꝓposito. Et qñ dicit̄ ꝙ ois dr̃a habet dr̃am sibi oppositã. sicut ois spẽs habet speꝫ sibi oppositã. Dico ꝙ hoc nõ est verũ vl̃r loquendo de dr̃a essentiali.

L
Ad tertiaꝫ rõem

Ad tertiũ dico ꝙ nõ om̄e supius ɔ̄bitur ad suũ inferius ita sciꝫ ꝙ ꝑ aliqđ iportãs p̄cise aliq̇d eẽntiale inferiori. fiat aliq̇d vnũ totõ cõuertibile cũ inferiori ⁊ ideo oẽs tales ꝓpositiões sunt negãde. om̄e supius ɔtrahitur. om̄e supius est determiabile ꝑ aliq̇d cõtrahẽs. ⁊ sic de cõsimilibus.

M
Ad p̄maꝫ one. q̇ facit q̇rtũ argu.

Ad quartũ dico ꝙ sicut declarabitur in sequẽti. ꝙ genus iportat totũ esse specierũ. hoc est totas species. nõ tñ sic. sicut spẽs spãlissima. q: sic iportat spẽs totũ esse indiuiduoꝝ. q: q̇cq̇d iportatur per speciẽ in vno idiuiduo necessario cõsimile importat̄ in quolibet alio idiuiduo. Nõ sic aũt est in genere. q: genus iportat vnã formã aliqñ in spẽ vna. vel in indiuiduo vniꝰ speciei. ⁊ nihil tale reperit̄ in alio indiuiduo cq̇liter importato per illud genus. ⁊ aliqñ genꝰ importat vnũ indiuiduũ. ⁊ aliud importatũ ꝑ illud genus nõ est sibi simile. Exemplũ primi. homo importat fortẽ. ⁊ ex cõsequẽti importat

materiã fortis ꝛ formã substantialẽ. scꝫ ad mi nus aiam intellectuã: ꝛ ið in quolibet hõie q̃ significatur p hominẽ inuenit̃ ꝯsimilis mate ria. ꝛ silr forma substantialis. ꝛ aĩa intellecti ua cõsimilis. ſ aĩal importat vel significat ho minẽ. ꝛ ita aliquo mõ ex cõsequenti aiam intel lectiuã. ꝛ tñ nulla aĩa intellectiua reperit̃ i asi no nec in boue. ꝛ sic de alijs brutis. q̃ tñ equa liter importãtur vel significãtur p aĩal. Exem plũ scðĩ ẽ ꝙ albedo significat hanc albedinẽ et quodlibet significatũ albedinis ẽ cõsimile huic albedini. ſ color significat albedinẽ ꝛ p̃ ter hoc nigredinẽ que nõ est cõsilis albedini.

Ad cõfirmatõẽ — Per hoc ad cõfirmationẽ dico: ꝙ gen⁹ im portat totã essentiã: siue res importata sit sim plex siue cõposita. nõ tñ eodẽ mõ sicut species ꝓpter cãm iã dictã.

Ad scðam auctoritatem — Ad quintũ concedo ꝙ ois dĩna ẽ qua abundat spẽs a genere. ex hoc tñ nõ sequit̃ ꝙ q̃libet spẽs habet dĩnam essen cialẽ. q2 nõ q̃libet spẽs sic abũdat. Unde cũq3 ẽ dĩa vex ẽ ꝙ aliqua spẽs abũdat illa dĩa a ge nere. ꝛ hoc nõ ẽ aliud q̃ dicere ꝙ illa dĩa p̃di cat̃ p se p̃mo modo si sit dĩa essentialis de illa specie vl̃r sumpta. nõ aũt p̃dicat̃ p se p̃mo mõ de genere vl̃r. ſ tñ p̃ticulariter.

Ad terciam — Ad Auicẽ nã quẽ cõmẽtator reprobauit ꝛ quẽ reputauit fuisse inscitũ in logica. ꝛ p ꝯñs in metha. q2 lo gica ẽ maxime necessaria ad metha. ꝓ eo ꝙ lo gica duob⁹ modis vtit̃ in metha. scꝫ ꝛ ſm ꝙ ẽ instrumentũ sicut vtit̃ ꝛ in alijs sciẽtijs. et ſm ꝙ ꝓpões methaphisicales sunt accepte a dyalectica ꝛ logica. sicut dicit cõmẽ. vij. me tha. cõmẽ. ij. ꝛ hoc idem dicit phs cõmẽ. xxv. Dico tñ sustinendo eũ ꝙ si bene loquebat̃: ꝙ ip̃e intellexit ꝛ de dĩa accidentali vl̃ de specie habente dĩaꝫ: ꝙ talis species discrepat a secũ cõuenientib⁹ in genere p dĩam.

Ad quartã — Ad aliud p̃ dẽ ꝙ si bene intellexit intelligit de specie hñ te genus ꝛ differentiã. Qualiter tñ hoc sit in telligendũ. q. sequẽti patebit.

Ad quintã — Ad aliud ꝙ eo ipso ꝙ ens p̃dicat̃ de omni differentia ꝛ de omĩ specie. ens nõ est genus. q2 hoc nulli gene ri ꝯuenit.

Ad sextã — Ad aliud ꝙ intentio recte loquẽ tiũ est loqui de speciebus diffinibilib⁹ diffini tione ꝓprie dicta. vel docent inuestigare di uisiones p dĩnas vel accidentales vel essenti ales.

Ad septimaꝫ auctoritatẽ que est pro argumentũ — Ad vltimũ dico ꝙ accidentia nõ sunt diffinibilia diffinitione ꝓprie dicta. ꝛ ideo cõ cedo ꝙ magis deberet dici ꝙ accidentia sunt quedã quidditates: q̃ ꝙ accidentia habẽt q̃d ditates. sicut eñi intelligentie ꝓprie loquẽdo magis sunt q̃dditates q̃ habent q̃dditates. ꝓ pter earũ simplicitatẽ. ita etiã accidẽtia mag̃ sunt q̃dditates. Sed de substantijs cõpositis cõceditur ꝙ habẽt q̃dditates. quia frequẽter accipit̃ q̃dditas pro ipsa forma p̃tiali.

Ad principale — Ad ar gumentũ p̃ncipale dico. ꝙ species multe nõ sunt diffinibiles diffinitiõe ꝓprie dicta. puta oĩs species p̃cise cões reb⁹ simplicib⁹. ꝛ ið ta les nõ hñt dĩas essentiales. Questio. iij.

Questio III que est tertia prime — **Tez tertio quero**

Utrũ genus ꝛ differẽtia ip̃ortẽt eã deꝫ rem p̃io. Et sic. q̃cquid p̃dica tur p se p̃mo mõ de aliquo ip̃ortat p̃mo illud. q2 si ip̃ortaret p̃io aliq̃d aliud. non p̃dicaret̃ p se p̃mo mõ de illo sed tñ accidẽta liter. sed gen⁹ ꝛ dĩa p̃dicãtur p se p̃mo mõ de eodẽ. manifestũ est. ergo ip̃ortant simpl̃r ideꝫ.

Ad oppositũ. q̃n aliqua ip̃ortant eandẽ rem p̃mo illa sunt synonima. sed genus ꝛ dĩna nõ sunt noĩa synonima. ergo ꝛc.

Circa questionẽ quatuor facit — Circa istã q̃stio neꝫ sic ꝓcedã. Primo supposito ex p̃orib⁹ q̃ stionibus q̃d sit genus. videndũ est q̃d sit dĩa Scðo a quo sumit̃ differẽtia. Tertio q̃d gen⁹ ip̃ortat. Quarto ex hijs ad q̃stionẽ.

Primũ dubiũ — Circa p̃ mum dico. ꝙ differẽtia põt accipi dupl̃r. Uno modo ſm ꝙ cõiter accipit̃ ab auctorib⁹. et sic est quoddã p̃dicabile de aliquo nõ in q̃d sed i quale. cõueniens aliq̃bus et alijs repugnãs q̃ innotescit distinctio illius cui ꝯuenit ab alio cui repugnat. Et isto mõ differentia q̃dã est p se ꝛ q̃dã per accidẽs. q2 aliq̃n distinctio innos tescit vel nata est innotescere per intrinseca ꝛ essentialia. ꝛ aliq̃n tñ per extrinseca. ꝛ ið ali q̃n talia p̃dicabilia sumũtur ab intrinsecis: et aliq̃n ab extrinsecis. Alio mõ accipit̃ differẽ tia p aliquo reali quo innotescit distinctio vni⁹ ab alio. ꝛ talis differentia nõ p̃dicabit̃ de illo cui⁹ est differẽtia. q̃uis cõceptus vel aliq̃d no men ip̃ortãs illud sit p̃dicabile de illo cui⁹ est. Exemplũ p̃mi. rõale est q̃daꝫ ꝯceptus cõis oĩ hõi. p̃dicabilis de hoĩe nõ in q̃d sed in q̃le. cõ ueniens p̃cise hoĩbus ꝛ repugnãs oĩbus alijs. Et silr esse susceptiuũ disciplme est tale predi cabile. ꝛ ið vtrũq3 illoꝝ põt dici dĩna. sed vnũ p se ꝛ aliud p accidẽs. Exemplũ scðĩ. aĩa rõna lis. etiã hec aĩa qua nata est innotescere distin ctio istius hoĩs ab illo asino p̃t dici differẽtia. ꝛ simil̃r hec intellectio ꝛ hec volitio. ſ de diffe rẽtia isto mõ dicta nõ est q̃stio. sed tñ de dĩna p̃mo modo dicta.

Scðm ... — Circa scðꝫ dico. ꝙ dĩna ac cidẽtalis sumit̃ ab aliquo extrĩseco. siue illud sit accidẽs formalit̃ inherẽs. siue sit aliq̃d sim plicit̃ extrinsecũ causatũ vl̃ aliquo mõ depen dẽs ab illo. siue alit̃ se habeat p q̃d põt innote scere distinctio illi⁹ ab alio. ſ in ꝓposito nõ in tẽdo loq̃ de differẽtia accidẽtali. ſ tñ de diffe rẽtia essẽtiali. Et dico. ꝙ illa p̃cise sumit̃ a p̃te essentiali illi⁹ rei. et a q̃libet p̃te accipit̃ dĩna

essentialis. q: ab omi illo quo aliqd cōpositum distinguit essentialr ab alio: pōt accipi dīna essential. ſ cōpositū p omnē ptē essentialē distinguit essentialr ab aliquo. g ab omi pte essētiali pōt accipi dīna essentialis. Ex ista conclusiōe seqtur alia q dīna essentialis ita accipit a materia: sicut a forma. q: ita ē de qdditate hoīs ipa materia sicut forma. ⁊ ita essentialiter distinguit hō ab aliquib⁹ p materiā sic p formā. Item plus distinguit asinus ab āgelo per suam materiā q distinguatur a boue per suā formā q: maior ē cōuenientia forme asini cū forma bouis q materie asini cū ipo āgelo. g sicut a forma asini accipit dīa essential q distinguit a boue. eadē rōne a materia asini accipit dīa essential q distinguit ab āgelo. Hoc cōfirmat p vsū loquēdi auctoꝝ. q materiale assignāt dīam substātie cōposite. Unde diuidūt substātiā. q: quedā ē materialis ⁊ qdā abstracta a materia. ⁊ certū ē q ibi nō sit diuisio per spēs. g p dīas. g materiale est dīa substātie cōposite. sic rōnale ē dīa hoīs. Et tunc arguo. si materiale sit dīa. aut g ē differētia p se ⁊ essentialis. ⁊ habet ppositū. Aut ē tm̄ dīa accidentalis. ⁊ hoc nō ē possibile cū materia nō importet aliqd accidēs illi⁹ cui⁹ est nō pl⁹ q forma. nec importat aliqd extrinsecū illi⁹ cui⁹ est nō pl⁹ q forma. Preterea dīa pōt accipi ab accidēte multo magis a materia sꝫ a materia nō pōt accipi dīa accidētal. g ab ea accipiet differentia essential. Ex isto sequit qd dīa iportet in re. q: semp importat ptē rei. semp eīn differentia ē quoddā cōcretū vni⁹ abstracti significātis pcise ptē rei. Un̄ rationale si sit pprie dīa se hꝫ ad rōnalitatē q erit idē simplr qd aīa intellectiua. sicut albū ad albedinē. tn̄ ppter penuriā nominū nō sunt frequēter noīs cōsimilia imposita. tn̄ noīa iposita quātū ad significatione erūt simplr cū talib⁹ synonima. Et hoc ē dīam accipi a pte rei. scꝫ significare ptē rei. illo mō quo cōcretū significat illud idē qd significat suū abstractū. sicut dicim⁹ q albū significat illud idē qd albedo. et ista ē cā quare hec est vera. hō est rōnalis. ⁊ hec nō ē vera. hō est rōnalitas. q: rōnalitas. erit ibi simplr aīa intellectiua. Et licitū ē ponere vnū loco alteri⁹.

D
Totū quid genus importat

Circa tertiā distinctionē dico: q quia dīa pcise accipiat a pte rei. tm̄ gen⁹ dicit totā rē ⁊ accipitur a tota re. nec sincathegoreumatice ſ cathegoreumatice. hoc ptꝫ: q ſm oms gen⁹ pdicatur in qd. dīa aūt in quale. ſ si gen⁹ pcise accipiet ab vna parte. puta a materia sicut dīa accipit a forma: nō plus pdicaret gen⁹ in qd q dīa. ſ min⁹ q: min⁹ importaret qdditatē rei. q: pcise tm̄ partē min⁹ pncipalē. Preterea ostensū ē q a qualibet parte accipit dīa. g accipit ita a materia sic a forma. ergo si gen⁹ accipit pcise ab vna pte. ergo essꝫ dīa. qd est manifeste falsuꝫ.. Preterea. vox instituta ad significandū q cōis est ⁊ pdicabilis de spēbus vniuoce. nō plus ipomit ad significandū vnā ptē q aliā. ⁊ ita cū genus significet ipaꝫ spēm. nō plus significabit vnā partē q aliā. ⁊ ita totaꝫ rem. Hoc ɔfirmat. q: instituēs hāc vocē aīal ad significandū oīa aīalia. forte ignorauit an aīalia essent ɔposita ex materia ⁊ forma: sicut etiā modo dubitat an oīs substātia sit cōposita ex materia ⁊ forma. ⁊ etiā dubitat a multis an oē corpus sit ɔpositū ex materia ⁊ forma. et tm̄ substātia est genus ad oēs substātias ⁊ corpus est genus ad oīa corpora. ergo ista nomia nō sunt iposita plus ad significandū vnā pteꝫ q aliā. imo ad nullā ptē significandā sunt imposita. sed soluꝫ ad significandū tales res siue sint cōposite ex ptibus essentialib⁹ siue nō. ergo eodē mō cōceptus tales q pcise sunt genera nō plus iportāt vnā partē q aliā. Preterea. aut aīal et corpus accipiūtur ab eadē pte aut ab alia ⁊ alia si ab eadē. ergo erūt noīa synonima. q: nō pōt dari ratio qualit ipsa inter se distinguūtur q nō sint synonima. Si aūt accipiātur ab alia ⁊ alia parte. hoc nō pōt esse nisi q: corp⁹ accipit a materia pma. ⁊ aīal ab aliqua alia pte. ⁊ ita cū in quocūqꝫ aīali nō sit nisi materia pma. ⁊ aliqua forma substātialis. aīal accipit ab aliq forma substātiali. qd nō est possibile. q: ab omi forma substātiali accipit dīna. sed nō ab eodē pōt accipi genus ⁊ dīna. g ⁊c.

Si dicat q ab illa forma substātiali quā importat vel accipit dīa. nō quidē ppria dīa cuiuscūqꝫ spēi ɔtēte sub aīali. ſ dīa constitutiua ipius aīalis. Cōtra. si sic. g dīa aīalis ⁊ ipꝫ aīal acciperent simplr ab eodē. ⁊ p ɔn̄s nō esset rō quare vnū plus est gen⁹ q aliud. vel qre vnuꝫ est dīa ⁊ nō aliud. Preterea. si genus accipit a pte sic dīa. tūc nullū simplex pl⁹ posset hre genus q dīaꝫ. qd est simplr falm. q eīꝫ simplex habeat gen⁹ est manifestū. q aūt nō hēat dīaꝫ est pus declaratū. ɔn̄a pꝫ. q: qn̄ duo accipiātur a duab⁹ ptibus alicui⁹ vni⁹. si illud nullā ptē haberet. vel neutruꝫ acciperet ab eo vel vtrūqꝫ.

Cōfirmat. q: substātia gen⁹ est ad substantiā corporeā ⁊ icorporeā. ⁊ tn̄ nō accipit a pte substātie icorporee cū nō hēat ptē. ⁊ p ɔn̄s eadeꝫ rōe nō accipiet a pte cuiuscūqꝫ ɔtēti. g hoc genus a nulla pte accipit. et eadē rōne qdcūqꝫ aliud. Dico g q gen⁹ iportat totā rē. ⁊ iō q: iportat totā rē pdicat simplicit in qd de re. qa dicit totā qdditatē rei. ⁊ iō cōuenienter respondet ad qstionē factā per qd de re. vt si qrat qd

est hō cōuenienter respōdet̄ q̄ est aīal. nō tñ q̄ habet aīalitatē sicut si querit̄. q̄lis ē homo cōuenienter respōdetur q̄ ē rōnalis. hoc est hñs rōnalitatē. similiter cōuenienter respōdet̄ q̄ est materialis. et ē quasi p̄dicatio denoīatiua p̄dicando quācūq̄ drām siue acceptā a forma siue a materia hc cōposito. ꝓ eo scꝫ q̄ illud qđ p̄mo significatur p̄ drām. puta ps rei. nō est realiter illud ⁊ essentialiter de quo fit īterrogatio. et iō nō cōuenienter respōdet̄ p̄ illud ad q. factā per qđ. ſ ois res q̄ importat̄ p̄ gen⁹: siue sumat̄ in abstracto siue in ꝯcreto ē simpl̄r illa res de qua fit interrogatio. Unde ḡ p aīal importat̄ simpl̄r ⁊ p̄mo negatiue exponēdo ly p̄mo. eadē res q̄ importat̄ p̄ boiem. ⁊ ideo q̄rendo. qđ est homo. cōuenienter respōdet̄ q̄ q̄ddicatiue ⁊ essential̄r ⁊ simpl̄r ē aīal. q: aīal nō importat aliquā rē q̄ ꝯueniat homini in obliquo ⁊ nō in recto. sicut ē de rōnali. q: rōnale importat rōnalitatē q̄ nō p̄dicat̄ de hoīe nisi in obliquo sic dicēdo. homini inest rōnalitas. vel hō est habēs rōnalitatē.

E Quarto ad q. respondet

Ex hijs respōdeo ad questionē: q̄ nūq̄ gen⁹ ⁊ drā importāt p̄mo eādem rē. q: semp gen⁹ importat p̄mo totā rē. vl̄ simpl̄r rē. et ꝓ eadē supponit. Differētia aūt importat p̄mo partē rei illo mō quo dicim⁹ q̄ album significat primo et p̄ncipal̄r q̄litatē. ipa tñ drā nō supponit p̄mo ꝓ aliqua pte rei. ſ ꝓ tota re ꝓ qua supponit ipm gen⁹: sicut albū non supponit ꝓ ipa q̄litate: ſ supponit ꝓ ipo subiecto. sic aīal p̄mo significat hoiēꝫ ⁊ supponit ꝓ hoīe. rationale aūt p̄mo significat aīam intellectiuā et supponit ꝓ ipo hoīe. et ita vl̄r de oībus talib⁹ generib⁹ ⁊ differētijs. Sed circa p̄dicta occurrūt aliq̄ dubia.

F Primū dubium

Primū quomodo aliqua drā dr̄ essentialis si nō sit ps rei: nec de essentia rei.

Secūdū dubium

Scdm q̄uo p̄ talē drām distinguit̄ vel spēs vel res ab alio: cū p̄us dictū sit q̄ sic nihil ē idē nisi p̄ seipꝫ vl̄ per aliq̄d sibi intrinsecū: ita nihil distinguit̄ ab alio nisi se ipo vel p̄ aliq̄d sibi intrinsecū.

Tertiū dubiū

Tertiū. q̄a nō videt̄ q̄ drā accipiat̄ a materia. q̄a ab illo accipit̄ drā qđ distinguit. ſ materia nō distinguit ſm p̄hm. vij. metha. actus sepat ⁊ distinguit. nō ḡ materia.

Quartū dubium Arguitur primo.

Quartū. q: nō videt̄ q̄ genus importat totā rē p̄mo. q: tūc in diffinitione qualibꝫ eēt nugatio. q: si importat totā rē. ḡ exprimendo postea p̄ differētiā ptē rei ibi vl̄r exp̄mitur illa pars p̄us expressa per gen⁹.

Si dicat̄ q̄ genus importat totā rē: non sincathegoreumatice ſ tm̄ cathegoreumatice. et ideo nō est nugatio. Contra. sicut genus nō importat totā rē nisi cathegoreumatice p̄ te. ita species p̄cise īportat totā rē cathegoreumatice: ⁊ non sincathegoreumatice. ⁊ tñ ponēdo p̄mo speciē: ⁊ postea differentiā sic dicēdo. homo rōnalis. est nugatio. ergo simil̄r sic dicēdo. aīal rōnale. est nugatio.

Scdo

Preterea. ſm auicēnā vij. metha. c. iiij. genus dicit partē rei.

Tertio

Preterea. Boetius in li. diui. oē genus naturalit̄ p̄us est ꝓprijs spēbus. Tūc arguo. nihil est p̄us naturalit̄ aliquo cōposito nisi cause sue extrinsece ⁊ ptes sue intrinsece. si ergo gen⁹ sit p̄us natural̄r spēbus ipis. oportet q̄ dicat aliquā causā extrinsecā. qđ est manifeste fl̄m. vel aliquā causam intrīsecā. ⁊ p̄ ꝯñs partē.

Quarto

Preterea. ibidēꝫ. genus specieb⁹ materia est. nā sicut es accepta forma transit in statuā. ita genus accepta differētia trāsit in species. ergo ſꝫ intētionem eius genus vel est materia ⁊ simplicit̄ et realit̄. vel dicit̄ materia. q: importat materiā.

Quinto

Itē. v. metha. c. đ p̄ se. genus est pars speciei ⁊ cōmē. ibidē cōmē. iij. Itēꝫ. c. de genere ⁊ cōmē. xxxiij. genus est materia. q: recipit drās et qualitates.

Sexto.

Itēꝫ cōmē. vij. metha. cōmē. xi. p̄dicabilia substātialia. scꝫ genus ⁊ drā adunātur inter se ⁊ cū diffinito. sed hoc nō esset possibile nisi gen⁹ ⁊ differētia essent ptes diffiniti.

Septimo.

Itē p̄hs. vij. metha. ⁊ ꝯmētator cōmē. xxxiij. sicut allegatū est in p̄dicta q̄stione vult. q̄ sic diffinitio se habet ad rem. ita ptes diffinitiōis ad ptes rei. ergo sicut diffinitio significat totam rem. ita ps diffinitiōis significat partē rei. ergo cū gen⁹ sit pars diffinitiōis. significabit partē rei.

Octauo

Itē p̄hs. viij. metha. ⁊ cōmentator ibidē ꝯmē. ix. Diffinitio est oratio lōga. ⁊ vna ps ſm cōmē. significat formā et alia materiā. ergo genus tm̄ significabit partēꝫ rei. ⁊ nō totū.

Quintū dubiū

Quintū dubiū est quomō spēs ⁊ gen⁹ distinguūtur si genus īportat totū sicut species

Sextū dubium

Sextū dubiū est de p̄dicatione in q̄d ipi⁹ generis de specie. q: nō videt̄ q̄ sp̄ genus p̄dicatur in q̄d. sicut nec spēs sp̄ predicat̄ in q̄d. hec eñ nō est in q̄d. verbū est homo. vel de⁹ est hō. ergo eadē rōe nec ista erit in q̄d. homo est aīal vel iste hō est aīal. demōstrādo xp̄ꝫ.

G Ad primū dubiū

Ad p̄mū istoꝝ dico. q̄ drā nō dicit̄ essentialis. q̄a sit de essentia illi⁹ cui⁹ est. sed drā dicit̄ eēntialis denoīatione extrīseca vel magis ꝓprie loquēdo denoīatiue ab extrinseco. q̄a scꝫ īportat aliq̄d eēntiale rei. ⁊ aliq̄d essentiale illi rei q̄ īportat̄ p̄ spēm. Et isto mō pōt ꝯcedi aliq̄s cōcept⁹ eē eēntialis rei. q: īportat essentiā vel aliq̄d eēntiale rei.

H Ad scdm dubiū

Ad scdm dico. q̄ de ꝟtute sermonis nō debet ꝯcedi q̄ spēs vna distinguit̄ ab alia p̄ drām. ſ seipa distinguit̄ ab alia spē. eodē mō nō debet cōcedi de virtute sermōis q̄ aliq̄ res distinguit̄ ab alia p̄ drām nisi acciēdo drām scdo mō. sic distinctū est in p̄mo articulo. q. eā cedit̄ tñ cōiter ab auctorib⁹ q̄ spēs distinguit̄

per differẽtiã: ⁊ ꝙ res distinguit᷑ a re ꝑ differẽtiã. ꝓpter duas rões. Prima ẽ. qꝛ importat rẽ ꝑ quã vna res distigui᷑ ab alia. sicut sortes nõ distinguit᷑ ab asino ꝑ istã dĩam rõnale. qꝛ ista dĩa nõ est nisi q̄dã cõcept⁹ vel aliqd̄ p̄dicabile de multis. et posito ꝙ nihil esset simplr̄ tale p̄dicabile: sortes ita realit᷑ distingueret᷑ ab asino sicut mõ qꝛ tñ rõnale importat aĩam itellectiuã ꝑ quã sortes distinguitur ab asino. iõ cõcedit᷑ ꝙ sortes distinguit᷑ ab asino ꝑ rationalitatẽ. ⁊ aliquo mõ per rõnale. ⁊ per dĩam specificã hõis.

Instantia

Et si dicat᷑ sortes distiguit᷑ specifice ab asino. ꝫ dĩa specifica etiã ꝓprie loquẽdo nõ est nisi ꝑ spẽs: vl̄ ꝑ dĩas specificas. ḡ sortes specifice distinguit᷑ ab asino per spẽm vel per dĩam specificã. ⁊ hoc loquendo de virtute sermonis. ḡ sortes habet dĩaꝫ specificã.

Z Responsio

Respõdeo ꝙ ꝓprie loquendo nõ est cõcedẽdũ ꝙ dĩa specifica ẽ ꝑ spẽs. nec ꝑ dĩas specificas ꝫ ꝓprie loquẽdo ipsa individua seipis vel ꝑ partes singulares dñt specie ita ꝙ singularia sũt p̄mo ⁊ imediate denoiabilia a tali dĩa: vel alīqua coĩa ꝓ illis singularib⁹: ita ꝙ illa cõia nõ sic distinguũtur spẽ. Verũtñ dĩa specifica nõ p̄dicat᷑ p̄mo ⁊ adeq̄te d̄ q̄buscũq; singularib⁹ ꝫ de cõib⁹ ꝓ singularib⁹. Unde h̄ est p̄mo v̄a oĩs hõ differt spẽ ab asino. et p̄or q̄ ista. sortes differt spẽ ab isto asino. vl̄ differt spẽ ab asino h̄ eñ ẽ p̄us v̄a. oĩs hõ ꝑ rõnalitatẽ vel ꝑ aĩam intellectiuã dr̄t spẽ ab asino q̄ ista sortes per hanc aĩam intellectiuã dr̄t spẽ ab asino. Et h̄ ẽ scd̄a rõ quare cõcedit᷑ ꝙ spẽs distiguit᷑ a spẽ ꝑ dĩam specificã. ⁊ quare vna res distigui᷑ ab alia ꝑ dĩam specificã vel essentialẽ. qꝛ scꝫ ꝓpõ in qua enũciat᷑ aliq̄d distinguĩ a spẽ ꝑ dĩam ẽ p̄mo v̄a. vl̄ p̄us v̄a q̄ illa ꝓpõ in qua enũciat᷑ aliq̄d distinguĩ ab aliquo individuo ꝑ suã partẽ essentialẽ. sic hec ẽ p̄or oĩs hõ differt ab asino vel boue ꝑ rõnalitateꝫ q̄ ista. sortes dr̄t ab asino vel boue ꝑ istã rõnalitatẽ. Et iõ sicut frequenter dictũ est prius auctores ꝑ tales ꝓpõnes q̄ ꝫm suã formã sunt act⁹ exercitati intelligũt act⁹ signatos. q̄b⁹ tñ actib⁹ signatis corespõdẽt act⁹ exercitati i q̄b⁹ termini hñt suppositionẽ simplicẽ vel materialẽ. nec ẽ inconueniẽs ꝓteruiẽtib⁹ ꝓpter solã ignorãtiã logice varias sophisticationes ⁊ pueriles põderãtibus ꝑ respõsiones pueriles ⁊ logicas ⁊ veras tñ respõdere: quinimo tales sophisticationes aliis responsionib⁹ nõ sũt digne. Patet ḡ quomodo aliq̄d distinguit᷑ ab aliquo alio ꝑ aliq̄d sibi extrinsecõ nõ quidẽ ꝓprie loquẽdo. ꝫ metaphorice loquẽdo. qꝛ scꝫ distinguĩ p̄us p̄dicatur de aliquo sibi extrĩseco. ⁊ scd̄o de illa re. sic posse ridere p̄us p̄dicat᷑ de aliquo qd̄ nõ p̄t ridere q̄ de illo qd̄ põt ridere. qꝛ hec est p̄mo vera. oĩs homo põt ridere. ⁊ tñ iste termin⁹ cõis qui subijcit᷑ et de quo p̄dicatũ p̄dicatur nõ p̄t ridere. ⁊ causa est dicta frequẽter. qꝛ scꝫ hoc p̄dicatũ p̄dicatur de hoc subiecto nõ pro se qd̄ non põt ridere. sed pro rebus q̄ possunt ridere ⁊ hec est scd̄o vera. sortes põt ridere. etiã si sortes extra subijceret᷑. ita est in ꝓposito. ꝙ logice loquẽdo: prius p̄dicatur distinguĩ ab asino de hoc cõi homo q̄ de sorte.

R Ad tertiũ dubiũ

Ad tertiũ dubiũ dico ꝙ dĩa accipit᷑ a materia. ita eñ essentialr̄ distinguit᷑ homo ab ãgelis ꝑ materiã. q̄a scilꝫ homo habet materiã q̄ est incõpossibilis ãgelis. sicut distinguit᷑ ab asino ꝑ aĩam intellectiuaꝫ. qꝛ scꝫ homo habet aĩam intellectiuã q̄ est incõpossibilis asino. Ad p̄bm de. vij. metha. dico ꝙ act⁹ cõparat et distiguit. cũ hoc tñ stat ꝙ materia sepat ⁊ distinguit. tũ qꝛ hoc est cõe sicut declaratũ est tã materie q̄ forme. tũ quia ipsa materia actus q̄daꝫ est. sicut patebit in scũdo. Verũtñ accipiẽdo actũ pro forma dicit᷑ magis forma separe ⁊ distinguere q̄ materia. qꝛ scꝫ a plurib⁹ distiguit forma q̄ materia. naꝫ a quibuscũq; distinguit᷑ homo specie ꝑ suã materiã. ab eis ⁊ a multis aliis distinguit᷑ specie per suã formã substantialẽ. Unde ab asino distinguit᷑ specie ꝑ suã formã substantialẽ. qꝛ forma substãtialis est alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rõnis in homine ⁊ in asino. materia aũt est eiusdem rõnis in homie ⁊ in asino.

Z Ad q̄rtũ dubium

Ad quartuꝫ dubiũ dico ꝙ genus iportat totã rẽ. nec tñ est nugatio ponẽdo p̄mo genus ⁊ postea dĩam. cui⁹ rõ est. q̄a multa excusant nugationeꝫ pro eo ꝙ nugatio nõ est quecũq; q̄litercũq; repetitio vni⁹ ⁊ eiusdeꝫ. excusat᷑ eñ nugatio aliq̄ñ ꝓpter diuersuꝫ madũ significãdi. ptꝫ. qꝛ hic non est nugario. sortes est homo hoĩs. ita ꝙ genitiuus ꝯstruat᷑ ex vi possessiõis. ⁊ tñ hic est nugatio. hõ homo Similit᷑ nihil iportat᷑ ꝑ qd̄cũq; nomẽ: q̄n iportet᷑ per ens. ⁊ q̄n ꝑ se sit inferi⁹ ad ens. ⁊ tñ ponẽdo p̄mo ens: ⁊ postea addẽdo sibi aliqd̄ nomen est nugatio et addẽdo aliud nõ est nugatio sic dicẽdo ꝫ aliquos. ens albedo. est nugatio. ⁊ tñ dicẽdo. ens albũ. nõ est nugatio. eodẽ modo dicendo. ens rõnalitas. est nugatio ꝫm aliquos. ⁊ tñ dicẽdo. ens rõale nõ est nugario. ⁊ tñ nihil iportat᷑ ꝑ rõnale: q̄n iportet᷑ per ens ergo multo forti⁹ aĩal poterit iportare totũ hominẽ. ⁊ tñ addẽdo sibi rõnale nõ erit nugatio.

Dico ergo vl̄r ꝙ q̄ñ aliqd̄ ꝯcretũ iportat ptẽ alicui⁹ totius: qd̄ iportat᷑ ꝑ aliqd̄ cõe ad illud totũ ⁊ ad alia tota vel simplicia. non est nugatio. ⁊ rõ est. q̄a illud cõe iportat multa ad q̄ nihil penit⁹ ꝑtinet illa ps q̄ iportat᷑ ꝑ illud ꝯcretũ. ⁊ iõ ponẽdo pri⁹ cõe ⁊ postea addendo sibi

illud cõcretũ nõ est inutilis additio. si tñ illd sit ɔuertibile qđ importat totũ. ⁊ ita nihil im portat quin aliqđ importatũ p differentiã sit pars eius est inutilis additio. addendo illi im portanti totũ illud quod importat partẽ. ⁊ iõ hic est nugatio: homo est rationalis. et nõ hic. aĩmal rationale. Si dicatur ꝙ ſm istã ratio/ nẽ hic nõ essꝫ nugatio aĩal homo. quia animal ĩportat multa ad que nihil ptinet homo. ꝗ pri mo ponendo aĩal. ⁊ postea dicẽdo hominẽ nõ erit inutilis additio. Cõceditˀ ab aliqbꝰ ꝙ nõ est hic nugatio aĩal homo: q̄uis econuerso sit nugatio homo aĩal. Aliter põt dici ꝙ nõ est ꝓpria locutio. quia nũq̄ a pte eiusdẽ extremi debent poni aliqua duo vocabula nisi vnum sit determinans ⁊ aliud determinabile. puta adiectiuũ ⁊ substantiuũ: sic dicendo homo al/ bus. aĩal rationale. vel saltẽ habentia diuersũ modũ significandi sicut dicendo. hominis aĩ nus. ideo alij termini non sic differentes non debent poni a pte eiusdẽ extremi nisi median te aliqua cõiunctione. sic dicendo homo ⁊ aĩ nus. equus vel bos ⁊c̃. vel mediante hoc ꝓno mine qui. dicendo: sortes qui est homo. vel me diante aliquo tali ɔsimili. ⁊ iõ sicut hec nõ est intelligibilis homo asinꝰ currit. sortes plato ẽ plato: ita nec ista. homo aĩal est ens. homo ani mal est substantia. ⁊ sic de alijs. puta aĩalitas rõnalitas est homo. humanitas aĩalitas ẽ sub stantia. ⁊ sic de alijs. ⁊ ita q̄uis nõ esset ibi nu gatio: est tñ ibi impropietas ⁊ nõ intelligibi litas orationis ꝓpter quã oratio nõ est intelli gibilis. nec vera nec falsa. ⁊ accipio hoc nomẽ intelligibile sicut vtuntur logici ⁊ grãmatici. nõ sicut vtuntur naturales phi. Ad scdm

Ad secundum

pro illo dubio dico: ꝙ intentio auicẽne est po/ nere ꝙ omne quod est in genere est cõpositũ ad minus ex q̃dditate ⁊ esseitate. et ideo genꝰ semꝑ dicit partẽ: nõ q̃dẽ semꝑ q̃dditatis: sed vnius cõpositi ex q̃dditate ⁊ esseitate. et ideo forte cõpositũ ſm intentionẽ suã nõ est per se in genere. sed est vnũ cõpositũ ex q̃dditate q̃ ẽ per se in genere ⁊ vna esseitate sibi superueni ente ab alia causa q̃ nõ ẽ de essentia rei ſ; acci/ dens. ⁊ ideo q: in deo nulla est talis cõpositio ideo deus nõ habet genus nec habet q̃dditatẽ Et ꝙ hec sit itẽtio sua põt declarari ex viij. metha. c. iiij. vbi dicit sic. dico ꝙ necesse eẽ nõ põt esse hmõi vt sit in eo cõpositio. ita vt habe atur hic quidditas aliqua q̃ sit necesse eẽ. ⁊ il/ li quidditati sit intentio aliqua preter certitu dinẽ eius q̃ intentio sit necessitas essendi. Et iõ intẽtio sua est ꝙ q̄n dr̃. p̃mũ est necesse esse. nõ est intelligendũ ꝙ ibi sit aliqua q̃dditas ⁊ ꝙ illi q̃dditati superueniat quedã intentio fa ciens cũ illa quidditate ɔpositionẽ realẽ. ꝓ/ pter quã intentionẽ supueniẽtẽ dicatur illa quidditas esse necesse esse. sic homo dicit quã/ dam quidditatẽ cui supuenit esse existẽtie vel esseitas faciẽs ɔpositionẽ realẽ cũ illa quid di tate. ⁊ ꝙ illa quidditas dicitˀ esse ꝓpẽ illã essei tatẽ supuenientẽ. Et est ratio sua in qua se fun dat ista. q: si in primo sit q̃dditas ⁊ necessitas essendi faciẽs cũ illa q̃dditate ɔpositionẽ. aut tũc illa necessitas eẽndi est de se semꝑ aut nõ. si nõ hoc est absurdũ ꝙ necessitas essendi non sit de se. q: tũc necessitas essꝫ p aliud a quo nõ depẽderet. qđ est absurdissimũ. Si aũt ista ne cessitas sit semꝑ de se necesse esse. ⁊ differt per positã ab illa q̃dditate. ergo illa q̃dditas essꝫ cui supueniret necessitas essendi. ergo illa q̃d/ ditas nõ est semꝑ necesse esse. q: nõ est ex se ne cesse. ⁊ ita necesse esse nõ est semꝑ necesse esse. sed tñ aliq̄n est necesse esse: ⁊ aliq̄n non. qđ est absurdũ. ⁊ accipitˀ hic esse aliq̄n necesse esse. et aliq̄n non. sicut dicit creaturã aliq̄n nõ esse. q: scꝫ ex se habet nõ esse ſm modũ loquẽdi. Ul/ terius ꝙ sequitˀ maius incõueniens ꝙ necesse esse esset causatũ. q: omẽ qđ habꝫ esse vel essei tatẽ ⁊ nõ ex se. habet esse ex aliqua cã. ergo si p̃ mũꝫ nõ essꝫ necesse esse ex se. sed p aliquã inte/ tionẽ supuenientẽ facientẽ cũ eo cõpositionẽ. sequitˀ ꝙ sit causatũ. qđ est absurdũ. ⁊ ideo seq̃ tur ꝙ deus nõ habet esseitatẽ p̃ter q̃dditatẽ. ⁊ iõ nõ habet genus. q: genus ĩportat q̃dditatẽ p̃ter esseitatẽ. ⁊ ita semꝑ ſm eũ ĩportat ptẽ vnius cõpositi ex q̃dditate et esseitate. ſ; illud cõpositũ nõ erit p se in genere. q: includit ali/ q̃d accidẽtale ſm auicennã. scꝫ esseitatẽ. Et ꝙ hec sit intẽtio sua posset declarari ex toto illo c. iiij. viij. metha. Premissis tñ multis addu co vnã partẽ. Uñ dicit sic. Primus nõ habet genus. primus eñ nõ habet q̃dditatẽ. ſ; qđ nõ habet q̃dditatẽ nõ hꝫ genꝰ. genꝰ eñ respõdetˀ ad interrogationẽ p q̃d est. ergo nõ est aliquo mõ ps rei. ⁊ hoc est intelligẽdũ ꝙ est ps nõ q̃d ditatis: ſ; rei cõstitute ex q̃dditate ⁊ esseitate. q: vero p genꝰ respondetˀ ad interrogationẽ p q̃d. iõ ĩportat totã q̃dditatẽ. ſ; nõ ĩportat essei tatẽ ſm eũ. Sꝫ ſm cõmẽ. Auicẽna in ista mate ria errauit. ⁊ iõ qui eũ vult recipe gloset sicut placet. Ad aliud dico ꝙ Boetiꝰ intẽdit ꝙ ge nus est priꝰ natura spẽbus. q: naturali ɔñia se/ quitˀ ad esse spẽi. hoc est ad eẽ verificari de spẽ supponẽte pro rebus. sequitˀ esse verificari de genere supponẽte pro rebꝰ. et nõ ecõuerso. ⁊ ſ; non est aliud q̄ dicere ꝙ hic est ɔñia naturalis homo est. ꝗ aĩal est. ⁊ sic de alijs. ⁊ sic nõ sequi tur ecõuerso. sequitˀ eñ naturalit ſm eũ ibidẽ totũ est. ꝗ ps est, et nõ ecõuerso. ⁊ iõ ps est na/

Ad tertium

O Ad quartū

turaliter prior. Ad aliud q genus dr materia sicut dr pars. τ nō sicut ꝓprie loquēdo gen⁹ est pars diffinitiōis τ nō est pars rei. ita ē materia aliquo mō in diffinitione. et nō est materia rei. Unde sicut materia a pte rei vere presupponitur forme τ recip ēs formā facit cū forma vnū totū ita gen⁹ pmo ponit in diffinitione. et postea addita sibi differētia facit cū illa differentia vnā diffinitionē. nec est aliquo mō materia. nec aliquo modo ps. τ isto modo genus recepta dra trāsit in spēs. hoc est facit diffinitiones essentiales τ couertibiles cū spēb⁹

P Ad quintū. Ad sextū

Ad aucto. de. v. metha. patet prius quomō genus est ps spēi. Per idē ad aliā de. vij. dico q oportet exponere cōmētatorē: tū dic ibidē q diffinitio est idē qd substātia rei. et alibi dicit expresse q nō est substantia rei. s significat substantiā rei. τ q vlia ex quib⁹ cōponunt diffinitiōes nō sunt sbe rerū: q̄uis declarant substātias rez. Ideo dico q ipe intelligit: nō q vere diffinitio sit substātia rei. nec gen⁹ coadunat essentialiter cū diffinito. nec cū differentia. s q ibi predicātur per se pmo mō de ipsis reb⁹ τ q nō importāt aliquid accidētale vl extrinsecū ipis reb⁹ de quib⁹ pdicant. τ iō dicūtur pdicabilia substāntialia. τ coadunari cū diffinitu τ inter se. quomō pdicata accidentalia nō se habēt ad substantias.

Q Ad sep.

Ad aliud dico q nō est intētio pħi τ cōmē. q ptes diffinitionis importēt simpliciter ptes rei p se τ primo. ita q sicut vna pars importat vnā partez rei q ita alia ps eodē modo iportet aliā partē correspondentē. s volūt q nisi diffinitū. hoc ē res diffinita haberet ptes realiter distinctas sicut ipa diffinitio habet ptes distinctas. quarū vna nō est alia nō posset diffiniri. τ ita semper distinctis ptib⁹ diffinitionis correspōdēt distincte partes in re diffinita. cū vna ps diffinitionis ꝓprie loquendo significat totā rem diffinitā. τ alia pars significat partē rei. Verūtū q̄uis vna pars puta genus significat totā rem τ nullā partē proprie loquendo. cū extēsiue loquendo τ improprie: ipm genus aliquo modo significat vnā partē rei τ non aliā. quia scz aliquid eiusdē rōnis cū vna parte diffiniti inuenit in quolibet significato ipsi⁹ generis. nō sic aūt est de alia. qr in multis significatis ipsius generis nihil inuenit eiusdē rōnis cū illa parte. Verbi grā. aial significat pmo oīa aialia. scz oēs homines. oēs asinos. et sic de aliis. nūc aūt materia est eiusdē rōnis in omnibus istis. nō aūt forma est eiusdē. rōnis in omnibus istis. τ ꝓpter hoc dr gen⁹ ipm scz aial magis significare materiā q ipam aiam intellectiuā. et eodē modo de aliis formis specificis. quia sicut nullū aial est sine materia. τ tū multa aialia sunt sine aia intellectiua. ec dē mō siue aie sensitiue sint eiusdē rōnis in oibus aliis siue nō. qr tū nullū aial est sine aia sensitiua. et tū multa aialia sunt sine aia intellectiua. ideo magis dicit q aial significat formā sensitiuaz q aiam itellectiuā. τ ita est de aliis formis specificis. τ cū in rei veritate aial significat qdlibet totū τ nullā ptez nisi sic iproprie loquēdo. Et sic pñt intelligi oēs auctoritates ponētes gen⁹ significare materiā nō formā. vel ponētes genus significare formā cōiorē. siue p pdicationē siue p coexistentiā. τ nō formā specificā.

R Obijcit ptra dcm̄

Sed cōtra illud pōt obijci. q si genus nō significaret aliquā partē. ergo qua rōne positū genere oportet ponere vnā differentiā exprimentē vnā partē scz formā. eadē rōne oporteret apponere aliquā drām exprimentē aliaz ptem scz materiā. pñs falsuz. tū qr fm pħm. vij. metha. ca. de vnitate diffinitiōis. posito genere suff cit ponere drām specificā. q est tota sba diffiniti. tū qr tūc diffinitio naturalis nō distingueret a diffinitiōe metaphisicali. qr in naturali ponit tam materia q forma. g si eodē mō poneret tā materia q forma in diffinitiōe metaphisicali. esset eadē: vel i vna essz superfluitas puta in illa i qua ponit pl⁹ q materia τ forma. Preterea. fm pħm ibidē nihil differt diffinire p plura aut per pauca. et per pauca aut duo. g supfiue ponit drā exprimēs partē materialez. Respōdeo posito genere ꝓpinquo nō opz ponere drām exprimentē partē materialē. Cui⁹ rō est. qr qñ aliqua spēs diffinit per genus propinquū psupponenda est diffinitio cōuertibilis cū illo genere ꝓpinquo τ in illa diffinitiōe vel diffinitiōe alicui⁹ superioris debet poni drā exprimēs ptē illā materialē. et iō cū diffinitio fit data cā inotescēdi. posito genere ꝓpinquo nō opz apponere nisi drām essentialē cōuertibilē cū diffinito. Vñ iste est rect⁹ ordo inuestigādi diffinitiōes acceptas p diuisiōes. scz prio diuidere genus supremum i suas spēs imediatas p drās essentiales si tales habeat. τ statiz hēbit diffinitio exprimēs aliquo mō ipaz speciē subalternā imediatā. τ tūc exprimit ps aliqua cuiuslibet ptēti sub illa spē. Scdo opz diuidere illud gen⁹ subalternū p drās. τ tunc habet alia diffinitio. τ sic cōtinue ꝓcedēdo quousq veniat ad vltimū gen⁹. cui⁹ cognitio si recto ordine ꝓcedat psupponit notitiā oim drārū exprimentiū cēs ptes rei diffiniende. pter drām cōuertibilē exprimentē ptē diffiniti. cui nihil eiusdē rōis inuenit in quocūq alio. Et h est intētio pħi qñ dicit. nihil aliud est in diffinitiōe q pmuz dictū gen⁹ τ drā. alia vero gñā

sunt primum. et cum hoc comprehense differẽtie. Similiter dicit cõmentor ibidem cõmento. xliij. primo perscrutandum est de diffinitionibus que fiunt per diuisionem. apparet enim ex istis diffinitionibus que sunt per veram diuisionez ꝙ non continent nisi duo. scilicet genus propinquum et essentialem differentiam illi generi. ⁊ vocauit supra Aristoteles genus propinquum primum. quia in diffinitione ponitur primum. Et sequitur. illa autez que sunt post primum genus. scilicet genera ⁊ differentie eorum generum sunt in suo esse de natura eius quod significat primum genus preter differentiam essentialem diffiniro. Uult ergo dicere ꝙ diffinitio recto ordine inuestigāda nõ continet nisi genus propinquum et differentiam conuertibilez. quia semper in tali processu presupponitur antequam veniatur ad genus ꝓpinquum notitia omnium generum superiorum ⁊ omniũ differentiarum et hoc est ꝓpinquum genus esse genera ⁊ differentie. non ꝙ realiter illud quod est genus propinquuz. sit vel includat ipsa gña ⁊ differẽtias. nec ꝙ realr et ꝓpe gña superiora ⁊ dr̃e sint de natura illi⁹ qḋ significat p gen⁹ ꝓpinquũ. ⁊ ꝙ illa significāt vere ptes illo mõ quo dictũ ē pus ⁊ de genere ⁊ de differẽtijs illi⁹ qḋ significat p gen⁹ ꝓpinquũ. Uerũ tñ dico ꝙ aliqñ talis diffinitio nõ recto ⁊ debito ꝓcessu inuestigat qñ aliqs scz cognoscẽdo qḋ hõ ⁊ aial ignorãdo q̄ requirunt ad essentiam aialis. cuiuslibet: statim vult p appositionẽ dr̃e cõuertibilis diffinire hoiem. tñ nõ ē cõpleta diffinitio sibi. q: tal' adhuc ignorat quot ptes essentiales sūt in hoie. qḋ tñ requirit ad hoc ꝙ hõ cõplete diffiniat. Sz de tali diffinitione isto mõ inuestigāda nõ loquit phs. Sz nũquid talis diffinies debet opponere dr̃am exprimentẽ aliã partẽ. Dico ꝙ nõ: ꝓpt nugationẽ vitandã. q: sicut dictũ est pus: posito aliquo signo significāte totã addẽdo sibi aliqd significãs partẽ ꝯuertibilẽ cuz illo ē nugatio ⁊ p ꝯñs si illud sit in pl⁹ erit nugatio. ⁊ cũ cõcretũ significãs ptẽ materialẽ hoïs sit cõuertibile vł in pl⁹ q̄ sit aial qḋ significat totũ hominẽ ponẽdo pmo aial. ⁊ addẽdo sibi tale cõcretũ erit nugatio. ⁊ ꝓpter hoc ē hic nugatio aial sensibile. ⁊ homo rõnalis: q̄uis hic nõ sit nugatio. aial rõnale. Si dicat ꝙ fm p̄dicta nũq̄ esset diffinitio pfecta data p genus ⁊ differentiã specificã. q: nunq̄ exprimet in ea nisi vna ps tñ. Dico ꝙ diffinibile aliqñ ꝯponit ex pluri b⁹ ptib⁹ alteri⁹ rõis: q̄ ex duab⁹. aliqñ ex duab⁹ p̄cise. Si pmo mõ sicut ꝯtingit in illis q̄ habẽt plures formas substantiales. Dico ꝙ nũq̄ diffinitio q̄ cõponit ex genere quocũq̄ ⁊ vna dr̃a ē cõpleta. ⁊ de talib⁹ nõ loquit phs i ꝓposito. Si aũt p̄cise sit vna forma: pōt eē diffinitio cõpleta ex genere ꝓpinquo ⁊ dr̃a exprimente illã formã. Et q: qñ dr: ꝙ tũc diffinitio naturalis nõ differet a diffinitiõe metaphisicali. Dico ꝙ hñ distiguit: nõ tñ sic ꝙ aliqd importetur per vnã diffinitionẽ: qḋ nõ iportatur per reliquaz quocũq̄ modo. sed forma iportat per vnũ ꝯcretã in diffinitiõe metaphisicali. et iportatur per vnũ abstractũ in diffinitiõe naturali. Uerbi gr̃a sic dicẽdo. homo est aial rõnale. ⁊ homo cõponit ex corpe ⁊ aia intellectiua forma itellectiua iportat in vna per rationale qḋ est quoddã ꝯcretũ. ⁊ p hoc abstractũ aia intellectiua in alia. Ad aliud pz ꝙ in diffinitione in qua ponit gen⁹ ꝓpinquũ. nõ debet poni differẽtia exprimẽs ptem materialẽ. in alia debet. Ad quintũ dubiũ dico ꝙ gen⁹ ⁊ species differũt. q: oia tota q̄ significat ipa spẽs oia illa significat ipm gen⁹. et multa alia. sicut hec spẽs homo significat oẽs hoies p̄cise. sed hoc gen⁹ aial significat oẽs hoies et oẽs asinos et oẽs capras. ⁊ vr̃ oia aialia. ⁊ sic est de alijs generib⁹ per se superioribus. ꝙ semp superius significat oia illa q̄ significat inferi⁹. ⁊ multa alia.

Ad sextũ dubiũ dico ꝙ genus p̄dicat de specie in q̄d. qñ nullũ indiuiduũ spẽi est assũptuz ab alio supposito. sed de p̄dicatiõe tali qñ natura est vnita alteri supposito. patebit in tertio libro. Ad argumentum principale dico. ꝙ quicquid predicatur per se primo modo de aliquo. importat illud. sed non tanq̄ principale significatum. sed sufficit ꝙ principale significatum sit pars essentialis illius de quo predicatur p se pmo modo ⁊ ita est de differẽtia.

Questio. v.

Circa dictã materiã quarto quero. Utruz deus possit diffiniri diffinitiõe nõ data per additamẽtũ. Et sic videt. q: fz phz. ij. posterior. Unus modus diffiniẽdi est qñ quelibz ps diffinitiõis est in plus q̄ diffinitũ totũ est equale sed fm p̄dicta de deo p̄dicãtur in q̄d multi cõcept⁹ quoꝝ q̄libet est cõis deo ⁊ alicui creature. sed nõ eidẽ. g̃ coniũgẽdo illos cõceptus sit totũ erit cõuertibile cũ deo. ⁊ q̄libet ps erit in plus. Et ꝙ illud aggregatũ sit diffinitio pz. q: est oratio lõga p̄dicabilis p se pmo mõ. ⁊ nõ sicut superius nec sic differẽtia. g̃ sicut diffinitio.

Ad oppositũ. oïs diffinitio ꝓprie dicta cõponitur ex genere et dr̃a essentiali. s deus nõ habet dr̃am essentialẽ nec genus. ergo nõ habet diffinitionẽ. Ad q̄stionẽ dico ꝙ diffinitio nõ data per additamentuz dupliciter accipitur.

Ad octauũ

S Ad quītū dubiū

T Ad sextū dubiū

V Ad principale

a Questio v

B Responsio

Uno modo stricte. et isto modo diffinitio componitur ex partibus alterius rationis. quarum una est determinans et altera determinabilis. et una contrahens et altera contrahibilis. et semper in talibus determinabile predicatur universaliter de altera. quamvis non econverso. et ista diffinitio non reperitur nisi respectu compositorum. Alio modo accipitur diffinitio non data per additamentum large. pro omni diffinitione cuius nulla pars exprimit aliquid accidentale in esse illi diffinito: quamvis aliqua pars ex modo suo significandi sit concretum non predicabile de quolibet de quo predicatur per se primo modo. et isto modo improprie posset deus aliquo modo diffiniri. sic dicendo. Deus est essentia intellectualis volitiva. etc. Unde nihil hic positum exprimit aliquid accidentale deo: quamvis intellectuale ex modo suo significandi sit concretum: quod non predicatur de quolibet per se primo modo. quia non de substantia creata. Hec enim non est per se primo modo. angelus est intellectualis. quia intellectuale est idem quod potens intelligere. et ideo sicut hec non est per se primo modo angelus potest intelligere: ita nec alia. tamen sicut dictum est prius de deo predicatur per se primo modo.

C Argumentum in contrarium. Ad argumentum in contrarium dico quod talis diffinitio per talia communia non est diffinitio stricte sumpta quia semper in tali diffinitione ponitur aliquid connotativum: quod non predicatur de omnibus de quibus predicatur etiam predicatione proprie dicta per se primo modo. sed per se secundo modo tantum.

Instantia. Si dicatur quod precise ponuntur illi conceptus qui precise predicantur in quid.

D Responsio. Dico quod si hoc esset possibile: posset concedi quod esset diffinitio. non tamen strictissime sumpta. sed coniungendo tales conceptus erit impropria locutio et erit sermo non intelligibilis. sic dicendo: deus intellectus voluntas sapientia bonitas etc. est sermo non intelligibilis. sicut iste est sermo non intelligibilis. homo est lapis animal capra. Unde duo abstracta nunquam ponuntur a parte eiusdem extremi. sine improprietate sermonis nisi mediante aliqua coniunctione. sic dicendo. deus est sapientia et bonitas sed coniunctio nunquam debet ingredi diffinitionem proprie dictam. Similiter dato quod sic posset dici: adhuc non est diffinitio proprie dicta. quia in illa semper pars posterior debet exprimere aliquid quod per partem priorem non erat expressum. hoc autem non potest contingere circa simplicia. Questio. vi.

A Questio. VI que e quintu aut....

Refea circa idem

quinto quero. Utrum in omni diffinitione completissima debeant poni omnes differentie essentiales cum genere primo generalissimo. Quod sic. quia quelibet differentia exprimit aliquid ipsius rei: ergo si nec ea non est completissima diffinitio. In oppositum secundum philosophum. vii. methaphisice. Ultima differentia est tota substantia rei. ergo preter eam non oportet aliam differentiam ponere.

B Responsio. Ad istam questionem dico: quod contingit aliquas differentias ordinari dupliciter. Uno modo sicut per se superius et per se inferius. ita scilicet quod earum abstracta se habent secundum superius et inferius. Alio modo sicut differentia que compertit pluribus et alia paucioribus ad modum quo visibile et coloratum ordinantur. quia omne visibile est coloratum: et non econverso. Si primo modo: sic dico quod non omnes differentie debent poni in diffinitione. etiam posito solo genere generalissimo in diffinitione. sed sola differentia ultima debet poni in tali diffinitione. et isto modo loquitur philosophus. vii. metha. capitulo de unitate diffinitionis. ubi dicit quod differentia est dividenda in differentias posteriores: sicut pedalitas dividenda est in per se contenta semper quousque devematur ad ultimam differentiam que sola debet poni in diffinitione. quia si differentia superior poneretur cum posteriori: esset nugatio. sicut dicendo animal homo est nugatio. ita est hic nugatio. animal bipes pedes habens fissos Unde dicit sic philosophus oportet dividi differentiam ut animalis: differentia est pedalitas. Item animalis habentis pedes differentiam oportet scire inquantum habens pedes. hoc est. oportet dividere istam differentiam superiorem in sua per se contenta. et non per aliquas differentias accidentales Et hoc est quod dicit: quare non est dicendum. habentis pedes sicut alatum aliud non alatum. Si quidem bene dicit. sed propter non posse faciet hoc. hoc est: quia per se contenta sunt ignota vel non habemus notitiam illorum per se contentorum ideo dividimus per talia non per se contenta sed si haberemus notitiam talium per se contentorum. deberemus per illa dividere. Et hoc est quod dicit. sed sic supple dividuum est in per se contenta. aliud habens fissos pedes. aliud non habens fissos pedes. he namque sunt differentie pedis. hoc est ista sunt per se contenta sub habente pedes. et iste sunt differentie. hoc est illa in que dividitur habens pedes. et hoc est quod dicit. Nam fissio pedis pedalitas quedam est. hoc est ista differentia inferior per se continetur sub differentia priori. et de ea in abstracto predicatur. et ideo per se primo modo Et subdit. si itaque hoc se habent palam: quod si animal differentia substantia rei erit et diffinitio. hoc est

ipsa sola poneretur in diffinitione. et probat.
Si non oportet multotiens eadē dicere i ter-
minis. et postea concludit palā. q: diffinitio rō
est que ex differentijs et batum ex finali. fm re
ctum. hoc est illa sola que est vltima in diuisio
ne in qua semper per se superius diuidit p sua
per se contenta. illa tm̄ sola erit in diffinitio-
ne speciei. Et probat quia aliter essz nugatio
et probat q esset nugatio transponendo dr̄as
illas. scz priorē et posteriorē. Sed quia exēplū
phi non ponitur tanq̄ verū. s vt sentiant qui
addiscunt. ideo pōt poni aliud exemplū verū.
Verbi gratia: dico q forma est vnū cōmune a
quo accipitur dr̄a per quā modo exposito in p
oribus questionib' substantia cōposita distin
guitur ab angelis qui sunt in genere substan-
tie. ita q habēs formā est differentia talis spe
ciei subalterne. sicut sensibile ē dr̄a aīalis. tūc
forma diuiditur p se tanq̄ in per se cōtenta in
multas formas substantiales alterius et alte-
rius rōnis. puta in formā elementarē et in for-
mā mixti. et si haberemus nomen significans
quodlibet habens formā elementarem esset
per se dr̄a elementi et adhuc forma elemētaris
esset vnū cōe ad formā ignis. formā aeris et c. et
tūc si ignis deberet diffiniri. nec habens for-
mā. nec habēs formā elementarē deberet po-
ni in eius diffinitione. s precise habens formā
talē. quia aliter si omnes ille dr̄e ponerēt. p se
superius et p se inferi' ponerētur a parte eius-
dē extremi. Loquēdo de differētijs ordinatis
scdo mō. Sic dico q omēs dr̄e tū genere gn̄a-
lissimo debent poni in diffinitione. et illa diffi
nitio est cōpletior q diffinitio cōposita ex ge-
nere pxpinquo et vltima differētia. Verbi gr̄a
ponat ad pn̄s q in hoie aīa intellectiua et aīa
sensitiua realiter distinguātur. et tūc iste due
dr̄e rōnale et sensibile ordinātur. q: omē rōna-
le ē sensibile et nō ecōuersu. nō eī vnū est p se i
ferius et aliud per se superi'. sicut nec aīa intel
lectiua et aīa sensitiua illo modo ordināt. q: aīa
intellectiua nō ē aīa sensitiua nec ecōuerso. si-
cut i priori mēbro forma elementaris ē forma
et fissio pedis ē pedalitas fm exēplū phi. et iō
tā rōnale q sensibile dz poni in diffinitiōe ho
minis ad h q hō cōplete diffiniat. si eī aīal po
nat in diffinitiōe hois. solū poni dz rōnale p-
pter cām p'us dictā. s illa diffinitio nō erit cō-
pleta. q: p istā diffinitionē hō ē aīal rōnale: ne
scit an aīa sensitiua distinguat ab aīa intelle-
ctiua vel nō. qd tū requirit ad h q sciret disti
cte q̄dditas hois.

Obijcitur primo

Sz ꝯ p̄dcā p'obijcit mul
tipliciter. Primo sic. q: si p̄dicta essent vā: seqre
tur q aliqn̄ dr̄a superior p̄dicaret p se p'mo mō
de dr̄a inferiori. ꝯn̄s ē falsū. g et an̄s. falsitatē cō
sequētis pbāt aliq̄ p'mo sic. q: si sic. g dr̄e eēnt

Probatio

differentes. q: cōueniūt in dr̄a superiori. et ita
eēt pcessus in infinitū in differētijs.

Secūda

Scdo q:
tūc dr̄a esset vē spēs. et tūc eēnt plura gn̄alissi-
ma q̄ decē. cū nō sint tm̄ decē spēs. pbatio cū
sequētie. q: omē qd hz p̄dicatū dictū de illo in
q̄d et drām dictā in quale ē spēs. q: cōponitur
ex genere et dr̄a et pōt p illa diffiniri. et omē dif
finibile ē spēs. s talis inferior dr̄a haberet dif
ferentiā superiorē tanq̄ p̄dicatū dictū in quid.
et aliā drām q̄ differret ab illa dr̄a opposita. q̄
dicer de ea i quale. g et c.

Scdo obijcitur

Scdo nō videt q
alique dr̄e sic ordinētur scdo mō. q: si sic. cōti-
geret iueniri drām posteriorē sine priori. sic aīa
intellectiua p potentiā diuinā pōt eē sine aīa
sensitiua si sit realiter distincta. et p ꝯn̄s aliq̄d
eēt rōnale qd nō esset sensibile.

Tertio

Tertio du-
biū est. an dr̄a sumpta a materia debeat poni
in diffinitiōe spēi subalterne. et videt q nō. q: a
sic sic: sequeret q in aliqua diffinitiōe ponerē
tur due dr̄e cōuertibiles.

Respōsio ad primū

Ad p'mū istorū cō-
cedo q aliqn̄ dr̄a superior p̄dicat p se p'mo mō d
dr̄a inferiori. et hoc est verū qn̄cūqz i eadē re nō
sūt due res realiter distincte. a quarū vna pos
set accipi dr̄a vna et ab alia dr̄a alia. Ad p'mū
argumētū in ꝯriū pz p dicta i scda distinctiōe
q: pcedit ex falsa ymaginatione. scz q omē p
se inferi' includit essentialit suū superi' et ali-
q̄d additū sibi: qd nō est verū. Ad scdm dico
q ad hoc q aliquid sit spēs: non sufficit q p se
ꝯtineat sub aliquo cōi. nec q habeat drāz ali-
quo mō. s requirit siue habeat drām siue non
q nō sit natuz esse ps essentialis alicuius p se
vnius. nec q p'mo significet partē. nūc aūt i
pposito omē illud quod per se significatur et p'-
mo per drām talē ē natū esse pars essentialis
alicui' per se vnius. et ideo non est per se in ge
nere nec est spēs.

Ad scdm

Ad scdm dico q nō ē cō-
tradictio. illud a quo accipitur dr̄a inferior eē
sine illo a quo accipitur differentia superior. et
si esset possibile aīam intellectiuaz informare
immediate materiā p'mā. vel formā corporei-
tatis sine aīa sensitiua. sicut pōt eē separata sine
aīa sensitiua. nō eēt cōtradictio q aliquid eēt
cōpositū et rationale. et cū q nō esset sensibile:
nec tunc ordinarentur taliter dr̄e ille nisi fm
cōmunē cursum nature. et q̄uis naturalit nō
posset aliter esse. nō tū repugnaret diuine po-
tentie aliter facere.

Ad tertiū

Ad tertiū dico. q diffe-
rentia sumpta a materia debet poni i tali dif
finitiōe. et ideo ad cōpletā diffinitionē cuius-
cunqz speciei debet differentia sumpta a ma-
teria poni in ea. nec est inconueniens aliquid
habere duas differentias conuertibiles in-
ter se et cū diffinito, sicut si anima sensitiua sit

alterius rationis in homine et in brutis. ipsi⁹ hominis erūt due drē cōuertibiles: quarū vna sumet̄ ab aīa itellectiua. ⁊ alia ab aīa sensitiua

Et si dicat̄ ꝙ tūc vtraqꝫ illarū eēt specifica ⁊ ita vtraqꝫ cōstitueret speciē. Dico ꝙ drā specifica dupliciter accipit̄. Uno modo ꝓ omī drā ꝓpria ipsi⁹ spēi. ⁊ isto modo vtraqꝫ illarū esset specifica. Alio modo ꝓ drā vltima nō tm̄ ſm ꝑdicationē ſꝫ etiā ſm naturalē ꝯnam. ⁊ q̄ accipitur a re q̄ naturaliter est vltima in cōposito ⁊ ista dr̄ specifica q: per aduentū ipsi⁹ cōstituitur res in specie. Unde quārūcūqꝫ aīa sensitiua esset in corpore ante aīam intellectiuā: nūꝗ̄ illud constitutū diceret̄ esse in specie hōis: ſꝫ adueniēte aīa intellectiua statim totū cōpositū est per se in specie. ⁊ isto modo non est nisi vna vltima drā ⁊ specifica. Questio. vij.

A Questio. VII ...

Ecundo principaliter quero de immutabilitate dei. Utrū solus deus sit immutabilis. Et nō videt̄ primo. q: deus est mutabilis. ḡ nō solus deus est immutabilis. añs pꝫ. q: oē qd̄ ē i aliquo loco i quo prius nō fuit est mutabile ſꝫ locū. deus in pncipio mūdi fuit in aliquo loco in quo prius nō fuit. ḡ ⁊c̄. Ad oppositū est magister in littera.

B Resp.

Difficultates isti⁹. q. habēt locū versus finē pmi libri: ⁊ in pncipio scđi. ideo ptranseo breuit̄ circa eā. Et dico ꝙ mutatio dupl̄r accī. scꝫ stricte ⁊ large. Large ⁊ iproꝑe dr̄ aliq̄d mutari qđ habet esse post nō esse vel ecōuerso. et ista mutatio vocat̄ a damasceno versio. Alit̄ accipitur mutari vel mutatio stricte. ⁊ hoc adhuc dupliciter. vel stricte vel strictissime. Primo mō dr̄ aliquid mutari. qñ recipit aliq̄d qđ prius nō habuit. vel nō habet aliq̄d qđ prius habuit ⁊ isto mō si materia crearet̄ sub forma ipsa materia dr̄ mutari. q: mō est vere sub forma. ⁊ prius nō fuit sub ea. Silr̄ si totū cōpositū ānihilaret̄ ipa materia diceret̄ mutari. nō tm̄. q: nō est postꝗ̄ ꝑus fuit ſꝫ etiā q: nō hꝫ formā quā ꝑus habuit. Scđo mō dr̄ aliq̄d mutari qñ aliq̄d manens ſꝫ suā essentiā hꝫ aliquid in se informās ipm̄ qđ ꝑus nō habuit. vel ecōuerso. ita ꝙ subiectū manens ꝑus ē sub forma et postea sub ꝑuatiōe vel ecōuerso.

C Respōsio ꝓ affirmatiua

Ex hijs ad. q. dico ꝙ de⁹ ē imutabilis pmo mō. q: ē necesse esse. si em̄ nō esset necesse eē: necessario esset aliq̄d ꝑus eo qđ possꝫ facere ipꝫ eē post nō esse. ⁊ p ꝯñs ipm̄ nō esset de⁹. Silr̄ ꝙ sit imutabilis scđo mō pꝫ ex hoc ꝙ ē imutabilis pmo mō. Silr̄ ꝙ sit imutabilis tertio mō pꝫ. q: ens simpliciter infinitū nō pōt ꝑfici. ſꝫ deus ē ens infinitū simplicit̄. siue hoc possit rōne naturali ꝓbari siue nō. ḡ nō pōt ꝑfici quocūqꝫ accidēte. ⁊ p ꝯñs nullo mō mutari a ꝑuatione ad formā nec ecōuerso. ⁊ sic pꝫ affirmatiua exponēs ꝑdicte exclusiue.

D Responsio ꝓ negatiua

Sꝫ de negatiua exponente ē magis dubiū. Et dico ꝙ nihil aliud a deo est imutabile pmo mō: ꝗuis hoc nō possit rōe naturali ꝓbari. sicut patebit versus finē pmi. ſꝫ hoc est sola fide tenendū. q: deus in pncipio creationis mūdi oīa ꝓduxit: ita ꝙ nihil ante fuit in rerū natura ꝑter deū. Sꝫ loquendo scđo mō ⁊ tertio mō de mutabili ⁊ imutabili Dico ꝙ aliqua creatura est imutabilis. q: aliqua creatura ē q̄ nullius pōt esse receptiua. ſꝫ tm̄ pōt recipi in aliquo. ḡ illa neutro illoꝝ modorū est mutabilis. añs pꝫ. q: aliter esset ꝓcessus in infinitū. Nā accipio istā creaturā puta a. si. a. pōt mutari. ḡ pōt aliquid alteri⁹ rōis recipere. et quero de illo sicut de ꝑori si pōt recipere aliquid vel nō. si nō habetur ꝓpositū si sic. quero de illo alio recepto sicut de priori. et ita vel erit ꝓcessus in infinitū vl̄ stabit̄ ad aliquid qđ nihil pōt recipere. nec p ꝯñs pōt mutari scđo modo vel tertio mō.

E Ad principale

Ad argumētū pmū dico ꝙ deus est in loco in quo ꝑus nō fuit p nouā ꝓductionē loci. ⁊ ita de⁹ nō mutatur. ſꝫ illa maior generaliter accepta est falsa.

Distinctio nona Questio prima.

Distinctio IX

Istinctione nona tractat magister de generatōe filij a pr̄e ostendendo ꝙ non ꝑus fuit pat̄ ꝗ̄ genuit filiū. Ideo circa distinctionē primo querā.

A Questio. I

Utrū filius vere generat̄ a patre. Et nō. q: omne genitum habet esse post non esse. sed filius in diuinis cū sit deus non habet esse post non esse. ergo ⁊c̄. maior probatur. quia hoc est generari. accipe esse ab alio sine quo haberet non esse. ⁊ per consequens habet esse post nō esse saltem naturaliter. Ad oppositū. omnis filius est genit⁹ a patre. ergo ⁊ fili⁹ in diuinis

B Circa. q. opi. prima

Ad istam questionem aliqui reprobantes rationes aliquorum doctorum tanꝗ̄ inutiles ad probandum generationem esse in diuinis. adducunt alias ratiōes tanꝗ̄ efficaciores ad probandum ꝙ productio est in diuinis.

Prima rō

Et arguūt primo sic. quicquid de ratione sua formali est principium productiuum in quocumqꝫ est sine imperfectione in eo est principium productiuum istud totum intellectus habēs obiectum intelligibile sibi presens ex ratione sua formali est principium productiuū notitie genite. ergo in quocūqꝫ est illud totum. scꝫ intellectus habens obiectuꝫ actu intelligibile

sibi presens ibi erit productiuū notitie geni-
te. et hoc sʒ proportionē sue perfectionis: sed
in deo est illud ꝭm veraʒ rationē sui. ḡ vere est
in deo ꝓductio notitie genite Scdo argui- *Secūda*
tur sic. obiectū vt est in memoria ꝓducit seip-
sum vt est in intelligētia: ꝙ autē obiectū vtro
biqʒ habet esse ꝭm quid: hoc est imperfectiōis
q: si memoria esset perfecta ⁊ intelligētia pfe-
cta. obiectū esset simplr idē vtrobiqʒ. ḡ ablata
omī impfectiōe reseruādo illud qꝺ ē simplr p-
fectionis: obiectū idē simpliciter in memoria
gingneret aliqd in intelligētia cui est simplr
idem: qꝺ est ꝓpositū. Tertio sic. in qualibʒ *Tertia*
cōditione entis q̄ nō est ex rōne sua impfecta:
necessitas est simplr pfectiōis. ḡ ⁊ in ꝓductio
ne. ḡ illa nō dicit ex se impfectionē. ꝓbatio an-
tecedētis. q: sicut necessariū ē cōditio pfectio
nis in ente inq̄tū ens ita etiā pfectio ē in quo
libet diuidente ens qꝺ nō ē necessario ex se i-
perfectū siue limitatū. sicut em̄ qn̄ ens diuidi-
tur per opposita alterū diuidentiū ē pfectiōis
in ente alterū imperfectiōis: ita i quolibet qꝺ
est pfectiōis cuiuslibet diuisionis: alterū mē-
brū est possibile qꝺ est impfectiōis. alterū ne-
cessariū qꝺ est pfectiōis. ꝓducēs aūt inq̄tū ta
le nō includit impfectionē. ḡ nō est ꝓducēs p-
fectū in rōne ꝓducentis nisi sit necessario ꝓ-
ducēs. ꝓducēs aūt ꝑmū nō pōt eē necessario
ꝓducēs aliqd ꝯ se ⁊ ad extra. ḡ ad itra. Sic *Quarta*
arguitur de ꝓductiōe naturali. q: ꝓductio na
turalis est ꝑma ꝓductio. ḡ cōpetit ꝑmo ꝓdu-
centi: nō aūt pōt cōpetere ꝑmo ad extra. ḡ ad
intra. Preterea relatiōes opposite de scdo *Quinta*
mō relatiuoꝝ pn̄t cōpetere eidēʒ nature limi-
tate. sic eidē volūtati cōpetit rō motiui ⁊ mo-
bilis. qn̄ volūtas mouet se. ꝭ relationes ꝓdu-
centis et ꝓducti sunt relatiōes scdi modi. ꝭm
phm. v. metha. c. de ad aliquid. Ubi ꝑ exēplo
ponit calefactiuū ⁊ calefactibile: ⁊ patrē ⁊ fi-
liū: siue genitū ⁊ eū q̄ genuit. ḡ relatiōes ꝓdu
cētis ⁊ ꝓducti sūt cōpossibiles in eadē natu-
ra. Cōfirmat̄ rō. q: sicut volūtas est quodā *Confirmat̄ pmo*
modo illimitata: quaten⁹ fundat relatiōes op
positas. et hoc scʒ ꝙ virtualiter cōtinet illud
ad qꝺ formaliter habēdū ē in potētia. ita mul
to mag⁹ essentia simplr illimata pōt fundare
relatiōes oppositas magis repugnātes. qua-
les sūt relatiōes ꝓducētis ⁊ ꝓducti. plus em̄
excedit infinitas essentie summe illimitatōeʒ
naturalē cuiuscūqʒ creati: ꝙ repugnātia q̄rū-
cūqʒ relationū scdi modi. Cōfirmat̄ etiā rō *Secundo*
q: oīa relatiue opposita equalr includūt ꝯdi-
ctionē. ḡ si aliq̄ scdi modi nō icludūt incōpos-
sibilitatē. ḡ nec alie Quis cōclusio sit tenē- *Cōtra rōnes predictas.*
da. tn̄ ille rōnes nō videnṫ ꝑsuadere eā plusq̄

alie q̄ fiunt ab alijs doctorib⁹. Prima nō. q̄a *Prima rōn primo*
minor deberet ꝓbari. q: ipam phi negarēt. et
hoc tā in deo ꝙ in alijs intelligentijs inferio-
rib⁹. De deo est manifestū. q: dicerēt ꝙ de⁹ nul
lius notitie est ꝓductiu⁹. In alijs ptʒ. q: intel
ligētia habet obiectū intelligibile sibi pn̄s. q:
est intellectio ⁊ obiectū. ⁊ ista sunt idē realr:
⁊ tn̄ nulla est ibi notitia genita. ⁊ io dicerēt ꝙ
nō est de rōe intellect⁹ habētis obiectū intel-
ligibile sibi pn̄s ꝓducere notitiaʒ genitā: nisi
qn̄ intellectio vel notitia ⁊ essentia differunt
realiter. quomodo ꝭm phos. nō est in deo nec
in intelligētijs: ꝭ tn̄ in intellectu nr̄o ꝭm eos.
Sʒ ꝯ istā responsionē arguit idē doctor sic *Instantia.*
Intellectus noster respectu notitie genite hʒ
potentiā receptiuā. ⁊ ista potētionalitas est
impfectiōis. q: potētionalitas passiua. Nihil
aūt tale facit ad rōnē ꝑncipij ꝓductiui. ⁊ ma
xime qn̄ ꝑncipiū ꝓductiuū pōt in se eē pfectū
Habet etiā intellect⁹ in rōnē ꝑncipij ꝓducti
ui respectu notitie genite. et hoc ē ex pfectiōe
eius: quatin⁹ actus ꝑmus cōtinet virtualiter
actū scdm. Tūc arguitur sic. qn̄cūqʒ in aliquo
cōcurrūt duo p accidens scʒ rō agēdi ⁊ patiē-
di. Ubi illud qꝺ est rō agendi ē p se. nō minus
est rō agēdi. ptʒ scdo phi. de medico sanante se
si sepetur medicina ab infirmitate nihil min⁹
erit rō sanādi. ḡ si sepenṫ ab inuicē duo ꝯcedē-
tia in intellectu. remanēte eo qꝺ est rō p se pri
cipij ꝓductiui adhuc erit rō ꝓducendi. quan-
tūcūqʒ nō sit ibi potētionalitas passiua rece-
ptiua. Exemplū hoc ptʒ. q: si intellectui nostro
esset cōcreata vel consubstātialis notitia sui.
ꝭm quod quidā itelligunt augustinū de noti-
tia abdita. xiiij. de trinita. tūc intellect⁹ lʒ nō
posset habere notitiaʒ genitā qua cognoscat
se formaliter. si tn̄ possit habere aliud obiectū
actu intelligibile sibi presens. posset aliquam
notitiā gignere in passo approximato. qꝺ ta-
le esset. aut per se stantē si haberet virtutē gi-
gnendi aliquid per se stās ab intellectu. ḡ cir-
cūscripta ratione receptiui notitie. si remane
at ratio productiui notitie. ⁊ hoc per se stātis:
potent talis notitia gigni. licet nō recipiatur
in intellectu qui est ꝑncipiū gignendi. Istud
etiā pōt cōfirmari sic. in omī ordine agentiuʒ
precise ibi vbi principiū actiuū de se nō est im
perfectū. status est ad aliquod principiū acti-
uum simpliciter perfectū. quod scʒ agēs agit
ex plenitudine perfectionis. et dicitur agens
ex liberalitate. ꝭm auicennā. vi. metha. ca. vl-
timo. Nullū em̄ agēs liberaliter agit quod ex
actione sua expectat perfici. sicut em̄ i actib⁹
humanis liberalis est ille q̄ agit nō expectās
retributionem. ita similiter agens dī liberale

quod nullo modo pficitur a ꝑductione vel ꝑ ducto. Ex hoc arguitur sic. In om̄i genere p̄n cipij ꝑductiui nō includētis imperfectionem possibile est stare ad aliquod p̄ncipiū simplr̄ ꝑ fectū: s nihil est simpliciṫ ꝑfectū agēs qd̄ non agit liberaliter s̄m dictū modū. ergo est ali quod agēs liberale modo predicto. ḡ in gene re illius p̄ncipij ꝑductiui est aliquod p̄ncipiū tale quod nullo mō pficitur ꝑ suā ꝑductionē talis intellect⁹ habens obiectū sibi p̄ns null⁹ est: nisi iste q̄ nō recipit vel pficiṫ ꝑ intellectio nē quā gignit: siue q̄ci⁹ virtute gigniṫ. ḡ non oportet omnē itellectū ꝑducere notitiā vt ea pficiatur: s oportet eē aliquā p̄orē ꝑducentē nō perfectibilē ꝑ ꝑductā.

D
Responsio

Sed istud nō suf ficit. q2 cōcesso ꝙ intellect⁹ noster habeat rō nē p̄ncipij receptiui: et rōnē p̄ncipij actiui re spectu notitie genite. Mā vlterius accipiṫ: ꝙ q̄ncūq3 in aliquo concurrūt aliqua duo ꝑ accī dens. s rō agendi ⁊ rō patiendi: vbi illud qd̄ ē rō agēdi est ꝑ se nō min⁹ est rō agēdi. Ista ꝑ positio pōt intelligi bene ⁊ male. si em̄ accipi atur de virtute sermōis. tūc op3 ꝙ ibi sint duo realr̄ distincta quoꝝ vnū est actiuū et reliquū passiuū. ⁊ tūc veꝝ ē si illud qd̄ ē rō agēdi rema neat sine altero. ⁊ posset habere passum suffi cienter approximatū. vl̄ possit ꝑducere aliq̄d ꝑ se stans ꝙ tūc nō minus erit rō agēdi ꝑpter talē sepationē. ⁊ iō si ad notitiā genitā intelle ctus nr̄i cōcurrunt talia duo. quoꝝ vnū eēt rō agēdi, ⁊ reliquū rō patiēdi. si illud qd̄ ē rō agē di separetur a reliquo ⁊ posset habere passum sufficienter approximatū. vel posset ꝑducere notitiā ꝑ se stantē. poss3 agere sine hoc ꝙ reci peret notitiā genitā. s illud tūc actiuū nō eēt deus. s esset illud idē nūero qd̄ p̄us. ⁊ ita ꝓba re ꝙ aliquid aliud puta deus esset p̄ncipium actiuū notitie genite nō sufficit. Aliter pōt in telligi p̄dcā ꝓpō ꝙ aliq̄d vnū ⁊ idē sit actiuū ⁊ passiuū respectu eiusdē: sicut ē i ꝓposito. nō em̄ aliud ē ipsi⁹ intellect⁹ qd̄ ꝑducit notitiā genitā: ⁊ qd̄ recipit eā. sed vnū ⁊ idē ⁊ tunc si iste denoiationes accidētaliter denominant idē nō op3 ꝙ alicui⁹ eiusdē possit inesse vna il larū denominationū sine reliquo. sicut si s̄m aliquos nihil possit agere in volūtatē nisi vo lūtas tūc impossibile esset aliq̄d eē ꝑductiuū volitionis nisi eēt receptiuū volitionis. si tn̄ alicui cōpeteret hoc qd̄ dico esse rōnē agendi Dico ꝙ illud poss3 agere. s tūc oporteret ꝓba re ꝙ deo cōpetit eē rōnē agēdi respectu noti tie genite. ⁊ hec est cōclusio p̄ncipalr̄ ꝓbāda. S̄m p̄mū itellectū ꝓcedit p̄mū exemplū. q2 me dicina medicinatiua realr̄ distiguitur ab illo qd̄ recipit infirmitatē ⁊ sanitatē. ⁊ iō vbicūq3 est illa medicina medicinatiua q̄tūcūq3 nō es set ibi illud qd̄ imediate reciperet sanitatē. ad huc posset agere in passum cōueniēs sufficien ter approximatū. nō tn̄ oportet ꝙ vnū aliud qd̄ nō est aliquod illoꝝ possit eē p̄ncipiū actiuū. Silr̄ si idē sit rō agēdi ⁊ patiēdi. si possit rema nere ꝙ illud principiū sit rō agendi respectu alicui⁹: respectu cui⁹ nō est rō patiendi. Dico ꝙ respectu illi⁹ pōt agere: q̄tūcunq3 nō possit illud recipere. ex hoc tn̄ nō sequiṫ ꝙ vnū aliud possit esse ratio agendi respectu illius. sine h̄ ꝙ sit rō patiēdi. Si aūt itelligaṫ ꝓpositio pre dicta sic: ꝙ q̄tūcūq3 vnū ⁊ idē respectu alicui⁹ est rō agendi ⁊ rō patiēdi: ꝙ possibile est inue nire aliq̄d quod respectu talis ē rō agēdi ⁊ nō rō patiēdi. sic ē ꝓpō falsa. ⁊ hoc s3 ꝓportionē virtutis agētis sicut ipse intelligit. q2 aliṫ ni hil valet ad ꝓpositū. Verbi grā. Aliq̄d respe ctu mot⁹ localis est p̄ncipiū actiuū ⁊ passiuū. s̄m istos: ⁊ certe ista duo sc3 rō agēdi et rō pa tiendi ꝑ accidēs ꝯueniūt eidē. ḡ aliq̄d pōt eē rō agendi respectu mot⁹ localis s̄m ꝓportio nē virtutis. sine hoc ꝙ sit patiēdi. nō sequiṫ q2 tūc sequereṫ ꝙ de⁹ posset esse p̄ncipiū ꝑducti uum respectu mot⁹ localis īfiniti. sicut ex alia parte per illā ꝓpositionē ꝓbauit: ꝙ de⁹ pōt eē principiū productiuū notitie genite infinite.

Per hoc p3 ad aliud exemplū. cōcedo ꝙ cir cūscripta rōe receptiui notitie. si remaneat rō ꝑductiui notitie. ⁊ hoc ꝑ se stantis. ꝙ poterit gignere notitiā ꝑ se stantē. S3 diceret alij ꝙ impossibile est rōnē ꝑductiui notitie remane re: circūscripta rōe receptiui. nisi illo mō quo obiectū ē rō ꝑductiua obiectiua notitie s hoc nihil ad ꝓpositū.

E
Ad cōfirmatiōē

Ad cōfirmationē p3 ꝙ il la maior est vera: ꝙ stat⁹ est ad p̄ncipiū actiuū simplr̄ ꝑfectū qd̄ erit actiuū respectu eiusdē effectus p̄oris. q̄ erit causa respectu secūdi ef fectus. ⁊ iō standū est ad deū q̄ est ꝑductiuus vel mediate vel imediate respectu notitie ge nite ipsi⁹ intellect⁹. nō tn̄ sequitur ꝙ respectu notitie genite alteri⁹. sicut est de p̄ncipijs pro ductiuis respectu mot⁹ localis. Unde idē ar gumentū penit⁹ ē de agentib⁹ respectu mot⁹ localis ⁊ respectu notitie genite.

Euasio

Si dicaṫ ꝙ non est simile. quia motus localis dicit im perfectionem. hoc non sufficit. quia eodē mo do alij dicerent: ꝙ notitia genita dicit imper fectionē: sicut notitia creata: vel sapiētia crea ta.

Impugnatio

F
Scdo improbaṫ
Prima rō

Secundo p̄ncipaliter ostendo ꝙ prima ratio nō concludit. quia nō est plus de ratiōe intellectus habentis obiectum intellectuale sib' p̄sens eē principiū ꝑductiuū notitie geni te: ꝙ ē d rōe p̄ncipioꝝ eē ꝑductiuū notitie cō clusiōis, vel de rōe terminoꝝ p̄ncipij ꝑ se noti

ꝓducere notitiã principij. vel be rõne actus sit generatũ habitũ. sed in deo est notitia principiorum ⁊ notitia terminorum. et etiã actus intelligendi. et tamen sm istos ab istis nihil ꝓducitur. nec aliquod istoꝝ manet ibi sub rõne principij ꝓductiui. ergo eodẽ mõ nõ põt sufficienter ꝓbari ꝙ intellect⁹ vel obiectũ maneat ibi sub rõe principij ꝓductiui. Si dicat ꝙ nõ ẽ silr. q2 in deo notitia principioꝝ ⁊ notitia conclusionis nõ differũt realit. nec notitia terminoꝝ ⁊ principij. nec act⁹ ⁊ habit⁹. et iõ vnũ non põt eẽ causa vel ꝓductiuũ alteri⁹. Hoc nõ sufficit. q2 eadẽ facilitate diceret ꝙ intellect⁹ habens obiectũ itelligibile sibi pñs. ⁊ notitia ꝗcũqꝫ diuina nõ dĩne realiter. ⁊ iõ vnũ nõ põt eẽ ꝓductiuũ alterius.

G — Scda rõ iprobat

Preterea scda rõ nõ cõcludit. q2 hec ẽ simplr impossibilis. obiectũ vt ẽ in memoria ꝓducit se ipm vt ẽ i intelligẽtia. q2 ex hoc sequeret ꝙ simplr idẽ ꝓducit se. p rõnẽ de qua dictũ ẽ dis. ij. scꝫ ꝙ a determinabili sumpto cũ determinatiõe nõ distrahente nec diminuẽte cuiusmodi ẽ ois determinatio reduplicatiua: ad determinabile sumptũ p se est bona ꝯña. ⁊ iõ formalr sequit. obiectũ vt ẽ i memoria ꝓducit se velut ẽ in itelligẽtia. ergo obiectũ ꝓducit se. illa tñ ꝓpõne cõcessa. nõ valꝫ argumẽtũ. q2 sicut ẽ impfectiõis ꝙ obiectũ hꝫ eẽ sm qd p te: ita sm alios ẽ impfectiõis ꝙ aliqd ꝓducat. ⁊ iõ dicerẽt ꝙ impossibile ẽ aliqd ꝓduci nisi sit impfectũ. ꝫ in deo nihil ẽ impfectũ. iõ dicerent ꝙ nihil ad intra posset ꝓduci. Uñ dicerẽt: ꝙ auferẽdo qcqd ipfectiõis ẽ nõ remanebit obiectũ gignere aliqd. q2 dicẽ ipfectionẽ: ꝗuis nõ i ꝓducẽte: tñ in ꝓducto necessario dicit ipfectionẽ sm eos. ⁊ hui⁹ oppositũ nõ ꝓbat.

H — Tertia rõ iprobatur

Preterea tertia rõ nõ cõcludit q2 p idẽ argumẽtũ ꝓbaret ꝙ de⁹ necessario causat. ⁊ necessario finit aliqd sicut cã finalis. qa causare aliqd nõ dicit impfectionẽ. silr etiã finire. q2 si dicerẽt ipfectionẽ: nõ possent cõpetere deo. ergo si necessitas in qualibet cõditione entis q̃ nõ ẽ ex rõne sua iperfecta ẽ simplr pfectionis. ergo etiã in cãtione tã cãe effitiẽtis ꝙ finalis. qđ ẽ manifeste falsũ. etiã sm eos

Euasio.

Si dicat ꝙ nõ est silr: q2 ꝗuis causare nõ dicat ipfectionẽ in causãte: dicit tñ ipfectionẽ in causato. ⁊ iõ nõ põt cõpetere deo ad itra.

I — Impugnatio

Hoc nõ sufficit. q2 eadẽ facilitate dicerẽt alij. ꝙ ꝓducere ꝗuis nõ dicat impfectionẽ in ꝓducente. dicit tñ ipfectionẽ i ꝓducto. ⁊ iõ nõ põt cõpetere deo ad intra. Dicerẽt ergo ad rõnẽ breuitꝰ ꝙ necessitas cõpetit oĩ cõditiõi entis q̃ non dicit ipfectionẽ. ⁊ ẽ cõditio penit⁹ absoluta ⁊ nõ cõnotatiua. vl saltẽ nõ ẽ cõnotatiua necessitatẽ in alio. Uerbi gratia, ens diuidit p actũ ⁊ potẽtiã ⁊ act⁹ ibi simplr absolute accipit. ⁊ iõ act⁹ erit necessario. ꝫ ens diuidit p creatiuũ ⁊ creabile. ⁊ creatiuũ ẽ extremũ aliquo mõ pfectius. iõ creatiuo necessitas attribuitur: sic dicendo creatiuũ ẽ necessariũ vel necessario ẽ. ⁊ qñ necessitas vni⁹ cõnotat necessitatẽ in alio tũc nõ opꝫ. sicut ens diuidit p creãs ⁊ creabile. cãm ⁊ causatũ: ⁊ sic si hꝫ eẽt nccria. creãs est hec erit necessaria. creatũ ẽ. sicut si hec eẽt necessaria. cã ẽ. ⁊ hec ẽ necessaria. causatũ ẽ. ⁊ iõ necessitas isti cõditioni entis nõ attribuit. vl saltẽ nõ necessario attribuit sibi: ꝗuis hꝫ possꝫ cõcedi. creans necessario ẽ. vel causans necessario est. ꝫ ista: deus creat: deus causat. nõ erit necessaria. ꝫ tñ cõtingẽs. ⁊ iõ qlibet talis. creans necessario creat. causãs necessario causat ẽ simplr impossibilis. q2 ponit necessitatẽ: nõ solũ in illo quod ẽ cã vel creãs. sed etiã in alio.

Improbatur confirmatio.

Preterea cõfirmatio nõ cõcludit. q2 dicerent alij ꝙ ꝓductio naturalis nõ ẽ pma: ꝫ pductio volũtaria. ⁊ illa est ad extra nõ ad itra. Silr phi dicerẽt ꝙ ꝓductio naturalis eẽt pma ꝫ nõ ad intra: ꝫ ad extra. nec ei⁹ oppositũ põt ꝓbari: sicut postea ostendet.

K — Quarta iprobatur

Preterea quarta rõ nõ cõcludit. q2 in forma illi⁹ rõnis ẽ fallatia cõsequẽtis. arguẽdo a supiori ad inferius sine distributiõe. Uñ nõ sequit relatiões scdi modi opposite pñt cõpetere eidẽ. ergo iste relatiões illi⁹ modi. scꝫ relatio ꝓducẽtis ⁊ ꝓducti pñt cõpetere eidẽ. si aũt accipiat ꝙ oẽs relatiões illi⁹ modi pñt cõpetere eidẽ: tũc ẽ maior falsa. q2 iste relatiões cã ⁊ causatũ non pñt cõpetere eidẽ. et ita de multis alijs.

Euasio.

Si dicat ꝙ q̃ rõne relatiões motiui et mobilis pñt cõpetere eidẽ creato: eadẽ rõe relatiões ꝓducentis et ꝓducti pñt cõpetere eidẽ increato.

Impugnatio

Hoc nõ ꝓbat. q2 dicerẽt alij ꝙ nõ ẽ silr. qa idẽ simplr põt eẽ motiuũ et mobile. ꝫ impossibile est ꝙ idẽ sit ꝓducens ⁊ ꝓductũ. et iõ nõ ẽ silr.

L — Ad cõfirmationem pmã

Ad pmã ꝯfirmationẽ dicerẽt. ꝙ nõ cõsurgit precise ex illimitatiõe volũtatis ꝙ põt fundare relatiões oppositas tales. ꝫ cõsurgit ex actiuitate volũtat respectu alicui⁹ effect⁹. etiã posito ꝙ nullũ actũ posset ꝓducere. et ex potẽtia passiua ad illũ eũdẽ effectũ. ꝫ oĩe tale ⁊ oĩe cõsimile repugnat deo. Dicerẽt ꝙ tales relationes opposite nõ possent eidẽ cõpetere.

M — Cõfirmationem

Ad aliã probationẽ cõfirmantẽ dico: ꝙ probaret ꝙ causa ⁊ causatũ non possunt cõpetere eidẽ. quia sunt relatiões opposite. ⁊ iõ dicerent ꝙ sicut aliqua relatiue opposita possunt cõpetere eidẽ et aliqua non. ita eodẽ mõ aliquę relationes correlatiue possunt cõpetere ⁊ aliq nõ. ⁊ iõ illa ꝓpõ ꝙ oẽs tales eqlit includũt negatiõeꝫ eẽt negãda ab eis, nec ꝓbat

Ideo ad questionē dico q̄ p nullā rōnē naturalē pōt pban eē plures psonas in diuinis sꝫ q̄ sūt plures psone quarū vna ē pater ⁊ alia filius. ⁊ q̄ filius vere generat̃ a patre ē sola fide tenendū. Ad argumētū pncipale in cōtrariū dico. q̄ nō omē genitū habet eē post nō eē. ⁊ maxime vbi genitū est eadē natura ⁊ essētia cū generāte: qd̄ i solo deo ē possibile. Et qñ dī q̄ nō haberet eē circūscripto patre. ḡ ex se hꝫ nō esse. Dico q̄ ɔ̄ña nō valet. ⁊ maxime. q̄a pater eadē res ē cū filio. ⁊ iō sicut nō sequitur filius nō hꝫ esse circūscripto filio. ḡ ex se hꝫ nō esse. ita ppter idētitatē essentie q̄ ē vna nūero cū patre ⁊ filio: nō sequit̃. filius nō hꝫ eē circūscripto patre. ḡ fili⁹ ex se hꝫ nō eē. Questio. ij.

Vpposito q̄ generatio sit in diuinis. quero Utrū ista generatio sit vniuoca an equiuoca.

Q̄ sit vniuoca videt̃. q: qñ natura est eiusdē rōnis i generāte et genito: illa generatio est vniuoca. s̄ eadē natura nūero ē i patre ⁊ filio. ḡ ista generatio est vniuoca. Ad oppositū. qñ generans ⁊ genitū nō sūt eiusdē rōnis illa generatio nō est vniuoca. s̄ pater et fili⁹ nō sunt eiusdē rōis i diuinis. ḡ ⁊c̄. Circa istā questionē sic pcedā. Primo videndū ē q̄ generatio dī vniuoca et q̄ equiuoca in creaturis. Scd̄o q̄ generatio in diuinis nō est pprie vniuoca nec pprie equiuoca. Tertio q̄ mag⁹ assimilatur generatiōi vniuoce. Quarto ponunt̃ aliq̄ dubitationes ⁊ soluūtur. Circa primū dico q̄ manifestū est generationē vniuocā distingui a generatiōe equiuoca in creaturis. ppt̃ aliquā cōuenientiā specialeꝫ inter generās et genitū in generatiōe vniuoca. qualis nō est inter generās et genitū in generatiōe equiuoca. nūc aūt ē ita: q̄ in generāte creato ⁊ in genito creato ē duo cōsiderare. scꝫ qd̄ ⁊ quo. ⁊ hoc est verū scd̄m cōem cursum nature in istis inferioribus ⁊ nō ē vl̄r verū. q: qñ angelus pducit intellectionē: nō opꝫ q̄ ibi sint duo a pte generantis. scꝫ qd̄ ⁊ quo. ⁊ eodē mō ē de aīs separata. sil̄r pōt idē cōtigere si p diuinā potētiā fiat aliqd̄ accidēs actiuū separatū a suo subiecto vel nūtn̄ h̄ ē vl̄r a pte geniti. q: sicut patebit in scd̄o. nullū agens creatū: siue separatū siue nō. pōt aliqd̄ pducere de nouo. nisi pducēdo formā in subiecto. His dictis dico q̄ aliqñ termin⁹ totalis pduct⁹ ē p se vn⁹. aliqñ aūt ē tm̄ vn⁹ p accidēs. In pmo casu ē generatio substātie. i scd̄o generatio accidentis. In scd̄o casu sēp vocat̃ generatio vniuoca. ppter idētitatē specificā inter formalē terminū q̄ totalit̃ de nouo capit eē ⁊ p se rōnē agēdi. siue distinguat̃ ab illo qd̄ cōiter vocat̃ qd̄. siue nō. et iō qñ ignis calefacit lignū illa dī generatio caloris vniuoca. q̄a rō agēdi est eiusdē spēi cū calore pducto in ligno. Sꝫ si ignis calefaceret se: sicut graue mouet se illa generatio caloris diceret̃ equiuoca. ppter nō idētitatē specificā inter rōnē agēdi et terminū formalē pductū. Sꝫ loquēdo de gñatione substātie q̄ ē generatio termini vni⁹ p se sic dī generatio vniuoca qñ generās ⁊ genitū nō sūt alteri⁹ spēi. s̄ in ista generatiōe vniuoca sūt multi grad⁹. si eīm generans ⁊ genitū sint eiusdē spēi. ⁊ qlibet termin⁹ formalis sit eiusdē spēi cū aliqua rōne agēdi ⁊ a nulla rōe agēdi respectu sui distinguat̃ specie vel sit alteri⁹ rōnis. tūc eēt generatio pfectissime vniuoca. Uerbi gratia. si ignis generās eiusdē spēi cū igne generato. ⁊ forma substātialis vniuoca ī igne generāte sit rō pcise agēdi respectu forme fbalis ignis gñati. tūc erit pfectissime vniuoca. si aūt calor ignis generantis non tm̄ sit agens respectu alicui⁹ accidētis. s̄ etiā sit cā īmediata respectu forme ignis generati. tunc nō ē pfectissime generatio vniuoca. ppter diuersitatē specificā inter vnā rōnē agēdi. ⁊ terminū formalē. Secūdus grad⁹ generationis vniuoce ē: si generās ⁊ generatū essent eiusdē spēi. et in vtroq̄ eēnt plēs forme substātiales actiue ⁊ qlibet illarū in generante cōcurreret tāq̄ cā prīal̄ respectu cuiuslibet forme substātialis in ipoꝝ generato. tūc eīm generās ⁊ generatū eēnt eiusdē rōnis. ⁊ termin⁹ qlibet formalis eēt eiusdē spēi cū aliqua rōne agendi. ⁊ tm̄ ab aliq̄ esset alteri⁹ rōnis ⁊ in hoc nō eēt generatio pfecissime vniuoca. Terti⁹ grad⁹ ē: q̄ generās ⁊ generatū sint eiusdē spēi ⁊ termin⁹ formalis sit eiusdē rōnis cū rōne agendi. ⁊ aliq̄s terminus formalis cū nulla rōne agēdi sit eiusdē rōis. ⁊ ita ē in generatiōe vniuoca oim aīaliū scd̄m vnā opinionē. scꝫ in generatiōe eq̄ ab equo. bouis a boue. hoīs ab homie. ⁊ sic de alijs. q: scd̄m aliquos aīa vegetatiua dīt et ē alterius rōis ab aīa sensitiua in istis. ⁊ ipa sola aīa vegetatiua ē rō pducēdi ⁊ agēdi. q: ipa sola ē potētia generatiua. ⁊ tūc generās ⁊ generatū sūt eiusdē rōis cū aīa vegetatiua in generāte q̄ ē rō pducēdi. ⁊ aliq̄s termin⁹ formalis. puta aīa sensitiua: q̄uis sit eiusdē rōnis cū aīa sensitiua generantis que non est ibi rō producendi. nō tm̄ est eiusdē rationis cū aīa vegetatiua que est ratio pducendi. Aliqui alij gradus generatōis vniuoce possent forte assignari. sed isti sufficiant. quia ex istis possunt alij scire qui sint patere. Circa secūdū dico: q̄ generatio diuina nec ē simpl̄r vniuoca nec simpl̄r equiuoca. Primū ptꝫ. q: in generatiōe vniuoca

Secundū.

generans ⁊ generatũ sic sunt eiusdẽ rõnis: ꝙ quodlibet essentiale in generato ẽ simillimũ alicui in generãte. ita ꝙ sit tanta similitudo ⁊ oĩs modus similitudinis inter illud qḋ ẽ i generato ⁊ illud qḋ ẽ i generãte. quãta ⁊ qualis modus ẽ inter hãc albedinẽ ⁊ illã. vel inter sortẽ ⁊ platonẽ. vel inter hãc aiaꝫ intellectiuã ⁊ illã. ꝭ paternitas in patre q̃ ẽ sibi essential' nõ tñ assimilaꝛ filiatiõi q̃ ẽ filio essentialis: quãtũ assimilareꝛ si essent due paternitates in diuinis ⁊ accipio similitudinẽ largissime. ⁊ hoc sufficit ad ꝓpositũ. Vñ etiã dicũt doc. ꝙ spũs sanctꝰ nõ ꝓducit ꝑ modũ filiis sicut filiꝰ. ḡ nõ est generatio simpl'r vniuoca. Scḋo dico. ꝙ ista generatio nõ ẽ simpl'r equoca. q: in generatiõe equoca semꝑ ẽ aliq̃d in generato qḋ distinguiꝛ realr ab oĩ eo qḋ ẽ in generãte ⁊ qḋ est alteriꝰ rõnis ab oĩ illo ꝭ in ista generatione nihil ẽ in filio ꝓducto qḋ distinguiꝛ realiꝛ ab oĩ illo qḋ ẽ i patre. q: nihil distinguiꝛ realiter ab essentia patris. Silr in generatione equoca generãs ⁊ generatũ nõ sũt simpl'r vna res: ꝭ patꝛ ⁊ filiꝰ sũt vna res nũero. puta vna essentia nũero. ḡ ⁊c.

D
Tertiũ

Circa tertiũ dico: ꝙ ista generatio magis assilaꝛ gñationi vniuoce nõ obstante ꝙ generãs ⁊ generatũ sũt alteriꝰ rõnis: sicut aliq̃ pñt eẽ alteriꝰ rõis in diuinis ⁊ ꝭ ꝓpꝛ idẽtitatẽ realẽ vniꝰ essentie nũero cũ quolibet istoꝝ suppositoꝝ ⁊ cũ vnoquoqꝫ essentiali cuiuslibet istoꝝ suppositoꝝ. Si tñ vocetꝛ generatio equiuoca qñcũqꝫ generãs ⁊ generatũ sũt alteriꝰ rõnis. illo mõ quo cõcediꝛ aliqua in diuinis eẽ alteriꝰ rõnis. sicut cõcediꝛ ꝙ paternitas ⁊ filiatio sũt alteriꝰ rõis. põt dici ꝙ ista generatio ẽ equoca. ⁊ ita mihi viꝛ ꝙ difficultas istiꝰ q̃õnis magis cõsistit i v̄bis q̃ in re.

E
Difficultas p̄ma

Cõtra p̄dicta ẽ vna difficultas. an scꝫ si cõstituẽtia aliqua sint alteriꝰ rõnis: oporteat necessario cõstituta eẽ alteriꝰ rõis.

Probatur primo

Et ꝓbaꝛ ab aliquibꝰ ꝙ nõ opꝫ: ꝭ de ꝭ post. ⁊ iõ nõ scribiꝛ hic q: ꝭm pħm. x. metħa. diuersitas materialis siue indiuidualis nõ variat spẽꝫ. Exẽplũ de masculo ⁊ femina. ⁊ de circulo aureo ⁊ eneo.

Scḋo probatur

Preterea si spẽs aliqua cõstitueret aliqua supposita vel indiuidua. illa indiuidua essent eiusdẽ rõis ⁊ tñ ꝯstituẽtia nõ eẽnt eiusdẽ rõis

Secũdo obijcitur

Scḋo põt obijci ꝯ illud qḋ dꝛ de scḋo gradu ⁊ tertio generatiõis vniuoce. q: ex illo seq̃teꝛ ꝙ vniꝰ generatiõis essent plẽs termini formales. si vnꝰ terminꝰ formalis ẽ eiusdẽ rõis cũ aliqua rõne agẽdi ⁊ aliqua nõ.

Tertio obijcitur

Tertio põt obijci. q: ꝭm p̄dicta generatio hois eẽt simpl'r equoca. q: terminꝰ formalis q̃ ẽ aia itellectiua simpl'r ẽ alteriꝰ rõnis ab oĩ rõe agẽdi respectu forme substãtialis ꝓducẽde.

F
Ad difficultatẽ

Ad p̄mũ istorũ dico ꝙ impossibile ẽ aliqua cõstituẽtia eẽ alteriꝰ rõnis: quin cõstituta ex illis tãq̃ ex intrinsecis sint alteriꝰ rõnis ⁊ alteriꝰ. q: sicut cõstituta nõ distinguũꝛ nisi ꝑ distinctionẽ cõstituentiũ. ita nec cõstituta pñt distingui tãq̃ alterius ⁊ alteriꝰ rõis. nisi ꝑ distinctionẽ cõsilẽ ipsoꝝ cõstituentiũ. ⁊ iõ sicut ex distictiõe cõstituentiũ cõtingit inferre distinctionẽ cõstitutorũ. ita ex distinctiõe ꝯstituẽtiũ tali scꝫ ꝙ sũt alteriꝰ rõis cõtingit inferre cõsilem distinctionẽ ꝯstitutoꝝ. aliter eñ nũq̃ possꝫ ꝓbari ꝙ cõstituta essent alteriꝰ rõnis. si nõ põt ꝭ ꝓbari ꝑ hoc ꝙ cõstituẽtia sũt alteriꝰ rõnis.

Instantia

Et si diceretꝛ ꝙ lꝫ ex hoc ꝙ simpl'r cõstituẽtia sũt alterius rõn's nõ põt ꝓbari ꝙ ꝯstituta sũt alteriꝰ rõnis. tñ ex hoc ꝙ ista cõstituẽtia sunt aliquo mõ speciali alteriꝰ rõnis. põt ꝓbari ꝙ cõstituta ex illis sũt alteriꝰ rõnis.

Confirmatio

Et posset cõfirmari. q: ex hoc ꝙ cõstituẽtia sũt p̄mo diuersa nõ põt cõcludi ꝙ cõstituta sũt p̄mo diuersa. ḡ a silr ex hoc ꝙ cõstituẽtia sũt alteriꝰ rõnis: nõ põt ꝯcludi ꝙ ꝯstituta sũt alteriꝰ rõnis.

G
Responsio

Ad istud dico ꝙ nisi ex ꝭ generalr ꝙ cõstituentia sunt alteriꝰ rõnis posset ꝓbari ꝙ ꝯstitura sũt alteriꝰ rõnis: nũq̃ posset ꝓbari ꝙ aliqua cõstituta eẽnt alteriꝰ rõis. q: eadẽ facilitate q̃ tu dicis ꝙ ex hoc ꝙ ista ꝯstituẽtia sũt alteriꝰ rõnis nõ põt cõcludi ꝙ cõstituta sũt alteriꝰ rõis eadẽ facilitate dicã ego ꝙ ex hoc ꝙ ista cõstituẽtia quibuscũqꝫ demõstratis sic sũt alteriꝰ rõis nõ sequiꝛ ꝙ cõstituta sũt alteriꝰ rõnis.

Replicatio

Et si dicas ꝙ sic q: ista ꝯstituẽtia plus differũt q̃ illa. ⁊ iõ ex istis põt inferri maior distinctio iter cõstituta.

Responsio

Dico ꝙ hoc nõ valet. Tũ q: posito ꝙ posset inferri maior distinctio. ex hoc nõ sequiꝛ ꝑ te ꝙ distinctio inferaꝛ. ita ꝙ ꝯstituta sint alterius rõnis. q: ꝑ te in constitutis eiusdẽ rõnis sũt gradꝰ. et ita dicã ego cõ facilitꝛ ꝙ semꝑ cõstituta erũt eiusdẽ rõnis. tñ cũ distinctione maiori et minori cõstituentiũ. Tũ quia qua rõne põt inferri maior distinctio ex maiori distinctione cõstituentiũ. eadẽ rõne ex hoc ꝙ cõstituentia sunt alterius rõnis: põt inferri ꝙ ꝯstituta gñalr erũt alteriꝰ rõis. vl' nũq̃ pt ꝭ inferri

D
Ad cõfirmatiõnẽ

Ad cõfirmationẽ dico: ꝙ aliq eẽ p̄mo diuersa põt intelligi dupliciter. vel quia sunt illa de quibꝰ p̄mo cõpetit diuersitas. ⁊ isto modo nũq̃ cõstituta sunt primo diuersa. quia diuersitas aliqua prioritate cõuenit cõstituẽtibus. ⁊ mediantibꝰ illis cõstitutis. Aliter põt intelligi ꝙ aliqua sunt primo diuersa. q: scꝫ in nullo cõueniũt. ⁊ isto mõ ẽ possibile. qñ scꝫ oĩa cõstituentia sunt diuersa. sicut est vl'r in oĩbꝰ indiuiduis creatis ꝑ se in genere sil' existẽtibꝰ. saltẽ ꝭm cõem cursum nature. Per hoc dico:

q̄ accipiēdo p̄mo diuersa p̄mo modo nūq̄ ex
hoc q̄ cōstituentia sunt p̄mo diuersa pōt con-
cludi q̄ cōstituta sunt p̄mo diuersa. sed ex hoc
aliqñ p te q̄ cōstituentia sunt alterius rōnis.
pōt cōcludi q̄ constituta sunt alteri⁹ rōnis. ꝛ
ideo nō est simile. Sꝫ accipiēdo p̄mo diuersa
scdo modo. sic nō pōt cōcludi constituta eē p̄-
mo diuersa nisi ex hoc q̄ oīa cōstituētia sūt
primo diuersa. et ideo vlr qñ omia cōstituētia
sunt primo diuersa vel etiā diuersa. pōt cōclu-
di q̄ cōstituta sunt p̄mo diuersa. ꝛ ita cadē rō-
ne qua aliqñ ex hoc q̄ cōstituētia nō tm̄ omia
ꝫ quecūq̄ duo sunt alterius rōnis: pōt cōclu-
di q̄ cōstituta sunt alteri⁹ rōnis. ꝛ vlr pōt hoc-
cōcludi si quecūq̄ cōstituentia sunt alteri⁹ rō-
nis. Ad cuius euidentiā sciendū q̄ aliqua p̄-
mo cōpetentia aliquib⁹ mediātib⁹ illis deno-
minant vel cōpetūt alijs: ꝛ aliqua nō: sicut ca-
lefacere p̄mo cōpetit calori: ꝛ mediante calo-
re cōpetit subiectu ipsi⁹ caloris. sicut itellige-
re p̄mo cōpetit aīe. ꝛ mediāte aia cōpetit ipsi
homini cuius aia ē pars. aliqua aūt cōpeten-
tia accidenti vel subiecto vel parti vl cōstitu-
enti: nō pūt cōpetere alij. nec subiecto nec to-
ti nec cōstituto: ꝫ per se repugnat illis. sicut i-
herere p̄mo cōpetit calori. nec tm̄ ppt hoc pōt
dici ignis inherere. similiter est de informare
accidentali ꝛ substantiali ꝛ sic de multis. silr
cōponere cū alio: esse in genere per reductio-
nē. esse p̄us natura toto. ꝛ multa talia compe-
tūt pti. ꝛ tm̄ nullo mō mediāte pte pūt cōpete-
re tuti. silr eē cōicabile cōuenit essētie diuine:
ꝛ tm̄ nō cōpetit patri. tūc accipio istā ꝓpōem
qñcūq̄ aliquid natū ē denoiare aliq̄d mediā-
re aliquo quod p̄mo denoiat vl cui p̄mo cōpe-
tit. vbicūq̄ mō cōsimil inuenit illud median-
te quo aliud natū ē aliquid denoiare: denomi-
nabit illd mediāte illo nisi illud mediāte quo
sit tutū in pte alteri⁹ ad cui⁹ ptis denomina-
tionē nō sequitur denoiatio totius ab illo me-
diante quo. sꝫ esse alterius rōnis natū est de-
minare tota vel constituta mediantibus con-
stitutiuis vel partib⁹. g̃ vbicunq̄ sunt partes
vel constituentia alterius rōnis tota vel con-
stituta erunt alteri⁹ rōnis. Si aūt aliquod p̄-
dicatū non sit natū denominare: vel cōpetere
alicui nisi mediantib⁹ oībus cōstituentib⁹:
vl ptib⁹. tūc opꝫ q̄ illud predicatū p̄mo cōpe-
tat oīb⁹ partib⁹ vel cōstituētib⁹. ꝛ tūc sequi-
tur vlr necessario q̄ idē predicatū cōpetit to-
tis vel constitutis. ꝛ ita est de hoc p̄dicatu eē
p̄mo diuersa. Scdo modo ꝛ vlr qñcūq̄ oia cō-
stituentia vel partes sunt primo diuersa: ipsa
tota vel constituta erūt primo diuersa. Ad

Ad primū argumentum

p̄mū argumētū in q̄rtū ꝓbat q̄ ista generatio
est vniuoca. Dico q̄ gñatio simpliciṫ vniuoca
diciṫ a termino formali ꝛ total. modo exposi-
to supra in solutiōe q̄stionis. Et qñ diciṫ q̄ ter-
minus formalis est essentia. pꝫ p̄a⁹ q̄ nō Sed
qñ diciṫ vltra q̄ hoc dato nulla generatio essꝫ
vniuoca. Nego ꝯñam. q: dico vlr q̄ nunq̄ ge-
nitū assimilaṫ generāti nisi in sua forma indi-
uisibili vel in materia sua indiuisibili. q: ꝓprie
loquēdo nō assimilaṫ nisi in reali aliquo. et sic
pꝫ p̄a⁹. nihil est reale in ꝓposito nisi forma in
diuisibilis ꝛ materia indiuisibilis. Per idē

Ad scdm

ad scdm dico. q̄ per idē ꝓprie loquēdo aliq̄d
assimilaṫ alicui ꝛ distinguiṫ ab eo. ꝛ io genera-
tio siue sit assimilatiua siue distinctiua est a for-
ma sub rōne qua hec forma. nec est ibi aliq̄ ta-
lis ratio rōne cui⁹ sit assimilatiua pfectior idi-
uiduo. nec dr̄a indiuiduali. ꝛ ista cū sit negati-
ua habꝫ duas causas veritatis. quarū vna est
vera. scꝫ q̄ nō est aliq̄ talis dr̄a idiuidualis sic
isti ymaginātur. Ad aliud argumentuꝫ dico

Ad terium

q̄ diuersitas materialis de qua loquiṫ p̄hs nō
variat speciē in illis in q̄b⁹ est illa diuersitas
tanq̄ extrinseca. Vnde masculinitas ꝛ femini-
nitas nō faciūt diuersitatē specificā in homie
si tm̄ masculinitas ꝛ femininitas differrēt spe-
cie. et essent de essentia hoim. illi hoies essent
differētes specie. ꝛ io vlr. nunq̄ formaliṫ ex di-
uersitate extrisecoꝝ specifica. potest argui di-
uersitas specifica illoꝝ quib⁹ sunt extrinseca.
sicut ex albedine et nigredine nō pōt argui q̄
hoies illi quoꝝ vn⁹ est albus ꝛ alius niger dif-
ferāt spē: vel q̄ sint alteri⁹ rōnis. tm̄ pōt argui
q̄ aggregata ex istis hoibus ꝛ albedine et ni-
gredine sunt alteri⁹ rōis. sicut albedo ꝛ nigre-
do sunt alteri⁹ rōis. ꝛ io si masculinitas ꝛ femi-
ninitas sunt alteri⁹ rōis. necℓ̄io aggregata ex
illis subiectis ꝛ masculinitate ꝛ femininitate
erūt alteri⁹ rōis. Eodē mō dico q̄ q̄uis circu-
lus eneu⁹ ꝛ aure⁹ nō sint alteri⁹ rōnis. tm̄ illa ag-
gregata sunt alteri⁹ rōis. Ad aliud dico q̄ si

Ad scdam ꝓbationem

spēs. hoc est aliq̄ distincta spē cōstituerēt idi-
uidua. illa idiuidua necℓ̄io essent alteri⁹ rōnis
Vñ vlr in creaturis ipossibile est q̄ aliqua al-
teri⁹ rōis ꝯstituāt aliq̄ idiuidua p se in genere
nisi illa indiuidua distingātur spē. Et si dicaṫ
q̄ aliqñ ꝯstituta pl⁹ cōueniūt q̄ ꝯstituētia. q̄a
in aliquo cōueniūt in quo nō cōueniūt ꝯstitue-
ta. g̃ nō req̄ritur tanta distinctio in ꝯstitutis
q̄ta est in cōstituētibus. g̃ q̄uis ꝯstituētia sūt
alterius rōis. nō oportet cōstituta esse alteri⁹
rōis. Respōdeo cōcedēdo. q̄ ꝯstituta possunt
plus cōuenire q̄ cōstituētia. sed ex hoc nō seq̄-
tur q̄ nō tm̄ distingūtur q̄tum cōstituētia. q̄a
ista stant simul. tantū distingūtur q̄tum con-
stituētia. ꝛ tm̄ plus conueniūt, et hoc est. q: rōe

diuersorũ cõueniũt ⁊ distinguũtur. Unde per sone tñ distinguũtur ꝙtũ relationes. ⁊ eñ pl⁹ cõueniũt aliquo modo large loquendo. Exẽplũ huius est plus distinguũtur homo ⁊ lapis ꝙ due notitie nõ cõtrarie eiusdẽ obiecti. et eñ plus cõueniunt. q: aliquid eiusdẽ rationis est in homine ⁊ lapide. ⁊ nihil eiusdẽ rõnis est in illis duabus notitijs specifice distinctis non cõtrarijs respectu eiusdez obiecti. Aliter põt dici cõcedendo ꝙ plus cõueniunt ⁊ ꝙ minus distinguũtur. ex hoc eñ nõ sequit̃ ꝙ nõ sint alterius rõnis. ⁊ ideo ꝙuis ex distinctione cõstituentiũ nõ possit argui tanta distinctio cõstitutorũ. eñ ex hoc ꝙ cõstituentia sunt alteri⁹ rationis põt argui ꝙ cõstituta sunt alteri⁹ rõnis.

N — Ad secũdã obiectionẽ

Ad illud qđ scđo obijcit̃ dico ꝙ terminus formalis alicuius generationis dupliciť accipitur. Uno modo ꝓ omni illo quod ſm se totũ capit eẽ per generationẽ. ⁊ isto modo cõcedo ꝙ in generatione taliũ sũt plures termini formales. ⁊ sicut sunt plures termini formales: ita possunt dici plures generationes. q: si generatio importet respectuz: sicut dicunt cõmuniter loquentes. cũ ſm eosdẽ respectus varientur ad variationem termini ⁊ maxime qñ termini non sint eiusdem rationis. oportet ꝙ quot sint termini tot sint respectus. et ꝑ ꝯñs tot generationes ſm eos. Si autẽ poneretur ꝙ generatio esset precise nomen connotatiuũ sequitur idem. Alio modo accipitur termin⁹ formalis pro vltimo termino. et isto modo nõ sunt plures termini formales. sed vnus scz forma substantialis vltima.

O — Ad tertium

Ad tertium dico ꝙ generatio hominis nõ est simpliciter equiuoca. et hoc quia generans ⁊ generatum sunt eiusdẽ speciei. Et quãdo dicitur: ꝙ terminus formalis scz aĩa intellectiua sit alterius rationis ab omni ratione agendi. Dico dupliciter. pmo ꝙ assumptũ est falsum. propter falsã implicationez. q: implicat ꝙ aĩa intellectiua sit terminus formalis generatiõis. qđ est simpliciter falsũ. quia est termin⁹ creationis. ꝗ nõ ẽ in ꝓposito terminus formalis generationis. q: tunc educeret̃ de potẽtia materie: qđ manifeste est falsum. Scđo dico ꝙ nõ obstante ꝙ eẽt terminus formalis ⁊ alterius rõnis ab oĩ rõne agendi posset esse generatio vniuoca. ꝗ nõ in pmo gradu generationis vniuoce.

P — Ad ꝑncipale

Ad rõnes ꝑncipales dico: ꝙ qñ natura est eadẽ i generante ⁊ genito. ⁊ cuilibet essentiali i vno ẽ aliquid simillimũ in reliquo ⁊ simpliciť eiusdem rõnis cũ eo est generatio simpľr vniuoca ꝗ sic nõ ẽ in deo. q: paternitas i pr̃e nõ est omĩno eiusdẽ rõnis cũ aliquo qđ ẽ essentialiter in filio, q: nõ cũ similitudine.

Q — Ad oppositũ

Ad argumẽtũ i oppositũ dico ꝙ nõ est simpliciter vniuoca ꝓpter rationem dictam. Questio. iij.

Tertio quero.

A — Questio Argumẽta Primo

Utruz gñatio filij sit eterna. Et ꝙ nõ. q2 nihil posterius alio est illi coeternuz. sed filius est posterior patre. ergo nõ ẽ sibi coeternus. Maior ꝓbat̃ q: ꝑus ⁊ posteri⁹ nõ sunt simul. ꝗ omẽ ꝑus alio aliqñ est qñ posteri⁹ nõ est. ⁊ ꝑ ꝯña nõ sunt coeterna. Minor ptz. q: omẽ generatũ est posterius generãte.

Scđo

Preterea. sicut generatio se habet ad esse: ita corruptio ad nõ esse. sed ĩpossibile est aliqđ corrũpi ⁊ eternaľr durare in non esse. ergo ĩpossibile est aliqđ generari et eťnaliter durare in esse. ergo si fili⁹ fuerit genit⁹. nõ fuerit eternus. Ad oppositũ in simbolo. eternus pater eternus filius ⁊c.

B — Circa questionem

In ista q̃stione cõclusio est certa ſm veritatẽ fidei. ꝙ generatio filij est eterna. q: ĩpossibile est aliquid realiť idẽ cuz diuina essentia esse nõ eternũ. sed tam filius ꝙ generatio filij est realiť diuina eẽntia ergo est eterna. nec est in aliquo difficile videre quomõ ꝓductũ possit esse coeuuz ꝓducẽti. cũ etiã in creaturis agẽs creatuz qđ nõ agit ꝑ motũ ꝓducat in ꝑmo instãti. ⁊ ꝑ ꝯñs si eternaliter esset eternaliť ꝓduceret. sicut determinat beat⁹ Augustinus. vi. de trini. c. i.

C — Difficultas

Uerũ eñ ꝗ est vna difficultas cõis. etiã multis alijs q̃stionibus. ⁊ est an debeat cõcedi aliqua alia ꝑoritas ibi. ita ꝙ ꝙuis pať nõ sit prior duratiõe filio possit cõcedi ꝙ vere est ꝑor aliqua alia ꝑoritate. ⁊ ꝙtum ad hoc inť multos doctores et sequaces eoꝝ est discordia. ⁊ magis in verbis ꝙ in re. oẽs eñ in hoc cõcordãt ꝙ pater est ꝑncipiũ filij q: generat filiũ. ꝙ a patre est fili⁹. ꝙ fili⁹ originať a patre. ⁊ sic ꝯcordãt in multis ꝓpositiõib⁹ alijs ꝯsilibus: ſz in ꝗ discordãt. ꝙ aliqui illoꝝ dicũt ꝙ ista nõ sufficiũt ad ꝗ ꝙ cõcedať ꝑoritas vel posterioritas in diuinis. ſz rẽ. Alij aũt dicũt ꝙ sic. ⁊ iõ ꝙtuz ad istũ articulũ magis est intẽdẽdũ auctoritatib⁹ ⁊ mõ loquẽdi sctõꝝ ꝙ rõni. q: ad neutrã ꝑtez põt rõ sufficiẽs inueniri.

D — Conclusio

Ideo dico ꝙ vere ⁊ realiť pať est ꝑor filio origine. q: ꝗ nõ est aliud dicere ꝙ ꝙ a patre est fili⁹. vel ꝙ pr̃ ꝓducit filiũ. nec aliqđ aliud est ꝑ ꝗ intelligẽdũ. Sz dico ꝙ in ꝓposito excludẽdo alias significatiões huius nois ꝑus. de quo post diceť ꝑncipiũ ⁊ prius. siť generãs ⁊ ꝑus. vel ꝓducẽs et ꝑus. vel sunt noia simpľr synonima. vľ sic hñt sicť supius ⁊ inferi⁹. ⁊ ideo ita realiť ⁊ ita vere sicut cõcediť ꝙ pať est ꝑncipiũ ⁊ generãs ⁊ ꝓducẽs filiũ. ita debz cõcedi ꝙ pater est ꝑor filio. nec ꝙtum ad rem aliquid aliud importať per vnũ ꝙ per reliquũ

E
Una difficultas

Sed adhuc remaneat vna difficultas. an scʒ cōcesso ꝙ pater sit prior filio realiter sicut realiter ꝓducit filiū: debeat concedi ꝙ pater sit in aliquo signo: nō quidē nature nec durationis. ꝫ tñ originis in quo nō sit filius.

Responsio aliorum

Et dicunt aliqui ꝙ sicut sunt instātia tpis: ita sūe instantia vel signa nature et originis. Unde dicūt ꝙ iste est ꝓcessus: ꝙ in primo instāti originis sunt oīa essentialia: puta essentia. intellectus. ⁊ volūtas. actus intelligēdi. actꝰ volēdi. in scdo instanti vel signo originis pater generat filiū. ⁊ in tertio signo ꝓducit spiritūsanctū. et totus iste ordo originis cōpletur i pmo instanti nature. ⁊ in scdo instanti nature intellectus diuinus ⁊ volūtas ferūtur respectu obiectorū secūdariorū: ita ꝙ iste est ordo ꝙ essentialia sunt prius notionibꝰ. ⁊ notionalia sūt priora essentialibꝰ respectibꝰ ad extra.

f
Improbatur

Ista declarant in diuersis locis a subtili doctore. Sʒ quātūcūqʒ aliqua istorū pñt bene intelligi sic intelligēdo scʒ ꝙ essentia est prior generatione. q: est cōior vel aliquo modo tali consili. tñ modus loquēdi est simplicit falsus: vel nimis abusiuꝰ.

Primo

Et ideo cōtra istā opinionē arguo sic. qñ dr̄ ꝙ signa talia originis et nature sunt ibi. ita ꝙ in pmo instanti vel signo sit vnū ordinatorū ⁊ in alio aliud. quero: qd sunt illa signa. aut sunt entia realia. aut entia rōnis. nō entia realia. quia nihil est reale in diuinis nisi aliquod absolutū vel relatio vel ꝑsona. ꝗ dicere ꝙ pater in pmo signo vl' instāti originis habet essentialia: ē dicere ꝙ pater in patre vl' in essentia: vel in relatiōe: vel in aliquo absoluto habet essentialia: qð nihil est ad ꝓpositū. Si sūt illa istātia vel signa sūt tm̄ entia rōis. Cōtra. circūscripto oīm ente rōis pater ē prior origine filio. ꝗ circūscriptis oībꝰ talibꝰ instantibꝰ vl' signis pater est prior filio. ꝗ illa instātia vel signa frustra ponūtur.

Secundo

Preterea qñ dr̄ ꝙ essentialia sūt in pmo signo originis. aut ly signo supponit ibi ꝓ ente reali. aut ꝓ ente rōnis. si ꝓ ente reali. aut ꝓ ente creato. aut increato. nō ꝓ ente creato. certū est: q: illa essentialia erant qñ nullū ens creatū erat. Si ꝓ ente increato. aut ꝓ absoluto. aut ꝓ respectiuo. Si ꝓ absoluto ⁊ i quolibet absoluto in quo ē pat est filiꝰ. ꝗ sic pat ē in pmo signo originis. ita filius erit in pmo signo originis: qð tñ nō cōcedūt. Si ꝓ respectiuo ꝫ eēt dicere: ꝙ essentialia essent in aliquo respectu. ⁊ ita magis seqret ꝙ respectus esset prior essentialibꝰ ꝙ ecōuerso.

Tertio

Preterea qñcūqʒ aliq̄ ordinata quorū vnū est in vno signo vel istāti ⁊ aliud i alio: ꝗuis repugnet posteriori eē i pmo istāti. tñ non repugnat priori eē simul cū posteriori i scdo istāti. pʒ de ordinatis in tēpore. ꝗuis enī priꝰ ⁊ posteriꝰ nō sunt simul in pmo istāti duratiōis. tñ poterūt esse simul in scdo instāti duratiōis. ergo ꝗuis pat ⁊ filiꝰ nō pñt esse simul in pmo signo originis. tñ poterūt eē simul in scdo signo originis. ꝗ pat ⁊ filiꝰ erūt simul origine. saltēʒ in aliquo instāti. puta in scdo instāti. sed nihil ē in scdo instāti originis nisi originatū. q̇a eē in scdo instāti originis est esse originatuʒ. q: esse ab alio. ꝗ essentialia vere originarētur.

Quarto

Preterea. inter quecūqʒ est ordo originis aliq̄d illorū vere originat. ꝗ si eēntialia sint in pmo signo originis. ⁊ notionalia in scdo. tūc pñitas esʒ in scdo signo originis. ⁊ ꝑ ꝯñs vel aliqð essentiale vere originaret vel pñitas quoʒ vtrūqʒ est manifeste falsum. q: tūc pat haberet aliq̄d vere originatū.

Evasio

Si dicat ꝙ ꝗuis essentialia sint priora notionalibꝰ. nō tñ sunt eēntialia i pmo signo originis: ⁊ notionalia in scdo.

Oppugnatio

Contra. iste doctor alibi dicit sic. In pmo signo originis pat intelligit formalit. ⁊ tūc etiā pōt hēre actuʒ volēdi formaliter in scdo signo originis gignit filiū. ñ tñ tūc vl't istā gignitiōeʒ volitiōe sequēte illā gignitionē. sed volitiōe habita in pmo signo originis. ꝗ pʒ manifeste ꝙ in pmo signo originis est manifeste intellectio ⁊ volitio. ꝫm istū doctorē. ⁊ in scdo signo est ipa gignitiu.

G
Responsio auc. quest. facit

Ideo dico alit ad istaʒ difficultatē. circa quā sic ꝓcedā. Primo videndū est quot sunt modi prioritatis ⁊ posterioritatis. Scdo quot modi istoʒ pñt reperiri in diuinis. Tertio q̄lis modus loquēdi est seruādus in diuersis locis prioritatis. Quarto inferūtur aliq̄ ꝯclusiones. Quinto ponūtur alique obiectiōes ⁊ soluūtur.

Pro primo ponūtur modi prioritatis hic sex ⁊ post ea quinque.

Circa primū dico ꝙ multi sunt modi prioritatis ⁊ posterioritatis. sicut patet ex libro pdicamētoʒ. ⁊ v. metha. c. de priori ⁊ posteriori. quos longū esset distinguere ⁊ nūerare. tñ inter alios isti dicūtur magis esse famosi ⁊ noti. scʒ prius duratōe. prius natura. priꝰ causalitate. priꝰ cōitate. prius dignitate. ⁊ priꝰ ꝫm locū.

Primus

Prius ꝫm duratione est ꝓpriissime priꝰ. sicut dicit phus in libro pdicamentoʒ.

Secundus

Prius natura est illð qð pōt eē sine posteriori. ꝫ nō ecōuerso. ꝓpter qð dicit phs. v. metha. Alia vero sꝑ sunt priora ꝫm naturā et sbam quecūqʒ cōtingit esse sine aliis. ⁊ illa non ꝯtingit esse sine illis. ⁊ isto mō ꝫm intentionē phi materia est prior natura forma. et subiectū est prius natura accidēte. saltēʒ sepabili. ⁊ si ꝫm intentioneʒ phi sit aliqð accidēs in intelligētiis vel in corporibꝰ celestibus vel in quocūqʒ alio subiecto sine quo subiectū esse nō pōt. Dicendū est ꝫm phm. ꝙ illud subiectū nō est priꝰ natura illo accidēte. Istu etiā modo pces sunt priores toto ille scʒ q̄ pñt esse

Tertius

sine toto. nõ econuerso. Prius causalitate est omis cã respectu sui causati; nec tñ est ꝑus causalitate. ꝫ etiã isto modo est prius ꝓductiuitate. ⁊ ꝑꝫ distinctio istius modi a precedẽcib⁹ modis. q: ſm pħm aliqñ causa ⁊ causatũ sunt simul duratione: ⁊ etiã causa nõ est prior natura causato. q: nõ põt ẽẽ sine causato. ⁊ ſꝫ rei veritatẽ isto modo. ſcꝫ ꝓductiuitate pater est prior filio: et tñ nec duratione nec natura.

Quartus

Prius cõitate ẽ illud a quo nõ couertitur ꝯña. ꝫ hoc põt itelligi multipliciter. Uno mõ q: ad affirmationẽ alicuius de alio sequit̃ affirmatio alterius de eodẽ vl̃r ⁊ generaliter. ꝫ nõ ecõuerso. ⁊ illa semper se habent sicut superi⁹ et inferi⁹. ⁊ hoc vel ꝑ se vel aliquo modo ꝑ accidens: ꝗuis necessario. ⁊ ista cõitas nũꝗ est inter res ſm ꝙ res distinguũtur a signis ⁊ cõceptibus: ꝫ est inter cõcept⁹ ⁊ inter signa. vel inter rẽ ⁊ ꝯceptũ ⁊ signũ. ⁊ isto mõ cõceptus aĩalis est ꝑor cõceptu hõis. ⁊ hec vox aĩal ex institutione est ꝑor hac voce homo. ⁊ ita ẽ de colorato respectu albi. et de hõie respectu hõis albi: et ꝺ multis talib⁹. Aliter cõtingit qñ ad vnũ respectu alicui⁹ ꝑdicati sequitur aliud respectu eiusdẽ: ⁊ maxime respectu eẽ. ⁊ isto mõ substantia ẽ ꝑor accidẽte. q: sequit̃. accidẽs ẽ. ꝗ substantia est. ⁊ nõ sequit̃ ecõuerso. sil̃r ps ẽ prior toto. q: sequitur. totũ est. ꝗ ps est. sed nõ ecõuerso. Sꝫ iste modus nõ videt̃ differre a secũdo modo. puta a ꝑori natura. nisi iste mod⁹ magis gñaliter assumat̃. ſcꝫ respectu aliquoꝝ alioꝝ ꝑdicatuꝝ ꝙ respectu eẽ.

Quintus

Prius dignitate est omẽ ꝑfecti⁹ respectu imꝑfectioris. ⁊ ꝫ siue ex natura rei siue ex volũtate humana. sic rex ẽ ꝑor comite: ⁊ comes milite.

Sextus

Prius ſꝫ locũ cõtigit dupliciter. vel ꝑ cõparationẽ ad aliquid vnã qꝺ naturaliter est ꝑmũ. aut ad aliquid vnã quod statueret̃ ꝑmũ. ꝑmo mõ ignis ẽ ꝑor aere. ⁊ aer aqua. ⁊ aqua terra. Scꝺo mõ idẽ respectu eiusdẽ põt esse ꝑus ⁊ posteri⁹ ꝓpter diuersa q̃ statuũtur ꝑma. et hoc dicit ari. v. metha. vbi dicit ꝫ qdẽ supple dicit̃ pri⁹ ſm locũ inexistẽdo ꝓpinqui⁹ aut natura alicui loco determinato aut medio aut vltimo. aut sicut euenit.

Septimus

Preter istos. modos ẽ vn⁹ modus prioritat̃ quo aliqua dicũtur ordinari ſm ꝑus ⁊ posterius precise. ꝓpter aliqua habẽtia ordinẽ inter se quoꝝ illa sunt. sicut passiones partis ⁊ toti⁹ possunt dici ordinati si que sint tales. Hoc pꝫ per pħm. v. metha. vbi dicit sic. Amplius ꝑora dicũtur ꝑoꝝ passiões vt rectitudo lenitate. hec eñ linee passio ſm se ẽ. illa vero superficiei. ⁊ eodẽ modo si aliqua duo ordinãtur sicut causa ⁊ causatũ. si causa habeat aliquos alios effectus: ⁊ similit̃ causatuꝫ hẽat alios effect⁹. effectus cause ꝑñt dici ꝑores effectib⁹ causati isto mõ.

Secundus

Circa scꝺꝫ dico ꝙ ꝑm⁹ ⁊ scꝺs nullo mõ ꝑñt repiri in deo per respectũ ad intra. sed terti⁹ modus. puta ꝑus causalitate extẽdendo causalitatẽ ad ꝓductiuitatẽ attribuit̃ patri respectu filij ⁊ spũsſcti. ⁊ ista ꝑoritas vocat̃ prioritas originis. q: fili⁹ realit̃ originat̃ a patre. Quart⁹ modus ſcꝫ ꝑoritas cõitat̃. que est nõ cõuertibilis ꝯñe aliquo modo ĩ diuinis inuenit̃. ⁊ ista est prioritas essentie respectu notionaliũ ⁊ respectu personaliũ. q: formalit̃ sequit̃. a est pater. ꝗ a est essentia. sed nõ sequit̃ ecõtra: q: nõ sequit̃. filius est essentia. ꝗ fili⁹ est pat̃. eodẽ mõ bene sequit̃. filiatio est ꝑnitas. ꝗ filiatio est essentia. ꝗuis añs sit falsuꝫ ⁊ nõ sequit̃ ecõuerso. filiatio est eẽntia. ꝗ filiatio est paṫnitas. Sil̃r sequit̃. paternitas est in patre. ꝗ essentia est in patre. nec tñ sequit̃ ecõuerso formalit̃. instãtia patet. nã nõ sequit̃ eẽntia: est in filio. ꝗ paṫnitas est in filio. Quintus modus prioritatis nõ repitur in diuinis. q: nihil est qꝺ habeat ꝑfectionẽꝫ vel dignitatẽ respectu alterius. ⁊ hoc ꝓprie loquẽdo. q: nihil est in diuinis imꝑfectũ vel indignũ. Sextus modus nõ est in diuinis. q: nihil in diuinis est in loco ꝓprie loquẽdo ⁊ illo modo quo de⁹ est in loco sunt oĩa in eodẽ loco. Septim⁹ modus reperit̃ in deo. q: põt dici ꝙ paṫnitas est prior filiatione. ⁊ tñ nullo ꝑdictoꝝ modoꝝ. sicut pꝫ inductiue nõ duratõe. nec natura. nec origine nec causalitate. q: filiatio nõ originat̃ a paternitate. nec cõitate. nec dignitate nec loco. manifestũ est. ꝗ tñ prior filiatiõe. q: est ꝓprietas patris qui est prior generatõe filio.

Tertius

Circa tertiũ dico. ꝙ ordinata ſꝫ prius et posterius sunt in duplici dr̃a. aliqua eñ dicũtur ordinata. quib⁹ correspondent aliqua extrinseca ordinata ita ꝙ vnũ correspõdet vni: ⁊ alterum alteri. ⁊ isto modo prius ⁊ posterius ſm tẽpus ⁊ locuꝫ ordinãtur. q: ſcꝫ alia ps loci vel ali⁹ locus correspõdet ꝑori ⁊ ali⁹ posteriori. ⁊ in talibus est ꝓprius modus loquẽdi: dicẽdo ꝙ prius est in aliquo priori in quo nõ est posteri⁹. ⁊ est rationalis q̃stio. an sit prius sic vel sic tale vel tale in illo priori. Et de originatis ſm tẽpus ⁊ durationẽ ꝑcise debẽt cõcedi distincta instantia vel signa. de alijs autẽ debẽt cõcedi distincta loca. Aliqua aũt sunt originata quib⁹ nullus ordo extrisecus penitus correspõdet. isto modo deus est prior creatura. etiã posito ꝙ nullũ tẽpus esset ymaginabile vel locus. imo omni alio a deo ⁊ creatura circũscriptu. Isto modo ordinãtur ptes ⁊ totũ. ⁊ vl̃r ordinata ſm naturã ⁊ causalitatẽ ⁊ dignitatẽ ⁊ cõitatẽ. ⁊ de talib⁹ nõ est ꝓprius modus loquẽdi: ꝙ illud qꝺ

est prius ē in aliquo priori in quo nō est posterius. nec est rōnalis. q querere de particulari. vtrū sit in priori vel nō. imo si recipiat tal' modus loquendi: de virtute sermonis debet concedi: q posterius est in illo priori. Probatio isti⁹ materia est prior natura ipa forma. tūc dico: q forma ē in illo priori: et materia nō est in illo priori. pbatio istius. q: ly priori ibi est vnū adiectiuum. tūc quero de suo substātiuo. aut suū substantiuū est aliquid importās respectū realez aut tm̄ importās ens rōnis si p̄mo mū. quero aut importat rē creatā aut increatā. nō increatā manifestū est. q: tōc valet istā: materia est in illo priori deo. vel in alio priori aggregato ex deo et aliquo alio. Si importet rē creatā quero. aut rē de genere substantie. aut rē de genere accidentis. et ptz inductiue q non pōt dari aliqua res nisi materia. et tūc valebit istā. materia ē in illo priori qd̄ est materia. vel in illa priori natura scz materia. sicut ex pte alia qn̄ dicitur: q aliq̄d est prius alio tpe di: q prius ē in priori tpe i quo tpe nō ē posteri⁹. Sz isto dato manifestū ē q forma ē in illo priori. q: ē i materia et materia nō ē i illo priori. q: materia nō ē i materia. Similiter totū est prius perfectione et dignitate qualibz parte. et tm̄ nō pōt dari aliqd̄ prius i quo sit toto et nōdū sit pars: q̄ prius possit dari aliquod prius pfectione in quo sit pars et in eo nō sit totū pura ip̄mmet totū. q: pars est in toto. Si dicatur q substantiuū correspōdens illi adiectiuo priori iportat precise ens rationis. Contra h̄ nihil est. q: tūc nō ē aliud dicere: q̄ q prius ē in aliquo ente ratiōis i quo nō est posteri⁹. sicut prius tpe est in tpe in quo nō est posteri⁹: qd̄ est satis absurdū de se. tū q: aliqua ordinātur s̄m pfectionē. et eodē mō s̄z causalitatē om̄i ente rōnis circūscripto. etiaz si ens rōnis ita includeret ɔtradictionē: sicut chymera. tū q: nulla talia entia rōnis quorū vnū sit prius alio possunt inueniri: ita q vnum necessario correspondeat vni enti reali et aliud alteri. tū q: sicut qn̄ aliqua ordinātur s̄m tps: ibi est dare vnū tēpus prius alio: ita si aliqua ordinentur s̄m causalitatē vel dignitatē. ppter talia entia rōnis oportet dicere q vnū ens rōnis sit pfectius alio: et q vnū cā alteri⁹ h̄ om̄ia ista inutiliter et frustra ponūtur. Preterea aliqua eadē possunt diuersis modis prioritatis et posterioritat' ordinari. sicut idē respectu eiusdē pōt eē prius a natura et posterius perfectiōe sicut pars est prius natura toto et posterior pfectione. g̃ oporteret dare talia diuersa priora in quorū vno esset pars et in alio totū. et tūc totū esset in aliquo signo vel instanti in quo nō eēt pars. que om̄ia sūt absurda.] Cōfirmat'. q: si totū sit in aliquo priori. tūc q̄ro. aut ps est in illo priori aut non. si sic. ergo frustra ponit' q totū est in aliquo priori in quo est ps. si nō. g̃ totū est sine ptibus. et p ɔn̄s totuz nō est. Eodē mō pōt argui de materia et forma. et sic de multis aliis.

Quartū.

Circa quartū ex p̄dictis pn̄t inferri alique ɔclusiōes.

Prima conclusio

Una q aliquib⁹ eisdē ɔpetūt diuersi modi prioritatis. sicut idē respectu eiusdem pōt esse pri⁹ duratiōe. natura. causalitate et dignitate. patet de celo respectu alicui⁹ inferiors pducti ab eo.

Scd̄a ɔclusio.

Scd̄a cōclusio sequit' sicut prius dictū est. q idē respectu eiusdē diuersis modis prioritatis et posterioritatis pōt esse prius et posteri⁹. ptz de materia et forma. toto et pte.

Tertia cōclusio

Tertia cōclusio sequit' q essentia diuina et intellectio diuina et volitio. q: idē sunt tu talit' est prior qualibz psona diuina et qualibz relatione. et hoc prioritate ɔn̄e. q: est illud a quo nō cōuertit' ɔn̄a. nō tm̄ est prior origine ppie loquēdo.

Quarta cōclusio

Quarta cōclusio sequitur q notitia actualis creaturarū est prior aliqua prioritate q̄libet psona diuina et qualibet relatiōe. Ista ɔclusio patet. q: sequit'. a est pat'. g̃ a intelligit vel est intellectio creature. et nō sequit' ecōuerso. q: nō sequit'. filius intelligit creaturā. ergo filius est pat'.

Quinta conclusio

Quinta cōclusio sequit'. q spiratio actiua est prior tā generatiōe actiua q̄ passiua. q: īpossibile est generationē actiuā eē sine spiratione actiua. q: necessario oē generās spirat. et nō ecōuerso. q aūt sit prior generatione passiua. pz: q: spiratio actiua inuenit' in patre qui est prior filio: in quo filio solo iuenit' gn̄atio passiua. et dictū est prius et pbatū p ph̄z. v. metha. q aliq̄d est prius alio. q̄a est pri⁹ respectu alteri⁹ cui⁹ est aliud. g̃ et ē.

Sexta conclusio

Sexta cōclusio q tā generatio actiua q̄ passiua gn̄atio est prior spiratiōe passiua. q: gn̄atio actiua et generatio passiua sunt ppietates patris et filii. quorum vterq est prior sp̄ūscto: cui⁹ ppietas est spiratio passiua.

Quintū

Circa quintū sciendū q cōtra p̄dicta pōt multiplicit' obiici.

Obiicitur primo

Primo cōtra h̄ qd̄ dicit' q prius natura est illud qd̄ pōt esse sine alio et nō ecōuerso. hoc videt' falsuz.

Probatur primo

Tum q: tūc ex prioritate naturali alicui⁹ respectu alterius nunq̄ posset pbari sine petitiōe principii separabilitas prioris a posteriori. et ita semp esset fallacia petitionis principii in illo modo arguendi. a est prius natura ipo b. g̃ deus pōt facere a sine b. q̄ tm̄ modus arguēdi est modus arguēdi doctorū.

Scd̄o probatur

Tuz q: s̄m ph̄m de⁹ nō esset prius natura quocūq corpore celesti. q: s̄m eū cōtradictio est q deus sit et corpus celeste nō sit.

Tertio probatur

Tū q: s̄m rei veritatē nullū absolutū essz prius natura quocūq alio absoluto. q̄a oē absolutū indifferēter pōt esse sine alio p potētiā

Scdo obijcitur

diuinā. Scdo pōt obijci cōtra hoc qd dī q nō sint talia signa vel instātia originis et nature. qr vbicūqz est simultas opposita ꝓoritati et posterioritati: ibi inter ꝓus et posteri⁹ pōt reperiri ꝓoritas et posteritas ſm aliquod signū ſ de aliquib⁹ dī q sunt simul natura. ḡ qñ aliquid est ꝓus natura alio: est in aliquo signo in quo nō est posterius. maior ꝓbatur in suo contrario. iō eī qr in ꝓoritate ꝑfectionis et causalitatis nō sunt talia signa. non cōcedit q aliq sunt simul causalitate et ꝑfectione. ḡ vbicūqz est ponere talē simultatē: ibi est ponere talia signa vel instantia.

Tertio obijcitur

Tertio pōt obijci ꝯ hoc qd dicit q essentia diuina ē ꝓor ꝑsona. qr vbicūqz est ordo realis ibi est relatio realis. ḡ si essentia diuina est realiter ꝓor ꝑsona diuina: sequitur q realiter refert ad ꝑsonā.

Quarto obijcit dupliciter

Quarto obijcit cōtra hoc qd dī q intellectio et volitio est ꝓor ꝑsona vel ꝓprietate ꝑsonali.

Primo

Primo qr oīs act⁹ suppositi ꝑsupponit suppositū a quo elicit: ſ intelligere et velle sunt actus suppositi patris. ḡ et cē.

Confirmatio

Cōfirmat. qr pater ꝓus intelligit q̄ fili⁹. ḡ si intellectio ꝑsupponeret in patre ante generationē filij: fili⁹ nō posset intelligere.

Secundo

Preterea si intellectio ē ꝓor filio. et intellectio nō pōt eē respectu alicui⁹ obiecti nisi respectu filij. ḡ illa itellectio ē respectu filij nō existētis.

Quinto obijcitur tripliciter

Primo

Quinto obijcit ꝯ illud qd dicit q intellectio creature ē ꝓor ꝑsona. Primo ſm augustinū. xv. de tri. xiiij. verbū natū ē de oībus que sūt in sciētia dei. ḡ si notitia creaturarū ꝑsupponit in patre ꝓductione verbi sequitur q verbū nascit de creaturis prius notis a patre.

Secundo

Preterea qñ i aliquo sūt duo ordines. scz nature et originis. ordo originis pōt cōpleri in ꝑmo gradu ordinis nature. sicut de ordine nature et durationis. ſ intellect⁹ diuinus cōparat in primo instanti nature ad essētiā diuinā sicut ad obiectū primariū. et in scdo instanti nature cōparat ad creaturā. sicut ad obiectū secūdariū ḡ prius natura est essentia diuina intellectui diuino paterno q̄ creature ſ intellectus diuinus habens essentiā diuinā sibi ꝑsentē pōt esse ꝓductiu⁹ verbi. ḡ in illo ꝓor ꝓduceretur verbū. et per ꝯñs ante notitiā creature.

Tertio

Preterea nullū essentiale includens respectū ad extra est prius persona. ſ notitia creature est vnū essentiale includens respectū ad extra. ḡ nō est prior persona.

Ad primā obie.

Ad primū istorū dico q accipiēdo prius natura ſz q distinguit ab alijs modis prioritat. pōt dici q salua reuerētia doctoris. talis modus arguendi. a. est prius natura ipo. b. ḡ. a. pōt eē sine. b. nō ꝓbat sufficienter: sed quando ꝯñs est dubiū: deberet añs probari. qr intelligenti significatū termini añs est eque dubiū sicut ꝯñs. Verūtñ in vno casu pōt teneri illud argumētū: vt accipiat ista ꝓpositio qñ aliqd est prius naturaliter aliquo. ita q per potentiā creatā pōt esse sine eo. et p ꝯñs sine quocūqz eiusdē rōnis vel eiusdē generis diuisiz. tūc pōt esse sine quolibet cōiunctiz per potentiā diuinā. si ista ꝓpositio ꝯcedat. ex prioritate nature pōt probari sepabilitas prioris a posteriori sine petitione principij. et isto modo ex ꝓoritate nature materie respectu forme. qr scz naturaliter hec materia pōt esse sine hac forma et sine illa forma. et sic de qualibet diuisim: sine petitiōe principij. infert q per potentiā diuinā materia pt esse sine omi forma. Utruz tñ ista ꝓpositio sit vlr vera. alias dicet.

Ad secūdā pro.

Ad aliā ꝓbationē ꝯcedo. q phs habet cōcedere. q deus nō est prior natura corpe celesti. accipiēdo ꝓus natura vt distinguit cōtra oēs alios modos prioritatis. Verūtñ prius natura accipit pro priori dignitate et ꝑfectione. et sic est ꝯcedēdū q de⁹ ē ꝓor natura oi corpore.

Ad tertiā pro.

Ad aliā ꝓbationē dico. q ꝯcessa illa ꝓpositione q oīe absolutū creatū pōt esse sine quocūqz alio per potentiā diuinā nihil est ꝓus natura alio absoluto simplicit et absolute loquēdo. nisi solus deus. qa nullū est absolutū excepto deo. qn sine illo qdcūqz alid poterit esse per potentiā diuinā. Verūtñ naturaliter loquēdo aliqd ē ꝓor natura alio. qa per naturā hoc pōt esse sine illo. et sic loquitur phs. et isto modo materia est prius natura forma. qa naturalit hec materia pōt esse sine ista forma. et nō econuerso.

Instantia

Si dicatur q ſm istū ꝓus hec materia essz prior natura hac forma. tñ materia absolute nō est prior forma absolute. qa impossibile est per naturā q sit materia qn sit forma.

Responsio

Dico q sicut ex frequēter dictis pōt patere. hec ē simplicit cōcedēda. materia est ꝓor natura forma. qr habz multas singulares veras. et tñ hec indiffinita nō pōt esse vera materia est. nisi hec indiffinita sit vera forma est. sed ex hoc nō sequit q materia nō sit prior forma. sed de hoc ꝯceptu cōi ad oēs materias nō pōt ꝑdicari esse existere. nisi de hoc cōi ad oēs formas ꝑdicetur esse existere. nisi per potentiā diuinā. et ido pōt ꝯcedi. q iste ꝯceptus nō est prior natura illo ꝯceptu. sed iste ꝯcept⁹ nō est de essentia rei. sicut frequēter dictū est.

Ad scdm

Ad illud qd scdo obijcit dico. q ꝓprie loquēdo nunq̄ est simultas aliquorū duorū nisi ꝓpt aliqd tertiū idem correspondēs vtriqz illorū. q dicūtur esse simul. sicut aliqua dicūtur esse simul quia sunt in eodez loco. aliqua quia sunt in eodē tēpore. et ideo nō est ꝓprie concedēdū q aliqua sunt simul ꝑfectione vel causalitate

vel origine. & iõ in talibus nõ sunt ꝓprie instã
tia vel signa. Et qñ dicit ꝙ cõceditur aliqua
sunt simul natura. Dico ꝙ hoc nõ est nisi ꝓpt
tẽpus cõnotatũ per talẽ simultatẽ. Unde illa
dicũtur esse simul natura quoꝝ vnũ nõ põt eẽ
in quotũcꝫ tẽpore nisi in eodẽ sit alterũ. & ita
tũc cõnotatur per simultatẽ nature. sicut per
prioritatẽ nature. & ideo nõ assignabũtur alia
instãtia ꝙ̃ instãtia tẽporis. Uñ sicut aliqd est
prius natura alio. q: põt esse simpliciter in ali
quo tẽpore vel instãti. alio nõ existẽte in eodẽ
tẽpore vel instãn. et ita prius natura dicit ali-
quod tẽpus vel instãs posse correspõdere vni
ꝙ̃uis nõ correspõdeat alteri. ita simul natura
connotat oẽ instãs correspõdens vni corre-
spõdere alteri necessario. & hoc loquẽdo de po
tẽtia creature. & ideo nulla instantia cõnotat
nisi tẽporis. & ideo nunꝙ̃ dicũtur aliqua esse si
mul natura ꝙ̃tũcunꝙ vnũ sit in alio. dũmodo
naturaliter vnũ possit esse in aliquo instãti tẽ
poris. alio nõ existente in eodẽ. Ad tertiã ob
iectionẽ dico. ꝙ essentia nõ refertur relatione
realiter differẽte ad personã. ꝙ̃uis sit ibi ordo
realis qualis dictus est. quomodo autẽ possit
esse ordo realis sine reali relatõe patebit alias
quãdo ostẽdetur ꝙ deus realiter est creator si
ne omĩ relatione reali tali. Ad quartã obie
ctionẽ dico. ꝙ actus quãdo cõstituit supposi-
tũ: nõ est posterior supposito. ꝫ magis ecõuer-
so nõ est tñ actus talis prior. nec causalitate ꝓ
prie loquẽdo. nec natura. nec tẽpore. ꝫ tñ qua
dam prioritate ꝯñe. q: sequit̃. a est suppositũ
ergo a est actus iste. & nõ ecõuerso. Ad cõfir-
mationẽ dico ꝙ nõ debet ꝓprie cõcedi ꝙ pat̃
prius intelligit ꝙ̃ filius. Unde talis modus lo
quẽdi est abusiuus. vl' simplicit̃ falsus sub isto
tñ intellectu pater intelligit a se. filius nõ in-
telligit a se. põt concedi & sub nullo alio. & ita
põt cõcedi ꝙ pater prius creat ꝙ̃ filius. sed ex h
nõ sequit̃ qñ filius posset vere itelligere & crea-
re. Ad aliud cõcedo. ꝙ itellectio est respectu
filij. ꝫ ex hoc nõ sequitur ꝙ sit respectu filij nõ
existẽtis. q2 impossibile est ꝙ filius sit nõ exi-
stẽs. Et si dicat̃ ꝙ intellectio sit prior filio. et
per ꝯñs filius nõ est in illo priori. & ita pro tũc
filius est nõ existẽs. & p ꝯñs si tũc itellectio sit
respectu filij. ẽ respectu filij nõ existẽtis. Ad
illud et oia cõsimilia pꝫ responsio per ꝓdicta
q: qñ dicit̃ ꝙ si intellectio sit prior filio. g filius
nõ erit in illo priori. patet per ꝓdicta ꝙ ꝯña nõ
valet. q2 filius poterit esse in illo priori. q: nihil
põt esse prius nisi ista intellectio. & est cõcedẽ
dũ ꝙ filius est in ista intellectione sicut est in
essentia diuina. posito etiã ꝙ filius nõ esset in
ista intellectione. & p ꝯñs nõ esset in isto priori.

O Ad tertiã obie.

P Ad quartã obie.

Ad cõfirmatões

Aliud

Instãs

Q Responsio

adhuc nõ valet argumẽtũ. q: qñ infert̃ ꝙ si nõ
est in illo priori g tũc est nõ existens. ꝯña nõ va-
let. q: tũc nõ põt signari nisi istãs. & dictũ ẽ ꝙ
nullũ ẽ instãs nisi tpis. & ita denotaret ꝙ filius
esset in aliquo instãti tpis nõ existẽs: qd ẽ ma
nifeste falsũ. Et si dicat̃ ꝙ tũc idẽ eẽt ꝙ i illo
priori iste cõcederẽtur. q: tũc nõ est vel nõ ẽ exi
stẽs. Respõdeo & dico ꝙ tũc nõ põt significa-
re idẽ qd in illo priori nisi de nouo instrueretur
ad significãdũ. & tũc nihil ẽ ad ꝓpositũ. dato
etiã ꝙ idẽ significaret tũc est fallacia ꝯsequẽ-
tis in arguẽdo a negatiua ad affirmatiuã: sic
nõ sequit̃. filius nõ ẽ in illo priori. g est in illo priori
nõ existens: sicut nõ sequit̃. asinus nõ ẽ i lapide
g ẽ in lapide nõ existẽs. & p ꝯñs ponit̃ ꝙ asinus
tã sit in lapide ꝙ̃ ꝙ sit nõ existẽs. et ita qñ po-
sterius nõ ẽ in illo qd est prius. oẽs negatiue pñt
cõcedi: ꝙ nõ existit in illo priori. & nõ ẽ in illo pri
ori & sic de alijs. ꝫ oẽs affirmatiue sũt simplici
ter false. scꝫ ꝙ in illo priori ẽ nõ existẽs. vel i illo
priori ẽ sub opposito tali vl' tali. q: scꝫ in omĩbus
illis implicat̃ illud eẽ in illo priori qd tñ ẽ falsũ.

Ad quintã obiectionẽ dico: ꝙ itellectio cre-
ature ẽ eadẽ omĩno essentie diuine. & iõ sic cõ-
cedit̃ ꝙ essentia diuina est prior psona prioritate
tali ꝯñe: ita debet ꝯcedi: ꝙ intellectio creatu-
re ẽ prior. q: ita est eadẽ intellectio creature esse
tie diuine: sicut essẽtia essentie. Ad primũ in
cõtrariũ dico: ꝙ nõ ẽ de intẽtõe beati augusti
ni: ꝙ filius nascat̃ de oibus q sũt i notitia patris
obiectiue. ꝫ q: nascit̃ de scientia dei patris i q
sũt oia alia obiectiue: ꝙ aũt illa glosa nõ sit ex
torta põt patere: q: beatus aug. ibidẽ ponit
ꝙ omĩa q sunt in patre sunt i filio. ita ꝙ oia q
nouit pater nouit filius. et ꝙ omĩa q sunt i filio
sunt nata de hijs q sunt in patre. & tñ manife-
stũ ẽ: ꝙ creature cognite a filio nõ sũt nate de
creaturis cognitis a patre. Utrobiqꝫ g intel-
ligit ꝙ filius q nouit oia q nouit pater nascitur
de scientia dei patris. in qua pater nouit oia.
et eadẽ q nouit filius. Qr aũt hec sit intentio
beati augustini pꝫ. q: dic̃ ibidẽ sic. Nouit oia
q nouit pater. sed ei nosse de patre est sicut eẽ
nosse eñi & esse ibi vnũ est. & sequitur. Uerbum
h ꝓe veritas est. qm̃ quicquid est in ea sciẽtia
de qua est genitũ. & in ipso ẽ. qd aũt in ea nõ ẽ.
in ipso nõ ẽ. qd est sic intelligendũ. ꝙ quicquid
est obiectiue in scientia de qua nascitur verbũ
hoc est obiectiue in sciẽtia verbi qd nascitur
q: quicquid gignit̃ ab ista sciẽtia. illud cogno
scitur et est in verbo obiectiue & sic est intelli-
gendũ illud qd sequitur. nouit itaqꝫ deus pat̃
omnia in seipso. nouit & in filio. ꝫ in seipso tã-
ꝙ̃ seipm. & in filio tanꝙ̃ verbũ suũ. quod ꝓ hijs
natũ est de omĩbus hijs q sunt in seipso. omĩa

R Ad quintã obie.

S Ad primũ ar.

similiter novit et filius in se scz tanquam ea que nata sunt de hijs que pater novit in seipso. in patre scz tanquam ea de quibus nata sunt que ipse filius novit in ipso. Qualiter autem ista auctoritas sit intelligenda postea magis apparebit. Ad aliud quando dicitur quod quando in aliquo sunt ordines etc. ista propositio non est vera propter falsam implicationem quia implicatur ibi quod utrumque ordinum haberet tales gradus qui essent signa vel instantia. et ideo quando dicitur quod intellectus divinus in primo instanti nature comparatur ad essentiam suam et in secundo ad creaturam. hoc est simpliciter falsum. quia non sunt talia instantia nature. nec est talis ordo inter intellectionem divine essentie et intellectionem creature. sed est eadem omnibus modis. Verumtamen inter ipsam essentiam divinam cognitam et creaturam cognitam est ordo. nec oportet quod sit consimilis inter intellectionem et intellectionem qualis est inter obiecta. sicut nec requiritur tanta distinctio quanta potest reperiri inter obiecta. Ad ultimum dico quod nullum essentiale divinum includit aliquem respectum ad creaturam. Utrum autem aliquis conceptus vel nomen significans aliquid essentiale deo. significet etiam respectum ad creaturam vel connotet aliquam creaturam. non est cura ad presens. quia hoc posito nihil est ad propositum. cum nihil tale possit esse realiter divina essentia. Ad primum principale nego maiorem quod nihil posterius alio est illi coeternum. Ad probationem dico quod prius et posterius duratione non sunt simul. tamen prius et posterius secundum originem possunt esse simul. Ad aliud dico quod non universaliter omni modo sicut corruptio se habet ad non esse. ita generatio se habet ad esse. sed si habeat veritatem. precise habet veritatem de generatione alicuius de novo de generatione autem que est productio alicuius sine omni non esse precedente non habet veritatem.

T Ad secundum

V Ad tertium

X Ad primum principale

Y Ad probationem

Z Ad secundum principale

Distinctio decima. Questio prima.

Distinctio decima A Questio I

Circa distinctionem

decimam quero. Utrum voluntas sit principium productivum spiritussancti. Quod non quia nihil posterius potest esse principium communicandi prius. sed voluntas est aliquo modo posterius essentia. ergo non potest esse principium communicandi essentiam. Preterea. si voluntas sit principium producendi spiritumsanctum. Aut ergo inquantum voluntas. aut inquantum infinita. si inquantum voluntas. ergo omnis voluntas. si inquantum infinita ergo omne infinitum. et per consequens spiritussanctus esset principium productivum. Preterea. nihil producitur actu voluntatis nisi precognitum. ergo si voluntas esset principium productivum spiritussancti: spiritussanctus esset precognitus. sed omne tale producitur per modum exemplans. ergo spiritussanctus producitur per modum exemplaris et per ydeam. Ad oppositum. amor non producitur nisi per actum voluntatis. sed secundum beatum augustinum in diversis locis spiritussanctus est amor. ergo etc. Ad questionem dicitur primo quod voluntas est principium productivum. Secundo quod est principium productivum alterius persone ab illa que producitur per intellectum. Tertio ex hijs quod tantum sunt due persone producte in divinis. Primum declaratur sic. Principia productiva ex quo non dicunt de se imperfectionem reducuntur ad aliquod unum perfectum vel ad aliqua perfecta in tanta paucitate ad quantam reduci possunt. Non possunt autem omnia reduci ad unum principium. quia illud unum haberet determinatum modum agendi alterius istorum: scz nature vel voluntatis. quia inter modos producendi non est aliquis modus medius. ergo non possunt hec reduci ad maiorem paucitatem quam ad dualitatem. principij scz producentis primi per modum nature et per modum voluntatis. et in ista ad que tanquam ad perfecta stat. tota ista reductio principiorum ut simpliciter perfecta ambo ista principia sub ratione propria sua ponuntur in deo ut est principium producens. Ex hijs ultra. in quocunque est principium aliquod quod ex ratione sua est principium productivum. est in eo principium producendi si est in eo sine imperfectione. et non intelligatur probabere aliquod productum simpliciter adequatum. in deo est formaliter voluntas ex natura rei. et hoc sub ratione principij productivi libere respectu amoris. et patet quod est ibi sine imperfectione. ergo erit in deo principium producendi amorem et hoc secundum proportionem perfectionis sue. ita quod sicut voluntas creata est principium producendi amorem tantum quanto amore ipsa potest amare obiectum. qui dicitur amor adequatus. ita ista voluntas erit principium producendi amorem tantum quanto ipsa est nata amare obiectum infinitum. sed nata est amare obiectum amore infinito. ergo nata est esse principium producendi amorem infinitum. Ex hoc sequitur secundum. quia cum principia productiva que sunt natura et voluntas habeant oppositos modos principiandi. non possunt eidem principio competere. et per consequens cum intellectus divinus sit perfectus sicut intellectus inquantum est potentia operativa natus est intelligere obiectum quantum ipsum est noscibile. ita inquantum est potentia productiva notitie genite nata est esse principium tante notitie quanta potest esse obiecti. et cum ista principia sint alterius rationis: ergo quod productiones et producta sint alterius rationis. Ex istis sequitur quod tantum sunt due persone producte. quia si non sunt nisi duo principia productiva tantum sunt due productiones numero. probo. quia utrumque principium productivum habet productionem sibi adequa

In oppositum

B Pro responsione ... aliquibus

Primum ...

C Secundum ...

D Tertium ...

tā ꝛ coeternā. ḡ stāte ista ꝓdactiōe nō pōt habere aliā. Cōtra istā opinionē arguo pͥmo. q: nō ꝓbat sufficienter ꝙ volūtas sit pͥncipiū ꝓductiuū. s. s. q: ꝓpō illa accepta scʒ in quocūqʒ est pͥncipiū aliqđ qđ ex rōe sua ē pͥncipiā ꝓductiuā. ē in co principiū ꝓducēdi ꝛc. videtʳ esse negāda fm istā doc. q: si sic. sequeretʳ ꝙ essent plures ꝑsonē ī diuinis ꝙ tres. ꝓbatio istiꝰ. q: sicut intellectꝰ ē de se pͥncipiū ꝓductiuū notitie. ita actꝰ amādi ē de se pͥcipiā ꝓdactiuū amoris babitualis. ḡ cū actꝰ amādi deū sit in deo sine oīm īpfectiōe: erit in deo pͥcipiū producēdi. s nō pōt eē principiū ꝓducēdi spiritū sanctū. q: fm istū doc. volūtas ꝛ nō actꝰ volēdi ē pͥncipiā ꝓducēdi. s. s. ḡ ē aliqua alia ꝑsona ꝓducta a spiritusācto. Si dicatʳ ꝙ actꝰ amādi nō babet ex rōe sua ꝙ ē ꝓductiuꝰ amoris habitualꝭ. s tm̄ in nobis ꝛ nō vr̄r. Cōtra. eadē facilitate dicetʳ ꝙ volūtas ex rōne sua nō babet ꝙ sit ꝓductiua s tm̄ ī nobis. ꝛ ita argumētū illud nō cōcludit plus de volūtate ꝙ de actu amādi. Eodē mō pōt argui de actu intelligēdi respectu sapiētie. q: actꝰ sciēdi vel actꝰ speculādi ē pͥncipiā ꝓductiuū sapiētie. Nec valet dicere: ꝙ nullū istoꝝ ē ꝓdactiuā nisi alicuiꝰ īpfecti ꝛ nihil īpfectū ē in deo. ꝛ iō nō pōt esse ꝓductiuū alicuiꝰ ad intra. hoc nō valet. q: sicut intelligere ē pfectio simpliciter. ita ipsa eēntia ē perfectio simpliciter. ḡ ita poterit aliquis actꝰ intelligēdi eē pͥncipiā ꝓductiuā sapientie in diuinis sicut intellectꝰ ē pͥncipiuʒ notitie genite. Cōtra istū. videtʳ ꝙ posito ꝙ essent principia ꝓductiua alteriꝰ rōnis ꝙ nō oportet ꝓducta eē alteriꝰ rōis. q: pͥncipia alteriꝰ rōnis pn̄t cōcurrere ad vnū ꝓductū. igitʳ ex pluralitate tali pͥncipioꝝ ꝓductiuoꝝ nō pōt argui pluralitas ꝓductoꝝ. Assumptū pʒ. q: fm istū doctorē essentia ꝛ intellectꝰ cōcurrūt tanꝙ vnā pͥncipiā totale ad ꝓductionē ꝓbi. ꝛ tn̄ ista sūt alteriꝰ rōis. Silr̄ si repugnet intellectui diuino ꝛ volūtati diuine facere vnū totale pͥncipiā respectu vniꝰ ꝑsone ꝓducte aut hoc est quia vnā est naturale et aliud liberū. aut quia vtrūqʒ est de per se perfectū ꝛ infinitū se solo sufficiens in ratione pͥncipij ꝓductiui respectu sui producti. Pͥmā non impedit. tum quia fm eum obiectū ꝛ voluntas ī nobis concurrūt. tanꝙ due cause partiales respectu eiusdem volitionis producende. tū q: fm tunc sicut intellectus paternus babēs obiectum intelligibile sibi presens est pͥncipiam ꝓductiuū verbi. ita volūtas babens obiectum volibile vel amabile sibi presētis ē pͥncipiuʒ productiuū. s. s. ḡ sicut fm eum essentia et intellectus faciunt vnū totale pͥncipium verbi. ita essentia que est pͥmū obiectum voluntatis et ipsa voluntas faciūt vnuʒ totale pͥncipiū. s. s. ergo nec in deo nec in nobis ē repugnantia: quin pͥncipiā naturale ꝛ liberuʒ faciant vnā pͥncipiū totale eiusdem ꝓducti. Nec scđm impedit. quia sicut dictū est per eūdem. essentia diuina ꝛ intellectus non obstāte infinita perfectione tam essentie ꝙ intellectus faciunt vnā pͥncipium totale respectu verbi. ergo eodem modo non obstante infinitate intellectus ꝛ voluntatis poterunt facere vnā pͥncipium totale eiusdem producti.

Ex isto patet ꝙ rationes probantes ꝙ voluntas non est pͥncipium. s. s. inquātū voluntas. et ꝙ pater et filius non spirant. s. s. inquātum diligunt se mutuo. per hoc scilicet ꝙ volūtas sit prior actu volendi. et etiam vt prior tali actu mutuo se diligendi. non sunt sufficientes. quia posito ꝙ esset ibi talis prioritas ꝛ distinctio non pōt probari aliquod illorum esse pͥncipium sufficiens sine alio respectu talis persone. sicut nec potest probari: ꝙ natura sit pͥncipium sufficiens cuiuscūqʒ persone sine intellectu et voluntate. Si dicatur ꝙ non est simile. quia nulla persona produci pōt in diuinis nisi per medium intellectus vel voluntatis: et ideo natura se sola sine intellectu et voluntate non pōt esse pͥncipium totale cuiuscunqʒ persone. Hoc non satisfacit. de h̄ enī est questio. An scʒ ex quo essentia est pͥncipium actiuā perfectum ꝛ infinitū an possit esse pͥncipiā sufficiens respectu alicuiꝰ persone. nō cōcurrente intellectu ꝛ voluntate in ratione pͥncipij ꝓductiui. sicut ponis essentiā ꝛ intellectā esse pͥncipiū totale persone secunde sine voluntate. ꝛ posset eque rationabiliter ꝓbari vnū sicut reliquū. Ita enī videtur in nobis ꝙ essentia vel natura est pͥncipium productiuā sine intellectu ꝛ voluntate. sicut intellectus sine voluntate. Confirmatur. quia essentia est prior intellectu fm istos. ḡ in illo pͥori poterit babere personā productā. ꝛ per cōsequens esset persona aliqua producta ante filiā. Ita enī arguūt ꝙ esset aliqua persona producta ante spiritūsanctā si produceretur a voluntate inquantū voluntas. quia volūtas babens obiectum diligibile sibi presens est prior actu volendi. Si dicatur ꝙ non est simile. q: volūtas pfecta babēs obiectū diligibile sibi presens in supposito conueniente est pͥncipium productiuum sufficiens: sed non sic essentia vt ipsa prior est intellectu. Hoc nō sufficit. pͥmo q: hoc deberet ꝓbari: scʒ ꝙ essētia nō ē sic sufficiēs ꝛ ꝙ volūtas ē sic sufficiēs q: eadē facilitate q̄ tu dicis ꝙ essētia non est

Arguit primo · ſ Replica · Improbatio · e Improbatio [illegible] · ſ Inualidatio rōnū · Instātia · Improbatur · Confirmatio · Obijcitur · g Respōdetur

sufficiens sine itellectu. eadē facilitate diceret adversarius ꝙ volūtas non est sufficiens sine actu volēdi. Secūdo nō sufficit. qꝛ sicut ex potitate volūtatis habentis obiectū diligibile sibi p̄sens nō pōt ꝓbari ꝙ ꝑus sit p̄ncipiū spirandi. s. s. ꝙ̄ habꝫ actū volēdi. qꝛ cū tali p̄oritate stat etiā p̄oritas actus volēdi respectu actus spirandi etiā ꝑꝫ istos. ita ex tali p̄oritate nō pōt ꝓbari ꝙ sit p̄ncipiū spirādi ⁊ nō actus volendi. imo stat ꝙ tā volūtas ꝙ̄ actus volendi sit p̄ncipiū spirādi. s. s.

Evasio. — Si dicat̄ ꝙ nō. q̄a in nobis videm⁹ ꝙ ipa sola voluntas cū obiecto p̄nte sufficit. ⁊ iō etiā in deo sufficiet.

Reprobatio — Contra. q̄uis voluntas creata cū obiecto sufficiat respectu ꝓducti p̄mi a volūtate. si tn̄ eēnt duo ꝓducta a volūtate ordinata necessario vel int̄ volūtatē ⁊ ꝓductū esset aliq̄d mediū nō ꝓductū a volūtate. vltimū ꝓductū necessario essꝫ a p̄ori medio in aliquo genere p̄ncipij. ergo eodē mō i diuinis si actus volēdi sit p̄or actu spirādi oporteat ꝙ hēat rōnē p̄ncipij respectu ipi⁹.

Assumptū ptꝫ: qꝛ ꝑm istos. oīs effect⁹ sufficiēter depēdet ex suis causis essentialib⁹. ergo nihil ē essentialiter p̄us aliquo effectu nisi sit cā illi⁹ in aliquo genere cause. ergo oē p̄us siue ꝓductū siue nō ꝓductū a voluntate respectu actus ꝓducti a volūtate. est cā ipsi⁹ act⁹ in aliquo genere cause.

Contra tertiū dictatur primo. — Ex p̄dictis ptꝫ cōtra tertiū. ꝙ ex dualitate p̄ncipiorū ꝓductiuorū si poneret̄ nō pōt ꝓbari trinitas ꝑsonarū. qꝛ nō pōt ꝓbari dualitas personarū ꝓductarū. cū sicut ꝓbatū ē nō pōt ꝓbari quin illi p̄ncipia ꝓductiua p̄nt cōcurrere ad vnū ꝓductū.

Secūdo. — Preterea nō pōt ꝓbari quin vnū p̄ncipiū ꝓductiuū habet diuersa ꝓducta alterius rōnis. cū ꝓductiuū vni⁹ rōnis: possit habere ꝓducta alteri⁹ rōnis.

Rñsio auctoris ad pri. q. quatuor ostendit — Ideo dico aliter ad questionē dicendo p̄nter ad dicta in p̄cedētib⁹. De p̄mo ꝙ volūtas ē p̄ncipiū elicitiuū spiratōis. Secūdo ꝙ supposita ꝓductiōe in diuinis nō pōt euidēt̄ inferri eē plures ꝓductiōes. Tertio ꝙ ex pluralitate ꝓductionū nō pōt inferri euidēt̄ tn̄ dualitas ꝓductionuꝫ. Quarto ꝙ oia ista sola fide tenētur.

Primū ostēditur primo — Primū declarat̄. qꝛ ꝑm veritatē fidei. s. s. vē ꝓducit̄ a p̄re ⁊ filio. ergo si sit aliq̄d p̄ncipiū ꝓductiuū illi⁹ cū illud nō possit eē relatio. qꝛ vna relatio nō pōt eē p̄ncipiū elicitiuū alteri⁹ relatiōis correlatiue. nec sui ipsi⁹: oꝫ ꝙ p̄ncipiū elicitiuū erit aliq̄d absolutū. sed ostensum est p̄us ꝙ nihil est absolutū in diuinis nisi essentia diuina q̄ oīb⁹ modis ex natura rei est volūtas. ergo nisi aliq̄s modus grāmaticalis vel logicalis ipediat sicut cōcedendū ē de essentia ꝙ ē p̄ncipiū elicitiuū spiratōis. ita ē eodē modo ꝯcedēdū de volūtate. Qualit̄ tn̄ alr pōt hec verificari. essentia ē p̄ncipiū spirādi. ⁊ aliter ista. volūtas ē p̄ncipiū spirādi. ꝓpt̄ hoc ꝙ subiectū vni⁹ aliq̄d cōnotat q̄d nō cōnotat subiectū alteri⁹: pōt patere in p̄ma. q. dis. vi. si illa q̄ ibi dicūtur ad ista applicent̄.

Scdo — Preterea ꝙ volūtas sit p̄ncipiū spirādi pꝫ ex aucto. sanctorū. qꝛ ꝑm sanctos. s. s. ē amor ⁊ caritas. Sed talis ꝑsona ꝓducit̄ a volūtate tāq̄ a p̄ncipio elicitiuo. ergo ⁊c.

Questio. Responsio — Et si q̄rat̄ an act⁹ volēdi sit p̄ncipiū. s. s. Dico ꝙ act⁹ volēdi ⁊ act⁹ itelligēdi est simpliciter p̄ncipiū spirādi. qꝛ ē oīb⁹ modis idē cū dīna essētia ⁊ cū dīna volūtate. Nec ex h̄ sequit̄ ꝙ an̄. s. s. ꝓducat̄ aliqua ꝑsona mediāte sola volūtate. qꝛ oia talia argumēta supponūt falsum. scꝫ ꝙ sit aliq̄ distinctio int̄ essētiā ⁊ volūtatē. vel inter volūtatē ⁊ actū volēdi ⁊ intelligēdi. Si tn̄ esset aliqua distinctio posset rōnabilit̄ dici ꝙ sola volūtas eēt p̄ncipiū. s. s. ⁊ eodē mō ꝙ sol⁹ itellect⁹ eēt p̄ncipiuꝫ elicitiuū verbi grā cui⁹ rō posset assignari. qꝛ semp̄ tāta ē variatio ⁊ distinctio vel maior i relationib⁹: quāta ē in fundamētis. et iō si essentia ⁊ intellect⁹ eēnt duo p̄ncipia ptialia ⁊ vnū totale elicitiuū verbi: oporteret ꝙ alia paternitas fundaret̄ i essentia ⁊ alia in itellectu. ⁊ ita essent due paternitates in diuinis: q̄d nō ē cōcedendū. ⁊ hoc ē maxime ꝯ istos tenētes ꝯtrariū qꝛ dicūt ꝙ i paternitate nulla ē talis distinctio formalit̄ etiā q̄d tn̄ ꝯsequeret̄ si fundaret̄ imediate tā in essentia ꝙ̄ in itellectu.

Scdm ostēditur — Scdꝫ declarat̄. scꝫ ꝙ ex ꝓductiōe diuina nō pōt iferri euidēter eē plures ꝓductiōes in diuinis. qꝛ vbicūq̄ ē vnū p̄ncipiū ꝓductiuū nō p̄t iferri euidēt̄ pluralitas ꝓductionū. sed sicut frequēter ostensum ē in deo ē p̄cipue vnū p̄ncipiū ꝓductiuū qꝛ ibi ē tn̄ vnū absolutū oīno idistictū. ergo nō pōt inferri euidēter ꝙ sūt plures ꝓductiōes i diuinis.

Tertiū ostēditur — Tertio dico ꝙ ex pluralitate ꝓductionū i diuinis nō pōt inferri euidēt̄ tn̄ dualitas. qꝛ nō pōt sufficiēter ꝓbari q̄n vnū ꝓductiuū possit eē respectu pluriū ꝓductorū ꝙ̄ duorꝫ.

Quartū ostēditur — Ideo dico quarto ꝙ sola fide tenet̄ ꝙ tn̄ sūt due ꝑsone ꝓducte. ⁊ vna iproducta ⁊ iō trinitas ꝑsonarū sola fide tenet̄.

Ad primum — Ad p̄muꝫ p̄ncipale dico ꝙ volūtas nullo mō ē posterior ꝙ̄ essētia. nō pl⁹ ꝙ̄ essentia ē posterior essētia.

Ad scdm — Ad scdm dico: ꝙ nec volūtas inq̄tū volūtas. nec inq̄tū infinita ē: est p̄ncipiū spirandi. s. s. sed inq̄tū volūtas est formaliter ⁊ oīno essentia diuina. ⁊ iō oē q̄d ē formaliter ⁊ oīno ex natura rei diuina essentia. est p̄ncipiū spirādi. s. s. sed spiritussanctus q̄uis sit realiter ⁊ ꝑfecte diuina essentia. non tn̄ est formaliter diuina essentia. et iō non est p̄ncipiū spirandi. s. s.

Ad tertium — Ad tertiū dico: ꝙ illa ꝓpositio. nihil ꝓdu-

citur actu volũtatis nisi p̄cognitũ:pōt intelligi dupliciter. vel φ actꝰ volũtatis elicitus sit quo volũtas ꝓducit. ⁊ sic pōt cōcedi in creaturis. q: tale ꝓductũ ē volitũ. et nihil est volitũ a voluntate creata nisi precognitũ. tñ in deo ē simpliciter falsa. q: in deo actus volũtatis et actus intellectus ⁊ volũtas sunt oībus modis id ē. nec plus distinguit actus volũtatis a volũtate: φ distinguitur volũtas a volũtate. Uerũtñ nō est forte ꝓpria locutio: actus volũtatis diuine. ſ magis ꝓprie dicendus ē actus volendi vel velle qđ est volũtas diuina. ⁊ iō sicut spũſſanctꝰ qui ꝓducitur volũtate nō est p̄cognitus ita nec spũſſāctꝰ qui ꝓducitur actu volendi est p̄cognitus. Aliter pōt intelligi: φ quicq̊d ꝓducitur actu volũtatis est precognitũ. q: quicq̊d est a volũtate, est p̄cognitũ: ⁊ sic est falsa. etiā in creaturis. q: volitio q̄ ꝓducit a voluntate nō est p̄cognita. Et si dicat: φ volũtas est prior spiritusancto. ⁊ similiter intellectus est p̄or spiritusancto. ⁊ in illo priori pat intelligit spiritũſanctũ. ḡ prius intelligit ãteφ ꝓducat spiritũſanctũ. Dico φ pater ē p̄or. ⁊ silr intellectus ⁊ etiā intellectio est prior aliqua prioritate. s.s. Illud dictũ est p̄us dis.ix. Et pōt aliquo mō cōcedi φ pater itelligit spiritũſanctũ in illo p̄ori. q: ſm beatũ augustinũ vj. de trini. c. xiiij. Pater intelligit oīa in seipso. igitur intelligit. s.s. in seipso. ⁊ p ꝯñs in illo p̄ori. s.s. ⁊ ita pōt cōcedi aliquo mō φ pater in illo p̄ori producit spiritũſanctũ. q: sez in seipso ꝓducit. s.s. Un̄ sic cōcedit φ spũſſāctꝰ ē in patre. ita pōt sub bono itellectu cōcedi: φ. s.s. ꝓducitur in patre. et p ꝯñs pater ꝓducit. s.s. i seipo. ⁊ p ꝯñs ꝓducit. s.s. in illo p̄ori. ⁊ ex h̄ nō sequit φ sit p̄cognitꝰ. ſ solũ sequit φ sit cognitus i aliquo p̄ori. s.s. ⁊ hoc ē verũ: sicut ē verũ φ ē i aliquo p̄ori. s.s. q: ē i pr̄e q̄ ē p̄or. s.s. Que. ij.

Ecundo quero

Utrũ spiritusſanctꝰ libere producat. Et non arguit. q̄cq̊d libere ꝓducit: ꝓducit cōtingenter. ſ spiritusſāctꝰ nō ꝓducit cōtingēt. q: tūc esset cōtingēs. ḡ ⁊c̄. Ad oppositũ. volũtas ē potētia libera. ḡ illud cuiꝰ p̄ncipiũ ꝓductiuũ est volũtas ꝓducit libere. hmōi est. s.s. sicut dictũ ē in. q. p̄cedēti. igit ⁊c̄. Ad. q. cōiter rñdet: φ spiritusſanctꝰ libere ꝓducit. ⁊ hoc distinguēdo liberũ cōtra naturale: vt filiꝰ ꝓducitur naturalit nō libere. ecōuerso spiritusſanctꝰ ꝓducit libere nō naturaliter. Nec obstat φ spiritusſanctꝰ necessario ꝓducit. q: necessitas stat cũ libertate. Un̄ aliq̄ p̄mo ꝓbāt φ necessitas stat cũ libertate respectu eiusdē.

Scđo ostendũt in quo consistit rō libertatis. Primũ ꝓbāt p beatũ augustinũ in enchi. ca. viij. lxxxiij. vel. lxxij. Sic inquit oportebat fieri p̄us hoīem. vt bñ velle possit ⁊ male. nec gratis si bñ: nec impune si male. postea ꝟo sic erit vt male velle nō possit. nec iō libero carebit arbitrio. q̄ppe liberꝰ erit φ oīno nō pōt seruire peccato. ⁊ subdit quasi ꝓ ꝓbatiōe. Neφ em̄ culpāda ē volũtas: aut volũtas nō ē aut libera dicēda nō est q̄ beati sic eē volumꝰ vt eē miseri nō solũ nō velimꝰ. ſ nequaφ velle possimus. Preterea anselmꝰ de libero arbitrio. c. i. q̄ sic habet qđ decet ⁊ expedit vt hoc amittere nō queat: liberior ē φ ille q̄ sic habet hoc ipm vt possit ꝑdere. ⁊ ex hoc cōcludit liberior est igit volũtas q̄ a rectitudine declinare nequit. Preterea ꝓbat p rōnē. Primo q: volũtas diuina necessario vult bonitatē suā. ⁊ tñ i volēdo eā ē libera. igit ⁊c̄. minor ꝓbat. q: potentia opans circa vnuz obiectũ nō absolute ſ in ordine ad aliud ē opatiua circa vtrũφ obiectũ. sicut arguit ph̄s scđo de aīa de sensu cōi ſ volũtas diuina refert ad finē oīa alia. ḡ opatur circa oīa alia. ſ circa illud qđ est ad finē libere opatur ⁊ cōtingēter. ḡ libere vult bonitatē suā. Preterea scđo ꝓbat idē ꝓpter q̊d ⁊ p̄mo sic. actio circa finē vltimũ ē pfectissima in tali actione necessitas in agēdo ē pfectiōis ḡ necessitas i ea nō tollit. ſ magis ponit qđ ē pfectionis. cuiꝰmodi ē libertas. Preterea cōditio intrinseca ipsiꝰ potētie vł absolute vł in ordine ad actũ pfectũ nō repugnat pfectiōi in opando. nūc aũt libertas vel est cōditio intrinseca volũtatis absolute vel saltē i ordine ad actũ volendi. igit ipa libertas pōt stare cũ cōditiōe pfecta possibili in opando. tał ꝯditio ē necessitas. ⁊ specialr vbi ipa ē possibilis. est aũt sep possibilis vbi neutrũ extremũ requirit cōtingētiā in opatiōe q̄ ē mediũ iter extrema sic ē in ꝓposito. igit ⁊c̄. Circa scđm dī φ cũ dī volũtatē necessario velle. necessitas pōt determinare actũ volendi vt terminat ad obiectũ. ⁊ sic ē verũ ⁊ manifestũ intelligēdo de bonitate diuina. Aut pōt necessitas determinare actũ vt egredit a volũtate. ⁊ hoc pōt intelligi dupliciꝰ. Uno mō vt sit necessitas p̄ma ad volũtatē. ⁊ volũtas intelligat cadere sub necessitate tāφ impellēte in actũ ⁊ figēte i actu si sic eēt volũtas ageret ⁊ nō ageret nec staret in tali actu libertas. alio mō intelligit necessitas cōcomitās. ita φ ipa itelligat cadere sub volũtate sic φ volũtas ꝓpt firmitatē libertatis sue sibi ipsi necessitatē imponit in eliciēdo actum. et in perseuerando siue figendo se in actu. ⁊ ideo ꝯcomitatur eũ necessitas natura

D
Opinio scḋa

Aliter dicit doctor cuius opinio ad primũ
articulũ erat recitata. Si inquit querat̃. Un=
de est ꝙ volũtas licet sit necessario agẽs non
tñ naturaliter agens. cũ nõ possit natura ma=
gis eẽ determinata ad agenduꝫ ꝙ̃ꝙ sit neces=
sitata ad agere. Declarat sic. om̃e inquit natu
rale agẽs vel ẽ om̃ino ꝓmũ. vel si est posterius
est ab aliquo priori naturaliter determinatuꝫ
ad agendũ. ꝫ volũtas nũꝙ̃ põt esse agẽs om̃i=
no primũ. ꝫ nec põt eẽ determinata naturalit̃
ab alio agente supiori q2 ip̃amet ẽ rale actiuũ
qḋ se ipsaꝫ determinat ad agẽdũ. sic intelligẽ
do ꝙ si volũtas aliq̃d necessario velit. puta. a.
nõ tñ illud velle naturaliter causat̃ a causan=
te volũtateẽ etiã si naturaliter causaret volun
tatẽ. ꝫ posito actu ꝓmo quo voluntas ẽ volun
tas. si ip̃a sibi relinqueret̃. ꝛ si posset cõtingẽt̃
habere vel nõ habere hoc velle. tñ se ip̃am de=
terminaret ad hoc velle. Om̃ etiã dĩ ꝙ natu=
rale agẽs nõ põt magis determinari ꝙ̃ ꝙ ne=
cessitetur. Respõdet̃ ꝙ licet necessariũ sit sũ=
ptũ determinatũ quo ad ꝯclusionẽ ĩ determi=
natiuis ad vtrũlibet. tñ aliqḋ necessariũ alio
mõ est determinatũ ꝙ̃ aliud: sicut ignẽ eẽ cali
dũ vel celũ eẽ rotundũ ẽ determinatũ a causã
te vl' dãte eẽ celi ꝛ rotũditatẽ. ꝫ graue ẽ deter
minatũ ad descensuꝫ nõ habito necessario ab
ip̃o generante actũ descendendi. ꝫ tñ habito
ab ipso ꝓncipio naturalr̃ determinatiuo ad de=
scendendũ. Volũtas aũt creata si necessario
vult aliq̃d nõ ẽ sic determinata a creãte ad il=
lud velle sicut graue ad descensum ꝫ tñ a cre=
ante habet ꝓncipiũ determinatiuũ sui ad vel
le. Si dicat̃. si descẽsus grauis causet̃ a grauis
tate intrinseca: tũc graue mouet se. qualit̃ igi
tur non eque libere sicut volũtas mouet se ad
illud velle respectu cui⁹ ip̃a volũtas ẽ necessa
ria rõ causandi. Respondet. illa causatio gra
uitatis respectu descensus ẽ naturalis: et ista
libera. q2 hoc est hoc: ꝛ illud ẽ illud. Breuit̃ g̃
dicit ꝙ eẽ ꝛ modus essendi. agere ꝛ mod⁹ agẽ
di sunt imediata. Vñ sicut nõ ẽ alia rõ quare
hoc habꝫ talẽ modũ essendi nisi q2 ẽ tale ens.
sic nõ est alia rõ quare ꝫ habet talẽ modũ agẽ
di puta libere. nisi q2 est tale ꝓncipiũ actiuuꝫ.
scꝫ liberũ. Sic g̃ tenet̃ ꝙ spũssanct⁹ necessario
ꝓducit̃ ꝛ libere. ꝫ tñ nõ naturaliter.

E
Sniã auctoꝝ

Sꝫ sal
ua reuerentia quorũcũꝗ. magis vĩ hic eẽ diffi
cultas de verbis ꝙ̃ de re. q2 supposito ꝙ om̃is
actio volũtatis sit libera. ꝛ ꝙ ꝓduci libere nõ
sit aliud ꝙ̃ ꝓduci a volũtate. nõ ẽ alia questio
querere vtrũ libertas stet cũ necessitate: ꝙ̃ q̃=
rere vtrũ volũtas possit aliquid necessario vel
le. vel querere vtrũ volũtas possit eẽ alicuius
ꝓncipiũ necessario actiuũ seu ꝓductiuũ. et tñ
hec nõ faciũt magnã difficultatẽ supponẽdo
ꝙ volũtas põt aliquid necessario velle maxi=
me diuina.

Arguẽdo contra pdicta duo […]

Arguendo tñ cõtra ꝓdictã opi=
nionẽ: ꝓmo ostendã ꝙ sꝫ vsũ auctoꝝ libertas
ꝫm qḋ distinguit̃ cõtra ꝓncipiũ naturale acti
uum ẽ quedã cõtigẽtia vel indr̃ntia. ex quo se
quit̃ ꝙ libertas nõ stat cũ necessitate. Secun
do arguã in speciali cõtra modũ saluandi alit̃
libertatẽ in volũtate ꝙ̃ ĩ alio ꝓncipio necessa
rio actiuo.

F
Primum

Primũ nõ põt rõne ꝓbari. sicut
nec significata vocabuloꝝ. ꝛ iõ arguo p auc.
ꝓmo p. auc. phi. ij. phisicoꝝ. vbi distinguẽs ꝓn
cipia actiua. distinguit ea in naturã ꝛ intelle=
ctũ. tũc quero. aut intendit distinguere intel=
lectũ respectu cuiuslibet sue operatiõis a ꝓn=
cipio actiuo naturali aut nõ. si sic. g̃ intellect⁹
respectu nulli⁹ ẽ ꝓncipiũ actiuũ naturale. qḋ
est manifeste falsũ. etiã ꝫm istos. si eñ hoc esseꝫ
verũ. fili⁹ in diuinis nõ magis ꝓduceret̃ natu
liter ꝙ̃ spũssanct⁹ qḋ isti negãt. Si nõ. g̃ opor
tet ꝙ hoc sit. q2 aliter ẽ ꝓncipiũ aliquoꝝ actu=
uum ꝛ aliter alioꝝ. ꝫ nõ põt dari talis drã. nisi
q2 aliquos actus habet in sua potestate: ꝛ ali=
quos nõ. ꝛ ita intellect⁹ ibi distinguit̃ a natu
ra respectu oꝑationũ respectu quarũ cõtingẽ
ter se habet. Preterea. ix. metha. distinguit
phs inter potẽtias rõnales ꝛ irrõnales. q2 rõ
nales valẽt ad opposita. Ex hoc arguo sic. oĩs
potẽtia q̃ valet ad opposita cõtingẽter agit. ꝫ
potẽtia rõnalis valet ad opposita. g̃ cõtingẽt̃
agit: ꝫ potẽtia rõalis ꝛ potẽtia libera ꝫꝫ istos
idẽ sunt. Vñ dicũt sic. Diuisio principij actiui
diuersis nõibus expr' mitur. non solũ apud di
uersos ꝫ etiã apud aristotelẽ: vt ptꝫ in secũdo
phi. vbi premisit ꝫm ꝓpositũ: ꝛ nõ ꝫm ꝓposi
tũ. subdit ꝙ ab intellectu ꝛ natura. ꝛ in. ix. me
tha. rõnales ꝛ irrationales potẽtie p ista. non
ꝫm ꝓpositũ. ꝛ natura ꝛ potẽtia irrationalis i=
telligitur ꝓncipiũ qḋ cõiter dicim⁹ naturã. p
alia tria intelligit̃ aliud ꝓncipiũ actiuũ ĩ quo
cõcurrũt act⁹ extrinseci intellect⁹ ꝛ volũtas.

Ex isto ptꝫ ꝙ phs p ꝫm ꝓpositũ: intellectũ ꝛ
potentiã rõnalẽ: intelligit ꝓncipiũ liberũ seu
ꝓncipiũ actiuũ distinctũ ꝯtra ꝓncipiũ actiuũ
naturale. g̃ respectu cuiuscũꝗ aliquid ẽ ꝓnci=
piũ actiuũ. ꝛ respectu eiusdẽ non dicit̃ poten
tia rationalis actiua. respectu eiusdeꝫ dicetur
ꝓncipium actiuũ naturale. ꝫm ꝙ principium
actiuũ naturale distinguitur cõtra principiũ
actiuũ liberũ. sed omne principium actiuũ re
spectu cuius necessario agit, respectu illi⁹ nõ
põt dici potẽtia rõnalis, q2 respectu illi⁹ non
põt dici potẽtia valens ad opposita. ideo re=
spectu illi⁹ dicet̃ naturale principium actiuũ
Et ita apud phos idem sunt principiũ actiuũ

naturale: ꝛ ꝓncipiū actiuū necessarium seu ne
cessario. Hoc pꝫ per pħm ꝛ cōmen. ix. metha.
cōmen. ix. vbi pħs distinguens inter potētias
rationales ꝛ irrationales. subdit. tales quidē
potentias necesse est qñ actiuū et passiuū ap
propinquant. hoc quidē facere illud vero pati
illas vero nō necesse. Ubi dicit cōmē. Poten
tie q̄ sunt sine ratione qñ agēs appropinquat
passo ꝛ nō est illic aliquod impediens extrin
secum. necesse est vt agens agat ꝛ patiens pa
tiatur ꝛ subdit. Alie vero potētie. scilicet que
sunt cū rōne non est necesse quādo appropin
quant suis agēdis vt agāt. Ex isto pꝫ ꝙ pħs
et cōmē. nō ponūt potentiā realē respectu ali
cuius actionis. nisi quā habet agēs in sua po
testate ꝙ possit agere ꝛ nō agere. ꝯ̄ si idē sunt
potētia rōnalis ꝛ libera: respectu nulli⁹ dī po
tentia libera nisi respectu cuius est indifferēs
ꝛ cōtingenter se habet. Preterea hec videt
esse intētio damas. in sententijs suis. c. xl. vbi
dicit: ꝙ illa q̄ sunt in potestate nostra. si facia
mus ea vel si nō faciamus sunt obiecta liberi
arbitrij. ꝯ̄ potentia nō est libera respectu ali
quoꝝ nisi q̄ habet in sua potestate ſ faciat et
nō faciat. Unde dicit damas. sic. Eorū q̄ sunt
hec quidē sunt in nobis. hec aūt nō in nobis.
In nobis quidē sunt q̄ nos sumus liberi arbi
trij facere ꝛ nō facere hoc ē opera q̄ p nos vo
luntarie aguntur. ꝛ sequitur. ꝛ simplr supple.
sunt in nobis q̄ sequit laus vel vituperatio et
lex. Principaliter aūt et in nobis sūt illa opa
de quib⁹ cōsiliamur. cōsiliū aūt est eoꝝ q̄ pari
ter cōtingunt. Ex isto pꝫ ꝙ illa dicūtur eē in
nobis q̄ sunt in nostra potestate. ſ respectu ta
liū est indiā. ꝯ̄ ꝛc̄. Preterea omnē actionē li
berā cōsequit laus vl' vituperiū. ſ solā opatio
nē elicitā cōtingenter cōseq̄tur laus vel vitu
periū. igit sola dicet libere elicita. Cōtra se

B Contra secundum

cūdū pmo qd dī: ꝙ voluntas nō pōt eē agens
oīno pmū videtur esse falsum. q: ſm beatū
augustinū volūtas diuina est pma cā omniū.
Silr pbatū est pus: ꝙ volūtas diuina ꝛ intel
lectus ꝛ essētia diuina nullo modo distinguū
tur. ꝯ̄ si deus est agēs pmū: volūtas erit agēs
pmū. Preterea qd dī: ꝙ aliter determinatur
graue ad descensū ꝛ volūtas aliter ad hoc vel
le si necessario velit nō ē verū. q: qñcunq: sunt
duo actiua necessaria respectu actuū suorū q̄
oīno vniformiter a suis causis ꝓducūtur et
dependēt. ꝛ ab eisdē causis etiā vniformē de
pēdēt act⁹ illoꝝ pncipioꝝ necessarioꝝ actiuo
rū: nō alit determinat vnū illoꝝ pncipioꝝ a
ctiuoꝝ ad suū actū ꝙ reliquū ad suū. si eñ alit
determinaret vnū ꝙ reliquū: eque faciliter diceretur ꝙ alit determinat calor ad calefaciēdū: et
sol ad illuminandū. et ita eque saluaret liber
tas in sole respectu illuminationis. ꝛ nō in ca
lore respectu calefactōis sicut saluat libertas
in volūtate respectu illi⁹ act⁹ necessario eliciti
ꝛ in graui respectu descensus necessario eli
citi: ſ graue si causet a solo deo. sicut possibile
est. equaliter depēdet a deo sicut volūtas. q̄a
neutrius ē causa naturalis ſ libera. Silr vni
formiter depēdet descensus grauis a deo ꝛ ta
lis volūtatis. q: deus neutrius ē causa natura
lis ſ libera. Silr nō plus opꝫ ꝙ deus sit cā im
mediata ꝛ partialis vni⁹ ꝙ alteri⁹: nec alit de
pēdet vn⁹ act⁹ a deo ꝙ pōt ali⁹ depēdere. ꝯ̄ ex
pte actuū in cōparatiōe ad deū vl' ad aliā cau
sā quācūq: nō ē diuersitas. ꝯ̄ diuersitas est ex
pte illoꝝ pncipiorū actiuorū imediatorū. ſ di
uersitas nature nō sufficit. q: talis diuersitas
nature pōt repiri iter solē ꝛ ignē. ꝯ̄ requirit di
uersitas ex ea pte. q: vnū habet actū in sua po
testate ꝛ aliud nō. Ideo dico ad istā q̄stio

D Rñsio auctoris

nē ꝙ ꝓpe accipiendo libertatē ꝙ nō aliter ꝓ
ducit libere spūssanct⁹ ꝙ fili⁹. q̄a illud ꝓpie
fit libere qd fit sponte. Unde libertas ꝛ spon
taneitas videntur nō posse distingui. et iō sic
nō debet cōcedi ꝙ pater sponte ꝓducit spiri
tumsanctū. ita non est concedendū ꝙ libere
producit spiritumsanctū. Uerūtñ ista respon
sio p rōnē ꝓbari nō pōt. q: h̄ eēt ꝓbare signi
ficatū vocabuli. manifestū ē eñ ꝙ oēs ꝯcedūt
ꝙ spūssanctus ꝓducit necessario. ꝛ ꝙ ꝓducit
aliquo mō mediante volūtate. vel saltē ei⁹ ꝓ
ductio aliquo modo ptinet ad volūtatē. qua
liter tñ hoc sit intelligendū ꝑus pꝫ. Et iō di
cēdo ꝙ significatū libertatis est oīe illud qd
ꝓducit quocūq: modo mediante volūtate si
ue necessario siue cōtingenter. ꝯcedēdū est: ꝙ
spūssanctus ꝓducit libere. Eodē mō si liberū
sit idē omnino qd volūtariū. tūc si volūtas cre
ata aliq̄d faceret necessario: adhuc eēt ꝯcedē
dū ꝙ faceret libere. q: volūtarie ꝛ tñ necessa
rio. Si aūt intelligat ꝙ liberū sit idē qd cōtin
gēs vl' idifferēs sic mihi vr̄ eē de itētiōe auctoꝝ
sic dico ꝙ si volūtas aliq̄d velit necessario: nō
vult illud libere. ꝛ iō spūssanct⁹ nō ꝓducit li
bere sic nō cōtingēter. et isto mō libertas non
stat cū necessitate respectu eiusdē. ſ q̄cq̄d ne
cessario ꝓducit nō libere ꝓducitur nec video
q̄n libertas q̄ nō excludit necessitatē ita pos
sit cōpetere itellectui respectu saltē alicui⁹ a
ctus itelligēdi. sic volūtati respectu act⁹ ne
cessario eliciti. ꝛ iō nō video ꝙ de⁹ magis libere
diligat essentiā suā ꝙ itelligit essentiā suā. ni
si alr iponēdo vocabula ad significādū Ad

E Ad primū alteri⁹ opinionis

pmū alteri⁹ opiniōis dico ꝙ a tali volūtate q̄
male agere nō pt nō ē negāda libertas q̄n sic

simpliciter libera quãuis illũ actũ nõ eliciat libere quẽ elicit necessario. ꝛ ita etꝰ libertas nõ minuit: quãuis talẽ actũ nõ eliciat ꝓ tũc. Unde nõ ītēdũt sancti ꝙ volũtas respectu illiꝰ actꝰ quẽ necessario habet libere operet̃. ſ; ꝙ simpliciter est libera ꝛ liberius ꝙ̃ ꝑus. qꝛ minus põt ꝙ̃tũ ad actus multos īperatos īpediri a causis extrinsecis ꝑ talẽ cõfirmationẽ in bono ꝙ̃ ante.

Hoc põt cõfirmari ꝑ vnã cõgruentiã ꝛ ꝑ auctoritatẽ. Per ꝯgruentiã. qꝛ eadẽ volũtas habens ꝑmo in sua potestate actus cõtrarios. s. bonũ ꝛ malũ si postea firmetur ī vno illoꝝ. nõ magis diceret̃ liberior respectu illiꝰ: ꝙ̃ diceretur liberior respectu alteriꝰ si firmet̃ in alio cõtrario. ſ voluntas dãnati firmatur ī aliquo malo. ꝛ tñ ꝓpter talẽ firmationẽ non est liberior respectu illiꝰ actꝰ ꝙ̃ ante. g̃ qñ bonus firmat̃ in aliquo bono qḋ necessario habet: nõ dicet̃ liberior respectu illiꝰ actus. g̃ intelligũt sancti ꝙ sit liberior volũtas beati q̃ peccare nõ põt. qꝛ ad actus importatos indecẽtes ꝛ nõ expedientes ei minꝰ cogi põt ꝙ̃ ꝑus: imo nullo mõ põt cogi. ad quos tñ ante saltẽ ad multos cogi potuit. Scđo ꝑ aucto. Augustini. v. de ciuitate dei. ca. x. vbi vult: ꝙ sicut nõ minus dicitur deꝰ omnipotẽs quãuis nõ possit mori nec falli: ita nõ minus dicitur voluntas libera: ꝙ̃uis necesse sit eã velle qḋ vult. g̃ nõ minꝰ põt dici libera quãuis velit hoc necessario. dũ tñ ꝓpter hoc minus possit ad alia cogi. nõ dico ad actus elicitos. ſ ad actus imperatos hõ ne cogitur homo. nõ sunt tũc imperati. Per idẽ ad ansel. dico: ꝙ non ītelligit ꝙ libere velit illud qḋ necessario vult. ſ; ꝙ voluntas q̃ a rectitudine declinare neq̃t ẽ liberior. qꝛ iã non põt seruire peccato. ꝛ ita a seruitute q̃ opponit̃ libertati est liberior. ꝛ ideo eo ip̃o ꝙ a seruitute peccati est liberior. est etiã a coactione quãtũ ad actus alios ab actibꝰ volendi ꝛ nolendi liberior. ꝛ ꝓpter hoc posse peccare nec est libertas nec pars libertatis. ſ magis minuit libertatẽ. nõ tñ minuit libertatẽ a coactione ꝙ̃tuꝫ ad actus intrinsecos volendi ꝛ nolendi. g̃ minuit aliã libertatẽ de qua loquit̃ ansel. ibidem.

Si dicatur ꝙ potestas peccandi nõ minuit nec auget libertatẽ. Cõtra hoc ẽ expresse anselmus ibidẽ dicens sic. potestas peccandi q̃ addita volũtati eiꝰ minuit libertatẽ ꝛ si demat̃ auget. nec est libertas nec pars libertatis.

Ex isto sequitur ꝙ libertas voluntatis secũduꝫ modũ loquendi ansel. põt minui ꝛ tñ nec cõditio volũtatis nec volũtas ipsa põt minui sicut nec põt augeri. g̃ intelligit de alia libertate ꝙ̃ de illa qua voluntas q̃cq̃d vult voluntarie vult. ꝛ ita nõ est auctoritas ad oppositũ

Ad aliud dico ꝙ voluntas diuina necessario vult bonitatẽ suã nõ tñ libere. ſ ita naturaliter sicut naturaliter intelligit bonitatẽ suã.

Ad ꝓbationẽ dico ꝙ innuit ymaginationẽ falsam. s; ꝙ potẽtia volitiua opatur circa diuinã essentiã quasi eliciendo aliquã volitionẽ quocunq̃ modo distinctã ex natura rei a diuina voluntate. hoc enĩ ẽ simpliciter falsũ. Hoc tñ posito argumentũ nõ valet. qꝛ nõ sequit̃. eadẽ potentia ꝛ sub rõne eiusdẽ potẽtie operat̃ circa hoc et circa illḋ. g̃ si libere operat̃ circa hoc operat̃ circa illud. sicut nõ sequit̃. eadẽ potentia operatur circa hoc ꝛ circa illud. et operat̃ circa hoc necessario. g̃ opatur circa illḋ necessario. Unde sicut isti negãt istã secũdã ꝯñam ita nego ego ꝑmã. Ad aliud dico ꝙ necessitas nõ tullit perfectionẽ. et ideo non tullit libertatẽ: quãuis repugnet libertati respectu eiꝰ respectu cuius est necessitas. Unde illa ratio ꝛ sequẽs ꝓcedunt ex falsa ymaginatiõe. ymaginantur enĩ ac si libertas esset vnũ aliquid reale distinctuꝫ aliquo modo ex natura rei a volũtate vel nõ omnino idẽ tũ volũtate: qḋ tñ nõ est verũ. ſ est vnũ nomen connotatiuũ importans ip̃am voluntatẽ vel naturã intellectualem connotando aliquid contingenter posse fieri ab eadẽ. ꝛ iõ repugnat essentie diuine respectu suiꝑsiꝰ. hoc est. impossibile est ꝙ vere predicetur de essentia vel voluntate respectu suiꝑsiꝰ sic dicendo. s; voluntas libere vult se vel essentiam diuinã. Per hoc ad vltimum dico: ꝙ nõ est sic conditio intrinseca potentie sed est vnum nomen vel conceptus quod non põt verificari de natura nisi sit ꝑfecta. et hoc in ordine ad aliud. non ad quodcũq; sed in ordine ad illud respectu cuiꝰ contingenter se habet. Ad argumentũ principale concedo ꝙ voluntas est potentia libera. non tñ respectu cuiuscũq;. ſ respectu illiꝰ ad quod cõtingẽter se hʒ. Distinctio vndecima. Questio ꝑma.

Circa distinctionem vndecimam quero primo. Utrum spiritus sanctus procedat a patre et filio. Q nõ. qꝛ vnum ꝓductũ nõ ꝓcedit a duobus naturalit̃: nisi alterũ eoꝝ supfluat vl' vtrũq; sit insufficiẽs. sed nihil in deo est superfluuꝫ nec insufficiens. ergo ꝛc̃. Secundo. qꝛ quãdocunq; aliquid habet ex se principium sufficiens productiuum alicuius. potest illud producere omni alio circumscripto. sed pater habet ex se principium sufficiens productiuum spiritussancti. g̃ sine filio põt producere Ad

oppositū in symbolo. qui ex patre filioq; pcedit. In ista. q. fm veritatē ab ecclesia determinatā est ꝯclusio certa: q. s. s. pcedit a patre ꝛ filio. Cuius de ista cōclusiōe inter catholicos aliqñ fuit altercatio. aliqui tñ diuersimode nituntur istā cōclusionē pbare. Unde pbāt eā aliqui primo sic. si. s. s. nō pcederet a filio: nō posset ab eo personaliter distingui. ꝯñs ē falsuz. g ꝛ añs. De ista rōne patebit in sequēti. q.

Secūdo sic. filius pcedit p modū itellect⁹ vt verbū spūssanct⁹ per modū voluntatis vt amor: sed amor pcedit a verbo. nō em̄ aliquid amam⁹ nisi qđ cōceptione mētis apprehendimus. g. s. s. pcedit a filio. Tertio arguit de ordine nature. q: nūq; plura ab vno pcedunt absq; ordine: nisi tñ in illis q materialiter differūt: sicut vn⁹ faber pducit multos cultellos materialit ab inuicē distinctos nullū ordinez habētes ad inuicē. s in reb⁹ in quib⁹ nō est sola materialis distinctio semp inuenit in multitudine pductorū aliquis ordo. si g ab vna psona potris pducantur due psone. scz filius ꝛ spūssanct⁹ opz esse aliquē ordinē earū ad inuicez: s nullus alius ordo pōt assignari. nisi quo vna persona est ab alia. g spūssanct⁹ est a filio vel ecōuerso. Cuius ꝯclusio sit tenenda: verūtñ iste rōnes nō cōcludunt. Prima nō. sic patebit in sequēti. q. Secunda etiā nō cōcludit. pmo nō fm eos. q: amor cuiuscūq; obiecti sufficienter pducitur ab illo obiecto vel potentia vel cognitione obiecti: vel ab om̄ib⁹ istis. vel aliquib⁹ eorū simul. s qñ aliquod singulare extra diligibile diligit verbū fm istos nec est obiectū. q: tūc verbū nō pduceret. sic nec illud obiectū pducitur. nec verbū fm eos est ipa cognitio nec ipa potentia. g verbū tūc nō habet rōnē pncipij respectu amoris pducti. g nō est vlr verū: q amor a verbo pcedit.

Si dicatur q fm istū verbū est conceptus mētis a quo pcedit amor. Contra amor sufficienter pcedit a notitia cōcepta ꝛ a potētia quia posita notitia maxime qua iudicatur aliquid esse diligendū: omi alio circūscripto pōt sequi amor: imo necessario sequitur fz istos. s verbū nō est notitia cōcepta: sed pcedit a notitia concepta fz istū alibi. g amor nō pcedit a verbo: s a notitia: q nō est verbū. s pncipium verbi fm istos. Cōfirmatio. q: a notitia intuitiua rei singularis: nō ē necesse pcedere aliquid aliud. g pōt eē notitia intuitiua sine omi verbo pcedente. ꝛ tūc tñ poterit esse amor. g nō est necesse amorē a verbo pcedere. Ex istis pz q pbatio sua nihil valet. q: nō sequit nihil amam⁹ nisi qđ conceptione mētis apprehēdim⁹. g amor pcedit a verbo. q: aliquid pōt apprehendi cōceptione mētis ex diligi sine omi verbo: si verbū nō sit ipsa cognitio sicut isti ponunt. g tunc amor nō pcedit a verbo. Tertia etiā ratio nō concludit. q: falsū est plura non posse pcedere ab vno absq; ordine nisi in illis que materialiter differunt. q: sicut patebit in scđo. deus pōt pducere plures angelos eiusdē speciei qui nō aliter habebūt ordinē q duo cultelli. Silr si essent duo īdiuidua diuersarū specierū equalia fm perfectionez: adhuc possent esse immediate a deo ab omni tali ordine

Ideo probāt alij aliter eandē conclusionē sic. habens pncipiū pfectū pductiuū pōt pncipio illo pducere. qñ scz pncipiū est ita perfectū q nō dependet a passiuo nec pōt per aliquid impediri. filius habet voluntatē que est pncipiū pductiuū amoris adequati. et habet eā vt preintelligitur pducto actu volūtatis. g pōt ea pducere: g ꝛ ea pducit. minor pbatur. q: generatio ꝛ spiratio habent aliquē ordinez ita q aliquo modo generatio est pοr spiratione. in illo pοri cōcatur genito ois pfectio diuina que sibi nō repugnāt: ꝛ ita volūtas. g tūc habet volūtatē vt piorē pducto p actū volūtatis. q: adhuc non intelligit aliqua pductio facta p modū vel actū voluntatis. Assumptū etiā de ordine istarū pductionuz licet videat manifestū ex ordine potentiarū. pbat tñ ex h q: qñ actus primi habent ordinez in aliquo. si vterq; sit pfecte actiu⁹: habebūt etiā similē ordinē in eliciendo suos actus. Additur pfecte actiu⁹: ad excludendū formā substantialē ꝛ qualitatē in corporib⁹: vbi licet forma substantialis sit prior qualitate: tñ qualitas habet actuz suū prius. sed h est ex imperfectione forme substantialis: in patre aūt intellectus ꝛ volūtas sunt perfecte pncipia actiua ꝛ habent ordinē quēdā. ꝛ fecūditas intellectus constituit patrem: nō autē fecunditas voluntatis. g ista fecunditas intellect⁹ aliquo modo prius habebit suū actū: q fecūditas voluntas actū suum

Cōfirmat. q: sicut intellectus ꝛ volūtas in quātū sunt potentie opatiue: est aliquis ordo inter opatiōes earū: ita inqtū sunt potētie pductiue est aliquis ordo productionis earū. licet non sit ordo necessitatis pprer pntiam obiecti habēdā. Exēplū hui⁹ ē. si in igne calor ꝛ siccitas sint cause actiue: nate tñ ordinate elicere act⁹. ita q siccitas nō pōt desiccare nisi pri⁹ calor calefaciat. ista necessitas ordinis nō ē. q: p calefactionē fit obiectū siccabile pñsens sicco ve desiccet: s ppē naturā istarū potentiarum actiuarum et si in illo priori in quo calidum calefactibile calefacit cōmunicaret calefacto vl pduceret i calefacto nō tñ calor

Probatio aliorū

Confirmatur

Confirmatio

rem ſcḋa ſiccitatē quā hēbuit calefactiu⁹ m. calefactiuū eadē ſiccitate cū calefaciente deſiccaret. quia in illo inſtanti nature in quo eſt deſiccatio: vna ſiccitas ē in calefaciente ⁊ calefacto. ita intelligendū eſt hic ꝙ in illo ſigno originis in quo pater ꝓducit actu volūtatis ꝑncipiuꝫ ꝓductiuū idē eſt in patre ⁊ filio. ⁊ ideo filius eadē ꝓductiōe ꝓducit. ſ.ſ. cū p̄re.

Improbat̄ iſta ꝓbatio

Licet iſta rō ſubtilis videat̄: nō tñ videt̄ ſufficienter ꝓbare. ſ.ſ. pcedere a filio.

Primo

Primo. q2 videt̄ ex imaginatione falſa ꝓcedere. imaginat̄ eīm ꝙ in patre ſunt duo ꝑncipia ꝓductiua habentia ordinē intra ſe quorū vnū ſcꝫ primū eſt ꝓductiuū filij ⁊ reliquū. ſ.ſ. ⁊ ꝙ iſta ꝑus cōicātur filio ꝗ̄. ſ.ſ. ꝓducatur. ꝗ̄uis nō ꝑus cōicent̄ filio ꝗ̄ fili⁹ ꝓducat̄. Qꝫ hoc autē ſit falſum ex prioribꝰ ptꝫ. q2 ꝑmo ꝑus oſtenſum eſt ꝙ intellectus ⁊ volūtas in deo nullo mō diſtinguūt̄ ex parte rei. ⁊ ita per ɔ̄ñs nō ſunt talia duo ꝑncipia ꝓductiua i deo.

Secundo

Scḋo poſito ꝙ intellectus ⁊ volūtas aliquo modo diſtinguerent̄ in deo ex natura. nō tñ ſequeret̄. q2 haberēt talē ordinē ꝑfectionis vel originis vel durationis vel nature vel cōitatis. vel q2 ſunt aliquo ꝑdictorū modorū ordinatorū: ptꝫ inductiue. ꝗ̄ nullū talē ordinē habent.

Euaſio.

Si dicat̄ ꝙ eſt ordo naturalis p̄ſuppōis. q2 volūtas naturalr̄ preſupponit intellectū.

Impugnatur

Cōtra ordo naturalis ꝑſuppōis eſt qñ hoc pōt eſſe sine illo et nō ecōuerſo. ⁊ ita ordo naturalis ꝑſuppōis eſt ordo nature ſ̄ intellectus nō eſt ꝑor natura ipſa voluntate. ꝗ̄ ⁊c̄. Ex predictis ptꝫ ꝙ ex ordine potentiarū ſiue ꝑncipiorū actiuorū in diuinis nō pōt ꝓbari ꝑoritas generationis reſpectu ſpirationis. tū q2 nō ſunt talia diſtincta ꝑncipiatiū q2 ſi eſſent nō eēꝫ inter ea ordo. Et hoc vltimū cōfirmat̄. q2 intellectus creat⁹ ⁊ volūtas nō habent talē ordinē. ꝗ̄ nec intellect⁹ diuinus ⁊ volūtas. Aſſumptū ꝓbatur q2 intellectus creat⁹ ⁊ volūtas creata. vel diſtinguūt̄ realiter vel formaliter. vel nullo modo quod alias oſtendet̄. ſ̄ quecūꝗ̄ iſtarū opinionū ponatur nō oportet ponere talē ordinē inter itellectū ⁊ volūtatē. Nā ſi ponat̄ ꝑma opinio nō oportet ponere aliquē ordinē inter ea niſi forte ordinē perfectionis: ꝙ vna potentia ſit perfectior alia. Nec ponēdo ſcḋaꝫ opinionē nec tertiā. Cuius rō cōis oīb us eſt. q2 talis ordo nō poneretur niſi q2 tenet̄ ꝙ naturaliter ꝑus intellect⁹ intelligit ꝗ̄ voluntas velit. ſ̄ ex hoc nō cōtingit arguere ꝙ intellectus ipſe ſit ꝑor naturaliter volūtate. q2 nūꝗ̄ formaliter et neceſſario ex ordine effectuū contingit arguere conſimilē ordinē in cauſis. tū q2 ab eadē cauſa poſſunt eſſe ordinati effectus, parꝫ q2 ab eodem intellectu pōt eſſe notitia ꝑncipij ⁊ concluſionis. et ab eadē voluntate voli tio finis ⁊ volitio illi⁹ quod eſt ad finē. tū q2 a duabꝰ cauſis quarū vtraꝗ̄ pōt eē indifferenter ſine altera pñt ꝓduci duo actus quoꝝ vnus nō pōt eē ſine alio: ꝗ̄uis e cōuerſo. tū q2 aliqñ cauſe ſunt inſepabiles ꝑ naturā. ⁊ tñ effect⁹ ſunt ſepabiles. ꝗ̄ nō eſt ſemper cōſimilis ordo in cauſis ⁊ in effectibus cauſarū. ⁊ ita ex ordine effectuū nō cōtingit arguere ordinē cauſarū nec econuerſo. Preterea falſū accipit̄: vel qḋ accipit̄ nō eſt ad ꝓpoſitū. ſcꝫ ꝙ filio prius cōicatur fecunditas volūtatis ꝗ̄ ꝓducatur. ſ.ſ. q2 ibi nulla pōt eſſe ꝑoritas. niſi ꝑoritas cōitatis vl̄ originis. vel ꝙ ſunt aliquoꝝ habentiū ordinē talem. ſicut ptꝫ ſupra diſ. ix. ⁊ ita ſi ꝑus cōicatur filio fecūditas voluntatis: oportet ſi hec ꝓpō ſit vera ꝙ ſic exponatur: ſcꝫ ꝙ fecūditas volūtatis exiſtens in filio eſt cōmunior ſpūſancto ⁊ tunc iſta ꝓpō vel erit cōcluſio ꝓbanda: vel nō erit ad ꝓpoſitū. ſi eīm accipiatur ꝙ volūtas illa ꝗ̄ eſt fecunda eſt cōmunior ſpūſancto vl̄ ꝓductione. ſ.ſ. ſic eſt vera: ſ̄ tunc non eſt ad propoſitū q2 ita ſ̄m talē expoſitionē extortā concedēdū eſt ꝙ fecunditas intellect⁹ ꝑus eſt in filio ꝗ̄ ꝓducat̄ fili⁹. q2 hec eſt vera. intellect⁹ qui eſt fecūdus exiſtens in filio ē cōmunior filio. q2 pluribꝰ cōuenit. Si aūt accipiat̄ ꝙ fecūditas voluntatis: hoc eſt hoc totū eſſe ꝓductiuū voluntate pluribꝰ cōuenit ꝗ̄. ſ.ſ. tunc accipitur qḋ debet ꝓbari. de hoc eīm eſt queſtio verū ꝓducens vl̄ eē ꝓductiuū. ſ.ſ. cōueniat tm̄ vni perſone in diuinis. ſicut ſpūſſanctus vl̄ ꝓductio paſſiua. ſ.ſ.

Euaſio

Si dicat̄ ꝙ qñ dicit̄ ꝙ filio cōicat̄ ꝑus fecūditas voluntatis ꝗ̄ ꝓducatur. ſ.ſ. intelligendū eſt de ꝑoritate originis q2 in ꝑmo ſigno originis cōicatur filio fecūditas voluntatis in quo ſigno originis nō ꝓducitur. ſ.ſ.

Impugnatur

Cōtra. oſtenſum eſt ꝑus: ꝙ ibi nō pōt eſſe aliqḋ ſignū niſi illud ſignū ſit pat᷑ vel eſſentia. ⁊ tūc idē erit dicere: in ꝑmo ſigno originis cōicat̄ filio fecūditas voluntatis in quo ſigno originis nō ꝓducitur. ſ.ſ. et manifeſtum eſt ꝙ nō plus cōmunicatur filio fecūditas voluntatis in patre vel in eſſentia ꝗ̄ ꝓducit̄. ſ.ſ. in patre vel eſſentia. ⁊ ita dicere ꝙ prius communicatur filio fecūditas voluntatis anteꝗ̄ ꝓducitur. ſ.ſ. eſt nō itelligibilis modus loquēdi vel ſimpliciter falſus. Dicet̄ ꝗ̄ breuiter ad predictū argumētū ꝑmo ad maioreꝫ: ꝙ maior eſt falſa: ſi idē ꝑncipiū productiuū cū diuerſis productionibꝰ realiter diſtinctis cōcurrat ad cōſtituendū ſuppoſita realiter diſtincta ſic̄ ſi idem calor cū diſtinctis calefactionibus paſſiuis, realiter dico diſtinctis calefactionibus

inter se et ab omni calefactione actiua. ita tñ q̄ nulla calefactio etiã actiua distingueret̃ realiter a quacũq̃ calefactiõe actiua. ꝯcurreret ad cõstituendũ diuersa supposita distincta realiter: tũc nullũ suppositũ habens calefactionẽ passiuã haberet calefactionez actiuã. et tñ q̄dlibz illoꝝ haberet illud ꝑncipiũ ꝓductiuũ ⁊ essent hic duo supposita imediate ab eodez ⁊ neutrũ ab altero. q̄r nõ esset maior rõ quare vnũ esset ab alio q̄ ecõuerso. ita diceret̃ i ꝓposito q̄ essentia diuina cũ vna ꝓductiõe actiua ⁊ duabus ꝓductionib⁹ passiuis ꝯcurrit ad cõstituẽdũ tria supposita distincta realiter. ⁊ iõ q̄uis in vno ꝓducto sit essentia diuina q̄ ẽ ꝑncipiũ ꝓductiuũ. q̄r tñ sibi repugnat illa ꝓductio actiua. q̄ realiter distinguit̃ a ꝓductione sua passiua. iõ nõ põt ꝓducere. Et si dicat̃: q̄ si sint due ꝓductiões passiue opz q̄ sint due actiue. q̄r distinctis relationib⁹ correspõdent distincte relatiões correlatiue. Ad istud diceret facilit̃ negãtes ꝑdictã cõclusionẽ multipliciter. Primo. q̄r sicut sic arguẽtes ponũt q̄ relationib⁹ distinctis realiter nõ correspõdent relatiões distincte realiter. s̃ tñ formaliter. q̄r generatio actio. ⁊ spiratio actio. ñ distinguũtur realiter s̃ tñ formalit̃. ita eq̄ facilit̃ dicũt ipi q̄ relationib⁹ distinctis realiter correspondet vnica relatio realis. nec haberẽt hoc ꝓ incõuenienti. Scđo diceret: q̄ ille relationes actiões formalit̃ distinguerẽtur inter se ⁊ realiter a qualibet ꝓductiõe passiua. sicut dicunt isti q̄ filiatio ⁊ spiratio passio possent distingui realiter. nõ obstãte q̄ filiatio ⁊ spiratio actio distinguetent̃ realr̃. ꝑ hoc saluãtes q̄ spiritussanct⁹ posset distingui a filio. q̄uis nõ ꝓcederet ab eodẽ. ⁊ iõ quelibz ꝓductio passiua distingueret̃ realiter a qualibz ꝓductiõe actiua. iõ nullũ suppositũ ꝓductũ posset eẽ ꝓducens. Ad minorẽ diceret leuit̃ ꝑ ꝑdicta q̃uo filius ꝑus hz volũtatẽ q̄ ꝓducat̃. s. s. ⁊ q̃uo non. Ad ꝓbationẽ diceret leuit̃ q̄ generatio nõ ẽ ꝑor spiratiõe. Ad ꝓbationẽ ptz q̄ nõ ẽ ibi tal' ordo potentiarũ. nec act⁹ ꝑmi habẽt talẽ ordinẽ sicut isti ymaginãt̃. Ad cõfirmationẽ q̄ in deo intellect⁹ ⁊ volũtas nõ sunt potẽtie operatiue sicut isti ymaginãtur. ac si haberẽt aliq̄s operationes quocũq̃ mõ distinctas iter se ⁊ ab itellectu ⁊ volũtate. Uerũtñ in creaturis pñt cõcedi potẽtie opatiue. q̄r itellectio et volitio sũt due operationes s̃ ẽ ꝓducte. ⁊ sũt aliquo mõ ꝓductiue nõ tñ illarũ operationũ s̃ etiã aliquorũ alioꝝ. s̃ nõ ẽ cõsilis ordo iter ꝓducta illa et istas opatiões. q̄r iste opatiões distinguũt̃ realiter ⁊ vna ẽ effectiue ab alia. s̃ ꝓductũ aliq̄d sub istis ẽ vnũ ⁊ idẽ q̄d ꝓducit̃ ab intellectu ⁊

volũtate siue mediate siue imediate nõ curo ad ꝑsens. Ad exemplũ posset dici q̄ multipliciter peccat. Primo q̄r non põt esse tal' s ordo q̄ siccitas nõ põt desiccare nisi prius calor calefaciat. ⁊ hoc q̄n sunt in codẽ. q̄n enĩ in eodez sunt duo pura actiua sufficiẽtia respectu duoruz effectuũ. ita q̄ neutrũ illoꝝ actiuoꝝ est cã efficiẽs ptialis alterius. ĩpossibile est q̄ sit talis ordo q̄ actio vni⁹ pricipij ꝑsupponat actuz alteri⁹. q̄r illud actiuũ ad hoc q̄ agat nõ ꝑsupponit actionẽ alterius q̄d põt agere in passuz suũ sibi approxiatũ ⁊ sufficiẽter dispositũ. etiã alio circũscrip' o. s̃ circũscripto alio principio actiuo. ex hoc ipo q̄ illud actiuũ est sufficiẽter approximatũ passo sufficient̃ disposito. seq̄tur actio s̃m istos. igit̃ illud actiuũ nõ ꝑsupponit actione alterius. ⁊ iõ si in igne calor ⁊ siccitas sunt due cause actiue calefactõis ⁊ desiccationis. ⁊ nec calor est causa ptialis actia desiccationis nec siccitas causa ptialis calefactiõis. ĩpossibile est q̄ siccitas ad hoc q̄ agat ꝑsupponat actionẽ caloris nec ecõuerso. Si dicat̃ q̄ actio volũtatis ꝑsupponit actionẽ intellect⁹ ergo a simili nõ est incõueniens siccitatẽ ad h̃ q̄ agat ꝑsupponere actionẽ caloris. Dico q̄ actio volũtatis nõ ꝑsupponeret actionẽ intellectus. nisi opatio itellectus esset causa saltez ptialis opationis volũtatis. nõ sic aũt effect⁹ caloris est causa effect⁹ sicc tatis. ⁊ iõ non põt esse talis ꝑsuppositio. Scđo dicet̃ q̄ nõ sunt talia instãtia nature. ⁊ iõ nõ põt dari aliq̄d instans nature in quo sit pat ⁊ spũssanct⁹ nõ producat̃. Ideo tenẽdo eandẽ veritatẽ cũ determiatione ecclie dico pricipalit̃ ꝓpt auc. scõꝝ ⁊ determinationẽ ecclie q̄ spũssanct⁹ ꝓducit̃ a patre ⁊ filio. Ad hoc aũt adduco vnã ratiõez quã nõ credo ex falsis ꝓcedere. sicut ꝑdicte rõnes falsa accipiũt. q̄uis forte cõtra grecos nõ esset oino sufficiẽs si oino vellẽt ꝓtuire. rõ talis est. q̄cq̄d cõpetit patri est cuilibz alteri ꝑsone attribuẽdũ nisi cõtrariũ sit expressum in sacra scriptura vel euidẽter sequat̃ ex ꝑmissis in scriptura sacra expressis. vel ꝑ se vel mediãtibus ꝓpositiõib⁹ ꝑ se notis. vel sit ab ecclia determinatũ. s̃ greci sic oẽs catholici cõcedũt q̄ spũssanct⁹ ꝓcedit a patre. nec aliquo ꝑdictoꝝ modoꝝ inenit̃ q̄ spũssanct⁹ nõ ꝓcedit a filio. ergo greci ꝓpter quos ista q̄stio ptracta ẽ hñt cõcedere q̄ spũssanct⁹ ꝓcedit a filio. Maior videt̃ esse manifesta. q̄r q̄ñcunq̃ aliq̄ sunt vna res nũero simplex ⁊ indiuisibilis. q̄cq̄d dicit̃ de vno dicit̃ de alio. nisi cõtrariũ aliquo ꝑdictoꝝ modoꝝ habeat̃. Minor est manifesta. q̄r magis videt̃ q̄ scriptura sacra hoc intimat. q̄ ⁊c. Hec est rõ anselmi de ꝓcessione spũsscti. vbi

Ad exemplum

Instantia

Responsio pma

Scđa

Rñsio principalis auctoris

ꝓbans cõtra grecos ꝙ spũſſanct⁹ ꝓcedit a fi-lio. ſupponens ꝯceſſa a grecis ⁊ latinis. ſcꝫ ꝙ ſunt tres perſone in diuinis. quarũ vna nõ eſt alia. que tñ tres pſone ſunt vn⁹ de⁹ ſimplex in-diuiſibilis exiſtus vnitate ⁊ ſimplicitate ⁊ per-ſonarũ pluralitate videt̃ ſic arguere. Perſone diuine nõ diſtinguũtur niſi pciſe p relatiuas ꝓ-prietates. ḡ rõe ſimplicitatis et pfecte diuine vnitatis. q̇cquid cõuenit vni eſt attribuendũ alteri. niſi illud alicui relatiõi repugnet. ſ ſpi-rare filiatiõi nõ repugnat ⁊ vere ꝯpetit patri. ergo ſimplicit̃ eſt filio attribuẽdũ. Aſſumptũ ſcꝫ ꝙ ſpirare nõ repugnat filiatiõi ſatis põt ꝓ-bari. qꝛ nõ eſt dicendũ ꝙ ſibi repugnat niſi ꝓ-pter rationẽ euidentẽ. vel ꝓpter aliquã aucto-ritatẽ ſcripture. ſed manifeſtũ eſt ꝙ ad hoc rõ euidẽs ex pncipijs p ſe notis inueniri nõ põt. cũ nõ plus repugnat filio habere vel ꝓducere ſpm̃ſctm̃. ꝙ̃ repugnat patri. imo ſic̃ in creatu-ris q̇cquid cõpetit patri ꝯſimile põt ꝯpetere filio. ita ꝙ formalit̃ ſibi nõ repugnet. q̃uis nõ ſemp reſpectu eiuſdẽ. ſic̃ declarat anſelm⁹. ita in deo q̇cq̇d cõuenit patri ꝓpt̃ pfectã idẽtita-tẽ ⁊ eq̈litatẽ filij cũ eodẽ. debet cõpetere ipi fi-lio. niſi ſue ꝓprietati: puta filiatiõi qua diſtin-guit̃ a pr̃e repugnet. Eſt etiã manifeſtũ ꝙ ad hoc auc. ſcripture hñi nõ põt. ḡ ex h̃ ipo ꝙ ſpi-rare ꝯpetit patri debet filio ꝯpetere. qꝛ pat̃ ⁊ fili⁹ ſunt vnus deus q̇ eſt q̇cq̇d habꝫ. Iſta rõ põt colligi ex diuerſis dictis anſelmi. ponã tñ pauca. Vñ dicit ſic. Credũt ſupple greci vnũ ⁊ ſolũ ac pfectũ eſſe deũ. nec vllã eũ hr̃e ptẽ. ſ totũ eſſe q̇cq̇d eſt. hũc quoq ꝯfitent̃ eſſe prẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpm̃ ſctm̃. Et ſequit̃. Quis eñ greci ne-gẽt de filio illũ (ſupple ſpm̃ ſctm̃) procedere. nõ tñ negãt eũ eſſe filij ſpiritũ. credũt quoq ⁊ ꝯfitent̃ deũ de deo eſſe naſcendo. ⁊ deũ eſſe de deo ꝓcedẽdo. qꝛ fili⁹ de⁹ eſt de pr̃e deo naſcẽdo ⁊ ſpũſſctũs ẽ de pr̃e deo procedẽdo. Iſtis ⁊ q̇-buſdã alijs p̃miſſis incipit arguere cõtra gre-cos. dicẽs p̃mo ſic. ſequit̃ eniꝫ ſm vnitatis (q̇ nullas hꝫ ptes) ꝓprietatẽ: vt q̇cquid de vno deo q̇ totus eſt q̇cq̇d eſt dicit̃ de toto deo pr̃e. dicat̃ ⁊ de filio ⁊ de ſpũſctõ. qꝛ vn⁹ q̇ſq ſol⁹ et tot⁹ ⁊ pfect⁹ de⁹ eſt. ſupradicta v̈o relatiõis op-poſitio q̇ ex eo naſcit̃. qꝛ ſupradictis duob⁹ mo-dis de⁹ de deo eſt. ꝓhibꝫ prẽm ⁊ filiũ ⁊ ſpiritũ ſctm̃. de ſe inuicẽ dici ⁊ ꝓpria ſingulo҄ alijs at-tribui. ſic ḡ hui⁹ vnitatis et hui⁹ relatiõis ꝯñe ſe ꝯtẽperãt vt nec pluralitas q̇ ſequit̃ relatio-nẽ trãſeat ad ea in quib⁹ p̃dicte ſimplicitas ſo-nat vnitatis. nec vnitas cohibeat pluralitatẽ vbi eadẽ relatio ſignificat̃. Ex p̃dictis ⁊ alijs q̇ ibidẽ dicit anſelm⁹ põt colligi argumẽtũ p̃-dictũ. Ad pmũ pncipale dico ꝙ nihil vnũ

ꝓcedit a duob⁹ naturaliter agentib⁹: niſi alte-rũ eo҄ aliquo modo ſuperfluat. vel vtrũq ſit inſufficiẽs. vel vtrũq habeat ſimpliciter idẽ pncipiũ ꝓductiuũ: ⁊ neutri repugnat ꝓduce-re. qꝛ neutrũ habꝫ aliq̇d formaliter repugnãs tali ꝓductioni. ⁊ iſtud vltimũ eſt inter patrẽ ⁊ filiũ. Ad ſcḋm dico ꝙ minor eſt vera cir-cũſcripto omni alio qḋ nõ habet eq̃ pfecte idẽ pncipiũ ꝓductiuũ. ⁊ ita eſt de filio. qꝛ habet pfectã idẽtitatẽ eſſentie diuine ⁊ ſibi non repu-gnat formaliter ſpirare. Queſtio ſcḋa.

Secundo quero

Vtrũ ſpũſſanct⁹ poſſet diſtingui a filio ſi nõ ꝓcederet ab eodem. Qḋ nõ. qꝛ perſone nõ diſtinguũtur p aliqua abſoluta. ḡ pciſe diſtinguũt̃ p re-lationes ſ nõ diſtinguũtur p relatiões diſpa-ras. ḡ pcipue p oppo̾itas. ḡ ſi fili⁹ haberet re-lationẽ oppoſitã ſpiratiõi paſſiue. puta ſpira-tionẽ actiuã nõ poſſet ab eo diſtingui. Aſſum-ptum patet. qꝛ idẽ eſt pncipiũ diſtinctiuũ ali-cuius ⁊ conſtitutiuũ eiuſdẽ. ſ relatio diſpara-tiõ cõſtituit ſuppoſitũ diuinũ. qꝛ tũc eſſet plu-ra ſuppoſita ꝙ̃ tria. qꝛ. iiij. ſicut. iiij. ſunt relati-ones. ḡ relatio diſpata nõ diſtinguit. Pre-terea ſicut filius ſe habꝫ ad patrẽ inquãtũ ab eo ꝓducitur. ita. ſ. ſ. ſe habet ad filiũ inquãtũ ab eo ꝓducitur. ſ fili⁹ nõ poſſet diſtingui a pa-tre ſi nõ ꝓcederet ab eo. ḡ nec. ſ. ſ. poſſet diſti-gui a filio ſi nõ ꝓcederet ab eo. Ad oppoſi-tũ. om̃e habens aliq̇d realiter diſtinctum ab alio: poſſet per illud diſtingui ab eodẽ oĩ alio circũſcripto. ſ filiatio diſtiguit̃ realit̃ a ſpira-tione paſſiua ⁊ a. ſ. ſ. ḡ circũſcripta ſpiratiõe a-ctiua retẽta filiatiõe. fili⁹ p filiationẽ realr̃ di-ſtingueret̃ a. ſ. ſ. ⁊ p ꝯñs diſtingueret̃ ab eo ⁊ ſi ſ. ſ. nõ ꝓcederet ab eo. Ad. q. dr̃ ꝙ. ſ. ſ. nõ poſ-ſet diſtigui a filio ſi nõ ꝓcederet ab eo. hoc de-claratur multipliciter. Primo ſic. nõ ẽ poſſibile ꝙ ꝑ aliqḋ abſolutũ pſone abinuicẽ diſtiguã-tur. qꝛ ſequeret̃ ꝙ nõ eẽt tñ vna eſſentia. quic-q̇d eñ in diuinis abſolute dr̃ ad vnitatẽ eſſen-tie ptinet. ḡ pſone diuine ſol' relationib⁹ diſti-guũtur. ſ nõ niſi relationib⁹ oppoſitis. qḋ ꝓ-batur. qꝛ pater habet duas relationes quarũ vna refert̃ ad filiũ. ⁊ alia ad ſpiritũſactũ. que tñ nõ ſunt oppoſite. qꝛ nõ cõſtituũt duas pſo-nas. ḡ ſi in filio ⁊. ſ. ſ. eſſent tñ relatiões ad pa-trẽ: nõ eſſent oppoſite. ⁊ per ꝯñs pſona filij et ſ. ſ. eſſet vna perſona habens duas relationes ad patrẽ qui ſolus eſſet ꝓducens. Preterea. vnũ oppoſito҄ ñ diſtiguit illḋ cui ineſt niſi ab eo in quo ẽ relatiuũ oppoſitũ. ſicut p albedinẽ nõ diſtiguit̃ aliq̇d niſi ab eo in quo ẽ nigredo

ergo si relatio nō distinguit aliq̄d ab alio realiter nisi in illo sit realiṫ relatio opposita. si ḡ i filio nō esset relatio realis opposita relationi i spūssancti. nō distingueret spūssanct⁹ realiter ab eo. Preterea. que p relationes realiṫ distinguūtur p relatiōes realiter referūtur. q: eēntiale ius vel eque essentiale est relationi ꝙ referat sicut ꝙ distingat. sed referre est ꝓpriū sibi. si ḡ filius filiatiōe realiter distinguatṙ a spūsancto filī⁹ filiatiōe realiter referṫ ad spm̄sctm̄. ꝯ ꝯñs est falsuz. ḡ añs. q: filius filiatione referṫ realiter solū ad patrē. ergo realiter distinguiṫ filiatione a solo patre. Itē pauc. anṡ. de ꝓcessione spūssct i. c. iiij. vbi loquēs de spūscō ⁊ de patre dicit sic. neqꝫ p hoc itelligi pōt esse a patre alius: q: est spiritus patris. si de illo nō haberet esse. ergo similiter nec posset itelligi alius a filio si de illo nō haberet esse. Et codez li. c. viij. ⁊ est parū ante finē libri. pꝫ ergo sicut supra p̄missi pter hoc ꝙ fili⁹ existit nascēdo ⁊ spūssctūs ꝓducēdo. hac quoqꝫ causa. q̄a spūssctūs est de filio. eos de se inuicē non posse dici. ⁊ ꝓpṫ hoc solū filiū nō posse esse de spūsctō. ergo p̄cise q: spūssctūs distinguiṫ ab eo realiter ꝭm intentionez anselmi. Cōtra istā opinionez arguiṫ sic. Omne realiṫ distinctuz ab aliquo p aliq̄d sibi ꝓpriū retēto ꝓprio illo: omi etiaz cōi sibi ⁊ alii amoto: distinguiṫ ab eodē realiṫ. ꝯ de facto filius distinguiṫ p filiationē a spūsctō. ḡ retēta filiatiōe et amota spiratiōe actiua distinguiṫ fili⁹ a spūsctō realiṫ. Maior est manifesta. q̄a oīe habēs aliq̄d reale realṙ distinctū ab alio distinguiṫ realiter ab eodez reali. q: vnūq̄dqꝫ cōparatū alteri. vel distinguiṫ realiṫ ab eo. vl' est idē realiter si vtrūqꝫ sit reale. sed habēs aliq̄d reale realiter distinctū ab alio. nō pōt esse idē realiter cū illo. ḡ distinguiṫ realiṫ ab eodē. Similiter sicut a quocūqꝫ distinguiṫ ps realiter cui⁹ illa ps nō est ps: ab eodē totū distiguitur realiṫ vel totaliṫ vel ptialiṫ. sic eodē modo a quocūqꝫ aliq̄d ꝯstitutū distinguiṫ realiṫ. ita ꝙ nō realiṫ cōstituit illud: ab eodē ꝯstitutū distinguiṫ realiṫ. ḡ vlṙ ista maior est vera. ꝙ vnūq̄dqꝫ q̄d distinguiṫ realiṫ ab aliquo p aliq̄d sibi ꝓpriū. isto retēto remanebit distinctio realis ab eodē quocunqꝫ alio cōi amoto. Minor etiā est manifesta. q: q̄ro. aut filiatio aut spiratio sunt vna relatio realiṫ. aut nō. si nō habeṫ ꝓpositū. q: vnūq̄dqꝫ differēs realiṫ ab alio distinguit habēs ipm ab isto. si sic. ḡ sic vere cōtingit dicere ꝙ spūssctūs spiraṫ. ita vere ꝯtingit dicere ꝙ spūssctūs generatur vel est filius

D Improbat primū [illegible] Per istud argumētū pꝫ ꝙ alia argumēta nō ꝯcludūt. Primū q̄n arguiṫ accipiēdo ꝙ psone tm̄ distinguūtur relatiōib⁹ oppositis. illō nō est verū. quia psone distinguūtur omib⁹ relationib⁹ distinctis realiter siue sint opposite siue nō. et iō si filiatio ⁊ spiratio passio eēnt vna relatio realiṫ. sicut paternitas ⁊ spiratio actio sunt vna relatio realiṫ: bene sequereṫ ꝙ sic spiratio actio ⁊ p̄nitas sunt vni⁹ psone. ita spiratio passio ⁊ filiatio: amota spiratiōe actiua essent eiusdē psone. ꝯ q: de facto ⁊ ꝭz veritatē filiatio ⁊ spiratio passio sūt due relatōes realiṫ distīcte. sicut p̄nitas ⁊ filiatio sūt due relationes realiter distincte. iō quocūqꝫ alio amoto. cōstituta p ipsas distinguūṫ realiṫ. ⁊ iō verū ē ꝙ oēs relatōes opposite distinguūṫ realṙ ⁊ distiguūt cōstituta p ipas nō p̄cise. q: sūt opposite. ꝯ p hoc q: sūt distīcte realiṫ. intm̄ ꝙ si possent eē relatiōes opposite ⁊ nō distincte realṙ nō distinguerēt psonas realiṫ. ⁊ iō oēs relationes distincte realiṫ siue sint opposite siue non distinguūt cōstitutā p ipas realiṫ q: hoc ē cōe omib⁹ cōstituentib⁹ distinctis realiṫ. siue sint opposita siue nō. siue absoluta siue relatiōes: ꝙ oia cōstituentia distincta realiṫ distinguūt cōstituta realiṫ. ⁊ si paṫnitas et spiratio actio essent relatiōes distincte realiṫ: nullo mō possent eē eiusdē psone.

E Improbaṫ scdm Per idē pꝫ ꝙ scōa rō nō valet: q: vnū oppositoꝝ distinguit illō cui inest mō suo distinguēdi ab omi illo in quo inueniṫ aliq̄d realiṫ distinctū ab eo. ⁊ in quo nō inueniṫ idē oppositū sicut habens albedinē p albedinē distinguiṫ ab omi alio in quo nō est albedo: siue sit in eo nigredo siue nō. ita ꝙ illud cōstitutū ex albedine ⁊ alio distinguiṫ ab omi cōstituto ex eodē et ex aliquo alio q̄d nō ē albedo. ⁊ iō si filiatio et spiratio passio distinguūtur realiṫ necessatio ⁊ ꝯstituta ex essentia ⁊ filiatiōe ⁊ ex eadē essentia ⁊ spiratiōe distinguerētur realṙ omi alio circūscripto.

F Improbaṫ tertiū Preterea tertia rō nō ꝯcludit q: sicut q̄ p absoluta distinguūṫ nō opꝫ p absoluta referri ita q̄ p relationes distinguūṫ: nō opꝫ p easdē relatōes inter se referri. nec ꝓbatio valet. q: q̄uis sit eq̄ essentiale relatiōi referre ⁊ distinguere. nō tm̄ cōpetit relatiōi referre respectu cuiuslibet respectu cui⁹ cōpetit sibi distiguere. ⁊ hoc q: distinguere ē pl⁹ q̄ referre. ⁊ iō pōt cōpetere relationi respectu pluriū q̄ referre. ⁊ iō p filiationē posset fili⁹ distingui realiṫ a spūsancto: q̄uis p filiationē n̄ referreṫ ad s. s.

G Rñsio auctoris duo facit Iō dico ad q. Et p̄mo dabo intellectū q. Scdo resp̄ōdebo ad eā

Primum Circa p̄mū dico ꝙ intētio q̄stionis nō ē q̄rere: an aliquo mō sit possibile ꝙ s. s. distinguaṫ realiter a filio: ⁊ ꝙ non ꝓcedat ab eo: q: hoc esset q̄rere de possibilitate illi⁹ copulatiue: spūssanct⁹ nō ꝓcedit a filio ⁊ spūssāct⁹ distinguiṫ realiter a filio. ⁊ manifestū ē: ꝙ ista

copulatiua ē simpliciter impossibil'. q2 altera pars est simpliciter impossibilis. sc3. s.s. nō pcedit a filio Nec ē intētio. q. q̄rere vtrū sequat' necessario spūssanct⁹ non pcedit a filio. g̃. s.s. nō distinguit' a filio. q2 hoc est q̄rere de veritate ill⁹ cōsequētie. S3 pncipalis intētio. q. ē q̄rere. vtrū in filio p̄ter spirationē actiuā q realit' distinguit' a spūsancto. sit aliq̄d qd nō est omnimodo spiratio actiua. qd realiter distinguat' a. s.s. ⁊ p 9ñs quo retēto omni alio amoto qd nō est omnimodo ipm ex natura rei. cōstitutū ex illo ⁊ essentia diuina distingueret' realit' a. s.s. sicut querere. vtrū posito q homo non haberet aia3 intellectuā posset homo distingui realit' ab angelo. ē q̄rere vtrū in hoīe p̄ter aiam itellectiua: sit aliq̄d realit' distinctū ab angelo. et p 9ñs si ex illo ⁊ quocūq3 alio quod nō ē aia intellectiua fieret vnū illud vnū qualecūq3 esset distingueret' realiter ab āgelo: q2 haberet materiā distinctā realit' ab angelo. ⁊ p 9ñs totu3 realit' distinguit' ab angelo. Secūdario ē intētio. q. querere pp̄ter grecos. An 9ña euidēter. supposita pluralitate psonarū diuinarū. puta triū. possit inferri. s.s. pcedere a filio. ⁊ p cōsequēs. An supposita eadē trinitate psonarū. sc3 q pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūssanct⁹ sunt vn⁹ deus: sequat' euident' oppositū antecedentis ex opposito 9ñtis. sc3. s.s. nō pcedit a filio. g̃. s.s. non distiguit' a filio.

Circa scdm sunt tres cōclusiones.

Circa scd3 declarabo tres cōclusiones.

Prima

Prima erit q 9ña euidēter nota ex p̄dicta ypothesi sc3 q pater ⁊ fili⁹ ⁊. s.s. sunt tres psone et vn⁹ deus. nō seq̄tur. s.s. pcedere a filio. et p 9ñs q ex opposito 9ñtis nō sequit' euidēter oppositū añtis.

Scda

Scda erit q vtraq3 p̄dictaru3 est necessaria ⁊ formalis: q̄uis h̄ nō sit nobis euidenter notū

Tertia

Tertia erit q i filio ē aliquid qd nō ē omnimodo spiratio actiua. ex quo ⁊ essentia diuina si constitueret' p se vnū. ⁊ illud vnū nō cōstitueret' ex spiratiōe actiua. sicut s̄m veritatē p̄cise ex essentia diuina ⁊ spiratiōe passiua cōstituit'. s.s. illud vnum distingueret' a. s.s.

Probatio prime

Prima cōclusio pbatur. q ex illa ypothesi p̄cise nō sequit' euidēter. s.s. habere aliquā relationē oppositā relatiōi filij. cū relationes nō opposite sicut absoluta realiter distincta sufficiēter distinguūt constituta p ipsa. g̃ p hoc p̄cise q tres psone sūt vn⁹ de⁹ nō pōt euidēter inferri q. s.s. a filio ē. sic ex isto ātecedēte p̄cise. tres puta. a. b. c. sunt vna essētia nominādo illas psonas alijs modis q̄ non directe ⁊ determinate importāt originē vni⁹ psone ab alia. nō sequit' euidēt' q. b. ē ab. a. nec q. a. est. a. b.

Probatio scde

Scdo dico q formalit' ⁊ necessario sequit'. s.s. nō pcedit a filio. g̃ nō distiguitur a filio. q2 sequit'. s.s. nō pcedit a filio. g̃ spiratio actiua nō est in filio. g̃ filiatio nō est in filio. ⁊ vltra. g̃ fili⁹ nō distinguit' realr a spūscto. Prima 9ña est manifesta. Scda 9ña probat'. q2 q̄ncunq3 aliq̄ sunt idem realr. quo2 vnū vel vtrūq3 est ppriū illi in quo est. in quocunq3 nō est alterū illo2. in eodē nō est illd qd est ppriū illi i quo est. S3 spiratio actio ⁊ filiatio sunt idē realr. ⁊ filiatio est ppria illi in quo est. ⁊ spiratio actiua est ppria siue cōis. sic est s̄m veritatē cōis pri ⁊ filio. seq̄tur spiratio actio non est in h̄ supposito cui ppria est filiatio. g̃ filiatio nō est in hoc supposito. Maior est manifesta. q2 q̄n aliq̄ sunt ppria ⁊ sunt vnū realr. manifestū est q in quocūq3 est vnū ⁊ reliquu3. q2 si nō cū nullū eo2 ex h̄ ipo q est ppriū illi in quo est possit esse in plurib⁹. sequit' q si vnū illo2 possit esse in aliquo reliquo nō existēte in eodē. in nullo vno sunt illa duo. ⁊ p 9ñs nō sunt idē realit' qd est oppositū positi. Silr si vnū sit ppriū ⁊ reliquū cōe. q̄uis cōe possit esse in aliquo illo ppriū nō exñte in eodē. tñ econuerso est īpossibile q ppriū siue icōicabile sit i aliquo. cōi nō existēti in eodē. sicut eēntia cōis ⁊ p̄nitas ppria vni supposito sunt i eodē p̄re. ⁊ iō q̄uis eēntia possit esse i aliquo supposito p̄nitate nō existēte in eodē. tñ impossibile est p̄nitatē esse in aliquo in quo nō sit eēntia. q2 sic seq̄ret' q in nullo vno eēnt eēntia ⁊ p̄nitas. et p 9ñs nō essent idē realr. sic g̃ p3 maior. minor etia3 est manifesta. q eñi spiratio actio ⁊ filiatio nō distigūtur realr p3. q2 si sic (sic post pbabit') essent q̄ttuor supposita in diuinis. Alia p⁹ p3 etia3 s̄m omēs. q filiatio est tm̄ in vna psona.

Instantia

Si dicat' q ista ppō. spiratio actio ⁊ filiatio sunt idē realr negaret' a ponētibus contrariū.

Repugnatio

Hoc nō valet. p istud argumentū nō intēdo arguere cōtra pterios. nec pbare cōtra negātes spm̄ sctm̄ a filio pcedere. S3 intēdo pbare q s̄m veritatē est 9sequentia formalis et nccria spūssctūs nō pcedit a filio. g̃ spūssctūs nō distinguit' a filio. ⁊ q istā 9ñam esse formalē habēt pcedere omēs tenētes veritatē fidei. sicut expressa est in sacra scriptura. ⁊ a determiatōe eccl'ie. et a sanctis exponētib⁹ scripturā. q̄uis ista 9ña ponēdo p̄cise pro añte q pat' et filius ⁊ spūssctūs sunt tres persone realr distincte ⁊ vn⁹ deus nō sit nobis euidēter nota.

Probatio tertie

Tertia 9clusio p3 ex p̄dictis. q2 filiatio distinguit' realiter a spiratiōe passiua. g̃ ipsa posita quocūq3 alio circūscripto. sequit' ipam distingui a spiratiōe passiua. ⁊ p 9ñs sequit' 9stitutū ex spiratiōe passiua ⁊ quocunq3 ex vna pte. ⁊ 9stitutū ex filiatiōe ⁊ quocūq3 alio ex alia pte distinguit' realr. ⁊ ita i filio p̄ter spirationē actiuā est aliq̄d sufficiēter distinguēs ipm a spūscto realit'.

Ad primū principale

Ad p̄mū p̄ncipale dico ꝙ ꝑsone distinguū tur ꝑ relatiões dispatas realr̄ distinctas. nec ex hoc sequit̄ ꝙ sūt quatuor supposita in diuinis. q2 nō sunt quatuor relatiões in diuinis realiter distincte. q2 cōīs spiratio actiua distinguat̄ realr̄ a spiratōe passiua: nō tñ distinguitur realiter a paternitate vel filiatiōe. ꝛ iō cōīs faciat numerū cū spiratiōe passiua vt vere dicat̄. spiratio actiua et spiratio passiua sūt due relationes nō tñ facit numerū cū paternitate ꝛ filiatione vt vere dicat̄ ꝙ sūt tres relationes. ꝛ iō nō sunt quatuor supposita.

Ad secundum

Ad scd̄m dico ꝙ nō ē siſr̄ de filio respectu patris ꝛ de. s.s. respectu filij. q2 nihil ē in filio circūscripta filiatiōe qd̄ distinguat̄ realr̄ a quocūq3 existēte in p̄re. nec est aliud in p̄re p̄ter p̄rnitatē quo distinguat̄ realr̄ a filiatiōe vel filio. ꝛ iō sola p̄rnitas ꝛ cōstitutū ex illo qd̄ ē realr̄ filiꝰ ꝛ paternitate distinguit̄ realr̄ a filio. ꝛ iō circūscripta paternitate nihil remanet distinctū realr̄ a filio nō sic aūt ē de filio ꝛ. s.s. q2 non tñ spiratio actiua q̄ filiꝰ ꝑducit. s.s. distinguit̄ realiter a. s.s. ꝛ iō circūscripta spiratione actiua adhuc remanet aliq̄d realiter distinctū a spiritusancto. Distinctionis. xij. Questio. i.

Distinctio XII

Questio I

Articulus primus

Circa distinctionē duodecimā q̄ro p̄mo. Utrū pater ꝛ filius sint vnū p̄ncipiū spirans s.s. Q2 nō. q2 q̄libet terminꝰ supponēs ꝑ aliquo in diuinis: supponit ꝑ essentia vel ꝑ ꝑsona vl̄ ꝑ aliqua relatiōe. cū qd̄libet qd̄ ē in deo vl̄ sit essentia vel ꝑsona vel relatio. ꝛ hoc formalr̄: ḡ si hec sit vera. p̄r ꝛ filiꝰ sūt vnū p̄ncipiū spirās s.s. p̄dicatū vel supponit ꝑ essentia vl̄ ꝑ ꝑsona vel ꝑ relatiōe. Primū nō pōt dari. q2 essentia nō ē p̄ncipiū spirās s.s. Nec scd̄m. q2 quacūq3 ꝑsona data hec ē falsa. p̄r et filiꝰ sūt hec ꝑsona spirās s.s. Nec tertiū ꝑpter idē. q2 quacūq3 relatōe data: hec ē falsa p̄r ꝛ filiꝰ sunt hec relatō spirās s.s.

Secundo

Preterea p̄ncipiū ibi: aut dicit̄ aliquid essentiale: aut aliq̄d notionale. Nō essentiale. q2 predicatū nō p̄dicat̄ de aliquo essentiali sicut dictū ē. nec notionale. q2 illud nō posset esse nisi ꝑsona cū relatio nō sit p̄ncipiū spirans.

Tertio

Preterea multiplicato p̄ori multiplicat̄ posteriꝰ. ſ3 paternitas ꝛ filiatio sunt p̄ores spiratiōe actiua. ḡ cū paternitas ꝛ filiatio sūt plures relatiōes: spiratōes actiue erūt plures ꝛ ꝑ ꝯñs pater ꝛ filiꝰ nō sunt vnū p̄ncipiū spirans sed plura p̄ncipia spirantia

In oppositum

Ad oppositū est determinatio ecclesie extra de summa tri. ꝛ fi. ca. ꝛ ponit̄ i libro vbi dicit̄ sic. fatemur ꝙ spūssanctꝰ eternalr̄ et patre ꝛ filio. nō tanq̄ ex duobus principijs: sed tanq̄ ex vno principio. nō duabus spiratiōibꝰ sed vnica spiratione ꝑcedit.

B

Circa q̄ sunt due difficultates.

In ista q̄stiōe sunt due difficultates. vna realis scȝ an in patre ꝛ filio precise sit vna spiratio. Alia est partim realis ꝛ ptī3 grāmaticalis. an scȝ tales ꝑpositiões debeāt cōcedi. pater ꝛ filius sunt vnus spirator. pater ꝛ filius sunt vnū principiū spirās. ꝛ sic de ꝯsimilibus. Primo ergo videndū est de prima difficultate. scd̄o de secūda.

Pro prima difficultate nota

Circa primū sciendū ꝙ difficultatē3 facit hoc ꝙ videt̄ ꝙ q̄ñcūq3 fundamentū relatiōis sit vnū. si tñ relata sunt distincta oportet ꝙ relationes sint distincte. ita ꝙ nō tñ ex distinctiōe fundamēti ꝛ termini sequit̄ distinctio relatiōis sed etiā ex distinctione relati. Assumptū pōt ꝑbari.

Probatur p̄mo.

Primo q2 si eadē forma s̄m numerū ess3 similis in duobus subiectis distinctis localit̄. illa forma posset esse ratio agēdi vni illoꝝ subiectorū. cōīs nō esset ratio agēdi alteri ꝑpter indebitā distantiā illius alterius agētis ad oē passiuū ergo illo casu posito respectꝰ de genere actionis vere esset istius agētis et nō illius. ergo si aliud agēs incipiat habere passum sibi approximatū. et si incipiat agere. illud agens habebit nouū respectū de genere actionis. ꝛ ꝑ ꝯñs erūt duo respectus ꝑpter diuersitatē suppositoꝝ nō obstāte vnitate fundamēti.

Secundo

Preterea. si eadē albedo s̄m numerū esset in duobꝰ subiectis. vnū illoꝝ esset simile alteri et nō vnica similitudine. ergo distinctis. ergo nō obstāte vnitate fundamēti. respectus erit aliꝰ. Assumptū pꝫ. q2 si hoc albū sit simile. ergo aliqua similitudine que sit a. tunc arguo sic. A est relatio. ergo sibi correspondet aliqua relatio. igit̄ sunt due siſitudines ꝛ tñ fundamentū est ide3 ꝛ terminꝰ p̄rimꝰ est idē.

Tertio

Preterea. si idē corpus esset in distinctis locis. idē corpus haberet distinctos respectꝰ vbiales ꝛ tñ simpl̄r idē. Ex istis pōt argui sic. pluralitas relationis depēdet ex relat̄. ſ3 in ꝑposito supposita relata spiratiōe actiua sunt plura. ḡ nō obstāte vnitate fundamēti spiratōes actiue erūt plures. S3 istis nō obstantibus dico ꝙ est vnica spiratio actiua. cōīs h̄ ꝑ rōem euidēter ꝑbari nō possit sed hoc sequit̄ ex veritate fidei qua dicit̄. ꝙ tñ tres sunt ꝑsone in diuinis. pat̄ ꝛ filiꝰ ꝛ spūssanctus. q2 sicut post patebit q̄libet relatio diuina que a qualibȝ relatōe diuina realr̄ distinguit̄ cōstituit suppositū distinctū. sed si essent due spiratiōes actiue realr̄ distinguerētur inter se ergo multo fortius distinguerent̄ a paternitate ꝛ filiatiōe. ꝛ certū est ꝙ quelibet illarū distingueret̄ realr̄ a spiratiōe passiua. ḡ essent quinq3

C Sñia auctoris

relationes diuine realit distincte. ⁊ ꝑ ꝯñs quia ꝗ supposita diuina disticta realr. Ideo dico ꝙ nunq̄ relatio multiplicat nisi ex multiplicatione fundamēti absoluti vel ex multiplicatione termini. ſ fundamētū spirationis actiue est vnicū puta diuina essentia. ⁊ termin⁹ ē vn⁹

D Circa rōnes contrarie opi.

scʒ. s. s. ſ̄. ĝ spiratio actiua est vnica. Ad rōnes in cōtrariū facile eēt respondere si illa opinio eēt vera q̄ ponit ꝙ actio passio distantia similitudo dissimilitudo ⁊ hmōi nō importat aliquas relationes reales sicut ponētes eas ymaginātur. qr tūc nō essent plures relatōes. ſ tm̄ plures denominatiões ꝓpter diuersa significata vel cōnotata.

Ad pmū ⁊ tertiū

Si m̄ teneret opinio cōmunis posset dici ad pmū ⁊ ad tertiū ꝙ est ibi distinctio terminoꝝ. ⁊ illa sufficit.

Ad scđm

Ad secūdū diff cili⁹ ē respōdere. pōt tm̄ dici: ꝙ si eadē albedo nūero eēt i diuersis subiectis: nulla esset ibi relat o similitudinis. Qui nec ſm vltimā nec pmā opinionē sentiūt. dicāt sicut placet.

E Circa secūdū dif.

Circa scđʒ dicit cōiter ꝙ pat ⁊ fili⁹ sūt vnus spirator ⁊ vnū p̄ncipiū. Vn̄ dī ꝙ qr spirās ē adiectiuū spirator vero substātiuū iō possum⁹ dicere ꝙ pater ⁊ fili⁹ sūt duo spirātes ꝓpter pluralitatē suppositoꝝ. nō aūt duo spiratores ꝓpter vnā spirationē. nā adiectiua non habēt pluralitatē nisi ſm supposita. substātiua vero a seipis ſm formaʒ significatā. Sʒ rō ista nō videt sufficiēs. qr termin⁹ numeral sic ⁊ alij t̄mini adiectiui additi alijs. semꝑ denotātur cōpetere illis ꝓ quib⁹ illi termini quib⁹ addūtur supponūt. ⁊ iō qr respectu creaturarū adiectiuū ⁊ substantiuū supponūt ꝓ diuersis. iō diuersimode de eis verificant tales termini importātes pluralitatē Verbi grā. ponatur ꝙ sortes sit musicus ⁊ grāmaticus tūc hec sit vera. due sciētie sūt i sorte. qr ille sciētie sūt due. ⁊ hui⁹ cā ē. qr hoc substātiuū sciētia: siue i nūero singulari: siue in numero plurali supponit ꝓ forma q̄ multiplicat. et iō vere cōtingit dicere ꝙ sunt due sciētie. ſ sciēs siue in nūero singulari siue in nūero plurali supponit ꝓ subiecto scientie qḋ subiectū nō multiplicat. ⁊ iō hec est simplicit falsa. sortes ē duo sciētes. ſ si sciens ⁊ sciētia ꝓ eodē supponerēt. nō plus verificaret termin⁹ importās pluralitatē d e vno q̄ de alio. ſ in ꝓposito spirās ⁊ spirator ꝓ eodē supponūt. ĝ ꝑ istā rōnē sicut vere pōt cōcedi ꝙ pater ⁊ filius sunt vnus spirator: ita pōt cōcedi ꝙ pater ⁊ filius sunt vnus spirans. Assumptuʒ ꝓbo. qr quero ꝓ quo supponit spirator. non ꝓ essentia nec ꝓ ꝑsona. qr ſm istos ꝓ nullo alio pōt supponere. nō ꝓ essentia. qr terminus semꝑ verificat de illo ꝓ quo supponit ſ hec nō ē vera. essentia ē spirator vl spiratrix ergo nō supponit pro eēntia. si ꝓ ꝑsona. et pro ꝑsona supponit spirās. ergo ꝓ eodē supponūt ergo ⁊c.

Arguitur

Et isto pōt argui sic dicēdo. pater ⁊ filius sunt duo pricipia. p̄dicatū supponit pro supposito ⁊ supposita sunt duo. ergo ⁊c.

Soluitur

Ad istud respōdet. ꝙ in ista pater ⁊ fili⁹ sunt vnuʒ principium. ly pncipiuʒ supponit pro ꝑsona. sed nō habet suppositionē determinatā ſ ꝯfusam pro duabus ꝑsonis simul. ⁊ iō sic arguēdo siue pncipiū supponat pro ꝑsona patris siue pro ꝑsona filij. pater ⁊ filius nō sunt vnū p̄ncipiū spūsscti. ergo pater ⁊ fili⁹ nō sunt vnū suppositū. est fallacia figure dictiōis.

F Reprobat̄ sn̄ Primo

Sed ista respōsio nō valet. qr termin⁹ nunq̄ habet suppositionē cōfusaʒ nisi rōe alicui⁹ signi vlis. vl rōe alicui⁹ sincathegoreumatis. sed hic nulluʒ tale est signum nec sincathegoreumata tale ĝ nō habet hic suppositionē ꝯfusaʒ.

Scđo

Preterea. q̄tūcūq3 terminus habet suppositionē cōfusam nunq̄ verificat de plurib⁹ sub copulatōe acceptis. nec de termino plurali. Vn̄ hec est simplr fl'a. oēs hoīes sunt aial. similit h̄ est fl'a. sortes ⁊ plato sunt hō. etiaʒ si hō haberet suppositionē ꝯfusam. ĝ eodē mō hec erit fl'a. pat ⁊ filius sunt pncipiū spūsscti. si p̄dicatuʒ p̄cise supponeret pro ꝑsona. ex quo pater nō est fili⁹

Tertio

Pretea. termin⁹ eandē suppositionē habʒ in nūero singulari et in nūero plurali. ĝ si hec sit vera pat ⁊ fili⁹ sunt p̄ncipiū spūsscti. qr p̄dicatū supponit pro duab⁹ ꝑsonis cōfuse. ĝ equalit vel multo fortius hec est v'a. pr̄ ⁊ fili⁹ sunt p̄ncipia spūsscti. qr p̄dicatū supponit pro duab⁹ ꝑsonis cōfuse.

G Rn̄sio ōnis ad q̄stionē tria facit Primuʒ.

Ideo dico alit ad q̄stionē circa quā sic est ꝓcedendū. Primo videndū est de talib⁹ affirmatiuis. ⁊ pr̄ ⁊ fili⁹ sunt vnū p̄ncipiū spirās. vn⁹ spirator. vn⁹ spirās. ⁊ de silib⁹

Secundū.

Scđo de negatiuis eisdeʒ correspōdētibus.

Tertiū

Tertio mouebo aliq̄ dubia ⁊ soluā.

Circa primū

Circa p̄mū dico. ꝙ oēs tales affirmatiue de ꝟtute sermōis sunt ꝯcedēde. cui⁹ rō est. q̄ a qn̄ ex aliquo vno oīno eodē ⁊ duob⁹ oppositis. cōstituūtur duo disticta realr. si alterū oppositoꝝ relatiue p̄dicat de vno illoꝝ ꝯstitutoꝝ. reliquū oppositoꝝ p̄dicabit ḋ reliquo. ſ accipiēdo p̄cise duo ꝯstituta ex eēntia diuina ⁊ spiratiōe actiua ⁊ spiratiōe passiua. de ꝯstituto ex eēntia ⁊ spiratiōe passiua ꝯtigit ꝟe dicere ꝙ istud ꝯstitutū spirat. ĝ de ꝯstituto ex eēntia ⁊ spiratōe actiua ꝯtigit ꝟe dicere. istud spirat. ſ illḋ ꝯstitutū est vnicū ⁊ nō plura. sic eēntia est vnica. ⁊ illa spiratio actio est vnica. ĝ h̄ ē vnū spirās. ⁊ ꝑ ꝯñs vn⁹ spirator. ſ tā pr̄ q̄ fili⁹ est illud vnicū cōstitutū ex eēntia ⁊ spiratiōe actiua. ĝ pr̄ ⁊ fili⁹ ꝟe sunt vn⁹ spirator. ⁊ vnū pncipiū spirans spm̄ scm̄. ſ de ista. pr̄ ⁊ fili⁹ sunt vn⁹ spirās ē magis

dubiū. q2 si pdicatū hic q2 est masculini generis et vsu loquentiū non possit supponere nisi ꝓ psona. sic est hec negāda. q2 pr̄ ⁊ fili⁹ nō sūt vna psona spirās. si aūt pdicatū de virtute sermonis posset supponere ꝓ omī illo qđ spirat siue sit psona formalr̄ siue non sit formalr̄ psona cuiusmodi ē tale cōstitutū ex essentia ⁊ spiratiōe actiōe circūscribēdo tā paternitatē ꝙ filiationē. ⁊ sic ē simplr̄ cōcedēda. Cōfirmatur ista respōsio. q2 semꝑ cōstituēs a quo cōstitutū nō distinguit̄ realr̄ pdicat̄ vere de cōstituto. sic̄ q2 nec pr̄nitas nec essentia differt realit̄ a pr̄e vere cōtingit dicere ꝙ ⁊ pater ē essentia ⁊ paternitas. ß spirare nō differt realr̄ a cōstituto ex essentia ⁊ spiratiōe. ḡ de illo cōstituto cōtingit vere dicere ꝙ ē spirās. ß sicut ꝓus dictū ē tā pr̄ ꝙ filius est illud cōstitutū. ḡ. ⁊c̄.

Circa scđm posset ꝓbabilit̄ dici ꝙ de virtute sermonis et quo pncipiū spirās spirator et hmōi: nō tm̄ supponit ꝓ tali cōstituto ßetiā ꝓ psona. q2 alit̄ nō verificaret̄ de psona. et semꝑ tales ꝓpōnes sunt vere. ex hoc ꝙ tales termini importātes pluralitatē verificāt̄ de illis ꝓ qb⁹ termini qb⁹ addunt̄ supponunt. posset inquā ꝓbabilit̄ dici ꝙ tales de virtute sermonis posset cōcedi. q2 tm̄ cōtīet in terminis de quocūqȝ pdicat̄ termin⁹ importās vnitatē. de eisdē negat̄ pluralitas. sicut si hec ē vera sortes ⁊ sortes alb⁹ sunt vnū. hec ē vera. sortes ⁊ sortes albus nō sunt plura. Ideo ꝓpter hereticos ⁊ occasionē deceptōis simpliciū. sācti ⁊ eccl̄ia cōcedētes ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ sunt vnū pncipiū. s. s. negāt tales. pr̄ ⁊ fili⁹ sunt duo pncipia. s. s. Tamē aliqñ in dictis sanctoꝝ inueniūtur tales ꝓpōnes sicut dicit hilarius. spūssanct⁹ a patre ⁊ filio auctorib⁹ ē cōfitendus ⁊c̄. vbi videt̄ loqui de virtute sermonis. Alij sancti aūt ne ostēdatur aliqua distinctio in spiratōe actiōe negāt tales ꝓpōnes. Ideo dico simplr̄ cū deffininatione eccl̄ie: ꝙ pater ⁊ fili⁹ sūt vnū pncipiū. s. s. nō duo pncipia. ⁊ spirāt vnica spiratiōe nō duab⁹ spiratiōib⁹. Tertio sūt aliqua dubia mouēda. Primū q2 non videt̄ ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ sint vnū pncipiū spirās. s. s. q2 ꝫ beatū augustinū tres persone sunt vnū pncipiū creature. sic̄ pater ⁊ filius sunt vnū pncipiū. s. s. ß ista ꝓpō. tres psone sūt vnū pncipiū creature nō pōt esse vera. nisi ꝫ ꝙ pdicatū supponit ꝓ essentia ḡ nec ista. pr̄ ⁊ fili⁹ sūt vnū pncipiū. s. s. pōt esse vera. nisi ꝫm ꝙ pdicatū supponit ꝓ essentia. ß isto mō ē hec simplr̄ falsa. sic̄ hec ē simplr̄ falsa. pater ⁊ filius sunt vna essentia spirās. s. s. ḡ ista omino ē falsa. Scđm dubiū est. q2 videtur ꝙ spirare nō pdicatur de tali cōstituto ex essentia ⁊ spiratione actione. q2 ꝫm phm act⁹ sunt suppositoꝝ. sed tale cōstitutū nō est suppositū. ergo nō spirat. Tertiū. q2 nō videt̄ cōvalere. q2 nihil pōt cōstitui ex essentia ⁊ spiratione actiua circūscribēdo paternitatē ⁊ filiationē. q2 nihil pōt cōstitui ex extremis circūscribēdo mediū: sed pātiitas est quasi mediū inter essentiā ⁊ spirationē actiuā. q2 est posterior eēntia ⁊ prior spiratione. ergo ⁊c̄. Quartū dubiū est. an ꝫm pdicta debeat concedi de ꝟtute sermonis. ꝙ pater spirat ⁊ filius spirat ⁊ videtur ꝙ nō. q̇a dictū fuit in. v. distinctiōe ꝙ aliqua sunt vocabula que nō possunt pdicari de aliquib⁹ nisi quib⁹ imediate conueniūt, cuiusmodi sunt generare ⁊ spirare ⁊ huiusmōi ergo cū nō imediate ⁊ primo spirare cōueniat patri nec filio. videt̄ ꝙ nullo mō pōt de eo vere pdicari. Ad primū istoꝝ dico. ꝙ q̄tum ad aliquid est simile de patre ⁊ filio respectu spūs sancti. ⁊ de tribus psonis respectu creature. ⁊ q̄tū ad aliq̇d est dissimile. Est eñ simile q̄tū ad hoc. ꝙ sicut vere ⁊ simplicit̄ cōtingit dicere. tres psone sunt vnū pncipiū creature. ita cōtingit vere dicere. ꝙ pat̄ ⁊ filius sunt vnū pncipiū spūssancti. Est autē dissimile q̄tum ad hoc. ꝙ sicut dico. tres psone sunt vnū pncipiū creature. nō pōt ista verificari nisi ꝫm ꝙ pncipiū ibi supponit pro essentia diuina. ita ꝙ si pro quocūqȝ alio supponeret nō posset ꝓpter hoc verificari. ⁊ ideo distinguēdo in diuinis pncipiū quo ⁊ pncipiū qđ. non pōt illa verificari nisi ꝫm ꝙ supponit pro pncipio quo non pro pncipio qđ. qđ quidē qđ distinguat̄ a quo. ⁊ ideo iste est sensus pater ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹. sunt vnū pncipiū creature. hoc est sunt vna essentia q̄ est pncipiū creature. ⁊ q̄ est vere creās creaturā. ß si dico. pater ⁊ filius sunt vnū pncipiū spūsscti. pncipiū ibi nō tm̄ supponit pro eēntia diuina. vt iste sit sensus. pater ⁊ fili⁹ sunt vna eēntia q̄ est pncipiū spūsscti. scȝ eliciuū. ß etiā supponit pro aliquo qđ nō est idē formalit̄ cū diuina essentia. sicut dictū est. q2 pater ⁊ fili⁹ sunt vnū ꝯstitutū ex diuina eēntia ⁊ spiratiōe actiua. qđ quidē est vere spirās spm̄sctm̄. ita ꝙ nō tm̄ est quo. ß etiā est vere qđ.

Ex isto ꝑꝫ. ꝙ aliquo mō aliter cōcedi pōt ꝙ pater ⁊ filius sunt vn⁹ spirator. ⁊ nō oī mō ꝯsimili pōt cōcedi ꝙ tres psone sunt vn⁹ creator. q2 ista. pater ⁊ filius sunt vnus spirator habet duas causas ꝟitatis veras. videlȝ ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ sunt vna diuina essentia. q̄ est pncipiū elicitiuum ꝓductiōis spūssancti. ⁊ pater ⁊ fili⁹ sunt vnū vere spirās spm̄sctm̄. qđ nō est formalit̄ diuina essentia. sicut nec pat̄ est formalr̄ diuīa essentia q̄uis realit̄. Sed ista. tres psone sunt vnus creator nō habȝ nisi vnā causā ꝟitatis

Tertiū dubiū

Quartū dubiū

Ad primū

Correlariū

verã. videlicet ꝙ tres ꝑsone diuine sunt vna essentia diuina que est ꝑncipiũ creature. Ista aũt. tres ꝑsone sunt vnũ creãs creaturã qḋ nõ est formalr̃ diuina essentia est simpliciter falsa. qꝛ illud vnũ non posset esse nisi aliq̃ ꝑsona vel aliq̃ relatio vel ꝯstitutũ ex diuina eẽntia ꝛ spiratiõe actiua. ꝛ qḋcunq illoꝝ daretur nõ erit verũ dicere ꝙ tres ꝑsone sunt ipm̃. sicut nõ est verũ dicere ꝙ tres sunt vnꝰ pater.

[Ad scḋm dubiũ] Ad scḋm dico ꝙ nõ est verũ. nec est intẽtio arĩ ꝙ actus sunt ꝑcise suppositoꝝ. ſ ꝙ oĩes actus reales sunt ꝑcise singulariũ. ꝛ ꝯcedo ꝙ illud ꝯstitutũ vere est singulare. q̃uis non sit formalr̃ aliqḋ suppositũ.

[Ad tertiũ dubiũ] Ad tertiũ dico. ꝙ qñ int̃ extrema est aliqḋ mediũ receptiuũ vniꝰ extremi ꝛ receptũ in altero extremo p̃t cõcedi ꝙ ex extremis nõ fit vnũ ꝑcise nõ concurrẽte medio. si aũt sit mediũ aliquo alio mõ nõ oportet. Nũc aũt ponẽdo ꝙ spiratio actiua sit aliquo mõ posterior p̃nitate. nõ est tali modo posterior. ꝛ iõ nõ obstãte ꝙ essꝫ aliquo mõ posterior. ſ vere aliquo mõ ꝯstitueret vnũ cũ diuina essentia. q̃uis illud cõstitutũ nõ cõstitueret paternitas. ꝛ hoc qꝛ illud ꝯstitutũ vere reꝑitur in aliquo in quo nõ reꝑitur paternitas. videlicet in filio. ꝛ ipm̃ est aliq̃d realiter a quo tñ p̃nitas realiter distinguit̃. Aliter deficit argumẽtũ. qꝛ ꝓcedit ex falsa imaginatiõe. videlꝫ ꝙ p̃nitas sit ꝑor spiratiõe actiua ꝛ nõ ecõuerso. qꝛ spiratio actiua vno mõ ꝑoritatis est ꝑor ipa paternitate sicut eẽntia est ꝑor q̃libet relatiõe. sicut eñ essentia est ꝑor oĩ relatione ꝑoritate cõitatis vel ꝯñe. qꝛ sequit̃ quacũq relatiõe demõstrata hec relatio est filiatio. g̃ hec relatio est essentia. et tñ ecõuerso nõ sequit̃ ꝯña formalr̃. qꝛ nõ sequitur formalr̃. hec relatio est essentia. g̃ est filius. qꝛ p̃nitas est essentia. ꝛ tñ nõ est filiꝰ. ita est de spiratiõe actiua. qꝛ ipa est ꝑor p̃nitate ꝛ etiã filiatiõe ꝑoritate cuiusdã cõitatis ꝛ ꝯñe. qꝛ in quocũq est p̃nitas in eodẽ est spiratio actiua. ſ nõ ecõuerso. ꝛ sequit̃ i hac ꝑsona est p̃nitas ergo in hac ꝑsona est spiratio actiua. ꝛ nõ ecõuerso. ꝛ ita actiua spiratio necessario est ꝑor paternitate tali ꝑoritate. et iõ posito ꝙ aliq̃ alia ꝑoritate p̃nitas esset ꝑor spiratiõe actiua. talis ꝑoritas nõ obstaret q̃n spiratio actiua cũ eẽntia diuina posset cõstituere aliq̃d ꝑ se vnũ. ad cuiꝰ tñ ꝯstitutionẽ nõ ꝯcurrat paternitas. sicut tã essentia diuina q̃ spiratio actiua vere sunt in filio in quo non est paternitas tali mõ essendi in. vt vere dicat̃ ꝙ filius est p̃nitas. sicut vere dicit̃ ꝙ filiꝰ est essentia diuina ꝛ spiratio actiua. Si dicat̃ ꝙ ex isto sequit̃ ꝙ sunt supposita q̃ttuor in diuinis. q̃a tãta est distinctio inter essentiã diuinã ꝛ spirationẽ actiuã quãta est iter essentiã diuinã ꝛ spirationẽ passiuã. vel inter essentiã diuinã ꝛ paternitatẽ. g̃ qua ratione cõstitutũ vnũ ẽ suppositũ ꝛ aliud ꝛ ita erũt quatuor.

[Rñsio] Respõdeo negãdo ꝯñam qꝛ q̃uis tãta sit distinctio iter essentiã diuinã ꝛ spirationẽ actiuã. quãta est inter essentiam diuinã ꝛ spirationẽ passiuã. vel inter essentiã diuinã ꝛ paternitatẽ. ipa tñ paternitas distinguit̃ realr̃ a filiatiõe. nec ẽ eadẽ realr̃ cũ duabus relationibꝰ realiter distinctis. ſ spiratio actiua ẽ eadẽ realiter tã cũ paternitate q̃ cũ filiatione. ꝛ iõ nõ ꝯstituit suppositũ distinctũ ab eis. q̃uis cõstituat aliquod vnũ qḋ nõ ẽ formaliter pat̃ nec filiꝰ: sicut ipa spiratio actiua non est formaliter nec paternitas nec filiatio Eodẽ modo qꝛ spiratio passiua distinguit̃ realiter a paternitate ꝛ filiatiõe. iõ cõstituit suppositũ realiter distictũ a duobꝰ suppositis cõstitutis ꝑ p̃nitatẽ et filiationẽ. ſ spiratio actiua qꝛ differt realiter a spiratione passiua et nõ distinguit̃ realiter a paternitate ꝛ filiatione. iõ cõstituit duo supposita distincta a supposito cõstituto ꝑ spirationẽ passiuã. ſ nõ cõstitutũ realiter distinctũ a suppositis cõstitutis paternitate ꝛ filiatiõe.

[Ad quartũ] Ad quartũ dico ꝙ p̃t cõcedi ꝙ tã pater q̃ filius spirat Et qñ dicit̃: ꝙ dictũ fuit ꝙ talia vocabula nõ ꝑdicãtur nisi de illis q̇bus imediate ꝯueniũt. Dicẽdũ ꝙ fuit dictũ: ꝙ talia denotãt distinctionẽ realẽ. ꝛ iõ ꝓpter aliquid de quo ꝑdicat̃ qḋ nõ est formaliter aliud: nec ipm̃ cõstituit nec ecõuerso. nõ p̃nt iferri tali cõpetere. qꝛ dictũ fuit ꝙ nihil dicit̃ eẽ idẽ vel diuersum ab alio ꝓpt̃ aliq̃d sibi extrinsecũ. Verũtñ sicut aliq̃d dicit̃ distingui ab alio ꝓpter aliqḋ sibi intrinsecũ qḋ distinguit̃ ab illo. ita talia vocabula rõne intrinseci p̃nt sibi cõpetere. ꝛ iõ qꝛ tale ꝯstitutũ est intrinsecũ tã patri q̃ filio. ita ꝙ ꝯstituit cũ relationibꝰ oppositis tã patrẽ q̃ filiũ: p̃t cõcedi ꝙ qꝛ illud cõstitutũ ꝑmo spirat. qꝛ tã pater q̃ filiꝰ spirat ꝑ se q̃uis nõ ꝑmo. Non sic aũt ẽ de essentia. qꝛ pater nõ cõstituit essentiã ſ magis econuerso. ꝛ iõ ex hoc ꝙ pater spirat nõ p̃t inferri formalr̃ ꝙ essentia spirat

[Ad primũ p̃ncipale] Ad ꝑmũ p̃ncipale dico ꝙ aliq̇s terminꝰ i diuinis nõ supponit ꝑmo ꝓ essentia: nec ꝓ ꝑsona nec ꝓ relatiõe. ſ ꝓ aliquo ꝯstituto ex essentia ꝛ relatione ita ꝙ nõ ẽ formalr̃ aliqua ꝑsona: q̃uis sit realiter due ꝑsone. ꝛ iõ in ista ꝓpõe. pater ꝛ filiꝰ sunt vnũ p̃ncipiũ spirãs. s. s. ꝑdicatũ non supponit ꝓ essentia nec ꝓ ꝑsona nec ꝓ relatione ꝑmo. ſ ꝓ vno constituto qḋ ẽ realiter pater ꝛ filius q̃uis non formalr̃.

[Corollariũ] Ex isto p̃tꝫ ꝙ aliter p̃t ista verificari. deꝰ spirat. q̃ ista. deꝰ creat. vel deus generat. qꝛ in ista deus spirat.

deus supponit p̃mo p̃ hoc deo. puta p̃ vno re-li cõstituto ex essẽtia ꝛ spiratiõe actiua: q̃d nõ ẽ formaliter nec essẽtia nec aliqua relatio nec p̃sona. S; in ista deus creat subiectũ nõ suppo-nit primo p̃ aliquo q̃d nõ est formal'r essentia nec aliqua persona. sicut argutũ est supra dis. iiij. Ad scd̃m dico q̃ principiũ ibi dicit ali-quid notionale. quia sicut spiratio actio ẽ ali-quid notionale q: nõ est cõis trib' p̃sonis. ita illud constitutũ ex essentia ꝛ spiratione actio-ne est aliquid notionale. q: non est cõe trib' p̃-sonis. Et q̃n dicit̃ q̃ illud notionale nõ pos-set esse nisi p̃sona vel relatio. Dico q̃ est rea-liter. ẽ relatio ꝛ persona licet nõ formaliter. ꝛ hoc sufficit. Ad tertiũ dico q̃ maior non est v'r vera. quia aliquãdo cõtingit prius multi-plicari q̃uis posterius nõ multiplicetur. quia sũt instãtie quasi infinite. p; q̃ respectu vni' effectus sunt plures cause. tã in eodẽ genere cause q̃ in diuersis generib' cause. Similiter aliq̃n receptibilia eiusdẽ accidentis s̃m spe-ciẽ distinguũtur specie. ꝛ ita est in multis tali-bus. Ad minorẽ dico: q̃ paternitas et filiatio q̃uis essent p̃ores aliqua p̃oritate spiratione actiua. tñ alia p̃oritate sunt posteriores. q: p̃o-ritate cõitatis vel consequẽtie sicut dictũ est ꝛ ideo q̃uis ess; aliqua prioritas paternitatis ꝛ filiatiõis ad spiratiõnẽ actiuã. illa tñ nõ ob-staret quin paternitas ꝛ filiatio possent eẽ re-lationes plures ꝛ spiratio actiua vna.

Distinct. duodecime. Questio secunda.

B Quest. II

Secundo quero

Utrũ pater ꝛ filius spirant spi-ritũ scm̃ in q̃tũ vnũ an in q̃tũ sũt di-stincti. Videt̃ q̃ in q̃tũ sunt vnũ q: illa que p̃ducũt aliq̃d p̃ductũ vnica p̃du-ctione p̃ducunt in q̃tũ vnũ sunt. S; pater et fi-lius p̃ducũt spiritũsanctũ vnica p̃ductiõe. g̃ ꝛc̃. Sed q̃ p̃ducãt in q̃tũ sunt distincti vide-tur. q: qui p̃ducunt aliquod p̃ductũ in q̃tũ il-lud p̃ductũ est nexus illoꝝ p̃ducunt in q̃tum sunt distincti. q: impossibile ẽ q̃ nexus sit nisi distinctoꝝ. S; pater ꝛ filius p̃ducũt spiritũsan-ctũ in q̃tũ est nexus eoꝝ. g̃ p̃ducũt in q̃tũ sũt distincti. minor p; p auctoritates augustini. xv. de trini.

B Circa q̃ sunt due difficultates

In ista questiõe sunt due diffi-cultates p̃ncipales. quarũ vna ẽ realis. ꝛ alia magis logicalis.

Prima

Prima est. an p̃ductio. s. s. necessario ex se requirit distinctionẽ p̃sonarũ p̃ducẽtiuũ. ita q̃ circũscripta vna p̃sona nul-lo modo posset intelligi p̃ductio. s. s. ita sc; q̃ hoc vocabulũ p̃ductio. s. s. necessario cõnotet distinctionẽ realẽ in p̃sonis p̃ducẽtib'.

Scd'a difficultas

Se-cunda difficultas est de veritate taliũ proposi-tionum. pater ꝛ filius spirant in quãtum sunt vnum. pater ꝛ filius spirant in quantum sunt distincti. an scilicet aliqua talis de virtute ser-monis est concedenda.

E Respõdet ad p̃mom

Circa primum dici-tur q̃ sic. quia dicitur q̃ pater ꝛ filius spirant in quantũ sunt vna essentia. non mere sub ra-tione essentie. sed vt ipsa est voluntas. nec vt est absoluta voluntas. sed vt est voluntas sub ratione proprietatis relatiue notionalis com-munis. sed adhuc non vt est essentia sub tali ratione penitus est vna quia tunc non habe-rent rationem nexus vel connexorũ pater ꝛ fi-lius in spirato spiritusancto imo vt ipa volun-tas est vna cõnotans distinctionẽ pluriũ pa-tris sc; ꝛ filij. vt sic dicantur pater ꝛ fili' spira-re. s. s. vt sunt vnũ in essentia sub rõne p̃prieta-tis relatiue cõis. ꝛ vt ipi tãq̃ plures sũt circa illud vnũ cõnotati. ꝛ sic spirãt vt sunt plures vniti in rõne vna spiratiua. Hoc declarat̃. q̃a actus essentiales sũt p̃mi ordine quodã rõis ꝛ fundamẽta actuũ notionaliũ. S; dña ẽ inter in-tellectũ fecũdũ ad dicẽdũ verbũ. ꝛ volũtatẽ fe-cũdã ad spirãdũ. s. s. q: intellect' h; p̃fectã fecũ-ditatẽ vt existit ĩ vna sola p̃sona. volũtas aũt nõ nisi vt existit in geminis p̃sonis. ꝛ hoc q: fe-cũditas intellect' cõsistit in plenitudine sapi-entie q̃ põt eẽ in vnico. fecũditas aũt volũta-tis cõsistit in plenitudine p̃fecti amoris. q̃ nõ põt eẽ nisi ĩ duob' ad min'. ꝛ iõ ad hoc q̃ cõis volũtas patris ꝛ filij sit fecũda ad spirãdũ. s. s. nõ sufficit q̃ sit cõis ambobus. ꝛ amor essẽtia-lis in ipa cõis quo ambo simul amant ꝛ volũt sed oportet q̃ sit concors voluntas et mutua duorum qua vnus summũ amorẽ alteri impen-dit. ꝛ ille viceuersa eundem rependit qua exi-stente fecunda est vt et ipsa necesse sit emana-re amorem qui est spiritussanct'.

D Citat opi.

Ista opi-nio quam diffuse recitat doctor subtilis s̃m q̃ eam ponentes intelligunt ipsam. reputo p eũ-dem sufficienter improbatam: q̃uis aliqua ac-cepta in suis rationibus et maxime in prima principali cum suis probationibus et confir-mationibus non sint vera. de quibus in prio-ribus tactum est.

Arguit cõtra opinionẽ. primo

Unde contra istam opi-nionem arguo sic. quero de ista voluntate cõ-cordi. aut dicit precise aliquid essentiale abso-lutum in diuinis. aut aliquã personam vel re-lationem. vel illud constitutum ex essentia et relatione communi scilicet spiratione actiua de quo dictu; est in precedenti questione. Si primum. ergo dicere q̃ voluntas est fecunda non vt voluntas: sed vt voluntas concors et mutua est dicere oppositum in adiecto. cu; ni-hil sit absolutũ in diuinis q̃n sit omnimõ ex natu-ra rei volũtas s̃m rei veritatẽ. ꝛ isti p̃cedunt

Si betur scđm. hoc est contra mentez eorum. quia intendūt illi assignare ꝑncipiū sufficiēs elicitiuū. cuiusmodi nō ē ꝑsona. ꝟ est ꝑncipiū eliciens ꝟ3 eos. Nec pōt dari tertiū. q2 relatio illa nō pōt dici ꝑncipiū elicitiuū. ꝛ ꝓpter hoc dicūt ꝙ volūtas nō vt volūtas sub rōe ꝓꝓetat̃ cōis relatiue ē fecūda ad spirādū. s.s. Pretea

Scđo

aut illa cōcordia ꝛ mutuitas amoris dicit aliqd essentiale ꝑncipio elicitiuo. ita ꝙ sit formaliter ꝑncipiū elicitiuū vel cōstituēs ꝑncipiū elicitiuū. aut ē aliqd sine quo ñ elicit̃ tal' act⁹. Primū nō pōt dari. q2 tūc talis ꝯcordia ꝛ mutuitas vl' eēt formalit̃ aliqd absolutū. ꝛ p ꝯñs eēt cōe trib⁹ ꝑsonis: qđ negāt vel eēt aliqđ relatiuū vel relatio. qđ tñ dari nō pōt. q2 ipi distinguūt inter volūtatē cōcordē ꝛ inter volūtatē ꝛ ꝑsonā ꝛ illā relationē. ꝛ per ꝯñs multo magis inter quācūq3 ꝓꝓetatē ꝑsonalē. ꝛ p cōsequēs distinguit̃ aliquo mō a quolibet istoꝝ ꝛ p ꝯñs nihil ē. si aūt ē aliquid sine quo nō. sic etiā ē aliqd sine quo ꝑsone nō creāt. q2 ꝟm eos ꝓductio creaturarū ꝑsupponit ꝓductionē ꝑsonarū. ꝛ p ꝯñs ꝑsupponit illā mutuitatem.

Solutio

Si dicat̃ ꝙ nō ē sile. q2 q̄uis ꝓductio creaturarū ꝑsupponat ꝓductionē ꝑsonarū. posito p impossibile ꝙ ess3 vnica ꝑsona diuina. ꝛ per ꝯñs nō eēt ibi talis mutuitas vel cōcordia: adhuc posset illa ꝑsona ꝓducere creaturā. si aūt eēt vna ꝑsona diuina tñ ita ꝙ ñ eēt ibi tal' amor mutu⁹. nō posset ibi eē ꝓductio. s.s.

Improbat̃ ratio

Hoc nō sufficit. q2 sicut posito p impossibile ꝙ eēt vna sola ꝑsona in diuinis ista posset creare. ita posito p impossibile ꝙ eēt vna ꝑsona ꝓductiua in diuinis adhuc illa poss3 spirare. Hoc p3. q2 ꝟ3 modū istoꝝ loquēdi. s.s. ꝓcedit p exsufflationē vel expulsionē vel expressionē vel ꝓgressionē ꝛ sic replicādo mlta talia vocabula metaphorica: ꝟ videm⁹: ꝙ aliqs vn⁹ pōt exsufflare alio nō currēte: pōt etiā expellere exꝑmere ꝛ excutere. Silr pōt ab vno solo ꝓgredi. ḡ eodez mō pōt vnū solū spirare. ḡ non ē de p se significato spirare talis pluralitas cōnotata.

Scđo

Pretea volūtas creata sine oi tali mutuitate vl' cōcordia pōt nō tñ ꝓducere amorē simplicē. sed etiā amorē incētiuū vel zelatiuū ꝟ3 modū eoꝝ loquēdi. ḡ eodē mō habēt isti cōcedere ꝙ volūtas diuina informata amore simplici essentiali pōt eē fecūda ad ꝓducēdū amorē incētiuū. ꝛ p ꝯñs ad spirandū. s.s.

Tertio

Pretea ꝯtra illa q̄ īnuūtur in ꝑdicta opinione ꝙ ē ibi amor essentialis q̄ nō ē amor ꝑfect⁹ ꝛ iocūdus. ꝟ ꝙ amor mutuus ē ꝑfect⁹ ꝛ iocūdus oīa talia sūt simplicit̃ falsa. q2 amore essentiali nihil pōt eē ꝑfectius nec iocūdius sicut nihil pōt eē iocūdius ipa diuina essentia.

Rñšo auctoris

Ideo dico alit̃ ad istuz articulū ꝙ nihil ē in diuinis nisi essentia diuina ꝛ relatio ꝛ ꝑsona. ꝛ vnū cōstitutū ex diuina essentia ꝛ spiratiōe actiua. sicut dictū ē in ꝑcedēti q̄stione. ꝛ iō q̄cq̄d ē in deo: est formalit̃ ex natura rei ꝛ omi modo aliqđ istoꝝ. Uerūtñ aliqđ nomē vel cōcept⁹ q̄ nō est de⁹ nec realr nec formalr pōt significare ꝑncipaliter vnum istoꝝ cōnotādo reliquū. ꝛ ꝓpter hoc pñt ꝓpōnes aliq̄ diuersimode v'ificari. sicut ꝑus dictū est. ꝛ iō dico ꝙ ꝑncipiū elicitiuū. s.s. est precise volūtas diuina. q2 est precise essentia diuina q̄ ē omino ex natura rei diuina volūtas. intñ ꝙ si volūtas diuina poss3 eē in vna sola ꝑsona ꝓductiua ꝛ non in duab⁹ ꝓductiuis ipa posset esse ꝑncipiū spirādi. s.s. Et iō dico ꝙ talis mutuitas vel cōcordia q̄ sit aliquid a pte rei distinctū quocūq3 modo a volūtate ꝑsona relatione et tali cōstituto nullo mō requiritur ad ꝓductionē. s.s. sicut nec ē aliqd tale possibile deo. Uerūtñ sicut cōcedendū est ꝙ pater et filius mutuo ꝛ cōcorditer se diligūt. ita etiā cōcedēdū est ꝙ pater ꝛ. s.s. mutuo se diligūt. ꝛ tñ propter talē mutuitatez nō est dicendū ꝙ. s.s. pōt spirare. ꝛ ita cū in. s.s. sit volūtas eadē que i patre. sit idē amor essentialis sit etiā volūtas cōcors ꝛ mutua cū patre. et pater ꝛ. s.s. mutuo et cōcorditer se diligūt. nō est dicendū ꝟm intellectū ꝑdictoꝝ ꝙ volūtas vt cōcors ꝛ mutua ē fecūda ad spirandū. s.s. ꝛ nō volūtas vt volūtas diuina. Uerūtñ pro intentione ecclesie ꝛ sanctoꝝ ꝛ doctoꝝ antiquoꝝ volentiū ꝙ spūs sanctus est nexus ꝛ amor patris et filij. ꝛ ꝙ nō est amor iocūdus nisi sit mutu⁹. ꝛ ꝙ pater ꝛ filius mutuo se diligendo ꝓducunt spūmsctm̃. ꝛ hmōi est aduertendū ꝙ nō est intētionis eoꝝ: ꝙ sit ibi aliqua mutuitas talis realis a pte rei distincta ꝟm rē vel ꝟm rationē a diuina volūtate ꝛ personis patris ꝛ filij ratione cuius spirant. spiritūsanctū. ita ꝙ si per impossibile essent pater ꝛ filius habentes bonitatē ꝛ amorem cōmunē ꝛ non mutuo se diligerent. quasi quodā amore superueniente impenso vel repēso. ꝙ nō possent spirare spūmsctm̃. ꝟ intelligūt ꝙ ex hoc ipso ꝙ pater diligit filiū ꝓducit spūm sanctuz quod non est aliud q̄ ꝙ pater virtute amoris quo diligit filiū. qui tñ amor filij i nullo distinguit̃ ab amore cōmuni ꝛ diuina essentia ꝓducit spiritūsanctū. Eodē modo est de filio: ꝙ ipm diligendo patrem ꝓducere spiritūsanctū: nō est aliud q̄ ip3 virtute amoris quo diligit patrē ꝓducere spiritūsanctū. et ita nō est ibi aliquis amor ymaginabilis preter diuinaz essentiā: que est tā amor q̄ sapientia ꝛ bonitas. ꝛ sic de alijs. ita ꝙ amor mutu⁹ est quoddam nomen vel conceptus: non importans

p̄cise amorē cōem. nec precise aliquā personā vel relationē. nec importans aliq̄d a parte rei quocūq; mō distinctū a p̄dictis siue a parte rei siue s̄m rōnē. s̄ iportat ip̄m amorē cōem et diuinas personas amore cōi mutuo se diligentes. ⁊ si nō mutuo se diligerēt nullo modo eēt amor iocūdus. Et isto mō intelligit Rich. qn̄ dicit Amor nō pōt eē iocūdus nisi cum fuerit mutu⁹. Et vt alias dicit. in amore mutuo multūq; feruente nihil p̄clari⁹ q̄ ab eo qd̄ summe diligis ⁊ a quo summe diligeris aliū eq̄ diligi velis. nō q̄ sit aliq̄s amor mutu⁹ iucundus et feruēs. q̄ sit p̄ncipiū elicitiuū vl̄ aliquo mō prius. s. s. quasi supueniat amori cōi ⁊ essentiali quasi ille amor cōis ⁊ essentialis nō sit feruēs ⁊ iocūdus. s̄ quasi tepid⁹ ⁊ remissus vl̄ imp̄fectus. s̄ q̄ amor essentialꝭ quo mutuo se diligūt pat̄ ⁊ fili⁹. nisi eēt mutu⁹ nō eēt iocūdus ⁊ p̄fectus. q̄ nisi eēt mutu⁹ nō eēt essentialis nec infinit⁹. ⁊ iō ē impossibile ponere aliquē amorē: quo pater diligat filiū vl̄ ecōuerso. nisi amorē cōem trib⁹: quo amore oēs tres p̄sone mutuo se diligūt. vel. s. s. quo pater ⁊ fili⁹ se diligūt. sicut beat⁹ augustin⁹. vi. tri. Qualit̄ ēn hoc sit intelligēdū postea patebit. Et si queraꝭ. quare tūc sp̄ussanct⁹ non p̄ducit aliquā p̄sonā. ex quo mutuo ⁊ fili⁹ ⁊ s. s. se diligūt. sicut p̄r et filī⁹. q̄ mutuo se diligūt p̄ducūt. s. s. Ad hoc respōdeo q̄ cā ē mihi ignota. ⁊ ē mihi p̄babile: q̄ nulla ē cā nisi q̄ deus ē tres p̄sone et vna essentia. ⁊ iō q̄rere causā vbi nō ē cā ē frustra. ⁊ velle assignare rōnē vbi nulla ē: nisi q̄ natura rei talis ē: ē inutiliter niti. Sʒ si q̄raꝭ q̄re ḡ ponis q̄ pater ⁊ fili⁹ q̄ diligūt se mutuo p̄ducūt. s. s. ⁊ nō ponis q̄ p̄r ⁊ filius ⁊ s. s. q̄ diligunt se mutuo p̄ducūt aliā p̄sonā. Ad hoc respōdeo nō curādo mō de logica. An hec sit de virtute sermonis cōcedēda. pater ⁊ fili⁹ q̄ diligūt se mutuo p̄ducūt. s. s. q̄ forte de virtute sermonis nō ē cōcedēda. q̄ forte de virtute sermonis ad veritatē causalis cōposite ex propositionib⁹ cathegoricis pure affirmatiue requiriꝭ q̄ p̄dicatū scd̄e p̄p̄ōis p̄diceꝭ vl̄r de p̄dicato p̄me p̄p̄ōis: qd̄ nō ē verū in p̄posito. q̄ hec nō ē vera. quecūq; diligūt se mutuo. s. s. p̄ducūt. Tamē realr̄ loquēdo sub bono intellectu itelligēdo p̄p̄ōem istā. p̄r ⁊ fili⁹ q̄ diligūt se mutuo p̄ducūt. s. s. dico q̄ istā ɔcedo sub bono intellectu. q̄ exp̄ssum ē a determinatiōe ecclesie. ⁊ ex scriptura sacra. ⁊ p̄p̄ōib⁹ p̄ se notis satis pōt haberi. Alia aūt satis ē in scriptura sacra negata. q̄ ex scriptura sacra habeꝭ manifeste q̄ nō sunt nisi tres p̄sone i diuinis. Cōgruentie tñ ad hoc p̄nt ineniri. de q̄b⁹ ad p̄ns supsedeo. Sic ḡ dico breuiter q̄tū ad istū articulū q̄ volūtas in diuinis ē cōcors ⁊ mutua. ⁊ ē ibi amor feruēs incētiu⁹ iocūdus ⁊ mutuus. ⁊ sic de alijs s̄ talia noīa nihil ymaginabile iportāt p̄ter amorē cōeʒ q̄ nō pl⁹ distiguitur ab essentia diuina: q̄ essentia diuina distiguiꝭ ab essentia diuina ⁊ tres p̄sonas ⁊ relationes. ⁊ vnū cōstitutū ex diuina essentia ⁊ spiratiōe actiua sicut isti ymaginātꝭ. s̄ talia vocabula aliqua iportāt amorē cōeʒ cōnotādo aliquas p̄sonas vel aliq̄d p̄dictoꝝ. Circa secūdū articulū p̄ncipalē dico: q̄ de virtute sermonis vtraq; istarū ē simplicit̄ falsa. p̄r ⁊ fili⁹ spirāt. s. s. inq̄tū sūt vnū. p̄r ⁊ fili⁹ spirāt. s. s. inquātū sunt distincti. et hoc s̄m q̄ hic inq̄tū teneꝭ reduplicatiue. Ad cui⁹ intellectū cōsiderāda ē natura p̄p̄ōnū reduplicatiuarū. Circa qd̄ sciendū q̄ in q̄libet reduplicatiua ē aliqd̄ subiectū p̄ncipale ⁊ aliqd̄ p̄dicatū p̄ncipale. ⁊ aliqd̄ sup qd̄ cadit reduplicatio. Verbi grā. hō inquātū aial ē sensibilꝭ. hō ē subiectū p̄ncipale ⁊ sensibile p̄dicatū p̄ncipale. q̄ sūt subiectū ⁊ p̄dicatū in p̄p̄ōe p̄iacēte. sicut in ista hō ē sensibilis. q̄ ē p̄iacēs dempta reduplicatione. sicut ista hō currit in qua nō est dictio exclusiua est p̄iacēs isti⁹ exclusiue. tm̄ hō currit. illud aūt super qd̄ cadit reduplicatio est aial. Isto supposito sciēdū ē q̄ aliq̄n reduplicatiua est affirmatiua ⁊ aliq̄n ē negatiua. ⁊ iō p̄mo videndū est de p̄p̄ōib⁹ in q̄b⁹ ē reduplicatio affirmata scd̄o de illis in q̄b⁹ ē negata. Circa p̄mū dico: q̄ reduplicatione existēte affirmata: aliq̄n p̄positio est pure affirmatiua: aliq̄n ē negatiua. Exēplū p̄mi. aīa inq̄tū actiua ē passiua. Exēplū scd̄i. aīa iq̄tū actiua nō ē passiua. Si aūt reduplicatio sit affirmata ⁊ p̄p̄ō pure affirmatiua tūc distinguēdū ē: q̄ aut pōt fieri reduplicatio grā cōcomitātie aut grā cāe. ⁊ siue sic siue sic. ē vnū generale ad oēs tales. q̄ ad veritatē cuiuslibet talꝭ requirūꝭ tres p̄p̄ōes vere q̄ p̄nt dici exponētes. saltē cū alijs d̄ q̄b⁹ postea diceꝭ. p̄mo reqriꝭ v̄itas vni⁹ p̄p̄ōis i q̄ p̄dicatū p̄ncipale p̄diceꝭ vl̄r de illo sup qd̄ cadit reduplicatio. Scd̄o q̄ illud sup qd̄ cadit reduplicatio verificeꝭ de subiecto p̄ncipali. tñ nō reqriꝭ q̄ verificeꝭ vl̄r nisi p̄ma p̄p̄ō reduplicatiua fuerit vl̄is. Tertio reqriꝭ: q̄ p̄dicatū p̄ncipale verificeꝭ de subiecto p̄ncipali verbi grā. ad h̄ q̄ ista p̄p̄ō sit v̄a. aīa inq̄tū actiua ē passiua. reqriꝭ v̄itas istarū triū p̄p̄ōnū. oē actiuum ē passiuū. aīa ē actiua. aīa ē passiua. et q̄a ista. oē actiuū ē passiuū ē simplicit̄ falsa. iō etiaʒ ista anima inquātū actiua est passiua est simpliciter falsa. eodem modo ista est falsa. homo inquātū creatura ē nō ens. q̄ h̄ ē falsa. hō ē nō ens. ⁊ hec similiꝭ. oīs creatura ē nō ens

Z Circa scd̄ʒ articulum

Nota de p̄p̄ōib⁹ reduplicatiuis

M Sciendum

D ... primo

R[e]spōdetur

I ... secundo

Respondetur.

R ... ad ... primo art...

Similiter ista. creatura inquantū cognoscitur a deo est diuina essentia realiter. est simpliciter falsa. q2 ista est simpliciter falsa. creatura ē diuina essentia: q̄uis p̄ma ſm intētionē aliquorū doctor de qua alias dicet: sit vera. Isto supposito φ si fiat reduplicatio gratia cōcomitātie p̄ter veritatē triū ꝓpositionū ꝑdicatarū requirit veritas vni⁹ cōditionalis scʒ φ ab illo sup qd̄ cadit reduplicatō ad p̄dicatū p̄ncipale sit bona ꝯña verbi gr̄a. ista nō ē vera homo inquātuʒ musicus ē grāmaticus. posito φ ois musicus sit grāmaticus. quātūcūqʒ tres p̄dicte ꝓpōes sīt v̄e: scʒ hō ē music⁹. hō ē grāmaticus. ⁊ omīs musicus ē grāmaticus. ⁊ hoc q̄a tiō sequit iste est musicus ḡ ē grāmatic⁹. si aūt fiat reduplicatio gratia cāe. tūc p̄ter veritatē omniū p̄dicatarū requirit φ illud sup qd̄ cadit reduplicatō sit illud cui p̄us cōpetit p̄dicatū p̄ncipale q̄ subiecto p̄ncipali. vl̄ φ exp̄mat illud rōne cui⁹ p̄dicatū p̄ncipale cōpetit alijs. Verbi gr̄a. ista est simpl'r falsa sortes inquātū risibilis ē susceptibilis disciplinē. si fiat reduplicatio gratia cāe. q̄uis oēs sunt vere sortes ē risibilis. sortes ē susceptibilis disciplinē. omē risibile ē susceptiuū disciplinē. ⁊ si aliqd̄ ē risibile ipʒ ē susceptiuū disciplinē. ⁊ hoc q2 risibile nō ē illud cui p̄us cōpetit esse susceptiuū disciplinē q̄ sorti. nec risibile expresse ⁊ distincte importat illud rōe cui⁹ in cōi cōpetit eē susceptiuū disciplinē. cuiusmodi ē aīa intellectiua ꝫ ista est vera. sortes inquātū ē natura intellectualis cōposita ē susceptiu⁹ disciplinē. q2 eē susceptiuū disciplinē prius cōpetit nature cōposite q̄ sorti. De ꝓpōne aūt negatiua in q̄ reduplicatio nō negat sciēdū ē φ ad hoc φ illa sit vera requirit φ illud sup qd̄ cadit reduplicatio affirmet de subiecto p̄ncipali et φ p̄dicatū p̄ncipale vl'r negetur ab illo sup qd̄ cadit reduplicatio. ⁊ φ p̄dicatū p̄ncipale negeᵣ a subiecto p̄ncipali. ⁊ idō ista ꝓpositio. aīa inq̄tū est actiua nō est passiua est simpliciter falsa. q2 hec est falsa. nullū actiuū est passiuū. Si aūt fiat reduplicatio gratia cōcomitātie. tūc p̄ter p̄dictas ꝓpositiōes requirit φ ab illo super qd̄ cadit reduplicatio ad p̄dicatū p̄ncipale negatiue sit bona ꝯña. Isto modo loquēdo quo dicim⁹: φ ab inferiori ad superi⁹ est bona ꝯña: q̄uis inter terminos p̄cise nō sit ꝯña. Si aūt fiat reduplicatio gratia cause tunc p̄eter tres p̄dictas ꝓpōnes requirit φ p̄dicatū p̄ncipale p̄us negeᵣ ab illo super qd̄ cadit reduplicatio q̄ a subiecto p̄ncipali. vel ab illo pro quo supponit subiectū p̄ncipale. Ex isto pʒ φ oēs tales sunt false. intellect⁹ inq̄tū voluntas nō intelligit. volūtas inq̄tū intellect⁹ nō vult. agens inq̄tū agēs nō patiᵣ. patiens inquātū patiēs nō agit. q2 semꝑ aliqua exponēs ē falsa. similr' tales obiectū inq̄tū hʒ eē i intellectu nō est in effectu. sil'r de⁹ inq̄tū gubernatiu⁹ nō est creatiu⁹. ⁊ sic de multis talib⁹ quātū multe cōiter cōcedūtur: q̄uis de virtute sermonis sint simpliciter false. Scd̄o vidēdū est de ꝓpōnib⁹ in quib⁹ reduplicatio ē negata. q2 tales sūt ꝯtradictorie ꝓpōnū reduplicatiuarū. ⁊ nō sūt ꝓprie ꝓpōnes reduplicatiue. sicut cōtradictoria exclusiue nō est exclusiua. nec cōtradictoria disiūctiue ē disiūctiua ꝫ copulatiua. ⁊ ꝯdictoria copulatiue ē disiūctiua. Vn̄ ꝯdictoria isti⁹. aīa inq̄tū actiua ē passiua nō est ista. omīs aīa inq̄tū actiua nō est passiua. q2 vtraqʒ istarū est falsa. ꝫ ista ē sua ꝯdictoria. nulla aīa inq̄tū actiua ē passiua. et eq̄pollet isti. omīs aīa nō ē passiua inq̄tū actiua. Et ista hʒ multas cās v̄itatis. q2 ꝯdictoria cuiuscunqʒ ꝓpōnis exponētis reduplicatiuā sufficit ad verificandū istā. nulla aīa inq̄tū actiua ē passiua. sufficit eñ vel φ aliqd̄ actiuū nō sit passiuū. vel φ nulla aīa sit actiua. vel φ nulla sit passiua. vel φ si fiat reduplicatio gr̄a cōcomitātie. sufficit φ ꝯña nō sit bona. est actiuū ḡ ē passiuū. si gr̄a cāe: φ passiuū non p̄us insit actiuo q̄ aīe. q2 hec ē regula generalis: φ quādocūqʒ aliqua ꝓpō habet multas exponētes vel multa req̄sita ad veritatē ipsius. oppositū ꝯdictorie cuiuscūqʒ illoꝝ sufficit ad veritatē ꝯdictorie ipsius. ⁊ ē cā veritat ipsi⁹. Eodē mō ad veritatē isti⁹. nulla aīa inq̄tū actiua nō est passiua sufficit: vel φ aliqd̄ actiuū nō sit passiuum. vel φ aliqua aīa nō sit passiua. vel φ nulla aīa sit actiua. vel φ ista ꝯña nō sit bona ē actiuū ḡ nō est passiuū. si fiat reduplicatio gr̄a ꝯcomitātie. vl' si fiat reduplicatio gratia cause sufficit φ passiuū nō p̄us negeᵣ ab actiuo q̄ ab alio ꝓ quo aīa supponit.

Q Rñsio ad ppositum

Ex istis respōdeo ad ꝓpositū. φ ista ꝓpositio pater ⁊ filius inq̄tū sunt vnū spirant. s. s. de virtute sermōis est simpliciter falsa. q2 ex isto sequereᵣ: φ omē vnū spiraret. s. s. id est φ omnia que essent vnū spirarēt spiritūsanctū: quod est manifeste falsum. ⁊ ita tres persone que sunt vnū spirarent spiritūsanctū. Similiter ista de virtute sermonis est falsa. pater ⁊ filius inquātū sunt distincti spirant spiritūsanctū q2 sequeretur φ oēs distincti spirarent spiritūsanctū: quod est manifeste falsum. ⁊ ideo de virtute sermonis ⁊ ꝓprie loquēdo pater ⁊ fili⁹ nec spirāt spiritūsanctū inquātū sunt vnū nec inquātū sunt distincti. Verūtñ pro intētione sanctoꝝ q̄ vidētur aliqñ dicere φ pr̄ ⁊ fili⁹ spirant. s. s. inq̄tū sunt vnū nō inq̄tū sunt distincti. pōt dici φ non est

p De ppositionibus in quibus reduplicatio est negata

n Sciendū

Q Correlariū

intẽtio eorũ ꝙ talis ꝓpõ de virtute sermonis sit vera. sed ꝙ spirare ꝑmo cõuenit alicui vni ⁊ non cõuenit ꝑmo distinctis. spirare eñ ꝑdicatur ꝑ se ꝑmo de vno cõstituto ex essentia diuina ⁊ spiratiõe actiua. non aũt competit ꝑmo distinctis ⁊ ideo dicũt ꝙ spirant inquantum vnũ non inquantũ distincti. Hoc etiã dicunt vt denotent vnitatẽ spirationis ⁊ nõ pluralitatẽ. vt scʒ q̃uis pater ⁊ filiꝰ sint plures ꝑsone tñ spirãt vnica spiratiõe ⁊ nõ pluribꝰ. Ad argumenta principalia ptʒ ꝙ nec ꝓducũt in quãtũ vnũ nec inq̃tũ distincti sũt. Questio. iij.

R. principalia

B Questio III

Tertio quero vtrũ

pater ⁊ filiꝰ spirãt omĩno vniformiẽ. s. s. Et nõ. qꝛ q̃ñcũqʒ sunt duo ꝑncipia respectu eiusdẽ ꝓducti quorũ vnũ ẽ prius alio nõ vniformiter ꝓducũt. qꝛ prius: ꝑus producit q̃ posteriꝰ. ſ pater ẽ prior filio. ḡ ꝑus ꝓducit. s. s. q̃ filiꝰ. ḡ nõ omĩno vniformiter. Ad oppositũ. illa q̃ sunt precise vnũ ꝑncipiũ ꝓducũt omĩno vniformiẽ. ſ pater et filiꝰ sunt oĩno vnũ ꝑncipiũ spirans. s. s. ḡ ⁊c̃. Ad istã. q. dicit ꝙ actus põt cõsiderari tripliciter. vel in se vel inquãtũ est termini. vel inquãtũ cõparaẽ ad supposita agentia. Primis duobꝰ modis ẽ vniformitas omĩmoda vel potiꝰ vnitas. qꝛ verissime vnꝰ actus ⁊ vnꝰ terminꝰ ꝓductꝰ. Tertio mõ loquẽdo. sicut ipa vis spiratiua cõicaẽ filio a patre. ita etiã ꝙ filiꝰ spiret hoc habet a patre. ⁊ ita pater spirat a se: filius autẽ non a se. Veruñtñ nõ ẽ similis ordo inter patrẽ generãtẽ ⁊ spirantẽ. sicut ẽ inter patrẽ spirãtẽ ⁊ filiũ spirãtẽ. Vñ nõ ẽ intelligendũ ꝙ paẽ spiret añq̃ filiꝰ spiret. sicut priꝰ origine paẽ generat q̃ spirat ꝓpter ordinẽ ꝑncipiorũ i producẽdo qꝛ tũc filiꝰ nõ spiraret queadmodũ. s. s. nõ põt generare filiũ iã ꝑ intellectũ generari. ſ ẽ iste ordo: ꝙ in patre ẽ ꝑmo fecũditas vtraqʒ a se. secũdo in patre ẽ actꝰ ꝑme fecũditatis. ⁊ tũc in filio ẽ scõa fecũditas. Tertio actꝰ scõe fecũditatis siẽ a p̃re ⁊ filio habẽtibꝰ tũc illã fecũditatẽ. adhuc tñ cũ aliquo ordine. qꝛ ille actꝰ ẽ p̃ris a se. filij aũt ñ a se ſ a p̃re. sic nec i scõo signo ẽ illa fecũditas filij a se ſ p̃ris a se. Nõ ẽ ḡ ordo originis inter spirationẽ p̃ris ⁊ filij quasi spiret paẽ in aliquo signo originis in quo nõ spiret filiꝰ. ſ in eodẽ signo originis siẽ spirãt. ẽ tñ ibi ordo spirãtiũ in spirãdo ꝙ pr̃ in illo signo originis spirat a se. filiꝰ nõ a se. Cõtra istã opinionẽ sunt aliqua argumẽta facta superiꝰ di. ix. quibꝰ ꝓbaẽ ꝙ nõ sunt talia signa ⁊ istãtia originis. Arguo eñ nũc in speciali ꝑmo sic omẽ suppositũ qd̃ nihil penitꝰ habʒ ab alio hʒ in ꝑmo signo originis q̃cq̃d haber ponẽdo ꝙ essent talia signa. ſ pater nihil penitꝰ habet a filio. nec ab aliquo alio. ḡ in ꝑmo signo originis habʒ q̃cq̃d habere põt. ḡ in ꝑmo signo originis spirat. ſ per te filiꝰ nõ spirat in primo signo originis. ḡ in aliquo signo spirat pater in quo nõ spirat filiꝰ qd̃ negas. Si dicaẽ ꝙ pr̃ nõ spirat in ꝑmo signo originis nec tũc hʒ spirare. nõ tñ hʒ spirare ab alio. ſ sufficit ꝙ habʒ spirare cũ alio qd̃ nõ ẽ in ꝑmo signo originis.

C Contra opi.

Evasio

Cõtra. q̃cquid pater habʒ a se hʒ in ꝑmo signo originis. ſ paẽ haber spirare a se. ḡ ⁊c̃. minor ẽ manifesta. maiorẽ ꝓbo. qꝛ impossibile ẽ inuenire ꝑus ⁊ posteriꝰ origine sine origine. sicut impossibile ẽ inuenire ꝑus ⁊ posterius duratione sine duratõe. ⁊ ꝑus ⁊ posteriꝰ ꝑfectiõe. sin ꝑfectõe. ⁊ sic oibꝰ d̃ alijs. ḡ si gñare ẽ i ꝑmo signo originis ⁊ nõ spirare. ⁊ spirare ẽ in scõo signo originis. ḡ necesse ẽ ponere aliquã originẽ ꝑ quã fiat spirare in patre. ⁊ ꝑ ꝯñs pater ꝑ originem haber spirare. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ a se. Ex isto sequiẽ ꝙ nõ ẽ bene dictũ ꝙ in patre in ꝑmo signo originis est fecũditas vtraqʒ. in scõo actus ꝑme fecunditatis. qꝛ nihil ẽ adhuc originatũ. ſ originatũ inest posteriori signo. Ideo dico ad q̃stionẽ ꝙ vniformiter põt excludere oẽm originẽ in personis ꝓducentibꝰ inter se. vel omnẽ ordinẽ ꝑsonarũ ꝓducẽtiũ in ꝓducẽdo. Primo mõ dico ꝙ nõ spirãt omĩno vniformiter. qꝛ inẽ ꝑsonas ꝓducẽtes ẽ ordo ꝙ pater ẽ ꝑor filio sicut dictũ ẽ alias. si aũt excludat omnẽ ordinẽ ꝑsonarũ ꝓducẽtiũ in ꝓducẽdo. ita scʒ ꝙ i nullo signo vel istãti vel quocũqʒ ymaginabili distincto a ꝑsonis ꝓducẽtibꝰ spiret vna ꝑsona i quo nõ spiret alia. sicut aliq̃ ymaginãtur ꝙ in aliquo signo originis spiret pr̃ i quo nõ spiret filiꝰ. sic dico ꝙ spirãt omĩno vniformiter. qꝛ oĩno hñt illud vnũ videlicet cõstitutũ ex diuina essentia ⁊ spiratõe actiua cui cõpetit ꝑmo spirare. Et si dicaẽ ꝙ quãtũcũqʒ illud vnũ sit i patre ⁊ filio: nõ tñ ẽ vniformiter in patre ⁊ filio qꝛ in patre ẽ a se. in filio nõ a se ſ a p̃re. ḡ nõ spirãt vniformiẽ. sicut nõ hñt ꝑncipiũ vniformiter. Respondeo ꝙ nõ seq̃tur nõ hñt ꝑncipiũ vniformiter. ḡ nõ spirãt vniformiẽ. sicut nõ seq̃ẽ. a. habet ꝑncipiũ ꝓductiuũ alicuiꝰ effectus ꝑusq̃. b. ḡ. a. ꝑus ꝓducit illũ effectũ q̃ b. qꝛ cũ antecedẽte ꝓpter aliquod impedimẽtũ stat ꝙ in aliquo instanti vel tẽpore b. ꝓducit effectũ ⁊ non. a. sicut si sint due cause eq̃ue respectu eiusdẽ effectus. quarũ tñ vna ꝓducitur ab altera. ⁊ ꝑ ꝯñs vna est ꝑor altera. possibile est ꝙ scõa cã ꝓpter approximationẽ sui ad passum ꝓducat effectũ suũ. ⁊ causa ꝑor nõ producat propter distantiã indeterminatam a passo: vel propter aliquod impedimentum.

Reprehensio

D Responsio ad q. ꝑ auctorem

Instatur

E Respondetur

Eodē modo dico q̄ quātūcunq̄ vna causa sit ab alia ⁊ nō ecōuerso. ⁊ sint p̄cise cause partiales respectu eiusdē effect⁹ si simul approximētur passo. nō p̄us p̄ducet cā prior q̄ posterior. imo possibile est q̄ aliquā p̄oritate hēat aliaꝫ q̄ habet cā posterior ad cām priorē. puta si cā posterior sit p̄fectior tā in essendo q̄ in agēdo. sicut possibile est q̄ effect⁹ sit p̄fectior sua causa. possibile ē q̄ posterior causa p̄us agat hoc ē p̄fectius. ⁊ ita ex ordine causatū inter se nō cōtingit inferre cōsimilē ordinē in causando. ita dico q̄ est in p̄posito q̄ quātūcūq̄ pater ⁊ filius habeant ordinē inter se. nō tñ habent ordinē in p̄ducendo quasi in aliquo signo vel in quocūq̄ alio ymaginabili nō eodē cū patre vl̄ filio spiret pater ⁊ non filius.

Instātur Et si dicas q̄ pater p̄us origine spirat q̄ fili⁹. quia pater hꝫ spirare a se. filius nō a se.

Respōdetur Respōdeo. si p spirare p̄us origine nihil aliud intelligat̄: nisi q̄ pater habet spirare a se ⁊ fili⁹ nō a se. sic cōcedo q̄ pater p̄us origine spirat q̄ filius. s̄ tñ nō p̄us origine generat q̄ spirat. q̄r pat̄ sicut habet generare a se. ita habet spirare a se. cū ista tñ p̄oritate stat ordo p̄sonaruꝫ inter se p̄cise sine oīmi ordine in p̄ducendo. ⁊ isto mō intelligunt oēs sancti: videlicet beat⁹ augustin⁹ qñ dicit: q̄ spūssanct⁹ p̄ncipalr̄ p̄cedit a p̄re. Similiter hiero. q̄ spūssanct⁹ p̄cedit a patre p filiū. ⁊ idē dicit hil. silr̄ Rich. qñ dicit: q̄ spūssāctus p̄cedit a patre mediate ⁊ īmediate. a filio aūt īmediate tm̄. oēs eñ ītelligūt: q̄ pater a nullo habet q̄ spiret. ⁊ ita p̄ncipaliter et nō p aliū. fili⁹ aūt habet spirare ab alio ⁊ ita non p̄ncipalit̄. q̄r nō a se s̄ p aliū q̄r p patrē tanq̄ p p̄ncipiū cōicans sibi spirare. ⁊ q̄r non p̄ducit aliquē spirantē. s.s. ideo p̄ducit tm̄. s.s. imediate. Pater aūt q̄r nō tm̄ p se ⁊ p̄prie p̄ducit. s.s. s̄ etiā p̄ducit p̄ducentē. s.s. nō tm̄ p̄ducit. s.s. īmediate s̄ etiā mediate.

B Ad principale Ad argumētū p̄ncipale p̄ꝫ q̄ quātūcūq̄ duo quorū vnū ē p̄us alio p̄ducāt idē p̄ductū: nō oportet q̄ nō vniformiter p̄ducāt. nec opꝫ q̄ p̄ncipiū p̄us p̄ducat nisi s̄m q̄ excludit vniformiter ordinē p̄sonarū p̄ducentiū. ⁊ concessum est q̄ oēs spirāt vniformiter. Distinct. xiij. Questio vnica.

Distinctio XIII

A Questio. I *Arguitur primo.*

Circa distin-

ctioneꝫ tredecimā quero. Utrū generatio filij sit spiratio. s.s. Uidetur q̄ sic q̄r omia sunt vnū s̄m boetiū vbi nō obuiat relatōis oppositō. s̄ inter generationē ⁊ spirationē nulla est oppositio. g̃ ⁊c.

Secundo Preterea omē p̄ductuꝫ qd̄ de substantia viua p̄ducit̄ vere generat̄. s̄ spiritussanct⁹ vere p̄ducitur de substantia patris. g̃ vere generat̄. minor p̄ꝫ. q̄r aut p̄ducit̄ de aliquo aut de nihilo. nō de nihilo. q̄r tūc crearetur. ⁊ nō de aliquo nisi de substātia patris. g̃ ⁊c.

Tertio Preterea si p̄ductio. s.s. nō esset generatio hoc nō esset nisi q̄r p̄ncipiū ipsi⁹ est volūtas. s̄ hoc nō obstat. q̄r etiā in nobis illud cui⁹ p̄ncipiū est volūtas vere generaret̄. q̄r actus ⁊ habit⁹ ipsius volūtatis ita vere generāt̄ sicut vere actus ⁊ habitus ipsi⁹ intellect⁹. g̃ similit̄ in diuinis illud cui⁹ volūtas est p̄ncipiū v̄e generatur.

In oppositū Ad oppositū. si spiratio esset generatio. s.s. vere eēt genit⁹ cui⁹ cōtrariū dicit̄ in symbolo. q̄r spūssanct⁹ a patre ⁊ filio nō fact⁹ nec creatus nec genitus: s̄ p̄cedēs.

B Difficultates In ista questione sūt multe difficultates.

Prima Prima an generatio actio et spiratio actio sint idē oībus modis:

Scd̄a Scd̄a an generatio ⁊ spiratio passio differunt realiter.

Tertia Tertia supposito q̄ distinguātur realiter: p quid distinguātur.

Quarta Quarta quare p̄ductio. s.s. q̄ dicitur spiratio non pōt vere dici generatio sicut p̄ductio filij vere est generatio. De p̄ma difficultate patebit alias. De secūda aliquid dicrā est prius. De tertia ⁊ quarta aliquid dicetur i ista questione: q̄uis de tertia pateat ex dictis in p̄cedentibus difficultatibus.

C Circa tertiam Et ideo omissis multis opinionibus circa illā tertiā difficultatē dico breuiter: q̄ iste p̄ductiōes seipsis formaliter distinguūtur nec aliquā distinctionē sine q̄ non possunt distingui presupponūt. q̄r si aliquā p̄supponerent maxime presupponerent distinctionē p̄ncipiorꝫ eliciriuorꝫ. s̄ illā nō presupponūt nec etiā coexigūt: q̄r non est incōueniens ideꝫ principiū elicitiuū esse principiuꝫ elicitiuū distinctarū productionū.

D Circa quartū questionē Circa quartum articulū dicitur q̄ generatio et spiratio differūt per hoc q̄ intellectus vel natura est p̄ncipiuꝫ p̄ductiuū actiue per impressionem ⁊ informationem. et ideo p̄ductio talis vere dicitur generatio. s̄ illud quod p̄ducitur mediante voluntate tanq̄ principio elicitiuo. nō producit̄ per modū impressionis vel informationis. sed quasi per quādam excussionē siue expulsionē aut progressum. aut magis proprie loquendo per quādam expressionē de eo de quo subiectiue p̄ducitur. ⁊ hoc ad modū quo spiritus corporalis qui est aer si in nobis nō attraheretur ad pulmonē per inspirationē. s̄ aliqua virtute existente in ipso pulmōe excuteret̄ per expirationē de pulmone. ⁊ p hoc daret ei esse. ⁊ est quodāmodo sic̄. p̄ter hoc q̄ spūs corporalis q̄ ē aer spirat⁹ tali spiratiōe separ̄ a spirāte ⁊ ab eo d̄ quo spirat̄.

E Improbatur Sꝫ ista opinio nō ē rōabil̄: imo videt̄ c̄dictionē includere. q̄r impossibile

est aliqd pduci de aliquo subiectiue nisi p impressionē vel informationē. s.l.s. pducit de aliquo subiectiue sz istū. g. 7c. maior ē manifesta qz imprimere formā i materia nō ē aliud q̄ facere formā cē i materia. s oīs forma pducta d aliquo subiecto vl' materia necessario fit i subiecto illo vel materia. g necessario imprimit. 7 p pñs est ibi pductio p modū impressionis.

Preterea oīs forma educta de potētia alicui9 subiecti vl' materie informat illā materiā qz sicut nūq̄ ē subiectū qn de eo pducitur forma nisi informetur. ita nec forma nisi iformet. g cū in pductiōe. s.l. fit eductio alicui9 de materia vel quasi materia: erit ibi pductio p modū informationis. Preterea exemplū suū ē ad oppositū. qz si aer vere pducit a pulmōe siue intra siue extra necessario erit pductio p informatiōez. qz cū nō sit vera creatio oportet q forma pducta vere informet materiā. igit v̄e est ibi informatio. Si dicatur q q̄uis sit ibi iformatio qua forma informat suā materiā: tm̄ nō est ibi iformatio illi9 de quo excutit. qz aer pductus nō informat pulmonē de quo excutitur. Cōtra: qn dr̄ q ibi nō est informatio illius de quo excutit. aut de ibi dicit circūstantiā cause materialis. aut cause efficientis. si cā material'. sic nō excutit de pulmone. qz pulmo nō est materia. si cāe efficientis sic sequeret q sol 7 vl'r oē agens pducens aliqd extra se 7 nō in se nō pduceret p modū informatiōis. qz nihil ibi pductū informaret ibi illud de quo ē effectiue. Ex isto pz q nūq̄ fit excussio alicui9 de aliquo sm qd excussio distinguit a generatione. nisi qn aliqd p̄existēs pellit localiter ab illo cū quo p̄us existit. et iō excussio talis nō ē pductio s est motus localis. qz pulsio est spēs mot9 localis. qz p°bs. vij. p°bi. numerat pulsionē inter alios mot9 locales. Ideo quātū ad istū articulū distinguo primo de generatione q pōt accipi stricte 7 large. Large accipiēdo gñatio ē pductio cuiuscūq3 nō d nihilo. 7 isto mō qn pductio est nō de nihilo. si in tali pductione concurrat subiectū vel materia necessario ē ibi pductio p informationē 7 impressionē. qz necessario forma imprimit materie 7 informat eā. s qz in diuinis nō est aliquod subiectū vel materia. iō nulla est ibi pductio p modū impressionis vel informatiōis. Aliter accipitur generatio stricte p pductione viuētis a viuente: qua viuēs rōne sue pductiōis pducitur vt totalit' simile et eiusdē rōnis cū pducēte. saltē quātū ad oīa. et cepta ipa sola pductione. 7 istud pprie dr̄ nasci. Et isto modo pōt aliquo mō q̄uis imperfecte 7 obscure in enigmate videri distinctio inter generationē verbi 7 pcessionē. s.l.s. 7 quare pcessio. s.l. nō dicat gñatio q̄uis sz beatū augustinū. xv. d tri. plene distinguere inter illas pcessiōes nō ē nobis possibile p isto statu. Quia aūt mēs nostra facta est ad ymaginē dei. ideo ex illis q sunt in mente nostra possum9 aliquo mō assurgere ad cōcipiendū illa q sunt in deo q̄uis magis sit dissimilitudo. Et ideo videndū ē p°mo de mente nostra. Scdo aliquo mō cōsimiliter ē ymaginādū de deo. Circa p°mū sciendū ē q nō obstante idētitate intellect9 7 volūtatis. tn̄ act9 intelligendi 7 volendi sunt distincti. 7 iō volo vti intellectu 7 volūtate p vt connotāt istos act9 ppt quā cōnotationē aliqd pōt attribui intellectui 7 a volūtate negari. sm modū alibi exponēdū. Est g sciēdū q intellect9 nr̄ p°mo intelligit intuitiue aliqd singulare realit' existens. quo intellecto pōt idē intellect9 fingere aliqd cōsimile p̄us itellecto. s illud sic fictū nō poterit habere eē subiectiuū. s tn̄ esse obiectiuū. 7 iō non pducit in esse subiectiuo s tm̄ in esse obiectiuo. 7 ideo illud sic fictū ē tm̄ tale quale fuit p̄us itellectū in esse obiectiuo. 7 nō in eē subiectiuo. 7 erit quasi ymago simillima rei p̄us intellecte in eē obiectiuo. intm̄ q si intellectus haberet vim pductiuā realez sicut habet vim fictiuā. illud pductū vere eēt eiusdē rōis cū illo p̄intellecto: 7 ymago simillima ei. sicut fili9 alicui9 patris dicit ymago 7 similitudo ipsi9. et ita si intellect9 intelligēdo seipm haberet vim pductiuā talis similis sic habet vim fictiuā talis similis. 7 vere posset pducere tale de seipso tāq̄ de aliquo essentiali illi simili. vere haberet ipm generare strictissime accepta generatione. Sed aliter est de volūtate. qz voluntas diligendo aliqd obiectuz nō habet virtutē pductiuā alicuius similitudinis. nec etiā vim fictiuā alicuius similitudinis. 7 ideo volūtas nostra nūq̄ tale simile nec in esse obiectiuo nec in esse subiectiuo pōt pducere. s voluntas nostra posita tali dilectiōe habet vim donatiuaz qua pōt aliquid donare ipi obiecto 7 si nō sit aliquid p̄existēs qd possit dare obiecto si pōt producit aliquid donabile ipsi obiecto. quod quidem donabile ratione qua est donabile a voluntate non plus ē simile obiecto q̄ dissimile. imo magis i nobis est dissimile q̄ simile. et ita volūtas nostra non habet ex se virtutem donatiuam similis quin ita possit dare dissimile sicut simile. s intellectus noster necessario habet vim fictiuaz similis 7 nullo modo dissimilis. et ita necessario ex hoc ipso q aliquid fingitur ab itellectu ē sile. nō aūt necessario ex h̄ q aliqd donatur a voluntate est simile. sed pōt esse dissimile.

4 [illegible]

[illegible]

5 Generatio capit' dupl'r

D De mente hūana

3 Duo disquirit

Circa primū

Istud de eē ficto dicit̃ sm opinionē q̃ pe nit fi cta. sm alias opiniōes esset ꝓpōtie nab. lit̃ di cendū de ipa intellectōe vl' aliquo facto p actū intellect⁹. Ex quo ptz q̃ intellect⁹ noster ⁊ vl' intellect⁹ creat⁹ p̄ habēs actū intelligēdi habz vim fictiuā sil'is. ⁊ si haberet potestatē ꝓducē di realit̃ illud qd̄ fingit. illud ꝓductū vere eēt sil'e obiecto p̄ intellecto. ⁊ nullo mō posset ꝓdu cere nisi simile p̄ intellecto. volūtas aūt nostra nō habz vim donatiuā similis pl⁹ q̃ dissimilis imo p̄ amato ita posset donare simile sicut dis simile ⁊ ecōuerso. ⁊ si posset virtute illi⁹ amo ris amati nō tm̄ donare aliqd̄ donū p̄ amato: s etiā ꝓducere illud donū. ex hoc q̃ ꝓduceret a volūtate virtute amoris p̄existētis. nō plus eēt sil'e obiecto amato q̃ dissimile. Ex istis possum⁹ aliquo mō licet impfecte ymaginari in diuinis quare spiratio. s. s. nō sit generatio. qz q̃uis volūtas diuina ⁊ intellect⁹ diuin⁹ nul lo mō distinguat̃. nec iter se nec ab essentia di uina. tm̄ essentia diuina vere ⁊ realit̃ ē nō tm̄ i tellectio ⁊ volitio. s intelligēs ⁊ volēs. ⁊ vere intelligit seipam ⁊ vult seipam. ⁊ intelligēdo seipam vere ē p̄ncipiū ꝓductiuū filij tāq̃ ali cui⁹ qd̄ ē simillimū ipi patri itellecto. nō tm̄ p̄ intellecto sicut ē in nobis. ⁊ qz sic ꝓductū ē simillimū: opz q̃ distinguat̃ realr̃ ab illo qd̄ ꝓ ducit. ⁊ nō pōt distigui in aliquo absoluto. qa tūc nō eēt simillimū. iō oportet q̃ distinguat̃ ipamet ꝓductiōe passiua. ⁊ ita ꝓductio illa ē ꝓductio viuētis de viuēte. qz ex hoc ipo q̃ ꝓ ducit̃ p̄mo ⁊ imediate virtute intellectōis ob iecti cogniti. ⁊ nō ē formalit̃ volitio nec intel lectio ꝓducit̃ vt sil'e obiecto cognito. scz ipi ꝓ ducēti. ⁊ ita vere ē generatio stricte accipien do generationē. Sz alit̃ ē de spūsancto. Naz ipe spūssanct⁹ ꝓducit̃ virtute volitionis q̄ q̃ uis sit eadē formalit̃ cū diuina essentia ⁊ intel lectione. tm̄ vere pōt eē p̄ncipiū donādi aliq̄d dilecto. ⁊ diuina volitio nō tm̄ pōt eē p̄ncipi um donādi aliq̄d dilecto. s etiā pōt eē p̄ncipi um ꝓducendi donū. qd̄ quidē donū ex hoc ip so q̃ est donū nō ē sil'e. sicut declaratū ē: q̃uis ex hoc ipo q̃ ꝓducit̃ in eadez essentia sit sil'e. iō stricte accipiēdo generationē. ꝓductio. s. s. q̄ ē donū patris ⁊ filij nō ē generatio. qz nō ex hoc ipo q̃ ē donū. ꝓductū ē viuēs sil'e viuenti amato. Hec sint dicta sine p̄iudicio sentētie melioris. qz ad inuestigādū distinctionē inter generationē ⁊ spirationē. ⁊ quare spiratio nō sit generatio. scio me totalit̃ isufficiētē. Verū tm̄ quomodo. s. s. sit donū ⁊ cui donet̃. dis. xviij dicet̃. Per predicta dico ad questionez: q̃ spiratio. s. s. nō ē generatio filij. qz iste ꝓductio nes passiue distinguūt̃ sicut ipe ꝓductā. s iste

K
Circa scdm

Z
Rñsio ad q.

p̄sone ꝓducte realiter distinguūtur. s̄ ⁊ ipe ꝓ ductiones. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̃ gñā tio ⁊ spiratio actiue sumpta nō distinguūt̃ re aliter. s accipiendo generationē ⁊ spirationē passiue. sic realiter distinguūtur. Et ad ꝓba tionē dico: q̃ nō tm̄ relationis oppō inter corre latiua sufficit ad distinctionē realē in diuinis s etiā incōpossibilitas i eadē persona sufficit ad distinctionē realē. ⁊ iō qz generatio actio ⁊ spiratio actiue sumpta sunt in eadē p̄sona nō distinguūtur realiter. s gñātio ⁊ spiratio passi ue sumpta nō cōpatiunt̃ se in eadē p̄sona. qz i possibile ē q̃ eadē p̄sona sit generās vel gene rata ⁊ spirata. iō generatio ⁊ spiratio passiue sumpta nō cōpatiūtur se i eadē p̄sona. ⁊ qz im possibile ē q̃ eadē p̄sona sit generās vel gene rata ⁊ spirata. iō generatio ⁊ spiratio passiue sumpta realiter distinguūtur. Ad scdm p̄n cipale dico q̃ q̃uis spiritussanct⁹ vere ꝓduca tur de substātia patris. qz tm̄ vere exit a patre vt donū vel datus. ⁊ iō vt sic nō dicit̃ vere ge nerari: s ꝓduci vel spirari. qz nō est de ratione doni esse simile obiecto amato vel dilecto. et hoc ē qd̄ dicit beat⁹ augustin⁹. q̃ exit a patre nō quomodo nat⁹ s quō dat⁹. Et si dicat̃ q̃ q̃ uis donū ex hoc q̃ donū nō ē simile. tm̄ hoc do nū qd̄ ē. s. s. vere ē simile obiecto dilecto. iō q̃ uis non rōne qua donū possit dici generari. tm̄ ratiōe qua hoc donū vere poterit dici genera ti. Respōdeo q̃ nō ē assignare rationē suffi cientē quare ꝓductio. s. s. nō dicat̃ generatio. ⁊ hoc ꝓ statu isto. tm̄ hoc ē credendū ⁊ aliqua lis rō dicta est prius. ⁊ tenendū q̃ etiā rōne q̄ hoc donū nō potent vere sua ꝓductio dici ge neratio. ⁊ assurgendo a creaturis: nō debem⁹ creaturā oīno excludere: quin aliquo mō ꝓ portionabiliter dicam⁹ in deo sicut videm⁹ in creaturis. Ad tertiū dico: q̃ accipiēdo gñā tionē p̄mo modo ⁊ large habitus et actus ip sius voluntatis vere generantur sicut habit⁹ ⁊ actus ipsius intellect⁹. s secūdo mō nec isti nec illi generantur. qz nō nascuntur. Unde si cut nō est dicendū q̃ ignis ab igne nascit̃. ita nec ē dicēdū q̃ ignis generat̃ ab igne accipiē do gñātionē scdo mō. Dis. xiiij. Questio. p̄ma

M
Ad p̄mū p̄ncipale

N
Ad scdm

Instantia

O
Rñsio

P
Ad tertiū

Distinctio XIIII

Circa distin-

ctionem decimāquartaz quero p̄mo. Utrū spiri tuisācto cōpetat duplex processio: scz temporalis et eterna. Et non. qz ois processio. s. s. est. s. s. productio. s spiritusancto non cōpetit duplex ꝓductio. quia tunc bis ꝓ duceretur: quod manifeste est falsuz. ergo ⁊c.

A
Questio. I

Q nō. p̄mo

Preterea. aut ꝓcessio tēporalis differt realiter a ꝓcessione eterna. aut nō. si sic ⁊ nō differt sicut res absoluta. ergo sicut relatio. ⁊ relatio realis nō pōt eē ipius spūsſcī ad creaturā. ergo erit ad patrē ⁊ filiū. ⁊ ꝑ ꝯñs esse duplex relatio realis spūsſcī ad patrē ⁊ filiū. qđ est manifeste fſm. Si nō differt realiter. ergo tm̄ differt ſm rōez. ⁊ ꝑ ꝯñs spūsſctūs nō ꝓcederet ꝓcessione tēporali sed tm̄ ſm intellectū. ⁊ ꝑ ꝯñs nō daret realiter. qđ est falsuz. Preterea. sicut generatio ad filiū. ita ꝓcessio ad spm̄sctm̄. sed filius nō pōt generari tēporaliter nisi naturaz creatā assumeret in vnitatē ꝑsone. ergo spūsſctūs nō pōt ꝓcedere tēporaliter nisi naturā creatā in vnitatē ꝑsone assumat. sed spūssanctus nō assumit talez naturā creatā. ergo ⁊c. Ad oppositū est magister in littera. Difficultas istius distinctiōis et duarū sequētiū videtur mihi magis logicalis esse ꝓpter significata vocabulorum que sunt ad placitū. ꝙ realis. q2 de re nō sunt multe opiniones apud theologos. Jdeo primo videndum est de re. Scđo de modo loquēdi. Quātū ad primū manifestū est ꝙ quelibet ꝑsona est causa efficiēs ⁊ finalis cuiuslibet creature. Scđo manifestū est duas ꝑsonas ꝓcedere ⁊ duas ꝑsonas ꝓducere. sicut pater ⁊ filius ꝓducūt spm̄sctm̄. ⁊ pater ꝓducit filiuz. Tertio manifestuz est ꝙ quelibet ꝑsona pōt esse causa alicuius doni spiritualis in creatura rationali. ⁊ pōt causare nō tm̄ dona gratis data. ſ etiā donū gratū faciēs. Quarto manifestū est filiū incarnari. ⁊ nō aliā ꝑsonā. Quinto manifestū est quālibet posse esse paratā ad faciēdū quicqd ab eo petit rationabiliter creatura rationalis. Ex istis dico ad q̄stionē. ꝙ ꝓcedere ſm vsum sanctorum dicit aliqd vel aliqua ꝑdictorum. ⁊ quia in potestate vtētiū est vocabula significare hec vel illa sicut placet. iō dico ꝙ aliqn̄ ꝓcessio accipitur pro ꝓductōe passiue dicta vnius ꝑsone ab altera. aliqn̄ aūt iportat talē ꝓductionē cōnotādo vel cōsignificādo illā ꝑsonā de nouo existentē in aliq natura rōnali ſm modū aliquez determinatū. de quo post dicetur. Et si vsus sanctorum esset. ꝙ ꝓcedere iportaret talē ꝓductionē vnius ꝑsone ab alia ⁊ nouaz suā existentiā in quacūqz creatura. nō ꝓpter nouitatē creature ita posset dici ꝙ spūsſanctus ꝓduceret tēporaliter qn̄cūqz creatura creatur sic modo dicitur ꝙ ꝓcedit tēpaliter. qa datur alicui creature rōnali ad ipam sanctificandā. q2 tunc spm̄sctm̄ ꝓcedere nō esset aliud ꝙ spm̄sctm̄ ꝓduci a patre ⁊ filio. ⁊ de nouo vel ex tēpore esse in creatura de nouo creata. Per hoc dico ad questionez. ꝙ de vtute sermōis nō debet ꝯcedi ꝙ spūssancti ē duplex processio. vel ꝙ spiritussancti due sunt ꝓcessiōes. q2 nō debet ꝓprie ⁊ stricte loquēdo cōcedi ꝙ ꝓcessio tēporalis. s.s. ē vna. q2 si eēt vna. vel eēt vnū ens rōnis. vel vnū ens reale. vel aliqd cōpositū ex vtroqz. Primuz nō pōt dari. q2 si nullū eēt ens rōnis. ⁊.s.s. daret creature rōnali seipm vere ꝓcederet tēporaliter. ⁊ eñ sic nullū ens rōnis eēt illa ꝓcessio. Similiter ꝓpter ens rōnis nō pōt dici: ꝙ.s.s. ꝓcedit realiter: licet.s.s. dicitur realiter dari ex tpe. ⁊ ꝑ ꝯñs realiter ꝓcedere ex tpe. ergo illa ꝓcessio nō est ens rōnis. Nec scđm pōt dari. q2 nihil vnū nisi forte cōplexū cōponitur ex ente reali ⁊ ex ente rōis tm̄ tenēdo modū loquendi q ponit ꝙ pro eodē supponit respectiuū cōcretū ⁊ abstractū debz dici ꝙ ꝓcessio tēporalis ē vna. sicut ꝓcedens tēporaliter ē vnū. ſ tūc nō sunt due ꝓcessiōes sicut nec duo ꝓcedētes. verūtm̄ ſm intētionē sanctorum ⁊ loquētiū. vbicūqz sunt aliqua plura denominātia: quorum vnū pōt vere denominare alio nō denominānte. cōceditur pluralitas vere ꝑdicari de abstractis illorum denominātiū. quātūcūqz illa abstracta nō significēt aliqua ꝓpria significata. ita ꝙ de vno aliquid illorum vere ꝑdicetur. ſ sunt ſm significationē aliquibus cōplexis equpollentia. de qbus dictū est prius. Sic pōt ꝯcedi ꝙ.s.s.ē duplex ꝓcessio scz eternalis ⁊ tēporalis. q2 tā eternaliter ꝙ tēporaliter ꝓcedit. ⁊ sic itelligūt sancti qn̄ loquuntur de ista materia.

 Et si q̄ratur. an sunt due ꝓcessiones reales. Pōt dici ꝑz eūdē intellectū ꝙ sūt due ꝓcessiones reales. q2 de eterna nō est dubiuz. De tēporali pōt ꝯcedi: ꝙ illa ē realis. sicut em̄ dicitur ꝙ realiter ꝓcedit ex tēpore: ita pōt cōcedi illa ꝓcessio eē realis. q2 nihil aliud itelligo ꝙ illa ꝓcessio tēporalis sit realis: nisi ꝙ.s.s. ex tēpore realiter ꝓcedit: sicut em̄ cōceditur ꝙ deus creat realiter. ⁊ ita ꝙ creatio dei ē realis eodē mō deus realiter dn̄atur. et ꝙ dn̄iū est reale. ita pōt cōcedi in ꝓposito. Si dicatur. si illa ꝓcessio sit realis. ergo vel ē res absoluta vel relatio. ⁊ q̄cquid dicatur. pz ꝙ aliquid reale de nouo deo cōueniret. Dico sicut prius ꝙ illa ꝓcessio nō est ꝓprie res sicut nec creatio. ſ dicitur realis ſm modū loquēdi. nō q2 aliqua res sit illa processio. ſ q2 realiter ꝓcedit. ⁊ hoc non est aliud nisi.s.s. realiter eē a ꝑsona ipm ꝓducente. ⁊ realiter de nouo ſm aliquē modū eē in creatura.

 Ad primū principale dico ꝙ nō omis ꝓcessio s.s. est ꝓductio.s.s. Uerūtm̄ istud nomen ꝓcessio et similiter conceptus sibi correspondens cōnotat vel significat ꝓductionē.s.s. ſ nō est ipsa. Ad scđm dico ꝙ pōt cōcedi ſm intentionē sanctorum: ꝙ processio temporalis differt realiter ab eterna. nō quia sit alia res talis cōueniēs deo. sed quia hoc nomen importat ali-

quā verā rem differentē realit a deo:ipam sez creaturā absolutā. Ad tertiū dico. q nō simi liter se habēt generatio ad filiū. et processio ad spūsctm. qa pcessio cōnotat creaturā etiā nō assumptā. nō sic aūt generatio. Questio. ij.

Ad tertium

B Questio II

Secundo quero.

S

Utrū spūsctūs detur in ppria psona an tm̄ sm dona sua. Et nō in psona nisi per dona sua. q: qn̄ aliqd cōpetit alicui et nō per alterū. illud pōt sibi cpetere etiā illo altero circūscripto. ergo si dari cōpeteret spūsctm p se et nō tm̄ p dona sua. dari possz cōpetere spūsctō. etiā si nullū donū suū donaretur. sed hoc est ipossibile. qa ipossibile est trāsire de cōtradictorio in ɔtradictoriū sine oī mutatiōe. ergo si spūsctūs primo nō datur et postea datur. oportet hoc esse p aliquā mutationē. sed ista non pōt esse in spūsctō. g oportet q sit in creatura. sed nō pōt esse in creatura nisi aliquod donū recipiat de nouo. g et c. Preterea. frustra fit p plura qd pōt fieri p pauciora. s ad vitā eternā sufficit q dona spūsscti dent. ergo supfluit q ipemet spūsctūs detur. Ad oppositū est magister in littera. Circa istā questionez sic pcedā. Primo videndū est. quomō ista tria. pcessio. missio. datio. de quib9 loquit magister in istis distinctionib9 distingunt. Scdo ostendēdū est q spūsctūs datur in ppria psona. Tertio q datur in suis donis. Quarto in quibus donis. Circa primū dico. q intēdo loqui de istis vocabulis pricipalit. Et dico q sic distingunt. q pcessio de qua loqmur est in pl9 q̄ missio. et non in minus q̄ datio nec in plus. Primū ptz. q: quecūq psona mittit illa procedit. sicut post patebit. aliqn̄ tm̄ psona pōt pcedere q̄uis nō mittat. q̄uis posset mitti. sic patet q filius eternalit pcessit a patre. nō tm̄ eternaliter mittebat. Scdm patet. q: nō oē q procedit dat. ptz de filio q: ab eterno pcedit: nō tm̄ ab eterno dabat. similiter dona spūssancti datur. nō tm̄ pcedūt sicut modo loqmur de pcessione. Circa scdm dico. q spūsctūs in ppria psona datur. qa illd qd sic datur q possit dari oī alio dono circūscripto datur in se. et nō tm̄. qa aliqd aliud datur. s spūsctūs sic dat q possit dari oī alio dono circūscripto. igr in se et nō tm̄ in suo dono datur. Maior videt manifesta. q: tale posset dari sine noua donatiōe et mutatōe reali actuali. sed minorē pbo q: illud dicit dari alicui. qn̄ pōt illo vti ad agenduz sic placet. sicut dicit q aliqs dat seipm alicui in hoc solo q offert seipm sibi. vt faciat qd alius dixit sibi. s spūsctūs si nullū donuz creatū daret creature rationali posset esse parat9 facere quicquid creatura illa rōnalis vellet rōnabiliter. g sine oī dono creato pōt se dare creature rationali. Tertiū pbatur. q: s. s. nō datur nisi ad sanctificandū creaturā rationalē. s nō sanctificat creaturā rōnalē sine donis suis. g et c. Circa quartū dico q sanct. nō dicit. s. s. dari alicui nisi quē p specialē acceptionē inhabitat. s nullū sic inhabitat per specialē acceptionez q̄ est. qua acceptat eū dignū vita eterna. nisi in quo est gratia gratū faciēs q̄ ē sola charitas. sicut dicet in tertio. iō solū dat in charitate tāq̄ in dono creato. Uerūtn̄ si essz mod9 loquēdi. ita posset dici q posset dari in sapiētia vel in fide sicut in charitate. Similiter nō dicit dari. q̄uis cōferat alicui potestatē faciēdi miracula sine charitate. q̄uis hoc posset vocari dari. si saneri sic vterēt. Ad pmū argumētū dico q. s. s. possz dari et si nullū donū creatū daret. Ad pbationē dico q aliqn̄ pōt cē transitus de cōtradictorio ad ɔtradictoriū ppter solā mutationē tēporis qn̄ aūt hō sit possibile et qn̄ non: magis apparebit in sequentib9 hic aūt foret transitus tēporis. vel actualiter et de facto si tēpus eēt. vel si tēpus nō eēt. nec mot9 nec mutatio tūc foret talis transitus de cōtradictorio in cōtradictoriū ppter transitū tēporis possibilē. q: si tēpus esset vnū cōtradictoriū verificaret in vna parte tēporis et aliud in alia parte tēporis. Ad scdm dico: q de9 multa agit p plura q̄ posset facere p pauciora q vult nec est alia causa querenda. et ex hoc ipso q vult cōueniēter fit et nō frustra. secus ē in causis naturalibus et in causis volūtarijs creatis: q volūtarie cause debēt se conformare recte rationi prime nec aliter faciūt aliquid iuste vel recte. Distincti. xv. Questio vnica.

D Tertiū

E Quartū

F Ad pmoz principale

Ad pbatione

G Ad scdm

Distinctio XV

A Questio. I

Circa distinctionē decimāquitā q̄ro.

C

Utrū q̄libet persona possit mittere et mitti. Et sic. mittere ē cōmune tribus sm magistrū in littera. g et mitti. ɔña pater. quia si mitti nō essz cōmune tribus personis. hoc nō esset nisi q: dic relationē realē persone misse ad aliquā personam producentē sed hoc est falsum. quia tunc mittere diceret consimilē respectum correlatiuum. et per consequens nō esset cōmune. Ultima cōsequētia ptz. quia mittere et mitti vniuersaliter dicunt relatiōes oppositas. ergo si mittere non includit producere nec correlatiuum includet correlatiuū. Ad oppositum. Augustinus. iiij. de trini. c. xvij. pater cū ex tēpore a quoq percipitur. nō dicitur missus, nō

Argumētū principale

In oppositum

B
Solutio

enī habet de quo sit aut a quo ꝓcedat. Ad istā q̄stionē cōiter dicit᷑ q̄ mitti importat respectū rōnis tā ad missum q̄ ad mittentē. cōnotando tñ respectū realē ipius. Et penes illud scd̄m diuersificant᷑ opi. aliq̄ue. Quidā em̄ dicunt q̄ mitti cōnotat respectū realē persone misse ad personā mittentē. ⁊ ecōuerso mittere cōnotat respectū realē persone mittētis ad personā missā. ⁊ hī habent dicere cōsequēter q̄ mittere ꝑ se cōpetit duab⁹ personis. q̄ tm̄ due sūt persone habētes reales relatiōes ꝑ modū ꝓducētis. ⁊ q̄ mitti similiter ꝑ se cōuenit duab⁹ personis. Qui aūt dicūt q̄ mitti ꝯnotat respectū realē nō quidē ad omnē mittentē s̄ ad aliquē distīnctē. mittere aūt nō cōnotat respectū realē mittētis ꝑsone ad ꝑsonā missā. s̄ cōnotat eundē respectū realē quē connotat mitti. dicūt q̄ mittere ē cōe. mitti autē tm̄ est ꝓpriū duab⁹ persona. Et q̄ difficultas est de significatis vocabulorū quib⁹ est vtēdū sicut auctores vtunt᷑. ⁊ magister dicit. ⁊ videt᷑ eē iertio btī augustini q̄ mittere ē cōe ⁊ mitti est ꝓpriū duab⁹ ꝑsonis. Ideo istā partē teneo nō tñ q̄ important aliquos respect⁹ rōnis. q̄a dico q̄ nec ꝑ mittere nec ꝑ mitti quicūq̄ respectus rōnis importāt᷑. q̄ ꝑsona realiter mittit ⁊ realiter mittit᷑. sicut fili⁹ realiter incarnat᷑. ⁊ pater realiter misit filiū suū in carnē. s̄ ꝓpter nullū respectū rōis importatū ꝑ tale possꝫ dici realiter tale vel tale. ⁊ nō nullū istorū importat quēcūq̄ respectū rōnis. q̄ sicut post patebit. dei ad creaturā null⁹ ē respect⁹ rōnis. vl̄ si eēt aliq̄s nō esset importat⁹ ꝑ talia noīa mittere creaer hūari ⁊c̄. Ideo dico q̄ mitti importat rā creaturā q̄ personā ꝓcedentē realit᷑ ab alia ꝑsona. vt q̄d noīs ipsi⁹ mitti sit totū istud mitti est ꝑsonā aliquā ab alia ꝓductā ꝑ nouā suā existentiā in aliqua creatura rōnali s̄m determinatū modū existēdi in ea manifestati ꝓduci. Quid noīs ipsi⁹ mittere ē ꝑsonā aliquā ꝓductā ꝑ nouā existentiā in aliqua creatura rōnali s̄m determinatū modū existendi manifestare ꝓduci. ⁊ sicut alias dictū ē in istis nec in sīlib⁹ ponitur aliquid respectū ratiōis importās. Ad argumētū ꝑncipale dico. q̄ nō seq̄t᷑ mitti importat aliquē respectū realem ad aliquā ꝑsonā mittentē. ergo mittere importat respectū realē ad personā productā. q̄uis vocabula sic possent imponi q̄ sic significarēt. ⁊ illo posito. neutrū esset cōe tribus personis. sed sic nō sunt nomina imposita. sed sunt imposita. vt mitti importet respectū productōis realem ad aliquā personā mittentē. nō ad omnē. ⁊ mittere importet eundē respectū nō quidē illius persone que mittit: sed illius que mittit᷑

C
Filius incarnatus

D
Ad principale

ita tñ q̄ manifestet illū respectum aliquo modo per creaturā faciendo aliquid circa creaturā. ⁊ aliquid operādo q̄ aliqua persona manifestetur per talē operationē hoc est mitti. ⁊ sic tenet argumentū magistri q̄ si aliqua ꝑsona mitteret ⁊ nō alia. q̄ operaret᷑ aliquid q̄d alia nō operaret᷑. Ex isto patet quomodo eadē ꝑsona pōt mittere se. quia operādo aliquid circa creaturā pōt manifestare q̄ ip̄a met procedit. ⁊ h̄ est mitti. Distinctiōis. xvi. q̄stio vnica

Distinctio XVI

A
Questio. I

Irca decimā

sextā quero. Utrū diuina persona visibiliter mittatur. Et q̄ nō. quia inuisibile nō pōt visibiliter mitti: sed ꝑsona diuina est simpliciter inuisibilis. ḡ ⁊c̄.

C

Ad oppositū. matthei. iij. dicit᷑ de sp̄ūscō q̄ descēdit in colūbe specie. Ad istā questionē primo distinguo de missione visibili. q̄ vna est per realē assumptionē nature create visibilis in vnitatē diuīe ꝑsone. alia est sine tali assumptione. Primo modo fuit fili⁹ missus in incarnatione. quādo naturā humanā in vnitate persone sibi vniuit. sed de illa missione patebit in tertio libro. Secūdo mō fuit sp̄ūsscūs missus in noua lege. ⁊ de ista missione est p̄sens q̄stio.

B
Rñdet distinguēdo

Et de ista missione loquēdo. Primo vidēdū est quid sit missio visibilis. Scd̄o. q̄n ⁊ quib⁹ facta est missio. Circa primū dico. q̄ missio visibilis est apparitio aliquarū rerū corporaliū facta circa creaturā rationalē humanā. eidē creature rōnali missionē inuisibilē diuine ꝑsone representās. Ut sit apparitio rerū corporaliū p̄z. q̄ aliter nō posset esse visibilis. q̄ diuina ꝑsona in se non est visibilis q̄ sit circa creaturā rationalē p̄z. q̄ nō mittitur nisi creature rōnali. Ut rep̄sentet missionē inuisibilē p̄z. q̄ creatura corporalis nunq̄ apparet nisi ad rep̄sentādū aliquē effectū specialē circa illud cui mittitur. sed nō nisi ad rep̄sentādū effectū qui est gratia gratū faciēs. qui nō est sine missiōe inuisibili sp̄ūsscī. ḡ ⁊c̄. Est eñ aduertendū q̄ nō semꝑ significat missionē inuisibilē: tūc sic primo fieri q̄n ē missio visibilis. sed significat missionem visibilē tūc esse vl̄ prius fuisse ⁊ adhuc permanere. quia quando sp̄ūssanctus visibiliter xp̄o mittebatur ⁊ descendit super eum in colūbe specie: nō tūc primo accepit gratiā nec tūc ꝑmo in eū visibiliter mittebat᷑. i. s̄. sed prius. quia nec etiā gratia fuit in eo augmentata. Similiter q̄n visibiliter mittebatur apostolis actuū. ij. nō tūc primo fuit missus eis inuisibiliter. q̄uis tūc fuerit i[..]s gratia augmētata. Aliq̄n aūt q̄n aliquib⁹ mittebat᷑ tunc ꝑs

Nota duo

C
Primū

D Secundū

mo eis fuisi biliter mittebatur. Circa scd'm
dico φ ista missio fuit facta i noua lege xp̄o et
discipulis ⁊ credentib⁹. sicut pꝫ in euāgelio
⁊ actib⁹ aplorū. q̄uis fuerunt facte apparitio
nes aliquib⁹ sanctis in veteri lege. nō tn̄ rep̄s
sentabant ex se missionē inuisibilē. ſꝫ pncipali
ter fiebāt pter alias rationes. Sed tūc est

Queritur.

dubiū quales species ille fuerūt. scꝫ vtruꝫ fue
runt vere res sicut apparuerunt.

E Respondetur.

Dicendū φ
potuerūt esse tales res quales apparuerunt ⁊
poterāt esse alique alie. etiā cōuenientes cū ve
ris rebus in quibuscūqꝫ accidētibus exterioꝛi
bus. Unde qn̄ spūssanct⁹ visibiliter mittebaꝛ
in specie colūbe. potuit fieri per verā colūbaꝫ
⁊ per aliquā aliā reꝫ de nouo formatā habētē
exterioꝛa accidētia similia accidentib⁹ colūbe
⁊ sicut deo placuit ita factuꝫ est. Hoc tn̄ dico
φ vere res fuerūt.

F Ad principale

Ad argumentū dico. φ in
uisibile pōt visibiliter mitti apparendo nō in
se. sed in aliquo instituto ad ipm significandū
quia hoc est visibiliter mitti. ⁊ aliud aliq̄d ta
le visibile apparere. Distinctōis. xvij. q̄stio. i.

Distinctio XVII duo principaliter disquirit

A Questio I principalis huius distinctionis

Circa distinctio

C

nem decimamseptimā quero
Utrū pter spiritūsāctū necē
sit ponere charitatē absolutā
creatā aiam formaliter infor
mantē. ad hꝫ φ aia deo sit cha

Argu. principale

ra ⁊ accepta. Et nō. qꝛ charitas nō ponit ni
si vt aliquis ea sit deo charus. sed sine tali qua
litate aliquis pōt esse deo charus qꝛ charū im
portat respectū. q̄a si sit charus est alicui cha
rus. sed talis qualitas nec est fundamētū nec
est terminus illius respectus. ergo sine tali q̄s
litate pōt quis esse deo charus. ꝯña pꝫ. qꝛ ois
respectus pōt eē sine oi eo q̄d nec ē fundamē
tuꝫ nec terminus ipius. g̊ ⁊c.

In oppositum

Ad oppositūꝫ
impossibile est aliquē esse charū deo sine cha
ritate. sicut impossibile est aliquē eē albū sine
albedine. ſꝫ charitas est qualitas absoluta. q̄a

B Opinio prima

est virtus theologica. ergo ⁊c. Ad istam que
stionem est vna opinio φ ad hoc φ aia sit deo
grata chara ⁊ accepta. necessario requiriꝛ ali
qua talis forma creata ⁊ absoluta. ita φ de po
tētia dei absoluta sine tali forma non pōt esse
deo chara. ⁊ ipa forma necessario est deo cha
ra. Et similiter anima illa forma iformata. ita
φ stante illa forma non potest de potētia dei
absoluta non esse deo chara.

C Triū cōclusionuꝫ Prima

Ponūtur tres
conclusiones. Prima est φ est aliq̄ forma crea
ta q̄ ex natura rei de necessitate cadit sub dei
complacētia. ⁊ per cuius existentiā in anima
ipa gratificatur ⁊ fit deo accepta. ⁊ dilecta ac
chara. Qd̄ quideꝫ potest multipliciter decla

rari.

Prima rō

Nullus eñ actus imutabilis et etern⁹
transit de nouo super obiectū aliquod. nisi q̄a
ei⁹ obiectū eternū ⁊ imutabile formaliter pti
cipareꝛ de nouo ab obiecto illo materiali sup
quod nouiter transit. sicut patet. φ visio eter
na alicuius coloris si talis poneret posset trā
ire de nouo: nunc super lignū nūc super lapidē
si color ille eternaliter visus pticipareꝛ. nunc
a lapide nūc a ligno formaliꝛ et inherētet. Si
aūt aliter transiret visio immediate super li
gnū aut super lapidē. impossibile esset: φ act⁹
ille esset eternus. Cuius ratio ē. actus nō pōt
de non transeunte super lignū fieri transiens
nisi aliqua mutatione facta in ipso actu. ⁊ tūc
nō erit eternus. vel in ipso ligno ⁊ tunc aliq̄d
formaliter sibi inheret q̄d nō inhesit ante. Sꝫ
actus dilectionis ⁊ acceptionis diuine q̄ imu
tabilis est ⁊ eternus nūc acceptat vnuꝫ nunc
aliū. nunc nō diligit aiam nūc diligit eā dile
ctione charitatiua de qua loquimur. g̊ neces
sario ab aia participatur formaliter ⁊ inherē
ter aliquod obiectū immutabile ⁊ eternū diui
ne dilectionis. illud aūt nō pōt esse diuina es
sentia. qꝛ nulli formaliter inheret. g̊ est aliqua
creatura: ⁊ nō substantia. certum est g̊ est for
ma accidētalis.

Secūda

Preterea sicut se habet eē
charū deo ad volūtatē diuinā. sic ⁊ esse oditū
a deo. ſꝫ nihil est oditū a deo quin diuina volū
tas reperiat in eo aliq̄d odibile ⁊ detestabile
ex natura rei q̄d dat formaliter esse oditū. pec
catū eñ ex natura rei oditur a deo: iuxta illud
pphetie. Uideo qm̄ nō de⁹ volēs iniq̄tatē tu es
g̊ p oppositū nullus acceptatur p charitatē a
deo. nisi quaten⁹ est in eo aliquid q̄d ex natu
ra rei reddit acceptabilē.

Confirmatur

Et confirmaꝛ. qꝛ
forme opposite habēt formaliter effectus op
positos ex natura rei. sicut si albedo dat eē al
bū ex natura rei. nigredo ex natura rei dat esse
nigrū. g̊ si iniquitas ex natura rei est odibilis
deo ⁊ dat eē oditū. nō apparet cur nō sit possi
bilis aliqua forma sibi opposita q̄ det formali
ter ex natura rei eē dilectū vꝉ acceptū.

Tertia

Pre
terea deus rationabilissim⁹ dilector est. qꝛ nō
amat absqꝫ rationabili iductiuo. sed dilectio
⁊ amor ſm rectam rationem meretur redamā
tem. ſꝫ illud puerbiorū. viij. ego diligētes me
diligo. g̊ ex natura rei deus diligit omnē dili
gentem se ⁊ habentem ad eum charitatē. iuxͣ
illud iohānis. xiiij. qui diligit me diligiꝛ a pa
tre meo. ⁊ ego diligā eū.

Quarta

Preterea quicun
qꝫ ex natura rei diligit iustitiā charitatē ⁊ ce
teras virtutes. ex natura rei diligit participā
tem illas virtutes. impossibile eñ est φ actus
feratur super aliquā formā quin feratur super
participantē illā formā saltē materialiter ⁊ p

accidens. sed deus imutabiliter & de necessitate nature diligit charitatē et iusticiā & oēm virtutē. Immutabiliter em̄ diligit se. & p ɔ̃ns imutabiliter vult sui dilectionē. & insuper iustus est immutabiliter & perfectus. nullus autē iustus est qui iusticiā non diligit fm Augustinū. Vn̄ phs dicit primo ethi. ꝙ nō est bonus qui non gaudet de bonis. ḡ deus ea necessitate q̄ diligit suā iusticiā & cōplacet in sui amore cōplacet etiā in oīm aia participante iusticiā ipsius habitualem amorē. & per ɔ̃ns habitualis amor dei dat ex natura rei esse acceptū dei. Preterea deo acceptū est quicquid fz veritatē delectabile est & acceptabile & placitū. Dicit em̄ phs. iij. ethi. ꝙ virtuosus tanꝙ bene dispositus est. ita et mensura eoꝝ que delectabilia & placentia sunt fm veritatē. s virtutes fm seipsas pulchre sunt & bone & delectabiles fm veritatē. et maxime amor dei. ḡ videtur ꝙ deus ex natura rei cōplaceat in virtutibus. sed ꝙ maxime & vltimate in sui habituali amore. Secūda cōclusio est ista ꝙ illa forma qua et natura rei redditur aia deo grata: nō ꝓfluit ex diuina acceptiōe in aiaz. Probatur. q: illud quo diuina acceptio & delectatio applicatur ad aīam. et cuius participatio est ratio formalis. vt acceptet: nō pōt ꝓuenire ex dei dilectione super aīam transeunte. q: tunc aia ꝑus essz dilecta saltē ordine rōnis: ꝙ talis forma esset in ea. s illa forma esset hmōi &c. Preterea impossibile est actū eternū & immutabilē de nouo transire super aīam nisi ꝓpter participationē nouaz anime obiecti imutabilis et eterni. ḡ si aia est dilecta habet formā. & per ɔ̃ns sunt ibi tales due forme gratificantes. Preterea sicut se habet generalis dilectio ad illud super qd̄ transit. sic se habet charitatiua dilectio ad aīam acceptam & gratā. s ex generali dei dilectione qua cōplacet in oīm creatura nō ꝓfluit creatura. alias cū imutabiliter diligat oēm creatura imutaliter ꝓfluerent omnes in esse. ḡ nec charitas ꝓfluit in natura grata ex dei dilectiōe charitatiua: s magis est rō ꝙ dei charitatiua dilectio applicetur ad eā. sicut realitas creaturaꝝ ē rō oia diligendi q̄ sunt: nec ex hoc ꝙ diligunt realitates earū in esse ꝓfluūt. Tertia ꝓpō est ista. ꝙ forma q̄ aīa fit accepta ē quedā dei habitualis dilectio q̄ ab ipso ifundit. nec et puris naturalib⁹ generat. De ista ꝓpōe patebit in sequētib⁹. Ista opinio nō videt mihi vera. ideo arguo cōtra eā & ostēdo ꝙ de potētia dei absoluta sine oīm forma formaliter inherēte pōt de⁹ aīam acceptare. Primo sic. quēcūꝗ pōt deus ꝑparare ad vitā eternā. et postea vitā eternā sibi cōferre sine tali habitu preuio pōt deus talē habere charū acceptuz sine tali habitu. hoc ptz. q: quicūꝗ est ꝑparatus ad vitā eternā. ita ꝙ ipo ꝑseuerante in eadē dispositione dabit sibi vita eterna. talis est deo acceptus & charus. sed deus de potētia sua absoluta pōt cōferre alicui vitā eternā. scz visionē et fruitionē beatificā ꝙtūcunꝗ nunꝙ habuerit talē habitū. & per ɔ̃ns erat in tali statu ꝙ non habebat aliqd repugnās vite eterne. etiā posito ꝙ nō habuit talē habitū. pōt deus pro tūc ipm ꝑparare ad vitā eternā. ḡ pro tunc potuit esse charus & acceptus deo. Si dicat. ꝙ de⁹ nō pōt dare alicui vitā eternā sine tali habitu. Cōtra. visio beatifica a tali habitu nō depēdet. hoc etiā ostendet in sequētib⁹ ꝙ ad actuz beatificū nō requirit de potētia dei absoluta aliqs habitus talis. Si dicatur. ꝙ ꝙuis aliquis sit in tali statu sine illa forma. ꝙ deus poterit sibi dare vitā eternā ipo semp ante beatitudinē remanēte in eodē statu. q: m̄ tūc caret illa forma. nō est charus deo. Contra. ille est charus deo qui est acceptus deo tanꝙ dign⁹ vita eterna. sed talis est hmōi. ḡ &c. Si dicatur ꝙ talis nō est dign⁹ vita eterna. hoc nō valet. q: quero qd requirit ad hoc ꝙ aliqs sit dignus vita eterna. Aut requirit & suffic ꝙ de⁹ fm statū presentē disponat eū ad vitā eternā. & isto modo talis est dignus vita eterna. Aut sic. ꝙ sine iusticia nō pōt nō cōferri vita eterna. & isto mō nullus habēs quācunꝗ formā est dignus vita eterna. q: a sicut deus pōt ad tēpus nō ɔferre alicui vitā eternā ꝙtūcunꝗ habeat talē formā. sic de potentia sua absoluta posset pro sp sibi nō cōferre. Scd̄o arguo sic. iuxta argumēta sua. sicut esse detestatuz vel esse oditū se habet ad voluntatē diuinā. ita esse acceptū deo & charū se habet ad diuinā voluntatē sed aliqs pōt eē oditus deo et detestatus sine oī forma detestabili formalit inherēte. ḡ similiter pōt aliqs eē charus. & acceptus sine omi forma formalit inherēte. Maior ptz per istos. Minorē ꝓbo. q: qn̄ aliqs peccat mortalit cessante actu peccati possibile est nullā formā remanere que nō ꝑfuit ante peccatū. ergo tunc nō est talis oditus a deo ꝓpter aliquā formaz formaliter inherentē. Si dicat ꝙ relinqtur habitus malus. ꝓpter qd̄ est detestabilis deo post actū peccati. Contra. talis habitus pōt corrūpi sine charitate aduenīete. sed semp ante charitatē est oditus a deo. ḡ sine tali forma pt esse oditus a deo. Assumptū ptz. q: tali peccatu nō tm̄ opponit actus ꝑcedens ex charitate. sed etiaz ex iusticia que pōt haberi ex puris naturalib⁹ qualē habuerūt phi. & aliq pagani

Obijcitur primo — *Respōdetur* — *Obijcitur secūdo* — *Respondetur.* — *Obijcitur tertio* — *Scd̄o* — *Obijcitur* — *Respondetur*

ergo talis iusticia ex puris naturalib⁹ generaba͛ habitū contrariū illi habitui derelicto ex peccato. et per ꝯñs per aduentū illius habit⁹ corrumpitur prior. et tñ talis carens tunc omni tali forma erit oditus a deo.

Tertio

Preterea. de⁹ posset talē habitū corrūpere sine infusiōe charitatis. ⁊ tñ esset oditus sine omni tali forma.

Quarto

Preterea. nat⁹ in peccato originali nō habet aliquā formā necessario detestabilē a deo. ⁊ tñ est detestabilis a deo. ergo aliq̄s sine tali forma pōt eē deo detestabilis. Maior ꝓꝫ. q͛ q̄ro vnde causat̄ ista forma necessario deo detestabilis. Nō a deo sicut a causa totali. manifestū est. nec ab isto paruulo: q͛ nulla forma necessario detestabilis cābit̄ ab aliquo nisi mediante actu voluntario Nec ab aliquo alio. q͛ nulla forma necessario detestabilis causatur a causa mere naturali ꝟ nulla creatura causat aliq̄d in paruulo nisi naturaliter. ergo ⁊c̄.

Quinto

Preterea. habitus derelictus ex quocūq͛ peccato mortali stat cū charitate infusa. ꝓꝫ de aliquo habituato in malo. ⁊ nouiter cōuerso ⁊ baptizato. talis habꝫ charitatē manifestū est. ⁊ manifestū ē ꝙ habet habitū derelictū ex frequētia malorū actuū. q͛ magis ē īclinat⁹ ad tales ꝙ̄ si nūq͛ tales habuisset. ergo si talis esset necessario detestabilis deo: ⁊ charitas ē necessario accepta a deo per te. ergo talis esset simul odit⁹ ⁊ charus deo.

Sexto

Preterea nō tm̄ est aliq̄s acceptus alteri ꝓpter actū amicitie formaliter inherentē. ꝟ etiā ꝓpter actū transeuntē etiaꝫ si nihil remaneret post actū. Unde i nobis diligens aliquē ⁊ bene faciens sibi nō tm̄ meretur redamationē durante illo actu. ꝟ etiā trāseunte ⁊ nullo remanēte. ⁊ hoc sine aduētu cuiuscūq͛ cōtrarij. Unde nō tm̄ tenet̄ amicus diligere amicū suū dū amicus diligit ⁊ bene facit actualiter. q͛ tunc foret tm̄ amicus mense ꝟ etiā post talē actualē amorē. etiā si null⁹ habitus remaneret adhuc debꝫ recordari beneficiorꝫ p̄teritorꝫ. ꝟ diligere deū sup oīa ē actus accept⁹ deo ex magis habet rōnē acceptabil̄ ex natura sua ꝙ̄ habit⁹. tū q͛ est magis meritorius. tū q͛ est magis in potestate volūtatis. et ꝑ ꝯñs cū sit bon⁹ est magis laudabilis. ergo post actū etiā si null⁹ habitus remaneret posset talis acceptari a deo ⁊ ꝓpter actū bonū p̄teritū posset remunerari a deo vita eterna.

Confirmatur

Cōfirmo hāc rōneꝫ. q͛ vnusq͛sq͛ meret̄ magis redamationē gratuitā ⁊ acceptationē ꝑ illud qđ ē in potestate sua ꝙ̄ ꝑ illud qđ nō ē in potestate sua. ꝟ act⁹ ex puris naturalib⁹ elicit⁹ ē magis in potestate volūtatis ꝙ̄ q̄cūq͛ habit⁹. ergo magis meret̄ dilectionē dei gratuitā ⁊ remunerationē. ꝟ per hoc ꝙ cessat nō ꝑdit. ergo adhuc sine forma formalit̄ inherēte pōt ille qui habuit taleꝫ actū esse dignus remuneratiōe eterna. ⁊ ꝑ ꝯñs esse accept⁹ deo.

D
Secūdo ꝯclusio

Secūdo ostēdo. ꝙ q̄cunq͛ forma mere supnaturali formalit̄ inherente posita in aīa. adhuc est in potētia dei absoluta acceptare illā aiaꝫ vel nō acceptare. ⁊ loquor de acceptatiōe qua aliq̄s acceptat̄ et ꝑparat̄ ad vitā eternā.

Probatur ꝓma

Hoc ꝓbo sic. nullus inimicus ⁊ oditus ab aliquo necessario fit amicus ⁊ acceptus illi quocūq͛ posito in illo qđ nō est ī ptāte ipius. sed aliq̄s existēs in petō mortali etiā cessante actu est inimicus ⁊ odit⁹ a deo. ergo q̄ntūcunq͛ aliq̄d qđ nō est in ptāte ipius fiat in eo. nō est ꝓpter hoc necessario accept⁹ deo.

Secundo

Preterea. q̄uis ꝟm aliquos redēptio generis humani potuisset fuisse facta ꝑ puraꝫ creaturā. tñ ꝑ xp̄m facta est ꝟm omnes. ꝟ deus de potētia sua absoluta potuit fuisse nunq̄ incarnatus. etiā quocūq͛ absoluto existēte in sanctis patribus ergo q̄ntūcunq͛ de⁹ dedisset antiq̄s patrib⁹ illā formā supnaturalē. adhuc fuit in potestate dei incarnare filiū suū. ⁊ per ꝯñs redimere genus humanū. ⁊ per ꝯñs conferre eis vitā eternā.

Tertio

Preterea. si talis forma que est qualitas inherēs necessario sit accepta deo. aut hoc est ꝓpter bonitatē suā naturalē. aut ꝓpter bonitatē moralē. si ꝓpter bonitatē ⁊ ꝑfectionē naturalē. ergo creatura rōnalis que ex se sine omni tali forma creata est melior ⁊ ꝑfectior ꝑfectione naturali multo magis erit accepta deo. qđ tu negas. Si ꝓpter ꝑfectionē moralē. Contra. nunq̄ est ꝑfectio moralis nisi quis est in ptāte alicu⁹. ergo si forma habet bonitatē moralē. opꝫ ꝙ hoc sit: q͛ hec est in potestate alicu⁹. aut ergo: q͛ est in potestate dei. aut q̄a in ptāte creature rationalis. Nō ꝓpter pmū. q͛ ita est in potestate dei. natura humana vel angelica sicut illa forma. Nec ꝓpter scđm. q̄a illa forma cū sit a solo deo. nō est in ptāte cuiuscūq͛ creature.

Obiectio

Si dicat̄. ꝙ est in ptāte creature dispositiue. q͛ creatura pōt se disponere ad illā formā.

Reijcitur

Cōtra illa forma pōt dari alicui sine omni volūtaria dispositione ipius. patet in puulis. ergo tūc nullaꝫ bonitatē moralē habet ꝓpter talē dispositionē. ⁊ ꝑ ꝯñs tunc nō est accepta deo nisi ꝓpter bonitatē naturalē. vel q͛ est in ptāte dei. vel q͛ deus cōtingēter acceptat sic placet sibi. ⁊ ita si placeret sibi. possꝫ ipam naturā angelicā vel humanā acceptare.

Quarto

Preterea. actus diligēdi deuꝫ sup oīa cū circūstātijs ꝙ vellet quicq̄d placeret deo. etiā subire mortē ⁊ omne periculū ⁊ dānū magis ex natura sua habet ꝙ faciat aliquē libere ⁊ spōte elicientē talē actū esse acceptū deo: ꝙ̄ quecūq͛ forma q̄ nō est in ptāte habentis. sed tm̄ recipit eā. sed

stante tali actu in volūtate pōt de⁹ non acceptare illū actū dignū vita eṫna. ergo posita q̄cū q̄ forma mere supnaturali q̄ nō ē in potestate babētis: pōt nō acceptare babentē. maioꝛ videṫ manifesta. tū q: talis act⁹ magis hꝫ rōnē laudabilis. tū q: magis hꝫ rōnē virtutis q̄ est act⁹. tū q: magis repugnat peccato cū sibi directe cōtrarieṫ. minoꝛ videṫ manifesta. q: aliṫ sequereṫ q̄ aliq̄s ex puris naturalib⁹ possꝫ mereri vitā eternā. q: talē actū pōt q̄s babere ex puris naturalib⁹ Uñ etiā talē actū pōt q̄s babere respectu creature. sicut aliq̄d ad placendū alteri etiā seipm interficeret: sicut vellet.

I
Opinio auctoris ... ostēdit cō...

Ideo dico aliter ad q. et pmo ostēdo: q̄ aliq̄s pōt eē deo accept⁹ et charus sine omī forma supnaturali iberēte. Scdo q̄ quacūq̄ forma posita supnaturali in aīa pōt ipa eē nō accepta deo.

Quid eē charū ...

Uerūtn̄ pmo expono q̄d intelligo p eē acceptū et charū deo. et dico q̄ ille ē acceptus et charus deo quo existēte in tali statu nisi p peccatū delinq̄t: de⁹ disponit ipm ad vitā eternā. sicut ē de puulo baptizato. q: tūc ē in tali statu aie q̄ nisi postea peccet moꝛtalr: de⁹ babit sibi vitā eternā. nō sic ē de eo añ baptismū. q: sive peccet postea sive nō nisi baptizeṫ aliquo baptismo nō babebit vitam eternam.

R
Prima cōclusio ... primo

Isto supposito pbo pmā pclusionē. q: q̄cū q̄ pōt babere actū meritorium sine tali forma supnaturali inberēte. pōt eē accept⁹ deo sine tali forma supnaturali inberēte. s aliq̄s de potētia dei absoluta pōt babere actū meritoriū sine tali forma. ergo et c. maioꝛ ē manifesta. minorem pbo. q: q̄ncūq̄ sunt plures act⁹ in potestate alicui⁹ quoꝝ neuter ex natura sua est dignus vita eterna. si vterq̄ ē simplr bon⁹ et nullā babēs circūstantiā malā. q̄ rōne pōt vn⁹ illoꝝ eē meritori⁹ vite eterne. et reliqu⁹ de potētia dei absoluta. s act⁹ cū tali forma supnaturali. et act⁹ diligēdi deū sup oīa sic se babēt; q̄ neuter ē ex natura sua meritori⁹ vite eterne. s q: de⁹ cōtingēter acceptat. ergo qua rōe pōt vn⁹ illoꝝ eē meritori⁹ vite eterne. et alter de potētia dei absoluta: pōt eē meritori⁹ vite eterne.

Preterea q̄ncūq̄ sunt aliq̄ act⁹ eiusdē rōis quoꝝ null⁹ hꝫ aliquā circūstantiā malā. si de⁹ pōt acceptare vnū illoꝝ tāq̄ meritorium vite eter. et reliquū. s act⁹ elicit⁹ post charitatē infusam et añ sūt eiusdē rōis. et illū elicitū post charitatē infusam pōt deus acceptare tāq̄ meritoriū vite eter. ergo de potentia dei absoluta pōt aliū sic acceptare.

Z
Secūdā cōclusio ... primo

Secūdā cōclusionē probo. q: q̄ncūq̄ aliqua qualitas absoluta stat p tēpus in aliquo subiecto cū carētia alteri⁹ rei absolute. pōt p diuinā potētiā absolutā stare in ppetuū cū carētia eiusdē, s p tēpus stat ipa forma cū carētia actus beatifici. ergo de potētia dei absoluta pōt de⁹ in ppetuū pseruare istā formā sine actu beatifico. Sꝫ q̄cq̄d pōt de⁹ facere pōt disponere et ordinare. ergo pōt de⁹ ordinare q̄ ille babet talē formā. et tn̄ q̄ nunq̄ babet vitā eternā. et p pñs talis nō esset charus et acceptus deo acceptiōe tali de qua loq̄mur: qua aliquis acceptaṫ tanq̄ babiturus vitā eternā nisi ipsemet ipediat.

Scdo

Preterea quacunq̄ forma posita in aia. pōt de⁹ velle aiā ānibilare ātēq̄ det sibi vitā eternā. et velle nunq̄ eā recreare. ergo pōt talē aiam nō acceptare. Assumptum ptꝫ. q: q̄cq̄d deus cōtingēter creat. pōt cōtingēter ānibilare illud q̄ncunq̄ placet sibi: sed istā aiam pntingenṫ creauit. ergo ipam potest ānibilare.

Tertio

Preterea. creata ista gratia in aia aut pōt de⁹ eā ānibilare. aut nō. si sic. pōt velle istā aiam nunq̄ babere gloriā. ergo stante illa forma in aia pōt deus illā aiam nō acceptare q: ista stant simul q̄ talis forma sit in aia. et tn̄ q̄ deus vult istā formā ānibilare si de⁹ nō pōt talē formā creatā ānibilare. ergo eā ncērio cōseruat. et per pñs aliq̄d ncērio ageret extra se.

Quarto

Preterea. sicut pena eterna ad peccatū. ita vita eterna ad charitatē. sed posito quocūq̄ peccato pōt deus remittere penā eternā. ergo posita quacūq̄ charitate que sit vna res absoluta pt de⁹ de potētia sua absoluta velle sibi nūq̄ dare vitā eternā. et p pñs nō erit talis acceptus deo. Ideo dico q̄ ad boc q̄ aia sit grata et accepta deo de potentia dei absoluta: nulla forma supnaturalis requiriṫ in aia: et quacūq̄ posita in aia pōt deus de potētia sua absoluta illā nō acceptare. vt sic semp cōtingēter et libere et misericoꝛditer et ex grā sua beatificat quēcūq̄. vt ex puris naturalib⁹ nemo possit mereri vitā eternā. nec etiā ex q̄buscunq̄ donis collatis a deo. nisi q: deus cōtingēter et libere et misericoꝛditer oꝛdinauit. q̄ babēs talia dona possit mereri vitā eternā. vt deus p nullā rem possit necessitari ad pferendū cuicūq̄ vitā eternā. et sic ista ppria opinio maxie recedit ab erroꝛe pelagij.

Erroꝛ pelagian⁹.

Ipe eñ pelagius posuit q̄ si aliq̄s babet actū bonū ex genere: de⁹ necessitaṫ ad pferendū sibi vitā eternā. et nō mere ex grā sua. ita q̄ necessario foꝛet iniustus si sibi nō tribueret vitā eternā. Opinio autē pdicta q̄uis nō ponat actū elicitū ex puris naturalib⁹ sic necessitare deū. ponit tn̄ aliquā supnaturalē formā creatā a deo necessitare deū. q: babꝫ ponere q̄ includit cōtradictionē. q̄ talis forma sit in aia. et q̄ deus nūq̄ dabit sibi vitā eternā.

Sñia auctoris.

Ego autē pono q̄ nulla forma nec naturalis nec supnaturalis pōt deū sic necessitare: quin nō includat cōtradictionē q̄ talis forma que

cuīq; premia beatitudini sit in aīa: ꝛ tñ ꝙ deus
nunꝗ̄ velit sibi cōferre vitā eternā. imo ex me
ra gratia sua liberaliter dabit cuitūq; dabit.
ꝗuis de potentia ordinata aliter nō posset fa
cere, ꝓpter leges volūtarie ꝛ cōtingēter a deo
ordinatas. et sic loquūtur scti in ista materia.
et ita ista opinio maxime recedit ab errore pe-
lagij q̄ ponit deū sic nō posse necessitari. et nō
magis gratuitā ꝛ liberalem dei acceptationē
esse necessariā cuicūq;. Ad rōes alterius opi-
nionis. Ad primā. q̄ñ dicit' null' actus eter-
nus ꝛ imutabilis ꝛc. Dico ꝙ aliquē actū trās-
ire sup aliqđ obiectū pōt esse multipliciť. scȝ
ꝯtingenť vel necessario. Et intelligo sic. scȝ ꝙ
nō possit esse actus nisi trāseat sup aliqđ obie
ctū ꝛ tūc necessario trāsit. Uel ꝙ tot' ille act'
quātū ad totā suā substantiā possit esse. ꝛ tñ ꝙ
nō transeat sup aliqđ obiectū distinctū. et tūc
diciť cōtingenť transire sup qđtunq; obiectū
distinctū. Primo modo pōt ꝓpositio habere
veritatē. sicut patȝ de visione intuitiua corpali
q: ipossibile est ꝙ tota substātia visionis sit ni
si trāseat sup obiectuȝ distinctū. Scđo mō nō
habet veritatē. q: q̄ñ pōt substātia act' quātū
ad oīe intrinsecū permanere. ꝛ tñ ꝙ sup nihil
trāseat. tūc pōt de nouo trāsire sup aliqđ obie
ctū ꝗ̄tūcunq; illud obiectū nihil de nouo reci
piat. sic est i ꝓposito. q: dilectio ꝛ acceptio di-
uina quātuȝ ad totū illud qđ est a pte dei pōt
esse. ꝛ si sup nihil transeat. q̄a trāsire ibi nō est
exire a deo ꝛ intrare ad creaturā. ꝛ trāsferri de
vno ad aliud. sed trāsire est deū acceptare ꝛ di-
ligere. hoc est. p̄parare ad vitā eternā. scȝ vel-
le sibi aliq̄ñ conferre vitā eternā. ꝛ certe omis
act' ꝛ q̄cq̄d est a pte dei pōt eē. et si deus nūꝗ̄
vellet quācūq; creaturā beatificare. Ideo ad
minorē dico ꝙ nullū est obiectū imutabile di-
uine acceptatōis. nō plus ꝗ̄ est obiectū aliqđ
imutabile diuine creationis. Si dicať ꝙ oīs
diuina ꝯplacētia est imutabilis ḡ habet obie
ctū imutabile. Dico ꝙ istud argumentū ꝓce
dit ex falsa ymaginatiōe. ymaginatur eñ esse
aliquē actū interiorē in volūtate. quo q̄si deus
delecteť in ista forma ꝛ nō i alia. et ꝙ iste act'
semp maneat. ita ꝙ de necessitate nature sem
per includat cōtradictionē deū nō posse ꝯpla
cere vel delectari in tali forma. ꝛ nō sic in alia
forma. Ista ymaginatio est simpliciť falsa. et
cōtra istū opinantē. q̄a fm veritatē ve credo.
ꝛ fm istū. nullū absolutū in deo distinguitur a
quocūq; ibi absoluto quocunq; modo. ƺ tñ ali
quid iportans aliqđ absolutuȝ cōnotat aliqđ
extrinsecū. Uel ergo ista cōplacētia de qua lo
quiť dicit p̄cise aliqđ intrinsecū deo. vel etiaȝ
cōnotat aliquid extrinsecū. si primū detur. nō
plus erit respectu vni' creature ꝗ̄ respectu al
teri'. Si scđȝ. ḡ nō plus ē act' interior quo cō
placet in ista creatura. ꝗ̄ ē act' iterior quo cō-
placet in alia creatura. q: a pte dei ē tñ vnic'
ꝛ ita pōt vna creatura cōnotari sicut alia. tñ
diuersis cōnotatiōib'. Dico ḡ ꝙ cōplacētia
diuina. vl' ē gñalis vl' speciaľ. Prima cōplacē
tia nō dicit nisi diuinā essentiā ꝯnotādo oīe
illud qđ ē vl' pōt eē bonū ꝛ pfectū. ꝛ sic de' hȝ
cōplacētiā respectu oim siue sint siue nō sint.
Cōplacētia specialľ accipiť multipliciť. scȝ
tripliciť. vel q: ē alicui' existētis. vl' qđ erit exi
stens ꝛ sic nō cōplacet i illis q̄ nō sūt nec vnꝗ̄
erūt. ꝛ sic posset i nullo alio a se cōplacere. q̄a
posset oīa alia destruere ꝛ nūꝗ̄ aliq̄ ꝓducere.
Aliť diciť diuina cōplacētia specialis. q: ē res-
pectu nobilioris obiecti. et sic magis cōplacet
i nobiliori. ꝛ isto mō magis cōplacȝ i na sbstāti
ali ꝗ̄ i forma accidētali. Tertio diciť accepta
tio specialis. q: ē respectu alicui' ꝓducēdi et
pficiēdi fm maximū ꝛ nobiliss. mū genus pfe
ctionū accidentaliū. nisi ipsemet ipediat. et h̄
nō ē aliud nisi velle alicui tali ꝓducto i ponō
ponēte obicē cōferre maximā pfectionē acci-
dētalē fm gen'. q̄lis ē beatitudo ꝛ vita eťna.
ꝛ talē pōt acceptare ꝛ nō acceptare. sicut pla
cet sibi. Si dicať. si de' acceptat istū et nō
p̄us acceptauit ḡ ē hic trāsit' de ꝯdictorio in
ꝯdictoriū. ꝛ p ꝯn̄s ē mutatio. ꝛ nō mutatio in
volūtate dei. ḡ i isto. ꝛ habeť intētū. Preter-
ea si trāsit p istū ꝛ nō p̄us. ḡ illđ recipit aliq̄d
sup qđ p̄mo trāsit. Preterea h̄ qđ diciť de cō
placētia diuina ē ꝯ auctoritatē sanctoꝝ dicē-
tiū. ꝛ in seruis suis delectabiť de'. ꝛ ꝙ dilexit
nos: ꝛ lauit nos in sanguine suo. ꝛ ꝙ p̄us dile-
xit nos ꝛ ꝙ cōmēdat charitatē suā in nobis. ꝛ
alia infinita. Ex quibus patet ꝙ deus cōpla-
cet actu interiori in creatura rationali pro il-
lo tempore in quo est in gratia. sicut et cōpla-
cet quadā cōplacentia generali in omni crea
tura quantū ad esse nature. Ad primū isto
rū dico ꝙ pōt esse trāsit' de cōtradictorio ad
contradictoriū. aliq̄ñ propter mutationeȝ in
altero extremo. aliq̄ñ ꝓpter mutationē in ali
quo alio qđ ē neutrū extremū. aliq̄ñ ꝓpť solā
trāsitionē tpis. Exēplū p̄mi. de facto aliq̄s p̄-
mo nō accept' postea fit accept' ꝓpť gratiaȝ
inherētē illi q̄ mō ē accept'. Exēplū scđi. ali-
q̄s ē offēsus aliq̄ñ. ꝛ postea ad solas p̄ces vni'
alteri' remittit ꝛ nō ē offensus. Hic ꝓpť mu-
tationē i alio posset fieri talis trāsit' etiā illo
offenso nō mutatu. Siľr patȝ de deo ꝛ aīab' in
purgatorio. ꝙ ad p̄ces sanctoꝝ ꝛ ꝓpter muta
tionē in sanctis orātib' p eis sunt digni statī
recipe vitā eťnā ꝛ p̄us nō. Exēplū tertij. possȝ

Ad primā rōnes alteri' opinionis

Instantia

Responsio

Cōplacentia

Instatur primo

Scđo

Tertio

Respōdeť primo

aliqs rex iuste siue iniuste statuere q̃ qcũq; fue-
rit in camera sua die lune eẽt dignus mor-
te. 7 q̃ qcũq; inueniret i camera sua die martis
nõ eẽt dign⁹ morte. tũc oib⁹ eodẽ mõ se habẽ-
tibus. 7 aliquo nõ mutato remanẽte i camera
regis die lune 7 die martis. ppt trãsitionẽ tẽ-
poris eẽt ibi trãsit⁹ de cõtradictorio i cõdicto-
riũ. ita q̃ pmo eẽt hec vera. iste nõ ẽ dign⁹ mor-
te vel nõ ẽ decapitãdus. 7 postea eẽt hec vera
iste ẽ decapitãdus. vl' ecõuerso. Tũc dico ad
ppositũ q̃ aliqs põt eẽ pmo ñ accept⁹ 7 post-
ea accept⁹ p mutationẽ in eo. 7 nõ tñ p muta-
tionẽ ad talẽ supnaturalẽ formã. s; etiã p mu-
tationẽ ad formã ex puris naturalib⁹ poss. bi-
posset eñ de⁹ statuere q̃ qcũq; post pecca-
tũ mortale ex puris naturalib⁹ doleret de pec
cato suo sine oĩ forma supnaturali. q̃ eoipso
remitteret sibi peccatũ suũ. 7 q̃ ipe post mor-
tẽ eẽt receptur⁹ vitã eternã. nisi añ mortẽ pec
caret mortal' r. tal' fieret de non accepto acce
ptus ppt solã mutationẽ ad actũ possibilẽ ex
puris naturalib⁹. Scdo mõ posset fieri p solã
mutationẽ in aliquo altero. q; poss; de⁹ de po
tẽtia sua absoluta statuere. q̃ ad pces alicu⁹
sancti aliqs puul⁹ vl' adult⁹ fiat d' nõ accepto
accept⁹. q; posset ordinare q̃ si aliqs oraret p
eo vellet sibi dare vitã eternã. posset etiã fie-
ri p solã transitionẽ tpis. Ad scdm dico. q̃
pña nõ valet. sicut act⁹ sciẽdi diuin⁹ mõ trãsit
sup illã ppõnẽ. ego sedeo. q; modo scit eã 7 p;
us nõ sciuit. q; hec nõ fuit añ vera. de⁹ scit istã
7 tñ ista ppõ nihil recipit. Silr actus eteãdi
mõ trãsit sup aiam et pus nõ trãsiuit. 7 tñ ais
nullã formã formalr ĩherẽtẽ recipit. ita posset
pportionabilr eẽ in pposito. Ad tertiũ di
co q̃ auctoritates iste sũt itelligẽde nõ q̃ sit i
deo act⁹ aliqs vel dilectio alia q̃ essentia diui
na. s; ois illa valẽt istã q̃ de⁹ dabit seruis suis
vitã eternã nisi ipediãt p peccatũ mortale. et
ita possit verificari etiã si nihil recipẽt añ ip-
sa vitã eternã. Ad scdz argumẽtũ pncipa
le p illa opi. dico. q̃ ẽ magis ad oppositũ q̃ ad
ppositũ. q; sicut aliqs põt eẽ odit⁹ nõ ppt ali
quã iniqtatẽ vel aliqd detestabilẽ inherẽs qd
tñ infuit aliqñ. ita eadẽ rõne posset aliqs esse
charus deo. nõ tñ ppt formã inherẽtẽ. s; q; in-
fuit. vt sic aliqs ẽ odit⁹ q; peccauit q̃uis mõ ñ
peccet. ita posset aliqs eẽ charus. q; aliqñ bñ
egit q̃uis mõ nõ bñ agat. nec habeat aliquaz
aliã formã q̃ pus. Pterea si eẽ oditũ se h; ad
voluntatẽ diuinã sicut eẽ charũ. 7 econuerso g
sicut aliqs põt eẽ odit⁹ ppt aliqd detestabile
in alio ita poterit eẽ charus pter aliquã aliã
formã in alio. Pterea null⁹ habit⁹ reddit ali
quẽ detestabilẽ nisi q; cãtur ab actu detesta-
bili 7 odibili. g silr null⁹ habit⁹ reddet aliquẽ
ex natura habit⁹ acceptabilẽ; nisi q; cãtur ex
actu acceptabili. Cõfirmat. q; nihil est acce
ptabile ex natura sua nisi sit i potestate habẽ
tis. g cũ tal' forma supnaturalis nõ sit in pote-
state habẽtis. nõ erit ex natura sua acceptabi
lis. nisi sicut ois creatura ẽ acceptabilis. s; tñ
acceptabilitate spãli erit acceptabilis ex be-
niuolẽtia 7 ordinatiõe diuina. Dico g ad ar-
gumẽtũ: q̃ quãtũ ad aliqd ẽ simile. 7 quãtum
ad aliqd nõ. q̃tũ ad hoc ẽ simile. q̃ sicẽ nihil est
detestabile nisi malũ. ita nihil ẽ charũ deo ni-
si bonũ. quãtũ aũt ad hoc ẽ dissimile: q̃ aliqs
põt eẽ h; se charus etiã si nihil habet sibi ihe-
rẽs nec habuit. q; ipm fm se est bonũ. nec ẽ ali
qd positiuũ nisi sit bonũ. ideo põt sine oĩ ta-
li eẽ obiectũ volũtatis 7 dilecnõis. Nõ sic est
de obiecto odij. q; nihil fm se ẽ malũ. s; tñ est
malũ ppter defectũ alicu⁹ debiti in eẽ. Et iõ
nihil põt eẽ oditũ nisi carcat vel caruerit ali-
quo qd deberet sibi ineẽ. vel nisi aliqs ali⁹ ca-
ruerit. 7 iõ aliqd ẽ charũ sine oi inherẽte. nõ ẽ
tñ aliqd oditũ nisi careat aliquo. 7 ita ẽ argu-
mentũ ad oppositũ q; aliqd ẽ detestabile sine
oĩ forma detestabili inherẽte. p; in peccato
omissionis. vbi nihil sibi inheret qd pus nõ i-
fuit. s; solũ caret aliquo qd sibi deberet ineẽ. g
põt aliqs eẽ charus q̃uis nulla forma tal' sibi
inhereat. s; q; habet oĩe qd sibi deberet ineẽ
hoc est. habet oĩe qd tenet' habere. Ad cõ
firmationẽ dico q̃ ẽ malus 7 impropus mod⁹
loquẽdi effectus formalis. Vñ albedo nullu;
effectũ habet. nec formalẽ nec nõ formalẽ ni-
si cui⁹ ẽ cã efficiẽs. vel cui⁹ ẽ ps. si ponat' q̃ to-
tũ est effectus cauis sibi; ptis essentialis. sicut
dicit' q̃ materia 7 forma sũt cãe intrĩsece ipsi⁹
cõpositi. tñ forme opposite dãt aliquo mõ op-
positas denominatões. s; nũc est ita q̃ nõ sem
per iniqtas ẽ forma inherẽs illi qd est iniquũ.
p; in solo peccato omissiõis. 7 iõ nõ o; q̃ sem
per sit aliqua forma sibi opposita q̃ det oppo-
sitã denominationẽ q̃uis aliqñ possit esse 7 h
non tñ forma supernaturalis. sed etia; forma
naturalis saltẽ de potentia dei absoluta. Sic
dato q̃ sit talis forma que necessario debet es
se accepta 7 chara aliquo mõ. sicut oĩs crea
tura bona est dilecta a deo. ex hoc nõ sequitur
q̃ talis forma debet esse accepta acceptatio-
ne de qua loquimur. Ad tertium argumen
tum dico q̃ non est necesse deũ diligere ex ali-
quo iduetiuo. sed liberaliter et mere libere di
ligit quod diligit. Similiter dato q̃ esset in-
ductiuum. et q̃ deus necessario redamaret di
ligentem se. ex hoc nõ sequitur q̃ sic diligẽti
det sibi vitã eternã. Silr ista rõ 7 auctoritates

Ad pfirmationẽ

Ad tertium

adducte magis pbāt. qꝛ actualꝭ dilectio etiaʒ ex puris naturalibꝰ possibilis eēt forma q̄ aia necessario eēt grata deo. ꝛ ita ex puris natura libꝰ posset aliq̄s eē gratꝰ deo. Probatur. qꝛ si amor ꝛ dilectio habitualꝭ merēt redamationē eq̄ vel magis dilectio actualis merēt redamationē. siſr sicut diligit se diligētes amore habituali: ita actuali. Et eodē mō ē de alia auc. ſal uatoris. Dico q̄ merēt redamationē aliq̄lē q̄uis nō talē de qua cōclusio: nisi ex mera ordinatione diuina. ꝛ ita posset ordinari q̄ merēt talē etiā ex actu possibili ex meris naturalibꝰ

T
Ad quartū

Ad aliud dico q̄ deꝰ de necessitate nature diligit iusticiā. charitatē. ꝛ cetera dilectione: vꝫ cōplacētia pmo dcā ꝛ nō tm̄ sic diligit ꝟtutes ſ oēs creaturas. ꝛ maxime creaturā rōnalē. alia dilectiōe nō necessario diligit quācūq̄ ꝟturē nō plꝰ q̄ āgelū. nec ē ymaginādū q̄ deꝰ alr̄ diligit charitatē q̄ iusticiā vel fidē. nisi forte qꝛ charitas ē nobilior fide. ꝛ isto mō alr̄ diligit q̄ vnaʒ notitiā de creatura. ꝛ iō sicē ex dilectiōe q̄ diligit fidē nō seq̄tur acceptatio habētis fidē: q̄uis aliq̄lis acceptatio sequaꝛ. ita formalr̄ ꝛ ex necessitate rei q̄ eiꝰ oppositū includat ꝯdictionē ex dilectiōe q̄ deꝰ diligit charitatē nō seq̄ꝛ acceptatio illa specialꝭ ipsiꝰ habētis charitatē.

V
Ad quintū

Ad aliud p idē. q̄ deo ē acceptū acceptatiōe generali q̄cq̄d ē delectabile: ꝛ acceptabile ꝛ placitū nō tm̄ oʒ q̄ sit acceptū acceptatiōe spāli de q̄ ē q̄stio qꝛ tūc necessario natura āgelica eēt accepta. qꝛ ē pulchra ꝛ delectabilis.

X
Ad argumēta p scōa opinione

Ad argumēta p alia ppōe. si intelligāt: q̄ nullo mō possit forma supnaturalꝭ ꝯstuere ex acceptatiōe. ita q̄ nullo mō posset pus tpe deꝰ acceptare creaturā rōnalē q̄ dare sibi talē formā. sic dico q̄ nō cōcludūt.

Ad primū

Ad pmū q̄ tūc nō foret talis acceptatio p participationē illiꝰ forme: sicē declaratū ē pus.

Ad secūdam

Ad aliā rōnē pʒ q̄ maior ē f̄ſa q̄n aliq̄d tale q̄d trāsit denouo pōt imediate terminare illū actuʒ sicut i pposito.

Y
Ad tertiā

Ad aliā rōnē dico q̄ accipiendo cōplacētiā p actu diuino q̄ ē realiꝛ diuina essentia. sic dico q̄ oēs creature ꝯfluūt ex illa gn̄ali cōplacētia. ſ ex h̄ nō seq̄ꝛ q̄ imutabiliter et necessario ꝯfluāt. qꝛ ex cā imutabili pōt effectꝰ ꝯtingēs vel ꝯtingenter puenire. si aūt p illā cōplacētiā nō tm̄ īportēt aliq̄d itrīsecū deo. ſ etiā aliq̄d extrinsecū. Puta creatura. tūc vꝫ pōt ꝯnotare creatū mee reali vꝫ possibili. si pmo mō. sic non necessario cōplacet. si scōo mō sic cōplacet. ſ ex illa cōplacētia nō seq̄ꝛ aliquē eē charū. ſ de ista cōplacētia nō ē q̄stio.

Z
Ad argumentum principale

Ad argumētū pncipale dico: q̄ accipiēdo charitatē p aliq̄ charitate absoluta formalr̄ inherēte. ꝛ charū p oī illo cui pparaꝛ vita eterna. sic d̄ potētia dei absoluta pōt aliq̄s eē charus deo sine charitate. Vn̄ charitas dupliciꝛ accipiꝛ. Vno mō pcise p quodā habitu absoluto infuso. ꝛ sic nō ē nomen cōnotatiuū. Alr̄ accipiꝛ charitas vt ē abstractū respectu istiꝰ ꝯcreti charū. cōnotādo aliquē cui ille est charus. Sine charitate pmo mō pōt aliq̄s de potētia dei absoluta esse charus: nō sine charitate scōo modo dicta.

Questio secunda.

Ecundo quero

A
Questio. que est prīa iux ta prime

Utrū aliq̄s actꝰ voluntatis possit eē meritoriꝰ sine charitate formalr̄ aiam informāte.

Q nō primo

Q nō. qꝛ plēa circūstātie req̄rūtur ad dilectionē dei meritoriā q̄ ad bonitatē ꝛ pfectioneʒ moralē ſ circūstātias q̄s actꝰ moralis exigit nullus pfcere et itegre pōt coacervare ex habitu ꝟtutū acq̄site. qꝛ ſm pħm. ij. ethi. mediū circōstātiarū attigere ē sūme difficile. imo forsā ipossibile. ḡ multo fortiꝰ ex puris naturalibꝰ nō poterit hō attingere ad circūstātiarū integritateʒ quā exigit actꝰ diuine dilectiōis. potissime cū īter circūstātias cadat h̄: q̄ oīa diuina volita adipleāꝛ

Secundo

Preterea ipossibile ē actū attigere ex puris naturalibꝰ ex quo ipleꝛ vꝫ vniuersa lex diuina ꝛ oīe dei mādatū. qꝛ impossibile ē mētē actu oīa illa cōphēdere ꝛ volūtatē i cia sil' dirigere. ſ actu charitatis oīa diuina mandata ipleꝛ. ḡ ꝛc̄.

In oppositum

Ad oppositū q̄ ꝑt sine charitate eē acceptꝰ deo pōt sine charitate facere opus meritoriū. ſ pbatū ē pus q̄ aliq̄s pōt sine charitate eē acceptꝰ deo. ḡ ꝛc̄.

B
Rūsio questionis

Ad. q. diciꝛ q̄ nō possit eē actꝰ meritoriꝰ sine charitate formalr̄ iformāte.

Probatur primo

Hoc pbaꝛ sic. actꝰ charitatis excedit totā facultateʒ nature hūane. ſ nō pt eē pcise ab aliquo pncipio q̄d ē infra facultatē nature hūane. ſ nō pōt eē pcise ab aliquo pncipio exteriori puta a. ſ. ſ ḡ opʒ q̄ sit ab aliquo hitu supaddito ipi volūtati. minor pʒ q̄ sicē motꝰ naturalꝭ ē ab aliquo pncipio itrīseco. ita motꝰ volūtariꝰ ē ab aliquo itrīseco. ḡ si actꝰ charitatis eēt totalr̄ ab exteriori mouēte nō eēt volūtariꝰ.

Secundo

Siſr seq̄reꝛ q̄ nō eēt meritoriꝰ. qꝛ illa meritoria sūt q̄ aliquo mō i nobis sūt. ſ si eēt totalr̄ ex exteriori mouēte nō eēt in nob̄ agere vꝫ nō agere.

Tertio

Tertiū icōueniēs sequiꝛ: q̄ hō q̄ eēt i charitate n̄ eēt ꝓmptꝰ ad actū charitaꝭ. neq̄ ipm delectabiliꝭ ageret. qꝛ ex h̄ actꝰ ꝟtutū sūt i nob̄ delectabiles. qꝛ p̄ʒ habitꝰ ꝯformamur ad illos ꝛ iclinamur i illos p modū iclinatiōis naturalꝭ. ſ actꝰ charitatis ē maxie delectabilꝭ. ꝛ p eū oīa alia q̄ agimꝰ ꝛ patimur d̄lectabilia reddūꝛ ḡ ē aliq̄s talꝭ hitꝰ creatꝰ i nob̄

C
Improbatur opinio

Ista opi. sicē pʒ ipaʒ ispicienti pōit q̄

includit cōtradictionē actū charitatis eē meritoriū sine tali habitu creato. sicut icludit cōtradictionē. aliquē motū eē alicui naturalē. ⁊ tñ nō eē a pncipio intrinseco. ⁊ hoc intelligit de omī actu meritorio Istud reputo simplicit̄ falsū q2 bonū motū volūtatis ex puris naturalib⁹ elicitū pōt de⁹ acceptare de gratia sua. ⁊ ꝑ 9ñs talis act⁹ ex gratuita dei acceptatione erit meritori⁹. ḡ ad hoc q̄ talis act⁹ sit meritorius. nō necessario reqrit̄ talis habit⁹. Preterea omē illud qd̄ pōt ex se sufficiēter in actū demeritoriū pōt de potētia dei absoluta in actū meritoriū ex se. q2 cū act⁹ demeritori⁹ ⁊ meritori⁹ sint 9trarij. nō ē maior repugnātia act⁹ meritorij ad naturā in solis naturalib⁹ cōstitutā: q̄ sit act⁹ demeritorij ad naturā in solis naturalib⁹ 9stitutā. ß volūtas pōt ex se i actū demeritoriū. ḡ nō includit cōtradictionē voluntatē ex puris naturalib⁹ ferri i actū meritoriū nō tñ erit ille act⁹ meritori⁹ ex puris naturalibus. ß ex sola gr̄a dei nō formalit̄ volūtatē informāte. ß illū actū ex puris naturalib⁹ elicitū gratuitate acceptāte. Preterea nihil ē meritoriū nisi q2 volūtariū. ⁊ hoc nisi q2 libere elicitū vel factū. q2 nihil meritoriū nisi qd̄ ē in nobis hoc ē in nostra potestate: ß nihil ē i nr̄a potestate vt possim⁹ agere ⁊ non agere: nisi q2 ē a volūtate tāq̄ a pncipio mouēte ⁊ nō ab habitu. q2 cū habit⁹ sit cā naturalis nihil ē indifferens ꝓpter habitū. ḡ rō meriti pncipalit̄ cōsistit penes volūtatē ex h̄ q̄ ipa libere elicit. ḡ vt act⁹ sit meritori⁹ nō reqrit̄ habit⁹. Preterea omis act⁹ q̄ cū abq̄ circūstātia q̄ nō ē de se laudabil̄ ē meritori⁹ pōt de potētia dei absoluta eē meritori⁹ sine illa circūstantia. ß act⁹ diligēdi deū sup oīa cū charitate q̄ nō est de se laudabilis ē meritori⁹. ḡ sine ea pōt eē meritorius. Maior aūt charitas nō sit de se laudabil̄ ꝓbo. q2 null⁹ habit⁹ ē de se laudabilis. q2 sic habit⁹ acquisit⁹ nō ē de se laudabilis nec vituperabilis. ita nec ali⁹. cuz q̄lib3 ali⁹ pcise infusus a deo min⁹ sit in potestate habētis q̄ habitus acq̄sit⁹ ex actib⁹ libere elicitis. ß null⁹ habit⁹ acq̄situs ē de se laudabilis nec vituperabilis p̄t3 q2 ille pōt stare cū charitate. ⁊ ꝑ 9ñs tunc habēs talē habitū nō ē vituperabilis. ⁊ eadē rōne habit⁹ sibi cōtrari⁹ nō ē de se laudabilis

Ideo dico alit̄ ad. q. q̄ nō icludit 9dictionē aliquē actū eē meritoriū sine oī tali hītu sup naturali formalit̄ inherēte. q2 null⁹ act⁹ ex puris naturalib⁹: nec ex q̄cūq3 cā creata pōt esse meritori⁹. ß ex gr̄a dei volūtarie ⁊ libere acceptāte. ⁊ iō sic de⁹ volūtarie et libere acceptat bonū motū volūtatis tāq̄ meritoriū qñ elicit̄ ab habēte charitatē. ita 9 potētia sua absoluta posset acceptare eūdē motū volūtatis etiā si nō infundat charitatē. Ad pmā rōnē alteri⁹ opiniōis dico pmo: q̄ act⁹ meritori⁹ nec etiā act⁹ charitatis excedit totā facultatē nature hūane: q̄ oīs act⁹ charitatis quē h3 cōez cursum habem⁹ i via ē eiusdē rōnis cū actu ex puris naturalibus possibili. et ita ille act⁹ nō excedit facultatē nature hūane. Verūtñ illu3 actū eē meritoriū nō ē i potestate nature hūane: siue habeat charitatē siue nō hēat. ß ē in libera dei acceptatiōe: ita q̄ siue charitas insit aīe siue nō isit ⁊ actu elicito adhuc ē i potestate dei acceptare illū actū tāq̄ meritoriū vl̄ nō acceptare. Vñ idē act⁹ q̄ mō elicit̄ ab habēte charitatē ⁊ ē meritori⁹ posset de⁹ de potentia sua absoluta nō acceptare eū. ⁊ tūc nō eēt meritori⁹. ⁊ tñ eēt idē act⁹ ⁊ charitas eadē. Alit̄ eñ seq̄ret̄ q̄ aliq̄ creatura poss3 deū necessitare ad aliqd̄ in futuro faciēdū. q2 habita charitate necessitaret̄ de⁹ aliqñ i futuro dare habēti charitatē vitā eternā. Silr̄ qñ dī q̄ si ab aliquo exter oi pncipio nō eēt act⁹ meritori⁹. illud ē 9 seip3. q2 sic null⁹ act⁹ ē meritori⁹ q̄ ē totalit̄ a pncipio exteriori: ita null⁹ act⁹ ē voluntari⁹ fm q̄ volūtariū distiguit̄ 9 naturale. q̄ ē totalit̄ a pncipio naturalr̄ agēte. ḡ si act⁹ charitatis eēt a charitate ⁊ nō a volūtate. nō ess3 act⁹ volūtari⁹. Ideo leuit̄ dicerent illi 9 quos arguit̄: q̄ sicut charitas ponat̄ i volūtate: nisi ipa volūtas cōcurrat tāq̄ cā mouēs nō pōt eē act⁹ volūtari⁹. cū ipa charitas agat naturalit̄ q̄cq̄d agit. ß ipa volūtate 9cordit̄ mouēte cu3 charitate ē act⁹ volūtari⁹. nō q2 ē a charitate. ß q2 a volūtate. ita si. s. s. cāret actu3 charitatis ⁊ nō volūtas. nō eēt act⁹ volūtari⁹. h̄ ē illa volūtas nō libere vellet. ß ipa volūtate mouēte cū. s. s. ē volūtari⁹. q2 libere elicit⁹ a voluntate.

Per idē ad aliud qd̄ inuit̄: q̄ ille act⁹ erit i nobis. q2 voluntas ipa actiue mouet. ⁊ iō erit meritori⁹. q2 ē effectiue a volūtate ⁊ de⁹ ipsu3 acceptat. ⁊ ita actū existēte3 in potestate nr̄a posset de⁹ acceptare sine tali habitu creato si sibi placeret. Ad aliū qd̄ inuit̄ dico q̄ delectatio pōt eē sine oī habitu. Vñ pmus act⁹ ex quo generat̄ habit⁹ pōt eē delectabilis. ⁊ ita si sp eliceret̄ sine habitu poss3 eē delectabil̄. ⁊ ita ꝓpt̄ delectationē nō o3 ponere habitū talē. Silr̄ ad talē delectationē quā sentim⁹ i actu meritorio poss3 sufficere habit⁹ acq̄sit⁹ ex actib⁹ delectabilib⁹. ⁊ ꝑ 9ñs ꝓpt̄ delectationē act⁹ nō o3 ponere habitū talē ifusū. Silr̄ ñ ē cā delectatiōis nisi q2 est cā act⁹ quē cōseq̄t̄ delectatio. Vñ si ille idē act⁹ cāret̄ a solo deo ita foret delectabilis sic̄ si causaret̄ ab habitu

Preterea si est de rōne act⁹ meritorij esse de

E Ad pmā probationē pme opi.

F Ad secūdam

G Ad terciam

D Rñsio auctoris

lectabile. hoc nō est nisi q2 est de rōe sua ꝙ sit amor vel ꝓcedens ab amore. Vn̄ aliqñ pōt eē act⁹ meritori⁹ cū tristitia ⁊ dolore: sicut p3 qñ aliq̄s dolet meritorie de peccatis suis. Similiter nō ē pl⁹ de rōne habit⁹ caritatis delectatiōe3 ꝙ tristitiā. Vn̄ sicut habit⁹ inclinās ad volitionē ē aliquo mō cā delectatiōis. ita habit⁹ iclinās ad act⁹ nolitiōis qñ euenit aliq̄d qd̄ ē nolitū ē aliquo mō cā tristitie. et h̄ est q2 ex istis actib⁹ ꝓuenit delectatio. ⁊ ex illis tristitia. et ita delectabilitas habit⁹ nihil facit.

D
Ad primū principale

Ad p̄mū p̄ncipale dico ꝙ oēs circūstantie necessarie pñt eē note ⁊ ad eas posset hō attingere si deo placeret. q2 poss3 statuere ꝙ pauce sufficerēt. puta ꝺ potētia sua absoluta poss3 statuere ꝙ q̄cūq3 diligeret deū sup oia. ⁊ nō faceret scienter ꝯ rectā rōnē ꝙ mereret̄ vitam eternam.

F
Ad scōm

Ad scōm ꝙ nō op3 de necessitate ad actu3 meritoriū ꝙ tota lex actualit̄ ipleat̄ sed ꝙ aliquod mandatu3 impleat̄. ⁊ contra nullū fiat transgressio. Questio tertia.

A
Questio III que est scōa principalis

Ertio quero vtrū

t

he facto oīni actui meritorio charitas creata p̄supponat̄. Ꝙ nō. Qr frustra fit p plura qd̄ pōt fieri p pauciora. s3 sine charitate pōt act⁹ eē meritori⁹ ḡ ⁊c. Ad oppositū. sola charitas diuidit inter filios regni ⁊ ꝑditionis.

B
Opinio p̄ma

Hic dicit̄ eē opinio magri sententiarū ꝙ nulla charitas creata positiua est in aīa formalit̄ ipsa3 iformās. s3 ꝙ charitas est. s. s. Quia tñ i alijs locis videt̄ dicere oppositū. Ideo nitūt̄ diuersi diuersimode ipm saluare. ⁊ opi. suā cū omniū opi. cōcordare. Pōt tñ saluari vt vi3 s3 p̄dicta. vt dicat̄ ꝙ magister loquit̄ de charitate sine qua null⁹ pōt eē charus nec accept⁹ deo. ⁊ sine qua null⁹ pōt facere op⁹ aliqd̄ meritoriū. nec meritorie deū: nec ꝓximū diligere. ⁊ sic loquēdo de charitate. ipsa charitas ē gratuita dei volūtas acceptans aliquē tanq̄ dignū vita eterna: ita ꝙ tūc hoc nomē charitas iportat p̄ncipalit̄ diuinā volūtatē cōnotādo aliquē dignū vita eterna. ⁊ ita p̄ncipale significatū ē. s. s. Et sic intelligit magister qñ vult charitatē eē. s. s. ⁊ ita ē alr̄. s. s. cā act⁹ credendi ⁊ sperādi ⁊ diligendi. q2 sine. s. s. specialit̄ acceptāte pōt aliq̄s credere ⁊ sperare vt vere dicat̄ credere ⁊ sperare. nō aūt sic pōt in actū diligēdi. vt vere dicat̄ meritorie diligere deū ⁊ ꝓximū sine. s. s. specialit̄ acceptāte. ⁊ sine. s. s. speciali mō dato vel donato. ⁊ illo donato nullo alio dono creato dato p̄t absolute sine ꝯditiōe in actū meritoriū. ⁊ quocūq3 alio dato sine. s. s. dato ꝯditionē icludit ipm exire in actū meritoriū. et iō nullū donū quātūcūq3 datū h3 necessario ⁊ p̄mo rōnē charitatis sic q̄ null⁹ ē char⁹ ⁊ accept⁹ deo nisi sol⁹. s. s. Verūtñ p̄ter istud donū qd̄ ē. s. s. non vult negare magister qn aliq̄d aliud dat̄ qd̄ ē q̄dā habit⁹ iclinās ad actū diligēdi deū illud tñ donū qd̄cūq3 nō ē necessario charitas q̄ aliq̄s ē char⁹ ⁊ accept⁹ deo ꝙ si tal' habit⁹ q̄cūq3 daret̄. ⁊ nō daret̄. s. s. hñs tale donū nō esset char⁹ deo ⁊ p ꝯñs tal' habit⁹ nō ē charitas.

E
Rñsio p̄dc̄a

Scōm p̄dcā p3 ad. q. ꝙ charitas aliq̄ creata. q̄ tñ posita n̄ icludit ꝯditionē habēte nō eē char⁹ deo vt sibi p̄parat̄ vita eterna. p̄supponit̄ oi actui meritorio. nec aliq̄s ꝺ facto actū meritoriū elicit sine tali charitate formalr̄ iformāte. ⁊ h̄ est tenēdū ꝓpt̄ auc. sanctoꝝ q̄ ad h̄ sonant. De ista materia mag' i libris seq̄ētib⁹ patebit.

D
Obijcitur primo

Tn̄ ꝯ p̄dicta pt obijci p̄mo: ꝙ s3 p̄dicta charitas nō magis eēt. s. s. ꝙ creatura. q2 sicut charitas significat. s. s. acceptātē ⁊ donatū. ita cōnotat creaturā acceptabilē ⁊ cui. s. s. donat̄. ḡ q̄ rōne charitas ē. s. s. eadē rōne erit creatura cui dat̄ s. s. Preterea si nō necessario req̄rit̄ charitas creata. ḡ totalr̄ supfluū. s3 nihil supfluū ē i diuinis actib⁹. ḡ ⁊c.

E
Ad primum

Ad p̄mū istoꝝ dico ꝙ magis ꝯcedit̄: ꝙ charitas ē. s. s. q2 nomē charitatis p̄ncipalr̄ iportat. s. s. ⁊ i recto creaturā aūt magis i obliquo.

F
Ad secundum

Ad scōm dico. ꝙ frequent̄ facit deus mediantib⁹ plurib⁹ qd̄ posset facere mediātib⁹ paucioribus⁹. nec iō male facit. q2 eo ipso ꝙ ipe vult bn̄ ⁊ iuste factā ē.

G
Ad primum principale

Per h̄ p3 ad p̄mū p̄ncipale ꝙ charitas ē ponēda. q2 de⁹ sic ordinauit. n̄ tñ q̄n possit facere ꝯriū.

In oppositum

Ad argumētū in ꝯriū p3 charitas q̄ ē. s. s. necessario diuidit iter filios regni et ꝑditionis. charitas aūt creata diuidit de facto modo suo. non tñ necessario. Questio. iiij. q̄ est scōa p̄ncipal.

A
Questio IIII que est sc. a primo

Ecūdo principa

s

lit̄ q̄ro de augmētatiōe charitatis ⁊ p̄mo q̄ro. Vtrū charitas possit augeri.

Qr nō argui primo

Ꝙ nō. q2 mot⁹ ē a ꝯrio i ꝯriū s3 p̄hm v. phi. ḡ si charitas augeret̄ op3 ꝙ sit trāsit⁹ a ꝯrio i ꝯriū. s3 ꝯria nō pñt eē sil'. ḡ charitas corrūpit̄. ꝯñs ē falsū. ḡ ⁊ añs.

Scōo

Preterea si charitas augeret̄. ḡ charitas moueret̄. ꝯñs ē falsu3. ḡ ⁊ añs. ꝯña p3 q2 argui t̄ ab iferiori ad superi⁹ falsitas ꝯñtis p3. q2 si charitas moueret̄ aliq̄d in se reciper. s3 charitas nihil recipit. ḡ nō mouet̄.

Tertio

Preterea. illud qd̄ auget̄ est subiectū augmētatiōis. s3 charitas nō ē subiectū augmētatiōis. ḡ nō auget̄.

Quarto

Preterea augmētatio ⁊ alteratio sūt mot⁹ disticti. ⁊ mot⁹ disticti hñt t̄minos distictos. ⁊ charitas ē t̄min⁹ alteratiōis ḡ n̄ ē t̄min⁹ augmētatiōis. ⁊ p ꝯñs n̄ auget̄.

In oppositum

Ad oppositū. ois forma susceptibil' magis ⁊ min⁹

augeṫ. ß charitas suscipit magis ⁊ min⁹. ğ ⁊c.

B — Conclusio omnium

In ista. q. oēs cōcordant in cōclusione concedendo ꝙ charitas augeṫ: ꝙuis circa modū ponēdi augmētationē sint diuerse opi. sicut i q. sequēti h⁹ patebit. iō cōcordādo cū aliis ꝙstū ad cōem difficultatē realē Uidendū est quātū ad logicā. q̄ ꝓpōnes in ista materia sūt recipiende de virtute sermonis. ⁊ q̄ nō. Et primo videndū ē de ista. forma recipit magis et min⁹. Scdo de ista forma augmentuṫ. Tertio de ista. forma hȝ latitudinem. Quarto de ista. subiectū forme augeṫ.

Quatuor propositiones logicales ... sunt

C — Primum ppō

Quantū ad pmū dico ꝙ aliq̄d magis ⁊ min⁹ suscipere pōt esse dupliciter vel ꝭm receptionē realē. vł ꝭm quādā similitudinē. denoīationē vel ꝑdicationē. Primō forma nō suscipit magis ⁊ min⁹. qꝛ forma nihil recipit. ß magis in aliquo recipiṫ realiṫ. Scdo modo de virtute sermonis nō est cōcedendū ꝙ forma suscipit magis ⁊ min⁹. qꝛ non cōcediṫ ꝙ vna charitas est magis charitas. ⁊ sic de aliis formis. ß cōcediṫ: ꝙ forma suscipit maius ⁊ min⁹. qꝛ vna forma est maior forma ⁊ alia minor. ⁊ tūc ista ꝓpō: forma suscipit mai⁹ ⁊ min⁹ est cōcedēda: ꝭm ꝙ ē copulatiua. et nō ꝭm ꝙ est de copulato ꝑdicato. Aliter possȝ cōcedi si posset eē act⁹ signat⁹ et subiectū posset supponere simpliciter. qꝛ tūc equaleret isti. de forma ꝑdicaṫ maius ⁊ min⁹. ⁊ ista ē vera si subiectū supponat simplr: cui respōdebūt duo actus exercitati in quib⁹ subiecta supponēt personaliṫ ꝓ forma: sȝ isti duo aliqua forma ē maior. aliqua est minor. q̄ verificanṫ ꝓ diuersis significatis.

D — Scdm

Circa scdm posset dici ꝓbabiliter ꝙ hec eēt falsa de virtute sermonis. forma augmētaṫ. qꝛ nulla forma augmentaṫ. qꝛ illud qd augmētaṫ ē pmo min⁹ ⁊ postea mai⁹. ß nulla forma ē pmo minor ⁊ postea maior. qꝛ si sic. aut ğ forma ꝑcedens aut forma sequēs. nō forma ꝑcedēs. qꝛ illa nō fit maior. ß retinet eādē quātitatē quā ꝑus: ꝙuis vnū totū cōpositū ex illa ⁊ alia sequēte fit mai⁹. Nec forma sequēs est pmo minor ⁊ postea maior. qꝛ illa ꝑus non erat. ğ nō erat ꝑus minor

Obiectio

Si dicaṫ ꝙ ꝙuis nulla forma ꝑticularis sit ꝑus maior ⁊ postea minor: nec ecōuerso. forma tñ in cōi ē pmo minor ⁊ postea maior

E — Rñsio contra

Cōtra. impossibile ē aliquod ꝑdicatū reale cōpetere alicui cōi nisi cōpetat alicui particulari. ß eē pmo min⁹ ⁊ postea maius ē ꝑdicatū reale. hoc est importās aliqd ꝑcise reale. ğ nō pōt cōpetere forme cōi nisi cōpetat alicui forme ꝑticulari. ⁊ sic posset dici ꝙ de virtute sermonis. hec ē falsa. forma augmētaṫ. Uerūtñ qꝛ manifestū est subiectū forme nō augmētari. qꝛ qñ homo fit magis carus qui pmo fuit min⁹ carus, manifestū ē ꝙ homo

nō augmētaṫ. ğ si forma nō augmentaṫ sequiṫ ꝙ nihil augmētaṫ. Ideo pōt dici ꝙ cū virtus sermonis sit ex cōi vsu loquētiū ⁊ ex institutiōe pmo ipoṅetiū. ⁊ oēs ꝑ istā. forma augmentuṫ. volebāt istā intelligere. ꝙ aliqua forma in aliquo subiecto est minor ⁊ postea i eodē aliq̄ forma ē maior sine interruptiōe vel etiā si hoc sit possibile extra subiectū ista pōt ꝯcedi sub isto intellectu. forma augmētaṫ. ⁊ sub isto intellectu intēdo tractare questiōes sequētes de augmētatiōe charitatis.

F — Tertia

Circa tertiū dico ꝙ hec est vera de virtute sermonis forma hȝ in se latitudinē. qꝛ valet istā. forma habet in se plures ꝑtes realiter distinctas.

G — Quarta

Circa quartū dico ꝙ h ē simplr falsa. subiectū forme augmētaṫ. qꝛ nullū subiectū forme fit mai⁹. ꝙuis hȝ maiorē formā ꝙ ꝑus

H — Ad principalia. Ad pmū

Ad argumēta pncipalia. Ad pmū cōcedo ꝙ qñ forma augmētaṫ ē ibi mot⁹ accipiēdo motū large. ꝭm ꝙ se extendit ad motū ꝓprie dictū ⁊ mutationē. Et qñ dr ꝙ mot⁹ est a cōtrario in cōtrariū. Hoc debet intelligi ꝭm ꝙ cōtrarietas se extendit ad cōtrarietatē ꝓprie dictā. ⁊ ad oppositionē inter ꝑuationē ⁊ habitū. ⁊ sic ē in ꝓposito. qꝛ est ibi trāsitus a carentia charitatis ad esse charitatis.

I — Ad scdm

Ad scdm nego pmā ꝯñam. Ad ꝓbationē dico ꝙ augmētari ꝭȝ ꝙ nūc loquimur nō est ꝑ se inferi⁹ ad moueri. ß ē qddā disparatū.

Obiectio

Et si dicaṫ ꝙ ꝭȝ phm. Augmētatio ē vna spēs motus. ğ augmētari ē iferi⁹ ad moueri.

Responsio

Respōdeo: ꝙ nō ē itētio phi ꝙ augmētatio maxime forme de qua loq̄mur sit ꝑ se spēs mot⁹. ß ꝙ necessario ē cū motu. qꝛ ꝭm eū ipossibile ē eē augmētationē nisi aliq̄d moueaṫ. tñ ꝭm rei veritatē nō includit ꝯtradictionē augmētationē esse sine motu. si eñ deus augmētaret aliquā formā sepatā ab oñi subiecto. ibi esset augmētatio ⁊ tñ nō esset ibi mot⁹ qꝛ nihil ibi mutaretur nec moueret.

K — Ad tertiū

Ad tertiū dico ꝙ accipiēdo subiectū mutatiōis ꝓ aliquo reali aliq̄d inherenter recipiente. nō est verū ꝙ illud quod augmētatur est subiectū augmētationis. ß illud in quo recipiṫ illud qd augmētatur ē subiectū augmētatiōis.

L — Ad quartū

Ad quartū dico ꝙ augmētatio de qua loquimur et alteratio nō sūt motus distincti quasi quedā species ꝭȝ oñia sua intrinseca distincte.

Questio. v.

A — Questio V que est prima an ... secunde

Uppositio ꝙ charitas augmētetur q̄ro.

B

Utrū charitas ꝑexistens remaneat i fine augmentationis

Qȝ nō primo

Et nō. qꝛ ꝭȝ phm. generatio vnius est corruptio alteri⁹. ß in fine augmentationis caritaṫ aliq̄d est de nouo genitū. ergo aliq̄d ibi corrumpitur, ⁊ nō nisi charitas. ğ

Scdo

&c. Preterea sicut ẽ i motu locali ita ẽ i alijs motibus s; in motu locali mobile cõtinue ẽ in alio & alio vbi. ergo & in augmẽtatiõe. igit̃ charitas ibi p̃cedens corrũpitur.

In oppositum

Ad oppositũ. charitas nõ corrũpitur nisi p peccatũ mortale s; in augmẽtatione charitatis non interuenit peccatũ mortale. ergo &c.

B
Opinio prima

Ad questionẽ dicit̃: q in augmẽtatione charitatis charitas p̃cedẽs corrũpitur & alia noua succedit sibi. & ita dicit̃ eẽ vẽr in augmẽtatione cuiuscũq; forme accidẽtalis.

Probatur primo.

Pro ista opi. arguit̃ sic. termini motus sunt incõpossibiles. s; istius augmẽtationis charitas p̃cedens ẽ termin⁹ a quo. et termin⁹ ad quẽ est charitas sequẽs. ergo iste charitates sunt incõpossibiles.

Euasio

Si dicat̃ q termin⁹ a quo p se nõ est charitas p̃cedens. s; nõ esse charitatis sequẽtis ẽ p se termin⁹ a quo. & certũ est q nõ est subiectũ nec termin⁹ ad quẽ ergo ẽ per se termin⁹ a quo.

Impugnatio

Cõtra. alteratio ẽ mot⁹ inter terminos positiuos. q: ẽ a subiecto in subiectũ. ergo nulla p̃uatio est per se terminus suus.

Secundo

Preterea p̃or charitas p se p̃tinet ad motũ augmentionis & nõ p accidens. ergo vel est per se subiectũ augmentationis vel per se terminus ad quẽ vel p se termin⁹ a quo. & certũ ẽ q nõ est subiectuz. nec termin⁹ ad quẽ. ergo ẽ p se terminus a quo.

Tertio

Preterea impossibile ẽ contraria esse sil. s; charitas maior & minor cõtrariãt̃. q: s̃m phm. v. phi. min⁹ albũ & magis albũ sibi cõtrariãt̃. ergo nõ p̃nt eẽ simul.

Cõfirmatio

Cõfirmatur q: ois forma nata ẽ denoiare suũ subiectũ. ergo si minor charitas & maior sil' sunt iste due charitates denoiab̃it idẽ subiectũ. & p cõñs subiectũ dicet̃ minus charũ ppter minorẽ charitatẽ. & magis charũ ppt̃ maiorẽ charitatẽ.

Quarto

Preterea p ista opi. põt argui sic. sicut se habet augmẽtũ in augmẽtatione quãtitatis mobilis. ita se hz augmẽtũ in augmẽtõe qualitatis forme: s; in tali augmẽtatione quãtitas p̃cedens corrũpitur. ergo &c. minorẽ pbo. q: volo q aer tarefiat. tũc q̃ro. aut quantitas p̃cedens manet aut corrũpit̃. si corrũpit̃. habet̃ ppositũ. si manet. aut ergo manet s̃m se totã p̃cise in eodẽ subiecto quo p̃us aut in alio. si dicat̃ p̃mũ. q̃ro i quo recipit̃ quãtitas aduenicẽs aut in isto subiecto aut in pte sui. aut i aliquo alio. aut i nullo. Si in isto vel in pte ei⁹ sequit̃ q due quantitates sunt simul in eodẽ subiecto qd̃ est impossibile Si aũt ista quãtitas in nullo recipiat̃. rõe eẽt separata si dicat̃ scd̃m q quãtitas p̃cedẽs nõ manet s̃m se totã p̃cise in eodẽ subiecto. ergo necessario migrat s̃m se totã vel s; aliquã ptẽ sui a subiecto in subiectũ.

E
Obijcitur primo

Cõtra istã opi. arguo p̃mo sic. in indiuiduis eiusdez rõis nõ est ordo s̃m pfectius & imperfecti⁹ nisi ppter maiorez pluralitatẽ partiũ eiusdẽ quãtitatis in vno q̃ in alio. s; si forma p̃cedens corrũperet̃ nõ ẽ maior pluralitas taliũ partiũ in forma sequẽte q̃ in forma p̃cedente. ergo forma sequẽs nõ eẽt pfectior forma p̃ori. maior ptz. q: q̃n aliq̃ sic se hñt q nihil intrinsecũ vni est simillimũ cuicũq; intrinseco alteri illa plus differũt q̃ numero s; si istud qd̃ nullã pluralitatẽ partiũ icludit sit pfectius alio quod etiã nõ includit aliquã pluralitatẽ partiũ nihil intrinsecũ vni est simillimũ alteri. nec alicui intrinseco alteri. sicut nec ipmmet ẽ sibi simillimũ. ergo ista pl⁹ differunt q̃ numero. & p cõñs nõ sunt eiusdẽ spẽi spãlissime

Instantia que in tertio soluitur

Cõtra istã rõnẽ ẽ vna instãtia de aia xpi q̃ s̃m vnũ articulũ est pfectior aia iude. s; de ista instãtia patebit in tertio.

Scdo

Scd̃o arguo sic. quia si charitas p̃cedens corrũperet̃ hoc esset ppter repugnantiã vni⁹ charitatis cũ alia. s; hoc non obstat. q: nulla est repugnãtia charitatis ad charitatẽ cũ sint eiusdẽ rõnis.

Rñsio

Si dicat̃ q q̃uis nõ habet repugnantiã formalẽ tñ repugnat eis facere vnũ numero. Idẽ ptz de duab⁹ aiab⁹ q nõ repugnant formalr̃ & tñ repugnat eis facere vnã aiaz numero ita dicet̃ in pposito.

Impugnatio

Ista rñsio nõ sufficit. q: non repugnat duab⁹ charitatib⁹ facere vnũ nũero: sicut nec alijs q̃litatib⁹: sicut nõ repugnat duab⁹ partib⁹ albedinis facere vnã albedinẽ numero nec duob⁹ calorib⁹ facere vnũ calorẽ nũero

Euasio.

Si dicat̃ q repugnat eis facere vnũ nũero nisi distinguãt̃ loco & subiecto. sicut est de diuersis partib⁹ albedinis & caloris.

Improbat̃

Cõtra. nõ repugnat eis eẽ in loco eodẽ. ptz si duo alba sint in eodẽ loco nec repugnat eis facere vnũ. ergo potuerũt facere vnũ quãtũcũq; sint in eodẽ subiecto p̃mo. Hoc confirmat̃. q: si illud qd̃ nõ facit vnũ cũ alio põt esse simul cum eo. multo magis illud. qd̃ facit vnũ cũ eo põt esse simul cũ eo. et ita nõ ẽ repugnãtia q due ptes albedinis faciant vnã albedinẽ nũero. & tñ q sint simul in eodẽ subiecto.

Solutio

Si dicat̃ q q̃uis hac possit fieri p diuinã potẽtiã. nõ tñ põt naturaliter fieri.

Impugnatur

Hoc nõ sufficit. q: q̃n aliq̃ de se sũt cõpossibilia quoꝝ vtrũq; põt fieri ab agẽte creato & nõ apparet rõ nec expiẽtia nec auc. sacre scripture illa non posse fieri simul p naturã. nõ ẽ h̃ negãdũ a natura maxime si ad cõtrariã positionẽ sequãtur multe difficultates et icõueniẽtia. s; ita est in proposito. ergo &c.

D
Argumentum doctoris subtilis.

Alr̃ arguit doctor subtilis et bene: q act⁹ virtutis augmẽtat habitũ virtutis. aut ergo habit⁹ virtutis p̃cedẽs manet. & habet̃ ppositũ aut non manet. tunc ille actus non esset aliquo modo ab habitu. quia nec ab habitu precedente: cum non maneat quando est actus.

nec ab habitu sequēte. q: ille generat ex actu.

Preterea decim⁹ actus augmētās habitū poterit eē īꝑfectior ꝑmo habitu ⁊ scḋo. ḡ non pōt habere ꝑfectiorē effectū. ⁊ ꝑ ꝯñs tot⁹ habitus sequēs decimū actū nō erit totaliter ab illo decimo actu. ḡ oꝫ ꝙ aliq̄d p̄fuerat. Tercio sic. calidū remittēs frigidū p̄us remittit frigidū ꝙ totalr corrūpat frigidū. si ī ista remissione gñat nouū īdiuiduū frigidi. q̄ro a quo generātē. si nō fugiat ad agēs vle (q̄ est fuga irrationalis) nō pōt assignari aliqḋ particulare generās hmōi īdiuidui. q: calidū remittēs frigidū nō pōt ꝑ se aliqḋ indiuiduū frigidi generare. ḡ nec illud remissum si sit nouū indiuiduū. Pōt ista rō cōfirmari etiā si fugiat ad agens vle. q: agēs vle agit ꝑm exigentiā agētis particularis. ḡ cū hic sit agēs ꝑticulare qḋ p̄cise natū ē causare calorē: corpus celeste cū isto calore causabit calorē et nullo mō frigiditatē. Alias rōnes isti⁹ subtilis doctoris nō reputo ita efficaces: imo aliquas reputa nō cōcludere. Ideo ad istā questionē dico ꝙ vlr in augmētatione cuiuslibet forme accidentalꝭ scꝫ qualitatis. forma p̄cedēs nō corrūpit̄ ꝫ manet. si eñ corrūperet̄ forma p̄cedēs multa seq̄rētur incōuenientia: ⁊ multe difficultates q̄ nō sunt ꝯcedēde. nisi apparea[t] nimia necessitas. Sequit̄ eñ ꝑmo: ꝙ infinite forme quarū nulla est pars alteri⁹ fuissent actualiter ꝑtransite q: nō est dare certū numerū formarū corruptarū ⁊ de nouo generatarū. sicut nec certū nūez instantiū. Scḋo sequeret̄ ꝙ esset dare vltimū rei ꝑmanētis in esse. q: accipio vnā formā corruptā in suo motu: illa fuit certū est. ⁊ nō in tēpore. ḡ in aliquo instāti. ⁊ non nisi in vno. q: si fuisset ī plurib⁹. aliqñ fuissꝫ cū alia forma eiusdē rōnis. ⁊ haberet̄ intentū. ḡ p̄cise in illo instāti fuit ⁊ ita illud instās fuit vltimū et ꝑmū sui esse ex quo sequit̄ ꝙ naturaliter pōt fieri ꝙ aliqua res ꝑmanēs tm̄ duret ꝑ instās. Ex quo seq̄tur vltra: ꝙ deus pōt facere infinita in actu simul. qḋ reputat̄ incōueniens apud opinātes ꝫm ꝑmā opinionē ꝯña ptꝫ. q: omnē rē creatā ab agēte creato pōt de⁹ cōseruare durāte actione creature. ḡ posset deus omnē illā formam ab augmētante illā formā cōseruare. nō cessāte actione creature. ꝫ ille sūt īfinite ꝑ te. ḡ posset de⁹ cōseruare res infinitas in actu. ⁊ ꝑ ꝯñs causare. Iste rōnes nō valēt ꝯ infinitatē ꝑtiū in cōtinuo. q: ibi ꝑtes ille nō sunt ꝫm se totas distincte: sicut ponit̄ in ꝓposito. Aliud inconueniēs sequit̄ ꝙ vnū ꝯtrarioꝝ erit ꝑ se causa alterius. sic̄ qñ calor remittit frigus. ibi calor erit ꝑ se cā frigoris sequētis. Ad ꝑmā rōnē ꝓ ꝑ[ri]ori opi. dico ꝙ termini mot⁹ ꝑ se sūt incōpossibiles ꝫ charitas p̄cedēs et sequēs nō sunt ꝑ se termini mot⁹. ꝫ eē ⁊ nō eē forme. Ad ꝓbationē dico ꝙ est a positiuo ad positiuū. nō sicut a ꝑ se termino. ꝫ sicut ab aliquo necessario req̄situ sine quo nō possit eē mot⁹. q: mot⁹ ꝫm ꝙ distingui̇t a mutatione. nō pōt esse sine plurib⁹ positiuis p̄ter ipm̄ subiectū recipiens illa positiua. Ad aliud dico: ꝙ p̄or charitas ꝑ se ꝑtinet ad augmētationē charitatis. nō sicut ꝑ se subiectū nec sicut ꝑ se termin⁹. ꝫ sicut aliq̄d coexistens cū termino a quo ⁊ faciēs ꝑ se vnū cū termino ad quē: ⁊ illa diuisio est sufficiens. *Ad secūdam*

Ad aliud dico ꝙ de virtute sermonis min⁹ albū ⁊ magis albū nō sunt cōtraria. nec etiaꝫ minor charitas ⁊ maior charitas sūt cōtraria ꝫ ꝑhs vult ꝙ ista noīa importent cōtraria. extendēdo nomē cōtrarietatis. ⁊ iō est impossibile ꝙ ista duo simul de eodē verificent̄. sicut impossibile est ꝙ aliq̄d simul sit magis albū ⁊ minus albū. q: ꝑ hoc qḋ dico min⁹ albū excluditur maior albedo. Vñ aliquid esse minus albū duo dicit: scꝫ habere minorē albedinē ⁊ nō maiorē. Per hoc ptꝫ ad cōfirmationē: ꝙ minor albedo nata est denominare suū cōtrariū qñ maior est nata denominare. ꝫ nō sic dicendo hoc ē min⁹ albū. ꝫ sic dicendo: hoc ē tali albedine albū. ⁊ illud ē verū. *Ad terciā* Ad aliud argumētū de augmētatione quātitatis mobilis. si tenet̄ ꝙ quātitas nō dicit aliā rē absolutā realē a substantia et qualitate. posset leuiter dici ꝙ tunc nō est ibi augmentatio ꝑ generationē noue rei absolute sicut est in augmētatōe qualitatis ꝫ ꝑ maiorē coexistentiā eiusdē rei absolute cū maiori loco. si sit in loco ⁊ ita nō est hic. Sed tenēdo ꝙ quātitas sit alia res. sicut tenetur cōiter. est difficili⁹ respondere. ꝫ de hoc patebit in quarto li. *Ad quartā* Ad primū principale dico ꝙ ista ꝓpositio. generatio vnius est corruptio alteri⁹. nō est vlr vera nec in generatione substantiali nec accidentali. Nō in generatione substantiali si in eodē cōposito sint plures forme substantiales. et vna prius introducat̄ ꝙ alia. In generatiōe etiā accidentali nō est vlr vera. sicut ptꝫ qñ aer illuminat̄ nihil expellitur. similiter quādo intellectus intelligit et volūtas vult: nō opꝫ aliquid corrumpi. *E Ad primū prīn.* Ideo dico ꝙ ꝓpositio predicta est intelligēda in generatione substantiali quādo aliquod indiuiduū ꝫm omnē formā suā substantialē generat̄ quia tunc naturaliter oportet formā aliquam aliam substātialē corrumpi. similiter in generatione accidentali est vera. quando vnū contrarioꝝ inducitur per abiectionē alterius cōtrarij. ꝫ in augmētatione nō est vera. quia tūc semper manet p̄cedēs. Ad aliud dico: ꝙ nō *D Ad secūdam*

est sile de motu locali ⁊ alijs motib⁹. q2 i motu locali naturalr nõ est acq̄sitio sine deꝑditiõe. sed in augmẽtatione ẽ acq̄sitio sine om̄i deꝑditione. tñ dico q̄ de potẽtia dei absoluta posset eẽ mot⁹ localis si nullus locus deꝑderet. s3 tm̄ locus acq̄reret. ⁊ tũc nihil deꝑderet sicut i augmentatione forme. Questio sexta.

A
Questio VI que ẽ secunda annexa secunde

C

Irca idez tertio

quero. Utrũ in augmentatione charitatis aliq̄d realr differens a priori sibi adueniat.

Q2 nõ primo

Q2 non q2 si sibi aliquid aduenirect: seq̃ns esset cõpositi⁹ q̄ ꝓcedẽs q2 maiorẽ pluralitatẽ icluderet ꝯñs ẽ falsum. q2 quãto aliq̄d est simplici⁹ tãto est ꝑfecti⁹. g̃ si charitas ꝓcedẽs eẽt simplicior eẽt ꝑfectior.

Scd̃o

Preterea s3 auctorẽ sex ꝓncipiorũ forma ẽ in simplici inuariabili eẽ cõsistens g̃ nullo mõ cõposita est ⁊ ꝑ ꝯñs ꝓori charitati nihil realiter differens aduenit.

In oppositũ

Ad oppositũ. impossibile est aliquã formã i aliquo subiecto augmentari nisi illud subiectũ mutetr. g̃ qñ charitas augmẽtatr in hõie op3 q̄ hõ mutetur. g̃ vł aliq̃d nouũ recipit q̃d ꝓus nõ habuit vel aliq̄d ꝑdit q̃d ꝓus habuit. s3 nõ ꝑdit aliq̄d q̃d ꝓus habuit. g̃ aliq̄d nouũ recipit q̃d prius nõ habuit. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝓme charitati aliq̄d realr differens aduenit de nouo.

B
Opinio prima

Ad istã. q. ẽ vna opinio: q̄ quelibet forma qñ augmẽtatr nõ vnitur alicui de nouo realr differẽti. s3 depuratr et separatr a suo cõtrario magis q̄ ꝓus: ⁊ hoc ẽ cã intendi vel augmẽtari.

Probatur p̄mo.

Pro ista opi. videtr eẽ aliq̃ auc. Prima ẽ phi. iij. tho. vbi vult q̄ illud est albi⁹ q̃d ẽ nigro ipmixtius. g̃ aliq̄d eẽ albi⁹ est min⁹ ꝑmisceri cũ nigro.

Scd̃o

Preterea i ꝓdicamẽtis attribuit susceptionẽ magis ⁊ min⁹ ꝓcise illis q̄ habẽt contrarietatẽ. Unñ añ illã ꝓprietatẽ de susceptõe mag. ⁊ min⁹ ꝓmittit ꝓprietatẽ de habere ꝯriũ. g̃ videtr s̄m eũ q̄ nihil suscipit magis nisi quod minus permiscetur cũ suo cõtrario.

Tertio

Preterea s̄m ph̄m ⁊ cõmẽ. x. metha. mediũ cõponitr ex extremis. g̃ nõ ẽ icõueniẽs extrema simul ꝯcurrere in eodẽ. et per ꝯñs ꝑ talẽ accessuz intẽditr.

E
Instatur contra opinionẽ, primo

Cõtra. aliquid suscipit magis ⁊ min⁹ q̃d nõ h3 cõtrariũ. pz de lumine. g̃ min⁹ ꝑmisceri cũ suo cõtrario nõ est ip̄m intẽdi. Et hoc idẽ pz. q2 ꝑ actũ sciẽdi ⁊ ꝑ actũ veritatis generatr ⁊ augmẽtatr habitus intellectualis ⁊ virtuosus. ⁊ tñ nihil ẽ ibi cõtrariũ. q2 quero a quo causaretr. nõ ab actu sciẽdi nec ab actu v̄tutis. manifestũ ẽ. nec ab actu erroris nec ab actu viciso. q2 nullus ẽ ibi. Aliter eñ nõ possit aliq̃s eẽ bon⁹ moralr nisi ꝓmo eẽt viciosus imo sil' acq̄reret vtrumq3 habitũ q̃d est impossibile.

Secundo

Preterea ex ista opi. seq̄retr q̄ nũq̄ aliq̃ forma augmentatr nisi etiã forma cõtraria augmẽtetr. Probatio. q2 volo q̄ calor augmẽtetr. tunc s̄m istã opi. calorẽ augmẽtari ẽ ip̄m min⁹ ꝑmisceri cũ frigore. s3 seq̄tur. calor min⁹ ꝑmiscetr cũ frigore. g̃ frigus minus ꝑmiscetr cũ calore. g̃ frigus augmentatr. si nihil aliud sit formã augmẽtari nisi min⁹ ꝑmisceri cũ suo cõtrario. g̃ de ꝓmo ad vltimũ seq̄tr calor augmẽtatr. g̃ frigus augmẽtatr.

Obiectio

Si dicatr q̄ frigus min⁹ ꝑmiscetr cũ calore. q2 frigus est min⁹. ⁊ calor ẽ maior. ⁊ iõ calor augmẽtatr ⁊ nõ frigus:

Responsio

Respõsio cõcedit ꝓpositũ. q̄ nõ ẽ idẽ formã augmẽtari ⁊ min⁹ ꝑmisceri cũ suo cõtrario. s3 siue magis ꝑmisceatr siue min⁹. illa forma augmẽtatr q̄ est maior et illa minuitr q̄ ẽ minor. g̃ ꝑmixtio cu3 suo cõtrario totalitr accidit augmẽtationi forme.

Tertio

Preterea si augmẽtati nõ ẽ aliud q̄ min⁹ ꝑmisceri cũ suo ꝯtrario g̃ nõ ẽ v̄a augmẽtatio s3 s̄m apparentiã tm̄. q2 in rei veritate nõ est maior forma q̄ ꝓus. s3 s̄m istã opi. apparet maior ꝓpter absentiã sui cõtrarij. ⁊ qñ ẽ absens nõ impedit apparentia3 ipsi⁹.

D
Opinio secunda duo ponit

Alia ẽ opi. aliquoꝝ dicentiũ q̄ alique forme augmẽtãtur ꝑ verã additionẽ ⁊ aliq̃ nõ. Ideo dicũt q̄ chatitas nõ augmẽtatr ꝑ additionẽ.

Primum

Primũ declarãt sic. si augmẽtũ ⁊ diminutio i formis q̄ intẽdũtur ⁊ remittũtr accidit vno mõ nõ ex ꝑte ipsi⁹ forme s3 se ꝯsiderate. s3 ex diuersa ꝑticipatione subiecti. ⁊ sic nõ fit augmẽtatio ꝑ additionẽ forme ad formã. q2 si esset talis additio. hoc non eẽt nisi vel ex ꝑte ipsius forme vel ex ꝑte ipsius subiecti. nõ ex ꝑte forme. q̄a talis additio vel subtractio variat speciẽ. si ex ꝑte subiecti. hoc nõ põt eẽ. nisi vel q2 aliqua pars subiecti recipit formã quã ꝓus nõ habebat. vel q2 aliud aliq̃d subiectũ additr ꝑticipãs eandẽ formã. ⁊ pz q̄ neutrũ põt dici. Alio mõ accidit augmẽtatio. q2 q̄dã accidentia augmẽtãtur s̄m se ip̄a. ⁊ i illis põt fieri additio. augetr eñ mot⁹ ꝑ h̃ q̄ aliq̄d ei additr. vel s̄m tp̄s in quo ẽ. vł s̄m viã ꝑ quã ẽ. ⁊ ita manet ibi eadẽ sp̄es ꝓpter vnitatẽ termini. augetur etiã nihilomin⁹ mot⁹ ꝑ intẽsionẽ s̄m ꝑticipationẽ subiecti. in q̄ntu3 sc3 idẽ mot⁹ põt magis vel minus expedite aut ꝓmpte fieri. Similit ⁊ scientia põt augeri s̄m seip̄am ꝑ additionẽ cũ aliq̃a plures cõclusiones geometrie addiscit. augetr in eo habit⁹ eiusdẽ scientie s̄m sp̄e3 Augetr nihilomin⁹ scientia in aliquo ꝑ participationẽ subiecti per intensionẽ. ꝓvt sc3 expeditius ⁊ clarius vn⁹ homo se habet alio in eisdẽ cõclusionibus considerandis.

E
Scd̃m

Secũdum declarant specialiter de charitate. quia vna charitas nõ additur alteri. q2 si sic vna distingueretur ab alia. s3 hoc est impossibile. q̄a

non distinguit͂ s̃z specie͂.q̃ꝛ illa ē penes opposita. s̃ vtriusq͂ charitas ē ide͂ obiectū.nec distinguu͂tur s̃m numerū. q̃ꝛ distinctio numeralis formis nō ē nisi s̃m distinctionez subiectoꝝ. s̃ ide͂ nūero ē subiectū vtriusq͂. Ex ista rōne p̃z manifeste ꝙ s̃m istū nullo mō ē additio forme ad formā in augmētatione charitatis. Cō tra istā opinionē. Videt͂ sibiipi ꝯtradicere. q̃ꝛ p ide͂ argumētū p quod ꝓbat charitatē nō augmentari p additionē.ꝓbo nullā aliā formaz augmētari p additionē. q̃ꝛ si sciētia addat͂ scientie sicut ipe dicit.igit͂ scientia addita distinguit͂ ab illa cui addit͂ aut distinguit͂ ad ea s̃m speciē. ⁊ tūc nō ē augmētatio.nec ipe h̃ ponit ꝙ distinguit͂ specie. Aut numeralr̃. s̃ hoc ē impossibile q̃ꝛ distinctio numeralis forme s̃m eū nō est nisi p distinctionē subiecti s̃ subiectū h̃ est vnū ⁊ ide͂.igit͂ ⁊c̃. Hoc cōfirmat͂.q̃ꝛ s̃z eū ꝑus vbi loquit͂ de habitib⁹ dicit ꝙ distinctio in formis est duplex.quedā em̄ est s̃m speciem alia s̃m numerū. Distinctio q̃dē s̃m speciē. in habitib⁹ ē s̃z distinctionē obiectoꝝ. Distinctio vero s̃m numerū est s̃m distinctionē subiecti.

Ex isto arguo sic. si scientia addita distiguit͂ a scientia cui addit͂.aut g̃ distinguit͂ s̃m diuersitatē subiectoꝝ. ⁊ p ꝯñs spē. ⁊ p ꝯñs esset augmētatio. Aut distinguit͂ s̃z distinctionē subiecti. s̃z tūc vna mens rōnalis adderet͂ alteri. qđ est impossibile. Preterea nō ē maior rō ꝙ vna forma augmētet͂ p additionē ꝙ alia. g̃ vl̃ quelibet augmentabit͂ p additionē vel nulla s̃ nō nulla. g̃ q̃libet. Ad istud dicit͂ ꝙ nō est simile de omī forma. ꝓpter qđ dicit͂: ꝙ illud s̃m qđ sortit͂ aliq̃d speciē opz eē fixū et stans ⁊ q̄si indiuisibile. quecūq͂ em̄ ad illud attingūt sub specie cōtinet͂. quecūq͂ autē recedūt ab illo vl̃ in pl⁹ vel min⁹ ptinēt ad aliā speciē vel pfectiorē vel ipfectiorē. Vñ dicit phs. viij. metha. ꝙ species rerū sūt sicut numeri. in quib⁹ additio vel diminutio variat speciē. si g̃ aliqua forma vel q̄cūq͂ res s̃m seipsam vel aliq̃d sui sortiat͂ rōnē speciei: necesse ē ꝙ s̃z se cōsiderata hz rōnē determinatā q̄ neq͂ in pl⁹ excedere neq͂ in min⁹ deficere possit. ⁊ hmōi sunt qualitates q̄ nō dicūtur in ordine ad aliud. Alia sunt q̄ recipiunt speciē ex aliquo ad qđ ordinātur. et illa possunt s̃m seipa diuersificari in plus vel i minus. ⁊ nihilomin⁹ sunt eadē specie ꝓpter vnitatē eius ad qđ ordinātur. sicut est de motu et sanitate. Cōtra qñ dicit͂ ꝙ aliq̃d sortit͂ speciē s̃z se vel aliquid ⁊ aliq̃d sui in ordine ad aliud aut intelligit ꝙ sortitur speciē ab illo intrinsece. vel extrinsece. si primo mō. sic quelibet res sortitur speciē s̃m seipsam vel aliq̃d sui intrinsecū. et nō s̃m aliquid extrinsece. si scđo modo sic nulla res sortiret͂ speciē s̃m aliq̃d sui. q̃a nō est aliqua res creata: q̄n ab aliquo depēdeat ⁊ ad aliq̃d ordinat͂. Preterea. tāta est distinctio inter sciam ⁊ obiectū q̄ta est inter aliquā qualitatē ⁊ suā causaz. ergo nō plus sortit͂ scia speciē ab obiecto: ꝙ qualitas a sua causa extrinseca. Confirmat͂. q̃ꝛ scia minus depēdet ab obiecto ꝙ albedo a sua causa. ergo minus sortit͂ ab obiecto suo speciē. Añs p̃z. q̃ꝛ obiectū sciē frequēter est ens rōnis. vel nō est ens reale. sicut saltē scia de rosa nō existēte. ergo illud obiectū nō est causa ipius. ⁊ p ꝯñs scia nō depēdet ab eo totalit͂. Confirmat͂. q̃ꝛ notitia simplex nō sic specificat͂ a suo obiecto. tum q̃ꝛ pōt esse sine eo. tū q̃ꝛ de eodē subiecto possunt esse distincte notitie s̃z speciē. sicut ꝓbatū est ꝑus.

Preterea. qñ aliqua sic se habēt ꝙ vtrūq͂ est s̃m se in specie sua. scz non plus vnū sortit͂ speciē ab aliquo totalit͂ extrinseco ꝙ aliud. s̃ scia est p se in specie sicut albedo. ⁊ obiectū est sibi totaliter extrinsecū. sicut subiectū albi est extrinsecū albedini. ergo nō plus scia sortit͂ speciē suā ab obiecto ꝙ albedo a suo subiecto vel ab aliqua causa extrinseca. Si dicat͂. ꝙ sciētia nō est p se in specie sicut nec motus est manifeste falsuz. q̃a q̄ncūq͂ aliqua vna res nō est p se in specie. oportet ꝙ sit i specie p reductionē. sed q̄cquid est in specie per reductionē est intrinsecū alicui existenti per se in specie. sine quo illud p se existēs in specie esse nō pōt. ergo cū scia sit vna res. et si nō sit p se in genere vel in specie: sed p reductionē oportet ꝙ sit intrinseca alicui qđ nō possit esse sine scia. qđ p̃z in ꝯductiue esse falsum. Et eodez mō pōt argui de motu si sit vna res totalit͂ alia a termio mot⁹ ⁊ ecōuerso. Cōfirmatur ista ratio. q̃a qñ sunt aliq̄ res realit͂ distincte. quarum vtraq͂ pōt indifferenter esse sine alia. nō est maior rō quare vna sit p se in genere ꝙ alia. nisi alia ꝓpter aliq̃d aliud p reductionē sit in genere. s̃ sic se habet scia ⁊ obiectū. g̃ ⁊c̃. Ex istis p̃z. ꝙ incōueniēter est dictū ꝙ aliq̃d sortit͂ speciē s̃m se vel aliq̃d sui: ⁊ aliq̃d sortit͂ speciē ab alio. Et eodē mō p̃z. ꝙ est male dictū ꝙ ꝓpter p̄dictā dissimilitudinē aliq̃d augmentatur p additionē ⁊ aliq̃d nō. Preterea. ꝙ ibi accipit ꝙ sciētia augmētatur ꝓpter additionē ⁊ nō charitas. q̃a scz scia augmētatur per hoc ꝙ est pluriū ꝯclusionū. ⁊ hoc improbatū est ꝑus. vbi ꝓbatū est ꝙ scita vna ꝯclusione ⁊ postea discat͂ alia scia addita est alterius spēi a p̄ma. nec p̄nt facere vnā sciam numero. Hoc cōfirmat͂ per istū. q̃ꝛ dicit ꝙ scia specificatur ab obiecto. sed istarū sciarum sunt distincta obiecta s̃m speciez s̃m eū. igit͂ ille scie distinguunt͂ specie. Si dicatur

Contra scđam opinionē arguit͂ multipliciter

ꝙ scientia nō specificatur a quocūqȝ obiecto. q2 nō ab obiecto materiali. sed ab obiecto for
mali. obiectū aūt formale hic ē idē. Cōtra nō
pōt hic dici vnū obiectū materiale ⁊ aliud for
male nisi virtute obiecti vni⁹ cognoscat̃ reli
quū. ẞ ista vnitas obiecti formalis nō sufficit
ad vnitatē scientie specificā. q2 si sic cū virtu
te ꝑncipiorꝝ cognoscātur cōclusiones. idē ha
bitus ẞm speciē cēt habit⁹ ꝑncipiorū ⁊ cōclu
sionū quod est cōtra phm. vi. ethi. ⁊ i. posteria
rū ⁊ .ij. q̃ ponit ꝙ intellect⁹ q̃ est habitus ꝑnci
piorū. ⁊ scientia q̃ est habitus cōclusionū disti
guunt̃. Simılit̃ tunc sciētia subalterna ⁊ sub
alternata essent eiusdē speciei. Si dicat̃: ꝙ
obiectū formale est hic subiectū ex cui⁹ vnita
te scientia dicit̃ vna. quātūcūqȝ conclusiones
sunt diuerse. Cōtra. si ꝓpter vnitatē subiecti
est vnitas sciētie: cū idē possit eē subiectū ꝑn
cipiorū ⁊ cōclusionū. sequeret̃ vt ꝑus ꝙ idem
eēt habitus ꝑncipiorꝝ ⁊ cōclusionū. Pretea
sequeret̃ ꝙ eadē esset notitia incōpleta subie
cti ⁊ cōpleta cōclusionis. ⁊ ita illa notitia icō
pleta ⁊ cōpleta nō distinguerēt̃ specie. qđ est
cōtra phm ⁊ cōmē. iij. de aīa. ꝯña ptȝ. q2 si no
titia incōpleta subiecti ⁊ cōpleta cōclusionis
distinguūt̃ specie opȝ ꝙ habeāt distincta ob
iecta. q2 per istū act⁹ nō distinguūt̃ nisi ꝑ obie
cta. aut ḡ habent distincta obiecta formalia
aut materialia. Si materialia ḡ distinctio ob
iectorꝝ materialiū esset cā distinctionis speci
fice notitiarū. Si habeant distincta obiecta
formalia: certū ē ꝙ subiectū ē obiectū notitie
incōplete formale. ḡ nō obiectū notitie cōple
te formale. ẞ aliquid aliud. Pretea qđ hic ibi
ꝙ illud ẞm qđ sortit̃ aliq̃d speciē opȝ eē fixū ⁊
ꝑmanēs ⁊ quasi idiuisibile ē manifeste falsū.
q2 forma etiā substātialis nō ē idiuisibilis nec
quātitas ẞm istū. ⁊ tñ ẞm istū ab istis aliq̃d ꝑ
se sortit̃ spēz. Pretea ꝯ̃ illū modū ponēdi au
gmētationem sine additione arguo ꝑmo sic.
Qñcūqȝ aliq̃d est natū denoiare alterū. si ois
res iportata ꝑ aliq̃d alterū eorꝝ codē mō in se
habeat eodē mō denoiabit̃ ẞ nūc ē ita ꝙ subie
ctū denoiatur a qualitate. ⁊ si nō fiat ibi addi
tio. subiectū codē mō se habet in se. ⁊ silr̃ qua
litas. ḡ semꝑ vniformit̃ denoiabit̃. ḡ nō dicet̃
ꝑmo min⁹ tale ⁊ postea magis tale. ꝓpter talē
formā. Cōfirmat̃. q2 ad h̄ ꝙ dicat̃ magis tale
req̃rit̃ aliqua variatio vel a pte subiecti vel a
pte forme. Si dicat̃ ꝙ hic est variatio q2 subie
ctū ꝑmo min⁹ pticipat formā ⁊ postea magis
Contra impossibile est transire de cōtradicto
rio in cōtradictoriū sine motu locali vel ꝓdu
ctione alicui⁹ rei vel destructione. ẞ in ꝓposi
to oia remanent in codē situ ⁊ loco. ḡ vel opȝ

ꝙ hic aliquid destruat̃ vel ꝓducat̃. ⁊ certū est
ꝙ nihil destruit̃ nisi ponat̃ ꝙ aliq̃d ꝓducatur
ergo aliq̃d hic ꝓducit̃. ⁊ nō aliq̃d a pte subie
cti. ergo aliq̃d a pte forme. Alia est opinio. ꝙ
forma nō suscipit magis ⁊ minus ꝓpt̃ esse suū
in subiecto. ẞ est gradualit̃ vnū: qđ cuȝ magis
⁊ minus suscipit ꝑ crementū ⁊ decrementū. il
lud fit ꝑ partiū appositionē vel subtractionē.
ẞm quas illud ẞȝ qđ dicit̃ aliq̃d magis vel mi
nus dicit̃ in se magis vel min⁹. ita ꝙ q̃libet for
ma ẞm quā aliq̃d dicit̃ magis vel min⁹. in sua
natura habet ptes vel paucas vel multas. ẞm
quas pōt diuersimode in diuersis gradibus si
stere int̃ t̃minos. ⁊ dicit̃ in se ẞm illas ptes ma
gna vel pua. ⁊ subiectū maius vel minus. alit̃
eñ ẞm nullā formā diceret̃ aliquid magis vel
minus oino. Et considerāde sunt iste ptes in
formis simplicib⁹ ẞm quātitatē spiritualis vir
tutis in ꝑfectiōe ẞm naturā rei in se. ⁊ in vigo
re eius ex ꝯparatiōe ad opus ꝓpriū. ⁊ hoc per
similitudinē ad q̃titatē mobilis acceptā ẞm
rationē continui vel discreti. Et quēadmodū
ibi qđ maius est mobile cōtinet qđ minus est
pluries vel semel ⁊ aliquā eius partē ẞm ptes
mobilis. cōsimiliter maius in virtute cōtinet
in se min⁹ ẞm ptes ꝑfectōis. Et quēadmoduȝ
in lōgitudine extēsa corpalit̃ sunt infiniti gra
dus in potētia signādi rōne quorꝝ est mot⁹ lo
calis. sic in caliditate extēsa virtualit̃ int̃ sum
muȝ ⁊ pmū sunt infiniti gradus in potētia si
gnādi. ⁊ iō oīs translatio alteratiōis est ẞm
motuȝ ꝯtinuū calefactibilis acq̃rendo sibi ca
lorē ẞm plus quousqȝ cesset mot⁹. Quales aūt
sunt iste ptes dicit iste alibi. q2 vult ꝙ nō dr̃nt
realit̃: ẞ rōe tm̃. vbi vult. ꝙ qualis ꝯpositio est
in sciā talis est in alijs formis recipiētib⁹ intē
sionē ⁊ remissionē. De sciā dicit sic. in q̃stiōe
quadā qua querit. Utrū sciā sit aliq̃d ꝯpositū
in intellectu illa cōpositiōe que est ex diuersis
ẞm rem in nullo ꝯueniētibus. cuiusmodi est il
la que est ex materia ⁊ forma. Et ptȝ. ꝙ sciā nō
est ꝯposita. q2 est forma accidētalis nō habēs
materiā ex q̃ ẞ in qua tm̃. Sed dubitatio est. Utrū sit cōposita ex pluribus ptibus formali
bus. Et est dicendū. ꝙ ois forma que ꝑ motū
educit̃ de potētia ad actū. ptes habȝ in quib⁹
successiue est aliq̃d et aliq̃d sibi acquirit̃ dr̃ns
ẞm completū ⁊ incōpletū. Sed istarū partiuȝ
diuersitas triplicit̃ pōt intelligi. aut ẞm rōem
aut ẞm intensionē. aut ẞm rem. Primo modo
ptes habȝ ois forma acquisita ꝑ motū intēsio
nis. sed ex talib⁹ ptibus talis forma nō est di
cēda esse cōposita. q̃a tales ptes nō manēt di
stincte ab inuicē ẞm suos gradus in quib⁹ na
te essent stare in diuersis nisi ẞm rationē tm̃.

Tertia opinio

Dubitatio

Responsio

et semper min⁹ intenso manente in magis in tenso virtute solū. ita ꝙ forma nō habet ptes differentes re aut intensiue inq̄tū hmōi. ſ rō ne tm̄. ⁊ iō sciētia n̄ ē cōposita ꝙꝙ ptes succes siue acq̄rant̄ ⁊ nate sint sibi succedere. Scḋo mō ptes habʒ oīs spēs q̄ ē sub genere. ⁊ sic sci entia ē cōposita ex genere ⁊ dīa. Tertio mō p tes formales ſm rē differentes habere aliq̄d i se dupliciť cōtingit itelligere vl̄ ꝙ ptes hmōi sunt eiusdē rōnis in toto. vel alten⁹ ex alteri⁹ Primo mō linea ē cōposita ex diuersis ptib⁹. ⁊ talis cōpositio nullo mō ē in sciētia. q: nō ē nisi in simplici aīa. Ista opi. videť include re cōtradictionē in hoc ꝙ ponit ꝙ q̄liber taľ forma augmētať p acq̄sitionē ptis. ⁊ tm̄ ꝙ par tes nō realiť distinguanť. q: impossibile ē ali q̄d succedere alteri qḋ ē idē realiť cū illo Sed p te vna pars succedit alteri. g̃ ista pars nō ē realiter illa ⁊ vtraq̄ꝫ illarū ptiū est. g̃ realiť di stiguiť hec ps ab illa Si dicať ꝙ neutra ista rū ptiū est in actu. ſ tm̄ in potētia. Hoc nō va let. q: taliter eē in potentia q̄liter ista ps ē in potētia nō obstat distinctioni reali isti⁹ ab il lo qḋ eodē mō ē in potentia. g̃ tū hec ps nō sit illa realiť. q: vtraq̄ꝫ ē potentia in tutu qḋ ē in actu ista ps realiť distiguiť ab illa. Assumptū ptʒ. tū q: manifestūʒ ē ꝙ duo pedes vni⁹ hōis distinguūť. ⁊ tm̄ nō sūt in actu sepato. tū q: ſʒ istū sicut realiter due ptes linee eiusdē rōnis distinguūtur realiter. ⁊ tm̄ nō plus sūt in actu ꝙ quecūq̄ꝫ alie ptes eiusdē rōnis. Pretea. q̄cūq̄ꝫ dn̄t rōe tm̄ ⁊ nō realiť ipossibile ē sepa ri realiť. ita ꝙ vnū sit realr ⁊ aliud nō sit. ſ vna istarū pr̄iū pōt realiť separi ab alia. sicut pʒ in diminutione. ⁊ etiā vna istarū partiūʒ fuit q̄n̄ alia nō fuit. g̃ iste partes nō differūť rōne tm̄.

Preterea. dicit ꝙ sicut in q̄titate molis il lud qḋ est mai⁹ cōtinet min⁹: ita in quātitate virtutis. Ex isto arguo sic. inter cōtinēs realr ⁊ cōtentū realiť ē realis distinctio. aliť em̄ idē cōtineret se. ſ p te maius cōtinet min⁹. g̃ disti guiť ab illo realiter. Pretea. nullū totū re ale ē idē cū pte sua. ſ hic ē quoddā totū reale. g̃ illud nō ē idē realiť cū pte sua. ⁊ multo mag̃ alia pars nō erit eadē realiť cū illa Pretea omē totū reale ē pfecti⁹ sua pte. ſ idē nō ē pfe ctius se. g̃ ⁊c̄. Pretea. ipossibile ē illud qḋ aliq̄n̄ nō ē idē realiť cū aliquo vnq̄ꝫ eē idē rea liter cū eodē. ſ ista ps aliq̄n̄ nō fuit eadē realr cū alia pte. q: q̄n̄ ista pars erat et alia nō erat. nō erat eadē realiť cū ea. g̃ nūq̄ꝫ poterit eē ea dē realiť cū ea Pretea pbatū ē pus ꝙ ipos sibile ē aliqḋ reale a quocūq̄ꝫ reali differre rōe ſ vtraq̄ꝫ istarū ptiū est aliqḋ reale. g̃ nullo mō distinguiť rōe. ⁊ certū ē ꝙ aliquo mō dn̄t. cūʒ

sint ptes. ergo realiť distinguūtur. Preterea. ista opinio coincidit cū priori: quā tn̄ iprobat. q: si nō sit additio alicuius realiť diuersi. ergo nō est realiť additio. q: nihil additur sibi. ergo nō est realis augmētatio p additionē. Pretē rea. impossibile est aliq̄d habere latitudinē rea lē nisi aliq̄d distinguať in eo realiť ab alio. er go si hec forma habeat in essentia sua latitudi nē realē aliq̄d in ea realiť distinguiť ab alio in eodē. Ideo dico aliť ad q̄stionē. ꝙ augmēta tiōe cuiuslibet forme vere aliq̄d reale differēs realiť a priori addať. qḋ etiā postq̄ꝫ additť reali ter distinguiť ab eodē ⁊ facit per se vnū cū eo. hoc ptʒ. q: ipossibile est esse realē trāsmutatio nē sine reali acquisitōe alicui⁹ noui vel destru ctione alicui⁹ antiqui. vel reali acq̄sitione no ua alicui⁹ p̄existētis. sed in tali augmētatione est vera ⁊ realis transmutatio alicui⁹ subiecti ergo opʒ ꝙ ibi aliq̄d de nouo ꝓducať vel de struať. vel ꝙ aliq̄d p̄existēs de nouo acquirať. sed manifestū est. ꝙ nihil p̄existēs acq̄ritur de nouo nec aliq̄d destruiť. q: tūc nō esset augmē tatio sed diminutio. si nullo acq̄sito aliq̄d dep deretť. g̃ aliq̄d necēio de nouo ꝓduciť. Et exte do hic ꝓduci aliq̄d de nouo ad habere eē quō forma de nouo produciť. q: de nouo haber esse q̄uis nō genereť. Ideo dico. ꝙ sicut i augmē tatiōe quātitatiua de qua loquiť phs. i. de ge neratiōe. nihil augmētatur nisi p aduentū ali cui⁹ realis distincti a priori ⁊ remanētis cū eo ita est in augmētatiōe q̄litatis. ꝙ cū nō possit saluari p motū localē nec p coexistētiā cū ma iori loco. oʒ ꝙ aliq̄d realr addať p̄ori de nouo.

Sz si queratť. Un̄ est ꝙ vna forma augmēta tur ⁊ alia non. Dico ꝙ nulla est rō nisi q: ista natura est talis ⁊ alia est talis. Un̄ vľr q̄libet natura siue sit pfecta siue impfecta. si pōt face re p se vnū cū alia natura eiusdē rōnis sine ma iori extēsione quātitatiua. in illa natura pt eē augmētatio. q̄ aūt nō pōt. nō pōt augmētari ⁊ ita pfectio vel impfectio accidit. Silr est de p pinquitate vel distātia ad sbam. Sʒ cōtra p̄ dicta et pro p̄dictis opi. arguitur multipliciť.

Prīo sic. ſm auctorē. vi. p̄ncipioꝝ. forma est ꝯpositio adueniēs in simplici ⁊ iuariabili eēn tia cōsistēs. g̃ nō habʒ tales ptes realiť distin ctas. q: si sic. cōponereť ex eis. Pretea. in in diuiduis eiusdē rōis nō est ordo essentialis. g̃ vnū indiuiduū nō est ſm suā essentiā pfectius altero indiuiduo eiusdē rōis. sed si aliq̄d essen tiale ⁊ pfectū adueniret sibi. vnū esset pfecti⁹ eēntialiť alio. Pretea. illud adueniēs aut est essentiale nature seu forme specifice. aut acci dētale. si essentiale. g̃ p̄existēs sine illo nō esʒ p se in spē illa. Si accidētale. g̃ nō facit per se

Octauo

Nono.

R Responsio auct.

Queritur

Respondetur.

Z Contra dicta ar guitur

Primo

Secundo

Tertio

Quarto

vnũ cũ illo. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ augmẽtat ip̃s. Preterea põt argui sic. augmẽtatio ⁊ g̃natio sunt mutatiões disꝑate. g̊ põt eẽ augmẽtatio sine generatione. ⁊ ꝑ ꝯñs põt forma augmẽtari sine generatiõe ⁊ ꝓductiõe alicui⁹. g̊ nõ op̃z aliquid nouũ addi.

Quinto

Preterea ꝯ̃ illud qᷣ dicit̃ ꝙ q̃libet forma q̃ põt fieri vnũ cũ alia eiusdẽ rõnis põt augmẽtari. Cõtra. si hoc sit verũ. g̊ forma substãtial' põt augeri. q: vna ps forme fac̃ ꝑ se vnũ cuz alia. silr̃ vna ps materie facit ꝑ se vnũ cũ alia pte materie. ⁊ tñ nõ põt augmẽtari.

Sexto

Silr̃ si aliqua res corporea cõdensat̃. si illud corpus sit albũ. ptz ad sensum ꝙ illud corpus ẽ albi⁹ q̃ ꝑus. ⁊ ꝑ ꝯñs augmẽtat̃ albedo. ⁊ tñ nihil nouũ aduenit sibi.

Septimo

Preterea ex quo vna ps quãtitatis facit ꝑ se vnũ cũ alia parte quãtitatis. nõ videt̃ rõ maior ꝙ ꝓpt̃ talẽ vnitatẽ sit qualitas augmẽtabilis ⁊ nõ quãtitas

M
Respõdet̃ ad p̃mum

Ad p̃mũ istoꝝ dico: ꝙ auc. vi. p̃ncipioꝝ loquit̃ de cõpositiõe extẽsiua volẽs ꝙ ꝓpter aduẽtũ forme de qua loq̃tur nõ est maior extẽsio tñ certũ ẽ ꝙ ẽ aliqua cõpositio. q: manifestũ ẽ ꝙ forma aduenizẽs subiecto ⁊ informãs cõponit cũ ip̃o.

N
Ad scd̃m

Ad scd̃m ꝙ in indiuiduis eiusdẽ rõnis nõ ẽ vniuersaliter necessario ordo essentialis: q̃n possint aliqua indiuidua esse sine ordine ꝫm ꝑfecti⁹ ⁊ imperfecti⁹. cui⁹ oppositũ ẽ vl'r verũ in indiuiduis alteri⁹ rõis ꝫm opi. ph̃i q: ꝫm eũ quecũq; indiuidua alteri⁹ sp̃ei accipiuntur: necessario alterũ eoꝝ ẽ ꝑfecti⁹ ⁊ alterũ imperfecti⁹. Nõ sic ẽ de q̃buscũq; indiuiduis eiusdẽ rõis. q̃a q̃uis aliqua indiuidua eiusdez rõis se habeãt sicut ꝑfectius ⁊ imꝑfectius. aliqua tñ nõ sic se habẽt. ꝫ sunt eque ꝑfctã.

O
Ad tertium

Ad aliud dico. ꝙ accipiendo naturã specificã pro aliquo cõi ad plura indiuidua. sic illud adueniẽs ꝓp̃e loquẽdo nec est essentiale nec accidẽtale sp̃ei. si tñ ꝑ accidẽtale intelligat̃ oẽ illud qᷣ nõ est itrinsecũ alicui. Dico ꝙ illud adueniẽs sicut oẽ indiuiduũ est accidẽtale. q̃a illud adueniẽs est vnũ indiuiduũ illius sp̃ei. ⁊ iõ sequit̃ ꝙ nõ facit ꝑ se vnũ cũ natura tali specifica. nec augmentat eã. sed tñ facit ꝑ se vnuz cuz illo primo. ⁊ respectu illius est accidẽtale. hoc est extrinsecũ. sicut vna ps semꝑ est extrinseca alteri pti.

P
Ad quartum

Ad quartũ dico. ꝙ generatio multipliciť capit̃. Aliq̃n stricte pro ꝓductiõe alicui⁹ cõpositi per se existẽtis. ita ꝙ totũ ꝓducit̃. Aliq̃n accipit̃ large pro ꝓductiõe alicui⁹ ꝫm totũ sui qᷣ natũ est esse termin⁹ formalis generatiõis. Aliq̃n accipit̃ largissime pro ꝓductiõe cuiuscũq; noui. Primo mõ põt augmẽtatio esse sine generatiõe. imo nunq̃ est tñ tali generatiõe. nec ecõuerso. nisi forte deus ꝓduceret p̃mo vnã ptẽ qualitatis. ⁊ postea de⁹ in eodẽ instãti in quo ꝓduceret̃ aliqᷣ cõpositũ. de⁹ causaret illa qualitate p̃existẽte in illo cõposito vnã qualitatẽ de nouo faciẽdo in eodẽ. ꝫ hõ nõ est possibile ꝫm viã ph̃i. iõ diceret ꝙ generatio sic dicta ⁊ augmẽtatio nunq̃ cõpatiunt̃ se. Scd̃o etiã modo non sunt nccr̃io simul nec possunt esse. q: talis generatio nullã ptem forme que nata est esse termin⁹ formalis generationis p̃supponit. sed augmẽtatiõ p̃supponit aliquã forme ptẽ p̃cedere. Tertio mõ generatio ⁊ augmẽtatio cõpatiunt̃ se. nec hoc negat ph̃s. imo ꝫm ph̃m ipossibile est esse augmẽtationẽ sine tali generatiõe. q̃uis ecõuerso talis generatio possit esse sine tali augmentatione.

Sed nunq̃ ꝑ diuinã potẽtiã põt esse augmẽtatio sine tali generatiõe. Dico ꝙ hoc nõ icludit ꝯtradictionẽ. ꝙ deus vnã albedinẽ preexistentẽ. vel sine subiecto vel in aliquo subiecto vniat albedini existenti in aliquo subiecto. ꝓpter quã vnionẽ illud albũ dicet̃ magis albũ q̃ prius. qᷣ esse nõ posset sine augmẽtatiõe forme.

Q
Ad quintum

Ad quintũ dico. ꝙ ph̃s poneret ꝙ forma substãtialis nõ põt augmẽtari. q: impossibile est ꝙ forme substãtiali nõ mutate ꝫm se nec localit̃ nec aliquo mõ addat̃ alia forma substantialis. nisi illud totũ sit maius extẽsiue q̃ p̃cedens. Hoc diceret ph̃s. Diceret etiaz ꝙ nõ est possibile duas ꝑtes forme substãtialis esse in eodẽ situ. Si tñ ꝑ diuinã potẽtiã due ptes forme substãtialis possunt fieri sic ꝙ faciant ꝑ se vnũ. ⁊ nullo mõ distingant̃ loco vel situ. Dico ꝙ ꝑ potẽtiã diuinã põt forma substãtialis augeri. ⁊ ita etiã materia p̃ma h̃ posito. Nec cõtra istũ modũ ponẽdi ẽ aliqua auc. recipiẽda. cũ ip̃e negaret talẽ potentiã diuinã in isto: sic ĩ multis alijs negauit

R
Ad sextũ

Ad sextũ dico ꝙ quãtũcũq; corpus albũ cõdẽset̃. nõ tñ albedo augmẽtatur. nec ẽ in veritate illud corpus albi⁹ tũc q̃ ꝑus. q̃uis forte ꝓpt̃ maiorẽ ꝓpinq̃tatẽ ptiũ albedinis possz illa albedo aliquo mõ fortius mouere visũ. ⁊ sic aliquo modo albius apparere. sicut duo calida appropinquata vehemẽti⁹ calefaciũt q̃ distincta. ⁊ duo lumina approximata magis illuminãt aliqᷣ mediũ vl' illuminabile eis approximatum q̃ si distarent.

S
Ad septimũ

Ad vltimũ dico ꝙ vnitas nõ sufficit ad susceptionẽ magis ⁊ minus nisi vnita faciãt ꝑ se vnũ. ⁊ sint indistincta loco ⁊ subiecto. qᷣ nõ est verũ in additione quãtitatis ad quãtitatẽ siue quãtitas sit aliq̃ res absoluta a substãtia ⁊ qualitate siue nõ.

T
Ad primũ ꝓ p̃ma opi.

Ad p̃mũ ꝓ p̃ma opi. dico ꝙ nõ accipit ibi ĩpmixtionẽ ꝓp̃e. ꝫ ĩprop̃e ꝓ maiori recessu ⁊ distãtia. ⁊ maiori dissimilitudine. q: albi⁹ magis dissimilat̃ nigredini q̃ minus albũ.

V
Ad scd̃m

Ad scd̃m dico ꝙ q̃uis maius ⁊

minus phs attribuat pcise illis gradibus q-bus cōuenit habere cōtrariū. nō tñ attribuit magis, et minus pcise illis specieb' q̄ habēt cōtraria. qr lux suscipit magis et minus. nō tñ hz cōtrarium. et sic de multis alijs. Ad tertiū dico q̄ nō debet cōcedi de virtute sermōis q̄ sēp mediū cōponat ex extremis. nec hoc vult phs. s; q̄ mediū est min' dissimile vtriq; extremo q̄ vnū extremū alteri. Ad p̄mū qđ inuitur p secūda opinione. Dico q̄ illa additio fit ex parte forme. nō tñ talis additio variat speciē. nisi qñ illud additū ē alteri' rōnis ab illo cui addit̄. In pposito aūt illud cui addit̄ et qđ addit̄ sunt eiusdē rōnis. Ad scđz dico q̄ ille due caliditates quarū vna ē addita alteri. solo nūero dr̄nt. Et qñ dicit̄ q̄ distinctio nūeralis nō est nisi penes distinctionē subiectoz. Dico q̄ est falsū qr pñt duo accidētia sine omi subiecto distingui numeralr̄. Uerūtñ naturaliter qñ aliqua accidentia nata sunt fieri vnū accidēs nūero. si sic distinguūt̄ q̄ sunt duo indiuidua nec facientia vnū indiuiduū. tūc semper distinguūt̄ subiecto. s; sic nō ē in pposito.

Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ extēdendo cōpositionē ad cōpositionē ex plurib' ptib' eiusdē rōnis. caliditas sequēs ē cōpositior caliditate p̄cedente. Nec ē vr̄ verū q̄ quātu aliqđ est simplici' tāto ē pfecti'. qr in multis cōposita sūt simplr̄ pfectiora simplicib'. illud ptz. qr cōpositū ē simpliciter pfecti' vtraq; pte. et ita est in pposito. Ad scđm p̄ncipale ptz p̄us.

Distinctionis. xvij. Questio septima.

Item quero vtrū

in augmētatione charitatis illud qđ addit̄ sit eiusdē spēi spālissime cū charitate p̄cedēte separa ab ea. Et nō. qr s̄m phm. vij. metha. ex duob' in actu nō fit tertiū. ḡ opz q̄ vnū sit in potētia respectu alteri'. s; nulla charitas pōt eē in potētia respectu alteri' charitatis qr nulla charitas pōt eē subiectū alteri' charitatis. ḡ ex duab' nō pōt fieri p se vnū. ḡ et c̄. Preterea diuidi in ptes eiusdē rōnis cōuenit soli quāto s̄z phm. v. metha. s; charitas nō est quāta. ḡ nō habet ptes eiusdē rōnis quaruz q̄libet pōt esse hoc aliqđ.

Preterea duo accidētia differētia solo numero nō pñt esse simul in eodē subiecto. s; ille due charitates differrent solo numero. ḡ et c̄.

Ad oppositū. in augmētatione charitatis aliqđ addit̄. s; nō addit̄ aliquid alteri' rōnis. ḡ addit̄ aliquid eiusdē rōnis. Maior pbata ē in p̄cedēti q̄stione. Minor pbat̄. qr illud additū alteri' rōnis. aut faceret p se vnū cū charitate p̄ori. aut non. Si sic. ḡ necessario variaret speciē. qa qñ aliqua indiuidua sic se habēt q̄ aliqđ est essentiale vni eoz. et nihil eiusdem rōnis est ēentiale alteri. illa necessario distinguūtur specie. ergo charitas p̄cedens et sequēs specie distinguerētur. qđ est manifeste falsuz. Si aūt nō facerēt p se vnū cum illo. nō augmētarent ipm. qr vnū indiuiduū alterius spēi additū nō pōt augmētare aliud indiuiduū alterius spēi. Si dicat̄ q̄ q̄uis additū sit eiusdez rōnis cū charitate p̄uia. nō tñ est ab ea separabile. Cōtra. qñ aliqua sunt eiusdē rōnis et se totis distincta. nō est maior ratio q̄ vnū illorum possit esse per se q̄ reliquū. ergo si charitas precedēs pōt separi: et sequēs poterit separi. Circa istā questionē est opinio. q̄ charitas et quelibet forma augmētatur p aliquā realitatē realiter distinctā a prima realitate et cū ipa faciēte p se vnū. Sed dicit̄ q̄ realitas illa s̄m quaz minor charitas pficitur et intenditur nō est integra charitas et p̄cisa: distincte pticipās realitatē et rationē charitatis. sed p quādaz reductionē. vt quasi posset dici cōcharitas. est eniz realitas oīno impcisibilis tam re q̄ intellectu. Unū nō est factibilis p se etiā per diuinā potētiam. sic q̄ capiat esse p̄cisum et determinatū. nec est intuitiue intelligibilis. sed cōcabilis tm̄. ita q̄ intellectus angeli nō posset charitatē augmētatā diuidere intuitiue in duas charitates. sed semp charitas aucta occurrit sibi vt vnū cui additū est aliqđ charitatis nō charitas. Et per eundē modū est intelligendū de albedine et calore et oī forma que auget̄. Hoc pbatur. qr tenendū est de intēsione q̄litatum nobis ignotarū sicut expimit̄ in formis de q̄rta specie qualitatis nobis notis. sed linea curua suscipit magis et minus vt fiat curuior et minus curua. Similit̄ raritas et dēsitas. lenitas et asperitas. et sic de alijs intendūtur nō p aduentū realitatis precise ad illā p̄em princtis. nō eñ aduenit alia curuitas linee vt fiat curuior rōne duplicis curuitatis. nec alia raritas aeri aut dēsitas terre. sed illud qđ aduenit ptinet ad rōem specificā imp̄cise. ergo similit̄ est in alijs formis. Pretea. s̄m phm. iiij. phi. et cōmē. ibidē cōmē. lxxxiij. simile est de augmento qualitatis et de augmēto quātitatis p rarefactionē. sed p rarefactionē crescit q̄titas absq; hoc q̄ adueniat pars que sit p̄cise quātitas. qr nō pōt demōstrari nec in supficie nec in pfundo. qr vbiq; repериūtur dimēsiones que fuerāt ante: et oēs sunt aucte. ergo similit̄ est in alijs formis. Pretea. si esset alia charitas ipossibile esset q̄ charitas aucta haberet nūeralē vnitatē. oña ptz. quia secūda nō pōt fieri eadē cū p̄ma s̄m se totā. nec pōt poni q̄ vniat̄ sibi s̄m

Opinio prima.

Probatur primo.

Secundo

Tertio

aliquid sui eodē modo quo due aq̄ ſm sua vltima fiunt idē. q2 ſm hoc charitas erit forma cōtinua habens partē ⁊ partē sue cōtinuitatis i suis vltimis. similiter hmōi ptes erūt quātitatiue. q2 quātū ē qđ ē diuisibile in partes quaꝝ ꝗlibet est hoc aliq̄d ſm.pħm.v.metha. Si ḡ ꝗlibet pars charitatis aucte ē charitas. ⁊ tn̄ cū hoc oēs ptes charitatis sunt vna charitas cōtinua. charitas aucta erit vnū quātū.

Quarto

Preterea in motu intēsiōis quātūcūꝙ modico acquirūt īfinite ptes in potētia. si ḡ iste ptes nō cōcurrant ad aliquā vnitatē formalē. non eñ vniūtur se totis. nec ſm vltima sua. restat vt sint ibi infinite forme quaꝝ quelibet ē indiuisa in se ⁊ diuisa ab alia. ⁊ p ꝯn̄s naturalit̄ infinite qđ est impossibile.

Quinto

Preterea iste charitates nō faciunt vnū vnitate cōpositiōis quasi vna sit materia ⁊ alia forma. nec vnitate cōtinuitatis nec vnitate hōgenei. q2 hōgenea n̄ vniūtur nisi p cōtinuationē. sicut aqua vnitur aque. Vn̄ aīa aic nō vnit: q̄uis hōgeia sit. nec vnitate idētitatis oimode ⁊ simplicis. q2 tūc amitteret suas realitates. nec vnitate aggregationis ⁊ cuiusdā aceruī q2 hoc ē hominibus esset eñ aceruⁿ rerū innumerabiliū ⁊ multitudinis infinite. Sꝫ manifestuꝫ est ꝙ nō pōt p̄ter istas vnitates alia assignari. ḡ tales charitates nō faciunt vnū. ⁊ p ꝯn̄s nō sunt ponende

Impugnāt̄ tres articuli

Ista opi. ponit tres articulos quos reputo falsos p̄mus ē ꝙ illud additū i augmēto charitatis nō pticipat rōnē charitat̄ vt vere possit dici charitas.

Primus

Secūdus ē ꝙ nō pōt p diuinā potentiā fieri p se sine p̄ori

Secundus

Tertius est ꝙ nō pōt ītuitiue ītelligi sine p̄ori.

Tertius

Ideo arguo cōtra eos p̄mo ꝯ p̄muꝫ.

Contra primū arguitur primo

Primo sic. Quero de illo addito. aut erit eiusdē rōis cū p̄ori. aut alterⁿ. nō alterⁿ rōnis. q2 ſm istū. ⁊ verū ē. nū ꝙ aliq̄d augmētat̄ p aliqđ additū alterⁿ rōis ꝑ simile augēt̄ suo simili. Si sit eiusdem rōnis tūc arguo. q̄ncūꝙ aliqua sunt eiusdē rōnis q̄cq̄d essentialiter p̄dicat̄ de vno ⁊ in q̄d ⁊ p se p̄mo mō. eodē mō p̄dicat̄ ꝺ reliquo. ḡ si scđꝫ additū sit eiusdē rōis cū charitate cui addit̄. q̄cq̄d p̄dicat̄ de illa charitate p se p̄mo mō p̄dicabit̄ de isto gradu addito. ḡ si hec sit vera. ħ charitas ē charitas. hec est vera. hoc est charitas demōstrato illo addito

Secūdo

Preterea q̄n̄ inter aliquas ptes alicuius totiⁿ ē tāta cōueniētia vel maior quāta est inter ptes alterⁿ totiⁿ si illud idē p̄dicatū qđ p̄dicat̄ ꝺ alio toto p̄dicat̄ de qualibet pte sua. eadē rōe si aliq̄d p̄dicat̄ de p̄mo toto p se p̄mo mō p̄dicabit̄ de q̄libet sui pte. ꝫ tāta est cōueniētia vel maior inter duas ptes vniⁿ charitatis quāta ipātū a quarū cū illa aq̄ tota: ⁊ quāta ē iter duas ptes albedinis loco ⁊ situ distinctas. ⁊ illarū cū albedine tota: ⁊ vere dicit̄ ꝙ hec ps aque est aq̄ et ꝙ hec ps albedinis est albedo. ergo equalit̄ vel magis dicet̄ ꝙ hec ps charitatis est charitas.

Tertio

Preterea. quicq̄d p se p̄dicatur de aliquo tanꝙ de p se suo indiuiduo. illo indiuiduo manēte ⁊ nō destructo. semp p̄dicabitur de eodē sed ante augmētationeꝫ hec est simplr̄ vera. a est charitas. supponēdo ꝙ a significet totam charitatē p̄cedentē. ergo a manēte nō destructo semp erit hec vera. a est charitas. sed post augmentationē a manet ⁊ nō destruit̄. ḡ nunc hec est vera. a est charitas. ḡ de pte charitatis vere dicit̄ ꝙ ipa est charitas. q2 a tūc est pars. sed nō est maior rō ꝙ vna ps charitatis sit charitas ꝙ alia. ergo quelibet ps charitatis vere ⁊ realiter est charitas. Si dicat̄ ꝙ nō est charitas integra. Hoc nō valet. q̄a si intelligat p charitatē integrā charitateꝫ: que nō est ps alterius. sic manifestū est ꝙ nō est charitas integra: ⁊ eodē modo ꝯcedendū est ꝙ ps aque nō est aqua ītegra. q2 ps aque est ps. Et sic nō argueret ꝯtra opinionē quā nititur iprobare. q̄a opinio nō negat: q̄n charitas addita v̄e sit ps charitatis. Similit̄ sequeret̄ ꝙ ps quātitatis distincta situ ab alia pte nō esset quātitas: qđ est manifeste falsuꝫ. ⁊ ipe negat.

D

Contra scđm articulum

Cōtra scđm articulū ostēdo ꝙ per diuinā potētiā pōt illa charitas addita p se fieri. sic: quia q̄ncunꝙ aliqua sunt eiusdē rōnis. si vnuꝫ illoꝝ per se fieri pōt per diuinā potētiaꝫ. reliquū istoꝝ poterit fieri p se per diuinā potentiā. q2 si ista sint realiter distincta: ita ꝙ neutruꝫ est pars alterius nec intrinsecū alteri. si nō includit ꝯtradictioneꝫ vnū illoꝝ per se fieri. si sint eiusdē rōis. nō includit contradictionē alterū illoꝝ p se fieri. sed illud qđ p̄cedit augmētationē charitatis ⁊ illud qđ additur sunt eiusdē rōis. ⁊ neutrū est pars alterius. et illud qđ p̄cedit pōt fieri p se. ergo nō includit cōtradictionē illud qđ additur fieri per se.

Instantia

Si dicat̄ ꝙ illud additū includit precedēs. ⁊ ideo nō pōt fieri p se.

Responsio

Contra. illud additū ſꝫ se totū est nouū. q2 accipio aliq̄d ſm se totū additū. igit̄ illud additūꝫ nō includit p̄cedēs. ⁊ iō nō includit cōtradictioneꝫ illud fieri per se. Si dicat̄ ꝙ illud sequēs necessario p̄supponit precedēs. Cōtra. q̄cq̄d potest fieri a deo: pōt fieri sine alio realiter distincto. maxime si illa sint eiusdē rōnis. Confirmat̄. q̄a i idiuiduis eiusdē rōnis nō est ordo essentialis: q̄n q̄n̄ realit̄ distinguit̄ vnū possit fieri sine alio. si neutrū sit pars alterius. ꝫ deⁿ vidit ista factibilia ab eterno. et vidit ꝙ neutruꝫ pōt esse pars alterius. ergo pōt facere qđcūꝙ istoꝝ sine alio. ergo qua rōe fecit p̄cedēs

sine sequente. potuit fecisse illud qd̄ sequit̄ sine illo qd̄ precessit. sed q̄cq̄d potuit fecisse adhuc pōt facere. ḡ pōt facere id qd̄ addit̄ nō faciendo qd̄ precessit ꝛ hoc ē ꝓpositū. Preterea qn̄cūq3 sunt aliqua eiusdē rōnis quoꝝ neutrū est ps alteri⁹. ꝛ vnū illoꝝ pōt fieri sine altero eadē rōne illud poterit destrui sine altero. ß illud quod p̄cedit ꝛ illud quod addit̄ sunt eiusdē rōis. ꝛ neutrū ē ps alteri⁹ ꝛ illud qd̄ p̄cedit pōt fieri sine illo quod addit̄. ḡ pōt destrui sine illo qd̄ addit̄. ḡ illud per se remanebit ꝛ ita nō includit cōtradictionē illā realitatē additā cū sit eiusdē rōnis fieri sine realitate p̄cedēte.

Contra tertiū arti.

Cōtra tertiū articulū arguo sic. qn̄ aliq̄ sunt eiusdē rōnis: si vnū illoꝝ sit intelligibile intuitiue ꝑ se ꝛ reliquū. ß charitas q̄ p̄cedit et illud qd̄ sequit̄ sunt eiusdē rōnis. ꝛ charitas p̄cedēs intelligit̄ intuitiue ꝑ se. ḡ ꝛ illud qd̄ aduenit. Si dicat̄ ꝙ charitas p̄cedens qn̄ erat sine illo addito tūc erat ꝑ se intuitiue intelligibilis. ß postq̄ꝫ facit per se vnū cū realitate sibi addita nō est ꝑ se intuitiue intelligibilis ß tm̄ cointelligit̄. Cōtra. omnē intellectionē intuitiuā re manēre pōt de⁹ cōseruare quocūq3 alio de nouo ꝓducto. ponat̄ ḡ ꝙ angelus p̄mo intelligat āte augmētationē illā charitatē p̄existēte. adhuc illa charitate manēte pōt de⁹ cōseruare eā ꝛ notitiā intuitiuā. quātūcūq3 aliquid de nouo sibi addet̄. ß stante eadē notitia intuitiua nihil pōt de nouo illa notitia intuitiua cognosci nisi qd̄ ꝑticipat de nouo rōnē3 obiecti illi⁹ notitie intuitiue. ß certū ē ꝙ nihil aliud poterit de nouo ꝑticipare eādē rōnē cū eo. ḡ illa realitas sequēs nō cognoscit̄ illa notitia intuitiua cōseruata ꝑ diuinā potentiā. ḡ illud qd̄ p̄cedit p̄cise cognoscit̄ ea. ḡ est ꝑ se intelligibil̄ ꝛ nō solū cointelligibilis. Preterea notitia intuitiua causat̄ ex obiecto. sed de⁹ pōt coagere vni rei nō coagēdo alteri quātūcūq3 facit ꝑ se vnū cū ea. ḡ pōt coagere isti realitati nō coagendo alteri. ꝛ ꝑ ꝯñs ista realitas intelligeretur intuitiue ꝛ nō altera. Preterea vnūqd̄q3 sicut se habet ad entitatē ita se habet ad intelligibilitatē. ß ista realitas est realitas distincta realiter ab alia. ḡ h3 distinctā intelligibilitatē ßm modū loquēdi istoꝝ. ḡ non includit cōtradictionē secūdā intuitiue intelligi ab intellectu creato. alia nō intuitiue intellecta ab eodē. Preterea nō est maior cōtradictio aliquid intelligi intuitiue sine alio q̄ꝫ abstractiue. maxime qn̄ realiter distinguūtur ß aliquis intelligēs illā charitatē p̄mā abstractiue pōt illā notitiā cōtinere quātūcūq3 deus augmentaret illā charitatē. ß hoc posito nō intelligeret aliquid nisi quod prius intellexit. ḡ p̄cise intelligit illud abstractiue qd̄ prius. Preterea nulla vnio cū alio ipedit: qn̄ possit intelligi intuitiue sine illo cui vnitur. patet inductiue. q: forma sbalis pōt intelligi intuitiue sine materia cui vnitur. similīt accidēs vnitu3 subiecto pōt intelligi intuitiue sine eo. sicut pōt videri oculo corporali sine eo. ita sc3 ꝙ illud subiectū nō per se videtur oculo corporali. sed tm̄ ꝑ accidēs. simil̄r vna aqua vnita alteri pōt intuitiue videri sine ea. sed nihil est hic impediens vnam realitatē videri sine alia: nisi forte vnio vnius ad alterā. sed ista nō impedit sicut nec aliqua alia. igit̄ ꝛc̄.

Rñdet auctor tenendo oppositu3 trium articuloꝝ. Ad primū.

Ideo aliter dico tenēdo ꝯtrariū cuiuslibet illoꝝ triū articuloꝝ. Et qn̄tum ad primū illoꝝ dico. ꝙ illa realitas adueniens est vera charitas. sicut pars aque est vera aqua. et vna ps albedinis distincta loco et subiecto ab alia pte albedinis est vera albedo q: vl̄r om̄e totū habēs plures ptes realit̄ distinctas que sunt eiusdē rōnis sic se habet ad eas ꝙ spēs spālissima p̄dicatur de qualibet illarū ꝑtium sicut de toto. Cuius rō est. q: p̄dicationem nō posset aliq̄d impedire: nisi vnio vel cōpositio vnius ptis cū alia. ß talis ꝯpositio vel vnio nō impedit. sicut p3 de ꝑtibus aque cōponētibus aquā: ꝛ de ꝑtibus ignis cōponētibus ignē. Nec pōt dici ꝙ nō ois vnio vel ꝯpositio impedit talē p̄dicationē. ß vnio vnius ꝑtis imp̄cise ab alia ipedit. ꝛ iō q: vna pars aq̄ non est imp̄cisa ab alia. aqua vere p̄dicat̄ de ꝑte sicut de toto. hoc nō valet. q: quero quomō ista vna ps charitatis sit ip̄cisa ab alia Aut q: vna ps nō est realr̄ distincta ab alia. Aut quia vna ps nō est vnū ꝑ se nō faciēs per se vnū cū alia. Aut q: vna ps nō distinguit̄ loco ꝛ subiecto ab alia. Primu3 dici nō pōt. q: ꝑtes charitatis realr̄ distinguūtur sicut ꝑtes aque. Nec scd̄m. q: illo mō vna ps aq̄ est imp̄cisa ab alia. Nec pōt dari tertiū. q̄a eadē facilitate qua tu dicis ꝙ vna ps cōponens cū alia qn̄ nō distinguitur loco ꝛ subiecto ab alia non est p̄cisa ab alia. Eadē facilitate dicā ego. ꝙ qn̄ vna ps distinguit̄ loco et subiecto ab alia. si tm̄ faciat ꝑ se vnū cū ea nō est p̄cisa ab ea. Preterea. vnio alicui⁹ cū alio non destruit realitatē vni⁹ neq3 alterius. ergo nō impedit p̄dicatione3 alicui⁹ p̄dicati importātis p̄cise realitatē illoꝝ. ß charitas nō iportat nisi p̄cise essentiā charitatis. ergo vnio vnius cū alio nō ipedit charitatē p̄dicari de illo de quo p̄us p̄dicabat̄. ß de ista ꝑte pri⁹ p̄dicabatur charitas. ergo de ista parte post vnionē vere p̄dicatur adhuc. ß qua rōe p̄dicatur de vna pte ꝛ de alia. ḡ hec est simpliciter vera. quelib3 ps charitatis est charitas. sicut hec est vera. quelibet ps aque est aqua. et

Correlariū respō siuum.

quelibet ps ignis est ignis. et sic de aliis. Et pdictis pz. q vana est opinio ponēs q isti gradus sunt gradus materiales et nō formales. qz isti gradus sunt vere ptes charitatis: quorū q̃libet est vera charitas. Et iō sicut nō est dicēdum q ptes aque integrales: quarū quelibet est vera aqua sunt materiales et nō formales. ita et in pposito. Qd aūt isti gradus sint vere ptes: quarū quelibet est vera charitas. sic ostēdo. q̄a q̄ro de istis gradib9. aut sunt oīno eiusdem rationis cū charitate pma. aut nō si sic. habeo ppositū. quia nūc ita vere q̄libz illoꝝ graduū est vera charitas sicut charitas pma. que primo fuit quoddā totuz: nūc aūt est pars. Si nō. et manifestū est q gradus seqūes facit se vnū cuz priori. et impossibile est aliqua duo nō eiusdē rōnis: ꝫ alterius et alterius rōnis facere per se vnū: nisi vnū sit potentia et aliud act9 ergo hic esset vera cōpositio ex rebus distīctis realr. quarū vna vere informaret aliā. et p̄ pñs maior esset cōpositio ex ptibus alterius et alterius rōnis in charitate seqūete q p̄cedēte. imo sequeret vltra q charitas seqūēs nō esset eiusdē rōnis cū p̄cedēte. Tertiū incōueniēs sequit q charitas indiuidua p̄cedēs nō esset aliqd indiuiduū per se in genere. vel in specie. ꝯsequētia pz. qz nihil qd est ps essentialis alicuius p se in genere vel in specie cōponibilis cū alia pte alterius rōnis: pōt esse per se in genere vel in specie. iō ēm aīa intellectiua nō est per se in genere vel in specie. q̄a est pars hoīs cōponens hoīem cū corpore qd est alteri9 rōnis q aīa intellectiua. ergo si illud additū alteri9 rōnis esset cōponibile cuz charitate p̄uia. illa charitas p̄uia nullo mō esset indiuiduū p se in genere vel i specie. Si dicat q illud additū nō est nisi differētia indiuidualis. et differētia indiuidualis nō facit aliqd alterius spēi. Hoc nō valet. qz fm ponētes tales differētias indiuiduales: differētia indiuidualis nō distinguitur a natura quā cōtrahit. ergo nō pōt aduenire de nouo nisi natura d nouo adueniat. et per ꝯñs nisi adueniat de nouo aliqd cōpositū ex natura et differētia indiuiduali. Preterea nūc sequeret q vnū indiuiduū haberet duas dīas indiuiduales. q̄a certū est q prima nō depdit. ergo si aduenit vna alia erūt due. Preterea. tales dīne indiuiduales nō sunt ponēde sicut superius est pbatū.

E
Ad scdʒ articlm

Quantū ad secundū articulū dico q nullā includit cōtradictionē charitatē additā per se fieri: sicut nullaz includit ꝯtradictionē charitatē primā per se fieri. et iō sicut deus pōt realitarē illā cui est alia addita que non est nisi quedā charitas: et tñ ptialis p se facere sine illa realitate seqūēte. ita pōt facere per se illā realitatem sequentē sine precedente. Cuius ratio est. quia nūq̄ aliquid req̄ritur ad aliquid aliud eiusdez rationis nisi sit causa ipsius extrinseca vel intrinseca pars ipsius. sed in proposito realitas precedens non est pars intrinseca realitatis sequentis addite: q̄uis sit pars intrinseca totius charitatis composite ex realitate precedente et realitate sequente. nec est causa extrinseca ipsius. quia in nullo genere cause. ptz inductiue. Et posito q esset causa extrinseca ipsius. posset deus supplere causam illā extrinsecā se solo. et ēmaxime verū qñ causa et causatū sunt eiusdē rationis. pōt ḡ de potentia sua facere illā realitatem additam sine precedente.

D
Ad tertiū articulū duo dico

Quantū ad tertiū articulū dico q per potentiaz creature vna illarū realitatū non pōt videri intuitiue. ita q sit in potestate creature q vna videatur alia non visa. Secūdo dico q per diuinā potentiā pōt vna illarū videri ab intellectu creato alia nō visa.

Primū

Primū patet. quia qñ sunt alique potētie naturales equaliter disposite eque approximate. nullo existente impedimēto. omnes ille cause agunt. et ita ponetur effectus cuiuslibet illarū causarū. sed impossibile est stante vna charitate constituta ex illis duabus realitatibus vnā illarū realiter approximari intellectui vt videat intuitiue sine alia. nec intellectus esse dispositus ad videndum vnā nisi codē modo disponatur ad videndū aliā. nec pōt esse aliquod impedimentū naturale respectu vnius quin sit respectu alterius ḡ nō est in potestate creature q vna videatur sine alia. Si dicatur q voluntas pōt libere impedire. Hoc nō valet. qz nūq̄ pōt volūtas impedire notitiā intuitiuā alicuius rei nisi auertendo potentiā vel obiectū per motū localem vel aliquid de nouo causando. sed inductiue patet q nullū illoꝝ pōt hic poni. Dico ḡ q sicut si materia et forma cōponētia aliquod totū essent eque intuitiue intelligibilia ab intellectu. ipsis cōponentibus illud cōpositum non est in potestate agentis creati q vnū illorū intuitiue videatur sine alio. sic est in proposito de istis realitatibus. Et sicut si duo calores approximentur eidem passo. non pōt naturaliter vnus illorū agere in passum nisi ali9 agat maxime si sint eque pfecti. ita ē i pposito

F
Secundū

Secundum ostendo. quia ille realitates si essent separate nate essent distinctis intellectionib9 intuitiuis intelligi. et pōt indifferenter vna illarū esse sine alia. sed quācūq; rē possibilē esse sine alia pōt deus cōseruare sine illa. quacūq; mutatione facta circa aliā rem loco et subiecto distinctā. ḡ pōt deus de potētia

sua absoluta cõseruare notitiã intuitiuã in in tellectu michaelis respectu charitatis mee p̃cedentis. sine notitia intuitiua charitatis vl' realitatis sequentis quacũq; mutatiõe facta circa me qui sum distinctus loco ⁊ subiecto a michaele. ergo q̃uis charitati mee addatur noua realitas poterit eius conseruare notitiã intuitiuã p̃cetiã respectu charitatis p̃me sine notitia intuitiua illius additi. Cõfirmatur. quia ex hoc q̃ aliquod absolutũ p̃ducit in me non necessitatur ad producendũ vel corrũpendũ aliquod absolutũ in angelo. ergo põt de' augmẽtare in me charitatem: nulla facta mutatione in angelo. ⁊ per p̃ñs. retinebit eandẽ notitiã intuitiuã quã prius. et ita nihil intelliget intuitiue nisi quod prius intellexit. Si dicatur q̃ eadem notitia intuitiua intelligetur illud additũ. ex quo facit per se vnũ cum illo quod illa notitia intuitiua intelligitur. Hoc non valet. quia stante eadem notitia intuitiua non variata impossibile est aliquid p̃mo intelligi illa intellectione. ⁊ postea non intelligi. nec ecõuerso. sed illud additũ prius nõ intelligebatur illa notitia intuitiua. ergo nec modo intelligitur illa. ergo si modo intelligitur intuitiue oꝫ q̃ sit alia notitia intuitiua de nouo causata. Ad primũ argumentũ alterius opi. dico q̃ quãtũ ad aliquid est simile de augmẽtatione curuitatis. raritatis. densitatis. et taliũ que ponũtur esse de quarta specie qualitatis. et quantũ ad aliquid est dissimile. Quantũ ad hoc est simile: q2 in augmentatione taliũ non additur preexistens alicui de nouo. nec etiam aliquid ponitur iuxta aliud. nec aliquid p̃existens segregatur ab alio. sicut quidam antiqui ponebãt condensationẽ propter compressionẽ pororũ in corpore condensato. sed dissimile ẽ de istis quantum ad aliqua alia. Unde si teneretur illa opi. que tenet quantitatẽ non esse aliã rẽ absolutam a substantia et qualitate sicut homines cõmuniter ymaginantur dicetur q̃ in augmentatiõe taliũ nulla res absoluta noua aduenit. nec in diminutione aliqua res absoluta deperditur. s3 talis augmentatio fit precise per motũ localẽ sicut patet de curuitate linee quia per hoc solũ q̃ partes extreme linee magis sibi approximantur fit ipsa curuior. Unde sic ponendo opi. q̃ quãtitas sit aliqua res absoluta. opꝫ ponere q̃ si aliqua esset quantitas sepata ab omĩ substantia ⁊ ab omĩ accidente absoluto. adhuc possent partes extreme illi' quãtitatis magis approximari. ⁊ per p̃ñs fieret curuior. ⁊ tñ nihil absolutũ sibi aduenirет. ita dicerent alij: q̃ qñ aliqua res fit curuior q̃ prius nulla res absoluta aduenit sibi de nouo s3 tñ partes sue localiter sibi magis approximant. Cõsimiliter dicerent q̃ ignis vel aer rarefit p̃ hoc solũ: q̃ eedem res coexistunt circũscriptiue maiori loco nũc q̃ prius. Unde sicut substantia eadẽ s̃m omnes non variata coexistit sub maiori quantitate nũc q̃ prius. ita dicerent illi q̃ eadẽ res in nullo variata nisi localiter coexistit maiori loco nũc q̃ p̃us. et hoc est rarefieri. Et sicut dicerent de rarefactione ita dicerent de omnibus talibus proportionabiliter q̃ nulla res noua absoluta distincta realiter a realitate precedẽte acquiritur nisi forte locus. Sed in augmentatione aliarũ qualitatũ. cum non sit sic nec possit esse motus localis oportet q̃ aliqua res absoluta de nouo addita adueniat. Qui autẽ dicũt quantitatem esse aliã rẽ absolutã distinctam realiter a substantia ⁊ qualitate habẽt ponere. Ut videtur in rarefactione totã quantitatẽ precedentem corrumpi. quia si quãtitas precedens maneret. aut maneret precise in eodem subiecto in quo prius ⁊ s̃m quãlibet sui partẽ aut non. si sic et certum est q̃ illa realitas in aduẽtu recipitur in subiecto. ergo in eodẽ subiecto erunt due quantitates. quod est impossibile. Si nõ manet precise in eodẽ subiecto. ergo s̃m aliquid sui recipiẽ in alio subiecto. et ita accidens migraret de subiecto in subiectũ. vel s̃m aliquid sui manebit sine subiecto: quod est impossibile. Si dicatur q̃ realitas precedens et realitas addita non sunt due quantitates. sed vna quantitas. Contra. realitas precedens vere fuit quãtitas. quia res a qua sc3 res augmẽtata vere ipsa fuit quanta. sed impossibile est q̃ quãtitas fiat non quãtitas nisi per corruptionẽ vel destructionẽ. ergo adhuc est quantitas. ⁊ eadẽ ratione quãtitas addita erit quantitas ⁊ ita erunt ibi due quantitates in eodẽ. Preterea. qñcunq; alique due realitates eiusdem rationis possunt esse in eodem subiecto p̃mo. nũq̃ per additionem vnius realitatis ad aliã fit eadem res maior extensiue. sed tñ intensiue. quia dicitur magis tale ⁊ non maius tale sicut patet q̃ q2 vna realitas charitatis põt esse in eodẽ subiecto primo cum alia realitate charitatis. ideo per additionem vnius realitatis ad aliam. illud cãtuz nõ fit maius causatum extensiue ⁊ dimensionaliter. sed tñ dicitur magis quãtũ intensiue. ergo si due realitates quantitatis compatiuntur se in eodẽ subiecto primo. illud subiectum non dicetur maius quantũ extensiue ⁊ dimensionaliter. s3 tñ diceẽ magis quãtũ intensiue. qđ ẽ manifeste falsum. Et sicut arguo de duab' realitatibus quãtitatũ. ita arguo de duab' realitatib' rari

R Ad primũ argumentũ alteri' opi.

Z

tatis. q rati⁹ nō ē mai⁹ extēsiue ꝓpt̄ additionē realitatū raritatis ad realitatē eiusdē rōis. Hoc idē patet in densitate. q: ibi nō est additio alicui⁹ realitatis noue q: nūq̄ p additionē alicui⁹ rei necessario fit aliquid minus quātū et tn̄ si sit densius necessario est minus quātū. Sic ḡ dico ad argumētū q nō est simile q̄tū ad hoc q aliqua realitas noua addit̄ realitati p̄cedenti eiusdē rōnis. ⁊ faciens per se vnū cū ea in tātitate densitate curuitate asperitate. ⁊ sic de alijs. sicut est de augmētatione charitatis albedinis ⁊ taliū qualitatū augmentabiliū.

M Ad scdm

Per idē ad scd̄z dico. q quātū ad aliquid est simile in augmētatione qualitatis et quātitatis. ⁊ quātū ad aliq̄d ē dissimile. ē eni i hoc dissimile q in augmētatione qualitatis ē aliqua res absoluta s̄z se totā noua faciēs p se vnū cū p̄ma. nō sic i augmētatiōe quātitatis.

N Ad tertium

Ad tertiū dico q charitas in fine augmentatiōis est vna numeraliter ⁊ iō partes faciūt vnū numero. Et dico q se totis faciūt vnū et nō s̄m sua vltima. q: nō habent talia vltima. Unde sic materia ⁊ forma faciūt se totis vnū p se. ⁊ nō s̄m sua vltima. ⁊ ita est de istis realitatib⁹. Quis sit dissimile quātuz ad h̄ q forma informat materiā vna aūt realitas hic nō iformat aliā. et ita idē argumētū qd̄ facit de istis duab⁹ realitatib⁹ p̄t fieri de materia ⁊ forma et iō sic nō valet ibi: ita nec valet hic.

O Ad quartum

Per hoc ad aliud q ille realitates se totis vniunt̄ ⁊ ideo nō sunt ibi infinite forme nō facientes vnā formā numero. s̄ sunt ibi infinite ptes: sic in aqua sunt infinite partes

P Ad quintum

Ad aliud dico q ex illis charitatib⁹ fit vnuz. ⁊ satis pōt dici q est vnū vnitate homogeneitatis. s̄ tūc ē argumentū falsū. q talia nō faciūt vnū nisi p cōtinuationē. Uel argumentū ē cōtra seip̄m. q̄a manifestū est q iste realitates faciunt vnū. et quero qua vnitate. Si dicat q aliqua alia vnitate q̄ nec est vnitas talis essentialis cōpositionis nec cōtinuitat̄ nec homogeneitatis nec alicui⁹ alteri⁹. Eadē facilitate dicā hic q due charitates faciūt vnū vna alia vnitate. Uel si dicat q iste due realitates. q: sunt eiusdē rōnis faciūt vnū vnitate homogeneitatis. eadē facilitate dicā q iste due charitates. quia sūt eiusdē rōnis faciunt vnū vnitate homogeneitatis. Sic ḡ oīs difficultas q̄ est cōtra me ē cōtra ponentē duas realitates eiusdē rōnis i eadē charitate. nec est quātū ad hoc aliq̄ dr̄a. nisi q istas duas realitates non vult vocare charitates. quarū tn̄ multe fuerūt charitates q: in quolibet instāti p̄uio fuit verū dicere aliqua charitas ē in aia ⁊ nō p eadē. manifestū ē ḡ p diuersis et iste remanēt. ḡ vere fuerūt charitates. Ego aūt dico q sicut fuerunt charitates ita adhuc sūt charitates sicut ptes aq̄ sūt aqua. nec maiorē cōpositionē pono ego i charitate q̄ ipe. ⁊ ita ꝓpter simplicitatē cōuenientē charitati augmētate nō oz negare plures charitates. sicut nō oz negare plures realitates eiusdē rōis.

Q Instantia prima

Sz cōtra p̄dicta pōt argui p̄mo. q: tūc seq̄ret̄ q duo accidentia differentia solo numero essent in eodē subiecto qd̄ est impossibile

Secunda

Itē arguit quidā doctor sic Simile additū simili nō augmētat. pz sic si tepidū addat̄ tepido. n̄ augmētat̄ calor. ḡ augmētatio nō est p talē additionē.

Tertia

Preterea videtur q forma intēsior ⁊ remissior nō sunt eiusdē rōnis. ⁊ p ɔ̄ns partes nō sunt eiusdē rōnis int̄ se ⁊ cū toto. cui⁹ oppositū dictū est p̄us.

Probatio

Assumptū ꝓbat̄. q: natura sub determinato gradu magis vel minus ē spēs ad indiuidua. ⁊ h̄ species in forma cōtenta sub specie nature. ḡ illa indiuidua cōtenta sub talib⁹ specieb⁹ determinatis specie distinguūtur. aīs ptz. q: illud qd̄ in q̄d dicit̄ p se de indiuiduis ⁊ ē per se vnū: ē spēs eoꝝ. s̄ natura in determinato gradu tali vel tali dicit̄ in q̄d de indiuiduis ⁊ ē p se vnū. q: tota. ⁊ s̄m hūc gradū essentialiter ē eoꝝ q̄ habēt naturā in tali gradu, ⁊ gradus nihil addit quod accidit nature. ḡ natura i tali gradu ē spēs. ⁊ pz q ē min⁹ cōe q̄ spēs nature ḡ si ē spēs est spēs inferior in ordine nature.

R Ad primā

Ad p̄mā istoꝝ dico q duo accidētia dr̄a solo nūero faciētia tn̄ vnū accidēs numero nō ē impossibile eē in eodē. Sz duo accidētia nata facere vnū eē in eodē ⁊ nō facere vnū numero est ipossibile p naturā. ⁊ hoc intēdit phs ⁊ nō aliud. Si dicat̄ ista accidētia differūt nūero ḡ nō faciūt vnū nūero. Dico q aliqua differre solo nūero dupliciter pōt intelligi. Uno mō. q̄a sunt aliqua eiusdē rōnis quoꝝ vnū nō est realiter reliquū. ⁊ sic verū ē q illa q̄ differūt nūero faciūt vnū nūero. ⁊ sic intelligebā p̄us. et isto modo oēs ptes eiusdē rōnis differūt numero. Alio mō dicūt̄ aliqua differre nūero. q: sūt tota nō cōstituētia vnū. ⁊ sic ɔ̄ña ē bona. s̄ nihil ad ꝓpositum.

S Ad secūdam

Ad aliud quādo tepidū additur tepido. illi parui calores remanēt in distinctis subiectis sicut p̄us. ⁊ ideo nō augmētant caliditatē. sed si fieret in eo subiecto primo augmentaret̄.

T Ad tertiam

Ad tertiū: q forma intēsior ⁊ remissior sūt eiusdē speciei specialissime. Unde nulla est species inferior albedine nec nigredine nec calore. ⁊ sic de alijs.

Ad probationē

Ad ꝓbationez dico. q natura sub determinato gradu quocūq̄ nō est spēs. ⁊ h̄ q: nō ē ymaginādū q natura sit sub aliquo gradu. q: nulla ē natura ex pte rei nisi sit aliq̄s grad⁹ vel idiuiduū p h̄ pz

ad pbationē φ natura in tali gradu nō pdica
tur i quid de illis pluribꝰ. Et si dicaꝶ φ due
albedines eq̄ intense plus cōueniūt φ due al
bedines quarū vna est intensa ⁊ alia remissa.
ḡ ab eis pōt abstrahi aliq̄s cōceptꝰ cōis albe
dinibꝰ eque intensis qui nō erit cōis albedini
intense ⁊ remisse. Cōfirmaꝶ. qꝛ dictū ē ꝑus
φ cōceptus spēispālissime est simillimꝰ inesse
obiectiuo ipsi īdiuiduo, ⁊ nec ē subiectiuo. ita φ
le est ipm indiuiduū extra. tale fingiꝶ in aīa. ⁊
illud sic fictū nō pōt eē simillimū duobꝰ nō si
millimis. ḡ duobus nō simillimis nō erit aliq̄
spēs spālissima cōis. Ad istud dico φuis ali
quo modo plus cōueniāt ⁊ plꝰ assimilenꝶ due
albedines eque intense φ albedo intensa ⁊ re
missa. hoc tn̄ nō sufficit ad cōceptū habendū
ꝑcise cōem illis ⁊ nō aliis. qꝛ q̄n habeꝶ ꝯceptꝰ
ꝓprꝰ aliq̄bꝰ ⁊ nō aliis. opꝫ φ illa alia sic se ha
beant φ in quolibet illoꝝ sit aliq̄d cui nihil si
millimū inueniaꝶ in alio. sicut in sorte ē aliq̄d
⁊ nihil sibi simillimū ē in quocūqꝫ alio. ſꝫ in al
bedine remissa nihil pōt inueniri q̄n sit ibi si
millimū in albedine intēsa. qꝛ quocūqꝫ demō
strato in albedine remissa aliq̄d est ibi simillī
mū in albedine intensa ⁊ iō nō cōtineꝶ sub di
stinctis spēbus spālissimis. Ad cōfirmatio
nē. φ si ponaꝶ opi ꝑus posita φ cōceptꝰ ē tale
q̄d fictū ⁊ sic ſm illā opinionē ē dicendū φ ta
lis cōceptꝰ cōis oībus indiuiduis intēsis ⁊ re
missis ē simillimꝰ eis. hoc est ita similis quan
tū possibile est cōceptū vnū naturaliꝶ abstra
hibilē ab eis eē similē eis in esse ficto. et talis
nō est nisi cōceptus cōis oībꝰ. q̄ nō ē simpliꝶ
simillimꝰ eis. qꝛ ipa inter se nō sunt sibi simil
lima. Et si dicaꝶ φ possū fingere vnū simillimū
albedini intense quā video. Dico ſm istā opi.
φ nō ē possibile nisi cōsignificādo vl' addēdo
aliq̄d qd̄ nō pdicaꝶ i quid de illa albedine. sicut
sic dicendo. albedo habens tot gradus vel al
bedo ita intensa. hic ponitur aliquid qd̄ nō p
dicaꝶ in quid de albedine et iō nō est cōceptꝰ
q̄dditatiuus. Si aūt teneaꝶ alia opi de cōce
ptu φ sit qualitas mentis siue intētio siue ali
q̄d aliud. pōt proportionabiliter responderi.

Ad p̄mū p̄ncipale dico φ intentio pbi ē φ
ex duobꝰ in actu alterꝰ et alterꝰ rōnis nō fit
vnū. ⁊ ideo q̄n illa cōponibilia sunt alterꝰ et
alterꝰ rōis nō fit ex eis vnū nisi vnū sit actꝰ ⁊
aliud potētia. q̄n aūt sunt eiusdē rōnis nō opꝫ
pꝫ de partibꝰ aque et ignis. ita ē in ꝓposito.

Ad scđm dico φ diuidi i partes quarū vna
est extra aliā et distincta ab ea situ cōuenit so
li quāto. sed charitas non est sic diuisibilis. qꝛ
nulla pars charitatis distat ⁊c̄. ideo charitas
nō ē quāta. Ad tertiū pꝫ ꝑus. Questio. viii.

Preterea quero de terminis augmēti charitaꝶ. Utrū sit dare summam cui repugnet augmētari.

Questio VIII que ē quarta ānt ra secūde

Arguitur primo

Et sic. qꝛ ſm pbm p̄mo de aīa. oīꝫ natura cōstantiū determinata ē rō magnitu
dinis ⁊ augmēti. ḡ in omī augmētabili ē dare
statū vltra quē nō pōt augmētari. Preterea.

Scđo

ſm cōmē. iij. phi. cōmē. lx. vbi ē ꝓcessus ad for
mā tm̄ cōtingit eē in actu quātū cōtingit esse
in potētia. ḡ cōtingit dare summā charitatē
vltra quā nō ē alia potētia. qꝛ ibi ē ꝓcessus ad
formā. ḡ ⁊c̄. Ad oppositū ſm pbm. ij. de aīa

In oppositum

si apponerenꝶ cōbustibilia. ignis cresceret in
infinitū. ſꝫ qua rōne ignis pōt crescere in infi
nitū. charitas pōt crescere i īfinitū. ḡ nō ē da
re charitatē summam q̄ non possit fieri maior.

B Rñdetur a multis.

Ad. q dicitꝶ a multis doctoribꝰ: φ pōt fieri
charitas summa qua nō pōt deus facere ma
iorē. Ista cōclusio ꝓbaꝶ ab aliquibus p̄mo

Probatur p̄mo a quibusdā

sic. accepta aliqua gratia determinata. puta
a. quero ascēdendo. aut ē statꝰ ad aliquā supre
mā ⁊ hꝫ ꝓpositū. aut nō. ſꝫ ꝓcedi poterit in in
finitū. ⁊ tūc sequiꝶ φ quāto aliqua magis exce
dit a tāto ē pfectior ⁊ p ꝯñs aliq̄ q̄ in infinituꝫ
excedit ē in infinitū pfectior. ⁊ ita erit in se in
tensiue infinita. ⁊ cū ipa ab intellectu diuino
videaꝶ sic ē vnū creabile pōt vna creari ōe crea
ri. Ab ista rōne hñt euidētiā due alie quarū

Scđa hꝫ duas pticulas. pma est

vna accipiꝶ a pho. iij. phi. c. de infinito. φ q̄tū
ꝯtingit eē i potētia. tm̄ ꝯtingit eē i actu. ⁊ ita
eūdo ad formā nō ē ꝓcedere in īfinitū. ⁊ iō ne
cesse fuit i forma q̄cunqꝫ pfecta ponere termi
nū q̄litercunqꝫ possibilē. Scđo arguiꝶ sic.

S'da paticula.

quātacūqꝫ realitatē pōt deus creare tātā pōt
creare subiectū includit pdicatū. ponaꝶ ḡ i eē
φ tātā creet quātā pōt creare. ḡ nō pōt maio
rē creare hꝫ ḡ ꝓpositū φ summa creabilia pōt
creari. Ad eādē ꝯclusionē arguūt alij sic p̄

Primū argumētū a...

mo ſm pbm. iij. de aīa. oīm natura cōstāntiū ⁊c̄

Scđo sic. quātacūqꝫ pfectio pt fieri succes

Secundū

siue in eadē charitate tāta pōt fieri simul. sed
nō ē possibile simul eē aliquā charitatē pfecti
onis īfinite. ḡ nec successiue. maior pꝫ qꝛ si nō
aut hꝫ ē ex pte recipiētis. aut ex pte dei. aut ex
pte charitatis. Nō ex pte dei. qꝛ deꝰ simul totā
ꝟtutē suā hꝫ. nec ex pte recipiētis. qꝛ tota cha
ritas que necessaria est respectu dei ex pte dei
pōt esse simul in quacūqꝫ creatura spirituali.
licet ea que est per cognitionē ⁊ meritū nō si
mul sit que respectu dei nō est necessaria licet
quādoqꝫ sit cōgrua. Nec ē ex parte ipsiꝰ cha
ritatis. qꝛ ei qd̄ iportat īfinitatē graduū i sua
natura nō repugnat posse eē hꝫ talē īfinitatē
in actu, ſꝫ charitas si ē augmētabilis i īfinitū

importat infinitatem graduum in sua natura. ergo ex nulla repugnat q̄n deus tātā sil' possit facere quātācunq; pōt eā facere successiuam.

Tertio Tertio sic. q2 deus p ydeas rerū cognoscet res fm eē illud qd̄ absolute importāt. puta albedinē cognoscit p suā ydeā nō fz vnū gradū intensi ꝛ remissi. ſ fz tutū qd̄ pōt natura albedinis importare. ſ si charitas pōt augeri in infinitū. natura eius fm esse ꝛ absolute accepta īportat infinitam pfectionē graduū. g̃ deus p ydeā charitatis cognoscit quādā naturā creatā infinite pfectiōis. qd̄ ē icōueniēs. Quintū Preterea illud qd̄ ē ppriū ei qd̄ ē pfectū p essentiā nō cōuenit ei qd̄ ē pfectū p participationē. ſ eē infinitū fm formā ꝛ pfectionē ē ppriū ei qd̄ ē pfectū p essentiā scz deo. g̃ habere infinitatez fm pfectionez nō cōuenit charitati vel alteri creature. Quintū Quintu sequeret̃ q eēt dare maiorē charitatē charitate xpi. qd̄ ē incōueniēs.

Sextū Sexto. q2 sicut q̄lib3 creatura in eē substātiali ē limitata. ita q fm illā speciē nō pōt eē maior. ita in quolibet eē ē limitata ita q nō cōtingit in eadē specie transcendere. Arguitur contra opi. Cōtra istā opinionē pōt argui sic. q2 nō ē negādus talis pcessus in infinitū nisi ad cū sequit̃ infinitas aliqua i creatura. nā fm oēs opinātes fm pdictā opinionē ppter istā causam negant talez pcessum in infinitū. ſ ppter istā cām nō oz negare. g̃ ꝛc. Assumptū pbat̃. q2 vltra oēm ignē datū pōt deus facere ignē maiorē. ꝛ tñ nō pōt facere ignē infinitū. g̃ eodē mō ꝙuis possit semper facere maiorē charitatē in infinitū. nō sequit̃ eū posse facere charitatē infinitā. Qꝫ autē de9 possit facere omī igni ignē maiorē videtur manifestū. q2 quocūq; dato pōt de9 facere vnū aliū ignē. ꝛ pōt ex illis duob9 ignib9 facere vnū. Qꝫ si dicat̃ q de9 pōt facere ignē infinitū, eadē rōne pōt facere charitatē infinitā.

Preterea impossibile ē deū facere tot indiuidua eiusdē rōis q̄n possit facere plura. ꝛ tñ nō pōt facere infinita indiuidua simul. g̃ eadē rōne ꝙuis de9 nō possz facere tātā charitatē q̄n posset facere maiorē. nō sequit̃ eā posse facere infinitā. Assumptū pz. q2 q̄buscūq; īdiuiduis in certo nūero datis. adhuc pōt de9 vnū aliud indiuiduū eiusdē rōnis cū illis facere: qd̄ pbo q2 accipio certū numerū aliquoꝝ indiuiduoꝝ eiusdē rōis. tūc si sit cōtradictio deū facere aliquod aliud indiuiduū eiusdē rōnis. aut hoc ē. q2 nō est aliud indiuiduū factibile. aut q2 de9 nō pōt facere alia. aut q2 ꝓorib9 indiuiduis repugnat aliqd̄ aliud indiuiduū eiusdē rōnis. ꝛ īō nō pōt fieri sil' cū illis. Primū non pōt dari q2 cuiuslibet spēi sunt infinita indiuidua possibilia fieri successiue. q2 etiā fm phos cuiuslibet spēi de istis generabilib9 ꝛ corruptibilib9 sunt infinita indiuidua futura. g̃ quocūq; certo numero indiuiduoꝝ dato adhuc ē aliqd̄ indiuiduū eiusdē rōnis factibile. Nec scōm pōt dari. q2 cū sit cā p̄ma. nihil ē factibile q̄n possit fieri a deo. multa etiā sūt que a solo deo sūt factibilia. ꝛ tñ in infinitū possunt multiplicari. Nec tertiū īpedit. q2 q̄buscūq; datis non repugnat eis aliqd̄ aliud. cū sit eiusdē rōnis cū eis. ꝛ p ꝯñs nō est cōtradictio ꝓora indiuidua ꝛ illud aliud factibile esse simul. Similit̃ maior est repugnantia albedinis ad nigredinē q̄ vni9 indiuidui ad quodcunq; indiuiduū eiusdē rōnis. ſ posita albedine non repugnat quācūq; nigredinē esse in rerū natura. ꝙuis sibi repugnet nigredinē eē in eodē subiecto cū ea. g̃ positis q̄buscūq; indiuiduis in certo numero nō repugnat eis aliud indiuiduū eiusdē rōnis esse in rerū natura illis nō destructis. g̃ impossibile est dare aliquē certū numerū indiuiduoꝝ alicui9 speciei: quin posset deus facere plura indiuidua. g̃ eodē modo impossibile est facere tā magnā charitatē quin deus possit facere maiorē. Si dicat̃ q nō ē simile de Euasio. multis q̄ distinctis factionib9 sunt factibilia ꝛ de vno qd̄ ē vnica factiōe factibile. D Impugnatio Hoc nō sufficit. q2 sicut ponis multa ex vna parte: ita pono multa ex alia pte ꝛ sicut dicis q non possit accipi maxim9 numerus ſ omī numero pōt fieri maior ꝛ possunt fieri alia. ita dico q nō ē dare maximā charitatē. ſ quacūq; charitate facta pōt fieri vna alia maior. ꝛ quātacūq; fiat semp erit finita sicut quotcūq; fiāt semper sunt finita. Preterea tāta est pfectio in duob9 q̄n sunt separata et nō vnita quāta eēt si essent vnita. sicut tāta ē pfectio in duab9 aq̄s q̄n nō sunt vnite sicut q̄n faciūt vnā. vel saltē tāta pfectio est in duob9 quāta ē in vno illoꝝ ꝛ medietate alteri9 si facerent vnū. et hoc tm̄ valet ad ppositū meū sicut p̄mū. Sz de9 non pōt facere tot charitates q̄n possz facere plures. sicut nō posset facere tot aias q̄n possz adhuc facere vnā aliā aiaz: nō destruēdo aliquā aliā aiarū prius creatarū. sed faciēdo semper plures charitates in infinitū vel non posse facere tot charitates q̄n possit facere plures nō infert perfectionē infinitā posse fieri a deo sil' ergo non posse facere charitatem tantā quin deus possit facere maiorē non infert deū posse facere infinitam charitatē. Ideo dico q propter infinitatē vitandā non oportet negare talē processum in infinitū. sicut propter infinitatē vnitatū non oportet negare q de9 nō possit facere tot indiuidua alicui9 spēi q̄n possit facere plura. Cuius rō est, quia si ponatur

talis processus in infinitū. semper illud quod ponetur in actu erit finitū. sicut posito ꝙ de⁹ nō possit facere tot indiuidua qn possit facere plura. sēp illa q̄ faceret essent finita. et ideo semꝑ faciēdo plura nūq̄ faceret infinita ſ finita. Ideo circa istā .q. ꝑmo distinguā de augmētatione. Scdō ponā aliq̄s cōclusiōes.

Dico ḡ ꝙ augmētatio ē duplex quedā ē extēsiua. quedā intēsiua. Augmētatio extēsiua ē duplex. Una ꝑ additionē ptis ad partē faciētis ꝑ se vnū cū ista. ⁊ distincte ab ea loco ⁊ situ sicut qn̄ aqua addit̄ aq̄. vel qn̄ alicui⁹ toti⁹ ꝑmo dealbat̄ vna ps postea alia vel quocunq̄ alio mō. Alia ē augmētatio extēsiua ꝑ rarefactionē qn̄ sabstātia aliqua vl' q̄litas rarefit. q̄ in tali augmētatione dico ꝙ vl' tota quātitas ꝓcedens corrūpit̄ ⁊ fit noua. vel quātitas nō est res alia absoluta informās sabstātiā sicut hoīes cōiter ymaginat̄. et ita nō ē ibi additio quātitatis ad quātitatē tāq̄ ptis ad ptē sicut ē in alijs. Alia ē augmētatio intēsiua q̄ ē ꝑ additionē ptis ad ptē faciētis ꝑ se vnā cū ea ⁊ indistincta ab ea loco ⁊ situ. sic̄ qn̄ albā ſm se totū fit albi⁹ q̄ ꝑus. Circa scdm̄ dico ꝙ ꝑma cōclusio erit ista. ꝙ augmētatio extēsiua ꝑmo mō dicta ꝓcedit in īfinitū. ita ꝙ q̄cūq̄ forma augmētabili data: pt̄ fieri maior a deo. Cui⁹ rō dependet ex trib⁹ ꝓpōnib⁹. quarū ꝑma ē ista ꝙ deus pōt creare in īfinitū indiuidua eiusdē rōnis. ita ꝙ quocūq̄ īdiuiduo dato pōt de⁹ facere aliud indiuiduū eiusdē rōnis cū eo. Et h̄ saltē verū ē qn̄ ſm oēs in eadē specie pn̄t esse plura indiuidua eiusdē rōnis. Hoc pz q̄ nō ē maior impotētia in deo ad cōtinuādū in īfinitū indiuidua eiusdē rōis successiue q̄ in natura ſ si de⁹ cōseruaret corpa celestia in eodē statu in quo sūt in infinitū cōtinuaret̄ generatio illoꝝ generabiliū ⁊ corruptibiliū. ḡ de⁹ pōt facere ⁊c. Scda ꝓpō ē ista. ꝙ quocūq̄ īdiuiduo posito pōt de⁹ facere aliud īdiuiduū eiusdē rōis illo nō destructo. Hoc pz. q̄ qn̄ aliq̄ nō hn̄t formalē repugnātiā adinuicē. ad positionē vni⁹ in rerū natura nō seq̄t̄ destructio alterius ſ indiuidua eiusdē rōis nō hn̄t formalē repugnātiā inter se. ḡ ad positionē vni⁹ nō seq̄t̄ destructio alteri⁹. Silr̄ si aliquo indiuiduo posita nō possit fieri aliud īdiuiduū eiusdē rōis nisi ip̄m destrueret̄ hoc maxime eēt verū de sūmo indiuiduo in illa spē si eēt aliq̄d sūmū. ſ si eēt sūmā indiuiduā in aliq̄ spē adhuc cōparetret̄ se cū alīō indiuiduū eiusdē rōnis. q̄ aliī̄ sequeret̄ ꝙ posita charitate xp̄i: cū illa sit sūma ſm alios. nō posset fieri alia charitas. q̄d ē erroneū. imo stante charitate xp̄i posset de⁹ assumere vnā aliā naturā. ⁊ dare sibi tātā charitatē quātā hz xp̄s. ḡ quocūq̄ īdiuiduo posito adhuc pōt de⁹ facere aliud indiuiduū eiusdē rōnis nō destructo ꝑmo.

D — Tertia ꝓpositio

Tertia ꝓpō ē ista. ꝙ q̄cūq̄ sūt eiusdē rōnis sūt equalit̄ vnibilia. sic̄ q̄cūq̄ aq̄ sūt sibi equalit̄ vnibiles. Hoc pz. q̄ q̄cq̄d pōt cōpetere alicui indiuiduo cōsimile pōt cōpetere omī indiuiduo eiusdē rōis. sic̄ si hō pōt eē alb⁹ q̄libet hō ꝑ potētiā diuinā pōt eē alb⁹. ḡ cū posse vniri cōpetit aq̄ ⁊ igni. īpossibile ē fieri aliquā aquā vel ignē qn̄ ꝑ diuinā potētiā possit vniri alteri. Silr̄ vnibilitas cōpetit alicui ꝑmo ⁊ nō cōpetit ꝑmo isti indiuiduo nec illi. ḡ cōi. et ita nulli indiuiduo repugnat. Ex istis seq̄t̄ ꝙ de⁹ nō pt̄ facere aliquā talē formā qn̄ posset facere maiorē q̄ quacūq̄ data posset de⁹ facere aliud indiuiduū eiusdē rōnis cū illo. ⁊ illud vnire cū priore. ⁊ ꝑ ꝯn̄s totū resultās erit maius. Un̄ nō video qn̄ q̄cūq̄ aq̄ facta finita posset de⁹ facere vnā guttā aq̄ ⁊ priori vnire.

Scda ꝯclusio

Scda ꝯclusio dz eē de augmētatiōe extēsiua scdō mō dicta. ſ illā reputo fore neutrā. q̄ ad neutrā ptē pōt hr̄i rō sufficiēs qn̄ possit solui. Dico tn̄ tāq̄ ꝓbabile ꝙ illa augmētatio nō ꝓcedit ī īfinitū. ſ quātitas aliq̄ vel substātia pōt fieri ita rara ꝙ nō posset fieri rarior. q̄ īcōueniēs videt̄ ꝙ vna faba fieret ita magna ꝙ circūscriptiue occuparet tātū locū quāt⁹ eēt si cēnt mille mūdi. ſ si nō eēt dare statū raritatis ipsi⁹ posset de⁹ tm̄ eā rarefacere ꝙ tm̄ locū occuparet. ḡ ⁊c. Assumptū pz. q̄ si nō sit dare statū. ḡ adhuc pt̄ fieri maior. ⁊ accipiēdo illā quātitatē adhuc iterū pt̄ fieri maior. ⁊ ita possz totiēs addi ꝙ deueniret ad quātitatē tot mūdoꝝ.

Euasio

Si dicat̄ ꝙ illa rō nō valet. q̄ posset fieri additio in infinitū. ⁊ tn̄ non deueniret ad quātitatē vni⁹ pedis. sicut pz ꝑ additionē in infinitū ptiū eiusdē ꝓportionis

Impugnatio

Sz h̄ nō valet. q̄ q̄uis nō possit ꝓcedi tali mō in infinitū. m̄ tm̄ posset addi ꝙ excederet. q̄ posset addi medietas simul ⁊ iterū alia ⁊ sic excederet. ḡ eodē mō posset ita rarefieri: ꝙ oporteret ponere statū vl' ꝙ tādē deueniret ad tātā quātitatē imo maiorē īcōparabiliter

R — Tertia cōclusio

Tertia cōclusio erit ista. ꝙ q̄liber forma augmētabilis intensiue q̄ pōt eē sepata a subiecto pōt augeri in īfinitū ita ꝙ q̄cūq̄ forma tali data pōt de⁹ facere maiorē. q̄ aliud indiuiduū eiusdē rōnis pōt facere ⁊ illud vnire priori. ⁊ ꝑ ꝯn̄s totū resultās erit intensius q̄ ꝑmū. et iterū de⁹ pōt creare aliud indiuiduū eiusdē rōnis ⁊ illud priori vnire. ⁊ sic in infinitū.

Z — Dubitatio

Scd verū posset talē formā augmentare in eodem subiecto post est magis dubium.

Solutio

Et posset ꝓbabiliter teneri ꝙ non. q̄ posset dici ꝙ sicut illud subiectū d̄terminat sibi aliq̄s qualitates:

et aliquas nõ põt recipere. ita determinat si-
bi certã quãtitatẽ vltra quã nõ põt recipere.

M
Rñsio auctoris

Et sic eẽt dicẽdũ ad.q. ꝙ si charitas nõ sit
sepabilis a subiecto ꝙ põt fieri tãta ꝙ de⁹ nõ
põt facere maiorẽ. Si aũt sit sepabilis sicut ẽ
albedo. nõ põt fieri tãta q̃n possit fieri maior.
qꝛ posset de⁹ tãtã charitatẽ creare ꝛ vnire po-
ri. Posset etiã ꝓbabilit̃ teneri ꝙ deus nõ pos-
set facere tãtã charitatẽ in aĩa q̃n possit etiaꝫ
facere in eadẽ maiorẽ. qꝛ aliq̃n aliq̃ forme eius-
dẽ rõnis pñt eẽ in eodẽ subiecto. nõ ẽ cõtradi-
ctio quascũqꝫ formas eiusdẽ spẽi eẽ in eodem
subiecto. ḡ quibuscũqꝫ datis nõ ẽ cõtradictio
illas eẽ in eodẽ subiecto ꝑmo. ꝛ ita q̃cũqꝫ cha-
ritate data nõ ẽ cõtradictio: q̃n deus faciẽdo
nouã augmẽtaret ꝑorẽ.

N
Ad argumenta prime opi.

Ad argumẽta ꝓ ꝑ-
ma opi. Siue de⁹ possit facere maiorẽ charita-
tẽ in aĩa q̃cũqꝫ data siue nõ. dico ꝙ argumẽta
nõ cõcludũt. qꝛ equalit̃ ꝓbant ꝙ deus põt tot
indiuidua alicui⁹ spẽi facere ꝙ nõ posset face-
re plura eiusdẽ spẽi ꝛ ꝙ possꝫ facere vnã aquã
ita magnã ꝙ nõ possꝫ facere maiorẽ q̃ reputo
icõueniẽtia.

O
Ad primũ

Ideo ad ꝑmũ argumẽtũ dico
tenẽdo opinionẽ vltimã. ꝙ vltra.a. põt proce-
di in ĩfinitũ. ita ꝙ nõ sit status. Et q̃n dicit̃ ꝙ
quãto aliqua charitas excedit.a. tãto ẽ ꝑfecti-
or cõcedo. ꝟ nõ sequit̃. ḡ q̃ in infinitũ excedit ẽ
in infinitũ ꝑfectior. qꝛ implicat̃ ꝙ aliqua cha-
ritas in infinitũ excedat.a. qꝺ ẽ manifeste fal-
sum. qꝛ q̃cũqꝫ accipiat̃ illa ẽ finita. et tñ fini-
te excedit.a. Unde sicut de⁹ põt facere plura
indiuidua. ꝛ plura in ĩfinitũ. ꝛ tñ sẽꝑ faciet fi-
nita ꝛ nũq̃ infinita. ita põt de⁹ facere maiorẽ
charitatẽ ꝛ maiorẽ ꝛ sic in infinitũ. ꝛ tñ semꝑ
faciet finitã

Instatur

Si dicat̃ q̃libet charitate fini-
ta põt fieri maior ꝺm ꝑdicta. ꝟ nulla charitas
finita ẽ maior oĩ finita charitate. ꝟ tñ ĩfini-
ta charitas ẽ maior oĩ charitate finita. ḡ põt
fieri charitas infinita.

P
Respõdet

Respõdeo cõcedẽ-
do ꝑmissas. ꝟ discursus nihil valet. Sicut nõ
sequit̃ post omnẽ diẽ põt de⁹ facere aliquẽ diẽ
ꝟ nullus dies distãs finite põt fieri post omnẽ
diẽ. ꝟ tñ dies distans infinite. ḡ põt facere ali-
quẽ diẽ distantẽ in infinitũ post omnẽ diẽ. tñ
in isto scꝺo discursu ẽ vna ꝓpõ falsa. In ꝑmo
q̃libet põt verificari saltẽ ꝓ charitate creata
vel increata. Un̄ vl'r in oĩb⁹ talib⁹ ẽ fallacia fi-
gure dictionis: eo ꝙ cõmutat̃ vn⁹ modus sup-
ponẽdi in aliũ. Nã in ista ꝓpõne. oĩ charita-
te finita põt fieri charitas maior. charitas a
pte ꝑdicati supponit cõfuse tñ ꝓpt̃ signũ di-
stributiuũ ꝓcedẽs a pte subiecti. ꝟ q̃n ifert̃ in
cõclusiõe. ḡ charitas infinita põt fieri maior
oĩ charitate finita: supponit subiectũ deter-
minate ꝛ nõ cõfuse tñ.

Proteruia

Si ꝓteruiat̃. q̃n est
fallacia figure dictiõis ex cõmutatiõe vnius
modi in aliũ: termin⁹ debet h̃re illas diuersas
suppositiones

Q
Refellitur

Hec ꝓteruia nõ valet. qꝛ suf-
ficit ꝙ idẽ t̃min⁹ h̃eat tales diuersos modos
supponẽdi vel sint diuersi quoꝝ vn⁹ denotet̃
ex modo arguẽdi eẽ inferior ꝛ ali⁹ superior. ꝛ ita
ẽ in ꝓposito nã ex modo arguendi denotat̃ ꝙ
charitas infinita ẽ inferior ad charitatẽ. Dico
ḡ ꝙ hec est vera. oĩ charitate finita põt fieri
charitas maior. qꝛ q̃libꝫ singularis ẽ vera. Sꝫ
hec ẽ simpl'r falsa. aliqua charitas finita põt
fieri maior oĩ charitate finita. Sil'r hec ẽ ṽa
oĩ charitate finita põt fieri charitas finita
maior. qꝛ q̃libet singularis ẽ vera. Nã q̃cunqꝫ
charitate finita data: adhuc põt sibi addi alia
charitas finita. ꝛ sic tota resultãs erit maior.
ꝛ tñ hec ẽ simplicit̃ falsa. aliqua charitas fini-
ta põt fieri maior oĩ charitate finita. qꝛ q̃libꝫ
singularis ẽ falsa. Nã q̃cũqꝫ charitate demon-
strata hec ẽ falsa. hec charitas põt fieri maior
oĩ charitate finita. Et vl'r sicut nõ seq̃t̃. post
quẽlibꝫ diẽ põt fieri dies. ḡ aliqua dies põt fi-
eri post omnẽ diẽ. Sil'r non sequit̃. post quãli-
bet diuisionẽ ꝯtinui põt fieri diuisio. ḡ aliq̃ di-
uisio põt fieri post omnẽ diuisionẽ. Sil'r nõ se-
quit̃. oĩs hõ ẽ aliqꝺ aĩal. ḡ aliqꝺ aĩal ẽ omnis
hõ. ita nõ sequit̃. oĩs charitas põt fieri chari-
tas finita maior. ḡ aliqua charitas finita põt
fieri maior oĩ charitate finita.

R
Replicatur

Si dicat̃.
deus videt quodlibet factibile. ḡ si oĩ chari-
tate data põt fieri maior in infinitũ. videt h̃. et
ꝑ ꝯñs videt charitateꝫ in infinitũ maiorẽ. ꝛ ꝑ
ꝯñs videt charitatẽ infinitã.

Respondetur

Respõdeo cõ-
cedẽdo ꝙ deus videt qꝺlibet factibile ꝛ vidꝫ
h̃ est certitudinalit̃ cognoscit ꝙ charitas põt
fieri maior in infinitũ. hoc est ꝙ nõ ẽ dare ali-
quã charitatẽ creatã q̃n ea possit fieri maior.
ꝟ ex hoc nõ sequit̃ ꝙ videt aliquã in infinitum
maiorẽ. qꝛ nulla talis est factibilis: nec ꝑ ꝯñs
visibilis a deo. Un̄ istud argumẽtũ multo eui-
denti⁹ ꝓbat ꝙ de⁹ possit facere infinita sil'r q̃
ꝙ possit facere infinitã charitatẽ. Cui⁹ rõ est.
qꝛ deus videt infinita factibilia eiusdẽ rõnis
qꝛ infinita sunt ab eo factibilia. ꝟ de⁹ nõ videt
infinitã charitatẽ. qꝛ nulla talis ẽ. nec ẽ aliq̃ q̃
sit in infinitũ maior minima charitate creata

S
Ad rõnẽ

Ad rationẽ etiã dico ꝙ ph̃s negaret taleꝫ
ꝓcessũ ꝛ poneret terminũ in oĩ tali ꝓcessu.
q̃ nõ causat̃ ex ĩfinitate ꝓtiũ alicui⁹ toti⁹ vni⁹
ꝛ ideo nec auc. sua nec cõmẽtatoris est in hac
parte recipiẽda. Si dicat̃ ꝙ auct. fundatur in
rõne q̃ nõ ẽ negãda. Unde aliqui dicũt ꝓbm
fundari in ista ratione. videlicet ꝙ in quibus-
cunqꝫ permanentibus sicut post aliquod mi-
mũ eẽ vnũ factibile vnica factõe ita etiã si eẽt

factibile vnū infinitorū aliqua factione esset factibile vnica factiōe ꝛ ita possꝫ fieri summū. Ex hoc ḡ ꝙ charitas, vel gratia est quoddam permanens. etiā ſm quēcūqꝫ gradū sequit̄ ꝙ si ꝓcedit̄ in infinitū ꝗlibet illoꝝ graduū ē per se factibilis ꝛ ita quātūcūqꝫ cōtingit eē in potētia. tātā sil' cōtingit esse in actu. qꝛ possibilitas ad talē formā nō est ad aliq̄d in fieri tm̄ ſꝫ ad aliq̄d in facto eē. Et istū itellectū tāgit cōmē. iij. phi. ꝙ oēs potētie q̄ sūt i maioratione quātitatis sūt vni⁹ potētie determinate vl' demōstrate. hoc ē vna potētia ē ad supmū actū i quo cōtinet̄ oēs act⁹ ad quos sūt ille potentie multe. quarū vna reducit̄ i actū post aliū. Sꝫ in diuisione cōtinui potētie multe nō sunt partes vni⁹ potētie determinate vel demōstrate id est. nō ē ibi aliq̄s vn⁹ act⁹ in quo cōtinētur oēs act⁹ terminātes potētias ordinate reducibilis ad actū illū. ꝛ iō nō sunt ptes vni⁹ potētie determinate vel demōstrate. Vn̄ videt̄ dicere: ꝙ in ꝗbuscūqꝫ actib⁹ ordinatis ꝗlibet actus ſm quēcunqꝫ gradū ē ꝑ se factibilis. ibi supmū in potētia pōt sil' esse in actu. qꝛ vnica potētia pōt reduci i actū. In ꝗb⁹ aūt tm̄ natū ē eē in fieri sūt multe potētie ordinate ꝛ nō pōt aliq̄d vnuꝫ terminare summū possibile in actu quātū cōtingit eē in potētia. ſꝫ vltra qd̄cūqꝫ possibile fieri. pōt fieri aliq̄d mai⁹. ſꝫ non vnica factiōe.

T Ad p̄m pro p̄i p̄ncipale

Ad aliud dico ꝙ p̄mū argumētū est falsū. scꝫ ꝙ in ꝗbuscūqꝫ ꝑmanētibus pōt fieri minimū ꝛ maximū vnica factiōe. imo dico ꝙ veraciter loquēdo sicut in ꝗbuscūqꝫ ꝑmanētib⁹ diuisibilib⁹. in infinitū. cuius modi sunt oīa cōtinua. ꝛ etiaꝫ oēs qualitates ad q̄s pōt eē motus ſm multos nō est dare minimū quin quocūqꝫ dato pōt fieri min⁹ ꝑ diuinā potētiā. ita nō pōt dari maximū. quin quocunqꝫ magno dato pōt fieri mai⁹. Et si dicat̄ ꝙ quocūqꝫ dato illud pōt fieri vna factione: cōcedo. sicut quacūqꝫ diuisione cōtinui data illa reduci ad actū vnica actiōe. Et q̄n dr̄: ꝙ possibilitas ad talē formā nō ē possibilitas ad aliq̄d ī fieri tm̄: ſꝫ ad aliq̄d in facto eē. Dico ꝙ intelligēdo possibilitatē ad aliq̄d in facto esse. ita ꝙ possibilitas possit simpl'r reduci ad actū ita ꝙ nō remaneat q̄cūqꝫ possibilitas vlterior. sic n̄ ē hec possibilitas ad aliq̄d in facto eē. ꝛ iō nūq̄ deueniet̄ ad aliq̄d infinitū nec ad aliq̄d tm̄ in actu quātū cōtingit esse in potētia. qꝛ nūq̄ possibilitas ista finiet̄ q̄n semp remanebit potētia ad aliq̄d fiendū. Et ꝑ hoc respondeo ad cōmē. ꝙ in ꝓposito nō oēs iste potētie sunt partes vni⁹ potētie demōstrate vel determinate ſm suū modū loquēdi. ꝛ iō dico ꝙ nō est aliq̄s vn⁹ act⁹ cōtinēs oēs illos act⁹ ad quos sūt ille potētie multe. nec possunt ille potētie reduci simul in actū. nō pl⁹ q̄ in diuisione cōtinua. Vn̄ sicut de⁹ nō pōt facere tot indiuidua albedinis vel charitatis vel hōis q̄n posset adhuc facere plura. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō potest oēs potētias quib⁹ dicūt̄ aliqua possibilia fieri reducere ad actū. ita nō potest facere aliquā vnā albedinē vel charitatē q̄ cōtineat omnē albedinē vl' charitatē q̄ pōt facere ꝑ se vnū cuꝫ alia forma eiusdē rōnis.

V Pro scda p̄ticula

Ad scōm dico ꝙ maior de virtute sermonis ē vera. qꝛ de virtute sermōis nō pōt eē nisi ꝓpō equiualēs sensui diuisionis talis ꝓpōnis. quātā charitatē possibile ē deum creare tātā possibile ē eū creare. Et q̄n dicitur ponat̄ ḡ in eē ꝙ ita creet quātū pōt creare. Dico ꝙ nec ꝓpō talis de possibili in sensu diuisionis. etiā equalēs sensui diuisionis nec dꝫ poni in eē. ſꝫ tm̄ in sensu cōpositiōis. Vn̄ hec ē ꝟa vidēs pōt eē cecus. ꝛ tm̄ hec ē impossibilis. videns ē cecus. Verūtm̄ si p̄dicta ꝓpō ponit̄ in eē. debet sic poni in eē. quātā deus creat tātā creat. ꝛ hec similiter ē vera. vl' saltē possibil' et sic nihil ē ad ꝓpositū. Verūtm̄ si ſꝫ modū cōmunē loquēdi accipit̄ p̄dicta ꝓpō vt sit equalens isti. hec ē possibilis. deus creat tātā charitatē quātā pōt creare. ꝛ sic dico ꝙ ē falsa: sicut hec ē falsa. hec ē possibilis. de⁹ creat tot quot pōt creare ꝛ ita argumētū ꝓbat equalit̄ ꝙ est dare certū terminū creabiliū vltra quē nō potest deus creare. qd̄ reputo manifeste falsum.

X Ad primū aliorū

Ad argumēta alteri⁹ doctoris. Ad p̄mū: ꝙ ſm opinionē p̄mā: verū ē ꝙ omniū cōstantiuꝫ ꝛc̄. Verūtm̄ ſꝫ veritatē nō pōt fieri tāta aqua finita. q̄n deus posset de nouo aliā creare ꝛ cā illi vnire. et sic de alijs.

Ad scōm

Ad scdꝫ dico ꝙ maior ē falsa. sicut eī de⁹ nō pōt creare tot charitates q̄n possit creare plures. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō pōt facere tātā pfectōnē q̄n possit facere maiorē. qꝛ plus pfectiōis ē in multis charitatib⁹ q̄ i paucis ceteris parib⁹. ita nō pōt facere tā pfectā charitatē q̄n possit facere pfectiorē. Et q̄n dr̄ aut h̄ ē ex pte dei ꝛc̄. Dico ꝙ hoc est ex pte charitatis. quia nulla pōt fieri charitas cui repugnet vniri alteri charitati a deo creabili. Et quādo dicit̄ ꝙ ei quod importat īfinitatē graduū ꝛc̄. Dico ꝙ si tale importans vnū esset integratū ex illis verū esset. sꝫ nulla caritas vna est factibilis a deo integrata ex tlib⁹ infinitis caritatib⁹ et ideo repugnat eis esse sil'. Vnde idē argumētū eq̄liter ꝓbat. ꝙ possūt eē infinite caritates. quia si nō aut est ex parte dei ꝛ hoc non quia iste habet totam virtutem suam infinitā simul. Aut ex parte charitatis ꝛ hoc nō qꝛ infinita sunt indiuidua charitatis factibilia. nec ex parte recipientis ꝑ rationem suā

Ad tertium. Ad tertiū dico ꝙ q̄uis deus cognoscit oīa siue per ydeas siue nō. Hoc nihil ad ꝓpositū tn̄ nō cognoscit infinitū factibile. nec cognoscit aliqđ vnū possibile integrari ex omib' illis q̄ pōt facere: imo nihil tale ē ab ipso factibile quin pōt esse pars vni' alterius. ꝛ iō non cognoscit aliquā naturā infinite ꝑfectiōis. q2 nulla talis est. ꝫ cognoscit naturas creatas infinitas. ꝛ ita ꝓbat argumētū ꝙ deus pōt facere infinita in actu simul

Ad quartū. Ad quartū dico: ꝙ esse infinitū in ꝑfectione cōuenit soli deo. ꝛ iō nulla creatura habet infinitā ꝑfectionē nec ꝫ sequit ex hoc ꝙ charitas pōt sic in infinitū augeri. ꝫ hoc sequit scꝫ ꝙ infinite charitates sūt a deo creabiles successiue: quarū q̄libet pōt alteri vniri successiue. ꝛ facere per se vnū cū ea: quarū tn̄ quelibet erit finita ꝛ nulla infinita.

Ad quintū. Ad quītū pōt dici: ꝙ si capacitas subiecti nō impediat nō est cōtradictio ꝙ eēt aliq̄ charitas maior charitate xp̄i. q2 nō est ibi cōtradictio ꝙ deus faceret equalē charitatē charitati xp̄i ꝛ illā vniret charitati xp̄i. Uerūtn̄ ꝺ potētia dei ordinata nō pōt esse aliqua charitas maior charitate xp̄i.

Ad sextum. Ad vltimū cōcedo. ꝙ omīs creatura ꝫm omnē ꝑfectionē est limitata. ꝛ iō q2 quelibet charitas est limitata. nulli charitati repugnat ꝙ sit ea aliqua maior. sed magis ꝯuenit sibi ex hoc ꝙ est limitata ꝙ pōt fieri alia maior ea.

Y Ad p̄mū principale. Ad p̄mū ꝑncipale pꝫ ꝙ auc. phi nō est recipiēda in hac pte. q2 ip̄e ponit satis paruū terminū taliū augmētabiliū Uult ponit ꝙ eēt contradictio ꝙ aqua augeretur ad quantitatē sphere istoꝝ inferiorū generabiliū ꝛ corruptibiliū. quod tn̄ nō est ponendū. q2 posset deus facere vnū aliū mundū: imo credo ꝙ non posset facere tot mūdos finitos q̄n possꝫ facere plures. nec esset ꝯtradictio: ꝙ ex omib' illis aquis faceret vnā aquā.

Z Ad secundum. Ad scđm eodē modo ꝙ ipse posuit ꝙ ꝑcessus ad vnā formā habet statū. ꝛ ideo quātū cōtingit esse in potentia. tātū cōtingit esse in actu. q2 ex omib' illis posuit posse constitui vnā formā. Nunc aūt dicendū est in ꝓposito: ꝙ ex omib' charitatib' talib' quas pōt de' creare successiue ꝛ augmētare charitatē. pōt fieri vna charitas. Distinct. xviij. Questio vnica.

Distinctio XVIII. A. Questio I.

Circa distinctionē. xviij. quero.

Utrū donū dicat ꝓprietatē ꝑsonalē. C

Arguitur primo. Ꝙ nō. q2 donum cōuenit filio. ergo nō est ꝓprietas ꝑsonalis s.s. añs pꝫ p illud esa. filius datus est ꝛc.

Secđo. Preterea nullus respectus dei ad creaturas est ꝓprietas ꝑsonalis cuiuscūq ꝑsone. sed donū importat respectū dei ad creaturā. q2 ꝫm magistrū i littera. s.s. nō dicit donū nisi q2 pōt creature donari. ꝛ nō q2 dat patri vel filio. ergo donū non dicit ꝓprietatē ꝑsonalē cuiuscūq ꝑsone

In oppositum. In oppositū. Augu. xv. de tri. c. xiij. et magister allegat in littera. s.s. q̄ non trinitas: ꝫ in trinitate intelligit ꝓprie dicit. s.s. relatiue dicit cū ꝛ ad patrē ꝛ ad filiū refert. ꝫ ip̄e respect' nō apparet in hoc nomine. apparet aūt cū dicit donū dei. donū em̄ est patris ꝛ filij. q2 et a patre procedit ꝛ filio. Et infert magister. Ecce hijs verbis apte ostenditur eadē relatione dici. s.s. et donū. Donū aūt q2 ꝑcedit a patre ꝛ filio. ꝓprietas ergo qua dicit. s.s. vel donū ꝑcessio ipsa est.

B Circa q. videndum. Circa istā questionē p̄mo videndū ē. Utrū s.s. vere possit dici donū. Secūdo cui vł quib' donet. Tertio vtrū sic esse donū sit ꝓprietas cōstitutiua. s.s.

Primum. Circa p̄mū dico: ꝙ. s.s. pōt dici donū p rōnē ꝓbari nō pōt ꝫ tn̄ p auc. q2 ad ꝫ sunt auc. sanctoꝝ. quas magister adducit i littera

Secđm. Circa scđꝫ videt eē opi. magistri. ꝙ. s.s. nō dat patri nec filio ꝫ tn̄ creature. q2 dicit ꝙ s.s. nō dat nisi ex tēpore. ꝫ manifestū est. s.s. nō dari filio nec patri ex tēpore. ergo ꝛc. Hoc etiam ꝓbat p augustinū. xv. de trini. ca. xviij. vbi dicit sic. s.s. ꝑcedit ꝛ nō ex tpe ꝫ ab eternitate ꝑcedit. ꝫ q2 sic ꝑcedebat vt eēt donabilis. iā donū erat añꝙ eēt cui daret. Itē augu. v. de trini. ca. v. Eo ip̄o quo daturus erat eū de' iā donū erat etiā añꝙ daret. ergo nō fuit dat' patri vel filio.

C Arguitur contra opi. primam. Cōtra istā opinionē pōt argui per beatū Augu. v. de tri. ca. xvij. vbi ostendens quare s.s. nō dicit fili' dicit. Exijt nō quomodo nat' ꝫ quō datus. ꝛ ideo nō dicit fili'. q̄a neq nat' est sicut vnigenit' neq fact' vt per dei gratiā in adoptionē nasceret sicut nos. Ex qua auc. pōt haberi ꝙ p hoc. s.s. non dicitur fili'. q2 exijt vel ꝑcedit a patre. nō quomodo natus ꝫ quomodo datus. ꝫ ab eterno fuit distinctus a filio. ergo ab eterno exijt a patre quomodo datus. sed non fuit ab eterno datus creature. nec sibi ip̄si. ergo ab eterno fuit datus patri vel filio.

Secundo. Preterea vbi est impensio amoris ꝛ repensio. ibi ē aliqua datio. sed ꝫm Rich. pater amorem impendit filio. ꝛ filius rependit. ergo ibi aliquid filio datur a patre. ꝛ ecōuerso. ꝛ tn̄ nō nisi s.s. ergo.

D Resolutio. Ideo pro auctoritate beati Augustini ꝛ magistri pōt dici ꝙ donū vel datum dicit dupliciter. Uno modo ꝑ ꝓducto virtute amoris alicuius obiecti quod non vt producitur tali modo habet rationē similitudinis respectu obiecti amati. Aliť accipit donū ꝑ aliquo libere alicui collato ꝛ q̄si i possessionē vel dñiū ip̄i' trāslato Prio mō accipiēdo donū vł

datum vel dari. potest dici q̄ spūssanctus daẗ patri a filio. ⁊ econuerso filio a pr̄e. q: sicut ta-ctum est supra dist. xiij. sicut videmus in nobis q̄ intellecto aliquo obiecto intellect⁹ format similitudinē illius obiecti. qd̄ est q̄si declaratiuū n̄ noticie ꝫ obiecti ꝑ cogniti. et volūtas creata diligēs aliquod obiectū amato gratū et acce-ptum dat si pōt. ⁊ si nō hʒ ꝓducit aliquid ta le si pōt. ita est aliquo mō in diuinis. q̄uis mltuʒ dissilr. q: pr̄ hn̄s diuinā eēntiaʒ que formalr̄ et oī modo est ip̄a intellectio absoluta. ⁊ realr̄ ē ip̄e pater. q̄ pr̄ intelligit tam se q̄ essentiā pro ducit aliq̄d v̄tute illius itellectōis tanq̄ ymaginē ⁊ silitudinē suip̄ius. que ymago v̄ diuʒ v̄ et est realr̄ v̄bū tanq̄ ymago ⁊ silitudo patris declaratiuū. Sic q: ip̄a dina eēntia est formaliter ⁊ realr̄ amor et dilectio absoluta q̄ pater diligit se ⁊ essentiā ⁊ filiū. ⁊ ecōuerso fili⁹ diligit eam essentiā ⁊ se ⁊ pr̄em v̄tute illi⁹ amoris quo pater diligit filiū ꝓducēdo spm̄sanctum dat eū filio tanq̄ donū sibi gratissimū ⁊ acceptum. ⁊ ecōuerso filius ꝓducēdo idem donuʒ dat ip̄m patri. ⁊ ita daẗ tam patri q̄ filio. Et hoc intēdit richardus de impēsione amoris ⁊ repensione. Et isto modo pōt dici q̄ spūsscūs est nexus pr̄is ⁊ filij p modū doni dilectum et redilectū vniētis. Sic etiā pōt dici q̄ est communio vtriusq̄ tanq̄ donū vtriq̄ datū mutuo. sic etiā est spūs vtriusq̄. Scd̄o modo accipiendo dari. spūssanctus nō daẗ patri ⁊ filio. q̄a spūssanctus nō libere sed mere naturalr̄ cōicatur vel conferẗ patri ⁊ filio. ita eīn naturalr̄ hʒ q̄ naturalr̄ opponiẗ libertati ꝓduciẗ spūssanctus sicut filius. nō tn̄ violēter vel coacte ꝓduciẗ sicut nec filius. Circa scd̄m. spūssanctus nō daẗ nisi tm̄ creature ratōnali. q: aliquo mō spūssanct⁹ improp̄e loquēdo transferẗ in dn̄iū creature ratōalis qn̄ daẗ sibi illo mō loquēdo ꝓportionabilr̄ quō loquiẗ scriptura sacra. Josue. x. c. Sterit sol in medio celi ⁊ nō festiauit occūbere spacio vni⁹ diei n̄ fuit an̄ nec postea tam longa dies obediēte dn̄o voci hois. Silr̄ Exodi. xxxv. ca. dixit dn̄s moysi. dimitte me vt irascaẗ furor meus ꝯtra eos ⁊ deleā eos. Ecce q̄ cū obediētia debeaẗ habēti ptātem ⁊ dn̄iuʒ sic ptātem ⁊ dn̄ium aliquo modo isti sancti super dn̄um habuerūt. q: scʒ deus ex hn̄placito suo parat⁹ erat facere quicq̄d isti rōnabilr̄ voluerūt. Et isto modo q: sola creatura rōnalis dn̄ari pōt s. s. ⁊ q̄si libere vti dn̄io. soli creature rōnali dari pōt s. s. Et isto mō accipiendo dari loquiẗ scriptura sacra ⁊ frequēter dt̄us augu. sic accipit dari. ⁊ raro p̄mo mō. Si dicaẗ ꝯ p̄dicta p̄mo q: ꝫm om̄s pater nihil recipit a filio. g̃ nihil daẗ patri a filio g̃ spūssanct⁹ nō daẗ patri a filio. Preterea. dictuʒ est p̄us. q̄ si spūssanct⁹ nō ꝓcederet a filio adhuc distingueretẗ ab eo. sed si nō ꝓcederet ab eo nō esset donuʒ. ⁊ p ꝯn̄s nō esset ꝑsona. q̄a nō eēntia nec pater nec filius. Preterea. ꝫm dicta spūsscūs non esset amor. sed esset aliqd̄ ꝓductū v̄tute amoris. qd̄ videẗ esse cōtra scōs dicētes spm̄scm̄ esse amorē patris ⁊ filij. Ad primū istoꝝ dico q̄ recipere p modū informatōis vel ꝓductionis. vel p modū indigētie nullo mō ꝯpetit patri. et ideo ꝓprie loquēdo pater nihil recipit a filio nec aliq̄d habet a filio. Uocādo tn̄ recipere pro aliq̄d sibi dari. sic nō est incōueniēs patrē aliq̄d recipere. sed sic nō vtūtur sancti isto verbo recipere. Ad scd̄m dico. q̄ dictū est pri⁹ q̄ isto modo si spūssanct⁹ nō ꝓcederet a filio adhuc distingueretẗ ab eo. q: scʒ fili⁹ nō tm̄ distinguiẗ a spūsctō per spiratōnē actiuā. sed etiā p filiatōnē. sequiẗ eīn spūssanct⁹ nō ꝓcedit a filio. g̃ spūsscūs nō distinguiẗ a filio. q̄uis ista ꝯsequētia nō sit oībus nota. Ad tertiuʒ dico q̄ ꝓpẗ auctoritates oportet tenere q̄ spūssanctus sit amor. ⁊ ibi accipiẗ amor notionaliter pro ip̄omet spūscto. cū hoc tn̄ stat q̄ sit veraciter donū donatū amato ab amāte. Circa tertiū dico. q̄ accipiēdo donū p̄mo modo magis ꝓprie debet dici q̄ donū est ip̄emet spūsscūs q̄ q̄ sit ꝓprietas spūssci. Cui⁹ rō est. q: sic verbū ad filiū. ita donū illo mō dictū ad spm̄scm̄ sed verbū est fili⁹. ⁊ non ꝓprie ꝓprietas filij. g̃ similiẗ donū est spūsscūs. ⁊ nō ꝓprietas spūssci. Si dicaẗ q̄ q̄uis donuʒ nō est ꝓprietas spūssci. tn̄ eē donū est ꝓprietas spūssci. Dico q̄ nō. sic esse spm̄scm̄ nō est ꝓprietas spūssci. ⁊ sic esse filiū nō est ꝓp̄etas filij. tn̄ dari vel donari est ꝓp̄etas spūssci. q: sic donū nullo mō distinguiẗ a spūscō. ita dari nullo mō distinguiẗ a spirari. ⁊ iō sic spirari est ꝓprietas spūssci. ita dari est ꝓp̄etas spūssci. Sʒ accipiēdo donū ⁊ dari. scd̄o mō: sic dico q̄ donū est spūssci. q: illud idē est qd̄ est datū pr̄i a filio ⁊ ecōuerso. ⁊ postea libere donatū vel datū creature rōali. Sʒ si q̄riẗ vtruʒ dari illo mō sit ꝓp̄etas ꝯstitutiā spūssci. Rn̄deo. dico q̄ ꝓp̄etas alicui⁹ duplr̄ accipiẗ. Uno mō pro aliquo reali sibi soli realiẗ ꝯpetenti. sic p̄nitas illa q̄ est deus est ꝓp̄etas pr̄is. q: soli pr̄i realr̄ cōuenit. Alio mō ꝓ aliquo p̄dicabili v̄e de illo solo. sic risibile est ꝓp̄etas hois. q: de solo hoīe ⁊ v̄r p̄dicaẗ. Prio mō dico. q̄ dari creature rōali nō est ꝓp̄etas spūssci. q: nō est aliq̄ res vna vere ꝯueniēs spūscō. Scd̄o mō dico q̄ dari duplr̄ accipiẗ. Uno mō large. alio mō stricte. ꝫm q̄ d̄r aliq̄d dari qd̄ est nec̄rio datū prio mō. ⁊ isto scd̄o mō dari est ꝓprietas spūssci. q: nihil illo

Scd̄s

Tertiū

Rn̄deẗ ad p̄mū.

Ad secundū

Ad tertium

Circa tertium

Circa scd̄m

Queritur

Respondetur

…tur primo

modo dat nisi solus spūssanct⁹. q: nulla res ē ab eterno ⁊ necīo data. Primo modo non est ꝓpetas spūssancti q: large accipiēdo dari filius est datus. Verūtn̄ q̄uis dari vno mō dictū sit ꝓpetas spūssancti. h̄ ē soli spūiscō ɔueniēs. nō est tn̄ ꝓpetas cōstitutiua spūsſci. q: nihil ē ɔstitutiuū spūsſcti nisi reale dari ⁊ sic dictum. Q̄uis p̄dicet̄ de solo spūsctō. nō est tn̄ aliq̄d re aliter ɔueniēs spūiscō. nec intrinsecū spūiscō. et iō illa ꝓpetas nō est ɔstitutiua spūsſci. Et

Obiectio

si dicat̄ q̄ ꝓpetas psone nō distinguit̄ realr̄ a psona dina. ẞ illud qd̄ p̄dicat̄ vere de psona diuina ⁊ nō distinguitur ab ea. necɔuenit alicui aliȷ̄. vere est ꝓpetas ɔstitutiua ipius. ergo oīs ꝓpetas psone est ɔstitutiua eiusdē.

Rn̄sio

Ad istō dico q̄ s̄m opinionē q̄ ponit q̄ ɔceptus nō hȝ esse nisi eē obiectiuū vel fictū in aīa. sic talis ꝓprietas cuiusmodi est dari. nec est idē realr̄ cū psona. nec distinguit̄ realr̄ ab eadē. q: nō ē res sed tn̄ ens rōnis potēs significare ⁊ supponere ꝓ re extra aīam. Si teneat̄ opinio q̄ conceptus est aliq̄ vera q̄litas mētis. sic illa ꝓpetas distinguit̄ realr̄ a psona. Q̄uis importet psoās ⁊ supponat ꝓ eadē. rōne cui⁹ dr̄ ꝓpetas. q̄a tn̄ nō est res intrinseca psone cui⁹ est ꝓpetas. iō nō est ꝓpetas ɔstitutiua ipius.

Rn̄det ad auc.

Ad auctem dico ⁊ silr̄ ad magistrū q̄ accipiūt dari secūdo modo. quod ex hoc pȝ. q: accipiūt dari s̄m qd̄ aliq̄d est donabile anteq̄ det̄. ẞ spūssanct⁹ nō est donabilis patri vel filio anteq̄ donet̄. sed donabilis est creature anteq̄ det̄. Et iō accipiūt dari scd̄o mō. ⁊ sic ɔcedo q̄ nō dat̄ pr̄i nec q̄ filio.

Querit̄

Et si querat̄ an donū importȝ aliquē respectum rei vel rationis ad creaturā ꝓpriū s. s.

Respondet̄

Dico q̄ nullū respectū realē dei ad creaturā iportat. q: null⁹ ē respect⁹ real̄ dei ad creaturā. nec ēt respectū rōnis ꝓpriū s. s. iportat. q: null⁹ ē respect⁹ rōnis. sic cōiter hoīes imaginant̄ dei ad creaturā. Verūtn̄ ꝓpt̄ auctē scōꝝ loquētiū deū referri ad creaturā. sicut magr̄ allegat augu. in lr̄a. est aduertēdū q̄ sci frequēter vocāt noīa respectiua noīa ɔnotatiua. ⁊ silr̄ phs̄ sic accipit. volēs q̄ aliq̄ noīa sūt ad aliq̄d. i. cōnotāt aliq̄d p̄ter id qd̄ p̄ncipalr̄ significant. ⁊ iō dicūr aliq̄d referri q̄n tale nomē ɔnotatiuū de eo p̄dicatur. Q̄uis tale nomē nihil nisi absolutū significet. ⁊ p ɔn̄s nō significet aliquē respectū qui quocūq̧ mō differt ab oībus absolutis. Et ideo q: h̄ est vera. deus est refugiū. deus est dn̄s ⁊ sic de aliȷ̄s. dicit btūs augustinus referri. ⁊ refugiū relatiue dici. h̄ est. hoc nomē refugiū est nomē relatiuū h̄ est cōnotatiuum.

Querit̄ scd̄o

Et si q̄rit̄ vlteri⁹. an aliqd̄ nomē tale relatiuū seu cōnotatiuū ꝑe dicat̄ de spūscō ⁊ nō de alia psona. sic vere dr̄ q̄ fili⁹ ē icarnat⁹ ⁊ nulla alia psona est incarnata.

Respondetur.

Dico q̄ nullū nomen dicēs p̄cise deū ⁊ cōnotans creaturā vel ecōuerso ⁊ nō connotās proprietatē psonalē spūsſcti scȝ spiratōnē passiuā est ꝓpriū illo mō spūiscō. Verūtn̄ aliqd̄ tale nomē cōnotans etiā ꝓprietatē spūsſcti pōt esse ꝓpriū sibi. Et hoc modo donū est nomē ꝓpriū spūsſcti s̄m modū supra expositū.

Respondet ad q̄stionē principalē

Per p̄dicta respondeo ad formā q̄stionis q̄n querit̄. an donuȝ dicat ꝓprietatē psonalē spūsſcti. Q̄ donuȝ tripliciter accipi pōt vel significatiue ⁊ psonalit̄. vel materialit̄ pro isto nomie donū. vel simplicit̄ pro cōceptu correspōdente nomini. siue cōceptus sit subiectiue in aīa siue solū obiectiue. Similit̄ ꝓprietas psonalis dupliciter pōt accipi. Vel ꝓ aliquo solū vni psone conueniēti. siue per p̄dicationē siue p realē inexistentiā. Vel pro aliquo ꝓprio psone intrinseco. Accipiendo donū primo ⁊ psonalit̄. hoc est pro re que est donū. sic donū nō dicit propetatē psonalē. ẞ est ipa psona spūsſci nec pl⁹ dicit. vel est propetas psonalis spūsſci. q̄ spūsſctūs. Accipiēdo aūt donū scd̄o mō vel tertio ⁊ propetatē psonalē p̄mo modo. sic magis debet dici q̄ donū est proprietas psonalis spūsſcti. nō tn̄ ɔstitutiua q̄ q̄ dicat propetatē psonalē. Sed accipiēdo proprietatē psonaleȝ scd̄o modo. ⁊ donū scd̄o modo vl̄ tertio. sic donum nō dicit propetatē psonalē nec est propetas psonalis. q̄a donuȝ nec scd̄o mō nec tertio est intrinsecū nec idem realiter cuȝ propetate spūssancti. Q̄uis vere p̄dicatur de spūsctō: nō pro se sed pro spūsctō.

Ad primuȝ principale

Ad primuȝ principale ptȝ. q̄ q̄n dicit̄ Esa. ix. q̄ filius datus est nobis ibi accipitur dari large. nō stricte ꝓ illo qd̄ est necessario ⁊ ab eterno datū p̄mo modo. ⁊ iō sic large sumptū nullo mō est propriū spūsctō.

Ad secundū

Ad scd̄m ptȝ. q̄ donuȝ nō importat respectū sed vno modo acceptū est nomē relatiuuȝ vel cōnotatiuuȝ. ⁊ tale potest esse proprietas psonalis p̄mo modo accipiēdo proprietatē psonalem. nō tn̄ potest esse propetas ɔstitutiua. nec proprietas psonalis scd̄o modo accipiēdo proprietatē psonalē. Et si dicat̄. q̄ s̄m dicta plures sunt ꝓprietates psonales i diuinis q̄ tres. q: spūsſctus habebit tres ꝓpetates psonales. Respōdeo ⁊ dico. q̄ accipiēdo ꝓprietatē psonalē pro aliquo intrinseco. psone diuine. sic nō sunt nisi tres ꝓprietates psonales. q: sic patebit postea. etiā isto modo accipiēdo ꝓpetateȝ psonalē. innascibilitas nō est propetas psonalis patris. quocūq̧ mō distincta a paternitate. ẞ accipiēdo propetatē psonalē pro oī propo p̄dicabili d̄ aliq̄ psona plures sunt q̄ tres. Nec hoc sancti negāt. sed magis in suis auctoritatibus concedūt.

Distinctionis.xix. Questio prima

Circa distinctionem.xix.quero Utrum psone diuine sint fz magnitudinē pfecte eq̄les. Et nō.q2 opposita sūt nata fieri circa idē sed eq̄litas et ineq̄litas sunt opposita.⁊ineq̄litas nō est nec eē pōt in diuinis.ḡ nec est ibi eq̄litas. Preterea aliq̄ magnitudo est in vna psona q̄ nō est in alia.ḡ nō sūt equales fm magnitudinē. Añs ptz.q2 q̄libet relatio ex quo est pfectior q̄cūq3 creatura est q̄dam magnitudo.⁊ certū est q̄ aliq̄ relatio ē in vna psona q̄ nō est in alia. Silr in vna psona sunt plures relatōes q̄ in alia.sicut in patre ⁊ filio sūt due.sc3 spiratio actio ⁊ pānitas in pr̄e et spiratio actio ⁊ filiatio in filio ⁊ in spūsctō est tm̄ vna. Preterea magnitudo psone nullo modo distinguit̄ ab eēntia.s eēntie patris ad essentiā filij et spūssancti est idētitas. ⁊ nullo modo eq̄litas. ḡ psone diue nō sunt eq̄les fm magnitudinē s idē. Preterea in deo nō ē q̄titas.⁊ p ɔñs nec magnitudo.cum magnitudo sit spēs q̄titatis. ⁊ p ɔñs nō est ibi eq̄litas fz magnitudinē. Ad questionē dicitur fm ph3 q̄ vnū in substātia facit idē.vnū in q̄titate facit eq̄le.vnū in q̄litate facit simile. Quis autē in diuinis nō sit q̄litas vl q̄titas fm cōmunē rōem generis.sunt tñ aliq̄ spēs q̄litatis fm pprias rōnes suas.q̄tum ad dr̄as cōstitutiuas. silr aliq̄ spēs q̄titatis fm id quod est pprium eis. vt magnitudo et duratio.et rōne earu3 dr̄ in diuis eq̄litas et silitudo. Sicut aūt ea que significāt p modū q̄litatis. vt sapia ⁊ hmōi n̄ sūt aliud ab essentia ⁊ inter se fm rē s solū fm rōem.ita silitudo ⁊ idētitas in diuis dr̄nt solū fm rōem nō fm rē.et similiter est de eq̄litate.

Quāuis ɔclusio sit vera.tñ ille modus ponēdi accipit aliq̄ falsa. Primo enī falsu3 est qđ accipit q̄ cōis rō generis nō est in deo. q̄uis sit ibi ppa rō spēi.Cui9 rō est.q2 impossibile ē rōem spēi de aliquo verificari nisi rō generis etiā de eodē verificet̄.q2 q̄n termini nō supponūt p se sed p suis inferiorib9.sēp affirmatiue pure ⁊ sine distributōe ab inferiori ad supius est bona ɔña.sicut sequit̄ formalr̄.a est homo.ḡ a ē aial.si hō ⁊ aial supponūt psonalr̄ ⁊ p rebus. ḡ si spēs q̄litat̄ vel q̄titatis verificat̄ de deo.cū nō possit verificari de deo nisi fiat p re et nō p ɔceptu vel voce.sequit̄ n̄cētio q̄ qualitas q̄ gen9 est. ⁊ silr q̄titas v̄ificabit̄ de deo.et ita erit h formal ɔña.de9 ē magnitudo.ḡ de9 ē q̄titas.si magnitudo in añte sit spēs q̄titat̄. Et eodē mō deus est sapia. ḡ de9 est qualitas. si sapia sit spēs q̄litatis. Unñ ponēs istā positionē logicā ignorauit. q2 oibus sciētibus logicā iste regule sunt note Ab inferiori ad supius affirmatiue ⁊ sine distributiōe est formalis cōsequētia. De quocūq3 p̄dicat̄ spēs de eodē p̄dicat̄ gen9 A quocūq3 negat̄ gen9 ab eo negat̄ q̄libet eius spēs. A supiori ad inferi9 cū distributiōe est bona ɔña.⁊ multe alie tales. q̄ omes p p̄dictā positionē negant̄:q̄ tn̄ oibus scientib9 logicā sunt manifeste. Aliud falsum accipit̄ q̄ aliq̄ in diuinis pñt differre fm ratōe3.q̄uis nō dr̄ant fm rem.q2 sicut pbatū est ipossibile est aliq̄d qđ est in deo differre rōne a quocūq3 qđ est in deo. Et si dicat̄ q̄ eq̄litas ⁊ similitudo ⁊ silr sapia ⁊ bonitas ⁊ hmōi dr̄nt fm rōe3 ⁊ nō fm rem.nec sunt fm rē idē.q2 nō sunt res s rōes tm̄. Hoc nō valet q2 dicit q̄ nō dr̄nt fz rem ab essentia s fm rōem tm̄.quero tūc. Aut vult q̄ sapia q̄ est realr̄ diuina essentia ⁊ diuina essentia dr̄nt fm rōe3 ⁊ nō fm rē. Aut q̄ sapiētia q̄ est rō tm̄ ⁊ nō est realr̄ diuia essentia ⁊ diuina essentia dr̄nt fm rōem tm̄ ⁊ nō fm rē. Si detur p̄mū. hoc est ipossibile. illud pbatū est prius. q2 illa sapia q̄ est realr̄ diuina essentia et diuina essentia nullo mō dr̄nt fm rōem. Si detur scđm.hoc etiā p3 esse falsu3.q2 illa sapia ⁊ essentia se hñt sicut res ⁊ rō. s res ⁊ rō nō pl9 dr̄nt fm rōem q̄ fm rem. q2 sic rōne vni9 extremi qđ est rō dr̄nt rōe.ita eadē rōe: rōne alteri9 extremi qđ est res debent differre realr̄. Aliter dr̄ ad q̄stione3.⁊ primo dicit̄ de eq̄litate ppie sumpta.scđo de ipa generalr̄ sumpta. tertio q̄lis est eq̄litas in pposito. q̄rto de ɔclusiōe principali. De primo dr̄ q̄ fm ph̄m v.metha.ca. de relatiōe distinguit tres relatōes fundatas sup vnū.s.idē.silē.eq̄le. loquēdo de istis stricte et ppie appropriātur distinctis generib9. vt idētitas sbe.eq̄litas q̄titati.⁊ silitudo q̄litati Dicit̄ tñ q̄ fundamentū remotū istarū relationu3 est res generis illi9. puta equalitatis fundamentū est res de gñe q̄titatis.⁊ sic de alijs. Proximū tñ fundamētū vel ppria rō fundādi est vnitas talis rei.q2 sup rē talis generi vt diuersa est fundant̄ relatiōes disquipātie.⁊ non cōes. De scđo dr̄.q̄ qđcūq3 ens est in se q̄d:et h3 in se aliquē determinatū gradū in entib9.⁊ est forma vel habens formā. ⁊ fm h sic pōt tripliciter ɔsiderari.ita sup ipm pōt fundari triplex relatio cōiter sumpta.q2 idētitas sup qđlib3 ens in q̄tū est q̄d. equalitas in q̄tū h3 magnitudinē aliquā pfectiōis.silitudo in q̄tū est eq̄le ⁊ q̄litas q̄dā. ⁊ h mō indiuidua eiusdē spēi sunt essentialr̄ silia. Sic ḡ fundamētū idētitatis eq̄litat̄ silitudinis h mō cōiter sumpte est ens in cōi.ita ⁊ ille relatōes sunt trāscēdētes.

Secūdū falsum

Scđa rñsio ad q̄stionē q̄tuor fac.

Primū

Secundū

Primo continet due falsa

Primum falsum

Tertiũ
Quartũ

De tertio ꝙ nulla res cõis stricte sumpta d̃r de deo sed relatio trãscẽdẽs. Quarto d̃r ꝙ ꝑsone sũt ꝑfecte eq̃les ſm magnitudinẽ. q: illa magnitudo ẽ infinita ⁊ eadẽ nũero in ipis.

M
Accipit etiã falsa
Primũ

Ista opinio accipit aliq̃ falsa vt mihi videtur Primo ꝙ dicit ꝙ vnitas est prima rõ fundãdi nõ res illi⁹ generis. Primo q: illud quo posito cũ t'mino ponit' relatio etiã et oĩ alio circũscripto est prima rõ fũdãdi illa relatiões. ſ posita q̃titate hac ⁊ q̃titate illa oĩ alio circũscripto ponit' eq̃litas vel ineq̃litas. ḡ h̃ q̃titas ẽ prima rõ fundãdi. Preterea posita hac albedine ⁊ illa ponit' h̃ silitudo. ḡ h̃ albedo est prima ratio fundãdi. Preterea res alicui⁹ generis põt eq̃ imediate fundare relationẽ silitudinis vl' eq̃litatis vel idẽtitatis sicut relationẽ alterius modi. ſ res alicui⁹ generis põt eẽ rõ prima fundãdi relationẽ alteri⁹ modi. ḡ ⁊c. Maior pȝ q: tal' relatio imediati⁹ ꝯuenit sibi. Vñ ſm quãtitatez eq̃le vel ineq̃le dici est ꝓpriũ quãtitati. ḡ ista imediatõne sibi ꝯuenit. Preterea quero de illa vnitate q̃ est rõ prima fundãdi aut est vnitas realis numeral'. aut est vnitas specifica. Non vnitas specifica. tuȝ q: ſm ꝑus ꝓbata. vnitas specifica nõ est aliq̃ res vna distincta quocũq; modo a reb⁹ indiuiduis. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ põt esse rõ fundãdi vnã relationẽ numero. tũ q: vna relatio h̃ȝ vnã rõem fundãdi numero. q: sic relatõ in cõi ad rõem fũdamẽti in cõi. ita relatio vna numero ad rõem fundãdi vnã numero. tuȝ q̃a prima fundamẽti nõ põt separi a relatõe posito termino. ḡ vbicũq; est vnitas illa. ibi esset h̃ silitudo vna numero. ⁊ ꝑ ꝯñs cum ſm istos istis vnitas specifica sit in t'mino istius silitudinis. ista silitudo ẽ in t'mino illius silitudis. qḋ ẽ incõueniẽs ſm oẽs. Nec põt dici ꝙ illa vnitas sit vnitas numeral'. q: q̃ro de illa numerali. Aut ẽ idẽ realr' cũ sorte q̃ est fundamẽtuȝ remotũ idẽtitatis aut aliud realr'. aut tñ ens rõnis. Si dẽr ꝑmũ. ḡ res de gñe sbe est primũ fundamẽtũ. ⁊ h̃r ꝓpositũ. Si dẽr scḋm opȝ ꝙ sit accñs. ſ manifestũ est ꝙ nullũ põt dari. q̃a nec q̃titas nec q̃litas ⁊ sic de alijs. Si detur tertiũ. ḡ ens rõnis eẽt prima ratio fundamẽti relatõis realis. qḋ ẽ ĩpossibile. Si dicat' ꝙ illa vnitas est eadẽ realr' cũ sorte. distinguit' tñ formalr'. ⁊ iõ ẽ in gñe sbe nõ ꝑ se ſꝫ ꝑ reductõez Cõtra ꝑus ꝓbatũ ẽ ꝙ in creaturis nihil distinguit' formalr' nisi distinguat' realr'. Preterea illud est fundamentũ ꝓx' mũ idẽtitatis quod est idẽ idẽtitate. ſ indiuiduũ ꝑ se ex̃ñs ẽ ꝑmo idẽ. ḡ ⁊c.

B
Scd'm falsum

Itẽ ꝯ h̃ ꝙ dicit in scḋo articulo. ꝙ iste relatões sũt trãscẽdẽtes. aut itelligit ꝙ relatõ silitudis q̃ sor' ẽ silis platoni. ⁊ relatio eq̃litatis q̃ vn⁹ ãgel⁹ ẽ eq̃l' alteri vel ineq̃lis. ⁊ sic de alijs est relatio trãscẽdẽs. aut hoc cõe similitudo ⁊ hoc cõe eq̃litas est trãscendẽs. Si ꝑmo mõ hoc videt' cõtra ꝑncipia sua esse. q: alibi ꝓbat ꝙ silitudo est realit' differẽs a fundamẽto. ꝑ h̃ ꝙ fundamẽtũ põt esse sine silitudine. ⁊ ĩpossibile est idẽ separi a seipo. Eodẽ mõ arguo in ꝓposito. qñ vnũ põt eẽ sine alio. illa nõ sunt idẽ realit'. ſ ãgelus põt eẽ sine similitudine. q: destructo alio angelo nõ est silitudo. ḡ illa silitudo dr'e realr' ab isto ãgelo. ⁊ ex hoc arguo vltra ista silitudo si dr't ab ãgelo opȝ ꝙ sit accidẽs. ⁊ ꝑ ꝯñs est in determiato genere. ⁊ nõ nisi in genere relatiõis. ḡ nõ plus est ista relatio trãscẽdens ꝙ quecũq; alia. Confirmat' rõ. qñ q̃libet ꝯtentũ sub aliquo cõi est ꝑ se determinati generis illud cõe est ꝑ se determiati generis. ſ q̃libet talis silitudo in creaturis est determinati generis. ḡ ⁊c. Ex isto pȝ. ꝙ ex h̃ ꝙ licȝ ens diuersoꝝ generũ põt esse fundamẽtũ istarũ relationũ. nõ sequit' istas relatiões nõ esse determinati generis. sicut ex hoc ꝙ h̃ȝ aliquos q̃litas est in reb⁹ diuersoꝝ generũ subiectiue. nõ põt argui ꝙ q̃litates ille nõ sunt determinati generis. Si intelligit scḋo mõ. h̃ nõ põt dici nisi q: est cõe eq̃litati diuinarũ ꝑsonarũ ⁊ alijs eq̃litatibus creaturarũ. ſ ita posset poni vnũ cõe eq̃litati fundare sup q̃titatẽ ⁊ eq̃litati diuinarũ ꝑsonarũ. ⁊ ꝑ ꝯñs tũc esset trãscẽdẽs illud cõe sicut scḋm. ⁊ h̃ q: nulla est rõ sed ꝓbandũ ꝙ relationes eq̃litatis idẽtitatis ⁊ silitudinis stricte sumpte sunt mag' in genere relatõis. ꝙ ad ꝓbandũ de alijs relatiõibus idẽtitatis eq̃litatis ⁊ silitudinis q̃ fundãtur in alijs reb⁹ alioꝝ ꝑdicamẽtoꝝ.

R
Circa q̃stionẽ q̃tuor facit

Et iḋo circa istã q̃stionẽ ponã vnã distinctionẽ de magnitudine. Scḋo vnã aliã de eq̃litate. Tertio vidẽdũ est q̃d sit equalitas. Quarto oñdẽdũ est ꝙ ꝑsone diuine sunt equales. ⁊ q̃ est rõ eq̃litatis diuinarũ ꝑsonarũ

Primũ

Circa ꝑmũ dico. ꝙ magnitudo vel magnũ q̃druplicit' accipi põt. s. largissime. ⁊ sic idẽ est qḋ ꝑfectio vel ꝑfectũ. ⁊ sic loquit' beat⁹ Aug⁹ sexto de trini. ꝙ in hijs q̃ nõ mole magna sunt est idẽ meli⁹ qḋ maius esse. ⁊ isto mõ q̃libȝ res est magna vel magnitudo q̃daȝ. Alit' accipit' large pro oĩ cõtinẽte plura. siue illud sit vnũ ꝑ se. siue aggregatiue. siue q̃litercũq;. ⁊ isto mõ dicit beat⁹ Aug⁹. ꝙ aĩa ẽ maior seipa qñ recipit ꝟtutes. Isto mõ etiã nũerus d̃r magn⁹ ⁊ vnus nũerus maior alio. ⁊ popul⁹ magn⁹ ⁊ exercit⁹ ⁊ mot⁹ magn⁹ ⁊ tp̃s magnũ. Tertio mõ accipitur stricte ꝓ aliquo cõtinẽte plura eiusdẽ rõis faciẽtis ꝑ se vnũ. siue illa distinguãtur loco ⁊ situ siue nõ. ⁊ isto mõ albedo intẽsa est magna ⁊ maior albedine remissa. Quarto mõ accipit' strictissime ꝓ aliquo ꝯtinẽte plura eiusdẽ rõis

faciētia p se vnū loco ꝛ situ distincta. ꝛ sic ponitur p̄dicamētū distinctū ab alijs. ꝛ talis magnitudo vocat̄ q̄ntitas. ꝛ sic loquit̄ beat⁹ Augustin⁹ q̄n dicit ꝙ de⁹ est sine qualitate bon⁹ ꝛ sine q̄ntitate magn⁹. Circa scd̄m dico ꝙ quotiēs dicit̄ magnū vel magnitudo totiēs dicit̄ equale vel ineq̄le. Vn̄ p̄mo mō dicit̄ q̄libꝫ res alteri equalis vel ineq̄lis. q: q̄libet res est aliq̄ re pfectior vel impfectior. et tūc dicit̄ ineq̄lis. vel est eque pfecta. ꝛ sic dicit̄ eq̄lis. Scd̄o mō dicit̄ vn⁹ nūerus equalis alteri q̄n tot sunt in vno nūero quot in altero. Distinctio illoꝝ modoꝝ pꝫ. q: nūerus triū equoꝝ est equalis nūero triū hoim. ꝛ tn̄ maior pfectio est in trib⁹ hoibus q̄ in trib⁹ eq̄s. Tertio mō d̄r albedo eque intēsa equalis alteri eque intēse. q̄uis vna albedo sit in maiori subiecto q̄ alia. ꝛ p ꝯn̄s sit i equalis f̄m extēsionē. Quarto dicit̄ vnū extēsuꝫ equale alteri extēso. Et est hic aduertēdū ꝙ dr̄a est int̄ modos magnitudinis vel magni et int̄ modos eq̄litat̄. q̄a modi magnitudinis vel magni ordināt̄ur sicut supius et inferi⁹. siue p se siue p accidēs nō curo mō. q: om̄e q̄d est magnū q̄rto mō. est magnū trib⁹ p̄mis modis ꝛ nō ecōuerso. ꝛ oē q̄d est magnū tertio mō est magnū p̄mis duob⁹ modis ꝛ nō ecōuerso. ꝛ oē q̄d ē magnū scd̄o mō est magnū p̄io mō. et nō ecōuerso. Sed modi equalis vel inequalis nō nō sic ordināt̄ur. q̄a aliqua p̄nt esse eq̄lia q̄rto mō: q̄uis nō sint eq̄lia aliquo triū p̄moꝝ moꝝ ꝛ sic de alijs. pꝫ. q: albedo ꝛ aliqua s̄ba ꝯposita sunt equalia q̄rto mō. ꝛ tn̄ nullo alioꝝ moꝝ.

Si q̄rat̄ q̄les sunt isti modi. Dico. ꝙ nō sunt nisi modi accipiēdi ideꝫ nomē. ꝛ diuersi mode significatiōes eiusdē nois. ꝛ sic frequēter itelligo q̄n assigno tales modos. Circa tertiū dico ꝙ si teneat̄ opinio que ponit relationē esse quādā rē aliā ab absolutis. sicut ponit̄ a multis tūc dicēdū f̄m eos ꝙ ois equalitas alicui⁹ rei vni⁹ create. siue simplicis siue ꝯposite ex ptib⁹ eiusdē rōis vel alteri⁹. est q̄dā accidēs et res alia adueniēs sibi. Nec video rōem q̄n illa eq̄litas vel inequalitas qua vnus āgelus est eq̄lis vl̄ inequalis alteri sit accidēs ꝛ res alia ab āgelo alio. ꝛ res p se in genere relatiōis. sic̄ eq̄litas vni⁹ extēsi. si illa opinio sit vera. Cui⁹ rō est. q: potissima rō ad p̄bandū eq̄litatē extrinsece reꝫ aliā est p sepabilitatē. sed ista rō est eq̄ ꝯcedēda de quacūq; equalitate rei create. sic̄ pꝫ applicāti. Si aūt teneat̄ opinio alia ꝙ eq̄litas silitudo paternitas filiatio ꝛ hm̄oi in creaturis q̄ dicūtur relatōes nō sint alie res ab absolutis. sic̄ hoies cōiter ymaginātur. tūc dico ꝙ equalitas quocūq; mō accipiat̄ est nomē vl̄ cōcept⁹ iportans res distinctas absolutas in creaturis dico nec est ibi aliq̄d imaginabile a parte rei nisi absolutū. q̄uis noia vl̄ ꝯceptus sint distincti. Et p̄p̄e ꝛ de v̄tute s̄mōis loquēdo. tale nomē abstractū de nulla re nec de aliquo supposito p̄cise p reuere p̄dicat̄. sic̄ declaratum est p̄us.

Circa quartū dico ꝙ persone dine sunt eq̄les f̄m magnitudinē. accipiendo magnitudinē p̄mo mō. ꝛ eq̄litatē p̄mo modo. Sed accipiēdo eq̄litatē vel magnitudinē aliquo alioꝝ modoꝝ nō sunt eq̄les f̄m taleꝫ magnitudinē. q: nulla talis magnitudo reperit̄ in eis. Primū pꝫ. q: ois res ꝯparata alteri rei vel est ea pfectior ꝛ impfectior vel eq̄ pfecta. s̄ vna psona nō est alia pfectior vel impfectior. ḡ eq̄ pfecta. ꝛ p ꝯn̄s est sibi eq̄lis f̄m pfectōeꝫ ꝛ p ꝯn̄s s̄ꝫ magnitudinē.

Sed h̄ sunt aliqua dubia. Primū an vna psona dicat̄ eq̄lis alteri ppter vnitatē eēntie. vel ppter etiā realitatē relatiōis. Scd̄ꝫ quō ista eq̄litas distiguit̄ a silitudine psonarū ꝛ idētitate. Tertiū ꝯtra p̄dicta. q: videt̄ ꝙ eq̄litas sit relatio fundata in vnitate f̄m p̄hm. v. metha.

Ad p̄mū istoꝝ dico ꝙ f̄m modum loquēdi sanctoꝝ magnitudo in dinis ē quoddā mere absolutū. sic̄ sapia et eēntia. q: magnitudo q̄ de⁹ est s̄ꝫ scōs nullo mō plus distinguit̄ ab eēntia q̄ eēntia ab eēntia. ꝛ isto mō loquēdi vsi sūt ꝯ hereticos ne cōcederent tres psonas eē tres magnitudines. Et iō dicendū est isto mō loquēdo ꝙ tres psone sunt eq̄les f̄m eēntiā ꝛ ppter vnā essentiaꝫ exn̄tē in eis. Et isto mō loquēdo nō est ꝯcedēdum ꝙ pr̄ est formalr̄ magnitudo. sicut nec est formalr̄ eēntia. ꝛ ita p̄nitas ex se nec est eq̄lis filiatōi nec ineq̄l. s̄ tn̄ ppter idētitatē eēntie. q̄ est eadē realr̄ tā cū p̄nitate q̄ cū filiatōe. et isto mō loquēdi pōt ꝯcedi ꝙ relatio nec est formalr̄ finita nec infinita. sicut nec est formalit̄ magna nec bina eēntia. Sed accipiēdo magnitudinē p oi realitate positiua ꝛ ētitate reali. ꝛ sic pōt cōcedi ꝙ psone sunt eq̄les ppter relatōes ꝛ f̄m magnitudinē relatiuā. q̄a isto mō loquēdi p̄nitas ex se est q̄daꝫ magnitudo. sic̄ ex se est quedā entitas realis. ꝛ ex se est pfecta imo ex se est pfectior oi creatura. ꝛ ex se est res cui repugnat ois impfectio. ꝛ p ꝯn̄s vna psōa f̄m magnitudinē relatiuā est eq̄lis alteri. sic̄ ē sibi eq̄l f̄m magnitudinē absolutā.

Ad scd̄ꝫ dico ꝙ silitudo. eq̄litas. idētitas nullā distinctōnē importāt in dinis nisi distinctionē psonarū ꝛ ppetatū. nec ē ymaginādū ꝙ eq̄litas sit aliq̄d reale i psonis quoquomō. vel s̄ꝫ rōeꝫ vel ex natura rei distinctū a silitudine que sit aliq̄d reale in dinis psonis. s̄ silitudo ꝛ equalitas ipoꝛtāt dinas psonas h̄ntes eādē eēntiaꝫ nūero. ꝛ iō dicunt̄ equales ꝛ siles.

Ad tertiū

dico q̄ pħs male allegaꝭ.q2 pħs nūq̄ dicit q̄ silitudo. equalitas idētitas fundāꝭ in vnitate nec q̄ vnitas sit ꝓria rō fundandi. Vn̄ postq̄ pħs exemplificauit de diuersis ꝯtētis sub primo mō relatiuoꝝ dicit sic. Hec ḡ ad aliq̄d oia ẜm numerū distinguunꝭ ꝛ numeri passiones. Et ampli⁹ eq̄le ꝛ sile ꝛ idē ẜm aliū modū. ẜ3 ei vnū dicunꝭ oia. Eadē nāq3 quoꝝ vna est sba. similia ṽo quoꝝ qualitas ē vna. Equalia vero quoꝝum quātitas est vna. Unum aūt numeri ꝑncipiū ꝛ metrū. quare h̄ oia ad aliq̄d dicunꝭ ẜ3 nūerū q̄dē. nō eodē aūt accidit mō. Ex ista sētētia nō h̄r q̄ vnitas ē fūdamētū talꝭ relatiōis et nō ipa res. ẜ h̄r q̄ illud qd̄ ē equale vel sile ē vnū ꝛ nō multa nec nūerus. Per oppositū ad alia ꝯtēta sub ꝑmo mō relatiuoꝝ. Et si dicaꝭ q̄ h̄ expō ꝯcedit ꝓpositū. q2 sicut numer⁹ se h3 ad alias relatōes. ita ps numeri se h3 ad istas relatiōes. ẜ vnitas est ps nūeri. ḡ sicut nūer⁹ ē fundamētū aliquarū relationū. scz dupleitaꝭ. dimidietaꝭ. et sic de alijs. ita vnitas erit fundamentū silitudis ꝛ equalitaꝭ. Pretea dic̄ pħs q̄ illa sūt silia quoꝝ qualitas ē vna. ḡ vnitas illa ꝑsupponiꝭ silitudini. Ad ꝑmū dico q̄ nūerus nō est res alia supaddita reb⁹ nūeratꝭ. ẜ importat ipas res nūeratas. ꝛ ita sicut nō pōt eē numer⁹ fundamentū ꝛ nō ipe res. ita nec vnitas pōt esse fundamētū relatōis ꝛ nō ipa res. ẜ de h̄ postea patebit magis. Ad scd̄m dico q̄ dupl'r pōt itelligi dictū pħi. qn̄ dicit q̄ silia sūt illa quoꝝ qualitas est vna. Uno mō q̄ vnitas sit quoddā cōe ad silitudinē. equalitate3. ꝛ identitatē. ita q̄ vnitas qualitaꝭ sit silitudo vnitas q̄titatis sit equalitas. et sic vnitas nō est fundamentū illarū relationū. ẜ erit vnum cōe. ꝛ iō dicit pħus q̄ silia sunt quoꝝ qualitas est vna. ẜ est quoꝝ qualitates sūt eiusde3 spēi. aut pōt sic intelligi. Silia sunt quoꝝ q̄litas ē vna. ẜ est illa sūt silia. qn̄ vniuscuiusq3 illorum est vna q̄litas. ita sc3 q̄ ꝓpter vnā qualitate3 et nō ꝓpter multas q̄litates d̄r aliq̄d sile alteri. ꝛ eodē mō de alijs. ꝛ h̄ ꝑ oppositū ad cōtēta alia sub ꝑmo mō relatiuoꝝ. q2 in illis nō pōt inueniri tale relatiuū. nisi ꝓpter multa saltem a parte alicui⁹ extremi. sicut nō d̄r binarius duplus ad vnitatē vel ad vnū nisi ꝓpter multa. q2 binari⁹ importat multa. nō sic de silitudine q2 ibi a pte vtriusq3 extremi debet eē vna qualitas. ꝛ nō multe a pte vni⁹ extremi. ꝛ ita magl habeꝭ q̄ qualitas que est vna est fundamētu3 silitudinis. ḡ q̄ vnitas si distinguaꝭ a re sit fūdamentū silitudinis. Ad pmū ꝑncipale dico q̄ opposita positiue ꝯtraria nata sunt fieri circa idem. ꝛ h̄ opposita absoluta. Alia aūt nō o3 posse fieri circa ide3. Nam nō oē qd̄ pōt eē n̄ homo pōt eē homo. nec oē quod pōt creare potest creari. Nunc aūt eq̄litas ꝛ inequalitas nō sunt ꝯtra absoluta. Ad scd̄m dico q̄ accipiendo magnitudinē ꝑ aliquo absoluto sic nō est aliqua magnitudo in vna ꝑsona q̄ nō sit in alia. sil'r accipiēdo magnitudinē ꝑ quacūq3 realitate positiua. ꝗuis aliq̄ talis magnitudo relatiua sit in vna ꝑsona q̄ nō sit in alia nihil minus vna ꝑsona equalis ē alteri. q2 vna magnitudo relatiua vnius ꝑsone est ita ꝑfecta sicut alia nec distinctio magnitudinū repugnat eq̄litati. Sed qn̄ d̄r q̄ plures relatōes sint i vna ꝑsona q̄ in alia. Dico q̄ nō. q2 spiratio et ꝑnitas nō sunt plures relatōes. ꝗuis nō sunt idē formal'r. Ad aliud ꝯcedo q̄ magnitudo absoluta ꝑ se nullo mō distinguiꝭ ab eēntia. ꝛ ideo dico q̄ silitudo ꝛ idētitas nō sunt aliqua distincta in deo. nec tn̄ sunt noia synonima. nō ꝓpē distinctionē in deo. ẜ ꝓpter distinctionē creature cui sunt aliquo mō cōia. Ad aliud q̄ magnitudo q̄ est spēs q̄titatis q̄ est ꝑdicamentū nullo modo predicatur d̄ deo. sed magnitudo primo modo dicta nō est species cuiuscūq3 predicamenti. Questio. ij.

Secundo quero.

Utrū q̄libet ꝑsona sit in alia per circūinsessione3. Q nō. q2 ꝗuis ꝑncipiatum sit in suo ꝑncipio. tn̄ ꝑncipiū nō est in suo ꝑncipiato. q2 si ꝑncipiu3 eēt in ꝑncipiato. tūc ꝑncipium haberet aliq̄d esse ꝑ ꝑductionem ꝑncipiati. qd̄ est manifeste falsum. sed pr̄ est ꝑncipiu3 filij. ḡ pr̄ nō ē i filio. Pretea in quocūq3 est pr̄ in eodē est ꝑnitas ḡ si in filio est pr̄. in filio erit ꝑnitas. ẜ in quo est ꝑnitas ipm̄ est pr̄. ḡ filius est pr̄. qd̄ est manifeste falsum. Preterea sequiꝭ. a est in b. et b est in c. ḡ a est in c. ḡ eodē mō sequiꝭ. pater ē in filio. ꝛ fili⁹ est in pr̄e. ḡ pater est in pr̄e. ẜ ꝯns est falsu3. ḡ aliq̄ ꝑmissarū est falsa. Ad oppositum Joh. xiiij. ego in pr̄e. ꝛ pater in me est. dicit saluator. In ista questione est ꝯclo certa ex auctē scripture. sed ꝑ quē modū vna ꝑsona sit in alia ꝛ ecōuerso. est difficile videre. Ideo ꝑmo vidēdū est q̄lis sit illa inexistētia. Scd̄o que sit rō istius. Circa pmū dico q̄ pōt intelligi triplex inexistētia. quedā est ꝑ continentiā. quedā est ꝑ ꝑn̄tiā cū carētia cuiuscūq3 distantie. ꝛ quedā est ꝑ ꝑn̄tiam intimā cū ꝯsubstantialitate. Exemplū ꝑmi sicut aliq̄d est in loco Exemplū scd̄i. de āgelo exn̄te in loco. vel si angelus eēt in supiori parte corporis celestis. vel si angelus eēt in aliquo corpore omni loco destructo. tūc eēt nō eēt in illo nisi per ꝑn̄tiā. q̄a esset ꝑn̄s sibi. Tertio mō est vna ꝑsona diuina

Instatur pmo · Scd̄o · R · Ad pmū · S · Ad scd̄m · Z · Ad pmū pn. · V Ad scd̄m · X Ad terciū · Y Ad quartū · A Questio II · Contra nō pmo · Scd̄o · Tertio · In oppositū · B Circa q. duo sūt · Primū

in alia. qꝛ vna psona est alteri intime pñs. et ē consubstātialis ei. ⁊ hoc vocat̄ esse p circumin sessionē. Et aūt sic possit dici vna psona eē in alia p circūinsessionē. pōt ostendi. q̄a nō plus repugnat vni psone eē in alia p circūinsessioēȝ et ecōuerso ꝙ toti repugnat eē in suis partib⁹ et ecōuerso. sed ƀm pƀm. iiij. phi. totū ē in partibus suis et ecōuerso partes sūt in toto. ergo eodē modo vna psona est in alia ⁊ econuerso. Hoc ꝯfirmat̄. qꝛ si vna psona nō posset esse in alia ⁊ ecōuerso. h̄ eēt. qꝛ nihil pōt eē in alio. et ecōuerso. vel ꝓpter idētitatē realē essentie cū vtraq̄ꝫ psona. vel qꝛ nō est sufficiens distinctō inter psonas. vel qꝛ vna nō continet̄ vel ambit̄ ab alia. ⁊ ecōuerso. sed primuȝ nō impedit sicut pbatū est. qꝛ totū est in partib⁹ suis ⁊ ecōuerso Et silr̄ ƀm pƀm vbi supra. gen⁹ est in specie ⁊ spēs in gn̄e. Nec scđm impedit. qꝛ totū ⁊ ptes sue realr̄ idē sunt. Nec tertiū. qꝛ psone realiter distinguūt̄. Nec quartū. qꝛ nō est de rōe illi⁹ in quo est aliq̄d ꝯtinere ⁊ ambire illud. sicut pȝ ꝙ ptes nō ꝯtinēt nec ambiūt totū. Dico g̃ ꝙ vnā psonā eē in alia ⁊ ecōuerso nō est aliō ꝙ vnā psonā eē intime p̄ntē alteri ⁊ sibi ꝯsbalē.

Ad scđm dico ꝙ aliq̄d eē rōem q̄re aliq̄d cōuenit alteri pōt eē duplr̄. vel qꝛ pmo ꝯuenit illi. ⁊ iō ꝯuēit alteri. Uel qꝛ nō ꝯuenit vni primo ipm tñ ncērio exigit̄ ad h̄ ꝙ ꝯueniat illi. ⁊ h̄ pōt esse duplr̄. Uel qꝛ ipȝ est cā illius alteri⁹ qđ ꝯuenit alteri. Uel qꝛ est aliq̄d importatuȝ p illud qđ cōuenit h̄ est qđ p̄dicat̄. Exemplū primi. si hoi cōuenit eē susceptibile disciplīne qꝛ cōuenit aīe pmo q̄ est ps hois. ⁊ ideo cōuenit homini. ⁊ sic dicit pƀs. v. phi. ꝙ hō sanat̄. qꝛ torax sanat̄. Exemplū scđi. aīa est rō q̄re hō mouet̄. nō ꝙ aīa pmo moueat̄. sed qꝛ est principiū motus ꝓgressiui in hoie. Exemplū tertij tā materia q̄ forma est rō q̄re ꝯpositū est corruptibile. qꝛ p hoc p̄dicatū corruptibile tā materia q̄ forma importat̄. si em̄ exp̄mam⁹ q̄d nois hui⁹ qđ ē corruptibile. debet dici ꝙ corruptibile est aliquod ꝯpositū ex materia ⁊ forma. cuius forma pōt nō eē in materia. Ad ꝓpositū dico ꝙ p̄mo mō nec relatio nec essentia est ratio isti⁹ inexn̄tie. qꝛ neutri ꝯpetūt ille due ꝯditiones eē intime pñs tanq̄ realr̄ distinctum ⁊ sibi eē ꝯsubstātiale. Scđo etiā mō nec eēntia nec relatio est rō istius inexn̄tie. qꝛ nō est ymaginandū ꝙ illa inexn̄tia sit aliq̄d a pte rei quocūq̄ꝫ mō distinctū a psonis causatū in eis. ⁊ iō nō est cā illius tanq̄ alicui⁹ realis. Tertio mō tā eēntia q̄ relatio est rō isti⁹ inexn̄tie. qꝛ si exp̄mat̄ q̄d nois debet dici ꝙ inexn̄s alteri ē realiter ab illo distinctū qđ eē nō pōt sine relatiōe sibi intime pñs ñ ꝯsbale qđ nō pōt eē sine eēntia. ⁊ ita tā relatio q̄ essentia iportat̄ p hoc qđ dico inexn̄s.

D — Ad primum principale.

Ad pmuȝ pncipale dico ꝙ q̄n pncipiū ⁊ pncipiatū sunt mutuo sibi p̄sentia ⁊ ꝯsubstātialia. tūc p̄ncipiū est in p̄ncipiato ⁊ ecōuerso. ⁊ ita est in ꝓposito. Et q̄n dicit̄ ꝙ tūc p̄ncipiū haberet aliqđ esse p ꝓductionē p̄ncipiati. Dico ꝙ habere aliqđ esse p ꝓductionē alius est dupliciť. Uel ꝓprie. q̄n p talē ꝓductionē aliq̄d reale informās sibi acquirit̄. vel ipm in esse reali ꝓducit̄. Uel ꝙ posita tali ꝓductione aliq̄d de nouo sibi aduenit. ita ꝙ aliquid de eo p̄dicat̄ qđ sine ꝓductiōe tali nullo mō de ipo vere p̄dicaret̄. Primo mō pat̄ nulluȝ esse habet p hoc ꝙ est in pncipiato suo. sicut nec aliqđ esse acquirit̄ pt̄i p hoc ꝙ est in creatura sua. in qua nō fuit āte creationē. Scđo mō nō est inconueniēs. nā illo mō aliq̄d cōuenit patri ex tēpore p ꝓductionē creaturarū. sicut dicit̄ dn̄s ex tēpore et creator. et nullo mō essent ille vere nisi creatura ꝓduceret̄.

E — Ad secundū.

Ad scđz dico ꝙ nec illo mō quo pat̄ est in filio est patnitas in filio. tñ p p̄sentiā est in filio. siue tñ aliquo mō sit in filio siue nō. nō est dicendū ꝙ fili⁹ est pat̄ qꝛ patnitas nō cōstituit filiū.

Ad tertium

Ad tertiū dico ꝙ ista nō est ꝯn̄a generalis. a est in b. ⁊ b est in c. g̃ a est in c. sicut nō sequit̄. ptes sunt in toto. ⁊ totuȝ est in ptibus. g̃ ptes sunt in partibus.

Distinctio. vicesime. Questio vnica.

Distinctio. XX — Questio I

Circa distictionem

vicesimā q̄ro. Utrū psone diuine sint eq̄les ƀm potentiā.

C — Et non primo

Et nō. qꝛ nō minoris potētie est ꝓducere diuinā psonā q̄ creaturaȝ. h̄ si vna psona posset ꝓducere creaturā ⁊ nō alia nō eēnt eq̄les ƀm potentiā. g̃ multo magis cū vna psona possit ꝓducere personā diuinā ⁊ alia nō possit eā ꝓducere. diuine psone nō erūt eq̄les ƀm potentiā.

Secundo

Preterea. illa psona q̄ non est oipotens nō est eq̄lis ƀm potentiā psone oipotēti. sed filius nō est oipotens. et pat̄ est oipotens. g̃ ⁊c̄. Assumptū pȝ. qꝛ sequit̄. filius est nullipotēs. ergo nō habet potentiā generādi. g̃ eodeȝ mō sequit̄ affirmatiue. fili⁹ est oipotēs. g̃ habȝ potentiā generādi. p regulā illā. ꝙ p eisdē fit distributio in affirmatiua ⁊ in negatiua. et p ꝯn̄s ad eadē cōtingit descēdere. sed hec est falsa. filius habet potentiā generādi. ergo hec est falsa. filius est oipotens.

Confirmatio.

Confirmat̄. q̄a sequit̄ arguēdo a supiori ad inferius. filius nullā habet potentiā. g̃ filius nō habet potentiā generādi. g̃ similit̄ sequit̄. fili⁹ habȝ oipotentiā. g̃ filius habet potentiā generādi. ꝯn̄s est falsuȝ. g̃ ān̄s. ⁊ certū est ꝙ pat̄ habet oipotentiā. g̃ pat̄

In oppositū
B
Circa q. tria sūt

et filius nō sunt eq̄les ſm potentiā. Ad oppositū est magr̄ in lr̄a. ⁊ ꝓbat per auctes beati Augustini. Circa istā questionē ē sic ꝓcedendum. P̄mo dādus est intellectus q̄stionis. Secūdo respondendū est ad questionē. Tertio videndū est quō rōes beati augustini concludāt ꝑ quas ꝓbat ꝑsonas dinas esse equales ſꝫ potentiā.

Primū

Circa p̄mū dico ꝙ nō debet eē intellectus q̄onis supponēdo potentiā esse aliq̄d reale distinctū quocūq; mō a dina eēntia ⁊ diuinis ꝑsonis siue ſm reꝫ siue ſm rōem. ⁊ querere an ſm illud ꝑsone dicant̄ equales. sed debꝫ eē intellectus questionis supponēdo ꝙ persone diuine aliq̄d possunt. ħ est possunt in aliqueꝫ actū querere an possint in eadē vel ineq̄lia. et hoc ſm numerū vel ſm ꝑfectionē, ita ꝙ aliq̄n dicunt̄ aliqua ſm potentiā equalia. ⁊ tn̄ nulla est eq̄litas nisi inter effectus eoꝝ que dicūtur equalia ſm rōem.

C
Secūdū

Circa scdm̄ dico ꝙ mihi videtur ꝙ in ista questione ſm ꝙ tractāt eā doctores in ista distinctōe magis est difficultas vocalis q̄ realis. qui eīn dicūt ꝙ potētia de q̄ est hic questio ē eōe ad potentiā generandi et spirandi ⁊ creādi, ita ꝙ potētia sit idem quod potētia ꝓductiua siue ad ex̄ siue ad intra. hn̄t dicere ꝯn̄ter ꝙ pater et filius nō sunt equales ſm potētiā sed extensionē. q꞉ hoc nō est aliud q̄ dicere ꝙ quecūq; ꝓducibilia potest ꝓducere pater: eadē pōt ꝓducere filius. Uel si pr̄ potest ꝓducere aliquod ꝓducibile qō pōt ꝓducere filius. eodē mō fili⁹ possit ꝓducere aliquod ꝓducibile qō nō poterit ꝓducere pr̄. quorum vtrūq; est falsuꝫ. q꞉ filius nō pōt ꝓducere oē ꝓducibile a patre. nec etiā pōt aliq̄d ꝓducere qō nō sit ꝓducibile a pr̄e. Et eodē mō ꝓportionabilr̄ dicendū est de pr̄e ⁊ spūscō. Et eodem modo dicendū est. si oīpotens includat potentiam q̄cūq; ꝓductiuā siue ad intra siue ad ex̄. ꝙ filius nō est oīpotēs. q꞉ tūc equaleret illi. filius pōt ꝓducere oē ꝓductiuū vel ꝓducibile quod est manifeste falsum.

D
Opinio ꝑo.

Et ħ pꝫ ꝙ opinio nō valet. q̄ ponit ꝙ potētia gn̄andi ꝑtinet ad oīpotentiā pr̄is ⁊ nō ad oīpotentiā filij. Eui⁹ rō est. q꞉ qn̄ dico oīpotentia. intelligit̄ signuꝫ distributiuū cū distribuibili. Et tūc q̄ro an sit distributio ꝓ potētia aut ꝓ obiecto potētie. et siue sic siue sic quicq̄d sibi addat̄ ꝓ eisdē fit distributio. ḡ ꝓ eisdē fit distributio qn̄ d꞉ oīpotētia pr̄is. ⁊ qn̄ d꞉ oīpotētia filij. ⁊ ita potētia generandi vel ꝑtinet ad potētiā vtriusq; vl̄ neutrius. Qui aūt dicūt ꝙ potētia in ꝓposito accipitur ꝓcise ꝓ potētia effectiua vel causatiua q̄ est solū respectu factibiliuꝫ ad ex̄ hn̄t dicere ꝙ tres persone sunt equales ſm potentiam. quia quicquid tale est factibile ab vna ꝑsona et ab alia. et ita perfecte ab vna sicut ab alia.

E
R̄nsio ad formā questionis

Ideo respōdēs ad formā q̄stionis. Dico ꝙ ex quo loquendū est vt auctores et sancti. auctores sancti nō intelligūt illā equalitatē nisi penes obiecta factibilia ad extra. ⁊ q̄cq̄d est factibile ab vna ꝑsona ⁊ a qualibet. Dico absolute ꝙ ꝑsone diuine sunt equales ſm potētiaꝫ. Ratio autē quare sancti sic vtebātur fuit ista. q꞉ ipsi loquebātur cōtra hereticos volentes filiū nō esse oīpotentē: ħ esse impotētiorē patre ⁊ imꝑfectiorē ⁊ minorē. ⁊ iō sancti oīpotētiā que necessario cōuenit cuilibꝫ ꝑfectissimo: cuilibet ꝑsone attribuebāt. ⁊ ideo q꞉ potentia generādi vel spirādi nō cōuenit cuilibet ꝑfectissimo. q꞉ aliq̄s poterit esse ꝑfectissimus. ⁊ si nō possit generare vel spirare. ideo talē potentiā nō cōprehēdebāt sub potētia. nec sub oīpotētia. qn̄ dicebāt ꝙ ꝑsone diuine sunt eq̄les ſm potentiā. ⁊ ꝙ q̄libꝫ ꝑsona est oīpotēs. Istud pꝫ per magistrū in littera vbi dicit sic. Sciēdū est ꝙ nō est oīpotentior pater filio. nec pat̄ vel fili⁹ spūscō. nec maiorē potentiā hn̄t duo vel tres simul q̄ singulus eoꝝ. Et sequit̄ ꝙ augustin⁹ rationib⁹ ⁊ auctoritatibus ꝓbabiliter astruit in libro cōtra maximinū. q̄ dicebat patrē potētioreꝫ ⁊ meliorē filio. Ex quo pꝫ. ꝙ sancti asserētes eq̄litatē ſm oīpotentiā ⁊ potētiā de ꝑsonis diuinis loquebātur cōtra hereticos dicētes potentiorē patrē esse ⁊ meliorē filio. q̄ si aliq̄d posset ad extra pat̄ qō nō posset filius. Hoc etiā pꝫ ꝑ beatuꝫ Augustinū libro tertio contra maximinū. ⁊ magister allegat in lr̄a dicēs.

F
Obiectio

Sꝫ forte diceres. s. maximie heretice. eo ipso pat̄ maior est q꞉ de nullo genit⁹. genuit tn̄ equalē.

Responsio

Ad qō cito respōdebo: imo iō nō est pat̄ maior filio. q꞉ equaleꝫ sibi genuit originis eīn est q̄stio illa q̄s de quo genit⁹ sit. eq̄litatis aūt qualis aut quātus sit. vult dicere ꝙ qn̄ q̄ritur. an pat̄ sit eq̄lis filio. nō est q̄stio de origie. an fili⁹ sit a patre. sed est q̄stio qualis aut quātus sit filius. hoc est an sit ita ꝑfectus et oīa alia potēs sicut pat̄. q̄a penes talia attēditur eq̄litas. nō penes hoc ꝙ sit vn⁹ ab alio. Et iō dicit beat⁹ Augustin⁹. Nec cū dicit̄ fili⁹ a pr̄e genit⁹ ostēdit̄ ineq̄litas ſbe. ħ ordo nature. nō quo alt̄ esset p̄or altero. ħ quo alt̄ ex altero est Ex quo pꝫ. ꝙ q̄stio principalis est de eq̄litate ſm potentiā. ex qua sequit̄ eq̄litas vel ineq̄litas ſm ꝑfectionē. ⁊ silr̄ ꝓpter dicta hereticoꝝ. Et iō dicit magister nō ſm hoc ꝙ genuit pr̄ ⁊ filius genit⁹ est vel spūscūs ab vtroq; ꝓcedit equalitas ibi exit. q̄a nō ſm hoc aliqua ꝑsona alij equalis vl̄ ineq̄lis dicit̄.

G
Tertiū

Circa tertiū sciēduꝫ. ꝙ beat⁹ augustin⁹ libro tertio cōtra maximinū ꝓbat equalitatē filij ad patrē. P̄mo ꝑ

P̄ima rō

auc. saluatoris. Jobis. xvi. oīa q̄ habꝫ pat. mea sūt. ꝫ oīpotētiā hꝫ pr̄. ḡ oīpotētiaꝫ hꝫ filiꝰ. et p ꝯn̄s est pr̄i equal' ſm potentiā. Scōo arguit p rōem. si pr̄ nō genuit filiuꝫ sibi equalē. aut h̄ fuit q: noluit. vel q: nō potuit. si dicat̄ pm̄ū fuit inuidus. si dicat̄ scōꝫ. ḡ fuit impotēs. quoꝝ vtrū ꝙ est incōueniēs. Tertio arguit p sīle. qr pat carnal' si posset gn̄aret filiū sibi equalē. ḡ multomagis pr̄ eternꝰ si posset gn̄aret filiū sibi eqlem. sed hoīem nō gn̄are filiū sibi equalē arguit impotētiā. ergo et deū illud non posse arguit impotentiā in eodē. Iste rationes partim tenent p auctoritatē. partim per ꝓpositiones naturalr̄ notas. partim simpliciter fundant̄ i auc̄te que sic est intelligēda. ꝙ oīa q̄ hꝫ pater q̄ nō h̄re ponit impfectionē in nō habēte habꝫ filius. ꝛ iō qı nō h̄re oīpotētiā de qua loquitur btūs Aug. ponit in nō habēte impfectionē. iō eā hꝫ filius. Vn̄ Augu. nō intēdit aliud ꝓbare de filio. nisi cuiꝰ carētia nō pōt eē sine ipfectōe et iō q: carētia potētie gn̄andi nō ponit in carente impfectionēꝫ nō pōt ex auc̄te saluatoris potētia gn̄andi ꝯcludi de filio. Scōa ratio et tertia fundant̄ in auc̄te quā ꝯcessit maximinꝰ scꝫ ꝙ deus pr̄ genuit filiū naturalē ꝛ in ꝓpōne naturalr̄ nota. q: nūꝙ̄ tanta pfectō repugnat formalr̄ filio naturali ꝙ̄ta est in pr̄e naturali. ꝫ ꝙ filius natural' est impfectior pr̄e. vel est ex impotētia pr̄is. q: nō pōt statiꝫ deducere filiū ad pfectionē equalē quā hꝫ vel ex nolitōe quia nō vult h̄re filiū sibi equalē vel parē. ꝛ ideo nō adhibet oēm diligentiā ꝛ v̄tutē quā pōt vt filius pfectus ꝓducat̄. Ex istis arguit btūs aug. qr ex quo etiā ſm maximinū. pr̄ genuit filiū naturalē. iō filio nō repugnat formalr̄ tanta pfectio ꝙ̄ta est in pr̄e. ꝛ p ꝯn̄s carētia tāte pfectōnis nō pōt ꝯpetere ex se. ḡ aliunde. ꝛ certū est ꝙ nō nisi ex pr̄e. ꝫ ex pr̄e nō potuit sibi ꝯpetere nisi vel ꝓpter impotētiā pr̄is. q: nō fuit potēs sibi dare pfectionē sibi nō repugnātē ex natura. Vel ꝓpter inuidiā pr̄is. q: noluit h̄re filiuꝫ sibi equaleꝫ. cui tn̄ nō repugnat eq̄lis pfectio. Et ita ex dictis pꝫ ꝙ scī solū loq̄bant̄ de eq̄litate ſm potentiā quā ꝯsequit̄ eq̄litas ſm pfectionē. ꝛ talis est eq̄litas ſm potentiā q̄ respicit factibilia ex̄ ꝛ eodē mō de tali oīpotētia loquebant̄ ꝛ nō de alia. Et rō ad h̄ mouit eos. q: de tali potētia ꝛ oīpotētia loq̄bant̄ taꝫ p hī ꝙ̄ heretici cōtra quos sancti disputabāt. Sꝫ ꝯ p̄dicta sunt aliq̄ dubia. Primū q̄d sit ista eq̄litas. an sit aliq̄d absolutū vel respectꝰ quidam Scōm q: videt̄ ꝙ potētia gn̄andi sit ſm se quedā potētia. ꝛ p ꝯn̄s quicūꝙ caret illa potētia. aliq̄ potētia caret. ꝛ ita filius nō h̄et oīpotentiā. Assumptū pꝫ q: oīpotētia est ad oē id quod nō includit ꝯdictionē. ḡ ꝛc. Tertiū dubium est cū sit h̄ quedā distributio cū dr̄ oīpotentia quid distribuit̄. ꝛ p quo fit distributio.

Ad pm̄ū istoꝝ dico ꝙ ista eq̄litas nō ē aliq̄d tale absolutū vel respectꝰ. sicut hoīs cōīt̄ ymaginant̄. immo sincere ꝛ de v̄tute ſmonis loquēdo equalitatē potētie eē in diuinis psonis nō debet alr̄ intelligi ꝙ̄ ꝙ ꝯcretū eq̄litat̄ v̄e p̄dicat̄ de diuinis psonis. vt h̄ sit simplr̄ vera. psōe sunt eq̄les. ꝛ ita dico ꝓportōnabilr̄ ꝙ sub tali intellectu potentiā eē in deo h̄ est ꝙ h̄ sit simpliciter vera. deus poest creare vel producere. ꝛ sic intelligūt sancti q̄n dicūt eq̄litatē esse in diuinis. ꝛ potentiā ꝛ eternitatē ꝛ incorruptibilitatem ꝛ hmōi. q: deus vere est eternꝰ creatiuus. et sic de alijs. Ad scōm dico ꝙ accipiēdo potentiā sicut scī accipiūt. sic potētia gn̄andi nō est potētia. sicut nec potētia gn̄andi ē pfectio. Et si dicat̄ ꝙ ſm btm̄ Aug. sequit̄ si pr̄ nō potest gn̄are filiū sibi eq̄lē. ḡ est impotēs. ḡ posse gn̄are est simplr̄ posse. Dico ꝙ ꝯn̄a est bona. ꝙ si pr̄ nō pōt gn̄are filiū sibi equalē. ḡ est impotens. ꝫ ex h̄ nō sequit̄ ꝙ posse gn̄are est posse. sicut mō loq̄mur. sic bn̄ sequit̄. pr̄ nō est deꝰ. ḡ est impotēs. vel ḡ nō est oīpotēs. et tn̄ ex h̄ nō sequit̄ ꝙ deꝰ est quoddā posse. Ad ꝓbatōem dico ꝙ oīpotētia sicut mō loq̄mur nō respicit oē illud q̄d nō includit ꝯdictionē. Hoc ē dictū ꝙ oīpotēs nō pōt efficere oē illō q̄d nō includit ꝯdictionē. q: nō pōt efficere deū. oīpotēs tn̄ pōt efficere oē factibile q̄d nō icludit ꝯdictionē. ꝛ oē aliud a deo q̄d nō includit ꝯdictionē. Ad tertiū dr̄ ꝙ fit h̄ distributio primo ꝓ potētia p equalentiā. q: pm̄ū distributū hic est potētia. q̄ est terminꝰ vl'is ſm equalentiam. Et secūdario fit distributio pro obiecto possibili. Sed q: hoc nō est logice dictū. nolo insistere ad improbandū. Sed dico ꝙ oīpotentia est vnū nomen equalēs vni signo distributiuo et suo distribuibili cū vno alio termio in recto. qı oīpotens idem est quod potēs facere oia factibilia. ita ꝙ h̄ factibile vl' factibilia distribuūt̄. ꝛ n̄ potētia. nec ſm potētiā vl'is nec ſm p̄dicatōeꝫ nec ſm cālitatē. nec ſm pfectiōeꝫ. q: si eēnt duo dij oīpotētes ꝯ vtroꝙ diceret̄ ꝙ eēt oīpotēs. ꝛ tamē neutrius potētia cōtineret potentiā alterius p talem supequalentiā pfectionalē. Ad pmum p̄ncipale dico ꝙ accipiēdo potentiam illo modo quo loquimur ad presens posse producere diuinam personam nec est minoris potentie. nec maioris. nec equalis ꝙ̄ posse ꝓducere creaturam. quia non est posse. sicut nec posse esse deum est posse. Hoc est posse ꝓducere diuinā psonaꝫ nō est posse efficere aliquod factibile. tamen tale

Primū dubium

Secūdū dubium

Tertiū dubiū

K Ad pmū dubiuꝫ

L Ad scōm

M Ad tertiū

N Ad pmū p̄n.

posse bene infert maximā potentiam competere illi quod potest producere creaturam. ita intelligere oīa ꝛ eē deū infert maximā potententiā ꝯpetere illi. Ad scḋm dico ꝙ filiꝰ est oīpotēs. sed ex hoc nō sequit̄ ꝙ hȝ potentiam gn̄andi. Et qn̄ dr̄. sequit̄ est nulli potēs. ḡ non habet potentiā gn̄andi ꝯcedo sed ex hoc non sequit̄ aliā ꝯn̄am esse bonā. nisi hic argueret̄ a supiori ad inferiꝰ. quod nō est verū. sicut nec h̄ arguit̄ a supiori ad inferius. pr̄ est nullipotēs. ḡ pr̄ nō est filius. ꝛ ideo nō sequit̄ affirmatiue. pr̄ est oīpotēs. ḡ pr̄ est filius. Per h̄ ad cōfirmationē. q̄ʒ hic nō arguit̄ a supiori ad inferius filius nullā hȝ potentiā. ḡ nō hȝ potētiā generandi. q̄ʒ potētia gn̄andi nō est inferius ad distributū in aīte. ꝗuis illa ꝯn̄a sit bona ꝛ teneat p aliā ꝓpōnē scȝ istam. illud quod nullā habet potentiā nō est deus. ꝛ p cōsequēs nō pōt generare deū.　Distin. xxi. Questio vnica.

Circa distinctionē. xxi. quero. Utrum hec sit concedēda de v̄tute s̄monis solus pr̄ est deus. Uidetur ꝙ sic. q̄ʒ vtraqȝ exponēs est v̄a. scȝ ꝙ pr̄ est deus. ꝛ nihil aliud a pr̄e est deus. ḡ hec exclusiua est vera. Scḋo sic. si h̄ eēt falsa h̄ nō eēt nisi q̄ʒ excluderet̄ alie psone. sed alie psone nō excludunt̄. ḡ ꝛc. Maior est manifesta. Minorē ꝓbo. q̄ʒ maiorē idētitas vnius psone ad aliā ꝙ̄ accn̄tis ad subiectum vel totius ad ptes. sed dictiōe exclusiua addita accn̄ti vel toti nō excludunt̄ ptes nec subiectū. q̄ʒ cuȝ ista. tm̄ homo est albus. stat ꝙ partes hoīs sint albe. ꝛ cū ista tm̄ albū est sortes. stat ꝙ homo sit sortes. ḡ cū ista. solus pat̄ est deus. stat ꝙ filius sit deus. Pretea vnum correlatiuoꝝ nō excludit reliquū. ergo cū ista. solus pr̄ est deus. stat ꝙ alie persone sint deus. Pretea sequit̄. solus deus est pr̄. ḡ solus pat̄ est deus. aīs est verū. ḡ ꝯn̄s. ꝯn̄a pȝ p ꝯuersionem. Ad oppositū sequit̄. solus pater ē deus ḡ nullus alius a pr̄e est deus. ꝯn̄s est falsum. ḡ et aīs. ꝯn̄a pȝ. q̄ʒ arguit̄ ab exclusiua ad suam exponētē. Circa istā materiā est vna opinio q̄ ponit ꝙ dictiōe exclusiua addita vni correlatiuoꝝ nō excludit̄ reliquū. cuiꝰ rō assignat̄. q̄a p dictionē exclusiuā nō excludit̄ aliq̄d quod ē de intellectu termini cui addit̄. sed vnū correlatiuū est de intellectu alteriꝰ ḡ ꝛc. Minor ꝓbatur. q̄ʒ illud sine quo aliud nō pōt intelligi. nec diffiniri nec esse. est de intellectu q̄ddiratiuo ipsius. Silr̄ vnū relatiuū magis est de intellectu alterius ꝙ̄ rōnale est de intellectu hominis. quia rōnale potest intelligi sine hoīe. vnū autē relatiuū nō sine reliquo. ḡ ꝛc. Et s̄m istaȝ diceret̄ ad questionē ꝙ hec est vera. solus pat̄ est deus. ꝙ cū ista stat ꝙ filius sit deus. Sed ista opinio nō est vera. q̄ʒ dictiōe exclusiua addita alicui subiecto excludit oīe illud a quo idem subiectū negat̄. sed vnū correlatiuū vere negat̄ a reliquo. sicut h̄ est vera. filius non est pater. ḡ ꝛc. Preterea s̄m predicta h̄ esset concedenda tm̄ creatura est. q̄ʒ quicq̄d nō est creator est creatura. ergo si creator nō excluditur. ista stant simul. tm̄ creatura est. ꝛ tm̄ creator ē. Ideo aliter dico. sicut cōiter dr̄ ꝙ h̄ est distinguēda. solus pr̄ ē deus. eo ꝙ solus potest capi cathegoreumatice vel sincathegoreumatice. et vtroqȝ modo est falsa. Uerūtm̄ dico ꝙ si hic solus capiat̄ sincathegoreumatice. adhuc potest duplr̄ accipi. vno mō pure exclusiue ꝛ alio mō p̄cisiue. Primo mō denotat̄ p talē ꝓpōneȝ ꝙ p̄dicatū vere cōpetit subiecto. ꝛ ꝙ vere negat̄ ab omni illo a quo vere negat̄ subiectū et hoc exp̄mit̄ p duas exponētes. scȝ p vnā affirmatiuā in qua attribuit̄ p̄dicatū subiecto. ꝛ p vnā aliā negatiuā in qua p̄dicatū remouet̄ ab illo a quo remouet̄ subiectū. sicut pȝ h̄ tm̄ homo currit. sunt due exponētes. scȝ homo currit et nihil aliud ab hoīe currit. vel oīe aliud ab hoīe nō currit. Scḋo modo potest duplr̄ accipi. vno modo ꝙ ip̄i soli sumpto et p̄cise posito a parte subiecti competat p̄dicatū. ꝛ sic denotat̄ ꝙ nō solū p̄dicatū attribuat̄ sibi ꝛ alijs sic̄ sumptis. sed etiā sibi nullo alio termino addito. ꝛ isto modo ꝯcedit̄ ꝙ solus pr̄ est tātus quātus est pr̄ et filius. q̄ʒ h̄ est simplr̄ vera. tantus est pr̄ quātus est pr̄ ꝛ filius. sed nō concedit̄ ꝙ solus sortes est populus vel exercitus. Aliter accipit̄ p̄cisiue. quādo denotat̄ p̄dicatū posse competere alicui ipo remoto ab omni alio. sic dicimus ꝙ solus sortes pōt currere. q̄ʒ scȝ nullo alio currēte adhuc potest currere. Sed non sic concedit̄ ꝙ solus sortes pōt trahere nauē. quia nullo trahēte ipe non potest trahere. sic etiam dicimus ꝙ solus deus potest ꝓducere ignem. et non dicimus ꝙ sola creatura potest ꝓducere ignem. quia deus creatura non ꝓducente posset ꝓducere ignem. creatura aūt sine deo ꝓducente nullo modo potest ignem ꝓducere. Est autē hic aduertendū ꝙ iste modus accipiendi non differt a primo modo in ꝓpositionibus mere de presenti de in esse. sed tātū in alijs. Ad ꝓpositum dico ꝙ exclusiue accipiendo solus. hec est falsa. solus pater est deus. Sed secundo modo potest hec concedi. sicut hec ē vera. pr̄ ē deus. q̄ʒ illo mō accipiēdo solus sp a termino sumpto sine solus ad ipsuȝ sumptū cū solꝰ est bona ꝯsequētia. Sȝ accipiē

O Ad scḋm
P Ad cōfirmatōeȝ
Distin. XXI
A Questio I
Qr̄ sic p̄mo
Scḋo
Tertio
Quarto
In oppositū
B Opinio p̄ma
C Improbat̄
D Rn̄sio au᷑

do solus tertio modo. vel nō est possibile ꝙ sic accipiat᷑. solus pater est de⁹. vel hec erit falsa· solus pater est de⁹. Sȝ q᷑ ista ꝓpositio. sol⁹ pr̄ est de⁹. cōiter accipit᷑ vt solus tenet᷑ exclusiue. iō sic de ea volo loqui. Et dico ꝙ hec simplr̄ est falsa. q᷑ sequit᷑ solus pat᷑ est deus. ergo oīs de⁹ est pater. ⁊ hoc ƺm ꝙ de⁹ in ꝯñte supponit pro ꝑsonis. ⁊ ƺm ꝙ equalet isti. oīs ꝑsona diuina est pater. que est manifeste falsa. ꝯña ptȝ ꝑ illā regulā ꝙ ab exclusiua ad vl̄em in terminis trāspositis est bona ꝯña. Et si dicat᷑ ꝙ illa regl̄a nō est generalit᷑ vera. q᷑ nō sequit᷑. tm̄ necessariū de necessitate est verū. ergo oē verū de necessitate est necessariū. Simili᷑ nō sequit᷑ tm̄ verū erit verū. ergo oē verū erit verū. q᷑ aliqd verū nunq̄ erit verū sicut ista. h̄ instās est. nunq̄ erit verū. Multe alie etiā instātie possent opponi. Ad istas respōdeo. ꝙ illa regula generalit᷑ est itelligēda sine instātia qñ exponentes exclusiue sunt cōuertibiles. qñ aūt aliqua illarū nō est ꝯuertibilis. nō est illa regula generalis. sed oportet resoluere in aliquā aliā vl̄em. sicut pȝ in exēplo. ꝙ ista nihil aliud a necessaria est de necessitate verū nō est simplr̄ cōuertibilis. ⁊ iō ista ꝯña nō valet. tm̄ necessariū de necessitate est verū. ergo oē veruȝ de necessitate est necessariū. sed debet inferri ista. oē qđ est de necessitate verū est necessariū. Simil᷑ de illa tm̄ verū erit verū. ꝙ i vno sensu nō est simplicit᷑ cōuertibilis. sicut nec illa de futuro vel de p̄terito. ⁊ sic est de multis ꝓpositiōibus de modo quib⁹ nolo mō imorari. Sed ad ꝓpositū exponētes illius exclusiue. sol⁹ pat᷑ est de⁹ sunt simplr̄ cōuertibiles: sicut oēs tales ꝓpositōes mere de inesse ⁊ mere de p̄nti. Ad primuȝ argumentū pncipale dico ꝙ iste nō sunt exponētes. ƺ ista erit negatiua exponens. null⁹ ali⁹ a p̄re est de⁹. ⁊ h̄ est spāle in diuinis. vbi de aliquo dicit᷑ ꝙ est ali⁹. ⁊ tm̄ nō est aliud in alijs nō oportet. ƺ sufficit dicere. ⁊ nihil aliud a tali vel tali. Ad aliud dico. ꝙ vl̄r dictiōe exclusiua addita accidēti excludit᷑ subiectū. et addita toti excludūtur ptes de virtute sermonis. Uerūtm̄ dictiōe exclusiua addita cōcreto actiūs nō excludit᷑ subiectū. et hoc est q᷑ tale ꝯcretū vere p̄dicat᷑ de subiecto. q᷑ hec est simplr̄ vera. hō est alb⁹. et iō ista stāt simul tm̄ albuȝ est aial. ⁊ hō est aial. sed de v̄tute ƺmonis ista nō stāt simul tm̄ hō est alb⁹ ⁊ pes hoīs est alb⁹. tm̄ ex cōi mā loquēdi nā excludit᷑ ps dictiōe exclusiua addita termīo īportāti totū. ⁊ vius talis est ꝓpter breuitatē ⁊ faciliorē moduȝ loquēdi. Ad tertiū dico ꝙ dictione exclusiua addita vni correlatiuoꝝ excludit᷑ reliquū. Et ad ꝓbationē adductā in p̄ma opinione dico ꝙ vnū relatiuoꝝ nō est de intellectu q̄dditatiuo alteri⁹. ⁊ dato ꝙ esset adhuc nō sequeret᷑ ꝙ nō excluderet᷑. q᷑ pars eētialis est de intellectu q̄dditatiuo totius ⁊ eī nō excludit᷑. Ad vltimū dico ꝙ nō seq̄t᷑. solus deus est pr̄. ergo solus pr̄ est deus. nec hȝ exclusiua sic cōuerti. ƺ hȝ conuerti in vl̄em terminis transpositis ⁊ nō in exclusiuā.

Instantia prima · *Secunda* · *Respōdet᷑ p̄me.* · *Secunde.* · *Ad primū princi pale* · *Ad secundū* · *Ad tertium* · *Ad quartū*

Distinc. xxij. Questio vnica.

Circa distinctionē. xxij. q̄ro. An viator possit aliquod nomē imponere ad distincte significandū diuinā essentiā. Et nō. q᷑ nullū nomen imponit᷑ nisi cognito. ƺ viator nō pōt deū distincte cognoscere. ergo nec nomē ab eo impositū poterit eum distincte significare. Preterea ƺȝ phȝ p̄mo pier.. voces sūt note earū passionū q̄ sūt i aīa. ƺ de⁹ n̄ ē passio i anima. ergo vox non tm̄ distincte significat. Ad oppositū illud qđ significat deū ⁊ nihil aliud distincte deū significat. ƺ multa noīa deum significāt ⁊ nihil aliud. pȝ de h̄ noīe deus. erga multa noīa distincte deū significāt. ⁊ illa sunt imposita a viatore. ergo ⁊c. Circa istā questionē p̄mo videndū est quid nomen p̄mo significat secūdo de ꝓposito principali. Circa primum videt᷑ aliq̄bus ꝙ vox p̄mo significat cōceptuȝ mētis ⁊ nō rem extra aīam. Hoc ꝓbat᷑ primo auctoritate Aristo. sicut allegatū est in arguēdo ad principale. Preterea voces sūt inuēte ad exprimendū conceptū mētis. sed illud prio significant ꝓpter qđ exprimendū sunt inuēte ergo primo significāt conceptū mētis. Preterea ƺm priscianū nihil aliud est esse partem orōnis q̄ȝ mentis conceptuȝ significare. ergo oīs pars orationis significat conceptum mentis.

Preterea illud ꝑ vocē significat᷑ quod ꝓlata voce primo apprehendit᷑. sed ꝓlata hac voce homo primo app̄hēdit᷑ conceptus mētis ⁊ nō res. q᷑ nō plus vna res q̄ȝ alia. ergo cōceptus mentis primo ꝑ vocē significat᷑. Cōtra istaȝ opinionem voces sunt significatiue ad placitum. ergo quod imponēs intēdit primo significare per vocem. illud vox primo significat. ƺ imponēs potest intendere significare primo ⁊ per vocem ipam rem extra. ergo ⁊c. Si dicatur ꝙ imponens non potest intendere aliqđ significare per vocem nisi cognitum. et nihil potest esse cognitum sine conceptu mentis. ⁊ ideo primo significabit conceptū mētis. Hec ꝯsequētia nihil valet. Tū quia al'q̄d potest cognosci sine conceptu mētis. nisi ꝑ conceptum mētis intelligat ipam cognitionē. sicut pȝ in notitia intuitiua rei singularis. Tum quia nō

Distin XXII Questio I · *Arguit᷑ p̄mo* · *Scđo* · *In oppositum* · *Circa q̄oneȝ duo sunt p̄nci.* · *Primum* · *Probat᷑ p̄mo* · *Secundo* · *Tertio* · *Quarto* · *Cōtra istā opi.*

sequit̃ nõ põt aliquid cognosci sine conceptu mẽtis ⁊ imponẽs cognoscit. ꝗ imponẽs impo nit conceptũ. sicut nõ sequit̃ nihil potest ꝑmo cognosci sine noticia sensitiua. ⁊ impon ẽs nõ imponit nisi cognoscẽdo. ꝗ tũc imponit noti tie sensitiue. Preterea ſm pħm in diuersis loq̃ diffinitio significat q̃ddita tẽ rei. sed q̃dditas rei nõ est cõceptus mẽtis. ꝗ talis vox nõ ꝑmo significat ꝯceptũ mẽtis. Si dicis ꝙ pħs loq̃t̃ de diffinitiõne in mẽte ꝙ illa significat q̃ddita tem. nõ sic aũt diffinitio in voce. Cõtra. dic̃ ꝙ est oñõ vl' sermo indicãs q̃d est eẽ rei. ergo ipa vox ſm' eũ significat q̃dditatẽ rei. Ideo dico ꝙ quedã noĩa ꝑmo significãt res ex̃. ⁊ quedaꝫ significãt ꝑmo cõceptus mẽtis. ⁊ quedam si gnificant ꝑmo ipsas voces significatiuas. et est antiq̃ distinctio ꝙ noĩa q̃dã sunt ꝑme ĩpo sitionis. quedã sunt noĩa scd'e impositiõis. No mina scd'e impositiõis sũt noĩa illa q̃ imponũt̃ ad significandũ noĩa ipa vel voces significa tiuas. vel ꝓprietates ⁊ ꝯditiones vocũ signifi catiuarũ cuiusmodi sunt ista. nomẽ. v'bũ. par ticipiũ. casus. figura. numerus ⁊c. Noĩa prime impõnis quedã sunt noĩa ꝑme intẽtionis. ⁊ q̃ dam noĩa scd'e intentionis. Prima sunt illa q̃ significãt veras res. sicut homo aĩal albedo. nigredo linea ⁊ hmõi. Scd'a sunt illa q̃ signi ficant ꝯceptus mẽtis. sicut genus spẽs vl'e et hmõi. Hoc pꝫ illud ꝑmo significat̃ p vocẽ ꝓ quo vox ꝑmo rõne institutõis supponit. ſ no mina ꝑme intẽtionis ex rõne institutõis sup ponũt ꝓ reb⁹. ⁊ noĩa scd'e impositiõis ꝓ noĩb⁹ vel vocib⁹. sicut pꝫ inductiue. ⁊ noĩa scd'e intẽ tionis ꝓ ꝯceptibus. ꝗ instituunt̃ ad illa ꝑmo significandũ. Maior pꝫ. q: illud ꝑmo signifi cat̃ p vocẽ ꝓ quo imponẽs vtit̃ illa voce. ſ ma nifestũ est ꝙ h' est illud ꝓ quo vox ꝑmo suppo nit. Vñ vtimur illa voce hõ ꝑncipalr̃ ꝓ hoĩb⁹. Ex isto oñt̃ ꝙ vox quecũqꝫ rõne institutõis hꝫ ꝑmo suppõnẽ ꝑsonalẽ. q: rõne institutõis sup ponit ꝑmo ꝓ suis significat̃. tñ rõne alicui⁹ ad iuncti põt supponere ꝓ aliq̃bus alijs. Et ideo dictũ aliquoꝝ sophistarũ dicentiũ ꝙ supposi tio ꝑsonal' est ꝓ supposit̃. ⁊ suppositio simplex est ꝓ ꝑmo significato est simplr̃ falsum. q: sup positio ꝑsonalis est ꝓ ꝑmo significato. q: eadẽ sũt singularia ⁊ significata. nec põt aliq̃ ratio dari. q̃re termin⁹ nõ supponit ꝑmo ⁊ sẽꝑ q̃ntuꝫ est ex institutõis rõne ꝓ suo significato. cũ in tentio ꝑncipal' imponentiũ sit vti terminis ꝓ suis significat̃. ⁊ iõ dicit Ari. ꝑmo Elencoꝝ. ꝙ q: nõ possum⁹ nobiscũ portare res ad dispu tationẽ. ideo vtimur vocib⁹ ꝓ rebus q̃s signi ficãt. Ad ꝑmũ alteri⁹ opiõnis dico ꝙ nõ est intẽtio pħi ꝙ voces ꝑmo significãt passiones aĩe sed ꝙ passiones aĩe ⁊ voces sũt q̃dã signa ordinata. ita ꝙ voces instituunt̃ ad significã dum nõ ipas passiones aĩe. ſ res ipas quaruꝫ sunt ille passiones. ⁊ aliquo mõ ille passiones sunt signa illarũ rerũ. Quare aũt vox sic signi ficãs plura eq̃ ꝑmo nõ sit equoca sicut alia. di ctũ est ꝑus. Ad scd'm dico ꝙ voces sunt inuẽ te ad exꝑmendũ res. ⁊ ad exꝑmendũ ꝯceptus et passiones mẽtis. ⁊ ideo aliq̃ significãt res ⁊ aliq̃ ꝯceptus mẽtis. sicut iste voces. hõ aĩal et hmõi sunt inuẽte ad exꝑmendũ res. Alie autẽ sunt inuẽte ad exꝑmendũ ipm mẽtis ꝯceptuꝫ et nõ tm̃ intellectiões ⁊ obiecta taliũ intelle ctionũ. sed aliq̃ sunt inuẽte ad exꝑmendũ mẽ tis affectiões tristitias ⁊ delectatiões ⁊ hmõi q̃ sunt actus volũtat̃ ⁊ passiones ꝯtes. Ad tertiũ dico ꝙ mẽtis ꝯceptus aliq̃n vocat̃ oẽ cognitũ ad intellectu. isto mõ oĩs pars oõnis significat mẽtis ꝯceptũ. h' est significat aliq̃d q̃d mẽs ꝯcipit. Ad quartũ dico ꝙ nõ est vlr̃ verũ ꝙ illud ꝑmo ꝑ vocem significat̃ q̃d ꝑmo apꝑhendit̃ ipa voce ꝓlata. ſ illud ꝓ quo ipsa vox ꝓfert̃ ꝑmo ex rõne institutõis. et h' est pro quo supponit q̃ntum est ex se. Quia rõne adiun cti possit supponere ꝓ aliquo alio. et hmõi pro quo termin⁹ ꝓlatus q̃ntuꝫ est vox ex rõne insti tutionis sẽꝑ supponit. est res et nõ ꝯceptus Quare aũt cõceptus ꝑmo apꝑhẽdit̃. ratio est ista. q: terminus nõ instituit̃ ad significandũ res quarũ est ꝯceptus. ⁊ iõ q: quacũqꝫ re intel lecta põt hñi cõceptus. ⁊ hito cõceptu. nõ ꝓpt̃ hoc potest statim ⁊ facilr̃ haberi cognitio rei. ideo ꝑmo ⁊ cõius habet̃ cõceptus ꝓlata voce q̃ quecũqꝫ res singular'. Verũtñ a quocũqꝫ ap prehendẽte ꝯceptum ad ꝓlationẽ vocis ꝑmo aliq̃ res singular' intelligebat̃ añ cognitioẽm illius cõceptus. Circa scd'm ꝑncipale dicũt aliq̃ ꝙ ſm pħm voces sunt signa intẽtionũ. et intẽtiones sũt sĩlitudines rerũ. ideo voces re ferunt̃ ad res significãdas mediãte ꝯceptiõe intellectus. ⁊ ideo ſm ꝙ aliq̃d a nobis intelle ctu cognosci põt. sic a nobis significari põt ⁊ noĩari. sed deus in hac vita nõ põt a nobis vi deri ꝑ suã eẽntiã. ſ cog̃scit̃ a nobis ex creatur' ſm habitudinẽ ꝑncipij ⁊ ꝑ modũ excellẽtie et remotiõis. ⁊ ideo potest noĩari a nobis ex crea turis. nõ tñ nomẽ significãs ipꝫ exꝑmet diuinã essentiã ſm ꝙ est. sicut h' nomẽ homo exꝑmit sua significatiõe essentiã hoĩs ſm ꝙ est. signifi ficat eñ eius diffinitionẽ declarantẽ eius eẽn tiam. ratio eñ quã significat nomen est ei⁹ dif finitio. vt dicit̃. iiij. metha. Contra istaꝫ opi nionẽ primo quomodo intelligat pħus ꝙ vo ces sunt note passionũ nõ intentionũ dictum est ꝑus. secũdo ꝙ dicit ꝙ nõ cognoscitur nisi

Marginalia: ipser nomē ī et ꝑ in sensationis (handwritten) — E Ad scd'm — F Ad tertium — G Ad quartũ — D Ad ꝑ. alteri⁹ opi. — D Scd'm ꝑncipale — I Argu⁹ ꝯ opi.

sm habitudinē pncipij τ p modū excellētie et
remotionis. τ φ eodē modo potest noīari a no
bis. ğ nullū nomē imponimus deo nisi quod si
gnificat habitudinē dei tanq̄ pncipij ad crea
turam vel p modū excellētie τ remotiōis. sed
ɔñs est falsum. ergo τ añs. falsitas ɔñtis pz. q̄
sisic. deus nō diceret bonus. nisi φ pncipium
bonitatis creature vel excellētior bōitate cre-
ata. vel q̄ nō est bonitas creata. Sed h posi-
to nō eēt aliqua rō quare aliqua noīa diceren-
tur de deo. τ aliq̄ nō. q̄ possum dicere φ deus
est bonus. q̄ pncipiū bonitatis create. vel ex-
cellētior ea. vel q̄ nō est ea. ita dicā φ de⁹ ē an
gelus. q̄ est pncipiū angeli vel excellētior an
gelo. vel q̄ nō est angelus. τ eodē mō d asino.
Pretea qd dicit φ nomē significās deū nō
expmit diuinā eēntiā sm φ est. Cōtra hoc ar
guo ex dictis suis. postea dicit φ noīa signifi-
cant deū sm φ intellect⁹ nr̄ cognoscit ipsum.
intellectus aūt nr̄ cū cognoscat deū ex creatu
ris sic cognoscit sm φ creature ipm repn̄tane
Ex illo arguo sic. illud p nomē expmit sm istā
quod p creaturā repn̄tat. sed p creaturā repn̄-
tatur diuina eēntia. vt est hec diuina essentia
ğ eēntia diuina sic p nomen expmit. Sed ad
illud videt rn̄dere ibidē φ creatura impfecte
deum repn̄tat. τ φ nō repn̄tat oēz rōez in deo.
nec rōem absolutā dine essentie sm ipam pfe
ctionem nature in diuina essentia pfectōnalr̄
contentā. Sed illud nihil valet. tum quia nō
sequit repn̄tat diuinā essentiā impfecte. ergo
nō repn̄tat diuinā eēntiā distincte. sicut nō se
quit. aliq̄s cognoscit aliqd simplex impfecte.
ğ nō videt istud distincte. sicut alibi ōnsuz est.
Et huius rō est. q̄ cogscere vel repn̄tare aliq̄d
distincte nō ē aliō φ cogscere vl repn̄tare qd li-
libet intrinsecū illi. Tū q̄ oīs rō q̄ est realis in
diuina essentia est illa vnica essentia absolute
vel psona vel relatio. τ ita impossibile ē aliq̄d
assimilari vel repn̄tare aliquā rōnem existem
in deo nisi assimilet vel repn̄ter diuinā eēntiā
sm φ est. vel psonā vel relationē. Et si dicas
sicut dicit alibi φ in deo est inuenire distinctō
nē rōnum. q̄ realr̄ τ vere in ipo sunt que quidē
sunt vnū re. τ differūt rōne. et ideo potest vna
rō repn̄tari alia nō repn̄tata. Istud nō valet.
q̄ supra ostensuz est φ illud pncipiū illius est
manifeste falsum. scz φ aliqua pnt esse vnū re
aliter τ differre rōne. Preterea qd postea di
cit φ h nomē homo expmit sua significatione
essentiā hoīs sm φ est. significat em̄ eius diffi
nitionem declarantē essentiā eius. Istud non
est verū. q̄ hoc nomē homo significat primo
essentiam hoīs et nō diffinitionē. s hoc nomē
homo et diffinitio hominis idem significant.

et neutrū est significatiuū alterius. Ideo ali
ter ad istum articulū dico φ viator potest im-
ponere nomē ad distincte significandū deū vl
diuinaz essentiā. Hoc patet. q̄ quicūq̄ potest
vere intelligere aliq̄d eē distinctū ab alio. po-
test instituere nomē ad illud distincte signifi-
candū. sed viator pōt vere intelligere et scire
deum eē distinctū ab omni alio ğ τc. Pretea
si viator nō posset instituere nomē ad disticte
significandū diuinā essentiā. hoc nō esset nisi
q̄ nō potest deū distincte intelligere. Sed h
nō obstat q̄ vox aliqua potest aliquid disticte
significare quod nunq̄ fuit distincte intelle-
ctum. patet de hac voce homo. que distincte
significat hoīem futurū etiā sine noua imposi
tione. Si dicat φ nō pcise significat illum
hominē. hoc nō obstat. q̄ distincte significat
ipm et oēs alios. Preterea sicut tactū est in
arguēdo ad oppositū. illud p nomen distincte
significat quod pcise significat τ nihil aliud si
gnificat nec p ipm cōnotat. sed hoc est possi-
bile viatori. q̄ potest imponere a ad significā
dū diuinā essentiā. τ nihil aliud nec aliq̄d aliō
ɔnotādo. sicut hoc nomē deitas nō connotat
aliq̄d in creaturis. Preterea potest aliq̄s im
ponere hoc nomen a ad significandū quodcū
q̄ animal quod occurrit sibi cras hoc facto di
stincte significat illud animal. et significabit
apud oēs volētes vti voce sicut imposita est
q̄tuncūq̄ illud imponēs nō distincte intelli-
gat. nec forte distincte intelliget quando sibi
occurret. Dico ergo φ aliquod nomē disticte
aliq̄d significare potest itelligi. vno modo φ
nō significet aliq̄d aliud nec cōnotet. nec det
intelligere ex vi institutionis aliquid aliud. τ
isto modo potest deus distincte significari q̄
tūcūq̄ deus nō sic ɔcipiat a nobis. Scd̄o mō
potest aliquid intelligi significare aliquid di
stincte. q̄ significat illud τ nō aliud siue cōno-
tet aliud siue nō. τ sic silr̄ pōt distincte signifi
cari. Tertio modo pōt intelligi aliq̄d disticte
significari qn̄ ex vi institutōis τ cōi vsu vtēti-
um nihil aliud ad plationē vocis occurrit rea
liter. τ sic nō potest aliqua vox distincte deuz
significare viatori. quia plata quacūq̄ voce si
gnificatiua intelligēti significationē vocis ali-
quid aliud occurrit scz conceptus cōis deo et
aliis. Sz isto mō nō itelligit questio pposita.
Si dicat φ nomē nō expmit rē nisi intelligen
ti. ğ sicut res intelligit ita p vocē expmit. sed
res que deus est non distincte intelligitur. er-
go τc. Preterea omne quod alicui significa
tur sub eadem ratione intelligi potest ab eo-
dem. ergo si vox potest deum sub ratione dei-
tatis significare viatori. viator poterit deum

Instatur pmo.

Scd̄o

distincte intelligere ⁊ sub ppria rõne deitatis
cõñs est falsum. Assumptũ pbat. q: sub eadem
rõne potest aliq̃d diligi qua significat. g̃ sub
eadẽ rõne intelligi. cõña tenet. q: nihil est ama
tum nisi cognitũ. g̃ nihil est distincte amatu3
nisi distincte cognitũ. h deus nõ potest distin
cte cognosci. g̃ nec distĩcte diligi. ergo nec di
stĩcte significari. Ad p̄mũ istoꝝ cõcedo q̄ no
mẽ nõ exp̄mit rem nisi intelligẽti. ⁊ ideo intel
ligẽti distincte exp̄mit rem. q̄uis intellect⁹ nõ
eam distincte intelligat. q: exp̄mere rẽ distin
cte intelligẽti nõ est nisi vocẽ apud intelligẽ
tem significare talẽ rem ⁊ nõ aliã. ⁊ q̄ intelli
gens hoc cognoscat. h autẽ est possibile. q̄uis
intelligẽs nõ distincte illã rem intelligat. sic
p3. aliq̃a vidẽs solẽ nõ distincte videt nec in
telligit solẽ. q: nõ videt distincte quicq̃d ẽ ipi
us solis. ⁊ tñ ista vox sol apd eũ distincte signi
ficat solẽ. q: significat sibi illã rem quã videt
cõfuse. ita est de noie significãte alicui diuina3
essentiã quã tñ nõ intelligit in se. q: nõ intelli
git eã in se sine cõceptu medio. Ad scđm con
cedo q̄ aliq̃d põt ita distincte amari sicut signi
ficari. ⁊ ideo cõcedo q̄ aliquid põt distinctius
amari q̄ cognosci. q: distĩcte amo deũ ⁊ appe
to beatitudinẽ particularẽ q̃ mihi dabit. ⁊ tñ
illã nõ ita distincte intelligo. sed tñ in quodã
cõceptu. Et q̃n dr̃ q̄ nihil est amatũ nisi cogni
tum cõcedo. sed ex h nõ sequit̃ q̄ nihil est disti
cte amatũ nisi distincte cognitũ. q: aliq̃d põt
distinctius amari q̄ cognosci. Unde sicut res
nõ põt intelligi nisi intelligat̃ cõceptus. et tñ
põt eadẽ res appeti vel diligi. q̄uis nõ appe
titur vel diligat̃ cõceptus. ita põt res distĩcte
diligi. q̄uis nõ distincte intelligat̃. Per p̄di
cta p3 ad argumenta principalia.

R Rñdet p̄mo

Cosimile omnino arg. doctor ... format in suis questionibus ... quid sit ... significare ... aliis

Z Secundo

Argu. p̄n poter

Distinct. xxiij. Questio vnica.

Distin. XXIII A Questio I

Circa distinctio

nem. xxiij. quero. Utrum hoc
nomẽ psona sit nomen p̄me
intẽtiõis an scđe. Q: sit no
men scđe intẽtionis videt̃.
q: in diffinitiõe eius cadit in
tentio scđa. q: indiuiduũ cadit in eius diffini
tione. ⁊ indiuiduũ ẽ nomẽ scđe intẽtõis. g̃ ⁊c.
Preterea si nõ eẽt nomẽ scđe intẽtionis cũ di
cat̃ de pluribus. necessario eẽt terminus vlis.
cõñs est falsum. Preterea si eẽt nomen p̄me
intẽtionis tũc esset synonimũ cũ natura intel
lectuali ⁊ completa. ⁊ p cõñs vnũ nõ diffiniret̃
p reliquũ. cõñs est falsum. Ad oppositũ p qđ
respondet̃ ad questionẽ factã p quid de te nõ
est terminus secũde intẽtionis. sed hoc nomẽ
psona est hmõi fm btm̃ Augustinũ. q: si quera

Arguit̃ p̄mo

Scđo

Tertio

In oppositum

tur de psonis diuinis. q̃d tres sunt. respondet
q̄ sunt tres psone. g̃ psona nõ est nomen scđe
intẽtiõis. Ad questionẽ dr̃ q̄ psona est nomẽ
scđe intẽtionis. q: importat p̄ncipalr̃ intẽtio
nem scđam. q: sicut indiuiduũ in omni substã
tia. ita suppositũ in natura substãtiali. et pso
na in natura intellectuali. sed indiuiduũ ⁊ sup
positum dicũt tm̃ rem scđe intẽtionis. ergo et
psona tm̃ dicit rem scđe intẽtionis. Contra
istam opinionẽ arguo. q̄cũq3 aliqđ nomẽ nõ
significat aliq̃d p modũ possibilis. ⁊ significa
tum suũ competit rei nõ p operationẽ intellect⁹
illud est nomẽ p̄me intẽtionis. sed tale est hoc
nomẽ psona. q: circũscripto omni ope intelle
ctus pater est psona. q: nõ est psona p operatio
nem intellectus. g̃ psona est nomẽ p̄me inten
tionis. Si dicat̃ q̄ fm̃ istã rõem spẽs eẽt no
men p̄me intẽtionis. q: circũscripto omni ope
intellectus si sortes et plato eẽnt in rerũ natu
ra. adhuc eẽnt eiusdẽ spẽi. sicut eẽnt due psõe.
g̃ spẽs ita est nomẽ p̄me intẽtionis sicut psõa
Hoc nõ valet: q: sortes ⁊ plato nõ dicunt̃ eius
dem spẽi nisi q: ab eis põt abstrahi vnus con
ceptus cõis. ⁊ ideo si hec tũc sit cõcedẽda. spe
cies significabit p modũ possibilis. vel h totũ
eiusdẽ spẽi. sed sic nõ est de psona. nõ eñ dr̃ p̃
psona. q: põt formari circa eũ talis vel talis in
tentio. sed q: est talis ⁊ nõ alia. Preterea indi
uiduũ suppositũ singulare ⁊ hmõi sũt p̄me in
tentionis noia. g̃ silr̃ psona est nomẽ p̄me intẽ
tionis. Cõña p3 p positionẽ istius. ⁊ añs pbo de
hoc noie singulare. q: singulare idẽ est qđ vnũ
numero. immo vnũ numero ⁊ singulare videt̃
esse nomina synonima. sed vnũ numero est no
men p̄me intẽtionis. q: vnũ est nomẽ p̄me in
tentõis ⁊ eadẽ rõne indiuiduũ suppositum et
hmõi sunt noia p̄me intẽtionis. Ideo dico
questionẽ q̄ psona est nomẽ p̄me intentionis
Circa qđ p̄mo videndũ est q̃d sit psona et quo
modo distinguat̃ a supposito. secũdo q̃d sit in
tentio secũda et prima. Circa p̄mum dico q̄
suppositũ nõ habet quid rei. sed tm̃ quid nois
Diffinitio aũt exprimẽs quid noia potest esse
illa. Suppositũ est ens completũ nõ constitu
ens aliquod ens vnum. nõ natum alteri inhe
rere. nec ab aliquo alio sustentatũ. Per p̄ma3
particulam excludit̃ quelibet entitas partial̃
siue actualiter componat siue non. quia nihil
quod potest esse pars est ens completum. sed
tantum ens partiale. et ita excluditur anima
separata et quelibet forma substantialis ⁊ eti
am materia. Per secundã particulam exclu
ditur diuina essentia. quia q̄uis sit ens com
pletum. tamen constituit vnum ens. scil3 pa
trem et filium et spiritũ sanctum. Et propter

B Opinio p̄ma

Arguit̃ 3 opi.

C Rñsio auctoris declarat

Primum

idē ercludit q̄libet relatio ⁊ vnū constitutum ex essentia ⁊ spiratiōe actiua. p tertiā particlā; excludit quodlibet accn̄s. q: quodlibet accn̄s siue inhereat siue nō natum est inherere. Per quartā particulā excludit natura assumpta a v̄bo. q: illa est a v̄bo sustētata. Diffinitio autē exprimēs q̄d nois psone pōt eē ista. Persona ē suppositū intellectuale. Et differūt ista sic superius ⁊ inferius. Et pōt dici q ista descriptiō psone est eadē tā cum diffinitiōe Boetij q̄ Richardi. q: Boetius sic describit psonā. Persona est rōnalis nature indiuidua sbā volens intelligere p indiuiduā sbām suppositū substantiale. et p rōnalē naturā intellectualē. ⁊ iō nō intellexit p indiuiduā sbām. tm̄ sbām exn̄tem in p̄dicamēto. sed oēm sbām completā nō natam ɔstituere aliqđ vnū ens. Per rōnalē ete naturā intelligēs naturā intellectualē. Diffinitio aūt richardi est ista q psona est intellectualis nature incōicabilis exn̄tia intelligēs per incōicabilē exn̄tiam om̄e illud quod nō communicatur alteri nec sicut pars. nec sicut ɔstitutiuū. nec sicut accn̄s. nec sicut sustentatū. et ita p incōicabilē exn̄tiā intelligit suppositū. ⁊ iō addēdo sibi q est itellectualis nature vult habere q natura est suppositū intellectuale. Ex quo pz q opinio aliorū nō est cōueniens qn̄ dicūt q psona vltra naturā vl' entitatē positiuā nihil dicit nisi duplicē negationē duplic cōicabilitat. q: vt dicūt cōicabile đr dupl'r. Vno mō đr cōicabile plurib⁹ qđ ē idē cuil bet eoꝝ. ita q quodlibet sit ip̄m. sicut vl'e đr cōicari suis inferioribus. Alio mō cōicat aliquid vt forma qua al'qd est. sed nō est ip̄m. vt aīa cōicat corpori. ⁊ vtroq; modo deitas est cōicabilis. ⁊ neutro mō est psona cōicabilis. Et duplex est incōitabilitas q̄ ptinet ad rōem psone. ꝓpter quod aīa sepata lꝫ habeat p̄mā incōicabilitatem. nō tn̄ est psona. q: nō hꝫ scđam. Et ista opinione sequit q materia eēt suppositū non psona. q: sibi ɔpetit ista duplex incōicabilitas q: nec est cōicabilis vt vl'e. nec vt forma materie. Sil'r sequeret q natura assumpta eēt psona. q: neutro mō est cōicabilis. q: nō potest eē forma alicui⁹ nec est vnū vl'e cōe multis. Sil'r p̄us ōnsum est q nihil nisi sola dīna eēntia est cōicabilis p identitatē. q: in oībus alijs corpo so q aliq̄d cōicat alteri. nō est ip̄m nec ecōuerso. et ita nō cōicat sibi vt sit ipꝫ. Sil'r seq̄ret q p̄nitas eēt suppositū vel psona formal'r. quia nec est cōicabil' vt vl'e nec vt forma. q: f̄m istū alibi. relatio nec est actus nec forma essentie.

Si dicat. sicut dicit iste alibi q negatio duplicis dependētie est formale in rōne psone vl' suppositi. sꝫ negatio depēdētie actualis ⁊ negatio dependētie aptitudinalis. ⁊ ideo q iste negatiōes nō competūt illis de q̄bus argutū ē iō nō sunt psone. Nam aīe sepate nō pōt ɔpetere negatio depēdētie aptitudinalis nec materie. nec nature assumpte ɔpetit negatio dependētie actualis. Istud nō sufficit. q: ɔcedit q negatio duplicis incōicabilitat p̄dicere nō sufficit ad rōem psone. Sil'r ex isto sequeret q eēntia diuina eēt psona. q: sibi ɔpetit negatio duplicis depēdētie p̄dicere. q: nec eēntia dīna depēdet nec est nata depēdere. ⁊ eodē mō potest argui de qualibet relatione in diuinis. iō dico sicut p̄us q psona est suppositū intellectuale. ⁊ suppositū est ens ɔpletū ⁊c. Circa scđm dico q intentio p̄ma vocat res real'r existēs. Intētio aūt scđa vocat aliq̄d in aīa reb⁹ applicabile p̄dicale de noībus rerū qn̄ nō hn̄t supponē psonalē sed simplicē. sicut sūt spēs. genus. q̄ verificant de istis termis homo. aīal asinus lapis ⁊ hmōi. nō qn̄ supponūt psonalitē et ꝓ suis significatis. sed qn̄ supponūt simpl'r et a quolibet significato p talē terminū vere remouet. Vtrū aūt talia sint real'r ⁊ subiectiue in aīa. an obiectiue tm̄ nō refert ad ꝓpositum nec h̄ spectat detmīare ad logicū. q̄ tn̄ p̄ncipal'r distinctionē inter noīa p̄me ⁊ secūde intentionis hꝫ ɔsiderare. q: logicus p̄cise habet dicere q in ista ꝓpōne homo est spēs. subiectū supponit ꝓ vno cōi ⁊ nō ꝓ aliquo significato suo. Vtrū aūt illud cōe sit reale vl' nō sit reale. nihil ad eū. sed ad metaphisicū Ex istis patet q nomē scđe intētionis est illud qđ imponit ad significandū talia de noībus rerū p̄dicabilia qn̄ supponūt simpl'r ⁊ nō ꝓ suis significat. Ex quo pꝫ vlteri⁹ q nomē quod nō ex rōne institutōnis p talib⁹ supponit s̄ ꝓ aliq̄bus alijs nō est nomē scđe intētionis s̄ p̄me. ⁊ iđo talia noīa. suppositū. indiuiduū. singulare. psona. cū q̄tum est ex rōne institutōis sp supponūt ꝓ rebus. nec p̄nt ꝓ alijs supponere q̄tum est ex rōne institutōis. lꝫ aliqn̄ rōne alicui⁹ adiuncti ꝓpter quod adiūctū tota ꝓpō ē distinguēda penes tertiū modū equocationis. sequit q talia noīa sunt noīa p̄me intētionis ⁊ nō secūde. Assumptum patet. quia in talibus ꝓpōnibus om̄e suppositū est res om̄e singulare est substātia vel accn̄s. oīs psona est natura intellectualis. ⁊ in talibus vere est suppō ꝓ rebus. q: ista oīs psona est natura intellectualis nō verificat nisi ꝓ rebus. ⁊ nō ꝓ q̄buscūq; alijs. sed ista oīs spēs p̄dicat de plurib⁹ dr̄ntibus numero. nō verificat ꝓ aliqua re tali. sed precise ꝓ aliquo cōi predicabili de termino significāte res qn̄ supponit nō ꝓ rebus sed ꝓ se. Per predicta patet ad rōeꝫ p̄me opinionis q assumptū

D
Scđm p̄n. Quid intentio p̄ma ⁊ q̄d secunda

E
Ad p̄mā p̄te o.

est falsum ꝙ individuũ et suppositũ dicunt tm̃ rem scḋe intẽtõnis. imo statꝙ sunt noĩa ṗme intẽtionis. q: qñ supponũt ꝑsonalr. supponũt tm̃ ꝑ rebus. ⁊ verificant̃ de noĩbus rerũ qñ illa noĩa supponũt ꝑ suis significatis ⁊ nõ ꝑ seipsis. nec ꝑ aliis a suis significatis. Unde ista nõ est vera. homo est singularis nisi ꝑ re et nõ ꝑ aliqua intẽtione scḋa.

Obiicitur ṗmo

Sed ꝯ ṗdicta põt obiici ṗmo. q: sequeret̃ ꝙ ꝑsona nõ eẽt vnũ ꝑ se. q: includeret negatiões. sed negatio nõ fac̃ ꝑ se vnũ cũ positivo.

Secũdo

Preterea nullũ nomẽ ṗme intẽtionis est cõe omni enti nisi ens vel synonimũ enti vel passio entis. sed vnũ vel singlare nõ est aliqḋ hmõi. g̃ nõ est nomẽ ṗme intẽtionis. ⁊ ꝑ ꝯsequẽs nec suppositũ nec persona.

Tertio

Preterea sicut spẽs ad genus. ita singulare ad spẽm. g̃ sicut intẽtio spẽi est inferi⁹ ad intẽtionem generis. ita individuũ vel singulare erit intẽtio inferior ad intẽtionẽ spẽi.

Quarto

Preterea illud nomẽ in cui⁹ diffinitiõe ponit̃ intẽtio secũda est nomẽ scḋe intẽtionis. ꝗ in diffinitiõe individui ponit̃ intẽtio scḋa. q: sic diffinit̃. individuũ est quod de vno solo ṗdicat̃. ⁊ ṗdicati est intẽtio scḋa. g̃ ⁊c.

Quinto

Preterea ꝯ dicta prius ṗdicari vere cõpetit rei. q: res vere predicat̃. g̃ nõ sequitur tale nomẽ verificat̃ de re. ergo ẽ nomẽ scḋe intẽtionis.

Preterea albũ nigrũ et hmõi sunt termini accñtales. i. accñtium. ⁊ tm̃ supponũt ꝑ ipsis substãtiis. g̃ eadẽ rõne ꝙuis suppositũ ꝑsona ⁊ hmõi supponũt ꝑ rebus poterunt eẽ termini scḋe intẽtionis.

Rñdet̃ ad ṗmũ

F

Ad ṗmũ istorũ dico ꝙ ꝑsona est vnũ ꝑ se. sicut albũ ꝑ se est homo. Uerũtñ diffinitio exṗmens q̇d nois ipsius ꝑsone nõ significat ṗcise aliquod per se vnũ. q: ṗter naturã intellectualẽ ponunt̃ ibi negatiões que nõ significãt aliqua facientia ꝑ se vnũ cũ natura intelligibili. ⁊ ideo nõ ẽ diffinitio exṗmẽs q̇d rei. sed tm̃ quid nois. Ex isto sequit̃ ꝙ diffinitio exṗmẽs q̇d nois ꝑsone. nõ est exṗmens aliq̇d ꝑ se vnũ in quocũq; genere

Ad scḋm

G

Ad scḋm dico ꝙ vnũ. singulare ⁊ hmõi sunt passiones entis. q: sunt de ente ṗdicabilia tm̃ scḋo mõ dicẽdi ꝑ se. sed suppositũ vel potens esse suppositũ est passio sb̃e. q: ois substantia vel est suppositũ vel põt eẽ suppositũ. ⁊ ꝗ ꝑut substãtia ṗcise supponit ꝑ illis q̃ sunt per se in genere substãtie. Sed ꝑsona est passio illi⁹ qḋ est suppositũ ⁊ natura intelligibilis ita ꝙ ista aliqua res est ꝑsona si sit ꝑ se aliquo mõ dicendi ꝑ se. erit ꝑ se scḋo mõ dicẽdi ꝑ se ⁊ nõ primo modo. q: nunq̃ aliqḋ negatiuũ. nec aliq̇d i cuius diffinitiõe exṗmẽte q̇d nois ponit̃ aliquid negatiuũ ṗdicat̃ ꝑ se ṗmo modo de aliquo precise importãte rẽ sine tali negatõe. sed vel ṗdicabit̃ ꝑ accidẽs vel scḋo modo dicendi per se

Sed est aduertendũ ꝙ nolo dicere ꝙ illḋ qḋ ẽ suppositũ vel ꝑsona predicat̃ sic scḋo mõ dicẽdi ꝑ se. sed ꝙ isti termini q̃ sunt voces vel conceptus predicant̃ ꝑ se scḋo mõ.

Ad tertiũ

H

Ad tertiũ dico ꝙ non est omnino simile. q: sicut se hʒ spẽs ad genus. ita se hʒ singulare ad spẽm. q̇a illud quod est singulare est vna res extra aĩam. sed illud quod est spẽs vel genus nõ potest eẽ res extra aĩam. ꝙuis ẜm vnã opinionẽ de cõceptu possit esse subiectiue res exñs in aĩa seu itellectu. ꝙtum ad hoc est silẽ ꝙ de quocũq; ṗdicat̃ illud qḋ est spẽs qñ stat ꝑ reb⁹ de eodẽ ṗdicat̃ illud quod est singulare et nõ ecõuerso. sicut ẽ de illo qḋ est spẽs respectu illius qḋ est genus. Si dicat̃ si vnũ oppositorũ sit nomẽ scḋe intẽtionis. reliquũ est nomẽ scḋe intẽtionis. ꝗ vl̃e et singulare sunt opposita ⁊ vl̃e est nomen secũde intẽtõis. g̃ et singulare. Dico ꝙ assũptũ de q̇buscũq; oppositis nõ est verũ. ꝙuis esset verũ de oppositis ꝯriis. a quorũ vno possit aliquid transmutari ad reliquũ. si talia possũt eẽ quorũ vnũ esset intẽtio scḋa.

Ad quartũ

I

Ad quartũ dico ꝙ in diffinitiõe exṗmente q̇d nois individui ñ ponit̃ aliqua scḋa intẽtio. Uñ ista descriptio individuũ est qḋ predicat̃ de vno solo. nõ exṗmit quid nois. sed diffinitio sua exṗmẽs quid nois debet esse ista. individuũ est ens cõpletũ et nõ aliud vel aliqua hmõi. Preterea dato ꝙ eẽt eius diffinitio exṗmens quid nois posset dici ꝙ nõ sequit̃. intẽtio scḋa ponit̃ in ei⁹ diffinitõne. g̃ nõ est nomẽ scḋe intẽtionis. sicut nõ sequit̃ nomẽ aliqḋ ṗme intẽtionis ponit̃ i diffinitione spẽi. g̃ spẽs est nomẽ ṗme intẽtionis Unde hec est drã inter noĩa ṗme intẽtionis ⁊ scḋe. q: nomina ṗme intẽtionis sunt illa q̃ qñ supponũt ꝑsonaliter ṗcise stãt ꝑ rebus nõ inꝙtum ṗdicabilia de aliis. Noĩa scḋe intẽtionis stant ꝑ aliq̇bus ṗdicabilibus de rebus. sicut qñ dico ois homo currit homo stat precise ꝑ rebus. nõ inꝙtum ille res sunt de q̇buscũq; ṗdicabiles. sed qñ dico ꝙ ois spẽs ṗdicat̃ de pluribus differẽtib⁹ numero. subiectũ stat pro aliq̇bus inꝙtuʒ sunt ṗdicabilia de aliis.

Ad quintũ

K

Ad q̇ntum dico ꝙ ṗdicari põt dici intẽtio scḋa ꝙuis ꝯpetat vere rei. q: nõ tm̃ ꝯpetit rei. ꝗ etiaʒ intẽtioni scḋe. ⁊ q: nõ põt ꝯpetere rei nisi per opationẽ intellectus. vel põt dici ꝙ est vnum cõe ꝑ predicationẽ nõ ꝑ se ṗmo modo: rei ⁊ intentõnibus in aĩa. ⁊ ita equalẽter est nomẽ tã ṗme intẽtionis ꝙ scḋe.

Ad septimũ

L

Ad vltimũ dico ꝙ album ⁊ nigrũ ⁊ hmõi dicunt̃ termini accidẽtales. q: ꝙuis supponãt ꝑ subiectis. tñ ṗncipaliter importãt accidẽtia. nõ sic aũt est de illis terminis singulare. suppositũ. ꝑsõna et hmõi.

Sed hoc videt̃ esse contra ṗdicta. quia ṗus

dictū est φ termini ex rōne institutōnis semꝑ supponūt ꝓ suis significatis. ḡ ꝑncipalr̄ supponūt ꝓ illis q̄ ꝑncipalr̄ significāt. ḡ cū tales termini ꝑncipalr̄ significāt ipas formas ꝑncipalr̄ supponūt ꝓ ipis formis. Dico φ nō est magna cura q̄d dicat̄ de ꝑncipali significato taliū terminoꝝ. qꝛ quicq̄d dicat̄ de eis. tamen dico φ semꝑ rōne institutōis supponūt ꝓ ipis substātijs q̄ sunt significata ipoꝝ. q̄uis forte ipe forme sunt ꝑncipaliora significata. Et q̄ꝺ dictū est ꝑus debet intelligi q̄n terminꝰ nō hʒ duo significata. vnū ꝑncipale ⁊ aliꝺ q̄si ꝯnotatum vel datū intelligi. Ad ꝑmū ꝑncipale pʒ φ indiuiduū nō est nomē scḋe intētionis. sed ꝑme. Ad scḋm patebit dist. xxv. quō aliquod vl̄e ꝑdicat̄ de deo ⁊ aliqꝺ nō. qꝛ tale vl̄e quod vl̄r ꝑdicat̄ de pluribꝰ q̄ possunt eē vna res nō est incōueniens ꝑdicari de diuinis ꝑsonis. Ad tertiū dico φ nō sequit̄ q̄uis sit nomen prime intētōis φ sit synonimū cū natura itellectuali ꝯpleta. qꝛ in eius diffinitōe exꝑmēte q̄d nominis ponit̄ aliq̄d negatiuū. vel diffinitū per tale negatiuū quod nō ponit̄ in diffinitōe nature itellectual̄. Dist. xxiiij. Questio ꝑma.

Circa distinctionē. xxiiij. quero. Utrū vnitas qua deus ꝺꝛ vnꝰ sit aliq̄d additū deo. Et sic. qꝛ passio entia equalr̄ se hʒ ad vnitatē ⁊ diuersitatē ad oīe ens cuiꝰ est passio. sed vnitas creature dicit aliq̄d additum ipi creature. ḡ ⁊ vnitas dei dicit aliq̄d additum deo assumptū pʒ. qꝛ q̄n aliq̄d potest eē sine alio. et cū illo illud aliud est aliq̄d sibi additū. sed ista substātia pōt esse vna ⁊ post nō esse vna. ḡ vnitas est aliq̄d sibi additū. Preterea illud qꝺ ꝑdicat̄ de alio scḋo mō dicendi ꝑ se significat aliqꝺ sibi additū. sed esse vnum ꝑdicat̄ scḋo mō dicēdi ꝑ se de deo. ḡ ⁊c. Preterea q̄n aliq̄d ꝑdicabile de aliquo nō significat aliq̄d additū. addito vni alteri erit nugatio. ⁊ ꝑ ꝯn̄s hic esset nugatio vnus deus qꝺ est manifeste falsum. Ad oppositū si vnitas eēt aliqꝺ additū deo. aut esset aliquid absolutū. aut aliqua relatio addita. sed manifestū est φ nec est absolutū nec relatio addita. ḡ ⁊c. Ad questionē ꝺꝛ φ vnitas nō dicit aliquid positiuum additū deo. sed tm̄ dicit negationē diuisionis. Ad cuius euidentiā ꝺꝛ φ vnū vno mō ꝯuertit̄ cum ente. et alio modo est ꝑncipium numeri. Primo modo vnū nihil positiuū dicit additum rei. qꝛ illa ꝑuat diuisionē que est per oppositionē formalē que nullā quātitatē concernit. sed multitudo ꝯsequēs diuisionē ꝯm quantitatē ⁊ vnitas eā priuās sunt in genere q̄ntitatis. ⁊ iō illud vnū aliq̄d accn̄tale addit sup illud de quo dicit̄: qꝺ habet rōem mēsure. alias nūerus ex vnitate ꝯstitutus nō esset aliqꝺ accidēs nec alicuiꝰ generis spēs. Ista opinio in multis deficit. Primo i hoc qꝺ dicit φ vnū qꝺ ꝯuertit̄ cū ente priuat diuisionē formalē. ita φ multitudo opposita nō est nisi per oppositionē formalē. q̄a due aīe separate nullā habēt oppositionē formalē. ⁊ tm̄ sunt simpliciter multe. Scḋo deficit φ ponit φ vnū qꝺ ꝯuertitur cū ente nō dicit aliqꝺ positiuū additū. et tn̄ vnū in genere q̄titatis dicit aliqꝺ positiuū additū. Primo qꝛ q̄n aliqua duo sunt ꝯuertibilia ⁊ sic se habēt adinuicē φ neutrū addit aliq̄d sup aliud. tūc quecūq; ꝯtenta sub illis ꝯuertibilibꝰ sic se habēt adinuicē φ neutrū addit aliq̄d sup reliquū. ergo sicut entitas ens. ⁊ vnū cōiter se habēt φ vnū nō significat aliqꝺ additū enti. ita quātitas cōtinua ⁊ vnū ꝯuertibile cū ea qꝺ est principiū nūeri ꝑ istū. sic se habebūt φ vnū sic dictū non dicet aliq̄d positiuū additū quātitati cōtinue. Si dicat̄ φ ꝑter vnitatē: que est principiū numeri habʒ quātitas cōtinua aliā vnitatē sibi equalē que nihil addit quātitati cōtinue. ⁊ φ illa ꝑ se cōtinet̄ sub vno ꝯuertibili cū ente ⁊ nō vnitas que est principiū nūeri. Cōtra ex isto sequeretur φ eiusdē rei essent due vnitates qꝺ videt̄ impossibile. Preterea. ꝯm istū vnū qꝺ est principiū nūeri aliq̄d addit accn̄tale. qꝛ hʒ rōem mēsure. ꝯ vnitas quecūq; q̄titatis eq̄lr̄ hʒ rōem mēsure. ḡ q̄libʒ vnitas q̄titatis eq̄liter est ꝑncipiū nūeri. Preterea. si vnitas q̄ est ꝑncipiū nūeri aliq̄d adderet positiuū. aut illud positiuū additū esset aliquod absolutū aut relatio. Nō absolutū. qꝛ si sic vel sb̄a vel q̄titas vel q̄litas. ꝯ inductiue pʒ φ nihil taliū est additū. nec aliq̄d respectiuū. qꝛ q̄ro de fundamento ⁊ termio: ⁊ cū nō possit idē eē fundamētū ⁊ terminus respectus realis. ⁊ ipa quātitas est fundamētū: opʒ φ aliq̄d aliud sit terminꝰ illiꝰ respectus. ⁊ manifestū est φ nihil aliud pōt dari qꝛ quocunq; dato illo destructo poterit remanere ista q̄titas cōtinua. ⁊ ꝑ ꝯn̄s erit vna sine tali termino. Preterea. si ideo vnū qꝺ est ꝯuertibile cū ente nō addit aliq̄d positiuū. qꝛ solū ꝑuat diuisionē eadē rōe vnū qꝺ est principiū nūeri nō adderet aliq̄d positiuū. qꝛ solū ꝑuat diuisionē. Et vnō qꝺ ē principiū nūeri solū ꝑuet diuisionē ꝯm principia istius pʒ. qꝛ posita q̄titate cū indiuisione omi alio circūscripto: ipsa simplr̄ est vna. ḡ posita q̄titate nullo alio addito nisi sola indiuisione. ita φ nō sit actualr̄ diuisa simplr̄ ponet̄ vnitas. ḡ vnū qꝺ est ꝑnci

Contra opi.

D
Rñsio auc. qnez facit

Primũ

pium numeri nihil addit sup q̄titatez que est vna. nisi solũ priuationẽ diuisionis. Ideo alit dico ad questionẽ. Et pmo pmittã aliquas distinctiones. Scdo eliciã aliquas conclusiões mihi certas. Tertio relinquã aliquas magis dubias alijs vel alias discutiẽdas. Quarto dicam ad formã questionis. Quito mouebo dubia et soluã. Circa pmũ dico q vnũ dr de mltis. Aliquod em est vnũ quod nullã multitudinẽ realẽ partiũ realr distinctarũ includit. sic angelus est vnus. et aia intellectiua est vna. Aliquod etiã est vnũ quod multitudinẽ partium realẽ includit et illud subdistinguit. q quoddã includit multitudinẽ partiũ eiusdẽ rationis. et aliquod includit multitudinẽ partiũ alterius rõnis. Exemplũ pmi de q̄to q̄titate molis et de forma augmẽrabili p additionẽ partis ad partẽ de quo dictũ est supra. Exemplũ scdi de substãtia cõposita. Alia distinctio q aliquod vnũ est pprie et stricte. sicut illa de qbus dictũ est. Aliqd est vnũ improprie et large. sic regnũ dr vnũ vel popls vnus vel mũdus vnus. et est tale vnũ quod nõ põt pdicari nisi de mult. de quibus sic sumptis nullus cõceptus p se in gñe. nec aliqs silis sibi. q scz significet aliqs res nõ connotãdo aliqd põt vere pdicari sicut popls nec est homo nec est aial nec substãtia. nec ẽs sm q ens est cõe vniuocũ in quid omni enti de quo dictũ est pus. Vñ h est vera nullũ animal est populus. q qlibet singularis est vera. et p sñs h est vera populus nõ est aial. et ita de oibus cõsilibus. Alijs etiã modis põt dici vnum istis tñ sufficiũt ad ppositũ meũ. Tertia distinctio est q accñs multiplr accipit. vno mõ stricte p aliquo reali aliqd aliud formalr informãte. sicut albedo dr accñs pariet. quẽ formalr informat cũ quo nõ facit vnũ p se. Alio modo dr accñs multũ improprie p aliquo pdicabili qd cõtingẽter de aliq re ipa nõ corrupta pdicatur et isto mõ põt dici q creare accidit deo ex tpe qz scz creãs est vnũ pdicabile qd de deo pdicatur cõtingẽter deo nõ corrupto. Circa scdm

E
Secundũ pn.
Conclusio pma

pma cõclusio erit ista q hoc nomẽ vnũ vel vnitas pdicabile de aliq re simplici p carentiam quarũcũq partiũ realr distinctarũ nõ iportat aliqd reale additũ illi nec absolutũ nec respectiuum. Qz nõ absolutũ patet q illud vel essz substãtia vel qualitas. q omẽ absolutum simplex p carentiã quarũcũq partiũ est substãtia vel accñs sed illud absolutũ nõ potest eẽ substantia. manifestũ est. nec põt eẽ qlitas. Tum q p potentiã diuinã talis substantia possz separari a tali qlitate ipa substãtia remanẽte. et p sñs remanẽte vna sine tali qualitate. Tum q qlitas est vna sine aliq tali qlitate absoluta addita. g mltomagis ipa sba sm modũ arguẽdi cõmẽtatoris. iiij. metha. nec illud additũ poterit esse respectus realis additus. q ille nõ posset esse sine termino. sed illa sba põt esse vna sine omi alio termino. g. Dico ergo. q res talis est vna sine oi alia re siue absoluta siue respectiua addita. Verũtñ hec nõ est pdicatio p se pmo modo res est vna. s tñ scdo mõ si sit p se. et hoc q hoc pdicabile significat illã rez et quãlibet aliã de qua pdicat cõnotãdo aliqd aliud ad ista. ita q in diffinitiõe exprimẽte qd noia ponet ens. et aliquid negatiuũ. vt dicat q est ens et nõ entia. et si isto modo alij intelligãt qui dicũt q vnũ nõ addit vltra id qd est vnũz nisi negationẽ vel priuationẽ diuisionis vel multiplicitatis. cõcedo cũ eis. Si tñ intelligat illa additio alibi fieri nisi in diffinitiõe exprimẽte qd nois nõ videtur mihi q bene dicũt. q dica q talis res est vna nullo ymaginabili addito sibi. Si dicat q negatio cõpetit sibi. g aliqd addit sibi saltẽ negatio. Rñdeo. q aliqd cõuenire alicui est dupliciter. vel p realẽ inexistentiã vel cõuenientiã vel p pdicationez. Primo modo nihil aliud importatũ p vnũ cõuenit isti rei. Scdo mõ tale negatiuũ põt cõpetere sibi nõ per hoc q aliqd sibi cõpetat a pte rei. imo p hoc q aliqd sibi nõ cõpetit a pte rei. sicut aliquis dicit cecus: nõ ppter hoc q aliqua cecitas sibi cõpetat a pte rei. s p hoc q sibi nõ cõpetit visus a pte rei. q tñ sibi põt cõpetere. sic sortes dicit nõ albus nõ q aliqd imaginabile a pte rei sibi cõueniat. s q sibi non cõuenit albedo. et ita vlr talia pdicabilia negatiua cõpetũt illis de quibus predicãtur. nõ q aliqd ymaginabile a pte rei illis cõueniat. s quia aliqua sibi nõ competũt. Et iõ dicit phs ab eo q res est vel nõ est. est oratio vera vel falsa. et ita est in pposito q a dicit vnũ. nõ q aliquid sibi a pte rei cõueniat. sed q a est a et ens. et non est b. nec c. nec aliud ens ab a. nec alia ẽntia. Secũda cõclusio est q vnuz nõ est accidẽs illi qd est vnũ per carẽtiã quarũcũq ptiũ: nec pmo mõ: nec scdo mõ accipiẽdo accidẽs q nõ sit accidẽs. pmo mõ ptz ex pori cõclusione. Qz etiaz non sit accidẽs. scdo mõ ptz. q ista duo repugnãt. h res est demõstrata tali re simplici. et h res nõ est vna. Silr repugnãtia est q h res primo sit et q nõ destruat aliquid postea vl mihi mutet. et tñ hec res nõ sit vna. g sine oi destructiõe rei absolute nõ pñt illa duo verificari etiã successiue. et iõ vnũ nõ ẽ tale accidẽs tali. Verũtñ si accipiat accidẽs pro oi pdicabili nõ p se pmo mõ posset cõcedi esse accñs ppt rõem pus dictã. Tertia cõclusio erit ista. q vnũ nõ importat aliqd absolutũ adueniens illi qd est

F
Scda conclusio

G
Tertia conclusio

vnū scdo modo. scz cū multitudine partiū realiter distinctarū. q2 qn continuū diuidit vtraq3 pars est vna. sed nullū ē absolutū ibi qd prius nō fuit. ergo nō est ibi aliquod absolutū nouum. 7 tn quelibet partiū est de nouo vnum.

Preterea si sit aliquod absolutū. aut illud ē eiusdē rōnis cū illo qto vel qtitate vel alterius rōnis si eiusdē rōnis. g vna qtitas de nouo addet alteri qtitati quod ē incōueniēs. 7 ppt hoc nō magis diceē qtitas pcedēs vna p quātitatē aduenientē q ecōuerso. ex quo sunt eiusdem rōnis. Si aūt illud absolutū sit alteri9 rōnis 7 nō est alterius generis. q2 nunq3 de quātitas vna ppter aduentū vnius quātitatis absolute. g erit eiusdē gener9 saltē p reductionez 7 p 9ns cū faciant vnū oz q vnū sit materia 7 aliud forma. 7 p 9ns neutrū est p se in genere. qd ipimet negāt. Preterea omni alia forma destructa illa quātitate manēte erit vere vna. et p 9ns nō est vna ppter aduentū vnius forme absolute distincte realr.

D
Quarta cōclusio

Quarta cōclusio est ista. q vnū est accns omni enti quod est vnū p multiplicationē partiū realr distinctarum et eiusdē rōnis. et hoc accipiēdo accidēs secūdo modo. q2 demōstrata quacūq3 re includēte multas partes eiusdē rōnis. pōt deus de potentia absoluta separe vnā illarū partiū ab alia nullam illarū destruēdo quo facto. pmo erit hec vera hec res est vna. 7 scdo econuerso h falsa. immo hec erit vera h res nō est vna. g vnū cōtingēter sic pdicat de tali ente quod ē vnū. Sic g dico q vnū nō est accns tm qto s etiā omni habēti plures partes eiusdē rōnis. siue illd sit substātia siue qualitas siue qtitas.

I
Tertiu pu.

Circa tertium dico. q possent esse alique cōclusiones. Prima q compositū ex partib9 alteri9 rōnis ē vnū accntalr modo exposito. ita q si vna pars separaret ab alia nihil absolutū eēt corruptū. nō plus q qn aqua diuidit vel ignis. Alia cōclusio q vnū addit respectū vnionis partium sup illa absoluta q sunt ptes toti9. vl negat respectus distinctōis partiū 7 tn vnū nō importaret aliqd conueniēs illi qd est vnū nisi mediante sua parte. ita tn q nō ē denoiatiue ab illo qd cōuenit parti. sed ppter illā denoiatōez partis ab aliquo denoiaret illud vnuz altera denoiatiōe. sicut totū dr gnari ppter vnionez partiū. 7 tn totū nō vnit sicut vniunt partes. vel vnū importaret aliqd nō 9uenire parti qd tn si posset cōueniret. Ista 7 alia reliquo discutienda.

K
Ad 4 quod
ad quartu pri.

Ex pdictis rndeo ad formā qstionis q vnitas q de9 dr vn9. h est cui9 9cretū pdicat de deo non est aliqd absolutū additū deo. nec etiā aliquod respectiuū. nec etiā vnitas importat aliqd tale additū deo. Hoc pz. q2 pbatum est prius q nulla res simplex p carentiā oim ptiū est vna p aliqd sibi additū. s p hoc q ē ens 7 nō entia. s de9 est simplicissim9. g nō est vnū p aliqd reale sibi additū. s p hoc q est deus: et nō est aliud ens nec entia.

L
Quintus pricipale habet dubia

Circa quitū articulū dico. q circa pdicta pnt esse aliq dubia.

Primū

Primū. an vnū pdicet p se pmo vel scdo mō de oi illo de quo dicit. Et posset videri q non. q2 dictū est q vnū est illud qd est ens 7 nō entia. s hō est p se prio modo qd licz nō est entia s hec est p se pmo modo. homo nō est asin9. sm linco. 1. poste.

Scdm dubium

Scdm dubiū. an vnuz differat aliquo modo ab ente. 7 hoc ppter dictū phi. 7 cōmē. qui dicūt. iiij. metha. q vnū 7 ens dicūt eandē naturā.

Tertiu dubium.

Tertiū dubiū est de hoc qd dictū est prius q vnū nō importat aliqd conueniēs alicui a pte rei. sicut nec negatio nec priuatio nec habit9. q2 videt q hoc sit falsum. q2 circūscripto oni intellectu vna res nō est alia. g circūscripto oi intellectu negatio sibi cōuenit. Similr circūscripto oi itellectu ex natura rei cuilibet rei alterū 9dictoriorū vere cōpetit. g circūscripto oni itellectu sortes vel est plato vel nō est plato. 7 p 9ns sibi 9petit negatio talis oi itellectu circūscripto.

M
Ad primū dubiū

Ad primū istoz dico. De ista difficultate magis est difficultas vocalis q realis. si eni aliqs dicat q nulla ppositio est p se prio mō: nisi qn p se supius pdicat de inferiori. vel ps diffinitiōis de diffinito vel diffinitiōe. habet dicere q nulla ppositio negatiua est p se pmo mō. s si sit p se erit p se scdo mō. 7 hoc q2 pdicatū nō exprimit qdditatē nec ptē qdditatis illi9 qd iportat p subiectū. Alij aūt qui dicūt q ppositio imediata negatiua est p se primo modo. possent aliquo mō dicere q hec esset p se primo mō. de9 est vn9. et hoc q2 nihil est expressuz p pdicatū: qn vere exprimit aliqd iportatū p subiectū vel 9e negat aliquo mō imediate a deo. Sed qcquid sit de hoc nō est multū curandū. q2 sm diuersos itellectus hui9 qd dico p se prio mō esset dicenduz q ista de9 est vn9 esset p se pmo mō vel scdo mō 7 eodē mō de alijs de quib9 pdicat.

N
Ad scdm dubiū

Ad scdm dico. q ista. vnū differt ab ente: vel vnū 7 ens differūt pōt distigui. eo q termini pnt supponere simplicit vel psonalit. vl vn9 termin9 simplicit 7 ali9 psonalit. Primo modo dico q simplicit differūt nec sunt idē. qa tūc isti termini supponūt pro cōceptibus. 7 isti cōceptus siue sint tm obiectiue in mēte siue subiectiue non sunt idē cōcept9. Scdo mō dico q vnū nō differt ab ente nec simplr. nec sm qd. nec formaliter. nec quocūq3 mō pl9 q ens differt ab ente. Et si queraē de ista. vnū 7 ens differunt. Dico q hec est simplr cōcedēda. sicut ista hō et aial

differūt ꝑ diuersis singularibus. ⁊ etiā ista hō et homo differūt. ⁊ silr illa est concedēda. vnū et ens nō differūt. q̄a ille sunt due subcōtrarie que ꝑ diuersis singularibus verificant̄. Tertiō modo accipiēdo ens ⁊ vnū dico ꝙ dr̄nt. qr qñ dr̄ ꝙ dicūt eandē naturā. Verū est ꝙ illi cōceptus qui differūt dicūt eandē naturā. ſ nō sūt eadē natura. Unde multū refert dicere. sūt eadem natura ⁊ dicūt eandē naturā. sicut h̄ vox ensis ⁊ hec vox gladius dicūt eandē naturam et nō sunt eadē natura. Et si dr̄ ꝙ ſm phm idē est dicere. ens homo ⁊ vnus homo. ḡ ēs homo et vnus homo sunt idē ⁊ nō solū importāt idē. Rn̄deo ꝙ intētio phi est dicere ꝙ idē est dicere ens homo et vnus homo. qr nihil quod sit a parte hoīs importat̄ ꝑ vnū q̄d nō importet̄ ꝑ reliquū. Et si dicat̄ ſm phm vnū est passio entis. Dico sicut ꝓus ꝙ ꝓpꝛie accipiēdo passionē nun q̄ est idētitas realis inter subiectū ⁊ passionē nec est de rōne passionis cōuenire realr̄ illi cuius est passio. sed tm̄ de rōne ipius est ꝑdicari de subiecto. nō ꝑ se, sed ꝑ illo qđ importat̄ per subiectū connotādo cū hoc aliq̄d.

Ad tertiū dubiū

Ad tertiū dico sicut ꝓus ꝙ circūscripto omni intellectu vna res nō est alia. nō qr negatio vel aliq̄d tale vel quodcūq; aliud sibi cōueniat. sed qr vna res sibi nō cōuenit. Si dicat̄ ꝙ posita cōstātia subiecti a negatiua ad affirmatiuā de ꝑdicato negato ē bona ꝯña. sicut bene sequit̄. sortes est asinus ⁊ sortes est. igit̄ sortes est nō asinus. ḡ silr sequit̄. homo nō est asinus ⁊ homo ē ergo homo est nō asin⁹. ⁊ vlterius. ḡ ista negatio nō asin⁹ ꝯuenit homini. Ad istud dico ꝙ talis ꝯña semꝑ est bona. si sit intellect⁹ faciēs eā ⁊ eodē mō si sic intellectus sic arguēs. hō nō ē asin⁹. ⁊ homo est. ḡ homo est nō asinus. vel sic formās ꝓpōnē. tūc hōi ꝯpetit nō asin⁹. nō i re sed ꝑ verā ꝑdicationē. quecūq; dē ꝑdicatio est ꝟa nō qr hōi extra aliq̄d ꝯpetit. sed qr aliq̄d puta asinus sibi non cōpetit. Per h̄ ad illud quod arguit̄ ꝙ circūscribēdo oēm intellectū ex natura rei cuilibet cōpetit alterū ꝯdictorioꝝ. Dico ꝙ ista ē simplr̄ falsa. qr semꝑ alterū ꝯdictorioꝝ nulli rei ꝯpetit nisi ꝑ ꝑdicationē cui q̄ nullo mō pōt eē sine omni intellectu. sicut nec aliq̄ ꝓpō nisi forte in voce. sed h̄ nō est ad ꝓpositū.

Et si dicat̄ ꝙ circūscripto omni intellectu. aut hō est asin⁹. aut hō est nō asin⁹. nō pōt dici ꝙ sit asin⁹ circūscripto omni intellectu. ḡ hō ē nō asin⁹. sed si hō est nō asin⁹. nō asin⁹ cōuenit sibi. ⁊ ꝑ ꝯñs circūscripto omni intellectu non asinus ꝯpetit homini. ⁊ ꝑ ꝯñs negatō. Rn̄spōdeo ꝙ circūscripto oī intellectu homo ē nō asinus. sed nō sequit̄ circūscripto omi intellectu homo est nō asin⁹. ḡ circūscripto oī intellectu nō asinus cōpetit hōi sicut nō sequit̄ ſm vnū doctorē circūscripto oīū intellectu. homo est nō asinus. ḡ circūscripto oī intellectu. hec est vera. homo est nō asin⁹. cū depēdeat ab intellectu ꝙ hec sit vera. hō est nō asin⁹. ita licet nō depēdet ab intellectu ꝙ hō est nō asin⁹. tm̄ depēdet ab intellectu ꝙ nō asin⁹ cōpetat hōi. q̄a nō pōt sibi ꝯpetere nisi ꝑ ꝑdicationē ⁊ nō realiter. Exemplū hui⁹ pōt poni. posito ꝙ heri nulla vox fuisſ3. ⁊ ꝙ homo fuisset alb⁹. hoc posito hec ꝓpositio in voce vel ꝓlata. homo fuit heri alb⁹ ē vera. ⁊ ꝓferēdo vocē verū dico ꝙ hō fuit heri alb⁹. et tm̄ hec ꝓpō ꝓlata. hō est alb⁹ nō fuit heri vera. qr heri nō fuit ꝓpositio ꝓlata ꝑ ypotesim. ⁊ ꝑ ꝯñs nulla ꝓpō prolata fuit heri vera. Simil̄r si nullus intellect⁹ esset adhuc hō nō esſ3 lapis. ⁊ tm̄ hec nō esset vera. tūc hō nō est lapis. qr nulla ꝓpō esset tūc. Et hui⁹ rō. qr ex re dependet veritas ꝓpōnis. q̄uis nō ecōuerso. imo ad hoc ꝙ homo sit asin⁹ vel non sit asin⁹ nihil facit intellect⁹. ſ ꝙ hec ꝓpō hō nō est asin⁹ sit vera non sufficit ꝙ homo nō sit asin⁹. ſ requirit̄ ꝙ ista ꝓpō. hō nō est asin⁹ sit.

D Ad primū principale.

Ad primū principale dico. ꝙ passio entis eq̄liter se habz ſm idētitatē vel diuersitatē. ⁊ iō passio entis cū nullo subiecto ē eadē realr̄. Similiē illud qđ iportatur ꝑ passionē ꝑter qđ importat̄ ꝑ subiectū eq̄liter se habz. et iō cōcedo ꝙ vnitas ꝑdicabilis de deo aliq̄d iportat qđ nō est realr̄ de⁹. scz creaturā. qr qñ dicit̄ deus est vnus. iportat̄ ꝙ de⁹ est de⁹ ⁊ non est dij nec creature nec alia entia. ſ non opz ꝙ illud iportatū sit aliqđ additū. ſ pōt esse aliqđ qđ nullo mō pōt addi. Et qñ dicit̄ ꝙ hec sba modo est vna ⁊ postea nō est vna. Dico ꝙ illud qđ sic ꝑdicat̄ nō est ad ꝓpositū.

Ad secundū

Ad scđm dico ꝙ nō ꝑ illud qđ ꝑdicat̄ de aliquo scđo mō significat aliqđ additū. ſ sufficit ꝙ significet aliq̄d aliud siue possit addi siue nō. ⁊ sic est in ꝓposito. Per idē ad tertiū ꝙ ad vitādā nugatiōē3 sufficit ꝙ illud cui addit̄ vnū nō ꝯnotet aliq̄d aliud tali modo quo vnū connotat. licet illud nō addat̄.

Questio secunda.

A Questio II

Ecūdo quero circa eandē distinctionē.

S Ecūdo quero circa eandē distinctionē. Utrū trinitas ꝑsonarū sit ver⁹ nūerus.

Arguitur

Et nō qr nūerus est accidēs et spēs q̄titatis. ſ trinitas nō est accidēs nec spēs q̄titat̄. ḡ ⁊c̄. Minor est manifesta. Maior pz ꝑ phm in ꝑdicamētis.

Scđo

Preterea. oīs nūerus est maior sua pte. ſ trinitas nō est maior q̄cūq; pte sua. qr nō habet ptē. ḡ nō est nūerus. Ad oppositū trinitas sicut ternari⁹ est spēs nūeri. ḡ trinitas ꝑsonarū est ver⁹ nūerus.

B Circa q̄oēm

Circa istā q̄stionē ꝑmo

videndū est de nūero in cōi q̄d sit. scd̄o de pro posito pncipali. Circa pmū dicit̄ de nūero. q2 quidā est nūerus ꝯsequēs diuisionē cōtinui et quidā est nūerus q̄ est tm̄ multitudo quedaꝫ ēcītialis. Pzim⁹ nūerus ponit̄ certa species quātitatis. ⁊ dicit aliq̄d reale additū. Scd̄s nūerus nō est spēs quātitatis. Vñ dicit̄ ꝙ ois pluralitas cōsequit̄ aliquā diuisionē. Est aūt duplex diuisio. Vna materialis. q̄ fit fm diuisionē cōtinui. ⁊ hāc sequit̄ nūerus qui est spēs quātitatis. Vñ talis nūerus nō est nisi in reb⁹ materialib⁹ hn̄tib⁹ quātitateꝫ. Alia diuisio formalis q̄ p oppositas formas fit. ⁊ hāc diuisionē sequit̄ multitudo q̄ nō est in aliquo genere: s3 est de trāscendētibus fm ꝙ esse diuidit̄ p vnuꝫ ⁊ multa. ⁊ nō significat aliq̄d sup res. sic nec vnū qd̄ nō est pncipiū nūeri. nūerus aūt q̄ est spēs quātitatis ponit qd̄daꝫ additū sup res. ⁊ simili̇t vnū qd̄ est pncipiuꝫ nūeri. Sic ergo ponit̄ ꝙ est q̄dā nūerus cōsequēs diuisionē cōtinui. q̄ est quedā spēs q̄titatis dn̄s ab ipsis spēb⁹ tā alioꝝ generū q̄ q̄titatis. Pro ista opinione pōt argui pmo p pħm in p̄dicamētis q̄ ponit nūeruꝫ esse spēm quātitatis discrete. ⁊ ex isto pōt argui vltra sic. qn̄ aliqd̄ cōe diuidit̄ i aliq̄ inferiora. vbi vnūqd̄qꝫ inferioꝝ diuidit̄ in sua inferiora. duo ꝯtenta q̄cūqꝫ sub pmis diuidētib⁹ plus differūt q̄ quecūqꝫ duo contenta sub secūdis diuidētibus. sicut sba p̄ma diuidit̄ in sbaꝫ corporeā ⁊ in incorporeā. et sba corporea q̄ incorporea diuidit̄ in suꝫ inferiora. ⁊ iō quecūqꝫ duo. quoꝝ vnū sit sba corporea. ⁊ aliud sba incorporea plus dn̄t q̄ due sbe corporee vel due icorporee. Sed quātitas pmo diuidit̄ in quātitatē cōtinuā ⁊ discretaꝫ. et vtraqꝫ subdiuidit̄. g̃ nūerus qui est q̄titas discreta. ⁊ quecūqꝫ quātitas cōtinua pl⁹ dn̄t q̄ due quātitates ꝯtinue. s3 due quātitates cōtinue dn̄t realit̄. g̃ nūerus ⁊ q̄lib3 quātitas cōtinua dn̄t realit̄. Scd̄o sic fm pħm. viij. methaphi. forme se habent sicut nūeri. ita ꝙ sic addita ⁊ subtracta q̄cūqꝫ vnitate variat̄ spēs nūeri. ita est de formis g̃ nūerus vere est vnuꝫ cōe ad multas spēs sub se. qd̄ eē nō posset si nō differret a quātitate ꝯtinua. Tertio sic. scie realiter distincte hn̄t subiecta realia distincta. sed geometria ⁊ arithmetica sunt scie reales distincte. ⁊ subiectū arithmetice est nūerus. ⁊ subiectū geometrie est q̄titas cōtinua. g̃ ista realit̄ distingunt̄. Pretea. sic scia ad sciam ita subiectū ad subiectū scie. s3 fm pħ3. i. metha. arithmetica est prior geometria. ⁊ fm pħm. i. poste. arithmetica demōstratio descendit in geometriā. g̃ subiectū est pus. Silr̄ s3 pħm. i. metha. arithmetica est de pōri ⁊ simplicioꝝ. g̃ nūerus de quo est arithmetica ē pōr ⁊ simplicior quātitate cōtinua. Preterea illud qd̄ h3 passiones et pprietates ⁊ accn̄tia de eo demr̄abilia ē aliqd̄ reale. sed nūer⁹ h3 passiōes pprietates et accn̄tia ⁊ hmōi s3 pħ3. iiij. meth. ⁊ pmo poste. in diuersis locis. g̃ nūerus ē aliqd̄ vere reale. Sic g̃ ꝯcorditer dr̄ fere ab oībus ꝙ nūerus est spēs q̄titatis ⁊ alia a q̄titate cōtinua. ⁊ ex h̄ sequit̄ fm aliquos ꝙ numer⁹ sit ens absolutuꝫ q2 q̄titas est p̄dicamentū absolutū. et vlteri⁹ ꝙ sit ens reale. q2 ens absolutū aliud a ꝯtinuo Sed difficultas apud eos in q̄ discordāt ē de vnitate ⁊ forma specifica numeri. nā ois spēs h3 aliquā formā p quā est vna specifice. Et dicūt aliqui ꝙ numerus h3 vnitatē suā specificā ab vltima vnitate. nō aūt absolute ab vltima vnitate inq̄tum vnitas est. sed fm ꝙ h3 determinatā distantiā ad pmā vnitatē. ⁊ fm talem distantiā ad pmā vnitatē distinguunt̄ numeri specifice fm diuersas distantias. Unde talis distantia distinguit specifice numeros. Alia est opinio ꝙ sicut cōtinuitas ē vnitas ꝯtinui. ita discretio est vnitas discreti. ⁊ sicut p aliaꝫ et aliā cōtinuitatē est alia ⁊ alia spēs cōtinui. sicut p3 de linea supficie ⁊ corpe. ita fm aliaꝫ et aliā discretionē est alia ⁊ alia spēs numeri. ⁊ sicut ptes sunt materiales respectu cōtinui quarū oīm ꝯtinuitas est forma. sic vnitates h̄ et illa sunt partes tm̄ materiales nūeri. q̄rum discretio est forma. ⁊ p talē discretionē h3 numerus eē in determinata specie. ⁊ iō numer⁹ nō ꝯponit̄ ex numeris. q2 vna spēs ꝯpleta nō est ps potētionalis alteri⁹ spēi. ⁊ iō numer⁹ nō est ps numeri. q2 discretiōes sunt opposite. et per ꝯñs nō pñt eē in eodē. ⁊ ideo numerus precise ꝯponit̄ ex vnitatibus cui cōsonat dictuꝫ phi v. meth ꝙ sex sunt semel sex ⁊ nō sunt bis tria. Alia ē opio ꝙ nūerus accn̄talis de gn̄e quātitatis ē multitudo ex vnitate ꝯfusa p diuisionem cōtinui. ⁊ hoc vl̄ aliq̄n extitit sub vna forma. vel ꝙ natū est existere q̄tuꝫ est de natura materie ⁊ forme cōtinuitatis. Et ideo dr̄ ꝙ partiū numeri siue vnitatū eius nō est alia forma eēntialis q̄ ꝯtinuitat̄ in pma vnitate a q̄ descendunt̄ siue nate sūt descendi. Alia ē opinio ꝙ de q̄titate nihil est extra aiam. nisi quātitas cōtinua cui⁹ ptes diuise extra aiam non pñt hr̄e vnitatē numeri nec vnū cōstituere. s3 tm̄ sunt hoc hoc hoc nō habētia aliquā formā nūeralē. sed hn̄t suā vnitatē ab aia. nā aia pōt accipe aliquā multitudinē et negociari circa eā p actū suū. tota em̄ multitudo ex aiam pōt accipi ab intellectu vt vnū intelligibile. ⁊ intellectus p actū suū accipiēs vnā partē illius multitudinis pōt mēsurare totā multitudinē

Resp. arguit

Quinto

Resolutio

D Secūda opi.

E Tertia opi.

F Quarta opi.

intellectā illa vnitate illius intellecti. ⁊ sic cognoscere totā quātitatē illius magnitudinis. Istā aūt magnitudinē intellectualē sic cognitam et mensuratā pōt applicare ad multitudinē q̄ est extra. q̄ tm̄ est hoc hoc hoc. ⁊ pillam magnitudinē intellectualē mensurare illā ex. q̄ sic mēsurata ex pōt denoiari a multitudine intellectu mēsurata. ⁊ sic dr̄ nūerus denoīatiue a numero in aīa. Et ſm hoc saluaṫ intētio Aristo. ꝙ sicut duplex est relatio. vna realis ⁊ alia rōnis. ita duplex est quātitas. vna realis q̄ est cōtinua ex aīam. ⁊ alia rōnis q̄ ē discreta in aīa. quā aīa mēsurat p aliq̄d sui. ⁊ illi potest aīa nomē imponere qḋ p̄mo significabit illaꝫ quātitatē cuius ptes sūt h h h. ⁊ pōt aīa vti illa quātitate intellectuali ad mensurādū aliaꝫ extra aīam. sicut si eēt oīno realis vt sic q̄tum ad actū mēsurandi tante efficacie sit vel maioris. sicut si eēt ex aīam. ⁊ ſm h illa q̄ sunt extra aīam realr̄ p̄nt mēsurari p illā.

Cōtra o. opi. arg.

Contra istas opiniones arguo p̄mo in ḡnali ꝯtra opinionē cōem. in q̄ oēs hoīes cōcordāt cōiter. Et ostēdo ꝙ numer⁹ nō est aliq̄ res absoluta vna p se in genere distincta realr̄ a rebus nūeratis. Primo sic. acceptis quātitatibus a b c. nullo alio addito. sed oī reali alio circūscripto. vere sunt tres quātitates sed nō p̄nt esse tres q̄titates sine numero ꝯnatio. ḡ istis ꝯtita a b c. posiṫ oī alio circūscripto poniṫ numerus. Si dicaṫ ꝙ ille quātitates a b c. nō p̄nt eē sine nūero q̄ est aliq̄d reale. Cōtra. q̄ncūq̄ aliq̄ multa in se habent ꝙ quodlibet illoꝝ pōt esse oī alio alicui⁹ generis determinati circūscripto illa poterunt simul eē omni alio illius generis determinati circūscripto. sicut si q̄libꝫ homo pōt eē sine oī colore. nō ē impossibile istos hoīes esse sine oī colore. ⁊ ita vīr de oībus. sed hec quātitas potest eē sine forma tali absoluta. ⁊ silr̄ b. ⁊ silr̄ c. ḡ a ⁊ b ⁊ c poterūt p diuinā potentiā esse sine oī tali forma. et tm̄ impossibile ē ꝙ sint q̄n sint tres. ḡ vere erūt tres sine tali forma absoluta addita. Si dicaṫ ꝙ h quātitas nō pōt esse sine vnitate q̄ est aliq̄ forma absoluta addita. ⁊ iō iste tres quātitates nō p̄nt esse sine tribus vnitatibus additis ex quibus resultat forma absoluta q̄ est nūerus ꝯnatiuus. Hoc nō valet. Tum q2 ꝓbatū est p̄mo ꝙ vnitas nō est forma absoluta addita. Tū q2 eodē mō arguo de ipsis vnitatib⁹ si ponanṫ ꝙ q̄libet illarū pōt sine tali forma absoluta addita q̄ sit nūeruſ. ergo ille tres sil̄ poterūt eē sine forma absoluta addita q̄ sit nūer⁹. Si dicaṫ ꝙ assumptū nō ē verū. q̄n ex ill̄ posiṫ nata ē resultare forma aliq̄. Hoc nō valet. tum q2 alias ꝓbabiṫ ꝙ etiā in ꝯposiṫ ex materia et forma vbi maxīe videṫ. nō ē aliqua talis forma resultās. tū q2 etiā in illis ē assumptū verū. sicut materia pōt esse sine forma tali resultāte ſm ponētes eā. ⁊ silr̄ forma. ⁊ iō p potētiā dei absolutā pōt esse tā materia ꝙ forma sine tali forma resultāte. sic p3 q̄n aīa rōalis separaṫ a materia sua ꝙ vtrūq̄ manet sine tali forma absoluta. Ex h arguo. maior et eētialior ordo est inṫ materiā et formā ſbalē q̄ncūq̄ ꝙ inṫ vnitates accidentales. ſ; tā matia ꝙ forma ſbalis pōt eē. ⁊ h sil̄ sine tali forma resultāte. ḡ multo magis due vnitates p̄nt eē sine tali forma resultāte. ⁊ ita sine nūero. qḋ est iposſibile. s. ꝙ sint due sine dualitate. Preterea. nūq̄ ex aliq̄b⁹ resultat forma absoluta alteri⁹ rōis ab aliquo illoꝝ. nisi vnū illoꝝ sit act⁹ ⁊ reliquū potētia. sic p3 iductiue. ſ; vna vnitas nō est potētia respectu alterius. nec ecōuerso. q2 sunt eiusdē rōis sic ⁊ earū subiecta. ḡ nullo mō ex eis resultat forma absoluta alteri⁹ rōis q̄lis poniṫ nūerus. Nec pōt dici ꝙ nūerus sit eiusdē rōis cū vnitatib⁹. q2 tūc ita eēnt vnitates p se in genere sic nūerus. ⁊ p ꝯn̄s ita vera esset ista vnitas est q̄ntitas sic illa nūerus est q̄ntitas. ⁊ certū est ꝙ vnitas nō est q̄ntitas discreta. ḡ est q̄ntitas cōtinua. ⁊ p ꝯn̄s nūerus esset q̄ntitas cōtinua. si essent eiusdē rōis cū vnitate q̄ est q̄ntitas. Preterea. nūq̄ vna res ꝯtēta sub vna spē est ps eētialis alicui⁹ p se cōtēti sub genere cōdiuisi cōtra eā. ſ; q̄ntitas ꝯtinua est ps eētialis nūeri si nūer⁹ sit p se vnū ḡ ⁊c. Maior p3. q2 h est cā q̄re q̄libꝫ forma ſbalis ⁊ etiā materia nō est p se in ḡne. q2 est ps eētialis alicui⁹ exn̄tis p se in genere. nec pōt alia rō assignari. ḡ multo magis nullū indiuiduū p se in ḡne pōt esse ps eētialis alteri⁹ indiuidui p se in ḡne. Minor p3. q2 vnitas est ps eētialis nūeri. si nūerus sit p se vnū. ſ; ꝓbatū est in p̄cedēti q̄ōe. ꝙ vnitas nō est alia forma absoluta a q̄ntitate cōtinua. ḡ quātitas cōtinua est ps eētialis nūeri. ſm illos. Si dicaṫ ꝙ vnitas est forma absoluta alia a q̄titate cōtinua. Cōtra. tūc erit vnitas accn̄s. q̄ro ḡ de subiecto illi⁹ vnitatis q̄ est forma absoluta. illud ſbiectū nō pt eē nisi q̄ntitas q̄ est vna. ⁊ tūc q̄ro. aut illa vnitas ē tota i illa q̄ntitate ⁊ i q̄libet pte illi⁹ q̄ntitatis. aut tota i toto ⁊ ps i pte. Pimū nō pt dari. q2 nulla ē forma absoluta i istis ifectionib⁹ idiuisibilis. ⁊ nō extēsa nisi sola aīa itellectiua. Silr̄ tūc possꝫ de⁹ de potētia sua absoluta destruere vnā ptē illi⁹ quātitatiſ cōtinue. ⁊ cōſuare aliā ptē cū suo accn̄te absoluto. et sic illa ps eēt vnitate toti⁹ qḋ ē iposſibile. Si aūt illa vnitas nō sit tota in toto ⁊ i q̄libet ei⁹ pte ḡ erit extēsa ⁊ hēbit ptes realr̄ distictas. ⁊ illa vnitas erit ſ; e ꝯtinua: ⁊ erūt due q̄titates cō-

D
Nō ostēdit c.

tinue sit̄ quarū vna informat aliā. Secundo ostēdo ꝙ etiā posito ꝙ vnitates eēnt forme absolute addite quātitatib⁹. adhuc nūer⁹ nō poterit eē aliq̄ vna forma absoluta. n̄ pl⁹ ꝙ̄ sortes et plato sūt vn⁹ homo vł̄ vna res absoluta. Pꝛimo sic. oīs spēs hꝫ aliq̄ idiuidua solo numero dīa. ḡ si numer⁹ sit spēa cōis ad multos nomeros. accipio vnū individuū numeri quod solo numero differt ab aliis individuis eiusdē spēi et sit a. tūc aut a est sobstātia aut accidēs. nō substātia. ḡ accn̄s. ⁊ sit binarius. tūc q̄ro. aut ē subiectiue in vtraq; quātitate aut in neutra. aut vna ps in vna ⁊ alia in alia. Si dicat̄ pꝛimū ḡ idē accn̄s numero erit ſm se totū ⁊ ſm quālibet partē sui in plurib⁹ subiectis loco ⁊ situ distictis. qđ est impossibile naturalit̄ saltē. Similit̄ tūc vtraq; illarū quātitatū posset denoīari ab illo nūero. vt dicat̄ vtraq; illarū due vel binarius. q2 oīe subiectū informatū quocūq; accidente absoluto poterit ab illo denoīari tale. Si sit in neutra. ḡ erit in alio. vel erit accn̄s sine subiecto ⁊ in nullo gn̄e. ⁊ p ꝯn̄s nullū subiectū poterit a tali accn̄te denoīari. et ita nulla duo subiecta poterūt dici duo. qđ est manifeste impossibile. Si aūt vna ps sit in vno subiecto ⁊ alia ps in alio. Cōtra. oīe accn̄s p se vnū hꝫ aliqđ subiectū p se vnū. ḡ cū illa subiecta n̄ faciūt p se vnū. nulla accn̄tia existētia p se i illis inherētia poterūt facere p se vnū. Pꝛeterea īpossibile est duas ptes eiusdē rōnis distictas loco et subiecto facere p se vnū. ſ3 ille ptes numeri distāt loco ⁊ subiecto sicut subiecta earū ḡ nō faciūt p se vnū. Pꝛeterea illa duo q̄ nullo mō pn̄t eē in eodē subiecto vł̄ in vno subiecto maxime ꝯtinuo nō faciūt p se vnū. sed partes nūeri nūerātis nullo mō pn̄t eē in eodē subiecto etiā ꝯtinuo. ḡ nō faciūt p se vnū. Pꝛeterea nō est maioꝛ rō q̄re aliq̄ duo eiusdē rōnis distīcta loco ⁊ sobiecto pn̄t facere vnū p se ꝙ̄ q̄cūq; alia natu sūt facere vnū p se. ſ3 due aq̄ vł̄ due q̄titates ꝯtinue q̄ nate sūt facē vnā q̄n distāt loco ⁊ subiecto nō pn̄t facere vnum p se. ḡ nec ptes nūeri dū distāt loco ⁊ subiecto pn̄t facere p se vnū.

I
Tertio ostēdit c.

Tertio ostēdo ꝙ posito ꝙ nūerus eēt aliq̄ forma absoluta adhuc nūeri nō distinguerent̄ specie. Pꝛimo sic. q̄ncūq; oēs partes aliquoꝝ totoꝝ sūt eiusdē rōnis. illa tota sūt eiusdem rōnis. q2 cū totū depēdet ex partib⁹ suis nō posset eē aliq̄ variatio in totis nisi q̄lis ē in partib⁹. ſ3 oēs vnitates q̄ ꝑcise sūt ptes numeroꝝ sūt eiusdē rōnis. sicut ⁊ subiecta earū sunt eiusdē rōnis. ḡ oēs numeri sunt eiusdē rōnis. Si dicat̄ ꝙ ꝑter vnitates est alia forma nūeri ⁊ iste forme diversoꝝ nūeroꝝ nō sūt eiusdē rōnis. Sed h̄ nō valet. q2 q̄ro de illa forma nūeri aut est vna tertia forma nō resultās ex vnitatibus. aut est ꝑcise forma resultās ex partibus. Pꝛimū dici nō pōt. q2 tūc illa forma respectu vnitatū vel eēt actus vel potētia. ⁊ neutrū potest dari. q2 tūc impossibile esset deū facere aliquod corpus de novo rome nisi faceret aliquā formā absolutā in illo corpe b. q̄a impossibile est ꝙ fiat aliquod corpus rome nisi isto corpe b ꝯseruato sint illa duo corpa. et p ꝯn̄s necrio erit binarius vel ps sua. ⁊ ita necrio erit bic d̄ novo forma absoluta. Silr̄ sequeret̄ ꝙ in quolibet corpe eēnt tot forme absolute quot sunt corpa realit̄ distincta. immo multo plura. Pꝛobatio. q2 illud corpus ⁊ a faciūt binariū. ergo i isto corpe est aliq̄ ps illi⁹ binarii. et sic de aliis. Silr̄ illud corpus ⁊ b faciunt binariū. ḡ in isto corpe est alia ps illi⁹ binarii. ⁊ sic de aliis. Silr̄ illud corpus ⁊ a. b. faciūt ternariū. ḡ in isto corpore est aliq̄ ps illi⁹ ternarii vel totus ternari⁹ et ita pōt argui cōparādo illud corpus ad oīa alia corpa. Multa alia etiā absurda sequerēt̄ ad istā positionē. Si dicat̄ ꝙ forma nūeri nō est nisi forma resultās habet̄ ꝓpositū. q2 nūq̄ forme resultātes ex partib⁹ sūt diversarū rōnū nisi ptes aliq̄ ex quib⁹ resultāt fuerint diversarū rōnū. ḡ ipossibile eēt ꝙ forme vel tota resultātia ex materia ⁊ forma asini et forma bovis eēnt alteri⁹ rōnis. nisi forma asini ⁊ forma bovis eēnt alteri⁹ rōnis vel materie coꝝ. ḡ silr̄ in ꝓposito. si forma nūeri est forma resultans ex vnitatib⁹. sicut hūanitas resultat ex aīa ⁊ corpore. impossibile est illas formas eē alteri⁹ rōnis nisi vnitates sint alteri⁹ rōnis. ſ3 manifestū ē ꝙ vnitates q̄ cōveniūt oībus generibus sūt eiusdē rōnis. ḡ ⁊ nūeri coꝝ. Pꝛeterea impossibile est ꝙ idē silr̄ semel sit ps eēnt al̄ diversoꝝ indiduoꝝ diversarū spērū. ſ3 iste vnitates due sūt ptes binarii ⁊ ternarii. ⁊ sic de mult̄ aliis. ḡ isti nūeri nō distinguunt̄ specie tanꝙ̄ duo distinctarū spērū. Pꝛeterea sequeret̄ ꝙ ad divisionē ꝯtinui semp fieret duo absoluta in ill̄ partibus divisis. ⁊ vnione aliqđ absolutū realiter corrūperet̄. q2 p divisionē fieret nūerus. et per vnionē corrūperet̄ nūerus qđ est incōveniēs. Illud argumētū ꝓbat etiā ꝙ vnitas nō est aliquod absolutū additū. Pꝛeterea ꝯ p̄dictas opiniones in spēali. Cōtra pꝛimā arguo ꝯ h̄ quod dicit ꝙ nūerus accn̄talis sequit̄ divisionē continui. Alius nūerus sequit̄ divisionē formalē. Cōtra. q̄ro q̄re d̄r nūerus accn̄talis. aut q̄a est nūerus accn̄tiū. aut q2 dicit rē absolutā super accn̄tia q̄ sūt quātitates. aut q2 est nūerus rerū q̄bus nō corrupt̄ nō est nūer⁹ sed erūt oīa vnū nūero. Si ꝓpter pꝛimū eadē rōne nūerus albedinū est nūerus accn̄talis. ⁊ silr̄ numerus affe

K
Cōtra pꝛimā opi.

ctionū ⁊ intellectionū. Si ꝓpter scđꝫ. hoc est īpossibile. tū q: probatū est ꝑus ꝙ nec vnitas nec nūerus addūt rē absolutā sup quātitateꝫ. Tū q: nulla poterit esse rō ꝙ vnitas aliqđ absolutū addat vel nūerus sup quātitatē ꝯtinuā q̄ sup albedinē vel quācunq̄ formā accidētalē. ⁊ h q: sicut nō corruptis quātitatibꝰ pñt ille vniri q̄ priꝰ diuise erāt, ita ecōuerso. Ex eodē pꝫ ꝙ nō pōt dari tertiū.

Z — Cōtra scđaꝫ opi.

Cōtra scđam arguo. q̄a q̄ro. aut illa distātia est aliqđ absolutū aut respectiuū. nō pōt dari ꝙ sit absolutū. q: q̄ro i quo sit subiectiue. ⁊ arguo sic ꝑus. Aut est tota in toto et in q̄libet pte. aut in nulla pte. aut vna ps in vno ⁊ alia in alio. ⁊ nullū illoꝝ pōt dari. Nec pōt dici ꝙ sit respectꝰ. q: q̄ro de fundamēto ⁊ termio illiꝰ respectꝰ. ⁊ opꝫ dare vnū fundamentū ⁊ vnū terminū vt fiat vnꝰ respectus nūero. ⁊ manifestū est ꝙ nō pt dari. q: in ternario necrio sūt plura q̄ vnꝰ respectꝰ ⁊ vnꝰ terminꝰ. Silr nō pōt dari q̄re plus vnū illoꝝ sit fundamētū vel terminꝰ q̄ aliud. ⁊ ita opꝫ dare vel ꝙ quodlibet illoꝝ sit tā fundamentū q̄ terminꝰ. vel nullū.

M — Cōtra tertiā opi.

Per ideꝫ cōtra tertiā opinionē de discretiōe. q: ista discretio aut est aliqđ absolutū ⁊ arguo sic ꝑus. Aut est respectꝰ. ⁊ q̄ro de fundamēto illiꝰ respectꝰ. nō pōt dari aliqđ vnū determiatū nec vnꝰ terminꝰ determinatus. nec pt dari ꝙ qđlibꝫ illoꝝ sit fundamētuꝫ. q: semp ad variationē tā fundamēti q̄ termini variat̄ respectꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs illa discretio nō est vna res nūero.

N — Contra q̄rtā opi.

Cōtra q̄rtā opinionē. Si intelligit nūeruꝫ eē aliquā vnā reꝫ distincte spēi ab alijs rebꝰ est oīno irrōalis. q: ois res vna distincta realr ab alijs rebꝰ est aliq̄ materia vel aliq̄ forma vel aliqđ cōpositꝰꝫ. ⁊ qđcūq̄ illoꝝ det habet̄ ꝓpositū. Si aūt intelligat ꝙ nō sit vna res nūero. vera est vt videt̄. ꝫ tūc nō plus erit talis nūerus de genere q̄titat̄ q̄ nūerꝰ q̄litatū de gñe q̄litatis. Silr in alio deficit. q: rōtalit̄ accidit nūero aliquomō accidētali ꝙ oia vna descindātur ab vno. ꝫ sufficit ꝙ qđlibꝫ illoꝝ sit vnū vnitate accidētali: de q̄ dictū est i q̄stione ꝓcedēti.

O — Cōtra quītā opi.

Contra aliā opinionē. nō videt̄ rōale ꝙ sit talis nūerꝰ q̄titatū plꝰ q̄ aliarū rerū. q: ita pōt itellectꝰ sic cape diuersas sbas vel alias res sic diuersas quātitates. Silr nō est tal' duplex q̄titas realis ⁊ rōis. nō plꝰ q̄ est duplex sba real' et rōis. vel duplex albedo real' ⁊ rōis. Nec etiā ē tal' duplex relatō real' ⁊ rōis sic postea oñdet̄.

P — Sexta opinio.

Ideo ꝑter istas opi. posset eē alia opi. si aliq̄s vellet eā tenere ꝙ nūerꝰ nō ē aliq̄ res vna disticta realit̄ ab alijs rebꝰ. Sꝫ sic nō est verū dicere ꝓpe loquēdo ppl's ē hō. vel ppl's ē aial vel ens. ꝫ pt aliquo mō cōcedi ꝙ ppl's ē hoīes vl' ppl's est aialia. ⁊ ꝑ ꝯñs ppl's est tutia. ita nō pōt ꝯcedi ꝙ nūerus est q̄titas si quātitas sit res vna ⁊ ꝓcise suppōat ꝓ rebꝰ q̄rū q̄libet est simplr vna. ꝫ si illo mō acciperētur q̄titates possꝫ aliquo mō ꝯcedi ꝙ nūerꝰ est q̄titates. ⁊ ita ꝙ nūerꝰ est res plr ⁊ nō singlarit̄. Hoc pōt aliquo mō ꝑsuaderi. q: q̄n aliq̄ eēntialiter distinguunt̄ ⁊ quodlibet illoꝝ est per se vnū. nec illa, nec accñtia sua faciunt aliq̄d ꝑ se vnū ꝫ illa q̄ta sic distingunt̄ ⁊ quodliber est ꝑ se vnū. ḡ nec ista accñtia eoꝝ faciunt aliquod vnū ꝑ se. ḡ nec ex istis nec ex q̄buscūq̄ accidētibus eoꝝ resultat nūerus tanq̄ aliq̄ res ꝑ se vna. Pretea q̄n aliq̄ vnitates ita eēntialr distinguunt̄ sicut ⁊ alie ⁊ nō plus. ꝫ sunt eiusdeꝫ rōnis sicut alie. si ille alie nō faciūt aliquā reꝫ vnā nec ille faciūt. ꝫ vnitates q̄titatū ꝯtinuatū ita distingunt̄ inter se sicut vnitates duoꝝ angeloꝝ. ⁊ ita sūt eiusdē rōnis. ⁊ vnitates duoꝝ angeloꝝ nō faciūt vnā rē. ḡ nec vnitates q̄titatū ꝯtinuarū. Pretea si nūerus sit res vna aut cōponit̄ ex q̄titatibꝰ. vel substātijs. vl' vnitatibus supaddit̄ q̄ distinguunt̄ realr. Primū nō pōt dari q: tūc aliq̄ res vnū nūero ⁊ ꝑ se in gñe ꝯponeret̄ ex oibus boibus ⁊ oibus asinis vel saltē ex q̄titatibꝰ eoꝝ quoꝝ vtrūq̄ ē absurdum. Si det̄ scđm. Cōtra. sicut ille tres vnitates sūt tres. ita subiecta illarū triū vnitatū sūt tria. et ꝑ ꝯñs nō plus possūt facere vnā rē ille vnitates q̄ subiecta illarū vnitatū. Preterea tūc nunq̄ posset eē ternarꝰ q̄n eēt senarꝰ. q: si sit ternarꝰ sūt tres vnitates. ⁊ si sūt tres vnitates sūt tria subiecta. q̄ nō sūt tres vnitates ꝫ tres ⁊ tres sūt sex. ⁊ ita impossibile est deum facere ternariū nisi faceret senariū. Ex isto seq̄t̄ vltra ꝙ in quolibet nūero sūt infiniti numeri. Probo. accipio binariū. ille binarꝰ est ꝑ istā positōeꝫ alia res realr distincta a duabus vnitatibꝰ. ḡ sūt h tres res realr disticte. puta due vnitates ⁊ vnꝰ binarꝰ. ꝫ tres res non pñt eē sine ternario. ḡ est h ternarꝰ distinctus realit̄ a tribꝰ vnitatibus ex q̄bus ꝯponit̄. ⁊ ꝑ ꝯñs sūt ibi q̄ttuor. ⁊ ita q̄ternarꝰ. ⁊ vltra. ḡ q̄narius. ⁊ sic in infinitū. Si dicat̄ ꝙ illa tria nō faciūt ternariū q̄ sit nūerus distinctꝰ ⁊ ꝑ se indiuiduū in alia specie. Cōtra. h nō est dicere nisi ad placitū ꝙ ista faciūt talē nūerū ⁊ alia nō. ⁊ ita eadē facilitate dicā ꝙ vnitates hoīꝫ nō faciūt numerū. ⁊ sic de alijs. Idō nō videt̄ aliq̄ rō possibil' q̄re plus ille vnitates vel ill'e res q̄ruꝫ q̄libet est vna faciēt talē nūerū q̄ alie. ⁊ ita vl' oia distincta realr quoꝝ quodlibet ē vnū ꝑ se nō ꝯponēs cū alio faciēt nūerū talē vel nulla. Et ipi ꝯcedūt ꝙ nō oia. q: nō sbe imateriales ḡ nulla. ⁊ ꝑ ꝯñs nec sbe materiales. Pretea arguo sic. q̄ta nō sūt absoluta distincta realit̄

a ſuis vnitatib⁹ tā̄q̄ ab abſolutis ⁊ ipa quāta nō faciūt vnū p ſe. ḡ nec vnitates ⁊ p ꝯſequēs numerus ꝯpoſitus ex vnitatibus nō erit aliq̄d p ſe vnū. Aſſūptū pbo. q: ſi vnitas q̄ri ſit aliqḋ abſolutū realr̄ diſtinctū a quāto. ḡ h̄ ſunt duo abſoluta realr̄ diſtincta. ḡ ſūt duo nūero diſtīcta vel ſpecie vel magis q̄ nūero. tunc arguo. om̄e ſubiectū qḋ ſeipō ⁊ nō p aliud diſtinguit̄ a ſuo accn̄te realr̄. ſeipō ⁊ nō p aliud poterit diſtingui ab alio quocūq̄. nec eſt maior rō q̄ per aliud diſtinguat̄ ab vno q̄ ab alio. ſ; illud ſubiectum ſeipō diſtinguit̄ ab iſto accn̄te. ḡ ſeipō diſtinguit̄ ab alio. ḡ ſeipō eſt vnū nūero. Cōfirmat̄. iſtud ſubiectū ſeipō diſtinguit̄ ab iſta vnitate. ſ; nihil diſtinguit̄ nūeralr̄ ab alio nec diſtingui pōt p aliq̄d niſi ipm̄ p illud ſit vnū numero. ḡ h̄ ſubiectū p ſeipm̄ eſt vnū nūero. ḡ nō p aliqḋ extrinſecū qḋ nō eſt de eē̄ntia ſua.

Ideo poſſet dici ad q̄ſtionē q̄ nūerus nō eſt aliq̄ res vna p ſe ꝯpoſita ex rebus q̄buſcūq̄. q: ille res q̄ ponunt̄ ptes nūeri nō faciūt vnū p ſe. q: q̄n faciūt vnū p ſe deſinūt eē ptes nūeri ſicut p; p vnionē ipoꝝ. Nec video rōnem q̄re vnitates quātoꝝ ſiue ſint realr̄ diſtīcte a quātis ſiue nō plus faciūt aliqḋ p ſe vnū q̄ vnitates angeloꝝ. Nec pōt dici q̄ ideo ille vnitates faciūt vnū p ſe ⁊ ille nō. q: iſte ſunt accn̄tales et ille nō. q: accn̄talitas iſtius vnitat̄ nihil faceret ad h̄ q̄ illa vnitas cū alia diſtincta loco et ſubiecto faceret p ſe vnū. ⁊ ꝯponeret̄ cū ea ſed tm̄ q̄ illud cui⁹ eſt vnitas nō eēt vnū eſſentialr̄ ſed tm̄ accn̄talr̄. Iſto em̄ mō poſſem dicere eq̄ue facilr̄ q̄ intellectio dei. q: nō ē accidētalis deo nō facit p ſe vnū cū q̄cūq̄ alia itellectione. ſ; intellectio āgeli. q: eſt accn̄tal̄ angelo facit p ſe vnū ⁊ ꝯponit cū intellectōe que ē accn̄talis hōi. Si dicat̄ q̄ q: vnitates ſūt diſtincte loco ⁊ ſubiecto. iō nō faciūt p ſe vnū cōtinuū. ſed faciūt p ſe diſcretū. q: h̄ eſt de ratōe diſcreti q̄ ptes ſue nō faciāt vnum cōtinuū. Hoc nō valet. q: eadē rōne ⁊ eq̄ facilr̄ dicā q̄ om̄s hoīes faciūt vnū p ſe nō cōtinuū. ſ; vnū diſcretū. ⁊ ita homo eēt ps eē̄ntial̄ alicui⁹ accidētis vel alicui⁹ ex̄ntis p ſe in gn̄e. quod eſt abſurdū. ⁊ ſilr̄ de oībus aſinis. imo hō eſſet ps eē̄ntial̄ multoꝝ indiuiduoꝝ ſpecie diſtinctoꝝ. q: binarij ternarij quaternarij ⁊ ſic de alijs nūeri.

Qui tenet iſtā opinionē r̄ndet ad argumēta ꝯ p̄ma opinione. Ad p̄mū q̄n pbs ponit numerū in p̄dicamēto q̄ntitat̄. aliq̄ forte dicerēt q̄ p̄dicamētū quātitatis nō iō d̄r diſtinctum. q: ſignificat aliq̄s res quātū q̄libꝫ ſit p ſe vna diſtincta realr̄ a reb⁹ alioꝝ p̄dicamētoꝝ. quia aliq̄ h̄ negarēt nō ſolū de quātitate diſcreta. ſ; etiā de q̄ntitate ꝯtinua. Sed dicerēt q̄ p̄dicamēta aliqua nō ſignificāt alias res a reb⁹ aliorum p̄dicamētoꝝ. ſed eaſdē res ſignificāt alio et alio mō ſignificādi. ſicut p̄dicamentū relatiōnis nō ſignificat ſm̄ al'quos aliā rē a rebus oībus abſolut̄ alioꝝ p̄dicamētoꝝ. ſ; ſignificat rem alteri⁹ p̄dicamēti cōnotādo vnā aliā rem vel eiuſdē p̄dicamēti vel alterius. ſicut ſimile ſignificat aliquā q̄litatē. aliā q̄litatē cōnotando cum illa exiſtere. ſicut ſortes nō d̄r ſilis niſi habeat albedinē. ⁊ vn⁹ ali⁹ habeat vnā aliam albedinē. vel ꝓpter aliquā aliā q̄litatē. ⁊ poſito q̄ ſortes hēat albedinē ⁊ vn⁹ alius ſilr̄. omni alio circūſcripto. ſortes ē ſilis illi. ita ponerēt de q̄ntitate q̄ q̄ntitas q̄ eſt p̄dicamētū eſt vnus ꝯceptus vel nomē nō ſignificās res diſtīctas realr̄ ⁊ totalr̄ a rebus alioꝝ generū. ſ; q̄ntitas ꝯtinua ſignificat ſbam vel q̄litatē habentem partē extra partē. ita q̄ poſita ſubſtantia ſola ſine oī re abſoluta addita. ſi ipa hēat partē extra partē. ipa vere eſt q̄nta ⁊ vere de ipa p̄dicat̄ p̄dicatū q̄ntitatis de noīe ſaltē vt dicat̄ quāta. et ſilr̄ de q̄litate. Silr̄ quātitas diſcreta eſſet vn⁹ ꝯceptus ſignificās ipas res ꝯnotādo eas nō facere vnū q̄d p ſe. Et ſm̄ iſtū modū ponēdi ſicut de rōne aliq̄rū ſpērū vel generū eſt ſignificare res quarū q̄libet ſit vna p ſe. ita q̄ n̄ pōt vere p̄dicari niſi tm̄ de t̄mino ſupponente p̄ciſe ꝓ talib⁹ reb⁹. ſicut h̄ nō eſt vera. hō eſt aīal niſi ꝓ re q̄ eſt p ſe vna ⁊ iō ſic dicēdo. ſortes et plato ſūt aīal eſt ſimplr̄ falſa. Silr̄ h̄ ē ſimplr̄ falſa. popul⁹ eſt aīal. ita ſūt aliq̄ ſpēs ⁊ genera q̄ p̄ciſe ſignificāt multas res. nec pn̄t verificari niſi de mult̄ vel de t̄minis ſupponētibus ꝓ mult̄. ⁊ talis ſpēs eſt nūerus. ⁊ ſilr̄ ternarius. quaternari⁹. q: ꝯcreta illoꝝ nullo modo pn̄t de vno p ſe ſumpto verificari. ſ; p̄ciſe de mult̄. q̄a quocūq̄ vno demōſtrato h̄ eſt falſa ſimplr̄. h̄ eſt. iiij. vel. v. ſed demōſtratis plurib⁹ h̄ ē vera. iſta ſunt. iiij. vel. v. ⁊ ſic de alijs. Et ex h̄ poſſet argui ad ꝓpoſitū q̄ ab omni accn̄te p ſe vno pōt aliq̄d vnū denoīari. ſ; nihil vnū pōt denominari ab aliq̄ ſpecie numeri. ḡ nulla ſpēs numeri importat aliq̄d p ſe ⁊ p̄ciſe vnū. ſed q̄libꝫ importat multa. Et ſm̄ iſtū modū poſſꝫ ſaluari numerus decē p̄dicamētoꝝ q̄tūcūq̄ omnis res p ſe vna ſit ſubſtātia vel qualitas. Et q̄n vltra q̄n aliquod cōe diuidit̄ in aliqua inferiora ⁊c. Dicet̄ q̄ illa maior eſt vera de oībus abſolutis que nō ſunt aliquo modo cōnotatiua. cuiuſmodi ſūt ſubſtātia. qualitas. homo. albedo. angelus. ⁊ ſic de alijs. De alijs autem que ſunt cōnotatiua maior negaret̄. Cuius rō eſt. q: nō fit ibi ſubdiuiſio ꝓpter diſtinctionē rerum importatarū p ſe. ſed ꝓpter diuerſū modum imponēdi. Qui autem diceret q̄ omnis

Ad 3am q̄ſtionē

R Ad argumēta p̄me opi. Ad p̄mum

species est cōis reb⁹: quarū q̄libet est p se vna. ꝛ de qualibet illarū p̄dicabilis. haberet dicere tenēdo priorē opinionē ꝙ nūer⁹ nō est spēs quātitat. Et tūc diceret ꝙ phs loquit̄ ibi ſm famosaȝ opinionē q̄ posuit ꝙ nūerus cēt talis spēs quātitatis. Sȝ mihi videt̄ ꝙ phs frequēter extēdit nomē spēi ad cōe: siue sit cōnotatiuuȝ siue absolutū mere. ꝛ silr nomē generis. Et sic dicit ꝙ multe sunt spēs motus. ꝛ tñ motus ſm opinionē phi nō est aliqua res vna p se distincta realr ab oīm re alteri⁹ spēi vel generis sicut motus ad albedinē ſm phm non est alia res p se distincta realr ꝛ totalr ab albedine et subiecto albedinis. Et si dicat̄ ꝙ ſm istā opionē posset cōcedi ꝙ nūerus sbaruȝ imaterialiū esset p se in genere quātitat. posset dici ꝙ quātitas nō significat nisi quātuȝ vel quāta. ꝛ ita nūerus āgeloꝝ: cū nō significet nec quātū nec quāta. nō erit in genere quātitatis. Si tamen cōcederet̄ ꝙ numerus āgelorū esset in genere quātitatis. nō reputaret̄ incōueniēs apud aliquos: ꝛ tñ null⁹ illoꝝ angeloꝝ esset quātus. ß illi āgeli forēt multi: ꝛ h̄ est verū. Multa aūt possunt ɔcedi in hac materia q̄ vt credo nō reputarētur absurda si nō essent inusitata.

Ad secundū

Ad scd̄m posset dici ꝙ forme se habent vt nūeri. h̄ est diffinitiōes. q: sicut p additioneȝ ꝛ subtractionē variat̄ spēs nūeri large accipiēdo spēȝ ita est de diffinitiōib⁹. Et hoc nō sequit̄ ꝙ nūerus habeat sub se multas spēs: quarū q̄libȝ significat res vnas realr distinctas ab aliȝ. sed sufficit ꝙ sit spēs modo p̄dicto. Uel posset dici ꝙ ad intētionē phi suffic̄ ꝙ diffinitiōes sint sicut nūeri. si nūerus haberet distinctas spēs. q: tūc semp p additionē ꝛ subtractionē vnitatis variaret̄ species. ꝛ p ɔ̄ns ita est de diffinitionib⁹.

Ad tertium

Ad tertiū diceret̄. ꝙ nunq̄ scie de q̄bus loquit̄ phs habēt subiecta realr distincta nisi ponat̄ ꝙ cōceptus sit qualitas subiectiue in aīa. Nec etiā semp subiecta distincta istarū sciarum supponūt vel stant pro reb⁹ realr ꝛ totalr distinctis. Uñ alia scia pōt esse de hoīe ꝛ de populo. Uñ de hoīe pōt sciri ꝙ est risibilis ꝙ est susceptiu⁹ discipline. ꝙ est btificabilis. ꝛ sic de aliȝ. De populo possum scire ꝙ exercit⁹ debet eligere ducē vel p̄ncipē. ꝙ debet vnanimiter cōgredi cōtra inimicos. et sic de aliȝ cōclusionib⁹ q̄ sunt distincte scie. ꝛ tñ exercit⁹ vel popul⁹ nō significat aliquā vnā rē realr ꝛ totalr distinctā a quolibet hoīe. nec etiā vnū cōpositū ex eis. Silr de nūero āgeloꝝ. sicut hominū possuȝ ostēdere oēs pssiones nūeri nūerus eīn ternarius angelorūȝ est nūerus impar vtrobiq̄ primus. et sic de aliȝ. Et si dicat̄ ꝙ vnius sciētie est vnū subiectū. cōcedenduȝ est ꝙ est vnū subiectū. q: iste cōceptus numerus est cōceptus vnus ꝛ distinctus. ꝙuis nō sit talis distinctio inter res significatas q̄lis ē int̄ ipos cōceptus. ꝛ talis vnitas cū aliȝ ɔditionibus req̄sitis sufficit ad vnitatē subiecti scie

Ad quartū posset dici ꝙ nō semp eodem mō se hȝ subiectū ad subiectū sicut scia ad sciam. q: etiā aliq̄n ideȝ est subiectū diuersarū sciarū ꝑpter diuersarū passionū diuersitateȝ. tñ hoc cōcesso in ꝓposito diceret̄ ꝙ iste cōceptus numerus q̄ est subiectū est aliqua p̄oritate prior subiecto geometrie. q: aliquo mō p̄oritate cōitatis. q: nūerus de quo ꝑ magna pte determiat̄ in arithmetica est cōis ad magnitudines ꝛ nō magnitudines. scȝ ad multitudines substātiarum immaterialiū ꝛ alioꝝ quorūcūq̄ materialium. Uñ multe passiones cōuenietes nūero. ita cōueniūt multitudini substātiarū immaterialiū. sicut nūero substātiarū materialiū. ꝛ ita pōt multitudo angeloꝝ mēsurari vno sic̄ pōt quecūq̄ multitudo quorūcūq̄ quātoꝝ. et illa p̄oritas suff cit ad intētionē phi.

V
Ad quintū

Ad vltimū diceret̄ ꝙ illud q̄d hn̄t accn̄tia inherentia formalr est aliq̄d reale. illud tñ q̄d hn̄t al q̄ p̄dicabilia ɔtingēter ꝛ accn̄talr nō oȝ semp̄ ex esse aliq̄d reale ex̄. ß poterit eē cōceptus. ꝛ hmōi ē numerus. q: ꝓpetates ꝛ passiones habȝ de eo demōstrabiles. ꝛ forte aliq̄ accn̄tia. nō tamen sequit̄ ꝙ sit aliquod reale.

Obijcit̄

Et si dicat̄ ꝙ tunc arithmetica ñ erit scia real. Ad istud frequēt̄ est dictū quare aliq̄ scia dicat̄ realis. ꝙuis sit de cōceptu ꝛ nō de re extra. Et si dicat̄ ꝙ ſm phm. iiij. phi. idē est nūerus decē hoim ꝛ decē canū. ꝛ tñ nō sunt eadē decē. g̃ numer⁹ ē aliq̄d p̄ter illa decē. q: si nō esset nō possent esse alia decē nisi eēt alius nūerus.

X
Respondet̄

Rn̄deo ꝙ intētio phi est ꝙ nūerus est vnū cōe hn̄s sub se multa ɔtēta. siue illa sint spēs ꝓpe d' cte siue nō. Et de aliquo cōtento vult h̄ q̄d dico idē vere dici q̄n idē ɔtentū cōe vel ipȝ cōissimū d̄r de pluribus illis. ꝛ ꝑpter h̄ aliq̄d ɔtētū sub illo cōi d̄r de eisdē. ß q̄n nullū ɔtentū sub illo d̄r de eisdē tūc nō vult h̄ q̄d dico idē dici de illis. Uerbi grā. vult ꝙ idē est numerus decē hoim ꝛ deceȝ canū. sed nō est idē denari⁹. ꝛ h̄ q: de deceȝ hominibus nō d̄r tm̄ nūerus in cōi. ß aliq̄d ɔtētū puta decē. sic̄ hȝ eundē eq̄laterū ꝛ gradatū sūt eadē figura. et tñ nō sunt idē triāgulus. q̄a de eq̄latero ꝛ gradato verificat̄ tā h̄ cōe figura. vt vterq̄ dicat̄ figura. ꝙuis etiā de eisdē verificat̄ aliq̄d ɔtentū. q: ɔtenta sub figura ſm ipsum ibidē triāgulus ꝛ circulus. et triangul⁹ d̄r de vtroq̄ illoꝝ. ꝛ de neutro d̄r circulus. ꝛ ideo d̄r ꝙ sunt eadē figura. ꝛ tamen nō sunt idē triangulus. et tamen de virtute sermonis non

est h̄ possibile. sicut nō est possibile ꝙ sint sortes ⁊ plato vnū aial. ⁊ tñ ꝙ nō sint vnꝰ homo. qꝛ sequit̃ sortes ⁊ plato sunt vnū aial. ḡ sortes et plato sūt aial. ⁊ vltra. ḡ aliqd̄ aial est sortes et plato ꝑ cōuersionē. ⁊ vltra. ḡ vel homo ē sortes et plato. vel asinus vel bos. ⁊ sic de alijs. ⁊ certū est ꝙ nō asinꝰ nec bos ⁊ sic de alijs. ḡ hō est sortes ⁊ plato qd̄ est manifeste falsum. ⁊ tñ s̄m intentionē phi dicēdū est ꝙ sortes ⁊ plato sont vnū aial ⁊ nō sūt vnꝰ homo. h̄ ē de sorte ⁊ platone verificat̃ aial. ⁊ aliqd̄ determinatū contentū sub aiali. sicut homo verificat̃ de sorte ⁊ platone. ⁊ tñ nō est ꝓpter h̄ concedendū ꝙ sit tale aliquod aial qd̄ sit sortes ⁊ plato. et ꝙ sit homo q̄ sit sortes ⁊ plato. ⁊ ita est in ꝓposito. qꝛ idē est nomerus decē hoim ⁊ decē canum ⁊ sunt eadē decē. ⁊ tñ nūerus nō est aliq̄d aliud p̄ter illa. Uerūtñ ꝓpter dicta aliq̄ aliquorum phoꝝ pōt dici ꝙ aliq̄s numerꝰ est accn̄talis. ⁊ aliq̄s nūerus est eēntialis. et aliq̄s nūerus est mathematicus. Numerꝰ eēntialꝭ pōt dici ille q̄ ne cn̄o p̄dicat̃ de rebus vnaq̄ꝗ illarū existēte ⁊ nulla destructa. sicut de angelꝭ dꝛ ꝙ sunt duo vel tres vel q̄ttuoꝛ. nec est possibile nullo eoꝝ destructo ꝙ h̄ sit falsū. ita pōt dici de duobus quātis a et b ꝙ illa sūt duo. qꝛ siue vniant̃ siue separent̃ semꝑ a ⁊ b sūt plura entia realr̄ distīcta. Numerꝰ aūt accn̄talis dꝛ. q̄ scꝫ pōt p̄dicari vere de rebus et ab eisdē vere negari. sic de ista aqua ⁊ illa aqua. puta a ⁊ b qn̄ sunt sepate dꝛ ꝙ sunt due aq̄. ⁊ qn̄ sont vnite nō vocantur due aque isto modo. qꝛ dualitas isto mō dicta nō dꝛ nisi de duobꝰ nō facietibꝰ vnū. Numerꝰ aūt mathematicus pōt dici vnum cōe ad duo p̄dicta. et s̄m istud posset exponi auctes ꝯmē. et alioꝝ phoꝝ qui videnẗ esse cōtra predicta.

Y
Ad scdm prin. arti.

Circa scd̄m articulū p̄ncipalē respōdeo ad formā questionis ꝙ illo modo quo ꝯceditur ꝙ trinitas angeloꝝ est vnꝰ numerꝰ. pōt concedi ꝙ trinitas ꝑsonarū est vnꝰ nūerus. nō ꝙ nūerꝰ sit aliqd̄ accn̄s tale inherēs deo. s̄ tñ aliquis ꝯceptus significās ꝙ in deo sunt pr̄ ⁊ filius et sp̄ūssanctus. ⁊ ꝙ pr̄ nec est filius nec sp̄ūssctūs ⁊ nec filius est pr̄ vel sp̄ūssanctus. nec sp̄ūssanctus est pr̄ vel filius. Et sic intelligēda est opinio magrī ꝙ tales t̄mini nūerales nō ponunt aliquid in deo. hoc ē nō significāt aliq̄d adueniens deo sicut accn̄s aduenit suo subiecto. s̄ remouēt a deo. h̄ est. significant ꝙ sunt tm̄ ibi pr̄ ⁊ filius ⁊ sp̄ūssctūs modo p̄dicto. Utrū autē de v̄tute vocis sit illa cōcedēda. trinitas personarū est verus numerus. vel tres ꝑsone sūt numerus ternarius. sicut an tales sint ꝯcedēde. tres hoīes sunt numerꝰ ternarius. et trinitas triū hoim est verus numerꝰ nō ē mō tractādū.

Z
Ad primū pn̄.

Ad primū p̄ncipale potest dici ꝙ nō omnis numerꝰ est de gn̄e quātitatis. sed tm̄ nomerus quātoꝝ p̄ter quos sūt multi alij. q̄lis est numerus triū ꝑsonarū.

Ad scd̄m

Ad scd̄m qn̄ dꝛ. oīs nūerus ē maioꝛ sua pte. si intelligat̃ maioritas ꝑfectionis vel dignitat̃ vel quātitat̃ molis. sic nō est maioꝛ ꝑ a. Si aūt intelligat̃ maioritas ꝑlalitatis. sic pōt ꝯcedi. ⁊ sic posset ꝯcedi in diuinis. qꝛ h̄ nō ē ē aliud dicere q̄ ꝙ tres ꝑsone sunt plures q̄ vna.

Distin. xxv. Questio vnica.

Distin. XXV
A
Questio I

Circa distinctionem. xxv. quero.

Utrū ꝑsona in diuinis dicat̃ s̄m sbāꝫ an s̄m relationē.

C

Argūit̃ p̄mo

Et nō s̄ꝫ substantiā videt̃. qꝛ s̄m beatū Augustinū. nihil essentiale dꝛ in diuinis de ꝑsonis pluralr̄. sed tm̄ singlarit̃. sicut nō dicunt̃ boni vel sapie. s̄ sūt vna sapia sed ꝑsona p̄dicat̃ de ꝑsonis diuinis pluraliter qꝛ h̄ est ꝟa pr̄ ⁊ filius ⁊ sp̄ūssctūs sūt ꝑsone ⁊ nō ꝑsona. ḡ ⁊c.

Scd̄o

Preterea illud quo aliq̄d formalr̄ ꝯstituit̃ in aliquo. est p̄ncipalr̄ ꝑ nomē significatum. sed ꝑsona ꝯstituit̃ formalr̄ in eē ꝑsōali ꝑ ꝓprietate relatiuā. ḡ ꝓpetas relatiua pncipaliter ꝑ nomē ꝑsone significat̃.

Tertio

Preterea illd̄ quod importat distinctiōēꝫ in diuinis dꝛ s̄m relationē. sed ꝑsona importat distinctōēꝫ. qꝛ est ypostasis in ꝓpetate distincta.

In oppositū

Ad oppositū dicit btūs Augustinꝰ. vij. de tri. c. ix. dicamus p̄rem ꝑsonā eē filiū ⁊ sp̄m sanctū. Et post. neqꝫ in hac trinitate cū dicimꝰ ꝑsonā p̄ris aliud dicimus q̄ substātiā p̄ris. ⁊ post: ꝑsona ad se dꝛ.

Argūit̃ tripl̄r
Primo

Ex ista auctē tripl̄r argui pōt. Primo sic. illud qd̄ dꝛ ꝑ relationē dꝛ ad aliud. sicut sortes dicit̃ filius alteri. s̄ pr̄ n̄ dꝛ ꝑsōa alterꝰ nec ad alterū. ḡ ꝑsona nō dꝛ s̄m relationēꝫ.

Scd̄o

Scd̄o sic. illud quod dicit p̄ se substantiā p̄ris nō dꝛ s̄m relatione. sed s̄m Augustinū cū dicimus ꝑsonam patris nihil aliud dicimus q̄ sbām p̄ris. igit̃ ⁊c.

Tertio

Tertio sic. quod dꝛ ad se nō dꝛ s̄m relatōēꝫ. sed persona ad se dicit̃ s̄m beatū augustinum ergo ⁊c.

B
Circa questionē tria sunt vidēda

Circa istam questionē p̄mo videndum est. Utrum a tribus personis possit abstrahi aliquod cōmune vniuocū eis. Secūdo an tale cōmūe correspōdeat huic nomini persona. Tertio ex his ad questionē.

Probat̃ p̄mū

Circa p̄mū dicit̃ ꝙ aliquod cōmune potest abstrahi a personis. Qd̄ sic probat̃. relatio p̄dicat̃ ī quid de paternitate ⁊ filiatione. quia si paternitas nō transiret in essentiā esset essntialiter relatio ⁊ predicaretur in quid relatio de paternitate. sed per hoc ꝙ relatio est eadē essentie nō tollitur eius ratio formalis. ergo nō impedit quin includat essentialr̄ relationē. vt sic relatio pre

dicet in q̄d de p̄rnitate. sed scd̄a intētio predi
cat in q̄d de p̄rnitate. ḡ aliq̄s cōceptus realis
p̄dicat in q̄d de p̄rnitate ꝛ filiatōe. Ex hoc ar-
guit vltra. magis pōt abstrahi cōceptus cōis
a cōstitutis q̄ a cōstituētibus sine constitutis
ḡ a psonis distinctis ꝛ cōstitutis p relationes
pōt abstrahi talis cōceptus cōis per ratione.

Querit

Et si queratur quō est possibile q̄ ab vltimis
constitutiuis diuinarū psonarū abstrahat cō
ceptus cōis p̄me intētiōis. ꝛ nō sic in creaturis

Rñdet

Respondet q̄ distinctio nature diuine a na-
tura creata est rō huius. Nam natura creata
de se nō est vltimate determinata. ꝛ ideo est det
minabilis p aliqd̄ determinatiuū eiusdē generis
respectu cui⁹ est in potētia. ꝛ cōparat ad illō
vt potētionale ad actuale. illud aūt determina-
tiuū nature create nō hz vnitatē q̄dditat. q̄a
tūc nō determinaret q̄dditatē ad rōnem sue sin
gularitatis. ꝛ ideo ab hmōi determinatōnibus
nō pōt abstrahi aliq̄s cōceptus cōis q̄dditati
uus. sed tm̄ a natura ꝛ q̄dditate abstrahitur.
Sed p oia opposito modo est in diuinis. nā ibi
natura ē determinatissima ꝛ singularissima. et
ideo nō est determinabilis p aliq̄d eiusdē ge-
neris. scz de gn̄e substātie. nec est potētionale
ad tale determinatiuuz. Unde p nihil ptinens
ad genus substātie determinat. et ideo si sint
aliqua determinātia ptinēt ad aliud gen⁹. scz
relatōis eo modo quo ponit ibi genus. ꝛ ideo
hmōi determinātia hnt vnitatez q̄dditat. ac
si naturā nō determināt. q: nō habēt naturā
aliam a natura in codē gn̄e. sed in alio genere
ꝑpter quod retinēt vnitatē q̄dditatiuā alte-
rius generis. ꝛ ideo ab hmōi determinatiuo po
test abstrahi ꝯceptus cōis q̄dditatiu⁹. Unde
relationes q: sunt determinatiue alteri⁹ generis
nō tribuūt singularitatē eētie. sed determi-
nāt ad certum suppositū ꝛ retinēt suas ratio
nēs quidditatiuas. Et ideo ab illis potest ab
strahi cōceptus cōmunis. Cōtra cōclusionē
p̄ncipalē istius opinionis nō arguā. q: raz illa
q̄ illa ex qua infert videnť mihi ꝓbabiliora q̄

C Instat ꝯ ꝯclōnē ex q̄ principal' cō clusio infert

coꝝ opposita. Sed videt q̄ ꝯclusio ex q̄ infert
nō stat bene cum dictis illius doctoris. q: f̄m
istū alibi q̄ntūcūq3 aliq̄bus distinctis ē aliquid
cōmune vniuocū. necīo in vtroq3 illoꝝ est ali
quid quo cōuenit cū alio ꝛ aliquid quo differt
ab codē. ḡ si paternitati ꝛ filiationi sit relatio
cōmune vniuocū p̄rnitas aliquo cōuenit cum
filiatione. ꝛ aliquo differt ab eadē quod est im
possibile. q: tūc p̄rnitas nō esset vltimū consti
tutiuū. sed eēt aliud magis vltimate constitu-
tiuum. Si dicat q̄ nō ē aliq̄d reale cōmune di
uinis relationibus sed tm̄ aliq̄s cōceptus. Cō
tra. ḡ eadē rōne vltimis differētijs posset esse
aliq̄s cōceptus cōmunis. q̄uis ip̄e differentie
seipis differrēt ꝛ nō p differētias. Preterea ex
istis sequeret q̄ pōt esse cōceptus cōis sine oī
cōitate a parte rei ḡ sine omni comparatiōe ꝛ
distinctiōe a parte rei. ḡ ponēdo aliquē ꝯceptū
cōem vniuocū differētijs vltimis in creaturis
nō erit ꝓcessus in infinitū. Preterea ex isto seq
tur q̄ aliquod vniuocū pōt descēdere in sua in-
feriora sine oībus cōceptibus ꝯhēribus. ita q̄
nō opz ponere conceptū determinantē ꝛ deter-
minabilē p̄ter conceptū includentē vtrunq3 q̄

Etiā.

omnia sunt cōtra istū doctorē alibi. Si dicat
q̄ in paternitate includit relatio ꝛ etiā aliq̄d
p̄ter relationē. sed illud nō est vltimū cōstitu-
tiuuz psone. Contra. quicq̄d est constitutiuū

D Impugnatio

constitutiui. est etiā constitutiuū constituti. ḡ
quicq̄d est differētia differētie. est etiā differe
tia differētis. sed illud in p̄rnitate p̄ter relatō
nem est constitutiuū p̄rnitatis. ergo est etiam
constitutiuū patris. Confirmat q: f̄m istum
ab anima intellectiua nō sumit vltīa differen-
tia hoīs. q: ip̄a habet differētia. ḡ silr a pater-
nitate nō accipit vltima dr̄a qua pater distin
guitur a filio. si ip̄a p̄rnitas nō se tota distigui
tur a filiatōne. sed p aliquid sui. Ex isto potest
inferri q̄ dicere q̄ ab vltimis cōstitutiuis na-
ture create nō pōt abstrahi cōceptus q̄dditat-
tiuus. q: sūt eiusdē gener⁹. ꝛ ab vltimis ꝯstituti
uis nature icreate pōt abstrahi ꝯcept⁹ q̄ddita
tiuus est nō causa vt causa. sed siue sint eiusdē
generis siue nō. ex hoc ip̄o q̄ pōt abstrahi cōe
contractū p aliquod cōtrahēs. illa sic ꝯstituta
ex cōtrahente ꝛ cōtracto nō sunt vltima con-
stitutiua. Preterea si ab omni habēte vnita-
tem quidditatiuā pōt abstrahi ꝯceptus q̄ddi
tatiu⁹. ḡ ab vltīs dr̄ntijs p̄t abstrahi ꝯceptus
q̄dditatiu⁹. q: accipio vltimā dr̄az generis ꝛ q̄-
ro v̄ ea an hz vnitatē q̄dditatiuā an eā quā vo
cat hic vnitatē indiuidualitatis ꝛ singularitatis
si detur p̄mū habeo ꝓpositū. si det scdm̄. Con-
tra. omnis dr̄a est eiusdē ambitus cū illo qd̄ p
ip̄am constituit. ḡ differētia vltima generis ē
eiusdem cōmunitatis cum genere. et per con-
sequens nō habet ex se vnitatē singularitatis
Ideo dico q̄ si a personis diuinis potest ab-
strahi aliquis cōceptus cōmunis quidditati-
uus predicabilis in quid de eis. Similiter po
test a relationibus ꝛ ab vltimis constitutiuis
abstrahi talis conceptus. et nō tantū est hoc
possibile in deo. sed etiam in creaturis. quia a
quibuscunq3 realitatibus cōstitutiuis potest
abstrahi aliquod cōmune vniuocum predica-
bile in quid de eis. Circa secundum dico q̄

E Circa scdm

tale cōmune n̄ correspōdet p̄mo huic nomini
persona. Cuius ratio est. quia conceptus c⁹

nomē cui primo correspōdet ille cōceptus sūt equalis cōitatis. sed hoc nomē psona ē cōius q̄ ille cōceptus. q: h nomē psona nō tm̄ d: de psonis diuinis de qb⁹ solū d: ille ɔceptus. sed etiā d: de psonis creatis de quibus ille conceptus nō vere pdicat. Et si dicat q nō est aliqd aliud nomē magis pprium diuinis psonis. ergo pñs sancti ex quo talē conceptū ppriū diuinis psonis habuerūt nō conuenienter fecerūt non imponēdo aliqd nomē equale cū illo cōceptu

Respondeo q sancti talē conceptū ppriū diuinis psonis nō habuerūt. q: sicut dictum est pus impossibile est habere aliquē conceptum simplicē pprium aliquib⁹. nisi aliquod illoꝝ distincte ⁊ in particulari cognoscat. Et ideo ex quo sancti nec abstractiue nec intuitiue distincte ⁊ in particulari ⁊ immediate vllā psonam diuinā cognouerūt nec habuerūt illū cōceptū abstrahibilē a diuinis psonis. sed hoc ē possibile tm̄ intelligētibus diuinas psonas in particulari ⁊ in se. Circa tertiū d: q psona significat relatōez in recto ⁊ eēntiā in obliquo quia psona in quacūq; natura significat illud quod est distinctiuū in illa natura. sicut in natura humana significat has carnes ⁊ hec ossa et hanc aīam q̄ sunt pncipia indiuiduātia hominē. Distinctio aūt in diuinis nō fit nisi per relatōes originis. sed relatio in diuinis est ipsa diuina eēntia. vnde est subsistēs sicut indiuiduata substātia subsistit. ⁊ ideo psona diuina significat relationē vt subsistentē. ⁊ hoc est significare relationē p modū substātie. Et ita h nomē psona diuina significat relationē in recto. ⁊ essentiā in obliquo. nō relationē inq̄tuz relatio. sed inq̄tum significat p modū ypostasis. Siliṫ significat relationē in obliquo ⁊ eēntiam in recto. inq̄tum essentia est ypostasis. Ypostasis aūt significat in diuinis vt relatōe distincta. ⁊ sic relatio p modū relatōis significata cadit in significatōe persone in obliquo.

Contra istā opinionē pmo ē h quod dicit q psona in natura hūana significat has carnes et hec ossa ⁊ hanc aīam q̄ sunt pncipia indiuiduantia hoiem. Hoc est ɔ ppa pncipia. q: pncipium apud cū est. q a parte rei nō est aliqua distinctio nisi distictio rerū. g si ista pncipia indiuiduāt naturā humanā. aut naturā que ē realiṫ ipñmet indiduū aut naturā que nō ē sic indiuiduū. sed distinguit realiṫ ab indiuiduo. aut aliqd in aia quod nō est realiṫ ex. Si dicatur pmū. hoc nō est aliud q dicere q ista pncipia indiuiduāt indiuiduū. sed nō aliṫ indiuiduant nisi sicut partes cōponūt totū. sed ptes includunt essentialiṫ in toto. g indiuiduū includit essentialiṫ ista pncipia indiuiduātia. et ita nō sunt extra q̄dditatē nature. quod ipse alibi negat. Si dicat scdm. g nulla indiuiduantia distinguunt realiṫ. quoꝝ neutrū est ps alterius sed h est impossibile. q: qñcūq; plures res realiter distincte cōcurrūt. quaruz nulla est pars alterius ad constitutionē alicui⁹ quod est p se vnū si sint alteri⁹ rōnis necēo vnū est forma ⁊ aliud materia. g cū he carnes ⁊ h ossa ⁊ h aīa ⁊ natura indiuiduata q̄ nō est ps alicui⁹ illorum pncipioꝝ indiuiduantiū nec ecōuerso. cōcurrunt in indiuiduo ad ɔstitutionē p se vni⁹. opꝫ q natura q̄ est indiuiduata sit materia vel forma vel alicui⁹ illoꝝ pdictoꝝ vel oim. sed h est impossibile. Tum q: sequeret q illa natura indiuiduata ita eēt de se hec sicut q̄cūq; forma vel aīa. q: partiū componētiū aliqd ɔpositū. ita ē vna pars de se h sicut alia. q: ita distinguitur vna ab alia. sicut ecōuerso. Tum q: sequeṫ q i hoie essent plures forme substātiales. s. h aīa intellectiua ⁊ illa natura q̄ est indiuiduata qd ipse reputat impossibile. Si dicat tertiū hoc est impossibile. q: nullū ens rōnis est de essentia et q̄dditate sortis. sed p istū natura indiuiduata est de essentia sortis. g nō est ens in aīa tm̄. Si dicat q natura nō est indiuiduata p pncipia indiuiduātia sm q consideraṫ in eis. vl' bꝫ esse quod habēt in singulari. sed sm q abstrahitur ab hoc singulari ⁊ ab illo. Cōtra quero sicut pus aut natura q̄ indiuiduat ⁊ pncipia indiuiduantia distinguunt realiṫ aut nō. Si sic. g est vera materia vl' forma qd est improbatū. Siliṫ tūc in albedine esset vera distinctio realiṫ qd ipse negat. Si nō distinguūt g nō plus pōt aīa abstrahi a se q vt p intellectū falsum idez possit negari a se. Siliṫ nō possꝫ intelligi natura ite. nō intellectis pncipiis indiuiduātib⁹. q̄ oia negat. Si dicat q natura sbalis indiuiduat p accn̄tia. ⁊ accn̄s p subiectū. ⁊ ita natura nō includit eēntialiṫ pncipia indiuiduātia. Cōtra h. in ista eadē q̄stione d: q hec anima ē vnū pncipioꝝ indiuiduātiū hoiez. g nō tantū accn̄tia. Siliṫ ipossibile est aliqd remāere indiuiduū destructo pncipio indiduāte. sic ipossibile ē aliqd eē albū destructa albedie dealbāte. s h albedo vel q̄titas poterit eē indiduum destructo subiecto. g nō ē indiduū p ipꝫ subiectū. Cōtra ɔclusionē pncipalē q̄ro. An psona ē vniuocū vel equocū. Nō equocū. q: tūc ois ppō i q̄ pōneret eēt distiguēda sꝫ equocatōnē ⁊ ita eēt h distiguēda. pr ē psona. qd n̄ ɔcedit. Si sit vniuocū ergo habet vnā diffinitionem exprimentem quid nois. que exp̄met quicquid importatur per personā. sed in tali diffinitione non poneṫ essentia tam in recto q̄ in obliquo. nec similiṫ relatio tam in recto q̄ in obli-

Margin notes: F (beside "Circa tertiū"); G Contra opi.; H Cōtra pn. ɔclu.

P
Rñsio auc.

quo.ḡ nō est veruz quod dr̄ q̄ psona significat
essentiā in recto ⁊ relationē in obliquo. silr̄ re
lationē in recto ⁊ essentiā in obliquo. Ideo
dico aliter ad questionē q̄ hoc nomē persona
quod est cōe creatis ⁊ increatis significat sup
positum intellectuale. sicut dictū est dist. xxiij.
et ideo illud qd̄ est pmo ⁊ formalr̄ suppositum
intellectuale significat pmo ⁊ p se per psonā.
Et ex hoc vltra illud qd̄ in diuinis est formalr̄ ⁊
pmo suppositū intellectuale significabit pri
mo p hoc nomē psona diuina. ⁊ q̄a nec relatio
nec essentia ē pmo ⁊ formalr̄ suppositū intelle
ctuale. sed constitutū ex essentia et relatione.
Ideo psona nō plus significat essentiā vel re
lationē q̄ pt̄nitas diuina significat diuinam
essentiā. sed pmo significat constitutū ex eēn
tia ⁊ relatiōe. Si dicat q̄ si psona significat
tale constitutū. ḡ significat vnū cōmune. et p
ɔ̄ns erit aliquod vle in diuinis. Rñdeo q̄ hoc
nomen psona nō significat aliquod cōmune.
sed significat illa multa quoꝝ quodlibet est p
sona. sicut homo nō significat aliquod cōe oi
bus hoibus sed significat oēs hoies. Et si di
catur saltē est ibi vle. Rñdeo q̄ nō. sicut sci et
phi loquunt. q: nō intelligūt aliquod esse vle
nisi qd̄ pdicat de pluribus. q̄ sunt ita disticta
realr̄ q̄ nullo modo sunt vna res. sic aūt nō est
de psonis in diuinis. q: q̄uis sint disticte res.
tn̄ vna simplicissima res est ille tres res. et ita
psona est vnū cōmune trib⁹ psonis. nō tamen
est vle. Silr̄ ille cōceptus abstrahibil̄a diuis
psonis est cōis tribus psonis. nō tn̄ hz ratōem
vlis respectu illatū triū psonatū, pp̄ter cām
dictā. Et si querat quali cōitate est illō nomē
psona cōe tribus psonis. Rñdet ad h̄ ab ali
quib⁹ q̄ nō est ibi cōitas rei nec negatōis nec
intētionis. sed sicut in rebus humanis hoc no
men psona est cōe cōitate rōnis. nō sicut gen⁹
vel spēs. sed sicut indiuiduū vagum. Noīa eni
generū vel spērū vt homo aīal imposita sūt ad
significandū ipās naturas cōes. nō intētiōes
naturarū cōmuniū. sed indiuiduū vagum. vt
aliq̄s homo significat naturā cōem cū aliquo
modo determinato exn̄di qui ɔpetit singl̄arib⁹.
vt scz sit p se subsistēs distinctū ab alijs. sed in
noie singularis designati significat determina
tum distinguēs. sicut in noie sortis. ⁊ h̄ caro. ⁊
hoc os. hoc tn̄ iterest q̄ aliq̄s homo significat
indiuiduū ex parte nature cū modo exn̄di qui
cōpetit singularib⁹. hoc aūt nomē psona non
est impositū ad significandū indiuiduū ex pte
nature. sed ad significandū rez subsistentē in
tali natura. hoc aūt est cōe fm̄ rōem psonis di
uinis vt vnaqueq; earū subsistat in diuina na
tura distincta ab alijs. ⁊ sic hoc nomen psona

Querit R
Rñdet

cōe est tribus psonis. Contra istā opinionē
Primo contra hoc quod dicit q̄ homo aīal et
hmōi significāt ipās naturas cōes. nō intētio
nes naturarū. Contra. homo ⁊ aīal ⁊ hmōi si
gnificāt pmo entia realia ⁊ nō tm̄ entia i aīa.
sed realr̄ ex aīam nō est aliquod cōmune. s tm̄
in anima. sicut pbatū est ṗus ⁊ ipe ɔcedit. igit
nō significāt pmo ipās naturas cōes. Si di
catur q̄ ipa res ex fm̄ esse suū in anima est cō
munis. q̄uis nō fm̄ esse suū extra aīam. Con
tra hoc argutū est ṗus ⁊ ostensum q̄ nulla res
qualitercūq; considerer. nec fm̄ aliquod esse est
cōis. sic eni possem dicere q̄ sortes fm̄ esse suū
in aīa est cōis oi homini. ⁊ q̄ sortes fm̄ eē suuz
in anima est plato. Et isto sequeref q̄ falsum
est quod dr̄ de singulari vago. q: nullū ē singu
lare nisi sit hoc singulare determinatū vel illud
ḡ nullū est singulare vagū. Pretea singl̄are
vagum aut est res extra aīam. aut in aīa tātū.
si extra aīam. opz q̄ sit aliqd̄ singulare demon
stratum vel determinatū. q: fm̄ oēs a pte rei
nihil est nisi natura ⁊ differētia ɔhēs naturaz
vel ipm̄ constitutū ex his qd̄ est singulare det
minatū. Silr̄ illud singulare vagū aut ē sepa
ratum a quolibz singulari determinato. aut est
in quolibet singulari determinato. Si det pmū
ergo est ydea platonis. Si det scd̄m. ḡ vel est
vnū singulare in oibus. ⁊ tūc esset cōe cōitate
rei oibus singularibus ⁊ esset magis cōmune
q̄ natura que plurificat vel erūt tot singl̄aria
vaga quot sunt determinata. ⁊ ex hoc ipo nullū
illoꝝ est vagū. sed quodlibet illoꝝ est determi
natum. Silr̄ si in sorte sit vnū singulare vagū
⁊ illud singulare sit determinatū ad sortē. ita q̄
nō esset in aliquo alio indiuiduo determinato. n̄
est maior rō q̄ illud sit singulare vagum. q̄ q̄
sortes sit singulare vagū. Ex istis patz q̄ nō
valet quod dicit q̄ singulare vagū vt aliquis
homo significat naturā cōem cū aliquo deter
minato modo existēdi qui competit singulari
bus. Tum q: nulla est natura cōis a parte rei.
et p ɔ̄ns nō significat naturā cōem. Tum q̄a
ita significat fm̄ illos homo naturā cōem cuz
determinato modo exn̄di qui competit singu
laribus. q: aliter nō differret in significatōne
homo ⁊ humanitas. quod isti negant. Similr̄
nō intelligibile est quod dicit q̄ aliquis homo
nō significat idiuiduū ex parte nature cū mo
do existēdi qui cōpetit singularibus. s psona
significat rē subsistētē in tali natura. quia ita
significat aliquis homo rem subsistentē in ta
li natura sicut psona. Ideo dico q̄ nō est ali
quod tale singulare vagū. nullū eni singulare
vagat p mundū. nisi sortes ⁊ plato. vel aliqd̄
tale singulare determinatum. quia nihil est a

Z
Arguit p. 3 opi.

Scdo

M
Snia auctoris

parte rei nisi singulare determinatū. sm intellectu sunt cōia ꝛ vlia. ꝛ ideo nulla natura realis est cōis nec a parte rei est aliq̄ natura cōis sꝫ quodcū꜒ ee. Et si dicat ꝙ aliq̄s homo et homo dn̄t. q̄ nō hn̄t idē significatū. silr sortes et aliq̄s homo nō hn̄t idē significatū. ꝛ sortes significat singlare determinatū. ꝛ homo naturaꝫ cōem. q̄ aliq̄s hō significat singulare vagum. Rn̄deo ꝙ homo ꝛ aliq̄s homo sm ꝙ accipiuntur ꝓ rebus nō dn̄t. h est illa ꝓpō est falsa aliquis homo ꝛ homo dn̄t. si termini accipiant ꝓ rebus vel ꝓ significat. qꝛ idē oīno significat ꝑ vtrū꜒ terminū. sed si accipiant ꝓ ipsismet termis qui nō sunt a parte rei. sic est ꝓpō vera qꝛ sic dicēdo aliq̄s homo ponit illud quod qn̄ ponit dr homo. ꝛ sibi addit vnuꝫ sincathegoreuma quod nō hꝫ aliqd̄ ꝑ se significatū. s cōsignificat cū alio adiūcto. et aliq̄s hō nō plus significat singulare vagū. ꝙ oīs hō significat singulare vagū. nec distinguunt ꝙtū ad significata. sed ꝓpter diuersa sincathegoreumata addita q̄ sunt signuꝫ vle ꝛ signū ꝑticulare pōt aliq̄d verificari de vno ꝛ nō de alio. sicut hec ē vera aliq̄s homo est sortes ꝛ homo est sortes. ꝛ h est falsa oīs homo est sortes. nō qꝛ aliquis hō significat singulare vagū. ꝛ oīs hō nō significat singulare vagū. sed qꝛ qn̄ signū particlare addit huic termio hō respectu alicui⁹ p̄dicati nō significat nisi ꝙ isti singulari determiato vl isti vel illi ꝯpetat tale p̄dicatū. sed qn̄ eidē termino addit h signū oīs denotat ꝙ tale p̄dicatum ꝯpetit isti homini ꝛ isti. ꝛ sic de oībus hominib⁹. ꝛ sic homo ꝛ aliq̄s homo idē hn̄t significatū. s hoc sincathegoreuma aliq̄s in multis ꝓpōnibus facit huc terminū hō stare determiate ꝓ singularib⁹ determinatis ꝓ quib⁹ posset nō stare si auferet. s eēnt ꝓpōnes distinguēde penes tertiū modū eq̄uocatōnis. eo ꝙ terminus posset stare ꝓ singularib⁹ vel cōi ad singlaria.

Qualr aūt sortes ꝛ homo vel aliq̄s hō diuersa significāt. ptꝫ ex dist. ij. Sed qn̄ querit q̄li cōitate est ꝑsona cōe trib⁹ ꝑsonis. Dico ꝙ non cōitate rei illo mō quo eēntia est cōis trib⁹ personis. sed cōitate vocis vel ꝯceptus eo modo ens vel vnū est cōe multis. Uerūtn̄ nō est p̄dicabile in q̄d de trib⁹ ꝑsonis. s p̄dicat de eis secūdo mō dicēdi ꝑ se sicut dictū est dist. xxiij. q̄uis ꝯceptus adstrahibil ab eis ab intelligēte distinctas ꝑsonas possit p̄dicari de eis in q̄d ꝛ ꝑ se p̄mo mō. s talē nos habere nō possumus.

Ad p̄muꝫ p̄ncipale dico ꝙ ꝓcedit de illo q̄d p̄mo ꝛ ꝑ se significat eēntiā ꝛ ꝑsonā. Ad scd̄ꝫ dico ꝙ ꝑsona ꝯstituit formalr tam ꝑ essentiaꝫ q̄ ꝑ relationē. ꝛ iō nec eēntia nec relatio p̄mo significat ꝑ ꝑsonā. sed constitutū ex essentia ꝛ relatione. Ad tertiū dico ꝙ illud quod importat distinctionē vel distincta in diuinis vl importat relationē vel constitutū ꝑ relationem. sicut ipa relatio constituēs. ꝛ ideo persona significat constitutū ex eēntia ꝛ relatōne. Ad primū argumentū in oppositū. qꝛ ꝓbat equaliter ꝙ ꝑsona nō significat cōstitutū ex relatōe. sicut ꝙ nō significat relationē. Dico ꝙ aliq̄n termin⁹ significat p̄cise relationē vel relatiuū et aliq̄ndo nō p̄cise relationem vel relatiuuꝫ. Si p̄mo mō h pōt eē duplr. vel qꝛ est p̄dicabile de aliquo vno relatiuo. vel qꝛ de mult̄ sil. et nō de vno ꝑ se posito. si p̄mo mō semp sm illō nomē dr ad aliq̄d sub aliq̄ hitudine. sicut pr dr pater filij. scd̄o mō non dr ad aliq̄d. sicut trinitas significat p̄mo ꝑsonas relatiuas. sed non dr de aliq̄ ꝑ se. sicut h nō ē vera pr est trinitas Sed de trib⁹. qꝛ h est vā pr ꝛ filius ꝛ sp̄ussctūs sūt trinitas. ꝛ iō nō dr alteri⁹ trinitas. Si aūt sit nomē vel termin⁹ q̄d nō p̄cise significat relationē vel relatiuū. h pōt eē duplr. vel quia ē cōis. ꝛ sic p̄dicat de alijs sicut de relatiuis. cuiusmodi est h nomē ens. ꝛ sm tale nomē nō dr aliq̄d ad aliq̄d q̄ntūcū꜒ significet relationem vl relatiuū. ꝛ tale est h nomē ꝑsona. ꝛ iō q̄uis pr sit ꝑsona. nō tn̄ oꝫ ꝙ dicat alicui⁹ ꝑsona vel nomē. vel termin⁹ nō significat p̄cise relatōeꝫ vel relatiuū. qꝛ significat relationē vel relatiuū cū adiūcto q̄d nō significat p̄mo relatiuuꝫ cuiusmodi est iste termin⁹ ꝑsona diuina. et ad h sm talē terminū nō oꝫ ꝙ dicat ad aliq̄d. verū tn̄ sm illū ꝯceptū q̄ eēt adstrahibil a diuinis ꝑsonis possꝫ dici ad aliq̄d. sed talē nō habem⁹.

Ad scd̄m ꝙ augustin⁹ dicit capit sbam pro ipo ꝯstituto ex eēntia ꝛ relatōe. sicut dicim⁹ ꝙ humanitas est sba hoīs. et ita ꝑsona solum dicit substantiā patris. hoc est vnum constitutū ex omni illo quod est de substātia patris vel de quidditate patris. Ad tertiū patet ꝙ ꝑsona dicit ad se quia nō dicit ad aliud. sicut res dicitur ad se. et tamē dicimus ꝙ ꝑsone sunt tres sicut dicit beatus Augustinus p̄mo de doctrina christiana. ꝙ res quibus fruēdū est sūt pr ꝛ fili⁹ ꝛ sp̄ussctūs. Distin. xxvi. Questio p̄ma

Circa distictionem. xxvi. quero. Utrum diuine ꝑsone constituantur et distinguant per relationes originis. Et nō qꝛ nihil cōstituit in eē ꝑfectissimo per aliquid quod est minime entitatis. sed inter omnia relatio est minime entitatis. ergo per taleꝫ relationē substātia p̄ma cuiusmodi est ꝑsona diuina non constituitur.

Ad tertiū | R Ad argumētum p̄mum | S Ad scd̄m | T Ad tertiū | Distin. XXVI A Questio I | Et nō p̄mo | Respondet | Respondet

Scđo

Preterea psona nō constituit nisi p aliquid reale. g nō constituit p relationē vt distinguit ab eēntia nec cōstituit p relationē vt est eadē essentie. qꝛ tūc constitueret p essentiā. g nullo

Tertio

modo constituit p relationē. Pretea oi actō ni psupponit suppositū qđ agat. generationi diuine psupponit supppsitū quod gnneret. g illud suppositū nō cōstituit illa gnatōe.

In oppositū

Ad oppositum. vnūquodqꝫ distinguit a quolibet alio p aliquod ppriū sibi. sed nihil ē ppriū pri. nisi pnitas. g p pnitatē distinguit ab oi psona. Ex hoc vltra eodē aliqđ vltimate ɔstituit quo ab oi alio distiguit. sꝫ pnitate distinguit ab oi alia psōa. g ꝛc.

B
Varie opi.

Circa illā qōnē sūt multe opīones vna est ꝙ psone seipīs distinguāt. secūda ꝙ precise p relatōes reales distinguant. tertia ꝙ pmo distinguant per pprietates adsolutas ꝛ quasi secūdario p relatōes. qrta possꝫ esse opinio ꝙ pcise distinguūt p pprietates absolutas.

Pro pma arguit pmo

Pro pma opiniōe posset argui pmo sic. simplr simplex a quocūqꝫ distiguit ab illo seipo distinguit. sed pr est simplr simplex ꝛ distinguit a filio. g seipo distinguit a filio.

Scđo

Preterea si vna psona nō seipa distigueret ab alia hoc nō eēt nisi qꝛ vna realr cōuenit cuꝫ alia. qꝛ oñsū est pus ꝙ idē seipo. ꝛ se toto pōt cōueire realr cū aliquo ꝛ differre realr ab eodeꝫ. ergo vna psona realr seipsa cū alia ɔuenit ꝛ differt realr seipa ab eadē.

C
Cōtra opi pmā.

Cōtra istā opīonē qn aliqua sic se hnt ꝙ aliquid oino indistinctū est i vtroqꝫ. ꝛ tñ aliqđ ē in vno quod nō est in alio. illa nō seipīs distinguunt. sed in pre ꝛ in filio ē essentia diuina q est oino indistincta. ꝛ paternitas est in pre que nō est in filio. g pr ꝛ filius nō seipīs pmo distinguunt.

Cōtra scđa3 rō.

Ex hoc pꝫ ꝙ scđa rō nō valet. qꝛ qūuis idem cū eodē possit conuenire realr ꝛ differre realr. tñ qn aliqđ omnino indistinctū ꝛ oino idē est in vtroqꝫ. ꝛ aliqđ est in vno ꝛ nō in alio. tūc nō seipīs pmo distiguūtur. Cui9 rō est. qꝛ qn aliqua seipīs distinguūt pmo nō est aliquod in vno qđ nō distiguat ab alio. sicut nihil est in sorte qđ nō distinguatur a platone. sꝫ qn aliqđ est oino idē in vtroqꝫ. tūc neutrū illoꝝ illo oino eodē in vtroqꝫ distiguit ab altero. ꝛ ideo pr nō distinguit p essentiaꝫ a filio. sed p pnitatē distinguit. g nō seipo pmo distinguit a filio.

Ad pmā rōnem

Ex p hoc pꝫ ad pmā rōem ꝙ simplex nō constitutū ex aliquo cōi sibi et alijs et aliquo ppo sibi seipso distinguit a quocūqꝫ distinguit. sed sic est de pre. qꝛ in ipo est eēntia q est cōis sibi ꝛ alijs psonis. ꝛ pnitas est ppa sibi. ideo ꝛc.

D
Secūda opi.
Probat pmo

Scđa opinio est ꝙ psone diuine constituunt ꝛ distinguunt p relatōes. Hoc pbat pmo. qꝛ duo absoluta distincta realit non possunt esse idem realr. sed si psone diuine cōstituerent p pprietates absolutas in deo eēnt plura absoluta realr distincta. ergo nihil ideꝫ realr esset plures psone diuine. ꝛ ita nō essent vn9 de9.

Scđo

Pretea arguit. oē ɔtibile p aliqđ eiusdē generis est potētionale respectu illius ꝫ nō respectu ɔtentis alterius generis. sed si suppositū constitueret p aliqđ absolutū natura diuina determinaret p aliquod eiusdē generis scꝫ de gnē substātie. g est potētionalis respctū illius. qđ falsum est.

Tertio

Preterea relatiuo iquātū tali repugnat esse sine extremo correlatiuo qꝛ eē relatiuū ꝛ nullius extremi scꝫ termini includit ɔdictionē. sed si pma psona constitueretur p aliquid adsolutuꝫ nō repugnaret sibi eē sine scđa vel sine qnacūqꝫ alia. Nūc autē sic est relatiua repugnat sibi eē sine scđa. g nō cōstituit p aliqđ absolutū.

Quarto

Preterea pma psona nihil acquirit sibi p actū gnatōis filij qꝛ qcqđ habet filius nascēdo accepit a pre et pater prius origine hꝫ quicqđ potest habere ꝙ filius vl spūssanctus pducat. sed si pater esset persona absoluta acqreret pnitatē p actū generatōis et p ɔñs faceret se prem ex consequēti. qꝛ prius origine eēt psona absoluta. ꝛ esset aliqs āteqꝫ gnaret. sicut sortes albus faciēs filiū album. facit ex consequēti se silem illi. hꝫ aūt est falsuꝫ ergo relatio originis nō est aduētitia cōstitutiuo patris. Alie auctētes ꝛ rōes adducunt p ista parte. qs longū esset recitare.

E
Tertia opi.

Tertia est opinio ꝙ psone constituunt p pprietates adsolutas pmo ꝛ p relatōes quasi ex ɔñti vel distiguunt p illas.

Probat pmo

Prima ps pbatur multiplr. primo comparādo relationē ad relatū. Primo sic. omni relatōe aliqđ refert formalr. g paternitate diuina aliqđ refert formalr sed nō eēntia. ergo suppositū ꝛ vltra. ergo nō ɔstituunt p relationē. qꝛ oi relationi est preuiū aliqđ qđ refert illa relatōe. quod denoīatiue dꝛ referri.

Confirmat

Confirmat. qꝛ illđ quod refert pus est ad se ꝙ referat. g suppositū pus est ad se ꝙ referat et p ɔñs nō constituit in esse suppositali p relationē.

Scđo

Pretea ois relatio realis pexigit distinctionē aliquoꝝ in diuinis ꝛ nō nisi suppositorum. g.

Tertio

Preterea ois relatio pmo terminatur ad adsolutū sed nō ad eēntiā. ergo ad suppositum.

F
Alia arguit

Scđa via arguit comparādo relationem ad originē. Nam pncipiū originis est pus originato.

Primo

Tūc arguit sic. si psone nō sūt adsolute sed pmo relatiue. tunc non est aliud prem originare filiū ꝙ prem habere filiuꝫ correlatiuum. sed pater ex se eo ꝙ pater habet filium correlatiuū. quia in nullo instanti nec nature nec originis potest intelligi pater sine filio vel nisi intelligat habere filium. ergo non originat eum.

Scđo

Preterea illud nō originatur

quo posito circūscripta omni actōe h₃ totum suū esse. sed relatiuū circūscripta omni actiōe est. eo ꝙ suū correlatiuū est. ergo ꝛc. Preterea relatio nō pōt originari nisi aliquo absoluto prius originato. ſm ph₃. v. phi. ergo ꝑsona diuina q̄ ꝓmo originat̄ nō pōt esse relatio subsistēs. sed oportet ponere absolutū quod ꝓmo originaretur. Preterea tunc nulla ꝓductio in diuinis ē generatio. q̄ nō erit ad substantiā ꝓmam. sed ad relatōnē. Preterea oīe relatiuū eque naturalr̄ respicit suū correlatiuū. ergo eque naturaliter spirans respicit spiratu₃. sicut generans generatū. ergo si ꝓductum vtraq₃ ꝓductione est tm̄ relatiuū vtraq₃ eque naturalr̄ ꝓducet̄.

Preterea suppositū aliquo modo ꝑintelligit̄ actioni. ergo in illo ꝑoꝛ illud suppositū est aliquid ad se. Confirmat̄. q̄ quacūq₃ prioritate vnū correlatiuū ꝑintelligit̄ alicui. eadem prioritate reliquū correlatiuū ꝑintelligitur eide₃. ꝓpter simultatē relatiuoꝝ. Preterea ſm phm vij. meth. forma est ꝑoꝛ composito. ergo ꝑnitas est ꝑoꝛ ꝑsona. et ꝑ ꝯñs relatio opposita est ꝑoꝛ ꝓma ꝑsona. Tertio ꝑncipalr̄ arguitur ex rōne ipsius constitutiui. q̄ quicq̄d constituit formalr̄ aliquid in aliquo esse ꝛ in vnitate correspondente tali esse. se toto repugnat distinctioni opposite tali esse. ergo si ꝑnitas constituit suppositū in esse ꝑsonali sub rōne incommunicabilis. op₃ ꝙ ꝑnitati ꝓmo ex rōne sua repugnet cōicabilitas. sed hoc falsum est. q̄a nulla q̄ditas de se est incōicabilis. Preterea opposita relatiua vniformiter se habēt ad incōmunicabilitatē. sed spiratio actiua nō ē de se incōicabilis. ergo nec spiratio passiua. Preterea si ponerent̄ quecūq₃ positiōes impossibiles vel incōpossibiles stante intellectu rōnali repugnaret sibi diuidi in plures naturas specificas. sed posita positione impossibili ꝙ ꝑoꝛ esset ꝓductio volūtat̄ ꝙ̄ intellect⁹. saluata tm̄ rōne gñationis et spirationis. spiratio actiua esset in vno supposito. ꝛ gñatio actiua esset in duobus. q̄a tūc spūssanctus in illo instanti in quo spiraret̄ cōicaret̄ vis generatiua. ergo modo gñationi actiue in se nō repugnat formaliter cōicabilitas. Item iuxta istā viam arguit̄ sic ab vltimis distinctiuis ꝛ ꝯstitutiuis aliquoꝝ nō potest abstrahi aliquod cōmune dictu₃ de eis in quid. sed aliquid tale abstrahit̄ a paternitate ꝛ filiatōe. ergo ꝛc. Preterea ꝑncipiū constitutiuū suppositi in aliqua natura facit ꝑ se vnū cum illa natura. sed ex absoluto ꝛ relatōe nō fit aliq̄d per se vnū. ergo. Confirmat̄ quia ꝓma identitas est nature ad ꝓpriū suppositū q̄ nō includit aliq̄d alteri⁹ generis. Cōfirmat̄ scdo. q̄ aliter esset maioꝛ idētitas nature create ad suppositū suū ꝙ̄ nature diuine ad suum.

Preterea ꝓma substātia est maxime substantia ſm phm in ꝑdicamētis. ꝛ h̄ nō est imperfectionis. ergo hoc deberet poni in diuinis. ergo relatio nō cōstituit ꝓmā substantiā in diuinis. Quarto arguit̄ ꝑ auctores. Primo augu. vij. de tri. ca. viij. omnis res ad se subsistit. q̄nto magis deus et loquit̄ de subsistere quod couenit substātie ꝓut greci accipiūt s̄bam. Accipiūt eīm h₃ ipsm substantiā sicut nos ꝑsonā. ergo ꝑsona ad se ē et ita est absoluta. Preterea oīa q̄ ponunt̄ in diffinitiōe ꝑsone a Boetio vl̄ Rich. sunt absoluta. Preterea sapiēs. ꝓuer. xxx. post multas questiones motas de deo querit istā q̄d nomē eius ꝛ q̄d nomē filij eius si nosti. Ex h̄ arguit̄ sic. oīs questio aliq̄d certū supponit ꝛ aliquid dubiū querit. vij. meth. c. vlti. h̄ aūt filiu₃ esse supponit̄. ꝛ querit̄ quod est nomē eius. et pari rōne ꝑ naturā relatiuoꝝ ꝑsupponit̄ illud cui⁹ est filius esse p̄rem. ꝛ querit̄ quod nomen eius ergo hoc exn̄te certo ꝙ hic est filius ꝛ ille est pat̄. dubiū est quod est nomē huius. ꝛ q̄d est nomē illius. sed si ille ꝑsone ꝯstituunt̄ ꝓmo in eē ꝑsonali ꝑ paternitatē ꝛ filiationē. ꝓmū nomē huius est p̄r. ꝛ ꝓmū nomē illi⁹ est illius. ꝛ per ꝯñs nō eēt dubitatio de isto cū ꝑoꝛ certo. ꝛ ꝑ ꝯñs idem q̄reret ꝛ supponeret. Scdo d̄r ꝙ origines nō distinguūt ꝑsonas formalr̄. sed quasi ꝑncipiatiue. q̄ natura diuina nō cōicat̄ supposito nisi ꝑ originem ꝛ ita originē. ꝛ ꝑ ꝯñs relatōne distinguunt̄ ꝑsone in natura quasi ꝑncipiatiue reducēdo ad ipm ꝑncipiās q̄d distinguit nō formalr̄ sed consimiliter distinctioni effectiue in creatura. Quarta posset eē opinio concordando cū opinione ꝑoꝛ ꝙ ꝑsone diuine ꝯstituunt̄ ꝑ ꝓꝑetates absolutas. sed discordādo ab ea ꝙ nihil est penitus ymaginabile in deo nisi tm̄ absoluta. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝙ nō eēnt ibi aliq̄ relationes vel origines a quolibet absoluto vl̄ absolutis quōcūq₃ distincte. ꝛ tm̄ nō negaret illa opio p̄rem ꝛ filiū ꝛ spūmsanctū sed poneret sic posita hac albedine ꝛ vna alia albedine omni alia re ymaginabili circūscripta iste due albedines sunt siles. ꝛ ita nō ꝑ aliquā relationē distinctam quocūq₃ modo ab illis sunt similes. silr̄ posito deo ꝛ isto absoluto q̄d est lapis circūscripta alia re quacūq₃. adhuc lapis realiter depēderet a deo ꝛ deus realr̄ esset cā lapidis. ita poneret ista opinio ꝙ eo ꝑoꝛ ꝙ sūt ille tres ꝑsone absolute vna illarū ꝑsoarū eēt ab vna et vna a duabus. ꝛ vna eēt pater. ꝛ alia filius et alia spūssanctus sine omni re alia ymaginabili. Veruntamen nec istā opinionē nec aliā teneo ꝓpter auctores sanctoꝝ. q̄uis mihi videat̄ ꝙ tam ista ꝙ̄ precedēs ꝯueniu₃ ad illud cōmune

in quo ꝯcordāt facilius. Quis nō verius possꝫ
sustineri cū isto articlo Tres sunt psone ꝛ vn⁹
deus ꝙ opinio de relationib⁹. Cuius ratio est
q2 ita difficile est intelligere ꝙ relatio sit q̄dā
res. ꝛ sit alia res realr media. ꝛ ꝙ multiplicet̃
sine multiplicatōe eēntie q̄ est eadē realr cum
relationibus. sicut ponere multiplicationem
absolutoꝝ sine multiplicatōe eēntie q̄ sit eadē
realr cū illis absolut̃. immo sicut pōt sustineri
ꝙ sunt tres relatōes realr differētes. ꝛ tamen
ꝙ vna eēntia sit realr ille tres relatōes. ita fa-
ciliter pōt poni ꝙ tria absoluta sūt realr disti
cta. ꝛ tñ ꝙ vna eēntia sit realr illa tria absolu-
ta. Ex h̄ sequit̃ ꝙ tertia opinio est oīno irra-
tionabilis q̄ ponit psonas distingui p ꝓpetates absolutas ꝛ nō p relatiōes cū tñ sint ibi ƀꝫ
istā opinionē. Cui⁹ rō est. q̄cūqꝫ qualitercūqꝫ
distincta vel que nō sūt idēꝫ formalr cōcurrūt
in aliquo p se vno. vnūquodqꝫ illoꝝ p se cōsti-
tuit illud vnū. q2 nō est maior rō q̄re vnū illoꝝ
constituat illud q̄ reliquū. sed vnū includens
essentiā ꝛ illud absolutū et pt̄nitatē est per se
vnū ꝛ distinctū realr a q̄libet psona. ergo illō
vnū p se est vna psona. ꝛ p ꝯñs pt̄nitas consti-
tuit ꝛ distinguit pt̄em a filio ꝛ spūsancto ñ tm̄
effectiue sed ꝛ formalr. Si instet̃ ꝯtra istam
rōem ꝙ eiusdē nō pñt esse duo p̄ncipia ꝯstitu-
tiua. sed si pt̄nitas ꝛ illa ꝓpetas absoluta eēnt
ꝯstitutiua psone pñs illi⁹ psone eēnt duo p̄n-
cipia cōstitutiua. Ista instātia nō valet. q2 nō
est aliqđ incōueniēs ꝙ eiusdē sint plura prici
pia ꝯstitutiua. q2 si in hoīe sit anima sensitiua
distincta realr ab aīa intellectiua. opꝫ ꝙ aīa
sensitiua illa eēt alterius rōnis a qualibet aīa
sensitiua brutali. vel ꝙ in bruto essent due aīe
sensitiue. ꝛ ꝯñs aīa sensitiua humana eēt ita
ꝓpria homini sicut intellectiua. ꝛ ita per eam
distingueret̃ homo tanq̄ p ꝓprium distictiuū
ab omni alio sicut p aīaꝫ intellectiuā. ꝛ ita hō
haberet duo p̄ncipia distinctiua. Et ita oꝫ po
nere in ꝓposito ꝙ pt̄ distinguit̃ a hoī alia psō-
na. nō tm̄ p ꝓpuetatē absolutā. sed etiam per
pt̄nitatē. nisi forte diceret̃ ꝙ pt̄nitas eēt eadē
realr cum ꝓpetate absoluta filij. sicut poneret̃
eadem cum proprietate absoluta patris Si
aliquis teneret istā opinionē. quā tamen ego
nō teneo. diceret ad rōnes secūde opinionis.

Ad p̄mam diceret ꝙ nō est maius incōue-
niens duo absoluta realr esse vnū absolutum
realr. q̄ duas relatōes realr distinctas eē vnū
absolutum realiter. Et si dicat̃. si absolutū ad-
datur absoluto necessario faciūt compositio-
nem. Respondetur ꝙ sicut ƀm alios si relatio
addatur absoluto a quo nō distinguit̃. non fa-
ciet compositionē cum eo. Cuius ratio est. q̄a

sicut in creaturis absolutū additū absoluto a
quo realit̃ distinguit̃ facit cū eo cōpositionē
Ita si relatio addat̃ absoluto. si differt ab eo
realr faciet cū eo compositionē. nec est maior
ratio ꝙ absolutū faciat cōpositionem cū abso
luto: q̄ relatio cū absoluto. ꝛ ita eque faciliter
possꝫ sustineri in deo ꝙ ꝓprietas absolutū nō
faceret cōpositionēꝫ cū essentia absoluta ꝓpt̃
idētitatē realē inter essentiā et ꝓprietatē ab-
solutā. sicut posset sustineri ꝙ relatio nō facit
cōpositionē cū diuina essentia ꝓpter idētita-
tē realē inter relationē ꝛ essentiā. Ad aliā ra
tionē diceret̃ ꝙ nō magis ꝯtrabibile est potē-
tiōale respectu alicui⁹ eiusdē generis: q̄ respe
ctu alicui⁹ alterius generis. Vñ sicut materia
est potētiōalis respectu forme. ita sbiectuꝫ est
potētionale respectu accidētis sui. ꝛ iō nō pl⁹
esset eēntia potētionalis respectu ꝓprietat̃ re
latiue. Ad aliā rōem diceret. ꝙ nō plus repu
gnat vni relatiuo eē sine suo correlatiuo q̄ re-
pugnat absoluto eē sine alio absoluto. q̄n vni-
ca res simplicissima est illa duo absoluta. ꝛ iō
q2 ƀm illā opinionē eēntia diuina que est vni-
ca res simplicissima essꝫ illa duo absoluta. ita
repugnaret vnū illoꝝ esse sine altero. sicut re-
pugnaret vni relatiuo esse sine alio. quia tāta
esset coexigētia vnius respectu alteri⁹ ꝓpter
idētitatē realē vnius rei simplicissime cū illis.
sicut eēt vni⁹ relatiōis respectu sue correlatio
nis. Ad aliā rōem diceret ꝙ nō est ymaginā-
dum ƀm istā eandē opinionēꝫ ꝙ pt̄nitas vel
generatio sit aliqđ reale existēs i pt̄e quocūqꝫ
modo distinctū ab oī absoluto. ƀ hoc ꝙ dictio
pt̄nitas vel generatio diceret illa duo abso-
luta ꝛ nihil p̄ter illa absoluta. Et si dicat̃ pat̃
p̄us origine est pat̃ q̄ filius ꝓducat̃. Diceretur
ꝙ si p istā ꝓpositionē pat̃ est p̄us origine filio
intelligat̃ aliq̄d aliud q̄ ꝙ a patre sit fili⁹ sic ꝓ
positio ē simplr fl̄a. Quāuis ista q̄rta opinio
posset alicui videri ꝓbabilis. Verūtñ q2 auc.
sanctoꝝ videtur expsse ponere relatiōes in di
uinis. nō tm̄ ꝙ aliq̄ cōcept⁹ relatiui de psonis
diuinis verificātur. sicut dicim⁹ ꝙ sortes est si
milis. ꝛ ꝙ relatio est pat̃ vel fili⁹. ƀ ꝙ est ibi ve
ra pt̄nitas realis ꝛ filiatio. et ꝙ sunt due res
simplices: quarū vna nō est alia. Ideo tenē-
do cū eis dico. ꝙ psone diuine distinguūt̃ ꝛ cō
stituūtur p relatōes originis. Et p̄mo pono ꝙ
ponēdo ibi talē relationē nō repugnat sibi cō
stituere suppositū vel psonā. scđo ꝙ ponendo
eā cōstituere psonā nō est ponendū ꝓpuetatē
absolutā constituere eā. Primū pꝫ. q2 nulli
rei incōicabili cōstituēti cū aliqua re p se vnū
repugnat cōstituere illud vnū in tali esse qua
le habet ꝛ distinguere ipm ab oī illo a quo ipa

R Cōtra tertiā opi.

Z Ad p̄mā ratōem scđe opi.

Ad scđam.

Ad tertiam.

Ad quartam.

De opi. quarta.

AA Sententia auctoris duo ponit.

Primū

distinguit. sed paternitas est vna res incõicabilis ꝛ distinguit realr a psona filij ꝛ spũssctĩ. et facit vel cõstituit p se vnũ cũ diuina eẽntia ergo nõ repugnat sibi constituere illud vnum in esse incõicabili ꝛ distinguere ipm ab omni alia psona. Scdz patet. q2 frustra fit p plura quod potest fieri p pauciora. nec sunt ponẽda plura miracla que vident rõni naturali repugnare sine auctoritate scripture vel sanctorũ. sed ponere talẽ pprietatẽ absolutã videt repugnare rõni naturali nec habet expresse in scriptura vl dictis sanctoꝝ. ꝙ ꝛc. Ad rõnea pro tertia opinione. Ad pmã q inter oĩs difficilior est. Rñdeo ꝙ nõ est vl verum ꝙ aliquid formaliter ꝛ denoiatiue refert tali relatione. sed hoc tñ verum est qñ pter relationẽ potest aliquod referibile inueniri distinctũ realr a termino relationis ꝛ ab ipsa relatione. qñ aũt nihil est tale quod distinguat realr ab ipa relatõne vel a termino. nisi relatio vel constitutũ ex relatione. tũc nõ est verũ. q2 tunc nihil denoiatiue refert illa relatõne. Et sic est in pposito. qa essentia diuina nec distinguit realr a relatiõe nec a termio relatõis. ꝛ iõ nõ refert realit nec denoiatiue. constitutũ tñ ex relatõne bene distinguit a termino. ꝛ ideo ipm illa relatiõe refert. Si dicat oĩe relatiuũ est aliquid extra relatõe. Concedo ꝙ pter pñitatẽ est ibi essentia. que tñ nõ refert. sed suppositõ refert.

Si dicat ꝙ oĩe compositũ de nccitate pexigit partes ꝛ partiũ vnionẽ. ꝙ prius est pñitas vnita essentie ꝙ pater constituat. ꝛ p ꝯñs tũc essentia illa relatõe refert. Respõdeo ꝙ hic nõ est aliquod compositũ. nec sunt hic alique partes. ꝛ ideo pñitas nõ psupponit nec pañitas quacunqz prioritate est prior pře. ꝙuis ipsa essentia quadã prioritate cõitatis vl ꝯsequẽtie sit prior patre sicut dictũ est. Ad ꝯfirmationẽ dico ꝙ illud quod refert denominatiue. hoc ẽ quod refertur per relationẽ que sit extra intellectum relati prius est ad se ꝙ referatur. sed sic non est in pposito. quia paternitas nõ ẽ extra intellectũ patris qui refertur. Ad aliud dico ꝙ omnis relatio realis preexigit distinctionem realem extremoꝝ. vel constituit extrema realiter distincta. vel extremũ realiter distinctum. et ideo paternitas non preexigit distinctionem extremorũ. sed constituit vnum extremum distinctũ ab alio. Ad aliud dico ꝙ nõ omnis relatio primo terminatur ad absolutũ ꝙuis in creatura sit hoc verum. si in creatura sit aliqua relatio ponẽda. Contra predicta posset argui que tamen pertranseo. quia soluuntur ab alio. Sed alia argumenta minus valẽt

Ideo ad primũ illorum ꝙ originans nõ est aliqualit prius originato. nisi q2 ab originãte est originatuz. Ideo cõceditur ꝙ in deo nõ est aliud patrẽ originare filiũ ꝙ patrẽ habere filiũ sibi correlatiuũ. ꝛ iõo pat est ex se. eo ꝙ pat habz filiũ. ꝙ sicut nõ est pat sine origine. ita nõ habet filiũ sine origine. Et qñ dicit ꝙ in nullo instãti nec nature nec originis põt itelligi pater sine filio. Patet p pdicta alias ꝙ nõ sunt talia instãtia nature vel originis. ꝙ vel est falsus modus loquẽdi vel iproprius ꝛ nõ intelligibilis vel simplr abusiu?. abducẽs simplices in errores. Et iõ concedo ꝙ pat eo ipõ ꝙ originãs vel pducẽs filiũ est prior origine filio. qa hoc nõ est aliud ꝙ dicere ꝙ a patre est filius ꝛ tñ in quocũqz instãti est pat in eodẽ est filius.

Et si dicas. si pat est prior filio. ꝙ in illo priori nõ est fili? in quo tñ est pat. Respõdeo ꝙ magis debet dici ecõuerso. q2 eo ipõ ꝙ pat est prior origine filio. fili? est in illo priori. ꝛ pater nõ est in illo priori. q2 illud prius nõ est nisi pat. ꝛ certe magis cõcedit ꝙ fili? est in illo prio originãte ꝙ ꝙ pat est in illo prie originãte.

T Ad secundã

Ad aliud dico. ꝙ in pposito pprie loquẽdo relatio nõ originat ꝙ psona cõstituta p relationẽ originat. Verũ tñ ppõ accepta ꝙ relatio nõ originat. nisi aliquo absoluto prius originato vel in relato vel in termino nõ est vera. ꝙm pricipia isti? doctoris. q2 pt aliq relatio acqri sine noua acqsitõe alicui? absoluti.

T Ad tertiam

Ad pbm. v. phi. dico ꝙ loqtur de relatiõe que est distinctũ pdicamentuz ab oĩbus alijs. q2 de illa est verũ ꝙ ipa nõ põt de nouo alicui cõpetere p pdicationẽ nisi p acquisitionẽ alicui? absoluti.

V Ad quartã.

Ad aliud dico. ꝙ ista pductio est generatio. nõ obstãte ꝙ genitũ ꝯstituat p relationẽ ppt identitatẽ illi? relationis cũ essentia.

Ad quintã

Ad aliud pz ꝙ ita naturaliter pducit spũsctũs sicut fili?. quare tñ aliquo mõ cõcedit ꝙ fili? pducit mõ intellectus ꝛ spũsctũs mõ volũtatis dictũ est.

X Ad sextã

Ad aliud dico ꝙ hec est fña. suppositũz aliquo mõ psupponit sue actiõi. Et qñ dicit ꝙ prius intelligit aliquid p se esse ꝙ agat. Dico ꝙ hoc est fũm. qñ suppositũ cõstituit ipa actiõe sicut est in pposito.

Ad cõfirmatiõez

Ad cõfirmationẽ dico. ꝙ hec est fña. quacũqz prioritate pintelligit alicui vnũ correlatiuoꝝ: eadẽ prioritate pintelligit alteruz eidẽ. ꝙ hoc est verũ de prioritate durãtiõis ꝛ nature et intellect?. de prioritate originis nõ est veruz.

Y Ad septimã

Ad aliud dico. ꝙ semp forma est prior cõposito. q2 nõ est cõtradictio formã esse sine cõposito. ꝙuis sit ꝯtradictio ꝯpositũ esse sine forma. sed pañitas nõ est forma patris vel pme psone tanꝙ vni? cõpositi. ideo nõ est prior tali prioritate illa psona. Etiã dato ꝙ aliqua prioritate paternitas esset prior pma psona nõ pp ter hec

oportet ꝙ eadē ꝑoritate relatio sibi opposita esset ꝑor eadē ꝑsona. q: ostensum est supra. spiratio actiua est aliqua ꝑoritate ꝑor patre. scilꝫ ꝑoritate pr̄ne. q: bene sequit̄. a est pater. ergo a est spirās. ⁊ tm̄ nō sequit̄ econuerso q: filius est spirans. ⁊ tm̄ nō est pater. Et eñ spiratio passiua nō est ꝑor tali ꝑoritate patre.

Z
Ad pm̄ū rtie vie

Ad primuꝫ tertie vie dico ꝙ pr̄nitas diuina est de se incōicabilis ⁊ singularis ⁊ nō tm̄ est hoc verum de paternitate. sed etiā dico ꝙ ꝗlibet ꝗdditas ꝗ est a parte rei est de se incōicabilis ⁊ singularis nisi forte eētia diuina vocet̄ ꝗdditas. q: illa ꝗuis sit de se singlaris nō tm̄ est incōicabilis.

AA
Ad scdm

Ad aliud dico ꝙ pr̄nitas est de se hec. Nec hoc negat augustinus. sed vult ꝙ pr̄nitas nō est formalr̄ deitas. Et qn̄ dr̄ ꝙ nō est de se infinita. Dico ꝙ si per infinitū vel infinitatē intelligatur aliquod absolutū. cōcedo ꝙ tunc infinitum ⁊ essentia sunt idē oibus modis. sed si ꝑ infinitū intelligat̄ aliqd quo nihil est melius ⁊ per ipm est infinitū melius omni alio finito Dico ꝙ paternitas de se est infinita. sicut paternitas de se est incorruptibilis. ⁊ ideo paternitas ð se est h̄. sicut humanitas de se est hec.

BB
Ad tertiū

Ad aliud cōcedo ꝙ quelibet relatio est eque eadē diuine essentie. sed ꝓpter hoc nō oportet ꝙ ꝗlibet constituat vltimate ⁊ distinguat ab omni alia ꝑsona. Et rō est. q: aliqua relatio est eadē realr̄ cū diuina essentia. ⁊ ꝑter hoc est eadem realr̄ cū duabus relationibus oppositis. sicut spiratio actiua est eadē realr̄ cuꝫ diuina essentia. ⁊ silr̄ cū paternitate ⁊ filiatione. ⁊ iō constituit tam pr̄em ꝙ̄ filiuꝫ. sed nō vltimate nec distinguit pr̄em ab omni alia ꝑsona. q: nō a filio.

Ad quartū

Per hoc ad aliud ꝙ nō semꝑ relatōes opposite vniformiter se habēt ad incōmunicabilitatem. q: aliquādo vna earū potest esse eadem realiter cū relationibus oppositis ⁊ alia non.

Ad quintū

Ad aliud dico ꝙ stante rōne paternitatꝭ ipsa erit incōicabilis. Uerūtamē nō potest poni ꝙ ex illo posito. et hoc ꝙ tātō paternitatis māet sequūt̄ icōpossibilia ⁊ ꝯdictoria scꝫ ꝙ pr̄nitas sit cōicabil' ꝙ nō sit cōicabil'. et ideo de talibus positionibus includentibus ꝯdictionem non est multū curandū.

Ad sextū

Ad aliud patet aliās ꝙ ab vltimis cōstitutiuis vel distinctiuis potest abstrahi aliquod cōmune dictuꝫ in quid de eis. nec ꝓpter hoc oportet ponere in aliquo illorum aliqua distincta. quia illud abstractū ab eis in nullo illorum erit realr̄.

Ad cōfirmatōeꝫ

Ad aliud ꝙ ꝓpter identitatē realē relationis cuꝫ essentia poterit relatio cōstituere per se vnuꝫ cum essentia Unde nec ꝙ̄tuꝫ ad rem nec ꝙ̄tū ad conceptuꝫ nec aliquo modo tm̄ distinguit̄ relatio ab essentia ꝙ̄tuꝫ distinguit̄ materia a forma. ⁊ ideo multo melius poterunt essentia diuina ⁊ relatio diuina cōstituere ꝑ se vnuꝫ ꝙ̄ materia ⁊ forma quecūꝗ. et iō dico ꝙ relatio nec est accidēs essentie nec alteri' generis ad essentia nec eiu'dē generis. q: nō est in genere ꝟ est eadē realr̄ cū essentia. ⁊ iō facit ꝑ se vnuꝫ cū essentia.

Instantia

Et si dicat̄ ꝙ retinet rōem formalē generis relatiōis. ꝙ̄uis trāseat in essentia ꝑ idētitateꝫ.

Responsio

Respōdeo ꝙ nullā rōem generis retinet. ꝟ est vnica res. ⁊ tm̄ eadē realr̄ cū essentia.

Ad septimū

Per hoc pꝫ ad aliud ꝙ idētitas essentie ad suppositū nō est ꝑ aliqđ accidēs. nec ꝑ aliqđ quasi alteri' generis.

CC
Ad pm̄ū ꝯ'rie

Ad aliud dico ꝙ nō est incōueniēs ꝙ sit aliq̄ idētitas nature create ad suppositū suū: si tm̄ sit ꝓprius modus loquēdi qualis nō est idētitas nature diuine ad suppositū suū. ꝗa aliqñ illud qđ est suppositūꝫ creatū ⁊ natura nullo mō differūt. nō aliter ꝙ̄ natura ⁊ natura. vel suppositū ⁊ suppositum. nec tm̄ hec idētitas ē maior ꝙ̄ illa. ꝗa idētitas realis est tāta quāta ē idētitas realis ⁊ formalis. ⁊ iō tāta idētitate est essentia diuina eadē patri quāta est eadē sibiꝑ̄i: nō eñ omi mō idētitatis. q: ille modus idētitatis nullā maioritatē vl̄ maiorē ꝑfectionē addit.

DD
Ad scdm

Ad aliud cōcedo ꝙ scđa sb̄a ꝗ in rei veritate non est sb̄a sicut prius ꝓbatū est. nō īportat aliꝗd qđ nō est formalit̄ sb̄a. ⁊ iō ꝑma sb̄a ꝗ est in ꝑdicamēto nō importat aliud nisi qđ est formalit̄ sb̄a. Uerūtm̄ prima sb̄a que nec est in genere pōt includere aliꝗd qđ nō est formalit̄ sb̄a: est eñ realit̄ sb̄a. Et si dicat̄ ꝙ relatio nō pōt ꝯstituere aliquid qđ est formalit̄ subsistēs. Dico ꝙ hec est falsa de relatione que est realit̄ sb̄a. Tm̄ breuit̄ pro oibus illis rōnibus dico. ꝙ nō est magis īpossibile relationē cōstituere suppositū nature intellectualis ⁊ dare esse subsistēs vel distinctū modo suo. ꝙ̄ esse ideꝫ realiter cū sb̄a.

EE
Ad tertium

Ad aliud dico ꝙ Augustinus vult ꝙ ꝑsona habet aliquā entitatē absolutā preter illā qua est ad aliquid.

FF
Ad quartum

Ad aliud ꝙ illa diffinitio est diffinitio vnius cōis ad personā creatā ⁊ increatā. ⁊ ideo nō debet sibi poni aliquid nisi cōe: cuiusmodi nō est relatiuū. Ad aliud pōt dici ꝙ ꝗrit de aliquo nomine ꝓprio patris et de aliquo nomine ꝓprio filij. quia illa nomīa pater. filī' nō sunt ꝓpria diuinis. ꝟ cōīa sibi ⁊ alijs. et ita nō idem querit ⁊ supponit: sed supponit noīa cōīa predicari de illis ⁊ querit ꝓpria.

GG
Ad primū pncipale

Ad primuꝫ principale dico. ꝙ ꝗuis relatio in creaturis sit minime entitatis: tamē relatio diuina nō est minime entitatis sed maxime entitatis quia tāte entitatis ꝗnte est essentia. ꝗa eiusdem entitatis: ⁊ eadem entitas cum ea.

Ad secundū

Ad aliud dico ꝙ persona diuina constituit̄ per re

relationē: nec vt est eadē eēntie: nec vt distinguitur ad essentia. sed inq̄tum est hec relatio.

Ad tertiuȝ dico φ hec est simplr̄ falsa. omni actioni p̄supponit suppositū qd̄ agit: ⁊ hoc qn̄ suppositū constituit illa actōe qualiter est in proposito.

Questio scd̄a.

Supposito φ personē diuine nō ɔstituant̄ p pprietates absolutas. sed p pprietates relatiuas. Quero. vtrū constituant ⁊ distinguantur p relationes sub rōne relationū. an per aliquā aliam rōem. Φ nō sub rōne relatōis videtur. q2 omis relatio modo potētie est posterior actione. et p ɔn̄s supposito quod agit. sed quelibȝ relatio in diuinis est relatio modo potentie. ḡ est posterior supposito. et per ɔn̄s nō constituit suppositū sub rōne relatōis. Preterea p̄nitas p̄supponit dicere in dinis ⁊ sir̄ intelligere que nō competūt nisi supposito. ergo nō constituit suppositū. Ad oppositū. sic̄ suppositū absolutū nō constituit̄ nisi p pprietatem absolutā sub rōne absoluti. ita suppositum relatiuū necessario constituit̄ p pprietateȝ relatiuā sub rōne relatiui. sed in diuinis sunt tm̄ supposita relatiua. Circa istam q̄stioneȝ sunt diuersi modi ponēdi. Nam aliqui ponūt φ q̄uis sit tam origo φ relatio. tamen psone constituunt̄ et distinguunt̄ nō p origines. sed p relationes inq̄tum relationes sunt cōstitutiue pprietates. Primū scȝ φ nō distinguāt̄ p origines pbant sic. Primo q2 oīa distincta distinguunt̄ p aliquod intrinsecū vtriq3. s3 origo alicui⁹ rei nō significat̄ vt aliquod intrinsecū sed vt via quedā a re vel ad rem. ḡ non distinguunt̄ psone diuine origine. sed oȝ intelligere taȝ in generāte φ in genito ea q̄bus abinuicē distinguunt̄. in psona aūt diuina nō est aliqd̄ intelligere nisi eēntiā ⁊ relationē vel pprietatē. Unde cū in eēntia cōicant relinquit̄ φ p relationes psone ab inuicē distinguant̄. Preterea cōtra rōnem originis est φ constituat ypostasim vel psonaȝ. quia ex vi originis significata actiue significat̄ vt pgrediēs a psona subsistēte. vnde p̄suppōit eam. origo aūt passiue significata vt natiuitas significat̄ vt via ad psonā subsistentē. ⁊ nōdum vt eam constituēs. ḡ ⁊c. Ideo dicūt φ meli⁹ est dicere φ psone seu ypostases distinguant̄ relationib⁹ φ p origineȝ. l3 distinguant vtroq3 modo. eñ p̄mo ⁊ p̄ncipali⁹ p relationes s̄m modū intelligēdi. Unde hoc nomen pater nō solum significat pprietatem sed etiaȝ ypostasim. sed hoc nomē genitor vel generans significat tm̄ pprietatē. q2 h̄ nomē pater significat relationeȝ que est distinctiua et constitutiua ypostasis. Scd̄o dicūt φ pprietas psonalis patris potest dupl̄r considerari. Uno modo vt est relatio. ⁊ sic scd̄m intellectū p̄supponit actū notionalē. q2 relatio inq̄tum hmōi fundat̄ sup actum. Alio modo pōt considerari s̄m φ est cōstitutiua p̄se. ⁊ sic oportet φ p̄intelligat̄ actui notiōali. sicut psona agēs p̄intelligit̄ actioni. Ex isto sequit̄ φ p̄nitas nō constituit psonā patris vt relatio sed vt cōstitutiua vel pprietas. In ista opinione dicūt̄ multa falsa ⁊ sibi inuicē repugnātia. Primū quod dicit φ psone nō constituunt̄ p origines est simplr̄ falsum. Cui⁹ rō est. q2 qn̄ aliqua sunt idem oibus modis ⁊ vnū vere p̄dicat̄ de reliquo. si vnū cōstituit ⁊ reliquū cōstituit. s3 origo diuina nullo modo distinguit̄ a relatōe. ⁊ relatio constituit. ḡ origo cōstituit. Si dicatur φ origo ⁊ relatio distinguunt̄ s̄m rōnem. et idea q̄uis relatio cōstituat. nō tm̄ oȝ originē constituere. hoc nō valet. q2 accipio p̄cise illā originem que deus est. illa nec s̄m rem nec s̄m rōeȝ distinguit̄ a relatiōe que est realr̄ deus. φ non s̄m rem concedūt. φ nō s̄m rōem pbatum est p̄us in suo añcedente vbi oñsum est φ a nullo reali differt aliquod reale s̄m rōeȝ. Unde illa rō esset falsa que diceret φ origo q̄ est realiter deus differt a relatiōe que est realr̄ deus. Si dicatur aliter φ origo ⁊ relatio differūt s3 modum significandi. ⁊ ideo pōt aliqd̄ p̄dicari de vno quod nō p̄dicat̄ de reliquo. Hoc nō valet q2 illa solū differūt s̄m modū significādi q̄ habent diuersos modos significādi. s3 talia n̄ sūt nisi voces vl̄ aliqua signa nō res que nō significāt. Nūc aūt nō querimus de istis vocib⁹ vl̄ cōceptibus vel signis quibuscūq3. vtruȝ talia constituant diuinas psonas. q2 manifestuȝ est φ nō. sed querim⁹ de illa origine quā ponim⁹ i deo realr̄ ⁊ de relatōe illa que deus est que nō differūt s̄m modū significādi q2 nō sunt signa ḡ nō possumus dicere φ illa origo nō constituit ⁊ relatio ɔstituit. q2 dr̄nt penes modos significandi. Confirmo h̄. q2 sicut generare vel generatio ⁊ paternitas habēt diuersos modos significandi. ita p̄nitas ⁊ p̄nitatis hn̄t diuersos modos significādi. ⁊ p ɔn̄s dicā φ relatio inq̄tum significat̄ per noiatiuū casum constituit psonā. inq̄tum aūt significat̄ p genitiuuȝ casum nō constituit psonā. quod foret ridiculosum ⁊ puerile dicere. Ex isto patet φ illa origo que est realr̄ in deo ppter diuersum moduȝ significādi vel intelligēdi nō aliter se habȝ ad hoc φ constituat psonā vel nō constituat. imo modus significādi nihil facit ad hoc φ constituat vel nō cōstituat. Preterea rōes p quas pbat φ psone nō distiguunt̄ nihil valet. imo

C Scd̄m ostendit

D Reprobat̄ opīo

Primum falsum

Euasio.

Impugnatio

Alia euasio

Reprobatio

E Improbat̄ rōes.

sunt ad oppositū magis. Naʒ q̄n aliq̄d ē intrī secum aliqui ⁊ ꝓpriū sibi. per illud distinguit̄ ab alio. sed origo ē pr̄i intrinseca. igit̄ genera tio actio ē intrinseca patri. ⁊ ē ꝓpria patri. q̄a nulli alij cōuenit nisi patri. ḡ per generatōem actionē distinguit̄ pater ab omni alia ꝑsona.

Maior aūt generatio actio sit intrinseca pr̄i ostē do. q̄a generatio actio nullo modo ex natura rei distinguit̄ a pr̄nitate. sed a parte rei pater nitas ē intrinseca patri. ergo a parte rei gene ratio actio ē intrinseca patri. Sił̄r generatio actio nullo modo ē posterior pr̄e. sed sicut pat̄ nitas ē intrinseca pr̄i. sił̄r generatio actio est intrinseca patri. Ad illud dicunt vbi supra q̄ origo actiue significata que p̄or est s̄m intelle ctum q̄ relatio ꝑsone originātis potest consi derari vt relatio. ⁊ sic ē posterior vł̄ vt ꝓpetas ꝯstitutiua ⁊ sic ē prior. Contra istud. Aut est aliqua distinctio a parte rei inter ꝓprietatem illam que ē p̄or generatione ⁊ que posterior est aut nulla. Si aliqua. et illa que ē posterior est p̄cise relatio. ergo ꝑsone nō distinguunt̄ per ꝓ prietates relatiuas. sed ꝑ ꝓpetates absolutas Si nullo mō distinguūtur. ergo nō plus ē po sterior vt relatio. q̄ vt ē ꝓprietas constitutiua

Preterea illud quod nullo modo distinguit̄ ab alio a parte rei non ē p̄us eo. sed generatio actio a parte rei nullo modo distinguit̄ a pr̄ni tate. ergo nec ē p̄or nec posterior paternitate.

Si dicat̄ q̄ ē p̄or nō s̄m rē sed s̄m intellectū

Contra quero. q̄d ē esse p̄us s̄m intellectum aut q̄ intellectus intelligat illud esse prius et illud esse posterius. aut q̄ intellect⁹ p̄us intel ligat vnū q̄ reliquū. Si p̄mū dec̄ necessario erit intellect⁹ falsus. q̄ intellectus intelligēs aliter q̄ ē in re falsus ē. sicut intellect⁹ intelli gens hoiem esse asinū. q̄ in re homo nō ē asin⁹ ergo si in re gn̄atio que ē realr̄ in patre non est p̄or pr̄nitate nec ecōuerso. intellectus intelli gens generatiōem p̄cedere paternitatem vel ecōuerso ē simpl̄r falsum. ⁊ ita s̄m intellectum falsum qualē ille habuit in isto ⁊ in multis pa tet concedi q̄ s̄m intellectū generatio ē prior pr̄nitate. ⁊ ita pōt cōcedi s̄m intellectū q̄ ho mo ē vnus asinus. q̄a s̄m intellectū falsuʒ hoc apinātem. Si dec̄ scdm hoc ē impossibile. q̄a ex quo nullo modo a parte rei generatio disti guitur a pr̄nitate impossibile ē vnuʒ intelligi alio nō intellecto. q̄uis hec ꝓpositio gn̄atio ē in patre possit intelligi. ista ꝓpōe paternitas ē in patre non intellecta. Preterea ratio sua ē cōtra seipm̄. q̄ alibi dicit q̄ accidētia distin guant̄ penes sua subiecta. et tn̄ subiecta sunt extrinseca ipis accidētibus. Preterea scda rō nō valet. naʒ origo q̄ deus ē nō ē ꝓgrediens a ꝑsona q̄si posterior ꝑsona et eā supponēs. imo ipaʒ ꝯstituit. Eodē modo natiuitas nō est via ad ꝑsonā q̄si prior ea. s̄ est ipa relatio oi moda a pte rei cōstituēs ꝑsonā. Ex p̄dictis ptʒ esse manifeste falsuʒ qd̄ iste frequēter dicit. q̄ duo sunt i deo scʒ origo ⁊ relatio. q̄ licet in deo sint idē s̄m rem: differūt tn̄ rōne ⁊ in modo signi candi. q̄ illa relatio q̄ est eadeʒ realit̄ cū origi ne. nullo mō differt i modo significādi nec rōe ab origine illa cū qua est eadē realr̄. q̄ illa que differūt s̄m modū significandi nō sunt nisi si gna. que nō sunt idē realr̄. Vn̄ illa origo q̄ de⁹ est nullū modū significādi habet. ⁊ iō modus significādi nō facit ad hoc q̄ ipa cōstituat vel nō cōstituat. Patet etiā q̄ nec origo q̄ de⁹ est est prior nec posterior relatione. nisi s̄m falsaʒ opinionē istius hoc falso opinātis. s̄ s̄m intel lectū verū nec est prior nec posterior. Pʒ etiā q̄ modus significādi nō facit eaʒ eē priorē vel posteriorē. sic eīm dicerē q̄ de⁹ est posterior dei tate. ꝓpt̄ diuersuʒ modū significādi illarū vo cū deus ⁊ deitas. Patet etiā q̄ cōsideratio di uersa relatiōis nihil facit ad hoc vt relatio cō stituat sub vna rōe ⁊ nō sub alia. nec q̄ sit p̄or vel posterior quocūq̄ qd̄ est in deo. Alit̄ dici tur ad questionē. q̄ in nulla vna ꝑsona est nisi eīm vna ꝓprietas positiua s̄m reʒ. q̄uis sint di uerse s̄m rōeʒ. Vn̄ in patre ista q̄ttuor. genera tiuū. potēs generare. generās. ⁊ pat̄. sunt vna ꝓprietas s̄m reʒ h̄nt tn̄ s̄m rōem ⁊ distinguē do ista. illa ꝓprietas nō ꝯstituit suppositū pa tris. nec sub rōe patris. nec generātis. nec po tētis generare. s̄ sub rōe generatiui. q̄ sub illa rōe est ꝓprietas constitutiua. s̄m quā est p̄mo pricipiū ꝓducēdi aliā ꝑsonā. s̄ hm̄oi est rō ge neratiuitatis. s̄ alie rōnes sunt q̄si ei aduenie tes. ⁊ hec rō generatiuitatis in patre est rō re motior a filio. ⁊ sonat in solā aptitudinē ꝓdu cēdi ipm̄. Vn̄ oīe potēs generare est aptū na tū generare ⁊ nō ecōuerso. Nā puer est aptus natus generare et tn̄ nō pōt generare. sił̄r oīs generās pt̄ generare. ⁊ nō ecōuerso. sił̄r oīs pat̄ generat vel genuit. ⁊ nō ecōuerso. Et ita p̄ma rō hic in ista ꝓprietate est rō gn̄atiuitatis. ⁊ iō sub illa rōe p̄mo cōstituit. Sʒ ista opi. est fła. sic p̄cedēa. q̄ q̄ro. aut generatiuū ⁊ pat̄. sił̄r ge neratiuitas ⁊ patnitas. aut sunt oimode ideʒ a pte rei aut nō. Non pōt dici q̄ nō. q̄ dicit q̄ d̄nt sola rōe et nō a pte rei. Si sint oīno idē a pte rei. ḡ ipossibile est vnū realr̄ ꝯstituere nisi etiā patnitas realr̄ ꝯstituat. Preterea. vbi nul la est distinctio a pte rei non pōt esse a pte rei talis mediatio vel imediatio. quia sicut medi atio ⁊ imediatio nullo mō pōt esse sine tali oī distinctione. ita mediatio et imediatio a pte

Alia opinio

Improbatur secundo

rei nō pōt esse sine omi distinctiōe a pte rei. sed p te a pte rei nulla est distinctio. int̃ generatiuũ z patrē. g̃ a pte rei pat̃ nō est imediatior filio q̃ generatiuũ nec generatiuũ remotius. g̃ a pte rei nō plus cōstituit generatiuitas q̃ pr̃nitas. sed nihil est cōstitutiuũ p̃me psone nisi aliq̃d a pte rei. g̃ nō plus generatiuitas est cōstitutiua q̃ pat̃nitas. Preterea. q̃ro. aut ista rō generatiui est a pte rei aut nō. sed tm̃ in intellectu. Si sit a pte rei z simulit̃ pat̃nitas. g̃ fm̃ rē differũt: ꝰ l nō sit nisi in intellectu. ergo nō ɔstituit psonā p̃mā. q: nihil in itellectu cōstituit psonā p̃mā. Si dicat̃ q̃ illa rō est a pte rei. similit̃ illa. sed nō est distinctio a pte rei. s̃ tm̃ in intellectu. Cōtra. itellectꝰ nihil imutat circa rez intellectā. g̃ res nō plus distinguit̃ a re nūc q̃ p̃us. ꝑpt̃ quācunq̃ opatione intellectꝰ

Preterea. ipossibile est itellectũ ꝑpt̃ quācũq̃ opatione vel negatione facere rem distinctā ex natura rei ab alia esse eandē cũ ea. g̃ eodem modo ipossibile est intellectũ facere rē eandē cũ seipa esse aliquo mō distinctā a seipa. z per ɔ̃ns si in re int̃ p̃nitatē z generatiuitatē nulla sit distinctio. penitus ipossibile est intellectũ causare sibi quācunq̃ distinctionē. Ideo dico alit̃ ad q̃stionē. z p̃io ostēdo q̃ origo z relatio nullo mō distinguũtur ex natura rei. Secũdo ex hoc inferā q̃ tā origo q̃ relatio constituit z distinguit psonas. Primuz ptz. q̃ frustra fit p plura qđ pōt fieri p pauciora. sed oia que saluātur ponēdo aliquā distinctionez int̃ generationē z relationē possunt saluari ponēdo oimodā idētitatē. g̃ zc̃. Assumptũ ꝓbo. q: si ponat̃ aliq̃ distinctio ex natura rei int̃ p̃nitatē z generationē. aut hoc esset q: p̃nitas necessario fundat̃ i generatiōe. aut q: generatio p̃supponit̃ pat̃nitati. aut q: generare vel gñatio p̃supponit suppositũ. z p ɔ̃ns ꝓp̃etatē cōstitutiuā. ꝓpter p̃: mũ nō opz ponere aliquaz distinctionē vel nō idētitatē ex natura rei int̃ generationē z pat̃nitatē. q̃a etiā fm̃ ponētes relationē in creaturis. pat̃nitas nō fundat̃ in aliq̃ tali generatiōe. q: fm̃ eos generatiōe trāseunte manet relatio. g̃ generatio nō est fundamentũ talis relatiōis. q: ipossibile est relationē esse sine suo fundamēto. g̃ etiā i diuinis nō opz aliqđ quocũq̃ mō distinctũ esse fundamētũ relatiōis. s̃ sufficit ponere eēntiā fundamētũ cuiuscũq̃ relatiōis diuine. Nec opz ponere ꝓpt̃ scđm. q: videmꝰ q̃ deꝰ ꝓducit creaturā sine oi medio reali int̃ ipm̃ z creaturā ꝓductaz q: sicut alias ostendet̃. creatio actio nō est aliqđ reale mediũ int̃ deũ z creaturā ꝓducerā. ita q̃ creatio actio nihil realr̃ a pte rei dicit distinctũ quocũq̃ modo a deo ꝓducēte et creatura ꝓducta. g̃ multomagis inter deuz p̃rem ꝓducentem constitutum relatōe z filiũ ꝓductum nō opz ponere aliquod mediuz distinctũ quocunq̃ modo ex natura rei a patre z pat̃nitate et eēntia z a filio z a ꝓp̃etate sua relatiua. g̃ sicut possum saluare q̃ deus creat realr̃ sine omni tali. ita q̃ deus pater ꝓducit realr̃ deũ filiũ sine omni tali. g̃ nō opz ponere distinctiōez ex natura rei inter generatiōez z pat̃nitatē. Nec ꝓpter tertiũ oz ponere aliquā distinctionē talem. q: nō minus repugnat pat̃nitati cōstituere suppositũ q̃ ꝓductioni si sit aliquid tale. sic cōiter ponit̃. ergo nō magis gñatio p̃suppōit suppositũ q̃ pat̃nitas. g̃ sicut pat̃nitas diuina nō p̃supponit suppositũ sed cōstituit ip̃m. ita poterit gñatio constituere suppositũ z nō presupponere. g̃ ꝓpter talē p̃suppositōnē nō opz ponere talē distinctionē. Et si dicat̃ q̃ oporteret ponere aliqualē distinctōem vt sit via a re in rem. cuiusmodi nō pōt eē relatio. h̃ nō sufficit. q: sicut ꝓbatũ est z post magis ꝓbabit̃. q̃n deus aliter creat creaturā nulla est talis via a parte rei. que sit media inter deũ z creaturam ꝓductaz. ergo nec silr̃ est necesse hoc ponere i ꝓposito. Dico ergo q̃ nullā video rōem quare oporteat pōere pat̃nitatē quocũq̃ modo ymaginabili distingui ex natura rei a gñatiōe. Et sicut dico de generatōne z pat̃nitate. ita dico vniuersaliter de origine z relatione in omnibꝰ

Secūm

Ex hoc infero scđm q̃ si relatio cōstituit origo constituit. quia quādocũq̃ aliquid est simpliciter idem z nullo modo distinctũ impossibile est idem vere affirmari z vere negari đ eo sed fm̃ oēs cōiter loquētes origo z relatio sũt idem realr̃ z nullo modo distinguunt̃ ex natura rei. g̃ impossibile est relatōem constituere z originē nō constituere. Unde q̃ncũq̃ termini sunt distincti. siue habeant oppositos modos vel diuersos significādi siue nō. si eis nō correspondeat aliqua distinctio a parte rei. z vnuz vere z nec̃ario p̃dicetur de alio p̃dicatione dicente hoc esse hoc. impossibile est aliqđ predicatum vere p̃dicari de vno q̃n necessario p̃dicetur de reliquo. Verbi gr̃a. deitas z deus sũt distincti termini significātes idez a parte rei. et ideo si deitas posset supponere p omni illo p quo potest supponere deus. z h̃ eēt nec̃aria deus est deitas. quecq̃d vere p̃dicaret̃ de deo. et de deitate z ecōuerso. Causa tm̃ q̃re aliqđ p̃dicat̃ de hoc noie deus z nō de hoc nomie deitas est ista. q: scz deus ita significat personaz sicut eēntiā. z ideo q: essentia z psona nō sunt idem oibus modis. q: nō sunt idē formalr̃. pōt aliquid vere dici de deo. quod nō sic conuenit deitati. sed fm̃ oēs ꝯtrauz opinātes h̃ ē simplr̃

vera origo est relatio. ⁊ generatio est paternitas. ergo si pr̄nitas ⁊ origo nō significāt quocūq₃ modo distinctū ex natura rei. nec origo potest ꝓ aliquo supponere ꝓ quo nō potest suppōere paternitas vel relatio. nec ecōuerso. quicquid cōuenit relationi diuine cōuenit origini diuine et ecōuerso. ergo si relatio cōstituit origo cōstituet. ⁊ sic de oībus aliis. Unde q̄n aliq̄ termini significāt idem a parte rei. diuersi modi significandi nō impediūt q̄n quicq̄d dr̄ de vno dr̄ de alio. ⁊ ecōuerso. nisi q̄n diuersi modi significādi impediūt vnū illoꝝ vēr dici de reliquo. Verbi gratia ſm cōiter loquētes ꝯcretū ⁊ abstractum significāt idem. sicut albū ⁊ albedo. ⁊ tn̄ homo est albus ⁊ homo nō est albedo. ⁊ hoc q₃ vtraq₃ vel altera illarū est falsa. oē albū ē albedo. oīs albedo est alba. Silr̄ homo et hoīes significant idem. ⁊ tn̄ aliquid dr̄ de hoīe quod nō dr̄ de hoībus ⁊ ecōuerso. ⁊ iō neutra illarū est vera. oīs homo est hoīes. ⁊ oēs hoīes sunt homo. ⁊ ita est vēr de oībus. Sed hec cōcedit oīs relatio diuina est origo. ⁊ oīs origo est relatio diuina. ergo quicq̄d dr̄ de vno illoꝝ etiā dr̄ de reliquo. Est tn̄ aduertendū q₃ q̄ncūq₃ sunt diuersi modi significādi qui impediūt aliq̄d dici de vno. quod tn̄ dr̄ de reliquo semꝑ cōnotat aliq̄d vnus illoꝝ terminoꝝ quod nō cōnotat alius terminus. sicut p₃ inductiue. sed hoc nō potest dici in ꝓposito. Ideo dico q₃ quicq̄d dr̄ de relatōe diuina dr̄ de origine diuina ⁊ ecōuerso ⁊ q̄cquid negat ab vno ⁊ a reliquo. ⁊ ideo nō plus relatō diuina ꝑsupponit originē diuinam q̄ ecōuerso. Nec origo diuina distinguit a relatōe diuina nec ſm rem nec ſm rōez. nec est prior ea nec posterior. nisi forte ſm intellectum falsum hoc falso opinantē. immo isti termini relatio diuina origo diuina cēnt termini synonimi. nisi partes cor. scil₃ relatio ⁊ origo haberēt distincta significata in creaturis. Per dicta p₃ ad rōes ꝑme opinionis. Ad primuz dico q₃ origo illa q̄ est realr̄ in deo. ita ē intrinseca ꝑsone sicut relatio ⁊ si significet eē extrinseca vel esse via media est significatio falsa. ⁊ ideo est opinio falsa hoc opinati. Ad scd̄m per idem q₃ origo actiue significata nō semper ꝓgredit a ꝑsōa subsistēte quasi mediū quoddaz inter eam ⁊ ꝓductū. nec semꝑ ꝑsupponit ꝑsonam. sed aliq̄n ipam cōstituit. sicut ē in ꝓposito. sed alibi nō est sic. sicut nec alibi suppositū constituit per relationē. Silr̄ origo passiue significata nō ē via talis ad ꝑsonaz precuia sibi. sed realr̄ ⁊ formalr̄ ⁊ oībus modis ipa relatio constituēs diuinā ꝑsonā ⁊ hoc siue relatio consideret vno modo siue alio mō. q₃ modus cōsiderandi vl̄ cōsignificādi nihil facit q₃ sit eadē vel nō eadē. Ex hoc p₃ q₃ illud qd̄ dicit ꝑmus opinās q₃ relatio vno mō cōsiderata ē ꝑor origınatione. ⁊ alio modo ꝯsiderata est posterior nihil valet. q₃ ꝓpter consideratōem nec est prior nec posterior. sicut homo ꝓpter ꝯsideratōez tuā nec est albus nec niger. Et si dicat q₃ ſm pħm aliq̄d potest eē ꝑus alio vno modo. ⁊ posterius eodez alio modo. Respōdeo q₃ aliquid pōt vna ꝑoritate esse ꝑus aliquo ⁊ alia ꝑoritate esse posterius. sicut materia ꝑoritate generationis est ꝑor forma ⁊ in alio ordine ē posterior. q₃ scz ꝑfectōe. q₃ imꝑfectior est materia q̄ forma. sed diuersa ꝯsideratio nihil ad hō facit. et ideo dicere q₃ res sit cōsiderata est ꝑor ⁊ aliter ꝯsiderata est posterior est vanū ⁊ puerile. ⁊ ꝓcedūt dicta talia ex ignorātia ꝓprie vocis. Ad illam rōem que innuit in scd̄a opinione q₃ inter oēs rōnes ꝓprietatis ꝑma est generatiuitas Dico q₃ in illa ꝓꝑetate nō sūt ibi alique tales ratōnes quocūq₃ modo ymaginabili distīcte. Verūtn̄ tam diuerse rōnes. puta ꝯceptus qui nō sunt realr̄ nec sūt in deo realr̄ q̄ etiā distincta noīa verificant de illa ꝓꝑetate nō ꝓ se sed ipamet ꝓꝑetate. ⁊ ideo nulla illarū rationum ꝯstituit. sed ipa ꝓꝑetas ꝯstituit. q̄ nō ē aliqua illarū rōnū. sic nō ē aliqd̄ illoꝝ noīminū que dr̄ ipa ꝑdicant. ⁊ iō in illa ꝓꝑetate nullꝰ ē ordo ꝑoris ⁊ posterioris. ſz inter rōnes ⁊ noīa dn̄ poterit eē ordo ſm cōius ⁊ minꝰ cōe. q₃ hō nomē potēs ḡnare ē cōius q̄ hō nomē ḡnans ⁊ silr̄ ꝯceptus corn̄dēs est cōior. ſz hō nihil ad cōstitutiuū. q₃ nec ꝯceptꝰ nec nomē est rō ꝯstituēdi. Et si dicat q₃ si ista noīa ꝑcise significarēt diuinā ꝓꝑetatē. adhuc hr̄ent talē ordinē quē nō hn̄t. ⁊ p̄ꝯns in illa ꝓꝑetate eēt aliq̄ rō ꝑor ⁊ aliq̄ posterior. Dico q₃ si ista noīa ḡnatiuuz. potēs ḡnare ḡnans pr̄ ꝑcise significarēt illā ꝓꝑetatē. et nihil aliud significarēt nec ꝯnotarēt nec tn̄ eēnt noīa synonima nec hr̄ent aliquē ordinē ſz cōius ⁊ minꝰ cōe. Per ꝑdicta r̄ndeo ad formam q̄ōnis q̄n querit. an ꝑsone ꝯstituant ⁊ distinguant p relatōnes sub rōne relationū. vel ſm aliā rōnē pōt itelligi q₃ sit vna reduplicatiua. ⁊ sic nō ꝯstituunt p relatōes sub rōne relationū q₃ nō ꝯstituunt nec distinguūt p relatōes inq̄tū sūt relatōes. q₃ tūc ꝯstituerent ⁊ distinguerent p oēs relatōes inq̄tū sūt iste relatōes scz diue. Si aūt intelligat vt sit eq̄pollēs vni exclusiue vt scz ꝯstituāt ⁊ distinguant tm̄ per relatōes ⁊ nō p q̄cūq₃ alia quōcūq₃ distincta a relatōibꝰ. sic itelligēda ē qō. Et sic dico q₃ sic. q₃ nihil ē penitꝰ ymagiabile in ꝑsona nisi eēntia vel relatio. p eēntiā aūt ꝯstituūt sed nō distinguūt. ergo p relatōez precise distinguunt per quā tamē eoipo ꝯstituunt. Ad primum

N
Sententia auc.

Z
Ad rōes ꝑme o.
Ad pm̄ ī

AA
Ad scd̄am

N
Ad rōnē sc̄dē

O
Ad formā q̄onis

P
Ad primū sc̄e

p̄ncipale dico q̄ nō omnis relatio ē posterior actione. q2 hoc est falsū in diuinis. quicq̄d sit in creaturis. imo illa relatio est eadē oīno cū actiōe que realr̄ est vera res in deo. Ad scōm dicendū est q̄ paternitas nō p̄supponit dicere. sed est ipm̄ dicere oīmodo. Uerū tm̄ pōt aliquo modo pcedi q̄ p̄supponit intelligere. q2 intelligere est p̄us p̄nitate ōne ipa paternitate. q̄a sequit̄ a est paternitas. q̄ a est intelligere. ⁊ nō ecōuerso. ⁊ eodem modo est p̄us ipso dicere.

Questio tertia.

Ertio quero.

Utrū oēs relatiōes diuine sint ɔstitutiue p̄sonarū diuinarū. Q̄ nō. q̄n cōstitutiua distinguūtur ⁊ cōstituta distinguūtur. ⁊ quot sunt cōstitutiua tot sunt cōstituta. sed relationes sunt q̄ttuor. igit̄ q̄ttuor erunt supposita. qd̄ est manifeste falsū. Ad oppositū. si nō oēs essent cōstitutiue. hoc nō esset verū nisi de spiratiōe actiua. sed spiratio actiua est cōstitutiua. q2 q̄n aliq̄ sunt correlatiua: qua rōne vnū est cōstitutiuū p̄sone ⁊ reliquū. ⁊ spiratio passiua constituit. g̃ ⁊ actiua. ⁊ p ɔñs oēs cōstituūt.

Opinio prima. Ad questionē dicit̄ q̄ nō. ⁊ hoc specialit̄ de spiratiōe actiua q̄ nō cōstituat. q2 ipa nō est p̄prietas p̄sonalis. sed habet magis rōēz aduētitij ⁊ accidētis. ⁊ hoc q̄a est p̄sone iā cōstitute in esse p̄sone p aliā p̄prietatē. vt int̄ duas p̄prietates sit quidā ordo nature.

Improbatur. Cōtra. illud qd̄ dicit q̄ spiratio actiua est q̄si aduētitia p̄sone iaz cōstitute: ⁊ q̄ habet rōēs accidētis. Cōtra. q̄ncunq3 aliq̄ ɔstituūt p se vnū. nullū illoꝝ habet rōem accidētia respectu alteri⁹. s3 eēntia p̄nitas spiratō actiua cōstituūt aliqd̄ p se vnū. g̃ ⁊c.

Confirmatur. Cōfirmatur. si spiratio actiua sit aduētitia p̄sone cōstitute p paternitatē. hoc nō ē nisi q̄a ē aliquo mō posterior paternitate. s3 p̄pt̄ hoc nō repugnat sibi q̄n cōstituat. tū3 q2 aliq̄ p̄oritate ipa met spiratio actiua est p̄or paternitate. ⁊ tm̄ ipa paternitas cōstituit. Tū q2 aīa itellectiua aduenit cōstituto ex materia ⁊ forma alia ī hoīe. ⁊ tm̄ cōstituit cū ipis hoīem. et rō est. q̄a aīa itellectiua facit p se vnū cū illa materia ⁊ forma. g̃ eodē mō ex quo spiratio actiua facit p se vnū ⁊ veri⁹ vnu3 q̄ materia ⁊ forma q̄ntūcunq3 aliquo mō aduenerit vni ɔstituto ex p̄prietate ⁊ eēntia. tm̄ s̄ue cōstitueret vnū suppositū cōstitutū ex eēntia ⁊ p̄nitate ⁊ spiratōe actiua. Ex quo p3 q̄ nō esset pcedēdū q̄ aduenit p̄sone ɔstitute. sed ess3 pcedēdū3 q̄ aduenit cuidā ɔstituto. qd̄ cōstitutū vna cū spiratiōe actiua ɔstituit p̄sonā. Ideo dico q̄ spiratio actiua nō est aduētitia p̄sone. nō pl⁹ q̄ eēntia vel p̄nitas. S3 distinguo de cōstitutiuo q2 dupl̄r accipit̄. Uno mō p omni illo qd̄ est de eēntia ⁊ q̄dditate alicui⁹. ita q̄ ip3 sine illo eē nō posset. Scd̄o mō accipit̄ ɔstitutiuū alicui⁹ magis stricte p illo qd̄ est de eēntia alicui⁹ distinguēs ipm̄ ab ōni alio. Primo dico q̄ spiratio actiua est ɔstitutiua. sicut p̄nitas ⁊ eēntia. Scd̄o modo non Nec tm̄ p̄pter hoc sequit̄ q̄ sit aduētitia. sicut nec eēntia est aduētitia p̄sone. q̄uis nō sit illo mō ɔstitutiua. Primū ondo. q2 supra oñsū est q̄ suppositū est illud qd̄ est ens ɔpletum nō ɔstituēs aliqd̄ ens p se vnū nec natū alteri inherere nec ab aliquo alio sustētari. S3 accipiendo p̄cise vnū ɔstitutū ex eēntia ⁊ p̄nitate illi n̄ plus cōuenit illa descriptio q̄ eēntie diue. g̃ illud nō plus est suppositū q̄ eēntia diuina. g̃ ipm̄ cū aliquo cōstituit suppositū. s3 nō potest cōstituere suppositū cū alio nisi cū spiratione actiua. g̃ ⁊c. Assumptū p3. q2 tale cōstitutū ex eēntia ⁊ p̄nitate ɔstituit p se vnū cū spiratōe actiua. q2 totū ɔstitutū ex illo cōstituto ⁊ spiratione actiua nō ē vnū p accñs. g̃ est p se vnum. Confirmat̄ q2 maior est idētitas vel ɔueniētia illi⁹ ɔstituti ad spiratōez actiuā q̄ materie ad formā. g̃ veri⁹ faciēt p se vnū q̄ materia et forma. Sic̄ nō est aliq̄ rō q̄n ita p se vnū possint facere cōstitutū ex p̄nitate ⁊ eēntia ⁊ spiratōe actiua. sicut essentia et p̄nitas. g̃ ex eis vere ⁊ p se vnū ɔstituet̄. Preterea tāta ē cōueniētia fr̄alis int̄ p̄nitatē ⁊ spiratōem. q̄ta est inter eēntiā ⁊ p̄nitatē. g̃ q̄ rōne eēntia ⁊ p̄nitas cōstituūt p se vnū. ⁊ spiratio ⁊ p̄nitas cōstituēt p se vnū. ⁊ nō tm̄ vnū p accñs. imo magis vel eq̄ aduenit p̄nitas eēntie sic̄ spiratio actiua cōstituto ex eēntia ⁊ paternitate. ⁊ ita posset dici aduētitia. ⁊ p ɔñs dicēm⁹ q̄ eēntia sola eēt suppositū. ⁊ q̄ oēs relatōes sūt aduētitie. ⁊ hn̄t rōes accñtiū. Q̄ aūt spiratio actiua nō sit ɔstitutiua scd̄o mō ē māifestū. q2 nō ē p̄pa alicui p̄sone s3 ē cōis plib⁹ p̄sonis. s. p̄ri et filio.

D Ad formā q̄ōnis. Dico g̃ ad formā q̄ōnis q̄ oēs relatōes diuine sūt ɔstitutiue p̄mo mō. s3 tm̄ p̄nitas filiatio ⁊ p̄cessio sūt ɔstitutiue scd̄o mō. ⁊ n̄ spiratō actō.

Instatur p̄mo. Si dicat̄ p̄ p̄dcā q̄ vni⁹ ɔstituti ē tm̄ vnū ɔstitutiuū. ⁊ p̄nitas ē ɔstitutiua p̄ris. g̃ n̄ spiratio actio.

Secundo. Preterea stricte sūpto ɔstituto illō ɔstitutiuū ē vltimū ī ɔstituto. s3 p̄nitas nō est vltia ī ɔstitutu. g̃ nō ē ɔstitutiua illo mō p̄dicto. qd̄ ē negatū.

Tertio. Preterea posito q̄ p̄r nō spiret. adhuc eēt suppositū. sic̄ dictū ē p̄us q̄ posito q̄ fili⁹ nō spiret poss3 distingui p̄sonalit̄ a spū scō. s3 circūscripto aliquo ɔstitutiuo alicuius suppositi nō remanet ipm̄ suppositū. ergo spiratio actia nō ē ɔstitutiua patris. ergo ⁊c.

E Ad p̄mū. Ad primū illorum dico q̄ nō est incōueniēs

plura esse cōstitutiua alicuius vni⁹. immo vl̃r qñcūq; est aliquod ɔstitutū. opȝ tūc ꝙ sint ibi aliq̃ q̄ nō sunt eadē realr̃. Unde in compositis semp sunt plura ɔstitutiua.

Ad scōm

Ad scōm dico ꝙ constitutiuū scōo modo dictū ē vltimū ſm naturā. ita ꝙ nō ē posterius natura ipo. et isto modo spiratio actō nō ē posterior p̄nitate natura. nec ecōuerso. De alia p̄oritate ꝛ posterioritate nō opȝ semp vl̃r. Uñ etiā aliquo ordine p̄nitas ē posterior spiratōe. sic ē alias dictuȝ

Ad tertiū

Ad tertiū dico ꝙ circūscripta spiratōe actiua nō remanet suppositū. h̄ ē illud quod ē ibi p̄ter spiratonē actiuā nō ē formalr̃ suppositū tñ distingu ̄r realr̃ a spūsancto ꝛ filio. Ex ista tñ pos·tōe sequeret̃ ꝙ spiratio actiua nō esset tūc ɔstitutiua p̃ris nec etiā aduēntia sibi. ꝛ iō nō plus ꝓbat argumentū ꝙ nō sit cōstitutiua ꝙ̄ ꝙ nō sit aduēritia. Et quod dictuȝ ē p̄us de filio ē verū. qꝛ posito ꝙ filius nō spiraret tunc esset dicendū ꝙ nō ɔstitueret̃ spiratōe actiua et ita poneret̃ oppositū positi. ꝛ ideo cōtratio posito eēt hoc negandū. Et idē argumentum posset fieri posito ꝙ pr̄ non generet sed spiret tūc distingueret̃ realr̃ a spūsancto ꝛ esset suppositū distinctū.

Ad p̄ncipale

Ad argumentū p̄ncipale dico ꝙ si spiratio actio eēt distincta realiter a p̄nitate ꝛ filiatōe sequeret̃ ꝙ eēnt. iiij. supposita sed nō sūt distincte realr̃. ꝛ iō sicut eēntia nō ɔstituit suppositū distinctū. ita nec spiratō actio. qꝛ sicut eēntia ē eadē realr̃ cū oībus relatoīb⁹. ita spiratio actio ē eadē realr̃ cū paternitate ꝛ filiatiōe ꝛ ideo nō cōstituit distinctū ab eis. Distin. xxvij. Questio p̄ma.

Distin. XXVII A Questio I

Arguit̃ p̄n o

Circa distinctio

nem. xxvij. quero. Utrum in eadē p̄sona sint plures ꝓprietates. Et sic. qꝛ spiratio actiua ꝛ p̄nitas dn̄t realr̃ ꝛ sūt in eadē p̄sona. g̊ ꝛc. Minor est manifesta. Maior pȝ. qꝛ ille relatōes distinguunt̃ realr̃ quibus corrn̄dent relatōes distincte realr̃. ſꝫ spiratio passio ꝛ filiatio q̄ sūt correlationes p̄nitatis ꝛ spiratōis actionis distinguunt̃ realr̃. g̊ ꝛ spiratio actio ꝛ p̄nitas.

Secūdo

Preterea p̄nitas et generare distinguunt̃ realr̃. qꝛ de aliquo p̄dicat̃ p̄nitas de quo nō p̄dicat̃ generare. sicut de essentia. et tñ sunt in eadeȝ p̄sona. g̊ ꝛc.

In oppositū

Ad oppositū ſm damas. oīa in deo sunt idē p̄ter gn̄ationē ꝛ ꝓcessionē. sed si in aliqua p̄sona sunt plures ꝓprietates nō oīa preter ista essent idem.

B

Due difficultates

Ista questio habet duas difficultates. Una ē d̄ gn̄atōe ꝛ spiratōe. Alia est de p̄nitate ꝛ gn̄are. sicut est tactū in arguendo.

Primus dif.

Quātuȝ ad p̄mū dico ꝓ̄ter ad dicta i p̄cedēti q̄ōne et alias. ꝙ p̄nitas ꝛ spiratio nō sunt plures relatōnes. qꝛ nō dn̄t realr̃. Scōo ꝙ nō sunt idē formalr̃. Primū pȝ qꝛ q̄libet p̄sona est realr̃ quicq̄d habȝ nisi ꝙ nō est alia p̄sona quā habet. sed si spiratio actio nō esset realiter p̄nitas. nō esset etiā pater p ɔ̄ñs. ꝛ p ɔ̄ñs pater nō esset spiratio actio. ꝛ ita nō esȝ quicquid hȝ. Preterea. qñ in aliquo p se vno cōcurrunt distincta realr̃. illa cōstituētia ipȝ vel sūt oīno eiusdē rōnis vel alterius rōnis. ita ꝙ vnū sit actus aliud potētia. sed p̄nitas et spiratio nō sunt oīno eiusdē rōnis. qꝛ tūc sicut sūt due relatōes. ita esset ɔcedendū ꝙ sunt due paternitates vel due spiratōes. quod est manifeste falsum. Nec sunt alterius rōnis. ita ꝙ vnuȝ sit actus ꝛ aliud potētia. qꝛ nihil potētonale nec ꝑfectibile est in deo. g̊ ꝛc. Pretea qñ aliqua sunt distincta in deo. nō est maior rō quare aliqua constituāt supposita distincta ꝙ̄ alia. g̊ q̄ rōne p̄nitas. filiatio spiratō passio ɔstituerēt tria supposita distincta realr̃. eadē rōne paternitas. filiatio. spiratio actio cōstituerent tria supposita distincta realr̃. Scōm scȝ ꝙ nō sūt idem formalr̃ ꝓbo. qꝛ qñcūq; aliq̄d verificat̃ d̄ aliquo termino ꝛ nō de alio. aliq̄d importat̃ p vnū quod nō est idem realr̃ vel formaliter cuȝ importato p aliū. nisi diuersus modus significandi impediat sed hic in ꝓposito nō est talis modus diuersus significādi. et p̄nitas nō est in filio. ꝛ tñ spiratio actio est in filio. g̊ nō sunt idem formalr̃.

C Circa scōm dif.

Circa scōȝ dico ꝙ illa ꝓprietas que est gn̄are. ꝛ p̄nitas est eadē oībus modis nec distinguunt̃ aliquo modo ex natura rei. sicut ostensum est p̄us. Ad p̄mū p̄ncipale dico ꝙ nō semp distinctis correlatoīb⁹ correspōdent distincte relatōes. nec opȝ semp tantā distinctionē esse inter relatōnes. sicut inter correlationes. sed aliqñ correlatōnes sunt incōicabiles. ꝛ tñ aliqua relationū est cōicabilis. ꝛ ita ē in ꝓposito. Cuius sile nō possit inueniri in creaturis. sicut nec est possibile in creaturis aliq̄d idē simplicissimū: esse idē realr̃ cū oppositis ꝛ distinctis realr̃. q̄d tñ opȝ cōcedere in deo. q̄a essentia diuina est eadē realr̃ cū relatoīb⁹ oppositis. scȝ cū p̄nitate ꝛ filiatōe. Et si dicat̃ ꝙ impossibile est duas passiones esse ab eadem actione realr̃. Dicēdū ꝙ ꝓprie loquēdo passio nō est ab actione maxime in diuinis. sed est dicendū ꝙ p̄sona est a p̄sona. puta ꝙ filius est a patre ꝛ spūsancto ab vtroq;. ꝛ nō est inconueniens duo esse ab agentib⁹ distinctis mediante vna actōne realiter. Cuius formaliter nō sit eadem.

Instācia

Et si dicatur ꝙ hoc est contra dicta magistrorum. qui dicunt ꝙ sunt quattuor relationes in diuinis. quāuis non sint nisi

tres relationes psonales. Dicendū est q̄ nō est ꝯcedēdū q̄ p̄nitas. filiatio. spiratio. actio et spiratio passio sunt quattuor relatōes. sicut nec est ꝯcedendū q̄ eēntia ⁊ p̄nitas sunt due res. Uerū tñ q̄ttuor sūt noīa iportātia relatiōnes quoꝝ quodlibet negat a ꝯ aliquo alioꝝ s̄m q̄ supponit p̄ vera re. sicut de p̄nitate vere ꝯtingit dicere q̄ nō est filiatio. ⁊ de spiratōne actiōe q̄ nō est spiratio passio. nō tñ ꝯtigit dicere q̄ spiratio actio nō sit p̄nitas. Et sic intelligūt. verū dicūt ⁊ aliter nō. imo negarēt ꝓpriū dictū multi eoꝝ. q̄ multi eoꝝ habent p̄ incōueniēti dicere q̄ sint. iiij. res in diuinis. imo sunt tñ tres res in diuinis. Ad aliud p̄ncipale dico q̄ p̄nitas ⁊ gn̄are nullo mō distinguunt. Uerūtñ hec est v̄a. eēntia est p̄nitas. ⁊ h̄ falsa eēntia gn̄at ꝓpter diuersum modū significādi q̄ dictū est supra q̄ hec est falsa. eēntia gn̄at. q̄ tūc sequeret q̄ eēntia distingueret. qđ nō ē concedendū. Si dicat q̄ h̄ est ꝯ dicta in p̄ori distinctiōe. q̄ ibi dictū ē q̄ si sit oīmoda identitas a parte rei. quicq̄d cōuenit vni ⁊ reliquo vl̄r. sed hec ē v̄a. p̄nitas est gn̄are. ⁊ h̄ silr̄. gn̄are est p̄nitas. g̊ de quocūq̄ d̄r p̄nitas de eodē d̄r ⁊ gn̄are ⁊ ecōuerso. g̊ sicut h̄ est vera. essentia est p̄nitas. ita etiā illa eēntia est generare. Ad h̄ dico q̄ pōt hec cōcedi. essentia est gn̄are. si vtraq̄ illarū sit vera. p̄nitas ē gn̄are. generare est p̄nitas. sed ex ista tūc eēntia est generare nō sequit̄ q̄ eēntia gn̄at. sicut pōt dici q̄ aliq̄d moueri ē currere. ⁊ tñ nō sequit̄ q̄ aliquid moueri currat. Et si dicat̄ q̄ p̄nitas ⁊ generat importāt idē a parte rei. et vtrūq̄ p̄dicatur de reliquo. g̊ si h̄ est v̄a. eēntia ē p̄nitas. ista etiā erit v̄a eēntia gn̄at. Dico q̄ etiam si importēt idē. nō tñ vterq̄ vere p̄dicat̄ de reliquo. q̄ ista ꝓpō p̄nitas est gn̄at. ⁊ silr̄ ista generat est p̄nitas. vel erit nō intelligibilia vel erit simplr̄ falsa. q̄ nō pōt esse ꝓpō intelligibilis. nisi iste terminus gn̄at supponat materialr̄ vl̄ simplr̄. ⁊ tūc ē simplr̄ falsa. Questio. ij.

Ecūdo principa-

liter circa illā distinctiōem quero de v̄bo. ⁊ p̄mo de v̄bo creato. scđo de v̄bo increato. Circa p̄muz quero. Utrum v̄bum intellect⁹ creati sit vera q̄litas subiectiue ꝓducta in mēte. Q2 sic. oīs intellectio actualis est q̄litas ꝓducta in mēte. sed oē verbū est intellectio actualis. q̄ s̄m aug. ix. de tri. c. xviij. v̄buz est cū amore notitia. ⁊c. In oppositum augustinus. xv. de tri. c. xi. in principio. Uerbū quod foris sonat signū est v̄bi qđ intus latet. Ex illa auctē accipio ꝓpōnē istā. q̄ v̄bū vocale significat v̄bum mētale. sed v̄bum vocale nō significat aliq̄d subiectiue existens in intellectu. sed tñ quod intelligit̄ ab itellectu. q̄ significat p̄ se rem extra. g̊ v̄bum mentale ē tñ obiectiue in intellectu nō subiectiue. In ista questione sunt alique difficultates reales alique magis vocales. Difficultas vna real̄ est de his que sunt in mēte. Nam aliq̄ dicūt q̄ in mēte sunt subiectiue. pot̄ia. habit⁹. actus spēs. et cōceptus. ⁊ res extra est obiectū ex̄ns in mēte tñ obiectiue. Alia difficultas est de diffinitōe. an sit subiectiue in intellectu vl̄ obiectiue tñ in intellectu. et nullibi subiectiue. Difficultas vna q̄ mihi videt̄ vocalis est ista Supposito q̄ verbum est aliquod illoꝝ q̄ sunt in mēte subiectiue siue obiectiue. quod illorū magis ꝓpe debeat vocari v̄bum. Ideo circa istam questionē sic ꝓcedā p̄mo recitabo vnā opinionē tangentē vtrasq̄ difficultates. Secūdo r̄ndebo ad q̄stionē. Circa p̄mū ponitur vna opinio q̄ ponit q̄ h̄ ē descriptio v̄bi. Uerbum est terminus actōnis intellectualis emanans ab ipso intelligente s̄m actum manens in ipo intelligēte ⁊ est alterius declaratiuum Prima p̄ticula ponit̄ ad d̄ram obiecti intelligibilis qđ est p̄ncipiū formale intellectualis opatōis. Scđa ponit̄ ad d̄rā amoꝛ s ꝓcedēt. Dicit̄ aūt tertio emanās ad d̄ram rei itellecte simplici intelligētia q̄ nō est emanās ⁊ ꝓcedēs Dicit̄ aūt ad intelligere s̄m actū ad d̄rā actōnis q̄ est intelligere simplici itelligētia q̄ emanat ab intelligēte nō s̄m actū sed s̄m habitū. Dicit̄ aūt q̄nto manēs in ipo ad d̄ram v̄bi vocalis qđ corpalr̄ ex̄mitit̄. Dicit̄ aūt sexto. declaratiuū alterius. ad d̄ram cuiuscūq̄ ꝯcepti post p̄mū intellectū simplici intelligētia qđ nō est declaratiuū illi⁹. Ad cui⁹ intellectū d̄r q̄ q̄libet intellect⁹ pōt ꝯsiderari vel vt ē potētia cognitiua ⁊ vt ita ē v̄tus passiua p̄ se ordinata ad actū p̄mū simplicis intelligētie in p̄cipiendo obiectū. ⁊ hoc nō nisi vt mota sit. vel quasi mota ab obiecto. Aut potest cōsiderari vt natura. et vt sic est virtus actiua que supposito actu p̄mo simplicis intelligētie elicit actū secundū qui est dicere quo format in se ꝯceptū simillimū illi qđ est intellectū simplici intelligētia. q̄ est declarat iu⁹ ⁊ manifestatiu⁹ illi⁹. et ideo d̄r verbū illius. Uerbi gr̄a. postq̄ intellectus de toto quoda diffinibili habz simplicez intelligentiā vi sua actiua formabit in se cōceptum eius. scz q̄ quid est de eadē re quā significat diffinitō. distinguēs p̄ partes illud quod totū est vt totū ꝯfusum. ⁊ illud qđ q̄d est declaratiuū ⁊ māifestatiuū illi⁹ ꝓpt̄ qđ verbū d̄r. q̄ a tali q̄cq̄d ē ꝯpetūt p̄dicte sex ꝯditiones verbi In illa opione reputo multa falsa et contra

D Interna ad ...

E

F

G Replicatur

Respondet

Respondet

H Questio II

B Difficultates reales

Prima

Scđa

Difficul. vocal̄

C Primo recitat opi. Circa duas p̄ncipales difficultates

Diffinitio verbi

D Quicq̄ falsa elicitur ex dictis

beatū Augustinū a quo maxīe accipit hoc vocabulū verbū. Primū q nulla notitia illi⁹ obiecti pma habet rōem verbi. Scōm q verbuz necessario psupponit notitiā simplicē ⁊ quasi cōfusaz. Tertiū q oē declaratiuū alteri⁹ habz rōem vbi. Quartū q qd qd est ē vbū. Quintū de illa duplici cōsideratiōe ipius intellectus.

Arguit ɔ primū.

Cōtra primū arguo sic. ꝫm btm̄ Augustinuz xv. de tri. c. xiiij. ⁊ xv. vbū nostrū de nostra scia nascit: queadmodū vbū dei de patris scia nascitur. Ex hoc arguo sic. oē qd pōt de scia nasci vel memoria est verbū. ꝫ simplex intelligētia est hmōi. qa pōt ex notīa simplici habit⁹ derelinqui. qd pz ex hoc q aliqs prōptius elicit notitiā simplicē alicui⁹ rei post mltos act⁹ elicitos. q̄ si nō elicerent. g est ibi habit⁹ derelict⁹ ex quo pōt cōsimilis notitia generari. ⁊ p ɔñs illa scda notitia simplex nasceret ex mēoria. Si dicat q ex notitia simplici nō derelinquit habit⁹ in memoria ex quo iterū nascatur. Contra si nō. hoc nō posset esse nisi q: est notitia incōplexa. sed hoc nō obstat. q: ꝫm beatuz Augustinū ex memoria nascit verbū. sed vbū ꝫm istū est notitia incōplexa. vel aliquid pductū p notitiā incōplexā. g eodē mō de notitia simplici pōt dici q pōt derelinquere habitū sicut ⁊ alia notitia incōplexa. Preterea. ꝫz istos in eadē q̄stione eē declaratiuū ⁊ manifestiuuz est maxime principalis cōditio verbi. q: vltia ⁊ cōpletiua sine qua nō pōt esse ratio verbi. et qua existēte etiā si quedā alie deficiāt pōt esse aliqua rō verbi. ꝫ notitia simplicis intelligentie vel simplex intelligentia est manifestiua ⁊ declaratiua alteri⁹. g habet rōem verbi. Ad istud videt respōdere q habz aliquo mō rōez verbi. tn̄ nō pfecte. ⁊ ideo nō est verbū pfectū. Hoc nō sufficit. q: simpliciť cōcedit q si cōcipiat de homine q est sba aīata sensibilis est verbū impfectū. g eadez rōne si cōcipiat q est aīal. erit verbū. q̄uis impfectū. g nō debuit pmo simpliciť negare de vno ⁊ cōcedere de reliquo: ⁊ tn̄ postea vniformiť pcedere de vtroqz.

Cōfirmat. q: oi verbo vocali correspōdet vł correspōdere pōt aliqd verbū mētale ꝫm beatū Augustinū. xv. de tri. c. xi. Verbum qd foris sonat signū est verbi qd intus latet. ꝫ sic dicēdo aīal. vel nomē exprimēs aliqd alicui ɔfuse ē verbū vocale. g sibi correspōdet aliqd mētale. ⁊ nō nisi notitia simplex. ꝫm istos. ergo ⁊c.

Arguit ɔ scdm

Cōtra scdm arguo pmo sic. q̄ncūqz aliq potētia est pfecte disposita ad aliquē actuz. ⁊ obiectū ꝫm se totū ⁊ quālibz ptē ex pfecte pñs. tūc pōt sequi act⁹ ⁊ distincte apphēdi illud obiectū sine oi notitia puia. hoc pz. q: nō minoris pfectiōis est intellect⁹ disposit⁹ ⁊ nō ipedit⁹: ⁊ maxime intellect⁹ āgelicus. q visus vel q̄cūqz potētia sensitiua. sed potētia sensitiua si obiectum suū sit cōueniēter pñs ⁊ potētia sit sufficiēter disposita. statim distincte apphendit illud obiectū. q: patet ꝫm expientiā q nunq distinctus apphendit. g eodē modo intellectus si sit sufficiēter dispositus. ⁊ obiectū ꝫm quālibet sui partē sit pñs sufficiēter. disticte apprehendet sine notitia preuia cōfusa. ꝫ hō est verū de potētia angelica. g ⁊c. Si dicat q intellectus pcedit de impfecto ad pfectū. ⁊ iō psuponit notitia ɔfusa ⁊ simplex notīe disticte et declaratiue. Cōtra talis pcessus est pter impfectionē pcedētis. g sine rōne manifesta vel experiētia certa nō plus debet attribui pfectioni q impfectioni. ꝫ videm⁹ q tal' pcessus nō cōuenit potētie sensitiue. g nec intellectui angelico cū hoc nō possit pbari nec p euidentiam nec p expientiā certā. Si dicat q etiam sensus pus apprehēdit obiectū suū confuse q distīcte. Cōtra. si sic sequeret. q q̄ncūqz aliqd distincte apphēderet a sensu. q tūc sensus haberet distinctas sensatōes illius obiecti. qd ē incōueniēs. q: ponit pluralitas sine oi necessitate. Silr tūc duo acc̄ntia eiusdē spēi eēntai eodē subiecto: qd isti negāt. q: nulla rō apparet q tales distincte cognitiōes distinguatur specie. ɔña pz. q: accipio obiectū approximatuz sensui in tali approximatōe q̄ possit statim distincte cognosci. tūc in pmo instāti erit cognitio distincta ⁊ etiā cōfusa. g simul sunt ille due cognitōes. Nec videt aliqua rō q pma cognitio ɔfusa plus debeat corrūpi in instāti posteriori q in pori. Preterea oñsū est pus q simplr simplex nō pōt apphēdi ɔfuse ⁊ distincte. sed angelus pōt apphēdere aliqd simplr simplex g de tali nō pōt hr̄e tales duas notitias ordinatas. ⁊ tn̄ de oi tali pōt angel⁹ formare verbū. g vbū nō semp psupponit talē notitiā.

Cōtra tertiū

Cōtra tertiū qd dicit. q oē declaratiuū alterius est vbuz illi⁹. arguo sic. effectus aliquo mō declarat suā cām. ⁊ tn̄ effect⁹ nō dr̄ vbum cause nec ecōuerso. Si dicat q hō equocat declaratiuuz q: nō oē declaratiuū quocūqz mō est verbuz alteri⁹. ꝫ qd declarat p modū notīe. Contra ꝫm istū. notitia pmisse eēt vbū ɔclusionis. similr tūc insufficiēter diceret nō distiguēdo qd verbū ē declaratiuū ⁊ quod nō. Si dicat ad primū istoꝝ cōcedēdo q notīa pmisse est vbum ɔclusionis. sic iste vr̄ dicere. q: dicit q i eo qd est ppť qd tmiat ois cognitio itellectual' ɔpleti tūc em ipz ppť qd ē vbū declaratiuū ɔpleti illi⁹ qd ɔcipit simplici itelligētia. queadmodū qd qd ē vbuz ē declaratiuū incōpleti. hec sūt vba sua. Ex istis sequit q notitia premisse est

verbū cōclusionis. sed hoc est falsum. quia sm btm augustinū. xv. de tri. c. x. necesse est cū verbum loquimur. i. quod scim⁹ loquimur. ex ipsa scia quas in memoria tenem⁹ nascat verbū. qd huiōi sit oīno. cuiusmodi est illa scia de q̄ nascit. Ex ista auctē pz q verbum ⁊ scia de qua nascit sūt oīno eiusdē. qz illud qd scimus loquimur. verbum scz formādo. s ipa notitia pmisse ⁊ verbum conclusionis nō sunt respectu eiusdē. g notitia pmisse nō est verbum pclōnis.

S
Contra quartum

Cōtra quartum quod dicit. q quicqd ē. est verbuz declaratiuū rei. quero. aut notitia declaratiua ⁊ qd qd est sunt oīno idem. aut nō sunt oīno idē. Si dr pmū. g qd q̄d est rei eēt vere pductū p intellectum Et sequeret q qd q̄d est substātie eēt vera q̄litas informās aiaz. sicut ipa notitia declaratiua est vera q̄litas aiam informās. s h videt eē incōueniēs. Si nō sūt idē. ⁊ sm istū alibi. dist. i. q. i. notitia declaratiua est verbum. g qd q̄d est nō est verbum.

D
Contra quintum

Cōtra q̄ntū de illa duplici cōsideratōe intellect⁹ arguo sic. qd cōpetit alicui inq̄tuz natura cōpetit omi nature. qz reduplicatio ponit vlitatē sicut declaratū est pus. g si intellect⁹ vt natura est vtus actiua. sequit q oīs natura est vtus actiua. qd ē manifeste falsum. Confirmat qz sm phm. i. phi. natura ita dr de materia sicut de forma. g ita dr d passiuo sicut de actiuo. g itellect⁹ vt natura nō ē mag vtus actiua q̄ virt⁹ passiua.

I
Hic ridet ou s [illegible]

Ideo aliter dico ad qōnē circa quā sic est pcedēdū. Primo vidēdū est que sunt ponēda in mēte. Scdo cui illorum pcepetit eē verbū.

Primi tāgit du... Primū

Circa pmū manifestum ē in intellectu esse actū intelligēdi ⁊ etiā habitū. sed vtrū spēs aliq̄ huius actui sit ponēda in aia vel nō est dubiū.

Scdm

Utrū etiā pter actū intelligēdi sit aliq̄s cōceptus format⁹ p actuz intelligēdi. vel etiā sit aliq̄s cōceptus habēs tm eē obiectiuū est dubiū.

Tertiū

Utrū etiā sit aliq̄ spēs in intellectu q̄ nō possz eē sine actu intelligēdi ē dubiū.

K
De pmo dubio ⁊ tertio

De pmo dubio ⁊ tertio dico q spēs neutro mō dicta est ponēda in intellectu qz nunq̄ ponēda est pluralitas sine necitate. sed sicut alias ostendet quicq̄d pōt saluari p talē spēm. potest saluari sine ea eq̄ facilr. g tal' spēs non est ponēda.

Scdm dubiū

Sed de scdo dubio est mihi magis dubiū. h m est mihi pbabile q̄uis non affirmē. q in intellectu pter ipm actū intelligendi q̄n intelligit aliquod cōe ad plura ē aliquid in intellectu vel subiectiue vel obiectiue qd est aliquo mō sile rei ext intellectē. qd a mltis vocat q̄si quoddā ydolū in quo aliquo mō ipa res cognoscit. q̄uis rem singularē cogsci i illo nō sit aliud q ipz ydolū cognosci. nisi forte pter hoc cognoscat ipm eē pceptū alicui⁹ alterius. De isto dictū est pus ⁊ alias amplius forte dicet.

L
Circa scdm etiaz duo sient Primū

Circa scdm vidēde sūt pmo aliq̄ cōditiones q̄ natē sūt pcpetere illi qd dr verbuz. scdo ad ppositū. Circa pmū videt sm oēs q de rōe verbi est q sit aliq̄d in mēte. qz sm btm augu. xv. de tri. c. x. si p signa corpalia verbū qd mēte gerim⁹ innotescit. Scdo pcessū est ab oibus q verbū ē aliq̄d in mēte genitū vt si ples q̄dā. sicut dicit aug. ix. de tri. c. viij. Conceptā reruz veracē notitia tanq̄ verbū apud nos habem⁹ et dicēdo intus gignim⁹. nec a nobis nascēdo discedit. Tertio pcedit q verbū est similitudo rei ⁊ ymago eius. sicut dicit augu. ix. de tri. ca. xi. Et cū hēat notitia silitudinē ad eā rez quā nouit notitia ē ideoq ⁊ ymago verbū ē. Silr xv. de tri. c. xij. Verbū est sillimuz rei note de q̄ gignit ⁊ ymago eius.

M
Verbū varie ca.

Ex istis ad ppositū dico q sm intētōnē beati augu. verbū multiplr accipit. vno mō accipit largissime. ⁊ sic verbū est actus intelligēdi genitus vel pduct⁹. Aliq̄n accipit p verbo cōplexo. ⁊ sic ois act⁹ pplexus ver⁹ vl falsus ē verbū. Aliq̄n accipit stricte p verbo vero. aliq̄n accipit stricti⁹ p verba vero cū amore prolato. Aliq̄n accipit verbū p conceptu mētis siue sit sobiectiue in aia siue obiectiue tm. siue etiā distiguat ab actu intelligēdi siue nō. Primo mō accipit btūs augu. xv. d tri. c. x. vbi dicit. Et si verba nō sonāt. in corde suo dicit vtiq q̄ cogitat. g quicq̄d cogitat dr verbū mētis. s de oi siue cōplexo siue incōplexo pcingit cogitare. g omē tale pcingit dicere verbo mēt. Silr. viij. de tri. c. x. dicit. Cartaginē q̄dē cū eloq̄ volo. apd meipz q̄ro vt eloq̄r. ⁊ apud meipm inuenio fantasiā cartagis. Et seq̄t. eā vidi atq sensi mēoriaq retinui. vt apud me inuēirē de illa verbū cū eā vellē dicere. ipa em fantasia eius in mēoria mea verbuz ei⁹ ē. Ex ista auctē arguo sic. possibile ē aliquē apphendere cartaginē ⁊ eam memoriter retinere omni alio circūscripto quod nec est cartaginis notitia habitualis nec actualis. ergo sine omi alio potest haberi verbū cartaginis. et per pñs notitia actualis cartaginis vel habitualis erit verbum ⁊ nō notitia habitualis sm btm augustinū ⁊ sm oēs. g notitia actualis incōplexa cartaginis est verbū. sed qua rōne vna notitia actualis incōplexa est verbū. easdem ratione quelibet notitia actualis est verbum. et hoc loquēdo de notitia intellect⁹ creati. Preterea omni verbo vocali correspōdet aliquod verbum mētale. ppter quod dicit Augustinus. xv. de trini. c. xi. verbū quod foris sonat signū est verbi quod intus latet. s verbis vocalibus que sunt simplr incomplexa. ⁊ maxime que sunt nomina ppria rerum singularium. sicut sunt sortes ⁊ plato nihil correspōdet

in mēte nisi notitia incompleta. ğ illa notitia erit verbū. Si dicat̄ q̄ corrīdet aliqḋ ydoluȝ vel spēs vel cōceptus vel aliquod tale. Cont̄ hoc. quocunq̄ tali dato illo circūscripto deus posset facere aliquē intelligere vocē significatiuam alicui⁹ rei singularis. ⁊ ex ipa cōcipere significatū illi⁹ vocis. ⁊ p̄ ɔ̄ns haberet verbuȝ mētale corrīdens verbo vocali. et tamē nihil haberet nisi notitiā actualē icōpletā. Maāt verbū aliqn̄ accipiat̄ a btō augustino p̄ omni actu complexo quo alicui assentit̄ vel dissentitur. p3 p̄ eundē. xv. de trini. c. xvi. vbi dicit sic. Nōne multa dicimus etiā que nescimus. nec dubitātes ea dicimus sed vera arbitrantes. q̄ si forte vera sunt in ipis rebus de quibus loq̄mur nō in verbo nostro vera sunt. quia verbū verum nō est nisi quod de re que scitur gignit̄ si aūt vera nō sunt. falsum est. ğ isto mō verbū nostrū nec t̄n mētimur sed t̄n fallimur. Cā aūt dubitamus nōdum est verbum de re de q̄ dubitamus. sed de nostra dubitatōe verbū ē. q̄uis em̄ nō nouerimus an verū sit vnde dubitamus. t̄n dubitare nos nouimus. ac p̄ hoc cum hoc dicimus verū verbū est. qm̄ qḋ nouim⁹ dicimus quod etiā mētiri nō possumus. qḋ cum facimus vtiq̄ volētes ⁊ sciētes falsum verbū habemus. vbi verū verbū est mētiri nos. Hoc em̄ nouimus. ⁊ cū nos eē mētitos confitemur Unde dicimus. qḋ scimus em̄ dicimus. scim⁹ nāq̄ nos esse mētitos. Ex ista aūc̄te habet̄ q̄ nō omnis actus intelligēdi est v̄bum. q: dubitatio que est actus intelligēdi nō est v̄bum. dicente augustino. cū dubitamus nōduȝ est verbum de re de qua dubitamus. ğ dubitatio illa nō est v̄bum. ⁊ tamen dubitatio illa est actus intelligēdi. sicut ⁊ assentire est actus intelligēdi. Scḋo habet̄ q̄ nō omne v̄bum nascitur de scientia in memoria. q: v̄bum falsum de nulla sciētia nasci potest. sed aliquod est v̄bū falsum dicēte augustino. falsum est illo modo verbuȝ nostrū. nō t̄n mētimur. sed t̄n fallimur. Tertio habet̄ q̄ oīs act⁹ iudicatiuus intellectus quo intellectus alicui cōsentit vel dissentit est verbum. q: oīs talis actus est verus vel falsus. et omnis talis est v̄bum s̄m beatū augustinū h̄. qui ponit q̄ sicut est aliquod v̄bum verum, ita est aliqḋ v̄buȝ falsum. Quarto habet̄ q̄ p̄pō vera siue falsa nō est v̄bum. q: si talis p̄pō esset verbū nullus posset habere talē p̄pōnē in mēte. nisi haberet v̄bum quod negat btūs augustinus. q: dubitās de aliqua p̄pōne siue sit vera siue falsa nō habet verbū. ⁊ t̄n in mente sua habet p̄pōnē de qua dubitat. ⁊ ita p̄pō nō est verbū accipiēdo verbuȝ isto scḋo modo. tamē accipiēdo verbū p̄mo modo s̄m opinionē que ponit q̄ cōceptus est ipa intellectio. d3 dici q̄ p̄pō est verbū vel verba. Ex quibus oībus infertur q̄ verbū s̄m q̄ hic accipit̄ ab augustino est idem q̄ actus iudicatiuus intellectus quo alicui p̄pōni vel assentit vel dissentit. ⁊ ideo q: p̄pōni dubie nō assentit vel dissentit. ideo de tali p̄pōne nō habet̄ v̄buȝ. q: t̄n tali dubitationi qua ipe dubitat de p̄pōne dubia assētit. iō de ista hab3 verbū. q: istā nouit ⁊ sibi assentit.

Instātia

Sed de vltima pte auc̄tis videt̄ esse dubiuȝ q: videt̄ repugnare p̄dictis. q: dicit btūs Augustin⁹ q̄ aliquis sciēter mētiēdo h3 verbum tunc quero de quo h3 illud verbū. Verbi grā. men tiat̄ aliq̄s in corde suo dicēdo xp̄m nō eē deum. iste sic mētiēdo habet verbū. quero tūc d̄ quo. Aut de ista p̄pōne xp̄s nō est deus. aut de illa. ipe mentit̄. Non de p̄ma p̄pōne. quia quero aut dubitat de ea. ⁊ tūc d̄ p̄pōne dubia est verbū quod ē p̄us negatū. aut assentit sibi ⁊ tūc nō mentit̄ aut dissentiet ⁊ tūc fallit̄. ⁊ per ɔ̄ns non mentit̄. Relinquit̄ igit̄ q̄ de p̄pōne dubia potest esse verbuȝ.

Respō

Ad illud respōdeo sine p̄iudicio q̄ augustin⁹ vario modo accipit verbū. q: cū dicit q̄ cū sciētes ⁊ volētes mentimur falsum verbū habemus. accipit ibi verbū p̄ verbo vocali. q: sistendo p̄cise in verbo mētali nullo modo possumus mētiri sciēter. quia mentiēs sciēter p̄cise sistendo in verbo mētali. aut dicit p̄cise locutionē falsi sciēter sine oī adhesione illi falso. ⁊ tūc nō est aliud q̄ apprehendere vnū falsum. aut dicit locutioneȝ falsi cū adhesione t̄n. Si p̄mo modo tūc mētiri sciēter nō est nisi sciēter app̄hēdere falsum. ⁊ p̄ ɔ̄ns quicūq̄ dissentiret falso mentiret̄. qḋ est manifeste falsum. Si scḋo modo sic includit ɔ̄dictōnē. q: q̄ aliq̄s adhereat illi quod scit vl̄ credit eē falsum est ɔ̄dictio. q: ex hoc q̄ scit vl̄ credit illud esse falsum dissentit. ex hoc aūt q̄ adheret sibi assentit. sed eidē assentire ⁊ dissentire includit ɔ̄dictōem. ğ nullo modo pōt aliquis sciēter mētiri sistendo p̄cise in verbo mētali. Et ita btūs augustin⁹ accipit ibi verbum falsum p̄ verbo vocali. q: illud simpl'r ē falsum ex h̄ q̄ est signū falsi. et t̄n de isto verbo vocali pōt eē verbū verū. q: pōt vere scire q̄ h̄ verbuȝ ē falsū. ⁊ q̄ p̄ferēs mētit̄. Verūt̄n ē sciēdum q̄ illḋ qḋ iā dictū ē de sciēter mētiēte est intelligendū de aliquo mētal'r loquēte ⁊ nō alicui loquēte. q: si aliq̄s loq̄ret̄ alteri mētal'r bn̄ possz sciēter mētiri. q: tūc mētiri nō essz nisi app̄hēdere falsum scituȝ esse falsum vt aliquis alius app̄hēdēs illam app̄hensionē credat app̄hensum esse verū quod t̄n est falsum. q: hoc est app̄hendere falsum cum intentione fallendi. quod est mētiri. sed hoc nō est possibile nobis

nisi forte respectu angelorꝫ aliquo modo apprehensionem nostrā ad ipos dirigēdo. Et v̄bum falsū illo modo dictū comp̄hedit nō tm̄ actū intellectus sed etiā actū voluntatis quo vult decipe. et ideo circūscribēdo actū voluntatis nō est mendaciū. sicut aliq̄s pferens falsū vt ipm̄ improbet nō mentit̄. Tertio dico ꝙ Augustinus frequēter accipit v̄bum p actu iudicatiuo vero. quod natū est gigni ex habitu scientifico vel saltē habituo. Sic accipit augustinus. xv. tri. c. x. necesse est cū verum loq̄mur id quod scimus loq̄mur. et ipa scia quā memoria tenet nascat̄ v̄bum. Et sequit̄ formata q̄ppe cogitatō ab ea re quā scimus v̄bum ē quod in corde dicimus. quod nec grecū ē nec latinū nec lingue alicui᷒ alterius. Ex ista auc̄te pꝫ ꝙ v̄bum nascit̄ de scia. Sil̄r. c. xij. perueniendū est ad illud hoīs v̄bum quod oīa quib᷒ significat̄ signa p̄cedit ⁊ gignit̄ de scia que manet in animo. Sil̄r in eodē ca. Oīa que p seipm̄ et q̄ per sensum corpis sui. ⁊ q̄ testimonijs aliorum p̄cepta scit animus. thesauro memorie cōdita tenet. ex q̄bus gignit̄ v̄bum q̄n quod scimus loq̄mur. sed v̄buꝫ añ oēm sonū añ oēm originē soni. Ex ista auc̄te pꝫ ꝙ v̄buꝫ hic accipitur p actu pducto ex habitu intellectuali veridico. siue ille habitus sit scientificus siue euidens. siue creditiuus qui accipit̄ p testimonia aliorū.

Quarto modo accipit hr̄us augustin᷒ v̄bum p vera notitia cū amore plata. ⁊ sic accipit. ix. de tri. c. viij. vbi sic dicit verbū amore cōcipit̄. siue creature siue creatoris. Sil̄r. c. x. dicit sic. Recte ergo querit̄ vtrū oīs notitia verbuꝫ an tm̄ amata notitia. nouim᷒ eīm ⁊ ea que odimus. Hec est questio beati augustini. ⁊ soluit dicēs sed nec ꝯcepta nec parta dicēda sunt animo q̄ nobis displicēt. nō eīm oīa q̄ quoquō tāgunt̄ cōcipiunt̄. sed aliqua vt nota sint nō tm̄ v̄ba dicant̄. sic ut ista de q̄bus nūc agimus. Et sequit̄ Aliter oīe quod notū est verbū d̄r animo impressum. q̄diu de memoria pferri ⁊ diffiniri potest. q̄uis ipa res displiceat. Aliter tm̄ placet quod mēte ꝯcipit̄ ſm ꝙ genus verbi accipiendum est. quod ait apl̄s. Nemo dicit dn̄s iesus. nisi in spū̄sancto. cū ſm aliā vocationeꝫ verbi dicāt h̄ ⁊ illi de q̄bus dn̄s ait. nō oīs qui dicit dn̄e dn̄e intrabit in regnuꝫ celorꝫ. Et sequitur postea. Verbū est. ꝗ quod nūc discernere ⁊ insinuare volumus cū amore notitia. Ex ista auctoritate pōt hr̄i ꝙ v̄bum vno modo accipit̄ p notitia cū amore. Et verbū sic dictū dicit duos actus. scꝫ intellect᷒ ⁊ volūtatis. vt res q̄ scitur etiā diligat̄. Aliter accipit̄ verbū p omni notitia q̄ de memoria pferri pōt. ⁊ sic oīs notitia actualis pōt dici verbū. Quinto modo accipitur verbū p cōceptu mētis qd̄ pōt haberi ab augustino. xv. de tri. c. iiij. vbi vult ꝙ omne signū posterius notitia. quod adhibet̄ vel adhiberi pōt ad aliquomodo significandū illud quod intelligit̄ p notitiā est aliquo mō verbū. et ideo cū cōceptus aliquo modo significēt illa que possūt intelligi. cōceptus aliquo modo verba dici possunt. Sil̄r videt̄ dicere augustinus ꝙ cogitatū habet rōem verbi. quod est intelligendū de illo quod sine cogitatōe esse nō pōt. cuiusmodi sunt ꝯceptus. q̄ res que pn̄t eē sine cogitatione. ⁊ tn̄ pn̄t cogitari nō pn̄t dici verba. Assumptū posset pbari p btm̄ augustinum vbi supra vbi dicit sic. De his nūc disserimus q̄ nota cogitamus ⁊ nota sunt nobis etiā si nō cogitent̄ a nobis. sed certa si ea dicere vellimus nisi cogitata nō possumus. ꝗ videtur ꝙ etiā que cogitant̄ dūmodo nō sint nisi in mēte nec possūt esse nisi cogitent̄. igit̄ hmōi pn̄t dici verba. Sed vtrū hmōi ꝯceptus differant ab actibus intelligēdi nō est modo differēdū.

Sic ergo dico ꝙ ista questio p̄ncipalr̄ difficultatē hꝫ ex verbis beati augustini. ⁊ iō vtendum est isto vocabulo sicut ipemet vtebat̄. sed ipe vtebat̄ aliq̄n p omni actu intelligēdi. Aliq̄n p actu iudicatiuo. Aliq̄n p actu veridico. Aliq̄n p actu veridico cū amore. scꝫ p actu iudicatiuo cū amore. sicut innuit. ix. de tri. c. viij. Et aliq̄n p omni cogitato qd̄ sine cogitatōne illa esse nō potest. Et ideo q̄n videnť aliq̄ opiniones cōtrarie p distinctionē sunt saluande. Et ideo eodē mō de auctoribus sanctuꝫ qui augustinū sequebant̄ est faciendū. Sed tūc est dubiū an verbū quocūq̄ modo dicat̄ necessario gignat̄ de memoria. quod videt̄ augustin᷒ dicere valde frequēter. Ad hoc dico ꝙ memoria apud beatū augustinū dupl̄r accipit̄. Uno modo p habitu intellectuali derelicto ex actu qui potest esse p̄ncipiū consil̄is actus. Aliter accipit̄ memoria p omni principio sufficiente gn̄ationis verbi. siue illud p̄ncipiū sit ipamet anima. siue aliquid informās aiam siue cōp̄hēdēs vtrūq̄. ⁊ sic accipit ipe. xv. de tri. c. xxi. vbi sic. Cogitādo qd̄ verū inuenerim᷒ hoc maxime intelligere dicimur. ⁊ h̄ quidē in mēoria rursū relinquimus. sed illa abstrusior profunditas nr̄e memorie. vt h̄ etiā p̄mum cū cogitamus inuenimus ⁊ gignimus intimū verbū qd̄ nullius lingue sit tanq̄ scia de scia. ⁊ visio de visione. ⁊ intelligētia q̄ apparet in cogitatione de intelligētia que fuerat iam in memoria. sed latebat. In ista auc̄te innuit̄ ꝙ memoria isto modo dicta est quod p̄cedit omne verbū et omnē cogitationē. de quo tm̄ cognitio gigni potest. et etiam sciētia visio et intelligentia. sed hoc

R
Dubium

Rn̄sio

nō est: qa realit̃ sit visio scia vel intelligētia. s̃ q: est pncipiū visionis sciētie et intelligētie. ꝛ hoc expsse dixit beat⁹ Augustin⁹. xiiij. de tri. ca. vi. vbi ponit etiaʒ anima esse memoriā. vbi dicit sic. Restat vt aliqd ptinēs ad eius naturā (scʒ aie) sit ꝯspectus eius ꝛ in eā qñ se cogitat. nō quasi p loci spatiū. s̃ incorporea conuersione religet cū verbo nō se cogitat. nec sit quidē in cōspectu. nec de illa suus format obtutus: s̃ tñ nouit se tanq̄ ipa sibi sit memoria sui. sicut multarū disciplinarū peritus ea q̄ nouit eius memoria cōtinent. nec est in cōceptu mētis ei⁹ nisi vnde cogitat. cetera in arcbana quadā notitia sunt recōdita q̄ memoria nūcupatur. Ex ista auctoritate p3. q ipamet sba aie pōt dici memoria. qd̄ nō est ꝑpter aliā causaʒ nisi q: est pncipiū sufficiēs gignitiōis verbi. Et quia rōe aia ꝑpt illā causaʒ pōt dic i memoriā. eadeʒ rōe omē id qd̄ se tenet a pte aie si sit pncipiū gignitiōis verbi et nō verbū pōt dici memoria. Ex eadē auctoritate p3. q sciē in memoria alicui⁹ periti q̄s manifestū est non acq̄ri nisi post magnū exercitiū actuū pñt dici memoria. ꝛ ita p3 pmus modus accipiēdi memoriā. Et si dicat. s̃m p̄dicta lapis posset dici memoria. q: pōt esse pncipiū intellectiōis et verbi. Ad illud respōdeo q lapis nō dicit memoria. q: nō est aia nec aliq̄d i aia. et iō si esset aliqua spēs in aia p̄cedēs actū. illa posset aliquo mō dici memoria. s̃m intētionē beati Augustini. ꝛ hoc q: rōe illud a pte sui ad qd̄ posset mēs ꝯcurrere vt actualit̃ cogitaret est mēoria s̃m beatū Augustinū. Ex p̄dictis posset elici q nō est intētio bti augustini ponere i aia aliquā notitiā additā ꝛ habitualē ꝯlemēntēq̄ āte oēm actū intelligēdi distinctā a sba aie. s̃ ponit q talis notitia q̄ aia nouit se āteq̄ se cogitaret est ipamet sba aie. q̄ est mēoria. q: scʒ nisi esset aliqd̄ impedimētuʒ. ita posset aia cogitare ꝟtute illi⁹ sbe. sicut pōt habēa notitiā habitualē multarū rerū acquisitā ex actib⁹ cogitatis de talibus rebus nisi impediat. vt dicit vbi supra. Nec sane gignit istaʒ notitiā suam mēs qñ cogitādo intellectā se ꝯspicit tanq̄ sibi incognita āte fuerit. s̃ ita sibi nota erat quēadmodū note sunt res q̄ mēoria cōtinent et si nō cogitent. Et si dicatur q verū est q eodē mō ē nota sic alie res sūt note. ꝛ g̃ sicut alie res sunt note nō p̄ se p sbam aie. s̃ etiā p habituʒ differentē ab aia. q̄ eñ p̄cedit actū. q: semp memoria p̄cedit intelligentiā s̃m beatū augustinuʒ. Sed illud nō est de intētione beati augustini. sicut p3. ix. de tri. c. xij. vbi dicit. q ois res quācūq̄ cognoscimus generat in nobis notitiā sui. ab vtroq̄ eñ notitia parit a cognoscente ꝛ cognito. itaq̄ mēs cū seipam cogscit sola parēs est notitie sue ꝛ cognitū eñ ꝛ cognitor ipsa est. Ex ista aucte arguo. nihil a pte aie est parens verbi nisi memoria (s̃m btm̄ augustinū in diuersis locis) sed s̃m btm̄ augustinū hic sola mēs est parēs notitie sue. g̃ sola mens est memoria respectu notitie sue. quod maxie verū est respectu p̄mi actus. ergo p̄mū actum cogscēdi nihil p̄cedit nisi substantia aie. g̃ ꝛc. Et oia ista sūt intelligēda de aia si nō eēt impedimentū qualr̃ impedit p statu isto. Tamen cōtra p̄dicta est dubiū. q: nō videt q p̄m⁹ act⁹ possit esse ꝟbuʒ. q: s̃m beatū augustinū. ix. tri. c. xiij. partū mētis antecedit appetit⁹ quidaʒ quo idē quod nosse volumus querēdo ꝛ inueniendo nascit̃ ples ipa notitia. Ex ista auctoritate habet̃ q gignitōnē ꝟbi p̄cedit appetit⁹ sed appetitus nō p̄cedit p̄mā notitiā. g̃ pma notitia nō est ꝟbum. Preterea cōe ꝟbum de scia nascit̃ s̃m btm̄ augustinū. xv. de tri. in diuersis locis. sed p̄mus actus nō nascit̃ de scia q: pmū actū maxime quo aia cogitat se si nō esset impedita nō p̄cedit nisi ipa substātia aiē sed anima nō est scia. g̃ ꝛc. Item. xv. de trini. c. xvi. Quid est hoc formabile nō formatū. nisi quoddā mētis nostre quod hac atq̄ hac volubili quadā cogitatōe iactam⁹. cū a nobis nūc hoc nūc illud sicut inuentū fuerit vel occurrerit cogitat̃. ꝛ ecōtra. sic ꝟbum qñ illud quod nos dicimus volubili motione iactare ad id quod scimus puenerit atq̄ inde format̃ omnimodā silitudinē capiēs. vt quō res quecūq̄ scit̃ eam cogitet̃. Ex ista aucte pōt argui id qd̄ gignitur ex volubili motione intellect⁹ p̄supponit multos actus intellect⁹. sed hmōi est ꝟbum. g̃ ꝟbum p̄supponit multos actus intellectus. g̃ ꝟbum nō est p̄mus actus. Preterea s̃m beatū augustinū. ꝟbum mediāte volubili motōe format̃ de scia. g̃ p̄supponit sciam. sed p̄m⁹ act⁹ nō p̄supponit sciam. g̃ ꝛc. Ad p̄mum istorum respondeo q s̃m intentionē beati Augustini In nobis de quib⁹ ipe ibidē loquit̃ frequēter ꝟbum quo aliquid scimus p̄cedit appetit⁹. q: frequēter tale ꝟbum gignit̃ p inq̄sitionēʒ que inquisitō nō fit nisi mediāte appetitu. Unde btūs augustinus assignās rōnem quare amor quo anima amat se nō ɔ̃ genit⁹. sicut notitia ɔ̃ genita dicit sic. Ideo nō recte ɔ̃ genit⁹ ab ea supple amor. sicut notitia sui q̄ se nouit. q̄a notitia iam inuentū est quod partū vel repertū dicit̃ quod sepe p̄cedit inquisitio eo fine quietatur. nam inquisitio est appetitus inueniēdi. Ex ista auctoritate patet q sepe precedit inq̄sitio. si tamen nō precederet nō minus eēt verbum. Et ideo actus primus est verbum. Quis

Dubium. Argumentum primum.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Z Respondetur ad primum.

nō sit verbū verū. de quo loquitur frequēter beatus augustinus. q2 verbum verū est verbum complexum quare nō est primus actus. Ad scḋm dico q verbum illud quod dicit btūs augustin⁹ de scia nasci nō est omne verbum. q2 nō omne verbuz nascitur de scia. sicut ostēsum est. Nunc aūt verū est q omne verbum verū vel nascitur de scia. quia gignitur postq̄ habituz ē in memoria. vel saltē natū ē gigni. ⁊ hoc vel ipsūmet vel aliqḋ verbū eiusdē rōnis cum illo. sed primus actus intellectus nīr nō est verbum complexū sed verbuz incōplexum ⁊ de verbo incomplexo creato raro loqṫ beatus Augustinus. Ad tertiū q btūs Augustinus loquitur ḋ verbo completo quod potest primo esse dubium ⁊ postea scitum. et omne tale verbuz sic gignitur p tales volubiles cogitatōes et motiones. vel talr gigni pōt. et hoc sufficit ad btm̄ augustinū q intēdit ibidez dare differentiam inter verbum nr̄m ⁊ verbum diuinū. per hoc q verbum nr̄m ē ante formabile q̄ formatū sed ex hoc nō sequitur q primus actus nō sit verbū sed sequitur q nō sit tale verbum. Per idem adaliud q nō sit aliquod verbum complexū qn aliquod verbum eiusdē rōnis possit gigni de sciencia habituali que alia res et a verbo ⁊ a mente. et hoc sufficit ad intentionē beati augustini. Et si queratur. an ois notitia que ē verbum possit gigni ab habitu. Dico q ois notitia intellect⁹ creati abstractiua pter notitiā euidentē ppositionis cōtingētis pōt pduci ab habitu. nisi impediatur. ita q habitu existēte ⁊ nullo existente impedimēto pōt pduci verbum correspondēs. Sed ad notitiā intuitiuā nō sufficit habitus. Sicut qūis ad actum apphensiuū. sic creditiuum veritatis cōtingētis sufficiat habit⁹. nō tñ ad notitiā euidentē. Ex pdictis posset elici alique cōclusiones vel ppōnes quas credo esse de mente beati augustini. Una q saltez aliqua cogitatio est verbum. ita q iste actus intelligendi vere ⁊ realr est verbum. Et q2 de ista sunt opiniones doctor. ideo spēalr pbo eam esse de mēte beati augustini. Primo p eum. ix. de tri. vt supra vbi dixit. cōceptā rerū veracez notitiā tanq̄ verbum apud nos habemus. et dicendo intus gignimus. nec a nobis nascendo discedit. g̃ sm btm̄ augustinū. vera notitia ē verbum. ⁊ nō notitia habitualis. g̃ notitia actualis. Item ibidem. c. x. Cū illa que odim⁹ recte displicēt recteq3 improbantur. approbatur eorum improbatio. ⁊ pbatur pbatio. ⁊ verbū est. g̃ sm btm̄ augustinū. improbatio est verbū. s3 improbatio est actus intellectus. g̃ ⁊c. Idem. c. xij. Est quidē ymago trinitatis ipa mens ⁊ notitia eius quod est ples eius. ac de seipa verbuz eius ⁊ amor certus. Hic p3 q btūs augustin⁹ ponit istā trinitatē. mens notitia siue verbū. et amor. sed si notitia et verbū nō essent idem realr. vel esset hic quaternitas. vel verbū nō eēt pars istius. quor vtrūq3 negat augustin⁹. Itē xv. de tri. c. ij. quedā locutiōes sunt cordis. sed locutiones sunt verba quedā. ergo verba sunt cogitatōes. Idem in eodē. c. formata cogitatione ab ea re quā scimus verbū est. g̃ cogitatio genita est verbuz. q2 frequēter btūs augustinus accipit formari p gigni. Item. ca. xij. tunc est verbū simillimū rei note de q̄ gignitur ⁊ ymago eius. qñ de visione scie visio cogitationis exoritur quod est verbū lingue nullius. ergo visio cogitatōis est verbū. Item. c. xxij. gignitur interim verbuz q nullius lingue est. tanq̄ scia de scia. ⁊ visio de visione. ⁊ intelligētia q̄ apparet in cogitatōe de intelligētia que iam fuerat in memoria. g̃ verbuz est visio memorie et intelligētia. sed nō nisi actualis. g̃.

AA
Scḋa cōclusio

Alia ppositio est. omnis actus intelligēdi est verbū. Hoc p3 p ipm̄ augustinū. xv. de tri. c. x. vbi dicit sic. opera hois nulla sunt que nō prius in corde dicantur. Unde scriptū est. initiū omnis operis verbū. Ex isto arguo sic. omne opus hūanuz pcedit verbū sm istā auctē. sed aliquod opus pōt esse humanū nullo existēte in intellectu nisi sola notitia intuitiua alicui⁹ rei vel aliquaruz rerū. q2 habita sola notitia intuitiua pōt diligi quod est quoddā opus. g̃ notitia intuitiua est verbū. ⁊ p ɔ̄ñs multomagis q̄libet notitia abstractiua.

BB
Tertia cōclusio

Alia ppō ē q verbū vno modo dictū dicit duos actus. sc3 actū intellectus et actum volūtatis. ita q quocūq3 illor deficiente alter qui remanet nō posset dici verbū. illo modo accipiēdo verbū. Hoc p3 p btm̄ augustinū. ix. de tri. c. x. Uerbū quod nūc insinuare volumus est cū amore notitia. similiter. ca. xi. cū notitia est placida bigneq3 amata verbū ē

CC
Ad formā qōnis

Per pdicta rn̄deo ad formā questionis q accipiendo verbū siue p actu siue p verbo cōplexo. siue etiā p actu intellect⁹ cū amore volūtatis. verbū est qualitas mētis sibi inherēs. Si aūt accipiatur verbū p ɔceptu mētis qui est obiectū intellectus. ⁊ qui nō pōt esse sine mente tunc si teneatur q cōceptus est aliqua qualitas subiectiue exñs in mēte. dicendū eēt q verbū illo modo dictū ess3 qualitas mētis. Si autez teneatur q ɔceptus nō habet nisi esse obiectiuū in anima. tūc dicendū ess3 q verbū illo modo dictū nō esset qualitas mentis.

DD
Ad principale

Ad primū principale dico q verbū est cuz amore notitia. sed ista est tm̄ vna significatio huius nois verbū.

Queritur

Et si queratur. quis illor actuū est verbuz. vel actus intelligēdi. vel amor volūtatis. vl̄ vnuz compositū ex vtroq3.

Respondetur

Rn̄deo q sm intētōem

beati augustini debet dici ꝙ ꝑcise act⁹ intellectus est verbū illo mō accipiēdo verbū. quia btūs augustinus ponit ibi trinitatē. scꝫ mentē notitia vel verbo ⁊ amore. ergo amor nō est scđa pars ymaginis illi⁹. nec etiā pars secūde partis. ꝗ cū verbuꝫ sit scđa pars. amor nec est verbū nec pars illius verbi. Uerūtñ ꝫm intētionem beati augustini. illa noticia nō meret nomē verbi nec est verbū. nisi ꝯcurrēte amore quia hoc vocabulū sic ē impositū. vt nō dicat de notitia nisi concurrēte amore. Uerūtamen alio modo accipiēdo verbū. siue amor ꝯcurrat siue nō ipa noticia est verbū. ⁊ ita varijs mōis in diuersis locis vtit btūs augustinus hoc vocabulo verbū. sicut ꝑus est ꝓbatū.

EE
Ad argumētum in oppositū

Ad argumentū in oppositū dico. ꝙ nō est intētio beati augustini ꝙ verbum vocale semꝑ significet verbū mentale ꝓprie accipiēdo significare. ꝫ improprie ꝫm ꝙ vnū signuꝫ significat aliud. quia scꝫ imponit ad significādū illud idē qđ significat aliud signū ꝫm modū alibi expositum. et hmōi signa sunt verbū vocale ⁊ verbū mentale. ꝫm quibidez exponit btūs augustinus. ⁊ in diuersis locis exponit eodē modo. s. ꝙ illđ idē quod cōcipimus nō nisi ꝑ vocem vel aliquod signū aliud exꝑmimus. ⁊ ita ideꝫ est significatum verbi mētalis ⁊ verbi vocalis. ꝑus tamē significat ꝑ verbū mentale q̄ ꝑ verbū vocale. Unde dicit btūs augustinus. xv. de tri. ca. x. formata cogitatio ab ea re quā scimus verbū est quod in corde dicimus. quod nec grecū est nec latinū nec lingue alicui⁹ alterius. sed cuꝫ illud opus est in eorꝫ quibus loq̄mur ꝓferre notitiā aliquid quo significat assumit. et plerūqꝫ sonus. aliqñ etiā nutus. Ex ista auctē pꝫ ꝙ verbū vocale ꝑncipalr̄ significat illđ quod ꝑus intus loq̄mur. ⁊ cui⁹ nocīnā ꝑncipalr̄ intendim⁹ exꝑmere. ꝫ nūc est ita ꝙ aliq̄s loquēs alteri frequenter ꝑncipalit intendit exꝑmere quō res extra se habēt. sicut docens aliquam ꝓbiam naturalē nō intēdit ꝑncipalr̄ dicere đ verbo mentis sue sed de re quā verbo mentis sue ꝑmo cōcipit. ⁊ ideo verbū vocale reꝫ ꝑmo significabit. illā tñ reꝫ ꝑus loquēs verbū mētis sue significat.

Questio tertia.

A
Questio III

Circa verbum increatū quero.

c

Utrum solus filius sit verbū in diuinis. Et nō. verbū est notitia vel intellectio ex ꝑcedēti questiōe. sed nō solus filius est notitia vel intellectō. ꝗ.

Primo

Secūdo

Preterea ꝙ filius nō sit verbū vid. r. qꝛ nascit ꝑcise de eēntia pr̄is. qꝛ alr̄ eēt filius alicui⁹ alterius q̄ pr̄is. ꝫ verbū non ꝑcise nascit de substantia patris ꝫm btm̄ augustinū. xv. de trini. ca. xiiij. dicētē. verbū natū esse de hijs oībus q̄ sunt in scīēa. scꝫ patre: sed in patre. ⁊ in memoria patris sunt creature. ꝗ ⁊c.

B
Pro. q̄rtū est.

Circa istā questionē ꝑmo supponendū est vnū concessuꝫ ab oībus. scꝫ ꝙ verbū est genitū. Ideo ꝑmo vidēdum est quid est genitū in diuinis. Scđo ꝙ illud genitū est verbū. Tertio de quo gignit ꝓpter secundū argumentū.

Primū.

Circa primuꝫ dico ꝙ nullū absolutū i diuinis est genitū. quia semꝑ inter generās ⁊ genitū est realis distinctio ꝫm beatū Augustinū. i. de trinitate. ꝫ nullū absolutū distinguit realit̄ a quocūqꝫ i deo. ergo ⁊c.

Si dicat ꝙ verbuꝫ est q̄si genitū vel ꝓcedit ⁊ gignitur ꝫm rōem ꝗuis nō ꝫm realē emanationē vel gignitionē. Contra. illud qđ nō gignitur nisi ꝫm rōem non gignitur realit̄ ex natura rei. ergo si absolutū in diuinis nō gignit nisi ꝫm rōem nō gignitur ex natura rei. ⁊ ꝑ cōsequēs nō est vere genitū nisi ꝫm modū intelligēdi. Preterea. semꝑ inter generās ⁊ genitū est distinctio. ꝗ qñ aliquid gignit ꝫm rōem inter generās ⁊ genitū est distinctio ꝫm rōem. ꝫ ostensuꝫ est supra distinctione scđa. ꝙ nullum absolutū in diuinis a quocūqꝫ distinguit in diuinis. ꝫm rōem. Scđo dico. ꝙ illud genitū est ꝑsona relatiua. sed hoc nō pōt ꝓbari ꝑ rōem. sed est sola fide tenendū. Et ꝙ hoc sit tenēduꝫ pꝫ multis auctoritatib⁹. tā biblie q̄ sanctoꝝ quas ptranseo. qꝛ note sunt.

C
Secūdū

Circa scđm articulū est tenendū ꝙ illud genitū vere est v̄buꝫ Sed qualit̄ hoc diuersi declarāt diuersimode

Opi. tenēs tres cōclusiones

Un̄ quidā doctor modernus dicit. ꝙ qꝛ fili⁹ in diuinis emanat in eē ꝯspicuo ⁊ obiectiuo. ita tñ ꝙ vere realit̄ capit esse. iō dicit verbū. Un̄ ꝓbat tres ꝓposiciōes.

Prima est.

Prima est. ꝙ in oī intētione emanat ⁊ ꝑcedit nō aliq̄d aliud. ꝫ ipa met res cognita in esse obiectiuo. ꝫm qđ habꝫ terminare intuitū intellect⁹.

Secunda

Scđa est ꝙ obiectū sic positū ⁊ formatū ante dictū intra mēteꝫ vbi cōspicitur ⁊ ad qđ cogitātis intuitus terminat est verbuꝫ mētis nostre.

Tertia.

Tertia est ꝙ fili⁹ in diuinis emanat in cōsimili esse cōspicuo ⁊ obiectiuo. sic tñ ꝙ format vere ⁊ realr̄ ⁊ capit eē reale. Ex quib⁹ seq̄t ꝙ illud genituꝫ in diuinis est vere verbū.

Prima ꝓbat

Primā ꝓposicionē ꝓbat iste alibi sicut ipsemet dicit hic videlicꝫ. ꝙ in actu intellect⁹ de necessitate res intellecta ponit in quodā esse intētionali cōspicuo ⁊ apparēti.

Primo.

Primo sic. nō est magis formatiu⁹ sensus exterior vel interior q̄ sit act⁹ intellect⁹ sed actus sensus exterioris ponit res in esse intētionali. vt patet in multis experiētijs.

Prima expliē.

Prima quidē. qꝛ cuꝫ portatur aliq̄s in aqua arbores existētes in ripa moueri vident. iste mot⁹ qui est in oculo obiectiue nō ꝑt poni ꝙ sit ipa

visio.alio q̄n ip̄a visio eēt obiectū visus.et vi-
dereť ⁊ esset visus potētia reflexiua. Nec pōt
poni ꝙ sit realr̄ in arbore vel ripa.q: tūc realr̄
moueren̄t. Nec pōt poni ꝙ sit in aere.q: aeri
nō attribuiť sed arbori.est ḡ tm̄ intētionalr̄ ⁊
realr̄ in esse viso.⁊ in esse iudicato. Scđa ex-
periētia est in motu subito baculi ⁊ circulari ī
aere.apparet em̄ quidā circulus i aere fieri ex
baculo sic moto.queriť ḡ qđ sit ille circulus q̄
apparet vidēti.aut em̄ est aliq̄d reale ex̄ns in
baculo qđ eē nō pōt cū sit rectus. aut in aere
quod nō.q: circulus colorat⁹ ⁊ terminatu⁹ in
aere esse nō pōt. Nec est ip̄a visio.q: tunc visio
videreť.⁊ iterū visio nō est in aere vbi circul⁹
ille apparet.nec alitu bi intra oculū eē potest
ꝓpter easdē rōnes.⁊ iō relinquiť ꝙ sit in aere
bn̄s esse ītētionale siue in aere apparenti siue
iudicato. Tertia experiētia de baculo fracto
in aqua. Quarta de dualitate candelarū ap
parentiū vno oculo eleuato.sunt em̄ due in eē
apparēti.⁊ tm̄ nō est nisi vna in eē reali. Qui
to de coloribus colli colūbe. Sexta de yma-
ginibus que videnť in speculo. aliq̄n quidem
infra.aliq̄n in sup̄ficie speculi.⁊ aliq̄n extra in
aere inter videntē ⁊ speculū s̄m ꝙ sūt diuersa
loca ymaginis.đ q̄bus tractat ꝑspectiu⁹. iiij.
v.⁊.vi.libris.talis aūt ymago vel est sp̄es rea
lis q̄ est intra subiectiue in specło.⁊ hoc poni
nō potest.vt demōstrat ꝑspectiu⁹ in.iiij.li.vel
illa ymago poneť ip̄a vera res habēs esse rea
le.⁊ hoc eē nō potest.q: facies nō est realr̄ itra
speculū vbi sp̄es ip̄a appet. Vel diceť ꝙ yma-
go illa est visio ex̄ns in oculo vel aliq̄d ibi exi-
stens.quod esse nō pōt cū appareat intra spe-
culū ⁊ in situ diuerso.vt ꝑspectiu⁹ ꝓbat. Reli
quiť ḡ ꝙ sit sola apparētia rei vel res habens
esse apparens ⁊ intētionale.ita ꝙ ip̄amet res
sit intra speculū in esse viso iudicato ⁊ appare
ti. Septima experientia est in illo q̄ videt solē
postq̄ em̄ auertit obtutū.apparēt quedā rotū
ditates lucide ante oculos que paulatim eua
nescunt.de quibus augustinus dicit.xi.đ tri.
Octaua aūt in his qui aspexerūt aliqua mł-
tum rubea.vel ꝑ cācellos extra em̄ aspicientes
litteras vel aliqua alia apparēt eis rubea.vł
cancellata. quequidē cancellatura vel rube-
do nō dubium q̄n non habeant nisi esse inten
tionale ⁊ apparens. Et vniuersaliter qui ne-
gat multa habere esse intētionale ⁊ apparēs
tm̄modo.et alia que videnť esse extra in reruz
natura negat omnē ludificationez et incidit
in errorem dicentiū.ꝙ omnia que apparēt sūt
Cum ergo sensus exterior ponat res in esse in
tentionali.⁊ similiť ymaginatio. Nam pater
meus ymaginatus a me est ipsemet positus ī
esse intētionali.nō em̄ est sp̄es.q: tūc imagina
tio nō caderet sup rem s̄ sup speciē tm̄.et esset
potētia reflexiua.⁊ multa alia incōueniētia se
querētur. Cū igr̄ ita sit de sensu interiori ⁊ ex
teriori.relinquiť multo fortius ꝙ intellect⁹ po
nit res in esse intētionali ⁊ apparēti. Et si di-
catur ꝙ oēs iste apparētie sunt in erroneis vi-
sionib⁹.vt s̄m hoc vera visio nō ponat res in
esse intētionali s̄ erronea ⁊ falsa. Hoc quidē
nō valet. nā multo fortius vera visio debet h̄
facere cū sit ꝑfectior. s̄ tm̄ nō distinguitur ima
go seu res in esse apparēti a reali.q: simł coin-
cidūt in vera visione. Preterea.illud quo aia
geminať ⁊ ante se cōstituitur ⁊ ponitur cōspi
cua in ꝯspectu suo.videť dare rebus esse obie-
ctiuū ⁊ intētionale ac conspicuū ac apparēs.
sed dicit augustin⁹.x.de tri.c.vi.ꝙ tāta est vis
cognitionis vt nec ipsa mens in cōspectu suo
se ponat nisi q̄n se cogitat ⁊c̄. Preterea.īpossi-
bile est q̄n appatitiōe formali aliq̄d appareat
obiectiue.sicut em̄ albedine aliq̄d albet.⁊ rep̄
sentatione aliq̄d rep̄sentatur.⁊ pictura aliq̄d
pingitur.sic appatitiōe aliq̄d apparet. s̄ ꝯstat
ꝙ intellectus nō est aliud q̄ appatitio quedā
formalis.sicut em̄ visio est quedā appatitio in
oculo consistens. ita ꝙ dum res videtur appa
rēt s̄m ꝙ ꝯmē.dixit.iiij.metha.cōmē.xxiij. que
sunt quedā distinctiōes in quib⁹ credim⁹ sen-
sum esse verū.⁊ alie in quib⁹ credim⁹ eē falsuz.
sicut dispositio rerū apparentiū visui ex remo
to ⁊ ꝓpinquo in sanitate et infirmitate.in vi-
gore ⁊ debilitate.in somno ⁊ in vigilia. Idem
em̄ apparet magnū in ꝓpinquo ⁊ ꝑuum in re-
moto.⁊ color apparet vnus in ꝓpinquo ⁊ alr̄
in remoto. Ex quo p̄z s̄m eū ꝙ visio nō est ni-
si appatitio quedaz. Vn̄ phasma dicta est s̄m
grecos a phasmos qđ est appatitio.⁊ per ꝯn̄s
intellectio cū sit quedā spiritualis visio reruz
et quedā spiritualis appatitio.ḡ relinquitur ꝙ
res capiāt esse apparēs. Nō em̄ pōt dici ꝙ in-
tellectio sit illa appatitio ꝙ nihil appareat ni
si ip̄a. Alioq̄n intellectio appareret ⁊ itellige
retur. nec cognosceret aliud extra intellectuz
patet igiť a priori ꝙ omnis intellectio imo ois
cognitio est illud quo res apparēt et ponūtur
in esse intētionali. Preterea.etiā a priori ꝯstat
ꝙ itellectio est simillima rei de qua est.aut er-
go ꝑ hāc similitudinē res capit esse aliqđ. aut
denoiari tm̄.sed nō pōt dici ꝙ denoiari tm̄.sic
ꝙ esse in itellectu nō sit nisi denoiatio quedā.
sicut cesar pictus denoiatur a pictura.ꝑ hanc
em̄ denoīatiōez cesar nō est p̄sens picture nec
sibi obijcitur nec apparet. ḡ necesse est dicere
ꝙ ꝑ intellectionē tāq̄ rei simillimā res capiat
esse quoddā. ita vt esse intellectū nō sit deno-

Obijcitur.
Reijcitur
Scđo arguitur.
Tertio
Quarto

minatio sola sed quoddã esse intẽtionale disti
ctum aut apparens. Iuxta illud ꝯmentatoris
ix. metha. ꝯmẽto. vij. qui ait. ꝙ intellecta dicũ
tur esse nõ simplr. sed esse in aïa ꝛ in cognitiõe

Comentator

A posteriori aũt idem apparet. ꝯstat enĩ ꝙ
intellect⁹ fert̃ sup rosam simplr̃ ꝛ experit̃ illaꝫ
sibi obijci obiectiue. illud itaqꝫ qꝺ obijcit̃. aut
est spẽs informãs intellectũ. aut act⁹ intellect⁹
aut res facta p intellectũ. aut res subsistens ꝑ
ter intellectũ. aut oẽs rose existẽtes ex̃ posite. tñ
in esse intẽtiõali ꝛ apparẽti q̃si vna rosa totalr̃

Quinto

D Rõnes ꝯ ꝑmuꝫ

Non põt aũt dari ꝑmũ. videlꝫ ꝙ sit spẽs rose
exñs in intellectu. cũ enĩ illꝺ obijciat̃ intelle
ctui ꝛ cernat̃ ab eo. aut ibi sistit intellectus. ꝛ
hoc poni nõ põt. q: nõ intelligeret̃ res extra. ꝫ
tm̃ species. ꝛ iterũ scïa essꝫ de spẽbus. nec ista
ꝓpõ essꝫ vera. rosa est flos. q̃a spẽs rose nõ est
species floris. aut nõ sistit in illa specie intuitio
intellectus. sed ꝑtendit̃ mediãte illa ad rem
et tunc habet̃ intentũ. res enĩ illa exñs in vlti
mato intuitu p moduꝫ apparent̃ est de illa de
qua est pñs q̃sitio.

E Cõtra sc̃dm

Nec põt etiaꝫ poni ꝙ sit
ipe actus intellect⁹ rosa illa apparens. Tũ q̃a
intellectus ꝑmo cerneret suũ actũ ꝛ mediãte
eo cerneret obiectum. ꝛ p ꝯñs nõ intelligeret
res directe. Tum q: rediret error ꝯmentatoris
ꝙ sit vnus intellect⁹ in oĩbus hoĩbus. certum
est enĩ ꝙ rosa illa apparẽs nõ est nec multipli
cari põt. ꝛ ita est vna in me ꝛ in te. ꝛ p ꝯñs sub
iectũ eius intellect⁹ possibil̃ esset idem in me
et in te nõ multiplicatũ.

F Cõtra tertiũ

Nec põt etiã poni ꝙ
sit aliq̃ res facta p intellectũ in esse reali. Tuꝫ
q: intellectio est opatio immanens ex qua nõ
sequit̃ aliquid actũ. vt pꝫ. ix. metħ. Tum q: si
aspect⁹ intellect⁹ sistit in illa re. scïe erũt de ill̃
rebus ꝛ nõ de rebus ex̃. ꝛ ꝓpõnes nõ erũt vere
q: intellect⁹ ꝯcipiendo subiectũ formaret aliã
rem et aliã ꝯcipiendo ꝑdicatũ. et sic vna non
erit alia.

G Cõtra quartũ

Nec põt dici ꝙ sit aliqua res intẽtio
nẽ ꝑcedens habẽs aliqꝺ esse reale. Tũ q: destru
ctis oĩbus rosis particularib⁹ remaneret ro
sa simplr̃ ꝯ phm̃ in ꝑdicament̃ q̃ ait. ꝙ destru
ctis ꝑmis impossibile est aliqꝺ alioꝝ remãere
et loquit̃ de secũdis substãtijs. Tuꝫ q: rediret
ydee platonice. ponebat enĩ plato hoĩem sub
sistentẽ illũ qui terminabat aspectũ intellect⁹
ꝯcipientis hoĩem simplr̃. ꝛ vocabat ista per se
hoĩem. p se rosam. quasi formas naturales per
se subsistẽtes ꝛ has dicebat ydeas. Tum quia
ꝓpõnes false erunt sicut argutũ ẽ de alijs. nec
diffinitiones aut scïe essent de rebus exñtib⁹
extra sicut phs arguit. vij. metħ. Unde fm ve
ritatem. intellectus nihil sciret de rebus que
sunt inter nos. si illa que terminãt aspectus in
tellectus considerãtis naturas rerũ simpliciter

sunt aliquid habẽs esse reale. ergo relinquitur
vt detur vltimuꝫ. videlicet qꝺ nõ habeat nisi
esse apparẽs ꝛ intẽtionale. vt sic oẽs rose q̃ in
esse reali distincte sunt ponãtur in esse nõ rea
li ꝫ intẽtionali vna totalis rosa. et sic saluãtur
oïa que inducta sunt. Nã rosa illa est idẽ realr̃
cũ oĩbus rosis. q: illa cõspecta cõspiciunt̃ oẽs
rose vt vnũ. nõ vt distincte. et ita scïẽtia est de
rebus ꝛ ꝓpositio ꝛ diffinitio ꝛ res cognoscun
tur directe. Apparet ergo a priori ꝛ a posterio
ri. q: p intellectũ res cognita capit quoddã eẽ
apparẽs ꝛ intẽtionale.

H Improbat̃ opi.

Ista opinio q̃tuꝫ ad
cõclusionẽ pro qua rõnes ꝑores sunt adducte
videt̃ mihi falsa. q: tñ pauca vidi de dictis il
lius doctoris. si enĩ oẽs vices quib⁹ respexi di
cta sua simul cõgregarẽtur nõ ꝯplerẽt spaciũ
vnius diei naturalis. ideo cõtra opinantẽ istũ
nolo multũ arguere. possem enĩ leuit̃ ex igno
rãtia dictoꝝ suoꝝ magis cõtra verba q̃ cõtra
mentẽ suã arguere. Quia tñ cõclusio sicut so
nat apparet mihi falsa. arguã cõtra eã: siue ar
gumẽta ꝓcedãt cõtra mentẽ opinãtis siue nõ.
Possent aũt cõtra istã cõclusionẽ adduci aliq̃
argumẽta que feci distinctione. xxvi. huius li
bri de esse cognito. quã materiã tractaui. ꝛ fe
re oẽs alias de primo libro anteq̃ vidi opinio
nẽ hic recitatã. ꝑdicta argumẽta querat ibidẽ
ꝛ applicet hic qui voluerit. Sed ad ꝑsens ar
guo sic ꝑmo. quero de illo esse apparẽti ꝛ intẽ
tionali. aut habet esse obiectiuũ tm̃: ita ꝙ nul
libi habet esse subiectiuũ. Aut alicubi hꝫ esse
subiectiuũ. primũ nõ põt dari. tũ q: tunc p sen
sum nunq̃ vera qualitas apprehẽderetur. vel
in sensatiõe duo obiecta apprehẽderent̃. scꝫ q̃
litas realis ꝛ illud habẽs esse obiectiuũ. Tum
quia nihil est obiectũ sensus p se ꝛ ꝓpriuꝫ nisi
sensibile reale. Tũ q: tale nõ est nisi ens rõnis
ꝫ ens rõis nõ est p se apprehẽsibile a sensu. Se
cundũ etiã nõ põt dari. q: illud qꝺ alicubi ha
bet esse subiectiuũ. q̃n hꝫ esse subiectiuũ est
vere ens reale ꝛ nõ tm̃ intẽtionale. g̃ si tale eẽ
apparẽs ꝛ intẽtionale haberet esse subiectiuũ
vere esset ens reale. Preterea. si habet esse sub
iectiuũ necessario est sb̃a vel accidẽs. ꝛ p ꝯñs
necessario erit ens reale. Preterea. quero de il
lo esse apparẽti in quo albedo constituitur q̃n
albedo videt̃. aut est idẽ realr̃ cũ albedine. aut
nõ est idẽ realit̃. Si dicat̃ ꝙ sit idẽ realit̃. Con
tra. q̃n aliqua sunt idẽ realit̃. illa sunt simul ge
neratiõe ꝛ corruptiõe. fm phm̃. iiij. metħa. ꝛ p
ꝯñs q̃ncunqꝫ fieret illud eẽ apparẽs fieret ipa
albedo. Silr̃ q̃ncunqꝫ aliq̃ sunt idẽ realr̃. ipos
sibile est vnũ esse reliquo nõ existẽte. ꝫ hoc de
mõstrando albedinẽ põt esse hoc demõstrãdo
illud eẽ apparẽs nõ inexistẽte. q: alr̃ illud esse

apparēs esset sine visione. Sed albedo ē sine visione. ergo albedo ⁊ illud esse apparēs nō sunt idem realr. Si nō sunt idem realr ⁊ certū ē q neutrū est pars alteri⁹. ergo differūt totalr ⁊ sm se tota. Ex quo arguo sic. Qñ aliq̄ sm se tota dnt siue sint distincte res siue vnū sit res absoluta ⁊ aliud ens rōnis. illa res absoluta pōt saltem p diuinā potentiā apphendi a potētia cuius est p se obiectū illo alio nō apphenso. ergo pōt albedo apphendi a visu illo eē apparenti nō apphenso. ⁊ p ɔ̄ns ad hoc q sentiat nō req̄ritur tale esse apparēs mediū. et p ɔ̄ns frustra ponit. Pretea quero aut ipa albedo vere apparet sensui aut nō. si nō. ergo nō videt. qd est manifeste falsum. Si apparet. et pter hoc esse apparens apparet. ergo sunt hic duo apparētia et pspecta. Ex quo arguo sic. qñcunq sūt duo apparētia alicui potētie. qua rōne vnū illorū sit in esse apparēti ⁊ reliquū. ergo si albedo sit in esse apparēti aliquo modo distincto ab albedine. eadem rōne illud esse apparēs fiet in eē apparēti aliquo modo distincto. ⁊ p ɔ̄sequēs erit pcessus in infinitū. quod est manifeste inconueniens. Si dicat q illud esse apparens apparet p seipm sine omni medio. Contra. qñ aliquid est eque p se obiectū alicui⁹ potētie sicut aliud. si illud aliud potest apparere potentie sine omni medio inter ipm ⁊ actū potētie. eadē rōne p se obiectū potest apparere potentie sine omni medio inter ipm obiectū ⁊ actuz potētie. ergo albedo poterit videri sine omni esse apparēti medio inter albedinē ⁊ visionē. ergo frustra ponit tale eē apparēs mediū. Pretea qñ aliquid apphendit naturalr ab aliqua potentia successiue sine duobus. ita q prius sine vno ⁊ postea sine alio potest p diuinā potētiā apphendi sine vtroq illoꝝ. ita q nullū eorum apphendat. sed idem obiectū scz albedo pmo apphendit sine esse apparēti vero. postea sine esse apparēti falso. sicut manifeste pz per eum. ergo potest sine omni esse apparēti apphendi. et p ɔ̄ns frustra ponit. Pretea quod immediate terminat actuz alicui⁹ potētie nō req̄rit aliqd mediū ad hoc q apphēdat a potētia. sed albedo immediate terminat actū videndi. ergo nō requirit tale esse apparēs mediū. Cōtra scd'az ppōnē posset argui ex pdictis. q2 si nō in omi intellectiōe fiat tale esse apparēs. pz q tale eē apparēs nō est vlr verbū mētis nostre. Ideo dico breuiter q̄tuz ad illas duas ppōnes. q pma vlr accepta est falsa. Unde dico pmo q in nulla notitia intuitiua nec sensitiua nec intellectiua constituit res in quocunq eē quod sit mediū aliquod inter rem ⁊ actū cognoscēdi. sed dico q ipa res immediate sine omi medio inter ipam ⁊ actū videt vel apphēditur. nec plus est aliqd mediū inter rem ⁊ actū ppter qd dicatur res videri q est aliqd mediū inter deuz ⁊ creaturā ppter qd dicat de⁹ creator. sed sicut eo ipso q de⁹ est. ⁊ creatura est. q2 creatura non posset esse deo nō existente dicit deus creator ita q realr est creator sine omi medio. ita eo ipso q res est et notitia talis est dicit res sine omi medio videri vel concipi. nec est aliud aliqd ibi visum nisi ipamet res. sicut nihil imaginabile est creator nisi de⁹. Scdo dico. q p notitiā abstractiuā imediate sequentē notitiā intuitiuā nihil fit. nec aliquod capit esse preter ipam notitiā abstractiuā. q2 idez totalr ⁊ sub eadē rōne est obiectuz notitie intuitiue et abstractiue immediate sequētis. ergo sicut nihil est mediū inter obiectū intuitiue cognitū et ipaz notitiā intuitiuā. ita nihil est mediū inter obiectum ⁊ notitiā abstractiuā. Tertio dico q qñ est aliqua notitia abstractiua q̄ habet vle in intellectu. pōt pbabiliter vtrūq teneri. scz q aliquid est mediū vel q nihil est mediū. Si ponat mediū pōt pbabilr dici sicut dictū est prius. q illud mediū non est nisi quoddā fictū cōe oibus singularibus qd intelligit. ⁊ tūc illa intellectiōe nullū singulare intelligit. Uel pōt dici q est quedā intellectio aie habēs esse subiectiuū in aia distincta realr ab omi alio obiecto aie. Pōt etiā dici pbabiliter q nihil tale est mediū. sed q tūc vle est ipamet cognitio confusa terminata imediate ad oēs res singulares quib⁹ est cōis ⁊ vlis sm modū quē alibi recitatiue declaraui. sed quicq̄d dico de tali esse ficto ponēdo vel non ponēdo recitatiue dico. q̄uis hoc nō explicē semper. Quarto dico q non omē verbum est tale esse apparēs. q2 sicut ostensuz est in pcedēti q̄stione. omia itellectio est verbū. sed nō ois intellectio est tale ens apparēs ⁊c̄. Ad argumēta prioris opinionis est dicēdū. ex quib⁹ respōsionib⁹ forte apparebūt aliqua cōtra mentē dicētia. nō tñ sum certus. q2 nō vidi eū i aliis locis de illa materia. Ad primū dico q actus sensus exterioris nō ponit res i esse intētionali. ita scz q pter actū sentiēdi ⁊ rē extra sit aliqd esse intētionale mediuz. cū ppter hoc q eo q actus sentiendi ponit in esse reali. ipa res extra pōt denoiari sentiti sine oi sibi aduenientī. nisi forte p pdicationē sz opinionē vnā. sed hoc nō fit nisi p actū itellect⁹ sicut aduenit deo ex hoc q creatura ponit i eē reali. Sz si sic intellexit iste opinās. nō discordo ab eo. tñ vba sua ptendūt pmū intellectū. Ideo respōdeo ad pbationē. Ad pmā expiētiā dico. qñ aliquis portat in aqua: null⁹ mot⁹ est in oculo nec obiectiue nec subiectiue. quia

Margin notes: Contra scd'az ... | ... duabus ... | Ad argumēta prime opinionis. | Ad primum | Ad primā experientiam.

nullus motus est ipatum arbor. tñ ista ꝓposi
tio arbores mouẽtur est obiectiue in itellectu
⁊ bene verũ est ꝙ intellect⁹ põt formare ꝓpo-
sitiones: ⁊ eis assentire vel dissencire. sed h̄ nõ
est ad ꝓpositũ. Et si dicaꝶ ꝙ nõ tm̄ arbores
videntur moueri intellectui. ſ etiã sensui. intm̄
ꝙ etiã videntur moueri brutis aialib⁹ q̃ nullaꝫ
cognicionẽ intellectiuã habẽt. Dicenduꝫ ꝙ si
illa ꝓposicio arbores videntur moueri sensui
sic intelligaꝶ. ꝙ aliquis motus siue realis siue
quicũqꝫ apprehẽdatur a sensu. falsa est. qꝛ nul-
lus motus nisi realis vel qui põt esse realis ap
prehẽditur a sensu: sicut nulla albedo nisi rea-
lis: vel que põt esse realis apprehẽditur a sen-
su. ⁊ iõ null⁹ motus nec realis nec apparẽs cõ
stituitur p sensum. nec aliq̃s mot⁹ quicũqꝫ ap-
paret sensui. Si aũt p̄dicta ꝓposicio intelliga
tur sic. ꝙ in sensu est aliqua apprehẽsio vel ap
prehẽsiones diuersoꝝ obiectoꝝ. ꝟtute quaruꝫ
a senciẽte possunt elici consimiles opationes
opationib⁹ elicitis a senciẽte corpus vere mo-
tũ. tũc vera est ꝓposicio. et hoc tñ nõ sequitur
motuꝫ aliquẽ apparere. ſ sequiꝶ ꝙ in sens͛ sũt
plures apprehẽsiones equalẽtes q̃tuꝫ ad opa
tiões elicitas apparicioni vel visioni. q̃ mot⁹
apparet. illo modo loquẽdo quo poniꝶ motus
posse videri. Et ꝯfirmo istã respõsionẽ ꝙ nõ
plus sequiꝶ. arbores apparẽt moueri. g̃ aliq̃s
mot⁹ habet esse obiectiuũ. nõ pl⁹ q̃ sequiꝶ ar-
bores apparẽt moueri realiꝶ. g̃ aliq̃s mot⁹ rea-
lis apparet. qꝛ ꝯsil͛s modus arguẽdi est. Sed
scd̃a ꝯña nõ valet ſm oẽs. g̃ nec p̄ma. Et iõ di
co. ꝙ qñ cõcediꝶ ꝙ arbores videntur realiꝶ vel
motu realiꝶ moueri nõ est ꝯcedẽdũ ꝙ aliq̃s mo
tus realis apparet. ſ ꝯcediꝶ. ꝙ habet app̄hen
siones equalentes q̃tũ ad opatiões eliciẽ-
das app̄hẽsionib⁹ quib⁹ app̄hendũtur arbo-
res moueri veraciꝶ. ita ꝯsiliter est dicend͛ de
ista. arbores videntur moueri. Et ita null⁹ mot⁹
est intẽtionaliꝶ. nõ plus q̃ realiꝶ in esse viso
vel in esse ſm sensuꝫ iudicato. qꝛ null⁹ mot⁹ vi-
detur. Scd̃o ꝯfirmo istã respõsionẽ. qꝛ si mo
tus ibi aliq̃s videꝶ ⁊ nõ mot⁹ realis. g̃ tm̄ mo-
tus habẽs eẽ obiectiuũ. Sꝫ magis distinguiꝶ
mot⁹ ille intẽtionalis a motu reali q̃ ab albe-
dine vel nigredine. g̃ p visionẽ talis mot⁹ intẽ
tionalis nõ plus iudicaret ꝓbi esse motũ realẽ
q̃ albedinẽ vel nigredinẽ realẽ. qd̃ isti negãt.
Ideo dico ꝙ null⁹ mot⁹ ibi videꝶ. qꝛ tñ ille ar
bores ꝓpꝫ motũ existẽtis in naui q̃ nõ moueꝶ
nisi ad motũ nauis. in diuersa distãcia ⁊ aspe-
ctu videnꝶ ab existẽte in naui. iõ videntur mo-
ueri arbores ille. ita ꝙ iste ꝓpões equaleãt. ar
bores sine oĩ medio ꝓducto vel facto in quo-
cũqꝫ eẽ reali vel intẽtionali videnꝶ successiue
in diuersa distãcia ⁊ aspectu ab oc͛lo moto ad
motũ nauis. et arbores videnꝶ oculo moueri.
Et iõ sicut ex p̄ma ꝓpõne nõ sequiꝶ ꝙ aliquis
motus intẽtional͛ appareat. ita nec ex secũda
Et si dicaꝶ ꝙ nõ cuilibet tali oculo videnꝶ ar
bores moueri. qꝛ multi vidẽtes iudicãt ⁊ sciũt
ꝙ nõ moueꝶ. Dicẽdũ ꝙ h̄ ẽ ꝓpter intellectuꝫ
q̃ iudicat ꝙ nõ moueꝶ. vel si h̄ ꝯtingat in bru
tis vel rõne carẽtibus. h̄ est ꝓpter aliquã app̄
hensionẽ impedientẽ actõem alicui⁹ cãe natu
ralis. q̃saliꝶ tñ h̄ possit fieri. declarare ꝓpꝫ bre
uitatẽ omittã. Per idem dico ad scd̃aꝫ expe
rienciã ꝙ null⁹ circul⁹ app̄et oculo. intellectus
tñ aliq̃n credit istã ꝓpõnẽ esse verã. circulus ẽ
in aere. ſ oculo null⁹ circul⁹ apparet nisi equa
lenꝶ. i. hꝫ app̄hensionẽ vel app̄hẽsiones equa-
lentes q̃tũ ad opatões eliciẽdas. app̄hẽsioni
vl͛ app̄hẽsionib⁹ circuli. qualiꝶ tñ h̄ possꝫ fieri
longũ foret declarare. Verũtñ ex dicendis in
ista q̃ne studioso poterit aliq̃l͛r app̄ere. Nõ
aũt inferꝶ in isto argumẽto ꝙ est ibi est simpl͛r
falsuꝫ sicut sonat. qꝛ nihil est ymaginabile in
aere nisi reale. qꝛ si hꝫ esse in aere. aut subiecti-
uũ aut obiectiuũ. Si subiectiuũ ẽ reale. Si ob
iectiuũ h̄ est impossibile. qꝛ aer nõ ẽ cognitiu⁹
nec voliciu⁹. Vñ circul⁹ ille nõ est in aere etiã
si eẽt ponẽdus. nec sequiꝶ iudicaꝶ eẽ in aere. g̃
est in aere. nõ plus q̃ sequiꝶ. de⁹ iudicaꝶ eẽ cor
pus. g̃ est corpus. Et ex isto possꝫ racio deduci
ad oppsitũ mag͛ q̃ ad intentũ suũ. qꝛ sic ꝓpꝫ h̄
ꝙ circul⁹ iudicaꝶ eẽ in aere nõ sequiꝶ circuluꝫ
esse in aere nec real͛r nec intẽtionaliꝶ. ita ꝓpꝫ
h̄ ꝙ circul⁹ iudicaꝶ eẽ nõ sequiꝶ circulũ eẽ nec
real͛r nec intẽtiõal͛r. Per ideꝫ ad terciã expe
rientiã ꝙ nulla fractio est p sensaciõem. q̃uis
p intellectũ illa ꝓpõ credaꝶ eẽ vera. bacul⁹ est
fractus. ⁊ in sensu est app̄hensio vel app̄hen
siones equalẽtes ad causandã talẽ credulita-
tẽ in in intellectu q̃lẽ cãret sensatio si baculus
eẽt ex aquã. ⁊ app̄hẽdereꝶ ⁊ eẽt fract⁹. Per
idem ad quartã ꝙ ẽ ibi sensatio vel sensatões
equalẽtes q̃tum ad opatões eliciẽdas siue in
itellectu siue i sensu exteriori vel interiori sen-
sationi vel sensatõib⁹ duarũ candelarũ realiꝶ
existẽtiũ. nec sũt ibi due cãdele in eẽ apparenti.
qd̃ eẽ apparẽs mediet inter sensatõeꝫ vel sen-
satões. ⁊ ipam cãdelã vel ptes cãdelarũ. intel
ligẽdo tñ ꝙ sũt due cãdele in eẽ apparẽti. isto
mõ ꝙ sit ibi iudiciũ quo iudicanꝶ eẽ due cãde
le: põt ꝯcedi in intellectu ⁊ equalenꝶ in sensu.
ſ ex h̄ nõ sequiꝶ ꝙ sit aliquid q̃socũqꝫ mõ aliud
a candela ⁊ ptib⁹ ipius ⁊ ab actu cognoscendi
in potẽtia. Ad q̃ntũ dico ꝙ vbicũqꝫ fuerint
illi colores vere sunt ibi colores real͛r existẽtes.
Verũ aũt sint in collo colũbe vl͛ in aere propi

Ad scd̃am exp.

Ad terciã exp.

Ad quartã exp.

Ad quintã exp.

quo est magnū dubiū. 7 vtrumq3 potest teneri probabilr. s3 de isto dicet in scd̄o vbi tractabit de spēbus an ponunt in medio 7 in potentijs cognitiuis. vnde idem est iudiciū de illis coloribus in collo columbe. 7 de rubedine cāta in pariete ex transitiōe radiorū solariū. 7 de alijs que ab aliq̄bus vocant spēs. Ad tertiā dico q ipamet res videt in speculo 7 nō ymago ipsius. 7 dico q ipamet res nō est intra speculū. sed ad hoc nihil ymagiabile requirit. nisi res q̄ intelligit 7 speculū 7 cetere res exn̄tes realiter. 7 ipm iudiciū exn̄s subiectiue in aīa. quod non intentionalr nec realr est intra speculuz et isto modo si sensus hret iudiciū distinctum a sensatōe posset sine medio iudicare rez eē in speculo. nihil iudicādo nec intētionalr nec realiter nisi illud iudiciū. tn̄ realr iudicaret ipsa res esse intra speculū propter h̄ q illud iudicium est. immo propōnes cāqualerēt. illud iudicium est in oculo meo nullo alio cāto in quocunq3 esse reali vel intētionali. 7 res iudicant esse intra speculū. Et si dicat q ipamet res modo iudicat esse intra speculū 7 p̄us nō. g̃ h3 modo esse iudicatū quod p̄us nō habuit. 7 nō h3 esse reale quod p̄us nō habuit. g̃ h3 esse intētiōale quod p̄us nō habuit. Ad illud 7 osilia patet dist. xxvi. q2 res mō iudicat esse intra speculū et p̄us nō. nō propt h̄ q rei aliud adueniat. nisi forte p denoiatōem extrinsecā. s3 propt hoc q illud iudiciū modo est in potētia 7 p̄us nō. sic deus nō dr̄ creans 7 p̄us nō. q2 creatura mō est q̄ p̄us nō fuit. Ita dico q ipamet res sine omi alio medio inter ipam 7 visionē apparet eē int speculū. nō tn̄ est ibi. Et si dicat q est ibi in eē apparēti 7 iudicato. Rn̄deo si intelligas q aliquod esse apparens mediū sibi adueniat d̄ nouo. s3m q sit ibi. falsū est. nō plus q̄ deus mō est redimente vel in esse glorificante. Si aūt itelligas q appet eē ibi. ocedo. s3 ad h̄ suffic q sit iudiciū realr i potētia. sicut ad h̄ q de9 glorificet aliquē sufficit q gloria sit in illo. Ad septimā dico q in tali remanēt vere res realr exn̄tes qualr tn̄ sint subiectiue nō ē mō discutiendū. Qualr aūt nūc apparēt 7 p̄us nō. osilr d3 dici q̄tuz ad aliq̄d. sicut de stella q̄re appet de nocte 7 nō de die. Per idē ad octauā q illa rubedo vere ē alicubi. tn̄ de cācellatura. q̄a nō est ppriū obiectū visus d3 dici pportōabiliter sicut dictū est de motu arborū 7 circlo baculi 7 fractionib9 eiusdē 7 osilib9. Ad illud quod infert q negās tale esse apparēs 7 intētōale negat oēm ludificationē 7c. dicendū est q nō. Naz ludificatio fit mult modis. Aliqñ eñ fit p naturā speculorū. demō eñ sciens naturas rerū pōt diuersa specula diuersimode si bi opponere. pter q̄ res multū distātes vidēbunt. pōt etiā diuersia vijs mihi ignot facere aliq̄s ptes rei videre alijs nō visis. ppter quod pōt iudicari homo esse vbi nō est. 7 sic de alijs modis. sed ad hec oīa sufficiunt res ex. cū actibus apphēsiuis in potētijs cognitiuis sine oī medio tali q̄le ponit esse intētōnale. Nec ex h̄ sequit opio antiquorū dicentiū oīa esse sic apparent. Nā aliq̄d appet alicui esse albū. qd̄ tn̄ in rei v̄itate nō est albū. s3 h̄ nō est ppter aliqd̄ mediū inter ipam rem 7 ipaz apparitōez. s3 ipa apphensione in actu potētie sine oī medio apparet res esse alba q̄ nō est. 7 h̄ aliqñ accidit. q2 nescit an albedo est subiectiue in te illa vel in alia. Quis credat eē in illa. 7 ita p̄ter actus potentiarū q̄bus iudicāt potētie 7 res ipas nihil est nec in esse reali nec intētiōali. Sic g̃ p3 ad illud argumētuz q sensus nō est formatiu9 rerū in quocūq3 esse nō plus q̄ est formatiuus dei in quocūq3 esse. sicut eñ posito actu sentiēdi in sensu deus pōt hre nouā denoiatōem. q2 realr causat illū actū. ita posito actu v̄e videt res realr. Nō tn̄ dico. q alr sūt appentic in sensibus erroneis 7 alijs. s3m uniformit sūt ocedēde. Uñ qñ sensus decipit. h̄ deceptōis ē occasio. q res iudicat talis q̄lis nō est sine oī medio inter rem 7 actū potētie. ita qñ nō decipit iudicat esse sine oī tali medio. Et qd̄ dr̄ q res si in eē appenti nō distinguit a reali. q2 sil coincidūt in v̄a visione videt odicere toti opioni. Nam si sit aliq̄ distinctio int esse appens i vna visione 7 rem. g̃ nō plus causat vnū pvisionē q̄ res liquū. Ad scd̄m argumētū dicendū q oīa ista sūt v̄ba metaphorica. aīa gemiat. ponit an se. ostituit in esse ospicuo 7 hmōi. 7 nō inueniūt in sciētijs quocūq3 mō intelligāt aliud nisi q in aīa sit vn9 actus intelligēdi quo vere sine oī medio intelligit. 7 sic intelligit brūs augu. et iō ibi nō dat aliqd̄ esse ipi aīe. nisi act9 intelligendi. nō plus q̄ dat deo aliqd̄ esse p h̄ q mō dānat aliquē 7 p̄us nō dānauit. Ad aliō pōt ocedi q in apparitōe aliq̄d appet. 7 q intellectio est apparitio. 7 q intellectōe aliq̄d apparet. sed ex h̄ nō sequit q aliq̄d fit intellectōne sicut creatōe aliq̄d creat. s3 tn̄ creatiōe creans nō fit in tali esse. Unde sicut intellectōne aliquid intelligit ita aliq̄d apparet. Ad q̄rtum ocesso q intellectio est silr̄ma rei. dicendū q res nullū esse capit p hanc silitudinē. s3 aliquo modo capit denoiari. q2 sc3 res modo vere intelligit 7 p̄us nō. immo res nō plus capit esse p h̄ q intelligit q̄ cesar p h̄ q pingit. nec pl9 ē pn̄s intellectui p intellectōez pp̄e loquēdo 7 de v̄itute s3mōis q̄ cesar est pn̄s alicui p picturam. tn̄ obijcit 7 apparet p h̄ solū q intellectō

Margin notes (left): P Ad septimā; Q Ad octauā; R Ad illud; S — quō fiūt ludificationes

Margin notes (right): T Ad scd̄m argu.; V Ad terciū; X Ad quartū

est. nec aliud est rem obijci vel appere intellectui nisi intellectõez rei esse in intellectu. Ad ꝯmen. ꝙ intelligibilia esse in intellectu vel cognit͛ de nõ est nisi rõa intelligi vel cogĩci. Ad vltim͂ ꝓ põt mltiplr̄ dici ƀm diuersas opiones

Ad ꝯmẽtatorem
Y
Ad quintũ dr̄ diuersimode
Primo sic

Uno mõ ꝙ diffinitio est insufficiẽs. q: q̃ poneret opionez de fict᷒ q̃ frequẽter est recitata diceret ꝙ qñ intelligit͛ rosa simplr̄. nec itelligit͛ spẽs informãs intellectũ. nec act᷒ intellect᷒. nec res fcã ꝑ intellectũ. nec res subsistẽs pter intellectũ. nec oẽs rose ex̃ntes ex̃ posite in eẽ intentõnali ⁊ appenti q̃si vna rosa total. ƀ intelligitur vnũ hñs esse obiectiuũ tale q̃le rosa pticularis ex̃ h᷒ in esse subiectiuo ⁊ illud nec est spẽs nec act᷒ nec res fcã. nec res subsistẽs nec est rose ex̃ in quocũq eẽ. ƀ vnũ ẽ fictũ in aia qd̾ nõ est idẽ realr̄ cũ aliquo ex̃ ⁊ est cõe. sic declaratũ est alibi. Alit͛ dicerent illi q̃ ponũt cõceptũ seu intentõez aie esse realr̄ itellectiõez q: dicerent ꝙ diffinitio est insufficiens ꝓpt͛ ƀ ꝙ tali intellectiõe intelligerent͛ oẽs rose ex̃. nõ tñ posite in esse intẽtõali appenti q̃si vna rosa total͛ ꝑ quãcũq causatõez est impossibile. spẽ tñ rose terminãt actũ intelligendi sine quocũq medio vel alio terminãte. Alit͛ põt dici ꝙ ꝑ intellectũ intelligit͛ res fcã ĩ esse reali.

Secũ.
Tertio
Z
Ad pmũ in ꝯrĩn

Et ad primũ in ꝯrũ qd̾ nõ ꝯcludit dicerent. ꝙ nõ ois intellectõ est ꝓductiua. Silr̄ q̃uis ex aliq̃ intellectiõe sequat͛ aliq̃d factũ. sic saltez verũ est d̾ hitu gñati. nõ tñ seq̃t͛ aliq̃d factũ ex aiaz et ƀ imediate. q̃uis mediãte actu volũtat͛ aliq̃d aliqñ fiat ex̃. ⁊ ƀ est intentio phi. Ad scd̾z in ꝯrũ dicendũ est sic dictũ est pri᷒. ꝙ sciazeẽ de aliq̃b᷒ est duplr̄. vl q: illa sunt ptes ꝓpõnis scite. vel q: sunt illa ꝓ q̃bus ptes ꝯclionis supponũt. Primo mõ scia nõ est de reb᷒ ex̃. ƀ est d̾ alijs rebus. ⁊ ƀ ƀz aliquã opionẽ est de entib᷒ rõnis ƀ tñ nõ assero ꝙ nõ ẽ de reb᷒ ex̃. Sz ex ƀ nõ sequit͛ ꝙ ꝓpõnes nõ sũt v͛e. q: ñ sequit͛. subiectũ est alia res a p̃dicatũ. g̃ ꝓpõ nõ est vera. Nã ꝑ talẽ ꝓpõnẽ hõ est aial. vel hõ est risibil͛. nõ denotat͛ ꝙ subiectũ sit p̃dicatũ. ƀ ꝙ stãt ꝓ eodẽ. ⁊ idõ est ꝓpõ v͛a. Sed scd̾o mõ scia est d̾ rebus ex̃ q: subiectũ ⁊ p̃dicatũ ꝓpõnis. q̃uis nõ sint vna res. tñ supponũt ꝓ eadez re. ⁊ isto mõ scia est de rebus ex̃. ƀ est termini ꝓpõnis scite supponũt ꝓ reb᷒ ex̃.

AA
Ad scd̾m

Alia mẽbra q̃ improbat falsa sũt. tñ rões sue nõ ꝯcludũt. Prima ꝯ primũ nõ ꝯcludit. q: nõ hñt alij ꝑ incõuenienti. ꝙ spẽs tñ intelligeret͛ ⁊ nõ res ex̃ tali intellectione. q̃uis vna alia intellectione res intelligerent͛. sicut q̃ poneret entia ficta de q̃b᷒ frequẽter dictũ est. ꝙ quãdo intelligit͛ vl̾e nulla res extra intelligit͛. quãdo tamen intelligitur singl̾are siue notitia itũtiua siue abstractiua itelligit͛ singulare.

BB
Improbat͛ rões. ꝯ pmũ

Scd̾a etiã nõ cõcludit. q̃a nõ ꝓbat͛ ꝙ scia nõ sit nisi de spẽb᷒ tñ supponẽtib᷒ pro reb᷒ ex̃. sic dico ꝙ scia nõ est de reb᷒ ex̃. ita ꝙ ille sint ptes ꝓpõ s scire. q̃uis ptes supponãt pro reb᷒ ex̃. Nec tertia ꝯcludit. q: q̃uis spẽs tãtũ itelligeret͛ tñ ꝓpõ esset v͛a. q: subiectũ ⁊ p̃dicatũ supponerẽt ꝓ reb᷒ ex̃ ⁊ ꝓ eisdez reb᷒. Prĩa rõ ꝯ primũ mẽbrũ h᷒ apparẽtiã. secũda nõ cõcludit. q: nõ ꝓbat ꝙ illud qd̾ itelligit͛ qñ itelligit͛ rosa nõ põt realr̄ multiplicari. q̃uis sit ĩmultiplicabilis ꝑ equalẽtiã q̃tuz ad rõem p̃dicabilis de plurib᷒. sic est alibi declaratũ.

CC
De rõnib᷒ ꝯ m̃bra facta

Preterea. prima rõ ꝯ q̃rtũ mẽbrũ nõ cõcludit. q: qñ phs dic͛ in p̃dicamẽtis. ꝙ destructis pmis sbĩs ipossibile est aliq̃d alioꝝ remanere nõ itelligit ꝙ destructis ĩdiuiduis nõ põt esse in esse sibi ꝯueniẽti aliqd̾ vl̾e p̃dicabile de mltis. ƀ itelligit ꝙ si eẽ negec͛ a quolibz ĩdiuiduo a quolibz vl̾i supponẽte ꝑsonalr̄ negabit͛. et ƀ est verũ. ƀ nihil est ad ꝓpositũ. Scd̾a rõ est apparẽs. q̃uis posset ĩpediri. Tertia rõ nõ cõcludit. q: q̃uis subiectũ ⁊ p̃dicatũ eẽnt res distincte realr̄. nõ seq̃ret͛ ꝙ p̃dicatiões eẽnt f͛le. nisi subiectũ ⁊ p̃dicatũ supponerẽt ꝓ seipis. et nõ pro eisdẽ reb᷒. Nec q̃rta valet. q: scie nõ sunt de reb᷒ ex̃ tãq̃ de illis q̃ sciũtur. ƀ tanq̃ de illis pro q̃b᷒ t͛mini ꝓpõnuz supponũt. Silr̄ diffinitiões nõ sũt de reb᷒ ex̃ tãq̃ de illis de q̃b᷒ adeq̃te p̃dicãtur. ƀ tãq̃ de illis pro q̃b᷒ talia de q̃b᷒ p̃dicãtur adeq̃te supponũt. Uñ iste rõnes. vel oẽs vel fere oẽs q̃s adducit sunt ꝯ ꝓpriũ dictũ. Nã q̃ro. aut illud qd̾ d͛minat actũ itelligẽdi qñ itelligit͛ rosa simplr̄ est rose ex̃. vel nõ est rose. si nõ sit rose ex̃. g̃ ꝑ argumẽta sua scia nõ est de reb᷒ ex̃. nec diffinitiões nec ꝓpões erũt v͛e. si illa rosa est idẽ realr̄ cũ oib᷒ rosis sic ipe dic͛. g̃ sic ipe rose nõ ꝓducũtur. ita nec illa rosa ponit͛ in tali esse. Preterea. ꝯus dic͛ ꝙ mlto forti᷒ vera visio ponit res in tali eẽ apparẽti q̃ falsa visio. ƀ ꝑ falsaz visionẽ fit aliq̃d qd̾ nõ est realr̄ ipa res intellecta. g̃ ꝑ verã visionẽ. g̃ illud apparẽs nõ ẽ realr̄ ipe rose pticulares. Preterea. si illa rosa itellecta nõ distinguit͛ a rosis pticularib᷒. ƀ est ipe rose pticulares. g̃ nihil est pter ipas rosas ptitulares ⁊ ipam itellectionẽ. g̃ si ꝓpt͛ intellectionẽ iste rose nũc apparẽt ⁊ ꝯus nõ. cũ hoc nõ sit nisi ꝓpt͛ itellectionẽ. ⁊ ipa intellectio est ip̃ s rosis pticularib᷒ extrĩseca. tãtum erit denoĩatio extrinseca qñ dicit͛ illa rosa apparere. qd̾ ipe negat. Preterea. si illa rosa est rose pticulares. ⁊ rose pticulares hñt eẽ reale. g̃ illa rosa h᷒ eẽ reale. ⁊ nõ tãtũ intẽtionale. Et si dicat͛ ꝙ ex ƀ ꝙ apparẽt hñt eẽ intẽtionale. hoc nõ valet. q: eadẽ facilitate dicã. ꝙ ex hoc ꝙ deus creat. de᷒ h᷒ esse intẽtionale. q: ẽ

creans. Preterea si illa rosa sit ipe rose particulares. et ipse rose particulares sunt. quis apparitio nō sit. ergo nō sit illa rosa p apparitionem. Preterea prius dicit q certū est q rosa illa nō est particularis nec multiplicari pōt. et ita est vna in me et in te. Et ex hoc arguo. illud qd nō est rosa aliq particularis nō potest multiplicari. nec est realr rose particulares oēs. s illa rosa p te est huiōi. ergo nō est rose particulares.

Preterea semp habet intentū q preter ipas res reales et ipam notitiā nihil est. quis ppter notitiam possint res realr denoiari nūc q prius. sicut deus ppter h q creatura est de nouo alr

DD Filio ad q̄ōnez

denoiatur nūc q prius. sicut dr creās. hrificās. dānans. puniēs. et huiōi. Ad qōnē dico q solus filius est vbū in diuinis. Hoc pz. qr solus filius est genitus sed oē vbū est genitū. ergo solus filius est vbū. Hoc etiā pz p btm augustinū. v. de tri. c. xvi. qui dicit. nec vbū nec ymago nec filius dr pater. et eadē rōne vbuz nō est spūssanctus. et p cōns solus filius est vbū. Silr. xv. de tri. ca. xvi. in hac trinitate nō dr verbū dei nisi filius Ex quibus et multis aliis pz q solus filius sit vbum. Sed supposito q solus filius sit vbum ita q vbum dicat notionalr tm et nō essentialiter est dubiū an vbum dicat respectū aliquē ad creaturā qualē nō dicit pr nec spūssanctus. Et cōiter doctores aliquā triū opionū dicūt videlz q vbū includit respectū pprm ad creaturam. vel q cōnotat respectū ad creaturā vel q cōnotat creaturā. Primā istarū opionū nō reputo verā qr in diuinis nulla ē relatio realis. nisi pnitas spiratio actio. et filiatio et spiratio passio. s nulla istarū est ad creaturā. ergo et c. Nec pōt dici q includat respectū rōnis. qr vl respectus rōnis nō est ponēdus. vel si est ponēdus nō est ens reale. et p cōns nō est de eēntia psōe realis.

EE Reprobat scdaz [illegible] opi.

Scdaz opionē et tertiā sicut sonāt nō reputo veras. qr cōnotat nō cōuenit cuicūq rei. s tm signo rei. et iō vbū diuinū nō plus cōnotat q pr vel spūssctūs. Jō q̄tū ad istū articulū dico breuiter q vbuz qd est realr filius in diuinis. nec includit nec cōnotat respectū nec etiā cōnotat creaturā. tm h nomē vbū instituit ad significandū q cōnotat creaturaz. s h nō est ex natura s ex impositiōe nois. Scdo qr in diffinitiōe exprimente qd nois dz poni nomē creature in obliquo. vt h sit diffinitio exprimens quid nois. Verbū diuinuz est psona genita de scia que est dei et oīm creaturarū tanq obiectorū. Istud aūt nomē filius nō hz talē diffinitiōem exprimentē qd nois. Et si exprimat diffinitio sua debz sic dici. filius est psona genita de substātia pris. In q diffinitiōe nō ponit nomē creature nec in recto nec i obliquo. Et ppter hoc h nomen filius nō cōnotat creaturā. s h nomen vbum cōnotat creaturā. Et si dicat q verbuz diuinū et filius nullo mō distinguūt nec sm rē nec sm rōem. ergo quicqd cōnotat p vbum diuinū cōnotat p filiū et ecōuerso.

Instat pmo

Preterea nō tm verbum diuinū est psona genita de scia pris q est dei et oīm creaturarū tanq cognitoz. s etiam filius dei eq veraciter est psona genita de scia dei pris. q est vnica dei et oīm creaturarū tanq cognitoz. ergo nō plus cnotat creature p verbū q p filiū.

Secundo

FF Rūdet ad pmū

Ad pmū istoz dicendū q si in ista. verbū diuinū et filius nullo mō nec sm rem nec sm rōem: isti termini verbū filius supponunt psonalr. p suo significato vera est. et tūc sp accipiēdo vniformiter nihil cōnotat nec p verbum nec p filiū. et iō cōns illa fcā nō valz. qr in cōnte implicat q aliqd cōnotat p verbū vl p filium qd falsum est sicut dictū est prius. ita etiaz tunc semp accipiēdo psonalr nihil cnotat p verbū vel p filiū. Si aūt isti termini verbū diuinū et filius supponūt p se in pdicta ppōne. tunc est añcedēs falsum. qr illo mō accipiēdo verbum diuinū et filius nō sūt idē realr qr isti termini nō sūt idē realr. et iō aliqd cōnotat p vnū qd non cnotat p reliquū.

GG Ad scdm

Ad scdm dicendū est q cq veraciter filius est psona genita de scia pris et c. sicut verbum diuinū. tm in vna ppōne pdicat diffinitio exprimens qd nois de suo diffinito. et in alia nō. et iō aliqd cōnotat p vnū qd non p reliquū. Et si queraf. qre plus vnū nomē scde psone cōnotat creaturā q aliud nomē alterius psone. Dico q sicut vnū nomē scde psone i diuinis cōnotat creaturā. et aliud nomē nō cōnotat creaturā. ppter h q illa nois hnt diuersas diffinitōes exprimentes qd nois. ita cuilibet psone diuine posset imponi nomē tale cnotās creaturā. Naz sicut ppter hoc q hoc totū psona genita de scia pris que est vnica oim tam dei q creaturarū est diffinitio exprimens quid nois huius termini verbū. ideo hoc nomē verbum cōnotat creaturā. Ita si hoc totū psona gñans de scia sua q est vnica et c. eēt diffinitio exprimens qd nois alicuius nois impositi quod eēt pprium pri. sicut illa diffinitio est ppria pri. ita cōnotaret creaturā sicut hoc nomē verbū Et si hoc totuz vel cōsile in quo ponit aliquod nomen creature in obliquo vel in recto. sicut diffinitio exprimens quid nois huius nominis dicens quādo tenet pure notionalr. hoc nomen dicens erit ppriū patri et cōnotabit creaturā. Et sicut dictum est de patre. ita dicendū ē de spūsancto.

HH Ad pmū pn.

Ad pmū pncipale dicendum q nō solus filius est verbum. sed solus filius est verbum diuinū. Et si dicatur q dictum est in pcedēti questione. q ois itellectio est vbū

ḡ nō sol⁹ fili⁹ est itellectio diuina. ḡ nō sol⁹ fili⁹ est verbū diuinū. Dicendū est in pcedēti q̄stione, dictū est ꝙ oīs itellectio itellect⁹ creati est verbū. q2 oīs talis itellectio est genita. ƀ itellectio diuina nō est genita. ḡ nō est ad ppositū. Utrū tñ debz cōcedi ꝙ itellectio dei q̄ est eēntia sit verbū. nō ptinet ad ppositū. Ad scdm dicēdū ꝙ verbū diuinū pcise nascit̄ de sba patris sicut ⁊ fili⁹. q2 eēntia pr̄is et scia pr̄is nullo mō distingunt̄. nec ƀm rē nec ƀm rōem. Sz ad beatū Augustinū q̄n dicit ꝙ v̄buz natū est de hijs oībus q̄ sunt in ipo. s. pīc. Dicēdū ꝙ nō itelligit ꝙ verbuz nascat̄ de oībus cognitis p sciam pr̄is. ƀ itelligit ꝙ nascit̄ de scia pr̄is que est vnica oīm cognitoꝝ a patre. ⁊ sic intelligēde sunt oēs auctoritates. quib⁹ videt̄ Augustin⁹ dicere ꝙ verbū nascit̄ de hijs q̄ sunt i scia patris. h̄ est. nascit̄ de scia pr̄is q̄ est vnica oīm ⁊ ille est modus suus loquēdi in diuersis locis

Distinctio. xxviij. Questio vnica.

Irca distinctiōez vigesimāoctauā q̄ro. Utrū innascibilitas sit cōstitutiua pr̄is ppríetas. Et sic. q2 p illud pat̄ constituit̄ p qd ab oī alio supposito distinguit̄. ƀ pat̄ distinguit̄ ab oī alio supposito p innascibilitatē. q2 innascibilitas cōuenit pr̄i ⁊ nulli alij. ḡ ⁊c. Preterea innascibilitas est magis ppria pr̄i q̄ spiratio actio ḡ nō min⁹ cōstituit patrē. ƀ dictū est p̄us ꝙ spiratio actio cōstituit patrē. ḡ inascibilitas ꝯstituit patrē. Ad oppositū. pma psona ƀm q̄dlibet sui est positiua. ḡ nō ꝯstituit̄ nisi aliquo positiuo. ƀ inascibilitas est aliq̄d negatiuū. ḡ ⁊c. Circa istā q̄stionē. pmo pmittā aliquas distictiones. scdo ad q̄stionē. tertio inferā aliq̄s cōclusiones. Circa primū distinguo pmo de ppríetate. q2 q̄uis posset multipliciť dici. tñ ad p̄sens pōt triplicit̄ accipi. Uno mō ppríetas alicui⁹ dicit̄ aliq̄ res alicui intrinseca ⁊ ppria et sic pōt dici ꝙ hec aīa est ppríetas sortis: q2 est intrinseca sorti ⁊ ppria sibi. Alio mō ppríetas alicui⁹ dicit̄ aliq̄ res ꝯn̄s aliā ⁊ ppria sibi. ⁊ sic aliq̄d accn̄s ꝯn̄s sortē ⁊ ppriū sorti pōt dici ppetas sortis. Tertio mō dicit̄ ppríetas alicui⁹ aliq̄d p̄dicabile de aliquo ppriū illi p p̄dicationē. ita ꝙ de nullo vere p̄dicat̄ nisi de quo ipm cui⁹ d2 ppríetas vere p̄dicat̄. ⁊ isto mō risibile d2 ppríetas hoīs. q2 de nullo vere d2 ꝙ ē risibile nisi de quo v̄e d2 ꝙ est hō. Propetas pmo mō dcā ē de eēntia ⁊ itraneitate illi⁹ cui⁹ ē ppetas. scdo mō dcā ē accn̄s illi⁹ cui⁹ d2 ppetas. tcio mō dcā nec ē de eēntia illi⁹ cui⁹ d2 ppetas nec accn̄s formalr̄ inherēs sibi. imo idm̄ vtrūq3 potent eē sine altero. q̄uis ppō negatiua illa q̄ negat̄ vnū ab altero nō possit eē v̄a. sic h̄ ppetas risibile q̄ nō ē nisi q̄dā ꝯcept⁹ mētis pt eē sine h̄ ꝯceptu hō ⁊ ēt sine hoīe ec̄. ⁊ econuerso. ⁊ tñ h̄ ē ipossibil. hō nō ē risibil. Scda distinctio ꝙ inascibile vl' inascibilitas dupl'r accipit̄. vno mō vt sua diffinitio exp̄mens q̄d nois sit ista. aliq̄ res q̄ nō est nata. Aut vt sua diffinitio exp̄mēs q̄d nois sit ista. res q̄ nō est nata nec pducta. nec p pductōez cōicata. Ex his dico ad q̄ōnē. ꝙ inascibilitas pmo dicta nll'o p̄dictoꝝ moꝝ accipiēdo ppetatē est ppetas pr̄is. ⁊ h̄ q2 ppetas quolibz istoꝝ moꝝ est ppa illi cui⁹ ē ppetas. ƀ innascibilitas isto mō dcā nō est ppa pr̄i. ꝯuenit. s. s. sic̄ sua diffinitō exp̄mēs q̄d nois ipi⁹. Nā s. s. ē res q̄ nō ē nata q2 s. s. pcedit nō quō natus. sed quō datus ƀm btm̄ aug. Scdo dico ꝙ inascibilitas nō ē ppetas pr̄is pmo mō vl' scdo. q2 nihil est in pr̄e nisi eēntia ⁊ relatō vl' ꝯstitutū ex eēntia ⁊ spiratōe actiōe. ƀ supposito ꝙ inascibilitas n̄ accipiat̄ p eēntia nec p relatōe nec p tli ꝯstituto. q2 si sic accipet̄ eēt māifestū ꝙ sic. ⁊ tio inascibilitas q̄ pōt̄ distigui a p̄nitate nll'o mō est ppetas pr̄is pmo mō vl' scdo. q2 illa inascibilitas q̄ quocūq3 mō distinguit̄ a p̄nitate. vel est pr̄ vl' spiratio actio. vl' eēntia. vl' ꝯstitutū ex his. vl' est aliq̄ alia ppetas psonal' alteri⁹ psone. vl' nō est realr̄ i deo. ƀ q̄dcūq3 istoꝝ det̄ sequit̄ māifeste ꝙ inascibilitas nō ē ppríetas pr̄is pmo mō vl' scdo. accipiēdo ppetatē. q2 nec eēntia nec spiratō actō nec ꝯstitutū ex his nec psōa alia nec ppríetas alteri⁹ psōe ē ppríetas pr̄is. Tertio dico ꝙ inascibilitas scdo mō dcā est ppríetas pr̄is accipiēdo ppríetatē tcio mō. q2 inascibilitas ē p̄dicabil' d solo pr̄e ⁊ d nullo alio. Nā h̄ ē v̄a. pr̄ ē inascibil'. q2 n̄ ē pduct⁹. et h̄ ē falsa. fili⁹ ē inascibil'. q2 est nat⁹. ⁊ h̄ est falsa. sp̄ūs scūs est inascibil'. q2 ē pduct⁹. ⁊ h̄ ē falsa eēntia ē innascibil'. q2 ē p pductōez cōicata. ⁊ h̄ est falsa. creatura ē inascibil'. q2 q̄lz creatura ē pducibilis. Et si q̄rat̄ de p̄nitate an sit inascibil' q̄ vellet tenere ꝙ p̄nitas ⁊ pr̄ nō distiguūt̄ formalr̄ q2 q̄lz res absoluta ⁊ relatia q̄ ē pr̄ ē p̄nitas et ecōuerso. possz dicē ꝙ p̄nitas ē inascibil'. nec h̄ repugt̄ q̄n sol⁹ pr̄ sit inascibil'. q2 pr̄ ⁊ p̄nitas nll'o mō distiguūt̄ nec realr̄ nec formalr̄. Alit̄ p̄ dici n̄ recedēdo a mr̄ dicē cōib⁹. cuiusmōi sūt talia ꝙ p̄nitas ē ꝯstitutiua pr̄is. ⁊ tñ pr̄ n̄ ē ppríe ꝯstitutiu⁹ pr̄is. Et pr̄ n̄ ꝯstituit p̄rem. et tñ p̄nitas ꝯstituit p̄rem. ⁊ ꝙ eēntia ⁊ p̄nitas ꝯstituūt p̄rem. ⁊ tñ eēntia ⁊ pr̄ nō constituunt patrem. ⁊ multa talia q̄bus aliquid ꝯceduntur de paternitate ⁊ negat̄ a patre. et econuerso.

JJ Ad secundū

Distin. XXVIII

A Questio I

C

Arguitur primo

Secundo.

In oppositum

B Circa. q. tria facit

Circa pmuz p̄is distinctio

Secūda distin.

C Circa scdm Rūdet ad q.

Ista inq͂ concedēdo pot est dici q̄ pr̄ ⁊ patni-
tas distinguunt̄ formal̄r. sicut eēntia et pater
distinguunt̄ formal̄r. ⁊ tūc diffinitio exp̄mens
q̄d nois disticti formal̄r erit totū hoc q̄ aliq̄d
vere ꝯcedit̄ de vno et negat̄ a reliquo termis
supponētibus ꝑsonal̄r. sed h̄ nunq̄ pōt cōtin-
gere nisi ꝓpter identitatē realē eiusdē rei cū
rebus distinctis real̄r. Unde nisi eēntia esset
pater ⁊ vna alia res absoluta vel relatiua. alia
inq͂ a pr̄e. impossibile eēt q̄ pr̄ ⁊ p̄nitas disti-
guerent̄ formal̄r. immo nihil aliud intelligo p
distinctōem formalē. Sed s̄m istum modū di-
cendi scd̄e diffinitioni exp̄menti q̄d nois ip̄i⁹
innascibilitatis debet addi. nec ꝓp̄etas cōsti-
tutiua alicui⁹ ꝑducētis. vt tota ⁊ cōpleta diffi-
nitio exp̄mens q̄d nois ip̄ius innascibilis sit
ista. innascibile est res q̄ nec est nata nec ꝑdu-
cta. nec p aliquā ꝓpōnē cōicata. nec ꝓprietas
ꝯstitutiua alicuius ꝑducētis. ⁊ p istud vltimū
excludit̄ paternitas ⁊ filiatio ⁊ spiratio passio

D Ad formā q̄ōnis

Per p̄dicta rn̄deo ad formā questionis. Di-
co q̄ intelligēdo p innascibilitatē aliq̄d quō-
cūq̄ distinctū a p̄nitate. sicut oēs doctores
tractātes istā questionē intelligūt. innascibi-
litas nō est ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is. q̄ innasci-
bilitas p ypothesim aliquo mō distinguitur a
p̄nitate vel formal̄r vel s̄m rōem. sed nihil di-
stinctū a p̄nitate. quocūq̄ mō ymaginabili ē
ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is. ḡ innascibilitas nō ē
ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is. Maiorē p̄suppono.
Minorē p̄bo. q̄ oē distinctū a p̄nitate. vel
distinguit̄ real̄r vel formal̄r vel s̄m rōem. sed
distinctū a p̄nitate real̄r nō cōstituit patrē.
q̄ oē distinctū real̄r vel est creatura vel filia-
tio vl̄ spiratio passio. sed inductiue p̄z q̄ nullū
istoꝝ est ꝓp̄etas pr̄is. Sil̄r distinctū formal̄r
a p̄nitate nō est ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is. quia
oē distinctū formal̄r a pr̄e vel est absolutū
vel relatiuū vel relatio. s̄ nullū absolutum est
ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is. q̄ oē absolutū ē cōe
tribus. Sil̄r relatiuū nō ē ꝓp̄etas cōstitutiua
pr̄is. q̄ nul̄ a ꝑsona. nec vnū ꝯstitutū ex essen-
tia ⁊ spiratōe actōe ē ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is
sic manifeste p̄z. Sil̄r nec res q̄dam distincta
formal̄r a p̄nitate est ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is.
q̄ nulla relatio distīcta tm̄ formal̄r a p̄nitate
est in diuinis nisi sola spiratio actio. sed illa est
cōis pr̄i ⁊ filio. ḡ nō est ꝓp̄etas ꝯstitutiua pa-
tris. ⁊ ita p̄z q̄ innascibilitas q̄ ponit̄ ꝓp̄etas
distincta a p̄nitate nō est ꝯstitutiua pr̄is. Et
rō est. q̄ innascibilitas q̄ est quocūq̄ mō yma-
ginabili distincta ꝓp̄etas a p̄nitate nō ē nisi
vnū p̄dicabile d̄ solo pr̄e. qd̄ predicabile q̄uis
supponat ꝓ pr̄e. nō tn̄ est real̄r pr̄ nec est real̄r
deus. ⁊ p ꝯn̄s nō est de eēntia pr̄is. ⁊ ita nō est
ꝓp̄etas ꝯstitutiua pr̄is. Ex p̄dictis sequunt̄

E Conclusio p̄ma

aliq̄ ꝯclusiones. Una est q̄ in diuinis nō sūt. v. no-
tiōes. q̄rū q̄libet sit real̄r in deo ⁊ real̄r id̄ cū deo
q̄ p̄ter spiratōes actōez ⁊ spiratōez passionē ⁊
p̄nitatē ⁊ filiatōez nō ponit̄ nisi inascibilitas
s̄ inascibilitas q̄ ponit̄ quocūq̄ mō distigui a
p̄dicit̄ nō ē real̄r de⁹. s̄ tm̄ ē qd̄dā p̄dicabile de
deo. ⁊ qd̄ supponit ꝓ solo pr̄e. ⁊ forte ꝓpt̄ h̄ po
suerūt aliq̄ q̄ nō sūt nisi. iiij. notiōes in diuinis.

F Scd̄a ꝯclusio

Alia ꝯclio q̄ nec notio nec ꝓp̄etas d̄r vniuo
ce de inascibilitate ⁊ aliis nisi forte s̄m rōnem
gn̄alē ꝓp̄etat̄. s̄m illā opionē q̄ pōit res ēē pos
se p̄dicari. Nā si res nō possit̄ p̄dicari nulla
vna rō ꝓp̄etat̄ vl̄ notōis pōt ꝯpetere inascibi
litati ⁊ aliis. nā inascibilitas d̄r ꝓp̄etas vl̄ no-
tio. q̄ p̄dicabil̄ de pr̄e. q̄uis n̄ sit h̄ rō sufficiēs
P̄nitas aūt d̄r ꝓp̄etas. q̄ ꝓp̄a ⁊ itrīseca soli
pr̄i. spiratio actio d̄r notio. q̄ distiguit p̄rem ⁊

G Querit̄

filiū a sp̄ū scō. Et si q̄rat̄ an inascibilitas est
ꝓp̄etas pr̄is. vel ista: inascibilis est ꝓprietas

Respondet̄

pr̄is. Dico q̄ ista difficultas mag̃ est vocal̄ q̄
real̄. Un̄ de ista. inascibil̄ ē ꝓp̄etas patri. dico
q̄ ē distinguēda. eo q̄ subiectū pōt h̄re suppō
nē simplicē vl̄ ꝑsonalē. si h̄eat suppōnē simpli
cē sic ē v̄a. q̄ tūc suppōit ꝓ se. ⁊ iō mmet subie-
ctū ē ꝓp̄etas pr̄is. q̄ ē p̄dicabil̄ de solo pr̄e s̄z
cōez modū loq̄ndi. Si aūt suppōit ꝑsonal̄r sic
est simpl̄r falsa. q̄ tūc denotat̄ q̄ illa res q̄ ē in-
nascibil̄ ē ꝓp̄etas pr̄is. qd̄ nō ē ꝯcedēdū. s̄ d̄z
dici diuersimode s̄m q̄ sci diuersimode vtunt̄
vn̄ aliq̄n accipiūt inascibilitatē loco ill⁹ nois
inascibile. sic̄ freq̄nt̄ accipiūt ꝯcreta ꝓ abstra-
ctis ⁊ ecōuerso. ⁊ maxie in diuinis ꝓpt̄ h̄ q̄ nulla
res iportat̄ p vnū illoꝝ q̄n iportet̄ eodē mō p
reliquū. ⁊ iō ista nomia ꝯcreta ⁊ abstracta si
sint ꝓp̄a deo sūt pure synonima vno mō acci-
piēdo synonima de q̄ dictū ē sup̄⁹ i isto libro.
Et tūc eod̄ mō dicēdū ē de ista. inascibilitas ē
ꝓp̄etas pr̄is. sic̄ dictū ē d̄ ista inascibile ē ꝓp̄e-
tas pr̄is. Alit̄ accipiūt sci⁊ sil̄r p diuē suponāt
ꝓ ꝯcret̄. ⁊ tūc in ista. inascibilitas est ꝓp̄etas
pr̄is sbiectū suppōit ꝓ h̄ noie inascibile vl̄ ina-
scibil̄. ⁊ tūc ē v̄a p̄mo⁰ accipiēdo inascibilitatē
ita q̄ ista ē ꝯcedēdo pr̄ ē inascibitas. sic̄ ista pr̄
ē inascibil̄. scd̄o⁰ ē h̄ ꝯcedēda pr̄ ē inascibil̄. ⁊ n̄
ista pr̄ ē inascibilitas. Alia ꝯclio seq̄t̄ q̄ n̄ ois
ꝓp̄etas alicui⁹ p se ē ꝯstitutiua illi⁹ p se. Nam
aliq̄ ꝓp̄etas p se nō est de eēntia nec intraneι-
tate ip̄ius. s̄ oē ꝯstitutiuū p se est de essentia
ip̄ius. ḡ ⁊c. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ aliquid

H Ad primū p̄n̄

distingui p aliud est dupl̄r. vel ꝓp̄e loquendo
sicut dictū est frequēter. ⁊ sic est maior vera. s̄
sic pat̄ p innascibilitatē q̄ est ꝓp̄etas patris a
nullo distinguit̄. q̄ illa ꝓp̄etas non est aliqd̄
intrinsecum patri. Aliter accipitur aliquid

distingui p aliud impropꝛie. ⁊ sic dr̃ aliqd distin gui p aliud. qñ illud aliud est mediũ cõcluden di aliquid remoueri ab alio a quo ꝑus aliquo mõ remouet̃. ⁊ isto mõ dictũ est ꝑus ꝙ res di stinguit̃ ab alijs red⁹ p suas dĩas. ⁊ tñ dñe non sũt de eẽntia rei. ⁊ isto mõ pr̃ distiguit̃ ab omi alio p innascibilitatẽ. q: innascibile remouet̃ a quolibet alio a pr̃e. ꝫ tũc est maioꝛ falsa. quia qd̃ sic distinguit̃ ab aliquo p aliud nõ cõstitu itur p illud.

Ad scd̃m

Ad scd̃z dicẽdũ ꝙ innascibilitas nõ est magis ꝓꝑa pr̃i ꝙ̃ spiratio actio accipiẽ do ꝓꝑiũ vel ꝓꝑetatẽ ꝑmo mõ. q: tũc nõ min⁹ ꝯstitueret ꝙ̃ spiratio actio. sed qd̃ est mag̃ ꝓꝑ ũm tertio mõ nõ oꝫ. immo nõ põt simplr̃ cõsti tuere. Et si dicat̃ ꝙ tũc nõ erant q̃nqꝫ notiões ab eterno. imo aliq̃ notio bina ⁊ ꝓꝑetas ñ erat ab eťno. q: nihil aliud a deo est eťnũ. Dicendũ ꝙ nõ dꝫ ꝯcedi de v̾tute ꝫmonis ꝙ. v. notiones erãt ad eťno. nec ꝙ. iiij. notiões erãt ab eterno. q: nõ erãt ad eťno nisi tres ꝑsone ⁊ tres relatiõ nes ⁊ oĩs alia ꝑlalitas dꝫ negari fuisse ab eťno Tñ ꝫ nõ od stãte de. v. notoĩb⁹ supponẽtibus nõ p se ꝫ p ꝑsonis diuis vel relatoĩbus diuis quoꝝ nullũ est cõe trib⁹ ꝑsonis. nec vere ꝑdica tur de trib⁹ ꝑsonis. dꝫ ꝯcedi vere ꝑdicari ꝫ ꝑ dicatũ fuit ab eťno vt q̃libet istarũ sit vera. in nascibilitas fuit ab eťno. spiratio passio fuit ad eťno. paťnitas fuit ab eťno. filiatio fuit ab eterno. spiratio passio fuit ad eťno. et iõ ꝫm ꝙ p istã. v. notiões fuerũt ab eťno intelligit̃ vn⁹ act⁹ signat⁹ de quo dictũ est. põt ꝯcedi. v. notiõ nes fuisse ab eťno. Cõsilr̃ est de ista. iiij. notiões fuerũt ab eťno. Silr̃ est de istis. iiij. notiões sũt realr̃ i deo. due relatiões sũt in pr̃e ⁊ due i filio ⁊ ꝑsilibus. q: oms̃ tales de v̾tute ꝫmonis sunt false ⁊ erronee. q: inferũt pl'es res ẽẽ in deo ꝙ̃ tres. Uerũtñ si p ipas intelligant̃ act⁹ signati pñt cõcedi. Et est valde necessariũ omni respi cienti dicta auctoꝝ scire qñ loquunt̃ de v̾tute ꝫmonis ⁊ qñ nõ. ⁊ etiã scire qñ p actus exerci tatos intelligũt act⁹ signatos. ⁊ quãdo nõ. q: a hoꝝ ignorãtia facit multos errare.

Distin. xxix.		Questio vnica.

Distin. XXIX
A
Questio I

Circa distictio

xxix. queri. Utrum ꝑncipiũ dicat̃ vniuoce de oĩbus illis in deo de q̃bus vere ꝑdicat̃.

C

Arguit̃ ꝑmo

M sic. q: ꝫ est ṽa ꝑdicatio si ne omni distinctõe. pr̃ ẽ ꝑn cipiũ filij. g̃ nullus termin⁹ est ꝫ equocus. et p ꝯñs q̃libet est vniuocus. g̃ dr̃ de oĩbus vniuo ce de q̃bus ꝑdicat̃.

Secũdo

Preťea nihil dr̃ equoce d̃ illis que sunt vna res. sed oĩs que sunt in deo. sunt vna res. q: vna essentia. g̃ nihil dr̃ de illis equoce ꝫ vniuoce.

Ad oppositũ. oĩe vniuo cum est vl'e. sed nihil est vl'e ad illa q̃ sũt in deo g̃ ⁊c.

B
Circa q. duo
Primũ

Hic ꝑmo videndũ est de ꝫ termino vni uocũ. scd̃o ad ꝓpositũ. Circa ꝑmũ dico sic̃ di ctum est supra. dist. ij. Uniuocũ duplr̃ accipit̃ vel stricte vel large. vniuocũ stricte sumptuꝫ est aliqd̃ signũ volũtarie institutũ vna institu tione ad significandũ oĩa q̃ sub aliquo vno cõ ceptu ꝯtinent̃. ⁊ p eodẽ tpe p quo ⁊ q̃ñcũqꝫ ꝫ tali ꝯceptu ꝯtinent̃. ⁊ isto mõ vniuocuꝫ nõ dr̃ de ꝯceptu. q: ꝯcept⁹ siue intẽtio aĩe nõ ad pla citũ. ꝫ naturalr̃ est signũ illoꝝ quoꝝ est signũ tñ vniuocũ sic dictũ põt accipi stricte ⁊ stricti us ⁊ forte strictissime. sicut alibi tactũ ẽ. Uni uocũ large sumptũ nõ tm̃ dr̃ de signo volunta rio instituto. ꝫ etiã de ꝯceptu cui corñdet ta le signũ. ⁊ tũc idem est ꝯceptũ esse vniuocum ad plura. ⁊ ꝯceptũ esse ꝑdicabilẽ de pluribus et ideo querere de vniuocatõe ꝯceptus. nõ est nisi querere de vnitate ꝯceptus.

C
Dubitatio

Sed tũc est dubiũ. q̃ est via ad cognoscendũ vniuocatõeꝫ alicuius.

Responsio

Dicendũ ꝙ loquẽdo de vniuocatõe ꝯceptus duplici via põt cognosci vnitas ei⁹. vno modo p expientiã qñ scꝫ intellectus expe ritur in se ꝙ hꝫ cõceptũ vnũ. ita ꝙ põt forma re in mẽte vnã ꝓpõnẽ habentẽ vnũ ꝑdicatuꝫ vel vnũ subiectũ ⁊ nõ plura quod p illis sup ponit. qñ aũt nõ potest experiri in mente sine omni lingua ⁊ ydeomate. nõ potest experiri se habere vnũ conceptũ. Aliter potest hoc de duci p naturalẽ argumentatõem. arguẽdo cõ tra negãtes vnitateꝫ cõceptus. scꝫ per hoc ꝙ manifestuꝫ est aliquid intelligi aliquo modo. et nõ in se. vel non cognitione ꝓpria nec equi ualenti. tũc cũ oportet necessario habere vnũ conceptũ dictũ de illo et de aliquo quod in se vel cognitione ꝓpria vel equalẽti cognoscit̃ sed ꝙ iste ꝯceptus sit ꝑcise vniuocus illi ⁊ isti et nõ alijs est impossibile vel valde difficile ꝓ bare contra negantẽ. nec est forte facile p ex perientiã certam cognoscere. Hoc tamen po test euidẽter cognosci ꝙ quãdo aliq̃s format in mente vnam ꝓpõnem que habet simplex ꝑ dicatũ. quod vtiqꝫ est vniuocũ omnibus illis p quibus supponit ⁊ qñ p eis supponit. nõ tñ semp potest euidẽter cognosci an supponat p istis ita ꝙ non p alijs. Sed loquẽdo de vni uoco stricte sumptu. quod est volũtarie insti tutum. Dicendũ ꝙ debet cognosci an sit vni uocum ista via. videre scꝫ an illud habeat ali quam diffinitõem exꝑmentẽ quid nõis vel nõ Si nõ habet diffinitõeꝫ exꝑmentẽ quid nõis. sed potest habere diffinitõem exꝑmentẽ quid rei est vniuocũ. Si autem habet diffinitõem exprimentem quid nominis, tunc aut aliqua

vna diffinicio ipius nō ꝯtinēs aliqḋ equocuꝫ ḋ: de oiḃ de q̄b9 verificat nomē. ⁊ tūc ē nomē vniuocū aut nō ⁊ tūc est equocū. Qualr autē illud positū in diffinitiōe exp̄mēte q̄d nois debeat cognosci an sit vniuocū vel nō. recurrēdū ē ad eandē artē. Et ꝙ ista ars applicari mō suo. q̄uis nō totalr ꝯsilr nō tm̄ noib9 cathegoreumaticis. ſ etiā sincathegoreumaticis ⁊ vbis ⁊ omi pti orōnis. Sꝫ q̄lr diuersimode cā breuitatis omitto. Ex his dico ad q̄onē ꝙ si intelligat qḋ de ꝯceptu corr̄ndēte huic noi p̄ncipiuꝫ. an ſ. corr̄ndeat sibi vn9 ꝯcept9 vl̄ possit corr̄ndere. sic est mag̃ dubium q: nō reputo ꝙ aliq̄s possit doceri de hac ꝓpone. ſ si dꝫ sciri oꝫ ꝙ sciat p exp̄ientiā. iō ptrāseo d̄ h̄ ⁊ relinquo exp̄iētie cuiuslibꝫ. Sꝫ loq̄ndo de h̄ noie p̄ncipiū. Dico ꝙ h̄ nomē p̄ncipiū nō ḋ: vniuoce de oibus de q̄b9 ḋ: in deo. q: sicut inductiue pꝫ. nulla pōt dari diffinitio exp̄mens q̄d nois ꝯueniēs cuiliber de quo ḋ:. Nā qn̄ ḋ: de9 est p̄ncipiū creature si loco isti9 nois p̄ncipiū. diffinitio exp̄imens q̄d nois ipi9 ponat. dicet sic. de9 ꝓducit creaturā de nihilo. vel si dicat sic. de9 ꝓducit creaturā. ⁊ silr sic. pr̄ ꝓducit filiū. alr diffiniet ꝓducere in vna ꝓpone ⁊ in al'a. Silr si dicat sic. eēntia ē p̄ncipiū gn̄andi. alr diffiniet ꝙ sic eēncia gn̄at filiū. Et ita pꝫ ꝙ si i diuersis ꝓpōnib9 poneret diffinitō exp̄mens q̄d nois loco isti9 nois p̄ncipiū. ꝯseruādo sp̄ ꝙ ꝓpōnes sint v̄e alia diffinitio tal̄ poneret in vna ꝓpōne ꝙ in alia. Ad p̄mū p̄ncipale dicendū ꝙ h̄ nō ē v̄a sine oi distinctōe. pr̄ est p̄ncipiū filii. q̄uis sine distinctōe freq̄nt ꝯcedat a scis. Vn̄ sicut multe ꝓpōnes de v̄tute s̄mōis false ꝯcedunt ab auctorib9. q̄ tn̄ s̄ꝫ intellectū quē ipi habuerūt sūt v̄e. ita mlt̄e ꝓpōnes q̄ de v̄tute s̄monis sūt distiguēde ꝯcedunt ab eis sine distinctōe. Et tn̄ sciēdū ē ꝙ aliq̄n dictio aliḋ ⁊ aliḋ significat. sine h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpō sit distinguēda. sicut i alio loco declaraui. Ad scḋꝫ dicēdū ꝙ aliqḋ pōt equoce dici de ill' q̄ sūt vna res qn̄ sic cū h̄ ꝙ sūt vna res sūt plr̄es res. sic est de psonis diuinis vel qn̄ nō sūt idē formalr. sic ē ḋ essentia et psona. Argumētū in oppositū nō ꝯcludit q̄uis ꝯclusio sit vera et quare nō cōcludit tactum est prius. Distin. xxx. Questio p̄ma.

Distinctōe trigesima tractat magister ḋ noibus relatiuis ex creature et deo ꝯueniētibus. Circa quā essꝫ q̄rendū. Vtrū de9 realr vel s̄m rōem referat ad creaturā. Sꝫ q: h̄ qḋ p̄supponit de relatōe ꝙ sit. Ideo q̄ro p̄mo de relatione ⁊ p̄mo quero

Vtrū omni auctē fidei ⁊ quoꝝcūq3 phorum exclusa facilius possꝫ negari ois relato eē aliq̄d a pte rei quocūq3 mō distinctū ab oi absoluto et absolutis q̄ teneri. Et p̄mo oñdā ꝙ facili9 ⁊ ꝓbabilius debeat teneri ꝓpter solā rōeꝫ. relationē esse aliq̄d distinctū a pte rei ab oi absoluto ⁊ absolut. P̄rimo sic. īpossibile ē trāsire a ꝯdictorio in ꝯdictoriū sine oi mutatiōe q̄ sit corruptio vel ꝓductio alicui9. ſ mobile qn̄ mutat localr trāsit de ꝯdictorio in ꝯdictoriū. g̃ ē aliq̄d nouū ꝓductū vl̄ aliq̄d corruptū. ſ certū est ꝙ nullū absolutū corrūpit vel ꝓducit ḋ nouo. g̃ aliq̄d aliḋ. ⁊ illḋ vocat respect9 ⁊ hr̄ ꝓpositū. Scḋo sic. illud qḋ hꝫ opatōem realem est aliq̄d reale. ſ oibus absolutis manētibus ꝓpt diuersaꝫ situatōem p̄nt aliq̄ in aliquē effectuꝫ in quē non p̄nt sine tali situatione. g̃ ibi est aliquid reale p̄ter absolutū. ⁊ p ꝯn̄s respectus ē aliq̄d reale aliud ab absolut. Ad oppositū p ꝓductōem alicui9 rei in istis inferiorib9 nulla fit noua res in angelo vel celo. ſ ꝓducta aliq̄ re de nouo angelus vel corpus celeste vere re. aliter distinguit ab illa re de nouo ꝓducta. g̃ ista distinctio nō importat aliquā rē ab absolut. ⁊ p ꝯn̄s eadē rōne nulla relatio importat realē rē distinctā. q: nō est maior rō de vna q̄ ḋ alia. Circa istā q̄onē p̄mo sciendū p intellectu ꝙ nō est q̄stio de veritate q̄d s̄m veritateꝫ sit tenendā. ſ ē q̄d teneret volēs p̄cise inniti rōni possibili p statu isto ⁊ nolēs aliquā sectam vel auctoritatē recipere. sicut qui vellet p̄cise inniti rōni sibi possibili. et qui nollet accipere quācunq3 auctoritatē diceret ꝙ impossibile ē tres psonas realiter distinctas esse vnaꝫ rem simplicissimā. Similiter talis diceret ꝙ deus non est homo. ⁊ multa alia. que tamen s̄m rei veritatē falsa sunt. Sic intellecta q̄stiōe sūt diuerse opiniones. Vna est que nō tm̄ propter auctoritates. sed etiam ꝓpter rationes ponit ꝙ relatio est alia res ab omni re absoluta ⁊ ab omnibus absolutis. ita ꝙ sicut substātia ⁊ qualitas sunt res distincte. quarum neutra est de essentia alterius. ita ⁊ substātia et relatio sūt distincte res realiter. et neutra de essentia alterius. Pro ista opinione arguitur multipliciter. P̄rimo sic nihil est idem realiter a. sine quo a pōt eē realiter sine cōtradictiōe. sed multe relationes sunt sine quibus fundamenta possunt esse sine cōtradictōe. ergo ⁊c. Maior ꝓbatur multipliciter. quas probationes dimitto. quia reputo eas concludere. Minor apparet in omnibus relatōibus quarū fundamenta possūt esse sine terminis. sicut est i oibus relatōibus equiparātie. sicut sunt simile equale ⁊ h9mōi. si enim hoc album sit. et hoc album

nõ sit. hoc albũ est sine silitudine. ꝛ si aliud albũ fiat in albo est silitudo. põt ergo esse sine isto ꝛ cũ isto. Silr in relationib⁹ multis disquiparãtie. sicut dñs põt esse sine dñatione ꝛ põt esse dñs seruoꝝ accessione.

Primũ incõueniens ꝛ ẽ pma ɔclu.

Preterea nisi predicta opinio ponat. sequũtur multa incõuenientia. Primũ est q negabit ois compositio in entibus. qꝛ si a ꝛ b componũt ab. ꝛ vnio istarũ partium nihil aliud est nisi illa absoluta a. b separatis. ergo realr a ꝛ b manet tota realitas que est ipoꝝ a ꝛ b vnitoꝝ. ꝛ tũc a ꝛ b separata manẽt realr vnita. ꝛ ita manet compositũ separatis partibus componẽtibus. ꝛ ita compositũ nõ ẽ ɔpositũ. qꝛ qñ mãet ɔpositũ separatis ptib⁹ componẽtibus nõ est compositũ ex eis. nihil eñ eẽt tũc nisi vnũ aggregatõe.

Scđz incõueniẽs ꝛ est scđa ɔclu.

Scđm incõueniẽs sequerẽ. q negabit ois causalitas causatiũ. qꝛ quod causat a diuersis causis secũdis ẽexigit in eis debitã ɔportionẽ ꝛ approximatione ad hoc q causet ab eis. sed si ista approximatio ꝛ ɔportio nihil sit nisi ista absoluta. ergo ista sunt ita realr causatiua hui⁹ effectus quãdo nõ sũt approximata. ꝛ ita approximata nihil possunt causare realr quod nõ possũt causare etiã non approximata. nulla eñ realitate alia posita nõ põt aliqua res causare que prius non potuit causare.

Argumẽtũ

Ex istis potest argui sic. Quia si a ꝛ b separata nõ componũt ab. ergo nec ipa vnita. qꝛ sicut eadẽ res absq; omni realitate alia nõ põt aliqd causare modo qđ prius nõ potuit. ita nec eedẽ res absq; omni realitate alia pñt aliqd modo ɔponere quod prius nõ potuerũt ɔponere.

Scđo ponũt alie rõnes

Scđo pncipalr arguitur sic. nihil infinitũ cõtinet fm pfectã cõtinẽtiã opposita formalr. qꝛ qñtũcunq; in deo ɔcedat pfectissima oim ɔtinẽtia pfectionũ fm idẽtitatem que sunt in eo nõ potest ɔtinere opposita absoluta formalr in se. lz in se posset habere talia opposita ṽtualr ꝛ relatiue formalr. sed ex hoc cõcludit infinitas fundamẽti. sed equalitas ꝛ inequalitas sunt opposita formalr. ꝛ silitudo ꝛ dissilitudo silr saltẽ ad idẽ correlatiuũ. ista aũt pñt pfecte fundari in eodẽ fundamẽto successiue. sed illud fundamẽtũ neutrũ illorum cõtinet formalr ꝛ fm pfectã identitatem quia qua rõne nõ ambo. eadẽ rõne nec alterũ.

D

Dictũ ex quo qꝛtuor sequunt

Et si dicat q relatio nõ est res alia. qꝛ nõ est res sed tm in intellectu. Cõtra h arguit pmo. qꝛ hoc destruit vnitatẽ vniuersi. scđo qꝛ destruit oẽm ɔpositionẽ in vniuerso substãtialẽ ꝛ accidentalẽ. tertio qꝛ destruit oẽm causalitatem secundarũ causarũ. quarto qꝛ destruit realitatem sciarũ mathematicarũ.

Primũ pbat

Primũ pbat qꝛ vnitas vniuersi est in ordine partiũ ad se inuicem ꝛ in ordine ad pmũ. sicut vnitas exercit⁹ est in ordine ptiũ exercit⁹ inter se ꝛ ad ducem. et iõ ex hoc ɔ negãtes relatõem esse rẽ et actũ intellect⁹ põt dici fm dictũ phi. xii. metha. q tales qui sic dicũt. incõnexaz faciũt vniuersi sbam.

Scđm pbat

Scđm pbat. qꝛ nihil est ɔpositũ sine vnione partiũ ɔponibiliũ. ita q partib⁹ sepat nõ manet ɔpositũ. nihil aũt reale depẽdet ab eo qđ est tm rõr ꝛ pcipue rõ causata p actũ intellect⁹ nostri. ꝛ saltẽ tale reale quod nõ est tm artificiale. ergo nullũ totum erit reale naturale. postq nccrio reqrit ad suũ eẽ relatõem. qꝛ relatio nihil est nisi ens rõnis.

Tertiũ pbat

Tertiũ pbat. qꝛ causatiũ effectus realis nõ reqrit ens rõnis in cã. sed nõ pñt cause scđe cãre nisi ɔportionate ꝛ approximate. ergo si ista approximatio est tm ens rõnis. nõ poterunt cause sub ista approximatõe cãre aliqd reale. qꝛ sine ista approximatõne nõ pñt cãre. ꝛ ista approximatio que ẽ relatio. nulla res est p istã opinionẽ. ergo cã scđa nihil ɔfert ad possibile cãri.

Quartũ pbat

Quartũ pbat. qꝛ oẽs ɔclones mathematice demõstrant relatiões de subiectis. pz inductiue incipiẽdo a pma ɔclone geometrica. q ondit eqlitas laterũ de triãgulo vl de linea recta. ꝛ sic de aliis. Quis iste rõnes videñt difficiles ꝛ apparẽtes ad pbandũ relationẽ esse aliã rez ab absolut. tm videt mihi q ad ptẽ oppositũ sũt rõnes difficiliores ꝛ euidẽtiores. ꝛ iõ ɔ istã opinionẽ arguã in gñali. imo magis in spẽali de diuersis relatõibus q ponũtur.

Arguit ɔ opi.

Primo ergo arguo sic. ois res realr distincta ab alia re põt intelligi illa alia nõ intellecta. et maxime si neutra illarũ rerũ sit ps alterius sed impossibile est aliquã rẽ q sit relatio itelligi sine oi alia re. ergo ꝛc. Maior videt mãifesta. qa nõ pl⁹ depẽdet itellectio vni⁹ rei totalr disparate ab alia re dispata. q intellectio effect⁹ ab intellectõe cãe sue eẽntial. sed nõ est incõuẽiẽs nec includit ɔdictõez illud qđ ẽ effect⁹ intelligi sine sua cã intellecta. ergo eodẽ mõ si silitudo vel alia talis relatio sit alia res ab absolut ꝛ a relatõne corrñdẽte nõ repugnat sibi intelligi nllo itellectu absoluto. ꝛ ẽt nlla relatõe alia itellecta. Minorẽ pbo. qꝛ si aliqs itelligat silitudinẽ sor. ꝛ sortẽ sine silitudie corrñdẽte. poterit scire sortẽ eẽ silez. ꝛ tm dubitare an sit alicui alteri silis. ꝛ eođ mõ poterit aliqs scire aliquẽ eẽ prẽz ꝛ tm nescire an hẽat filiũ. imo ẽt poterit igrare an possit hre filiũ.

Obijcitur

Si dicat q tal' apphẽdẽs silitudinẽ sor. poterit nescire an sortes sit silis.

Rñdet

Cõt p istũ ñ repugt relatõi itelligi ituitiue. pbat ergo q aliqs ituitiue apphẽdat vtq; tal' vtq; sciet sortẽ eẽ silez. sic aliqs vidẽs ituitiue albedinẽ i sorte scit sortẽ esse album. Si dicat aliter q talis si videat intuitiue tã sortẽ q similitudinẽ in sorte. lz nõ videat intuitiue

aliā similitudinē. poterit tñ scire sortē eē silez alteri. lz nesciat cui sit silis. Contra. ponatꝫ ꝙ talis intellectio intuitiua silitudinis sit simplr ꝑma in illo intellectu. ita ꝙ nunꝙ̄ ꝑus nec intuitiue nec abstractiue intellexerit ꝙ̄cūꝗ̄ silitudinem. talis nō plus sciet ꝙ ille est similis alicui alteri. ꝙ̄ ꝙ ista est causa alteri⁹ nisi ꝑ deductionē rōnis. ⁊ per consequēs anteꝙ̄ incipiat deducere poterit ignorare. ⁊ h̄ est ꝓpositū. Si dicatꝫ aliter ad maiorē ꝙ vna relatio non potest intelligi sine alia. Cōtra. ꝭm istos eēntia diuina pōt intelligi sine relatōe. que tamē est eadē realr sibi. ḡ multo fortius vna res poterit intelligi sine alia realr distincta ⁊ disparata. Si dicatꝫ ꝙ nō sequitꝫ. qꝛ nec idētitas realis, nec distinctō formalis est causa q̄re potest eēntia intelligi nō intellecta ꝑnitate. sꝫ quia est talis natura. Sed hoc nō valet. qꝛ eadem facilitate dicā ꝙ eēntia diuina est talis natura ꝙ nō potest itelligi sine ꝑnitate. ⁊ ita nulla videtꝫ rō posse assignari quare vnuz indiuiduum nō possit intelligi alio indiuiduo totaliter disparato nō intellecto. qꝛ nō potest dari aliqua rō quare vnā nō possit intelligi alio nō intellecto. nisi vel qꝛ sunt idez realitꝫ. quod nō datur in ꝓposito. vel qꝛ vnum depēdet ab alio essentialr. ⁊ hoc nō potest dari in ꝓposito qꝛ essentialius depēdet quodlibet absolutum creatū a deo ꝙ̄ quecūꝗ̄ relatio ab alia. ⁊ tamē potest creatura intelligi nō intellecto deo. sicut potest videri corpalr nō viso deo corporaliter. Uel qꝛ vnū necessario coexigit aliud. ⁊ hoc nō potest dari in ꝓposito. qꝛ magis necessario vr eque coexigit quelibet creatura deū ꝙ̄ relatō vna aliaz relatōnē. ⁊ tñ hoc nō obstāte potest creatura intelligi nō intellecto deo. ḡ similr ī ꝓposito. Si dicatꝫ ꝙ nulla istarū est rō. sed rō est. qꝛ res est talis nature. et ideo nulla alia cā est querēda. nisi qꝛ relatio est relatio. Sed h̄ nō sufficit. qꝛ nihil debꝫ poni sine rōne assignata nisi sit ꝑ se notū vel ꝑ expientiā scitū. vel per auctēm scripture sacre ꝓbatū. sed illud nō est ꝑ se notū. qꝛ multi subtiles ⁊ exercitati hoc negant. Nec etiā per expientiā est scitū. qꝛ null⁹ de hoc potuit experiri. sicut pꝫ manifeste nec potest dici tertiū. qꝛ ista questio excludit oēm auctem. Silr tūc nō esset relatio ponēda ꝓpt rōez. sed ꝑcise ꝓpter auctēm scripture sacre. qd̄ tñ negāt. ḡ qua rōne relatio vna si sit alia res nō pōt intelligi aliare disparata. nō itellecta debet rō assignari. vel nō est ꝓpter rōez ponēdum. Silr tūc eadē facilitate dicā ꝙ substantia nō pōt intelligi sine q̄litate vel ecōuerso. ⁊ nō est alia rō querēda nisi ꝙ substātia est substantia. ⁊ qualitas est qualitas que nō conueniēter dicunt. Confirmatꝫ. qꝛ nō maior est inseparabilitas aliquoꝝ realiū in intellectu ꝙ̄ in subiecto. sed iste res sunt separabiles quātum ad subiectū. qꝛ vna illarū potest esse in aliquo subiecto in quo nō est alia. ḡ eadē rōe poterūt sic separari in intellectu ꝙ vna intelligatꝫ alia nō intellecta. Scdo arguo sic. in omi modo relatiuoꝝ ⁊ in omni ꝑdicamēto relatiuo oportet aliqua extrema summe distare. ḡ pōt aliq̄ res fieri in vno extremo. nulla re positiua factā in alia. ḡ si relatio sit alia res pōt vni extremo aduenire aliq̄ relatio nulla facta in alio extremo. Confirmatꝫ. qꝛ ois creatura agit in determinata distātia. fiant ḡ talia duo extrema extra illā determinatā distantiā. h̄ posito poterit aliquod agens creatū ꝭm ꝯuenientē distantiam approximari vni extremo ⁊ improportionate distare ab altero extrēo. ḡ poterit hr̄e effectū suū in illo extremo nihil cāndo in alio. Uerbi grā. sint duo corpa vnū albā aliud nigrū. ⁊ tm̄ distēt ꝑ potētiā diuinā ꝙ quodcūꝗ̄ agēs creatū est pn̄s vni. est insufficiēter approximatū ad cāndā qaēcūꝗ̄ effectū siue relatiuum siue absolutū in alio extremo. h̄ posito poterit per diuinā potētiā aliqd̄ actiuū respectu albedis dedite applicari corpori nigro. ⁊ ꝑ ꝯn̄s causabit albedinē in illo corpe nigro. nihil cāndo ī alio corpe albo respectu cui⁹ improportōabilr distat. ⁊ tūc erunt duo corpa alba. et ꝑ ꝯn̄s similia. et tñ nihil reale causatꝫ de nouo in alio ḡ illa silitudo nō est alia res sicut isti ponunt. et eodez modo arguo de quibuscūꝗ̄ relatiuis alijs. Tertio sic. ꝭm istos deus potest facere oē absolutū sine omni posteriori. ergo eadez rōne poterit deus facere duo alba absoluta sine oi posteriori. ḡ sine oi tali relaōne. ⁊ tñ illa erūt silia. ḡ silitudo nō est talis alia res. Si dicatꝫ ꝙ erūt silia. non tñ ꝑ silitudinē. Contra. si silitudo sit alia res. tūc silitudo ⁊ sile hēbūt se sicut albā ⁊ albedo. ḡ sic īpossibile ē aliqd̄ eē albā sine albedie q̄ sit alia res. ita īpossibile ē aliqd̄ esse sile sine silitudie q̄ sit alia res. Silr frustra pōerent tūc silitudo eē alia res si sine tli re alia aliq̄ pn̄t eē silia. sic frustra pōeret albedo eē alia res a sbiecto si sbiectū pt sine tali re eē albū. Quarto arguo sic. q̄ rōe vna relatō eēt alia res ab absolutꝫ talia. ⁊ ꝑ ꝯn̄s q̄ rōe silitudo eq̄litas. ꝑnitas. filiatio ⁊ sic d̄ alijs eēnt tales res alie. ead̄ rōe diuersitas distīctō ⁊ hmōi essent res alie. sꝫ talia n̄ sūt res alie. ḡ ⁊c. Maiorē ꝓbo. qꝛ si distīctio vl diuersitas sit res alia ab absolutꝫ. ḡ illa diuersitas distiguitꝫ ab illo absoluto. ⁊ ꝑ ꝯn̄s realr refertꝫ ad illā rem absolutam. ergo alia relatōe. ⁊ per consequēs illa relatio secūda est realiter diuersa a prima. ergo

per aliã relationẽ est diuersa. ⁊ de illa arguo ꝙ illa erit diuersa ꝑ aliã relationẽ. ⁊ erit ꝓcessus in infinitũ. ita ꝙ in qualibet re erũt res realiť distincte infinite. qḋ est absurdum. Ad istud dicit ꝑdictus opinãs. ꝙ relatio seipa refertur ad fundamẽtũ. nõ eñ põt fieri absq; fundamẽto vel absq; se sine cõtradictiõe. ipa eñ existẽte ⁊ fundamento simul ãbo sunt extrema hui⁹ relatiõis. scʒ alietatis q̃ est ad fundamentũ. g̃ ipa nõ põt esse absq; cõtradictiõe sine relatõe eius ad fundamẽtũ. ⁊ ita sine cõtradictiõe nõ põt esse sine suo fundamento. ⁊ ita relatio ista qua referť ad fundamentũ erit eadẽ sibi.

I Rñsio opinãtis

Improbatur.

Cõtra istã respõsionẽ arguo p̃mo sic. Ubicũq; sũt distincti termini aliquarũ relationũ: ibi sunt distincte relationes. qꝛ relatio ſm istos est ad aliqḋ. g̃ ad distinctũ est distincta. qꝛ vni⁹ relatiõis est p̃mo vn⁹ termin⁹ tm̃. sicut istius siĩtudinis in sorte vel illi⁹ p̃initatis i sorte ťmin⁹ est fili⁹ vel aliud albũ. termin⁹ aũt istius alietatis q̃ ista relatõ ẽ alia a suo fundamẽto est ipm fũdamentũ. g̃ ista relatio ⁊ ista alietas realiť distinguũť. Pręterea. si sortes est similis platoni ergo illa siĩtudo est similis isti siĩtudini. ⁊ eadeʒ rõe illa secũda siĩtudo est similis alteri similitudini. ⁊ sic est processus in infinitũ.

K Rñsio eiusdẽ.

Ad istud respõdetur vbi p̃us. ꝙ status est in secũdo. qḋ declaratur in simili de idẽtitate. qꝛ accipiãtur p̃ma fundamẽta. sortes scʒ et plato int̃ que est idẽtitas mutua. ⁊ dicať illa in sorte a. ⁊ illa in platone b. idẽtitas a ad b dicať c. ⁊ illa idẽtitas ecõuerso dicatur d. tũc dicit̃ qḋ a dr̃t a sorte. qꝛ sortes põt esse sine a. q̃a põt esse sine termino eius. ⁊ ipa nõ põt esse sine termino a. tamẽ nõ differt a c. ꝫ c est idẽ sibi. qꝛ a non põt esse absq; b. cũ sint simul natura. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯtradictio est a esse nisi tã fundamẽtuʒ ei⁹ qḋ est c. ꝙ etiã termin⁹ eius sit. ꝫ fundamẽto eius ⁊ termino ipius c existẽtibus. necẽrio erit c. g̃ ꝯ̃dictio est a esse sine c. ⁊ c formaliť inest a. qꝛ a dr̃ idem ista idẽtitate q̃ est c. g̃ c est idẽ ipi a. et per ꝯñs ibi erit status. Cõtra istud p̃mo sic. Quãuis idẽtitas sortis ad platonẽ nõ põt esse sine idẽtitate correspõdẽte platonis ad sortẽ. tñ idẽtitas sortis ad platonẽ põt esse sine idẽtitate iohãnis ad paulũ. g̃ idẽtitas sortis ad platonẽ differt realiť ab illa idẽtitate q̃ est eadẽ cũ idẽtitate iohãnis ad paulũ. Et vltra arguo. quãdo aliq̃ sunt eiusdẽ rõnis. si aliqḋ illorũ referť ad aliud alia relatiõe realr̃ distincta. illud ideʒ referť ad aliud totaliť eiusdẽ rõis relatiõe distincta. ꝫ oẽs iste idẽtitates sunt eiusdẽ rõnis g̃ si idẽtitas sortis ad platonẽ referť ad idẽtitatẽ iohãnis ad paulũ distincta relatiõe. eodẽ mõ alia relatiõe referť ad idẽtitateʒ platonis ad sortẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ erit status in scḋo. et eodẽ modo potest ꝓbari ꝙ nõ erit status in tertio. nec in quarto. ⁊ sic in infinituʒ. qꝛ semꝑ potest accipi aliqua relatio totaliť disparata. sine q̃ poterit eẽ illa accepta. et hoc euidẽter posset ostẽdi in cõtinuis vbi sũt ptes acceptibiles in infinitũ etiã disparate. Pręterea si a nõ distinguiť realr̃ a c. qꝛ a nõ põt esse sine c. ⁊ sortes distinguiť realr̃ ab a. qꝛ pt̃ eẽ sine a. et sine termĩo ipius a. Tũc arguo sic. volo ꝙ alietas qua a distinguiť realr̃ a sorte sit e. ⁊ alietas qua sortes distinguiť realr̃ ab a sit f. tũc arguo sic. sortes põt esse sine f. ⁊ sine termĩo ipius f. g̃ sortes distinguiť realr̃ ab f. g̃ est relatio vna media inť sortẽ ⁊ a. qua sortes distinguiť realr̃ ab a. ⁊ eodem modo põt argui in infinitũ. Si dicatur ꝙuis f distinguať realr̃ a sorte. nõ tñ distiguiť realr̃ ab a. qꝛ a nõ põt esse sine f. ⁊ ita est status in scḋo. Contra. ꝙuis ſm istũ relatio possit eẽ idem cũ fundamento. nõ põt tñ relatio realis idem realr̃ esse cũ termino. sed termin⁹ ipius f est a. g̃ nõ põt eẽ idem realr̃ cũ a. Pręterea vbi p̃us ipe ostẽdit ꝙ relatio creature ad deum nõ differt realr̃ a creatura. ⁊ arguit sic. quod vniformiter dr̃ de omni alio a termino nulli dctõ ad terminũ accidit. sed talis relatio cõmunis omni creature vniformiter dr̃ de oĩ alio a deo. ad ipm deũ. g̃ nulli accidit. ⁊ ita est idẽ fundamento. Maioreʒ ꝓbat. qꝛ si alicui accideret. pari rõne et alteri. vtputa si relatio effect⁹ ad cãm accideret lapidi. ⁊ ꝑ ꝯñs eẽt res alia a lapide. pari rõne hr̃et ipa relatiõem effectus ad deum. ⁊ tũc accideret sibi alia relatio effect⁹ ⁊ illa esset relatio. ⁊ sic in infinitũ. Eodẽ modo arguo in ꝓposito. quod vniformiť dr̃ de oĩ alio a termino nulli dicto ad terminũ accidit. ꝫ talis relatio cõmunis oĩbus idẽtitatibus talis rõnis ad istam identitatẽ que dicať a. vniformiter dr̃ de omni alia identitate ad istã identitatem que est a. ergo omni vel nulli accidit. sed nõ accidit nulli. quia alicui accidit scilicet idẽtitati disparate. sicut p̃us argutũ est. ergo omnis idẽtitas est eadeʒ illi idẽtitati que ẽ a. ꝑ aliam identitatẽ sibi additã. ⁊ ita stat p̃mũ argumentũ. Si dicať ꝙ idẽtitas nõ vniformiter cõuenit talibus idẽtitatibus ad ipm. qꝛ vna illarũ. scʒ disparata est eadẽ ꝑ aliã identitatem. qꝛ põt esse sine illa. ⁊ ecõuerso. et alia ẽ eadẽ seipsa. quia nõ põt esse sine ea. Hoc non sufficit. diceret̃ eñ ita faciliter ꝙ relatio effectus ad p̃mam causam nõ vniformiter conuenit omni creature. qꝛ cõuenit creature absolute mediãte relatõne que sit alia res. ꝫ creature que est relatio cõuenit sine tali relatõe media eque enĩ facilr̃ dicitur vnum sicut reliquum.

L

Preterea ſm̄ iſtū vbi ꝑus. ſicut cōtradictio dicta de aliquib⁹ ē via cōcludendi diſtinctio nē. ita īpoſſibilitas recipiēdi p̄dicationē ɔtra dictoriorū ⁊ ꝑtinentiū ad eē ē via cōcludendi idētitatē in eē. Et hoc arguo ſic. Similitudo ſortis ad platonē nō pōt eē ſine ſimilitudine platonis ad ſortē. nec e cōuerſo abſq; cōtradi ctione ſ₃ iſtos. ḡ iſta ſimilitudo ē realiter illa ꝟ ſimilitudo ſortis ad platonē nō ē ſubiectiue in platone. nec ē in ſorte. quare manifeſtū ē ꝙ nullibi eſt ſubiectiue ⁊ nō ē ſubſtātia ſm̄ iſtos ḡ nec ē ſubſtātia nec ē accidēs. ⁊ ita nō erit ta lis res ſicut iſti ymaginātur. Si dicatur ꝙ ꝑ poſitio accepta ē vera. vbi vnū ꝓꝑe ineſt alte ri. ſicut accipit in ꝓpōe ſua. Cōtra vbi vnū ꝓ ꝑie ineē alteri. vnū realiter diſtinguit ab alio. qꝛ nihil ꝓꝑe ineſt ſibi ꝑpi. ḡ ꝓpō ſic accepta cū ꝓꝑe ineſt alteri includit cōtradictionē. ⁊ per ɔñs nihil valet ad ꝓpoſitū. Si dicat ꝙ qñ vnū nō pōt eē ſine alio ⁊ tñ diſtinguūt realit. hoc ē qꝛ ſūt ſimul natura. ⁊ ita ē in ꝓpoſito ꝙ iſte due relatiōes ſunt ſil' natura. Hoc nō ſuffi cit. qꝛ quero q̄d intelligas ꝑ eē ſil' natura. aut ꝙ includat cōtradictionē vnū₃ eē ſine altero. aut ꝙ neutrū depēdet ab alio. aut qꝛ ſūt eq̄ ꝑ fecte. Si p̄mo mō. ſic accipe ꝙ creatura ē p̄or natura relatiōe ē petere q̄ꝺ deberet ꝓbari. qꝛ de hoc ē. q. an ſc₃ iſto mō creatura ſit p̄or rela tione. Si ſcðo mō. igit ī ꝓpoſito ille due ſimi litudines nō ſunt ſimul natura. Si tertio mō ḡ paternitas ⁊ filiatio nō eſſent ſimul natura qꝛ cū ſint alteri⁹ rōnis ſm̄ iſtos vna ē ꝑfectior alia. ḡ ſi rō ſua ſit bona eq̄ ꝓbat ꝙ vna ſimili tudo nō diſtinguit realr̄ ab alia. ſicut ꝓbat ꝙ vna creatura nō diſtiguit realit a relatiōe dei ad creaturā.

Sc̄o principalr̄ arguit, primo

Scðo arguo in ſpāli ɔ̄ diuer ſos modos relatiuoꝝ. Primo aūt ɔ̄ eū q̄ poni tur ab eis p̄mus mod⁹ nō nūeri vl' vni⁹ cuiuſ modi ſūt duplū. dimidiū. ſile. equale ⁊ idē. ⁊ ꝙ iſta nō ſūt alie res ꝓbo ꝑ rōnē iſti⁹ per quā ꝓ bat ꝙ relatio creature ad deū nō ſit alia res. ⁊ arguo ſic. Illa q̄ ꝓꝑe inſūt aliq̄b⁹ ſine quibus illa nō pñt eē ſine ɔ̄dictiōe ſūt eadē realit cū illis. ſ₃ iſte ſimilitudines ꝓꝑe inſūt iſtis albis ⁊ iſte equalitates iſtis equalitatib⁹. ⁊ iſte idē titates iſtis eiſdē. ⁊ iſta dupleitas ⁊ iſta dimi dietas iſti duplo ⁊ iſti dimidio. ⁊ īpoſſibile eſt ſine ɔ̄dictiōe iſta alba eē ſine iſtis ſimilitudi nib⁹. ⁊ iſta equalia ſine iſtis equalib⁹. ⁊ ſic de alijs. ḡ iſte relationes ſūt idē realit cū iſtis ab ſolutis. Maiorē ꝓbo. qꝛ qua rōe idē q̄ꝺ ꝓꝑe hē ineē alicui ſine quo illud nō pōt eē ſine ɔ̄di ctiōe ē idē ſibi realiter. eadē rōe illa q̄ ꝓꝑe in ſūt aliq̄b⁹ ſine quib⁹ nō pñt eē ſine ɔ̄dictione ſūt eadē realr̄ illis. q̄a nō ē maior rō q̄re aliq̄ꝺ diſtinctū₃ realit ad aliquo poſſit eſſe ſine illo. q̄ ꝙ alia diſtincta realit ab aliquib⁹ pñt eſſe ſi ne illis. Eandē etiā maiorē ꝓbo ſicut ip̄e ſua₃ qꝛ dicit ip̄e ꝙ ſi a nō pōt eſſe ſine b. aut hoc eſt ꝓpter idētitatē b ad a. aut ꝓpter prioritatē b ad a. aut ꝓp̄t ſimultatē in natura. ḡ ſi b. nō ſit prius naturalit a. nec neceſſario ſimul natura ⁊ a nō pōt eſſe abſq; b. ſequit ꝙ a ſit idē realit cū b. eodē mō arguo ego. ſi a ⁊ b nō pñt eē ſine c ⁊ d. aut hoc eſt ꝓpter prioritatē c ⁊ d ad a et b. aut ꝓpter ſimultatē in natura. aut ꝓp̄t idē titatē. ſ₃ in ꝓpoſito iſte due ſimilitudines nec ſunt priores natura iſtis. nec ſimul natura. ſic̄ iſti cōcedunt. et ſine iſtis nō pñt eſſe iſta alba. ergo hoc eſt ꝓpter idētitatē ſecundarū ſilitu dinū cū iſtis. ⁊ ita illa ꝓpoſitio generalit acce pta eſt vera. ſi ꝓpoſitio ſua ſit vera. qꝛ non eſt maior rō ꝙ deus poſſit facere prius ſine poſte riori. q̄ ꝙ poſſit facere p̄ora. ſine poſteriorib⁹.

Minor

Minor etiā pꝫ ꝑ eos quo ad primā ptē. qꝛ ſi cut ſimilitudo ſ₃ eos ꝓprie ineſt ſili. ita habēt dicere ꝙ ſilitudines ꝓprie inſunt ſilib⁹ vel al bis. ⁊ eodē modo de alijs. Alia etiā ps eſt ma nifeſta. qꝛ ꝙ aliqua nō trāſmutata nec ſm̄ q̄ti tatē nec ſm̄ locū ſint p̄mo eq̄lia ⁊ poſtea non ſint equalia eſt manifeſta ɔ̄dictio. ⁊ eode₃ mō ꝙ aliq̄d ſit p̄mo duplū. et nō ſit min⁹ nec mai⁹ q̄ ꝑus ⁊ eodē modo illud q̄ꝺ eſt dimidiū. et tñ ꝙ nō ſit duplū ſicut ꝑus eſt manifeſta cōtradi ctio. Similr̄ eſt de eodē ⁊ diuerſo. ꝙ aliqua nō trāſmutata ſm̄ ſuas ſbas p̄mo ſint eadē vl' di uerſa. ⁊ poſtea nō ſint eadē nec diuerſa. eſt ma nifeſta ɔ̄dictio.

Secundo

Idē₃ argumentū poſſet fieri cōtra ſecundū modū relatiuoꝝ qui ponit mo do potētie. Sed ɔtra illū arguo magis in ſpā li. ⁊ ꝓbo ꝙ cauſalitas qua aliq̄d dicit cauſa al terius nō dicit res alias ſicut iſti imag[illegible]ātur. Et eodē modo paternitas qua aliq̄s di[illegible] pat fi lij nō ſit alia res. qꝛ ſi iſta cauſalitas vel produ ctio ſit alia res. aut ḡ eſt prior natura effectu ꝓducto. aut ſimul natura. vel poſterior natu ra. Nō p̄or natura. qꝛ ſm̄ iſtos relatio eſſentia lit depēdet tā a fundamento q̄ a termino. ⁊ ꝑ ɔñs neutro eſt p̄or natura. ſ₃ effect⁹ ꝓduct⁹ eſt termin⁹ iſtius reſpect⁹ ſm̄ iſtos. ḡ nō eſt p̄or na tura termio. ſic ſm̄ eos correlatiōes ſunt ſiml' natura. ſ₃ reſpect⁹ effect⁹ nō eſt p̄or natura ip̄o effectu. ḡ nēc reſpect⁹ cauſe eſt prior natura. ⁊ eodē mō pꝫ. ꝙ nō eſt ſil' natura cū illo effectu. Nec p̄t poni ꝙ poſteri⁹ natura. qꝛ tūc pri⁹ eſſ₃ effect⁹ in rerū natura q̄ ꝓduceret. ⁊ ꝑ ɔñs ſm̄ modū coꝝ loquēdi effect⁹ in prio inſtāti natu re in quo eſſet nō eſſet ꝓduct⁹. ⁊ certū eſt ꝙ ni hil ꝓducit de nouo poſtq̄ eſt. ḡ nūq̄ effectus ꝓduceret de nouo a quacūq; cā creata. q̄ꝺ eſt

Tertio

absurdū. Pretea sequeret̃ illud absurdū ꝙ
q̄libet agēs creatū q̄ncūqȝ aliq̄d causaret ꝙ
necessario ꝑmo mutaret̃ ⁊ moueret̃ ad aliquā
verā rē positiuā. ⁊ ita q̄ncunqȝ sol calefaceret
ista iferiora oporteret ꝙ reciperet ð nouo tot
res nouas quot res calefacit. Ex hoc arguo vl
tra. si q̄n sol calefacit hoc lignū sol recipit vnā
nouā rē in seipo. ⁊ in isto ligno sunt ptes ifini-
te. ğ ifinite tales res recipet̃ i sole. Et si dicat̃
ꝙ sicut lignū ē vna res habēs tñ ifinitas ptes
in potētia vel eiusdē ꝓportiōis. ita illa res re
cepta in sole ē vna res extēsa in sole habēs ifi
nitas ptes i potētia vel eiusdē ꝓportiōis. Cō
tra. possibile ē solē alicui passo sic approxima-
ri q: tot⁹ sol. siue tot⁹ teneat̃ cathegoreumati
ce vel sincathegoreumatice poterit agere i il-
lud passum. tūc accipio vnā modicissimā ptē
solis q̄ poterit agere in totū illud passuȝ. sȝ ꝙ
totū tenet̃ sincathegoreumatice. in illa pte so
lis erūt tot noue res quot sūt ptes i illo passo.
q: q̄libet acceptabilis vere parit̃ ab illa pte. ğ
q̄libet hȝ respectū correspōdētē i illa pte. ⁊ ta
les ptes infinite sūt. ğ tales res infinite corre
spōdēt i eadē pte solis: qđ ē incōueniēs. Et si
dicat̃ ꝙ nulla ps hȝ respectū ꝭ totū. Cōtra ali
qua ps pōt hr̄e vnā q̄litatē alia pte habēte q̄-
litatē ꝯriā. ğ tūc etiā hȝ talē respectū. ğ nō re-
pugnat pti hr̄e talē respectū. Pretea. aīa in
tellectiua vel aliq̄s act⁹ existēs in ea pōt imu-
tari corp⁹ quātū. sicut ptȝ p experiētiā. ꝙ p tri
stitiā existētē in pte itellectiua imutat̃ corp⁹.
ğ tūc in aīa itellectiua vel i in aliquo actu ip-
sius aīe q̄ erit diuisibilis sicut ipa ē indiuisibil̃
reciperēt̃ tot respect⁹ quot sūt ptes corpis im
mutati. ⁊ ita cū ille ptes sūt ifinite. correspon
debūt in aīa res noue ifinite. Pretea spāli[ter]
ꝯ tales relatiōes q̄ ponunt̃. dupleitas. equali
tas. dimidietas. ⁊ hmōi arguo sic Accipio du
pleitatē respectu alicui⁹ dimidij. ⁊ quero si sit
vna res distincta. aut ē diuisibilis. aut ē idiui
sibilis. Nō pōt dici idiuisibilis. cū nullū acci-
dēs idiuisibile pōt eē ꝑmo i subiecto diuisibi-
li. tū q: si sit idiuisibilis opȝ ꝙ sit tota i toto. ⁊
tota in q̄libet pte. sic eñ ē de aīa itellectiua ꝙ
q: ē idiuisibilis ⁊ ē in corpe. iō ē tota i toto cor
pore ⁊ i q̄libet pte. ğ sit illa dupleitas indiui
sibilis ē tota i toto duplo. ⁊ i q̄libet ei⁹ pte ⁊ si
milit̃ dimideitas i toto dimidio ⁊ i q̄libet ei⁹
pte. ⁊ tūc in quocūqȝ ē aliq̄ forma illud pōt v̄e
denoīari a tali forma. sic i quocūqȝ ē albedo ꝑ
mo illō v̄e pōt dici albū. ğ si ista dupleitas sit
in q̄libet pte q̄libet ps erit v̄e dupla respectu
eiusdē. ⁊ p ꝯñs aliqua ps erit minor aliquo et
duplū respectu eiusdē. Si aūt ista dupleitas
sit accidēs diuisibile, aut ğ ē diuisibile in ptes
eiusdē rōnis. aut alteri⁹ rōnis. si in ptes eiusdē
rōis. ğ eodē modo erit ps dupla sicut totuȝ est
duplū. qđ est manifeste falsum. Si sit diuisibi
le in ptes alterius rōnis. Cōtra. ibi ponūt ꝙ
accidēs nō cōponit̃ ex ptibus alterius rōnis.
Similit̃ q̄ncunqȝ ptes alterius rōis faciūt ali-
quid p se vnuȝ se habēt sicut materia ⁊ forma.
⁊ nunq̄ꝙ distingunt̃ loco ⁊ subiecto. ğ in q̄libȝ
pte dupli essent oēs ille ptes. et p ꝯñs oēs ille
ptes facerēt dupleitatē. ⁊ ita adhuc q̄libet ps
erit dupla. ⁊ eodē modo pōt argui de equalita
te ⁊ de multis talib⁹. Et si dicat̃ ꝙ ꝓpositio
assumpta nō est vera. sicut ptȝ in anathomia.
ꝙ nō q̄libet ps hoīs est homo etiā vbi concur
rūt tā materia ꝙ forma. Hoc nō sufficit. q: q̄c-
quid sit de talib⁹ que habent diuersas formas
ſbales. tñ vbi est tm̄ vna forma ſbalis ⁊ mate-
ria ⁊ accidētia sunt cōsimilia in oībus ptibus
ibi opȝ ꝙ alique ptes ⁊ totū sint eiusdē rōnis.
Sed sic nō pōt poni in ꝓposito. q: si in q̄libet
pte esset talis forma alterius rōis. sequeret̃ ꝙ
essent infinite res alterius rōis in eodē quāto
Et si diceret̃ ꝯtrauenicēdo ꝙ aliqđ quantū est
duplū respectu alteri⁹. ⁊ ꝙ ista dupleitas non
est nisi in totū. q: includit dimidietatē que est
in aliqua pte sui. q̄a q̄rta ps sui est dimidia re-
spectu alicui⁹ respectu cui⁹ ipm totū est duplū
⁊ media ps est eq̄lis sibi. ⁊ sic de alijs. q: q̄libȝ
ipius habet aliquē respectū respectu ipius. re
spectu cui⁹ totū est duplū. sed vna habet respe
ctuȝ eq̄litatis alia dimidietatis. ⁊ sic de alijs.
Ex isto in q̄ sequit̃ ꝙ erunt infinite res alteri⁹
rōnis in isto duplo. q: nulla ps hr̄ eandē ꝓpor
tionem respectu eiusdē quā hȝ alia ps. ğ quot
sunt ptes eiusdeȝ ꝓportionis tot erūt infinite
ꝓportiones alterius ⁊ alteri⁹ rōnis. Nec suffi
cit ꝯtrauenīēdo dicere ꝙ iste respectus est in to-
to ⁊ in nulla pte. nec ꝭm se totū. nec ꝭm talem
sui partē. q: hoc est imaginabile ꝙ aliqđ verū
accidēs informās subiectū sit informatiue in
aliquo subiecto. ⁊ tñ nō subiectiue. nec aliqua
ps in aliqua pte subiecti. Et iterū si ꝯtrauia
tur dicēdo ꝙ dupleitas est in totū ⁊ in q̄libet
pte. q: nō est inuenire aliquā ptē dupli q̄n respe
ctu alicui⁹ ptis illi⁹ dimidij sic dupla. ⁊ ita to-
ta dupleitas est dupleitas. nō quidē respectu
dupli: ꝭ respectu alicui⁹ ptis illi⁹ dupli. sic me-
dietas dupli est dupla respectu medietatis di
midij ꝑmi. ⁊ ita erit de eq̄litate ⁊ cōsimilibus
Hoc nō valet. q: isti ponūt ita dupleitatē i nu
meris ⁊ dimidietatē sic in ꝯtinuis. ꝭ ibi pōt ac
cipi aliq̄s n̄merus dupl⁹ cui⁹ nulla ps est dupla
respectu cuiuscūqȝ ptis in dimidio: vl̄ nō saltē
q̄libet sic q̄ternari⁹ ē dupl⁹ respectu binarij. et
tñ ternari⁹ respectu nulli⁹ ptis binarij ē dupl⁹.

Preterea contra tertiū modū ꝙ in sciētia nō sit talis res alia respectu scibilis. q: ꝑ̄ istos si sit relatio realis opꝫ ꝙ extrema sint i actu. ꝑ̄ manēte illa q̄litate i aīa siue obiectū sit siue non sit. erit equaliter scientia. ꝗ̄ ⁊c̄. Hoc cōfirmat̄ q: maxīe videt̄ talis res ponēda in notitia intuitiua alicui⁹ rei cui⁹ existētiā req̄rit. s̄ ibi nō est talis res alia q: ꝑ potētiā diuinā destructa re ⁊ cōseruata notitia intuitiua. vere dicit̄ intellectus vel potētia cognoscere rē intuitiue sicut ꝑ̄us. ꝗ̄ nullā talē rem oportet ibi ponere.

Ideo dico aliť ad q̄stionē ꝙ q̄cq̄d sit de veritate. volēs inniti rōi q̄tū possibile ē hōi indicare ex puris naturalib⁹ ꝓ statu isto facili⁹ teneret negādo oēm talē relationē de genere relatiōis eē aliā rē mō exposito ꝑ̄us q̄ ei⁹ oppositū. q: rōnes difficiliores sūt ad istā ptē q̄ ad aliā. imo etiā dico ꝙ rōnes q̄ nō innitunt̄ scripture et dictis sanctoꝝ ad ꝓbandū talē rē in nullo penit⁹ sūt efficaces. Et iō dico sicut ille q̄ vellet ꝑ̄cise seq̄ rōnē ⁊ nō recipe auc. scripture sacre diceret ꝙ in deo nō pn̄t eē tres ꝑsone cū vnitate nature. ita q̄ vellet ꝑ̄cise inniti rōni possibili nobis ꝓ statu isto: hēt eq̄ hn̄ tenere ꝙ relatio nō eēt aliq̄d tale in re sicut multi ymaginātur q: ex ꝑ̄ncipiis notꝭ ex puris naturalib⁹ ⁊ nō creditis nullū seq̄t̄ icōueniēs ad negatiuā ptē. nec pōt ꝑ rōnē ostendi q̄n ois res realr̄ distīcta ab alia ita sit res absoluta sicut alia. q̄uis non ois res sit ita ꝑfecta res absoluta sicut alia. q: si vna res realr̄ ⁊ totalr̄ distīcta ab alia nō sit vere res absoluta in se sicut albedo ē vna res absoluta i se. Aut h̄ ē q: hec res essentialiť dependet ad alia. Aut q: necessario coexigit aliā ita ꝙ non pōt existere sine alia nec econuerso. Nō ꝓpť ꝑ̄mū. q: effect⁹ essentialiť depēdet a sua cā tn̄ cā ē totalr̄ extrīseca ipi effectui ⁊ ecōuerso. ⁊ tn̄ ita q̄dā res i se absoluta ē effect⁹ sicut cā. Nā ꝓpť scd̄ꝫ. q: hō necessario coexigit deū ad h̄ ꝙ sit. imo ꝯdictio ē ꝙ hō sit ⁊ nō de⁹. ⁊ tn̄ hō ē v̄e res absoluta. Et si dicat̄: ꝙ neutra relationū pōt eē sine alia. ⁊ iō vtraqꝫ ē relatiua. Hoc nō sufficit. q: sequendo rōnē naturalē dꝫ dici ꝙ accidēs nō pōt eē sine subiecto nec subiectū sine accidēte ⁊ tn̄ vtrūqꝫ v̄e ē absolutū. ⁊ ita eq̄ faciliť dicaꝫ de albedine ꝙ ipa ē relatio q̄dā ad aliud sicut de q̄cūqꝫ re alia ymaginabili. Nec vī posse dici ꝑ̄cise sequēdo rōnē naturalē q̄n q̄ncūqꝫ sūt alique due res loco et subiecto distīcte. ita ꝙ vtraqꝫ ē totalr̄ extrinseca alteri ⁊ nō pl⁹ ē vna de essentia alteri⁹ nec ecōuerso q̄ albedo ē de essentia nigredinis vl̄ accidēs ē de essentia subiecti. tūc opꝫ ꝙ vtraqꝫ illarū rerū sit res q̄dā i se ⁊ ad se. ⁊ hēat naturā ꝓpaꝫ i se. sicut albedo est q̄dā res ad se q̄uis necessario coexigat aliā reꝫ ad hoc ꝙ sit. sicut albedo necessario coexigit subiectū ad hoc ꝙ sit. nec pl⁹ repugnat tali rei ꝑ se intelligi absqꝫ re alia totaliť extrinseca ⁊ loco ⁊ subiecto distincta. Et hoc dico q̄tuꝫ est ex natura sui. Ꝙ̄ repugnat albedini intelligi ꝑ se sine subiecto. nec pl⁹ repugnat sibi significari aliquo nomīe q̄d nō significat aliā rē totaliť distinctā nec ꝯsignificat. q̄ repugnat albedini. ⁊ ita sicut albedo non dicit̄ respectu alteri⁹ s̄ h̄ nomen albedo. q̄uis necessario sit ipius subiecti ꝑ̄m ponētes accidēs nō posse eē sine subiecto, sicut ponūt ph̄i sequētes ꝑ̄cise rōem naturalē. ita posset iponi vnū nomē q̄d ꝑ̄cise significaret illā rem quā dicūt esse paternitatē. ⁊ ꝙ nō consignificaret nec ꝯnotaret aliq̄d cūqꝫ imaginabile. q̄uis necessario coexigit illud aliud. ⁊ ita ꝑ̄m illud nomē nō plus dicet̄ alterius q̄ albedo. ⁊ ita non videt̄ q̄n ita esset vna res in se ⁊ ad se omi alio ꝑ intellectū circūscripto: sicut est albedo. Et si dicas ꝙ ex natura sua est res relatiua. h̄ non sufficeret sequēti rōem naturalē. q: eadē facilitate diceret ꝙ ita albedo non est res absoluta sed tn̄ est relatio quedā ad subiectū. q: ticēto coexigit subiectū. ⁊ eadeꝫ facilitate diceret ꝙ albedo nō pōt itelligi sine subiecto. vel nō nisi in ordine ad subiectū. Eodeꝫ mō diceret de scia ꝙ nō est aliq̄d absolutū s̄ tn̄ relatio q̄daꝫ q: est necessario alterius. ⁊ sic de multis aliis. Dicerēt ergo tales volētes initi naturali rōni vel haberēt dicere dicēdo cōsequenť nisi deciperent̄ ꝑ aliqua sophismata. vel adhererēt aliquib⁹ ꝓpositionib⁹ nō ꝓpť rōem verā ⁊ efficacē ⁊ ꝯcludentē volēti dicere oppositū. ꝙ in re nihil est imaginabile nisi absolutū vel absoluta. Relatio tn̄ siue nomē siue vox siue cōcept⁹ vel intētio i aīa. q: reputo ꝙ apud ph̄os illud est intētio q̄d nos vocam⁹ cōceptū. tal̄ inquā relati iportat duo extrema simul existētia. ⁊ h̄ loquēdo de aliquib⁹ noībus relatiuis. q: q̄ sint talia ⁊ q̄ nō. in sequēti q̄stione patebit. Verbi gr̄a. silitudo qua dicit̄ sortes ad platonē nihil iportat nisi ꝙ sortes sit alb⁹ ⁊ plato siliter. vel ꝙ vterqꝫ sit niger. vel ꝙ ipi habeant q̄litates eiusdē rōis. Eodē mō ꝙ h̄ sit duplū ⁊ illud dimidiū nō iportat̄ nisi ꝙ hoc sit tante q̄titatis ⁊ illud tante. Vn̄ qui posset intelligere sortē ⁊ platonē ⁊ albedinē eoꝝ nihil aliud itelligēdo stati diceret sortē esse similē platoni. Vn̄ laici etiā exercitati parū vel nihil itelligūt de talib⁹ relatiōib⁹. ⁊ tn̄ ita ꝓ̄pte ⁊ indubitant̄ dicūt duos albos eē siles sicut dicūt eos esse albos. q̄d nō esꝫ verū si nō possent esse siles: nisi ꝓpť aliq̄s alias res additas ipis albis p̄ter albedines. Rōes in oppositū reputarent̄ valde

B [illegible] auctoris

Ad rōnes in oppositum

Ad primā

faciles ad soluēdū. Ad p̄mā diceret ꝙ maior ē vera. q: si. a. ē. ⁊. b. nō ē. sequit̄ ꝙ nō sūt idē realiter. Ad minorē qñ dī ꝙ multe sūt relationes absq3 qb⁹ pñt eē fundamēta. diceret ꝙ ꝑprie ⁊ de virtute sermonis loquēdo hoc ē verū q: relatiōes nō sūt nisi itētiōes vel cōcept⁹ in aīa. ⁊ iste certe nō sūt idē cū reb⁹ extra. ⁊ iō nū cōcludit ꝙ sint extrema realr̄ distincte. Et si dicat̄ ꝙ hoc albū pōt eē: q̄uis non sit sīle ⁊ tñ pōt fieri sīle. ḡ tūc h3 aliq̄d qd̄ nō habuit qñ ñ erat sīle. Ad illud diceret facilit̄. ꝙ h̄ albū qd̄ mō nō ē sīle pōt fieri sīle nō ꝑ aduētū alicuius rei sibi. s̄ꝑ hoc solū ꝙ fit vnū aliud albū. q: ad hoc ꝙ sit sīle ⁊ p̄us nō fuit sīle nō req̄rit̄ pl⁹ nisi ꝙ aliq̄d mō sit albū qd̄ p̄us nō fuit albū. Et si dicat̄ ꝙ similitudo ē i hoc albo. ⁊ illud aliud albū nō ē i hoc albo ḡ similitudo dicit aliquid aliud q̄ hoc albū ⁊ illud albu3. Ad istud dico ꝙ ꝓp̄e loquēdo ⁊ de virtute sermonis nō ē cōcedēdū ꝙ sīlitudo ē i hoc albo q: ꝓp̄e loquēdo sīlitudo nō ē nisi q̄dā ꝯcept⁹ vl̄ itētio vl̄ nomē qd̄ iportat plura alba. Vñ sicut alij habēt dicere. ꝙ causalitas nō ē realr̄ i deo q̄uis de⁹ sit realit̄ causatiu⁹. vel ponat̄ vnū abstractū correspondēs creāti sicut creatiuitas correspondet creatiuo. ⁊ ponat̄ ꝙ sit creatio ⁊ tūc nō est verū dicere ꝙ creatio ē realr̄ i deo. q: tūc deus aliq̄d realit̄ haberet i se qd̄ p̄us nō habuit. nā añ mūdi creationē hec fuit falsa creatio ē de⁹ vel ecōuerso Eodē mō dico ꝙ ꝓp̄e loquēdo h̄ sīlitudo nō ē i hoc albo sicut eñ cōcedit̄ ꝙ de⁹ realit̄ ē creatiu⁹ vel creās: q̄uis creatio nō sit realit̄ i deo. ita d3 cōcedi ꝙ hoc albū ē realit̄ simile. q̄uis sīlitudo nō sit i hoc albo. Vñ illud argumētū ꝓbat equalit̄ ꝙ creatio ē alia res a deo ⁊ a creatura. q: nō min⁹ pōt eē hoc albū simile sine similitudine q̄ pōt de⁹ creās eē sine creatiōe. ⁊ ita realr̄ ē de⁹ creās ⁊ pōt nō eē creans. sicut h̄ albū ē realit̄ sīle et pōt nō esse sīle. Nec valet dicere ꝙ creatio ē respect⁹ rōis. tū q: eq̄ facilit̄ diceret̄ ꝙ sīlitudo ē respect⁹ rōis ⁊ silr̄ ꝯnitas. ⁊ sic de oīb⁹ talib⁹. tū q: sicē postea ostēdet̄ nō pōt eē tal' respect⁹ rōnis. sicē isti ymagināt̄ de respectib⁹

P

Ad primā cōfir.

Ad p̄mā cōfirmatione de cōpositiōe diceret forte. ꝙ cōpositio nō p̄cise dīc absoluta duo. puta materiā ⁊ formā s̄ dicit ista ⁊ ꝙ nihil corꝑale sit mediū iter ista. ⁊ iō forte diceret ꝙ nō est possibile formā eē ⁊ materiā eē. ⁊ ꝙ nihil ē mediū corꝑale iter ista ⁊ tñ ꝙ nō sit cōpositū. Ista tñ respōsio declarabit̄ in sequētib⁹ magis.

Ad scd̄am cōfir.

Per idē diceret ad scd̄ā ꝙ approximatio nō tm̄ iportat illa duo absoluta. s̄ etiā importat ꝙ nihil ipediens sit mediū inter illa. ⁊ iō qñ nihil est mediū inter illa impeditiuū. ⁊ illa sunt. tūc vnu3 poterit agere in reliquū. qñ aūt est aliqd̄ ipedimentū mediū. tūc nō op3 ꝙ vnū agat in reliquū. Vñ ista rō est ꝯtra eos. q: accipio luminosū ⁊ illumiabile. si aliqd̄ corpus opacū itponit̄. certu3 est ꝙ nō agit. amoto aūt illo sine oī acq̄sito luminoso vel illuminabili poterit illuminare. ḡ possibile est ꝙ aliq̄ duo sic se habēt ꝙ vnū aget in reliquū ꝓpter solā mutationez localē vni⁹ vl̄ alteri⁹: imo ꝓpter solā corruptionē alicui⁹ alteri⁹. puta si opacitas i corꝑe opaco corrūperet̄: ⁊ tñ neutri aliq̄d nouu3 addat̄. Ita dico in ꝓposito ꝙ approximatū alteri pōt agere in ipm ⁊ nō approximatū nō pōt agere in ipm. nō est ex hoc ꝙ approximatū habet aliquā verā rem in se formalr̄ quā nō hab3 qñ nō est approximatū. s̄ hoc est. q̄a qñ est approximatū nihil ipediens itponit̄. qñ aūt nō ē approximatū aliqd̄ ipedimentū itponit̄. Nā etiā aer magne q̄titat̄ poterit ipedire aliqñ si sit medius.

Q

Ad argumentū

Per hoc argumentū vlteri⁹ dico. ꝙ sicē cāe pñt causare aliq̄d qd̄ p̄us nō poterāt causare sine oī re alia addita formalr̄ cuicūq3 illarū causarū. s̄ ꝓpt̄ solā amotionē medij ipediētis. ita aliqñ s̄m istos poterūt ptes cōponere sine oī re addita formalr̄ cuicunq3 illarū causarū. s̄ ꝓpt̄ hoc solū ꝙ nūc nō est mediū int̄ materiā ⁊ formā. Isti etiā diceret ꝙ non est possibile tales ptes alteri⁹ rōis aliqñ ꝯponere ꝑ se vnū: ⁊ aliqñ nō ꝯponere. ipis tñ ptib⁹ oīb⁹ manētib⁹

R

Ad aliud rōm

Ad aliud cōcedo maiorē. s̄ dico ad minorē. ꝙ fundamētū nō cōtinet ꝑ idētitatē: nec sil' nec successiue tales relatiōes. q: hec est falsa. sortes est realr̄ sīlitudo. ⁊ silr̄. sortes est realiter dissīlitudo. ⁊ iō nō pono ꝙ relatio est ide3 realr̄ cū fundamēto. s̄ dico ꝙ relatio nō ē fundamētū. s̄ tm̄ intētio ⁊ cōceptus in aīa importās plura absoluta. Vel est plura absoluta sicē popul⁹ est plures hoīes. ⁊ null⁹ hō est populus Que tñ istarū ꝓpositionū sit magis v̄a. ꝓp̄etate s̄monis ꝑtinet magis ad logicu3 discutere q̄ ad theologū. Per idē ad aliud cōcedo maiorē. s̄ ad minorē dico ꝙ hec est simplr̄ f̄la. plures relatiōes sunt in eodē fundamēto realr̄. sicut hec est f̄la simplr̄. plures sīlitudines sunt idē fundamētū realr̄. cui⁹ rō est. q̄a sīlitudo sic posita in abstracto nō pōt stare nisi vel pro intētione in aīa. vel pro plurib⁹: quoꝝ qd̄lib3 est sīle. sicē ppl's nō pōt stare nisi ꝑ plurib⁹. ⁊ iō sicut vtraq3 illarū est f̄la. plures intētiōes vl̄ cōceptus in aīa sunt in eodē fundamēto realr̄. ⁊ silr̄ illa plura: quoꝝ qd̄lib3 est sīle sunt in eodē fundamēto realr̄. ita hec est f̄la simplr̄. plures relatiōes vl̄ plures sīlitudines sunt realr̄ i eodē subiecto. Et si dicat̄ ꝙ oīs relatio fundat̄ in aliquo fundamēto, Dico ꝙ si accipiat̄ fun-

damētū realiť ꝓ inherere ⁊ nō ꝓ denoiare in ꝑdicatione. ꝙ hec ē simpľr falsa ꝫ aliť est vera. Ad aliud ꝑ idē. ꝙ fundamētū nō continet ꝑ idētitatē silitudinē vel relationē ⁊ iō nō oīe albū ē silē. Ad aliud ꝑ idē. tales relatiōes nō cōtinēť ꝑ idētitatē i reb⁹ ⁊ iō argumētū nō cōcludit. Ad aliud dico sicut alias poteb ⁊ ꝙ relatio rōis nō ē aliq res rōnis a suo fundamēto illo mō quo isti ymaginanť. ꝫ verū ē ꝙ nō ē suū fundamētū. ita nec relatio realis ē suū fundamētū. Ad alias rōes ꝯ vnū modū ponēdi: ꝙ relatio nō ē alia res ꝫ tm̄ ē i itellectu. Dico ꝙ nō ē ymaginādū ꝫm istā opi. ꝙ relatio isto modo sit tm̄ i itellectu: ꝙ nihil vere sit tale nisi ꝓpť actū intellect⁹ vľ ꝓpť aliqd causatū i itellectu puta ꝙ sortes nō sit silis platoni nisi ꝓpť actū itellect⁹. sicut sortes nō poterit dici subiectuz vľ ꝑdicatū nisi ꝓpť actū itellect⁹. Sed sic est ymaginādū. ꝙ itellect⁹ nihil pl⁹ facit ad hoc ꝙ sortes sit silis ꝙ̄ ad hoc ꝙ sortes sit alb⁹ imo ex hoc ipo ꝙ sortes ē alb⁹ ⁊ plato ē alb⁹. sortes ē silis platoni oī alio ymaginabili circūscripto. et ita sortes ē silis platoni ꝓpť absoluta oi alio: vľ i re vľ i itellectu circūscripta ⁊ ita i re nihil ē ꝑter absoluta q: tm̄ i re sūt plura absoluta. ꝑt illa itellect⁹ diuersimode exꝑmere. vno mō exꝑmēdo ꝑcise sortē eē albū. ⁊ tūc hz ꝑcise cōceptus absolutos Alio mō platonē eē albū. tertio mō exꝑmēdo tā sortē ꝙ̄ platonē eē albū et hoc pōt facere p cōceptū vľ itētionē relatiuā dicēdo sortes ē silis platoni ꝫ albedinē. q: oīno idē iportať ꝑ istas ꝓpōes tā sortes ꝙ̄ plato ē alb⁹. ⁊ sortes ē silis platoni ꝫ albedinē. ⁊ iō simpľr cōcedēdū ē ꝙ itellect⁹ nihil facit ad hoc ꝙ vniuersuz sit vnū. vľ ꝙ totū sit cōpositū vel ꝙ cāe approximate causent. vľ ꝙ triāgul⁹ hēat tres ⁊c. ⁊ sic de aliis nō pl⁹ ꝙ̄ facit ad hoc ꝙ sortes sit alb⁹. vľ ad hoc ꝙ ignis sit calid⁹ vľ aq̄ frigida. Per hoc ad ꝓbationē ꝑmi icōueniētis qđ adduciť dico: ꝙ ꝫm itellectū ꝑhi dz cōcedi: ꝙ vnitas vniuersi ē ordo ptiū adinuicez. q: nihil aliud itelligit ꝙ̄ ꝙ vniuersū eē vnū est ptes sic ordinati: nō ꝙ ordo vel vnitas sit aliqđ in re distinctū ab oī pte et ab oib⁹ ptib⁹ vniuersi sic eīn eēt ꝓcedere in ifinitū. illa eīn res eēt ordinata ad alias res. ⁊ p ꝯñs eadē rōne ꝑter illā rē ⁊ alias res erit vna alia res q̄ esset ordo earū. ⁊ eēt ꝓcessus i ifinitū. Nec valz dicere ꝙ ē stat⁹ in scđo. q: eadē facilitate pōt poni stat⁹ i ꝑmo. ⁊ nūq̄ ponēda ē pluralitas sine necessitate. Et ideo ꝫm opinionē ꝑhi ꝑter illas partes absolutas nulla res ē. q: opi. ꝑhi fuit ꝙ oīs res ymaginabilis est absoluta. tm̄ ista intētio vnitas vel ordo vľ ꝯcept⁹ i aīa relatiua ē. sine quo tm̄ cōceptu nihil min⁹ ē vnū vel ordinatū. sicut iste cōcept⁹ vel intētio. oīs est tm̄ sincathegreuma in aīa. ⁊ tm̄ sine ista cōcepta oīs hō est risibilis. ꝙ tm̄ oīs hō sine oī cōceptu sit risibilis nō possum⁹ exꝑmere nisi ꝑ cōceptā sincathegoreumaticū. Per idem ad scđm dico. ꝙ nihil est cōpositū sine vnione ptiū cōponibiliū. accipiēdo vnionē pro ipis ptibus vnitis. q: sic valet istā. nihil est cōpositūz sine ptibus realiť vnitis ⁊ nō distātib⁹. si autē ly vnione supponať pro cōceptu exꝑmēte rē sicut est. sic est cōcedendū ꝙ pōt esse cōpositū sine vnione ptiū cōponibiliū. sicut eīn oīs homo est risibilis sine hoc signo oīs distributiuo sic hic. ꝫ ꝑmus sensus est magis vsitat⁹ apud auctores. siue sit magis ꝫm ꝓprietatē sermōis siue nō. Per idē ad tertiū. ꝙ cāe scđe nō possint causare nisi sint approximate. ⁊ tm̄ nō requirunt ens rōnis ad hoc ꝙ causent. ⁊ iō sine illa intētione in aīa q̄ est approximatio pñt hn̄ causare. Si tm̄ approximatio stet pro ipis approximatis. tūc nō pñt causare sine approximatiōe. q: tūc valet istā. nō pñt causare nisi sint approximata. Ad quartū cōcedo ꝙ passiōes metaphy. sunt relatiue vel relatiōes. nō tm̄ sequiť ꝓpter hoc ꝙ destruať realitas sciarum metaphisicarū. q: ad realitatē scie non requiriť ꝙ extrema ꝓpositiōis scite sint realia: ꝫ sufficit ꝙ supponāt pro realib⁹. sicut est superi⁹ declaratū. ⁊ iō passiones metaphisice: ꝙuis sint tm̄ intētiōes vel cōceptus in aīa sicut passiones aliarū sciarūz humanitus inuentarā. tm̄ supponūt ⁊ stāt pro veris reb⁹. ⁊ iō vere sunt scie reales. Sic ergo dico ꝙ iste rōes cōtra istā opinionē i nullo cōcludunt. ꝙuis ꝑme rōes cōtra opinantē ꝙ relatio sit aliqđ in re idē realiť cū fundamēto ⁊ distinctū rōe a fundamēto. ꝯtra quā sunt adducte sunt efficaces. Scđe autē rōes cōtra opi. que ponit ꝙ sortes nō est similis vel dissimilis nisi ꝓpter rōem in aīa satis cōcludūt. ꝫ cōtra istā opinionē nihil valēt. Ad pꝛimū pn̄cipale dico ꝙ arguit de respectu de gñe vbi ⁊ nō de genere relatiōis. ⁊ iō respondebiť illi argumēto in sequēti q̄stione. Ad aliud dico. ꝙ nō est ibi aliqua situatio ꝑter illa q̄ sunt situata. tm̄ illa situata pñt in aliquaz operationē in quā nō possunt nisi situata sine omni re addita. sicut patebit.

Questio secunda.

S Ecundo quero.

Utrū ꝑ rōem naturalē ꝓbari possit sex genera que ponūtur respect⁹ extrinsec⁹ aduenientes iportare ol quas res quocūq̄ modo distinctas a reb⁹ absolutis. Et sic pꝛimo de actione ⁊ passione. quia impossibile est trāsire de cōtradictorio in contradictoriuz

Marginalia (left): S. Improbationes duo īcōuenientiū quatuor ... ex ...

Marginalia (right): T Ad secundū. V Ad tertium. X Ad quartum. Y Ad pꝛimū principale. Z Ad secundū. A Questio II. Pꝛimo ꝙ sic.

fine oīm mutatiōe. & ignis ꝓducendo ignē de aere in ꝑmo instāti in quo ignis generaṫ vere ignis agit in materiā. ⁊ materia vere patiṫ recipiēdo formā ignis. et post illud instās nihil patiṫ nec ignis agit. ḡ ē ibi aliqua mutatio. & nihil nouū acq̄ritur. ḡ aliqḋ p̄cedēs trāsit. sed nihil ibi trāsit nisi actio ⁊ passio ⁊ nō aliqḋ absolutū. ḡ actio ⁊ passio sūt respect⁹ distīcti ab oib⁹ absolutis

Secūdo

Itē ꝙ qn̄ sit talis respectus videṫ. q2 accepṫ duob⁹ idiuiduis eiusdē rōnis ⁊ i oib⁹ aliȷ̄s silib⁹ nisi ꝙ vnū sit añ aliud. verū ē dicere ꝙ vnū est antiquius alio. ḡ h3 aliqḋ qḋ aliud nō h3. ⁊ nō nisi qn̄ vel tm̄ respectū iporatū p qn̄.

Tertio

Itē de vbi arguo ꝙ p motū localē vere vbi acquiriṫ. & nullū absolutū acquiriṫ p motū localē. ḡ ⁊c̄.

Quarto

Preterea de positiōe ptz q2 sessio ⁊ statio vere sūt i re ⁊ nō sūt idē realiṫ ḡ distinguūṫ realr. & nō sūt distincta absoluta q2 tūc qncūq3 aliqḋ aial staret postꝙ̄ sedit. ꝟe amitteret aliqḋ absolutū ⁊ aliqḋ acq̄reret. qḋ est absurdū. ḡ vere sūt respect⁹ reales distīcti ab absolutis.

Quinto

Itē de habitu vı̄ ꝙ aliq̄s dicitur mō hře habitū quē ꝑus nō habuit. ḡ aliqḋ illi subiectiue acq̄riṫ. ⁊ non nisi respect⁹. ḡ ⁊c̄.

In oppositum

Ad oppositū. oīs res realiṫ distincta ab oī alia re ē vere res ad se ⁊ absoluta. q2 abstracta ſm̄ q̇dditatē ⁊ essentiā suā ab oī alia re. ḡ p̄ter res absolutas nihil ē in re.

B
Opinio prima

Ad q. est. opi. ꝙ sicut relatiōes de genere relationis sūt ꝟe res alie a reb⁹ absolutis. ita etiā res alioꝝ generū sūt ꝟe res alie a reb⁹ absolutis.

Pro cōclusiōe arguitur

Pro ista cōclusione cōi pōt argui sic in generali. Impossibile ē trāsire de cōtradictorio in cōtradictoriū sine oi mutatiōe vel ꝓductiōe vel corruptione. & ita ē in ꝓposito ꝙ aliq̄s pōt fieri de non agēte agēs ⁊ ecōuerso. ⁊ de nō patiēte patiēs ⁊ ecōuerso. ⁊ sic de aliȷ̄s. ḡ o3 ꝙ ħ aliqḋ acquiraṫ vel deꝑdaṫ. destruaṫ vel ꝓducaṫ ⁊ nullū absolutū pōt dari. ḡ ⁊c̄. S3 michi videṫ ꝙ ista rō ⁊ q̄cūq3 alia nō ꝯcludat tales res ponēdas

C
Sña auctoris

Ideo dico p rōnē ꝓbari nō pōt ꝙ aliq̄s taliṫ respect⁹ q̄ sit res alia ab oib⁹ absolutis sit ponēda. Et hoc ꝑmo ostēdā de actiōe ⁊ passiōe.

Actio
Passio

Primo q2 tūc seq̄reṫ: ꝙ oē agēs in agēdo ꝟe mutareṫ. q2 vere reciperet rē subiectiue in seipso Scḋo. q2 oīa pn̄t saluari sine talibus reb⁹. ⁊ pluralitas nō ē ponēda sine necessitate. ḡ nō sūt ponēde. maior ptz. q2 ponēdo p̄cise illḋ qḋ ē actiuū et effectū absolutū i passo ad ꝑsentiā actiui. ita ꝙ amoto respectu ista ponātur. ⁊ ꝙ nō poneret effectus absolut⁹ si actiuū nō esset ꝑsens. habem⁹ oia que habere possum⁹ p tales res. tūc eīm habem⁹ ꝙ hoc vere est agēs. q2 vere est illud ad cui⁹ ꝑsentiā sequiṫ effect⁹ absolut⁹ in passo. Siliṫ illud vere ē passum ⁊ aliud vere effect⁹. qui nō esset nisi actiuū eēt approximatū passiuo. ḡ frustra ponūtur tales respectus. Si dicaṫ ꝙ tales respectus cōsequanṫ talia absoluta. Contra. nulla apparet rō q̄re sit necesse eos consequi. ⁊ ita cū nō sit experiētia ꝙ cōsequanṫ nō debēt cōsequi poni ꝓpter rōem.

Quādo

Preterea. de qn̄ ꝓbo idē. q2 si sit talis respect⁹ in isto qḋ habet qn̄. cū ſm̄ oēs op3 ponere terminū cuiuslibet respect⁹. q̄ro de termino ⁊ videṫ nō posse poni nisi tēpus. & tēpus multoꝝ taliū est p̄teritū. ḡ nō termiat talē re3 realē. Siliṫ mirū est ꝙ ideo q2 iste fuit heri o3 ponere in isto aliquā rē quā nō habuisse nisi fuisset heri. Siliṫ eade3 rōe qua o3 ponere talē q2 fuit heri. eadē rōe op3 ponere talē: q2 erit cras qḋ est absurdū. tū q2 tūc nullū esset futurū cōtingens. ꝓbatio ꝯñe. q2 ois ꝓpositio de inesse de ꝑsenti ānūcians esse existere de aliq̄ re simplici est deṫminate vera vel deṫminate falsa. ita ꝙ post illud instās i quo est deṫminate vera ꝓpō de p̄terito exprimēs ipam fuisse vera3 est necessaria. sicut si hec sit semel vera. sortes est. hec erit postea necēria. sortes fuit. ita ꝙ etia3 ſm̄ theologos. de⁹ nō pōt facere eā esse falsa3. ḡ si hec res q̄ est respect⁹ ad diē crastinā sit vera res distincta ab oibus aliȷ̄s. o3 ꝙ hec sit mō vera deṫminate: vel deṫminate falsa. hec res est. ita ꝙ si sit vera. ꝓpō de p̄terito erit postea necessaria. ⁊ si sit falsa ꝓpō de p̄terito pro illo instāti erit ipossibilis. sicut si hec mō sit falsa. sortes est i a. hec erit postea ipossibilis. sortes fuit in a. vel hec erit necessaria. sortes nō fuit i a. S3 illud ꝯñs ē falsu3. q2 si hec sit deṫminate vera. hec res est. tūc quero. aut necessario erit cras aut nō. si sic. habeo ꝓpo. s. tū ꝙ nullū est tale futurū cōtingens. Si nō. ḡ pōt nō esse cras ponaṫ in esse. ⁊ nō sequiṫ ipossibile. sed sequiṫ nō erit cras. vel nō erit tali die. puta a. & illud ꝯñs est ipossibile sicut ꝓbatu3 est. Si aūt ista hec res demōstrādo talē qn̄. sit deṫminate fl'a. ḡ nō pōt esse cras ꝓpter idē argumētū.

Ubi

Preterea. de vbi de quo magis videṫ ostēdo ꝙ nō sit talis respect⁹. Primo. q2 nō esset ponēdus talis respect⁹ nisi vt saluet motus localis. q̇a se3 oportret p oēm motū aliq̄d acq̄ri vel deꝑdi. S3 ꝓpṫ hoc nō oportet ponere tale3 respectū. q2 celū vel vltia sphera moueṫ localiter. ⁊ tm̄ nullū nouū vbi acq̄rit. q2 nō est aliqḋ corp⁹ circūscribēs vltimā spherā: qḋ poterit eē finiens illi⁹ respect⁹. Et si dicaṫ ꝙ habet diuersum respectū ad centrū. q2 terra q̇escit in medio circa quā moueṫ celū. Cōtra. ex isto habetur ꝓpositū. q2 mot⁹ localis pōt eē sine acquisitione talis vbi. q2 manifestū est ꝙ celū nō est in terra sicut in loco. ḡ nō est in tali vbi Preterea

sꝫ totū celū esset cōtinuū cū cōtento. ⁊ eēt ꝑ ci se vnū corpus sicut posset de⁹ facere ſm ponē tes tales respectus ⁊ ſꝫ veritatē. adhuc possꝫ deus circulariꝫ mouere totū corpus illud ⁊ tñ tūc nihil qescerer. Preterea si de⁹ faceret vnū corpus sine omī loco adhuc posset illud moue re. et tñ tunc nihil quiesceret nec esset ibi vbi.

Preterea si vbi esset talis respect⁹. ⁊ eodē mō ptes celi haberēt tales respect⁹ ad cētrū eadē rōne qlibet ꝓpinquitas ⁊ qlibet distātia vni⁹ rei respectu alteri⁹ eēt talis alia res. ſꝫ hoc est manifeste falsū. q2 si talis distantia sit alia res sequereꝫ ꝙ qñcūqꝫ aliqd corp⁹ moueretꝫ iferi⁹ in qlibet re corpali ⁊ spirituali essꝫ aliqua noua res q̄ ꝑus nō fuit. Silr sequereꝫ ꝙ in quolibꝫ angulo essent res infinite. q2 in quolibet cōti nuo sunt ptes ifinite a quarū qualibet distat angul⁹. ḡ in illo āgulo sūt distātie ifinite. Nec pōt dici ꝙ angul⁹ nō habeat talē respectū ni si ad totū. ⁊ nō distinctū ad quālibet ptē disti etā. q2 angulus pl⁹ distat ab vna pte ꝙ ab alia ḡ ali⁹ respect⁹. Preterea positis duob⁹ corpori bus. quacūqꝫ mutatiōe facta circa ipa dūmō nō corrūpanꝫ nec muteꝫ ſꝫ locū. nec ſm se to ta nec ſm aliquā sui ptē equaliꝫ distabunt vel approximabūꝫ. ḡ destructis talib⁹ respectib⁹ ꝑ possibile vel ipossibile equaliꝫ distabūt. ḡ ꝙ distent vl̄ nō distēt nihil faciēt aliq̄ res forma liter existētes i eis. ſꝫ iō distāt q2 inter ipa cor pora ē corpus mediū. ⁊ ſm ꝙ corpus mediū ē mai⁹ vel min⁹ ſm hoc pl⁹ vel min⁹ distabunt.

Et isto eodē seqtur ꝙ positio vel situs non dicit aliquē talē respectū formaliꝫ inherentē toti vel ptib⁹. q2 sic aliqua corpora nō faciētia vnū pñt sine omī tali re distare. ⁊ vnū ab eodē pl⁹ distare ⁊ aliud min⁹. ⁊ vnū eē ꝓpinquū et aliud distans sine omī re addita. ꝓpter hoc ꝙ inter aliqua corpora ē mai⁹ corp⁹ mediū. ⁊ inꝫ alia min⁹. ⁊ iter alia nullū. ita pōt eē i positio ne. ꝙ ꝓpter hoc ꝙ vna ps aliter distat ab alia in vno tpe ⁊ alio. aliꝫ ⁊ approximaꝫ in vno tpe ⁊ alio. iō pōt habere aliā ⁊ aliā positionē. nō q̄ dē aliquā rē formaliꝫ aliā ⁊ aliā sine omī ꝓdu ctione. q2 aliqñ dicitꝫ sedere aliqñ iacere. et sic de alijs. Per idē ptꝫ ꝙ nō opꝫ ponere habi tū iportare rē. q2 ex hoc solo dicitꝫ aliqs arma tus vel calceatus ⁊ sic de alijs. q2 talis habit⁹ vel res sibi mō applicatꝫ ⁊ nō ꝑus. ⁊ ita nō pl⁹ oportet ponere ꝙ habit⁹ iportat talē rē ꝙ ꝓ pinquitas vel distantia talē rē iportat. Di co ḡ quātū ad istā questionē et ꝑcedētē ꝙ per nullā rōnē naturalē ꝓbari pōt ꝙ sit aliq̄ res ymaginabilꝫ q̄ nō sit absoluta. q2 nec ꝙ res de pēdet ab alia. nec ꝙ res ncc̄ria coexigit aliā. ⁊ ecōuerso. nec ꝙ aliqne res sint simul impeditꝫ qñ res sit absoluta. Forte tñ magis tediosum argumentū est ad soluendū de duab⁹ ptib⁹ cō tinui. q2 si lignū ꝑmo ꝯtinuū diuidaꝫ in duas ptes. puta a ⁊ b. manifestū est vt videꝫ ꝙ q̄tū cunqꝫ postea approximētur. ⁊ nihil sit mediū inter eas. nō sunt cōtinue sicut pri⁹. ex quo nō distāt localiꝫ qñ sunt approxiate post diuisio nē. et ꝑ ꝯñs nullū corpus inꝫ ea oportet pone re ꝙ aliquā rem habeāt quā pri⁹ nō habuerūt. vel aliqd deꝑdant. ſꝫ nec acquirūt nec deꝑdūt aliqd absolutū ꝓpter diuisionē soluꝫ. ḡ respe ctū aliquē. Istud argumētuꝫ posset faciliter solui. si teneretꝫ opinio q̄ tenet punctū et lineā esse aliquas res absolutas distinctas a rebus quarū sunt. q2 tūc ꝑ diuisionē illis ptibus acq̄ rerenꝫ due linee vel due sup̄ficies vel duo pun cta. ⁊ cū de rōne cōtinui sit ꝙ vltima ptiū sua ruꝫ sint vnū ⁊ nō tm̄ simul. iō q̄dū iste ptes re tinēt ista distincta vltima non possunt facere vnū cōtinuū. ⁊ iō ſm istā opinionē ꝙ iste ptes nō sunt cōtinue nō est ꝓpter respect⁹ additos vel depositos. ſꝫ est ꝓpꝫ absoluta aliqua q̄ mō sunt in ptibus ⁊ ꝑus nō fuerūt. Sꝫ si ista opi nio negeꝫ. q2 videꝫ multū rōni ⁊ pricipijs ꝑhi repugnare. difficili⁹ est soluere argumentū p̄ dictū. Unā tñ solutionē omitto ad presens. q2 nō vidi illud factū a tenētib⁹ cōtrariā opinio nē. q̄uis forte fecerunt ⁊ me lateat. sicut forte multa dixi q̄ iā dicta sunt ab alijs q̄uis nesciā ea dicta ab eis. Ad argumētuꝫ generale pro oībus respectib⁹ dicerēt tenētes ꝙ null⁹ sit ta lis respect⁹ a pte rei. ꝙ possibile est trāsire de cōtradictorio in contradictoriū. vel ꝓpꝫ ꝓdu ctionē vel destructionē alicui⁹ in aliquo. vel ꝓ pter motū localē. vel etiā ꝓpꝫ solā trāsitionē tpis aliqñ. ⁊ hoc vel actualē: puta si mot⁹ sit ⁊ tēpus. vel foret si tēpus q̄ esset. ⁊ aliquis illoꝝ modoꝝ est in ꝓposito. Uerbi grā. ꝙ aliqs de nō agēte fiat agēs est q2 ad p̄sentiā agētis ad passum sequiꝫ effect⁹ absolut⁹ in passo. ⁊ ita so lū ꝓpꝫ hoc ꝙ est effect⁹ in passo ꝓpꝫ h ꝙ agēs est hic. iō nō dicitꝫ agēs ⁊ pri⁹ nō. Et si dicaꝫ ꝙ effectū esse in passo nō dicit p̄cise effectū et ipm passuꝫ. q2 tūc si passuꝫ esset hic ⁊ effectus rome adhuc diceretꝫ ille effect⁹ esse in passo qd est manifeste falsum. Silr ista p̄sentia agētis ad passuꝫ nō dicit p̄cise agēs ⁊ passuꝫ. q2 tunc semꝑ agēs esset p̄sens passo. ḡ iportat aliquid aliud. ⁊ nō nisi respectū. ḡ tā effectū eē i passo ꝙ p̄ntia agētis ad passum iportāt aliqd aliud ab absolutis. Ad primū istoꝝ dico ꝙ sequēs rōem diceret. ꝙ effectū esse in passo iportat tā effectū ꝙ passum. ⁊ etiā ꝙ inꝫ effectū ⁊ passuꝫ nō est mediū. vel ꝙ nō distent localiꝫ. ⁊ ita nō important aliquā aliā rē. ſꝫ important istas et

Ad argumentuꝫ principale

Instatur primo.

Secundo

Ad primuꝫ

ꝙ nō distent nec loco nec situ. Uñ dicerent ꝙ impossibile est res esse ꝛ nō distare aliquo mō quī vna sit in alia. qꝛ hoc nō est aliud ꝙ vnā rē esse in alia. Siliṙ ipi forte dicerēt. ꝙ ipossibile est ꝙ hoc passum sit in vno loco. ꝛ iste effectus in alio. sicut dicerēt. ꝙ includit cōtradictiōez vnā formā sbalem sine accidētalē migrare de subiecto in subiectū.

G
Ad secūdū

Ad scđm dicerēt ꝙ verū est ꝙ p̄sentia nō iportat p̄cise ista absoluta sed importat ista absoluta. ꝛ cū hoc ꝙ inter illa nullū ē corp⁹ mediū et ita nō importat aliā rē ab istis. ꝫ iportat ista duo absoluta. et ꝙ int̄ ista nō sit aliqua res corp̄alis media absoluta vel ꝙ ab vno ad aliud nō pōt esse motus localis pro tūc. Nūc aūt ex ista negatiua nō est ibi corpus mediū. nō possum inferre istā affirmatiuā. ꝗ est ibi aliqua res positiua p̄ter illa absoluta. sicut nō sequit̄. nihil est mediū int̄ cōtradictoria. ꝗ aliq̄d est mediuz int̄ cōtradictoria.

Per idē p̄tz quomō aliq̄d pōt dici esse alicubi vbi p̄us nō fuit sine om̄i acq̄sitione vel dep̄ditōe. p̄pter solū motū scꝫ localē. qꝛ ex hoc ipo ꝙ aliq̄d mouet̄ localiter et fit p̄n̄s alicui loco. hoc est ꝙ nihil fit mediū int̄ ipm ꝛ locuz. dicit̄ ipm esse alicubi vbi prius nō fuit.

Obiectio

Et si dicat̄ ꝙ in oī motu oꝫ aliq̄d acq̄ri vel dep̄di ꝙ sit vł fuerit subiectiue ī moto vel mutato.

Responsio

Dico ꝙ h̄ est simpliṙ falsum. imo sufficit ꝙ aliq̄d qđ nō est subiectiue in ipo acquirat̄ vel dep̄datur. ꝛ hoc est sp̄ale in motu locali.

Obijcitur.

Et si dicat̄ ꝙ locus nō acquirit̄ alicui nisi informet ipm.

Respondetur.

Dico ꝙ imo: q̄a locū acquiri alicui nō est aliud ꝙ p̄ motū ip̄ius fieri ꝙ nihil sit mediū int̄ ipsum ꝛ locū. Dico etiā vltra ꝙ aliqn̄ pōt esse mot⁹ localis sine acquisitiōe cuiuscūq̄ informātis. vel nō informātis. ꝫ sufficit ꝙ si esset aliq̄s locus circūstans ꝙ tūc acquireret̄ locus. Uerbi gr̄a. vltima sphera p̄ hoc ꝙ mouet̄ nihil acquirit vel saltem hoc est possibile. qꝛ tñ si esset aliquis locus quiet⁹ circūstās illaꝫ spherā: nō tm̄ posset acq̄rere: ꝫ etiā de facto acq̄reret. iō diceretur moueri sine om̄i acquisitione cuiuscūq̄. Et ita patet quomō nō oportet ponere vbi tale accidēs. Per idē potet quomō p̄pter solū motū localē potest de nō sedēte fieri sedēs q̄a aliter p̄tes applicātur adinuicem sine om̄i re informāte quādo aliquis sedet ꝛ quādo nō sedet ꝛ pl⁹ distat aliqua pars ab alia p̄pter corpus mai⁹ mediū in vno tēpore ꝛ in alio. Per idē p̄tz quomō aliquis dicit̄ p̄mo calceatus ꝛ postea nō calceatus. De qn̄ patet ꝙ fit trāsitus de cōtradictorio in cōtradictoriuz p̄pter transitionē tēporis. Naꝫ ex hoc ꝙ tēpus trāsiet cui iste coexistebat dicit̄ nūc fuisse heri. ꝛ non ante potuit dici ꝙ fuit heri.

H
Ad primū principale

Ad argumentuz p̄mū p̄ncipale ꝙ in illo casu est transitus de ꝯdictorio in contradictoriū p̄pter transitionē tēporis. Nā pati ab aliquo agente nō conseruante dicit hoc totū. scꝫ ꝙ nunc habet aliquā formā ad presentiā istius agentis quā p̄us nō habuit. ꝫ ex hoc ꝙ tēpus transit sine om̄i alio addito sequit̄ ꝙ hec sit falsa. hoc passum non habuit p̄us hāc formā. et p̄ cōsequēs sequit̄ ꝙ hec sit falsa. hoc passum patit̄ ab hoc agente. ꝛ per cōsequēs ꝙ hec sit vera. hoc passum nō patitur ab hoc agente ꝛ ideo transitus tēp̄is cū alijs que ponūtur sufficit ad talē transituz sicut transitio tēporis sufficit ad hoc ꝙ hec p̄mo sit vera. sortes est in. a. ꝛ postea ꝙ h̄ sit vera sortes nō est in. a. Similiter est quando aliquid p̄mo est agens. ꝛ postea nō est agēs. qꝛ quid noīs istius termini agens nō cōseruans est totū istud. scꝫ ꝙ ad presentiā istius ad passum est iste effectus in hoc passo qui non esset in eo nisi hoc qđ est agens esset presens isti. et qꝛ post p̄mū instans om̄ibus remanentibus in isto agente ꝛ nullo destructo effectus nihil minus esset in passo. etiā si agens destrueret̄ ideo tūc p̄pter transitionez tēporis dicit̄ non agens quod prius erat agens. Uerūtñ de agēte conseruante nō possunt talia contradictoria verificari nisi p̄pter destructionē effectus Et nisi per agēs intelligatur hoc totū. s. agēs qđ prius nō egit. ꝛ in illo casu idē dicendū est qđ est dictū de agēte nō cōseruāte. Et si q̄ratur an hec sit cōcedēda. actio et passio trāseūt post p̄mū instans. Respondeo ꝙ a ph̄is ꝛ sanctis ꝛ auctorib⁹ cōcedūtur multe p̄pōnes sub vero intellectu. q̄ tñ de virtute sermonis sunt false. ꝛ iō q̄cq̄d sit dicendū de virtute sermōis dico ꝙ auctores cōcedunt tales p̄pōnes sub isto intellectu. actio ꝛ passio trāseūt. hoc ē. id qđ est agēs cessat eē agēs. ꝛ id qđ ē vel fuit patiens cessat esse patiens. ꝛ iste est intellectus verus ꝛ nō alius. Isto modo pōt cōcedi ꝙ potentia mere corrūpitur vel priuatio corrumpitur in aduentu forme nō ꝙ ibi aliquid corrumpatur vere ꝫ qꝛ materia cessat esse in potentia vel esse priuata. hoc est incipit habere formaz

I.
Ad scđm

Ad scđm dico ꝙ qn̄ nō importat talē respectū. ꝫ importat istā rē coexistere vel coextitisse vel ꝙ coexistet cū tali tēpore. Nec ibi aliq̄d derelinquitur. nō plus ꝙ in angelo derelinq̄t̄ aliqua res ex me ex hoc ꝙ āgelus coexistebat michi Unde nulla pōt esse ratio ꝙ aliqua res derelinquatur plus ex hoc ꝙ ego fui heri ꝙ ex hoc ꝙ fui in villa vel in ecclesia. vel ex hoc ꝙ cum petro vel asino. Et quando dicitur ꝙ ille qui est antiquior alio habet aliquid quod ali⁹ non hꝫ. Dico ꝙ accipiendo hēc fm̄ ꝙ subsequ-

tia habet accidens. falsum est. sed sufficit q eo existebat tempori. Unde habere plures annos non est habere aliquas res i se formaliter. sed tantum est coexistisse pluribus annis. Ad aliud patet q per motum localem non acquiritur aliquid subiective. sed sufficit q acquiratur locus vel q acquireretur locus si corpus motum esset in loco quiescente. Ad aliud quando dicitur q sessio et statio vere sunt in re. Dico q sessio et statio in proposito possunt stare pro conceptu. et sic non sunt in re. Aliter possunt stare pro rebus. sive de virtute sermonis sive non. non curo ad presens. et sic pot concedi in proposito q sunt in re. quia tunc non denotatur nisi q partes animalis et corporis eius sic ordinate sunt in re et ista non sunt idem. sicut homo et angelus ex una parte. et homo et bos ex alia parte non sunt idem realiter. et isto modo pot concedi q similitudo et dissimilitudo sunt in re. et tamen non sunt idem realiter. quia isto modo loquendi debet concedi q similitudo supponit pro hiis que sunt similia. non tamen divisim sed coniunctim illo modo quo pluralis numerus vel pronomen demonstrativum pluralis numeri supponit pro pluribus. Et sub isto sensu pot aliquo modo concedi q similitudo est similia. sicut conceditur q ista sunt similia. Sed hec est neganda. similitudo est sortes vel similis. sicut hec est neganda. isti demonstrando sortem et platonem qui sunt similes sunt sortes et sunt homo vel animal. Unde tale nomen abstractum est simile nomini collectivo. sicut est populus exercitus. et hm quantum ad multa. Sed ista difficultas non est realis sed magis logicalis. que scilicet propositiones sint concedende de virtute sermonis. hoc tamen verum est q talia nomina nihil importanti a parte rei nisi absoluta. Ad ultimum patet q aliquid denominatur ab habitu. non quia acquiritur aliqua res sibi subiective inexistens sed quia tale corpus sibi acquiritur.

Distinctionis .xxx. Questio tertia.

Tertio quia tenetur

a multis: q phs posuerit tales respectus esse res alias ab absolutis. Quero utrum de intentione phi fuit ponere quemcumque respectum a parte rei distinctum ab omnibus absolutis et ab omni absoluto. Q sic. quia in metha. tractatur de relationibus. sed metaphisicus est artifex realis. ergo relationes sunt a parte rei distincte ab aliis. Ad oppositum secundum phm. v. phi. ad relationem non est motus nec mutatio. Ad questionem dicitur a multis. q de intentione ari. et aliorum phorum. fuit ponere tales respectus distinctos a rebus absolutis. Hoc probatur per phm in predicamentis. quia secundum ipsum ad aliquid sunt que cumque hoc ipsum quod sunt ad aliud sunt: et per hoc excluduntur substantie. que licet sint aliquorum aliorum. non tamen sunt ad aliud. ergo accipitur ibi hoc ipsum quod sunt non pro esse in intellectu sed pro esse in re. scilicet q relationes in re. hoc ipsum quod sunt aliorum sunt. fundamentum autem non est aliorum hoc ipsum quod est. ergo aliud est esse hoc. et aliud esse eius. Item secundum phm in predicamentis. Eorum que secundum nullam complexionem dicuntur: singulum aut significat substantiam. aut qualitatem. aut quantitatem. aut ad aliquid. aut ubi. aut quando. aut situm esse. aut habere. aut facere. aut pati. et exemplificat. Ex ista auc. arguo sic. talia nomina duplum dimidium et huiusmodi significant aliquid. et non significant intentiones secundas. ergo significant veras res extra animam. et non significant substantiam vel qualitatem vel quantitatem secundum phm. ergo significant alias res. Item secundum phm. ca. de ad aliquid. Aut pro hec sunt ad aliquid. ut habitus. affectus. disciplina. sed manifestum est q habitus et disciplina sunt vere res. Item secundum phm inest contrarietas relationi ut virtus vitio contrariatur. cum sit utrumque eorum ad aliquid. et disciplina ignorantie. Ex hoc arguo dupliciter. Primo. quia virtus et vitium sunt vere res alie ab omnibus aliis. et iste sunt ad aliquid secundum phm. ergo etc. Secundo quia si relationes sunt contrarie quero an relationes que sunt in re. aut relationes que sunt in mente. Non relationes que sunt in mente. quia ille possunt simul stare in mente. sicut et conceptus contrariorum non repugnant in mente. ergo relationes que sunt in re sunt contrarie. sed in re absoluta non sunt contraria quia absolutum quod est equale non est contrarium absoluto quod est inequale secundum phm. c. de quantitate. ergo preter absoluta sunt alique alie res contrarie. Preterea ibidem. videtur autem magis et minus relatio suscipere. Tunc arguo. conceptus mentis non suscipit magis et minus. nec relatio dicitur suscipere magis et minus. quia res absoluta suscipit magis et minus. ergo est aliqua alia res que suscipit magis et minus. Minorem probo. quia secundum philosophum ibidem. inequale suscipit magis et minus. sed illa quantitas absoluta non suscipit magis et minus. ergo etc. Similiter aliquando per diminutionem quantitatis augmentatur inequalitas. puta si sint aliqua precise equalia. quanto plus aufertur ab uno illorum alio remanente in eadem quantitate tanto est maior inequalitas. ergo aliqua alia res a quantitate ibidem augmentatur. Preterea ibidem videtur autem ad aliquid simul esse natura. Ex hoc arguo. conceptus mentis non sunt simul natura.

nec ipa absoluta sūt simul natura. qꝛ hoc albū
potent eē alio albo nō existente. ꝗ pter abso-
Septimo
luta sūt aliqua alia ꝗ̄ sūt simul natura. Pre
terea phs. v. metha. ponit tm̄ tres modos re-
latiuoꝝ. ꝑ si relationes tm̄ essent: in aīa essent
plures. ⁊ si eēnt absoluta eēnt tm̄ tria gn̄a ab-
Confirmaꝛ
soluta cuiꝰ tm̄ oppositū ponit phs. Cōfirma
tur. qꝛ ꝑm pħm ibidē. dr̄a ē inter tertiū modū
relatiuoꝝ ⁊ alios modos. qꝛ in alijs modis re-
latio ē in vtroqꝫ extremo. nō aūt in tertio mō.
ꝑ si relatio nō esset nisi cōceptus vel nomē ita
esset relatio in vtroqꝫ extremo in tertio modo
Octauo
sicut in alijs modis. Itez si relatio nō eēt alia
res ab absolutis. sequitꝛ ꝙ omnia essent ad ali-
qd. qꝛ ita pōt vnū cōparari ad aliud sicut aliud
Nono.
ad aliud. qd̄ ē cōtra pħm. iiij. metha. Item
phs. xi. metha. vult ꝙ sic pdicamēta sunt alia
ita ⁊ pncipia. ⁊ exēplificat de distinctiōe rela
tiuoꝝ ad alia ⁊ pncipioꝝ relationis ad pnci-
Decimo.
pia alioꝝ. Item Auicē. iij. metha. c. de rela
tione videtꝛ velle ex intētiōe. ꝙ relatio habeat
ꝓpriaz certitudinē. ⁊ in pncipio. c. vult ꝙ ꝑm
certitudinē suā habeat ꝓpriū ineē ⁊ ꝓpriam
Undecimo.
actualitatē. Itē vl' passio n̄ ē idē cū subiecto
vel inequale ē ꝓpriū q̄titati ꝑm pħm i pdi-
Duodecimo
camētis. ꝗ ⁊c̄. Itē relatio ē pncipiū opatio
nis realis. pꝫ p exēplū. ꝙ aliq̄ debito ordine si-
tuata faciūt delectationē ꝗ̄ ē aliqd reale. quā
nō facerēt illa situatōe vl' ordine circūscripto
Decimotertio
Itē pdicamēta sunt res vel res īportātia. ꝑ
hec ē ponūtꝛ pdicamēta inter ꝗ̄ ponūtꝛ illa. vij.
Decimoquarto
ꝗ ⁊c̄. Preterea diuersoꝝ generū diuersa sunt
cōtenta. ⁊ hoc realiꝛ cōtēta. ꝗ aliq̄ res cōtine
tur in pdicamēto relationis sicut in alijs pdica
Decimoquinto
mētis absolutis. Preterea plus cōueniūt simi-
tudo ⁊ eq̄litas ꝙ similitudo ⁊ relatio mō potē
tie. qꝛ sunt eiusdē modi nō sic aūt similitudo ⁊
relatio mō potētie ꝑ illa absoluta nō plꝰ cōue
niūt scꝫ ille quātitates ⁊ q̄litates: ꝙ q̄litates
Decimosexto
⁊ relatōes. ꝗ pter absoluta sūt alie res. Itē
ens creatū pmo diuiditꝛ i ens absolutū et ens
relatiuū. ens aūt absolutū diuiditꝛ i substātiā
qualitatē ⁊ quātitatē. ⁊ qualitas ē aliqd pter
substantiā. ꝗ ⁊ relatio ē aliquid pter absoluta
ꝯn̄a ꝓbatꝛ p illā ꝓpōnē. ꝙ cōtenta sub pma di
uisione magis differūt ꝙ cōtenta sub scd̄a di-
Opinio auctoris
uisione. Sꝫ mihi videtꝛ ꝙ nō ē intentio phi
nec cōmē. sui ponere aliquā rē ymaginabilē
pter alia absoluta. ꝑ q̄libet res vna existens p
se in genere ē simpliciꝛ absoluta. sicut ē substan
tia vel qualitas. ꝙuis nō q̄libet sit ita pfecta
sicut alia. Quod pōt ꝓbari pmo sic. Nō magis ex
pmit intētionē suā ꝙ vnuz relatiuū significat
talē rē ꝙ aliud. ꝑ ipse ponit multa relatiua no
mina ꝗ̄ nō significāt tales res. ꝗ ⁊c̄. minorē ꝓ

bo. qꝛ v. metha. ponit ꝙ duplū ⁊ dimidium et
hmōi sūt ad aliqd penes pmū modū. ꝑ ista nō
significant res alias ꝑm cū. minorē ꝓbo eē de
intētiōe phi. qꝛ ꝑm intētionē phi nūerus ꝗ̄ est
duplus nō ē talis res p se vna ꝗ nec dupleitas
Assumptū ꝓbo. Nā ꝑm intētionē phi ⁊ pnci-
pia eius. ōis res p se distincta realiꝛ et totaliꝛ
ab omī alia re vel ē simplex vel cōposita. Et si
sit cōposita. vel cōponitꝛ ex ptibꝰ eiusdē rōnis
vl' alteriꝰ rōis. ꝑ nūerus nō ē res oīo simplex
p carētiā cuiuscūqꝫ ptis vt manifestū est. Nec
est cōpositus ex ptibus alteriꝰ rōnis. tū qꝛ ꝑm
pħm. viij. metha. accidēs nō hꝫ materiā i qua
tū qꝛ ꝑm pncipia phi. vbicūqꝫ cōpositū vere ⁊
p se vnū cōponitꝛ ex ptibꝰ alteriꝰ rōnis. vnū pe
īformat reliquū. ⁊ nūꝙ tales ptes distincte di
stant loco ⁊ subiecto. ꝑ ptes numeri distāt lo-
co ⁊ subiecto. Tū qꝛ ꝑm pncipia phi nullū ac-
cidēs ē p se diffinibile. ꝑ tm̄ substantia cōposi
ta. vij. metha. et. viij. metha. ꝑ si aliqd accidēs
poneretꝛ vere cōponi ex portibꝰ alteriꝰ rōnis.
vere eēt diffinibile etiā diffinitiōe ꝓpe dicta.
Nec cōponitꝛ pcise ex ptibꝰ eiusdē rōis. qꝛ nū-
ꝙ ē res vere vna ex partibꝰ eiusdē rōnis si vna
multū distat ab alia. Nā eadē facilitate possē
dicere ꝙ vna res numero cōponitꝛ ex omibus
hōibus ⁊ vna alia ex omibꝰ asinis. et tertia ex
omibus bobus ꝗ̄ omīa sunt cōtra pħm. Et si
dicatꝛ ꝙ nō ē simile. qꝛ alique res sunt nate fa-
cere vnū ꝙuis nō cōtinuentꝛ. qꝛ non sunt nate
cōtinuari. cuiusmodi sunt vnitates. ⁊ iō nō fa-
ciūt vnū cōtinuū ꝑ tm̄ vnū discretū. Alia aūt
nō sunt nata facere vnū nisi cōtinuentꝛ. Sed
istud nō valet. qꝛ ꝑm istā rñsiōnē vnitates
nō sunt nate cōtinuari. ita nec due aīe intelle
ctiue sunt nate cōtinuari. nec duo boues nec
asini nec hoīes. ꝗ eadē facilitate dicā ꝙ ex sin
gulis istoꝝ fit vna res nūero nō qdez cōtinua
ꝑ discreta. sicut ex vnitatibꝰ distinctis loco et
subiecto fit vna res nūero discreta. Preterea
ꝑm pncipia phi qñcūqꝫ aliqd cōpositū ex plu-
tibꝰ partibꝰ hꝫ oms ptes eiusdē rōnis. illud ē
maxime homogeniū. et omē pdicatū essentia-
le qd pdicatꝛ de pte pdicatꝛ de toto. ⁊ ecōuerso
ꝗ sicut hec ē vera. binariꝰ est nūerus. ita h erit
vera. q̄libet ps binarij ē numerus. Et sicut h ē
vera. q̄libet ps binarij ē vnitas. ita illa erit va
binarius ē vnitas. Per idē pōt ꝓbari ꝙ nu-
merus nō ē vna res talis cōposita ex ptibꝰ al-
teriꝰ rōnis. qꝛ qñcūqꝫ aliqd cōpositū habet
aliquas portes eiusdē rōnis ⁊ aliquas alteriꝰ
rōnis. ille partes eiusdē rationis vere faciunt
vnum homogeniū eiusdem rationis cū eis. si-
cut due partes materie in composito vere fa-
ciunt vnam materiaz. ⁊ plures partes eiusdē

forme ex tē ēe vere faciunt vnā formā. ſ numer⁹ manifeſtū eſt cōtinet plures vnitates euſdē rōnis ſi ſit vere vnū tāq̄ ptes. ḡ due vnitates vere facient vnā vnitatē numero. ⁊ eadē rōne forme informātes illas duas vnitates vere faciēt vnā formā numero: quoꝝ vtrūq; ē abſurdū. Etiā ſequit̄ vltra ꝙ binari⁹ vere eēt hōgeniū. ⁊ ꝑ ꝯñs q̄libȝ ps binarij erit binari⁹. ſic q̄libet ps ignis ē ignis. Probatō ꝑme ꝯñe. Nā ſm ꝑncipia ph̄i q̄ñcūq; eſt aliqḋ cōpoſitū ex ptib⁹ alteri⁹ rōis ⁊ ē ꝑ ſe vnū. neceſſario q̄libȝ ps cōpoſita ex ptib⁹ alteri⁹ rōnis ē euſdē rōnis cū illo toto. ⁊ hoc maxime ē veruȝ. ſi nulla ps hȝ accidētia alteri⁹ rōis ab accidētib⁹ alteri⁹ ptis Non eñ pōt alia rō aſſignari quare q̄libȝ ps ignis ē ignis niſi q: q̄libȝ ptialis forma ⁊ q̄libet ptialis materia ē euſdē rōis. ḡ ſi quelibet ptialis forma binarij ⁊ q̄libet ps materie ipſi⁹ binarii ē euſdeȝ rōnis. binari⁹ vere erit homogeniū. ⁊ q̄libet ps cōpoſita ex potētionali ⁊ actuali erit vere binari⁹. qḋ ē ꝯ ꝑncipia ph̄i. ḡ ſm ꝑncipia ph̄i null⁹ nūer⁹ ē tal' res vna diſtincta ab oīb⁹ aliis reb⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs multo forti⁹ nec duplicitas. Preterea ſm ꝑncipia ph̄i nūq̄ ꝑdicamētū accidētale ſignificās veras res diſtīctas realiter a ſuis ſubiectis ꝑdicat̄ vere de illo accidēte nō exhibēte. ſic nūq̄ dr̄ aliqḋ eē albū ſi nulla albedo ſit. ſic nec ſortes dicet̄ alb⁹ ſi ī eo nulla ſit albedo. ſ ad aliq̄d vere ꝑdicat̄ de aliquo qḋ deberet eē ſubiectū etiaȝ ſi nulla talis res ſit ī eo. q: ſm ph̄m. v. metha. ita dr̄ calefactiuū ad calefactibile ſicut calefaciēs ad illud qḋ calefit. ⁊ ita vere dicit̄ calefactiuū ad aliq̄d ſicut calefaciēs ſ ꝑ hoc ꝑciſe ꝙ aliq̄d pōt calefacere nō hȝ aliquā talē rē in ſe. Si dicat̄ ꝙ in calefactiō nō ē reſpect⁹ actualis ſ aptitudinalis vel potētionalis. Cōtra. q̄ro: aut ē ibi vera res alia ſic albedo ē alia res a ſubiecto aut nō. ſi nō: habeo ꝓpoſitū ꝙ aliq̄d vere ē ad aliq̄d ſine oī additiōe alteri⁹ rei. Si ſit ibi vere alia res. ḡ vere ē reſpect⁹ actualis.

Si dicat̄ ꝙ nō ē incōueniēs eē ibi rē aliā. q: nō ē ipoſſibile reſpectū realē eē ad nō exiſtēs. Cōtra. ex iſto ſequit̄ ꝙ ſm ꝑncipia ph̄i eēt cōcedēdū ꝙ in ſole ⁊ in quolibet corpe celeſti ſūt actualiter res infinite. q: ſm ꝑncipia ph̄i mūdus durabit ī īfinitū. ⁊ ſol cauſabit ſucceſſiue īfinitos calores ī iſtis īferiorib⁹. ḡ ſȝ ꝑncipia ei⁹ ſol ē calefactiu⁹ infinitoꝝ calefactibiliū ⁊ cauſatiu⁹ infinitoꝝ caloꝝ. ḡ ſi reſpectu cuiuſlibet hȝ talē rē aliā. vere erūt in ſole actualit̄ infinite res Si dicat̄ ꝙ nō ſūt diſtīcti reſpect⁹ reſpectu diſtīctoꝝ calefactibiliū Hoc ē ꝯ ꝑncipia ph̄i. q: ſȝ ꝑncipia ph̄i ī ꝑdicamētis. Si q̄s aliq̄d coꝝ q̄ ſunt ad aliq̄d diffinitiue ſciret ⁊ illud ad qḋ dicit̄ diffinitiue ſciturus eſt vt ſi aliq̄s diffinitiue ſcit ꝙ hoc ē duplū. ⁊ cui⁹ ē duplū diffinite nouit ⁊ ſic exēplificat in aliis. ſ ſi idē reſpect⁹ poſſet eē reſpectu multoꝝ. oporteret ꝙ q̄ determinate ſciret talē reſpectuȝ ineē alicui. ꝙ determinate ſciret reſpectu cui⁹. q̄a nō pl⁹ de vno q̄ de alio. ⁊ ita determinate noſceret infinita ſi eēt infinitoꝝ. Silr̄ ipoſſibile eſt in eodē eē oppoſitos reſpect⁹ reſpectu euſdē. ſ calefactiuū ſm ꝙ excludit actū opponit̄ calefaciēti. ḡ nō pñt eē reſpectu euſdē ī eodē. ḡ vno adueniēte alicui alter deſtruit̄. ḡ q̄ñ ſol calefacit hoc calefactiuū deſtruit̄ reſpect⁹ ꝑcedēs. ḡ nō manet. ⁊ tñ manet reſpect⁹ reſpectu alteri⁹ calefactibil' ſm iſtos. ḡ ſȝ eos erūt diſtincti reſpect⁹ reſpectu diſtinctoꝝ calefactibiliū. ⁊ ꝑ ꝯñs infiniti reſpectu infinitorum.

Itē arguo ꝑ auc. cōiter allegatā. q: ſm ph̄m v. ph̄i. ad relationē nō ē mot⁹. ſ ſi relatio eſſet aliqua res. poſſet vere eē mot⁹ ad relationem Ad iſtḋ dicit̄ ꝙ ſȝ Simpliciū ſup ꝑdicamēta. ſic relatio nō eſt forma ad ſe ſ ad alterū. ita illud cui aduenerit nō mutat̄ ad ſe ſ ad alterū ſi tūc mutari dicat̄ ſolū illud qḋ alr̄ ſe hȝ ad ſe q̄ ꝑus nō ē mutatio in ad aliq̄d. ſi vero mutati ſit cōe ad alit̄ ſe habere ad ſe ⁊ ad alterū mutatio ē in ad aliq̄d. ſic vult Simplici⁹. q: ſȝ relationē hȝ ſe aliq̄d ad alterū alr̄ q̄ ꝑus. ph̄s tñ q: ponit ꝙ nō ē poſſibile alit̄ ſe hr̄e ad alteruȝ niſi aliq̄d alit̄ ſe habeat ad ſe. iō dicit in ad aliq̄d nō ē mot⁹. Vñ ſolū dicit ī q̄b⁹ ꝑdicamētis ē ꝑmo mot⁹ ⁊ in q̄b⁹ nō. Itē ph̄s oſtēdit ibi ꝙ in ſubſtātia nō ē mot⁹. ⁊ tñ ē ibi mutatio. ḡ ex intētiōe ph̄i nō pōt hr̄i niſi ꝙ ī ad aliq̄d nō eſt mot⁹: cū hoc tñ ſtat ꝙ ibi ſit mutatio. Sed iſta reſpōſio non ſatiſfacit. q: q̄ro ſm ꝑncipia ph̄i q̄d ē aliquā formā eē ad ſe. aut hoc ē referri ad ſe. aut diſtigui realit̄ a quocūq; alio. aut nō coexigere aliquid aliud. aut nō dependere ad aliquid aliud. Si ꝑmū vel ſcḋm dek. ita eſſet illa relatio ad ſe ſicut alia forma. q: iſta eēt eadē ſibi. ⁊ ita diſtinguit̄ ab oñi alio ſȝ iſtos ſicut albedo ꝑꝰus albedo eſſȝ pfectior. Si detur tertiū, vel quartū. ſequit̄ ꝙ nullū accidens eſt ad ſe ſȝ ꝑncipia ph̄i. q: ſȝ eū quodlibet accidēs neceſſario coexigit ſubiectū ⁊ depēdet ab eo. Preterea quod dicit ꝙ mutatio ē ī ad aliquid nō videt̄, ſm ꝑncipia ph̄i. q: dicit ph̄s v. ph̄i. Si cōuenit altero mutato verū eſſe alterū nihil mutās. hoc eſt dictū per mutationē alterius extremi dicitur vere alterū extremū ad aliquid ſine oñi mutatione ſuipſius. ſicut ſi ſortes ſit ꝑmo alb⁹. ſi poſtea fiat plato alb⁹ ſortes ē ſilis platōi de nouo ſine oñi mutatōe ſuipſi⁹. Preterea ſi ad relationē nō eēt relatio.

q̄ illa mutatio est alteriꝰ generis. et per ꝯñs subiectū mutaꝛ ꝑm illā mutationē. q̄ꝰus in ordine ad alterū. q̄ ad illā mutationē ē mutatio ꝛ ita erit ꝓcessus i ifinitū: qḋ ē ꝯ̄ ꝑncipia phi.

E
Instatur
Improbaꝛ

Si dicaꝛ ꝙ ad illā relationē ē mutatio. ꝟ illa relatio nō distinguiꝛ realr̄ a mutatiōe illa ꝛ iō ad illā mutationē nō ē alia mutatio. Cōtra sic̄ ꝑ te illa relatio nō pōt eē sine illa mutatione. ita ꝑm ꝑncipia phi effectus corpis celestis nō pōt eē sine corpe celesti. q̄ si ꝑpr̄ h̄ illa relatio nō differt a mutatiōe. eodē mō diceret phs ꝙ effectꝰ nō referꝛ relatōe distīcta ad cāz suā sine q̄ eē nō pōt. cū tn̄ phs vniformiter ponat oēa relatiōes scd̄i modi. Preterea phs. v. phi. arguit sic. Si gn̄anōis eēt gn̄atio. eēt ꝓcessus i ifinitū. q̄ eodē mō si mutatiōis eēt mutatio eēt ꝓcessus i ifinitū ꝟ si mutatio eēt alia res. vere ad mutationē eēt mutatio. q꞉ ꝟe subiectū recipiēs illā rē aliṫ se haberet nūc q̄ prius ꝟ p3 ꝙ talꝛ ꝓcessus i ifinitū ē ꝯ̄ ꝑncipia phi. q̄ ponere tales res alias ipoztatas ꝑ tales respectus ē ꝯ̄ ꝑncipia aristotel. Preterea isti hn̄t dicere ꝙ ad relationē ē motꝰ. q꞉ ois acq̄sitio cōtinua alicuiꝰ tutiꝰ ita ꝙ ps añ ꝑtē cōtinue acq̄ritur necessario ē motꝰ ꝓpe dictꝰ. ꝟ cōtinue sic augetur sīlitudo. q̄ ad sīlitudinē ē vere ꝛ ꝓpe motꝰ.

F
Obviatur
Reijcitur

Si dicaꝛ ꝙ ad relationē ē motꝰ. non tn̄ ꝑmo. Cōtra. h̄ nihil ē ad itētōnē phi. Nā pħs illo mō negat motū eē ad relationē quomodo cōcedit ad q̄litates de tertia spē eē motū. ꝟ nō sꝑ ad talē formā ē motꝰ ꝑmo q꞉ freq̄nter tales motꝰ ꝑsupponūt motꝰ ꝑores. sic̄ multe alteratiōes istoꝝ iferioꝝ ꝑsupponūt motū localē corpoꝝ celestiū. Preterea. n̄ ē itētio phi ꝑcise ostēdere i q̄bꝰ ē motꝰ ꝑmo ꝛ i q̄bꝰ nō. sed simplr̄ i q̄bꝰ ē motꝰ ꝓpe dictꝰ ꝛ i q̄bꝰ nō. qḋ p3 ex h̄ ꝙ ꝑ eā ꝓbat ꝙ ad motū nō ē motꝰ nec ad mutationē ē mutatio nec etiā gn̄atiōis ē gn̄atio. ꝟ si ostēderet ꝑcise ad q̄ ē ꝑmo motꝰ nō eēt necesse i aliquo tā ꝓlixe ꝛ ꝑ tot rōes ostēdere ꝙ ad motū nō ē motꝰ. q꞉ tūc eēt manifestuz. ꙗ vl̄ ad motū nō eēt motꝰ. vel ad terminū motꝰ nō eēt motꝰ. ꝛ eodē mō de mutatiōe. Vn̄ intētio phi ē ibi ostēdere ad q̄ ē motꝰ ꝓpe dictꝰ. ꝛ etiā intētio sua ē ostēdere ad q̄ nō ē motꝰ. nec mutatō ꝓpe dicta. q꞉ ad relationē. motū. actionē. passiōnē. generationē. et corruptionē nō ē mutatio nec motꝰ. q꞉ rōes sue eq̄liter cōcludūt de motu ꝛ mutatiōe.

G
Sententia auctoris

Ideo dico ꝙ intētio phi fuit dicere: ꝙ ois res ymaginabilia ꝑ se vna siue sit simplex siue cōposita ē vere absoluta. sicut albedo vel alia res taꝛ absoluta. et iō ꝑ h̄ ꝙ alterū extremū mutaꝛ nihil penitꝰ reale subiectiue aduenit alteri extremo. ꝟ tn̄ denoiatio q̄dā. Hoc p3 ꝑ phm. iij. phi. q̄ b3 ꝑ intentiōnē ꝙ oīe mouens moueꝛ ꝛ loq̄ꝛ ibi de motu h̄3 ꝙ ē cōis ad motū ꝓpe dictū ꝛ ad simplicē mutationē. ꝟ si essent tales relatiōes sic̄ aliq̄ ponūt seq̄reꝛ ꝙ oīe mouēa moueret. q꞉ a vere recipet i se aliquā verā rē quā ꝑus nō habuit. Et si dicaꝛ ꝙ phs h3 ꝓ icōueniēti ꝙ oē mouēs moueaꝛ tali motu quo moueꝛ mobile. ꝟ ꝙ moueaꝛ vno alio motu nō h3 ꝓ incōueniēti. Cōtra. tūc nō esset magna difficultas pħo ostēdere q̄ꝰo actio nō ē i agēte. q꞉ statiz hēret dicere ꝙ actio ē i agēte. ꝟ effectꝰ actōis ē ī moto. ꝛ iō oīe mouens moueꝛ. ꝟ nullo illo motu quo moueꝛ mobile. Silr̄ ꝑm ꝑncipia phi itelligentie sepate nō sūt i potētia ad aliquā aliā rē. ꝟ siꝟe reciperēt tales relatiōes ad mobilia q̄ mouēt essent ꝟe i potētia ad tales res. Et si dicaꝛ ꝙ i eis nō ē relatio realꝛ ad mobilia. ꝟ tn̄ relatio rōis. Cōtra. nulla rō pōt assignari q̄re magꝛ sit i aliis causis naturalibꝰ talꝛ relatio: q̄ in illis. cū ꝑm ꝑncipia phi ita naturaliṫ et necessario agāt intelligētie sic̄ alia. Et si dicas ꝙ iō nō sūt relatōes tales. q꞉ nō sūt receptiue earū alia sūt receptiua earū. ꝛ iō sūt i aliis hoc nō valet. q꞉ eadē facilitate q̄ dicis ꝙ itelligētie nō sūt receptiue taliū rerū. eadē facilitate dicā ego: ꝙ etiā corpa celestia nō sūt receptia taliū rerū. ꝛ eq̄ faciliṫ sine talibꝰ rebꝰ saluabo ꝙ corpa celestia sūt vere agētia ꝛ cāe naturales. sic̄ tu de itelligētiis. ꝛ ita frustra ponūꝛ totaliṫ. Et dico ꝙ nō ē verisile ꝙ phs tātā pluralitatē sine rōe apparēti posuerit. ꝟ nulla rō potuit sibi eē apparens ad ponēdū tales res. iō nullas tales res posuit.

H
Ad primum in contrarium

Ad ꝑmū i cōtrariū dico ꝙ phs in ꝑdicamentis ꝑncipaliṫ tractat de terminis ꝓpōnū. ꝛ bene verū ē ꝙ terminoꝝ ꝓpōis q̄dā significāt res absolute nullas res determinatas ꝯnotādo ꝛ tales termini sūt in triplici dr̄a. q꞉ q̄dā eoꝝ ipoztāt substātias. q̄dā eoꝝ ipoztāt qualitates q̄ sūt res absolute realiṫ ꝛ totaliṫ distīcte ab oībꝰ substantiis. saltē multe earū. q̄dā sūt termini ipoztantes istas substātias vel q̄litates nō cōnotando alias res determiatas. etiā ꝙ tūc q̄ tales nō significēt ꝑcise hanc substantiā vel illam nec ad hoc ꝙ talis terminꝰ verificeꝛ de substātia hac vel hac qualitate vltimata verificatione requiriꝛ existentia alicuiꝰ alteriꝰ. nec econuerso. nec ad hoc ꝙ ipsuz cognoscaꝛ de aliquo requiriꝛ notitia alicuiꝰ alteriꝰ determinati. et hmōi termini sunt illi q̄ dicuntur significare quantitates. q꞉ ad hoc ꝙ cognoscaꝛ ꝙ sortes sit quātus non op3 al quid aliud cognoscere.

Tunc ad rationem dico. ꝙ ꝑm phm illi termini sunt ad aliquid qui hoc ipsuz quod sunt aliorum dicuntur, hoc est. qui ex hoc ꝙ sunt

tales termini sic instituti ad significandū ali qd alud dāt intelligere. ita ꝙ nulla ꝓpō in q̄ ponit̄ talis termin⁹ de aliquo pōt sciri ni si sci atur determinate illud qđ dat intelligere. Et hec ē cā quare phs in fine. c. ponit ꝙ tales ter mini. caput. ala. man⁹. ⁊ hmōi nō sūt ad aliqd q2 viso capite pōt vere sciri ꝙ ē caput. ⁊ tn̄ ne sciri cui⁹ ē caput. ⁊ eodē mō de manu. et sic de alijs. q̄uis realit̄ caput sit alicui⁹ caput ⁊ ma nus sit alicui⁹ man⁹. ⁊ eodez mō ps alicui⁹ est ps. ⁊ sz phm albedo ē albedo alicui⁹: q̄uis nō ꝓpe forte fm tale nomē. s sicut exēplificat ibi phs nō sic ē d duplo. simi. ⁊ hmōi. q2 ipossibile ē aliquē scire aliqđ eē sile nisi sciat cui⁹ ē sile in ꝑticlari. ⁊ eodē mō ipossibile ē aliquē scire ali qd eē duplum nisi determinate sciat respectu cui⁹ ē duplū. ⁊ iō isti termini sūt ꝓpe in ad ali qd vel sūt ad aliqd. Et si dicat̄ ꝙ sz ista. cā ⁊ effect⁹ ⁊ hmōi nō sūt ad aliqd q2 possuz scire d aliquo ꝙ ē effect⁹ nesciēdo cui⁹ ē effect⁹. Dico ꝙ ꝑ deductionē aliqn̄ ē h possibile. tn̄ sine de ductiōe ī argumēto nō ē hoc possibile nisi scia tur cui⁹ ē effect⁹. ⁊ de ista regula loq̄t̄ phs in ꝑdicamētis. Breuit̄ g̃ dico ad formā argu mēti ꝙ phs ibi nō intēdit dicere q̄ res sz se oī termino vel noie circūscripto sūt ad aliqd ⁊ q̄ nō. q2 nulle tales sūt fm eū. s intēdit determi nare q̄ noīa sūt ad aliqd. q2 illa noīa q̄ nō pnt verificari de reb⁹ nisi respectu alteri⁹. ita ꝙ oz scire respectu cui⁹ sūt nec alit̄ pnt sciri verifi cari de aliquo illa noīa vel termini vel intētio nes in aīa. ⁊ iō hoc ipm qđ sunt ad aliud sūt. h est. ex hoc ipō ꝙ sūt tales nō pnt sciri verifica ri ꝓ aliquo. nō qdē ꝓ se s ꝓ re. nisi sciat̄ respe ctu cui⁹ verificāt̄ de re. et isto mō loq̄t̄ phs qn̄ ibidē dicit ꝙ oīa relatiua dicūt̄ ad cōuertētiā s aliquotiēs dr̄ sz locutionē. vt scia scibilis scia dr̄. ⁊ scibile scia scibile. Ex isto pz ꝙ fm intētionē phi relatiua fm diuersos casus con uertūtur aliqn̄. q2 aliqn̄ vnū dr̄ respectu alte rius sumpti i genitiuo casu. ⁊ ecōuerso correla tiuo sumpto i ablatiuo casu. s tales casus non sūt a pte rei. s tm̄ in signis rerū. Silr̄ fm phm ibidē opz aliqn̄ noīa fingere si nō sit nomē im positū ad qđ cōuenientēr assignet̄. Ex ista auc. pz ꝙ vnū relatiuū dz assignari ad aliud nomē ita ꝙ vnū nomē sit suū correlatiuū ⁊ ꝑ ꝯñs res nō ē suū correlatiuū. Silr̄ si relatō eēt tal̄ res sicut alij ymaginãt̄. posset sibi nomē iponi sic ꝙ importaret illā rē. ⁊ eadē rōe ꝯcretū si di cor respōdēs nō importaret nisi ꝓcise illā rē ⁊ sub iectū in quo eēt. ⁊ ita i diffinitiōe exꝓmēte qd nois tal̄ relatiui nūq̄ oporteret ponere aliqd aliud qđ nō iportaret nec subiectū nec illā rē existētē i illo subiecto. qđ est manifeste ꝯ phm

Ex ꝑdictis pz. q̄re fm itētionē ari. vnū rela tiuoꝝ diffinit̄ ꝑ reliquū. q2 fm eū relatiuū nō hz diffinitionē exꝓmētē qd rei. s tm̄ hz diffini tionē exꝓmētē qd nois ⁊ ī talib⁹ nō ē icōueni ens vnū diffiniri ꝑ reliquū. ⁊ ecōuerso. Sz de diffinitionib⁹ ꝓpe dictis exꝓmētib⁹ qd rei ē hoc ipossibile. Ex ꝑdictis etiā pz ꝙ relatio d qua phs loq̄t̄ ī ꝑdicamētis nō ē realit̄ ipsuz fundamētū. Dico tn̄ ꝙ nō ē mod⁹ loquēdi phi vocare illud qđ refert̄ fundamentū. q2 relatio nō fundat̄ i illo sicut reale i reali. s tm̄ fm se ē qđdā denoīabile ⁊ vt frequēt̄ q̄si denoīatōe q̄ dā extrinseca. Ad scđm dico ꝙ noīa relati ua nō ꝓpe significāt ad aliqd. nisi accipiendo ad aliqd sz ꝙ pōt stare ꝓ ipis reb⁹ extra. ⁊ tūc idē ē dicere ac si diceret̄ nomē relatiuū signifi cat ad aliqd. hoc ē. significat diuersas res q̄rū vna ē simil̄ vel eq̄lis alteri. ⁊ sic de alijs. ⁊ tūc talia noīa nō significāt alias res a substātijs ⁊ q̄litatib⁹. s significāt ipas substātias vl̄ q̄li tates. nō tn̄ diuisim. ita ꝙ possit verificari de aliquo vno ꝑ se sūpto. s mag⁹ q̄si cōiūctim. q̄si possit verificari de multis sil̄ sumptis ⁊ d nul lo ꝑ se. illo mō quo dictū est ꝑus ꝙ ita pōt ali quo mō cōcedi. duo silia sūt silitudo. et tn̄ hec ē falsa. vnū sile ē silitudo. sic cōcedit̄ ꝙ multi hoies sūt ppl̄s. ⁊ tn̄ hec ē falsa. aliq̄s hō est po pulus. Ad tertiū dico ꝙ q̄uis sz intētionē phi h sint ad aliqd scz habitus disciplia ⁊c. tn̄ cū h stat ꝙ sint ꝯue res. q2 alit̄ stāt ī vna ꝓpōne q̄ i alia sic i ista. sile ē ad aliqd stat sile materi alit̄ vel simplr̄. In ista. sile ē vna res. stat ꝓ reb⁹ vel ꝑsonalr̄. Ad quartū dico ꝙ ꝯria multi plicit̄ accipiūt̄. Uno mō ꝓpe ꝓ aliqb⁹ quorū vnū expellit reliquū tealr̄. ⁊ ad quoꝝ vtrunq̄ pōt eē mot⁹ ꝓpe dict⁹. Alio mō dicunt̄ ꝯria il la de qb⁹ h ꝑdicatū ꝑdicat̄ ꝑmo ⁊ adeq̄te illo mō quo dictū ē supra dis. ij. Tertio mō dicūt̄ ꝯ ria aliq̄ ꝑdicata denoīantia illa i qb⁹ sūt ꝯria ꝑmo mō dicta. ⁊ ab ill̄ alijs ꝯrijs accepta. q̄a eidē nō pnt aliquo mō respectu eiusdē cōpete re. ⁊ isto mō sūt relatiua ꝯria. isto etiā mō cale fieri ⁊ frigefieri sūt ꝯria. ⁊ calefacere a ⁊ frige facere a sūt ꝯria. Silr̄ eē idē eidē ⁊ diuersuz. si mile ⁊ dissimile icludit ꝯrietatē. ⁊ eodē mō ē i oib⁹ alijs. ⁊ sic itelligit phs ⁊ nō alit̄. Tūc ad ꝑmā formā arguēdi ꝯcedo ꝙ virt⁹ ⁊ viciū sūt ꝯrie res. q2 sūt res absolute ⁊ sūt ꝯrie ꝓpe. ⁊ iō illa relatia sūt ꝯria tcio mō. s nō ꝑmo mō nec scđo. Ad scđaz dico ꝙ ille relatiōes q̄ sūt i mē te sūt ꝯrie tertio mō nec repugnat talib⁹ ꝯriis stare simul. s repugnat talib⁹ de eodē simul ꝑ dicari. sicut isti cōcept⁹ albedo ⁊ nigredo sūt ꝯrij scđo mō. ⁊ tn̄ pnt sil̄ eē i mēte. s impossibi le est ꝙ idem sit albedo et nigredo, et hec est

R Ad scđm

Z Ad tertium

M Ad quartum

N
Ad quintum

ꝑmo vera. albedo ⁊ nigredo sunt ꝯria. Ad aliud dico ꝙ aliq̄d suscipe magis ⁊ min⁹ pōt intelligi dupliciter. vel a parte rei ita ꝙ realiter vna ps addaꝛ alteri. ⁊ isto mō relatio nō suscipit magis ⁊ min⁹. Alio mō pōt hoc eē i ꝑdicatiōe. s̄m ꝙ aliqḋ nomē recipit cōparationē. et isto mō relatio suscipit magis ⁊ min⁹. ⁊ h̄ non sēp ē ꝓpt̄ additionē rei ad rē. s̄ pōt eē aliqñ ꝓpter ablationē rei sic̄ ē in ieq̄li qḋ aliqñ fit magis ieq̄le ꝓpt̄ solā ablationē ptis sue. Vñ sic̄ cōtingit qñq꞉ denoiari noie relatio aliquo ꝓpter solā mutationē i altero extremo s̄z pħm. ita aliqñ ꝯtingit magis vł sic denoiari ꝓpt̄ solā mutationē i altero extremo ablatiuā vł additiuā. vł solā ablationē i seipo. vł augmētationē alicui⁹ absoluti i seipo. Per hoc ad scḋz ꝙ ꝓpe loquēdo ieq̄le nō augmētaꝛ. nisi sic intelligēdo ꝙ dr̄ magis ieq̄le q̄ p⁹us. ⁊ hoc pōt eē sine aduētu cuiuscunq꞉ rei de nouo ꝓpter solaz ablationē ptis. Vñ sic nō ē icōueniēs dicere ꝙ de⁹ realr̄ ē de nouo creās ꝓpt̄ solā ꝓductionē alteri⁹ rei extra. ita nō ē icōueniēs ꝙ hoc fiat magis ieq̄le ꝓpt̄ solā ablationē alicui⁹ ptis.

O
Ad sextū

Ad aliḋ qñ dr̄. ꝙ ad aliq̄d sūt sil̄ natura. Dico ꝙ aliq̄ eē sil̄ natura pōt itelligi dupl̄r. Uel ꝙ sint aliq̄ res q̄rū vna necīo coexigit aliā. ⁊ ecōuerso. vł ꝙ ex hoc ꝙ esse existere ꝑdicaꝛ de vno nō q̄dē ꝓ se s̄ ꝓ illo ꝓ quo natū est supponere. ꝓncipalr̄ sequiꝛ eē existere verificari ꝺ altero eodē mō supponēte. Primo mō nō itelligit pħs ꝙ ad aliq̄d sūt sil̄ natura s̄ tm̄ scḋo mō q꞉ hec ē ꝯña bona duplū ē. ḡ dimidiū ē. ⁊ ecōuerso.

P
Ad septimū

Ad aliḋ ꝙ pħs ponit tres modos relatiuoꝝ. q꞉ omēs pñt ad illos modos reduci.

Ad ꝯfirmatiōez

Ad ꝯfirmationē dico ꝙ male exponiꝛ pħs qñ exponiꝛ ꝙ i tertio mō nō ē relatio i vtroq꞉ extremo. s̄ i ꝑmis modis ē relatio i vtroq꞉ extremo. Sz ista ē intētio pħi q̄ multū cōcordat cū intētiōe sua i ꝑdicamētis. vbi ostēdit ꝙ nō oīa relatiua sūt sil̄ natura q꞉ i tertio mō ex h̄ ꝙ vnū extremū ꝑdicaꝛ ꝯe seq̄ꝛ alterū extremū ꝑdicari de aliquo ⁊ nō ecōuerso. seq̄ꝛ eñ aliq̄d ē sciētia actualr̄. ḡ aliq̄d scibile actualr̄. et silr̄ seq̄ꝛ. aliq̄d ē actualr̄ mēsura. ḡ aliq̄d ē actualr̄ mēsurabile s̄ ecōuerso nō seq̄ꝛ. Nō eñ seq̄ꝛ formalr̄ ex natura taliū relatiuoꝝ. aliq̄d ē actualr̄ scibile. ḡ aliq̄d ē actualr̄ sciētia. ⁊ h̄ ē qḋ dicit pħs i ꝑdicamētis ꝙ sensibile ē ꝑus natura q̄ sensus ⁊ scibile ē ꝑus natura q̄ scia. q꞉ nō sequiꝛ sensibile ē. ḡ sensus ē. s̄ bñ seq̄ꝛ ecōuerso. Et eodē mō dicit de scibili ⁊ scia. sic̄ ꝓbat ibi pħs. In alijs aūt modis sp̄ seq̄ꝛ. si eē existere ꝑdicaꝛ de vno extremo ꝙ etiā ꝑdicaꝛ de alio et ecōuerso. ⁊ isto mō dr̄ terti⁹ modus a ꝑmis ⁊ nō aliꝛ. q꞉ relatia ꝑmoꝝ modoꝝ sūt sil̄ natura nō aūt relatiua tertij modi. Et cōiꝛ qḋ accipitur ꝙ oīa relatiua sūt sil̄ natura. est manifeste falsuz. q꞉ pħs ex itētiōe ostēdit oppositū ꝙ nō oīa relatiua sūt sil̄ natura i ꝑdicamētis. Vñ dicit sic. Videꝛ aūt ad aliq̄d sil̄ eē natura. ⁊ exēplificat i multis. Et postea subdit. Nō aūt oibus relatiuis vr̄ verū esse sil̄ natura. scibile eñ scia ꝑus esse vr̄. ⁊ ꝓbat ibidē.

Instatur primo

Et si dicaꝛ. ꝙ exēpla nō sūt ad ꝓpositū. q꞉ scibile ⁊ scia non sūt correlatiua s̄ scitū ⁊ scia sūt correlatiua. et si scia ē scitū ē. et ecōuerso.

Secūdo

Silr̄ scia pōt eē existēs scibili nō existēte q꞉ ꝺ nō ēte i actu pōt eē scia. ḡ scibile nō ē ꝑus natura scia.

Q
Ad primū

Ad ꝑmū istoꝝ dico ꝙ scia ē ꝓpriū correlatiuū scibilis. q꞉ si hoc sit scibile ē scia scibile. ⁊ tñ nō seq̄tur scia ē ḡ scibile ē. ⁊ iḋ ista correlatiua nō sūt sil̄ natura.

Ad scḋm

Ad scḋm dico. ꝙ pħs accipit ibi scibile ꝓ illo qḋ nō pōt sciri nisi ipm̄ existat. ⁊ iḋ ꝓpe loq̄ꝛ de notitia ītuitiua. vł ad intētionē pħi sufficit ꝙ non sit ꝯña formaꝛ. scibile ē ḡ sciētia ē. s̄ ꝙ nō sequaꝛ ecōuerso. h̄ non ipedit qn iste mod⁹ distīguaꝛ ab alijs modis relatiuū. ⁊ ꝙ relatiua i ꝓposito nō sūt simul natura.

R
Ad octauum

Ad aliḋ dico ꝙ n ibi ē i re qn sibi possit cōpetere aliqḋ nomē relatiuū. nec ē hoc ꝯ pħm. s̄ intētio pħi ē ꝙ nō oīa noīa sūt relatiua. s̄ ꝙ sint aliq̄ q̄ nō sint relatiua. ⁊ ꝙ verificēꝛ de rebus sine omi cōnotatiōe alteri⁹.

S
Ad nonum

Ad aliḋ dico ꝙ nō ē itētio pħi in. xij. metha. ꝙ relatio sit q̄dā res hñs tria ꝑncipia sic̄ h̄z substātia cōposita ad suū fieri. s̄ ē intētio sua. sic̄ in substātia ē aliq̄d qḋ ꝑmo recipit formā postea caruit ea ita de relatiōe ꝙ aliq̄d denoiaꝛ ab illa relatione ⁊ ꝑus nō denoiabaꝛ. ita ꝙ sic̄ materia ꝑmo nō habuit hāc formā et postea h̄z eā. ita aliqḋ ꝑmo nō ē sil̄e ⁊ postea est simile. et sic de alijs.

T
Ad decimū

Ad auicēnā pōt dici ꝙ si sit eiusdē opi. cuz pħo ꝙ ipe itelligit ꝙ relatio h̄z ꝓpriā certitudinē q̄ ē vere vnū ꝑdicabile de re extra. ⁊ vere res ē talis omi itellectu circūscripto. mō exposito ꝑus. ⁊ eadē h̄z ꝓpriū ineē accipiēdo ineē ꝓ ꝑdicari. id ē habet ꝓpriā actualitatē ꝙ contingēter ꝑdicaꝛ ipa. nō tñ ꝓpꝛ cōtingētē ꝑdicationē absoluti. s̄ sine illo. q̄a aliqñ absoluto vniformiꝛ ꝑdicato ipa relatio nō vniformiter ꝑdicatur. sicut sorte cōtinue existēte albo. pōt esse similis. ⁊ pōt nō esse similis. Si aliā actualitatē intelligit in relatione. dico ꝙ ꝯtradicit ari.

V
Ad vndecimū

Ad aliud ptz ꝑ ꝑdicta in ꝓlogo ꝙ passio nō ē aliq̄d realiter existens in subiecto nisi improꝑe accipiēdo passionē. ⁊ eodē mō dicendū est de ꝓprio. ⁊ ideo dico ꝙ simile vel dissimile qḋ ē ꝓpriū qualitati. ⁊ equale vel iequale quod est ꝓpriuz quantitati. nō est realiter idē subiecto. nec in illo subiectiue. s̄ tm̄ ē vox

vel intentio in aĩa. siue dicat̃ ꝙ talis intentio sit cõcept⁹ i aĩa. aut aliq̃d subiectiue existẽs ĩ aĩa siue tñ obiectiue. Ad aliud ꝙ accipien do relationẽ ꝓ aliquo qd̾ nõ ẽ realiter nec ab solutũ nec absoluta relatio nõ ẽ ꝑncipiũ ope rationis realis. qꝛ ſm pħm relatio nõ est ꝑnci piũ nec termin⁹ opationis. ⁊ iõ dico ꝙ relatio nõ causat illã delectationẽ. ſ extrema causãt eã ſ nõ pñt sic causare nisi sint tali mõ situata nisi scꝫ vnũ tñ distet ab alio ⁊ tñ ab alio. ⁊ sic de alijs. et iõ sicut cause qñ sunt approximate pñt causare ⁊ nõ ꝓpter additionẽ alicui⁹ rei. sic ẽ in ꝓposito. Ad aliud dico ꝙ ꝑdicamẽ ta nõ sũt res extra ſ sũt termini ĩportãtes res extra. ⁊ qꝛ diuersis reb⁹ ⁊ etiã eisdẽ pñt corre spondere diuersi termini eas diuersimode im portãtes. iõ nõ opꝫ ꝙ sit tãta distinctio inter res ĩportatas quãta ẽ inter terminos ĩportã tes ⁊ iõ q̃uis sint tot ꝑdicamẽta distincta nõ tñ opꝫ ꝙ tot distincte res correspõdeãt eis. et iõ ista. opi. nõ negat distinctionẽ ꝑdicamẽto rũ. ſ negat diuersitatẽ taliã rerũ q̃les alij po nũt. Et si dicat̃ ꝙ ſm ista idẽ realit̃ eẽt ĩ di uersis ꝑdicamẽtis. qd̾ ẽ cõtra ꝑncipia ari. tũ qꝛ ſꝫ eũ negatiua in qua negat̃ vnũ ꝑdicamẽ tũ ab alio ẽ imediata. qd̾ ñ eẽt verũ si idẽ pos set eẽ ĩ diuersis ꝑdicamẽtis. Tũ qꝛ ſm eũ ĩ ꝑdicamẽtis. Diuersoꝝ generũ ⁊ nõ subalternã tim positoꝝ diuerse sũt spẽs ⁊ dñe. Respõ deo ꝙ aliq̃d eẽ ĩ diuersis ꝑdicamẽtis põt itel ligi dupliciť. vel tãꝙ illud qd̾ recipit ꝑ se ꝑdi cationẽ diuersoꝝ ꝑdicamẽtoꝝ. sicut si dicerẽ: ꝙ eadẽ res ẽ substãtia ⁊ q̃litas. Uel tãꝙ ĩpor tatũ quocũqꝫ mõ ꝑ diuersa ꝑdicamẽta. ita ꝙ ĩꝑ mvl aliq̃d qd̾ de ĩꝑo ꝑdicat̃ ꝑ se ponit̃ ĩ dif finitiõe exꝑmẽte q̃d nõis ipsi⁹ ꝑdicamẽti. qꝛ talẽ diffinitionẽ nõ ẽ ĩcõueniẽs ꝑdicamẽtum dĩe. Primo mõ ĩpossibile ẽ aliqd̾ eẽ ĩ diuersis ꝑdicamẽtis. ⁊ iõ negatiua ẽ imediata in q̃ ne gat̃ vnũ ꝑdicamẽtũ ab alio. Scđo mõ ẽ ĩcõue niẽs idẽ eẽ ĩ diuersis ꝑdicamẽt̃. ⁊ tñ cũ h̾ stat ꝙ tal̾ negatiõ sit imediata qꝛ neutrũ extremũ ꝑdicat̃ d̾ illo qd̾ dr̃ tali mõ eẽ ĩ talib⁹ ꝑdicamẽ tis. ⁊ h̾ aliq̃n. Aliq̃n tñ vnũ extremũ ⁊ aliud ex tremũ ꝑdicat̃ q̃uis cõcretũ alteri⁹ extremi ꝑ dicet̃. sic h̾ ẽ fa. nulla substãtia ẽ q̃litas ⁊ tñ h̾ ẽ ṽa aliq̃ substãtia ẽ q̃lis. Ad aliud dr̃ ꝙ ge nerũ habẽtiũ spẽs ⁊ differẽtias nõ subalterna tim positoꝝ diuerse sũt spẽs ⁊ differẽtie. gene rũ aũt nõ habẽtiũ differẽtias essentiales ſ tñ spẽs diuerse sũt spẽs. ⁊ iõ sicut idẽ põt eẽ in di uersis ꝑdicamẽtis scđo mõ ⁊ nõ ꝑmo mõ. ita idẽ põt eẽ in diuersis spẽb⁹ scđo mõ ſ nõ ꝑmo mõ. ⁊ ideo vniformiter dicendũ ẽ quãtũ ad h̾ de spẽbus ⁊ de ꝑdicamẽtis. Et ista ẽ intentio

X Ad duodecimũ

Y Ad nonũdecimũ

Instantia prima

Z Respõdetur ad primã

AA Ad secundam

pħi. qñ dicit ꝙ actio ⁊ passio sunt vn⁹ mot⁹. ſ est. nihil importat̃ ꝑ actionẽ q̃ n ĩportet̃ ꝑ pas sionẽ ⁊ ecõuerso. q̃uis alit̃ ⁊ alit̃. qꝛ illa ẽ diffi nitio exꝑmẽs q̃d nominis vni⁹. ⁊ alia alteri⁹. Utrũ tñ de virtute sermõis debeat cõcedi: ꝙ actio ⁊ passio sũt idẽ motus vel aõ. vsqꝫ alias differat̃ Ad aliud dico ꝙ nõ sp diuersoꝝ ge nerũ sũt diuersa cõtẽta realia. q̃uis hoc sit ve rũ de generib⁹ quorũ q̃libet ꝑdicat̃ ꝑ se et in q̃d d̾ aliq̃ vna re. qd̾ nõ ẽ verũ de. vij. generib⁹ in abstracto acceptis. Et si dicat̃: ꝙ q̃libet spẽs hꝫ aliqd̾ ĩdiuiduũ qd̾ ẽ vnũ nũero. Di co ꝙ ſm intẽtionẽ pħi hoc nõ ẽ verũ q̃uis h̾ sit verũ de oĩ spẽ ꝑdicabili de re vna. ſ de re latiuis siue cõnotatiuis nõ ẽ vl̾r verũ. Ad aliud dico ꝙ modus significãdi illoꝝ similitu do ⁊ equalitas magis cõuenit ꝙ mod⁹ signi ficãdi similitudinis ⁊ relationis. mõ potẽtie nõ tñ res ĩportate plus cõueniãt semp. Et iõ ꝓpter hoc ponit pħs illas relationes alteri⁹ modi. Ad vltimã dico ꝙ ꝑ se cõtẽta sub di uisione ꝑma qñ sunt res plus distinguũtur. ⁊ etiã si nõ sũt res sufficit ꝙ ita vere neget̃ vnũ extremũ ab alio sicut in vera diuisiõe. vel ma gis. ⁊ ita ẽ in ꝓposito cõcedẽdũ. Ad argu mẽtũ ꝑncipale dico sicꝑtꝫ ꝑ cõmẽ. v. metha. ari. nõ tñ tractat de reb⁹. ſ etiã tractat de di stinctione nominũ ⁊ iõ põt bene tractare de relatiõe ponẽdo diuersos modos ipsi⁹ relatio nis. Questio quarta.

BB Ad decimũq̃rtũ

CC Instantia

Responsio

DD Ad decimũq̃ntũ

EE Ad decimũsextũ

FF Ad primũ ꝑñc.

Quarto quero

A Questio IIII

q Utrũ ſm rei veritatẽ q̃cũqꝫ fue rit intẽtio pħi respect⁹ debeat poni distingui a ꝑte rei ab abso lutis. Q nõ. qꝛ frustra fit ꝑ plura qd̾ põt fieri ꝑ pauciora. ſ oĩa possum⁹ saluare sine talibus rebus que possumus saluare per eas. sicut pꝫ in ꝑcedentibus. q. g̃ frustra ponerẽtur. Ad oppositũ. paternitas est in deo ⁊ nõ est forma liter essentia. ⁊ manifestũ est paternitatẽ esse relationẽ. g̃ ⁊c̃. Ad istã questionẽ teneo ꝓ pter dicta sanctoꝝ ꝙ paternitas vere ⁊ realr̃ est in deo. ⁊ ꝙ paternitas nõ est formalit̃ diui na essentia. sicut declaratũ est distinctione se cũda. qꝛ ſm beatũ augustinũ. pater nõ ẽ eo pa ter quo deus. ⁊ manifestũ est ꝙ loq̃tur de illo a parte rei quo realiter pater ẽ deus. ⁊ quo re alit̃ pat̃ ẽ pater. et ita nõ põt hoc saluari ꝓpt̃ distinctionẽ terminoꝝ. maxime qꝛ talis distin ctio terminoꝝ nũꝙ sufficit vbi ẽ oĩmoda idẽ titas a ꝑte rei. sic ẽ ꝑus declaratũ. ⁊ iõ in crea turis nũꝙ posset poni relatio distinctũ ꝑdica mẽtũ ad absolutis nisi a ꝑte rei eẽnt plura di stincta realit̃. g̃ opꝫ ꝙ a ꝑte rei in diuinis sint

B Rñsio auctoris

aliqua absoluta distincta realiter vel aliq̄ relationes distincte realit͛. ꝫ nō cōcedūt in diuinis plura disticta absoluta realit͛. ḡ oꝫ ꝙ sint ibi plures relatiōes distincte realiter.

Scđa ꝯclusio.

Secūdo dico ꝙ nulla relatio q̄vocat͛ ab aliq̄b⁹ respect⁹ intrinsec⁹ adueniēs ē ponēdus eē aliq̄d a pte rei ꝑter absoluta. Et iō similitudo et dissimilitudo, duplū ⁊ dimidiū ⁊ hmōi q̄ necessario cōpetūt in ꝑdicatiōe ip̄is absolutis positis in eē nō importāt res quasq͛ alias ꝫ iportāt res absolutas. Vn̄ similitudo nō importat pl⁹ nisi ꝙ sint duo alba sil͛ existētia vel duo nigra vel duo calida. ⁊ sic de alijs qualitatibus. Itē de paternitate ⁊ filiatiōe dico ꝙ paternitas in creaturis nō iportat pl⁹ nisi istū hoiem q̄ genuit ⁊ istū hoiem q̄ genit⁹ ē. q͛ istis posit͛ ⁊ om̄i alio circūscripto vere iste ē pat͛ et iste ē fili⁹. Ad hoc etiā ponendū mouet me ista rō q͛ nō video q̄n q̄n ꝑ potētiā creature pōt vtraq͛ duarū rerū demōstratar̄ existere sn̄ illa alia re totalr̄ ⁊ realr̄ disticta ab vtraq͛ earū ⁊ a duab⁹ sil͛ acceptis q̄n ꝑ potentiā diuinā pn̄t ille due res realr̄ existere sine illa alia re realr̄ ⁊ totalit͛ distincta ab vtraq͛ istarū et ab ābab⁹ sil͛ acceptis ꝫ ꝑ potētiā creature pōt hec albedo existere sine tali re q̄ ponit͛ relatio. sil͛ illud albū. ḡ ꝑ potentiā diuinā pn̄t illa duo eē alba sine om̄i tali re. ꝫ hoc posito ista duo alba sūt similia. ḡ ⁊c̄. Eodē mō arguo de paternitate ⁊ filiatione. ꝙ sequeret͛ ꝙ sorte existente ꝑmo patre platonis. ⁊ platone existēte filio sortis posset deus cōseruare sortē ⁊ platonē sicut ꝑus. ⁊ tn̄ ꝙ sortes nō eēt pater platonis ⁊ tūc nō seq̄tur. sortes genuit platonē. ⁊ sortes ē. ⁊ plō ē. ḡ sortes ē pater platonis. qđ tn̄ videt͛ incōueniens. q͛ nihil pl⁹ iporta t͛ ꝑ sortē eē patrē platonis nisi sortē genuisse plonē et vtrūq͛ existere actualiter. Sil͛ qua rōne in sorte ē tal͛ relatio postq̄ plō ē. eadē rōne in sole ⁊ ita sequeret͛ solē mutari q̄ncūq͛ sol causat aliq̄d hic inferius

D
Tertia cōclusio

Tertio ꝓpt͛ idē dico ꝙ actio ⁊ passio nō importāt tales res. q͛ tūc om̄e agēs in agēdo ꝑpateret͛. cui⁹ necessitatē nō video. et maxime cū q̄libet talis respect⁹ ē posterior effectu: nec videt͛ eē ponēdus aliq̄s talis respect⁹. De q̄n ⁊ positione ⁊ habitu ⁊ vbi dico ꝙ totalit͛ frustra poneret͛ ⁊ sine necessitate. Sꝫ de aliq̄bus respectib⁹ spēalib⁹ ē specialis difficultas

Difficultates

Vn̄ si aliq̄ respect⁹ sūt ponēdi. sūt isti. scꝫ vnio nature hūane ad diuina. vnio materie ad formā ⁊ ecōuerso. vnio accidētis ad subiectum. vnio vni⁹ ptis cōtinui ad aliā.

Prima
Secunda
Tertia

E
Solutio

Vn̄ ꝓ om̄ib⁹ istis ē vna rō solū q̄ ē ista. ipossibile ē cōtradictoria successiue verificari de eodē nisi ꝓpter motū localē alicu⁹. vl͛ ꝓpter transitionē tpis vel ꝓpter ꝓductionē vel destructionē alicui⁹. Ista pꝫ. q͛ eu ā ꝫm sanctos ipossibile esset ꝙ deus nō eēt ꝑmo creās ⁊ postea creās. nisi saltē creatura post nō eē haberet eē. eodē mō impossibile ē deū ꝑmo nō eē ānihilātē ⁊ postea ānihilātē. nisi creatura ꝑmo eēt ⁊ postea nō esset. ⁊ ita pꝫ inductiue illa ꝓpō. ꝫ possibile est ꝑmo naturā nō eē vnitā ⁊ postea vnitā vl͛ ecōuerso sine om̄i motu locali. ḡ oꝫ ꝙ ibi sit ꝓductio alicui⁹ noui vl͛ destructio. cū trāsitio tpis nō sufficit. ꝫ manifestū ē ꝙ nullū absolutū oꝫ ꝓduci nec corrūpi. ḡ ⁊c̄. Eodē mō posset de⁹ facere: ꝙ vna forma pn̄te sil͛ eidē materie primo nō iformaret materiā. ⁊ postea iformaret. sicut facit duo corpa eē sil͛ i eodē loco. ⁊ ꝑ ꝯn̄s forma vni⁹ materie ita ꝑsens ē materie alteri⁹ forme sicut materie ꝓpe. ⁊ tn̄ vnā materiā informat tūc ⁊ nō aliā. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cōtradictoria verificarēt͛ de illa forma successiue sine om̄i mutatione locali ⁊ nō ꝓpter transitionē tpis. ḡ oꝫ aliqđ nouū hr̄e. ⁊ nō absolutū. ḡ aliq̄d preter absolutū. Eodē mō pōt argui de subiecto ⁊ accidēte ⁊ sic posset videri posse argui de cōtinuatiōe vnius ptis cū alia. ꝫ ibi rō nō cōcludit sicut alias forte videbit͛. Ideo dico ꝙ sola ista rō posset me mouere ad ponēdū illos respectus. Verūtn̄ pbꝫ nō moueret. q͛ ip̄e negaret om̄s minores assumptas. nec possent ꝑ rōnē ꝓbari. Sꝫ tūc ē dubiū. an possent aliq̄ vie hari ad negādū etiā oēs illos respect⁹.

E
Rn̄sio ad primā difficultatē

Dico ꝙ quātū ad ꝑmā difficultatē. de relationib⁹ i diuinis posset ꝑ istā viā respōderi siue sit vera siue falsa. siue etiā ista via sit erronea siue nō. ꝙ etiā in diuinis nulla ē talis relatio disticta quocūq͛ mō ab om̄ib⁹ absolutis. nō pl⁹ q̄ creatio vel aliqđ tale ē realit͛ distinctū quocūq͛ mō et natura rei ab om̄ib⁹ absolutis. ⁊ tn̄ posset cōcedi ꝙ de⁹ realiter ē pater ⁊ de⁹ realiter est fili⁹. sicut cōcedit͛ ꝙ de⁹ realit͛ ē creās. ꝫ ꝑ istā viā opꝫ ponere ꝙ i deo eēnt tria absoluta realit͛ distincta q̄ nō essent formalr̄ diuina essentia. ⁊ ꝙ vnū eoꝝ realit͛ eēt pat͛ ⁊ nō fili⁹. et aliqđ illoꝝ absolutoꝝ realr̄ eēt fili⁹ ⁊ nō pr̄. ita tn̄ ꝙ pr̄ nō pl⁹ iportaret aliq̄d ꝑter illud absolutū a pte rei. q̄ creans iportat aliquid a parte rei ꝑter deū q̄ creat. Et forte talis respōderet ad om̄s auctoritates augustini. ꝙ augustinus loquit͛ de illis q̄ nobis sunt nota. ꝙ q̄cq̄d dicit͛ in diuinis ad se cōpetit singularit͛ omnibus ꝑsonis ⁊ diceret ꝙ tali absoluto nullū nomē ē ipositū. tn̄ tali absoluto cōpetit hoc nomē pater qđ ē nobis notū. ⁊ iō dicit ꝙ illa q̄ dicūtur ad aliq̄d nō cōpetūt singulis ꝑsonis i singulari vt dicāt͛ tres ꝑsone eē vna ꝑsona q͛ quātū ad multa eodē mō diceret̄ ꝺ patre ⁊ de per

sona. Quātū ad secūdā difficultatē de vnione nature hūane ad verbū dicerent forte aliqui. q̄ sicut ſm alios ꝓpter solū respectū informātē naturā humanā pōt dici q̄ deꝰ ē hō. ita forte dicerēt q̄ ꝓpter aliquā formā absolutaꝫ multo pfectiorē q̄ foret talis respectꝰ ⁊ multo magis cōueniētē tū diuina natura īformātēꝫ naturā humanā posset deꝰ dici eē hō veracit̄ ⁊ hoc nō eēt aliud q̄ dicere q̄ hūana natura ē vnita verbo vel deo. Sꝫ de duabꝰ alijs difficultatibꝰ esset forte magis difficile. nisi q̄s diceret q̄ deꝰ nō posset facere formā eē pūrē intime materie nisi informaret eā. nec accidens eē totalit̄ i eodē loco tū subiecto nisi informaret ipm. Sꝫ ꝯ dictā opi. ꝓbat̄ q̄ etiā oēs relationes dicūt accidētia talia īformātia vnita quibꝰ cōpetūt ꝑ beatū augusti nū. v. de tri. ca. v. In rebꝰ creatis qd nō ſm substantiā dī restat vt ſꝫ accidēs dicat̄. g̃ relatio ē accidēs ī creatura. ⁊ hoc ē certū de relatōe q̄ pōt amitti manēte fundamēto. Itē ambro. i. tri. c. v. si ꝓus erat deꝰ ⁊ postea pr̄ gn̄atiōis accessiōe mutatꝰ ē. Auertat deꝰ hanc amētiā. g̃ per solā accessionē relatiōis. realis fieret mutatio in ꝑsona diuina ſm euꝫ. hoc nō eēt nisi illa relatio eēt aliqua res alia a fundamēto. q: fundamentū ꝓexistit. Itē hil. xv. de tri. Nasci qd non erat. iā nō tm̄ nasci ē ſ se ipm demutare nascēdo ⁊ loquit̄ de natiuitate filij dei. g̃ nasci dicit relationē nouā. Ad ꝓmū istoꝝ ⁊ ad oīa ista dico q̄ q̄n relatio pōt aduenire alicui propter mutationē i altero. sicut creās pōt ꝑdicari de deo d̄ nouo ꝓpt̄ solā mutationē i creatura tūc sp̄ talis relatio dī ſꝫ accn̄s. h̄ ē cōpetit illi cui cōpetit ꝓpt̄ mutabilitatē illiꝰ cui cōpetit. et h̄ ꝓpter mutabilitatē large vl̄ stricte sumptā et illo mō itelligit augustinꝰ. v. de tri. Per idē ad aliud q̄ cū ſꝫ amb. pat̄ nō possit incipe eē pat̄ ꝓpt̄ mutationē alicuiꝰ extrinseci. oꝫ q̄ incipiat eē pr̄ ꝓpter mutationē alicuiꝰ itrinseci. Ad hil. q̄ nasci qd nō erat necessario dicit nouitatē nati q̄tū ad substātiā. q: illud qd ꝓus ſm substātiā suā erat nō dī nasci. ⁊ ita tal̄ noua denoīatio nō p̄t eē sine nouitate substātie. et tū ex hoc nō seq̄t̄ q̄ illa noua denoiatio sit aliqua res noua in ista substātia ⁊ eodē mō est de relatiōe. Ad argumētū ꝓncipale ptꝫ q̄ nō possumꝰ saluare oīa sine oībꝰ respectibꝰ tn̄ sine omi relatiōe q̄ ponit̄ de genere relationis. ⁊ sine omi actiōe ⁊ passiōe tali. et sine q̄n. vbi. positiōe. ⁊ habitu: possumꝰ saluare oīa. nō tn̄ sine paternitate in deo. nec sine respectu vnionis. Ad argumētū i oppositū dico. q̄ non sequit̄. ita ē ponēdū i deo. g̃ ita ē ponēdū i creatura. Nec debemꝰ oīa ponere in creatura q̄ ponimus in deo. sic eīn deberemꝰ ponere q̄ relatio est vera res i creatura ⁊ tn̄ distincta formalr̄ sicut ponimꝰ in deo. ⁊ eodē modo deberemus ponere q̄ sicut in deo tres relatōes realiter distincte sunt vna essentia: ita in creaturis oēs relatiōes in eodē fundamēto sunt realiter distincte: ⁊ eīn realr̄ ipm fundamētū. que tn̄ sunt absurda. Questio quinta.

Quinto quero.

Questio V

Utrū relatio tp̄alis dei ad creaturā sit relatio realis. Q̄ non. q: nihil refert̄ realr̄ ad aliq̄d qd nō coexigit aliud. sed deꝰ nō coexigit creaturā. ergo nō refert̄ realiter ad creaturā. Ad oppositū. deus est realiter creator. g̃ realiter refert̄. ergo relatio dei ad creaturā est realis. Ad questionē dicit̄. q̄ relatio dei ad creaturā tēporalis nō est realis. q̄a in deo nulla est relatio noua. q̄uis relationes in creatura sint noue. et iō deus nō refert̄ ad creaturaꝫ nisi q: ipa refert̄ ad ipm. Istud ꝓbatur multiplicit̄. Primo sic. ſꝫ phm. v. metha. ca. de ad aliquid. Tertio mō dicūtur relatiua: que dicūt ad aliq̄d q: alia sunt eoꝝ. ita q̄ hec est ꝑ se differētia duoꝝ primoꝝ modoꝝ. a tertio. q: in ꝓmis duobus est relatō mutua. in tertio aūt nō est relatio mutua. ſ alterū ꝑcise refert̄ ad reliquū. ſ reliquū non refert̄. ſ est tn̄ terminus aliquis vel aliud est eius. oēs aūt relatiōes creature ad deū ptinēt ad tertiū modū relatiuoꝝ. ergo qualescūq; sunt ille q̄ sunt in vno extremo: nō oportet alterū extremū ſꝫ aliquā relationē in eo terminare illas relationes. ſ pōt terminare ꝑcise sub rōne absoluti.

Opinio primo — Probatur primo

Preterea. ix. metha. c. vij. ꝓbat phs. q̄ actꝰ est prior potētia diffinitiōe. q: potentia diffinit̄ ꝑ actū. si aūt actus refert̄ ad potentiā. tūc etiaꝫ ecōuerso actꝰ diffinires ꝑ potentiā. sicut dicit porphi. ca. de specie. q̄ in relatiuis mutuis necesse est in. vtrisq; vtroruq; rationibꝰ vti. Tūc arguit̄ sic. actꝰ diffinit potētiā vt t̄minat relationē eiꝰ. aut g̃ t̄minat relationē eiꝰ vt absolutū. ⁊ habetur ꝓpositū. aut vt correlatiuū. ⁊ sic diffinit actū. g̃ vt actꝰ est ꝓor diffinitiōe est posterior diffinitiue. g̃ ita diffinit potētia actū sicut ecōuerso. vl̄ nō diffinit̄ ꝑ ipm. ⁊ ꝑ ꝯn̄s actꝰ nō refert̄ ad potentiā. ſ est mere absolutū. ⁊ h̄ sub eadē rōe sub qua diffinit potētiaꝫ. diffinit aūt potētiā inq̄tuꝫ potentia est ad ipm vt relatio ad terminū. g̃ actꝰ ſm q̄ mere absolutꝰ est terminꝰ huiꝰ relatōis q̄liscūq; sit ista relatio siue simplr̄ siue ſm q̄d. Hoc etiā ꝓbat̄ generalius ꝑ oīa relatiua. q: nullū relatiuū refert̄ primo ad correlatiuū vt ad terminū in creaturis

Secundo — Tertio

Probatio. relatiuū inq̄tuꝫ relatiuū diffinit̄.

Probatō assūpti

Probatur p̄ña

p̄mo p terminū ad quē refert̄. ḡ termin⁹ vt ter min⁹ ē p̄or diffinitōe relatiuo vt relatiuū. ɔ̄ña p̄z. vij. metha. vbi cōpat accidēs ad substan tiaz. ⁊ p ip̄m. ix. metha. vbi cōpat potentiā ad actū. si ḡ termin⁹ inquātū termin⁹ referat̄ ad relatū inq̄tū relatū. ḡ termin⁹ inq̄tū termin⁹ id qđ est relatū ad ip̄m p diffinitu respiciet. ⁊ p ɔ̄ns p p̄ore ſm diffinitionē. ḡ p̄r eēt p̄or filio ſ3 diffinitionē. ⁊ ecōuerso. Impossibile ē aūt circulū eē in p̄oritate essentiali q̄cūq3. ḡ ipossi bile ē patrē referri p̄mo ad filiū inq̄tū fili⁹ re fert̄ ad patrē. ḡ refert̄ p̄mo ad illud absolutū qđ ē p̄mū fundamētū relatiōis ⁊ illud abso lutū ē p̄us patre vt p̄r. ⁊ econuerso fili⁹ vt fili⁹ refert̄ ad absolutū qđ ē p̄mū fundamētū p̄ nitatis ⁊ illud absolutū p̄us ē filiatiōe. ⁊ iō a bo absoluta sūt p̄ora vtraq3 relatiōe. q3 q̄libet relatio nō tm̄ p̄exigit fundamētū ſ3 ⁊ terminū inq̄tū termin⁹ ē.

Quarto

Preterea. in tertio mō nō ē in vno extremo nisi relatio rōnis q̄ nō ē rō ter minādi. q3 aliud extremū realr̄ refert̄ ad ip̄m ⁊ nō tm̄ p actū itellect⁹. ḡ ibi rō terminādi est simplr̄ absolutū. Ideo dī absolute q̄ p̄pt̄ ter minationē relationū i creaturis ex tp̄e ad deū nō oportz ponere aliquā relationē in deo nec nouā nec āntiquā. q̄ sit rō terminādi relationē creature. pōt tm̄ poni in deo aliqua relatio rō nis noua causata p actū intellect⁹ nostri. non p actū intellect⁹ sui. Videt̄ ḡ q̄ relatio dei ad creaturā nō ē relatio realis. ſ3 tm̄ relatio rōis.

E

Tria falsa opinionis

Ista opi. cōtinet tria q̄ vident̄ mihi falsa. Primo q̄ aliq̄ relatiōes sunt mutue ⁊ aliq̄ nō ⁊ q̄ p̄pter hoc distinguit̄ terti⁹ modus relati uorū a p̄mis duob⁹. Scđm q̄ oīs relationes dei ad creaturā sūt relatōes cōes. Tertiū q̄ re latio dei ad creaturā nō pōt dici realr̄ illo mo do quo relatio solis ad corpora patiētia iferio ra dicit̄ realis.

Cōtra primū

Cōtra p̄mū est intētio p̄hi i p̄dicamētis vbi dicit ex intētiōe. q̄ oīa relati ua dicūtur ad cōuertētiā. Vñ dicit sic. oīa aūt relatiua ad conuertētiā dicūt̄. vt seru⁹ dn̄i ser uus. Et si dicat̄ q̄ nō intelligit de tertio mō Cōtra. de isto mō exēplificat specialr̄. Vñ sub dit post. Silr̄ ⁊ in alijs. ſ3 aliquotiēs differunt ſm locutionē. vt sciētia scibilis scientia dī. ⁊ sensus sensati sensus. ⁊ sensatū sensu sensatū. Vult dicere q̄ oē relatiuū si cōueniēter assi gnet̄. assignabit̄ ad vnū qđ silr̄ refert̄ ad ip̄z q̄ uis nō referatur ad ip̄m sub eodē casu quo ip̄z refert̄ ad illud. sicut p̄z in exēplis propositis.

Item ibidē p̄hs. At vero aliqualiter non vi debitur cōuerti nisi cōueniēter illud ad qđ dī assignetur. ḡ semp quādo cōueniēter assigna tur illud ad quod dicit̄ cōuertitur. ⁊ per ɔ̄ns ē relatio mutua. Item postea concludit. oīa ḡ que ad aliquid dicūtur. si conueniēter assignē tur. ad conuertētiā dicūtur. Ex quib⁹ auctori tatibus patet q̄ inter oīa relatiua conueniē ter assignata est cōuertētia hoc est relatio mu tua. q3 sc3 sicut vnū refert̄ ad aliud. ita ecōuer so aliud refert̄ ad ip̄m. Et si dicat̄. q̄ q̄uis in tertio modo possit assignari aliqđ nomē qđ re latiue dicat̄ ad aliud. tm̄ in alio extremo nō est relatio ex natura rei. sed in primis duobus mo dis est relatio ex natura rei. Istud non sufficit tū3 q3 ex natura rei sensibile est sensibile. ita q̄ calidū nō est calidū nec sensibile per actuz in tellectus nō plꝰ q̄ sol sit calefactiuus p actuz intellectus. Tum q3 eadē facilitate dicā q̄ in agēte nō est relatio ex natura rei. ſ3 tm̄ in passo et ita in secundo modo nō erit relatio mutua.

Itē p̄hs in predicamētis ostendēs q̄ aliqua relatiua sunt simul natura. specialr̄ excipit il la relatiua que sunt de tertio modo. vbi autē dicit q̄ oīa relatiua dicūtur ad conuertentiaz illa nō excipit: sed etiā de illis dicit q̄ dicūtur ad cōuertentiā sicut alia. ergo tertius modus magis distinguit̄ ab illis per hoc. q̄ in tertio modo relatiua non sunt simul natura. q̄ p hoc q̄ in illis nō est relatio mutua in alijs nō.

D

Contra scđm

Cō tra scđm arguo sic. q̄ncunq3 aliq̄d importat̄ p aliqđ nomē qđ nō pōt alicui cōpetere nisi ali qua causa causāte. si illa causa nō causet illud. nullo mō nomen tale vere dicet̄ de aliquo. sed p ere istud nomē creator dn̄s ⁊ h̄mōi impor tāt relationē rōis que nullo modo pōt esse ni si intellectu nostro causante. ḡ si itellect⁹ crea atus nō causet talē relationē rōnis non dicet̄ vere creator vel creās. ḡ nullo existēte intelle ctu deus nō posset creare vnā lapidē. Prete ea. q̄n aliq̄d est equale siue intellectus sit siue nō sit. p nullā extremū importat̄ aliq̄d causa tū ab intellectu. sicut si homo realr̄ sit albus si ue intellectus sit siue nō sit. nec p hoiem nec p albā importat̄ aliq̄d causatū ab intellectu. ſ3 siue itellect⁹ sit siue nō sit. deus est realr̄ creās. sic sensibile est realr̄ sensatū. ḡ nec p deū nec p creantē importat̄ aliqđ causatū ab intellectu

Preterea. p istos sicut intellect⁹ causat respe ctū rōnis. ita etiā voluntas pōt causare respe ctū rōnis. ſ3 ad hoc q̄ deus creet lapidē nihil penitus plꝰ facit intellect⁹ noster q̄ voluntas creata. ḡ vel vtrūq3 causabit illū respectū vel neutrū. ⁊ p ɔ̄ns creator vel nullū respectū im portabit ⁊ habet̄ p̄positū. vel iportabit duos respect⁹ rōis. vnū causatū p actū intellectus. aliū p actū volūtatis qđ videt̄ satis esse inutile

Itē sicut p̄positio est in voce ita etiā in scri pto ſm hoc. sup periar. ḡ sicut aliq̄ vox est re latiua ita nomē scriptū. ḡ posito q̄ null⁹ intel

lectus creat⁹ eēt. ⁊ tñ ꝙ hec scriberet̃ de⁹ cre-
at vl̃ de⁹ ē creās adhuc eēt hoc nomē relatiuū
⁊ certū ē ꝙ nō īportaret respectū rōnis. q: tūc
eēt falsa. ğ talia noīa creator redēptor ⁊ hmōi
nō īportāt aliquos respect⁹ rōis. Per idez
ptz ꝙ ita pōt dici relatio realis dei ad creatu
ras sicut sol ad effect⁹ suos. q: sicut p h̃ ꝙ sol
efficit effec⁹ suos nihil reale ponit̃ nouū ī sole
ita p h̃ ꝙ de⁹ creat creaturas nihil reale nouū
ponit̃ ī deo. Jdeo alit̃ dico ad q. ⁊ pmo ostē
dā ꝙ talia noīa creās gubernās. conseruās et
hmōi nō īportāt respect⁹ rōnis. Scd̃o ꝙ rela-
tio dei ad creaturā aliquo mō pōt dici realis.

Primū ostēdo p dicta cōtrariū opinātium.
Primo sic Bz istos respect⁹ rōis causat̃ ex opa
tione itellect⁹ cōpantis vnā rē ad aliā. vel ad
seipam. tūc arguo sic. qñcūq₃ ex cōparatōe ali
cui⁹ ad alterū causat̃ aliqd. ex sili cōparōe ad
aliud cāturc cōsile. q: qñ aliqd pōt eodē mō cō
parari ad diuersa. nō est maior rō ꝙ causet̃ ex
vna cōparatiōe q̄ ex alia. Ptz etiā i extremo.
q: subiectū p̄dicatū ⁊ hmōi ipoztāt talē cōpa
tionē. vel sūt denoīatiōes ɔsequētes tales cō
paratōes iō oē illō qd̄ pōt itellect⁹ cōpare ad
hoiem. sicut cōparat sortez. pōt eē subiectū vl̃
p̄dicatū respectu hoīs. sicut pōt sortes eē sub-
iectū vel p̄dicatū respectu hoīs Bom mō quo
pt itellect⁹ deū cōpare ad creaturā. cōsili mō
pōt cōpare creaturā ad deū. cōsimili etiā mo-
do pōt compare quācunq₃ creaturā ad eandē
creaturā. ğ si ad cōpationē qua deuz cōpat ad
creaturā cōsequit̃ respectus rōis p quez dicat̃
deus creator creature. eadē rōe ad cōpationez
q̄ intellect⁹ cōpat creaturā ad aliā creaturā se
quitur respect⁹ rōis p quē dicet̃ vna creatura
creatrix alteri⁹ creature. qd̄ est manifeste fl̃m.

Si dicat̃ ꝙ vna ɔpatō est vera ⁊ alia erit fal
sa. et iō vnā ɔsequit̃ respectus rōnis q̄ aliā nō
ɔsequit̃. Hoc nō sufficit. q: respect⁹ rōis ita cō
sequit̃ cōpationē falsam sicut verā. Un̄ q̄uis
cōpatio qua intellect⁹ cōpat asinū ad hominē
dicēdo asinū esse hoiez sit falsa. et compatio q̄
compat sortē ad hoiem dicēdo sortē esse hoiez
sit vera. tñ Bz eos ita ɔsequit̃ respect⁹ rōis asi-
nū ppter talē compationē sicut ɔsequit̃ sortē
m. i ita est asinus subiectū sicut sortes est subie
ctū. ⁊ ita nihil refert ad hoc ꝙ cōsequat̃ respe-
ctus rōnis ꝙ intellect⁹ compet vero vel falso.
q̄n cōsimilē compationē ɔsequit̃ cōsimilis re-
spectus rōis vere cōueniēs ipi comparo. ergo
ita erit in pposito. ꝙ siue intellectus vere vel
false (dūmodo eodē modo) compet ɔsimilis
respect⁹ rōnis ita vere ɔueniret vni comparo
sicut alteri. et p ɔñs ita posset creatura creare
ppter ɔsimile compationē intellect⁹. sicut pt
de⁹ creare: qd̄ est absurdū. Preterea. sicut nihil
est vere albū nisi albedo sit in esse sibi ɔueniē
ti. ita nihil est vere creās nisi creatio sit in esse
sibi conuenienti. ğ si creatio est quidā respect⁹
rōis nunq̄ realit̃ nec vere de⁹ crearet nisi talis
respect⁹ rōis poneret̃ vere p talē cōpositionez
intellect⁹ qd̄ est manifeste falsuz. q: non pl⁹ cō
paratio intellect⁹ requirit̃ ad hoc ꝙ de⁹ creet
q̄ ad hoc ꝙ sol illuminet mediū. Preterea. si in
tellect⁹ pt compare cām nō habentē respectū
realē ad effectū suū. ita Bm istos ⁊ realit̃ ꝟe pt
ɔpare cām habentē respectū realē ad effectuz
suū. ex qua rōe ex pma ɔpatiōe cōsequeret̃ ta-
lis respect⁹ rōis. eadē rōe ex secūda ɔpatōe cō
sequeret̃ ɔsimilis respect⁹ rōis. ⁊ p ɔñs tal' cā
haberz duos respect⁹ ad effectū suū. i. vnū rea-
lē ⁊ vnū rōis. qd̄ est supfluū. Jdeo dico ꝙ p ta
les terminos. creās. creatiu⁹. cōseruās. ɔserua
tiuus. domin⁹. Bz ꝙ ɔpetūt deo. ⁊ p hmōi noīa
q̄ ɔpetūt deo ex tpe. null⁹ respect⁹ rōis ipoztat̃
nec ɔpatio intellect⁹ ibi aliqd opat̃ plus q̄ in
alijs relatiuis q̄buscūq₃. q: ita vere ⁊ ita realit̃
est de⁹ creās. ⁊ silit̃er ita realit̃ cōseruat sic sol
calefacit. Scd̃o dico ꝙ pōt aliquo modo dici
talis relatio realis. nō ꝙ aliq̄ res d̄o adueniat
sicut nec aliq̄ res imaginabilis aduenit sorti
albo Bz hoc ꝙ sit silis platoni de nouo existēti
albo. Sz sic silitudo dicit̃ realis relatio ppter
hoc ꝙ vnū albū ex natura rei ē sile alteri albo
⁊ ad h̃ ꝙ vnū sit simile alteri nō pl⁹ facit itel-
lect⁹ q̄ facit ad h̃ ꝙ sortes sit alb⁹ vl̃ plato sit
alb⁹. ita i pposito intellect⁹ creat⁹ nihil facit
ad h̃ ꝙ de⁹ sit creās. imo pōt realit̃ de⁹ creare
lapidē si itellectus nō sit. iō pōt illa relatio ali
quo mō dici real'. nō q̄dē ꝙ ista relatio sit aliq̄
res. Bz ꝙ ipoztat veras res q̄ nō req̄rūt opatio-
ne itellect⁹ ad h̃ ꝙ vna sit creās ⁊ alia sit crea-
ta. sic silitudo dr̄ relatio real'. nō q: sit aliq̄ vna
res alia ab absolut̃. Bz q: ipoztat veras res cir-
ca q̄s nihil fac̃ itellect⁹ ad h̃ ꝙ vna sit silis al-
teri ⁊ ecōuerso. Et si q̄rat̃ tūc. quō distiguit̃
relatio real' a relatiōe rōnis. Pōt dici ꝙ q̄
uis relatio rōnis nō sit vocabulū multū philo
sophicū. nec memini me legissime aliud voca
bulū i phia arī. tñ ppter cōia dicta aliquo mō
saluāda pōt dici ꝙ relatio real' distiguit̃ a rela
tiōe rōis p h̃. ꝙ qn̄ sine opatiōe itellect⁹ res n̄
ē talis qualis denotat̃ eē p relationē vel p cō
cretū relatiōis. tūc ē relatio rōnis. Uerbi gra
tia. q: nihil ē subiectū nec p̄dicatū sine opatio
ne itellect⁹. ideo iste relatiōes dicunt̃ relatio
nes rōnis. Similit̃ q: vox nō significat rē nisi
p institutionē q̄ est opatio itellect⁹. ita ꝙ si nū
q̄ fuisset p intellectū instituta nō significaret
ideo ista significatio pōt dici relatio rōis. Si

E
Contra tercium

F
Ad responsione
ad q. dicit

Primus

G
Decisio

H
Queritur
Responsetur

militer: q2 nūmas nō ē preciū nisi ꝓpter voluntariā institutionē quā ꝓcedit act⁹ itellect⁹. ideo pōt dici respect⁹ rōis. Et qꝫtū ad h̄ pōt aliquo mō saluari dictū vni⁹ doctoris q̄ ponit ꝙ relatio rōis pōt cāri p actū itellect⁹ ꝛ p actū volūtatis: q̄uis nō sit ꝓpe dictū intellectū cāre respectū rōis. ſ qn̄ res ē talis qual' denotaſ eē p relatioē vl' p cōcretū relatiōis sine oīm opatione itellect⁹. ita ꝙ opatio itellect⁹ nihil facit ad h̄. tūc pōt dici relatio realis mō supra expositō. sic q2 vnū albū ē sile alteri albo sine omni opatione itellect⁹ cōpantis vel nō cōpātis. iō dī silitudo relatio real'. ꝛ eodē mō ē ꝫ prītate ꝛ alijs.

Secundo

Ex ꝑdictis pꝫ ꝙ q2 de⁹ est dn̄s. creans cōseruās puniēs. ꝛ hm̄ōi sine oīm opatōe itellect⁹. iō pñt oēs tales relatiōes vocari reales. h̄ est iportātes res. ꝛ ꝙ de⁹ ē talis qual' denotaſ eē nō p opationē itellect⁹. Et si dicaſ: ꝙ ſm ꝑdicta aliq̄d realr referſ ad non ens. sic materia realiter referſ ad formā ad quā ē i potētia. q2 circūscripta oīm opatiōe itellect⁹ materia ē vere i potētia ad formā. Ad h̄ dico ꝙ hic ē mag' difficultas de vocabulo q̄ de re. Nā vocādo relatioē realē ꝓcise illā q̄ iportat verā rē existentē et aliā sibi correspōdētē i actu. sic manifestū ē ꝙ hic nō ē relatio realis. Vocādo aūt relationē realē qn̄ aliq̄d siue sit in actu siue i potētia ē tale q̄d: quale denotaſ eē p relationē vel p cōcretū illi⁹ relatiōis. circūscripta oīm opatiōe itellect⁹. sic dicendū ē eēt ꝙ esset ibi relatio realis. q2 nō pl⁹ facit itellect⁹ ꝙ materia sit i potētia ad formā. q̄ ꝙ vn⁹ asinus generet asinū. tn̄ dico ꝙ nō ē relatio rōis. siue sit real' siue nō. Et iō ſm pmū modū vocādi relationē realē oꝫ ponere aliq̄d mediū iter relationē realē ꝛ relationē rōis. q̄d aliq̄ vocāt relationē potētialē vel aptitudinalē q̄uis nō ꝓprie forte.

Quarto videtur

Et si q̄raſ de termino relatōis vl' relatiui. an sit aliq̄d absolutū vl' relatiuū. Dico ꝙ ſꝫ determinationē p̄hi i ꝑdicamētis. termin⁹ relatiui semp ē relatiuū. accipiēdo ꝓpe terminū. q2 ſm p̄hm ibidē semp oīe relatiuū ad cōuertentiā dī si cōueniēter assigneſ. Verūtn̄ illud q̄d ē tale quale denotaſ eē p terminū. nō ē relatiuū: ſ absolutū. Vn̄ isti⁹ relatiui creatura ꝓpe accipiēdo terminū. termin⁹ ē h̄ relatiuū creās. ſ absolutū ē ipemet de⁹. Et si alr' itellexit ꝑdict⁹ opinās. nō itellexit veruꝫ. nec rōes sue cōcludūt.

Ad primā rōnes principales

Vn̄ ad pmā dico ꝙ h̄ nō ē diuīa iter relatiua de tertio mō ꝛ relatiua aliorū modorū. ꝙ i illo nō ē relatio mutua ꝛ i alijs ē relatio mutua. imo dico ꝙ semp i oīb⁹ relatiuis ē mutua relatio si cōueniēter assigneſ. nā ita ē relatio scibilis ad sciaꝫ sicut dupli ad dimidiū. q̄d pꝫ p ari. i ꝑdicamētis. q2 docet cognoscere quid est relatiuū ſm illud q̄d ē. q2 qn̄ aliq̄d est tale ꝙ oib⁹ alijs circūscriptis ipso solo retēto adhuc est ad aliquid. tale vere est ad aliq̄d. ſ circūscripto a scibili oīm alio: ꝛ retēto ꝙ sit scibile. ꝓe est scia scibile. ḡ scibile ꝓprijssime est relatiuū. et iō nō est intētio p̄hi. v. metha. ꝙ vnū relatiuoꝝ nō correspōdeat ad relatiuū. ſ est intētio sua ꝙ in tertio mō ex vna pte habeſ aliq̄d nomē absolutū pter nomē relatiuuꝫ respectu cui⁹ dicaſ aliud nomē relatiuū. sicut est ex pte alia. Verbi grā. visibile diciſ ad visum. ꝛ ecōuerso visus diciſ ad visibile. ꝛ ista sunt ꝓprie correlatiua. ꝛ ita ꝓprie est vnū relatiuū sicut reliquū ꝛ oīe nomē q̄d habem⁹ ex pte visus dī ad reliquū. q2 nō habeſ nisi istud. ꝛ vere diciſ ꝙ visus est alicui⁹ visus nō q̄dē tāq̄ subiecti ſ tanq̄ obiecti ſm p̄hm. Sꝫ ex alia pte sunt duo noīa ad quoꝝ vtrūq3 diciſ visus. ſ vnū est ꝓprie relatiuū: ꝛ aliud nō. nisi q2 aliquo modo alterū diciſ ad ip̄m. illa duo sūt ista scꝫ color ꝛ visibile. q2 ꝓpe diciſ ꝙ visus est coloris visus. ꝛ visus est visibilis visus. ſ nō proprie diciſ ꝙ color est color visu. q̄uis ꝓprie dicaſ ꝙ visibile est visu visibile. Et iō qn̄ p̄hs dicit ꝙ intellectuale significat: q2 ip̄ius est intellect⁹. debet intelligi illud absolutū q̄d est itelligile. q2 illud nō diciſ ad aliq̄d nisi q2 aliud dicitur ad ip̄m. ꝛ iō de visibili exēplificās exēplificat de colore dicēs silr' aūt et alicui⁹ est visus nō cui⁹ est visus. q̄uis verū sit h̄ dicere non ad subiectū ſ ad colorē. q2 nō referſ tali relatione speciali ad subiectū in quo est. q2 illa relatio q̄ accidēs referſ ad subiectū est cōis sibi et oib⁹ alijs accidētibus. ſ refertur ad obiectū. q2 illa nō cōpetit alijs accidētib⁹. vel si p visum itelligaſ nō actus ſ potētia q̄ est ps forme. tūc visus est illius cui⁹ est. sicut ps alicui⁹ totius. est aūt coloris sic obiecti.

Instantia

Et si dicaſ ꝙ ſm p̄hm alterū nō refertur. nisi q2 aliud refertur ad ip̄ꝫ ḡ illud extremaꝫ aliquo modo referſ. sed color nullo mō refertur ad visum. ḡ p illud extremū nō intelligit colorē ſ visibile.

Responsio

Ad illud dico: ꝙ colorē referri ad visuꝫ pōt intelligi dupliciſ vel sub eodē nomie. ꝛ sic referri ad ip̄m nō est aliud q̄ esse extremū correlatiōis. ꝛ iōo ex hoc ipso ꝙ diciſ ꝙ visus est coloris visus ibi color aliquo modo referſ. Aliter sub alio noie. sic dicēdo. color est visibilis visu. ꝛ vtroq3 mō pōt itelligi p̄hs. ꝙ in tertio modo nō sunt relatiua simul natura. sed in alijs modis sunt simul natura. hoc est si esse existere ꝑdicetur de vno relatiuo nō pro se sed pro re. sequiſ ꝙ esse existere cōsimilr' ꝑdicatur de alio extremo cōsimilr' supponēte. non sic aūt est in tertio mō.

Replicatio

Et si dicaſ ꝙ p̄hs in metha. nō loquiſ de talib⁹ ꝛ a

[Re]spondetur

minibus. ſ loquit̄ de reb⁹. Dico φ hoc ē falſum. q: frequēter loquit̄ de noib⁹ etiā i ſciētijs realib⁹. q: tradēs ſciaȝ alijs neſciētib⁹ frequēter indiget explanare equocationē nominū q̄bus vtit̄ i loquēdo ſibi. q: cū talia noīa ptīculata ſint equoca. ad eoꝝ equocationē explanādā reqrit̄ nō tm̄ logica docēs: ſ etiā logica vtēs. q̄ ē eadē cū ſciētijs particularib⁹. Ad alíud dico φ potētia de q̄ loqt̄ nō ē ꝓpe relatiuū. ſic̄ nec potentionale ſubiectiuū. tm̄ large accipiēdo pōt dici relatiuū. Verūtn̄ act⁹ nō ē correlatiuuȝ ſibi correſpōdēs. q: nō ois act⁹ ē alicu⁹ potētie act⁹. nec oīe qd̄ ē in actu p̄us fuit i potētia. ſic oīe qd̄ ē i potētia pōt eē i actu. ⁊ ois potētia ē reſpectu alicu⁹ act⁹. Verūtn̄ dico φ poſitu φ act⁹ eēt illd̄ qd̄ p̄rio terminat illd̄ ꝛlatiuū. adhuc poſſȝ diffiīre potētiā ſ tūc act⁹ nō eēt p̄or diffinitiōe. ⁊ iō ex h̄ φ potētia diffinit̄ p actū ⁊ nō ecōuerſo. ſeq̄t̄ φ act⁹ ē p̄or diffinitiōe ipa potētia diffinibili. ⁊ iō dico φ act⁹ q̄ ponit̄ i diffinitiōe nō p̄mo terminat illū reſpectū ſi ſit ibi aliq̄s. h̄ ē. illd̄ nomē relatiuū nō dr̄ p̄mo ad h̄ nomē act⁹ ſ ad aliqd̄ alíud. et ſi nō ſit nomē ipoſitū. licitū ē fingere ſm artē pħi i p̄dicamētis. Tūc ad formā argumēti qn̄ dr̄. Aut act⁹ diffinit ingrtū terminat relationē ei⁹ ⁊c̄. Dico φ iſta ē falſa. q: non terminat niſi multū ip̄ꝓpe i aliquo cōtētō. et iō dico φ nō diffinit ingrtū relatio ē ad ipȝ tāq̄ ad terminū. Ad alíud dico φ oīe relatiuū dr̄ p̄mo ad correlatiuū ſi ꝯueniēter aſſignetur ſm pħm. Ad ꝓbationē cōcedo φ relatiuū ingrtū relatiuū diffinit̄ p terminū diffinitiōe exp̄mēte qd̄ nōis nō aūt diffinitiōe exp̄mēte qd̄ rei. ſ tūc ꝯn̄a non valet. q̄ termin⁹ vt termin⁹ ē p̄or diffinitiōe relatiuo. h̄ eñ ꝯn̄a nō valet niſi de diffinitiōe ꝓpe dicta exp̄mēte qd̄ rei. etiā de diffinitiōe data p additamētū a p̄oii. qn̄ aūt diffinīīt̄ aliq̄ diffinitiōe exp̄mente q̄d nois p ſemuicē mutuo. nō ē verū ſ magꝭ erūt ſil̄ diffinitiōe ⁊ itellectu q: neutri⁹ pōt exp̄mi q̄d nois niſi p alíud. ⁊ h̄ tutuȝ pōt elici ex verbis pħi i p̄dicamētis vbi dicit. φ q̄ diffinitiue ſcit vnum relatiuoꝝ. diffinitiue ſcit ⁊ reliquū. Ad p̄mā ꝓbationē dico φ pħs tā. vij. metha. φ. ix. loquit̄ de diffinitiōe accipiēte aliq̄d qd̄ nō diffinit̄ p tp̄m diffinitū. ſicut ſubſtātia nō diffinit̄ p accidēs. nec act⁹ diffinit̄ p potētiā. q: ſp diffiniēs vel ē ſil̄ diffinitiōe ſic̄ ē in relatiuis mutuis. vel eſt p̄us diffinitōe. ſic̄ qn̄ nō diffinīūt̄ mutuo Ad aliā ꝓbationē q̄ inuitur φ eſſet circul⁹ ⁊c̄. dico φ i nullo mō codē p̄oritatis eſſential̄ ē circul⁹. ſ i talib⁹ nō eſt tal̄ p̄oritas eſſentialis diffinitionis ad diffinitū. Ad alíud dico φ in tertio mō nō eſt magis relatio rōis in vno extremo φ̄ i alio. q̄a nō pl⁹ facit act⁹ itellect⁹ φ color ſit viſibilis vel φ videatur. φ̄ faciat φ viſus videt: vel φ oculus videt colorē. Per p̄dicta pōt reſpōderi ad formaȝ q̄ſtionis. qua querit̄ an relatio tp̄alis dei ad creaturā ſit relatio realis. P̄rio diſtinguēdo de tp̄ali. qua dupl̄r aliq̄d dicit̄ tp̄ale. vel q: eſt aliq̄ vna res incipiēs exiſtere in tp̄e. vel q̄a eſt aliqd̄ p̄dicabile de aliquo ex tp̄e. Et eodem mō poſſet diſtingui de relatione eterna. Vno mō φ dicat̄ relatio eterna aliq̄ res eterna. vel q: verū eſt dicere φ ab eterno fuit tale q̄le denotat̄ eſſe p tale nomē relatiuū. P̄rio accipiēdo relationē p̄o aliquo cōceptu non p̄o voce vl̄ aliquo ſigno exteriori. ſi teneat̄ opinio: que ponit φ intētiones vel cōcept⁹ in aīa nō ſunt ſubiectiue in aīa ſ tm̄ obiectiue. dicendū eſſet φ nulla eſſet talis relatio tp̄alis. tn̄ tenēdo φ talia ſint in aīa ſubiectiue. poſſet cōcedi relatio tp̄alis. Sȝ ſiue teneat̄ vna opinio. ſiue alia accipiēdo relationē tp̄alē. ſcd̄o mō cōcedēdū eſt dei ad creaturā eſſe relatiōes tp̄ales. Secūdo pōt diſtingui de relatiōe reali. Vno mō φ p relationē realē ītelligat̄ aliq̄ vera res vna Alio mō φ dicat̄ relatio realis non q: eſt vna res: ſ q: eſt multe res ſicut nūerus dicit̄ realis nō q: ſit vna res p̄ciſe: ſ q: eſt multe res. Alio mō φ dicat̄ relatio realis q: īportat veras res ⁊ q: cōcretū ſuū p̄dicatur de re nō p̄o ſe ſ p̄o re. ita φ res eſt talis q̄lis denotat̄ eē p tale relatiuū nō p opatione intellect⁹. Et tūc ad q̄ſtionē dico φ accipiendo relationē realē p̄mo mō. dei ad creaturaȝ nulla eſt relatio realis. ſ ſcd̄o mō ⁊ tertio. Tertio dico φ accipiēdo relationē tp̄alē p̄rio modo. relatio tp̄alis dei ad creaturā pōt dici realis. ⁊ hoc tertio mō magꝭ ꝓp̄ie forte φ̄ ſcd̄o mō. q: hoc nō eſt alíud φ̄ dicere φ de⁹ real̄r eſt creās. ⁊ φ ad hoc nihil facit intellect⁹ creatus. Ad argumētū p̄ncipale dico φ maior eſt falſa q: ſortes refert̄ ad aliq̄d ſimile: ⁊ tn̄ non coexigit illud. Et ſi dicatur φ q̄uis illud abſolutum nō coexigit alíud. tn̄ nō pōt eſſe ſimile niſi alíud ſit ſimile. Dico concedēdo. et ita ꝯdictio ē φ de⁹ ſit creās niſi aliq̄d ſit a deo creatū. Et ſi querat̄ ad quē modū relatiuoꝝ ptinēt tales relatiōes. Dico φ oīa talia noīa relatīa. creās. cōſeruās. gubernās. puniēs. beificās. ptinēt ad ſcd̄m modū relatiuorum ⁊ nō ad tertiū.

P Ad formā q̄ōnis

Q Reſpondetur

R Ad principale

Distinctio. xxxi.

S Diſtīctō. XXXI Queſtio. I

Irca diſtictionē. xxxi. quero. Vtrum idētitas: ſimilitudo: ⁊ equalitas in diuinis ſint relatiōes reales. Q nō. q: ois relatio i diuinis

cōstituit psonā. sicut ostēsū ē pus. ſ nulla illa
rū cōstituit psonā diuinā. ğ rc. Preterea. si es
sent relatōes reales sequeret φ i diuinis eēnt
plures relatiōes φ̄ quatuor: qđ nō cōceditur.

B
Ad. q. dicit primo

Ad istā. q. dicēdū est pñter ad dicta in pce
dēti qōne. Et pmo dico φ iste nō sunt relati
ones rōnis.

Secundo

Scđo φ nō sunt relatiōes rea
les q̄ si sint aliq̄ res subiectiue in deo existētes
quocūq mō distincte a psonis sil' sumptis ⁊ ab
essentia ⁊ a q̄libet psona.

Tertio

Tertio φ sunt re
latiōes reales illo mō quo positū ē pus relati
onē dei ad creaturā eē realē.

Primū p3

Primū p3. q
tūc φ̄ ē relatio rōis nisi q̄n res nō ē tal' ex natu
ra rei qualis denotat' eē p tale relatiuū qđ de
eo vere p̄dicat'. ſ pōt eē talis p opationē itel
lect'. ſ pater ex natura rei ē idē filio ⁊ equalis
filio. nō p opationē intellect' q nō plus facit
opatio itellect' ad hoc φ pat' sit equalis filio
vel silis filio: φ̄ facit ad hoc φ pat' generet fi
liū. ğ ista idētitas vel silitudo nō ē relatio rō
nis nec hoc nomē relatiuū idē vel equale ē no
men relatiuū ſm rationē.

C
Scđm p3

Scđm p3. q frustra fit p plura qđ pōt fieri p pauciora. ſ posi
to patre ⁊ filio ⁊ φ habeāt essentiā diuinā eā
dē omni alio ymaginabili exclusē rei circūscri
pto vere pat' ē equal' filio et sil'r silis. ğ ad h̄ φ
pat' sit equal' ⁊ silis filio nō op3 tales res q̄lit
cūq ponere subiectiue i deo. Sil'r i creaturis
eq̄litas vel silitudo nō ē talis res sicut ostēsū
est pus. ğ multo forti' i deo. Sil'r q̄ro si silitu
do patris fundat aliā similitudinē respectu si
militudinis i filio. aut nō. Si sic erit pcessus in
īfinitū. Si nō. ⁊ cū vna silitudo ē silis alteri. ğ
eadē rōne fuit stādū i pmo φ pat' ē silis filio si
ne omi tali re addita.

D
Tertiū p3

Tertiū p3. q q̄ncūq
aliq̄d ē tale q̄le denotat' eē per nomē relatiuū
ex natura rei ⁊ nō p opationē itellect'. op3 po
nere relationē realē. vel tā φ̄ rē sic ponit' i diui
nis vel tā φ̄ intētionē iportātē veras res ⁊ nō
opationē itellect' sicut ponit' i creaturis. ⁊ de
relatiōe dei ad creaturā. ſ i pposito pat' est ex
natura rei similis filio sine omi opatiōe itelle
ctus ğ hic ē relatio realis vno mō vel alio mō
⁊ nō pmo mō. ğ scđo mō.

Infert

Ex p̄dictis p3 φ
nō est bene dictū dicere φ iste relatiōes oriūt'
ex natura rei in diuinis. nec etiā φ ipse pullu
lāt in essentia diuina. q nihil orit' in deo ex na
tura rei. nec pullulat i diuina essentia nisi qđ
est ibi realr' ⁊ subiectiue. ſ preter diuinā esse
tiā ⁊ relatiōes originis ⁊ psonas cōstitutas ex
eis nihil imaginabile est realr' ⁊ subiectiue in
deo. et iō iste relatiōes idētitatis equalitatis
et similitudinis ſm φ sunt relatiōes quocūq
modo distincte a p̄dictis. nullo modo oriūtur
ibi nec pullulant.

E
Primū dubium

Sz cōtra p̄dicta sūt aliq̄
dubia. Primū quomō iste relatiōes. idētitas.
equalitas. ⁊ silitudo distinguūtur.

Secundū

Scđm circa primā rōem ⁊ tertiā videt' φ ppositio acce
pta φ q̄n aliq̄d est tale ex natura rei rc. sit fl'a.
q ſm hoc sequeret' φ idētitas numeralis eē3
relatio realis. q̄a sortes ex natura rei sine omi
opere intellect' est idē numero sibi ip̄i. sed hoc
est ɔtra p̄hm: qui ponit φ nō est relatio realis

Aristoteles

Vn̄ dicit p̄hs. v. metha. ca. de eodē. idētitas
vnitas quedā est: aut pluriū eēndi: aut quādo
vno vtit' vt pluribus. veluti q̄n dixerit vnū ipm
ipi idē. nā vt duobus vtitur vno. Ex eo arguit'.
φ idētitas nō est nisi q̄n quis vtit' vno vt duo
bus. sed sol' intellect' vtitur vno vt duob'. ğ
talis idētitas nō est sine ope intellectus. ğ est
relatio rōis ⁊ nō realis.

Scđo arguitur

Sil'r ad relationē rea
lē semp requirit' distinctio realis extremor. ſ
hic extrema nō distinguūtur realr'. ğ rc.

Tertiū

Ter
tiū dubiū est de hoc qđ dicit' φ pater est talis
qualis denotat' esse p relatiuū. Ex hoc eni seq
tur φ pater est qualis. ⁊ p ɔñs aliq̄d sibi adue
nit pp̄ter qđ dicit' tale.

Secundo

Sil'r si sit talis ex na
tura rei. ergo ad hoc nō requirit' relatio q̄ non
est res. ⁊ per ɔñs pater poss3 esse equalis filio
sine omi equalitate. qđ tn̄ est impossibile. q si
cut est impossibile aliquid esse albū sine albe
dine. ita impossibile est aliq̄d esse equale sine
equalitate.

F
Ad primū dubiū

Ad primū istor. dico. φ iste rela
tiones sunt cōes deo ⁊ creaturis. ⁊ iō q i crea
turis inueni' φ aliquid est simile alteri cui tn̄
nō est equale. ideo ista cōia distinguūtur. q̄a tn̄
ista cōia etiā sunt in deo: ideoq vt sunt in deo
nō distinguunt'. Et si dicatur φ etiā accipiēdo
ista ſm φ sunt ppria deo adhuc distinguūtur.
Ad istud dico φ si imponātur noīa ppria deo
ita φ nullo modo importent quācunq creatu
rā. nec principalr'. nec cōnotatiue. nec etiā ali
qua pars illor nominū vel terminor. Dico φ
illa noīa erūt synonima. sicut si illi sapiētie q
est deus realiter imponeret' nomē qđ p̄cise si
gnificaret eā ⁊ nullo modo creaturā. ⁊ similit'
tale nomē imponeret' ad significandū diuinā
essentiā. illa nomina essent sinonima.

G
Ad scđm dubiū

Ad se
cundū dubiū dico φ concedēdū est idētitatē
quācunq numeralē esse relationē realem illo
modo quo ɔceditur similitudinē sortis ad pla
tonē esse relationē realē. q hoc nō est aliud φ̄
dicere φ sortes ex natura rei est sortes. ⁊ φ ad
hoc nihil facit intellectus.

Ad aristotelem

Ad auc. aristo. re
spōdeo φ nō negat idētitatē esse relationē re
ale3. ſ vult φ in assignādo extremū vnū corre
latiuo: vtendū est eode3 noīe diuersis casibus
ac si essent duo noīa. ⁊ hoc siue assignet' ppre
correlatiuū: siue illud de quo suū correlatiuu3
verificat'. Vn̄ sicut assignādo correlatiuū filio

possum dupliciter dicere. Uno modo sic. sortes est similis platoni. Alio mō sic. sile est simili sile. ita in ꝓposito possum dicere. ꝙ sortes ē idē sorti. ⁊ ꝙ idē est eidē idez. Et si dicat̄ ꝙ sm̄ istā assignationez ita in silitudine opz vti vno vt duob⁹ sicut in idētitate. Respōdeo ꝙ hoc pōt cōcedi nec hoc negat phs. tn̄ dr̄a ē in vtraqꝫ assignatiōe. q2 in ꝓposito oz vti vno vt duob⁹. hoc ē. opz accipere vnū nomē in diuersis casib⁹. et hoc ē qd̄ dicit phs veluti ipm ipi idē. ac si diceret. sortes ē idē sorti. ſ in alijs relatiuis nō opz nisi qn̄ assignat̄ nomē relatiuum ad suū ꝓpꝛijssimū correlatiuū. sicut dicēdo sile est sili sile. ⁊ ꝙ equale est equali equale Sz assignando illa quib⁹ cōpetūt debēt accipi diuersa simpliciter. Un̄ nō possum vere dicere ꝙ sortes ē silis sorti. ſ ꝙ sortes ē silis platoni ⁊ sic de alijs. Et si dicat̄ ꝙ phs nō loquitur de noib⁹: Dico sicut frequēter dictū est. ꝙ phs ibi loquit̄ de noib⁹ ⁊ frequēter attribuit aliq̄ noib⁹ ⁊ loquit̄ d̾ eis qn̄ nō itelligētes credūt eū loq̄ de reb⁹. Ad aliud qn̄ dicit̄ ꝙ relatio realis reqrit distinctionē extremoꝝ. Dico ꝙ ista ē simplr̄ falsa. imo frequēter reqrit̄ idētitas realis ad relationē realē illi⁹ de q̄ verificat̄ vtrūqꝫ extremoꝝ. Et si querat̄ q̄ sunt extrema relatiōis. Dico ꝙ ꝓpꝛie loquēdo de extremis ipamet correlatiua sunt extrema. et ita ipa extrema sunt correlatiua. Et q2 ꝓpꝛie loquēdo nihil ē relatiuū nisi ipa vox vl̄ cōcept⁹ aie vel aliqd̄ signū. et iō talia extrema sunt distincta. vel ē idē extremū bis acceptū qualit̄ ē in ꝓposito. tn̄ illud de quo in ꝓposito extrema verificant̄ est idē. Ita est de istis relationib⁹ frequēter mouēs motū qn̄ idē mouet se. q2 extrema ꝓpꝛie loquēdo sunt distincta. ⁊ tn̄ de eodē a pte rei verificat̄ vtrūqꝫ. Et si dicat̄ ꝙ h̄ nō est bene dictū ꝙ relatiua nō sunt nisi noia vel cōcept⁹ ⁊c̄. q2 oīe p̄dicamentū p̄dicat̄ de substātia in cōcreto. sicut dicit̄ ꝙ substātia ē qualis. substātia ē quāta. silr̄ substātia ē agēs. substātia ē patiēs. ſ relatiuū ē cōcretū illi⁹ p̄dicamēti. g̃ h̄ ē simplicit̄ v̄a substātia ē relatiua. ⁊ aīal est relatiuū. Silr̄ nō tm̄ i abstracto ſ etiā in cōcreto ab inferiori ad super⁹ est bona ꝯn̄a. sicut nō tm̄ sequit̄ hō ē albedo. g̃ hō est qualitas. imo etiā sequit̄ homo ē alb⁹. g̃ hō est qualis. ſ patet ⁊ relatiuū se habēt sicut iferius ⁊ super⁹. sicut patnitas ⁊ relatio. g̃ sicut sequit̄. hō ē patnitas g̃ hō ē relatio. ita sequit̄ hō ē pat. g̃ hō est relatiuū. Ad p̄mū istoꝝ dico ꝙ qn̄ habem⁹ cōcretū p̄dicamēti. tūc cōtingit illud cōcretū p̄dicari de substātia sicut est in exemplis. sed aliqn̄ nō habem⁹ cōcretū correspōdens tali abstracto, sicut quale correspōdet qualitati ⁊ agēs actioni. sicut ptz ꝙ nō dicimus ꝙ sba est qn̄. nec sba est vbi. sed tn̄ si fingas noia. dicas ꝙ sba est vbitata. ⁊ sba ē quādalis. ita posset eq̄ facilit̄ fingi in ꝓposito. Sz dico ꝙ phs nō sic vtebat̄ relatiuo in ꝓposito. nec adaliq̄d. sed p̄cise vtebat̄ hoc nomie relatiuū: vel adaliq̄d pro ipis noib⁹ relatiuis. vel pro ꝯceptib⁹ relatiuis. vel pro signis relatiuis quibuscūqꝫ. ⁊ iō nō vult cōcedere ꝙ sbe sunt adaliquid. sicut cōcedit ꝙ sbe sunt q̄les. Et si dicat̄ ꝙ sm̄ phm̄. v. metha. relatiōes nō sunt ꝓpꝛie adaliq̄d: sicut equalitas ⁊ silitudo. Hoc est non ita ꝓpꝛie sicut equale ⁊ simile. g̃ distinctio est inter relationē ⁊ adaliq̄d. ſ si adaliq̄d nō esset concretū sed abstractū nulla esset dr̄a. Ad istud dico ꝙ adaliquid nō est abstractū istius cōcreti relatio. nec est ꝓpꝛie abstractū habēs sibi correspōdens concretū impositum. sed est vnū nomē potēs p̄cise supponere ꝓ nominib⁹ vel signis relatiuis de reb⁹ singularit̄ p̄dicabilibus. sed relatio nō supponit pro talibus noibus. ſ pro noibus vel signis: quoꝝ nullū pōt de aliqua vna re vere p̄dicari. Unō ista noia simile. equale. pater. filius. et sic de alijs. ꝓpꝛie sunt adaliq̄d et ꝓpꝛie sunt relatiua. sed ista noia patnitas filiatio possunt dici relatiōnes. Ad scd̄m dico. ꝙ pat ⁊ relatiuū nō se habēt sicut albū ⁊ equale. ⁊ ideo nō sequit̄. hō est pat. g̃ homo est relatiuū. q2 relatiuū nō p̄t supponere pro ipa re sed pro noie vel signo ipius rei. nō quocūqꝫ ſ relatiuo. Ad tertiū dubiuz dico. ꝙ pōt dici ꝙ res est talis q̄uis nihil sibi adueniat. q2 pōt dici talis. vel q2 aliq̄d sibi aduenit. vel q2 aliq̄d est ab eo. vel q2 ipsuz est ab aliquo: vel aliquo alio modo. Un̄ realit̄ deus est creatiu⁹. q̄uis nihil aliud sit q̄ deus. ſ sufficit ꝙ aliq̄d aliud possit esse. et ꝙ nō possit esse nisi de⁹ esset. Ad aliud quādo dicit̄ ꝙ res nō posset esse equalis sine equalitate. dico sic̄ tactū est p̄us. Sicut quecūqꝫ relatio vno mō p̄t supponere pro ipa relatiōe que est in aīa vel signū aliqd̄. vel pōt supponere pro rebus simul sumptis. sicut pōt aliquo mō cōcedi: licet forte multū impꝛop̄e. ꝙ duo alba sunt similitudo p̄mo modo accipiēdo equalitatē non est incōueniēs ꝙ aliq̄d sit alteri equale sine equalitate. hoc est dictū. aliquid pōt esse equale sine tali cōceptu vel signo. si tn̄ debeat exprimi ꝙ sit equale opz vti tali intētione vel ꝯceptu vel signō alio. Scd̄o accipiēdo eq̄litatē nō est hoc possibile. q2 hoc est dicere ꝙ aliq̄d sit eq̄le alteri: ⁊ tn̄ nō sint equalia. Et qn̄ dicit̄ ꝙ sicut aliquid nō pōt esse albuz sine albedie. Dico ꝙ nō eodem modo se habet albedo ad album sicut equalitas ad equale, q2 albedo significat vnā

Obiicitur.

Respondetur.

Ad scd̄am instantiam

Ad tertiū dubiū.

Ad scd̄z obiectū

rē informantē ſubiectū illud qḋ importaꝛ per albū. ita ꝙ albedo ꝓciſe ꝓ illa re ſupponit. nō ſic eſt de equalitate q: equalitas nō ſignificat aliquā vnā rē aduenientē illi ꝓ quo ſupponit equale. ⁊ ita ꝙ equalitas preciſe ꝓ illa re ſupponat. ſ; ſignificat plures res. nec ṗōt aliquo modo ꝓ vna re ſupponere. Unde hoc ē vt credo qḋ multos decipit. ꝙ qñcūq; aliq̇d ṗdicaꝛ de aliquo. volunt ꝙ ſit aliqḋ abſtractū importās rē illā aduenientē alteri ꝓpꝛ quā dicıꝛ ipz tale. imo volunt ꝙ tot ſint res diſtincte quot ſunt voces ſignificatiue. ita ꝙ tanta ſit diſtinctio inter ſignificata quāta eſt inter voces ſignificātes. ſiue ille voces ſint ꝓpoſitiones ſiue nomina ſiue verba ſiue alie dictiones. et iō volunt ꝙ qñ dicitur ꝙ effectus eſt ab agēte. ꝙ ꝑ ly ab ſic iportaꝛ vna alietas. ſicut ꝑ albū importatur albedo. et eodē modo qñ dicıꝛ ſortes fuit heri. dicūt ꝙ ꝑ hoc aduerbiū heri importatur vna res alia. ⁊ ita habent dicere ꝙ ipoꝛtat vnā heritatē. Et ſimiliꝛ habēt dicere ꝙ nō importat vnā nonitatē. ⁊ ſi importat vnā ſitatez. Et ⁊ vnā etitatē. ⁊ ſic vlꝛ de oībus cōiunctionibus. ꝓpoſitionibꝰ. aduerbijs. ⁊ ſimiliꝛ ſigna ſincathegoreumatica importabūt alias res: ſicut omnis vnā omnitatē. ⁊ aliquis vnā aliq̇tatē. que oīa vidētur abſurda. ⁊ ꝓcedūt ex ignorātia differētie inter cathegoreumata ⁊ ſincathegoreumata ⁊ ex ignorātia differentie inter nomia ⁊ verba ⁊ alias ptes indeclinabiles in ſignificādo. Ideo dico ꝙ relatio vel equalitas nō eſt talis res adueniēs equali, nō plꝰ ꝙ̄ craſtitas eſt vna res correſpōdēs huic aduerbio cras. qñ querıꝛ qñ orıeꝛ ſol. ⁊ reſpondetur cras orıeꝛ. Uñ nō denotaꝛ ꝙ ſol habet modo vnā rem in ſe: ꝓpter quā ſol vere orıeꝛ cras. ſicut ſortes habet in ſe vnā rez ꝓpter quā eſt albus. Uñ ſi ariſtoteles tenuiſſet ꝙ talia relatiua importarēt tales reſpectꝰ reales. opoꝛteret euz ponere ꝙ de facto in ſole eēnt infinite res tales. ſicut de facto eſt veruz dicere ꝙ ſol orıet in infinitis diebus ſꝫm eū. quia haberet reſpectū vnū ꝓpter quē diceretur ſol orıetur cras. ⁊ vnū aliuz ꝓpter quez diceretur ꝙ orıetur poſt cras. ⁊ ſic in infinitū. quod eſt ſatis abſurduz. Et ideo dico. ꝙ talia noīa abſtracta nō ſunt inuēta ad ſignificanduz alias res ꝙ̄ ſignificātur per alia nomia. ſed ad breuius loquenduz. quia aliqñ ad vtenduz nomīe vno pro multis noībus. ⁊ ꝓpter alias cōmoditates. Ad argumentū principale dico. ꝙ oīs relatio que eſt realiter ⁊ ſubiectiue in deo ꝯſtituit aliquā ꝑſonā. ſed equalitas nō accipiēdo pro ꝑſonis que ſunt equales nō eſt realiꝛ et ſubiectiue in deo, nō plus ꝙ̄ idētitas ſortis ad ſortem eſt aliq̄d ſubiectiue exiſtēs in ſorte. Per idē ad ſecundū dico. ꝙ nō ſunt tales relationes reales ſubiectiue exiſtētes i deo. Et ſi queraꝛ an poſſet cōcedi ꝙ equalitas eſt in patre ad filiū. Dico ꝙ ꝓprie loquēdo nō debet cōcedi ꝙ equalitas eſt in patre. ſ; debet cōcedi ꝙ concretū illius abſtracti ṗdicaꝛ de patre. ⁊ ſic intelligūt oēs ſcti in illa materia. Diſtinctio .xxxij.

M
Ad principale

N
Ad ſcdm

A
Diſtin. xxxij
Queſtio i

C

Irca diſtinctionē .xxxij. q̄ro. Utrū paꝛ ſit ſapiēs ſapiētia genita. Ꝙ ſic. q: paꝛ dicit verbo ſꝫm beatū auguſtinū. tūc q̄ro Aut dicere accipiꝛ eſſentialiꝛ aut notionaliꝛ. ſi eſſentialiꝛ. ḡ idē ē qḋ itelligere. ḡ paꝛ intelligit ṽbo ſic dicit ṽbo. ⁊ ꝑ ꝯñs ſapit ſapiētia genita. Si teneaꝛ notionaliꝛ tūc ē idē qḋ gignere. ſ; h̄ ē falſa. paꝛ gignit ṽbo. ſ; generat ṽbū. ḡ h̄ ē falſa. paꝛ dicit verbo. ſi dicit teneaꝛ notionaliꝛ. Ad oppoſitū ē magiſter i littera. Ad .q. dico ꝙ paꝛ nō ē ſapiēs ſapiētia genita. cuiꝰ rō ē. q: qñ ꝑ aliqḋ ṗdicabile de aliquo ſi actualiꝛ ṗdicaꝛ denotatur iportatū ꝑ ṗdicatū eē ſbiectū vl eē formaliꝛ ⁊ ſubiectiue i ſubiecto ſi tali ṗdicato addatur caſus ablatiuꝰ ad h̄ ꝙ illa ꝓpō ſit ṽa req̇riꝛ ꝙ ille ablatiuꝰ iportet illud qḋ iportaꝛ per ſubiectū vl aliq̇d in eo exiſtēs formaliꝛ et ſubiectiue ita ꝙ ſit ꝑs vl accidēs ſuū. Exēplū huiꝰ ē. q: cū ꝑ iſtā hō ē aīal denotaꝛ ꝙ illḋ qḋ iportaꝛ ꝑ ṗdicatū ſit illud qḋ iportaꝛ ꝑ ſubiectuz. Ideo nō pōt h̄ eē ṽa. hō ē aīal albedine vl lapide. vel deo vel quocūq; tali. Sz iſta pōt cōcedi hō ē aīal aīalitate. q: aīalitas ⁊ illud qḋ iportaꝛ ꝑ aīal ṗncipaliꝛ idē ē. Siliꝛ hec ē vera. hō ē albꝰ albedine. q: ꝑ iſtā hō ē albus denotatur qḋ illud qḋ ṗncipaliꝛ iportaꝛ ꝑ albū ſit in hōīe ſubiectiue. cuiꝰ modi ē albedo. Siliꝛ ē de iſta. hō eſt ſciēs ſciētia. Et hic. deꝰ ē homo hūanitate eſt ſpecialis modus. q: ꝑ eā denotaꝛ: ꝙ ṗncipale ſignificatū hōīs ſit vnituz deo quomodo ſibi vniꝛ humanitas. et ita videꝛ ſemꝑ ꝓpoſitio vera. Sed iſta ꝓpoſitio. pater eſt ſapiens eſt talis ſꝫm oēs. ꝙ importatur ꝑ eā ꝙ ṗncipale ſignificatū ꝑ ṗdicatū ſit realiter idē illi qḋ importaꝛ per ſubiectū. vel in eo formaliter ⁊ ſubiectiue exiſtens ⁊ de cōſtitutiōe ipſius. ḡ ſibi nō pōt vere addi ablatiuꝰ caſus niſi q: talē rē importat. ſ; ſapiētia genita nō ē talis. q: nec eſt pater nec aliquid de conſtitutione patris. ḡ talis ꝓpō non eſt vera. Ex iſto ꝑz ꝙ q̄uis nō poſſit concedi ꝙ pater eſt ſapiens ſapientia genita. pōt tñ concedi ꝙ filius eſt ſapiens ſapientia ingenita. q: ſapientia i-

B
Reſpō

E
Correlariū

genita est constituens filium, quia sapientia ingenita est essentia. et ideo sicut conceditur ꝙ filius est sapiens essentia diuina. ita pōt cōcedi ꝙ filius sit sapiens sapientia ingenita.

Dicit

Et si arguatur ſm beatum augustinū. idē est in deo sapere et esse. ergo si filius est sapiens sapientia ingenita filius est sapientia ingenita quod falsum est. quia si filius esset sapientia ingenita non esset sapientia genita.

Respondetur

Respondeo ꝙ sapientia ingenita dupliciter accipitur. sicut ingenitum pōt dupliciter accipi. Uno modo ꝙ ingenitum vere dicatur esse illud quod non est genitum. et isto modo essentia diuina est ingenita. Alio modo ſm ꝙ dicitur proprietas soli patri conueniens. Primo modo concedo ꝙ filius est sapientia ingenita. sicut filius est essentia ingenita. quia tūc non plus denotatur nisi ꝙ filius est illa sapiētia que est ingenita. Secundo modo non est concedendum quia isto modo idem est dicere filius est pater et filius est sapientia ingenita. quia ingenitum isto modo non conuenit diuine essentie.

D Principale

Ad argumentum principale dico ꝙ in ista propositione. pater dicit verbo ſꝫ ꝙ est vera tunc dicit equiualet tam notionali ꝙ̄ essentiali. et ita pōt intelligi dictum multorū ꝙ aliquod predicabile de deo nec est purum notionale nec purum essentiale. sed equiualet duobus simul. hoc est dictum. in diffinitione exprimente quid nōis debet poni vtrūqꝫ. et ita est in proposito de dicere. et ideo non sequitur. pater dicit verbo. ergo pater sapit verbo. quia sapere est purum essentiale ſm omnes.

Questio secunda.

A Questio II

Ecundo quero.

Utrū pater et filius diligant spiritusancto. Et nō. qꝛ sicut i deo idē est esse et sape ita in deo idem est esse et diligere. ergo sicut ex ista pater est sapiens sapientia genita sequitur ista pater est sapientia genita. ita ex ista pater diligit spiritusancto sequitur ista. pater est spiritussanctus. ſꝫ ista est falsa. ergo et añs.

B Folio

Ad oppositū ē magister in letera. Circa istā. q. sunt multe opi. quas non intendo recitare. Dico tñ ad questionē breuiter ꝙ si diligere esset purū essentiale et dū ꝑdicaꝛ de aliquo denotareꝛ importatuꝫ ꝑ ꝑdicatū esse illud qd̄ importaꝛ per subiectū vel aliquid sibi vnitū. vel aliquid eiꝰ. sicut ps vel cōstituēs. vel sicut accides. sicut ē de sapere tūc esset hec absolute falsa. pater et filius diligunt se spiritusancto. sicut hec ē absolute falsa. pater sapit sapiētia genita. Et ideo cū ista a sanctis cōcedaꝛ et alia nō. oportet dicere ꝙ diligere nō est purū essentiale sicut sape. et ꝓpter h̄ addi pōt sibi ablatiuꝰ q̄ nō iportat idē oīno importato per subiectū. nec vnitū sibi nec cōstituens ꝑm. nec partē. nec accidēs eiꝰ.

E Dubitatur Rñdent aliqui

Sꝫ tūc est dubiū q̄d ꝑ istā denotaꝛ. Et dicūt aliqui ꝙ iste ablatiuus cōstruiꝛ in ratione effectus formalis. Unde diciꝛ ꝙ cū res cōiter denominēꝛ a suis formis. sicut albꝰ ab albedine. et hō ab humanitate. omne illud a quo aliq̄d denoiaꝛ quantū ad hoc habet rōnē forme. contingit aūt aliq̄d denominari ab illo qd̄ ab ipo ꝑcedit. scꝫ a termino actionis q̄ ē effectꝰ eius. sicut diciꝛ ꝙ arbor floret floribꝰ et isto modo ſm ꝙ diligere notionaliter sumitur cōceditur ꝙ paꝛ et filiꝰ diligūt se et nos spiritusancto qꝛ sic diligere nihil aliud est ꝙ̄ spirare amorē

Improbaꝛ rñsio

Sed ista opi. non est conueniens Nam qd̄ primo dicit de effectu formali nō est ꝓpe dictū qꝛ non est effectus formalis talis. sicut em̄ nihil est dicere ꝙ est effectus effectiuꝰ ita nec est effectus formalis. ſꝫ sicut ꝯtingit dicere ꝙ aliquis est effectus efficiētis nō effectualꝛ nec effectiuꝰ ita est aliquis effectus forme nō formalis effectus. Unde effectus forme est totū cōpositū. et ideo nō est veruꝫ qd̄ diciꝛ ab istis. ꝙ esse albū est effectus formalis albedinis. et ꝙ esse animatū est effectus formalis aie. pōt tñ concedi ꝙ totū cōpositū est effectus forme. qꝛ hoc nō est aliud ꝙ̄ dicere ꝙ aia vel forma ē ps totius cōpositi. Similiꝛ quod diciꝛ ꝙ oīe a quo denoiatur aliq̄d habꝫ rationē forme. Uel est simpliciꝛ falsū vel iproprijssime dictū. tunc em̄ oporteret dicere ꝙ creatura habꝫ rationē forme respectu dei. qꝛ deus diciꝛ creatiuꝰ et nō nisi creature est creatiuꝰ. ergo creatura est forma dei. Similiter quod diciꝛ principaliter non est verū. qꝛ si diligere ſm ꝙ sumitur notionaliter nō sit nisi spirare amorē ergo si pater diligit filiū spiritusancto. paꝛ spiraret filiū. s. s. ſꝫ ꝯns est manifeste falsum ergo etc. Similiter si diligere ſm ꝙ sumitur notionaliter se habet ad patrē et ad filiū sicut florere ad arborem. ergo sicut nō conceditur ꝙ arbor floret se floribꝰ. ita nō est concedendū ꝙ pater diligit se. s. s.

D Dicitur ad q.

Ideo pōt dici ad questionē ꝙ diligere ſm ꝙ sumiꝛ notionaliter nō est simpliciter idem quod spirare. quia tunc sicut hec est falsa. pater et filiꝰ spirant se spiritusancto. sic esset hec falsa. paꝛ et filius diligunt se spiritusancto. Sed diligere isto modo includit diligere quod est omnibus modis diuina essentia. et similiter spirare ita ꝙ ista pater et filius diligunt se spiritusancto equiualet isti. pater et filiꝰ diligūt se amore absoluto et essentiali. et sic diligendo producūt spiritūsanctū tanꝙ̄ amorē vtriusqꝫ. vni scꝫ

impensum ꝛ alteri repensum. ꝛ ita diligunt se sm̃ ꝯ impenso ꝛ repẽso. ꝛ aliquo mõ sicut dicit iohan. in epistola sua. diligam⁹ inuicẽ non tm̃ lingua ꝛ verbo. ſ; ope et veritate. Ita põt aliquo mõ ꝓportionabiliter dici ꝙ pater ꝛ filius diligunt se spiritusancto. qm̃ vnus alteri impendit et alteri alter repẽdit. ꝛ magis ꝓprie ꝙ possum⁹ nos dicere nos diligere ope et veritate ꝓ quãto. s.s. est formaliter amor ꝛ dilectio. nõ sic aũt opus ẽ amor ꝛ ꝓpter hoc pat ꝛ fili⁹ diligũt se. s.s. non tm̃ tanq̃ quodã signo amoris. sed etiã diligunt se. s.s. tanq̃ amore ꝓ vere ab eis ꝓducto. vni eoꝝ impenso ꝛ alteri repenso.

E Dubium

Sed circa predicta est dubiũ puerile. quomodo sc; in diuinis est aliq̃d qḋ nec ẽ purũ notionale nec purũ essentiale. cũ tm̃ non sit formalr̃ persona. q2 si diligere esset in ꝓposito formaliter persona. sequeretur ꝙ pater ꝛ filius essent persona. s.s.

Respõsio

Ad illud dico ꝙ nõ est intelligendũ ꝙ tale qḋ nec est purũ essentiale nec purũ notionale nec ꝑsona sit aliq̃d existens in diuinis. ſ; ẽ aliqḋ signũ qḋ nõ ẽ realr̃ in deo. ꝛ vocat̃ sic. q2 in diffinitiõe sua exp̃mẽte q̃d nois ponit̃ aliq̃d qḋ ꝑcise significat aliquod cõmune trib⁹ ꝑsonis. ꝛ ponit̃ aliquid qḋ est notionale

F Ad principale

Ad argumẽtũ ꝑncipale p3 ꝙ nõ est simile de sape ꝛ diligere. q2 ſm vsu3 sanctoꝝ sapere nõ põt accipi nisi pure essentialr̃ hoc est non significat nec supponit nisi ꝓ aliquo cõmuni trib⁹. Sed diligere ſm vsum põt accipi sic et aliter. Dist. xxxiij. Questio vnica.

A Dist. XXXIII Questio. I

Irca distictionem. xxxiij. q̃ro.

Utrũ ꝓprietas diuina sit realr̃ eã essentia ꝙ ꝑsona

C

Ꝙ nõ sit essentia videt̃. q2 si aliqua sint idẽ realr̃ q̃cq̃d ẽ realr̃ idẽ vni illoꝝ est realr̃ idẽ alteri. ſ; fili⁹ est realr̃ essentia diuina. g̃ si ꝓꝑetas sit realr̃ diuina essentia. et fili⁹ erit realr̃ ꝓꝑetas patris. Itẽ Ꝙ nõ sit ꝑsona videt̃. q2 nũq̃ cõstituẽs est realr̃ cõstitutũ p ipm̃. ſ; ꝓꝑetas cõstituit ꝑsonã diuinã3 g̃ ꝛc. Minor ẽ manifesta. Maior ꝓbat̃. q2 cõstituens realr̃ refert̃ ad cõstitutũ ſ; nihil realr̃ refertur ad se. g̃ ꝛc. Ad oppositũ est magister in littera.

B Circa q. ostẽdunt̃ due cõclusiones Prima

Circa istã questionẽ essent ostendende due cõclusiones. Prima ꝙ relatio vel ꝓꝑetas patris nõ ẽ eade3 oĩmodo cũ essentia vel ꝑsona quo essentia ẽ eadẽ sibiipi ꝛ quomodo ꝑsona est eadẽ sibiipi.

Secũda

Secũda ꝙ ꝓprietas vel relatio q̃ est in deo realr̃ nõ differt realiter ab essentia nec a persona.

De prima

De prima cõclusione dictũ est prius distinctione. ij. ideo de ipa pertranseo modo.

De scḋa

Secũdã cõclusio n. in ostendã. ꝛ primo ꝑmã partẽ. Primo sic. si paternitas et essentia sint due res realiter distincte. ita ꝙ nulla vna res est realiter vtraq3 illarũ. tũc quero. aut sunt eque ꝑfecte aut vna est perfectior alia. si sint eque perfecte ꝛ essentia diuina est deus. g̃ sunt duo dij. q2 si vtraq3 illarũ sit eque perfecta non est maior ratio ꝙ vna illarũ sit deus ꝙ alia. g̃ vel neutra illarũ ẽ deus vel vtraq3 illaru3 erit deus. Si dicat̃ ꝙ vna illarũ rerũ est perfectior alia. g̃ vna illarũ erit imperfecta. g̃ cu3 vtraq3 illarũ sit essentia persone. necessario aliquid imꝑfectionis erit in persona. quod est hereticũ.

E Obijcitur

Si dicat̃ ꝙ ꝑ idem argumẽtũ põt ꝓbari ꝙ due persone sint duo dij. ex quo sunt distincte realr̃. q2 aut sint eq̃ ꝑfecte aut vna est ꝑfectior alia ꝛc.

Reijcitur

Ista instantia nõ valet. si enĩ poneret̃ ꝙ due persone essent distincte realiter ꝛ neutra esset de essentia alteri⁹. nec etiã aliqua vna res simplex ꝛ indistincta esset ille ꝑsone realiter. argumẽtũ esset efficax ad ꝓbandũ duos deos ꝑ distinctionẽ duarũ personarũ. nã tunc due persone essent sicut duo homines vel duo animalia. ꝛ tm̃ distinguerentur inter se. ſ; nõ est ita q2 vna essentia simplex ꝛ indistincta est ambe ꝑsone Ideo argumẽtũ de duab⁹ ꝑsonis nõ valet. ſ; i ꝓposito ista essentia ꝛ ista relatio ita distiguerentur realiter. ꝙ nulla vna res indistincta esset iste due res distincte. Preterea. q̃ñcunq3 aliquid cõponitur vel cõstituitur ex plurib⁹ realiter distinctis. neutrũ illoꝝ de illo ꝑdicatur nisi tm̃ denominatiue. sicut q2 homo cõponitur ex corpore ꝛ aĩa. ideo neutra illarũ est vera. homo ẽ aĩa. homo ẽ corpus. accipiendo corpus ꝓ altera parte cõpositi. ſ; denominatiue vtrunq3 predicatur. hec enĩ est vera. homo est animatus. et simul ter ista. homo ẽ corpore⁹. g̃ si diuina essentia ꝛ relatio in deo realr̃ distinguerentur. persona diuina non esset deus nec deitas. sed tm̃ esset predicatio denominatiua

Preterea si relatio ꝛ essentia distinguerẽtur realiter hec esset simplicit̃ falsa. pater ꝛ filius ꝛ. s.s. sunt vnus deus; q2 quero pro quo stat ibi deus. an supponat ibi ꝓ persona. aut pro diuina essentia. aut ꝓ relatione ꝛ ꝓꝑetate. Nõ ꝓ persona. q2 tunc esset falsa sicut hec ẽ falsa. pater ꝛ filius ꝛ. s.s. sunt vna persona. si ꝓ diuina essentia. adhuc esset falsa. quia hec est fasa ſ; istam opinione3 pater est essentia. g̃ similiter esset falsa ista. pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus sunt vna essentia. Si supponat ꝓ relatiõe p3 etiã ꝙ hec ẽ falsa. q2 nulla vna ꝓꝑetas ẽ pat̃ ꝛ filius ꝛ. s.s. g̃ omni modo esset hec falsa. pat̃ et fili⁹ ꝛ. s.s. sunt vn⁹ de⁹. vn⁹ dñs. vnus omnipotens. ꝛ sic de alijs cui⁹ oppositũ expsse dicit̃

in symbolo athanasij. q: deus pr̄ deus filius deus. s. s. et tñ non tres dij sed vnus est deus. et sic de alijs. Et si dicat q̄ q̄uis nō sint plures vnus deus. tñ nō sūt tres dij. et hoc intēdit athanasius. Cōtra. qñ aliq̄d de multis p̄dicat diuisim necessario de illis sil' p̄dicat. vel in nūero singulari vel plurali. s3 hec ē vera. pat̄ ē deus. et silr filius est deus. et silr s. s. ē deus. ḡ necessario pat̄ et filius et s. s. vl' sūt vnus deus vel sūt tres dij. et nō sunt vnus deus s̄m istam opi. ḡ ista opi. h3 cōcedere q̄ sunt tres dij. Cōfirmat. q: nō pñt dici pr̄ et filius et s. s. vnus deus nisi p̄pt̄ idētitatē essentie diuine in eis. s3 h nō sufficit q: quātūcūq3 in diuersis cōpositis sit eadē materia s̄m numerū. nūq̄ p̄pter hoc pñt dici vnū cōpositū. etiā si eadē sil' esset sub diuersis cōpositis. adhuc nō diceretur vnū cōpositū. ḡ eodē mō in p̄posito p̄pt̄ idētitatē essentie non possent tres p̄sone dici vnus deus. Preterea qñcū q3 in aliquo cōcurrūt distīcta realit̄. si faciūt p se vnū necessario illud erit cōpositū. ḡ si essentia et relatio distinguūt̄. p̄sona cū nō sit vnū p accidēs s3 p se erit cōposita. Et si dicat q̄ essentia nō cōponit cū relatiōe p̄pt̄ sui infinitatē. Hoc nō valet. q: eadē rōne et eq̄ facilit̄ dicā q̄ materia nō cōponit cū forma. p̄pter suā minimā entitatem. Ex p̄dictis scq̄t q̄ p̄prietas vel relatio ē realr̄ p̄sona. q̄ est scda ps scde cōclusionis. Hoc p3. q: qñ aliq̄d ē realr̄ oīe cōstituēs aliq̄d cōstitutū. necessario ē realr̄ illd cōstitutū. s3 ostēsū3 ē q̄ relatio ē realr̄ diuina essentia. et manifestū ē q̄ ipa ē eadē sibiipi realr̄. ḡ ē realr̄ ipa p̄sona cōstituta. q: oīe cōstituēs vel ē realr̄ ipa essentia diuina vl' relatis siue p̄prietas cōstitutiua. Ad p̄mū p̄ncipale p3 alibi q̄ illa maior est falsa. nisi sint idē realr̄ et formalit̄. nō sic aūt est de essentia et p̄prietate siue relatione. s3 hoc ē speciale in diuinis. sicut est ibi speciale q̄ vna res simplex et indistincta ē tres res. Ad scdm q̄ in diuinis constituēs et cōstitutū sunt idē realr̄. et nūq̄ alibi. Ad p̄bationē p3 p p̄dicta in p̄cedēti distictiōe vbi dictū ē q̄uo idē pōt referri ad se realr̄. q: in p̄posito hoc nō ē aliud q̄ dicere q̄ p̄nitas realr̄ cōstituit patrem et q̄ paternitas realiter est pater.

Margin: D Probat scda ps scde cōclusionis — E Ad principale — Ad scdm

Distinctionis. xxxiiij. Questio vnica.

Margin: A Di. XXXIIII Questio I — C — B Rño

Circa distictio

nem. xxxiiij. quero. Utrū p̄sona sit realiter essentia diuina. Et nō. q: sic multiplicata p̄sona multiplicaret̄ essentia: q̄d est manifeste falsū. ḡ et c. Ad oppositū est magister in littera. Ad istā q̄stionē p3 responsio ex p̄cedenti. q. q: qñ cōstituentia sunt idē realit̄ inter se. necessario p̄stitutū est idē realiter vtriq3 cōstituentiū. s3 in p̄posito paternitas et essentia sic se habent q̄ vtrūq3 est realiter idē alteri. ḡ persona que est ex eis quid constitutū est idē realiter tā essentie q̄ paternitati. Maior p3. q: sicut ex distictione reali constituentiū cōtingit inferre distinctionē realē constituti ad vtrunq3 constituens. ita ex idētitate constituentiū cōtingit inferre idētitatē constituti cū vtroq3 cōstituēte. Preterea ostensum est q̄ paternitas ē eadem realiter cū persona. ḡ eadē rōne essentia est eadem realiter cū persona. Ad argumētū principale dico q̄ essentia et persona nō sūt idē omni modo quo essentia est eadem sibiipsi ideo pōt p̄sona multiplicari multiplicata essētia. sed hoc est singulare in deo et nūq̄ alibi ponendū. Sed arguitur contra predicta. q: alibi dicit̄ q̄ sapientia diuina et bonitas diuina nō distinguuntur formalit̄. ḡ eadē rōne paternitas et essentia nō distinguūtur formaliter. Nec aliter cōueniēter dicitur. sed dicentes q̄ attributa distinguūtur rōne sicut paternitas et essentia s̄m eos distinguūtur rōe dicūt magis conuenienter. Circa solutionē illius obiectiōis nō op3 imorari. q: alibi dictū est q̄ essentia et paternitas nō sūt idē formaliter. S3 alia rō est q̄ quare sapiētia et essentia nō sunt idē formaliter. Nec valet. negat̄ de istis et cōcedit̄ de illis. ḡ nō dicit̄ conuenienter. q: vnū nō sequitur ad aliud. Sic eñ isti dicētes q̄ attributa distinguūtur formalr̄. et q̄ paternitas et generatio nō distinguūtur formaliter nō dicerent conueniēter. Similiter per istā rōnem nō dicerent cōueniēter. nisi dicerent q̄ principiū p̄ducendi vermē et muscam distinguātur formaliter. sicut dicunt q̄ p̄ncipiū p̄ducendi verbū et s. s. distinguuntur. et multa alia absurdissima sequerentur cōtra oēs homines rōnales si oēe illud quod ponitur de vno debet poni de alio. Dicā eñ: q̄ quia in deo natura diuina est tres persone. ideo in creaturis vna natura numero est tres persone. Et si dicas q̄ nō est simile in deo et in creaturis. ita dico ego q̄ non est simile de paternitate et essentia et sapientia. et hoc prius ostensum est sufficienter

Margin: C Ad principale

Distinctionis. xxxv. Questio p̄ma.

Margin: A Distin. XXXV — Questio I — Primo arguitur — C — Secundo

Circa distin

ctionē. xxxv. quero p̄mo. Utrū in deo sit sciētia ex natura rei. Et non. q: scia ē effectus demōstrationis. s3 nihil in deo ē effectus cuiuscūq3. ḡ in deo nō ē scia. Scdo. q: in deo null' ē habit'. s3 ois scia ē habitus q̄dā, ḡ

⁊c̄. maior p3. q2 ois habit⁹ respicit aliquē actū nobiliorē se. ſ nihil est nobili⁹ quocūq3 qḋ ē in deo. ḡ null⁹ habit⁹ ē i deo. Tertio. q2 ꝫ ph3 v. metha. scia realr refert ad scibile. ſ nihil ē i deo qḋ realr refert. ḡ ⁊c̄. Ad oppositū. Intellect⁹ ē i deo ex natura rei. ⁊ q2 ois itellect⁹ vel ē actu sciēs vel pōt eē sciēs. ſ itellect⁹ diuin⁹ nō ē i potētia. ḡ ē actu sciēs. Ad .q. dr ꝙ sic. q2 cognoscētia a nō cognoscētib⁹ i h̄ distiguūtur. ꝙ nō cognoscēs nihil h3 nisi suā formā tm̄ ſ cognoscēs natū ē hr̄e formā alteri⁹ rei in cognoscēte ⁊c̄. Natura aūt rei nō cognoscētis ē magis artata ⁊ limitata. ſ coartatio nō ē nisi p materiā. ḡ imaterialitas rei rō ē ꝙ ē cognitiua. ſ de⁹ ē i summo imaterialis. ḡ ⁊c̄. Quāuis cōclusio ē vera ſm bonū intellectū. tm̄ ista rō ē isufficiēs Primo. q2 ꝓma ꝓpō quā accipit ē falsa q2 nō ē mag᷑ de rōne nō cognoscētis nō habere aliud ꝙ̄ formā suā ꝙ̄ de rōe cognoscētis Nā ita pōt nō cognoscēs recipe aliq̄d ab alio sicut cognoscēs. Et si dicas ꝙ nō cognoscēs nō recipit speciē rei. Hoc nō valet. q2 si p speciē itelligis aliud ꝙ̄ cognitionē nō pl⁹ recipit cognoscēs speciē rei ꝙ̄ nō cognoscēs. Tū q2 sicut alias ostēdet talis spēs nō ē ponēda. Tu3 ꝫ istos etiā mediū recipit spēm rei. Si aūt p speciē itelligis cognitionē h̄ ē petere. et nihil ad ꝓpositū. Si aūt dicat ꝙ mediū nō recipit imaterialit ſ materialit. Cōtra ſm istos. omē receptū ē in recipiēte p modū recipientis. ḡ ꝙ spēs recipit imaterialr. h̄ ē q2 recipiēs est imateriale. ḡ ex imaterialitate rei deberet magis cōcludi talis receptio ꝙ̄ ecōuerso. cui⁹ tm̄ ꝯriū facit. Preterea de⁹ ē maxime cognoscēs. et tm̄ nō ē nat⁹ hr̄e formā cuiuscūq3 alteri⁹. nec species rei ē i deo. ḡ p h̄ nō cognoscēs nō distiguitur a cognoscēte. Pretea qḋ dicit ꝙ imaterialitas ē cā ꝙ aliq̄d sit cognitiuū ē falsū q2 nulla accidētia sūt imaterialia. ⁊ tm̄ nō sūt cognitiua. Silr ſm cōmē. forma celi ē imaterialis ⁊ tm̄ nō ē cognitiua Silr dare eē materie nō ipedit cognitionē. q2 nūꝙ̄ posset aia cōiūcta siue i statu vie siue patrie ita ꝑfecte intelligere sicut sepata. ḡ nec aptitudo ad iformādū impedit. Ideo dico alit ad .q. ꝙ imaterialitas nō est cā q̄re aliq̄d ē cognitiuū. q2 nō vr ꝙ icludit ꝯdictionē aliquā formā nulli⁹ alteri⁹ forme substātial receptiuā. nec potētē informare materiā posse fieri a deo illo mō quo ponit cōmē. ꝙ i celo nō ē materia. q2 ipse ponit ꝙ nō ē cōpositū ex materia ⁊ forma substātiali. ⁊ tm̄ possibile eēt talē formā simplr eē nō cognitiuā. Nec pōt aliq̄ rō generalr dari q̄re aliq̄d ē cognitiuū. ſ ex natura rei h3 ꝙ sit cognitiuū vel ꝙ nō sit cognitiuū. Ideo ꝓmo videdū ē an i deo sit sciētia. Scḋo an possit aliquo mō a ꝑori ꝓbari. Tertio quomō se habeat sciētia ad diuinā essentiā. Circa ꝓmū dico: ꝙ sciētia vno mō accipit ꝓ notitia alicui⁹ cōpleri. nata cāri ex aliquib⁹ ꝑmissis. de quo dictū ē i ꝓlogo. Alio mō accipit gn̄alit ꝓ omi notitia. Primo nō ē i deo. secūdo mō ē i deo. q2 ſm sanctos ⁊ phos de⁹ vere ē itelligēs ⁊ cognoscēs. Circa scḋ3 dico ꝙ demōstratio a ꝑori accipit multiplicit sc3 largissime ⁊ sic pōt aliquo mō cōcedi ꝙ ꝑ ꝓbatia ꝑori. q2 q̄ncūq3 arguit ab vna ꝓpōne ad aliā formali ꝯn̄a ⁊ ecōuerso nō ē ꝯn̄a formalis. ibi pōt eē ꝓbatio aliquo mō a ꝑore. ſ h̄ est ꝯn̄a bona ⁊ formal. de⁹ ē summū ens. ḡ ē itelligēs sciēs ⁊ cognoscēs. ⁊ nō sequit ecōuerso. ḡ eū ꝓpōes sūt simplr necessarie aliquo mō ē demōstratio a ꝑori. tm̄ si itellect⁹ posset cōponere sciam q̄ ē i deo cū deo. nullo mō eēt tal ꝓbatio a ꝑori. nō tm̄ ē itelligēdū ꝙ aliq̄d sit rō ⁊ cā q̄re de⁹ sit sciēs. q2 nullā cām h3. ſ tm̄ denotat ꝙ hec ꝓpō de⁹ ē summū bonū sit aliquo mō ꝑor ista. de⁹ est itelligēs. ꝓ quāto hic ꝑdicat cōuertibile de cōuertibili. Nō aūt i scḋa ꝓpōne.

Circa tertiū dico ꝙ scientia q̄ est de⁹ ē realiter et ex natura rei diuina essentia. et nullo mō p cōsiderationē itellect⁹. q2 cōsideratio intellect⁹ nō pl⁹ facit ꝙ de⁹ sit sciēs: ꝙ̄ ꝙ de⁹ sit essentia vl de⁹. Nec etiā scientia distinguitur formalit a diuina essentia. ſ est tāta ⁊ omi idētitate eadē diuine essētie q̄ essentia ē eadē diuine essentie ⁊ h̄ ꝓpt dicta superi⁹ i scḋa distinctione. Sz ꝯ hoc pōt argui. q2 ꝓprie dr de deo. de⁹ est substātia itellectualis. ſ intellect⁹ nō ꝑdicat deo in q̄d. ſ magis ꝑdicat de deo p modū dn̄e. ⁊ p ꝯn̄s itellect⁹ nō est omi mō ide3 cū essentia. et p ꝯn̄s multo forti⁹ nec essentia.

Pretea quecūq3 ordinē haberēt aliq̄ si essent distincta realit. eūdē ordinē haberēt vbi nō sūt distincta realr. ſ sūt ibi vere p idētitatē. ſ si scia ⁊ itellect⁹ distiguerēt realr i deo itellectua eēt ꝓrimior. ḡ etiā mō ſm rōnē itellect⁹ est ꝓrimior ꝙ̄ scia. ⁊ p ꝯn̄s scia nō ē omi mō eadē cū essentia. Ad ꝓmū illoꝝ dico ꝙ nec scientia nec itellect⁹ nec aliqḋ tale de deo ꝑdicatur p modū dn̄e nec denoiatiue. nisi forte q̄ntū ad vocē. ſ semp p tales ꝑdicatiōes op3 essentiales ⁊ in q̄d intelligi. ⁊ iō p istā. de⁹ ē intellectualis d3 intelligi ista. de⁹ est itellect⁹. Et eodē mō p istā. de⁹ est substātia itellectualis d3 intelligi ista. de⁹ est substātia q̄ est itellect⁹. sicut dicim⁹ ꝙ hec est creatura sal. id est. h̄ ē creatura q̄ est sal. ⁊ ita tal cōstructio itrāsitiua d3 per oms̄ tales intelligi. Et si dicat: ꝙ eadē rōne posset dici ꝙ deus est intellectus voluntatis. q2 de⁹ ē itellect⁹ q̄ ē volūtas. et ꝙ forte

est aial humanũ. q: sortes ē aial qd̄ est homo. Et tūc posset dici φ albedo ē q̄litas colorata. q: ē q̄litas q̄ ē color. et multa absurda deberēt cōcedi.

Respondeo

Respōdeo. φ multa ex vsu vtētiū cōcedūt. ⁊ tñ cōsilia i alijs terminis nō cōcedūt sic cōcedit φ hic ē cōstructio intrāsitiua. creatura sal. h̄ ē creatura q̄ est sal. ⁊ talia. ⁊ tñ ista. sortes ē creatura hōis nō cōcedit ⁊ ita de multis ē ex vsu vtētiū φ ꝓpt̄ aliquā cōmoditatē vel necessitatē cōcedit aliq̄ determinata constructio iter aliquos terminos. ⁊ tñ iter alios terminos cōformit̄ se habētes nō cōcedit constructio cōsilis. Vñ dicim⁹ φ aliq̄s hʒ albū colorē ⁊ nigrū colorē. silr̄ φ aliq̄d hʒ amarū saporē ⁊ aliq̄d hʒ dulcē saporē. ⁊ tñ φ aliq̄s habeat habitū scientē vel habitū ignorātē nō dicimus. ⁊ tñ scia ē p se iferi⁹ ad habitū sic albedo ⁊ nigredo ad colorem. ⁊ amaritudo ⁊ dulcedo ad saporē. Silr̄ dicim⁹ φ iste hʒ habitū sciētie vel habitū erroris. ⁊ tñ φ aliq̄d habeat colorē albedinis vel nigredinis nō dicim⁹. ⁊ ita ē de multis talib⁹ φ aliq̄ cōstructio cōcedit int̄ aliqua. ⁊ tñ int̄ alia cōsilia nō cōcedit. Nec ē hic aliq̄ cā q̄renda nisi volūtas vtētiū. tñ alij freq̄nter ex aliq̄ cōmoditate vel necessitate mouētur. Que tñ sit illa i diuersis exemplis nō ē discutiēdū. Et ita ē ꝓposito φ cōcedim⁹ φ deus ē sbā itellectual' vel vital' vel sapiēs vel cognoscēs volēs ⁊c̄. hoc ē sbā q̄ ē itellect⁹ vita. sapiētia. cognitō. volitio. ⁊ tñ φ hō sit aial humanū nō cōcedim⁹. Silr̄ etiā dicim⁹ φ de⁹ est sapiēs. ⁊ tñ φ sortes ē human⁹ nō ꝯcedim⁹. nisi equoce loquēdo de human⁹.

E
Ibidem

Ad scd̄m dico φ ista ꝓpō vl̄r accepta ē falsa. imo dico φ i creaturis ē vl̄r falsa. q: ex h̄ ipō φ ponūt idē realr̄ nullū ordinē habēt. nec s̄m rē nec s̄m rōnē. In deo aūt falsa ē. q: certe essentia dīna et essentia diuina si distiguerēt realr̄ haberēt ordinē. ⁊ tñ essentia et essentia nullū hñt ordinē int̄ se. Silr̄ dico φ essentia ⁊ itellect⁹ ⁊ scia q̄ sūt realr̄ de⁹ nullū ordinē hñt. q̄ntūcūq; hrēnt ordinē si distinguerēt realr̄. tñ int̄ ista noīa ꝑt aliq̄s ordo poni q̄uis nō ois tal' q̄lis eēt int̄ illas res realr̄ distictas. Sʒ de ordine istoꝝ nominū vel etiā ꝯceptuū correspōdētiū nihil ad ꝓpositū. q: nec cōcept⁹ illi nec noīa sūt idē realit̄ nec sūt i deo.

D
Ad primū prin.

Ad p̄mū p̄ncipale dico. φ illa scia q̄ ē effect⁹ demōstratiōis vl̄ etiā q̄ pōt eē effect⁹ demōstratōis nō ē i deo. ⁊ iō illa scia q̄ ē i deo ⁊ q̄ ē effect⁹ demōstratōis vl̄ etiā q̄ pt eē ē altери⁹ ⁊ alteri⁹ rōis. q̄uis i aliquo ꝯceptu pñt vniuocari. Verūtñ q̄tū ad distinctū ⁊ ꝓprijssimū modū loquēdi magis deberet dici: φ scia ē de⁹ vl̄ essētia dīna. q̄ φ i deo vl̄ i dīna essētia. nisi forte dicat̄ eē i deo. h̄ ē i ꝑsona dīna. q̄uo dicim⁹ diuinā essentiā eē i ꝑsona diuina. s̄ strictissime loquēdo s̄cut nō bñ dr̄ φ essentia diuina ē i essentia dīna i. ita nō bene dr̄ φ scia ē essentia diuina.

F
Ad scd̄m

Ad scd̄m dico φ vocādo p̄ eē habitū illō qd̄ recipit actū aliquē aliquo mō distictū sic diuina scia h̄ ē scia q̄ ē de⁹ vel deitas nō ē habit⁹. Vocādo autē habitū vnū cōe ad omnē sciā ⁊ cognitionē. sic pōt dici φ diuina scia ē habit⁹ q̄dā. tñ illud nō ē ꝓprijssime dictū. ⁊ iō meli⁹ ē dicere φ nō ois scia ē habit⁹. tñ nō ē difficultas h̄ nisi d̄ noīe tñ.

K
Ad tertium

Ad tertiū pʒ p frequēter dicta. φ nō ē icōueniēs apud phz dicere φ scibile refert̄ realr̄ ad sciā ⁊ ecōuerso. q̄uis scibile ⁊ scia s̄nt idē realiter illo modo quo dicitur φ vna albedo refert̄ realiter ad aliam.

Questio secūda.

Secundo quero.

A
Questio. II

Vtrū de⁹ itelligat omia alia a se distīcte.

Arguitur primo

Φ nō. q: vni⁹ itellectiōis ē vnū p se obiectū. s̄ itellectio diuina ē vna itellectio. ḡ ipsius ē vnū obiectū. s̄ alia a deo sūt multa. ḡ ⁊c̄.

Scd̄o

Preterea nihil app̄hēdit̄ ab aliq̄ potētia nisi qd̄ cōtinet̄ sub ei⁹ obiecto adeq̄to s̄ obiectū adeq̄tū itellect⁹ diuini ē diuina essētia. et nihil aliud a deo cōtinet̄ p se sub essētia diuina tāq̄ sub cōi p p̄dicationē. ḡ nihil aliud a deo ab itellectu diuino app̄hēdit̄.

Tertio

Preterea. ois cognitio fit p assilatiōnē cognoscētis ad cognitū. s̄ de⁹ nō assilat̄ alicui alteri a se. ḡ ⁊c̄.

Ad oppositū i psalmo dr̄ q̄ itelligit oia opa eoꝝ. ḡ eadē rōne itelligit oia alia.

B
Circa q. tres distīcte articulos

Circa istā q. p̄mo vidēdū ē. Vtrū p rōnē naturalē possit ostēdi φ de⁹ itelligat oia a se. Scd̄o an h̄ s̄m veritatē fidei sit tenēdū. Tertio q̄d ē p̄imū obiectū diuini itellect⁹.

Circa primū opi. cōme.

Circa p̄mū est opi. cōmē. φ nō tñ nō possit ꝓbari deū itelligere oia alia a se: imo etiā φ nec itelligit alia a se. Et istū errorē iponit iꝑe pho. xij. metha. cōmen. xv. Pro isto errore inuenit̄ aliq̄ rōnes.

Prima ratio eiꝰ

Prima ē tal' itellectū ē pfectio itelligētis. s̄ nihil aliud a deo pt̄ eē pfectio dei. q: tūc eēt de⁹ de se ipfect⁹. ḡ nihil aliud ē itellectū a deo.

Secunda

Scd̄a q: q̄n itellect⁹ itelligit aliq̄d aliud. sua actio nō ē sua substātia. ⁊ p ꝯ̄ñs pficit̄ per suā actionē. s̄ de⁹ p nihil qd̄ nō ē sua substātia pōt pfici. ḡ actio sua ē substātia. ⁊ p ꝯ̄ñs nō itelligit aliq̄d aliud a se.

Tertia

Tertio φ q̄n aliq̄d necessario itelligit aliud a se: suū eē necessario ē p eē alteri⁹ s̄ deus nō est p eē cuiuscūq; alteri⁹ ḡ non necessario intelligit aliquid aliud a se.

Quarta

Preterea. omne quod intelligit aliud a se transmutatur in aliud. sed deus est intrāsmutabilis. ergo ⁊c̄.

Quinta

Preterea. igno bilitatis ē itelligere vilia. ḡ cū de⁹ ifinite sit nobilitatis

de⁹ nõ intelligit vilia. ꝛ p ꝯñs nihil aliud a se.

Sexta

Preterea p ph'm. xij. de aĩa. In separatis a materia itellect⁹ ꝛ itellectũ sũt idẽ. ſ de⁹ ẽ maxie separat⁹ a materia. ḡ i eo itellect⁹ ꝛ itellectũ sũt idẽ. ḡ nõ itelligit aliud a se.

Septima

Preterea si itelligit res alias a se. aut hȝ de ipis sciaȝ vlẽm aut pticularẽ. Nõ vlẽm. q2 tal' ẽ i potẽtia cognoscẽs ſ de⁹ nullo mõ ẽ i potẽtia. Nec pticularẽ. q2 particularia sũt ifinita. ꝛ ifinita nullo mõ determinãt p sciaȝ. ḡ nullã sciam hȝ.

Improbat opi.

Ista opi. ẽ manifeste falsa ꝛ ꝯ auc. sacre scripture. sic pȝ i locis inumerabilib⁹ Aliq̄ tñ nitũtur h̄ pbare rõib⁹

Probat ꝯria o.

Vñ arguũt aliq̄ sic. q̄n aliq̄d pfecte cognoscit virt⁹ ei⁹ pfecte cognoscit. ſ virt⁹ alicui⁹ rei nõ cognoscit pfecte nisi cognoscãt ad q̄ virt⁹ se extẽdat ſ virt⁹ diuina se extẽdit ad oĩa ꝛ de⁹ pfecte cognoscit seipm. ḡ ꝛ alia

Improbatur rõ

Sȝ illa rõ ppter duo ẽ isufficiẽs. Primo. q2 nõ sufficiẽter pbat ꝙ q̄ pfecte cognoscit aliquã virtutẽ pfecte cognoscit oĩa ad q̄lla virt⁹ se extẽdit. q2 pbatũ ẽ p⁹ ꝙ illud q̄d ẽ cã põt pfecte cognosci nullo effectu cognito. q2 pbatũ ẽ ꝙ ex notitia icõpleta vni⁹ rei nõ hr̃ sufficiẽt notitia icõplera alteri⁹ rei. Pȝ etiã de sensu ꝙ pfecte cognoscit suũ obiectũ. ꝛ p ꝯñs virtutẽ ei⁹. q2 suũ obiectũ ꝛ virt⁹ illi⁹ obiecti nullo mõ dĩnt. ꝛ tñ nõ oȝ sensũ cognoscere aliq̄d ad q̄d se extẽdit illa virt⁹. ꝛ secũdo ẽ isuffiẽs. q2 nõ ẽ sufficiẽt pbatũ ꝙ de⁹ ẽ cã oĩm. nec põt sufficiẽt pbari. maxime ꝙ sit cã efficiẽs.

Scdo pbatur.

Alit pbãt aliĳ sic. Primũ agẽs ẽ p se agẽs. q2 oĩ cã p accidẽs põr ẽ aliq̄ cã p se. vt pbi. ſ oĩe agẽs p se agit ppt finẽ. Ex h̄ arguitur dupl'r.

Primo

Primo sic. oĩe agẽs naturale pcise ꝯsideratum ex necessitate ꝛ cõ ageret si ad nullũ ageret sic si eẽt idepẽdẽter agẽs. ḡ si nõ agit nisi ppt finẽ. h̄ ẽ q2 depẽdȝ ab agẽte amãte finẽ. tale aũt a quo depẽdet tota natura in agẽdo nõ vr̃ eẽ nisi pncipiũ efficiẽs. ḡ.

Secunda

Preterea. si primũ agẽs agit ppt finẽ. aut ḡ finis ille mouet efficiẽs vt amat⁹ actu volũtatis. aut vt tñ naturalr̃ amat⁹. si vt amat⁹ actu volũtatis hr̃ ppositũ. si tñ amat⁹ naturalr̃. h̄ ẽ falsuȝ q2 nõ naturalr̃ amat aliũ finẽ a se vt grue cẽtrũ ꝛ materia formã. tũc. n. eẽt aliq̄ mõ ad finẽ. q2 iclinat⁹ ad ipȝ. Si aũt tñ naturalr̃ amat finẽ ẽ ipe. h̄ nihil ẽ nisi ipm eẽ ipm. h̄ eñ nõ ẽ saluare rõnẽ cãe i ipo. Iste primũ efficiẽs dirigit effectũ suũ ad finẽ. ḡ vl' naturalr̃ dirigit vl' cognoscẽdo ꝛ amando finẽ illũ. Nõ naturalr̃. q2 nõ cognoscẽs nihil dirigit nisi i v̄tute cognoscẽtis. sapiẽtis eñ ẽ prima ordinatio. i. metha. ſ primuȝ efficiẽs i nulli⁹ v̄tute dirigit. sic̃ nec causat. tũc eñ non eẽt primũ. ḡ ꝛc̃.

Tertio

Tertio sic. aliq̄d cãtur ꝯtigẽter. ḡ prima cã ꝯtigẽt cãt. ḡ volẽs. pbatio prime ꝯsequẽtie, q̄libet cã scda cãt in q̄tũ mouet a prima. ḡ si prima necessario mouet q̄libet alia necessario mouet ꝛ q̄libet necessario cãt. ḡ si aliq̄ scda ꝯtingẽt mouet ꝛ prima ꝯtingẽt mouebat q2 nõ cãt cã scda nisi i v̄tute cãe prime iq̄tũ mouet ab ipa. pbatio scde ꝯsequẽtie. nullũ ẽ pncipiũ ꝯtigẽt opandi nisi volũtas vl' aliq̄d ꝯcomitãs volũtatẽ. q2 q̄d̄libet aliud agit ex necessitate nature. ꝛ ita nõ ꝯtigẽt.

Circa rões

Iste rões sũt pbabiles pter tertiã. Tñ q̄ vellȝ tenere ꝯtrariũ posset respõdere eis. Vñ i istis rõibus supponũt aliq̄ q̄ oporteret pbare. Primũ ẽ ꝙ primũ efficiẽs ẽ simpl'r primũ ens. Scdo oporteret pbare ꝙ primũ efficiẽs pducit p cognitionẽ illi⁹ q̄d pducit, ꝛ ꝙ cognitio sua ppa ñ sufficit Verũtñ primũ pbãt sic. q2 primũ efficiẽs nõ ẽ vniuocũ respectu naturarũ effectarũ ſ equiuocũ. ḡ emiñẽti⁹ ꝛ nobili⁹ ens eis. ḡ primũ efficiẽs ẽ emiñẽtissimũ. Sȝ ista rõ nõ vr̃ ꝯcludere sufficiẽt. q2 q̄uis pbet ꝙ primũ efficiẽs ẽ nobilius oĩ effectu. tñ nõ pbat ꝙ ẽ nobili⁹ oĩ alio ẽte. q2 nõ pbat sufficiẽt ꝙ oĩe ens ẽ efficiẽs vel effectus alicui⁹ efficiẽtis. Vñ ad primã rõnẽ diceret ipi. vel ꝙ primũ efficiẽs nõ ẽ de⁹. vel ꝙ agit ppt finẽ et iõ cognoscit finẽ ppt quẽ agit. ſ ñ opȝ ꝙ cognoscat illud q̄d facit Et h̄ possȝ ꝯfirmari. q2 sicut agẽs naturale nõ cognoscit finẽ nec ipȝ q̄d agit ppt finẽ. nec effectũ quẽ pducit ita posset aliq̄s dicere ꝙ primũ efficiẽs dẽ agere ppt finẽ. nõ q2 cognoscit effectũ quẽ pducit. ſ q2 cognoscit ipȝ finẽ. Sȝ istõ nõ ẽ multũ pbabile. Ideo pbabili⁹ posset dici ꝙ rõ nõ sufficiẽt ꝯcludit. q2 nõ sufficiẽt pbat ꝙ de⁹ sit primũ efficiẽs. Et eodẽ mõ posset respõderi ad scdm argumẽtũ. Sȝ tertiũ argumẽtũ nõ valȝ q2 si argumẽtũ ꝯcluderet possent phi ꝯuinci ꝙ oporteret eos ponere primã cãm ꝯtingẽt causare q̄d nõ credo ẽẽ verũ Nec credo ꝙ p rõnẽ posset hoc pbari ꝙ prima cã ꝯtigẽt cãt. Sȝ de hoc patebit postea magis.

D

Decisio auctoris ma probet

Ideo q̄tũ ad istũ articulũ dico ꝙ nullo mõ põt p rõnẽ pbari ꝙ de⁹ nihil aliud a se itelligat. Scdo ꝙ nec põt pbari p rõnẽ ꝙ itelligat oĩa alia a se. Tertio ꝙ põt pbabilit' pbari ꝙ itelligit aliquod aliud a se. q̄ ꝯ ꝯtrouiẽtẽ nõ sufficiẽt.

Primũ

Primũ ostẽdo sic. Si posset pbari ꝙ de⁹ nõ itelligit aliud a se. h̄ nõ eẽt nisi ppt summã nobilitatẽ ꝛ excessũȝ i nobilitate respectu cuiuscũq̄ alteri⁹. ſ p h̄ nõ põt pbari. q2 nõ ẽ de rõe itellectiõis nec ꝙ sit pfectior nec ipfectior nec equalis obiecto. ḡ cũ maxima nobilitate itellectionis stat ignobilitas obiecti. ergo quantũcunq̄ intellectio diuina sit nobilissima poterit esse respectu obiecti ignobilis. Si dicatur: ꝙ de ratione intellectionis est dependere a suo subiecto. sed omnis depẽdẽtia repugnat deo

Hoc nō valꝫ. q: nō pōt ꝓbari ꝙ ois itellectio itelligētie mouētis celū depēdꝫ a celo. ꝛ tñ illa itelligētia mouet celū. Preterea i nobis nō semp itellectio cātur ab obiecto ſꝫ aliqñ cātur ab obiecto aliqñ nō. ǵ nō ē de rōe itellectiōis vel cāri vl' depēdere ab obiecto. ǵ poterit esse intellectio q̄uis non dependeat ab obiecto.

Scōm ꝓbo. q: si posset ꝓbari ꝙ de⁹ intelligit oīa alia a se. ƀ marime eēt ꝑ ƀ ꝙ de⁹ est cā oim alioꝝ. ſꝫ ꝑ hoc nō pōt ꝓbari. q: nūq̄ pōt ꝓbari ꝑ rōnē cāsitatis ꝙ cā cognoscat effectuꝫ aliquē imediatū. ſꝫ nec pōt ꝓbari ꝙ de⁹ est cā oim taꝫ̄ effectuū imediatoꝝ. ǵ ꝛc. Tertiuꝫ ptꝫ. ꝓbabilr pōt ostēdi ꝙ de⁹ est cā imediata alicu⁹ effect⁹. ſꝫ de⁹ ē itelligēs cu⁹ ē cā imediata. ǵ itelligit aliquē effectū. maior ē ꝓbabil'. q: ꝓbabile ē ꝙ aliquid sic depēdeat a ṗmo ꝙ posito ꝑ ipossibile ꝙ ṗmū destrueret sequeretur destructio mediate vl' imediate illi⁹. ſꝫ oē tale hꝫ eē respectu alteri⁹. ǵ ꝛc. minor etiā ē ꝓbabilis. q: nō ē ꝓbabile ꝙ ṗmū efficiēs non cognoscat illud qd̄ ꝓducit. tūc eīn ꝓduceret ꝛ nesciret ꝙ produceret. Sic ǵ dico ꝙ neutra ps pōt ostēdi sufficiēter. Circa scōꝫ nolo multū immorari q: ē planū ꝙ sic ex ṽitate sacre scripture. Ad ṗmā rōnē ꝑ errore cōmē. dico ꝙ ista ꝓpō ē falsa de ṽtute sermōis. itellectū est pfectio intelligētis. tū q: etiā i nobis lapis nō ē pfectio hōis. ꝛ tñ itelligiꝭ ab hōie. Tū q: de⁹ intelligit se. ꝛ tñ ꝓpe loquēdo de⁹ nō est pfectio suipi⁹. ſꝫ ē idē oib⁹ modis cū deo. Ideo dico: ꝙ qñ itellectio cātur ab obiecto. tūc obiectuꝫ itellectū ē pfectio itelligētis. nō formalr ꝛ ꝓpriē loquēdo ſꝫ effectiue. ƀ ē dictū. cāt pfectionē itelligētis scꝫ ipam itellectionē. Qñ aūt itellectio nō ē cāta. sic ē i deo. tūc vel itellectū ē ipamet itellectio vel ē aliq̄d natū ab eo cāri

Ad scōm dico ꝙ si ꝑ actionē intelligiꝭ aliq̄ opatio. maior ē simplr' f'la. nec ē ꝓbata. Ad tertiū dico ꝙ maior ē falsa nisi de itellectione cāta ab obiecto. q̄lis nō est intellectio diuina

Ad quartū dico ꝙ maior ē falsa. nisi de nouo itelligat aliq̄d aliud a se. Ad quintū dico ꝙ itelligere vilia nō itellectiōe cāta a vilibus nō est vile nec ignobile. et ita est de deo. Silr itelligere vilia ꝛ ꝑ talē itellectionē ipediri ab itellectiōe nobilioꝝ vel etiā iclinari ꝑ itellectionē talē ad faciēdū aliqd̄ vile ē vile. ſꝫ neutrū pōt deo cōpetere. Ad sextū dico ꝙ itentio pħi ē. iij. de aīa. ꝙ i sepatis a materia itellect⁹ ꝛ itellectū sūt idē accipiēdo itellectū ꝓ itellectiōe. q: i illis ſm eū itellect⁹ itellectō ꝛ itellectū sūt idē. q: ipemet itellect⁹ ē vna intellectio. ꝛ ipa itellectio ē itellecta ꝛ nō alia itellectiōe. Nō tñ vult ꝙ oē itellectū sit ideꝫ cū itelligēte. Et si dicaꝭ ꝙ ita ē i nobis: ꝙ aliqd itellectū ē idē cū itelligēte. et aliqd nō. ǵ ꝑ ƀ nō distiguiꝭ ab itellectu sepato. Ad ƀ dicēdū ē ꝙ si pħs ponit ꝙ itellect⁹ possibil' recipit de nouo itellectionē. tūc nullū itellectū ē idē cū itellectiōe q̄ itelligiꝭ. Alr' tñ ē i alijs. Sꝫ q̄ fint mens pħi de intellectu possibili patebit alias. Ad vltimā dico ꝙ de⁹ ē cognitio particularis de oib⁹ ptib⁹ necē icōuenies oia ifinita cōpbēdi ab ifinito Ad ṗmū ṗncipale dicu ꝙ nō ē sp vni⁹ itellectōis ē tm̄ vnū obiectū ſꝫ frequēt vni⁹ itellectiōis sūt plura obiecta sicut ē i ꝓposito Ad scōꝫ i sequēti. q. patebit

Ad tertiū dico ꝙ tali assimilatiōe q̄lis requiritur inter intellectionē et obiectū de⁹ assimilatur cuilibet alteri a se. Questio tertia.

Ertio quero vtrū

diuina essentia sit ṗmū obiectū intellect⁹ sui. Et nō. q: ṗmū obiectū alicu⁹ potētie ē cōe ꝑ ṗdicationē oi appħēso ab illa potētia. sic color poniꝭ obiectuꝫ visus. q: ṗdicaꝭ de oi visibili. diuina essentia nō ṗdicaꝭ de oi itelligibili ab itellectu diuino. ǵ ꝛc.

Ad oppositū. si essentia nō eēt ṗmū obiectū itellect⁹ diuini. ǵ eēt aliqd aliud ṗus. ꝛ ꝑ ꝯñs eēt aliq̄d ṗus diua essētia. ꝯñs falsū. ǵ. Ad q. dī ꝙ essentia dina ē ṗmū obiectū itellect⁹ ṗmitate originis et pfectiōis. q: oia alia q̄si ab essentia fluūt q̄uis nō ꝓpe. Hoc etiā ꝓbatur sic. q̄cūqꝫ haberēt ordinē essentialē si essent disticta realr. eodē ordine se hñt q̄ocūqꝫ sūt distincta. ſꝫ si essentia eēt disticta ab alijs pfectionib⁹ realr q̄ sūt i diuinis. ipa eēt simplr ṗmū origine ꝛ pfectiōe. a q̄ alia simplr originarenꭉ se eīn haberet sicut subiectū ad passiōes q̄ oriunꭉ a natura aliqua. ǵ silr mō vbi sūt disticta ſm rōnē. essentia ē ṗmū pfectiōe. ꝛ sic ē ṗmū i pfectiōe entitat; ita ꝛ cognoscibilitate. ſm pħm ij. metba. ꝛ. vij. Scōo dī ꝙ essentia dina et nō aliqd cōe ē obiectū ṗmū ṗmitate adeq̄tionis itellect⁹ diuini. Hoc ꝓbaꭉ. q: q̄ncūqꝫ aliqd cōe abstractū a plurib⁹ ē obiectū adeq̄tuꝫ alicu⁹ potētie ṗmo mouēs eā qd̄libet ꝑ se iferius illi⁹ cōis sub rōe ꝓpa ē ꝑ se obiectū illius potētie ꝛ ꝑ se motiuū ei⁹. vt pꝫ de colore ꝛ suis iferiorib⁹ respectu visus. ſꝫ nō qd̄libet ꝑ se cōtērū sub ēte ē hmōi ſm pħm. iij metba. Preterea cōfirmaꭉ. q: cognitio illa in q̄ ꝑ se aliqd obijciꭉ sub ꝓpa rōe cāꭉ ab eo vl' essētialr depēder ab eo. q: cognitio depēdet ab itellectu ꝛ intelligibili. ſꝫ itellectio dina a nullo alio depender. ǵ ꝛc. Diciꭉ ǵ ꝙ essētia dina ē ṗmū obiectū adequatū intellect⁹ sui. Et si queratur sub qua ratiōe erit obiectū adequatū itellect⁹ sui

Scōm

Tertiuꝫ

Circa scōm arti.

Ad ṗmā rōnez

Ad scōū dicem

Ad tertiam

Ad quartū

Ad quintum

Ad sextū

Ad septimā

Ad ṗmū ṗnīn.

Ad scōm

Ad tertiū

Questio. III

Rn̄detur ṗmo

Scōo dicitur.

Queritur

Respondetur

Dicit̃ ꝙ nõ sub rõne alicui⁹ psonal' vel no-
tionalis. q2 nullũ nõ formalit' infinitũ est obie
ctũ adequatũ itellectiõis formalit' infinite. q2
tũc formalit' infinitũ depẽderet a nõ formalit'
infinito. s3 intellectio diuina ẽ formalr̃ ifinita.
⁊ nullũ psonale aut notionale ẽ formalr̃ ifini-
tũ. g̃ sub rõne alicui⁹ essential' ẽ pmũ obiectuz
adequatũ. Et si q̃rat̃ de essentialib⁹ sub cui⁹
rõne ẽ aliq̃d obiectũ adequatũ. Dicit̃ ꝙ n̄ nisi
sub rõne essentie. q2 sub illa rõne ẽ al. q̃d obie-
ctũ potẽtie sub qua rõne cõtinet virtualit' vel
formalit' alia q̃ obijciũtur illi potẽtie. nihil em̃
obijcit̃ alicui potẽtie p se: nisi cõtineat̃ forma
liter vel virtualit' in obiecto pmo adequato il
lius potẽtie. Exẽplũ de cõtinentia formali. vt
color cõtinet sub se species suas. Exemplũ de
cõtinẽtia virtuali. sicut subiectũ ꝯtinet passi-
onẽ suã. Nulla aũt pfectio essentialis cõtinet
alias formalit' q2 sunt eq̃ cões. eadẽ em̃ rõne q̃
formaliter cõtinet̃ sub sapiẽtia. eadẽ rõe cõti-
nẽtur sub bonitate. q2 q̃lib3 eatũ ẽ cõis forma
liter. S3 ẽ tm̃ cõtinẽtia virtualis. nihil aũt cõ
tinet aliqua virtualit' nisi essentia. q2 q̃cũq3 po
neret̃ cõtinere alia virtualit' includeret̃ i essẽ-
tia. q̃ est pmũ in pfectione. s3 cõtinentia virtu
alis nõ ẽ circularis. g̃ ⁊c.

C
Circa opi. examinãtur septem

Ista opi. dic̃ mul-
ta q̃ nõ intelligo.

Primũ

Primũ ꝙ essentia diuina est
pmũ inter oĩa in deo pfectiõe ⁊ origine.

Secundũ

Se
cũdũ ꝙ oĩa quasi fluũt ab ea.

Tertiũ

Tertiũ ꝙ essẽ
tia diuina ẽ pmũ pmitate cõeq̃tionis. illo mõ
quo triangul⁹ ẽ pmũ obiectũ respectu habere
tres. illo mõ quo loquit̃ ph̃s primo posterioꝝ.

Quartũ

Quartũ q̃d innuit: ꝙ semp obiectũ adequa-
tũ mouet potẽtiã.

Quintũ

Quintũ rõ q̃ pbat ꝙ nul
lũ psonale sit obiectũ adequatũ.

Sextũ

Sextũ q̃d
ponit ꝙ essentia est obiectũ adequatũ ⁊ nõ sa
piẽtia.

Septimũ

Septimũ quod dicit de duplici ꝯtinẽ
tia obiecti. virtuali ⁊ formali.

Cõtra primũ arguitur primo

Cõtra pmũ
arguo sic. vbicũq3 ẽ pus pfectiõe ibi corrispõ-
det posteri⁹ pfectiõe. s3 nihil ẽ in deo posteri⁹
pfectiõe. g̃ nihil ẽ pus pfectiõe. maior ẽ mani-
festa. q2 sic ẽ ipossibile eẽ pus nisi corrispõde-
at posteri⁹. ita ipossibile ẽ ꝙ aliq̃d sit pus pfe
ctione. q̃n etiã aliq̃d sit posteri⁹ pfectõe. mino
rẽ pbo. q2 oẽ posteri⁹ pfectiõe ẽ ipfecti⁹. sic
oẽ pus pfectõe ẽ pfecti⁹. s3 nihil in deo realr̃
ẽ impfecti⁹ quocũq3. tũc em̃ aliq̃d ipfectionis

Confirmat̃

eẽt i deo. g̃ nihil ẽ ibi posteri⁹ pfectiõe. Cõ-
firmat̃. q2 sic ipossibile ẽ h̃re ordinẽ originis si
ne originãte ⁊ originato. ⁊ ordinẽ tp̃is sine p̃-
ore ⁊ posteriore. ita ipossibile ẽ eẽ ordinez pfe-
ctionis sine pfectiori et ipfectiori. s3 i deo nõ ẽ
pfecti⁹ ⁊ impfecti⁹. g̃ in deo nõ ẽ ordo pfectio-
nis. Et hoc p3 ꝙ rõ sua nõ cõcludit. q2 maior
sua quã accipit ẽ simplr̃ fal'a. s. q̃ecũq3 ordinẽ
haberẽt aliqua si essent distincta realr̃ eũdẽ or-
dinẽ h̃nt vbicũq3 sũt quocũq3 mõ distincta. q2 si
essentia ⁊ relatio essent distincta realit'. sic ordi
naretur ꝙ essentia eẽt simplr̃ pfectior. ⁊ rela-
tio ipfectior. g̃ mõ essentia ⁊ relatio sic ordina
bunt̃ ꝙ essentia est pfectior ⁊ relatio ipfectior

Si dicat̃ ꝙ relatio ẽ ipfectior s̃m rõnẽ. Con
tra nihil i diuinis ẽ impfecti⁹ nec s̃m re nec s̃3
rõnẽ nisi s̃3 rõnẽ falsaz q̃ omnino abijciẽda est.
g̃ nihil ẽ dicere ꝙ relatio ẽ ipfectior s̃m rõnez

Scdo

Preterea formalr̃ ifinitũ nullo mõ nec s̃3 rẽ
nec s̃m rõnẽ ẽ ipfecti⁹ aliquo. s3 p istos sapien-
tia diuina ẽ formalr̃ ifinita. g̃ nullo mõ ẽ ipfe-
ctior essentia diuina. g̃ iter essẽtiã diuinã ⁊ sa-
piẽtiã nullus ẽ ordo ipfectione

Tertio

Preterea iste
alibi h3 p icõueniẽti et merito ponere in deo
potẽtiã vel quasi potẽtiã. g̃ multo forti⁹ d3 ha
bere p icõueniẽti ponere i deo pfectionẽ vl' q̃
si impfectionẽ. g̃ i deo null⁹ ẽ ponẽdus ordo p
fectõis.

Quarto

Preterea q̃d dĩ ꝙ essentia diuina est
p̃ior origine. nõ vĩ verũ. q2 sapiẽtia diuina nul-
lo mõ ẽ originata. nec essẽtia dĩna ẽ originãs.

D
Contra scdm arguitur primo

Ex h̃ ꝯ scd̃3. q2 nõ ẽ bñ dictũ ꝙ oĩa q̃si fluãt
a diuina essẽtia q2 nihil ẽ i pr̃e quomõcũq3 flu
ens ab alio. s3 sapiẽtia bonitas patnitas ⁊ spi
ratio sũt in pr̃e. g̃ nullo mõ fluũt.

Scdo

Preterea
ostẽsũ3 ẽ pus ꝙ sapiẽtia diuina nullo mõ disti
guit̃ ab essẽtia. g̃ nullo mõ fluit ab ipa.

E
Cõtra tertiũ

Cõ
tra tertiũ arguo sic. oẽ obiectũ adequatũ ali-
cui⁹ potẽtie ⁊ pmũ pmitate illa de q̃ loq̃t̃ ph̃s
pmo poste. v̾e p̃dicat̃ vel p se vel p accidẽs. si
ẽ in cõcreto vl' i abstracto de oĩ apph̃ẽso ab il-
la potẽtia. sic oẽ visibile vel ẽ color vel colo-
ratũ vel coloratio. si color sit obiectũ adequa-
tũ visus. s3 diuina essentia nec i cõcreto nec in
abstracto p̃dicat̃ vere de oĩ intelligibili ab i
tellectu diuino. g̃ nõ ẽ obiectũ adequatũ ⁊ pri
mũ tali pmitate. maior p3 inductiue. q2 sp sub
iectũ pmũ ⁊ adequatũ ⁊ p̃dicatũ sũt converti
bilia. ⁊ de quocũq3 p̃dicat̃ vnũ cõuertibiliũ et
reliquũ. P3 etiã ꝙ coloratũ p̃dicat̃ de appre
h̃ẽso p accidẽs. g̃ multo forti⁹ de apph̃ẽso p se
⁊ nõ tm̃ p accidẽs p̃dicatur. minor p3. q2 vtra
q3 istarũ ẽ falsa. hõ ẽ diuina essentia. hõ ẽ deus
⁊ tñ hõ apph̃endit̃ ab intellectu diuino. Et
si dicat̃ ꝙ nõ apph̃endit̃ p se sed p aliõ. Cõtra
aut nõ apph̃endit̃ p se. q2 tm̃ apph̃endit̃ p ac-
cidẽs. aut q2 nõ apph̃endit̃ sub obiecto pmo.
si pmũ det̃. g̃ nõ pl⁹ apph̃ẽdũt̃ creata a deo q̃
aĩa apph̃ẽdit̃ a visu corpali. q̃d ẽ icõueniens.
Si det̃ scd̃m. Cõtra. ita pfecte ⁊ ita distincte
apph̃ẽdit̃ ab itellectu diuino sic apph̃ẽdit̃ al-
bedo a sensu. ⁊ p ꝯñs obiectũ de quo p̃dicat̃ h̃
passio. apph̃ẽsibile ab itellectu dei. ẽ p se supi-
us ad hoc itelligibile demõstrato alio a deo.

Ex istis arguit᷑ sic. qñcū𝔮ꝫ aliqua passio competit ꝑ se pluribꝰ nulli cōpetit ꝑmo adeq̄te nisi cōi ꝑ ꝑ̄dicationē ad illa plura. Exēplū. q: visibile cōpetit ꝑ se albedini ꝛ nigredini. ꝛ sic ꝺ alijs. iō nulli cōpetit adeq̄te nisi cōi. ſ eē itelligibile ad itellectū diuino cōpetit ꝑ se angelo. hōi. boui. et sic de alijs. ḡ nulli cōpetit adeq̄te nisi cōi. Si dicat᷑ ꝙ q̄uis oīe illud a deo sit ꝑ se itelligibile. nō t̄n sub ꝓpa rōe mouet itellectū diuinū. Cōtra. hoc nō sufficit. q: obiectū mouere potentiā nihil facit ad hoc ꝙ sit obiectū adeq̄tum vel ꝑ se obiectū. sicut si nihil moueret itellectū possibilē nisi itellectꝰ agēs. nihilominꝰ idē eēt obiectū itellectꝰ possibil᷑. ꝗmuis nō eēt idē mouēs. Silr ſm istos nihil mouet itellectionē imediate nisi spēs itelligibil᷑ ꝛ itellectꝰ agēs. ꝛ t̄n ista nō sunt ꝑcise obiectū itellectꝰ possibilis. imo alia sunt eq̄ ꝑ se obiecta. Cōtra quartū qꝺ ꝺi ꝙ obiectū adequatū semꝑ mouet potētiā. hoc est simpliciter falsum. q: obiectū adequatū est illud de quo ꝺi ꝑmo ꝛ adequate appꝛhendi ab illa potētia. ſ tale respectu visus est vnū cōe ad oīes colores vel aliq̄d cōis. ſ nullū tale cōe mouet potentiā sensitiuā. tū q: nō est in re. sicut ostensum ē ꝑus tū q: sensus t̄m ē ꝑticulariū ꝛ nullo modo vliū. ḡ nō oīe obiectū adequatū potētie mouet ipam potētiā. Pretea illud qꝺ ꝑmo mouet potētiā ꝑmo appꝛhendit᷑ a potētia. q: ſm istos spēs spālissima ꝑmo appꝛhendit᷑ ab itellectu ꝑmitate generatiōis ꝛ t̄n non est obiectū adequatū. ḡ ꝛc̄. Cōtra quintū videt᷑ ꝙ illa rō nō vꝫ. q: arguit sic. nullū obiectū nō formaliter infinitū ē obiectū adequatū itellectiōis formalr̄ infinite. q: tūc formalr̄ ifinitū depēderet a nō formalr̄ infinito. Ista ꝯña nō possꝫ tenere nisi virtute istiꝰ medij. oīs intellectio depēdet a suo obiecto adequato. ſ illud mediū falsuꝫ ē. tū q: i deo itellectio a nullo depēdet. nec ab obiecto adequato nec n̄ adeq̄to. q: ibi nulla ē depētia sicut nec ipfectio. Tū q: obiectū adeq̄tū itellectꝰ nostri ē vnū cōe qꝺ nullā cālitatē hꝫ. ꝛ ꝑ ꝯñs nihil aliud ab ipo depēdꝫ Cōtra sextū argutū est ꝑus. q: ex quo essentia et sapiētia nullo mō distinguūt᷑. si essentia sit obiectū adequatū. opꝫ ꝙ sapiētia sit obiectū adequatū. Cōtra septimū ostēdu ꝙ obiectū adequatū nō ꝯtinet aliq̄ formalr̄. Scꝺo ꝙ nō virtualr̄. Primū pꝫ. q: cōtinēs formalit᷑ nō ē ps cōtēti. ſ ꝑ te superiꝰ ē ps iferioris. sicut ſm istos genꝰ ē ps spēi. ḡ genꝰ nō continet formalit᷑ suas spēs. nec ꝑ ꝯñs obiectū adequatū cōtinet formalr̄ aliqua. Si dicat᷑ ꝙ cōtinere est idē qꝺ iplꝰ eē. ſ nō sufficit. q: eē i plꝰ nō est cōtinere formalr̄. tunc eīm ſ vox aial cōtineret hanc vocē homo. Secundū pꝫ. q: aliq̄n passio importat rem ꝑfectiorē subiecto. ꝛ tunc nō ꝯtinetur passio virtualit᷑ a subiecto. Silr ostēsum est ꝑiꝰ ꝙ nunq̄ ex notitia icōpleta vniꝰ pōt haberi notitia icōpleta alterius. Ideo dico alr̄ ad questionē ꝙ in diuinis nō est ordo ꝑfectionis. nō plus q̄ ibi est ordo duratiōis. ſ dei respectu alioꝝ a se est ordo causalitatis ꝛ ordo ꝑfectiōis. In deo aūt respectu alicuiꝰ in deo est ordo originis. q: hoc non est aliud q̄ dicere ꝙ vnū est originās ꝛ aliud originatū. Est etiā ibi ꝑoritas cuiusdā cōitat᷑. ꝓ q̄to ista ꝯña est bona. ꝑ̄nitas est in hoc. ḡ eēntia est in hoc. ꝛ nō ecōuerso. Istis suppositis dico ꝑmo ꝙ deꝰ est ꝑmū obiectū ꝑmitate ꝑfectiōis. Secūdo ꝙ nō est ꝑmū ꝑmitate adeq̄tionis illo modo quo loquit᷑ ꝑhs de ꝑmitate. i. poste. Tertio ꝙ est ꝑmū ꝑmitate adeq̄tionis ſm ꝑfectionē. Quarto ꝙ nō est ꝑmuꝫ ꝑmitate originis. Primuꝫ est manifestū. q: nihil est ꝑfectius deo ꝛ ipe est ꝑfectissimū. Scꝺꝫ etiā pꝫ q: illud qꝺ est ꝑmū ꝑmitate adeq̄tionis illo modo est illud qꝺ ꝑ̄dicatur ꝑ se de quolibet qꝺ est ꝑ se appꝛhēsibile. ſ deus nō est hmōi. ḡ ꝛc̄. Tertiū pꝫ. q: nihil est eque ꝑfectū sicut intellectio diuina nisi solꝰ deus. Et si dicat᷑ ꝙ idē nō est equale sibiip̄i. ḡ idē nō adequat᷑ sibi. ſ deꝰ ꝛ intellectio diuina vel intellectꝰ sunt oīno idē. ḡ vnū nō adequat᷑ alteri. Dico ꝙ ꝓprie nō est ibi adeq̄tio ſ extēsiue. etiā ꝓprie loquēdu pōt dici ibi adequatio talis ꝛ talis int᷑ ꝑsonā ꝛ intellectionē cū qua nō est eadē formalit᷑ q̄uis realit᷑ sit eadē. Quartū ꝓbo. q: q̄n vna ꝛ eadē intellectiōe oīno indistincte intelligūtur plura. nō ꝑiꝰ intelligit᷑ vnū q̄ reliquū. sed eadē intellectiōe oīno intelligit᷑ deꝰ ꝛ creatura. ḡ nō ꝑus origine intelligit᷑ deꝰ q̄ creatura. Vn̄ dico ꝙ q̄uis obiectū vnū sit ꝑiꝰ alio obiecto tā natura q̄ ꝑfectiōe tā etiā origine. t̄n intellectio vniꝰ obiecti nulla ꝑoritate imaginabili est ꝑor intellectiōe alteriꝰ obiecti. q: est eadē oīno sine oī distinctiōe imaginabili. Si dicat᷑ ꝙ tūc creatura intelligeret᷑ anteq̄ filiꝰ ꝓduceret᷑. ꝛ ita creatura esset āte filiū ſm aliqꝺ esse. Dico ꝙ nec an̄ nec post q̄ filiꝰ ꝓducit᷑ itelligit᷑ creatura. ſ simul intelligit᷑ creatura ꝛ filiꝰ ꝓducit᷑. nec in aliquo signo intelligit᷑ creatura in quo nō ꝓducit᷑ filiꝰ. nec ecōuerso. q: nō sunt ibi talia signa originis vel nature sic̄ ꝑus ostēsuꝫ est. Et si dicat᷑ ꝙ creatura nō itelligatur nisi virtute essentie. Dico ꝙ si intelligat᷑ ꝙ quocūꝗ̄ mō intelligat᷑ ꝑus diuina eēntia. ꝛ ꝙ virtute illiꝰ intellectiōis postea itelligat᷑ creatura. nō est verū. Si t̄n intelligat᷑ ꝙ intellectꝰ diuinꝰ nihil recipiēdo a creatura: ꝛ ita nō ꝯtu-

Margin notes (left column): quartū — Ctra quintū — Ctra sextū — Ctra septimū

Margin notes (right column): R Rñsio auctoris q̄ttuor declarat — Primū — Secūdū — Tertiū — Quartū

Z Ad p̄mū ar.

te creature ītelligat creaturā sic ē cōcedēdū; s̄ sic loquendo nihil ē ad ppositū. Ad p̄mū argumētū p p̄ma parte opi. q̄n pbat q essentia diuina ē p̄or p̄oritate pfectiōis sapiētia bonitate ꝛ relationib⁹. Dico q ppō accepta est simplr̄ fasa. sicut ostēsū; ē supra ī plogo. Un̄ i pposito seq̄ret q essentia diuina eēt p̄or aliis cāūtate materiali. ꝛ p ɔn̄s eēt quasi materia ī diuinis. qd̄ iste negat. Sequeret etiā q eēt p̄or natura. Nā arguo sic. quecūq; ordinē haberēt aliqua si eēnt realr̄ ꝛc. s̄ si essentia, sapientia bonitas paternitas. essent distincta realr̄ essentia diuina eēt p̄or s̄m ordinē cāe materialis ꝛ eēt p̄or natura. g̃ nūc ī diuinis hn̄t tales ordines. Minor p;. q: tūc essentia diuina eēt p̄e subiectū sapiētie ꝛ posset eē sine ea. Ideo dico q ppō p̄ter multas falsitates īplicatas īplicat illud falsū;. qd̄ sc; aliq̄ pn̄t distingui ꝛ tn̄ eē idē ꝛ si generalr̄ accipiat falsū; ē. q̃uis instātiā habeat de essentia ꝛ relatiōe. Ad secūdū p scd̄o dico q illa ppō q̄ncūq; aliqd̄ cōe ē abstractū a plurib⁹ ꝛc. implicat multa falsa Unū q oīe obiectū adeq̄tū alicuius potētie mouet eā. Et q h̄ sit falsū p;. q: tn̄ obiectū adeq̄tū potētie cuiuscūq; ē aliqd̄ cōe. q: de aliquo cōi pcise p̄dicat eē appb̄ēsibile ab illa potentia. ꝛ tn̄ nullū cōe mouet potētiā sensitiuā. tn̄ q: q itellect⁹ diuin⁹ mouet a diuina essentia. ꝛ q nihil causat ītellectionē nisi diuina essentia. ꝛ h̄mōi nō puto veras nec expediētes volētib⁹ ī theologia pficere.

M Ad scd̄m

Ad aliud dico: q falsū ē q obiectū p se mouet potētiā a qua p se appb̄endit. q: totalr̄ accidit obiecto potētie eē motiuū potētie. vel saltē accidit sibi mouere potētiā. Un̄ si deus crearet visionē corpalē hui⁹ albedinis in oculo ita vere videret ꝛ ita vere eēt obiectū sic̄ si ip̄amet albedo causaret. Ideo dico q illa maior ē falsa. q: ad h̄ q aliq̄d p se app̄hēdat a potētia nihil refert q moueat potētiā vel nō moueat. Un̄ nihil penit⁹ mouet diuinū itellectū. ꝛ tn̄ aliq̄d p se ē obiectū ei⁹. Ad illud qd̄ inuit ɔfirmādo. Dico q ista ppō ē simplr̄ falsa. q: illa cognitio in q̄ aliq̄d p se obijcit itellectui sub ppa rōe cātur ab eo vel depēdet essentialr̄ ab eo. Et q̄n dī q itellectio depēdet ab itellectu vel itelligibili. Dico q h̄ ē simplr̄ falsū. imo itellectio diuina nec ab itellectu depēdet nec ab intelligibili. Et si dicat q itellectio nō pōt eē sine intellectu ꝛ itelligibili. g̃ depēdet ab vtroq;. Dico q ɔn̄a nō v; sic̄ nō seq̄t. idē nō pōt eē sine seipso g̃ idē depēdet a seip̄o. Ita ē i pposito q̄ itellectio diuina ē ip̄e itellect⁹ ꝛ ē illud itelligibile sine quo nō pōt eē. Si dicat q itellectio diuina nō pōt eē sine itelligibili alio ab intellectione diuina. ꝛ nō est ip̄m itelligibile. g̃ ab illo itelligibili depēdet. Dico q ɔn̄a est bona. s̄ hoc est simplr̄ falsū; q itellectio diuina nō p̄t esse sine itelligibili alio ab ip̄a itellectōe. Nec sequit itellectio diuina nō pōt esse nisi illud itelligat. g̃ nō pōt esse sine illo.

N Ad tertiū

Ad aliud qd̄ inuitur ad pbandū q notionale nō sit obiectū adequatū q̃uis eēntia sit obiectū adequatū;. Dico q si essentia esset obiectū etiā notionale esset obiectū adequatū: ꝛ eodē mō sicut essentia est obiectū primatiū. ita etiā relatio est obiectū primatiū. Ad pbationē; dico q ɔn̄a nō valet. nō plus q̄ sequit essentia diuina est obiectū adequatū. g̃ intellectio diuina depēdet ab essentia. Et si dicat q ista responsio repugnat p̄dictis. q: dictū est prius q de⁹ nō est primū obiectū p̄mitate originis. g̃ nō est obiectū primatiū. Respōdeo q aliq̄s pōt esse ordo inter obiecta: q̄lis nō pōt esse ordo int̄ itellectionē vni⁹ ꝛ alteri⁹: etiā si illa obiecta distinctis itellectionib⁹ intelligerent. igit multo fortius nō requirit cōsimilis ordo q̄n vnica itellectōe intelligunt. ꝛ io q̃uis diuina essentia sit obiectū primariū. ꝛ creatura sit obiectū secūdariū nō op; q prius origine intelligat deus q̄ creatura. sicut de⁹ p̄oritate durationis est p̄or creatura: et tn̄ nō p̄us duratiōe intelligit deus q̄ creatura.

O Querit.

Et si querat. an sicut conceditur q deus vel diuina essentia est obiectū primatiū ita posset cōcedi q relatio vel sapiētia est obiectū primariū.

Respondet.

Dico q de sapiētia bonitate ꝛ h̄mōi sine oī distinctione ɔcedendū est qd̄ q̄cq̄d dicit de essentia dicit de sapientia. q est oī modo eadē cū essentia. Similr̄ de patnitate ita pōt ɔcedi q est obiectū primatiū sicut pōt cōcedi q est eēntia diuina. Et si arguat. si patnitas est obiectū primatiū. ꝛ similr̄ eadē rōne filiatio est obiectū primatiū. g̃ itellect⁹ diuini sunt duo obiecta primaria. Dico q ɔn̄a nō valet. sicut nō sequit patnitas est sapiētia. filiatio est sapientia. g̃ due sunt sapiētie. Et pp̄ter eandē rationē ad argumentū qd̄ inducit ad pbandū essentiā sub rōne essentie ꝛ nō sapiētiā nec bonitatē nec aliqd̄ notionale eē obiectū; adequatū intellect⁹ diuini. Dico q semp oē q p se obiectū potētie debet contineri nō pp̄ue in obiecto adequato. sed debet ɔtineri sub obiecto adeq̄to si sit aliqd̄ tale. Nec pōt eē talis duplex ɔtinētia formalis ꝛ virtualis. de q̄ iste ibi loq̄t. Ad minorē dico q eēntia dīna nō ɔtinet sapiētiā nec formaliter nec virtualr̄. s̄ est ip̄a. Nec pp̄ue cōtinet virtualr̄ aliqd̄ psonale. sicut nec pducit nec pōt pducere aliqd̄ psonale. Et si dicat q ratio essentie est prima in diuinis ꝛ prior rōne sapie. ꝛ oīb⁹ aliis rōib⁹.

Respondeo φ si rō essentie accipiaꝛ ꝓ aliquo realiter existēte ī deo. ⁊ silr rō sapiētie ⁊ sic de aliis. hec ē simplr falsa. rō essentie ē ꝓoꝛ vꝛ fundamētū sapientie ⁊ oīm alioꝝ. Si aūt rō essētie ster ꝓ aliquo ṗdicabili de deo nō tñ ꝑ se s ꝑ deo. sic pōt cōcedi. s tūc nihil ē ad ꝓpositū qꝛ talis rō nō ē in deo realiꝛ siue talis rō sit cōcept⁹ existens obiectiue in aīa siue subiectiue

P principale

Ad argumētū ṗncipale dico φ obiectū primū potētie ṗmitate adequationis ē ṗdicabile de omi ꝑ se obiecto. s tale nō ē de⁹ respectu intellect⁹ sui. ⁊ hoc loquendo de tali ṗmitate de qua loquiꝛ phs. i. poste. ⁊ iō nō est ṗmū obiectū illa ṗmitate.

Q oppositum

Ad argumētū in oppositū dico φ nō ē incōueniēs aliqd eē ṗus deo ṗoritate ṗdicationis. isto eñ mō ens qd est vniuocū deo ⁊ creature ē ṗus deo. qꝛ ē eo cōius. tñ aliqd eē ṗus deo ṗoritate ꝑfectōis. duratiōis cālitatis vel nature ē ipossibile.

[...]itur respondetur

Et si qraꝛ qd ē illud obiectū adeqtū in diuino. Dico φ si ens sit cōe vniuocū omībus intelligibilibus. tūc hꝫ ītellect⁹ diuin⁹ obiectū adequatū qd est ens. si aūt ens nō sit cōe vniuocū oībus. tūc nō hꝫ obiectū adeqtū. Questio. iiij.

B [...]stio IIII

Qvarto quero.

q Utrū ad hoc φ de⁹ intelligat distincte oīa alia a se requiraꝛ i eo necessario distīcte relationes rōnis ad ipa intelligibilia.

[...] arguitur

Et sic. qꝛ ipossibile ē φ idē sub eadē rōe sit plurīū repsentatiuū qꝛ sicut idē in qtū idē semp agit idē. ita idē in qtū idē semp repsentat idē. s essentia diuina distīcte repsentat plura. ḡ sūt ibi distincte rōnes. ⁊ nō absolute nec relatiōes reales. ḡ sunt ibi plures relationes rōnis.

[...]cundo

Pretea. oīs cognitio fit ꝑ assimilationē. s ipossibile ē φ idē sub eadē rōe assimileꝛ distinctis. ḡ reqrūꝛ distincte rōnes i intellectu diuino quib⁹ distinctis assimileꝛ.

Tertio

Pretea. omē qd ē ex se indeꝛminatū ad plura nō pōt in aliqd eoꝝ determinate nisi ꝑ aliqd determineꝛ s essentia diuina est representatiuū indeterminatū oīm alioꝝ. ergo opꝫ φ ꝑ aliqua determineꝛ. ⁊ nō nisi p relatiōes rōnis. ḡ ⁊c.

[A]d oppositū

Ad oppositū. qd nō causatur ꝑ actū intellect⁹ s ṗcedit ipm est reale. s tales relatiōes nō causarētur ꝑ actū itellect⁹. qa nihil causatū ꝑ actū intellect⁹ requiriꝛ ad hoc φ iste intellect⁹ intelligat. ḡ iste relatiōes essent reales.

B Opinio ṗma

Ad istaꝫ questionē est vna opinio que ponit φ necessario ad hoc φ de⁹ intelligat distincte aliqua a se requirūtur ille relationes rōnis. Unū dicit φ de⁹ intelligēdo essentiā suā intelligit omīa alia a se. qꝛ hoc φ ipse intelligit essentiā suā causa est intelligēdi illud qd est post essentiā suā. suū eñ intelligere qd est post essentiā suā causatū est eius qd est ipꝫ intelligere essentiā suā. ⁊ hoc qꝛ est illimitata qꝛ ꝓpter suā silitudinē cōtinet in se oīs esse et essentie limitabilitatē vt non cognoscat alia tanq̄ ꝓpria obiecta. ꝫm φ alia sunt a se. s ꝫm φ in se sunt idē sibi. ⁊ nō ista cognitiōe cognoscit alia a se naturaliꝛ siue in vli. s ad hoc φ cognoscēdo essentiā suā cognoscat illa distincte ꝫm distinctionē quā habēt inꝛ se. oꝫ φ cognoscat essentiā suaꝫ vt vlem ab altero. ⁊ ꝫm hoc essentia sua habet rōem idee vt idea diciꝛ aliqd aliud q̄ diuina eēntia sub rōe respect⁹ imitabilitatis. ⁊ ita requirūtur diuersi respectus reales ad distincte cognoscendū alia.

C Arguiꝛ ꝯ opi.

Cōtra istā opinionē arguo sic. qñcūqꝫ sunt aliq eque illimitata respectu eoꝝndē. qua rōe vnū eoꝝ nō requiriꝛ distinctas rōes respectu illoꝝ nec reliquū: s intellectus diuin⁹ ⁊ essentia diuina sunt eque illimitati respectu itelligibiliuꝫ ꝫm istos. ⁊ a pte intellect⁹ nō requirūtur tales distincte relationes rōnis. ḡ nec ex pte essentie.

Pretea. qñcūqꝫ a nō distinguiꝛ quocūqꝫ modo a b. a pte rei. qd nō requiriꝛ ad a nō requiritur ad b. s cognitio diuine eēntie nullo mō distinguiꝛ a cognitiōe creature ⁊ ad cognitiōeꝫ diuine essentie nō requiriꝛ talis relatio rōnis ergo nec ad cognitionē creature. ḡ tales relationes rōis nihil faciūt ad hoc φ creature cognoscātur.

Pretea qñcunqꝫ ad aliq requirūtur plura. etiā si tantū posset in vnū. adhuc aliqd ꝯsimile reqrereꝛ a pte illius vni⁹. ḡ si ad representandū plura distincte requirūtur plures relatiōes rōis. si essentia diuina esset repsentatiua tm̄ vni⁹. adhuc reqrereꝛ vna relatio rōnis qd ipi negāt. Añs pꝫ. qꝛ si ad plures effect⁹ requirātur plura ṗncipia. ita necīo ad ꝓducendū vnū effectū reqrereꝛ necīo saltem vnū principiū. ⁊ ita inductiue. Ex isto seqꝛ φ essentia reqriꝛ relationeꝫ rōis ad hoc vt distīcte ītelligaꝛ. qꝛ nō ē maioꝛ rō q̄re ad vnū intelligibile reqriꝛ aliq relatio plus q̄ ad aliud

Pretea eadē cā sine omi distīctiōe pōt ī plures effect⁹. ḡ eadē rōe idē repsentatiuū sine oī distinctiōe potent repsentare plura.

Pretea qd dicit ṗmo vꝛ repugnare scdo. ista eñ repugnāt. s. h φ de⁹ ītelligit essētiā suā cā itelligēdi illud qd ē post essentiā suā. et φ nō cogſcat alia a se vt ꝓpa obiecta ꝫm φ alia sūt. s ꝫm φ in se sūt idē ibi. Mꝫ ista repugnāt pꝫ. qꝛ vbicūqꝫ ē cā ⁊ causatū opꝫ φ ibi sit pluralitas. qꝛ nihil ē cā suipius. s h nō ē pluralitas ex pte ītellectionis nec et pte ītellect⁹. nec pte essentie. ḡ ex pte obiecti ē pluralitas. ḡ vnū obiectū hꝫ φ itelligiꝛ ē aliud. ḡ de⁹ nō ītelligit alia a se vt

sunt idē cū deo. s₃ magis ſm φ sunt ꝓpa obie-
cta. cui⁹ tñ oppositū dicit scd'a ꝓpō. Preterea
ex h̄ ipo φ ē post essentiā nō ē ipa essentia. ḡ si
intelligat vt post essentiā suā. nō itelligit vt
idē essentie sue. Preterea ꝑma ꝓpō nō tm̄ repu-
gnat scd'e s₃ etiā ē i se falsa. q: nihil ē cā φ de⁹ i
telligat alia a se. q: nihil ē i deo causatū. et iō
nō pl⁹ cātur itellectio create φ itellectio dei.
Et qñ inuit φ si nō intelligeret alia a se ſm φ
sūt idē sibi. itellect⁹ intelligeret recipiēdo ab
eis cognitionē. illa ꝯña nō valet. nō pl⁹ φ qñ i
telligit cōpando essentiā suā ad alia a se. Cō
tra predictā opi. facit etiā q̄dā doctor aliasrō
nes satis sufficiētes. iō eas hic omitto ꝓpter
quas dic̄ aliť ad. q. Dicēdo φ sūt relationes
eterne i deo ad cognita s₃ nō sūt ꝑores natura
liter ipis cognitis i rōne obiectoꝝ. Vñ ponit
φ de⁹ i ꝑmo instāti itelligit essentiā sub rōne
absoluta. i scd'o instāti ꝓducit lapidē i eē itel
ligibili ⁊ itelligit lapide. ita φ ibi ē relatio in
lapide de itellectu ad itellectionē diuinā. sed
nulla adhuc itellectiōe diuina ad lapidē. s₃ in
tellectio dei terminat lapidē itellectū ad ip-
saz. In tertio instāti forte itellect⁹ diuin⁹ pōt
cōpare suā itellectionē ad qd' cūq₃ itelligibile
ad qd' nos possum⁹ cōpare. et tūc cōpando se
ad lapidē itellectū pōt cāre in se relationē rō
nis. ⁊ i quarto instāti pōt quasi reflecti super
istā relationē cātā in tertio instāti. ⁊ tunc illa
relatio ē cognita. Sic ḡ nō ē relatio rōnis ne
cessaria ad intelligēdū lapidē tāq₃ ꝑor lapide
vt obiectū. imo ipa vt cāta ē posterior i tertio
instāti. ⁊ adhuc ipa ē posterior vt cognita q: i
quarto instāti. Circa istā opi. posset argui
ꝯ dicta ꝑus vbi ostēsū₃ ē vt mihi videť suffici
enter. q: talia istātia nō sūt ponēda. ⁊ ita ipos
sibile ē dari ꝑmo aliqd' istās i quo ꝑus intelli-
gat essentia φ creatura. Preterea si de⁹ i ꝑmo
istāti itelligit essentiā diuinā ⁊ i scd'o instāti i
telligit lapidē. q̄ro. aut h̄ ē ꝓpť ordinē obiecti
ad obiectū sc₃ essentie diuine ad lapidē aut ꝓ
pter ordinē itellectiōis lapidis ad itellectio-
nē essentie. Nō ꝓpť ꝑmū. q: tūc eadē rōne ha
ber₃ dicere φ ꝑus natura itelligit essētiā suā
φ lapidē. q: essentia diuina tā ꝑoritatē natu-
re φ duratiōis φ etiā ꝑfectiōis h₃ respectu la
pidis. ⁊ ita deberet dici φ i ꝑmo istāti durati-
ōis de⁹ itelligeret essentiā suā. ⁊ i scd'o insta
ti duratiōis itelligeret lapidē. Si dicat φ h̄
sit ꝓpť ordinē itellectiōis. Cōtra. itellectio ē
oino idistincta ex natura rei. ḡ vna nullo mō ē
posterior alia. nec pōt dici φ ille intellectiōes
distinguāť formaliť. q: i nobis vnic⁹ act⁹ itelle
ctus ē quo itelligim⁹ totū cōplexū. et per ꝯñs
plures terminos. ḡ multo forti⁹ de⁹ intelligit

Opinio scd'a.

Obijcit cōtra se-
cūdā opi.

omia quecūq₃ itelligit vnico actu indistincto
Siliť eadē rōe posset dici φ itellectio hois di-
stinguiť formaliť ab intellectione asini. et ab
intellectione bouis. et sic de alijs. qd' est absur
dū. Si dicat φ intellectio lapidis ⁊ essentie
distinguiť rōne. ⁊ iō ſm rōem intellectio eēn
tie est prior intellectiōe lapidis. hoc nō valet.
q: cōsideratio intellect⁹ nihil facit ad h̄ q: res
sit ꝑor vel posterior. tūc eñi posset facere φ in-
tellectio lapidis esset ꝑor intellectiōe eēntie.
sicut ecōuerso. Preterea. qd' dicit φ i deo sunt
relatiōes eterne ad cognita. q̄ro aut relatio ta
lis est vna res extra aīam aut non. si sic. ḡ vere
est realis. ⁊ ita realiť referť. ad creaturā. quod
iste negat. si nō sit vna res: tūc nō est in deo ni
si tm̄ obiectiue. hoc est q: est cognita. et ꝑ ꝯñs
nō est in tertio instāti. ⁊ postea erit cognita in
quarto instāti. imo qñcunq₃ erit erit cognita.
Cōfirmať. q: etiā p istos. oē imaginabile: vel
habet esse reale ⁊ subiectiuū. vel obiectiuū. si
subiectiuū ḡ tūc est realiť. si obiectiuū₃. ḡ tunc
est cognita vel volita. et siue sic. siue sic sequiť
φ est cognita. ḡ in tertio instanti est cognita.
Ideo dico aliť ad. q.. et ꝯñter ad dicta prius
Circa quā ꝑmo videndū est q̄d sit relatio rōis
scd'o ex hoc ad questionē Circa ꝑmu₃ dico φ
relatio rōis dupliť accipiť. Vno mō ꝓ ista vo-
ce vel ꝯceptu importāte aliq̄d vel aliq̄. Scd'o
pro ipis significatis. et siue ista distictio sit ſ₃
artē logice siue nō. non multū curo ad ꝑñs. tñ
necessaria est ꝓpť modū loquēdi multoꝝ. Si
ꝑmo modo dico φ talia sunt relatiōes. preciū
signū ⁊ hmōi. Si scd'o mō dico. φ talia nomia
relatiua ⁊ ꝯcept⁹ relatiui nihil penit⁹ imagina
bile importāt qd' nō sit absolutū: ⁊ ſm esse sub
iectiuū in actu vel in potētia. vel saltē esse ob
iectiuū ſm vnā opinionē ꝑus frequēter tactā
sed talia relatiua importāt absoluta simul cu₃
actu intellect⁹ ⁊ volūtatis. sicut hāc voce₃ hō
significare hoies nihil aliud est: nec iportat ni
si vocē ⁊ hoies ⁊ actū volūtatis ꝑñtem vel ꝑ-
teritū quo volum⁹ hac voce vti ꝓ hoibus. ita
signū nihil aliud importat. ⁊ ita nihil ꝯsequiť
istos act⁹ nec istas voces a pte rei nec alibi. s₃
postea ꝑt recipe ꝑdicationē vocū absolutarū
vel ꝯceptuū q̄ nō vere ꝑdicarenť nisi ipis pre
suppositis. Vñ nisi instituēs vellet φ ipe ⁊ q̄-
lib₃ ali⁹ vtereť hac voce sortes ꝓ illo hoie nūq₃
diceret φ hec vox sortes significat hūc hoiem
⁊ ita nō cōsequiť aliq̄d absolutū vel relatiuū.
s₃ vere hoc est signū ⁊ illud aliud significatu₃.
φuis sine talib⁹ vocib⁹ relatiuis nō posset hoc
exprimi. et ita talia relatiua nō significāt aliq̄
alia ab ipis absolutis. s₃ significāt vel ꝯnotāt
ipa absoluta. ⁊ nihil aliud imaginabile. ita cū

E
Rūsio auctoris duo discute

Primū quid re-
latio rationis

bẽ deꝰ ẽ itelligẽs creaturã. illud qḋ dico itelli
gẽs qḋdã relatiuũ ẽ. ꝛ ñ significat aliqḋ ymma
ginabile nisi itellectionẽ diuinã ꝛ ipam crea-
turã. ꝛ ex hoc ipo ꝙ ẽ itellectio diuina ꝓ deꝰ in-
telligit creaturaꝫ. ꝙuis hᷓ nõ possit exp̄mi nisi
ꝑ nomẽ vl̄ ꝟbũ relatiuũ. Uerũtñ de nõie rela
tiuo rõis põt distigui. q꞉ pt accipi dupl'r. Uno
mõ ꝙ oẽ illḋ nomẽ dicaꝛ relatiuũ ſm rõeꝫ. qñ
res nõ põt eſſe tal' ql' exp̄mitur ꝑ tale relatiuũ
nomẽ sine actu vl̄ potentia rõcinatiua. ꝛ isto
mõ itellectũ. itelligibile. subiectũ. p̄dicatũ. et
hmõi sũt relatiões rõis. ꝛ ꝑ istã exp̄sse ꝯnotaꝛ
actꝰ rõis. Alio mõ põt dici relatiuũ rõnis. qñ
res ñ ẽ tal' qual' exp̄miꝛ eẽ ꝑ tale nomẽ nisi cõ-
currẽte vl̄ actu volũtaꝛ vl̄ itellectꝰ ꝛ nullo isto
rũ ꝯcurrẽte poterũt manere extrema ꝛ neutrũ
ẽ qle denotaꝛ eẽ ꝑ tale relatiuũ. ꝛ talia sunt
hmõi. p̄ciũ. signũ. dñ'ũ. fuitꝰ. ſm ꝙ ista ꝯueni-
unt creaturi q꞉ vox nõ ẽ signũ. et nũmus nõ est
p̄ciũ. nec pecunia nisi actu p̄uio itellectꝰ ꝛ vo-
lũtaꝛ quo volumꝰ sic vti voce ꝛ nũmo. et ex hᷓ
ipo ꝙ poniꝛ tal' volitio i nobis vl̄ aliqñ fuerit
ꝛ nõ fuit volitio ꝯtra. stati sine oĩ alio addito
vox ẽ signũ ꝛ nũmꝰ p̄ciũ. Sic ex hᷓ ipo ꝙ ẽ crea
tura. nullo alio posito deꝰ ẽ creator. ita ꝙ nõ re
qꝛ. ẽ aliq̇d aliud q̄ deꝰ ꝛ creatura. ꝛ nõ posita
creatura deꝰ nõ ẽ creator. ita etiã q̇cq̇d ponaꝛ
circa vocẽ ꝛ q̇cq̇d ꝯsideraꝛ. et cuicũqꝫ cõpeꝛ si
nõ assit volitio q̄ velimꝰ ea vti ꝓ re. nõ erit si-
gnũ. ꝛ illud ẽ nomẽ relatiuũ rõis. strictissime
sũpto relatiuo rõis. Ex istis r̄ndeo ad. q. ꝙ i
deo nõ sũt relatões rõis nisi obiectiue. hᷓ ẽ sũt
cognite sic oĩa alia sũt cognita. nec aliꝛ sũt in
deo q̇cũqꝫ relatiões rõis i deo q̄ sũt ꝟe voces
reales et ꝓducte. et iõ sic ad hᷓ ꝙ deꝰ itelligat
alia a se distīcte nõ req̇rũꝛ tales voces vl̄ nõia
relatiua. ita etiã ad hᷓ ꝙ deꝰ itelligat distincte
oĩa alia a se ñ req̇rũꝛ relatiões rõis q̇cũqꝫ. Ue
rũtñ aliq̇ possent iponi nõia relatiua q̄ possēt
de deo ꝟe p̄dicari. nõ ꝓ se ꝫ ꝓ ipo deo. nõ tñ re
q̇rũꝛ talia nõia. Scḋo dico ꝙ nõ sunt talia
istãtia i deo. nec deꝰ i aliquo istãti ymaginabi
li itelligit essentiã suã. q̄n i eodẽ itelligat crea
turã quãcũqꝫ. q꞉ vnica ẽ itellectio idistīcta oĩ
mõ q̄ itelligit oĩa. ꝛ i eodẽ istãti quo deꝰ itelli-
git essentiã suã creatura ꝟe itelligiꝛ. ꝛ deꝰ ꝟe
itelligit. Sꝫ tũc ẽ dubiũ an ꝓ eodẽ istãti pt
ꝯcedi ꝙ deꝰ referꝛ ad creaturã ꝛ ecõuerso. Se
cũdo an debeat ꝯcedi ꝙ tal' relatio ẽ realꝛ vel
rõis. Ad p̄mũ istoꝝ dico ꝙ hᷓ ẽ magis diffi-
cultas ꝓpꝛ voces ꝛ modũ. q̄ ꝓpꝛ rẽ i se. Nã q̄
vocat oĩe illud referri qḋ ẽ tale quale põt et
p̄mi ꝑ nomẽ relatiuũ sic cõcedẽdũ ẽ ꝙ deꝰ ab
eterno referebaꝛ ad creaturã itellectã. q꞉ siue
exp̄maꝛ siue nõ. deꝰ ab eťno fuit itelligẽs ꝛ ita
fuit tale qle exp̄miꝛ eſſe ꝑ hoc relatiuũ intel
ligẽs. ꝛ isto mõ concedi põt ꝙ si sortes ꝛ plato
sint albi. ꝙ sortes referꝛ ad platoneꝫ. ꝙuis ni-
hil i mũdo ponaꝛ pꝛter ista absoluta. q꞉ sor. ẽ
simpliciꝛ sil's platoni nullo alio nouo posito.
si aũt vocꝫ referri illud p̄ciſe cui actualꝛ deno-
taꝛ ineſſe signũ aliqḋ relatiuũ sic pꝫ adhuc cõ-
cedi ꝙ deꝰ ab eťno intellexit oẽs ꝓpões possi-
biles ꝯcipi a quocũqꝫ itellectu creato. ꝛ ista ꝓ
positio. deꝰ itelligit creaturã ab eťno fuit vera
sicut mõ est vera. Hic tñ est aduertendũ. ꝙ q̄
ponit ꝙ oĩa relatiua sunt signa volũtarie isti-
tuta. ꝛ hoc a volũtate creata. haber ponere ꝙ
hec nõ fuit ab eťno vera. deꝰ itelligit creaturã
q꞉ ſm illã opinionẽ ante institutionẽ vel fuit
falsa vel fuit impꝛop̄a. Et eodẽ mõ ꝯñter habꝫ
dicere. ꝙ accipiẽdo referri isto scḋo mõ. hᷓ non
est vera mõ. deꝰ ab eterno referebaꝛ ad creatu
raꝫ. Sꝫ q꞉ hic est magis difficultas vocalis q̄
logicalis vel realis. iõ pertransco. Hoc tñ sim
pliciꝛ est ꝯcedendũ sine oĩ distīnctiõe ꝙ deus
ab eťno intellexit creaturã. ꝛ iõ alia oĩa a se. si
ue ista deꝰ itelligit creaturã vel alia a se ab eť-
no vera fuit vel nõ. Et si ꝯterꝛuaꝛ dicẽdo ꝙ
hec est ꝯñia formalis. deꝰ ab eťno itellexit crea
turã vel aliud a se. q̄ ab eťno hec fuit vera. deꝰ
intellexit aliud a se. Respõdeo. ꝙ hec ꝯñia nõ
valet. sicut pꝫ in exẽplo. ꝙ hec mõ est falsa. bu
est ba. ꝛ tñ si postea instituaꝛ bu ad significã-
dũ illud qḋ significat hõ ꝛ eodẽ mõ. siľr ba ad
significãdũ illud qḋ significat hᷓ vox aĩal ꝛ eo
dẽ mõ. tũc post institutionẽ hᷓ fuit vera bu est
ba. Ita est in ꝓposito ꝙ nõ sequiꝛ ꝯñia formali
deꝰ ab eťno itellexit aliud a se. q̄ hec fuit ꝟa ab
eťno deꝰ intellexit aliud a se. ꝛ hᷓ si ab eťno isti
termini nõ erãt instituti ad significãduꝫ illud
qḋ mõ significãt. hᷓ illud magis ptinet ad logi
cũ. iõ est ptrãseundũ. Ad scḋm dubiũ dico ꝙ
põt dici ꝙ hec est relatio rõis p̄io mõ accipiẽ
do relationẽ rõis. ꝛ hᷓ q꞉ ipa diuina essentia est
vna cognitio. Dico tñ ꝙ nõ est relatio rõis se-
cũdo mõ. s. vbi requiriꝛ actꝰ voluntatis libere
volens illud. et qñ extrema p̄nt manere ꝙuis
vnũ nõ sit tale qle denotatur eſſe ꝑ relatiuũ.
Unñ strictissime relatio rõis est ista. qñ manẽti
bus extremis ꝓpꝛ solũ ꝯcursuꝫ actꝰ volũtatis
vel itellectꝰ. vnũ extremũ est tale qle denotaꝛ
eẽ ꝑ tale relatiuũ. quo nõ exñte nõ est tale qle
ꝑ tale relatiuũ denotaꝛ eſſe. ꝛ tñ extrema ma-
nẽt. Et si dicaꝛ ꝛ q̄raꝛ an debeat dici relatio
realis. Dico ꝙ stricte loquẽdo nõ. q꞉ ad relatõ
neꝫ realẽ stricte requiriꝛ ꝙ vtrũqꝫ extremũ im
portet verã reꝫ. sic aũt nõ est in ꝓposito. q꞉ tñ
vnũ extremũ. s. deꝰ est vera res. s. actu existens.
tñ large scḋm ꝙ distinguiꝛ ꝯ relationẽ rõnis

Responsio secundum dicitur primo (margin)

Secundo dicit (margin)

Dubia duo (margin)

Ad primum (margin)

Ad secundum dubium (margin)

scđo mō acceptā pōt vocari realis q: nō ē possibile ꝙ extrema maneāt. ꝓpꝰ solū actū īntellectus vel volūtatis vtrūqꝫ extremū sit tale vel nō tale quale denotat̃ eē ꝑ nomē relatiuū. Et si dicat̃ ꝙ tūc deꝰ realr̃ refert̃ ad creaturā. Dico ꝙ nō ē magis icōueniēs deū referri ad creaturā. ꝙ vnū albū realit̃ referri ad aliud albū. q: vnū albū realit̃ referri ad aliud albū. nō est aliud ꝙ vnū albū esse realit̃ simile alteri albo. Et ego dico ꝙ ita realit̃ ē deꝰ creans creaturā ⁊ ita realit̃ cōseruās. ⁊ ita realit̃ intelligēs. sicut sol ē realit̃ causans calorē. ⁊ iō ita realr̃ refert̃

Et si dicat̃ ꝙ tūc seq̄ret̃ ꝙ relatio real' ē i deo Dico sicut ꝑus. ꝙ sicut nō ē i sole relatio. nec i albo sicut ꝓ3 ꝑus. ita etiā relatio nō ē i deo. ⁊ rō ē q: relatōes nō sūt tales res. sicut aliq ymaginat̃. Nec etiā relatōes nec reales nec rōnis causant̃ illo mō quo ymaginat̃. ꝓpter ipsa signa q̄ sunt i se absoluta q̄dā ⁊ ipa signata absoluta nō est aliq̄d. Et iō relatio etiā rōnis. vl' est ipa absoluta vel ē signū aliq̄d absolutū i se ⁊ tn̄ dicit̃ relatiuū q: iportat aliq̄d cōnotādo aliud vel aliquo modo alio.

I — Ad primū principale

Ad pmū pncipale dico ꝙ nō est ꝓprie dictū ꝙ essentia diuina repsentat oia alia a se. sed est melius dictū ꝙ essentia diuina ītelligit oia alia a se. sit tn̄ cōcederet̃: argumētū nō cōcluderet. q: sicut nō est incōueniēs idē sub eadē rōne agere plura. ita si poneret̃ tale repꝛesentatiuū nō eēt incōueniens idē sub eadē rōne repsentare plura. Ad pbm dico ꝙ loquit̃ de causa naturali. ꝙ illa semꝑ facit vnū vno tēpore. et nō aliud alterius rōis alio tēpore si cetera sunt paria. imo si facit vno tēpore centū. alio tēpore faciet cōsimilia centū si cetera sūt paria. ⁊ ita eēt dicēdū de repꝛesentatiuo.

K — Ad secundum

Ad scđm dico ꝙ nō ē possibile idē sub eadē rōne assimilari pluribꝰ alterius rōis pfecta assimilatiōe. illo mō quo vnū albū eēt simillimū alteri albo. Imperfecta tn̄ simulatiōe pōt idē ꝑ idē assimilari distictis. ⁊ ita ē i ꝓposito. Unde illud argumentū ꝓbaret ꝙ in deo essent plura distincta ex natura rei ꝑ q̄ assimilaret̃ distictis. q: per ens rōnis cū summe dister ab ente reali non poterit assimilari enti reali. ergo si per aliq̄d ꝓpriū debꝫ assimilari opꝫ ꝙ illud ꝓpriū sit aliq̄d reale. et ita per plura realia deus assimilaret̃ pluribus et distinctis. quod est impossibile.

L — Ad tertium

Ad tertium dico ꝙ posse in aliquid determinate pōt ītelligi dupliciter. Uno modo ꝓ perfecte ferri in illud vel ꝓ ferri in illud. ita ꝙ nō in aliud ꝫ aliud excludendo. Primo modo ē maior falsa accipiēdo indeterminatū ꝓ cōmuni. q: cōmune pōt determinate hoc ē perfecte i aliud. cui tn̄ nō debet approꝑari. ꝫ debꝫ semꝑ eē cōe sicut ꝑus. Scđo modo vera est. sed isto modo essentia diuina nō pōt determinare in aliq̄d. q: a nunq̄ potest appropriari: sed debet esse cōis.

Questio quinta.

A — Questio. V

Quinto quero.

Utrū intelligat oia alia a se per ideas eoꝝ. Q: sic. q: a idea est rō cognoscēdi. ꝫ nō est rō cognoscēdi diuinā eēntiā. ergo nō est rō cognoscēdi aliud a se. Ad oppositū deus cognoscit ꝑ essentiā suā oia. ergo nō ꝑ ideas. ꝯñā ꝓ3. q: nec deus nec essentia diuina est idea. q: si sic tūc sicut sunt plures idee ita essentie qđ est īpossibile.

B — Circa q. tria facit

Circa istā q̄stionē est sic ꝓcedendū. Primo vidēdū est q̄d sit idea. Scđo q̄ sit necessitas ponēdi ideā. Tertio ex hiis ad questionē.

Primū.

Circa primū cōcordant multi doctores ⁊ fere oēs in vna ꝯclusione cōi. scꝫ ꝙ idea est realit̃ diuina eēntia: et tn̄ differt rōe ab ea. Uñ dicūt aliqui ꝙ deꝰ nō tantum cognoscit creaturā ꝫm illud qđ est idē realiter cū deo. ꝫ etiā cognoscit eā ꝫm ꝙ est alia a se. Uñ ipsa essentia est rō ⁊ forma exēplaris eoꝝ. ⁊ vt forma ⁊ causa ⁊ ꝑncipiū formale exēplatoꝝ est rō cognoscēdi. Ista aūt rō i diuina essentia ꝫm quā sua essentia est rō qua cognoscit alia a se: nihil aliud est ꝙ imitabilitas qua ab aliis intelligit̃ quā vocamꝰ ideā que ē talis ratio siue respectus in diuina essentia nō ex se vt eēntia est ꝫm se ⁊ absolute nisi in virtute ⁊ q̄si in potētia sed vt est iam cognita ⁊ obiectū primū intellectꝰ diuini ꝫm actū. ⁊ ꝑ h' ꝫm actū habet rō illa esse in essentia ex ꝯsideratiōe intellectus circa eam in cōprehendendo eā sub rōe imitabilis. Et ꝫm hoc idea nihil aliud est de rōe sua formali ꝙ respectꝰ imitabilitatis ex ꝯsideratōe intellectꝰ in ipa diuina eēntia. Cōtra istā ꝯclusionē cōem ostendo. ꝙ idea nō est realit̃ diuina eēntia. q: q̄ro. aut idea dicit ꝑcise diuinā eēntiā. aut ꝑcise respectū. aut aggregatū ex essentia ⁊ respectu. q: ꝙ dicat eēntiā ⁊ aliq̄d absolutū. aut ꝑcise aliq̄d absolutū ꝑter essentiā. nulli istoꝝ dicunt. Si detur primū. ergo sicut est tm̄ vna essentia. ita erit tantū vna idea. qđ nulli istoꝝ dicūt. Si det̃ secundū aut ille respectꝰ est realis aut rōnis. si realis. ergo esset paternitas vel filiatio vel spiratio. quoꝝ q̄libet est falsū secundū istos. Silr̃ ꝫm istos dei ad creaturā nulla est relatō realis. Si aūt sit respectꝰ rōis. habet̃ ꝓpositū. q: īpossibile est ens rōis esse idē realit̃ cū ente reali. q: oīe qđ est idē realit̃ cū ente reali est vere ens reale. et ꝑ ꝯñs nō est ens rōnis. et vltra. ergo si idea dicat tantū respectū rōnis nō est realit̃ diuina eēntia. Si detur tertiū, ergo nō est eēntia diuina

vltima ꝯsequētia patet. q: qñ aliq̄d aggregaſ vel ꝯstituiſ ex pluribꝰ: quoꝝ vnū nō est realiſ reliquū illud totū. neutrū eoꝝ est realiſ sic cōpositū nec est realiſ materia nec forma. vnde vtraqꝫ illatū est falsa. ꝯpositū est realiſ forma. compositū est realiſ materia. Circa scḋm articulū diciſ vbi prius. ꝙ ꝓpter q̄ttuor necesse est ponere ideas in deo. Primo ad cognoscendū alia a se pfecte ſm rōem qua alia ꝛ plures ideas in deo: vt oīa alia a se cognoscat pfecte. q: sicut dicit Augustinꝰ q̄stione de ideis. tāta vis in eis constituiſ vt nisi his intellectis sapiēs esse nō possit. scꝫ cognitiōe illa qua habꝫ cognoscere alia a se. Et q: talis scia de rebꝰ ex pte dei est causa exēplans vt sit ad se aliquid p essentiā. iō scḋo ꝓpter creaturas plures specie differentes vt sint aliq̄d p essentiā necesse est ponere plures ideas in deo quo in notitia sua habet pricipaliſ vt in mūdo archetipo singula p̄sentia ab eterno. tertio necesse est ponere in eo licet nō sub rōne ideatū rerū pfectiones quibꝰ est singularū rerū ꝓpria mēsura. differūt eñ sola rōne idea ꝛ pfectio in deo. Quarto oꝫ ponere ideas ꝓpter rerū ꝓductiōes in existētia actuali. q: nō posset plura diuersa ꝛ distincta ꝓducere nisi ea ꝓducēdo cognosceret. sed talis cognitio nō est nisi p ideas. Licet aliq̄ hic dicta sicut sonāt vera sint. tñ ſm intētiōeꝫ dicētis reputo ea simpliciſ falsa. q: ſm intētionē istius iste idee q̄ ponūtur nō realiſ sunt ipse creature. ſ quidā respectꝰ imitabilitatis q̄bꝰ diuina essentia est imitabilis a creaturis. ſ tales respectꝰ rōnis nō est necesse ponere ꝓpter quācunqꝫ tñ p̄dictarū. ḡ tales ideas q̄les ille ponit nō oꝫ ponere. maiorē ē cōcessa ab istis minorē ꝓbo. q: nō ꝓpṫ p̄mū. pꝫ. q: itellectꝰ diuinus potent intelligere oīa alia a se sine oībus respectibꝰ rōnis. Preterea p istos intellectus maxie vilesceret. q: ſm istos. si intellectꝰ diuinus intelligeret aliud a se. ita ꝙ illud obiectū esset informās actu suo intelligēdi vilesceret. ḡ si sola eēntia diuina nō esset motiuū sufficiēs sui itellectꝰ ad itelligēdū oīa alia reqreret aliq̄d aliud. ꝛ p ꝯñs vilesceret. Preterea aut iste respectꝰ rōis p̄supponit itellectionē creature. aut ꝯsequiſ intellectionē creature. Nō primū q: ſm istū respectꝰ rōis necēno ꝯsequiſ aliqueꝫ actū intelligēdi ḡ iste respectꝰ ꝯseqreſ actū itelligēdi diuinū quo itelligit suā eēntiā absolute. nō ꝯpando eā ad q̄dcūqꝫ aliud qḋ isti negāt. Nec pōt dici secūdū. tū q: tunc nihil facerēt ad h̄ ꝙ deꝰ intelligeret distincte alia a se. sicut effectꝰ nihil facit ad esse sue cause quā cōsequiſ. Tū q: talis respectꝰ rōis nō ꝯsequiſ itellectionē q̄ deꝰ itelligit suā eēntiā. ḡ eadē rōne nec intellectionē qua itelligit aliud a se q: nō est maior rō de vno q̄ de alio. Scḋo ostēdo ꝙ ꝓpṫ scḋꝫ nō oꝫ ponere tales plures ideas q: artifex creatꝰ sine oī respectu rōis pt h̄re cognitionē distinctā plurū ꝛ distincta ꝓducere ḡ multo fortiꝰ artifex increatꝰ pt tenere distincte plura cognoscere ꝛ postea in eē ꝓducere sine oi tali respectu rōis. Tertio ostēdo ꝙ nō oꝫ ponere tales ideas ꝓpṫ tertiū: q: si pfectio creature in deo ꝛ idea sint idē. q̄ro. aut pfectio illa in deo ē realiſ ipse deꝰ aut nō. si sic. ḡ sic ipse deꝰ nō ē plures. ita idee nō erunt realiſ plures Si ñ h̄ ē ꝯ eū. q: ponit ꝙ ipa idea ē realiſ dina essentia. Siſr nihil aliud a deo pōt eē ꝓpa mēsura sup̄me creature. ḡ ſm istū. cū illa pfectio sit mēsura creature. sequiſ ꝙ sup̄ma creatura nō haberet ideā i deo. Circa quartā rōnē pꝫ p p̄dicta ꝙ nō valet. q: ad ꝓducēdū aliqḋ nō requiriſ i artifice aliq̄s talis respectus rōnis

Ideo aliſ dico ad istā. q. Circa quā sic ꝓcedā. q: p̄mo vidēdū ē q̄d nois istꝰ qḋ dico ideā Scḋo vidēdū ē cui cōpetit illud q̄d nois. ꝛ sic patebit p̄mꝰ articulꝰ. Tertio vidēdū ē q̄ sit necessitas ponēdi ideas. Quarto iferā aliq̄s cōclusiones. Quīto respōdebo ad formā q̄stiōis Sexto mouebo aliqua dubia ꝛ soluā Circa p̄mū sciēdū ꝙ idea nō hꝫ quid rei. q: est nomē cōnotatiuū vel relatiuū ſm aliū modū loquēdi. nā oīs idea necessario est alicuiꝰ idealis vl ideati idea. ꝛ iō nō p̄cise significat aliq̄d vnuꝫ ſ significat vnū ꝛ cōnotat aliquid aliud vl illud idē qḋ significat ꝛ ꝓpṫ hoc hꝫ tm̄ q̄d nois et pōt sic describi. Idea ē aliqḋ cognitū a p̄ncipio effectiuo itellectuali. ad qḋ actiuū aspiciens pōt aliquid in esse reali ꝓducere. Ista descriptio pꝫ q̄tū ad p̄mā particulā p beatū augustinū. lxxxiij. questionū. q. xlvi. vbi dicit. Has aūt rōnes vbi esse arbitrandū ē nisi i ipsa mēte creatoris. nō eñ extra se q̄cq̄ positū ītuebaſ. vt ſm idē cōstitueret qḋ cōstituebat. ex ista auc. pꝫ ꝙ idee sunt cognite a mēte diuina. Secūda particula pꝫ. scꝫ ꝙ idea sit aliq̄d cognitū ab actiuo intellectuali. Per eandem auc. per hoc qḋ dicit vbi esse arbitrandū nisi i mēte creatoris. Tertia particula ꝙ sit illud ad qḋ aspiciens pōt aliq̄d ꝓducere in esse reali pꝫ p finē auctoritatis. q: dicit. nō eñ extra se q̄cq̄ positū intuebaſ vt ſm illḋ cōstitueret qḋ ꝯstituebat. manifeste ex hoc īsinuās ꝙ deꝰ ideas ītueſ vt ſm illas cōstituat. h̄ ē efficiat illa q̄ cōstituit. hoc ē efficit. Itē ista descriptio pꝫ p senecā epl̄a. lxvi. vbi enumeraſ quatuor causis positis ab aristotele dicit sic. his q̄ntā p̄lo adijcit exēplar quā ideā vocat. hoc eñ est ad quod aspiciēs artifex illud quod destituit

Margin notes:
E
In scḋm
dat cōtra opinio
Secundo
Tertio
D
Circa p̄mū respōsurus sex facit.
Primū

effecit nihil ad rem ptinet vtruȝ foris habeat exēplar ad qꝺ referat ocul⁹ an intus qꝺ ipe cō cepit. Et ista auctoritate patet. ꝙ idee sunt cognita quedā exēpla. et ad illas respiciēdo pōt cognoscēs aliq̄d ꝑducere in esse reali. Circa scōm dico. ꝙ ista descriptio nō cōuenit ipsi diuine essentie nec alicui respectui rōnis: ꝫ ipsimet creature. Primū ptȝ pmo. qꝛ ꝫm oēs plures sunt idee. Vn̄ dicit Augustinus vbi supra. alia rōne cōditus est hō. ⁊ alia rōe cōditus est equus. ⁊ accepit ly rōne pro idea. sed essentia diuia est vnica nullo mō plurificabilis. ꝫ ipsa nō est idea. Si dicat. q̄uis ipa eēntia nō est realit̄ plurificabilis. tn̄ ꝫm ꝙ pōt ad diuersas creaturas cōparari pōt esse alia ⁊ alia idea. et ꝫm hoc erūt plures idee: nō quidē realit̄ differētes. ꝫ sola rōe. Sed ista ⁊ cōsilia supius sufficiēter improbant. vbi ondi̇tur ꝙ ipossibile est aliq̄ idē esse realit̄. ⁊ tn̄ differre rōe. Simlit̄ si diuina eēntia esset realit̄ plures idee. q̄ro. aut idea est p̄cise diuina eēntia. aut est diuina eēntia ⁊ aliq̄d aliud. s. respect⁹ rōis ꝫm istos. si primum. ꝫ eēntia diuina est plures eēntie diuine si sint plures idee. Si dat̄ scōm. ꝫ diuina essentia nō est idea. Scdo ostēdo ꝙ eēntia diuina nō est idea. qꝛ q̄ro. aut idee sunt in mēte diuia subiectiue. aut obiectiue. nō subiectiue. qꝛ tūc eēnt ibi plura subiectiue. qꝺ est manifeste falsuȝ. ꝫ sunt ibi tm̄ obiectiue. ꝫ eēntia diuina nō est tm̄ obiectiue. ꝫ nō est idea. Secundū ostēdo. scȝ ꝙ respect⁹ nō est idea qꝛ si sic. aut respectus realis aut rōnis. Nō realis. qꝛ ꝫm p̄dictā opinionē dei ad creaturā nō est relatio realis. Nec respect⁹ rōnis. tū qꝛ null⁹ talis est dei ad creaturā qui possit iportari p nomē idee. tū qꝛ ille nō pōt esse exēplar creature. sicut nec ens rōnis pōt esse exemplar entis realis. Tertio ostēdo ꝙ ipa creatura est idea p̄mo: q̄a sibi cōpetūt oēs pticule p̄dicte descriptiōis. Nā ipa est cognita ab intellectu actiuo ⁊ de⁹ ad ipam aspicit vt rōaliter ꝑducat. Nā q̄tūcunq̄ de⁹ cognosceret essentiā suā. si nō cognosceret suū ꝑducibile. ignorāter ꝑduceret ⁊ nō rōnabilit̄ ⁊ p cōns non p ideā. ꝫ ipe in creaturā vere aspicit. ⁊ ipaȝ aspiciēdo pōt eā ꝑducere. Preterea illud quo p̄cognito pōt cognoscēs rōabilit̄ ꝑducere. ⁊ oī alio p ipossibile nō precognito. et quo nō precognito ⁊ quocūq̄ alio cognito nō pōt rōnabilit̄ ꝑducere est vere idea ⁊ exēplar. Sȝ posito p ipossibile ꝙ de⁹ cognosceret creaturā ꝑducibilē. ⁊ nō cognosceret suā essentiā si haberet potentiā ꝑductiuā. posset vere rōabilit̄ ꝑducere. ⁊ q̄tūcūq̄ de⁹ cognosceret eēntiā suā. nisi cognosceret creaturā. non diceret̄ rōnabilit̄ ꝑducere q̄tūcunq̄ ꝑduceret. ꝫ ipa creatura est idea. Preterea idee ꝓportionabiliter sunt ponēde in artifice creato ⁊ increato ꝫ si artifex creatus p̄cise cognosceret illud artificiatū quod ꝑduceret. ita vere ageret p exemplar. ⁊ p cōns per ideā. sicut cū cognosceret vnū cui⁹ sile deberet ꝑducere. ꝫ respectu artificis creati ipmmet ꝑducibile esset vere idea ⁊ exēplar. ꝙ idē intelligūt auctores p ideas ⁊ exemplaria. ꝫ cū de⁹ ipammet creaturā ꝑducibilē p̄cognoscit. ipamet vere ē idea. Hoc etiā ptȝ p signū. qꝛ Plato cui⁹ sniam tenet beat⁹ Aug. ideas hōis dixit esse hōiem. vel q̄ddita tē hōis. vel vlēm hōiem. Hoc idē etiā iponit phs platoni ꝙ ponat ideas eē quasdā res realiter distinctas. sicut ista ꝑducta sunt distincta spē. ꝫ intentio sua fuit. nō ꝙ diuina essentia esset idea. ꝫ ꝙ aliqua alia cognita a deo q̄ essent exemplaria. ⁊ ad q̄ de⁹ aspiceret in ꝑducendo ꝫ inter oīa cognita nihil meli⁹ pōt poni a theologo eē idea q̄ ipamet creatura. sicut magis declarabitur in solutione dubioꝝ. ꝫ ⁊c̄. Ex p̄dictis ptȝ q̄d est idea qꝛ nō est nisi aliqꝺ cognitū ad qꝺ agens aspicit in ꝑducendo. vt ꝫ ipm aliqꝺ sile vel ipmmet ꝑducat in esse reali. sic vna dom⁹ pōt vere eē idea ⁊ exemplar alterius dom⁹. qꝛ scȝ aliq̄s artifex illā domū cognoscendo pōt p hoc aliquā cōsimilē fabricare. ⁊ eodē modo si ipamet domus in particulari esset ab artifice precognita. ⁊ virtute illius posset domū eandē ꝑducere in eē reali. eēt suimet idea. Vn̄ idea importat ipammet creaturā in recto. ⁊ etiā ipammet in obliquo. et pret̄ ꝫ importat ipaȝ diuinā cognitionē vel cognoscentē i obliquo. ⁊ iō de ipamet creatura ē p̄dicabil̄ vt ipa sit idea. ꝫ nō ē p̄dicabil̄ de agente cognoscente vel cognitiōe. qꝛ nec cognitio nec cognoscēs ē idea sic nec exēplar. Circa tertiū dico ꝙ idee nō sūt ponēde vt sint rōes cognoscendi ipas creaturas ab eis d̄ntes. qꝛ p̄ter ipam diuinā essentiā q̄ ē oib⁹ modis ipa cognitio nō sūt alia q̄ p̄ntē eē rō cognoscēdi creaturas ⁊ iō nō sūt plures rōes cognoscēdi creaturas. ꝫ ptȝ qꝛ q̄ro. q̄d itelligit̄ p rōem cognoscēdi creaturā aut illud qꝺ ē aliquo mō cognitionis creature. q̄si mouēs effectiue intellectū diuinū ad cognoscēdū creaturas. aut est ipamet cognitio q̄ cognoscit̄ creatura. aut est aliq̄d qꝺ q̄si recipit ipam cognitionē creature. aut ē aliq̄d necessario req̄sitū ad cognoscēdū creaturas. Primū nō pōt dari. qꝛ ipa cognitio creature cū ipa diuina essentia ē cōis trib⁹ psonis ē oino icausabilis. imo etiā oino iproducibil̄. ⁊ p cōns itellect⁹ diuin⁹ a nullo penit⁹ est mobil̄. imo oino sibi repugnat a quocūq̄ moueri. sicut diuine cognitiōi repugnat a quocū

Secundū

Quid idea

Tertiū

qꝫ effici vł cāri. Nec pōt dari scōm. qꝛ cognitō dei ē eadem respectu omniū creaturarū nullo mō plurificabilis. ſ ꝑcise ē pluralitas i cognitis ꝛ nullo mō i cognitiōe. nec ſm rē. nec ſꝫ rō nē. ꝛ ꝑ ꝯñs cū idee sit plures ſꝫ oēs nullo mō sunt rōnes cognoscēdi. accipiendo illo mō rō nē cognoscēdi Nec pōt dici tertiā. qꝛ itellect⁹ diuin⁹ nullo mō ē receptiu⁹ cognitiōis. ſ ē ip samet cognitio formalr ꝛ oib⁹ modis ꝑter rei Silr itellect⁹ diuin⁹ nullo mō ē plurificabil. ḡ nullo mō ē ꝑles idee. Nec pt dari quartū. qꝛ talia si distinguerēt a creaturis essent ētia rōis. qꝛ ſꝫ oēs preter deū ꝛ creaturas nullā ꝑt poni ens reale. ſ nulla ētia rōis necēo reqrūt ad cognoscēdū entia realia nō plus ꝙ ētia re alia requirūt ad cognoscendū entia rōis. imo cōuenienti⁹ ponerēt ꝙ entia realia essent rō nes cognoscēdi entiū rōnis ꝙ ecōuerso. Se cūdo dico ꝙ nō sūt idee ponēde tāꝙ similitu dines repñtātes intellectui diuino ipas cre aturas. qꝛ ille similitudines nō pñt eē diuina essentia. cū illa sit oino implurificabilis. Nec eꝫ ꝙ sint entia rōnis. qꝛ nullū tale reqrit. nec ad ꝓducendū nec ad cognoscendū. Ideo di co ꝙ idee sunt ponēde ꝑcise vt sint exēplaria q̄dā. ad q̄ itellect⁹ diuin⁹ aspiciēs ꝓducat cre aturas. cui⁹ rō est. qꝛ ſm beatū augustinū vbi supra ꝓpter h ꝑcise ponēde sūt idee i deo. q̄a de⁹ est rōnabilr operās. Vñ dicit beat⁹ aug. q̄s audeat dicere deū oīa irrationabiliter cō d disse. quasi ad rōnabilr operātē nō solū re quiratur virt⁹ ꝓductiua ꝛ operatiua. ſ etiā ex emplar ad qd aspiciat in operando. ꝛ idee nō sunt ipo virt⁹ ꝓductiua vel causatiua ꝓducē tis ḡ sunt ipa exēplaria. et ita vt sint exēpla ria sunt ponēde.

Quartū

Circa quartū ē sciendā ꝙ ex predictis sequūt multe cōclusiones de q̄b⁹ sunt diuerse q̄stiōes.

Prima conclusio

Primo sequit ꝙ idee nō sunt in deo subiectiue ꝛ realr. ſtm sunt in ipo obiectiue tanꝙ q̄dā cognita a bipo. qꝛ ipe idee sunt ipemet res a deo ꝓducibiles.

Scda ꝯclusio.

Se cūda cōclusio ē ista. ꝙ oim rerū factibiliū sūt distincte idee. sicut ipe res iter se sūt distincte.

Tertia cōclusio

Alia cōclusio seq̄t ꝙ materie ꝛ forme ꝛ vlr partiū essentialiū ꝛ itegraliū oim sūt distincte idee.

Quarta cōclusio

Quarto seq̄t ꝙ idee sūt ꝑmo singula riā ꝛ nō sūt specierū. qꝛ ipa singularia sola sūt extra ꝓducibilia. ꝛ nulla alia.

Quinta cōclusio

Quito seq̄t ꝙ generis ꝛ die ꝛ alioꝝ vliū nō sūt idee. nisi ponerēt ꝙ vlia eēnt q̄dā res subiectiue existē tes i aīa ꝛ solā cōia reb⁹ extra ꝑ ꝑdicationem

Sexta conclusio

Sexto seq̄t ꝙ negationū. ꝑuationū. mali. culpe ꝛ hmōi q̄ nō sunt res distincte ab aliis re bus nō sūt idee.

Septia cōclusio

Septimo seq̄t ꝙ de⁹ hꝫ ifi nitas ideas sicꝫ ab eo sūt infinite res ꝓducibi les.

Ad formā. q. et quēi hic oñdēdū

Per ꝑdicta ridco ad formā. q. qñ q̄rit: vtrū de⁹ intelligat oīa alia a se per ideas eoꝝ. Dr ꝙ ly ꝑ pōt dicere circūstantiā cause motiue sicut dicim⁹ ꝙ aīa intelligit per habitū tanꝙ per causam motiuā vel effectiuam. vel pōt di cere circūstantiā potentie intellectiue. sicut dicimus ꝙ homo intelligit per intellectū. vel pōt dicere circūstantiā obiecti medij. sicut di cimus ꝙ intelligimus deū in via per quendā conceptū propriā sibi. vel pōt dicere circūstā tiā obiecti terminantis. sicut dicimus ꝙ vide bimus deū per essentiā suā. qꝛ ipsamet essen tia diuina i ꝑ erit visa. Primis tribus modis non intelligit deus aliqua a se per ideas eoꝝ. qꝛ idee nec mouēt intellectū diuinū nec sunt intellectus ipse. nec obiectū mediū inter deū et alia a se cognita. Sed quarto modo pōt cō cedi. q̄a ipse idee sunt ipsamet cognita a deo alia ab eo.

Tertiū ponit dubia

Sed cōtra predicta sunt aliqua dubia.

Primus. Probatur ꝑmo

Primū qꝛ videtur ꝙ idee sunt realiter et subiectiue in deo. qd probaē multipliciter. primo sic. illud quod eternū est realiter in deo qꝛ aliter aliquid aliud a deo esset eternum sed idee sunt eterne ꝑ beatū Aug. lxxxiij. q. q̄stiōe xlvi. dicētē. Sūt nāqꝫ idee ꝑncipales q̄dā for me. vł rōnes rerū stabiles atqꝫ icōmutabiles q̄ ipe formate nō sūt ac ꝑ h etne. ꝛ sic semp eo dē mō se hñtes. Silr ibi postea subdit. ꝙ si he oiꝫ rerū creādarū creatarū ve rōes diuina mē te cōtinēt neqꝫ i diuina mēte q̄cꝙ nisi eternū ac icōmutabile pōt eē. atqꝫ has rōes rerū ꝑn cipales ideas appellat plato. nō solā idee sūt ſ ipe ve sūt. qꝛ eterne sūt ꝛ eiusmōi atqꝫ icōmu tabiles manēt. Et hijs auc. ptꝫ ꝙ idee sūt for me ꝑncipales. ꝛ ꝙ vere sūt. ꝛ ꝙ etne sūt. q̄ oīa non possunt cōpetere nisi illis q̄ sunt realr in deo.

Secundo

Preterea illa quoꝝ visione fit aīa beata sunt realr ꝛ subiectiue in deo. ſ idee sūt hmōi ꝑ beatū Augustinū vbi supra. dicentē ꝙ earū visione sit aīa beatissima.

Scōm dubiū. Probatur ꝑmo.

Secūdū dubiuꝫ est. qꝛ nō videt ꝙ ipemet creature sūt idee. q̄a illa q̄ nō possunt intueri nisi aīa sancta nō sūt creature. cū creaturas ita pōt iueri aīa nō sā cta sicut aīa sctā. ſ ideas solū aīa sācta iueri pōt per Augustinū dicentem. vbi supra ipsa rationalis anima non oīs et quelibet ſ que sancta ꝛ pura fuerit. hic asserit ꝙ oportet ocu lam illi visioni suppl eidearū esse similem. que illum purum oculum quo videntur sanum et sincerum et serenum et similem hijs rebus quas videre intendit habent.

Secundo

Preterea ni hil potest esse exemplar sui ipsius. cum inter exemplar et exemplatum sit distinctio. ergo ipsamet res distincta non est idea.

Tertio

Preter ea. si ipsamet res creata esset idea sequeretur

ꝙ idea nō haberet aliter eē ab eterno ꝙ̄ lapis
extra existens. et ꝑ ꝯñs idea nō ē eterna: qḋ ē
cōtra beatū augustinū ⁊ senecā vbi supra. vbi
dicit sic. exēplaria oim intra se deꝰ hȝ nūeros
vniuersoꝝ q̄ agēda sunt ⁊ modos mēte cōple
xus plenus hijs figuris quas plo ideas appel
lat imortales imobiles ifactibiles. ꝭ creature
sūt mortales mutabiles ⁊ factibiles.

Quarto

Preter
ea neq̧ oriunṫ neq̧ intereūt ꝭm eos. tm̄ formari
diciṫ oīe qḋ oriri ⁊ interire pōt. ⁊ oīe qḋ oriṫ
interit ꝭm augustinum vbi supra. ꝭ ipossibile
ē idē oriri ⁊ nō oriri. interire ⁊ nō interire. ḡ crea-
ture q̄ oriūṫ ⁊ intereūt nō sunt idee q̄ neq̧ oriūṫ
neq̧ intereūt.

Tertiū dubiū

Tertiū dubiū ē. qꝛ nō videṫ
ꝙ idee tm̄ sunt singulariū. qꝛ plo ponit ideas
spērū ⁊ nō singulariū. ꝭ beatꝰ augꝰ. approbat
sniam platonis. ḡ ipoꝝ singulariū nō sūt idee
ꝑmo.

Quartū dubiū.

Quartū dubiū. qꝛ videṫ ꝙ pter ideas
illas q̄ ponūṫ eē res singlares sint aliq̄ alie po
nēde. qꝛ tāte efficiētie ē deꝰ i ꝓducēdo sic q̄cū
ꝙ artifex creatꝰ. ꝭ artifex creatꝰ habēdo cogni
tionē vl̄em de domo pōt domū particularē ꝓ
ducere ꝑ ideā. ⁊ ꝑ ꝯñs ipa domꝰ pticularis nō
est idea ꝭ aliq̄d aliud a domo particulari. ḡ cū
deꝰ nō tm̄ habeat notitiā rerū pticulariū ꝭ et
vniuersaliū. nō tm̄ res particulares erunt sibi
idee ꝭ etiā ipa vl̄ia qꝛ ita aspicit ad vl̄ia i ꝓdu
cendo sicut ad pticularia

R
Ad pmū dubiū

Ad pmū istoꝝ di
co ꝙ idee non sunt in deo realiṫ ⁊ subiectiue ꝭ
tm̄ obiectiue. sicut oēs creature ab eterno fu
erūt in deo. qꝛ ab eterno fuerūt cognite a deo.
⁊ ideo nūq̄ īueniṫ ꝙ augustinꝰ alicubi ponat
ideas nisi in diuina intelligētia. nō i essentia.
ꝑ hoc inuens ꝙ nō sūt in deo nisi sicut cogni-
ta ⁊ nō sicut ibidē realiṫ existentia. Vn̄ dicit.
vbi eas arbitrandū ē eē nisi in mēte, creatoris
⁊ superiꝰ dixit eas diuina intelligentia cōtine
ri.

Ad augustinū

Ad auctoritates augustini dico ꝙ eter-
nū dupliciter accipiṫ. Vno modo ꝓprie, ꝑ eo
qḋ vere ⁊ ꝓpe ⁊ realiṫ ē actualiter existens et-
naliter. Aliṫ ꝓ illo qḋ ē eternaliṫ imutabiliṫ i
tellectū vel cognitū. ⁊ hoc ē iproprie accipere
eternū ⁊ extensiue. Primo mō dico ꝙ idee nō
sūt eṫne. ꝭ solꝰ deꝰ sic ē eternꝰ. Scḋo mō idee
sūt eterne hoc ē. eternaliṫ ⁊ imutabiliṫ cogni
te. ⁊ sic loq̄ṫ beatꝰ augustinꝰ ⁊ alij sancti ⁊ phi
qn̄ dicūt ideas eē eṫnas ⁊ īmortales ⁊ infacti
biles. hoc est ꝙ sūt eternaliṫ imortaliṫ imuta-
biliṫ infactibiliṫ intellecte. Et oia talia verba
dicūt solū vt insinuēt ḋiam in mēte diuina. et
in mēte cuiuscūq̧ artificis creati. qꝛ idee i mē
te diuina sūt eṫne hꝰ ē sūt ab ipo eternalṫ ⁊ icō
mutabiliṫ itellecte

Et qn̄ dr̄ ꝙ creature non
sūt eṫne. Dico ꝙ creature nō sūt eṫne pmo mō
accipiēdo eṫnū. ꝭ scḋo mō accipiēdo eṫnū nō
ē icōuenies. qꝛ hꝰ nō ē aliud ꝙ̄ dicere ꝙ creatu
re sūt eṫnaliṫ itellecte. Verūtn̄ qꝛ hꝰ nomē idea
ex sua ipositiōe cōnotat cognitionē q̄ cogno-
sciṫ. nō sic autē creature vel nomē lapidis vel
hōis ⁊ sic de alijs. iō a sanctis frequēṫ cōcediṫ
ꝙ idee sūt eṫne magꝰ ꝙ̄ ꝙ creature sūt eṫne. ꝙ̄-
uis siue dicāt vnū siue dicāt reliquū iꝓpe et
large loquēṫ de eṫno.

Replica prima

Et si dicāṫ ꝙ in eadē
auc. dicit ꝙ vere sūt. qꝛ eterne sunt. ḡ vere fue-
rūt ab eṫno et nō tm̄ itellecte.

Secunda

Silr in eadē
auc. dr̄. ꝙ idee sunt pncipales forme vl̄ rōnes
rerū stabiles ⁊c. Ex ista auc. arguiṫ. qꝛ pncipa
le dr̄ respectu minꝰ pncipal. ḡ pter ideas sunt
aliq̄ forme vel rōnes nō pncipales. ḡ sunt ali-
q̄ res q̄ nō sūt idee. ḡ nō ois res est idea.

Z
Ad pmā

Ad
pmū illoꝝ dr̄ ꝙ iꝓpe accipit beatꝰ augusti-
nus qn̄ dicit ꝙ vere sunt. scȝ ꝓ illis q̄ vere itel
ligūtur. Vn̄ dicunt aliq̄ ꝙ creature fuerūt ab
eterno in dei potentia ⁊ nō erāt in sui natura
⁊ dicunt ꝙ erāt ⁊ nō erāt. Ista nō pūt intelli-
gi sicut verba sonant. qꝛ implicareṫ ꝯdictio. ⁊
opȝ ꝙ sic itelligaṫ. erāt in dei potentia. hꝰ est
potuerūt a deo ꝓduci q̄ vere erat ab eterno. ⁊
tm̄ simplr̄ nō erāt i actu. Sic dico i ꝓposito ꝙ
qn̄ augustinꝰ dicit ꝙ idee vere sūt. debet itel
ligi sic. vere sunt itellecte a deo ab eterno qui
ab eṫno vere ē. Et si dicaṫ ꝙ eodē mō posset
cōcedi ꝙ hō ab eterno vere ē. qꝛ ab eterno ꝟe i
telligiṫ ⁊c. Dico ꝙ si vsitatꝰ modus loquendi
sanctoꝝ sic intelligeret. posset cōcedi vnū sic
reliquū. ꝭ nō est ita. cuiꝰ cā tacta ē pꝰus.

Ad scḋam

Ad
scḋȝ dico: ꝙ nō est intentio beati augustini ꝙ
preṫ ideas sint aliq̄ res minꝰ pncipales q̄ non
sūt idee. ꝭ iō dicit ideas esse formas pncipales
qꝛ res ille pꝰus natura ⁊ duratiōe fuerūt idee.
ꝙ̄ erāt extra deū actualiṫ existētes. ⁊ necessa-
rio sūt idee nō tm̄ necessario sūt existētes actu
aliter ꝭ contingenter. Unde necessario sūt in
tellecte a deo. et ita necessario sunt idee nō tm̄
necessario sūt existētes in rerū natura.

M
Difficultas

Ve-
rūtn̄ hꝰ posset eē vna difficultas vocalis. vtrū
scȝ idea dicaṫ respectu ideati vl̄ respectu idea
bilis. hꝰ est. vtrū precise debeat vocari idea qn̄
deꝰ ꝭm eā ꝓducit actualr̄ an etiā siue nō ꝓdu
cat ꝭm eaȝ. dū tm̄ possit ꝭm eā ꝓducere.

Solutio

Et
quātū ad hoc pōt dici ꝙ est magis de vsu san-
ctorū vocari ideā etiā ꝙ̄uis deꝰ nō ꝓducat ꝭȝ
eā actualiter. ⁊ ideo ab eterno res fuerūt idee
sed nō ab eterno fuerunt actualiter exstētes

N
Obijciūt

Et si dicatur ꝙ hoc est impossibile. qꝛ ꝭȝ se-
necā vbi prius. idea est causa quinta preṫ cau
sas quatuor positas ab aristotele. sed nihil est
causa suipiꝰ. ḡ illa res q̄ pmo ē idea nō ē post-
ea ideatū vel causatum. Similiter sancti cuȝ
attribuūt aliquā causalitatē idee, attribuunt

etiā exēplari. Unde dicit esse causa exēplaris

Respondetur.

Ad illud dico q̄ ꝓprie loquēdo nihil ē cā nisi sit causa aliquo quatuor modoꝝ positoꝝ ab aristotele. ꝛ iō idea vel exēplar nō ē ꝓprie cā. extendendo tñ nomē cause ad oīe illud cui⁹ cognitio ꝓsupponit̄ ꝓductioni alicuius. sic pōt idea vel exēplar eē cā. ꝛ sic extensiue loquitur sene. de causis ꝛ siliṫ alij sancti. ꝛ isto mō nō ē icōueniēs q̄ idē sit causa suipius. sicut nō ē icōueniēs q̄ necessario illud qd̄ dȝ ꝓduci debȝ p̄cognosci. q2 nō est aliud eē causaȝ sic loquendo de cā: q̄ p̄cognosci vt ſm ipm fiat ipmmet vel aliud simile qd̄ sit ꝓpriū illi ꝛ nō alteri factibili. ꝛ sic dicit beat⁹ augustin⁹ q̄ singula ꝓprijs sunt causata rōnib⁹.

O Ad scdm ar.

Ad scdm dico: q̄ aīa sit nō beata visione idearū nisi beatitudine quadā accidētali. q2 visio beata ē magna pfectio aie rōnalis.

Ad scdm dubiū

Ad scdm dubiū dico ſm p̄dicta q̄ ipemet creature sunt idee. sicut ipse sunt intellecte a deo.

Ad primū ar.

Ad primū in contrariū dico q̄ intueri accipit̄ aliqñ stricte ꝓ actu ītuitiuo. Aliqñ large ꝓ certa ꝛ euidēti cognitione. vel saltē ꝓ veridica cognitiōe. Primo mō pōt ītueri ideas aīa nō sancta. saltē aliqs ꝛ aliquas solū aīa sancta pōt ītueri. sicut substātias separatas ꝛ beatas solū aīa sancta ꝛ beata īntueri pōt. Scdo mō ītueri ideas ē de eis aliquas veritates cognoscere certa cognitiōe. ꝛ isto mō pōt ītueri ideas aīa nō sancta q̄rū ad aliquas veritates. ꝛ q̄tū ad aliquas veritates nō pōt. quarū tñ aliquas pōt aīa sancta ītueri ꝛ hoc tā in via q̄ ī patria. sicut multa sunt cognoscibilia a sāctis. q̄ ab alijs ꝓpt̄ defectū exercitij ꝛ experiētie cognosci nō pñt. ꝛ sic forte loq̄t̄ beat⁹ augustin⁹. Dico ḡ q̄ beat⁹ augustinus loq̄t̄ vel de aīa sancta beata. q̄ multas veritates pōt d̄ eis cognoscere q̄s nō pōt cognoscere aīa nō sancta. hoc ē nō beata. Uel ītelligit q̄ multas v̄itates pōt de eis habere aīa sācta etiā ī via vl̄ ꝑ ifusionē a deo vel ꝑ exercitiū ꝛ experientiā. quas nō hȝ aīa nō sancta. ꝛ hoc maxime aīa infidel̄. sic aīa sancta scit q̄ omēs idee sūt ī mēte diuina. hoc ē eternaliṫ cognite ꝛ q̄ omniū rerū sūt idee in deo. hoc ē q̄ de⁹ est omniū cā effectiua. ꝛ hmōi q̄ vel multe earum ab infidelib⁹ ignorāt̄. Et si dicat̄ q̄ beat⁹ augustin⁹ ī p̄dicta auct. dicit ideas eē res. ſ3 creature ab eterno nō erāt res. ḡ nō fuerunt idee. Dico q̄ h̄ ē ad oppositū. q2 si idee sint res sunt plēs res. ſ3 ī deo nō sūt nisi tres res. ḡ si sint in deo realiṫ ꝛ subiectiue nō sūt plēs q̄ tres idee qd̄ ē manifeste falsū. q2 dic beat⁹ augustin⁹ q̄ singula ꝓprijs rōnib⁹ sūt creata.

D Ad scdm ar.

Ad scdm pȝ p̄mo q̄ aliq̄d pōt eē exēplar suipius. Tñ sicut vna dom⁹ ē cognita pōt esse exēplar alterius dom⁹ fiēde q2 ē illud ad qd̄ artifex aspicit vt cōsimilē domū ꝓducat. ita si artifex ipam domū fiendā cognosceret ī pticulari. ita q̄ nihil aliud cōcurreret qd̄ eēt simile domui fiende. posset ipam domū fiendā in pticulari cog̃scendo ita pfecte vel pfecti⁹ ꝓducere sic si cognosceret vnā aliā domū. ꝛ ꝑ ꝯñs ipamet domus p̄cognita eēt exēplar suipius. Et sic ē de deo. q2 de⁹ ipasmet res cognoscit quas postea producit. ꝛ illas aspicit ī ꝓducēdo et q2 illas aspicit ī ꝓducēdo iō dr̄ rōnabiliṫ opans. q2 pfecte scit nō tm̄ in vl̄i ſ3 etiā ī pticulari ꝛ distinctissime q̄d opat̄.

Ad tertium ar.

Ad aliud pȝ q̄ de virtute sermōis possȝ ꝯcedi. q̄ nō aliṫ habuit idea eē ab eterno q̄ lapis q̄ fuit ꝓduct⁹ ī tpe ab eterno fuit idea sic ab eterno fuit cognitus a deo. Uerūtñ ſm vsuȝ sanctoꝝ cōcedit̄ q̄ idee sunt ab eterno. h̄ ē sūt eternaliṫ ītellecte a deo Nō aūt ꝯcedit̄ ab eis q̄ lapis existēs fuit ab eterno ꝛ iō ſm modū loquēdi sanctorū nō ita fuit lapis existens ab eterno sicut idea. h̄ ē nō cōcedūt q̄ lapis ext̄ existēs fuit ab eterno: q̄uis cōcedāt q̄ idee fuerūt ab eterno.

Ad Senecā

Ad senecā dico q̄ ītelligit sicut beat⁹ augustin⁹ q̄ de⁹ itra se hȝ numeros ꝛc. ita sicut obiecta cognita. et iō exponit se dicēs mēte ꝯplexus. inuēs q̄ nō hȝ ea nisi sicut obiecta cognita. ꝛ sūt imortales ꝛc. sic expositū ē p̄us.

Ad quartū ar.

Ad aliud dico: q̄ de v̄tute ſmōis dȝ cōcedi q̄ idee oriūtur ꝛ ītereūt. q2 idee sūt ipemet creature q̄ oriūt̄ ꝛ intereūt. tñ ſm ītellectū beati augustini neq3 intereūt neq3 oriūt̄. h̄ ē. neq3 de nouo incipiūt intelligi a deo. neq3 desinūt intelligi a deo. ſ3 sep et etern aliṫ ītelligūt̄. ad d̄iam idearū in mēte cuiuscūq3 artificis creati ī cui⁹ mēte de nouo oriūt̄ idee. h̄ ē. cessant ab eo ītelligi.

Q Ad tertiū dubiū

Ad tertiū dubiū dico q̄ idee p̄cise sūt singulariū. q2 p̄cise singularia sunt factibilia. ꝛ si plo dicat q̄ idee sūt spēꝝ ꝛ nō singulariū. ītelligēdū ē q̄ h̄ dixerit q2 forte fuit illi⁹ opi. q̄ de⁹ nō ītelligat singularia. ſ3 tm̄ spēs singulariū ꝛ tunc voluit dicere q̄ idee nō sūt singulariū. h̄ ē nō sūt ꝑ ipsa singularia ītellecta ſm eū. ſ3 sūt spērū. h̄ est. spēs singl̄ariū sūt idee. ſ3 ī h̄ erravit si h̄ posuit nec ī h̄ ipȝ seq̄t̄ beat⁹ augustin⁹. ſ3 ī alijs ī q̄b⁹ nō errauit

R Ad quartū du.

Ad vltimuȝ dico q̄ de⁹ q̄uis sit maioris efficacie in agendo. q2 tñ est in infinitum maioris intelligentie. iō deus de fiendis ab eo non habet tm̄ cognitionē de vniuersalibus sicut habet artifex creatus de fiendis ab ipso. sed etiā habȝ cognitionē distinctā ꝛ particularē de quolibet particulari fiendo. q̄ sibi ipmmet particulare est idea: q̄uis cognoscat q̄cq̄d cog̃scit̄ ab agēte creato ꝛ ita p̄ter ideas q̄ sunt res ptic̄lares ē ponere alia q̄ sunt rerū

fiendorū aliquorꝫ idee. nō ꝙdez deo ꝗuis sint idee artificib⁹ creatis. Et ita idē pōt eē alicui idea ⁊ tñ alteri nō ē idea. sicͭ idē ē vni exēplar ⁊ nō alteri exēplar. Et si dicat̄ ꝑm pdicta de⁹ aliq̇d extra se ītueṫ vt ꝑm illud ꝯstituat illud qḋ ꝯstituit. qḋ ē ꝯ beatū augustinū. Dicēdū ꝙ de⁹ nō ītueṫ aliq̇d realr̄ ex̄ se existēs vt ꝑm illud ꝯstituat. q: nihil actualr̄ exn̄s de⁹ ꝑcognoscit vt ꝑm illud cōstituat̄ ītueri. tñ aliq̇d qḋ tñ ē ipe nec ē aliq̇d reale. ꝭ pōt eē reale vt ꝑꝫ illḋ ipmmet cōstituat. Si ꝓtēdat̄. ꝙ tūc de⁹ indigeret aliquo alio a se ad h̄ ꝙ agat. qḋ est absurdū. Dicēdū ꝙ de⁹ nullo alio īdiget. q: nihil req̇rit ad h̄ ꝙ agat. ⁊ iō de⁹ nō īdiget ideis ad h̄ ꝙ agat. nec ipe idee req̇ruṫ ꝓp̄e loquēdo ad h̄ ꝙ de⁹ agat. ꝭ tñ req̇riṫ cognitio ipaꝝ idearū q̄ ē ipe de⁹ oī mō. ⁊ ex h̄ ipo ꝙ de⁹ ē de⁹. de⁹ cognoscit oīa. nec alr̄ diceret̄ rōnabilr̄ opās nisi cognosceret illa q̄ opat̄. Ad principale ptꝫ ꝙ idea nō est rō cognoscēdi. sed ē illud qḋ cognoscitur. Questio sexta.

Ad principale

Questio VI

Exto quero vtrū

idee i mēte diuina sint practice an speculatiue. Et sint practice videtur. q: oīs idea i mēte artificis ē practica. cuꝫ ars sit habit⁹ practic⁹. ꝭ idee diuine sūt i mēte artificis icreati. g̊ ⁊c̄. Ad oppositū ꝙ sint speculatiue vr̄. q: in itellectu pure speculatiuo et nullo mō practico nō ē idea practica. ꝭ intellectus diuin⁹ ē tm̄ speculatiu⁹ ⁊ nullo mō practicus g̊ ⁊c̄. maiorē māifesta. minorē ꝓbo. q: itellect⁹ q̄ nō pōt dirigere volūtatē nō ē practic⁹ ꝭ itellect⁹ diuin⁹ nullo mō pōt dirigere volūtatē diuinā: cū ipa volūtas nō possit dirigi. sicͭ nec pōt errare. g̊ ⁊c̄. Ad istā. q. dico p̄mo: ꝙ ista. q. vr̄ eē nulla. q: speculatiuū ⁊ practicū videntur eē dr̄e cognitionū ꝑ se ⁊ nō quorūcūqꝫ obiectoꝝ. ⁊ iō cū idee (sicͭ supra ōstēsuꝫ ē) nō sint cognitiōes ꝭ res cognite idee nō erūt practice nec speculatiue. Ex eodē seq̇t̄: ꝙ nō est cōueniēs mod⁹ loquēdi dicere ꝙ aliq̄ sint p̄ncipia practica. ⁊ aliq̄ ꝯclusiōes practice. Istḋ pt̄ declarari. q: qñ sūt aliq̄ dr̄e opposite. si vna dr̄a cōuenit aliq̄b⁹ i vno aliquo genere ⁊ non oīb⁹ alia dr̄a cōpetit aliis eiusdē generis. g̊ si practicū cōuenit aliq̄b⁹ p̄ncipiis ⁊ aliq̄b⁹ cōclusionib⁹ ⁊ nō oīb⁹. speculatiuū etiā cōpetet aliq̄b⁹ p̄ncipiis ⁊ aliq̄b⁹ ꝯclusionib⁹. ꝭ h̄ nō ē verū q: p̄ncipia nō sūt speculatiua ꝭ speculabilia tm̄. g̊ ⁊c̄. Et aūt i ꝓlogo dixi ꝙ aliq̄ p̄ncipia sūt practica ⁊ aliq̄ speculatia. vsus fui cōi mō loquēdi q̊ sic dꝫ itelligi ꝙ ista dicat̄ p̄ncipia speculatiua q̄ sūt obiecta scie speculatiue ⁊ ista practica q̄ sūt obiecta scie practice ꝭ h̄ ē

Respōsio p̄mo

ip̄rop̄e loq̄. Et ita pꝫ ꝙ ista. q. nō hꝫ difficultatē nisi ex difficultate. q. q̄ querit̄. an scīa dei respectu factibiliū sit practica vl̄ speculatiua. Et iō de ipa ē aliq̄d mō videndū. Ad quā dr̄ ꝙ scīa dei nō ē practica: qḋ ꝓbat̄ ꝑ talē rōnē. q: duo sūt de rōe notitie practice. scꝫ cōformitas ad praxim quā ꝯformitatē hꝫ ex obiecto circa qḋ ē. ⁊ p̄oritas ei⁹ naturalr̄ ad eādē praxim. ꝭ intellect⁹ diuin⁹ cōpādo cognitionē ei⁹ ad actū volūtat̄ ei⁹ nō hꝫ cognitionē dictatiuā de aliquo faciēdo. g̊ ⁊c̄. Sꝫ opi. ista vr̄ insufficiēs q̄tū ad duo. p̄mū q: ꝑ se arguit ꝙ itellect⁹ diuin⁹ nō hꝫ notitiā practicā dictatiuā de faciēdo: sicͭ ptꝫ manifeste ex ꝓcessu eiusdē i eadē. q. ꝭ ꝑter illā cognitionē practicā ē vna alia q̄ est simplr̄ practica. q: sicut ōstēsū ē ꝑus. logica. rethorica. grāmatica ⁊ artes mechanice sūt simplr̄ practice. ⁊ tñ nō sūt dictatiue. ꝭ dictamē ꝺ exercitio illaꝝ notitiaꝝ practicarū n̄ ꝑtinet ad istas artes. ꝭ ad prudētiā ꝑtinet. Et aūt ad prudētiā ꝑtineat pꝫ. q: oīs act⁹ ipar⁹ q̄ vtuose elici pōt ad prudētiā ꝑtinet. ꝭ oīs tal̄ act⁹ pōt elici vtuose. ptꝫ iductiue. g̊ ⁊c̄. maior ptꝫ ꝑ ari. vi. ethi. vbi vult ꝙ in arte peccās ē eligibilior circa aūt prudētiā min⁹. Ex quo pꝫ ꝙ vtuose agere nō ꝑtinet ad artē ꝭ ad prudētiā. Sicͭ vꝫ cus moral̄ ꝑm ari. vi. ethi. nūq̄ ē sine prudētia. g̊ nec act⁹ virtuosus sine actu prudētie. Sicͭ prudētie ē ipare ⁊ p̄ncipari exercitio artiū. et sciarū speculatiuarū in aliis. sicͭ pꝫ ꝑ p̄hm. x. libro ethi. ꝙ prudētia p̄cipit q̄s quā artē dꝫ exercere ⁊ quā sciam debet audire. g̊ multo magis hꝫ ipare act⁹ ꝓpos. ⁊ ꝑ ꝯn̄s hꝫ ꝺ eis dictare. ⁊ ita pꝫ ꝙ tales nō sūt dictatiue. ⁊ tñ vere sūt practice ꝑꝫ p̄hm. vi. ethi. g̊ ꝓbare ꝙ de⁹ nō hꝫ sciam practicā dictatiuā nō ē ꝓbare eū nō habere sciam practicā. Et si obiiciat̄ ꝙ ꝑꝫ ari. vi. ethi. Ars ē habit⁹ cū vera rōe factiu⁹. g̊ ars de faciēdis hꝫ dictare ꝺe. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ē vere dictatiua. Respōdeo ꝙ nō oīs vera rō ē dictamen sicͭ notitia q̄ scio hoīeꝫ cōponi ex corpore ⁊ aīa nō ē dictamē. ꝗuis sit rō vera. ⁊ ita ē de arte ꝙ ē habit⁹ cū vera rōe factiu⁹. ⁊ tñ nō dictatiu⁹. nec hꝫ dictare vtrū debeat fieri vl̄ nō. Secūdo vr̄ opi. isufficiēs. q: ꝑ se ꝓbat ꝙ notitia dei respectu factibiliū nō hꝫ illas duas circūstātias scꝫ ꝯformitatē ⁊ p̄oritatē respectu volitiōis diuine itrīsece. ⁊ nō ꝓbat ꝙ nō hꝫ illas duas ꝯditiones respectu opatiōis ad extra. q̄ tñ pōt dici praxis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s non ꝓbat q̄n respectu alicui⁹ praxis hēat illas duas ꝯditiōes ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō sufficienter probat ꝙ non sit practica. Et aūt actio q̄ de⁹ ꝓducit aliq̄d extra sit praxis pōt ꝓbari ꝑ descriptionē isti⁹ quā ponit ꝺ praxi. q: iste act⁹ ꝓductiu⁹ ē act⁹ alteri⁹ potē

Questio

Responsio

Obijcitur contra opi. primo

Obijcitur

Rñdetur

Secundo

tie q̄ itellect⁹ naturalr̄ posterior intellectiõe: nat⁹ elici ɔformit ītcrõi recte ad h̄ q̄ sit rect⁹. ḡ iste act⁹ ṽe ē praxis. Cõfirmaṫ. iste act⁹ f̄m istos nõ ē act⁹ itellect⁹ nisi effectiue. nõ forma liṫ. ſ3 tal' act⁹ itellect⁹ põt eē praxis etiā f̄3 eos ḡ 7c. Si dicaṫ q̄ act⁹ q̄ ē p̄mo praxis ē actus volũtatis. 7 q: act⁹ volũtatis diuine nõ ē praxis. iõ null⁹ act⁹ sequēs erit praxis. Istud non sufficit. q: sine act⁹ volũtatis sit praxis siue nõ tali actui cõtingẽṫ elicito ab agēte cognoscēte ṽe cõpetit oĩa pticula posita i diffinitione praxis. sic p3 iductiue. q: ē act⁹ alteri⁹ potētie q̄ itellect⁹. q: f̄m eos ē act⁹ imediate volũtatꝫ 7 ē naturalr̄ posterior ītellectiõe. manifestũ ē. 7 ē nat⁹ elici cõformit itellectiõi recte ad h̄ vt sit rect⁹. q: nũq̄ retributio diuina eēt recta vl' iusta nisi rõ recta h̄ dictaret. ḡ tal' act⁹ ṽe erit praxis.

D Aliṫ dicit auctor

Ideo dico aliṫ ad istũ articulũ q̄ notitia diuina respectu factibiliũ ab eo ē practica. q: q̄tũcũq3 volitio diuina q̄ ē ip̄e de⁹ realiṫ f̄m oēs. 7 vt credo nõ pl⁹ distiguiṫ a diuina essentia q̄ deitas distiguiṫ a deitate nõ sit vere praxis. q: nõ ē act⁹ i potestate volũtaṫ. tñ i potestate volũtatis diuine ē ꝓducere creaturas cõtingẽṫ 7 oĩa alia facere circa creaturas ē in potestate volũtatis diuine. 7 ista ꝓductio pt aliquo mõ dici praxis. q: scꝫ cõtingẽṫ ē a volũtate diuina. 7 p ɔ̄ñs notitia sibi correspõdens ṽe practica põt dici.

E Ad formā. q.

Per illõ possꝫ dici ad formā. q. q̄ idee i mẽte diuina ꝓp̄e loquẽdo nec sũt practice nec speculatiue. Verũtñ f̄m istuꝫ moduꝫ loquẽdi quo dico q̄ idee i mẽte artificis creati sũt practice. q: scꝫ notitia agendoꝝ p illas ideas ē practica. Ita põt dici q̄ idee i mẽte diuina sũt practice. q: notitia agẽdoꝝ p illas ideas ē practica.

Contra dcā obijcit primo

Sꝫ ɔ̄ p̄dicta põt obijci p̄mo. q: dictũ ē p̄us q̄ act⁹ volũtatis elicit⁹ ē p̄mo praxis. ḡ null⁹ act⁹ ē praxis nisi act⁹ a volũtate elicit⁹ sit praxis. ſ3 volitio diuina nõ ē praxis. ḡ 7c.

Secundo

Preterea. si ꝓductio creature. remuneratio meritoꝝ. conseruatio. gubernatio 7c. h̄mõi sũt praxes. Quero. aut ista sũt realiṫ de⁹ aut sũt realiṫ creature. Si dr⁹. ḡ de⁹ ē vere praxis. 7 p ɔ̄ñs volitio diuina ē praxis. Si sũt creature. ḡ creature sunt praxes ſ3 nõ est maior rõ q̄ vna creatura ē praxis diuina q̄ alia. ḡ q̄libꝫ creatura ē praxis diuina. 7 p h̄ asin⁹ 7 oēs substãtie eẽnt praxes diuine qđ ē absurdũ.

Tertio

Preterea. q̄ volitio diuina sit praxis videṫ. q: a dīctũ ē p̄us 7 mõ inniṫ q̄ oĩs act⁹ existẽs i potestate volũtaṫ ē ṽe praxis.

Quarto

In contrariũ arguiṫ primo

Siliṫ ex eodē medio arguiṫ q̄ tũc aliq̄ speculatio eēt ṽe praxis ſ3 h̄ ē absurdũ. qđ ꝓbaṫ. q: ex oĩb⁹ praxib⁹ gn̄atur habit⁹ practic⁹. ſ3 ex multis p̄mis speculationib⁹ nõ põt gn̄ari habit⁹ practic⁹. ḡ nulla speculatio ē act⁹ practic⁹.

Scđo

Preterea. si speculatio eẽt praxis. q: ē i potestate volũtaṫ. ḡ possem ego facere q̄ geometria esset practica.

Tertio

Preterea manifestũ ē q̄ aliq̄ speculatio nõ ē praxis. 7 tñ oĩs speculatio ē i potestate volũtatis.

Quarto

Siliṫ tũc eẽt i potestate mea q̄ speculatio eẽt praxis 7 nõ eẽt praxis. Et eodē modo speculatio posset esse praxis 7 nõ eē praxis ad placitũ volũtaṫ.

F Ad primũ dicit

Ad p̄mũ dico q̄ q̄n dictũ ē p̄us q̄ act⁹ volũtatis ē p̄mo praxis. ibi nõ fiebat sermo nisi de volũtate habente actũ elicitũ receptũ i se ĩ sua potestate. q: nõ fiebat ibi sermo nisi de volũtate nr̃a q̄ h̄3 p̄mo actũ ꝓp̄ũ in sua potestate quē elicit cõtingẽṫ. 7 ĩ talib⁹ ē vl'r verũ q̄ act⁹ volũtatis recept⁹ i ea ē p̄mo praxis. ſ3 sic nõ est de volũtate diuina. q: ip̄e actus ibi nõ ē recept⁹ ĩ volũtate. ſ3 ē ip̄a volũtas idistinct⁹ ab ea re. 7 rõe. 7 iõ sic ip̄a met volũtas nõ p̄t eē p̄mo praxis. ita nec ip̄e act⁹ volũtatis põt eē praxis.

Ad scđm

Ad scđm dico. q̄ ita ꝓp̄e 7 ita vere. creatio. cõseruatio. remuneratio 7c. h̄mõi sunt ṽe praxes. sic edificatio 7 tales act⁹ iperati a volũtate sũt praxes. Et q̄n q̄riṫ aut ista sũt realr̄ de⁹. aut sũt realiṫ creature. Dico sic tactũ ē p̄us ð noĩb⁹ cõnotatiuis q̄ nõ iportãt p̄cise vnã rē. ſ3 significãt aliquã rē. 7 aliquã cõnotãt ð nulla re ꝓp̄e p̄dicaṫ. sic negatio. cecitas 7 h̄mõi nõ sũt res. Verũtñ ɔcretũ correspõdẽs talib⁹ absoluṫ ṽe de aliq̄ re p̄dicaṫ. Et iõ magl ꝓp̄e d3 dici q̄ creãs ē res q̄ q̄ creatio ē res. Et ita ꝓportionabiliṫ d3 dici q̄ praxis aliq̄ nõ ē res. ſ3 res p̄dicaṫ ð noĩe concreto correspõdente isti noĩ abstracto praxis. Verũtñ aliquo mõ 7 forte iproꝑe ð talib⁹ absolutis p̄dicaṫ plura sil' sũpta 7 nullũ eoꝝ p se sumptũ ad modũ noĩs collectiui. sic tactũ ē p̄us i materia de relationib⁹. Verũtñ itelligẽdũ ē q̄ h̄ praxis pticulariṫ recipit p̄dicationē alicui⁹ supponẽtis determinate ꝑ aliq̄ re. Vñ h̄ ē ṽa q̄ aliq̄ praxis ṽe ē vna res. sic dilectio. et vl'r act⁹ volũtaṫ ɔtigẽṫ elicit⁹. 7 ita h̄ nomen praxis eēt cõe vl' q̄si equocũ. q: equaleret in significãdo tã noĩ absoluto q̄ ɔnotatiuo. Aliṫ possꝫ dici q̄ sic ɔcediṫ q̄ ãbulare est praxis. q: cõtigẽṫ ipaṫ a volũtate. ita posset ɔcedi q̄ q̄libet creaṫa ē q̄dã praxis diña. q: q̄libet creaṫa ē q̄dã effect⁹ ɔtigẽṫ ꝓduct⁹ a volũtate diña. Et iõ h̄ magl ē difficultas vocal' q̄ reaṫ. 7 f̄3 diuersam expositioneꝫ significationis nominis diuersimode consequẽter ē respõdẽdũ.

Ad tertium

Ad tertiũ dico q̄ volitio diña diuersimode accipiṫ Vno mõ ꝓ ip̄o actu existẽte realiṫ eodē cũ diuina essentia. 7 ista volitio diuina nõ ē praxis q: nõ ē i potestate volũtatis. ſ3 tãta necessitate ē illa volitio quãta ē ip̄a volũtas, q: ē oĩ̄is

bus medis ipa volūtas. Alit' accipit' volitio diuina. vt sit idē qd velle creaturā eē vel velle remunerare. vel hmōi aliqd. ⁊ sic non p̄cise dicit volūtatē diuinā. ſ etiā cōnotat creaturā i esse reali, ⁊ sic ē idē qd creatio vel conseruatio vel aliqd hmōi. ⁊ sic ē i potestate sua, sicut cōtingēter creat conseruat ⁊ hmōi.

Ad quartū

Ad aliud dico q speculatio q̄ ē in potestate volūtatis ē vere praxis. sic dictū ē p̄us

Ad p̄mū i cōtrarium

Ad p̄mū i cōtrariū dico q hec ē falsa simplr. oib⁹ praxib⁹ gn̄atur habit⁹ practic⁹, cui⁹ rō ē. q2 speculatiuū et practicū nō sunt dr̄e opposite habituū intellectualiū. ⁊ iō nō semper ex praxib⁹ que sūt i itellectu generat' habit⁹ practic⁹ Et si dicat' q saltē ex praxib⁹ q̄ sūt i itellectu generat' habitus practic⁹ ⁊ nullo mō speculatiu⁹. Dicēdū q nō sēp ex praxib⁹ q̄ sūt i itellectu generat' habit⁹ practicus. cui⁹ rō ē. q2 habit⁹ practic⁹ gn̄at' ex actib⁹ practicis. ſ aliq̄ act⁹ itelligibiles q̄ sūt praxes sūt speculatiui ⁊ aliq̄ sūt practici. et iō ex aliqb⁹ talib⁹ praxib⁹ generat' habit⁹ practicus. et ex aliqb⁹ generat' habit⁹ speculatiuus

Ad cui⁹ itellectū sciendū ē q dr̄a ē iter actū practicū ⁊ praxim. Nā praxis ē opatio existēs i potestate volūtatis: q2 ois talis act⁹ pōt elici virtuose ⁊ viciose. loquēdo de actu volūtatis nostre de quo ē mō sermo. ſ act⁹ practic⁹ ē ille q̄ hz p obiecto saltē prīali praxim. vel aliqd opabile cōtingenter a volūtate. Nā multi sūt act⁹ itelligēdi existētes i nostra potestate q̄ nō hn̄t praxim nec aliqd opabile a nobis p obiecto prīali, sicut act⁹ cōsiderādi geometricalia ⁊ silr cōsiderādi deū, ⁊ act⁹ speculādi methaphisicalia sūt i potestate nostra. ⁊ p̄nt virtuose ⁊ viciose ſm diuersas circūstātias finis ⁊ alioꝝ elicere ipari a volūtate, nō sūt tn̄ iō practici. ſ tn̄ vere sūt praxes. Et iō ex eis nō generat' habit⁹ practic⁹ ſ tm̄ speculatiu⁹. Maior aūt talis speculatio sit vere praxis. pz. q2 ois opatio ſm electionē hōis est vere praxis. ſ tal' opatio pōt eē ſm electionē hōis. g vere pōt eē praxis maior pz p cōmē. i. ethi. in p̄ncipio vbi describēs praxim hic sic. Praxis quā p̄sueuerūt trāsferre i actū ē ſm electionē hōis energia. id est opatio. minor pz. q2 pōt aliqs cōsiderare ⁊ deliberare an sit speculādū vel aliqd aliud extra opandū. ⁊ pōt postea habita deliberatione ⁊ cōcluso q sit speculādū vel studēdū ⁊c. eligere vel p̄ponere studiū vel speculationē opi exteriori ⁊ postea p̄t illū actū elicere. ⁊ p p̄ns talis speculatio pōt eē opatio ſz hōis electionē g tūc vere erit praxis.

Ad scōm

Ad scōm dico q non seq̄t'. ois opatio existēs i potestate volūtatis ē praxis. g ego possum facere q geometria est practica. ſ seq̄t' q ego facere possum q aliqs act⁹ geometric. puta iste quē possum cōtingēter elicere sit vere praxis. q̄uis non possit ille act⁹ eē practic⁹

Ad tertium

Ad aliud dico q manifestū est q aliq̄ speculatio diuina nō ē praxis q2 illa nō ē i potestate volūtatis. ſ de speculatiōib⁹ nostris nō ē ita manifestū. Vn̄ q̄ dicūt q ois speculatio nr̄a sit i potestate volūtatis. hn̄t dicere nisi errēt. q ois speculatio nr̄a pōt eē praxis. Sz q2 reputo q aliq̄ speculatio nō sit i potestate nr̄a. q̄ aūt sit illa dicet' in quarto. Ideo dico q ē aliqua speculatio hūana q̄ nō pōt eē praxis. ⁊ iō dico q nō ois speculatio ē in potestate nr̄a nisi forte meritorie vel demeritorie. Sz de illo mō habēdi aliqd i potestate volūtatis nō ē mō ſmo.

Ad quartū

Ad aliud qd inuit' dico i p̄nte mea ē q speculatio sit praxis. vl' nō sit praxis. q2 si cōtigēt' ⁊ ex ipso volūtat' speculor. tūc illa speculatio ē praxis. Si nō speculor. vl' si nō speculor ex ipso volūtatis tūc nō ē praxis ⁊ eodē mō eadez speculatio q̄n p̄mo elicit' āte omnē actū volūtat' nō ē praxis. q̄n postea elicerēt' vl' cōtinuat' ex ipso volūtat' tūc v̄e erit praxis. nec ē h magis cōueniēs de speculatōe q̄ de alijs praxib⁹. ſ de alijs est h possibile ſm aliquos sic arguētes. Nā ſm istos nūq̄ ē act⁹ volūtat' praxis nisi sit elicit⁹. ſ i potestate volūtat' ē elicere illū actū vel nō elicere. Silr ſz istos act⁹ appetit⁹ sensitiui quaten⁹ p̄cedit actū itellectus nō ē praxis Hoc eīn mō cōis ē volūtati ⁊ brutis. nec respectu illoꝝ actuū est aliq̄ cognitio practica. nisi q2 aliquo mō ē moderatiua illoꝝ actuū. ⁊ isti act⁹ cōsequūt' itellectionē moderatiuā vt sūt p ipam moderati. Ex istis v̄bis coꝝ pz manifeste q act⁹ appetit⁹ sensitiui q̄ p̄cedit actū itelligēdi nō ē praxis. ſ act⁹ appetit⁹ sensitiui sequēs actū itelligēdi cui⁹ modi ē ille act⁹ itelligēdi moderatiu⁹ vere ē praxis. ſ ille idē act⁹ q̄ p̄cessit actū itelligēdi pōt postea moderari p itellectū ⁊ volūtatē. g idez act⁹ p̄mo nō ē praxis ⁊ postea ē praxis ⁊ eq̄ faciliter pōt h dici d actu itellect⁹ q̄ pōt p̄cedere actū volūtat'. ⁊ tūc n̄ ē praxis. Et pōt seq̄ ipiū volūtat' ⁊ tūc ē praxis Et h possz p̄firmari. q2 act⁹ itelligēdi magis ē i potestate volūtat' q act⁹ appetit⁹ sensitiui. et p p̄ns magis pōt dici praxis.

Obijcitur

Et si dicat'. q praxis dz eē posterior naturalr itellectiōe.

Rūdetur

Dico q h ē verū. q2 ois praxis vl' ē act⁹ volūtat' elicit⁹ vl' impat⁹ ⁊ ita vn⁹ act⁹ volūtat' ē posterior alio actu. sic act⁹ quo speculor diuina ē posterior actu dictandi quo itellect⁹ me⁹ dictauit q mō debeat speculari diuina. nūc act⁹ speculādi diuina est praxis ⁊ non practicus sed act⁹ dictandi est practicus et forte non est pro tunc praxis. q̄uis possit eē praxis. quia potest esse iperatus a voluntate.

Replicatur

q̄uis nō op⁊ q̄ sit ipa⁊. Et si adhuc arguat q̄ ois habit⁹ cui⁹ finis ē praxis ē practic⁹. sed speculatio pōt eē finis scie speculatiue. ergo si speculatio ē praxis scia speculatiua erit practica

Respondetur

Ad illud p⁊ p dicta i plogo. vbi dictū ē q̄ idē pōt eē finis q̄ ē cā finalis ppe scie speculatiue ⁊ practice. ⁊ ita praxis, vere pōt esse finis scie speculatiue. ⁊ io hec ē falsa q̄ ois scia cui⁹ finis ē praxis ē practica s; solū illa scia ē practica cui⁹ obiectū saltē prialr ē praxis. vel aliqd opabile ab hñte praxim. et h nō ē verū de scia speculatiua q: sciētia speculatiua nō h; aliqd tale p obiecto prīali. vel saltē nō ē directiua magis q̄ notitia icōpleta tal' opabilis vel praxis.

Arguitur

Si dicat q̄ s; phm .ij. metha. finis speculatiue ē veritas. practice aūt opus. ergo opus nō ē finis speculatiue. ⁊ p ꝯñs nec praxis ē finis speculatiue.

Dicitur

Dicēdū q̄ finis speculatiue ppt quē s̄m rectā rōn ē pcedit addiscēs sciaz ē veritas. ⁊ nō aliqd op⁹ habētis sciam tāq̄ cognitū a sciētie s̄m rectā rōnē. s; s̄m rectā rōnē acq̄rēs sciam practicā d; intēdere op⁹ tāq̄ finē ⁊ tāq̄ obiectū illi⁹ scie. ita q̄ pcedētib⁹ et intēdētib⁹ debitū finē ipius speculatiue veritas ē finis. ⁊ nō ē aliqd op⁹ vel praxis obiectū s; practice idē ē finis ⁊ obiectū. ita q̄ praxis ⁊ sit finis ⁊ obiectū saltē prīale.

R Ad principale

Ad argumētū pncipale p; q̄ūo idea ē practica. q: nō ppe loquēdo s; iprope. Ad argumētū i oppositū q̄ itellect⁹ diuin⁹ nō ē tm̄ speculatiu⁹. s; etiaz practic⁹. Et q̄ñ di q̄ nō pōt dirigere actū volūtatis dico q̄ nō pōt dirigere volūtatē i actu itrinseco tm̄ i pducēdo aliqd ad ex pōt dirigere. nō q: volūtas possit errare. s; q: volūtas cōtingēter pōt efficere q̄cq̄d efficit extra. et etiā seipm̄ dirigit in dirigendo voluntatem.

Distinctionis. xxxvi. Questio vnica.

A Dist. XXXVI Questio. I

C

Circa distinctionē. xxxvi. q̄ro. Utrū pfectiōes creaturaruz in deo cōtēte ab eterno distinguāt int se realr ⁊ a diuina essentia.

Arguitur primo

Et sic. q̄a vna pfectio vni⁹ creature nūq̄ fuit realr alia. ergo ab eterno fuit distincta realr. Añs p;. q: ipossibile ē q̄ vna res fiat alia s; phm .i. phi. q̄uis vna res possit fieri ex alia. ꝯña p;. q: idē et diuersuz diuidūt oē ens. ergo oē ens oī enti ē idē vel distictū.

Secundo

Pretea pfectiones creaturarū ab eterno habuerūt aliqd eē. ⁊ nō hūerunt idē esse reale. ergo aliud ⁊ aliud. ⁊ p ꝯñs realr distinguebātur ab eterno. maior pbat. tū q: ab eterno fuerūt itellecte a deo. sed qd nihil ē nō pōt terminare actū itelligēdi. Tū q: qd purū nihil ē i nullo genere est. s; creature ab eterno fuerūt in distictis generib⁹. Tū q: fuerunt ab eterno diffinibiles s; purū nihil diffiniri nō pt. minor vi; māifesta. q: illa q̄ nullo mō pñt eē idē realr. q̄ñ sunt actualr nullū eē reale hñt idē. s; pfectio hōis ⁊ asini q̄ñ sunt actu nullo mō sūt idē realr. ergo nullū eē reale habēt idē. ⁊ p ꝯñs si vtrūq̄ h; eē reale: hñt distiera eē realia. ⁊ per ꝯñs sunt disticta realr.

In oppositum

Ad oppositū illud qd nihil ē i se a nullo distiguit realr. s; pfectio hōis ab eterno nihil fuit i se reale. ergo a nullo distinguebat realr.

B Opinio prima

Ad q. dicūt cōiter doctores q̄ pfectiones creaturarū i deo ꝯtinēt pfectionalit. eminēt. exēplarit. ⁊ itelligibiliter ⁊ etiā virtualr. ⁊ cāliter. S; illud dictū a diuersis diuersimode exponit.

Prima expositio

Dicunt eñi aliq̄ q̄ pfectiōes creaturarū vt cōtinēt i deo pfectionaliter nō distiguūt iter se nec a diuina essentia. nec etiā s̄m eē itelligibile vl' repñtatiuū distinguūt a diuina essentia. S; p vt cōtinēt i deo virtualr s̄m pfectionē cōtērā distinguūt a deo realr ⁊ formalr. S; pfectiōes creaturarū s̄m q̄ cōtinēt i deo virtualr s̄m pfectionez dei cōtinētis sic nec distinguūt a deo nec iter se ex natura rei. Pro istis adducūt multe rōnes q̄s ppt breuitatē omitto. q: quācū vi mihi difficultas magis ꝯsistit i voce q̄ i re. ⁊ vna veritate logica dicta euidēter soluunt. Uerū tñ aliq̄s auc. sanctor adducā. q̄ videt ponere q̄ creature cōtēte i deo sint ipe de⁹.

Pria auctoritas

Io hā .i. qd factū ē. i ipo vita erat. ergo creature erāt vita in deo. s; nō nisi vita diuina.

Secunda

Itē augustinus sup ioha. o me. iij. ⁊ de verbis dñi sermone iiij q̄ hic varia q̄s ipe tibi vn⁹ oia erit. In creaturis autē deest qd laudam⁹. i creatore nihil deesse pōt. q: qd iuenis in creatura a creatore artifice pcessit. laudēt ergo creatorē ei⁹. totū est ibi qd ex ptib⁹ singulis iuenit.

Tertia

Itē i fine de ciuitate dei. in psona dei loquēs sic dicit Ego ero q̄cūq̄ ab hoīb⁹ honeste desiderant. vita ⁊ pat. salus ⁊ virtus. gloria ⁊ honor et oīa bona.

Quarta

Itē moyse petēte a deo vt ostēderet sibi seipm̄ respōdit de⁹ exodi. xxxiij. Ego ostēdā tibi oē bonū. Sed ostēdendo seipm̄ nō ostēderet omne bonū sibi. nisi ipe esset oīs boni plenitudo.

Quinta

Itē q̄ in essentia diuina omniū rerū pfectiōes vnitiue cōtineātur ostēdit dionisius de diuinis nominib⁹. c. v. pte. vi. p multa exempla sc; monadis in quo vniūtur oēs numeri. ⁊ centri in quo vniūtur oēs diametri. ⁊ nature generalis in qua vniūtur diuerse operationes.

Sexta

Item dioni. de diui. no. c. i. p. ij. dicit de deo. ipse ē viuentiū vita substantiū q̄ substātia vite oīs et substātie pncipiū. ⁊ cā propter ipsius in esse adiectiuam bonitatem.

Septima
Secūda p. ideo

Itē an s. vult ꝙ creatura ī deo nō ē nisi creatrix essentia. Specialit aūt ꝓbant aliq ꝙ eē itelligibile creature vel eē repsentatū non distinguit realr a diuina essentia. s eē repsentatū ē idē realr cū forma repsentāte. ⁊ esse cognitū ē idē realr cū cognitiōe. Hoc ꝓbant sic. ois entitas positiua nō depēdēs ab aīa est entitas realis. s eē repsentatū ē q̄dā entitas positiua. ⁊ nō depēdet ab opatione itellect⁹. q̄r spēs repsentaret etiā si itellect⁹ nō itelligeret. g eē repsentatū ē entitas realis ⁊ nō alia a deo. g ⁊c. Idē argumētū posset fieri de eē cognito.

In cōtrariū ꝓbatur p. uno

Secundo

Scḋo sic. Quicq̄d seq̄tur entitatē realē necessitate naturali ē ētitas realis necessario. s ad formā repsentātē necessitate naturali sequit eē repsentatū ⁊ ad cognitionē esse cognitū. g ⁊c.

Tertio

Itē termin⁹ ꝓductionis realis habet eē reale. s itellect⁹ agēs actione reali ꝓducit eē itelligibile obiecti siue obiectū in eē itelligibili. ipius em̄ ē aliq̄d esse reale. ⁊ nō ꝓducit nisi speciē itelligibilē. g eē itelligibile obiecti q̄d ē suū eē repsentatū p speciē ē idē realr cū specie repsentāte.

Quarto

Preterea. iiij. metha. dicit phs ꝙ ens ⁊ vnū sunt idē ⁊ vna natura. q̄r nō sepant in generatiōe ⁊ corruptiōe. g illa sūt idē realr q̄ñ ipossibile ē vnū gn̄ari vl corrūpi sine alio. s ipossibile ē formā repsentātē eē. nisi sit eē repsentatū alicui⁹. vel ecōuerso. g ⁊c.

Quinto

Itē ois entitas nō p̄ma ab actu intellect⁹ fabricata ē ab aliquo effectiue. s eē intelligibile nō ē p intellectū fabricatū. nec ē a deo effectiue. q̄r cuiuscūq; diuina essētia ē p̄ncipiū efficit illud naturalr ⁊ ſm vltimū posse suū ⁊ tale necessario hꝫ eē in effectu. g nō ē ab eterno eē repsentatū creature. nisi sit diuina essentia.

Sexto

Preterea. om̄e p̄us natura alio pōt eē sine illo absq; cōtradictiōe. repsentās non pōt eē absq; eē repsentato. nec cognitio absq; eē cognito. g ⁊c.

Septimo

Preterea eē itelligibile creature sibi couenies ab eterno aut ē ex se necesse eē. ⁊ habet ꝓpositū. Aut possibile eē. ⁊ hoc est falsū. q̄r tūc de⁹ nō necessario coītigeret eē itelligibile creature.

Octauo

Preterea volūtas vult creaturā ſm eē suū intelligibile. q̄r vult se itelligere om̄e intelligibile ⁊ nō cōtingēter. g necessario. s nō vult aliq̄d aliḋ a se necessario. g ⁊c.

Confirmat
Nono.

Cōfirmat. q̄r de⁹ nō vult necessario aliq̄d q̄d est ad finē. Preterea volūtas q̄ determinat ad finē. nō determinat ad aliq̄d eoꝝ q̄ sūt ad finē. nisi q̄rin⁹ p syllogismū practicū cōcludat ex fine necessitas illi⁹ entis ad finē. s eē itelligibile si sit aliud a deo. nō ē necessariū ad vltimū finē. g necessario itelligit.

Decimo.

Preterea. si aliq̄s necessitate absoluta vult ens diminutū ⁊ diminute ordinatū ad finē. multo magis vult necessario ens pfectū pfecte ordinatū ad finē. q̄r pfectior rō diligibilitatis ē in ente pfecto q̄ī ente diminuto. g si de⁹ necessario vult eē itelligibile creature diminute ordinatū ad deū multo magis vult necessario creaturā in eē pfecto. q̄d falsū ē.

Undecimo.

Preterea eē itelligibile creature ē p̄us volūtate ⁊ actu volūtatis diuine. q̄r essentia diuina p̄us repsentat creaturā. ⁊ itellect⁹ diuin⁹ p̄us itelligit creaturā q̄ volūtas velit eā ī eē reali vel itelligibili. g si sit aliḋ eē a deo aliq̄d aliḋ a deo ē p̄us volūtate diuina.

Duodecimo

Preterea eē itelligibile creature ab eterno. aut ē ꝓpriū. aut intrinsecū deo. ⁊ hꝫ ꝓpositū. Aut eē creature. ⁊ p ꝯñs fundat ī eē creature q̄ itelligit. ⁊ p ꝯñs p̄supponit creaturā ī q̄ fundat ⁊ eē creature añq̄ a deo itelligeret. tā ſm q̄dditatē q̄ ſm essentiā. q̄r vtrūq; habint eē itelligibile ab eterno.

Decimotertio

Preterea nullū eē distinctū ex natura rei eq̄ pfecte cōuenit creaturis q̄ñ sūt ⁊ q̄ñ nō sūt. s eē itelligibile creature ab eterno eq̄ pfecte cōuenit oīb⁹ creaturis q̄ñ nō sūt sic q̄ñ sūt. q̄r eq̄ pfecte de⁹ itelligit creaturas.

Decimoquarto

Preterea q̄cq̄d ē oīno imutabile ē oīno necesse eē. s eē itelligibile cōueniēs creature ab eterno ē imutabile. q̄r alr itelligere diuinū eēt mutabile. g eē itelligibile creature ē necesse eē.

Decimoquinto

Preterea creatura ſm eē suū itelligibile ab eterno ē mag⁹ necessaria q̄ ſm eē suū ī effectu. q̄r eē intelligibile virtute nulli⁹ cāe pōt nō eē. g ea ſm eē intelligibile ē mag⁹ pfecta q̄ ſm eē in effectu. s nō est mag⁹ pfecta entitate creature. g entitate dei.

Decimosexto

Preterea tale eē itelligibile ē aliq̄d positiuū. ⁊ nō ē ens rōis. nec ē substātia creata. g sba icreata. Pro p̄dictis articulis multa alia dicūt. s q̄r solutis p̄dict̄ manifeste pꝫ solutio oim alioꝝ. iō ip̄a cā breuitat̄ omitto.

D
Cōtra opi. affert icōuenientia

Sꝫ ista opi. vr̄ mihi irrōnalis. q̄r tñ pl⁹ ꝯstat i v̄bis q̄ i re. ⁊ v̄ba sūt ad placitū. et vnusq̄sq; pt vocare eē itelligibile creature sic placet. iō arguere ꝯ istā opi. est arguere ad nomē ⁊ nō ad rē. ⁊ ꝓpterea breuit̄ iprobo eā. ⁊ infero multa icōueniētia ex ea.

Primum.

Unū est q̄d iste opinās hꝫ ꝯcedere: ꝙ eē creabile creature est idē realr cū deo. q̄r sic iste ponit ꝙ ꝙ ḋ necessitate seq̄t si de⁹ ē itelligēs ꝙ creatura necessario hꝫ eē cognitū ⁊ ꝙ eē cognitū creature ē idē realr cū deo. Et eodē mō seq̄t. si de⁹ ē creatiu⁹ ꝙ creatura ē creabil. et ꝙ creatura hꝫ eē creabile ⁊ p ꝯñs eē creabile creature erit idē realr cū deo. Un̄ iducēdo p oēs suas rōes pꝫ ꝙ eq̄ ꝯcludūt ꝙ eē creabile creature ē idē realr cū deo. sic ꝙ eē itelligibile creature ē idē realr cū deo. Et h̄ manifeste ostēdet soluēdo rōes p̄dictas.

Scḋm

Siīr seq̄ret ꝙ eē possibile creature eēt idē realr cū deo. ⁊ p ꝯñs ꝙ eē possibile creature

esset necesse eē. Prima ɔña ptz. q2 sicut ipossi
bile ē formā repñtare eē nisi sit eē repñsenta-
tū: ꝛ cognitionē eē nisi sit eē cognitū. sic ipossi
bile ē deū ꝓductiuū eē nisi creatura possit eē.
et ꝑ ɔñs nisi creatura habeat eē possibile. ꝛ ꝑ
ɔñs si ꝓpt̃ ṗdictā rōnē eē repñsentatū ꝛ eē co-
gnitū creature ē idē realr̃ cū deo. seq̄ret eq̄lit̃
ꝙ etiā eē possibile creature ē de⁹. Silr̃ seq̄t̃ ꝙ
eē dealbabile corpis eēt idē realr̃ cū deo. Si
milit̃ seq̄t̃ ꝙ eē dānabile demonis eēt idē rea-
lit̃ cū deo. Ultrāq3 ɔñam ꝓbo ꝑ argumētū suū
Nā ipe arguit sic. qcq̄d seq̄t̃ entitatē realē ne
cessitate naturali necīo ē eē reale. ſ ad formā
repñsentatiuā necessitate naturali seq̄t̃ eē rep-
sentatū ꝛ ad cognitionē eē cognitū. g ꝛc. Eo-
dē mō argua i ꝓposito accipiēdo maiorē3 sic.
q̄cqd seq̄t̃ ꝛc. ſ ad deū esse dealbatiuū corpis
necessario seq̄t̃ eē dealbabile corpis. ꝛ ad deū
eē dānatiuū demōis necessitate naturali seq̄
tur eē dānabile demōis. q2 sic ɔña necessaria
seq̄t̃ forma ē repñsentās. g aliq̄d ē repñsentatū.
ꝛ silr̃ seq̄t̃ de⁹ itelligit creaturā. g creatura ē i
tellecta. Eodē mō seq̄t̃. de⁹ pōt dealbare cor-
pus. g corp⁹ est dealbabile. ꝛ silr̃ seq̄t̃. de⁹ pōt
dānare demonē. g demō ē dānabil̃. g eē deal-
babile corpis. ꝛ eē dānabile demōis ē aliq̄ en
titas positiua et nō depēdet ab intellectu nō
pl⁹ ꝙ eē itelligibile creature. Manifestū ē. g
ē eē reale. ꝛ nō ē aliō eē reale a potētia dei de-
albatiua ꝛ dānatiua. q2 tūc fuisset aliqō aliud
reale a deo ab eterno Multa alia absurda
sequūt̃ ad istū modū loquēdi sic ꝙ eē illumia-
bile aeris sit idē realiter cū deo. eē calefacti-
bile ligni sit idē realr̃ cū deo. Et vlr̃ seq̄t̃ de
quolibet cōposito ex instituo eē ꝛ q̄cūq3 passi
one q̄ necessario de aliquo ṗdicat̃ vē sit dice-
re ꝙ sit idē realr̃ cū deo. q2 oia talia ꝓbāt eq̄lit̃
rōes ṗdicte sic ɔclusionē itētā. Ideo alr̃ di
co. Et ṗmo vidēdū ē q̄uo ꝑfectiōes creatura-
rū ɔtinet̃ i deo. Scḋo q̄uo distinguebāt̃ ab et̃
no. Tertio dicēda sūt aliq̄ ṗābula ad solutio-
nes argumētoꝝ Circa ṗmū dico ꝙ idē ē di
cere ꝑfectōes creaturarū ɔtineri i deo. ꝛ ipas
creaturas ɔtineri i deo. Un̄ nō nō ē ymaginā
dū ꝙ dīa sit iter ꝑfectionē creature et creatu-
rā ipā3. q̄si alr̃ possit ꝑfectio creature eē i deo
ꝙ creatura ipa. q2 si sit aliq̄ tal̃ distictio int̃ ꝑ-
fectionē creature ꝛ ipam creaturā. vocet̃ illa
ꝑfectio lapidis a. tūc q̄ro q̄uo a dr̄ ꝑfectiō lapi
dis: aut q2 ē eadē res cū lapide: ita ꝙ h̄ sit cō-
structio itrāsitiua. ꝑfectio lapidis ē in deo h̄ ē
aliq̄ ꝑfectio q̄ est lapis ē i deo. Aut dr̄ ꝑfectio
lapidis q2 ē forma lapidis. Aut a dr̄ ꝑfectō la
pidis q2 ē cā lapidis. Aut q2 ē silitudo lapidis
Si dēt ṗmū. h̄ ꝓpositū. Scḋm dari nō pōt.

quia nō magis est forma lapidis in deo q̄ ma-
teria lapidis. Nec pt̃ dari tertiū. q2 tūc idē eēt
dicere. ꝑfectio lapidis est in deo et causa lapi-
dis est in deo. Et tūc si concedat̃ ꝙ ꝑfectiōes
creaturatū sunt in deo. debet cōcedi ꝙ cause
creaturarū sunt in deo qō est incōueniēs. Idē
pōt argui si dēt silitudo lapidis aliq̄d qō cūq3
aliud a lapide. Sic ergo p3 ꝙ idē est ꝑfectōes
creaturarū cōtineri in deo ꝛ creaturas cōtine
ri in deo. ſ creature nō ɔtinent̃ in deo formalr̃
subiectiue: ſ tm̄ obiectiue. iō formalit̃ ꝛ subie-
ctiue: vel actualit̃ nō ibidē ɔtinet̃ ꝑfectiones
creaturarū. ſ sic creature ɔtinētur in deo tāq̄
obiecta cognita. ꝛ sicut effect⁹ ꝓducibiles cō-
tinētur in sua cā. ꝛ sicut impꝑfectiora cōtinent̃
in ꝑfectiori. ita illis modis ꝑfectiōes creatura
rū cōtinētur in deo. S3 intelligendū est ꝙ ɔti
neri in deo sic obiectū cognitū nō est aliud q̄
cognosci a deo. ꝛ iō iste lapis q̄ est cognitus a
deo. isto mō cōtinet̃ in deo ꝙ nullo mō est de⁹.
ꝛ isto mō si eēt vsitat⁹ modus loquēdi vere pos
set dici ꝙ albedo in pariete exñs est vel ɔtine
tur in oculo. q2 videt̃ ab oculo meo. Et similiter
cōtineri in deo virtualit̃. i. sic effect⁹ ꝓducibil̃.
nihil aliud est q̄ ꝓduci vel posse ꝓduci a deo.
ꝛ iō ille lapis q̄ ꝓduct⁹ est et̃ vel pt̃ ꝓduci cui
repugnat oino in deo esse formalit̃ ꝛ subiecti-
ue: cōtinet̃ in deo virtualit̃. ꝛ nihil aliud q̄ ta-
le cui oino repugnat esse deū. Preterea. ɔtine-
ri eminent̃ nihil aliud est q̄ eē vnū eminētius
ꝛ ꝑfecti⁹ illo qō continet̃. ꝛ iō. q2 de⁹ nō est ꝑfe
ctior quocūq3 qō est in eo formalr̃ ꝛ subiectiue
ſ tm̄ est ꝑfectior creaturis q̄ nō sūt de⁹ nec rea
lit̃ nec formalit̃. iō solū creature tales ɔtinent̃
eminēter in deo. Ex ṗdictis p3. ꝙ nihil pt̃ cō
tineri eminēter i deo vel v̄tualit̃ nisi sit aliud
a deo. ꝛ iō ꝑfectiōes creaturarū ɔtente in deo
eminēter vel virtualit̃ nullo mō sunt de⁹ realr̃
pl⁹ q̄ iste asin⁹ ꝓduct⁹ et̃ est de⁹. Uerūtm̄ aliqō
cōtentū in deo sicut obiectū cognitū est deus
realit̃. ſ nō est nisi ipe et aliq̄ ꝑsonalis relatio.
qō nō pt̃ dici ꝑfectio creature nisi ꝑfectio cre-
ature vocet̃ cā creature. Ex ṗdictis sat̃ poss3
patere ꝙ in ṗdicta q̄stione q̄tū3 ad istū articu
lū3 nō est magis difficultas nisi ꝓpt̃ modū lo-
quēdi. Nā scti dicūt oia esse in deo. ꝛ accipiūt
ab apostolo. Esse autē3 in: videtur importare
aliud esse in alio tanq̄ ibi realit̃ existēs Et ita
ꝙ creature ꝛ ꝑfectōes creaturarū fuerūt i deo
tanq̄ aliq̄ ibi vere exñtia. S3 isto mō eēndi in
nō vtunt̃ scti q̄ dicūt oia esse i deo. ſ eē i apud
eos i tali ꝓpōe significat idē qō cognosci. vel
idē3 qō ꝓduci vel posse ꝓduci. ita ꝙ ista ꝓpō
oia sunt i deo eq̄ualet huic fm̄ intētionē scōꝝ
oia sunt cognita a deo, vel isti. oia sunt produ

Tertiū Quartū

Quintū

Sextū

E Expositio tertie que ē auctoris et forma

Circa primū

Resolutio q̄ōis.

Esse in

eta vel ꝓducibilia a deo. Vn̄ ꝙ eē ī in multis auc. ẜm eos significet idē qḋ eē ab eo. ⁊ maxie i auc. apl̄i. pꝫ ꝑ beatū ambrosiū ⁊ magistrū sententiarū. li. i. dis. xxxvi. allegātē ābrosiū. Vn̄ dic̄ sic mgr̄. Si diligēter īspiciam⁹ vr̄ idē eē. oīa eē ex deo ⁊ ꝑ ipm̄. ⁊ i ipo. Vn̄ ābro. li. iij. de. s. s. Hec tria ex ipo. ⁊ ꝑ ipm̄. ⁊ i ipo sūt: oīa vnū eē supradixim⁹. ⁊ seqᷓ eādē vim hn̄t hec oīa. scꝫ i ipo. ⁊ ex ipo. ⁊ ꝑ ipm̄. ⁊ seqᷓ. Ecce habes ꝙ ex vna ⁊ eadē itelligētia scriptura dicit oīa eē in ipo. ⁊ ꝑ ipm̄. ⁊ ex ipo. vl̄ cū ipo. Silr̄ ꝙ frequēter oīa eē i deo accipiᷓ ꝓ cognosci a deo. pꝫ ꝑ eūdē, vbi supra dis. xxxv. Vn̄ post auc. augustini dicit sic. Hꝫ etiā apit augustin⁹ ex q̄ itelligentia sūt accipiēda hmōi v̄ba. oīa d̄o p̄ntia sūt. i deo sūt oīa vl̄ cū deo vl̄ apud deū. vel i eo vita q: ineffabil̄r oīm i eo cognitio i ipo ē. ⁊ ita manifest ē pꝫ. ꝙ creature n̄ sūt i deo nisi q: cognoscūᷓ a deo vl̄ q: ꝓducūᷓ a deo vel saltē p̄nt ꝓduci.

Circa scḋm dicit primo

Scḋo videdū ē quō ꝑfectiōes creaturarū distinguūᷓ a deo. Circa qḋ dico ꝙ nūq̄ fuerūt realr̄ idē cū deo. Hoc pꝫ. q: illḋ qḋ pōt nō eē idē realr̄ cū aliquo nūq̄ ē idē realr̄ cū eodē. q: ipossibile ē ꝙ aliq̄d fiat aliud a se. ẜ ꝑfectiōes creaturarū si ꝓducāᷓ ex nō sūt idē realr̄ cū deo. g̃ ab eterno nō sūt idē realr̄ cū deo. g̃ ⁊c.

Scḋo dicit

Scḋo dico ꝙ nō distiguebanᷓ ab eterno realr̄ a deo. Hoc pꝫ. q: illḋ qḋ nō ē aliq̄d reale nō pōt ab aliquo distigui realr̄. ẜ creature nō fuerūt ab eterno aliq̄ realr̄. g̃ nō distiguebāᷓ ab eterno a deo realr̄. Per idē pꝫ ꝙ nō distiguebāᷓ realr̄ iter se ab eterno. q: nō fuerūt aliq̄ realia.

Queritur Rn̄detur

Et si q̄raᷓ. an fuerūt idē realr̄. Dicēdū ē ꝙ nō. q: hꝫ ē verū ꝙ q̄cūqꝫ p̄nt ꝓ quocūqꝫ istāti distigui realr̄ nūq̄ sūt idē realr̄. ẜ ꝑfectiōes creaturarū qn̄ ꝓducūᷓ ex a deo distiguūᷓ realr̄. g̃ ipossibile ē ꝙ sint idē realr̄.

Ad formā q̄ōis

Ex p̄dictis pꝫ ad formā. q. ꝙ ꝑfectiōes creaturarū cōtēte i deo nō distiguebāᷓ ab eterno realr̄. nec a deo nec int̄ se. nec etiā fuerūt idē realr̄. nec cūꝫ deo. nec int̄ se.

Circa tertiū

Circa tertiū ꝓpt̄ solutiōes argumētoꝝ est sciēdū ꝙ esse pōt multipl̄r accipi vel pro esse existere. vel pro esse qḋ cōuertiᷓ cū ente cui nō repugnat esse in rerū natura. ẜ sic nō est multū vsitatū. Vel in ꝓpōe accipiᷓ ẜm ꝙ ē copula vniēs p̄dicatū cū subiecto. Scḋo sciendū ꝙ hoc qḋ dico esse sequiᷓ aliqn̄ genitiuus casus sicut si dicā. esse creature. vel eē hoīs vel esse hois. Aliqn̄ sequiᷓ ipm̄ casus accusatiuus. sic dicēdo. esse aial. esse albū. esse cognitū. Si p̄mo mō accipiᷓ. semꝑ tale eē nisi forte rōe adiūcti. accipiᷓ significatiue ⁊ supponit ꝓ eē existere, vel saltē ꝓ aliquo cui nō repugnat eē in rerum natura. Si accipitur secundo modo sic vel sequitur ipsum nomen substantiuū vel adiectiuū. si primo modo. semꝑ accipiᷓ materialiᷓ. vl̄ est copula vniēs extremū vnū cū alio q̄a sic est dictū vni⁹ ꝓpōnis ⁊ semꝑ debet exp̄mi aliq̄d āte hꝫ verbūꝫ esse infinitiui modi. vel subintelligi. sicut si dicā. esse aial. debet subintelligi. sortē esse aial. vel hoīꝫ esse aial. vel aliq̄d hmōi. Et tūc est talis ꝓpō distinguenda si sequiᷓ talis modus. s. verū vel possibile. necessariū ꝯtingēs falsum. ⁊ hmōi. qui etiā de ꝓpositiōib⁹ verificaᷓ. ⁊ hoc ẜm ꝯpositionē ⁊ diuisionē. In sensu cōposito illud totū supponit ꝓ vna ꝓpositiōe. In sensu diuiso est vna copula vniēs p̄dicatū cū subiecto. Si aūt sequiᷓ aliq̄d aliud q̄ tale p̄dicatū. sic hō vel asin⁹ vel aliq̄d tale. sꝑ dictūꝫ tale materialiᷓ supponit pro vna ꝓpōne. sic in ista. hoīem eē aial est de⁹. significaᷓ ꝙ hec ꝓpō. hō est aial est de⁹. ⁊ ꝑ istā sortē esse albū est hō. significaᷓ ꝙ hec ꝓpō sortes est alb⁹ sit hō. ⁊ sic de aliis. Vn̄ de hoc v̄bo esse qn̄ ipm̄ sequiᷓ substātiuū est vniformiᷓ dicendū ⁊ de v̄bo adiectiuo. Si aūt hꝫ verbū eē sequiᷓ adiectiuū. tūc distinguēdūꝫ est. aut. s. ly eē accipiᷓ pure significatiue vt nō sit copula. nec supponat materialiᷓ. nec sit ꝑs supponēs materialiᷓ. Aut accipiᷓ p̄io mō. illo scꝫ modo quo accipiᷓ qn̄ ipꝫ seqᷓ nomē substātiuūꝫ. Si scḋo mō. sic dicēdū est ꝑ oīa sicut de illo. Si accipiᷓ p̄mo mō. sic est vn⁹ termin⁹ ꝯposit⁹ ex adiectiuo ⁊ substātiuo tanq̄ ex d̄etminatiōe ⁊ d̄etminabili. sic est iste termin⁹ hō alb⁹. ⁊ tūc si eē sit idē qḋ eē existere. ad veritatē talis ꝓpōnis vbi p̄dicaᷓ aliqḋ predicatū de tali ꝯposito ex eē ⁊ tali alia d̄etminatiōe. requiriᷓ ꝙ p̄dicatū vere p̄diceᷓ de vtraqꝫ ꝑte. ⁊ ꝙ vna ꝑs vere dicaᷓ de alia. sic ad veritatē illi⁹. hō alb⁹ est aial. reqriᷓ v̄itas istarū triū ꝓpōnū. hō ē aial: albū ē aial. hō est alb⁹. Si aūt eē sit idēꝫ qḋ ens cui nō repugnat esse in rerū natura. q̄uis isto mō non accipiaᷓ ab auctorib⁹ ⁊ maxie sctis. q̄uis aliq̄ iꝓꝓe sic loquūtur. tūc ꝯsil̄r ē dicēdū sicut nūc dictū ē qn̄ ē idē cū eē existere.

Ad p̄mū ar. ꝓ p̄ia expositione

Ad p̄mū argumētū ꝓ alia opi. dico ꝙ nō ē itētio beati iohānis. ꝙ illḋ qḋ factū ē ex a deo vnq̄ fuerit i deo realr̄ vita. ẜ ē itētio sua ꝙ cā ꝓductiua ipsi⁹ ⁊ ꝙ cognitio q̄ cog̃sciᷓ ⁊ q̄ dicebaᷓ itelligi fuerit i deo vita. q: fuit ⁊ ē ipa diuina essentia. Vn̄ ꝙ ista sit itētio illi⁹ auc. et aliarū auctoritatū pꝫ ꝑ mgr̄m senten. li. i. dis. xxxv. vbi dicit sic. Preterea oīa dicūᷓ eē i deo ⁊ fuisse ab eterno. Vn̄ aug. sup gen. li. v. c. vij. hꝫ visibilia īqt anq̄ fierēt nō erāt. quō g̃ deo nota erāt. Et rursum quō ea faceret q̄ sibi nota erāt. nō eīm q̄cq̄ ig̃rās fecit. nota g̃ fecit nō fera cognit. ꝓide anq̄ fierēt. ⁊ erāt ⁊ nō erāt. erāt i dei scia. et non erāt i sui natura. Ipi aūt deo nō audeo dicere

alio mō inotuisse q̄ illo mō quo ea nouit vt fa-
ceret. apō quē nō ē trāsmutatio nec vicissitu-
dinis obūbratio. Ista est auc. augꝰ. allegata a
magistro. Et q̄ ifert mgr dicēs Ecce hec q̄ h
visibilia anq̄ fierēt i dei scia erāt. Et h̄ g̃ scđm
oia dicūt eē i deo. ꝛ oīe qđ factū ē dr̄ eē vita i
ipo. nō iō q: creator sit creatura vel q: ista tpa-
lia essentialr̄ sūt i deo. s̄ q: i ciꝰ sp̄ sūt scia: q̄ vi-
ta ē. Ecce h dr̄ expsse q̄ creature nō sūt in deo
essētialr̄. s̄ sūt i deo sic obiecta cognita ꝛ q̄ ip-
sa nō sūt vita i deo. s̄ q̄ scia i q̄ fuerūt tāq̄ obie-
cta cognita ē i deo vita.

Ad scđam auct.

Per idē ad scđꝫ de
aug. dico q̄ ipe deꝰ ē q̄ ē oia q̄ h varie q̄ris. cā-
lit nō realr̄ p realē idētitatē. Hoc ē. deꝰ ē cā oiꝫ
nō tñ ē aliq̄d aliō a se nec ē aliq̄ creatura quā
h q̄ris. Et q̄ h sit itētio sua pꝫ per eūdē i eadē
auc. q: dic. i creaturis aliq̄d deest qđ laudēmꝰ
i creatore nihil deesse pōt. qđ q: iuenis i crea-
tura a creatore artifice pcessit. Et iō idē itelli-
gēdū ē apō augꝰ. i pposito. id qđ iuenis i crea
tura eē i deo ꝛ pcedere a deo. Et eodē mō q̄n
dic. laudēt g̃ creatorē eiꝰ. totū ibi ē qđ h ex sin
gulis ptibꝰ iuenit. dꝫ itelligi q̄ totū ibi ē cālit
h ē. ibi ē cā eiꝰ. qđ h ex ptibꝰ singulr̄ iuenit. ꝛ ip-
se solꝰ sufficiēs ē sine oī creatura. Et maxīe
p tāto dicūt sācti talia v̄ba frequēt. vt alios
alliciāt ad dei laudē. etiā vt i nullo alio a deo
q̄rāt delectationē vl̄ ꝯsolationē siue auxiliū si
ue qđcūq̄ aliud a deo. q̄ ē cā oim cāꝝ. ꝛ oiꝫ de
lectabiliū ꝛ vtiliū. ꝛ oim effectuꝫ eoꝝ poteris
expectare ꝛ accipe. q: ipe oia ē. h ē. ipe cā ime-
diate tribuēs oia. ꝛ etiā si sibi placꝫ nullo alio
cōcurrēte.

Ad tertiam

Per idē ad aliā auc. dico q̄ augꝰ
loquēs i psona dei ait. ego ero oia q̄cūq̄ bone
ste ab hoibꝰ desiderāt. ita cālit. s. oia tribuēs.
ꝛ iō dic vita. s. ero tribuēs vitā pacē salutē. v̄-
tutē gloriā ꝛ honorē. ꝛ etiā ero tribuēs oia bo
na q̄ honeste desiderant pn̄t.

Ad quartā

Ad aliō p idē
dicēte dn̄o moysi. ostēdaꝫ tibi oē bonū. voluit
dare itelligere q̄ fuit ostēsurꝰ sibi cām ois bo-
ni. ꝛ q̄ pōt i omnē effectū i quē pōt qđcūq̄ bo
nū: ꝛ iō ē i eo ois boni plenitudo. nō q̄ oīe bo
nū sit idē realr̄ cū deo s̄ q: deꝰ ē cā omis boni.

Ad quintam

Ad aliud dico q̄ s̄ꝫ itētionē dionisij oiꝫ re-
rū pfectiōes vnitiue cōtinēt in deo. q: p h nō
aliud itelligit nisi q̄ deꝰ p vnicā pfectionē sim
plicissimā. s. ipam deitatē ē pfectior oibꝰ alijs
ꝛ p eādē oia alia cognoscit p quā etiā oiꝫ pdu
ctoꝝ ē cā. Et p ista itētiōe sūt exēpla dionisij.
q: numeri nō sūt i monade realr̄ s̄ iō dicūt eē i
monade. q: ē pncipiū ois nūeri. Ita dicūt cre
ature eē i deo nō q̄dē realr̄ ꝛ essētialr̄ tāq̄ eedē
realr̄ cū deo. s̄ dicūt eē i deo. q: ē pncipiū oim
pductoꝝ. Sicr̄ linee vniūtur i cētro. nō q: sūt
ibi s̄ q: cētrū ē pncipiū vl̄ terminꝰ oim earū. ita
dicūtur alia esse in deo. quia est pncipiū oim
alioꝝ.

Ad sextā

Ad aliud qđ dionisius vult q̄ deus est
vita viuētiuꝫ causalit. hoc est deꝰ est cā vite vi
uētium. ꝛ hoc manifeste insinuat exponēdo se
p illud qđ subdit. dn̄s ois vite sbstātie pnci-
piū ꝛ cā supplet ipius in esse adductiuā ꝛ ꝯrē
tiuā bonitatē. innuēs q̄ q: deꝰ habet bonitatē
ꝯtentiuā sicut cā. ꝛ adductiuā entiū ad esse ex
tra ppt hoc est ois vite pncipiū ꝛ cā. ꝛ p tā-
to dicit q̄ est viuētiuū vita.

Ad septimā

Ad anselmū. di-
co q̄ ipe ꝛ alij sancti frequenter loquūtur me-
thaphorice ꝛ iproprie. ꝛ hoc ppt diuersas cau
sas. ꝛ sic fecit ansꝰ. in pposito. Unō de virtute
sermonis ista nō est ꝯcedēda. q̄ creatura i deo
est creatrix essentia. q: creatura in deo est crea
tura q̄ nullo mō est creatrix eēntia. Et iō dico
q̄ ansꝰ. itelligit ꝛ accipit p creaturā i deo cau-
saꝫ pductiuā creature. ꝛ illa nō ē nisi creatrix
essentia. s̄ illa nō est creatura nec pfectio crea
ture: nisi q: efficit vel causat pfectionē creatu-
re. Un̄ sicut sancti dicūt q̄ deꝰ est leo. agnis la-
pis. terra. ꝛ sic de alijs. q̄ tñ nō sunt ppe dicta
s̄m beatū Augustinū. ita dicūt q̄ deꝰ est crea-
tura in deo. ꝛ q̄ est oē bonū. ꝛ sic de alijs. q̄ nō
sunt intelligēda sicut sonāt. q: hoc est ꝯtradi-
cere mēti dicentiū. s̄ debēt intelligi s̄m mētē
sanctoꝝ qui nō intelligūt nisi q̄ deꝰ est causa
oim alioꝝ. opa. oīa pspiciēs. ꝛ cognoscēs. et
oibus alijs in infinitū pfectius ꝛ eminētius. a
quo est oīe bonū. ꝛ sine quo factuꝫ est nihil. ꝛ
isto modo intelligēde sunt auctoritates scōꝝ
de ista materia. ꝛ sicut pꝫ intuēti sic eas expo
nit mgr senten. li. i. dis. xxxv. ꝛ. xxxvi. Et qđ di-
cit postea q̄ esse repsentatiuū creature est idē
cū forma repsentāte. ꝛ esse cognitū est idē rea-
lit cū cognitiōe. Uerū nō est. ꝛ huiꝰ rō est. nā h
esse cognitū creature. ly esse ibi nō pōt stare si
cut stat in dicto ppōis. q: nō pōt assignari p-
positio cuiꝰ pōt esse dictū. ꝛ iō opꝫ q̄ stet p eē
existere. vel pro eē cui nō repugnat eē in reruꝫ
natura. sed siue sic siue sic. oēs tales sunt false.
Nā si i ista eē repsentatū creature ē idē cū deo
ly eē stet pro eē existere. oꝫ q̄ ad veritatē illius
ppōis oēs ille sint vere. q̄ eē creature sit rep
sentatiuū. q̄ eē creature sit idē realr̄ cū deo. et
q̄ repsentatū sit idē realr̄ cū deo. sic ad verita
tē illiꝰ. aīa intellectiua sortis ē forma: requirunt
oēs iste. s. q̄ aīa sit forma. q̄ aīa sit intellectiua
ꝛ q̄ aliqđ itellectiuū sit forma. ꝛ h ppt impli-
cationē iportatā p talē ppōem. cuiꝰ extremuꝫ
ꝯponit ex tali determinatiōe vel determinatōibꝰ
ꝛ determiabili. ꝛ est manifeste notū exercitatis
in logica. Sꝫ i pposito h est f'la. eē existere cre
ature ē idē realr̄ cū deo ab etno. tū q: non fuit
ab etno. ꝛ p ꝯn̄s nō fuit deꝰ ab etno. Tū q: esse

existere creature. vel ē realr ipa creatura vel ē aliqd i creatura quoꝝ neutrū ē idē realiter cū deo. Silr h̄ ē falsa aliqd repsentatū ē de⁹ realr q: de⁹ ſm eos nō est repsentat⁹. ſ᷑ repsentans Eodē mō ē h̄ falsa. eē existere cognitū creature ē idē realr cū deo. q: iplicat ꝙ eē existere creature sit idē cū deo ꝓpt idē ſi eē ibi ſtet ꝓ oi illo cui nō repugnat eē i rerū natura. adhuc est falsa. q: h̄ ē ſīa. eē creature est idē realr cū deo Nā esse creature nō pōt esse aliud a creatura.

Ad primū i cōtrariū

Ad ꝑmū i ꝯtrariū dico ꝙ eē repsentatū creature nō ē entitas positiua. ſicͤ nec ipa creatura ab eṫno ē entitas positiua.

Obijcitur

Et ſi dicat̄ eē repsentatū creature ē aliqd aut nihil. ſi aliqd ⁊ nō niſi positiuū. h̄r ꝓpositū. Si nihil. ḡ nihil a deo repsentat̄. ḡ de⁹ nihil repsentat.

Resp̄ōdet

Ad illud dico ꝙ idē argumētū ē de creatura ad ꝓbādū ꝙ creatura fuit ab eṫno entitas realis ⁊ positiua. q: de⁹ ab eṫno itellexit creaturā vel creabilē. tūc q̄ro aut illud creabile fuit aliqd vel nihil. Si aliqd. h̄r ꝓpositū. ſi nihil. ḡ deus nihil aliud a ſe itellexit ab eṫno. ⁊ per ꝯñs nec mō itelligit aliud a ſe. q: nihil mō itelligit qd̄ ñ itellexerat ab eṫno. Ideo dico ꝙ nihil multipl̄r accipit̄. Uno mō ſincathegoreumatice. ⁊ ſic ē vnū ſignū vl̄e negatiuū icludēs ſuū distributibile ſm modū loquēdi logicoꝝ. ſicͤ dicimus nihil currit. nihil ē itelligēs. Alio mō accipit̄ cathegoreumatice ꝓ aliquo qd̄ dr̄ vnū nihil. Et h̄ pt accipi dupl̄r. q: vno mō nihil accipit̄. ⁊ dr̄ illud qd̄ nō ē realr. nec hꝫ aliqd̄ esse reale. Et isto mō dicēdū ē ꝙ āgel⁹ ab eṫno fuit nihil. q: nullū eē reale habuit ab eṫno. q: nullū eē fuit ab eṫno niſi sol⁹ de⁹. Alr̄ accipit̄ nihil ꝓ illo qd̄ nō tm̄ nō habet eē reale ſ᷑ etiā ſibi repugnat eē reale. et isto mō dicim⁹ ꝙ chymera ē nihil. ⁊ ſic nō fuit hō nihil ab eṫno. q̄a nūq̄ ſibi repugnabat eē i rerū natura. Primo mō loquūt̄ ſancti de nihilo vt frequēti⁹. Dico ḡ ꝙ esse repsentatū vl̄ eē cognitū creature ab eṫno fuit nihil ꝑmo mō accipiēdo vl̄ cathegoreumatice nō ſcd̄o mō. ⁊ iō ñ ifert̄ iſtā ꝙ nihil fuit repsentatū a deo. q: in ꝯñte ſm modū loquēdi cōem nihil accipit̄ ſincathegoreumatice. ⁊ ſm ꝙ ſuū distribuibile ē illd̄ cui nō repugnaret eē. tm̄ grā materie cōcedit̄ ꝙ nihil fuit repsentatū a deo ab eṫno illo mō quo iſti itelligūt repsentare. q: eſſētia nō ē repsentatiua taliū. ſicͤ nec creatura. ſicͤ oſtēdet̄ i ſcd̄o. Uñ pꝫ ꝙ idē argumētū pōt fieri eodē mō de eē dānabili demōis. q: ita ē illd̄ eē positiuū ⁊ nō depēdens ab itellectu. ſicͤ eē cognitū a creatura. q: ſm iſtos. ſpēs repsentaret ⁊ ſi itellect⁹ nō itelligeret. ita hn̄t cōcedere ꝙ de⁹ poſſꝫ dānare ⁊ ſi itellect⁹ nō itelligeret.

Ad secundum

Ad ſcd̄m dico: ꝙ ſeq̄ aliquā entitatē positiuā pōt itelligi dupl̄r vel realr vel in aliq̄ ꝯña. ſicut dicit̄ ꝙ ad hoiē ſequit̄ aīal. Primo mō intelligēdo. maior ē va. ſ᷑ tūc minor est falsa. q: ſic ad cognitionē diuinā nō ſequit̄ esse cognitū creature. q: iſto mō aliqd nō ſequit̄ aliud niſi ſicͤ effect⁹ ſuā cāmꝫ. ſ᷑ tūc esse cognitū nō ē effect⁹. ſ ab eṫno. Uñ iſto mō accipiēdo ſeq̄ ncc̄rio entitatē positiuā necesſitate naturali ē aliud ab illo ad qd̄ ſequit̄. q: nihil illo mō ſequit̄ ſe. ⁊ ita ſi iſto mō eē cognitū creature ſequit̄ cognitionē diuinā. esse cognitū est aliud vel nō idē cū cognitōe diuina. Secūdo mō pōt esse dupl̄r. vel ꝙ talis ꝯña cōponat̄ ex ꝓpōib⁹ in quib⁹ ꝑdicat̄ est ſcd̄ꝫ adiacēs vel i qb⁹ ꝑdicat̄ ē tertiū adiacēs. Si ꝑmo mō. ſic est verū ꝙ ſi eē reale verificet̄ de ꝑmo et de ſecūdo. q̄uis mō ſemꝑ ſorte pro ſe: ſ᷑ ꝓ illo pro quo ſuppōit. ⁊ iſto mō eē cognitū creature nō ſequit̄ necessitate naturali cognitionē diuinā q: nō ſequit̄. cognitio diuina eſt ḡ eē cognituꝫ creature ē. ſicͤ nō ſequit̄. de⁹ dānatiu⁹ demonis eſt. ḡ eē dānabile demōis ē. Nā ad veritatē illi⁹. eē dānabile demōis ē. requirit̄ vitas illius aliqd̄ dānabile ē. ⁊ tm̄ manifestū ē ꝙ h̄ nō fuit vera ab eṫno. Scd̄o mō dico. ꝙ maior eſt falsa Nā ſequit̄. de⁹ ē dānatiu⁹ demonis. ḡ demō eſt dānabilis. ⁊ tm̄ nō ſequit̄ ꝙ ab eṫno demō dānabilis ſit entitas realis ſicut de⁹ dānatiu⁹ ab eṫno eſt entitas realis. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito. nā bñ ſequit̄ de⁹ itelligit creaturā. ḡ creatura itelligit̄. nō tm̄ opꝫ ꝓpt h̄ ꝙ intellectū ſit reale ſicͤ itelligēs ē reale.

Obijcitur.

Et ſi dicat̄ ꝙ q̄uis creatura nō ſit aliqd̄ reale. tm̄ eē ſuū itelligibile pōt eē reale. q: illud nō eſt idē realr cū creatura.

Respondetur

Dicēdū ꝙ ſi creatura vl̄ lapis nō ſit aliqd̄ reale. nec eē ſuū itelligibile ē aliqd̄ reale. q: impossibile ē ꝙ eē itelligibile lapidis ſit aliud a lapide. niſi ſit posteri⁹ lapide vel ꝑus lapide. ⁊ ſiue ſic ſiue ſic. eē itelligibile lapidis nō pōt esse reale. niſi lapis ſit realis. Dico ḡ ꝙ oīa talia argumenta ꝓcedūt ex falsa imaginatiōe. imaginant̄ enīꝫ ꝙ ꝑ h̄ ꝙ lapis itelligit̄ aliqd̄ esse. q̄ſi qd̄dā esse diminutū ſibi acq̄rat̄. qd̄ ē manifeste ſſm. Nā ꝑ h̄ ꝙ ego video colorē in pariete nihil acq̄rit̄ nec diminutū nec ꝑfectū ipi colori eodē mō ꝑ h̄ ꝙ de⁹ itelligit creaturā vel lapidē nullū esse nec diminutū nec ꝑfectū acq̄rit̄ ipi lapidi. Similr ꝑ h̄ ꝙ appeto aliqd̄ futurū illi nihil acq̄rit̄. ita nec ꝑ h̄ ꝙ de⁹ itelligit lapidē. q: ꝑt deuꝫ ⁊ ipm lapidē itellectū nihil ē imaginabile. ſicͤ ꝑter colorē in pariete ⁊ viſionē ipam nihil eſt niſi qd̄ ꝑus fuit. ⁊ de illis nihil eſt ad ꝓpoſitū. Silr deſideratū ex h̄ ꝙ ꝯſiderat̄ a me nihil hꝫ qd̄ ꝑus nō habuit. ⁊ tm̄ ſicͤ poſita viſiōe ꝯ pōt denoiari ꝑ intellectū ꝓponētē ipa albedo ꝙ ē

visa. ⁊ illud futurū ꝓ̄ė dr̄ desideratū. ita existē te cognitiōe diuina ꝓ̄ė lapis itelligit̄. ⁊ tn̄ nihil reale acq̄rit̄ lapidi. nec eē diminutū nec eē pfectū. sic p h̄ ꝙ creatura hz eē nihil deo acq̄rit̄. nec hz aliq̄d eē de nouo nec diminutū nec pfectū. ⁊ tn̄ ꝓ̄ė dr̄ ⁊ ē mō creās. ⁊ prius nō fuit creās.

K — Ad tertium

Ad aliud dico ꝙ itellect⁹ agēs nō pducit eē itelligibile obiecti nec obiectū i eē itelligibili. ⁊ eodē mō dico ꝙ de⁹ nō pducit ab etno creās in eē itelligibili. nec in eē cognito. nec eē itelligibile eoꝝ pducit̄ a deo ab etno.

Obijcitur — Et si dicat̄ ꝙ fm cōmē. itellect⁹ agēs facit d itelligibili i potētia itelligibile actu. g̃ pducit eē itelligibile obiecti.

Dicitur — Dicēdū ꝙ cōmē. h̄ dic̄ talia v̄ba: s̄ dic̄ ꝙ fac̄ itellectū i actu qd̄ erat itellectū i potētia tn̄ illō nō ē multū ad ppositū. q̄r idē argumētū est siue dicat vnū siue reliquū. Ideo dico ꝙ cōmē. i ppōe sua subitelligit h̄ v̄bū ifinitiui modi eē vt sit sensus. itellect⁹ fac̄ illō eē itellectū i actu qd̄ p̄us erat intellectū i potētia. ⁊ h̄ nō est facere obiectū cognitū. s̄ h̄ ē facere cognitionē q̄ cognoscit̄. q̄a ppt̄ h̄ ꝙ ipa cognitio mō sit i actu ⁊ p̄us erat i potētia. iō dr̄ obiectū actualr mō itelligi qd̄ p̄us potuit itelligi ⁊ nō intelligebat̄. ⁊ ita cognitōnē q̄ cognoscit itellect⁹ fac̄. s̄ nec ipz obiectuz nec aliq̄d eē obiecti fac̄. nisi vel̄ dicere ꝙ ipa cognitio ē eē ipsi⁹ obiecti ⁊ tūc fieret n̄ tm̄ eē diminutū obiecti s̄ etiā eē perfectū. esse existere qd̄ ē absurdū. Ideo dico i pposito ꝙ si cognitio dina posset fieri. bn̄ diceret̄ ꝙ creatura fieret cognita. nō p h̄ ꝙ creatura fit s̄ p h̄ ꝙ cognitio dina fit imo nō pl⁹ fit eē itelligibile creature q̄ eē itelligibile essētie dine ab etno.

G — Obijcitur scdo

Et si dicat̄ ꝙ eē itelligibile nō couenie creature ex se. g̃ couenit sibi ab alio s̄ qd̄ couenit alicui ab alio. aliquo mō fuit ab illo sub ratiōe eē. g̃ creatura pducit̄ a deo sub eē itelligibili.

Rūdetur — Ad istud ꝙ qn̄ aliq̄d couenit alicui realr sic̄ res couenit rei. sic̄ accidēs subiecto ⁊ forma materie. ⁊ ps toti. tūc sibi couenit p cām pducētē. s̄ qn̄ aliq̄d couenit tm̄ sic̄ p̄dicabile couenit subiecto de quo p̄dicat̄. tūc nō opz ꝙ cōpetat sibi nisi p itellectū cponētē ⁊ tūc sup̄a cōpositio itellect⁹ pducit̄ couenit sibi p cām pductā. si nō. nō. Sic ē i pposito ꝙ eē itelligibile nō ē aliq̄d couenies ipi lapidi a pte rei. s̄ ē p̄dicabile qd̄ p itellectū cōponētē ꝓ̄ė pt̄ p̄dicari d illo. ⁊ iō nō ē ad ppositū. Et qn̄ dr̄. aut cōpetit sibi a se aut ab alio Dico ꝙ a se cōpetit sibi. nō tn̄ sine alio. q̄r exclusa itellectōe dina nō cōpetit sibi. ita etiā exclusa creatura ꝙ ipa nō itelligat̄ nō cōpetit deo itelligere creaturā. ⁊ tn̄ itelligere creaturā cōpetit deo ex se ⁊ nō nisi itellecta creatura

Z — Ad quartū

Ad aliud dico ꝙ cedēdo maiorē sicut eā accipiūt ph̄s ⁊ cōmē. s̄ ad miorē dico ꝙ possibile est ꝙ cognitio sit: q̄uis esse cognitū qd̄ cognoscit̄ illa cognitōe nō sit. Et iō dico ꝙ ista duo stāt sil̄. cognitio creature est ⁊ eē cognitū creature nō ē. q̄r añ mūdi creatiōnē eē cognitū creature nō fuit.

Obijcitur — Et si dicat̄. ꝙ qn̄ aliq̄ sūt sil̄ generatiōe ⁊ corruptiōe. illa sūt vnū realr. s̄ si de⁹ cognoscit creaturā: creatura cognoscit̄. ⁊ ecōuerso: si creatura cog̃scit̄. de⁹ cognoscit creaturā. g̃ de⁹ ⁊ eē cognitū creature sūt idē realr.

Respōdetur — Dico ꝙ h̄ nulla ē forma arguēdi. nec pt̄ reduci ad modū vel figurā.

Replicatur — Si pt̄ uiat̄ sic. sequit̄ creatura cognoscit̄ a deo. g̃ creatura est fm eē cognitū. ⁊ vltra. g̃ eē cognituz creature ē.

Respondet — Dico ꝙ ista ꝯn̄a nō valz. creatura cognoscit̄ a deo. g̃ eē cognitū creature ē. sicut nec ista. creatura cognoscit̄ a deo. g̃ creatura cognita ē. q̄r arguit̄ ab eē qn̄ p̄dicat̄ t̄tiū adiacēs ad ipm qn̄ p̄dicat̄ scd̄m adiacēs i āpliatiuis.

Obijcitur tertio. — Et si dicat̄ ꝙ h̄. creatura est fm eē cognitū: nō p̄dicat̄ scd̄m adiacēs s̄ t̄tiū. q̄r aliq̄d seq̄tur copulā

Respondetur — Dico ꝙ nō oē sequēs eē ipedit ipz p̄dicari scd̄m adiacēs. s̄ tm̄ illud qd̄ pt̄ eē subiectū vel p̄dicatū ppōnis. Verbi grā. h̄ ponit̄ scd̄m adiacēs. sortes ē fm. soꝛ. fuit heri. sortes ē p ptes. ⁊ tn̄ aliq̄d sequit̄ copulā. s̄ nō tale qd̄ indifferent̄ possz eē subiectū vel p̄dicatū ppōis q̄uis ps illi⁹ possit idifferent̄ eē subiectū ⁊ p̄dicatū ppōis. Silr p illud argumētū possz pbari ꝙ eē creabile ē idē realr cū deo. Nā accipio eandē maiorē quā ipe accipit. ⁊ accipio sub ea sic. ipossibile ē deū creatiuū eē nisi sit eē creabile ⁊ ifero. g̃ creature eē creabile ē idē realr cuz dō. Si neges miorē meā. negabo tuā eadē rōe

V — Ad quintū

Ad aliud pt̄ dici ꝙ pbat' eē creabile creature eē idē realr cū deo. sic̄ pz manifeste reducēti Ideo dico ꝙ eē cognitū creature nō ē entitas pma nec ē alia entitas positia ab etno nō pl⁹ q̄ lapis ē entitas positia ab etno. Et si q̄rat̄. aut ē necesse eē aut possibile eē. Dico ꝙ ē possibile eē: ⁊ qn̄ pducit̄ a deo p creationē ex̄. tūc ē ⁊ añ n̄ fuit. ⁊ ita pt̄ eē ⁊ nō eē: sic̄ āgel⁹ ⁊ lapis.

Obijcitur — Et si dicas ꝙ eē cognitū creature fuit ab etno

Respōdetur. — Dico. ꝙ ista ē simplr̄ fl̄a. nec sequit̄ creatura fuit cognita ab etno. g̃ eē cognitū creature fuit ab etno. s̄ ē fallacia fm q̄d ⁊ simplr̄. sic̄ h̄ ē fallacia fm q̄d ⁊ simplr̄ cesar ē opinabil̄. g̃ cesar opinabil̄ ē. q̄r si seq̄t̄ cesar opinabil̄ est. g̃ cesar ē. eodē mō seq̄t̄ lapis cognit⁹ ē. g̃ lapis est.

Replicatur — Et si dicat̄ ꝙ n̄ seq̄t̄ cesar opinabil̄ ē. g̃ cesar ē sil̄iter n̄ sequit̄. lapis cognit⁹ ē. g̃ lapis ē. q̄r eē i cognitōe ⁊ eē i opiniōe sūt determinatōes distrahētes ⁊ n̄ iferūt suū determinabile absolute.

Respondetur — Rn̄deo ꝙ n̄ sūt determinatōes distrahētes. q̄r sic̄ dcm̄ ē dist. ij. nūq̄ ē determinatio distrahēs nisi

qm̄ illa determinatio repugnat toti' ſ nō parti niſi qm̄ ps ē i toto. et h̄ ē veru niſi illa determinatio ſit equiuocū a pſilio p traſlationē. ſic hō equoce dr̄ de hōie viuo ⁊ de hōie picto ⁊ ſillogiſmus equoce de ſillogiſmo vero ⁊ ſillogiſmo ſophiſtico ⁊ ſic de alijs. ſic nō ē de iſtis determinationib'. Et ſi dicat q ſūt determinatōes diminuētes. Dico q h̄ ē falſuz ſimplr. q: ſēp determinatio q̄ ē diminuēs addit alicui pcīe iportāti ptē illi' qd iportat p alterū extremū. ſic dic ethiops ē alb' ſm dētes. ſic aūt nō ē i pposito ſic manifeſte pz.

Ad ſextū — Ad aliud pz q cognitio diuina pōt ee ſine eē cognito creature. ⁊ ita fuit de facto an̄ mūdi creationē. q: tūc fuit cognitio diuina. ⁊ tūc nō fuit eſſe cognitū creature. q: illud ee cognitū creature ē ipa creatura. vl' ee exiſtere creature. ⁊ ſic ē idē realr cū creatura. ⁊ iō ſic fuit verū dicere q creatura vl' lapis nō fuit ab eterno. ⁊ ita verū ē dicere q eē cognitū nō fuit ab eterno.

Ad ſeptimū — Ad aliud dico q eē itellectuale creature ē poſſibile eē. ſic eē creabile creature ē poſſibile eē. q: idē ē ita q inter ipſa nulla ē diſtictio. ⁊ iō dico q nec de' nec cognitio diuina coexigit eē itelligibile creature. q a tūc aliqd coexigit aliud qn̄ nō pōt eē niſi illo exiſtēte. ſ cognitio diuina pōt eē ⁊ fuit an̄ mūdi creatione. eē itelligibile creature nō exñte ſic nec eē creabile creature exñte. Un̄ ſic h̄ eſt ꝟa. eē creabile creature n̄ fuit ab eterno. ita nec eē intelligibile creature fuit ab eterno.

Obijcitur — Et ſi dicat q tūc de' poſſet eē ⁊ ſi nō itelligeret creaturā. Reſp. dicit — Dico q illa pña nō valet. ſic nō ſeqt de' nō coexigit eē creabile creature. g pōt eē: ⁊ ſi nō poſſit creare creaturā.

Ad octauum — Ad aliud dico q volūtas diuina nō neceſſario vult creaturā ſ eē itelligibile ſic nec neceſſario vult creaturam ſ eē creabile. Et qn̄ dr̄ q necrīo vult eē itelligere eē itelligibile verū eſt. nō tn̄ vult neceſſario eē itelligibile creature. ſic nō ſeqt neceſſario vult ſe poſſe creare creaturaz. g neceſſario vult eē creabile creature. ⁊ h̄ q: pl' ponit p pñs q an̄s.

Ad cōfirmatiões — Ad pfirmationē pz q de' nō neceſſario vult aliqd qd ē ad finē. ⁊ iō non neceſſario vult eē itelligibile creature vultn̄ ſe itelligere creaturā.

Ad nonū — Ad aliud q volūtas diuina nō neceſſario determinat ad volēdū aliqd qd ē ad finē. determinat tn̄ ad volēdū itellectū itelligere aliqd qd nō ē finis.

Ad decimum — Ad aliud pz q volūtas diuina nō neceſſario vult eſſe diminutū creature. nec neceſſario vult eē itelligib le creature. nec eē ymaginādū q creatura p h̄ qd itelligit hz aliqd eē diminutū. n̄ pl' q de' hz eē diminutū. qn̄ creat creaturā.

Ad vndecimū — Ad aliud dico q eē itelligibile creature nō ē pus volūtate diuina nec actu volūtatis diuine ſ ē poſteri' etiā duratione. q: āte mūdi creationē nō fuit. Et qn̄ dicit q eēntia diuina pri' repreſentat creaturā. Dico q nō repſentat pri' neq poſteri' mō quo loquit ipe de repſentare. Et qn̄ dicit q intellect' diuin' pri' intelligit creaturā q volūtas velit eā in eſſe reali vel intelligibili. Dico q h̄ eſt verū. nō tn̄ ſequit q eſſe intelligibile ſit pri' volūtate. ſ ſequit ſolū q creatura vel lapis pri' intelligit q volūtas velit eā eſſe. ⁊ h̄ eſt verū. Un̄ p illud argumētū pbaret q eē creabile creature eſt pri' volūtate diuina. q: intellect' diuin' pri' iudicat creaturā creabilē q volūtas velit eē creabile.

Ad duodecimū — Ad aliud dico q eē itelligibile creature ab eterno nō fuit ppriū nec intrinſecū deo. nec etiā fuit ppriū intrinſecū creature. q: nihil fuit reale. ſibi tn̄ nō repugnabat eē. ⁊ iō nō eſt itelligēdū q eē itelligibile fundat in creatura vel in eēntia creature. q: creatura nullū eſſe tūc habuit. vere tn̄ tūc intelligebat.

Ad decimūtertiū — Ad aliud ꝯcedo q nullū eē diſtinctū eque pfecte cōuenit creaturis qn̄ nō ſunt ſic qn̄ ſunt. ſ qn̄ dicit. eſſe intelligibile eq pfecte cōuenit creaturis qn̄ nō ſunt ſic qn̄ ſūt. Dico q aliqd cōuenire alicui pōt eē dupl'r. vel a pte rei: nō p ꝯpoſitionē intellect'. vel p ꝯpoſitionē intellect': ſaltē ſi eēt itellect' ꝯponēs pdicatū cū ſubiecto. pmo mō eſſe intelligibile nō cōuenit creaturis eque pfecte qn̄ nō ſunt ⁊ qn̄ ſunt. q: qn̄ creature ſunt tūc eſt idē realr cū creaturis. vel cōuenit eis realr et a pte rei. qn̄ aūt nō ſunt nec eſt idē realr nec ꝯuenit ſibi realit. q: nec h̄ nec illud eſt tūc aliqd reale. ſcdo mō pōt cōcedi. q: h̄ nō eſt aliud q dicere q creatura ita pfecte itelligit a deo qn̄ nō eſt ſic qn̄ eſt. ſ p h̄ q intelligit nihil ſibi ꝯuenit. nō plus q p h̄ q de' creat aliqd cōuenit deo.

Ad decimūqrtū — Ad aliud dico q eſſe itelligibile creature eſt mutabile. q: aliqn̄ eſt. ſ. poſt mūdi creationē. ⁊ aliqn̄ non fuit. i. an̄ mūdi creatōez. ⁊ iō eē itelligibile creature nō eſt neceſſe eē. ſ eſt poſſibile eē. q: aliqn̄ eſt aliqn̄ nō eſt. ſic eē creabile ē poſſibile eē q: aliqn̄ ē. aliqn̄ nō ē. Et qn̄ dr̄ q tūc itelligere diuinū eēt mutabile. Dico q pña nō valz. ſicut nō ſequit. obiectū eſt mutabile. g cognitio eſt mutabilis. ſ ſi ita eēt q eē itelligibile creature aliqn̄ itelligeret. ⁊ aliqn̄ nō intelligeret. tūc poſſz iferri q cognitio diuia eēt mutabil'. nūc aūt ita eſt q ſiue eſſe itelligibile creature ſit ſiue nō ſit. ipm ſp a deo itelligit. ſic eē creabile aliqn̄ ē. aliqn̄ nō eſt. ⁊ tn̄ potētia pductiua dei non eſt mutabil'. qūis eē creabile creature ſit mutabile. Et ſi dicat q iſtud nō eſt ſile. q: eē creabile ſonat i potētiā. ⁊ nō ifert ipm pduci a deo. ſ tm̄ poſſe pduci. eſſe aūt cognitū ſonat in actū ⁊ infert nō tm̄ poſſe a deo intelligi

ſz φ itelligit̃. ꝛ de eẽ cognito ẽ q̃ſtio ꝑncipal̃r. et ita exẽpla adducta de eẽ dãnabili demõis ꝛ de eſſe creabili. nõ ſũt ad ꝓpoſitũ. q2 oĩa iſta ſonãt i potẽtiã nõ i actũ. Ad illud dicẽdũ φ exẽpla ſatis ſũt ad ꝓpoſitũ. q2 ſicut tu cõpas eẽ cognitũ ad cognitionẽ diuinã. quoꝝ vtrũq3 ſonat i actũ. ita cõpo ego eẽ creabile ad potẽtiã creatiuã quoꝝ vtrũq3 ſonat i potẽtiã. et ſic ex pte vna nõ ẽ ponẽda niſi vna potentia realis ꝛ tñ vere ẽ dicere φ eẽ creabile nõ ẽ potentia creatiua. ꝛ ita ex alia pte tñ ponẽdus ẽ vn⁹ actus ꝛ tñ vere erit dicere φ eẽ cognitũ creature nõ ẽ cognitio diuina. ꝛ oĩa argumẽta q̃ concludũt vnũ equalit̃ concludũt reliquũ. Ad aliud dico φ h̃ ẽ falſa ſimpl̃r. creatura ſm ſuũ eẽ itelligibile ẽ magis neceſſaria q̃ ſm eẽ ſuũ i effectu. q2 nec ẽ neceſſariũ nec neceſſe eẽ nec ſm eẽ ſuũ itelligibile. nec ſm eẽ ſuũ in effectu cui⁹ rõ ẽ. q2 iſta determinatio ſm ſuũ eẽ itelligibile. nec ẽ determinatio diſtrahẽs nec diminuẽs. qđ p3 ex dictis hic ꝛ diſ. ij. ꝛ ẽ ſatis clarũ. tũ q2 eẽ itelligibile nõ eſt determinatio diſtrahẽs nec diminuẽs. tũ q2 ly ſm h3 virtutez reduplicatiuã. ꝛ reduplicatio nũq̃ ẽ determinatio diſtrahẽs nec diminuẽs. ꝛ iõ iſta creatura ſm eẽ ſuũ itelligibile ẽ magis neceſſariũ q̃ ſz eẽ ſuũ i effectu infert illã. creatura ẽ quoddaz neceſſariũ. qđ ẽ manifeſte falſuz. Et qñ di φ eẽ itelligibile creature virtute nulli⁹ eẽ põt n̄ eẽ. Dico φ h̃ ẽ ſimpl̃r falſũ imo aliqñ nõ fuit. ꝛ nõ verũ ẽ dicere φ eẽ itelligibile antixpi nõ ẽ ſz ex iſta nõ ſeq̃t̃. g̃ antixpus nõ itelligit̃. ſz ẽ fallacia ſm q̃d ꝛ ſimpl̃r. g̃ ex oppoſito affirmatiue eſt fallacia ſm q̃d ꝛ ſimpl̃r. ſic antixpus itelligit̃. g̃ antixpi eẽ itelligibile ẽ. Ad vltimũ ꝛ ad ſimilia patet ſolutio ex iam dictis.

Ad decimũquĩtũ

Ad decimũſextũ

Diſtinctionis. xxxvij. Queſtio vnica.

Diſt. XXXVII

B

Queſtio. I

C

Jrca diſtinctionẽ trigeſimãſeptimã

q̃o. Utrũ eẽ vbiq3 ꝛ in omib⁹ reb⁹ ꝑ eſſentiã. ꝑſentiã. potẽtiã. ſit ꝓpꝛium ſoli deo. Et nõ. ꝛ pmo φ nõ cõueniat deo. q2 de⁹ nõ ẽ i oib⁹ ꝑ eſſentiã ꝓbo. q2 illud qđ cõuenit alicui ꝑ eſſentiã cõuenit ſibi neceſſario ꝛ ſp. ſz eẽ in omib⁹ nõ cõuenit deo neceſſario ꝛ ſp. q2 añ mũdi creationez nõ fuit i eis. Preterea ſi ſic. de⁹ eẽt i loco. ꝯñs falſuz. falſitas ꝯñtis p3. q2 ſicut ſe h3 iformabile qualitate ad illud qđ h3 q̃litatẽ. ſic ſe h3 eẽ i loco, ad illud qđ h3 locũ. ſz qđ ẽ iformatũ q̃litate neceſſario ẽ alterabile ſm q̃litatẽ. g̃ omne qđ ẽ in loco neceſſario ẽ mobile ſm locũ. ſz de⁹ nullo modo eſt mobilis ſm locũ. g̃ nõ eſt in loco. ꝛ ꝑ ꝯñs nõ eſt in omnib⁹ reb⁹. Preterea φ nõ ſit ꝓpꝛium deo videt̃. q2 vl'e eſt vbiq3 ꝑ eſſentiã. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑ potentiã illo mõ quo h3 potẽtiã.

Arguitur primo

Secundo

Tertio

B

Circa q.

Ad oppoſitũ ẽ magiſter in littera. In iſta q̃ſtione ꝯcluſio eſt certa apud theologos. ſ. φ ꝓpꝛiũ ẽ ſoli deo eẽ in omĩb⁹ reb⁹ exñtib⁹ ꝛ poſſibilib⁹ ſi ponãt̃ ꝑ eſſentiã. ꝑſentiã. ꝛ potẽtiã.

Difficultas

Sed vna eſt difficultas ſpecialis. an ex h̃ φ de⁹ eſt in omĩb⁹ reb⁹ ꝑ potẽtiã. ita ſcz φ eſt cã imediata oĩm rerũ. ſequat̃ ipm vbiq3 eẽ per eſſentiã. Et dicũt aliq̃ φ ſic. vñ dicũt φ de⁹ eſt in omĩb⁹ ꝑ potẽtiã inq̃tũ ei⁹ poteſtati oĩa ſubdũtur. ẽ ꝑ pſentiã in omĩb⁹ inq̃tũ omia nuda ſũt ꝛ apta oculis ſuis. ẽ in oib⁹ ꝑ eſſentiã inq̃tũ adeſt omĩb⁹ vt cauſa eſſendi. Iſtud vltimũ ꝓbãt ipi. q2 op3 agẽs cõiũgi ei in qđ imediate agit ſm pħm. vij. phi. mouẽs ꝛ motũ debent eẽ ſil̃. ſz de⁹ ẽ cã agẽs cuiuſlibet rei. g̃ ẽ in oib⁹ reb⁹.

Opinio prima

Cõtra vltimũ dictum

Sed illud vltimũ generalr̃ acceptũ nõ ẽ verũ. q2 nõ ſp oz mouẽs ꝛ motũ agẽs ꝛ patiẽs ſil̃ eẽ. ſ. localr̃. ꝛ adduco ad hoc vnaz expientiã. ꝛ ꝓbo φ ſol imediate cauſat lumen in aliquo corpe hic inferi⁹. et tñ nõ eſt pñs iſti corpi. q2 volo φ radi⁹ ſolis intrãs ꝑ feneſtram vel foramen aliqđ termineẽ ad corpus opacũ Tũc q̃ro. aut illud lumẽ i corpe opaco. ſ. inter qđ ꝛ ſolẽ ẽ feneſtra vel foramẽ cauſat̃ imediate a ſole. ꝛ habet̃ ꝓpoſitũ. Nõ põt dici φ cauſat̃ a lumine ſibi ꝓpinquo. q2 oẽ ꝑncipiũ actiuum equalr̃ approximatũ diuerſis eq̃ paſſiuis eq̃ diſpoſitis ꝛ nullo exñte impedimẽto. habebit effect⁹ equales in illis paſſiuis ſz lumẽ propinquũ illi pti illuminãde equalr̃ approximatur illi paſſo ꝛ vni alteri paſſo int̃ qđ et ſolẽ ẽ aliqđ corp⁹ opacũ. g̃ equalẽ effectũ ꝛ eq̃ intẽſum lumẽ cauſabit i alio corpe int̃ qđ ꝛ ſolẽ eſt corpus opacũ mediũ. cui⁹ oppoſitũ manifeſte p3 ad ſenſuz. g̃ op3 dicere φ ſol imediate cauſabit lumẽ i illa pte. ꝛ nõ tñ lumẽ ꝓpinquum Si dicat̃ φ lumẽ ꝓpinquũ nõ cauſat̃ niſi in ỽtute ſol' a quo cauſat̃ ꝛ cõſeruat̃. ꝛ iõ q2 inter ſolẽ ꝛ int̃ aliud corp⁹ paſſũ ẽ corp⁹ mediũ. ꝛ inter ſolẽ ꝛ aliud paſſũ nõ ẽ corp⁹ opacũ. iõ intẽſius lumẽ cauſat̃ i vno q̃ in alio. Hoc nõ val3 q2 q̃ro. q̃lr̃ illđ lumẽ ꝓpinquũ cãt in ỽtute ſol' aut q2 nõ põt eẽ niſi a ſole cõſuãte. aut q2 non põt agere niſi ſole aliquã ỽtutẽ ſibi imittente aut q2 n̄ põt agere niſi ſole ſibi coagẽte. ꝑmũ n̄ põt dici. q2 tale actiuũ equalr̃ agit in diuerſa paſſa equalr̃ approximata q̃uis cõſeruãti illđ actiuũ nõ equalr̃ approximet̃. ſic p3 de luna illuminata a ſole. q̃ eq̃ illuminat diuerſa diuerſimode ipi ſoli approximata. ꝛ p3 de igne cõſeruato ineſſe ab alio eq̃ calefacit diuerſa paſſa eq̃ diſpoſita ꝛ equalr̃ approxiata ꝛc. ꝛ vlr̃ nũq̃

pōt repiri instātia. Nec pōt dici scđm. q2 de il la virtute īnussa est idē argumentū. q2 illa nō pōt esse nisi pricipiū actiuū naturale. si ponat̄ p pñs approxiata diuersis eq̄liter dispositis causabit eque intensos effect⁹. ⁊ stat primū ar gumentū. Si dr̄ tertiū. habet̄ ppositū q2 sol imediate causat lumē in distāte: q2uis secū aliq̄d qđ nō sit distās coagat. Nec valet pterueniē do dicere q2 sol bene agit i distās. s3 mediate ⁊ nō imediate. q2 qñ aliq̄d agit nō imediate: sed tm̄ mediate illo circūscripto ⁊ oib⁹ alijs posit̄ sequit̄ idē effect⁹. g̃ circūscripto sole ⁊ oi lumi ne generato ab ipo p diuinā potētiā ꝯseruato sequit̄ idē effect⁹. ⁊ tūc stat argumētū q2 tunc solū lumē ppinquū est agēs s3m opinionē illā ⁊ p ꝯñs eque intēsuz lumē causabit in oi pte p circuitū. ⁊ eadē rōe etiā nūc si sol nō agit ime diate. Per idē p3 q2 nō pōt dici q2 sit ibi ipe dimentū. q2 int̄ vnū passuz ⁊ solē est corp⁹ me diū. nō sic int̄ aliū ⁊ solē. q2 nunq2 tale mediuz ipedit nisi qñ est mediū int̄ passuz ⁊ imediatū agēs. ⁊ iō si sol nō sit agens imediatū: s3 tm̄ me diatū. tale mediū in nullo ipedit actionē. nisi esset mediū int̄ passium ⁊ illud lumē ppinquū. qđ p̄cise ponit̄ ab eis agens imediatū. Ideo dico alit̄ ad q̄stionē q2 nō iō p̄cise de⁹ est i oib⁹ p eēntiā. q2 est cā oim. sic intelligēdo q2 sit ꝯña formal̄. h agit in h. g̃ h est in h. vel est pñs huic Ideo circa istā q̄stionē. pmo vidēdū est de di stinctiōe modoꝝ q̄b⁹ dicit̄ a sanctis: de⁹ eē i di uersis reb⁹. Scđo q2 de⁹ quolib3 illoꝝ modoꝝ est in reb⁹. Tertio an illud possit alicui alteri ꝯpetere. Et ex hijs patebit ad q̄stionē. Circa primū dico q2 scti dicūt: sic magr̄ pbat in lr̄a q2 de⁹ est in oib⁹ reb⁹ generalr̄. s3 in q̄busdā est spe cialit̄. Sūt aūt isti modi. sc3 eē i p potētiā. pre sentiā. ⁊ essentiā. ⁊ esse in aliquo p potētiā nō est aliud nisi illud habere subiectū sue potētie ⁊ isto mō pōt etiā in corporalib⁹ aliqđ eē in ali quo p potentiā. a quo tn̄ localit̄ distat. sic sol p potētiā dr̄ eē i n istis inferiorib⁹. ⁊ rex in regno suo. ⁊ iste nō est vsitat⁹ modus loquendi apud pbos natie. Aliq̄d aūt dr̄ pñs alicui p pñtiā dupl̄r. Uno mō cognoscēti. qñ. s. est sufficiēter pñs vt cognoscat̄ ab eo. et illo mō dicūt oia q̄ sunt i deo eē pñtial̄r. ⁊ ecōuerso. ⁊ isto mō pōt aliq̄d qđ est in alio p pñtiam distare local̄r ab eo. Alit̄ dr̄ aliqđ eē in alio p pñtiam. qñ vtrūq3 ⁊ neutrū eoꝝ distat ab alio localit̄. ⁊ isto mō loc⁹ ē in locato. ⁊ ecōuerso p pñtiā. q2uis nō sic vtant̄ pbi marie de loco ⁊ locato. q2 dicunt q2 locatū est i loco ⁊ nō ecōuerso. Propt̄ qđ sciē dū q2 q2uis esse in s3m q̄d nois sui generale eq̄ lit̄ respiciat multa. ⁊ ita possit p̄dicari equalit̄ de multis. tn̄ talis modus loquēdi est vsitat⁹

E Aliter dicit̄ ad q̄stionē p̄mittēdo tria.

Circa primū

frequēter circa aliqua ⁊ circa aliq̄ nō. et sic ē i pposito. S3 esse i aliquo p essentiā. ē eē in ali quo ⁊ nō ab eo nec ab aliquo sibi intrinseco di stare. qñ sit vbicūq3 ē ipm. aut aliq̄d ipsi⁹. ⁊ il lo mō forma dr̄ eē i materia p eēntiā. q2 vbicū q3 ē materia vl̄ ps materie. ibi est forma. nō sic locatū i loco. Modus aūt quo de⁹ dr̄ eē in ali quo spēal̄r. vocat̄ eē in p grām. ⁊ h pōt dupl̄r i telligi. Uno mō vt de⁹ dicat̄ eē i aliquo p gra tiā itormātē. sic accidēs iformat suū subiectū. Alr̄ p spēalē acceptationē de quo dictū ē p̄us Alio etiā mō magis spēal̄r dr̄ de⁹ eē i xpo per vnionē. Circa scđm dico q2 de⁹ ē i omib⁹ re bus p potētiā. h nō ē aliud q2 eē cām oim rerū ⁊ oia hēre i sua ptāte. s3 qđ sit cā oi3 nō ē modo tractādū. S3 q2 sit in oib⁹ reb⁹ p pñtiā vtroq3 mō p3. q2 eñ pmo mō sit in oib⁹ reb⁹. s. q2 omia sint sibi sufficiēter pñtia. vt oia pfecte ⁊ distin cte cognoscat. p3 p̄us vbi habitū ē q2 de⁹ oia alia a se itelligit. Et etiā scđo mō sit i oib⁹ re bus. p3 q2 ois res vel nusq2 ē et nulli rei pñs. vel ē pñs illo mō alicui rei ⁊ alicui nō. vel ē ne cessario pñs omi rei. Primū nō pt dari. q2 nul la res ē real̄r exñs q̄ nusq2 ē. ⁊ q̄ ab oi re distat Nec pōt dari scđm. q2 si alicui rei sit pñs ⁊ ali cui n̄ sit pñs. tūc q̄ro. aut ē finit⁹ ad illā rē. aut nō. si nō. g̃ pōt esse pñs alteri rei. sed hoc ē im possibile. q2 qñ aliq̄d ē pñs alicui rei. ⁊ pōt eē pñs alteri rei cui nō ē pñs. pōt mutari de loco ad locū. qđ deo ē ipossibile. Si aūt de⁹ sit limi tat⁹ ad illā rē. h ē incōueniēs. q2 nō pl⁹ pōt li mitari ad vnā rē q2 ad aliā. h est etiā derogare multū pfectioni sue. Tertio dico q2 de⁹ ē i omi bus p eēntiā. vel cū ē i oi re p essentiā sc3 pñs mō exposito. vl̄ distat ab ea. Nō pōt distare ab oi re. g̃ ē i aliqua re p essentiā. ⁊ nō pl⁹ i vna q2 in alia. g̃ ē i omi re p essentiā. De alio mō quo dr̄ de⁹ eē i sactis p gratiā pōt patere ex dictis p̄us. De mō quo de⁹ ē in xpo p gratiā vnionis patebit in tertio. Circa tertiū dico q2 eē in oib⁹ reb⁹ creatis alijs a se p potētiā pñtiam ⁊ eēntiā pōt cōpetere alicui alteri a deo. aliquo casu posito p diuinā potētiā. S3 q2 adesse ali cui⁹ sequat̄ ipm eē i oib⁹ reb⁹ si sint. h est ppriū soli deo. Et sic intelligūt sancti. Bene eñ seq tur. a est. g̃ deus est in a p potētiā ⁊c. s3 hoc nō sequit̄ de aliquo alio a deo. Ex p̄dictis res pōdeo ad. q. eē vbiq3 et i omib⁹ reb⁹ alijs a se p̄dictis modis est soli deo ppriū scđo mō sta tim supraposito q2 q2uis alicui creature possit p diuinā potentiā cōpetere eē in omi alia cre atura p̄dictis modis pmo modo statim posi to. tn̄ esse in omi alia creatura p̄dictis modis scđo mō exposito nulli creature cōpetere pōt Ad argumentū p pma opinione dico q2 i-

D Circa scđm

E Circa tertiū

F Rñsio ad q.

Ad argumētū p prima opi.

tentio phi. vii. metha. est dicere. ꝙ in istis mouentibus et motis q̄ sunt actiua et ꝓductiua effectus eiusdē rōnis in termino et in medio. ibi aliqđ mouēs est sil' cū motu. ⁊ tn̄ ꝑter illud est vnū aliud agens ⁊ mouens. ⁊ nō est sil' cū motu. ⁊ tn̄ immediate mouet. De ista aūt. magis patebit in scđo vbi diffusi' dicet ad eam.

G
Ad primū principale

Ad ꝑmū ꝑncipale argumētū dico ꝙ aliqđ cōpetere alicui p essentiā pōt esse duplicit'. vl' q: p essentiā est idē qđ per se sm̄ ꝙ phs loquit' ꝑmo poste. ⁊ sic nō cōuenit deo esse vbiq; p essentiā. Aliter. q: essentia sua est illud cui immediate cōuenit tale ꝑdicatū. ⁊ isto modo deus est vbiq; p essentiā suā. nō tn̄ necessario. Alit' accipit' in ꝓposito modo precexposito.

H
Ad secūdum

Ad aliud dico ꝙ nō oīa codē modo se habet ī forman qualitate ad illud qđ habet qualitatē. sicut se habet esse in loco ad illud qđ est in loco ⁊ iō argumentū nō cōcludit. Ad aliud dico ꝙ vle nō est vbiq;. nec hoc itendit phs. ſꝫ phs intēdit ꝙ de vli ꝑdicat' esse vbiūq; ꝑdicatur de aliquo cōtēto. nō tn̄ ꝑdicat' de vli ꝓ se ſꝫ ꝓ aliquo suo cōtēto. q: vle ipsum nō est ibi ſꝫ suum cōtentum est ibi. Verbi gratia. si esse hic verificetur de isto hōie. verificat' hic de hoc cōmuni homo. q: si iste homo est hic. homo ē hic. nō tn̄ sequitur ꝙ hoc cōe est hic. et ratio est. q: sic dicendo. homo est hic. ꝑdicatū verificatur de hoc cōmuni homo. nō ꝓ se ſꝫ ꝓ singulari. quia homo nō supponit ꝓ se ſꝫ ꝓ contento hui' cōmunis. Exemplū est ad hoc. q: quicqđ verificatur de singulari cōtento sub cōi verificatur de eodē cōi. et iō esse singulare et verificat' de sorte. et p ꝯn̄s verificat' de hoc cōmuni homo. Nā hec est vera. homo est singularis. nō tn̄ sequitur ꝙ hoc cōmune homo sit singulare ⁊ rō ē. q: eē singulare verificat' de h̄ cōi hō. nō ꝓ se ſꝫ ꝓ singl'ari ɔtēto sb eo. Dist. xxxviij. q̄ vnica.

Dist. XXXVIII

A
Questio I

Circa distinctionē trigesimāoctauaꝫ q̄ro. Utrū de' habeat sciētiā determinatā ⁊ necessariā oīm futuroꝝ contingētiū

Et non primo

Et nō. q: illđ qđ nō ē i se determinate verū nulli ē determinate verū. sed futurū contingens nō est determinate verū. g̊ ⁊c. et per ꝯn̄s nō determinate verū deo. Tunc arguo. illud quod nō est determinate verū nō scit' a deo scientia determinata. ſꝫ futurū cōtingēs ē hmōi vt ostēsū ē hic. g̊.

Secundo

Preterea ꝙ nō habeat sciām necessariā videt'. q: si habeat sciām necessariā de aliquo futuro ɔtingēte. sit illud a. tūc arguo. deus habꝫ scientiā necessariam de a. g̊ hec est necessaria. deus scit a. ⁊ vltra. g̊ hec est necessaria. a erit verū. ſꝫ si hec sit necessaria. a est verū. a nō est cōtingēs. ⁊ per ꝯn̄s nō est futurū contingēs. qđ est cōtra positū

In oppositum

Ad oppositū. oīa sunt nuda et aperta oculis eius. g̊ omnia sunt scita a deo. sed nihil scitur nisi scientia determinata. g̊ deus habet scientiā determinatā de oīb'.

Secūdo

Item ꝙ habeat scientiā necessariāꝫ videt'. q: in deo est vnica scientia. g̊ eadē est scīa dei necessarioꝝ et contingentiū. sed scientia dei necessarioꝝ est necessaria. ergo sciētia dei cōtingentiū futuroꝝ est necessaria. et per consequēs deus habet scientiā necessariam de contingentib'.

B
Responsio primo

Ad questionē dicit' ꝙ ꝗuis nō possit ꝓbari a priori aliquod esse futurū cōtingens. hoc tn̄ est tenendū Et hoc supposito dī ꝙ nō pōt saluari contingentia in entibus nisi ꝑma causa que agit per intellectū et voluntatem causet contingenter. Et hoc ponendo in ꝑmo causalitatē perfectam sicut ponūt catholici. ⁊ ideo istā cōtingentiā opꝫ querere in itellectu diuino vel i volūtate diuina. ⁊ nō in itellectu dīno q:. q̄cq̄d itellect' itelligit mere naturalit' itelligit. ⁊ p ꝯn̄s opꝫ eā q̄rere ī volūtate diuina.

Duo notanda

Ad cui' intellectū ꝑmo ē vidēdū de libertate volūtatis nostre ad q̄ sit. ⁊ secūdo q̄uō ad illā libertatē sequit' possibilitas vel cōtingētia.

Circa primū

Et q̄tū ad ꝑmū dī ꝙ voluntas inq̄tū ē act' ꝑmus. libera ē ad oppositos act'. ⁊ mediātib' illis actib' oppositis ē libera ad opposita obiecta in q̄ tendit. ⁊ vlterius ad oppositos effect' quos ꝓduc̄. Prīa libertas hꝫ ncc̄rio aliquā ipfectionē ānexā. q: potētionalitatē passiuā volūtat' ⁊ mutabilitate. ſꝫ secūda libertas ē sine oī ipfectiōe. etiā si voluntas nō posset hr̄e tertiā libertatē.

C
Circa scđm

Circa secūdū dī ꝙ illā libertatē cōcomitatur potētia ad opposita manifeste. Licꝫ eñ nō sit potētia ad velle sil' ⁊ nō velle. q: h̄ nihil ē. ē tn̄ ī ea potētia ad velle post nō velle. siue ad successionē actuū oppositoꝝ. In eis tn̄ ē ⁊ alia nō ita manifesta. absq; omī successione. Ponēdo eñ volūtatē creatā tm̄ eē i vno istāti. ⁊ ꝙ ipa nullo ī istāti habeat hāc volitionē. nō nc̄c̄rio tūc hꝫ eā ꝑmo Si eñ i illo istāti hēret eā nc̄c̄rio. cū nō ē cā nisi i illo istāti qn̄ cāret eā. g̊ etiā simplr' voluntas qn̄ cāret eā nc̄c̄rio cāret. Nō eñ ē mō cōtingēs cā. q: ꝑexistebat an̄ illđ istās i quo causat. ⁊ tūc ꝑexistēs potuit cāre vl' nō cāre. q: sic hoc ens quādo est tūc est necessariū vel cōntingēs. ita cā qn̄ causat tūc causat nc̄c̄rio vl' contingēt'. Et g̊ i illo istāti cāt h̄ velle ⁊ n̄ nc̄c̄rio. causat ipm̄ cōtingēt'. g̊ h̄ potētia cāe ad oppositū ei' qđ cāt ē sine successiōe ⁊ illa potētia realis ē potētia ꝑor naturalr' vt act' ꝑm ad op

posita que sunt posteriora naturalr̃ vt act⁹ se- cũdi. Actus em̃ primi⁹ cõsideratus in isto instã ti in quo est: est põr naturalr̃ actu scdo. ita po nit illũ in esse tanq̃ effectũ suũ contingẽter. q vt põr naturalr̃ posset eque ponere oppositũ in esse.

Libertas volũtatis diuine.

Iuxta pdicta dicit̃ de volũtate diuĩa pmo que sit eius libertas. ⁊ dicit̃ q voluntas diuina nõ est libera ad diuersos act⁹ volẽdi et nolẽdi. s ppter illimitationẽ volitõis est libe ra ad opposita obiecta. ⁊ illa est pma. ⁊ pter il lã est libertas ad oppositos effect⁹. ⁊ volũtas diuina est libera inq̃tu; est opatiua: nõ inq̃tũ est pductiua sue volitiõis. Scdo dicit̃ ad que est libertas volitionis diuine. et dicit̃ q nihil aliud respicit necessario pro obiecto nisi suam essentiã. ⁊ iõ ad q̃dlibet aliud se habet ↄtingẽ ter. ita q põt esse oppositũ. ⁊ hoc considerãdo ipam vt est põr potẽtia naturalr̃ tendẽs in il lud obiectũ. nec solũ ipa vt volũtas est põr na turalr̃ suo actu. s inq̃tum etiã volẽs. q: sicut volũtas nostra vt prior naturalr̃ suo actu. ita elicit actũ illũ q posset in eodẽ instãti elicere oppositũ. ita volũtas diuina inq̃tum sola vo litiõe ipsa est prior naturalr̃ tendẽtia tali. ita em̃ tẽdit in illud obiectũ ↄtingẽter q in eodẽ instãti posset tẽdere in oppositu; obiectũ. ⁊ h tã potẽtia logica que est nõ repugnãtia termi noꝝ. sicut dixit pri⁹ de volũtate nostra. q potẽ tia reali que põr est naturalr̃ ⁊no actu.

D

Questio

Sed quõ cũ tali cõtingẽtia stat certitudo sciẽ diui ne.

Responsio

Dicit̃ q hoc põt poni dupliciter. Uno mo do p hoc q intellect⁹ diuin⁹ vidẽs determina tionẽ volũtatis diuine videt illud in re pro a. quia illa voluntas determinat pro a. scit eni; illam voluntatẽ esse imutabilẽ ⁊ nõ ipedibilẽ. Alr̃ dicit posse poni. q: intellectus diuin⁹ aut ostẽdit simplicia quoꝝ vnio est ↄtingẽs in re. aut si offert sibi cõplexionẽ. offert eã sicut sibi neutrã. ⁊ volũtas eligẽs vnã partẽ. s. ↄiũctio nẽ istoꝝ pro aliquo nũc in re facit istud esse de terminate verum. hoc erit pro a. hoc aute; exi stẽte determinate vero essentia est diuino in tellectui ratio intelligẽdi illud verũ. ⁊ hoc na turalr̃ quãtũ est ex pte essentie. ita q sicut na turalr̃ intelligit oĩa pricipia necessaria quasi ante actũ volũtatis diuine. q: eoꝝ veritas nõ depẽdet ab illo actu. ⁊ essent itellecta si p im possibile nõ esset volẽs. ⁊ ita eẽntia diuina est rõ cognoscẽdi ea in illo põri. q̃a tũc sunt vera. nõ quidẽ q ista vera moueãt itellectũ diuinũ. nec etiã termini coꝝ ad apprehẽdendũ talem veritatẽ. s eẽntia diuina est rõ cognoscẽdi sic simplicia: ita etiã cõplexa talia. tũc aũt nõ sũt vera ↄtingẽtia. q: est tunc p qd̃ habeãt verita tẽ determinatã. Posita aũt determinatiõ e vo lũtatis diuine iã sũt va. ⁊ i illo scdo istãti erit essentia rõ cognoscẽdi ea. Exẽplũ ponit̃ tale. sic si i potẽtia mea visiua sẽp stãs vn⁹ act⁹ sit rõ vidẽdi obiectũ si ab alio pñte nũc sit iste co lor pñs nũc illc oculus me⁹ videbit nũc h. nunc illud. ⁊ tñ p eãdẽ visionẽ. nñmõ erit dĩa i põri tate ⁊ posterioritate vidẽdi ppt obiectũ pus vel posteri⁹ pñtatũ. ⁊ si vn⁹ color fieret natu ralit pñs. ⁊ ali⁹ libere nõ eẽt dĩa formalr̃ in vi sione mea. q̃n ex pte sua oculus naturalr̃ vide ret vtrũq;. tñ cõtingẽter videt vnũ ⁊ necessa rio aliud. inq̃tũ vnũ fit pñs cõtingẽter ⁊ aliud necessario. Utroq; illoꝝ modoꝝ poneret itel lectũ diuinũ cognoscere existẽtiã rerũ pt; sm vtrũq; q ẽ determinatio itellect⁹ diuini ad il lud existẽs ad qd̃ terminat̃ volũtas diuina et certitudo infallibilitatis. q: nõ põt volũtas determinari q̃n itellect⁹ determinate apphẽ dat illud qd̃ volũtas determinat ⁊ imutabilr̃ q: tã intellect⁹ q̃ volũtas sũt imutabiles. ⁊ cũ istis stat cõtigẽtia obiecti cogniti. q: volũtas volẽs hoc determinate contingẽter vult hoc.

E

Cõtra istã opi.

Cõtra istã opinionẽ põt argui. pmo ↄ hoc quod dicit̃ q secũdã libertatẽ volũtat; cõseq̃ tur vna potẽtia ad opposita nõ manifesta. q̃ ẽ ad opposita obiecta sine successione. Hoc em̃ nõ videt̃ verũ. cui⁹ rõ ẽ. q: illa potẽtia q̃ p nul lã potẽtiã etiã ifinitã põt reduci ad actũ. nõ ẽ potẽtia. s p nullã potẽtiã põt ista potẽtia nõ manifesta reduci ad actũ. q: si reducat̃ g volũ tas vult aliquid p a. ⁊ nõ vult illud p a. ⁊ ita sunt manifesta ↄdictoria simul vera. Si dicat̃ q si reducit̃ ad actũ. iã nõ ẽ hec vera. volũtas nõ vult h p a. nec etiã iã ista volũtas vult h p a. q: eo ipo q volũtas nõ vult hoc p a. seq̃t̃ q h nõ ẽ vera volũtas vult h p a. Cõtra hoc ẽ cõmunit̃ cõcessũ a phis ⁊ theologis q de⁹ nõ põt facere de pterito nõ pteritũ q̃n sit post, ve rũ dicere q fuit pteritũ. g cũ p positũ h sit de ter minate va volũtas vult h p a. ⁊ p pñs h semp erit postea va. ⁊ nũq̃ hec fuit va. volũtas non vult h p a. g post a h sp fuit ipossibilis. volun tas nõ voluit h p a. ⁊ vltra. g mõ postea ẽ verũ q h nũq̃ potuit eẽ va i illo istãti i quo sua op posita fuit va. q: ppõ va fit ipossibilis freque ter.

Instatur

Si dicat̃ q illa potentia põt reduci ad actũ. q: põt cessare h p a.

Rñdetur

Respõdeo. h nõ valet. q: ista potẽtia ad opposita ẽ manifesta ⁊ cũ successione. Nã in vno instãti hec ẽ vera. volũtas h vult p a. ⁊ i istãti h ẽ va. volũtas nõ vult hoc p a. s q in eodẽ instãti sint ambe ve p quãcũq; potẽtiã ẽ simplr̃ ipossibile. sic ipos sibile ẽ q h sit pmo va. volũtas creata vult h p a. ⁊ q postea sit h va. volũtas nũq̃ voluit h p a. ⁊ ita i creatur; ẽ vlr̃ verũ q nũq̃ ẽ potẽtia

ad opposita obiecta sine successiōe nō magis ꝗ̄ ad oppositos act'. imo ꝑ idē argumentū ꝓbari pōt potētia ad oppositos act' volūtatis create sine successione ⁊ ad opposita obiecta. Nec rō sua ꝯcludit. qꝛ ꝯcedēdū ē ꝙ volūtas qñ causat ꝯtingēter causat. ꝫ ista pōt habere duas causas veritatis. Uel qꝛ possibile ē ꝙ in eodē instāti sit verū dicere ꝙ nō causat ⁊ h̄ est īpossibile. qꝛ posito ꝙ ī aliquo istāti sit causās īpossibile ē ꝙ ī eodē instāti sit nō causans. Uel dī cāre ꝯtigēt̃. qꝛ libere sine oī variatiōe adueniente sibi vl' alteri. ⁊ nō ꝑ cessationē alterius cāe pōt cessare ab actu ī alio instanti. ita ꝙ in alio instāti sit nō causans. nō ꝙ in eodē instāti sit nō causans. ⁊ ī isto mō volūtas cāt cōtingēter. Nō sic aūt ē cā natural'. qꝛ cā naturalit̃ agens semꝑ agit nisi ipa mutet̃ vel aliq̄ nouitas fiat circa ipas. vl' qꝛ aliq̄ cā cessat cāre. vl' ꝑ aliquē aliū modū sine quo oīū pōt volūtas sola sua libertate cessare ab actu. Ad formā ꝗ argumēti dico ꝙ in illo instāti ī quo cāt cōtingēter causat. nec tūc necessario cāt. ꝫ ex h̄ nō seq̄t̃ ꝙ h̄ potētia cāe ad oppositū sit ad nō cāre ⁊ ad ei' oppositū sine successione. qꝛ īpossibile ē ꝙ ꝑ ꝗ̄cūꝗ potētiā reducatur ad actū sine successione. ꝫ ē potētia ad ei' oppositumꝗ potētia pōt reduci ad actū ꝑ successionē nō tñ illo mō quo ꝑcise potētia cāe naturalis ad nō causandū pōt reduci ad actū. Nā accipio calorē calefacientē lignū. iste calor pōt nō calefacere. ⁊ h̄ potētia pōt reduci ad actū vel ꝑ destructionē caloris agētis vel ꝑ amotionē passi. vel ꝑ ipedimētū iterpositū vel ꝑ substractionē cāe coagētis. puta qꝛ deus nō vult sibi coagere vel ꝑ ꝑfectionē termini ꝓductiui. q̄a scꝫ ita ꝑfect' calorē ꝓduct' ꝙ ab isto calore nō pōt ꝓduci ꝑfectior. Pret̃ istos modos adhuc ē vni' modus quo pōt voluntas creata cessare ab actu causandi. scꝫ se sola ꝗ̄tūcūꝗ nullū ꝓdictoꝝ desit. ꝫ oīa sint posita ⁊ h̄ ē. ⁊ nō aliud volūtatē cōtingēter cāre. Ex isto pꝫ ꝙ non ē cōuenīēter dictū ꝙ volūtas diuina vt prior naturalit̃ ita ponit suū effectuꝫ ī eē in a ꝙ pōt eū nō ponere in esse in eodē instāti. qꝛ nō sunt talia instātia nature, sicut iste ymaginat̃. nec ē ī ꝑmo instāti nature tal' indifferētia ad ponendū. ꝫ si ī aliquo instāti ponit effectū suū ī eē. īpossibile ē ꝑ quācūꝗ potētiā ꝙ sit illud istās. ⁊ ꝙ ī illo nō sit. sic ē ipossibile ꝙ ꝑ ꝗ̄cūꝗ potētiā ꝯdictoria sint simul' vā. Ideo dico ꝙ vl't nū ꝗ̄ ē potētia illa ꝙ opposita verificent̃ sine successione. imo ipossibile ē ꝙ de' respiceret obiectū ⁊ nō respiceret illud nisi eēt aliq̄ successio saltē in actu vel coexisteret. ⁊ tūc foret in alio quocūꝗ mutatio Preterea ꝯ illud qđ dicit̃ de determinatiōe volūtatis diuine pōt argui ꝑ mo. ꝙ ꝯclusio ꝑncipalis nō sit vā. qꝛ qñ aliq̄d determinat̃ cōtingēter ita ꝙ possibile ē ꝙ nū ꝗ̄ fuisset determinatū ꝑ talē determinationē. nō pōt haberi euidētia certa ⁊ infallibilis ꝫ volūtas diuina ita determinat̃ ꝙ adhuc possibile ē nūꝗ̄ fuisse eā determinatā. ꝗ euidentia certa ⁊ infallibilis nō pōt haberi ꝑ talē determinationē. ex quo simplicit̃ pōt nūꝗ̄ fuisse. ⁊ ita videt̃ ꝙ determinatio volūtatis diuine si eēt parū faceret. Preterea ꝗ̄tūcūꝗ posset saluari certitudo scie ꝑ determinationē volūtatis respectu oīꝫ effectuū ꝓductoꝝ a volūtate. ⁊ etiā respectu oīm effectuū cāꝝ naturaliū. qb' volūtas diuina coagit. et tñ nō videt̃ ꝙ certitudo actuuꝫ futuroꝝ ipsi' volūtat' create possit ꝑ ꝑdictā determinationē saluari. qꝛ si respectu oīm ē volūtas diuina determinata. q̄ro. Aut illā determinationē necessario sequit̃ determinatio vel ꝓductio volūtat' create. vel nō. Si sic. ꝗ ita naturalit̃ agit volūtas creata sicut q̄cūꝗ cā natural'. qꝛ sicut volūtate diuina exñte determiata ad vnū oppositoꝝ. nō ē ꝑ ptāte cāe naturalis cuiuscūꝗ nō coagere. ⁊ etiā ipa non determinata nō coagit cā natural'. ita volūtate diuina exñte determinata. volūtās creata coageret nec haberet in ptāte sua nō coagere. ⁊ per ꝯn̄s null' act' volūtatis create eēt ibi iputādua. Si aūt determinationeꝫ volūtatis diuine nō necessario seq̄t̃ determinatio volūtatis create. ꝗ ad sciēdū vtrū effect' ponet̃ vl' nō ponet̃ nō sufficit determinatio voluntatis diuine. Preterea ꝗ̄tūcūꝗ volūtas creata sit determiata ad alterā ptē. ⁊ ꝗ̄tūcūꝗ itellect' videat illā determinationē. qꝛ tñ volūtas nr̄a pōt ab illa determinatiōe cessare ⁊ nō determinari. itellectus nō hꝫ certā notitiā de illa pte. ꝗ visio determinatōis volūtatis q̄ volūtas pōt nō determinari ad illā ptē nō sufficit ad notitiā certā illi' ptis. Preterea qđ dicit ꝙ ī ꝑmo instāti ītellect' diuin' offert simplicia. ⁊ post volūtas diuina eligit vnā ptē. ⁊ post h̄ itellect' euidēt̃ cognoscit illā ptē. Illud nō vr̄ eē verū. qꝛ nō ē tal' ꝓcessus nec tal' ꝓꝑetas nec tal' ꝯdictio in deo. ꝙ itellect' diuin' ꝓ aliquo istāti nō cognoscat futura ꝯtigētia euidēt̃. ⁊ ꝓ aliquo cognoscat. Hoc em̄ eēt ipfectiōis ponere ꝙ itellect' diuin' ꝗ̄cūꝗ ꝑfectiōnē reciperet ab alio. Ideo dico ad. q. ꝙ idubitāt̃ ē tenēdū ꝙ de' certitudinalit̃ ⁊ euidēt̃ scit oīa futura cōtingētia. ꝫ h̄ euident̃ declarare. ⁊ modū quo scit oīa futura cōtigētia exꝑmere ē ipossibile oī intellectui ꝓ statu isto. Et dico ꝙ phs diceret ꝙ de' nō scit euidēt̃ ⁊ certitudinalit̃ aliq̄ futura ꝯtigētia. ⁊ h̄ ꝑpter istā rōnē. qꝛ illud qđ nō est in se verū

Ad formā argumenti

G

D

Z

R

Z Rñdet ad q.

M Ratio phi

, in hac parte concludit ocham ... qui eadem ... ponit opposita asserit,

nō pōt sciri p illo tpe quo nō ē in se verū. ꝭ futurū contingēs depēdens simpliciter a potētia libera non est in se verū q: nō pōt ꝭm eum assignari rō q̄re pl⁹ vna ps ē va q̄ alia. ⁊ ita vel vtraq ps ē va vl neutra ⁊ n̄ ē possibile q̄ vtraq ps sit va. ⁊ p ɔ̄ns neutra scit. Ista rō nō cōcludit ꝭm viā phi. nisi de hijs q̄ sūt i ptāte voluntatis. i hijs aūt q̄ nō sūt i ptāte voluntat. ꝭ depēdēt simplr a causis naturalib⁹ nō cōcludit sic q̄ sol oriet. ⁊ sic de alijs. ⁊ hē cā natural determinat ad vnā ptē. nec pn̄t oēs cāe naturales ipediri nisi p cām liberā. p quā tn̄ pn̄t ipediri respectu vni⁹ effect⁹ determiati. lz nō respectu cuiuslibet. Ista tn̄ rōe nō obstāte tenēdū ē q̄ de⁹ euidēt cognoscit oia futura cōtigētia. ꝭ modū exprimere nescio. Pōt tn̄ dici q̄ ipe de⁹ vl diuina eēntia ē vna cognitio ītuitiua tā sui ipsi⁹ q̄ oim alioꝝ factibiliū ⁊ ifactibiliū. tā pfecta ⁊ tā clara q̄ ipa etiā ē notitia oim pteritoꝝ futuroꝝ ⁊ pn̄tiū ita q̄ sic ex notitia ītuitiua itellectiua nr̄a extremoꝝ pt itellect⁹ nr̄ euidēter cognoscere aliq̄s ppōes ɔtingētes. ita ipa diuina eēntia est q̄dā cognitio ⁊ notitia q̄ nō tm̄ scit verū necessariū ⁊ cōtingēs de pn̄ti ꝭ etiā scit q̄ ps ɔdictiōis erit va ⁊ q̄ erit falsa. ⁊ hē forte nō ē ppt determinationē sue volūtatis. ꝭ etiā posito p ipossibile q̄ ipa diuina cognitiōe exnte ita pfecta sic mō ē. nō eēt cā effectiua nec total nec prial effectuū ɔtingētiū adhuc eēt notitia q̄ euidēt sciret a deo q̄ ps ɔdictiōis erit falsa ⁊ q̄ erit va. ⁊ hē nō eēt q: futura cōtingētia eēnt sibi psentia. nec p ideas tā q̄ p rōnes cognoscēdi. ꝭ p ipāmmet diuinā essentiā vl diuinā cognitionē q̄ ē notitia q̄ scit q̄d ē falsū ⁊ q̄d ē verū. ⁊ q̄d fuit verū. ⁊ q̄d fuit falsū. ⁊ q̄d erit falsū. ⁊ q̄d erit verū. Ista cōclusio q̄uis p rōnē naturalē nobis possibilē ⁊ a priori pbari nō possit. tn̄ p autoritates biblie ⁊ sanctoꝝ q̄ sūt satis note pōt pbari. ꝭ trāseo de tis ad phs. Verūtn̄ p aliq̄b⁹ artistis ē sciēdū. q̄ q̄uīcūq de⁹ sciat de oib⁹ futuris cōtingētib⁹ q̄ ps erit va ⁊ q̄ falsa. tn̄ hē nō ē necessaria. de⁹ scit q̄ hē ps erit va. imo ē cōtingēs itm̄ q̄ q̄uīcūq hē sit va. de⁹ scit q̄ hē ps ɔdictionis erit va. tn̄ possibile ē q̄ hē nūq̄ fuit va. et i isto casu potētia ē ad oppositū illi⁹ sine oi successione q: possibile ē q̄ nūq̄ fuerit va. Sz sic nō ē de volūtate creata. q: postq̄ voluntas creata aliquem actum habuerit. non est possibile q̄ postea verū sit dicere q̄ nūq̄ habuit talē actū. De ppōib⁹ de possibili dico q̄ sic alij dicūt q̄ ista ppō ⁊ cōsiles diuinā volūtatē volēte a fore possibile ē velle nō fore a. ē distinguenda ꝭz cōpositionē ⁊ diuisionē. In sensu cōposito denotat q̄ hē sit possibil. de⁹ volēs a fore nō vult a fore ⁊ hē ē ipossibile q: icludit ɔdictionē. In sensu diuisionis denotat q̄ de⁹ volēs a fore pt nō velle a fore ⁊ hē ē verū. Et si dicat ponat i eē ⁊ nō accidet ipossibile. et p ɔ̄ns ille stāt sil. de⁹ vult a fore. ⁊ de⁹ nō vult a fore. dico q̄ posito illo possibili i eē nō seq̄t ipossibile ꝭ nō dz sic poni i eē. de⁹ volēs a fore nō vult a fore. ꝭ dz sic poni in eē. de⁹ nō vult a fore. ⁊ isto posito in eē nullū seq̄t ipossibile. q: nō seq̄t nisi ista. de⁹ nūq̄ voluit a fore. ⁊ ista nō ē ipossibilis ꝭ ɔtingēs. sic sua ɔdictoria sēp fuit cōtingēs. s. deus vult a fore.

Per pdcā pt rn̄deri ad q. q̄ de⁹ habet sciaz determiatā de futuris cōtingētib⁹ q: determinate scit q̄ q̄ ps ɔdictiōis erit va ⁊ q̄ falsa. ꝭ habere sciam de futuris cōtingētib⁹ dupliciter pōt itelligi. Vel q: scia illa q̄ sciūt illa futura cōtingētia sit necessaria. Vel q̄ illa scia necessario sciat. Primo mō dico q̄ de⁹ de futuris cōtingētib⁹ hz sciam necessariā. q: in deo ē vnica cognitio q̄ ē cōplexoꝝ ⁊ incōplexorū. necessarioꝝ ⁊ cōtingētiū. ⁊ vlr oim ymaginabiliū. ⁊ illa scia ē ipa diuina essentia que ē necessaria ⁊ imutabilis. Scdō mō sic itelligēdo deū habere sciam necessariaz de futuris ɔtingētib⁹. q̄ de⁹ necessario sciat hē futurū cōtingēs. sic nō ē cōcedēdū q̄ habeat sciam necessariā. q: sic ipm cōtingēt erit ita de⁹ scit ipsum ɔtingēter fore.

Ad pmū pncipale pōt dici q̄ altera ps ɔdictiōis ē determinate va ita q̄ nō ē falsa. ē tn̄ cōtingēt va. ⁊ ita ē va q̄ pōt eē falsa. ⁊ pōt nūq̄ fuisse va. Et si dicat q̄ ppositio de pn̄ti semel vera habet aliquā ppōnē de pterito necessariaz. sicut si hec sit semel vera sortes sedet. hec erit postea sp necessaria sortes sedit. ḡ si hec sit mō vera. a est verū. sit a talis ppō cōtingēs. hec sp erit vera ⁊ necessaria. a fuit verū. Dicēdū q̄ q̄n aliqua talis ppō de pn̄ti equalet ppōni de futuro. vel depēdet a veritate alicui⁹ futuri. nō opz q̄ ppōni vere de pn̄ti correspōdeat necessaria de pterito. et ita ē in pposito.

Ad scdm pz q̄ nō seq̄t. de⁹ habet sciam necessariā de a. nisi scdō mō accipiendo habere sciam necessariā. ḡ de⁹ necessario scit a ꝭ accipiendo pmo modo habere sciētiā necessariā. ɔ̄ña nō valet.

Ad argumētū i oppositū pz p pdcā. Dist. xxxix. Questio vnica

Circa distinctionē tricesimā nonā q̄ro.

Utrū de⁹ possit scire plura q̄ scit. Et sic videtur. quia pōt scire aliq̄d q̄d nescit. ḡ pōt scire plura q̄ scit. Ańs patet. q: mō nescit istā. ego sum rome. ⁊ istā pōt scire. q: illa pōt esse vera.

Ad q. sic rn̄detur

Ad primū principale

Ad secūdum

Dist. XXXIX

Questio. I

Ad oppositū. Scientia dei nec pōt augeri nec minui. ergo non potest scire plura q̄ scit.

B
Dei intellectu q.

Ad .q. p̄mo videndū ē itellect⁹ q̄ōis. Et est sciēdū q̄ aliud ē q̄rere an de⁹ possit scire plura q̄ scit. ⁊ an de⁹ possit scire aliq̄d quod nō scit. Scđo sciēdū ē q̄ scire dupl'r accipit̄ ad p̄ns scz large ⁊ stricte. Prio mō idē ē q̄d cognoscere f̄m q̄ cognoscere cōe ē ad oīa. ⁊ isto mō de⁹ scit h̄ ē cognoscit oīa. s. cōpleta ⁊ icōpleta. necessaria ⁊ ꝯtigētia. vera ⁊ falsa. possibilia ⁊ ipossibilia. Stricte scire idē ē q̄d cognoscere verū. ⁊ sic nihil scit̄ nisi veruz.

C
Rōsio ad .q.

Per h̄ dico ad q̄stionē q̄ accipiēdo scire large. de⁹ nō pōt scire plura nec scire aliq̄d q̄d nō scit. q̄z nulli⁹ notitiā pōt ꝺ nouo accipe. Scđo mō accipiēdo scire dico q̄ de⁹ nō pōt plura scire q̄ scit. cui⁹ rō ē. q̄z omē verū scit̄ a deo. ⁊ sp̄ eq̄lia sūt vera. vn̄ nō ē possibile q̄ plura sint vera i vno tp̄e q̄ i alio. q̄z sp̄ altera ps ꝯdictiōis ē vera. ⁊ nihil ē verū nisi sit altera ps ꝯdictiōis ⁊ nō ē possibile q̄ vtraq̄ ps ꝯdictiōis sit v̄a. ⁊ ita tot sūt vera vno tp̄e quot i alio ⁊ nō plura neq̄ pauciora. q̄uis aliq̄ sint v̄a in vno tp̄e q̄ nō sint v̄a in alio tp̄e. ⁊ vl'r si aliq̄d sit falsū q̄d p̄us fuit verū. ops̄ q̄ aliq̄d fiat verū q̄d p̄us fuit falsum.

Tn̄ h̄ nō obstāte scz q̄ de⁹ nō possit scire plura q̄ scit. tn̄ de⁹ pōt scire aliq̄d q̄d nō scit. accipiendo scire isto scđo mō. q̄z sic aliq̄d pōt eē verū sic aliq̄d pōt eē scitū a deo q̄d p̄us nō erat scitū a deo. q̄z omē verū q̄n ē verū: ē scitū a deo. ⁊ q̄n n̄ ē verū nō ē scitū a deo. sic ista nō ē mō scita a deo. ego sū rome. q̄z mō nō ē vera. ⁊ tn̄ pōt eē scita a deo. q̄z pōt eē vera. et si erit vera erit scita a deo.

Obiectio prima.

Et si dicat̄ q̄ tūc posset de⁹ mutari a nō sciēte i sciētē et ecōuerso. q̄d ē ipossibile.

Confirmatio

Et pōt ꝯfirmari. q̄z q̄uis possit ꝺ nouo denoīari aliq̄ denoiatōe relatiua vl' ab aliquo denoiabili relatio siue cōnotatiuo sine sui mutatiōe. tn̄ nō pōt denoiari de nouo ab aliquo denoīabili absoluto sine sui mutatiōe. s scia ē q̄daz p̄fectio absoluta i deo. ḡ nō pōt fieri de de nouo sciēs h̄ scibile nisi mutet̄.

Scđa obiectio

Praeterea. idē ē scire sortē sedere ⁊ postea scire sortē sedisse. ḡ p̄ h̄ q̄ de⁹ scit istā sortes sedz. ⁊ postea scit istā. sortes sedit. nō scit aliud. s idē.

D
Ad primā obie.

Ad primū istorū dico q̄ q̄uis de⁹ sit p̄mo nō sciēs h̄. ⁊ postea sit sciēs h̄: tn̄ nō seq̄t̄ deū mutari. q̄z ad verificādū talia ꝯdictoria de deo sufficit sola mutatio i creatura. sic̄ ad h̄ q̄ sit primo nō creans ⁊ postea creās sufficit sola mutatio creature.

Ad cōfirmatiōez

Ad ꝯfirmationē dico q̄ scia sic̄ mō loquimur nō ē denoiabile absolutū p̄cise: s etiā denoīabile cōnotatiuū. q̄z scire connotat q̄ illud q̄d scit̄ sit verū ⁊ nō f'lm. ⁊ q̄z idez pōt p̄us eē falsū ⁊ postea verū. ideo sine omi mutatiōe a parte dei pōt aliq̄d eē p̄mo nō scitū a deo et postea eē scitū.

E
Ad secūdā obie.

Ad scđz dico q̄ nō ē idē scire sortē sedere ⁊ sortē sedisse. nisi accipiēdo scire p̄ illa notitia q̄ ē a p̄te dei. q̄z ista nō sūt idē nec eq̄pollēt nec sūt ꝯuertibilia. de⁹ scit sor. sedere ⁊ de⁹ scit sor. sedisse. q̄z vna pōt eē v̄a altera existēte f'la. ⁊ si eēnt duo quoꝝ vnus crederet sortē sedere ⁊ ali⁹ sortē sedisse. eēt possibile q̄ vn⁹ i eodē tp̄e erraret. ⁊ ali⁹ p̄ eodē tp̄e nō erraret. Et si dicat̄ q̄ ex isto seq̄ret̄ q̄ de⁹ cognosceret enūciabilia. ⁊ p̄ ꝯns cōpōeret ⁊ diuideret q̄d ē incōueniēs. Dic q̄ oīa enūciabilia cognoscit de⁹ sine cōpositiōe ⁊ diuisiōe. q̄z vnica cognitiōe simplicissima coḡscit oīa.

F
Ad p̄ncipale

Ad argumētū p̄ncipale p̄z q̄ deus pōt scire aliq̄d q̄d p̄us nō sciuit. s h̄ nō ē. q̄z aliq̄d scibile vl' verū p̄us ignorauit. s q̄z aliq̄d ē mō verū q̄d p̄us nō erat verū. imo p̄us fuit f'lm. Ad argumentū i oppositū p̄z q̄ scīa dei nec pōe augeri nec minui sicut nec potētia. ⁊ tn̄ pōt aliq̄d p̄duce re q̄d p̄us nō p̄duxit. Dist. xl. Questio vnica.

Distin. XL.

A
Questio I

Circa distinctionē q̄dragesimaz q̄ro. Utrū possibile ē aliquē p̄destinatū dānari. ⁊ p̄scitū saluari.

C

Q nō. q̄z q̄n aliq̄ opposita sic se h̄nt q̄ ipossibile ē vnū succedere alteri. si vnū inē impossibile ē alterū ineē. sic̄ q̄z habit⁹ nō pōt succedere p̄uatiōi. si p̄uatio inē. ipossibile ē habitū ineē. s eē p̄destinatū ⁊ dānari sūt hmōi. ḡ ipossibile ē q̄ dānari succedat illi q̄d ē eē p̄destinatū. ḡ si aliq̄s ē p̄destinat⁹ ipossibile est q̄ dānet̄. Eodē mō pōt argui de p̄scito. q̄z ipossibile ē q̄ saluari succedat illi q̄d ē p̄scitū esse. ḡ ⁊c.

In oppositum

Ad oppositū. nulli⁹ saluabit̄ necēio. ḡ q̄libz saluabit̄ ꝯtingēt. ḡ pōt nō saluari. ⁊ p̄ ꝯns p̄ dānari. Et eodē mō de p̄scito.

B
Circa q̄ōem duo videntur

Circa istā q̄stionez p̄mo videndū est de re. scđo de logica.

Primū

Circa p̄mū tenēdū ē q̄ q̄cūq̄ ē p̄destinat⁹ ē cōtingēt p̄destinat⁹. ita q̄ pōe nō p̄destinari. ⁊ p̄ ꝯns pōt dānari. q̄z pōt nō saluari. Hoc p̄z q̄z cuiuslibet saluatio depēdet a volūtate diuina contingēt causante. ḡ in p̄tāte dei est cōferre cuicūq̄ vitā eternā vel nō cōferre. ḡ q̄cūq̄ pōt nō saluari. Preterea nulli adulto confert̄ vita eterna nisi p̄pter aliq̄d opus meritoriū. s omē opus meritoriū est in potestate merentis. ḡ talis pōt nō mereri. ⁊ p̄ ꝯns pōt non saluari. Et eodē modo ē de p̄scito q̄z nullus dānat̄ pena p̄petua. ⁊ hoc pena sensus nisi p̄ pter suum demeritum. sed omne demeritū est in potestate demerentis. ergo pōt non demereri. et per consequens potest non damnari.

Instantia

⁊ per ꝯñs pōt saluari. Et si arguat contra istud ꝙ omne imutabile ē nccriū. ſ ꝑdestinatio diuina ē imutabilis. ḡ ē necessaria. ⁊ ꝑ ꝯñs q̄cūqꝫ ꝑdestinat̄ necessario ꝑdestinat̄. ⁊ vltra ḡ nō pōt nō ꝑdestinari. ⁊ ꝑ ꝯñs nō pōt dānari.

Dicitur

Dicēdū ē ꝙ omne imutabile reale ē necessariū. ſ loquēdo d̄ imutabili cōplexo eo mō quo pōt aliqđ cōplexū mutari a veritate i falsitatē ⁊ ecōuerso. ⁊ aliqđ cōplexū nō pōt mutari. Sic dicēdū ē ꝙ n̄ omne imutabile ē necessariū q̄ ē aliqđ cōplexū qđ nō pōt eē ꝑmo verū. et postea f̄lm ne ecōuerso. ⁊ t̄n nō ē necessariū ſ ꝯtigēs. ⁊ cā ē q̄ ꝯtīūcūqꝫ sit vl̄ fuerit verū possibile ē ꝙ nō sit verū ⁊ ꝙ nūq̄ fuerit verū. sic h̄ ē vera. de⁹ scit ꝙ iste saluabit̄. ⁊ deus sciuit ꝙ iste saluabit̄. ⁊ t̄n possibile ē ꝙ nūq̄ sciuerit ꝙ iste saluabit̄. Et ipossibile ē ꝙ h̄ sit ꝑmo vera. iste saluabit̄. ⁊ post sit falsa vl̄ ecōuerso. et per ꝯñs ē illo mō imutabil̄. et t̄n nō ē necessaria ſ simpl̄r ꝯtingēs.

C Secundā

Quātū ad scđm de logica Dico ꝙ q̄uis nec ista ꝓpō. ꝑdestinat⁹ pōt dānari. nec ista. ꝑscit⁹ pōt saluari. sit distiguēda ſm cōpositionē ⁊ diuisionē. q̄ nō pn̄t fieri diuerse punctuatiōes retētis eisdē dictionib⁹ ⁊ eodē ordine dictionū. ex q̄bus pn̄t diuersi sensus gn̄ari. ſ tales sūt simpl̄r ve. t̄n tales ꝓpōnes. possibile ē ꝑdestinatū dānari. ⁊ possibile ē ꝑscitū saluari. sūt distinguēde ſm cōpositionē ⁊ diuisionē. ⁊ i sensu cōposito sūt simpl̄r f̄le q̄ tal̄ sensus exꝑmit̄ ꝑ istā ꝓpōnē. h̄ ē possibil̄ ꝑdestinat⁹ ē dānat⁹. In sensu diuiso nō denotat̄ nisi ꝙ ꝑdicatū possibilit̄ inē illi ꝓ quo supponit subiectū. ꝓ quo t̄n pōt nūq̄ supposuisse ⁊ h̄ ē verū. q̄ an̄ bitudinē subiectū isti⁹ ꝓpōnis. aliq̄s ꝑdestinat⁹ pōt dānari supponit ꝓ petro. ⁊ de petro fuit verū dicere ꝙ petr⁹ pōt dānari. t̄n q̄ ꝯtīūcūqꝫ h̄ ꝑdicatū ꝑdestinat⁹ supponat ꝓ petro. potuit t̄n nunq̄ supponere ꝓ petro. ⁊ iō nō pn̄t iste due ꝓpōes. petr⁹ ē ꝑdestinat⁹. petrus dānat̄ successiue verificari

D Solutio.q.

Ex istis pꝫ solutio.q. ꝙ h̄ sit distiguēda ſm cōpositionē ⁊ diuisionē. possibile ē ꝑdestinatū saluari

E Ad principale

Ad ꝑmū ꝑncipale dico ꝙ de talib⁹ oppositis q̄ respiciūt futura ꝯtigētia. nō ē verū. ꝙ si vnū inē ipossibile ē aliud inesse. ꝯtīūcūqꝫ vnū nō possit alteri succedere. ſ i creaturis nō pōt sil̄e iueniri. ⁊ isto mō ē de istis opposit̄. ꝑdestinari. dānari. ꝑsciri. saluari

Querit̄

Et si q̄ratur iux̄ ꝑdicta an sit possibile nūerū ꝑdestinatoꝝ augeri vl̄ minui. ⁊ eodē mō de nūero ꝑscitoꝝ.

Respondetur

pōt dici ꝙ i sensu cōposito vtraqꝫ ē falsa. nā h̄ ē ipossibilis nūerus ꝑdestinatoꝝ ē auct⁹ Tūc eñi significat̄ ꝙ nūerus ꝑdestinatoꝝ est ꝑmo minor ⁊ postea maior. ⁊ h̄ ē ipossibile. q̄ successiua verificatio taliū oppositoꝝ nullo mō pōt poni. Et eodē mō ē de ista. possibile ē nūerū ꝑdestinatoꝝ minui. ⁊ sic vniformit̄ ē de alia dicendū. Sꝫ i sensu diuiso pōt cōcedi. q̄ tūc nō denotat̄ pl⁹ nisi ꝙ ꝑter illos q̄ nūc sūt ꝑdestinati posset aliq̄s saluari. t̄n ex h̄ ipo ꝙ ponet̄ ille saluari cōcedēdū eēt ꝙ fuit ab eťno de numero ꝑdestinatoꝝ. ⁊ ꝙ iste nō fuerit nūerus ſ alt⁹. sicut ex hoc ipso ꝙ vnū ponit̄. q̄dlibꝫ sibi repugnās ē negādū. Disti. xli. Questio vnica.

Circa distin- D.stin. XLI

ctionē q̄dragesimā ꝑmā q̄ro. Utrū i ꝑdestinato sit aliq̄ cā sue ꝑdestinationis. ⁊ in reprobato aliq̄ cā sue reprobatōis

A Questio. I

Q̄ sic primo

M sic. q̄ oīs volūtas recta ē cōformis recte rōi. ſ illa volūtas q̄ de⁹ ꝑdestinat istū ⁊ nō aliū ē recta. ḡ ē cōformis recte rōni. ḡ ē aliq̄ rō q̄re illū ꝑdestinat ⁊ nō aliū. ſ illa rō nō ē i deo. q̄ deus eq̄lit̄ se hꝫ ad oēs q̄tū ē ex pte sua. cū nō sit acceptor ꝑsonarū. ḡ ē aliq̄ rō i alio ⁊ nō nisi i ꝑdestinato. iō ⁊c.

Secundo

Preterea q̄ iste peccabit finalit̄. ḡ cōdēnabit̄. ḡ q̄ iste fuit peccatur⁹ finalr̄ iō fuit dānād⁹. ſ iō fuit reprobat⁹ q̄ fuit dānādus. ḡ a ꝑmo. iō fuit reprobatus. q̄ fuit peccaturus. ſ i tali ꝯña denotat̄ añs esse cā ꝯñtis. ḡ peccatū futurū fuit cā reprobatōis sue

In oppositum

Ad oppositū. nulli⁹ eñi ꝑt aliqđ tpale eē cā. ⁊ q̄cq̄d ē i creatura ē tpale. ḡ nihil qđ ē i creatura pōt eē cā ꝑdestinatōis vl̄ reprobatiōis

B Dicitur ad.q.

Ad q̄stionē di ꝙ ꝑdestinatio ex pte act⁹ ꝑdestinātis nullā cām hꝫ ſm oēs.

Dubium

ſ dubiū ē. an habeat cām ex pte effect⁹ ꝑdestinatōis.

Opinio ꝑma

Et q̄tū ad h̄ di ꝙ effectū ꝑdestinatōis possum⁹ dupl̄r cōsiderare. Uno mō i pticulari. ⁊ sic nihil ꝓhibꝫ vnū effectū ꝑdestinatōis eē rōnē ⁊ cāꝫ alteri⁹ ita ꝙ posterior sit cā final̄. ex ꝑor cā meritoria posterioris. sic̄ si dicam⁹ ꝙ de⁹ ꝑordinauit alicui se daturū gloriāꝫ ex merit̄. ⁊ ꝙ ꝑordinauit se daturū gratiā vt mereret̄ gloriāꝫ. Alio mō pōt ꝯsiderari effect⁹ ꝑdestinatōis in cōi. ⁊ sic impossibile ē ꝙ tot⁹ effect⁹ ꝑdestinatōis i cōi habeat cām aliquā ex pte nostra. q̄ q̄cq̄d ē in ordine ordinās ipm i salutē. totū cōprehendit̄ sub effectu ꝑdestinationis. etiā ipa ꝑma ꝑparatō ad gloriā. neqꝫ est eñi hec nisi ꝑ auxiliū diuinū.

Queritur Dicitur

Et si dicat̄. an sit aliqua cā q̄re aliqui reprobāt̄. Dicit̄ ꝙ sic scꝫ ad repñsentandū multipliciter bonitatē diuinā. Un̄ si ꝯsideremus totū gen⁹ humanū sic̄ totā rerū vniuersitatē sic voluit de⁹ q̄tū ad aliquos quos ꝑdestinauit suā bonitatē repñsentari ꝑ modū mie parcēdo. ⁊ q̄tū ad aliquos quos reprobat ꝑ modū iusticie puniēdo. Sꝫ q̄re hos elegit in

E
Contra opi. ar.

gloriā ⁊ illos reprobauit. nō h3 rōnē nisi diui-
nā volūtatē. Cōtra istā opi. p̄mo q̄d dicit q̄
tot⁹ effect⁹ p̄destinatiōis nō h3 aliquā cāꝫ. nō
vī verū. q2 tot⁹ effect⁹ p̄destinatiōis repugnat
s̄m leges ordinatas existēti i peccato morta
li. g̃ nihil q̄d ē i existēte i peccato mortali ē ef-
fect⁹ p̄destinatiōis. s opa bona ex genere fctā
in peccato mortali sūt aliquo mō cā q̄re deus
dat alicui gratiā. Vñ s̄m sāctos ⁊ doctores q̄-
uis opa facta i peccato mortali nihil faciant
ad vitā eternā nec remunerabūt i vita eterna
tñ remunerant tēporalit et sūt facienda vt ci-
tius de⁹ det alicui gratiā q̄ mereat vitā etnā
g̃ aliquo mō q̄uis nō sufficiēter nec simplicit
meritorie talia opa bona disponūt ad gratiā
⁊ p ɔ̄ñs ad effectū p̄destinationis. Nec sua rō
valet. Nā l3 q̄cq̄d in hōie ordinās ip3 ad salu-
tē tāq̄ quo posito ē dign⁹ vita etna cōphēda-
tur sub effectu p̄destinatōis nō tñ oē quocū
q3 mō ordinās sc3 disponēdo vel impedimētū
amouēdo cōphēdit sub effectu p̄destinatiōis
⁊ h mōi ē ipa p̄paratio ad gratiā q̄ nō sub effe
ctu p̄destinatiōis cadit q2 q̄cq̄d p̄cedit grām
ē cōe existēti i peccato mortali et digno pena
etna. ⁊ digno vita etna. s p̄paratio ad gratiā
p̄cedit gratiā. g̃ ē cōis vtriq3. g̃ nō ē effect⁹ p̄-
destinationis. Nec valet q̄d dī q̄ nō pōt fieri
nisi p auxiliū diuinū. q2 nō oē q̄d nō pōt fie-
ri nisi p auxiliū diuinū ē effect⁹ p̄destinatiōis
q2 nihil positiuū pōt fieri nisi p auxiliū diuinū.
et tñ nō q̄dlibet tale ē effect⁹ p̄destinationis.

Cōtra aliud q̄ ē cā q̄re aliquos p̄destinet ⁊
alios reprobet. sc3 ostēsio sue bonitatis. h nō
vī verū. q2 q̄ itēdit aliq̄d itēdit illud q̄d ordia
tur ad illud et sine quo nō poneret. s punitio
etna nō poneret sine pctō. ⁊ peccatū ad puni
tionē etnā ordinat. g̃ q̄ simplr ⁊ p̄mo ⁊ p se p-
pter aliq̄d itēdit punitionē etnā. sc3 ,ppt ma-
nifestationē sue bonitatis itēdit peccatū. sed
peccatū nō itēdit de⁹. g̃ nō p se itēdit puni-
tionē etnā ,ppt ostēsionē sue bonitatis Itē3
aliud q̄d dic. q̄ nō est rō q̄re hos elegit ⁊ istos
reprobauit. h nō vī verū. q2 q̄n nō ē al q̄ rō q̄re
de eq̄lib⁹ fiūt ineq̄lia nisi sola volūtas facien
tis. stātib⁹ illis eq̄lib⁹ ⁊ nulla diuersitate illis
adueniēte. nihil minus de illis fierēt diuersa.
Verbi grā. i exēplis suis q̄re h ps materie sit
sub illa forma ⁊ alia ps materie sit sub alia for
ma. nō ē rō nisi sola volūtas diuina. ⁊ iō ad h
q̄ hec ps materie fiat sub illa forma ⁊ illa sub
alia forma ñ req̄rit diuersitas p̄uia ex pte ma-
terie. imo nulla diuersitate p̄uia fit actualiter
ista materia sub hac forma. et illa sub illa for
ma. Silr q2 nō est alia rō q̄re figul⁹ de ista pte
masse facit vas i honorē. ⁊ de illa pte eiusdem
masse facit vas i cōtumeliā nisi sola volūtas
facientis. iō ⁊ si nulla p̄cedat diuersitas i ptib⁹
masse: nihilominus faciet de diuersis ptib⁹ di-
uersa vasa. g̃ si nō sit alia rō nisi sola voluntas
diuina q̄re iste reprobat ⁊ p ɔ̄ñs q̄re isti datur
pena etna. ⁊ q̄re iste p̄destinat. ⁊ p ɔ̄ñs sibi da
tur vita etna q̄tūcūq3 isti sp remaneāt eq̄les.
⁊ q̄cquid faceret vn⁹ faceret ali⁹. nihilominus
vn⁹ dānabit ⁊ ali⁹ saluabit. ⁊ p ɔ̄ñs si vn⁹ illo
rū nūq̄ peccasset nihilominus dānabit. Pret
ea q̄ncūq3 nulla ē rō q̄re aliq̄d alicui cōfert ni
si sola volūtas ɔferētis. tūc nō ē rō q̄re sibi cō
fert mai⁹ vel min⁹ nisi sola volūtas cōferētis
g̃ si nulla sit rō q̄re iste p̄scit ad penā etnā nisi
sola volūtas dīna. nulla alia erit rō q̄re iste p̄-
scit ad penā etnā maiorē vl̄ minorē. Jō alit

D
Alit dr ad q.

dī q̄ p̄destinatiōis nulla ē rō ex pte p̄destina-
ti aliquo mō p̄or ipa p̄destinatiōe. Reprobati
onis tñ ē aliq̄ rō. nō q̄dē ,ppt quā de⁹ effectie
reprobat i q̄tū actio ē a deo. s ,ppt quā ista a-
ctio sic terminat ad illō obiectū ⁊ nō ad aliō
Primū pbat. q2 ordinate volēs finē ⁊ ea q̄ sūt
ad finē p̄us vult finē q̄ aliq̄d eoꝝ q̄ sūt ad finē
⁊ ,ppt finē vult alia. g̃ cū i toto ,pcessu quo cre
atura beatificabil' p̄ducit ad pfectū finē finis
vltim⁹ sit pfecta beatitudo. de⁹ volēs huic ali
q̄d illi⁹ ordinis p̄mo vult huic creature beati-
ficabili finē. ⁊ q̄si posteri⁹ vult sibi alia q̄ sunt
ad illū finē. g̃ p̄us vult de⁹ isti btitudinē q̄ ali
q̄d alioꝝ. ⁊ p̄us vult ei q̄dcūq3 eoꝝ q̄ p̄uideat
ipm q̄dcūq3 eoꝝ habiturū. g̃ ,ppt nullū eoꝝ p̄-
uisuꝝ vult ei btitudinē. Scdm pbat. q2 dāna-
tio nō vī bona nisi q2 iusta Nā h3 aug' sup ge-
ne. ii. Nō ē p̄us de⁹ vltor q̄ aliq̄s sit peccator.
vī enī eē crudelitat punire aliquē nisi p̄existē-
te i eo culpa. g̃ a sili nō vult de⁹ p̄us punire q̄
videat aliquē eē peccatorē. g̃ p̄m⁹ act⁹ volūta-
tis dīne nō ē velle dānare iudā ,pvt iudas ɔs-
ferf i puris naturalib⁹. q2 sic vellet dānare si-
ne culpa. s vī q̄ oꝫ iudā offerri volūtati diuine
sub rōne pctōis añq̄ velit eū dānare. g̃ cū re-
probare sit velle dānare reprobatio h3 ex pte
obiecti rōnē. s. pctm̄ finale p̄uisuꝫ. Quāuis

E
Defcōs opi.

ista opi. possit sustineri q̄tū ad illā partē de re
probatiōe. tñ nō vī q̄n aliq̄n ita sit rō p̄destia
tiōis sic reprobatiōis. q2 sic de⁹ nō p̄us ē vltor
q̄ aliq̄s sit peccator. ita nō p̄us aliq̄n de⁹ ē re-
tributor vl' btificās q̄ aliq̄s sit p̄mo iustifica-
tus p grām. g̃ sic pctm̄ finale p̄uisū ē ex pte ob
iecti rō reprobatiōis. ita aliq̄n grā vel meritū
p̄cedēs p̄uisū ē rō p̄destinatiōis. Preterea rō n̄
vī ɔcludere. q2 n̄ sp aliq̄s p̄us vult finē alicui⁹
q̄ illō q̄d ē ad finē illū. ⁊ hoc ē q̄n finis iste nō
datur nisi propter aliquod precedēs q̄d est ad
finē. ⁊ sic videt eē in ,pposito q̄ beatitudo ista

aliq̄n nō dat̄ alicui nisi ꝑpt̄ merita. g̃ tūc non oꝫ deū ꝑus velle finē q̄ ē beatitudo istꝰ. ꝙ velit illud qđ ē ad finē. Silr̄ nō vr̄ bene dictū ꝙ deꝰ velit ꝑus finē ꝙ illud qđ ē ad finē. q2 nō ē ibi talis ꝑoritas actuū nec sūt ibi talia instantia qualia ponit sicut ꝑus ē ostensuꝫ. Ideo sine p̄iudicio ꝛ assertiōe temeraria pōt aliť dici ad. q. Et p̄mo videndū ē de terminis q̄d p eos itelligat̄. scđo ad. q. Circa p̄mū p̄mo videndū ē q̄d sit reprobatio. ꝛ q̄d p̄destinatio. secūdo q̄d itelligit̄ p cām. Circa p̄mū dico ꝙ p̄destinatio nō ē aliqđ ymaginabile ī deo distictū quocūqꝫ mō a deo ꝛ ꝑsonis ꝛ deitate. ita ꝙ nō ē aliq̄s actꝰ secūdus adueniēs deitati. ꝸ iꝑortat ip̄m deū q̄ ē daturus alicui vitā eternā ꝛ ita iꝑortat ip̄m ꝛ vitā eternā q̄ dabit̄ alicui. ꝛ eodē mō ē de reprobatiōe ꝙ iꝑortat deū daturū alicui penā etnā. ꝛ nihil adueniēs. Circa scđꝫ de cā distinguo. q2 dupl̄r accipit̄. Uno mō p re aliqua habēte aliā rē tanq̄ effectū. ꝛ illo mō pōt dici cā illud quo posito ponit̄ aliud ꝛ nō ponit̄ illud aliud sine eo. Alio mō accipitur cā. nō p re aliqua respectu alteriꝰ rei. ꝸ magis denotat quādaꝫ ꝑoritatē vniꝰ ꝑpōnis ad aliā ꝸm ꝯñam. sꝫ ē si q̄rimꝰ cām quare ignis nō calefacit q2 nō hꝫ calorē. vl̄ q2 nō ē approximatus passo. ꝛ sic dr̄ frequēter ꝙ añs ē cā ꝯsequētis. ꝛ t̄n nō ē ꝑpē nec cā efficiēs nec materialis nec formalis nec finalis. Uñ q̄n ab vna ꝑpōe ad aliā est ꝯña naturalis. ꝛ nō ecōuerso. tūc pōt aliquo mō dici ꝙ añs ē cā ꝯñtis. ꝛ nō ecōuerso. Uerūt̄n vel nūq̄ vel raro cōtingit nisi q2 in re aliq̄d ē cā alteriꝰ vel pōt eē vel fuit. His dictis dico ad. q. ꝙ ē dare aliquā cām reprobationis. accipiendo saltē scđo mō cām. Nā ista cāl͛is ē vera. q2 iste peccabit finaliť iō dānabitur. Ad hoc etiā sufficit rō vltime opi. Sꝫ de p̄destinatiōe vr̄ eē magis dubiū. Et q̄tū ad h̄ pōt dici (sine p̄iudicio ꝛ assertione) ꝙ alicuiꝰ p̄destinatiōis ē aliqua cā ꝛ rō. ꝛ alicuiꝰ nō est talis rō vel cā. Huiꝰ rō ē. q2 aliqui ꝑpt̄ merita saluabūt̄. ita ꝙ si nō volūtarie mererēt̄ nō saluarētur. aliq̄ aūt solū ex gr̄a speciali sūt ordīati ad vitā eternā. ita ꝙ sibiip̄is nō sūt derelicti sic alij ꝸ p̄ueniūt̄ ne possint ponere obicē ne pdant vitā eternā. sic fuit đ beata v̄gine ꝛ de q̄busdā alijs q̄ p̄ueniebāt̄ gr̄a diuina ne peccarēt ꝛ pderēt vitā eternā. Predestinatiōis primorū videt̄ eē aliqua rō. q2 sicut dānādi iō reprobāt̄ q2 p̄uidēt̄ peccaturi finaliť. cū deꝰ nō ꝑus ē vltor ꝙ aliq̄s sit peccator. Ita ē de q̄busdā p̄destinatis. p̄destināt̄ q2 p̄uidēt̄ finaliť pseuerāre ī charitate. ꝛ ꝙ deꝰ nō cōferet eis vitā eternā nisi ꝑus mererēt̄ vitā eternā. Scđorū nō videt̄ eē rō quare p̄destināt̄, nisi q2 deus vult ita ꝙ q̄cq̄d dat eis dat vt cōsequāt̄ vitaꝫ eternā nec ꝑmittit eis aliq̄d īeē cō possit eos īpedire a vita eterna. Cā aūt quare istos p̄destinat sine omi rōe: et alios ꝑpt̄ rōnē nō ē nisi diuina volūtas. sic cā quare beatꝰ paulꝰ fuit ꝑcussus a deo ꝛ cōuersus sine meritis q̄buscūqꝫ ꝑuijs ꝛ aliꝰ nō sic nō est nisi diuina voluntas.

Et si dicat̄ ꝯ p̄dicta ꝙ eodē mō debēt oēs p̄destinati p̄destinari. sic oēs reprobi eodē mō reprobāt̄. g̃ nō debet eē rō quare aliq̄ predestinant̄ ꝛ nulla quare alij p̄destinant̄. Silr̄. si deꝰ sine omi rōe p̄destinaret istū. ꝛ ꝑpt̄ rōnē p̄destinaret illū. deꝰ eēt acceptor ꝑsonarū. Silr̄ nō vr̄ bene dictū ꝙ ideo p̄destinat istū ꝑpter merita sua. q2 si iste nūq̄ habuissꝫ merita sua. ꝛ fuisset sine originali peccato et mortali fuisset saluatꝰ. g̃ nō ꝑpt̄ merita. Silr̄ beata v̄go fuit saluata ꝑpt̄ merita sua. g̃ p̄destinationis eiꝰ fuit aliq̄ cā sicut aliorū. Ad p̄mū pōt dici ꝙ nō oēs eodē mō predestinauit. ita scꝫ ꝙ oim sit rō p̄destinatiōis vel nullorū. sic nō oēs eodē mō receperūt gratiā. aliq̄ eñi fuerūt sanctificati añ natiuitatē suā ꝛ aliq̄ non. ꝛ quare isti fuerūt sanctificati añ natiuitatē ꝛ illi nulla ē rō nisi diuina volūtas. q2 deꝰ sic voluit. ita p̄destinatiōis illorū est aliqua rō ꝛ aliorū nulla

Ad aliud pōt dici ꝙ nō ē acceptio ꝑsonarū nisi q̄n sunt eq̄les et aliq̄d debet̄ vtriqꝫ ꝛ vni offert̄ ꝛ alteri nō. ꝸ i ꝑposito deꝰ nulli est debitor quocūqꝫ mō. ꝛ iō nō pōt eē acceptor ꝑsonarū. Ad aliud pōt dici ꝙ q̄uis iste fuisset saluatꝰ si fuisset mortuꝰ statim post baptismū sine omi merito ꝛ demerito. t̄n cuꝫ h̄ stat ꝙ fuit p̄destinatꝰ ꝑpt̄ merita ꝸ h̄ seq̄t̄ ꝙ potuit fuisse p̄destinatꝰ nō ꝑpt̄ merita. ꝛ h̄ ē verū nec repugnat p̄dictis. Ad aliud pōt dici ꝙ beata v̄go fuit saluata ꝛ magis beatificata ꝑpt̄ merita sua. deus t̄n ordinauit ꝙ sic saluaret̄ ita ꝙ ꝑordinauit eā ad vitā eternā. t̄n p talia media p q̄ deueniebat. Ad rōnes p p̄ma opi. dico ꝙ nō omē ordinās quocūqꝫ mō ad vitā eternā ē effectꝰ p̄destinatiōis. ꝸ ip̄a vita etna ē illud ad qđ nos p̄destinamur. nō aūt ꝑpe p̄destinatio ē respectu alicuius nisi respectu vite etne.

Ad rōes p scđa opi. dici pōt ꝙ ordinate volēs finē supꝑius ꝛ ea q̄ sūt ad finē ꝙ ꝑus velit illū finē ꝙ ordinata ad finē. Nūc aūt beatitudo respectu cuiꝰ ē p̄destinatio nō ē finis dei p̄destinātis. ꝸ ē finis p̄destinati. Et iō oꝫ ꝙ p̄destinatꝰ volēs finē ꝛ ea q̄ sūt ad finē. ꝑus velit ꝑp̄am beatitudinē ꝙ aliq̄d qđ ē ad illū fineꝫ nō t̄n opꝫ ꝙ deꝰ ꝑus velit illū finē p̄destinati. ꝙ velit ea q̄ sunt ad finē. Ad p̄mū ꝑncipale q̄n ꝑbat ꝙ generaliť cā ī p̄destinato ꝙ reprobato est aliq̄ rō ꝛ cā. pōt dici ꝙ omīs volūtas

Marginal notes:

Primo aut duo opi.

Primū

Responsio ad q.

Instatur primo

Secundo

Tertio

Quarto

Ad p̄mū

Ad secūdum

Ad tertium

Ad quartū

Ad rōnes p̄ma opi.

Ad rōes p scđa opi.

Ad p̄mū p̄ncipale

recta ē cōformis rōni recte sed nō ē semp cōformis rōni recte p̄cise q̄ ostēdat cām quare volūtas d3 hoc velle. Ꝭ cōr̄po ꝙ volūtas diuina hoc vult rō recta dictat ꝙ ē volēdū. Secūdū p̄ncipale pōt cōcedi gr̄a cōclusionis

[margin: Sc̄dm pun(ctum) — Z — In oppositum]

Ad argumētū i o. positū. Dicendū ē ꝙ nullū tp̄ale ē cā alicui⁹ eterni. ꝛ io reprobatio nō ē aliqua vna res eterna q̄ habeat cām i creatura. Ꝭ ista ꝓpō. de⁹ reprobat istū3 q̄ ē ab eterno v̄a. h̄ri h3 cām illo mō quo dī ꝙ añs ē cā ꝯn̄tis ꝛ illud añs ē ita eternū sicut ꝯn̄s. q: añs ē iste peccabit finalr̄. ꝛ ista fuit ab eterno v̄a. sic ista. de⁹ reprobat istū Dist. xlij. Questio vnica

[margin: Distin. XLII — A — Questio I — C — Cōnō p̄ms]

Circa distinctionē quadragesimāse cūdā q̄ro. Utrū deus possit facere oē possibile fieri a creatura. Q nō. q: de⁹ nō pōt peccare nec mori. ꝛ tñ ista sūt possibilia creature. ḡ ꝛc.

Ad oppositū. deus ē oipotēs. Ꝭ oipotēs pōt oia facere ḡ ꝛc. Circa istā. q. p̄mo vidēdū ē Utrū deu3 facere oē possibile creature sine coopatiōe creature possit rōe naturali demōstrari. Scd̄o vtrū h̄ sit tenēdū. Circa p̄mū dī ꝙ nō. qd̄ ꝓbaṫ ꝑ quatuor rōnēs quarū due videnṫ mihi sufficere. Ꝭ alie nō videṫ cōcludere. Prima illarū est ista. Quis nō possit ꝓbari rōne naturali deū habere potētiā infinitā. nō tñ est manifestū rōne naturali ꝙ habēs causalitatē eminentiorē ꝛ continens eminentius causalitatē cause scd̄e possit imediate in effectū cause secūde. q: ordo causarū hoc non concludit. ꝛ hoc maxime ponerent ph̄i qui nō posuerūt causam secūdā necessario concurrēte3 ꝓpter aliquā perfectionē addendā effectui. Ꝭ quasi propter imperfectionē addendā. q: posuerūt causam p̄mā nō esse causam immediatā alicui⁹ effectus imperfecti. ꝛ ideo op3 causam aliā agentē imperfectiorē cōcurrere. vt illa p̄ma non ꝓducat ſm vltime potentie sue.

[margin: B — Circa q. duo preuidentur — P̄mū ꝓbaṫ p̄rs tuo]

Preterea si ph̄i nō potuerūt ꝑ rōnē naturalē cōcludere deū posse ꝯtingēter causare q̄to magis nec posse imediate in quēcūq3 effectu3 vel in quodcūq3 qd̄ ꝓduceret ꝛ mediātib⁹ causis secūdis. Preterea ipsi habuerunt ꝓ p̄ncipio ꝙ de nihilo nihil fit. ḡ saltē i istis generabilibus ꝛ corruptibilib⁹ non videṫ eos posuisse deū sic eē oipotentē ꝙ posset omnē effectu3 ꝓducere sine omni cā cōcausante. Preterea. ph̄i posuerūt deū esse necessario agentē. ḡ si cū hoc posuerunt ꝙ esset oipotēs illo mō haberent negare omnē causalitatē cuiuscunq3 cause secūde quod est maximū inconueniens eis.

[margin: Secundo — Tertio — Quarto]

ꝯsequētia p3. nā cā nec̄rio causans in quocūq3 instāti opetur effectū nec̄rio in eodē instāti causat ꝛ agit. ḡ cū p⁹s opetur cā supior ad effectū q̄ cā inferior. ꝛ tūc est ops illo mō ḡ in illo instāti in quo ꝯpatur cā secūda nō pōt cāre

Prima istarū rōnu3 nō videṫ cōcludere. Nā ph̄i nō posuerūt cām secūdā cōcurrere ꝓpṫ imp̄fectionē effect⁹ vt sc3 aliq̄ imp̄fectio adderetur effectui a cā secūda. q: ſm istū ph̄us ponit deū esse cām oim. ḡ est cā imediata alicui⁹ effectus ꝛ cā totalis. aliṫ esset ꝓcessus in infinitū Ꝭ ſm istū effect⁹ iste est imp̄fectus. ꝛ de⁹ est in infinitū p̄fectior effectu illo. ḡ ſm opi. ph̄or3 de⁹ est cā imediata ꝛ totalis alicui⁹ effect⁹ imp̄fecti. ḡ ꝓpṫ imp̄fectione3 effect⁹ nō repugnat deū esse imediatā cām oim ſm opi. ph̄or. Si dicaṫ ꝙ q̄uis sit effect⁹ imp̄fect⁹ respectu dei. est m̄ p̄fect⁹ respectu alior̄ effectuū qui ꝓpṫ imperfectione3 illā nō possunt ꝓduci a solo deo.

[margin: C — De p̄ma rōne — Instatur]

Hoc nō videṫ sufficere. q: ex quo imp̄fectio i effectu in cōi nō repugnat deo: q̄n possit ꝓducere effectū imp̄fectū. op3 assignare rōem sp̄alē q̄re plus repugnat deo ꝓducere istū effectū imp̄fectū q̄ aliū. Cōfirmaṫ. de⁹ pōt esse cā totalis ꝛ imediata plurīū effectuū ordinator̄ ſ3 p̄fecti⁹ ꝛ imp̄fecti⁹. ḡ nisi aliud obstet nō videtur rō q̄n possit esse cā imediata oim effectuu3 imp̄fector̄. Añs p3 ſm illu3. q: ꝑ eū sola p̄ma cā pōt creare. oia creata ꝓprie a solo deo fiūt. Ꝭ talia sunt multa. ſ3 ꝙ iste imponit opinioni ph̄i. ḡ talia multa sunt a solo deo. ꝛ ita non est v̄ꝛ etū qd̄ assumiṫ. ꝙ ſ3 opinionē ph̄i. cā secūda cōcurrit cū cā p̄ma. ne cā p̄ma ꝓducat ſm vltimū potētie sue. ꝛ ne ꝓducat effectu3 ita p̄fectū sicut pōt. Cōfirmaṫ scd̄o. q: in causis naturalib⁹ videm⁹ ꝙ eadē cā ꝓducit plures effectus p̄fectiores et imp̄fectiores sine oi cā alia cōcausante. sicut sol in eodē passo ꝓducit plures effectus ordinatos. Secūda rō videtur ꝯcludere: vel saltē est multum ꝓbabilis. q̄uis iste videṫ alibi dicere oppositū. Nā alibi videtur velle se demōstrare ꝙ nulla ꝯtingētia pōt esse in reb⁹: nisi p̄ma cā ꝯtingenṫ causet. Ꝭ hoc pōt esse notū naturali rōe ꝙ cōtingētia est in reb⁹. ꝛ ꝙ aliq̄d ꝯtingenṫ agit. ḡ pōt esse notu3 rōe naturali. ꝙ p̄ma cā ꝯtingenṫ agat ſ3 istū

[margin: Refellitur — D — De scd̄a rōne.]

Tertia rō etiā videṫ efficax. q: q̄uis ſ3 ph̄os aliquos de nihilo fiat aliq̄d ab eterno. tñ videṫ fuisse opinio ph̄orum. ꝙ de nihilo nihil fiat de nouo. ꝛ ita posuerūt ꝙ de⁹ non causat oia sine oi alia cā ꝯcausante. S3 quarta rō illo modo deducta nō ꝯcludit. Nā ꝓbatio ꝯñe nō valet. q: si illa ꝓbatio esset bona sequereṫ ꝙ de⁹ nullo mō posset coagere creature ad aliquē effectū ꝓducendū. Probatio ꝯñe. nā si de⁹ coagit

[margin: De tertia rōne — De quarta rōe]

creature sicut ipse arguit. arguo ego. Nā cau-
sa agēs pma sine qua nō pōt effect⁹ produci in
quocūq; instāti cōparaꝫ effectui. in illo instāti
agit. ġ cū cā pria pri⁹ cōpareꝫ effectui ꝙ cā se-
cūda. ⁊ tūc causaꝫ ġ in illo instāti ꝓducit totū
effectū. ġ in scđo instāti in quo ꝯparaꝫ cā scđa
ad effectū nihil intelligiꝫ tūc causandū. ġ cau-
sa scđa nihil causat. Si dicaꝫ ꝙ argumētum

Instatur

nō valet de cā pma libere causante. q2 illa pōt
cāre qn̄ placet sibi. sed bene valet de cā ncc̄rio
causante. q2 illa cā in quocūq; instāti cōpatur
ad effectū ncc̄rio causat. Istud nō sufficit. q2

Respondetur

accipiēdo cām primā sine qua secūda nō pōt
talē effectū ꝓducere. Et tūc q̄ro. aut cā prima
pus cōpatur ad illū effectū. aut nō. si sic. ġ tūc
causat effectū. ġ tūc nihil remanet causandū.
Si nō prius: s; in eodē instāti ꝯpatur ad effectū
in quo cā scđa cōpatur ad effectū. ⁊ ita nō pl⁹
repugnat duab⁹ causis naturalib⁹ opari in eo-
dē instāti ad effectū. ꝙ duabus causis: quarū
vna sit libera: ⁊ alia naturalis. ġ nō obstāte p-
mitate cāe poterit de⁹ cōcurrere ⁊ causare eū-
dē effectū cū cā secūda: etiā si de⁹ esset cā natu-
ralis. Vn̄ videꝫ ꝙ cadē rō ꝯcludat ꝙ nulla cā
naturalis pōr pōt cōcurrere cū cā secūda. ad ꝓ-
ducēdū aliquē effectū. Nā accipio cām priorē
quācunq; ⁊ cām secundā subordinatam. ⁊ q̄ro
aut illa cā pōr pri⁹ ꝯpatur ad effectū ꝙ secūda
cā. aut nō. Si sic. ġ in pmo instāti cāt causa p-
or. ⁊ certū est ꝙ nō cāt ptē effect⁹. q2 nō est ma-
ior rō q̄re cāt vnā ptē ꝙ aliā. ⁊ silr frequēter ef-
fect⁹ est indiuisibilis nō habēs ptes. ġ in pmo
instāti cāt totū effectū. ġ in secūdo instanti ni-
hil remanet causandū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nūꝙ cā secūda
agit cū cā pria. ⁊ ita illa rō destruit ordinē eēn-
tialē cāuꝫ. Si aūt illa cā pma nō pri⁹ cōpatur
ad effectū ꝙ cā secūda. eadē rōe: nec cā simplr
pria ꝯpatur pri⁹ ad effectū ꝙ cā secūda. Et ita
ꝓpt talē prioritatē nō oꝫ deū negare eē cām i-
mediatā oim. Ideo q̄tum ad istū articulū di-

Rn̄sio auctoris

co. ꝙ nō pōt naturali rōe demōstrari ꝙ de⁹ pt
imediate se solo oēm effectū ꝓducibilē ꝓduce-
re. q2 nō pōt naturali rōe demōstrari ꝙ de⁹ cāt
se solo oia de facto. cū illud sit fl̄m. ⁊ ab oib⁹ tā
phis. ꝙ scris negatū: cū oēs ponant aliq̄s esse
cās secūdas. Nec pōt etiā ꝓbari ꝙ de⁹ ꝯtingē-
ter ⁊ libere agit vel causat illa q̄ causat. Et ex
istis sequiꝫ ꝙ nō pt ondi rōe naturali deū pos-
se oia imediate et se cā solo sine oi cōcausante
cāre. Hoc pꝫ. q2 oē agēs naturale et sufficiens
eq̄lr respiciēs multa. vel ncc̄rio ꝓducit q̄dli-
bet illoꝝ. vel nullū. ġ si de⁹ sit agēs sufficiēs et
naturalr causans eq̄lr respiciens ꝓducibilia
vel ncc̄rio cābit oia vel nullū istoꝝ. s; nō omia
manifestū est. ġ nulla. Si dicaꝫ ꝙ de⁹ nō eq̄li-
ter respicit ista ꝓducibilia ⁊ ista. q̄a illa ꝓdu-
cit mediātibus causis secūdis. ⁊ illa nō. Hoc
nō valet. q si deus pōt se solo ꝓducere ista q̄ ꝓ-
ducit mediātibus causis secūdis. nō requirit
istas cās secūdas ad ꝓducēdū. ġ q̄tū ad h̄ eq̄-
liter respicit ista ⁊ alia eiusdē rōis. q̄ nō ꝓdu-
cit mediātib⁹ causis secūdis. ġ equalr ꝓdu-
cet ea vel nō ꝓducet. imo ex isto sequiꝫ ꝙ de⁹
necessario ꝓducet oia eiusdē rōnis ꝓducibi-
lia. vel nulla ꝯn̄a pꝫ. q2 cā naturalis ⁊ suffici-
ens nō requirēs aliq̄d aliud ad effectū suū. vl
ꝓducit oia eiusdē rōis vel nullū. q2 nō ē maior
rō quare plus ꝓducat vnū ꝙ aliud eiusdē rō-
nis. cū inter illa null⁹ sit ordo. ġ si de⁹ sit cā na-
turalis nō est maior rō quare pl⁹ ꝓducat istud
indiuiduū istius spēi spālissime ꝙ illud. Et ita
vel ꝓducit q̄dlibet vel nullū. Dico ġ ꝙ nul-
lo nō stant sil. ꝙ de⁹ sit cā natural. ⁊ tn̄ ꝙ pos-
sit se solo sine oi alia cā cōcausante omnē ef-
fectū ꝓducere. ⁊ ita cū nō possit rōne natura-
li ꝓbari ꝙ de⁹ sit cā cōtingēs. nō pōt rōne na-
turali ꝓbari ꝙ de⁹ pōt cāre imediate ⁊ se solo
omnē effectū ꝓducibilē. Et iō dico ꝙ phi nō
posuerūt cām secūdā necessario cōcurrere ꝓ-
pter impfectionē effect⁹ addendā: cū s; mul-
tos eoꝝ ipse sit cā effectus impfecti. S; posu-
erūt cā secūdā cōcurrere ꝓpt hoc. ꝙ viderūt
ꝙ cā secūda approximata sequiꝫ effect⁹ ⁊ ipa
nō approximata nō sequiꝫ effect⁹ quā rōnem
tangit phs. ij. de generatione ad ꝓbandū so-
lē eē cāꝫ istoꝝ inferioꝝ. Posuerūt etiā ꝓpt h̄
ꝙ cū de⁹ s̄m eos sit cā naturalis. si posset ali-
quē talē effectū ꝓducere sine causa cōcausan-
te. seq̄ꝫ ꝙ an̄ approximationē cā scđe ꝓduce-
reꝫ effect⁹ ꝓpt pexistētiā cāe sufficiētis. cuius
oppositū viderūt ad sensū. Nec etiā negaue-
rūt eū sic eē cām oim ꝓpt illā prioritatē cāe pri-
me ad scđam cām. q2 illa ꝓbaret ꝙ null⁹ esset
ordo essentialis cārū respectu eiusdē effectus
ꝓducti imediate ad vtrāq; illarū cārū. q̄d re-
puto falsū simplr. Vn̄ nō ē ymaginandū ꝙ cā
pmū i aliquo istāti cōpeꝫ ad effectū. ⁊ i scđo i-
stāti cōpeꝫ cā scđa ad eūdē effectū. s; i eodē in-
stāti totalr cōpanꝫ ad eūdē effectū. Et si di-
caꝫ ꝙ cā pōr prius agit. ġ i illo pori nō agit cau-
sa scđa. Dicēdū ē ꝙ dicēdo cā pōr prius agit si i-
telligiꝫ ꝙ i aliquo istāti agat cā pma i quo nō
agat cā scđa. simplr falsū ē. q2 i eodē istāti oi-
no agūt. Si aūt itelligaꝫ ꝙ cā pōr ē pncipali-
or ⁊ illimitabilior ⁊ pfectior. sic pōt cōcedi ꝙ-
uis forte nō de virtute sermōis. s; h̄ nihil ē ad
ꝓpositū. Et si dicaꝫ ꝙ saltē i aliquo pori agit
cā pma i quo nō agit cā scđa. Dicēdū ꝙ nō ꝓ-
ꝓe cōcedi. q2 nihil ē ibi prius nisi cā. ⁊ ideo ꝙ
ly pori correspōdeat h̄ substātiuū cā. et sic tūc

esset sensus iste in aliquo priori agit. hoc ē i aliq̄ cā priori agit. qd̄ nihil ē dictū sic nihil ē dictū. cā agit i cā ꝛ tūc equalr̄ diceret̄ ꝙ cā scd̄a ageret i cā posteriori. qd̄ nihil ē. Et iō tal' ymaginatio in statū nature vel originis cāt multos errores ꝛ improprios modos loquēdi sicut si argueret̄ sic. totū ē prius sua pte. qr ē pfectius ea. ḡ totū ē i aliquo istāti i quo nō ē ps sua. ḡ totū ē sine sua pte. qd̄ ē absurdū. ꝛ iō pꝫ ꝙ tal' modus arguēdi ē absurdus. Ex pdictis pꝫ ꝙ ppt talē pprietatē nō negauerūt phi deū eē cāꝫ oniū. Sꝫ nūq̄ negauerūt phi deū eē cām imediatā oīꝫ effectuū. q̄uis nō totalē. Quātū ad istd̄ q̄ fuit itētio phi i hac. qd̄ ē patebit iferi⁹. Verūtm̄ q̄cūq̄ sit itētio phi.

Conclusio

Dico ꝙ p nullā rōnē efficacē vel multū apparētē pōt pbari deū nō eē cām imediate cōcurrētē ad pducēdū oēs effect⁹. Sꝫ de h̄ patebit i scd̄o.

G

Circa scd̄m articulū.

Circa scd̄m articulū vī posse pbabilr̄ teneri. ꝙ de⁹ ē cā cuiuslibet effect⁹. ꝛ ꝙ pōt se solo oēm effectū possibilē pduci cāre. Neutra ps istius ꝯdictiōis pōt rōne naturali sufficiēter pbari.

Dubia

Verūtm̄ hic sunt aliqua dubia ꝛ difficilia ꝯ pdictas opi.

Primū

Unū de actu volūtatis quo odit deum. Tūc sequeret̄ ꝙ aliq̄s posset sine demerito. immo meritorie odire deū.

Secundū

Aliud ē de respectu efficiētie vel actionis qua ignis agit.

Rn̄siones dubiorum

De pmo patebit alias De scd̄o dico ꝙ nō ē talis respect⁹ agētis. ad passū vl' pductū sicut hōies cōiter ymaginat̄ s; pter cām ē ibi absolutū pductū tm̄ mō. ꝛ illud pōt de⁹ facere sine oi cā scd̄a cōcausante.

D

Ad pncipale

Ad argumētū pncipale. nego istā ꝯnaꝫ. deus nō pōt peccare ꝛc. ꝛ ista sunt possibilia. ḡ nō pōt facere oia possibilia. sicut ista ꝯna nō valet. deus pōt facere omnē actū absolutū ꝛ positiuū se solo. s; act⁹ meritorius ē hmōi actus. ḡ de⁹ se solo pōt facere meritoriū. s; i oīb⁹ talib⁹ ē fallacia figure dictionis. qr in pma ppōne accipit̄ vnū simplr̄ absolutū. ꝛ in minore subaccipit̄ vnū cōnotatiuū ꝛ i talib⁹ ē fallacia figure dictionis. Ita ē i pposito. qr peccare nō tm̄ iportat illā rē q̄ pducit̄. s; etiā iportat aliqd̄ eē obligatū ad oppositū illi⁹ qd̄ facit vel omittit. Eodē mō mori nō iportat pcise destructionē alicui⁹ rei. s; importat destructionē illi⁹ rei q̄ dī mori. ꝛ ita lꝫ possit destruere omnē aliā rē. tm̄ nō pōt ipse mori.

Distinctionis. xliij. Questio prima

Distin. XLIII

A

Questio I

C

Utrū pmo

Circa distinctionē quadragesimam tertiaꝫ quero.

Utrum deus possit facere aliq̄ q̄ n̄ fecit nec faciet. Qd̄ nō qr cā naturalis. nō impedita non potest facere nisi quod facit vel faciet. s; de⁹ est cā naturalis agēs de necessitate nature. ꝛ est nō ipedibilis. ḡ ꝛc. Maior videtur manifesta. Minor pbat̄ q̄tuꝫ ad primā pte. qr sicut intelligēdo se itelligit alia. Ita volēdo se vult alia. s; qr de⁹ intelligēdo se intelligit. ḡ necīo intelligit alia. Ita de⁹ volēdo se vult necessario. iō necessario vult alia. s; si necessario vult alia. necessario pducit alia. ḡ est agens de necessitate nature.

Secundo.

Scd̄o pbat̄ ea de ps minoris sic. qr nulla pfectio simplicit̄ repugnat alteri quin se cōpatiatur in codeꝫ. sed posse causare est pfectio simplicit̄. ꝛ similit̄ necessariū est pfectio simplicit̄. ḡ cōpatiūtur se i eodeꝫ. ḡ aliquid est qd̄ pōt necessario causare. s; nihil est tale nisi sol⁹ de⁹. qr oīe agēs creatū pōt ipediri a causatiōe sua. ḡ solus de⁹ pōt necessario causare. ḡ necīo causat. qa i ppetuis nō differt esse a posse.

Tertio

Preterea. de⁹ nō pōt facere nisi qd̄ rectū est fieri ab eo. sed nihil est rectū siue iustū fieri ab eo nisi qd̄ facit. ḡ nihil pt facere nisi qd̄ facit. Ad oppositū ē magister in littera ostendens ꝙ de⁹ pōt facere aliq̄ que nō facit.

B

Circa questiones quattuor sunt.

Circa istā q̄stionē pmo supponēduꝫ est ꝙ de⁹ est causa effectiua rerū. Scd̄o inq̄rendū est. an rōe naturali possit pbari deū eē cām effectiuā liberā ꝛ nō naturalē. Tertio an h̄ sit s̄m veritatē fidei tenendū. Quarto ex his dicendū est ad q̄stionē.

Circa primū

Circa primū dicūt aliq̄ ꝙ sic. Et nitunt̄ aliq̄ pbare ꝙ de⁹ sit cā libera.

Prima ratio

Primo sic. vniuersum habet aliquē finē. s; in illū finē ordinat̄ pmo a natura. qr natura nō intendit aliq̄d nisi quātuꝫ dirigit̄ a cognoscēte. ḡ in illū finē ordinant̄ p voluntatē. ꝛ nō nisi p voluntatē diuinā. ḡ de⁹ p volūtatē ordinat totū vniuersuꝫ in finē suū. ꝛ p ꝯñs pducit creaturas.

Secunda

Secūdo sic. natura est determinata ad vnū. ꝛ iō natura semp facit sibi eq̄le. nisi sit propter defectū virtutis actiue vel receptiue siue passiue. s; ptās diuina nō ē defectiua cū sit infinita. ḡ naturalit̄ nō pducit nisi vnū sibi eq̄le.

Tertia.

Tertio sic. cū oīe agens agat sibi sīle. aliquomō oꝫ ꝙ effect⁹ in sua cā aliqualr̄ p̄existat. s; oē illud qd̄ est in aliquo est in ipo p modū ei⁹ s; de⁹ est intellect⁹. ḡ creature p̄existūt in ipo intellectu. s; qd̄ est i itellectu nō pducit̄ nisi mediāte volūtate. ḡ creature pcedūt a deo p voluntatē.

Quarto

Quarto sic. s̄m phm. ix. metha. duplex est actio. quedā cōsistit in ipo agēte. ꝛ est pfectio ꝛ actio agētis. vt itelligere velle ꝛ huiusmōi. q̄dā q̄ pgredit̄ ab agēte i passuꝫ extrinsecū. ꝛ est pfectio ꝛ actio patiēt̄. sic calere mouere ꝛ hmōi. s; actio dei nō pōt itelligi ad modū scd̄e actōis. eo ꝙ cū sua actio sit sua eēntia nō egredit̄ ex ipam. ḡ oꝫ ꝙ itelligat̄ admoduꝫ

pme actionis q̃ nõ est nisi ĩ itelligẽte ꝛ volente. ẽ q̃cq̃d deꝰ agit extra se. ꝓ h̃ agit ꝙ itelligit ꝛ vult. ẽ necessariũ ẽ dicere omnez creaturã a deo ꝓcessisse ꝑ volũtatẽ ñ ꝑ necessitatẽ nature.

Improbantur dicte rões

Sꝫ iste rones nõ cõcludũt sicut pꝫ intueñ. nihil ꝓbant eñ. nisi ꝙ deꝰ ꝑ volũtatẽ ꝓducit oẽs creaturas tãq̃ ꝑ pncipiũ agendi. s nõ ẽ ꝓbatũ ꝙ oĩe agẽs ꝑ volũtatẽ tãq̃ ꝑ pncipium agendi cõtingẽt agit ꝛ nõ naturalr. ẽ ꝑ istam ronẽ nõ ẽ ꝓbatũ ꝙ deꝰ nõ ꝓducit creaturas ꝑ necessitatẽ nature. Cõfirmaẽ. q2 ẽ sꝫ istos. volũtas habet duplicẽ modũ agẽdi. scꝫ naturaliter ꝛ libere. sicut necessario. ꝛ naturalr vult finẽ. ꝛ cõtingẽter ꝛ libere vult ea q̃ sunt ad finẽ. Vñ ẽm istũ alibi modus agẽdi natural' est cõis agẽti ꝑ cognitionẽ ꝛ agẽti sine cognitione. ẽ ista ꝯña non valet ẽm istos. deus ꝓducit ꝑ volũtatẽ. ẽ nõ ꝓducit de necessitate nature. Hoc etiã pꝫ. q2 de intẽsione pħoꝝ. fuit ꝙ pma causa ageret ꝑ intellectũ ꝛ volũtatez. ꝛ tñ ꝑ necessitatẽ nature. ẽ ꝓbare ꝙ deus ꝓducit creaturas ꝑ volũtatẽ. nõ est ꝓbare ꝙ nõ ꝓducit de necessitate nature. Preterea. ẽꝫ istũ. deꝰ ꝑ voluntatẽ ꝓducit spũsctũ. ꝛ tñ naturalr ꝛ necessario. ẽ eodẽ mõ stãt simul ꝙ deꝰ ꝓducat per volũtatez. ꝛ tñ de necessitate nature.

De prima rõne

Ex istis pꝫ ꝙ pma rõ nõ valet. q2 q̃uis ꝯcedaẽ ꝙ sola volũtas ꝯstituat sibi finẽ. ꝛ finis vniuersi est ꝯstitutꝰ a volũtate. Ex hoc tñ non sequiẽ euidẽter ꝙ ille finis sit cõtingẽs ꝯstitutus ꝛ nõ necẽrio: cũ volũtas necẽrio aliq̃ faciat. Et si dicaẽ ꝙ q̃uis volũtas necẽrio velit finẽ: tñ cõtingẽter vult illud q̃d est ad finẽ. ꝛ ita cũ oẽs creature sunt ad finẽ volũtas diuina cõtingẽter vult eas. ꝛ ꝑ ꝯñs contingẽter ꝓducit eas. Hoc nõ sufficit. q2 non est ꝓbatũ sufficiẽter ꝙ volũtas diuina cõtingenẽ velit ea q̃ sunt ad finez. ꝛ tñ hoc oportet ꝓbare specialr.

De scda rõne

Scda rõ minꝰ valet. q2 q̃n accipit ꝙ natura est determinata ad vnũ aut itelligit ꝙ natura est determinata ad vnũ effectũ. ita ꝙ nõ ꝑt plures effectꝰ ꝓducere. Aut ita est determinata ad vnũ ꝙ nõ habet in ptãte sua agere ꝛ non agere. Si scdo mõ. sic nihil est ad ꝓpositũ. q2 de hoc est q̃stio pncipalis. Si pmo mõ sic est simplr falsuz. q2 cã naturalis est freq̃ẽter ꝓductiua pluriuz effectuũ. etiã distinctoꝝ spẽ. ꝛ ordinatoꝝ ẽm pfectius ꝛ impfectius. sic pꝫ de sole q̃ ꝓducit vermẽ: ꝛ plãtã. ꝛ de multis alijs possent poni exẽpla manifesta. Silr q̃n post accipit. natura sꝑ facit sibi eq̃le nisi sit ꝓpẽ defectũ ꝟtutis actiue vel passiue. Istud est falsuz. q2 aliq̃n in eodem passo eodez mõ disposito cã natural' ipfectior ꝓducit sibi eq̃le: ꝛ cã naturalis pfectior nõ ꝓducit sibi equale s ineq̃le. ẽ hoc nõ est ꝓpẽ defectũ virtutis actiue vel passiue. s hoc est ꝓpẽ naturã agẽtis. q̃d nõ est natũ ꝓducere effectũ sibi equalẽ. ꝛ q2 effectꝰ eq̃lis tali agẽti nõ est a tali agẽte ꝓducibilis. Sicut q̃re angelꝰ nõ facit sibi silẽ siue eq̃le. sicut facit bos vl' ignis cã est. q2 angelꝰ nõ ẽ ꝓducibilis ab ãgelo. Ita diceret pħi in ꝓposito. ꝙ q2 deꝰ nõ ẽ ꝓducibil' iõ deꝰ nõ causat deũ sibi eq̃lẽ: sed alias creaturas distinctas naturalr causat. q̃uis cognoscẽdo ꝛ volẽdo.

De tertia rõne

Silr tertiũ nõ valet. q2 si aliq̃d ꝓbat ꝑcise ꝓbat ꝙ deꝰ ꝓducit creaturas ꝑ intellectũ ꝛ voluntatẽ. s ex hoc nõ sequiẽ euidẽter ꝙ nõ ꝓducit eas ꝑ necessitatẽ nature.

De quarta rõe

Similiẽ quarta rõ ꝓcedit ex falsa imaginatõe. q2 q̃n accipit ꝙ actio dei nõ est trãsiens. aut accipit actionẽ dei pro pncipio agẽdi. vel pro effectu ꝓducto. vel ꝑ aliquo medio. vel ꝑ aliquo aggregato ex pncipio agendi et effectu ꝓducto. Si pmo mõ. sic ẽ verũ ꝙ actio dei nõ est trãsiẽs. q2 pncipiũ agẽdi nõ est trãsiẽs. ꝛ isto mõ vniformiẽ accipiẽdo actionẽ dicẽdũ ẽ ꝙ actõ ignis nõ ẽ trãsiens q2 pncipiũ agẽdi i igne nõ trãsit plꝰ q̃ pncipiũ agẽdi i deo. Scdo modo ita transiens ẽ actio dei sicut actio ignis. Nã sic effectꝰ ignis nõ ẽ i igne formalr ꝛ realr ita nec effectꝰ dei Si accipiaẽ actõ dei tertio mõ vl' quarto. pꝫ manifeste ꝙ nõ plꝰ ẽ actio ignis transiens q̃ actio dei que ẽ actio nõ trãsiens. Preterea actio solis vel ignis nõ dr trãsiẽs nisi q2 reliquit aliq̃d opatũ extra. s ita actio dei relinquit creaturã extra sicut actio solis. ẽ ita ẽ trãsiens.

Obijcitur

Si dicaẽ ꝙ actio solis dr transiens. q2 trãsit in exteriorẽ materiã. nõ sic actio dei.

Reprobaẽ

Hoc nõ valet. q2 actio dr trãsiens q2 nõ manet i agẽte. q2 dr ad oppositũ ad actionẽ imanẽtẽ. ẽ illa actio q̃ nõ manet i agẽte dr trãsiens. sicut si sol nõ ꝓduceret formã i materia s ꝓduceret totũ. scꝫ materiã ꝛ formã nõ plus maneret actio solis in sole q̃ mõ. ẽ nõ plꝰ diceretur actio imanẽs. s diceretẽ actio trãsiens sicut mõ. ꝛ tñ tũc nõ plꝰ trãsiret in exteriorẽ materiaz q̃ actio dei. ẽ ꝛc.

Instatur

Si dicaẽ aliẽ ꝙ actio solis dr trãsiens ꝛ nõ actio dei. q2 sol hꝫ respectũ realẽ ad effectũ suũ. ñ sic deꝰ

Respõdeẽ

Hoc nõ vꝫ q2 q̃ro Aut respectus realis ẽ i agẽte aut i passo. Si i agẽte. ẽ ꝓpẽ respectũ formalr existentẽ in agẽte magis dr actio imanẽs q̃ trãsiẽs. Si aũt sit in passo. ꝛ ꝓpẽ istũ respectũ derelictũ i passo dicaẽ actio trãsiens. multo magis actio dei ꝓpẽ effectũ absolutũ derelictũ dicetur actio trãsiens. Et iõ absolute dicẽduz ẽ ꝙ actio dei q̃ ẽ creatio vel ꝓductio creaturaruz nõ magis sba dei q̃ actio ignis. q̃ ẽ generatio ignis alteriꝰ ẽ sua sba. s sic ꝓductio creaturarũ nõ iportat nisi deũ ꝛ creaturas q̃ nõ essent

nisi ad pñtiã dei. ita pductio ignis nõ impor
tat nisi ignẽ pducẽte cũ absolutĩ suis. ⁊ ignez
pductũ q̃ nõ ẽ nisi ad pñtiã ignis illi⁹. In h
tñ est dña frequẽter ꝙ agẽs creatũ nõ tm̃ agit
p suã sbam. s̃ etiã agit p q̃litates accidẽtales
⁊ iõ semp pncipiũ agẽdi deo ẽ deitas. Nõ aũt
sp pncipiũ agẽdi agẽti creato ẽ ipa sba. s̃ alia
q̃litas accidẽtal'.

Aliter rões pro cõclusione Prima

Alit pbat aliq̃ eadẽ con-
clusionẽ sic. Aliq̃d cãt cõtigẽt. g̃ pma cã cõti
gẽter cãt. ɔ̃ña pbat. q2 q̃libet cã scð a cãt inq̃
tũ mouet a pma. g̃ si pma necessario mouet. q̃
libet alia necessario mouet. ⁊ p ɔ̃ñs q̃libet ne
cessario causat. g̃ si aliq̃ cã scða ɔtingẽter cãt
vel mouet pma ɔtingẽt mouebit. q2 nõ cãt cã

Probatur scðo

scða nisi ĩ ṽtute pme iq̃tũ mouet ab ea. Si
milit pbat eadẽ ɔ̃ña sic. si pma cã necessario
se hz ad cãm pximaz sibi. sit. b. b g̃ necessario
mouet a pma cã. b aũt eodẽ mõ quo mouet a
pma cã mouet pximã sibi. g̃ b necessario cãt
mouẽdo. c. ⁊. c. mouẽdo. d. ⁊ sic ĩ oib⁹ causis p
cedẽdo nihil cõtigẽt erit si cã pma necessario

Secunda

cãt. Preterea arguit sic. ens absolutũ summe
necessariũ ɔ̃trũ pt cogitari aliq̃d eẽ necessariũ
nõ põt nõ eẽ quocũq3 alio a se nõ existẽte. de⁹ ẽ
summe necessariũ g̃ quocũq3 alio a se. nõ existẽ-
te. nõ ppt h seq̃t ipm nõ eẽ. Sz si necessariaz
haberet habitudinẽ ad pmũ cãtũ illo cãto n
existẽte nõ eẽt. g̃ ⁊c. maior pz. q2 ex min⁹ ipos
sibili nõ seq̃t ipossibili⁹. sic nec ex min⁹ falso se

Probatur

quit falsi⁹. Hoc pbat. q2 si falsi⁹ habeat du
plicẽ rõnẽ falsitatis ⁊ min⁹ falsũ tm̃ vnicã. cir
cũscribat ab illo falsiori ista rõ falsitat ĩ q̃ ex-
cedit min⁹ falsũ. stãte alia rõne. ⁊ tũc erit fal-
si⁹ ⁊ min⁹ falsũ nõ erit falsũ. q2 circũscripta est
rõ falsitatis min⁹ falsi. g̃ h posito falsi⁹ erit fal
sum. et min⁹ falsũ erit verũ. ⁊ tũc ex ṽo seq̃tur

Tertia

falsũ. Preterea aliq̃d malũ fit in vniuerso. g̃
de⁹ nõ necessario cãt. ɔ̃ña pbat. q2 agẽs neces
sario pducit effectũ suũ ĩ q̃nẽ põt ĩ susceptiuo
ɔ̃trũ põt ĩ eodẽ pduci. Effect⁹ pmi ẽ bonitas
⁊ pfectio. g̃ si necessariũ agit necessario pdu-
cit bonitatẽ ĩ quolibet iq̃tũ põt ipm suscepti
uũ recipe. s̃ hũs bonitatẽ cãtã q̃nãte ipm ẽ ca

Quarta

pax nullã hz maliciã. g̃. Preterea cã necessa-
rio agẽs agit sm vltimũ potẽtie sue. g̃ si pma
cã necessario cãt. q̃cq̃d pt cãre cãt. s̃ põt cãre
ex se oẽ cãbile. g̃ nulla cã scða cãt aliq̃d. Ista
vltima ɔ̃ña pbat. q2 cã por pri⁹ naturalr recipi
cit cãtũ q̃ cã posterior. g̃ ĩ illo pori totalr cãt.
et deducit illo mõ quo ĩ pcedẽti. q. Sz iste

Improbant dicte rones

rões ɔ̃ phos ɔ̃ quos adducũt nõ ɔcludũt. Pri
ma nõ. q2 ista ɔ̃ña aliq̃d fit ɔtingẽt. g̃ pma cã
ɔtingẽt cãt. nõ põt euidet pbari. Nã diceret
phi ꝙ ɔtingẽtia effect⁹ depẽdet ex ɔtingẽtia
actionis alicuius creature. puta voluntatis

create. necessario requisite. et ideo cum' sm
eos voluntas creata necessario cõcurrat ad
multos effect⁹ ⁊ ista simplr cõtingẽter causat.
q̃ tũcunq3 alie cause naturalr causent. effec⁹
erit cõtingent pductus. Et qñ dicit ꝙ scða
causa nõ causat nisi inq̃tuz mouet a pma. q̃ro
a te. q̃d est cãm agere inq̃tum mouet a prima
aut est cãm secundã depẽdere in suo eẽ a pma
aut recipe aliquã influentiaz a cã pma q̃ agat
aut nõ posse agere nisi pma coagat. Si detur
primũ manifestũ est ꝙ ista ɔ̃ña nõ valet. cã se-
cũda nõ mouet nisi inq̃tum mouet a pma. g̃ si
pma cã necrio mouet: q̃libz alia necrio moue
tur. Nã si celũ ɔ̃suaret volũtatẽ in eẽ ⁊ necrio
nihil min⁹ ita ɔtingẽter ageret tũc sicut nũc. q̃d
pz. q2 agẽs pcise ɔ̃suãs in nullo necitat agẽs
ad agẽdũ. vñ nõ pl⁹ necitaret cõseruãs necrio
q̃ cõtingent. sicut pz ꝙ agẽte eq̃lit disposito
eque necrio ⁊ ɔtingẽter agit ⁊c. Confirmat
q2 nulla cã cõseruãs vel pducẽs aliquã cãz ne
cessitat aliã cãz ad agẽdũ magis q̃ cã immedia
te sibi coopans. ⁊ sine qua nihil põt. ⁊ illa posi
ta põt in effectũ. s̃ talis cã nõ necitat aliã cãz
ad agendũ sic pz ꝙ cognitio est cã naturalis
⁊ sine ea volũtas nõ põt velle ⁊ tñ in nullo ne
cessitat q̃n volũtas ɔtingent velit. g̃ eodẽ mõ
q̃tũcũq3 de⁹ naturalit ⁊ necrio cõsuaret volũ
tatẽ. nõ tñ necitaret ipam ad agẽdũ q̃n libere
posset agere ⁊ nõ agere. Si itelligat scðo mõ
ꝙ cã scða nõ mouet nisi inq̃tuz mouet a pma.
Hoc nõ valet. q2 volũtas nõ recipit talẽ ifluẽ
tiã a pma. s̃ ipamet est pncipiũ agẽdi. Nec pt
itelligi tẽrio mõ. q2 sic maifeste fim. q2 volũtas
nihil põt opari sine cognitiõe sic ɔ̃sũz est pri⁹
⁊ cognitio est cã naturalis. ⁊ tñ volũtas cõtin-
gent agit. Per pdicta pz ꝙ pbatio scðe ɔ̃ñe
nõ valz. q2 h est simplr fla ꝙ cã posterior eodẽ
mõ mouet quo mouet a pori. Tũ q2 q̃nq3 cã po
sterior mouet naturalr a pori. ⁊ tñ mouet ɔtin
gent. sic aĩa itellectiua mouet naturalr ab ob
iecto ad cognitionẽ. ⁊ tñ cõtingent mouet se
ipam ad volitionẽ. Preterea. scða rõ nõ videt

Scða rõ iprobat

ɔcludere. q2 phi negarẽt maiorẽ. dicerẽt eñ ꝙ
ad negationẽ alicui⁹ alteri⁹ a cã pria sequit ne
gatio cãe pme. sic ad positionẽ cãe prime seq̃t
positio effect⁹. ⁊ h ppt naturalitatẽ cãe pme i
agẽdo. ⁊ iõ si ĩ ipossibilib⁹ sũt gradus. dicerẽt
ꝙ ex min⁹ ipossibili sequit magis ipossibile. q2
alr oporteret destruere multas reglas logica-
les de quib⁹ est certũ ꝙ sũt simplr necrie. Ista
eñ sic est certa ꝙ ab vno cõuertibiliũ ad reli-
quũ est bona ɔ̃ña. vt hõ non est risibilis. g̃ hõ
nõ est hõ. ⁊ tñ ɔ̃ñs est ipossibili⁹ añcedẽte. Si
milit destructa cõclusione destruit pncipiũ. ⁊

Euasio.

tñ oppositũ pricipij. ẽ ipossibili⁹. Si ad illud

bꝰ ꝙ nō ē ad ꝓpositū. qꝛ ꝯclusio nō ē nisi q̄dā ꝟitas ptialꝛ ꝑncipij q̄d bꝫ ꝟitatē q̄si totalē. sic singulare ē q̄dā ꝟitas ꝑtialꝛ respectu vlis. i entibꝰ aūt ens cāt̄ū nō ē nisi q̄dā entitas dependēs ab ētitate cāe

Impugnatio

Sꝫ illa responsio nō vꝫ sufficiēs. Tū q̄a veritas cōclusiōis n̄ ē ꝟitas ꝑtialis ꝑncipij. ꝭ ē vna ꝟitas simplr̄ distincta ab ea. qꝛ q̄n̄ aliq̄ ꝟitates sic se h̄nt ꝙ vna pōt esse nota alia simplr̄ ignorata. ⁊ ecōuerso. nō magis ē vna ꝑtialꝛ respectu alteriꝰ q̄ ecōuerso. ꝭ ꝯclusio pōt eē nota ꝑncipio simplr̄ ignorato. sic pꝫ freq̄ntr̄ ꝙ sciūtꝛ euidenter cōclusiōes. ⁊ postea iq̄ritꝛ de ꝑncipijs. ⁊ ecōuerso. ḡ neutra ꝟitas ē ꝑtialꝛ respectu alteriꝰ. Tū qꝛ ꝟitas singularis nō ē ꝑtialis respectu veritatis vlis. qꝛ nō plꝰ vnū singulare ē ps respectu sui vlis q̄ aliud singulare ē ps sui vlis. ꝭ aliq̄d singulare nō ē ps sui vlis. qꝛ nūq̄ verū ē ps falsi. nisi materialr̄ forte. de quo nihil ad ꝓpositū. ꝭ aliq̄n̄ singularis ē ꝟa ⁊ vlis ē falsa. ḡ tunc illa ꝟitas singularis nō ē ꝑtialis respectu sui vlis. ḡ nūq̄ ꝟitas singularis ē ꝑtialꝛ respectu sui vlis. Silr̄ eodē mō nūq̄ ꝯclusio ē ꝑtialꝛ veritas respectu ꝟitatū ꝑmissarū. qꝛ aliq̄n̄ ꝑmisse sūt ꝟe ⁊ cōclusio falsa. Silr̄ habitꝰ ꝑncipij ⁊ cōclusiōis sunt simplr̄ distincti. ⁊ neuter ē ꝑtialꝛ respectu alterius. ḡ eodē mō nec vna ꝟitas erit ꝑtialꝛ respectu alteriꝰ.

R — Cōtra tertiā rōēꝫ

Preterea. tertia rō nō concludit supponit em̄ illa rō ꝙ deꝰ sit cā effectiua immediata ⁊ totalꝛ respectu cuiuslibet effectꝰ. qꝛ alr̄ rō nō valeret. si em̄ nō ē cā totalꝛ ꝭ cōcurrit voluntas. tūc nō ꝓduceretꝛ effectꝰ nisi volūtate coagēte. ḡ volūtate nō agēte pōt eē culpa nō in deo ꝭ i volūtate. Silr̄ si nō sit cā immediata. tūc nō plꝰ faciet nisi ꝙ cōꝟuabit volūtatē. ḡ nihil i creatura ꝓducet ꝭ remanebit i ꝑtāte volūtatis ꝓducere ⁊ nō ꝓducere. ⁊ ita peccare vl̄ nō peccare.

Z — Cōtra quartā rōnem

Ultima etiā rō nō cōcludit. qꝛ nō pōt rōe naturali ꝓbari ꝯ ꝑhos. nec ꝙ deꝰ possit se solo cāre omē cābile. nec ꝙ immediate cōcurrat ad cāndū oē causabile quoꝝ tn̄ vtrūq̄ oporteret ꝓbare ad ꝓbādā ꝙ cā scd̄a nihil agit. Illa etiā deductio de ꝑtātate ꝑme cāe in agēdo n̄ vꝫ. sic ostēsū ē i ꝑcedēti. q. qꝛ ⁊ d̄ facto nō ē cā ꝑor. ⁊ tn̄ i nullo istāti ꝑori ꝓducit effectū suū a_n_q̄ cā scd̄a ꝓducat.

Resolutio auctoris

Ideo q̄tū ad istā articlꝫ dico ꝙ n̄ pt̄ rōe naturali ꝓbari. q̄n̄ sic ex ꝑfectōe solꝛ naturalr̄ sequūtꝛ effectꝰ multi ita ex ꝑfectōe ētitatis diuine sequātur multe entitates q̄ alitꝛ eē nō possent

M — Circa scd̄ꝫ articlꝫ

Circa scd̄m articulū dico tenēdū est ꝙ deꝰ ē cā ꝯtingentꝛ agēs qꝛ tenēdū ē ꝙ deꝰ pt̄ ista ḡnabilia imediate et totalitꝛ cāre ꝭ si eēt cā naturalis. vel oia ꝓduceret silꝛ vel nulla. quoꝝ vtrūq̄ ꝑt esse manifeste flm. Et iō manifeste flm est deū eē cām naturalē alioꝝ a se.

N — Solutio q̄ōnis.

Ex istis pꝫ solutio q̄ōnis. ꝙ deꝰ pt̄ facere aliq̄ q̄ nō facit. q̄a oē contingens ꝯtingēs pt̄ facere alr̄ ꝙ facit. ꝭ deꝰ est hmōi. ḡ ⁊c. Silr̄ deꝰ pt̄ ꝓducere aias i infinitū. qꝛ nullibi est st̄ādū ad certū nūerū. ⁊ tn̄ nō ꝓducet aias in infinitā. ꝭ in certo nūero.

O — Ad rōes ꝯ ꝑhos dicerēt ꝑhi. Ad primam

Ad rōes ḡ adductas ꝯ ꝑhos. q̄ tūcūq̄ cōclusio sit vera. ipsi tn̄ ꝑhi facilitꝛ r̄nderēt. Ad ꝑmā r̄nderēt ꝙ volūtas dirigit oia in finē. ꝭ tn̄ necc̄rio ⁊ naturalitꝛ sicꝰ alij dicūt ꝙ volūtas ē ꝑricipiū ꝓducēdi spiritū scm̄. ⁊ tn̄ naturalr̄ ⁊ necc̄rio.

Ad secundā

Ad scd̄m dicerēt aliq̄ eoꝝ ꝙ deꝰ nō ꝓduceret nisi vnā effectū. s. ꝑmā itelligētiā. ille tn̄ effectꝰ nō ē eq̄lis deo. qꝛ nullꝰ talis effectꝰ ē ꝓducibilꝛ.

Ad tertiam

Ad t̄tiū dicerēt ꝙ deꝰ q̄cq̄d ꝓducit ꝓducit ꝑ itellectū ⁊ volūtatē ⁊ tn̄ necc̄rio.

Ad quartā.

Ad q̄rtū dicerēt sicut dictū ē ꝙ actō dei ē ita trāsiēs sic actō solꝛ. oꝑatio tn̄ dei q̄ est itelligere ⁊ velle est imanēs imo magis ꝓpe dꝫ dici ꝙ ē ipse deꝰ.

Ad primā alteriꝰ doctoris

Ad ꝑmū alteriꝰ doctoris dicerēt ꝙ ista ꝯn̄a nō valet. aliq̄d fit cōtingentꝛ. ḡ ꝑma cā agit ꝯtingentꝛ. qꝛ dicerēt ꝙ volūtas nō mouetꝛ imediate a deo: ꝭ tn̄ cōꝟuatꝛ. ⁊ iō pt̄ agere ꝯtingentꝛ deo agēte necc̄rio. sic cōtingentꝛ agit cognitiōe necc̄rio coagēte.

Ad scd̄am ꝓba.

Peridē ad scd̄aꝫ ꝓbationē dicerēt. ꝙ nō eodē mō sp̄ mouet scd̄a cā quo moetꝛ a ꝑma

Ad scd̄am rōem

Ad aliā dicerēt ꝙ aliq̄n̄ ad nō eē minꝰ necc̄rij sequitꝛ nō eē magis necc̄rij. ⁊ silr̄ ex minꝰ ipossibili sequitꝛ ipossibiliꝰ. ⁊ ad minꝰ falsū seq̄tꝛ falsius.

Ad ꝓbationem.

Ad ꝓbationē dico ꝙ aliq̄n̄ falsius habꝫ tm̄ vnā rōem falsitatis. ꝭ illa rō est falsior q̄ rō falsitatꝛ minꝰ falsi. Silr̄ posito ꝙ h̄eat duplicē rōēꝫ falsitatis ⁊ aliud tm̄ vnā. Adhuc ꝓbatio nō valet. qꝛ illa vnica rō falsitatis minꝰ falsi nullo mō pt̄ circūscribi. sic nec illud flm pt̄ eē verū. ⁊ iō nūq̄ ex vero sequitꝛ flm. Et si dicas ꝙ pt̄ circūscribi ꝑ itellectū. R̄ndeo ꝙ si circūscribas ꝑ itellectū. dicēdo ꝙ n̄ ē: tua circūscriptio ē fla. Si circūscribas nō loquēdo de illa rōe falsitatis: nihilominꝰ illud flm erit flm sicꝰ prꝰ. qꝛ ꝙ tu cōsideres vel nō ꝯsideres nihil facit ad h̄ ꝙ sit verū vel flm.

Ad tertiā

Ad aliud dicerēt ꝙ malū sit in vniuerso qꝛ deꝰ nō ꝓducit in receptiuo q̄tū pt̄ ꝓduci. ⁊ h̄ pt̄ h̄re duas cās ꝟitatis. Uel qꝛ nihil ꝓducit i eo. vel qꝛ nō ꝓducit nisi cōcurrēte volūtate. q̄ libere cōcurrit ⁊ ꝯtingentꝛ.

Ad quartā

Ad aliud dicerent ꝙ deꝰ nō pt̄ causare oē cābile et se. vel si dicatꝛ ꝙ cā ꝑma ꝯtinet totā cālitatē cāe scd̄e. nō seq̄tꝛ. ḡ pt̄ i illū effectuꝫ se solo. qꝛ dicerēt ꝙ nō alr̄ ꝯtinet totā cālitatē cāe scd̄e nisi qꝛ ꝓducit ipam cām scd̄am totā. ꝭ manifestū ē ꝙ aliq̄n̄ ꝓducēs naturalr̄ cām. nō pōt imediate i effectū illiꝰ cāe. sic pꝫ ꝙ sol ꝓducit vermē. ⁊ i aliquē effectū pōt vermis i quē nō pōt sol. ⁊ i multis ē h̄ manifestū.

P — Ad ꝑmū ꝑn.

Ad

p̄mū p̄ncipale dico q̄ de⁹ aliquo mō intelligē do se itelligit alia. q̄liter tñ h̄ sit itelligēdū nō ē ad ꝓpositū. ⁊ ita aliquo mō sub bono itellectu volēdo se vult alia. alr̄ tñ ⁊ alr̄. q: de⁹ itelligēdo se intelligit alia necessario. ſ; de⁹ volēdo se vult alia ꝯtīgēt̄. ⁊ iō nō ē silē.

Q Ad secūdum. Ad scđm ꝙ nulla pfectō simplr̄ q̄ iō dr̄ simplr̄ pfectio. q: illa nō iferet illud eē nisi ipfectū de quo verificatur. si nō ꝯnotaret aliqđ ipfectū repugnat alteri qñ illi duo ꝯcept⁹ de eodē v̄ificent̄. ſ; si cō notat aliq̄d ipfectū. nō op; ꝙ vna ñ repugnet alteri ⁊ ita ē i ꝓposito. nā posse creare iportat creaturā q̄ ē simplr̄ ipfecta. ⁊ iō nō o; ꝙ potēs creare possit necessario creare.

R Ad tertium. Ad aliud dico ꝙ discursus nō valet. q: q̄uis de⁹ nō possit facere nisi qđ iustū ē fieri. aliq̄d tñ pt eē iustū fieri qđ nō fit a deo. ⁊ iō tal' mixtio ex possibili ⁊ in eē nō val;. cām tñ nō oportet mō discutere. q: h̄ mag̃ ptinet ad logicū. Questio scđa

S Questio II

Ecundo quero.

Utrū ꝑus ꝯueniat deo nō posse facere impossibile. q̄ ipossibili nō posse fieri a deo.

Argumētū prin. Q ꝑus ꝯueniat deo ñ posse facere ipossibile v;. q: ꝑus ꝯuenit deo facere possibile q̄ possibili posse fieri a deo. g̃ eodē mō ꝑus ꝯuenit deo ñ posse facere ipossibile q̄ ipossibile nō posse fieri a deo. añs p;. q: esse qđ ꝯuenit deo ꝑus ꝯuenit sibi q̄ aliq̄d ꝯueniat creature. g̃ q̄ cuicūq; alteri a deo. g̃ tum deo ꝯueniat posse facere possibile fieri ꝑus h̄ ꝯuenit sibi q̄ ꝯueniat cuicūq; alteri posse fieri a deo. ꝯña p;. q: p quocūq; istāti vel sig̃ ꝯuenit deo posse facere possibile fieri. p eodē istāti sibi ꝯuenit nō posse facere ipossibile fieri. g̃ ⁊c̄.

In oppositum. Ad oppositū. nihil qđ iportat indignitatē ꝯuenit p̄io deo ſ; ñ posse facere ipossibile fieri iportat idignitatē. q: iportat ꝑuationē vel negationē. g̃ ⁊c̄.

B Ad.q.opi.prima. Ad.q. dr̄ ꝙ qñ aliq̄d qđ attribuit̄ deo ſm rōnē sui nōis significat aliq̄d qđ nō ē dignitatis simplr̄. nō h̄; se ꝑmo attribuit̄ deo ſ; q: aliq̄d qđ nō ē dignitatis attribuit̄ creature ex respectu ei⁹ ad deū. iō illđ deo attribuit̄. ⁊ h̄mōi sūt nōia q̄ dicunt respectū i deo ad creaturas. q̄ iō deo attribuunt̄. q̄a creature h̄nt respectū ad ipm ſm ꝙ deo attribuit̄ eē dñs. q: ex tpe h; suū ⁊ iō attribuit̄ deo posse aliq̄d active sup creaturā q: creatura ē i se possibil' accipere actionē creatoris. Dicit̄ tñ ꝙ posse tā actiuū dei q̄ passiuū creature pt dupliciť ꝯsiderari. s. respectu sui subiecti ⁊ respectu sui obiecti. Si possibile dei ꝯsiderat̄ ꝑmo mō. sic ē ꝑus q̄ posse creature q̄līťcūq; ꝯsideret̄. q: posse sic ꝯsideratū dic̄ dignitatē simplr̄. Scđo mō nō dic̄ dignitatē simplr̄. ⁊ iō nō cōpetit: nisi q: posse passiuū cōpetit creature respectu dei. iō dicit ꝙ absolute loquēdo nō est posse passiuū i creatura nisi q: est posse actiuū i deo. vt cū q̄ttuor sint respect⁹ ſm posse. s. duo ſm posse actiuū. vn⁹. s. quo posse dei cōpat̄ ad deū vt cuius est. ali⁹ vt cōpatur ad creaturā vt ad quā est. ⁊ duo ſ; posse passiuū. s. vn⁹ quo cōporat̄ ad creaturā cui⁹ est. ali⁹ ſm quē cōpatur ad deū vt ad quē est. In ipis est talis ordo ꝙ a posse dei active ſm se est posse passiuū in creatura ſm se. qđ ꝯcomitat̄ posse passiuū creature respectu dei. et ex posse passiuo creature respectu dei dicit̄ de⁹ actiue posse respectu creature.

E Cōtra opi. arguitur. Contra. istā opinionē pōt argui p ipmmet alibi. q: sicē non dicit̄ deū ipossibile aliq̄d facere. q: illud ipossibile est fieri. ſ; ecōuerso. q: ipossibile est deū h̄ facere. iō ipossibile est hoc fieri. ita d; in affirmatiua. ꝙ q: possibile ē deū h̄ facere. iō possibile est h̄ fieri. et nō ecōuerso. q: nō iō dicit̄ posse deū h̄ facere: q: h̄ possibile est fieri. Ex isto p;. ꝙ pri⁹ cōpetit deo posse facere respectu creature. q̄ ꝯperat creature posse passiuū respectu dei. g̃ eodē mō pri⁹ ꝯuenit deo nō posse facere ipossibile q̄ ipossibili non posse fieri a deo. Et ex isto p; manifeste. ꝙ ipe h; dicere ꝙ nō qđlib; qđ dicit respectū ad creaturā attribuit̄ deo. q: creature habent respectū ad ipm ſ; magis ecōuerso. iō attribuit̄ creature talia relatiua. q: alio relatiua attribuunt̄ deo. Preterea. nō mag' attribuit̄ deo aliq̄d qđ dicit respectū ad creaturā. q: creaturā hab; respectū ad ipm. q̄ aliq̄d attribuit̄ cāe creāte. q: effect⁹ su⁹ h; respectū ad ipā;. ſ; tale q̄d ñ attribuit̄ cāe creāte. q: effect⁹ ei⁹ h; respectū ad ip; g̃ ⁊c̄. Minor p;. q: cū cā creata ſm ipm h̄eat respectū realē. sequit̄ ꝙ pri⁹ mutaret̄ cā ad respectū realē q̄ effectus ꝓduceret̄. Si dicat̄ ꝙ nō est simile de cā creata ⁊ de d̄o. de⁹ nō refert̄ realr̄. ſ; tñ ſm rōem. ſ; cā creata refert̄ realr̄. ⁊ iō nō est silē. Hoc nō suffic̄. q: nō pl⁹ repugnat respectui reali oriri ex alio respectu q̄ respectui rōis. g̃ nō pl⁹ repugnat q: ex respectū effect⁹ oriatur respect⁹ cāe create q̄ dei. cū m trius tā ſm rē q̄ ſ; rōem recipiat de⁹ a creatura q̄ cā creatura ab effectu suo. Silr̄ si ex vno respectu reali nō orit̄ respect⁹ realis sibi corñdēs eadē rōe ex respectu rōis nō orit̄ respect⁹ rōis sibi corñdēs. ſ; respect⁹ creature ad deū ē respect⁹ rōis. q: nō realis. q: illud qđ nō est nō refert̄ realr̄. g̃ ex isto respectu nō orit̄ respect⁹ rōis dei ad creaturā. Preterea. contra illud qđ d; ꝙ posse dei actiuū est pri⁹ posse creature passiuo et qđ dic̄ dignitatē simplr̄. Cōtra. ipossibile est actiuū q̄liťcunq; ꝯsideret̄ dūmō sit actiuū q̄n respectū alicui⁹ dicat̄ actiuū. g̃ necc̄rio illđ posse actiuū

respectu alicui⁹ est posse actiuū. ſ nō respectu dei. q: de⁹ nō cauſat nec agit deū. ğ nccri est respectu creature. ğ posse actiuū dei q̄lit̃cūq3 cōſideret͂ d: respectu creature. ğ nō cōuenit ſibi niſi q: d: ad ipam. p primū dictū. ğ nō dicit dignitatē ſimplr̃ p ſcḋ3 dictū. Cōfirmat͂. q: dicit ꝙ ſunt hic duo respect⁹ i posse actiuo. ſicut ſunt duo i posse paſſiuo. vn⁹ .ſ. respectu dei. tūc qro quō iſte respect⁹ est respectu dei. aut tanq̄ respectu fundamēti. aut tanq̄ respectu t̃mini. Si tanq̄ respectu fundamēti ğ h3 aliquē t̃minum. ꝛ nō niſi creaturā. ğ ille respect⁹ t̃minat͂ ad creaturā. ğ nō prīo cōuenit deo nec iportat dignitatē ſimplr̃. Si ſit respectu dei tanq̄ respectu t̃mini. ğ cū actiuū dicat͂ ad paſſiuū ſeq̄tur ꝙ de⁹ eſſet paſſiu⁹. qḋ est ipoſſibile. Et ita manifeſte pz. ꝙ in iſta ꝓpoſitiōe repugnātia includit͂.

Op̃nio ſcḋa

Alit̃ dicit͂ ꝙ pīma rō ipoſſibilis nō est ex pte dei. ſ q: illud est ipoſſibile ſimplr̃ ꝓpter repugnātiā eius vt fiat. qḋ declarat͂ ſic.

Probatur

Jmpoſſibile ſimplr̃ icludit incōpoſſibilia. q̄ ex rōibus ſuis formalib⁹ ſunt incōpoſſibilia: ꝛ a b co ſūt p̄ncipiatiue incōpoſſibilia a quo p̄ncipiatiue hn̄t rōes ſuas formales. ꝛ iō iſte ē ꝓceſſus. ꝙ p̄mo itellect⁹ diuin⁹ ꝓducit rē in eſſe itelligibili in p̄mo inſtāti nature. in ſcḋo inſtāti nature h3 ſeipo formalr̃ eē poſſibile. ꝛ ſic ſic de⁹ ſuo itellectu ꝓducit poſſibile in eſſe poſſibili. ita ꝓducit vtrūq3 incōpoſſibiliū q̄ icludūtur in ipoſſibili in eē formalr̃ poſſibili. ꝛ illa ꝓducta ſcip̄is formalr̃ ſunt incōpoſſibilia vt nō poſſint ſil̾ eē vnū nec aliqḋ t̃tiū ex eis: ꝛ iſtā ipoſſibilitatē quā hn̄t ex ſcip̄is formalr̃ hn̄t p̄ncipiatiue a b eo q̄ ea ꝓducit i eē poſſibili. ꝛ iſtā incōpoſſibilitatē eoꝝ ſequit͂ incōpoſſibilitas respectū cuiuſcūq3 agētis. ꝛ ibi t̃minat͂ tot⁹ iſte ꝓceſſus. ꝛ nō ad negationē poſſibilitat͂ i deo.

Contra dicta arguitur

Cōtra h̄ dicta prīo pōt argui. q: nō videt͂ bn̄ dictū ꝙ itellect⁹ diuin⁹ ꝓducit creaturā i eē intelligibili. q: illḋ qḋ p aliquē actū nullū eē formalr̃ recipit. ſ tm̄ denoiatur denoiatiōe extriſeca nō ꝓducit͂ p talē actū. ſ creatura p h̄ ꝙ itelligit͂ a d̄o nihil formalr̃ recipit: ſ tm̄ denoiatur q̄dā extriſeca denoiatōe. ſic obiectū itellectus creati nō ꝓducit͂ p h̄ ꝙ itelligit͂. ſ tm̄ denoiat͂ q̄dā extriſeca denoiatōe. ğ creatura i tali eē itelligibili nō ꝓducit͂. Pretea. aut creatura ꝓducit͂ i eē itelligibili: p̄ciſe q: intelligit͂ aut q: pri⁹ nihil fuit. aut q: pri⁹ nō erat itelligibile. Nō ꝓpt̃ p̄mū. q: tūc eēntia diuia ſe ꝓduceret͂ i eē itelligibili cū ſe itelligat͂. ꝛ tūc q̄libet itelligēs deū ꝓduceret ip̄m i eē itelligibili. Nec ꝓpt̃ ſcḋm. q: etiā qn̄ itelligit͂ creatura tūc nihil ē ꝙ̄uis ſit itellecta. Nec ꝓpt̃ t̃tiū. q: eēntia diuia añ itellectōe3 ſuā nō fuit itelligibilis. Pretea ſ3 iſtū nūq̄ ꝓducit͂ aliq̄d in eē itelligibili niſi q: aliq̄d ꝓducit͂ i eē reali. ſ ſm̄ iſtos creatura qn̄ ꝓducit͂ p itellectū diuinū n̄ ꝓducit͂ niſi i eē itelligibili. ğ aliq̄d aliud ꝓducit͂ i eē reali. ſ nihil p̄t dari. ſic patz inductiue

Pretea qḋ d: ꝙ i p̄mo iſtāti nature ꝓducit͂ i eē itelligibili ꝛ i ſcḋo iſtāti h3 eē poſſibile. cōtra. accipio p̄mū iſtās nature i quo itellect⁹ p̄cedit i eē itelligibili creature. ꝛ q̄ro. Aut i illo iſtāti creatura ē poſſibil̾. aut nō ē poſſibil̾. Si ē poſſibil̾. ğ ē poſſibil̾ añq̄ ꝓducat͂ i eē itelligibili. Si nō ē poſſibil̾. ğ ſibi repugnat eē. Preterea qḋ d: ꝙ ſtat⁹ ē i illo ꝓceſſu ad ipoſſibilitatē reſpectu cuiuſlibet agentis ſine reſpectu corr̄ndēte i deo. Cōtra. ſic i oi reſpectu creature i eē poſſibili ad deū corr̄ndet aliq̄s reſpect⁹ i deo ad creaturā i eē poſſibili. ita ad negatiōnē reſpect⁹ corr̄ndebit negatio reſpect⁹ i deo ad ipoſſibile. ğ n̄ ē ibi ſtat⁹. Si dicat͂ ꝙ reſpectui creature i eē poſſibili ad deū corr̄ndet reſpect⁹ i deo. Cōtra. aut ille reſpect⁹ creature i eē poſſibili ē real̾. aut ē reſpect⁹ rōis. Nō real̾. q: nō h3 fūdamētū reale. ğ ē reſpect⁹ rōis q̄ fit p actū itellect⁹ cōpāt͂ creaturā ad deū ſ3 iſtū ſ ita p̄t itellect⁹ cōpare deū ad creaturā ſicut eecōuerſo. ğ ita p̄t eē reſpect⁹ i deo ad creaturā ſicut eecōuerſo. ğ ꝛc.

Opinio autoris

Jō alr̃ dico ad .q. ꝙ gn̄alr̃ oi relatiuo corr̄ndet ſi cōueniēt͂ aſſignet͂ aliqḋ correlatiuū. ꝛ i oib⁹ relatiuis q̄ vocāt͂ relatiua ſm̄ poſitōe3 actiuā ꝛ paſſiuā vl̾ cāz et effectū. ſg correlatia ſūt ſil̾ natura. ꝛ iō q: ſūt ſil̾ natura ꝛ mutuo ſe iferāt. neutrū ē mag̾ cā alteri⁹ q̄ eecōuerſo. ſic q: pr̄ et fili⁹ ſūt ſil̾ natura. illo mō quo loq̄t͂ ph̄s in p̄dicamētis .c. de ad aliq̄d de ſiītate nature. n̄ pl⁹ fili⁹ ē fili⁹. q: pr̄ ē pr̄. q̄ eecōuerſo nec etiā pl⁹ fili⁹ ē q: pr̄ ē q̄ eecōuerſo. nec fili⁹ h3 patrē q: pr̄ h3 filiū. nec eecōuerſo. Et ita vl̾r qn̄ ē aliq̄ ꝯña mutua tenēs p̄ciſe p naturā correlatiuoꝝ. nō ē vna ꝓpō mag̾ cā alteri⁹ q̄ eecōuerſo.

Querit͂

Et qn̄ q̄rit͂ an p̄mo cōueniat deo nō poſſe facere ipoſſibile. q̄ cōueniat ipoſſibili nō poſſe fieri a deo.

Reſpondetur.

Dico ꝙ nō p̄us cōpetit d̄o n̄ poſſe facere q̄ cōpetat ipoſſibili n̄ poſſe fieri a deo. Nec etiā p̄us cōpetit ipoſſibili n̄ poſſe fieri q̄ deo nō poſſe facere ipoſſibile. Et eodē mō dico de affirmatis ꝙ nō p̄us cōpetit deo poſſe facere poſſibile vl̾ creaturā. q̄ creature poſſe fieri a deo. ſ ſūt ſil̾ natura eo mō q̄ ſ3 ph̄m factiuū ꝛ factibile ſūt ſil̾ natura. h̄ ē. n̄ p̄us ē aliq̄d factiuū q̄ aliq̄d ē factibile nec eecōuerſo

Obijcitur

Et ſi dicat͂ ꝙ q̄cq̄d creatura h3 a deo h3. ğ eē poſſibile cōpetit ſibi a d̄o. ſ eē factiuū nō cōpetit deo ab alio. ſ a ſe. p̄us autē cōpetit aliq̄d alicui qḋ cōpetit alicui a ſe. q̄ illḋ ꝙ cōpetit ſibi ab alio. ğ p̄us cōpetit deo eē factiuū

Respondet

ꝙ creature esse factibile. ergo nō sit. Dicendū ꝙ quicquid creatura hʒ reale tanꝙ aliquid sibi inherens hʒ a deo tanꝙ a principio. Sed nō quicquid cōpetit sibi in predicatiōe hʒ principatiue a deo. nisi illo modo ꝙ deus hʒ tales predicatiōes a deo. quia tales predicationes quando sūt in actu et realiter tūc sūt a deo. et ideo esse possibile cōpetit creature ex se nō realiter tanꝙ aliquid sibi inherens. sed esse possibiliter ex se. sic homo ex se est nō asinus. et ergo talia argumēta nō valent nisi de cōuenienti realiter. quod totū hʒ partes et accidentia sua nec est proprius modus loquendi dicere ꝙ esse possibile cōpetit creature. sed magis proprie debʒ dici ꝙ creatura est possibilis nō propter aliquid quod sibi cōueniat. sed quia pōt esse in rerū natura.

Ad principale

Ad argumentū principale dico ꝙ nō prius est deus factiuus ꝙ creatura est factibilis. immo tam primo est creatura factibilis sicut deus est factiuus.

Dist. xliiii. Questio vnica.

Distin. XLIIII

A

Questio I

Circa distin-

ctionē quadragesimāquartā quero. Utrū deus possit facere mūdū meliorē isto mūdo.

Arguitur primo

Et nō. quia illud quod nō recipit magis et minus nō pōt fieri melius. sed mūdus nō recipit magis et minus. ergo nō pōt vnus mūdus esse melior alio. ergo et cetera. maior patʒ. quia mūdus cōstat ex substātijs que nō suscipiunt magis et minus.

Secundo

Preterea qua ratione deus posset facere mūdū meliorē isto mūdo. eadē rōe posset facere mūdū in infinitū meliorē isto mūdo. quod est impossibile. Ad oppositū est magister in littera.

B

Circa q. tria sunt

Circa istā q. primo videndū est quid importatur per mūdū. Secūdo quid per melius. Tertio ad q.

Primū quid mūdus

Circa primū dico ꝙ mūdus dupliciter accipitur. Aliquando pro tota cōgregatiōe omniū rerū creatarū siue sint substantie siue accidentia. Aliquando accipitur pro toto quodā cōposito vel aggregato ex multis cōtentis sub vno corpore et illo cōtinente. Et hoc dupliciter. vel precise pro partibus que sūt substantie vel indifferenter pro omnibus. Sed in ista q. accipiendus est mūdus precise pro vno vniuerso quasi cōposito ex partibus que sūt substantie. et nō sic ꝙ includit accidentia cū substantia.

Secundū

Circa secūdum dico ꝙ aliquid pōt esse melius alio. vel bonitate essentiali vel substantiali vel bonitate accidentali.

Tertiū iterū tria discutit

Circa tertiū primo videndū est. vtrū posset facere mūdū meliorē isto bonitate essentiali siue substantiali. et hoc distinctū specie. Secundo vtrū possit facere mūdū meliorē distinctū solo numero. Tertio vtrū posset facere mūdū meliorē bonitate accidentali.

C

Circa primū dubitatur

Circa primū est dubiū quid sit tenendū. Nā si teneatur opinio ꝙ deus pōt facere substantiā perfectiorē omni substantia facta. et hoc in infinitū. sic pōt augere qualitatē recipientē magis et minus in infinitū. ita ꝙ nō est ponere statū. Dicendū est cōsequenter ꝙ deus pōt facere mūdū meliorē distinctū specie. quia poterit facere alia indiuidua substantialia distincta specie meliora illis quam mō sūt. Sed tenendo ꝙ est status in talibus. ita ꝙ est dare aliquā substantiā perfectissimā possibilē a deo fieri. est magis dubiū. quia tenendo opinionem illā pōt probabiliter teneri vtraque pars. scilicet ꝙ pōt facere aliū mūdū distinctū specie. et pro ista parte videtur esse opinio augustini et magistri in littera. qui dicit talē potuit deus fecisse hominem qui non peccare posset nec vellet. Ex hoc arguo sic. quicquid cōuenit alicui speciei specialissime nulli indiuiduo eiusdē speciei specialissime repugnat formaliter cōsimiliter. sed isti homini cōuenit posse peccare. manifestū est. ergo nulli homini eiusdē speciei repugnat formaliter peccare. sed deus pōt facere hominē cui repugnaret peccare. ergo talis homo nō esset eiusdē speciei specialissime cū isto homine. ergo esset alterius speciei. et per cōsequens deus pōt facere indiuiduū alterius speciei ꝙ fecit. et per cōsequens mūdū alterius speciei. et eadē rōne meliorē.

D

Instatur primo

Et si instetur cōtra illā rōnē ꝙ assumptū est falsum Nā isti homini cōuenit posse peccare. et tamen isti homini demōstrādo xpm repugnat posse peccare. nō obstante ꝙ sit eiusdē speciei specialissime cū isto homine qui pōt peccare.

Secundo

Similiter homo est species specialissima. ergo nō pōt esse homo alterius speciei ꝙ sit iste homo qui pōt peccare.

Ad primū

Primū istorū nō cōcludit. nam quamuis verbo diuino repugnet posse peccare. tamen illi nature que est vnita verbo nō repugnat posse peccare. quia si dimitteretur a verbo posset peccare. et natura est eiusdē speciei specialissime cū isto homine qui pōt peccare. nō autem est eiusdē speciei specialissime cū verbo quod nō pōt peccare.

Ad secūdum

Secundū etiā nō cōcludit. Nā homo dupliciter accipi pōt. vno modo pro omni cōposito ex corpore et natura intellectuali. et homo sic sumptus nō esset species specialissima. et ideo iste homo si fieret impeccabilis per naturā nō esset eiusdē speciei specialissime. cū isto homine qui pōt peccare. Aliter accipitur homo pro cōposito ex corpore et tali anima intellectiua qualē nos habemus. et homo sic sumptus est species specialissima. nec ille qui fieret impeccabilis esset homo taliter accipiendo hominem. Tenendo ergo statū in indiuiduis distinctis specie posset teneri ꝙ deus nō posset facere aliud indiuiduū speciei distincte. quia si sit status in talibus. omnes species substantie factibiles a deo sūt in certo numero. et per cōsequens difficile est probare ꝙ aliqua indiuidua aliquarū specierū sint producta a deo. et aliqua nō sint producta a deo. Nec videtur posse haberi ad hoc aliqua cōgruentia nisi forte ex aliqua auctoritate. quā difficile est inuenire in scriptura. et secundū istā opinionem deus nō possit facere aliū mūdū distinctū specie ab isto. Tertio modo posset poni talis status ponendo ꝙ aliqua indiuidua aliquarū specierū productibilia a deo nō sint producta. tamen aliquod indiuiduū speciei supreme est productum. quia non videtur verisimile ꝙ deus produxerit indiuidua specierū in-

ferior. ꝛ nõ sũme si sit tal' ponẽda Ad h̃ etiaʒ vĩ eẽ aug. libro cõfeß. vbi dic̃ dñe duo fecisti. vnũ ppe te. ꝛ vnũ ppe nihil. g̃ sic nõ vĩ posse fieri aliq̃d ĩferi⁹ materia quã vocat aug. ppe nihil. ita nõ vĩ posse fieri aliq̃d pfecti⁹ ãgelo. quẽ vocat aug. ppe deũ. Sic g̃ pʒ q̃ circa istũ articulũ possẽt poni tres opi. pbabile autẽ reputo q̃ de⁹ posset facere aliũ mũdũ meliorẽ isto distictũ spẽ ab isto. ꝛ maxie quo ad aliq̃s res distictas spẽ. ꝛ quo ad pluralitatẽ spẽrũ. Circa scdʒ articulũ dico q̃ de⁹ põt facere mũdũ meliorẽ isto et distictũ solo nũero ab isto mũdo. cui⁹ rõ ẽ. q2 ĩfinita idiuidua eiusdeʒ rõis cũ illis q̃ mõ sũt posset de⁹ pducere. g̃ tot idiuidua ꝛ plura quot mõ sũt pducta ꝛ earũdẽ spẽrũ põt de⁹ pducere. ẞ nõ artat ad pducẽdũ ea ĩ isto mũdo. g̃ posset ea pducere extra istũ mũdũ ꝛ ex eis facere vnũ mũdũ sic ex ill' q̃ iã sũt pducta fecit hũc mũdũ. Et si arguat sic arguit phs p̃mo de celo et mũdo. q̃ si esset vn⁹ ali⁹ mũd⁹. tũc q̃ro. aut t̃ra illi⁹ mũdi moueret ad mediũ isti⁹ mũdi aut nõ. Nõ põt dici q̃ nõ. q2 corpa eiusdẽ spẽi mouẽt ad eũdẽ locũ. g̃ cũ t̃ra isti⁹ mũdi moueat naturalr ad mediũ isti⁹ mũdi: t̃ra alteri⁹ mũdi naturalr mouebit ad mediũ isti⁹ mũdi. Si aũt t̃ra alteri⁹ mundi ñ mouet ad mediũ isti⁹ mũdi. g̃ naturalr recedit a medio isti⁹ mundi. qd̃ ẽ ipossibile. q2 g̃ue nũq̃ mouet naturalr a medio. Silr eadẽ rõne recedit a medio isti⁹ mũdi. ꝛ p 9ñs nõ recedit ad mediũ isti⁹ mũdi. Si dicat ad istã rõnẽ q̃ idiuidua eiusdẽ spẽi mouẽt naturalr ad eũdẽ locũ non nũero. ẞ ad eũdẽ locũ spẽ. diuersa tñ nũero. hoc remouet phs dicẽs. h̃ eẽ ipossibile. q2 tũc diuerse ptes isti⁹ t̃re mouerẽt ad eũdẽ locũ spẽ. ꝛ tñ ad diuersa loca ẞʒ nũerũ. cui⁹ oppositũ pʒ ad sensũ Pt̃ea phs arguit sic illud qd̃ fit ex tota materia sua nõ ẽ plurificabile. ẞ celũ fit ex tota materia sua. g̃ nõ pñt eẽ ples celi. Ad p̃mã istarũ rõnũ dico q̃ q̃uis oia idiuidua eiusdẽ spẽi pñt naturalr moueri ad eũdẽ locũ nũero. puta si eũdẽ locũ extra locũ suũ naturalẽ occupẽt saltẽ successiue. nõ tñ opʒ q̃ sp moueãt ad eũdẽ locũ nũero naturalr ẞ possibile ẽ q̃ sil' moueãt ad diuersa loca ẞm nũerũ. sic pʒ manifeste de duob⁹ ignib⁹ eiusdẽ spẽi ĩ diuersis ptib⁹ t̃re cõstitutis. q̃ mouẽt ad circũferẽtiã celi. ñ tñ ad eũdẽ locũ nũero ẞ ad diuersa loca ẞm nũerũ. si tñ vn⁹ illoꝝ poneret ĩ eadẽ pte ĩ q̃ fuit ali⁹ ignis tũc moueret ad eũdẽ locũ nũero ad quẽ ali⁹ ignis moueret ita foret ĩ pposito. q̃ si t̃ra ali⁹ mũdi poneret ĩ t̃ra ĩtra celũ isti⁹ moueret ad eũdẽ locũ ẞm nũerũ ad quẽ t̃ra isti⁹ mũdi. ẞ qñ ẽ extra mũdũ istũ. ꝛ ĩtra celũ alteri⁹ mũdi. tũc nõ mouebit ad mediũ isti⁹ mũdi. nõ pl⁹ q̃ ignis exñs extra orbẽ moueret ad eũ locũ nũero ad quẽ moueret si eẽt p⁹ sius. ẞ tũc mouebit ad mediũ isti⁹ mũdi. et ita pʒ q̃ nõ lõ mouerẽt iste due t̃re ad diuersa loca nũero. q2 sũt distĩcte nũero. sic ponit caullatio quã reprobat ari. ẞ mouerẽt ad diuersa loca nũero ppt diuersã situationẽ ipaꝝ int' celos diuersos. sic duo ignes ppt diuersã situationẽ ad diuersas ptes circũferẽtie mouẽt ad diuersa loca nũero. Si dicat q̃ nõ ẽ silr. q̃a tota circũferẽtia celi ẽ vn⁹ loc⁹ numero ipius ignis. nõ sic sũt diuersa media in diuersis mũdis vn⁹ loc⁹ nũero. g̃ nõ ẽ silr. Pt̃ea a quocũq̃ loco recedit aliq̃d naturalr. ad eũdẽ locũ accedit violent. ẞ p te t̃ra naturalr accedit ad mediũ alteri⁹ mundi. g̃ naturalr recedit a medio isti⁹ mũdi. q2 q̃to pl⁹ accedit ad mediũ alteri⁹. tãto pl⁹ distat a medio isti⁹ mũdi. g̃ naturalr recedit a medio isti⁹ mũdi. g̃ vbicũq̃ ponat. tñ violẽt accedet ad mediũ isti⁹ mũdi. g̃ q̃uis poneret ĩfra circũferẽtiã illius celi. nihil omin⁹ violẽt accederet ad mediũ isti⁹ mũdi. qd̃ ẽ manifeste falsũ. Ad p̃mũ istoꝝ dico q̃ satis ẽ silr ad ppositũ. q2 q̃uis oẽs ptes circũferẽtie faciãt vnã circũferẽtiã. h̃ tñ accidit ad h̃ q̃ ignis ĩ vna pte 9stitut⁹ moueat ad vnã ptẽ circũferẽtie. ꝛ ali⁹ ĩ alia pte 9stitut⁹ moueatur ad aliã. q2 si ille ptes ñ facerẽt vnũ 9tinuũ ẞ eẽt discõtinuatio. mãifestũ ẽ q̃ cũ equalr approximẽt illi ignes diuersis circũferẽtijs. ñ eq̃lr mouerẽt ad eas. ẞ ad distictas circũferẽtias mouerẽtur. qd̃ pʒ q2 h̃ posito. aut isti ignes mouerẽt sursũ aut nõ. si nõ. g̃ nõ haberẽt motũ naturalẽ q̃uis nõ eẽnt ipediti ꝛ essent ex loca naturalia. Si aũt naturalr mouerẽt sursuʒ aut g̃ motu simplici aut mixto Nõ mixto ergo simplici. g̃ necessario ad disticta loca mouerẽtur. Silr nõ eẽt maior rõ q̃re iste ignis moueret obliq̃ ad locuʒ alteri⁹ ignis q̃ ecõuerso. et ita vl' nõ mouebũt. qd̃ ẽ icõueniẽs vel ad duo loca qd̃ silr ẽ icõueniẽs. vl' ad disticta loca numero q̃ nõ faciũt vnũ locũ. ꝛ p 9ñs eadẽ rõe diuerse t̃re. q2 sũt ĩfra diuersos celos 9stitute poterũt moueri localr ad disticta loca nũero. q̃tũcũq̃ illa loca nõ faciũt vnũ locũ ẞm nũerũ. Ad scdʒ dicẽdũ q̃ qñ aliq̃d recedit naturalr ab aliquo loco vbicũq̃ ponat. illd̃ violẽt accedit illũ locũ. si tñ nõ vbicũq̃ ponat recedit ab aliquo naturalr. nõ oʒ q̃ sp violẽt accedat ad illũ locũ. sic pʒ de igne si ponat int' mediũ ꝛ circũferẽtiã celi. mãifestũ ẽ q̃ recedit a circũferentia opposita. quia quãto magis accedit ad aliam circũferentiam tanto magis distat ab opposita. ꝛ per consequens magis recedit a circũferentia opposita, et tamen si ponatur

Marginalia (left): Resolutio q. — E Circa scdm dicit — Obijcitur primo — Evasio. — Impugnatur — Scdo obijcitur — F Ad p̃mã obie.

Marginalia (right): Instatur — Secũdo instatur — G Ad primã instãtiã — H Ad secũdã istan.

inť illā circūferētiā ⁊ mediū nō naturaliť recederet ab illa circūferētia ꝭ naturaliť accederȝ Ita ē i ꝓposito ꝙ ťra alteri⁹ mūdi recedit naturaliť a medio isti⁹ mūdi. nō tñ ꝑ se ꝭ tñ ꝑ accidēs. qꝛ ſeȝ ꝯtineť iter latera celi sic ignis cōtineť iter mediū ⁊ aliā ptē circūferētie. ⁊ iō qñ cōtineť mī mediū isti⁹ mūdi ⁊ celū isti⁹ mūdi tūc nō recederet. ꝭ naturaliť accederet ad mediū isti⁹ mūdi.

Y — Ad secūdā obie.

Ad scđaȝ rōnē arī. dico ꝙ celū cōponiť ex tota materia sua iā facta. ꝭ ñ cōponiť ex tota materia factibili. qꝛ pt de⁹ facere aliā materiā tā celi ꝙ alioꝝ quoꝝcūqȝ corpoꝝ.

R — Circa tertiū

Circa tertiū dico: ꝙ de⁹ posset facere mūdū meliorē bonitate accidētali qꝛ h̄ nō eēt nisi facere mūdū iformatū ꝑfectiōib⁹ accidētib⁹. ꝭ h̄ ē possibile. cū de⁹ illa accidētia possit augere. ⁊ ꝑ ꝯñs facere ea ꝑfectiora. ⁊ sic mūdū meliorē

Z — Ad primū principale

Ad p̄mū p̄ncipale dico ꝙ q̄uis mūdus nō recipiat magis ⁊ min⁹ illo mō quo accidētales q̄litates suscipiūt magis ⁊ min⁹. tñ pōt fieri vn⁹ ꝑfectior isto. ⁊ pōt fieri isti additio. sic aq̄ pōt fieri additio sic facta vna parua aqua pōt fieri alia maioꝝ. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑfectior illo mō

M — Ad secūdum

Ad aliud diuersi diuersimode dicerent Nā dicētes ꝙ ñ ē stat⁹ i idiuiduis alteri⁹ spēi. qꝛ quocūqȝ dato posset fieri melius. dicerēt ꝙ de⁹ posset facere mūdū meliorē i ifinitū. nō tñ ifinitū sic pōt facere aquā maiorē quacūqȝ data. ⁊ tñ nō infinitā. Alij dicerēt ꝙ posset fieri mūd⁹ q̄ ñ possȝ fieri melior. Dis. xlv. Q. vnica

Distin. XLV

A — Questio I

Primo

Circa distinctionē quadragesimāqntā q̄ro.

Utrū volūtas dei sit cā imediata ⁊ p̄ma oim coꝝ q̄ fiūt. Q nō. qꝛ qñ aliq̄ sūt idē realiť. cuiuscūqȝ vnū illoꝝ ē cā ⁊ reliq̄ ē cā. ꝭ essentia dei ⁊ volūtas sūt idē simpliť ⁊ realiť. ḡ si volūtas dei sit cā imediata ⁊ p̄ma oiȝ coꝝ q̄ fiūt seq̄ť ꝙ eēntia dei ē cā imediata ⁊ p̄ma oiȝ coꝝ q̄ fiūt. ꝯñs ē falsū. qꝛ eēntia dei cuiuscūqȝ ē cā ē cā mere naturalť. ꝭ de⁹ nō ē cā naturalť coꝝ q̄ fiūt. sic ostēsū ē p̄us. ḡ ⁊c.

Secūdo

Preterea ois effect⁹ pōt demōstrari ꝑ suā cāȝ. ꝭ nihil coꝝ q̄ fiūt pt demōstrari ꝑ volūtatē diuinā. cū sic cāet: cāsȝ mere ꝯtīgēť. ⁊ mediū demōstratiōis dȝ eē necessariū. Ad oppositū ē beat⁹ aug. et mgr̄ in lrā.

B — Duo articuli q.

Circa istā q̄stionē p̄nt esse duo articuli Un⁹ an volūtas diuina sit cā oim. ita ꝙ nō essentia diuina nec itellect⁹ diuin⁹. Scđs. vtrū simpliť ipa diuina volūtas vł eēntia diuina sit cā oim.

Ad primū ponitur opi. alioꝝ

Quātū ad p̄mū dr̄ ꝙ eēntia diuina nō ē cā imediata cuiuscūqȝ effect⁹ extra ꝓducti. ꝭ tñ ipa volūtas. Rō poniť ad h̄ ꝙ eēntia diuina nulli⁹ ē cā nisi tñ naturalť cā. ꝭ de⁹ ñ ꝓducit naturaliť aliq̄d extra. ḡ de⁹ ꝑ eēntiā suā nihil ꝓducit extra.

Impr̄obatur op.

Sȝ ista opi. nō vr̄ vera. P̄amo. qꝛ ostēsū ē p̄us ꝙ eēntia diuina nullo mō distiguiť a volūtate diuina. ꝭ oi mō idētitatis quo eēntia ē cadē essentie. etiaȝ eēntia ē cadēȝ volūtati. ḡ si voluntas sit cā. eēntia erit cā. Preterea q̄cq̄d pt eē imediatū obiectū alicui⁹ potētie maxime app̄hēsiue ⁊ potētie ꝓcedētis de potētia ad actū illud pōt eē cā imediata illi⁹ act⁹. ꝭ eēntia diuina ē imediatū obiectū potētie itellectiue i visiōe beata q̄ ꝓcedit de potētia ad actū. ḡ pōt eē imediata cā illius act⁹. Preterea q̄cq̄d nō iportat impfectionē ē deo attribuēdū. ꝭ posse efficere imediate nullā ipfectionē iportat. ḡ h̄ ē diuine eēntie imediate attribuēdū. Preterea rō nō valȝ. qꝛ ñ pl⁹ repugnat eēntie cāre cōtigēť ꝙ repugnet volūtati cāre vel ꝓducere necessario. ꝭ nō repugnat volūtati aliq̄d ꝓducere necessario sic pȝ ꝭm istū de volūtate diuina respectu. s. s. Et de volūtate creata pȝ ꝙ naturaliť ꝓducit tāq̄ salté cā ꝑtialť cognitionē sui i alio. qꝛ semꝑ ad cognitionē ituitiuā naturaliť habitā cōcurrit obiectū i rōe cāe ḡ qñ vn⁹ āgel⁹ vidȝ ituitiue volūtatē alteri⁹ āgeli. illa volūtas ē cā ꝑtialť illi⁹ itellectiōis ituitiue ⁊ nō libera. qꝛ tūc eēt i potestate sua nō videri. qđ ē manifeste falsū. ḡ ē cā naturalis.

C — Sentia auctoris

Ideo q̄tū ad istū articulū dico ꝙ nō magis ē eēntia cā creaturarū ꝙ volūtas. nec ecōuerso. qꝛ nulla penit⁹ ē distictio inter eēntiā ⁊ volūtatē. nec inť itellectū ⁊ volūtatē sicut p̄us ostēsū ē. Un̄ si eēt aliqđ nomē ipositū qđ p̄cise significaret diuinā essentiā ⁊ nihil aliud sine oi cōnotatiōe cuiuscūqȝ. ⁊ siliť eēt aliđ nomē ipositū ad significādū eodē mō diuinā volūtatē. illa nōia eēnt nōia simpliť sinonima ⁊ q̄cq̄d p̄dicareť de vno. eodē mō p̄dicareť de reliquo.

D — Circa scđm arti. tria sunt — Primū quid causa imediata

Circa scđm articulū vidēdū ē p̄mo q̄d sit cā imediata. Scđo q̄ sit cā prima. Tertio ad articulū. Circa p̄mū dico. ꝙ q̄uis nō itēdā dicere vł'r q̄ sit cā imediata. dico tñ ꝙ istud sufficit ad h̄ ꝙ aliq̄d sit cā imediata. s. ꝙ illa re absoluta posita ponať effect⁹. ⁊ ipa nō posita alijs oib⁹ cōcurrētib⁹ quātū ad oēs cōditiōes ⁊ dispositiōes cōsiles nō poniť effect⁹. Un̄ oē qđ ē tale respectu alicui⁹ ē cā imediata illi⁹. q̄uis forte nō ecōuerso. Q aūt hoc sufficiat ad h̄ ꝙ aliq̄d sit cā imediata alterius. vr̄ eē manifestū. qꝛ si nō. periret ois via ad coḡscēdū aliq̄d eē cām alteri⁹ immediatā Nā si et h̄ ꝙ h̄ posito seq̄ť effect⁹ ⁊ h̄ ñ posito ñ poniť effect⁹ nō seq̄ť illđ eē cāȝ illi⁹ effect⁹ nullo mō pt coḡsci ꝙ ignis ē cā imediata caloris i ligno qꝛ pt dici ꝙ ē aliq̄ alia cā illi⁹ caloris. q̄ tñ n̄

Infertur primo

agit nisi i pñtia ignis. Ex illo sequitur aliqua. Unū ē q̄ cā vlis qua amota nō fiūt effect⁹ est cā⁹ ita imediata sicut cā particularis. ⁊ iō q: sole absēte nō ꝓducūt ista generabilia ⁊ corruptibilia q̄ tm̄ ꝓducūt mediātib⁹ causis pticularibus. ⁊ iō sol est cā imediata coꝝ. nisi forte fingas q̄ sol ē cā alicui⁹ qđ ē cā imediata coꝝ. ẜ sp q̄ sol alicui⁹ ē cā imediata scz vel effect⁹. vl' cāe ipi⁹ effect⁹. ⁊ h̄ sufficit ad ꝓpositū.

Scđo

Aliud sequit̄ q̄ qñ amota cā vli vl' pticulari nō ponitur effect⁹. q̄ tūc neutra illarū ē cā total' ẜ tm̄ ptialis q: neutra illaruz ex quo se sola nō pōt ꝓducere effectū ē cā efficiēs. ⁊ p ꝯñs neutra ē cā totalis.

Tertio

Aliud seq̄t̄ q̄ ois cā ꝓpe dicta ē cā imediata. q: illa cā qua amota vl' posita nihilomin⁹ ex natura rei seq̄t̄ effect⁹. ⁊ q̄ posita aliis circūscriptis nō seq̄t̄ effect⁹. nō pōt cōuenienter ēē cā. ẜ hmōi ē ois alia cā a cā imediata. sicut pz iductiue. ḡ.

Obijcitur primo

Sz ꝯ illud pōt obijci. q: q̄cq̄d ē cā cāe ē cā cāti. ⁊ tm̄ cā cāe nō ē cā imediata. ḡ ē ꝓpe cā. q̄uis nō sit cā imediata.

Scđo obijcitur

Preterea sicut intrinsece cāe ordinant̄. ita ⁊ cāe extrinsece. ẜ nō ois cā intrinseca ē imediata cā. ḡ nec ois cā extrinseca ē cā imediata.

Tertio obijcit̄

Preterea si ois cā ꝓpe dicta eēt cā imediata. tūc nō eēt magis ordo essential' int̄ cām vlem ⁊ pticularē q̄ iter duos trahētes nauē. q: sic neuter trahētium trahit mediate. ẜ vterq̄ imediate. ita nec cā vlis cāret mediāte cā pticulari nec ecōuerso. ẜ vtraq̄ imediate.

E

Ad pmā obie.

Ad pmū istoꝝ dico q̄ nō sp q̄cq̄d ē cā cāe ē cā cāti. nō plus q̄ q̄ eūq̄ ē pater pris ē pat̄ filij. ⁊ iō sicut nō seq̄t̄ sortes ē pater platonis ⁊ plato ē pater ciceronis ḡ sortes ē pat̄ ciceronis. ita nō seq̄t̄. a. ē cā. b. ⁊ b. ē cā. c. ḡ. a. ē cā. c. ⁊ iō sicut pat̄ patris vocat̄ pat̄ filij illi⁹ patris. large accipiēdo patrē. ⁊ nō stricte. ita large accipiēdo cām. cā cāe vocat̄ cā. ⁊ nō stricte nisi sit cā imediata. Et iō h̄ est vl' verū. q̄ ꝓpe ⁊ stricte accipiēdo cām nihil est cā alicui⁹ nisi sit cā imediata ipsius.

Ad secūdā obie.

Ad aliud pōt dici q̄ q̄uis cāe intrinsece aliqñ ordinātur sz mediatū ⁊ imediatū respectu forme cui⁹ nō sūt cāe. t̄ respectu cāti cui⁹ sūt cāe id ē respectu toti⁹ nūq̄ illo mō ordinant̄. ⁊ iō sicut cāe nō ē cā ita pōt cōcedi q̄ materia forme nō ē materia illi⁹ forme quā ca media forma recipit. sicut si materia pma recipiat pmo formaz corporeitatis ⁊ illa recipiat aiam. materia prima nō diceret̄ materia aīe. nisi extēsiue loquēdo de materia.

Ad tertiā obie.

Ad tertiū q̄ maior ē ordo essentialis int̄ cām vlem ⁊ pticularē. q̄ inter duos trahētes nauē. q: duoꝝ trahētiū neuter depēdet ab alio eēntialit̄ ẜ cā pticularis (vt frequēter saltē) depēdet a cā vli. vtraq̄ tm̄ imediate cōcausat. q: alit̄ nō vtraq̄ eēt cā ꝓpe dicta.

Quid cā pma

Circa scđm terminū q̄d sit cā pma. Dico q̄ cā pma. vel ē pma pmitate pfectiōis. sicut si sol ⁊ ignis cōcurrūt ad causandū effectū. sol erit cā pōr pmitate pfectiōis. vl' ē pma pmitate illimitationis. illa scz q̄ cōcurrit vel ꝯcurrere pōt ad plures effect⁹ ꝓducēdos. sicut sol pōt cōcurrere ad plures effect⁹ ꝓducēdos q̄ āgelus. Et distinguūt̄ iste pmitates. q: aliqñ vnū ē respectu eiusdē pus vna pmitate. ⁊ respectu eiusdē ē posteri⁹ alia pmitate. sicut declaratū ē pus. Uel cā dr̄ pma pmitate durationis. et hoc pōt ēē dupl'r vl' q̄ pcedat sm suā naturā. vl' q̄ pus duratiōe cāet. sicut si vn⁹ pus traheret nauē q̄ ali⁹. ⁊ postea sil' cū eo.

G

Tertiū

Circa tertiū dico q̄ volūtas dei sicut ⁊ eēntia dei ē cā imediata oim coꝝ q̄ fiūt. q̄uis demonstrari nō possit ex puris naturalib⁹. Sed tm̄ psuaderi pōt sic. Nō min⁹ depēdet cā scđa a cā simpl'r pma et simpl'r illimitata ⁊ ifinitū pfectiore. q̄ a cā sz q̄d illimitata et ipfecta. Sz cā scđa aliqñ sic depēdz a cā vli sz q̄d ⁊ illimitata sm q̄d ita q̄ nō pōt i effectū suū nisi cā vlis illa cōcurrat imediate. sicut pz de sole ⁊ istis iferiorib⁹ respectu multoꝝ effectuuz. sicut satis ꝓbat phs. ij. de gñatiōe. ḡ simpl'r nulla cā scđa pōt i aliquē effectū nisi ꝯcurrēte imediate cā pma simpl'r. s. deo.

H

Scđo dicit

Scđo dicit q̄ de⁹ ē cā pma pmitate pfectiōis ⁊ pmitate illimitatōis ⁊ pmitate durationis pmo mō dicta. ẜ nō sp pmitate durationis scđo mō dicta. pz q: de⁹ ē pfectior omibus. ꝯcurrit etiā ad oēz effectū. qđ nō fac q̄cūq̄ alia cā. de⁹ etiā fuit ab etno. nō sic q̄cūq̄ alia cā. Negatiua etiā pz. q: q̄uis de⁹ possit cāre aliquē effectū ⁊ postea pmittere aliā cāz secū cōseruare. et p ꝯñs agere. nō tm̄ h̄ ē vl' verū imo rato vl' nūq̄ accidit.

I

Ad primū principale

Ad pmū pncipale cōcedo q̄ eēntia ē cā oiz sicut ipa volūtas. nō tm̄ ē cā necc̄ria ẜ ꝯtigēt̄ cāt. ⁊ ita ꝯtigēt sicut volūtas q: eadē ē oib⁹ modis. Ad scđz dico q̄ nō semp effect⁹ pōt demōstrari p suā cām extrinsecā. ẜ si h̄ sit verū. h̄ ē verū de cā volūtaria cuiusmodi ē eēntia diuina ⁊ volūtas. Dis. xlvi. q̄stio pma

Distin. XLVI

Circa distinctionē quadragesimam sextā quero. Uerū volūtas diuina p quācunq̄ potentiā creature possit impediri.

A

Questio I

Primo arguitur

Q sic. illa volūtas cui⁹ pceptū nō implet̄ impedit̄. ẜ preceptum dei nō implet̄. sicut manifeste pz. ḡ voluntas dei impeditur.

Secundo

Preterea. q̄cquid ē itellectū a diuino intellectu est volitū vel nolitū a diuina voluntate. ẜ malū est intellectuz a diuino intellectu et nō est volitū. ḡ est noli-

Tertio

tum. ⁊ tñ fit. ergo aliquid fit contra volitionẽ diuinã. ergo volũtas diuina impeditur. Preterea. deus vult oẽs hoĩes saluos fieri. ⁊ tñ nõ oẽs saluãtur. ergo volũtas diuina nõ semp implet. et per ↄ̃ns aliqñ impeditur. Ad oppositum in psalmo. oĩa q̃cunq; voluit fecit. ergo volũtas eius semp implet. et p ↄ̃ns nõ potest ipediri.

B
Ad q. notat de duplici volũtate

Ad q̃stione dicit̃ cõiter q volũtas dei est duplex. scz volũtas bñplaciti ⁊ volũtas signi. q̃ distinguitur in quinq;. ꝓhibitionẽ. p̃ceptũ. cõsiliũ. impletionẽ. ⁊ pmissionẽ. Silr volũtas bñplaciti distinguit̃ in volũtatẽ antecedẽtẽ ⁊ ↄ̃ntẽ. Cõtra volũtatẽ beneplaciti dei ↄ̃ntẽ nihil fit Cõtra volũtatẽ aũt dei antecedẽtẽ bñplaciti aliq̃d fit. Etiã cõtra volũtatẽ signi aliquid fit Et ita p3 q̃liter volũtas dei põt impediri ⁊ quõ nõ.

C
Auctor duo facit

Cõcordãdo cũ alijs i illa respõsiõe. Primo vidẽdũ est de predictis distinctionib᷒. secũdo ad q.

Primus

Circa p̃mũ sciendũ q illa distinctio nõ ẽ alicui᷒ qđ est realiter in deo. qr i deo nõ est aliquo mõ multiplex volũtas. imo etiã diuina volũtas nullo mõ distingui ab essentia. ſ iste distinctiones sunt nominũ ⁊ dictionũ q̃ significãt diuinã volũtatẽ q̃ de᷒ ẽ nec sũt ipa volũtas dei ita q hoc nomẽ volũtas silr h̃ verbũ vult vel velle qñ in sacra scriptura attribuit̃ deo diuersimode accipit̃. ita q aliqñ in sacra scriptura qñ dicit̃ de᷒ velle hoc. tota ꝓpõ equalet isti. de᷒ p̃cipit hoc. Silr qñ dicit̃ aliqñ q hoc fit cõtra dei volũtatẽ. sit idẽ dicere qđ hoc fit cõtra p̃ceptũ dei. vl' cõtra ꝓhibitionẽ dei. ita q hoc nomẽ volũtas i sacra scriptura aliqñ significat idẽ qđ hoc nomẽ preceptũ. aliqñ idẽ qđ h̃ nomen ꝓhibitio. aliqñ idẽ qđ hoc nomẽ cõsiliũ. aliqñ idẽ qđ h̃ nomẽ pmissio. aliqñ idẽ qđ ipletio. Silr ẽ de hoc v̾bo vult. ⁊ de verbis correspõdẽtib᷒ p̃dictis q̃nq;

Et q hoc sit verũ. scz q p̃cise hoc nomẽ volũtas vel hoc verbũ vult possit sic accipi diuersimode. ⁊ ideo distinguit̃ de volũtate diuina: p3 p magistrũ dis. quadragesimaq̃nta. Nõ ẽ dei volũtas diuersa. ſ locutio diuersa de volũtate. qr nõia volũtatis diuersa accipit. ⁊ post. Aliqñ ſm quãdã dicẽdi figurã volũtatis dei vocat̃. qđ ſ3 ꝓpetatẽ nõ ẽ volũtas ei᷒. vt p̃ceptio. ꝓhibitio. ↄ̃siliũ. necnõ pmissio. ⁊ opatio Et post p p̃ceptũ dei atq; consilio põt accipi volũtas vt fiat voluntas tua sicut in celo ⁊c. Et ibi. qui facit volũtatẽ patris mei. Ex q̃b᷒ p3 q nihil ẽ ibi multiplex nisi hoc nomẽ volũtas vel verbũ sibi correspõdens.

Secũda distinctio ẽ itelligẽda. nõ q sicut in nobis est volũtas seu volitio p̃cedens actũ. et alia ↄ̃ns actũ quo cõp'acet in actu. ita q sit i deo. Naz in deo nõ est talis multiplicitas. ſ q̃cq̃d ẽ ibi oĩbus modis. vel ẽ essentia. vl' psona. vel relatio. vel cõstitutũ ex essentia ⁊ relatione. Et iõ debet intelligi q sit multiplicitas nõis ita q volũtas ãtecedẽs equalet isti toti ꝓpõi. dari alicui ãtecedẽtia vñ põt cõseq̃ aliq̃d cui de᷒ erit parat᷒ coagere si alius velit. ⁊ hoc cũ p̃cepto vel cõsilio exequẽdi. p p̃mũ excludit̃ instãtia de abraã q de᷒ noluit eũ imolare filiũ suũ. cui tñ dedit potẽtiã imolãdi ⁊ etiã p̃ceptũ immolãdi. nõ tñ de᷒ voluit sibi coagere ad imolationẽ. Et si dicat̃ de᷒ volebat sibi coagere si ipe voluisset. põt dici q nõ. vel si volebat tũc supplenda est diffinitio p̃dicta. q de᷒ sibi nõ manifestabat ↄ̃riũ. cui᷒ oppositũ fecit abraã. vt ista sit diffinitio exp̃miens q̃d nois volũtatis ãtecedẽtis dei. volũtas ãns dei ẽ illa q̃ de᷒ dat alicui naturalia vel ãtecedẽtia q̃bus põt aliq̃d cõsequi. cui de᷒ erit parat᷒ coagere si ali᷒ velit. nec sibi cõtrariũ manifestabit cũ precepto vl' cõsilio exequendi. p mediã particulã excludit̃ instãtia de abrahã. p vltimã excludit̃ instantia de malis. qr q̃tũcũq; de᷒ det alicui naturalia vel ãtecedẽtia q̃b᷒ põt facere malũ. scz fornicari. furari. ⁊ hmõi. ⁊ de᷒ sibi nõ manifestat cõtrariũ scz se nolle sibi coagere. qr tñ nõ p̃cepit nec cõsulit peccare. ſ p̃cepit et cõsulit cõtrariũ. iõ nõ dr̃ ãtecedẽtalr̃ velle malũ. sic de᷒ ãtecedẽter dr̃ velle istũ mereri vel bñ agere vel aliq̃d hmõi. Voluntas aũt cõsequens ẽ illa qua de᷒ vult efficacit̃ ponẽdo aliq̃d in eẽ.

D
Resolutio tria cõtinet

Istis distinctionib᷒ sic intellectis dico cũ alijs q ↄ̃tra volũtatẽ dei beneplaciti nihil fit ſ cõtra volũtatẽ dei ãtecedẽtẽ vel volũtatẽ signi fit aliq̃d.

Primũ

P̃mũ p3. qr cõtra volũtatẽ oĩpotẽtẽ ⁊ nõ ipedibilẽ volẽtẽ aliq̃d efficaciter nihil põt fieri. ſ volũtas dei ẽ oĩpotẽs et non impedibilis. sic ad pñs suppono. ergo.

Secundũ

Scdm p3. s. q aliq̃d fit cõtra volũtatẽ dei antecedẽtẽ. nã manifestũ ẽ q de᷒ dat cuilib3 naturalia q̃b᷒ põt cõseq̃ actũ meritoriũ. ⁊ de᷒ ẽ parat᷒ coagere cuilibet ad actũ meritoriũ. nec manifestabit sibi cõtrariũ scz se nolle eũ illicere actũ meritoriũ. qr nũq̃ p̃cipiet sibi ↄ̃riũ. ⁊ dat p̃ceptũ ⁊ ↄ̃siliũ vt exeq̃t̃ actũ meritoriũ. ⁊ tñ nõ q̃libet elicit actũ meritoriũ ſ multi eliciũt act᷒ demeritorios. ergo tales faciũt ↄ̃ volũtatẽ diuinã ãtecedẽtẽ.

Tertius

Tertiũ p3 scz q aliq̃d fit ↄ̃ volũtatẽ dei signi. qr mlt̃a fiũt tã ↄ̃ p̃cepta q̃ ↄ̃silia. ergo multa fiũt ↄ̃ volũtatẽ signi.

E
Scdo rñdet ad formã

Per p̃dicta p3 rñdeo ad formã. q. q volũtas dei ↄ̃ns ipediri nõ p3. ſ volũtas dei ãns. silr volũtas signi p3 ipediri. qr h̃ nihil aliđ ẽ q̃ dicere q aliq̃d fit cui᷒ oppositũ vult de᷒ ãntecedẽt̃. h̃ ẽ aliq̃d fit ad cui᷒ oppositũ dat de᷒ naĩalia q̃b᷒ p3 aliq̃s cõseq̃ illud oppositũ cũ p̃cepto vel cõsilio

exequēdi. ⁊ cuius oppositū nō pcipit nec ɔsulit. Sic𝔱 volūtas signi īpedit: q2 aliq̄d fit ɔ̄ cōsilium vel pceptū diuinū.

F Querit. Respondetur.

Sz nūquid ē simplr cōcedendū q diuina volūtas impedit. Dicendū q de virtute sermōis nō est cōcedēduz q diuina volūtas īpedit. ꝫ sub tali intellectu ⁊ cōsilib9 nō fit pceptū diuinū. vel nō fit illud qḋ deus cōsulit dz cōcedi.

G Ad primū p̄ncipale. Ad scdm. Ad tertium.

Ad pmū p̄ncipale q̄no diuina volūtas īpedit ⁊ q̄no nō. Ad scdm patebit in sequenti .q. Ad tertiū dico q deus vult āñcedēt oēs saluos fieri. q2 scz dat eis ātecedētia qb9 pñt ɔsēq̄ salutē. cū pcepto ⁊ ɔsilio exequēdi ⁊ nūq̄ eis pcipiet ɔtrariū. ⁊ eis erit parat9 coagere. pmittēs eos libere velle agere ad cōsecutionē salutis. ⁊ per illud vltimū excludit vna cautllatio q̄ posset fieri de dānatis: q̄m deus eos nō vult saluos fieri etiaz antecedenter. Questio secūda.

A Questio II

Ecundo quero.

S Utrū p rōnē naturalē posset pbari q volūtas diuina semp ipletur.

Q non

Q nō. q2 de volūtate diuina nō pōt p rōnē naturalē pbari q est cā oīz. ꝫ nec q semp impletur.

In oppositū

Ad oppositū. pōt pbari naturalit q volūtate diuina nihil ē potenti9. ꝫ nō ē impedibilis. ⁊ p ɔñs q semp implet.

B Circa .q. nota

Dicēduz ē q volūtatē aliquā impleri nō ē aliud q̄ effectū volūtatis poni in eē si vult eū poni i eē. vl nō poni si nō vult eū poni. Sz hoc pōt eē duplicit. q2 pōt velle eū poni a se vl ab alio. ⁊ tūc si ponat a se. si vult eū poni a se. iplet. alit non. Sic𝔱 si ponat i eē ab aliquo a quo vult eū poni in esse. implet. ⁊ alit nō. Eodē mō pportionabilit pōt dici de nolle eū poni in eē a se vel ab alio ⁊c.

Resolutio .q.

Hoc viso. dicendū ē q .q. vnū p̄supponit ⁊ aliud querit. Supponit eñ q deus est volēs vel nolēs respectu aliquoꝝ pducibiliū. Et q̄rit. vtrū possit pbari q talis voluntas semp implet. Quātū ad istud suppositū vtrū scz p rōnē naturalē possit pbari deū velle vel nolle alia a se ē ad p̄ñs ptranseundū. q̄a de hoc tāget in scdo.

C Responsio ad .q. ponit duo

Sz q̄tū ad q̄situ dico q si possit pbari q deus vult alia a se. pōt pbari q voluntas diuina semp implet. ita scz q si vult aliq̄d fieri a se fit a se. si vult aliquid fieri ab alio fit ab alio. si vult aliq̄d fieri tam a se q̄ ab alio fit a se ⁊ ab alio. ⁊ eodē mō ē de nolito a deo. Sz nō pōt pbari q omē volitū a deo fit a deo. nec q omē volitū a deo fit ab alio. ⁊ cōsimiliter ē dicēdū de nolito.

D Probatur pmū

Primū pbatur rōe naturali sic. Ille ɔ̄ cui9 volūtatē efficacem pōt aliq̄d fieri pōt tristari. ꝫ deus nullo mō pōt tristari. ꝫ ipossibile ē aliq̄d fieri ɔ̄ volūtatem dei efficacē. ꝫ q̄cq̄d deus vult fieri illo mō quo vult illō fieri fit. q2 scz si vult illud fieri a se. fit a se. si vult fieri ab alio fit ab alio.

Instantia

Et si istet ɔtra istā rationē. q aliq̄d fit ɔtra volūtatē alicui9. ⁊ tñ nō tristat. sicut aliquid fit ꝫ desideriū alicui9. ⁊ tñ non delectatur. sicut pz de demonibus. ꝫ q̄uis aliquid fieret cōtra volūtatē dei. nō lequeret deū tristari.

Improbat

Ista instantia nō valz. q2 q̄uis nō necessario ex hoc q aliquid fit cōtra volūtatē efficacē alicui9. sequatur ipsum tristari. sicut ostendet in secūdo. tñ ex hoc q aliquid fit cōtra volūtatē efficacē. sequitur ipsum posse tristari. Nūc aūt deus nec tristat nec pōt tristari. ⁊ per ɔñs nihil pōt fieri cōtra volūtatē ipsi9.

E Scdm probat

Scdm pz. q2 nec pōt pbari rōne naturali q deus ē cā imediata oim nec q nō est cā imediata oim. Nec pōt pbari rōe naturali q deus vlli ē cā totalis. q̄ oia i scdo ostēdent. ꝫ nec pbari pōt naturali rōe q omē volitū a deo fit a deo nec q omē volituz a deo fit ab alio. Et eodē mō dicēdū est de nolito pportionabilit.

F Ad principale

Ad argumētū p̄ncipale dicendū. q q2 nō pōt naturali rōne pbari q deus est cā oim imediata. iō nō pōt naturali rōe pbari q volūtas diuina semp implet a se vl ab alio. ⁊ hoc si possit pbari q deus vult alia a se.

G Ad oppositū

Ad argumētū in oppositū dicendū. q si nō possit pbari rōne naturali q deus vult alia a se nō pōt pbari q deus ē potēs. ꝫ ē q ē potēs cā re aliq̄d. ⁊ per ɔñs nō pōt pbari q eius volūtas semper implet. pōt tñ pbari q nō est ipedibilis. q2 hec pōt habere duas cās veritatis. vel q2 vult aliquid fieri quod impediri nō pōt vel quia nihil vult fieri. et per ɔñs ipediri nō pōt. Distinct. xlvij Questio vnica.

Distin. XLVI

A Questio I

Irca distin

C ctionē quadragesimāsextā primā quero. Utrum deus possit pcipere malum fieri.

Q sic primo

Q sic. q2 p̄cepit filijs israel spoliare egiptios. ꝫ precepit furtū. sed furtū est malum. ꝫ precepit malū.

Secundo

Preterea qḋ pōt deus velle pōt precipere. sed deus pōt velle maluz sicut pōt intelligere malū. ꝫ pōt pcipere malū.

In oppositum

Ad oppositūz. deus nihil pōt precipere nisi quod pōt velle. sed deus nō pōt velle malum. quia tunc posset esse malus. ꝫ non pōt pcipere malū.

B Circa .q. duo inquiruntur

Hic primo videndū est. vtruz deus possit velle malū. Secundo an possit pcipere malū.

Primū

Circa pmū posset aliquis dicere q de virtute sermonis hec eēt concedenda deus vult malū. q2 per istā de virtute sermōis nō pl9 denotat nisi q deus vult aliq̄d qḋ ē malū. sicut aliquē actū q̄ act9 fit ab aliquo malo

ꝛ male. et ꝑ ꝯñs ille act⁹ ē mal⁹. ꝛ ita vult malum. id est vult aliquem actum qui est malus.

Et aūt de virtute sermōis talis ꝓpō sit cōcedēda. pōt persuaderi sic. volo ꝙ aliqs det elemosynā ꝓpt vanā gl'iam. tūc sic. illud dare elemosynā ē a deo. ſ illud dare elemosynā ē malū g̃ malū est a deo ꝛ vltra. g̃ deus facit maluȝ Primus discursus ptȝ. q: est syllogism⁹ expositoru⁹. vltima ꝯña ptȝ ꝑ cōuersionē. vel ꝑ cōsimilē modū arguēdi. Et si dicat̃ ꝙ in p̃mo discursu ē fallacia accidentis. vł fallacia figure dictionis. Cōtra ptȝ ꝙ om̄ino idē modus arguendi est sicut h̃ sortes est bō. sortes ē albus g̃ albū est bō. nec pōt aliqua variatio termini vel cōmutatio vni⁹ p̃dicamēti in aliud. nec aliq̃s alius defect⁹ pl⁹ assignari in vno discursu ꝙ̄ in alio. nec pl⁹ in illo discursu ꝙ̄ in isto. diligere deū fit a deo. diligere deū est bonū. g̃ bonū fit a deo. Diceret g̃ aliqs ꝙ de virtute s̃monis est hec cōcedēda. malū fit a deo. q: ibi malū supponit ꝓ aliquo actu q̃ est in rei veritate malus. q̃ actus fit a deo. ꝛ iō dī mal⁹ act⁹ fieri a deo. sicut albū dī eē bō. q: albuȝ supponit ꝓ aliquo q̃ est bō. vn̄ sicut bonū supponit ꝓ aliquo actu q̃ est a deo. ꝛ iō dī bonuȝ fieri a deo. ita etiā malū supponit ꝓ actu aliquo qui est a deo. qn̄ dico sic. malū ē a deo. ꝛ ꝓpt̃ hoc erit h̃ vera. malū ē a deo

Obijcitur primo — Et si dicat̃ ꝙ q̃cūqȝ facit malū ē mal⁹ sicut q̃cūqȝ facit bonū est bon⁹. g̃ si de⁹ facit malū. de⁹ est mal⁹. ꝯñs ipossibile. g̃ ꝛ añs.

Secūdo — Preterea nō pl⁹ depēdet act⁹ ab agēte creato. puta ab hoīe ꝙ̄ a deo. g̃ nō pl⁹ diceret̃ act⁹ mal⁹. q: fit ab hoīe malo. ꝙ̄ diceret̃ bon⁹ q: fit a deo bono. g̃ q̃ rōne ille act⁹ erit malus eadē rōne erit bon⁹. ꝛ ꝑ ꝯñs idē act⁹ erit bon⁹ ꝛ malus. qd̄ est ipossibile.

E

Rñdet primo — Ad p̃mū istoꝝ dicerēt q̃ vellēt opi. p̃dictā tenere. ꝙ ista nō est vera. q̃cūqȝ facit malū ē mal⁹. nec ista. q̃cūqȝ facit bonū est bonus. sicut nec ista. quicunqȝ facit actū meritoriū meret̃. vn̄ sicut s̄m ph̄m. q̃. ethi. nō q̃cūqȝ facit opa iusta ē iustus s̄ q̃ facit iuste opa iusta est iustus. ita q̃ facit malū male ē malus. vn̄ de⁹ ꝙ̄uis facit illud qd̄ ē malū. ꝛ ꝑ ꝯñs facit malū. q: illi duo termini cōuertūtur. malū ꝛ id qd̄ ē malū. eo ꝙ om̄e malū est id qd̄ est malū. ꝛ om̄e id qd̄ est malū ē malū. s̄ tn̄ deus nō facit male malū. q: nō facit qd̄ tenet̃ nō facere. ꝛ eodē mō nō vult male malū. ꝛ iō nō ē mal⁹ ꝙ̄uis velit malū.

D

Ad secūdum — Ad scd̄m concederēt isti ꝙ ideȝ act⁹ ē bon⁹ ꝛ mal⁹. sicut idē act⁹ ē iustus q: fit ab vno iuste. ꝛ ē iniustus q: fit ab alio iniuste. vn̄ si ab aliquo supiore ideȝ p̃cipiat̃ vni subdito ꝛ alteri ꝓhibeat̃ ne fiat. si vterqȝ illoꝝ faciat illud idē opus. idē erit iustū. quia fit ab vno obediēte p̃cepto supioris ꝛ erit iniu-

stū. q: fit ab alio transgrediente p̃ceptū supioris. ꝛ ita idē totalr̃ pōt fieri ab vno iuste ꝛ ab alio iniuste. Et sic idē totalr̃ pōt fieri ab vno iniuste ꝛ ab alio iuste. ita idē act⁹ totalr̃ fit ab homine male ꝛ a deo bene ꝛ iuste. ꝛ iō idē act⁹ illo mō quo act⁹ ē bon⁹ vel mal⁹ erit tā bon⁹ ꝙ̄ mal⁹. q: actū eē malū nō ē aliud ꝙ̄ fieri ab aliquo male. ꝛ actū eē bonū nō ē aliud ꝙ̄ fieri ab aliquo bene. ꝛ cū idē act⁹ fiat ab hoīe male et a deo bene. idē act⁹ erit bon⁹ ꝛ mal⁹. nec vr̄ h̃ pl⁹ incōueniēs ꝙ̄ dicere ꝙ idē hō ē pat̃ vel filius. similis ꝛ dissimilis respectu diuersoꝝ.

Resolutio — Hec om̄ia dico tm̄ recitatiue recitādo opinionē q̃ posset eē aliquoꝝ siue sit vera siue falsa siue erronea siue catholica siue heretica.

E

Rñsio ad q. — Sȝ siue p̃dicta opi. sit catholica siue heretica dico ꝙ s̄m intentionē sanctoꝝ nō ē cōcedendū ꝙ̄ deus vult malū. nec ꝙ de⁹ facit malū. q: siue de virtute sermonis siue nō. ꝑ tales ꝓpōnes intelligūt istas. de⁹ vult aliquid male et iniuste. deus facit aliquid male et iniuste. q̃ nullū intellectū pn̄t habere bonū. q: tunc de⁹ faceret aliquid vel vellet cui⁹ oppositū teneret̃ facere. vel velle. quod est om̄ino absurduȝ

F

Circa scd̄m — Circa scd̄m dicerēt illi q̃ vellēt tenere primā opi. iā dictā ꝙ deus pōt p̃cipere malū nō tn̄ male. ꝛ pōt p̃cipere iniustū nō tn̄ iniuste Alij dicerent ꝙ sicut hec est impossibilis. deus precipit aliquid iniuste siue male. ita hec ē impossibilis. deus p̃cipit iniustū siue malū. ꝛ iō loquēdo deberet dicere ꝙ de⁹ nō pōt p̃cipere malū ꝓpter quod illa distinctio q̃ ponit ꝙ de⁹ pōt p̃cipere malū nō manēs malū. s̄ nō pōt p̃cipere malū manēs malū. vt i vno sensu sit hec vera deus pōt precipere malū. ꝛ in alio sensu falsa nō est s̄m artē logice. de qua tn̄ pertranseo. q: alibi tactū est de cōsimilib⁹.

G

Ad primū principale — Ad p̃mū principale patȝ ꝙ spoliare egiptios. nō fuit malū sed bonū. et ideo de⁹ precipiendo spoliare egiptios non precepit malū. nec filij israel peccauerunt spoliando nisi illi qui malo aīo. nō precise obediendo diuino precepto spoliauerūt.

Ad scd̄ȝ pȝ ꝑ p̃dcā Dis. xlvij. Questio vnica

Dist. XLVIII

Circa distinctionē quadragesimamoctauam quero. Utrū quelibet voluntas creata teneatur se conformare diuine volūtati.

A

Questio I

C

Et non primo — Et non. quia nullus tenetur ad illud quod nō est in potestate sua. sed conformare se voluntati diuine non est cuiuslibet voluntatis. quia voluntas dānati nō habȝ in potestate sua cōformare se volūtati diuine. g̃ ad hoc nō tenetur.

Secundo

Preterea si se volũtas q̃cũq; nõ cõforma
ret se diuine voluntati peccaret. q2 nõ faceret
illud ad qđ tenet᷑. ⁊ per ꝯñs honorãs parẽtes
quos de⁹ nõ vult honorari peccaret. ꝯñs ẽ fal
sũ. g̃ ⁊ añs. Ad oppositũ. q̃libet volũtas cre
ata tenet᷑ se conformare regule sue. ſ volũtas
diuina est regula cuiuslibet volũtatis create.
g̃ q̃libet volũtas creata tenet᷑ se cõformare vo
lũtati diuine.

B Circa q. duo facit

Circa istã. q. ꝓmo ꝓmittã ali
quas distinctiones. Scđo respõdebo ad arti
culos. q.

Primũ

Circa ꝓmũ sciendũ ꝙ volũtas põt
alteri cõformari tripliciť. vel q2 vult volitum
ab alia volũtate. vel q2 vult illud qđ alia vult
ipam velle. vel q2 vult illud cõsili mõ quo alia
vult. Scđo sciẽdũ ꝙ q̃libet istarũ volũtatũ
põt eẽ actualis vel habitual᷑. Et si sit habitua
lis. vel ẽ habitualis ꝓpť habitũ aliquẽ imedi
ate iclinantẽ ad talẽ actũ. sicut aliq̃s dr̃ habi
tualiter velle vel diligere aliq̃d qñ hʒ hab tũ
generatũ ex actib⁹ circa illud vel aliũ ita ime
diate inclinãtẽ sicut inclinat habit⁹ genit⁹ ex
actib⁹ illis. vel dr̃ habitualis ꝓpť habitũ me
diate inclinãtẽ. qño i itellectu habit⁹ ꝓncipio
rũ mediate iclinat ad actuꝫ cõclusionis. q2 scꝫ
mediãte actu ꝓncipiorũ. Tertio sciẽdũ ꝙ q̃dã
sũt volita a deo quasi absolute cuiusmodi sũt
oĩa bona q̃ nec sũt mala culpe nec pene. q̃daꝫ
sunt volita a deo ꝓpť malũ culpe ꝓcedens in
alio cuiusmodi ẽ pena.

E Circa scđm dicit primo

Hijs visis dicẽdũ ẽ
ad articulos. q. vñ dicenduꝫ est ꝓmo ꝙ q̃libet
volũtas q̃ ẽ i statu vie vł patrie tenet᷑ ꝯforma
ri habitualiť mediate diuine volũtati accipi
endo volũtatẽ ꝓ volũtate bñplaciti q̃tuꝫ ad
volita ꝓmo mõ dicta. ⁊ h̃ absolute ea volendo
nõ volẽdo opposita sub cõditiõe. Hoc pꝫ. q2 il
lud qđ nõ hʒ rõnẽ mali culpe vel pene. qđ ẽ a
deo volitũ. ẽ a volũtate creata volendũ. q2 vo
lũtas in illo dʒ cõplacere. ſ tale ẽ oĩe volitũ a
deo ꝓmo mõ g̃ ⁊c.

D Scđo dicit

Scđo dico ꝙ alia volita
a deo dʒ volũtas absolute velle. põt tñ cõditi
onaliť velle ꝯtriũ ⁊ illud nolle. Et iõ absolute
dʒ volũtas velle aliqueꝫ puniri iuste a deo. tñ
cõditionaliť põt velle ipm nõ puniri.

Queritur

Et si
q̃rat᷑. q̃s ẽ ille habit⁹ q̃ iclinat ad volẽdũ oĩa a
deo volita.

Respõdet

Dicẽdũ ꝙ aliq̃s talis quo cõpla
cet volũtati oĩe illud qđ cõplacet voluntati
diuine. q̃ dʒ eẽ sp̄ i oĩ hñte vsum rõis. postꝙ ad
aliqualẽ dei cognitionẽ attigerit vł potuit at
tigere. Iste aũt habit⁹ nõ iclinat imediate ad
oĩe volitũ a deo. Nã opꝫ ꝓ supponere cogni
tionẽ q̃ sciat᷑ h̃ eẽ volitũ a deo. ⁊ mediãte illa
iclinat ad actũ. Põt tñ distigui de mediata
iclinatiõe ad actũ. vt vno mõ dicat᷑ mediate i
clinãs quasi nõ sufficiẽs ad iclinãdũ. ⁊ sic habi
bit⁹ ꝓdict⁹ mediate iclinat ad volẽdũ h̃ voli
tũ a deo. Aliť dr̃ mediate iclinãs. q2 nõ cõcur
rit nec sufficit ꝑ se nec cũ aliquo ad talẽ actuꝫ
volẽdi h̃ volitũ a deo. ſ ꝓmo iclinat ad aliquẽ
actũ q̃ postea ẽ cã ipsi⁹. ⁊ sic etiã iste habit⁹ in
clinat mediate. q2 ꝓmo iclinat ad actũ quo cõ
placet volũtati create oẽ qđ fit a deo.

E Tertio dicit

Ter
tio dico ꝙ nõ q̃libet tenet᷑ se cõformare volun
tati diuine. volẽdo volitũ a deo habitual᷑ im
mediate. q2 nõ tenet᷑ scire illud eẽ volitũ a deo
⁊ ꝑ ꝯñs nõ tenet᷑ velle illud habitual᷑ imedia
te. tñ si sciat illud eẽ volitũ a deo volũtate bñ
placiti. tenet᷑ illud velle. h̃ ẽ i illo cõplacere vł
habitual᷑ vł actual᷑.

Questio

Sꝫ q̃d dicet᷑ de illis q̃
sũt volita a deo volũtate signi.

Responsio

Dicẽdũ ꝙ si
sit ꝓceptũ ⁊ ita volitũ a deo volũtate signi. te
net᷑ se volũtas cõformare. Si aũt sit volitũ vo
lũtate signi. q2 ẽ cõsiliũ diuinũ nõ tenet᷑. Sed
de istis dicet᷑ ãpli⁹ in posterioꝛib⁹ libris. iõ ad
ꝓñs ptranseo.

F Quarto dicit

Quarto dico ꝙ nõ q̃libet te
net᷑ se sp̄ cõformare actual᷑ volũtati diuine vo
lẽdo ea q̃ volũtas diuina vult ⁊ oĩa illa. tũ q̃a
nõ tenet᷑ cognoscere oĩe volitũ a volũtate di
uina. tũ q2 nõ tenet᷑ semꝑ implere ꝓcepta diui
na affirmatiua.

G Quinto dicit

Quinto dico ꝙ voluntas te
net᷑ se cõformare volũtati diuine volẽdo ea q̃
volũtas diuina vult eã velle. ⁊ h̃ si velit eã vel
le illud volũtate beneplaciti vel volũtate ꝓce
pti. Si vult eã velle volũtate cõsilij. nõ opꝫ si
cut dictũ est ꝓus. De tertia cõformitate sunt
multe difficultates de q̃b⁹ dicet᷑ i tertio libro
vbi plenius tractabitur de tota ista materia.

H Ad ꝓmũ pn. Ad secũdum

Ad ꝓmũ ꝓncipale patebit i scđo libro. vbi
aget᷑ de cã obstinatiõis demonũ. Ad scđm
dicẽdũ ꝙ nõ cõformãs se volũtati diuine ꝓ lo
co ⁊ tpe ꝓ quo tenet᷑ de necessitate salut᷑. pec
cat mortal᷑. ſ dictuꝫ ẽ ꝓus ꝙ nõ q̃libet ꝓ oĩi
tpe ad hoc tenet᷑. maxime q̃tũ ad ꝓcepta affir
matiua q̃uis q̃tuꝫ ad ꝓcepta negatiua ꝓ sẽp
teneat᷑. Et si dicat᷑ volũtas nũq̃ debet esse dif
formis volũtati diuine. ſ iste q̃ vult honorare
parẽtes quos de⁹ nõ vult honorari hʒ volũta
tẽ difformẽ volũtati diuine. g̃ peccat i honorã
do. Dicẽdũ ẽ ꝙ si de⁹ vult eos nõ honorari. nec
ab isto nec ab illo. iste peccat in honorãdo pa
rentes suos. si tñ de⁹ nõ vult eos honorari ab
alio. ſ vult eos honorari ab isto. iste in honorã
do nõ peccat. nec ẽ difformis volũtati diuine
ſ est cõformis volũtati diuine. In secula secu
loꝝ benedicte. Amen.

Finis questionum super
primum sententiarum.

tatiuus respectu vtriusq. maior est manifesta q2 nō est maior rō q sit q̇dditatiuus respectu vnius q̄ respectu alterius. Minor etiā pbat. q2 sapia dicit conceptū cōem deo ꝛ creaturis. q̄ immediate abstrahit ab aliquo alio q̄ a creatura. ꝛ nō nisi a deo. q̄ ꝛc. Jdeo dico q respectu dei possint esse pl'es cōceptus q̇dditatiui non tamen erunt plures ꝯceptus q̇dditatiui ꝯuertibiles. Primū dico q ois ille cōcept9 est q̇dditatiuus respectu alicuius q̄ pmo suppōit p ipsa q̇dditate. ꝛ nō p aliquo alio subiecto vl' denoīato ab illa q̇dditate. sed in ista deus est sapia. supponit sapia p ipsa deitate que nō est subiectū. nec quocūq3 modo denoīatur ab aliquo pncipalr significato p sapiam. q̄ ꝛc. quia omnis ꝯceptus qui pcise exp̄mit illud idez qd exprimit alius ꝯceptus q̇dditatiuus. et nō diuerso modo grāmaticali vel logicali est conceptus q̇dditatiuus. q2 nō est maior rō q iste cōceptus sit q̇dditatiuus q̄ ille. sed ꝯcept9 sapie a parte dei pcise exp̄mit illud quod exp̄mit cōceptus entis. ꝛ nō b3 diuersum modū grāmaticalē nec logicalē patet inductiue. ergo vterq3 istoꝝ est q̇dditatiuus. vel neuter. ꝛ nō neuter. patet. q̄ vterq3. Scdm patet q2 illi cōceptus qui pcise idem exprimūt q̄tum ad quodlibet contentū. ꝛ sub codē modo grāmaticali et logicali sunt eiusdē rōnis. sed q̇dditatiui ꝯcepi9 ꝯuertibiles si ponant. idem exp̄mēt q̄tum ad omne contentū. ꝛ cū codē modo grāmaticali. ꝛ logicali. q2 sunt q̇dditatiui. q̄ sunt ꝯceptus eiusdē rōnis. ꝛ p ꝯns sunt vnus ꝯceptus. Jsta ꝓcedit d ꝯceptibus respectu rei simplicis cuiusmodi est deus. q2 de re composita ꝓpter diuersitatē partiū possunt formari diuersi cōceptus cōuertibiles. q erūt q̇dditatiui respectu partiū ꝛ aliquo modo q̇dditatiui respectu totius. ꝓ q̄to p̄dicabunt de toto p se pmo mō.

D Primū dubiū

Sed hic sunt aliqua dubia. Primū. q̄s istoꝝ conceptuū quidditatiuoꝝ sit simplicior ꝛ perfectior. Vtrum sc3 cōceptus entis vel aliquis alius.

Scdm dubiū

Scdm dubiū est q2 videt q possint eē plures cōceptus q̇dditatiui conuertibiles respectu dei ꝛ simplices.

Probat pmo

Quia cōceptus veri boni ꝛ entis sūt cōuertibiles ꝛ sunt simplices et q̇dditatiui respectu dei. q̄ ꝛc.

Scdo

Preterea quēcūq3 ordinē realē haberēt aliqua si essent distincta realiter. eundē habēt vbi distinguunt rōe sed si essentia diuina ꝛ intellectus diuinus et bonitas diuina distinguerent realiter. istoꝝ essent distincti cōceptus ordinati ꝛ essent cōuertibiles. ergo vbi ista distinguunt ratione habebūt consimilē distinctionē ꝛ consimilem ordinē. ꝛ tn̄ erūt simplices ꝛ ꝯuertibiles ꝛ q̇dditatiui p dicta.

E Ad primū dubiū Rūsio scoti

Ad primū istoꝝ dr q ꝯcept9 pfectior simul ꝛ simplicior nobis possibilis est cōceptus entis infiniti. Jlle eīn est simplicior q̄ ꝯceptus entis boni. entis veri. vel aliquoꝝ similiū. q2 infinitū nō est quasi attributū vel passio entis. siue eius de quo dr. s3 dicit modū intrinsecū illius entis. ita q cū dico infinitū ens nō habeo ꝯceptū quasi p accidēs ex subiecto ꝛ passione. sed ꝯceptū p se subiecti in certo gradu pfectiōis scil3 infinitatis. sic albedo intēsa nō dicit conceptū p accidēs sicut albedo visibilis. immo intensio dicit gradū intrinsecū albedinis in se. ita p3 simplicitas hui9 cōceptus entis infiniti.

Probatio pme

Probat pfectio huius ꝯceptus multiplr. tū q2 ille ꝯceptus inter oēs a nobis ꝯceptibiles v̄tualr plura includit.

Scda

Sicut eīn ens includit v̄tualr verum ꝛ bonū in se ita ens infinitū includit verū infinitū. bonū infinitū. ꝛ oēm pfectionē simplr sub rōne infiniti.

Tertia

Tum q2 demōstratōe q2. vltimo ꝯcludit eē de ente infinito. illa aūt sunt pfectiora que vltimo cognoscunt demōstratōe q2 ex creaturis. q2 ꝓpter eoꝝ remotionē a creaturis difficillimū est ea ex creaturis ꝯcludere.

E Contra dic. sco.

Cōtra istū modū dicēdi ostendo q ꝯceptus entis infiniti nō sit formalr in se pfectior ꝯceptus oi cōceptu possibili haberi de deo. q2 nullus ꝯceptus negatiuus est formalr pfectior ꝯceptu positiuo sed ꝯceptus entis infiniti est includēs vltra ꝯceptū entis aliq̇d negatiuū. q̄ ꝛc. Maior patet. Minor pbat. q2 iste ꝯceptus ens infinitū est ꝯpositus. q2 si esset simplex cū sit q̇dditatiuus. ex quo ꝯceptus entis est q̇dditatiu9: aliq̇s ꝯceptus simplex q̇dditatiuus eēt cōuertibilis cū deo. quod isti negāt. q̄ nō est simplex. q̄ est composit9. Tūc quero de scdo conceptu partiali. aut est ꝯceptus negatiu9. aut positiuus. si negatiu9 hr̄ ꝓpositū. si positiu9. ꝛ nō est cōceptus ꝯpositus. p3 inductiue. q2 nō possūt dari ꝯceptus partiales ex quib9 ꝯponat. q̄ est simplex. ꝛ est ꝯuertibilis certū est cū deo. quia nihil aliud a deo est infinitū. q̄ aliq̇s ꝯceptus simplex ꝓprius deo ꝛ positiu9 eēt nobis possibilis. quod ipi negant. Preterea si ens infinitum dicit ꝯceptū pfectiorē q̄ ens summū. vel ens summū bonū. aut h̄ ē rōe entis. ꝛ h̄ nō est possibile. q2 idē est vtrobiq3. aut rōne infiniti. et hoc nō. q2 nō dicit nisi negationē. Preterea q dicit q est ꝯceptus simplicior nō est verū. q2 cōceptus ꝯpositus ex ꝯceptu positiuo ꝛ negatiuo nō est simplicior conceptu cōposito ex duobus positiuis. sed iste ꝯponit ex conceptu positiuo ꝛ negatiuo. q̄ ꝛc. Preterea q dicit q infinitū nō est quasi passio nec attributū dei. sicut bonū verū ꝛc. Contra. q2 omē qd demonstrat de aliquo quod nō p̄dicat de eo pmo mo